ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑΔΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΧΑΛΚΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητρῷον
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑΔΟΥ

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ Δ'. ΤΟΜΟΥ.

Σελ.

Ἀρ. 73.

Κυπριακαὶ Ἀρχαιότητες. — Ἡμερολόγιον τοῦ εἰς ἄνω Αἴγυπτον ταξειδίου κατὰ τὸ ἔτος 1868 (συνέχεια). — Γεώργιος Ζαρίφης. — Θρῆνος ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς Λουκίας Σ. Καραθεοδωρῆ. — Πικρὰ ἡ ἀλήθεια. Διήγημα. — Ἡ Αὐτή. — Ποίησις· Α'. Εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ θανάτου τοῦ Σαρδανάπαλου. Β'. Ἀπὸ Λειψίας εἰς Βαγδάτιον. — Ὁ καπετὰν Γιάννης. Διήγημα (συνέχεια). — Ὁ μέγας δοὺξ Κωνσταντῖνος τῆς Ῥωσσίας καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ. — Ἡ ἐν Μαγκεστρίᾳ ἑορτή. — Ἡ βασιλικὴ ἑορτὴ ἐν Ἰασίῳ. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Γραμματοκιβώτιον . . . . . 1— 16

Ἀρ. 74.

Ἡ μονὴ Κίκου ἐν Κύπρῳ. — Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν περιηγήσεων τοῦ Πυθαγόρα. — Τὸ βάθος τῆς θαλάσσης. — Λάμπρος Φωτιάδης. — Ἡ Πομπηΐα ἀναζήσασα. — Πικρὰ ἡ ἀλήθεια. Διήγημα (τέλος). — Ἡμερολόγιον τοῦ εἰς ἄνω Αἴγυπτον ταξειδίου κατὰ τὸ ἔτος 1868 (συνέχεια). — Ἡ ἁλιεία τῶν σκόμβρων. — Ὁ Καμβύσης ἐν Αἰγύπτῳ. — Ὁ καπετὰν Γιάννης. Διήγημα (συνέχεια). — Κυπριακαὶ ἀρχαιότητες. — Βιβλιογραφικά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις . . 17— 32

Ἀρ. 75.

Τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν. — Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν περιηγήσεων τοῦ Πυθαγόρα (συνέχεια). — Τινὰ περὶ λουτρῶν. — Ἡ Κορδηλία. — Κυπριακαὶ ἀρχαιότητες (τέλος). — Τὸ ὄρειον Ἀκρωτήριον. — Ὁ Ξέρξης κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι μάχην. — Ὁ καπετὰν Γιάννης. Διήγημα (τέλος). — Ἐπίγραμμα εἰς Γ. Ζαρίφην. — Τῷ φιλέλλῃνι Γλάδστωνι ἐπὶ τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ ἑορτῇ. Ποίησις. — Τὸ ἐν Βραΐλᾳ Ἑλλ. Ἐκπαιδευτήριον. — Σοφία Κοβαλέβσκη. — Περὶ λύσεως. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις . . . . . 33— 48

Ἀρ. 76.

Ἡ Οἴτη. — Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν περιηγήσεων τοῦ Πυθαγόρα (τέλος). — Ἡ παγὶς τῶν ἀμερικανικῶν κροκοδείλων ἐν Φλωρίδι. — Τὸ βασανιστήριον τοῦ Λέθητος ἐν Ἰσπανίᾳ. (Caldaria.) — Ὁ ζωγράφος Ῥίχτερ καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ. — Τὸ Μοναχὸ ὡς ἐπικίνδυνον Ἐλδοράδο. — Ποίησις. Ἀναμνήσεις. — Ὁ ποιητὴς Τέννυσον. — Βιβλιογραφικά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις . . . . . 49— 64

Ἀρ. 77.

Τὸ Κορακολιθάρι. — Σχέσεις τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους πρὸς τὰς Δακορωμουνικὰς ἰδίας φυλάς. Ἱστορικὴ μελέτη ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ. — Ὁ Εἰρηναῖος Θείρσιος καὶ ἡ γενέθλιος αὐτοῦ ἑορτὴ ἐν Μονάχῳ. — Ὁ Ναύαρχος Μιαούλης. — Ποίησις· Εἰς Ἀποῦσαν. Τῇ ἡρωΐδι νήσῳ Ὕδρᾳ. — Περὶ τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ εὐρεθείσης Ἑλλην. ἐπιγραφῆς. — Ὁ αἰθηρόδρομος μεταξὺ Παρισίων καὶ Κωνσταντινουπόλεως. — Ὁ Πενθεὺς καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν Μαινάδων. — Τὸ Μοναχὸ ὡς ἐπικίνδυνον Ἐλδοράδο (τέλος). — Δανεισταὶ προξενηταί. Πολωνικὸν Διήγημα. — Ὁ διάδοχος τοῦ Ὁλλανδικοῦ θρόνου. — Βιβλιογραφικά. — Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις . . . . . 65— 80

Ἀρ. 78.

Ἡ Κέρκυρα. — Σχέσεις τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους πρὸς τὰς Δακορωμουνικὰς ἰδίας φυλάς. Ἱστορικὴ μελέτη ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ (τέλος). — Ἡ διάδοχος τοῦ Ὁλλανδικοῦ θρόνου. — Δανεισταὶ προξενηταί. Πολωνικὸν Διήγημα (συνέχεια). — Ποίησις· Εἰς τὴν Λουΐζα μου. — Μπέσα. — Φεῦ! πάλλει. — Μνημεῖον Ἀθανασίου Ζάππα. — Ἡ Κορδόβα. — Ἡ ἑορτὴ τοῦ Συνεδρίου τῶν Γερμανῶν σκοπευτῶν. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις . . . . . 81— 96

Ἀρ. 79.

Ἀρχαία πόλη τῆς Μεσσήνης. — Περὶ τῆς νομοσύνης τῆς γυναίκος, κ. τ. λ. — Ἡ Θεοδώρα, ὑπὸ Κλέωνος Ῥαγκαβῆ. — Κινεζικὸν τεῖχοπωλεῖον ἐν Ἀγίῳ Φραγκίσκῳ. — Ἡ σύζυγος τοῦ ναύτου. — Δανεισταὶ προξενηταί. Πολωνικὸν Διήγημα (συνέχεια). — Εἰς τοὺς ναύτας τοῦ Ναυάρχου Μιαούλη. — Οἱ δύο ἀμερικανοὶ νάννοι. — Ἡ ἰσότις ἢ κυανῆ ἀλώπηξ. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Γραμματοκιβώτιον . 97—112

Ἀρ. 80.

Ἀρίων ὁ Μεθυμναῖος. — Περὶ τῆς νομοσύνης τῆς γυναικός, κ. τ. λ. (συνέχεια). — Ἡ Ἰουλία Ῥεκαμιέ. — Αἱ θριαμβευτικαὶ πύλαι τῶν Ῥωμαίων. — Ὁ ἐν Παρισίοις τάφος Ναπολέοντος τοῦ Α'. — Ἡ Κορώνη. — Ἡ κιθαρίστρια. — Δανεισταὶ προξενηταί. Πολωνικὸν Διήγημα (συνέχεια). — Ὁ πύργος τοῦ Λονδίνου. — Ἐκβροχὴ εἰς τὸ ὄρος Brocken. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις . . . . . 113—128

Ἀρ. 81.

Ὁ κοιλὰς τοῦ Ἀλφειοῦ. — Περὶ τῆς νομοσύνης τῆς γυναικός, κ. τ. λ. (συνέχεια). — Ὁ πύργος τοῦ Λονδίνου (τέλος). Ἡ ἐν Πέστῃ ἑλληνικὴ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησία. — Ποίησις. Τὸ μικρὸ περιστεράκι. — Ἐκβροχὴ εἰς τὸ ὄρος Brocken (τέλος). — Ἡ σύζυγος τοῦ λῃστοῦ. — Δανεισταὶ προξενηταί. Πολωνικὸν Διήγημα (συνέχεια). — Τὸ νέον Ἀερόστατον. — Ἡ ἐν Varzin συνέντευξις. — Βιβλιογραφικά. — Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις. — Μουσικὸν διαγώνισμα. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Γραμματοκιβώτιον . . . . . 129—144

Ἀρ. 82.

Σελ.

Οἱ Ἕλληνες ναῦται. — Ἡ ἐν Πέστῃ ἑλληνικὴ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησία (συνέχεια). — Περὶ τῆς νοημοσύνης τῆς γυναικός, κ. τ. λ. (τέλος). — Ὁ ποιητὴς Ἐμμανουὴλ Geibel ὡς φιλέλλην. — Τὰ ἀκρωτήρια τῆς Λευκάδος. — Ἡ ἐν Ὀδησσῷ ἕκτη ἀρχαιολογικὴ Σύνοδος. — Τὸ ἐθνικὸν μνημεῖον τῆς Ἰταλίας. — Ἡ θήρα τῆς φώκης. — Δανεισταὶ προξενηταί. Πολωνικὸν Διήγημα (τέλος). — Τὰ μεταλλικὰ ὕδατα τοῦ Karlsbad. — Βιβλιογραφικά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις . . . . . 145—160

Ἀρ. 83.

Τὸ χωρίον Βουδουνίστα. — Ἡ ἐν Πέστῃ ἑλληνικὴ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησία (τέλος). — Τὰ μεταλλικὰ ὕδατα τοῦ Karlsbad (συνέχεια). — Πέτρος Βράϊλας Ἀρμένης. — Ποίησις· Ἔφυγες. — Τὸ ῥιπίδι της. — Οἱ ἐκ τοῦ οἴκου Μαυροκορδάτων ἡγεμονεύσαντες ἐν Μολδοβλαχίᾳ ἐξ Ἡγεμένες. — Ὁ ναὸς τοῦ Διὸς ἐν Νεμέᾳ. — Πολλαπλασιασμὸς τῶν συγγραμμάτων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ῥωμαίοις. — Ἐν τῇ στήλῃ τῶν εἰδοποιήσεων. Διήγημα. — Ἐκ τῆς χώρας τῆς σισύρας. — Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις . . . . . 161—176

Ἀρ. 84.

Ἐρείπια Βυζαντινῆς Ἐκκλησίας παρὰ τὴν Ἦλιδα. — Ἐκ τῶν τοῦ Schiller. Τὸ ὅραμα τοῦ Κώδωνος. — Αἱ Τράπεζαι κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. — Ὁ Λουδοβίκος Pasteur. — Τὸ βασιλικὸν μέγαρον τοῦ Christiansborg ἐν Κοπενάγῃ. — Οἱ ἐκ τοῦ οἴκου Μαυροκορδάτων ἡγεμονεύσαντες ἐν Μολδοβλαχίᾳ ἐξ Ἡγεμόνες (τέλος). — Τὸ ἐργοστάσιον τοῦ Ἰωάννου Μάκαρτ ἐν Βιέννῃ. — Ἡ Μήδεια. — Τὰ μεταλλικὰ ὕδατα τοῦ Karlsbad (τέλος). — Ὁ Κομήτης ἢ Ἐπεισόδιον ναυαίου. Διήγημα. — Φρ. Γ. Βέλκερος. — Βιβλιογραφικά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις . . . . . 177—192

Ἀρ. 85.

Τὰ ἐρείπια τῆς Δαυλίδος ἐν τῇ πεδιάδι τῆς Χαιρωνείας. — Ἡ ἐν Ἀγγλίᾳ Ἐκκλησιαστικὴ Σύνοδος (Church Congress). — Ὁ καθεδρικὸς ναὸς ἐν Lincoln τῆς Ἀγγλίας. — Ἀρχαιολογικὸν παράδοξον. — Ποίησις. — Φυσιολογικὰ περίεργα. Οἱ πτῆνται. — Γραφικαὶ Τοποθεσίαι — Τὰ Σφακιὰ ἐν Κρήτῃ καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῶν. — Ὁ Κομήτης ἢ Ἐπεισόδιον ναυαίου. Διήγημα (τέλος). — Νέα τυπωτικὴ μηχανή. — Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Γραμματοκιβώτιον . . . . . 193—208

Ἀρ. 86.

Ἡ Ἑλληνικὴ ἀτμοπλοΐα Κίτσα. — Περὶ τῆς σχέσεως τῶν ἐπιστημῶν πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς ὑφίστης ἀρχῆς αὐτῶν. — Παρατηρήσεις τινὲς πρὸς θεραπείαν τῆς χολέρας. — Φυσιολογικὰ περίεργα. Οἱ πτῆνται (τέλος). — Ὀπισθωπλεῖον ἐν Κίνᾳ. — Ἐλεγεῖον. — Περιοδεία εἰς ἄνω Αἴγυπτον. — Ὁ Ἰὰϊὲ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ. — Ποίησις. — Τὸ οἴκημα τῶν Ἑστιάδων (Vestales). — Ἕλληνες χωροφύλακες. — Ἡ πριγκήπισσα. Διήγημα. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Γραμματοκιβώτιον . . . . . 209—224

Ἀρ. 87.

Ἡ νῆσος Κύθηρα. — Περὶ τῆς σχέσεως τῶν ἐπιστημῶν πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς ὑφίστης ἀρχῆς αὐτῶν (συνέχεια). — N. I. Γνιέδιτς. — Ὁ ὀρνιθόρυγχος. — Ἡ ναυμαχία τῆς Χίου. Ἱστορικὴ μελέτη. — Ποίησις. — Ἡ ἡγεμονὶς Σοφία Παλαιολόγου μεταβαίνουσα εἰς Ῥωσσίαν. — Ἡ πριγκήπισσα. Διήγημα (συνέχεια). — Τὸ πυροβολικὸν ἐν Κανσᾷ, ἐν καιρῷ χειμῶνος. — Περιοδεία εἰς ἄνω Αἴγυπτον (συνέχεια). — Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις . . . . . 225—240

Ἀρ. 88.

Τὰ ἐρείπια τῆς Ὀλυμπίας. — Περὶ τῆς σχέσεως τῶν ἐπιστημῶν πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς ὑφίστης ἀρχῆς αὐτῶν (συνέχεια). — Ἡ νῆσος Κύθηρα (τέλος). — Πρόοδος ἐν Ἀμερικῇ. — Ἡ ναυμαχία τῆς Χίου. Ἱστορικὴ μελέτη (τέλος). — Τὸ ὄρος Χέλμος. — Ἡ πόλις Σεβίλλη καὶ τὸ Ἀλκαζάρ. — Ποίησις. — Ἡ πριγκήπισσα. Διήγημα (συνέχεια). — Περιοδεία εἰς ἄνω Αἴγυπτον (συνέχεια). — Βιβλιογραφικά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις . . . . . 241—256

Ἀρ. 89.

Περὶ τῆς σχέσεως τῶν ἐπιστημῶν πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς ὑφίστης ἀρχῆς αὐτῶν (συνέχεια). — Ἱστορία ἑνὸς βιβλίου. — Ἡ Συμφαλία λίμνη. — Αἱ τελευταῖαι ἡμέραι μιᾶς αὐτοκρατορίας. — Ποίησις· Ὕστατον ἅμα. — Ἐνὶ ἄστρῳ. Τὸ κῦμα. — Λουτρὰ καὶ ἰαματικαὶ πηγαὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ. — Ἡ ἁρπαγὴ τῆς Ἑλένης. — Ἡ πριγκήπισσα. Διήγημα (συνέχεια). — Γνῶμαι συγγραφέων. — Οἱ φάροι καὶ φανοὶ τῶν ἀρχαίων. — Οἱ ἰχθῦς τῶν βαθέων ὑδάτων. — Βιβλιογραφικόν. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις . . . . . 257—272

Ἀρ. 90.

Τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον. — Περὶ τῆς σχέσεως τῶν ἐπιστημῶν πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς ὑφίστης ἀρχῆς αὐτῶν (συνέχεια). — Ὁ Θεόδωρος Βίλρωθ. — Περιοδεία εἰς ἄνω Αἴγυπτον (τέλος). — Ποίησις· Τῇ ἀοιδίμῳ μνήμῃ τῆς

μητρός μου. Φαινομενική εὐτυχία. — Οἱ Σερβικοὶ σιδηρόδρομοι. — Ὁ Ῥοῦβενς ἐν μέσῳ τῆς οἰκογενείας του. — Ἡ ἐξόρυξις τῶν ἀδαμάντων ἐν Βραζιλίᾳ. — Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις . . . . 273—288

Ἀρ. 91.

Τὰ στενὰ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου ἐν Ἀχαΐᾳ. — Περὶ τῆς σχέσεως τῶν ἐπιστημῶν πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς ὑφ' ἑτέρας ἀρχῆς αὐτῶν (συνέχεια). — Τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον (συνέχεια). — Ἡ πόλις Βάρνη ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ. — Ἡ πριγκήπισσα. Διήγημα (τέλος). — Ποίησις· Βασιλικῇ Λ. — Τῇ φίλῃ Λευκαδίᾳ. — Ἡ νομφικὴ ἐσθής. — Ἐν Ἀβυσσινίᾳ. — Ὁ ζωγράφος Βενζήρ. — Ἡ ἐν Δρεπάνῳ ναυμαχία. — Ὁπλίτης Μεξικανὸς ἐκ τοῦ στρατοῦ τοῦ Μοντεζούμα. — Μνημόσυνον Π. Βράϊλα Ἀρμένη ἐν Κερκύρᾳ. — Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Γραμματοκιβώτιον . . . . . 289—304

Ἀρ. 92.

Ἡ πόλις Ἀμάσεια ἐπὶ τοῦ Ἴριδος ποταμοῦ. — Περὶ τῆς σχέσεως τῶν ἐπιστημῶν πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς ὑφ' ἑτέρας ἀρχῆς αὐτῶν (τέλος). — Τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον (τέλος). — Ὁ ζωγράφος Βενζήρ (τέλος). — Τὸ ὄρος Χιμβοράσον ἐν Ἀμερικῇ. — Ὁ Ἑλληνικὸς Ναὸς ἐν Βραΐλᾳ. — Ποίησις· Κ« Σ . . . Β . . . — Περὶ τοῦ κόσμου τῶν ἐξαλειφομένων ζώων. — Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Γραμματοκιβώτιον . . . . 305—320

Ἀρ. 93.

Ἡ νῆσος Χίος. — Ὁ Ὑλισμός. — Τὰ πτηνὰ τῶν μεγάλων πόλεων. — Τὸ μνημεῖον τοῦ Φιλοπάππου ἐν Ἀθήναις. — Ἐκ τῶν τοῦ Λέρμοντωφ. — Φυσιολογικὰ περίεργα. — Ὁ κόνδωρ. — Ἡ καλλιέργεια τῶν Φοινίκων ἐν Ἱσπανίᾳ. — Συγκριτικὴ περὶ ῥινὸς μελέτη. — Ἡ διήγησις προμήτορος. Διήγημα. — Τὸ ὑπόγειον Βερολῖνον. — Ἡ χρησιμότης τῶν μυιῶν. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις . . . . . 321—336

Ἀρ. 94.

Ἡ νῆσος Χίος (συνέχεια). — Τὸ ἐν Βουκοβίνῃ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν Ἐπίγραμμα. — Τὸ Ἀρσάκειον Παρθεναγωγεῖον ἐν Ἀθήναις. — Ἡ Ἀκρόπολις τῆς Περγάμου ἐν τῇ τελειότητι αὐτῆς. — Διήγησις προμήτορος. Διήγημα (τέλος). — Περὶ τοῦ κόσμου τῶν ἐξαλειφομένων ζώων. — Περὶ Καμπανίτου. — Ἡ Μυγαλῆ. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις . . 337—352

Ἀρ. 95.

Ἡ νῆσος Χίος (συνέχεια), — Ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι βιβλιοθηκῶν. — Συγκριτικὴ περὶ ῥινὸς μελέτη (τέλος). — Περὶ τοῦ κόσμου τῶν ἐξαλειφομένων ζώων (συνέχεια). — Ποίησις· Ὁ στεναγμός. — Ἡ ὀρφανή. — Ὁ τάφος τῆς βασιλίσσης Ἀλαηΐδος. — Ἡ φρικώδης νύξ. Διήγημα. — Περιήγησις Παρισινῆς Κυρίας ἀνὰ τὴν Κασμίρην τῶν Ἰνδιῶν. — Αὐδὶν Πάσκωφ. — Βιβλιογραφικά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Γραμματοκιβώτιον . . 353—368

Ἀρ. 96.

Ἡ νῆσος Χίος (συνέχεια). — Περὶ τοῦ κόσμου τῶν ἐξαλειφομένων ζώων (συνέχεια). — Ἡ Λάρναξ ἐν Κύπρῳ. — Περιήγησις Παρισινῆς Κυρίας ἀνὰ τὴν Κασμίρην τῶν Ἰνδιῶν (συνέχεια). — Ποίησις· Βακχικόν. — Λήθη. — Τὸ ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος. — Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Φάουστ. — Ἡ φρικώδης νύξ. Διήγημα (συνέχεια). — Ἡ ἐργασία τῶν σφηκῶν. — Βιβλιογραφικά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Γραμματοκιβώτιον . . . . . 369—384

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩι Δ'. ΤΟΜΩι ΕΙΚΟΝΩΝ.

Ἀρ. 73.

Κυπριακαὶ Ἀρχαιότητες. — Γεώργιος Ζαρίφης. — Ἡ Αὐγὴ (ταιχογραφία Γουΐδου Ῥένη). — Τὸ ἔαρ. Ἡ πρώτη λεία. — Ὁ μάγας δοὺξ Κωνσταντῖνος καὶ ἡ πριγκήπισσα Ἑλισάβετ τοῦ Σάξ-Ἀλτεμβούργου.

Ἀρ. 74.

Ἡ μονὴ τοῦ Κίκου. — Λάμπρος Φωτιάδης. — Ἑορτὴ ἐν Πομπηΐᾳ. — Ἡ ἁλιεία τῶν σκάμβριων ἐν Ἀμερικῇ. — Ὁ Καμβύσης ἐν Αἰγύπτῳ. — Κυπριακαὶ ἀρχαιότητες. — Ἔκτακτον παράρτημα· Ὁ Νικηταρᾶς.

Ἀρ. 75.

Αἱ Θερμοπύλαι. — Ἡ Κορδηλία. — Τὸ ὄβριον Ἀκρωτήριον. — Ὁ Ξέρξης κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι μάχην. — Σοφία Κοβαλέβσκη. — Δῶρον τῷ Γλάδστωνι.

Ἀρ. 76.

Ἡ Οἴτη. — Ἡ παγὶς τῶν κροκοδείλων ἐν Φλωρίδι. — Ὁ ζωγράφος Γ. Ῥίχτερ καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ. — Τὸ Μόντε Κάρλο καὶ τὸ Μονακό. — — Ὁ ποιητὴς Τέννυσον ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ αὐτοῦ.

Ἀρ. 77.

Τὸ Κορακολιθάρι. — Ὁ Ἑρμαῖος Θεῖρσιος. — Ὁ Ναύαρχος Μιαούλης. — Ἡ ταχεῖα ἁμαξοστοιχία (εἰκόνες δύο). — Ὁ Πανθεὺς καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν Μαινάδων. — Ὁ πριγκὴψ διάδοχος τῆς Ὁλλανδίας Ἀλέξανδρος.

Ἀρ. 78.

Ἡ Κέρκυρα. — Ἡ βασίλισσα τῆς Ὁλλανδίας καὶ ἡ διάδοχος τοῦ θρόνου. — Ἡ ἑορτὴ τοῦ Συνδέσμου τῶν Γερμανῶν σκοπευτῶν. Τὸ σκοπευτήριον. Τὸ σύμπλεγμα τῆς Γερμανίας. Ἡ σκιὰς τῶν βραβείων. — Τὸ μνημεῖον τοῦ Ἀθανασίου Ζάππα ἐν Λαμπόβῳ τῆς Ἠπείρου. — Τὸ μέγα τζαμῖον ἐν Κορδόβῃ.

Ἀρ. 79.

Ἡ μεγάλη πόλη τῆς Μεσσήνης. — Ἡ Θεοδώρα καὶ ὁ Ἐκηβόλος ἐν Κυρήνῃ. — Ἡ Ἰωαννίνα ἱκετεύουσα τὴν Ἀφροδίτην ἐν τῷ Παραδείσῳ τοῦ Ἡραίου. — Κινεζικὸν τεϊοπωλεῖον ἐν Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ. — Ἡ σύζυγος τοῦ ναύτου. — Οἱ ἀμερικανοὶ νάννοι. — Ἡ Ἰσάτις. (Κυανῆ ἀλώπηξ).

Ἀρ. 80.

Ἡ Κορώνη. — Ἡ Ἰουλία Τεχαμέ. — Ἡ θριαμβευτικὴ ἁψὶς τοῦ Τίτου. — Ἡ θριαμβευτικὴ ἁψὶς τοῦ Κωνσταντίνου. — Ἡ κιθαρίστρια. — Κλίμαξ, ὑφ' ἣν εὑρέθησαν τὰ ὀστᾶ τῶν ἡγεμονοπαίδων Ἐδουάρδου καὶ Ῥιχάρδου. — Ἡ πύλη τοῦ αἱματηροῦ Πύργου. — Θέσις, ἐν ᾗ ἵστατο τὸ ἐκρίωμα τῆς Ἄννης Βολένης. — Ἡ πύλη τῶν Προδοτῶν. — Ὁ Πύργος τοῦ Λονδίνου. (Ἐξωτερικὴ ἄποψις.)

Ἀρ. 81.

Ἡ κοιλὰς τοῦ Ἀλφειοῦ. — Ἡ ἐν Πέστῃ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία. — Ἡ σύζυγος τοῦ ληστοῦ. — Ἡ κοιλὰς τῆς Ἴλσης. — Τὸ ξενοδοχεῖον "Ἡ λευκὴ ἔλαφος" ἐν Τρεζεβούργῳ. — Ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ἐπὶ τοῦ ὄρους Brocken. — Τὸ νέον ἀερόστατον. — Ἡ ἐν Varkin συνέντευξις.

Ἀρ. 82.

Ἕλληνες ναῦται. — Ἐμμανουὴλ Geibel. — Τὸ ἀκρωτήριον τῆς Λευκάδος. — Ἡ θήρα τῆς φώκης. — Τὸ ἐθνικὸν μνημεῖον τῆς Ἰταλίας. — Θέα ἐν Karlsbad.

Ἀρ. 83.

Τὸ χωρίον Βουδουνίτσα. — Πέτρος Βράϊλας Ἀρμένης. — Ὁ ἐν Νεμέᾳ ναὸς τοῦ Διός. — Ἀντιγραφὴ χειρογράφων παρὰ Ῥωμαίοις. — Φίδιος καὶ τρόμος. — Ἐν τῇ χώρᾳ τῆς σισύρας. — Ἔκτακτον παράρτημα· Κ. Καναρῆς.

Ἀρ. 84.

Ἐρείπια βυζαντινῆς Ἐκκλησίας παρὰ τὴν Ἦλιδα. — Λουδοβίκος Pasteur. — Τὸ ἐν Κοπεναγῇ μέγαρον τοῦ Christiansborg. — Τὸ ἐργοστάσιον τοῦ Μάκαρτ ἐν Βιέννῃ. — Ἡ Μήδεια. — Ἡ προσδοκία.

Ἀρ. 85.

Τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Δαυλίδος. — Ὁ καθεδρικὸς ναὸς ἐν Λιγκόλνῃ τῆς Ἀγγλίας. — Ἀγγεῖον ἀρχαῖον ἐκ Κυθήρων. — Οἱ Πηλῆται. — Γραφικαὶ Τοποθεσίαι, εἰκόνες τέσσαρες. — Παλαιαὶ ἀναμνήσεις. — Σφακιώτης.

Ἀρ. 86.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἀτμοπλοΐα Κίσσα. — Ὀπιοπωλεῖον ἐν Κίνᾳ. — Ὁ ναὸς τοῦ Ἐφεσοῦ. — Ἡ βραχώδης ὄχθη τοῦ Νείλου. — Ὁ Ἰὼβ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ. — Ἕλληνες χωροφύλακες ἐν περιπολίᾳ. — Λάθος Ἡμερολογίου.

Ἀρ. 87.

Ἡ νῆσος Κύθηρα. — N. I. Γνιέδιτς. — Ὁ ὀρνιθοργυχος. — Ἡ ἡγεμονὶς Σοφία Παλαιο λόγου μεταβαίνουσα εἰς Ῥωσσίαν. — Τὸ πυροβολικὸν ἐν Καναδᾷ ἐν καιρῷ χειμῶνος. — Ὁ πρῶτος καταρράκτης τοῦ Νείλου. — Καφενεῖον παρὰ τὸ Ἄσσουάν.

Ἀρ. 88.

Τὰ ἐρείπια τῆς Ὀλυμπίας. — Ὀνειροκολήσεις. — Ἠλεκτρικὴ Λαμπαδηφορία ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ. — Τὸ ὄρος Χέλμος. — Ἡ Σεβίλλη καὶ οἱ κῆποι τοῦ Ἀλκαζάρ. — Παρὰ τὴν πόλιν Μένσαν.

Ἀρ. 89.

Χρυσῆ βροχή. — Ἐνδυμασία χωρικῆς τοῦ Λάλα. — Ἡ Στυμφαλία λίμνη. — Ἡ ἁρπαγὴ τῆς Ἑλένης. — Οἱ φάροι καὶ φανοὶ τῶν ἀρχαίων (εἰκόνες δύο). — Ἔκτακτον παραρτημα· Θεόδωρος Κολοκοτρώνης.

Ἀρ. 90.

Τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον. — Θεόδωρος Βίλρωθ, καθηγητὴς τῆς Χειρουργίας ἐν Βιέννῃ. — Τὸ χωρίον Σιοὺτ ἐν τῇ Ἄνω Αἰγύπτῳ. — Γέφυρα ἐπὶ τοῦ Σάβα ποταμοῦ. — Ὁ πύργος τῶν κρανίων. — Ὁ Ῥοῦβενς ἐν μέσῳ τῆς οἰκογενείας του. — Ὁ τελευταῖος ἀποχαιρετισμός.

Ἀρ. 91.

Τὰ στενὰ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου. — Ἡ πόλις Βάρνη. — Τὰ ἀνάκτορα τοῦ βασιλέως Ἰωάννου τῆς Ἀβυσσινίας. — Ὑδροφόροι ἐν Ἀβυσσινίᾳ. — Τὸ φρούριον Ἀδὶ-Τεκλὰρ ἐν Ἀβυσσινίᾳ. — Ἡ οἰκία τοῦ Ῥὰς-Ἀλλοῦλα ἐν Ἀβυσσινίᾳ. — Ὁπλίτης Μεξικανός. — Ἡ ἐν Δρεπάνῳ ναυμαχία. — Ῥωμαϊκὴ πεντήρης.

Ἀρ. 92.

Ἡ Ἀμάσεια. — Δύσκολος θέσις (εἰκὼν Γ'ὄζη). — Οἱ καταρράκται τῆς Τοτορίλλας ἐπὶ τοῦ ὄρους Χιμβοράσου. — Ὁ Ἑλληνικὸς Ναὸς ἐν Βραΐλᾳ. — Ὁ λῃστὴς καὶ ἡ ἀλκή. — Ἰνδοὶ Τελέμβιοι. — Τὸ ὄρος Χιμβοράσον ἐν Ἀμερικῇ.

Ἀρ. 93.

Ἡ πόλις Χίος. — Τὸ μνημεῖον τοῦ Φιλοπάππου ἐν Ἀθήναις. — Θήρα Κόνδορος ἐν Ἀμερικῇ. — Ὁ Φοινικὼν τῆς Ἕλλυγης ἐν Ἱσπανίᾳ. — Χωρικὴ ἐκ τῆς ἐπαρχίας τῶν Καλαβρύτων. — Τὸ ὑπόγειον Βερολῖνον. — Ἔκτακτον παράρτημα· Ἰωάννης Κωλέττης.

Ἀρ. 94.

Ἡ νῆσος Χίος (Ἡ Τουρλωτή). — Τὸ Ἀρσάκειον Παρθεναγωγεῖον ἐν Ἀθήναις. — Ἡ Ἀκρόπολις τῆς Περγάμου. — Περὶ Καμπανίτου. — Ἡ Μυγαλῆ.

Ἀρ. 95.

Ἡ μονὴ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου. — Εὐγενὴς τῆς Καομίρης. — Ἡ νῆσος Χίος (τὸ Βροντάδον). — Ἡ κεμάς. — Ὁ κάστωρ. — Ἡ νέα μήτηρ. (Εἰκὼν Κ. Κεΐζελ). — Ὁ τάφος τῆς βασιλίσσης Ἀλαηΐδος. (Εἰκὼν Λ. Ῥεΐγερ). — Νέος Ἰνδὸς ἐκ Κασμίρης. — Ἰνδικὸς ναὸς ἐπὶ τοῦ Ταχτί-Σολιμὰν. — Λουδία Πάσκωφ.

Ἀρ. 96.

Ἡ νῆσος Χίος (ἡ Νέα Μονή). — Ἡ φώκη. — Ἡ Λάρναξ ἐν Κύπρῳ. — Ὁ μαχαραγιὰς μετὰ τῶν αὐλικῶν του. — Ὁ Ναπολέων καὶ ὁ Goethe ἐν Ἐρφούρτῃ. — Τὸ ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος. — Ἡ πόλις Σριναγάρ. — Αἱ σφῆκες.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΑΓΟΡΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΑΘΗΝΩΝ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ

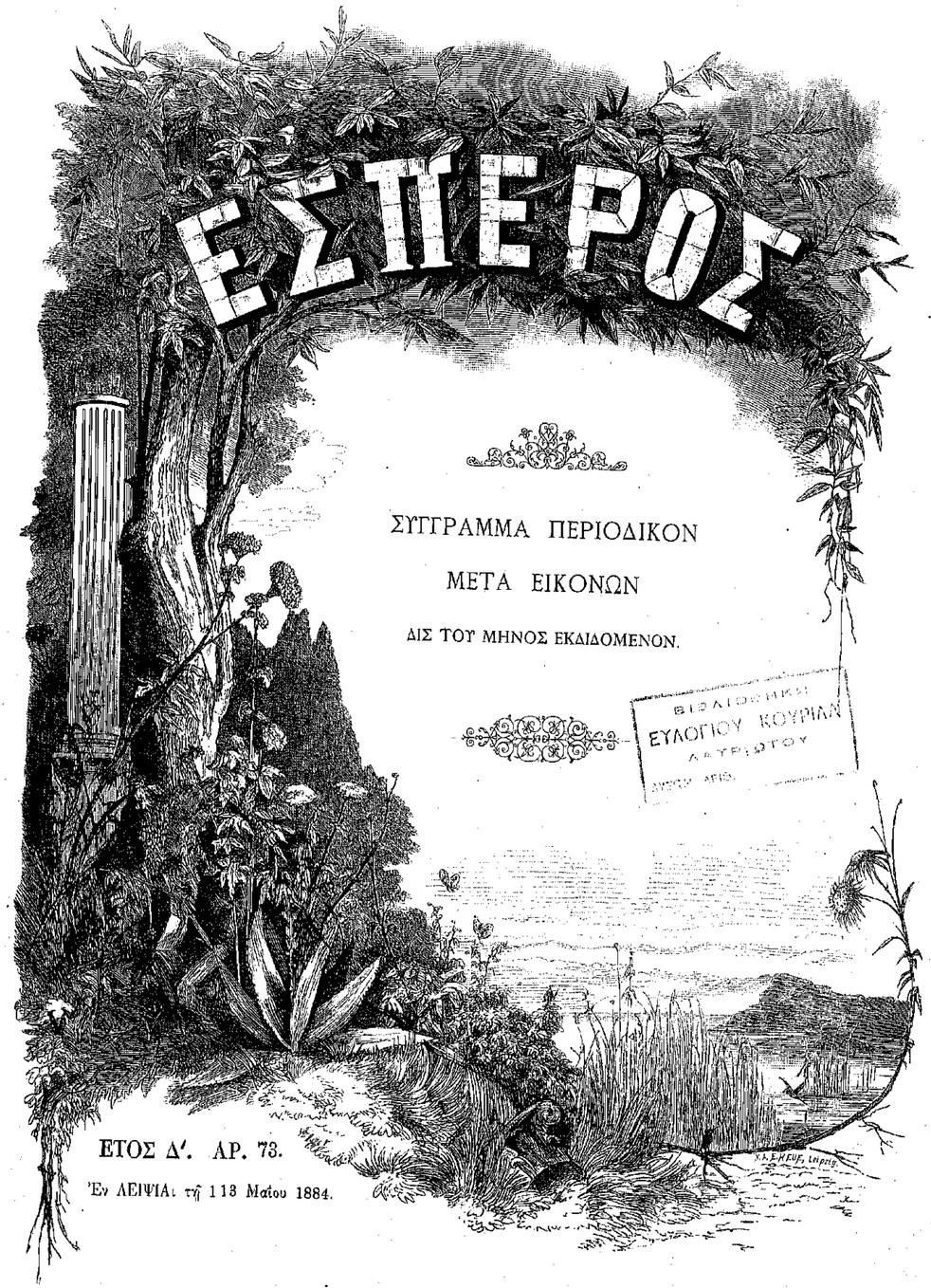

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΑΔΤΡΙΩΤΟΥ

ΕΤΟΣ Δ'. ΑΡ. 73.

Ἐν ΛΕΙΨΙΑ: τῇ 1|13 Μαΐου 1884.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Κυπριακαὶ Ἀρχαιότητες. — Ἡμερολόγιον τοῦ εἰς ἄνω Αἴγυπτον ταξειδίου κατὰ τὸ ἔτος 1868 (συνέχεια). — Γεώργιος Ζαρίφης. — Θρῆνος ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς Λουκίας Σ. Καραθεοδωρῆ. — Πικρὰ ἡ ἀλήθεια. Διήγημα. — Ἡ Αὐγή. — Ποίησις· Α΄. Εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ θανάτου τοῦ Σαρδαναπάλου. Β΄. Ἀπὸ Αυφίας εἰς Βαγδάτιον. — Ὁ καπετὰν Γιάννης. Διήγημα (συνέχεια). — Ὁ μέγας δοὺξ Κωνσταντῖνος τῆς Ῥωσσίας καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ. — Ἡ ἐν Μαγκεστρίᾳ ἑορτή. — Ἡ βασιλικὴ ἑορτὴ ἐν Ἰασίῳ. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Γραμματοκιβώτιον.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Κυπριακαὶ Ἀρχαιότητες. — Γεώργιος Ζαρίφης. — Ἡ Αὐγή (τοιχογραφία Γουΐδου Ῥένη). — Τὸ ἔαρ. Ἡ πρώτη λεία. — Ὁ μέγας δοὺξ Κωνσταντῖνος καὶ ἡ πριγκήπισσα Ἐλισάβετ τοῦ Σὰξ-Ἀλτεμβούργου.

ΚΥΠΡΙΑΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ.

Ὑπὸ Max Ohnefalsch-Richter.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 4.)

Β΄.

ΑΔΩΝΙΣ, ΑΠΟΛΛΩΝ, ΗΡΑΚΛΗΣ, ΖΕΥΣ, ΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΘΗΝΑ.

Ἐν διαφόροις θέσεσι τῆς ἐξαιρέτου αὐτοῦ μονογραφίας "Κύπρος" τονίζει ὁ Engel τὸν διηνεκῆ πολιτικὸν καταμελισμὸν τῆς νήσου, ἐξαιρουμένης μόνον τῆς βραχείας λαμπρᾶς ἐποχῆς Εὐαγόρα τοῦ Α΄. — Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοῦτο ἐξαίρει τὴν θρησκευτικὴν αὐτῆς ἑνότητα. Πάφος εἶνε ἡ θρησκευτικὴ πρωτεύουσα ὅλης τῆς χώρας. Ἐξαιροῦντες διὰ μεγάλην τινὰ ἐποχὴν μᾶλλον καθαρὰς διατελεσάσας λατρείας, ὡς τὴν περιγραφεῖσαν λατρείαν τῆς Ἀρτέμιδος, βλέπομεν εἰς πολλοὺς ἄλλους ἐκφανῆ τὴν ἐπενέργειαν τῆς Ἀφροδίτης, τῆς πρώτης θεότητος τῆς χώρας. Ὅσον βέβαιον δὲ εἶνε, ὅτι ἡ Ἀφροδίτη ἐν Κύπρῳ καταλαμβάνει τὴν θέσιν ταύτην, ὅσον βέβαιον εἶνε, ὅτι αὕτη ἵστατο ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ κυπριακοῦ τῶν θεῶν συστήματος, ἄλλο τόσον εἶνε βέβαιον, ὅτι ἐν τῇ νήσῳ ὑπῆρχε πολλαπλοῦν ἑλληνικὸν σύστημα τῶν θεῶν, χωρὶς ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα ἄλλων θεοτήτων μὴ ἑλληνικῶν ἢ ἀρχικῶς μὴ ἑλληνικῶν. Μέγα πλῆθος εἰδώλων τῆς Ἀφροδίτης ἀνεσκάφησαν ἐν τῇ νήσῳ, ἂν καὶ σπανίως ὡραίων. Φαίνεται ὅτι ἡ ἐπιρροὴ τῆς Ἀστάρτης ἐπὶ μακρὸν διετηρεῖτο ἐκεῖ σημαντική. Ναοὶ τῆς Κουροτρόφου Ἀφροδίτης εἶνε συχνότατοι ἐν Κύπρῳ. Ἀνέσκαψα τοιαύτην τινὰ θέσιν ἐν Χύτροις (παρὰ τῇ σημερινῇ Κυθρέᾳ) καὶ ἀπέδειξα τὴν ὕπαρξιν ἑτέρας παρὰ τὸ Δαλί (τῇ ἀρχαίᾳ Ἰδαλίᾳ). Εἰς ὅλα τὰ ἱερὰ ταῦτα εἴδωλα ἀμέσως φαίνεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡ φοινικικὴ ἐπιρροή. Πιστὸς τῷ θέματί μου ἀναζητῶ ἐνταῦθα τὰ μᾶλλον γνήσια ἑλληνικὰ στοιχεῖα, ἐπίσης δὲ προστίθημι εἰς τὰ ἤδη ἐγνωσμένα ἢ διεσαφηνισμένα ἄγνωστον ἄχρι τοῦδε ἢ ἀνεξήγητον ὕλην. Ἐν ἄλλῃ δὲ πραγματείᾳ θὰ ἐκθέσω τὴν λατρείαν τῆς Ἀφροδίτης ἐπὶ τῆς νήσου Κύπρου.

Ἓν τῶν μᾶλλον ἐνδιαφερόντων φαινομένων ἐν τῇ λατρείᾳ τῶν ἀρχαίων Κυπρίων, ὅπερ κατὰ τύχην ἢ κατὰ τὰς δι' ὅλης τῆς Κύπρου γενομένας ἀνασκαφὰς εἰς πλῆθος εἰδώλων ἀνευρέθη, εἰς οὐδέποτε ὀρθῶς ἄχρι τοῦδε ἑρμηνευθεὶς τύπος εἰδώλου εἶνε ὁ καθήμενος ἢ ὀκλάζων (σπανίως καὶ ἐκτάδην κείμενος Σχ. Ἀρ. 17) Ἄδωνις. Ἡ λατρεία τοῦ Ἀδώνιδος ἐν Κύπρῳ περιεκτικῶς περιγράφεται ὑπὸ τῶν νεωτέρων συγγραφέων καὶ ὑπὸ τοῦ Engel.

Μετὰ τὴν Ἀφροδίτην ἔρχεται ὁ Ἀπόλλων ὡς ἡ μᾶλλον λατρευομένη θεότης ἐν Κύπρῳ. Ὁ Ἄδωνις μεσάζει μεταξὺ ἀμφοτέρων. Ἔν τινι κυπριανῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐπανευρίσκει ἡ Ἀφροδίτη τὸν ἀπωλολότα της Ἄδωνιν, ἐκ τοῦ μύθου δὲ τούτου ὁ ἐχθρὸς Ἀπόλλων μεταπλάσσεται εἰς θερμὸν φίλον. Ὁ Ἄδωνις καθίσταται ἀχώριστος φίλος, ἱερεὺς ἢ ἱερὸς παῖς τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅπως παρίσταται πάντοτε συνοδός, θεράπων καὶ ἐρωμένος τῆς Ἀφροδίτης. Ἐν τῇ στενῇ συγγενείᾳ τοῦ Ἀδώνιδος πρὸς τὸν Κινύραν, ἐν τῇ μεταλλαγῇ καὶ ἀντικαταστάσει ἀμφοτέρων διαβλέπει τις, ἀφ' οὗ καὶ ὁ Κινύρας ἀνήκει τῷ Κυπρίῳ Ἀπόλλωνι, ὁπόσην μεγάλην ἐπιρροὴν εἶχε τὸ ἱερατικὸν γένος τῶν Κινυράδων εἰς τὰ ἱερὰ τοῦ Κυπρίου Ἀπόλλωνος. Καὶ περὶ τούτου λαμπρῶς διαφωτίζουσιν ἡμᾶς πολυάριθμα ἀρχαῖα κυπριακὰ εὑρήματα. Ἂς περιγράψωμεν ἐν πρώτοις τὸν καθήμενον ἢ ὀκλάζοντα Ἄδωνιν (ὁ Cesnola λέγει ὅτι ἀνεῦρε παρὰ τὴν Ὕλην 25 τοιαῦτα ἀγαλμάτια τοῦ Ἀδώνιδος καί τινα ἐπὶ ὑποβάθρων μετὰ ἀναθηματικῶν ἐπιγραφῶν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα διὰ κυπριακῶν συλλαβικῶν χαρακτήρων γεγραμμένων). Ὁ Ἄδωνις παριστάνεται συχνότερον ἐνδεδυμένος καὶ σπανιώτερον γυμνός.

Πόσον ποικίλη ἐν ταῖς λεπτομερείαις δύναται νὰ ἦνε ἡ ἐν συνόλῳ ὁμοία θέσις τοῦ ὀκλάζοντος ἢ καθημένου Ἀδώνιδος, βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἐν ταῖς εἰκόσιν. Ἡ κεφαλὴ εἶνε ὅλως γυμνή, ἢ δάφνῃ ἐστεμμένη, ἢ φέρει πῖλον. Πάντοτε σχεδὸν κρατοῦσί τι αἱ χεῖρες. Συνήθως βλέπει τις πτηνὸν καὶ συχνότατα περιστεράν (Ἰδὲ Σχ. 18), ἀλλὰ καὶ καρπὸν ἢ θήκην θυμιάματος. Οὐχὶ σπανίως πάλιν παρατηροῦμεν αὐτὸν κρατοῦντα βάλανον κωνοφόρου δένδρου, εἴτε κέδρου, εἴτε ἐλάτης, πίτυος κλπ. Ἅπαξ δὲ εὑρέθη κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ μεγάλην σφραγῖδα. Ἰδιαζόντως μεγάλην σημασίαν ἔχει τὸ τμῆμα παιδὸς ὡς νεκροῦ ἐκτάδην κειμένου, ἐν ᾧ πολλαὶ τῶν ὀκλαζουσῶν μορφῶν φαίνονται μόνον ὡς τετραυματισμέναι. Ὁ νεκρὸς κείμενος οὗτος Ἄδωνις ἐνθυμίζει ἡμῖν τὸ πένθος, ὅπερ προηγήθη τῆς χαρμοσύνου ἑορτῆς. Κατ' ἔτος παριστάνετο ὁ θάνατος τοῦ Ἀδώνιδος εἰκονικῶς διὰ τῆς ὡς νεκροῦ ἐν φερέτρῳ καταθέσεως τοῦ εἰδώλου τοῦ Ἀδώνιδος. Τὰ πλεῖστα τῶν ἡμετέρων ἀγαλματίων τοῦ Ἀδώνιδος φέρουσι περὶ τὸν τράχηλον ἅλυσιν μετὰ εἴδους τινὸς περιάπτου. Εἰς τὸ εἴδωλον βλέπομεν ἐναργῶς, ὅτι τὸ περίαπτον εἶνε (ἀρ. 19) δυσειδὴς καὶ πωγωνοφόρος κεφαλή.*) Αὕτη ὁτὲ μὲν ὁμοιάζει κεφαλῇ γοργόνος, ἄλλοτε δὲ τῇ γραίας. Ἡ ἐν εἴδει περιάπτου αὕτη κεφαλὴ ἐνθυμίζει ἡμῖν ἢ τὸν Ἄρην, ἢ τὸν Κυδοιμόν, τὸν δαίμονα τῶν αἱματηρῶν ἀγώνων, ἢ τὴν Ἔριδα. Ἐν τῷ εἰδώλῳ ἀρ. 19 ἐκ τοῦ ἐν Χύτροις ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης σχηματίζονται τὰ μέλη τοῦ περιάπτου διὰ πρὸς ἀλλήλους προσαρμοζομένων σφραγιστήρων δακτυλίων, καὶ τοῦτο ἑτέρα τρανὴ ἀπόδειξις τῆς ἐν τῷ ναῷ ὑπηρεσίας τοῦ Ἀδώνιδος, καὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς ἱερᾶς σφραγῖδος· ἐν ἄλλῳ μὴ ἀποτυπωθέντι εἰδώλῳ κρατεῖ μάλιστα ὁ Ἄδωνις μεγάλην τινὰ ἱερὰν σφραγῖδα εἰς τὴν χεῖρα. Ἅπασαι αὗται αἱ ὀκλάζουσαι ἢ κοιτόμεναι, ἢ καθήμεναι μορφαὶ παριστάνουσι μειρακίσκους ἢ παῖδας καὶ οὐδέποτε ἐνήλικας. — Ἡ τέχνη, μεθ' ἧς εἶνε ἐξειργασμέναι εἶνε σχεδὸν πάντοτε ἀρχαϊκή, καὶ σπανίως ἑλληνική. Ἐπικρατοῦσι πρὸ πάντων φοινικικὰ καὶ φρυγικὰ στοιχεῖα, ἅτινα τοιουτοτρόπως χρησιμεύουσιν ὡς ἄλλη ἐγγύησις περὶ τῆς ἀσιατικῆς καταγωγῆς τῆς λατρείας τοῦ Ἀδώνιδος. Ὅτι δὲ καὶ ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἐν τοῖς εἰδώλοις τοῦ Ἀδώνιδος ὑπὸ τῶν ἑλλήνων καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ῥωμαίων διετηρήθη, ἀποδεικνύουσιν αἱ εἰκόνες.

Τὰ πλεῖστα τῶν ἀγαλματίων τούτων τοῦ Ἀδώνιδος καὶ ὅλα τὰ παλαιότερα εἶνε πλουσίως ἐρυθρῷ χρώματι ῥαβδωτῶς βεβαμμένα.

*) Πιθανῶς δέ, καθὼς ὁ L. Stern νομίζει, νὰ ἦνε ἡ κεφαλὴ τοῦ αἰγυπτίου θεοῦ Βής (Bes), ἀφ' οὗ ἡ λατρεία τοῦ Ἀδώνιδος καὶ ἐν Αἰγύπτῳ ἤκμασεν, ἂν καὶ βραδύτερον.

Ὁμιλοῦντες περὶ Ἄττιος ἐγνωρίσαμεν ἕνα ὡρισμένον τύπον ξυλίνων εἰδώλων. Ἐνταῦθα εὑρίσκομεν ξύλινον εἴδωλον τοῦ Ἀδώνιδος. Τοῦτο διακρίνεται εὐκρινῶς ἀπὸ τὸ τοῦ Ἄττιος. Ἅπαντα ταῦτα ἀνεσκάφησαν ὑπ' ἐμοῦ ἔν τινι ἱερᾷ θέσει τῆς Ἀφροδίτης Κουροτρόφου ἐν Χύτροις. Καὶ ἡ περίεργος αὕτη μορφὴ διέφυγε μέχρι τοῦδε καὶ τοὺς ἀνασκάπτοντας καὶ τοὺς ἐρευνητάς. Ὅ,τι ὁ ὀξυδερκὴς Engel μετὰ προφητικοῦ πνεύματος ὡς ὑπόθεσιν ἐξέφερε (Κύπρος, Τόμ. I. σελ. 558 καὶ 559), ἐπαληθεύεται σήμερον ὑπὸ τῶν ἀρχαιολογικῶν εὑρημάτων. Ὁμιλεῖ περὶ τοῦ δένδρου τοῦ Ἀδώνιδος, ὅπερ ἀποκοπὲν ἐξετίθετο ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀφροδίτης, περαιτέρω λέγει, ὅτι ἐν τῷ μύθῳ τοῦ Ἀδώνιδος ἡ κέδρος ἔχει τὴν αὐτὴν σημασίαν, ἣν καὶ ἡ πίτυς ἐν τῷ μύθῳ τοῦ Ἄττιος. Οἱ ἀρχαῖοι ἔδιδον συχνάκις μετὰ λεπτοῦ αἰσθήματος τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῶν παρασταθησομένων ἀντικειμένων. Οὕτω καὶ ἐνταῦθα. Ἐρωτῶ τὸν βοτανικόν, ἂν τὰ ξύλινα εἴδωλα τοῦ Ἄττιος (καὶ μάλιστα μελανῶς ἢ ἐρυθρῶς βεβαμμένα) δὲν παριστάνουσι τὴν κατηφῆ καὶ βαρύκλωνον πίτυν, ἢ ἡ κέδρος δὲν εἰκονίζετο ἐν τοῖς μᾶλλον κομψοῖς καὶ λεπτοῖς εἰδώλοις τοῦ Ἀδώνιδος; — Βεβαιότατα.

Ὁ Ἄδωνις εἶνε υἱὸς τοῦ Κινύρα, ὁ δὲ Κινύρας κατὰ τὸν ἕνα μῦθον υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἡ λέξις Ἄδωνις εἶνε φοινικικῆς καταγωγῆς καὶ παράγεται ἐκ τοῦ Ἄδων, τοῦ φοινικικοῦ θεοῦ Βάαλ. Ἀλλ' ὁ Ἄδωνις ὀνομάζεται ἰδίᾳ ἐν Κύπρῳ καὶ Κύρις, Κίρις ἢ Κίρρις, ἐξ αὐτοῦ δὲ ἀξόμεθα εἰς τὸ τόσον ὁμοίως ἠχοῦν ὄνομα Κινύρας. Τὸ Κύρις ἢ Κίρις ἠδύνατο λίαν εὐκόλως νὰ σχηματισθῇ ἐκ τοῦ Κινύρας διὰ περικοπῆς καὶ συναιρέσεως. Ἐν τέτταρσιν ἐπιγραφαῖς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Βόνι εὗρον τὸ ἄχρι τοῦδε ἄγνωστον ἑλληνικὸν ὄνομα Κάρυς-υος. Τρὶς ἀπαντᾷ ἐν ἀναθηματικαῖς ἐπιγραφαῖς εἰς τὸν Ἀπόλλωνα ἐπὶ τῶν βάθρων μεγάλων ἀγαλμάτων. Καὶ ὁτὲ μὲν μανθάνομεν δύο ἢ ἕνα υἱὸν τοῦ Κάρυος, ὁτὲ δὲ ἀναφέρεται ἐν αὐταῖς Κάρυς ὁ υἱὸς Ὀνησαγόρα τινός, ἄλλοτε πάλιν εὑρίσκομεν τὸ ὄνομα Κάρυς ἐγγεγλυμμένον ἐπὶ τοῦ χιτῶνος ἀγάλματος μικρὸν μείζονος ἢ τὸ φυσικὸν μέγεθος. (Ἰδὲ Σ. 20). Ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος παρίσταται πρὸ ἡμῶν ἱερατικὸν γένος τοῦ Κάρυος. Τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα ὑπομιμνήσκει ἡμῖν συγχρόνως καὶ τὴν μικρασιανὴν χώραν Καρίαν, τὴν Μίλητον καὶ τὸ ἱερὸν αὐτῆς, τὰς Βραγχίδας, ἔνθα πρῶτον ὁ Ἀπόλλων καὶ εἶτα ὁ Ζεὺς ἐτιμᾶτο. Αὐτὸ δὲν ἀποκλείει τὴν σημασίαν τοῦ Κινύρα. Οἱ ἱστάμενοι ἱερεῖς, μικροὶ καὶ παχεῖς (ἀρ. 20.) τέχνης ἀρχαϊκῆς, μᾶλλον ἀσσυριακῆς ἢ μᾶλλον αἰγυπτιακῆς, μᾶλλον ἢ ὅλως διόλου καθαρᾶς ἑλληνικῆς ἢ ἑλληνορωμαϊκῆς, ὁτὲ μὲν μετὰ περιστερᾶς, ἄλλοτε δὲ μετὰ θυμιατηρίου ἀρ. 23 (ἢ μετὰ περιστερᾶς καὶ θυμιατηρίου) καὶ ἄλλοτε μετὰ περιρραντηρίου, παριστάνουσι τοὺς Κάρυας, καταγομένους ἐκ τοῦ ἱερατικοῦ γένους τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Οἱ νεώτατοι ἱερεῖς εἶνε ἐν τούτοις πάντοτε ὁμήλικες μετὰ τῶν πρεσβυτάτων παίδων, οἵτινες εὑρέθησαν καθήμενοι ἐν τοῖς ναοῖς τοῦ Ἀδώνιδος, πολλοὶ ὅμως αὐτῶν πολὺ πρεσβύτεροι καὶ ἐνίοτε γενειοφόροι. Συχνάκις καθίσταται δύσκολον νὰ διακρίνῃ τις τὰ εἴδωλα τῶν ἱερέων τοῦ Ἀπόλλωνος ἀπ' αὐτῶν τῶν τοῦ Ἀπόλλωνος, διότι καὶ τοὺς ἱερεῖς ὡς τὸν θεόν, ᾧ ὑπηρέτουν, ἐνέδυον καὶ παρίστων.

Οἱ ἱστάμενοι οὗτοι, πτηνὰ ἢ θυμίαμα εἰς θυσίαν προσφέροντες ἢ μετὰ τοῦ ἀποκαθαίροντος περιρραντηρίου ἐν τῇ τελετῇ τῇδε κἀκεῖσε κινούμενοι ἢ ἱστάμενοι ἱερεῖς εἶνε οἱ πατέρες τῶν ἱερῶν παίδων, ἓν ἱερατικὸν γένος, καθὼς καὶ ὁ Κινύρας εἶνε πατὴρ τοῦ Ἀδώνιδος. Καὶ ὁ Κινύρας καὶ ὁ Ἄδωνις μάλιστα παρίστανται ἐνταῦθα ὡς θεράποντες τοῦ Ἀπόλλωνος. Ὁ ναὸς ἐκεῖνος ἢ μᾶλλον ἐκεῖνοι οἱ ναοὶ παρὰ τὴν Ἀθιέναν ἐξ ὧν ὁ Louis P. di Cesnola, ἔπλασε τὸν μέγαν του ψευδόναον τῆς Ψευδοαφροδίτης τῶν Γολγῶν ἦσαν ναοὶ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ὁ ὀξυδερκὴς R. Neubauer (Πρβλ. τὴν Πραγματείαν του· Der angebliche Aphroditetempel zu Golgoi, in d. Commentationes in honorem Theod. Mommsen. Pag. 673—693) εἶχε πάντοτε μέγιστον δίκαιον παραδεχόμενος παρὰ τὴν Ἀθιέναν τέμενος τοῦ Ἀπόλλωνος. Καθὼς παρ' ἡμῖν ἐν Βόνι ἅπασαι αἱ ἐπιγραφαὶ καὶ ἐκεῖ ἀναφέρονται εἰς τὸν Ἀπόλλωνα. Ἄλλαι ὑπὸ τοῦ Cesnola ὡς εὑρήματα ἐν Γολγοῖς δημοσιευθεῖσαι ἐπιγραφαὶ πρὸς τὴν θεὰν (ἤτοι τῇ θεᾷ Ἀφροδίτῃ) λίαν πιθανῶς ἢ μᾶλλον βεβαίως οὐδέποτε εὑρέθησαν ἐκεῖ. Πρέπει νὰ εἴπωμεν τοῦτο, διότι ἔχομεν σήμερον πλείστας ἀποδείξεις τοῦ ἀναξιοπίστου τοῦ Cesnola καὶ τῶν ἐξεπίτηδες γενομένων ὑπ' αὐτοῦ ἀπατῶν καὶ ἀγυρτειῶν. Εἶνε πλέον ἀποδεδειγμένη ἡ περίεργος τοῦ Cesnola Ἀφροδίτη (Πίν. XXXV, Σχ. 1. in L. Stern, bearb. von L. P. di Cesnola) καὶ ἡ Ἀφροδίτη μετὰ τοῦ Ἔρωτος (αὐτόθι Πίν. XVII) ὡς αἰσχρὰ καλπονόθευσις κατὰ τὴν σκανδαλώδη δίκην Feuerardent-Cesnola ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ. Ἐξαιρέσωμεν τὰ δύο ταῦτα ψευδῆ εἴδωλα, τότε ἐν ἅπασι τοῖς ἄλλοις εὑρήμασι τοῦ Cesnola οὐδ' ἴχνος εὑρίσκομεν εἰδώλου τῆς Ἀφροδίτης, ἀπ' ἐναντίου δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῶν ἱερέων του πλεῖστα, ἕνα θίασον τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν ἀναγλύφῳ παριστάμενον, τὸν Ἡρακλῆ καὶ τοὺς ἑταίρους του, εἶτα τὸν Γηρυόνην, καθὼς κατόπιν καὶ τὴν Ἄρτεμιν καὶ τὰς Μούσας. Οὕτω μορφοῦται ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μετὰ τὸν Cesnola προὐκάλεσεν ἄλυτον περιπλοκὴν ἑτερογενῶν ἰδεῶν μεταξὺ τῶν σοφῶν, ὡς ἑνιαία εἰκὼν πλουσίας, ὡραίας καὶ ἑνιαίας κατά τε τὰ μέρη καὶ τὸ ὅλον λατρείας, ἐν ᾗ ὁ Ἀπόλλων εἶνε τὸ κέντρον, ἂν καὶ πάντοτε ὑποτελὴς διατελῶν τῇ ἡγεμονευούσῃ Ἀφροδίτῃ.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΟΥ ΕΙΣ ΑΝΩ ΑΙΓΥΠΤΟΝ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΕΞ. ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΟΥ ΣΟΥΔΑΝ ΤΖΑΦΕΡΠΑΣΑ ΤΑΞΕΙΔΙΟΥ ΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1868.

Ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ.

(Συνέχεια.)

Εἶνε ὅμως εὐγενέστερος καὶ εὐειδέστερος τοῦ πρέσβεως τοῦ Δαρφούρ, τῆς Αὐτ. Ἐξοχότητος. Μόλις συνῆλθον ἀπὸ τὴν στιγμιαίαν μου ταύτην ἔκπληξιν καὶ ἐφώναξα Σπύρα! Ξύπνα! Τέλος πάντων ἠγέρθημεν. Ἰδοὺ ὁ στολίσκος μας περιφρονεῖ τὸ ὁρμητικὸν ῥεῦμα τοῦ Νείλου· ὁ ἀὴρ σφοδρὸς καὶ ψυχρὸς σχηματίζει ποῦ καὶ ποῦ ἀφρόεντα κύματα. Αἱ ὄχθαι παριστάνουν γοητευτικωτάτην τὴν θέαν. Καθ' ὅλον τὸ μῆκος των παρατηρεῖ τις χωρία καὶ δενδροφυτείας ἐκτεταμένας φοινίκων καὶ ἄλλων δένδρων· τὰ σπαρτὰ ποῦ μὲν καταπράσινα, ποῦ δὲ θερισμένα. Στίφη δὲ γυμνῶν καὶ ἡμιγύμνων φελλάχων διακρίνονται ἐργαζόμενα ἐν αὐτοῖς. Αἱ δὲ φελλαχίδες ἀντλοῦν παρὰ τὴν ὄχθην ὕδωρ, ἄλλαι δὲ λούονται, ὡς ἡ θυγάτηρ τοῦ Φαραὼ κατέβαινε καὶ ἐλούετο ἐν τοῖς ὕδασι τοῦ Νείλου.

Ἀξιοπαρατήρητον δὲ ὅτι οἱ περιστερῶνες τῶν χωρίων εἶνε ὡραῖοι οἶκοι καὶ ὑψηλοί, ἐν οἷς διαιτῶνται τὰ πτιλοφόρα ταῦτα ὄντα, ἐν ᾧ τῶν φελλάχων εἶνε ἄθλιοι οἶκοι, χαμηλοὶ καὶ ἀκάθαρτοι. Αἱ περιστεραὶ ἅμα ἰδοῦν ὅτι αἱ οἰκίαι των εἶνε ἀκάθαρτοι καὶ δὲν λευκανθοῦν διὰ τῆς ἀσβέστου, τὰς ἐγκαταλείπουν· φαίνεται λοιπὸν ὅτι τὰ πτηνὰ ταῦτα εἶνε λογικώτερα καὶ πλέον φιλόκαλα τῶν φελλάχων. Περὶ τὴν μεσημβρίαν τὸ ἀτμόπλοιον προσήγγισεν εἰς Τάνταρα κατὰ τὴν δυτικὴν πορείαν τοῦ Νείλου, ὅπου ἀπεβιβάσθημεν μετὰ τοῦ Σπύρα κατὰ διαταγὴν τοῦ Πασᾶ, δόσαντος ἡμῖν καὶ δύο πελωρίους φύλακας, ὧν ὁ εἷς Ἀλβανός, ὁ ἕτερος Κρής, ἀμφότεροι ὀθωμανοί, ὅπως μᾶς ὁδηγήσωσιν εἰς τὰ ἀρχαῖα τῆς παλαιᾶς καὶ κατηρειπωμένης ἤδη πόλεως Τάνταρα.

Ἡ ὄχθη, ὅπου ἀπεβιβάσθημεν, ἂν καὶ γήϊνος, ἦτον ἀπότομος καὶ ὑψηλή, ἐπ' αὐτῆς ὑπῆρχε πλίνθινος πενιχρά τις μικρὰ οἰκία καὶ μία μικρὰ καλύβη ἡμικρημνισμένη. Εὕρομέν τινας Ἄραβας ἐργαζομένους. Οἱ φύλακες ἐζήτησαν ὄνους, ἀλλὰ δὲν εὗρον, προυχωρήσαμεν ὀλίγον καὶ εὕρομεν θερίζοντας κριθὴν Ἄραβας, γυναῖκας καὶ ἄνδρας ἡμιγύμνους, παιδία δὲ ὁλόγυμνα. Ἐκεῖ εὕρομεν ὄνους, ἀλλ' ἄνευ ἐπισάγματος. Τότε οἱ φύλακες ἡμῶν ἥρπασαν ῥάκη τινὰ ἀπό τινα καλύβην καὶ τὰ ἔθεσαν ἐπὶ τῶν ὄνων. Ἱππεύσαντες διεβαίνομεν ἐν τῷ μέσῳ πεδιάδος ἐσπαρμένης σῖτον, οὗ οἱ στάχεις ἦσαν ἤδη μεστοί. Παρετήρησα δὲ πανταχοῦ τῆς ἄνω Αἰγύπτου ὅτι τὸ στέλεχος τῶν σπαρτῶν δὲν γίνεται ὑψηλόν, ὡς ἀλλαχοῦ, πλὴν οἱ στάχεις εἶνε γενικῶς μεγάλοι. Ἂν καὶ ἦτον ὡραία μία τοιαύτη ἐκδρομή, τὸ νὰ διέρχηταί τις ἐκ τοῦ μέσου ἐσπαρμένης ἐκτεταμένης πεδιάδος, πλὴν ὅμως ὁ ὄνος μου δὲν ἀνταπεκρίνετο εἰς τὴν ὅλην μου εὐχαρίστησιν, ἐπειδὴ τὸ ἐπίσαγμα ἦτο ἄθλιον καὶ τὸ ζῶον ὀκνὸν εἰς ἄκρον· ἠναγκάσθην λοιπὸν νὰ καταβῶ καὶ νὰ ὁδεύσω πεζῇ ἀρκετὸν διάστημα, διότι τὸ μέρος ἀπεῖχε πλέον τῆς ἡμισείας ὥρας ἐκ τῆς παραλίας. Ὁ φίλος καὶ συναθλητής μου Σπύρας εὗρε κατάλληλον τὴν περίστασιν εἰς τὴν ἔκτακτον ταύτην ἱππασίαν νὰ ἐξασκήσῃ ὅλην του τὴν εὔθυμον καὶ ἀστείαν συμπεριφοράν, ὥστε νὰ γελῶμεν καθ' ὅλην τὴν ὁδοιπορίαν μέχρι πόνου τῶν ἐντέρων, ἕνεκα ἄλλως τε τῶν ὡραίων καὶ ὠκυπόδων φοράδων, τὰς ὁποίας εἴχομεν τὴν τιμὴν νὰ ἱππεύσωμεν.

Ἀνέβημεν λόφον τινὰ καὶ ἀμέσως παρουσιάσθη ἔμπροσθέν μας ὑψηλὴ καὶ παμμεγέθης θύρα, ἧς σώζονται μόνον αἱ πλευραὶ καὶ τὸ ἀνώφλιον, πλήρης ἀναγλύφων, δι' ἧς ἠλίσθημεν εἰς πελώριόν τινα ναὸν αἰγυπτιακόν, τὸν ναὸν τῆς Αἰγυπτίας Ἀφροδίτης (Ἀθάρ). Εἶνε ἀδύνατον νὰ περιγράψω τὴν ἔκπληξιν, τὴν ὁποίαν μοι ἐπροξένησε τὸ λαμπρὸν καὶ κολοσσιαῖον τοῦτο οἰκοδόμημα, ὅπερ στηρίζεται ἐπὶ 30 κιόνων μαρμαρίνων στρογγύλων, οὐχὶ ὅμως μονολίθων, ὧν ἡ περίμετρος εἶνε 8 πήχεων· πρὸς τὰ ἄνω δὲ πολὺ μεγαλειτέρα καὶ τετράγωνος οὖσα ἡ περίμετρος σχηματίζει κιονόκρανον πελωρίου μεγέθους, ἔχον τὴν κεφαλὴν εἰδώλου εἰς πᾶσαν πλευρὰν τῆς τετραγωνικῆς κεφαλῆς του.

Ἀφ' οὗ δὲ διήλθομεν δύο διαμερίσματα, ὧν ἡ στέγη στηρίζεται ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ῥηθέντων κιόνων, ἐμβήκαμεν εἰς ἄλλο μέρος τοῦ ναοῦ, ἔχον διάφορα διαμερίσματα καὶ δωμάτια καὶ ἀπὸ δίοδον μυστηριώδη, οὕτως εἰπεῖν, ἀνέβημεν ἐπὶ τῆς στέγης, ὁμαλῆς οὔσης, σχηματιζομένης ἐκ πελωρίων λίθων, ὧν τινες ἔχουν 32 σπιθαμῶν μῆκος, 16 πλάτος καὶ 4 πάχος. Ἀπὸ τοιούτους λοιπὸν λίθους συνίσταται ἡ στέγη τοῦ πελωρίου καὶ λαμπροῦ τούτου οἰκοδομήματος. Δὲν δύναται νὰ τὸ χωρήσῃ ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου πῶς ἠδυνήθησαν ν' ἀναβιβάσουν εἰς τόσον ὕψος τοιούτους λίθους καὶ νὰ τοὺς τοποθετήσουν καὶ προσαρμόσουν τόσον θαυμασίως. Ἐπὶ τῆς στέγης δὲ ὑπάρχει ὡς παρεκκλήσιον τετράγωνον οἰκοδόμημα ἐκ μαρμάρου ἄνευ στεγάσματος, ὅπερ φαίνεται ἐχρησίμευεν ὡς βωμὸς καὶ ὅπου ἐθυσίαζον. Ὅλα τὰ δωμάτια, τὰ ὁποῖα ἦσαν κατοικίαι τῶν ἱερέων καθὼς καὶ ὅλα τὰ τείχη ἔνδον καὶ ἔξω τοῦ Ναοῦ εἶνε πλήρη ἀναγλύφων, παριστανόντων τὰς διαφόρους θεότητας, καθὼς καὶ τοὺς κατὰ καιρὸν βασιλεῖς μὲ τὰς οἰκογενείας των. Ἔν τινι δὲ ὑπογείῳ τοῦ ναοῦ εὑρίσκεται δωμάτιον, εἰς τὰ τείχη τοῦ ὁποίου σώζονται αἱ ζωγραφίαι ζωηρόταται ὁλοκλήρου βασιλικῆς οἰκογενείας μὲ ἐπιχρυσώματα καὶ ὅπου ἦτο βεβαίως τὰ σώματα τοῦ βασιλέως καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του, ἅτινα σήμερον ἐκλείπουν. Τίς εἶδε δὲ ποῖος τὰ ἀφήρεσεν. Εἶνε δὲ ἄξιον ἀπορίας πῶς διατηροῦνται τὰ χρώματα ἐπὶ τοσούτους αἰῶνας!

Ὅλον τὸ οἰκοδόμημα εἶνε μαρμάρινον χωρὶς νὰ φαίνηται ὁποῖον μῖγμα συνέδεσε τοὺς λίθους του. Παρατηρεῖται δὲ ὅπου ὁ χρόνος τὸ κατέστρεψεν ἐν μέρει ὅτι μῖγμά τι ὡς γύψου ὁμοιάζον τὴν ἄσβεστον συνέδεε τοὺς λίθους. Διὰ νὰ χορτάσῃ ὁ ἄνθρωπος τὴν ὡραίαν ταύτην θέαν καὶ εὐχαριστήσῃ τὴν περιέργειαν καὶ τὸν θαυμασμόν του ἀνάγκη εἶνε νὰ καθήσῃ ἡμέρας τινὰς νὰ τὸ ἐξετάσῃ καὶ τὸ παρατηρήσῃ ἀκριβῶς, καὶ τότε δύναται νὰ εἴπῃ, ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο εἶνε θαυμασιώτερον τῶν πυραμίδων. Ἡμεῖς δὲ μὴ ἔχοντες καιρὸν νὰ περιηγηθῶμεν πλειότερον ἀνεχωρήσαμεν τὴν 2αν μ. μ. ἐκεῖθεν κατενθουσιασμένοι καὶ πλήρεις ἐκπλήξεως καὶ θαυμασμοῦ ἐπὶ τῇ λαμπρᾷ ταύτῃ θέᾳ τοῦ γιγαντιαίου τούτου οἰκοδομήματος, τοῦ ἔχοντος μεγάλην ἀξίαν ἀρχιτεκτονικήν.

Ἱππεύσαμεν τὰς ὡραίας φοράδας μας καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ πρῶτον μέρος ὅπου εἴχομεν ἀποβιβασθῇ, ἐκεῖθεν δὲ ἐπιβιβασθέντες εἴς τι ἄθλιον ἀκάτιον ἐπλεύσαμεν πρὸς τὴν ἀντικρὺ δεξιὰν ὄχθην, ὅπου τὸ ἀτμόπλοιον μᾶς ἐπερίμενε λαμβάνον ἄνθρακας.

Τὸ μέρος τοῦτο ὀνομάζεται Κένε, ὅπου ἦτο τὸ πάλαι ἡ ἀρχαία κατὰ τοὺς Ἕλληνας Κυνόπολις. Μὲ λύπην μου παρετήρησα τὴν ἀναλγησίαν τῆς αἰγυπτιακῆς κυβερνήσεως διὰ τὸ ἀνωτέρω θαυμάσιον οἰκοδόμημα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὕψωσαν τεῖχος ἐκ πλίνθων καὶ εἶνε πολὺ μέρος κεχωσμένον, ἐν ᾧ ἔδει νὰ καθαρισθῇ καλῶς καὶ νὰ εὕρουν τὴν βάσιν, ὅπως θεᾶται σῶον· φύλακες δὲ νὰ ἐπιστατοῦν εἰς αὐτὸ καὶ συγχρόνως νὰ ἐπιτηροῦν τοὺς περιηγουμένους αὐτό· Γάλλος τις πρὸ τινῶν ἐτῶν ἐλθὼν καὶ κατοικήσας εἰς αὐτῷ ἔκοψε διὰ πριονίου τεμάχια πετρῶν μεγάλης ἀρχαιολογικῆς ἀξίας, τὰ ὁποῖα ὑπεξήρεσεν ἐν ἀγνοίᾳ βεβαίως τῆς αἰγυπτιακῆς κυβερνήσεως.

Ἡ Κένε (Ἰωαννούπολις), εἶνε πόλις ἀπέχουσα τῆς ὄχθης πλέον τῆς ἡμισείας ὥρας. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ ἀτμόπλοιον ἔμελλε τὴν νύκτα νὰ διαμείνῃ ἐνταῦθα, περιεργείᾳ κινούμενοι ἠθελήσαμεν νὰ ὑπάγωμεν νὰ ἐπισκεφθῶμεν καὶ αὐτήν. Εὕρομεν λοιπὸν ὄνους καλῶς ἐπισαγμένους, καὶ ἱππεύσαντες μετὰ τοῦ κ. Σπύρα ὑπήγαμεν εἰς τὴν πόλιν. Πλησιάζοντες δὲ μᾶς ἔκαμε τὴν καλλιτέραν ἐντύπωσιν λαμπρά τις οἰκία τοῦ γάλλου πράκτορος, ἰθαγενοῦς ὅμως Κόπτου. Ἐμβάντες δὲ εἰς τὴν πόλιν οὐδὲν ἀξιοσημείωτον εἴδομεν, ἀθλίαν τινὰ μόνον ἀγοράν,

ἀρκετοὺς Ἕλληνας παντοπώλας καὶ ἐμπορευομένους περὶ τοὺς 20. Οἱ Κόπται περὶ τοὺς 1000 καὶ οἱ Καθολικοὶ περὶ τοὺς 60 ἔχουν ἐκκλησίας, ὅλη δὲ ἡ πόλις ἀριθμεῖ περὶ τὰς 17 χιλιάδας κατοίκων, ἄραβας καὶ κόπτας μετὰ τῶν ἀλλοδαπῶν.

Ἐκεῖ εὕρομεν καὶ πράκτορα Ἕλληνα ἐξ Ἐφέσου ὀνόματι Ἐμμανουὴλ Ἰωσηφίδην. Εἰς τὰ καφενεῖα καὶ τὰ καπηλεῖα εἶδον πολλὰς γυναῖκας τοῦ λαοῦ. Μοὶ ἔκαμε δὲ ἐντύπωσιν τὰ πλούτη, τὰ ὁποῖα ἔφερον ἐφ' ἑαυτῶν· ἦσαν καταστόλιστοι ἢ μᾶλλον καταφορτωμέναι ἀπὸ χρυσᾶ νομίσματα ἀπὸ κεφαλῆς μέχρις ὀσφύος. Συνδεδεμένων δὲ τῶν χρυσῶν τούτων νομισμάτων ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ τοιουτοτρόπως, ὥστε σχηματίζεται ταινία τις τρίγωνος, ἧς ἡ γωνία φθάνει μέχρι τῆς ὀσφύος οἱ δὲ πλόκαμοι τῆς κεφαλῆς εἰσι καταστόλιστοι ἀπὸ χρυσᾶ νομίσματα. Καὶ δὲν εἶνε ὑπερβολὴ νὰ εἴπω, ὅτι τὸ βάρος τῶν χρυσῶν τούτων νομισμάτων εἰς πολλὰς ὑπερέβαινε τὸ βάρος ὀκᾶς. Πρὸς τὸ ἑσπέρας ἐπεστρέψαμεν εἰς τὸ ἀτμόπλοιον, συνεδειπνήσαμεν δὲ μετὰ τοῦ Διοικητοῦ καί τινων ἄλλων ὀθωμανῶν ἐλθόντων πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Πασᾶ. Ἡ νὺξ λαμπρά, ὁ καιρὸς ὀλίγον ψυχρός· ἀρκετὰ κουρασμένος ἐκοιμήθην ἀναπαυτικώτατα.

Τὴν 23 τὸ ἀτμόπλοιον πρὶν ἢ ἔτι ἐγερθῶ τοῦ ὕπνου ἤρχισε νὰ πλέῃ ἀκωλύτως. Ὁ οὐρανὸς λαμπρὸς καὶ ὁ ἥλιος φωτοβόλος μᾶς χαρίζει ἀφθόνως τὸ φῶς του. Αἱ ὄχθαι γοητευτικώταται. Τὴν 3ην π. μ. τὸ ἀτμόπλοιον προσέκρουσεν εἰς τὴν ἄμμον καὶ ἐκάθισεν. Μόλις διὰ πολλῶν ἀγώνων ἐξήχθη τὴν ἡμίσειαν ὥραν μ. μ. Ὁ πλοίαρχος ὠργίσθη κατὰ τῶν ναυτῶν, ὅτι ἕνεκα τῆς ἀπροσεξίας των ἐκάθισε τὸ ἀτμόπλοιον. Τότε ὁ Πασᾶς διέταξε νὰ δαρῶσιν. Ὁ ναύτης ἔπιπτε πρηνὴς καὶ δύο κρατοῦντες αὐτόν, ὁ εἷς ἐκ τῆς κεφαλῆς καὶ ὁ ἕτερος ἐκ τῶν ποδῶν, εἷς διὰ κομπωτοῦ σχοινίου ἐκτύπα ἐπὶ τῆς ῥάχεως. Ἡ σκηνὴ ὅμως δι' ἐμὲ ἦτο σπαραξικάρδιος, ἀσυνείθιστον εἰς τὴν θέαν τοιούτου τραγικοῦ δράματος, καὶ ἡ καρδία μου ἐσπαράσσετο ἐκ τῆς λύπης, εἰς τὰς οἰμωγὰς καὶ τὸν θρῆνον τῶν δυστυχῶν ἐκείνων πλασμάτων. Ἡ τοιαύτη τιμωρία εἶνε ὅμως συνήθης εἰς τοὺς Αἰγυπτίους καὶ ὀλίγην κάμνει τὴν ἐντύπωσιν. Τὴν 3½ μ. μ. ἠράξαμεν εἰς Λουξὸρ κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πορείαν τοῦ Νείλου, εἰς τὰς ποτὲ ἑκατομπόλους Θήβας τοῦ Ὁμήρου. Ἀναλογιζόμενος δέ τις τὴν ἀρχαίαν λαμπρότητα καὶ ἀκμήν, εἰς ἣν εἶχον φθάσει ἀπὸ τοῦ 1800 π. χ. ὅτε οἱ Ἄραβες ἀπεδιώχθησαν καὶ ὅτε ὁ Σέσωστρις παντοῦ τῆς Ἀσίας νικητὴς περιήρχετο, καὶ τὰ θαυμάσια ἐκεῖνα γιγάντια μνημεῖα, τὰ ὁποῖα περιεῖχον, ἀδύνατον εἶνε νὰ μὴ καταθλιβῇ εἰς τὴν οἰκτρὰν θέαν τῶν ποτὲ περιφήμων Θηβῶν. Νῦν δὲ τὶ παρατηρεῖ τις; εὐτελεῖς τινας πλινθοκτίστους οἰκίας κατωτέρας πάντοτε ἀπὸ τὰς τῶν περιστερῶν, αἵτινες ὑψοῦνται ὡς ἐπάλξεις ἄνωθεν τῶν νεωτέρων πλινθοκτίστων οἰκιῶν. Μετ' ἐκπλήξεως ὅμως παρατηρεῖ τις ὑπερέχοντας ὀβελίσκους καὶ πελώρια κτίρια εἰς ἄπειρον διάστημα ἐκτεινόμενα κατηρειπωμένα ὅμως καὶ ἀλλοῦ ἐν τῇ γῇ κεχωσμένα. Πρῶτος καταστροφεὺς τῶν λαμπρῶν τούτων καὶ γιγαντιαίων οἰκοδομημάτων ὑπῆρξεν ὁ Καμβύσης τῷ 523 π. χ. Δεύτερος δὲ καταστροφεὺς αὐτῶν ὑπῆρξεν ὁ Πτολεμαῖος ὁ Σωτὴρ Β'. τῷ 239 π. χ. Καὶ ὅμως μετὰ τόσας φρικτὰς καταστροφὰς δύναταί τις νὰ ἴδῃ πληθὺν κτιρίων κολοσσιαίων στηριζομένων ἐπὶ κιόνων πελωρίων, ὧν πολλῶν ἡ περίμετρος εἶνε δώδεκα πήχεων. Οἱ λίθοι, οἵτινες συνενοῦν τοὺς εἰρημένους κίονας καὶ σχηματίζουν τὴν στέγην εἶνε βαρύτεροι τῶν τοῦ ἀναφερομένου ἐν Ταντάρᾳ ναοῦ τῆς Ἀθάρ. Ἡ νῦν πόλις ἔχει περὶ τὰς 3 χιλιάδας κατοίκων, Ἄραβας, φελλάχους καὶ κόπτας, δύο δ' ἐμπόρους Ἕλληνας. Πράκτορας τῶν ξένων δυνάμεων ἔχει ἕνα Ἄραβα ὀθωμανὸν ὡς πράκτορα τῆς Ἀγγλίας, Ἀμερικῆς καὶ Γαλλίας, ἕνα δὲ Κόπτην ὡς τὸν τῆς Πρωσσίας καὶ ἐπίσης εἶχε τινὰ Ἰταλόν, ὅστις ἀπέθανεν.

Οἱ Κόπται ἔχουν ναὸν περὶ οὗ κατωτέρω. Ἅμα λοιπὸν προσωρμίσθημεν εἰς τὴν ἀνωτέρω πόλιν Λουξόρ, ἀμέσως ἔσπευσεν ὁ Διοικητὴς τοῦ τόπου καὶ οἱ πράκτορες τῶν ξένων δυνάμεων νὰ ἔλθουν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Πασᾶ, ὅστις διέταξε καὶ ἵππους διὰ τὴν μέλλουσαν ἐκδρομήν μας. Παραυτίκα ἔφερον ἵππους καὶ ὄνους· ἐξελθόντες τοῦ ἀτμοπλοίου ἱππεύσαμεν καὶ μετὰ πολλῶν ἄλλων, ὥστε ἡ συνοδεία μας ἦτο μικρὰ ἐκστρατεία. Ὁ Πασᾶς ἵππευσεν ὡραῖον ἐρυθροῦν ἵππον ἀραβικὸν ἔχοντα χρυσοκέντητον ἐφίππιον ἐκ κατηφέ, ἐγὼ ἵππευσα ἕνα καταμέλανα ἀραβικὸν ἵππον, ὡραῖον ἀδιακόπως χορεύοντα καὶ πετῶντα ἀφρόεντα νέφη ἐκ τοῦ στόματός του καὶ σπινθῆρας φλογὸς ἐκ τῶν ῥωθώνων του. Ἐξήλθομεν

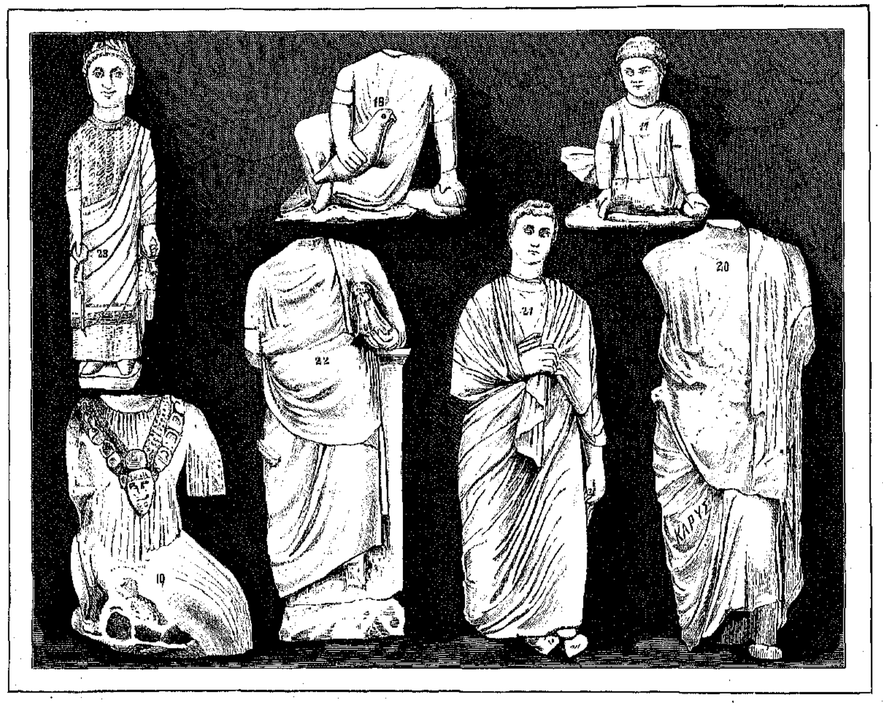

ΚΥΠΡΙΑΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ.

τῆς πόλεως καὶ ὁδεύσαντες περὶ τὰ 10 λεπτὰ ἐμβαίνομεν εἰς περιοχὴν κυκλωπείων οἰκοδομῶν, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων ἵστανται ὑπερηφάνως καὶ τὴν κορυφὴν ὑψοῦντες οὐρανομήκεις ὀβελίσκοι. Ἡ τετράγωνος αὕτη περιοχή, ἥτις ἄλλοτε ἦτο περιτετειχισμένη σώζει ἤδη τέσσαρας ὑψηλὰς πελωρίους πύλας, περιέχει ναοὺς μετὰ πυλώνων, προπυλαίων καὶ προνάων, ὧν τὴν περιγραφὴν δὲν δύναταί τις νὰ κάμῃ εὐκόλως. Πρὸ τῆς εἰσόδου καὶ ἀπὸ Λουξὸρ μέχρι Καρνὰκ ὁ δρόμος ἦτο πλήρης ἄλλοτε δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν 600 κολοσσιαίων κριοκεφάλων καὶ λεοντοσώμων Σφιγγῶν. Ἤδη δὲ σώζονταί τινα ἐξ αὐτῶν, πλὴν ὅλα ἐφθαρμένα καὶ ὅλων αἱ κεφαλαὶ ἀφῃρημέναι ἢ κατασυντετριμμέναι. Ἀλλὰ τί πρῶτον νὰ περιγράψῃ τις! Εἶνε ἀδύνατον νὰ κάμω περιγραφὴν τόσων εἰδώλων πελωρίων, ὀβελίσκων, ναῶν καὶ ἀνακτόρων, τὰ ὁποῖα ἐκπλήττουν τὸν νοῦν καὶ τὴν φαντασίαν τῶν ἀνθρώπων. Ἐν Λουξὸρ ἐντὸς τῆς νῦν πόλεως σώζεται καὶ εἷς μονόλιθος ὀβελίσκος, τὸν ἀδελφὸν τοῦ ὁποίου οἱ Γάλλοι μετεκόμισαν εἰς Παρισίους, ὅτε ἐκυρίευσαν τὴν Αἴγυπτον. Πλησίον δὲ τούτου ἵστανται ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων μεγάλης πύλης ναοῦ σωζομένης εἰσέτι δύο πελώρια εἴδωλα ἐκ γρανίτου κεχωσμένα ὅμως ἐν τῇ γῇ ἀπὸ τὴν ὀσφὺν καὶ κάτω. Τέλος ἄπειρον διάστημα εἶνε πλῆρες ἐρειπίων καὶ ἡμιτεθραυσμένων ἀρχαιοτήτων, ὧν τὸ πελώριον μέγεθος καταπλήττει τὸν ἄνθρωπον. Ἐπιστρέψαντες εἰς τὴν πόλιν εἰσήλθομεν ἐντὸς αὐλῆς, ὅπου εἰς τετράγωνον πλίνθινον τειχογύρισμα ἦσαν τοποθετημέναι τέσσαρες σημαῖαι καὶ πλῆθος λαοῦ μετὰ τυμπάνων, ὅστις ὑπεδέχθη τὸν Πασᾶ.

Ἐκεῖ εὕρομεν καὶ τέσσαρας Ἄγγλους περιηγητάς, οἵτινες εἶνε συνοδεία μιᾶς Ἀγγλίδος φιλασθένου, ἥτις ζῇ τέσσαρα ἤδη ἔτη ἐν Αἰγύπτῳ διὰ τὸ κλῖμα, ὁτὲ μὲν ἐν Καΐρῳ, ὁτὲ δὲ ἐν τῇ ἄνω Αἰγύπτῳ· οὗτοι χαιρετήσαντες τὸν Πασᾶ συνεκάθησαν μεθ' ἡμῶν. Τότε ἱππεῖς τινες ἐχόρευον τ' ἄλογα ἐνώπιον ἡμῶν μετὰ σπανίας ἐπιτηδειότητος, διότι κατ' ἐξοχὴν ἐνταῦθά εἰσιν ἱππεῖς ἄριστοι. Μετὰ ταῦτα δὲ παρετέθη ἡ τράπεζα, ἐπίσης ἓν Σινίον ὡς οἱ Ὀθωμανοί, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι τὸ σινίον εἶνε ὑπερμέγεθες καὶ τίθενται ἐπ' αὐτοῦ διὰ μιᾶς ὅλα τὰ εἴδη τῶν φαγητῶν. Συνεκάθησαν μεθ' ἡμῶν καὶ οἱ προμνησθέντες 4 Ἄγγλοι, οἵτινές μοι ἔλεγον, ὅτι μὲ πολλὴν των εὐχαρίστησιν τρώγουν μὲ τὰς χεῖρας καὶ κατεβρόχθισαν μὲ πολλὴν ὄρεξιν ξεσχίζοντες διὰ τῶν χειρῶν τὰ ἀρνία. Ἦτο τῷ ὄντι εὐχάριστος ἡ συνάντησις αὕτη ἐν τοιούτῳ τόπῳ καὶ ἡ νὺξ ἐκείνη ἦτο ἀξιομνημόνευτος εἰς τὰ χρονικά μου, διότι ἐκεῖ συνηντήθημεν ἐκ περάτων τῆς γῆς Ἀμερικανοί, Σκῶτοι, Ἄγγλοι, Ἕλληνες, Ἄραβες, Αἰγύπτιοι, Ἰνδοὶ καὶ Πέρσαι. Καὶ αὐτὴ ἡ Σελήνη μετὰ θυμηδίας ἐπὶ τοῦ ἐν ὑπαίθρῳ ἐκείνου συμποσίου μας ἔρριπτε τὸ φῶς της θαμβώνουσα τὴν ἀμυδρὰν λάμψιν τῶν φαναρίων, κρεμαμένων εἰς στήλας ἐμπηγμένας κύκλω τῆς Τραπέζης.

Μετὰ τὸ δεῖπνον ἀφ' οὗ διεσκεδάσαμεν, ἐπεστρέψαμεν τὴν τρίτην τῆς νυκτὸς εἰς τὸ ἀτμόπλοιον. Ἐκοιμήθην ὕπνον τῷ ὄντι εὐχάριστον, καὶ τὴν πρωΐαν ἐγερθέντες ἐπεράσαμεν ἀντικρὺ εἰς τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Νείλου μετὰ τοῦ Πασᾶ, Σπύρα καὶ λοιπῶν, συνοδεία ἐξ εἴκοσι· Ἐκεῖ ἦσαν ἕτοιμοι ἵπποι καὶ ὄνοι, καὶ ὁδεύσαντες ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν ἐν πεδιάσι ποῦ μὲν ἐσπαρμέναις ποῦ δὲ θερισμέναις καὶ ποικίλην τὴν ὄψιν ἐχούσαις, ἐφθάσαμεν παρὰ τὰς ὑπωρείας τοῦ Μπιμπανέλ-Μολοὺκ ἤτοι εἰς τοὺς τάφους τῶν Μακαρίων. Ἐκεῖ σώζονται πελώρια ἀνάκτορα καὶ οἰκοδομαὶ εἰς μεγάλην ἔκτασιν. Ἐκεῖ εὑρίσκεί τις τὸν περίφημον κολοσσὸν τοῦ Ῥαμίσιος ἐκ γρανίτου, ὅστις ἤδη κατέπεσε καὶ συνετρίβη εἰς πολλὰ τεμάχια, ὅλος μονόλιθος λελαξευμένος, οὗ τὸ ὕψος ἦτον 60 ποδῶν καὶ ζυγίζει πλέον τῶν 1000 κανταρίων· ἓν ὁλόκληρον ὄρος ἔδει νὰ μεταφερθῇ ἀπὸ ἡμερῶν δρόμον. Τοῦτο εἶνε τῷ ὄντι ἔργον ἀνώτερον γιγάντων. Ἐπὶ τοῦ ὄνυχος τοῦ δακτύλου τοῦ ποδός του δύναται νὰ καθήσῃ ἄνθρωπος.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ.

ΓΕΝΝ. 1806, ΑΠΟΘ. 1884.

(Μετὰ εἰκόνος.)

Ἐν τῷ προλαβόντι ἡμῶν τεύχει ἀνηγγείλομεν μετὰ βαθείας λύπης τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισυμβάντα θάνατον τοῦ Γεωργίου Ζαρίφη, τοῦ διακεκριμένου τούτου ὁμογενοῦς. Σήμερον δὲ δημοσιεύομεν τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, κατασκευασθεῖσαν ἐκ τῆς τελευταίας φωτογραφίας τοῦ ἀνδρός, οὗ ἡ μνήμη δικαίως κατέστη προσφιλὴς τῷ Πανελληνίῳ ἕνεκα τῶν μεγάλων αὐτοῦ ἀρετῶν.

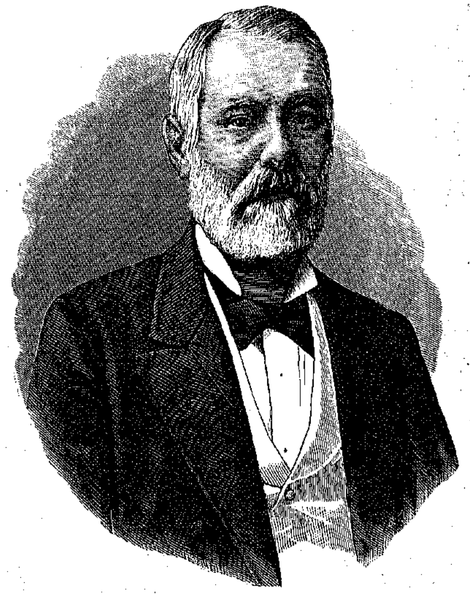

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ.

Ὁ Γεώργιος Ζαρίφης ἐγεννήθη τῷ 1806 ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐξ οἰκογενείας μικρᾶς καὶ πτωχῆς. Δεκαπενταετὴς τὴν ἡλικίαν, ἐκραγείσης τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, κατέφυγε μετὰ τῶν γονέων του εἰς Ὀδησσόν, ἔνθα κατετάχθη ἐν τῷ Ἐμπορικῷ Λυκείῳ καὶ ἐπεδόθη εἰς τὰς γλώσσας καὶ εἰς ἐμπορικὰς σπουδάς. Ἀποπερατώσας ταύτας μετέβη τῷ 1829 εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ διωρίσθη Ἰδιαίτερος γραμματεὺς τοῦ Κυβερνήτου Καποδιστρίου. διαμείνας ἐν τῇ θέσει ταύτῃ μέχρι τοῦ ἔτους 1831. Ἀποθανόντος τοῦ Καποδιστρίου ὁ Γεώργιος Ζαρίφης, μὴ εὑρίσκων τὸ πολιτικὸν στάδιον ἀρκοῦσαν διὰ τὴν εὐφυΐαν του καὶ διὰ τὸ ἐπιχειρηματικὸν τοῦ πνεύματός του ἐνασχόλησιν, ἀπῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐπεδόθη μετὰ πολλοῦ ζήλου εἰς τὸ ἐμπόριον, δι' οὗ ἐπέπρωτο ν' ἀποκτήσῃ τὴν μεγάλην αὐτοῦ περιουσίαν. Νυμφευθεὶς τὴν θυγατέρα τοῦ Γεωργίου Ζαφειροπούλου καὶ προσληφθεὶς συνέταιρος τοῦ μεγάλου ἐμπορικοῦ καταστήματος, συνῆψεν ἐκτεταμένας σχέσεις, δι' ὧν κατώρθωσε νὰ κάμῃ ἐπικερδεῖς τραπεζητικὰς ἐπιχειρήσεις, ὧν αὐτὸς ὑπῆρξεν ἡ ψυχή. Καὶ αὐτὴ ἡ τῆς Πύλης Κυβέρνησις, ἐκτιμῶσα τὴν ἔκτακτον νοημοσύνην καὶ ἀκεραιότητα τοῦ ἀνδρός, πολλὰς τῷ ἐνεπιστεύθη ὑποθέσεις, δι' ὧν βαθμηδὸν ἀπέκτησεν ἐπιφανῆ ἐν τοῖς ἐμπορικοῖς καὶ τραπεζητικοῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως κύκλοις θέσιν. Ἐν τοσούτῳ τὰ ἔτη διεδέχοντο τὰ ἔτη καὶ ὁ Ζαρίφης ὁσημέραι πλουσιώτερος καθίστατο. Ἀλλ' ὁ Ζαρίφης δὲν ἦτο ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες πλουτοῦντες λησμονοῦσι τί ὡς ἄνθρωποι ὀφείλουσι τῇ κοινωνίᾳ, καὶ ὁποίαν χρῆσιν ἐπιβάλλει αὐτοῖς ἡ Χριστιανικὴ ἀρετὴ νὰ ποιῶνται τοῦ πλούτου αὐτῶν· ὁ Ζαρίφης ἦτο ἀληθὴς Χριστιανὸς καὶ ὡς τοιοῦτος μετεχειρίσθη ὅσα τῆς τύχης ἡ εὔνοια τῷ ἐδώρησεν εἰς περίθαλψιν ἐνδεῶν, εἰς ἵδρυσιν σχολείων καὶ ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων, καὶ ἐν γένει εἰς ἐξυπηρέτησιν τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Γένους καὶ τῆς κοινωνίας. Τὴν ἀπεριόριστον ταύτην ἀγαθοεργίαν ἔχουσα

ἐφόδιον ἡ ψυχή του ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τοῦ Πλάστου. Αὐτὴ εἶναι καὶ ὁ μεγαλείτερος τίτλος, ὃν ὁ Ζαρίφης ἔσχε παρὰ τοῖς συμπολίταις καὶ ὁμογενέσιν αὐτοῦ· αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ τιμαλφεστέρα κληρονομία, ἣν ἀποθανὼν ἀφίνει εἰς τὰ τέκνα του. Δικαίως ἐπένθησεν ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ τόσος κόσμος! δικαιότατα τῷ ἀπενεμήθησαν ἔκτακτοι τιμαὶ κατὰ τὴν κηδείαν του, διότι ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετηθέντων ἦτο μέγας. Τοιούτου ἀνδρὸς ὁ θάνατος εἶναι ἐθνικὴ συμφορά.

Πολλοὶ καὶ ἐν λόγῳ πεζῷ καὶ διὰ στίχων ἐξύμνησαν τὰς μεγάλας ἀρετὰς τοῦ μεταστάντος ἀνδρός. Καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐλάβομεν πολλὰ ἐκ διαφόρων μερῶν ποιήματα, δι' ὧν ἐκδηλοῦται πόσον συνεκινήθη ἅπας ὁ Ἑλληνισμὸς ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ. Ὅ,τι ὅμως πρὸ πάντων συνεκίνησεν ἡμᾶς εἶναι, ὅτι περὶ τοῦ θανάτου τοῦ διαπρεποῦς ὁμογενοῦς ἔγραψαν καὶ Εὐρωπαϊκαὶ ἐφημερίδες ἐξυμνοῦσαι τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ· ἰδίως δὲ πολὺ ἐκφραστικὸν εἶναι τὸ κάτωθι ποίημα τοῦ φιλέλληνος Προξένου τῆς Γαλλίας ἐν Ἀδριανουπόλει, κ. Γουστάβου Λαφών, ὅπερ δημοσιευθὲν κατὰ πρῶτον ἐν τῷ "Κόσμῳ" τῆς Κωνσταντινουπόλεως μεταφέρομεν καὶ ἡμεῖς, ὡς γεγραμμένον μετὰ πολλοῦ τοῦ αἰσθήματος.

ΕΛΕΓΕΙΟΝ ΕΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΖΑΡΙΦΗΝ.

Ποτὲ μου εἰς τὸ σπῆτί σου δὲν 'πάτησα ποδάρι,
Ποτέ μου δὲν μοῦ ἔτυχε νὰ σοῦ ζητήσω χάρι,
Ποτέ μου δὲν εὐτύχησα ν' ἀκούσω τὴν φωνή σου,
Οὔτε εἰς λεύκωμα νὰ δῶ τὴν σεβαστὴν μορφή σου.

Πρὸς σὲ λοιπὸν ὁλοτελῶς εἶμ' ἄγνωστος καὶ ξένος,
Ἀνήκω σ' ἄλλο θρήσκευμα, ἀνήκω σ' ἄλλο γένος,
Ἀλλὰ εἰς τὴν καρδία μου ξένος ἐσὺ δὲν εἶσαι,
Σοῦ εἶχα μέσα τὸν βωμὸν γιὰ νὰ δοξολογῆσαι.

Ὅσαις φοραῖς ἐμάθαινα τ' ἄπειρα ψυχικά σου,
Ἕνα κερὶ σοῦ ἄναβα ἀμέσως 'ς τὄνομά σου,
Καὶ πάλιν ὅταν ἄκουα βαρειὰ πῶς ἀσθενοῦσες,
Καὶ τὴν ὑγείαν σου νὰ βρῇς ἐδῶ κ' ἐκεῖ γυρνοῦσες,

Ἐζήτουν ἀπὸ τὸν Θεό, ὡς ἰδικήν μου χάρι,
Νὰ μὴν ἀφήσῃ τὸν σκληρὸ τὸν χάρο νὰ σὲ πάρῃ.
"Τὰ κρίματά σου ἄβυσσος, Θεέ!" καλὰ τὸ λένε.
Ποιὸς τώρα θὰ παρηγορῇ τόσους πτωχοὺς ποῦ κλαῖνε;

Ποιὸς θὰ τοὺς δίδῃ στρώματα, κάρβουνα τὸν χειμῶνα;
Καὶ τὰ μικρὰ τὰ ὀρφανά, χωρὶς προστάτη μόνα,
Σὰν θάχουν μόνο σκέπασμα τὴν ἐντροπὴ στὸν ὦμο,
Πῶς θὰ τολμήσουν τοῦ σχολειοῦ νὰ πάρουνε τὸν δρόμο;

Ὅταν δὲν θἄχουνε ψωμὶ γυμνὰ καὶ λερωμένα,
Ποιὰ πόρτα θὰ κτυπήσουνε μὲ χέρια παγωμένα;
Καὶ πόσαις πόσαις ὀρφαναῖς καὶ πόσαις φτωχοποῦλες
Τώρα θὰ καταντήσουνε χειρότερ' ἀπὸ δούλαις!

Ζαρίφη, δὲν ἀπέθανε τὸ μέγα ὄνομά σου·
Μονάχα εἰς τὸν οὐρανὸ ἐπῆρες τὴν καρδιά σου,
Γιατὶ δὲν εἶχε πουθενὰ τόπο ἐδῶ νὰ μείνῃ.
Σὺ ζῇς, πλὴν φεῦ! ἀπέθανεν ἡ Ἐλεημοσύνη.

ΘΡΗΝΟΣ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ ΤΗΣ ΛΟΥΚΙΑΣ Σ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.

Ὦ γλυκεῖα καὶ φιλτάτη μορφὴ θεία τῆς μητρός μου,
Καθ' ἡμέραν, κάθε νύκτα, πανταχοῦ σ' ἔχω ἐμπρός μου,
Σὲ νομίζω εἰς τὴν γῆν!
Εἰς τοὺς δύο ζωῆς πλήρεις καὶ ὡραίους ὀφθαλμούς Σου
Ἀπαντῶ ὅσα γενναῖα ἤντλει πάντοτε ὁ νοῦς Σου
Εἰς ἀέναον πηγήν.

Ἰδοὺ φέρεις γεγραμμένον ἐπὶ τοῦ φαιδροῦ μετώπου
Τῆς καρδίας Σου τὸν τύπον καὶ τὸ ἤπιον τοῦ τρόπου,
Τὸ σεμνὸν καὶ αὐστηρόν,
Ὅπερ εἵλκυε τῶν πάντων τὴν στοργὴν καὶ τὴν φιλίαν!
Εὐτυχεῖς καθίστας τόσους, μ' ἓν Σου νεῦμα, λέξιν μίαν,
Μὲ ἓν βλέμμα ἱλαρόν.

Ἐπὶ τῶν λεπτῶν χειλέων, ἐνδιαίτημα χαρίτων,
Καὶ ἐν τῇ σιγῇ Σου βλέπω πνεῦμα ἔκτακτον, ἐκπλῆττον,
Ὡς ἡλίου τις ἀκτίς.
Ὦ! τὸ στόμα Σου δὲν εἶπε ποτὲ ψεύδη ἢ κακίας,
Τῆς ὀρθῆς κρίσεως ἦτο καὶ τῆς ὅλης ἀληθείας
Ἡ ἀλάνθαστος σφραγίς!

Ὤ, τίς πένης, ἢ τίς πάσχων, εἴτε νέος, εἴτε γέρων,
Πρόθυμον δὲν Σὲ ἀπήντα; δὲν Σὲ ἄφινε δὲ φέρων
Βάλσαμον εἰς τὰς πληγάς;
Ἢ τίς πάλιν διατρέφων ἔρωτα πρὸς τὴν παιδείαν
Χεῖρα ἀρωγὸν δὲν εὗρεν εἰς Σὲ πάλιν τὴν ἰδίαν
Πρὸς τὰς θείας τὰς πηγάς;

Ὅλη νοῦς καὶ ὅλη χάρις, ὅλη πνεῦμα καὶ καρδία,
Διὰ Σοῦ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τὸ πᾶν ἤνθει, ἐμειδία,
Εὐεργετικὴ σκιά!
Καὶ ἐν ὥρᾳ τοῦ κινδύνου σοφὸς ἦσο κυβερνήτης,
Διασώζουσα τὸ σκάφος, ὡς πανίσχυρος μαγνήτης
Ἀπεσόβεις τὰ κακά.

Οὕτω πάντοτε Σὲ θέλω νὰ Σὲ συναντῶ ἐμπρός μου,
Δραστηρίαν καὶ ἀκμαίαν, Σέ, φιλτάτην, Σέ, τὸ φῶς μου,
Πλήρη ζήλου καὶ ζωῆς.
Ὄχι, ὄχι, δὲν Σὲ θέλω νὰ Σὲ βλέπω, ὅπως Σ' εἶδον
Ἐν τῇ ἀπαισίᾳ ὥρᾳ, τῇ ἐσχάτῃ τῶν ἐλπίδων,
Τῇ ἐσχάτῃ τῆς πνοῆς!

Ὄχι, ὄχι, δὲν Σὲ θέλω, ὅταν ἐν τῇ ἀγωνίᾳ
Μὲ σπασμωδικὰς κινήσεις, αὐτομάτως, ἐν ἀγνοίᾳ
Ἤνοιγες τοὺς ὀφθαλμούς.
Ὅταν σφίγγουσα τὰς χεῖρας τῶν φιλτάτων, οὓς ἀφίνεις,
Προσεπάθεις, πλὴν ματαίως, εἰς τὴν γῆν νὰ παρατείνῃς
Τοὺς ὑστάτους Σου παλμούς.

Δὲν Σὲ θέλω οὔτε ὅταν, πνευστιῶσα, ζῶσα μόλις,
Τὰ πυρέσσοντά Σου χείλη μετὰ πόθου προσεκόλλεις
Εἰς τὸν τίμιον Σταυρόν,
Τὸν Σταυρόν, ὃν διὰ βίου εἰς τὸ στῆθός Σου ἐφόρεις,
Σύντροφόν σου εἰς τὰς λύπας, καὶ ὡς φίλον ἐθεώρεις
Καὶ δοτῆρα θησαυρῶν.

Ὄχι, ὄχι, δὲν Σὲ θέλω ἐν τῇ νεκρικῇ στολῇ Σου,
Ἄπνουν, ἄψυχον καὶ κρύαν ἐπὶ τῆς στενῆς στρωμνῆς Σου,
Μὲ κλεισμένους ὀφθαλμούς·
Μὲ τὰ ἄνθη τῆς ταφῆς Σου δὲν Σὲ θέλω στολισμένην·
Ὤ, ποῦ ἔδυ τόσον πνεῦμα! Πῶς Σὲ βλέπω παγωμένην!
Ποῦ ἐχάθη τόσος νοῦς!

Σὲ δέ, σκληροτάτην φύσιν, ἣν αὐτὴ μάτην ἐφίλει,
Ἔπαυσα νὰ σὲ θαυμάζω· ἐχθρὰ εἶσαι, οὐχὶ φίλη
Πρὸς τὸ γένος τῶν θνητῶν!
Σὺ μὲ θέλγητρα Σειρῆνος ἀναισθήτως ἀφανίζεις,
Εἰς ἀγκάλας αἱμοβόρους πνίγεις καὶ καταξεσχίζεις
Πᾶν καλόν, ἀγαπητόν!

Ἐπὶ τῶν πολλῶν θυμάτων χαιρεκάκως δὲ πατῶσα
Ἐπὶ αἵματος ἁπλόνεις, ἀεννάως μειδιῶσα,
Μὲ χροιὰς ἀπατηλάς,
Πλείστας ὅσας γοητείας, βλαστοὺς νέους, ἄνθη, φύλλα,
Διὰ νὰ ἐξαπατήσῃς, καὶ μὲ θέλγητρα ποικίλα
Ἄλλους πάλιν νὰ γελᾷς!

Ἐν Ἀθήναις.

Ἑλ. Μ. Α.

ΠΙΚΡΑ Η ΑΛΗΘΕΙΑ.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ.

Μετάφρασις Σ. Χ. Καγγελάρη.

— Ὤ, αὐτὸς ὁ παληόκοσμος γεμάτος ψεύδη καὶ πανουργίας! ὤ, αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι μὲ τοὺς ὑποκριτικοὺς λόγους των καὶ μὲ τὰς ἐντέχνους καὶ ἀπατηλὰς ὑποσχέσεις των! Ἡ γῆ ἤθελεν εἶσθαι ἀληθὴς παράδεισος, ἂν δὲν ἐφύτρωνον ἐν αὐτῇ τοιαῦται βαθύρριζοι ἄκανθαι! Κατάρας ἂς ἔχουσιν αὐτοὶ καὶ ὅλοι ὅσοι θὰ τοὺς διαδεχθῶσιν!

Οὕτω ἀνεβόα ἐν παραφορᾷ, τὴν παραμονὴν τῆς πρώτης τοῦ ἔτους, ὁ Γένελ, νέος ἔτι, καθήμενος εἰς τὰ κράσπεδα τῆς κλίνης του καὶ ἐκδυόμενος, ἐν ἑκάστῃ δὲ ἐπιφωνήσει, μετὰ λύσσης ἀποθῶν τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ.

— Καὶ τί δὲν ἐπερίμενον ἐφέτος! Πόσα μοὶ ὑπεσχέθησαν καὶ τί ἐξετέλεσαν; Ἐν τούτοις ἀναθεματισμένη ἐποχὴ — ἐποχὴ ἀπάτης, ψεύδους καὶ ὑποκρισίας!

Ἐν τοιαύτῃ ἀπελπισίᾳ οὗτος κατεκλίνθη καὶ μόλις ἡτοιμάζετο νὰ διευθετήσῃ τὸ περικάλυμμα καὶ ῥίψῃ αὐτὸ ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του καὶ σκεπασθῇ καλῶς, διὰ νὰ μὴν ἀκούῃ καὶ νὰ μὴ βλέπῃ οὐδὲν τῶν ἐπιγείων, αἴφνης καὶ μετ' ἐκπλήξεως κατεβίβασε τὴν χεῖρα. Ἐπὶ τοῦ ἐφαπλώματος ἐσχηματίσθη φαεινὸς κύκλος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἵστατο μικρόν, οὐχὶ μεγαλείτερον ἑνὸς δακτύλου, πλασμάτιον, οὗ τὰ σπινθηροβολοῦντα ὀξυδερκῆ βλέμματα χλευαστικῶς προσέβλεπον αὐτόν.

Οἱ ὀφθαλμοὶ ἐκεῖνοι ἦσαν ἀληθῶς ἀξιοθαύμαστοι. Ποτὲ μὲν ἔλαμπον γλαυκοειδεῖς, ποτὲ δὲ ὑπόλευκοι, κατόπιν πορφυροειδεῖς, μελανοειδεῖς καὶ καστανόχροοι — οὗτος τίποτε δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ — οἱ ὀφθαλμοί του ἐσκοτοδινίαζον, ὁσάκις ὁ ἀνθρωπίσκος ἐκεῖνος ἠτένιζε τὸ βλέμμα ἐπ' αὐτοῦ. Ὁ ἀνθρωπίσκος τοιοῦτος πρὸ μικροῦ ἦτο, ἀλλ' ἰδοὺ αὐτὸς οὗτος ἐν εἴδει

ῥυτιδωμένου καὶ δυσμόρφου γραιδίου, ἀλλ' ἰδοὺ ἐκ νέου τὸ νεανικὸν καὶ τρυφερὸν προσωπάκι του.

— Ποῖος εἶσαι; ἠρώτησεν αὐτὸ ὁ Γένελ, προσηλώσας τεταμένα, πλήρη φρίκης, ἐπ' αὐτοῦ τὰ βλέμματα.

— Ἐγὼ εἶμαι τὸ Ψεῦδος, ἀπεκρίθη τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ὄν, πανούργως ἀτενίζον αὐτόν.

— Τὸ ψεῦδος; ἀνεκραύγασε μετὰ λύσσης ὁ Γένελ, ἐγειρόμενος ἐκ τοῦ προσκεφάλου. — Ἔλα ἐδῶ! Νὰ σὲ καταξεσχίσω καὶ ἐλευθερώσω τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν κακίαν!

Ἔτεινε δὲ μεθ' ὁρμῆς τὰς χεῖρας καὶ προσεπάθει νὰ συλλάβῃ τὸ ἀγαλμάτιον ἐκεῖνο, μεθ' ὅλας δὲ τὰς προσπαθείας, ἃς κατέβαλε, δὲν τὸ κατώρθωσεν. Τοῦτο ἀεννάως ἐξέφευγεν, ἀλλ' οὗτος ἐξηκολούθει νὰ τὸ διώκῃ· ἐπὶ τέλους δὲν ἀντεῖχε πλέον.

— Δὲν εἶναι τόσον εὔκολον νὰ συλλάβῃς τὸ ψεῦδος, ἐξερρηγνύετο εἰς σαρκαστικὸν γέλωτα τὸ ἀγαλμάτιον. — Ἀλλ' εἰπέ μοι διατὶ τόσον ἐπιθυμεῖς, νὰ μὲ συλλάβῃς; Τότε ἤθελες προξενήσει εἰς τὸν κόσμον ἀνυπολόγιστον ζημίαν, ἀποστερῶν αὐτὸν τοῦ καλλιτέρου αὐτοῦ φίλου.

— Τοῦ καλλιτέρου αὐτοῦ φίλου;

— Μάλιστα, οὔτε σύ, οὔτε οὐδεὶς ἄλλος ἐκ τῶν πλατυωνύχων ὁμοιομόρφων σου πλασμάτων, ἤθελε δυνηθῇ νὰ ζήσῃ ἄνευ ἐμοῦ.

— Καὶ διατὶ ὄχι;

— Ἐγώ, μ' ὅλον ὅτι καὶ εἶμαι τὸ ψεῦδος, σοὶ ὁμολογῶ τὴν ἀλήθειαν. Ἢ σὺ πραγματικῶς νομίζεις, ὅτι δύνασαι νὰ παρατείνῃς ἔστω ἐπὶ μίαν ἡμέραν τὸν βίον σου, ἄνευ τῶν ἐκδουλεύσεών μου;

— Ὅλην μου τὴν ζωὴν εὐχαρίστως διάγω ἄνευ σοῦ!

— Εὐχαρίστως λέγεις! Ἔστω, δοκίμασον. Ὅλην σου τὴν ζωήν, τοῦτο δι' ἐμὲ ἤθελεν εἶσθαι πολὺ σκληρόν, μίαν μόνην ἡμέραν, αὔριον, δὲν θὰ εἶμαι μαζύ σου. Καὶ κατ' οὐδένα λόγον δὲν θὰ σὲ πλησιάσω, ἔστω καὶ εἰς τὴν μεγαλειτέραν ἀνάγκην ἂν εὑρεθῇς. Αὔριον δὲ τὴν ἑσπέραν εἰς τὰς διαταγάς σου θὰ παρουσιασθῶ διὰ νὰ σὲ ἐρωτήσω, ἐὰν ἐκ νέου σοὶ ἀναγκαιῶ.

— Καὶ θὰ λάβῃς παρ' ἐμοῦ τὴν ἀπάντησιν, κατηραμένον πλᾶσμα! προσεῖπε πλήξας συγχρόνως τὴν πηδῶσαν ἐνώπιόν του ὀπτασίαν, ἀλλὰ δὲν τὴν ἐπέτυχεν. Πάραυτα δὲ ὑπὸ τὴν κλίνην ἠκούσθη· Χαῖρε ἐς αὔριον! Τότε καλλίτερον θὰ μὲ ὑποδεχθῇς.

— Θὰ ἴδωμεν! ἐψιθύρισεν ὁ Γένελ κατακλινθείς.

* * *

— Εἰς ἔτη πολλά, ἀφέντη! τὸ νέον ἔτος σοῦ εὔχομαι νὰ περάσετε μὲ ὑγείαν καὶ εὐτυχίαν! οὕτω συνεχαίρετο τὴν πρωΐαν τῆς πρώτης τοῦ ἔτους τὸν Γένελ ἡ μαγείρισσά του, καθ' ὃν χρόνον εἰσήρχετο ἐν τῷ δωματίῳ, ἵνα τῷ παραθέσῃ τὸν καφέν, — σοῦ εὔχομαι ἀκόμη καλὴν ἐπιτυχίαν εἰς ὅλα ὅ,τι ἡ καρδούλα σας ἐπιθυμεῖ, ὁ Θεὸς νὰ μᾶς διαφυλάττῃ ὑγιεῖς νὰ ζήσωμεν μαζύ.

— Τοῦτο ποσῶς δὲν ἐπιθυμῶ, ἐψιθύρισεν ὁ Γένελ, τρίβων τοὺς ὑπναλέους ὀφθαλμούς του καὶ λησμονήσας ὅτι σήμερον δὲν πέπρωται αὐτῷ νὰ προφέρῃ οὐδὲ μίαν ψευδῆ λέξιν. Ὅσον τὸ ταχύτερον ἀπαλλαχθῶ ἀπὸ τὸ ῥυτιδωμένον πρόσωπόν σου, τόσον δι' ἐμὲ θὰ ἦναι μᾶλλον εὐχάριστον!

— Τὸ ῥυτιδωμένον μου πρόσωπον; Καλά· ἐγὼ τέτοια πράγματα πρώτη φορὰ τ' ἀκούω. Ἐγὼ δὲν εἶμαι καμμία παραπεταμένη γυναῖκα ἀπὸ ἐκείνας ποῦ ξεύρεις.

— Ναί, ναί, καὶ μ' ὅλα ταῦτα μὲ τί πανοῦργον τρόπον μ' ἐξηπάτεις, διέκοψεν αὐτὴν ὁ Γένελ.

— Τί, σ' ἐγελοῦσα, — ἐγώ; ὀρῆτε ἄλλη μαγείρισσα ἡ ὁποία καὶ θὰ σᾶς δουλεύῃ καλλίτερα· ἀπὸ τέτοιο ἀφεντικό, ὅπου τὴν πρωτοχρονιά, ἀντὶ νὰ φιλεύῃ, καθὼς κάμνουν ὅλοι, γρονιάζει σὰν τὸν σκύλον . . .

Ὁ Γένελ ὕψωσε τὸ ὑπόδημά του τοιουτοτρόπως, ὥστε ἠνάγκασε τὴν μαγείρισσαν νὰ ἀπέλθῃ ἐκεῖθεν τὸ ταχύτερον. — Νοικοκυρευθεῖτε μόνος σας, ἐγὼ θὰ πάρω νὰ φύγω, ἐπρόσθετεν αὐτὴ ὄπισθεν τῆς θύρας.

— Δὲν εἰξεύρω καὶ ἐγώ, τῇ ἀληθείᾳ, διατὶ νὰ πιασθῶ σήμερον μ' αὐτὴν τὴν συχχαμένην! Ὅτι μ' ἔκλεπτε δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ἀλλὰ θὰ ἐπιτύχω ἄραγε καὶ ἄλλην καλλιτέραν; Ἂς ἴδωμεν, πῶς θὰ ἐνδυθῶ σήμερον χωρὶς αὐτήν.

Στενάζων, ἤρχισε νὰ ἐνδύεται. Καθαρίσας τὰ ὑποδήματά του, ῥάψας ἓν κομβίον ἐπὶ τοῦ ὑποκαμίσου του, ξυραφισθεὶς μὲ ψυχρὸν ὕδωρ καὶ ἀναζητήσας τὰ χειρόκτιά του, — ἡτοιμάσθη νὰ ἐξέλθῃ, καθότι ἦτο ἤδη καιρὸς δι' ἐπισκέψεις.

— Ἐν πρώτοις πρέπει νὰ ὑπάγω πρὸς τὸν θεῖον, διενοεῖτο ὁ Γένελ, — αὐτὸς εἶναι πάντοτε συνειθισμένος νὰ πηγαίνω καὶ τὸν συγχαίρομαι πολὺ πρωΐ, καὶ τώρα μάλιστα, ὅτε εἶναι ἀσθενὴς καὶ ἑτοιμοθάνατος, δὲν πρέπει νὰ τὸν παροργίζω.

* * *

Καλή σας πρωτοχρονιά, θεῖε, καλή σας πρωτοχρονιά! ἀνέκραξεν εἰσερχόμενος καὶ πλησιάζων τὸν ἐπὶ εὐρυχώρου ἀνακλίντρου ἀναπαυόμενον καὶ ἐκ ποδάγρας πάσχοντα γέροντα. — Χαίρω βλέπων σας τόσον ζωηρόν, ἤθελεν οὗτος νὰ εἴπῃ, γνωρίζων καλῶς, ὅτι ὁ θεῖός του δὲν εὐχαριστεῖται ὁσάκις γίνεται λόγος περὶ τῆς ἀσθενείας του, ἀλλ' ἐσύγχισε τὰς φράσεις καὶ πρὸς ἐπίμετρον τῆς συμφορᾶς του, ἤρχισεν αὐτὸν προσαγορεύων· Χαίρω πολὺ διότι ἀσθενεῖτε, ὁ Θεὸς νὰ κάμῃ νὰ χειροτερεύσητε, ν' ἀποθάνητε, ἵνα μὴ μὲ λυπήσῃ ἡ ἀνάρρωσίς σας!

Ὁ θεῖος ἔμεινεν ὅλως ἐκστατικός· τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐδείκνυεν ἀπερίγραπτον ἔκπληξιν ἕνεκα τῶν ἀπροσδοκήτων τούτων προσρήσεων.

— Θὰ ἔκαμες βέβαια λάθος, πεφιλημένε μοι ἀνεψιέ, εἶσαι ἀφηρημένος, ἢ πραγματικῶς ἐπιθυμεῖς τὸν θάνατον τοῦ γέροντος θείου σου, ὅστις εἶναι τόσον καλῶς διατεθειμένος πρὸς σέ;

— Γλυκύς, κεραυνοβόλος θάνατος, ἀξιαγάπητέ μοι θεῖε, προσέθεσεν ὁ Γένελ, ἀπομάσσων διὰ τῆς χειρὸς τὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου του καταρρέοντα ψυχρὸν ἱδρῶτα, εἰξεύρετε, κατὰ πόσον πάντοτε μοὶ εἴσθε ἀκριβής· ἐν δυσπνοίᾳ ἐξηκολούθει προφέρων τὰς κολακευτικὰς αὐτὰς φράσεις, ἀλλ' ἐν τούτοις τὰς ἐπρόφερε, ἐπειδὴ πραγματικῶς ἦτο μὲν πάντοτε εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν θεῖόν του, ἐπεθύμει ὅμως ὅσον τάχιον νὰ τὸν κληρονομήσῃ, — ἀλλ' αἰωνίως ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ ζήσῃ· δύο, τρία χρόνια ἐμπρὸς ἢ ὀπίσω δὲν σημαίνουν τίποτε, δι' ἐμέ, λόγου χάριν τὴν στιγμὴν ταύτην, ἤθελεν εἶσθαι εὐτύχημα. Ἔτσι, μιὰ μικρὰ ἀποπληξία, ἢ . . .

— Ἀρκεῖ! Κρημνίσου ἀπ' ἐδῶ, αἱμοβόρον τέρας! Ὁμιλεῖς ἴσως ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν καταχθονίων πνευμάτων, ἢ πραγματικῶς τρέφεις τοιαῦτα αἰσθήματα· δι' ἐμὲ εἶναι ὅλως ἀδιάφορον, ἔχε ὅμως ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, δὲν θὰ ὑπάρχῃ τίποτε κοινὸν μεταξὺ μας. Ἐπικαλοῦ τὸν θάνατόν μου, ὅταν δὲ ἐκλείψω πολλὰ θὰ λάβῃς! Κρημνίσου σὲ λέγω ἀπ' ἐδῶ, ἢ νὰ διατάξω νὰ σὲ πετάξουν ἔξω.

Ἐξελθὼν καθ' ὁδόν, ὁ Γένελ ἐν ἀπελπισίᾳ ἐκράτει μεταξὺ τῶν χειρῶν τὴν κεφαλήν του.

— Τί ἔπαθα ὁ ἄθλιος καὶ παρώργισα τὸν θεῖόν μου μὲ τοιαύτας δυσαρέστους καὶ ἀπρεπεῖς ἐκφράσεις! Εἰς μάτην προσεπάθουν ὁλόκληρα ἔτη νὰ ἀπολαύσω τὴν ἀγάπην του, καὶ τώρα! Ἔτσι μ' ἔρχεται νὰ κτυπήσω τὸ κεφάλι μου εἰς τὸν τοῖχον! Δὲν προσέκρουσεν ὅμως ἐπὶ τοῦ τοίχου, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προβαίνοντος ἀπέναντι ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον δὲν εἶδεν, ἕνεκεν τῶν πυκνῶν τῆς χιόνος νιφάδων, κεκλιμένα ἐχόντων ἀμφοτέρων τὰ νῶτα.

— Ἔσο προσεκτικώτερος! ἀνέκραξεν ὁ συγκρουσθείς. — Εἰς τὸν διάβολον! ἀντέταξεν ὁ Γένελ, ἀλλ' αἴφνης ἤλλαξε τόνον, ἀναγνωρίσας ἐν τῷ ἀναρμόστῳ αὐτῷ συνετεύξει τὸν μεγαλείτερον αὐτοῦ πιστωτήν. Ὤ! . . . κύριε Γαί, πολὺ χαίρω — ἡ γλῶσσα ἐδεσμεύθη καὶ ὁ Γένελ εἶπεν· πολὺ δὲν εὐχαριστοῦμαι ὅταν σᾶς βλέπω!

Ὁ Γαὶ ἐξέλαβε τοῦτο ὡς παιδιὰν καὶ μειδιῶν προσέθεσεν· Χαίρω βλέπων σας ἐν τοιαύτῃ εὐθύμῳ διαθέσει! Καθὼς βλέπω θὰ εἶσθε εἰς τοῦ θείου σας. Τί ἀξιαγάπητος γέρων! Αἴ δά, δὲν μᾶς λέγετε τίποτε διὰ τὴν διαθήκην; Πόσα νομίζετε, θὰ σᾶς ἀφήσῃ;

— Οὔτε ἕναν παράν, ἐξεμυστηρεύθη ἐναντίον τῆς θελήσεώς του ὁ Γένελ.

— Τίποτε! Ἀπολύτως τίποτε! Εἶναι ἀδύνατον· ἀστειεύεσθε.

— Ἄχ, ἡ καρδία μου δὲν τὸ λέγει νὰ ἀστειεύθῶ.

— Αὐτὸς ὁ ἴδιος σᾶς τὸ εἶπεν;

— Ναί, πρὸ μικροῦ ἤμην ἐκεῖ.

— Τότε σκεφθεῖτε καλῶς δι' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ σᾶς εἴπω. Μετὰ μίαν τὸ πολὺ ἑβδομάδα ἐπιθυμῶ, ἄνευ ἀναβολῆς, νὰ μοὶ ἐπιστρέψητε τὰ χρήματά μου· ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ διαμαρτυρηθῶ. Μὲ ἐννοεῖτε;

— Αὐτὸ ἀκόμη ἔλλειπεν! ἐψιθύρισεν ὁ Γένελ ἀκολουθήσας τὸν δρόμον του.

Μὴ εὑρὼν κατ' οἶκον τὸν προϊστάμενόν του, ὃ καὶ ἐθεώρει ὡς μέγα εὐτύχημα, ἐπειδὴ δὲν ἐξέθεσεν ἑαυτὸν εἰς νέας δυσαρεσκείας, ἀφῆκεν αὐτῷ τὸ ἐπισκεπτήριόν του καὶ κατά τι ἡσύχασεν. — Νά, τί ἔχῃ νὰ εἰπῇ, θεῖος, πιστωτὴς καὶ μαγείρισσα! ἐφιλοσόφει οὗτος, καταγινόμενος ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ εἰς ἐκλογὴν ἀνθοδέσμης. Αὐτοὶ ἐν μέρει δὲν παρεμπόδιζον τὴν εὐτυχίαν του, ἐν ὅσῳ ἦτο βέβαιος περὶ τῆς ἀγάπης ἣν ἀπελάμβανε παρὰ τῆς μελλονύμφου του, περὶ τοῦ ὁποίου, χάριτι θείᾳ, ἦτο ἀρκούντως πεπεισμένος.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

Η ΑΥΓΗ.

Τοιχογραφία Γουΐδου Ῥένη.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 8—9.)

"Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς." ΟΜΗΡΟΣ.

Ἐν τῷ μεγαλοπρεπεῖ μεγάρῳ τοῦ πρίγκηπος Ῥοσπιλιόζη ἐν Ῥώμῃ ὑπάρχει τοιχογραφία περίφημος γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα "Ἡ Αὐγή" καὶ παριστῶσα τὸν θρίαμβον τοῦ θεοῦ τοῦ ἡλίου. Εἶναι ἡ τοιχογραφία αὕτη ἔργον τοῦ διασήμου Ἰταλοῦ ζωγράφου Γουΐδου Ῥένη, τοῦ ἐκ τῆς σχολῆς τῆς Βονωνίας. Ἐν τῇ εἰκόνι ταύτῃ, ἣν μεταφέρομεν σήμερον ἐν ταῖς στήλαις τοῦ "Ἑσπέρου" παρίσταται ὁ θεὸς Ἥλιος φερόμενος ἐπὶ τεθρίππου ἅρματος καὶ

Η ΑΥΓΗ.

(ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΑ ΓΟΥΙΔΟΥ ΡΕΝΗ ΕΝ ΡΩΜΗ.)

περικυκλούμενος ὑπὸ τῶν Ὡρῶν· ὑπεράνω τῶν ἵππων Ἔρως πτερωτὸς σείει τὴν δᾷδα, προηγεῖται δὲ τοῦ ἅρματος ἡ Ἠὼς σπείρουσα ῥόδα. Νέφη καλύπτουσιν ἔτι τὴν γῆν διὰ σκοτεινοῦ πέπλου, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ αὐγὴ ἐκπέμπει πρὸς τὰ κάτω τὰς πρώτας αὐτῆς ἀκτῖνας, χρωματιζούσας ἐλαφρῶς γῆν καὶ θάλασσαν. Ὁ καλλιτέχνης ἔδωκεν εἰς ὅλας τὰς μορφάς του μεγάλην ζωηρότητα καὶ στάσιν χαρίεσσαν καὶ φυσικήν. Ὡσεὶ παίζων ὁ Ἥλιος διευθύνει τοὺς σφριγῶντας ἵππους, καὶ εὐθύμως χορεύουσι περὶ τὸ ἅρμα αἱ Ὧραι. Ἐκ τῶν Ὡρῶν τούτων ἡ πρώτη ἐκεῖθεν τοῦ ἅρματος ὑπενθυμίζει τὸ πρόσωπον τῆς Νιόβης, ἡ τελευταία ἔχει τὸν τύπον τοῦ Ῥαφαήλ. Ἀλλ' οὐχὶ μόνον ἐν τοῖς προσώποις· καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πτυχῶν καὶ τῶν δευτερευόντων ἀντικειμένων φαίνεται ἡ χεὶρ τοῦ ἀριστοτέχνου. Τὸ πάντων ὡραιότερον πρόσωπον, τὸ ἐκ πρώτης ὄψεως ἑλκῦον τοῦ θεατοῦ τὴν προσοχήν, εἶναι ἡ Ἠώς. Ἐν τῇ μορφῇ ταύτῃ ὁ ζωγράφος ὅλην αὐτοῦ ἀπέδειξε τὴν θείαν τέχνην, καὶ δύναταί τις εἰπεῖν ὅτι ἐξ ὅλων αὐτοῦ τῶν γυναικείων μορφῶν ἡ Ἠὼς αὕτη εἶναι ἡ τὰ μάλιστα ἐπιτυχής. Ἐν γένει δὲ ἡ ὅλη εἰκὼν εἶναι ὕμνος εἰς τὸ Φῶς, εἶναι ποίημα ἐν χρώμασιν.

Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ εἰκὼν ἐγράφη ἐν ἔτει 1609 ὅτε ὁ καλλιτέχνης, ἔχων νὰ ἐκτελέσῃ διαφόρους παραγγελίας, εὑρίσκετο τὸ τρίτον ἤδη ἐν Ῥώμῃ. Ὁ Ῥένης εἶχε τότε ἡλικίαν τριάκοντα τεσσάρων ἐτῶν, γεννηθεὶς τῷ 1575 ἐν Βονωνίᾳ, ἔνθα ὁ πατήρ του ἐξήσκει τὸ ἐπάγγελμα τοῦ μουσικοῦ. Κατ' ἀρχὰς ὁ Γουΐδος ἔμελλε ν' ἀκολουθήσῃ τὸ στάδιον τοῦ πατρός, πρὸς ὃ μεγάλην ᾐσθάνετο κλίσιν· κατόπιν ὅμως παρακινηθεὶς ὑπὸ τοῦ ζωγράφου Κάλβαρτ, Ὁλλανδοῦ ὅστις εἶχε σχολὴν ζωγραφικῆς ἐν Βονωνίᾳ, ἐπεδόθη εἰς τὴν τέχνην ταύτην. Ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ ἐγνωρίσθη μετὰ τοῦ Φραγκίσκου Ἀλβάνη καὶ μετὰ τοῦ διαπρεποῦς ζωγράφου Δομενιχίνου. Σῴζεται εἰκὼν τοῦ Ῥένη, γραφεῖσα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ἐν ᾗ φαίνεται τὸ ἐκφραστικὸν τῆς φυσιογνωμίας του. Λέγεται ὅτι ὁ Ῥένης ἀπεστρέφετο ἀνέκαθεν τὰς γυναῖκας, πρὸς τὴν μητέρα του ὅμως εἶχεν ἀληθῆ λατρείαν. Παρασυρόμενος ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς χαρτοπαιξίας παρεκινήθη πολλάκις νὰ ἐκτελέσῃ εἰκόνας ἐπιπολαίως, ὅπως προσπορίζηται χρήματα, ὧν πάντοτε ἐστερεῖτο. Ἐν τούτοις ὅμως ἡ συμπεριφορά του ἦτο ἀξιοπρεπὴς καὶ μεγάλη ἦτο ἡ ὑπόληψις ἣν εἶχον οἱ συμπολῖταί του πρὸς αὐτὸν καὶ ὡς ἄνθρωπον καὶ ὡς καλλιτέχνην. Ὁ Γουΐδος Ῥένης ἀπέθανεν ἐν Βονωνίᾳ τῇ 18 Αὐγούστου 1642 ἐν ἡλικίᾳ 67 ἐτῶν.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Κύριε Διευθυντὰ τοῦ Ἑσπέρου.

Ἡ ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 69 τεύχει τοῦ ὑμετέρου ἀξιολόγου Περιοδικοῦ θαυμασία εἰκὼν τοῦ θανάτου τοῦ Σαρδαναπάλου μοὶ ἐνέπνευσε τοὺς ἀκολούθους στίχους, δι' ὧν ἐζήτησα ν' ἀντιγράψω κατὰ τὸ δυνατὸν πιστῶς ἐν ποιητικῷ λόγῳ ὅ,τι διὰ τῆς ζωγραφικῆς ἠθέλησε νὰ παραστήσῃ ὁ καλλιτέχνης ἐγκύψας εἰς τὴν μελέτην τῆς Ἀσσυριακῆς ἱστορίας καὶ ἰδίως εἰς τὸν βίον τοῦ ἐσχάτου τῶν Ἀσσυρίων ἡγεμόνος.

Ἵνα τις κρίνῃ ἀσφαλῶς περὶ τῆς ἐπιτυχίας ἢ μὴ τοῦ ἐγχειρήματός μου ἀνάγκη, ἀναγινώσκων τοὺς στίχους τούτους, νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἐν τῷ Ἑσπέρῳ εἰκόνα, πρὸς δὲ νὰ διέλθῃ τὴν συνοδεύουσαν αὐτὴν ἀνάλυσιν, ἄλλως ἡ κρίσις του ἔσται πλημμελὴς καὶ σφαλερά, ὡς μὴ ἐρειδομένη ἐπὶ τῆς ἀντιπαραβολῆς δύο ἔργων ἐκ τῆς αὐτῆς ἱστορικῆς πηγῆς ἐκπηγασάντων καὶ ὁδηγησάντων τόν τε χρωστῆρα τοῦ ζωγράφου καὶ τὸν κάλαμον τοῦ ποιητοῦ, ὅστις ἰδίως ἐνέκυψεν εἰς τοῦ πρώτου τὸ ἔργον καὶ ἐζήτησε ν' ἀποδείξῃ διὰ τῆς ἀναπαραστάσεως τοσοῦτον καταπληκτικῆς σκηνῆς τὴν μεταξὺ τῶν δύο τεχνῶν στενὴν σχέσιν καὶ συγγένειαν.

Ἐν τούτοις ἐκφράζω ὑμῖν ἀπείρους εὐχαριστίας, ὅστις οὐ μόνον κοσμεῖτε καὶ τιμᾶτε τὸν Ἑλληνικὸν τόπον διὰ Περιοδικοῦ ἐκδιδομένου μετὰ τοσαύτης τυπογραφικῆς φιλοκαλίας καὶ ἐκλεκτῆς ὕλης, ἀλλ' ὑποβαλλόμενοι εἰς μεγάλας δαπάνας παρέχετε εἰς τοὺς ὑμετέρους συνδρομητὰς εἰκόνας, αἵτινες διὰ τῆς ἄκρας αὐτῶν ἐπιτυχίας περί τε τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἐκτύπωσιν διαθέτουσι λίαν εὐαρέστως τὸν θεατὴν καὶ διεγείρουσι τὸ ποιητικὸν αἴσθημα εἰς βαθμὸν τοῦ νὰ προβῇ εἰς τὴν διὰ στίχων ἀντιγραφὴν τῶν λαμπρῶν τούτων εἰκόνων, παρέχων αὐταῖς τὸ μόνον ἐλλεῖπον ἐκ τῆς ζωγραφικῆς, ἥτις διὰ τοῦτο βωβὴ ποίησις ἀποκαλεῖται, τὴν φωνήν.

Α'. ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΣΑΡΔΑΝΑΠΑΛΟΥ.

(Ὅρα Ἑσπέρου τεῦχος 69.)

Εἰς τοῦ Σαρδαναπάλου σου τὴν φοβερὰν εἰκόνα
Πολλὰς ἐκράτησα στιγμὰς τὸν νοῦν προσηλωμένον.
Ἀνὴρ τὸν βίον διελθὼν εἰς χαῦνον γυναικῶνα,
Τρυφῶν, ἀκολασταίνων.

Εἰς τοῦ κινδύνου τὴν στιγμὴν ζωὴν ἀναλαμβάνει,
Εἰς ἄνδρα μεταβάλλεται τὸ χαυνωμένον κτῆνος,
Προκρίνει ν' ἀποθάνῃ
Ὡς Ἡρακλῆς ἡμίθεος εἰς τὴν πυρὰν ἐκεῖνος.

Ἀνατολίτης ἀληθής! ἐν μέσῳ τῶν ὀργίων
Δὲν λησμονεῖ τὰ ἱερὰ τοῦ βασιλέως χρέη·
Ἐγκαταλείπει τῆς τρυφῆς τὸ ὄλβιον πεδίον,
Κ' ἐν τῷ πεδίῳ τῆς τιμῆς ζητεῖ ἡρώων κλέη.

Ἡ Νινευὴ ἐνιαυτὸν ἤδη διττὸν παλαίει,
Δὲν κλίνει ὁ Ἀσσύριος αὐχένα εἰς τὸν Μῆδον
Τὸ παρελθὸν προδίδων.
Θάρρος αὐτὸς στρατηλατῶν ὁ βασιλεὺς ἐμπνέει.

Ἀλλὰ ἡ Μοῖρα ὥρισε νὰ πέσ' ἡ Ἀσσυρία,
Νὰ πληρωθοῦν ἐγκλήματα ἀχρείων ἡγεμόνων
Μὲ φοβερὰν καταστροφήν, καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ
Ἡ μνήμη μορμολύκειον ὠχρὸν νὰ μείνῃ μόνον.

Μετὰ ἀγῶν' ἀπέλπιδα, εἰς ὃν αὐτὸς εἰσέτι
Ὁ Τίγρις τὴν ἐπρόδωσε, τὸ μόνον ἔρεισμά της
Καταβαλὼν προδοτικῶς, τὰ ὀχυρώματά της,
Ὁ βασιλεὺς τὸ φάσγανον δειλῶς δὲν ἀποθέτει.

Δὲν παραδίδει τὤπλον του ἀνάνδρως εἰς τὸν Μῆδον·
Περιφρονεῖ τὸ δέλεαρ ἀπατηλῶν ἐλπίδων —
Ὡς ἡγεμὼν ἐλεύθερος νὰ ζήσῃ ἐννοεῖ,
Ἄλλως νὰ λείψῃ προτιμᾷ ἄνευ τιμῆς ζωή.

Κρότος, βοὴ καὶ ταραχή· τοῦ Κυαξάρους, πνέων
Μανίαν τὸ στρατόπεδον, προβαίνει φρικαλέον·
Ὀλολυγμοὶ ἀκούονται μητέρων καὶ παιδίων·
Ἡμέρ' ἀνέτειλ' ἀποφρὰς αἱμάτων καὶ δακρύων.

Ὁ βασιλεὺς ἀτάραχος προστάττ' ὑπερμεγέθη
Νὰ ἑτοιμάσωσι πυράν, φρικτὴν πυρὰν θανάτου,
Καὶ ἐπ' αὐτῆς μετὰ σπουδῆς πᾶν τιμαλφὲς ἐτέθη,
Τ' ἀνάκλιντρα τὰ πλούσια, τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ του·

Οἱ τάπητες, οὓς ἁπαλαὶ ἐκέντησαν παρθένοι
Μὲ τ' ἁπαλά των δάκτυλα ἐν ἔρωτος ἐκστάσει,
Ὅτε τὴν χεῖρα ὁδηγεῖ καρδία φλεγομένη
Καὶ εἶνε φλὸξ πᾶν ἔργον της ἐν ἐργασίᾳ πάσῃ.

Οἱ τάπητες κατάπλεοι ἐρωτικῶν εἰκόνων,
Ἐν αἷς ἡ τέχνη πρὸς αὐτὴν τὴν φύσιν ἁμιλλᾶται,
Καὶ δὲν γνωρίζεις τίς νικᾷ, δὲν λέγεις τίς νικᾶται,
Ἀλλὰ θαυμάζεις μόνον.

Ἐκεῖ τὸν γίγαντα Νεβρὼδ, ἐκεῖ τῆς Βαβυλῶνος
Τὸν Νικητὴν διέκρινες, τῆς Νινευῆς τὸν κτίστην·*)
Ἐκεῖ καὶ τὴν διάδοχον καὶ σύζυγον συγχρόνως,
Τῆς μαγευτρίας Δερκετοῦς τὴν κόρην τὴν καλλίστην.**)

Τὰ τρόπαιά της ἓν πρὸς ἓν εἰμπόρεις ν' ἀριθμήσῃς,
Νὰ ὀσφρανθῇς τ' ἀρώματα τῶν κρεμαστῶν της κήπων,
Εἰς τὰς λαμπρὰς διώρυγας εἰμπόρεις νὰ πατήσῃς,
Ν' ἀκούσῃς τὸν διηνεκῆ τῶν ὀχημάτων κτύπον.

Αἱ τράπεζαι ἐτέθησαν αἱ λάμπουσ' ἐκ χρυσίου
Ἀπέφθου, δῶρα πλούσια λαῶν δορυαλώτων,
Ἐφ' ὧν ὁ πλοῦτος ἤστραπτε ποτὲ τοῦ συμποσίου,
Σκηνὰς κραιπάλης προκαλῶν καὶ ὄργια ἐρώτων.

Ὅλα ἐτέθησαν· ἀλλὰ εἰς ταῦτα δὲν ἀρκεῖται·
Ὑπάρχουν ὡραιότεροι εἰσέτι μαργαρῖται·
Κειμήλι' ἀπαστράπτοντα ἐξ οὐρανίου κάλλους
Οὕς, ἐκλιπών, δὲν ἐννοεῖ νὰ καταλείπ' εἰς ἄλλους.

Τὸν θησαυρὸν τὸν ἔμψυχον καλεῖ ὀλόγυρά του,
Ἐν τῷ εὐδαίμονι καιρῷ γλυκὺ ἐντρύφημά του,
Καὶ μετ' αὐτῶν ἐξέρχεται τῶν ἀνακτόρων, μόνον
Λαβὼν κρατῆρα, εὐτυχῆ ἀνακαλοῦντα χρόνον.

Ἀλλὰ πρὶν ἔτ' εἰς τὴν πυρὰν τὸ βῆμα διευθύνει,
Πῦρ θέτ' εἰς τὰ ἀνάκτορα διὰ χειρὸς ἰδίας·
Τὸ σέμνωμα τῆς Νινευῆ πῦρ νέμεται μανίας
Καὶ τὸν αἰθέρα φοβερὰ πυρκαϊὰ λαμπρύνει.

Γελᾷ ὁ Σαρδανάπαλος καὶ δίχως νὰ διστάσῃ
Τὰς εὐειδεῖς γυναῖκάς του ν' ἀνέλθουν διατάσσει
Εἰς τὴν πυράν· ἀκολουθεῖ αὐτὸς ὑπερηφάνως
Φορῶν χλαμύδα καὶ λαμπρὸν ἐξ ἀδαμάντων κράνος.

Εἰς τὴν ὑψίστην τῆς πυρᾶς βαθμίδα ἀναβαίνει
Καὶ ἐπὶ θρόνου κάθηται ὡς ἄναξ χρυσηλάτου·
Κάτω τ' ὡραῖον σύμπλεγμα φεῦ! ἐν στολῇ θανάτου
Ἐπὶ φερέτρου ζῶσα σὰρξ τὸν θάνατον προσμένει.

Προσβλέπ' ἡ μία καλλονὴ ἱκετικῶς τὴν ἄλλην,
Καὶ κλίνει κάτω φοβερὰ τὴν κεφαλὴν βαρεῖαν·
Ἀλλὰ ὁ Σαρδανάπαλος προτείνων τὴν φιάλην,
Καθὼς εἰς εὐωχίαν,

Χωρὶς μικρὸν ν' ἀλλοιωθῇ, χωρὶς νὰ ὠχριάσῃ,
Νὰ ἀναφλέξουν τὴν πυρὰν τὴν φονικὴν προτείνει,
Καὶ τοὺς δειλοὺς καὶ κλαίοντας ὑψόθεν ἐνθαρρύνει,
Καὶ εἰς ὑγείαν τοῦ φρικτοῦ θανάτου του προπίνει.

*) Ὁ Νῖνος ἀκμάσας 2000 πρ. Χρ. ἔτη ἔκτισε παρὰ τὸν Τίγριν τὴν μεγάλην πόλιν Νινευΐ.

**) Τὴν Σεμίραμιν, ἥτις διεδέχθη τὸν σύζυγόν της Νῖνον καὶ ἐκόσμησε τὴν Βαβυλῶνα διὰ μεγαλοπρεπῶν κτιρίων.

Ἐν μέσῳ τότε οἰμωγῶν, κραυγῶν, λυγμῶν, δακρύων,
Ἐν μέσῳ κρότων καὶ τριγμῶν καὶ φλογερῶν στροβίλων,
Ἐν μέσῳ τοῦ ὀρυμαγδοῦ ὁρμώντων ἀλλοφύλων,
Τὸ κράτος πίπτ' εἰς ἔνδοξον σποδὸν τῶν Ἀσσυρίων.

Ἐν Βραΐλᾳ.

Π. Ματαράγκας.

Β'. ΑΠΟ ΛΕΙΨΙΑΣ ΕΙΣ ΒΑΓΔΑΤΙΟΝ.

Τῷ Ι. Κ.

Ποῦ σ' ἔρριψεν ἡ μοῖρά σου!! Ἐν μέσῳ καλαμώνων
καὶ ἐρειπίων, ἅτινα πιέζει ὁ Εὐφράτης
μὲ ἀργοκίνητα νερά! Μεμακρυσμένη χώρα
καὶ ἄξενος, ἥτις πολλῶν καταστροφὰς αἰώνων
ὡς μόνα φέρει δείγματα ἀκμῆς παλαιοτάτης,
παρέχει ἤδη καὶ εἰς σὲ τὰ ἄδωρά της δῶρα!

Σ' ἐπόθησαν οἱ φίλοι σου! Σ' τὴν νῆσον τοῦ Αἰγαίου,
ἔνθα ποτὲ δὲν ἀπανθοῦν τὰ ῥόδα καὶ τὰ ἴα,
οὔτε σιγᾷ ἡ ἀηδών, 'ς τὸν προσφιλῆ σταθμόν σου,
διατηρεῖται ἡ μνήμη σου, καὶ μετὰ πόθου νέου
ἀείποτε οἱ φίλοι σου, ἐν ἄκρᾳ θυμηδίᾳ,
νὰ ὁμιλῶσι θέλουσι περὶ τῶν ἀρετῶν σου.

Τὸν παλαιὸν ἐπόθησα κ' ἐγὼ νὰ ἴδω φίλον.
Γεννᾷ ὁ πόθος ὄνειρα· κ' ἐντὸς ὕπνου βαθέος
τὸ ὄνειρον προσήρμοσεν ἐπὶ τῶν ὤμων μου πτερά,
κ' ἐπέταξα· μ' ἐκύλισαν ὡς δένδρου λεπτὸν φύλλον
εἰς τὸ κενὸν οἱ ἄνεμοι, καὶ μ' ἔφεραν εὐθέως
πρὸς τοῦ Λιβάνου τὰς πτυχάς, πρὸς τοῦ Εὐφράτου τὰ νερά.

Ἐκεῖ, μοὶ εἶπον, κατηφὴς πολλάκις εἰς τὸ σκότος
τὴν νύκτα περιέρχεσαι κατὰ τὴν πεδιάδα,
ἔνθα ὁ πύργος τοῦ Βαβὲλ σωρὸς κεράμων κεῖται·
καὶ ν' ἀντηχῇ σοὶ φαίνεται μακρόθεν ὅπλων κρότος,
καὶ ὡς νὰ βλέπῃς σύσσωμον τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα
πρὸς τὸν Εὐφράτην ποταμὸν βραδέως νὰ κινῆται!

Καὶ βλέπεις μὲ μειδίαμα χαρᾶς τὸν βασιλέα,
τὸν νεανίσκον ἥρωα, τὰς φάλαγγας νὰ ῥίπτῃ
εἰς τῶν Περσῶν τὰς στρατιάς, φόβον παντοῦ νὰ σπείρῃ,
τὰ Ἀρβηλογαυγάμηλα νὰ στέφῃ νίκη νέα,
νὰ πίπτῃ ἡ Τύρος πρὸ αὐτοῦ, ἡ Βαβυλὼν νὰ πίπτῃ,
καὶ ἡ χλαμὺς τοῦ ἥρωος πόλεις νὰ ἀνεγείρῃ!

Τὰς προβαινούσας φάλαγγας σὲ εἶδον νὰ ἀκολουθῇς,
κι' ἀπ' τὴν κοιλάδα τοῦ Χειράζ, τῶν ῥόδων τὴν κοιλάδα,
ἄνθη νὰ κόπτῃς, καὶ μ' αὐτὰ τοὺς νικητὰς νὰ στέφῃς.
Ὡς ἀστραπὴ νὰ φέρεσαι ἀπὸ τὰ Βάκτρα παρευθύς,
καὶ νὰ θεᾶσαι εἰς τοῦ Πουγγιὰβ τὴν ὑγροπεδιάδα
τοῦ Πώρου τοὺς ἐλέφαντας... Καὶ ὅταν ἐπιστρέψῃς

κατάκοπος, κατάδιψος ἐντὸς τῆς Γεδρωσίας,
δὲν θέλεις ἐκ τοῦ ὕδατος οὐδὲ λεπτὴν σταγόνα
νὰ πίῃς, ὃ ὁ ἀρχηγὸς μεγαλοψύχως χύνει·
διότι 'ς τὴν Περσέπολιν, ἀκούεις, εὐθυμίας
παρασκευάζουσιν· ἐκεῖ νυμφεύεται Περσίδα
ὁ βασιλεύς, κι' ὁ γάμος του μυρίους διευθύνει
ἑτέρους γάμους, καὶ φαιδροὶ ἀκολουθοῦσι πότοι,
καὶ ἑορταὶ χαρμόσυνοι θεῶν καὶ πανηγύρεις...
Καὶ ἤδη ἐπιστρέφοντα 'ς τὴν Βαβυλῶνα μετ' αὐτῶν
σὲ βλέπω, ἔνθα ἡ χαρὰ καὶ ἡ ζωὴ ἡ πρώτη
τῶν πότων παρατείνεται καὶ τελετῶν θυμήρης.
Πλὴν αἴφνης ποῖον πανταχοῦ πλανᾶται μήνυμα φρικτόν;!

Ὁ βασιλεὺς κατάκοιτος καὶ ἀσθενῶν βαρέως
εἰς ὕπνον, λέγουν, ἔπεσεν ὅμοιον τοῦ θανάτου!
Περὶ τὰ μέγαρα αὐτοῦ σωρεύονται τὰ πλήθη
καὶ ἐρωτοῦν· πλὴν ἀλλὰ φεῦ! φεῦ! ἐρωτοῦν ματαίως!
ματαίως περιμένουσιν αὐτὸν τὰ σχέδιά του!
ματαίως κράζουσιν αὐτόν! βαρέως ἐκοιμήθη!

Σ' τὸ στόμιον τῶν ποταμῶν ὡδήγησε τὸν στόλον
ὁ Νέαρχος, ὦ βασιλεῦ! εἰς τὴν δεξαμενήν σου
τὰ πλοῖα ἡτοιμάσθησαν διὰ τὴν Ἀραβίαν!
αἱ φάλαγγές σου ἵστανται ἐπὶ ποδός, καὶ ὅλων
δακρύβρεκτα τὰ βλέμματα στρέφονται 'ς τὴν σκηνήν σου!
Σὲ περιμένουν νὰ τεθοῦν φαιδροὶ εἰς τὴν πορείαν!

Πλὴν τὰ πτερὰ τοῦ κράνους σου δὲν φαίνονται εἰσέτι;!
τὰ στίλβοντ' ὅπλ' ἀπὸ χρυσόν, καὶ τὸ ἀστράπτον βλέμμα!
Πῶς κατηφεῖς οἱ μαχηταὶ τὴν κεφαλήν των κλίνουν!
παρὰ τὸ ξίφος ἕκαστος τὴν δεξιάν του θέτει,
σαλεύει τὴν ἀσπίδα του, τὴν λόγχην του ἠρέμα,
καὶ ὅλοι Σὲ προσμένοντες μαραίνονται καὶ φθίνουν!

Καὶ ὧραι ἤδη παρέρχονται πολλαί, ἡμέραι ἐπίσης,
μῆνες πολλοὶ παρέρχονται, παρῆλθον πολλὰ ἔτη,
καὶ λύπη καὶ κατήφεια εἰς τὸν στρατὸν πλανᾶται!
Ὁ βασιλεὺς δὲν φαίνεται! Μὲ φοβερὰς ἀλύσσεις
ὕπνος βαρύς, λέγουν, κρατεῖ τὸν βασιλέα εἰσέτι
εἰς τὴν σκηνήν· ἀμέριμνος ὁ βασιλεὺς κοιμᾶται!

Κι' ἀπὸ τὰς ἄκρας τοῦ Τιβέτ, ἀπὸ τὸν Ἰαξάρτην
θρηνολογία ἀκούεται πικρά, πάντοτε νέα!
Ὡς ποτε ταῦρος πρὸς βωμὸν ἀγόμενος μηκᾶται,
σφαδάζει μυριοπληθὴς στρατὸς εἰς τὴν ἐσχάτην
ἀπελπισίαν, καὶ ἐνῷ ζητεῖ τὸν βασιλέα,
μία φωνὴ ἀκούεται· "ὁ βασιλεὺς κοιμᾶται!"

Δισχίλια ἔτη ἵστανται μὲ λόγχας τεταμένας
ὡς σκελετοὶ οἱ μαχηταί· δισχίλια πλανῶνται
ἐπὶ τὰ ὄρη ὡς σκιαί! χιὼν καὶ καύσων καὶ ὀργὴ
κατέκαυσε τὸ σῶμά των, παρέλυσε τὰς φρένας!
Τὸν βασιλέα των παντοῦ ζητοῦντες ἀκροῶνται
καὶ τὸ λεπτὸν μινύρισμα, ὅπερ ἡ αὔρα χορηγεῖ!

Σὲ βλέπω ἤδη· μετ' αὐτῶν καὶ σὺ τὸ δάκρυ χύνεις
καὶ μορμυρίζεις σιγανὰ παράπονον πικρόν,
καὶ κατηφὴς 'ς τὸν ποταμὸν ἀργὰ ἀργὰ βαδίζεις,
καὶ σκέπτεσαι, καὶ σταθερὸν τὸ βλέμμα διευθύνεις
'ς τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὡς εἰς κάτοπτρον φαιδρὸν
πολλῶν αἰώνων καὶ λαῶν τὰς τύχας ἀτενίζεις!

Καὶ ῥέουσι τὰ κύματα, καὶ ῥέουσιν οἱ χρόνοι·
τὰ πρῶτα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν, οἱ δεύτεροι πρὸ τοῦ νοός.
Καὶ βλέπεις εἰς τὰ ὕδατα πολλοὺς Ῥωμαϊκοὺς στρατοὺς
νὰ ῥίπτουν θρόνους, οὓς τινας ἡ μία χεὶρ καὶ μόνη
ἐβάστασε τοῦ γίγαντος μεγαλοπράγμονος ἀνδρός,
πλὴν ἑκατὸν δὲν ἴσχυσαν ἵνα βαστάσωσιν αὐτούς!

Καὶ βλέπεις Πάρθων καὶ Περσῶν στρατοὺς τὴν γῆν νὰ τρέχουν·
καὶ βλέπεις τὸν Ἡράκλειον, δαφνοστεφὴς νὰ φέρῃ
εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα τὸν τίμιον σταυρόν.
Φυλὰς ἀγρίας ἔπειτα πολλὰς ἐκεῖ νὰ βρέχουν
τοὺς πόδας των, καὶ Καλιφῶν θρόνος χρυσοῦς νὰ αἴρῃ
τὴν ἡμισέληνον ὑψοῦ λαμπρῶς ἐπὶ πολὺν καιρόν.

Καὶ βλέπεις τοὺς κατακτητὰς ἐκεῖ τοὺς τελευταίους
νὰ στήνωσι τοὺς πόδας των ἐπ' ἀμετρήτους χρόνους.
Ἐνῷ πλὴν 'ς τὰ θεάματα τὸ βλέμμα σου πλανᾶται,
δὲν παύει ὁ θρῆνος ν' ἀντηχῇ! ἀκούεις τοὺς γενναίους
τὸν βασιλέα νὰ ζητοῦν! πλὴν καὶ φωνὰς συγχρόνους
"Κοιμᾶται, δὲν ἀπέθανεν ὁ βασιλεύς, κοιμᾶται!"

Ι. Παυλίδης.

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΙΑΝΝΗΣ.

ΔΙΗΓΗΜΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ

ὑπὸ Μ. Μαλλιαράκη.

(Συνέχεια.)

ΣΤ'.

Ἀθυμία κατέσχε με καὶ ἀκατάσχετος πρὸς τὴν ἐργασίαν ἀντιπάθεια. Ἀφ' οὗ ἤμην παίγνιον σκληρᾶς καὶ ἀδυσωπήτου τύχης, ὂν ἄνευ ἐλπίδων, κτῆμα, δοῦλος, πρὸς τί νὰ ἐργάζωμαι; Κατέστην ὀκνηρὸς καὶ μόνον πρὸς ἀποφυγὴν τιμωρίας τινὸς εἰργαζόμην κατὰ τὸ φαινόμενον, ἤθελον δὲ παντάπασιν ἐκνευρισθῇ ἐὰν δὲν ἤμην πεπροικισμένος ὑπὸ τῆς φύσεως δι' ὀργανισμοῦ ῥωμαλέου καὶ ἰσχυρᾶς θελήσεως. Ἡ πρόσκαιρος ὀκνηρία μου ὑπεχώρει εἰς τὴν φυσικήν μου δραστηριότητα. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ νεανικῇ ἡλικίᾳ τὰ πάθη εἶνε συνήθως ἐφήμερα, γελόεν δὲ πάντοτε ἐμφανίζεται τὸ μέλλον ἐν τῇ φαντασίᾳ, ἐλησμόνησα βαθμηδὸν τὴν συμφοράν μου καὶ ἀπησχόλουν τὸν νοῦν μου εἰς ἄλλα κερδοσκοπικὰ σχέδια.

Μετὰ τὴν διεκπεραίωσιν τοῦ τοσοῦτον ἀτυχοῦς δι' ἐμὲ πλοῦ, τὸ πλοῖόν μας ἐναυλώθη δι' Ἀλεξάνδρειαν. Ὁ πατήρ μου ἠγόρασε δι' ἴδιον λογαριασμὸν ποσότητά τινα οἰνοπνευμάτων, ὧν τὴν ἐκποίησιν ἀνέθηκεν εἰς ἐμὲ ἐπὶ ὡρισμένῳ τιμήματι. Δὲν ἤμην ἀποκλειστικὸν τοῦ πατρός μου κτῆμα; μὲ διέθετε κατ' ἀρέσκειαν. Τὰ οἰνοπνεύματα ταῦτα ἐξεποίουν ἐντὸς τοῦ πλοίου εἰς λαθρεμπόρους, διότι ἡ εἰσαγωγὴ αὐτῶν εἰς τὴν πόλιν ἦν ἀπηγορευμένη. Ἤμην δὲ εἰς ἀπορίαν περὶ τοῦ τρόπου τῆς ὑπὸ τῶν λαθρεμπόρων ἐξαγωγῆς τῶν οἰνοπνευμάτων, ὁπότε εἶδον τρεῖς Μελιταίους, οἵτινες ἀγοράσαντες οἰνόπνευμα κατέβησαν εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ πλοίου. Ἐκ περιεργείας ὠθούμενος κατέβην εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ πατρός μου, τὸ ὁποῖον διὰ λεπτοῦ ἐκ σανίδων διαφράγματος ἐχωρίζετο ἐκ τῆς κοιλίας. Διὰ μιᾶς τῶν σχισμάδων τοῦ διαφράγματος τούτου εἶδον τοὺς Μελιταίους κενοῦντας τὸ οἰνόπνευμα ἐντὸς μικρῶν ἐκ δέρματος βοὸς ἀσκῶν, οὓς ἔκρυπτον ὑπὸ τὴν ὀσφύν. Ἠννόησα τότε τὸν λόγον τῆς προφυλάξεως ταύτης καὶ ἐξελθὼν εἰς τὴν πόλιν ἠγόρασα δύο κύστεις καὶ ἓν μακρὺ ἔντερον, τὰ ὁποῖα ἀποξηράνας μετεποίησα εἰς δοχεῖα ἀξιόλογα. Ὅθεν πληρῶν ταῦτα οἰνοπνεύ-

ματος ἔκρυπτον ὑπὸ τὰ ἐνδύματά μου, περιζωννύων περὶ τὴν ὀσφὺν τὸ ἔντερον, καὶ ἐξηρχόμην εἰς τὴν πόλιν. Αἱ τιμαὶ τοῦ οἰνοπνεύματος ἦσαν ὑπέρογκοι καὶ ἱκαναὶ νὰ δελεάσωσι καὶ τὸν μετριώτερον κερδοσκόπον, πολὺ δὲ πλειότερον ἐμέ, ὅστις ἀντὶ πάσης θυσίας ἠγωνιζόμην νὰ πλουτήσω, διὰ νὰ γίνω πλοίαρχος. Ὅθεν ἐντὸς βραχέος διαστήματος ἐξεποίησα τὸ διαπιστευθέν μοι ὑπὸ τοῦ πατρός μου ἐμπόρευμα. Δυστυχῶς πλέον ἤδη εἰς τὴν ἐξουσίαν μου. Δὲν θὰ μὲ περιεφρόνει λοιπὸν πλέον ὁ ὑπερόπτης ἐκεῖνος νεανίας, καὶ ἡ κοινωνία θὰ μὲ ἐξετίμα πανταχοῦ καὶ πάντοτε. Ἔχω περὶ τούτου ἐγγυητὴν ἀξιόχρεων τὸ χρυσίον μου, τὸ ὁποῖον οὐδεὶς δύναται νὰ μοὶ ἀφαιρέσῃ. Εἶνε ἡ λαμπροτέρα τῆς εὐφυΐας μου καὶ τῆς δραστηριότητός μου κατάκτησις. Ταῦτα ἀναλογιζόμενος ἐβάδιζον ὑπερηφάνως ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὑπολογίζων τὰς χειρῶν. Μοὶ ἐφάνη δακρύων. Ἡ ἐμφάνισίς μου τὸν ἀφύπνισε. — Διὰ τί ἆρά γε κλαίει ὁ πατήρ μου; πλησιάσας ἐτόλμησα νὰ τὸν ἐρωτήσω.

— Ἀλλοίμονον, ταλαίπωρον τέκνον, φοβερόν με ἀπειλεῖ δυστύχημα. — Ὁποῖον δυστύχημα, πάτερ μου;

— Αὔριον ἴσως θὰ μὲ ἀποβάλουν ἀπὸ τὸ πλοῖον τοῦτο, χρεωστῶ καὶ δὲν δύναμαι νὰ πλη-

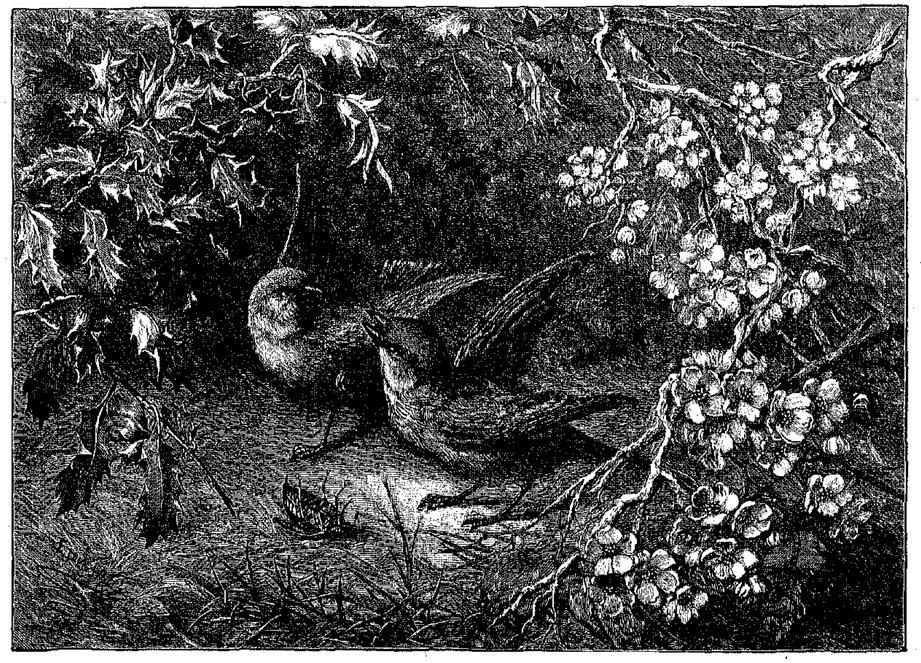

ΤΟ ΕΑΡ.

Η ΠΡΩΤΗ ΛΕΙΑ.

λίαν ὀψὲ ἐμυήθην εἰς τὰ μυστήρια τῶν λαθρεμπόρων, οὐχ ἧττον ἀφ' οὗ παρέδωκα εἰς τὸν πατέρα μου τὸ ἀνῆκον αὐτῷ ποσὸν κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ἀξίαν, ἐκέρδησα τριάκοντα χρυσᾶ εἰκοσάρια.

Τριάκοντα εἰκοσάρια, ὁλόκληρος περιουσία. Τὰ ἔκρυψα οὕτως εἰπεῖν ὑπὸ τὸ δέρμα μου, τὸ ἀτύχημά μου μὲ κατέστησε συνετώτερον. Ἔμαθον τὸν τρόπον τοῦ κερδίζειν χίλια ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν συγκοινωνήσας μετὰ τῶν οἰνοπνευματοπωλῶν τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἐπανήλθομεν εἰς Κύπρον. Εἶχον ἤδη κεφάλαια ἴδια, δι' ὧν ἠγόρασα ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ πατρός μου οἰνοπνεύματα. Κατέστην δύσπιστος πεισθεὶς ἐκ τῆς πείρας περὶ τῆς ἀληθείας τῆς κοινῆς παροιμίας "παῖζε, γέλα μοναχός σου, ν' ἄχῃς πάντα τὴν ὑγειά σου". Ἵνα δὲ βραχύνω τὴν διήγησιν, ἐν βραχεῖ διαστήματι ἀπέκτησα ἑξακόσια χρυσᾶ εἰκοσάρια.

Ἐὰν τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν μὲ ἱκανοποίει, θὰ εἴπῃ ὅτι δὲν ἤμην αὐτάρκης. Τὸ αἰώνιον ὀνειρόν μου ἦν ἡ ἀπόκτησις πλοίου. Προσεμειδία εἰς τὴν φαντασίαν μου ὁ τίτλος τοῦ πλοιάρχου, ὅστις ἱκανοποίει τοὺς διακαεστέρους μου πόθους. Ἡ ἀπόκτησις τοῦ λαμπροῦ τούτου τίτλου ἔκειτο διαστάσεις, τὸ σχῆμα καὶ τὸ χρῶμα τοῦ πλοίου μου, τὸ ὁποῖον ὠνόμασα Ἀμφιτρίτην.

Ζ'.

Ἤμην εἰς τὸ ζενὶθ τῆς εὐδαιμονίας μου. Ἐφανταζόμην τὴν Ἀμφιτρίτην μὲ κυανοῦν χρωματισμόν, μὲ ἱστία κατάλευκα ἐξολισθαίνουσαν ἐπὶ τῆς γλαυκῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, ὑπερηφάνως πρὸ τοῦ λιμένος τῆς πατρίδος μου ἀνακωχεύουσαν, καὶ ἐμὲ ἐπὶ τῆς πρύμνης διατάσσοντα — Κάτω ἡ λέμβος! Καὶ ἰδοὺ ἡ λέμβος κομψὴ καὶ ἐλαφρὰ διολισθαίνουσα διὰ τῶν τροχαλῶν καὶ ἐπὶ τῆς πρύμνης αὐτῆς τάπης χρυσοπόρφυρος ἐπιστρωννύμενος καὶ ἐπὶ τοῦ τάπητος ἐγὼ ὁ πλοίαρχος τῆς Ἀμφιτρίτης οἰακοστροφῶν. Καὶ ἰδοὺ ἡ λέμβος κούφη ὡς χελιδὼν ὑπὸ εὐρώστων κωπηλατῶν εὐρύθμως ἐλαυνομένη, εἰσπλέουσα παρὰ τὴν ἀποβάθραν, ὅπου πλῆθος λαοῦ συρρέει πρὸς ὑποδοχήν μου.

Τοσοῦτον δὲ ἀπερρόφησε τὴν προσοχήν μου ἡ λαμπρὰ αὕτη εἰκών, ὥστε μικροῦ δεῖν ἔπιπτον ἐπὶ τῆς ἕδρας, ἐφ' ἧς ἐκάθητο ὁ πατήρ μου παρὰ τὸ πηδάλιον, ἔχων τὸ πρόσωπον ἐντὸς τῶν ρώσω. Οἱ δανεισταὶ θὰ κατάσχουν τὸ πλοῖον καὶ θὰ τὸ πωλήσουν. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐστέναξεν ἐκ βάθους καρδίας.

— Ν' ἀποβληθῶ ἐκ τοῦ πλοίου μου! ἐξηκολούθησε, μόνος μου ἔκοψα τὴν ξυλείαν ἐκ τῶν ἀποκρήμνων τῆς Καρίας δασῶν, ἐν μέσῳ τῶν παγετῶν τοῦ χειμῶνος καὶ τοῦ καύσωνος τοῦ θέρους, ὑπὸ πυρετῶν, λῃστῶν καὶ λύκων ἀπειλούμενος. Ἐπεστάτησα εἰς τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ, βαρύτατα ἕλκων ξύλα, τὰς ἰδιοτροπίας τῶν ξυλουργῶν καὶ χαλκέων ὑφιστάμενος, κλώθων τὸ στυππίον καὶ ἀπορροφῶν τὴν βαρεῖαν τῆς πίσσης ὀσμὴν καὶ τὸν ἐσοπλισμὸν αὐτοῦ ἰδίαις χερσὶν ἐπιτελέσας. Ἡ ζωή μου συνεστοιχειώθη μὲ τὸ πλοῖον τοῦτο, τὸ ὁποῖον συνεμερίσθη πάσας τὰς τέρψεις καὶ πάσας τὰς λύπας μου. Καὶ ν' ἀποβληθῶ ἐκ τοῦ πλοίου μου τούτου, τοῦ μόνου τῆς ζωῆς μου πόρου, τῆς μόνης παραμυθίας τοῦ γήρατός μου καὶ νὰ γίνω ναύτης! ὦ! εἶνε τρομερόν! κάλλιον ν' ἀποθάνω.

Νὰ δυσωπήσω τοὺς δανειστάς μου ἀδύνατον, νὰ πληρώσω ἀδύνατον — δὲν ἔχω, οὐδὲ ἐλπὶς ὑπάρχει νὰ προμηθευθῶ τὰ ὀφειλόμενα. Λοιπὸν εἶμαι κατεστραμμένος, κατεστραμμένος.

Ἱστάμην ἄναυδος καὶ ἤκουον μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους τοὺς ἀπελπιστικοὺς τοῦ ἀτυχοῦς πατρός μου μονολόγους.

— Καὶ πόσα χρεωστεῖς, πάτερ μου, τῷ εἶπον περιλύπως.

— Καὶ τί θὰ ὠφελήσῃ νὰ μάθῃς τὸ χρέος μου; Πρὸς τί νὰ τὰ ἐπαναλαμβάνω;... ὤ! ἂν εἶχον δώδεκα χιλιάδας γρόσια, θὰ ἐσωζόμην.

— Δώδεκα χιλιάδας γρόσια; εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦτο ἔρρηξα σπαρακτικὴν κραυγὴν καὶ ὠπισθοχώρησα ὡς δι' ἐλατηρίου ἀνατιναχθείς.

γνωρίζει τὰ πάντα καὶ ἴσως ἔθηκεν ἐν χερσί μου τὸ μέσον τῆς σωτηρίας τοῦ πατρός μου ἐν ταῖς ἀνεξερευνήτοις αὐτοῦ βουλαῖς, ἀλλοίαν δὲ ποιούμενος χρῆσιν ἀντεστρατευόμην κατὰ τῶν βουλῶν τῆς θείας Προνοίας.

Ὁποία σύμπτωσις καταπληκτική — οὔτε πλέον, οὔτε ἔλαττον. Στρογγύλος ἀριθμός, γρόσια 12,000.

Δι' αὐτοῦ ἄριστα ναυπηγεῖται καὶ τελειοποιεῖται ἡ Ἀμφιτρίτη, μικρὰ εὔστροφος, κομψὴ ἡμιολὶς καὶ ἐγὼ ἀπαλλάσσομαι τοῦ ἐλειεινοῦ μου βίου. Ἀλλὰ δι' αὐτοῦ σώζεται ἡ τιμή, ἡ

Ο ΜΕΓΑΣ ΔΟΥΞ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ

ΚΑΙ Η

ΣΥΖΥΓΟΣ ΑΥΤΟΥ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΤΟΥ ΣΑΞ-ΑΛΤΕΜΒΟΥΡΓΟΥ.

Τὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ ἐτελέσθησαν μετὰ πολλῆς ἐπισημότητος ἐν Πετρουπόλει οἱ γάμοι τοῦ μεγάλου δουκὸς Κωνσταντίνου τῆς Ῥωσσίας, ἀδελφοῦ τῆς ἡμετέρας βασιλίσσης, μετὰ τῆς πριγκηπίσσης

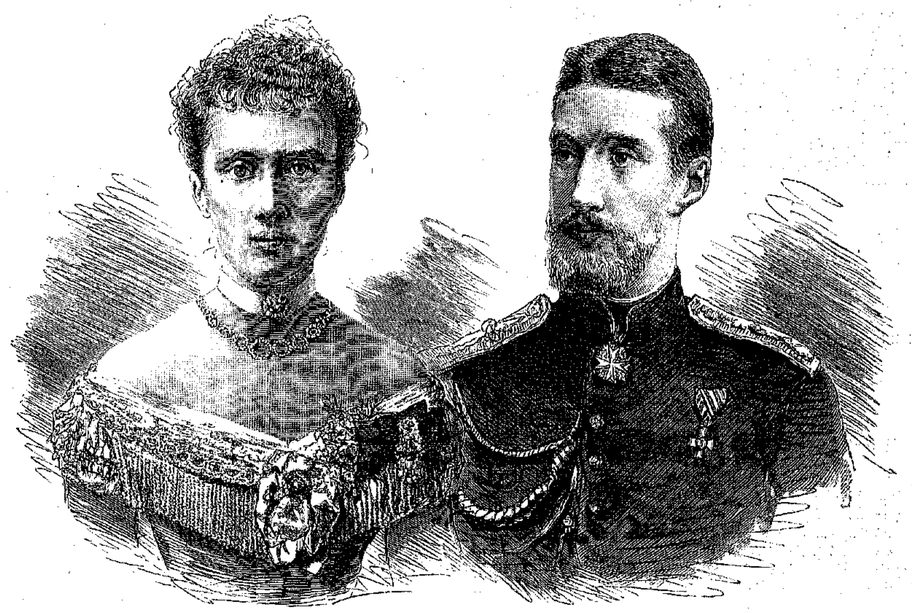

Ὁ μέγας δοὺξ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ τῆς Ῥωσσίας καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ πριγκήπισσα ΕΛΙΣΑΒΕΤ τοῦ Ἀλτεμβούργου.

Η'.

Δώδεκα χιλιάδας γρόσια ἐὰν εἶχον θὰ ἐσωζόμην! Καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο ἔχω ἐδῶ εἰς τὸ στῆθός μου ἐπὶ τῆς καρδίας, δηλ. τὴν σωτηρίαν τοῦ πατρός μου. Ἰδοὺ καταστρεφόμενα πάντα τὰ χρυσᾶ μου ὄνειρα· εἶνε ἀληθὲς ὅτι "λογισμοὶ θνητῶν πάντες δειλοὶ καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπίνοιαι αὐτῶν" Πόσον ἤμην εὐτυχὴς πρὸ μιᾶς ὥρας, καὶ πόσον τώρα εἶμαι δυστυχής!

Βεβαίως εἶμαι ἐλεύθερος νὰ ἐνεργήσω κατὰ τὸ συμφέρον μου, νὰ λησμονήσω τὸν πατέρα μου, νὰ τὸν ἐγκαταλείψω ἐν τῇ δυστυχίᾳ του, νὰ πραγματοποιήσω τὰ ὄνειρά μου, νὰ ἐκδικηθῶ δι' ὅσα παρ' αὐτοῦ ὑπέστην δεινὰ καὶ ἀνήκουστα. Ἀλλ' ὁποῖον αἶσχος! Νὰ διωχθῇ ἐκ τοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον περιπαθῶς ἠγάπησε, καὶ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὰς ὁδούς, ἄνευ μέσων, ἄνευ πόρου ζωῆς ὁ γέρων καὶ ἀσθενὴς πατήρ μου, καὶ ἐν ᾧ ἐκεῖνος θ' ἀποθνήσκῃ ἐκ πείνης καὶ αἰσχύνης ἐγὼ νὰ πλέω πλησίστιος ἐν τῇ δόξῃ καὶ τῇ εὐτυχίᾳ!

Βεβαίως, ἐγὼ δὲν εἶμαι ὁ αἴτιος τῆς τοιαύτης τοῦ πατρός μου δυσμοιρίας, οὔτε γνωρίζει κἂν ὅτι δύναμαι νὰ τὸν σώσω. Ὁ Θεὸς ὅμως ζωὴ τοῦ πατρός μου. Ἢ τὸ ἕν, ἢ τὸ ἄλλο. Διῆλθον διὰ τῆς διανοίας μου πάντα τὰ βασανιστήρια, ὅσα ὑπέστην ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς μου, πᾶσαι αἱ κακώσεις τοῦ πατρός μου καὶ ᾐσθανόμην πεπληρωμένην τὴν καρδίαν μου. Τί νὰ κάμω; Οἷον φοβερὸν δίλημμα, οἷα πάλη ἀντιθέτων αἰσθημάτων! Τὰ ὠτά μου ἐβόμβουν, ἡ καρδία μου ἔπαλλε σφοδρῶς. Τέλος ἀπεφάσισα.

Ἔφαυον, ἐθώπευον τὸ χρυσίον μου. Ἔρριψα τελευταῖον βλέμμα ἐπὶ τοῦ ὑφ' ὕπνου ναρκωτικοῦ καταληφθέντος πατρός μου, εἰσῆλθον εἰς τὴν παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ πλοίου προσδεδεμένην λέμβον, ἔλαβον ἀνὰ χεῖρας τὰς κώπας καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ξηράν.

(Ἕπεται ἡ συνέχεια.)

Ελισάβετ τοῦ Σάξ-Ἀλτεμβούργου. Ὁ νέος, μέγας δοὺξ, γεννηθεὶς τῇ 10 Αὐγούστου 1858 ἦτο ὑπασπιστὴς τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου Β'., νῦν δὲ εἶναι διοικητὴς τοῦ συντάγματος 15 τῶν ἐπιλέκτων ἐν Τιφλίδι. Ὁ ἡγεμονόπαις εἶναι ὑψηλοῦ ἀναστήματος, ξανθὸς τὴν κόμην καὶ εὐειδὴς τὴν ὄψιν· μεγαλοπρεπὲς δὲ εἶναι τὸ παράστημά του ἐν τῇ ὡραίᾳ στολῇ τῆς σωματοφυλακῆς· ὅ,τι δὲ ἰδίως χαρακτηρίζει αὐτὸν εἶναι ἡ εὐγένεια τῶν τρόπων, τὸ αἴσθημα πρὸς τοὺς συναδέλφους του ἀξιωματικοὺς καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη του πρὸς τοὺς διδασκάλους του. Ἔνθερμος τῆς μουσικῆς θειασώτης, παίζει μετὰ πολλῆς ἐπιδεξιότητος τὸ κλειδοκύμβαλον· ἀγαπᾷ δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὰ γράμματα καὶ καλλιεργεῖ τὴν φιλολογίαν· ἡ μετάφρασίς του τῆς "Νύμφης τῆς Μεσσήνης" τοῦ Σχιλλέρου εἰς τὸ ῥωσσικὸν ἐπέσυρε τὸν ἔπαινον τῶν εἰδημόνων.

Ἡ νεαρὰ σύζυγος τοῦ μεγάλου δουκὸς Κωνσταντίνου Ἐλισάβετ εἶναι ἡ δευτερότοκος θυγάτηρ τοῦ πρίγκηπος Μαυρικίου τοῦ Σάξ-Ἀλτεμβούργου καὶ ἐγεννήθη τῇ 25 Ἰανουαρίου 1865. Ἡ πριγκήπισσα εἶναι μικρὰ τὸ ἀνάστημα, ἔχει δὲ τρόπους λίαν εὐγενεῖς καὶ ἡ φισιογνωμία της

ἀποπνέει ἄκραν ἀγαθότητα. Πολλὴν αἰσθάνεται κλίσιν πρὸς τὴν φιλολογίαν καὶ πρὸς τὴν μουσικήν, καὶ ἡ ἀνατροφή της εἶναι τὰ μάλιστα ἐπιμεμελημένη.

Ὁ ἐν Πετρουπόλει τελεσθεὶς γάμος ἦτο διπλοῦς, δηλ. καὶ κατὰ τὸ ὀρθόδοξον δόγμα καὶ κατὰ τὸ τῶν διαμαρτυρομένων, καθότι ἡ νέα μεγάλη δούκισσα διατηρεῖ τὴν θρησκείαν της. Κατὰ τὴν ὀρθόδοξον τελετὴν συνέβησαν παρεξηγήσεις τινές, αἵτινες ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὰς ἐφημερίδας νὰ ποιήσωσιν ἐκτενῆ λόγον αὐτῆς· οὕτω π. χ. ἡ νεόνυμφος, μὴ εἰδοποιηθεῖσα ἐγκαίρως, δὲν ἠσπάσθη τὸ προτεινόμενον αὐτῇ Εὐαγγέλιον οὐδὲ τὴν χεῖρα τοῦ προτείναντος αὐτὸ ἀρχιερέως· ἐκτὸς τούτου ἐβράδυνε νὰ μεταβῇ εἰς τὸν ναόν, ἔνθα περιέμενον οἱ προσκεκλημένοι. Μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου οἱ νεόνυμφοι ἐδέχθησαν τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς τῶν ΑΑ. ΜΜ. καὶ τῶν μεγάλων δουκῶν, μεθ' ὃ παρετέθη τράπεζα πολυτελεστάτη. Ἐπί τινα χρόνον οἱ νεόνυμφοι θὰ διαμείνωσιν ἐν Πετρουπόλει, ὅθεν θ' ἀναχωρήσωσιν εἰς Τιφλίδα. Εἰς τὸν γάμον τοῦτον παρέστη, ὡς εἴπομεν ἤδη, καὶ ἡ βασίλισσα ἡμῶν Ὄλγα, πρὸς τοῦτο εἰς Πετρούπολιν μεταβᾶσα.

Η ΕΝ ΜΑΓΚΕΣΤΡΙΑ:
ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ ΚΑΙ Η ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ.

(Ἐξ ἰδιαιτέρας ἀνταποκρίσεως).

Ἐν Μαγκεστρίᾳ τῇ 25/7 Μαΐου 1884.

ΟΥΔΕΠΟΤΕ εἰς τὰ χρονικὰ τῆς ἐνταῦθα Ἑλληνικῆς παροικίας ἐγένετο τοιαύτη δημοτελὴς καὶ πανηγυρικὴ ἑορτὴ τῆς 25ης Μαρτίου, ὁποία ὑπῆρξεν ἡ παρὰ τοῦ ἀξιοτίμου Κυρίου Σωτηρίου Χατζοπούλου ἐνταῦθα δοθεῖσα. Ὡς εἶναι ὑμῖν ἤδη γνωστόν, ἡ ἑορτὴ αὕτη εἶχεν ἀναβληθῇ ἕνεκα τοῦ ἀπροόπτου θανάτου τοῦ δουκὸς Ἄλβανη· οὕτω δὲ ὁ κ. Χατζόπουλος προτιθέμενος νὰ ἑορτάσῃ καὶ τὰς δύο ἑορτὰς ἐφέτος ἥνωσεν αὐτὰς εἰς μίαν, ἧς ἡ ἐπιτυχία ὑπῆρξε μεγίστη.

Ἡ ἐντελὴς περιγραφὴ τῆς ἑορτῆς μοὶ εἶναι ἀδύνατος, καθότι ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο κάλαμος γεγυμνασμένος καὶ φαντασία ποιητική, ὅπως περιγράψῃ τὴν ὡραιότητα τῆς ἑσπέρας, καθὼς καὶ τὴν ἀδελφοποίησιν τῶν Ἄγγλων μετὰ τῶν παρευρεθέντων Ἑλλήνων. Ἐλυπήθην μὴ ἰδὼν ἐν τῇ ἑορτῇ ἅπαντας τοὺς ἐνταῦθα Ἕλληνας, ἂν καὶ ὁ κ. Χατζόπουλος ἁπάσας ἀνεξαιρέτως τὰς ἑλληνικὰς οἰκογενείας καὶ τὸ πλεῖστον μέρος τῆς νεολαίας προσεκάλεσεν. Ἀλλὰ παντοῦ τὰ πάντα, φίλε Κύριε! Αἱ μὲν παραδουνάβιοι Ἡγεμονίαι καὶ ἡ μεσημβρινὴ Ῥωσσία ἀπερρόφησαν ὑπὲρ τὰ δύο ἑκατομμύρια Ἑλλήνων, αἱ δὲ ἑλληνικαὶ παροικίαι Λονδίνου, Μαγκεστρίας καὶ Λιβερπόλεως συγκαταλέγουσιν ὡς φαίνεται καί τινας ὀνόματι μόνον Ἕλληνας, πράγματι ὅμως ξένους, καθότι πᾶν αἴσθημα ἑλληνικὸν ἐξέλιπε πλέον ἀπ' αὐτῶν καὶ τοῦτο βεβαίως ἀφ' ἑνὸς μὲν ἕνεκεν ἀβελτηρίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἕνεκα τῆς μὴ ἑλληνοπρεποῦς ἀνατροφῆς τῶν μητέρων. Τὸ ζήτημα τοῦτο, ζωτικώτατον διὰ τὸν Ἑλληνισμόν, εἶναι ἄξιον ἰδιαιτέρας προσοχῆς τῶν πνευματικῶν προϊσταμένων τῶν μεγάλων τούτων Κοινοτήτων, διότι, κατ' ἐμὴν γνώμην, ἂν ἦναι ἁμαρτία τὸ ψεῦδος, ἡ κλοπὴ καὶ ἡ ἀρνησιθρησκεία, ἐπίσης ἓν τῶν πρωτίστων ἁμαρτημάτων εἶναι καὶ ἡ ἔλλειψις ἐθνισμοῦ. Ἐξετράπην τοῦ προκειμένου διότι θλίβεται ἡ καρδία παντὸς ἀγαπῶντος τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρίδος αὐτοῦ νὰ βλέπῃ τοσαύτην πρὸς τὰ πάτρια ἀδιαφορίαν!

Τὸ ἐπιβάλλον τῆς ἐφετεινῆς ἑορτῆς ἦτο ἡ παρουσία ὅλου τοῦ προξενικοῦ σώματος ἐν ἐπισήμῳ στολῇ, προεξάρχοντος τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἀμερικῆς, ὅστις εἶναι καὶ ὁ πρόεδρος τοῦ ἐν Μαγκεστρίᾳ προξενικοῦ σώματος. Ἡ ἑορτὴ ἤρξατο εἰς τὰς 8½ μ. μ., αἱ δὲ ἀγορεύσεις διήρκεσαν μέχρι τῆς 10 ὥρας, παιανιζούσης τῆς Μουσικῆς τὸν Ἀγγλικὸν ὕμνον, τοὺς ὕμνους τῶν διαφόρων φίλων Δυνάμεων καὶ τὸ ἑλληνικὸν Ἐμβατήριον "Ἤπειρος καὶ Θεσσαλία," ὅπερ ὁ ἐν Ἀθήναις ἀρχιμουσικὸς κ. Σάϊλερ ἔπεμψεν ἀφιερώσας τῷ κ. Χατζοπούλῳ. Τὴν ἑορτὴν ἐτίμησαν, ὡς εἶπον, ἅπαν τὸ προξενικὸν σῶμα μετὰ τοῦ Ἕλληνος προξένου, οἱ δήμαρχοι τοῦ Σάλφορτ καὶ Στόκπορτ καὶ πλεῖστοι ἄλλοι. Ὁ δήμαρχος Μαγκεστρίας, οὗ ἡ σύζυγος πρὸ μηνὸς μόλις ἀπέθανε, δὲν παρευρέθη, ἔγραψεν ὅμως κολακευτικωτάτην ἐπιστολὴν διὰ τὴν ἐνταῦθα ἑλλην. παροικίαν. Τὰ συγχαρητήρια, τὰ τηλεγραφήματα καὶ αἱ ἐπιστολαὶ ἠριθμοῦντο κατὰ δεκάδας· μεταξὺ δὲ τούτων μεγίστην ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν τηλεγράφημα ἐκ μέρους τοῦ Ἀθηναϊκοῦ τύπου πρὸς τοὺς ἐνταῦθα Ἕλληνας καὶ Φιλέλληνας, οὗ ἡ ἀνάγνωσις παρὰ τοῦ προεδρεύοντος ἐνθουσιώδεις ἀπέσπασεν ἐπευφημίας. Ἐφαίδρυνεν ὅμως τὴν ἑσπέραν καὶ ἡ παρουσία τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν ποιητοῦ, κ. Ἀχιλλέως Παράσχου, ὅστις ἀπήγγειλε διάφορα ποιήματα, τὰ ὁποῖα οὐ μόνον τοὺς Ἕλληνας κατενθουσίασαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς Ἄγγλους κατευχαρίστησαν. Ὁ ἐκ Λιβερπόλεως διακεκριμένος δικηγόρος κ. Jones, ἔνθερμος φιλέλλην, μετὰ φλογερὰν καὶ λαμπρὰν ὁμιλίαν ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ εὐμαρίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπρότεινε ν' ἀποσταλῇ τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα ἀγγλιστὶ πρὸς τὸν ἐν Λαρίσσῃ εὑρισκόμενον βασιλέα ἡμῶν Γεώργιον·

"Οἱ δήμαρχοι καὶ τὸ Προξενικὸν σῶμα μετὰ τῶν "παρόντων Ἄγγλων καὶ λοιπῶν Φιλελλήνων ὡς καὶ "τῶν μελῶν τῆς ἐνταῦθα ἑλληνικῆς κοινότητος ὑποβάλλουσι τὰς ταπεινὰς καὶ εἰλικρινεῖς αὐτῶν εὐχὰς "διὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Μεγαλειότητός Σου, εὔχονται δὲ "ὅπως κατ' ἔτος παρευρίσκεται εἰς τοιαῦτα εἰρηνικὰ "καὶ ἐκπολιτιστικὰ ἔργα, ἵνα ἐπιτευχθῇ τὸ μεγαλεῖον "καὶ ἡ εὐδαιμονία τοῦ Ἑλλην. ἔθνους. Ζήτω ὁ βασι"λεὺς Γεώργιος Α'." Σωτήριος Χατζόπουλος.

Ἐκ Λαρίσσης δ' ἀπεστάλη εἰς ἀπάντησιν τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα γαλλιστὶ πρὸς τὸν κ. Χατζόπουλον·

"Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος σᾶς εὐχαριστεῖ ἀπὸ καρ"δίας καὶ σᾶς παρακαλεῖ νὰ εὐχαριστήσητε ἐνθέρμως "τοὺς δημάρχους, τὸ Προξενικὸν σῶμα ὡς καὶ τοὺς "Φιλέλληνας καὶ τὰ μέλη τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος "διὰ τὰς ὑμετέρας εὐχάς."

Τὸν κ. Jones διεδέχθη ἐπὶ τοῦ βήματος ὁ Πρόξενος τῆς Ἀμερικῆς, συνταγματάρχης Albert D. Shaw, ὅστις εὐχαριστήσας τὸν κ. Χατζόπουλον ἐν μέρους τοῦ Προξενικοῦ σώματος διὰ τὴν εὐγενῆ αὐτοῦ καὶ τιμητικὴν πρόσκλησιν, ὡμίλησε λίαν ἐνθουσιωδῶς ὑπὲρ τῆς ἀρχαίας καὶ νέας Ἑλλάδος, διακοπτόμενος πολλάκις ὑπὸ ῥαγδαίων χειροκροτήσεων, ἰδίως δὲ ὅτε ἀνέφερε τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἑλλάδος πρὸ δισχιλίων ἐτῶν, ὅτε ἅπας ὁ κόσμος ἔστρεφε τὰ βλέμματα πρὸς αὐτὴν ὡς τὴν μόνην πηγὴν τῶν φώτων, πηγήν, ἥτις οὐδέποτε θέλει ἐξαντληθῇ. Ἡ Ἑλλάς, εἶπεν, εἶναι ἔθνος μὲ ἔνδοξον παρελθόν, ἐλπίζει δὲ ὅτι καὶ τὸ μέλλον αὐτῆς ἔσεται ἐπίσης ἔνδοξον. Τὸ προξενικὸν σῶμα, προσέθηκεν ὁ ῥήτωρ, ἐγκαυχᾶται νὰ συνταυτίζηται μετὰ τοιαύτης μεγάλης ἐθνικότητος· ἐλπίζει δὲ ὅτι θὰ ζήσῃ νὰ ἴδῃ τὴν Ἑλλάδα κατέχουσαν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν μεγάλων δυνάμεων τοῦ Κόσμου. Δὲν ἔχετε ἰδέαν ὁποῖος διηγέρθη ἐνθουσιασμὸς μετὰ τὸν λόγον τοῦ συνταγματάρχου Shaw· σχεδὸν ἀνάρπαστος ἐγένετο ἐκ τοῦ βήματος· ἅπαντες ἔσπευδον νὰ συγχαρῶσιν αὐτῷ. Ταὐτοχρόνως παιανιζούσης τῆς Μουσικῆς ἐρρίφθησαν ἐκ τοῦ κήπου 21 βόμβαι, ὧν ἑκάστη ὑψουμένη εἰς τὸν ἀέρα ἐθλᾶτο εἰς μυρίους ποικιλοχρόους ἀστέρας.

Τὸν Πρόξενον τῆς Ἀμερικῆς διεδέχθη ὁ Ἕλλην κ. Τσικαλιώτης, ὅστις εὐχαριστήσας τοὺς προλαλήσαντας, ἐξέφρασε τὴν ἄπειρον αὐτοῦ καὶ τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν φιλόπατριν κ. Σ. Χατζόπουλον, ὅστις διὰ τῶν λαμπρῶν αὐτοῦ ἑορτῶν οὐ μόνον καλὸν δίδει παράδειγμα, ἀλλὰ καὶ ἀκμαῖον κρατεῖ τὸν Φιλελληνισμὸν τῶν Ἄγγλων καὶ ξένων, ὡς καὶ τὸ ἐθνικὸν αἴσθημα μεταξὺ τῶν ἐνταῦθα Ἑλλήνων. Οὕτως ἔληξε τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἑορτῆς. Βεβαίως δὲν μοὶ εἶναι δυνατὸν ν' ἀποστείλω ὑμῖν τὸ ὅλον τῶν ἀγορεύσεων, αἵτινες πράγματι ἦσαν πᾶν ὅ,τι ὡραῖον καὶ κολακευτικὸν διὰ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος.

Ὅσῳ δ' ἀφορᾷ τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἑορτῆς, τοῦτο παρεῖχε θέαμα ὄντως μαγευτικόν. Ἡ αἴθουσα τοῦ χοροῦ ἦτο καταφώτιστος, κεκοσμημένη διὰ τῶν στεμμάτων καὶ σημαιῶν ὅλων τῶν ἐθνῶν καὶ ὡμοίαζε Μουσεῖον τροπαίων. Τὰ ἐν αὐτῇ πεφυτευμένα διάφορα ἄνθη ἀπετέλουν σύνολον παραδείσου· ἡ μόνη δὲ διαφορὰ ἦτο ὅτι ἀντὶ μιᾶς Εὔας ἐν τῷ παραδείσῳ τούτῳ, ὑπῆρχεν ὁλόκληρον σύνταγμα Νυμφῶν καὶ Σειρήνων. Τί δὲ νὰ εἴπῃ τις καὶ διὰ τὸ μεγαλοπρεπὲς δωμάτιον ἐν ᾧ παρετέθη τὸ δεῖπνον, τὸ ὁποῖον καὶ πλουσιώτατον καὶ ἐκλεκτότατον ἦτο. Ἐπὶ κομψοτάτου δελταρίου ὑπῆρχεν ὁ κατάλογος ὅλων τῶν παρατεθέντων ἐδεσμάτων.

Ὁ χορὸς διήρκεσε μέχρι πρωΐας, τὸ δὲ δεῖπνον ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου μέχρι τῆς 3ης πρωϊνῆς ὥρας. Οἱ συνδαιτυμόνες ἦσαν ὑπὲρ τοὺς 300 Κύριοι, Κυρίαι καὶ χαριέστατοι Δεσποινίδες. Ἂν καὶ κατὰ τὴν ἐθιμοτυπίαν αἱ ἐπισκέψεις δέον ν' ἀποδοθῶσι τῷ κ. Χατζοπούλῳ μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας· οὐχ ἧττον ὅμως ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν παρευρεθέντων ἦτο τοσοῦτος ὥστε πολλοὶ τῶν Κυρίων δὲν ἐπερίμενον τὴν τυπικὴν προθεσμίαν, ἀλλ' ἔγραψαν πρὸς τὸν κ. Χατζόπουλον ἐκφράζοντες αὐτῷ τὸν θαυμασμόν των διὰ τὴν πλήρη ἐπιτυχίαν τῆς ἑορτῆς, καὶ λίαν ἐκφραστικὰ αἰσθήματα διὰ τὴν ἐνταῦθα ἑλληνικὴν παροικίαν.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΗΜΩΝ ΕΝ ΙΑΣΙΩι.

(Ἐξ ἰδιαιτέρας ἀλληλογραφίας).

Ἐν Ἰασίῳ τῇ 23 Ἀπριλίου 1884.

Ἀξιότιμε Κύριε καὶ Φίλε,

ΟΥΚ ἄσκοπον νομίζω ν' ἀναφέρω Ὑμῖν ὅτι σήμερον ἐτελέσθη μετὰ πολλῆς λαμπρότητος ἡ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἄνακτος ἡμῶν ἐπέτειος ἑορτή. Σημειώσατε ὅτι οὐδέποτε ἑωρτάσθη ἐν Ἰασίῳ παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Προξενείου οὐδεμία ἑορτή, οὔτε βασιλικὴ οὔτε ἐθνική. Πρὸ ἡμερῶν ὁ ἐν Ἰασίῳ ἀξιότιμος ἡμῶν πρόξενος κ. Σ. Κρητικός, ἀπέστειλε πρὸς πάντας τοὺς ὁμογενεῖς, εἴτε ὑπηκόους Ἕλληνας, εἴτε μή, ἐντύπους προσκλήσεις ἑλληνιστί· κατώρθωσε δὲ νὰ ἠλεκτρίσῃ τινὰς ζωηροτέρους, οἵτινες μετέδωκαν καὶ τοῖς λοιποῖς τὸν ἐθνικὸν σπινθῆρα.

Σήμερον ἑπομένως τὴν 10 ὥραν πολλοὶ προσελθόντες ἐκ τῶν Ἑλλήνων ὡδήγησαν τὸν Πρόξενον εἰς τὸν ναὸν τῆς Μητροπόλεως, πλήρη ὄντα καὶ ἐξ ἐγχωρίων καὶ ξένων ἀρχῶν ἐν στολῇ. Ἡ τελετὴ τῆς Δοξολογίας ὑπῆρξεν ὄντως σοβαρὰ καὶ ἐπιβλητική, τελεσθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐναρέτου καὶ φιλέλληνος Μητροπολίτου Ἰωσήφ, τὸ πλεῖστον

εἰς γλῶσσαν ἑλληνικήν· ἡ τετράφωνος μουσικὴ τῆς Μητροπόλεως μεγάλην ἔσχεν ἐπιτυχίαν, διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ ἀρίστου μουσικοῦ κ. Μουζιτέσκου ὅστις ἐτόνισε τοὺς ὕμνους εἰς ἑλληνικὴν γλῶσσαν· ἰδίως δὲ τὸ "Πολυχρόνιον" ὑπῆρξεν ἀριστούργημα.

Δύνασθε εὐκόλως νὰ φαντασθῆτε ὁποίαν ἐντύπωσιν ἐπροξένησεν ἡ τελετὴ αὕτη ἐν χώρᾳ, ἐν ᾗ πρὸ εἰκοσαετίας καὶ πλέον ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶχεν ἐντελῶς ἐξωσθῇ ἐκ τῶν ναῶν αὐτῆς.

Μετὰ τὴν δοξολογίαν ἅπασαι αἱ ἀρχαί, ἐγχώριοι καὶ προξενικαί, ἐπεσκέφθησαν ἐν σώματι τὸν κ. Πρόξενον καὶ συνεχάρησαν αὐτῷ. Ἡ αἴθουσα τοῦ Προξενείου ἦν καθωραϊσμένη δι' εἰκόνων τῶν βασιλέων ἐστεμμένων δι' ἀνθέων· ἔξωθεν δὲ ἡ πρόσοψις τοῦ Προξενείου ἦν πλήρης κλάδων καὶ στεμμάτων καὶ σημαιῶν. Ἡ μουσικὴ τοῦ ιγ'. τάγματος ἀρχὴν ἐποιήσατο ἐκ τοῦ Ὕμνου τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀθανάτου Σολωμοῦ, οἱ δὲ Ἕλληνες ἐνθουσιασθέντες προσεφώνησαν τῷ κ. Προξένῳ, παρακαλέσαντες ταὐτοχρόνως νὰ διαβιβασθῶσι τὰ συγχαρητήρια τῷ Βασιλεῖ, τοῦθ' ὅπερ ἐγένετο αὐθωρεί, διαβιβασθέντος τηλεγραφήματος ἐκ λέξεων 75 πρὸς τὸν Βασιλέα ἐν Λαρίσσῃ εὑρισκόμενον. Κατὰ τὴν προσφορὰν τερψιγεύστων ἐπιδορπίων καὶ γλυκυσμάτων πρῶτος ἔκαμε πρόποσιν ὑπὲρ τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων ὁ κ. Νομάρχης. Μετὰ τοῦτο ὁ κ. Πρόξενος προέπιεν ὑπὲρ τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμούνων, παρενείρας φράσεις τινὰς κολακευτικὰς ὑπὲρ τοῦ ῥωμουνικοῦ ἔθνους καὶ τῶν ἀδιαρρήκτων ἀρχαίων σχέσεων τῶν δύο ἀδελφῶν ἐθνῶν. Κατόπιν οἱ κκ. Πρόξενοι προέπιον πάλιν ὑπὲρ τοῦ ἄνακτος τῶν Ἑλλήνων καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἀδυνατῶ νὰ περιγράψω τὸν ἐνθουσιασμὸν τῶν παρευρισκομένων Ἑλλήνων.

Πολλοὶ τῶν φιλελλήνων Ῥωμούνων ἐπεσκέφθησαν τὸν κ. Πρόξενον· ἀριστούργημα ἦν ἡ προσφώνησις τοῦ καθηγ. τῆς θεολογίας κ. Δ. Δημητρέσκου ἐν Ἑλληνικῇ γλώσσῃ.

Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἡ μουσικὴ παιανίζει καὶ λαμπαδηφορία ἐξ Ἑλλήνων διέρχεται ὑπὸ τὸ Προξενεῖον, ζητωκραυγαζόντων ὅλων. Ἀνάστατος εἶναι ἐκ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἡ πόλις ὁλόκληρος.

Ἰδοὺ καὶ ἡ προσφώνησις τῆς Ἑλληνικῆς παροικίας.

Κύριε Πρόξενε. Οἱ ἐν Ἰασίῳ παρεπιδημοῦντες Ἕλληνες πρῶτον ἤδη παριστάμεθα ἐνώπιον ἐνθουσιαστικοῦ θεάματος, ἤτοι πανηγύρεως ἐθνικῆς καὶ πανελληνίου, ὥστε ἀδυνατοῦμεν νὰ ἐκφράσωμεν τὸ αἴσθημα καὶ τὴν συγκίνησιν ἥτις κυριεύει σήμερον τὴν ψυχὴν ἡμῶν, καθότι πρόκειται περὶ τῆς ἐπετείου ἑορτῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ λαοποθήτου ἡμῶν ἄνακτος Γεωργίου Α'. Ἀλλὰ τὴν εὐφρόσυνον ταύτην ἡμέραν ὀφείλομεν ἡμεῖς οἱ ἐν Ἰασίῳ Ἕλληνες Ὑμῖν, κ. Πρόξενε, διότι ἀφ' ἧς στιγμῆς ἀνελάβετε τὰ καθήκοντα προϊσταμένου τοῦ Προξενείου τούτου δὲν ἐπαύσατε μεριμνῶντες καὶ ἀτρύτους καταβάλλοντες προσπαθείας πρὸς τὴν ἀναζωπύρωσιν τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος. Ἐκφράζοντες ἑπομένως τὴν ἐγκάρδιον εὐγνωμοσύνην ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς, παρακαλοῦμεν ὅπως γενῆτε διερμηνεὺς τοῦ βαθέως ἡμῶν σεβασμοῦ πρὸς τὸν λαοφιλῆ ἡμῶν ἄνακτα, καὶ τηλεγραφικῶς διαβιβάσητε Αὐτῷ τὰς ταπεινάς μας εὐχὰς ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ μακροβιότητος Αὐτοῦ, τῆς βασιλίσσης, τοῦ διαδόχου καὶ τῶν λοιπῶν βασιλικῶν βλαστῶν, πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν διακαεστέρων ἡμῶν πόθων!

Εἰς τὴν προσφώνησιν ταύτην ἀπήντησεν ὁ κ. Πρόξενος δι' εὐφραδεστάτου λόγου, ἐνθουσιάσαντος τὸ ἀκροατήριον. Τὸ προξενεῖον εἶναι ἤδη λαμπρῶς φωταγωγημένον. Μ.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 192.

Εἶμαι ἓν πρᾶγμα ἄψυχον, εἰς οἴκους διαιτῶμαι·
Τοὺς φιλομούσους ἀγαπῶ, λαλῶ ὅτ' ἐρωτῶμαι.
Πρὶν γεννηθῶ καὶ φῶς ἰδῶ, τὸ τάλαν ἀποθνήσκω,
Ἂν καὶ πολλοὺς πρὶν γεννηθῶ ὡς ἀδελφοὺς εὑρίσκω.
Ἐν ᾧ ἔχω τὴν κεφαλὴν ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν μου,
Τὸ σῶμά μου εὑρίσκεται μακρὰν τῶν ὀφθαλμῶν μου.
Νὰ μὴ θαυμάσῃς ἄν σου 'πῶ, πῶς κάμνω καὶ νηστείαν,
Ἀφ' οὗ μὲ κρέας καὶ αὐγὰ γεμίσω τὴν κοιλίαν!
Ἂν μ' ἐρωτήσῃς τί εἰμί; Πρίν, φίλε, ἐρωτήσῃς,
Ἐγὼ θὰ σοὶ ἀποκριθῶ· εἶν' εὔκολος ἡ λύσις·
Τὸ ἥμισυ τοῦ ὅλου μου μ' ἓν σύμφωνον ἂν πλέξῃς,
Μὲ ἀπορίαν σου πολλὴν θὰ μείνῃ ἁπλῆ λέξις.

Ν. Γ. Μουσούρης ἐν Βερδιάνσκῃ.

Αἴνιγμα 193.

Στὸν βίον σου ἐπιθυμεῖς
Τὸ ὅλον μου νὰ ἔχῃς.
Ὅταν δὲ ἦμαι ἀκέφαλον,
Θέλεις μακρὰν ν' ἀπέχῃς.

Ὁ αὐτός.

Αἴνιγμα 194.

Αὐτοκρατόρων, δυναστῶν
Καὶ βασιλέων κραταιῶν
Εἶμ' ἰσχυρόν τι στήριγμα
Καὶ καύχημα δόξης καὶ τιμῶν.
Ἐν μάχαις καὶ πολέμοις
Τὸ μεγαλεῖον ἀποκτῶ,
Ἀλλ' αἷμα ῥέει κρουνηδόν,
Καὶ οὕτω βέβαια νικῶ.
Ἂν μ' ἀλλάξῃς κεφαλήν,
Ἐπὶ τῶν πάλαι χρόνων
Εἰς τὴν χορείαν τῶν θεῶν
Κ' ἐγὼ κατεῖχον θρόνον·
Τὰ δ' ἀρχικά μου δύο
Ἂν ἀποπειραθῇς
Μὲ βίαν ν' ἀποσπάσῃς
Τετράπουν θὰ μ' ἴδῃς.

Γρ. Γ. Δρόσος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Πρόβλημα 195.

*
* * *
* * * * *
* * * * * * *
* * * * *
* * *
*

Σχηματισθήτω ῥόμβος, οὗ αἱ λέξεις νὰ σημαίνωσι· ἐπιφώνημα, κατάραν, τρόπον ἄγιον, στέρησιν μέλους καὶ ἀντωνυμίαν.

Ἰω. Κ. Γρουμπὸς ἐν Γαλαζίῳ.

Πρόβλημα 196.

Εὑρεθήτω ἡ δισύλλαβος, ἧς τὸ ἀρχικὸν στοιχεῖον δεκάκις ἀντικαθιστώμενον σχηματίζει ἐναλλὰξ δέκα λέξεις, σημαινούσας· χρόνος πολύς, στοιχεῖον φωτισμοῦ, φλύαρος, μέλος σώματος, ῥεύσιμος, ξηρασία, ἐμπαθής, φύλαξ, στέρησις συντρόφου, λευκόθριξ.

Ὁ αὐτός.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 185.
ΥΛΗ — ΠΥΛΗ.

Αἰνίγματος 186.
ΘΗΡΑ — ΗΡΑ — ΘΥΡΑ.

Αἰνίγματος 187.
ΠΑΝ — ΙΩΝ — ΙΟΝ.

Αἰνίγματος 188.
ΖΩΟΝ — ΩΟΝ.

Προβλήματος 189.

Λάλει ἃ δεῖ καὶ ὅ,τι δεῖ, καὶ οὐκ ἀκούσει ἃ μὴ δεῖ.

Προβλήματος 190.

Τεθνᾶναι κρεῖττον ἢ ζῆν ἐν αἰσχύνῃ.

Προβλήματος 191.

Η ττη	Ι ον
Π αθος	Ω ρα
Ε χη	Α σμα
Ι ππος	Ν ευμα
Ρ οδον	Ν ικη
Ο ικος	Ι στος
Σ εβας	Ν αος
	Α κτη

Ἔλυσαν· Τὰ 176, 177 ὁ κ. Ἐπαμ. Ἀννινος ἐν Ἀργοστολίῳ· τὰ 176, 177 καὶ 179 ὁ κ. Γ. Δίπλας ἐν Λεμησσῷ· τὰ 180, 181 ὁ κ. Γ. Δ. Θεοδωρίδης ἐν Ἀδριανουπόλει· τὰ 180—182 ἡ δεσποινὶς Ἐριφίλη Γ. Ζέρβου ἐν Προύσῃ, καὶ οἱ Κύριοι Ι. Κ. Γρουμπὸς ἐν Γαλαζίῳ, Γ. Μ. Κουτρουβῆς ἐν Σμύρνῃ, Ἰω. Φουσκάκης ἐν Γαλαζίῳ, καὶ Δ. Καπανιάρης ἐν Τάντᾳ· τὰ 176, 177, 180—182 ὁ κ. Γρ. Γ. Δρόσος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 180, 182 ὁ κ. Ν. Κ. Παπαδόπουλος ἐν Ὀδησσῷ· τὰ 180—182 καὶ 184 ὁ κ. Κωνσταντῖνος Φτερούδης ἐν Βένχῳ· τὸ 184 ἡ Κυρία Μαρία Χ. Δασκαλάκη ἐν Σμύρνῃ· τὰ 186, 189 ἡ δεσποινὶς Αἰκ. Βασιλειάδου ἐν Τεργέστῃ· τὸ 189 ὁ κ. Ἰω. Ν. Φουσκάκης ἐν Γαλαζίῳ· τὰ 186, 189 ὁ κ. Δ. Φραγκόπουλος ἐν Γαλαζίῳ· καὶ τὸ 191 ὁ κ. Ἀριστ. Παχόπουλος ἐν Ῥενίῳ.

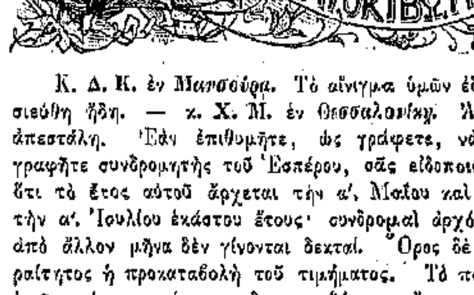

Κ. Δ. Κ. ἐν *Μανσούρα*. Τὸ αἴνιγμα ὑμῶν ἐδημοσιεύθη ἤδη. — κ. Χ. Μ. ἐν *Θεσσαλονίκῃ*. Ἀρ. 64 ἀπεστάλη. Ἐὰν ἐπιθυμῆτε, ὡς γράφετε, νὰ ἐγγραφῆτε συνδρομητὴς τοῦ Ἑσπέρου, σᾶς εἰδοποιοῦμεν ὅτι τὸ ἔτος αὐτοῦ ἄρχεται τὴν α'. Μαΐου καὶ οὐχὶ τὴν α'. Ἰουλίου ἑκάστου ἔτους· συνδρομαὶ ἀρχόμεναι ἀπὸ ἄλλον μῆνα δὲν γίνονται δεκταί. Ὅρος δὲ ἀπαραίτητος ἡ προκαταβολὴ τοῦ τιμήματος. Τὸ ποίημα ὑμῶν, ὡς πρωτότυπον, δημοσιευθήσεται ἔν τινι τῶν προσεχῶν τευχῶν. — κ. Ι. Κ. Ι. ἐν *Τ. Σεβερίνῳ*. Τὸ αἴνιγμα ὑμῶν δὲν ἐδημοσιεύθη ὡς προσωπικόν. Καὶ ἄλλα τοιαῦτα ὑπαινιττόμενα τὸν Ἕσπερον λίαν περιποιητικὰ ἐλήφθησαν, ἀλλὰ δὲν ἐδημοσιεύθησαν ὅπως ἀποφύγωμεν περιαυτολογίας· ἄλλης ὅμως ὑποθέσεως εὐχαρίστως θέλομεν δεχθῆ. — κ. Ι. Μ. ἐν *Κωνσταντινουπόλει*. Ὡς πρὸς τὸ περικάλυμμα τοῦ Ἑσπέρου παραπέμπομεν ὑμᾶς εἰς τὰς εἰδοποιήσεις, ἐν αἷς θέλετε ἴδει ὅτι ἄνευ ἐξαιρέσεως οὐδαμοῦ ἀποστέλλεται τὸ περικάλυμμα ἄνευ προκαταβολῆς τοῦ τιμήματος· ὡς πρὸς τὰ ἄλλα εἴμεθα σύμφωνοι. — κ. Δ. Κ. ἐν *Παρισίοις*. Προγράμματα τοῦ ἐν Λειψίᾳ Ὠδείου (Gewandhaus) δὲν δυνάμεθα ν' ἀποστείλωμεν ὑμῖν, σᾶς λέγομεν ὅμως ὅτι τοῦτο εἶναι ἐκ τῶν ἀρίστων τῆς Εὐρώπης καὶ ἔχει πρὸ ἑκατὸν καὶ πλέον ἐτῶν τὴν φήμην αὐτοῦ κεκτημένην. Συρρέουσιν εἰς αὐτὸ ἄπειροι μαθηταὶ οὐχὶ μόνον ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς Γερμανίας, ἀλλὰ καὶ ἐξ Ἀγγλίας καὶ ἐξ Ἀμερικῆς. Γνωστὸν εἶναι τὸ Ὠδεῖον τοῦτο καὶ διὰ τὴν σειρὰν ἐκλεκτῶν συναυλιῶν, γινομένων κατὰ τὸν χειμῶνα· κατὰ δὲ τὴν ἐποχὴν ταύτην λαμβάνουσι χώραν αἱ ἐξετάσεις, αἵτινες καὶ αὐταὶ εἰσὶν εἴδη συναυλιῶν. — κ. Χ. Ρ. ἐν *Σμύρνῃ*. Ἐνεγράψαμεν ὑμᾶς συνδρομητὴν ἀπὸ α'. Μαΐου καὶ ἔχει καλῶς. — κ. Δ. Σ. ἐν *Ἀθήναις*. Τὰ τεύχη ἀπεστάλησαν ὑμῖν ἐπὶ συστάσει· ὅθεν μὴ ἀνησυχεῖτε· θέλετε λάβει αὐτά. — κ. Σ. Κ. ἐν *Βρυξέλλαις*. Ἡ ἐπιστολὴ ὑμῶν ἐλήφθη βραδύτερον· εὐχαριστοῦμεν καὶ θέλομεν φροντίσει περὶ ὅσων μᾶς γράφετε. Προσεχῶς ἡ ἀποστολή.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 19. LEIPZIG.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐπιστέλλοντες πρὸς τὸν Ἔσπερον νὰ πέμπωσι τὰ χειρόγραφα καθαρῶς γεγραμμένα, τὰ ὁποῖα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗ. ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟΥ ΛΟΥΔ.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Τεργέστης·

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΑΣ (διὰ τῆς διώρυγος Σουέζ), εἰς Χόγκ-Κόγκ, διὰ Βρεντησίου, Πόρτο-Σαΐδ, Ἄδεν, Βομβάης, Καλόμβου, Πένανγ καὶ Σιγγαπώρης τῇ α'. ἑκάστου μηνὸς εἰς τὰς 4 μ. μ.

Εἰς Καλκούτταν διὰ Πόρτο-Σαΐδ, Σουέζ, Ἄδεν καὶ Κολόμβον τῇ 15 Ἰανουαρίου, 15 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 15 Αὐγούστου, 15 Σεπτεμβρίου, 15 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου καὶ 15 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 4 μ. μ.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς Τεργέστης-Βομβάης τὰ ἀτμόπλοια θέλουσι διανύει 10 μίλια τὴν ὥραν, μεταξὺ δὲ Βομβάης καὶ Χόγκ-Κόγκ 9 μίλια.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. Ἑκάστην Παρασκευὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ Κερκύρας (συγκοινωνία πρὸς τὸ Πόρτο-Σαΐδ καὶ τὴν Συρίαν).

[909

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἑκάστην Τρίτην εἰς τὰς 4 μ. μ. εἰς Ἑλλάδα μέχρι Σμύρνης, ἐναλλὰξ διὰ Φιουμίου, Βρεντησίου, Πειραιῶς, καὶ διὰ Ἀγκῶνος κτλ.

Τὴν Τετάρτην (ἑκάστην δευτέραν Τετάρτην ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου) τῇ 6 μ. μ. εἰς Φιοὺμιον, Κέρκυραν, Πάτρας, Κατάκωλον, Καλάμας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Θεσσαλίαν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ Σάββατον τῇ 2 μ. μ. εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ προσέγγισιν εἰς Κέρκυραν καὶ Πειραιᾶ· εἶτα δὲ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σύρον, Κρήτην, Σμύρνην, Συρίαν, Θεσσαλίαν καὶ διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μαύρης θαλάσσης) καὶ τοῦ Δουνάβεως.

ΕΙΣ ΤΥΝΙΔΑ κατὰ δεκαπενθημερίαν, τὴν Πέμπτην ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. διὰ Ἀγκῶνος, Βάρης, Βρεντησίου, Μεσσήνης, Κατάνης, Συρακουσῶν καὶ Μελίτης (Συγκοινωνία ἐν Ἀγκῶνι διὰ Φιουμίου καὶ ἐκ Φιουμίου).

Εἰς ΔΑΛΜΑΤΙΑΝ τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἑκάστης ἑβδομάδος.

Πλειοτέρας πληροφορίας δίδει ἡ ἐν Τεργέστῃ Διεύθυνσις καὶ τὸ Γενικὸν Πρακτορεῖον τοῦ αὐστρο-ουγγρικοῦ Λόυδ ἐν Βιέννῃ (Schwarzenberg-Platz ἀρ. 6).

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ΕΣΠΕΡΟΥ ἐν Λειψίᾳ (ELSTER-STRASSE 19)

εὑρηνται καὶ τὰ ἑξῆς βιβλία·

Τόμος Α'. τοῦ Ἑσπέρου, ἔτος 1881—1882. Ἄδετος μὲν φρ. 40 (χρ.) δεδεμένος φρ. 50 (χρ.).

Τόμος Β'. τοῦ Ἑσπέρου, ἔτος 1882—1883. Ἄδετος μὲν φρ. 40 (χρ.) δεδεμένος δὲ φρ. 50 (χρ.).

Τόμος Γ'. τοῦ Ἑσπέρου, ἔτος 1883—1884. Ἄδετος μὲν φρ. 40 (χρ.) δεδεμένος δὲ φρ. 50 (χρ.).

Τὸ ἄχθος τοῦ Χιαβάθα. Ἐκδ. 1883 φρ. 6.25. Μετάφρασις ἐμμετρος ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ τοῦ LONGFELLOW. (Μετὰ εἰκόνων.)

Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος, πρωτότυπον ἱστορικὸν διήγημα. Ἐκδ. 1883. φρ. 2.50.

Τὰ ἄνω βιβλία εὑρίσκονται καὶ παρὰ τοῖς βιβλιοπώλαις, Κυρίῳ Π. Σαράντῃ, βιβλιοπωλείου Φοίνικος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Κυρίῳ Ἰ. Παπάδῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει, Κυρίοις Ε. Δοσίῳ καὶ Σ^ε ἐν Κερκύρᾳ, Κυρίῳ Σ. Γράσσῃ ἐν Θεσσαλονίκῃ, Κυρίοις Δεκίπρῃ καὶ Σ^α ἐν Σμύρνῃ.

ΕΣΠΕΡΟΣ.

Σύγγραμμα περιοδικὸν μετὰ εἰκόνων ἐκδιδόμενον ἐν ΛΕΙΨΙΑΙ τῇ 1|13 καὶ 15|27 ἑκάστου μηνός.

Τιμὴ ἐτησία προπληρωτέα φράγκα 40 (= μάρκαι 32 = ρούβλια 13).
Τιμὴ καταχωρίσεων δι' ἕκαστον στίχον φοίνικ. 50.

Τὸ ἔτος τοῦ Ἑσπέρου ἀρχεται τῇ 1|13 Μαΐου.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

ΑΘΗΝΑΙ· κ. Κλεάνθης Ἰ. Ζάννος. ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ· κ. Ἀλέξ. Ν. Μελετόπουλος. ΚΕΡΚΥΡΑ· κ. Νικ. Σ. Μπάκας. ΖΑΚΥΝΘΟΣ· κ. Ν. Παππαδόπουλος. ΒΩΛΟΣ· κ. Νικ. Γεωργιάδης, ἰατρός. ΚΕΦΑΛΗΝΙΑ· κ. Πέτρος Μ. Γαντελίνης. ΠΑΤΡΑΙ· κ. Παυσανίας Χοϊδᾶς. ΣΥΡΟΣ· κ. Ν. Σακελλίων.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ καὶ ἡ λοιπὴ ΑΙΓΥΠΤΟΣ· κ. Πέτρος Σαράντης, Βιβλιοπωλεῖον "Φοῖνιξ" ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰωάννης Παπάδης, βιβλιοπώλης. ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Γεώργιος Τσούτας, ἰατρός. ΣΜΥΡΝΗ· κκ. Δεκίπρης καὶ Σ^ε, καὶ κ. Φρ. Ζαρίκας. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ· κ. Σ. Γράσσης, βιβλιοπώλης. ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Κανστ. Κυριαζῆς. ΣΕΡΡΑΙ· κ. Κ. Χόνδρος. ΚΑΒΑΛΑ· κκ. Α. Γ. Κούζης καὶ Σ^α. ΜΥΤΙΛΗΝΗ· κ. Ξενοφῶν Γκορτζιάτης. ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ· Αἰδεσ. Ἀνανίας Ἀλεξανδρίδης. ΣΑΜΟΣ· κ. Σταματιάδης, ἔφορος τῆς Σαμιακῆς Βιβλιοθήκης. ΒΗΡΥΤΟΣ· κ. Χρ. Χριστοφόρου. ΑΜΙΣΟΣ· κ. Κ. Λαναρᾶς, ἰατρός. ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ· κ. Ἀπ. Ξενουδάκης. ΡΟΔΟΣ· κ. Μ. Μαλλιαράκης. ΙΩΑΝΝΙΝΑ· κ. Γ. Β. Λάππας. ΤΕΝΕΔΟΣ· κ. Κ. Κωνσταντινίδης. ΛΕΥΚΩΣΙΑ καὶ ΛΕΜΗΣΟΣ Κύπρου· κ. Π. Δ. Παπαδάκης. ΛΑΡΝΑΞ· κ. Ἰωάννης Περίδης.

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ· κ. Ἀριστόδημος Α. Βοσκάφ. ΙΒΡΑΙΛΑ· κ. Ἰωάννης Α. Βοσκάφ. ΤΟΥΡΝΟ-ΜΑΓΟΥΡΕΛΟΝ· κ. Τηλέμ. Παπαζογλους. ΚΟΡΑΒΙΑ, ΠΙΚΕΤΟΝ, ΚΑΡΑΚΑΛ καὶ ΚΡΑΙΟΒΑ· κ. Νικόλαος Καραβίας. ΚΑΛΑΦΑΤΙΟΝ· κ. Νικ. Κουκλέλης. ΓΙΟΥΡΓΕΒΟΝ· κ. Εὔθυμ. Πεταλᾶς. ΓΑΛΑΖΙΟΝ· κ. Ἀχιλλεὺς Α. Βοσκάφ.

ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰάκωβος Μάνος, ἰατρός. ΜΟΣΧΑ· κ. Γρηγ. Ι. Ροσόλυμος. ΟΔΗΣΣΟΣ· κ. Σπυρ. Τυπάλδος Φορέστης. ΤΑΓΑΝΙΟΝ· κ. Δημ. Δ. Ἀλεξόπουλος. ΡΟΥΣΤΟΒΙΟΝ· κ. Στέφ. Λοΐερος. ΓΚΙΣΚ· κ. Π. Α. Ἀξιώτης. ΝΙΚΟΛΑΙΕΦ· κ. Θεόδωρος Λυκιαρδόπουλος. ΒΕΡΔΙΑΝΣΚΑ· κ. Νικ. Γ. Τζιτζέλης. ΙΣΜΑΗΛΙΟΝ· κκ. Ἀδελφοὶ Κωνσταντινίδαι. ΚΙΣΝΟΒΙΟΝ· κ. Α. Καρδούνης. ΙΟΤΙΟΝ· κ. Περικλῆς Ν. Καμηλιάδης. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΟΣΛΑΒ· κ. Κ. Α. Παλαιολόγος.

ΠΑΡΙΣΙΟΙ· κ. Θεμιστοκλῆς Πετρακόπουλος.
ΜΑΣΣΑΛΙΑ· κ. Π. Ἐκιντζόγλου.
ΛΟΝΔΙΝΟΝ· κ. Σ. Παπαντωνόπουλος. ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ· κ. Γ. Θ. Σκρινῆς.
ΡΟΥΣΣΟΥΚΙΟΝ Βουλγαρίας· κ. Σταῦρος Χριστοδουλίδης.
ΤΕΡΤΣΕΣΤΗ· κ. Π. Περβάνογλους. ΚΑΛΚΟΥΤΤΑ κ. Ἰωάν. Κ. Σταυρίδης.
ΝΕΑ-ΥΟΡΚΗ· κ Δημ. Ν. Μπότσαρης, γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὰ μέρη, ἔνθα εἰσέτι δὲν ἐσυστήθησαν ὁριστικῶς ἐπιτασίαι, οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ γείνωσι συνδρομηταὶ ἀπὸ προκαταβολῆς τῆς ἐτησίας συνδρομῆς, ἀποτεινόμενοι εἴτε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν διεύθυνσιν (ELSTER-STRASSE No. 19) ἐν ΛΕΙΨΙΑΙ, εἴτε εἰς τὰ οἰκεῖα ταχυδρομικὰ γραφεῖα, τῆς διευθύνσεως τοῦ Ἑσπέρου συνεννοηθείσης περὶ τούτου μετὰ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν γερμανικῶν Ταχυδρομείων. Τὸ φύλλον ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ. ELSTER-STRASSE No. 19. LEIPZIG.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑΙ. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΠΙΓΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

ΕΣΠΕΡΟΣ

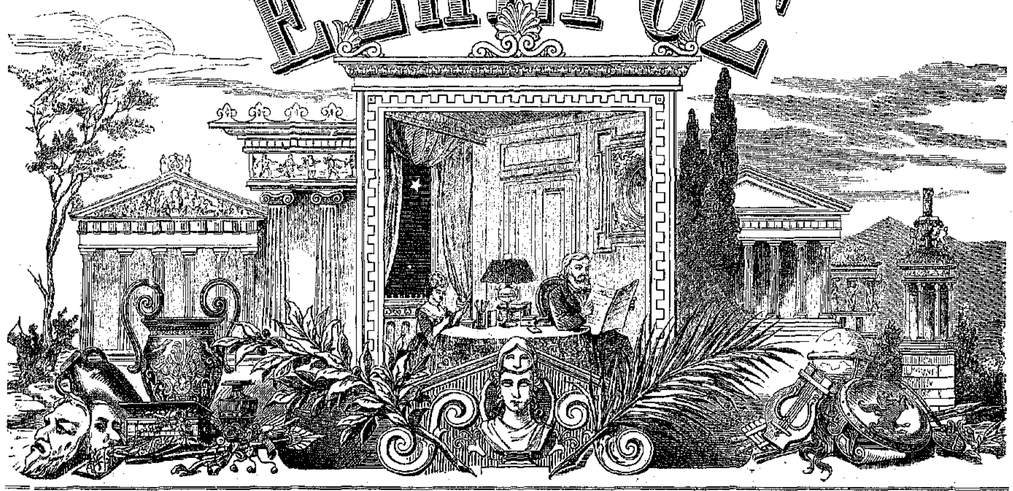

Ετος Δ'. | Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. | Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 15|27 Μαΐου 1884 | Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ῥούβλ. 16. | Αρ. 74.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ μονὴ Κιτίου ἐν Κύπρῳ. — Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν περιηγήσεων τοῦ Ηεδαγώγου. — Τὸ βάθος τῆς θαλάσσης. — Λάμπρος Φωτιάδης. — Ἡ Πομπηΐα ἀνοιξασα. — Πικρὰ ἡ ἀλήθεια. Διήγημα (τέλος). — Ἡμερολόγιον τοῦ εἰς ἄτυχον Αἰγυπτον ταξειδίου κατὰ τὸ ἔτος 1868 (συνέχεια). — Ἡ ἁλιεία τῶν σκιμβρων. — Ὁ Καμβύσης ἐν Αἰγύπτῳ. — Ὁ καπετὰν Γιάννης. Διήγημα (συνέχεια). — Κυπριακοὶ ἀρχαιότητες. — — Βιβλιογραφικά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ μονὴ τοῦ Κιτίου. — Λάμπρος Φωτιάδης. — Ἔφεσος ἐν Πομπηΐᾳ. — Ἡ ἁλιεία τῶν σκιμβρων ἐν Ἀμερικῇ. — Ὁ Καμβύσης ἐν Αἰγύπτῳ. — Κυπριακαὶ ἀρχαιότητες. — Ἔκτακτον παράρτημα· Ὁ Νικηταρᾶς.

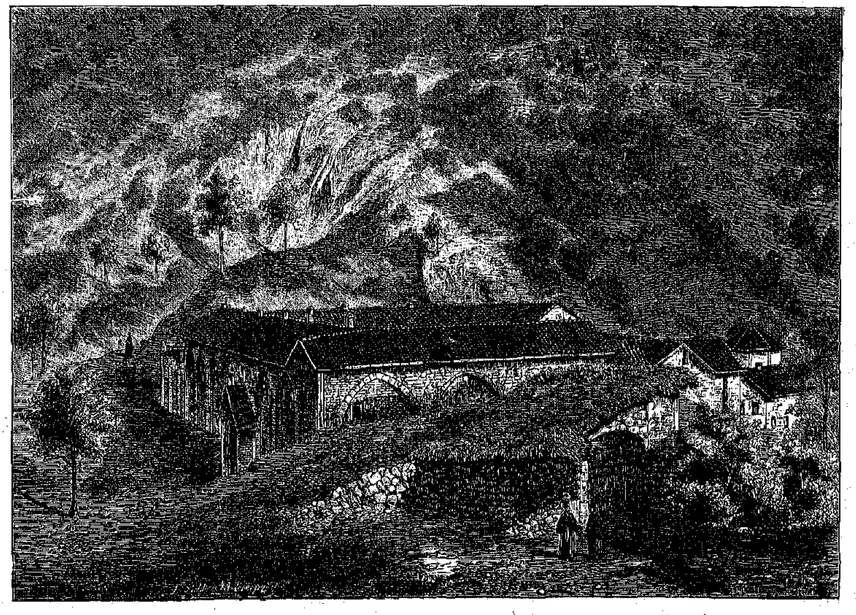

Η ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΚΙΤΙΟΥ.

Η ΜΟΝΗ ΚΙΤΙΟΝ ΕΝ ΚΥΠΡΩι.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 17.)

Η ἀρχαία αὕτη μονή, ἧς σήμερον δημοσιεύομεν τὴν εἰκόνα ἐκ φωτογραφίας ἀποσταλείσης ἡμῖν παρὰ τοῦ ἐν Λεμησσῷ ἀξιοτίμου φίλου κ. Π. Δ. Παπαδάκη, κεῖται ἐπὶ τερπνοῦ ὀροπεδίου καὶ περικυκλοῦται πανταχόθεν ὑπὸ παλαιῶν καὶ ὑψηλῶν πεύκων. Ἐκτίσθη ἡ μονὴ τῷ 1081 ἢ κατ' ἄλλους τῷ 1118 μ. Χρ. ὑπὸ μοναχοῦ τινος Ἡσαΐου ὀνόματι. Δὶς ἡ μονὴ κατεστράφη ὑπὸ πυρκαϊᾶς, τὸ πρῶτον ἐν ἔτει 1760, δεύτερον δὲ τῷ 1812, ὅτε καὶ ἐλεηλατήθη ὑπὸ τῶν Ἀράβων καὶ Τούρκων, οἵτινες ἐπιδραμόντες ἀφῄρεσαν ὁλόκληρον τὸν πλοῦτον αὐτῆς. Καὶ ὅμως καὶ σήμερον ἔτι ἡ μονὴ εἶναι ἀρκούντως πλουσία ἔχουσα 10 Μετόχια ἐν Κύπρῳ εἰς διάφορα τῆς νήσου μέρη. Ὀνομαστὴ εἶναι ἡ μονὴ διὰ τὴν ἐν αὐτῇ εἰκόνα τῆς Θεομήτορος, φερούσης τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς ἀγκάλῃ. Τὸ ἄνω μέρος τῆς εἰκόνος εἶναι κεκαλυμμένον διὰ χρυσοϋφάντου σκέπης· τὸ δὲ κάτω ἥμισυ καλύπτεται ὑπὸ ἀργυροῦ καὶ ἐπιχρύσου ἐλάσματος προσηρμοσμένου ἐντέχνως, ἐν ᾧ παρίσταται ἔκτυπον τὸ ὑπ' αὐτοῦ καλυπτόμενον μέρος τῆς εἰκόνος. Ἡ θαυματουργὸς αὕτη εἰκὼν προσελκύει κατ' ἔτος πληθὺν προσκυνητῶν οὐχὶ μόνον ἐκ τῆς νήσου ἀλλὰ καὶ ἐκ Συρίας, Μικρᾶς Ἀσίας καὶ Καραμανίας. Οἱ ἐν τῇ μονῇ ἐνδιαιτώμενοι δέκα ἱερεῖς καὶ τεσσαράκοντα ἱερομόναχοι προσπαθοῦσι διὰ παντὸς τρόπου νὰ εὐχαριστήσωσι τοὺς προσκυνητάς, καὶ πράγματι ἡ φιλοξενία των εἶναι παροιμιώδης. Ὅσοι ἐπεσκέφθησαν τὴν μονὴν ἔμειναν κατευχαριστημένοι καὶ ἐνθουσιασμένοι ἐκ τῆς ὑποδοχῆς καὶ περιποιήσεως, ἧς ἔτυχον ἐν τῇ μονῇ. Τὸ αὐτὸ μαρτυροῦσι καὶ οἱ τὸ τερπνὸν τοῦτο μέρος ἐπισκεφθέντες Ἄγγλοι. Μεταξὺ τῶν περιέργων τῆς μονῆς ταύτης εἶναι καὶ μέγας κώδων, ζυγίζων 1040 ὀκάδας καὶ ἀποσταλεὶς δῶρον πρό τινων ἐτῶν παρ' εὐσεβοῦς τινος Κυρίας ἐκ Μόσχας. Ῥῶσσοι μοναχοὶ ἀπεστάλησαν ἐπίτηδες ὅπως μεταφέρωσι τὸν κώδωνα τοῦτον ἐκ Λάρνακος εἰς τὴν μονήν. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἡ μονὴ τοῦ Κιτίου νὰ διατηρεῖ ἐν αὐτῇ Σχολεῖον καὶ Βιβλιοθήκην ἀναλόγως τῶν πόρων, ὧν διαθέτει, καὶ τῆς μεγαλοπρεπείας αὐτῆς.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

ΕΚ ΤΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΑ.

(Voyages de Pythagore.)

Κύριε Διευθυντὰ τοῦ Ἑσπέρου.

Τὸ παρόν, ἀπόσπασμα ἐκ τῶν Περιηγήσεων τοῦ Πυθαγόρα, λίαν διδακτικὸν καὶ ἐπαγωγὸν κατ' ἐμέ, ὅπερ μετέφρασα ὅπως δημοσιευθῇ ἐν τῷ Ἑσπέρῳ, οὗ τινος οἱ ἀναγνῶσται οὐκ εἰσὶν ὡς εἰκὸς ἐκ τῶν τυχόντων, δι' ἐλπίδος ἔχω ὅτι εὐμενοῦς παρ' ἅπασι θὰ τύχῃ ὑποδοχῆς.

Ἐν Θάσῳ, μηνὶ Μαΐῳ 1884.

Γ. Μ. Χρηστίδης.

ΚΑΘΗΜΕΝΟΣ ὁ Πυθαγόρας ἐν ἐλεφαντίνῃ ἕδρᾳ ὑπὸ τὸν πρόδρομον τοῦ ἱεροῦ τῶν Μουσῶν νεωστὶ οἰκοδομηθέντος παρὰ τῶν Κροτωνιατῶν, τὴν κεφαλὴν ἔχων κεκοσμημένην διὰ μακρᾶς γενειάδος καὶ κόμης λευκῆς ὡς τὸ λινοῦν ἔνδυμά του, τοιουτοτρόπως ὡμίλει τοῖς ἀρίστοις τῶν μαθητῶν του, τὴν ἐπαύριον τῆς ὀγδοηκοστῆς γενεθλίου ἡμέρας του . . .

ΗΘΗ ΟΙΚΙΑΚΑ ΤΗΣ ΣΑΜΟΥ. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΟΙΚΙΑΣ. ΠΟΜΠΗ ΤΑΜΗΛΙΟΣ.

Ὁ Ἑρμοδάμας μὲ ὡδήγησε παρά τινι ἰατρῷ τῆς Σάμου, πεφημισμένῳ διὰ τῆς ἰατρικῆς βοηθείας, ἣν ἔδιδε πρὸς τοὺς ὑπὸ νόσων πάσχοντας θαλασσινούς. «Ὁ τὸν ὁποῖον σᾶς φέρω δὲν εἶνε τις ἀσθενής, τῷ εἶπεν ὁ ὁδηγός μου. Εἰς τὴν παραμονὴν μακροῦ ταξειδίου ἐρχόμεθα νὰ σᾶς ζητήσωμεν προφυλακτικά τινα.»

Ὅταν ἡ ψυχὴ ἦνε ὑγιής, μοὶ ἀπεκρίθη, τὸ σῶμα διαφυλάττεται ἐπὶ μακρῷ ὑγιές, καὶ ἐπρόσθεσε· Μὲ εὑρίσκετε ἐν στιγμῇ, ἥτις μὲ ἀπασχολεῖ παντάπασι. Νυμφεύω αὔριον τὴν πρεσβυτέραν τῶν δύο μου θυγατέρων. Μετέβη ἤδη εἰς τὸ νυμφαῖον τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας. Θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ ἐπαγρυπνήσω εἰς οἰκιακάς τινας λεπτομερείας. Ἡ ἑτέρα θυγάτηρ μου μέλλει νὰ ἔλθῃ παρ' ὑμῖν.

Ἡ Ἐριφύλη οὐδόλως ἐβράδυνε. Τὴν εἴδομεν ἐξερχομένην ἀπὸ τὸν γυναικωνῖτον· μᾶς ἐπλησίασε μετ' ἤθους σεμνοῦ καὶ κρατοῦσα εἰς τὴν χεῖρα στέφανον ἀνθέων, ἵνα δι' αὐτοῦ κοσμήσῃ τὸν βωμὸν τῶν προστατευόντων θεῶν. Ἐνῷ προσήλου αὐτὸν μετὰ πολλῆς χάριτος, ἠδυνήθην νὰ τὴν παρατηρήσω ἐν ἀνέσει καὶ χωρὶς νὰ τῇ προξενήσω τὴν ἐλαχίστην ἀνησυχίαν. Ἐνόμισα ὅτι βλέπω ἐν αὐτῇ τὴν θεὰν τῆς Ὑγιείας, ἧς ὑπουργὸς εἶνε ὁ πατήρ της. Ἦτο τὸ ἄνθος τῆς ἀθῳότητος ἐν τῇ μᾶλλον ἡδείᾳ αὐτοῦ λάμψει. Οἱ φαιοὶ αὐτῆς βόστρυχες στηριζόμενοι δι' ἐξ ἐλεφαντόδοντος καρφίδος, συνεκρότουν ὅλα τὰ κοσμήματα τῆς κεφαλῆς της. Ὕφασμα ἐκ λίνου, ἐλαφρῶς συσφιγγόμενον ὑπὸ ζώνης λεπτῆς ἐριούχου, καὶ καταληγούσης διὰ θυσάνου τρὶς ἐν πορφύρᾳ βεβαμμένου, ἐφαίνετο ὅτι ἰχνογραφεῖ μᾶλλον ἢ ἐκάλυπτε τὰς εὐτυχεστάτας μορφάς. Τὸ στῆθός της κατὰ τὸ ἥμισυ κεκαλυμμένον ἐνέπνεε σεμνοὺς πόθους· τοσοῦτον ἦτο ἰσχυρὸν τὸ θέλγητρον τῆς ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς Ἐριφύλης διακεχυμένης αἰδοῦς. Εἶχον ἴδει καὶ ἄλλας Σαμίας ἐνδεδυμένας ἐπιμελέστερον, καὶ αἱ ὁποῖαι ἐν τούτοις μοὶ ἐφάνησαν πολὺ ὀλίγον κόσμιαι. Παρετήρησα ὅτι δὲν ἔφερεν οὐδὲν κόσμημα οὔτε εἰς τὰ ὦτα, οὔτε εἰς τοὺς βραχίονας, οὔτε καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς δακτύλους, δι' ὅπερ ηὐχαριστήθην. Ἡ Ἀφροδίτη δὲν εἶχε ποτε περισσοτέραν λάμψιν, ἢ ἐξερχομένη τοῦ λουτροῦ, ἐνδεδυμένη διὰ τῶν μόνων αὐτῆς φυσικῶν θελγήτρων· οἱ γλύπται καὶ οἱ ποιηταὶ ᾐσθάνθησαν τὴν ἀλήθειαν ταύτην. Γυνὴ ὡραία εἶνε πλέον κεκοσμημένη, ὅταν κοσμῆται ἐλάχιστον.

Φίλτατοί μου μαθηταί, σᾶς προειδοποίησα ὅτι δὲν θὰ παρέλιπον οὐδεμίαν λεπτομέρειαν, καὶ τηρῶ τὸν λόγον μου. Καὶ διατί ὁ ὀγδοηκοντούτης Πυθαγόρας θὰ ἐδίσταζε νὰ ἀναμνησθῇ καὶ διηγηθῇ πρὸς ὑμᾶς τὰ αἰσθήματα τοῦ δεκαεξαετοῦς Πυθαγόρου; Ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου ὁμοιάζει πρὸς τὴν ἀσπίδα τοῦ Ὁμήρου· καθ' ὅλας τὰς ἐπόψεις δύναται νὰ διδαχθῇ τις παρ' αὐτῆς. Ἀκίνητος, ἄφωνος ὅλη ἡ ὕπαρξίς μου διῆλθεν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου. Ἐν τούτοις εὗρον στιγμὴν ἁρμοδίαν νὰ θίξω τὸ ἔνδυμά της καὶ νὰ φέρω παρευθὺς ἐπὶ τῶν χειλέων μου τὴν εὐτυχῆ διὰ τὴν λαθραίαν ταύτην ἀπόλαυσιν χεῖρά μου. Ὁ Ἑρμοδάμας παρετήρησε τοῦτο. Ἐριφύλη, εἶπεν ἀμέσως, αἱ προετοιμασίαι ἑνὸς γάμου εἰσὶ κοπιώδεις· ἐὰν ὁ Πυθαγόρας ἠδύνατο νὰ φανῇ ὠφέλιμος, διάθεσον αὐτόν, ἀναμένουσα ὅπως ὁ πατήρ σου . . .

Ἐριφύλη. Ἰδοὺ αὐτός· σᾶς ἀφίνω ὁμοῦ.

Καὶ μᾶς ἀφῆκεν, ἀφοῦ ἐχαιρέτησε τὸν Ἑρμοδάμαντα, κλίνουσα τὴν κεφαλὴν μετὰ τοῦ μειδιάματος τῶν Χαρίτων.

Ἀλκμαίων, λέγω τῷ πατρί, ἀφοῦ ἡ θυγάτηρ του ἠφανίσθη, ὁ σύζυγος τῆς αὔριον εἶνε ὁ εὐτυχέστερος τῶν ἀνθρώπων· διότι συνήθως δύο ἀδελφαὶ προσομοιάζουσιν.

Ἀλκμαίων. Εἶνε ὁ μᾶλλον νοήμων καὶ μᾶλλον ἀκάματος τῶν μαθητῶν μου. Διηγοῦνται ἤδη περὶ αὐτοῦ θεραπείας, αἵτινες μοὶ προξενοῦν τιμήν. Εἶνε ὁμῆλιξ τῆς πρεσβυτέρας θυγατρός μου. Τὴν τρίτην ἡμέραν τῆς γεννήσεώς της ὑπῆγα νὰ σπουδάσω φυτά τινα εἴς τινα κοιλάδα τῶν ὀρέων «Ἄμπελος.» Ἦτο περὶ τὰ μέσα τοῦ ἔαρος. Οἱ κλαυθμηρισμοὶ ἀρτιγεννήτου βρέφους προσέβαλον τὴν ἀκοήν μου· ἐφαίνοντο ἐξερχόμενοι ἀπὸ μικρὸν ἄντρον τριάκοντα βήματα ἀπέχον τῆς ἀτραποῦ, ἔνθα παρατήρουν τὴν φυτείαν τοῦ τόπου. Ὁδηγούμενος διὰ τοῦ ὠτός μου, ἐπλησίασα, διότι οἱ ὀφθαλμοί μου οὐδὲν παρετήρουν εἰσέτι. Ὑπὸ μικρὰν κοιτίδα, ὑφασμένην ἐκ κλάδων πρασίνων, ἀνακαλύπτω τέλος ἓν τέκνον εἰς τὴν ὀγδόην ἢ ἐννάτην ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του, κεκαλυμμένον λίαν ἀμελῶς διὰ παραπετάσματος οὐρανοχρόου. Ἐκάθητο ἐν τῷ θωρακίῳ θαλασσίας χελώνης καὶ συνεκρατεῖτο διὰ περιτρυγυρισμένων λωρίδων. Εἶχε τὰ μέλη ἐλεύθερα· μοὶ ἐξέτεινε τὰς μικρὰς χεῖράς του καὶ ἐφαίνετο ὅτι μοὶ ἔλεγε· Χρησίμευσόν μοι ὡς οἰκογένεια, διότι οἱ γονεῖς μου μ' ἐγκαταλείπουσιν. Ἦτο τρόπον τι τέκνον ἐκτεθειμένον ἐπί τινος φύλλου Αἰγυπτιακῆς παπύρου. Μετὰ πολλοῦ κόπου ἀνέγνων ἐπ' αὐτῆς δύο ἢ τρεῖς γραμμὰς κεχαραγμένας μετὰ πολλῶν σφαλμάτων. «Ἀτυχὲς μικρόν, εἴθε ὁ καλοκἀγαθὸς Θεὸς νὰ ἀντικαταστήσῃ τὸν ὑπὸ τῶν κυμάτων καταβροχθισθέντα πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα σου, ἥτις δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιζήσῃ αὐτῷ.» Ἔλαβον χωρὶς νὰ διστάσω τὸ τέκνον καὶ τὴν κοιτίδα του καὶ ἐπέστρεψα ἐπὶ τῶν ἰχνῶν μου, ἵνα υἱοθετηθῇ ὑπὸ τῆς γυναικός μου. «Ἡμέρας τινὰς πρὸ τοῦ τοκετοῦ σου, τῇ εἶπον, ἓν ὄνειρον σὲ καθίστα μητέρα δύο διδύμων, τόσῳ ὡραίων, ὅσῳ ὁ Κάστωρ καὶ ὁ Πολυδεύκης. Τὸ ἐνύπνιόν σου ἐπραγματοποιήθη. Ἔσο ἐπίσης ἡ μήτηρ τοῦ ὡραίου τούτου τέκνου. Θ' αὐξήσῃ μετὰ τοῦ ἡμετέρου. Ἡ φύσις ἐδιπλασίασε τὸν κόλπον τῶν γυναικῶν, ὄχι μόνον ἵνα τρέφωσι τὸν ἐνιαῖον καρπὸν τῶν σπλάγχνων των, ἀλλ' ἀκόμη ἵνα υἱοθετῶσιν ἐκεῖνον, ὃν ὁ ἄνεμος καὶ ἡ δυστυχία ἀπέσπασαν τῆς οἰκογενείας του.»

Ὠνομάτισα τὸ βρέφος μὲ τὸ ὄνομα τοῦ δευτέρου υἱοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Πιστὸς εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ ἐλπίδα, ἅτινα δι' αὐτὸν εἶχον συλλάβει, ὁ Ποδαλείριος εἰς εἴκοσιν ἔτη δύναται ἤδη νὰ μὲ ἀναπληροῖ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Αὔριον λαμβάνει τὴν ἀνταμοιβὴν τῆς καλῆς παρ' ἐμοὶ διαγωγῆς του καὶ τοῦ Ἔρωτος, ὅστις, ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, τὸν συνδέει μετὰ τῆς πρεσβυτέρας θυγατρός μου. Ἐλπίζω, εὐγενεῖς μου ξένοι, ὅτι θὰ εὐαρεστηθῆτε νὰ συμμετάσχητε τῆς ἑορτῆς. Θὰ διέλθητε ἐνταῦθα τὴν νύκτα, ἵνα ἀποφύγητε τὸν κόπον τοῦ νὰ ἐπιστρέψητε εἰς τὰ ἴδια. Ἐγνώρισα τὸν πατέρα τοῦ Πυθαγόρου καὶ θὰ τὸν ηὐτύχιζον ἐὰν ἔζη περισσότερον, διότι κέκτηται υἱόν, ἐκπαιδευθέντα ὑπὸ τοῦ Ἑρμοδάμαντος.

Ὁ Ἀλκμαίων μᾶς περιήγαγεν εἰς τὸν οἶκόν του. Ὅλα τὰ χρειώδη τοῦ κοινωνικοῦ βίου, τὰ πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς πολυτελείας, εὑρίσκοντο ἐνταῦθα συνοιθροισμένα. Ἡ τάξις καὶ ἡ ὑγιεινὴ ἐβασίλευον πανταχοῦ ἐνταῦθα· ἔργον τῶν δύο θυγατέρων του καὶ τῆς μητρὸς των ὑπὸ τὴν ἐπαγρύπνησιν τοῦ οἰκοδεσπότου. Δύο σύζυγοι,

οὓς αἱ ἐμπορικαὶ τύχαι ἐπτώχευσαν, ἦσαν οὐ μόνον θεράποντες, ἀλλὰ καὶ σύντροφοι καὶ φίλοι τοῦ Ἀλκμαίωνος. Ἡ αὐτὴ τροφή, ἡ αὐτὴ τράπεζα, τὰ αὐτὰ ἐνδύματα· συγκινητικὴ ἰσότης, ἥτις διακρίνει τὴν ἀρχέγονον ἡλικίαν ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους αἰῶνας!

Παράδοξόν τι, ὅπερ μὲ ἐξέπληξεν ἐν τῷ οἰκήματι τούτῳ, εἶνε ὅτι σχεδὸν ὅλα τὰ τειχώματα ἦσαν κεκαλυμμένα ὑπ' ἀναμίκτων ἐπιγραφῶν διαφόρων χαρακτήρων, οἵτινες μ' ἐκώλυον νὰ τὰς ἀναγνώσω τροχάδην.

Ὁ φιλοξενῶν ἡμᾶς, ὅστις παρετήρησε τὴν ἔκπληξίν μου, μοὶ εἶπε. Πᾶν ὅ,τι βλέπεις γεγραμμένον ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς οἰκίας μου εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν παρατηρήσεών μου καὶ τῆς πείρας μου. Ἡ ἱστορία ἑκάστης νόσου, ἣν θεραπεύω, εὑρίσκεται ἐνταῦθα ἐν συνόψει ἐκτεθειμένη. Ὅλαι αἱ θεραπεῖαι, ἃς ἐποίησα, ἀναφέρονται ἐνταῦθα πιστῶς, καὶ σπεύδω νὰ προσθέσω ἐν αὐταῖς τὰς ἀστοχίας μου. Διότι αἱ ἐπιγραφαὶ αὐταὶ δὲν εἶνε τρόπαια τῆς κενοδοξίας μου, ἀλλὰ μνημεῖα ὠφέλιμα εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης.

Εὗρον τὴν χρῆσιν ταύτην ἱδρυμένην ἐν τῇ νήσῳ Κῷ καὶ ἐν πολλαῖς ἄλλαις χώραις, ἃς διέτρεξα κατὰ τὴν νεότητά μου· ἔσπευσα νὰ τὴν πολιτογραφήσω καὶ ἐν τῇ Σάμῳ. Εὐδαίμων θὰ ἤμαι, ἂν δυνηθῶ νὰ προσθέσω τι εἰς τὴν τέχνην τοῦ θεραπεύειν, καὶ ἀξιωθῶ νὰ καταστῶ εἰς τῶν συντελεσάντων εἰς τοῦτο. Ἔν τινι καιρῷ ἀναμφιβόλως, πνευματώδης τις ἀνὴρ θὰ συλλέξῃ ἁπάσας αὐτὰς τὰς διεσπαρμένας παρατηρήσεις, καί, ἀντιπαραθέσας αὐτὰς ἀλλήλαις, θὰ σχηματίσῃ σῶμά τι διδασκαλίας, δέσμην φωτός, ἣν θὰ διαδιδάσῃ πρὸς τοὺς εὐγνωμονοῦντας ἀπογόνους, ἀναγαγὼν τὰς θετικωτάτας ἀρχὰς εἰς ἀφορισμούς. Ἐὰν οἱ ἄνθρωποι ἦσαν, ὅ,τι ὀφείλουσι καὶ δύνανται νὰ ὦσι, δὲν θὰ ἐχρειάζοντο περισσότερον τοὺς ἰατροὺς ἀπὸ τοὺς νομικούς.

Ἀνέγνων τινὰς τῶν ἐπιγραφῶν τούτων· πολλαὶ μ' ἐξέπληξαν.

«Πάντων τῶν ἰατρῶν, ὁ κάλλιστος εἶνε ἕκαστος εἰς τὸν ἑαυτόν του.»

«Ἔχε ἕνα μόνον ἰατρόν· προσκάλει τον βραδέως, καὶ ἀπόμπεμπέ τον ταχέως.»

«Συμβουλεύου τὴν φύσιν πρὸ τοῦ ἰατροῦ σου.»

Εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ σπουδαστηρίου τοῦ Ἀλκμαίωνος, ἀνέγνων ἐπὶ τῆς βάσεως ἀγαλματίου τινὸς τοῦ Ἀπόλλωνος τὴν γραμμὴν ταύτην·

«Ὁ ἥλιος εἶνε ὁ πρῶτος καὶ ἐπιτηδειότατος τῶν ἰατρῶν.»

«Μάλιστα, νέε φίλε μου, μοὶ εἶπεν ὁ ξενίζων με, ὁ ἥλιος εἶνε ὁ Ἀσκληπιὸς τῶν ζῴων. Τὸ ἔνστικτον, ὅπερ εἶνε ἀνώτερον τῆς ἐπιστήμης, τοῖς διδάσκει ὅλας ἰδιότητας, ὅλην τὴν ἀρετὴν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. Τὸ πλεῖστον τῶν ἐσωτερικῶν ἀλγηδόνων μας ὀφείλεται εἰς τὴν ἔλλειψιν τῆς διαπνοῆς, ἣν μόνος ὁ ἥλιος δύναται ν' ἀποκαταστήσῃ, φυσικῶς καὶ ἄνευ κόπου. Ἀλλὰ δὲν ἔχουσιν ἀρκοῦσαν πρὸς αὐτὸν ἐμπιστοσύνην.»

Εἰσήλθομεν εἰς τὸ μουσεῖόν του· ἤνοιξεν εἶδός τι ἀγγείου ἔχοντος σχῆμα φωλεᾶς καὶ μᾶς ἐξεδίπλωσεν διαφόρους τόμους, ἔνθα εὑρίσκοντο ἀποτεθειμέναι αἱ παρ' αὐτοῦ ἀντιγραφεῖσαι παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν στηλῶν τοῦ ναοῦ τῆς Ὑγιείας, τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, πανταχοῦ ὅπου ἀνεκάλυψε τοιαύτας «Ἰδοὺ ὅλη ἡ βιβλιοθήκη μου, ἥτις δὲν εἶνε ἀκόμη πολυάριθμος. Φεῦ! Ὀφείλω νὰ εὐχηθῶ ὅπως ἀποβῇ τοιαύτη; Διὰ τούτου θὰ ἐπεθύμουν νὰ αὐξήσουν αἱ παθήσεις, αἵτινες θλίβουσιν ἤδη τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἐξέλθωμεν· μέλλω νὰ σᾶς ἀνοίξω ἓν ἄλλο μέγα βιβλίον, τὸ ὁποῖον διαφυλλίζω ὅσον καὶ ταῦτα.»

Ὁ Ἀλκμαίων ὡμίλει περὶ ἑνὸς κήπου, ὃν αὐτὸς οὗτος ἐκαλλιέργει, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν δύο θυγατέρων του καὶ τοῦ Ποδαλειρίου. Τὸ κέντρον αὐτοῦ ἦτο τὸ μᾶλλον ἀνεπτυγμένον. Ἐνταῦθα ἐπερατοῦτο εἰς ὑπόγειος ὀχετός, μεταφέρων τὸ ὕδωρ τοῦ μεγάλου ὑδραγωγείου τῆς πόλεως. Τὸ ὕδωρ τοῦτο διεμοιρασμένον ἐξίσου ἐν μικροῖς πηλίνοις ὀχετοῖς τῆς Σάμου, ἤρδευε συγχρόνως ἅπαντα τὰ μέρη τοῦ ἐπιπέδου, ἀναλόγως τῆς ἀπαιτουμένης ἑκάστῳ ἀνάγκης. Ἐνταῦθα εὑρίσκοντο τὰ φυτὰ τὰ πεπροικισμένα δι' ἰδιοτήτων παραδόξων καὶ πολυτίμων. Τὰ ἁπλᾶ τὰ σπανιώτερα καὶ εὐθραυστότερα ἦσαν ἐπιμελῶς διατετηρημένα ἐν ὡραίοις ἐγχωρίοις ἀγγείοις, πεπληρωμένοις ὑπὸ γῆς ἀναλόγου.

Κατέγεινα ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν ἐξέτασιν ὡραίας τινὸς πυκνῆς δέσμης δικτάμου τῆς Κρήτης, ἱκανῶς γνωστοῦ διὰ τῆς ἀντιτραυματικῆς αὐτοῦ ἰδιότητος, ὁπόταν ἡ Ἐριφύλη ἦλθε κατεσπευσμένοις βήμασιν, ἵνα δρέψῃ τὰ φύλλα τοῦ φυτοῦ τούτου. Φεῦ! ἔλεγεν ἀνατριχιάζουσα καὶ μὴ προσέχουσα πρὸς ἡμᾶς, πόσον πάσχει ὁ δυστυχὴς οὗτος! Ὑπάρχει πεπρωμένον φρικωδέστερον τοῦ ἰδικοῦ του; Ἤδη βλέπει τὸν λιμένα καὶ τὸ δέτωμα τῆς οἰκίας, ἣν κατοικεῖ, καὶ ὅπου ἐπεριμένετο τόσῳ ἀνυπομόνως ἐπὶ δεκαπέντε μῆνας ὑπὸ τοῦ γηραιοῦ πατρός του, τῆς γυναικός του καὶ τῶν τέκνων του! Ἤδη ἠγκοροβόλησαν. Θεοί! δηλητηριῶδες ἑρπετὸν ἐξέρχεται τῆς ἰλύος, ἕρπει κατὰ μῆκος τὸ σκάφος, προσβάλλει τὸν ἀτυχῆ εἰς τὴν πτέρναν, καὶ τῷ προξενεῖ τραῦμα, ὅπερ μικρόν τι βραδύτερον δ' ἀπέβαινεν αὐτῷ θανατηφόρον.

Ἀρχίζω νὰ δρέπω ἐπίσης δίκταμον μετὰ τῆς Ἐριφύλης καὶ ἐπαναρχίζομεν ὁμοῦ. Τὴν βοηθῶ νὰ ἐκθλίψῃ τὸν χυμὸν τοῦ φυτοῦ ἐντὸς ἰγδίου ἐκ μαρμάρου λευκοῦ. Ἐν τούτοις ὁ ναύτης φθάνει βασταζόμενος ὑπὸ τῶν βραχιόνων τῶν συντρόφων του. Τὸν τοποθετοῦσιν ἐπὶ καθέδρας ὑπτίας, προωρισμένης διὰ τοὺς ἀσθενεῖς. Ἡ Ἐριφύλη οὐδόλως ἀφίνει εἰς ἄλλας χεῖρας ἐκτὸς τῶν ἰδικῶν της τὴν φροντίδα τοῦ νὰ τὸν νοσηλεύσωσιν. Ὁ πατήρ της σπεύδει μετὰ τοῦ Ἑρμοδάμαντος. Τὸ πᾶν ἦν τετελεσμένον! Ὁ τραυματίας ἤρχιζεν ἤδη νὰ συναισθάνηται ἀνακούφισίν τινα τῶν πόνων του καὶ ηὐλόγει τὴν εὐεργετικὴν θεότητα, ἥτις τὸν ἐπανέφερεν εἰς τὴν ζωήν.

Ἐγώ, ἐν θρησκευτικῇ σιωπῇ, ἐδυσκολευόμην νὰ διευκρινίσω τὰ συγκεχυμένα αἰσθήματα, τὰ διαταράσσοντά με ἐπὶ τῇ θέᾳ σκηνῆς τόσῳ συγκινητικῆς. Τὰ κυριεύοντά με ἦσαν βεβαίως ὁ θαυμασμὸς καὶ ὁ Ἔρως. Ὁ Ἑρμοδάμας, ὅστις τὸ πᾶν παρετήρει, ἔπληξε τὸν ὦμόν μου διὰ τῆς χειρός του καὶ μ' ἐθεώρησεν ἐπὶ πολὺ χωρὶς νὰ εἴπῃ λέξιν. Ἔλαβον τέλος τὸν λόγον. «Ὦ σεβαστέ μοι φίλε! Ὑπάρχει τι ὡραιότερον ἐν τῇ φύσει τῆς μετὰ τῶν χαρίτων ἡνωμένης ἀρετῆς;»

Δὲν θὰ ἐκρατούμην εἰς τὴν πρώτην ταύτην ψυχικὴν ὁρμήν· ἀλλ' ἡ μήτηρ τῆς Ἐριφύλης καὶ ἡ ἀδελφή της ἐπανερχόμεναι ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας, εἰσῆλθον. Ὁ ξενίζων μας ἔσπευσε νὰ μᾶς παρουσιάσῃ πρὸς ταύτας. Χαιρετῶν αὐτὰς μετὰ τοῦ θείου τούτου σεβασμοῦ, ὃν φέρουσιν εἰς θεότητας πολὺ ὀλιγώτερον ἀξίας τοῦ σεβασμοῦ τῶν θνητῶν, ἐδοκίμασα νὰ προσθέσω τοὺς λόγους τούτους «Εὐτυχὴς μήτηρ!» Ἡ Νιόβη, ὑπερήφανος διὰ τὰ δεκατέσσαρα αὐτῆς τέκνα, δὲν θὰ εἶχε τόσους τίτλους, ἵνα ᾖ τοιαύτη, ὅσους σὺ μετὰ τῶν δύο θυγατέρων σου. Εὐτυχὴς ὁ σύζυγος τῆς πρωτοτόκου θυγατρός σου! Δὲν θὰ ᾖ ὀλιγώτερον ὁ τῆς δευτεροτόκου.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

ΤΟ ΒΑΘΟΣ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ.

ΠΟΛΛΑΙ ἐγένοντο μέχρι τοῦδε ἀπόπειραι πρὸς καταμέτρησιν τοῦ βάθους τῆς θαλάσσης. Αἱ ἀπόπειραι αὗται, εὐκολώταται εἰς ὕδατα ἀβαθῆ, καθίστανται δυσχερέσταται ἐν τῷ Ὠκεανῷ, καθότι ἀδύνατον σχεδὸν ἦτο νὰ ὁρισθῇ πότε ὁ μόλυβδος ἤγγιζε τὸν πυθμένα, ἢ παρασυρόμενος ὑπὸ τῶν σφοδρῶν ῥευμάτων δὲν κατώρθου νὰ φέρῃ ἀποτέλεσμα. Ἀπέναντι τοσούτων δυσχερειῶν οἱ ἐπιστήμονες παρεδέχθησαν τὴν γνώμην τοῦ Βυφῶνος, καθ' ἣν τὰ μεγαλείτερα βάθη τῆς θαλάσσης ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰ μεγαλείτερα ὕψη τῶν ὀρέων. Ἀλλὰ καὶ ἡ γνώμη αὕτη ἐγκατελείφθη κατ' ἀνάγκην, ὅτε ἡ ἰδέα τοῦ συνδέειν τὴν Εὐρώπην μετὰ τῆς Ἀμερικῆς διὰ ὑποβρυχίου τηλεγραφικοῦ σύρματος προσήγγιζεν εἰς τὴν πραγματοποίησίν της· καθότι τῆς τοποθετήσεως τοῦ καλωδίου ἔπρεπε νὰ προηγηθῇ ἐξέτασις ἀκριβὴς τοῦ πυθμένος τοῦ Ὠκεανοῦ. Αἱ ἔρευναι αὗται ἤρξαντο ἀμφοτέρωθεν, καὶ ἐξ Ἀγγλίας καὶ ἐξ Ἀμερικῆς, τῷ 1851, ἀλλὰ μόλις μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ Ἄγγλου Βρούκ, τοῦ συστήματος καταμετρήσεως ἀπεκαλύφθησαν βαθμηδὸν τὰ βάθη τῆς θαλάσσης τοῖς βλέμμασι τῆς ἐπιστήμης. Τὸ ἐργαλεῖον τοῦ Βρούκ εἶναι ἁπλούστατον· σύγκειται ἐκ σφαίρας κανονίου διατρύτου, δι' ἧς διέρχεται λεπτὴ ῥάβδος ἐξέχουσα ὀλίγον κάτωθεν. Ἡ σφαῖρα συνδέεται διὰ σχοινίου πρὸς κρίκον εὑρισκόμενον ἐπὶ τοῦ ἄνω μέρους τῆς ῥάβδου. Ἅμα ἡ ῥάβδος προσκρούσῃ εἰς τὸν πυθμένα ὁ κρίκος στέφεται καὶ ἡ σφαῖρα πίπτει, ἐν ᾧ ἡ ἐλαφρὰ ῥάβδος ἀνασύρεται μετ' εὐκολίας. Πρὸς διερεύνησιν τῆς ποιότητος τοῦ πυθμένος κοιλοῦται ἡ ῥάβδος πρὸς τὸ κάτω μέρος καὶ ἀλείφεται ἐσωτερικῶς διὰ λίπους, ᾧ προσκολλῶνται μέρη τοῦ χώματος τοῦ πυθμένος. Τὸ σύστημα τοῦτο δοκιμασθὲν ἐπέτυχε καὶ τάχιστα ἐπηνέχθησαν διάφοροι βελτιώσεις αὐτοῦ. Σήμερον βυθίζονται ἐντὸς τῆς θαλάσσης ἐργαλεῖα ποικίλα, φιάλαι ἐξαντλητικαί, δίκτυα, θερμόμετρα κ. τ. τ. Ἐν ᾧ πρὸ τριάκοντα ἐτῶν ὀλίγα ἦσαν τὰ ἀντικείμενα τὰ ἀνασυρόμενα ἐκ τοῦ βάθους τῶν ὑδάτων, σήμερον ἀνασύρεται ἄμμος ἐκ βάθους 5000 μέτρων καὶ γνωστὰ γίνονται πλεῖστα ὅσα εἴδη ὀργανικοῦ βίου. Πλὴν μὲ ὅλας τὰς προόδους τῆς ἐπιστήμης, τὰ βάθη τοῦ Ὠκεανοῦ θὰ μείνωσιν ἐσαεὶ κεκλεισμένα τοῖς ἀνθρώποις· διότι οὐδεμιᾶς βυθιστικῆς μηχανῆς χρῆσις δυνατὸν νὰ γείνῃ εἰς τοιοῦτον βάθος τοῦ Ὠκεανοῦ, ἔνθα ἡ πίεσις τῶν ὑδάτων ἀποτελεῖ 500 καὶ πλέον ἀτμοσφαίρας. Ἀλλὰ καὶ τὸ φῶς δὲν εἰσδύει πλέον ἐκεῖ. Κατὰ τὰς δοκιμὰς τοῦ Πουρταλῆ τὸ φῶς εἰσδύει 100 μόνον μέτρα εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης, αἱ δὲ δοκιμαὶ τοῦ Φορὲλ διὰ φωτογραφικοῦ χάρτου ἀπέδειξαν ὅτι αἱ ἀκτῖνες τοῦ φωτὸς χάνονται εἰς βάθος 400 μέτρων. Κάτωθεν αὐτοῦ βασιλεύει σκότος βαθύ. Καὶ ἡ θερμοκρασία τῆς θαλάσσης ἐλαττοῦται βαθμηδὸν ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας, καὶ εἰς τὸν πυθμένα τῶν Ὠκεανῶν καὶ ἐν τῷ τροπικῷ αὐτῷ ἡ θάλασσα εἶναι κατάψυχρος, πιθανῶς διότι ἐν τοῖς βαθυτέροις τῆς θαλάσσης στρώμασι λαμβάνει χώραν βραδεῖα μὲν ἀλλὰ ἰσχυρὰ καὶ ἀδιάκοπος κίνησις τῆς θαλάσσης ἀπὸ τοὺς πόλους.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 21.)

ΜΙΚΡΟΝ καὶ ὁλόκληρος αἰὼν θὰ συμπληρωθῇ ἀπὸ τοῦ θανάτου ἑνὸς τῶν διαπρεπεστέρων διδασκάλων τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, ὑπάρξαντος ἐν ταὐτῷ ἑνὸς τῶν κοριωτέρων ἐργατῶν εἰς τὴν γενικὴν τῆς ἡμετέρας γλώσσης μεταρρύθμισιν. Παντὸς Ἕλληνος ἡ καρδία δέον νὰ ἦνε πλήρης εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς ὀτρηροὺς ἐκείνους θεράποντας τῶν γραμμάτων καὶ τῆς παιδείας, οἵτινες ἐν ἡμέραις χαλεπαῖς διέσωσαν καὶ παρέδωκαν εἰς ἡμᾶς πᾶν ὅ,τι τιμαλφὲς τῆς ἀρχαιότητος λείψανον ἐγκατελείφθη εἰς τὰς τριόδους κ' ἐκινδύνευε διὰ παντὸς ν' ἀπολεσθῇ. Μικρά, ἐλαχίστη ἔνδειξις εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν μνήμην τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου τοῦ γένους ἡμῶν εἶνε καὶ ἡ σήμερον ἐν τῷ Ἑσπέρῳ δημοσιευομένη εἰκὼν αὐτοῦ, ἥτις προτάσσεται τῆς περὶ Λάμπρου ἐμβριθοῦς διατριβῆς τοῦ καθηγ. κ. Ν. Δοσίου ἐν τῇ ἐκδόσει αὐτοῦ τῆς Ἑκάβης τοῦ Εὐριπίδου.

Ὁ Λάμπρος Φωτιάδης ἔσχε πολλοὺς συγχρόνους καὶ μαθητὰς αὐτοῦ (Ἰακωβάκην Ῥίζον Νερουλόν, Cours de la Lit. Grécque moderne, Δ. Σχινᾶν, Λόγιος Ἑρμῆς) καὶ μεταγενεστέρους βιογράφους (Α. Γούδαν, Παράλληλοι βίοι. Κ. Σάθαν, Νεοελληνικὴ Φιλολογία), ἀλλ' ἐξ αὐτῶν οὐδὲν σχεδὸν σαφὲς καὶ βέβαιον περὶ τῆς παιδικῆς καὶ νεανικῆς τοῦ ἀνδρὸς ἡλικίας μανθάνομεν. Ὁ Σάθας λέγει, ὅτι ἐγεννήθη ἐν Ἰωαννίνοις περὶ τὸ 1750, καὶ ἐδιδάχθη ἐν τῇ πατρίδι τὰ ἐγκύκλια, καταρτισθεὶς ὕστερον ὑπὸ Νεοφύτου Καυσοκαλυβίτου (;). Πεπροικισμένος ὑπὸ τῆς φύσεως μὲ ὀξύνοιαν, μνήμην καὶ φιλοπονίαν ἐπεδόθη εἰς τὴν μελέτην, εἰς δὲ τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα ἰδίως ὀφείλεται ἡ εὐρυμάθεια τοῦ ἀνδρός. Τῷ 1792 (ὁ Ῥ. Νερουλὸς λέγει τῷ 1795) προσκληθεὶς εἰς Βουκουρέστιον ἀνέλαβε τὴν σχολαρχίαν τῆς ἐκεῖσε αὐθεντικῆς Σχολῆς καὶ ἐπὶ δεκατρία ἔτη μετὰ μεγάλης φήμης διδάξας ἀφηρπάσθη ὑπὸ τοῦ θανάτου πρὸς μεγίστην ζημίαν τῶν γραμμάτων, μόλις τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας ἄγων (1805). Ἀλλ' ἐν τῇ εἰκόνι, ἥτις προτάσσεται τῆς Μετρικῆς τοῦ Πὼπ σημειοῦται ῥητῶς ὅτι τῷ 1803 ὁ Λάμπρος ἦγε τὸ πεντηκοστὸν ἔτος, καὶ ἕνεκα τῶν στενοτέρων σχέσεων τοῦ Πὼπ πρὸς τὸν ἴδιον διδάσκαλον πιστεύομεν μᾶλλον εἰς τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ. Τὸ αἴτιον τοῦ ἀώρου θανάτου τοῦ ἀνδρὸς οὐδεὶς τῶν μέχρι τοῦδε βιογράφων ἐξηκρίβωσεν οὔτε διαμνημονεύει.

Τὸ μόνον θετικὸν φαίνεται, ὅτι τὴν πολυμάθειαν αὐτοῦ ἐκτήσατο ὁ Λάμπρος ἐν Βουκουρεστίῳ μελετῶν τὰ χειρόγραφα τοῦ ποτὲ σχολάρχου ἐν Βουκουρεστίῳ Σεβαστοῦ τοῦ Κυμινήτου. Πότε ὅμως ἦλθεν εἰς Βουκουρέστιον, ὡς καὶ ποῦ διέτριψε τὸν πρότερον αὐτοῦ βίον μέχρι τῆς περικλεοῦς ἐνταῦθα σχολαρχίας, μένει εἰσέτι μυστήριον. Ἐξ ἰδιογράφων ὅμως παρατηρήσεων μανθάνομεν οὐχ ἧττον δύο τινὰ σπουδαῖα, πρῶτον ὅτι ὁ Λάμπρος ἐν τῇ νεανικῇ αὐτοῦ ἡλικίᾳ ἐκαλεῖτο Εὐστάθιος Λάμπρου, προσλαβὼν βραδύτερον, ἄδηλον ἀκριβῶς πότε, τὸ ἐπίθετον Φωτιάδης, ὡς καὶ πολλοῖς ἄλλοις συγχρόνοις τε καὶ μεταγενεστέροις, τοῦτο συνέβη, ἂν καὶ φαίνεται ἡμῖν παράδοξον πῶς ἀποβαλὼν τὸ βαπτιστικὸν ὄνομα ἐτήρησε τὸ τοῦ πατρός, καὶ δεύτερον, ὅπερ καὶ σπουδαιότερον, ὅτι ὁ κλεινὸς οὗτος τοῦ γένους διδάσκαλος καὶ φωστήρ, παρὰ τῷ ὁποίῳ πλεῖστοι ἔξοχοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἄνδρες φιλοπάτριδες καὶ ὀτρηροὶ τῶν γραμμάτων σκαπανεῖς ἐμαθήτευσαν, ὑπῆρξεν ὡς ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ῥήσεως "τοῦ ποτὲ μόνου σπουδάσαντος" συμπεραίνεται, αὐτοδίδακτος καὶ οὐχὶ ὡς μνημονεύει ὁ Σάθας μαθητὴς Νεοφύτου τοῦ Καυσοκαλυβίτου.

Παρατρέχοντες δ' ἐν σιγῇ τὴν μετὰ ταῦτα ἀποκτηθεῖσαν παιδείαν, καὶ ἰδίᾳ τὴν εἰς πᾶν εἶδος τῆς ἀρχαίας ποιήσεως αὐτοῦ ἱκανότητα, ὡς καὶ τὰς διακοσμούσας αὐτὸν μεγάλας καὶ ἀγαστὰς ἀρετάς, ἅς τινας ἐξύμνησαν οἱ μέχρι τοῦδε βιογράφοι, διαλαμβάνομεν ἐν ὀλίγοις περὶ τῆς περικλεοῦς αὐτοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ διδασκαλίας. Πόσον τιμαλφὴς καὶ καρποφόρος διά τε τὴν παρ' ἡμῖν ἀναγέννησιν τῶν γραμμάτων ὡς καὶ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν ὑπῆρξεν ἡ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τοῦ Βουκουρεστίου διδασκαλία τοῦ Λάμπρου καταδηλοῦται τρανώτατα ἔκ τε τῶν ἔργων, ὡς καὶ τοῦ ἐνεργοῦ μέρους, ὅπερ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς ἀμφότερα ταῦτα ἔλαβον.

Πλήρη τῶν μαθητῶν τοῦ Λάμπρου κατάλογον οὔτε που εἴδομεν, οὔτε ἡμεῖς αὐτοὶ νὰ καταρτίσωμεν ἠδυνήθημεν. Ἐκ τῶν τῇδε κἀκεῖσε ὅμως διεσπαρμένων εἰδήσεων παραλαβόντες ἀναφέρομεν ἐνταῦθα τοὺς κοριωτέρους. Ὁ μᾶλλον ὑπὸ τοῦ Λάμπρου εὐνοούμενος καὶ ὁ ἐπιστήθιος, οὕτως εἰπεῖν, μαθητὴς ἦν ὁ Ζηνόβιος Πώπ, Μακεδών, ὁ τὴν Μετρικὴν αὐτοῦ αὐτῷ τῷ Λάμπρῳ ἀφιερώσας. Μαθητὴς τοῦ Λάμπρου ὑπῆρξε καὶ ὁ χαλκέντερος καὶ πολυγραφώτατος Ἠπειρώτης Νεόφυτος ὁ Δούκας, ὁ καὶ ἐν τῇ Σχολαρχίᾳ βραδύτερον διαδεχθεὶς τὸν Λάμπρον, Γεώργιος Γεννάδιος ἐκ Δολιανῶν διδάξας ἐπίσης ἐν Βουκουρεστίῳ, ὁ ἰατροφιλόσοφος καὶ πολλοῦ λόγου ἄξιος Ἀναστάσιος Γεωργιάδης ὁ Λευκίας, συγγραφεὺς ἀξιολόγων συγγραμμάτων, Ἐμμανουὴλ Τενέδιος καὶ Μιχαὴλ Χρησταρᾶς Ἰωαννίτης, "εἷς τῶν πρώτων ἱερολοχιτῶν, σωθεὶς ὡς ἐκ θαύματος εἰς Τρανσυλβανίαν, ὑποστηρικτὴς τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου, θιασώτης τῶν Μουσῶν καὶ μάλιστα τῆς Μελπομένης, κατεγίνετο εἰς μεταφράσεις Ἰταλικῶν καὶ Γαλλικῶν τραγῳδιῶν, αἵτινες παριστάνοντο ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Βουκουρεστίου, οὗτινος αὐτὸς ἦν ἡ ψυχή". Ὁ Π. Κοδρικᾶς, ὁ γνωστὸς ἀντίφρων τοῦ Κοραῆ, ὑπῆρξεν, ὡς ὁ ἴδιος λέγει, μαθητὴς τοῦ Λάμπρου, πρὸς ὃν μέγα ἔτρεφε σέβας καὶ εὐγνωμοσύνην. Ὁ Κοδρικᾶς ἀποκαλεῖ τὸν Λάμπρον Θουκυδίδειον, θιασώτην δηλαδὴ τοῦ ἀρχαΐζοντος ὕφους. Καὶ τοιαύτης γνώμης, φαίνεται, ἦν ἐν τῷ περὶ τοῦ ὕφους τῆς γλώσσης ζητήματι κατ' ἀρχὰς ὁ ἀοίδιμος Φωτιάδης, ἀλλὰ βραδύτερον, ὡς παρατηρεῖ εἷς τῶν συντακτῶν τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ, μαθητὴς καὶ οὗτος τοῦ Λάμπρου χρηματίσας, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν περὶ γλώσσης στοχασμῶν τοῦ Κοραῆ ἠσπάσθη τὰ ὑπὸ τοῦ σοφοῦ Χίου γνωματευθέντα· "αὐτὸς μόνος — ἔλεγε περὶ τοῦ Κοραῆ — ἐγνώρισεν εἰς ποίαν γλῶσσαν πρέπει νὰ γράφωμεν καὶ νὰ διδάσκωμεν".

Λίαν σχετικὸς καὶ προστατευόμενος τοῦ Λάμπρου ὑπῆρξε καὶ ὁ ποιητὴς Ἀθανάσιος Χριστόπουλος, ὁ νέος ἡμῶν Ἀνακρέων. Πλὴν οὐ μόνον Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ πλεῖστοι τῶν ἐγχωρίων ἐμαθήτευσαν παρὰ τῷ κλεινῷ Λάμπρῳ, καὶ ἐποτίσθησαν παρ' αὐτῷ ὡς ἐκ πηγῆς πολυχεύμονος τὰ ἀγλαὰ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας καὶ σοφίας νάματα, καὶ ἐγένοντο οἱ φορεῖς τῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐκπολιτίσεως τοῦ ἔθνους αὐτῶν. Τοιοῦτοι κατ' ἐξοχὴν ὑπῆρξαν ὁ ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ τοῦ ἔτους 1811 ὡς ἄρχων Μπάνος καὶ πρόεδρος τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ συσταθείσης τῷ 1810 Φιλολογικῆς Ἑταιρίας Γρηγόριος Βραγκοβάνος "ὅστις μετέφρασεν ἀπὸ τοῦ Λατινικοῦ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν καὶ ἐξέδωκεν ἰδίοις ἀναλώμασι τὴν Ἱστορίαν τῆς Φιλοσοφίας, τὴν Λογικὴν καὶ Ἠθικὴν τοῦ Γερμανοῦ Αἰνεκκίου", καὶ ὁ NESTOR, εἷς τῶν πρώτων τῆς χώρας νομαθῶν. Ἕτεροι τοιοῦτοι ὑπὸ τοῦ Ι. Ῥίζου Νερουλοῦ ἀναφέρονται ὁ Νικόλαος Βαβαρέσκος, ὁ Κωνστ. COMPIGNIAN, ὁ Φιλιππέσκος καὶ οἱ ἀδελφοὶ Κωνσταντῖνος καὶ Γεώργιος Γολέσκος.

Τέλος εἰρήσθω ἐνταῦθα ἐν παρόδῳ, ὅτι ὁ Λάμπρος ἦν ἐντριβὴς καὶ τῆς Λατινικῆς γλώσσης. Ποῦ ὅμως, πῶς καὶ πότε κατηρτίσθη ἐν αὐτῇ ἐντελῶς ἀγνοοῦμεν. Μεταξὺ ἄλλων ἀρχαίων πολυτίμων ἐντύπων καί τινων χειρογράφων, ἅτινα ἐδωρήθησαν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς ὑπὸ τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ πρίγκηπος Γρηγορίου Σούτσου συγκαταριθμεῖται καὶ Λεξικὸν Ἑλληνολατινικόν, ὅπερ ἀνῆκε τῷ κλεινῷ διδασκάλῳ, ὅστις δι' ἀπείρων κατὰ πᾶσαν σελίδα σημειώσεων, παραπομπῶν καὶ προσθηκῶν λέξεων ἐπλούτισε τὴν βίβλον.

Τοὺς ἐπιθυμοῦντας ἐκτενεστέρας πληροφορίας παραπέμπομεν εἰς τὸ ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις ἐνδιαφέρον βιβλίον τοῦ κ. Δοσίου.

Η ΠΟΜΠΗΙΑ ΑΝΑΖΗΣΑΣΑ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 21.)

ΠΟΛΥΣ ἐγένετο κατ' αὐτὰς λόγος περὶ τῶν ἐν Πομπηΐᾳ τελεσθεισῶν ἑορτῶν πρὸς περίθαλψιν τῶν ὑπὸ τοῦ φοβεροῦ σεισμοῦ ἐν Ἰσχίᾳ παθόντων. Αἱ ἑορταὶ αὗται δὲν θὰ εἶχόν τι τὸ πρωτοφανὲς ἢ τὸ ἐνδιαφέρον, ἂν ἐτελοῦντο ἐν ἄλλῃ πόλει ἢ ὡς συνήθως τελοῦνται. Ἀλλ' ἡ ἰδέα νὰ τελεσθῶσιν ἑορταὶ ἐν αὐτῇ τῇ Πομπηΐᾳ, τῇ νεκρᾷ καὶ ἠρειπωμένῃ καὶ κατὰ τὸν ἀρχαῖον τρόπον, μὲ τὰς ἀρχαίας ἐνδυμασίας καὶ κατὰ τὰ ἀρχαῖα ἤθη καὶ ἔθιμα, τοῦτο ἦτο πάντως ἰδέα πρωτότυπος καὶ ὡς τοιαύτη ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ κόσμου ὅλου.

Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας αἱ ἔρημοι ὁδοὶ τῆς ἀκατοικήτου Πομπηΐας ἔβριθον ἀνθρώπων· μουσικῆς ἦχοι καὶ ᾄσματα πανταχόθεν ἠκούοντο· παραστάσεις ἐλάμβανον χώραν, καὶ ἐν γένει ὁ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐν Πομπηΐᾳ εὑρισκόμενος ἐνόμιζεν ὅτι μετεφέρθη εἰς ἐποχὴν ἀρχαίαν, τὴν ἐποχὴν τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων. Τὴν τριήμερον ἑορτὴν διωργάνωσεν ἐπιτροπὴ ἐξ ἀρχαιολόγων, ἔχουσα πρόεδρον τὸν διακεκριμένον διευθυντὴν τοῦ Μουσείου τῆς Νεαπόλεως κύριον Δὲ Πέτρα. Τὰ πάντα ἦσαν λίαν ἐπιμελῶς διεσκευασμένα καὶ εἶχον τὸν ἀρχαῖον τύπον. Τὰ μουσικὰ ὄργανα ἦσαν κατεσκευασμένα κατὰ τὰ ἐν τῷ Μουσείῳ σωζόμενα δείγματα· αἱ στολαὶ ἦσαν πιστῶς ἀντιγεγραμμέναι ἐκ τῶν ἐν Πομπηΐᾳ διατηρουμένων τοιχογραφιῶν· αἱ ἅμαξαι καὶ τὰ ὅπλα εἶχον κατασκευασθῇ κατὰ τὰ ἐν Ῥώμῃ σωζόμενα ἀρχαῖα πρότυπα. Ἐν θέσει μηκέτι ἀνασκαφείσῃ τῆς Πομπηΐας παρεσκευάσθη ἀμφιθέατρον ἀρχαῖον μὲ τὸν ὀβελίσκον ἐν τῷ κέντρῳ, μὲ τοὺς παρακειμένους ναούς, μὲ τὸ αὐτοκρατορικὸν θεωρεῖον καὶ τὰ ἑδώλια διὰ τὸν λαόν, ὅστις ὡς γνωστὸν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐκείνῃ ἐποχῇ μᾶλλον περὶ θεαμάτων καὶ διασκεδάσεων ἐφρόντιζεν ἢ περὶ τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας.

Αἱ ἑορταὶ ἤρξαντο διὰ τῆς πομπῆς τοῦ αὐτοκράτορος Βεσπασιανοῦ, συγκειμένης ἐξ ὅλων τῶν στοιχείων τῶν ἀποτελούντων τὴν δόξαν τῶν ἀρχαίων πομπῶν — δηλ. τῶν ἐφίππων Πραιτωριανῶν, τῶν γερουσιαστῶν, δημοτικῶν ἀρχόντων, λικτόρων καὶ ἱερέων, τῶν τελευταίων τούτων κομιζόντων ἐν μέσῳ νεφῶν θυμιάματος

εἰκόνας τῆς Ἴσιδος, τοῦ Διονύσου, τῆς Ἀφροδίτης καὶ κολοσσιαῖον ἄγαλμα τοῦ Αὐγούστου. Οἱ ἱερεῖς οὗτοι μὲ τὰς φαλακρὰς των κεφαλὰς καὶ τοὺς γυμνοὺς των βραχίονας, οἱ μάντεις μὲ τοὺς πρασίνους αὐτῶν μανδύας, οἱ μουσικοὶ ἐστεμμένοι δι' ἀνθέων, ὁ αὐτοκράτωρ καθήμενος ἐπὶ δέρματος πάνθηρος καὶ φερόμενος ἐπὶ χρυσοῦ φορείου ὑπὸ ὀκτὼ στιβαρῶν ἀνδρῶν, οἱ γερουσιασταὶ καὶ ὁ ὄχλος τῆς Πομπηΐας — πάντες βαδίζοντες βήματι βραδεῖ διὰ τῶν στενῶν τῆς πόλεως ὁδῶν ἐν μέσῳ τοῦ ἤχου τῶν σαλπίγγων, τῶν αὐλῶν καὶ τῶν τυμπάνων παρίστων θέαμα ἔκτακτον. Ὅταν ἡ πομπὴ ἔφθασεν εἰς τὸ ἀμφιθέατρον ὁ αὐτοκράτωρ ἔλαβε θέσιν ἐν τῷ θεωρείῳ καὶ ἔδωκε διὰ τοῦ ῥινομάκτρου του τὸ σημεῖον τῆς ἐνάρξεως τῆς παραστάσεως. Τέσσαρες ἅμαξαι εἰσῆλθον εἰς τὸ ἀμφιθέατρον, καὶ ὁ δρόμος ἤρξατο μετὰ ζέσεως πολλῆς καὶ προθυμίας. Ἐξετελέσθησαν κατόπιν ἱπποδρομίαι καὶ ἀθλητικαὶ παραστάσεις. Εἶτα δὲ ἐγένετο διὰ τῶν ὁδῶν ἡ γαμήλιος πομπή. Ἡ πομπὴ αὕτη ἤρξατο ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Κορνηλίου Ῥούφου ἐν ὁδῷ τῆς Ἀφθονίας, καὶ διηυθύνθη διὰ τῆς Ἀγορᾶς πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν ὁδῷ τοῦ Ἑρμοῦ, ἔνθα εὑρίσκετο ἡ κατοικία τοῦ γαμβροῦ. Τὴν νύμφην συνώδευον συγγενεῖς καὶ φίλοι καὶ μουσικοί, οἵτινες ἔπαιζον ὡς ἐπιθαλάμιον τὴν γαμήλιον ᾠδὴν τοῦ Κατούλλου. Ἡ νύμφη ἐραίνετο δι' ἀνθέων ἀφθόνων.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

Τὴν ἑπομένην ἡμέραν ἐγένετο ἡ παράστασις τῆς νεκρικῆς πομπῆς, ἡ κηδεία καὶ ἡ ταφή. Ἡ πομπὴ αὕτη, μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας παρασταθεῖσα, ἐξῆλθε τῆς οἰκίας τοῦ Φαύνου, διῆλθεν ἡσύχως διὰ τῆς πόλεως πρὸς τὴν πύλην τοῦ Ἡρακλείου συνοδευομένη ὑπὸ τῶν σοβαρῶν ἤχων τοῦ ἐπικηδείου, ὅπερ συνέταξε διὰ τὴν περίστασιν ὁ μουσουργὸς Ἀλβέρτης, καὶ ἐκεῖθεν ἐπορεύθη εἰς τὴν ὁδὸν τὴν λεγομένην τῶν τάφων, ὅπου ἦτο τὸ ἀρχαῖον νεκροταφεῖον. Τὴν νεκρικὴν ταύτην πομπήν, ἥτις κατὰ τὰς ἐκεῖθεν ἐκθέσεις καὶ περιγραφὰς ἦτο ἡ πασῶν ἐπιτυχεστάτη, παριστᾷ ἡ ἡμετέρα εἰκών.

Τὸ κοριώτερον θέαμα τῆς τρίτης τῶν ἑορτῶν ἡμέρας ἦτο ἀγὼν μονομάχων ἐν τῷ ἀμφιθεάτρῳ, ἐν ᾧ παρευρέθη πάλιν ὁ αὐτοκράτωρ μετὰ τῆς συνοδείας τῶν ἀνωτέρων τοῦ κράτους λειτουργῶν. Καὶ πρῶτον μὲν ἐγένετο ὁ συνήθης χαιρετισμὸς τοῦ αὐτοκράτορος· Ave, Caesar, morituri te salutant. (Χαῖρε, Καῖσαρ, οἱ μέλλοντες ν' ἀποθάνωσι σὲ χαιρετίζουσιν), καὶ εἶτα ἤρ-

ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΕΝ ΠΟΜΠΗΙΑι.

(Ἡ κηδεία.)

ξαντο αἱ μονομαχίαι διὰ ξιφῶν καὶ μαχαιρῶν, ἀσπίδων καὶ δικτύων καὶ τριαινῶν, καθ' ἃς ὁ αὐτοκράτωρ ἐξήσκει τὸ δικαίωμά του τῆς χάριτος ἢ τῆς παύσεως τοῦ ἀγῶνος. Τὰ πρόσωπα τῶν μονομάχων ὑπεκρίνοντο γνωστοὶ ἠθοποιοί, τὰς δὲ μουσικὰς συμφωνίας ἐξετέλουν ἔγκριτοι μουσικοί.

Αἱ ἑορταὶ ἐτελέσθησαν ἐν τάξει καὶ ἀξιοπρεπείᾳ· τὸ οἰκονομικὸν ὅμως ἀποτέλεσμα δὲν ἀντεπεκρίθη εἰς τὰς προσδοκίας, διότι ἐν' ᾧ αἱ δαπάναι ὑπερέβησαν τὰς 125 χιλ. φράγκων, αἱ εἰσπράξεις μόλις εἰς τὸ πέμπτον αὐτῶν ἀνῆλθον.

ΠΙΚΡΑ Η ΑΛΗΘΕΙΑ.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟΝ ΔΙΗΓΗΜΑ.

Μετάφρασις Σ. Χ. Καγγελάρη.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

ΠΡΟΣΚΛΗΘΕΙΣ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν εἰς γεῦμα παρὰ τῆς θείας τῆς μελλονύμφου του, γραίας νεανιζούσης ὅμως κυρίας, ἥτις καὶ κατεῖχε παρὰ τῇ ἐρωμένῃ αὐτοῦ θέσιν μητρός, διευθυνόμενος δὲ πρὸς αὐτήν, ἐπρομελέτα ἀποφασιστικῶς ὅτι δὲν θὰ παρεκβῇ τῶν ὁρίων καὶ θὰ προτιμήσῃ τὴν σιωπήν.

Συναντηθεὶς λοιπὸν μετὰ τῆς νεάνιδος, ἣν πρὸ πολλοῦ ἠγάπα περιπαθῶς, διῆλθε τὴν ὥραν αἰσίως, κατὰ τὰς μετὰ τῆς θείας συνδιαλέξεις ὅμως παρεξέκλινεν ἐνίοτε τοῦ συνήθους κολακευτικοῦ ἐκείνου ὕφους, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε μετὰ τοσαύτης εὐφραδείας μετεχειρίζετο. Αἱ ἁπλούστεραι περιποιητικαὶ φράσεις ἐπνίγοντο εἰς τὴν σειρὰν τῆς ὁμιλίας του, καὶ φοβούμενος μήπως περιπέσῃ εἰς νέας δυσαρεσκείας περιωρίζετο εἰς ὅλως ἀσημάντους καὶ μηδαμινὰς ὁμιλίας. Ἀλλ' ἡ δύστηνος τύχη ἐξηκολούθει νὰ τὸν τιμωρῇ. Εἰς τὸ τέλος τοῦ γεύματος, ὅταν ἡ θεία ὕψωσε τὸ ποτήριον συστέλλουσα τὰ βλέφαρα μετ' ἐπιτετηδευμένου χαριεντισμοῦ ἀπετάνθη πρὸς αὐτὸν μὲ τὰς ἀκολούθους λέξεις· Ὦ, ἂν τὰ χρόνια παρήρχοντο καὶ δὲν παρέμενον ἐν ἡμῖν τὰ ἴχνη των, — οὗτος δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ καὶ ἀνέκραξεν·

— Σεῖς, ἀγαπητὴ θεία, δὲν πρέπει νὰ παραπονῆσθε διὰ τὰ χρόνια σας, σεῖς — ἀπεναντίας ξανανειώνετε, ἤθελε νὰ εἴπῃ, ἀλλὰ πράγματι ὡμολόγησε τὴν ἀλήθειαν· γηράσκετε.

Ἡ θεία προσεπάθει νὰ κρύψῃ τὴν δυσάρεστον αὐτὴν ἔκφρασιν μὲ προσπεποιημένον μειδίαμα, συγχρόνως δὲ τὸν ἠρώτησεν· Ὡς πόσων χρόνων μὲ νομίζετε;

Καὶ κάτω τῶν τριάντα, δὲν ἤθελε βεβαίως δυσκολευθῆ νὰ τῆς δώσῃ, ἂν ἦτο τὴν προτεραίαν, — ἄνω τῶν πενῆντα, ὡμολόγησε σήμερον.

Ἡ θεία αἰφνηδίως κατελήφθη ὑπὸ δυνατοῦ βηχός, ὁ ὁποῖος καὶ τὴν ἠνάγκασε νὰ ἀποσυρθῇ τῆς τραπέζης.

Ὅλως δὲ δυνανασχετοῦσα ἐπέστρεψε μετ' ὀλίγον ἡ ἀνεψιὰ πρὸς τὸν ἀῤῥαβωνιστικόν της.

— Διατὶ νὰ λυπήσῃς οὕτω τὴν θείαν καὶ μάλιστα σήμερον;

— Καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν γνωρίζω, ἀπεκρίθη ὁ Γένελ — Μήπως δὲν εἶναι εἰσέτι πεντηκοντοῦντις;

— Ἴσως καὶ περισσότερον, ἀλλὰ δὲν ἔπρεπε νὰ τῇ κάμῃς λόγον. Τόσον τὴν δυσηρέστησες ὥστε ποτὲ δὲν θὰ σὲ συγχωρήσῃ.

— Δὲν θὰ μὲ συγχωρήσῃς ὅμως σύ; ἐψιθύρισεν ὁ Γένελ, περιπαθῶς σφίγγων τὴν χεῖρά της. Καὶ ἰδοὺ ἐν τῇ ἀπομονώσει ἐκείνῃ ἤρξατο ζωηρὸς διάλογος, οἷος λαμβάνει συνήθως χώραν μεταξὺ τῶν ἐραστῶν. Οὐδὲ ἅπαξ, μάλιστα ἐν καιρῷ τῶν τρυφερωτέρων διαβεβαιώσεων, ἡ γλῶσσα τοῦ Γένελ δὲν ἀντήλλαξε τὸν ἐλάχιστον ἀστεϊσμόν· καίτοι ἡ μνηστή του δὲν ἠξιοῦτο τὸ ἥμισυ τῶν ἀπονεμομένων αὐτῇ ἐπαίνων, ἀλλ' ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ μνηστῆρός της, αὕτη ἀπελάμβανεν ἔτι μεγαλειτέρους· καὶ ὅτι αἱ ἐκ τοῦ πάθους τούτου προερχόμεναι ἐκφράσεις ἀπηγγέλλοντο εἰλικρινῶς, τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἀναιρέσῃ τις καὶ ἀποκαλέσῃ ψεῦδος. Ἀλλ' ἡ εὐδαιμονία του δὲν ἐβράδυνε νὰ λήξῃ.

— Ἐὰν ἤξευρον, τὸν διέκοψεν αὕτη εἰς μίαν τῶν ἐγκαρδίων ἐκείνων διαδηλώσεων, ὅτι πραγματικῶς ἐγὼ εἶμαι ἡ πρώτη ἧς ἠράσθης, τὸ ὁποῖον χιλιάκις μοὶ ὡμολόγησες. Εἰπὲ τὴν ἀλήθειαν! Εἶχές ποτε ἐρωτικὰς σχέσεις μὲ καμμίαν ἄλλην πρὶν γνωρισθῶσμεν;

Οὗτος ᾐσθάνθη ἑαυτόν ὡς ὑπὸ σφοδροῦ παροξυσμοῦ καταβληθέντα, ὅστις καὶ αὐθωρεὶ περιέφλεξε τὸ σῶμά του, μεθ' ὑπερβολικῆς δὲ ἀβρότητος προσεπάθει νὰ ὑπεκφύγῃ τὴν ἀπάντησιν, ἀλλ' εἰς μάτην· αὕτη ἐπέμενεν.

— Ἐν τούτοις πρέπει νὰ ἀπαντήσῃς εἰς τὴν ἐρώτησίν μου! Ποία ἦτο ἡ πρώτη, ἧς ἠράσθης;

Ἡ ὄψις αὐτοῦ ποτὲ μὲν ἐγίνετο ἐρυθρά, πότε δὲ ὠχρά, ἀλλ' εἰς οὐδὲν εὐάρεστον ἀποτέλεσμα κατέληξεν.

— Ἡ πρώτη καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι . . . μάλιστα δὲν ἀπατῶμαι, προσεῖπεν, — καὶ ἡ ἐλαχίστη ἀποπλάνησις τῆς ἀληθείας δὲν τῷ ἐπετρέπετο τὴν σήμερον — ἦτο ἡ θυγάτηρ λοχαγοῦ τινος, ἡ μικρὰ Μαίρη. Ὅταν ἐπήγαινεν εἰς τὸ σχολεῖον ἐγὼ ἀνέμενον αὐτὴν καθ' ὁδόν, ὅπως συνομιλήσωμεν, ἤ, ἂν δὲν εὕρισκον εἰς τοῦτο εὐκαιρίαν, τῇ ἐπέδιδον κανὲν γραμματάκι.

— Ἔτσι λοιπόν; αὐτὴ ἦτο ἡ πρώτη; ζωηρῶς πῶς ἀπετάνθη ἡ ἀῤῥαβωνιστική του. Ἀλλὰ ποία ἦτο ἡ δευτέρα;

— Ἡ δευτέρα, ἡ δευτέρα, ἡ ὄψις του ἐνέφαινεν ἀπερίγραπτον ἀπελπισίαν· μὲ τὴν δευτέραν ἐσχετίσθην εἰς τὸ χοροδιδασκαλεῖον, ἡ καϋμένη ἡ Λίζα, ἦτο ξανθὴ καὶ . . .

— Καὶ ἔπειτα;

— Ἔπειτα; οὗτος ἤρχισεν ἤδη μὲ καθησυχαστικώτερον τρόπον· Μία ὡραία θαλαμηπόλος, τὶ εὔμορφον μειδίαμα! . .

— Ναὶ καὶ ἀκόμη ποία; . . .

— Κατόπιν ἡ κόρη τῆς οἰκοδεσποίνης μου.

— Ἔπειτα . . .

— Ἔπειτα μία πολὺ νόστιμος ἐκ τοῦ θεατρικοῦ θιάσου.

— Καὶ ἀκόμη ποία ἄλλη;

— Ἔπειτα σύ, ψυχούλα μου. Καὶ μετὰ βαθέος ἀναστεναγμοῦ ἔκυψε νὰ ἀσπασθῇ τὴν χεῖρά της.

Αὕτη ἠγέρθη μὲ κατασπινθηροβολοῦντας ὀφθαλμούς.

— Μήπως ἀστειεύεσθε; Σεῖς πραγματικῶς ἠγαπήσατε ὅλας αὐτὰς τὰς νεάνιδας;

— Ναί, ὅλας αὐτὰς ἠγάπησα, ἐπανέλαβεν οὗτος ἀφῃρημένος.

— Καὶ τολμᾶτε νὰ ἐγγίξητε τὴν χεῖρά μου! Ὑπάγετε καὶ μὴ τολμήσετε ἄλλοτε νὰ παῤῥησιασθεῖτε ἐνώπιόν μου!

Οὗτος ἐδίσταζε νὰ ἐξέλθῃ, ἀλλὰ αἱ ἐπιτεταμέναι κινήσεις τῶν χειρῶν της ἦσαν τόσον προστακτικαί, ὥστε ἔκρινε καλὸν νὰ ἀπέλθῃ.

Ὅλως τεθλιμμένος, μετὰ ἡμίσειαν ὥραν, ἐκάθητο εἰς τὸ καφενεῖον κρατῶν ἐφημερίδα, ἣν οὔτε κἂν ἐσκέφθη νὰ ἀναγνώσῃ.

Ἡ κληρονομία, ἡ πίστωσις, ὁ γάμος, — ὅλα δυστυχῶς ἐξέλειψαν! ἀξίζει λοιπὸν τὸν κόπον νὰ ζήσῃ τις πλέον;

— Καλὸν νέον ἔτος, ἀκριβέ μοι φίλε! ἀπηυθύνετο αἴφνης πρὸς αὐτὸν κολακευτικὴ πρόσρησις. Ἐνώπιόν του ἵστατο, χαριέντως μειδιῶν, ὁ κύριος Λών, ὁ γνωστὸς λογοκριτὴς τοῦ θεατρικοῦ θιάσου. — Ἔχω νὰ σᾶς ἀναγγείλω εὐχαρίστους εἰδήσεις, ἐξηκολούθει οὗτος, ἀνέγνωσα τὸ δρᾶμά σας, ὃ μοὶ ἐστάλη πρὸς ἐπίκρισιν. Εἶναι εὐφυῶς γεγραμμένον. Λαμπρὰ συναρμογή, ὑπερβάλλουσα δρᾶσις, ζωηροὶ λόγοι καὶ ἐπιτυχεστάτη ἀνάλυσις· προτίθεμαι νὰ τὸ συστήσω διὰ τὴν προσεχῆ παράστασιν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

Ὁ Γένελ παρετήρει τὸν ἱστάμενον ἔμπροσθέν του, ὡς ὁ καταδικασμένος εἰς θανατικὴν ποινὴν παρατηρεῖ τὸν ἀγγελιοφόρον ὅστις πρόκειται νὰ τῷ γνωστοποιήσῃ τὴν χάριν. Ἂν ἠδύνατό τις ἐν τῇ κρισίμῳ ἐκείνῃ στιγμῇ, νὰ σώσῃ αὐτόν, οὗτος κυρίως ἦτο ὁ Λών. Ἐὰν τὸ δρᾶμά του παρασταθῇ καὶ ἐπιδοκιμασθῇ, — ὑπάρχει ἀκόμη ἐλπίς. Καθ' ὅτι τὸν στέφανον δόξης ἀποκτήσαντα, βεβαίως καὶ ἡ ἀρραβωνιστική του δὲν θὰ ἀπαξιώσῃ, τὰ οἰκονομικά του πάραυτα θὰ βελτιωθῶσι καὶ θὰ ἦναι εἰς κατάστασιν νὰ ἀποδείξῃ τῷ θείῳ, ὅτι δὲν ἔχει ἀνάγκη ν' ἀναμένῃ τὸν θάνατόν του.

— Νομίζω μάλιστα ὅτι κατὰ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν ἔναρξιν τῶν προγυμνάσεων, ὅπως κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος παρασταθῇ. Ἐν τούτοις, ἤθελον νὰ σᾶς ἐρωτήσω, ἂν ἐλάβετε τὰ ποιήματά μου! Δὲν εἰξεύρω ὅμως ἂν εἴχετε καὶ καιρὸν νὰ τὰ ἐπιθεωρήσητε;

— Ναί, ναί, καὶ μετὰ δυσκολίας προέβαινεν εἰς τὸ ζητούμενον, σκεπτόμενος, ὅτι ἐκ νέου ἐγγίζει ἡ κρίσμος στιγμή· μὲ συγχωρεῖτε, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ μείνω περιπλέον. Ἔχω κατεπείγουσαν ὑπόθεσιν νὰ ὑπάγω εἰς . . .

— Λάβετε τὴν καλοσύνην περιμείνατε ἀκόμη στιγμάς τινας. Καὶ ὁ λογοκριτὴς ἐμπόδισε τὸν Γένελ κρατήσας αὐτὸν διὰ τῆς χειρός. — Εἰπέτε μοι σᾶς παρακαλῶ τὴν ἰδέαν σας, ἀλλὰ τὴν καθαρὰν ἀλήθειαν, καὶ ἐστὲ βέβαιος ὅτι δὲν θὰ μοὶ κακοφανῆ. Πῶς εὑρίσκετε τὰ ποιήματά μου;

Ὁ Γένελ δὲν ἦτο εἰς κατάστασιν νὰ ἀντιστῇ τῷ πεπρωμένῳ.

— Νομίζω, προσέθεσεν, ὅτι ἡ ποίησίς σας εἶναι μία ἐκ τῶν ἀνεπιτυχεστάτων, ἃς ἔτυχόν ποτε ν' ἀναγνώσω. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ εἶναι ἄξιον ἀπορίας, ἄνθρωπος μὲ τοιαύτας γνώσεις, ὡς ὑμεῖς, νὰ χρονοτριβῇ καταγινόμενος εἰς τοιαῦτα μηδαμινὰ πράγματα, — ἐκτὸς τούτου, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ᾖναί τις τόσον καυχηματίας ὥστε νὰ μὴ ἀναγνωρίζῃ, ὅτι τοιαῦτα ἔργα εἰσὶν ἀνάξια πάσης ἐπικρίσεως. Λάθη εἰς τὸν ῥυθμόν, λάθη εἰς τὸ μέτρον . . .

— Ἀρκεῖ ἀκριβέ μου φίλε, εἶναι περιττὸν νὰ ἐξακολουθήσητε. Ἡ ἐπίκρισίς σας, καθὼς βλέπω, εἶναι αὐστηρά, ἴσως καὶ καθ' ὑπερβολὴν αὐστηρά, ἀλλ' ἐγὼ ποσῶς δὲν ἀγανακτῶ ἀπέναντι τῆς ἀληθείας· καὶ σᾶς εὐχαριστῶ. Ἀλλὰ δὲν σᾶς ἐτελείωσα, ναὶ ἤθελον νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι ἐν καιρῷ τοῦ χειμῶνος δυσκόλως θὰ δυνηθῶμεν νὰ θέσωμεν εἰς μελέτην τὸ δρᾶμά σας, τοσούτῳ μᾶλλον, καθότι θεωρεῖται πολὺ σπουδαῖον, καὶ ὁ κόσμος τὴν σήμερον εὐχαριστεῖται νὰ θεᾶται εὐθύμους παραστάσεις. Ἴσως, θελήσετε νὰ μεταποιήσητε αὐτό, καὶ τότε ἴσως, μετὰ ἕνα, δύο ἔτη παρασταθῇ ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Μετὰ τὰς λέξεις ταύτας ὁ λογοκριτὴς ἀπῆλθεν.

— Καὶ αὐτὸ ἀκόμη ἔλειπεν, ἐψιθύρισεν ὁ Γένελ, παρακολουθῶν διὰ τοῦ βλέμματος τὸν ἀπερχόμενον φίλον του, μετ' οὐ πολὺ ὅμως τεθορυβημένος ἐξῆλθε τοῦ καφενείου καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν κατοικίαν του. Εἰσελθὼν εἰς τὸν σκο-

ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

Ο ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ

(ἐν νεανικῇ ἡλικίᾳ).

ΕΚΤΑΚΤΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ. ΑΡ. 74.

Τύποις· Γ. ΑΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λευφίᾳ

τεινόν, ψυχρὸν καὶ ἀδιακόσμητον κοιτῶνά του, χωρὶς νὰ ἐκδυθῇ, μετὰ τοσαύτης ὁρμῆς ἐρρίφθη ἐπὶ τῆς κλίνης, ὥστε αὕτη σύσσωμος ἐσείσθη.

Αὐτὸς παραχρῆμα ἠγέρθη. Τί εἶναι σὺτό; Διά τινος θυρίδος τοῦ παραθύρου εἰσέδυεν ἡ ῥοδοδάκτυλος αὐγή, πλησίον δὲ τῆς κλίνης του, ἵστατο ἡ παλαιὰ αὐτοῦ μαχαίρισσα· τὸ ῥυτιδωμένον αὐτῆς πρόσωπον ἐφώτιζεν ἡλιακὴ ἐκτὶς καὶ προσαγορεύουσα τῷ προσέφερεν συγχρόνως τὸν καφέν.

— Καλή σας πρωτοχρονιά, ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ πᾶνε αἱ δουλειαί σας καλὰ καὶ εὐτυχισμένα, γιὰ νὰ ζήσω καὶ ἐγὼ ἡ κακομοίρα μαζύ σας!

Ὁ Γένελ ὅλως τεθορυβημένος ἐστάθη εἰς τοὺς πόδας. — Τί λέγεις; Μήπως σήμερον εἶναι πρώτη τοῦ ἔτους;

— Μάλιστα, καὶ δὲν τὸ ἤξερες; Καλὰ ἐκοιμηθήκετε ἀπόψε;

Ὁ Γένελ ἐπλησίασε πρὸς τὸ παράθυρον. Ἡ ὁδὸς ἔβριθεν ἑορτασίμως ἐνδεδυμένων ἀνθρώπων, ἀντήχει πανδήμως ἡ κωδωνοκρουσία, ἀπέναντι, ὑπὸ τὸ προπύλαιον, ἵστατο ὁ οἰκοδεσπότης αὐτοῦ καὶ χαιρέτιζε τὸν ἐχωρίτα. Εἰς ἔτη πολλά! εὐτυχὲς νέον ἔτος!

Καὶ ἔτσι λοιπόν, σήμερον πραγματικῶς εἶναι — Πρωτοχρονιά! Ὁ Γένελ ἔσπευσε πρὸς τὴν γηραιὰν μαγείρισσάν του καὶ ὃ τοῦ θαύματος! — τοῦτο αὕτη διηγεῖτο μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν της — ἐνηγκαλίσθη τρυφερῶς αὐτὴν καὶ γλυκὰ γλυκὰ κατεφίλησε τὰς ῥυτιδωμένας αὐτῆς παρειάς.

— Καὶ τὸ νέον ἔτος! Καὶ ἡ κληρονομιά! καὶ ἡ ἀρραβωνιστική — ὅλα ἔμειναν ἀνέπαφα! Ἐγὼ οὐδένα προσέβαλον! Εἰς τὸ ἑξῆς δὲν θὰ παρεκτρέπωμαι καὶ μὲ τὴν Ἀλήθειαν ὀλίγας σχέσεις θὰ ἔχω, θὰ λαλῶ δὲ ὅ,τι εὑρίσκω εὔλογον. Ὢ, εἶμαι τῇ ἀληθείᾳ ὁ εὐτυχέστερος τῶν θνητῶν! Ναί, καὶ ἀπὸ σήμερον δὲν θὰ σὲ λησμονήσω, μικρόν μου Ψεῦδος!

ΤΕΛΟΣ.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΟΥ ΕΙΣ ΑΝΩ ΑΙΓΥΠΤΟΝ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΕΞ. ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΟΥ ΣΟΥΔΑΝ ΤΖΑΦΕΡΠΑΣΑ ΤΑΞΕΙΔΙΟΥ ΜΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1868.

Ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ.

(Συνέχεια.)

Παντοσ δὲ τῆς πεδιάδος σώζονται δύο ἀγάλματα μονόλιθα, τὰ ὁποῖα ἐξ ἀποστάσεως μιᾶς ὥρας διακρίνονται εἰς μέγα ὕψος· ὑπήγαμεν πλησίον· παρεστάνουν δύο καθημένους ἐπὶ καθίσματος ἔχοντας τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ πλησίον αὐτῶν ἵστανται δύο ἕτεροι εἰς ἑκάστου τὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἄνδρες ἐκ τοῦ ἰδίου λίθου λελαξευμένοι καὶ προσκεκολλημένοι εἰς τοὺς μεγάλους ἀνδριάντας. Καταπλήττει τὸν ἄνθρωπον ἡ θέα τῶν λιθίνων τούτων γιγάντων. Ὑπὸ τὴν σκιὰν δὲ τοῦ ἑνὸς ἐστρώσαμεν τάπητα, ἐφ' οὗ καθίσαντες ἐφάγαμεν σῖτον χλωρὸν ἐν τοῖς στάχεσι πεπωρωμένον.

Ἀλλὰ τὰ ἐκπληκτικώτερα εἶνε κατωτέρω. Περιεπατήσαμεν τὴν κοιλάδα τῆς σειρᾶς τοῦ Λιβυκοῦ ὄρους τῆς παλαιᾶς Νεκροπάλεως ἐπὶ μίαν ὥραν ἐπὶ ὁδοῦ ὁμαλῆς καὶ τεχνητῆς, διότι ἐχρησίμευεν εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν ἐκ τῶν ὀρέων τούτων κοπτομένων λίθων. Τὸ ψῦχος ἦτον ἀρκετόν, ἂν καὶ ὁ ἥλιος λαμπρὸς ἀλλ' ἦτον ἡ 4 π. μ. Τὰ ὄρη ταῦτα κατὰ τὴν πορείαν μας παρίστατον θέσεις τοπογραφικάς, κρημνώδεις καὶ ἀγρίας ὄψεως. Ἀφιππεύσαντες δὲ ἐντὸς τῆς κοιλάδος κατὰ τὰς ὑπωρείας τοῦ ὄρους ὡδηγήθημεν εἰς μίαν θύραν τετράγωνον λελαξευμένην ἐντὸς τοῦ ὄρους, τὸ ὁποῖον φαίνεται μανόλιθον. Ἐκεῖθεν κατέβημεν κλίμακα λιθίνην πολλῶν βαθμίδων καὶ μετὰ ταύτην ἑτέραν ὁμοίαν εἰς βάθος 20 ποδῶν. Τότε μᾶς παρουσιάσθη εἰς θάλαμος πλήρης ἀναγλύφων καὶ ἱερογλύφων κεχρωματισμένων, περὶ αὐτὸν δὲ ἐφάνησαν ἕτερα δωμάτια ἐπίσης πλήρη ἀναγλύφων κεχρωματισμένων. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ διπλῆ σειρὰ κιόνων ὀρθοστατούντων καὶ φαινομένων, ὅτι κρατοῦσι τὸν ὄγκον, πλὴν ἦτο λελαξευμένοι ἐκ τοῦ ἰδίου λίθου. Μετὰ ταῦτα εἰσήλθομεν εἰς ὅμοιον θάλαμον ἐκτεταμένον μὲ κίονας καὶ δωμάτια περὶ αὐτὸν πολλὰ τὸν ἀριθμόν. Ἐκεῖ μᾶς παρουσιάσθη ἄλλη κλῖμαξ λιθίνη ἥτις μᾶς ὡδήγησεν εἰς ἕτερον ὑπόγειον περιέχον θαλάμους καὶ δωμάτια, ὡς τὸ ἀνωτέρω. Καὶ τέλος πάντων μέχρι καὶ παλάτια, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς τῶν θαλάμων καὶ δωματίων καὶ κιόνων εἶνε ἄπειρος. Ἐκεῖ βλέπει τις σαρκοφάγον περιέχοντα τὸν νεκρὸν τοῦ κατασκευάσαντος τὰ ὑπόγεια ταῦτα βασίλεια βασιλέως καὶ οὗ τὸ σῶμα ἐκλάπη πρὸ χρόνων ἀγνώστων. Περὶ δὲ τὸ τεῖχος εἶνε ἀνάγλυφα κεχρωματισμένα φυλάττοντα εἰσέτι ζωηρῶς τοὺς χρωματισμούς των, παριστάνοντα δὲ τὰς διαφόρους θεότητας, τὴν δυναστείαν τοῦ Φαραὼ τοῦ οἰκοδομήσαντος ταῦτα μετὰ τῆς οἰκογενείας του, τοὺς διαφόρους πολέμους, οὓς ἔκαμεν, τὴν γέννησιν αὐτοῦ καὶ ὅλης τῆς οἰκογενείας του, τὰ ἔργα καὶ παιγνίδια τῶν τέκνων του, τὰ πλοιάρια των καθὼς καὶ πᾶν χειροτέχνημα, μηχανὴν καὶ τέχνην τοῦ αἰγυπτιακοῦ λαοῦ, ἐξ ὧν ῥόδωθησαν βεβαίως οἱ Ἕλληνες καὶ κατόπιν οἱ Εὐρωπαῖοι πολλὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας.

Εἰς τρία τοιαῦτα ὑπόγεια βασίλεια εἰσήλθομεν καὶ περιηγήθημεν, οὐχὶ ὅμως ὅλα τὰ μέρη των, διότι διὰ νὰ περιέλθῃ τις ὅλας τὰς κρύπτας των, πρέπει νὰ καταγίνηται μίαν ἡμέραν ὁλόκληρον εἰς ἕκαστον. Πρὸς δὲ λέγεται ὅτι ὑπάρχουν ἐντὸς αὐτῶν καὶ ἕτερα βασίλεια, τὰ ὁποῖα εἶνε μυστηριώδη καὶ κρύπτονται εἰς τοὺς βυθοὺς τῆς γῆς. Ὅπου ἐντὸς αὐτῶν κάμῃ τις ἀνασκαφὰς εὑρίσκει καὶ ὁδὰς καὶ δωμάτια πρὸς δὲ σώματα ἐντὸς σαρκοφάγων κλπ. Οἱ μέχρι σήμερον ἐρευθέντες ὑπόγειοι τάφοι ἀριθμοῦνται περὶ τοὺς 32 ὁηλ. τὰ ὑπόγεια βασίλεια τῶν μεγαλεπηβόλων ἐκείνων βασιλέων τῆς Αἰγύπτου, ὧν τὰ ἔργα διαμεναῦσιν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Εἷς ἄραψ συγγραφεὺς λέγει, ὅτι "τὰ μνημεῖα ἐφοβήθησαν τὸν χρόνον, ἀλλὰ καὶ ὁ χρόνος ἐφοβήθη τὰ μνημεῖα τῆς Αἰγύπτου". Σειρὰ ὀρέων εἶνε πλήρης τάφων, ὅπου γίνονται ἀνασκαφαὶ μερικαὶ καὶ οἱ κάτοικοι φελλάχοι ἔχουν πλήρεις τὰς αἰθίας των ἀπὸ μουμίας καὶ λοιπὰς ἀρχαιότητας. Ἅμα δὲ ἴδοῦν ξένον περιηγητὴν φορτώνονται κεφαλάς, πόδας, χεῖρας καὶ ἕτερα τεμάχια ἀνθρωπίνων σωμάτων καθὼς καὶ διάφορα νομίσματα καὶ μικρὰ εἴδωλα, τὰ ὁποῖα πωλοῦν καὶ πάντοτε ζητοῦν λίρας διὰ κάθε τεμάχιον καὶ ἐπὶ τέλους τὰ πωλοῦν εἰς μικρὰς τιμάς. Ἐπλησίαζε λοιπὸν ἡ μεσημβρία, ὅτε πλέον εἴχομεν ἀποκάμει ἀναβαίνοντες καὶ καταβαίνοντες κλίμακας καὶ περιαρχόμενοι τὰς καταχθονίους κατοικίας τῶν μυστηριωδῶν ἐκείνων ἀνδρῶν, αἱ ὁποῖαι πολλάκις ἐχρησίμευσαν καὶ ὡς καταφύγια κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς διαφόρους ἁγίους καὶ ὁσίους ἄνδρας.

Ἡ Πασᾶς διέταξε ν' ἀναχωρήσωμεν· ἱππεύσαντες κατέβημεν τὸ πρῶτον ὄρος καὶ εἰς τὴν ἀκτὴν ὑψικόμου καὶ ἀποτόμου βράχου ἐκαθίσαμεν ἐπὶ τάπητος, ὅπου λιτὸν γεῦμα ἑτοιμάσθη ἐξ ᾠῶν, τυροῦ, ἐλαιῶν, κτλ.

Ἀξιοσημείωτος ἡ ἡμέρα αὕτη τῶν Βαΐων, ὡς· καὶ ἡ ὥρα τοῦ γεύματος· διὸ καὶ λαβὼν μικρὸν λίθον ἔγραψα διὰ μολυβδοκανδάλου τὸ ἀξιομνημόνευτον ἐκεῖνο γεῦμα, γινόμενον ὑπὸ τὴν ὄψιν τῶν ἡμιθέων τῆς ἀνθρωπότητος, τῶν κραταιῶν ἐκείνων βασιλέων τῆς Αἰγύπτου, οἵτινες βεβαίως θλέμμα ἀγανακτήσεως ἔρριψαν ἐφ' ἡμᾶς διὰ τὴν καταπάτησιν τῶν ἱερῶν των. Τὸ κατ' ἐμὲ ὅμως ἠτένισα μετὰ σεβασμοῦ εἰς τὸ παρελθὸν μεγαλεῖον τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ἔρριψα πικρὸν δάκρυ ἐπὶ τοὺς τάφους τῶν ἡρώων ἐκείνων, θρηνήσας τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ἀγανακτήσας κατὰ τοῦ χρόνου, τοῦ τὰ πάντα δαμάζοντος. Ἐκεῖθεν δ' ἐπιστρέψαντες ἤλθομεν εἰς ἄλλην περιοχὴν κτιρίων ἀρχαίων, τῶν πλείστων κατηβαρισμένον, πλὴν ἐπίσης ἀξιομνημονεύτων ὡς τὰ πρῶτα, καὶ ἐκεῖθεν διηυθύνημεν εἰς τὴν προμνημονευθεῖσαν πεδιάδα, ὅπου ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν προαναφερομένων πελωρίων εἰδώλων ἐφάγομεν σῖτον χλωρὸν πεπωρωμένον. Ὁ καύσων κατήντα ὑπερβολικός.

Φθάσαντες εἰς τὴν ὄχθην ἐπεβιβάσθημεν εἰς λέμβους καὶ ἤλθομεν εἰς τὴν ἀπέναντι ἀνατολικὴν ὄχθην, εἰς Λουξὸρ ὅπου τὸ ἀτμόπλοιον ἠγκυροβόλει. Δὲν δύναμαι εἰμὴ μετ' ἐνθουσιασμοῦ ν' ἀναφέρω τὸ εἰς τὴν ἄνω Αἴγυπτον ταξείδιόν μου, ὁμολογῶν χάριτας εἰς τὸν ἐξοχώτατον Τζαφὲρ πασᾶν, τοῦ ὁποίου ἡ ἐλευθεριότης καὶ ἡ εὐγένεια εἶνε ἀπαράμιλλος.

Τὸ ἑσπέρας συνεδεπνήσαμεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἔχοντες συνδαιτυμόνα καὶ τὸν ἀναφερόμενον γενικὸν πρόξενον Μουσταφᾶ, ὁμιλοῦντα τὴν γαλλικήν, ἀγγλικήν, ἰταλικὴν καὶ ἀραβικὴν ὡς καὶ τὴν τουρκικὴν ὀλίγον. Ἦτο ογδόν πλέον ἢ πεντηκοντούτης, τὴν γενειάδα μικράν, ογδὸν λευκήν, τὴν δὲ μύτην εἰς τὰ ἔμπροσθεν ὀλίγον βεβλαμμένην ὡς ψαλιδισμένην, καὶ χαλὸς τὸν ἕνα πόδα συγχρόνως. Ἦτον ὅμως πολύγλωσσος καὶ πνευματώδης καὶ χρησιμεύων πάντοτε πρὸ 30 ἐτῶν ὡς ὁδηγὸς καὶ διερμηνεὺς τῶν κατὰ καιροὺς διαβαινόντων ἐκεῖθεν περιηγητῶν Ἄγγλων· τὸν ἐμισθοδότει δὲ ἡ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις συστάσει τῶν περιηγητῶν καὶ ἔχει καὶ τὸν τίτλον ὑποπροξένου μὲ 100 λίρας κατ' ἔτος. Τὸ παράδειγμα τῶν Ἄγγλων ἐμιμήθη ἡ γαλλικὴ καὶ ἀμερικανικὴ κυβέρνησις, ἄνευ ὅμως μισθοῦ.

Μετὰ τὸ δεῖπνον ἐξήλθομεν μετὰ τοῦ Κ. Σπύρα καὶ τινος ἑτέρου θασίου νέου ὁμιλοῦντος τὴν Ἀραβικὴν διὰ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ μᾶλλον πρὸς περιέργειαν νὰ ἴδωμεν τὴν κοπτικὴν ἐκκλησίαν, διότι ἑλληνικὴ δὲν ὑπάρχει. Εἰσήλθομεν ἐντὸς πλινθίνου οἰκοδομήματος, ἔχοντος σχῆμα τρισυποστάτου ἐκκλησίας, διάφορα δὲ διαμαιράσματα ἐκ κιγκλίδων ξυλίνων καὶ τὸ ἱερὸν μὲ μίαν θύραν διὰ τάπητος καλυπτομένην. Τρεῖς εἰκόνες ἦσαν ἐπὶ τοῦ χωρίσματος τοῦ ἁγίου θήματος. Ἐκεῖ ἔβλεπέ τις τάπητας πενιχροὺς κατὰ γῆς, ἐκεῖ ἡμίγυμνά τινα ὄντα ἐξηπλωμένα, ἄλλα δὲ κύπτοντα ἐπὶ τῶν γονάτων καὶ τέλος πάντων ἡ ἄποψις αὕτη μοὶ ἔκαμε κακὴν ἐντύπωσιν. Ἡ ἀκολουθία τῆς ἀγρυπνίας δὲν εἶχεν ἀρχίσει· ἅμα μᾶς εἶδον μᾶς περιετριγύρισαν καὶ ἐπροβιμοποιήθησαν νὰ μᾶς δείξουν τὰ διάφορα μέρη τῆς ἐκκλησίας. Τότε παρουσιάσθη εἷς μᾶλλον λευκὸς καὶ οὐχὶ ἀηδεῖς ἔχων τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου, μὲ σαρίκιον μαῦρον, ὀγκώδες, μὲ ἓν ἁπλοῦν ὑπόρρασον· οὗτος νομίσας ἡμᾶς ἄγγλους ἤρχισε νὰ μᾶς ὁμιλῇ ἀγγλιστὶ εὐχερῶς. Ἠρώτησα, ποῖος εἶνε; καί μοι εἶπον· ὁ πρωτοσύγγελος· Τότε ἔρριψα τὸ

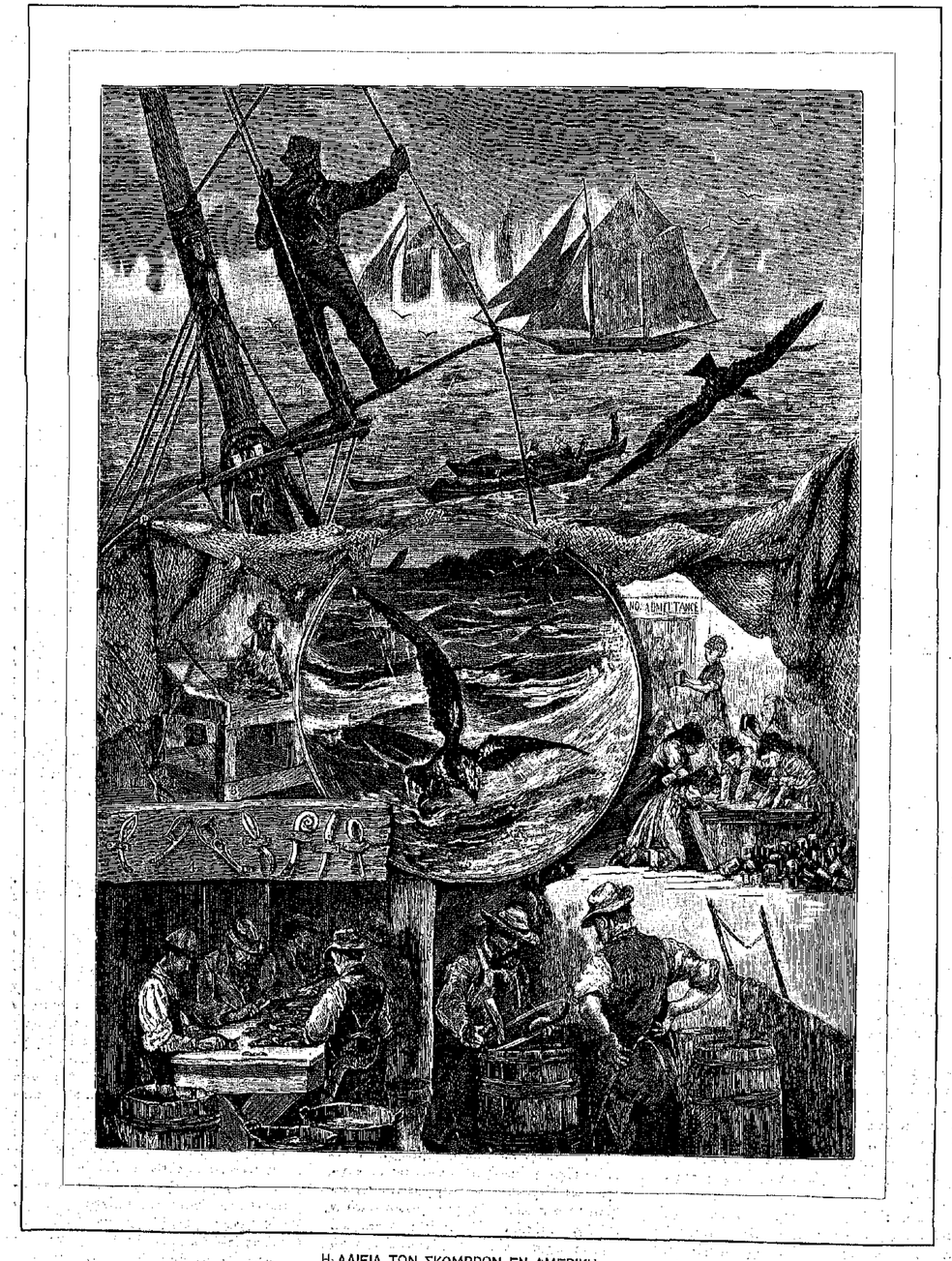

Η ΑΛΙΕΙΑ ΤΩΝ ΣΚΟΜΒΡΩΝ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗι.

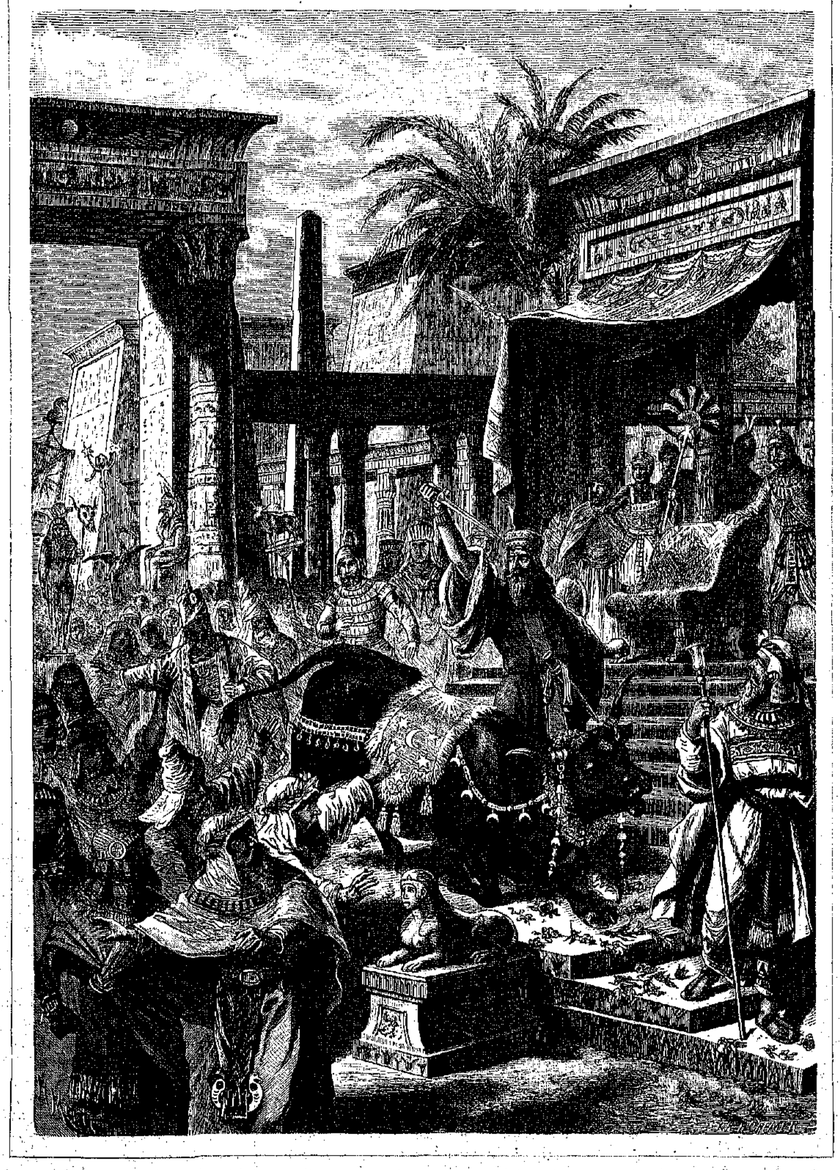

Ο ΚΑΜΒΥΣΗΣ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩι.

βλέμμα μου ἄνωθεν ἕως κάτω καὶ μὲ ἀπορίαν μου παρετήρησα, ὅτι ὁ ἅγιος οὗτος πρωτοσύγγελος ἦτον ἀνυπόδητος. Ἤρχισα λοιπὸν νὰ τὸν ἐρωτῶ περὶ διαφόρων πραγμάτων καὶ ἅμα ἤκουσεν, ὅτι εἴμεθα Γραικοί, ηὐχαριστήθη μεγάλως, καὶ τὸν εἴπομεν διὰ τί δὲν ἑνοῦνται μεθ' ἡμῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν διαφέρομεν ἀπὸ αὐτοὺς ὡς πρὸς τὴν θρησκείαν. Οὗτος μᾶς ἀπήντησεν, ὅτι μὲ μεγάλην μας εὐχαρίστησιν ἠθέλομεν δεχθῇ ἱερεῖς γραικοὺς εἰς τὰς ἐκκλησίας μας, ἀρκεῖ νὰ γνωρίζουν μόνον τὴν ἀραβικὴν καὶ ὅτι καὶ ἄλλοτε ἐζητήσαμεν τὴν ἕνωσιν, ἀλλ' ὅτι οἱ Γραικοὶ δὲν συγκατετέθησαν. Σημειώσατε ὅμως ὅτι ἦτο σκότος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, διότι ἀμυδρὸν φῶς κηρίου ἐφώτιζε τὸν ναόν. Τότε ὁ πρωτοσύγγελος ἔλαβεν ἓν μικρὸν κηρίον εἰς τὰς χεῖρας καὶ τὸ ἤναψε, κρατῶν τοῦτο ἀνημμένον· μοὶ προσέφερε μίαν καθέκλαν διὰ νὰ καθίσω, οὗτος δὲ ἐκάθησε σταυροπόδι κατὰ γῆς· ἀλλ' ὁ ἡμίγυμνος ἐκεῖνος ὄχλος συσπειρωθεὶς πέριξ ἡμῶν μᾶς κατεστενοχώρησε καὶ ἀτυχῶς σβύνεται καὶ τὸ εἰς χεῖρας τοῦ ἱερέως κηρίον. Φαντασθῆτε λοιπὸν ὅτι ἐμείναμεν ἐν τῷ σκότει καὶ ἐλησμονήσαμεν, ὅτι εὑρισκόμεθα ἐντὸς ναοῦ τοῦ Ὑψίστου. Παρεμέρισε λοιπὸν τὸν ὄχλον μετ' ὀργῆς ὁ ἀνυπόδητος ἐκεῖνος ἅγιος πρωτοσύγγελος καὶ ἤναψε πάλιν τὸ κηρίον. Ἐζήτησα νὰ ἴδω κανὲν βιβλίον ἐκκλησιαστικόν. Τότε μοι ἔφεραν τὸ κατ' αὐτοὺς εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο τυπωμένον καὶ εἶχε τὰ γράμματα ἑλληνικά. Τὰ γράμματα ταῦτα ὡμοίαζον τὰ παλαιὰ χειρόγραφα τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας μας. Δύναταί τις ἑπομένως ν' ἀναγνώσῃ τὰς λέξεις ὡς ἑλληνικάς, ἂν ὄχι εὐχερῶς, ἐκεῖνοι ὅμως τὰ ἀναγινώσκουν εἰς τὴν φωνὴν τῆς γλώσσης των.

Φαίνεται, ὅτι οἱ Κόπται ὡς ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων διετήρουν τὴν ἱερογλυφικὴν γραφήν των μέχρι τοῦ Χριστιανισμοῦ. Κατὰ τὴν τρίτην δὲ ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. παρεδέχθησαν γραφὴν ἐκ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων μετασχηματισθεῖσαν. Παρεκάλεσα ἐκ τοῦ βιβλίου ἐκείνου καὶ μοι ἔγραψεν ὀλίγας λέξεις ὡς καὶ τὸ ὄνομά του ὁ Πρωτοσύγγελος, τὸν ὁποῖον ἠρώτησα ἂν ὑπάρχουν ἔντυπα τὰ βιβλία ἐκεῖνα. Οὗτος δὲ μοὶ εἶπεν, ὅτι ὅλα εἶνε χειρόγραφα καὶ τὰ βιβλία μας χειρογράφως διατηροῦνται. Τὰ γράμματα ταῦτα ὁμοιάζουν τὰ παλαιὰ ἑλληνικὰ κεφαλαιώδη γεγλυμμένα ἐπὶ τῶν πετρῶν, ἐξ ὧν πολλὰ δὲν ἀναγινώσκονται καθ' ἡμᾶς.

Ἄνωθεν τῆς θύρας τοῦ ἱεροῦ ἀναγινώσκεται ἐπιγραφὴ ἑλληνικὴ "Ἅγιον πνεῦμα" καί τινα ἄλλα τὰ ὁποῖα δὲν διακρίνονται, καὶ ἡ τοιαύτη ἐπιγραφὴ εἶνε καὶ εἰς ἀραβικὴν καὶ εἰς ἀγγλικὴν γλῶσσαν. Ἐν τούτοις θελήσαντες ν' ἀναχωρήσωμεν μᾶς ἐβίασεν ὁ πρωτοσύγγελος νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸν ἀρχιερέα. Ἐξελθόντες τῆς θύρας τῆς ἐκκλησίας ἐντὸς τῆς ἰδίας αὐλῆς ὡδηγήθημεν εἰς οἰκίαν πλίνθινον, ἀνέβημεν κλίμακα λιθίνην, ἥτις μᾶς ἔφερεν εἰς ὕπαιθρον στέγην ἐκ πλακῶν. Ἐκεῖθεν ὡδηγήθημεν εἰς εὐτελῆ θάλαμον. Ἅμα εἰσήλθομεν ἔμπροσθεν τῆς θύρας ἐπί τινος ξυλίνου ἀνακλίντρου ἐστρωμένου διὰ ταπήτων ἐκάθητο ἡ Πανιερότης του κλίνων πρὸς τὸ προσκεφάλαιον τὴν ἀριστερὰν πλευράν. Ἅμα εἰσήλθομεν τῷ ἠσπάθημεν τὴν χεῖρα καὶ ἔπειτα μᾶς προσεφέρθησαν καθίσματα καὶ ἐκαθίσαμεν περὶ τὸ ἀνάκλιντρον. Ἁπλοῦν φανάριον ἐξ ἑνὸς κηρίου ἐφώτιζε τὸ δωμάτιον, τὸ ὁποῖον οὐδὲν ἕτερον ἔπιπλον, μὰ τὴν ἀλήθειαν, περιεῖχεν, ἂν καὶ δὲν εἶχεν ἀρκετὸν φῶς ὥστε νὰ παρατηρήσω καλῶς κατὰ τὴν συνήθειάν μου. Χάρις ὅμως καὶ εἰς τὸ λαμπρὸν φῶς τῆς Σελήνης, ὅπερ ἀκωλύτως εἰσεχώρει ἐκ τῆς στέγης οὔσης κεκαλυμμένης ἀραιῶς ἐκ φύλλων ζαχαροκαλάμου ἐβλεπόμεθα ἀρκούντως. Τοῦτο δὲν εἶνε ὑπερβολή μου, διότι ἐδῶ ὀλίγον φροντίζουν διὰ στέγην ὅπου ἡ βροχὴ σχεδὸν οὐδέποτε ἐπισκέπτεται τὴν ἄνω Αἴγυπτον. Τοὐλάχιστον ὅσους ἠρώτησα, δὲν ἐνθυμοῦνται βροχήν. Ὑπὸ τὴν φυλλοσκεπῆ ἐκείνην πενιχρὰν οἰκίαν διῃτᾶτο ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῷ ὄντι διάδοχος τοῦ ἀνεστίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τέλος πάντων τῷ ἐξεφράσαμεν τὴν εὐχαρίστησίν μας διὰ τὴν γνωριμίαν του καὶ συγχρόνως ὡς ἀδελφοὶ θρησκευτικοὶ ηὐχήθημεν καὶ τὴν ἕνωσιν τῶν ἐκκλησιῶν μας. Ἐπὶ μίαν ὥραν συνωμιλοῦμεν μετὰ τοῦ Ἱεράρχου τούτου ὅστις ἦτον ἄνθρωπος μὲ περιωρισμένας γνώσεις· ἐπιθυμῶν ὅμως τὴν ἕνωσιν μετὰ τῆς ἑλληνικῆς (Γιουνὰν κατ' αὐτόν) ἐκκλησίας καὶ οὐχὶ μετὰ τῆς ῥωμαϊκῆς. Αὐτόχρημα δὲ τοὺς Ἕλληνας ὠνόμαζε Ἰουνὰν καὶ οὐχὶ ῥωμαίους (ὀρούμ), ῥωμαίους ἐννοῶν τοὺς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πάπα. Καὶ ἐννοῶν, ὅτι οἱ καθ' αὐτὸ ὀρθόδοξοι Ἕλληνες εἶνε οἱ ἐλεύθεροι, διὰ τοὺς ὁποίους εἶχεν, ὡς ἐφαίνετο, καλὴν ἰδέαν. Ἀμυδρὰν ἰδέαν εἶχε περὶ Κρήτης, ἐγνώριζεν ὅμως τὴν σκηνὴν τοῦ ἱεροῦ Ἀρκαδίου καὶ ἐθαύμαζε τὴν αὐταπάρνησιν τοῦ Ἡγουμένου τοῦ θέσαντος τὸ πῦρ τῆς καταστροφῆς.

Τέλος δὲ τοῦ ἐζητήσαμεν τὴν ἄδειαν τῆς ἀναχωρήσεώς μας· οὗτος δὲ μᾶς παρεκάλει νὰ καθίσωμεν νὰ κοιμηθῶμεν ἐκεῖ. Ἐπειδὴ ἐπεμέναμεν διέταξε νὰ μᾶς συνοδεύσῃ φανάριον καὶ παρακαλῶν ἡμᾶς, ὅταν ἐπιστρέψωμεν νὰ μᾶς ξενίσῃ καὶ καταλύσωμεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ὁ ἀναφερόμενος πρωτοσύγγελος μᾶς ἔκαμεν ἐγκάρδιον ὑποδοχήν.

Τὴν τετάρτην ὥραν τῆς νυκτὸς εἰσήλθομεν εἰς τὸ ἀτμόπλοιον. Κατακλιθεὶς δὲ δὲν ἠδυνήθην νὰ ἡσυχάσω ἀναλογιζόμενος τὴν ὀλιγωρίαν τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησίας, ἥτις ὀλίγον ἂν ἐφρόντιζε καὶ ἐπεμελεῖτο, οὐ μόνον τοὺς Κόπτας ἤθελεν ἔχει ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν της, ἀλλὰ καὶ τοὺς Ἀβυσσινούς. Ἀμφότερα τὰ ἔθνη αὐθορμήτως ἐζήτησαν κατὰ καιροὺς τὴν μετὰ τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησίας ἕνωσίν των, ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἀείποτε σπαραττούσης τὴν ἐν λόγῳ ἐκκλησίαν διχονοίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφυομένων σκανδάλων διὰ τὴν ἀνικανότητα τοῦ κλήρου, δὲν κατωρθώθη τὸ πρᾶγμα μέχρι τοῦδε, ἐν ᾧ οἱ Εὐρωπαῖοι πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου ἑκατομμύρια λιρῶν καὶ χιλιάδας ἀνδρῶν θυσιάζουσιν. Εἴθε σωφρονισθῶμεν, ὦ Ἕλληνες!

(Ἕπεται συνέχεια.)

Η ΑΛΙΕΙΑ ΤΩΝ ΣΚΟΜΒΡΩΝ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 24.)

Εἰς τὸ γένος τῶν σκόμβρων ἀνήκουσιν ἰχθῦς μεγάλοι, ὡς ὁ τόνος, ὧν ἡ ἁλιεία πρὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἐπικερδὴς κατέστη ἐπιχείρησις. Ἰδίως ὅμως οἱ κοινοὶ σκόμβροι διὰ πολλὰς χώρας εἶναι προϊὸν πολύτιμον δυνάμενον νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν ἁλιείαν τῶν ῥεγκῶν ἢ μαινίδων. Ὁ κοινὸς σκόμβρος ἔχει μῆκος 30 μέχρι 50 ἑκατοστομέτρων, ἔχει τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος βαθὺ κυανοῦν, τὸ δὲ κάτω ἀργυρόλευκον· εὑρίσκεται ἐν μεγάλαις ἀγέλαις καὶ κατ' ἔτος ἐν ὡρισμένῃ ἐποχῇ μεταβαίνει ἀπὸ τῆς ἀνοικτῆς θαλάσσης πρὸς τὴν παραλίαν, ἵνα ἀποθέσῃ τὰ ᾠά, ὡς τοῦτο ποιοῦσι καὶ ἄλλα εἴδη ἰχθύων. Ἡ ἐμφάνισις τῶν σκόμβρων παρὰ τὰς ἀκτὰς μεγάλην προξενεῖ κίνησιν εἰς τὰ ὑπὸ ἁλιέων κατοικούμενα χωρία, καὶ ἑκατοντάδες λέμβων ἐκπλέουσιν ὅπως ἐνεργήσωσι τὴν ἁλιείαν. Μόνον ἐν Νορβηγίᾳ ἐκστρατεύουσι κατ' ἔτος περὶ τὰς τέσσαρας χιλιάδας ἁλιέων καὶ ἁλιεύουσι κατὰ μέσον ὅρον μέχρι 35 ἑκατομμυρίων σκόμβρων ἐτησίως, ἀξίας πέντε ὅλων ἑκατομμυρίων φράγκων. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀγγλικάς, γαλλικὰς καὶ γερμανικὰς ἀκτὰς ἡ ἁλιεία τῶν σκόμβρων δραστηρίως ἐνεργεῖται, ἐσχάτως δὲ καὶ εἰς τὴν βόρειον Ἀμερικὴν λίαν ἐπιτυχῶς ἀνεπτύχθη. Ἡ εἰκὼν ἡμῶν παριστᾷ τὴν ἁλιείαν τῶν σκόμβρων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μαίνῃ τῆς Ἀμερικῆς, ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Βοόθ, τῷ κέντρῳ τοῦ κλάδου τούτου τῆς βιομηχανίας.

Ἅμα προσεγγίσῃ ὁ καιρός, καθ' ὃν τὰ στίφη τῶν σκόμβρων ἐμφανίζονται, ἑτοιμάζεται ὁ στόλος τῶν ἁλιευτικῶν πλοίων. Εἷς τῶν ναυτῶν ἵσταται καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ, διότι ἡ μέλαινα ταινία, ἡ ἀγγέλλουσα τὴν ἔλευσιν τῶν ἰχθύων, μακρόθεν ἤδη φαίνεται (ὅρα εἰκ. 1). Ἅμα δὲ ὁ πρόσκοπος οὗτος ναύτης ἀναγγείλῃ ὅτι φαίνεται τὸ στράτευμα τῶν σκόμβρων, τότε ἀμέσως ὅλοι οἱ ἐν τῷ πλοίῳ ναῦται, ἐκτὸς μόνον τοῦ μαγείρου, 15 ἄνδρες συνήθως, ἐπιβαίνουσι τῶν μικροτέρων λέμβων ὅπως ῥίψωσι τὰ δίκτυα (εἰκ. 2). Πρὸς τοὺς ἁλιεῖς συναγωνίζονται πολλάκις καὶ θαλάσσιοι ἀετοὶ καὶ ἄλλα ἁρπακτικὰ ὄρνεα, τὰ ὁποῖα παρακολουθοῦσιν ἀδηφάγως τὰ πλησιάζοντα στίφη καὶ σπανίως ἐπιπίπτουσι κατ' αὐτῶν χωρὶς ν' ἀνασύρωσιν εὐπρόσδεκτον λείαν (εἰκ. 5). Ἀφ' οὗ αἱ σκόμβρων πεπληρωμέναι λέμβοι ἀφιχθῶσι παρὰ τὸ πλοῖον ἄρχεται ἡ ἐκφόρτωσις καὶ ἡ πλήρωσις τῶν ἑτοίμων βαρελίων, τὰ ὁποῖα ἐπιμελῶς καρφώνονται (εἰκ. 8). Οἱ σκόμβροι πωλοῦνται εἴτε ἀμέσως εἴτε καὶ ἁλατισμένοι· πυξίδες πολλαὶ σκόμβρων μεταφέρονται εἰς τὴν Εὐρώπην. Πρὶν ἢ καταταχθῶσιν οἱ σκόμβροι ἐν ταῖς πυξίσιν ὑποβάλλονται εἰς καθαρισμὸν δι' ἐπίτηδες κατεσκευασμένων μαχαιρῶν (εἰκ. 4), ἐξαγομένων ἐπιμελῶς τῶν σπλάγχνων (εἰκ. 3) καὶ ἀποκοπτομένων τῶν κεφαλῶν (εἰκ. 7)· εἶτα δὲ ἁλατίζονται καὶ αἱ πεπληρωμέναι πυξίδες σφραγίζονται πανταχόθεν· ἡ ἐργασία τῶν πυξίδων εἶναι συνήθως ἀνατεθειμένη εἰς γυναῖκας (εἰκ. 6).

Ο ΚΑΜΒΥΣΗΣ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩι.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 25.)

Ὁ Καμβύσης, ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου Κύρου, ἀνῆλθε τῷ 529 πρ. Χρ. ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Περσίας καὶ μετ' ὀλίγον παρεσκεύασε μέγαν στρατὸν ὅπως κατακτήσῃ τὴν Αἴγυπτον. Ὁ βασιλεὺς Ψαμμήνιτος περιέμενε μετὰ τοῦ αἰγυπτιακοῦ στρατοῦ τὸν ἐχθρὸν παρὰ τὸν ἰσθμὸν τοῦ Πηλουσίου (σήμ. Σουέζ), καὶ τῷ 525 συνεκροτήθη μάχη ἀποφασιστική, καθ' ἣν μετὰ ἀγῶνα πεισματώδη καὶ αἱματηρότατον ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἀνεδείχθη νικητής. Ὁ Καμβύσης εἰσελθὼν θριαμβευτικῶς εἰς Μέμφιν κατέλαβε μετ' οὐ πολὺ ὅλην τὴν Αἴγυπτον· μεθυσθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν θριάμβων του ἐσκέπτετο περὶ καθυποτάξεως ὁλοκλήρου τῆς βορείου Ἀφρικῆς. Ἐν ᾧ δὲ στόλος ἀπέπλευσε κατὰ τῶν Καρχηδονίων καὶ μέρος τοῦ στρατοῦ ἀπῆλθε κατὰ τῆς ἐν Λιβύῃ πόλεως τοῦ Διὸς Ἄμμωνος, αὐτὸς ὁ Καμβύσης ἐστράφη πρὸς νότον κατὰ τῶν ἀπομεμακρυσμένων Αἰθιόπων, ἵνα ἐπιστέψῃ τὴν ἐκστρατείαν του διὰ τῆς κατακτήσεως τῆς μυθολογικῆς ἐκείνης χώρας "τῶν μεγάλων ἐλεφάντων, τοῦ χρυσοῦ καὶ τῶν μακροβίων ἀνθρώπων". Ἀλλ' αἱ ἐπιχειρήσεις του αὗται ἀπέτυχον, καὶ ὁ Καμβύσης, ἀπολέσας ἕνεκα τῶν

στερήσεων καὶ τῶν νόσων πλεῖστον μέρος τοῦ στρατοῦ του, ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ ἄπρακτος. Παρωργισμένος διὰ τὰς ἀποτυχίας ταύτας ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Μέμφιν ἀκριβῶς καθ' ἣν ἡμέραν οἱ Αἰγύπτιοι ἐτέλουν ἑορτὴν εἰς τιμὴν νέου ἐμφανισθέντος Ἄπιος, τοῦ ἱεροῦ τοῦ θεοῦ Ὀσίριδος ταύρου, τοῦ ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων μεγάλως τιμωμένου. Τὰ σημεῖα, ἐξ ὧν ἐγνωρίσθη ὁ νέος Ἆπις ἦσαν τὰ ἑξῆς· ἦτο ὁ ταῦρος μέλας, εἶχε δὲ ἐπὶ τοῦ μετώπου λευκὴν τετράγωνον κηλῖδα, ἐπὶ τῆς οὐρᾶς δύο εἰδῶν τρίχας, ὑπὸ τὴν γλῶσσαν κρεάτινον ὄγκον μεγέθους ἐντόμου καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς του λευκὸν στίγμα, ἔχον τὸ σχῆμα τῆς ἀρτιφανοῦς σελήνης. Ἀποθνήσκοντος τοῦ ἑνὸς Ἄπιος ἀνεζητεῖτο ἕτερος, ὅστις ἐπὶ τέσσαρας μῆνας ἐτρέφετο διὰ γάλακτος, εἶτα δὲ ἐν καιρῷ τῆς νέας σελήνης μετεφέρετο ὑπὸ τῶν ἱερέων εἰς Νικόπολιν, καὶ ἐκεῖθεν μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας περιεφέρετο ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει ἐν μέσῳ τοῦ ἐπευφημοῦντος πλήθους διὰ τῶν ὁδῶν τῆς Μέμφιδος καὶ τέλος ὡδηγεῖτο πρὸς τὸν ναόν, ὅστις τῷ ὡρίζετο ὡς κατάλυμα. Ἡ ἐπίσημος αὕτη πομπὴ ἐτελεῖτο καθ' ἣν ἡμέραν ὁ Καμβύσης ἐπανήρχετο εἰς τὴν Μέμφιν· διὸ καὶ εὗρε τὴν πόλιν ἀνάστατον ἐκ τῆς χαρᾶς καὶ μεγαλοπρεπῶς κεκοσμημένην. Νομίσας ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἑώρταζον τὰς ἀποτυχίας του, ὁ ὀξύθυμος βασιλεὺς τῶν Περσῶν διέταξε νὰ θανατώσωσι τοὺς προὔχοντας ὅλους, καὶ ἅμα ἔμαθε τὴν ἀληθῆ τῆς χαρᾶς καὶ εὐθυμίας αἰτίαν προσέταξε τοῖς ἱερεῦσι νὰ ὁδηγήσωσι πρὸς αὐτὸν τὸν Ἆπιν. Ἅμα ἰδὼν τὸν ταῦρον σύρας τὴν μάχαιράν του, ἐνέπηξεν αὐτὴν εἰς τὸ σῶμα τοῦ ζώου καὶ ἀνέκραξεν εἰρωνικῶς· "Ἀνόητοι ἄνθρωποι, εἶναι αὐτὸς θεός, ὁ ἔχων σῶμα καὶ αἷμα καὶ αἰσθανόμενος τὴν πληγὴν τῆς μαχαίρας;" Τὴν σκηνὴν ταύτην παριστᾷ καὶ ἡ ἡμετέρα εἰκών. Οἱ ἱερεῖς ἔμειναν ἄναυδοι καὶ ἐμβρόντητοι, ὁ δὲ βασιλεὺς διέταξε νὰ τοὺς μαστιγώσωσιν. Παρὰ τῷ Καμβύσῃ ὅμως, ἀναφέρουσιν οἱ Αἰγύπτιοι συγγραφεῖς, ἀνεφάνησαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὰ συμπτώματα τῆς φρενοβλαβείας· φοβούμενος τὴν τιμωρίαν τοῦ θεοῦ παρεδόθη ὁ ἡγεμὼν εἰς τὴν μέθην. Ἀφ' οὗ ἐν τῇ παραφορᾷ του ἐφόνευσε τὸν ἀδελφόν του Σμέρδιν, τὴν ἀδελφήν του Μερόην καὶ πολλοὺς τῶν πιστῶν φίλων του καὶ ὀπαδῶν προὐκάλεσε διὰ τῆς διαγωγῆς του στάσιν δεινήν. Μάγος τις, Γαυτάμας ὀνόματι, ἀνεκηρύχθη ἐν Περσίᾳ ὡς ὁ διάδοχος Σμέρδις καὶ εὗρε πολλοὺς ὀπαδούς. Ἐκστρατεύσας κατ' αὐτοῦ ὁ Καμβύσης ἐπληγώθη διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ξίφους ἐν ᾧ ἐπέβαινε τοῦ ἵππου καὶ ἀπέθανεν ἐκ τετάνου τῷ 522 πρ. Χρ.

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΙΑΝΝΗΣ.

ΔΙΗΓΗΜΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ

ὑπὸ Μ. Μαλλιαράκη.

(Συνέχεια.)

Θ'.

Εἰσήλθομεν εἰς τὴν πόλιν Σκάλαν καὶ εἰσήλθομεν εἰς καφφενεῖον, κείμενον παρὰ τὴν θάλασσαν, προσδέσας εἰς πάσσαλον τὴν λέμβον. Ἐκάθησα παρὰ τὴν τράπεζαν καὶ ἐζήτησα καφφέ. Δύο ἄνθρωποι εἰς τὴν παρακειμένην τράπεζαν καθήμενοι συνδιελέγοντο πρὸς ἀλλήλους ῥοφῶντες ναργιλέ.

— Ἀκόμη λοιπὸν δὲν ἀπεφάσισες, κὺρ Λάζαρε;

— Τί νὰ σ' εἰπῶ, φίλε καπετὰν Ὀνούφριε, σὰν νὰ λυποῦμαι τὸν δυστυχῆ ἐκεῖνον γέροντα.

— Πᾶ! νομίζω ὅτι πρέπει νὰ λυπῆσαι μᾶλλον τὸ ἀργύριόν σου, διότι ἂν τώρα δὲν κατάσχῃς τὸ πλοῖον, δὲν θὰ τὸ ἴδῃς πλέον. Ἔπειτα, ὡς γνωρίζεις, μοῦ ἀναγκαιοῖ ἓν τοιοῦτο πλοῖον.

Ἀκούσας τὴν λέξιν κατάσχεσιν καὶ πλοῖον ἔτεινα τὸ οὖς καὶ ἠκροώμην.

— Καὶ πιστεύεις νὰ λάβω τὰ χρήματά μου; ἔλεγεν ὁ κὺρ Λάζαρος.

— Βέβαια τὸ πλοῖον ἀξίζει περισσότερα, ἀλλ' ἐδῶ ἂν πωληθῇ θὰ λάβῃς τὰ ὀφειλόμενα· ἐπειδὴ τὸ θέλω τὸ πλοῖον αὐτό, ἔχω ἕτοιμον τὸ ἀντίτιμον.

— Ἀλλὰ πιθανὸν νὰ εὕρῃ χρήματα ὁ πλοίαρχος.

— Ὅσον δι' αὐτὸ σοὶ ἐγγυῶμαι, ὅτι δὲν εὑρίσκει ὀβολόν.

— Τῷ ὄντι οἱ φίλοι μόνον εἰς τὰς εὐτυχίας φαίνονται, ἀλλ' εἰς τὰς δυστυχίας γίνονται ἄφαντοι. Καλὰ τὸ λέγει ἡ παροιμία "τῶν μὲν εὐτυχούντων πάντες ἄνθρωποι φίλοι, τῶν δὲ δυστυχούντων οὐδ' αὐτὸς ὁ γεννήτωρ", καὶ ὁ καλλίτερος φίλος εἶνε τὰ χρήματα, εἶπεν ὁ κὺρ Λάζαρος ῥοφήσας δραγμίδα ταμβάκου.

— Φαντάσου λοιπὸν πόσον εἶνε δύσκολον ὁ χρεώστης σου νὰ εὕρῃ 12000 γρόσια!

Ἠγέρθην ἀποτόμως καὶ ἐπλησίασα τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. Ἡ συνδιάλεξίς των μὲ ἠρέθισε καθ' ὑπερβολήν. Ἀφ' οὗ δὲ τοὺς ἐχαιρέτησα ἐστράφην πρὸς τὸν καπετὰν Ὀνούφριον καὶ τῷ εἶπον "Συγγνώμην, κύριε". Ἂν δὲν ἀπατῶμαι, σᾶς φαίνεται ἀδύνατον νὰ εὑρεθῇ ἐνταῦθα εἰς τὸν τόπον σας ἄνθρωπος, διὰ νὰ εὐσπλαγχνισθῇ ἕνα γέροντα, τὸν ὁποῖον ζητεῖτε ν' ἀποδιώξητε ἐκ τοῦ πλοίου του, διότι δὲν ἔχει νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος του;

— Ἔτσι μοῦ φαίνεται, παλληκάρι μου, εἶπεν ὁ καπετὰν Ὀνούφριος.

— Ἀλλ' ἂν ὑπάρχῃ ὁ ἄνθρωπος οὗτος;

— Καὶ ποῖος εἶνε οὗτος ὁ ἄνθρωπος;

— Ἐγώ, εἶπον μετ' ἐμφάσεως, ὡς πάλαι ποτὲ ἡ Μήδεια.

Ὁ κὺρ Λάζαρος καὶ ὁ καπετὰν Ὀνούφριος, ἀφ' οὗ μὲ εἶδον ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ἤρχισαν καγχάζοντες. Ἀληθῶς ἡ ἐνδυμασία μου οὐδὲν εἶχε τὸ ἐνθαρρυντικόν. Χονδρὸν ἱμάτιον, βαμβακίνη κυανῆ περισκελὶς διὰ δερματίνης ζώνης περισφιγγομένη ἀπετέλουν τὸν ἱματισμόν μου. Οἱ πόδες μου ἦσαν γυμνοί, ὡς οἱ τοῦ πρωτοπλάστου, τὴν δὲ ἀτημέλητον κόμην μου ἐκάλυπτε κόκκινος σκοῦφος.

— Ἐάν, παλληκάρι, ἔβαλες στοίχημα νὰ μᾶς περιπαίζῃς, δὲν ἐπέτυχες καὶ κάμε μας τὴν χάριν, εἶπεν ὁ καπετὰν Ὀνούφριος συνωφρυωμένος.

Ἀλλ' ἀντὶ πάσης ἀπαντήσεως ἔσυρα ἐκ τοῦ κόλπου μου σάκκον πλήρη χρυσῶν νομισμάτων, τὸν ὁποῖον ἐκωδώνισα εἰς τὸ οὖς τοῦ καπετὰν Ὀνουφρίου, ὅστις ἔμεινεν ἔκπληκτος.

Πρὸς τὸ ἑσπέρας ἐπανῆλθον εἰς τὸ πλοῖον, ὑπερήφανος διὰ τὴν γενναίαν μου πρᾶξιν· εἶχον μεγαλυνθῇ ἀπέναντι ἐμοῦ αὐτοῦ καὶ σχεδὸν μεταμορφωθῇ. Ἀπέναντι τοῦ καθήκοντος ὑπεχώρησε τὸ συμφέρον· ἐθυσίασα πᾶν ὅ,τι ἐκολάκευε τὴν φιλαυτίαν μου διὰ νὰ σώσω πᾶν ὅτι εἶχε τιμαλφὲς ὁ παραγαγών με εἰς τὸν κόσμον. Εὗρον τὸν πατέρα μου παραδεδομένον εἰς τὰς καρδιοφθόρους αὐτοῦ σκέψεις.

Ἡ ἐμφάνισίς μου τὸν ἀφύπνισε. Πλησιάσας καὶ λαβὼν ὕφος σοβαρὸν ἐπελαβόμην τῆς χειρός του καὶ τῷ εἶπον παραμυθητικοὺς λόγους.

— Ὁ Θεός, πάτερ μου, τῷ εἶπον συγκεκινημένος οἰκονομεῖ τὰ πάντα ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, καὶ ἐν ᾧ ὁ ἄνθρωπος εὑρίσκεται εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἀβύσσου, αἴφνης χεὶρ ἀόρατος τὸν κρατεῖ καὶ τὸν σώζει.

— Οἴμοι! λόγοι κενοί, τοὐλάχιστον ὡς πρὸς τὴν παροῦσαν περίστασιν, διότι ὅπου καὶ ἂν στρέψω τοὺς ὀφθαλμούς, βλέπω σκότος ψηλαφητόν, οὐδαμοῦ δὲ ὑποφώσκουσιν ἀκτῖνες φωτὸς παρηγόρου.

— Ἐν τούτοις, πάτερ μου, δὲν εἶνε ἀδύνατον νὰ φανῇ τὸ φῶς καὶ ἰδοὺ! καὶ ἐνεχείρισα αὐτῷ τοὺς χρεωστικούς του τίτλους ἐξωφλημένους καθ' ὅλην τὴν τάξιν καὶ ἐπικυρωμένους ὑπὸ τῆς ἁρμοδίου Ἀρχῆς.

Ὁ πατήρ μου ἀνετινάχθη ἐκ τῆς ἕδρας του, ἔτριψε τοὺς ὀφθαλμούς του, παρετήρει ἔκπληκτος τὰ ἔγγραφα καὶ τὰ ἐψηλάφει. — Μήπως ὀνειρεύομαι, εἶπεν, εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐσώθην; Τί συμβαίνει λοιπὸν ἐνταῦθα; ποῦ εὗρες αὐτὰ τὰ χαρτία;

— Τὰ ἐξώφλησα, πάτερ μου· ἐπλήρωσα.

— Ἐπλήρωσες; Σύ; Καὶ ποῖον λοιπὸν ἔκλεψες; Διότι πῶς ἄλλως θὰ ἐπλήρωνες; Ἠτίμασες τὸ γῆράς μου καὶ ἐνόμισες, ὅτι μ' ἔσωσες; Ὢ! δυστυχία, δυστυχία! ἦτο καλλίτερον νὰ μ' ἐφόνευες.

— Ἀλλά, πάτερ μου . . .

— Μὴ προφέρῃς πλέον αὐτὴν τὴν λέξιν — δὲν εἶμαι πατήρ σου, δὲν εἶσαι υἱός μου. Τίς κακὸς δαίμων σὲ παρεκίνησε ν' ἀτιμάσῃς τ' ὄνομά μου;

— Δ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἄκουσον, τῷ εἶπον γονυπετήσας πρὸ αὐτοῦ. Δὲν εἶμαι κλέπτης, δὲν εἶμαι ἄτιμος, ἐκέρδησα τὸ ποσόν, δι' οὗ ἐξηγόρασα τὴν ἡσυχίαν σου, τὴν εὐτυχίαν σου, καὶ τῷ ἐξήγησα συντόμως τίνι τρόπῳ ἐκέρδησα τὸ ποσὸν ἐκεῖνο.

Τότε κατεπραΰνθη καὶ ἀνυψώσας εἰς τὸν οὐρανὸν τὸ βλέμμα ἀνελύθη εἰς δάκρυα.

Ι'.

Μολονότι διὰ τῆς θυσίας, εἰς ἣν ὑπεβλήθην ἀπεμακρύνθην μίλια πολλὰ τοῦ τίτλου τοῦ πλοιάρχου, ἄνευ ἐλπίδος παλινοστήσεως, ᾐσθανόμην ὅμως χαρὰν ἐνδόμυχον, διότι ἐξησφάλισα, ὅπως ἐφρόνουν, τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ πατρός μου. Ὑπῆρχεν ὅμως ἐν τῇ πράξει μου ταύτῃ καὶ δόσις τις ἐγωϊσμοῦ, ἡ ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ πατρός μου ἀνύψωσίς μου, ἡ εὐγνωμοσύνη διὰ τὴν ἐθελοθυσίαν μου. Ἀλλὰ μεταξὺ εὐεργέτου καὶ εὐεργετηθέντος ὑπάρχει σχέσις δανειστοῦ πρὸς ὀφειλέτην, ἡ δὲ θέσις τοῦ τελευταίου εἶνε ὑποδεεστέρα καὶ ταπεινοτέρα. Τίς δύναται νὰ ἐμβατεύσῃ εἰς τοὺς μυχοὺς τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας; Οὐδέποτε ἐπιζήτησα ἀμοιβὴν τῆς εὐεργεσίας μου, ἀλλ' ἴσως ἐξεδηλοῦτο καὶ ἄκοντος ἐμοῦ ἀπαίτησίς τις διακρίσεως ἐκ τῆς παρρησίας, μεθ' ἧς ἐνεφανιζόμην ἐνώπιον τοῦ πατρός μου, κατ' ἀντίθεσιν τῆς προτέρας μου δειλίας καὶ ταπεινώσεως. Ἐλησμόνουν ὅτι αἱ ἀπαιτήσεις τῆς πατρικῆς ἐξουσίας εἰσὶν ἀνεξόφλητοι καὶ ἡ πρᾶξις, ἣν ἐγὼ ἐχαρακτήριζον ὡς θυσίαν, ἦν ὑποχρέωσις φυσική, οὐδὲ πρὸς ἐλάχιστον τῶν πρὸς τὸν πατέρα χρεῶν συμψηφιζομένη. Διὰ τοῦτο ἡ πρὸς ἐμὲ τοῦ πατρός μου συμπεριφορὰ οὐδόλως παρήλλαξε, καὶ ἡ ἐν τῷ πλοίῳ θέσις μου οὐδόλως ἐβελτιώθη, ἀπ' ἐναντίας ἐξεδηλοῦτο τραχύτης τις, οἱονεὶ χαλινὸς τῆς ματαιότητός μου. Δὲν δύναμαι νὰ κρύψω τὴν ἐσωτερικήν μου ἀγανάκτησιν καὶ τὴν καταλαβοῦσάν με ἀπελπισίαν. Καὶ αὐτὸς ὁ βαθύτατος πρὸς τὸν πατέρα μου σεβασμὸς καὶ ἡ πρὸς αὐτὸν ἀφοσίωσίς μου δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κατισχύσωσι τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀνεξαρτησίας, ὑφ' οὗ κατε-

λήφθη ἡ ψυχή μου. Ὅταν δὲ ἐπιστάντος τοῦ φθινοπώρου κατεπλεύσαμεν εἰς τὸ χειμερινὸν ἡμῶν ὁρμητήριον, ἀπεφάσισα νὰ ζητήσω ἀλλαχοῦ τύχην.

Ἤμην ἤδη εἰς ἡλικίαν ὥριμον, καθ' ἣν σκέπτεταί τις περὶ τῆς ἀποκαταστάσεώς του. Οὐδὲν θελγητρόν μοι παρεῖχεν ἡ πατρικὴ ἑστία, ἐν ᾗ ὡς ἄλλην ἐριννύαν ἔβλεπον τὴν μητρυιάν, ἥτις ἐδηλητηρίασε τοὺς παιδικούς μου χρόνους. Ἂν εἶχον τὴν μητέρα μου εὐνοϊκώτερα πάντως θὰ ἦσαν τὰ πρὸς ἐμὲ αἰσθήματα τοῦ πατρός μου. Ἀλλ' ὀρφανός, θῦμα γυναικὸς ζηλοτύπου καὶ πατρὸς ὀργίλου καὶ ὑπ' αὐτῆς δεσποζομένου ἤμην ὡς κάλαμος ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενος, ἄνευ ἐρείσματος καὶ προστασίας καὶ μετὰ πολυχρονίους ὑπηρεσίας γυμνός, ὅπως ὅταν κατὰ πρῶτον κατετάχθην εἰς τοὺς ναυτόπαιδας.

Εἶχον θείαν τινὰ ἐκ μητρός, γυναῖκα ἀγαθὴν καίτοι πτωχήν, εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ὁποίας κατέλυσα καὶ παρ' ἧς ἔτυχον θερμοτάτων περιποιήσεων. Τότε ἀνέπνευσα τὴν εὐώδη τῆς μητρικῆς στοργῆς αὔραν εἰς τὸν πενιχρὸν οἶκον τῆς ἀδελφῆς τῆς μητρός μου. Τότε πτωχὴ κόρη, ὀρφανὴ πλὴν περικαλλεστάτη μοι ἐνέπνευσε τὸν πρῶτον ἔρωτα, ἔρωτα ἁγνόν, ὅστις μοι ἠνέῳξε νέους ἀγνώστους ὁρίζοντας, νέον κόσμον πλήρη ἁρμονίας, καὶ μοὶ ἐνέπνευσε νέας δυνάμεις, νέαν ζωὴν καὶ ἀπεφάσισα νὰ ἐργασθῶ δι' ὅλων μου τῶν δυνάμεων, διὰ νὰ φανῶ ἄξιος τοῦ ἔρωτος τούτου.

ΙΑ'.

Ἀπουσιάσας ἐπί τινα χρόνον ἐκ τῆς πατρίδος μου. Ἔμαθον κατὰ τὴν ἐπάνοδον τὸν θάνατον τοῦ πατρός μου. Ἀσθενήσας κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου μετέβη εἴς τινα παρακειμένην νῆσον μετὰ τῆς μητρυιᾶς καὶ τῆς ἀδελφῆς μου πρὸς συνάντησιν ἰατροῦ, οὗτινος ἐφημίζετο ἡ ἐπιστημονικὴ ἱκανότης. Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὁ ἰατρὸς ἦν σπάνιον φαινόμενον ἐν τῇ νήσῳ ἡμῶν μάλιστα, ὅπου τὸ εὐκραὲς καὶ ὑγιεινὸν κλίμα καθίστα σχεδὸν περιττὴν τὴν παρουσίαν του. Οἱ συνηθέστεροι θάνατοι, δι' οὓς οἱ ἄνθρωποι ἐμαυροφόρουν προήρχοντο ἐκ ναυαγίων, ἐν τῇ ξηρᾷ ὁ θάνατος σπανίως ἠδύνατο νὰ καταβάλῃ ὀργανισμοὺς ῥωμαλέους, πλήρεις ὑγιείας διατηρουμένης δι' ἀσκήσεως σωματικῆς καὶ λιτῆς διαίτης πρὶν ἢ εἰσαχθῇ ἡ πολυτέλεια καὶ τοῦ χρυσοῦ ἡ δίψα, ἥτις φθείρει καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου. Αἱ γυναῖκες ὅπως καὶ οἱ ἄνδρες ἐγυμνάζοντο εἰς τὸ ἅλμα καὶ τὸν δίσκον καὶ σπανίως εὑρίσκετο γυνὴ μὴ γνωρίζουσα νὰ κολυμβᾷ. Διὰ τοῦτο ἦσαν εὔρωστοι καὶ πράγματι ὡραῖαι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχουσαι τὸ πρόσωπον ἀνθηρὸν καὶ ῥοδοκόκκινον, εὐσαρκίαν ἐπαγωγὸν καὶ εὐπαγῆ καὶ βάδισμα μεγαλοπρεπὲς κατ' ἀντίθεσιν τῶν ὠχρῶν καὶ λεπτοφυῶν κυριῶν, τὰς ὁποίας ἐδημιούργησε κατόπιν ὁ λεγόμενος πολιτισμός.

Δυστυχῶς αἱ προσπάθειαι τῶν ἰατρῶν ἀπέβησαν μάταιαι καὶ ὁ πατήρ μου ἀπεβίωσεν ἐν τῇ ξένῃ. Ἐθρήνησα γοερῶς τὸν θάνατόν του καθ' ὅσον μάλιστα δὲν ἤμην παρὼν κατὰ τὰς τελευταίας ὥρας του, ὅπως κλείσω τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ λάβω τὴν εὐλογίαν του. Μ' ἐνεθυμήθη ἆρά γε, μ' ἐσυγχώρησεν ἐάν ποτε τὸν παρεπίκρανα, μὲ ηὐλόγησεν ἆρά γε ἐκπνέων; Ὑπὸ τοιούτων κατειχόμην ὀδυνηρῶν σκέψεων, ὅτε ἔμαθον τὴν ἔλευσιν τῆς μητρυιᾶς μου μετὰ τῆς θυγατρός της. Γυναῖκες θρηνῳδοὶ συνώδευον τὴν ἀτυχῆ χήραν μελανειμονοῦσαι καὶ τίλλουσαι τὴν κόμην ἀπὸ τοῦ πλοιαρίου μέχρι τῆς οἰκίας. Ἐκεῖ ἠκούσθη θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμός, διότι συνέρρευσαν πᾶσαι αἱ χῆραι φοινίσσουσαι τὰς παρειὰς καὶ τύπτουσαι τὰ στήθη ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τῶν ἰδίων αὐτῶν συζύγων.

Ἐν τῇ πατρίδι μας ἡ χηρεία διαρκεῖ μέχρι θανάτου καὶ τὸ μαῦρον ὑποκάμισον ἀντικαθίστησι τὸ σάβανον. Παρὰ τὴν ἑστίαν ὀκλὰξ καθημένη ἡ χήρα θρηνεῖ τὸν σύζυγόν της καὶ τότε μόνον ἐξέρχεται τοῦ οἴκου, ὅταν ἄλλη τις δυσδαίμων γυνὴ πρόκηται νὰ περιβληθῇ τῆς χηρείας τὸν χιτῶνα. Τότε δὴ πᾶσαι αἱ χῆραι ὡς ἐν συναυλίᾳ τὰ ἄσχημα ῥοῦχα περιβάλλουσαι τὴν ἀτυχῆ συνάδελφον, θρηνολογοῦσι τὴν κακήν μοῖράν της καὶ τὸ θέαμα εἶνε τῷ ὄντι σπαραξικάρδιον. Ὑπάρχει τάξις καλλιφώνων θρηνῳδῶν, αἵτινες καλοῦνται μυρολογήστριαι θρηνοῦσαι διὰ στίχων τὸν ἀποβιώσαντα καὶ προκαλοῦσαι τὰ δάκρυα καὶ τοῦ ἀπαθεστέρου ἀκροατοῦ. Ἐνθυμοῦμαι εἰσέτι τὸ ἑξῆς μυρολόγιον, τὸ ὁποῖον ἀντήχει ἐν μέσῳ κοπετῶν καὶ θρήνων·

Διαλαλημοὶ ἠκούσθησαν ἀπὸ τὸν μαῦρον Ἅδη
Χῆρες, ἦρθαν οἱ ἄντρες σας, μανάδες, τὰ παιδιά σας,
Καὶ σεῖς ἀδελφοχώριτες, ἦρθαν οἱ ἀδελφοί σας.

Ἡ μυρολογήστρια μετὰ μικρὰν σιωπὴν ἐξακολουθεῖ·

Τοῦτα εἶν' λόγια καὶ περνοῦν, δάκρυα καὶ πέφτουν κάτω
Κι' ἐκεῖνοι πλιὸ δὲν ἔρχουνται, καὶ πλέον δὲν ὀγιαγέρνουν.

Καὶ τὰς ἀπελπιστικὰς ταύτας φράσεις ἐπισφραγίζει θρῆνος γοερὸς πασῶν, ὅσαι ἀπώλεσαν συζύγους, τέκνα καὶ ἀδελφούς. Αἱ τοιαῦται λυπηραὶ σκηναὶ ἐπαναλαμβάνονται κατὰ τὸ τεσσαρακονθήμερον, τοὺς τρεῖς, ἓξ καὶ ἐννέα μῆνας τοῦ πενθίμου ἔτους καὶ κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ θανάτου ἡμέραν, ὁπότε τελοῦνται μετὰ πάσης ἐπισημότητος τὰ μνημόσυνα τοῦ ἀποθανόντος συνοδευόμενα μετὰ ἐπικηδείου δείπνου, ἔνθα τὴν πρώτην θέσιν κατέχουσιν οἱ ἱερεῖς κατὰ τάξιν βαθμῶν καὶ ἀξιώματος. Ὥστε ἡ χήρα διαγράφεται ἐκ τοῦ καταλόγου τῆς ζωῆς, θαπτομένη ἐν τῷ μυχῷ τοῦ οἴκου της, κλαίουσα καὶ ὀδυρομένη.

Ἐν τῇ θλιβερᾷ ταύτῃ καταστάσει εὗρον τὴν μητρυιάν μου, ὠχρὰν καὶ ἐξησθενημένην ἔχουσαν παρ' αὐτῇ τὴν θυγατέρα της. Ἀνέμιξα μετ' αὐτῆς τὰ δάκρυά μου καὶ σχεδὸν ἐλησμόνησα πάσας τὰς πικρίας καὶ τὰς κακώσεις, ἃς ὑπ' αὐτῆς ὑπέστην. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἐφαίνετο μετανοοῦσα διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ σκληρὰν διαγωγήν της καὶ ἐκάθητο συνεσπειρωμένη ὡς ἔνοχος. Συνῃσθάνετο ὅτι εἶχεν ἀνάγκην προστασίας, διότι ἦν οἰκτροτάτη ἡ οἰκονομικὴ τοῦ πατρός μου κατάστασις. Αἱ οἰκογενειακαὶ δαπάναι, τὰ ἔξοδα τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς κηδείας τοῦ μακαρίτου ἐπηύξησαν τὰ χρέη του, τὰ ὁποῖα δὲν εἶχον παντελῶς ἀποσβεσθῇ, τὸ δὲ πλοῖον δὲν ἐπήρκει εἰς τὴν ἐξόφλησιν αὐτῶν. Τί θὰ ἐγίνετο ἡ ἀτυχὴς χήρα καὶ ἡ θυγάτηρ της;

Ἀφ' οὗ ἀμοιβαίως ἐκλαύσαμεν ἡ μητρυιά μου μοι ἐνεχείρισε φάκελλον ἐσφραγισμένον πρὸς ἐμὲ ἀπευθυνόμενον. Τὸν ἀπεσφράγισα καὶ εὗρον ἐν αὐτῷ τὴν διαθήκην τοῦ πατρός μου.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

ΚΥΠΡΙΑΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ.

Ὑπὸ Max Ohnefalsch-Richter.

(Συνέχεια.)

Ἡ λατρεία τοῦ Ἀπόλλωνος ἦτο λίαν ἐκτεταμένη ἐν Κύπρῳ. Δὲν περιωρίζετο δὲ ὡς ἡ τῆς Ἀρτέμιδος εἰς μόνα τὰ ἑλληνικὰ μέρη τῆς νήσου ἢ τὰς ἑλληνικὰς συνοικίας φοινικικῆς τινος πόλεως. Ὁ ἀντιστοιχῶν φοινικικὸς θεὸς συνεχωνεύθη μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ Ἀπόλλωνος εἰς μίαν μορφήν. Ὡς ἀχώριστος συνοδὸς τοῦ θεοῦ τούτου εὑρίσκεται ἐν ὁμοίᾳ συγχωνεύσει ὁ Ἡρακλῆς — Melkart. Πάντοτε ὅμως, ὅσον μέγας καὶ ἂν ἦνε ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑποθέσεων, κατέρχονται εἰς τοὺς αὐτοὺς ἀρχικοὺς τύπους. Ἐν φοινικικοῖς τόποις, ὡς παρὰ τὸ Ἀθιένον καὶ Κόρσι (ἀπέδειξα ἐπί τινος ὄρους παρὰ τὸ Κόρσι ἐννέα μίλια βορειοδυτικῶς τῆς Λάρνακος ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος-Ἡρακλέους, ἐκτισμένον ἐπί τινος κατωφερείας) ἐπεκράτει μᾶλλον τὸ φοινικικὸν στοιχεῖον, συνειλημμένον ἔκ τε τοῦ ἀσσυριακοῦ καὶ αἰγυπτιακοῦ, ἐν ᾧ τοὐναντίον συνέβαινε ἐν τόποις ἑλληνικοῖς, ὡς παρὰ τοῖς Χυτροῖς (τῷ σημερινῷ Βόνι). Φρυγικὰ καὶ μικρασιανὰ στοιχεῖα ὑπεισέδυσαν μᾶλλον εἰς τὰ βόρεια καὶ βορειανατολικὰ μέρη τῆς Κύπρου καὶ εἰς τὰς ἑλληνικὰς ἀποικίας, ἐν ᾧ φοινικικὰ εἰς τὰς φοινικικὰς πόλεις τῶν νοτίων καὶ νοτιο-ανατολικῶν μερῶν τῆς νήσου. Αὐτὴ ἡ γεωγραφικὴ θέσις τῆς νήσου ἐπέφερε τοῦτο.

Ηὐτύχησα νὰ καταδείξω ἀκριβῶς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν τοῦ Ἀπόλλωνος σωτῆρος ἢ καθαρσίου εἰς τέσσαρα διάφορα μέρη τῆς Κύπρου, κατὰ πλήθη παρὰ Χυτροῖς, ἐν πολλοῖς παρὰ Ἀθιένῳ (ἐν Γολγοῖς L. P. di Cesnola) καὶ ἅπαξ παρὰ Κόρσι, ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Ἄχνῃ (ἐν τῷ ἀρχαίῳ τόπῳ τῆς πόλεως Θρόνων). (Ἡ ὑπόθεσις ἐν Σχ. 1. Πίν. II ἀπεικονισμένη, ἐν L. P. di Cesnola's Cypern v. L. Stern bearb. Πίν. ἀρ. XXV.) Ὁμοιοτάτην ὑπόθεσιν κατέδειξα ἐν Βόνι καὶ ἐν Ἀθιένῳ (Πρβλ. L. P. di Cesnola's Cypern bearb. v. L. Stern. Taf. XXXVI). Ἐν Κόρσι κατέδειξα τὸ τμῆμα Ἡρακλέους, ὅστις τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς λεοντῆν φέρει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, οἵαν καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ Cesnola (Πρβλ. L. Stern bearb. Πίν. XXIII). Ἀγάλματα τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, καὶ τῆς αὐτῆς ἐξεργασίας καὶ ῥυθμοῦ (τέχνης) ὡς τὰ ἐν τῇ ὑπὸ L. Stern ἐκδεδομένῃ "Κύπρῳ" τοῦ L. P. di Cesnola (Πίν. XXI, 2, XXVI, 2, XXVII, 1 καὶ 2, XXVIII, 1 καὶ 2, XXIX, 1 καὶ 2, XXXI, 1) ἀνεῦρον καὶ ἐν Κόρσι καὶ ἐν Βόνι.

Ταῦτα πάντα ἀρκούντως διαφωτίζουσιν ἡμᾶς περὶ τῆς ἐξαπλώσεως, ἣν εἶχεν ἐν Κύπρῳ ἡ λατρεία τοῦ θεοῦ τοῦ φωτὸς τῆς ἡμέρας. Οὐδεὶς ἄρρην θεός, οὐδ' αὐτὸς ὁ Ζεὺς ἀπέκτησέ ποτε ἐν γένει ἐν Κύπρῳ τόσην ἰσχύν.

Οἱ Χριστιανοὶ φαίνεται, ὅτι ἀπεκεφάλισαν ἅπαντα τὰ ἀγάλματα καὶ ὡς τὰ πολλὰ κατεκρήμνισαν αὐτὰ τῶν βάθρων των. Ἐν τούτοις κατώρθωσα ν' ἀνεύρω κεφαλάς τινας τῶν ἀγαλμάτων.

Ὁ ἀρ. 24 (ἡ κεφαλὴ ἅπαξ ἔτι ἐν κατατομῇ ἀρ. 29 ἀπεικονισμένη) 6 πόδας καὶ δακτύλ. ὑψηλὸν δεικνύουσιν ἡμῖν ἓν τῶν ὡραιοτάτων ἀγαλμάτων τοῦ ἡμετέρου ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος. Εἶνε ὁ ὡραῖος καὶ νεαρὸς Ἀπόλλων, μετὰ σοβαρότητος καὶ μεγαλοπρεπείας ὑψοῖ τὰ βλέμματά του· ἡ δεξιὰ χεὶρ κρατεῖ τὸ περιρραντήριον εἰς σημεῖον ὅτι εἶνε καθάρσιος καὶ ἐξιλεωτής. Ἡ κατατομὴ τοῦ προσώπου του καθαρὰ καὶ εὐγενὴς ἑλληνικὴ καὶ ἡ τέχνη ἐπίσης εἶνε γνησία ἑλληνικὴ ἐκ τῆς τετάρτης ἑκατονταετηρίδος π. Χ. Διπλοῦς στέφανος ἐκ δάφνης κοσμεῖ τὴν οὐχὶ μακρὰν καὶ κυματώδη κόμην του. Ὑπὸ τὸν στέφανον βόστρυχοι καταπίπτουσιν ἐπὶ τοῦ μετώπου. Ὑπὲρ τὸν βραχείας χειρῖδας ἔχοντα χιτῶνα ἀνέρριψε τὸ ἱμάτιον, οὗπερ ἓν ἀπόσπασμα κρέμαται ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου. Ἡ ἀριστερὰ χεὶρ κρατεῖ τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο τοῦ ἐνδύματος. Ἄλλοτε πάλιν, ὅτε σχεδὸν καθ' ὁλοκληρίαν ἡ αὐτὴ ὑπόθεσις ἐπικρατεῖ, κρατεῖ ἡ ἀριστερὰ χεὶρ τὸ ἐνταῦθα ἐλλεῖπον

θυμιατήριον. Τὸ δεξιὸν γόνυ εἶνε ὀλίγον προτεταμμένον καὶ μᾶλλον λοξὴν στάσιν ἔχον. Τὰ ἐνδύματα σχηματίζουσιν ἐπιχαρίτους πτυχὰς κατὰ τὰς κινήσεις τοῦ σώματος. Οὐχὶ δὲ μόνον τὰ χείλη, ἀλλὰ καὶ οἱ τῶν ὀφθαλμῶν βολβοὶ εἶνε ἐρυθρῶς βεβαμμένοι, ἵνα χαρακτηρίσωσι τὸ πῦρ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ θεοῦ τοῦ φωτός. Οὐδὲν ἄλλο ἴχνος χρώματος ὑπάρχει. Τῷ ὅλως ἀντιστοίχῳ ἀγάλματι τοῦ Cesnola (Πίν. XXV παρὰ Cesnola-Stern) ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Overbeck (Geschichte der griechischen Plastik, Band I, pag. 177) τὸ κατηγόρημα· "ἐπιπόλαιος ἀλλ' ὡραία ἐργασία". Τὸ ἡμέτερον ἄγαλμα εἶναι ὡραιότερον καὶ καλλίτερον, ἀνήκει δὲ εἰς τὰ ἄριστα ἔργα ἑλληνικῆς τέχνης, ἅτινα ἀνωρύχθησαν ἄχρι τοῦδε ἐν Κύπρῳ.

ΚΥΠΡΙΑΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ.

(Κατὰ φωτογραφίας σταλείσας ὑπὸ τοῦ κ. Μ. Ohnefalsch-Richter.)

Ἔνιοι τῶν σοφωτάτων φίλων μοι παρετήρησαν, ὅτι ὅλοι οὗτοι οἱ φορεῖς τῶν περιρραντηρίων δὲν εἶνε εἰκόνες αὐτῶν τῶν θεῶν, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς ἱερέων. Ἀλλὰ πλανῶνται οἱ φίλοι μου οὗτοι. Βεβαίως διά τινων τῶν φορέων τούτων τῶν περιρραντηρίων παρίστανται θεοί. Οὕτω π. χ. ὁ φορεὺς τοῦ περιρραντηρίου ἔχει μικρὸν ἄγαλμα εἰς τὸ πλευρόν του, τῷ ἀρ. 25 παράκειται ἀετός, τῷ δὲ ἀρ. 22 Νίκη. Ἄλλοι φορεῖς περιρραντηρίων φέρουσιν ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος νεβρὸν ἢ δορκάδιον καὶ πολλοὶ φορεῖς περιρραντηρίων μετὰ κατηγορημάτων θεοτήτων στηρίζονται εἰς στήλας τοῦ βωμοῦ (ἀρ. 22). Ἵν' ἀποδειχθῇ τὸ ἐναντίον εἶνε εὐχερές. Ἀκριβῶς παρὰ τοῖς ἐναργέσιν ἀγάλμασι τῶν ἱερέων ἀφέθη ἐξεπίτηδες τὸ περιρραντήριον καὶ ἐξεπίτηδες μετεβλήθη ἡ ὑπόθεσις τῶν πτυχῶν καθὼς καὶ ἡ θέσις τῶν βραχιόνων.

Πρὶν ἢ ἐξακολουθήσωμεν τὴν περιγραφὴν τῆς σειρᾶς ταύτης τῶν εἰδώλων, ἅς εἴπωμέν τινα περὶ Ἡρακλέους. Καὶ μέγα τι μὲν ἄγαλμα τοῦ Ἡρακλέους δὲν ἀνώρυξα ἐν Βόνι, ἀπ' ἐναντίου πολλὰ μικρὰ ἀγαλμάτια. Ἓν ὁμοιότατον τούτοις ἀγαλμάτιον ἠγόρασα ἐν τῇ κώμῃ. Τὸ ἀγαλμάτιον τοῦτο ἀνευρέθη πρότερον ὑπὸ τῶν χωρικῶν ἐν τῇ αὐτῇ θέσει μετὰ δεκάδος ἄλλων ὁμοίων ἀγαλματίων τοῦ Ἡρακλέους. Μόνον ὁ Ἡρακλῆς φαίνεται γυμνὸς ἐν τῷ ἡμετέρῳ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος, οὗτος δὲ διηνεκῶς. Πάντοτε ἡ λεοντῆ φέρεται ὑπὸ τοῦ ἥρωος καὶ δὴ τοιουτοτρόπως ὥστε ἡ κεφαλὴ τοῦ λέοντος κοσμεῖ τὴν τοῦ ἥρωος καὶ ὁ τράχηλος τοῦ λέοντος χρησιμεύει ὡς περικεφαλαία. Τὴν δεξιὰν χεῖρά του ἐρείδει ἐπὶ τοῦ ὀζώδους καὶ χονδροῦ του ῥοπάλου καὶ διὰ τῆς ἀριστερᾶς κρατεῖ κέρας τῆς Ἀμαλθείας. Ἅπασαι αὗται αἱ μορφαὶ τοῦ Ἡρακλέους εἶνε ἀτέχνως ἐξειργασμέναι καὶ ἐρυθρῶς βεβαμμέναι, δὲν εἶνε ὅμως πολὺ ἀρχαῖαι. Τὴν θελκτικήν, ἐλευθερωτέραν καὶ καλλιτέραν παράστασιν νεαροῦ Ἡρακλέους ἀπεικόνισα. Τὸ χαρίεν τοῦτο μικρὸν πήλινον ἀγαλμάτιον ἀνέσκαψα ἔν τινι τάφῳ παρὰ τὸ Κούριον. Εἶνε τέχνης καλῆς ἑλληνικῆς, ἀλλ' ἐποχῆς βραδυτέρας, ἴσως τῆς ἐποχῆς τῶν Πτολεμαίων. Ἡ λεοντῆ ὁμοιάζει ἐνταῦθα χλαμύδι ζωγραφικῶς ἐπὶ τὸ νῶτον κατολισθησάσῃ καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα τ' ἀντιβράχια ἐκ τῶν ὄπισθεν πρὸς τὰ πρόσω καταπιπτούσῃ. Ἔχει μακροὺς βοστρύχους καὶ χαρακτῆρας ἁβροὺς καὶ ἠπιωτέρους καὶ ἐνθυμίζει συγχρόνως τὸν Διόσκουρον. Εἶνε γνωστόν, πῶς ἐν Ἀνατολῇ συνεχωνεύθησαν αἱ λατρεῖαι τοῦ Διονύσου καὶ Ἡρακλέους. Οὗτος εὑρέθη ὑπ' ἐμοῦ καὶ ἐπί τινος φανοῦ εὑρεθέντος ἐν τοῖς παρὰ τοὺς Σόλους χαλκωρυχείοις. Ἐν τῇ σκαφίδι παρίσταται ἀναγεγλυμμένος ὁ Ἡρακλῆς ἀγωνιζόμενος κατά τινος Κενταύρου τῆς Ἀρκαδίας.

Ἠδυνάμην νὰ παραθῶ καὶ ἄλλας ὑποθέσεις τοῦ Ἡρακλέους. Ταῦτα ὅμως ἀρκοῦσιν, ἵνα δείξωσιν ὁπόσον δημοτικὸς ἦτον ὁ Ἡρακλῆς τοῖς ἀρχαίοις Κυπρίοις καὶ ὅτι, ὧν δεξιὸς βραχίων τοῦ Ἀπόλλωνος, οὐδέποτε λείπει ἐκ τῶν ἐν Κύπρῳ ἱερῶν τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ἂς ὑποστρέψωμεν αὖθις εἰς τὸ ἐν Βόνι τέμενος τοῦ Ἀπόλλωνος. Οὐχὶ βεβαίως τυχαίως κατέστρεψαν οἱ Χριστιανοὶ πρὸ πάντων τὰ νεβρὸν ἢ δορκάδιον φέροντα εἴδωλα τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ θεοῦ ἐκράτει τὸ περιρραντήριον. Ἡ περιφημοτάτη ἐργασία (Πρβλ. Brunn's Griechische Künstler. Overbeck's Geschichte der griechischen Plastik) τοῦ Κανάχου ἦτον ὁ μιλήσιος Ἀπόλλων. Ὁ Ἀπόλλων οὗτος τοῦ Διδυμαίου ἔφερεν ἐπὶ τῆς μιᾶς χειρὸς τὸν νεβρόν. Ὅσον δὲ διάφορα καὶ ἂν ὦσι τὰ ἡμέτερα ἠμφιεσμένα ἑλληνικὰ καὶ νεβρὸν φέροντα εἴδωλα τοῦ Ἀπόλλωνος ἀπὸ τοῦ χαλκοῦ ἔργου τοῦ Κανάχου, ἐν τούτοις δυνά-

μεθα νὰ θεωρήσωμεν αὐτὰ ὡς ἀπομιμήσεις τοῦ μιλησιακοῦ τούτου ἀγάλματος.

Δικαιούμεθα δὲ νὰ ὑπομνήσωμεν τοῦτο, καθ' ὅσον ἐν τῷ τεμένει τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Βόνι ὅπως καὶ ἐν τῷ ἐν Βραγχίδαις εὑρίσκομεν τὸν Δία λατρευόμενον. Ἐνταῦθα, ἐν Βόνι, ἐγεννήθη συνδυασμός τις Ἀπόλλωνος καὶ Διός, οὐδαμοῦ ἀλλοῦ εὑρεθείς. Τρία μεγάλα ἀγάλματα τοῦ τόπου τούτου, δύο μετ' ἀετοῦ καὶ ἓν μετὰ τῆς Νίκης, ηὐτύχησα ν' ἀνορύξω.

Ἐν ἀρ. 25 ἀπεικόνισα τὸ κατὰ τὸ ἄνω ἥμισυ ἄριστα διατηρηθὲν ἄγαλμα ἐκ τῆς καλῆς ἑλληνικῆς ἐποχῆς. Ἡ ἐνδυμασία καὶ στάσις τοῦ θεοῦ εἶνε ἡ ἤδη ἡμῖν γνωστὴ τοῦ Ἀπόλλωνος. Καὶ ἡ δεξιὰ ἐκράτει τὸ ἐνταῦθα ἀποκοπὲν περιρραντήριον. Καὶ ὁ ἀριστερὸς βραχίων ἔχει τὴν αὐτὴν θέσιν, ἣν καὶ παρὰ τοῖς ἡμετέροις γνησίοις εἰδώλοις τοῦ Ἀπόλλωνος. Διαφέρει δὲ μόνον, ὅτι ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ θυμιατηρίου περιβάλλει τὸν κύλινδρον ἢ τὸν κεραυνὸν τοῦ Διός. Ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ἀντιβραχίου κάθηται ἐξαισίως ἀπειργασμένος ἀετός, ὃν ἐφωτογράφησα κατ' ἰδίαν. Ὁ ἀετὸς ἀτενίζει τὸ πρόσωπον τοῦ κυριάρχου του ἀναμένων τὰς διαταγάς του. Ἡ κεφαλὴ τοῦ θεοῦ καὶ παρ' ὅλους τοὺς ἀκρωτηριασμούς, οὓς ὑπέστη, δεικνύει ἡμῖν ὅτι μεταξὺ ὅλων τῶν ἐν Βόνι εὑρημάτων τὸ ἄριστον εἶνε. Μεγάλοι, ἰσχυροὶ καὶ ἐπιβλητικοὶ χαρακτῆρες νεαροῦ θεοῦ. Μακροὶ βόστρυχοι κυματοῦσιν ἐπὶ τῆς ῥάχεως καὶ περιβάλλουσι τὸ πρόσωπον. Ὑψηλὸς καὶ ἔντεχνος στέφανος ἐκ δάφνης συμπληροῖ τὴν ἐπιβάλλουσαν ἐντύπωσιν. Ἐν τοῖς κέντροις τῶν κοχλιοειδῶς συνεστραμμένων βοστρύχων τοῦ μετώπου ἀρχικῶς ὑπῆρχον κοσμήματα ἐκ μετάλλου, ἴσως ἀκτινωτὸς ἥλιος, ὡς φέρει αὐτὸν πολλάκις ὁ θεὸς τοῦ Ἡλίου. Αἱ πρὸς ὑποδοχὴν μεταλλίνων ῥαβδίων ὀπαὶ εἶνε εἰσέτι εὐκρινῶς ὁραταί. Πράγματι ἔχομεν ἐνταῦθα πρὸ ἡμῶν τὸν ἔφηβον Ἀπόλλωνα ἢ τὸν Δία.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

ΛΙΑΝ εὐχάριστον εἶναι τὸ σημεῖον, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς βίος, ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς καὶ ἡ Ἑλληνικὴ τέχνη ὁσημέραι περισσότερον ἐφελκύουσι τὴν προσοχὴν τοῦ κόσμου καὶ ἰδίως τῆς Γερμανίας. Τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ δράματα νέαν πάλιν λαμβάνουσι ζωήν, ὡς ἀποδεικνύει τοῦτο ἡ λίαν ἐπιτυχὴς παράστασις τῆς τριλογίας τοῦ Σοφοκλέους, ἡ λαβοῦσα χώραν ἐσχάτως ἐν Δαρμστάτῃ. Πέρυσιν ἐξεδόθησαν ἐν Βρεσλαβίᾳ τρία νέο-ελληνικὰ Τραγούδια τονισμένα ὑπὸ Ἀντωνίου Δβοράκ καὶ μεταπεφρασμένα ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Ἰωσὴφ Ῥεχάκ. Ἐφέτος δὲ χαιρετίζομεν νέον ἔργον, ὅπερ πάντας τοὺς φίλους τῆς μουσικῆς, ἰδίως δὲ τοὺς φίλους τῆς Ἑλλάδος θὰ εὐχαριστήσῃ. Τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι ἡ Ἱστορία τῆς Μουσικῆς ὑπὸ Κ. Φ. Βάϊτσμαν μετὰ μουσικοῦ παραρτήματος περιέχοντος ὅλα τὰ σωζόμενα ἐκ τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν μελῳδιῶν καὶ 40 νεοελληνικὰς μελῳδίας (Τὸ βιβλίον ἐξεδόθη ἐν Βερολίνῳ ὑπὸ Θ. Χρ. Φρ. Ἐναλίνου 1884). Τὸ ἐκ σελίδων 35 κείμενον διαιρεῖται εἰς πέντε μέρη· α'.) Οἱ σκοτεινοὶ χρόνοι 1500—1000 Πρ. Χρ. Οἱ ὕμνοι τῶν ἱερέων. β'.) οἱ ὁμηρικοὶ χρόνοι 1000—700 πρ. Χρ. Τὰ ἡρωϊκὰ ᾄσματα τῶν ῥαψῳδῶν· γ'.) Οἱ χρόνοι τῆς προπαρασκευῆς, 700—555 Πρ. Χρ. Λυρικοὶ ποιηταὶ καὶ μουσικοί· δ'.) Οἱ χρόνοι τῆς ἀκμῆς, 555—440 πρ. Χρ. Τὸ δρᾶμα, καὶ ε'.) Οἱ χρόνοι τῆς παρακμῆς, 440—300 Πρ. Χρ. κ. ἑξ. Οἱ θεωρητικοί. Τὸ μουσικὸν δὲ παράρτημα περιέχει· α'.) Ἀρχαίας Ἑλλην. μελῳδίας· Ὕμνον ὁμηρικόν, ᾠδὴν Πινδάρου, ὕμνον εἰς τὴν Καλλιόπην, εἰς τὸν Φοῖβον καὶ εἰς τὴν Νέμεσιν· β'. Νεο-ελληνικὰς μελῳδίας· δημοτικὰ ᾄσματα, δημοτικοὺς χορούς, ὕμνους ἐκκλησιαστικούς. Τὸ κείμενον τοῦ εἰς ἄκρον διδακτικοῦ βιβλίου ἔπρεπε κυρίως νὰ διδαχθῇ εἰς ὅλους τοὺς παῖδας καὶ ἐν πάσῃ πεποιθήσει συνιστῶμεν αὐτὸ εἰς τοὺς γονεῖς καὶ διδασκάλους. Εἶναι δὲ καὶ κομψότατον καὶ ἡ τιμὴ αὐτοῦ εἶναι μόνον 3 μαρκῶν. Εἴθε τὸ παρὸν σύγγραμμα παρακινήσῃ καὶ ἄλλους λογίους εἰς τὴν μελέτην τῆς ἑλληνικῆς μουσικῆς! Ζ.

Γ. Δ' Ἔϊχθαλ. Ὁ Σωκράτης καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς. Μετάφρασις Ἰωάννου Ν. Βαλέττα. Ἐν Λειψίᾳ 1884.

Ὁ λόγιος ἐν Λονδίνῳ καθηγητὴς κ. Ἰ. Βαλέττας, ὁ διὰ τῶν ἐμβριθῶν αὐτοῦ συγγραφῶν πλουτίσας τὴν φιλολογίαν ἡμῶν, ἐξεπόνησε πάλιν ἔργον πλείστου λόγου ἄξιον, ὅπερ πρὸ μικροῦ λίαν φιλοκάλως καὶ κομψῶς ἐξεδόθη. Ἡ ἀξιόλογος αὕτη μετάφρασις συγγράμματος ἐκδοθέντος τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ, ποιεῖ ἡμῖν γνωστὸν τὸ κύριον δόγμα τῆς Σωκρατικῆς διδασκαλίας, τὸ περὶ Προνοίας δόγμα, ὅπερ ὁ Σωκράτης, ὁ μέγας τοῦ κόσμου καὶ τῶν αἰώνων φιλόσοφος, ἀντέταξε κατὰ τοῦ ἐπιστημονικοῦ σκεπτικισμοῦ καὶ κατὰ τῆς δημώδους δεισιδαιμονίας. Πᾶς τις εὐκόλως ἐννοεῖ πόσην σχέσιν ἔχει τὸ ζήτημα τοῦτο πρὸς τοὺς ἡμετέρους χρόνους, διὸ καὶ ὁ συγγραφεὺς δικαίως λέγει ἐν τῷ βραχεῖ αὐτοῦ προλόγῳ. "Ἐν τῷ δόγματι τούτῳ (τῷ περὶ Προνοίας) ἐνυπάρχει σημεῖόν τι τῶν καιρῶν, ὃ συμφέρει μὴ παριδεῖν, καὶ πρὸς τοῦτο ἰδίως ἐπικαλούμεθα τὴν προσοχὴν τοῦ τὴν πραγματείαν ταύτην ἀναγινώσκοντος."

Προτάσσεται τῆς μεταφράσεως Πρόλογος τοῦ μεταφραστοῦ ἐξ 22 σελίδων, ἐν ᾧ ὁ κ. Βαλέττας μετὰ τῆς συνήθους αὐτοῦ ἐμβριθείας ἐκθέτει τὰ κατὰ τὸν Σωκράτην, ὃν ἀποκαλεῖ πάνυ δικαίως "Ἱεραπόστολον ἔργον τελοῦντα φιλοσόφου".

Ἕπεται ἡ κυρίως πραγματεία, διῃρημένη εἰς 9 κεφάλαια, τὰ ἑξῆς· Εἰσαγωγή. — Ἡ Θεολογία τοῦ Σωκράτους. — Ἀρχὴ τῆς ἀνθρωπομορφικῆς ἀναλογίας. — Ἡ θεία Πρόνοια καὶ ἡ Μαντική. — Περὶ τῆς λέξεως Πρόνοια. — Σύνοψις τῆς ἱστορίας τῆς περὶ Προνοίας διδασκαλίας. — Ἀληθὴς εὐσέβεια. Πολιτικὴ ἀρετή. — Τὸ Δαιμόνιον. — Κρίσεις περὶ Πλάτωνος καὶ Ξενοφῶντος.

Ἐν τέλει δὲ τοῦ βιβλίου παρατίθενται ὡς παράρτημα κεφάλαιά τινα ἐκ τῶν τεσσάρων Βιβλίων τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ξενοφῶντος.

Ὁμολογοῦμεν ὅτι ἀναγνώσαντες τὸ βιβλίον μεγάλως ἐθέλχθημεν, ἂν καὶ ἐκ τῶν προτέρων περὶ τούτου εἴμεθα πεπεισμένοι, ἰδόντες τίνος τὸ σύγγραμα, τίνος ἡ μετάφρασις καὶ περὶ τίνος ἐπραγματεύετο. Οὐ μόνον ὁ σεβαστὸς φίλος κ. Βαλέττας ἀρίστην ἐποιήσατο ἐκλογὴν ἀλλὰ καὶ τὴν μετάφρασιν ἐξετέλεσε μεθ' ὅλης τῆς γλωσσικῆς ἀκριβείας, ἧς αὐτὸς μετ' ὀλίγων ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν λογίων ἔχει τὸ μυστικόν.

Διήγησις τῶν περὶ τὴν ἐν Τεργέστῃ Ἑλληνικὴν κοινότητα σπουδαιοτέρων συμβάντων ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Ἐν Τεργέστῃ.

Οὕτως ἐπιγράφεται πραγματεία κομψότατα ἐν ἑλληνικῇ καὶ ἰταλικῇ γλώσσῃ ἐν Τεργέστῃ ἐκδοθεῖσα, ἐν ᾗ συντόμως ἐκτίθεται ἡ ἱστορία τῆς ἐν Τεργέστῃ ἑλληνικῆς παροικίας. Μετεχειρίσθημεν τὴν λέξιν συντόμως, διότι τοῦτο θεωροῦμεν τὸ μόνον ἐλαττωματικὸν μέρος τῆς διατριβῆς. Εἶναι ὑπὲρ τὸ δέον σύντομος. Πολλάκις ἐσκέφθημεν ὅτι ἡ συγγραφὴ ἱστορίας τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἑλληνικῶν κοινοτήτων ἤθελε τὰ μάλιστα ἐνδιαφέρει τὸν Ἑλληνισμὸν ἐν γένει καὶ ἰδίως τοὺς περὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος καταγινομένους· ἀλλ' ἡ τοιαύτη συγγραφὴ πολλὰς ἔχει τὰς δυσκολίας, διὸ καὶ λίαν ἀξιέπαινοι ἦσαν οἱ ἐν ἔτει 1882 τὰ τῆς ἐν Τεργέστῃ ἑλληνικῆς κοινότητος διέποντες ἀποφασίσαντες καὶ ἐκτελέσαντες τὸ ἔργον τοῦτο. Ἰδίως ἐνδιέφερεν ἡμᾶς τὸ πρῶτον κεφάλαιον, πραγματευόμενον περὶ τῶν πρώτων ἐν Τεργέστῃ Ἑλλήνων, τῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1734 ἐν τῇ ἐμπορικῇ ἐκείνῃ τῆς Αὐστρίας πόλει ἐγκαταστάντων. Ἐκ τοῦ κεφαλαίου τούτου μανθάνομεν ὅτι ὁ πρῶτος ἐν Τεργέστῃ ἀποικήσας Ἕλλην ἦτο ὁ Ζακύνθιος Ἰωάννης Μαϊνάτης, ὅστις μετήρχετο τὸ ἐμπόριον τῆς ξυλείας. Ἐν ἄλλῳ κεφαλαίῳ εὕρηται ἡ ἱστορία τοῦ ἐν Τεργέστῃ ὀρθοδόξου Ἑλληνικοῦ Ναοῦ· ἀλλ' ἐνταῦθα ἠπορήσαμεν μὴ εὑρόντες καὶ ἐν ἐκτάσει τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς σχολῆς, ἐν ᾗ, ὡς γνωστόν, πλεῖστοι ὅσοι ἐδίδαξαν σοφοὶ διδάσκαλοι τοῦ γένους ἡμῶν. Τῶν κληροδοτημάτων ὁ Πίναξ δεικνύει ἡμῖν τοὺς ἀπὸ τοῦ 1782 μέχρι τοῦ 1881 τὴν ἑλληνικὴν τῆς Τεργέστης κοινότητα διὰ χρηματικῶν προσφορῶν εὐεργετήσαντας. Συγχαίρομεν ἀπὸ καρδίας τῇ ἐν Τεργέστῃ ἑλλην. κοινότητι, ἥτις κατῆρξατο τοῦ καλοῦ παραδείγματος τοῦ συγγράψαι τὴν ἱστορίαν αὐτῆς, καὶ εὐχόμεθα ἵνα καὶ αἱ λοιπαὶ ἑλλην. κοινότητες μιμηθῶσι τὸ καλὸν παράδειγμα. Ἐν ᾧ χαράττομεν τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμὰς μανθάνομεν ὅτι ὁ ἐν Πέστῃ τῆς Οὐγγαρίας λόγιος ἀρχιμανδρίτης ἡμῶν κ. Γῶγος συνέγραψεν ἱστορίαν τῆς ἐν Πέστῃ Ἑλλην. Κοινότητος. Ἡ ὤθησις ἑπομένως ἐδόθη· εἰς τὸ εὐγενὲς τοῦτο στάδιον ἂς κατέλθωσι νῦν καὶ ἄλλοι.

Τερψιχόρη, ἤτοι Συλλογὴ χορικῶν ᾀσμάτων ὑπὸ Ἀν. Ν. Μάλτου, καθηγητοῦ. 1884. Τεῦχος Α'. Βιβλίον χρησιμώτατον διὰ τοὺς ἐν τοῖς σχολείοις φοιτῶντας, διότι ἐν αὐτῷ οὐ μόνον αἱ προκαταρκτικαὶ τῆς ᾠδικῆς γνώσεις περιέχονται σαφῶς ἐκτεθειμέναι, ἀλλὰ καὶ 87 μονόφωνα καὶ δίφωνα ᾄσματα μὲ τὴν μουσικὴν καὶ τὸ κείμενον αὐτῶν. Τὰ μάλιστα ἀξιέπαινος εἶναι ὁ κ. Ἀν. Μάλτος ἐκδοὺς τὴν συλλογὴν ταύτην, ἥτις εἶναι ἀληθὴς πλουτισμὸς τῆς πτωχῆς κατὰ τοῦτο, ὡς μὴ ὤφειλε, φιλολογίας ἡμῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ τίτλῳ ἀναφέρεται τὸ βιβλίον τοῦτο ὡς Α'. τεῦχος, δικαιούμεθα νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι θ' ἀκολουθήσωσι καὶ ἄλλα τεύχη, καὶ εὐχόμεθα τοῦτο συντόμως νὰ πραγματοποιηθῇ. Καλὸν νομίζομεν νὰ εἰσαχθῇ καὶ εἰς τὰ σχολεῖα τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος ἡ ἀρίστη αὕτη καὶ εὐμέθοδος Συλλογή.

Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς τοῦ ἔτους 1884 ὑπὸ Α. Παλαιολόγου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ὁ φιλόπονος κ. Παλαιολόγος οὐ παύεται τὸν καλὸν ἀγωνιζόμενος τῶν γραμμάτων ἀγῶνα. Καὶ ἐφέτος πάλιν ἐξέδωκε τὸ τρίτον τὸ γνωστὸν αὐτοῦ Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς, ὅπερ οὐσιώδη προσφέρει ὑπηρεσίαν, διότι οὐ μόνον μετὰ πολλῆς ἀκριβείας εἶναι συντεταγμένον, περιέχον πολλὰς λίαν ἐνδιαφερούσας πληροφορίας, ἀλλὰ καὶ σπουδαῖα περιέχει ἄρθρα καὶ διατριβάς, γεγραμμένας ὑπὸ λογίων γνωστῶν ἤδη τῷ Πανελληνίῳ. Τοῦ ἐκ 350 σελίδων εἰς 8ον βιβλίου προτάσσεται ἐφέτος ἐπιτυχεστάτη εἰκὼν τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Νικοδήμου Α'.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἐσχάτως ἐφονεύθη ἐν Θομσῶνος Ἄκρᾳ τῆς ἐπαρχίας Νέας Ἰερσέης τῆς Ἀμερικῆς ὑπὸ ἐκρήξεως τοῦ πυριτιδοποιείου ὁ ἰδιοκτήτης αὐτοῦ Lammot du Pont, ὅστις ἄφησε περιουσίαν ἀνερχομένην εἰς 2½ ἑκατομμύρια λιρῶν στερλινῶν. Ἐν τῷ κριμαϊκῷ πολέμῳ ἡ ῥωσσικὴ κυβέρνησις εἶχεν ἔλλειψιν πυρίτιδος· ἀπετάνθη ἑπομένως πρὸς τὸν ῥηθέντα Lammot, ὅστις μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του προφανῆ ἐπεχείρησε νὰ μετακομίσῃ φορεῖον πυρίτιδος εἰς Σεβαστούπολιν διὰ μέσου τῶν πολιορκούντων τὴν πόλιν ταύτην ἀγγλογαλλικῶν στόλων. Τὸ φορτίον τοῦτο τῷ ἐπληρώθη παρὰ τῆς ῥωσσικῆς κυβερνήσεως μὲ 600 χιλιάδας λιρῶν. Καὶ ἐν τῷ ἀμερικανικῷ πολέμῳ ὁ ῥιψοκίνδυνος ἀνὴρ ἐπεχείρησε τοιαῦτα τολμήματα, τὰ ὁποῖα ἐπλήρωσαν διὰ πολλῶν χρημάτων τὰ ἤδη ἀρκούντως πεπληρωμένα χρηματοκιβώτια αὐτοῦ.

Ἐκλογὴ δημάρχου. Ἐν τῇ κωμοπόλει Θόρυχιλ τῆς Ἀγγλίας ἐπρόκειτο νὰ γείνῃ ἡ ἐκλογὴ δημάρχου. Δύο ἦσαν τὰ συναγωνιζόμενα κόμματα, ἀμφότερα ἰσοπαλῆ καὶ πεισματωδῶς τὴν ἀρχὴν ἐκζητοῦντα. Οἱ ἐκλογεῖς ἦσαν συνηγμένοι ἀλλ' ἐπὶ τριάκοντα ὅλας ὥρας οὐδὲν ἐπήρχετο ἀποτέλεσμα, διότι πάντοτε ὑπῆρχεν ἰσοψηφία. Εἷς τῶν ἐκλογέων ἠναγκάσθη νὰ ἐξέλθῃ ἐπὶ μίαν στιγμὴν τῆς αἰθούσης· ταύτης τῆς στιγμῆς ἐπωφελήθησαν οἱ ἀντίπαλοι, ὅπως τοποθετηθῶσι παρὰ τὴν θύραν καὶ ἐμποδίσωσι τὴν εἴσοδον· ἀλλὰ τὸν φίλον της εἰσερχόμενον ἡ ἐναντία μερὶς ἠθέλησε νὰ προστατεύσῃ, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπῆλθε σύγκρουσις αἱματηρά. Νέα ἐγένετο ἐκλογὴ — πάλιν ἰσοψηφία. Τέλος εὐτυχὴς τις σύμπτωσις ἠθέλησε ν' ἀσθενήσῃ αἴφνης ἡ σύζυγος ἑνὸς τῶν δημοτικῶν ἀρχόντων· οὗτος ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν οἰκίαν παρὰ τῇ βαρέως ἀσθενούσῃ συζύγῳ — καὶ τότε μόλις, μετὰ ἀγῶνα 36 ὅλων ὡρῶν, κατωρθώθη ἡ ἐκλογὴ καὶ ἡ κωμόπολις εἶχε τὸν δήμαρχόν της.

Ἡ αὐτοκράτειρα Μαρία Ἄννα τῆς Αὐστρίας. Ἡ ἐσχάτως ἐν Πράγῃ ἐν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ ἀποθανοῦσα αὐτοκράτειρα τῆς Αὐστρίας, χήρα τοῦ ἄλλοτε αὐτοκράτορος Φερδινάνδου, ἄφησε μεγάλην περιουσίαν. Διὰ τῆς ἰδιοχείρου αὐτῆς διαθήκης ἀφίνει γενικόν της κληρονόμον τὸν πρώην βασιλέα τῆς Νεαπόλεως Φραγκῖσκον. Ἐκ τῶν βιβλίων ἐξάγεται ὅτι ἡ κληρονομία αὕτη ἀνέρχεται εἰς τὸ ποσὸν 12 ἑκατομμυρίων φιορινίων. Λαμπρὸν κτῆμα ἐν Γαλλιάρῃ τῆς Ἰταλίας κληρονομεῖ ὁ ἀνεψιός της ἀρχιδοὺξ Ἀλβέρτος, ᾧ ἐντέλλεται νὰ πληρώσῃ καὶ τὰ διάφορα κληροδοτήματα εἰς ἐκκλησίας, εἰς μονὰς καὶ εἰς ὑπηρέτας. Τὰ πλουσιώτατα κοσμήματα τῆς ἀποθανούσης περιέρχονται εἰς τὸν νῦν αὐτοκράτορα τῆς Αὐστρίας· τῶν κοσμημάτων τούτων τὰ μὲν εἶναι αὐστριακά, ἀνήκοντα εἰς τὴν ἑκάστοτε αὐτοκράτειραν, τὰ δὲ ἰταλικά, τὰ ὁποῖα ἔλαβεν αὐτή, ὡς ἰταλὶς ἡγεμονόπαις, κατὰ τὸν γάμον της. Μεταξὺ τῶν κειμηλίων τούτων ὑπάρχουσι σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ λαμπρᾶς ἰταλικῆς ἐργασίας. Ἡ ἀποθανοῦσα αὐτοκράτειρα, ἧς ὁ βίος ὑπῆρξε σειρὰ ἀγαθοεργιῶν, ἦτο ἀδελφὴ τοῦ βασιλέως τῆς Σαρδηνίας Καρόλου Ἀλβέρτου καὶ θεία ὡς ἐκ τούτου τοῦ πρώτου τῆς Ἰταλίας βασιλέως Βίκτωρος Ἐμμανουήλ.

Ἐν τῇ Γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιστημῶν ὁ ἐκ Παρισίων Ἰατρὸς Delthil ἀνεκοίνωσε τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις περὶ νέας τινὸς μεθόδου ἐναντίον τῆς διφθερίτιδος. "Ὡς γνωστὸν εἰς τὴν διφθερίτιδα σχηματίζεται ἐξίδρωμά τι, αἱ οὕτω καλούμεναι ψευδομεμβράναι, αἵτινες καλύπτουσι τὰς ἀτροφόρους ὁδούς, φθάνουσαι πολλάκις καὶ μέχρι τῶν βρογχίων. Ὁ Ἰατρὸς Delthil παρετήρησεν ὅτι διὰ τῆς ἐπαφῆς ἀτμῶν ὑγροπίσσης καὶ ἐλαίου τερεβενθίνης αἱ ψευδομεμβράναι διελύθησαν εἰς στιγμάς τινας, καὶ ὑπεστήριξε τὴν παρατήρησιν ταύτην ἐπειδὴ ἔσωσε ἐγκαταλειφθέντα παιδία πάσχοντα ἐκ διφθερίτιδος. Ἀναφλέγει — αὐτὸς οὗτος μετὰ τὴν τραχειοτομίαν — πλησίον τῆς κλίνης τοῦ ἀσθενοῦς μίγμα ὑγροπίσσης καὶ τερεβενθίνης· τὸ δωμάτιον πληροῦται παραχρῆμα ἀτμῶν πυκνῶν καὶ μελανῶν, οὕτως ὥστε οἱ ἐν τῷ δωματίῳ εὑρισκόμενοι μόλις καθίστανται ὁρατοί, ἄνευ ὅμως ἐπαισθητῆς ἐνοχλήσεως. Τὸ παιδίον ἀναπνέων ἰσχυρῶς καὶ εὐκόλως τὸν βαλσαμώδη τοῦτον ἀέρα ζωογονεῖται καθ' ὑπερβολήν· πάραυτα αἱ ψευδομεμβράναι διαλύονται, ἀποχρέμπτονται, καὶ συλλεγόμεναι εἰς ποτήριον διαλύονται ὁλοτελῶς. Συγχρόνως ὁ Delthil ἐξακολουθεῖ ν' ἀποπλύνῃ τὸν λάρυγγα τοῦ παιδὸς διὰ πίσσης λιθανθράκων καὶ ἀσβεστίου ὕδατος. Ἐν διαστήματι 2—3 ἡμερῶν τὸ παιδίον θεραπεύεται καθ' ὁλοκληρίαν. Οἱ δὲ καπνισμοὶ χρησιμεύουσιν ἐνταυτῷ καὶ ὡς μέσον ἀπολυμαντικόν." Ἐὰν ἡ ἐπιτυχία τοῦ μέσου τούτου βεβαιωθῇ, ὅπως ἐνταῦθα παρουσιάζεται, τότε ἡ πάσχουσα ἀνθρωπότης δικαίως θὰ εὐγνωμονῇ τὸν Dr. Delthil ὡς μέγιστον εὐεργέτην.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 197.
Ἀκροστιχίς.

Τὰ πέντε, φίλε, γράμματα, ἅπερ μὲ συγκροτοῦσιν,
Χίλια διακόσια ἓξ ὁμοῦ ἑλληνιστὶ ἀριθμοῦσιν·
Τὸ πρῶτον εἶναι ἀρχικὸν Ἕλληνος βασιλέως
Ἀδελφοφονευθέντος, φεῦ! . . . καὶ ἀδελφοῦ φονέως.
Τὸ δεύτερον θεᾶς τινος ἀρχαίας, θαλασσίας,
Ἧς ἄνθος τ' ὄνομα μορφοῖ ἐξόχου εὐωδίας.
Τὸ τρίτον εἶναι ἀρχικὸν ἑτέρου βασιλέως,
Ὃν τῆς Μεδούσης ἔτρεφεν ἡ κεφαλὴ σπουδαίως.
Τὸ τέταρτον, τοῦ ἔχοντος ἡμίθεον πατέρα,
Καὶ νυμφευθέντος δι' ἀμοιβὴν τὴν ἑαυτοῦ μητέρα.
Τὸ πέμπτον, σῶμα ἔχοντος μεγέθους θαυμασίου,
Καὶ ὃν οἱ μῦθοι λέγουσιν ἔγγονον τοῦ Ἡλίου.
Κἀγὼ τὰς κορυφὰς τιμῶ κλεινῶν τινων ὀρέων,
Προστάτις οὖσα ποιητῶν καὶ εὐαισθήτων νέων.

Ἰω. Τυπ. Λασκαράτος, ἐν Ληξουρίῳ.

Αἴνιγμα 198.

Λίθος πολύτιμος εἰμί, γνωστὸς σχεδὸν τοῖς πᾶσι·
Ἂν μ' ἴδῃς πλὴν ἀκέφαλον, πολὺ θέλεις θαυμάσει·
Πολλάκις ποικιλόμορφον, πολυειδῆ θὰ μ' εὕρῃς·
Τὸν θάνατόν σου προξενῶ, τοῦτο καλῶς ἠξεύρεις.
Ὑπερασπίζω τὴν ζωὴν πολεμιστῶν ἀνδρείων,
Νῆσος ὑπάρχω καὶ λιμήν, πόλις τε καὶ χωρίον.
Θὰ μ' εὕρῃς, λύτα φίλτατε, ἀρκεῖ νὰ μὲ ζητήσῃς.
Πρὸς εὐκολίαν σου λοιπὸν εἰς τρία νὰ χωρίσῃς
Ἰσομερῆ τὸ ὅλον μου· λαμβάνων κάθε μέλος,
Ἄνθη θὰ μ' ἔχῃς ἐν ἀρχῇ, δύναμιν εἰς τὸ τέλος.

Αλκ. Π. Βασιλειάδου, ἐν Τεργέστῃ.

Αἴνιγμα 199.

Φύσει εἶμαι τρομερὸς
Κι' ἀγριότητα ἐμφαίνω,
Εἰς τοὺς ταύρους φοβερὸς
Ποιητὰς ὅμως εὐφραίνω·
Ἂν δὲ μ' ἀποκεφαλίσῃς
Ἡ αὐτὴ θὰ μείνῃ κλίσις.
Ἄλλην ἔννοιαν λαμβάνω
Κ' εὐεργετικὸς τυγχάνω.
Ἀγαθῶν εἰμὶ δοτὴρ
Τῆς δ' Εὐρώπης ὁ σωτήρ.

Ν. Δάμζας, ἐν Τυρνάβῳ.

Πρόβλημα 200.

Δύο ἐν Ἀθήναις, στοιχηματίσαντες νὰ περιέλθωσι τὴν γῆν, ἀνεχώρησαν τὴν 1 Ἰουνίου λαβόντες ἕκαστος ἀντίθετον ὁδόν· ἐπέστρεψαν δὲ ὁ μὲν τὴν 9 Σεπτεμβρίου, ὁ δὲ τὴν 11 τοῦ ἰδίου μηνὸς περὶ τὴν μεσημβρίαν. Ζητεῖται πόσας ἡμέρας ἐδαπάνησεν ἕκαστος καὶ τίς τούτων ἔφθασε πρῶτος.

Ἰω. Κ. Γρουμπός, ἐν Γαλαξίῳ.

Πρόβλημα 201.

* Ο **οἱ ἀ*α*ή* *ἐ* ὤ*α, *α*ή* *ἐ ὄ*α ἔ*ου*ι*.

(Ἐλλείπουσι τὰ σύμφωνα πρὸς συμπλήρωσιν.)
Νικ. Κ. Παπαδόπουλος, ἐν Ὀδησσῷ.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 192.
ΛΕΞΙΚΟΝ — ΛΕΞΙΣ.

Αἰνίγματος 193.
ΧΑΡΑ — ΑΡΑ.

Αἰνίγματος 194.
ΘΡΟΝΟΣ — ΚΡΟΝΟΣ — ΟΝΟΣ.

Προβλήματος 195.

Α
Α Ρ Α
Α Γ Ι Ω Σ
Α Ρ Ι Σ Τ Ο Σ
Α Ω Τ Ο Σ
Σ Ο Σ
Σ

Προβλήματος 196.

Δηρὸς Ξηρὸς
Κηρὸς Πηρὸς
Λῆρος Τηρὸς
Μηρὸς Χῆρος
Νηρὸς Ψηρός.

ΕΣΠΕΡΟΣ.

Σύγγραμμα περιοδικὸν μετὰ εἰκόνων ἐκδιδόμενον ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1|13 καὶ 15|27 ἑκάστου μηνός.

Τιμὴ ἑτησία προπληρωτέα φράγκα 40 (= μάρκαι 32 = φιορίνια 16).
Τιμὴ καταστημάτων δι' ἕκαστον στίχον φοίνικ. 50.

Τὸ ἔτος τοῦ Ἑσπέρου ἄρχεται τῇ 1|13 Μαΐου.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

ΑΘΗΝΑΙ· κ. Κλεάνθης Ι. Ζάννος. ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ· κ. Ἀλέξ. Ν. Μελετόπουλος. ΚΕΡΚΥΡΑ· κ. Νικ. Σ. Μπάκας. ΖΑΚΥΝΘΟΣ· κ. Ν. Παπαδόπουλος. ΒΟΛΟΣ· κ. Νικ. Γεωργιάδης, ἰατρός. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ· κ. Πέτρος Μ. Γκενιλένης. ΠΑΤΡΑΙ· κ. Παυσανίας Λοϊδᾶς. ΣΥΡΟΣ· κ. Ν. Σακκελίων.
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ καὶ ἡ λοιπὴ ΑΙΓΥΠΤΟΣ· κ. Πέτρος Σαράντης, Βιβλιοπώλης τοῦ "Ἑσπερινοῦ Φύλακος" ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰωάννης Παπάζης, βιβλιοπώλης. ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ· χ. Γεώργιος Τσούντας, ἰατρός. ΣΜΥΡΝΗ· κκ. Δεκίπρης καὶ Σι, καὶ κ. Φρ. Σαρίκας. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ· κ. Σ. Γρόσσος, βιβλιοπώλης. ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Κωνστ. Κυριαζῆς. ΣΕΡΡΑΙ· κ. Κ. Χόνδρος. ΚΑΒΑΛΑ· κκ. Λ. Γ. Κούζης καὶ Σι. ΜΥΤΙΛΗΝΗ· κ. Ξενοφῶν Γκορτζιώτης. ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ· Λίδια, Ἀνανίας Ἀλεξανδρίδης. ΣΑΜΟΣ· κ. Σταματιάδης, ἔφορος τῆς Σαμιακῆς Βιβλιοθήκης. ΒΗΡΥΤΟΣ· κ. Χρ. Χριστοφόρου. ΑΜΙΣΟΣ· κ. Κ. Λαναρᾶς, ἰατρός. ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ· κ. Ἀπ. Ξενουδάκης. ΡΟΔΟΣ· κ. Μ. Μαλλιαράκης. ΙΩΑΝΝΙΝΑ· κ. Γ. Β. Λάππας. ΤΕΝΕΔΟΣ· κ. Κ. Κωνσταντινίδης. ΛΕΥΚΩΣΙΑ καὶ ΛΕΜΕΣΣΟΣ Κύπρου· κ. Π. Δ. Παπαδάκης. ΛΑΡΝΑΞ· κ. Ἰωάννης Πιερίδης.

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ· κ. Ἀριστόδημος Α. Βοσκώφ. ΙΒΡΑΙΛΑ· κ. Ἰωάννης Α. Βοσκώφ. ΤΟΥΡΝΟ-ΜΑΓΟΥΡΕΛΟΝ· κ. Τηλέμ. Παπάζογλους. ΚΟΡΑΒΙΑ, ΠΙΚΕΤΟΝ, ΚΑΡΑΚΑΛ καὶ ΚΡΑΙΟΒΑΝ· κ. Νικόλαος Καραβίας. ΚΑΛΑΦΑΤΙΟΝ· κ. Νικ. Κουκλέλης. ΓΙΟΥΡΓΕΒΟΝ· κ. Εὐθυμ. Πεταλᾶς. ΓΑΛΑΖΙΟΝ· κ. Ἀχιλλεὺς Α. Βοσκώφ.

ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰάκωβος Μάνος, ἰατρός. ΜΟΣΧΑ· κ. Γρηγ. Ι. Ροσάλυμος. ΟΔΗΣΣΟΣ· κ. Σπυρ. Τυπάλδος Φορέστης. ΤΑΓΑΝΙΟΝ· κ. Δημ. Δ. Ἀλεξόπουλος. ΡΟΣΤΟΒΙΟΝ· κ. Στέφ. Δεδίρδος. ΤΒΕΣΚ· κ. Π. Α. Ἀξιώτης. ΝΙΚΟΛΑΙΕΦ· κ. Θεόδωρος Λυκιαρδόπουλος. ΒΡΑΪΛΑΝΣΚΑ· κ. Νικ. Γ. Τζιτζέλης. ΣΜΑΗΛΙΟΝ· κκ. Ἀδελφοὶ Κωνσταντινίδαι. ΚΙΣΝΟΒΙΟΝ· κ. Δ. Καρδοῦνης. ΠΟΤΙΟΝ· κ. Περικλῆς Ν. Κομηνιάδης. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΟΣΛΑΒ· κ. Κ. Δ. Παλαιολόγος.

ΠΑΡΙΣΙΟΙ· κ. Θεμιστοκλῆς Πετροκόκκινος.
ΜΑΣΣΑΛΙΑ· κ. Π. Σκιντζόγλου.
ΔΩΝΑΙΝΟΝ· κ. Σ. Παπανικολάου. ΑΙΒΕΡΠΟΥΛ· κ. Γ. Θ. Σκρινῆς.
ΡΟΥΣΣΟΥΚΙΟΝ Βουλγαρίας· κ. Σταῦρος Χριστοδουλίδης.
ΤΕΡΓΕΣΤΗ· κ. Π. Παρδάνογλους. ΚΑΛΚΟΥΤΤΑ κ. Ἰωάν. Κ. Σταυρίδης.
ΝΕΑ-ΥΟΡΚΗ· κ Δημ. Ν. Μπότσαρης, γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὰ μέρη, ἔνθα εἰσέτι δὲν ἐσυστήθησαν ὁριστικῶς ἐπιστασίαι, οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ γένωσι συνδρομηταὶ ἀπὸ προκαταβολῆς τῆς ἐτησίας συνδρομῆς, ἀποστειλάντες εἴτε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν διεύθυνσιν (ELSTER-STRASSE No. 19) ἐν ΛΕΙΨΙΑι, εἴτε εἰς τὰ οἰκεῖα ταχυδρομικὰ γραφεῖα, τῆς διευθύνσεως τοῦ Ἑσπέρου συνεννοηθείσης περὶ τούτου μετὰ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν γερμανικῶν Ταχυδρομείων. Τὸ φύλλον ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ. ELSTER-STRASSE No. 19. LEIPZIG.

Die

Collection Spemann

beabsichtigt, den Klagen über den spricwörtlich hohen Preis der deutschen Bücher abzuhelfen. Die Anlage einer eigenen „Hand- und Hausbibliothek" ist nun nicht mehr ein Vorrecht wohlhabender Leute, sondern Jedem möglich, denn der Netto-Preis des Bandes ist

gebunden eine Mark

= 1 Frc. 35 Cts. = 60 Kr. ö. W., franco per Post M. 1. 25.

Jeder Band ist einzeln käuflich.

Abonnenten erhalten noch besondere Vergünstigungen.

Bisher erschienen:

Band 1. Grenouille, Jantje von, Rhodenbrus Hollander. Zu Füßen des Monarchen. Erzählungen, mit Einleitung von Joseph Kürschner.
„ 2. Zimmermann, Karl, Der Liebtrl, mit Einleitung von Erdin Schilling.
„ 3. de Cervantes-Saavedra, Miguel, Moralische Novellen, übersetzt von A. v. Keller und Fr. Notter, mit Einleitung von Otto von Leixner.
„ 4. Chamisso, A. Ges., Die Hatty oder die Schiffbrüchigen auf dem Eilande in der Nordsee, mit Einleitung von Heinrich Düntzer.
„ 5. Becker, August, Bad Weidbergen, mit Einleitung von Joseph Kürschner.
„ 6. Gogol, Nikolai, Russische Novellen, mit Einleitung von Friedrich Bodenstedt.
„ 7. Jungbans, Sophie, Die Erben ihres Willen, mit Einleitung von Joseph Kürschner.
„ 8. de Sage, A. St., Der hinkende Teufel, mit Einleitung von H. Duhesiefen.
„ 9. Arnim, Ludw. Achim v., Die Kronenwächter, mit Einleitung von Joh. Scherr.
„ 10. 11. Saglio, Thophil, Reise um die Pariser Welt.
„ 12. Schwarz Rhasse, übersetzt von Joh. Heinr. Voß, mit Einleitung von Jakob Mähly.
„ 13. Schilling, Erwin, Einer auf dem Gewitter, mit Einleitung von Joseph Kürschner.
„ 14. Thérouin, Bilderstürmer, Der Brautmarsch und andere Erzählungen, übersetzt und eingeleitet von Hammid Lobedanz.
„ 15. Gilbertstein Auguste, Holländische Geschichten. Mit Einleitung von Joseph Kürschner.
„ 16. 17. Cooper, Fenimore, Der Bravo, eine venetianische Geschichte, übersetzt von Helene Lobedan, mit Einleitung von Ludwig Proschold.
„ 18. Marlert, Thomas Lodom, herausgegeben und eingeleitet von Heinrich Düntzer.
„ 19. Irving, Washington, Die Alhambra, mit Einleitung von Ludwig Proschold.
„ 20. Schiller und Goethe, Briefwechsel, I. Band mit Einleitung von M. Bayberger.
„ 21. Auerbach, Berthold, Feldprobst und Waldburg. Mit Einleitung von Joseph Kürschner.
„ 22. Hastf, Wilhelm, Lichtenstein. Mit Einleitung von Julius Klaiber.
„ 23. Manzoni, Giorgio Pierantoni. Lydia. Deutsch von Helene Lobedan. Mit Einleit. von Fanny Lewald.
„ 24. Wurm, W., Das Wasser als Hausfreund in gesunden und kranken Tagen.
„ 25. Engel, J. J., Der Berny Stock. Mit Einleitung von Joseph Kürschner.
„ 26. Schiller und Goethe, Briefwechsel, II. Band mit Einleitung von M. Bayberger.
Band 27. Schmid, Wilhelmine, Die Wiesenbacher. Mit Einleitung von J. Kürschner.
„ 28 Andersen, H. C., Der Improvisator. Neu übersetzt und eingeleitet von E. Lobedanz.
„ 29. Poe, Edgar, Allan, Seltsame Geschichten. Uebersetzt und eingeleitet von A. Strodtmann.
„ 30. Marcon, Pedro A. de, Manuel Venegas. Uebersetzt und eingeleitet von F. Eisenhardt.
„ 31. Wächter, Otto, Leipzigerstadt und Hexenprozesse in Deutschland.
„ 32. 33. Dickens, C. D. Unsere Mutt. Uebersetzt von F. Otter, eingeleitet von L. Proschold.
„ 34. Teynér, Einar, Feuilletonlage. Uebersetzt und eingeleitet von E. Lobedanz.
„ 35. Wolfhausen, Waldalf, Der Leuchtturm von Michigan.
„ 36. Becker, Karl Julius, Tornisterlieder oder hinterlassene Papiere eines fahrenden Philosophen. Ausgewählt und eingeleitet von Paul Morty.
„ 37. Ring, Max, Frauenherzen. Mit Einleitung von Joseph Kürschner.
„ 38. Klencken, Arnold, Hannoge zum Glück. Mit Einleitung von Hans Ziegler.
„ 39. A. v. d. Elbe, Lüneburger Geschichten. Mit Einleitung von Hermann Allmers.
„ 40. Wessely, J. E., Deutschlands Lehrjahre. I. Band.
„ 41. Schmidt, J., Wintzela. Kultur-historische Novellen aus Mittel-Franken.

Mit diesem Bande beginnt eine zweite Serie, aus 20 Bänden bestehend, deren erster im Abonnement gratis geliefert wird,

„ 42. Gogol, Nikolai W., Nihilistische Leute. Uebersetzt von Julius Meitzner.

Um die großen Geister aller Nationen möglichst schnell in der Collection Spemann vertreten zu sehen, werden die besten fremden Autoren als „Musikalische Klassiker" aufgenommen, und es erscheinen neben der laufenden Serie:

die Griechische und Römische Litteratur (beginnt mit Tacitus),
die Englische Litteratur (beginnt mit Milton, Das verlorene Paradies),
die Französische Litteratur (beginnt mit Rousseau, Bekenntnisse),
die Italienische und Spanische Litteratur (beginnt mit Petrarca, Gedichte),

in meisterhaften Uebertragungen und mit sachgemäßen, das Ganze harmonisch verbindenden Einleitungen. —

Es werden Abonnements auf

die ganze Folge ausländischer Klassiker
und auf die einzelnen Litteraturen

eröffnet und damit sowohl den Wünschen der Liebhaber aller, wie einzelner Litteraturen entsprochen.

Band 101. (Röm. Lit.) Cornelius Tacitus' Werke. I. Germania. Agricola. Die Redner. Mit einer Einleit. und nach der Uebersetzung von Wilh. Büttner.
„ 151. (Engl. Lit.) John Milton. Das verlorene Paradies. Uebersetzt von Friedr. Wilh. Zachariä. Mit einer Einleitung von Ludwig Proschold.
„ 201. (Franzöß. Lit.) J. J. Rousseau's Werke I. Bekenntnisse. Uebersetzt von J. G. Heußinger, eingeleitet von Professor Dr. Stephan Born.
„ 251. (Italien. Lit.) Francesco Petrarca's Gedichte I. Sonette und Canzonen aus dem Leben der Donna Laura. Nach der Uebersetzung von Carl Förster, eingeleitet von Ludwig Geiger.

sind in allen Buchhandlungen des In- und Auslandes zur Ansicht vorräthig und können dort im Abonnement oder einzeln bezogen werden.

Mit richtig der Gedanke war, dem deutsch lesenden Publikum gut übersetzte schön ausgestattete, gebundene Ausgaben der ausländischen Klassiker zum Preise von nur 1 Mark per Band zu liefern, geht daraus hervor, daß von Tacitus' Werken Band 1 sofort eine starke zweite Auflage gedruckt werden mußte.

ΤΟ ΠΕΡΙΚΑΛΥΜΜΑ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

Ἕκαστον τῶν κομψῶν τούτων καὶ ἐπιχρύσων περικαλυμμάτων τιμᾶται μαρκῶν 5 (ἤτοι φράγκων 6.25) καὶ ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικοῦ τέλους.

☞ Ἐπειδὴ κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη τινὲς τῶν Κυρίων συνδρομητῶν ἠμέλησαν νὰ ἐμβάσωσι τὸ τίμημα τῶν παραγγελθέντων περικαλυμμάτων, καὶ ὡς ἐκ τούτου προέκυψεν ἐπαισθητὴ ζημία, ἡ Διεύθυνσις ἔλαβε τὸ γενικὸν μέτρον νὰ μὴ ἀποστέλλῃ τοῦ λοιποῦ ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει περικάλυμμα ἄνευ τῆς προκαταβολῆς τοῦ τιμήματος αὐτοῦ.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

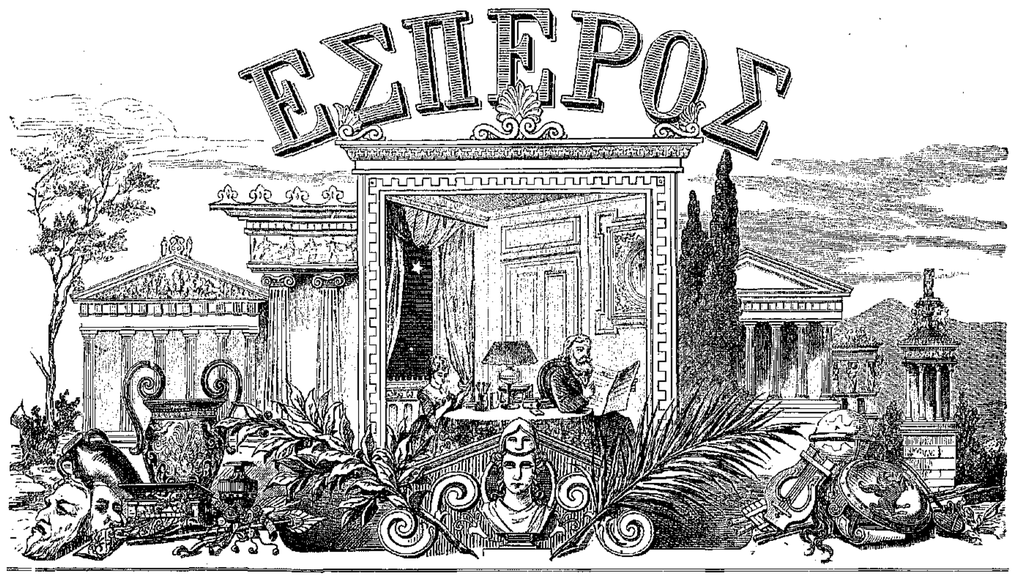

Ετος Δ'. Εκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1|13 Ἰουνίου 1884 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Λίρκ. 32. Ρούβλ. 16. Αρ. 75.

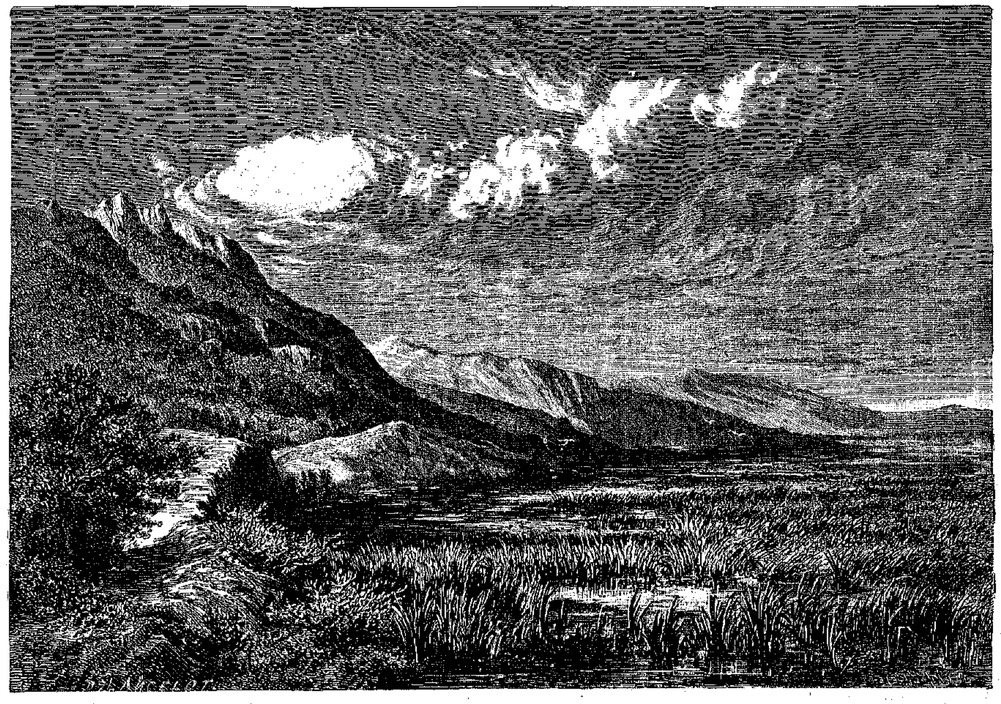

ΑΙ ΘΕΡΜΟΠΥΛΑΙ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν. — Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν περιηγήσεων τοῦ Πυθαγόρα (συνέχεια). — Τινὰ περὶ λουτρῶν. — Ἡ Κορδηλία. — Κυπριακαὶ ἀρχαιότητες (τέλος). — Τὸ βόρειον Ἀκρωτήριον. — Ὁ Ξέρξης κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι μάχην. — Ὁ καπετὰν Γιάννης. Διήγημα (τέλος). — Ἐπίγραμμα εἰς Γ. Ζαρίφην. — Τῷ φιλέλληνι Γλάδστωνι ἐπὶ τῇ γενεθλίῳ αὐτοῦ ἑορτῇ. Ποίησις. — Τὸ ἐν Βραΐλᾳ Ἑλλ. Ἐκπαιδευτήριον. — Σοφία Κοβαλέβσκη. — Περὶ λύσσης. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Αἱ Θερμοπύλαι. — Ἡ Κορδηλία. — Τὸ βόρειον Ἀκρωτήριον. — Ὁ Ξέρξης κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι μάχην. — Σοφία Κοβαλέβσκη. — Δῶρον τῷ Γλάδστωνι.

ΤΟ ΣΤΕΝΟΝ ΤΩΝ ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 33.)

Ἐπὶ τῆς μεσημβρινῆς παραλίας τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου καὶ εἰς τοὺς πρόποδας τῆς χιονοσκεποῦς Οἴτης ἐκτείνεται στενὴ δίοδος, δι' ἧς τὸ πάλαι διήρχετο ἡ φυσικὴ ὁδὸς ἡ ἐκ τῶν εὐφόρων τῆς Θεσσαλίας πεδιάδων πρὸς τὴν Φωκίδα καὶ Βοιωτίαν ἄγουσα. Ἡ δίοδος αὕτη σχηματιζομένη ἐκ τῶν ἀποκρήμνων τῆς Οἴτης βράχων καὶ τῆς ἑλώδους ἀκτῆς τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου ἦτο κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους τόσον στενή, ὥστε κατὰ τὸν Ἡρόδοτον (VII, 177) *μία καὶ μόνη ἅμαξα ἠδύνατο νὰ διέλθῃ* δι' αὐτῆς. Ἡ ἐνέργεια ὅμως τῶν ἐκ τῶν ὀρέων καταρρεόντων ὑδάτων, ἐνέργεια διηνεκὴς καὶ μακροχρόνιος, μετέβαλε τὴν στενωπὸν ταύτην οὐσιωδῶς, ὥστε σήμερον ὁμοιάζει μᾶλλον ἑλώδει πεδιάδι εἰς τὴν *θάλασσαν ἀπαληγούσῃ*.

Θέσις ἐπίκαιρος καὶ σπουδαία ὑπῆρξε κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους τὸ στενὸν τοῦτο τῶν Θερμοπυλῶν· σπουδαία ἐπίσης καὶ κατόπιν, διότι διὰ τοῦ στενοῦ τούτου διῆλθον ὅλα ἐκεῖνα τὰ στίφη, τὰ ὁποῖα εἰς τὸ διάστημα τῶν αἰώνων εἰσέβαλλον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν χερσόνησον. Δι' αὐτοῦ διῆλθον οἱ γεωπόνοι Βοιωτοί, οἵτινες ἑξήκοντα ἔτη μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας ἐκδιωχθέντες ἐγκατέλιπον τὰς εὐφόρους τῆς Θεσσαλίας πεδιάδας, καὶ νέαν εὗρον παρὰ τὴν Κωπαΐδα λίμνην πατρίδα, ἔνθα μετέφερον τὴν λατρείαν τῶν θεῶν αὐτῶν καὶ τὰς παραδόσεις των, καλέσαντες τὴν χώραν Βοιωτίαν. Οἱ Βοιωτοὶ οὗτοι ἦσαν φυλὴ ἀρχαιοτάτη, ἧς αἱ παραδόσεις ἐμφαίνουσι τὴν στενὴν σχέσιν, τὴν συνδέουσαν αὐτοὺς πρὸς τοὺς τολμηροὺς ἐκείνους θαλασσοπόρους, οἵτινες ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις ἐκ Φοινίκης καὶ Συρίας ὁρμώμενοι ἐπεσκέπτοντο τὰς νήσους τῆς ἑλληνικῆς θαλάσσης καὶ ἀντήλλασσον τὰ προϊόντα τῆς βιομηχανίας των μὲ τοὺς πλουσίους καρποὺς τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν.

Διὰ τοῦ στενοῦ τῶν Θερμοπυλῶν διῆλθον ἐπίσης καὶ τὰ στίφη τῶν Ἀχαιῶν καὶ Αἰολέων, τὰ ὁποῖα διερχόμενα τὴν θεσσαλικὴν χώραν νέον ἐζήτουν πρὸς μεσημβρίαν τόπον ἐγκαταστάσεως. Διὰ τῶν Θερμοπυλῶν διῆλθον καὶ οἱ Καδμεῖοι, οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Φοίνικος Κάδμου, οἵτινες κατὰ τὴν μυθικὴν παράδοσιν ἐζήτουν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα τὴν ὑπὸ τοῦ Διὸς ἁρπαγεῖσαν Εὐρώπην καὶ εὗρον νέαν πατρίδα εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου, ὅθεν ἐκδιωχθέντες ὑπὸ εἰσβαλόντων πολεμικῶν στιφῶν μετῴκησαν εἰς Βοιωτίαν καὶ ἀνήγειρον τὰς Θήβας, τὴν ἑπτάπυλον τοῦ Κάδμου πόλιν, ἧς αἱ παραδόσεις τρανώτατα ἀποδεικνύουσι τὴν σχέσιν πρὸς τὴν Φοινίκην καὶ τὴν Συρίαν.

Τέλος διῆλθον διὰ τῶν Θερμοπυλῶν καὶ οἱ Δωριεῖς, οἱ πολεμικοὶ ἐκεῖνοι ἄνδρες, οἵτινες λεηλατήσαντες τὴν Θεσσαλίαν καὶ ἐκδιώξαντες τοὺς φιλησύχους κατοίκους κατεπλημμύρησαν τὰς Ἑλληνικὰς χώρας καὶ ἰδίως τὴν Πελοπόννησον.

Αἱ Θερμοπύλαι ἦσαν ἡ μόνη φυσικὴ καὶ δυνατὴ εἴσοδος πρὸς τὰς μεσημβρινὰς τῆς Ἑλλάδος πεδιάδας· διὸ καὶ ἐκαλεῖτο παρὰ τῶν πέριξ οἰκούντων λαῶν αἱ Πύλαι. Οἱ λοιποὶ δὲ Ἕλληνες τὰς ὠνόμαζον Θερμοπύλας ἕνεκα τῶν θερμῶν ὑδάτων τῶν παρ' αὐτὰς εἰς τὴν θάλασσαν ἐκχυνομένων (Ἡρόδοτος VII, 201).

Τὴν φυσικὴν ταύτην καὶ σπουδαίαν τῆς Ἑλλάδος πύλην ἐφρούρουν μετὰ προσοχῆς οἱ λαοὶ τῆς Ἑλλάδος, ὅπως παρακωλύσωσι τὴν εἰς τὴν ἑλλην. χερσόνησον εἰσβολὴν ἐχθρικῶν στιφῶν. Τοῦτο δὲ συνέβη οὐ μόνον ἐν ἔτει 480 πρ. Χρ. κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν ἀγρίων Περσῶν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ 279 πρ. Χρ. ὅτε εἰσήλασαν οἱ Γαλάται.

Ὅτι δὲ ἡ στενὴ αὕτη παραλία ἦτο τὸ πάλαι ἤδη γνωστὴ εἰς τοὺς τολμηροὺς Φοίνικας δηλοῦται οὐ μόνον ἐκ διαφόρων ὀνομάτων τῶν πέριξ ἀκτῶν, ὡς τοῦ ὀνόματος μικροῦ ῥύακος Φοίνικος καλουμένου, ἀλλ' ἰδίως ἐκ τῆς ἐνταῦθα λατρείας τοῦ Ἡρακλέους, τοῦ ἥρωος τῆς Φοινίκης, οὗ τὸ ὄνομα εἶχε *σχέσιν* καὶ πρὸς τὰ θερμὰ τῆς χώρας ὕδατα. Ἡ παράδοσις λέγει ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἀναβὰς εἰς πυρὰν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς Οἴτης ἔκαυσε τὰ θνητὰ τοῦ σώματός του μέλη καὶ θεοποιηθεὶς ἀνῆλθεν εἰς τὸν Ὄλυμπον *ἐν μέσῳ τῶν βροντῶν καὶ τῶν κεραυνῶν* τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Διός. Ἡ μυθικὴ αὕτη παράδοσις, ἣν εὑρίσκομεν καὶ εἰς Σάρδεις τῆς Λυδίας καὶ εἰς Τροίαν τῆς Φρυγίας καὶ εἰς ἄλλας χώρας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἰταλικῆς χερσονήσου, εἶχε τὸ πρότυπον αὐτῆς εἰς τὰς πλουσίας τοῦ Εὐφράτου πεδιάδας, ἔνθα ὑπῆρχεν ἡ παράδοσις τοῦ βασιλέως Σαρδαναπάλου τοῦ ἐν μέσῳ τῶν φλογῶν τοῦ ἰδίου αὐτοῦ μεγάρου καταστρεφομένου, καὶ ὅθεν μετεκομίσθη εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Παρὰ τὰς Θερμοπύλας ὑπῆρχε καὶ ἀρχαῖον ἱερὸν τῆς Πυλαίας Δήμητρος, κέντρον τῆς ἀρχαιοτάτης ἐκείνης Ἀμφικτυονίας, ἣν πλησιόχωροι λαοὶ εἶχον συστήσει περὶ τὸ ἱερὸν τοῦτο καὶ ἣν οἱ Δωριεῖς μετέφερον κατόπιν εἰς Δελφοὺς (Ἡρόδ. VII, 200). Πρότυπον συνασπισμοῦ φιλησύχων καὶ εἰρηνικῶν λαῶν κατὰ τῆς εἰσβολῆς πολεμικῶν φυλῶν, κέντρον προόδου εἰρηνικῶν ἀγροτῶν κατὰ τῆς ὁρμῆς ἀγρίων πολεμιστῶν.

Τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν ἐδόξασεν ἰδίως ὁ ἡρωϊκὸς τοῦ Λεωνίδα καὶ τῶν πιστῶν αὐτοῦ Σπαρτιατῶν θάνατος ἐν ἔτει 480 πρ. Χρ., ὅτε αἱ μυριάδες τῶν Περσῶν εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τίς δὲν γνωρίζει τὴν ἡρωϊκὴν ἐκείνην ἀντίστασιν τῶν ὀλίγων ἀνδρείων; Τίς δὲν συγκινεῖται ἀναγινώσκων τὴν θαυμασίαν ἐξιστόρησιν τοῦ ἀνδραγαθήματος τούτου ἐν τῷ ζ'. βιβλίῳ τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἡροδότου; Μικρὸς λόφος κείμενος παρὰ τὴν ὁδὸν δεικνύει σήμερον ἔτι τὴν θέσιν, ἐν ᾗ ὁ Λεωνίδας καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἀπέθανον ὑπὲρ πατρίδος. Λέων μαρμάρινος ἀνεκάλει τοῖς μεταγενεστέροις τὴν λαμπρὰν πρᾶξιν, καὶ ἁπλῆ ἐπιγραφὴ ἐδίδασκεν·

> «Ὦ ξεῖν' ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις ὅτι τῇδε
> Κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι.»
>
> (Ἡρόδ. VII, 228.)

Μεγίστη ἦτο ἡ ἐπιρροὴ ἣν ἐξήσκησε τὸ ἱερὸν τῶν Θερμοπυλῶν ὄνομα ἐπὶ τῆς τύχης τῆς Ἑλλάδος· τοῦτο οὐ μόνον φόβον ἀλλὰ καὶ θαυμασμὸν ἐνέπνεε τοῖς ἐχθροῖς· τοῦτο συνέτεινε καὶ μετὰ παρέλευσιν αἰώνων εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς χώρας, ἥτις τοιούτους εἶχεν ἀναδείξει ἄνδρας!

Π.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

ΕΚ ΤΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΑ.

(VOYAGES DE PYTHAGORE.)

(Συνέχεια.)

Καὶ τῳόντι οὐδεμία ἄλλη ἐκτὸς τῆς Ἐριφύλης ἠδύνατο νὰ ὑποστῇ ἄνευ βλάβης τὸν παραλληλισμὸν τῆς ἀδελφῆς της. Εἰς νεῦμά τι συμπεφωνημένον, δοθὲν παρὰ τῆς μητρός της, ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης τῆς ὑποδοχῆς, ἵνα ὑπάγῃ νὰ προετοιμάσῃ τὴν τῆς ἐργασίας καὶ διανυκτερεύσεως. Ἧναψε πήλινον λύχνον τριῶν θρυαλλίδων καὶ διηυθέτησε τὰς ἕδρας. Ἠκολουθήσαμεν ἐκεῖ τὰς γυναῖκας. Μᾶς τὸ ἐπέτρεψαν χάριν τῆς περιστάσεως. Ἡ μήτηρ ἐπὶ θρονιδίου τοὺς πόδας της στηρίζουσα, διένεμε τὰς ἐργασίας εἰς τὰς θυγατέρας της. Ἡ μνηστὴ τοῦ Ποδαλειρίου ἔλαβε τὴν ἠλακάτην καὶ ἔκλωθεν. Ἡ Ἐριφύλη ἔφερεν εἰς πέρας ὕφασμα, ὅπερ ἐκέντα διὰ τὴν μητέρα της, καὶ αὕτη ἔθεσε τὴν τελευταίαν χεῖρα εἰς θερμόν τι ἔνδυμα, ὅπερ ὁ Ἀλκμαίων ὤφειλε νὰ ἐνδυθῇ εὐθύς, ὁπόταν ἤθελε προσκληθῇ τὴν νύκτα εἴς τι πλοῖον, ἵνα ἐπισκεφθῇ ἀσθενῆ τινα.

Καὶ πῶς! εἶπον τῷ Ἑρμοδάμαντι, μεγαλοφωνότερον παρ' ὅ,τι ἤλπιζον, ἐν τῇ παραμονῇ γάμου κεντῶσι καὶ κλώθουσι χωρὶς ν' ἀναπαυθῶσιν! Μάλιστα, Πυθαγόρα, εἶπεν ἡ μήτηρ, ἥτις μ' εἶχεν ἀκούσει. Πρέπει, διότι συζεύγνυταί τις αὔριον, νὰ χάνῃ τὸν καιρόν του τὴν παραμονήν; Καθ' ἑκάστην ὀφείλει νὰ προμηθεύηται τὴν ἐργασίαν του. Νομίζεις λοιπὸν ὅτι καὶ ὁ Ποδαλείριος αὐτὸς διέρχεται τὴν ἑσπέραν ταύτην διασκεδάζων μετὰ τῶν φίλων του; Εἶνε εἰς τὸ προσκεφάλαιον τῆς κλίνης ἐκείνων, οἵτινες ἐπικαλοῦνται τὰς περιποιήσεις του. Ἐγίνετο εἰσέτι λόγος περὶ αὐτοῦ, ὅτε εἰσῆλθεν. Ἀφοῦ μετὰ πολλοῦ κόπου κατενίκησε τὴν ἀποστροφήν, ἣν ἀναγκαίως δοκιμάζει τις εἰς τὸ ἐλεεινὸν θέαμα τῶν ὑπὸ νοσημάτων προσβληθέντων ὁμοίων του, εἶχε διατηρήσει ἐλευθεριάζουσάν τινα φαιδρότητα, ἥτις τὸν ἔκαμε νὰ ᾖ εὐπρόσδεκτος πανταχοῦ. Ὄρθιος ὄπισθεν τῆς μνηστῆς του, εἰς πᾶσαν λέξιν, ἣν ἐπρόφερε, τὰ χείλη του ἐμειδίων προσφιλῶς. Ἡ μήτηρ οὐδόλως ἤνοιγε τὸ στόμα, ἀλλ' ἡ φυσιογνωμία της ἦτο λίαν ἐκφραστική. Παρετήρει τις ἐπ' αὐτῆς τὴν εἰκόνα ἀταράχου εὐτυχίας. Οἱ ὀφθαλμοί της, προσηλωμένοι ἐπὶ τοῦ εὐτυχοῦς ζεύγους, ἐφαίνοντο ὅτι ἔλεγον εἰς τοὺς μάρτυρας τῆς ἡδονικῆς ταύτης εἰκόνος τῆς οἰκογενείας «Ἰδοὺ τὸ ποίημά μας» δεικνύοντες τὸν σύζυγόν της.

Ἡ Ἐριφύλη συμμετεῖχε τῶν ἀθῴων θωπειῶν τοῦ μνηστῆρος. Ἦτο ὁ θετὸς ἀδελφός της, καὶ ἡ φύσις δὲν θὰ ἠδύνατο βεβαίως νὰ τῇ προσφέρῃ ἀδελφὸν μᾶλλον ἀφοσιωμένον. Ἐν τούτοις ἦτο ῥεμβώδης. Ἐσωτερική τις ταραχὴ ἐπεσκίαζε τὸ πρόσωπόν της· μυστική τις φωνὴ τῇ ἔλεγεν ἐνδομύχως «Ἡ αὐτὴ εὐδαιμονία σοὶ ὀφείλεται, καὶ ἡ στιγμὴ ταύτης ἐγγίζει ἐπίσης διὰ σέ, ἴσως ἐν ἀγνοίᾳ σου». Ὁ Ποδαλείριος τῇ ἐζήτησε τὸ ᾆσμα τῆς διανυκτερεύσεως. Ἀπεποιήθη λέγουσα «Ἀπευθύνθητε πρὸς τὴν ἀδελφήν μου, διότι παρακάθηται ἤδη ἐνταῦθα διὰ τελευταίαν φορὰν ὡς θυγάτηρ». Αὕτη λοιπὸν ἤρξατο ᾄδουσα· οὐδὲν ἐνετύπωσα εἰς τὴν μνήμην ἐκτὸς τοῦ ἐπῳδοῦ.

«Νέαι κόραι τῆς Σάμου, ἐργάσθητε καλῶς· οἱ ὡραιότεροι σύζυγοι ζητοῦσιν ἐκείνας, αἵτινες ἐργάζονται κάλλιον.»

Ὁ Ἀλκμαίων, ἀφοῦ ἐπλησίασε τὴν Ἐριφύλην, ἵνα μάθῃ, ἐὰν τὸ προσδιορισθὲν διὰ τὴν μητέρα της ὕφασμα εἶχεν ἐντελῶς περατωθῇ, τὴν ἠσπάσθη ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ εἶπεν ὑψῶν τὴν φωνὴν «Ἀρκεῖ τὴν ἑσπέραν ταύτην. Ἅπασα ἡ Σάμος γνωρίζει, ὅτι αἱ θυγατέρες μου εἰσὶ τόσον φιλόπονοι ὅσον ἡ μήτηρ των. Ἀνορθώσωμεν τὴν τράπεζαν. Τὸ πᾶν προμηνύει ὅτι ἡ αὔριον ἔσεται μία τῶν ὡραιοτέρων ἡμερῶν μας. Ὁ ἀστὴρ τῆς νυκτός, οὗτινος τὴν παρουσίαν ἀνεμένομεν, στιλβόνει τὸν ἀργυροῦν δίσκον του ἐν τῇ ὡραιοτέρᾳ αὐτοῦ λάμψει, χωρὶς νὰ ἀποκρύπτηται ὑπὸ φθονεροῦ τινος νέφους. Δύο ξένοι μᾶς ἐστάλησαν θεόθεν· ἡ σοφία τοῦ Ἑρμοδάμαντος θὰ προεδρεύσῃ τῆς ἑορτῆς ταύτης, καὶ ἡ ἁγνότης τοῦ νέου Πυθαγόρου θὰ διαχύσῃ ἐν αὐτῇ νέον θέλγητρον.»

Μετὰ τὸ δεῖπνον, ὅπερ ὑπῆρξεν εὐχάριστον καὶ φαιδρόν, ἡ Ἐριφύλη μὲ λυχνίαν μονόφωτον εἰς τὴν χεῖρα, ἦλθε νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὸν θάλαμον τῶν ξένων, ὅπου ἐκοιμήθην ἴσως ὀλιγώτερον τοῦ Ποδαλειρίου. Μόλις ἀρχίζει ἡ χαραυγὴ καὶ ὅλος ὁ ἐν τῇ οἰκίᾳ κόσμος εἶνε ἐπὶ ποδός. Οἱ φίλοι τοῦ νεονύμφου ἦλθον ἀπὸ πρωΐας, ὅπως ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ προδόμου ἐξαρτήσωσι διπλοῦν στέφανον καὶ προσκολλήσωσιν ἐπ' αὐτοῦ ἀνθοδέσμας. Οἱ παῖδες τῆς γειτονίας ἤρχισαν νὰ ψάλλωσι τὸν συνήθη ἐπῳδόν, ὑμέναιος! ὑμέναιος!

Ὁ Ποδαλείριος βοηθούμενος ὑπὸ δύο πιστῶν ὑπηρετῶν ἐτακτοποίησε τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ μέρους, ὅπερ κατῴκει, ὅπως δεχθῇ τὴν μέλλουσαν σύντροφόν του. Μεθ' ὃ διηυθύνθη πρῶτος εἰς τὸ μουσεῖον τοῦ Ἀλκμαίωνος, καταγινομένου νὰ συμβουλεύηται τὰς σημειώσεις του. Μετέβημεν καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν ὁ νέος σύζυγος τὸ ἓν γόνυ στηρίζων χαμαὶ τῷ ἔλεγε «Πάτερ μου, ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡ προσφιλεστάτη δι' ἐμέ, ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ζωή, ἣν σᾶς ὀφείλω, δὲν εἶνε τὸ μέγιστον τῶν πρὸς ἐμὲ εὐεργετημάτων σας· κατάστησον αὐτὸν πλήρη, δίδων μοι τὴν πατρικὴν εὐλογίαν».

Ἀλκμαίων. Υἱέ μου, ἐξακολούθει ὢν ὠφέλιμος τοῖς ὁμοίοις σου καὶ ἀγαπῶν τοὺς ἀγαπῶντάς σε. Ἐλθὲ νὰ λάβῃς ἐκ τῆς χειρός μου τὴν τῆς θυγατρός μου. Ἔχετε ἀμφότεροι τάξιν καὶ ἐπιμονὴν εἰς τὴν ἐργασίαν. Ἀμφότεροι εἶσθε νέοι, πλήρεις ὑγιείας καὶ ἔρωτος· θὰ διάγητε ἐν ὁμονοίᾳ, καὶ τὰ τέκνα σας θὰ σᾶς ὁμοιάσωσιν».

Ὁ Ἀλκμαίων ὡδήγησε παρευθὺς τὸν γαμβρόν του εἰς τὸν γυναικωνίτην, ὅστις ἐπὶ τέλους ἠνοίγετο «Γυνή, λέγει εἰς τὴν μητέρα, σοὶ παρουσιάζω σύζυγον διὰ τὴν πρωτότοκον θυγατέρα σου· ἐὰν δὲν τὸν ἐγνωρίζατε ἀμφότεραι, θὰ σᾶς ἐπροσφερόμην ὡς ἐγγυητής του. Θύγατερ, δὲν γνωρίζω διὰ σὲ σύζυγον ἀξιώτερον».

Ἔπειτα ὁδηγῶν ἡμᾶς ἅπαντας εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀνδρωνίτου, ὕψωσε τὴν φωνὴν καὶ εἶπεν· «Ἐστὲ ἡνωμένοι ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ σοφοῦ Ἑρμοδάμαντος, τοῦ νεαροῦ μαθητοῦ του καὶ τῶν ἄλλων τιμίων κατοίκων τῆς Σάμου. Ἰδοὺ τὸ συμβόλαιον τὸ ὁποῖον σᾶς συνδέει. Ὁ ἄρχων τὸ περιέβαλε διὰ τῆς σφραγῖδος τοῦ νόμου. Θύγατερ, φέρε ὡς προῖκα τὰς ἀρετὰς τῆς μητρός σου καὶ τὸ ἥμισυ τῆς πατρικῆς κληρονομίας. Ὁ Ποδαλείριος κέκτηται πολλὰς γνώσεις ὠφελίμους, προτιμητέας θησαυρῶν. Πίωμεν πάντες ἐκ τοῦ αὐτοῦ ποτηρίου.»

Φέρουσιν εὐρὺ ἀγγεῖον πλῆρες οἴνου· ἐφαίνετο πολὺ ἀρχαῖον καὶ ἔμαθον κατόπιν, ὅτι τὸ ἐνόμιζον ἔργον ἀνῆκον εἰς λαὸν προγενέστερον τῶν Καρῶν, ἐν τῇ νήσῳ Σάμῳ. Ὁ Ἀλκμαίων ἔλαβε τὸ ποτήριον τοῦτο καὶ ἔδωκε τῷ Ποδαλειρίῳ, ἵνα πίῃ πρῶτος. Ἡ μνηστή του ἤγγισε τὰ χείλη ἀμέσως μετ' αὐτόν, ἔπειτα ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ, κατόπιν ἡ Ἐριφύλη. Πόσον θὰ ἐλυπούμην, ἐὰν ἄλλος τις, ἢ ὁ Ἑρμοδάμας τὴν διεδέχετο! Ἡ σειρά μου ἦλθε κατόπιν καὶ τὸ στόμα μου ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἠδύνατο ν' ἀποσπασθῇ ἀπὸ τὰ χείλη τοῦ ποτηρίου, τὰ ὁποῖα εἶχον θίξει τὰ τῆς Ἐριφύλης.

Ἡ μήτηρ τῆς μελλονύμφου μὲ τὸν λαμπτῆρα τοῦ ὑμεναίου εἰς τὴν χεῖρα ἔκαμεν ἓν βῆμα λέγουσα· Ἄγωμεν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἥρας, ἀλλ' ἄκουσον πρίν, ὦ θύγατερ, τὰ τελευταῖα μαθήματα τῆς μητρός σου. Αὔριον πλέον διὰ σὲ θὰ ἦμαι φίλη. Ἀναπτυχθεῖσα σχεδὸν ἐν τῇ αὐτῇ κοιτίδι μετὰ τοῦ ἀνδρός, οὗτινος καθίστασαι σήμερον σύζυγος, ἔχεις πλεονέκτημα τὸ ὁποῖον δὲν ἔχουσι πάντοτε αἱ νεόνυμφοι, τουτέστι γινώσκεις τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς ἕξεις ἐκείνου, ὃν λαμβάνεις σύντροφον τοῦ βίου σου. Συμφωνεῖτε καθ' ὅλα, διότι ἀγαπᾶσθε· ἐξακολούθει νὰ τῷ ἀρέσκῃς. Ἡ φύσις καὶ ἡ ἀνατροφὴ σοὶ ἐπρομήθευσαν τὰ μέσα. Ἔσο ὡς τὸ κλῆμα, ὅπερ δὲν διατηρεῖται ποτὲ τόσον ὡραῖον, τόσον εὔφορον, ἢ ὅταν προσκολλᾶται στερεῶς εἰς τὸ ἰσχυρὸν δένδρον, ὅπερ τῷ ἔδωκαν ὡς ὑποστήριγμα. Τὸ συνοικέσιόν σου εἶνε ὡς θυσιαστήριον ἄδυτον, οὗτινος εἶσαι ἡ ἱέρεια καὶ ὁ σύζυγός σου ὁ θεός. Μὴ λέγε οὐδέν, μὴ πράττε οὐδὲν ἄνευ τῆς ἐμπνεύσεώς του, ἄνευ τῆς συμβουλῆς του. Ἑνοῦσθε, ὅπως καταστῆτε εὐτυχεῖς καὶ κάμητε τοιούτους. Γίγνωσκε ὅτι ἡ εὐτυχία ἐξαρτᾶται παρ' ἀμφοτέρων. Δὲν θὰ ἀπολαύσῃς αὐτῆς ἐντελῶς ποτε ἄνευ τοῦ συζύγου σου, οὐδ' αὐτὸς ἄνευ σοῦ. Μένε σταθερά. Μὴ τὸν ἀνταλλάξῃς ποτὲ δι' ἄλλου, διότι ἀμφότεροι καταστρέφεσθε. Δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ ἱκανοποιῆται ἡ ἀρέσκειά σου, ἀλλὰ πᾶν τὸ περικυκλοῦν σε νὰ αἰσθάνηται ἡδέως τὴν παρουσίαν σου. Ἔσο ὡς αἱ Χάριτες· εἰς κάθε βῆμα τὸ ὁποῖον κάμνουσι φαίνεται, ὅτι ἀναγεννᾶται ἓν ἄνθος. Εἴθε ὁ σύζυγός σου νὰ δυνηθῇ νὰ εἴπῃ τόσα ὑπὲρ σοῦ, καὶ ὁ συζυγικὸς οἶκος νὰ ἦνε πάντοτε δι' αὐτὸν τὸ μέρος τῆς γῆς, ὅπερ θὰ προτιμᾷ πάντων, καὶ μόλις ἐξελθὼν νὰ ἐπιθυμῇ νὰ ἐπανέρχηται πάλιν! Τὸ δὲ θέλγητρον τοῦτο, ἀναπόσπαστον τῆς οἰκογενείας, ἐξαρτᾶται ἀπ' ἐκείνης ἥτις ἐπαγρυπνεῖ ἐπὶ τῶν οἰκιακῶν λεπτομερειῶν. Ἀνάγκη, ὅπως ὁ σύζυγός σου σὲ θεωρεῖ πάντοτε ὡς τὴν πρώτην τῶν προστατίδων θεοτήτων τῆς οἰκίας του. Σὺ ὀφείλεις νὰ φροντίζῃς, ὅπως βασιλεύει ἐν αὐτῇ ἡ τάξις, ἡ εἰρήνη, καὶ ἡ κοσμία φαιδρότης. Μὴ ὁμίλει ποτὲ ὀξύτερον αὐτοῦ. Πρὸ πάντων δείκνυε πρὸς αὐτὸν πολλὴν πίστιν. Ἑδραία εἰς τὰ συζυγικά σου καθήκοντα, ἂς ᾖ βέβαιος, ὅτι ὅ,τι καὶ ἂν συμβῇ, θὰ σ' εὕρῃ πάντοτε τὴν ἰδίαν. Ὁ συζυγικὸς οἶκος εἶνε ὁ τόπος ἔνθα ὀφείλεις νὰ βιώσῃς καὶ ἀποθάνῃς. Μὴ τὸν ἀφήσῃς ἵνα ὑπάγῃς νὰ ζητήσῃς εἰδήσεις ἀπὸ θύρας εἰς θύραν. Μὴν ἐξέρχησαι, ἵνα ἀναμιχθῇς μὲ τὸ ἐπὶ τῆς πλατείας πλῆθος. Μὴ γνώριζε ἐκ τῶν πολιτικῶν συμβάντων ἢ ὅ,τι ὁ σύζυγός σου θὰ κρίνῃ ἁρμόδιον νὰ σοὶ πληροφορήσῃ. Ταῦτα αὐτὸν μόνον ἀποβλέπουσιν· αἱ ἰδικαί σου ὑποθέσεις συνίστανται εἰς τὸ νὰ ἐπαγρυπνῇς ἐπὶ τῆς ὑγιείας του, ἐπὶ τῆς εὐτυχίας του, καὶ νὰ διανέμῃς μετ' αὐτοῦ τὰς φροντίδας τῆς ἀνατροφῆς τῶν τέκνων σας. Ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἥρας σὲ προδιέθεσα χθὲς διὰ τὰ ὑπόλοιπα· ἂς ἐπανέλθωμεν ἤδη ἐκεῖ, ἵνα θυσιάσωμεν εἰς τὸν ἀγαθὸν δαίμονα τῶν νεονύμφων.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

ΤΙΝΑ ΠΕΡΙ ΛΟΥΤΡΩΝ.

(Ἱστορικὴ μελέτη.)

Ὅτε οἱ Χριστιανοὶ κατὰ τὸν δεύτερον καὶ τρίτον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα δὲν εἶχον ἀκόμη ναούς, συνεκρότουν τὰς συνελεύσεις αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς λουτροῖς. Οἱ χρονογράφοι ἀναφέρουσιν ὅτι ἐν ἔτει 404, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Χρυσοστόμου, ἐν τῇ νυκτὶ τοῦ μεγάλου Σαββάτου, τρισχίλιοι μεμυημένοι τὸν χριστιανισμὸν συνῆλθον ἐν ἀρχαίῳ ἐθνικῷ ναῷ, ὅπως ἐκεῖ λάβωσι τὸ λουτρὸν τῆς ἀπολυτρώσεως αὐτῶν. Ῥωμαῖοι στρατιῶται εἰσέβαλον αἴφνης εἰς τὸν ναὸν καὶ οἱ εὐσεβεῖς κατέφυγον εἰς τὰ λουτρὰ τοῦ Κωνσταντίνου. Ἔκτοτε πολλὰ λουτρὰ μετεσχηματίσθησαν εἰς ἐκκλησίας, τὰ δὲ ἐν αὐτοῖς εὑρισκόμενα πολύτιμα σκεύη, λουτῆρες ἐκ μαρμάρου καὶ ὀρειχάλκου, ἐχρησιμοποιήθησαν ὡς βαπτιστήρια.

Οἱ Ἀπόστολοι ἤδη διώριζον τὴν χρῆσιν τῶν λουτρῶν ἐν ἑορτασίμοις ἡμέραις. Καθ' ὅλον δὲ τὸν μεσαιῶνα αἱ ἀρχαὶ αὐστηρότατα προσεῖχον νὰ ἐκτελῶνται οἱ θρησκευτικοὶ περὶ λουτρῶν κανονισμοί. Διὰ τὰ τάγματα τῶν ἱπποτῶν ὑπῆρχε μάλιστα ὡς πρὸς τὰ λουτρὰ καὶ ἰδιαιτέρα τις διάταξις, διότι εὐθὺς μετὰ τὴν ἀναγόρευσίν του ὁ ἱππότης ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ λάβῃ λουτρόν. Τὴν διάταξιν ταύτην ἀναφέρει ἐν ἐκτάσει ἔγγραφον τοῦ ἔτους 1631. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀρχαίας ἐπικὰς ποιήσεις πολλάκις γίνεται μνεία τῶν τοιούτων λουτρῶν· ἀναφέρεται μάλιστα ὅτι οὐ μόνον οἱ ἐν τῷ σταδίῳ ἀγωνιζόμενοι ἐλούοντο μετὰ τὴν πάλην, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀπολυόμενοι καταδίκοι. Τὸ ἀγγλικὸν παράσημον τοῦ Λουτροῦ ἔλαβε τὸ ὄνομά του ἀπὸ τῶν λουτρῶν τούτων τῶν ἱπποτῶν. Τὸ παράσημον ἐσυστήθη ὑπὸ Ἑρρίκου Δ'. ἐν ἔτει 1399, ἀνανεωθὲν ὑπὸ Γεωργίου Α'. ἐν ἔτει 1725. Κατ' ἀρχὰς τὸ τάγμα τοῦτο συνέκειτο ἐκ τοῦ βασιλέως καὶ 36 ἱπποτῶν μόνον.

Ἐν ἀρχαίᾳ τινι ξυλογραφικῇ εἰκόνι τοῦ διασήμου ζωγράφου Ἀλβέρτου Δύρερ, ἐν σχεδιογραφίαις τοῦ Σεβάλδου Βέχαμ καὶ ἐν τοῖς μικροῖς πίναξι τοῦ «Κοσμογράφου» (τοῦ ἔτους 1564), εἰσὶν ἀπεικονισμένα διάφορα ἀντικείμενα χρησιμεύοντα ἐν τοῖς λουτροῖς, ὡς μουσικὰ ὄργανα «πρὸς ἀναζωπύρησιν τοῦ πνεύματος», στλεγγίδες καὶ ἄνθη. Ὅπως ἡ μουσικὴ ἔτερπε τὸ οὖς, οὕτω τὰ ἄνθη ἐπενήργουν ἐπὶ τῆς ὀσφρήσεως καὶ αἱ στλεγγίδες ἐπὶ τῆς ἀφῆς. Τὴν στλεγγίδα πρὸς καθαρισμὸν τοῦ δέρματος ἔλαβον οἱ χριστιανοὶ παρὰ τῶν Ῥωμαίων. Τὴν μουσικὴν κατὰ τὸ λουτρὸν διώριζον οἱ ἰατροὶ πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ ὑπὸ τῆς θερμότητος προκαλουμένου ὕπνου· ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλων μέσων ἀπεμακρύνετο ἡ ὑπνηλία, καὶ ἀρχαῖός τις χρονογράφος λέγει· «Πολλοὶ δὲν αἰσχύνονται νὰ πίνωσι, νὰ κραυγάζωσι, νὰ ᾄδωσι ἐν τοῖς λουτροῖς καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ὁσάκις δὲν ἔχουσι προχείρους μουσικούς.» Κατὰ τὸν χρονογράφον Νάπιον, κατὰ τὸν $17^{ον}$ αἰῶνα ὑπῆρχεν ἐν Ἀκουϊσγράνῃ ἡ συνήθεια νὰ πίνωσιν οἶνον ἐν τῷ λουτρῷ, καὶ ὁ μνησθεὶς καλλιτέχνης Δύρερ ἔγραφεν ἐν τῷ Ἡμερολογίῳ του τὸν Ὀκτώβριον 1520· «Ἐδαπάνησα 5 ἀργυροῦς φοίνικας διὰ τὸ λουτρὸν καὶ διὰ τὸν οἶνον, ὃν μετὰ τῶν βαλανέων ἔπιον.» Ἐν ξυλογραφίᾳ τοῦ ἔτους 1491 βλέπομεν ἀνθρώπους λουομένους ἐντὸς λουτῆρος καὶ κρατοῦντας ποτήριον οἴνου ἐν χερσίν· ὑπὸ τὴν ξυλογραφίαν εἶναι στίχοι τινές, οἵτινες ἀποτρέπουσιν ἀπὸ τῆς βλαβερᾶς ταύτης ἕξεως. Τὰ ἡμερολόγια τοῦ $16^{ου}$ αἰῶνος περιέχουσιν ἐν κεφαλίδι τοῦ μηνὸς Μαΐου μικρὰς εἰκόνας παριστώσας λουομένους καὶ κρατοῦντας ποτήρια

πλήρη. Ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ τῆς Βιέννης βιβλιοθήκῃ διατηρεῖται βιβλίον, ἐν ᾧ ὑπάρχει εἰκὼν τοῦ λεγομένου λουτροῦ τῶν γυναικῶν ἐν Βάδῃ παρὰ τὴν Βιέννην. Κυρία κρατεῖ ἐν τῇ δεξιᾷ χρατῆρα, ἐν τῇ ἀριστερᾷ δοχεῖον πλῆρες ἐρυθροῦ οἴνου· ὄπισθεν δὲ αὐτῆς ὑπηρέτρια εἰσκομίζει πλακοῦντα· κάτωθεν ἀναγινώσκεται τὸ ἑξῆς τετράστιχον·

"Προσταγῇ τοῦ ἰατροῦ
Νόμος εἶναι τοῦ λουτροῦ,
Νὰ λουσθῇ ὅστις θελήσει
Τὸ κρασὶ του νὰ κομίσῃ."

Τὸ σήμερον ῥωσσικὸν λεγόμενον λουτρόν (λουτρὸν τοῦ ἱδρῶτος) εἰσήχθη ἐν Γερμανίᾳ, ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἀγγλίᾳ κατὰ τὸν ια΄. αἰῶνα, καὶ κατ' ἀρχὰς τὰ λουτρὰ ταῦτα ὀλίγας παρεῖχον τὰς ἀναπαύσεις καὶ εὐκολίας· οἱ λουτῆρες ἦσαν τοσοῦτον ἀπομεμακρυσμένοι τῶν δωματίων τῆς ἀναπαύσεως, ὥστε συχνότατα οἱ λουόμενοι ἔπασχον ἀπὸ κρυολογήματα· ἀλλαχοῦ πάλιν οὐδὲν δωμάτιον ὑπῆρχε καὶ οἱ λουσθέντες ἠναγκάζοντο ἐξερχόμενοι τοῦ θερμοῦ λουτροῦ νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὴν οἰκίαν των. Κήρυκες τῶν λουτρῶν διήρχοντο τὰς ὁδοὺς καὶ κροτοῦντες χαλκᾶς λεκάνας ὅπως ἐφελκύσωσι τὴν προσοχὴν τῶν ἀνθρώπων ἐκήρυττον γεγωνοίᾳ τῇ φωνῇ ὅτι τὸ λουτρὸν εἶναι ἕτοιμον. Τόσον ἐνοχλητικαὶ ἀπέβησαν ἐπὶ τέλους αἱ φωναὶ τῶν κηρύκων τούτων, ὥστε ἠναγκάσθη ἡ ἀστυνομία ν' ἀπαγορεύσῃ τὰς θορυβώδεις ταύτας προκηρύξεις. Ἐν Βιέννῃ τὸ σημεῖον τῆς παρασκευῆς τῶν λουτρῶν ἐδίδετο διὰ μεγάλων σαλπίγγων, ἐν Παρισίοις διὰ μικρῶν κωδωνίσκων. Λουτρὰ διὰ τοὺς ἀπόρους ἤδη κατὰ τὸν μεσαιῶνα εἶχον συστηθῇ, καὶ πολλοὶ χρονογράφοι ἀναφέρουσι μετὰ ἐπαίνων περὶ ἡγεμονικῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα δὲν ἀπεῖχον ἰδίαις χερσὶ νὰ φροντίζωσι περὶ τῆς ὑγιεινῆς ταύτης πρὸς τοὺς πτωχοὺς περιποιήσεως. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Μαγουντίας Ἀδαλβέρτος ὁ Β΄. (1006) ἔκαμνεν εἰς τοὺς ἀπόρους τὸν βαλανέα (λουτράρην), ὁ ἐπίσκοπος τῆς Οὐτρέχτης (1010) ἐκόμιζεν ἰδίαις χερσὶν ὕδωρ διὰ τὸ λουτρὸν τῶν πτωχῶν. Ἐν τοῖς μοναστηρίοις τῆς Βάδης ἐν Ἑλβετίᾳ ἐτρέφοντο δωρεὰν ὅλοι οἱ πτωχοί, ὅσοι ἤρχοντο εἰς τὰ λουτρὰ ἐκεῖνα πρὸς θεραπείαν· διγτοῦνται οἱ χρονογράφοι τοῦ ιγ΄. αἰῶνος ὅτι εὐσεβής τις μοναχὸς ἐν Ἀκουϊσγράνῃ ἰδίαις χερσὶ ἔτριβεν εἰς τοὺς λουομένους τοὺς ὤμους καὶ τὴν κεφαλὴν καὶ ἐκαθάριζε τὰ ἐνδύματά των.

Τὰ πρῶτα ἰαματικὰ λουτρά, τὰ ὁποῖα ἱδρύθησαν κατὰ αὐστηρὰ καὶ δέον νὰ θεωρῶνται ὡς οἱ πρόδρομοι τῶν σημερινῶν μεγαλοπρεπῶν λουτρῶν τοῦ Κάρλσβαδ, Βισχῆ, Βηβράδεν, Μαριενβαδ, Κίσιγγεν κτλ. εἶναι τὰ κατὰ τὸν ιγ΄. αἰῶνα λουτρὰ τοῦ Σβάλβαχ (Schwalbach) καὶ τοῦ Πυρμών (Pyrmont), περὶ ὧν θὰ εἴπωμεν βραχέα τινά.

Ἐν ἔτει 1568 ἐπιμελείᾳ τοῦ σοφολογιωτάτου ἰατροῦ (magister medicinae) Ἰακώβου Θεοδώρου BERGZABERN, τὰ τοῦ Σβάλβαχ λουτρὰ εἶχον καταστῇ τὰ λουτρὰ τοῦ συρμοῦ, πρὸ πάντων δὲ διὰ τὰς Κυρίας, αἵτινες σωρηδὸν μετέβαινον ἐκεῖ νὰ διέλθωσι τοὺς θερινοὺς μῆνας. Ἐν ἔτει 1583 εἷς τῶν πλουσιωτέρων ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας, ὁ δοὺξ τῆς Σαξωνίας Αὔγουστος, ἀπεφάσισε νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν θεραπείαν τῶν λουτρῶν τοῦ Σβάλβαχ. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἦτο πρὸ πολλοῦ φιλάσθενος, καὶ οἱ ἰατροί του πολλάκις ἤδη τῷ εἶχον συστήσει τὰ λουτρὰ ταῦτα· ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἐπείθετο πρὶν ἢ βεβαιωθῇ ἐὰν τὰ πάντα παρεῖχον αὐτῷ τὴν ἀπαιτουμένην ἀνάπαυσιν καὶ ἔνεσιν. Διὸ καὶ καλέσας ἕνα τῶν πιστοτέρων αὐτοῦ ὀπαδῶν, τὸν διέταξε νὰ μεταβῇ εἰς Σβάλβαχ, νὰ ἐξετάσῃ καλῶς τὰ πάντα καὶ νὰ τῷ ἀναφέρῃ περὶ ὅλων λεπτομερῶς. Ὁ πιστὸς οὗτος ὑπηρέτης ἀνεχώρησε, καὶ ὑπὸ τοσοῦτον σπουδαίαν ἔποψιν ἔλαβε τὴν ἀποστολήν του, ὥστε ἐνόμισε χρέος του, καίτοι οὐδόλως πάσχων, νὰ ὑποστῇ ὅλην τὴν θεραπείαν, ὅπως βεβαιωθῇ κατὰ πόσον τὰ ἰαματικὰ ἐκεῖνα ὕδατα ἠδύναντο νὰ ὠφελήσωσιν. Ἐπανελθὼν ὑπέβαλε τῷ κυρίῳ του μακρὰν ἔκθεσιν, ἐξ ἧς ἀποσπῶμεν, τὴν ἑξῆς περικοπήν· "Τὸ Σβάλβαχ ἔχει μικρὰς οἰκίας καὶ πτωχούς κατοίκους, τὸ πλεῖστον ὑφαντάς. Τὸ δημαρχεῖον δὲν ἔχει ἢ ἓν μόνον δωμάτιον, κακῶς γὑπρεπισμένον καὶ ἐκτεθειμένον εἰς τὰς βροχὰς καὶ τοὺς ἀνέμους· λέγεται ὅτι εἰς τὰ περίχωρα περιφέρονται ἄνθρωποι κακοῦργοι καὶ λῃσταί. Ἐὰν ὁ δοὺξ θελήσῃ νὰ μεταχειρισθῇ τὸ δωμάτιον τοῦ δημαρχείου δύναται νὰ γείνῃ χώρισμά τι διὰ σανίδων· εἰς τὸ ἰσόγειον τοῦ δημαρχείου ἠδύνατο νὰ ἑτοιμασθῇ ὁ σταῦλος διὰ τοὺς 200 ἵππους τῆς Α. Ὑψηλότητος." Ὁ ἡγεμών, ὡς εὐνόητον, δὲν ἠθέλησε νὰ καταισχηνώσῃ μεταξὺ σανίδων· διὸ καὶ ἀπέστειλεν ἐκ δευτέρου τὸν αὐτὸν πιστὸν ὑπηρέτην του εἰς Σβάλβαχ. Οὗτος πάλιν μετέβη ἐκεῖ καὶ εὗρε πλησίον τῆς κωμοπόλεως μονὴν ἐγκαταλελειμμένην, ἥτις ἐπισκευασθεῖσα ἐδέχθη τὸν πολυτελῆ ἡγεμόνα, ὅστις ὑποβληθεὶς εἰς τὴν θεραπείαν μεγάλην τῶν πόνων του εὗρεν ἀνακούφισιν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης τὸ Σβάλβαχ μεγάλην ἐκτήσατο φήμην καὶ κατ' ἔτος διεκοσμεῖτο· οἱ δὲ πτωχοὶ αὐτοῦ ὑφανταὶ ἐγένοντο ἰδιοκτῆται μικρῶν καὶ μεγάλων οἰκιῶν, αἵτινες ἀδρῶς ἐπληρώνοντο τὸ θέρος. Μετά τινα ἔτη ἐσυστήθησαν ἐνταῦθα καὶ τυχηρὰ παιγνίδια· οἱ χρονογράφοι λέγουσιν· "Ἐπὶ τριάκοντα καὶ πλέον τραπεζῶν παίζουσιν· οἱ τραπεζῖται εἶναι Σάξωνες τὸ πλεῖστον, ἄνδρες ἀμφιβόλου διαγωγῆς." Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι τὸ παίζειν τὰ τυχηρὰ ταῦτα παιγνίδια μόνον εἰς τοὺς εὐγενεῖς ἐπετρέπετο. Τὰ λουτρὰ ταῦτα τοῦ Σβάλβαχ τοσοῦτον γνωστὰ καὶ ἀπαραίτητα ἐγένοντο βαθμηδόν, ὥστε ἐν πολλαῖς τῶν περιχώρων πλουσίαις πόλεσι τὰ προικοσύμφωνα περιεῖχον καὶ τὸν ὅρον τῆς κατ' ἔτος ἐπισκέψεως τοῦ Σβάλβαχ· ἑπομένως αἱ τὴν διασκέδασιν ἀγαπῶσαι Κυρίαι δὲν εἶχον τὴν ἀνάγκην νὰ προσποιῶνται ἑκάστοτε νόσον τινά, ὅπως παρὰ τῶν συζύγων αὐτῶν ὁδηγηθῶσιν εἰς τὰ λουτρά.

Ταὐτοχρόνως σχεδὸν μὲ τὸ Σβάλβαχ ἀνεπτύχθη καὶ τὸ Πυρμών, ὡς τόπος λουτρῶν. Ἤδη ἀπὸ τοῦ ιδ΄. αἰῶνος τὰ ἰαματικὰ ταῦτα ὕδατα ἦσαν γνωστὰ καὶ ἐχρησίμευον εἰς τοὺς περιοικοῦντας· ἀπὸ τοῦ τέλους ὅμως τῆς ιστ΄. ἑκατονταετηρίδος ἡ φήμη αὐτῶν κατέστη πάγκοινος, θεωρουμένων ὡς θεραπευτικῶν παντὸς εἴδους νοσήματος. Ἡ ἀκμὴ τῶν ὅμως κυρίως ἦτο κατὰ τὸν ιή΄. αἰῶνα ἀφ' οὗ ὁ μέγας Πέτρος τῆς Ῥωσσίας τὰ ἐπεσκέφθη ἐν ἔτει 1716. Βεβαίως καὶ τότε αἱ ἀναπαύσεις δὲν ἦσαν μεγάλαι οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον προσεγγίζουσαι εἰς τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν νεωτέρων χρόνων, διότι 40 ἔτη μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Μεγάλου Πέτρου, ὅτε μετέβη εἰς Πυρμὼν ὁ μέγας Φριδερῖκος τῆς Πρωσσίας, μεγάλας εὗρον οἱ κάτοικοι δυσκολίας, ὅπως ἑτοιμάσωσι τῷ βασιλεῖ καταλύμματα κατάλληλα. Ἀναφέρεται ὅτι ἐλλείψει καταλυμμάτων οἱ πολυπληθεῖς ξένοι ἐν Πυρμόντι, ὧν ὁ ἀριθμὸς μέχρι 10 χιλιάδων ἀνήρχετο, ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ διαιρῶσι τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεως, καὶ οἱ μὲν ἐκοιμῶντο ἀφ' ἑσπέρας μέχρι τοῦ μεσονυκτίου, οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου μέχρι πρωΐας· τοῦτο δὲ ἐγίνετο εἴτε ἐκ συνεννοήσεως εἴτε διὰ κλήρου, διότι πάντες, ὡς εἰκός, ἐπροτίμων διὰ τὸν ὕπνον τὰς πρωϊνὰς ὥρας, αἵτινες καὶ παρεχωροῦντο συνήθως εἰς τὰς Κυρίας παρὰ τῶν ὀργενῶν κυρίων.

Σώζονται ἐκθέσεις τοῦ ιη΄. αἰῶνος, καθ' ἃς τὰ λουτρὰ τῆς πόλεως Σπᾶ ἐν Βελγίῳ μεγάλην ἔχαιρον ὑπόληψιν. Ἰδιοκτῆται τῶν ἰαματικῶν τούτων πηγῶν ἦσαν οἱ μοναχοὶ μονῆς τινος Καπουκίνων, οἵτινες λίαν φιλοξένως ἐδέχοντο τοὺς προσερχομένους, προσφέροντες αὐτοῖς πᾶσαν δυνατὴν περιποίησιν καὶ εὐκολίαν· ἀπέναντι τῆς πλουσίας τῶν μοναχῶν τούτων τραπέζης εὐχαρίστως ὑπεβάλλοντο οἱ ξένοι εἰς τὴν ἀπόλεσιν τῶν ξιφῶν, καθότι ἡ εἰρήνη τοῦ μοναστικοῦ βίου δὲν ἐπέτρεπε τὴν ὁπλοφορίαν. Ἡ διάταξις αὕτη εἶχεν ὅμως καὶ τὴν κακὴν αὐτῆς ὄψιν· διότι πολλοὶ κατ' ἔτος συνέρρεον λωποδύται, οἵτινες ἐνδεδυμένοι ὡς ἱππόται καὶ κεκρυμμένα ἔχοντες ὅπλα ἐπετίθεντο κατὰ τῶν ἀόπλων καὶ παρὰ μὲν τῶν ἀνδρῶν ἐζήτουν μετὰ φιλοφροσύνης μεγάλης τὰ ὡρολόγια καὶ τοὺς ἀργυροῦς κρατῆρας, παρὰ δὲ τῶν γυναικῶν τὰ κοσμήματα. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Κολωνίας, εἰς οὗ τὴν δικαιοδοσίαν ὑπεῖγετο ἡ πόλις Σπᾶ, προσεκάλεσεν ἐπισήμως τὸν Τσάρον Πέτρον Α΄., ὅστις ἐπισκεφθεὶς τὰ λουτρὰ ἐκεῖνα ηὐχαριστήθη τὰ μέγιστα, ὡς ἀναφέρει ὁ τὸν Τσάρον παρακολουθῶν αὐτοκρατορικὸς ἱστοριογράφος. —

Ἐν τινι τῶν προσεχῶν τευχῶν θέλομεν δημοσιεύσει ἰδιαιτέραν τινὰ μελέτην φίλου ἀνταποκριτοῦ περὶ τοῦ Κάρλσβαδ καὶ τῶν ἰαματικῶν αὐτοῦ ὑδάτων, διὰ τῶν ὁποίων κατ' ἔτος τοσοῦτοι πάσχοντες θεραπεύονται, ἐν οἷς καὶ πολλοὶ τῶν ἡμετέρων ὁμογενῶν, οἷς τὸ Κάρλσβαδ κατέστη πόλις προσφιλής.

Η ΚΟΡΔΗΛΙΑ.

(Εἰκὼν Ἀ. Σάιφερτ.)

(Ὅρα σελ. 37.)

Καλλιτεχνικωτάτη αὕτη εἰκὼν παριστᾷ τὸ γνωστὸν πρόσωπον τῆς Κορδηλίας ἐν τῷ ἀριστουργήματι τοῦ Σαιξπήρου, τῷ δράματι "Ὁ βασιλεὺς Λήρ". Βεβαίως τοιαύτην τὴν συμπαθῆ Κορδηλίαν τοῦ Σαιξπήρου οὔτε ἐφαντάζόμεθα οὔτε εἴδομέν ποτε ἀπὸ σκηνῆς· ἀλλ' οἱ καλλιτέχναι ἔχουσι τὰς ἐμπνεύσεις των καὶ οὕτω τὴν ἐφαντάσθη ὁ ἡμέτερος ζωγράφος, ἀφελῆ καὶ παιδικῆς πλήρη ἁπλότητος· τὸ βλέμμα ὅμως τὸ μελαγγολικὸν καὶ οἱονεὶ τεθλιμμένον ἐμφαίνει ἀληθῶς τὸ πρόσωπον τῆς ἀδίκως πασχούσης Κορδηλίας, ἣν ὁ Σαιξπῆρος παρέστησεν ἡμῖν ἐν τῷ δράματι. Ὁ εὐφυέστατος Ἄϋνε λέγει ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ "Αἱ γυναῖκες παρὰ Σαιξπήρῳ", τὰ ἑξῆς περὶ Κορδηλίας, τὰ ὁποῖα μέγα ἔχουσι κῦρος ὡς προερχόμενα παρὰ μεγάλου ποιητοῦ· "Ἤδη ἐν τῇ πρώτῃ σκηνῇ τοῦ δράματος μανθάνομεν οὐ μόνον τὸν χαρακτῆρα τοῦ πρωταγωνιστοῦ (τοῦ βασιλέως Λήρ) ἀλλὰ καὶ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ. Ἰδίως δὲ συγκινεῖ ἡμᾶς ἡ σιωπηλὴ ἀφοσίωσις τῆς Κορδηλίας, τῆς νέας ταύτης Ἀντιγόνης, ἥτις ἐν τῇ στοργῇ αὐτῆς, καὶ αὐτῆς τῆς ἀρχαίας κόρης εἶναι ἀνωτέρα. Πράγματι νομίζω ὅτι ἡ Κορδηλία εἶναι νοῦς καθαρός, ὡς τὴν ἀναγνωρίζει ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ παραφρασύνῃ του. "Ὅλως καθαρὸς νοῦς; Ἴσως ἀναμιγνύεται καί τις δόσις ἐπιμονῆς, κληρονομία πατρική· πλὴν ἡ ἀληθὴς ἀγάπη εἶναι συνεσταλμένη καὶ ὀλιγόλογος· κλαίει μόνον καὶ φθίνει."

Η ΚΟΡΔΗΛΙΑ.

(Εἰκὼν Α. Σάιφερτ.)

ΚΥΠΡΙΑΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ.

Ὑπὸ MAX OHNEFALSCH-RICHTER.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Τὰ μάλιστα ἐνδιαφέρουσα ὑπόθεσις τῆς ἡμετέρας ἐν Βόνι συλλογῆς συνδυάζει τὸν Ἀπόλλωνα καθάρσιον καὶ τὸν Δία νικηφόρον. Ἡ ἠκροτηριασμένη καὶ ἐνταῦθα ἀνήκουσα κεφαλὴ εὑρέθη κατόπιν. Ὅσον καὶ ἂν ἦνε βεβλαμμένον τὸ ἄγαλμα τοῦτο, ἐξαισίως ὅμως διεσῳζήθη ἡ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ θεοῦ χειρὸς ἱσταμένη Νίκη, ἐξαιρέσει τῆς ἐλλειπούσης κεφαλῆς καὶ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος. Ἡ Νίκη εἶνε λαμπρὰς ἑλληνικῆς τέχνης. Ἡ θεὰ ἑτοιμάζεται ν' ἀναρθῇ εἰς τὰ ὤμη ἐκταλειπούσα τὴν χεῖρα τοῦ κυρίου της (βρ. τεῦχ. 73, ἀρ. 22 ἐν τῷ Πίν.). Μόνον ὁ προτεθειμένος ἀριστερὸς καὶ ὑπὸ τὴν μακρὰν καὶ κυματίζουσαν ἐσθῆτα ὁρώμενος ποὺς πατεῖ ἐλαφρῶς, ἐν ᾧ ὁ δεξιὸς δέον ὑπὸ τὸ ἔνδυμα αἰωρούμενος νὰ νοηθῇ. Ἡ ἐπισεσωρμένη ἐσθὴς ἐφέλκεται ὄπισθεν διὰ τῆς ἀρχομένης κινήσεως τοῦ σώματος καθ' ἣν τρόπον καὶ ἔνδυμα τοῦ χοροῦ τῆς νεωτέρας ἐποχῆς. Χιτωνίσκος ἄνευ χειρίδων συγκρατούμενος ὑπὸ τοὺς μαζοὺς διά τινος ζώνης ἐπίκειται χαλαρῶς, ὥηθεῖ νὰ ἐξαίρηται ἐπιτηδειότερον τὸ σχῆμα τοῦ σώματος.

καὶ συγχρόνως δίδει ἀφορμὴν ν' ἀντιταχθῇ τῇ φορᾷ τῶν πτυχῶν τῆς μακρᾶς ἐσθῆτος ἕτερον σύστημα πτυχῶν μετὰ τεχνικῶς λεπτῆς διατάξεως. Ὁ δεξιὸς βραχίων διατηρεῖται, κάμπτεται πρὸς τὰ πρόσω καὶ ἡ δεξιὰ χεὶρ κρατεῖ ἐλαφρῶς ἓν μέρος τοῦ χιτῶνος, ὅστις ἀναίρεται ἐνταῦθα. Ὁ ἀριστερὸς βραχίων βεβαίως θὰ ἦτο πολὺ ἐμπρὸς καὶ πρὸς τὰ ἄνω, ὑψωμένος μετά τινος βραβείου ἴσως εἰς τὴν χεῖρα προσενεχθησομένου τῷ νικητῇ. Ὁ ἀριστερὸς βραχίων εἶνε ἀποκεκομμένος εἰς τὴν ἄρθρωσιν τοῦ ὤμου. Ἡ στολὴ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς εἶνε ἄριστα διατετηρημένη. Ἐπιβάλλουσαι εἶνε αἱ πτέρυγες, αἵτινες ἐν μέρει ἀπεθλάσθησαν. Τὰ διατηρηθέντα μέρη ἀρκοῦσι νὰ δείξωσιν ἡμῖν, ὅτι εἴτε δύο πτέρυγες ὑπῆρχον μετὰ δύο τμημάτων ἑκάστη, εἴτε ἐν γένει τέσσαρες πτέρυγες. Ὕπαρξις μανδύου δὲν ἀποδεικνύεται. Ἐπειδὴ δὲ ἡ θεὰ ἡτοιμάσθη ἤδη ν' ἀναρθῇ εἰς τὰ ὕψη, διὰ τοῦτο ἠγέρθησαν αἱ πτέρυγες καὶ τὸ κεντρικὸν βάρος τοῦ σώματος μετεκινήθη πρὸς τὰ πρόσω καὶ δεξιά. Τὸ μικρὸν τοῦτο ἄγαλμα εἶνε ἐξειργασμένον μετὰ πολὺ *μείζονος καλλιτεχνικῆς ἐννοίας καὶ ἐμφύτου αἰσθήματος* τοῦ ὡραίου, καὶ δὴ καὶ μετὰ καλλιτέρας τέχνης ἢ ἡ μεγάλη Νίκη τοῦ Παιωνίου ἐν Ὀλυμπίᾳ. Ἂς παραβάλῃ τις ταύτην μετὰ τῆς ἡμετέρας καὶ ἀμέσως θὰ παρατηρήσῃ, ὅτι δι' ἀμφοτέρας ἡ αὐτὴ ὑπόθεσις ἐχρησίμευσε. Ἐννοοῦμεν δὲ κατόπιν, ὅτι πλανῶνται ἐκεῖνοι, οἵτινες πιστεύουσιν ὅτι ἡ ἀριστερὰ χεὶρ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγάλματος τῆς Νίκης ὅπως καὶ ἡ δεξιὰ ἐκράτει τὴν πρὸς τὰ ὀπίσω κυμαινομένην ἐσθῆτα ἢ τὸν μανδύαν. Ὅτι, οἱ ἑρμηνευταὶ τοῦ ὀλυμπιακοῦ ἀγάλματος θεωροῦσι μανδύαν εἶνε τὸ κατώτερον μέρος τῶν πτερύγων. Ἐκτὸς δὲ τούτου δὲν ἁρμόζει Νίκῃ κινουμένῃ καὶ ἑτοίμῃ εἰς πτῆσιν νὰ κρατῇ τὸ ἔνδυμα ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ὥσπερ τις χορεύτρια. Ἐπαναλαμβάνω, ἡ ὅλη ὑπόθεσις τῆς Νίκης τοῦ Παιωνίου καὶ τῆς ἡμετέρας Νίκης ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ Ἀπόλλωνος-Διὸς ἔχει μεγίστην ὁμοιότητα, ἡ δ' ἡμετέρα ὑπόθεσις, ὅσον παρεκκλίνει, πόσον εἶνε σχεδὸν καθ' ὅλας τὰς ἐπόψεις προτιμητέα.

Θὰ ὁμιλήσω ἤδη καὶ περί τινος Νίκης, ἥτις ἀγαθῇ τύχῃ περιέπεσεν εἰς χεῖράς μου. Τὸ ἄγαλμα τοῦτο ηὐτύχησα ν' ἀποκτήσω εἰς τὴν σημερινὴν κώμην Κυθρέαν, εὑρέθη δὲ παρὰ ἢ ἐντὸς τῶν ἐρειπίων αὐτῶν τῶν Χυτρῶν. Εἶνε ἐξειργασμένον ἐν ῥυθμῷ ἑλληνο-ἀρχαϊκῷ. Τύπος καὶ βαφή, ἧς ὅμως μεγάλη χρῆσις ἐγένετο μόνον κατὰ τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα, συμπληροῦνται. Τὸ καλλιτέχνημα εἶνε καλῶς διατετηρημένον, λείπει δὲ μόνον μέρος τῆς βάσεως, ὁ ἀριστερὸς πούς, ὁ ἀριστερὸς βραχίων καὶ ἡ μία πτέρυξ. Καὶ ἐνταῦθα προσίπταται ἡ Νίκη πρὸς τὸν νικητὴν μετὰ κεκλιμένου πρὸς τὰ ἐμπρὸς σώματος. Ἐν ἀμφοτέραις ταῖς προτεταμέναις χερσὶ κρατεῖ ταινίαν. Τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς ταινίας εἶνε τεθλασμένον, τὸ λοιπὸν μέρος ὅμως εἶνε ἄριστα διατετηρημένον, ὥστε βλέπομεν πᾶν ὅ,τι λείπει. Στρογγύλον τι ἀντικείμενον ὅμοιον σφαίρᾳ εἶνε ἐχρωματισμένον ζωηρῷ ἐρυθρῷ χρώματι. Ἡ θεὰ ἵσταται πρό τινος διὰ ζωγραφιῶν κεκοσμημένου κορμοῦ δένδρου, τοῦ τροπαίου. Φέρει ὑψηλόν, ἐρυθροῦν καὶ εἰς ὀξὺ ἀπολήγοντα φρυγικὸν πῖλον. Ἡ μὴ κεχρωματισμένη κόμη ἐξέρχεται πρὸ τοῦ πίλου εἰς τὸ μέτωπον καὶ ἔκλυτος κοματίζει εἰς τὰ ὀπίσω. Τὸ ἐπὶ τοῦ μετώπου μέρος τῆς κόμης εἶνε κατὰ ἑλληνικώτερον τύπον ἐξειργασμένον, ἐν ᾧ τὰ κυμαινόμενα αὐτῆς μέρη φέρουσι τύπον ἀρχαϊκώτερον καὶ διατεταγμένα κατὰ γεωμετρικὰ σχήματα. Τὸ πρόσωπον μᾶλλον δεικνύει γνησίαν ἑλληνικὴν τέχνην ἀρχαιοτέρας ἐποχῆς ἢ τὸ λοιπὸν τοῦ σώματος μέρος. Οἱ ὀφθαλμοὶ μόνον κεῖνται ἐντὸς λίαν ἀβαθῶν κοιλοτήτων, τὰ χείλη εἶνε ἐρυθρῶς κεχρωματισμένα. Τρία περιδέραια κοσμοῦσι τὸν λαίμον καὶ τὸ στῆθος, ἡ ἀνωτάτη δὲ σειρὰ αὐτῶν εἶνε ἐρυθρά. Ἡ θεὰ φέρει μέχρι τῶν ποδῶν ἐξικνούμενον πέπλον καὶ ἐρυθρῷ πεποικιλμένον ἰδίᾳ δὲ κάτωθεν διὰ δύο ταινιῶν. Οἱ μαστοὶ προβάλλουσιν εὐκρινῶς. Ἐπὶ τῶν μέχρι τοῦ ἀγκῶνος κατερχομένων χειρίδων φαίνονται ἐκεῖ, ὅπου ἐν γυμνοῖς βραχίοσι διακρίνονται οἱ σύνδεσμοι, ἀνὰ τρία ἐγκαρσίως τεθειμένα κοσμήματα ἐν μορφῇ ψελλίων. Πτέρυγες, κόμη, πῖλος τῆς θεᾶς καὶ ἡ κορυφὴ τοῦ τροπαίου χρησιμεύουσιν ὡς στήριγμα λεκάνης τινός.

Ἡ χεὶρ δύναται εὐκόλως νὰ περιλάβῃ τὸν κορμὸν τοῦ τροπαίου, χρησιμεύοντα ὡς λαβήν. Ἐν τῷ ἄνω ἄκρῳ τοῦ τροπαίου φαίνεταί τις κυκλοτερὴς ὄγκος, ὑφ' ὃν εἶνε κροσσωτή τις ταινία ἐρυθρῶς κεχρωματισμένη. Ἀγάλματα οὕτω παρασταθείσης ἑλληνικῆς Νίκης εἶνε πανταχοῦ σπάνια, ἀλλὰ Νίκη, ὡς ἡ ἡμετέρα, σχηματίζουσα ὑπόβαθρον εἶνε μοναδική.

Ὅπου εἶνε ὁ Ζεὺς καὶ ἡ Νίκη, ἐκεῖ βεβαίως *δὲν ἀπουσιάζει καὶ ἡ Ἀθηνᾶ καὶ μάλιστα* ἀφ' οὗ γνωρίζομεν ἐκ τῶν ἀρχαίων πόσον ἦτον ἡ λατρεία τῆς Ἀθηνᾶς ἐξηπλωμένη ἐν Κύπρῳ.

Ὁ περίφημος ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Σαλαμῖνι (Κύπρου) ἀναμένει ἀκόμη, ὅπως καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν κυπριωτικῶν ναῶν, ὅπως ἀνακαλυφθῇ ὑπό τινος εὐτυχοῦς ὀρύκτου. Ὁπωσδήποτε ἐγὼ ηὐτύχησα ν' ἀνασκάψω τὸ πρῶτον ἀγαλμάτιον καὶ τὸ πρῶτον ὀρειχάλκινον ἀνάγλυφον τῆς Ἀθηνᾶς καὶ δὴ ἀμφότερα ἐν Σαλαμῖνι. Τὸ ἀγαλμάτιον εὑρέθη ἐντὸς τάφου πρὸ τῆς πόλεως, τὸ δὲ ἀνάγλυφον, οὗπερ ἡ ὀπισθία πλευρὰ ἐχρησίμευεν ὡς κάτοπτρον, παρά τινι λουτρῷ ἀνήκοντι γυμνασίῳ τινὶ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει Σαλαμῖνι. (*Ὅρα Ἕσπερον, Τεῦχ. 74, ἀρ. 28 ἐν τῷ Πίνακι.*) Τὸ ἀγαλμάτιον, 21 ὑφεκατομ. ὕψος ἔχον, παρίστησι τὴν Ἀθηνᾶν ὡς θεὰν τῆς εἰρήνης καὶ ὑπομιμνήσκει ἡμῖν ἔργον τι τοῦ Φειδίου γνωστὸν ἡμῖν ἐκ τῆς περιγραφῆς τοῦ Ἱμερίου. (Πρβλ. BRUNN, Geschichte der griechischen Künstler, I. pag. 153.) Ἡ θεὰ ἵσταται ὀλίγον τι ἐστραμμένη πρὸς τὰ δεξιὰ σοβαρῶς καὶ ἡσύχως. Ἡ ἐν τῷ μέσῳ κεχωρισμένη καὶ διὰ ταινίας συγκρατουμένη κόμη της καταπίπτει ὑπὲρ τὰ νῶτα καὶ τοὺς ὤμους της σχηματίζουσα πολλὰς διακεκριμένας κυματώδεις γραμμάς. Ὁ ὑπὸ τοῦ πέπλου ἐκγεγυμνωμένος δεξιὸς βραχίων κρατεῖ διὰ τῆς χειρὸς τὴν λοφώδη περικεφαλαίαν. Ὁ ἀριστερὸς βραχίων περικαλύπτεται μέχρι τοῦ καρποῦ ὑπὸ τοῦ ἱματίου καὶ στηρίζεται ἐπὶ τῆς ᾠοειδοῦς καὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐρειδομένης ἀσπίδος. Τὸ ἔργον εἶνε ἐξειργασμένον τεχνικώτατα καὶ τοῦτο φαίνεται οὐ μόνον εἰς τὰς γραμμάς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν διανομὴν τοῦ φωτὸς καὶ τῆς σκιᾶς· Διά τινος δ' ἐλαφρᾶς καμπῆς τοῦ ἀριστεροῦ σκέλους διακόπτονται αἱ ἀπότομοι πτυχαὶ τοῦ μέχρι ποδῶν καθήκοντος πέπλου, καὶ οὕτως οὐδεμία μονοτονία γεννᾶται, ὡς τοῦτο συμβαίνει ἐν τῇ στολῇ τῆς ἡμετέρας Νίκης. Τὸ ἄγαλμα ἦτο πλουσίως κεχρωματισμένον, ὅπερ εἶνε σπάνιον παρὰ τοῖς ἑλληνικοῖς ἀγάλμασι τῆς Σαλαμῖνος καὶ λίαν σύνηθες παρὰ τοῖς τοῦ Κουρίου. Ἡ κόμη τῆς κεφαλῆς καὶ ὁ λόφος τῆς περικεφαλαίας ἦτον ἐρυθρῶν κεχρωματισμένος, τὸ πρόσωπον λευκὸν καὶ τὸ ἱμάτιον ῥοδοβαφές. Ἐν τῷ προσώπῳ συνδυάζεται ἡ χάρις μετὰ τῆς σεμνότητος καὶ ἐν τούτῳ ἐκφαίνεται ἡ σεμνὴ θεά, ἥτις οὐ μόνον τὸν πόλεμον, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰρήνην ἀγαπᾷ, ἡ ὡραία ἀλλὰ καὶ συγχρόνως ἁγνὴ θυγάτηρ τοῦ Διός. Ὡς πρὸς τὴν παράστασιν, ἐκτέλεσιν, μέγεθος καὶ χρωματισμὸν δύναται νὰ παραβληθῇ τὸ ἀγαλμάτιον τοῦτο πρὸς τὰ καλὰ εὑρήματα ἐν Τανάγρᾳ.

Λαμπρὸν ἐπίσης εὕρημα εἶνε καὶ τὸ ὀρειχάλκινον ἀνάγλυφον τῆς Ἀθηνᾶς (Ἑσπ. Τεῦχ. 74, ἀρ. 30). Ἐχρησίμευεν ὡς κόσμος τῆς ὀπισθίας πλευρᾶς κατόπτρου τινὸς ἢ ὡς κάλυμμα αὐτοῦ· καθ' ὃν τρόπον εὕρηται τοῦτο καὶ εἰς τὰ τυρρηνικὰ κάτοπτρα, ἅτινα θεωροῦνται ὡς ἀπομιμήσεις τῶν ἑλληνικῶν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἡ γλυπτὴ παράστασις εἶνε ἐντὸς τῆς κυκλοτεροῦς πλακὸς ἐγγεγλυμμένη. Ἐνταῦθα πρόκειται ἑλληνικὸν πρότυπον. Τοῦτο φαίνεται ἀπωλέσθη ὑπό τινος ἐπισκέπτου τοῦ λουτροῦ, ὅπερ ἀνέσκαψα παρὰ τὴν Σαλαμῖνα. Ἐνταῦθα βλέπομεν τὴν πολεμικὴν Ἀθηνᾶν ἐξωπλισμένην καὶ τὴν περικεφαλαίαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Ὁ δεξιὸς βραχίων εἶνε ὑψωμένος, διακάμπτεται πρὸς τὰ ἄνω καὶ περιβάλλει τὸ ξυστὸν μακροῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐρειδομένου δόρατος. Ὁ ἀριστερὸς πρὸς τὰ κάτω καὶ ἔξω ἐκτεινόμενος βραχίων δράττεται τῆς ἐπίσης ἀριστερᾷ ἐπὶ τῆς γῆς στηριζομένης ἀσπίδος. Φαίνεται ὅτι ἡ ἑτοιμοπόλεμος θεὰ ἡσυχάζει ἤδη ἐκ τῆς μάχης. Μόλις κατέπαυσεν ὁ ἀγὼν καὶ ἡ κίνησις, διότι τὸ ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ ὤμου καταπῖπτον ἀπόσπασμα τοῦ χιτῶνος παριστάνεται κινούμενον ἔτι κυματοειδῶς. Ὅλον τὸ ἔργον εἶνε ἄριστα πεπλασμένον καὶ συνενοῖ ἐν αὐτῷ ὅλα τὰ πλεονεκτήματα τοῦ εἴδους τούτου τῆς τέχνης. Πόσον ἐναργεῖς εἶνε αἱ γραμμαὶ καὶ οἱ τόποι, πόσον μεγαλοπρεπῶς διαφαίνεται ὑπὸ τὸν λεπτὸν χιτῶνα τὸ σῶμα, τὸ τόσον σύμμετρον καὶ συχρόνως παρ' ὅλην τὴν καλλονὴν τόσον φυσικόν! Ὁπόσον σοβαρῶς καὶ εὐσταθῶς ἀναμένει νέους ἐχθροὺς ἡ εἰς πόλεμον προπαρεσκευασμένη θεά! Πόσον καλῶς ἐτέθη τὸ ἀριστερὸν σκέλος πρὸς τὰ πρόσω καὶ ἔσω τεκαμμένον καὶ ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τοῦτο ἀριστερᾷ ἡ καμπὴ τοῦ ἰσχίου πρὸς τὰ ἔξω! — Πόσον εὔρωστοι καὶ ἐν τούτῳ ἔχοντες τὴν ἁγνοτάτην γυναικείαν καλλονήν, φαίνονται οἱ γυμνοὶ βραχίονες, χεῖρες καὶ πόδες καὶ πόσον λεπτῶς εἶνε ἐξειργασμένοι! Μετὰ πόσης εὐφυΐας ἐξέλεξεν ὁ καλλιτέχνης τὸν βραχείας χειρίδας ἔχοντα χιτῶνα, ἵνα δύνηται ἡ θεὰ νὰ κινῇ τοὺς βραχίονας, ὅταν ἀπαιτήσῃ τοῦτο ὁ ἀγών! Ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπὸ ὄφεων περιτυλιγμένη κεφαλὴ τῆς Μεδούσης ἐπὶ τῆς ἀσπίδος! Πόσον ὡραία εἶνε ἡ κατασκευὴ αὐτῆς ἀνταποκρινομένη εἰς τὴν ὑπόθεσιν! Ἡ τρόμον καὶ ἀπολίθωσιν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων προξενοῦσα θέα τῆς Μεδούσης, μετηνέχθη ἐνταῦθα ἐπ' αὐτῆς τῆς Μεδούσης. Τὸ πρόσωπον διεστραμμένον, οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ τὸ στόμα ἀνεῳγμένοι τόσον, ὥστε φαίνεται μὲν ἡ γλῶσσα, δὲν ταράσσεται ὅμως ἡ συμμετρία καὶ ἡ ἁρμονία. Ὁποία δύναμις παρίσταται διὰ τῶν γραμμῶν! Ὁπόσον ὡραῖος εἶνε ὁ ἐξέχων στέφανος ἐλαίας περὶ τὴν εἰκόνα καὶ τὴν περιφέρειαν τῆς κυκλοτεροῦς πλακός, παρεισηγμένος ὡς μέλος συνδυάζον τὸ ὅλον! Ὁπόσον σκοπίμως ἐφευρέθη καὶ ἡ εἰς ποικιλίαν χρησιμεύουσα ἐνταῦθα μακρὰ καὶ ἐξέχουσα λόγχη! — Πῶς συνεδυάσθη μετὰ τοῦ ἐξ ἐλαίας στεφάνου τὸ ἡμιεγειρόμενον καὶ ἡμιαφανιζόμενον *βάθρον τῆς θεᾶς! — Πόσον πραγματικῶς παρίσταται* ὁ χαρακτὴρ τῶν ἐλαιῶν! Καὶ μετὰ πόσης νοημοσύνης ἀπέφυγεν ὁ καλλιτέχνης νὰ παραστήσῃ ἐνθάδε τοὺς διὰ τὸ ἀνάγλυφον μεγάλους ὄντας ὡρίμους καρποὺς τῆς ἐλαίας, ἀλλ' ἀντὶ τούτων ἐξέλεξε καρποὺς μόλις ἐξανθήσαντας καὶ μετὰ μικρὸν ὡριμάσοντας! Δικαίως λοιπόν μοι ἔγραφεν ὁ καθηγ. Dr. CONZE, ὁ διάσημος διευθυντὴς τῆς γλυπτοθήκης τῶν ἐν Βερολίνῳ Μουσείων, περὶ τοῦ εὑρήματος τούτου· "Ἐπανειλημμένως καὶ μετὰ μεγάλης χαρᾶς παρετήρησα τὸ ἐν φωτογραφίᾳ ἀποσταλέν μοι ἀνάγλυφον τῆς Ἀθηνᾶς." — Ναί, τοιαύτην σύνθεσιν καὶ τοιαύτην ἐκτέλεσιν τῆς ὑποθέσεως μόνον ἡ καλὴ ἑλληνικὴ τέχνη ἠδύνατο νὰ δημιουργήσῃ. Οἱ εὑρίσκοντες ἑλληνικὰ ἔργα ἐν Κύπρῳ, θεωροῦσι καὶ ἐκδίδοσιν αὐτὰ ὡς προϊόντα ἐξ Ἑλλάδος ἢ Ἰωνίας. Τοῦτο δὲν εἶνε ὀρθόν! — Ἡ ἡμετέρα ἄνευ περικεφαλαίας Ἀθηνᾶ, ὅπως καὶ ἡ πολεμική, εἶνε ἐπίσης καθὼς καὶ πολλὰ ἄλλα καλὰ ἔργα ἑλληνικῆς τέχνης προϊόντα καὶ δημιουργήματα ἐν Κύπρῳ ἐργασθέντων ἑλλήνων καλλιτεχνῶν καὶ πολλῶν μάλιστα καὶ ἐν Κύπρῳ γεννηθέντων.

Ἐν τέλει παρουσιάζομεν ἔτι μίαν Ἀθηνᾶν, ἐγγεγλυμμένην ἐπί τινος στρεπτοῦ δακτυλίου (ὅρα τεῦχος Ἑσπέρου 74) ἢ σφραγιστῆρος. Τὸ περίβλημα εἶνε ἀργυροῦν, ὁ δὲ λίθος σάρδιον. Αἱ εἰκόνες α καὶ β ἔχουσι τὸ φυσικὸν μέγεθος, τὸ δὲ ἀποτύπωμα τῆς σφραγῖδος ἐν γ εἶνε μεῖζον. Ὁ Ἄγγλος μηχανικὸς W. WILLIAMS ἔσχε τὴν καλωσύνην νά μοι κατασκευάσῃ τὴν εἰκόνα. Ἡ γλυπτὴ αὕτη λίθος*) δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς καλὸν ἑλληνικὸν ἔργον καὶ ἀνεσκάφη ὑπ' ἐμοῦ μετὰ τῶν ἄλλων ἀργυρῶν ἀντικειμένων ἔντινι τάφῳ παρὰ τὸ Κουρίον εἰς βάθος 30 ποδῶν ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν. Ἔνοπλος ἵσταται ἡ θεά, ἕτοιμος νὰ βαδίσῃ. Οἱ βραχίονες εἶνε γυμνοί, ἐπὶ δὲ τῆς σοβαρᾶς κεφαλῆς κάθηται μεγάλη καὶ ἱππούριδι κεκοσμημένη περικεφαλαία. Ὑπὲρ τὸ στῆθος κρέμαται πρὸς τὰ κάτω ἡ αἰγίς. Ὁ ἀριστερὸς βραχίων κρατεῖ τὴν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐρειδομένην ἀσπίδα, καὶ ὄπισθεν ταύτης ὁρᾶται ἡ ἐξέχουσα λόγχη. Πρὸ τῆς θεᾶς ἀνορθοῦται ὄφις ἕτοιμος νὰ πηδήσῃ. Ὅ,τι δὲ ὁ δεξιὸς πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ ἄνω τεταμένος βραχίων κρατεῖ, εἶνε ἄδηλον, διότι τὸ σχῆμα εἶνε λίαν μικρόν. Μήπως κρατεῖ ἀπειλοῦσα κλάδον ἢ μάστιγα ἢ ταχύπτερόν τινα Νίκην; — Κίνησις, στάσις καὶ σύνθεσις ἐν γένει εἶνε καὶ ἐξαισίως ἐπινενοημέναι καὶ μετὰ μεγάλης δεξιότητος ἐκτετελεσμέναι.

Ὡς βλέπομεν ὁ κυπριακὸς τῶν θεῶν κύκλος ἐκτείνεται, ἠδυνάμεθα δὲ νὰ παρουσιάσωμεν καὶ ἄλλας θεότητας, οἷον τὴν Δήμητρα, Κόρην, Διόνυσον καὶ Ἑρμῆν. Ἂς ἀρκέσωσι ταῦτα νὰ καταστήσωσι γνωστὰ τοῖς ἀναγνώσταις νὰ θρησκευτικῆς ὑποθέσεως κυπριακὰ δημιουργήματα. Ἐν τῷ ἑπομένῳ Τμήματι ἐν συντόμῳ ἀλλὰ μετὰ πλήθους ἐκφάνσεων θὰ πραγματευθῶμεν τὸ βέβηλον μέρος ἤτοι παραστάσεις ῥωπογραφικάς.

Ἐν Λευκωσίᾳ, 1884.

*) Τανῦν ὑπὸ τὴν κατοχὴν τοῦ φιλαρχαίου S. BROWN, ἄγγλου ἀρχιμηχανικοῦ ἐν Κύπρῳ.

ΤΟ ΒΟΡΕΙΟΝ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΝ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΙΣΧΝΗΣ ΛΕΓΟΜΕΝΗΣ ΝΗΣΟΥ ΕΝ ΝΟΡΒΗΓΙΑι.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 40.)

Ὅπως ἡ μεσημβρινὴ ἄκρα τῆς Εὐρώπης, ὁ Μαλέας τῆς Ἑλλάδος, εἶναι ἀκρωτήριον βραχῶδες καὶ ἀποτόμως ἐπικρεμάμενον ἐπὶ τῆς τρικυμιώδους θαλάσσης, οὕτω καὶ ἡ ἀρκτικὴ ἄκρα σχηματίζεται ὑπὸ τοῦ βορείου καλουμένου Ἀκρωτηρίου (Nordcap, ὡς τὸ ὠνόμασαν οἱ Ὁλλανδοί). Ἡ βραχώδης αὕτη ἄκρα, περὶ τὴν ὁποίαν, ἐν καιρῷ μάλιστα χειμῶνος, ἀγρίως μυκωμένη ἀφρίζει ἡ θάλασσα, πρὸ πολλοῦ ἤδη εἶχεν ἑλκύσει τὴν προσοχὴν τῶν ἐμπορικῶν Ὁλλανδῶν, οἵτινες περιπλεύσαντες πολλάκις αὐτήν, καλῶς ἐννόησαν ὅτι τὰ μέρη ταῦτα ἠδύναντο νὰ καταστῶσι πηγὴ πλούτου δι' αὐτοὺς καὶ ἐκδιώξαντες τοὺς ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐκείνων ἐγκατεστημένους Ἀνσεάτας, ἵδρυσαν ἐμπορικάς τινας πόλεις καὶ πρακτορεῖα.

Τὸ βόρειον Ἀκρωτήριον, οὗ σήμερον δημοσιεύομεν τὴν εἰκόνα, κεῖται 32 χιλιόμετρα μακρὰν μιᾶς τῶν τοιούτων πόλεων, τῆς Ἀμμερφέστης, καὶ ὑψοῦται ἀπότομον καὶ ὑπερήφανον ὑπεράνω τῆς θαλάσσης· ἄνωθεν σχηματίζει ὀροπέδιον, ὥστε εὐκόλως δύναταί τις νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ χείλους αὐτοῦ, ὅθεν ἡ θέα ἐπὶ τῆς θαλάσσης εἶναι μεγαλοπρεπεστάτη. Καὶ ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις εὔτολμοι θαλασσοπόροι διέσχισαν τὰ ἄγρια τῆς θαλάσσης ταύτης κύματα· σήμερον ὅμως περιπλέουσι τὸ ἀκρωτήριον ὁλόκληροι στόλοι ἐμπορικῶν πλοίων καὶ ἀτμοπλοίων, διευθυνόμενοι πρὸς τὸν Ἀρχάγγελον, πρὸς τὴν Λευκὴν θάλασσαν καὶ πρὸς τὰς ἀκτὰς τῆς Σιβηρίας.

Ὁ εὔκολος καὶ ἀναπαυτικὸς διὰ τῶν ἀτμοπλοίων πλοῦς πλείστους ὅσους παρακινεῖ κατ' ἔτος περιηγητὰς νὰ ἐπισκεφθῶσι κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας τὰς βορείους ταύτας ἀκτάς, ἔνθα οὐ μόνον τὴν μεγαλοπρεπῆ θαυμάζουσι φύσιν, ἀλλὰ καὶ τὰ περίεργα ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν ἐκεῖ κατοικούντων Νορβηγῶν, Φινλανδῶν καὶ Λαππώνων σπουδάζουσι, ἀποροῦντες πῶς οἱ λαοὶ οὗτοι κατώρθωσαν νὰ στήσωσι τὰς μονίμους αὐτῶν κατοικίας εἰς μέρη τόσον ἄξενα καὶ ἄγρια καὶ ἐν κλίματι τοσοῦτον δυσκόλῳ. Τοῦτο κατώρθωσαν διὰ τῆς ἄκρας αὐτῶν λιτότητος καὶ τῆς σκληραγωγίας τοῦ βίου, ἥτις εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαία, ὅπως ἀνθέξῃ ἄνθρωπος ἐν καιρῷ μάλιστα χειμῶνος. Συνήθως οἱ περιηγηταὶ μεταβαίνουσι δι' ἀτμοπλοίου εἰς Ἀμμερφέστην, ἐκεῖθεν δὲ ἐπιβαίνουσι λέμβου, ἥτις μεταφέρει αὐτοὺς εἰς τὸν σταθμὸν Γιέσβαιρ, ὅθεν ἐκτελοῦσι τὴν ἀνάβασιν τοῦ βορείου Ἀκρωτηρίου. Ἐκ τῶν ἡγεμόνων καὶ βασιλέων δύο μόνον ἐξετέλεσαν τὴν ἐκδρομὴν ταύτην, ἐν ἔτει 1599 ὁ βασιλεὺς Χριστιανὸς Δ'. καὶ ἐν ἔτει 1873 ὁ Ὄσκαρ Β'., ὅτε μετέβη εἰς Δρόντχαϊμ, ἵνα στεφθῇ. Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ τελευταίου τούτου συμβάντος ἀνηγέρθη στήλη λιθίνη, ἣν αἱ τρικυμίαι τοῦ χειμῶνος τοῦ ἔτους 1880 κατέρριψαν, καὶ ἥτις πάλιν ἐστήθη.

Θέαμα σπάνιον καὶ καταπληκτικὸν ἐμφανίζεται ἐνώπιον τοῦ ἐπισκεπτομένου τὸ βόρειον Ἀκρωτήριον ἐν τῇ ἐποχῇ τοῦ θέρους, καθ' ἣν ὁ ἥλιος δὲν δύει· κάτωθεν αὐτοῦ ἡ θάλασσα εἶναι λεία καὶ ἤρεμος, καὶ κύματα μικρὰ καὶ χαρίεντα ἀσπάζονται τοὺς πόδας τοῦ λιθίνου γίγαντος, ἐν ᾧ εἰς τὸν ὁρίζοντα στίλβει ὁ δίσκος τοῦ ἡλίου τοῦ μεσονυκτίου, ῥίπτων λάμψιν ἀμυδρὰν καὶ ῥοδόχρουν ἐπὶ τῶν κυμάτων καὶ τῶν ἀγρίων βράχων. Ἄκρα ἐπικρατεῖ ἡσυχία, διακοπτομένη ὑπὸ τῶν φωνῶν τῶν θαλασσίων πτηνῶν, τὰ ὁποῖα νομίζοντα ὅτι εἶναι ἀκόμη ἡμέρα περιίπτανται καθ' ὅλην τὴν νύκτα τὴν λείαν αὐτῶν θηρεύοντα. Ἀλλ' αἱ ἡμέραι αὗται τῆς γαλήνης καὶ ἡσυχίας εἰσὶ μεμετρημέναι· τὸν Αὔγουστον ἀρχίζουσι πάλιν πνέοντες οἱ ἄνεμοι, ἡ θάλασσα ἐξαγριοῦται, ὁ ἥλιος δύει, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπέρχεται ὁ χειμὼν μὲ τὰς θυέλλας του, μὲ τὰ ψύχη καὶ μὲ τὰς μικρὰς καὶ ζοφερὰς αὐτοῦ ἡμέρας.

Ο ΞΕΡΞΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ ΜΑΧΗΝ.

(Τῷ 480 πρ. Χρ.)

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 41.)

Ὁ ἀπ' Ἀθηνῶν πρὸς τὴν Ἐλευσῖνα πορευόμενος καὶ τὴν ἱερὰν λεγομένην ὁδὸν ἀκολουθῶν, ἀπαντᾷ οὐ μακρὰν τοῦ Δαφνίου παρὰ τὴν θάλασσαν δεξιᾷ μικρὸν ὕψωμα ἢ λόφον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου, ὡς ἀναφέρουσιν οἱ ἱστορικοί, ὁ ὑπερόπτης Ξέρξης, ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς, παρετήρει τὰς διαφόρους περιπετείας τῆς ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Σαλαμῖνος συγκροτουμένης ναυμαχίας, καθ' ἣν τὰ ἑλληνικὰ ὅπλα λαμπρὰν τοσοῦτον ἤραντο νίκην. Ἡ ἐκστρατεία τοῦ Ξέρξου κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐστέφθη ἐν ἀρχῇ ὑπὸ ἐπιτυχίας μεγάλης· πολλαὶ νῆσοι ὑπετάγησαν, τὸ βόρειον μέρος τῆς Ἑλλάδος σπουδαίως ἠπειλεῖτο, καὶ ἐν τῷ στενῷ τῶν Θερμοπυλῶν ὁ ἡρωϊκὸς τοῦ Λεωνίδα καὶ τῶν ἀνδρείων αὐτοῦ Σπαρτιατῶν θάνατος δὲν ἴσχυσε ν' ἀναχαιτίσῃ τὴν ὁρμὴν τῶν ἀγρίων περσικῶν στιφῶν. Ἡ Ἀττικὴ ἦτο ἐκτεθειμένη εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ κατακτητοῦ. Ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς ἄνδρας νουνεχεῖς καὶ φιλοπάτριδας, ἄνδρας μὲ αὐταπάρνησιν ἀπαραδειγμάτιστον καὶ μὲ καρδίαν εὐγενῶν αἰσθημάτων πλήρη, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐδειλίασαν, καὶ ἐννοήσαντες ὅτι ἡ σωτηρία αὐτῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος ὅλης "εἰς τὰ ξύλινα ἔγκειται τείχη" συνεκέντρωσαν τὰ πλοῖά των ὅλα, 380 τὸν ἀριθμὸν εἰς τὸν παρὰ τὴν Σαλαμῖνα εὐρὺν κόλπον, καὶ ἐπερίμενον τὴν ἐπίθεσιν τοῦ ἐχθροῦ, ὅστις διπλάσιον ἀριθμὸν πλοίων εἶχεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του. Ἐνταῦθα ἐν τῷ κόλπῳ τούτῳ, τῷ χωρίζοντι τὴν Σαλαμῖνα ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς, συνήφθη τῇ 20 Σεπτεμβρίου τοῦ 480 πρ. Χρ. ἡ πολύκροτος ἐκείνη καὶ ἐς ἀεὶ ἔνδοξος ναυμαχία, ἥτις ἔσωσε τὸν κόσμον ἀπὸ τῆς κατακλύσεως τοῦ σκότους καὶ τοῦ βαρβαρισμοῦ. Ὁ Ξέρξης, γαῦρος νικητής, ἦτο τοσοῦτον πεπεισμένος περὶ τῆς αἰσίας ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκβάσεως τῆς ναυμαχίας, ὥστε ἐτοποθετήθη μετὰ τῆς ἀκολουθίας του ἐπὶ τοῦ λόφου, περὶ οὗ ἀνωτέρω εἴπομεν, ὅπως ἐκεῖθεν ἐπιβλέπῃ τὰ πάντα. Ὁ Περσικὸς στόλος εἶχεν ὠθήσει τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα εἰς τὸν κόλπον τοῦτον τῆς Ἐλευσῖνος, ὅπως εὐκολώτερον τὰ ἐξαφανίσῃ, καὶ ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου ἤρχισεν ἡ μάχη, μάχη πεισματώδης, καθ' ἣν οἱ Ἕλληνες ὡς λέοντες ἠγωνίσθησαν. Πρὸ τῆς δύσεως ἀκόμη τοῦ ἡλίου 200 ἐκ τῶν Περσικῶν πλοίων εἶχον καταποντισθῇ, καὶ ἡ ἐπὶ τῆς νήσου Ψυτταλείας περσικὴ φρουρὰ εἶχεν φονευθῆ ὅλη μέχρι τοῦ τελευταίου ὁπλίτου. Ὁ Ξέρξης, ὃν παριστᾷ ἡ ἡμετέρα εἰκὼν καθ' ἣν στιγμὴν ἤρχιζε νὰ ἐννοῇ ὅτι ἐν Σαλαμῖνι οἱ Ἕλληνες αἱματηρὰν κατ' αὐτοῦ θὰ λάβωσιν ἐκδίκησιν, διέταξεν ἀμέσως νὰ θανατώσωσι τοὺς κυβερνήτας τῶν φοινικικῶν πλοίων, οἵτινες πρῶτοι ὅλων ὑπεχώρησαν· ἀλλὰ τὸ αὐστηρὸν τοῦτο μέτρον τοσοῦτον κατετρόμαξε τοὺς λοιποὺς ἀρχηγούς, ὥστε ἅμα ἐπῆλθεν ἡ νὺξ ἀπέπλευσαν οἱ πλεῖστοι φοβούμενοι τὴν ὀργὴν τοῦ ἡγεμόνος. Οἱ Ἕλληνες ἀπώλεσαν ἐν τῇ ναυμαχίᾳ 40 μόνον τριήρεις, ὧν τὰ πληρώματα κολυμβῶντα διεσώθησαν εἰς τὴν Σαλαμῖνα. Ὁ Ξέρξης δέ, οὗ ἡ ἐκστρατεία, ἡ ὑπὸ τοσοῦτον αἰσίους οἰωνοὺς ἀρχίσασα, ἀποτόμως τοσοῦτον διεκόπη, ἀπῆλθεν εἰς Μικρὰν Ἀσίαν. Τὸν στρατὸν αὐτοῦ ἄφησεν ὑπὸ τὸν Μαρδόνιον εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἀλλ' οἱ Ἕλληνες, ἐνθαρρυνθέντες ὑπὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι λαμπρᾶς νίκης καὶ ἐννοήσαντες ὅτι ἡ ἀνδρεία καὶ ἡ φιλοπατρία εἰσὶν ὅπλα ἀκατάβλητα, ἠγέρθησαν σύσσωμοι, καὶ ἐν ἀκρι-

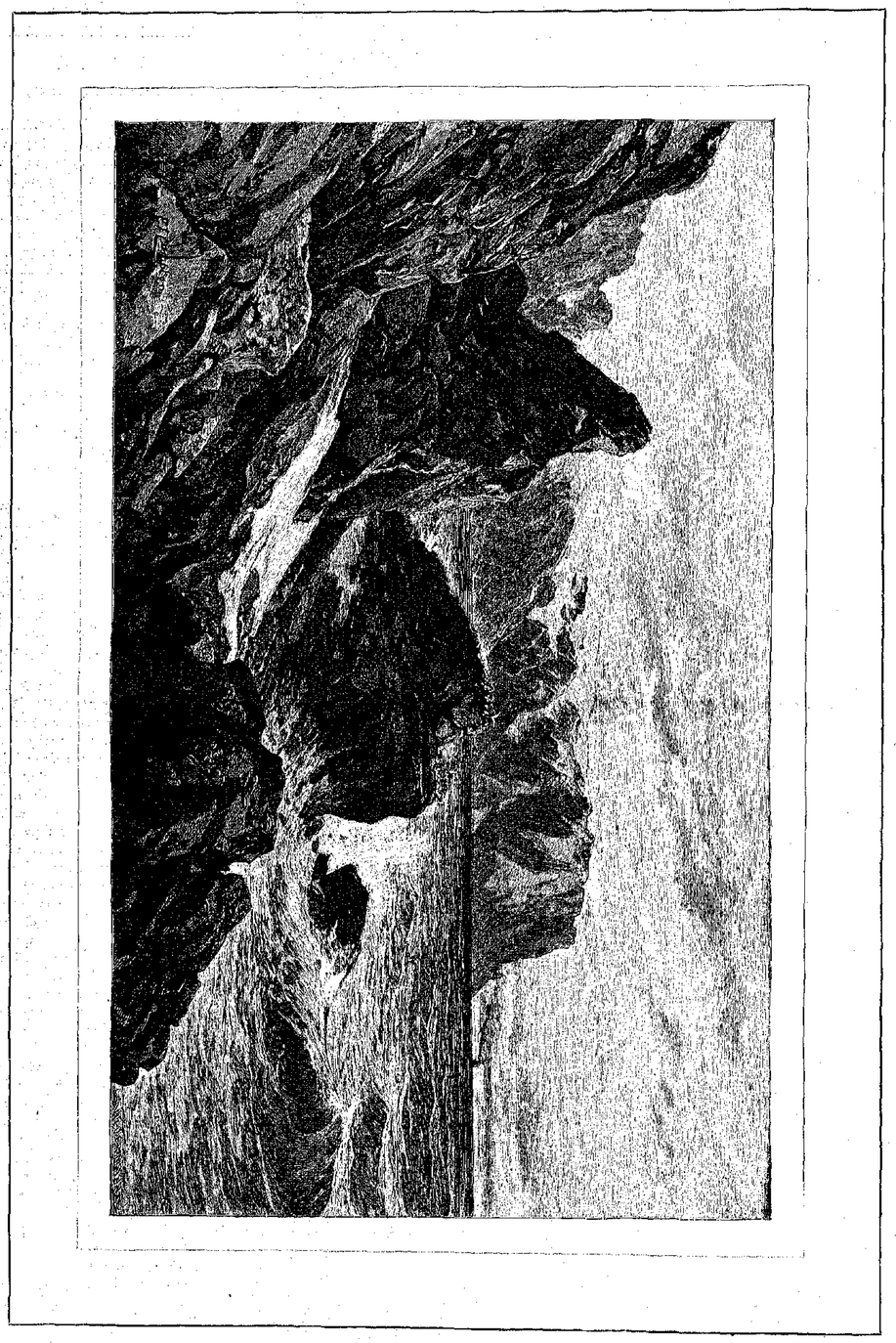

ΤΟ ΒΟΡΕΙΟΝ ΑΚΡΟΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ

ΕΝ ΤΗ ΙΣΧΝΗ ΝΗΣΩ ΤΗΣ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ

Ο ΞΕΡΞΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝ ΣΑΛΑΜΙΝΙ ΜΑΧΗΝ.

δῶς ἔτος μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, ἤτοι τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 479 πρ. Χρ. κατήνεγκον ἐν Πλαταιαῖς τὸ τελευταῖον καὶ θανατηφόρον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ῥάπισμα. Ἔντρομος ὁ Ξέρξης ἀπῆλθε κατεσπευσμένως πρὸς τὰ Σοῦσα.

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΙΑΝΝΗΣ.

ΔΙΗΓΗΜΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ

ὑπὸ Μ. Μαλλιαράκη.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

ΙΒ'.

ΑΠΕΡΙΓΡΑΠΤΟΝ ᾐσθάνθην συγκίνησιν λαβὼν εἰς χεῖρας τὸ ἔγγραφον, ἐν ᾧ ὁ πατήρ μου διετύπου τὰς τελευταίας αὐτοῦ θελήσεις. Εἰς ἐμὲ ἄρα ἦν ἐστραμμένη ἡ διάνοιά του κατὰ τὰς τελευταίας αὐτοῦ στιγμάς. Ἠσπάσθην εὐλαβῶς τὴν τελευταίαν τῆς χειρός του πρᾶξιν καὶ ἀνέγνων τὸ περιεχόμενον, ὅπερ ἐν συντόμῳ εἶχεν ὡς ἑξῆς·

"Ἐγκαθιστῶ τὸν υἱόν μου κληρονόμον μου,
Ὡς μόνην κληρονομίαν καταλείπω αὐτῷ τὴν εὐχήν μου,
Βαρύνω δὲ αὐτὸν μὲ τὰς ἑξῆς ὑποχρεώσεις,
Νὰ πληρώσῃ τὰ χρέη μου,
Νὰ προικοδοτήσῃ τὴν ἀδελφήν του,
Νὰ γηροκομήσῃ τὴν μητρυιάν του,
Νὰ τελέσῃ τὰ μνημόσυνά μου,
Νὰ μεταφέρῃ τὰ ὀστᾶ μου εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων μου,
Αὐτὴ εἶνε ἡ μόνη γνησία καὶ τελευταία μου θέλησις."

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἔμεινα σύννους καὶ σιωπηλός. Ἡ μητρυιά μου μ' ἔβλεπε περίλυπος ζητοῦσα νὰ ἐμβατεύσῃ εἰς τὰ διανοήματά μου. Ἐκ τῆς ἀποδοχῆς τῆς κληρονομίας ταύτης ἐξήρτατο τὸ μέλλον τῆς θυγατρός της, τοῦ μόνου ἀγαθοῦ τὸ ὁποῖον τῇ ὑπελείπετο ἐν τῷ κόσμῳ, τοῦ μόνου δεσμοῦ, ὅστις συνέδεεν αὐτὴν μετὰ τῆς ζωῆς.

Ἠδυνάμην ν' ἀποταχθῶ τῆς κληρονομίας, ἥτις μόνον τὴν τιμὴν τοῦ κληρονόμου μοι περιεποίει, ἀλλ' ἥτις με καθίστα δοῦλον ἐπαχθεστάτων ὑποχρεώσεων, ὧν ἀδύνατός μοι ἐφαίνετο ἡ ἐκπλήρωσις. Ἀλλ' ἀποτασσόμενος τῆς κληρονομίας ταύτης δὲν ἔμενον ἀπόκληρος τῆς πατρικῆς εὐχῆς; Ἀντιτασσόμενος εἰς τὴν τελευταίαν τοῦ πατρός μου θέλησιν, ἀπαρνούμενος τὸν ἱερὸν αὐτοῦ κλῆρον, τὴν εὐλογίαν του δὲν ἐκληρονόμουν τὴν ἀράν του;

Τί ἤθελεν ἀπογίνῃ δυστυχὴς χήρα, ἐὰν δὲν ἐγηροκόμουν αὐτήν, κόρη νεαρὰ μαραινομένη ἐν τῇ σκιᾷ, ἐὰν δὲν ἐπροικοδότουν αὐτήν, ὅπως εἰσέλθῃ εἰς τὸν κόσμον; Ἀποτασσόμενος τῆς κληρονομίας ἀπηρνούμην νὰ τελέσω τὰ νενομισμένα μνημόσυνα ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς ἐκείνου, οὗ ἔφερον τὸ ὄνομα. Καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο θὰ ἠτιμάζετο, ἐὰν δὲν ἐπλήρωνον τὰ πατρικὰ χρέη καὶ θὰ ἤμην κατηραμένος!

— Ὦ πάτερ μου, ἀνέκραξα, εἶμαι πένης, πενέστατος, δὲν ἔχω ποῦ τὴν κεφαλὴν κλῖναι, ἀλλὰ θέλω θυσιάσῃ τὸν βίον μου, τὴν νεότητά μου καὶ αὐτὸν τὸν ἔρωτα, τὴν μόνην ἡδονήν, ἥτις ἐνεσταλάχθη ἐκ τῶν παρθενικῶν ὀφθαλμῶν θελκτικῆς κόρης εἰς τὴν ὑπὸ τῆς λύπης ἐνζυμωθεῖσαν ψυχήν μου, ὅπως ἐκτελέσω τὴν ἱεράν σου θέλησιν. Δέχομαι τὴν διαθήκην σου καὶ ὡς κλῆρον τιμαλφέστατον τὴν εὐχήν σου. Αὕτη ἔστω μοι βοηθὸς καὶ σκεπαστής, ἀστὴρ τηλαυγὴς ἐν τῷ ζόφῳ τῶν ἐγνωσμένων ἀγώνων καὶ περιπετειῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐντολῶν σου. Ἐὰν μοι κατελίμπανες πλοῦτον, ἠδύνατο νὰ φθαρῇ ἐκ τῶν ἰδιοτροπιῶν τῆς τύχης· μοὶ ἀφίνεις τὴν εὐλογίαν σου, κλῆρον αἰώνιον ἐμοὶ καὶ τοῖς ἀπογόνοις μου. Μοὶ ἐπιτάσεις τὴν ἐξόφλησιν τῶν χρεῶν σου καὶ μοι ἐπιβάλλεις οὕτω τὴν ἐργασίαν, ἥτις ἐστὶν ἡ πηγὴ τῆς ἀνθρωπίνης εὐδαιμονίας, τὴν οἰκονομίαν, τὴν ἐγκράτειαν, τὴν σωφροσύνην, δι' ὧν διατηροῦνται ἀκμαῖαι αἱ σωματικαὶ καὶ ψυχικαὶ δυνάμεις. Μοὶ ἐπιβάλλεις τὴν ἐκπλήρωσιν εὐσεβῶν καθηκόντων, τὰ ὁποῖα ὑπομιμνήσκουσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν ματαιότητα τῶν ἐγκοσμίων καὶ αἴρουσι πᾶσαν τάσιν ὑπερηφανείας. Ζῶν μ' ἐδίδαξες τὴν στέρησιν, τὴν σκληραγωγίαν, τὴν ταπεινοφροσύνην, τὴν πειθαρχίαν, ἀποθνήσκων δέ, τὴν αὐταπάρνησιν καὶ τὴν χριστιανικὴν ἐγκαρτέρησιν.

ΙΓ'.

Ὡς κληρονόμος τοῦ πατρός μου παρέλαβον εἰς τὴν κατοχήν μου τὸ πλοῖόν του, τὸ ὁποῖον εἰς σημεῖον πένθους ἐβάφη κατάμαυρον μέχρι τῶν ἄκρων· τὸ ἀτυχὲς τοῦτο πλοῖον εἶχεν ἀνάγκην ἐπισκευῆς, διότι ἀπὸ πολλοῦ χρόνου δὲν εἶδεν ὁ ἥλιος τὴν τρόπιδα αὐτοῦ. Ὅθεν πρὸς ἐπισκευὴν καὶ ἐφοπλισμόν του κατέφυγον εἰς δανειστάς, ἀφ' οὗ ἐξεπλήρωσα τὸν πρῶτον τῆς διαθήκης ὅρον τὴν ἀναγνώρισιν τῶν πατρικῶν χρεῶν. Τὴν πρᾶξίν μου ταύτην εἶδον ἔκπληκτοι οἱ δανεισταὶ τοῦ πατρός μου, διότι ἐγίνωσκον πόσον βαρείας ἀνελάμβανον ὑποχρεώσεις καὶ οὐδόλως ἐδίστασαν νά μοι ἐμπιστευθῶσι νέα δάνεια πεποιθότες εἰς τὴν τιμιότητά μου.

Ἀρχομένου τοῦ ἔαρος ἀπέπλευσα ἐκ τοῦ λιμένος πρῶτος πάντων τῶν λοιπῶν πλοιάρχων, ἀφ' οὗ ἀπεχαιρέτησα καὶ παρηγόρησα τὴν δύστηνον χήραν. Ἤμην ἤδη πλοίαρχος, ἀλλὰ πλήρης θλίψεως καὶ ταπεινοφροσύνης. Ὑπὸ ποίας ἀπροόπτους συνθήκας ἀπέκτησα τὸν τίτλον, ὃν μετὰ τοσούτου ζήλου ἐπεδίωκον πρὸς ἱκανοποίησιν ματαίας φιλαυτίας! Πανταχοῦ ὅπου ἔστρεφον τὸ βλέμμα, ἀπήντων τὰ ἴχνη τοῦ πατρός μου καὶ ἡ ψυχή μου ἐπληροῦτο ὀδύνης. Ἔπλευσα εἰς Κύπρον.

Ἀφ' οὗ ἐλευθερεχοινώνησα κατηυθύνθην εἰς τὸ κατάστημα τοῦ κὺρ Λαζάρου. Οὗτος πεντηκοντούτης τὴν ἡλικίαν, εὐτραφὴς καὶ ῥοδοκόκκινος ἦν εἷς τῶν εὐπορωτέρων ἐμπόρων. Οἱ συμπολῖταί του τὸν ὑπελήπτοντο καὶ τὸν ἐξέλεξαν ἐπίτροπον τοῦ ἐνοριακοῦ αὐτῶν ναοῦ. Ἦν δὲ θρῆσκος ἐκ πεποιθήσεως οὐδέποτε ἀπουσιάζων τῆς ἐκκλησίας κατά τε τὸν ἑσπερινὸν καὶ τὸν ὄρθρον. Εἶχε δὲ τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον τοῦ ἀπαγγέλλειν τὸ σύμβολον τῆς πίστεως καὶ λαμβάνειν πρῶτος τὸ ἀντίδωρον. Εἰς τοῦτο περιεστρέφετο ἡ φιλοδοξία του. Ὁ ἄνθρωπος ἀγαπᾷ πάντοτε τὰς διακρίσεις καὶ ἀφ' οὗ ἡ δουλεία ἀπεκλήρωσε τοὺς ὁμοεθνεῖς μου τῶν πολιτικῶν ἀξιωμάτων, οἱ ἐκκλησιαστικοὶ τίτλοι κατέστησαν περιζήτητοι.

Ὁ κὺρ Λάζαρος ἐξήσκει ἰδίως τὸ ἐμπόριον τῶν οἰνοπνευμάτων. Τὸ κατάστημά του εὐωδίαζε μακρόθεν ἀνθοσμίου οἴνου. Ἀπέστελλε δὲ συνήθως τὰ οἰνοπνεύματά του εἰς Ἀλεξάνδρειαν.

Ἔκρουσα τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ γραφεῖόν του. Ὁ κὺρ Λάζαρος ἦν λίαν ἀπησχολημένος, διότι αἱ τιμαὶ τῶν οἰνοπνευμάτων ἦσαν ὑπέρογκοι ἐν Βηρυττῷ, ὅπου ἐστάθμευε τότε ὁ Ἀγγλικὸς στόλος καὶ προσεπάθει νὰ ἐνεργήσῃ τότε ἀποστολὰς ὅσον οἷόν τε ταχείας, ὅπως ἀποφύγῃ τὴν ἐκ τοῦ συναγωνισμοῦ ἔκπτωσιν.

— Τί ἀγαπᾷς, κύριε, μοὶ εἶπε ῥοφῶν ταμβάκον.

— Δὲν μὲ γνωρίζετε βεβαίως, κὺρ Λάζαρε, καὶ ὅμως μὲ εἴδετε ἄλλοτε κατὰ περίεργόν τινα περίστασιν.

Ὁ κὺρ Λάζαρος μ' ἔβλεπε μετὰ προσοχῆς, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη ν' ἀναγνωρίσῃ τὸν ἀνυπόδητον ἐκεῖνον καὶ ὡς Ἀρλεκῖνον ἐνδεδυμένον νέον ὑπὸ τὴν τωρινὴν εὐσχημοτέραν καὶ σοβαρωτέραν ἐνδυμασίαν καὶ φυσιογνωμίαν.

— Δυστυχῶς, εἶπε, δὲν σᾶς γνωρίζω, ἀλλὰ λέγετε ταχέως τί ἀγαπᾶτε, διότι, ὡς βλέπετε, εἶμαι εἰς ἄκρον πολιάσχολος.

— Θὰ ἦμαι σύντομος, κὺρ Λάζαρε. Ἡμέραν τινὰ ἐκάθησθε μετά τινος ἄλλου, τὸν ὁποῖον ὠνομάζετε καπετὰν Ὀνούφριον καὶ συνδιελέγεσθε περί τινος πλοίου, τὸ ὁποῖον προὐτίθεσθε νὰ κατάσχητε.

— Ἴσως, διότι μὲ πολλοὺς πλοιάρχους εὑρίσκομαι εἰς δοσοληψίας καὶ τοὺς δανείζω.

— Λοιπὸν ὁ καπετὰν Ὀνούφριος ἐπίστευεν, ὅτι τὸ πλοῖον τοῦ ἀτυχοῦς ἐκείνου πλοιάρχου θὰ ἐπωλεῖτο καὶ θὰ τὸ ἠγόραζεν ἐκεῖνος, διότι οὐδεὶς ὑπῆρχεν ἐνταῦθα ὅπως εὐσπλαγχνισθῇ τὸν ὀφειλέτην σας.

Ὁ κὺρ Λάζαρος ἀναμνησθεὶς τῆς σκηνῆς ἐκείνης μ' ἔβλεπεν ἀσκαρδαμυκτεί.

— Τότε, τῷ εἶπον, ἐνεφανίσθη ἐνώπιον ὑμῶν εἷς ναυτόπαις, ῥυπαρός, ἀνυπόδητος . . .

— Ναί, ναί, ἐνθυμοῦμαι, καὶ μοὶ κατέβαλε δώδεκα χιλιάδας γρόσια εἰς χρυσόν, εἰς εἰκοσάρια, τί ἀπέγινε τὸ ταλαίπωρον ἐκεῖνο παιδί;

— Εὑρίσκεται ἐνώπιόν σας, κὺρ Λάζαρε, θρηνοῦν τὸν ἀποθανόντα πατέρα του.

Ὁ κὺρ Λάζαρος μ' ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ μὲ κατησπάσθη — Εἶσθε σεῖς τὸ παιδίον ἐκεῖνο; καὶ ὁ δυστυχὴς πατήρ σας ἀπεβίωσε; Ὤ! πόσον ἐπεθύμουν νὰ ἴδω τὸν γέροντα ἐκεῖνον, ὅστις ἦτον ἀτυχής, ἀλλὰ τίμιος καὶ τὸν ὁποῖον ὡρκίσθην εἰς τὸν ἅγιον Λάζαρον νὰ εὐεργετήσω, διὰ νὰ συγχωρήσῃ τὴν σκληράν μου ἐκείνην πρᾶξιν! Λοιπὸν ἀπέθανεν; Αἰωνία του ἡ μνήμη! Καὶ τί ἀπέγινε τὸ πλοῖόν του;

— Φεῦ! κὺρ Λάζαρε, εἶνε ἤδη ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου.

— Δόξα σοι ὁ Θεός, εἶπεν ὁ κὺρ Λάζαρος, ὅτι μοι δίδεται καιρὸς νὰ πράξω τὸ χρέος μου. Ὅ,τι δὲν δύναμαι νὰ κάμω εἰς τὸν πατέρα, θὰ κάμω εἰς τὸν υἱόν.

— Ὤ! σᾶς εἶμαι εὐγνώμων, ἀγαθὲ ἄνθρωπε, καὶ ἠσπάσθην τὰς χεῖράς του.

— Εἶσαι εὐλογημένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, μοὶ εἶπε, διότι ἦλθες εἰς κατάλληλον ὥραν. Εἶνε διαθέσιμον τὸ πλοῖόν σου;

— Εἰς τὰς διαταγάς σας.

— Λοιπὸν θὰ φορτώσῃς οἰνοπνεύματα διὰ Βηρυττόν. Θὰ λάβῃς διπλοῦν ναῦλον, ἀλλ' ὑπὸ ἕνα ὅρον.

—Σᾶς ἀκούω.

— Ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ φθάσῃς εἰς Βηρυττὸν εἴκοσι τέσσαρας ὥρας πρὸ παντὸς ἄλλου.

— Καὶ ποῖα ἄλλα πλοῖα φορτώνουν διὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο;

— Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἓν καὶ μόνον, τοῦ καπετὰν Ὀνουφρίου, τοῦ ἀρχαίου φίλου σου, εἶπε μειδιῶν ὁ κὺρ Λάζαρος.

— Καὶ ἤρχισε τὴν φόρτωσιν;

— Πρὸ δύο ἡμερῶν, ἀλλὰ τὸν ἐμποδίζει ἡ φουσκοθαλασσιά. Ἂν τὸν προφθάσῃς, ἂν τὸν περάσῃς, ἐκτὸς τοῦ διπλασίου ναύλου, θὰ λάβῃς καὶ καλὸν δῶρον καὶ θὰ γίνῃς ἰδικός μου.

Ἡ ἀνάμνησις τοῦ καπετὰν Ὀνουφρίου, ὅστις ἐζήτει ν' ἀγοράσῃ τὸ πλοῖον τοῦ πατρός μου

ἐκμεταλλευόμενος τὴν δεινὴν θέσιν του, ἡ ὑπόσχεσις τοῦ διπλοῦ ναύλου ἐδιπλασίασε τὰς δυνάμεις μου. Ὑπέγραψα ἀμέσως τὸ ναυλωτικόν, ἔτρεξα εἰς τὸ πλοῖον, ἐνεψύχωσα τοὺς ναύτας δι' ὑποσχέσεων ἀμοιβῆς καὶ μετέφερα εἰς τὸ πλοῖον τὸ οἰνόπνευμα καὶ ἐναντίον τῆς φουσκοθαλασσιᾶς, ἥτις ἐμπόδιζε τὰς λέμβους νὰ προσεγγίζωσιν εἰς τὴν ἀποβάθραν. Δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ ἐμποδίσῃ καὶ τοὺς ναύτας μου νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κολυμβῶντες νὰ φέρωσιν εἰς τὸ πλοῖον τὰ δοχεῖα.

Τὴν ἐπιοῦσαν ἤμην ἕτοιμος. Ἀλλὰ καὶ ὁ καπετὰν Ὀνούφριος εἶχεν ἤδη συμπληρώσει τὸ φορτίον του. Ἐν ᾧ δὲ οἱ ναῦται ἀνεῖλκυον διὰ τοῦ στροφείου τὴν ἄγκυραν μικρὰ λέμβος ἐπλησίασε τὸ πλοῖον καὶ ἄνθρωπός τις ἀνέβη τὴν κλίμακα.

Ἦτον ὁ καπετὰν Ὀνούφριος.

Τὸν ἀνεγνώρισα, ἀλλ' οὗτος οὐδόλως ἠδύνατο νὰ με ἀναγνωρίσῃ. Τῷ προσέφερα ξόραν καὶ σιγάρον.

— Καπετὰν Γιάννη, μοὶ εἶπε θὰ σοὶ ἐκμυστηρευθῶ κἄτι τι.

— Λέγετε, καπετὰν Ὀνούφριε.

— Ὁ ἔμπορός μου μοι ὑπεσχέθη καλὸν δῶρον, ἂν κατορθώσω νὰ φθάσω πρὸ ὑμῶν εἰς Βηρυττόν.

— Μπᾶ! ἀπήντησα οἱονεὶ ἐκπληττόμενος. Καὶ διὰ τί τοῦτο;

— Διότι ὅσα οἰνοπνεύματα φθάσουν πρῶτα, θὰ πωληθοῦν εἰς τιμὰς καλλιτέρας — Ἰδοὺ ὁ λόγος.

— Τώρα ἐκατάλαβα. Λοιπόν;

— Ἔχει συμφέρον νὰ φθάσω ἐγὼ πρῶτος.

— Τότε τί ἀπαιτεῖτε ἀπὸ ἐμέ;

— Νὰ μείνῃς ὀπίσω.

— Ὅσον δὰ δι' αὐτὸ δὲν γίνεται.

— Γίνεται καὶ καλογίνεται, ἀφ' οὗ σοι προτείνω νὰ μοιράσωμεν τὸ δῶρον. Ἀρκεῖ νὰ φθάσω εἰς τὸν λιμένα τῆς Βηρυττοῦ ἔστω καὶ μίαν ὥραν πρότερον. Πέλαγος εἶνε αὐτό. Κανεὶς δὲν θά σε ἐλέγξῃ διὰ τοῦτο.

— Εἶνε τοὐλάχιστον τὸ δῶρον καλόν;

— Ὤ! εἶνε λουκουμᾶς ἀξιόλογος.

— Τότε δέχομαι, καπετὰν Ὀνούφριε. Ἔβγα εἰς τὰ πανιά.

ΙΔ'.

Μετὰ μίαν ὥραν ἀπέπλευσα τοῦ λιμένος. Ὁ ἄνεμος ἦτο οὔριος καὶ ἐπλέομεν πλησίστιοι διανύοντες ὀκτὼ κόμβους. Ὁ καπετὰν Ὀνούφριος προηγεῖτο κατὰ τὰ συμπεφωνημένα. Πρὸς τὸ ἑσπέρας ὁ ἄνεμος κατέστη σφοδρότερος καὶ ὀλίγον πλάγιος. Συνέστειλα τὰ ἱστία καὶ ἐβράδυνα τὴν πορείαν τοῦ πλοίου. — Τί τρέχει; μ' ἐρωτᾷ ὁ καπετὰν Ὀνούφριος. Δὲν βλέπεις (καὶ ἔδειξα αὐτῷ μικρὸν νέφος εἰς τὸν ὁρίζοντα), ὅτι μᾶς ἐπαπειλεῖ τρικυμία καὶ δὲν εἶνε φρόνιμον τὴν νύκτα νὰ προσεγγίσωμεν εἰς τὴν ξηράν; πρέπει νὰ σταθῶμεν, καὶ μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ἂν ὁ καιρὸς ἦνε καλός, ἐξακολουθοῦμεν τὸν πλοῦν. Ἐγὼ τοὐλάχιστον οὕτω θὰ πράξω, διότι, νὰ σ' εἰπῶ, σύντροφε, λυποῦμαι τὸ πετσί μου. Κάτω οἱ παπαφίγκοι, στίγκα μαΐστρα, τὸ πηδάλιον ἀριστερᾷ! Ὁ καπετὰν Ὀνούφριος δὲν ἐβράδυνε νὰ μὲ μιμηθῇ.

Ἡ νὺξ ἦτο τῷ ὄντι ζοφερὰ καὶ ἡ θάλασσα ἀπειλητικὴ καὶ ὁ καπετὰν Ὀνούφριος ἐπίστευσεν εἰς τὰς προρρήσεις μου. Ἀλλ' ὅταν ἐπείσθην, ὅτι τὸ πλοῖόν μου δὲν διεκρίνετο ὑπὸ τοῦ συντρόφου μου ἕνεκα τοῦ σκότους, ἐπεκαλέσθην τὴν εὐχὴν τοῦ πατρός μου, διέταξα νὰ ὑψώσωσιν ὅλα τὰ ἱστία καὶ ἂν ἐκινδύνευον νὰ διαρραγῶσιν ὑπὸ τοῦ συρίζοντος ἀνέμου, τὸ δὲ πλοῖον, ὡς ἵππος πρὸς καιρὸν ἀναχαιτισθείς, ὥρμησε μεθ' ὅλης αὐτοῦ τῆς ταχύτητος διασχίζον μετὰ βρυχηθμῶν τὰ κύματα.

Τὴν ἐπιοῦσαν ἔφθασα εἰς Βηρυττὸν καὶ αὐθημερὸν ἐξεποιήθησαν τὰ οἰνοπνεύματα εἰς τοὺς Ἄγγλους, οἵτινες στερούμενοι μέχρι τοῦδε τοιούτων ἔπεσαν μὲ τὰ μοῦτρα.

Ἐπιστρέψας εἰς Κύπρον εὗρον ἐκεῖ τὸν καπετὰν Ὀνούφριον. Ἀφ' οὗ ἔμεινε μέχρι τοῦ μεσονυκτίου ἀνακωχεύων διηυθύνθη εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον του. Ἀλλ' ὁ ἄνεμος ἦτο σφοδρὸς καὶ ἔπλεε μὲ συνεσταλμένα ἱστία, μέχρις οὗ δὲ κερδήσῃ τὸ διάστημα, τὸ ὁποῖον ἀπώλεσε τὸ πλοῖόν του ἐκπῖπτον, ὁ ἄνεμος κατέστη σφοδρότερος καὶ τὸν ἀπεμάκρυνε τῆς ξηρᾶς. Ὑποστὰς δὲ ζημίας τινὰς κ' εὑρισκόμενος ἐγγὺς τῆς Κύπρου ἔκρινε συμφερώτερον νὰ ποδίσῃ, ἐλπίζων ὅτι ἤθελε μ' εὕρῃ ἐκεῖ, ὅπως συμπλεύσωμεν καὶ μοιράσωμεν τὸ δῶρον τοῦ ναυλωτοῦ του κατὰ τὴν συμφωνίαν μας. Ἀλλὰ πόσον ἐξεπλάγη, ὅταν εἶδε τὸ πλοῖόν μου κενὸν καὶ τὸν κὺρ Λάζαρον κατασπαζόμενόν με ἐν τῷ ὑγειονομείῳ;

Ὁ ἀτυχὴς καπετὰν Ὀνούφριος ἔχασε καὶ τ' αὐγὰ καὶ τὰ καλάθια!

ΙΕ'.

Ὁ κὺρ Λάζαρος μὲ ὑπεδέχθη χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος καὶ εὐσυνειδήτως ἐξεπλήρωσε τὴν ὑπόσχεσίν του. — Εἶσαι ἰδικός μου, μοὶ εἶπε μετὰ πατρικῆς στοργῆς, τὸ πλοῖόν σου ἀνήκει εἰς τὸ κατάστημά μου.

— Εὐχαριστῶ, κὺρ Λάζαρε, τῷ εἶπον ἐν συγκινήσει, καὶ ἐγὼ ἀνήκω εἰς ὑμᾶς ψυχῇ τε καὶ σώματι.

Ἀλλεπάλληλοι ἐπιτυχίαι ἐβελτίωσαν τὴν οἰκονομικήν μου κατάστασιν, ηὔξησαν τὸν ζῆλον καὶ τὴν δραστηριότητά μου. Ἔπλεον ἀφόβως καὶ ἐν καιρῷ χειμῶνος· εἶχον, ὡς ἔλεγον, τύχην. Ἐγὼ δ' ἐγίνωσκον ὅτι ἡ τύχη αὕτη ἦτον ἡ εὐχὴ τοῦ πατρός μου, ἥτις με καθίστα ἀτρόμητον, τολμηρὸν καὶ δραστήριον. Ἡ εὐχὴ τοῦ πατρός μου κατηύθυνε τὰ διαβήματά μου, κατεπράϋνε τὴν τρικυμίαν, ἔφερε τὸν ἄνεμον οὔριον καὶ μοὶ ἐνέπνεε θάρρος ἀκαταγώνιστον.

Ὅταν τις βάλῃ τὸ νερὸν εἰς τὸ αὐλάκι, προάγεται ἀκαταπαύστως, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐνθυμῆται, ὅτι εἰς οὐδὲν ὠφελεῖ καὶ ἡ μᾶλλον ἔκτακτος τύχη ἄνευ τῆς οἰκονομίας. Δυσχερεστάτη εἶνε ἡ διατήρησις τῶν ἀποκτηθέντων ἀγαθῶν, φίλτατέ μοι ***.

— Βεβαίως· οὕτω λέγει καὶ ὁ Δημοσθένης "τὸ φυλάξαι τ' ἀγαθὰ τοῦ κτήσασθαι χαλεπώτερον".

— Εἶνε αὕτη μεγάλη ἀλήθεια καὶ τὴν γνωρίζω ἐκ πείρας.

Ἡ τύχη εἶνε ἰδιότροπος καὶ ἀφίπταται αἴφνης, καθ' ἣν μάλιστα ἐποχὴν ἡ ἐργασία καθίσταται ἐπαχθὴς εἰς τὰς ἐξησθενημένας τοῦ ἀνθρώπου δυνάμεις. Ἡ εὐπορία καὶ τῆς τύχης ἡ εὔνοια, ἡ ἀκμὴ τῆς ἡλικίας καθιστῶσι τὸν ἄνθρωπον εὔελπιν καὶ ἐμπνέουσιν αὐτῷ ἀκατάσχετον πρὸς τὰς ἡδονὰς ῥοπὴν καὶ περιφρόνησιν τοῦ πλούτου. Τοὺς πρὸ αὐτοῦ ἀνοιγομένους φαιδροὺς κόσμους σπανίως ἐπισκιάζει ἡ στυγνὴ εἰκὼν τῆς παρακμῆς καὶ ἡ ἰδέα τῆς οἰκονομίας τῶν ἀποταμιευμάτων τῆς φιλοπονίας του τῷ φαίνεται ὀχληρὰ καὶ ἀποδιοπομπαία. Τότε δὴ τότε ἀπαιτεῖται σύνεσις καὶ ἡρωϊσμός, ὅπως ἀναχαιτίσῃ τὰς ῥοπὰς ταύτας καὶ ἀπομακρύνῃ τ' ἀπατηλὰ τῆς διαγελώσης φαντασίας πλάσματα. Διότι ἐπέρχεται ἡ ἐποχὴ τῶν θλίψεων καὶ τῶν ταλαιπωριῶν ἀπροσδοκήτως κατὰ τὸ φαινόμενον, ἐν ᾧ πράγματι εἶνε μοιραῖον ἀποτέλεσμα ἀφροσύνης καὶ σπατάλης. Τότε ἡ ἀνάμνησις τῆς παρελθούσης εὐπορίας καὶ εὐπαθείας, καθιστᾶσα ἀλγεινοτέραν τὴν ὕπαρξιν, εἶνε ἡ μόνη δυστυχὴς παρηγορία τῆς ἀνοήτου καὶ ὑπερηφάνου νεότητος.

Παιδιόθεν σκληραγωγηθείς, οὐδέποτε ἐντρυφήσας ἐν ταῖς θωπείαις τῶν γονέων καὶ ταῖς κολακείαις τῶν φίλων, πάντοτε ἐν στερήσεσι καὶ πόνοις, πολλάκις περιφρονηθείς, τελευταῖον δὲ δι' ἐπαχθεστάτων ὑποχρεώσεων βαρυνθείς, ἔμαθα τὴν ἀξίαν τῶν χρημάτων καὶ ἐδιδάχθην τὴν οἰκονομίαν. Διὰ τῆς ἀρετῆς ταύτης ἠδυνήθην νὰ ἐκτελέσω τὴν διαθήκην τοῦ πατρός μου.

Ἡ μητρυιά μου ἀφ' οὗ ἠσπάσθη τοὺς στεφάνους τῆς θυγατρός της, ὑπανδρευθείσης τίμιον καὶ ἐργατικὸν ναυτικόν, μοὶ ἔδωκε τὴν εὐλογίαν της, ὅταν ἐνυμφευόμην τὴν ἐκλεκτὴν τῆς καρδίας μου, καὶ ἀπέθανεν εὐλογοῦσά με μέχρις ἐσχάτης πνοῆς, ταφεῖσα εἰς τὸν τάφον, εἰς ὃν μετακομίσας ἐναπέθηκα καὶ τὰ ὀστᾶ τοῦ πατρός μου.

— Ἀλλὰ δὲν μοι εἶπες, τί ἀπέγινεν ὁ Μιχαλάκης.

— Ὤ! εἶνε μακρὰ καὶ ὀδυνηρὰ ἡ ἀφήγησις. Ὁ ταλαίπωρος ἄνθρωπος! Γέρων ῥικνὸς καὶ ῥακένδυτος θρηνεῖ τὸν παρελθόντα ἄφρονα καὶ σπάταλον βίον του. Ὁ πατήρ του, ὡς λέγουσιν, ἀπειληθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἀπεβίωσεν ἐκ λύπης καταρώμενος τὸν υἱόν του, οὗτος δὲ σύρει ὄπισθεν αὐτοῦ τὴν πατρικὴν ἀράν. Ἀλλὰ περὶ τούτου ἄλλοτε, διότι εἶνε ἤδη μεσονύκτιον καὶ ἡμεῖς οἱ κτηματίαι πρέπει νὰ ἐξυπνῶμεν λίαν πρωΐ.*)

*) Σ. τ. Δ. Τὸ πρωτότυπον τοῦτο διήγημα τοῦ κ. Μ. Μαλλιαράκη, τὸ ὁποῖον δικαίως ἐκίνησε τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀναγνωστῶν, ἔχει καὶ τὸ μέγα προτέρημα ὅτι στηρίζεται ἐπὶ ἀληθοῦς ἱστορίας.

ΤΕΛΟΣ.

ΤΩι ΜΕΓΑΛΩι ΚΑΙ ΑΟΙΔΙΜΩι ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ ΕΥΕΡΓΕΤΗι.

ΩΣ μέγα πῆμ' Ἕλλησιν ἅπασιν ἔθηκ' ἀδάμαστος,
Εὐρυπυλὴς Ἀΐδης ἀνέρα τηλεκλυτόν,
Ἕρκος ἐρυμνὸν ἐόντα βροτῶν καὶ ἦτορ ἐνηές
Ἔθνεος ἡμετέρου ἠδ' Ἑλικωνιάδων,
Μάρψας νηλεγέως καὶ κεύθων σῶμ' ἐρεβεννὴν
Γαῖαν ὕπο! Ψυχὴ δ' ἔπτατο κυδαλίμη
Οὐρανὸν αἰπύν, ἵν' ἔνθ' ἐτεὸν καὶ θέσκελον ὄλβον
Αἰὲν ὀνήσηται Ὑψιμέδοντι πάρα.
Χάλκεον ὕπνον ἄρα, Ζαρίφη μεγάθυμε, καθεύδεις
Εὐεργὸς μέγας ὢν ἠδὲ πατὴρ ἀγαθὸς
Πάτρης δυστήνοιο, Γεώργιε ἔξοχ' ἄριστε,
Ἀγλαὸν ἀμφὶ κάρα στέμμα φέρων γεραρόν,
Χρύσεον, ἄφθιτον αἰὲν ἐόν· τὸ γὰρ Ἀθάνατός τοι
Ἆθλον ἔθηκ' ἀρετῇ εὐκλεέων μερόπων.
Ἦ ῥά σε καὶ αἰῶνα λιπόντ' ὀλβίζομεν αἰέν,
Ὅς τε βαθυκτέανος καὶ ζάθεος γέγονας.
Οὔποτε παυσόμεθ', ὦ μάκαρ, ἀμφί σε δακρυχέοντες,
Πένθεϊ τειρόμενοι καὶ μάλα τηκόμενοι,
Ἀλλ' αἰὲν στοναχῇσι γόοισί τε δακρυόεσσι
Θυμὸν ὀδυρόμενοι μνησόμεθ' οὔνομα σόν.
Τίς δὲ τεὸν κλέος εὐρὺ καὶ ἔργ' ἐνέποι κεν ἅπαντα;
Μνημοσύνης θύγατρες καὶ χρόνος ἀΐδιος.

Ἐν Μονάχῳ κατὰ Μάϊον τοῦ 1884.

Δημοσθ. Οἰκονομίδης
φοιτητὴς τῆς Φιλολογίας.

ΤΩι ΦΙΛΕΛΛΗΝΙ ΓΛΑΔΣΤΩΝΙ

ΕΠΙ ΤΗι ΓΕΝΕΘΛΙΩι ΑΥΤΟΥ ΕΟΡΤΗι.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 45.)

Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν γενεθλίων τοῦ ἐξόχου Φιλέλληνος καὶ Ἑλληνιστοῦ Γλάδστωνος, πρωθυπουργοῦ τῆς Ἀγγλίας, ὁ ἐν Μαγχεστρίᾳ διακεκριμένος ὁμογενὴς ἡμῶν κ. Σωτήριος Χατζόπουλος ἔσχε τὴν ἐπιτυχῆ ἰδέαν νὰ προσφέρῃ αὐτῷ ἔργον τέχνης ἐξωσίας ἐκτελέσεως καὶ καταλλήλου ἐκλογῆς. Τὸ μικρὸν τοῦτο ἀριστούργημα, οὗ τὴν εἰκόνα μεταδίδομεν, παριστᾷ τὴν Ἀποθέωσιν τοῦ Ὁμήρου κατὰ τὸ σχεδιογράφημα τοῦ ἀρίστου Γερμανοῦ καλλιτέχνου Flaxmann. Τὸ ἔργον ἔχει σχῆμα πινακίδος ἐκ πορσελάνης· τὸ κέντρον αὐτῆς, ἔνθα ὑπάρχει ἡ εἰκὼν τοῦ Ὁμήρου καὶ ἡ ἐπιγραφή, εἶναι τὸ βαθύτερον μέρος τῆς πινακίδος, τὸ δ' ἕτερον μέρος, ἐν ᾧ τὰ ὀκτὼ ἀγαλμάτια παριστῶντα ἡμιτρικὰ πρόσωπα καὶ θεότητας εἶναι ὑψηλότερον τοῦ κέντρου· ἔτι ὑψηλότερον τοῦ δευτέρου μέρους εἶναι τὸ τρίτον μὲ τοὺς ὀκτὼ κύκλους, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὑπάρχει τὸ μονόγραμμα τοῦ Γλάδστωνος, ἀγγλιστὶ καὶ ἑλληνιστί, καὶ ἡ ἡμερομηνία. Ὁ ῥυθμὸς τοῦ ἐν Βιέννῃ ἐκτελεσθέντος ἔργου εἶναι ἑλληνικώτατος, ἡ δὲ συναρμογὴ τῶν χρωμάτων ἀρίστη. Τὸ βάθος τοῦ κέντρου παριστᾷ τὸν κυανοῦν οὐρανόν, ἐν τῷ μέσῳ δὲ ἵσταται ὁ Ὅμηρος. Τὸ μέτωπόν τῆς πινακίδος εἶναι περὶ τὰ ϐδ ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου, μετὰ τοῦ περιθωρίου της ἑνὸς μέτρου. Τὸ περιθώριον εἶναι ἐξ ἐδένου κεχρυσωμένου· εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας, ὅπου ὑπάρχουσιν οἱ ἀετοί, τὸ βάθος εἶναι ἐκ κυανοῦ ἐπικρόκου, καὶ οἱ ἀετοὶ ἐν ἀναγλύφῳ.

Ὁ γηραιὸς Γλάδστων, προσηνὴς πάντοτε καὶ ἔνθους τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἑλλήνων φίλος, ἐδέχθη μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως τὸ δῶρον, θαυμάσας τὴν καλλιτεχνικὴν αὐτοῦ ἐργασίαν καὶ πολλὰ εἶπὼν ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Καθ' ἡκον ἔχομεν πάντες οἱ Ἕλληνες νὰ τιμῶμεν καὶ νὰ σεϐώμεθα ἄνδρα τοιοῦτον, ὅστις οὐ μόνον λόγῳ ἀλλὰ καὶ ἔργῳ εἶναι εἰλικρινὴς ἡμῶν φίλος, καὶ ὁ κ. Χατζόπουλος προσενεγκὼν αὐτῷ ἐνθύμημα κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γενεθλίων του, ἐτίμησεν ἄνδρα ἔξοχον, πρὸς ὃν συμπαθοῦσιν πάντες οἱ Ἕλληνες.

Ἐνταῦθα παραθέτομεν ποίημα τῷ Γλάδστωνι, ὅπερ κατὰ σύμπτωσιν ἀπέστειλεν ἡμῖν πρὸ μικροῦ ὁ ἀξιότιμος φίλος κ. Μ. Μηλιαρέσης ἐκ Σμύρνης τῆς Ῥουμανίας.

ΤΩι ΓΛΑΔΣΤΩΝΙ.

Ὡς ἡ σελήνη ἀμαυροῖ τὴν ὄψιν τῶν ἀστέρων,
Τὸ κλέος σου ἠμαύρωσε διπλωματῶν τὸ κλέος·
Ὠ! ὅταν ὁ αἰὼν ὁ νῦν θὰ λέγεται ἀρχαῖος,
Θὰ λέγεται καὶ εὐτυχὴς τὸ ὄνομά σου φέρων!

Ἀθανασίας πτέρυγες τὴν φήμην σου θὰ αἴρουν
Διὰ τοῦ χάους τῶν ἐτῶν, τοῦ χάους τῶν αἰώνων,
Κι' ὡς οἱ ἀστέρες ἐν νυκτὶ φαγγοβολοῦν, μαρμαίρουν,
Θὰ φέγγωσιν οἱ ἔνδοξοι εἰς τὸν ζοφῶδη χρόνον.

Ἀλλ' ὁ ἀστὴρ μαρμαρυγὴν ὁ ὸς μεγαλειτέραν
Θὰ χέῃ ἢ ἄλλων, ἐθνῶν τὰς τύχας ἰθυνόντων.
Ἐκείνων μόνον ἀρετὰς διπλωμάτων ἐχόντων,
Ἐν ᾧ αἱ σαὶ ἀνήκουσιν εἰς σφαῖραν ἀνωτέραν.

Ὡς πυραμὶς ἡ δόξα σου διὰ παντὸς θὰ μείνῃ·
Ὡς δι' ἐκείνης δ' Οὐρανὸς καὶ Γῆ συναπαντῶνται,
Τὸ ἰδεῶδες διὰ σοῦ τὴν χεῖρα πάλιν τείνει,
Καὶ νέον αἱ Πλατῶνιοι ἰδέαι κῦρος κτῶνται·

Καὶ γείνῃ δῆλον δ' ἡ Γῆ, ἡ φεῦ! νομιζομένη
Κοιλὰς κλαυθμῶν καὶ ὀδυρμῶν, κοιλὰς ταλαιπωρίας,
Μακρὰν δὲν εἶναι τ' Οὐρανοῦ καὶ τῆς εὐδαιμονίας,
Ἐὰν τὴν ἀρετὴν τιμοῦν οἱ ἄνθρωποι ἐν γένει.

Οἱ τῶν ἐθνῶν ἰθύντορες νοῦν ἔχουν, εὐφυΐαν,
Τοιούτους ἄνδρας ἀρκετοὺς ἡ ἱστορία εἶδε·
Ἀλλὰ μὲ νοῦν κλυτοεργῆ καὶ μὲ ψυχὴν ἁγίαν
Ὀλίγ' ὑπῆρξαν Γλάδστωνες, ὀλίγοι Ἀριστεῖδαι.

Οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὑλισταί, εἶδον μετ' ἀπορίας
Πῶς τὴν σχολὴν κατέρριψας ἄρδην τοῦ Μακιαϐέλλη·
Ἐκεῖνος τοὺς ἰθύντορας ἄνευ καρδίας θέλει,
Ἐν ᾧ σὺ ἐθρίσϐευσες δι' εὐγενοῦς καρδίας.

Ὁποία, τὴν φαντάζομαι, πάλη σοὶ ἀπηντήθη,
Ὅπως ἰθύντωρ ἅγιος ἐπὶ ἀνθρώπων γείνῃς,
Καὶ κυϐερνήσῃς λαίφαργα, φιλοδαζοῦντα πλήθη—
Εἰκὼν πιστὴ συνάμα ὢν θείας δικαιοσύνης!

Ὁποίαν πάλην ἀπαιτεῖ ἁπλοῦ πολίτου ϐίος,
Διὰ νὰ μείνῃ ἄμωμος εἰς πεῖσμα τῶν ἀνθρώπων!
Ἀλλὰ πολίτης ἤγερμὸν χωρὶς πανοῦργον τρόπον
Διὰ νὰ ἄρχῃ, τίς ἀγὼν χρειάζεται κι' ὁποῖος!

Ἐν σοὶ ἀπεικονίζεται ὁ τύπος θεανθρώπου
Καὶ γίνετ' εὐληπτότερον πῶς ἡ ἀκτὶς ἡ θεία
Λαμϐάνει σάρκα καὶ φωνὴν καὶ πρόσωπον ἀνθρώπου,
Ἵνα τὸ σκότος σκορπισθῇ τοῦ κόσμου κι' ἡ κακία.

Ἐν Σμύρνῃ.

Μ. Μηλιαρέσης.

ΤΟ ΕΝ ΒΡΑΙΛΑι ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ

Γ. Δ. Χρυσοχοΐδου.

Ἡ ἵδρυσις τοῦ ἀξιολόγου τούτου Λυκείου προϋξένησεν οὐ μόνον ἐν Βραΐλᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν ἅπάσῃ τῇ Ῥωμουνίᾳ, ὅπου Ἑλληνική παροικία ὑπάρχει καὶ Ἕλλην κατοικεῖ, ἀρίστην, εὐφρόσυνον καὶ ζωηρὰν ἐντύπωσιν· διότι τὸ παιδευτήριον τοῦτο ἔνθεν μὲν τὴν ἀνάγκην καὶ διδασκαλίαν τῆς ἐνθέου μητρικῆς ἡμῶν γλώσσης καὶ τῆς ἠθικῆς τοῦ Εὐαγγελίου ἐν τῇ παιδαγωγίᾳ προτάττον, ἔνθεν δὲ ἐπιλαμϐανόμενον πᾶν ὅ,τι ἀνάγεται εἰς τὴν καθ' ὅλου μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρώπου, ἐπιδιώκει ἔργον ἀληθῶς ἐθνικόν, προωρισμένον ἐν καιρῷ νὰ ἐπιφέρῃ νέαν καὶ ἰσχυρὰν ἐμφύχωσιν εἰς τὴν πρόοδον τῶν ἐν Ῥωμουνίᾳ οἰκούντων ὁμοεθνῶν καὶ ἐφελκύσῃ τὴν ὑπόληψιν τῆς πεφωτισμένης γνώμης τῶν ἔν τε τῇ ἐλευθέρᾳ καὶ δούλῃ Ἑλλάδι, ὡς καὶ τῶν ἐν τῇ ἑσπερίᾳ Εὐρώπῃ παρεπιδημούντων ὁμογενῶν.

Τὸ ἐν λόγῳ παιδευτήριον ἐπὶ τῇ ϐάσει τῶν τελειοτέρων Ἐκπαιδευτικῶν συστημάτων ἀπὸ δύο ἤδη ἐτῶν λειτουργοῦν, περιλαμϐάνει πλήρες παιδευτικὸν σύστημα ἀπὸ τῶν πρώτων στοιχείων σχολειακῆς μαθήσεως μέχρι τοῦ Πανεπιστημίου· διαιρεῖται δὲ εἰς τέλειον πρότυπον ἀστικὸν παιδαγωγεῖον, προγυμνάσιον, ἤτοι Ἑλληνικὸν σχολεῖον, καὶ Γυμνάσιον. Καὶ τὸ μὲν Γυμνάσιον πάλιν ὑποδιαιρεῖται εἰς Γυμνάσιον φιλολογικόν, τὸ παρὰ Γερμανοῖς Humanistisches Gymnasium καλούμενον, τοῦ ὁποίου τὰς 4 τάξεις οἱ διανύοντες μαθηταὶ νομίμως θὰ λαμϐάνωσιν ἀποδεικτικὸν ἀξιοῦν αὐτοὺς νὰ προσέλθωσιν εἰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις κατὰ τὰ κεκανονισμένα, καὶ Γυμνάσιον πραγματικὸν (Realgymnasium) μετὰ τελείου ἐμπορικοῦ τμήματος διὰ τοὺς τὸ ἐμπόριον ἢ ἄλλο οἱονδήποτε βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα νὰ μετέλθωσι προωρισμένους. Τὸ δὲ παιδαγωγεῖον ὑποδιαιρεῖται καὶ τοῦτο εἰς τμῆμα ἀνώτερον καὶ τμῆμα κατώτερον.

Ἐν τῷ ἐκπαιδευτηρίῳ τούτῳ διδάσκονται ἐκτὸς τῶν ἀρχαίων κλασσικῶν γλωσσῶν, ἤτοι τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς, καὶ τῶν παρεπομένων αὐτοῦς ἀγκυκλίων μαθημάτων, ἤτοι τῶν θρησκευτικῶν, φιλοσοφικῶν, μαθηματικῶν, φυσικῶν, ἐμπορικῶν, ἱστορίας, γεωγραφίας, ὀργανικῆς καὶ φωνητικῆς μουσικῆς, ἰχνογραφίας καὶ γυμναστικῆς, καὶ αἱ ἑξῆς εὐρωπαϊκαὶ γλῶσσαι, γερμανική, γαλλική, ῥωσσική καὶ ἰταλική, ὑπὸ εἰδικῶν, ἐμπείρων καὶ καταλλήλων διδασκάλων καὶ καθηγητῶν Ἑλλήνων τε καὶ Εὐρωπαίων, περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν ὁποίων, ὡς καὶ τῶν διδακτικῶν ϐιϐλίων ἀριστα ἔχουσα ἡ Διεύθυνσις πολλὴν τὴν προσοχὴν ἐπεστήσατο, γενιὰ ἀκουσα καλῶς ὅτι εὐπαίδευτοι καὶ ἄξιοι τοῦ ὀνόματος διδάσκαλοι καὶ εὐμέθοδα διδακτικὰ ϐιϐλία εἶνε οἱ δύο ἀπαραίτητοι ὅροι πάσης ὑγιαινούσης διδασκαλίας καὶ ὀρθῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἅπαν ὅμως τὸ εὐπαιδευτήριον διευθύνεται ὑπὸ τοῦ καὶ ἱδρυτοῦ αὐτοῦ ἐλλογίμου κ. Γ. Χρυσοχοΐδου, ὅστις διὰ τῶν πολλῶν καὶ σπανίων προτερημάτων, ὑφ' ὧν περικοσμεῖται, κατώρθωσεν ἐντὸς μικροῦ διαστήματος ν' ἀνυψώσῃ αὐτὸ εἰς περιωπὴν λίαν ἐπίζηλον.

Τὸ οἰκοδόμημα αὐτοῦ, κείμενον οὐ μακρὰν τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς κεντρικῆς τῆς πόλεως ταύτης πλατείας, ἐν ὡραίᾳ καὶ καταλληλοτάτῃ θέσει εἶνε ἁπλοῦν μέν, ἀλλὰ κανονικὸν καὶ λαμπρὸν κτίριον, φέρον ἐπὶ τῶν διαφόρων κομψῶν πλευρῶν του τὴν ἁπλότητα τῆς νεωτέρας ἀρχιτεκτονικῆς καὶ παρέχον διὰ τοῦ τερπνοτάτου καὶ κανονικωτάτου κηπαρίου, ὅπερ τὸ περιϐάλλει, τὴν ἡδεῖαν ἄποψιν ὡραίου καὶ ἀειθαλοῦς τῶν Μουσῶν τεμένους. Ἡ εἴσοδος εἶνε ὡραία καὶ τὸ ἐσωτερικὸν ἄριστα διεσκευασμένον καὶ διακεκοσμημένον, περιέχον εἴκοσι καὶ τέσσαρας αἰθούσας παραδόσεων, κοιτῶνας καὶ δώματα εὐρύχωρα, εὐάερα, προσήλια καὶ φωτεινὰ καὶ ἐκτὸς τοῦ κήπου εὐρυτάτην αὐλήν, ἐν ᾗ τακτικῶς γυμνάζονται οἱ μαθηταὶ διδασκόμενοι εὐμεθόδως ὑπὸ ἀνδρὸς εἰδικοῦ, τὴν γυμναστικὴν καὶ ὁπλασκίαν ἐν Γερμανίᾳ σπουδάσαντος· διότι καὶ περὶ τῆς γυμναστικῆς, ὡς ἀρρενωπῶς φρονηματιζούσης τὴν νεολαίαν καὶ ἀνδρικῶς διαμορφούσης καὶ τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα, ὀρθῶς ποιοῦσα ἡ ἀξιότιμος Διεύθυνσις σπουδαίως ἐμερίμνησεν.

Τὰ μέλη τῆς ἐφορευτικῆς τοῦ ἐκπαιδευτηρίου ἐπιτροπῆς, ἣν ἀποτελοῦσιν ἄνδρες ἀκέραιοι καὶ τὰ πρῶτα ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῆς Βραΐλας φέροντες, ἐργάζονται μετ' ἀκραιφνοῦς φιλοπατρίας τιμώσης ὄντως καὶ αὐτοὺς καὶ τὴν ἑλληνικὴν αὐτόθι παροικίαν, τινὰ μάλιστα τῶν μελῶν αὐτῆς, ἄνδρες τὰ μάλιστα φιλοπάτριδες καὶ φιλότιμοι, ἐπιδείκνυνται ἀείποτε ἀοκνοτάτην προθυμίαν οὔτε πόνου οὔτε χρόνου οὐδενὸς φειδόμενοι, ὅπως ὠφέλιμοι γένωνται τῇ πατρίδι· διότι ἡ τε ἵδρυσις καὶ διατήρησις τοῦ λαμπροῦ τούτου ἐκπαιδευτηρίου, ἐν ᾧ διέπει πνεῦμα ἀκραιφνὲς ἑλληνικὸν καὶ χριστιανικόν, οὐδένα ἄλλον σκοπὸν ἐπιδιώκει, εἰμὴ τὴν πραγμάτωσιν

τοῦ αὐγενοῦς καὶ ὑψηλοῦ ἐκείνου σκοποῦ, ὃν πᾶς Ἕλλην ἀκραιφνὴς μετὰ ζήλου καὶ αὐταπαρνησίας δέον νὰ ἐπιδιώκῃ.

Περαίνοντες τὰ ὀλίγα ταῦτα ἐκ τῶν πολλῶν, ἅτινα δύναταί τις νὰ γράψῃ περὶ τοῦ ἐν λόγῳ Λυκείου, εὐχόμεθα, ὅπως οἱ ἐν Ἑλλάδι ἁρμόδιοι λάϐωσιν ὑπὸ σπουδαίαν ἔποψιν καὶ ἀνθαρρύνωσιν ἠθικῶς τοὐλάχιστον τὴν σπουδαίαν ταύτην ἐν Βραΐλᾳ τῶν ἑλλ. γραμμάτων ἑστίαν, ἐξ ἧς μέλλει νὰ διαδοθῇ τὸ ἐθνικὸν ζώπυρον καὶ νὰ διασπαρῇ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ῥωμουνίαν ἡ πατριωτικὴ ἰδέα μεθ' ὅλης τῆς δυνάμεως, ἣν γεννᾷ ἡ ἀληθὴς θρησκευτικὴ καὶ ἐθνικὴ ἐν τῇ ξένῃ παίδευσις.

ΣΟΦΙΑ ΚΟΒΑΛΕΒΣΚΗ

ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΝ ΤΩι ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩι ΤΗΣ ΣΤΟΚΟΛΜΗΣ.

Ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις δὲν εἶναι σπάνια τὰ παραδείγματα, καθ' ἃ καὶ γυναῖκες μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας ἐπεδόθησαν εἰς τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας· σπανιώτερον ὅμως συμϐαίνει, ἡ ὡραιοτέρα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους μερὶς νὰ ἐγκύψῃ εἰς τὴν μελέτην τῶν σοϐαρῶν καὶ θετικῶν λεγομένων ἐπιστημῶν, αἵτινες μέχρι τοῦδε ἐθεωροῦντο ἀποκλειστικὸν τῶν ἀνδρῶν προνόμιον. Καὶ ὅμως, παρὰ τὸν κανόνα τοῦτον, παρὰ τοὺς διϊσχυρισμοὺς τῶν φρενολόγων τῶν διατεινομένων ὅτι ἡ γυναικεία φύσις δὲν ἐπιδέχεται τῶν δυσκόλων τούτων ζητημάτων τὴν ἐπίλυσιν, μανθάνομεν σήμερον ἐκ Στοκόλμης ὅτι διωρίσθη ἐν τῷ ἐκεῖ Πανεπιστημίῳ ὑφηγητὴς

ΣΟΦΙΑ ΚΟΒΑΛΕΒΣΚΗ

ὑφηγητὴς τῶν Μαθηματικῶν ἐν Στοκόλμῃ.

τῶν Μαθηματικῶν ἡ κυρία Σοφία Κοβαλέβσκη, γεννηθεῖσα κόμησσα Κορβίν-Κρουκόβσκη. Ἡ λογία αὕτη Κυρία, τριακοντοῦτις περίπου, ἦτο θυγάτηρ Ῥώσσου στρατηγοῦ, καὶ ἐκ παιδικῆς ἡλικίας μεγάλην ἐδείκνυε κλίσιν πρὸς τὰς μαθηματικὰς σπουδάς. Ὑπανδρευθεῖσα τὸν γνωστὸν φυσιοδίφην Γεώργιον Κοβαλέβσκην καὶ χηρεύσασα μετ' ὀλίγον, ἀπεφάσισε νὰ ἐπιδοθῇ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν προσιδιῆ αὐτῇ ἐπιστήμην, καὶ μετέϐη πρῶτον μὲν εἰς Ἀϊδελϐέργην καὶ ἔπειτα εἰς Βερολίνον, ἔνθα ἠκροάσατο τῶν διασημοτέρων καθηγητῶν· ἐν Γοττίγγῃ ἠκούσθη ἐν ἔτει 1874 τοῦ διδακτορικοῦ πτυχίου μετὰ λαμπρὰς ἐξετάσεις. Ἐσχάτως διαμένουσα ἐν Παρισίοις ἔλαϐε τὸν διορισμόν της ὡς ὑφηγητρίας ἐν Στοκόλμῃ· ἐπὶ πολὺ ἐδίσταζεν ἡ Ἀκαδημαϊκὴ Σύγκλητος νὰ προϐῇ εἰς τὸν διορισμὸν τοῦτον, ἐπείσθη ὅμως τέλος ἀναλαϐοῦσα ὅλην τὴν εὐθύνην, καὶ οὕτως ἤρξατο ἡ Κυρία Κοβαλέβσκη τῶν παραδόσεών της· κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῇ ἐπιτράπη νὰ διδάσκῃ γερμανιστὶ μέχρις ἐκμαθήσεως τῆς σουηδικῆς γλώσσης, εἰς ἣν μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καταγίνεται. Εἶναι τοῦτο τὸ πρῶτον παράδειγμα γυναικὸς ἀναλαϐούσης δημοσίαν ἕδραν ἐν Πανεπιστημίῳ· διὸ καὶ ἐκρίναμεν καλὸν νὰ παραϐάλωμεν σήμερον τὴν εἰκόνα τῆς ἐξόχου ταύτης Κυρίας, ἧς τὰ ἔργα παρέχουσιν αὐτῇ θέσιν ἐπιφανῆ μεταξὺ τῶν διαπρεπεστέρων μαθηματικῶν τῶν χρόνων ἡμῶν.

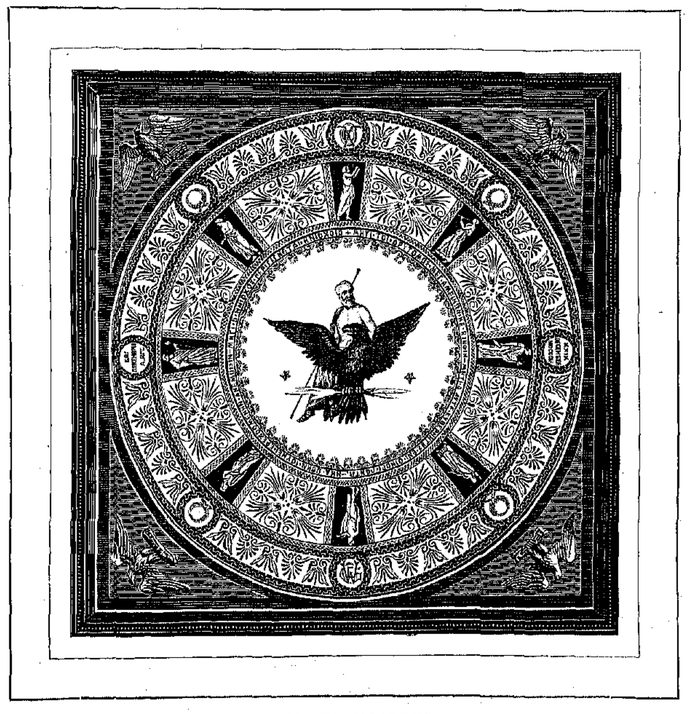

ΔΩΡΟΝ ΤΩι ΓΛΑΔΣΤΩΝΙ

παρὰ τοῦ κ. Σ. Χατζοπούλου.

Ο ΑΝΔΡΙΑΣ ΤΟΥ ΙΕΡΑΡΧΟΥ

ΓΕΡΜΑΝΟΥ

ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ.

Υπο τὴν προεδρείαν τοῦ σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Πατρῶν καὶ Ἠλείας κ. Νικηφόρου συνέστη ἐν Πάτραις ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν ἐγκριτωτέρων τῆς πόλεως ἐκείνης ἀνδρῶν συγκειμένη, ὅπως προσβῇ εἰς συλλογὴν συνδρομῶν πρὸς ἀνέγερσιν Ἀνδριάντος τοῦ Ἱεράρχου Γερμανοῦ, τοῦ πρώτου εὐλογήσαντος τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν ἐν τῇ Μοναστηρίῳ τῆς Ἁγίας Λαύρας. Ἡ ἰδέα αὕτη πάσας τὰς ἑλληνικὰς θὰ συγκινήσῃ καρδίας, διότι εἶναι ἰδέα ἐθνική, οὐδ' ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἡ προκήρυξις τῆς ἐπιτροπῆς γενικῆς θὰ τύχῃ ἐπιδοκιμασίας καὶ ὅτι συντόμως θέλει ἐκτελεσθῇ ἔργον, ὅπερ καὶ τὴν πόλιν τῶν Πατρῶν προσηκόντως θέλει κοσμήσει καὶ φόρος ἔσεται εὐγνωμοσύνης τοῦ ἔθνους πρὸς ἕνα τῶν διαπρεπεστέρων αὐτοῦ ἱεραρχῶν. "Ἡ τῶν Πατρέων πόλις, λέγει ἡ προκήρυξις, ἡ πόλις, ἧς Ἀρχιεπίσκοπος κατ' ἐκλογὴν ἐτέλει ὁ ἀείμνηστος Γερμανός, καλῶς εἰδυῖα, ὅτι αἱ διὰ τοῦ ἱστορικοῦ λόγου ἰδέαι αὗται διδάσκουσιν, οὔτε ἐπιῤῥώσιν εἰς τὴν ψυχὴν τοσοῦτον, ὅσον αἱ διὰ πλαστικῶν τῆς τέχνης ἀπεικασμάτων, καὶ εὐσεβὲς καὶ δίκαιον ἔκρινε ν' ἀνεγείρῃ ἐν μιᾷ τῶν κεντρικωτέρων αὐτῆς πλατειῶν τὸν ἀνδριάντα τοῦ περικλεοῦς Ἱεράρχου, καὶ δὴ ἐν συμπλέγματι, ἀπεικονίζοντι τὴν ἐν Ἁγίᾳ Λαύρᾳ σκηνήν."

Ἀπὸ καρδίας συγχαίρομεν τῇ ἐμπορικῇ καὶ φιλοκάλῳ τῶν Πατρέων πόλει ἐπὶ τῇ ὄντως πατριωτικῇ ταύτῃ πρωτοβουλίᾳ, καὶ ἀποτεινόμενοι εἰς τὸν γνωστὸν τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων πατριωτισμὸν ἐπικαλούμεθα τὴν πρόθυμον αὐτῶν συνδρομήν, ὅπως συντελέσωσιν εἰς τὴν ταχείαν *ἀνέγερσιν ἀνδριάντος Ἱεράρχου σεβαστοῦ*, ἀναμιμνησκόμενοι ὅτι τοιαῦτα μνημεῖα τιμῶσιν ὁλόκληρον τὸ ἔθνος καὶ ἐγείρονται τοῖς μὲν συγχρόνοις σέμνωμα καλόν, τοῖς δὲ μεταγενεστέροις ἐνθύμημα πολύτιμον!

Ἡ ἐπιτροπὴ συνίσταται ἐκ τοῦ Σ. Ἀρχιεπισκόπου Πατρῶν καὶ Ἠλείας κ. Νικηφόρου, προέδρου, καὶ ἐκ τῶν μελῶν, τῶν Κυρίων Δ. Π. Πατρικοῦ, Π. Καλαμογδάρτου, Θ. Κανακάρη, Ἀρ. Κοντογούρη, Ὀθ. Λεβέντη καὶ Ν. Χαϊδοπούλου.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

ΠΕΡΙ ΛΥΣΣΗΣ.

Γάλλος φυσιολόγος Pasteur ἐποιήσατο ἀνακάλυψίν τινα, ἥτις κατ' ἐλάχιστον μειοῦται τῇ ψήφῳ τῆς ὑπὸ τοῦ Koch ἀνευρέσεως τοῦ βακτηριδίου τῆς χολέρας. Κατόπιν παρατεταμένων καὶ ἀνωφελῶν πειραμάτων, κατώρθωσεν ἤδη ν' ἀνακαλύψῃ τὸ μέσον δι' οὗ νὰ κωλύσῃ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς λύσσης εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἢ νὰ θεραπεύσῃ τὰ μαθεπόμενα μανιακὰ συμπτώματα. Ἡ μέθοδος τοῦ Pasteur βασίζεται ἐπὶ τοῦ ἀξιώματος τῶν ὁμοιοπαθητικῶν "τὰ ὅμοια τοῖς ὁμοίοις" (similia similibus), τὸ δ' ἐν λόγῳ μέσον συνίσταται εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν ἰὸν τῆς λύσσης. Ὁ Pasteur ἐνοφθαλμίζει τὸν ἰὸν τῆς λύσσης τοῦ στόματος, ὅστις διὰ τῆς ἐπανειλημμένης καλλιεργείας εἰς πιθήκους ἐξασθενεῖται σημαντικῶς. Εἶναι δὲ τοσοῦτον βέβαιος περὶ τῆς ἐπιτυχίας του, ὥστε διὰ τῶν ἐφημερίδων ἤδη προσκάλεσεν εἰς τὸ ἐργαστήριόν του ὑπὸ ὑδροφοβίας προσβληθέντα ἄτομα, ἵνα ἔτυχον ἀσφαλοῦς θεραπείας. Ἐν τῇ χθεσινῇ συνεδριάσει τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, πρυτάνευε ὁ σοφὸς φυσιολόγος ν' ἀνακοινώσῃ λεπταμερείας περὶ τῆς μεθόδου του.

Ἐὰν αἱ ἀνακοινώσεις αὐτοῦ ἐπικυρωθῶσι διὰ γεγονότων, τότε βεβαίως ἀξιοῦται νὰ ὀνομασθῇ μέγας εὐεργέτης. Ἐν τούτοις ἀνακοινοῦμεν ὅσα συνεργάτης τοῦ "Figaro" ἤκουσεν ἐξ αὐτοῦ τοῦ Pasteur.

"Μὲ ἐρωτᾶτε", ἔλεγεν ὁ σοφὸς φυσιολόγος, "περὶ τῶν ἀπορρήτων μου, καὶ ἐγὼ καταλείπω ταῦτα μετ' εὐχαριστήσεως ἔρμαιον εἰς ὑμᾶς· ἐπειδὴ πρόκειται περὶ τῆς ἀνθρωπότητος, οὐδὲν δὰ τηρήσω μυστικόν. Τὸ μικρόβιον τῆς ὑδροφοβίας (le microbe de la rage) ἀληθῶς δὲν τὸ εὗρον εἰσέτι, ἀλλὰ θὰ τὸ ἀνακαλύψω. Καίτοι δ' ἀγνοῶ τοῦτο, οὐχ' ἧττον διὰ τὴν νόσον ταύτην ἐπέτυχον μέθοδόν τινα, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὸν ἐπιδημικὸν ἄνθρακα τῶν χοίρων καὶ προβάτων. Ἐκ τοῦ ἄνθρακος π. χ. λαμβάνω τὸ μικρόβιον αὐτοῦ, ἐκτείνω τοῦτο ἐπὶ ἰδιαιτέρων ὑάλων καὶ ἐξασθενῶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸν ἰόν του, ἐνοφθαλμίζω εἶτα τὰ ζῶα καὶ οὕτω θεραπεύω ἢ προφυλάττω ταῦτα. Διὰ τὴν λύσσαν ὅμως τοῦ κυνὸς ἐτράκτην εἰς ὅλως νέαν ὁδόν. Κατ' ἀρχὰς ἀνεκάλυψα ὅτι εἰς τινα ζῶα ὁ ἰὸς τῆς λύσσης ἀποβάλλει τὴν ὀξύτητά του, ἐνῶ τοὐναντίον εἰς ἕτερα ἐπαυξάνεται· εἰς τοὺς κονίκλους ὑπάγεται ἡ πρώτη περίπτωσις, εἰς τοὺς πιθήκους ἡ δευτέρα. Διετήρησα λοιπὸν τὴν ἀκόλουθον μέθοδον· κατ' ἀρχὰς ἔλαβον ἰὸν ἐκ τοῦ ἐγκεφάλου κυνὸς τελευτήσαντος ἐκ λύσσης καὶ ἐνοφθάλμισα πίθηκον, ὅστις ἐτελεύτησε. Τὸν ἰὸν τούτου ἐνοφθάλμισα εἰς δεύτερον πίθηκον, καὶ τὸν τοῦ δευτέρου εἰς τρίτον, ἐξ οὗ *ἔλαβον δὴν πρὸς ἐνοφθαλμισμὸν σχεδὸν ἑβδομάδ*. Ταύτην μετέφαρον εἰς τὸν πρῶτον κόνικλον, ἐνῦσα ἔλαβεν ἤδη ἐντασίν τινα, εἶτα εἰς δεύτερον, εἰς τρίτον, καὶ τέλος εἰς τέταρτον, ἕως οὗ αὕτη ἔρθασεν εἰς μέγιστον βαθμὸν ἐντάσεως. Οὕτω ἐπέτυχον ἰοὺς βλαβεροὺς εἰς διαφόρους βαθμούς, ἀκριβῶς ὡς ἐπεδείκνυ μικρόβιον ἄνθρακος μεγαλειτέρας ἢ μικροτέρας ἐντάσεως. Μετέφερον λοιπὸν τὴν λέμφον τῆς λύσσης (τὸν ἰὸν) εἰς ζῶα, ἐξ ἧς ἕκαστον διετίθετο ἰδίᾳ πρὸς παραδοχὴν καὶ ἀνοχὴν τῆς νόσου. Γνωρίζετε ὅτι εἰς τινας τόπους ἡ πέριξ φθάνει τὸ ὕψος τῶν ἡμετέρων δένδρων, ἐνῶ τοὐναντίον εἰς ἄλλους ἀναπηροῦται. Οὕτως ἔχει καὶ ἐνταῦθα μὲ τὴν λέμφον τῆς λύσσης ἣν μεταφέρω εἰς τὰ ζῶα, ἕως οὗ αὕτη φθάσῃ εἰς τὴν ὑψίστην ἢ εἰς τὴν ἐλαχίστην αὐτῆς δύναμιν. Ἤδη θὰ σοὶ ἐπεξηγήσω πῶς θεραπεύω τὴν λύσσαν, ἢ μᾶλλον πῶς προφυλάττω τὸν ἄνθρωπον ἢ τὸ ζῶον. Ἐνοφθαλμίζω τρίς, π. χ. κόνα τινα, μὲ τὴν λέμφον τῶν κονίκλων μου, ἀρχόμενος ἐκ τῆς ἀσθενεστάτης πρὸς τὴν ἰσχυροτάτην, κατόπιν διαλείμματος πολλῶν ἡμερῶν· ὁ οὕτω ἐνοφθαλμισθεὶς κύων ἐπιῤῥωννύεται, καὶ οὐδέποτε πλέον ἀσθενεῖ. Εἶναι δηλ. τοῦτο ἁπλοῦς προληπτικὸς ἐνοφθαλμισμός. Τοὐναντίον δὲ οἱονδήποτε ἕτερον ζῶον μὴ ὑποβαλλόμενον εἰς τὴν ἄνω μέθοδον ὑποκύπτει εἰς τὰς ὁριμένας τῆς νόσου συνεπείας. Ἀλλ' εἰς τοῦτο δὲν περιορίζεται ἡ ἀνακάλυψίς μου. Ἐνοφθαλμίζω ἰὸν λύσσης συχνῶς εἰς δύο κύνας, καὶ τὸν μὲν ἀφίνω ἀπερίβαλπτον, ὅστις μετά τινας ἡμέρας, ἑπτά ἢ ὀκτὼ καὶ ἐνίοτε περισσοτέρας, γίνεται ἀδιάθετος, λυσσώδης ἢ μανιακός, εἰς δὲ τὸν ἕτερον προβαίνω εἰς τὰς κατὰ βαθμοὺς ἐνοφθαλμίσεις τῆς λέμφου ἐκ τῆς ἀσθενεστέρας πρὸς τὴν ἰσχυροτέραν, ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου, συνήθως ὀκτὼ ἡμερῶν. Ὁ δεύτερος κύων προδήλως καὶ ὀρθῶς θὰ σᾶς εἴπῃ "ὅτι δὲν εἶναι ἀσθενής". Μετὰ ταῦτα ὁ Pasteur ὠδήγησε τὸν ξένον εἰς τὸ τῶν κυνῶν διαμέρισμα, καὶ ἐθώπευσε κυνάριόν τι ἐφ' οὗ εἶχε ἐκτελέσει τὰς διαφόρους ἐνοφθαλμίσεις. "Βλέπετε" ἔλεγε "πόσον ἥμερον εἶναι". . . . . Ἐν συντόμῳ δέ, νομίζω, ὅτι θὰ ἰσχυροποιήσωμεν τοὺς κύνας ἐναντίον τῆς λύσσης, καὶ τάχιον ἢ βράδιον ἡ λύσσα ὁριστικῶς θὰ ἐξαφανισθῇ ἐκ τῆς γῆς. Τοῦτο βεβαίως τόσον ταχέως δὲν θέλει συμβῆ· ἀλλὰ θὰ δυνάμεθα νὰ κωλύωμεν ἑξ ἑκάστου ἀνδρώπου τὴν ἐκδήλωσιν τῆς νόσου, ὑποβαλλομένους εἰς τὰς τρεῖς ἀθρόας μου ἐνοφθαλμίσεις μετὰ τὸ δῆγμα λυσσῶντος κυνός.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ GOETHE MIGNON.

Περεις τὴ χώρα ποῦ οἱ καρποὶ τῆς λεμονιᾶς ἀνθίζουν,
Ποῦ πράσινης πορτοκαλιᾶς τὰ μῆλα κοκκινίζουν·
Ἀπὸ γαλάζιο οὐρανὸ φυσᾷ ὁροσάτο ἀγέρι,
Ἡ ῥοδοδάφνη κι' ἡ μυρτιὰ φουντόνουν ταῖρι ταῖρι;
Τὴν ἔρεις;
Ἐκεῖ πέρα
Ποθῶ μαζύ σου νὰ ἐλθῶ, ἀγάπη μου, μιὰ 'μέρα.

Ξέρεις τὸ σπῆτι ποῦ ἡ σκεπὴ κολῶνες τὴν κρατοῦνε,
Καὶ μέσα τὰ δωμάτια χρυσᾶ λαμποκοποῦνε,
Καὶ μαρμαρένια ἀγάλματα στέκουν καὶ μὲ κυττάζουν·
"Τί σοῦκαμαν πτωχὸ παιδί;" ὡσάν νὰ μοῦ φωνάζουν,
Τὸ ξέρεις;
Ἐκεῖ πέρα
Ποθῶ μαζύ σου νὰ ἐλθῶ, προστάτη μου, μιὰ 'μέρα.

Ξέρεις ἐκεῖνο τὸ βουνὸ μὲ σύννεφα στὴ ῥάχη,
Τὸ ἄλογο στὴν κατσχνιὰ τὸ δρόμο ναῦρη ψάχει,
Καὶ μέσα σὲ βαθειαῖς σπηλιαῖς οἱ δράκοντες κοιμοῦνται,
Κυλοῦν οἱ βράχοι καὶ μαζὺ ἡ ῥεμματιαῖς κυλιοῦνται,
Τὸ ἔρεις;
Ἐκεῖ πέρα
Μᾶς φέρνει ὁ δρόμος· θὰ ἐρθῶ καὶ ἐγὼ μαζύ, Πατέρα.

Γ. Στρατήγης Διὸ. τὰ Νομικά.

ΤΟ ΕΠΙΣΤΡΑΦΕΝ ΑΝΘΟΣ.

Το πρῶτο σά μου ἔδωσες ἐρωτικὸ φιλί σου,
(Ἀλλοίμονο! τί γλήγωρα ἐπέρασ' ὁ καιρός!)
Ἐν ἄνθος εἰς τὸ στῆθός σου πῶς εἶχες ἐνθυμήσου,
Καὶ πῶς μὲ μέθη τ' ἄρπαξα σὰ νᾶτον θησαυρός.

Ὡς τώρα πῶς τὸ λάτρευα μόν' ἡ καρδιά μου ξέρει·
Ὅσαις φοραῖς τὸ κύτταζα ἀμέσως ἡ πτωχὴ
Ἐννοιωθε σὰ παράπονο, σὰ κλαφαρὸ ἀέρι
Τὸ γλυκερό σου φίλημα μέσα της ν' ἀντηχῇ.

Ἀλλὰ ὁ χάρος ὁ σκληρὸς (τοῦ πρέπει τ' ὄνομά του)
Μ' ἐκυνηγοῦσεν ἔκτοτε καὶ τώρα μὲ κρατεῖ.
Σὰν ἔχει μέσα του κανεὶς τὸ σπέρμα τοῦ θανάτου
Γιατί, Θεέ μου, ἔρωτα κι' ἀγάπη νὰ ζητῇ;
Λάθα λοιπὸν τὸ ἄνθος σου, αὐτὸ τ' ἀγαπημένο,
Ἀπὸ στεφάνι νεκρικὸ σὰ νᾶτανε παρμένο,
Κι' ὡς μόνη χάρι, σὰν τὸ 'ᾔξ, αὐτὸ θὰ σοῦ ζητήσω,
Νὰ πῇς· "Ἀχ! πῶς μοῦ τ' ἄρπαξε, πῶς μοῦ τὸ στέλλει πίσω!"

Gustave Lapfon,
Πρόξενος τῆς Γαλλίας ἐν Ἀλεξανουπόλει.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ.

Ἀπεβίωσεν ἐν Κερκύρᾳ ἐν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ ὁ ἄριστος, καὶ φιλάνθρωπος ἰατρὸς Ἰ. Βράϊλας-Ἀρμένης, ἀδελφὸς τοῦ ἐν Λονδίνῳ διαπρεποῦς πρασβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος κ. Π. Βράϊλα-Ἀρμένη. Ἅπας ὁ μακρὸς αὐτοῦ βίος ἀφιερώθη εἰς τὴν παρίθαλψιν τῶν νοσούντων καὶ τῶν δυστυχῶν, ἐξασκήσαντος μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην, τὴν χριστιανικωτάτην τασῶν τῶν ἐντολῶν. Γενικὸν ὑπῆρξεν ἐν Κερκύρᾳ τὸ πένθος ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοιούτου ἀνδρός· τοῦτο ἐξεδηλώθη τρανώτατα κατὰ τὴν κηδείαν αὐτοῦ, καθ' ἣν τὰ καταστήματα τῆς πόλεως ἐκλείσθησαν καὶ ὅλοι παρηκολούθησαν τὸν νεκρὸν μέχρι τοῦ τάφου. Λόγων ὡραίων, καὶ συγκινητικώτατων ἐξεφώνησεν ὁ λόγιος Πρόεδρος τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Κερκυραίων κ. Λεωνίδας Βλάχος, ὅστις ἀποτεινόμενος πρὸς τὸ λείψανον τοῦ σεβαστοῦ ἀνδρὸς εἶπε· "Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγωνίσθης, τὸν "δρόμον τετέλεκας, τὴν πίστιν τετήρηκας, καὶ "ἰδοὺ ἔκλινας ἀνωδύνως τὴν σεβασμίαν σου κε"φαλὴν καὶ ἀνεπαύθης τὴν αἰωνίαν ἀνάπαυσιν· "ἀλλὰ τὴν στέργην σου βαρέως φέρομεν, διότι "καίτοι γέροντα ἀπούσῃμεν ἀκόμη νὰ σὲ ἔχωμεν "μαζύ μας· ἦσο ἀναγκαῖος εἰς τὴν κοινωνίαν "μας. Τὸ γλυκύ σου καὶ ἄκακον βλέμμα, τὸ "ἱλαρὸν καὶ χαρίεν τοῦ προσώπου σου, ἡ πρὸς "πάντας προσήνεια καὶ ἀγαθότης, τὸ ἀκαταπόνη"τον τῆς φιλοπονίας σου, ἡ πρωτοβουλία σου "εἰς πᾶν ἀγαθόν, ἡ ὅλως πατρική σου μέριμνα "ὑπὲρ τῶν ἐνδεῶν, αὐτὰ τὰ δάκρυα, τὰ ὁποῖα "ἐκόσμουν τοὺς ὀφθαλμούς σου ἐνώπιον τῆς δυ"στυχίας καὶ τὰ ὁποῖα ἐμαρτύρουν, ὅτι ὑπερεβ"δομηκοντοῦτις πεῖρα δὲν ἴσχυσε νὰ ξηράνῃ "τοῦ παρθενικοῦ αἰσθήματος τὰς πηγάς, ταῦτα "πάντα, ὦ ἀοίδιμε, ἐνέχεον βάλσαμον εἰς τὰς "καρδίας μας, ἐνέπνεον ὕδρρος εἰς τοὺς κλο"νισμούς μας, ἐχρησίμευον ὡς ὄασις εἰς τὸ ἄγονον "καὶ ξηρὸν πεδίον τοῦ ψυχροῦ τῶν ἡμερῶν μας "ὑπολογισμοῦ καὶ ἐμαρτύρουν περὶ τῆς ἀληθείας "καὶ τῆς δυνάμεως τῆς ἀρετῆς."

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Τῆς "Ἀμφιτρίτης" ἐπιβαίνων ὁ βασιλεὺς ἡμῶν Γεώργιος ἀφίχθη τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα εἰς Τεργέστην, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν βασιλοπαίδων. Ἐνθουσιώδης ὑπῆρξεν ἡ ἐν Τεργέστῃ ὑποδοχὴ ὑπὸ τῆς ἐκεῖ πολυαριθμου Ἑλληνικῆς κοινότητος. Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος μεταβαίνει, ὡς γνωστόν, εἰς Πετρούπολιν, ὅπως παρασταθῇ εἰς τοὺς γάμους τοῦ μεγάλου δουκὸς Σεργίου, ἀδελφοῦ τοῦ Τσάρου. — Τηλεγραφικῶς ἀνηγγέλθη ἡ ἄφιξις τοῦ ἡμετέρου βασιλέως εἰς Βιέννην. Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας τὸν ἐπεσκέφθη πρῶτος καὶ παρέμεινε παρ' αὐτῷ σχεδὸν ἐπὶ μίαν ὥραν· μετὰ μεσημβρίαν ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ἀντεπεσκέφθη τὸν αὐτοκράτορα ἐν τοῖς ἀνακτόροις. — Οἱ Ἕλληνες βασιλόπαιδες μεταβαίνουσιν εἰς Δανίαν, ἔνθα ὁ βασιλόπαις Γεώργιος θέλει εἰσέλθει εἰς τὴν ναυτικὴν Σχολήν. Γαλλικαί τινες ἐφημερίδες ἀνέφερον ὅτι καὶ ὁ διάδοχος Κωνσταντῖνος θέλει ἐγγραφῇ ἐν τῇ νομικῇ σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βερολίνου, πρὸς τελειοποίησιν τῶν σπουδῶν του. Περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ εἴδησις αὕτη εἶναι ὅλως ἀνυπόστατος, οὐδὲ πιστεύομεν ὅτι ὁ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θέλει ἐπιτρέψει, ὁ διάδοχος τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου νὰ διακοῦσῃ τὰ πανεπιστημιακὰ μαθήματα ἐν ξένῃ χώρᾳ, ἀφ' οὗ ἐν Ἀθήναις ἔχομεν Πανεπιστήμιον.

Ἐν Βερολίνῳ κατετέθη προχθὲς μετὰ πολλῆς ἐπισημότητος καὶ ἐκφραστικῆς μεγαλοπρεπείας ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ νέου Βουλευτηρίου. Ὁ γηραιὸς αὐτοκράτωρ, ὑπὸ λαμπρᾶς συνοδευόμενος ἀκολουθίας, κατέθεσε τὸν θεμέλιον λίθον, εὐχηθεὶς τὰ δέοντα. Διάφοροι ἐβέβαιωνήθησαν λόγοι — πατριωτικὴν πάντες ἔχοντες χροιὰν μουσικαὶ ἐπαινάνσαν ἄσματα ἐθνικά, σημαῖαι ἐκυμάτιζον, κανονοβολισμοὶ ἀντήχουν — ἐν γένει δὲ ἡ πρωτεύουσα ὅλη ἦν ἀνάστατος. Τὸ οἰκοδόμημα θὰ γείνῃ μεγαλοπρεπέστατον ὡς ἐκ τοῦ σχεδίου ἐμφαίνεται.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 202.

Δίδυμον ἐν πάσῃ γέννᾳ, πλὴν μοναδικὸν τὴν φύσιν,
Μόνον εἰς τὸ γένος μένω συμπληρῶν τὴν Κρίσιν·
Πάντοτε τὴν νύκτ' ἀρχίζω καίτοι πλὴν μισοῦ τὸ σκότος,
Καὶ τελειόνω τὴν πρωΐαν πρὶν ἀρχίσῃ τὸ λυκόφως·
Νὰ ποιῶ τὰς ἐκδρομάς μου. Διατρίβω εἰς λειμῶνας,
Ἐντὸς θάμνων, ἐντὸς σχοίνων δυθιαμένων κατὰ μόνας
Εἰς τὰ ἄνθη, τὰς μυρσίνας κρύπτομαι ὑπὸ τὰ χόρτα.
Ἀγαπῶ πολὺ τὰς δάφνας, εἰς τὰ ἴα στρέφω νῶτα,
Καίτοι δὲ ποθῶ τὰ δένδρα, ἀγαπῶ τὰς πρασινάδας,
Ἀποστρέφομαι τὰ δάση, ἀποφεύγω τὰς κοιλάδας.
Ὂν ὑπάρξεως, τὸ μέσον ὅλων τῶν ἐθνῶν, τῶν ὑρόνων,
Ἄνευ ἐμοῦ μηδ' ἄνθρωπος μήδ' ἄνακ ἄνευ πόνων.
Τί σκέπτεσαι, τί ξύσαι; μ' ἐμάντευσες νομίζω,
Μὰ ἔχεις εἰς τὴν μνήμην σου, 'ς τὸν νοῦν σου τριγυρίζω.

Ἰω. Κ. Γρουμπός, ἐν Γαλαξίῳ

Αἴνιγμα 203.

Ὁπόταν ἔχω κεφαλήν
Εἰς τὴν σκιάν μου τρέχεις·
Ἀκέφαλον δὲ μὲ μισεῖς,
Πάντοτε μ' ἀποφεύγεις.

Συνδρομητής, ἐν Καλκούτῃ.

Αἴνιγμα 204.

Τὸ ὅλον μου διδάσκαλον
Τοῦ Γένους παριστάνει,
Ὅστις συνάμα συγγραφεὺς
Ἱστορικὸς τυγχάνει.
Στοιχεῖα δύο ἀφαιρῶν,
Ἐξ ὅσων ἤδη ἔχω,
Ὑπὸ ἀνέμων φέρομαι
Κ' εἰς τὰ πελάγη τρέχω.

Ἐμμ. Σολωμός, ἐν Βουκουρεστίῳ.

Αἴνιγμα 205.

Μὲ τὴν κεφαλήν, ὦ φίλε,
Τῆς Ἠπείρου ὄρος εἶμαι·
Ἐὰν ὅμως σὺ θελήσῃς
Νὰ μὲ ἀποκεφαλίσῃς,
Μὲ μεγάλην εὐκολίαν
Θὰ μὲ ἀποκαταστήσῃς
Ποταμὸν τινα Ἀσίας,
Ἂν ἐντέχνως μὲ τονίσῃς.

Ἰω. Ἀσωπιωτάκης, ἐν Γαλαξίῳ.

Πρόβλημα 206.

**** Εὑρεθήτω τὸ ὄνομα ἀρχαίου
***** Ἕλληνος βασιλέως, ἔχον ἓξ στοι****** χεῖα καὶ ἀναγνωσκόμενον κα***** θέτως, σχηματίζον δὲ διὰ τῶν
******* ἀρχαίων γραμμάτων ἓξ λέξεις,
******* ἐχούσας στοιχεῖα, ὡς τὸ σχέδιον, καὶ σημαινούσας, ἡ α'. μέλος σώματος· ἡ β'. φάρμακον δηλητηριῶδες· ἡ γ'. τροφήν· ἡ δ'. ἄνθος εὐοσμον· ἡ ε'. μέλος σώματος, καὶ ἡ στ'. καρπόν.

Γρ. Γ. Δρίσος, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 197.

ΕΡΑΤΩ.

δ = Ἐτεοκλῆς, βασιλεὺς τοῦ Θηβῶν (Μυθ. σελ. 166).
100 = Ῥοδία, Ὠκεανίς τις ἐκ τῶν 3000 (Μυθολ. 89).
1 = Ἄτλας, βασιλεὺς μεταμορφωθεὶς εἰς βράχον ὑπὸ τοῦ Περσέως διὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης (Μυθολ. 108).
300 = Τήλεφος, υἱὸς Ἡρακλέους καὶ τῆς ἱερείας τῆς Ἀθηνᾶς Αὐγῆς (Μυθολ. 136).
800 = Ὦτος, Γίγας (Μυθολ. 5) υἱὸς τοῦ Ἀλωέως (Μυθολ. 55), υἱοῦ τοῦ Ἡλίου (Μυθολ. 89).

Αἰνίγματος 198.

ΙΑΣΠΙΣ. ΑΣΠΙΣ. ΙΑ — ΣΠ — Σ.

Αἰνίγματος 199.

ΟΙΣΤΡΟΣ — ΙΣΤΡΟΣ.

Προβλήματος 200.

Ἕκαστος ἐβασάνησεν 102 ἡμέρας καὶ ἔφθασαν ἀμφότεροι ταυτοχρόνως.

Προβλήματος 201.

Πολλοὶ ἀγαθὴν μὲν ὦπα, κακὴν δὲ ὄπα ἔχουσιν.

Ἐλύσαν· Τὰ 176—178 εἷς τῶν ἐν Καλκούτῃ συνδρομητῶν· τὰ 180, 187, 189, 190 ὁ κ. Ἰω. Κ. Γρουμπὸς ἐν Γαλαξίῳ· τὰ 186, 193 ὁ κ. Γρ. Γ. Δρίσος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὸ 194 ἡ Κυρία Μ. Δασκαλάκη ἐν Σμύρνῃ καὶ ὁ κ. Ἰω. Ε. Ἀσαριωτάκης ἐν Γαλαξίῳ· τὰ 197, 198 ἡ Κυρία Μηταράγγα ἐν Μαγκεστρίᾳ.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 19. LEIPZIG.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗ ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟΥ ΛΟΥΔ.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Τεργέστης·

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΑΣ (διὰ τῆς διώρυγος Σουέζ), εἰς Χόγκ-Κόγκ, διὰ Βρεντησίου, Πόρτο-Σαΐδ, Ἄδεν, Βομβάης, Κολόμβου, Πένανγ καὶ Σιγγαπώρης τῇ α΄. ἑκάστου μηνὸς εἰς τὰς 4 μ. μ.

Εἰς Καλκούτταν διὰ Πόρτο-Σαΐδ, Σουέζ, Ἄδεν καὶ Κολόμβου τῇ 15 Ἰανουαρίου, 15 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 15 Ἀπριλίου, 15 Μαΐου, 15 Ἰουνίου, 15 Ἰουλίου, 15 Αὐγούστου, 15 Σεπτεμβρίου, 15 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου καὶ 15 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 4 μ. μ.

Ἐκ τῆς γραμμῆς Τεργέστης-Βομβάης τὰ ἀτμόπλοια θέλουσι διανύει 10 μίλια τὴν ὥραν, μεταξὺ δὲ Βομβάης καὶ Χόγκ-Κόγκ 9 μίλια.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. Ἑκάστην Παρασκευὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ Κερκύρας (συγκοινωνία πρὸς τὸ Πόρτο-Σαΐδ καὶ τὴν Συρίαν).

1900

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἑκάστην Τρίτην εἰς τὰς 4 μ. μ. εἰς Ἑλλάδα μέχρι Σμύρνης, ἀναλλὰξ διὰ Φιουμίου, Βρεντησίου, Πειραιῶς, καὶ διὰ Ἀγκῶνος κτλ.

Τὴν Τετάρτην (ἑκάστην δευτέραν Τετάρτην ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου) τῇ 6 μ. μ. εἰς Φιοῦμιον, Κέρκυραν, Πάτρας, Κατάκωλον, Καλάμας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Θεσσαλίαν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ Σάββατον τῇ 2 μ. μ. εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ προσέγγισιν εἰς Κέρκυραν καὶ Πειραιᾶ· εἶτα δὲ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σύρον, Κρήτην, Σμύρνην, Συρίαν, Θεσσαλίαν, καὶ διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μαύρης θαλάσσης) καὶ τοῦ Δουνάβεως.

ΕΙΣ ΤΥΝΙΔΑ κατὰ δεκαπενθημερίαν, τὴν Πέμπτην ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. διὰ Ἀγκῶνος, Βάρης, Βρεντησίου, Μεσσήνης, Κατάνης, Συρακουσῶν καὶ Μελίτης (Συγκοινωνία ἐν Ἀγκῶνι διὰ Φιούμιον καὶ ἐκ Φιουμίου).

Εἰς ΔΑΛΜΑΤΙΑΝ τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἑκάστης ἑβδομάδος.

Πλειοτέρας πληροφορίας δίδει ἡ ἐν Τεργέστῃ Διεθνὴς καὶ τὸ Γενικὸν Πρακτορεῖον τοῦ αὐστρο-ουγγρικοῦ Λόυδ ἐν Βιέννῃ (Schwarzenberg-Platz ἀρ. 8).

W. DRUGULIN, LEIPSIC

IMPRIMERIE ORIENTALE — FONDERIE DE CARACTÈRES

PREMIERS PRIX: PARIS 1867. PHILADELPHIE 1876. LEIPSIC 1870.

recommande sa fonderie de caractères existant depuis 1829 pour la fonte de caractères de toutes langues, de même que son imprimerie typographique et artistique parfaitement montée pour l'impression prompte et soignée d'ouvrages de toute espèce au plus bas prix possible. Les frais relativement faibles de la composition, surtout pour les langues orientales, permettent l'impression en Allemagne d'ouvrages en langues étrangères, d'autant plus que les frais de transport etc. ne sont que menus. Outre l'impression

D'OUVRAGES ORIENTAUX

— la correction soignée de ces ouvrages se fait par des lettrés attachés à la maison — une autre spécialité de l'établissement c'est l'impression d'ouvrages en style renaissance, avec initiales, vignettes, culs-de-lampe etc., sur papier de cuve hollandais.

Voici un tableau des langues principales dont se chargent la fonderie de caractères et l'imprimerie:

1. Amharique	13. Copte	25. Etrurien	37. Hiératique	49. Nestorien	61. Samaritain
2. Anglais	14. Car. cunéiformes assyr.	26. Finnois	38. Hiéroglyphes	50. Norvégien	62. Sanscrit
3. Anglo-saxon	15. Car. cunéiformes babyl.	27. Français	39. Hindostani	51. Onciale grecque	63. Suédois
4. Arabe	16. Car. cunéiformes médes	28. Géorgien	40. Hongrois	52. Palmyrien	64. Serbien
5. Araméen	17. Car. cunéiformes pers.	29. Glagolitique	41. Illyrique	53. Pehlvi	65. Sindhi
6. Arménien	18. Cypriote	30. Gothique (anc.)	42. Italien	54. Persan	66. Syriaque
7. Aymara	19. Cyrillique	31. Grec (anc. et mod.)	43. Koulique	55. Phénicien	67. Tartare
8. Bengal	20. Dannis	32. Guarnal	44. Letton	56. Polonais	68. Tibétain
9. Birman	21. Démotique	33. Hébreu	45. Lithuanien	57. Portugais	69. Turc
10. Bohémien	22. Estrangelo	34. Hébreu (anc.)	46. Malabarien	58. Rabbinique	70. Valaque
11. Brésilien	23. Espagnol	35. Hébreu-allemand	47. Mandchou	59. Runique	71. Wendique
12. Bulgare	24. Ethiopien	36. Hébreu écriture	48. Mexicain	60. Russe	72. Zend

Le fonds de types de l'établissement, qui comprend actuellement 184 caractères orientaux, 205 caractères allemands et 394 caractères romains, total 784 caractères différents, est toujours augmenté par des acquisitions et en partie par la production originale de caractères étrangers. Les caractères allemands et romains comprennent toujours les caractères particuliers des langues scandinaves et romanes. Des échantillons de caractères et d'imprimés de même que plans et évaluations sont toujours expédiés gratis et franco sur demande.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ΕΣΠΕΡΟΥ ἐν Λειψίᾳ (ELSTER-STRASSE 19) εὑρηνται καὶ τὰ ἑξῆς βιβλία·

Τόμος Α΄. τοῦ Ἑσπέρου, ἔτος 1881—1882. Ἄδετος μὲν φρ. 40 (χρ.) δεδεμένος φρ. 50 (χρ.).

Τόμος Β΄. τοῦ Ἑσπέρου, ἔτος 1882—1883. Ἄδετος μὲν φρ. 40 (χρ.) δεδεμένος δὲ φρ. 50 (χρ.).

Τόμος Γ΄. τοῦ Ἑσπέρου, ἔτος 1883—1884. Ἄδετος μὲν φρ. 40 (χρ.) δεδεμένος δὲ φρ. 50 (χρ.).

Τὸ ᾆσμα τοῦ Χιαβάθα. Ἐκδ. 1883 φρ. 6.25. Μετάφρασις ἔμμετρος ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ τοῦ LONGFELLOW. (Μετὰ εἰκόνων.)

Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος, πρωτότυπον ἱστορικὸν διήγημα. Ἐκδ. 1883. φρ. 2.50.

Τὰ ἄνω βιβλία εὑρίσκονται καὶ παρὰ τοῖς βιβλιοπώλαις, Κυρίῳ Π. Σαράντῃ, βιβλιοπωλείου Φοίνικος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Κυρίῳ Ἰ. Παπάδῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει, Κυρίοις Ε. Δοσίῳ καὶ Σ[ια] ἐν Κερκύρᾳ, Κυρίῳ Σ. Γράσῳ ἐν Θεσσαλονίκῃ, Κυρίοις Δεκίπρῃ καὶ Σ[ια] ἐν Σμύρνῃ.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑ. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλείου· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

ΕΣΠΕΡΟΣ

Ετος Δ'. Εκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῃ 15|27 Ἰουνίου 1884 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ῥούβλ. 16. Αρ. 76.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ Οἴτη. — Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν περιηγήσεων τοῦ Πυθαγόρα (τέλος). — Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Ἐπιγραφὴ εὑρεθεῖσα ἐν Ἀγγλίᾳ. — Ἡ παγὶς τῶν ἀμερικανικῶν κροκοδείλων ἐν Φλωρίδι. — Τὸ βασανιστήριον τοῦ Λέβητος ἐν Ἱσπανίᾳ. (Caldaria.) — Ὁ ζωγράφος Ῥίχτερ καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ. — Τὸ Μονακὸ ὡς ἐπικίνδυνον Ἐλδοράδο. — Ποίησις. Ἀναμνήσεις. — Ὁ ποιητὴς Τέννυσον. — Βιβλιογραφικά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ Οἴτη. — Ἡ παγὶς τῶν κροκοδείλων ἐν Φλωρίδι. — Ὁ ζωγράφος Γ. Ῥίχτερ καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ. — Τὸ Μόντε Κάρλο καὶ τὸ Μονακό. — Ὁ ποιητὴς Τέννυσον ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ αὐτοῦ.

ΩΡΑΙΑΙ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ.

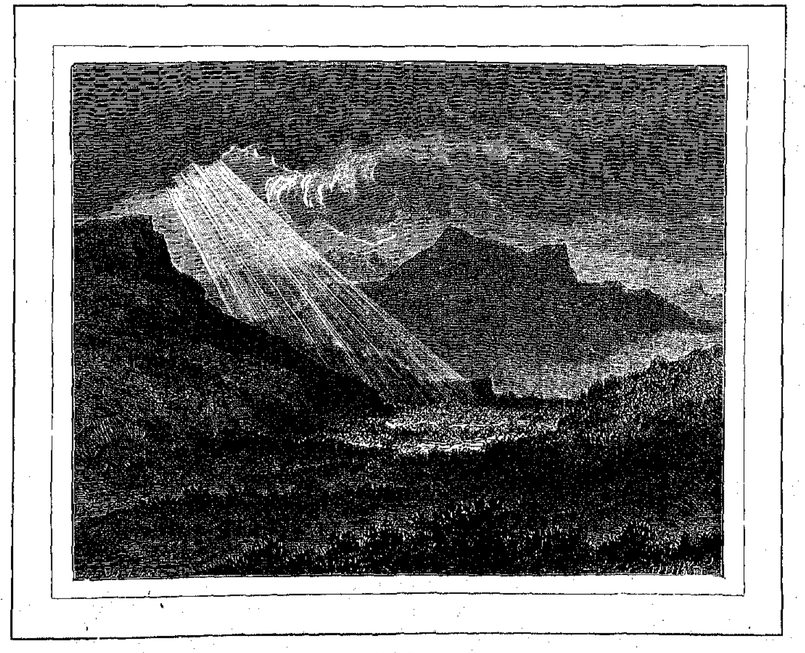

Η ΟΙΤΗ.

ΩΡΑΙΑΙ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ.

Η ΟΙΤΗ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 49.)

Οὐ μακρὰν τῆς μικρᾶς κοιλάδος, τῆς ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ Σπερχειοῦ περιβρεχομένης, καὶ πρὸς νότον τῆς θεσσαλικῆς πεδιάδος, ἐκτείνεται σειρὰ ὀρέων, κοινὸν φέρουσα ὄνομα, ἡ Οἴτη. Ἡ σειρὰ αὕτη τῶν ὑψηλῶν ὀρέων, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἀρχαίας τῶν Εὐρυτάνων χώρας, ἀπολήγει ἀποτόμως παρὰ τὴν μεσημβρινὴν ἀκτὴν τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, σχηματίζουσα τὸ περιώνυμον στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν, περὶ οὗ ἐν τῷ προλαβόντι διελάβομεν τεύχει.

Ἡ ὑψίστη τῶν ὀρέων τούτων κορυφή, 6673 πόδας ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ὑψουμένη, ἦτο τὸ πάλαι τῷ Διῒ τῷ ὑψίστῳ ἱερὰ καὶ ἔφερε τὸ ὄνομα τῆς Πυρᾶς καὶ Φρυγίας, διότι ἐπ' αὐτῆς κατ' ἀρχαίαν τινὰ παράδοσιν ὁ Ἡρακλῆς κατέκαυσε τὰ θνητὰ αὐτοῦ μέλη καὶ ἀνῆλθεν εἰς τὸν Ὄλυμπον, εἰς τὴν χώραν τῶν ἀθανάτων.

Τὰ ὄρη ταῦτα, τὰ χωρίζοντα τὴν θεσσαλικὴν πεδιάδα ἀπὸ τῶν μεσημβρινῶν τῆς Ἑλλάδος χωρῶν, ἀπετέλουν τὸ διάφραγμα μεταξὺ τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν καὶ τῶν τὸ πάλαι ὑπὸ ἀγρίων καὶ βαρβάρων φυλῶν κατοικουμένων τόπων. Τρεῖς δὲ ἦσαν αἱ φυσικαὶ διὰ τῶν σχεδὸν ἀδιαβάτων τούτων ὀρέων δίοδοι, ἐν αἷς τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν ἦτο ἡ φυσικωτέρα καὶ εὐρυτέρα. Οἱ τὰ ὄρη ταῦτα καὶ τὰς παρακειμένας πεδιάδας οἰκοῦντες λαοὶ ἦσαν, ὡς ἀναφέρουσιν οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, ἄγριοι καὶ φιλοπόλεμοι, συνεχεῖς συνάπτοντες πολέμους πρὸς τοὺς φιλησύχους ἐγχωρίους. Δρύοπες καὶ Αἰνιᾶνες ἐκαλοῦντο οἱ λαοὶ οὗτοι, καθ' ὧν κατὰ τὰς μυθικὰς παραδόσεις πεισματώδεις συνῆψε μάχας ὁ Ἡρακλῆς, ὁ τὸν τῆς Ἀσίας πολιτισμὸν ἀντιπροσωπῶν ἥρως. Μεταξὺ ἄλλων διηγοῦνται αἱ παραδόσεις αὗται ὅτι ὁ Ἡρακλῆς, διερχόμενος ποτὲ μετὰ τῆς Δηϊανείρας καὶ τοῦ τέκνου αὐτοῦ Ὕλλου διὰ τῆς *ἀγρίας τῶν Δρυόπων χώρας* ἔλαβε ταῦρον ἐκ τῆς ποίμνης τοῦ Θειοδάμαντος, βασιλέως αὐτῶν, καὶ τὸν κατεβρόχθισεν. Ἐρίσας ὡς ἐκ τούτου πρὸς τοὺς Δρύοπας ἐνίκησεν αὐτοὺς καὶ αἰχμαλωτίσας ὑπεδούλωσεν αὐτοὺς τῷ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνι, τὴν δὲ χώραν αὐτῶν ἐδώρησεν εἰς τοὺς φίλους καὶ συμμάχους αὐτοῦ, τοὺς Μαλιεῖς. Ὁ τῶν Μαλιέων βασιλεὺς ἐκαλεῖτο Κήϋξ, καὶ ἦτο φίλος τοῦ Ἡρακλέους ἐπιστήθιος. Γνωστὸν εἶναι τὸ ἀρχαῖον ποίημα, τὸ ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Ἡσίοδον, ἐν ᾧ περιγράφεται ὁ γάμος τοῦ Κήϋκος καὶ ἡ λαμπρὰ ὑποδοχή, ἧς παρ' αὐτῷ ἔτυχεν ὁ Ἡρακλῆς.

Αἱ μυθικαὶ αὗται παραδόσεις μαρτυροῦσι περὶ τῆς εἰσβολῆς ξένων πολεμικῶν λαῶν εἰς τὴν *χώραν ταύτην καὶ περὶ τῶν* πολυχρονίων πολέμων καὶ ἀγώνων αὐτῶν.

Τρεῖς ἦσαν αἱ θεότητες, αἱ ἰδίως ὑπὸ τῶν Δρυόπων λατρευόμεναι, Δημήτηρ ἡ Χθονία, Κόρη ἡ Μελίβοια καὶ Ἅδης ὁ Κλύμενος, ὅλαι θεότητες τῆς γῆς καὶ τῶν καταχθονίων δυνάμεων, θεότητες ὡς ἐκ τούτου τῶν πρώτων τῆς Ἑλλάδος κατοίκων, τῶν Πελασγῶν. Ἐκ τούτου δηλοῦται ὅτι οἱ Δρύοπες ἦσαν λαὸς ἀρχαιότατος, κατοικήσας ἐξ ἀρχαιοτάτων ἤδη χρόνων τὰς κλιτύας τοῦ Παρνασσοῦ καὶ τῆς Οἴτης καὶ τὰς παρακειμένας κοιλάδας, αἵτινες τὸ πάλαι ἐκαλύπτοντο ὑπὸ πυκνῶν δασῶν, ὡς καὶ τὴν κοιλάδα τὴν μεταξὺ Οἴτης καὶ Παρνασσοῦ, ἣν περιβρέχουσι τὰ ὕδατα τοῦ Κηφισσοῦ. Ἡ κοιλὰς αὕτη, τὸ πάλαι Δρυοπὶς καλουμένη, κατελήφθη *ὀγδοήκοντα περίπου ἔτη μετὰ τὴν ἅλωσιν* τῆς Τροίας ὑπὸ τῶν Δωριέων καὶ ἐκλήθη Δωρὶς (Ἡρόδοτ. 8, 31). Ἦτο τὸ πάλαι ἄγονος καὶ πετρώδης· ὡς ἐκ τούτου δὲ καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἦσαν ἄποροι καὶ πτωχοί, ὅθεν καὶ ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων Λιμοδωριεῖς ὠνομάσθησαν (Δωριεῖς πειναλέοι). Ὁ Ξέρξης εἰσβαλὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ διελθὼν διὰ τῆς μικρᾶς ταύτης χώρας, ἀφῆκεν αὐτὴν ἄθικτον, ὡς συμμαχήσας μετὰ τῶν Θεσσαλῶν. Πολλὰς ὅμως ὑπέστη ἡ χώρα μετὰ ταῦτα καταστροφὰς καὶ δῃώσεις ὑπὸ τῶν Φωκαέων, τῶν Μακεδόνων καὶ τῶν Αἰτωλῶν (Στράβων 427), διότι πάντα τὰ πολεμικὰ ταῦτα στίφη δι' αὐτῶν διήρχοντο κατερχόμενα πρὸς μεσημβρίαν.

Ὀλίγαι ἦσαν *αἱ ἐν τῇ ἀγρίᾳ ταύτῃ χώρᾳ πόλεις· οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς ἀναφέρουσι* μόνον τὰς Ἀμφανάς, τὴν Ῥοδουντίαν καὶ τὴν Τειχιοῦντα, φρούριον ὀχυρόν, προφυλάττον τὰ στενὰ (Στράβων 428). Ὑπῆρχε καὶ τὸ Φρίκιον παρὰ τὰς Θερμοπύλας καὶ ἡ Τραχὶς εἰς τὰς ὑπωρείας τῆς Οἴτης.

Πυρὰ ἢ καὶ *Φρυγία* ἐκαλεῖτο, ὡς ἤδη ἐρρέθη, ἡ ὑψίστη τῆς Οἴτης κορυφή. Καὶ ἡ κορυφὴ αὕτη, ὡς καὶ πολλαὶ ἄλλαι, ἦτο ἱερὰ εἰς τὸν ὕψιστον Δία, ᾧ καὶ θυσίαι ἐνταῦθα ἐτελοῦντο. Ἐνταῦθα ἔλαβε χώραν καὶ ἡ ἀποθέωσις τοῦ Ἡρακλέους, υἱοῦ προσφιλοῦς τοῦ ὑψίστου Διός. Τὴν ἀρχαιοτάτην ταύτην μυθικὴν παράδοσιν ἀναφέρει ἀρχαῖον ποίημα ἐπικόν, κακῶς ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Ὅμηρον, διότι εἶναι μεταγενεστέρου ποιητοῦ ἔργον, τοῦ Κρεωφύλου, καὶ ἐπεγράφετο "Οἰχαλίας ἅλωσις". Ἔζη τὸ πάλαι ἐν Οἰχαλίᾳ, ὀχυρᾷ τῆς Θεσσαλίας πόλει, διάσημος τοξότης Εὔρυτος καλούμενος, ὅστις ὑπεσχέθη εἰς γάμον τὴν ὡραίαν αὐτοῦ θυγατέρα Ἰόλην εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελε τὸν νικήσει εἰς τὸ τόξον· ὁ Ἡρακλῆς ἐλθὼν εἰς Οἰχαλίαν ἐνίκησε τὸν Εὔρυτον, δὲν ἔλαβεν ὅμως εἰς γάμον τὴν θυγατέρα, ἀρνουμένου τοῦ πατρὸς τὴν ὑπόσχεσιν· ὀργισθεὶς ὁ Ἡρακλῆς κατέστρεψε τὴν Οἰχαλίαν, ἐφόνευσε τὸν Εὔρυτον καὶ τοὺς ἀγρίους αὐτοῦ υἱοὺς καὶ ἁρπάσας τὴν Ἰόλην ἔφυγε μετ' αὐτῆς πρὸς τὴν Τραχινίαν χώραν. Μαθοῦσα τοῦτο ἡ Δηϊάνειρα, ἡ τοῦ Ἡρακλέους σύζυγος, ἠγανάκτησε καὶ ἔπεμψεν ὡς γαμήλιον δῶρον πολυτελῆ χιτῶνα, βεβαμμένον ἐν τῷ αἵματι τοῦ Κενταύρου Νέσσου. Ἐνδυθεὶς ὁ Ἡρακλῆς τὸν δηλητηριασμένον χιτῶνα κατεφλέχθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἁρπάσας τὸν Λίχαν, τὸν κομίσαντα τὸ δῶρον, τὸν ἐξεσφενδόνισεν μέχρι τῆς θαλάσσης, αὐτὸς δὲ ἀνελθὼν εἰς τὴν κορυφὴν τῆς Οἴτης ἐπέβη τῆς πυρᾶς καὶ ἀπέπτη εἰς τὸν Ὄλυμπον, ἔνθα ἐλατρεύετο ὡς εὐεργέτης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Τὰς ἀρχαίας ταύτας παραδόσεις, τὰς τοσοῦτον χαρακτηριστικάς, ἐνθυμίζει ἡμῖν ἡ κορυφὴ τῆς Οἴτης, τοῦ ἑλληνικοῦ τούτου ὄρους, ἧς εἰκόνα δημοσιεύομεν σήμερον. Ποῖον τὸ ὄρος ἐν Ἑλλάδι, ποία ἡ κορυφή, ποῖοι, τολμῶμεν εἰπεῖν, οἱ βράχοι, οὓς ἡ ζωηρὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων φαντασία νὰ μὴ διεκόσμησε δι' ἀφελοῦς καὶ ὄντως ποιητικῆς παραδόσεως! Τοῦτο εἶναι καὶ τὸ καθιστῶν ἡμῖν τοῖς νεωτέροις τὰ μέρη ταῦτα σεβαστά· τοῦτο τὸ παρασχὸν ἀφορμὴν εἰς ὅλους τοὺς ποιητὰς ὅλων τῶν ἐθνῶν καὶ ὅλων τῶν αἰώνων νὰ ψάλλωσι τὰ θέλγητρα τῆς Ἑλληνικῆς γῆς!

Π.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

ΕΚ ΤΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΑ.

(Voyages de Pythagore.)

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Σοφὲ Ἑρμοδάμα, ἀνέκραξα ἐν τῇ πρώτῃ μου ἐκπλήξει, ἐνταῦθα ἐστιν ὁ ναὸς τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ ἡ μήτηρ τῆς Ἐριφύλης εἶνε ὁ χρησμός.

Ἤρχισαν νὰ βαδίζωσιν. Ἡ πομπὴ ἦτο ἁπλῆ. *Ὁ χρυσὸς καὶ ἡ πορφύρα* οὐδόλως ἔστιλβον ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων τῶν προσκεκλημένων. Οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πλούσιοι εἰς τοιαύτας περιστάσεις διανέμουσι πολυτίμους ἐσθῆτας, ἀλλ' ὁ Ἀλκμαίων, συμφώνως τῇ μετριότητι τῆς καταστάσεώς του, μᾶς ἔδωκεν ἀνθίνους στεφάνους. Ἐπειδὴ ἐτιμᾶτο πολὺ ἐν Σάμῳ, αἱ ὁδοί, ἃς διετρέξαμεν, εὑρέθησαν πλήθουσαι πολιτῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἐξελθόντων τῶν οἰκιῶν των, ἵνα μᾶς ἴδωσι. Πρὸ ἡμῶν εἷς αὐλητής, δύο παίζων συγχρόνως αὐλούς, ἐρρύθμιζε τὰ βήματα χοροῦ νεανίσκων, οἵτινες ὀρχούμενοι ἐπανελάμβανον τὸν ἐσῳδὸν τοῦ γαμηλίου ὕμνου. Ἡ σεβάσμιος μήτηρ τῆς νεονύμφου ἤρχετο κατόπιν φέρουσα πρὸ τῆς νύμφης τὸν ἀφιερωμένον λαμπτῆρα τῷ θεῷ Ὑμεναίῳ. Ἡ νύμφη τὴν ἠκολούθει μὲ τὴν κεφαλὴν κεκαλυμμένην ὑπ' ἐρυθρᾶς καλύπτρας, ἵνα κρύπτῃ τὴν εὐαίσθητον ταραχήν, ὑφ' ἧς ἐκυριεύετο. Ἡ κόμη της, διδιχασμένη ἐπὶ τοῦ μετώπου της, ἔνδειγμα τῆς νέας θέσεώς της, ἐπανέπιπτεν εἰς πλοκάμους κυματίζοντας ἐπὶ τῶν ὤμων της. Ἦτο ἐστεφανωμένη δι' ἀνθέων ἀφιερωμένων τῇ Ἀφροδίτῃ καὶ τῇ Ἥρᾳ· ὁ σύζυγός της ἐπίσης· παραπλεύρως αὐτῆς ἤρχοντο ὁ πατήρ της καὶ ὁ Ποδαλείριος.

Φθάσαντες ἐνώπιον τοῦ βωμοῦ οἱ δύο σύζυγοι, ἔδωκαν τοὺς στεφάνους των τῇ ἱερείᾳ, ἵνα ἁγιασθῶσιν· τοὺς ἐπανέλαβον, τοὺς ἀντήλλαξαν, καὶ τοὺς ἐπανέθηκαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των. Μετὰ ταῦτα ἐθυσίασαν πολλὰ ἱερεῖα, κεκαθαρμένα τῆς χολῆς των, χωρὶς νὰ λησμονηθῇ καὶ ἡ ὗς διὰ πολλὰς μυστηριώδεις αἰτίας, ἃς ἐξηγοῦσι τοῖς νεονύμφοις τὴν ἐπαύριον τῶν γάμων των.

Τῆς θρησκευτικῆς ἱεροτελεστίας ἐκπληρωθείσης, ἐπανέλαβον τὴν ἄγουσαν εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον, ὅστις ὤφειλε νὰ χρησιμεύσῃ τῷ εὐτυχεῖ ζεύγει, ὅπερ συνωδεύσαμεν ἐν μέσῳ χαρωπῶν ᾀσμάτων καὶ τῶν εὐλογιῶν τοῦ δημοσίου. Μετὰ τὴν ἐπιστροφήν μας πρὸ τῆς θύρας, ἡ νύμφη, βοηθουμένη ὑπὸ δύο τῆς νεότητός της συντρόφων, ἐτήρησεν ἐπιμελῶς τὴν πάτριον συνήθειαν τοῦ νὰ ὑπερπηδήσῃ τὸν φλοιὸν χωρὶς νὰ θίξῃ ἐπ' αὐτοῦ.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ φαγητοῦ, οὗτινος ἡ φαιδρότης οὐδόλως κατέληξεν εἰς ἀσχημοσύνας γελοιώδεις, ὁ Ποδαλείριος, μετὰ τοὺς οἰκείους ὕμνους τῇ ἑορτῇ, ἔψαλεν ᾆσμα ἀκροαματικόν. "Φέρετέ μου τὴν μύρτον· ἐπιθυμῶ, μᾶς εἶπε, νὰ σᾶς διηγηθῶ τὴν ἀληθῆ καταγωγὴν τοῦ ἀμόρφου τούτου ἀγάλματος, ὅπερ ἐλάτρευον ἐπὶ πολὺν καιρὸν εἰς Σάμον, ἐπὶ τῶν βωμῶν τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας." "Ἡ θεότης αὕτη, ζηλότυπος ὀλίγον, ὡς γνωστόν, ὑπωπτεύθη ἡμέραν τινὰ ὅτι ὁ σεβαστὸς αὐτῆς σύζυγος τῇ ἔγεινεν ἄπιστος· καὶ χωρὶς νὰ ζητήσῃ ἐξηγήσεις, ἐγκαταλείπει ἀμέσως τὴν συζυγικὴν κοίτην ἔρημον, καὶ σπεύδει εἰς Εὔβοιαν, ὅπως ἐκεῖ συσσωρεύσῃ τὸ πεῖσμά της. Ὤφειλεν ἴσως νὰ ἐκλέξῃ ἀναχωρητήριον μᾶλλον ἀσφαλές, διότι, εἰρήσθω μεταξύ μας, οἱ πλούσιοι κάτοικοι τῆς νήσου ταύτης τῆς Μεσογείου, οὐδόλως θεωροῦνται ὡς

διάγοντες βίον παραδειγματικόν. Ὁ Ζεύς, ὡς καλὸς σύζυγος, ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ σωφρονίσῃ τὴν σύζυγόν του χωρὶς νὰ τὴν πληγώσῃ, μεταβαίνει ἐπὶ τοῦ *Κιθαιρῶνος εἰς Βοιωτίαν*, ἐνδύει ὡς ἡγεμονίδα τὸν κορμὸν γηραιᾶς δρυός, καὶ περιφέρων αὐτὸν ἐφ' ἁμάξης, ἑλκομένης ὑπὸ ζεύγους βοῶν, διατάσσει τῇ Φήμῃ νὰ διακηρύξῃ πανταχοῦ καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν Εὔβοιαν, ὅτι ὁ πρῶτος τῶν θεῶν, ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τῆς πρώτης γυναικός του, ἀποφασίζει, ὅπως συζευχθῇ δευτέραν, καὶ ὅτι ἐξέλεξε τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ, τὴν ὡραίαν, ἥτις ἐθεμελίωσε τὴν πόλιν τῶν Πλαταιῶν.

Εἰς τὸν θρύλλον τοῦτον ἡ Ἥρα διαπερᾷ αὖθις τὴν *θάλασσαν*, ῥίπτεται ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος, καταβαίνει εἰς τὰς Πλαταιάς, τοποθετεῖται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς γαμηλίου ἁμάξης, καὶ προτίθεται νὰ κατατεμαχίσῃ τὴν καλύπτραν τῆς νύμφης καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν νύμφην. Ἡ συνοδεία φθάνει. Ἡ ἀνυπόμονος Ἥρα ἠθέλησε νὰ ἐπιταχύνῃ τὸ βραδὺ βῆμα τῶν βοῶν, ἵνα ἀπολαύσῃ τάχιον τῆς γλυκείας ἡδονῆς τῆς ἐκδικήσεως. Τέλος ἡ ἅμαξα φθάνει πρὸ αὐτῆς. Διαπερᾷ τὸ πλῆθος, καὶ διὰ φρενητιώδους ὁρμῆς ἀνεγείρει καὶ διασπᾷ πράγματι τὴν κιτρίνην καλύπτραν τῆς νύμφης. Ὁποία ἔκπληξις! Ἀντὶ ἡγεμονίδος, εἷς γηραιὸς κορμὸς δένδρου παρουσιάζεται εἰς τὰς προσβολὰς τῆς φιλυπόπτου συζύγου, ἥτις *πρώτη ἀναγκάσθη νὰ γελάσῃ* διὰ τὸ περιστατικόν. Ὁ *ἀγαθὸς Ζεὺς* δὲν ἠθέλησε νὰ παρατείνῃ τὴν ταραχήν της. Ἐνόμισεν αὐτὴν ἱκανῶς τιμωρηθεῖσαν. Κατέβη παρευθὺς ἐπὶ χρυσοῦ νέφους ἔνθα ἔθηκε τὴν σύντροφόν του τεταπεινωμένην καὶ μεταμεληθεῖσαν· καὶ τὸ σεβαστὸν ζεῦγος ἦλθεν ἐπὶ τῶν θελκτικῶν ὀχθῶν τοῦ ἡμετέρου ποταμοῦ Ἰμβράσου, ἵνα ἐκεῖ ἀμοιβαίως ἐνηγκαλισμένοι σφραγίσωσιν αἰωνίαν εἰρήνην. Καὶ ἰδοὺ συγχρόνως ἡ καταγωγὴ τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας καὶ τοῦ ξυλίνου ἀγάλματός της, ἐπὶ τόσῳ μακρὸν χρόνον καὶ σήμερον ἔτι λατρευομένου ἐν Σάμῳ."

Μετὰ τὴν διήγησιν ταύτην, ὁ Ποδαλείριος ἠφανίσθη χωρὶς νὰ παρατηρηθῇ ὑπό τινος καὶ ἔδραμεν εἰς τὸν νυμφικὸν θάλαμον, ἵνα ἐν αὐτῷ δεχθῇ τὴν προσφιλεστάτην αὐτοῦ. *Ἡ μήτηρ* ταύτης ἔλαβε καὶ αὖθις τὸν λαμπτῆρα διὰ τῆς μιᾶς χειρός, καὶ διὰ τῆς ἑτέρας τὴν χεῖρα τῆς *θυγατρός* της, καὶ ἐπορεύθησαν ἔνθα ὁ *θεὸς* Ὑμέναιος τὴν ἀνέμενεν ἀνυπομόνως. Συνωδεύθησαν καὶ πάλιν ἐν μέσῳ κραυγῶν χαρᾶς.

Ὁ Ἀλκμαίων ἐξήρτησεν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν δύο προσκεφαλαίων τῆς κλίνης τῶν νεονύμφων εἰκόνα παριστῶσαν τὸν Ἁρποκράτην, ὑπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ νεανίου, μελανοφθάλμου, τὸν ἕνα πόδα ὑψοῦντος καὶ τὸν λιχανὸν τῆς χειρὸς ἐπὶ τῶν χειλέων ἔχοντος. Ὁ εὐφυὴς ζωγράφος εἶχε θέσει ἐν τῇ ἀριστερᾷ του κλῶνον ῥοδακινέας κεκαλυμμένον ὑπὸ φύλλων καὶ κατάφορτον καρπῶν· τὰ δύο φῦλα ἀλληλοδιαδόχως ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς νύμφης τὴν ἐξήγησιν τῶν ἱερογλυφικῶν.

Ἀλκμαίων. Νέοι ἐρασταί! νέοι σύζυγοι! ἐστὲ εὐτυχεῖς χωρὶς νὰ καυχηθῆτε πολὺ δι' αὐτό. Ἡ εὐτυχία εἶνε ταπεινόφρων. Ὁ εὐτυχὴς ἀνὴρ χαίρει χωρὶς νὰ τὸ εἴπῃ. Ὅστις ὁμιλεῖ πολύ, κινδυνεύει νὰ μὴ πιστεύηται. Ὁ ἀκριτόμυθος βαδίζει μονοποδητί. Ὁ καρπὸς τῆς ῥοδακινέας ὁμοιάζει τῇ καρδίᾳ καὶ τὸ φύλλον τοῦ δενδρυλλίου τούτου τῇ γλώσσῃ. Εἶνε συμβουλὴ τῆς φύσεως, ὑποχρεοῦσα ὑμᾶς νὰ ἔχητε πάντοτε ταῦτα ἐξαρτώμενα. Ἡ γλῶσσα ὀφείλει νὰ ἔχῃ τὴν ῥίζαν της ἐν τῇ καρδίᾳ, ἀλλ' ἡ καρδία δύναται νὰ ἐπιτρέπῃ τὰ ἀπόρρητα εἰς τὴν γλῶσσαν. Δυστυχία τῷ ἱεροσύλῳ, ὅστις ἀποκαλύπτει τὰ μυστήρια τοῦ Ὑμεναίου. Διὰ *τὰ τέκνα* τοῦ Ἀλκμαίωνος περιττὸν ἴσως θὰ ἦτο τὸ μάθημα τοῦτο· ἀλλὰ μεταξὺ τῶν κεκλημένων πολλοὶ εἶχον ἀνάγκην αὐτοῦ· καὶ ὁ φίλος τοῦ Ποδαλειρίου, ὁ ζωγραφήσας τὴν εἰκόνα ταύτην, εἶχε παραστήσει μετὰ προθυμίας τὸν πόθον τοῦ πατρός, ὑπερηφάνου, διότι ὠφελεῖτο τῆς περιστάσεως, ἵνα δώσῃ τοῖς κατοίκοις τῆς Σάμου ἀναγκαίαν παραίνεσιν. Οὐκ ἔγνωσαν ταύτης ὠφεληθῆναι. Ὁ Ἁρποκράτης δὲν εἶνε θεός των.

Ὁ Ἑρμοδάμας ἐξέλεξε τὴν στιγμὴν ταύτην, ἵνα μὲ προσελκύσῃ καὶ μὲ ἀποσπάσῃ τῶν ἰχνῶν τῆς Ἐριφύλης, ἧς ἠκολούθουν πάντα τὰ βήματα. Εἰσήλθομεν σιωπῶντες, ἵνα παραδοθῶμεν εἰς τὴν ἀνάπαυσιν.

ΗΘΗ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ ΤΗΣ ΣΑΜΟΥ. ΠΟΛΥΚΡΑΤΗΣ.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπομένης ἡμέρας ἐπλησίασα τὸν φίλον μου μετὰ τρόπου ἧττον ἐλευθερίου τοῦ συνήθους· παρετήρησε τοῦτο καὶ μοὶ ὡμίλησεν οὕτω·

Πυθαγόρα, ὅ,τι εἶδες, ὅ,τι ἐδοκίμασας ἴσως τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας, *θὰ σὲ ὠφελήσωσι* πλέον παρ' ἅπαντα τὰ σοφὰ μαθήματα. Ἐξέθεσα τὴν νεανικήν ψυχήν σου εἰς τὴν διαφθορὰν τῆς ἀρετῆς, κεκοσμημένης διὰ τοῦ θελγήτρου τῶν Χαρίτων. Ἐὰν ἡ καρδία σου ἤθελε μεῖνει ψυχρά, θὰ σοὶ ἔλεγον σήμερον· Ἀποχωρισθῶμεν, οὐδὲν ὑπὲρ σοῦ δύναμαι νὰ πράξω. Ἔχεις τὸ μᾶλλον ἀνίατον πάντων ἐλάττωμα· εἶσαι ἀναίσθητος εἰς τὸ μόνον πρᾶγμα, ὅπερ δύναται νὰ συγκινήσῃ τὸν ἄνθρωπον. Πυθαγόρα, ἐρωτεύθης μίαν μόνην, τιμὴν ἀνταξίαν ἁπάσης τῆς φιλοδοξίας σου· *ἀλλὰ* πρέπει νὰ ἀξιωθῇς ἐκείνης. Εἶσαι μακρὰν τοῦ νὰ ἦσαι ὅ,τι δικαιοῦταί τις ν' ἀναμείνῃ. Ἡ νῆσος Σάμος εἶνε σφαῖρα πολὺ στενὴ διὰ τὴν φαντασίαν σου, μεγαλυνθεῖσαν πάντοτε διὰ τῶν ἀντικειμένων, ἅτινα τὴν περιβάλλουσιν· εἶσαι πολὺ νέος ἀκόμη ἵνα σκεφθῇς δεσμόν, ἀπαιτοῦντα ὅλην τὴν ὡριμότητα τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Ἐὰν πέποιθάς μοι, ἀπὸ τῆς αὔριον θὰ ἐξέλθωμεν τῆς νήσου ταύτης, ἵνα ὑπάγῃς νὰ τελειοποιήσῃς τὴν ἐκπαίδευσίν σου ὑπό τινα μέγαν διδάσκαλον.

Πυθαγόρας. *Ἑρμοδάμα! ὅλοι οἱ πόθοι* μου εἰσὶ νὰ ἀξιωθῶ ἡμέραν τινὰ νὰ σὲ ὁμοιάσω. Οὐδόλως θέλω ἕτερον ὁδηγὸν παρὰ σέ. Μὴν *ἀποχωριζόμεθα.*

Ἑρμοδάμας. Μοὶ ἔγεινες πολὺ προσφιλής, ὥστε νὰ μὴ σ' ἐγκαταλίπω. Ἄγωμεν ὁμοῦ νὰ *συμβουλευθῶμεν ἄλλους χρησμοὺς ἐκείνων*, πρὸς οὓς ἀπευθύνθημεν ἐνταῦθα.

Πυθαγόρας. Διατί νὰ ὑπάγωμεν τόσον μακρὰν νὰ ζητήσωμεν τὴν εὐδαιμονίαν; Δὲν μὲ ἐδίδαξες ὅτι αὕτη εἶνε ἐν ἡμῖν; Καὶ ὅτι δύναταί τις νὰ λεχθῇ εὐτυχής, μόνος ὡς ἐν πλήθει, ἐν τῷ βάθει δεσμωτηρίου, ἐν περιωρισμένῃ νήσῳ ὡς ἐν τῷ μᾶλλον εὐρεῖ χώρῳ; Μείνωμεν ἐνταῦθα· ἔχω ὅλα τὰ ἀγαθά μου. Ἡ Σάμος εἶνε ἡ ἀληθὴς πατρίς μου, καίτοι ἡ Σιδὼν μοὶ ἔδωκε τὴν γέννησιν. Ἡ χώρα τοῦ Ἑρμοδάμαντος εἶνε καὶ ἰδική μου. Τί θὰ μάθω ἄλλως τε; Τί θὰ ἴδω κάλλιον τῆς οἰκογενείας τοῦ Ἀλκμαίωνος;

Ἑρμοδάμας. Υἱέ μου, ἂς περιηγηθῶμεν· κατὰ τὴν ἐπάνοδόν σου θὰ ἔχῃς μακρὰς διηγήσεις νὰ κάμῃς καὶ θ' ἀκουσθῶσι μετ' αἰσθήματος ζωηροτέρου ἀκόμη τοῦ τῆς περιεργείας "Οὐδόλως ἁρμόζει νὰ παρουσιασθῶμεν εἰς τοὺς βωμοὺς τῶν θεῶν μὲ χεῖρας κενάς". Αὐτὴ αὕτη ἡ Ἐριφύλη μοὶ ὡμίλει οὕτω χθὲς τὴν πρωΐαν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἥρας, ἀφοῦ μὲ ἠρώτησεν, ἐὰν ὁ Πυθαγόρας ἔπλεε μετ' ὀλίγον.

Πυθαγόρας. *Ἑρμοδάμα, ἡ Ἐριφύλη σοὶ* ὡμίλησε περὶ ἐμοῦ τοιουτοτρόπως! ἀναχωρήσωμεν σήμερον.

Ἑρμοδάμας. Καλὲ νέε, αἱ ψυχαί μας συμψαύονται. Ἐς αὔριον ἡ ἀναχώρησίς μας.

Ἤδη *κατεγινόμεθα προετοιμαζόμενοι διὰ τὸ ταξείδιόν μας. Εἷς ἀξιωματικὸς τῆς αὐλῆς τοῦ* Πολυκράτους παρουσιάζεται μετ' ἐπιστολῆς·

"Πολυκράτης, βασιλεὺς τῆς Σάμου
τῷ σοφῷ Ἑρμοδάμαντι.

Ἐλθὲ νὰ μ' εὕρῃς, ἐν τῷ ἀνακτόρῳ μου αὔριον, ἢ ὅσον οἷόν τε τάχιον. Φέρε τὸν μαθητήν σου".

Ὁ σεβαστός μοι φίλος ἀπήντησε τῷ ἀπεσταλμένῳ· "Εἰπὲ τῷ κυρίῳ σου ὅτι θὰ τὸν ἐπισκεφθῶμεν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του . . .

ΤΕΛΟΣ.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΕΥΡΕΘΕΙΣΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑι.

Ἀνακάλυψις εἰς ἄκρον ἐνδιαφέρουσα (*λέγει* τὸ σπουδαῖον Περιοδικὸν τοῦ Λονδίνου "Ἡ Ἀκαδημία" τῆς 14 Ἰουνίου 1884) ἐγένετο ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Westmoreland τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἀκριβῶς ἐν τῇ πόλει Brough, τῇ ἀρχαίᾳ Οὐερτέραι τῶν Ῥωμαίων. Ὑπὸ τὴν πύλην τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ εὑρέθη πλὰξ ἐπιτύμβιος μεθ' ἑλληνικῆς ἐπιγραφῆς.

Περὶ τοῦ εὑρήματος τούτου λέγει ἐν τῷ ῥηθέντι Περιοδικῷ ὁ διαπρεπὴς Ἄγγλος ἀρχαιολόγος, καθηγητὴς κ. A. H. Sayce.

"Μεταξὺ διαφόρων ἐπιτυμβίων λίθων εὑρέθη πλὰξ μετὰ λατινικῆς ἐπιγραφῆς ἀναφερούσης τὸ ὄνομα τοῦ Σεπτιμίου Σεβήρου, καὶ ἑτέρα πλάξ, περὶ ἧς γράφω. Ὁ λίθος ἔχει μῆκος μὲν δύο ποδῶν περίπου, πλάτος δὲ ἑνός· εἰς τὸ ἄνω μέρος φέρει ὡς κόσμημα δύο τετράγωνα κεχωρισμένα διὰ σταυροειδῶν γραμμῶν εἰς ὀκτὼ *τρίγωνα, ἑκατέρωθεν δὲ φαίνονται κλάδοι φοίνικος*, ὡς ἔχουσι τοιούτους οἱ τάφοι τῶν κλασικῶν χρόνων· ἐν μέσῳ τῶν κλάδων τούτων εἶναι ἡ ἑλληνικὴ ἐπιγραφή, ἥτις κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐνεχαράχθη εἰς ἐποχὴν μεταγενεστέραν. Φωτογράφημα καὶ πανομοιότυπον τῆς ἐπιγραφῆς ἐστάλησαν πρὸς τὸν καθηγητὴν Γεώργιον Stephens, τὸν διάσημον ἀρχαιοδίφην, ὅστις πλήρη ἔχων τὸν νοῦν του τῶν βορείων ἀρχαιοτήτων ἀπεφάνθη ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ συνίσταται ἐκ 12 ῥουνικῶν στίχων καὶ μνημονεύει τῆς ταφῆς εὐγενοῦς γυναικὸς ὀνόματι Κιμοκόμης (Cimokom). Ὁ σοφὸς καθηγητὴς ἀπέστειλεν ἀντίγραφον τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης πρὸς τὸ Περιοδικόν· "Μελέται ἐπὶ τῆς Μυθολογίας τῶν βορείων λαῶν". Ἐξέτασις δὲ ἐπισταμένη τοῦ ἀντιγράφου τούτου μ' ἔπεισεν ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι Ἑλληνικὴ οὐχὶ δὲ ῥουνική. Ὁ κ. Stephens ἐξέλαβε τοὺς χαρακτῆρας ὡς ῥουνικούς, ἐν ᾧ ἐγὼ ἀνεκάλυψα λέξεις ἑλληνικάς· δι' ὃ καὶ λίαν περίεργος ἤμην νὰ λάβω πανομοιότυπον τοῦ λίθου. Τοῦτο καὶ ἐγένετο καὶ εὐτυχὴς λογίζομαι ἀνευρὼν τὸ πλεῖστον τοῦ κειμένου. Τὰ γράμματα εἶναι τὰ τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν χειρογράφων καὶ ὡς ἐκεῖνα χωρὶς ἀποστάσεις μεταξὺ τῶν λέξεων. Ὅσον *ἐπέτρεπεν ἡμῖν τὸ πρόχειρον ὑλικόν, ὁ διδάκτωρ* Ἰσαὰκ Ταΐλωρ καὶ ἐγὼ ἤλθομεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὰ γράμματα ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς τὸ δεύτερον ἥμισυ τῆς Ε'. μ. Χρ. ἑκατονταετηρίδος· ὁπωσδήποτε οὔτε ἀρχαιότερα τοῦ ἔτους 400 μ. Χρ. εἶναι οὔτε νεώτερα τοῦ 600. Ἐπειδὴ

δὲ ἡ ἐπιγραφὴ οὐδέν τι ἀναφέρει χριστιανικόν, φαίνεται ὅτι ἐχαράχθη πρὸ τῆς ἐκχριστιανίσεως τῶν βορείων χωρῶν τῆς Εὐρώπης. Αἱ παράγραφοι χωρίζονται διὰ φύλλων, ὡς ἐν λατινικαῖς ἐπιγραφαῖς, ἀλλ’ αἱ λέξεις (ἐξαιρέσει ἐν στίχῳ ε΄.) δὲν εἶναι κεχωρισμέναι.

Ἡ ἐπιγραφὴ ἔχει οὕτω·

α΄. ΕΚΚΑΙΔΕΧΕΤΗ—Σ
β΄. ΙΔΩΝΤΥΜΒΩΣΚΕΦΘΑΝΙ
γ΄. ΥΠΟΜΟΙΓΗΣ . ΕΡΜΗ
δ΄. ΚΟΜΜΑΓΗΝ[Ε]ΝΕΠΟΣ
ε΄. ΦΙΛΙΒΙΩΤΟΣΟΔΕΙΤΗΣ
στ΄. ΧΑΙΡΕΣΥΠΑΙΠΑΡΟΔΟΥ
ζ΄. ΚΗΝΠΕΡΘΝΗΤΟΝΒΙΟ[Ν]
η΄. ΕΡΠΗΣ . ΩΚΥΤΑΤΗ . ΤΙ
θ΄. ΤΗΣΠ . ΑΡΜΗ . ΣΟΥΙΩΝΕΠΙ
ι΄. ΚΙΜΩΗ . ΡΟΝΓΗ . ΚΟΥΦΟΥ
ια΄. ΣΕΑ . . ΟΝΓΑΡΟΠΑΙΣΕΡΜΗΣ
ιβ΄. ΒΗ . . . . . .

Ἤτοι ὡς ἔγγιστα·

“Τῇ δεκάτῃ ἕκτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς Ἴδου ἐτάφη ἀώρως μετ’ οἰμωγῆς ὁ Ἑρμῆς, ἀπόγονος τοῦ Κομμαγένους, φιλιβίωτος διαβάτης. Χαῖρε, σὺ παῖ, ἀπερχόμενος τῆς ὁδοῦ ταύτης, καίτοι διῆλθες διὰ τοῦ θνητοῦ βίου. Διὰ τῆς μεγάλης ταχύτητος τῆς ἀσπίδος σου, ὅτε ἐξεστράτευσας κατὰ τοῦ Κιμοῆ . . . ὁ παῖς Ἑρμῆς.”

ΙΔΩΝ εἶναι πιθανῶς τὸ ὄνομα τοῦ μηνός, διότι τὸ “δεκαὲξ τῶν ἰδῶν” δὲν παρέχει ἔννοιαν. Περίεργον εἶναι, ὅτι Ἴδας λέγεται ὅτι ἦτο ὁ πρῶτος Ἄγγλος βασιλεὺς τῆς Νορθουμβρίας. Τὸ συνηρημένον σχῆμα ἐν τέλει τοῦ δ΄. στίχου φαίνεται ὅτι εἶναι ΦΘΑΝΕΙΣ ἀντὶ ΦΘΑΝΩΝ. Ἡ λέξις ΤΥΜΒΩΣΚΕ εἶναι ἀρκούντως παράδοξος, πλὴν ἡ ἔννοια αὐτῆς καταφανής. ΟΜΟΙΓΗ ἐχαράχθη ἀναμφιβόλως ἀντὶ ΟΙΜΩΓΗ. ΝΕΠΟΣ εἶναι τὸ λατινικὸν nepos, ὅπερ ἐν κελτικαῖς ἐπιγραφαῖς σημαίνει ἀπόγονος. Ὁ καθηγητὴς Rhys λέγει ὅτι τὸ ΟΔΕΙΤΗΣ εὕρηται ἐπίσης ἐν κελτικαῖς ἐπιγραφαῖς. Ἐν τῷ στίχῳ ζ΄. ἐλλείπει τὸ Ν ἀπὸ τῆς λέξεως ΒΙΟΝ. Τὸ ΩΚΥΤΑΤΗΣ εἶναι ὑπερθετικός, καὶ ΠΑΡΜΗ (parma) ἦτο ἡ λατινικὴ ὀνομασία τῆς κελτικῆς ἀσπίδος. ΟΓ φαίνεται ἐνταῦθα σημαῖνον χρόνον. ΕΡΜΗ εἶναι ἐξελλήνισις τοῦ κελτικοῦ ὀνόματος Erema = Agricola (λατιν.). Τοῦτο ὑπενθυμίζει ἡμῖν τὴν ἐκλατίνισιν ὀνομάτων ἐν χρόνοις μεταγενεστέροις. ΚΟΜΜΑΓΗΝΕ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ κελτικὸν Komogaan, ὅπερ εὑρέθη ἐν Ὀγμικῇ τινι ἐπιγραφῇ. Ὁ καθ. Rhys ὑποθέτει ὅτι τὸ ΦΙΛΙΒΙΩΤΟΣ εἶναι τὸ ἀγγλικὸν Macbeth (φιλι σημαῖνον Mac καὶ βίωτος beth). ΚΙΜΩΗ.ΡΟΝΓΗ φαίνεται ἐπίσης λέξις κελτική· ἀλλ’ ἡ ἔλλειψις τῶν τριῶν μεσαίων στοιχείων καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν ἀκριβῆ ἀνάγνωσιν αὐτῆς.

Ὑπὸ ἱστορικὴν ἔποψιν ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη εἶναι σπουδαιοτάτη. Τὰ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενα ὀνόματα εἶναι κελτικά, καὶ ὅμως ἡ διεφθαρμένη ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἐν ᾗ εἶναι γεγραμμένη, ἦτο βεβαίως διάλεκτος λαλουμένη. Τοῦτο ἐμφαίνεται οὐχὶ μόνον ἐκ τῶν γραμματικῶν τύπων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ κελτικο-λατινικῶν λέξεων. Ἔχομεν ἑπομένως ἐνταῦθα Κέλτας κατοικοῦντας ἐν τῷ πρώην ῥωμαϊκῷ στρατιωτικῷ σταθμῷ καὶ ὁμιλοῦντας διεφθαρμένην ἑλληνικὴν διάλεκτον, καὶ τοῦτο, πιθανῶς, περὶ τὸ τέλος τῆς ε΄. ἑκατονταετηρίδος, βεβαίως δὲ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ῥωμαίων ἐξ Ἀγγλίας καὶ πρὸ τῆς ὑπὸ τῶν Ἄγγλων κατοχῆς τῆς ἐπαρχίας Westmoreland καὶ τῆς ἐκχριστιανίσεως αὐτῆς. Ὑποθέτω λοιπὸν ὅτι ἐπίσημός τις Ῥωμαῖος ἑλληνικῆς καταγωγῆς εἶχε νυμφευθῇ ἐν Οὐερτέραις γυναῖκα ἐγχωρίαν, καὶ ὅτι ἡ οἰκογένεια αὕτη καὶ μετὰ τὸν ἀποχωρισμὸν τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας ἐξηκολούθει ὁμιλοῦσα τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Τοιοῦτοι Ἕλληνες ὑπηρέτουν ἐν Ἀγγλίᾳ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, ὅπερ ἀποδεικνύεται καὶ ἔκ τινων ἑλληνικῶν ὀνομάτων, οἷον Γερόντιος (Geraint).

Ὁπωσδήποτε ὁ ἐπιτύμβιος οὗτος λίθος περίεργον καὶ ὅλως ἀπροσδόκητον διαχέει φῶς ἐπὶ τῆς σκοτεινῆς ἐκείνης ἐποχῆς, καθ’ ἣν οἱ δυστυχεῖς Βρεταννοὶ ἠγωνίζοντο ὑπὲρ τῆς ζωῆς καὶ τῆς πατρίδος των κατὰ τῶν παντοδυνάμων κατακτητῶν.

Η ΠΑΓΙΣ
ΤΩΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΝ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΩΝ ΕΝ ΦΛΩΡΙΔΙ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 53.)

— “Οἱ Ἀλλιγάτορες (ἀμερικανικοὶ κροκόδειλοι) ἔχουν καὶ αὐτοὶ τὸν τρόπων των, εἶπεν ὁ κύριος Βίλλιαμ Κάρτερ ῥίπτων μετὰ προσοχῆς ζάχαριν εἰς τὸ ποτήριόν του καὶ ἀνακατόνων αὐτήν. Ὅλα τὰ ζῷα ἔχουν τὸν τρόπον των καὶ πρέπει νὰ γνωρίζῃ τις τὴν δύναμιν καὶ ἀδυναμίαν των, ὅταν θέλῃ νὰ τὰ κυνηγήσῃ. Τὸ ἕνα ἔχει τὴν δύναμίν του εἰς τὸ στόμα, τὸ ἄλλο εἰς τὸ μέτωπον, οἱ ἀλλιγάτορες ὅμως τὴν ἔχουν εἰς τὴν οὐράν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ στόμα, αὐτὸ ἀκριβῶς εἶνε τὸ ἀσθενέστατον μέρος των καὶ στοιχηματίζω, ὅτε ἐγὼ ἐμπορῶ μὲ τὰς χεῖράς μου νὰ τοῖς τὸ κλείσω.”

— Ἀφ’ οὗ πρότερον σᾶς καταπίῃ, κύριε Κάρτερ, ἀπήντησα μετριοφρόνως. Ἤξευρα μὲν τὴν μεγάλην πεῖραν τοῦ γενναίου κυνηγοῦ, ἀλλ’ αὐτὸ τὸ ἐθεώρησα ὑπερβολήν. Ἐνόμιζον ὅτι διὰ νὰ ἐξηγήσῃ καλῶς τὴν ἀλήθειαν τοῦ πράγματος, ἐκαρύκευσε χάριν τῶν ἰδιωτῶν ὀλίγον ἰσχυρότερον τὴν γνώμην του ἢ ὅσον ἤθελε τὸ θεωρήσει ἀναγκαῖον ἀπέναντι εἰδήμονος. Ὁ κύριος Κάρτερ ἦτον ἐμπαθὴς κυνηγὸς μεγάλων θηραμάτων καὶ ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν περιηγεῖτο Ἀφρικήν, Ἀμερικὴν καὶ Ἀσίαν διὰ νὰ φονεύσῃ σπάνια ζῷα.

— Παραδέχομαι ὅτι ἔκλεισε τὸ στόμα του, ἀπήντησεν ἡσύχως ὁ κύριος Κάρτερ. Τὸ ἔκλεισεν ἴσως, διότι σκέπτεται περὶ τοῦ τελευταίου γεύματός του ἢ διότι δὲν θέλει νὰ σᾶς τρομάξῃ, τέλος πάντων ἐὰν ἐγὼ ἐμπορέσω νὰ συλλάβω τὸ κλεισμένον στόμα, νὰ ἤσθε βέβαιος, ὅτι ἀλλιγάτωρ 13 ἢ 14 ποδῶν μήκους δὲν δύναται νὰ τὸ ἀνοίξῃ, ἐὰν ἐγὼ δὲν θέλω.

Ἐσιώπησα καὶ ἔκλινα τὴν κεφαλήν μου πρὸ τῆς ἀταράχου ταύτης ἐπαναλήψεως.

— Ἀπ’ ἐναντίας πρέπει νὰ προσέχητε ἀπὸ τὴν οὐράν, ἐξηκολούθησεν ὁ κύριος Κάρτερ. Ἐὰν ἐκθέσητε τὸν πόδα σας εἰς τὸ κτύπημα τῆς οὐρᾶς του, δὲν γλυτώνετε, εἶνε τὸ ἴδιον ὡς ἐὰν τὸ ἐξεθέτετε εἰς τὴν βολὴν τηλεβόλου. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ἤθελεν εἶσθαι πολὺ διάφορον. — Πρὸ καιροῦ ἐφόνευσα κροκοδείλους εἰς τὴν Αἴγυπτον, διηγεῖτο ὁ κύριος Κάρτερ παρακινηθεὶς ἐκ τῆς προσοχῆς μου. Ὅτε ἤμην νέος ἐξῆλθον μὲ ἔνδυμα κροκοδείλου, ὡς τὸ ὠνόμαζεν ὁ ῥάπτης μου. Κατ’ ἐκείνην τὴν ἐποχὴν κατεσκεύαζον ἐν Λονδίνῳ ἐνδύματα ἐξ ἰδιαιτέρου ὑφάσματος ὁμοίου μὲ τὴν λάσπην τοῦ Νείλου. Τὸ χρῶμα κατεῖχε τὴν μέσην θέσιν μεταξὺ μαύρου, κιτρίνου καὶ πρασίνου καὶ τοῦτο ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ καθιστᾷ τὸν κυνηγὸν ἀπαρατήρητον, ἀγνώριστον, ὅταν ἔκειτο ἐπὶ τῆς ὄχθης. Ὅλ’ αὐτὰ ὅμως εἶν’ ἀνοησίαις. Τί νομίζετε, ’ξεύρετε τί σκληρὸ δέρμα ἔχουν αὐτὰ τὰ ζῷα; ὅσο θέλετε κτυπᾶτε τὴν ῥάχιν καὶ τὰ πλευρὰ καὶ μὲ σφαίρας μάλιστα, ποῦ ὀκτὼ κάμνουν μίαν ὀκᾶν, ὅλαις πηγαίνουν ’στὰ χαμένα. Πρέπει νὰ ἐπιτύχητε τὸ ’μάτι, ἀλλέως ὁ κροκόδειλος γυρνᾷ ’πίσω καὶ σεῖς μένετε μὲ ἄδεια χέρια. Ὕστερα ἦλθα εἰς τὴν Φλωρίδα καὶ ἐκεῖ εἶδα ἄλλον τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον μεταχειρίζονται οἱ ἄνθρωποι αὐτὰ τὰ ζῷα. Τὰ συλλαμβάνουν ζωντανά.

— Φυσικά, ὅταν ἦνε ἀκόμη μικρά, ὑπέλαβον.

— Τί μικρά; μεγάλα θηρία ὡς ἐκεῖ ἐπάνω! εἶπεν ὁ κύριος Κάρτερ. Εἰς τὰ θηριοτροφεῖα καὶ τοὺς ζῳολογικοὺς κήπους ἔχουν βέβαια ὡραίας λίμνας καὶ δεξαμενάς, καὶ μὲ κιγκλίδας φυσικά, καὶ βλέπετε ἐκεῖ μέσα νὰ κολυμβοῦν ζῷα ὀκτὼ ἕως δώδεκα πόδας μακρά. Εἰς τὴν Φλωρίδα ὅμως εὑρίσκετε σχεδὸν εἰς κάθε κατάστημα περιέργων πραγμάτων ἕνα τέτοιο ζῷον, καθότι τὸ ἔχουν εἰς τὸ παράθυρον καὶ χρησιμεύει ὡς ἀγγελία ἢ ἐπιγραφή. Κατ’ ἀρχὰς ἐνόμισα καὶ ἐγώ, ὅτι τὸ εἶχον συλλάβει μικρὸν καὶ τὸ ἀνέθρεψαν, ἀλλὰ κατόπιν ἔμαθα τὴν ἀλήθειαν. Ὅτε δύο ἡμέρας μετὰ τὴν ἄφιξίν μου ἐγύριζα εἰς Ταξομβίλλην εἶδα ἀνθρώπους σωρευμένους ἔμπροσθεν ἑνὸς καταστήματος. Εἰς τὴν θύραν ἵστατο μία χειράμαξα καὶ παρετήρησα ’σὰν νὰ ’ξεφόρτωναν ἕνα μεγάλον κορμὸν δένδρου. Ἓξ ῥωμαλέοι μαῦροι τὸν ἐσήκωσαν καὶ τὸν ἔφεραν ἀκριβῶς ἀπὸ τὸν δρόμον μέσα, ὅτε ἐγὼ ἐπλησίασα καὶ εἶδα, ὅτι αὐτὸς ὁ μεγάλος κορμὸς ἦτο κροκόδειλος, τὸν ὁποῖον τόσον σφικτὰ τὸν εἶχον δέσει μὲ σχοινία, ὥστε ἐφαίνετο ’σὰν ἕνα κομμάτι ξύλο. Τὸν ἔθεσαν εἰς ζυγαριὰν ἐντὸς τῆς αὐτῆς καὶ ἀπεδείχθη, ὅτι ἐζύγιζεν ἄνω τῶν 500 ὀκάδων καὶ ὅτε ὁ καταστηματάρχης τὸν ἐμέτρησε, τὸ μῆκός του ἦτον δεκατριῶν ποδῶν, τεσσάρων δακτύλων καὶ κάτι παραπάνω. Τὸ θηρίον ἦτο ζωντανόν, ἀλλ’ ὅλως διόλου ἄοπλον, διότι τοῦ εἶχον δέσει καλὰ τὸ στόμα, τὰ ποδάρια καὶ τὴν οὐράν. Ἐπάνω εἰς τὸ σῶμά του ἐφαίνετο ὀλίγον βλαμμένον, ἀλλὰ καμμίαν σπουδαίαν πληγὴν δὲν εἶχε πάθει. Πλησίον του ἐστέκετο μικρὸς ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἔλεγεν εἰς τοὺς μαύρους, πῶς ἔπρεπε νὰ καταιβάσουν τὸ θηρίον εἰς τὴν δεξαμενήν, ἔμαθα δὲ ὅτι ὁ μικρὸς αὐτὸς ἄνθρωπος εἶχε συλλάβει αὐτόν. Τὸ ’σῶμά του δὲν πιστεύω νὰ ἤρκει ὡς πρόγευμα εἰς τὸν κροκόδειλον. Μόλις ἐζύγιζεν 60 ὀκάδες, τὸ ἐξωτερικόν του ἦτον ἀφανὲς καὶ δὲν ἔλεγε πολλά. Ἐγὼ τὸν ὑπελόγιζον ἕως 70 ἐτῶν καὶ ὅμως, ἂν καὶ ἦτον ἀσπρομάλλης, χλωμὸς καὶ ἀδύνατος, εἶχεν εἰς τὰ χέριά του νεῦρα καὶ τὰ παμπάλαια φορέματά του ἦσαν γεμάτα λάσπη.

Ὅτε ἔλαβε μετριοφρόνως τὰ χρήματά του, 25 δολλάρια, ἀπὸ τὸν καταστηματάρχην καὶ ἀπεμακρύνθη, τὸν ἠκολούθησα καὶ τὸν ὡμίλησα. Τὸν καλόπιασα ὀλίγον μὲ ἓν σιγάρον καὶ μοὶ ὑπεσχέθη νὰ συμπαραλάβῃ καὶ ἐμὲ εἰς τὸ κυνῆγι.

Εἰς τὴν Φλωρίδα ἔχουν ὡραίους ποταμούς, τοὺς ὁποίους ἀκόμη δὲν ἐπεσκέφθησαν πολλοὶ ψαράδες, καὶ ἐκεῖ εἶνε δάση, τὰ ὁποῖα ἀκόμη δὲν ἤκουσαν τὸν ἦχον τῆς ἀξίνης. Ἐξεκινήσαμεν λοιπόν, ὁ γέρων κυνηγὸς μὲ τὸν υἱόν του καὶ ἐγώ, καὶ ἐβυθίσθημεν εἰς ἓν ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ δάση, τὰ ὁποῖα ἀκόμη καὶ τὸ μεσημέρι εἶνε σκοτεινά. Εἰς τὴν ὄχθην ἑνὸς ποταμοῦ, ὁ ὁποῖος ἡσύχως ἔρρεε κάτω ἀπὸ τὴν σκιὰν ὑψηλῶν πευκῶν — ἦτον ὁ ποταμὸς ἅγιος Ἰωάννης — ἀπηντήσαμεν ἐκεῖ δύο ἄλλους ἀκόμη, οἱ ὁποῖοι, καθὼς καὶ ὁ φίλος μου, δὲν ἐφαίνοντο πάρα πολὺ καθαροὶ εἰς τὰ ἐνδύματά των, καὶ ἐκωπηλατοῦμεν ἀργὰ πρὸς τὰ κάτω τοῦ ποταμοῦ, ἕως ὅτου ἐφθάσαμεν εἰς μικροὺς κολπίσκους, ὅπου τὸ νερὸν τοῦ ποταμοῦ μένει ἀρκετὰ ἥσυχον.

Ἐκεῖ ἦτο μικρὸς τοιοῦτος κόλπος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐφαίνετο ὅτι εὐχαρίστως κατῴκουν κροκόδειλοι. Γύρω περιεκυκλοῦτο ἀπὸ τόσον πυκνὸν δάσος πευκῶν, ὥστε ὅτε ἤρχιζε νὰ νυκτώνῃ ἐφαίνετο ὁλόμαυρος. Μόνον ἓν μέρος αὐτοῦ ἦτο φωτεινὸν καὶ ἀβαθές, ὥστε ὁ κροκόδειλος, ὁ

Η ΠΑΓΙΣ ΤΩΝ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΩΝ ΕΝ ΦΛΩΡΙΔΙ.

ὁποῖος θὰ ἠρέσκετο νὰ μένῃ ἐδῶ, ἐκεῖ βεβαίως ἡλιάζετο εἰς τὰς θερμὰς ἡμέρας. Τότε ἀπέβημεν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ οἱ ἄνθρωποί μου κατεσκεύασαν φραγμὸν ἐκ πλατέων πασσάλων εἰς τὸ ὕδωρ, ἡμικυκλικὸν πρὸς τὸ μέρος τοῦ ποταμοῦ. Οἱ πάσσαλοι ἵσταντο σχεδὸν δύο πόδας ὑψηλότερον τῆς ἐπιφανείας τοῦ κόλπου. Εἰς τὸ μέσον μόνον ἀφῆκαν μίαν ὀπὴν ἀρκετὰ πλατεῖαν διὰ τόσον μέγα ἀμφίβιον. Ὕστερα ἔκοψαν τὰ κλαδιὰ ἑνὸς νεαροῦ δένδρου, τὸ ὁποῖον ἔκειτο πλησίον τοῦ φραγμοῦ των, ὥστε ἐφαίνετο γυμνὸν ὡς πάσσαλος. Τὸ πάχος του εἰς τὴν ῥίζαν ἦτον ἑνὸς ποδὸς καὶ εἰς τὴν κομμένην κορυφὴν σχεδὸν ἡμίσεως ἢ ἑνὸς τρίτου τοῦ ποδός. Ἔπειτα ἔρριψαν μίαν θηλειὰν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ δένδρου καὶ βραδέως τὸ ἐτράβηξαν πρὸς τὰ κάτω ὥστε λυγισμένον ἐφαίνετο ’σὰν καλάμι. Εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ σχοινίου ἔκαμαν μίαν ἄλλην πλατυτέραν θηλειὰν καὶ τὴν ἐκρέμασαν εἰς ἕνα πάσσαλον εἰς τὸ μέσον τοῦ φραγμοῦ τοιουτοτρόπως, ὥστε τὸ ὅλον ἐφαίνετο ἀληθὴς παγίς. Ὡς δόλωμα ἔθεσαν ἐπί τινος πασσάλου τὸν μηρὸν παχέος χοίρου, τὸν ὁποῖον, ἐπειδὴ δὲν ἦτο πολὺ νωπός, ἠδύνατό τις μακρόθεν μᾶλλον νὰ μυρισθῇ παρὰ νὰ ἴδῃ. Εἰξεύρετε βεβαίως ὅτι ὁ ἀλλιγάτωρ δὲν ἔχει ὀξεῖαν ὄσφρησιν.

Τοιουτοτρόπως λοιπὸν ἐτοποθετήσαμεν τὴν παγίδα, ὥστε ὁ ἀλλιγάτωρ ἔπρεπε νὰ περάσῃ τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν θηλειάν, ἐὰν ἤθελε ν’ ἁρπάσῃ τὸ χοιρομήριον καὶ ὕστερα δύο ἐξ ἡμῶν καὶ ἕνας μεγάλος σκύλος ἔμειναν εἰς τὴν ξηρὰν πλησίον τοῦ δένδρου, ἧψαν φωτιὰν καὶ ἐκράτουν τὰ ὅπλα εἰς τὰς χεῖρας, ἐγὼ δὲ καὶ δύο ἄλλοι ἐκαθήσαμεν εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἐμένομεν ἥσυχοι πλησίον τοῦ φραγμοῦ.

Εἶχε νυκτώσει ὅτε εἶχον ἑτοιμασθῆ ὅλα καὶ ἡ νὺξ ἦτον ἀρκετὰ σκοτεινή. Οἱ πίθηκοι, οἱ ὁποῖοι εἰς τὰ δάση κρέμανται ἀπὸ τὰς οὐρὰς των ἐκ τῶν κλάδων τῶν δένδρων, ἐτόνιζον τὸ ἑσπερινὸν ᾆσμά των καὶ ἐδῶ κ’ ἐκεῖ ἐξέπεμπον κραυγάς, ὅταν ἤκουον νὰ μυκᾶται ὁ πάνθηρ. Τί ὡραία, τί ἥσυχη νύκτα ἦτο! Μόνον ἀπὸ ἀλλιγάτορας οὔτε φωνή, οὔτε ἀκρόασις. Ἔγινε μεσάνυκτα, ἐκτύπησε μία, δύο ὥραις — ὅλα ἦσαν ἥσυχα καὶ μόλις καὶ μετὰ βίας ἠμποροῦσα νὰ κρατῶ ἀνοικτὰ τὰ ’μάτια.

Τέλος ἐφάνη πρὸς ἀνατολὰς μία φωτεινὴ γραμμή, μεταξὺ τῶν κορμῶν τῶν πευκῶν ἤρχισε νὰ λάμπῃ ὀλίγον φῶς καὶ λυπημένος ἐσκεπτόμην, ὅτι ’πῆγε ’στὰ χαμένα τὸ κυνῆγι. Ἀλλ’ ὄχι, ὁ γείτων μου μὲ ’σκούντησε καὶ εἶδα ὅτι ἐκι-

νεῖτο κάτι. Ἤκουσα ἕνα βαρὺν κτύπον ὡς ὅταν τὸ κουπὶ κτυπᾷ τὸ νερὸν ἀπὸ τὸ πλατὺ μέρος, καὶ ἀμέσως ἤρχισε νὰ φωτίζηται τὸ νερὸν πλησίον τοῦ φραγμοῦ. Κάτι ἐκινεῖτο ἐκεῖ μέσα. Ἠκούσθη δυνατὸν φύσημα ἀπὸ μεγάλους ῥώθωνας καὶ μετὰ ἓν δευτερόλεπτον ἔκαμε μίαν κίνησιν ὥστε τὸ δένδρον ἀνυψώθη καὶ ἐκλονίζετο ἐδῶ κ' ἐκεῖ, ἐν ᾧ πάντοτε ἔμενε ἀρκετὰ λογισμένον, καὶ τότε εἶδον τὴν μακρὰν κεφαλὴν ἑνὸς ἀλλιγάτορος νὰ 'βγαίνῃ ἀπὸ τὸ νερόν. Ἔπρεπε νὰ ἰδῆτε καὶ ν' ἀκούσητε τὸν θόρυβον, τὸν ὁποῖον ἔκαμνε τὸ θηρίον, ἅμα ᾐσθάνθη τὸν βρόχον εἰς τὸν λαιμὸν καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ βυθισθῇ. Γύρω γύρω τὸ νερὸν ἔγινε κατάλευκον ἀπὸ ἀφρίζοντα κύματα. Ἐκεῖ εἰς τὴν Φλωρίδα ὁ ἥλιος ἀνατέλλει ἐνωρὶς καὶ πέντε λεπτὰ μετὰ ταῦτα εἶχεν ἐξαπλωθῆ ἀρκετὸν φῶς ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ βλέπωμεν, πόσον ἐξηγριωμένως ἐκύτταζε τὸ θωρακοφόρον θηρίον τὸ χοιρομήριον, διὰ τοῦ ὁποίου ἠπατήθη, ἐν ᾧ μὲ τὴν οὐράν του λυσσωδῶς ἐκτύπα τὰ κύματα. Ἀπεμακρύνθημεν μὲ τὸ πλοιάριον ἀπὸ τὸν φραγμὸν πρὸς τὴν ὄχθην καὶ ὁ νέος, τὸν ὁποῖον εἴχομεν μαζύ μας ἐμβῆκε εἰς τὴν λάσπην διὰ νὰ συνενωθῇ μὲ τοὺς ἄλλους. Ἡμεῖς δὲν ἠμποροῦμεν νὰ πλησιάσωμεν τὸ θηρίον, διότι ἦτο πολὺ μεγάλο καὶ ἠδύνατο νὰ καταθραύσῃ τὸ σκάφος. Αὐτοὶ ἀπὸ τὴν ὄχθην ἐπλησιάσαν τὸν φραγμὸν καὶ ἔρριψαν θηλειὰς εἰς τὸ ζῷον. Καὶ πράγματι λαμπρὰ τὸ κατώρθωσαν. Πρὶν περάσῃ μία ὥρα τὸ εἶχον πλέον μέσα. Τὴν ἐργασίαν των τὴν ἔκαμνον μὲ προσοχήν, διότι ἤρχιζον ἀπὸ τὴν κεφαλὴν καὶ ἐπήγαιναν πρὸς τὴν οὐράν. Πρῶτα ἔδεσαν τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ προσθινὰ πόδια, ὕστερα τὰ ὀπισθινὰ καὶ συγχρόνως τὴν ῥάχιν καὶ τελευταῖον τὴν οὐράν. Ἐπὶ τέλους ἐφαίνετο ἀπαράλλακτον 'σὰν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶδον εἰς Ταξομβίλλην καὶ τὸ ἔθεσαν ὀπίσωθεν τοῦ πλοιαρίου διὰ νὰ τὸ σύρουν μακρύτερα.

Τότε ἦλθεν ὁ μικρὸς κυνηγὸς καὶ μ' ἔπιασε ἀπὸ τὸν βραχίονα. Τὸν ἐκύτταξα καὶ παρετήρησα ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν τοῦ εἶχε ἀρέσει πολύ.

— Εἶνε πολὺ στενόχωρη δουλειά, ἔλεγε, καὶ θέλει πολὺν κόπον. Ἐὰν εἶχον ὄρεξιν 'μποροῦσε νὰ μοι δείξῃ ἄλλο τι. Ἐξεπλάγην ὀλίγον, ἀλλ' εἶχα ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτὸν καὶ εἶπον ὅτι εὐχαρίστως 'πήγαινα ὅπου δήποτε. Ἐφώναξε τὸν υἱόν του καὶ ἔλαβε μίαν δέσμην σχοινίων εἰς τὴν χεῖρα, ὁ υἱὸς ἔλαβεν ἕνα μυτερὸν πάσσαλον καὶ φτυάριον καὶ ἔπειτα προυχωρήσαμεν εἰς τὴν ὄχθην, ἐνῷ οἱ ἄλλοι μὲ τὸν αἰχμάλωτον ἔπλεον τὸν ποταμὸν πρὸς τὰ ἄνω.

— Αὐτὸ θέλει πολὺν κόπο καὶ διαρκεῖ πολὺν καιρόν, εἶπεν ἀκόμη μίαν φορὰν ὁ μικρὸς κυνηγὸς γελῶν μόνος του. Ἔλεγεν ὅτι 'πηγαίναμε ν' ἀνασκάψωμεν ἕνα θηρίον. Ἐγὼ ἔμεινα ἐκστατικὸς καὶ αὐτὸς ἤρχισε νὰ μοι ἐξηγῇ τὸ πρᾶγμα. Τὰ ζῷα εὑρίσκουν εὐχαρίστησιν ἐντὸς σπηλαίων εἰς τὸ νερόν, ἔλεγεν. Τὰ σπήλαια αὐτὰ ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν ὄχθην κάτω ἀπὸ τὸ νερὸν καὶ προχωροῦν μέσα εἰς τὴν ξηράν. Ὅταν ὁ ἥλιος ἦνε πολὺ θερμός, ἐξέρχονται οἱ ἀλλιγάτορες, ὅταν ὅμως ἀρχίζῃ νὰ ψυχραίνῃ κρύπτονται ὀπίσω εἰς τὰς τρώγλας. Τότε 'μπορεῖ τις νὰ τοὺς 'ξεσκάψῃ. Αὐτὴ ἡ ἐξήγησις δὲν μ' εὐχαρίστησε κατὰ πολλά, καὶ δι' αὐτὸ ἐσιώπησα καὶ ἐπερίμενα νὰ ἰδῶ πράγματα.

Ἐφθάσαμεν εἰς ἄλλον κόλπον πλέον ἐλεύθερον ἀπὸ τὸν πρῶτον, τοῦ ὁποίου ἡ ὄχθη ἦτον ὁμαλὴ καὶ ἀμμώδης καὶ ὡμοίαζεν ὀλίγον μὲ βάλτον. Ἐπεῖ εἶδα πολλὰς πέτρας καὶ ῥαβδία χωμένα εἰς τὸ ἔδαφος ἐξεπίτηδες. Μία μεγάλη χελώνη ἐβάδιζε 'στὴν ἄμμον· ἀλλὰ τώρα δὲν μ' ἔμελλε, τί σοῦπα ἤθελα νὰ φάγω, καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἀφῆκα νὰ ἕρπῃ. Ὁ μικρὸς κυνηγὸς διηυθύνθη πρὸς ἓν τῶν ῥαβδίων καὶ παρετήρησε ἐκ τοῦ πλησίον τὴν ἄμμον. Ἐφαίνετο ἀνακατωμένη καὶ εἶχε βαθείας αὔλακας. "Μπῆξε ἐδῶ!" εἶπεν εἰς τὸν υἱόν του δεικνύων εἰς αὐτὸν μίαν θέσιν· Ἔγινα πολὺ περίεργος.

Ὁ νέος ἐνέπηξε τὸν πάσσαλον εἰς τὴν ἄμμον καὶ τὸν ὤθει βραδέως καὶ λοξῶς πρὸς τὰ κάτω. Τότε μοῦ ἐφάνη ὡς νὰ ἔγινεν ὁ πάσσαλος ζωντανός. Ἐπάνωθεν τὸν ἐκράτει ὁ νέος, ἀλλὰ καὶ κάθωθεν ἐφαίνετο ὅτι τὸν συνέλαβεν ἄλλος τις. Τὸν ἔσειε δυνατά. Τώρα μόλις πλέον ἠδύνατο νὰ τὸν κρατῇ ὁ νέος. Ἀόρατος δύναμις ἔσυρεν αὐτὸν κάτωθεν καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἤρχισε ν' ἀνοίγηται ἡ ἄμμος καὶ εἶδα τὸ πλῆρες χώματος πρόσωπον ἀλλιγάτορος, ὁ ὁποῖος εἶχε τὸν πάσσαλον εἰς τὸ στόμα καὶ λυσσωδῶς κατεδάγκανεν αὐτόν. Τί θὰ γίνῃ λοιπόν; ἐσκεπτόμην. Ὁ μικρὸς κυνηγὸς ἐπλησίασεν ἀταράχως μὲ τὸ φτυάριον καὶ ἐσήκωσε τὴν ἄμμον γύρω τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀλλιγάτορος. Προσεῖχε πολὺ νὰ μὴ κτυπήσῃ τὸ ζῷον ἢ βλάψῃ τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ὁ ἀλλιγάτωρ ἐφαίνετο δι' αὐτὸ εὐγνώμων, κρατῶν πάντοτε διὰ τῶν ὀδόντων τὸν πάσσαλον καὶ μὴ ἀρπάζων τὸ φτυάριον. Ἀλλ' ὁ πάσσαλος εἶχε χωθῆ βαθειὰ εἰς τὸ στόμα καὶ αὐτὸς εἶχε νὰ μασσήσῃ τρεῖς πόδας ξύλον. Ὅσῳ ἐλευθερωτέρα ἐγένετο ἡ κεφαλή, τόσῳ σφοδρότερον ἐκινεῖτο καὶ ὁ πάσσαλος καὶ ὁ νέος ἠναγκάζετο νὰ πηδᾷ ὁτὲ μὲν δεξιά, ἄλλοτε δὲ ἀριστερὰ διὰ νὰ κρατῇ τὴν ἄλλην ἄκραν. Ὅτε ἠλευθερώθη ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ στόμα τοῦ ζῴου καὶ ἐφαίνοντο οἱ πρόσθιοι πόδες, ἐν ᾧ τὸ ἄλλον σῶμα εὑρίσκετο ὡσὰν ἐντὸς θήκης, ἔλαβεν ὁ γέρων κυνηγὸς σχοινίον καὶ περιέδεσε τὸ στόμα, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ ἀνοίξῃ, καὶ μὲ ἄλλο σχοινίον ἔδεσε σφιγκτὰ ῥάχιν καὶ προσθίους πόδας. Κατόπιν ἐξηκολούθησε νὰ σκάπτῃ. Ἀφ' οὗ ἔσκαπτε δύο πόδας πλάτος ἔδενε τὸ ἐλευθερωθὲν μέρος μὲ ἄλλο σχοινίον, τὸ ὁποῖον συνήνου μὲ τὰ προηγούμενα. Οὕτως ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἔφθασεν εἰς τὴν οὐρὰν καὶ τὴν εἶχε δέσει ἤδη δυνατὰ πρὶν ἢ τὸ τελευταῖον μέρος ἐξαχθῇ ὅλως διόλου ἀπὸ τὴν λάσπην. Ὅταν ἐτελείωσεν ἡ ἀνασκαφὴ καὶ τὸ δέσιμον, ἔκειτο καὶ ὁ ἀλλιγάτωρ οὗτος 'σὰν κορμὸς δένδρου.

— Αὐτὸ δὲν χρειάζεται πολὺν καιρόν, εἶπεν ὁ μικρὸς κυνηγὸς ἡσύχως βλέπων με καὶ ἀναμένων τρόπον τινὰ τὴν γνώμην μου. —

Ὁ κύριος Βίλλιαμ Κάρτερ διηγήθη τ' ἀνωτέρω εἰς τὸν μετ' αὐτοῦ συνομιλοῦντα κύριον κατὰ τὴν διάβασιν τῆς διώρυγος. Μετέβαινεν εἰς Τυρόλον πρὸς θήραν αἰγάγρων. Μετεφέρομεν δὲ τὴν διήγησιν ταύτην εἰς τὸν "Ἕσπερον", διότι νομίζομεν ὅτι οἱ φίλοι ἀναγνῶσται αὐτοῦ μετ' ἐνδιαφέροντος θὰ μάθωσι τὸν παράδοξον τρόπον τῆς ἁλιείας τῶν φοβερῶν τούτων θηρίων καὶ εὐχαρίστως θὰ ἴδωσι τὴν παρατιθεμένην εἰκόνα.

ΤΟ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΟΝ
ΤΟΥ ΛΕΒΗΤΟΣ ΕΝ ΙΣΠΑΝΙΑ[1]
(CALDARIA).

ΙΩΑΝΝΑ ἡ σύζυγος Φιλίππου τοῦ Ὡραίου ἠγάπα ἐμμανῶς τὴν ζωγραφικήν. Ἔλεγον ὅτι ἡ ἀτυχὴς βασίλισσα ἔπασχε τὰς φρένας, διὸ καὶ πρὸς διασκέδασιν τῇ εἶχον συστήσει τὴν ζωγραφικήν, τέχνην τὴν ὁποίαν αὐτὴ κατόπιν εἰς μέγαν βαθμὸν ἐκαλλιέργησε. Κατώρθωσε νὰ ζωγραφῇ ἐκ πρώτης ὄψεως πιστότατα οἱονδήποτε πρόσωπον. Ὁ βασιλεὺς Φίλιππος ἠθέλησέ ποτε νὰ φυλλολογήσῃ τὸ λεύκωμα τῆς Ἰωάννας, ἔνθα εὑρίσκοντο μόνον ἰδιόχειροι ἰχνογραφίαι τῆς βασιλίσσης.

(Ἡ Ἰωάννα τότε ἔφερεν ἀκόμη τὸν τίτλον· Μεγαλειότης, ἐν ᾧ ὁ σύζυγός της καταγόμενος ἐκ ξένης ἡγεμονικῆς οἰκογενείας ἐκαλεῖτο ἁπλῶς Ὑψηλότατος καὶ ἐν τοῖς ἐπισήμοις ἐγγράφοις ἐγράφετο πρῶτον· βασίλισσα Ἰωάννα καὶ κατόπιν βασιλεὺς Φίλιππος). Ὁ βασιλεὺς Φίλιππος λοιπὸν εὗρεν ἐν τῷ Λευκώματι τῆς Ἰωάννας ἐπανειλημμένως καὶ ὑπὸ διαφόρους παραλλαγὰς τὸ πρόσωπον ἀνδρός, ὁτὲ μὲν ὡς νικηφόρον ἥρωα, ὁτὲ δὲ ὡς προσευχόμενον προσκυνητὴν καὶ ἄλλοτε ὡς ἐραστὴν γονυπετοῦντα πρὸ τῆς ἐρωμένης. Φαίνεται ὅτι τὸ πρόσωπον πολὺ ἀπησχόλει τὴν φαντασίαν τῆς νεαρᾶς γυναικός, ἀφ' οὗ τοσάκις καὶ κατὰ τόσους τρόπους τὸ ἀνεκάλει εἰς τὴν μνήμην της καὶ ἡ ἁβρὰ ζωγραφία, ἡ τεχνικὴ ἐπιμέλεια καὶ παράστασις, ἡ εὐλάβεια μεθ' ἧς ἑκάστη εἰκών, καίτοι παραλειπομένης πάσης ἄλλης διακοσμήσεως, διεξήγετο, ἀπεδείκνυεν ὅτι τὴν χεῖρα εἶχε βοηθήσει ἐνταῦθα καὶ ἡ καρδία.

Ἡ εἰκὼν αὕτη δὲν παρίστανε τοὺς χαρακτῆρας Φιλίππου τοῦ βασιλέως. Ἦτον ἄρά γε ὄνειρόν τι τῆς νεανικῆς αὐτῆς ἡλικίας, ἐρωτόληπτός τις τρουβαδοῦρος ἢ ἱππότης, ὃν ἡ νεαρὰ βασιλόπαις μετὰ παλλούσης καρδίας εἶδε φέροντα τὰ χρώματα τῆς δεσποίνης του, ἀγωνιζόμενον καὶ νικῶντα, καὶ περὶ τὸν τράχηλον τοῦ ὁποίου κατόπιν μετὰ τρεμούσης χειρὸς ἀνήρτησε τὴν κεντητὴν ταινίαν, καὶ ὃν οὐδόλως ἠδυνήθη ἔκτοτε νὰ λησμονήσῃ; — ἢ μήπως οὐδὲ τοῦτο, ἀλλὰ μόνον πεπλασμένον τι ἰδανικόν, οἷα νεαραὶ γυναῖκες ἐν τοῖς ὀνείροις των νομίζουσιν ὅτι βλέπουσι μεταξὺ τῶν νεφελῶν· ἀνήρ, ὃν οὐδεὶς οὐδέποτε εἶδε, ὅστις οὐδαμοῦ οὐδέποτε ὑπῆρξε; Καὶ τοῦτο ἦτο δυνατόν.

Ὁ Φίλιππος ἐκ γενετῆς δὲν ἦτον Ἱσπανός, εἶχεν ὅμως εὐγενῆ ὁρμέμφυτα καθιστάντα αὐτὸν ἄξιον τοῦ νὰ ἦνε τοιοῦτος. Ἁπλῆ ἐρώτησις εἰς τὸν μέγαν ἱεροεξεταστὴν Δέζα, ποῖος ἄρα ἠδύνατο νὰ ἦνε ὁ ἱππότης ἐκεῖνος, ὁ τόσον ὅμοιος μὲ τὴν εἰκόνα ταύτην, ἓν νεῦμά του εἰς μυριοφθάλμους κατασκόπους τῆς ἁγίας Ἑρμανδὰδ καὶ μετὰ δύο ἑβδομάδας ἡ ἀπάντησις ἐκομίσθη — ὁ ἱππότης ἐκεῖνος μὲ τὸ ἐπίμηκες μελάγχρουν πρόσωπον, μὲ τὰ ἰδιορρύθμως μειδιῶντα χείλη, μὲ τοὺς μεγάλους μέλανας ὀφθαλμοὺς ὑπὸ πυκνὰς μελαίνας ὀφρῦς δὲν ἦτον ἄλλος ἢ ὁ δὸν Ζάϋμε δ' Ἀβίλα — ὁ μαρράνος!

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐνδόξου ἱερᾶς ἐξετάσεως μαρράνους ὠνόμαζον τοὺς μαύρους ἱππότας, οἵτινες εἶχον ἀσπασθῆ τὸν χριστιανισμὸν καὶ οὓς ἐνοχοποίουν ὡς τηροῦντας ἐν κρυπτῷ τὰ ἔθιμα καὶ τὰς τελετὰς τοῦ Ἰσλάμ. Καὶ βραδέως μὲν ἀλλ' ἀδιακόπως οὗτοι κατεστρέφοντο, καίτοι αὐτοὶ ἀπετέλουν τὸ ἄνθος τῶν ἱπποτῶν τῆς Ἀνδαλουσίας. Ἄλλως δὲ μαρράνος σημαίνει ἱσπανιστὶ σχεδὸν καὶ "χοῖρος".

Ἦτο πολὺ πιθανόν, ὅτι ὁ δὸν Ζάϋμε δ' Ἀβίλα δὲν ἦτον ἀκριβῶς ἐκεῖνος, ὅστις τόσον πολὺ ὡμοίαζε μὲ τὰς εἰκόνας τῆς βασιλίσσης, τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε ὅτι ἦτον ὁ πλουσιώτατος ἐκ τῶν τότε εὐγενῶν, καὶ γνωρίζομεν, ὅτι οἱ χρηστοὶ δικασταὶ τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως διενέμοντο ἀδελφικῶς μεταξύ των τὴν περιουσίαν τῶν καταδίκων.

Ἔζη τότε ἐν Καστιλίᾳ διάσημός τις ζωγράφος, ὄχι διάσημος, διότι ἵδρυσε νέαν σχο-

λὴν ἢ ἐγκατέλιπε περίφημα καλλιτεχνήματα, ἀλλὰ μᾶλλον διότι ἠδύνατο ἀστραπιαίως νὰ ζωγραφῇ, ἐν δευτερολέπτῳ νὰ συλλαμβάνῃ τὰς γελοιοδεστέρας μορφὰς κ' ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν νὰ ῥίπτῃ αὐτὰς ἐπὶ τῆς περγαμηνῆς. Ὠνομάζετο Λουδοβῖκος δὲ Λουκέρος, ἀλλ' ἐν Ῥώμῃ ὠνόμαζον αὐτὸν "Frapresto" (Παπατρέχαν) ὄνομα, ὅπερ καὶ τῷ ἔμεινε.

Μαθὼν ὁ Φίλιππος ὅτι ἀνευρέθη τὸ πρωτότυπον τοῦ αἰνιγματώδους ἐκείνου προσώπου ἀμέσως μετεκάλεσε παρ' αὐτῷ τὸν Λουκέρον.

— Μαέστρο, τῷ εἶπε, ὀφείλεις νὰ ζωγραφήσῃς διαδοχικῶς καὶ πολλάκις ζῶν τι πρόσωπον, τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃς δύο ὥρας ὑπὸ τὴν διάθεσίν σου· ποσάκις ἤθελες δυνηθῆ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο νὰ τὸ ζωγραφήσῃς;

— Ὁσάκις διατάξῃ ἡ Ὑμετ. Μεγαλειότης.

— Ἂς παύσουν αἱ κολακεῖαι. Ἐν πρώτοις δὲν ὀνομάζομαι Μεγαλειότης καὶ δεύτερον οὐδεὶς δύναται νὰ διατάξῃ τὸν καλλιτέχνην. Ἀλλὰ τί νομίζεις, δύνασαι ἐντὸς δύο ὡρῶν δεκάκις νὰ ζωγραφήσῃς τὸ πρόσωπον; Δι' ἑκάστην εἰκόνα λαμβάνεις 1000 ῥεάλια.

— Ἐὰν ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης συγκατατεθῇ νὰ μοὶ χορηγήσῃ δύο χιλιάδας, ζωγραφῶ ἐντὸς δύο ὡρῶν οἷον δήποτε πρόσωπον δεκαπεντάκις.

— Καλά· θὰ τὰς ἔχῃς. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἐνοχληθῇς, ἐὰν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μεταβάλληται τὸ πρόσωπον, ἐὰν οἱ χαρακτῆρές του λαμβάνωσιν ἄλλην ἔκφρασιν, ἐὰν ἀντὶ τοῦ συνήθους καὶ καθημερινοῦ προσώπου ἔχεις νὰ παλαίσῃς μετὰ ἐκτάκτου καὶ ἀσυνήθους;

— Ὦ, Μεγαλειότατε, τὸ ἀσύνηθες εἶνε ἡ σπουδή, ἡ ἀπόλαυσις τοῦ τεχνίτου! Ἐὰν μὲ ἀναμένῃ τοιοῦτό τι, ζωγραφῶ ἕκαστον ἀντίτυπον ἀντὶ 1500 ῥεαλίων.

— Ἄφησε αὐτά· εἰς τὴν Ἐσκουριάλην δὲν παζαρεύουν μὲ ὑπηρέτας. Τώρα ὕπαγε εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν ἀλγουαζίλ, οἱ ὁποῖοι μετὰ μίαν ὥραν θά σε ὁδηγήσουν ἐκεῖ. Ἐν τῷ μεταξὺ θά σοι δοθῶσι τὰ ἀναγκαῖα ζωγραφικὰ ἐργαλεῖα.

Μετὰ μίαν ὥραν ἔλαβεν ὁ Λουκέρος τὰς γραφίδας καὶ τὰς περγαμηνάς του καὶ ἀκολούθως ἐπέβη ἐντὸς κλειστοῦ φορείου. Ἐπὶ μακρὸν ἐφέρετο δι' ἀντηχούντων διαδρόμων καὶ κλιμάκων ἕως ὅτου τέλος ἔστησαν οἱ φορεῖς ἐν χώρῳ, ὅπου τὰ βήματα οὐδόλως ἀντήχουν. Ὁ χῶρος οὗτος ἢ ἦτο λίαν χαμηλός, ἢ εὑρίσκοντο πολλὰ πρόσωπα ἐν αὐτῷ.

Ἐδῶ ἤνοιξαν τὴν θυρίδα τοῦ φορείου καὶ διέταξαν αὐτὸν νὰ καταβῇ.

Ἀμέσως κατενόησεν ὁ τεχνίτης ποῦ εὑρίσκετο.

Ἡ εὐρεῖα καὶ εἰς χαμηλὰ τόξα ἀπολήγουσα στοὰ ἦτο κύκλωθεν περιεστρωμένη διὰ μελανῶν ὑφασμάτων. Ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν κιόνων προσηρτημένων κρίκων ἐκρέμαντο ἁλύσεις καὶ σχοινία, ἅτινα ὅλα εἶχον τὸ ἀπαίσιον ἐκεῖνο χρῶμα τῆς σκωρίας, ὅπερ ἐγκαταλείπει τὸ αἷμα ἀφ' οὗ ἀποξηρανθῇ. Ἐν ταῖς γωνίαις ἀτάκτως ἦσαν συνεπισωρευμέναι σιδραῖ λαβίδες, λίστρα, τρίγωνοι κοχλίαι καὶ ἄλλα σιδηρᾶ ἐργαλεῖα, ἐν ᾧ εἰς τὸ βάθος ἐπὶ ὑψώματός τινος ἐκάθηντο μορφαὶ περιτετυλιγμέναι εἰς μελανὰ ἐνδύματα. Ἐπὶ τῶν κεφαλῶν των ἔφερον κουκκούλας, τὸ δὲ πρόσωπον ἐκάλυπτον πυκναὶ καλύπτραι. Ὅλη ἡ στοὰ ἐφωτίζετο ὑπὸ μιᾶς καὶ μόνης λυχνίας κρεμαμένης ἐκ τῆς ὀροφῆς. Τὸ πληροῦν αὐτὴν μηκώνειον ἔλαιον ἔρριπτεν ἀμυδρόν, ὠχρὸν φῶς ἐπὶ τῶν πέριξ ἀντικειμένων.

Ἦτον ἡ αἴθουσα τῆς ἱερᾶς Ἐξετάσεως.

Μόνος ὁ μέγας ἱεροεξεταστὴς εἶχε γυμνὸν τὸ πρόσωπον· αὐτὸς ἐκάθητο ἐφ' ὑψηλῆς ἕδρας ἐν μέσῳ τῶν λοιπῶν δικαστῶν καὶ τὸ μέλαν μετάξινον ἔνδυμά του ἐποίει παράδοξον ἀντίθεσιν πρὸς τὰ ἁπλᾶ ἐνδύματα τῶν ἄλλων.

Ἔν τινι πλαγίᾳ πλευρᾷ τῆς αἰθούσης ἔκειτο τράπεζα, παρ' ἣν ἐκάθηντο ἤδη δύο ἄνδρες, ὁ μὲν μετημφιεσμένος, ὁ δὲ φέρων προσωπίδα ἐκ μετάξης. Ὁ πρῶτος ἦτον ὁ γραφεὺς τοῦ ἱεροεξεταστηρίου δοκιμάζων ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν γραφίδα του ἐπὶ τοῦ ὄνυχος τοῦ ἀντίχειρος, ὁ δ' ἄλλος ἔνευσε τῷ Λουκέρῳ νὰ λάβῃ θέσιν παρὰ τὴν τράπεζαν.

Οὐδεὶς ὡμίλει.

Τότε ὁ προσωπιδοφόρος ἔκαμε νεῦμα τῷ μεγάλῳ ἱεροεξεταστῇ καὶ ἐν τῷ ἅμα δύο μύσται τῆς Ἑρμανδὰδ προυχώρησαν εἰς τὸ μέσον τῆς στοᾶς καὶ ἐκεῖθεν ἀνήγειραν μέλαν ὕφασμα, ὑφ' ὃ εὑρίσκετο ἡ κεφαλή, ἣν ὤφειλε νὰ ζωγραφήσῃ ὁ τεχνίτης.

Ἡ κεφαλὴ δὲν ἦτον ἀποκεκομμένη, ὄχι· ἦτο ζωντανὴ μὲ ζωηρὰ καὶ ὀργίλα βλέμματα, εὐθυτενὲς μέτωπον, μὲ χείλη ἐκφράζοντα περιφρόνησιν καὶ μεγάλους, ἀστράπτοντας ὀφθαλμούς. Ἦτον ἡ ὡραιοτέρα κεφαλὴ ἣν ἠδύνατό ποτε νὰ ὀνειροπολήσῃ γυνή, καὶ ἀνὴρ νὰ φοβηθῇ.

Ὁ χρηστὸς Τορκουεμάδας, ὅστις πρὸς μέγαν ἔπαινόν του ἐντὸς ἕνδεκα ἐτῶν ὡδήγησεν εἰς τὰ βασανιστήρια ἑκατοντάκις χιλίους ἀνθρώπους, μεταξὺ τῶν ἄλλων προσφορωτάτων μέσων, δι' ὧν ἠδύνατο νὰ μάθῃ τὰ μυστικὰ τῶν ἀνθρώπων, ἐπενόησε καὶ τὴν Καλδαρίαν.

Ἐντὸς μεγάλου, δέκα κάδους περιέχοντος ὀρειχαλκίνου κυλίνδρου πλήρους ἐλαίου ἐρρίπτετο ὁ πεπωρωμένος ἁμαρτωλὸς καὶ ἀφίνετο ἐκτὸς μόνον ἡ κεφαλή του. Κατόπιν ἡ κεφαλὴ αὕτη διά τινος καταλλήλου ὀπῆς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀνεβιβάζετο εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ δικαστηρίου, ἐν ᾧ ὁ κύλινδρος ἔμενεν ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, ὑφ' ἣν βραδέως ἀνήπτετο τὸ πῦρ καὶ κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς πωρώσεως τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἠλαττοῦτο ἢ ἀνερριπίζετο, ἕως ὅτου τὸ ἔλαιον βραδέως ἐθερμαίνετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον καὶ τὸ θῦμα ἢ ὡμολόγει ἢ ἀπέθνησκε.

Αὐτὸ θὰ εἰπῇ Καλδαρία.

Ἡ κεφαλὴ λοιπὸν εὑρίσκετο ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης φωτιζομένη ἐπαρκῶς ὑπὸ τῆς ἀκριβῶς ἀντικρὺ κρεμαμένης λυχνίας, — τοῦτο ἤρκει εἰς τὸν Λουκέρον.

Ὑπερηφάνως ἔστρεψε τὰ βλέμματα ἡ κεφαλὴ πρὸς τοὺς μετημφιεσμένους καὶ αἱ συνεσταλμέναι ὀφρῦς ἐξεδήλουν ἀμετάβλητον πεῖσμα καὶ θάρρος.

Ἡ πρώτη αὕτη εἰκὼν ἦτο καλή.

Τότε ὁ μέγας ἱεροεξεταστὴς εἶπεν εἰς τὸν κατηγορούμενον.

— Δὸν Ζάϋμε δ' Ἀβίλα, ὁμολόγησον εἰς τοὺς δικαστάς σου, πότε ὡμίλησας πρῶτον καὶ πότε τελευταῖον μετὰ Ἰωάννας — τῆς θυγατρὸς τοῦ Φερνάνδου;

Ἡ κεφαλὴ ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ.

— Μακρόθεν μόνον τὴν εἶδον πάντοτε καὶ οὐδέποτε ὡμίλησα μετ' αὐτῆς.

— Δὸν Ζάϋμε δ' Ἀβίλα, εἶχες μετὰ τῆς Ἰωάννας σχέσεις ἀθεμίτους, ὁμολόγησον, τίνας ἀποδείξεις ἔχεις παρὰ σεαυτῷ τοῦ παρανόμου ἔρωτός της;

Εἰς τοὺς λόγους τούτους τὸ πρόσωπον τοῦ ἥρωος ἔγινε καταπόρφυρον ἐξ ὀργῆς, οἱ ὀφθαλμοὶ ἐξέπεμπον σπινθῆρας. Τὴν στιγμὴν ταύτην ἦτον ὡραιότατος.

— Ἡ ἐρώτησίς σου προσβάλλει ἐκείνους, οὓς ὡς ὑπήκοος ἔχεις καθῆκον νὰ σέβησαι. Ἤθελον φανῆ εἰς ἐμὲ αὐτὸν ἐγκληματίας, ἐὰν ἠξίουν ἀπαντήσεως ἐρώτησιν τοιαύτην. Ἡ βασίλισσα εἶνε ἁγνὴ καὶ ἀθῶα.

Ὁ Λουκέρος ἡτοιμάζετο νὰ ἰχνογραφήσῃ καὶ τὸ πρόσωπον τοῦτο, ἀλλ' ὁ παρακαθήμενος προσωπιδοφόρος συνέλαβε τὴν χεῖρά του καὶ ἐκράτησεν αὐτήν.

— Τώρα ὄχι, κατόπιν θὰ ἴδῃς ὡραιότερον πρόσωπον. Ὁ ἱεροεξεταστὴς ἔνευσεν εἰς δύο κλητῆρας, οἵτινες ἀμέσως ἀπεμακρύνθησαν· μετ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ μεταβάλληται ἡ μορφή· εἶχον ἀνάψει κάτωθεν τὸ πῦρ.

— Κύτταξε τώρα, παπατρέχα!

Κατ' ἀρχὰς οἱ ὀφθαλμοὶ ἤρχισαν νὰ σπινθηροβολῶσιν, αἱ φλέβες τοῦ μετώπου νὰ ἐξογκῶνται, σπασμωδικῶς νὰ συστέλλωνται οἱ μῦς τοῦ προσώπου, καὶ ἡ ἐκ τῆς πρώτης φρίκης ἀπόγνωσις παρεμόρφωσε τὸ ὡραῖον ἀνδρικὸν πρόσωπον.

Καλὸν ἦτο διὰ τὴν δευτέραν εἰκόνα.

— Θ' ἀπαντήσῃς εἰς τὰς ἐρωτήσεις ἡμῶν, δὸν Ζάϋμε δ' Ἀβίλα; ἀντήχησεν ἐκ νέου ἡ ξηρὰ καὶ ὑπόκωφος φωνὴ τοῦ ἱεροεξεταστοῦ.

Τότε ἐστράφη πρὸς αὐτὸν ἡ κεφαλὴ καὶ ὡσανεὶ ἀμέσως ἐπανῆλθε πάλιν ἡ ἡρωϊκὴ αὐτῆς εὐστάθεια, ἀπεκρίνατο·

— Κατηραμένη ἡ γλῶσσα, ἥτις ἤθελέ ποτε καὶ λέξιν μόνον ἐκφέρει εἰς ἀπάντησιν τῶν λόγων σου!

Καὶ ταῦτα εἰποῦσα συνέσφιγξε τὰ χείλη καὶ ἠτένιεν ἐμπρός της μετὰ ἐξογκωμένων ὀμμάτων συγκρατοῦσα πᾶσαν κραυγὴν ἄλγους.

Καὶ ἡ τρίτη αὕτη εἰκὼν ἦτο καλή.

Τὸ πῦρ ἀνερριπίζετο ὁλονέν.

Ἐπὶ τοῦ προσώπου ἵστανται μεγάλοι μαργαρῖται ἱδρῶτος, ὁ ἀλγεινὸς ἀγὼν τοῦ σωματικοῦ ἄλγους κατὰ τῆς ἀνδρικῆς θελήσεως ἐγκατοπτρίζεται ἐπ' αὐτοῦ. Αἴφνης ἡ κεφαλὴ ἐξέπεμψε βρυχηθμὸν ἄλγους, οἱ ὀφθαλμοὶ σπασμωδικῶς συνεκλείσθησαν καὶ ἀνεγείρουσα τὴν παραμεμορφωμένην ὄψιν, ἥν τινα κατεκάλυψεν ἡ βάσανος τῆς κολάσεως, ἀδυνατεῖ νὰ κρύψῃ πλέον τὸ ἄλγος της. Ἐβρυχᾶτο ὡς οἱ ἐν τῷ Ἅδῃ κατάδικοι.

— Τώρα, κύτταξε τώρα, παπατρέχα!

Ἑκάστη γραμμὴ χάνει τὸ πρότερον σχῆμά της, ἡ ψυχὴ δὲν εἶνε πλέον κυρία ἑαυτῆς, οἱ ὀφθαλμοὶ ἀγρίως περιστρέφονται εἰς τὰ κοιλώματά των, τὰ χείλη ἀφρίζουσι καὶ καταρῶνται Θεὸν καὶ ἀνθρώπους.

Ἆ! Παπατρέχα, ἐὰν τώρα ἐπιτύχῃς, πόσον ὡραία θὰ γίνῃ ἡ τετάρτη εἰκών!

Διαρκῶς ἀνερριπίζετο κάτωθεν τὸ πῦρ.

— Θ' ἀπαντήσῃς εἰς τὰς ἐρωτήσεις ἡμῶν, δὸν Ζάϋμε δ' Ἀβίλα;

Ἡ κεφαλὴ δὲν ἀποκρίνεται πλέον, οὐδὲ κραυγάζει, ἀλλ' ἀρχίζει νὰ μειδιᾷ. Ἡ ἀγωνία τοῦ θανάτου τὴν ἐξαναγκάζει εἰς γέλωτα, εἰς καγχασμόν, καὶ ὁ σαρδώνιος αὐτὸς γέλως εἶνε ὅ,τι φρικωδέστατον δύναταί τις ποτὲ νὰ ἴδῃ.

Ὁ Λουκέρος ζωγραφεῖ ταχέως· ἐτελείωσε τὸ πέμπτον ἰχνογράφημα.

Ὁ προσωπιδοφόρος νεύει νὰ καταπαύσουν τὸ πῦρ. Φοβεῖται μὴ ἀποθάνῃ ὁ δ' Ἀβέλα πρὸ τοῦ ὡρισμένου χρόνου.

Τὸ πρόσωπον χάνει βαθμηδὸν τὴν ἀλγεινὴν ἐρυθρότητα καὶ ἀντ' αὐτῆς ἁπλοῦται ἐπ' αὐτοῦ ὠχρόν, πελιδνὸν χρῶμα· οἱ ὑπὸ τοῦ σπασμωδικοῦ γέλωτος παραμορφωθέντες χαρακτῆρες διαστέλλονται μικρὸν καὶ ὅμως εἶνε ὅλως τεθραυσμένοι, κατεστραμμένοι. Ὁ Λουκέρος ἐτελείωσε τὴν ἕκτην εἰκόνα.

Τότε ἐρωτᾷ πάλιν ὁ ἱεροεξεταστής.

— Θ' ἀποκριθῇς, δὸν Ζάϋμε;

Βραδέως ἀνορθοῖ ὁ ἱππότης τὴν κεφαλήν, εὐρεῖς διανοίγονται οἱ ὀφθαλμοί του ὥστε φαίνεται τὸ λεύκωμα αὐτῶν, ἡ πελιδνὴ καὶ ἄχρους ὄψις ἐπιμηκύνεται· δὲν εἶνε πλέον ἀνθρώπου πρόσωπον αὐτό, ἀλλὰ φάσματος ἐγειρομένου ἐκ τοῦ τάφου καὶ ἐκεῖθεν ὁμιλοῦντος, ἐν ᾧ προσηλεῖ

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ Γ. ΡΙΧΤΕΡ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑ ΑΥΤΟΥ.

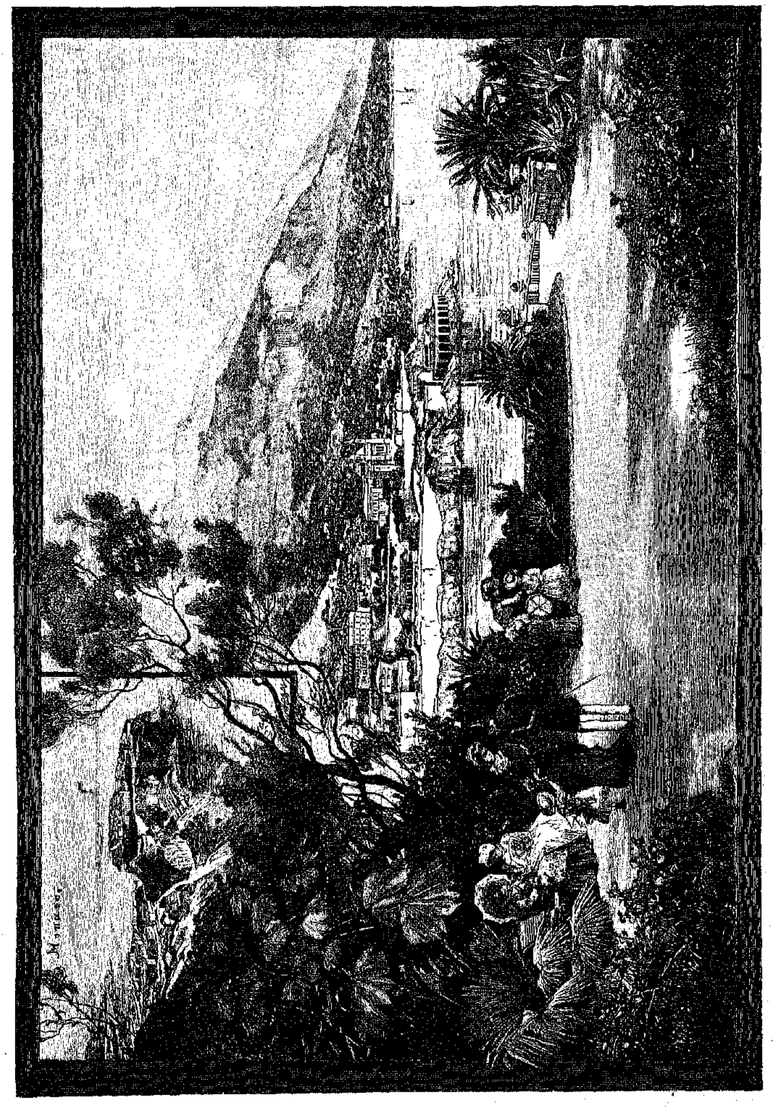

ΤΟ MONTE ΚΑΡΛΟ ΚΑΙ ΤΟ MONAKO.

τὸ τετραγμένον δίλεμμα του ἐπὶ τοῦ προσωπιδοφόρου· "Ω! τί φοβερὸν δίλεμμα!

— Λοιπόν, Παπατρέχα, διὰ τί ἐκουράσθη ἡ γραφὶς εἰς τὴν χεῖρά σου; αὐτὴ εἶνε ἡ σπουδαιοτάτη διὰ μελέτην εἰκών! — κύτταξε!

Ἡ φασματώδης κεφαλὴ ἀρχίζει νὰ ὁμιλῇ μετὰ βαρείας, ψοχορραγούσης φωνῆς.

— Φίλιππε! — μετὰ ἑπτὰ ἡμέρας — θὰ σοι ἀποκριθῶ — πρὸ τοῦ Θεοῦ!

Οἱ ὀφθαλμοὶ περιστρέφονται, τὰ χείλη μένουσιν ἀνοικτά, ἡ κεφαλὴ κλίνει πλαγίως καὶ καταπίπτει· πᾶς χαρακτὴρ ἀπενεκρώθη.

— Σβύσατε τὸ πῦρ! ἀνέκραξεν ὁ ἱεροεξεταστής.

— Δὲν εἶνε ἐνδιαφέρουσα ἡ κεφαλὴ τώρα; ἠρώτησεν ὁ προσωπιδοφόρος τὸν ζωγράφον, μή σε μέλει, ἐχνογράφησέ την, διότι ἐλιποθύμησε μόνον. Θὰ τὸν ἀναγείρουν μετ' ὀλίγον καὶ τότε πάλιν ἐξακολουθοῦμεν.

Ἀλλ' ἠπατᾶτο, διότι ὁ ἱππότης δὲν εἶχε λιποθυμήσει, — ἀλλ' εἶχεν ἀποθάνει καὶ δὲν παρέσχεν ἄλλην εἰκόνα εἰς τὸν Λουκέρον.

— "Ἀ! τὸν ἀναθεματισμένον! ἀνέκραξεν ὁ ζωγράφος, ἀποθήκευε εἰς τὸ ὄγδοον κομάτι καὶ μοῦ ἁρπάζει τοὐλάχιστον δέκα χιλιάδες ῥάλλια.

— Μὴ φοβῆσαι, θὰ λάβῃς αὖθις τὸ ποσὸν ἀντὶ τῶν ἀκτὼ εἰκόνων, διότι ἀπέτυχον λαμπρά, τὸν παρηγόρησεν ὁ προσωπιδοφόρος, τώρα πήγαινε καὶ ἐπεξεργάσου αὐτὰς καλῶς καὶ ἐπιμελῶς.

Μετὰ τέσσαρας ἡμέρας αἱ εἰκόνες ἦσαν ἕτοιμαι, μετὰ φρικαλέας φυσικότητος ἐξειργασμέναι. Ὁ Φίλιππος ἐδώρησεν ὅλας εἰς τὴν αὐζογὸν του . . .

Τὴν πέμπτην ἡμέραν διεδόθη ἀνὰ τὴν χώραν ἡ ἀγγελία, ὅτι παρεφρόνησεν ἡ βασίλισσα Ἰωάννα . . .

Τὴν ἕκτην ἡμέραν προσεκάλεσεν ὁ βασιλεὺς Φίλιππος ὁ Ὡραῖος τοὺς μεγιστᾶνας τῆς Καστιλίας καὶ ἀνεκοίνωσεν αὐτοῖς τὴν ἀγγελίαν τοῦ δυστυχήματος, ὅτι ἡ ἐγκεφαλικὴ νόσος τῆς Ἰωάννης ἐπῆλθε μετὰ πλήρους μανίας . . .

Τὴν ἑβδόμην ἡμέραν οἱ μεγιστᾶνες τῆς Καστιλίας ὠνόμασαν Φίλιππον τὸν Ὡραῖον μεγαλειότατον καὶ ἔγραψαν πρῶτον τὸ ὄνομά του καὶ κατόπιν τὸ τῆς Ἰωάννας . . .

Τὴν ὀγδόην ἡμέραν Φίλιππος ὁ Ὡραῖος ἔκειτο — ἐν τῷ φερέτρῳ. — Ἔλεγον ὅτι ἀπέθανε δηλητηριασθείς.

Ἂς γίνῃ ὕλεως ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς ἀποθανόντας! . .

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ.)

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΡΙΧΤΕΡ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑ ΑΥΤΟΥ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 56.)

Κατ' Ἀπρίλιον τοῦ τρέχ. ἔτους ἀπεβίωσεν ἐν Βερολίνῳ ἑξηκοντούτης τὴν ἡλικίαν ὁ Γουστάβος Ῥίχτερ, εἷς τῶν διασημοτέρων ζωγράφων τῆς Γερμανικῆς πρωτευούσης, ὃν πλεῖστοι ὅσοι ἐπένθησαν καὶ οὗ τὴν στέρησιν βαθέως ᾐσθάνθη ἡ καλλιτεχνία.

Βεβαίως ἐν Εὐρώπῃ πολλοὶ ζῶσι καλλιτέχναι καὶ διαπρεπεῖς καὶ ἀσημοτ. τοῦ Ῥίχτερ ὅμως μνημονεύομεν, διότι οὗτος ἠγάρασε νέαν ὁδὸν ἐν ἑνὶ τῶν δυσκολωτέρων κλάδων τῆς ζωγραφικῆς, ἐν τῇ προσωπογραφίᾳ. Ὁ Ῥίχτερ ἦτο, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν μελετησάντων τὰ ἔργα του, ἀληθὴς προφήτης τοῦ ἰδεώδους ὑφαίου, ἦτο καλλιτέχνης οὐδέποτε περιορισθεὶς ὑπὸ τῶν δεσμῶν τῆς πραγματικότητος, ἀλλ' ἦτο ῥωμαντικὸς καὶ ἐν τοῖς μικροτέροις αὐτοῦ ἔργοις. Εἶχε τὸ σπάνιον μυστικὸν νὰ δίδῃ εἰς τὸ ἰδεώδες μορφὴν γραφικὴν καὶ νὰ περιβάλλῃ τὰ ἔργα του διά τινος μαγείας ἥτις χαρακτηρίζει τὴν τέχνην αὐτοῦ. Τὴν τόσην ταύτην τῶν ὄντως καλλιτεχνικὴν παρατηροῦμεν ἐν ὅλαις ταῖς προσωπογραφίαις αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς τῶν ἐπισήμων προσώπων καὶ ἐν ταῖς τύποις τοῦ λαοῦ. Ἀρκεῖ νὰ ῥίψωμεν βλέμμα ἐπὶ τῆς παρατεθειμένης εἰκόνος, ἐν ᾗ συμπεριλέβομεν τὰ κυριώτερα τῶν ἔργων αὐτοῦ, τὰ πολλάκις ἀντιγραφέντα καὶ χαλκογραφηθέντα, ὅπως ἐννοήσωμεν πόσον ἀμιμήτως μετεχειρίζετο τὸν χρωστῆρα. Ἐν τοῖς ἔργοις τούτοις, τὰ ὁποῖα φαίνονται ἐλαφρῶς ἐρριμμένα ἐπὶ τοῦ πανίου, πόση ἐνυπάρχει ἐπιμέλεια, πόση ἀκρίβεια, πόσος κόπος! Ἐν τῇ ῥᾳδιφ, ἁρμονικῇ ἐκφράσει τῶν εἰκόνων του οὐδαμοῦ φαίνεται ἡ κοπιώδης ἐργασία.

Υἱὸς πτωχοῦ ξυλουργοῦ ὁ Ῥίχτερ χαιρόνθη ἐκ παιδικῆς ἥβης ἡλικίας τὴν ἔμφυτον κλίσιν πρὸς τὴν ζωγραφικήν, ἣ καὶ ἀφιέρωσεν ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον. Διδαχθεὶς τὰ πρῶτον ἐν Γερμανίᾳ, μετέβη ἐν ἡλικίᾳ εἴκοσιν ἐτῶν εἰς Παρισίους, ἔνθα ἐπὶ τρία ὅλα ἔτη εἰργάσθη ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ἀρίστου προσωπογράφου Λέοντος Cogniet· εἶτα δὲ ἀπῆλθεν εἰς Ῥώμην. Τῷ 1861 περιηγήθη τὴν Αἴγυπτον, τῷ δὲ 1863 τὴν Κριμαίαν· ἐκ τῶν χωρῶν τούτων ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ τύπους, οἵτινες θὰ μένωσιν ἐσαεὶ ἀληθῆ ἀριστουργήματα. Ἐν ἡλικίᾳ τεσσαράκοντα καὶ δύο ἐτῶν ἀνωμοιόθη τὴν νεωτέραν θυγατέρα τοῦ διασήμου μουσουργοῦ Meyerbeer, ἥτις ὑπῆρξε δι' αὐτὸν σύζυγος πολύτιμος καὶ σύντροφος ἀνεκτίμητος. Πάσαν εὐαίσθητος καὶ φιλόστοργος πατὴρ ἦτο ἀποδεικνύουσιν αἱ διάφοροι εἰκόνες τῶν τέκνων του ἐν μικρᾷ ἡλικίᾳ, ὡς φαίνονται καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι· τὰ δύο ἀδέλφια, τὸ ἐπὶ τοῦ δέρματος τοῦ λέοντος ἱππεῦον παιδίον καὶ τὸ κρατοῦν ἐν χερσὶ τὸ ποτήριον, εἶσι τὰ τέκνα του. Τόσον ἐνθέρμως ἠγάπα ὁ Ῥίχτερ τὴν τέχνην του, ὥστε καὶ ὑπὸ τῆς ἀμειλίκτου νόσου καταρρυχούμενος, ἥτις τῷ ἐπήνεγκε τὸν θάνατον, ἐκράτει ἐν μέσῳ τῶν φρικτοτέρων αὐτοῦ πόνων τὸν χρωστῆρα καὶ εἰργάζετο ἀόκνως μὲ τρέμουσαν μὲν τὴν χεῖρα, ζωηρὰν ὅμως ἔχων τὴν φαντασίαν καὶ ἀκολουθῶν τὰς ὄντως ποιητικὰς αὐτοῦ ἐμπνεύσεις.

ΤΟ ΜΟΝΑΚΟ

ΩΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΝ ΕΛΔΟΡΑΔΟ.

Σκιαγραφία ὑπὸ Fenon v. Zobeltitz.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 57.)

Ἐν τῶν ὡραιοτάτων σημείων εἰς τὴν μαγευτικὴν Ῥιβιέραν (Riviera di Ponente), εἶναι ἐκείνη ἡ μικρογραφικὴ ἡγεμονία, τὸ Μονακό, τὸ ὁποῖον πάντες γνωρίζομεν, ἂν καὶ δὲν ὑπερβαίνῃ τὰ δύο τετραγωνικὰ μίλια, ὅπερ εἰς πλείστους ἀποδείνει ἐπιζήμιον ἢ μᾶλλον ὀλέθριον, καὶ τὸ ὁποῖον πολὺ δικαίως ὠνόμασαν "Παράδεισον τοῦ Διαβόλου". Τὸ Μονακό, κείμενον μεταξὺ Nizza καὶ Mentone ἐπὶ κολοσσιαίου τριγώνου καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ προεκτεινομένου βράχου, φρουρεῖ οἱονεὶ τὰς ἀκτὰς τῆς Γαλλίας καὶ Ἰταλίας. Ἡ παράδοσις διηγεῖται, ὅτι πάλαι ποτὲ ἀποβιβασθεὶς ὁ Ἡρακλῆς εἰς τὴν ἀκτὴν ταύτην ἐπυρτοπόησε τοὺς βράχους διὰ τῶν γιγαντιαίων αὐτοῦ χειρῶν, οἵτινες καὶ μέχρι τῆς σήμερον προσέχουσιν εἰς τὴν κυανὴν θάλασσαν. Ὁ "λιμὴν τοῦ Ἡρακλέους" ἐκαλεῖτο ἐκ τούτου ἡ μικρὰ αὕτη χερσόνησος κατὰ τὰς πρώτας μ. Χ. ἑκατονταετηρίδας, μέχρις οὗ ὁραδύτερον, ὅτε ἱδρύθη ἐκεῖ Ἑλληνικὴ ἀποικία ἔλαβε τὸ ὄνομα, διὰ τὸ μονήρες τῆς θέσεώς της, Μονόοικος, ὅπερ ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν ἠχρωτηριάσθη εἰς Μονακό, τὸ ὁποῖον σημαίνει τὴν σήμερον, μοναχόν — ὡς τοῦτο δεικνύει καὶ τὸ οἰκόσημον τοῦ Μονακοῦ, παριστῶν δύο γιγαντιαίους πωγωνοφόρους μοναχούς, φέροντας σανδάλια καὶ τρίβωνα.

Ἐκ τῆς ἀρχαίας ἱστορίας περὶ Μονακοῦ ὀλίγα ἀναλόγως γνωρίζομεν. Οἱ Σαρακηνοί, οἵτινες κατὰ τὴν 5ην ἑκατονταετηρίδα ἐγένοντο ἐπίφοβοι ἀνὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Μεσογείου θαλάσσης, λέγεται ὅτι εἶρον ἐν τῇ βραχώδῃ ταύτῃ φωλεᾷ κατάλληλον ὀρμητήριον, ἕως οὗ τὸ 968 ἕτερος πειρατής, ὀνομαζόμενος Grimaldi, ἐξεδίωξε τοὺς ἐκείθεν, καὶ ἐγένετο ὁ ἴδιος κάτοχος τοῦ ῥωμαντικοῦ τούτου τεμαχίου τῆς γῆς. Ἔκτοτε τὸ Μονακὸ διετέλει ὑπὸ τὴν ἰδιοκτησίαν τῆς οἰκογενείας Grimaldi· ὅτε δὲ κατὰ τὸ ἔτος 1731 ὁ πρίγκηψ Ἀντώνιος ἀπεῖπεν ἄνευ ἀρρένων κληρονόμων, ἡ ἡγεμονία μετεβιβάσθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Leonard de Goyon-Matignon, ὅστις, ὡς γαμβρὸς τοῦ πρίγκηπος Ἀντωνίου, ὤφειλεν ἐντούτοις ν' ἀποδεχθῇ τὸ ὄνομα Grimaldi. Ἡ Mentone καὶ Roccabruna οἱ δύο οὗτοι ὅμοροι τόποι οἵτινες ἀπὸ τῆς 14ης ἑκατονταετηρίδος ἀνῆκον εἰς τὸ Μονακό, ἐπωλήθησαν τὸ 1860 εἰς τὴν Γαλλίαν, καὶ τὸ ἡγεμονικὸν γένος περιωρίσθη εἰς δύο τετραγωνικὰ μίλια ἐπιθαλάσσια καὶ πετρώδη, ἀλλὰ ζωγραφικώτατα, ἀνεπίκλητα ὅμως πάσης καλλιεργίας ὡς μὴ καρποφόρα, εἰμὴ μόνον δι' ἄτροφον γλόην ἢ ἴσως καὶ διὰ μονήρη τινὰ ἐλαίαν. Καὶ ὅμως ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ τούτου βράχου ἤμελλε νὰ παραχθῇ παράδεισος — ἡ μαγικὴ ῥάβδος τοῦ Διαβόλου ἔφερεν ὧδε τὸ ὑπὸ ὕδάτων περιβρεόμενον ἐκ γρανίτου ὄρος.

Ἤδη κατὰ τὸ ἔτος 1858 ἑταιρία κερδοσκόπων ἀπετάνθη παρακλητικὰς εἰς τὸν ἡγεμόνα Κάρολον τὸν Γ'., ἵνα ἐπὶ τῶν γαιοκτησιῶν του ἐπιτραπῇ αὐτῇ νὰ ἱδρύσῃ κατάστημα παιγνείου (Spieletablissement). Ἀρχῆθεν ἡ ἑταιρία αὕτη ἠθέλησε νὰ ἐγκατασταθῇ ἐν Nikaia, ἀλλὰ τῇ ἀπεποιήθησαν τὴν αὐτόθι προνομιοῦχον παραχώρησιν, ὑπὸ τὴν αἰτιολογίαν ὅτι ἤδη εἰς Aix-les-Bains ὑφίσταται προσόμοιον ὅλβιον Ἵνστιτοῦτον, καὶ οὐδεμία ἀφορμὴ ὑπάρχει ἐπίσης ὅπως ἑλκύῃ τὸ χρῆμα ἐκ τῶν θυλακίων τῶν κατοίκων. Ὁ πρίγκηψ Κάρολος ἐσκέπτετο ἄλλως περὶ τοῦ πράγματος· ἡ ἐτησία χειμερινὴ διαμονὴ ἐν Παρισίοις τῷ ἐστοίχιζε πολλά, καὶ οἱ ἑταῖροι οἱ μέλλοντες νὰ ἱδρύσωσι τὸ νέον τοῦτον καταγώγιον τῶν χαρτοπαικτῶν προήγελλον οὐχὶ εὐκαταφρόνητον αὔξησιν τοῦ εἰσοδήματός του. Ὅθεν ὁ πρίγκηψ Κάρολος ἔδωκε τὴν αἰτηθεῖσαν ἄδειαν, ἀλλὰ συγχρόνως ἐκοινοποίησεν ἐναργῶν διαταγὴν δι' ἧς ἀπηγορεύετο αὐστηρῶς εἰς σύμπαντας τοὺς ἑξακισχιλίους αὐτοῦ ὑπηκόους νὰ φοιτῶσιν εἰς τὸ νέον τοῦτο μάγαρον. Ἡ θεμελίωσις ἐτέθη εἰς κίνησιν, δὲν εὐημέρει ὅμως· οἱ ἑταῖροι ἐστερροῦντο τῶν ἀναγκαίων σημαντικῶν κεφαλαίων, καὶ οὕτω τὸ κατάστημα τῆς Société-anonyme μόλις διετηρεῖτο.

Ἐπῆλθε τὸ ἔτος 1872 καὶ ἐπέφερεν ἐν Γερμανίᾳ τὴν διὰ νόμου κατάργησιν τῶν χαρτοπαιγνείων. Ἐν Wiesbaden, Homburg, Baden-Baden, Doberan, Ems, καὶ Nauheim εἶχον παύσει νὰ τροχαλίζωσι τὰ διὰ σφαιρῶν τυχοπαίγνια (Roulettekugeln) — τὸ πάθος ὅμως τοῦ παίζειν πολλοῦ γε καὶ δεῖ νὰ ἐξαφανισθῇ ἐκ τοῦ κόσμου. Κάλλιον παντὸς ἄλλου ἐγνώριζε τοῦτε ἀνήρ τις, ὅστις τὸ ἥμισυ τοῦ βίου του ἀφιέρωσεν οἱονεὶ εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ ἐλαττώματος τούτου, καὶ συνήθροισεν ἐπὶ τῶν πρασίνων τραπεζῶν περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τὰ πλουσιώτατα μαθήματα. Οὗτος ἦτο ὁ François Blanc, ὁ τέως ἐνοικιαστὴς τοῦ ἐν Ἀμβούργῳ χαρτοπαικτείου. Πρωΐαν τινα ἐαρινὴν ἀφιχθεὶς ὁ Fr. Blanc εἰς Μονακὸ παρουσιάσθη εἰς τὸν πρόεδρον τῆς "Société-anonyme". Ἐξήγαγε τὸ χαρτοφυλάκιόν του, κατέθεσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης 1,700,000 φρ. εἰς Γαλλικὰ δημόσια χρεώγραφα, καὶ ἐξήλωσεν εἰς τὸν ἐπιπλαγέντα πρόεδρον ὅτι προτίθεται διὰ τῆς ποσότητος ταύτης ν' ἀγοράσῃ τὴν Τράπεζαν τῆς "ἀνωνύμου" μετοχικῆς Ἑταιρίας. Τὴν ἐπιοῦσαν ὁ Blanc ἦτο ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ παικτείου τοῦ Μονακοῦ.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ὁ παρὰ τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ γυμνὸς καὶ ἄγονος βράχος ὑπέστη θαυμασίαν ἀλλοίωσιν. Ἑκατοντάδες ἐργατικῶν χειρῶν ἤρξαντο νὰ ἐργάζωνται μετ' ἀκαταπαύστου καὶ ἀδιαλείπτου δραστηριότητος. Ἐπὶ τοῦ ὁροπεδίου τοῦ Μόντε Κάρλο (Monte Carlo) — ὁ πρίγκηψ Κάρολος ὠνόμασεν οὕτω τὸ ὄρος — μετεκομίσθησαν ἄπειρα φορτία χώματος ἐκ τῶν καρποφόρων κοιλάδων, καὶ ἤδη ἀνεβλάστησεν, ὡς διὰ μαγικῆς κρούσεως ἐκ τοῦ ἐδάφους τούτου ἔνδια οὐδὲ κόκκος αἴσου ἠδύνατο νὰ ὡριμάσῃ, ἀληθὴς τῷ ὄντι τροπικὴ φυτεία. Ἐκεῖ πλέον σείονται συμπλέγματα φοινίκων εἰς τὸν καύσωνα τοῦ ἡλίου, ἐκεῖ εὐωδιάζουσι βαλσαμωδῶς τὰ ῥόδα, ἐκεῖ ἀνθοῦσι γεράνια, μυρσίναι, χρυσόμηλα, ἐκεῖ ὑπολάμπουσι χρυσοκίτρινα μανδαρίνια διὰ τῶν σκιερῶν ἀναδενδράδων, φλέγουσι πορσυρᾶ ἑκατόνφυλλα, καὶ λάμπουσιν ὠχροκύανα καὶ ἐλάνινα ἴα. Πᾶν ὅ,τι ὁ οὐρανὸς τῆς Μεσημβρίας συντελεῖ πρὸς μεγαλοπρέπειαν τῶν γοητευτικῶν ἀνθέων, τοῦτο συγνώθη καὶ ἐνταῦθα ἐπὶ τῶν περιηχούντων κομάτων τοῦ Monte Carlo. Καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνθηρῶν τούτων ἀλυῶν ὑψοῦται ἀνάκτορον μεγαλοπρεπέστατον μαυριτανικοῦ ῥυθμοῦ, μετὰ πυργίων καὶ ποικίλως ἐζωγραφισμένων προσόψεων, καὶ μετὰ χρυσοῦ κιγκλιδώματος πρὸ τῶν ὑψηλῶν κατοπτροειδῶν παραθύρων.

Ἀλλ' οὐδὲν εἰσέτι παριστᾷ τὴν μεγαλοπρέπειαν.

Πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης ὁ βράχος ἦτο ἀπότομος καὶ κρημνώδης, ὑπὸ ἀρχαίαν ζωγραφικὴν μορφὴν καὶ τοῦτο δὲν ἔρεσκεν εἰς τοὺς βασιλεῖς Μαμωνᾶν. καὶ Ἀγυρτείαν, οἵτινες ἐδέσποζον ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ Monte-Carlo. Ἐπὶ τοῦ φαιοῦ πετρώματος κατεσκευάσθησαν προσύνεμα ἐπιδώματα (Terrassen), καὶ κλίμακες εὐρεῖαι ἐξ ἀμμίτου ὠδήγουν ἐκ τῆς θαλάσσης πρὸς τὸ ὀροπέδιον. Μαρμάρινα ὁρύγματα ἐκρασπέδουν τὰ ἐπιδώματα, καὶ ἐγγύτατα τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης κατεσκεύασαν ἀειθαλῆ λειμῶνα, ἵνα ἐκεῖ ὁ ἀριστοκράτης ξένος δύνηται κάλλιον νὰ εὐθυμῇ φονεύων περιστερὰς χάριν ἀναλήψεως παιδιᾶς (Sport).

Ὅτε τὸ γυμνὸν καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου περικαιόμενον Monte Carlo ἐγένετο μικρά τις Ἐδέμ, ὁ François Blanc ἦχησε τὸν αὐλὸν του, καὶ ὥσπερ τὰ παιδία τοῦ Hameln ἠκολούθουν Hunolf τὸν "Μυοῦφραν" (Rattenfänger) εἰς τὸ ὑλέθριον ὄρος, οὕτως συνέζυθησαν ἀπειράριθμοι ἐκ τοῦ πλησίον καὶ μακρόθεν εἰς τὴν θελκαστικὴν φήμην τοῦ νέου γάητος, ἐπὶ τοῦ οὐχὶ ἧττον καταστρεπτικοῦ ὄρους, τοῦ παρὰ τῷ Μονακῷ ἐπικινδύνου Eldorado. Ὁ François Blanc ἔτριβε τὰς χεῖρας, καὶ ὁ πρίγκηψ Κάρολος ἠγέλα ἴσως χαιρεκάκως κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ἐπειδὴ ἤδη ἤδυνατο κατ' ἔτος νὰ σακαλᾷ πλέον τῶν 100 χιλ. φρ. εἰς Παρισίους· ἡ δὲ Διεύθυνσις τοῦ παικτείου μόλις κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπηλλάγη καθ' ὁλοκληρίαν ἐκ τοῦ πρὸς τὸν πρίγκηπα ἐτησίου φόρου δι' ἑνὸς ἅπαξ γενομένου συμβιβασμοῦ ἐξ 9 ἑκατομ. περίπου φράγκων.

Ὁ Blanc προσεπάθησεν ἵνα εἰς τὸ μέγαρόν του ἀποδώσῃ λίαν ἔντιμον καὶ σεβαστὸν ὄνομα. Ὠνόμασε δηλ. τοῦτο "Kasino" — καὶ ἡ Διοίκησις αὐτὴ ἐπενόησε πρὸς τούτοις τὴν κατάλληλον ὀνομασίαν "Cercle des Estrangers". Τῷ ὄντι τόπος συναντήσεως εἶναι εἰς τοὺς ξένους τὸ Kasino, ἐπειδὴ οὐδεμία χώρα ἐκ τῆς πεπολιτισμένης γῆς παρέλειψε νὰ πέμψῃ τοὺς ἀποσταλμένους της. Βεβαίως δὲν εἶναι πάντοτε τὰ ἐκλεκτὰ στοιχεῖα τῆς κοινωνίας ἅτινα συναντῶνται ἐπὶ τοῦ Monte Carlo· ἀλλὰ καὶ ἐντελῶς ψευδὴς ἰδέα εἶναι, ἐὰν πιστεύσωμεν ὅτε μόνον ὁ κομψὸς ὄχλος ἀπεπλανήθη εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Blanc. Ἀπεναντίας εὑρίσκεται τις ἀκριβῶς νὰ εἴπῃ, ὅτι πάντες, ὅσοι διέρχονται τὴν Riviera ἐκ Κάνναις μέχρι Γενούης, — οἱ χάριν διασκεδάσεως ταξειδεύοντες, πάσχοντες, ἔμποροι, νεόνυμφοι, καλλιτέχναι, καὶ σοφοί — προσφέρουσι τὴν θυσίαν των εἰς τὸ εἴδωλον Monaco. Σοχνάκις παρευρίσκεται τις ἐπὶ τῆς πρασίνης τραπέζης ἀμέσως πλησίον ἀπροσίτου τινὸς καὶ ἐπιφανοῦς ἀριστοκράτου, ἢ πλησίον νεαρωτάτου ἀνδρογύνου ἐκ καλλίστης οἰκογενείας· ἐπίσης δύναται νὰ ὀλέσῃ ἐκείνας τὰς ὑπόπτους μορφὰς ὧν τὸ ἐπάγγελμα εἶναι ἀκριβῶς ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ὁμισοίους νόμους, πρὸς τὴν εὐκοσμίαν καὶ τὴν ἠθικήν, καὶ οἵτινες ἄλλως ἐν τῷ ἐξωτερικῷ των φέρουσι προφανέστατα τὸν τύπον τοῦ καινοπρεποῦς φλήτου. Ὡσεὶ τὸ Monte Carlo ἦτο οὐδέτερα κυριαρχία, ἐφ' ἧς οἱ ῥακενδῦται ἄλλων τῶν ἐθνῶν ἠδύναντο πλέον νὰ παρακύψωσι πλησίον τῶν ἐντίμων ἀνθρώπων ἀτιμωρητεί, δίοτι καὶ οἱ τελευταῖοι περιπίπτουσιν εἰς τὸ ἐλάττωμα, τὸ ὁποῖον οἱ πρῶτοι ἔφερον ἀπὸ πολλοῦ εἰς τὴν ἐντέλειαν.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ.

Πέτρακις ἐμαράνθησαν
τὰ ἄνθη τοῦ λειμῶνος,
κ' ἐσίγησ' ἡ μελῳδικὴ
φωνὴ τῆς ἀηδόνος,
ὅταν, εἰς τὸν παράδεισον
ποῦ σ' εἶδον, μὲ εὐδύνη
φιλοπραγμόνων στρόβιλος
κ' εὐμόρων φίλων δίνη·
Ἐκεῖ ὅπου τὴν χεῖρά μου
μοῦ ἔσφιξας τὸ πρῶτον,
καὶ εἶδον τὸ μιδίαμα
τῶν πρώτων μας ἐρώτων.
Τί ἀναμνήσεις! Ὦ! ποτὲ
εὐδαίμων ἂν δὲν ἦμην,
ἂν εἶποτε δὲν σ' ἔφερε
'σ τοῦ φίλου σου τὴν μνήμην·
ἂν ἐκυμώμην ἄῤῥοντες
'σ τῆς λήθης τὴν ἀγκάλην,
ἂν τὸ σβεσθὲν ἡφαίστειον,
δὲν ἤναπτε καὶ πάλιν!
Παντοῦ σὲ εἶδον! καὶ τὸ πᾶν
'σ τὸν νοῦν μου ἀνεπόλει!
ἐγέλων ὅλα, καὶ ἡ γῆ
καὶ σ' οὐρανὸς οἱ ὅλοι.
Σὲ εἶδον ὑπὸ τὴν σκιὰν
τῶν δένδρων καθημένην,
ὡς χρυσαλίδα πέριξ μου
σὲ εἶδον ἱπταμένην.
Εἰς τῶν ἀνθέων τὴν χροιὰν
τὰ ῥόδινά σου χείλη
τὰ εἶδον, καὶ εἰς τῶν πτηνῶν
τὸ ἆσμα σ' εἶδον, φίλη.
Σὲ εἶδον εἰς τοῦ ποταμοῦ
τὴν δίνην φερομένην,
κ' ἐπὶ τῆς ἄμμου ᾠδουσαν,
σὲ εἶδον καθημένην.
Νὰ εἶπω πλὴν τὴν χεῖρά σου
εἰς μάτην ἐπειρώμην,
εἰς μάτην τὴν ἀδέκαστον
νὰ σοὶ ὑποπέσω κόμην.
Πυγολαμπὶς ἀσβόνευσο
καὶ ἄστιλβες συγχρόνως,
καὶ ἦσο τῆς καρδίας μου
καὶ ἡ χαρὰ κι' ὁ πόνος!
Παίζουν οἱ φίλοι, πλὴν ἐγώ;
πρηνὴς ἐπὶ τὸ χῶμα,
στενάζων, φίλη τρυφερά,
σὲ περιμέν' ἀκόμα!

Ν. Διβάρης.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΤΕΝΝΥΣΟΝ.

Ὑπὸ Π. Ματαράγκα.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 81.)

Ἡμέτερος αἰῶν ἀνατείλας διὰ τοῦ Βύρωνος, ἀγχαράξαντος νέαν ποιητικὴν ὁδὸν καὶ καταλιπόντος ἀνάσσαν μνημεῖα ἐξόχου νοὸς καὶ καρδίας φλογερᾶς, χωρεῖ πρὸς τὴν δύσιν του διαγωγίζμενος ὑφ' ἑτέρου οὐχ ἧττον λαμπροῦ ποιητικοῦ ἀστέρος, τοῦ Τέννυσσον, τοῦ ὁποίου τὸ γλυκὺ καὶ συμπαθὲς φῶς ἀντιθέτως πρὸς τὸ ζωηρὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς τοῦ Βύρωνος θέλγει τὴν ὄρασιν καὶ διαφέτει εὐαρέστως τὴν καρδίαν νικηφόρως ἀντιτασσόμενον πρὸς τὰ ποικνὰ τοῦ ὁλισμοῦ νέφη, ἅτινα πανταχόθεν εἰσρεύσαντα ἐπλημμύρησαν τὸν λαμπρὸν ποιητικὸν ὁρίζοντα.

Ὅτε ὁ Τέννυσσον ἐξηκοσίευσε τὰ πρῶτα αὐτοῦ ποιήματα ἤκουσαν αὐστηρὰς ἐπικρίσεις. Ἀλλὰ δὲν ἀπῆνεγκεν. Ἐπὶ δέκα ὅλα ἔτη οὐδεὶς εἶδε τὸ ὄνομά του ἐν δημοσίῳ τινὶ φύλλῳ ἢ ἐν καταλόγῳ τινί. Ἀλλ' ὅτε ἐφάνη ἐκ νέου εἰς τὸ κοινὸν παραχρῆμα ἐθεωρήθη ὁ μεγαλείτερος ποιητὴς τοῦ ἔθνους του καὶ τῆς ἐποχῆς του. Πάντες κατελήφθησαν ὑπὸ θελκτικῆς ἐκπλήξεως. Ἡ ἰσχυρὰ γενεὰ τῶν ποιητῶν πρὸ μικροῦ ἐκλιποῦσα διῆλθεν ὡς τριυμία. Ὡς οἱ προκάτοχοι αὐτῶν τοῦ 16ου αἰῶνος τὰ πάντα προήγαγον μέχρι τῶν ἄκρων. Οἱ μὲν, κατὰ τὸν Taine, συνέλεξαν τὰς ὑπερφυσικὰς παραδόσεις, τὰ θελκτικὰ ὀνειροπολήματα, διηγεύονησαν τὴν ἀπωτάτην Ἀνατολήν, τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἀραβίαν καὶ τὸν μέσον αἰῶνα καὶ ἐπεβάρυναν τὴν ἀνθρωπίνην φαντασίαν διὰ τῶν χρωμάτων καὶ φανταστικῶν πλασμάτων πάντων τῶν κλιμάτων. Ἕτεροι ἐνεδάθυναν εἰς τὴν μεταφυσικὴν καὶ ἠθικὴν, ἐρρέμβασαν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης καταστάσεως καὶ διῆλθον τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐν τῷ ὑψηλῷ καὶ μονοτόνῳ, ἕτεροι προσκρούσαντες ἐπὶ τοῦ ἀμαρτήματος καὶ τοῦ ἀρχεῖομοῦ περιήγαγον ἐν τῷ σκότει καὶ ὑπὸ τὰς

ἀστραπὰς πομπὴν εἰκόνων φοβερῶν, προσώπων εἰς ἀπόγνωσιν περιελθόντων ἐκ τῶν ἐλέγχων των καὶ φωτιζομένων ὑπὸ τοῦ μεγαλείου των. Ὑπῆρχεν ἀνάγκη ἀναπαύσεως μετὰ τοσούτους ἀγῶνας καὶ τοσαύτας ὑπερβολάς. Ὁ Τέννυσον ἐξῆλθε τῆς σχολῆς τοῦ φανταστικοῦ, αἰσθηματικοῦ καὶ διαβολικοῦ, ἀλλὰ κεκαθαρμένος. Πᾶσαι αἱ μορφαὶ καὶ ἰδέαι, αἵτινες εὐηρέστησαν, εὑρίσκοντο παρ' αὐτῷ, ἀλλὰ μεμετρημέναι καὶ διὰ χρυσοῦ ἐκπεφρασμέναι ὕφους. Ἡ ποίησίς του ὡμοίαζε πρὸς ὡραίας θερινὰς νύκτας, ὅτε τὴν θερμότητα τῆς ἡμέρας μετριάζει ἡ δροσερὰ τῆς νυκτὸς αὖρα.

Α'.

Ὅ,τι κατὰ πρῶτον εἵλκυσε τὴν προσοχὴν ἦσαν αἱ εἰκόνες τῶν γυναικῶν. Ἡ Ἀδελίνα, ἡ Ἐλεονώρα, ἡ Λιλιάνα, ἡ βασίλισσα τοῦ Μαΐου ἦσαν πρόσωπα ἀναμνήσεων ἐξελθόντα ἐκ χειρὸς ἐραστοῦ ἅμα καὶ καλλιτέχνου. Τὸ βιβλίον τοῦτο τῶν ἀναμνήσεων εἶνε κεχρυσωμένον εἰς τὰ φύλλα, πεποικιλμένον δι' ἀνθέων καὶ κοσμημάτων, φιλοκάλως κεκαλλωπισμένον, μετάξινον, πεπληρωμένον χαριεστάτων εἰκόνων διακρινομένων διὰ τὴν λεπτότητα καὶ τὴν ἀκρίβειαν αὐτῶν, ἐντετυπωμένων μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἐπὶ λευκοῦ μοσχείου δέρματος ἵνα ἐπ' αὐτῶν ἀναπαυθῶσι καὶ ἵνα ἀπασχολήσωσι τὰς ἁπαλὰς λευκὰς χεῖρας νεονύμφου ἢ νεάνιδος. Εὐκόλως ἢ δυσκόλως θὰ ἠδύνατό τις νὰ μεταφράσῃ μίαν μόνην τῶν ὡραίων τούτων εἰκόνων. Ἑκάστη λέξις εἶν' ἐν αὐταῖς εἰς χρωματισμός, ἐπιτεινόμενος ἢ παραλλάσσων ἀναλόγως τῆς ἐπιδράσεως τοῦ πλησίον του. Καὶ δὲν ἀρκεῖται μόνον εἰκονίζων τὰς θελκτικὰς πονηρίας, τὰς αἰφνιδίας ὑπερηφανείας, τὰ ἡμίσεα ἐρυθήματα, τὰς ἀκατανοήτους καὶ παροδικὰς ἰδιοτροπίας τῆς γυναικείας καλλονῆς, ἀλλὰ προβαίνει περαιτέρω, ἀντιτιθέμενος αὐτάς, ἐναρμονίζων καὶ ἐξαισίως διακοσμῶν.

Β'.

Ἡ δόξα ἐπισκέφθη τὸν Τέννυσον εὐκόλως καὶ ταχέως. Ἐπὶ τριάκοντα καὶ πέντε ἤδη ἔτη ἀπολαύει αὐτῆς. Ἡ βασίλισσα τιμῶσα τὴν μεγάλην πρὸς αὐτὸν τοῦ κοινοῦ εὔνοιαν τὸν ὠνόμασεν ἐστεμμένον ποιητήν. Μέγας τις μυθιστοριογράφος διεκήρυξεν αὐτὸν ἀληθέστερον ποιητὴν τοῦ Βύρωνος καὶ ὑπεστήριξεν ὅτι οὐδὲν ὅμοιον πνεῦμα ἐφάνη μετὰ τὸν Σαίξπηρ. Ὁ Τέννυσον διήρχετο τὸν βίον αὐτοῦ εἰς τὴν ἐξοχὴν ἐν μέσῳ βιβλίων καὶ ἀνθέων (ὅρα εἰκ. σελ. 61), μακρὰν τῶν ἀντιζηλιῶν καὶ ἐνοχλήσεων λατρευόμενος ὑπὸ τῶν οἰκείων του, θαυμαζόμενος ὑπὸ τῶν φίλων του καὶ πρὸς πάντας προσφερόμενος μετ' ἀπλάστου γλυκύτητος καὶ ἀφελείας.

Ἀλλ' ὑπὸ τὴν ὁμαλὴν καὶ ἤρεμον ταύτην ἐπιφάνειαν ὑποκρύπτεται ἑστία φλογερῶν παθῶν. Ὁποῖον αἴσθημα, ὁποία χάρις, ὁποία συγκίνησις ἐν τῷ ποιήματι αὐτοῦ τῷ ἐπιγραφομένῳ Locksley Hall; Ἀποσπῶμεν ὀλίγους ἐξ αὐτοῦ στίχους, οὓς μεταφέρομεν ἐνταῦθα ἐν μεταφράσει ὡς ἁπλῆν σκιαγραφίαν ἀτελῆ καὶ ταύτην, ἵνα δώσωμεν ἰδέαν τινὰ βεβαίως λίαν ἀσθενῆ, διότι ὡς εἴπομεν ὁ Τέννυσον δὲν μεταφράζεται, τῆς χάριτος, περιπαθείας καὶ γοητευτικῆς ἡδύτητος τοῦ κατ' ἐξοχὴν εὐαισθήτου τούτου ποιητοῦ. Ἀπεφύγομεν καὶ αὐτὴν τὴν ὁμοιοκαταληξίαν ἵνα ὅσον οἷόν τε πιστότερον μεταδώσωμεν τὰς ἰδέας τοῦ πρωτοτύπου. Διὰ τοῦ προσώπου τοῦ Locksley ὁ ποιητὴς ἀποτείνεται πρός τινα ἐξαδέλφην του, ἥν, ὡς φαίνεται, ἠγάπα περιπαθῶς καὶ ἐσκέπτετο νὰ νυμφευθῇ, ἀλλ' αὕτη ἐνδοῦσα εἰς τὴν ἀπαίτησιν τῶν γονέων της ἐνυμφεύθη λόρδον πλούσιον, ἀλλ' ἀγροῖκον τὴν φύσιν, τὴν καρδίαν πεπωρωμένην ὑπὸ κραιπάλης καὶ ἀκολασίας. Ὁ πόνος του εἶνε γλυκὺς καὶ ἐν ταὐτῷ δριμύς, ἐκρήγνυται, ὡς κεραυνὸς ἐν μέσῳ γλυκείας γαλήνης τῆς φύσεως.

Εἶχε τὴν ὄψιν κάτωχρον, ἰσχνὴν τὴν παρειάν της,
Ὁπόσον εἰς τὴν νέαν της δὲν ἥρμοζ' ἡλικίαν.
Τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς πάσας μου προσήλου τὰς κινήσεις
Διατηροῦσα σιωπὴν ἀγάλματος βαθεῖαν.

Εἰς τὴν ὠχρὰν της παρειὰν καὶ εἰς τὸ μέτωπόν της
Τὸ κάτισχνον ἀνέθορε χροιὰ καὶ λαμπηδών τις.
Ὡς εἶδον ἀναθρώσκουσαν ἐξαίφνης εἰς τὰς χώρας
Τῆς Ἄρκτου ἐρυθρότητα ῥοδόεσσαν τὴν νύκτα.

Ἐστράφη· λαῖλαψ στεναγμῶν διέρρηξ' αἰφνιδία
Τὸ στῆθός της· καὶ ὡς ἠὼς ἐξήστραψ' ἐν τῷ βάθει
Τῶν μελανῶν ὀμμάτων της ἡ νέα της καρδία.

Μοὶ εἶπε, σοὶ ἀπέκρυψα τὸ φλέγον αἴσθημά μου
Ἐκ φόβου μὴ ἐκδήλωσις μὲ ἀδικήσῃ φρούδη.
Μοὶ εἶπ', ἐξάδελφε, πολὺ μὲ ἀγαπᾷς τῷ ὄντι;
Καὶ κλαίουσ' αὖθις, πρὸ πολλοῦ μὲ ἀγαπᾶς; μοὶ εἶπε.

Ὁ Ἔρως τὸ ἀμμόμετρον ἀνήρπασε τοῦ Χρόνου
Καὶ μειδιῶν ἀνέτρεψεν εἰς τὰς λαμπρὰς της χεῖρας.
Ὑπὸ τὴν κούφην δόνησιν αὐτοῦ εἰς κόκκους ἄμμου
Χρυσοῦς ἑκάστη ἔρρευσε τότ' εὐτυχὴς στιγμή μου.

Ἐφ' ἱκανὰς καθήμενοι ἐπ' ἐρεικῶν πρωΐας
Ἠκούσαμεν νὰ φρίττωσι αἱ λόχμαι καὶ ᾐσθάνθην
Εἰς τὴν πνοὴν της ἔαρος ζῳογονοῦν με θάλπος.

Πολλὰς παρὰ τὰ κύματα καθήμενοι ἑσπέρας
Ἐν τέρψ' ἠκολουθήσαμεν τὰ πλοῖα τὰ μεγάλα,
Καὶ αἱ ψυχαί μας ἤπτοντο ἀλλήλων εὐφροσύνως
Ἐν πάσῃ τῶν χειλέων μας ἐρωτικῇ προσψαύσει.

Ὦ ἐξαδέλφη, ἀσθενὴς τοσοῦτον τὴν καρδίαν,
Μαρία, ἥτις εἰς ἐμὲ φεῦ! δὲν ἀνήκεις πλέον.
Ὦ λυπηρά, ὦ λυπηρὰ ἐρείκη καὶ ἀθλία!
Ὦ ἄγονος, ὦ ἄγονος ὡραία παραλία!

Πλειότερον ἀπατηλὴ πλασμάτων φαντασίας
Παντὸς ὅ,τι ἐν ᾄσμασιν ἐψάλη ψευδεστέρα,
Πλαγγὼν ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν πατρὸς διατελοῦσα,
Δούλ' ὑπερμέτρως ταπεινὴ γλώσσης, μητρὸς Μεγαίρας.

Ὀφείλω νά σοι εὐχηθῶ εὐδαίμονας ἡμέρας;
Ἀφ' οὗ ἐμὲ ἐγνώρισας, εἰς τόσον στενοτέραν
Κατόπιν τῆς καρδίας μου καρδίαν νὰ κατέλθῃς;

Οὕτω θὰ γίνῃ· εἰς τὸν βαθμὸν τῆς ταπεινότητός του
Πλειότερον κατέρχεσαι ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ·
Πᾶν ὅ,τ' εἰς σὲ λεπτοφυὲς θὰ παχυνθῇ ταχέως
Μέχρις οὗ γίνῃ ὅμοιον μὲ τὴν ἰλὺν ἐκείνου.

Ὁποῖός τις ὁ σύζυγος τοιαύτη ἡ συμβία.
Τὸ βάρος τοῦ ἀγροίκου του καὶ φαύλου χαρακτῆρος
Θὰ σὲ βιάσῃ χαμηλὰ ὅσον αὐτὸς νὰ πέσῃς.

Καὶ ὅταν τὰς δυνάμεις του τὰς νέας ἐξαντλήσῃ
Τὸ πάθος του, θὰ προσφερθῇ εἰς σὲ πολὺ ὀλίγον,
Καλλίτερα τοῦ σκύλου του καὶ θά σε ἀγαπήσῃ
Ὀλίγον τι πλειότερον τοῦ ἵππου του, ἀθλία.

Τίς οὗτος; ἔχει ὀφθαλμοὺς βαρεῖς καὶ ὑελώδεις·
Λησμόνησον πῶς ἔγιναν τοιοῦτοι ἐκ τοῦ οἴνου·
Πλησίασέ τον· ἱερὸν τὸ ἀπαιτεῖ καθῆκον.
Ἀσπάσου τον· τὴν χεῖρά του ἐν τῇ χειρί σου θλῖψον.

Ἴσως θὰ ἦνε κεκμηκὼς ὁ λόρδος μου καὶ ἴσως
Θὰ ἔχῃ τὸν ἐγκέφαλον πολὺ τεταραγμένον.
Μὲ τὰς χαριεστέρας σου τέρψον αὐτὸν εἰκόνας,
Μὲ τὰς θελκτικωτέρας σου ἰδέας θώπευσέ τον.

Δεόντως θ' ἀνταποκριθῇ αὐτὸς δι' εὐνοήτων
Πραγμάτων . . . Προτιμότερον θὰ ἦτο πρότερόν μου
Ν' ἀποθάνῃς, πίπτουσα νεκρὰ ἐκ τῶν χειρῶν μου . . .

Λυπούμεθα μὴ ἔχοντες τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον νὰ μεταφράσωμεν καὶ ἄλλους στίχους ἔκ τε τοῦ ποιήματος τούτου καὶ ἐξ ἄλλων τῆς ποιητικῆς ταύτης Σειρῆνος, ἧς πᾶς φθόγγος εἶνε ἁρμονία, γλυκύτης, αἴσθημα.

Γ'.

Μετὰ τὸ ποίημα τοῦτο ὁ Τέννυσον ἐδημοσίευσε τρία ἄλλα "τὴν Ἡγεμονίδα" τὸν "Μάουδ" καὶ κατόπιν τὰ "Εἰδύλλια τοῦ Βασιλέως", ἅτινα πάντα πληροῦνται καλλονῶν, αἵτινες ἐν πολλοῖς ἀμφισβητοῦσι τὰ πρωτεῖα πρὸς αὐτὸν τὸν Σαίξπηρ καὶ Βύρωνα. Ἐὰν ἀπεπειρώμεθα τὴν ἀνάλυσιν αὐτῶν ἠθέλομεν ἀναγκασθῇ νὰ πληρώσωμεν πολλὰ φύλλα χάρτου χωρὶς τοὐλάχιστον νὰ ὦμεν βέβαιοι, ὅτι θὰ παρείχομεν πιστὴν τὴν εἰκόνα τοῦ μεγάλου ποιητοῦ. Ἐπιφυλαττόμενοι νὰ πράξωμεν τοῦτο ἐν ἑτέρᾳ περιστάσει δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀναφέρωμεν μετὰ λύπης, ὅτι τοσοῦτον ἔξοχον πνεῦμα εἶνε ἐντελῶς σχεδὸν ἄγνωστον εἰς τὸ ἔθνος μας καὶ ἴσως ἡμεῖς εἴμεθα οἱ πρῶτοι, οἵτινες γράφομεν περὶ αὐτοῦ ἐν Ἑλληνικῷ φύλλῳ λαβόντες ἰδίως ἀφορμὴν ἐκ τῆς δημοσιευθείσης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ. 59 φυλλαδίῳ τοῦ Ἑσπέρου εἰκόνος παριστώσης τὸν πρωθυπουργὸν Γλάδστωνα ἐν Κοπενχάγῃ.

Ἐν τῇ εἰκόνι ἐκείνῃ πλησίον τοῦ βασιλικοῦ πρίγκηπος τῆς Δανίας φαίνεται καὶ πωγωνοφόρος τις γέρων ἀτενίζων εἰς τὸν Γλάδστωνα πίνοντα εἰς ὑγιείαν τοῦ βασιλικοῦ ζεύγους τῆς Δανίας. Περὶ τοῦ γέροντος τούτου, οὗ ἡ φυσιογνωμία ἔχει τι τὸ ἐμβριθὲς καὶ συνάμα τὸ γλυκὺ καὶ ἥπιον, ὁ Ἕσπερος ἀνέφερε, *ὅτι εἶνε ὁ Ἄγγλος ποιητὴς Τέννυσον, ἰδιαίτερος* τοῦ Γλάδστωνος φίλος καὶ ὅτι μετὰ τὸ τέλος τοῦ προγεύματος, ὅπερ ὁ Γλάδστων προσήνεγκεν ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ τοῦ Ἄγγλου εὐπατρίδου Κούρη εἰς τοὺς ἐν Κοπενχάγῃ παρεπιδημοῦντας ἡγεμόνας, ὁ ποιητὴς Τέννυσον ἀνέγνωσέ τινα τῶν ποιημάτων του, τὰ ὁποῖα κατέθελξαν τοὺς παρευρεθέντας.

Αἱ ὀλίγαι αὗται λέξεις ἤρκουν ν' ἀποδείξωσι τὰ φιλόμουσα αἰσθήματα τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς Ἀγγλίας καὶ ἰδίως τοῦ πρωθυπουργοῦ τοῦ μεγάλου ἐκείνου ἔθνους, ὅστις καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἀπέδειξεν οὐ μόνον πόσον τιμᾷ τὰ γράμματα καὶ ἰδίως τὴν ποίησιν, ἀλλὰ καὶ ὅτι αἱ τῆς νεότητος τοῦ κόσμου ἀναμνήσεις ἤτοι ἡ ὁμηρικὴ ἀρχαιότης ἐξακολουθεῖ οὖσα τὸ ἐξαιρετικὸν αὐτοῦ ἐντρύφημα καὶ ἀγαπητὸν αὐτοῦ ὀνειροπόλημα.

Ἐν τῇ εἰκόνι ἐκείνῃ νομίζει τις ὅτι βλέπει παρὰ τὸν πολύμητιν Ὀδυσσέα καὶ τὸν εὐγενῆ καὶ ἐλευθέριον ἄνακτα τῶν Φαιάκων Ἀλκίνοον καὶ τὴν σεμνὴν καὶ χαρίεσσαν παρθένον Ναυσικᾶν τὸν ἀοιδὸν Δημόδοκον ψάλλοντα κατὰ τὴν βασιλικὴν τράπεζαν χαριέστατον ᾆσμα πρὸς τέρψιν τῶν ὑψηλῶν συνδαιτημόνων καὶ δὲν δύναται βλέπων τὴν μορφὴν τοῦ φιλέλληνος καὶ μεγαλοπράγμονος Γλάδστωνος νὰ μὴ ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν μνήμην του τοὺς ὡραίους ἐκείνους λόγους τοῦ Ὀδυσσέως πρὸς τὸν ποιητὴν Δημόδοκον.

"Ἤτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
τοῦδ', οἷο ὅδ' ἐστί, θεοῖς ἐναλίγγιος αὐδήν."
(Ὀδυσ. Ι. 3—4.)

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου καὶ ἡ ποίησις καὶ πᾶσα καλὴ τέχνη προκόπτει καὶ δὲν ἐπέρχεται ὡς παρ' ἡμῖν τοσοῦτον ἐνωρίς, πρὶν εἰσέτι ἐξέλθωμεν τῆς παιδικῆς τοῦ ἔθνους ἡλικίας, κατάπτωσις παντὸς λεπτοῦ καὶ ὑψηλοῦ αἰσθήματος, ἥτις δὲν ὑπόσχεται δυστυχῶς αἴσια εἰς τὴν νεωτέραν ἡμῶν φιλολογίαν, ἥτις ἕνεκα τούτου ἀπό τινων ἐτῶν οὐδὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἄξιον λόγου ἔργον ἢ μεταφράσεις μυθιστορημάτων καὶ ψυχρὰ καὶ ἄμουσα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ποιητικὰ ἔργα, ἅτινα ἔρχονται, καὶ παρέρχονται, χωρὶς νὰ ἐμποιήσωσιν οὐδεμίαν αἴσθησιν καὶ ἐντύπωσιν. Τὰ πάντα δέονται ἐνισχύσεως, ἐνθαρρύνσεως, θωπειῶν, ὡς εἶπέ τις φίλος μου, αἵτινες εἰσὶν ὡς ἡ δρόσος εἰς τὰ ἄνθη, ἅτινα ἄνευ αὐτῆς δὲν φύονται ἢ φυόμενα ὠχριῶσι καὶ μαραίνονται πρὸ τῆς ὥρας. Πέπρωται ἄραγε ὁ καθ' ἑκάστην ἀναπτυσσόμενος ὁλισμὸς καὶ αὐτὴν νὰ καταστρέψῃ τὴν αἴσθησιν τοῦ καλοῦ, δι' ἧς μόνης ὁ ἄνθρωπος μεταρσιοῦται ὑπὲρ τὴν ἰλύν, εἰς ἣν εἰσὶ προσκεκολλημένα πάντα τὰ λοιπὰ

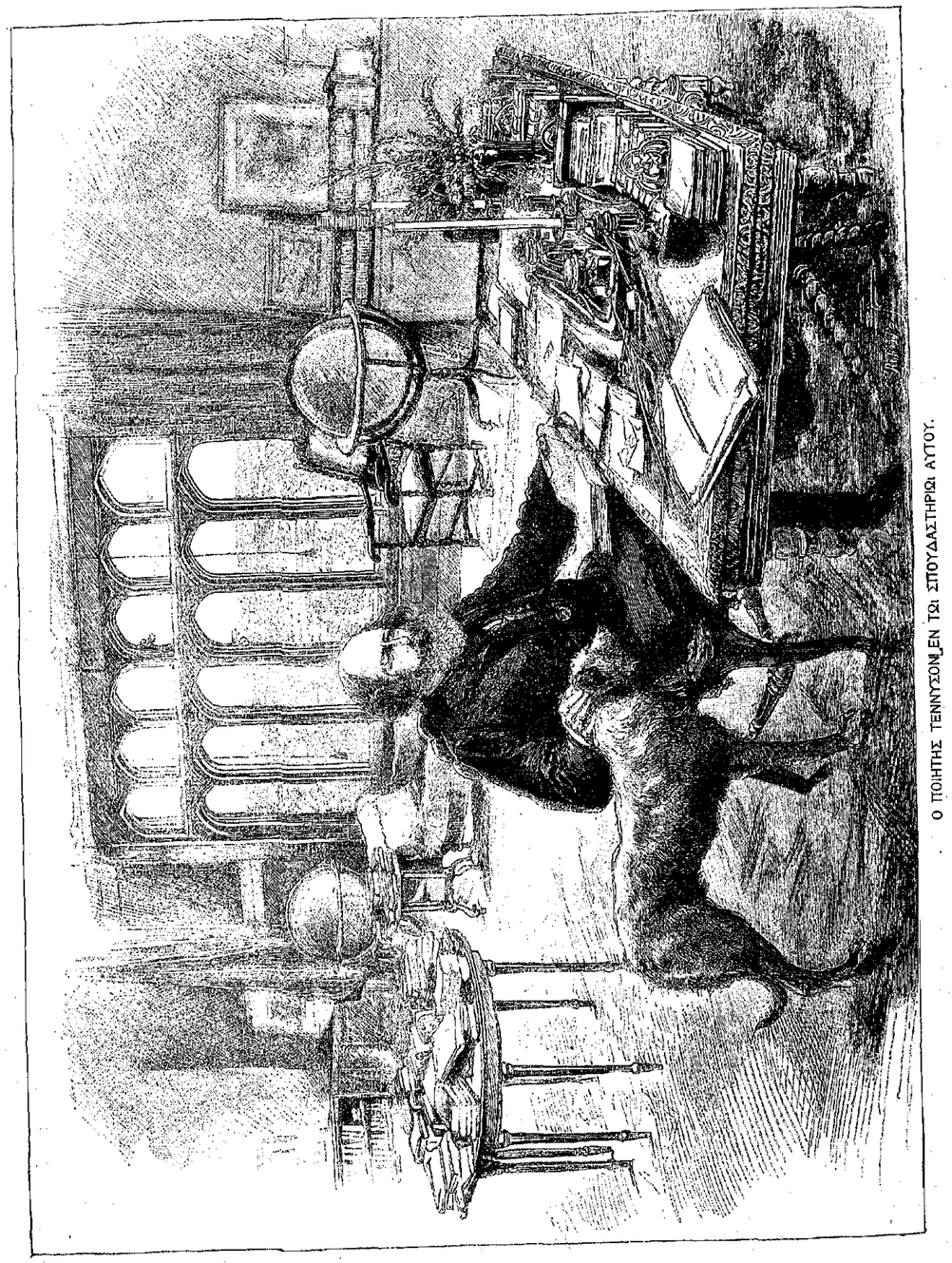

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΤΕΝΝΥΣΟΝ ΕΝ ΤΩΙ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΩΙ ΑΥΤΟΥ.

πλάσματα, καὶ δι' ἧς ἡ Ἑλλὰς ἠδυνήθη μετὰ τοσαύτας καταστροφὰς νὰ διανύσῃ ἔνδοξον βίον τριάκοντα αἰώνων;

Δ'.

Καίτοι μὴ ἔχοντες ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ τῆς ἡλικίας τοῦ Τέννυσον, οὐχ ἧττον γνώσκομεν ὅτι εἶνε ἤδη γέρων ὑπερεξηκοντούτης διατηρῶν τὸ σθένος τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας. Ἀπολαμβάνων παρὰ τῷ ἔθνει του ἐξαιρέτου τιμῆς ὑπολήψεως, ὅπερ ἐν αὐτῷ βλέπει οὐ μόνον μέγαν ποιητήν, ἀλλὰ καὶ χαρακτῆρα εὐγενῆ, ἔντιμον, ἀγαθόν, διατηρηθέντα καθαρὸν καὶ ἄμωμον καθ' ὅλον τὸ μακρὸν διάστημα τοῦ βίου του, διέρχεται τὰς ἡμέρας του μακρὰν τῆς τύρβης τῶν πόλεων, παρὰ τὸν πορθμὸν τοῦ Δούβρου, εἰς ἀγροτικὴν ἔπαυλιν μελετῶν καὶ συγγράφων. Γινώσκει πολλὰς γλώσσας, περιῆλθεν ἱκανὰς χώρας, γνωρίζει τὰ ἤθη καὶ ἤθιμα πολλῶν λαῶν, τὰ πάντα μετὰ περιεργείας ἐξετάζει, εἶνε ἐνήμερος εἰς τε τὴν φιλολογίαν καὶ πολιτικὴν λαμβάνων πλεῖστα ὅσα περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας. Ταὐτοχρόνως ἐξασκεῖ τὸ σῶμα εἰς διαφόρους ἀσκήσεις. Ἱππεύει, ἐκτελεῖ πεζὸς μακρὰς ὁδοιπορίας, ὑψηλέι, ποιεῖ θαλασσίας ἐκδρομὰς μὲ τὴν θαλαμηγόν του, περιποιεῖται τὸν κῆπόν του, ζῇ ἐν καθαρῷ ἀέρι καὶ ἐν γένει ἀποφεύγει πᾶν τὸ συντελοῦν εἰς τὴν ἐξασθένησιν τῶν νεύρων καὶ ὅτι καθιστᾷ τὸ σῶμα νωχελὲς καὶ βαρύ. Τὰ συγγράμματά του εἶσι πισταὶ εἰκόνες τοῦ ἡθίου καὶ ἀγνοῦ χαρακτῆρός του. Δύνανται ν' ἀναγνωσθῶσιν ἄνευ κινδύνου ἐν ταῖς οἰκογενείαις. Ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ψυχῆς εὐγενῶς, μὲ τρυφερότητα, χωρὶς νὰ προδαίνῃ μέχρι δογμάτων. Κλείων τις τὸ βιβλίον του δὲν περιπίπτει εἰς σκέψεις σκανδαλώδεις. Τοὐναντίον διατηρεῖ μειδίαμα ἡδονῆς εἰς τὰ χείλη.

Πρὶν ἢ περάνωμεν τὴν παροῦσαν δὲν κρίνομεν περιττὸν ν' ἀναφέρωμεν τὴν περὶ αὐτοῦ κρίσιν τοῦ ἐν ἀρχῇ μνηθέντος Γάλλου κριτικοῦ Η. Taine, ὅστις καίτοι κρίνων αὐτὸν ἀπὸ ἀπόψεως γαλλικῆς οὐχ ἧττον εἶνε κατὰ τὸ δυνατὸν εἰλικρινὴς καὶ δίκαιος, ἂν ὄχι ὑπὲρ τὸ δέον αὐστηρός. "Πῶς νὰ ἐκφράσωμεν δι' ὀλίγων λέξεων ἅπαντας τοὺς χαρακτῆρας τοσοῦτον ποικίλου πνεύματος; Ἐγεννήθη ποιητὴς ἤτοι οἰκοδόμος ἀερίων ἀνακτόρων καὶ φαντασικῶν πύργων! Ἀλλὰ τὸ προσωπικὸν πάθος καὶ αἱ ἀπορρηφτικαὶ προκαταλήψεις, αἵτινες συνήθως δεσπόζουσι τῆς χειρὸς τῶν ὁμοίων του ἔλλειπον ἀπ' αὐτοῦ· δὲν εὗρεν ἐν ἑαυτῷ τὸ σχέδιον νέου οἰκοδομήματος, ἠκολούθησε κατὰ τὸν τύπον τῶν ἄλλων· ἐξελέξατο μόνον μεταξὺ τῶν ἀρχαιοτέρων μορφῶν τὰς μᾶλλον κεκαλλωπισμένας, τὰς μᾶλλον ἐντέχνους. Δὲν ἔλαβεν ἐκ τῶν καλλονῶν τῶν ἄλλων ἢ μόνον τὰ ἄνθη. Ἐὰν ἐν τῇ ἐκλογῇ ταύτῃ τῶν ἀρχιτεκτονικῶν τύπων τῶν ἀνανεωθέντων ἢ ἀνευρεθέντων ζητήσῃ τις τὰ ἴχνη του θέλει μαντεύσει αὐτὰ εἰς διάζωμά τι ἀγγεγλυμμένον μετὰ πλείονος λεπτότητος, εἰς χαριέστερόν τι καὶ κομψότερον κόσμημα, ἀλλὰ δὲν θέλει τὰ παρατηρήσει ἐπαισθητά καὶ ἐμφανῆ ἢ ἐν τῇ ἀγνότητι καὶ ἀνυψώσει τῆς ἠθικῆς συγκινήσεως, μεθ' ἧς θέλει ἐξέλθει τοῦ ποιητικοῦ τοῦ Τέννυσον μουσείου."

Ὅ,τι διὰ τὴν Γαλλίαν εἶνε ὁ Alfred de Musset, εἶνε διὰ τὴν Ἀγγλίαν ὁ Τέννυσον. Τίς ὑπερτερεῖ τῶν δύο; Ζήτημα, ὅπερ οἱ Γάλλοι λύουσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν, οἱ δὲ Ἄγγλοι οὐδ' εἰς συζήτησιν περὶ αὐτοῦ ἐννοοῦσι νὰ κατέλθωσιν. Ὁπωσδήποτε ἀμφότεροι εἰσὶ τὰ τελευταῖα μεγάλα ποιητικὰ πνεύματα τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

ΠΕΤΡΟΥ Κ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

ΔΑΦΝΑΙ.

Ἐκ χαρισέως διεξήλθομεν φιλοκάλως τετυπωμένον ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον τεῦχος τοῦ νεαροῦ ἐκ Πειραιῶς σπουδαστοῦ κ. Πέτρου Ἀποστολίδου, γνωστοῦ ἤδη τοῖς ἀναγνώσταις τοῦ "Ἑσπέρου" καὶ ἐξ ἄλλων αὐτοῦ δημοσιευμάτων.

Ἀναξαρτήτως τῶν ἐν τῷ τεύχει τούτῳ περιεχομένων τριῶν πατριωτικῶν ποιημάτων, αἰσθάνεταί τις τό γε νῦν ἔχον εἶδος προκαταλήψεως ἐν γένει κατὰ τῶν ποιητικῶν ἐκείνων προϊόντων, ἅτινα ἀπήχησις ὄντα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῶν θουρείων τῆς μεγάλης Ἐποποιίας τοῦ Εἰκοσιένα ὑμνητῶν, Σολωμοῦ καὶ Βαλαωρίτου, ἢ μᾶλλον μετὰ κόρου ἀναμάσεως γνωστῶν φράσεων, ἀντικατόπτρισις γνωστῶν εἰκόνων καὶ πολλάκις πολλαχῶς ἐξυμνηθέντων τόπων, εἰς τὴν χαλάρωσιν μᾶλλον ἢ εἰς τὴν ἐπίρρωσιν τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος συντελοῦσιν. Ἡ κριτικὴ ἤτις παρ' ἡμῖν οὐδόλως δυστυχῶς ἀνεπτύχθη διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον, ὅτι ἅπαντες τὸν τοῦ λογοκριτοῦ κάλαμον ἀνὰ χεῖρας λαμβάνουσιν, ἡ κριτικὴ ὁριμεῖα ὀφείλει ν' ἀντιπεξέλθῃ κατὰ τῶν κατακλυσάντων τὴν ἄλλως τε οὐχὶ πλουσίαν νεοτέραν ἡμῶν φιλολογίαν τοιούτου εἴδους ποιητικῶν ὑνθυλευμάτων. Τὸ Εἰκοσιένα ἐξυμνήθη δεόντως. Τὸ ἐψαλλον ἐκεῖνοι οἵτινες τὸ εἶδον, τὸ ἐθεοποίησαν ἐκεῖνοι οἵτινες τὸ ἔψαλλον, τὸ ἐλάτρευσαν ἐκεῖνοι οἵτινές τὸ ἐθεοποίησαν. Ἐκ τούτου ὁ ὑσσπάσιος τῆς Ἐλευθερίας ὕμνος. Μέγαν παραλογισμὸν ἤθελέ τις βεβαίως ἐκφέρει, ἂν παντελῶς ἀπηγόρευε τοῖς νεαροῖς τῆς Μούσης ἱεροφάνταις τὴν καθόλου ἐξύμνησιν τῆς πατρίδος ἡμῶν, ἁπλῶς καὶ μόνον διότι μεγάλοι πρότερον ἀοιδοὶ ἐνδίαις ἐξύμνησαν αὐτήν. Οὔτος βεβαίως ἤθελε βλασφημήσει. Ἐκεῖνο ὅπερ κατακρίνομεν εἶναι, τὸ ἐπαναλαμβάνομεν, ἡ ὀχληρὰ ἐπανάληψις γνωστῶν φράσεων, εἰκόνων καὶ τόπων, ἡ παταγώδης καὶ προκρουστικὴ τῶν μεγάλων ἐκείνων γεγονότων ἀπεικόνισις. Δὲν δύναταί τις ἀρά γε, ὑπὸ τοῦ θείου ἐκείνου πυρὸς διαφλεγόμενος, τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωτος, νὰ ἐξυμνήσῃ τὴν ἀρίστην ἡμῶν Ἑλλάδα ἄνευ τῶν μηλιονίων, τῶν καρυοφυλλίων, τῆς Λαύρας, καὶ τῆς φουστανέλλας; Ἐπαναλαμβάνων τις ἀκαταπαύστως καὶ χάριν πολλάκις τοῦ χαίνοντος τοῦ ῥυθμοῦ, τὰς εὐήχους μὲν ἀλλὰ μόνον ἱστορικῆς ἀξίας λέξεις ταύτας, ὑμνεῖ ἀρά γε τὴν Ἑλλάδα κάλλιον τοῦ Βεραντζέρου, ὅστις διὰ τῶν ἀθανάτων αὐτοῦ ᾀσμάτων ἰσαρίθμους εἰς τὸ στέμμα τῆς μητρὸς ἡμῶν ἐπέθηκεν ἀδάμαντας; Τὰ τὸν κόσμον συνταράξαντα μεγάλα ἐκεῖνα γεγονότα ἐξυμνήθησαν δεόντως. ὡς ἡ Ἰλιὰς ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου, ὁ Ἀπολεσθεὶς Παράδεισος ὑπὸ τοῦ Μίλτωνος, ὁ Φαῦστος ὑπὸ τοῦ Goethe. "Ὅπως λοιπὸν ὕβελέ τις ἱεροσυλήσει ἄν, κῆρινα πτερὰ Ἰκάρου περιβαλλόμενος, ἐπεχείρει ν' ἀνέλθῃ εἰς τὰ ἀπρόσιτα τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ἑδέμ ὕψη, ἤθελεν ἁπίσης θέλησει διαπράξει ἔργον ὁ ἐπιχειρῶν νὰ ψάλλῃ τὴν Ἐλευθερίαν τοῦ Σολωμοῦ, τὸν Κανάρην τοῦ Οὐγκώ, ἢ τὴν Φροσύνην τοῦ Βαλαωρίτου. Ὑπάρχει πέριξ τῶν ὑψίστων ἀριστουργημάτων τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας βαθεῖά τις ὁροθετικὴ γραμμὴ ἀπαγορεύουσα τὴν δίοδον εἰς τὰς ζηλοτύπους ἀλλὰ μετρίας διανοίας, εἴδος μυστηριώδους σεωπηρᾶς, ἀλλ' ἀδιαρρήκτου συνθήκης, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ ὑπαγορευθείσης.

Ἀναξαρτήτως ὅμως τῶν ἀνωτέρω καὶ μεθ' ὅλην τὴν κατὰ τῶν τοιούτου εἴδους ποιημάτων προκατάληψιν ἡμῶν, ὀφείλομεν εἰλικρινῶς νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι τὰ ἐν ταῖς "Δάφναις" τοῦ κ. Π. Ἀποστολίδου τρία ποιήματα, ἰδίως ὅμως τὸ πρῶτον, ἡ κε'. Μαρτίου, ποίημα ἀπαγγελθὲν κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐν Πειραιεῖ, ἤρεσεν ἡμῖν. Ἐκ τοῦ ποιήματος ταύτου, ἐν ᾧ διαπνέει εἰκοσαετοῦς ἐνθουσιασμὸς καὶ διάπυρος πρὸς τὴν πατρίδα ἔρως, ἀριδήλως καταδείκνυται ὅτι ὁ κ. Ἀποστολίδης οὐ μόνον κάλλιστα τὴν γραφίδα χειρίζεται, ἀλλὰ πολλὰ ἐν τῷ μέλλοντι χρόνῳ ὑπάσχεται. Καίτοι δὲ πεπατημένην ἤδη ἐβδόδιεε τρίβον, καὶ γνωστῶν ἐκφράσεων καὶ τόπων, κατ' ἀνάγκην ἄλλως τε, ἐπιοήσατο χρῆσιν, τοῦθ' ὅπερ, ὡς ἤρεμεν εἰπόντες, οὐδεὶς τῶν νέων τῶν γραφόντων ἐθνικὰ ποιήματα ν' ἀποφεύγῃ δύναται, δὲν δυνάμεθα ὅμως ν' ἀρνηθῶμεν, ὅτι ἐν τῇ κε'. Μαρτίου ἀρκετὴν εὕρομεν τὴν πρωτοτυπίαν τῆς τε λέξεως καὶ τῆς εἰκόνος. Ὁ στίχος π. χ. ἐνῦα περὶ τῆς πυρπολήσεως τῆς ναυαρχίδος ὑπὸ τοῦ Κανάρη πρόκειται·

"Σέβου, Οὐρανέ, τ' ἀστερικά σου! Ἡ γῆ θὰ σὲ φωτίσῃ!"

καὶ οἱ ἑπόμενοι περὶ τοῦ Σαμουήλ·

"Τὴν ἀνθρακιδολη, θαρρεῖς, σαρώνοντας ὁ ἀέρας
Σπέρνει ἀστέρια ἕνα σωρὸ στὸν οὐρανό, ποῦ εἶναι
Συνεφιασμένος σάν κ' αὐτὸς τὸ Κοσγκὶ του νὰ κλαίῃ."

νομίζομεν ἄνευ ὑπερβολῆς ὅτι εἶναι ἀληθῶς δύο ἀστέρια δυνάμενα νὰ κοσμήσωσι τὸν ἀστερόεντα οὐρανὸν τοῦ Εἰκοσιένα. Εἶναι δύο μόνον, ἀλλ' ἀρκοῦσιν ἡμῖν, οἵτινες πολλάκις μέχρι τοῦδε διετρέξαμεν συλλογάς, χωρὶς νὰ εὕρωμεν οὐχὶ μόνον ἀστέρα ἀλλ' οὔτε κἂν πυγολαμπίδα.

Τελευτῶντες συμβουλεύομεν τὸν κ. Ἀποστολίδην νὰ ἐξακολουθῇ γράφων, διότι πολλὰ εἰς τὸ μέλλον παρ' αὐτοῦ ἐλπίζομεν, ἀλλὰ νὰ γράφῃ, ὡς ἔγραφεν ὁ προσφιλὴς αὐτῷ, ὡς ἐν τῷ προλόγῳ του τοὐλάχιστον φαίνεται, Βεραντζέρος, ὀλίγα καὶ καλά, καὶ νὰ ὑμνῇ, ὡς ἐκεῖνος, μᾶλλον τὰ εἰκοσί του ἔτη, καὶ ὅτι ἄλλο αὐτοῦ παρορμαρτεῖ, δέβαιος ὤν, ὅτι ἁπίσης ἀγαπᾷ τις καὶ ὑπηρετεῖ τὴν πατρίδα του πλουτίζων διὰ παντὸς εἴδους ἀληθῶν ποιητικῶν ἔργων τὴν πανιχρὰν αὐτῆς φιλολογίαν.

Ἐν Λειψίᾳ, μηνὶ Ἰουνίῳ 1884.

Γ. Σ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα τῶν Ἑλλήνων, μεταβαίνοντες ἀπὸ Πετρουπόλεως εἰς Βηδάδεν διῆλθον προχθὲς τὴν πρωΐαν διὰ Βερολίνου. Ἐν τῷ σταθμῷ ὑπεδέχθη τὰς ΑΑ. ΜΜ. ὁ ἡμέτερος ἐν Βερολίνῳ πρεσβευτὴς κ. Ἀλ. Ῥαγκαβῆς. Οἱ βασιλεῖς προγευματίσαντες ἐν τῷ σταθμῷ ἐξηκολούθησαν τὸ ταξεῖδιον, καὶ τηλεγραφικῶς ἠγγέλθη ἤδη ἡ ἐν Βήσδαδεν ἄφιξις αὐτῶν. Λέγεται ὅτι ὁ βασιλεὺς μεταβήσεται καὶ εἰς Ems, ὅπως χαιρετίσῃ τὸν ἐκεῖ εὑρισκόμενον γηραιὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας.

Βαθυτάτην ὀλίψιν ἐνεποίησεν ἐν ὅλῃ τῇ Ὁλλανδίᾳ ὁ πρόωρος θάνατος τοῦ διαδόχου τοῦ ὁλλανδικοῦ θρόνου, πρίγκηπος Ἀλεξάνδρου. Ὁ βασιλόπαις οὗτος, ὁ μόνος ἐπιζῶν υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ὁλλανδίας, ἦτο ἐκ παιδικῆς ἡλικίας φιλάσθενος, δι' ὃ καὶ ὀλίγον μέρος ἔλαβεν εἰς τὰ τοῦ κράτους· ἐσχάτως προσεβλήθη ὑπὸ τυφοειδοῦς πυρετοῦ, ὅστις ἀφῆρπασε τὸν πρίγκηπα ἐν ἡλικίᾳ 39 ἐτῶν. Ἐν Ὁλλανδίᾳ ἠγαπᾶτο πολὺ ἕνεκα τοῦ προσηνοῦς χαρακτῆρός του καὶ τῶν φιλελευθέρων αὐτοῦ φρονημάτων. Ἡ διαδοχὴ τοῦ θρόνου περιέρχεται νῦν κατὰ τὸν νόμον εἰς τὴν τετραετῆ θυγατέρα τοῦ βασιλέως ἐκ τοῦ δευτέρου αὐτοῦ γάμου. Πρὸς ῥύθμισιν τῶν τῆς διαδοχῆς συγκαλεῖται ἔκτακτος ἐθνικὴ Συνέλευσις, ἐν ᾗ, ὡς φαίνεται, ὁ ἀποφασισθῇ, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως, ὅστις εἶναι ἤδη ἐν ἡλικίᾳ ἑβδόμης δεκάτης ἐτῶν, ἀντιβασίλισσα καὶ κηδεμὼν τῆς διαδόχου νὰ ἦναι μέχρι τῆς ἐνηλικιότητός της αὐτὴ ἡ μήτηρ αὐτῆς, ἡ νῦν βασίλισσα.

Ἐκ τῶν ὑποβληθέντων σχεδίων διὰ τὸ ἐν Παρισίοις ἀνεγερθησόμενον Μνημεῖον τοῦ Γαμβέττα ἓξ μόνον ἐκρίθησαν παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ἄξια νὰ συναγωνισθῶσιν. Ἡ κρίσις ἀναγνωσθήσεται τὴν 15 Νοεμβρίου 1884. Τὸ πρῶτον βραβεῖον εἶναι φράγκων 10 χιλιάδων, τὸ ὁποῖα πληρόνονται μόνον καθ' ἣν περίπτωσιν τὸ σχέδιον δὲν ἐκτελεσθῇ· τὸ δεύτερον βραβεῖον εἶναι 6 χιλ. φρ. καὶ τὸ τρίτον 4 χιλ. Ἐὰν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ συναγωνισμοῦ δὲν ὦσιν ἐπαρκῆ, οἱ ἓξ συναγωνιζόμενοι τεχνῖται λαμβάνουσιν ἀνὰ τρεῖς χιλ. φράγκων ἕκαστος καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιφυλάττει ἑαυτῇ τὸ δικαίωμα νὰ φροντίσῃ κατὰ τὸ δοκοῦν περὶ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ μνημείου. Κατὰ τὰς γαλλικὰς ἐφημερίδας τὸ σχέδιον Δαλοῦ φαίνεται τὸ πάντων ἐπιτυχέστερον.

Κατὰ τὸν ἀρτίως ἐκδοθέντα στατιστικὸν Πίνακα ἐν ἔτει 1883 τεσσαράκοντα καὶ ἓν θέατρα ἐγένοντο παρανάλωμα τοῦ πυρός. Καὶ ἐν μὲν Ῥωσσίᾳ ἑκάησαν 12 θέατρα, ἐν τῇ βορείῳ Ἀμερικῇ 9, ἐν Ἀγγλίᾳ 7, ἐν Γαλλίᾳ 3, ἐν Ἰταλίᾳ 3, ἐν Πρωσσίᾳ 1, ἐν Κρατίᾳ 1, ἐν Αὐστρίᾳ 2, ἐν τῇ νοτίῳ Ἀμερικῇ 1, ἐν Ἀφρικῇ 1, ἐν Ἰασωνίᾳ 1. Κατὰ τὴν ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ τῆς Βερδιτσούβης ἐν Ῥωσσίᾳ πυρκαϊὰν ἐφονεύθησαν 268 ἄνθρωποι· ἡ πυρκαϊὰ ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Νέας-Ὀρλεάνης ἀπήτησεν 160 θύματα, καὶ κατὰ τὴν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Βικτωρίας ἐν Σουνδερλάνδῃ καταστροφὴν ἀπέθανον ἐξ ἀσφυξίας 180 παῖδες. Τὸ ὅλον τῶν θυμάτων διὰ τὸ ἔτος 1883 χίλια διακόσια. Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι εἰσὶ φρικωδῶς ἐκφραστικοί!

Ἐκ Τουλὼν τῆς Γαλλίας ἠγγέλθη ὅτι συνέβησαν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ κρούσματά τινα τῆς ἐπαράτου χολέρας. Ἡ μάστιξ αὕτη πρὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν δὲν εἶχεν ἐπισκεφθῆ τὴν Εὐρώπην καὶ φόβος ὑπάρχει μὴ τώρα ἀρχίσῃ πάλιν τὴν καταστρεπτικὴν περιήγησίν της. Φαίνεται ὅτι τὰ ἐκ Τογκίνου ἐπανακάμπτοντα γαλλικὰ στρατεύματα μετέφεραν τὴν νόσον, διότι τὰ πρῶτα κρούσματα ἐγένοντο μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν τούτων. Ἡ γαλλικὴ Κυβέρνησις ἐκήρυξεν ὅτι τὰ κρούσματα δὲν ἔχουσι τὸν ἐπίφοβον χαρακτῆρα τῆς ἀσιατικῆς χολέρας, ἀλλὰ μόνον τῆς σποραδικῆς καὶ ἐνδημικῆς· ἀλλ' ὁ πανικὸς κατέλαβε τοὺς κατοίκους, καὶ ἤδη ἐκτὸς χιλιάδες ἐγκατέλιπον τὴν πόλιν. Ἐν Μασσαλίᾳ ἐλήφθησαν πάντα τὰ προφυλακτικὰ μέτρα.

Κύριος. Τί ὥρα εἶναι, Γιάννη;

Γιάννης. Δὲν ξέρω.

Κύριος. Εἰς τί χρησιμεύει λοιπὸν τὸ ἡλιακὸν ὡρολόγιον, τὸ ὁποῖον ἐτοποθέτησα πρὸ τοῦ παραθύρου σου;

Γιάννης. Ναί, ἀφέντη· ἀλλὰ τώρα εἶναι μεσάνυκτα.

Κύριος. Ἀνόητε, καὶ δὲν ἠμπορεῖς ν' ἀνάψῃς ἕνα σπίρτο;

Αἴνιγμα 207.

Τὸ τάλαι ἤμην κάτοικος
Τῆς χώρας τῶν Ἑλλήνων,
Ἀάτρις πολέμων καὶ μαχῶν
Καὶ φίλος τῶν κινδύνων...
Ἐκ τῶν ὀκτὼ στοιχείων μου
Τὸ ἓν ἂν ἐκτοπίσῃς,
Καὶ δι' ἑτέρου πάραυτα
Τὸ ἀντικαταστήσῃς,
Δίχως πολὺ νὰ κοπιᾷς
Δίχως νὰ παρατρέχῃς,
Ὀφιοφάγον ὄρνεον
Ἐνώπιόν σου ἔχεις...
Τὸ ἴδιον στοιχεῖόν μου
Ἂν ὅμως ἀφαιρέσῃς,
Κ' εἰς τὴν προπαραλήγουσαν
Τὸν τόνον μεταθέσῃς,
Ἐκτείνομαι ἐπάκτειρον,
Πανίσχυρον προβάλλω,
Ἀπέραντον καὶ φοβερὸν
Τὴν σφαῖραν περιβάλλω.

Ἐμμ. Σολωμός, ἐν Βενετοκρατείᾳ.

Αἴνιγμα 208.

Καὶ δαγκάνω καὶ στρίζω,
Καὶ φυλάττω καὶ στολίζω,
Εἶμαι ζώων ζωηρόν,
Εἶμαι ἄψυχον, ψυχρόν·
Ἡ ἀξία μου αὐξάνει
Μὲ τὴν πάροδον τῶν χρόνων·
Ἂν γηράσω δὲν ἀξίζω,
Θὰ μὲ τρέφῃς τότε μόνον·
Ἡ διττή μου σημασία
Κεῖτ' ἐν τῇ ὀρθογραφίᾳ.

Γρ. Γ. Δρόσος, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Αἴνιγμα 209.

Θαυμάζουσι τοῦ ὅλου μου
Ἅπαντες τὰς ποιήσεις·
Ἡ κεφαλή μου ἔλλειψε;
Στὸ σῶμά σου μ' εὑρήσεις.

Αἰν. Βασιλειάδου, ἐν Τεργέστῃ.

Πρόβλημα 210.
(Ἀριθμητικόν.)

Ὀρφανῆς κόρης ζητηθείσης εἰς γάμον μὲ 1000 τάλληρα προῖκα, ἡ θεία αὐτῆς προσκάλεσε τοὺς τέσσαρας υἱούς της νὰ καταβάλωσι τὸ ποσὸν καθ' ἣν ἕκαστος ἔχει διάθεσιν καὶ δύναμιν. Οὕτως ὁ πρῶτος κατέθεσεν ὅσα ἠδύνατο, ὁ δεύτερος τὸ τριπλάσιον τοῦ πρώτου, ὁ τρίτος ὅσα οἱ δύο πρῶτοι ὁμοῦ, ὁ τέταρτος τὸ ἥμισυ τοῦ τρίτου, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐκ ταλλήρων 100 κατέθεσεν ἡ θεία. Ζητεῖται πόσα κατέθεσεν ἕκαστος.

Ἰω. Κ. Γρομπός, ἐν Γαλαξίῳ.

Πρόβλημα 211.

Εὑρεθήτωσαν δύο στοιχεῖα τοῦ ἀλφαβήτου, σύμφωνα, ἅτινα τυθέμενα πλησίον ἀλλήλων ἀποτελοῦσι λέξιν, σημαίνουσαν δύναμιν ἐνυπάρχουσαν τῷ ἀνθρώπῳ.

Ν. Γ. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκ.

Πρόβλημα 212.

**** Σχηματισθήτω κυβόλεξον, οὗ τινες
**** ἡ πρώτη λέξις νὰ σημαίνῃ σύνδεσμον,
**** ἡ δευτέρα βαθμὸν ἠπίρρημα, ἡ τρίτη
**** πυρὰν καὶ ἡ τετάρτη ἀξίωμα.

Ὁ αὐτός.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγμ. 202. Τὸ γράμμα Ν.

Αἰνίγμ. 203. ΑΚΑΚΙΑ — ΚΑΚΙΑ.

Αἰνίγμ. 204. ΚΟΥΜΑ — ΚΥΜΑ.

Αἰνίγμ. 205. ΠΙΝΔΟΣ — ΙΝΔΟΣ.

Προβλήματος 206.

Π ά ρ α.
Ο π ί ο ν.
Δ ί π ο ρ ο ν.
Π ό δ ο ν.
Ο φ θ α λ μ ό ς.
Ν τ α φ υ λ ή.

Ἐλύσαν· Τὰ 192—194, 197—199 καὶ 201 ὁ κ. Ἰω. Κ. Γρομπὸς ἐν Γαλαξίῳ· τὸ 198 ὁ κ. Ν. Γ. Μουσούρης ἐν Βερδιάνσκ· τὰ 202 καὶ 206 ὁ κ. Ἰω. Ἀσαριωτάκης ἐν Γαλαξίῳ· τὸ 205 ἡ δεσποσύνη Ἑλένη Λ. Λύτσικα ἐπίσης· τὰ 204, 205 ὁ κ. Δ. Ν. Φραγκόπουλος ἐπίσης· τὸ 205 ὁ κ. Κ. Γ. Σαριγιάννης, ἐπίσης· τὰ 205 καὶ 206 ὁ κ. Λέων Βασιλείου ἐν Τεργέστῃ· τὰ 202 καὶ 205 ἡ δεσποσύνη Λίκ. Π. Βασιλειάδου ἐν Τεργέστῃ, ἥτις ἔλυσε τὸ δεύτερον τῶν αἰνιγμάτων ἐμμέτρως, ὡς ἑξῆς·

Ἂν τὴν κεφαλὴν τοῦ Πίνδου
Δοκιμάσῃς ν' ἀπορρίψῃς,
Ποταμὸν τινα Ἀσίας,
Τὸν Ἰνδὸν θ' ἀνακαλύψῃς.

Fabrik eiserner Gewächshäuser, Eisenbaufabrik und Eisengiesserei.

——— Specialitäten ———

Gewächshäuser vom kleinsten Culturhaus bis zum grössten Wintergarten, Veranden, Balcons, Dachconstructionen, Fenster, schmiedeeiserne Thore und Gitter.

Dampf- und Wasserheizungen in Kupfer und Eisen nach bewährtesten eigenen Systemen unter jeder Garantie für Dauerhaftigkeit und Heizkraft.

Zahlreichste Referenzen. Kostenanschläge und Zeichnungen stets gern zu Diensten.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

ΕΠΙΤΟΜΟΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΚΑΙ ΘΕΟΒΑΔΙΣΤΩΝ ΤΟΠΩΝ
καὶ
ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥΤΩΝ ΕΝ ΡΩΜΥΝΙΑ:
ΠΗΓΑΙ, ΦΑΣΕΙΣ, ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΗΣΕΙΣ, ΛΥΣΙΣ.

Εἰκοσαέτις περίοδος συμπληροῦται ἤδη ἀπὸ τῆς σφετερίσεως ἐν Ῥωμυνίᾳ εἰσοδημάτων ἀναβαινόντων εἰς 13 περίπου ἑκατομμύρια Ὁλλανδικῶν καὶ τῆς ἀπεξενώσεως ἀπεράντων κτήσεων καὶ γαιῶν τῶν Ἁγίων τούτων Χωρῶν.

Ὁ ἄδικος οὗτος σφετερισμὸς ἐναντίον τοῦτε πνεύματος καὶ τοῦ γράμματος διαθηκῶν, χρυσοβούλλων, ἀρρήτων ῥητῶν ῥωμυνικοῦ κώδηκος καὶ πρωτοκόλλων συνεδρίων καὶ συνδιασκέψεων τῶν Παρισίων, τοῦ Βυζαντίου καὶ τοῦ Βερολίνου, προὐκάλεσε πλείστας ὅσας διαμαρτυρίας καὶ προκαλέσει σπουδαίας ἐνεργείας ἐκ μέρους τῶν κυβερνήσεων τῆς Ὑψηλῆς Πόλης, ἅτε δὴ κρατούσης τῶν πλείστων ἱερῶν Μονῶν, καὶ τῆς Ἑλληνικῆς, ἧ ἀνήκουσιν ἤδη αἱ τοῦ Δασικοῦ καὶ τῶν Μετεώρων τῆς Θεσσαλίας προσοδοφόρους ἐν Ῥωμυνίᾳ κτήσεις ἔχουσαι κυριαρχικαὶ Μοναί. Τὰς περιπετείας οὖν τοῦ πολυθρυλλήτου τούτου Μοναστηριακοῦ Ζητήματος μετ' ἐπιτομῆς περιγραφῆς τῶν Ἁγίων καὶ Θεοβαδίστων Τόπων, συνέγραψα εἰς τεῦχος μονότομον, ὅπερ ὁσονοῦπω ἐκδίδωμι εἰς φῶς.

Ἡ συνδρομὴ ὥρισται πενταάραχμος ἐν Ἑλλάδι ἢ εἰς μετζηδιὲς ἐν Τουρκίᾳ, προπληρωτέα ἅμα τῇ ἐγγραφῇ πρὸς εὐχερεστέραν ἐκτύπωσιν.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἰανουάριος 1884.

ΘΩΜΑΣ Α. ΠΑΣΧΙΔΗΣ.

Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ
ΚΑΙ
ΤΑ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ.

Θεολογία τοῦ Σωκράτους. Τὸ περὶ προνοίας δόγμα.

Πραγματεία γαλλιστὶ συγγραφεῖσα
ὑπὸ
Γουσταύου Δ' Ἐίχθαλ.

Ἐξελληνισθεῖσα δὲ μετὰ προσθήκης ἐν παραρτήματι τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ξενοφῶντος
ὑπὸ
ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΒΑΔΕΤΤΑ.

Τιμὴ Μάρκ. 6.

—

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑ 1884.
W. DRUGULIN.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ
ΕΚΑΒΗ
μετὰ ψυχαγωγίας ἐξ ἰδιογράφου
ΛΑΜΠΡΟΥ ΤΟΥ ΦΩΤΙΑΔΟΥ
καὶ νεωτέρων ἐξηγητικῶν σχολίων καὶ σημειώσεων
ὑπὸ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ. ΔΟΣΙΟΥ. Δ. Φ.

(Μετὰ εἰκόνος τοῦ Λάμπρου Φωτιάδου).

—

ΕΝ ΓΑΛΑΖΙΩι
1884.

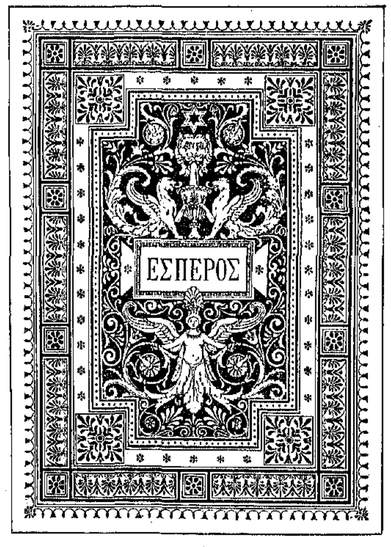

ΤΟ ΠΕΡΙΚΑΛΥΜΜΑ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

Ἕκαστον τῶν κομψῶν τούτων καὶ ἐπιχρύσων περικαλυμμάτων τιμᾶται μαρκῶν 5 (ἤτοι φράγκων 6.25) καὶ ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικοῦ τέλους.

☞ Ἐπειδὴ κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη τινὲς τῶν Κυρίων συνδρομητῶν ἠμέλησαν νὰ ἐμβάσωσι τὸ τίμημα τῶν παραγγελθέντων περικαλυμμάτων, καὶ ὡς ἐκ τούτου προέκυψεν ἀπαισθητὴ ζημία, ἡ Διεύθυνσις ἔλαβε τὸ γενικὸν μέτρον νὰ μὴ ἀποστέλλῃ τοῦ λοιποῦ ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει περικάλυμμα ἄνευ τῆς προκαταβολῆς τοῦ τιμήματος αὐτοῦ.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 16.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

Ετος Δ'. Εκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1/13 Ἰουλίου 1884 Τιμὴ ἑτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ρούβλ. 16. Αρ. 77.

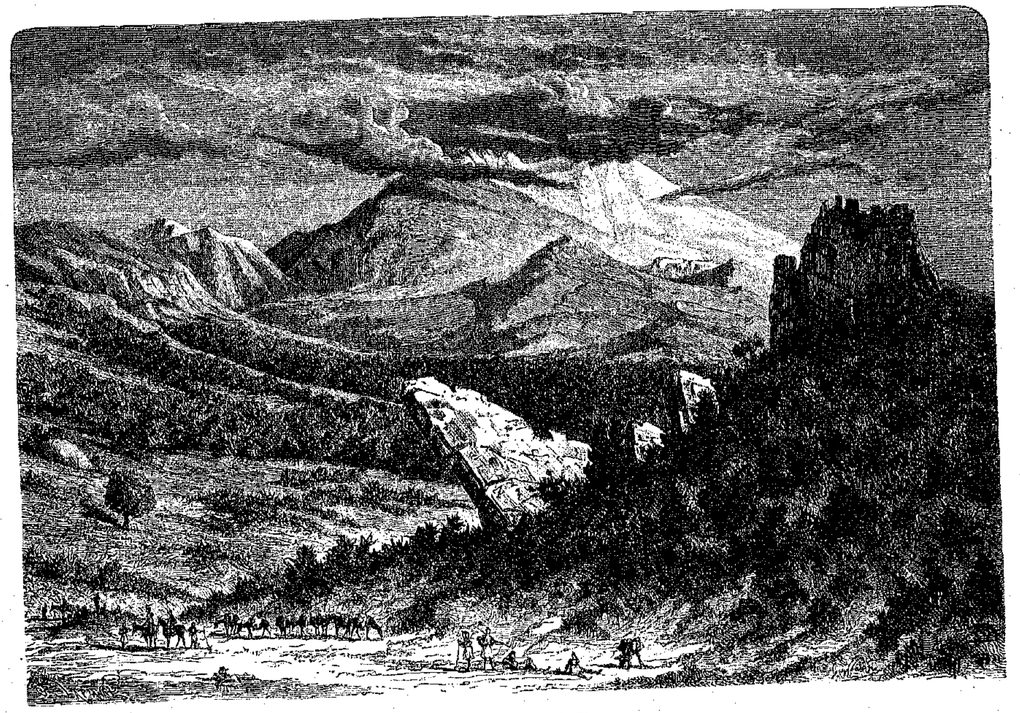

ΤΟ ΚΟΡΑΚΟΛΙΘΑΡΙ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Τὸ Κορακολιθάρι. — Σχέσεις τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους πρὸς τὰς Δακορωμουνικὰς ἰδίᾳ φυλάς. Ἱστορικὴ μελέτη ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ. — Ὁ Εἰρηναῖος Θείρσιος καὶ ἡ γενέθλιος αὐτοῦ ἑορτὴ ἐν Μονάχῳ. — Ὁ Ναύαρχος Μιαούλης. — Ποίησις· Εἰς Ἀποῦσαν. Τῇ ἠρωΐδι νήσῳ Ὕδρα. — Περὶ τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ εὑρεθείσης Ἑλλην. ἐπιγραφῆς. — Ὁ σιδηρόδρομος μεταξὺ Παρισίων καὶ Κωνσταντινουπόλεως. — Ὁ Πενθεὺς καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν Μαινάδων. — Τὸ Μονακὸ ὡς ἐπικίνδυνον Ἐλδοράδο (τέλος). — Δανεισταὶ προξενηταί. Πολωνικὸν Διήγημα. — Ὁ διάδοχος τοῦ Ὁλλανδικοῦ Θρόνου. — Βιβλιογραφικά. — Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Τὸ Κορακολιθάρι. — Ὁ Εἰρηναῖος Θείρσιος. — Ὁ Ναύαρχος Μιαούλης. — Ἡ ταχεῖα ἁμαξοστοιχία (εἰκόνες δύο). — Ὁ Πενθεὺς καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν Μαινάδων. — Ὁ πρίγκηψ διάδοχος τῆς Ὁλλανδίας Ἀλέξανδρος.

ΤΟ ΚΟΡΑΚΟΛΙΘΑΡΙ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 65.)

Ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ καὶ πρὸς βορρᾶν αὐτοῦ ἐκτείνονται δύο μικρότεροι κόλποι γραφικώτατοι, ὁ τῆς Κρίσσης (σήμερον ὁ κόλπος τοῦ Γαλαξειδίου) καὶ οὐ μακρὰν αὐτοῦ ὁ τῆς Ἀντικύρρας (σήμερον ὁ κόλπος τῶν Ἄσπρων Σπητιῶν). Οἱ κόλποι οὗτοι φαίνονται ἐκ φύσεως πεπλασμένοι ὡς καταφύγια τοῖς θαλασσοπόροις, καὶ ἤδη κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους ἦσαν οἱ φυσικοὶ ὅρμοι, ἐν οἷς διεχείμαζον ναῦται· δι' ὃ καὶ ταχέως ἱδρύθησαν ἐνταῦθα ἀποικίαι. Περὶ τῶν ἀποικήσεων τούτων οὐ μόνον πλεῖστα ὅσα ὀνόματα πόλεων καὶ ὀρέων μαρτυροῦσιν, ἀνήκοντα εἰς τοὺς ἐνταῦθα ἐλθόντας λαούς, ἀλλὰ καὶ λατρεῖαι θεοτήτων καὶ παραδόσεις μυθικαὶ ἐν ταῖς ἀκταῖς τῆς μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἐν ταῖς νήσοις τοῦ Ἀρχιπελάγους ἔχουσαι τὴν καταγωγήν των.

Ὁ κόλπος τῆς Κρίσσης, ὁ τῶν Δελφῶν λιμήν, ἦτο τὰ μάλιστα γνωστός, διότι ἐν αὐτῷ προσωρμίζοντο οἱ διὰ θαλάσσης πρὸς τὸ φοβερὸν Μαντεῖον μεταβαίνοντες. Ἐνταῦθα ἦλθον, κατὰ τὸν τῷ Ὁμήρῳ ἀποδιδόμενον Ὕμνον εἰς Ἀπόλλωνα, οἱ εὔτολμοι ἐκεῖνοι ἄνδρες, οἵτινες ἐκ Κνωσσοῦ τῆς Κρήτης διὰ τῶν ἀκτῶν τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος καὶ διὰ Δήλου μετέφερον εἰς Δελφοὺς τὴν λατρείαν τοῦ Ἀπόλλωνος, τοῦ ὑψίστου θεοῦ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ φωτός, καταστήσαντες τὴν πρότερον ἀγρίαν καὶ ἀκατοίκητον ταύτην κοιλάδα κέντρον ἀνατολικοῦ πολιτισμοῦ, εἰς ὃ προσήρχοντο οἱ πέριξ οἰκοῦντες λαοὶ πρὸς λατρείαν τοῦ θεοῦ, ὅστις διέχυσε τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰς τέχνας. Καὶ ὁ Κάδμος ἐκ Σιδῶνος ἀποπλεύσας διὰ Κρίσσης καὶ Δελφῶν μετέβη εἰς Βοιωτίαν, ἔνθα ἵδρυσε τὰς ἑπταπύλους Θήβας.

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἕτερος κόλπος, ὁ τῆς Ἀντικύρρας, πολλὰ διέσωζε μνημεῖα μαρτυροῦντα περὶ τῆς ἀρχαίας αὐτοῦ φήμης· οὕτως ὑπῆρχεν ἐνταῦθα ἀρχαῖον κτίσμα, Μάραθος καλούμενον. Ἡ λέξις αὕτη ἦτο κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν νεωτέρων ἱστορικῶν φοινικικῆς καταγωγῆς καὶ ἐδήλου τὴν κυριαρχίαν χώρας τινός. Ὁ Παυσανίας (ἐν βιβλ. 36) λέγει ὅτι τῆς Ἀντικύρρας τὰ πέριξ ὄρη ἦσαν πετρώδη ἄγαν καὶ ἐπὶ αὐτῶν ἰδίως ἐφύετο ὁ ἐλλέβορος. Ἡ πόλις εἶχεν ἀρχαῖον ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἱερὸν τῆς Δικτυνναίας Ἀρτέμιδος, τῆς ἰδίως ἐν Κρήτῃ λατρευομένης. Οὐ μακρὰν τῆς Ἀντικύρρας καὶ παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Παρνασσοῦ ἔκειτο κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Παυσανίου ἡ ἀρχαία πόλις Ἄμβρυσος καὶ δύο ὥρας ἀπωτέρω ἐπὶ ὑψηλοῦ καὶ πετρώδους λόφου ἡ πόλις Στεῖρις. Ἡ χώρα αὕτη καὶ σήμερον εἶναι περιεργοτάτη, διότι ἐνταῦθα εὑρίσκεται ἡ γνωστὴ μεγάλη μονὴ τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ τοῦ Στειρίτου, ἧς ὁ ναὸς τῷ 960 μ. Χρ. κατὰ τὸ σχέδιον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἁγίας Σοφίας οἰκοδομηθείς, εἶναι μία τῶν ὡραιοτέρων τῆς Ἑλλάδος ἐκκλησιῶν. Διὰ τοὺς περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν ἀσχολουμένους τὸ μέρος τοῦτο τῆς Ἑλλάδος εἶναι πλείστου λόγου ἄξιον. Ἀγρία καὶ δασώδης εἶναι ἡ κοιλάς, ἡ ἐντεῦθεν εἰς Λεβαδείαν ἄγουσα· περιβάλλουσιν αὐτὴν οἱ ἀπότομοι τοῦ Παρνασσοῦ καὶ τοῦ Ἑλικῶνος βράχοι. Ἡ κοιλὰς αὕτη ἐχώριζε τὴν ἀρχαίαν Φωκίδα ἀπὸ τῆς Βοιωτίας καὶ ἦτο ἡ φυσικὴ ὁδός, ἡ ἐκ τῆς μεσημβρινῆς Βοιωτίας πρὸς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον φέρουσα. Περὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς ὁδοῦ ταύτης κατὰ τὴν ἀρχαιότητα μαρτυροῦσιν καὶ αἱ μυθικαὶ καὶ αἱ ἱστορικαὶ παραδόσεις· γνωστὸν εἶναι ὅτι οἱ ἐκ τῶν ἀπωτάτων τῆς Ἀσίας χωρῶν πρὸς δυσμὰς μεταβαίνοντες κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους διήρχοντο τὸν Κορινθιακὸν κόλπον καὶ τὴν Βοιωτίαν, ἀγνώστου σχεδὸν ὄντος τοῦ περίπλου τοῦ Ταινάρου καὶ τῆς Πελοποννήσου.

Μέρος τῆς ἱστορικῆς ταύτης κοιλάδος παριστᾷ ἡ σήμερον δημοσιευομένη εἰκών. Ὄρη ὑψηλὰ περιβάλλουσιν αὐτήν, ὧν αἱ πλευραὶ εἰσὶ κατάφυτοι· ἐν τῷ μέσῳ δ' αὐτῆς ὑψοῦται παμμεγέθης βράχος, τὸ Κορακολιθάρι καλούμενος, παρὰ τὸν ὁποῖον ἀναβρύει πηγὴ διαυγεστάτου ὕδατος. Περιεργοτάτη εἶναι ἡ ὀνομασία τοῦ βράχου τούτου. Ὁ κόραξ σπουδαίαν κατέχει θέσιν εἰς τὰ τραγούδια καὶ τὰ παραμύθια τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων· τοῦτο ἀποδοτέον ἐν μέρει εἰς τὴν μέλαιναν τοῦ πτηνοῦ χροιάν, εἰς τὴν μακροβιότητα αὐτοῦ καὶ εἰς τὰς ἕξεις καὶ συνηθείας του, ἐν μέρει δὲ καὶ εἰς τὴν σπουδαιότητα ἣν εἶχεν ἐν τοῖς μύθοις τῆς ἀρχαιότητος. Ὡς ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἦτο τὸ πάλαι ὁ κόραξ πτηνὸν μαντικόν· ἀνιπτάμενον εἰς τὰ ὕψη ἐλέγετο ὅτι ἀγαπᾷ τὸν ἥλιον. Ὁ κόραξ εἶναι (κατὰ τὸν Ὀβίδιον Μεταμορ. II, 542) ὁ προδώσας τῷ Ἀπόλλωνι τοὺς ἔρωτας τῆς Κορώνης· κόραξ ἡγεῖτο κατὰ τὸν Καλλιμάχειον Ὕμνον εἰς Ἀπόλλωνα (16) τῆς εἰς Κυρήνην ἀποικήσεως. Πλεῖσται δὲ τῆς ἀρχαιότητος πόλεις ἐκ τοῦ κόρακος ἔλαβον τὸ ὄνομα. Οὕτω Κόρακες ἐκαλεῖτο, κατὰ τὸν Παυσανίαν καὶ ἄλλους, ἀρχαία τῆς Θεσσαλίας πόλις· Κοράκιον ἐλέγετο ὄρος παρὰ τὴν Κολοφῶνα τῆς Ἰωνίας· Κορακίου χώρα, μέρος ἐν τῇ Τρωγλοδυτικῇ τῆς Αἰθιωπίας. Κορακήσιον ἀρχαῖον ἀκρωτήριον μεταξὺ Κιλικίας καὶ Παμφυλίας· Κοράκων νᾶσος, ἀρχαία θέσις ἐν Ἀρκαδίᾳ (Παυσαν. 8, 25, 11). Ὅ,τι ὅμως ἰδίως τὸν ἡμέτερον βράχον (τὸ Κορακολιθάρι) ὑπενθυμίζει εἶναι τὸ χωρίον ἐν Ὁμήρου Ὀδυσσείας (XIII, 408), ἔνθα γίνεται μνεία θέσεως ἐν Ἰθάκῃ, φερούσης τὸ ὄνομα «Κόρακος πέτρη.»

« . . . . σύες, αἱ νέμονται
παρ' Κόρακος πέτρῃ ἐπί τε κρήνῃ Ἀρεθούσῃ
ἔσθουσαι βάλανον μενοεικέα καὶ μέλαν ὕδωρ
πίνουσαι, τάθ' ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν.»

Π.

ΣΧΕΣΙΣ
ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΠΡΟΣ
ΤΑΣ ΔΑΚΟΡΩΜΟΥΝΙΚΑΣ ΙΔΙΑι ΦΥΛΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΕΠ' ΑΥΤΩΝ.

Ἱστορικὴ Μελέτη ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ.

Μετὰ τὴν ἧτταν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὑπὸ τῶν ρωμαϊκῶν λεγεώνων ἡ Ἑλλὰς κατέστη περὶ τὰ μέσα τῆς 2ας ἑκατονταετηρίδος π. Χ. (142) ρωμαϊκὴ οὕτως εἰπεῖν ἐπαρχία ὑπὸ πολιτικὴν ἔποψιν. Ἀλλ' οὐχὶ ὁλοσχερὴς ἐγένετο καὶ ὑπὸ πολιτικὴν ἔποψιν ἡ ὑπὸ τὴν Ῥώμην ὑποδούλωσις τῆς Ἑλλάδος, καθότι καὶ μετὰ τὴν ῥηθεῖσαν ἐποχὴν ἐπὶ αἰῶνάς τινας ἔνιαι πολιτεῖαι τῆς Ἑλλάδος διετήρουν τὸ ἑαυτῶν πολίτευμα. Καὶ ὑπὸ ἠθικὴν ἔποψιν ἐπίσης ἡ Ἑλλὰς οὐκ ἦν τῇ Ῥώμῃ ὑποχείριος. Τοὐναντίον αὕτη ἐπέβαλε τὸν ἑαυτῆς πολιτισμὸν ἐπὶ τῆς τότε κοσμοκράτορος Ῥώμης, διότι ἡ Ἑλλὰς καίτοι παρηκμακυῖα, διετήρει εἰσέτι τὴν τέχνην, τὴν φιλολογίαν καὶ ἐν γένει τὴν ἐπιστήμην, τοῦθ' ὅπερ ἠνάγκασε τοὺς τυράννους αὐτῆς, ὅπως ὑποβληθῶσιν ἠθικῶς τοῖς ὑπ' αὐτοὺς Ἕλλησιν. Ἀλλ' ἐν τούτοις ἡ πολυχρόνιος δουλεία κατεμάρανε τὸ ἐθνικὸν αἴσθημα, ὥστε καὶ ἡ ἐπίκλησις «Ἕλλην» σημέραι ἐξαλείφεται καὶ ὁ ὑπερήφανος οὗτος Ἕλλην παραδέχεται τὴν ἐπίκλησιν «Ρωμαῖος», ὅπερ καὶ κοινῶς ἐπεκράτησε.

Ἀλλ' ὡς πρὸς τοῦτο συνέτεινε καὶ τὸ νέον δόγμα τοῦ χριστιανισμοῦ, τὸ τὴν εἰδωλολατρείαν καταβαλόν, διότι ὁ Ἕλλην ἔνθους ὑπὲρ τῆς ἀληθοῦς ἀρετῆς καὶ ἠθικῆς τοῦ νέου δόγματος τοῦ Εὐαγγελίου ἐνόμισε πρὸς καιρὸν ὅτι καὶ τὸ ὄνομα Ἕλλην ἀντίκειται τῇ ἰδέᾳ καὶ νέᾳ διδασκαλίᾳ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Διὸ καὶ προὐτίμησε τὴν τοῦ κυριάρχου αὐτοῦ ἐπίκλησιν «Ρωμαῖος».

Καὶ πῶς οὔ; μὴ γὰρ καὶ οἱ ἐν Βυζαντίῳ ἕλληνες αὐτοκράτορες δὲν ἀντεποιοῦντο τὴν τῆς Κοσμοκράτορος Ῥώμης ὑπεροχὴν μετὰ τὴν πτῶσιν ἄλλως τῆς δυτικῆς αὐτοκρατορίας ἐπὶ Αὐγουστύλου καὶ διότι ὁ μέγας Κωνσταντῖνος τὸν τῆς Ῥώμης θρόνον μετήνεγκεν εἰς Κωνσταντινούπολιν; Ἰδοὺ λοιπὸν καὶ ἑτέρα πρόφασις εὐλογοφανεστάτη τῷ τότε Ἕλληνι, διεκδικοῦντι τὴν κοσμοκρατορίαν, ἣν ἡ Ῥώμη ἠθικῶς ἀπώλεσε μετὰ τὴν τοῦ θρόνου μετάθεσιν εἰς τὴν Ἀνατολήν.

Καὶ ὄντως ἀστεῖον τὸ πρᾶγμα· διότι ἐν ᾧ ἡ αὐλή, τὰ γραφεῖα ἀπὸ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ἄλλως ἅπαντα Ἑλληνικὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἡ ἐκκλησία ἰδίᾳ ὅλως ἑλληνική, καὶ οἱ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ λατινιστὶ γραφέντες κώδικες ἐξελληνίσθησαν, ὡς μὴ ἐννοοῦντος τοῦ λαοῦ τὸ λατινικὸν ἰδίωμα, καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἐπίσης τοῖς νομίσμασιν, ὡς ἀπὸ Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς 8ης ἑκατονταετηρίδος εὑρίσκεται κεχαραγμένον Ἑλληνικοῖς γράμμασι τὸ «Βασιλεύς», οἱ ἕλληνες ὅμως Βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες ἐπέμενον εἰς τὴν ἐπίκλησιν τοῦ «Ρωμαῖος Αὐτοκράτωρ». Καὶ διὰ τί; — διότι ἡ Κωνσταντινούπολις ἐστιν ἡ νέα Ῥώμη καὶ ἑπομένως ἐφρόνουν ὅτι αὐτῇ ἀνῆκον τότε πολιτικὰ καὶ θρησκευτικὰ πρωτεῖα.

Ἀλλ' ἆρά γε ἡ φάσις αὕτη τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ ἡ πρὸς τὴν Ἀνατολὴν κτῆσις τοῦ Ρωμαϊκοῦ ἀετοῦ, ἐπέδρασεν ὀλεθρίως ἢ λυσιτελῶς ἐπὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ Ἑλληνισμοῦ; Δυνάμεθα ἀδιστάκτως εἰπεῖν, λυσιτελῶς. Διότι τὸ νέον δόγμα τοῦ χριστιανισμοῦ ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τοῦ κρατοῦντος Ῥωμαίου συνῆψεν εἰς ἓν ἅπαντα τὰ ἕως τότε διακεχωρισμένα στοιχεῖα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ συνεσωμάτωσε τοῦτον, ὅπως εὐρωστότερος ἀναφανῇ καὶ ἑδραιοτέρα καταδειχθῇ ἡ τούτου ἐπικράτησις ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ἰδοὺ ὅθεν ὡς ἐκ προνοίας παρουσιάζεται ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ νέου ἀνατολικοῦ δράματος ὡς ἥρως αὐτοῦ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος φέρων τὸν σταυρὸν ἐν χερσὶ μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ θεογράφου ἐπιγράμ-

ματος «ἐν τούτῳ νίκα», ὡς ἐντολεὺς οὕτως εἰπεῖν τῆς θείας Προνοίας, ὅπως συμπήξῃ ἐν τῷ νέῳ δόγματι καὶ Ἕλληνας καὶ ἑλληνίζοντας λαοὺς καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα ἐπίσης ἐπιδραμόντας κατὰ τῆς κοινῆς ἑστίας τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς, τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀρκτῴους καὶ ἀγρίους λαούς, διὰ τῆς γλώσσης μεθ' ἧς ὁ ἐπιστήθιος μαθητὴς ἔγραψε τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον, τὸ προωρισμένον καταλῦσαι τὴν κοσμοκρατορίαν τῆς εἰδωλολατρείας.

Ὁ μέγας Ἀλέξανδρος διὰ τῆς διαδόσεως τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης οὐκ ὀλίγον ἰσοπέδωσε τὴν ὁδὸν τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ μέγας ἐπίσης Κωνσταντῖνος διὰ τοῦ ἐπισκιάσαντος τὴν Ἀνατολὴν ρωμαϊκοῦ ἀετοῦ συνετέλεσεν εἰς τὴν κοινὴν ταύτην ἐκχριστιάνισιν. Ἕτερος δ' ἥρως ρωμαῖος δύο ἑκατονταετηρίδας, πρὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου προλειαίνει τὴν ὁδὸν τῆς μελλούσης φάσεως δηλαδὴ ὁ Τραϊανός, ὁ καταβαλὼν τοὺς ἀτιθάσσους Δάκας καὶ ἄλλους βαρβάρους λαοὺς τῆς Ἄρκτου.

Τοιαύτη ἦν ἡ θέσις τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἣν ἀμυδρῶς ἐσκιαγράφησα μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 4ου αἰῶνος μ. Χ. ὑπό τε τὴν ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν αὐτοῦ ἔποψιν, καθ' ὃν χρόνον ὁ σταυροφόρος Κωνσταντῖνος πήγνυσι τὴν σημαίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τοῦ Βυζαντίου. Νέα φάσις, νέα μεταπολίτευσις προωρισμένη νὰ μεταβάλῃ τὴν ὄψιν τοῦ κόσμου! Ἀλλ' ἓν ἐκ τῶν δρώντων προσώπων τοῦ ἐξελισσομένου δράματος παρίσταται καὶ ἡ ἐπὶ Τραϊανοῦ μορφωθεῖσα νέα ἐθνικότης τῶν Δακορωμούνων, περὶ ὧν προτίθεμαι ἱστορικήν τινα ἀνέλιξιν ποιῆσαι, καὶ οἵαν ἐπιρροὴν ὁ Ἑλληνισμὸς ἐξήσκησεν ἐπὶ τοῦ ἔθνους τούτου.

Οἱ ἐπὶ τῆς Μακεδονικῆς δυναστείας κατοικοῦντες τὴν νῦν Ῥουμανίαν καὶ Βεσσαραβίαν, τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καλουμένην Σκυθίαν, Δάκες καὶ Γέται καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ Τραϊανοῦ καὶ ὑποβάλλονται εἰς τὸν ρωμαϊκὸν ζυγόν, ὁ δὲ μέγας ἐκεῖνος αὐτοκράτωρ μέγαν ἀριθμὸν ἀποικιῶν ἐκ διαφόρων φυλῶν, οὐσῶν ὑπὸ τὸ Ρωμαϊκὸν σκῆπτρον, μετέφερε καὶ ἀπῴκισεν ἐν Δακίᾳ, ὅπως δαμασθῶσιν ὁλοτελῶς οἱ ἀτίθασσοι Δάκες. Αἱ νέαι ἀποικίαι, τὸ ρωμαϊκὸν ἰδίωμα τὸ πλεῖστον ἔχουσαι, τὸ ἐπέβαλον καὶ τοῖς ἰθαγενέσι Δαξὶ καὶ βαθμηδὸν ἄρχεται νέον κρᾶμα ἐθνότητος σχηματιζόμενον τὸ τῶν Δακορωμούνων, οἵτινες καὶ μέχρι σήμερον διέσωσαν τὸ λατινικὸν ἰδίωμα.

Ἀλλ' ἂν οἱ Δᾶκες καὶ Γέται — οἱ τελευταῖοι οὗτοι κατῴκουν ἰδίᾳ τὴν νῦν Μολδαβίαν, — ὑπετάγησαν καὶ ὁ ἐκρωμαϊσμὸς τούτων ἔβαινεν ἀκατασχέτῳ ὁρμῇ, ἰδοὺ ἑτέρα φυλὴ φοβερὰ ἀναφαίνεται κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρίτου αἰῶνος (211 π. Χ.) ἐκ τῶν Σκανδιναυϊκῶν ὀρέων ὁρμωμένη, μέλλουσα διαταράξαι τὴν νέαν ἀποκατάστασιν καὶ ἐκρωμαϊσμὸν τῶν Δακορωμούνων. Παρενείρω ὅθεν ἐνταῦθα τὰ ὑπὸ τοῦ σοφοῦ ἑλληνιστοῦ Δημητρίου Φιλιππίδου περὶ τούτου γραφέντα, βιοῦντος ἐν Ἰασίῳ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος καὶ γράψαντος ἱστορίαν τῆς Δακορουμανίας.

«Οἱ Γότθοι οἱ τὴν Ῥουμανίαν καὶ τὰ μέχρι Βόλγα καὶ Βαλτικῆς καὶ Βιστούλα ὑποχείρια ποιήσαντες ἐκ τῆς Σκανδιναυΐας ἐξῆλθον, Κιμμερίων πάντως ἀπόγονοι ὄντες. Ὠνομάζοντο δὲ οἱ ἐν τῇ Ῥουμανίᾳ Δυσμογότθοι, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν πέραν τοῦ Τύρα Γότθων, ὀνομαζομένων Ἐῳγότθων. Τῶν δ' ἐν Ῥουμανίᾳ πάλιν ὑποδιαιρουμένων, οἱ μὲν τὸ Ἄρδελ οἰκοῦντες, Θαϊφάλοι ὠνομάζοντο, οἱ δὲ τὴν Μολδόβαν, Βικτοφάλοι· οἱ δὲ τὸν Ῥουμουνικὸν ἀγρόν, Θύριγγοι, ὄνομα σωζόμενον ἔτι ἐν Γερμανίᾳ. Ἐβασίλευοντο δὲ ἰδίᾳ οἱ ἐν Ῥουμουνίᾳ Γότθοι. Ἔπειτα βασιλέα κοινὸν ἐγνώρισαν, βίᾳ πάντως, τὸν Γκίλπεριχ (πλουσιοδότην σημαίνει τὸ ὄνομα). Οὗτος τοὺς Βανδάλους κατοικοῦντας περὶ τὸν Γισσὸν ποταμὸν ἐξέωσε καὶ τὸ φρούριον εἷλεν, ὅπερ Κωνσταντῖνος ὁ μέγας, ἐξεστρατευκὼς ἐπὶ Γότθους καὶ Βαστάρνας (τοὺς Πεύκας τοῦ Ζωσίμου) καὶ Ῥωξολανούς, ὑπήκοα ἔθνη τοῖς Γότθοις, καὶ νενικηκὼς αὐτοὺς κατεσκευάσατο ἐν ἀριστερᾷ τοῦ Ἴστρου, ἐν Κραϊοβικῇ, ἀνωτέρω τῆς γεφύρας τοῦ Τραϊανοῦ. Ἀλλὰ καὶ νικήσας, δώροις αὐτοὺς φίλους ἑαυτῷ ἐποιήσατο. Ἔπειτα ὁ Γκίλπεριχ τὴν ἡγεμονίαν τῶν Ἐῳγότθων ἠναγκάσθη γνωρίσαι καὶ ἦν ἐν τῇ Ῥουμουνίᾳ ὑποβασιλεὺς τῶν Ἐῳγότθων.»

Ὄντως δ' ἡ ἐποχὴ ἐκείνη ὑπεμφαίνει ἔργον τῆς ἀκατανοήτου Προνοίας, διότι μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐμφάνισιν καὶ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ θείου αὐτοῦ δόγματος παρηκμακυίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑποβεβλημένης πολιτικῶς τῷ Ῥωμαϊσμῷ παρηκμακὼς ἦν τότε ἠθικῶς κατὰ τὸν 3ον καὶ 4ον μ. Χ. αἰῶνα καὶ ὁ Ῥωμαϊκὸς ἀετός. Οὗτος εἰς μάτην ἀνθίσταται κατὰ τῶν φοβερῶν θυελλῶν καὶ σφοδρῶν καταιγίδων. Εἰς μάτην ἀναβρυχᾶται καὶ κατὰ τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ κατασπαράσσει διὰ τῶν ὀνύχων του πλήθη γυπῶν καὶ ὀρνέων κατ' αὐτοῦ ἐπιτιθεμένων. Ἐπέπρωτο ἐπὶ τέλους νὰ συνθηκολογήσῃ καὶ συμφιλιωθῇ τοῖς ἐχθροῖς, ὅπως ἀναλάβῃ. Τίνες δὲ ἦσαν οἱ ἐχθροὶ ἐκεῖνοι; Αἱ βάρβαροι φυλαὶ τῆς ἄρκτου, αἵτινες ὁρμεμφύτως οὕτως εἰπεῖν πρὸς τὰ κέντρα τοῦ γηραιοῦ πολιτισμοῦ ἔρρεπον ἅπερ ἔδει νὰ πέσωσιν ὑπὸ τὴν ὁρμὴν τοῦ ἀτιθάσσου καὶ εὐρώστου νέου Κόσμου, ὅπως συμφυρθῶσι τῷ παλαιῷ πεπολιτισμένῳ πλὴν παρηκμακότι κόσμῳ, καὶ ἵνα νέον κρᾶμα εὐρωστότερον καὶ ζωηρότερον ἀναπλασθῇ, γέννημα ἄλλως τῆς νέας παγκοσμίου μεταπολιτεύσεως, προκληθείσης ὑπὸ τοῦ νέου δόγματος τοῦ Θεανθρώπου.

Ὑποχωρεῖ οὖν ἡ Ῥώμη τῇ Ἀνατολῇ, προτιμήσαντος τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου τὸ Βυζάντιον, τὴν πόλιν τοῦ Μεγαρέως, ἣν οἱ Ἕλληνες μασχάλην Ἑλλάδος ἐκάλουν. Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος φέρων τὸν σταυρὸν ἐν χερσὶν εὐαγγελίζεται νέαν ἀποκατάστασιν καὶ συγκέντρωσιν τοῦ ἐν Ἀνατολῇ παρηκμακότος Ἑλληνισμοῦ διὰ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ θείου δόγματος. Καὶ ἰδοὺ μυστήριον τελούμενον ἀοράτως, ἐγκαθιδρυομένου τοῦ νέου Ἑλληνοβυζαντινοῦ κράτους ὑπὸ τὸ ὄνομα «Νέα Ῥώμη».

Κατ' αὐτὴν τὴν κρίσιμον ἐποχὴν καὶ τὴν μυστηριώδη ἀνέλιξιν τοῦ νέου ἀρχομένου ἀνατολικοῦ δράματος οἱ πρὸ αἰῶνος ἐν Δακίᾳ ἀποκαταστάντες Γότθοι ἔσεισαν τὰς τοῦ Βυζαντίου χώρας ἐλῄζοντο καὶ ἐπέδραμον καταστρεπτικῶς. Ἀκούσωμεν δὲ καὶ αὖθις τοῦ ἀνωτέρω ῥηθέντος σοφοῦ Φιλιππίδου.

«Διαβαινόντων δὲ τῶν Γότθων τὸν Ἴστρον καὶ λεηλατούντων τὴν τῶν Κωνσταντινουπολιτῶν γῆν καὶ αἰχμαλώτους ἐπαγομένων ἐς τὴν Ῥουμανίαν, ἦσαν πάντως ἐξ αὐτῶν καὶ χριστιανοί, καὶ ἡ χριστιανικὴ θρησκεία ἤδη καὶ ἐν Ῥουμουνίᾳ φυτεύεσθαι ἤρξατο. Καὶ Γότθοι, ὡς ἔοικε, τοὺς χριστιανοὺς ἀγόμενοι διὰ τὸ φιλάδελφον καὶ τὴν ἀρετὴν αὐτῶν, τὸ τῆς θρησκείας αὐτῶν ἐνηγκαλίζοντο φρόνημα, ὥσπερ ἔπειτα καὶ ἐν Βουργαρίᾳ ὁρῶμεν τὰς πρώτας τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως ἐννοίας τὰς αἰχμαλώτους τοῖς Βουλγάροις ἐμπνευσάσας. Ἄνδιος, ὥς φασι, μοναχὸς ἐκ Μεσοποταμίας τοὺς Δυσμογότθους ἐπιστρέφειν εἰς τὸν Χριστιανισμὸν βουλόμενος, διέβη τὸν Ἴστρον καὶ ὀπαδοὺς εὗρεν, οἱ καὶ γυναικομοναστήριον, ὡς ἔοικεν, ἐν τῷ Ἄρδελ ἐκτίσαντο. Ὁ μὲν οὖν Ἄνδιος διεπράξατό πως τὸ σκοπούμενον· χρόνῳ δὲ ὕστερον περὶ τὸ τέλος τῆς δεκάτης ἑκατονταετηρίδος, Βρούνος ὁ ἐπίσκοπος τῆς Αὐγούστης, ταῦτα βουληθεὶς καὶ ἐς Ἄρδελ ἱκόμενος, παρὰ τῆς λῃστροφρονούσι Καγγάροις, καὶ διὰ τοῦτο τὴν εἰρήνην πνέουσαν θρησκείαν ἀποστρεφομένοις, θάνατον εὗρεν ἀντὶ τῆς ἐλπιζομένης ἐς ἐπιστροφὴν προαιρέσεως. Ἦσαν καὶ τοῖς πέραν τοῦ Ἴστρου Γέταις καὶ Γότθοις ἐπίσκοποι, οὓς Σκυθῶν ἐπισκόπους ὠνόμαζον» . . .

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω οὖν καταδεικνύεται, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς εἰσήχθη κατὰ πρῶτον τὸν 3ον αἰῶνα μ. Χ. ὑπὸ αἰχμαλώτων Ἑλλήνων καὶ ἑλληνίδων ἢ καὶ ἑλληνιζόντων ἐκ τούτων, ἰδίᾳ ἐκ τῶν ἐξ Ἀσίας ὁρμωμένων, οὓς οἱ Γότθοι μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον.

Τοῦ μεγάλου δὲ Κωνσταντίνου ἐπιθυμοῦντος κατευνάσαι τὰς ἀναφυείσας διχονοίας ἕνεκα τῆς τοῦ Ἀρείου αἱρέσεως, προσεκλήθη καὶ ὁ ἐπίσκοπος Σκυθίας, ὡς ἐλέγετο, εἰς τὴν Σύνοδον Οὐλφιλὰς ἢ Θεόφιλος καταγόμενος ἐκ χριστιανῶν τῆς Ἀσίας, προχειρισθεὶς δὲ καὶ κατὰ τὸ 335 ἐν Κωνσταντινουπόλει «Ἐπίσκοπος Γοτθίας».

Οὗτος δὲ μετέφρασεν εἰς τὴν Γοτθικὴν τὸ Εὐαγγέλιον δι' ἑλληνικῶν χαρακτήρων καὶ ὅπερ σώζεται ἔτι καὶ νῦν «καὶ συνιᾶσι τούτου οἱ σοφοὶ Δάϊτζοι», ἐπιλέγει ὁ ῥηθεὶς ἱστορικὸς Φιλιππίδης. Καὶ μετὰ τὸν Θεόφιλον ὁ Νικήτας προεχειρίσθη ἐπίσκοπος Δακῶν καὶ Βησσῶν. Αὐτὸς δὲ ἔκτισε καὶ ναὸν ἑλληνικόν, ἐν ᾧ ἑλληνιστὶ ἐτελοῦντο αἱ ἀκολουθίαι, καθὼς καὶ ἑτέρας ἐκκλησίας διὰ τοὺς ἀλλογλώσσους.

Ἕτερον ἀξιοσημείωτον γεγονὸς συνέβη κατὰ τὰ τέλη τοῦ τρίτου αἰῶνος, ἡ τῶν Δακορωμουνικῶν ἀποικιῶν μετάθεσις εἰς Μοισίαν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Αὐρηλιανοῦ, καὶ οἱ ἐναπολειφθέντες ἐν Δακίᾳ Δακορωμοῦνοι ἐσύστησαν ἡγεμονίαν αὐτόνομον.

Ὁ Γρατιανὸς ἐν τοσούτῳ ἀποδιώκει τοὺς Γότθους ἐκ τῆς Θρᾴκης, ἀλλ' ἐπιτρέπει εἰς τοὺς Οὔννους νὰ κατοικήσωσι μεταξὺ τῶν ποταμῶν Δραύου καὶ Σαύου, οὗτοι δὲ ἐπέπρωτο νὰ ἐκδιώξωσιν ἐκεῖθεν τοὺς Γότθους. Ἰδοὺ ὅθεν καὶ ἑτέρα φυλὴ βάρβαρος καὶ φοβερά, εἰς ἣν οἱ Δακορωμοῦνοι ἔδει νὰ ὑποκύψωσιν. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἀναφαίνονται οἱ Βούλγαροι, οἵτινες ἑνούμενοι μετὰ τῶν Οὔννων ἐπὶ Ζήνωνος τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου, λῄζονται τὴν Θρᾴκην, οἱ δὲ Δάκες καὶ Γέται τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἤπειρον. Ἀλλ' οὗτοι πάντες κατεστράφησαν καὶ ἀπεδιώχθησαν ἐκεῖθεν ἐπὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ διὰ τῶν ἐνδόξων στρατηγῶν τοῦ Βυζαντίου, Βελισσαρίου καὶ Ναρσῆ, ἀφ' οὗ ἅπασαι αἱ ἀνωτέρω φυλαὶ ὑπέκυψαν εἰς τὴν δύναμιν τῶν Βυζαντινῶν.

Μετὰ τοῦτο βλέπομεν τοὺς Δακορωμούνους ἡνωμένους μετὰ τῶν Βουλγάρων καὶ πολεμοῦντας κατὰ τῶν Βυζαντινῶν. Ἀλλ' ἐπὶ Μιχαὴλ τοῦ Πορφυρογεννήτου κατὰ τὸ 683 ἐκχριστιανίζονται οἱ Δακορωμοῦνοι καὶ Βούλγαροι τῆς Μοισίας. Μετὰ πολλὰς περιπετείας ἄχρι τῆς ἀνωτέρω ἐποχῆς ἡ Τρανσυλβανία, Βλαχία καὶ Μολδαβία εἶχον ἀποτινάξει τὸν ζυγὸν τῶν εἰσβαλόντων βαρβάρων καὶ εἶχον ἰδίους ἡγεμόνας. Πλὴν τοῦτο δὲν διήρκεσε μακρὸν καὶ οἱ Δακορωμοῦνοι ὑπετάγησαν τοῖς Βουλγάροις.

Κατόπιν ἐπέρχεται ἑτέρα βάρβαρος φυλή, οἱ Τάταροι, κατακλύσαντες τὴν Βεσσαραβίαν καὶ λοιπὴν Δακορουμανίαν.

Ἐν τούτοις τὸ νέον ἑλληνορωμαϊκὸν κράτος εὑρίσκεται εἰς ἀέναον πάλην καθ' ὅλων τούτων τῶν νεηλύδων εἰσβαλουσῶν βαρβάρων φυλῶν καὶ κατώρθου ὁτὲ μὲν διὰ τῶν ὅπλων, ὁτὲ δὲ διὰ τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τοῦ διασῳζομένου εἰσέτι ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τῆς γλώσσης καὶ τῆς ἑλληνικῆς, λέγω, παιδείας, νὰ συμφύρῃ τὰ κατ' αὐτοῦ ἐπερχόμενα ἄγρια καὶ ἀπολίτευτα

φῦλα καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις ἐν μέσῳ τῆς δίνης καὶ τῆς συγχύσεως ν' ἀποβῇ ὄντως τὸ χωνευτήριον τῶν ἐπιδραμουσῶν φυλῶν, ἐξ ὧν αἱ πλεῖσται συνεισέφερον εἰς τὴν διάσωσιν αὐτοῦ, πολεμοῦσαι ὑπὲρ αὐτοῦ, οὐ μὴν καὶ ἄνδρας ἀξίους χορηγήσασαι, οἵτινες καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Βυζαντίου ἐπαξίως ἐκάθισαν καὶ ἐνδόξως ἐβασίλευσαν, ὡς ὁ Θεοδόσιος, Ἰουστινιανός, Λέων ὁ Ἴσαυρος καὶ ἄλλοι ἐξελληνισθέντες βασιλεῖς.

Ὁσημέραι δὲ ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία ἀποβαίνει ἑλληνικὴ καὶ κατὰ τὸν ἔννατον αἰῶνα Βασίλειος ὁ Μακεδὼν (857 μ. Χ.) τίθησι τὴν σφραγίδα τῆς ὁλοσχεροῦς ἐξελληνίσεως τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους συντάξας ἑλληνιστὶ τὸν κώδικα τὸν καλούμενον "Βασιλικὰ" καὶ νόμισμα ἑλληνικοῖς γράμμασι κεχαραγμένον ὁρίσας καὶ τοὺς ἀρκτῴους λαοὺς Σέρβους, Οὔννους, Ἄβαρας, Χαζάρους, Ῥώσσους καὶ λοιποὺς καθόλου ἐκχριστιανίσας.

Οἱ νέοι δ' ἐκχριστιανισθέντες λαοὶ παραδέχονται τὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ὀρθόδοξον θρησκείαν καὶ ἡ Βυζαντινὴ αὐλὴ συνάπτει ἐπιγαμίας μετὰ τῶν Βουλγάρων καὶ Ῥώσσων, τοῦθ' ὅπερ ἐγένετο ἀφορμὴ τῆς ἐπικρατήσεως καὶ ἐξαπλώσεως τῆς ὀρθοδόξου θρησκείας παρὰ τοῖς λαοῖς ἐκείνοις.

Οἱ δὲ Δακορώμουνοι ὁτὲ μὲν ὑποκύπτοντες ἑτέροις βαρβάροις, ὁτὲ δὲ ἀναλαμβάνοντες καὶ μετὰ τῶν Βυζαντινῶν κατὰ Βουλγάρων πολεμοῦντες, ὁτὲ δὲ κατὰ τῶν Βυζαντινῶν μετὰ Βουλγάρων καὶ Γότθων συμμαχοῦντες, ὁσημέραι ὅμως ἐκχριστιανιζόμενοι καὶ ποδηγετούμενοι ὑπὸ ἑλληνοβυζαντινῶν ἱερωμένων ὡς καὶ λαϊκῶν σοφῶν, διετήρουν ἀείποτε τὴν ἠθικὴν συνάφειαν μετὰ τοῦ Βυζαντινοῦ βασιλείου, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διότι καὶ ἡ ἐκκλησία τῆς Ῥωμουνίας ἀπὸ τῆς 4ης ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου, ὡς καὶ ἅπασαι τῶν τότε λεγομένων βαρβάρων φυλῶν αἱ ἐκκλησίαι ὑπήχθησαν τῇ δικαιοδοσίᾳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ οὐδέποτε οἱ Δακορωμοῦνοι ὑπήχθησαν τῇ παπικῇ ἐκκλησίᾳ μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας καὶ ἀντενεργείας τοῦ Παπικοῦ θρόνου.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

Ο ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ ΘΕΙΡΣΙΟΣ

ΚΑΙ Η ΓΕΝΕΘΛΙΟΣ ΑΥΤΟΥ ΕΟΡΤΗ ΕΝ ΜΟΝΑΧΩι.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 69.)

ΠΑΡΑΘΕΤΟΜΕΝ σήμερον τὴν εἰκόνα τοῦ σεβαστοῦ Καθηγητοῦ καὶ ἀκραιφνοῦς Φιλέλληνος Εἰρηναίου Θειρσίου (FRIEDRICH v. THIERSCH), οὗ κατ' αὐτὰς ἐτελέσθη ἐν Μονάχῳ ἡ γενέθλιος ἑορτή, μετὰ πάσης τῆς ἐπισημότητος.

Ὁ Εἰρηναῖος Θείρσιος ἐγεννήθη τῇ 17 Ἰουνίου 1784 ἐν Θουριγγίᾳ· ἐν Ναουμβούργῳ καὶ Schulpforte ἐδιδάχθη τὰ πρῶτα μαθήματα, εἶτα δὲ διήκουσε τῶν πανεπιστημιακῶν μαθημάτων ἐν Λειψίᾳ καὶ Γοττίγγῃ, ἔνθα καὶ τῷ 1807 διωρίσθη ἀναπληρωματικὸς τοῦ γυμνασίου καθηγητής. Τῷ 1809 προσεκλήθη ὡς καθηγητὴς ἐν τῷ Λυκείῳ τοῦ Μονάχου, ἔνθα ὡς διαμαρτυρόμενος τὸ θρήσκευμα πολλὰς ὑπέστη πικρίας. Ἐν ἔτει 1815 ἀπεστάλη παρὰ τῆς βαυαρικῆς Κυβερνήσεως ὡς ἐπίτροπος τῶν ὑπὸ τῶν Γάλλων ἀφαιρεθέντων κειμηλίων τῶν διαφόρων μουσείων εἰς Παρισίους καὶ κατώρθωσε ν' ἀποδοθῶσι ταῦτα πάντα τῇ Βαυαρίᾳ. Μεγάλην ἀπέκτησεν ἰδίως φήμην διὰ τὰς ὑπὲρ Ἑλλάδος ἐνεργείας του καὶ διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν τῆς ἐλευθερωθείσης Ἑλλάδος πρὸς τὴν Γερμανίαν ἕνωσιν. Τῷ 1826 διωρίσθη καθηγητὴς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Μονάχου, καὶ τῷ 1831 μετέβη εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔνθα συντόνως ἐνήργησεν ὑπὲρ τῆς ἐκλογῆς τοῦ Βαυαροῦ πρίγκηπος Ὄθωνος ὡς βασιλέως τῆς Ἑλλάδος. Ἐπανελθὼν τῷ 1832 εἰς Γερμανίαν διετέλεσε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ καθηγητὴς τῆς Ἀρχαιολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, μεγάλης ἀπολαύων ὑπολήψεως οὐ μόνον ἐν τοῖς ἐπιστημονικοῖς κύκλοις ἀλλὰ καὶ παρὰ τῇ βαυαρικῇ Αὐλῇ καὶ ἐν γένει παρ' ἅπασι τοῖς κατοίκοις τῆς βαυαρικῆς πρωτευούσης. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐτίμησε τὸν ἄκρον φιλελληνισμὸν τοῦ γεραροῦ Καθηγητοῦ, ἀπονείμασα αὐτῷ ἐν ἔτει 1858, ὅτε ἑώρτασε τὴν πεντηκονταετηρίδα τῆς εἰς διδάκτορα ἀγορεύσεως αὐτοῦ, τὸν Μέγαν Ταξιάρχην τοῦ τάγματος τοῦ Σωτῆρος.

Ἐνταῦθα παραθέτομεν τὴν ἐκ Μονάχου ἐπισταλεῖσαν ἡμῖν περιγραφὴν τῆς ἑορτῆς.

Ἡ 17η τοῦ μηνὸς Ἰουνίου ἦν ἡμέρα, καθ' ἣν ἐν Μονάχῳ λαμπρὰ ἐτελεῖτο ἑορτὴ ἰδίως ὑπὸ τῆς φιλολογικῆς Σχολῆς πρὸς τιμὴν μεγάλου ἀνδρός, οὗ τὸ ὄνομα καὶ πᾶς Ἕλλην μετὰ μεγάλου προφέρει σεβασμοῦ. Ἡ ἡμέρα αὕτη δῆλον ὅτι συνεπλήρου τὸ ἑκατοστὸν ἔτος τῆς γεννήσεως τοῦ φιλέλληνος Εἰρηναίου Θειρσίου, ὅστις τὴν ἔνθερμον πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν αὐτοῦ τρανώτατα καὶ ἐν πολλαῖς καταδείξας περιστάσεσι λίαν ἐπαξίως τὸ σεβαστὸν αὐτοῦ ὄνομα ἔν τε τῇ μνήμῃ παντὸς Ἕλληνος καὶ ἐν ταῖς σελίσι τῆς νέας ἱστορίας χρυσοῖς καὶ ἀνεξιτήλοις ἐνεχάραξε γράμμασι. Ταῦτα λέγων οὐδόλως προτίθεμαι τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὰ ὑφ' ὧν ἐνεπνέετο πρὸς τὸν Ἑλληνισμὸν αἰσθήματα νὰ ἐξυμνήσω (διότι τὸ τοιοῦτον ὑπερβαίνει τὰς ἐμὰς δυνάμεις), δὲν δύναμαι ὅμως καὶ παντελῶς νὰ σιγήσω ἀπέναντι τῶν εὐαρέστων καὶ λαμπροτάτων ἐκείνων ἐντυπώσεων, ἃς ἀπεκομίσαντο πάντες οἱ τῆς ἑορτῆς συμμετασχόντες. Μετὰ ἐθνικῆς ὅθεν χαρᾶς προάγομαι ὅπως λεπτομερῆ τινα ποιήσωμαι περιγραφὴν τῆς ἑορτῆς ταύτης, ἥτις πρῶτον ἤδη μετὰ 100 ἔτη ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ ἀοιδίμου Θειρσίου μεγαλοπρεπῶς καὶ λίαν πανηγυρικῶς ἐτελέσθη ἐν τῷ "Cafe-Restaurant zur Blüthe".

Ὑπὸ μεγάλου ὄντως σεβασμοῦ κατελαμβάνετο πᾶς ὁ εἰς τὴν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ κομψῶς κατηρτισμένην αἴθουσαν εἰσερχόμενος ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀτενίζων πρὸς τὴν προτομὴν τοῦ γεραροῦ ἐκείνου ἀνδρός, ὅστις ἐκ τῶν κόλπων τῆς σοφῆς Γερμανίας ἐξελθὼν μεγάλας οὐ μόνον τῇ πατρίδι αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῷ πολυπαθεῖ ἡμῶν ἔθνει παρέσχεν ὑπηρεσίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ πέριξ αὐτοῦ βλέπων οὐ μόνον μέγα μέρος τῶν σοφῶν Καθηγητῶν καὶ ἰδίᾳ τῆς Φιλολογίας, ἀλλὰ καὶ χορείαν πολλῶν ἄλλων σεβασμίων καὶ ἐπιλέκτων ἀνδρῶν διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν μεγαλοπρεπεστέραν τὴν ἑορτὴν καθιστάντων, καὶ ἐκ τρίτου πλῆθος φοιτητῶν ἰδίᾳ δὲ τῆς Φιλολογίας. Ἐκ τῆς σεβαστῆς τοῦ ἑορταζομένου οἰκογενείας διέκρινέ τις ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸν υἱὸν αὐτοῦ κ. Λουδοβῖκον Θίρσιον Καθηγητὴν ζωγράφον, ἀφ' ἑτέρου δὲ δύο αὐτοῦ ἐγγόνους, Καθηγητὰς ἐν τῷ πολυτεχνείῳ. Ἀλλ' οὐχ ἧττονα σεβασμὸν παρεῖχον τὸ μὲν ὁ πολιόθριξ καὶ πολύπειρος γέρων κ. FÖRSTER, αὐλικὸς σύμβουλος, τὸ δὲ ὁ περιώνυμος ποιητὴς κ. H. LINGG.

Περὶ τὴν ἑβδόμην καὶ ἡμίσειαν ὥραν ὁ Πρόεδρος τοῦ φιλολογικοῦ Συλλόγου κ. ERNST KNOLL ἐκήρυξε τὴν ἔναρξιν τῆς ἑορτῆς τοῖς πᾶσι τὸ "ὡς εὖ παρέστητε" εἰπών. Ἀμέσως δὲ εἷς ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου ὁ κ. GRAF φοιτητὴς τῆς Φιλολογίας στέψας τὴν γεραρὰν τοῦ ἑορταζομένου κεφαλὴν διὰ στεφάνου ἐκ δάφνης ἐξεφώνησεν ᾠδήν τινα Λατινικὴν ἐν μέτρῳ Σαπφικῷ ὑπ' αὐτοῦ πεποιημένην. Μετ' οὐ πολὺ ἐγερθεὶς ὁ κ. Dr. THOMAS Ἀκαδημαϊκὸς λίαν εὐφραδῶς ἀπήγγειλε τὸν πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ ἑορταζομένου πανηγυρικὸν λόγον. Κατόπιν λαβὼν τὸν λόγον ὁ περιώνυμος τῆς Ἀρχαιολογίας Καθηγητὴς κ. Dr. v. BRUNN ὡμίλησε περὶ τῆς ἀξίας τοῦ Θιρσίου ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀρχαιολογικὸν αὐτοῦ μέρος. Ἀφ' οὗ δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τετραφωνία τις ὑπὸ φοιτητῶν γενομένη κατέθελξε τοὺς πάντας, αἴφνης ἐπίσημος ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἐγένετο διαδήλωσις, ὅτι ἐκ μέρους τῶν παρεπιδημούντων Ἑλλήνων δύο ἀπεστάλησαν στέφανοι, εἷς μὲν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων φοιτητῶν ἰδίᾳ, ἕτερος δὲ ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Συλλόγου. Τότε ἐγερθεὶς ἐγὼ ἔφερον εἰς μέσον τὸν ἐκ μέρους τῶν Ἑλλήνων φοιτητῶν στέφανον, ἐκ δάφνης πεπλεγμένον, καὶ πρὸ τῆς προτομῆς τοῦ ἀοιδίμου Θερσίου στὰς κατέθηκα αὐτὸν κάτωθεν καὶ δεξιόθεν τῆς προτομῆς τοῦ ἑορταζομένου (διότι, ὡς ἄνω ἤρηται, ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἦν ἤδη ἐστεμμένη), ἀφοῦ γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ ἀπήγγειλα ἐπίγραμμά τι, ὅπερ ὁ ἴδιος ἐποίησα καὶ ὅπερ ὡς εὐνοϊκῆς τυχὸν ἀκροάσεως καταχωρῶ ἐνταῦθα·

Οἷον ἔχει σέβας ἄμμ', Ἑλλήνων παῖδας ἅπαντας
Μουσοπόλους Μονάχῳ, εἰκόνα τήνδε τεὴν
Εἰσορόωντας, ἄνερ τηλεκλυτὲ Θίρσιε, ὅς γε
Ἑλλάδα καλλίχορον πατρίδα ὥστε τεὴν
Ἐνδυκέως φιλέεσκες καὶ ταύτης πέρι δηρὸν
Πόλλ' ἐμόγησας, ὅτων μνημοσύνη μενέει
Ἄσβεστος μετὰ πᾶσιν ἐπὶ χθονὶ δερκομένοισιν·
Ἀθάνατος γὰρ ἀεὶ πᾶσα βροτῶν ἀρετή.
Νῦν δέ, μάκαρ, τόδε στέμμα σε προφρονέως ποτιδέχθαι
Τέκμωρ ἡμετέρης λισσόμεθ' εὐσεβίης.

Εἰρήσθω καὶ τοῦτο ἐν παρόδῳ ὅτι τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο ἦν τετυπωμένον ἐπὶ τῶν δύο τοῦ στεφάνου ταινιῶν, ἐν ᾧ ἡ τρίτη καὶ τετάρτη αὐτοῦ ταινία ἔφερον τὴν ἐπιγραφὴν "οἱ ἐνταῦθα φοιτηταὶ Ἕλληνες τῷ φιλέλληνι Θιρσίῳ εὐγνωμονοῦντες". Εἰς τὸ ἕτερον μέρος τῆς προτομῆς κατετέθη καὶ ὁ ἐκ τοῦ Ἑλλην. Συλλόγου ἀποσταλεὶς στέφανος, ὅστις ἐκ δύο φοινίκων καὶ πολυποικίλων ἀπαρτιζόμενος ἀνθέων λίαν κομψὸς ἦτο φέρων μάλιστα χρυσοῖς γράμμασι τὴν ἐπιγραφὴν "Τῷ Εἰρηναίῳ Θιρσίῳ ὁ Ἑλληνικὸς Σύλλογος ἐν Μονάχῳ". Ἐν γένει ἀμφότεροι οἱ στέφανοι οὗτοι τοσοῦτον τοῖς πᾶσιν ὑπερήρεσαν, ὥστε ὁ μὲν πλησιάζων ἀνεγίγνωσκε τὰς ἐπιγραφάς, ὁ δὲ τὸ ἐπίγραμμα καὶ ἄλλος ἐθαύμαζεν ἐν γένει τὴν ἐξ ἀμφοτέρων ἀποπνέουσαν καλλονήν τε καὶ χάριν· τούτου ἕνεκα καὶ ἀπεστάλησαν τῇ ἐπαύριον πρὸς τὴν σεβαστὴν τοῦ ἐστεμμένου ἀνδρὸς οἰκογένειαν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ κ. Λουδοβίκου Θιρσίου (ὅστις καὶ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην τὰ βαθέα αὐτοῦ ἐξέφρασεν ἡμῖν εὐχαριστήρια καὶ τῇ ἐπαύριον ἰδιαιτέρως ἐπισκεφθεὶς τινας ἐξ ἡμῶν), ἵνα ὥσπερ τιμαλφής τις παρακαταθήκη διαφυλάττωνται ἀπὸ γόνου εἰς γόνον. Μετὰ τὴν οὕτω παρεμπεσοῦσαν ἀνάπαυλαν λαβὼν τὸν λόγον ὁ ἐκ τῶν σοφῶν Καθηγητῶν δεινὸς Ἑλληνιστὴς κ. Dr. v. CHRIST ὡμίλησε λίαν καταλλήλως περὶ τοῦ Θιρσίου ὡς ἱδρυτοῦ τοῦ φιλολογικοῦ φροντιστηρίου (Seminar). Τέλος ὁ κ. Dr. KRUMMBACHER, εἰδήμων καὶ τῆς νέας Ἑλληνικῆς, ὡμίλησε λίαν ἐνθουσιωδῶς περὶ τοῦ ἐνεργοῦ μέρους τοῦ Θιρσίου ἐν σχέσει πρὸς τὴν νέαν Ἑλληνικὴν καὶ ἰδίᾳ τὴν Τσακωνικήν· δι' ὃ καὶ χειροκροτήσεις ἐπεσφράγισαν τὸν ἐπίλογον αὐτοῦ.

Οὕτω λήξαντος τοῦ ἐπισήμου τῆς ἑορτῆς μέρους ἐδήλωσεν ὁ Πρόεδρος τὴν ἔναρξιν τοῦ

ΤΗι ΗΡΩΙΔΙ ΝΗΣΩι ΥΔΡΑι.

Υπο Σπυρ. Τ. Φορέστη.

Ὕδρα, ἡρωϊκὴ φωλιά,
Νησὶ καμαρωμένο,
Ποῦδωκες τέκν' ἀθάνατα,
Νησάκι δοξασμένο.

Μόνο σου μέσ' τὴν θάλασσα
Σὲ βράχια στηριγμένο,
Νησί μου ὑπερήφανο
Καὶ πολυακουσμένο.

Ἡ πρασινάδα σ' ἄφησε,
Δὲν 'μπόρησε νὰ βλαστήσῃ,
Ἀφ' οὗ δὲν ἔχει μέρος γῆς
Καὶ τόπο γιὰ ν' ἀνθήσῃ.

Τὸν πῆρανε τὰ τέκνα σου·
Ἐκεῖ μοσχοβολοῦνε·
Ἔχουν αἰώνια μυρωδιὰ
Καὶ πάντοτε θ' ἀνθοῦνε.

Θέλεις καλλίτερο βλαστό,
Ἀφ' οὗ σὲ εὐωδιάζουν
Τὰ ὀνόματα τῶν τέκνων σου
Ποῦ σὲ πολυδοξάζουν;

Ἄς λείψῃ τοῦ τριαντάφυλλον,
Τοῦ ῥόδου ἡ μυρωδιά,
Ἐμπρὸς σὲ τέτοια τέκνα σου,
Σ' ἀθάνατα παιδιά!

Αὐτὴ θὰ μέν' αἰώνια,
Χειμὼν δὲν τὴν χαλᾷ,
Τὴν 'χάρισε ἡ Μάννα της
Διὰ νὰ μοσχοβολᾷ.

Ἔχεις καὶ δύο ἀδέρφια,
Ὅμοια σὰν κ' ἐσένα,
Ταῖς Σπέτσαις τοῖς ἡρωϊκαῖς,
Ψαρὰ τὰ δοξασμένα.

Βράχοι καὶ τοῦτοι, ἡρωϊκὰ
Ἀνθῆσανε βλαστάρια,
Τέκνα καὶ τοῦτ' ἀθάνατα,
Πατρίδος μας καμάρια.

Θὰ μείνετε αἰώνια
Ἐσεῖς καὶ τὰ παιδιά σας,
Μὲ δόξα ἀτελείωτη
Τὰ κατορθώματά σας!

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑι

ΕΥΡΕΘΕΙΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ.

Ἐν τῷ προηγουμένῳ τεύχει τοῦ "Ἑσπέρου" ἀνεφέρομεν τὴν γνώμην τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ κ. SAYCE περὶ τῆς ἐπιτυμβίου ταύτης ἐπιγραφῆς, σήμερον δὲ μεταφράζομεν καὶ ὅσα γράφει περὶ αὐτῆς ὁ κύριος WILLIAM RIDGEWAY ἐν τῷ τεύχει τῆς "Ἀκαδημίας" τῆς 21 Ἰουνίου 1884.

"Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη, λέγει ὁ κ. RIDGEWAY, φαίνεται ὅτι εἶναι μία ἐξ ἐκείνων τῶν μετρικῶν ἐπιγραφῶν, ὧν τοσαῦτα εὕρηνται παραδείγματα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ (Βιβλ. 7). Βεβαίως οἱ στίχοι στ'., ζ'. καὶ μέρος τοῦ η'. σχηματίζουσιν ἑξάμετρον· "Χαῖρε σύ, παῖ, παρ' ὁδοῦ κἤνπερ θνητὸν βίον ἕρπῃς." Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ καταφύγωμεν εἰς Κελτικὴν ἑρμηνείαν διὰ τὰς λέξεις "Ἑρμῆς, Κομμαγήνε, φιλιβίωτος καὶ κιμώη". Δύσκολον εἶναι ἀληθῶς νὰ δώσῃ τις ἐντελῆ ἐξήγησιν χωρὶς νὰ ἴδῃ τὴν ἐπιγραφήν· οὐχ ἧττον ὅμως θέλω προσπαθήσει νὰ κάμω σημειώσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ κειμένου, ὡς ἀναγράφει αὐτὸ "ἡ Ἀκαδημία". Ἐν στίχῳ α'. τὸ "ἐκκαιδεγέτης" εἶναι πιθανῶς ἀντὶ "ἐκκαιδεκέτης" δηλ. ἐν ἡλικίᾳ δεκαὲξ ἐτῶν (ὁ παῖς Ἑρμῆς). Περὶ τοιαύτης ἀναγραφῆς τῆς ἡλικίας διὰ τοὺς ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ ἀποθανόντας πρβ. Ἀνθολ. Παλ. 7,600. Ἡ ἐξήγησις αὕτη ἀπαλλάττει ἡμᾶς τοῦ νὰ παραδεχθῶμεν μῆνα Ἴδον.

Ἐν στίχῳ γ'. "τὸ ὑπομοίγης" δυνάμεθα νὰ διαιρέσωμεν "ὑπό μοι γῆς" δηλ. "ὑπὸ γῆν πρὸς θλίψιν μου". Τὸ "Ἑρμῆ" εἶναι εἴτε ἡ αἰτιατικὴ εἴτε ἡ κλητικὴ τοῦ Ἑρμῆς, ὅπερ ἦτο σύνηθες ὄνομα ἀνδρός.

Ἐν στίχῳ δ'. Κομμαγήνε. Καὶ τὸ "Κομμαγηνή", ὡς ὄνομα μέρους τινὸς τῆς Συρίας, καὶ τὸ ἐπίθετον "κομμαγένης" εὕρηνται συχνὰ παρὰ τοῖς κλασικοῖς συγγραφεῦσιν. Εὑρίσκοντες ἐνίοτε τὸ "τρίπος" ἀντὶ "τρίπους" δὲν πρέπει νὰ ἀπορῶμεν διὰ τὸ "νάπος" ἀντὶ "νέπους".

Ἐν στίχῳ ε'. "Φιλιβίωτος" εἶναι ἀντὶ "φιλοβίωτος" οὔσης τῆς πρώτης συλλαβῆς μακρᾶς, ὡς τοῦτο ἀπαντᾶται ἐν τῇ ἡρωϊκῇ καὶ ἐλεγειακῇ ποιήσει.

Ἐν στίχῳ ι'. "Κιμώη . . . γη (μὲ τὸ προηγούμενον" ἐπὶ) σημαίνει "κοιμώη . . . γῆ" δηλ. "ἡ γῆ νὰ σὲ νανουρίσῃ". Καὶ ἡ λέξις "κοῦφου" ἀποδεικνύει τοῦτο (Κοῦφα σοι χθὼν ἐπάνωθε πέσοι).

Ἀνακεφαλαιοῦντες λοιπὸν λέγομεν ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι σύνηθες ἐπιτάφιον ἐπίγραμμα εἰς τὴν μνήμην ἐφήβου ὀνόματι Ἑρμοῦ, Συρίου τὴν καταγωγήν, ἀποθανόντος ἐν ἡλικίᾳ δεκαὲξ ἐτῶν. Οἱ πρῶτοι στίχοι εἶναι βιογραφικοί· εἶτα ἔρχεται ὁ ἀποχαιρετισμὸς τοῦ πενθοῦντος αὐτόν· τέλος δὲ ἡ δέησις ὅπως ἡ γῆ ᾖ αὐτῷ ἐλαφρά. Δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ τὴν ὑπόθεσιν ὅτι ἡ εὕρεσις τοιαύτης ἐπιγραφῆς ἀποδεικνύει λαὸν ὁμιλοῦντα ἑλληνιστί, διότι πολλάκις εἶδον μνημεῖα μὲ ἐπιγραφὰς ἑβραϊκάς, ἀνεγερθέντα ὑπὸ Ἰουδαίων εἰς φίλους των ἐν Ἀγγλίᾳ· πλὴν οὐδεὶς δύναται ἐκ τούτου νὰ παραδεχθῇ ὅτι παρ' ἡμῖν ὑπῆρχε λαὸς ὁμιλῶν ἑβραϊστί. Καὶ ἄλλαι Ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαὶ εὑρέθησαν ἐν Ἀγγλίᾳ· δύο μὲν κατὰ τὸ Ἀδριάνειον τεῖχος (ἐξ ὧν ἡ μία ἐν ἑξαμέτροις) ἑτέρα ἐν Κουμβερλάνδῃ καὶ ἄλλη μετρικὴ ἐν Chester."

Ἡ σύνταξις τῆς "Ἀκαδημίας" σημειοῖ ἐν τέλει, ὅτι καὶ τρεῖς ἢ τέσσαρες ἀκόμη ἀνταποκριταὶ ἀνεῦρον ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τὸν ἑξάμετρον. Ἡ συζήτησις τῶν Ἄγγλων λογίων ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης ἀποδεικνύει πόσον ἐνδιαφέρονται οὗτοι εἰς ὅ,τι περίεργον καὶ ἐπιστημονικόν.

Ο ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ

ΜΕΤΑΞΥ ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΚΑΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

(Μετὰ δύο εἰκόνων, ὅρα σελ. 72.)

Διὰ νὰ ἐννοήσῃ τις, ὁποίας προόδους ἔκαμεν ἡ σιδηροδρομικὴ συγκοινωνία καὶ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἀναπαύσεως, ἀρκεῖ νὰ ἴδῃ τὰς ἀρχαίας ἐκείνας σιδηροδρομικὰς ἁμάξας, αἵτινες διατηροῦνται εἰσέτι εἴς τινα μέρη μᾶλλον ὡς ἀντικείμενα περιεργείας ἢ ὡς χρήσιμα διακομιστικὰ μέσα, καὶ νὰ παραβάλλῃ αὐτὰς πρὸς τὰς ἀναπαυτικὰς ἁμάξας, ἃς κατεσκεύασεν ἡ μεγάλη Ἑταιρία, ἡ τῶν Wagons-lits λεγομένη, καὶ ἔθεσαν εἰς ἐνέργειαν διὰ τὴν ταχεῖαν σιδηροδρομικὴν γραμμήν, τὴν διατρέχουσαν ἐν διαστήματι 80 μόνον ὡρῶν τὴν Εὐρώπην ὁλόκληρον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον. Διὰ τῶν ἁμαξῶν τούτων ἱκανοποιοῦνται ὅλαι αἱ ἀπαιτήσεις τῶν περιηγητῶν.

Ἐκ τῶν δύο παρατεθειμένων σήμερον εἰκόνων ἡ μὲν παριστᾷ τοὺς κοιτῶνας, ἡ δὲ τὸ ἑστιατόριον. Ἡ ἅμαξα, ἡ τοὺς κοιτῶνας περιέχουσα, χρησιμεύει ἐν ἡμέρᾳ ὡς αἴθουσα μὲ ἀνάκλιντρα ἀναπαυτικά, μὲ τραπέζας, ἀναγνωστήρια καὶ περικυκλοῦται ὑπὸ μεγάλων παραθύρων, τὰ ὁποῖα ἀφίνουσι τὴν θέαν ἐλευθέραν. Τὴν νύκτα ἡ αἴθουσα αὕτη μεταβάλλεται εἰς κοιτῶνα, ὅμοιον πρὸς τοὺς μικροὺς ἐν τοῖς ἀτμοπλοίοις κοιτῶνας· τὰ ἑκατέρωθεν ἀνάκλιντρα σχηματίζουσι τέσσαρας κλίνας, δύο κατωτέρας καὶ δύο ἀνωτέρας· μένει δὲ καὶ μικρὸν μέρος ἐλεύθερον διὰ τὴν πρωϊνὴν ἐνδυμασίαν. Ἡ δευτέρα ἡμῶν εἰκὼν παριστᾷ τὸ ἑστιατόριον, αἴθουσαν πλουσίως διηυπρεπισμένην, περιέχουσαν μικρὰς κατὰ σειρὰν τραπέζας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχει ἡ ἀπαιτουμένη δίοδος. Ἡ δίοδος αὕτη εἶναι ἐλευθέρα δι' ὅλων τῶν ἁμαξῶν, καθότι ἡ μία ἅμαξα συνδέεται μετὰ τῆς ἑτέρας δι' εἴδους γεφύρας. Τοσοῦτον στερεῶς εἰσὶ κατεσκευασμέναι αἱ ἅμαξαι αὗται, ὥστε οὐδέν, οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἐπὶ τῶν τραπεζῶν ἀντικείμενον ἢ σκεῦος κινεῖται. Τὰ φαγητὰ εἶναι καὶ πλούσια καὶ καλῶς κατεσκευασμένα, αἱ δὲ τιμαὶ αὐτῶν εἰσὶν ὁποῖαι ἐν τοῖς καλλιτέροις τῶν πρωτευουσῶν ἑστιατορίοις. Ὅλα τὰ τμήματα τῆς ἁμαξοστοιχίας θερμαίνονται ὁμοιομόρφως, ὅλα φωτίζονται διὰ φωταερίου, περιεχομένου ἐν ἀποθήκῃ τινὶ ὑπὸ τὴν ἅμαξαν.

Ἡ Ἑταιρία ἔχει σήμερον 175 τοιαύτας ἁμάξας, ἃς μεταχειρίζεται ἐν ὅλαις ταῖς γραμμαῖς, ταῖς συνδεούσαις τὰς εὐρωπαϊκὰς μεγαλοπόλεις· οὕτως δύναταί τις νὰ μεταβῇ ἀπὸ Παρισίων εἰς Βερολῖνον, εἰς Βιέννην, εἰς Πετρούπολιν, εἰς Κωνσταντινούπολιν χωρὶς ν' ἀλλάξῃ ἅμαξαν, ἢ κάλλιον εἰπεῖν χωρὶς ν' ἀλλάξῃ ξενοδοχεῖον καί, ὅπερ οὐσιωδέστατον, χωρὶς ποσῶς νὰ παρενοχλῆται ὑπὸ τῶν τελωνιακῶν διατυπώσεων, καθότι αἱ ἀποσκευαὶ ἐξετάζονται ὑπὸ τῶν τελωνοφυλάκων ἐν ᾧ ἡ ἅμαξα ἐξακολουθεῖ τὸν δρόμον. Πολὺ ἀναπαυτικαὶ εἶναι αἱ ἅμαξαι αὗται διὰ τοὺς μεταβαίνοντας καὶ εὐθεῖαν ἀπὸ Παρισίων εἰς Κωνσταντινούπολιν· σήμερον αἱ ἅμαξαι δὲν προχωροῦσι πέραν τοῦ Γιουργέβου ἐν Ῥουμανίᾳ· ἐν Γιουργέβῳ γίνεται ἡ διάβασις τοῦ Δουνάβεως μέχρι Ῥουστσουκίου, καὶ ἐκεῖθεν διὰ σιδηροδρόμου εἰς Βάρνην, ὅθεν δι' ἀτμοπλοίου εἰς τὴν Τουρκικὴν πρωτεύουσαν. Ἀφ' οὗ ὅμως συντελεσθῇ ἡ ἕνωσις τῶν τουρκικῶν καὶ σερβικῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν αἱ ἀναπαυτικαὶ ἅμαξαι θὰ διατρέχωσιν ἄνευ οὐδεμιᾶς διακοπῆς ὅλην τὴν γραμμὴν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Ο ΠΕΝΘΕΥΣ

ΚΑΤΑΔΙΩΚΟΜΕΝΟΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΜΑΙΝΑΔΩΝ.

Κατὰ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἑλβετοῦ Καρόλου GLEYRE.

(Ὅρα σελ. 73.)

ΕΙΝΑΙ παρατηρήσεως ἄξιον ὅτι οἱ Εὐρωπαῖοι καλλιτέχναι, καταλαμβάνοντες διὰ τῶν ἔργων αὐτῶν θέσιν ἐπιφανῆ ἐν τῇ τέχνῃ, πολλάκις ἐκλέγουσι τὰς ὑποθέσεις των εἴτε ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ ἱστορίᾳ, εἴτε

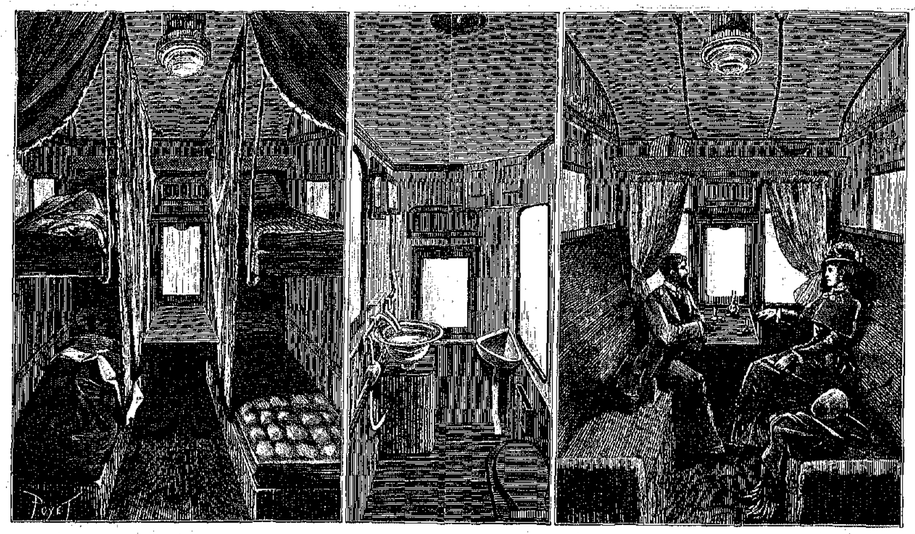

ΕΝ ΝΥΚΤΙ. Ο ΝΙΠΤΗΡ. ΕΝ ΗΜΕΡΑ.

ΤΟ ΞΕΤΙΑΤΟΡΙΟΝ.

Η ΤΑΧΕΙΑ ΑΜΑΞΟΣΤΟΙΧΙΑ. (Train-éclair.)

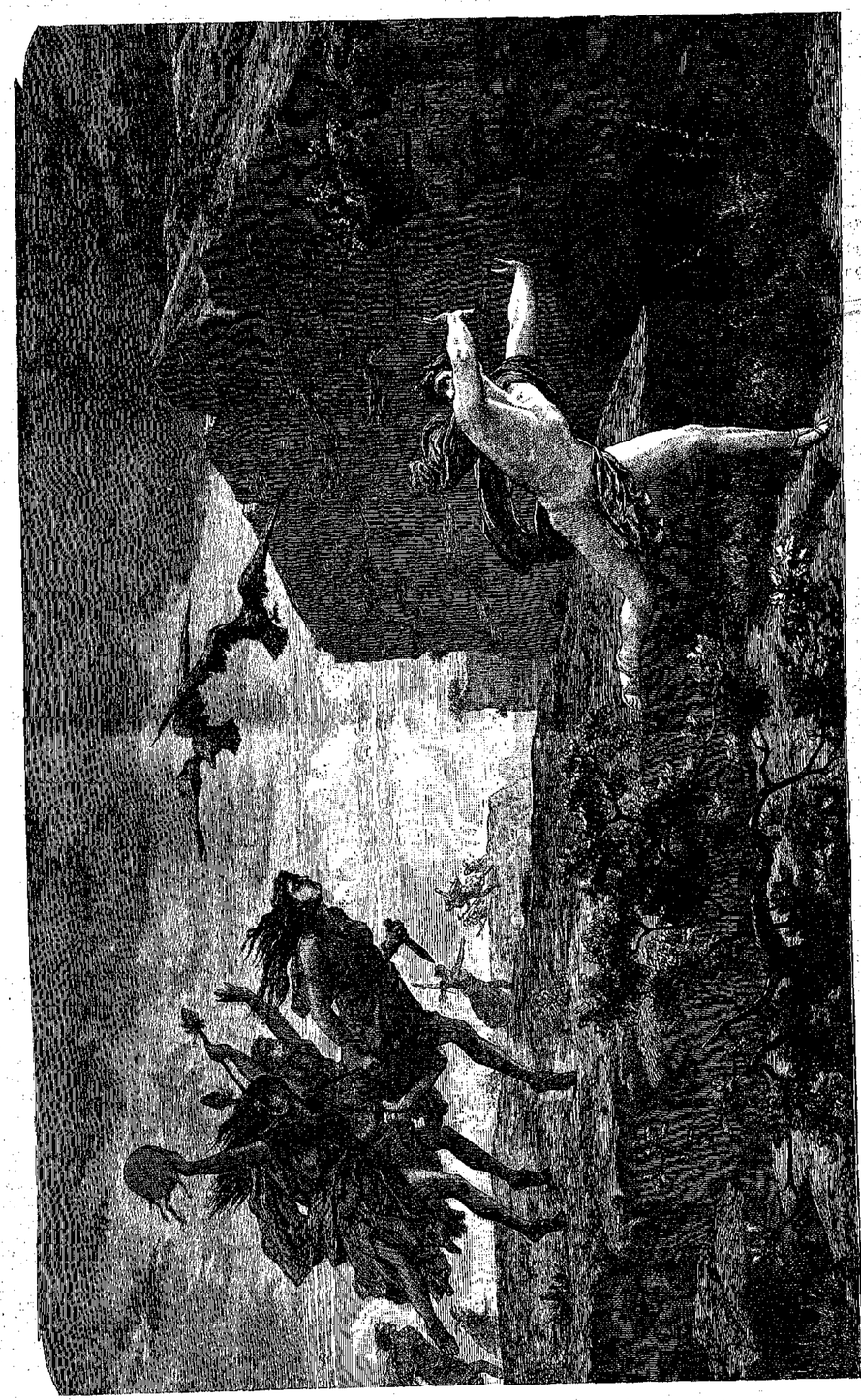

Ο ΠΕΝΘΕΥΣ ΚΑΤΑΔΙΩΚΟΜΕΝΟΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΜΑΙΝΑΔΩΝ.
(Εἰκὼν Κ. GLEYRE.)

ΒΙΒΛΙΟ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ.

καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ μυθολογίᾳ. Ὁμολογουμένως αἱ παραστάσεις αὗται πολλὴν ἀπαιτοῦσι τὴν φαντασίαν καὶ ἔμπνευσιν· δι' ὃ φαίνεται ὅτι καὶ κεντοῦσι τὴν φιλοτιμίαν τῶν ἐξόχων καλλιτεχνῶν, οἵτινες ἀποφεύγοντες πλέον τὰ πρόχειρα καὶ τὰ τετριμμένα, πειρῶνται νὰ ὑψωθῶσιν εἰς σφαίρας ὑψηλοτέρας.

Τὴν αὐτὴν τάσιν ἔδειξε καὶ ὁ Ἑλβετὸς ζωγράφος Κάρολος Gleyre (ὁ ἐν ἔτει 1875 ἀποθανών), ὅστις, θαυμαστὴς πρὸ πάντων τῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας, ἐφιλοπόνησε καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ὑπὸ τῶν Μαινάδων καταδιωκομένου Πενθέως, ἣν σήμερον δημοσιεύομεν. Ἡ εἰκὼν εἶναι κτῆσις τοῦ ἐν Βασιλείᾳ τῆς Ἑλβετίας δημοτικοῦ Μουσείου. Ὁ καλλιτέχνης ἠθέλησεν ἐν τῇ εἰκόνι ταύτῃ νὰ παραστήσῃ τὸ σφοδρότατον πάθος διὰ τρόπου ζωηροῦ. Ἡ φεύγουσα μορφὴ τοῦ τὸν Διόνυσον περιφρονήσαντος Πενθέως, ὃν παρακολουθοῦσιν αἱ παρωργισμέναι Μαινάδες, ἐκφράζει λίαν εὐγλώττως τὸν φόβον καὶ τὴν ἀπελπισίαν. Ἀπαίσιον εἶναι τὸ καταδιῶκον αὐτὸν στῖφος τῶν Μαινάδων, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὁποίων σπεύδει ἡ μήτηρ αὐτὴ τοῦ βεβήλου, ὅστις ἐτόλμησε νὰ περιφρονήσῃ τὸν θεὸν Διόνυσον, ἡ Ἀγαυή, ἣν ὁ παρωργισμένος θεὸς κατέστησε μαινομένην, ὅπως κατασπαράξῃ τὸν ἴδιον αὐτῆς υἱόν. Αἱ μορφαὶ ὅλαι, πιστῶς τὸν ἀρχαῖον ἔχουσαι χαρακτῆρα καὶ βαθεῖαν προδίδουσαι τῆς ἀρχαιότητος μελέτην, ἔχουσι μεγάλην τὴν ζωηρότητα καὶ εὐκινησίαν καὶ καθιστῶσι τὴν ὅλην σκηνὴν πλήρη φρικώδους πραγματικότητος. Καὶ ἐν τῇ ἀγρίᾳ, ἀγόνῳ χώρᾳ παρατηρεῖται ὁ μέγας ἰδανικὸς καὶ ἁπλοῦς ῥυθμός, ὅστις ἁρμονικῶς καὶ οἱονεὶ ποιητικῶς συνδέεται πρὸς τὸν τραγικὸν καὶ δαιμόνιον χαρακτῆρα τῆς ὅλης παραστάσεως.

Ὁ Κάρολος Gleyre ἐγεννήθη τῷ 1807 ἐν τῇ γαλλικῇ Ἑλβετίᾳ, ἐδιδάχθη δὲ τὴν ζωγραφικὴν ἐν Παρισίοις, ἔνθα εἰργάσθη ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ Ἐρσάν, οὗ καὶ τὸν χρωματισμὸν ἐπιτυχῶς ἐμιμήθη. Ἐν ἔτει 1825 ὁ νεαρὸς καλλιτέχνης μετέβη εἰς Ἰταλίαν, ὅθεν τῷ 1833 ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γαλλικὴν πρωτεύουσαν. Τὸ πρῶτον αὐτοῦ ἔργον, τὸ καταστῆσαν τὸ ὄνομά του γνωστόν, ἦτο ἡ εἰκὼν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, γραφεῖσα τῷ 1840. Ἡ ἑτέρα μεγάλη εἰκὼν αὐτοῦ "Ὁ Ἡρακλῆς παρὰ τοὺς πόδας τῆς Ὀμφάλης" ἔθεσεν αὐτὸν ἐν τοῖς πρώτοις τοῦ αἰῶνος ἡμῶν καλλιτέχναις· τῷ 1863 δὲ ἐτελείωσεν ὁ "Πενθεύς", δι' οὗ ὁ σοβαρὸς ζωγράφος ἀπέδειξεν ὅτι ἠδύνατο κάλλιστα νὰ μεταδώσῃ τὴν ἔκφρασιν τοῦ ὑψίστου πάθους. Ὁ χρωματισμὸς τῆς εἰκόνος ταύτης εἶναι ἀμίμητος, καὶ ἡ πόλις τῆς Βασιλείας εἶναι δικαίως ὑπερήφανος διατηροῦσα ἐν τῷ Μουσείῳ αὐτῆς τὰ καλλιτέχνημα τοῦτο.

ΤΟ ΜΟΝΑΚΟ

ΩΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΝ ΕΛΔΟΡΑΔΟ.

Σκιαγραφία ὑπὸ Fedor v. Zobeltitz.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Ἀνερχόμενος τις τὰς λιθίνους βαθμίδας τοῦ κυβείου, φθάνει ἐν πρώτοις εἰς κιονωτὸν προπύλαιον ἐξ οὗ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱματιοφυλάκιον καὶ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ καλουμένου Commissaire spécial. Οὗτος διανέμει τὰ εἰσιτήρια, ἅτινα προσφέρονται προθύμως καὶ δωρεὰν ἑνὶ ἑκάστῳ, ὅστις δηλοῖ τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμόν του καὶ τὸ ξενοδοχεῖον εἰς ὃ κατέλυσε. Ἐπίμηκες προπύλαιον ἐπίσης διὰ κιόνων κεκοσμημένον σχηματίζει τὰ πρόθυρα τῶν αἰθουσῶν τοῦ παικτείου, καὶ χρησιμεύει διὰ τῆς ὑποψύχρου αὐτοῦ θερμοκρασίας καὶ τῶν ἀνὰ μέσον τῶν κατὰ σειρὰν αἰθουσῶν ἐκ μαρμάρου θρανίων εἰς ἅπαντας ἐκείνους οἵτινες διεθερμάνθησαν εἰς τὴν Ῥουλέτταν ἢ εἰς τὸ Trente-et-quarante, συγχρόνως ὡς τόπος ἡσυχίας καὶ ἀναψυχῆς, μετὰ τὰς ἐξάψεις καὶ μόχθους εὐτυχοῦς ἢ ἀτυχοῦς ἀποπερατωθείσης ἐργασίας ἐν τῷ παιγνίῳ. Αἱ μὲν πρὸς τὰ δεξιὰ θύραι ἄγουσιν εἰς τὸ ἀναγνωστήριον, ἔνθα εὑρίσκονται αἱ σπουδαιόταται ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ πάσης χώρας κατὰ ἑκατοντάδας, αἱ δὲ κατέναντι εἰς τὴν πολυτελῶς διεσκευασμένην αἴθουσαν τῆς συναυλίας, ἔνθα καθ' ἑκάστην παιανίζει ἐκλεκτὴ ὀρχήστρα· ἐπίσης διὰ τὴν συναυλίαν, καθὼς καὶ διὰ τὰ κατὰ ἑβδομάδα λαμβάνοντα χώραν πυροτεχνήματα καὶ φωτοχυσίας, οὐδὲν δικαίωμα εἰσόδου εἰσπράττεται· τὸ δέλεαρ ὅπερ ῥίπτει ὁ Διάβολος τοῦ Monte Carlo εἶναι λίαν εὔχυμον! — Διὰ τῶν πρὸς ἀριστερά, τέλος, θυρῶν εἰσέρχεταί τις εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ παιγνιδίου. Δύο μικροὶ καὶ εἷς μέγας θάλαμος πλουσίως καὶ οἱ τρεῖς κεκαλωπισμένοι ἀρχιτεκτονικῶς καὶ ζωγραφικῶς ἀποτελοῦσι τὸ θέατρον τοῦ πολέμου διὰ τὸ παιγνίδιον τοῦ Διαβόλου. Πέντε Ῥουλέτται παρατάσσονται εἰς τὰς δύο πρώτας αἰθούσας, δύο δὲ τράπεζαι διὰ τὸ Trente-et-quarante εἰς τὸν μέγαν θάλαμον, ἐνῷ, διὰ τῶν ἡδυπαθῶν ἀλλὰ τεχνικώτατα ἐπεξειργασμένων ἐντοιχίων εἰκόνων, εἶναι ἡ ἀληθὴς θέσις διὰ τὸ rendez-vous συναναστροφῆς τινος, ἐν ᾗ συνενοῦται ἡ ἐξωτερικὴ κομψότης μετὰ τῆς ἐσωτερικῆς σαπρίας.

"Le chapeau, s'il vous plaît!" κραυγάζει εἷς τῶν γαλονοφόρων ὑπηρετῶν, ἐάν τις εἰσερχόμενος εἰς τοὺς χώρους τούτους ἐν ἀπροαιρέτῳ ὀλιγωρίᾳ πρὸς τὴν θεὰν Ἀγυρτείαν τολμήσῃ νὰ φέρῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὸν πῖλον, καὶ "ssst, s'il vous plaît", φωνάζει ἕτερος τῶν ὑπαλλήλων ἐάν τις ἀποτολμήσῃ νὰ ὁμιλήσῃ μεγαλοφώνως ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ παιγνίου. Σέβας εἰς τὸν Μαμωνᾶν καὶ τὸ Humbug εἶναι ἡ βάσις τῶν ἐν εἴκοσι παραγράφοις κανονισθέντων θεσμῶν, οὓς δύναταί τις νὰ ἀναγνώσῃ εἰς πᾶσαν γωνίαν καὶ παραγωνίαν τοῦ Kasino γαλλιστί, ἀγγλιστί, ἰταλιστί, καὶ γερμανιστί. Ὁ ἄθωος νέηλυς δὲν δύναται εἰσερχόμενος κατὰ πρώτην φορὰν εἰς τὰς ὑποφωσκούσας ταύτας αἰθούσας τοῦ παιγνίου νὰ ἀποβάλλῃ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀκούσιόν τι αἴσθημα βαρείας ἀγωνίας. Σιγὴ ἀπαισία δεσπόζει κύκλῳ, μόνον ὁ κροταλισμὸς τῶν σφαιρῶν τῆς Ῥουλέττας ἀκούεται, ὁ κρότος τῶν χρυσῶν νομισμάτων, καὶ τὰ μονότονα παραγγέλματα τῶν ὑπαλλήλων. Ἐν τῷ μεταξὺ βομβοῖ βεβαίως ψιθυρισμός τις, καὶ ἠχεῖ ἐνίοτε ἡμικαταπεπνιγμένη βλασφημία, κραυγὴ ἐκπλήξεως ἢ ἀγανακτήσεως, ἀλλὰ τότε ἀκούεται ἐκ νέου ἀναμφιβόλως τὸ "ssst, s'il vous plaît".

Ἐπειδὴ ἡ ἐλαχίστη καταβολὴ εἰς τὰς Ῥουλέττας ἀνέρχεται μόνον εἰς 5 φρ. διὰ τοῦτο αὗται συνήθως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πολιορκοῦνται· εἰς δὲ τὰς δύο τραπέζας τοῦ Trente-et-quarante συναθροίζονται οἱ πεπειραμένοι παῖκται. Αἱ περιπέτειαι τῆς τύχης ἐνταῦθα εἰσὶ κατά τι εὐνοϊκώτεραι, κέρδη καὶ ζημίαι συγκεφαλαιοῦνται ταχύτερον, τὸ αἷμα παφλάζει εὐκολώτερον, καὶ τὰ νεῦρα εὑρίσκονται μᾶλλον διεγηγερμένα καὶ διατεταμένα, ἢ καὶ εἰς τὴν ἧττον ἐνδιαφέρουσαν Ῥουλέτταν. Ἡ ὑψηλοτέρα καταβολὴ εἰς τὸ Trente-et-quarante προσδιορίζεται εἰς 12 χιλ. φρ. ἡ δὲ μικροτέρα εἰς 20 φρ. Ἐνῷ ἐπὶ τῆς Ῥουλέττας παρουσιάζονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον νομίσματα 5, 10, καὶ 20 φρ. τοὐναντίον τὸ πεδίον τῆς μάχης ἐπὶ τοῦ Trente-et-quarante τὸ διαμφισβητοῦσι χρυσᾶ νομίσματα τῶν 100 φρ. καὶ χαρτονομίσματα. Πλειστάκις συμβαίνει ὥστε ἐν μιᾷ μόνῃ τραπέζῃ καὶ ἐν μιᾷ μόνῃ ἡμέρᾳ ἑκατομμύρια νὰ μεταβαίνωσιν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο μέρος.

Εἶναι ἀναμφίλεκτον ὅτι ἡ ψυχραιμία τῶν παιζόντων εἶναι μεγίστης σπουδαιότητος· ἀλλ' εἶναι ἀνόητον ἐὰν προϋπολογίσῃ τις ἐν τῷ παιγνιδίῳ τὴν τύχην. Καὶ ἐν τούτοις βλασφημοῦσιν οἱ πλεῖστοι τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος τούτων παικτῶν, δυσανασχετοῦντες ἐπὶ τῇ ἀποτυχίᾳ τῶν λογισμῶν καὶ συνδυασμῶν των, οἵτινες στηρίζονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς μακροχρονίους καὶ ἀκριβεῖς παρατηρήσεις τῶν διαφόρων φάσεων τοῦ παιγνιδίου, αἵτινες ὅμως οὐδὲν ἄλλο εἰσίν, ὡς εἰκός, ἢ μάταιος κόπος — διότι ἡ τύχη αὐτόχρημα εἶναι ἀνυπολόγιστος. Ὁ ἤρεμος παρατηρητὴς μόλις δύναται νὰ κρατήσῃ εἰρωνικὸν μειδίαμα βλέπων τοὺς δούλους τοῦ πάθους τούτου τοῦ παιγνιδίου ὠχροὺς ἢ πυρετώδεις, φλογερῶς νὰ κάθηνται παρὰ τὰς τραπέζας τοῦ παιγνιδίου, καὶ πᾶσαν κίνησιν, πᾶν κέρδος ἢ ζημίαν τῆς τραπέζης προσεκτικῶς εἰς τὰ σημειωματάριά των νὰ σημειῶσι.

Τὰ μάλιστα ἐνδιαφέροντα φαινόμενα εἰς τὰς τραπέζας εἶναι οἱ σύντροφοι τοῦ μπάνκου (Croupiers). Πλανᾶται δέ τις ἐὰν πιστεύσῃ ὅτι ἅπαντες οὗτοι δέον νὰ ταχθῶσιν εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν μὲ τὰς πολυαρίθμους διεφθαρμένας ὑπάρξεις αἵτινες παρουσιάζονται ἐπὶ τοῦ Monte-Carlo. Μεταξὺ τῶν 200 Croupiers οἵτινες κατὰ τὸ θέρος εἶναι ἐν ἐνεργείᾳ ἐν τῷ Kasino, οἱ πλεῖστοι τούτων εἰσὶ φιλήσυχοι οἰκογενειάρχαι. Ἡ Διοίκησις εἶναι καθ' ὑπερβολὴν αὐστηρὰ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ὑπαλλήλων τούτων. Διότι ἂν καὶ ἐπιβλέπωνται διηνεκῶς ὑπὸ τῶν καλουμένων "Chefs de Parti", ὑπὸ πλήθους δημοσίων καὶ μυστικῶν ἐποπτῶν, ὑπὸ τῶν συνεταίρων τοῦ γραφείου, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ παίζοντος κοινοῦ, ἐν τούτοις δύνανται ἐὰν ἤθελον νὰ εὕρωσιν εὐκαιρίαν πρὸς καταχρήσεις. Ἡ Ἐπιτροπεία τοῦ Kasino λαμβάνει τοιούτους μόνον ἀνθρώπους ἐπὶ τῆς τιμιότητος τῶν ὁποίων δύναται νὰ βασισθῇ, καὶ τιμωρεῖ καὶ τὸ ἐλάχιστον ἁμάρτημα ἔστω ἀθῷον καὶ ἂν ἦναι διὰ ταχυτάτης ἀποπομπῆς. Οὐδόλως δ' εἶναι εὔκολος ἡ ὑπηρεσία τῶν Croupiers τοῦ Monte Carlo· ἡ ἀλλαγὴ λαμβάνει χώραν ἀνὰ δύο ὥρας, ἀλλ' ἀπαιτοῦνται ἀπέναντι ἑνὸς τοιούτου πυρετωδῶς κινουμένου πλήθους σιδηρᾶ νεῦρα ἵνα διαχειρίζωνται ἔστω καὶ ἐπὶ δύο ὥρας τὴν Ῥουλέτταν, τὸ χαρτοπαίγνιον καὶ τὸ Rateau, (ὄργανον δι' οὗ ἕλκονται ἐκ τῆς τραπέζης τὰ κέρδη τοῦ μπάνκου).

Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα νὰ διεξέλθωμεν τὴν ἀρχαίαν φιλονεικίαν περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ὑπάρξεως ἐν Μονακῷ καταγωγίου. Ἐπειδὴ τὸ παίζειν ἀναφλέγει καὶ τὰ ποταπότατα πάθη εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ μόνον τὸ κακὸν ἀναπτύσσει, ἐπειδὴ ὡς ἐκ τούτου ἕκαστον καταγώγιον χαρτοπαικτείου πρέπει νὰ θεωρηθῇ οἱονεὶ ὡς ἐκπαιδευτήριον τοῦ κακοῦ, διὰ τοῦτο ἀναμφιβόλως τὸ Kasino τοῦ Monte Carlo δύναται νὰ κληθῇ "καθίδρυμα ὅλως ἀνήθικον καὶ ἀποβλητέον". Μέχρι τοῦδε οὐδὲν βεβαίως κατώρθωσεν ἡ ἄσηνος καὶ μετὰ πολλῆς ἐπιτηδειότητος γενομένη διεθνὴς καταφορὰ ἐναντίον τοῦ Monte Carlo. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Blanc τὸ παιγνεῖον μετεβλήθη εἰς μετοχικὴν ἑταιρίαν, ἔλειπεν ὅμως τὸ ἐνεργὸν νεῦρον τοῦ ὅλου, καὶ ἀφοῦ ὁ πρίγκηψ Κάρολος δὲν λαμβάνει πλέον ἐνιαύσιον μισθὸν ἐκ τῶν κερδῶν τῶν πρασίνων τραπεζῶν, ἡ Γαλλία δύναται ἀνενοχλήτως ἐν καταλλήλῳ στιγμῇ νὰ

ἐπιθέσῃ τὴν κραταιὰν αὐτῆς χεῖρα ἐπὶ τοῦ μικροῦ Monte Carlo. Ὅτι ὅμως τοῦτο δὲν συμβαίνει ἐν πάνυ μικρῷ χρόνῳ, περὶ τούτου μόλις ὑφίσταται ἀμφιβολία εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους κύκλους.

Ὅσῳ ὀλέθριον καὶ ἂν ἦναι τὸ ἔργον τοῦ κ. Blanc εἰς τὸ γενικὸν — εἰς τοὺς κατοίκους ὅμως τοῦ Μονακοῦ ἀπέφερε μεγάλας ὠφελείας. Τὸ ἄγονον αὐτὸ καὶ βραχῶδες τεμάχιον γῆς μετεβλήθη εἰς κῆπον ἐξαισίας καλλονῆς· ἡ δὲ ἀπόκεντρος ἐκείνη καὶ μικρὰ φωλεὰ τῶν ἁλιέων μετεβλήθη εἰς πόλιν μὲ ἐπαύλεις καὶ ξενοδοχεῖα. Τὸ Μονακὸ μόνον δὲν ἐπήρκει σχεδὸν πλέον πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ξένων τῶν συρρεόντων ἐξ ὅλου τοῦ κόσμου ἵνα προσφέρωσι τὴν θυσίαν των εἰς τὸ εἴδωλον "Τύχην", καὶ διὰ τοῦτο ἐπεξετάθη τὸ σύμπλεγμα τῶν οἰκιῶν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, μέχρις ὅτου ἡ ἐπὶ τοῦ Monte Carlo ἀποικία συνεχωνεύθη μετὰ τοῦ Monaco καὶ τῆς βορειοδυτικῶς κειμένης φιλοξένου Condamine, "τῆς πατρίδος τῶν ἴων", εἰς μίαν χώραν. Δὲν ἐφρόντιζε μόνον ὁ πρίγκηψ Κάρολος περὶ τοῦ μικροῦ αὐτοῦ γηπέδου ἀλλὰ καὶ ἡ Διοίκησις τοῦ Kasino. Κατεσκεύασεν ὁδοὺς καὶ διόδους, ἵδρυσεν λαμπροὺς περιπάτους, ἐφωδίασε τὴν πόλιν μὲ ἀεριόφως, καὶ κατώρθωσε τὴν πλήρη ἀνεισφορίαν τῶν κατοίκων. Πάντα ταῦτα ἐγένοντο βεβαίως ἕνεκα ἐγωϊστικῶν καὶ καλῶς ὑπολογισθέντων συμφερόντων, ἐν τούτοις ὅμως ἐγένοντο.

Ἐὰν ἐπιτύχωσιν οἱ μόχθοι τῆς ἀντιπάλου μερίδος τοῦ νὰ καταστρέψωσι τὸ παιγνεῖον τοῦ Monte Carlo, ἐν τούτοις τὸ Monaco θὰ ἔχῃ ἕνεκα τοῦ κλίματος αὐτοῦ κατὰ τὸν χειμῶνα πάντοτε λαμπρὸν μέλλον. Κατὰ τὰς μετεωρολογικὰς παρατηρήσεις τὸ κλῖμα τοῦ Monaco εἶναι τὸ εὐνοϊκώτερον καθ' ὅλην τὴν Riviera di Ponente, καὶ ἡ μικρὰ αὕτη καὶ θελκτικὴ θέσις εἶναι καταλληλοτάτη καὶ ὡς τόπος διὰ λουτρά.

Ἀφοῦ δὲ παύσῃ ὁ τροχαλισμὸς τῶν σφαιρῶν τῆς Ῥουλέττας, θ' ἀντικαταστήσῃ τὴν θέσιν τοῦ Kasino, ὅπου καταστρέφεται ἡ ἀνθρωπότης, τὸ κατάστημα τῶν λουτρῶν, ἔνθα ἡ πάσχουσα ἀνθρωπότης θὰ ἀνακτᾷ τὴν ὑγείαν — καὶ εὐχόμεθα ἵνα ἡ μεταβολὴ αὕτη ἐγκαίρως ἐπέλθῃ.

ΤΕΛΟΣ.

ΔΑΝΕΙΣΤΑΙ ΠΡΟΞΕΝΗΤΑΙ.

Πολωνικὸν διήγημα.

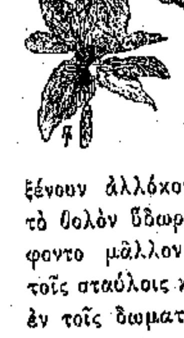

Τὸ κτῆμα Βαρατὶν ἦτο κτῆμα καθαρῶς πολωνικόν· τὰ παραρτήματα καὶ οἱ σταῦλοι μὲ τὰς ὑψηλὰς αὐτῶν καὶ ποικιλοστίκτους στέγας, τὸ μικρὸν μονόπατον μέγαρον τοῦ οἰκοδεσπότου μὲ τοὺς τεθραυσμένους ὑελοπίνακας, οὓς συνεκράτουν ποικιλόχροοι χάρτινοι λωρίδες καὶ οἵτινες ἀνὰ πᾶσαν πνοὴν τοῦ ἀνέμου ἐπροξένουν ἀλλόκοτόν τινα μουσικήν· ἐν τῇ αὐλῇ τὸ θολὸν ὕδωρ, ἐν ᾧ αἱ νῆσσαι πλέουσαι ἐβάφοντο μᾶλλον ἢ ἐκαθαρίζοντο· ἀκαθαρσία ἐν τοῖς σταύλοις καὶ τοῖς διαδρόμοις· ἱστοὶ ἀράχνης ἐν τοῖς δωματίοις· κόνις ἐπὶ τῶν ἐπίπλων, ἐπὶ τῶν σκευῶν καὶ τῶν ἀνηρτημένων εἰκόνων· τὰ παραπετάσματα φαιόχροα ἐκ τῆς πολυκαιρίας· ἐν τῷ κήπῳ ἄγρια χόρτα πανταχοῦ καὶ ἀμέτρητον στῖφος κοχλιῶν, μεταξὺ δὲ τῶν γεωργίδων καὶ τῶν δαλειῶν πετροσέλινα καὶ καλαμίδες. Ἐν τῷ περιστερεῶνι κατεσκεύαζον τὴν φωλεάν των σποργῖται καὶ ἐν τοῖς δωματίοις οἱ μῦς ἐτέλουν ἐν νυκτὶ ἀληθῆ ἱπποδρόμια.

Ἐν τοσούτῳ ὁ κτηματίας κ. Βαλεριανὸς Κοχάνσκης ἐκάθητο ἀναπαυτικῶς ἐπὶ ἀνακλίντρου φορῶν κίτρινα ὑποδήματα, ἐρυθρὰς περικνημίδας καὶ πράσινον κοιτωνίτην, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὸν τετράγωνον σκοῦφον, καὶ μεταξὺ τῶν χειλέων τὴν μακρὰν τουρκικὴν κρατῶν καπνοσύριγγα, ῥοφῶν τὸν πρωϊνὸν καφέν του καὶ ἀναγινώσκων τὴν ἐφημερίδα, ἐν ᾧ ὁ γέρων ὑπηρέτης του Βασίλης ἐκαθάριζε τὸν ἐπενδύτην τοῦ κυρίου του κρεμάμενον ἀπὸ τῶν ὤμων μεγάλου γυψίνου ἀγάλματος τῆς Φλώρας. Ἐκτὸς τῶν δύο τούτων εὑρίσκετο ἐν τῷ δωματίῳ καὶ γέρων κυνηγετικὸς κύων, ὅστις ἐκοιμᾶτο ὑπὸ τοὺς σιδηροῦς πόδας τῆς μεγάλης θερμάστρας.

Ὁ Κοχάνσκης, ὁ εὐδαίμων κύριος τοῦ κτήματος Βαρατίν, ἦτο ἀνὴρ νέος ἀκόμη, ἀναστήματος ὑψηλοῦ, μὲ πρόσωπον λεπτὸν καὶ ἀριστοκρατικόν, τὸ ὁποῖον περιέβαλλε λίαν κομψῶς πυκνὴ μέλαινα κόμη· εἰς τὸ ὡραῖον του στόμα παρεῖχεν ἔτι μεγαλειτέραν χάριν ὁ μέλας μύσταξ, καὶ ὁ μέλας αὐτοῦ ὀφθαλμὸς εἶχε τὴν τολμηρὰν ἐκείνην καὶ ῥεμβαστικὴν συνάμα ἔκφρασιν, εἰς ἣν σπανίως δύνανται ν' ἀντισταθῶσιν αἱ γυναῖκες. Ὡς ἀπόδειξις τῶν κατακτήσεων τοῦ εὐγενοῦς κτηματίου ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ συλλογὴ γυναικείων εἰκόνων, κοσμουσῶν τοὺς τοίχους τοῦ δωματίου· ἐν ταῖς εἰκόσι ταύταις παρίσταντο γυναῖκες ὑπερήφανοι, πλουσίας φοροῦσαι μεταξωτὰς ἐνδυμασίας, πρόσωπα ἀριστοκρατικά, ἀλλὰ καὶ ἠθοποιοί, τὴν θεατρικὴν φοροῦσαι στολαί· παρίστατο καὶ γυνὴ Ἰουδαία μὲ καφτάνιον καὶ διάδημα, καὶ Πολωνὶς χωρικὴ μὲ τὸν προβάτινον αὐτῆς μανδύαν καὶ μὲ μεγάλα ἐρυθρᾶ κοράλλια περὶ τὸν ἡλιοκαυμένον τράχηλον. Τὸ μουσεῖον τοῦτο ἐδιηγεῖτο τῷ παρατηρητῇ τὴν εὔθυμον τοῦ ἰδιοκτήτου ἱστορίαν, ὡς καὶ κεφάλαιόν τι τῆς μεγαλαύχου ματαιότητος καὶ ἐπιπολαιότητος αὐτοῦ.

Ἐξαιρέσει τοῦ μικροῦ τούτου ἐθνικοῦ ἐλαττώματος, ὁ κ. Βαλεριανὸς Κοχάνσκης ἦτο ἀνὴρ εὐπροσήγορος, καὶ ἀγαπητὸς καὶ διὰ τὴν καλωσύνην του καὶ διὰ τὸ ἐμβριθὲς τοῦ χαρακτῆρός του. Οἱ γονεῖς του εἶχον ἀποθάνει πρὸ ἐτῶν καὶ ἐπειδὴ οὔτε ἀδελφοὺς εἶχεν οὔτε πλησίον συγγενεῖς, ἡ οἰκογένειά του συνέκειτο οὕτως εἰπεῖν μόνον ἐκ τοῦ γέροντος ὑπηρέτου καὶ τοῦ γέροντος σκύλου του. Ὁ πρῶτος τῶν δύο τούτων πιστῶν φίλων (ὁ ὑπηρέτης) εἶχε βαθμηδὸν κατακτήσει τὴν θέσιν πατρὸς ἢ κάλλιον εἰπεῖν μητρὸς παρὰ τῷ κυρίῳ του, διότι καὶ τὰς μαλλίνους αὐτοῦ χειμερινὰς κάλτσας τῷ ἔπλεκε καὶ προσεῖχε νὰ τὰς φορῇ ὁ κ. Βαλεριανός, καὶ ἐὰν μ' ὅλον τοῦτο συνέβαινε νὰ κρυώσῃ εἰς τὸ κυνήγιον, ὁ γέρων ὑπηρέτης ἦτο ὁ ἐπιμένων νὰ μείνῃ εἰς τὸ στρῶμα καὶ ὁ παρασκευάζων αὐτῷ θερμὰ ποτὰ ἢ τέϊον· πρὸ πάντων ὅμως ὁ γέρων ἦτο ἄξιος εἰς τὰς νουθεσίας καὶ συμβουλάς του, δι' ἃς ἐπανειλημμένως ὁ κύριός του τῷ ἔδιδεν ἀφορμάς. Ἐὰν π. χ. εἶχε χάσει εἰς τὸ παιγνίδιον σημαντικὸν ποσόν, ἢ εἶχε κάμει νέα χρέη, ἐὰν εἶχε προκληθῇ εἰς μονομαχίαν ἢ εἶχε περιπλεχθῇ εἰς ὑπόθεσίν τινα σκανδαλώδη, ἀμέσως ἀνεφανίζετο ὁ πιστὸς ὑπηρέτης καὶ ἱστάμενος παρὰ τὴν κλίνην του, ἐν ᾧ αὐτὸς ἡτοιμάζετο νὰ κοιμηθῇ, τῷ ἀπηύθυνε συμβουλὰς καὶ διδαχάς, ἐκτενεστέρας καὶ ἐμβριθεστέρας τῶν τοῦ Ἱερεμίου, τοῦ Ἡσαΐου καὶ τῶν μικροτέρων Προφητῶν.

Σήμερον ὅμως ἐφαίνετο ὁ ὑπηρέτης ἐνησχολημένος εἰς σοβαρώτερα συμφέροντα, διότι δὶς ἤδη εἶχεν ἐρωτήσει τὸν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν βεβυθισμένον κύριόν του· "Τί κάμνουν οἱ Ῥῶσσοι;" Καὶ πάλιν ὅμως δὲν ἔλαβεν ἀπάντησιν, καθότι καθ' ἣν στιγμὴν οὗτος ἡτοιμάζετο ν' ἀπαντήσῃ ἔκρουσέ τις τὴν θύραν μὲ ὕφος δειλὸν καὶ αὔθαδες ταὐτοχρόνως.

— Ἐμπρός! εἶπεν ὁ Βαλεριανός.

Ἡ θύρα ἠνεώχθη ἡσύχως, καὶ τόσον μόνον, ὅσον νὰ εἰσχωρήσῃ δι' αὐτῆς εἷς μόνος ἄνθρωπος, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον ἰσχνὸς καὶ ὑψηλὸς Ἰουδαῖος μὲ μεγάλα ὑποδήματα, μὲ μακρὸν ἐπενδύτην, μὲ τὸν μέλανα ἑβραϊκὸν σκοῦφον, τὴν ἰαρμοῦρκαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, τὸ ταπεινὸν μέτωπον περιβεβλημένον ὑπὸ δύο μικρῶν καὶ στιλπνῶν βοστρύχων, ἔχων μεγάλην κυρτὴν ῥῖνα καὶ δύο μικρούς, μαύρους, ἀνησύχους ὀφθαλμούς. Ὁ Ἰουδαῖος ἐστάθη παρὰ τὴν θύραν συνεσταλμένος καὶ ἐστέναξε βαθέως. Μόλις εἶχε στενάξει καὶ ἡ θύρα ἠνεώχθη ἐκ δευτέρου καὶ εἰσῆλθε δεύτερος Ἰουδαῖος μὲ πρασίνους περικνημίδας, μὲ ὑψηλὸν σκοῦφον, κόμην λευκόφαιον, μὲ ῥῖνα παχεῖαν ὁμοιάζουσαν γεώμηλον, καὶ μὲ ὀφθαλμοὺς μεγάλους καὶ ὡς ἀποροῦντας. Τὸν Ἰουδαῖον τοῦτον ὤθησεν εἰς τὸ δωμάτιον τρίτος ἀνήρ, ὅστις ἐνεποίει ἐντύπωσιν κομψοῦ Ἰουδαίου· ἦτο οὗτος ἀνὴρ μόλις εἰκοσιπενταετής, μὲ κόμην μέλαιναν καὶ περιποιημένην, ὅστις ἐφόρει ἐπὶ τῶν ἀτλαζωτῶν περικνημίδων ἐπενδύτην κομψὸν ἐκ μαύρου μεταξωτοῦ ὑφάσματος περιβεβλημένον ὑπὸ φαιοχρόου γούνας. Τὸ πρόσωπόν του, ὅπερ περιέβαλλε μέλαν γένειον, ἦτο ὡραῖον καὶ εὐγενές, καὶ ἐν τῷ σχιστῷ αὐτοῦ ὀφθαλμῷ ὑπῆρχεν ἡ γλυκύτης ἐκείνη, ἥτις παρέχει εἰς τὸ βλέμμα τοῦ ἀνατολίτου ἔκφρασιν τοσοῦτον γλυκεῖαν, σχεδὸν εἰπεῖν γυναικείαν. Καὶ οἱ δύο οὗτοι ἄνδρες ἔμειναν παρὰ τὴν θύραν καὶ ἀνεστέναξαν. Καὶ πάλιν ἠνεώχθη ἡ θύρα, ἀλλ' ἤδη ὅλως ἀναπεπταμένη, διότι ὁ δι' αὐτῆς εἰσελθὼν ἦτο ἀνὴρ στρογγύλος καὶ ἐρυθροπάρειος ὡς μῆλον, τὸ καφτάνιόν του ἐξωγκωμένον ἕνεκα τῆς προεχούσης κοιλίας περιέβαλλεν αὐτὸν ὡς κρινολῖνον· ἡ ἐρυθρόξανθος κόμη του ἀνυψοῦτο ὑπεράνω τοῦ παχέος τραχήλου του· οἱ μικροὶ αὐτοῦ ὀφθαλμοὶ ἔστιλβον διὰ μέσου τῶν παχειῶν καὶ στιλβουσῶν παρειῶν του.

Ὁ τελευταῖος οὗτος Ἰουδαῖος εἰσελθὼν ἔκλεισε τὴν θύραν, ἐστάθη πλησίον τῶν ἄλλων, καὶ οἱ τέσσαρες ἤρξαντο ἀναστενάζοντες ἐν χορῷ, χωρὶς νὰ εἴπωσι λέξιν καὶ κρατοῦντες τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐσταυρωμένας ἐπὶ τῆς κοιλίας των.

Ὁ Βαλεριανὸς τοὺς ἀφῆκεν ὀλίγον καιρὸν ν' ἀναστενάξωσιν, εἶτα δὲ κατέθεσε τὴν ἐφημερίδα του, ἥναψε νέαν καπνοσύριγγα, καὶ παρατηρῶν αὐτοὺς μὲ βλέμμα, ὅπερ δὲν περιγράφεται, εἶπε·

— Λοιπόν, τί θέλετε;

— Σᾶς εὐχόμεθα καλὴν ἡμέραν, εἶπεν ὁ πρῶτος.

— Ὁ Θεὸς νὰ εὐλογῇ τὸν εὐεργέτην μας! προσέθηκεν ὁ δεύτερος.

— Ἠθέλομεν νὰ μάθωμεν περὶ τῆς ὑγείας τῆς Ἐκλαμπρότητός σας! εἶπεν ὁ κομψός, θωπεύων διὰ τῆς λευκῆς του χειρὸς τὴν γοῦνάν του.

— Ἐκοιμήθητε καλά; ἠρώτησεν ὁ εὔσαρκος.

— Πρὸς τί τόσα λόγια, κατεργαραῖοι; ἀνεφώνησεν ὁ γέρων ὑπηρέτης· ἔρχεσθε πάλιν νὰ μᾶς ἐνθυμήσετε, ὅτι θέλετε χρήματα.

— Καὶ ποῖος δὲν θέλει νὰ λάβῃ χρήματα; εἶπε στενάζων ὁ κομψὸς Ἰουδαῖος.

— Ὁ κὺρ Βασίλης ἴσως δὲν ἐκοιμήθη καλά; ἐψιθύρισεν ὁ ἔχων τὴν ῥῖνα ὡς γεώμηλον.

— Λοιπὸν τί θέλετε; ἠρώτησεν ὁ οἰκοδεσπότης.

— Τί θέλομεν; ἀπήντησεν ὁ ἰσχνός· πῶς νὰ τολμήσωμεν νὰ θέλωμεν; Ἡμεῖς εὐσεβάστως παρακαλοῦμεν τὴν Ἐκλαμπρότητά σας . . .

— Δὲν ἔχω χρήματα!

Οἱ Ἰουδαῖοι ἀνεστέναξαν.

— Ἂν δὲν ἠμπορῆτε νὰ μᾶς δώσετε τὸ κεφάλαιον . . . εἶπε πάλιν ὁ πρῶτος.

— Καὶ νομίζεις λοιπόν, ὅτι ἠμπορῶ ποτε νὰ σᾶς δώσω τὸ κεφάλαιον; Ἀπίστευτον. Διὰ ποῖον μὲ ἐκλαμβάνεις;

— Ἐκλαμβάνομεν τὴν Ἐκλαμπρότητά σας ὡς ἄνθρωπον τίμιον, ἀπήντησεν ὁ Ἰουδαῖος, ὁ μὲ τὴν ῥῖνα ὡς γεώμηλον — καὶ τοῦτο πιστεύω ὅσον πιστεύω ὅτι λέγομαι Ἀβραὰμ Σμαράγδης.

— Καὶ ἐγὼ τὸ ἐλπίζω, εἶπεν ὁ Βαλεριανός.

— Ἂν τοὐλάχιστον ἡ Ἐκλαμπρότης σας, ὁ κύριος εὐεργέτης μας, ἤθελε νὰ μᾶς δώσῃ τοὺς τόκους, εἶπε κλαυθμηρῶς ὁ κομψός.

— Τοὺς τόκους, καλέ μου Λεβῆ; ἀνέκραξε χλευαστικῶς ὁ ὑπηρέτης· εὐκολώτερον εἶναι νὰ λάβετε τὸ κεφάλαιον.

— Θεὲ δίκαιε! Τί κακοὶ καιροί, καὶ οὔτε τοὺς τόκους νὰ λαμβάνωμεν! εἶπεν ὁ Λεβῆς· κινδυνεύομεν ν' ἀποθάνωμεν τῆς πείνης.

— Ν' ἀποθάνῃς τῆς πείνης; εἶπε μειδιῶν ὁ ὑπηρέτης πλησιάζων καὶ ἐξετάζων τὴν παχεῖαν γοῦναν· τοὐλάχιστον εἶμαι ἥσυχος, ὅτι δὲν θὰ παγώσῃς, κύριε Λεβῆ· καὶ τί κοστίζει αὐτὴ ἡ ὡραία γοῦνα;

— Ναί, ἐκλαμπρότατε εὐεργέτα, ἤρξατο πάλιν ὁ εὔσαρκος· ἡμεῖς ἐβασίσθημεν εἰς τοὺς τόκους· ἀδύνατον μᾶς εἶναι νὰ περιμένωμεν· λυπούμεθα, ἀλλὰ συλλογισθῆτε πόσον δύσκολοι εἶναι οἱ καιροί . . .

— Ἴσα ἴσα αὐτοὶ οἱ δύσκολοι καιροί, ἀπήντησεν ὁ κτηματίας, εἶναι καὶ ἡ αἰτία, ὅτι οὔτε τὸ κεφάλαιον δύναμαι νὰ σᾶς δώσω οὔτε τοὺς τόκους· γνωρίζετε καλά, πῶς εὑρίσκεται τὸ κτῆμά μου, ὅλον φορτωμένον μὲ χρέη καὶ εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν· διὰ νὰ ζήσω ἀναγκάζομαι νὰ κάμω πάντοτε νέα χρέη, καὶ Κύριος οἶδε πῶς θὰ τελειώσῃ τοῦτο. Τί θέλετε λοιπόν; Θέλετε νὰ ὑπάγετε εἰς τὸ δικαστήριον;

— Δίκαιε Θεέ, τί λέγετε; ἀνέκραξαν οἱ δανεισταὶ ἐν χορῷ.

— Ἠμπορεῖτε νὰ μοῦ κάμετε κατάσχεσιν, νὰ μὲ βάλλετε εἰς τὴν φυλακήν.

— Ὁ σεβαστός μας εὐεργέτης ἀστεΐζεται βέβαια, εἶπεν ἀσθμαίνων ὁ εὔσαρκος Ἰουδαῖος· ποῖος συλλογίζεται ταῦτα; καὶ τί θὰ ἐκερδίζομεν; Ἐλέγομεν μόνον, ὅτι δὲν μᾶς εἶναι πλέον δυνατὸν νὰ περιμείνωμεν, ὅτι θὰ εὑρεθῇ τρόπος νὰ τακτοποιήσωμεν ὅλα . . .

— Πῶς;

— Οὕτως, ὥστε καὶ οἱ δανεισταί σας νὰ ἱκανοποιηθοῦν καὶ ἡ Ἐκλαμπρότης σας νὰ ἔχῃτε ἀρκετὸν περίσσευμα.

— Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ τακτοποιηθῇ τὸ πρᾶγμα; εἶπεν ὁ κύριος· ὁμιλεῖτε μὲ τὰ σωστά σας;

— Ἡμεῖς ἔχομεν σχέδιον... εἶπεν ὁ Λεβῆς.

— Λέγετε . . .

— Καὶ ἄλλοι ἔπαθαν ἐδῶ ὅ,τι ἔπαθεν ἡ Ἐκλαμπρότης σας, ἀπήντησεν ὁ Ἰουδαῖος, καὶ ὅταν δὲν ἦτο πλέον καμμία ἐλπὶς διὰ τοὺς δανειστὰς νὰ λάβουν τὰ χρήματά των, οὔτε διὰ τὸν κτηματίαν νὰ τακτοποιήσῃ τὰς ὑποθέσεις του, τότε οἱ ἰδικοί μου συνεσκέφθησαν καὶ εὗρον διὰ τὸν κύριον καλὴν σύζυγον . . .

— Τί; θέλετε νὰ μὲ ὑπανδρεύσετε; ἀνέκραξεν ὁ Βαλεριανὸς γελῶν.

— Νὰ μᾶς ὑπανδρεύσετε; ἐπανέλαβε καὶ ὁ ὑπηρέτης γελῶν.

— Νομίζω ὅτι ἡ ὑπανδρεία εἶναι καλλιτέρα τῆς κατασχέσεως, παρετήρησεν ὁ παχύς, κάπως προσβεβλημένος.

— Ἀλλ' ἐγὼ ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν ἔχω τὴν παραμικρὰν διάθεσιν νὰ νυμφευθῶ, εἶπεν ὁ κτηματίας.

— Δὲν ἔχετε διάθεσιν; εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ Σμαράγδης· ἡ διάθεσις θὰ σᾶς ἔλθῃ. Ἀνὴρ ἀνύπανδρος εἶναι μόνον 'μισὸς ἄνθρωπος. Μόνον ἀνὴρ καὶ γυνὴ ὁμοῦ ἀποτελοῦσιν ὁλόκληρον ἄνθρωπον. Καὶ ἂν δ' ἀποκτήσετε τέκνα, κύριε εὐεργέτα, τί χαρά, τί ὑπερηφάνεια! Ὅσα τέκνα ἔχετε, τοσάκις ζῆτε. Συλλογισθῆτε ὅτι ἡ μικρὰ Ἐκλαμπρότης του θὰ σᾶς τείνῃ τὴν χεῖρα διὰ πρώτην φοράν, καὶ θὰ σᾶς ὀνομάζῃ Παπᾶ! Ναί, Παπᾶ θὰ σᾶς λέγῃ. — Ὤ! ἡ χαρὰ δὲν λέγεται. Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἢ πτωχὸς Ἑβραῖος, Ἐκλαμπρότατε· ἀλλὰ διὰ ποῖον θὰ εἰργαζόμην, θὰ ἐφρόντιζον, θὰ ἔτρεχον ἐπάνω κάτω, ἂν δὲν τὸ ἔκαμνα διὰ τὰ παιδιά μου;

— Καὶ βέβαια σεῖς θὰ μᾶς ἔχετε ἑτοίμην καὶ τὴν νύμφην; ἠρώτησεν ὁ Βασίλης, ἐξακολουθῶν τὸ καθάρισμα τοῦ ἐπενδύτου.

— Μὲ τὴν ἄδειάν σας, κὺρ Βασίλη, μάλιστα, ἀπήντησεν ὁ Χαΐμ.

— Καὶ ποίαν; ἠρώτησεν ὁ κύριος Βαλεριανός· εἶμαι πολὺ περίεργος νὰ τὸ μάθω.

— Εἰς τὸ Σβόρωφ εἶναι μία νέα χήρα, πολλὰ εὐγενής, ἤρχισε νὰ λέγῃ ὁ Λεβῆς.

— Καὶ πλουσία — βαθύπλουτος! προσέθηκεν ὁ Χαΐμ.

— Ἔχει δύο χωρία καὶ μεγάλα δάση! ἀνεβόησεν ὁ Ἀβραάμ.

— Ὁποία γυνή! ἀνέκραξεν ὁ εὐειδὴς Ἰουδαῖος· ὡς ἄγγελος ὡραία!

— Μήπως ἐννοεῖτε τὴν χήραν τοῦ βαρώνου Κασπαρόβιτς; ἠρώτησεν ὁ οἰκοδεσπότης.

— Ναί, αὐτὴν τὴν κυρίαν βαρωνίδα. —

— Καὶ δὲν ἠξεύρετε ὅτι αὐτὴ ἦτο χορεύτρια καὶ ὅτι ὁ βαρῶνος . . .

— Ἀλλ' ἔπειτα τὴν ὑπανδρεύθη, προσέθηκεν ὁ Λεβῆς.

— Αὐτὴν τὴν γυναῖκα — αὐτὴν τολμᾶτε σεῖς νὰ μοὶ προτείνετε ὡς σύζυγον; ἀνέκραξεν ἐν σφοδρᾷ ἀγανακτήσει ὁ κ. Βαλεριανός.

Καὶ ἐν τῷ ἅμα ἐξεκρέμασεν ἐκ τοῦ τοίχου τὴν βαρεῖαν μάστιγα, ἣν εἶχε διὰ τοὺς κύνας, καὶ ὥρμησε κατὰ τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες φεύγοντες καὶ κρυπτόμενοι μὲ τοὺς βαρεῖς ἐπενδύτας των ὄπισθεν τραπεζῶν καὶ σκαμνίων ἐπήδων ἐν τῷ δωματίῳ ὡς ψίλλοι.

— Θεὲ δίκαιε! ἀνεβόησεν αἴφνης ὁ Χαΐμ ὅλος ἀσθμαίνων· ἦτο μόνον ἀστεϊσμός.

— Ἀστεϊσμός; ἠρώτησεν ὁ κ. Βαλεριανὸς σταματῶν.

— Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς τιμωρήσῃ, ἐὰν ἐννοοῦμεν νὰ προσβάλλωμεν τὸν κύριον εὐεργέτην μας! εἶπεν ὁ κομψὸς Ἰουδαῖος.

— Ἂς ἦναι, προσέθηκεν ὁ Βαλεριανός, δι' αὐτὴν τὴν φορὰν σᾶς συγχωρῶ· ἀλλὰ ἀλλοίμονόν σας, ἐὰν δὲν μοῦ εὕρετε καλλιτέραν σύζυγον!

— Θὰ τὴν εὕρωμεν! διεβεβαίωσαν ἐν χορῷ οἱ Ἰουδαῖοι.

— Ἀλλὰ ποία κόρη θὰ μὲ θελήσῃ ὡς σύζυγον, ποῖοι γονεῖς θὰ μὲ θελήσωσιν ὡς γαμβρόν; ἠρώτησεν ὁ Βαλεριανός.

— Μὰ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου! εἶπεν ὁ Λεβῆς· τοιοῦτον ὡραῖον, κομψὸν καὶ εὐγενῆ ἄνδρα, ὁποῖος εἶναι ἡ Ἐκλαμπρότης σας!

— Ναί, ἀλλὰ ἡ φήμη μου — ἡ κατάστασίς μου!

— Ἡμεῖς τὰ διορθόνομεν αὐτά, ἀπήντησεν ὁ Λεβῆς· ἡμεῖς θὰ φροντίσωμεν ὅλα νὰ λάμπωσιν ὡς χρυσός, ἡ οἰκία, ἡ αὐλὴ καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου εὐεργέτου μας. Ἡμεῖς θὰ ζητήσωμεν τὴν νύμφην, ἡμεῖς θὰ φροντίσωμεν νὰ τὴν στολίσωμεν· ἡ Ἐκλαμπρότης σας δὲν ἔχει νὰ κάμῃ ἄλλο παρὰ νὰ τὴν νυμφευθῇ.

— Τότε εἴμεθα σύμφωνοι;

— Σύμφωνοι!

Ὅτε δὲ ἐξῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι καὶ συνεσκέφθησαν, εἶπεν ὁ Χαΐμ·

— Δὲν τὸ ἔλεγα, ὅτι θὰ συμφωνήσῃ τόσον εὔκολα.

— Δὲν εἶπα, ὅτι εἶναι ἄνθρωπος καθὼς πρέπει; παρετήρησεν ὁ Σμαράγδης.

— Χρυσάφι! Καθαρὸ χρυσάφι! προσέθηκαν ὁ Λεβῆς καὶ ὁ ἄλλος.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΤΟΥ ΟΛΛΑΝΔΙΚΟΥ ΘΡΟΝΟΥ

ΠΡΙΓΚΗΨ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ἀποθανὼν ἐν Ἅγῃ τῇ 9/21 Ἰουνίου 1884.

Ἐξ ἰδιαιτέρας ἀνταποκρίσεως.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 77.)

Ἡ Ὀλλανδία εἶναι βεβυθισμένη εἰς πένθος· τῇ 21 Ἰουνίου ἀπέθανε μετὰ βραχεῖαν ἀσθένειαν ὁ τελευταῖος ἄρρην διάδοχος τοῦ Ὀλλανδικοῦ θρόνου ἐκ συγκοπῆς τῆς καρδίας. Ὁ πρίγκηψ Ἀλέξανδρος ἐγεννήθη τῇ 25 Αὐγούστου 1851, καὶ ἡ εὐαίσθητος καὶ εὐγενὴς αὐτοῦ καρδία ὡς καὶ οἱ ποικίλαι αὐτοῦ γνώσεις παρεῖχον τὰς ἀρίστας ἐλπίδας, αἵτινες ἐματαιώθησαν πᾶσαι διὰ τοῦ θανάτου τοῦ πρίγκηπος, ἐπισυμβάντος αἰφνιδίως καὶ ἁφαρπάσαντος αὐτὸν ἐν ἡλικίᾳ μόλις 33 ἐτῶν. Πολλὰς ὑπέστη τῆς τύχης προσβολὰς ἡ βασιλικὴ τῆς Ὀλλανδίας οἰκογένεια, πολλοὶ βλαστοὶ αὐτῆς προώρως ἐμαράνθησαν καὶ σήμερον διάδοχος τοῦ θρόνου εἶναι ἡ τετραετὴς θυγάτηρ τοῦ βασιλέως, πριγκήπισσα Γουλιελμίνα, ἐκ τοῦ δευτέρου αὐτοῦ γάμου μετὰ τῆς βασιλίσσης Ἔμμας, θυγατρὸς τοῦ πρίγκηπος τοῦ Βαλδὲκ-Πυρμὼν καὶ ἀδελφῆς τῆς νεαρᾶς χήρας τοῦ δουκὸς τοῦ Ἀλβανη.

Ἂν καὶ κατὰ τὸ πολίτευμα τῆς Ὀλλανδίας, "τὸ Grondwet" ἐν περιπτώσει ἀποβιώσεως τοῦ τελευταίου ἄρρενος διαδόχου, ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως ἀνακηρύττεται διάδοχος, καὶ ὁρίζεται ἀντιβασιλεία, ἂν ἡ κόρη αὕτη ἦναι ἔτι ἀνῆλιξ, μ' ὅλον τοῦτο ὁ ὀλλανδικὸς τύπος προλέγει τὸ μέλλον ζοφερὸν καὶ οὐδαμῶς ἐγγυᾶται περὶ τῆς ἀσφαλείας ἐν τῇ χώρᾳ, ἂν ὁ ἐν ἔτει 1817 γεννηθεὶς βασιλεὺς ἀποθάνῃ, καθότι ἡ πριγκήπισσα Γουλιελμίνα δύναται μὲν ν' ἀνακηρυχθῇ βασίλισσα τῆς Ὀλλανδίας οὐχὶ ὅμως καὶ τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Λουξεμβούργου, οὗ ἡ διαδοχὴ δὲν δύναται κατὰ τὸν νόμον ἢ νὰ περιέλθῃ εἰς ἄρρενα ἡγεμόνα. Εἴθε οἱ κίνδυνοι ἀποσοβηθῶσι καὶ ὁ Θεὸς διατηρήσει ἐπὶ πολλὰ ἀκόμη ἔτη ἐπὶ τοῦ θρόνου τὸν λαοπόθητον τῆς Ὀλλανδίας βασιλέα! Ζ.

Τὸ ζήτημα τῆς διαδοχῆς ἐπὶ τοῦ Λουξεμβούργου ἐπασχολεῖ ἤδη τὰς Κυβερνήσεις καὶ ἰδίως τὴν Κυβέρνησιν τῆς Γερμανίας, ἧς αἱ κατακτητικαὶ ὀρέξεις νέαν ἔλαβον διὰ τοῦ θανάτου τοῦ πρίγκηπος διαδόχου τῆς Ὀλλανδίας τροφήν. Σ. τ. Δ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

ΕΠΑΜ. Ι. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΟΥ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΡΥΓΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΠΑΛΙΝΟΥ ΕΝ ΣΑΜΩι.

Ὁ λόγιος ἐν Βερολίνῳ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος, κ. Ἀλεξ. Ῥ. Ῥαγκαβῆς ὡμίλησεν ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας τοῦ Βερολίνου τῆς α'. Ἀπριλίου τρ. ἔτους ἐν ἐκτάσει περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου ἀναφερομένης ἀρχαίας διώρυγος, ἣν κατεσκεύασεν ἐν Σάμῳ Εὐπαλῖνος ὁ Ναυστρόφου, Μεγαρεύς, καὶ ἧς ἐσχάτως πλεῖστα ὅσα εὑρέθησαν λείψανα.

Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐξέδωκε πρὸ μικροῦ καὶ ὁ λόγιος κ. Ἐπαμεινώνδας Ι. Σταματιάδης ἐν Σάμῳ πραγματείαν πλείστου λόγου ἀξίαν, ἐν ᾗ ἐξιστορῶν τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων περὶ τῆς διώρυγος ταύτης γραφέντα ἀναφέρει ἐν ἐκτάσει ὅσα ἐγένοντο ἐσχάτως ἐν τῇ ἀνασκαφῇ τῶν διασωθέντων αὐτῆς λειψάνων. Πρῶτος καὶ μόνος ὁ Ἡρόδοτος ἐν τῇ 60 παραγράφῳ τοῦ Γ'. βιβλίου περιγράφει τὸ ἀριστούργημα τοῦτο τοῦ Εὐπαλίνου, ὅστις διατρύσας ὄρος ὑψηλὸν ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα ὀργυιῶν ἀνώρυξε διώρυγα μήκους ἑπτὰ σταδίων, πλάτους καὶ βάθους ἑπτὰ ποδῶν, ἀμφιστόμιον κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Ἡροδότου, πρὸς διοχέτευσιν τοῦ ποσίμου ὕδατος διὰ τὴν πόλιν τῶν Σαμίων. Τοῦ κολοσσιαίου τούτου ἔργου οὐδεὶς τῶν μεταγενεστέρων συγγραφέων μνείαν ποιεῖται, ἐκτὸς τοῦ Ἰωσὴφ Γεωργηρηνοῦ, ἀρχιεπισκόπου Σάμου ἐν ἔτει 1670 καὶ τοῦ Γάλλου Tournefort, τοῦ τὰς νήσους τῆς Ἑλλ. θαλάσσης ἐν ἀρχῇ τοῦ ιη'. αἰῶνος περιηγηθέντος. Κατ' Αὔγουστον τοῦ ἔτους 1841 ὁ Γερμανὸς Ἀρχαιολόγος Ross ἐπεσκέφθη τὴν Σάμον, δὲν ἠδυνήθη ὅμως ἕνεκα τῆς ἐπιβληθείσης καθάρσεως νὰ διέλθῃ ἐν ἀνέσει τὴν νῆσον καὶ νὰ ἐξετάσῃ τὰ διασωθέντα τῆς διώρυγος λείψανα. Ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ὁ Γάλλος Guérin μετέβη εἰς Σάμον τῷ 1856 καὶ ἐπεχείρησεν ἀνασκαφὰς εἰς ἀναζήτησιν τῆς διώρυγος, δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ ὁρίσῃ τὴν ἀκριβῆ αὐτῆς θέσιν. Τίς ὁ Μεγαρεὺς Εὐπαλῖνος, ὁ κατασκευαστὴς τῆς διώρυγος, καὶ πότε κατεσκευάσθη αὕτη, ἄδηλον. Ὁ Brunn (ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν ΙΙ, 325) ὑποθέτει ὅτι ὁ Εὐπαλῖνος ἔζη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Πολυκράτους, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς δόξης καὶ ἀκμῆς τῆς Σάμου, δηλ. περὶ τὰ μέσα τῆς στ'. πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος. Τὴν αὐτὴν περίπου γνώμην συμμερίζεται καὶ ὁ κ. Σταματιάδης, ὅστις πειστικώτατα ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Εὐπαλῖνος ἀνῆκεν εἰς τοὺς Μεγαρεῖς ἐκείνους, οἵτινες μετηνάστευσαν ἐν ἀρχαιοτάτῃ ἐποχῇ εἰς Σάμον. Πιθανὴ εἶναι ἡ εἰκασία τοῦ Brunn ὅτι τὸ κολοσσιαῖον ἔργον ἐξετελέσθη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Πολυκράτους, καθ' οὓς καὶ ἄλλα ἔργα τῆς τέχνης ἐγένοντο, δοξάσαντα τὴν Σάμον. Ὁ κ. Σταματιάδης διηγεῖται ἡμῖν καὶ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἐγένετο ἡ ἀνασκαφὴ τῆς ἀρχαίας ταύτης διώρυγος. Ὅτε κατὰ Μάϊον τοῦ 1881 ὁ ἡγεμὼν τῆς Σάμου, κ. Κωνσταντῖνος Ἀδοσίδης, διῆλθε διὰ τῆς θέσεως τῆς καλουμένης Ἀγιάδες καὶ εἶδε τὸ ἄφθονον ἐνταῦθα ἀναβρύον ὕδωρ, ἐνεθυμήθη τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου περὶ τῆς διώρυγος τοῦ Εὐπαλίνου ἀναφερόμενα· ἐξετάσας δὲ τὰς πρὸ ἐτῶν ὑπὸ τοῦ Γάλλου Guérin γενομένας ἀνασκαφὰς συνέλαβε πάραυτα τὴν ἰδέαν, εἰς γενναιοτέρας νὰ προβῇ ἀνασκαφὰς ἐν τῇ θέσει ταύτῃ. Αὗται ἐξετελέσθησαν κατὰ τὸ 1882 καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο ἡ εὕρεσις πλείστων ὅσων λειψάνων τοῦ ἀρχαίου ὑδραγωγείου. Τὰ εὑρεθέντα καθαρῶς δηλοῦσιν ὅτι τὸ ὄρυγμα τοῦτο τοῦ Εὐπαλίνου ἦτο διπλοῦν, συγκείμενον ἐξ ὀρύγματος ὑψηλοτέρου κατεσκευασμένου ἐκ λίθων τετραγώνων τεχνικώτατα προσηρμοσμένων, καὶ κεκαλυμμένου ὑπὸ θόλου τριγώνου τὸ σχῆμα ἐξ ὁμοίων λίθων. Τὸ ὕψος τοῦ ὀχετοῦ ἦτο 1½ γαλλικοῦ μέτρου καὶ τὸ πλάτος 70 ἑκατοστῶν. Παρὰ τὸν ὀχετὸν τοῦτον διήρχετο κάτωθεν καὶ παραλλήλως τὸ κυρίως ὑδραγωγεῖον ἐκ σωλήνων ὀπτῆς γῆς ἀρίστης ποιότητος, διότι γνωστὴ εἶναι ἡ Σαμία γῆ διὰ τὴν στερεότητα αὐτῆς ἐκ τῶν σωζομένων ἀγγείων. Οἱ σωλῆνες εἶναι τὸ πλεῖστον στρογγύλοι, ἔνιοι ὅμως καὶ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΡΙΓΚΗΨ ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΤΗΣ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ.
(Ἀποθ. τῇ 21 Ἰουνίου 1884.)

κοῖλοι. Τὸ διπλοῦν τῆς διώρυγος ἐξηγεῖται ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς τῶν ἐργατῶν συγκοινωνίας κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐργασίας. Τοῦτο ἐξηγεῖ καὶ τὸ ἐπίθετον ἀμφιστόμιον, ὅπερ δίδει ὁ Ἡρόδοτος τῷ ὑδραγωγείῳ.

Καὶ ταῦτα ἐν συντόμῳ περὶ τῆς σπουδαιοτάτης ταύτης ἀνασκαφῆς, δι' ἧς οἱ φιλόμουσοι τῆς Σάμου κάτοικοι οὐ μόνον τὰ μέγιστα τὴν ἐπιστήμην ὠφέλησαν ἀλλὰ καὶ διὰ νέας περιέβαλον δόξης τὴν ἔνδοξον ἤδη κατὰ τὴν ἀρχαιότητα πατρίδα αὐτῶν. Π.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἀπουσιάσαντος ἐπί τινα καιρὸν ἐκ Λειψίας τοῦ τακτικοῦ ἡμῶν συνεργάτου, τοῦ συντάσσοντος τὰς Οἰκονομικὰς ἐκθέσεις, ἠναγκάσθημεν νὰ διακόψωμεν αὐτὰς ἐπ' ὀλίγον· ἤδη ὅμως ἀναλαμβάνομεν αὐτάς, πεποιθότες ὅτι εὐχαριστοῦμεν τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας. Σ. τ. Δ.

Ἐν Λειψίᾳ τῇ 30/12 Ἰουλίου 1884.

Εὑρισκόμεθα κατ' αὐτὰς ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς ἀπραξίας διὰ τὸ ἐμπόριον· τὰ χρηματιστήρια ὅμως δὲν γνωρίζουσι τοιαύτην ἠρεμίαν, διότι ἐν αὐτοῖς μάλιστα συμβαίνουσι τὰ ἀπροσδόκητα καὶ αἱ ἀπότομοι μεταβολαί. Σήμερον ἐξουσιάζει μὲ τὸ σιδηροῦν αὐτῆς σκῆπτρον ἡ ἔκπτωσις, ἥτις ἄλλως προεκλήθη ὑπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς τῶν πραγμάτων, οὐδὲ δύναται ν' ἀπομακρυνθῇ ἐν ὅσῳ ὑφίστανται τὰ προκαλέσαντα αὐτὴν αἴτια. Τῶν αἰτίων τούτων τὸ κυριώτερον εἶναι ἡ ἐν Ἀμερικῇ ἐκραγεῖσα χρηματιστικὴ κρίσις, καὶ ἐσχάτως ἡ ἐμφάνισις τῆς χολέρας ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γαλλίᾳ, ὡς καὶ ἡ νέα ἔρις ἡ ἐκραγεῖσα μεταξὺ Γαλλίας καὶ Κίνας. Ἡ κρίσις ἐν Ἀμερικῇ ἤρξατο ὅλως ἀσημάντως· χρηματιστικὸς οἶκος, ὁ τῶν κκ. Grant καὶ Ward ἀνέστειλε τὰς πληρωμάς του. Ἀλλ' ἡ χρεωκοπία αὕτη ἦτο τὸ σύνθημα μεγάλης καταστροφῆς, προσβαλούσης ἰδίως Ἑταιρίας σιδηροδρόμων καὶ οἴκους τραπεζητικούς. Κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη ἀληθὴς κατάχρησις ἐγένετο ἐν ταῖς Ἡνωμέναις τῆς Ἀμερικῆς Πολιτείαις διὰ τῆς ἱδρύσεως νέων σιδηροδρομικῶν γραμμῶν χάριν συναγωνισμοῦ, διὰ τῆς καταβιβάσεως τῶν τιμῶν τῶν εἰσιτηρίων καὶ διὰ τῆς ἐκδόσεως μετοχῶν ἐπὶ μετοχῶν πολὺ περισσοτέρων τῆς ὑφισταμένης ἀνάγκης· οἱ τόκοι καὶ τὰ μερίσματα ἐπληρόνοντο φυσικῷ τῷ λόγῳ ἐκ τοῦ κεφαλαίου ἢ ἐκ δανείων συνομολογουμένων ἐπὶ ὅροις βαρυτάτοις. Αἱ συνέπειαι τῶν τοιούτων ἐπιχειρήσεων ἦσαν ὀλέθριαι· αἱ μετοχαὶ τῶν σιδηροδρόμων ἐξέπιπτον ὁσημέραι, καὶ τέλος ἐπῆλθεν ἡ κρίσις καὶ κατέστησε τὴν νόσον ἀληθῆ ἐπιδημίαν. Κατὰ τὰς τελευταίας εἰδήσεις ἡ κρίσις δὲν ἔληξεν ἀκόμη, διότι ἐσχάτως ἐκλονίσθη ἡ πίστις τοῦ διαβοήτου ἐπιχειρηματίου Gould, ὅστις δὲν ἔπαυεν ὑποσχόμενος εἰς τοὺς μετόχους ὄρη χρυσᾶ καὶ κέρδη μυθώδη. Ὁ Gould περιελθὼν εἰς θέσιν λίαν στενόχωρον ἀπετάνθη εἰς τὸν γνωστὸν ἑκατομμυριοῦχον Vanderbilt, ὅστις ὅμως ἠρνήθη νὰ τῷ τείνῃ χεῖρα βοηθείας· δι' ὃ καὶ ὁ Gould ἤρξατο διὰ τῆς ἐφημερίδος του ἐπιτιθέμενος κατὰ τοῦ βαθυπλούτου συμπολίτου του καὶ ἐκσφενδονίζων κατ' αὐτοῦ τὰς βαναυσοτέρας ὕβρεις. — Τὰ συμβάντα ταῦτα μεγάλως ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς ἀγορᾶς, ἰδίως δὲ ἐν Λονδίνῳ καὶ Παρισίοις, ἔνθα ὑπῆρχον πολλαὶ μετοχαὶ Ἀμερικανικῶν σιδηροδρόμων. Ἐν Παρισίοις συντελεῖ εἰς τὴν χαλαρότητα τοῦ χρηματιστηρίου καὶ ἡ διάδοσις τῆς χολέρας, διότι ἕκαστος φοβεῖται νὰ ἐπιχειρήσῃ τι μὴ γνωρίζων ὁποία θὰ ἦναι ἡ κατάστασις τῆς πρωτευούσης μετὰ ἕνα ἢ δύο μῆνας. Ἐν Λονδίνῳ ὑφίσταται πάντοτε ἐκκρεμὲς τὸ ζήτημα τῶν Αἰγυπτιακῶν πραγμάτων. Ἡ συνδιάσκεψις θὰ ἔλθῃ εἰς ἀποτέλεσμά τι; Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο τοῦτο, διότι ἄλλως τὰ οἰκονομικὰ τῆς Αἰγύπτου ἠδύναντο νὰ ὑποστῶσι καταστροφὴν ἀθεράπευτον. Τὴν γενικὴν νέκρωσιν ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ ἀποδεικνύει καὶ ἡ ἔκπτωσις τοῦ ἰδιωτικοῦ τόκου τῆς προεξοφλήσεως ἐν Λονδίνῳ, ὅστις σήμερον εἶναι μόλις 1%.

Λ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἔκτακτος προμηνύεται ἡ κίνησις ἐν Λειψίᾳ κατὰ τὴν μετ' ὀλίγας ἡμέρας τελεσθησομένην ἑορτὴν τῶν Σκοπευτῶν. Τριάκοντα χιλιάδες σκοπευταὶ θὰ συρρεύσωσιν ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τῆς Γερμανίας, εἰς ἑκατὸν χιλιάδας δὲ ὑπολογίζονται οἱ ξένοι, οἵτινες θὰ ἔλθωσιν ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἑβδομάδα τῆς ἑορτῆς. Ἡ δημοτικὴ ἀρχή, λίαν φιλοτίμως καὶ δραστηρίως ἐργαζομένη, ἐμερίμνησε περὶ ἀξιοπρεποῦς διακοσμήσεως τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πολίτας ὅλους παρεκάλεσε νὰ δηλώσωσιν ἐὰν ἔχωσι θέσιν ἐν ταῖς οἰκίαις των πρὸς ὑποδοχὴν ξένων, καθότι τὰ ὑπάρχοντα ξενοδοχεῖα δὲν δύνανται νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τοῦτο· φροντίζει δὲ καὶ περὶ τῶν ἐλαχίστων πραγμάτων μετὰ ζήλου λίαν ἀξιεπαίνου καὶ ἀξιομιμήτου· οὕτω π. χ. ἐξήτασε ἕνα πρὸς ἕνα ὅλους τοὺς ἐξώστας, τοὺς ἐπὶ τῶν ὁδῶν, δι' ὧν θὰ διέλθῃ ἡ μεγαλοπρεπὴς πομπή, ὅπως βεβαιωθῇ περὶ τῆς στερεότητος αὐτῶν, καὶ ὅπου εὗρεν ἐξώστην μὴ παρέχοντα πλήρη ἀσφάλειαν ἀπηγόρευσεν αὐστηρῶς τὴν χρῆσιν αὐτοῦ, ἵνα μὴ συμβῇ ἀπευκταῖόν τι.

Περὶ τῆς ἑορτῆς ταύτης θέλομεν γράψει κατόπιν λεπτομερέστερον, δημοσιεύοντες καὶ εἰκόνα τοῦ ἐκτεταμένου πεδίου ἐν ᾧ μέλλει νὰ λάβῃ χώραν ὁ τῆς σκοποβολῆς διαγωνισμός. Πάντες οἱ ἐπισημότεροι τῆς πόλεως ἔμποροι, βιομήχανοι καὶ ἐργοστασιάρχαι προσφέρουσι βραβεῖα διὰ τοὺς σκοπευτὰς καὶ μεταξὺ τῶν δώρων τούτων εἶναι ἀντικείμενα μεγάλης ἀξίας καὶ ἐξαισίας ἐργασίας.

Ἐν Γεράνῃ τῆς Ἱσπανίας, παρὰ τὴν Βαρκελλώνην, ἐτουφεκίσθησαν κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουλίου δύο ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ, ὧν ὁ εἷς ταγματάρχης καὶ ὁ ἕτερος ὑπολοχαγός, ὡς μετασχόντες συνωμοσίας τινὸς πρὸς ἀνατροπὴν τῶν καθεστώτων. Εἰς μάτην καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν δύο καταδίκων καὶ ἔγκριτοι πολῖται τῆς Βαρκελλώνης καὶ πολιτικοὶ ἄνδρες ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων προσεπάθησαν νὰ σώσωσιν αὐτούς· ὁ βασιλεὺς καὶ τὸ ὑπουργεῖόν του ἔμειναν ἀδυσώπητοι, θέλοντες νὰ δώσωσιν αὐστηρὸν παράδειγμα εἰς τοὺς τολμῶντας νὰ καταπατήσωσι τὸν στρατιωτικὸν ὅρκον. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς θανατικῆς ποινῆς ἐγένετο ἄνευ τινὸς ἐκτάκτου ἐπεισοδίου, διότι ἡ Κυβέρνησις ἔλαβεν ὅλα τὰ δυνατὰ μέτρα πρὸς κατάπνιξιν καὶ τῆς ἐλαχίστης ταραχῆς καὶ διαδηλώσεως ἐκ μέρους τῶν κατοίκων τῆς πόλεως, οἵτινες μεγάλην ἔδειξαν πρὸς τὰ θύματα συμπάθειαν. Χίλιοι διακόσιοι ἄνδρες ἐκ τῶν πιστῶν ταγμάτων τοῦ στρατοῦ διετάχθησαν νὰ παρευρεθῶσιν ἔνοπλοι ἐν τῷ πεδίῳ, ἐν ᾧ ἔμελλε νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ καταδίκη. Περὶ τὴν 8ην πρωϊνὴν ὥραν οἱ δύο κατάδικοι ὡδηγήθησαν ἐκ τοῦ φρουρίου πρὸς τὸ πεδίον. Ὁ φρούραρχος ἀνέγνωσε μεγαλοφώνως τὴν ἀπόφασιν καὶ εἶπε τρίς· „Ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως! Ὅστις ὑψώσει φωνὴν διὰ νὰ ζητήσῃ χάριν, τιμωρεῖται μὲ θάνατον.“ Οἱ κατάδικοι ἐγονάτισαν ἐνώπιον τῆς σημαίας, ἠσπάσθησαν τὸν ὑπὸ τῶν ἱερέων προτεινόμενον αὐτοῖς σταυρὸν καὶ ἐκάθησαν ἐπὶ δύο ξυλίνων καθισμάτων, ἐστραμμένον ἔχοντες τὸ πρόσωπον πρὸς τὸν παρακείμενον μικρὸν τοῖχον. Εἷς ἐκ τῶν ἱερέων προσέφερεν αὐτοῖς ὀλίγον οἶνον, καὶ τοῖς ἔδεσε τοὺς ὀφθαλμούς. Δεκαὲξ ἀκροβολισταὶ ἐκ τοῦ συντάγματος τῆς Ναβάρρας ἐπροχώρησαν μέχρις ἀποστάσεως δώδεκα βημάτων. Ἄκρα καὶ ἀπαισία ἐπεκράτει σιγή. Λοχαγός τις ἔδωκε τὸ σημεῖον, τὰ ὅπλα ἐγεμίσθησαν· ἦχος σάλπιγγος ἠκούσθη καὶ ἀμέσως ἐκπυροσκρότησις. Προέβησαν εὐθὺς οἱ ἰατροὶ τοῦ τάγματος, καὶ τὸν μὲν ὑπολοχαγὸν εὗρον ἤδη νεκρόν· ὁ ταγματάρχης ὅμως δὲν εἶχε καταπέσει ἐκ τοῦ καθίσματος καὶ ἐδείκνυε σημεῖα ζωῆς. Δευτέρα τότε ἐκπυροσκρότησις — καὶ τὸ δρᾶμα τὸ αἱματηρὸν εἶχεν ἐκτελεσθῇ. Οἱ ἱερεῖς ἔψαλον τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν καὶ ὁ στρατὸς ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν πόλιν παιανιζούσης τῆς μουσικῆς. Ταῦτα κατά τινα ἐφημερίδα τῆς Βαρκελλώνης.

Πόσην προκατάληψιν ἔχουσιν οἱ Ῥῶσσοι λογοκριταὶ κατὰ τοῦ τύπου ἐν γένει ἀποδεικνύει καὶ τὸ ἑξῆς χαρακτηριστικώτατον συμβάν, ὅπερ διηγεῖται ἡ ἐπίσημος τῆς Βαρσοβίας ἐφημερίς. Ἔζη πρό τινος ἐν Βίλνᾳ ἀνώτερος λογοκριτής, ὅστις ἰδίως μὲ τὰς ἐφημερίδας ἠσχολεῖτο καὶ φυσικὴν εἶχε κατ' αὐτῶν ἀποστροφήν. Ἡμέραν τινὰ προσῆλθεν αὐτῷ εἷς τῶν ὑπαλλήλων του, καὶ τῷ εἶπεν. „Ἦλθα, ἐξοχώτατε, ν' ἀποχαιρετίσω ὑμᾶς ἀναχωρῶν διὰ τὸ ἐξωτερικόν.“ — Καλὸν κατευόδιον! τῷ ἀπήντησεν ὁ προϊστάμενος. — „Ἔχει ἡ ὑμετέρα Ἐξοχότης παραγγελίαν τινά;“ — Ὄχι . . . πλὴν στάσου· Θὰ ἐπισκεφθῇς καὶ τὴν Φραγκοφόρτην; — „Προτίθεμαι νὰ τὴν ἐπισκεφθῶ.“ — Τότε μοὶ κάμεις τὴν χάριν ν' ἀναζητήσῃς ἐκεῖ τὸν ἀνδριάντα τοῦ Γουτεμβέργου καὶ τὸν πτύσῃς ἀντ' ἐμοῦ εἰς τὸ πρόσωπον, ἀπεκρίθη ἡ Αὐτοῦ Ἐξοχότης. [Ὁ Γουτεμβέργος εἶναι ὁ ἐφευρετὴς τῆς τυπογραφίας].

Νέος ἔμπορος ἐν Βιέννῃ εὗρεν ἐσχάτως πρωτότυπον μέσον νὰ ἑλκύσῃ πελατείαν· ἐκόλλησεν ἐν τῷ παραθύρῳ τοῦ μαγαζείου κομψῶς τετυπωμένην εἰδοποίησιν, λέγουσαν· Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ μαγαζείου τούτου, ἀνὴρ 28 ἐτῶν τὴν ἡλικίαν, ὑγιής, καὶ καθολικὸς τὸ θρήσκευμα ζητεῖ σύζυγον, εἴτε κόρην καλῶς ἀνατεθραμμένην εἴτε καὶ νεαρὰν χήραν. Ὁ μόνος ὅρος εἶναι νὰ ἔχῃ αὕτη προῖκα 5 ἢ 6 χιλ. φιορινίων.“ Ἅμα τῇ προκηρύξει ταύτῃ τοῦ πρακτικοῦ ἐμπόρου τὸ κατάστημά του πολιορκεῖται καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ὑπὸ ἀνυπάνδρων ἀγοραστριῶν· ὁ δὲ εὐφυὴς ἔμπορος βλέπει ὁσημέραι ἀναπτυσσόμενον τὸ ἐμπόριόν του, ἀλλ' οὔτε κατὰ διάνοιαν σκέπτεται ἀκόμη, οὐδὲ καιρὸν ἔχει νὰ προβῇ εἰς ἐκλογὴν συζύγου.

Πρό τινων ἡμερῶν ἀπεβίωσε μετὰ μακρὰν νόσον παρὰ τὴν πόλιν Βησβάδεν ὁ γνωστὸς καὶ διάσημος Ῥῶσσος στρατηγὸς Κόμης Τότλεβεν, ὁ ἥρως τῆς Σεβαστουπόλεως καὶ τῆς Πλεύνας. Ὁ ἀνώτερος οὗτος τῆς Ῥωσσίας ἀξιωματικός, ὅστις πολλὰς προσέφερε τῇ πατρίδι του ὑπηρεσίας, διατελέσας καὶ διοικητὴς τῆς Ὀδησσοῦ, μεγάλην ἐκτήσατο φήμην ὡς μηχανικὸς καὶ ἡ ὑπεράσπισίς του τῆς Σεβαστουπόλεως ἐν Κριμαίᾳ

τῷ 1854 θεωρεῖται ὡς ἓν τῶν μεγαλειτέρων ἔργων τῆς μηχανικῆς τέχνης. Ὁ Τότλεβεν κατετρύχετο πρὸ ἐτῶν ἤδη ὑπὸ τῆς νόσου, ἥτις ἀνώρυξεν αὐτῷ τὸν τάφον, καὶ ὁ βλέπων τὸν παράλυτον, γέροντα, οὗ ὁ ὀφθαλμὸς πᾶσαν εἶχεν ἀπολέσει λάμψιν, δὲν ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ ὅτι ὁ νοῦς οὗτος εἶχεν ἐπινοήσει ἔργα τόσον μεγάλα καὶ σχέδια τοσοῦτον μεγαλεπήβολα. Ὁ νεκρὸς τοῦ στρατηγοῦ μετεκομίσθη εἰς Βίλναν, ἔνθα καὶ ἐτάφη.

Ἡ χολέρα ἐν τῇ μεσημβρινῇ Γαλλίᾳ βαίνει δυστυχῶς ἐπιτεινομένη. Ὁ ἰατρὸς Rochard ἐπανελθὼν ἐκ Τουλῶνος εἰς Παρισίους ὑπέβαλεν ἔκθεσιν περὶ τῆς ἐπιδημίας. Ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ λέγει ὁ διάσημος ἰατρός. Εὑρισκόμεθα πράγματι ἐνώπιον τῆς ἀσιατικῆς χολέρας, ἀλλ' ἡ ἐπιδημία ἔχει χαρακτῆρα τόσον ἤπιον, ὥστε οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος φόβου. Ἐπὶ 1600 ἀνδρῶν τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ συνέβησαν μόνον 135 κρούσματα, δηλ. 1 ἐπὶ 120. Ἐπὶ δὲ τῶν 135 τούτων κρουσμάτων μόνον 25 θάνατοι, δηλ. 1 ἐπὶ 5½. Ἐν ἔτει 1865 ἐγένοντο ἐπὶ 135 κρουσμάτων 95 μέχρι 98 θάνατοι. Ἡ ἐπιδημία βαίνει λίαν βραδέως, καὶ ἴσως ἡ πόλις τῶν Παρισίων θέλει ἀφέτως σωθῇ, διότι ὡς προβαίνει ἡ νόσος μόλις περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν. Ἐν τέλει ὁ εὐσυνείδητος ἰατρὸς συνιστᾷ νὰ ληφθῶσι σύντονα μέσα προφυλακτικά.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 213.

Στὸν Ἰορδάνην ποταμὸν ἔχω τὴν κατοικίαν,
Μέλος εἰμὶ τῆς ἀρετῆς, μισῶ δὲ τὴν κακίαν·
Στὸν οὐρανὸν μὲ προσοχὴν ἐὰν παρατηρήσῃς,
Μπορεῖς κ' ἐκεῖ νὰ μὲ ἴδῃς χωρὶς πολὺ ν' ἀργήσῃς·
Ποτὲ στὴν γῆν δὲν κατοικῶ, στὰ ὄρη ὅμως κεῖμαι,
Καὶ στὰς ἐρήμους μὲ θεριὰ περιπλεγμένος εἶμαι·
Στὴν ἐποχὴν τοῦ ἔαρος θὰ μ' εὕρῃς εἰς τὸ τέλος,
Ὡς κ' εἰς τὴν λύραν, ἧς τινος ἀποτελῶ ἓν μέλος·
Ἀπέχω, ἀποστρέφομαι τὸ ψῦχος, τὸν χειμῶνα,
Συνήθως τότε κατοικῶ μέσα στὸν Κιθαιρῶνα·
Εἶμαι μονόπουν καὶ μικρόν, ἀναπνοὴν δὲν ἔχω,
Ἀλλ' εἰς τὴν Ῥώμην ἀρχηγοῦ στρατοῦ θέσιν κατέχω·
Στὸ σῶμά σου δὲν θὰ μ' ἴδῃς ὅσον κι' ἂν ἐρευνήσῃς,
Πλὴν στὸν μηρόν σου κάθημαι. Ἰδοὺ πλέον ἡ λύσις.

Δ. Κ. ἐν Μανσούρᾳ.

Αἴνιγμα 214.

Μὲ τὸν τράχηλον μ' ἀφίνεις;
Εἶσαι, φίλε, σὺ αὐτός.
Χωρὶς τούτου; εἶμαι πνεῦμα
Ἰσχύς, αὔρα τῆς νυκτός.

Ὁ αὐτός.

Αἴνιγμα 215.

Διεφθαρμένος καὶ αἰσχρὸς δημαγωγὸς ποτ' ἤμην,
Πλὴν στρατηγὸς γενόμενος [ἐρώτησον τὴν Φήμην
Νὰ σοὶ εἰπῇ] ἐνίκησα ἐγὼ τοὺς Σπαρτιάτας.
Ἂν τώρα ἐκ τοῦ ὅλου μου τὴν κάραν ἀφαιρέσῃς,
Θηρίον θὰ γενῶ εὐθύς,
Κι' ὅταν μ' ἴδῃς θὰ φοβηθῇς·
Πλὴν τότε πρόσεξε καλά, μὴ ὡς βορὰ μοῦ πέσῃς·
Ἐὰν δὲ πάλιν ἀκριβῶς μὲ κόψῃς ἐκ τῆς μέσης,
Κ' ἓν γράμμα εἰς τὸ δεύτερον μέρος μου παρενθέσῃς,
Τότε μετ' ἀπορίας σου θὰ μὲ ἴδῃς μεγάλης,
Πῶς ἄφωνον καὶ ἄψυχον εὐθὺς μὲ μεταβάλλῃς·
Καὶ ὅμως μ' εὐκολίαν σου δύνασαι, ἂν θελήσῃς,
Καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν φωνὴν νὰ μοὶ τὰς χορηγήσῃς.

Ἰωάννης Ε. Ἀσαριωτάκης ἐν Γαλαζίῳ.

Πρόβλημα 216.
(Ἀριθμητικόν.)

Μεταξὺ ἑπτὰ συνδαιτυμόνων ἐγεννήθη φιλονεικία περὶ τῶν θέσεων, ἃς ἕκαστος ἔμελλε νὰ λάβῃ παρὰ τὴν τράπεζαν κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἐθιμοτυπίας. Εἷς τούτων, διὰ νὰ δώσῃ πέρας εἰς τὰς ἐνστάσεις καὶ διαμαρτυρήσεις, ἐποίησε τὴν πρότασιν νὰ καθεσθῶσιν ὅπως εὑρίσκονται, καὶ διὰ νὰ μὴ μείνῃ οὐδεὶς δυσηρεστημένος, προσέθεσε νὰ ἐπαναληφθῶσι τὰ συμπόσια καὶ κατὰ τὰς ἑπομένας ἡμέρας, κατὰ τὰ ὁποῖα νὰ λαμβάνῃ ἕκαστος ἄλλην θέσιν, οὕτως ὥστε νὰ γείνωσι πάντες οἱ δυνατοὶ συνδυασμοί, λαμβάνοντος ἑκάστου πάσας ἀλληλοδιαδόχως τὰς θέσεις. Ζητεῖται πόσα συμπόσια δέον νὰ λάβωσι χώραν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου;

Ἰω. Κ. Γρουμπός, ἐν Γαλαζίῳ.

Πρόβλημα 217.

Ζητηθέντων παρ' ἐμπόρου δύο κιβωτίων τείου ἐξ 100 χιλιογράμμων, ἑκάστου ἀξίας 20 καὶ 25 δρχ. τὸ χιλιόγραμμον, οὗτος ἔχων τέσσαρας ποιότητας δραχμῶν 14, 16, 24 καὶ 36, ἤνωσεν ἀνὰ δύο ποιότητας ἐκ τῶν τεσσάρων καὶ ἐσχημάτισε τὰς δύο αἰτηθείσας. Ζητεῖται ἐκ ποίων ποιοτήτων ἐγένετο τὸ μίγμα καὶ ἀνὰ πόσα χιλιόγραμμα;

Ὁ αὐτός.

Πρόβλημα 218.

χ *μ*σθ*εν τ* **π**ν κ*ν μ* π* ρ*χρ*μ* * *ντ*π*δ*σ*ς φ**ν*τ**.

Ἐλλείπουσι τὰ φωνήεντα.

Ν. Γ. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκῃ.

Πρόβλημα 219.

Η *υ*ι* α*ευ *α*η*εω* *υ**ο*, α**' α*ευ **ο*η*εω* *α*η*ι*, ε**ι*ε*.

Ἐλλείπουσι τὰ σύμφωνα.

Ὁ αὐτός.

ΝΕΑ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ.

Χωρικὸς ἐν τῇ ἁμάξῃ· Κύτταξε, τί περίεργο. Πότε ἄνοιξε αὐτὴ ἡ γραμμή, καὶ ὁ φύλακας ἔχει κι' ὅλας τέσσαρα παιδιά!

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 207.
ΠΕΛΑΣΓΟΣ — ΠΕΛΑΡΓΟΣ — ΠΕΛΑΓΟΣ.

Αἰνίγμ. 208.
ΚΥΩΝ — ΚΙΩΝ.

Αἰνίγμ. 209.
ΟΜΗΡΟΣ — ΜΗΡΟΣ.

Προβλήματος 210.

Ὁ πρῶτος κατέθεσεν	. . .	90 τάλληρα
Ὁ δεύτερος	- . . .	270 -
Ὁ τρίτος	- . . .	360 -
Ὁ τέταρτος	- . . .	180 -
Ἡ θεία	- . . .	100 -
	Τὸ ὅλον	1000 τάλληρα.

Προβλήματος 211.
Ψ. Χ. = ΨΥΧΗ.

Προβλήματος 212.

Α Λ Λ Α
Α Ι Α Ν
Λ Α Β Α
Α Ν Α Ξ.

Ἔλυσαν· Τὸ 197 ὁ κ. Δ. Κ. ἐν Μανσούρᾳ· τὰ 202, 205, 206 ὁ κ. Ἀχ. Σκόρδος ἐν Κωνσταντινουπόλει· τὰ 202, 204—206 ὁ κ. Ν. Γ. Μουσούρης ἐν Βερδιάνσκῃ· τὰ 202, 206 ὁ κ. Κ. Δ. Φτεροῦδης ἐν Βιρσάμε Αἰγύπτου· τὰ 203—205 ἡ δεσποινὶς Θεοδώρα Βασιλειάδου ἐν Τύνιδι· τὰ 205, 206 ὁ κ. Γεώργιος Μανιδάκης ἐν Τύνιδι· τὰ 204, 205 ὁ κ. Ἰω. Κ. Γρουμπὸς ἐν Γαλαζίῳ· τὸ 207, 210 ὁ κ. Εὐστ. Γεωργαντόπουλος ἐν Πασκάνῃ Ῥουμανίας· τὰ 208, 209 ἡ Κυρία S. Y. Gibson ἐν Swaynesthorpe τῆς Ἀγγλίας· τὰ 207—211 αἱ δεσποινίδες Ἀγγελικὴ καὶ Ἑλένη Καραβία ἐν Βουκουρεστίῳ· τὰ 207—210 ὁ κ. Ἰω. Ε. Ἀσαριωτάκης ἐν Γαλαζίῳ· τὰ 208—211 ὁ κ. Κωνσταντῖνος Χατζόπουλος ἐν Μαγκεστρίᾳ· τὰ 209—210 ὁ κ. Ι. Μ. Α. ἐν Λονδίνῳ· τὸ 209 ὁ κ. Γερ. Δ. Βεργωτῆς ἐν Ὀδησσῷ· τὰ 207, 208 ἡ δεσποσύνη Αἰκ. Βασιλειάδου ἐν Τεργέστῃ· τὸ 205 ὁ κ. Γρ. Γ. Δρόσος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὸ 207 ὁ κ. Ἰ. Ταμπακόπουλος ἐν Κωνσταντινουπόλει· τὰ 207—212 ἡ Κυρία Μηταράγγα ἐν Μαγκεστρίᾳ· τὰ 207—209 ὁ κ. Ἰ. Βασαλόπουλος ἐν Βραΐλᾳ· τὰ 208—210 ὁ κ. Δ. Κληματιανὸς ἐν Σιστοβίῳ· τὰ 209 καὶ 210 ὁ κ. Κ. Γ. Σαρεγιάννης ἐν Γαλαζίῳ· τὰ 208—210 ὁ κ. Θ. Ν. Τάσης ἐν Πικέτῳ· τὸ 210 ὁ κ. Θεμ. Οἰκονομόπουλος ἐν Ῥενίῳ· τὸ 210 ὁ κ. Κίμων Κοντουμᾶς ἐν Ζυρίχῃ.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ

Τοῖς Κυρίοις Κ. Φ. ἐν Βίρ-Σαμς (Αἰγύπτου), Μ. Ι. ἐν Κωνστάντσᾳ καὶ Μ. Θ. Γ. ἐν Κισνοβίῳ. Τὰ τεύχη τοῦ Ἑσπέρου Θ' ἀποστέλλωνται τοῦ λοιποῦ εἰς τὴν νέαν σας διεύθυνσιν. — κ. Α. Β. Π. ἐν Ἰθάκῃ. Ἀμφότεραι αἱ ἐπιστολαὶ ἐλήφθησαν· τὸ ἀντίτιμον τοῦ ζητηθέντος περικαλύμματος ἐλάβομεν ἤδη παρὰ τοῦ φίλου ἀνταποκριτοῦ. — κ. Α. Σ. ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐν τῇ ὑμετέρᾳ ἐπιστολῇ οὐδὲν σημειοῖτε περὶ τακτικῆς τοῦ Ἑσπέρου λήψεως· ὑποθέτομεν ὅμως ὅτι τὸ φύλλον περιέρχεται ἤδη τακτικῶς εἰς χεῖρας ὑμῶν, διότι αἱ λύσεις, ἃς ἐπέμψατε, εἶναι ἐκ τῶν τοῦ τελευταίου φύλλου αἰνιγμάτων. — κ. Ε. Π. ἐν Μελίτῃ. Ἐπειδὴ τὸ τεῦχος τοῦ Ἑσπέρου, ὅπερ ἐζητήσατε, δὲν ὑπῆρχε διαθέσιμον εὕρομεν τρόπον νὰ εὐχαριστήσωμεν καὶ ὑμᾶς καὶ ἄλλους ἀκόμη, ὡς βλέπετε τοῦτο, ἐν τῷ σημερινῷ φυλλαδίῳ. — κ. Ι. Δ. ἐν Γαλαζίῳ. Τὸ ζητηθὲν περικάλυμμα παραδοθήσεται ὑμῖν παρὰ τοῦ τακτικοῦ ἡμῶν ἀνταποκριτοῦ. — κ. Ι. Φ. ἐν Βιέννῃ. Ἀναμένομεν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐπιστολὴν ἡμῶν· τὰ φυλλάδια ἀπεστάλησαν εἰς Νεάπολιν πρὸ ἡμερῶν. — κ. Ν. Σ. ἐν Ζαγαζικίῳ. Τὰ φυλλάδια ἀπεστάλησαν ὑμῖν. Ἡ ἀποστολὴ ἐξακολουθεῖ εἰς Ζαγαζίκιον, διότι δὲν ἐλάβομεν οὐδεμίαν νεωτέραν παραγγελίαν. — κ. Α. Κ. ἐν Καβάλλᾳ. Ἐπιστολὴ ὑμῶν ἐλήφθη· τὸ κιβώτιον μετὰ τῶν τόμων τοῦ Ἑσπέρου ἀπεστάλη ὑμῖν χθὲς ἐντεῦθεν· ἐλπίζομεν δὲ ὅτι συντόμως θέλετε λάβει αὐτό. Πλειότερα δι' ἐπιστολῆς.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 19. LEIPZIG.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗ ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟΥ ΛΟΥΔ.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Τεργέστης·

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΑΣ (διὰ τῆς διώρυγος Σουέζ), εἰς Χόγκ-Κόγκ, διὰ Βρεντησίου, Πόρτο-Σαΐδ, Ἄδεν, Βομβάης, Κολόμβου, Πένανγ καὶ Σιγγαπώρης τῇ α'. ἑκάστου μηνὸς εἰς τὰς 4 μ. μ.

Εἰς Καλκούτταν διὰ Πόρτο-Σαΐδ, Σουέζ, Ἄδεν καὶ Κολόμβον τῇ 15 Ἰανουαρίου, 15 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 15 Ἀπριλίου, 15 Μαΐου, 15 Ἰουνίου, 15 Ἰουλίου, 15 Αὐγούστου, 15 Σεπτεμβρίου, 15 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου καὶ 15 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 4 μ. μ.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς Τεργέστης-Βομβάης τὰ ἀτμόπλοια ἀέλουσι διανύει 10 μίλια τὴν ὥραν, μεταξὺ δὲ Βομβάης καὶ Χόγκ-Κόγκ 9 μίλια.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. Ἑκάστην Παρασκευὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ Κερκύρας (συγκοινωνία πρὸς τὸ Πόρτο-Σαΐδ καὶ τὴν Συρίαν).

(209

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἑκάστην Τρίτην εἰς τὰς 4 μ. μ. εἰς Ἑλλάδα μέχρι Σμύρνης, ἐναλλὰξ διὰ Φιουμίου, Βρεντησίου, Πειραιῶς, καὶ διὰ Ἀγκῶνος κτλ.

Τὴν Τετάρτην (ἑκάστην δευτέραν Τετάρτην ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου) τῇ 6 μ. μ. εἰς Φιοῦμιον, Κέρκυραν, Πάτρας, Κατάκωλον, Καλάμας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Θεσσαλίαν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ Σάββατον τῇ 2 μ. μ. εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ προσέγγισιν εἰς Κέρκυραν καὶ Πειραιᾶ· εἶτα δὲ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σύρον, Κρήτην, Σμύρνην, Συρίαν, Θεσσαλίαν, καὶ διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μαύρης θαλάσσης) καὶ τοῦ Δουνάβεως.

ΕΙΣ ΤΥΝΙΔΑ κατὰ δεκαπενθημερίαν, τὴν Πέμπτην ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. διὰ Ἀγκῶνος, Βάρης, Βρεντησίου, Μεσσήνης, Κατάνης, Συρακουσῶν καὶ Μελίτης (Συγκοινωνία ἐν Ἀγκῶνι διὰ Φιουμίου καὶ ἐκ Φιουμίου).

Εἰς ΔΑΛΜΑΤΙΑΝ τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἑκάστης ἑβδομάδος.

Πλειοτέρας πληροφορίας δίδει ἡ ἐν Τεργέστῃ Διεύθυνσις καὶ τὸ Γενικὸν Πρακτορεῖον τοῦ αὐστρο-ουγγρικοῦ Λόυδ ἐν Βιέννῃ (Schwarzenberg-Platz ἀρ. 3).

W. DRUGULIN, LEIPZIG

PRINTER TYPEFOUNDER

FIRST PRIZES: PARIS 1867. PHILADELPHIA 1876. LEIPZIG 1879.

This establishment, founded 1839, is prepared to undertake the casting of type in all languages and the printing of plain or art works of all kinds in the most careful and prompt manner, at the most moderate terms. The cheaper rates at which compositors work in Germany, especially in Oriental languages, allow works of that description to be set up in Germany; as the small cost of freight is thereby compensated for. Besides

ORIENTAL WORKS

the proofs of which are carefully read by capable scientific men, whose services are at the disposal of the firm, another Speciality is the printing of works in Old Style with initials, head- and tail pieces on Dutch hand made paper.

Of the various languages, in which both the foundry and printing office are ready to work, the following may be more particularly enumerated:

1. Amharic	13. Bulgarian	25. French	37. Illyrian	49. Palmyrene	61. Semitic German
2. Anglo-Saxon	14. Burmese	26. Georgian	38. Italian	50. Pehlwi	62. Servian
3. Arabic	15. Coptic	27. Glagolita	39. Jewish Script-type	51. Persian	63. Sind
4. Aramaic	16. Cyprian	28. Greek (Anc. and Mod.)	40. Kavi	52. Persian Cuneiform	64. Spanish
5. Armenian	17. Cyrillian	29. Greek Lapidary Type	41. Lettic	53. Phonician	65. Swedish
6. Assyrian Cuneiform	18. Danish	30. Guaranian	42. Lithuanian	54. Polish	66. Syriac
7. Aymara	19. Demotic	31. Hebrew	43. Mahy	55. Portuguese	67. Tartar
8. Babylon. Cuneiform	20. English	32. Ancient-Hebrew	44. Mandchoo	56. Rabbinical	68. Thibetan
9. Bengalee	21. Estrangelo	33. Hieratic	45. Median Cuneiform	57. Runic	69. Turkish
10. Black Letter	22. Ethiopic	34. Hieroglyphic	46. Mexican	58. Russian	70. Wallach
11. Bohemian	23. Etrurian	35. Hindustani	47. Nestorian	59. Samaritan	71. Wend
12. Brazilian	24. Finnish	36. Hungarian	48. Norwegian	60. Sanskrit	72. Zend

By constant purchase and also by cutting new type for foreign languages, we are constantly increasing the number of our founts and at present possess 185 Oriental, 205 Gothic, 394 Latin, making a total of 784 different founts of type. In Latin and Gothic founts we have the special letters required for the Northern and Roman languages. Samples of printing, together with estimates and designs will be furnished on application.

Selbstthätige Zimmerfontaine

mit Blumentisch und Aquarium

Neu! Originell!

Vorzüglichste Leistung — Eleganteste Ausführung.

Die Triebwerke gebaut sich auch zu schon vorhandenen Aquarien wie zu Springbrunnen für Landhäuser Basilikenvon Villen etc. Illustrirte Prospecte gratis und franco.

LOUIS HEINRICI ZWICKAU i/S.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ΕΣΠΕΡΟΥ ἐν Λειψίᾳ (ELSTER-STRASSE 19) εὑρίσκονται καὶ τὰ ἑξῆς βιβλία·

Τόμος Α'. τοῦ Ἑσπέρου, ἔτος 1881—1882. Ἄδετος μὲν φρ. 40 (χρ.) δεδεμένος φρ. 50 (χρ.).

Τόμος Β'. τοῦ Ἑσπέρου, ἔτος 1882—1883. Ἄδετος μὲν φρ. 40 (χρ.) δεδεμένος δὲ φρ. 50 (χρ.).

Τόμος Γ'. τοῦ Ἑσπέρου, ἔτος 1883—1884. Ἄδετος μὲν φρ. 40 (χρ.) δεδεμένος δὲ φρ. 50 (χρ.).

Τὸ ᾆσμα τοῦ Χιαβάθα. Ἐκδ. 1888 φρ. 6.25. Μετάφρασις ἔμμετρος ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ τοῦ LONGFELLOW. (Μετὰ εἰκόνων.)

Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος, πρωτότυπον ἱστορικὸν διήγημα. Ἐκδ. 1883. φρ. 2.50.

Τὰ ἄνω βιβλία εὑρίσκονται καὶ παρὰ τοῖς βιβλιοπώλαις, Κυρίῳ Π. Σαράντῃ, βιβλιοπωλείῳ Φοίνικος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Κυρίῳ Ἰ. Παπάδῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει, Κυρίοις Ε. Δοσίῳ καὶ Σ[ε] ἐν Κερκύρᾳ, Κυρίῳ Σ. Γράσσῳ ἐν Θεσσαλονίκῃ, Κυρίοις Δεκίπρῃ καὶ Σ[ε] ἐν Σμύρνῃ.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑ, ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλείον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

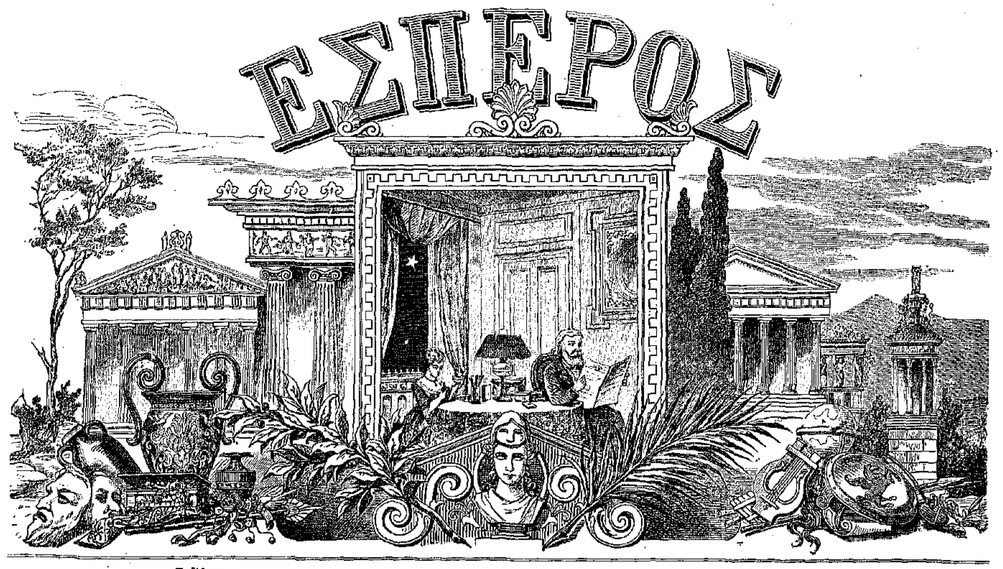

ΕΤΟΣ Δ'. Εκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 15|27 Ἰουλίου 1884 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Ὀρέγν. 40. Μάρκ. 32. Ρουβλ. 10. ΑΡ. 78.

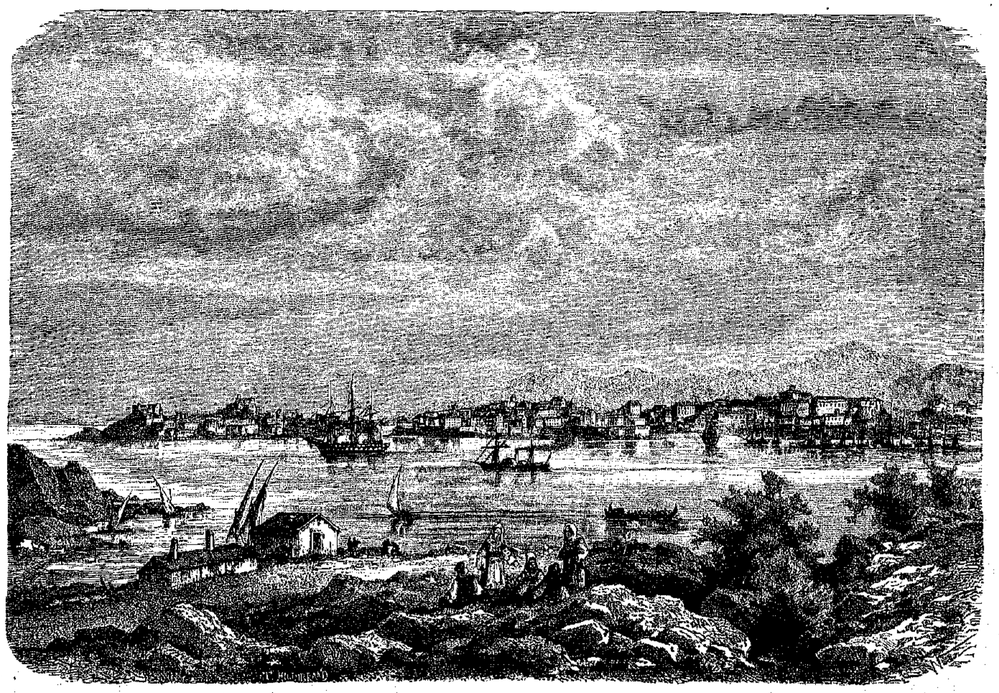

Η ΚΕΡΚΥΡΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ Κέρκυρα. — Σχέσεις τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους πρὸς τὰς Δακορωμουνικὰς ἰδίᾳ φυλάς. Ἱστορικὴ μελέτη ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ (τέλος). — Ἡ διάδοχος τοῦ Ὀλλανδικοῦ θρόνου. — Δανεισταὶ προξενηταί. Πολωνικὸν Διήγημα (συνέχεια). — Μικρὸς ἄνθρωπος — μέγας ἄνθρωπος. — Νέον ἐν τῷ χοίρῳ παράσιτον. — Ποίησις· Εἰς τὴν Λουΐζα μου. Μπέσα. — Φεῦ! πάλλει. — Μνημεῖον Ἀθανασίου Ζάππα. — Ἡ Κορδόβα. — Ἡ ἑορτὴ τοῦ Συνδέσμου τῶν Γερμανῶν σκοπευτῶν. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ Κέρκυρα. — Ἡ βασίλισσα τῆς Ὀλλανδίας καὶ ἡ διάδοχος τοῦ θρόνου. — Ἡ ἑορτὴ τοῦ Συνδέσμου τῶν Γερμανῶν σκοπευτῶν. Τὸ σκοπευτήριον. Τὸ σύμπλεγμα τῆς Γερμανίας. Ἡ σκιὰς τῶν βραβείων. — Τὸ μνημεῖον τοῦ Ἀθανασίου Ζάππα ἐν Λαμπόβῳ τῆς Ἠπείρου. — Τὸ μέγα τζαμίον ἐν Κορδόβῃ.

Η ΚΕΡΚΥΡΑ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 81.)

Ὅ,τι καλὸν καὶ ὡραῖον, ὁ ἄνθρωπος εὐχαριστεῖται νὰ βλέπῃ καὶ νὰ θαυμάζῃ. Τοῦτο συμβαίνει καὶ ὡς πρὸς τὰς τοποθεσίας ἐκείνας, ἃς ἡ φύσις ἐπροίκισε διὰ ἐκτάκτων θελγήτρων. Ἐνώπιον τῶν περικαλλῶν σκηνογραφημάτων τῆς φύσεως εὑρισκόμενός τις, ἀπορεῖ πράγματι πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ συγκεντρῶνται ἐν σμικρῷ ἀναλόγως χώρῳ τοσαῦται καλλοναί, τοσαῦτα θέλγητρα. Τοῦτο αἰσθανόμεθα καὶ ὡς πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς φύσεως τοσοῦτον πλουσίως πεπροικισμένην νῆσον Κέρκυραν, ἧς πᾶς κόλπος, πᾶν ἀκρωτήριον, πᾶς λόφος, γραφικωτάτην παρέχουσι θέαν. Ἐπομένως νομίζομεν ὅτι οἱ ἡμέτεροι ἀναγνῶσται, ἰδόντες ἤδη ἐν τῷ Ἑσπέρῳ θέαν τῆς Κερκύρας, εὐχαρίστως θὰ ἴδωσι καὶ ἄλλην τοποθεσίαν τῆς εὐθαλλοῦς καὶ εὐφόρου Ἑλληνικῆς νήσου. Τὴν σημερινὴν δὲ εἰκόνα συνοδεύομεν διὰ τοῦ κάτωθι ἄρθρου.

Σ. τ. Δ.

ΠΡΟΣ δυσμὰς τῆς ἀκτῆς τῆς Ἠπείρου καὶ εἰς μικρὰν ἀπὸ τῶν Κεραυνίων ὀρέων ἀπόστασιν κεῖται ἐν τῷ Ἰονίῳ πελάγει νῆσος, οὐχὶ μεγάλη, φέρουσα τὸ ἀρχαῖον ὄνομα Κόρκυρα ἢ Κέρκυρα, κληθεῖσα δὲ ἐπὶ τῆς ἐξουσίας τῶν Βενετῶν Κορυφὴ ἢ Κορφοὶ (Corfu). Δύο ὀρέων σειραὶ διασχίζουσιν αὐτήν, ὧν ἡ ὑψηλοτέρα κορυφή, ὑψουμένη 946 μέτρα ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, φέρει τὸ ὄνομα τοῦ Παντοκράτορος. Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς καὶ ἄλλας ὀνομασίας δίδουσι τῇ νήσῳ· οἱ μὲν καλοῦσιν αὐτὴν Δρεπάνην, οἱ δὲ Φαιακίαν, ἄλλοι Σχερίαν καὶ ἄλλοι ἄλλως. Τὸ ὄνομα Μάκρις, ὅπερ εἶχεν ἡ νῆσος (Ἀπολλώνιος Ῥόδιος 520, 990) ἀποδεικνύει τὴν στενὴν αὐτῆς σχέσιν πρὸς τὰς ἀκτὰς τῆς Φοινίκης καὶ τῆς Συρίας, ἔνθα ἐλατρεύετο ὁ θεὸς Μάκαρ, ὁ ὕψιστος θεὸς τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ πυρὸς ἐν Φοινίκῃ· ἐσφαλμένη εἶναι ἡ ἐτυμολογία ἐκ τοῦ μακροῦ τῆς νήσου σχήματος. Καὶ τὸ ὄνομα Φαιακία ἐμφαίνει τὴν σχέσιν ἣν οἱ Φαίακες εἶχον μετὰ τῶν εὐτόλμων τῆς Φοινίκης θαλασσοπόρων. Δύσκολος καὶ οὐχὶ ἀρκούντως σαφὴς εἶναι ἡ ἐτυμολογία τῆς ὀνομασίας Κερκύρας· ἴσως παράγεται ἐκ τοῦ Ἕρκους (orcus), τόπου κλειστοῦ, περιωρισμένου, ἄντρου, σπηλαίου, κατοικίας τῶν ἀγρίων καὶ πρώτων τῆς γῆς κατοίκων. Κοινὴ ὑπῆρχεν ἡ γνώμη, ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου ἀναφερομένη Σχερία, ἡ νῆσος τοῦ Ἀλκινόου καὶ τῶν Φαιάκων, ἦτο ἡ Κέρκυρα αὐτή, καὶ ὅτι ἐν αὐτῇ εὗρεν ἄσυλον ὁ "πολύπλαγκτος" Ὀδυσσεύς. Ἀποδεδειγμένον εἶναι ἱστορικῶς ὅτι ἡ Κέρκυρα καὶ αἱ παρακείμεναι αὐτῆς ἀκταὶ ὑπῆρξαν εἰς ἀρχαιοτάτους ἤδη χρόνους γνωσταὶ εἰς τοὺς τολμηροὺς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας θαλασσοπόρους, οἵτινες διέδωσαν τὰς γνώσεις, τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας. Παρὰ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων μανθάνομεν ὅτι οἱ πρῶτοι τῆς Κερκύρας κάτοικοι ἀνῆκον εἰς τοὺς θρασεῖς ἐκείνους πειρατάς, τοὺς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου τὸ πάλαι κατοικήσαντας καὶ Λιβυρνοὺς καλουμένους. Οἱ πειραταὶ οὗτοι ἐξέτεινον τὰς ληστρικὰς ἐπιδρομὰς αὐτῶν οὐ μόνον εἰς τὰς περικειμένας νήσους, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἰταλίας. Ὁ Ὅμηρος (Ὀδύσσ. 1, 105) ἀναφέρει ὅτι Μέντης, ὁ τῶν Ταφίων ἡγεμών, πρῶτος ἔπλευσεν ἐκ τῆς ἀκτῆς τῆς Ἀκροκεραυνίας εἰς τὴν ἀρχαίαν Τεμέσην τῆς Ἰταλίας, ὅπως ἀνταλλάξῃ χαλκὸν ἀντὶ σιδήρου. Ἐκ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου χωρίου τοῦ Ὁμήρου μανθάνομεν ὅτι οἱ Τάφιοι ἦσαν ἔμπειροι μεταλλουργοὶ (ἐν τάφοις δηλ. ὑπὸ γῆν οἰκοῦντες), καὶ γνωστὸν εἶναι ὅτι οἱ Τάφιοι κατῴκουν ἐν ἀρχαιοτάτῃ ἐποχῇ τὰς ἀκτὰς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, συμπεριλαμβανόμενοι καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν Καρῶν. Οἱ Κᾶρες ἐξουσιάσαντες τῆς θαλάσσης κατέλαβον μετ' ὀλίγον καὶ διάφορα μέρη τῆς δυτικῆς Ἑλλάδος, τὴν Πελοπόννησον, τὰς νήσους, μετακομίσαντες καὶ τὴν λατρείαν τοῦ ὑπ' αὐτῶν λατρευομένου ὑπερτάτου ὄντος, τοῦ Δωδωναίου Διός, τοῦ ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς τὴν γῆν σείοντος καὶ κινοῦντος. Τὰς τῶν Καρῶν θαλασσίας θεότητας μαρτυροῦσι καὶ ἀρχαιότατά τινα ὀνόματα, ὡς τὸ ὄνομα Σάμη (ἡ Κεφαλληνία) ὅπερ ἐσήμαινε βράχον ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης (Στράβων 346).

Ἐπὶ πόσον χρόνον οἱ ἀρχαιότατοι κάτοικοι ἔμειναν ἐν Κερκύρᾳ δὲν εἶναι ἀκριβῶς γνωστόν· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι αὐτοὺς διεδέχθησαν ἄλλοι ἄποικοι, Ἕλληνες, οἵτινες κατὰ τὸν ι΄. πρ. Χρ. αἰῶνα διαπλεύσαντες τὸν Κορινθιακὸν κόλπον ἀφίχθησαν εἰς Κέρκυραν καὶ ἐννοήσαντες τὴν σπουδαιότητα τῆς νήσου, ὡς καταλλήλου ὁρμητηρίου διὰ τὰς θαλασσίας ἐπιδρομάς, κατέλαβον αὐτήν. Οἱ ἄποικοι οὗτοι ἦσαν Ἐρετριεῖς, ἐξ Εὐβοίας ὁρμώμενοι, οἵτινες συμπαρέλαβον μεθ' ἑαυτῶν καὶ πρόσφυγας τῆς ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ πόλεως Κύμης. Δρασεῖς πειραταὶ ἐξετέλεσαν ἐπιδρομὰς πρὸς τὰς μεσημβρινὰς τῆς Ἰταλίας παραλίας καὶ ἔφθασαν μέχρι Καμπανίας, εἰς τοὺς πρόποδας ἡφαιστείου ὄρους, ἔνθα ἵδρυσαν τὴν πρώτην ἑλληνικὴν ἀποικίαν εἰς τὰ ἀπόκεντρα ταῦτα μέρη, τὴν πόλιν Κύμην, ἐξ ἧς διεδόθησαν ὁ πολιτισμὸς καὶ αἱ τέχναι. Ἰώνων ὄντων τῶν πρώτων ἀποίκων Ἰώνιος κόλπος ἐκλήθη τὸ πρῶτον ἡ Ἀδριατικὴ θάλασσα. Μετὰ τοὺς Ἴωνας ἦλθον οἱ Δωριεῖς ἐκ Κορίνθου, ἐκ τοῦ γένους τῶν Βακχιαδῶν, οἵτινες ἦλθον ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἀρχίου. Χερσικράτης, Ἡρακλείδης, ἦτο ὁ τῷ 734 πρ. Χρ. τὴν Κέρκυραν καταλαβών. Οἱ Κορίνθιοι οὗτοι Δωριεῖς ἐξέτεινον τὴν ἐπιρροὴν αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου ἀκτῶν, ἱδρύσαντες ἀποικίας, ὧν προεξῆρχον ἡ Λευκάς, ἡ Ἀλυζία, τὸ Ἀνακτόριον, ἡ Ἀμβρακία, ἡ Ἀπολλωνία καὶ ἡ Ἐπίδαμνος, αἵτινες διέδοσαν τὸν Ἑλλην. πολιτισμὸν εἰς τὰς περιοικούσας βαρβάρους φυλάς. Οἱ Δωριεῖς οὗτοι ἦσαν καὶ οἱ θεμελιώσαντες τὰς ἀποικίας τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας καὶ Σικελίας, ὧν προεξῆρχον ὁ Τάρας, ἡ Ἡράκλεια, αἱ Συρακοῦσαι, ὁ Ἀκράγας, ἡ Σελινοῦς κ. ἄλ. Εἰς τὰς ἀποκέντρους ἐκείνας τῆς Δύσεως ἀκτὰς νέα ἀνεφάνη Ἑλλάς, κέντρον πολιτισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ.

Μακροχρόνιος ὑπῆρξεν ἡ ἐξουσία τῶν Κορινθίων ἐπὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου· τέλος ὅμως οἱ Κερκυραῖοι, φλεγόμενοι ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς ἐλευθερίας, αἰσθανόμενοι δὲ καὶ τὴν ἰσχύν, ἣν παρεῖχεν αὐτοῖς ἡ τῆς πατρίδος αὐτῶν ἐπίκαιρος θέσις, ἀπεφάσισαν ν' ἀποτινάξωσι τὸν μισητὸν ζυγὸν καὶ συμπλακέντες τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 665 πρ. Χρ. ἐν θαλάσσῃ μετὰ τῶν Κορινθίων ἤραντο νίκην περιφανῆ καὶ οὐ μόνον ἠνάγκασαν αὐτοὺς ν' ἀποσυρθῶσιν ἀλλὰ καὶ ἐντελῶς τὴν ἐπιρροὴν τῶν Βακχιαδῶν κατέβαλον. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς δ' ἐκείνης ἔμεινεν ἡ Κέρκυρα ἐλευθέρα καὶ αὐτοδιοίκητος, ἐκτείνασα τὸ κράτος αὐτῆς μέχρι τῶν βορείων ἀκτῶν τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου. Ἀλλὰ καὶ ἡ Κέρκυρα συνεμερίσθη τὴν τύχην τῶν ἄλλων Ἑλλην. χωρῶν· ἔριδες ἐσωτερικαὶ καὶ ἐμφύλιοι πόλεμοι ἐξησθένισαν αὐτήν, καὶ ἤδη τῷ 427 πρ. Χρ. ἤρξαντο αἱ διαιρέσεις. Τοὺς ἐσωτερικοὺς τούτους σπαραγμοὺς διεδέχθησαν ἐπιδρομαὶ τῶν περιοικούντων Ἰλλυρίων πειρατῶν, μέχρις οὗ τῷ 226 πρ. Χρ. οἱ Ῥωμαῖοι συμπεριέλαβον καὶ τὴν Κέρκυραν εἰς τὸ ἀπέραντον αὐτῶν κράτος. Κατὰ τὸν ι΄. μετὰ Χρ. αἰῶνα οἱ Νορμανοὶ ἐγένοντο κύριοι αὐτῆς, ἀντικατασταθέντες ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων. Τῷ 1204 περιέπεσεν ἡ Κέρκυρα εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Βενετῶν, οἵτινες διέμειναν ἐν αὐτῇ μέχρι τοῦ ἔτους 1797, ὅτε καὶ κατελύθη ἡ Βενετικὴ δημοκρατία. Ἱδρυθείσης τῷ 1880 τῆς Ἰονίου δημοκρατίας ἀπετέλεσε καὶ ἡ Κέρκυρα μέρος αὐτῆς, καὶ ὡς τοιαύτη περιέπεσεν εἰς χεῖρας τῶν Ῥώσσων μέχρι τῆς α΄. Ἰουλίου 1807, ὅτε συνεπείᾳ τῆς συνθήκης τῆς Τιλσίτης παρεδόθη εἰς τοὺς Γάλλους, ὑφ' οὓς διέμεινε μέχρι τοῦ 1815, ὅτε κατὰ τὴν συνθήκην τῶν Παρισίων ἐτέθη μετὰ τῶν ἄλλων Ἰονίων νήσων ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀγγλίας.

Μόλις δὲ κατὰ τὸ 1863 ηὐδόκησεν ἡ Θεία Πρόνοια νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν Κέρκυραν καὶ τὰς ἄλλας Ἰονίους νήσους εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, ὥστε ν' ἀποτελῶσι μέρος ἀναπόσπαστον τῆς χώρας ἐκείνης, μεθ' ἧς οὐ μόνον ἡ φύσις αὐτὴ ἀλλὰ καὶ ἡ ἱστορία καὶ αἱ παραδόσεις ἀπὸ αἰώνων ἤδη συνέδεον αὐτάς.

Π.

ΣΧΕΣΙΣ
ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΠΡΟΣ
ΤΑΣ ΔΑΚΟΡΩΜΟΥΝΙΚΑΣ ΙΔΙΑι ΦΥΛΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΕΠ' ΑΥΤΩΝ.

Ἱστορικὴ Μελέτη ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

ΚΑΤΑ τὸ 1042 οἱ Δακορωμοῦνοι ἐγένοντο σύμμαχοι τῶν Βυζαντινῶν ἐπὶ τῆς Βασιλίσσης Ζωῆς κατὰ τὸν Κεδρηνὸν ἱστορικόν, καὶ ἐπολέμησαν τοὺς Βουλγάρους. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ 1168 οἱ τὰ περὶ τὸν Εὔξεινον οἰκοῦντες Δακορωμοῦνοι καὶ τὴν Μολδαβίαν καὶ Βεσσαραβίαν ἐπὶ Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ πρόσέφερον αὐτῷ ἐπικουρίαν κατὰ τῶν Οὔγγρων εἰσβαλόντες μετὰ τῶν Βυζαντινῶν εἰς Οὐγγαρίαν. Λέοντα δέ τινα Βατάτζην ἐπίκλην, ἑτέρωθεν στράτευμα ἄλλο τε ἐπαγόμενον συχνόν, καὶ δὴ καὶ Ῥωμαίων πολὺν ὅμιλον ἐκ τῶν παρὰ τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ χωρίων (τῆς νῦν δηλ. Βεσσαραβίας) ἐμβαλεῖν ἐκέλευσεν εἰς Μαογγυαρίαν "Ζώσιμος". Στρατηγοῦντος Ἀνδρονίκου τοῦ

Λαμπαδᾶ, Νικηφόρου τοῦ Πατρολοίφου καὶ ἀρχιστρατηγοῦντος τοῦ Ἰωάννου Δούκα εἰσέβαλον ἐν Οὐγγαρίᾳ οἱ Βυζαντινοὶ μετὰ τῶν ῥηθέντων Ῥωμανοδακῶν, κώμαις τε πολυανθρωποτάταις ἐντυχόντες πολλαῖς, μέγα τι λαφύρων περιεβάλοντο χρῆμα καὶ ἀνθρώπων πολλοὺς ἔκτειναν πλείστους δὲ καὶ ἠνδραποδίσαντο. Μέλλοντές τε ἤδη ἀπαίρειν, σταυρὸν χαλκοῦ πεποιημένον ἐνταῦθα ἀναστήσαντες, τοιάδε τινὰ ἐπέγραψαν

"Ἐνθάδε Παννονίης ποτὲ ἄκριτα φῦλα γενέθλης,
Δεινὸς Ἄρης καὶ χεὶρ ἔκτανεν αὐσονίων
Ῥώμης ὁπότε κλεινὸς δῖος ἄνασσε Μανουὴλ
Κομνηνῶν κρατόρων εἶχος ἀριστονόμων.

(Κατὰ τὸν Φιλιππίδην ἐκ Βυζαντινῶν ἱστορικῶν.)

Ἐκ τῶν εἰρημένων ἐξάγεται ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ὑπῆρχον ἐν Δακίᾳ ἢ Δακορουμανίᾳ ἴδιοι ἐξουσιασταὶ καὶ αὐτόχθονες ἡγεμόνες, διότι ὁτὲ μὲν Σκύθαι μετὰ τῶν Δακορωμούνων ἐδοήθουν τοὺς πέραν τοῦ Δουνάβεως Βλάχους καὶ αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς τοῦ Βυζαντίου, ὁτὲ δ' ἐποίουν ἐπιδρομὰς ὑπὸ ἰδίους ἀρχηγούς. Ἀλλ' οἱ πέραν τοῦ Δουνάβεως Δακορωμοῦνοι ἢ Βλάχοι, οὓς οἱ Βυζαντινοὶ συγγραφεῖς καλοῦσι Δάκας καὶ Πατζινάκας καὶ Μαυροβλαχίτας κατὰ τὸν Πορφυρογέννητον νικηθέντες ὑπὸ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, ὡς ὁ Ζωναρᾶς ἀναφέρει, κατὰ τὸ 1118 μετῳκίσθησαν εἰς Μογλέναν παρὰ τὴν Καστορίαν τῆς Μακεδονίας καὶ ὠνομάσθησαν Μογλενῖται Πατζινακῖται, καὶ παρὰ τῶν Ἑλλήνων μετὰ ταῦτα ἐπεκλήθησαν Μαυροβλάχοι, δι' ἅπερ κακὰ καὶ λεηλασίας αὐτοῖς ἐπράξαντο καὶ τελευταῖον Κουτζοβλάχοι ἤτοι χωλοὶ Βλάχοι ὡς καταγόμενοι ἐκ τῶν νικηθέντων καὶ ὧν τὰ μέλη θεωροῦνται ἐλλιπῆ.

Τὸ δ' ὄνομα τοῦτο διεδόθη καὶ ἐπεκράτησε περὶ ὅλων τῶν διεσπαρμένων ἔν τε Μακεδονίᾳ, Ἠπείρῳ καὶ Θεσσαλίᾳ Δακορωμούνων συγχωνευθέντων ἐν τῷ ἰθαγενεῖ ἑλληνικῷ στοιχείῳ, ὅπερ συνέβη καὶ τοῖς παρὰ τὰς ἀκτὰς τοῦ Εὐξείνου οἰκοῦσιν, οὓς πολλάκις οἱ Βυζαντινοὶ μετεχειρίσθησαν εἰς ἐκστρατείας κατὰ τῶν Κουμάνων, Οὔγγρων καὶ Ἰταλῶν καὶ ἄλλων ἐθνῶν.

Κατὰ δὲ τὴν Ἄνναν τὴν Κομνηνὴν καὶ τὸν Χωνιάτην ἄχρι τοῦ τέλους τῆς 12ης ἑκατονταετηρίδος οἱ Βλάχοι μετὰ τῶν Κουμάνων ἐξουσίαζον τὴν Δακορουμανίαν, ἣν καὶ Δακίαν καλοῦσιν. Οἱ πέραν ὅμως τοῦ Δουνάβεως, οἱ ἐν Μοισίᾳ Δακορωμοῦνοι, ὑπέκειντο τοῖς βασιλεῦσι τοῦ Βυζαντίου, ἕως οὗ οἱ ἀδελφοὶ Πέτρος καὶ Ἀσάν, Βλάχοι οἰκοῦντες παρὰ τὸν Αἷμον ἐπαναστατήσαντες ἐνικήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἰσαακίου βασιλέως τοῦ Βυζαντίου. Ἀλλ' ἑνωθέντες μετὰ τῶν Κουμάνων τῆς Μολδαβίας καὶ τοὺς ὁμογενεῖς αὐτῶν τοὺς κατοικοῦντας τὸ πέραν τοῦ Ὄλτου Μπανάτον, ἐπανέκτησαν τὴν Μοισίαν καὶ ἑνωθέντες μετὰ τῶν Βουλγάρων ἐξηκολούθουν τὰς λεηλασίας αὐτῶν κατὰ τοῦ Βυζαντινοῦ βασιλείου. Ἀλλ' ὅτε κατὰ τὸ 1204 ἡ Κωνσταντινούπολις ἡλώθη ὑπὸ τῶν Γάλλων καὶ Ἐνετῶν, ἀνηγορεύθη δὲ βασιλεὺς Κωνσταντινουπόλεως ὁ κόμης τῆς Φλανδρίας Βαλδουῖνος, οὗτος ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Δακορωμουνοβλάχων καὶ Βουλγάρων. Ἀλλ' ἐν Ἀδριανουπόλει ᾐχμαλωτίσθη τὸ 1205 καὶ ὁ Ἰωάννης ἡγεμὼν ἐφόνευσε τοῦτον ἐν Τουρνόβῳ ἐξαπλώσας μετὰ τοῦτο τὴν δυναστείαν του καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν Βλάχων καὶ Βουλγάρων καὶ κηρυχθεὶς βασιλεὺς πάντων τούτων.

Τότε ἔγραψε πρὸς τὸν Πάπαν Ἰννοκέντιον Γ΄. αἰτούμενος τὴν αὐτοῦ φιλίαν καὶ ἕνωσιν μετὰ τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας, δι' ὅπερ καὶ ἐχρίσθη βασιλεὺς ὑπὸ Λέοντος Καρδιναλίου τοῦ Πάπα. Ἀλλ' ὁ Πάπας μὴ δοὺς αὐτῷ συνδρομὴν κατὰ τοῦ ῥηγὸς Οὐγγαρίας, διήγειρε τὴν ὀργήν του καὶ ὁ Ἰωάννης ἀπέρριψε τὴν ἕνωσιν.

Ὀλίγον ὅμως διήρκεσε καὶ τὸ βασίλειον τοῦτο, διότι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωάννου οἱ Δακορωμοῦνοι ὑπετάγησαν τοῖς Βουλγάροις, ἡ δ' αὐτόχρημα Δακία, ἡ νῦν Δακία καὶ Μολδαβία ὡς καὶ ἡ Βεσσαραβία ἐπέπρωτο κατὰ τὸ 1228 νὰ κατακλυσθῇ ὑπὸ τῶν Ταττάρων.

Οἱ ἐκ τῶν πεδινῶν μερῶν διαφυγόντες τότε τὸν θάνατον Δακορωμοῦνοι, οἱ μὲν κατέφυγον εἰς Τρανσυλβανίαν, οἱ δὲ εἰς διαφόρους τοῦ Βυζαντινοῦ βασιλείου χώρας ὑποκειμένου τότε τοῖς Βουλγάροις εἰς τοὺς κατὰ τῶν Λατίνων πολέμους αὐτῶν. Αἱ πεδιναὶ οὖν χῶραι τῆς Δακορουμανίας ἀπέβησαν ἔρημοι καὶ ἀκατοίκητοι καὶ μόνον εἰς τὰ δύσβατα καὶ ὀρεινὰ μέρη ἠδυνήθησαν νὰ διατηρηθῶσιν οἱ ἀτυχεῖς κάτοικοι κατὰ τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἐποχήν, καθ' ἣν ἐκυβερνῶντο ὑπὸ ἰδίων ἡγεμονίσκων ὀνομαζομένων "Βοεβόδ" οἰκοῦντες πρὸς τὰ κάτω μέρη τῆς Βλαχίας καὶ Μολδαβίας ἢ καὶ σχηματίσαντες ἄλλας μικροτέρας "Καπετανίας" ὀνομαζομένας, αἱ ὁποῖαι ὑπετάσσοντο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τοὺς Κουμάνους καὶ ἄλλας φυλάς. Αἱ δὲ δύο ἐν Τρανσυλβανίᾳ, ἡ μὲν ἐν Φαγγαρασίῳ, ἡ δὲ ἐν "Μαραμός", ἐπολιτεύοντο ὡς ἀνεξάρτητοι ἕνεκα τῆς ἀπορθήτου καὶ ἰσχυρᾶς τοποθεσίας αὐτῶν.

Ἀλλ' αἱ δύο αὗται ἀνεξάρτητοι ἡγεμονίαι συνθλιβόμεναι ἐκ τοῦ αὔξοντος πληθυσμοῦ ὡς καὶ ἐνοχλούμεναι ὑπὸ τῶν Οὔγγρων προτρεπομένων ὑπὸ τοῦ Πάπα, ὅπως τοὺς ἀναγκάσωσι νὰ παραδεχθῶσι τὸ λατινικὸν δόγμα, ἀπεφάσισαν νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν παλαιὰν πατρίδα των. Καὶ ἰδοὺ ὁ Ῥάδουλ Νέγρος κατὰ τὸ 1241 μετὰ τῶν ἀρχόντων, τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ καταλαμβάνει τὴν Βλαχίαν.

Τὸ δὲ 1352 ὁ Μπογδὰν Βοεβόδας ἐγκαταλείπει τὸ Μαραμὸς καὶ εἰσέρχεται ἐν Μολδαβίᾳ μετὰ τῶν ἀρχόντων, τοῦ κλήρου καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ καὶ τὴν Σουτζάβαν καθίστησιν ἕδραν τῆς ἡγεμονίας αὐτοῦ.

Ἐντεῦθεν οὖν ἄρχεται ἡ τελεία ἀποκατάστασις ὡς ἔθνους τοῦ λαοῦ τούτου. Ἐκ τῆς ἱστορικῆς δὲ ταύτης ἀνελίξεως ἐξάγεται ὅτι οἱ Δακορωμοῦνοι ἔσχον φοβερὰς περιπετείας ὡς ἔθνος καὶ ὅτι διετέλεσαν ὁτὲ μὲν αὐτόνομοι, ὁτὲ δὲ ὑποχείριοι, ὁτὲ μὲν ἀνθιστάμενοι, ὁτὲ δὲ ὑποχωροῦντες κατὰ τῶν εἰσβαλουσῶν ξένων φυλῶν, διαφόρων καὶ πολλῶν τούτων, διετηροῦντο ἐν τοσούτῳ καθ' ὅλας αὐτὰς τὰς περιπετείας ἐν τῇ μεταξὺ Τισσοῦ, Δουνάβεως καὶ Νίστρου τῶν ποταμῶν χώρᾳ, τῶν δ' ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ βυζαντινοῦ βασιλείου συγχωνευθέντων ἐν τῷ ἰθαγενεῖ ἑλληνικῷ στοιχείῳ, τοῦθ' ὅπερ ἐγένετο καὶ τοῖς Σλάβοις κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἐπιδραμοῦσι.

Βαθμηδὸν δὲ καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν πολλοὺς ἐκ τῶν εἰσβαλόντων λαῶν συνεχώνευον καὶ ὡς ἡ τῶν ποταμῶν ἰλύς, ἥτις κατὰ τὴν ἀέναον ῥοὴν αὐτῶν ἐπαφίεται ἐπὶ τῶν πεδιάδων καὶ μετὰ παρέλευσιν αἰώνων τά τε ἕλη τὰ ἐξ αὐτῶν σχηματιζόμενα, καὶ αἱ πεδιάδες καθίστανται γαῖαι εὔφοροι καὶ πλούσιαι, τοιουτοτρόπως κ' ἐν τῷ Δακορωμουνικῷ στοιχείῳ συνεχωνεύθησαν Δᾶκες, Γέται, Σκύθαι, Λατῖνοι, Ἕλληνες, Κιμμέριοι, Γότθοι, Βαστῆρναι, Γήπεδες, Σλάβοι, Οὖννοι, Βανδῆλοι, Βούλγαροι, Χάζαροι, Ἄβαρες, Μπόγδανοι, Κουμάνοι καὶ Νογαΐδες. Τὸ κρᾶμα νῦν ἐτελέσθη καὶ ἰδοὺ λαὸς νέος παρουσιάζεται εἰς τὴν σκηνὴν ἀπὸ τοῦ 14ου αἰῶνος.

Ἐν τούτοις καταστραφέντων καὶ τῶν δυτικῶν Κουμάνων, οἱ τὰς ὀχυρὰς τοποθεσίας τῆς Τρανσυλβανίας κατέχοντες Δακορωμοῦνοι, οἱ παρὰ τὸν Τισσὸν ποταμὸν ἐν τῷ τῆς Τρανσυλβανίας Μαραμός, κατῆλθον πρὸς τὴν τῆς Μολδαβίας κατάκτησιν. Καὶ τοῦτο ἐγένετο κατὰ τὰ μέσα τοῦ 14ου αἰῶνος ἤτοι τῷ 1352, ὅτε ὁ ἡγεμὼν Βόγδαν (ὡς ἀνωτέρω εἴρηται), υἱὸς τοῦ Δραγούση μετὰ στρατεύματος ἱκανοῦ ὁρμήσας πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν τῆς Μολδαβίας ἀποκατέστη ἐκεῖ καὶ τὴν Σουτζάβαν ἕδραν τῆς ἡγεμονίας αὐτοῦ ἐξελέξατο ὑποτάξας πολλὰς Κουμανικὰς χώρας καὶ τοὺς ἐν διαφόροις μέρεσιν εὑρισκομένους μικραρχηγοὺς Μολδαβοὺς εὐχερῶς ἐξουσιάσας. Τοὺς δὲ Κουμάνους καὶ Νογαΐδας ἠνάγκασεν ἄλλους μὲν νὰ ἐγκαταλίπωσι τὴν Μολδαβίαν, ἄλλους δὲ νὰ ὑποταχθῶσιν αὐτῷ καὶ νὰ συγχωνευθῶσι προϊόντος τοῦ χρόνου ἐν τῇ νέᾳ σχηματιζομένῃ ἐθνικότητι, τῇ νῦν ῥωμουνικῇ καλουμένῃ.

Τοιῷδε τῷ τρόπῳ ἐπανέστησαν οἱ Δακορωμοῦνοι τήν τε Βλαχίαν, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη, καὶ τὴν Μολδαβίαν, ἐπίσης κατακτήσαντες τὴν λεγομένην Μελαίνην Κουμανίαν ἤτοι τὴν νῦν Μολδαβίαν, ἀποκαταστήσαντες καὶ ἀρχιεπίσκοπον αὐτῆς, ἐτακτοποίησαν τὰ τοῦ κλήρου ὑποκειμένου τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπειδὴ οἱ Μολδαβοὶ ὡς καὶ οἱ λοιποὶ Δακορωμοῦνοι ἀνέκαθεν ἠκολούθουν ἀναποσπάστως καὶ πιστῶς τὰ δόγματα τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας καὶ οὐδέποτε τὰ τῆς ῥωμαϊκῆς. Διότι καὶ εἰς τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ σύνοδον ἀπελθὼν καὶ ὁ τῆς Μολδαβίας μητροπολίτης Μητροφάνης μετὰ τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἰωσὴφ καὶ τὰ δόξαντα ἐκεῖ ὑπογράψας, ὡς ὁ Πατριάρχης καὶ οἱ λοιποί, δὲν ἐτόλμησε πλέον ὑποστρέψαι εἰς Μολδαβίαν, διότι ὁ τῆς Μολδαβίας ἡγεμὼν πληροφορηθεὶς τὰ γενόμενα καὶ ὀργισθεὶς κατ' αὐτοῦ ἐζήτησεν ὡς Μητροπολίτην τὸν τῆς Ἐφέσου ἀρχιδιάκονον, ὅστις καὶ ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ τῆς Ὀχρίδος Πατριάρχου.

Ἐκ τούτου ὅθεν προῆλθε τὸ ν' ἀναγνωρίσῃ καιρόν τινα ὁ Μητροπολίτης Μολδαβίας τὸν τῆς Ὀχρίδος Πατριάρχην μέχρι τοῦ Βασιλείου Βοεβόδα, ὅστις πάλιν ὑπέστρεψε τὸν τῆς Μολδαβίας Μητροπολίτην τῷ Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως (ἱστορ. Φωτεινοῦ).

Περὶ τοῦ ἰδίου δ' ἀντικειμένου ἀκούσωμεν καὶ τοῦ ἀνωτέρου ἀναφερομένου ἱστορικοῦ Φιλιππίδου. "Τὸ ἔθνος τῶν Ῥωμούνων σύμπαν σχεδὸν τῷ τοῦ ἀνατολικοῦ δόγματος τῆς ἀρχαίας καὶ καθόλου ἐκκλησίας ἀνέκαθεν πιστῶς προσέκειτο, καὶ τὸ πρὸ τῆς Κοσμολεηλασίας ἔτι τῶν Μογγούλων τοὺς ἑαυτοῦ εἶχεν ἐπισκόπους καὶ ἱερεῖς.

Οὔτε ἐν Μπανάτῳ καὶ Γέλᾳ καὶ Ἄρδελ Ῥωμοῦνοι, ὅπου τὸ κράτος εἶχον Μαογγυάροι, σχεδὸν πάντες τοῦ ἀνατολικοῦ καὶ καθόλου δόγματος ἐτύγχανον ὀπαδοί. Καὶ οἱ ἐντὸς Καρπαθίων Ῥωμοῦνοι, οἱ τὸν ῥωμουνικὸν ἀγρόν, λέγω, καὶ τὴν Μολδαβίαν καὶ Βεσσαραβίαν νεμόμενοι, τῆς παλαιᾶς καὶ καθόλου ἐκκλησίας οὐκ ἀπεσχίσθησαν, καὶ οἱ τἀναντία λέγοντες ἀπατῶνται ἢ ψεύδονται καὶ πιθανότητος πάσης πόρρω τυγχάνουσι."

Ἱστορῶν δὲ διαφόρους περιστάσεις καὶ διηγούμενος περὶ τῶν προσπαθειῶν τῶν Λατίνων, ὅπως ἐκλατινίσωσι τοὺς Δακορωμούνους, καθόλου πρὸς τοῦτο ἀποτυχόντων, καὶ ὅτι ἐκ τῶν λατίνων καλογήρων πολλὰ ψεύδη ἐγράφησαν ἤτοι περὶ ἐκλατινίσεως τῶν Δακορωμούνων, ἐπιφέρει ἐν τέλει τὰ ἑξῆς·

"Εἰσήχθησαν δὲ τὰ Ἰλλυρικὰ γράμματα ὑπὸ Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου ταῖς Παριστρίοις ἐκκλησίαις *), παρ' ὧν καὶ τὸ Εὐαγγέλιον ἐκηρύχθη τοῖς Σλαβικοῖς ἔθνεσι περὶ τὸ μέσον τῆς ἐννάτης ἑκατονταετηρίδος, ὅτε τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν οἱ Βούλγαροι ἐδέξαντο, σὺν οἷς καθόλου

*) Ἐπὶ Μιχαὴλ Γ΄. καὶ Θεοδώρας Βασιλέων καὶ Μεθοδίου πατριαρχεύοντος Α. Χ. 840.

καὶ οἱ Ῥωμοῦνοι, ὑπήκοοι τούτοις πολλοὶ τυγχάνοντες τὸν Χριστιανισμὸν ἐνηγκαλίσαντο."

"Ἂν καὶ οἱ Ῥωμουνοβλάχες ἤρξαντο ἐκχριστιανίζεσθαι, ὡς προείρηται, ἀπὸ τῆς 3ης ἑκατονταετηρίδος ἡ κοιλίου ὅμως τούτων ἐκχριστιάνισις βαθμηδὸν βαίνουσα καὶ οὐχὶ ἀναμφιβόλως ἐν ἀκαρεῖ ἀπετελέσθη κατὰ τὴν ἐνάτην ἑκατονταετηρίδα, ὡς φησιν ὁ ἀνωτέρω ἱστορικός.

Ἕτερον δὲ ἀξιοσημείωτον γεγονὸς ἀναφέρεται ὡς πρὸς τὰς σχέσεις τοῦ Βυζαντίου μετὰ τῶν Δακορωμούνων.

Κατὰ τὸ 1401 ἔλαβε τὸν θρόνον τῆς Μολδαβίας ὁ Ἀλέξανδρος Βοεβόδας Α'. ὅστις κατὰ τὸν Φωτεινὸν "ἐπωνομάσθη εὐλόγως μέγας", καθ' ὃ τακτοποίησας τήν τε πολιτικὴν διοίκησιν ὡς καὶ τὰ τοῦ κλήρου, ὑπέταξεν αὐθις τὸν μητροπολίτην Μολδαβίας τῷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Πατριάρχῃ, ὅστις πρὸ ὀλίγου ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος Γιάγκα ὑπετέτακτο εἰς τὸ τῆς Ὀχριδος Πατριαρχεῖον, τὴν δὲ μητρόπολιν μετέθεσεν εἰς Σουτζάβαν. Κατὰ δὲ τὸ 1402 μετεπέμψατο τὸ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Λείψανον ἐκ Τραπεζοῦντος ἁδροῖς ἐξόδοις, ὅπερ ἄχρι σήμερον εὑρίσκεται ἐν τῷ ναῷ τῆς Γουζαύας μονῆς, καὶ θελτιώσας κατὰ πολλὰ τὴν τοῦ κλήρου κατάστασιν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν δ' ἐκείνην ἀναφέρει ὁ Γεώργ. Φραντζῆς ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος Μανουὴλ τοῦ Παλαιολόγου, Ἀνδρόνικος νυμφευθεὶς τὴν θυγατέρα τοῦ τῆς Αὐστρίας Καίσαρος, διέβη ἐκ Μολδαβίας. Ὁ δὲ ἡγεμὼν Ἀλέξανδρος προσέφερε τῷ διαδόχῳ τοῦ Βυζαντινοῦ θρόνου βασιλικὰς τιμὰς καὶ περικοισήσεις συνοδεύσας ἄλλως τοῦτον ὅτε ἀνεχώρησε διὰ Κωνσταντινούπολιν μέχρι Γαλαζίου μετὰ τῶν ἀρχόντων ἀρχηγῶν του στρατοῦ καὶ πολλοῦ λαοῦ.

Τὴν λαμπρὰν ὑποδοχὴν δὲν ἐλησμόνησεν ὁ Ἀνδρόνικος ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀνάβασιν αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον ἐμνήσθη τοῦ ἡγεμόνος καὶ βασιλικῶς τοῦτον ἀντήμειψε ἀποστείλας τῷ Ἀλεξάνδρῳ βασιλικὸν στέμμα καὶ ἕτερα κλοῦσια δῶρα, ὡς καὶ τῷ μητροπολίτῃ Μολδαβίας σάκκον καὶ μίτραν μετὰ θαυματουργοῦ εἰκόνος τῆς Θεομήτορος κατατεθείσης ἐν τῷ Ναῷ τῆς μονῆς Νιάμτζου. (Ἱστορ. Φωτειν.)

Τὸ γεγονὸς τοῦτο λίαν ἀξιοσημείωτον τυγχάνει, δι' ἃς σχέσεις ἡ αὐλὴ τοῦ Βυζαντίου διετήρει διηνεκῶς μετὰ τῶν δακορωμούνων ἡγεμόνων ἐπὶ τῆς μακρᾶς ἄλλως ἡγεμονίας τοῦ δηθέντος Ἀλεξάνδρου Βοεβόδα ἡγεμονεύσαντος ἔτη 32.

Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τούτου ἤτοι τῆς πνευματικῆς συναφείας τῶν Δακορωμούνων μετὰ τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς ἐπιροῆς τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐπὶ τῆς χώρας ταύτης οὐκ ἄσκοπον ν' ἀναφέρῃ τις καὶ διάφορα μνημεῖα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἣν ἐχρῶντο οἱ ἡγεμόνες Δακορωμοῦνοι ἐν ἐπιγράμμασιν ἰδίοις.

Στέφανος, ὁ ἡγεμὼν Μολδαβίας, ὁ ἐπικληθεὶς μέγας διὰ τὴν ἀνδρίαν του καὶ τὰς κατὰ τῶν πολεμίων νίκας ἐπὶ μακρὸν χρόνον καταστρατηγήσας τῶν Τούρκων καὶ λοιπῶν ὁμόρων ἐθνῶν ἔλαβε τὸν θρόνον κατὰ τὸ 1456 ἤτοι τρία ἔτη μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Οὗτος ἔκτισε διαφόρους ἐκκλησίας εἰς μνήμην τῶν νικῶν του, ὡς καὶ τὴν πέραν τοῦ ποταμοῦ Σερετίου ἐπὶ λόφου, ὅπου ἐνεταφιάσθησαν τὰ ὀστᾶ τῶν πεσόντων· ἐκεῖ εἰς τὴν κατὰ τῶν Τούρκων, Τατάρων καὶ Βλάχων συνάμα μάχην, εἰς ἣν ὅμως ἐνικήθη, ὀνομαζομένην "Ῥεσποϊάνα" ἤτοι Πολεμικήν, διότι "resboiu" ἐννοεῖ πόλεμον εἰς τὴν ῥωμουνικὴν διάλεκτον.

"Ἡ ἐκκλησία αὕτη σώζεται μέχρι σήμερον ἔχουσα ἄνωθεν τῆς πύλης καὶ στήλην, εἰς ἣν σώζεται ἐπίγραμμα διαλαμβάνον οὕτως·" (Ἱστορ. Φωτεινοῦ.)

"Στέφανος ἐλέῳ Θεοῦ ἡγεμὼν τῆς γῆς Μολδόβιας, υἱὸς Μπογδάνου ἡγεμόνος, ἐν ἔτει Κοσμογονίας 6,954 ἤτοι Α. Χ. 1476 ἐν τῷ κ'. ἐνιαυτῷ τῆς ἡγεμονίας ἡμῶν, ὁ δυνατὸς Βασιλεὺς τῶν Ὀθωμανῶν Μεχεμὲτ μετὰ πασῶν τῶν Ἀσίας δυνάμεων καὶ μετὰ τοῦ Βοεβόδα τῆς Βλαχίας Ῥάδουλο Βαπαράβα, ἄγοντος καὶ αὐτοῦ πάσας τὰς δυνάμεις τῆς γῆς Βλαχίας, ἦλθε τὴν γῆν τῆς Μολδόβης ἐλών, καὶ δουλωσάμενος καὶ ἐνταῦθα εἰς τὴν Βάλια Ἅλμπα ἔκετο. Ἡμεῖς δὲ Στέφανος ὁ Δ'. μετὰ τοῦ ἡμετέρου υἱοῦ Ἀλεξάνδρου Βοεβόδα ἐνταῦθα ἱκάμενοι ὑπὲρ πατρίδος ἐν μεγάλῃ πρὸς αὐτὸν μάχῃ ἡμυνάμεθα κατὰ τὴν ποτ'. (26) τοῦ Ἰουλίου μηνός. Δόξαν δὲ ἄλλως τῷ θεῷ ἠττήθησαν οἱ Χριστιανοὶ ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν ἀπίστων καὶ τὸ τρίτον τῆς Μολδόβης ἀπωλέσαμεν. Τούτου ἕνεκα ἰδίᾳ καὶ χρηστῇ προαιρέσει ὁ Στέφανος τὸν ναὸν τοῦτον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀρχιστρατήγου Μιχαὴλ ἐκτίσατο εἰς μεσιτείαν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῆς Δόμνης Μαρίας καὶ τῶν υἱῶν Ἀλεξάνδρου καὶ Μπογδάνου καὶ εἰς μνημόσυνον τῶν ἐνταῦθα πεσόντων ὀρθοδόξων. Ἐν τῇ κ'. τοῦ Σεπτεμβρίου Α, Χ. 1496."

"Ἀλλ' ἦδη εἰσέλθομεν εἰς τὸν 15ον αἰῶνα, καθ' ὃν ἡ Ἀνατολὴ κατακλύζεται ὑπὸ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Ἄραβος δημεγέρτου καὶ ἰδοὺ λαὸς πλήρης ζωῆς καὶ ὑφιτώδους ἐμπνεύσεως καταφέρει τὸν τελευταῖον κτύπον κατὰ τοῦ ἑλληνοβυζαντινοῦ Βασιλείου. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ κατὰ τὴν πρώτην ἐντύπωσιν τοῦ φρικώδους τούτου δράματος εἶπόι τις ἄν,' ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς ἐξέπνευσε τέλεον, καὶ ὁ προορισμὸς αὐτοῦ ἔπαυσεν ἐσχεί, Τὸ πρᾶγμα ὅμως δὲν ἔχει οὕτω, διότι ὁ νουνεχὴς κατακτητὴς πεῖραν ἔχων τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ αἰωνοβίου ἐκείνου στοιχείου, τοῦ πολαίσαντος ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας κατὰ τῶν ἐφορμωσῶν βαρβάρων φυλῶν καὶ ἐν ἑαυτῷ ταύτας συγχωνεύσαντος παραδίδει τὴν διοίκησιν τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος εἰς χεῖρας τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησίας καὶ ἑπομένως τὴν πνευματικὴν κυβέρνησιν ἐφ' ὅλων τῶν ἐκχριστιανισθεισῶν φυλῶν, πολεμίων τὸ πρῶτον τοῦ ἑλληνοβυζαντινοῦ πεσόντος βασιλείου. Μεταξὺ τῶν διαφόρων τούτων φυλῶν τῶν ἀποκατασταθεισῶν ἐν τῇ βαλκανικῇ Χερσονήσῳ καὶ πέραν ταύτης κατὰ Δούναβιν ἦν καὶ ἡ τῶν Δακορωμούνων καὶ τούτων ὑποκυψάντων τῷ Ἀσιανῷ κατακτητῇ. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἀναφερομένη ἐποχὴ ἐν τῷ ἀνωτέρω ἐπιγράμματι, ὅτε Στέφανος ὁ μέγας τῆς Μολδαβίας ἡγεμών, ἀφ' οὗ πολλάκις κατεπολέμησε τοὺς νέους ἐν Εὐρώπῃ ἐμφανισθέντας Ἀσιανοὺς κατακτητάς, ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλους νὰ ὑποκύψῃ καὶ νὰ ἐυνθηκολογήσῃ μετὰ τούτων ὑπόβαλλων καὶ τὴν ἡγεμονίαν φόρῳ ὑποτελῆ τῷ εὐρύστερνέφ κατακτητῇ τῆς Ἀσίας.

Κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν οἱ Βούλγαροι, Ἀλβανοί, Σέρβοι καὶ λοιποὶ ὑπεδουλώθησαν ἐπίσης. Αὗται δ' αἱ φυλαί, τὸ πρῶτον ἐχθρικῶς ἀλλήλαις διακείμεναι ὑποδουλωθεῖσαι συνηνώθησαν ὑπὸ τὸ πνευματικὸν σκῆπτρον τοῦ Ἕλληνος Πατριάρχου, ἠσύχως δὲ καὶ ἠρέμα ὁ Ἑλληνισμὸς ἐξακολουθεῖ ἐκπληρῶν τὸν προορισμὸν αὐτοῦ διὰ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας καὶ διαδίδων καὶ ὑποστηρίζων τὴν ὀρθοδοξίαν παρὰ ταῖς ἀνωτέρω ῥηθείσαις φυλαῖς ὡς καὶ παρὰ τοῖς Δακορωμούνοις. Ὥστε ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ ἐν τῇ δουλείᾳ ἐξηκολούθει τὴν ὁδὸν τῆς ἐκπολιτίσεως καὶ παρεσκεύαζε τοὺς δουλωθέντας λαοὺς πρὸς τὴν ἀπεκδεχομένην ἀνεξαρτησίαν αὐτῶν. Ἀκατανόητος ὄντως καὶ ἀνεξήγητος ἡ διέπουσα τὸν κόσμον πρόνοια!

Καὶ ἰδοὺ ὁ 19ος αἰὼν φέρων τὸν λύχνον τῶν ἐθνικοτήτων ἀνέδειξεν εἰς τὸ εἶναι τότε Ἑλληνικὸν ἔθνος, ὅπερ ἐθεωρεῖτο καθόλου πεπτωκὸς καὶ ἄνευ ἐλπίδος ἀναβιώσεως, πλῆρες ζωῆς καὶ ὡς προωρισμένον ν' ἀναλάβῃ τὴν ἐν τῷ πεπολιτισμένῳ κόσμῳ ἐπίζηλον θέσιν αὐτοῦ.

Μετὰ τὴν ἀναλαμπὴν δὲ ταύτην ἐπέρχεται βαθμηδὸν καὶ τῶν λοιπῶν φυλῶν τῆς Ἀνατολῆς ἡ ἀναβίωσις ὡς καὶ τῆς Δακορωμουνικῆς, ἥτις σήμερον παρίσταται ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ 19ου αἰῶνος φέρουσα τὰ πρόσωπον νέας Ῥωμουνικῆς γενεᾶς, ἐν ᾗ στοιχείῳ συνεχωνεύθη πολὺ μέρος τοῦ Ἑλληνικοῦ φύλου, ἰδίᾳ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὴν ὑποδούλωσιν πασῶν τῶν ἐν λόγῳ φυλῶν ὑπὸ τὴν Ὀθωμανικὴν δυναστείαν, ὅτε, δι' οὓς λόγους ἀποδείκναι, ἡ Ἑλληνικὴ ἐκκλησία ἔλαβε τὴν κηδεμονίαν πασῶν τῶν ὀρθοδόξων φυλῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Ἀλλ' ἡ μεγαλυτέρα καὶ ἰσχυροτέρα ἐπίδρασις τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐπὶ τῇ νέᾳ ῥωμουνικῇ γενεᾷ ἐγένετο, ἀφ' οὗ καιροῦ ἤρξαντο οἱ Ἕλληνες ἡγεμόνες οἱ καλούμενοι Φαναριῶται νὰ ἡγεμονεύωσιν ἐν Ῥωμανίᾳ. Ἐκ τῆς συμφύρσεως δὲ τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου ἐφάνη κράμα ἀνδρῶν ἀξίων, οἵτινες ὑπό τε πολιτικὴν καὶ ἠθικὴν ἄποψιν συνετέλεσαν μεγάλως πρὸς τὴν τοῦ ῥωμουνικοῦ ἔθνους ἐπίδοσιν καὶ προαγωγὴν καὶ τὴν νέαν αὐτοῦ καὶ ἐπίζηλον θέσιν.

Καὶ ἡ ἐπίδρασις αὕτη ἐξακολουθεῖ εἰσέτι, καθὸ ἀρκετὸν στοιχεῖον τοῦ Ἑλληνισμοῦ συγχωνεύεται ὁσημέραι, καὶ εἰς αὐτὸ ὀφείλεται ἡ ἀνάπτυξις τοῦ τε ἐμπορίου καὶ ἡ ἐπέκτασις τῆς μεγάλης τῶν γαιῶν ἐν Ῥωμανίᾳ καλλιεργείας.

Ἀλλ' αἱ γλωσσοκηδεῖσαι καὶ παιδαγωγηθεῖσαι φυλαὶ ἀλλοίαν ἤδη τὴν ὁδὸν ἐτράπησαν ἀπέναντι τοῦ Ἑλληνισμοῦ, δι' αὐτὸ αὐτος χρῄζει προνοίας πρὸς συγκέντρωσιν καὶ περισυλλογὴν ὑπὲρ τοῦ ἑαυτοῦ μέλλοντος.

Ἐν Ἰασίῳ, μηνὶ Μαΐῳ, 1884.

Η ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΤΟΥ ΟΛΛΑΝΔΙΚΟΥ ΘΡΟΝΟΥ.

(Μετὰ εἰκόνος, δρα σελ. 85.)

Ἐν τῷ προλαβόντι ἡμῶν τεύχει ἐδημοσιεύσαμεν τὴν προσωπογραφίαν τοῦ ἐν ἀνθηρᾷ ἡλικίᾳ ἀποβανόντος διαδόχου τοῦ θρόνου τῆς Ὁλλανδίας, πρίγκηπος Ἀλεξάνδρου· σήμερον δὲ δημοσιεύομεν τὴν εἰκόνα τῆς βασιλίσσης τῆς Ὁλλανδίας καὶ τῆς μικρᾶς αὐτῆς θυγατρὸς Γουλιελμίνης, ἥτις εἶναι τανῦν ἡ ἐπίδοξος διάδοχος τοῦ βασιλικοῦ θρόνου. Ἡ πριγκήπισσα Γουλιελμίνα εἶναι ἡ μόνη θυγάτηρ τοῦ βασιλέως ἐκ τοῦ δευτέρου αὐτοῦ γάμου, ἄγει δὲ σήμερον μόλις τὸ πέμπτον τῆς ἡλικίας της ἔτος. Λέγεται παιδίον λίαν εὐφυὲς καὶ προσκεκολλημένον εἰς τὴν μητέρα του, ἥτις ἔχει ἀληθῆ λατρείαν πρὸς τὸ τέκνον της. Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ πρόκειται νὰ συνέλθῃ ἡ Ἐθνικὴ τῆς Ὁλλανδίας συνέλευσις, ὅπως ἀνακηρύξῃ ἐπισήμως διάδοχον τοῦ θρόνου τὴν μικρὰν πριγκήπισσαν.

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΗΣ ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΤΟΥ ΘΡΟΝΟΥ.

ΔΑΝΕΙΣΤΑΙ ΠΡΟΞΕΝΗΤΑΙ.

Πολωνικὸν διήγημα.

(Συνέχεια.)

Ἐν τοσούτῳ παρῆλθεν μία ἑβδομάς, καὶ μετ' αὐτὴν ἄλλη μία, καὶ ὁ κατάχρεως κτηματίας εἶχεν ἐντελῶς λησμονήσει τὸ ὑπὸ τῶν δανειστῶν του προτεινόμενον συνοικέσιον, ὅτε αἴφνης ἡμέραν τινὰ ὁ κὺρ Λεβῆς ἐνεφανίσθη εὔθυμος καὶ ἐν ἀγαλλιάσει. Ἔστιλβον οἱ μέλανες βόστρυχοί του, ἔστιλβεν ἡ ἀτλαζωτὴ περισκελίς του, ἔστιλβεν ὁ καθαρὸς ἐπενδύτης του, καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ ὑποδήματά του· καὶ αὐτὸς ἐμειδία.

— Τί νέα; τῷ εἶπεν ὁ Βαλεριανός, ὅστις ἔτρεφε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν τὰ μικρὰ πτηνά του, τὰ ὁποῖα χαίροντα ἐπήδων μεταξὺ τῶν δύο ὑελοπινάκων τοῦ παραθύρου.

— Ἐμοιράσαμεν τὴν ὑπόθεσιν —

— Ποίαν ὑπόθεσιν;

— Θεὲ δίκαιε! περὶ τοῦ γάμου!

— Ναί, ναί, ἔχεις δίκαιον· καί . . .

— Τὴν ἐμοιράσαμεν, ἐξηκολούθησεν ὁ κομψὸς Ἰουδαῖος· ὁ Χαῒμ ἀνέλαβε τὰ χρέη, ὁ Λεβῆς τὴν διακόσμησιν, ὁ Σμαράγδης τὸ κτῆμα καὶ ἐγὼ τὴν νύμφην.

— Πολὺ φρόνιμα ἐκάμετε· καὶ τί κατωρθώσατε ἕως τώρα;

— Ἐγὼ ἐτελείωσα, ἀπήντησεν αὐταρέσκως ὁ Ἰουδαῖος· ἔχω τὴν νύμφην.

— Τίς ἠξεύρει ποίαν θὰ μοὶ προτείνῃς πάλιν; ἀνέκραξεν ὁ Βαλεριανός· ἀλλὰ σκέψου καλὰ πρὶν μοὶ εἴπῃς τὸ ὄνομα.

— Ἐδῶ δὲν χρειάζεται σκέψις, ἀπήντησεν ὁ Λεβῆς μειδιῶν πονηρῶς· σᾶς ἔχω μίαν νύμφην, μίαν νύμφην! Κρίνατε καὶ σεῖς· νέαν, ὡραίαν, ἄγγελον, ἀπὸ λαμπρὰν οἰκογένειαν, μορφωμένην, πεπαιδευμένην ὡς ῥαββῖνος, ἠθικωτάτην, ἐπὶ τέλους γυναῖκα, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ λατρεύῃ τις γονατισμένος.

— Καὶ πῶς λέγεται;

— Βέβαια τὴν γνωρίζετε —

— Πῶς λέγεται, σ' ἐρωτῶ.

— Ἀλλὰ εἶναι Γερμανίς — εἶπεν ὁ Ἰουδαῖος ὀπισθοχωρῶν πρὸς τὴν θύραν.

— Τόσῳ καλλίτερον, ἀπήντησεν ὁ Βαλεριανός· αἱ Γερμανίδες εἶναι πλέον μορφωμέναι καὶ τακτικώτεραι ἀπὸ τὰς Πολωνίδας.

— Εἶναι ἡ δεσποινὶς Φέστεμβουργ, εἶπε τέλος ὁ Λεβῆς.

— Τί λέγεις; ἀνέκραξεν ὁ Βαλεριανός.

Ὁ Ἰουδαῖος εὑρίσκετο ἤδη ἐκτὸς τῆς θύρας.

— Τί φεύγεις; εἶπεν ὁ οἰκοδεσπότης ἠπιώτερον.

— Ὅταν φωνάζετε τόσον πολύ —

— Πῶς ἠμπορεῖς νὰ μοὶ προτείνῃς αὐτήν;

— Πόσον εἶσθε ἐκλεκτικός!

— Δὲν ἐννοεῖς, ζῶον, ὅτι αὐτὴ δὲν θὰ μὲ θέλῃ σύζυγον· εἶναι ἡ καλλιτέρα νύμφη ἐδῶ, καὶ ἐκτὸς τούτου οὔτε τὴν γνωρίζω, εἶπεν ὁ Βαλεριανός.

— Ἀδιάφορον, τὴν γνωρίζω ἐγώ, καὶ σᾶς δίδω τὸν λόγον μου ὅτι ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς θὰ ἦναι σύζυγός σας.

— Πῶς θὰ κατορθώσῃς τοῦτο;

— Δίκαιε Θεέ! Χωρὶς νὰ μεταχειρισθῶ μαγείαν.

— Ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἐπεθύμουν νὰ τὴν ἴδω.

— Θὰ τὴν ἴδῆτε καὶ ἀμέσως, εἶπεν ὁ Ἰουδαῖος διερευνῶν ἐν τῷ θυλακίῳ τοῦ ὑπενδύτου αὐτοῦ· ἰδοὺ ἡ φωτογραφία της.

Καὶ ἔτεινε μειδιῶν τὴν φωτογραφίαν πρὸς τὸν Βαλεριανόν.

— Τί λέγετε; Περίφημη καθ' ὅλα! ἢ δὲν ἠξεύρετε νὰ κρίνετε.

— Ὡραία κόρη, πράγματι, ἀπήντησεν ὁ Βαλεριανὸς παρατηρῶν τὴν εἰκόνα· ἀλλὰ πρέπει πρότερον νὰ τὴν ἴδω, καὶ ἔπειτα θ' ἀποφασίσω.

— Θὰ τὴν ἴδῆτε, εἶπεν ὁ Ἰουδαῖος κατεσπευσμένως, καὶ θὰ τὴν ἴδῆτε ἀμέσως.

— Πῶς; τὴν ἔχεις πρόχειρον;

— Θὰ τὴν ἴδῆτε, ἐπανέλαβεν ὁ Ἰουδαῖος· ἀλλ' ἡ δεσποσύνη δὲν πρέπει νὰ σᾶς ἴδῃ· ἄλλως εἶναι ὅλα χαμένα.

— Διατί χαμένα;

— Ἀκούσατέ με, κύριε εὐεργέτα. Τὸ πρᾶγμα ἔχει οὕτως. Ὁ πατὴρ τῆς δεσποινίδος εἶναι ἄνθρωπος πρακτικός· αὐτὸς θὰ σᾶς ἴδῃ, καὶ θὰ ἴδῃ καὶ τὸ κτῆμά σας, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς θὰ τακτοποιήσωμεν, καὶ θὰ εἴπῃ ναί. Ἡ δεσποινὶς ὅμως ἐδιάβασε πολλά, μυθιστορήματα καὶ κωμῳδίας, καὶ θὰ ἐχάνωμεν τὰ πάντα, ἂν σεῖς κατ' εὐθεῖαν τῇ κάμετε τὴν πρότασιν· ἡ νέα θέλει νὰ παίξητε μαζύ της ὁλόκληρον κωμῳδίαν ἢ τοὐλάχιστον νὰ κάμητε καμμίαν ἡρωϊκὴν πρᾶξιν.

— Καὶ πῶς τὸ φαντάζεσαι τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ Βαλεριανὸς γελῶν.

— Πῶς τὸ φαντάζομαι; εἶπεν ὁ Ἰουδαῖος· ἰδού· φαντάζομαι κυρίαν εἰς τὴν ἅμαξαν· φαντάζομαι τοὺς ἵππους ἀφηνιασμένους, καὶ πῶς σεῖς τὴν σώζετε . . .

— Ὤ! ἂν πρέπῃ νὰ περιμένω νὰ συμβῇ τοῦτο!

— Φαντάζομαι, ὅτι καίεται ἡ λαμπρὰ οἰκία τοῦ κυρίου Φέστεμβουργ — καὶ διατὶ νὰ μὴ καῇ ἡ οἰκία;

— Θὰ ἦσο ἄξιος νὰ βάλῃς φωτιάν, κακοῦργε.

— Δίκαιε Θεέ· ἠμποροῦν ὅλα νὰ γίνουν· ἀλλὰ τώρα πρέπει πρῶτον καὶ κύριον νὰ ἴδῆτε τὴν νέαν. Ἔφερα μαζύ μου ὡραῖα ἑβραϊκὰ ἐνδύματα διὰ σᾶς· θὰ φορέσετε αὐτὰ καὶ θὰ ἔλθητε εἰς τὸ ἕλκυθρόν μου· ἐγὼ σᾶς ὁδηγῶ εἰς Κοσιόλκαν, ὅπου ὁ κύριος Φέστεμβουργ ἔχει ὡραίαν λίμνην πλησίον τῆς οἰκίας του, καὶ εἰς τὴν λίμνην αὐτὴν παγοδρομεῖ ἡ δεσποσύνη.

— Καὶ φαντάζεσαι ὅτι θὰ παγοδρομῇ ὅταν ἡμεῖς φθάσωμεν ἐκεῖ;

— Φαντάζομαι, λέγετε; Καὶ δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ ἐπιστάτης τοῦ κυρίου Φέστεμβουργ; Ἡ δεσποσύνη μὲ παρήγγειλε νὰ τῆς φέρω νέα παγοπέδιλα ἀπὸ τὴν Λεόπολιν, τὰ ὁποῖα θέλει νὰ δοκιμάσῃ, ἅμα τῆς τὰ φέρω — καὶ τότε θὰ ἴδῆτε τὴν κόρην· εἶναι ἀληθὴς ἄγγελος!

— Ἐμπρὸς λοιπόν!

Ὁ Λεβῆς ἐξῆλθε δρομαῖος ἐκ τοῦ δωματίου καὶ ἐπέστρεψε φέρων ἑβραϊκὴν στολήν, ἥτις ἤθελε περιποιεῖ τιμὴν καὶ εἰς τὸν καλλίτερον ῥαββῖνον. Μετὰ ταῦτα ἐνέδυσε μὲ προσοχὴν τὸν κύριον Βαλεριανόν, ὅστις φορῶν τὴν ἑβραϊκὴν στολὴν ἐφαίνετο ἀληθὴς Ἑβραῖος Πολωνός, ὡραιότατος, σχεδὸν ὅσον ὡραῖος ἦτο καὶ ὁ κομψὸς Λεβῆς.

— Τώρα ἂς ἀναγνωρίσῃ ὅποιος θέλει τὸν κύριον Κοχάνσκην, εἶπεν ὁ Ἰουδαῖος δυνατῇ τῇ φωνῇ· ῥαββῖνος ἵσταται ἐμπρός μου, ἀληθινὸς ῥαββῖνος. Πόσον εἶσθε ὡραῖος, κύριε εὐεργέτα μου! Ὅλαι αἱ κόραι καὶ αἱ γυναῖκες θὰ χάσουν τὸ κεφάλι των· ὡραιότερος ὑμῶν δὲν εἶναι κανεὶς εἰς τὴν χώραν μας.

Καὶ ὁ κύριος Βαλεριανὸς ὅμως εὕρισκεν ἑαυτὸν ὡραῖον ἐν τῇ μετεμφιέσει· εὐχαρίστως καὶ προθύμως ἔλαβε θέσιν ἐν τῷ ἑλκύθρῳ τοῦ Ἰουδαίου, ὅστις λαβὼν τὰς ἡνίας ὡδήγησε τοὺς ἵππους μὲ ταχύτητα διὰ τῆς βασιλικῆς ὁδοῦ. —

Μετὰ δύο ὥρας ἔφθασε τὸ ἕλκυθρον ἐνώπιον τοῦ μεγαλοπρεποῦς μεγάρου ἐν Κοσιόλκᾳ. Εἰς μικρὰν ἀπ' αὐτοῦ ἀπόστασιν ἔστιλβεν ὑπὸ τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἡ λεία τῆς λίμνης ἐπιφάνεια.

Ὁ Λεβῆς κατῆλθε τοῦ ἑλκύθρου, κατέθεσε τὰς ἡνίας, ἔλαβε τὰ παγοπέδιλα καὶ νεύσας τῷ κυρίῳ Βαλεριανῷ νὰ μένῃ ἥσυχος εἰσῆλθεν εἰς τὸ μέγαρον. Μετ' ὀλίγον ἐξῆλθε πάλιν καὶ ἐμειδίασε — Τότε ἠκούσθη ὁ θόρυβος γυναικείας ἐσθῆτος. Ὁ Βαλεριανὸς παρετήρει πλήρης ἀνυπομονησίας.

Ἐκ τοῦ μεγάρου ἐξῆλθεν ὡραία κόρη ὑψηλοῦ ἀναστήματος, ἔχουσα τύπον καθαρῶς γερμανικόν, καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν λίμνην εὔκαμπτος καὶ μεγαλοπρεπής. Μεταξωτὴ ἐσθὴς φαιοῦ χρώματος περιέβαλε τὸ ὡραῖόν της σῶμα ἐν πλουσίαις πτυχαῖς· ὑπεράνω αὐτῆς μακρὰ ἐξ ἐριούχου κατσαβάϊκα καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μικρὸν κάλυμμα, κάτωθεν τοῦ ὁποίου ἐφαίνοντο οἱ πλούσιοι ξανθοὶ τῆς κόμης αὐτῆς πλόκαμοι. Ἱσταμένη ἐπὶ τῆς πεπηγμένης ἐπιφανείας ἔτεινε τὸν μικρὸν αὐτῆς πόδα, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Λεβῆς γονατίσας ἐμπρός της προσήρμωσε τὰ παγοπέδιλα.

Ὁ Βαλεριανὸς ἰδὼν τοῦτο καὶ πεπεισμένος ὢν ὅτι ἡ ἑβραϊκὴ στολή του μεγάλην τῷ παρεῖχε χάριν, ἐπήδησεν ἐκ τοῦ ἑλκύθρου καὶ εὑρέθη ἐν τῷ ἅμα γονυπετὴς ἐνώπιον τῆς δεσποινίδος, ἥτις πλήρης ἐκπλήξεως ὀπισθοδρόμησε βήματά τινα.

— Τί ζητεῖ ὁ Ἑβραῖος; ἠρώτησε τὸν ἐπιστάτην.

— Θέλει νὰ δέσῃ τὰ παγοπέδιλά σας, ἀπήντησεν ὁ Λεβῆς, μείνας ἐμβρόντητος εἰς τὴν αἰφνιδίαν ἐμφάνισιν.

Ἡ ὡραία κόρη ὕψωσε τοὺς ὤμους καὶ μετ' ἀμιμήτου περιφρονήσεως ἔθεσε τὸν πόδα της ἐπὶ τοῦ γόνατος τοῦ πρὸ αὐτῆς εὑρισκομένου ἀνδρός, καὶ οὗτος, ὁ εὐγενὴς κτηματίας, ὁ ἀγέρωχος κύριος ἦτο κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην δοῦλος ταπεινὸς καὶ οἱονεὶ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν της. Ἀφ' οὗ δὲ προσηρμόσθησαν καὶ τὰ δύο πέδιλα ηὐχαρίστησεν ἡ νεᾶνις δι' ἀγερώχου νεύσεως καὶ ἀπῆλθεν ἐλαφρὰ καὶ ὡς πετῶσα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας.

— Τί λέγετε, Ἐκλαμπρότατε; ἠρώτησεν ὁ Ἰουδαῖος τὸν ἐν ἐκστάσει παρὰ τὴν ὄχθην ἱστάμενον Βαλεριανόν.

— Τί λέγω; ἀπήντησεν οὗτος.

Ὁ Ἰουδαῖος ἐμειδίασε πονηρῶς.

— Λέγω, ἐξηκολούθησεν ὁ κτηματίας, ὅτι αὐτὴ καὶ ὄχι ἄλλη θὰ γείνῃ σύζυγός μου!

— Ἂς ἔχῃ δόξαν ὁ Θεός! ἐψιθύρισεν ὁ δανειστής· ὁμιλεῖτε ὡς βιβλίον. Τώρα ἀρχίζει ἡ κωμῳδία, καὶ μετὰ τέσσαρας ἑβδομάδας ὁ γάμος. —

Τὴν αὐτὴν ἑσπέραν, καθ' ἣν ὁ κύριος Βαλεριανὸς Κοχάνσκης μετέβη μετὰ τοῦ Ἰουδαίου εἰς Κοσιόλκαν καὶ καθ' ἥν, ὡς αὐτὸς διϊσχυρίζετο, ἐρωτεύθη τὴν ὡραίαν Γερμανίδα, ἐκάθηντο οἱ τέσσαρες Ἰουδαῖοι, ὁ Χαΐμ, ὁ Σμαράγδης, ὁ Λεβῆς καὶ ὁ Πίντσεβ ἐν τῷ οἰνοπωλείῳ καὶ ἔπινον εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ κυρίου Βαλεριανοῦ, τῆς δεσποινίδος Βικτωρίας, τοῦ εὐγενοῦς κυρίου Φέστεμβουργ καὶ ὅλου τοῦ οἴκου του.

Τὴν δ' ἐπιοῦσαν ὁ Πίντσεβ ἤρξατο ἐπισκεπτόμενος τοὺς δανειστὰς τοῦ κυρίου Κοχάνσκη καὶ ὁ Σμαράγδης νὰ τακτοποιῇ τὰ τοῦ κτήματος. Ὁ Πίντσεβ, θεωρούμενος καὶ παρὰ τοῖς ὁμοθρήσκοις αὐτοῦ ὡς φαινόμενον πρακτικῆς εὐγλωττίας, κατώρθωσεν ὡς πρὸς τὰ χρέη τοῦ κτηματίου ἀπίστευτα, ἔλυσε δηλ. τὸ πρόβλημα νὰ εὐχαριστήσῃ ὅλους τοὺς δανειστὰς διὰ τοῦ ἑξῆς τρόπου. Μετέβη πρῶτον παρὰ τῷ γέροντι Κραπούλσκῃ, ἀπλήστῳ τοκογλύφῳ, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Βαλεριανὸς ὤφειλε δύο χιλιάδας φλωρίων, ἀπέναντι τῶν ὁποίων ὅμως εἶχε λάβει μόνον χίλια, καὶ τοῦτο καλῶς ἐγνώριζεν ὁ πονηρὸς μεσίτης. Εὑρὼν τὸν γέροντα τῷ εἶπεν· "Θὰ χάσῃς τὰ χρήματά σου." Ὁ γέρων Κραπούλσκης καταλαμβάνεται ὑπὸ ῥίγους. "Λάβε

χίλια διακόσια φλωρία", τῷ προσέθηκεν ὁ μεσίτης. Ὁ γέρων ἐδίστασεν ἐφ' ἱκανὸν χρόνον, καὶ τέλος ἐπείσθη νὰ λάβῃ χίλια τριακόσια φλωρία καὶ νὰ ἐξοφλήσῃ. — Χαίρων σπεύδει ὁ Πίντσεβ εἰς ἀναζήτησιν τοῦ Βαλεριανοῦ. "Τοῦ ἐπῆρα τὸ ὁμόλογον καὶ τοῦ ἔδωκα χίλια τετρακόσια φλωρία. Ἡ Ἐκλαμπρότης σας ἐκέρδισεν ἑξακόσια φλωρία." Καὶ πράγματι ὅλοι εἶχον κερδίσει· ὁ γέρων τοκογλύφος 300 φλωρία, ὁ Βαλεριανὸς 600 καὶ ὁ Ἑβραῖος μεσίτης 100. Ὅλα δὲ αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ ἔπρεπε νὰ πληρώσῃ ἡ νύμφη τοῦ κ. Βαλεριανοῦ, ἥτις ἐπὶ τοῦ παρόντος οὐδὲ ἰδέαν εἶχε περὶ τοῦ χρέους τούτου, ὡς καὶ περὶ τοῦ γάμου της, ὃν εἶχον ἀποφασίσει οἱ τέσσαρες πονηροὶ Ἰουδαῖοι.

Ὡς μὲ τὰ χρέη, οὕτω συνέβη καὶ ὡς πρὸς τὴν τακτοποίησιν τοῦ κτήματος. Ὁ Σμαράγδης μὲ ὅλον τὸν δριμὺν πολωνικὸν χειμῶνα, ἐργάζεται ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου του. Πεντήκοντα ἐργάται, κτίσται, γεωργοί, κοσμηματοποιοὶ καὶ ἄλλοι τεχνῖται, καλῶς παρ' αὐτοῦ μισθοδοτούμενοι, καθαρίζουσι τὰς αὐλάς, διευπρεπίζουσι τοὺς σταύλους, διακοσμοῦσι τὴν οἰκίαν· ἀλλ' ὁ πονηρὸς Ἑβραῖος δὲν ἀρκεῖται εἰς τοῦτο· πληροῖ τὴν αἴθουσαν διὰ νέων λαμπρῶν ἐπίπλων, διὰ κλειδοκυμβάλου, δι' ὡραίων εἰκόνων — καὶ θέλων τὰ πάντα νὰ διοργανώσῃ ἐντελῶς προμηθεύεται ἀλωνιστικὴν μηχανὴν καὶ δὴ καὶ ἀτμοκίνητον ἄροτρον. Δὲν παρέρχεται μὴν καὶ ὅλοι οἱ περιοικοῦντες μετὰ θαυμασμοῦ ἀναφέρουσι περὶ τοῦ πρωτοτύπου κτήματος τοῦ κ. Βαλεριανοῦ. Οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι ἐκληρονόμησε μεγάλα πλούτη· ἄλλοι διϊσχυρίζονται ὅτι ἐκέρδισε λαχεῖον· ἄλλοι πάλιν ὅτι εὗρε θησαυρὸν κεκρυμμένον ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν πολέμων πρὸς τοὺς Τατάρους. Τέλος ἡ εἴδησις ἔρχεται καὶ μέχρι Κοσιόλκας εἰς τὰ ὦτα τοῦ εὐγενοῦς κυρίου Φέστεμβουργ, ὅστις, ὡς ἐννοεῖται, οὐδὲ ἰδέαν ἔχει ὅτι πάντα ταῦτα εἰσὶ σκευωρίαι ἐναντίον του.

Ἡ ἀλωνιστικὴ μηχανή! Τὸ ὄνειρον τοῦτο τῆς καρδίας τοῦ κτηματίου ἀπὸ δέκα ἐτῶν! Τὸ ἀτμοκίνητον ἄροτρον, τὸ ὕψιστον τῆς φαντασίας του ἰδανικόν! Ὁ κ. Φέστεμβουργ δὲν κρατεῖται πλέον· κατέρχεται ἐκ τοῦ δωματίου του εἰς τὸ μαγειρεῖον καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Λεβῆς παρεκίνει τὴν οἰκονόμον καὶ τὴν ὑπηρέτριαν ν' ἀγοράσωσιν ὑφάσματα ἐκ Βρόδη.

— Τὴν εἶδες αὐτὴν τὴν νέαν μηχανήν; ἐρωτᾷ στενάζων τὸν ἐπιστάτην.

— Ποίαν μηχανήν, ἐκλαμπρότατε;

— Τὴν ἀλωνιστικὴν μηχανήν — ἀπαντᾷ ἀνυπομόνως ὁ γέρων κτηματίας.

— Ἀλωνιστικὴν μηχανήν; λέγει ὁ πονηρὸς Ἰουδαῖος. Ποῦ ἠμπορῶ νὰ τὴν ἰδῶ;

— Εἰς τοῦ κυρίου Βαλεριανοῦ, εἰς Βαρατίν.

— Δίκαιε Θεέ! Ἀλωνιστικὴν μηχανήν! ἀνακράζει ὁ ἐπιστάτης, ἀνοίγων τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ ἔκπληκτος κατὰ τὸ φαινόμενον· μήπως πραγματικῶς ἀνεκάλυψε θησαυρὸν ὁ κ. Κοχάνσκης, ὥστε νὰ στήσῃ εἰς τὴν αὐλήν του μηχανὴν ἀλωνιστικὴν — πραγματικὴν ἀλωνιστικὴν μηχανήν;

— Καὶ ἄροτρον ἀτμοκίνητον! διέκοψεν αὐτὸν ὁ γέρων.

— Τί λέγετε, ἐκλαμπρότατε; — ἀνέκραξεν ὁ Ἑβραῖος· ἄροτρον . . . ἀτμοκίνητον;

— Βεβαιότατα!

— Ὤ! ὁ κόσμος θὰ τελειώσῃ! εἶπεν ὁ Ἰουδαῖος βαθέως στενάζων — Ἀλλὰ βέβαια, ὁ κ. Βαλεριανὸς ἠμπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ· ἄνθρωπος τόσον πλούσιος καὶ τόσον φρόνιμος — ἄνθρωπος τόσον ὡραῖος καὶ εὐγενής — ἀληθινὸ χρυσάφι, Ἐκλαμπρότατε! — Διαμάντι! Μαργαριτάρι!

— Ἄλλοτε ὡμίλεις διαφορετικὰ περὶ αὐτοῦ, παρετήρησεν ὁ εὐθὺς Γερμανός.

— Ὁ Θεὸς νὰ μὲ τιμωρήσῃ, εἶπεν ὁ Ἰουδαῖος, ἂν εἶπα ποτὲ κακὸν δι' αὐτόν· ν' ἀνοίξῃ ἡ γῆ καὶ νὰ μὲ καταπίῃ, ἐμὲ καὶ τὴν γυναῖκά μου καὶ τὰ παιδιά μου . . .

— Ἡσύχασε — ἡσύχασε!

— Ὤ! ἂν ἠμποροῦσα νὰ ὁμιλήσω! εἶπεν ὁ ἐπιστάτης· ἂν ἠμποροῦσα νὰ ὁμιλήσω τόσον ἐλεύθερα καὶ χωρὶς φόβον πρὸς τὴν Ἐκλαμπρότητά σας — θὰ σᾶς ἔλεγα — ναί! θὰ σᾶς ἔλεγα· Νὰ σύζυγος διὰ τὴν θυγατέρα σας! Ὤ! ἂν ἤμην ἐγὼ ὁ εὐγενὴς κ. Φέστεμβουργ — καὶ ὁ Λεβῆς ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ταύτῃ ὕψωσεν ὑπερηφάνως τὴν κεφαλήν — ἐγὼ θὰ ἔδιδα τὴν κόρην μου μόνον εἰς αὐτὸν καὶ εἰς ἄλλον κανένα — θὰ ἦτο ἕνα ζευγάρι! Ἀληθινὰ μαργαριτάρια!

Ὁ κ. Φέστεμβουργ ἦτο συλλογισμένος· ὁ Ἰουδαῖος ἐνθαρρυνθεὶς ὑπὸ τῆς σιωπῆς του ἔλαβε μὲ οἰκειότητα τὸν βραχίονά του καὶ τῷ ἐψιθύρισεν εἰς τὸ οὖς.

— Τί λέγετε, Ἐκλαμπρότατε; Δὲν θὰ ἦτο καλὸν νὰ διατάξετε νὰ ζεύξουν τὸ ὄχημα καὶ νὰ ὑπάγωμεν νὰ ἴδωμεν τὴν ἀλωνιστικὴν μηχανήν — καὶ τὸ ἄροτρον, τὸ νέον, τὸ ὁποῖον κινεῖται μὲ τὸν ἀτμὸν — καὶ τὸν κ. Βαλεριανόν — Τί λέγετε, Ἐκλαμπρότατε;

Ὁ γέρων κτηματίας ἐξηροβήχευ.

(Ἕπεται ἡ συνέχεια.)

ΜΙΚΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ — ΜΕΓΑΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ.

Συχνὰ ἀκούει τις τὰς ἐκφράσεις ταύτας καὶ οὐχὶ σπανίως ἄνευ λόγου καὶ μόνον ἐξ ἁπλῆς συνηθείας. Διὰ νὰ μὴ γίνηται ἡ κατάχρησις αὕτη καὶ μάλιστα τῆς δευτέρας ἐκφράσεως, κρίνομεν καλὸν νὰ σημειώσωμεν δι' ὀλίγων τὰ κυριώτερα γνωρίσματα τῶν μικρῶν καὶ τῶν μεγάλων ἀνθρώπων.

Μικρὸς ἄνθρωπος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις διὰ τὰ μικρὰ ἢ καὶ ὅλως ἀνύπαρκτα προτερήματά του φρονεῖ μεγάλα καὶ νομίζει, ὅτι διαφέρει τῶν ὁμοίων του. Ἡ σμικρότης τῆς διανοίας δὲν ἀφίνει αὐτὸν νὰ ἴδῃ καθαρὰ τί εἶναι καὶ ποίαν ἀξίαν οἱ ἄλλοι ἔχουσι, καὶ διὰ τοῦτο ζῇ ὡς κοχλίας κεκλεισμένος εἰς τὸ στενὸν κέλυφος τῆς ἰδίας μικρονοίας.

Μικρὸς ἄνθρωπος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις δαπανᾶται ὅλος εἰς εὐτελῆ καὶ μηδαμινὰ πράγματα· διότι οὐδέποτε ἠδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ τίς εἶναι ὁ ἀληθὴς παράγων τῆς πραγματικῆς ἑκάστου ἀξίας καὶ δικαίας παρὰ τῶν ἄλλων ἐκτιμήσεως. Ζητεῖ λοιπὸν νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τὸν κόσμον τὴν σμικρότητά του διὰ νὰ λάβῃ δόξας καὶ τιμάς, αἵτινες δὲν ἀνήκουσιν εἰς αὐτόν. Πάσχει τὴν δογκισσωτικὴν νόσον.

Μικρὸς ἄνθρωπος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις ὑπὸ οὐδενὸς ἐμπνέεται εὐγενοῦς αἰσθήματος, ὅστις οὐδέποτε ἐνόησεν, ὅτι εἶναι μέλος τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ δι' αὐτὸν ἡ ἀγάπη εἶναι λέξις ἐκφράζουσα δικαιώματα μόνον ἀπέναντι τῶν ἄλλων, οὐχὶ δὲ καὶ ὑποχρεώσεις. Διὰ τοῦτο ἀνεξάντλητος εἶναι δι' αὐτὸν ἡ πηγὴ τῶν ἀπαιτήσεων, δὲν ἐννοεῖ ὅμως νὰ θυσιάσῃ οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον, ἔστω καὶ ἕνα καλὸν λόγον, ὑπὲρ τοῦ ἄλλου.

Μικρὸς καὶ εὐτελὴς εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις οὐδὲν ἔχει φρόνημα, οὐδεμίαν ἀρχήν, καὶ κατ' ἀκολουθίαν εἶναι ἀχαρακτήριστος. Σήμερον σοὶ λέγει τοῦτο καὶ αὔριον τὸ ἄλλο καὶ οὐδέποτε μένει σταθερὸς εἴς τι, εἰμὴ μόνον εἰς τὴν ἰδίαν ἀστασίαν. Εἶναι σημαία τοῦ ἀνέμου καὶ χαμερπῶς ζητῶν νὰ ἀρέσκῃ εἰς πάντας γίνεται τὸ ἀντικείμενον τῆς κοινῆς πάντων καταφρονήσεως.

Μικρὸς καὶ εὐτελὴς εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις τὰ πάντα πράττει πρὸς τὸ θεαθῆναι καὶ κέρδους χάριν. Ἀγοράζει βιβλία διὰ νὰ φαίνηται σοφός, ὁμιλεῖ περὶ πατρίδος, περὶ εὐσεβείας, περὶ ἠθικῆς καὶ οὐδεμίαν σαφῆ ἰδέαν ἔχει περὶ τούτων, οὐδὲ θέλει νὰ ἔχῃ. Τὸ κύριον αὐτοῦ μέλημα πάντοτε εἶναι τὸ ἴδιον εὐτελὲς συμφέρον.

Μικρὸς καὶ μηδαμινὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις συναισθανόμενος λεληθότως τὴν ἰδίαν εὐτέλειαν, ψέγει καὶ κατηγορεῖ τοὺς ἄλλους καὶ ζητεῖ νὰ στήσῃ τὴν ἄδοξον ἑαυτοῦ δόξαν ἐπὶ πτωμάτων. Πανταχοῦ ζητεῖ ν' ἀνεύρῃ διὰ τοῦ ῥύγχους δυσώδεις ὕλας· διότι τρέφεται ὡς τὰ μιασματικὰ ζωΰφια ἐκ τῆς ἀκαθαρσίας καὶ τοῦ βορβόρου.

Μικρὸς καὶ μηδαμινὸς τέλος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις οὐδεμίαν ἔχων συναίσθησιν τοῦ καθήκοντος μετέρχεται πλάγια πρὸς εὐδοκίμησιν μέσα καὶ εἶναι τῆς σχολῆς τῶν ἐπιτηδείων καὶ τοῦ ἀμοιβαίου θαυμασμοῦ. Δι' αὐτὸν ἀρχὴ καὶ τέλος τῆς σοφίας εἶναι τὸ εὔπλαστον παντοπωλικὸν καὶ καπηλικὸν πνεῦμα, εἰς ὃ θαρρεῖ καὶ ἐπαναπαύεται.

Ἀπ' ἐναντίας δὲ μέγας εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις πάντοτε σύνοικον ἔχων τὴν μετριοφροσύνην γινώσκει, ὅτι οὐδὲν εἶναι τὰ προτερήματά του ἀπέναντι τοῦ ἀκενώτου θησαυροῦ τῆς ἀξίας τῶν ἄλλων. Ζητεῖ πάντοτε νὰ τελειοποιῇ ἑαυτόν, καὶ οὐδέποτε ἐπαναπαύεται καὶ ἐμπιστεύεται εἰς ὅ,τι ἔχει.

Μέγας εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις τίθησι κατὰ μέρος τὰ ἐπουσιώδη καὶ πάρεργα καὶ ἐνασχολεῖται εἰς τὸ κύριον ἔργον. Αὐτὸν δὲν ῥιπίζει ἑκάστη πνοὴ ἀνέμου, οὐδὲ φρονεῖ, ὅτι οἱ ἄλλοι πρέπει νὰ ὁμιλῶσι καὶ σκέπτωνται περὶ αὐτοῦ. Τοὐναντίον δὲ ζητεῖ νὰ διαλάθῃ καὶ ὅταν τι λόγου ἄξιον κατορθοῖ.

Μέγας εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις ὑπερχειλὲς ἔχει τὸ αἴσθημα τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα. Δι' αὐτὸν τοῦτο εἶναι ὀφειλὴ καὶ χρέος ἀπαραίτητον καὶ οὐδέποτε λησμονεῖ νὰ πράττῃ ὅ,τι δύναται ὑπὲρ τῶν ὁμοίων του. Ἡ ἀγάπη δι' αὐτὸν εἶναι θυσία αὐτοῦ τοῦ ἰδίου ἐγὼ εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἀνθρωπότητος.

Μέγας καὶ ἀξιάγαστος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις οὔτε πλούτη, οὔτε δόξας, οὔτε τιμὰς ἀνταλλάσσει ἀντὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἰδίου φρονήματος, ὅστις οὐχὶ ἐξ ἐριστικοῦ πνεύματος, ἀλλ' ἐκ συναισθήσεως τῆς ἰδίας ἐλευθερίας δὲν κύπτει τὸν αὐχένα κατὰ τὸ δοκοῦν ἑκάστῳ, οὐδ' ὡς μαμμάκουθος καὶ ἀνδρείκελον εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν διάθεσιν πάντων. Ὑποχωρεῖ βεβαίως πολλάκις, οὐδέποτε ὅμως ἐκποιεῖ τὴν ἰδίαν βουλὴν καὶ κρίσιν.

Μέγας καὶ ἀξιάγαστος εἶναι ἐκεῖνος, ὅστις καὶ πράττει καὶ λέγει εἰς τὸ κοινὸν καὶ μόνον ἀποβλέπων καλόν, καὶ δύναται χάριν αὐτοῦ νὰ θυσιάσῃ τὸ ἴδιον συμφέρον, τὰς τιμὰς καὶ ὑπολήψεις τῶν πολλῶν. Δι' αὐτὸν οἱ λόγοι καὶ αἱ πράξεις ἔχουσι πραγματικὸν πυρῆνα ὑπάρξεως καὶ δὲν εἶναι σκιαὶ καὶ νεφέλαι.

Μέγας καὶ γενναῖος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις ἀποτροπιάζεται τὰς ῥᾳδιουργίας καὶ συκοφαντίας καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν κεκηρυγμένων ἐχθρῶν, ὅστις γινώσκει τὸ ἀγχίστροφον τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων καὶ δὲν ζητεῖ νὰ περιχαρακωθῇ ὄπισθεν τοῦ διασυρμοῦ τῶν ἄλλων. Σιγᾷ καταδιωκόμενος καὶ ἀφίνει τὸν χρόνον νὰ μαρτυρήσῃ περὶ αὐτοῦ.

Μέγας καὶ γενναῖος εἶναι τέλος ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις αὐστηρότατα ἐκτελεῖ τὸ ἴδιον καθῆκον ἄνευ ἀπαιτήσεων. Ἡ συναίσθησις αὐτοῦ εἶναι δι' αὐτὸν ὁ κύριος μοχλὸς τοῦ βίου καὶ τῶν πράξεων καὶ διὰ τοῦτο οὔτε ψιμύθιον οὔτε φενάκην φορεῖ, καὶ φαίνεται ἀγροῖκος ἐνίοτε καὶ ἄπειρος τοῦ κόσμου εἰς τοὺς ἀγαπῶντας τὸ ἐν τῇ ἀγορᾷ νόμισμα. Δὲν δύναται νὰ γείνῃ τὰ πάντα τοῖς πᾶσι.

Σ.

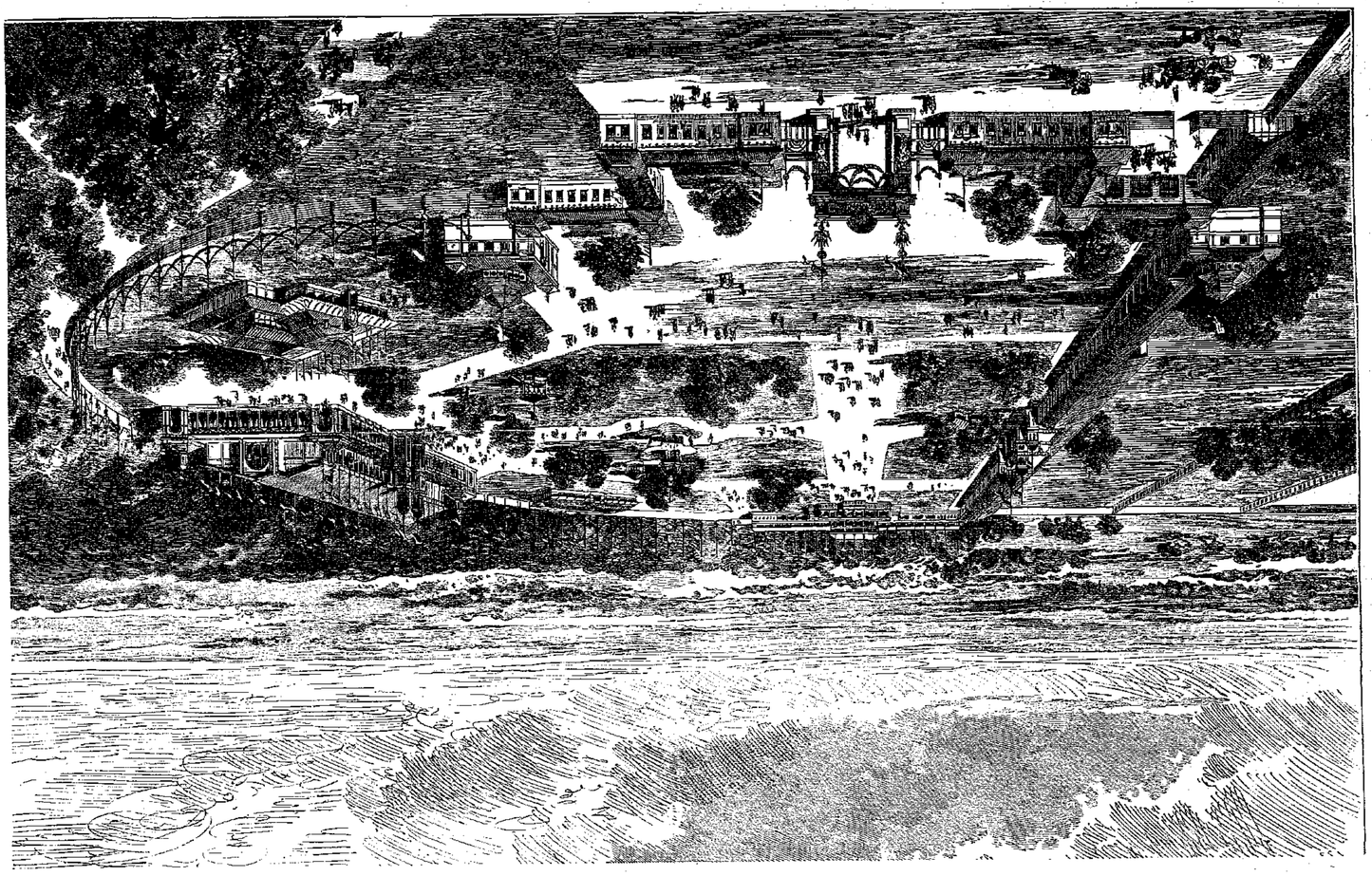

Η ΣΚΙΑΣ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ.

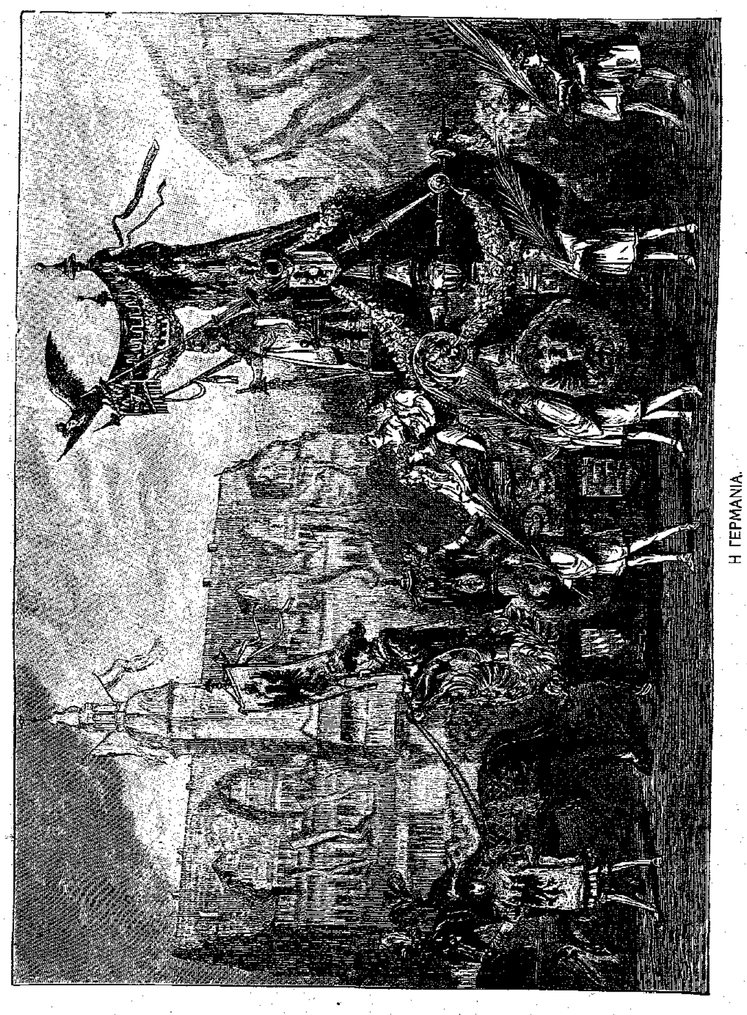

Η ΓΕΡΜΑΝΙΑ.
(ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΑΛΛΗΓΟΡΙΚΗ.)

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥ ΤΩΝ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΕΚΟΠΕΥΤΩΝ. ΤΟ ΣΚΟΠΕΥΤΗΡΙΟΝ.

ΝΕΟΝ ΕΝ ΤΩι ΧΟΙΡΩι ΠΑΡΑΣΙΤΟΝ.

Ὁ μέγας νομοθέτης τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ὄχλου οὐχὶ ἀφελερῶς ἀνεθεμάτισε τὴν σάρκα τοῦ χοίρου. Εἰς λίαν ἀπομεμακρυσμένην ἱστορικὴν ἐποχὴν παρετηρήθη ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ χοιρείου κρέατος ἐπιφέρει κατά τινα χρόνον νοσήματά τινα, καὶ ὅτι εἰς θερμὰς χώρας δύναταί τις συχνότερον ἢ παρ' ἡμῖν νὰ κάμῃ πλείστας παρατηρήσεις περὶ τούτου. Ἡ ὑπόθεσις αὕτη διὰ τῶν νέων περὶ ἐλμίνθων πειραμάτων ἔλαβε πλήρη ἐπιβεβαίωσιν. Ἐκ τῶν Αἰγυπτίων καὶ Ἀβυσσινίων οὐδεὶς σχεδὸν εἶναι ἀπηλλαγμένος καθ' ὁλοκληρίαν ἐλμίνθων, ἡ δὲ ἀνατομὴ πτωμάτων ἐπικυροῖ τοῦτο σχεδὸν πάντοτε.

Ἐκ τοῦ χοίρου ἐξάγομεν, ὡς γενικῶς εἶναι γνωστόν, τὴν ἐπαχθῆ μονόθιον ταινίαν (taenia solium), ἥτις ἀναπτύσσεται ἐκ τῆς ἐσθιομένης χαλάζης, καὶ τὴν φοβερὰν τριχίνην, ἥτις κατὰ ἑκατομμύρια πολλαπλασιάζεται ἐν τῷ ἡμετέρῳ σώματι. Ὁ πολλαπλασιασμὸς οὗτος βεβαίως περιορίζεται ταχέως, θνησκούσης τῆς οἰκονομίας (ὅπως ἐξῳρᾴζεται ἡ ἐπιστήμη).

Ἀλλὰ τὰ μνημονευθέντα παράσιτα δὲν εἶναι τὰ μόνα ἄτινα ζῶσιν ἐν τῷ χοίρῳ, καὶ ἄτινα κατὰ τὰς περιστάσεις μεταβαίνουσι καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους· εἶναι μόνον τὰ γνωστότατα καὶ τὰ μᾶλλον τὴν προσοχὴν ἐπισύροντα. Διὰ τῆς ἐπιμελοῦς ἐξετάσεως τῶν ἐντέρων τῶν χοίρων εὑρίσκομεν ὅτι ταῦτα εἶναι ἡ διαρκὴς διαμονὴ παρασίτων τινῶν, καὶ ὅτι οπανίως ἀπαντῶμεν χοίρον ἀπηλλαγμένον καθ' ὁλοκληρίαν τούτων. Ζῇ δηλονότι ἐν τοῖς ἐντέροις τοῦ χοίρου ἐγχυματικόν τι ζωΰφιον, ὅπερ κατεστάχθη εἰς τὸ ὑπὸ Donné προταθὲν γένος τῶν τριχομονάδων, καὶ οὗ τινος ἕτερα συγγενῆ κατὰ τὸ εἶδος ὑπάρχουσι ἐν τῷ ἐντέρῳ τῶν ἐμβρύων καὶ ἐν τῷ τῶν ἀγροτικῶν κοχλιῶν. Εἶσι δὲ μικροσκοπικὰ ζωΰφια ἔχοντα ὠοειδῆ κοιλίαν μετὰ διπλῆς τινος μαστιγειδοῦς προσθήκης, καὶ κρασπεδοειδοῦς ἀντωταζούσης συσκευῆς. Παρουσιάζονται κατὰ χιλιάδας εἰς τὰ ἔντερα τοῦ χοίρου, καὶ ἡ μεταφορὰ τούτων εἰς τοὺς ἀνθρώπους δὲν εἶναι, βεβαίως, ἀποκεκλεισμένη, προκαλοῦσα φλεγμονώδη τῶν ἐντέρων νοσήματα.

Ἕτερον παράσιτον ἐπίσης συχνὸν καὶ εὐκόλως ἐπιβεβαιούμενον εἰς τὸν χοῖρον εἶναι τὸ Balanditium coli Τοῦτο καθίσταται ὁρατὸν ἐν ἀνάγκῃ κατ' δι' ἁπλοῦ φακοῦ. Ἐνυπάρχει πάντοτε κατὰ χιλιάδας ἐν τῷ σώματι τοῦ χοίρου, ἔχει ὠοειδῆ μορφὴν (0,07—0,1 χιλ. πετρ. μήκους, καὶ 0,05—0,07, πλάτους), καὶ φέρει περὶ τὸ πρόσθιον μέρος τοῦ σώματός του χεῖλος ἐν εἴδει στόματος, ὅπερ κοιλαινόμενον χοανοειδῶς ἀπολήγει εἰς λάρυγγα.

Τὸ Balanditium ἀνεκαλύφθη κατὰ τὸ 1856 ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Malmsten ἐν Στοκχόλμῃ, καὶ βραδύτερον ἐξητάσθη ἀκριβέστερον ὑπὸ τοῦ ἐν Λειψίᾳ καθηγητοῦ Rudolf Leuckart, τοῦ διαπρεποῦς ἑλμινθολόγου τῆς σήμερον.*) Εἰς τὸν χοῖρον κυρίως τὸ Balanditium οὐδὲν νόσημα προκαλεῖ, τοὐναντίον ἐν τῷ ἐντέρῳ τῶν ἀνθρώπων, ὡσάκις τοῦτο παρουσιάζεται ἐν ἀφθονίᾳ, συναπάγεται συμπτώματα τυφικὰ καὶ χολερικά. Ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα περὶ τούτου δὲν ἀκαφάνθη εἰσέτι ὁριστικῶς.

Ἤδη ὅλως ἐσχάτως αὐθις ἀνευρέθη καὶ περιεγράφη παράσιτόν τι ἐν τῷ σώματι τοῦ χοίρου, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς μῦς αὐτοῦ. Ὁ ἀνακαλύψας τοῦτο καθηγητὴς W. Zoepf ἐν Χάλλῃ, τὸ ὀπέλαβεν ὡς ἑλεννώδη μύκητα, καὶ προσῆψε τὸ ὄνομα Haplococcus reticulatus. Αἱ ἐν λόγῳ παρατηρήσεις τοῦ Zopf ἀναπτέχουσι μέχρι τοῦ ἔτους 1880. Κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐπεχείρησε τὰς ἐρεύνας αὐτοῦ ἐπὶ διαφόρων τεμαχίων χοιρείου κρέατος ἅτινα πρὸς ἐξέτασιν ἐπέμποντο αὐτῷ ἐκ Torgau. Ἡ διὰ τοῦ μικροσκοπίου ἐξέτασις ἀπέδειξεν ὅτι τὸ παράσιτον εἶναι ἐγκαταστημένον εἰς τοὺς μῦς, καὶ μάλιστα τοσοῦτον πολυπληθῶς ὥστε ἕκαστον μικρὸν παρασκεύασμα περιέχεν ἤδη δωδεκάδας ἐκ τῶν αὐτυπάρκτων αὐτῶν ὄντων. Ὁ Dr. Zopf προσδιώρισε παραχρῆμα ὅτι τρεῖς ἀναπτύξεως μορφαὶ παρουσιάζονται, (οὕτως ὑπ' αὐτοῦ κληθεῖσαι)· α'.) ἀμοιβοειδής, β'.) σπερματοαγγειώδης, καὶ γ'.) μονιμοσπερματώδης.

Εἰς τὴν ἀμοιβοειδῆ ἐννοοῦμεν μορφὴν τινα ὀργανισμοῦ ἐν ᾧ δὲν ἀνευρίσκονται τὰ διάφορα μέρη τοῦ σώματος, καὶ πρωτοπλασματοειδῆ τινα σταγόνα, ἥτις οὐχ ἧττον ζῇ καὶ ἔχει τὴν δύναμιν, τροφὴν νὰ δέχηται καὶ νὰ κινῆται. Πλεῖστα κατώτερα φυτὰ καὶ ζῶα διέρχονται κατὰ τὴν ἀνάπτυξίν των ἀμοιβοειδές τι στάδιον. Ἕκαστον σπερματοφόρον ἄγγειον τοῦ ἁπλοκόκκου περιέχει 5—15 τοιαῦτα πρωτοπλασματοειδῆ μέρη· μετὰ ὡρισμένον δὲ χρόνον ἐκλείπουσι καὶ διάγουσι βίον ἀμοιβοειδῆ. Τὰ κυρτὰ μέρη τῆς περικαλυπτούσης μεμβράνης ἐκφολίζονται λιπωδῶς, καὶ διευκολύνουσιν οὕτω τὴν ἔξοδον νέων γενῶν.

Τὰ ἄτομα τῶν γενῶν τούτων μορφοῦνται ἤδη τυχαίως εἰς δικτυωτὸν πλέγμα, ὅπερ ἐξεικονίζει ὁτὲ μὲν σφαῖρας ὁτὲ δὲ τετράεδρα μετὰ ἰσχυρῶν περιφερικῶν ἐπιφανειῶν. Αἱ ἰσχυρῶς πεπαχυμέναι μεμβράναι συμπλέκονται πρὸς ἀλλήλας, ἀποτελοῦσαι οὕτω πλούσιον δικτυωτὸν πλέγμα. Ἐν τῷ παρεγχύματι τοῦ πλέγματος τούτου βλέπομεν συνήθως μεγάλην τινα λιπαρὰν καὶ στιλπνὴν σταγόνα· τί ὅμως συμβαίνει ἐν τῷ παρεγχύματι τοῦ ὅλου ἐξεικονιζομένου πλάσματος, τοῦτο μένει εἰσέτι ὑπὸ παρατήρησιν. Ὁ Dr. Zopf δὲν ἔφερεν εἰσέτι εἰς πέρας τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ. Οὐχ ἧττον ὅμως ἐνδιαφέρει μεγάλως νὰ ἔχωμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀξιόπιστόν τινα ὁπωσοῦν στατιστικὴν περὶ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ νέου παρασίτου· τοιαύτη δ' ἐχορηγήθη ὑπὸ τοῦ ἐξετασθέντος τῶν ἐκ Torgau χοιρείων σαρκῶν ὑπὸ τὴν κάτωθι ἀντιπαραβολήν, ἐκτεινομένην μέχρι τοῦ δεκάτου μηνὸς τοῦ 1880.

	ἐξ	100 ἐξετασθ.	χοίρ.	32 εὑρέθ.	ἐχ.	ἁπλοκόκ.
Φεβρουάριος	-	91	-	30	-	-
Μάρτιος	-	81	-	30	-	-
Ἀπρίλιος	-	60	-	25	-	-
Μάϊος	-	65	-	34	-	-
Ἰούνιος	-	64	-	34	-	-
Ἰούλιος	-	84	-	50	-	-
Αὔγουστος	-	70	-	50	-	-
Σεπτέμβριος	-	118	-	72	-	-
Ὀκτώβριος	-	63	-	30	-	-
Ἐξ 708 ἐξετασθ. χοίρ. 396 εὑρέθ. ἐχ. ἁπλοκόκ.						

Διὰ τὴν στατιστικὴν ταύτην δύναταί τις βεβαίως νὰ ἐρωτήσῃ, διατί τέως ὁ ἁπλόκοκκος ἔμεινεν ἀπαρατήρητος, καὶ δὲν ἀνευρέθη ὑπὸ τῶν ἐξεταζόντων τὰ κρέατα. Ἡ ἀπάντησις ἔγκειται ἐν τούτῳ· ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος θλεννώδης μύκης εἶναι 15^πλ μικρότερος ἢ τὸ ἕλυτρον τῆς τριχίνης, καὶ ὅτι ἡ τοῦ κρέατος ἐξέτασις ἐκτελεῖται συνήθως διὰ λίαν ἀσθενῶν μεγεθυντικῶν μέσων, δι' ὧν τὸ δικτυωτὸν πλέγμα ἢ τὰ σπερματικὰ ἀγγεῖα τοῦ ἁπλοκόκκου δὲν εἶναι δυνατὸν ἀκριβῶς νὰ παρατηρηθῶσιν. Ἤδη ἐπειδὴ ἡ προσοχὴ ἐφηλκύσθη ἐπὶ τῶν εἰς τοὺς μῦς τοῦ χοίρου παρασίτων, κατανοοῦμεν ἀμέσως, ὅτι ἡ τῆς Torgau περιοχὴ δὲν εἶναι ὁ μόνος τόπος ἔνθα γεννᾶται τὸ ἐν λόγῳ μυκητόζωον. Αἱ ὑπάρχουσαι περὶ τούτου εἰδήσεις ὀλονὲν θὰ πολλαπλασιάζονται. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς βλάβας τοῦ ἁπλοκόκκου, τοῦτο ἀναμένομεν ἐκ τῶν γενησομένων προϊόντος τοῦ χρόνου πρακτικῶν πειραμάτων. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ἡ παρουσία πολυαρίθμων θλεννομυκήτων ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ ἐντέρῳ θὰ ἐπιφέρῃ παρόμοια φλεγμονώδη συμπτώματα, ἅτινα ἀναφαίνονται καὶ κατὰ τὴν εἰσβολὴν τοῦ Balanditium. Ἐπίσης δὲν ἐκηρίβωθη εἰσέτι ὁριστικῶς πόθεν οἱ χοῖροι μολύνονται διὰ τοῦ ἁπλοκόκκου. Ἐπειδὴ ἡ αἱμόβιος μοναδίνη καὶ τὰ συγγενῆ γένη τοῦ ἁπλοκόκκου, ἐνδιατρίβουσιν εἰς λιμνάζοντα ὕδατα (τέλματα, κ. τ. τ.), μεγάλη πιθανότης εἶναι νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι οἱ χοῖροι πίνοντες τοιαῦτα ὕδατα ῥοφῶσι συγχρόνως ταῦτα, ἅτινα φθάνουσιν εἰς τὸν στόμαχον ὁδεύοντα εἶτα εἰς τοὺς μῦς. — Ἀρκούμεθα πρὸς τὸ παρὸν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ ἄρτι ἀναφανέντος ἀντιζήλου τῆς τριχίνης. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸ παράστον τοῦτο εἶναι πολὺ ὀλιγώτερον ἐπιζήλαβές τῆς τριχίνης.

Δρ. Δ.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΛΟΥΙΖΑ ΜΟΥ.

Λουιζα, φυτό μου ταπεινὸ κ' ἐγκάρδιο,
Σὺ μοῦ ἐνθυμίζεις σ' ὅλα τὴ Λουίζα μου·
Τ' ὄνομα, τὴ ζωηρότητα, τὸν νοῦν της,
Τὴν ταπεινὴν αὐάνα ὑπεροχήν της
Σ' ἄλλες πολλὲς κοπέλες τοῦ καιροῦ της·
Τὴ γλυκιὰ 'γερουσία τοῦ χαρακτῆρα της
Καὶ τὴ μοσκοβολιὰ τοῦ πνευματός της.

Σεῖρε, φοῦντα-λοΐζα, στὴ Λουΐζα μου
Καὶ δῶσέ της τὸ φίλημα ποῦ σᾶβωσα·
Καὶ 'πέ της πῶς σοῦ τᾶδωσε ὁ πατέρας της
Νὰν τὸ μοσκοβολήσῃς μέσ' στὰ φύλλα σου,
Καὶ τῆς τὸ δώσῃς μοσκοβολησμένο.

'Πέ της πῶς μὲ λυπάει ποῦ δὲν τὴ βλέπω,
Μὰ χαίρουμαι πολὺ στὰ γράμματά της,
Κι' ὅταν ἀκούω πῶς εἶν' καλὰ καὶ χαίρεται,
Ὡς κ' ἐμένα ἡ καρδιά μου ἀναγαλιάζει,
Καὶ περνάω τὴν ἡμέρα εὐτυχισμένος.

Σεῖρε, λοΐζα — φοῦντα, στὴ Λουΐζα μου·
'Μίλησ' της 'σάν καὶ νἄχες καὶ σὺ γλῶσσα,
'Πέ της λάγια πολλὰ καὶ ἀγαπημένα.
Καὶ τὸ φιλὶ ποῦ σᾶχω ἐσὲ δοσμένο
Νὰ τῆς τὸ δώσῃς μοσκοβολησμένο.

Ἐν Ἀργοστολίῳ.

Ἀνδρέας Τυπ. Λασκαράτος.

ΜΠΕΣΑ.

(Ἀλβανικόν.)

Γραια ἡ Χάϊκω καὶ πολιά,
Τὴν γῆν, ὡς νέα, ἀροτριᾷ.
Εἶναι ἡμέρα ἀαρινή,
Κι' ἡ φύσις χαίρει ἐρατεινή·
Θάλλουν τὰ δένδρα, θάλλει ἡ γῆ.
— Αἴφνης πληγαίον μία κραυγή
Ἀνδρὸς τῆς Χάϊκως πλήττει τὸ οὖς,
Κι' ἀφηνιάζει αὐτῆς ὁ βοῦς.
Ὠχρὸς καὶ τρέμων ξένος ἀνήρ,
Σόζυγος ξένος, ξένος πατήρ,

"Ιστατ' ἐμπρός της ἱκετικῶς
Λέγων· "Εἰς ξένος, ὄχι κακὸς
"Ἄνθρωπος εἶμαι· πλὴν στιγμὴν
"Φονεύσας ἕνα εἰς τὴν ὁδὸν
"Ἀνδρεῖον ἕνεκα προσβολῆς
"Κρύπτομαι . . . Ἄνευ ἀναβολῆς
"Ἀσυλον δός μοι σὺ παρευθύς,
"Ἀφ' οὗ τὴν μπέσαν μοὶ ὁρκισθῇς!"
Ἡ γεωργοῦσα τότε γυνή
"Μπέσα γιὰ μπέσα!" τῷ προσφωνεῖ,
Καὶ εἰς καλύβην τὸν ὁδηγεῖ,
Ἔνθα ὑπνώττει πᾶν ἐν σιγῇ. —
Φωναὶ μεγάλαι κι' ὀλοφυρμοὶ
Πλήττουν τὰ ὦτα ταὐτοστιγμεί·
Στρέφει ἡ Χάϊκω τόμπα ἐκεῖ·
Οὐρανέ, οἴμοι! τί νὰ ἰδῇ! . . .
Σῶμα ἀνδρείου, φίλων στεναῶν
Κομέζον ἕνα κρύον νεκρόν.
Εἶνε τὸ πεθαμένο ἀχ! τοῦ υἱοῦ . . .
Τοῦ προσφιλοῦς της, τοῦ ἀκριβοῦ! . . .
Χεὶρ δολοφόνος, μαύρη, σκληρά,
Εἶχέ τον πλήξει εἰς τὰ πλευρά.
Κ' ἐν ᾗ ἀφρίζουν οἱ συγγενεῖς,
Θρηνοῦν οἱ φίλοι ὅλοι πργνεῖς.
Ἡ Χάϊκω τρέχει, ὡς χρειώς,
Πνέουσα φλόγας, ὡς Νερηΐς,
Εἰς τὴν καλύβην, ὅπου ψυχρὸς
Τὴν περιμένει φεῦ! ὁ ἐχθρός,
"Οστις τῇ λέγει μὲ στεναγμόν,
Μὲ ὄφος μαύρης λύπης μεστόν·
"Εἶνε ὁ υἱός σου ὁ φονευθείς;
"Τότε τὸ ὅπλον τοῦτο εὐθὺς
"Λάβε καὶ πλῆξον τὸν ὀν ἐχθρόν,
"Πληρώσαι χρέος τὸ ἱερόν!"
Ὅμως ἡ Χάϊκω μετὰ θυμοῦ
'Αγρίου, εἶπε, κι' ὀλοφυρμοῦ·
"Σὺ τοῦ υἱοῦ μου εἶσ' ὁ φονεύς! . . .
"Πλὴν κ' ἐμὸς οἴμοι! νῦν ἐσαιεὺς
"Εἶνε ἡ μπέσα, ἣν δὲν πατῶ! —
"Φύγε! ἱκέτην δὲν σὲ κρατῶ·
"Μάθε πλὴν ὅμως ὅτι εὐθύς;
"Ὅπου ἂν σ' εὕρω, θὰ φονευθῇς!"

Ἐν Θεσσαλονίκῃ. Χ. Κ. Μ.

ΦΕΥ! ΠΑΛΛΕΙ.

Καὶ εἶπον τῇ καρδίᾳ μου. "Τὸν οὐρανὸν λησμόνει
Τῆς Ἀττικῆς, ὑφ' ὃν γλωρὸς κισσὸς καὶ μύρτος θάλλει.
Παῦσον νὰ πάλλῃς, τάλαινα· εἶναι ὁριμεῖς οἱ πόνοι."
Πλὴν πάλλει.

Καὶ εἶπον τῇ καρδίᾳ μου. "Ὡς καὶ αὐτὴν λησμόνει,
Ἥτις σοὶ ἔδωκε παλμοὺς ἐν μητρικῇ ἀγκάλῃ.
Πλάνητες εἵμαρτο μακρὰν αὐτῆς νὰ ζῶμεν μόνοι".
Πλὴν πάλλει, πάλλει.

Καὶ εἶπον τῇ καρδίᾳ μου. "Τὴν γόησσαν λησμόνει,
Ἐκείνην ἥτις μᾶς ὡθεῖ ἐν αἰωνίᾳ πάλῃ,
Ἥτις πατρίδα καὶ γονεῖς μᾶς ἀποσβέννει μόνη."
Φεῦ! Πάλλει, πάλλει, πάλλει!

Σ.

ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΖΑΠΠΑ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 92.)

Μεταξὺ τῶν εὐκλεῶν γόνων, οὓς ἡ εὐανδρος Ἤπειρος ἀπὸ δύο ἤδη αἰώνων παρήγαγε καὶ διὰ τῶν ἐνεργειῶν καὶ θυσιῶν τῶν ὁποίων εἴτε ἐν τοῖς γράμμασι, εἴτε ἐν τῷ ἐμπορίῳ καὶ τῷ πλούτῳ πολλάκις καὶ πολλαπλῶς εὐηργετήθη σύμπαν τότε ὑπόδουλον καὶ τὸ ἐλεύθερον ἑλληνικὸν ἔθνος· ἐξέχουσαν ἀληθῶς θέσιν καταλαμβάνει ὁ οἶκος τῶν Ζαππαίων. Πάντες γινώσκουσι τὰ μεγάλα καὶ λαμπρὰ τοῦ ἀοιδίμου Εὐαγγέλη ἔργα καὶ πάντων τὰ στήθη πληροῦνται αἰσθημάτων εὐγνωμοσύνης εἰς τὴν ἀνάμνησιν τοῦ μεγάλου τούτου τέκνου τῆς Ἑλλάδος. Εὐτυχήσαντες σήμερον νὰ καταχωρήσωμεν ἐν τῷ "Ἑσπέρῳ" τὴν εἰκόνα τοῦ Ζαππείου μνημείου, ὅπερ ἐστήθη ἐν τῇ γενετείρᾳ γῇ τῆς μεγάλης ταύτης οἰκογενείας, ποιοῦμεν συγχρόνως καὶ θραυσείας τινας σημειώσεις περὶ τοῦ βίου ἑτέρου κλεινοῦ γόνου αὐτῆς, ἐγκαταλιπόντος τὰ ἐπίγεια ὑπερμεσοῦντος Αὐγούστου τοῦ 1880 ἐν Βροσδινίῳ, καὶ ἀποτελέσαντος σὺν τῷ ἀοιδίμῳ Εὐαγγέλῃ καὶ τῷ ἐπιζῶντι κεδνῷ τὴν φρένα ἀδελφῷ Κωνσταντίνῳ τριάδα ἐθνικῶν εὐεργετῶν.

Ὁ ἀείμνηστος Ἀθανάσιος Ζάππας ἐγεννήθη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐν Λαμπόβῃ τῆς Ἠπείρου ἐξ ἐπιφανοῦς ἐν τῷ τόπῳ οἴκου. Ἡ πατρικὴ φιλοτιμία καίτοι ἕνεκα τῆς πονηρᾶς τότε ἐποχῆς ἐστερήθη τοῦ πρώσθεν αὐτῆς ὄλβου, ἀπέστειλε τὸν πρωτότοκον υἱὸν Ἀθανάσιον εἰς Σχολεῖον ἐν Καρκόβῳ, ὁπόθεν οὗτος ἐν βραχεῖ ἠγωνίσθη νὰ πολυνοστήσῃ, διότι ἐπελθὼν ὁ θάνατος ἀφῄρπασε τὸν πατέρα καὶ ἀφῆκε μητέρα καὶ οἰκογένειαν ἄνευ στηρίγματος καὶ προστάτου. Οὕτως εἰσῆλθεν ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ὁ Ἀθανάσιος εἰς τὸ στάδιον τῶν πόνων καὶ τῶν μόχθων, ἵνα τὸ μετέπειτα τόσον διεκρίθῃ μετὰ τοῦ μεγαλουργοῦ ἐξαδέλφου τοῦ Εὐαγγέλη καὶ τοῦ ἀδελφοῦ Κωνσταντίνου.

Ὁ κατόπιν βίος τοῦ ἤτον ἀδιάκοπος ἀλληλουχία μεγάλων καὶ εὐεργετικῶν ἔργων καὶ διὰ τὴν ἰδίαν του πατρίδα καὶ δι' ὅλην ἐν γένει τὴν Ἑλλάδα. Ἡ πατρὶς του Λάμποβον τὸν εἶδεν ἐν μέσῳ της μεταξὺ τῶν τεκτόνων ἐπιμελούμενον τὴν ἵδρυσιν τῶν ἐκεῖ Ζαππείων ἐκπαιδευτηρίων. Τὸν εἶδε τὸ Χόρμοβον μετ' ἀπαραμίλλου ἀνεξιθρησκείας ἀδρὰς δαπάνας ἀνεγείροντα τοῖς ὁλωμανοῖς κατοίκοις αὐκτήριον οἶκον. Τὸν εἶδε τέλος ἡ μητρόπολις τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος ὡς ἀντιπρόσωπον τῆς οἰκογενείας Ζάππα, ὅταν ἐκεῖ ἐτίθετο ὁ θεμέλιος τοῦ τηλεκλύτου ἐκείνου ἔργου τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Ὀλυμπιείου μεγάρου, τὸ ὁποῖον ἐφαντάσθη μὲν καὶ ὑιοθέτησεν ἀπαραμίλλως ἡ μεγαλοφυὴς διάνοια τοῦ Εὐαγγέλη, ἐπεχείρησε δὲ καὶ διατελεῖ ἐκτελῶν τὸ ἕτερον ἐκείνου ἥμισυ ὁ Κωνσταντῖνος. Ἐκεῖ ἐδέχθη ἐκ βασιλικῶν στομάτων θερμὰ συγχαρητήρια καὶ τὴν γενικὴν τοῦ ἔθνους εὐγνωμοσύνην.

Αἱ ἀγαθαὶ πράξεις του, αἵτινες ἅπασαι συνεκεντροῦντο εἰς τὴν ὠφέλειαν ὅλου τοῦ ἔθνους, ἐπέτρωτο νὰ ἔχωσιν ὡς κορωνίδα καὶ τέλος τὴν ἀπαλλαγὴν ἀδελφῶν ἡμῶν ἐν Πίστει καὶ Ἔθνει ἐκ προσθέτου δουλείας καὶ τιμαριωτισμοῦ. Μερίς τις θεσσαλικῆς γῆς οὐδέποτε θέλει παύσει εὐλογοῦσα τὴν μνήμην τοῦ εἰδικῶς αὐτὴν εὐεργετήσαντος ἀνδρὸς καὶ ἡ τανῦν ἐλευθερία καὶ εὐμάρειά της ὀφείλεται εἰς τὴν ἀπέραντον τοῦ Ἀθανασίου καρδίαν.

Ὁ μεγαλουργὸς αὐτοῦ ἀδελφὸς Κωνσταντῖνος Ζάππας ἀνέθετο εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις καλλιτέχνην κ. Ἰ. Βιδάλην τὴν κατασκευὴν μαυσωλείου ἐπ' ὀνόματι μὲν αὐτοῦ προωρισμένου δὲ δι' ὅλην τὴν Ζάππειον οἰκογένειαν. Τὸ ἔργον ἀπετελέσθη ἤδη ὑπὸ τοῦ δοκίμου καλλιτέχνου ἀποφαίνων ὡραίαν τὴν ἀπαρχὴν τῆς ἐν τῇ πατρίδι ἐργασίας του.

Εἶνε τετράγωνον ἔχον ὕψος μὲν ἀπὸ τῆς κτιστῆς βάσεως τριῶν μέτρων, πλάτος δ' ἑνὸς· ἑκάστη γωνία ὑποβαστάζεται ὑπὸ δύο στηλῶν ῥυθμοῦ κορινθιακοῦ τῆς μὲν μελαίνης, τῆς δὲ λευκῆς.

Ἡ προτομὴ τοῦ ἀνδρὸς φαίνεται ἐν τῇ κυρίᾳ προσόψει ὑπὲρ στέφανον κρατούμενον ὑπὸ δύο πνευμάτων καὶ ἐν τῷ στεφάνῳ τούτῳ ἐπὶ μέλανος ἐδάφους εἶνε γεγραμμένος διὰ χρυσῶν γραμμάτων ὁ χρόνος τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου Ἀθανασίου Ζάππα. Καὶ τὸ μὲν τῶν πνευμάτων, τρυφερώτερον, φαίνεται περίλυπον, τὸ δ' ἕτερον, μᾶλλον νευρῶδες, φαίνεται δεικνῦον τῇ δεξιᾷ τὰ ἐν τῷ στεφάνῳ γεγραμμένα καὶ ὡς εἰ λέγον "Ἰδοὺ ἀπῆθανατίσθης". Ἡ προτομὴ εἶνε πράγματι ἐπιτυχεστάτη.

Τὰς ποικίλας γλυφὰς τοῦ ἐπιστηλίου καὶ τῆς ζωηρόρου διακρίνουσι διάφοροι χρωματισμοὶ κατὰ τρόπον ἀρχαῖον. Ἐν δὲ τῷ ἀετώματι ἐτέθη λαμπρὸς ὁρειχάλκινος στέφανος μετὰ ποικίλων κόσμων.

Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ μνημείου ἵσταται μαρμάρινος σταυρὸς ὡραίᾳ στεφάνῳ ἐστεμμένος μετὰ πέπλου.

Ἐπὶ τῆς ἀντιθέτου τῇ κυρίᾳ προσόψει πλευρᾶς φαίνεται ἀνάγλυφον μετὰ τελείας τέχνης ἐξειργασμένον. Ὁ ἄγγελος τοῦ θανάτου ἵπταται πρὸς τοὺς οὐρανοὺς μετὰ τῆς ψυχῆς τοῦ τεθνεῶτος, ὑπ' αὐτὸν δὲ δύο παιδία ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ μὲν μείζον ἀτενίζει πρὸς τὸν ἀφιπτάμενον ἄγγελον περιέργως, ὡσανεὶ βλέπει τι καὶ ἐκπλήσσεται πως ἀλλὰ δὲν ἐνοεῖ πολλά, τὸ δὲ μικρότερον, ὡ! αὐτὸ οὐδὲν ἐνοεῖ, οὐδὲν παρατηρεῖ, ἀλλὰ παίζει μετὰ χόρτων καὶ κόπτει ἄνθη τοῦ ἀγροῦ· τί πρὸς αὐτὸ ὁ θάνατος; Ὁ ἄγγελος τοῦ θανάτου εἶνε σύννοφος, ἀλλ' ὡραῖος καὶ τὸ βλέμμα του μᾶλλον περίλυπον, παρὰ ἄγριον, φαίνεται ὡσεί ἄκων ἐκτελῶν τὸ ἔργον του. Ἡ κόμη του σκορπίζεται περὶ τὸ μέτωπον καὶ τοὺς ὤμους καὶ πρὸς τὰ ὀπίσω τεχνικώτατα, καταπίπτουσι δὲ καὶ ἁπλῶνται, φυσικώτατα αἱ πτυχαὶ τοῦ ἐνδύματός του.

Τὸ μνημεῖον τοῦτο ἐστήθη ἐν μέσῃ τῇ Ἠπείρῳ, μετὰ σεβασμοῦ θ' ἀποκαλύπτῃ ὁ διαβάτης τὴν κεφαλὴν πρὸ τοῦ μνημείου τόσον εὐεργετικῆς καὶ ἐπιφανοῦς οἰκογενείας καὶ μετὰ συγκινήσεως βαθείας θ' ἀναγινώσκῃ συγχρόνως τὸ ἐπ' αὐτοῦ ἀκόλουθον ἐπίγραμμα·

Εἰς ξένην ἐκοιμῶντο γῆν· πλὴν καὶ νεκροὶ ἀκόμα
δὲν ἤθελον τὰ σώματα των χοῦς ξένος νὰ τὰ σκέπῃ,
ἐπόθουν τῆς πατρίδος των τὸ μυρωμένον χῶμα
καὶ τῆς Ἠπείρου ἥλιος τὸν τάφον των νὰ βλέπῃ,
κ' ἦλθον — ἀπόδημοι νεκροί — εἰς τὴν μητέρα πάλιν
κ' ἀναπαυθοῦν εἰς τὴν θερμὴν ἀγίαν της ἀγκάλην
κ' εἰς ἐν κατοικητήριον μετὰ τῶν συγγενῶν των
τῶν ἐν τῇ γενετείρᾳ των τὸν βίον τελευτώντων.

Εἰρήνη εἰς τὸν ὕπνον των, Ἐδὲμ εἰς τ' ὀνειρόν των,
κλίνωμεν γόνυ εὐλαβῶς ἐμπρὸς εἰς τὸν σταυρόν των.
Ὁ τάφος τῶν εὐεργετῶν δὲν εἶνε τάφος πλέον
ἀλλὰ θυσιαστήριον ἁγίας· διαγόνει
εὐγνωμοσύνης ἄρωμα ἡ κόνις τῶν Ζαππαίων,
κ' εἶνε νησὶς τῆς ἀρετῆς τοῦ τάφου των ἡ κλίνη.

Η ΚΟΡΔΟΒΑ

Η ΠΟΛΙΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΤΖΑΜΙΟΥ.

Ἀπόσπασμα περιηγήσεως ἐν Ἱσπανίᾳ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 93.)

Η Κορδόβα ἦτο ἡ πρώτη πόλις τῆς Ἀνδαλουσίας, ἣν ἐπεσκέφθην· ἐν τοῖς οἰκοδομήμασι καὶ τοῖς κατοίκοις αὐτῆς ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν μου νεκροὶ καὶ ζῶντες μάρτυρες τῆς ἐντεῦθεν ἐπὶ τετρακόσια ὅλα ἔτη ἐξουσίας τῶν Ἀράβων. Ἤρχόμην

ἐκ Βαλεντίας, ἔνθα ἄνεμος καὶ κονιορτὸς ἐπλήρουν καθ' ὅλον τὸν Ἀπρίλιον τὰς ὁδοὺς καὶ τοὺς περιπάτους τῆς πόλεως, καὶ ἔρημος καὶ μελαγχολικὴ μοὶ ἐφάνη ἡ ἐηρὰ κοίτη τοῦ ποταμοῦ Τουρία, ὑπεράνω τοῦ ὁποίου ὑψοῦνται, ὡς ἐν εἰρωνείᾳ, ἰσχυραὶ λίθιναι γέφυραι· μάλις δὲ καὶ μετὰ βίας οἱ πορτοκαλλεῶνες τῶν περιχώρων μ' ἐξιλέωσαν κάπως μὲ τὴν ἐηρασίαν, τὴν ἄμμον καὶ τὸ ψῦχος τῆς ἄλλως τε τοσοῦτον θερμῆς ἰβηρικῆς παραλίας. Φανερὸν ἐπομένως ἦτο ὅτι ἡ ἱστορικὴ παρὰ τὸν Γουαδαλκουϊβὶρ πόλις (ἡ Κορδόβα) ἔπρεπε νὰ μὲ καταγοητεύσῃ. Μακρόθεν ἤδη ἔβλεπον τὰς ἐπάλξεις καὶ τοὺς πύργους αὐτῆς καὶ κατὰ φαντασίαν ἡτοιμαζόμην ἤδη νὰ τὴν προσφωνήσω, ἀνακαλῶν εἰς τὴν μνήμην ὅλους τοὺς θριάμβους καὶ τὰς περιπετείας τῶν παρελθόντων αὐτῆς χρόνων· "Σύ, ὦ πόλις, ἦσο αἱ Ἀθῆναι τῆς δύσεως, σὺ ἦσο ἡ πόλις, ἣν ὁ Καῖσαρ κατεῖχε καὶ — κατέστρεφε, διότι ἐτάχθης πρὸς τὸ μέρος τοῦ Πομπηΐου. Ψυχοὶ Ῥωμαῖοι ἀριστοκράται σὲ κατοίκησαν· κυριευθεῖσα ὑπὸ τῶν Γότθων ἀπώλεσας τὴν σημασίαν σου, ἀλλ' οἱ ἔμποροι, πλούσιοι, φιλόμουσοι Ἄραβες σὲ ἀνύψωσαν πάλιν καὶ κατέστης ἡ πρωτεύουσα τῆς τῶν Μαύρων φυλῆς. Οἱ Καρχηδόνιοι σὲ ὠνόμαζον ἄλλοτε τὸν μαργαρίτην τῆς μεσημβρίας καὶ τὸν ὑπερήφανον τίτλον Κάρ-τα-τοῦβα (ἡ ἐπίσημος πόλις) φέρεις μέχρι σήμερον μὲ μικρὰν παραλλαγήν! Δὲν θέλω νὰ φαντασθῶ ὅτι ἤδη εἶσαι ἀσήμαντος ἐπαρχιακὴ πόλις, ἥτις μᾶς δεσμεύει μόνον διὰ τῶν ἀναμνήσεων· θέλω νὰ σὲ ἴδω ἐνώπιόν μου, ὅπως ἦσο ἐν τῇ ἀκμῇ σου, ὅτε τῷ 756 ἀπετίναξας τὸν ζυγὸν τῶν καλιφῶν τῆς Δαμασκοῦ, καὶ ὑπὸ τὸν Ἀβδουραμὰν κατέστης ἀνθηρά, μαγευτικῶς ὡραία πρωτεύουσα. Τότε εἶχες ἓν ἑκατομμύριον κατοίκων, τριακόσια τζαμία, ἐννεακόσια λουτρὰ καὶ ἑξακόσια ξενοδοχεῖα, ἐν οἷς κατέλυον οἱ ἀπειροπληθεῖς ξένοι οἱ ἐπισκεπτόμενοί σε. Τὸ μεγαλεῖόν σου ἠχεῖ ὡς μῦθος τῆς Χαλιφᾶς, καὶ ὅμως ὁ μῦθος οὗτος ἦτο πραγματικότης. Ἐκ τῶν καλλονῶν σου ὅλων ὀλίγιστα, κορίαις εἰπεῖν μία μόνον σοὶ ἀπέμεινεν, ἀλλ' ἡ μία αὕτη ἀρκεῖ, ὡς πρὸ χιλίων ἐτῶν, νὰ προσελκύσῃ πρὸς σὲ τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ φήμη τῶν λογίων σου ἀπέπτη, ἀπέπτη ἡ δόξα τῶν καλλιτεχνῶν σου, διότι ὅτε τῷ 1235 οἱ ἡγεμόνες σου ἐγένοντο ὑπήκοοι τοῦ χριστιανοῦ βασιλέως, τοῦ ἁγίου Φερδινάνδου, ταῦτα πάντα κατέπεσαν καὶ ἐξηφανίσθησαν. Ἀλλὰ τὸ λαμπρότερον, τὸ μεγαλοπρεπέστερον τῶν οἰκοδομημάτων σου ἐπέζησε τῆς ταπεινώσεως, καὶ εὐγλώττως διηγεῖται ἡμῖν περὶ τῶν γνώσεων καὶ τῆς δυνάμεως λαοῦ ἐξορίστου, ὅστις καὶ ἐν τῇ ἐξορίᾳ του αὐτῇ ἐλπίζει ὅτι θέλει καταλάβει πάλιν τὴν Καάβαν

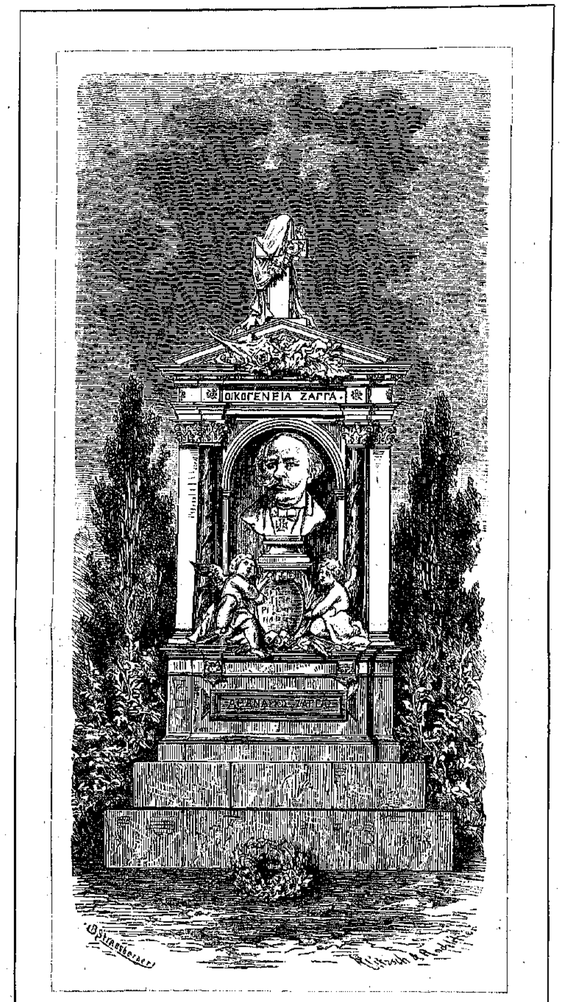

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟΝ
τοῦ Ἀθανασίου Ζάππα ἐν Λαμπόβῳ τῆς Ἠπείρου.

τῆς δόσεως." Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο εἶναι τὸ μέγα τζαμίον τῆς Κορδόβας.

Ἂν καὶ Ῥωμαῖοι καὶ Γότθοι ἐπάτησαν τὸ ἔδαφος τοῦτο, τὰ ἴχνη των ὅμως σχεδὸν ἐξηφανίσθησαν διὰ τῆς σημασίας τῆς Κορδόβας ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἀράβων, καὶ ἡ πόλις διετήρησε τὸν ἀραβικὸν τύπον ἐν τοῖς πλείστοις. Στεναί, ἀμβλεῖαι ὁδοί, δροσεραὶ καὶ κατὰ τὰς θερμοτέρας τοῦ θέρους ἡμέρας, ὁδηγοῦσι πρὸς τὸ τζαμίον· μικροσκοπικὰ παράθυρα εὑρίσκονται ἐπὶ τῆς προσόψεως τῶν οἰκιῶν, ὧν τὰ δωμάτια περικυκλοῦσιν εὐρεῖαι αὐλήν, κεκοσμημένην διὰ ῥοδιῶν καὶ πορτοκαλλεῶν· ἀπὸ τῆς ὁδοῦ χωρίζεται ἡ αὐλὴ αὕτη διὰ κιγκλίδων, ὄπισθεν τῶν ὁποίων δύναταί τις νὰ βλέπῃ ἐλέμμα ἐπὶ τῆς ἡσύχου ὑπάρξεως τοῦ ἀνδαλουσίου βίου. Ἐν τῇ ξενοδοχείᾳ, ἐν ᾧ κατέλυσα, μοὶ εἶπον ὅτι βεβαίως ἤθελον ἀποπλανηθῇ, ἐὰν ἐτόλμων νὰ ἐξέλθω ἄνευ ὁδηγοῦ εἰς τὸν λαβύρινθον τῶν ἀραβικῶν ὁδῶν· ἀλλ' ἐγὼ ἐπροτίμησα νὰ ἐξέλθω μόνος, ἵνα παρακολουθήσω ἐν ἀνέσει τὰς σκέψεις, ἃς μοὶ ἐνεπνέει τὸ νεοφανὲς καὶ ὅλως ἰδιαίτερον τῶν ἀντικειμένων. Μία τῶν θαλαμηπόλων τοῦ ξενοδοχείου μοὶ ἔδωκε τὴν συμβουλὴν νὰ παρακολουθήσω πάντοτε τὸν μικρὸν ῥύακα. Οὕτω λοιπὸν ἀφήσας τὴν λεωφόρον τοῦ "Μεγάλου Στρατηγοῦ", ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔκειτο τὸ ξενοδοχεῖόν μου ἔλαβον τὴν πρὸς τὸ τζαμίον διευθύνσιν. Αἱ ὁδοὶ ἦσαν ἔρημοι, ὀλιγίστους δὲ ἀπήντησα ἀνθρώπους φορτώνοντας μεγάλου μανδύας. Παρακολουθήσας τὸν ῥύακα καὶ ἐρωτήσας περὶ τῆς διευθύνσεώς μου ἔν τινι καπνοπωλείῳ καὶ ἐν ξυλεμπορικῷ καταστήματι εὑρέθην μετ' ὀλίγον εἰς τὸ τέρμα μου, ἐνώπιον τῶν πύργων τοῦ τζαμίου.

Τὸ τζαμίον ἔχει, ὡς γνωστόν, ὅλως διάφορον ἀρχιτεκτονικὴν τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιῶν· οἰκοδόμημα ἐπίμηκες περιβάλλεται ὑπὸ ὑψηλῶν τοίχων, ἐφ' ὧν ὑπάρχει σειρὰ πύργων. Εἰσῆλθον εἰς τὸ τζαμίον διὰ τῆς κυρίας εἰσόδου, ἥτις φέρει τὸ ὡραῖον ὄνομα τῆς "Πύλης τῆς συγχωρήσεως". Ἡ ἀψιδωτὴ αὕτη πύλη, πλουσίως πεποικιλμένη διὰ γλυφῶν καὶ ῥητῶν τοῦ Κορανίου, ὁδηγεῖ πρὸς αὐρεῖαν αὐλήν, πεφυτευμένην διὰ πορτοκαλλεῶν καὶ ἔχουσαν ἐν τῷ μέσῳ φρέαρ. Ἐνταῦθα οἱ Ἄραβες ἐτέλουν τοὺς καθαρισμοὺς καὶ ἁγνισμούς των πρὶν εἰσέλθωσιν ἐν τῷ ναῷ. Ἔσωθεν τοῦ περιβόλου ὑπάρχουσι στοαί· τὸ τεῖχος, ἐπιστεφόμενον διὰ πυργίσκων ἔχει πάχος μὲν ἓξ ποδῶν, ὕψος δὲ ἀπὸ τριάκοντα μέχρις ἑξήκοντα ποδῶν. Ἀπέναντι τῶν στοῶν καὶ τοῦ σημερινοῦ κωδωνοστασίου — ὁ ἄλλοτε ὑπάρχων ἐνταῦθα μιναρὲς κατέπεσε — ἠνοῦται τὸ τζαμίον μὲ τὴν αὐλήν. Τὸ σχῆμα τοῦ τζαμίου εἶναι ἀκριβῶς τετραγωνικόν· τρεῖς θύραι ὁδηγοῦσιν εἰς αὐτό. Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Ἀράβων αἱ θύραι ἦσαν δεκαεννέα τὸν ἀριθμόν. Τὸ ἔδαφος, ἐφ' οὗ κεῖται τὸ τζαμίον, ἐχρησίμευεν ἀνέκαθεν ὡς τόπος λατρείας· διότι ἐν ἀρχῇ ἦτο ἐνταῦθα ναὸς τοῦ Ἰανοῦ, εἶτα δὲ Ἐκκλησία Βασιλική. Οἱ Ἄραβες, καταλαβόντες

μετὰ τὴν μάχην τῆς Γουαδαλέτης (711) τὴν Κορδόβαν, μετέβαλον μέρος τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας εἰς τζαμίον. Ὁ Ἀβδουραμάν, θέλων ν' ἀποδείξῃ ὅτι ὁ Ἀλλὰχ εἶναι ἀνώτερος τοῦ Θεοῦ τῶν Χριστιανῶν, ἀπεφάσισεν, ἑβδομήκοντα ἔτη μετὰ ταῦτα (τῷ 781), νὰ ἐγείρῃ ἐν αὐτῇ τῇ θέσει τέμενος, ὅπερ ἔμελλε νὰ καταστῇ ἡ Μέκκα τῆς Δύσεως. Μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὸ ἓν μέρος ἦτο τζαμίον, τὸ δὲ ἕτερον χριστιανικὴ ἐκκλησία· ὁ Καλίφης ἠγόρασε τὸ μέρος τοῦτο, ἀλλ' οἱ Χριστιανοὶ ἔθεσαν τὸν ὅρον, τὰ χρήματα νὰ καταβληθῶσιν εἰς χρυσᾶ νομίσματα, δι' ὧν νὰ κτισθῶσι δύο ἄλλαι ἐκκλησίαι· μεθ' ὃ οἱ χριστιανοὶ ἱερεῖς παρελάβοντες τὰ ἱερὰ σκεύη καὶ τὰς εἰκόνας τῶν ἁγίων ἀπῆλθον ἐν πομπῇ τῆς Βασιλικῆς καὶ ἡ ἀνέγερσις τοῦ μεγαλοπρεποῦς τζαμίου ἤρξατο. Ὑπὸ τοὺς καλίφας Χακὲμ Β'. καὶ Χακὲμ Γ'. ἐμεγαλύνθη, ὥστε σήμερον ἔχει 19 μὲν θόλους κατὰ μῆκος καὶ 33 κατὰ πλάτος. Ἐν ἔτει 1238 κατέλαβον αὐτὸ πάλιν οἱ Χριστιανοὶ καὶ ἀφιέρωσαν τὸν ναὸν εἰς τὴν Παναγίαν. Ἐπὶ διακόσια ἔτη ἐτελοῦντο ἐν αὐτῷ αἱ χριστιανικαὶ ἱεροτελεστίαι, ὁσάκις δὲ ὑφίστατο ἀνάγκη ἐπισκευῶν, προσελαμβάνοντο Ἄραβες κτίσται καὶ τεχνῖται. Κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα ἐπίσκοπός τις κεντηθεὶς ὑπὸ φιλοτιμίας διέταξε νὰ κρημνίσωσι μέρος τοῦ τζαμίου καὶ ν' ἀνεγείρωσι μικρὸν μητροπολιτικὸν ναόν. Πρὸς τοῦτο ἔδωκεν ὁ αὐτοκράτωρ Κάρολος Ε'. τὴν συγκατάθεσίν του· ὅτε ὅμως ἐν ἔτει 1526 ἐπεσκέφθη τὴν Κορδόβαν καὶ εἶδε τὴν ἀνακαίνισιν, ἀνέκραξεν· "Ὠκοδομήσατε ὅ,τι ἠδύνασθε ν' ἀνεγείρητε πανταχοῦ ἄλλοῦ, καὶ κατεστρέψατε ὅ,τι ἦτο μοναδικὸν ἐν τῷ κόσμῳ."

ΤΟ ΜΕΓΑ ΤΖΑΜΙΟΝ ΕΝ ΚΟΡΔΟΒΗι.

Ἄλλως τε ὁ αὐτοκράτωρ Κάρολος τοῦ αὐτοῦ ἐγένετο ἔνοχος βανδαλισμοῦ, καταρρίψας μέρος τῆς Ἀλάμβρας καὶ ἀνεγείρας ἀνάκτορον ἀμφιθεατρικόν, ὅπερ ἤμεινε διὰ παντὸς ἡμιτελές. Ταῦτα πάντα ἀνεκάλουν εἰς τὴν μνήμην μου ὡς εὐσυνείδητος περιηγητής, ἀναπνέων τὴν εὐωδίαν τῶν ἀνθέων τῶν πορτοκαλλεῶν. Ὑπεράνω τῶν πορτοκαλλεῶν ὑψοῦντο εἰς τὸν οὐρανὸν φοίνικες. Ὁ φοῖνιξ εἶναι ὁ πιστὸς τοῦ ἀνατολίτου ὀπαδός, ὅστις παρηκολούθησεν αὐτὸν ἐνταῦθα, καὶ παρέχει εἰς τὴν δευτέραν τῶν Ἀράβων πατρίδα, τὴν Κορδόβαν, τὸν ἰδιόρρυθμον ἀφρικανικὸν τύπον.

Τέλος εἰσῆλθον ἐκ τοῦ φωτὸς ὑπὸ τοὺς ζοφεροὺς θόλους τοῦ τζαμίου, καὶ νέον, λίθινον ἄλσος φοινίκων ἐφανίζετο ἐνώπιόν μου! — Εἶναι οὗτος ναός, ἢ δάσος κιόνων, στηριζόντων θόλους ἐν αχήματι κλάδων φοινίκων; — Παρετήρησα μετὰ προσοχῆς· ἦσαν πραγματικοὶ κίονες, ἀρχαῖοι κίονες, χίλιοι διακόσιοι τὸν ἀριθμόν· προέρχονται δὲ οἱ κίονες οὗτοι ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἰανοῦ, ἐκ τῶν ναῶν τῆς Καρχηδόνος καὶ ἄλλων πόλεων τῆς Ἀφρικῆς, προέρχονται καὶ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἧς ὁ αὐτοκράτωρ ἐδώρησέ τινας τῷ ἀνεγείραντι τὸ τζαμίον Ἀβδουραμάν. Εἶναι μονόλιθοι, ἐξ ἰάσπιδος, πορφυρίτου καὶ ἄλλων σπανίων μαρμάρων.

Λεπτὴ εὐωδία προσέβαλε τὴν ὄσφρησίν μου· πρηήρχετο ἡ εὐωδία αὕτη ἐκ κλάδου ἡνθισμένου πορτοκαλλέας, ὃν ἐκράτει γέρων καὶ ἰσχνὸς ἀνήρ. Ὁ ἀνὴρ οὗτος μὲ προσέβλεψε μὲ βλέμμα περίεργον, τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ὡς νὰ μοὶ ἔλεγε· "Σὲ παρακολουθῶ ὅβμα πρὸς ὅβμα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὡς ἡ σκιά σου, καὶ μοὶ εἶναι ἐντελῶς ἀδιάφορον, ἂν προσέχῃς εἰς τὰς πληροφορίας μου ἢ ὄχι." Οἱ τοιοῦτοι ὁδηγοὶ εἶναι ἐν Ἱσπανίᾳ ἡ κηλὶς, ἡ ἀμαυροῦσα τὸν ἀπὸ τῶν ἀρχαίων κειμηλίων ἀπαστράπτοντα ἥλιον. Λί ἀρχαὶ ἔπρεπε νὰ ἐπιβάλλωσιν εἰς τοὺς ξένους δικαίωμα εἰσιτηρίου καὶ ὄχι ν' ἀφίνωσιν αὐτοὺς εἰς τὴν διάκρισιν τοιούτων ἀσαγροκερδῶν ὁδηγῶν. Ὁ γέρων ἐνόησεν ὅτι πρῶτον ἦδη ἐπεσκεπτόμην τὸ τζαμίον· οὐδὲν ὠφέλησεν ἡ παρατήρησις ὅτι δὲν ἦλθον τὸ πρῶτον ἐνταῦθα· ὁ ὁδηγὸς εἶναι ἐπιβλητικός, τρέχει δεξιά, ἀριστερά, ἐπιθεικνύει τὸ ἓν ἢ τὸ ἕτερον ἀντικείμενον, προσκαλεῖ τὸν νεωκόρον μὲ τὰς κλεῖδάς του, ἀποδιώκει τοὺς μικροὺς ἐπαίτας, οἵτινες περικυκλοῦσι τοὺς ξένους ὡς μυῖαι ἢ ὀχληρὰ ἔντομα καὶ θεωρεῖ καθῆκόν του νὰ προστατεύῃ δῆθεν αὐτόν.

— Πῶς ὀνομάζεσαι; ἠρώτησα τὸν γέροντα.

— Δὸν Παῦλος, Ἐκλαμπρότατε, μοὶ ἀπεκρίθη.

Καὶ ὁ Δὸν Παῦλος ἤρξατο ἐκκενῶν ὅλους τοὺς θησαυροὺς τῆς σοφίας του· ὡς μέλι, ὡς καταῤῥάκτης μαργαριτῶν ἐξήρχοντο οἱ λόγοι του ἀπὸ τῆς θύρας τῶν χειλέων του (ὡς λέγουν οἱ Ἄραβες). Οἱ χίλιοι διακόσιοι κίονες τοῦ τζαμίου εἶναι σήμερον μόνον χίλιοι ἑξήκοντα ἐννέα, ἔχουσι κιονόκρανα, ἐφ' ὧν στηρίζονται οἱ θόλοι, ἡ ἀπόστασις τῶν θόλων εἶναι ποδῶν τινων· ἀνέκαθεν οἱ θόλοι οὗτοι ἦσαν λευκοὶ καὶ ἐρυθροί· οἱ καθολικοὶ ἠθέλησαν νὰ καλύψωσι τὸν χρωματισμὸν τῶν ἀπίστων ἀρχιτεκτόνων τοῦ τζαμίου καὶ ἔβαψαν τοὺς θόλους λευκούς· σήμερον δὲ ἀποπλύνεται πάλιν ὁ λευκὸς οὗτος ἀσβεστώδης χρωματισμός, ὥστε μέρος τοῦ τεμένους παρουσιάζει πάλιν τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ ποικιλίαν. Οἱ κίονες ἀστήριζον ἄλλοτε ξυλίνην στέγην κεχρυσωμένην, ἥτις ἀγένετο παρανάλωμα τοῦ πυρός, καὶ ἀντικατεστάθη δι' ἀτέχνου ὀροφῆς. Καὶ τὸ ἀρχαῖον ἔδαφος ἐκαλύφθη σήμερον, ὥστε οἱ κίονες φαίνονται ὑπὲρ τὸ δέον ταπεινοί, ἂν καὶ ἦδη ἀρκούντως ταπεινοὶ ἐφαίνοντο ἕνεκα τοῦ μεγάλου αὐτῶν ἀριθμοῦ καὶ τῆς μικρᾶς ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσεως.

Πρὸς τὸν μεσημβρινὸν τοῖχον ἔκειτο τὸ ἄδυτον τῶν ἀδύτων, Μίχραβ καλούμενον. Εἰσελθὼν ἤκουσα ψαλμῳδίας μοναχῶν λειτουργούντων. Ἐν-

ταῦθα, ὅταν τὴν Παρασκευὴν ὁ ἡγεμὼν προσήρχετο εἰς τὸν ναὸν νὰ προσευχηθῇ, ἔκαιον 7500 λυχνίαι κρεμάμεναι ἀπὸ τῆς κεχρυσωμένης ὀροφῆς. Ὁποῖον θέαμα θὰ ἦτο τοῦτο! Ὁ Ἀβδουραμὰν ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ τὸ τζαμίον τοῦτο δευτέραν Μέκκαν, ὅπως ἀποτρέψῃ τοὺς ὑπηκόους του νὰ μεταβαίνωσιν ὡς προσκυνηταὶ πρὸς τὸν τάφον τοῦ Προφήτου. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοῦ τεμένους ὁ μωαμεθανὸς δὲν προσήρχετο ἢ γονυπετῶν· ἐπὶ τοῦ ἐδάφους φαίνονται καὶ σήμερον ἔτι τὰ ἴχνη τῶν γονάτων τῶν εὐσεβῶν. Τὸ ἄδυτον τῶν ἀδύτων εἶναι πράγματι ἀριστούργημα ἀρχιτεκτονικῆς καὶ διακοσμήσεως· ὡς κεντήματα ἁπλοῦνται οἱ μικροὶ θόλοι ἄνωθεν λεπτῶν κιονίσκων ὅλων κεχρυσωμένων· ἡ στέγη ἔχει τὸ σχῆμα κόγχης καὶ ἦτο τὸ πάλαι πλουσίως κεκοσμημένη.

Ἐντεῦθεν ἐπεσκέφθην τὸ παρεκκλήσιον Villaviciosa, ἔνθα ἦτο ἡ κυρίως ἕδρα τῶν Καλιφῶν· τὸ παρεκκλήσιον τοῦτο εἶναι ἑτοιμόρροπον, δι' ὃ καὶ δὲν ἐπιδεικνύεται εἰς τοὺς ξένους. Τὰ κοσμήματα εἶναι ἐποχῆς χριστιανικῆς ἀλλ' ἀναμφιβόλως ἐπεξεργασθέντα ὑπὸ Ἀράβων τεχνιτῶν· ὁ γοτθικὸς ῥυθμὸς ἑνοῦται μετὰ τοῦ ἀραβικοῦ. Ἐν γένει δὲ ἐν ὅλοις τοῖς γοτθικοῖς ναοῖς τῆς Ἱσπανίας φαίνεται τρανώτατα ἡ ἀραβικὴ ἐπιρροή. Ἰδὼν τὰ θαύματα ταῦτα τῆς ἀρχαίας τέχνης δὲν ἠθέλησα πλέον νὰ ἐπισκεφθῶ τὰ χριστιανικὰ παραρτήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι κατὰ πολὺ ὑποδεέστερα. Ἐξῆλθον λοιπὸν πάλιν ὑπὸ τὸν λαμπρὸν πορτοκαλλεῶνα. Στῖφος ἀνδαλουσίων παίδων ἀμφοτέρου τοῦ γένους μὲ περιεκύκλωσεν· μοὶ προσέφερον ῥόδα, ἄνθη καὶ κλάδους πορτοκαλλεῶν καὶ ἐζήτουν μικρὸν ἢ μέγα χαλκοῦν νόμισμα, ἀναλόγως τῆς μετριοφροσύνης ἢ τῆς ἀναισχυντίας αὐτῶν. Μετριόφρον βεβαίως οὐδὲν τῶν μικρῶν τούτων πλασμάτων ἦτο· ὅλα ἦσαν εἰς ἄκρον ὀχληρὰ καὶ ἐπιβλητικά, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου μὲ προσέβλεπον μὲ τοὺς μαύρους καὶ ἀπαστράπτοντας ὀφθαλμούς των τόσον γλυκὰ καὶ ἐκφραστικά, ὥστε μοὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ παροργισθῶ· ἅμα δὲ ὁ ξένος τοῖς προσμειδιᾷ, δὲν τὸν ἀφίνουσι πλέον. Τὸ μειδίαμα εἶναι ἀκτὶς ἡλίου, καὶ ἡ ἀκτὶς τοῦ ἡλίου ὡριμάζει τοὺς καρπούς· τοιοῦτον ποιοῦσι συλλογισμόν.

Ὅτε ἐξηρχόμην τοῦ ναοῦ διὰ τῆς πύλης τῆς Συγχωρήσεως εἶχον ἀκολουθίαν ἡγεμονικήν, ἐὰν ἡ ἡγεμονικὴ ἀκολουθία συνίσταται εἰς τὸ πλῆθος τῶν παρακολουθούντων. Τότε μ' ἐπλησίασε καὶ γυνή τις κρατοῦσά τι ὑπὸ μαῦρον σκέπασμα — ἦτο τοῦτο δύο ὑδρογραφίαι. Ὁ σύζυγός της, μοὶ εἶπεν, εἶναι ζωγράφος, καὶ ὅλοι οἱ Ἄγγλοι περιηγηταὶ ἀγοράζουσι τὰς εἰκόνας του· ἂν ἐπεθύμουν καὶ φωτογραφίας ἡ γυνὴ μοὶ ὑπεσχέθη νὰ τὰς φέρῃ. Ἐν τοσούτῳ τὸ στῖφος τῶν μικρῶν ἐπαιτῶν μὲ παρηκολούθει φωνάζον καὶ τρέχον, μέχρις οὗ τελωνοφύλαξ τις, φρουρῶν παρὰ τὴν γέφυραν, μὲ ἀπήλλαξε τῶν ὀχληρῶν ὀπαδῶν. Ἱστάμην ἐπὶ τῆς γεφύρας, ἥτις ὑπερηφάνως ὑπέρκειται τοῦ μεγάλου ποταμοῦ, καί, ἂν καὶ μακρὰν τῆς πατρίδος, ᾐσθανόμην ἐνδόμυχον εὐχαρίστησιν. Αἱ τελευταῖαι ἀκτῖνες τοῦ δύοντος ἡλίου ἐχρύσουν τὰ ὕδατα· αἱ πέριξ οἰκίαι ἀπήστραπτον· ἔστιλβον μακρόθεν καὶ οἱ χρυσοῖ θόλοι τοῦ τζαμίου μὲ τὴν ἡμισέληνον, τὸ σύμβολον τῶν Ἀράβων, οἵτινες εἶχον μεταβάλλει τὸ μέρος τοῦτο τῆς Ἱσπανίας εἰς ἐπίγειον παράδεισον. Συνήντησα χωρικὸν ἱππεύοντα ἡμίονον, κεκοσμημένην διὰ ποικιλοχρόων ταινιῶν καὶ μικρῶν κωδωνίσκων. Πλατὺς μαῦρος πῖλος ἐπεσκίαζε τὸ ἡλιοκαυμένον πρόσωπόν του. Ὁ χωρικὸς ἔρριψε βλέμμα ταχὺ πρὸς ἐμὲ καὶ εἶτα ἐξηκολούθησεν ᾄδων τὸ εὔθυμόν του τραγοῦδι.

Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΚΟΠΕΥΤΩΝ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ.

Η ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι ΕΟΡΤΗ.

(Μετὰ τριῶν εἰκόνων, ὅρα σελ. 88—89.)

Ἡ πόλις τῆς Λειψίας διατελεῖ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐν ἑορτῇ· αἱ οἰκίαι, αἱ πλατεῖαι καὶ αἱ ὁδοὶ εἶναι σημαιοστόλιστοι καὶ μυρτοστόλιστοι, καὶ ἀψῖδες, φέρουσαι τὴν ἐπιγραφὴν "Χαίρετε", ὑψοῦνται ἐν ταῖς διασταυρώσεσι τῶν κυριωτέρων ὁδῶν. Ὁ λαὸς συνωθεῖται φαιδρὸς καὶ ἐν ἀγαλλιάσει, διότι τελεῖται ἑορτὴ ἐπίσημος διὰ τὴν Γερμανίαν, ἡ ἑορτὴ τοῦ Συνδέσμου τῶν Σκοπευτῶν. Πᾶς τις, παρακολουθήσας τὴν ἱστορίαν τῆς Γερμανίας κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη, ἐννοεῖ εὐκόλως ὁποίαν σημασίαν ἔχουσιν αἱ τοιαῦται ἐθνικαὶ ἑορταί. Ἡ σήμερον ἐνταῦθα τελουμένη ἰδίως εἶναι εἶδος ἀδελφοποιΐας τοῦ Γερμανικοῦ λαοῦ, ὅστις ἐν θρησκευτικῇ ὄντως ἀκριβείᾳ ἐφαρμόζει τὸ ἀρχαῖον ῥητόν· "Ἐν τῇ ἑνώσει ἡ ἰσχύς."

Ἡ ἑορτὴ ἤρξατο τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν (20 Ἰουλίου ἔτ. ν.) διὰ μεγάλης παρελάσεως ἢ πομπῆς τῶν ἐξ ὅλων τῶν πόλεων καὶ κωμῶν τῆς Γερμανίας συρρευσάντων σκοπευτῶν, φορούντων τὰς γραφικωτάτας αὐτῶν στολάς. Ἡ πομπὴ εἶχέ τι τὸ ἐπιβλητικόν, καθότι ἐν αὐτῇ ἀντεπροσωπεύοντο οὐ μόνον οἱ νεώτεροι χρόνοι ἀλλὰ καὶ ὁ μεσαιών. Προεπορεύετο κῆρυξ ἔφιππος ἐν μεσαιωνικῇ στολῇ· εἵποντο δὲ διάφορα συμπλέγματα ἐφ' ἁμάξης παριστῶντα τὴν Σαξωνίαν τὴν Γερμανίαν, τὴν Λειψίαν κτλ. Ἐν τῷ μέσῳ ἐφέρετο τὸ κεχρυσωμένον σύμβολον τοῦ Τοξότου. Ἤρχετο κατόπιν παράστασις ἀρχαίου κυνηγεσίου μὲ τοὺς θηρευτάς, τοὺς σαλπιγκτάς, τοὺς κυνηγετικοὺς κύνας καὶ μὲ τὰς διὰ τῶν φονευθέντων ζώων πεπληρωμένας ἀρχαϊκὰς ἁμάξας. Δεκαὲξ μουσικαὶ ἐπαιάνιζον καθ' ὅλον τὸ διάστημα, παρακολουθούμεναι ὑπὸ τῶν διαφόρων σκοπευτῶν ἐν ὅπλοις καὶ ἐχόντων ἐπὶ κεφαλῆς τὴν ἰδίαν αὐτῶν σημαίαν. Τέλος δὲ ἐφέρετο ἡ μεγάλη σημαία τοῦ Συνδέσμου, ἣν παρηκολούθουν ἐν τεθρίππῳ ἅρματι οἱ δήμαρχοι τῆς Λειψίας καὶ τοῦ Μονάχου. Τέσσαρας ὅλας ὥρας, ἀπὸ τῆς 10 τῆς πρωΐας μέχρι τῆς 2 μ. μ. διήρκεσεν ἡ πομπή, ἥτις διέβη διὰ τῶν κεντρικωτέρων ὁδῶν καὶ κατέληξεν εἰς τὸ εὐρύτατον σκοπευτήριον, ἔνθα διελύθη. Ὁ βασιλεὺς τῆς Σαξωνίας ἐπὶ τούτῳ ἐκ Δρέσδης ἐλθὼν ἵστατο ἐπὶ τοῦ ἐξώστου τοῦ μεγάρου του, κάτωθεν τοῦ ὁποίου διαβαίνοντες οἱ σκοπευταὶ ἀνέπεμπον ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγάς. Ἐν τῇ μεγάλῃ πλατείᾳ τοῦ νέου θεάτρου ἐγένετο ἡ παράδοσις τῆς σημαίας τοῦ Συνδέσμου ὑπὸ τοῦ δημάρχου τοῦ Μονάχου, τῆς πόλεως, ἐν ᾗ πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἐτελέσθη ἡ ἑορτή, πρὸς τὸν δήμαρχον Λειψίας διὰ καταλλήλου προσφωνήσεως καὶ ἀντιφωνήσεως. Εἰς διάφορα μέρη τῆς πόλεως προσεφέροντο τοῖς σκοπευταῖς κρατῆρες πλήρεις οἴνου καὶ ἄνθη εἰς σημεῖον φιλοξένου χαιρετισμοῦ. Ἀφ' οὗ ἡ πομπὴ ἀφίχθη εἰς τὸ σκοπευτήριον καὶ διελύθη, παρετέθη πολυτελέστατον γεῦμα, εἰς ὃ παρεκάθησαν τρεῖς χιλιάδες συνδαιτυμόνες, δήμαρχοι, δημοτικοὶ σύμβουλοι, πρόεδροι, καθηγηταὶ κ. ἄλ. Εὐθὺς μετὰ τὸ γεῦμα, περὶ τὰς 5 μ. μ. ἤρξατο ὁ διαγωνισμὸς τῆς σκοποβολῆς. Μικρὸν μετὰ τὰς 6 μετέβη ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ σκοπευτήριον, ἔνθα ἐγένετο δεκτὸς μετὰ ἐνθουσιασμοῦ ἀπεριγράπτου ὑπὸ τῶν 90 χιλιάδων ἀνθρώπων, τῶν πληρούντων κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν τὸ εὐρύτατον πεδίον. Ὁ βασιλεὺς ἐδέχθη ποτήριον οἴνου προσφερθὲν αὐτῷ, ηὐχήθη ὑπὲρ τῆς προόδου τοῦ Συνδέσμου καὶ ἔλαβε μέρος εἰς τὴν σκοποβολήν. Μέχρι βαθείας νυκτὸς ὁ κόσμος διέμεινε διασκεδάζων ἐν τῷ Σκοπευτηρίῳ, τὸ ὁποῖον ἀπλέτως ἐφωτίζετο ὑπὸ μεγάλων ἠλεκτρικῶν λαμπτήρων. Ἡ ἑορτὴ διήρκεσε καθ' ὅλην τὴν ἑβδομάδα, δηλ. μέχρι τῆς σήμερον (15/27 Ἰουλίου), καὶ ἡ διανομὴ τῶν βραβείων ἐγένετο ἐν πλήρει τάξει καὶ δικαιοσύνῃ. Περίεργον εἶναι ὅτι οὐδὲ ἓν τῶν κερδισθέντων βραβείων δὲν ἠγοράσθη παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἑορτῆς· ὅλα ἀνεξαιρέτως εἶχον δωρηθῆ παρὰ τῶν Γερμανῶν ἡγεμόνων, τῶν μεγάλων ἐργοστασιαρχῶν καὶ τῶν ἐμπόρων τῆς Λειψίας, οἵτινες, ὀφείλομεν νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, ἄκραν ἀπέδειξαν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ γενναιοδωρίαν καὶ φιλοξενίαν.

Ἐκ τῶν τριῶν παρατεθειμένων εἰκόνων ἡμῶν ἡ μέν, ἡ μεγαλειτέρα, παριστᾷ τὴν γενικὴν ἄποψιν τοῦ Σκοπευτηρίου, εὐρυτάτου πεδίου, ὅπερ χρησιμεύει συνήθως ὡς Ἱπποδρόμιον· ἡ δευτέρα παριστᾷ ἓν τῶν συμπλεγμάτων τῆς πομπῆς, ἐκ τῶν τὰ μάλιστα ἐπιτυχῶν, τὴν Γερμανίαν· ἡ τρίτη τέλος εἶναι ἡ εἰκὼν τῆς κομψῆς σκιάδος, ἐν ᾗ ἦσαν κατατεθειμένα λίαν φιλοκάλως τὰ διάφορα βραβεῖα.

Καθ' ὅλην τὴν ἑπταήμερον ἑορτήν, ἣν ἐφαίδρυνεν ὡραῖος θερινὸς οὐρανός, ὁ ἐνθουσιασμὸς ἦτο μέγας καὶ παρὰ τοῖς κατοίκοις καὶ παρὰ τοῖς ξένοις· οὐδεμία δὲ συνέβη ἀταξία, ὅπερ ὀφείλεται καὶ εἰς τὸ φιλόνομον τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ καὶ εἰς τὰ ἔκτακτα καὶ κατάλληλα μέτρα, τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἡ ἀστυνομία· στρατιώτης ἢ φρουρὸς οὐδεὶς ἐφαίνετο ἐν ταῖς ὁδοῖς — λαμπρὸν δεῖγμα εὐνομίας καὶ πολιτισμοῦ!

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Προχθὲς διέβη ἐκ Λειψίας μεταβαίνουσα εἰς Σβερῖνον ἡ βασίλισσα ἡμῶν Ὄλγα, ἥτις παρέμεινεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐπὶ μίαν ἡμέραν, ὅπως βαπτίσῃ τὸ τέκνον τῆς παιδικῆς αὐτῆς φίλης, τῆς Κυρίας VON DER GABELENTZ, τοῦ καθηγητοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο ἡ ἡμέρα τοῦ ὀνόματός της ἡ εὐσεβὴς ἄνασσα ἠθέλησε ν' ἀκούσῃ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ ὀρθοδόξῳ ναῷ, ἔνθα παρευρέθη μετὰ τῆς κυρίας τῆς τιμῆς καὶ τοῦ ὑπασπιστοῦ της. Μετὰ τὴν λειτουργίαν ἡ Α. Μ. περιῆλθεν ὀλίγον τὴν πόλιν, τὴν δ' ἐπιοῦσαν ἀνεχώρησεν εἰς Σβερῖνον, ἔνθα περιέμενεν αὐτὴν ὁ βασιλεὺς μετὰ τῶν βασιλοπαίδων. Ἐκ Σβερίνου ἡ βασιλικὴ τῆς Ἑλλάδος οἰκογένεια μεταβαίνει εἰς Κοπενάγην, ὅθεν κατὰ τὸν Σεπτέμβριον ἐπανακάμπτει εἰς τὴν πατρίδα. Μόνον ὁ βασιλόπαις Γεώργιος μένει ὡς γνωστὸν ἐν Δανίᾳ, ὅπως κάμῃ ἔναρξιν τῶν ναυτικῶν του σπουδῶν.

Μετ' οὐ πολὺ θ' ἀρχίσῃ ἡ ἀνέγερσις τοῦ Ἐθνικοῦ Μνημείου, τὸ ὁποῖον ἡ Ἰταλία θὰ στήσῃ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ τῷ Βίκτωρι Ἐμμανουήλ, κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ ἀρχιτέκτονος Σακκώνη. Ἤδη ἠγοράσθησαν αἱ οἰκίαι αἱ μεταξὺ τῆς Πλατείας τῆς Βενετίας καὶ τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ Καπιτωλίου λόφου. Λέγεται ὅτι ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ μνημείου τεθήσεται τῇ 2 Ὀκτωβρίου, τῇ ἐπετείῳ ἡμέρᾳ, καθ' ἣν οἱ Ῥωμαῖοι ἀνεκήρυξαν βασιλέα των τὸν Βίκτωρα Ἐμμανουήλ. Τὸ μνημεῖον ἔσται μεγαλοπρεπέστατον, ὡς καταλαμβάνον μέγα μέρος τοῦ Καπιτωλίου. Ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἔχοντος σχῆμα στοᾶς, στηθήσεται γιγαντιαῖος ἀνδριὰς τοῦ βασιλέως ἐφίππου. Γνωστὸν εἶναι ὅτι εἰς ἀνέγερσιν τοῦ μνημείου συνεισέφερεν ἡ Ἰταλία σύμπασα.

Ἐκ τῶν ἀπομνημονευμάτων τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος. Γνωστὸν εἶναι ὅτι ὁ Ναπολέων τακτικὰς ἐκράτει σημειώσεις περὶ τῶν συμβάντων τοῦ βίου του, αἵτινες καὶ ἐξεδόθησαν ὑπὸ τοῦ ἀντισυνταγματάρχου JUNG· ὀλιγώτερον ὅμως γνωστὸν ὑπάρχει ὅτι τὰ ἀπομνημονεύματα ταῦτα ἀναφέρονται καὶ εἰς τὴν νεαράν, σχεδὸν παιδικὴν ἡλικίαν τοῦ μεγάλου ἀνδρός. Οὕτω π. χ. διεσώθησαν σημειώσεις τινές, ἃς ὁ Ναπολέων ἔγραφε κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ ἔτους 1786—1787, ὅτε ὑπηρέτει ἐν Δουαὶ ὡς ἀνθυπολοχαγὸς ἐν τῷ γαλλικῷ στρατῷ ἐν ἡλικίᾳ μόλις 17 ἐτῶν. Αἱ σημειώσεις αὗται εἰσὶ πλήρεις μελαγχολικῶν σκέψεων καὶ ὑπεμφαίνουσι παρὰ τῷ Ναπολέοντι τὴν ἰδέαν τῆς αὐτοχειρίας. "Εὑρίσκομαι πάντοτε μόνος ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων, συγκεντρωμένος ἐν ἐμαυτῷ. Ποῦ στρέφονται σήμερον αἱ μελαγχολικαί μου σκέψεις; Πρὸς τὸν θάνατον! Εὑρίσκομαι ἐν τῇ αὐγῇ ἔτι τοῦ βίου μου καὶ δύναμαι νὰ ἐλπίσω ἐπὶ βίον μακρόν. Ἀπὸ ἓξ ἤδη ἐτῶν ζῶ μακρὰν τῆς πατρίδος μου. Ὦ, πόσην χαρὰν θὰ αἰσθανθῶ νὰ εὑρεθῶ μετὰ τέσσαρας μῆνας ἐν μέσῳ τῶν συμπολιτῶν μου, ἐν μέσῳ τῶν συγγενῶν μου! — Διατὶ λοιπὸν νὰ σκέπτωμαι περὶ αὐτοχειρίας; Καὶ ὅμως τί δύναμαι νὰ πράξω ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ; Ἀφ' οὗ πρόκειται ν' ἀποθάνω, τί σημαίνει ν' αὐτοχειριασθῶ; Ἐὰν εἶχον διανύσει ἑξήκοντα ἔτη τοῦ βίου μου, ἠδυνάμην νὰ σεβασθῶ τὰς προλήψεις τῶν συγχρόνων μου καὶ νὰ περιμείνω ἡσύχως, ἡ φύσις νὰ ἐπιτελέσῃ κατ' ἐμοῦ τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀτυχία ἤρξατο καταδιώκουσά με, καὶ οὐδὲν αἰσθάνομαι ἐν τῷ βίῳ τὸ εὐχάριστον, πρὸς τί νὰ διέλθω ἡμέρας, καθ' ἃς πᾶσα μου ἐπιχείρησις ματαιοῦται; — Πόσον ἀπέχουσιν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τῆς φύσεως! Πόσον εἶναι δειλοὶ καὶ κοινοί! Τί περιμένω νὰ ἴδω ἐν τῇ πατρίδι μου; Τοὺς συμπολίτας μου ἁλυσοδέτους καὶ ἀσπαζομένους τὴν χεῖρα, ἥτις τοὺς πιέζει καὶ τοὺς τυραννεῖ. Ὤ! δὲν εἶναι πλέον οὗτοι οἱ γενναῖοι Κόρσοι, οἱ τοσοῦτον τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν ποθοῦντες! — Ὦ Γάλλοι, δὲν ἀρκεῖ ὑμῖν ὅτι τῶν πάντων ἐστερήσατε ἡμᾶς; Διατὶ νὰ θέλητε νὰ καταστρέψητε καὶ τὰ ἀθῶα ἡμῶν ἤθη; Ἡ εἰκών, ἣν σήμερον παρουσιάζει ἡ δύσμοιρος πατρίς μου καὶ ἡ ἀδυναμία, εἰς ἣν εὑρίσκομαι, νὰ μεταβάλλω κατάστασιν τοιαύτην, εἶναι ἀφορμαὶ ν' ἀποστρέφωμαι τὴν χώραν, πρὸς ἣν μὲ συνδέει τὸ καθῆκόν μου, νὰ ἐπαινῶ ἀνθρώπους, οὓς ἐκ πεποιθήσεως μισῶ. Ὅταν λάβω τὴν ἄδειαν καὶ μεταβῶ εἰς τὴν πατρίδα μου, ὡς τί θὰ παρουσιασθῶ; τί θὰ εἴπω; Ἀφ' οὗ δὲν ὑπάρχει πλέον πατρίς, ὁ καλὸς πατριώτης ὀφείλει ν' ἀποθάνῃ. Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ φονεύσω ἕνα ἄνθρωπον πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν συμπολιτῶν μου, θὰ ἔσπευδον ἀμέσως νὰ τὸ ἐκτελέσω· ἤθελον ἐμπήξει εἰς τὸ στῆθος τοῦ τυράννου τὸ ξίφος ὅπως ἐκδικηθῶ τὴν πατρίδα μου καὶ τοὺς καταπατηθέντας νόμους της. — Ὁ βίος μοὶ εἶναι ἀφόρητος, διότι οὐδεμίαν αἰσθάνομαι τέρψιν· μοὶ εἶναι ἀφόρητος, διότι οἱ ἄνθρωποι, μεθ' ὧν συζῶ καὶ μεθ' ὧν εἰμὶ καταδεδικασμένος νὰ συζήσω, τοσοῦτον ἀπέχουσιν ἀπ' ἐμοῦ κατὰ τὸ φρόνημα, ὅσον τῆς σελήνης τὸ φῶς ἀπὸ τοῦ φωτὸς τοῦ ἡλίου. Διὸ καὶ δὲν δύναμαι νὰ εὕρω τρόπον τοῦ ζῆν, ὅστις νὰ καθιστᾷ μοι τὴν ὕπαρξιν ὑποφερτήν· ἐκ τούτου δὲ προέρχεται καὶ ἡ ἐντελὴς ἀπογοήτευσίς μου." Ταῦτα ἔγραφεν ὁ Κόρσος Ναπολέων Βοναπάρτης ἐν ἡλικίᾳ 17 ἐτῶν καὶ ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας. Ἡ δημοσίευσις τῶν ἀπομνημονευμάτων τούτων βαθυτάτην ἐμποιήσει ἐντύπωσιν.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 220.

Ὑπηκόους τοὺς μονάρχας, δούλους τοὺς τυράννους ἔχω,
Ἥρωας καθυποτάσσω, νίκας δὲ αὐτοῖς παρέχω·
Κατ' ἐμοῦ τὰ μέσα πάντα ὑπερφυσικὰ τυγχάνουν.
Αἱ δυνάμεις μου μεγάλαι καὶ μέχρι περάτων φθάνουν.
Τρὶς ἀλλοίμονον ἐκείνῳ, ὅστις ν' ἀψηφήσῃ θέλει
Τὴν ἰσχύν μου· πλήσσουν τοῦτον τὰ πανίσχυρά μου βέλη.
Καὶ τοὺς μᾶλλον δὲ γενναίους καθιστῶ ἐγὼ ἀρνία,
Τοὺς δειλοὺς δὲ καὶ ἀνάνδρους ὡς τὰ ἄγρια θηρία·
Ἄφρονας ποιῶ φρονίμους καὶ ἡμέρους τοὺς ἀγρίους,
Τοὺς φρονίμους δ' ἀνοήτους καὶ ἀγρίους τοὺς ἠπίους·
Ἐμοῦ χάριν ἐν τῷ κόσμῳ ἔργα ἔγειναν μεγάλα,
Πάθη, δράματα, συμβάντα καὶ ποιήσεις καὶ τὰ ἄλλα·
Εἶμ' ἐν τέλει, τῶν δακρύων ἐν ταὐτῷ καὶ μεγαλείων,
Δόξης, ἀνδραγαθημάτων ἡ πηγὴ καὶ μαρτυρίων,
Εἰς ἐκείνους, οὕς, πρὸ πάντων, ἡ ἰσχύς μου προκελκύει
Καὶ πιστούς μου λάτρας πάντας κι' ὀπαδοὺς ἀναδεικνύει.

Ἰω. Κ. Γρουμπός, ἐν Γαλαζίῳ.

Αἴνιγμα 221.

Νυχθήμερον πλανώμενος
Τὴν γῆν περιοδεύω,
Καὶ ἀοράτως πανταχοῦ
Τοῦ κόσμου ταξειδεύω.
Μετέωρος ὁδοιπορῶ,
Ἢ ἐν τῇ γῇ κρυμμένος,
Εἰς ποταμούς, ὠκεανοὺς
Πολλάκις βυθισμένος.
Κ' ἐν ᾧ σιδηροδέσμιος
Ὁ δυστυχὴς κρατοῦμαι,
Ἐάν μου λύσουν τὰ δεσμὰ
Εὐθὺς ἀπονεκροῦμαι!

Ἐμμ. Σολωμός, ἐν Βουκουρεστίῳ.

Αἴνιγμα 222.

Μικράν, πλὴν νῆσον ἔνδοξον
Ἀφεύκτως μὲ γνωρίζεις·
Μὴ μ' ἀνατρέψῃς, φίλε μου,
Μὴ ἄδικα πασχίζῃς·
Διότι ἄλλη Νέμεσις
Θὰ ἦμ' ἐνώπιόν σου,
Μ' ἀνθρώπου μέλαιναν μορφὴν
Θὰ μ' ἴδῃς ὅμοιόν σου.

Ν. Γ. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκῃ.

Πρόβλημα 223.

Εὑρεθήτω τὸ ὄνομα Ἕλληνος καλλιτέχνου, διὰ τῶν γραμμάτων τοῦ ὁποίου νὰ σχηματισθῶσι δέκα λέξεις, ὧν τὰ ἀρχικὰ γράμματα νὰ ἦναι αὐτὰ τὰ γράμματα τοῦ ὀνόματος καθέτως, ὡς ἀκροστιχίς, γραφομένου, νὰ σημαίνωσι δέ· α'. τὸ προσφιλέστερον τοῖς λαοῖς, β'.) θεάν, γ'.) θεόν, δ'.) πανίσχυρον βασιλέα, νικηθέντα παρὰ τῶν Ἑλλήνων, ε'.) κράτος τῆς Εὐρώπης, στ'.) ἀρχαῖον μάντιν ἐπὶ ἑπταετίαν μεταμορφωθέντα εἰς γυναῖκα, ζήσαντα δὲ ἐπὶ ἓξ ὅλας γενεάς, ζ'.) Εὐρωπαϊκὸν κράτος, η'.) πόλιν τῆς Ἑλλάδος, θ'.) θεάν, καὶ ι'.) ἄλλην πόλιν τῆς Ἑλλάδος.

Ἰω. Κ. Γρουμπὸς ἐν Γαλαζίῳ.

Πρόβλημα 224.
(Λογόγριφος.)

Σχηματισθήτω ἡ εὐχρηστοτέρα τῶν ἐπιστημῶν δι' ἑνὸς γράμματος καὶ ἑνὸς ἀριθμοῦ.

Ὁ αὐτός.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγμ. 213. Τὸ στοιχεῖον Ρ.

Αἰνίγμ. 214. ΑΝΗΡ — ΑΗΡ.

Αἰνίγματος 215.
ΚΛΕΩΝ — ΛΕΩΝ — ΩΟΝ.

Προβλήματος 216.
(Ἀριθμητικοῦ.)

5040 συμπόσια, ὅπερ ἀπαιτεῖ ἴσας ἡμέρας ἤτοι 14 σχεδὸν ἔτη.

Προβλήματος 217.

Ἀνὰ 50 χιλιάδας ἐκ τῆς Β'. καὶ Γ'. ποιότητος, διὰ τὴν ποιότητα ἀξίας δρχ. 20, 3 ἀνὰ 50 χιλ. ἐκ τῆς Α'. καὶ Δ'. διὰ τὴν τῶν δρχμ. 25.

Προβλήματος 218.

Οὐκ ἄμισθον τὸ εὖ ποιεῖν, κἂν μὴ παραχρῆμα ἡ ἀνταπόδοσις φαίνηται.

Προβλήματος 219.

Ἡ φύσις ἄνευ μαθήσεως τυφλόν, ἀλλ' ἄνευ φρονήσεως μάθησις, ἐλλιπές.

Ἔλυσαν· τὰ 202, 209—211 ὁ κ. Γρ. Γ. Δρόσος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 202, 205 ἡ Κυρία Ἰφιγ. Ν. Σιβιτανίδου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 205, 207, 208, 210 ὁ κ. Λουκᾶς Στένης ἐν Λάρνακι Κύπρου· τὰ 207, 209 ὁ κ. Πασχάλης Χ. Παπάζογλους ἐν Σουφλίῳ· τὰ 207—210, 212 ὁ κ. Λεωνίδας Βασιλείου ἐν Τεργέστῃ· τὰ 207—210 ὁ κ. Κριμίζης ἐν Μανσούρᾳ· τὰ 207, 210 ὁ κ. Εὐθ. Κρέης ἐν Σιμπὶν-ἐλ-Κόμ· τὰ 207, 208, 210, 211 ἡ Κυρία Ἐριφύλη Γ. Ζέρρου ἐν Προύσῃ· τὰ 207—210 ὁ κ. Κ. Φτεροῦδης ἐν Βίρ-Σάμς Αἰγύπτου, καὶ ὁ Ἰω. Κ. Γρουμπὸς ἐν Γαλαζίῳ· τὰ 208—211 ὁ κ. Ἰω. Κομβόπουλος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὸ 209 ἡ Κυρία Ἑλένη Ν. Τζηροῦ ἐν Ῥαμλίῳ· τὰ 213, 214, 218, 219 ὁ κ. Ἰω. Ἀσαριωτάκης ἐν Γαλαζίῳ· τὰ 213, 218 ὁ κ. Δ. Κληματιανὸς ἐν Σιστοβίῳ· τὰ 213, 214 ἡ Κυρία Ἑλένη Λ. Σκόρδου ἐν Κωνσταντινουπόλει· τὰ 214, 215 ὁ κ. Π. Βασσαλόπουλος ἐν Βραΐλᾳ· τὰ 215—217 ὁ κ. Ι. Μ. Α. ἐν Λονδίνῳ· τὸ 217 ὁ κ. Ἀλ. Σκόρδος ἐν Κωνσταντινουπόλει· τὰ 215, 217—219 ὁ κ. Εὐστάθιος Γεωργαντόπουλος ἐν Πασκάνῃ Μολδαβίας· τὰ 207—211 ὁ κ. Α. Εὐαγγελίδης ἐν Καβάλλᾳ· τὰ 213, 214, 217 ἡ Κυρία Ἐλ. Γ. Ἐλευθεριάδου ἐν Κωνσταντινουπόλει· τὰ 207—210 ὁ κ. Γ. Μ. Κουτρουβῆς ἐν Σμύρνῃ.

LE MONITEUR DE LA CHANCE UNIVERSELLE

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΥΣΑ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΑΠΑΣΩΝ ΤΩΝ ΚΛΗΡΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΑΦΙΛΟΚΕΡΔΕΙΣ ΠΕΡΙ ΠΑΣΩΝ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ.

Ἐν Βιέννῃ καὶ Αὐστρο-Οὐγγαρίᾳ . . . . Φλ. 2
Ἐν Γερμανίᾳ . . . . . Μάρ. 4
Ἐν Γαλλίᾳ, τόκοις ταχυδρ. ἑνώσεως . . . Φρ. 5
Συμπεριλαμβανομένων τῶν ταχυδρ. τελῶν.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΣ
Stadt, Bartensteingasse 14.
Ἐναντι τοῦ Κοινοβουλίου καὶ τοῦ Δημαρχείου
VIENNE.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ.

Δηλοποιήσ. ἀγγλικαὶ ὁ στ. . . . Κρ. 50 Φρ. 1
Καταχωρίσ. συστατικαὶ - . . . Φλ. 1 - 2
- ἐπὶ ἐκδόσ. ἐαν. κλ. . - 2.50 - 5
Συμφωνία καὶ κατ' ἀποκοπήν.

ΔΩΡΑ.

Εἰς πάντα ὅστις ἤθελεν ἐγγραφῇ συνδρομητὴς διὰ 18 μῆνας ἤτοι ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου 1884 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1885 εἰς τὴν ἐφημερίδα Le Moniteur de la Chance Universelle ἀποσταλήσονται ταχτικῶς οὐ μόνον ἡ ἐφημερὶς αὕτη — ἥτις τυγχάνει ἡ μόνη δημοσιεύουσα τοὺς ἐπισήμους καταλόγους τῶν κληρώσεων ἁπασῶν τῶν λαχειοφόρων ἀξιῶν — ἀλλὰ καὶ τὰ ἑπόμενα ὥφελα·

1. Λαχειοφόρον γραμμάτιον δι' οὗ δυνατὸν νὰ κερδήσῃ τις 100000, 50000 φράγκα κτλ.

2. Εἰς πάντα ἐγγραφησόμενον συνδρομητὴν ἀποσταλήσεται δωρεὰν τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ ΠΛΟΥΤΗ (Richesses Oubliées) πόνημα, ὅπερ ἐκδοθησόμενον ἀνυπερθέτως περὶ τὰ τέλη τοῦ τρέχοντος ἔτους (ἕνεκα λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως μας εἶναι ἀδύνατον νὰ ἦναι ἕτοιμον πρὸ τοῦ τέλους τοῦ τρέχοντος ἔτους), ἔσται τὸ μόνον ἐν ᾧ περιληφθήσονται ἀκριβῶς ἐκτὸς τῶν ἐπισήμων καταλόγων πασῶν τῶν γενομένων κληρώσεων—ΑΠΟ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΚΛΗΡΩΣΕΩΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1884 — ὡς πρὸς τὰς διαφόρους λαχειοφόρους ὁμολογίας Αὐστριακὰς, Γερμανικὰς, Γαλλικὰς, Ἰταλικὰς, Βελγικὰς, Ῥωσσικὰς, Ἑλβετικὰς, Τουρκικὰς, Ἑλληνικὰς Ῥουμανικὰς, καὶ πληροφορίαι ἀπαραίτητοι εἰς τοὺς ἔχοντας τοιαύτας ὁμολογίας ἢ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἀποκτήσωσιν τοιαύτας.

Χιλιάδες ἀνθρώπων εἰσὶ πλούσιοι, καὶ ὅμως ἀγνοοῦσι τοῦτο! Τῷ ὄντι, συνφρὰ πρὸς τὰς ἐπισήμους πληροφορίας, πολλαὶ ἑκατοντάδες ἑκατομμυρίων κερδῶν δὲν ἐζητήθησαν εἰσέτι παρὰ τῶν δικαιούχων. Πολλοὶ ἀγοράζουσι λαχειοφόρους ἀξίας, μετὰ δὲ τὴν ἐπ' αὐτῶν γενομένην πρώτην ἢ δευτέραν κλήρωσιν τὰς ἀξίας ταύτας ῥίπτουσιν ἐν σώρτῃ ἐν τῷ ἀπώ λησμονοῦσιν αὐτάς. Ἡ ὀλιγωρία αὕτη ἀποβαίνει ἀσυγγνωστος τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ, ὡς πρὸς τινας ἀξίας μετὰ παρέλευσιν πενταετίας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κληρώσεως, τὸ πρὸς ἀπαίτησιν τοῦ κέρδους δικαίωμα διαγράφεται καὶ ἑπομένως τὰ κέρδη οὐδόλως πληρόνονται τοῖς δικαιούχοις. Οἱ συνδρομηταὶ καὶ πελάται ἡμῶν δύνανται νὰ γνωστοποιήσωσιν ἡμῖν ἐφάπαξ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ὑπὸ τὴν κατοχὴν αὐτῶν τίτλων, ἐν ᾗ δὲ περιπτώσει ὑπάρχει ἐπιλαχὸν τι κέρδος θέλομεν γνωστοποιήσει αὐτοῖς τοῦτο ἀνεξόδως καὶ ἐν πάσῃ ἐχεμυθίᾳ.

3. Ἐπίσημον κατάλογον τῶν ἀριθμῶν ἁπασῶν τῶν ἀπὸ τῆς πρώτης κληρώσεως μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1884 κληρωθεισῶν ὁμολογιῶν τῶν Ὀθωμανικῶν σιδηροδρόμων (Ἀνατολικῶν σιδηροδρόμων Τουρκίας) καὶ τοῦ Δανείου τῆς Πόλεως Βουκουρεστίου.

4 Συνεπείᾳ εἰδικῆς συμβάσεως πρὸς τι τῶν διασημοτέρων ὡρολογοποιείων, ἀργυρᾶ ὡρολόγια (ἐκ τοῦ εἴδους remontoires) τιμώμενον ἕκαστον πρὸς φράγκα 65, προσφέρομεν πρὸς τοὺς συνδρομητὰς καὶ πελάτας ἡμῶν εἰς τὸ ἐξαιρετικὸν τίμημα πρὸς φρ. 40 ἐπίσης δὲ προσφέρομεν αὐτοῖς τοῦ αὐτοῦ μὲν εἴδους ἀλλ' ἐκ μετάλλου νίκελ ὡρολόγια — ὧν ἡ τακτικὴ λειτουργία τυγχάνει ἐντελῶς ἐγγυημένη — ἀντὶ φρ. 25, τίμημα μοναδικὸν εἰς ὃ συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ καθ' ὡρολόγιον ἔξοδα ἀποστολῆς. Πᾶν ὡρολόγιον ὅπερ δὲν ἤθελε τύχει τῆς ἀρεσκείας τοῦ πελάτου ἡμῶν δεχόμεθα ὅπως ἐπιστραφῇ ἡμῖν μετὰ ὀκταήμερον ἀπὸ τῆς λήψεως.

Ἡ ἐτησία συνδρομὴ εἰς τὴν ἐφημερίδα Le Moniteur de la Chance Universelle ὑπάρχει ὡρισμένη εἰς φράγκα 5 ποσὸν μικρὸν διοδιαστέον ἡμῖν εἰς ἔνταλμα ταχυδρομικόν, γραμμάτια τραπέζης, ἢ γραμματόσημα οἱουδήποτε κράτους.

Διὰ 18 μῆνας ὀφείλει τις νὰ μᾶς ἐμβάσῃ φράγκα 7.50.

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ.

ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΗΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΝΤΟΛΟΔΟΧΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΟΥ

Moniteur de la Chance Universelle
ἀναλαμβάνει
ΤΗΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΙΣ
ΒΙΕΝΝΗΣ, ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ, ΠΑΡΙΣΙΩΝ ΚΑΙ ΛΟΝΔΙΝΟΥ
διεξαγωγὴν ἐργασιῶν οἵαι αἱ ἑξῆς·

1. Ἀγοραὶ καὶ πωλήσεις χρεωγράφων κατὰ τὰς ἐπισήμους διατιμήσεις αὐτῶν.

2. Ἐγγραφὴ εἰς τὴν ἔκδοσιν ὁμολογιῶν παντὸς δανείου ἢ οἱασδήποτε ἐπιχειρήσεως, ἀνευ ἐξόδων διὰ τοὺς πελάτας τοῦ καταστήματος.

3. Πώλησις ἐπὶ πιστώσει, ἤτοι διὰ πληρωμῶν μηνιαίων εἰς δόσεις, δι' ἁπάσας τὰς αὐστροουγγρικὰς ἀξίας. Ἀπὸ τῆς πρώτης πληρωμῆς ὁ ἀγοράζων οἱανδήποτε τῶν ἀξιῶν τούτων μετέχει πασῶν τῶν κληρώσεων ἐπὶ τῶν ὅλων κληρωθησομένων ὁραβείων ὡς καὶ ἐπὶ τῶν τόκων.

4. Ἀνταλλαγὴ τίτλων δι' ἄλλων παρεχόντων πλείονα τόκον ἢ μεγαλειτέραν πιθανότητα κέρδους ἢ καὶ πιθανότητα πρὸς ὑπερτίμησιν.

5. Χρηματικὰ δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ τίτλων καὶ ἐπὶ τόκῳ 5 τοῖς % τὸ ἔτος.

Οἱ αὐτοὶ τίτλοι ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἀριθμοὺς ἐπιστρέφονται τῷ δανειζομένῳ, ὅστις ἐξακολουθεῖ μετέχων εἰς τὰς γινομένας ὡς πρὸς τοὺς τίτλους αὐτοῦ κληρώσεις ὡσεὶ τοὺς τίτλους τούτους εἶχεν ἐν τῷ χρηματοκιβωτίῳ αὐτοῦ.

6. Ἐξαγοραὶς ἐπιλαχόντων ὁραβείων καὶ χρεωλυθέντων τίτλων ἐπὶ μόνῃ τῇ παρὰ τῶν ἐντολοδοτῶν πληρωμῇ τῶν ἐπιστολαγωγίων.

7. Δωρεὰν εἰσπράξεις τοκομεριςμάτων ἀξιῶν αὐστριακῶν ἢ ἄλλων.

8. Πώλησις γραμματίων διὰ λαχεῖα γινόμενα κυβερνητικῇ ἀδείᾳ καὶ ἑπομένως παρέχοντα πᾶσαν ἀσφάλειαν τοῖς ἀγοραστᾶις. Ταῦτα δέον ὅπως μὴ συγχέωνται πρὸς τὰ γραμμάτια τῶν γερμανικῶν λαχείων.

9. Ἐξακρίβωσις τῶν κληρωθέντων ἀριθμῶν ὁμολογιῶν ἢ λαχειοφόρων γραμματίων γινομένη δωρεὰν καὶ ἀνεξαιρέτως διὰ πᾶσαν οἱανδήποτε ἀξίαν.

10. Ἀγοραὶ καὶ πωλήσεις ἐμπορευμάτων ἐπὶ πληρωμῇ δικαιώματος προμηθείας πρὸς 2%. Πᾶσα ἐντολὴ πρὸς ἀγορὰν ἀντικειμένου δι' ἀτομικὴν χρῆσιν ἑνὸς τῶν συνδρομητῶν ἐκτελεῖται ἄνευ πληρωμῆς δικαιώματος προμηθείας.

11. Παροχὴ οἱασδήποτε πληροφορίας παντὶ τῷ ἀποστέλλοντι αὐτῇ αἴτησει ἀπηλλαγμένῃ τελῶν καὶ 25 ἑκατοστὰ τοῦ φράγκου, εἰς γραμματόσημα, διὰ τὴν δαπάνην τῆς ἀπαντήσεως. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει δίδοται δωρεὰν διὰ τῆς ἐφημερίδος ἐν τῇ εἰδικῇ αὐτῆς στήλῃ ὑπὸ τὸν τίτλον Petite Correspondance (Μικρὰ Ἀλληλογραφία).

Χάριν τῶν πελατῶν ἡμῶν νομίζομεν σκόπιμον νὰ δηλώσωμεν ὅτι οὐδὲν ἀπολύτως δέον ν' ἀγοράζωσι πρὶν ἢ ἐρωτήσωσι τίς ἡ ἐπὶ τῆς γενησομένης ἀγορᾶς γνώμη ἡμῶν. Δύνανται ν' ἀποτανθῶσι πρὸς ἡμᾶς ἐλευθέρως, θὰ μᾶς εὕρουν πάντοτε προθύμους νὰ τοῖς φανῶμεν χρήσιμοι ἢ ἀρεστοί.

Πᾶσα ἀποστολὴ δέον ν' ἀποστέλληται κατ' αὐθεξίαν ὑπὸ διεύθυνσιν ὡς ἑξῆς·

ADMINISTRATION
DU
Moniteur de la Chance Universelle
VIENNE (Autriche).

Διεξάγομεν ἀλληλογραφίαν ἐν οἱαδήποτε γλώσσῃ. Πάντες οἱ τίτλοι δέον νὰ φέρωσι τὴν σφραγῖδα ἡμῶν.

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΑΜΟΙΒΗ

ΦΡΑΓΚΑ **10,000,000** ΦΡΑΓΚΑ.

Ἡ διαχείρισις τοῦ Μηνύτορος τῆς Παγκοσμίου Τύχης καταλείπει τῇ ὁλομελείᾳ τῶν συνδρομητῶν αὐτοῦ τοῦ 1884 πάντα τὰ κέρδη (ἐξαιρέσει τῶν μικρῶν κερδῶν) ἅπερ κατὰ τὸ 1884 ἤθελον τυχὸν λάχει εἰς τὰς ἑπομένας ὁμολογίας· τὸ σύνολον τῶν εἰς τοὺς τίτλους τούτους ἀνηκουσῶν ἐτησίων ἀμοιβῶν ἀνέρχεται εἰς φιορ. 4,162,460 ἤτοι πλέον τῶν 10 ἑκατομμυρίων φράγκων.

Εἰς ἑκάστην κλήρωσιν ὑπάρχει ἀνὰ ἓν μέγα κέρδος ὡς ἑξῆς

	Φιορ.
Τῆς ὁμολογίας Credit-Anstalt 1858 σειρᾶς 3824 ὁ ἀριθμὸς 56 . . .	150,000
Τῆς ὁμολογίας Αὐστρίας 1864 σειρᾶς 3251 ὁ ἀριθμὸς 27	150,000
Τῆς ὁμολογίας Πόλεως Βιέννης 1874 σειρᾶς 1915 ὁ ἀριθμὸς 66 .	200,000
Τῆς ὁμολογίας Theiss 1880 σειρᾶς 1884 ὁ ἀριθμὸς 29	100,000
Τῆς ὁμολ. Αὐστρ. Ἐρυθμοῦ Σταύρου σειρᾶς 6677 ὁ ἀριθμὸς 6 .	100,000
Τῆς ὁμολ. Οὐγγρικ. Κράτους 1870 σειρᾶς 2624 ὁ ἀριθμὸς 31 . . .	150,000
Ἐν ὅλῳ Φλωρίνια	850,000

Αἱ ἀνωτέρω ὁμολογίαι εὑρίσκονται κατατεθειμέναι ἐν τῇ Ἐθνικῇ Αὐστρο-ουγγρικῇ Τραπέζῃ, ἡ δὲ διαχείρισις τοῦ ΜΗΝΥΤΟΡΟΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΤΥΧΗΣ, ἐπιφυλασσομένη τὴν ἐπὶ τοῦ ἐνδεχομένου καθαροῦ κέρδους ὑφαίρεσιν ποσοστοῦ πρὸς 20%, τὰ ὑπολειπόμενα 80% θέλει διανείμει εἰς τοὺς συνδρομητὰς τῆς ἐφημερίδος αὐτῆς, καθ' ὃν τρόπον ἤθελε κρίνει κατάλληλον. — Οἱ μὴ ἀνανεώσαντες τὴν συνδρομὴν αὐτῶν, τοὐλάχιστον δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς λήξεως αὐτῆς, χάνουσι τὸ δικαίωμα τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ ἐνδεχόμενα κέρδη.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ ἐν ΛΕΙΨΙΑι, ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλείου· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

ΕΤΟΣ Δ'. Εκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1|13 Αὐγούστου 1884 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσᾶν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ρούβλ. 16. ΑΡ. 79.

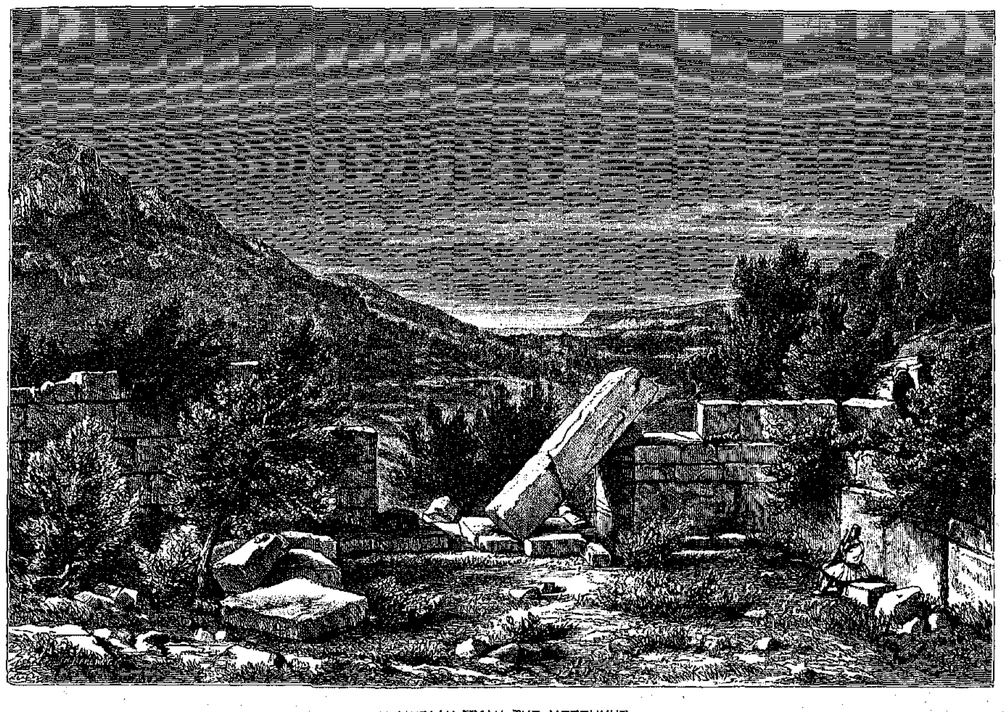

Η ΜΕΓΑΛΗ ΠΥΛΗ ΤΗΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἀρχαία πύλη τῆς Μεσσήνης. — *Περὶ τῆς νοημοσύνης τῆς γυναικός, κ. τ. λ.* — *Ἡ Θεοδώρα, ὑπὸ Κλέωνος Ῥαγκαβῆ.* — *Κινεζικὸν τεϊοπωλεῖον ἐν Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ.* — *Ἡ σύζυγος τοῦ ναύτου.* — *Δανεισταὶ προξενηταί.* *Πολωνικὸν Διήγημα (συνέχεια).* — *Εἰς τοὺς ναύτας τοῦ Ναυάρχου Μιαούλη.* — *Οἱ δύο ἀμερικανοὶ νάννοι.* — *Ἡ ἰσάτις ἢ κυανῆ ἀλώπηξ.* — *Διάφορα.* — *Αἰνίγματα καὶ λύσεις.* — *Γραμματοκιβώτιον.*

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ μεγάλη πύλη τῆς Μεσσήνης. — *Ἡ Θεοδώρα καὶ ὁ Ἐκηβόλος ἐν Κυρήνῃ.* — *Ἡ Ἰωάννινα Ἱκετεύουσα τὴν Ἀφροδίτην ἐν τῷ Παραδείσῳ τοῦ Ἡραίου.* — *Κινεζικὸν τεϊοπωλεῖον ἐν Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ.* — *Ἡ σύζυγος τοῦ ναύτου.* — *Οἱ ἀμερικανοὶ νάννοι.* — *Ἡ ἰσάτις. (Κυανῆ ἀλώπηξ.)*

ΑΡΧΑΙΑ ΠΥΛΗ ΤΗΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 97.)

Ἡ παρατεθειμένη σήμερον εἰκὼν παριστᾷ τὰ σωζόμενα ἐρείπια τῆς μεγάλης ἐν Μεσσήνῃ τῆς Πελοποννήσου πύλης, ὑφ' ἣν διήρχετο ἡ ὁδὸς ἡ ἀπὸ Μεσσήνης εἰς Μεγαλόπολιν ἄγουσα. Ἡ πύλη αὕτη, ἀριστούργημα ὀχυρωματικῆς τέχνης, ἦτο εἶδος φρουρίου, περιβαλλομένου ὑπὸ δύο τετραγώνων ὀχυρῶν πύργων. Δύο πύλαι συνεχόμεναι διὰ στρογγύλης αὐλῆς ἀπετέλουν ἀνέκαθεν τὸ ὅλον οἰκοδόμημα, οὗ πολλὰ διεσώθησαν μέχρι σήμερον λείψανα. Τὰ τὴν πόλην περιβάλλοντα τείχη, ἐκ μεγάλων ὀγκολίθων κατεσκευασμένα, διατηροῦνται εἰσέτι εἰς ὕψος ἱκανόν, καὶ ἡμιτεθαμμένα ἐντὸς τῶν πυκνῶν θάμνων, τῶν τὴν πεδιάδα καλυπτόντων, ὡραίαν παριστῶσιν εἰκόνα ἀρχαίου μεγαλείου καὶ δόξης, καὶ πολὺ δικαίως διεγείρουσι τὸν θαυμασμὸν τῶν περιηγητῶν, καθ' ὅσον μάλιστα καὶ ἡ Μεσσηνία εἶναι μία τῶν περιεργοτέρων τῆς Πελοποννήσου χωρῶν.

Ἡ χερσόνησος, ἡ ὑπὸ τῶν ἐθνογράφων ἡ χερσόνησος τοῦ Αἵμου ἢ τῶν Βαλκανίων ὀρέων συνήθως καλουμένη, καταλήγει πρὸς μεσημβρίαν εἰς δύο εὐρείας πεδιάδας τῆς Πελοποννήσου, τὴν τῆς Λακωνίας καὶ τὴν τῆς Μεσσηνίας. Καὶ ἡ μὲν τῆς Λακωνίας πεδιάς, διαβρεχομένη ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ Εὐρώτα, καταλήγει εἰς τὸν ἀρχαῖον λακωνικὸν κόλπον, σήμερον κόλπον τοῦ Μαραθωνησίου, ἡ δὲ δυτικὴ πεδιάς, ἡ τῆς Μεσσηνίας, χωριζομένη ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἀποκρήμνων τοῦ Ταϋγέτου βράχων, περιβρέχεται ὑπὸ τοῦ Παμίσου καὶ καταλήγει εἰς τὸν ἀρχαῖον κόλπον τῆς Κορώνης, τὸν σήμερον κόλπον τῶν Καλαμῶν καλούμενον. Αἱ δύο αὗται εὔφοροι πεδιάδες ὑπῆρξαν ἐν ἀρχαιοτάτοις ἤδη χρόνοις κέντρα πολιτισμοῦ, διότι ἐν αὐταῖς ὁ ἐξ Ἀσίας πολιτισμός, αἱ λατρεῖαι, αἱ τέχναι καὶ ἐπιστῆμαι τὰς πρώτας ἔθεσαν ῥίζας. Αἱ μυθικαὶ παραδόσεις, ἀναρίθμητοι καὶ ποικίλαι, δηλοῦσιν ἡμῖν ὅτι πλεῖστοι ὅσοι λαοὶ ἐκ διαφόρων χωρῶν ἦλθον καὶ κατῴκησαν τὰς καρποφόρους ταύτας πεδιάδας, ὧν οἱ πρῶτοι κάτοικοι ἦσαν οἱ πανάρχαιοι ἐκεῖνοι Πελασγοί, οὕς, ὡς τὴν καταγωγὴν αὐτῶν ἀγνοοῦντες, οἱ Ἕλληνες, ἐξέλαβον ὡς γηγενεῖς καὶ αὐτόχθονας, δηλ. ὡς γεννηθέντας ἐκ τῆς γῆς αὐτῆς, ἐκ τῶν βράχων καὶ τῶν δένδρων τῆς χώρας. Τῶν παναρχαίων τούτων Πελασγῶν διάφοροι διεσώθησαν ἐν τῇ χώρᾳ αἱ λατρεῖαι, καὶ ἰδίως ἡ λατρεία τοῦ ὑψίστου θεοῦ, τοῦ Διός, ἐν Σπάρτῃ, ἡ τοῦ Διός, τοῦ Ἰθωμάτα, ἐν Ἰθώμῃ τῆς Μεσσηνίας, ἥτις ἀνακαλεῖ ἡμῖν τὰς ἐπὶ τοῦ Λυκαίου τῆς Ἀρκαδίας τελουμένας ἀνθρωποθυσίας. Τολμηροὶ θαλασσοπόροι καὶ πειραταὶ ἐξ Ἀσίας, οἱ Κᾶρες καὶ Λέλεγες, δὲν ἐβράδυνον νὰ ἐγκατασταθῶσιν ἐν Μεσσηνίᾳ, ἔνθα ἔκτισαν τὴν πόλιν τῆς Ἀνδανίας, πρῶτον αὐτῶν κτίσμα, καὶ μετέφερον τὴν λατρείαν τῆς Ἀρτέμιδος καὶ ἰδίως τῶν Διοσκούρων. Μετὰ τοὺς Κᾶρας ἦλθον οἱ Αἰολεῖς, οἵτινες εἰσὶν οἱ θεμελιωταὶ τῆς Βασιλίδος καὶ τῆς Πύλου. Αἰῶνες παρῆλθον καὶ τοὺς Αἰολεῖς διεδέχθησαν οἱ Ἀτρεῖδαι, ἡ ἀπὸ τοῦ Πέλοπος ἕλκοντες τὸ γένος, οἵτινες ἥνωσαν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν ὁλόκληρον τὴν Μεσσηνίαν καὶ τὴν Λακωνίαν. Αἱ παραδόσεις τοῦ Μενελάου, τῆς Ἑλένης καὶ ἄλλων ἡρώων ἀνήκουσιν εἰς τοὺς χρόνους τούτους.

Ἦλθον κατόπιν οἱ ἱστορικοὶ χρόνοι, καὶ οἱ Δωριεῖς, εἰσβαλόντες εἰς τὴν Πελοπόννησον, καθυπέταξαν τὴν χώραν οὐχὶ τοσοῦτον διὰ τῆς ἰσχύος τῶν ὅπλων ὅσον διὰ μέσων εἰρηνικῶν. Ἡ χώρα διῃρέθη εἰς πέντε ἐπαρχίας, καὶ οἱ φίλεργοι αὐτῆς κάτοικοι ἀνέδειξαν αὐτὴν πλουσίαν καὶ εὐδαίμονα· ἀλλὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν εὐδαιμονίαν ταύτην φθονήσαντες οἱ πέραν τοῦ Ταϋγέτου οἰκοῦντες Λακεδαιμόνιοι, ἐπέπεσαν κατὰ τῆς εὐφόρου τῆς Μεσσηνίας πεδιάδος, καὶ ἤρξαντο οἱ πεισματώδεις ἐκεῖνοι πόλεμοι, οἱ γνωστοὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν μεσσηνιακῶν. Ὁ πρῶτος μάλιστα τῶν πολέμων, εἴκοσιν ὅλα διαρκέσας ἔτη, ὑπῆρξε καταστρεπτικώτατος διὰ τὴν Μεσσηνίαν, ἥτις ὑπέκυψεν εἰς τὴν κοριαρχίαν τῶν Λακεδαιμονίων. Ὀγδοήκοντα ἔτη μετὰ ταῦτα οἱ Μεσσήνιοι μὴ ἀνεχόμενοι πλέον τὸν μισητὸν ζυγὸν ἐπανέστησαν, ὅπως ἀποτινάξωσιν αὐτόν. Ἀριστόδημος, ὁ τῶν Μεσσηνίων ἀνδρεῖος στρατηγός, ἐξετέλεσε κατὰ τὸν δεύτερον τοῦτον μεσσηνιακὸν πόλεμον θαύματα ἀνδρίας καὶ ἐπὶ δεκαεπτὰ ὅλα ἔτη ἀντέστη κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Ἀλλὰ καὶ πάλιν οἱ Μεσσήνιοι ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποκύψωσιν εἰς τὴν δύναμιν τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ ἐγκαταλείψαντες τὴν γενέτειραν αὐτῶν γῆν ἀνεζήτησαν εἰς ξένας χώρας νέαν πατρίδα. Ὁ τρίτος μεσσηνιακὸς πόλεμος ἐξερράγη τῷ 455 π. Χρ. καὶ κατέληξεν εἰς τὴν ἐντελῆ ἐρήμωσιν καὶ καταστροφὴν τῆς ἄλλοτε εὐδαίμονος καὶ πλουσίας χώρας.

Μόλις δὲ κατὰ τὸ 369 π. Χρ. ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος τῆς ἀπελευθερώσεως. Ἐπαμεινώνδας ὁ Θηβαῖος, εἰσβαλὼν εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἀπηλευθέρωσε τοὺς Μεσσηνίους καὶ συγκεντρώσας τοὺς ἐπιζήσαντας κατοίκους ἔκτισε τὴν περιώνυμον κατόπιν καταστᾶσαν πόλιν τῆς Μεσσήνης εἰς τοὺς πρόποδας τῆς Ἰθώμης.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πεδιάδος τῆς Μεσσηνίας ὑψοῦται 802 μέτρα ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ὄρος δικόρυφον, οὗ ἡ μία τῶν κορυφῶν λέγεται Ἰθώμη, ἡ δὲ Εὔα. Τὸ ὑψηλὸν τοῦτο ὄρος, ἔνθα ἐτελοῦντο εἰς παναρχαίους ἤδη χρόνους θυσίαι εἰς τιμὴν τοῦ Διός, ἄρχει τῆς εὐφόρου πεδιάδος· ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς ταύτης σκοπιᾶς τὸ βλέμμα ἐκτείνεται ἐλεύθερον πρὸς τὴν κατάφυτον πεδιάδα, καὶ πρὸς τὴν κυανῆν θάλασσαν. Οὐ μακρὰν δὲ τῆς κορυφῆς κεῖται ἡ μονὴ τοῦ Βουρκάνου, κατέχουσα μίαν τῶν γραφικωτάτων ἐν Ἑλλάδι θέσεων. Εἰς τοὺς πρόποδας αὐτοῦ τοῦ ὄρους ἔκειτο ἡ πόλις τῆς Μεσσήνης, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, ὠχυρωμένη διὰ ἰσχυρῶν τειχῶν, ὧν ὁ περίβολος ἦτο δύο ὅλων γεωγραφικῶν μιλίων. Τὰ τείχη ταῦτα, ὧν τὰ λείψανα διεγείρουσι τὸν θαυμασμὸν τοῦ περιηγητοῦ, ἦσαν κατὰ τὸν Παυσανίαν (IV, 31, 5) τὸ ὡραιότερον παράδειγμα ὀχυρώσεως, τὸ γνωστὸν αὐτῷ. Σήμερον μέρος τῶν θαυμασίων τούτων τειχῶν κατέχουσιν αἱ πενιχραὶ καλύβαι τοῦ χωρίου Μαυρομμάτι. Ὁ Παυσανίας περιγράφων τὴν Μεσσήνην ἀναφέρει ἀρχαίαν ἀγοράν, περιέχουσαν πλεῖστα ὅσα ἀγάλματα θεῶν καὶ ἡρώων καὶ πηγὴν διαυγεστάτου ὕδατος, τὴν Ἀρσινόην· ἀναφέρει πρὸς τούτοις καὶ ἀρχαῖον θέατρον καὶ στάδιον, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο ἀγῶνες, ἱερὸν τοῦ Σεράπιδος καὶ τῆς Ἴσιδος, γυμνάσιον μὲ ἄγαλμα τοῦ Ἐπαμεινώνδα καὶ πλεῖστα ἄλλα οἰκοδομήματα, ὧν πολλὰ διεσώθησαν μέχρι σήμερον λείψανα. Τὰ περιεργότερα ὅμως τῶν ἐρειπίων τούτων εἶναι τὰ τῶν ὀχυρῶν τειχῶν τῶν περιβαλόντων τὴν πόλιν καὶ τὰ τῆς μεγάλης πύλης, τὰ ὁποῖα παριστᾷ ἡ ἡμετέρα εἰκών.

Π.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝ ΙΣΗι ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΔΡΑ ΜΟΙΡΑι ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΥΤΗΣ.

Μελέτη Ν. Διβάρη, ἰατροῦ.

Πρὸ ἔτους περίπου, λαμβάνει χώραν, συζήτησις ἐν τῷ περιοδικῷ· "ὁ Κόσμος" περὶ γυναικός, ἀφορῶσα εἰς τὴν νοημοσύνην αὐτῆς, ἐν συγκρίσει πρὸς ἐκείνην τοῦ ἀνδρός, καὶ περὶ τοῦ τρόπου καὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτῆς, δόντος ἀφορμὴν πρὸς τοῦτο, τοῦ εὐμαθοῦς Κου Φωτιάδου, ὁρμωμένου ἀπὸ τῆς περιγραφῆς τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Βυσσαρείου παρθεναγωγείου, καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτοῦ.

Τὸ ζήτημα βεβαίως δὲν εἶναι νέον, οὐδὲ τοῦ τυχόντος ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τῇ συζητήσει ταύτῃ ἐν ᾗ πολλὰ καὶ καλὰ ἐλέχθησαν, παρεισέφρησαν καὶ ἀνακριβῆ οὐκ ὀλίγα, δὲν ἐνομίσαμεν ἄπο σκοποῦ, ἵνα ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀνακαλέσωμεν εἰς τὴν μνήμην τῶν τὰ ἀνακριβῆ γραψάντων, μετὰ τοῦ ὀφειλομένου αὐτοῖς σεβασμοῦ, τὴν ἀνακρίβειαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὠθήσωμεν τὴν συζήτησιν ἔτι περαιτέρω, καὶ δώσωμεν ἀφορμὴν τοῖς εἰδικοῖς παρ' ἡμῖν ἐν τοῖς ζητήμασιν τούτοις καὶ χῶρος ἔχουσι, πρὸς συζήτησιν σοβαρὰν καὶ σπουδαίαν, ὅσον σοβαρὸν καὶ σπουδαῖον εἶναι τὸ ζήτημα.

Ἐλέχθη ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι οὐ μόνον ἀκατάλληλος, ἀλλὰ καὶ ἀνεπίδεκτος πρὸς ἐκμάθησιν μεταφυσικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν σπουδῶν, τοῦ ἐγκεφάλου αὐτῆς κατὰ πολλὰ διαφέροντος ἀνατομικῶς, ἑπομένως καὶ φυσιολογικῶς, ἐκείνου τοῦ ἀνδρός. Πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου, εἶπον ὅτι ἡ νόησις, ἑδράζουσα εἰς τοὺς προσθίους τοῦ ἐγκεφάλου λωβούς, ἔχει σχέσιν πρὸς τὸν μικρὸν ἢ μέγαν ὄγκον, τὴν βαθύτητα ἢ ἐπιπολαιότητα τῶν γύρων, τὸ παχὺ ἢ λεπτὸν τῆς φαιᾶς οὐσίας καὶ τὸ βάρος ἐν γένει αὐτοῦ, καὶ ὅτι τῆς ἀνατομικοφυσιολογικῆς αὐτῆς διαθέσεως μὴ οὔσης ὁμοίας ἐν ἀμφοτέροις τοῖς γένεσι, προφανῶν δὲ μορφολογικῶν χαρακτηριστικῶν ἀπὸ τῆς ἐμβρυακῆς ἀκόμη ἡλικίας, διακρινόντων τὸ ἄρρεν τοῦ θήλεος, ἕπεται ὡς ἀναγκαία συνέπεια καὶ ἡ διαφορὰ τῆς νοήσεως καὶ τῆς ἀναπτύξεως ἑκατέρου τῶν φύλων.

Εἶπον ἄλλοι φυσιολογοῦντες ἐπὶ τοῦ γυναικείου ὀργανισμοῦ ὅτι ὑπάρχουσι συγγενεῖς καὶ ψυχολογικαὶ διαφοραὶ τῶν δύο φύλων, ὅτι δηλ. ὁ μὲν ἀνὴρ ἔχει μᾶλλον τὸ αὐτενεργὸν καὶ αὐτόθυμον, ἡ δὲ γυνὴ τὸ δεκτικὸν καὶ τηρητικόν, καὶ ὅτι ὁ ἀνήρ, πολλῷ ταχύτερον μεταβαίνει ἀπὸ τῶν μερικῶν καὶ ἀτομικῶν παραστάσεων εἰς τὰς καθόλου ἐννοίας καὶ ἀρχάς, ἡ δὲ γυνὴ τοὐναντίον, διὸ καὶ ὑπηρετικὴν καλοῦσιν αὐτήν, καὶ τέλος προσέθεσαν ὅτι ἡ γυνὴ διαφέρει τοῦ ἀνδρὸς οὐχὶ κατὰ ποσὸν ἀλλὰ κατὰ ποιόν.

Οἱ ἰσχυρισμοὶ οὗτοι, ὑπὸ ἐπιστημόνων δοκίμων καὶ διδασκάλων σεβαστῶν λεγόμενοι, ἔχουσί τι τὸ ἀληθές, οὐχὶ ὅμως καὶ τὸ ἀδιαφιλονείκητον, οὐδὲ φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς ἑνιαίας καὶ μαθηματικῆς ἀληθείας.

Εἴδομεν τί, οἱ εἰδικώτεροι καὶ προτάνεις, περί τε τὴν φυσιολογίαν καὶ τὴν φιλολογίαν, φρονοῦσιν ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων. Ὁ Louget συζητῶν τὰς γνώμας τῶν Neumann καὶ Cruvillier τοποθετούντων τὴν νόησιν, τοῦ μὲν εἰς τοὺς προσθίους, τοῦ δὲ εἰς τοὺς ὀπισθίους τοῦ ἐγκεφάλου λωβούς, ἑκάστου συμπαίρενοντος ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ πειραμάτων, λέγει· "S'il "nous plaisait à notre tour d'attribuer aux "lobes moyens le même rôle assigné par "Neumann, aux lobes postérieurs, assurément "les observations ne nous feraient pas défaut" ἤτοι "ἂν ἠθέλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ τοποθετήσωμεν "τὴν νόησιν εἰς τοὺς μεσαίους λωβούς, ὅπως ὁ "Neumann τοποθετεῖ αὐτὴν εἰς τοὺς ὀπισθίους, "βεβαιότατα δὲν θὰ ἐστερούμεθα παραδειγμάτων."

Ἀλλὰ καὶ ἂν παραδεχθῶμεν μετὰ τῶν πολλῶν, ὡς ἀλήθειαν, ὅτι ἡ νόησις ἔγκειται εἰς τοὺς προσθίους τοῦ ἐγκεφάλου λωβούς, καὶ τότε ὁ ὅλος τοῦ ἐγκεφάλου ὄγκος οὐδεμίαν πρὸς τὴν νόησιν σχέσιν ἔχει. Ἰδοὺ τί καὶ περὶ τούτου λέγει ὁ ἴδιος Louget: "Si l'on veut admettre "avec Gall qu'une partie seulement des "hemisphères cérébraux est en rapport avec "l'exercice de la pensée et que ceux-ci se "subdivisent en autant d'organes qu'il y a de "facultés fondamentales, on arrive facilement "à concevoir que le volume de la masse "encéphalique entière ne peut être absolument "en rapport avec l'intensité de l'intelligence "et ne peut être consideré comme une mésure certaine et rigoureuse de cette intensité." Ἤτοι ἐὰν παραδεχθῇ τις μετὰ τοῦ "Gall, ὅτι μέρος μόνον τῶν ἐγκεφαλικῶν ἡμισφαιρίων ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν νόησιν, καὶ ὅτι "ταῦτα ὑποδιαιροῦνται εἰς τόσα ὄργανα, ὅσαι αἱ "κύριαι διανοητικαὶ δυνάμεις, εὐκόλως δύναται "νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ὁ ἐγκεφαλικὸς ὄγκος, ὁλόκληρος "λαμβανόμενος, δὲν ἔχει ἀπόλυτον σχέσιν πρὸς "τὴν δύναμιν τῆς νοήσεως οὔτε δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μέτρον βέβαιον καὶ ἀκριβὲς τῆς δυνάμεως ταύτης."

Ὡς πρὸς δὲ τὴν σχέσιν τῆς βαθύτητος ἢ ἐπιπολαιότητος τῶν γύρων τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ ἑπομένως τῆς μείζονος ἢ ἐλάσσονος ἐπιφανείας αὐτοῦ πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς νοήσεως ἡ γνώμη ἐπίσης δὲν εἶναι ἑνιαία οὐδ' ἀκριβής, διότι ἡ ἔκτασις τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ προβάτου λ. χ. εἶναι κατὰ τὸ Leuret μεγαλητέρα ἐκείνης τοῦ κυνός (τῶν ἀναλογιῶν λαμβανομένων ἐννοεῖται ὑπ' ὄψιν), καὶ μόλα ταῦτα ὁ τελευταῖος οὗτος εἶναι γενικῶς παραδεγμένος ὡς νοημονέστερος.

Αὐτὴ αὕτη ἡ ἀμφιβολία ἐπικρατεῖ καὶ ὡς πρὸς τὴν σημασίαν τοῦ πάχεος ἢ λεπτοῦ τῆς φαιᾶς οὐσίας, ἐν σχέσει πρὸς τὴν νόησιν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ βάρος τοῦ ἐγκεφάλου ἐν τῇ αὐτῇ σχέσει, νομίζοντες ὅτι ἐκ παραδρομῆς ἐγράφη ἡ γνώμη αὕτη, ἀρκούμεθα ν' ἀναφέρωμεν ὅτι ἐνῷ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡ ἀναλογία εἶναι 1 : 35 εἰς τὸν δελφῖνα εἶναι 1 : 36 (Gall). Τί δ' εἴπωμεν περὶ τῆς γνώμης ὅτι ἡ βιολογικὴ καὶ μορφολογικὴ διαφορὰ τῶν δύο φύλων ἀποτελοῦσα δύο διαφόρους φύσεις συνεπάγεται ὡς ἀναγκαίαν συνέπειαν καὶ τὴν διαφορὰν τῆς νοήσεως καὶ τοῦ τρόπου καὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀναπτύξεως ἑκατέρου τῶν φύλων;

Ἀφ' οὗ ἐκφράσωμεν ἁπλῶς τὴν ἀπορίαν ἡμῶν διὰ τὴν εὐκολίαν, μεθ' ἧς οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν γνώμην ταύτην μεταφέρουσι τὴν νόησιν ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου εἰς ἄλλα ὄργανα, ἐπιτραπήτω ἡμῖν ν' ἀναγράψωμεν τί περὶ τῆς διαφορᾶς τῆς φύσεως καὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀναπτύξεως δοξάζουσιν οἱ μεγαλείτεροι τῶν τε ἀρχαιοτέρων καὶ μεταγενεστέρων φιλοσόφων.

Ὁ Πλάτων, διαλεγόμενος πρὸς τὸν Γλαύκωνα (Πολιτ. ε'. σελ. 140) λέγει·

"Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, καὶ τὸ τῶν ἀνδρῶν καὶ "τὸ τῶν γυναικῶν γένος, ἐὰν μὲν πρὸς τέχνην "τινὰ ἢ ἄλλο ἐπιτήδευμα διαφέρον φαίνηται, "τοῦτο δὴ φήσομαι ἑκατέρῳ δεῖν ἀποδιδόναι, "ἐὰν δ' αὐτῷ τούτῳ φαίνηται διαφέρειν, οὐδέν "τι φήσομεν μᾶλλον ἀποδεδεῖχθαι, ὡς πρὸς ὃ "ἡμεῖς λέγομεν διαφέρει γυνὴ ἀνδρός, ἀλλ' ἔτι "οἰησόμεθα δεῖν τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύειν τούς τε "φύλακας ἡμῖν καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν." Καὶ ἀνωτέρω ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι· "Τοιγάρτοι, εἶπον, "ἔξεστιν ἡμῖν, ὡς ἔοικεν, ἀνερωτᾶν ἡμᾶς αὐτούς, "εἰ ἡ αὐτὴ φύσις φαλακρῶν καὶ κομητῶν καὶ "οὐχ ἡ ἐναντία, καὶ ἐπειδὴ ὁμολογῶμεν ἐναντίον εἶναι, ἐὰν φαλακροὶ σκυτοτομῶσι, μὴ ἐᾶν "κομήτας, ἐὰν δ' αὖ κομῆται μὴ τοὺς ἑτέρους."

Ὁ πολὺς Montaigne γνωματεύει ὅτι· "τό τε "ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ ἐχύθησαν ἐν τῷ αὐτῷ τύπῳ" — dans le même moule — ἂν δὲ ὑπάρχει διαφορά, ὀφείλεται εἰς τὴν ἀγωγήν, τοὺς νόμους καὶ τὰς συνηθείας. Ὁ δὲ Rousseau, καί τοι ἐν πολλοῖς ἐπηρεαζόμενος ὑπὸ τοῦ τότε μὴ συνηγοροῦντος ὑπὲρ τῆς γυναικὸς πνεύματος λέγει· "En tout ce qui tient au sexe, la femme "est l'homme; elle a les mêmes organes, les "mêmes bésoins et les mêmes facultés. La "machine est construite de la méme manière, "les pièces en sont les mêmes; le jeu de "l'une est celui de l'autre; la figure est semblable et sous quelque rapport qu'on les "considère, ils ne diffèrent entre eux que de "plus ou moins, ἤτοι ἐκτὸς τῆς διαφορᾶς τῶν "γεννητικῶν ὀργάνων, ἡ γυνὴ εἶναι ἀνήρ· ἔχει "τὰ αὐτὰ ὄργανα, τὰς αὐτὰς ἀνάγκας, τὰς αὐτὰς διανοητικὰς δυνάμεις. Ἡ μηχανὴ εἶναι "μία, τὰ διάφορα αὐτῆς μέρη τὰ αὐτὰ καὶ ἡ "ἀποστολή των μία, ὁ τύπος εἶναι εἷς, καὶ ὑπὸ "οἱανδήποτε ἔποψιν καὶ ἂν ἐξετάσωμεν αὐτούς, "δὲν διαφέρουσι μεταξύ των, εἰμὴ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον."

Ὁ Saint Lambert πρεσβεύει ἐπίσης ὅτι· "Dans tous les climats l'homme et la femme "naissent avec les mêmes instincts, mais dans "tous les climats l'opinion établit les habitudes qui changent la nature; ἤτοι εἰς ὅλα "τὰ κλίματα ὅ τε ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ γεννῶνται "μὲ τὰς αὐτὰς ὁρμὰς ἀλλ' εἰς ὅλα τὰ κλίματα "ἡ περὶ τῶν φύλων γνώμη δημιουργεῖ συνηθείας, αἵτινες ἀλλοιοῦσι τὴν φύσιν."

Καὶ τέλος ἵνα μὴ κοπώσωμεν τὸν ἀναγνώστην λήγομεν προσθέτοντες τὴν γνώμην τῆς Stael εἰπούσης ὅτι· "Le génie n'a pas de sexe; ἤτοι "ἡ νοημοσύνη δὲν ἔχει φῦλον."

Αἱ αὐθεντικαὶ αὗται μαρτυρίαι δὲν εἶναι ἱκαναὶ νὰ πείσωσι καὶ τοὺς μᾶλλον δυσκόλους, ὅτι ὅ τε ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ εἰσὶν ὅμοιοι ἐν ὅλοις καὶ καθ' ὅλα; Ἡ δὲ προτελευταία, δὲν ὑπενθυμίζει εἰς τὸν γράψαντα ὅτι ἡ ἔλλειψις τοῦ αὐτενεργοῦ καὶ αὐτοθύμου, ἂν ὑπάρχῃ αὕτη δὲν εἶναι συγγενὴς τῇ γυναικί, ἀλλ' ὀφείλεται, εἰς τὴν δουλείαν εἰς ἣν καταδικάζομεν τὸ πνεῦμα αὐτῆς;

Ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἂν ἔχωσιν οὕτω, προσθέτουσιν οἱ ἐναντίοι, ἡ γυνὴ οὐδέποτε ἤθελε δυνηθῇ νὰ καταγίνῃ εἰς ἔργα ἀπαιτοῦντα σωματικὴν ῥώμην καὶ κόπους συνεχεῖς, διότι τὰ ὀστᾶ αὐτῆς εἰσὶ λεπτότερα καὶ ὀλιγώτερον στερεά, τὸ δὲ μυϊκὸν σύστημα ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένον ἐκείνου τοῦ ἀνδρός. Εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν εἰς τοὺς τοιούτους ὅτι τὰ ὀστᾶ εἰσὶν μὲν ἀληθῶς λεπτότερα ἀλλ' ἀρκούντως στερεά, ὅπως ἐκεῖνα τοῦ ἀνδρός, ὡς συνιστάμενα ἐκ τῶν αὐτῶν ἀνατομικῶν στοιχείων, καὶ ὅτι ἡ σχετικὴ ἀδυναμία τοῦ μυϊκοῦ συστήματος εἶναι συνέπεια τοῦ καθιστικοῦ, τοῦ ἀέργου καὶ ἐν γένει μαλθακοῦ βίου τῆς γυναικός; Ἀπόδειξις τούτου, ἐκτὸς τῶν ὅσων ἐπιφυλασσόμεθα νὰ εἴπωμεν κατωτέρω, δὲν εἶναι αἱ ἀθλητικαὶ γυναῖκες καὶ ἐργατικαί, αἱ ἐν ἄλλαις συνθήκαις βιοῦσαι; ἄλλως καὶ ἂν ὑποτεθῇ πραγματική τις διαφορά, πρέπει διὰ τοῦτο νὰ σήπηται καὶ παραλύηται ἡ γυνή; Ἰδοὺ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τί ὁ Πλάτων γνωματεύει. (Πολ. ε'. σελ. 143.) Ἀποδοτέον δὴ ταῖς τῶν φυλάκων γυναιξὶ ἐπεί περ ἀρετὴν ἀντὶ ἱματίων ἀμφιέσονται καὶ κοινωνητέον πολέμου τε καὶ τῆς ἄλλης φυλακῆς τῆς περὶ τὴν πόλιν καὶ οὐκ ἄλλα πρακτέον· τούτων δ' αὐτῶν τε ἐλαφρότερα ταῖς γυναιξὶν ἢ τοῖς ἀνδράσι δοτέον, διὰ τὴν τοῦ γένους ἀσθένειαν." Καὶ ταῦτα μὲν ἡ ἀνατομία ἡ φυσιολογία καὶ οἱ φιλόσοφοι. Τί δ' ἡ ἱστορία λέγει περὶ γυναικός; — Βιβλίον ὁλόκληρον θὰ ἐπλήρουν ἂν ἀνέφερον τὸ δέκατον τῶν γυναικῶν τῶν διαπρεψασῶν εἰς τὴν φιλοσοφίαν, τὰς ἐπιστήμας, τὴν πολιτικήν, τὰ στρατιωτικά, καὶ ἐν γένει ἅπαντα τὰ ἔργα, τὰ θεωρούμενα δῆθεν ἀποκλειστικὸν δικαίωμα τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἀπὸ τῶν ὁποίων ἀπεκλείσθη ἡ γυνή, μόνον διότι εἶναι γυνή, ἐνῷ κατὰ Πλάτωνα (σελ. 141) "οὐδέν ἐστιν ἐπιτήδευμα τῶν πόλιν διοικούντων γυναικὸς διότι γυνή, οὐδ' ἀνδρὸς διότι ἀνήρ, ἀλλ' ὁμοίως διεσπαρμέναι αἱ φύσεις ἐν ἀμφοῖν τοῖν ζῴοιν, καὶ πάντων μὲν μετέχει γυνὴ ἐπιτηδευμάτων κατὰ φύσιν, πάντων δὲ ἀνήρ, ἐπὶ πᾶσι δὲ ἀσθενέστερον γυνὴ ἀνδρός".

Ὀλίγα ἐκ τῆς Ἱστορίας σταχυολογούμενα παραδείγματα θέλουσιν ἀποδείξει ἢ μᾶλλον ἐπιρρώσει τὴν γνώμην ὅτι ἡ γυνὴ κατ' οὐδὲν διανοητικῶς ὑστερεῖ τοῦ ἀνδρὸς καὶ ὅτι αὕτη εἶναι ἱκανὴ οὐ μόνον εἰς βαθείας μεταφυσικὰς σπουδὰς καὶ ἐρεύνας νὰ ἐπιδοθῇ ἀλλὰ καὶ εἰς ἔργα ἀπαιτοῦντα σωματικὴν ῥώμην καὶ θάρρος.

Ὁ Πίνδαρος ὁ ὕψιστος τῶν λυρικῶν ποιητῶν, μὴ δὲν ἠρυθρίασεν ἐνώπιον τῆς λυρικῆς Μούσης ἀποκαλεσθείσης συμμαθητρίας αὐτοῦ Κορίννης, τῆς πεντάκις τὴν δάφνην ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἀφαιρεσάσης κατὰ τοὺς ἀγῶνας τοὺς ποιητικούς;

Ἡ δὲ Σαπφώ, ἡ καὶ δεκάτη ἐπικληθεῖσα Μοῦσα, μὴ ὡς ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ πάθους καὶ ἐν γένει τοῦ ὕψους τῶν ποιήσεων αὐτῆς, δὲν ἦτο τῷ ὄντι ἡ προσωποποίησις τῆς λυρικῆς ποιήσεως; Ἡ Λεσβία ποιήτρια λέγει ὁ Pierron ἐξέχει μεταξὺ τῶν ἐνδοξοτέρων ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ φιλολογίᾳ ὀνομάτων καὶ κατέχει ὑψίστην ἐν αὐτῇ θέσιν. Τίς δὲ τῶν ἀνδρῶν δὲν ἀποκαλύπτει τὴν κεφαλὴν ἀπέναντι τῆς Ἀσπασίας; Τὰ ὑψηλότερα μαθήματα τῆς ῥητορικῆς, τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς πολιτικῆς ἤρχοντο ν' ἀκούωσιν αὐτὴν πραγματευομένην οἱ μεγαλήτεροι τῆς ἐποχῆς της φιλόσοφοι· εἰς δὲ τὸ ἔξοχον αὐτῆς πνεῦμα ὀφείλει τὴν ἐπιρροὴν ἣν ἐξήσκησεν ἐπὶ τοῦ Περικλέους, ἐπιρροὴ εἰς ἣν ὁ Περικλῆς ὀφείλει ἐπίσης κατὰ μέγα μέρος τὴν εὐγλωττίαν του οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τὴν πρὸς τὰς τέχνας καὶ τὸ ὡραῖον ῥοπὴν αὐτῶν.

Ἅπας ὁ χρόνος δὲν ὑπῆρξε παραγωγικὸς μεγάλων πνευμάτων, ὅπως διὰ τοὺς ἄνδρας, οὕτω καὶ διὰ τὰς γυναῖκας, διὰ τὰς τελευταίας δὲ πολὺ ὀλιγώτερον, διότι ὤφειλον αὗται νὰ ὑπερπηδήσωσι ἁπάσας τὰς δυσχερείας, ἃς αἱ τότε περὶ γυναικὸς ἐπικρατοῦσαι ἰδέαι παρενέβαλλον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν.

Καὶ ὅμως κατερχόμενοι τοὺς αἰῶνας ἀπαντῶμεν τὴν Louise Labé, τὴν ὁποίαν, αἵ τε ἔμμετροι καὶ πεζαὶ συγγραφαὶ αὐτῆς τάσσουσι μεταξὺ τῶν ἐξοχοτήτων τῆς ἐποχῆς αὐτῆς. Ἀξία ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι ἡ ἐν πεζῷ συγγραφὴ αὐτῆς· Le débat de la folie et de l'amour, διάλογος ὅστις ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν Lafontaine νὰ συνθέσῃ τὸν γνωστὸν μῦθον, L'amour et la folie. Τὰ ἅπαντα αὐτῆς τὰ

πλήρη χάριτος νοημοσύνης καὶ πάθους, καίτοι πολλάκις ἀνατυπωθέντα, κατέστησαν σπανιώτατα.

Ὀλίγον περιτέρω ἀπαντῶμεν καὶ ἕτερον ἐν τῇ γυναικείῳ στερεώματι λάμποντα ἀστέρα τὴν προὐκάλεσε τὸν θαυμασμὸν τῶν μεγαλειτέρων τῆς ἐποχῆς της ἀνδρῶν καὶ ἰδίως τοῦ MUSCARON καὶ FLECHIER. Ὁ λόγος Discours de la Gloire δι' ὃν ἔλαβε τὸ πρῶτον τῆς Ἀκαδημίας

Περὶ δὲ τῆς LA SABLIÈRE, ἣν καὶ κόσμον τοῦ 17ου αἰῶνος ὠνόμασαν, ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν ἔτι ὁ LAFONTAINE, ὁ LA FARE καὶ ὁ BERNIER, ἦσαν οὐ μόνον φίλοι ἀχώριστοι αὐτῆς ἀλλὰ καὶ

Η ΘΕΟΔΩΡΑ ΚΑΙ Ο ΕΚΗΒΟΛΟΣ ΕΝ ΚΥΡΗΝΗι.

GOURNAY, ἐκδότην καὶ σχολιαστὴν τῶν φιλοσοφικῶν δοκιμίων τοῦ MONTAIGNE, τὴν συγγράψασαν· L'égalité des hommes et des femmes; La défence de la poésie et du langage des poëtes, καὶ μεταφράσασαν ἐπιτυχέστατα τὸν Βιργίλιον, τὸν Τάκητον καὶ τὸν Σαλλούστιον.

Τί δ' εἴπωμεν περὶ τῆς SCUDÉRY; Χαρίεσσα, τερπνὴ καὶ διδακτικὴ μυθιστοριογράφος, ποιήτρια ὑψιπέτης καὶ φιλόσοφος βαθύνους, βραβεῖον καὶ αἱ περὶ ἠθικῆς συνδιαλέξεις αὐτῆς εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστά.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπενθυμίσωμεν τὴν SÉVIGNÉ! Τὸ φυσικόν, τὸ ἀπέριττον, τὸ χάριεν, τὸ αἰσθηματικόν, τὸ βαθύνουν, ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς αὐτῆς καὶ τὸ ὄρος ἐν γένει, χρησιμεύουσιν ὡς πρότυπον τοῦ εἴδους τούτου τῆς φιλολογίας, καὶ ἀναφέρονται ὡς ὑπόδειγμα εἰς ὅλα τὰ διδακτικὰ συγγράμματα.

ἐξαλλοι θαυμασταί. Διῆλθεν αὕτη ἅπασαν οὕτως εἰπεῖν τὴν κλίμακα τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας καὶ δὲν ὑπάρχει ἀντικείμενον δυσαρεύνητον ὅπερ δὲν συνεζήτησε καὶ συνέγραψε. Γναρίζουσα κατὰ βάθος πλείστας ὅσας γλώσσας συνέγραψε φυσικήν, ἀστρονομίαν καὶ μαθηματικά. Γνωστὴ ἡ συγγραφὴ τοῦ BERNIER ἡ ἐπιγραφομένη "Abregé Gassendi", ἣν δι' αὐτὴν συνέγραψεν.

Τὸ τρίτομον τῆς LIOHAPELLE βιβλίον· Pra-

tique d'accouchements, δι' οὗ ἐσχάτως ἁπλούτισεν αὕτη τὸν σκευοθαῖον τοῦτον τῆς ἰατρικῆς κλάδον, οἱ πολυάριθμοι αὐτῆς ἀκροαταί, καὶ ἡ θέσις τῆς, ὡς διευθυντρίας ἑνὸς τῶν μεγαλειτέρων

μυθιστοριογράφος δὲ τίθεται εἰς τὰς ἀνωτάτας τοῦ κλάδου τούτου τῆς φιλολογίας βαθμίδας.

Τίνος δὲ μεγάλου ἀνδρὸς ἡ λύμφις ἐπεσκίασε ποτὲ ἐκείνην τῆς Βαρωνίδος STAEL, τῆς

Delphine, Corinne, L'Allemagne, Considérations sur la révolution Française καὶ ἄλλα δεικνύουσιν οὐ μόνον τὸ μεγαλοφυὲς ἀλλὰ καὶ ποικίλον τῶν γνώσεων αὐτῆς. Διὸ καὶ παρα-

Η ΙΩΑΝΝΙΝΑ ΙΚΕΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΝ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ ΕΝ ΤΩι ΠΑΡΑΔΕΙΣΩι ΤΟΥ ΗΡΑΙΟΥ.

νοσοκομείων τῆς Εὐρώπης, δὲν εἶναι ἱκανὰ ἵνα κινήσωσι τὸν φθόνον καὶ αὐτῶν τῶν μεγαλειτέρων ἰατρικῶν ἐπισημοτήτων; Εἰς ποίου δὲ τὰς ἀκοὰς δὲν ἀνεκηχεῖ ἡδύτατα τὸ ὄνομα τῆς GIRARDIN τῆς καὶ Muse de la Patrie ἐπωνομασθείσης; Ἅπαντα τῆς ποιήσεως τὰ εἴδη, ἡ κωμῳδία, ἡ τραγῳδία, ἡ λυρικὴ ποίησις ἐγράφησαν ὑπ' αὐτῆς μετὰ τοῦ μεγαλειτέρου ὕφους, λεπτότητος αἰσθήματος καὶ καλλιτεχνίας. Ὡς

προσωποποιήσεως αὐτῆς τῶν γραμμάτων, τῶν τεχνῶν, τῶν ἐπιστημῶν, τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς πολιτικῆς αὐτῆς. Οὐδὲν τῶν ζητημάτων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰ ἀντικείμενα ταῦτα, οὐ μόνον δὲν ἦτο ξένον αὐτῇ, ἀλλ' ἐν ταῖς συζητήσεσι ταῖς λαμβανούσαις χώραν ἐν τῇ αἰθούσῃ αὐτῆς, μετὰ τῶν ἐπισημοτέρων εἰς τοὺς διαφόρους τούτους κλάδους εἰδικοτήτων εἶχε πάντοτε τὴν ὑπεροχήν. Αἱ δὲ συγγραφαὶ αὐτῆς

βάλλουσιν αὐτὴν οὐχὶ πρὸς ἕνα ἀλλὰ πλειοτέρους τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, ἀποδίδοντες αὐτῇ τὸ ὕψος καὶ τὴν βαθύνοιαν τοῦ MONTESQUIEU καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ROUSSEAU.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Η ΘΕΟΔΩΡΑ.

ΝΕΟΝ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΝ ΠΟΙΗΜΑ ΜΕΤΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ

ὑπὸ

ΚΛΕΩΝΟΣ ΡΑΓΚΑΒΗ.

(Μετὰ δύο εἰκόνων, ὅρα σελ. 100 καὶ 101.)

ΑΣΠΑΣΙΟΝ ἄγγελμα διὰ πάντας τοὺς φίλους τῆς ἀναθαλλούσης ἡμῶν φιλολογίας κομίζομεν σήμερον. Νέον ἐκδίδεται προσεχῶς ἐν Λειψίᾳ ἔργον τοῦ γνωστοῦ ἐν τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ κ. Κλέωνος Ῥαγκαβῆ, ἡ Θεοδώρα. Πρόκειται περὶ τῆς πολλῆς καὶ ἀλλοκότου ἐκείνης γυναικός, περὶ Θεοδώρας τῆς Κυπρίας, τῆς περικαλλοῦς καὶ φιληδόνου κατὰ τὰ πρῶτα αὐτῆς ἔτη, μεγαλοφυοῦς δὲ καὶ μεγαλοπράγμονος μετέπειτα, τῆς συζύγου δηλονότι Ἰουστινιανοῦ τοῦ Α'., καὶ αὐτοκρατείρας τοῦ Βυζαντίου, ἧς αἱ ὑπνώττουσαι ἀρεταὶ λαμπρῶς ἐξήστραψαν εὐθὺς ὡς ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὕπατον τῶν ἀξιωμάτων. Ὅ,τι διέπραξεν ἡ ἐπαφρόδιτος θυγάτηρ τοῦ θηριοτρόφου Ἀκακίου ἐλησμονήθη, ὅτε παράφορον ἐμπνεύσασα ἔρωτα εἰς τὸν κυρίαρχον τῆς Οἰκουμένης ἀνεδείχθη ἡ ψυχὴ τῆς εὐκλεοῦς ἐκείνης τοῦ μεσαιωνικοῦ ἡμῶν βίου ἐποχῆς, καθ' ἣν οἱ στρατηλάται Βελισάριος καὶ Ναρσῆς, καταστρέψαντες τὰ λαμπρὰ τῶν Γότθων καὶ Βανδήλων βασίλεια, καθυπέταξαν αὐτῷ τὸν γνωστὸν τότε κόσμον· καθ' ἣν ἐκτίζετο ἡ Ἁγία Σοφία ὑπὸ τοῦ Ἀνθεμίου καὶ Ἰσιδώρου· καθ' ἣν τέλος ἐκ τῶν πολυταράχων τοῦ Ἱπποδρόμου φατριῶν, τῶν Βενέτων καὶ Πρασίνων, ἐξερράγη ἡ φοβερὰ τοῦ Νίκα στάσις, ἥτις ἀπετέφρωσε τὸ ἥμισυ Βυζάντιον.

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἱστορικὰ γεγονότα· ἀλλ' ὁ ἡμέτερος ποιητὴς χειριζόμενος τὴν θαυμασίαν ταύτην καὶ ὅλως ἐθνικὴν ὕλην, συμπλέκει αὐτὰ κατὰ τρόπον ἀξιοθαύμαστον καὶ ἀπαρτίζει οὕτω μεγαλοφυΐαν ὄντως καταπληκτικήν.

Ἡ Θεοδώρα, κατὰ τὴν πλοκὴν ταύτην, ἐσχετίσθη ἐν τρυφερᾷ ἡλικίᾳ τὸν Διοικητὴν τῆς ἐν Ἀφρικῇ Πενταπόλεως Ἐκηβόλον, ὃν ἀργότερον καταλείπει, ἀφ' οὗ ἀπέκτησεν ἐξ αὐτοῦ υἱόν. Καὶ ὁ μὲν Ἐκηβόλος, περιπεσὼν εἰς ἀπελπισίαν, περιέρχεται κατ' ἀρχὰς ὡς παλαιστὴς τοὺς ἱπποδρόμους, καὶ τέλος ὡς Δήμαρχος τῶν Πρασίνων, ἀναδείκνυται ὁ πρωτουργὸς τῆς στάσεως τοῦ Νίκα, τὸ δὲ ἀπολεσθὲν βρέφος ἀναπτύσσεται εἰς ἐξόχως μεγαλοφυᾶ νεανίαν, τὸν Ἀνθέμιον, ὅστις ζῇ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, ἀγνοῶν τὴν πρὸς τὴν αὐτοκράτειραν μυστικὴν αὐτοῦ συγγένειαν. Ὁ Ἀνθέμιος ἀγαπᾷ τρυφερῶς τὴν ἐπέραστον Ἰωαννίναν, μονογενῆ θυγατέρα τοῦ Βελισαρίου, καὶ τρυφερώτερον ἀνταγαπᾶται. Ἀλλ' ὁ πανίσχυρος καὶ πολύμητις τῆς αὐλῆς ἔπαρχος Ἰωάννης ὁ Καππαδόκης, ἐπιθυμεῖ δι' ἑαυτὸν τὴν ἀφνειὰν κληρονόμον τοῦ κραταιοῦ στρατηλάτου καὶ ὠθεῖ τὴν αὐτοκράτειραν εἰς ἁρπαγὴν αὐτῆς. Ἐπὶ πολὺ ἀνθίσταται ἡ Θεοδώρα, καίτοι εἰς τὸν Καππαδόκην ὀφείλουσα τὸ διάδημα, ἀλλὰ τέλος ὑποκύπτει, κατὰ τὴν στάσιν τοῦ Νίκα, ὅπως σώσῃ τὸ κλυδωνιζόμενον κράτος. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα συνέβαινον εἶχεν ἀποπερατωθῇ ὁ θεσπέσιος τοῦ Ἀνθεμίου ναὸς καὶ ἀμέσως μετὰ τὰ ἐγκαίνια ἐπρόκειτο νὰ τελεσθῇ ὁ γάμος τοῦ καλλιτέχνου· ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ ἄγει εἰς τὸν βωμὸν τὴν νύμφην, ἁρπαγεῖσαν ἐν τῷ μεταξύ, ὁ τυμβογέρων Ἔπαρχος. Ἐκμανεὶς τότε ὁ Ἀνθέμιος ἀποφασίζει τὴν καταστροφὴν οὐ μόνον τοῦ θαυμασίου αὐτοῦ δημιουργήματος, ἀλλὰ καὶ τῆς πεφιλημένης αὐτοῦ μνηστῆς καὶ συμπάσης τῆς Αὐλῆς, τῆς εἰς τὸν γάμον παρισταμένης. Πρὸς τοῦτο δὲ καταφεύγει εἰς ἔξοχον αὐτοῦ ἐπιστημονικὴν ἀνακάλυψιν. Τίνα νομίζετε; Τὴν δύναμιν τοῦ ἀτμοῦ. Πάντες ἐπίστευον ἄχρι τοῦδε, ὅτι εἰς τὸν Νεύτωνα ὀφείλεται ἡ ἀνεύρεσις τῆς τιτανίας ἐκείνης ἰσχύος, ἥτις ἐντὸς ἡμίσεως αἰῶνος μετεμόρφωσε τὴν οἰκουμένην, ἀλλ' ὁ κ. Ῥαγκαβῆς, ἀνερευνήσας τὰς σκοτεινὰς κρύπτας, ἐν αἷς φυλάττεται ὁ πλούσιος Βυζαντινὸς θησαυρός, ἀπέδωκε τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι. Καὶ πράγματι, διὰ τῶν ἐν ταῖς σημειώσεσι παρατιθεμένων χωρίων ἀποδείκνυται ἀναμφηρίστως, ὅτι ὁ δαιμόνιος τοῦ ἡμετέρου Ἀνθεμίου νοῦς διέγνω τὴν μεγάλην ἀλήθειαν, ἥτις ἐν τούτοις συνταφεῖσα μετ' αὐτοῦ, μόλις μετὰ δώδεκα αἰῶνας ἐπέπρωτο νὰ ἐξανθήσῃ καὶ αὖθις πρὸς ὄφελος τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὁ Ἀνθέμιος πραγματοποιεῖ τὴν φοβερὰν αὐτοῦ πρόθεσιν, καὶ καταπίπτων ὁ μεσαῖος θόλος τοῦ Ναοῦ, ἕτερον τοῦτο ἱστορικὸν γεγονός, φονεύει μεταξὺ πολλῶν ἄλλων καὶ τὴν Ἰωαννίναν. Κατὰ δὲ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐπὶ τούτῳ δίκης ἀνακαλύπτει ἡ Θεοδώρα, ὅτι ἵσταται πρὸ αὐτῆς ὡς κατάδικος ὁ πρὸ πολλοῦ ἀπολεσθεὶς υἱός. Μετὰ φοβερὰν ψυχικὴν διαμάχην ἐπιτυγχάνει ἡ ἀτυχὴς ἄνασσα τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐκτελέσεως, καὶ μεταβαίνουσα παρὰ τῷ Ἀνθεμίῳ ἐν τῇ εἱρκτῇ ἀποκαλύπτει αὐτῷ τὴν ἀλήθειαν. Ἀλλ' οὗτος, φρίττων πρὸ τῆς ψευδοῦς αὐτοῦ θέσεως, καὶ μετὰ σκηνήν, ἥτις ἀφικνεῖται μέχρι τῶν ὑψίστων καλλονῶν τῆς δραματικῆς ἐμπνεύσεως, φονεύεται εἰς τοὺς πόδας τῆς μητρός. Αὕτη δέ, εἰς τὰ καίρια τρωθεῖσα, δύει τότε βραδέως, ὡς ὁ Φοῖβος ὄπισθεν τῶν ἑσπερινῶν νεφῶν, ἀφ' οὗ ἀναδώσῃ ὑστάτην λάμψιν κατὰ τὸ ἔσχατον τοῦ Βελισαρίου ἀνδραγάθημα, δι' οὗ ὁ παλαίμαχος οὗτος διασώζει τὴν ὑπὸ τῶν Οὔννων προσβληθεῖσαν πρωτεύουσαν.

Τοιαύτη ἡ κυρία πλοκὴ τοῦ δράματος· ἀλλὰ περὶ αὐτὴν δρῶσι πλεῖστα ἄλλα πρόσωπα, ὁ ἱστορικὸς Προκόπιος, ὁ Τριβωνιανός, ὁ ποιητὴς Παῦλος ὁ Σιλεντιάριος, ὁ βοηθὸς τοῦ Ἀνθεμίου Ἰσίδωρος ὁ Μιλήσιος, ἡ σύζυγος τοῦ Βελισαρίου Ἀντωνίνα, οἱ Συγκλητικοὶ Πηγάσιος καὶ Σολόμων, αἱ ἑταῖραι Χρυσομαλλώ, Ἰνδαρὼ καὶ Κομιτώ, ὁ εὐνοῦχος Ψόης καὶ πολλὰ ἄλλα, συντελοῦντα εἰς ἀπαρτισμὸν πλήρους εἰκόνος τῆς μεγάλης ἐκείνης βασιλείας. Ὅπως δὲ οἱ ἔρωτες τοῦ Παύλου καὶ τῆς Φραγκίσκας φωτίζουσιν, ὡς ἱλαρὰ ἀκτίς, τὰ ζοφερὰ τῆς κολάσεως τοῦ Δάντου ἄντρα, οὕτω καὶ τὸ παρὸν ἔργον φωτίζουσιν, ὡς τρυφερὸν λυκόφως, αἱ περιπαθεῖς τοῦ Ἀνθεμίου καὶ τῆς Ἰωαννίνας σχέσεις, εἰς ἃς μετὰ πολλῆς καλλιτεχνικῆς χάριτος ἐνυφαίνεται ὁ μῦθος τῆς Ψυχῆς καὶ τοῦ Ἔρωτος. Ἀφ' ἑτέρου δὲ περὶ τὸν κυρίως δραματικὸν τοῦτον πυρῆνα ἁπλοῦται, ὡς μεγαλοπρεπὴς πορφύρα, ἡ ἱστορία, καὶ οὕτως ὁρῶμεν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἀνελισσομένας τὰς κατὰ τῶν Περσῶν, τῶν Γότθων καὶ τῶν Βανδήλων περικλεεῖς στρατείας τοῦ Βελισαρίου καὶ Ναρσοῦ, τῶν Βενέτων καὶ Πρασίνων τοὺς ἐμφυλίους σπαραγμούς, τὴν φοβερὰν τοῦ Νίκα στάσιν καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τραγικὰ γεγονότα, ἅτινα διαλευκαίνονται ἐπίσης δι' ἀφθόνων σημειώσεων ἐν τέλει τοῦ ἔργου εὑρισκομένων.

Περὶ τῆς γλώσσης οὐδὲν λέγομεν, καθότι ὁ κ. Ῥαγκαβῆς εἶναι πρὸ πολλοῦ γνωστὸς εἰς τὸ Πανελλήνιον διὰ τὸ καθαρεῦον αὐτοῦ ὕφος. Σημειοῦμεν ὅμως ὅτι τὸ βιβλίον ἐκδίδοται μετὰ πάσης τῆς πολυτελείας, εἰς ἣν ἀφίκετο ἐν Εὐρώπῃ ἡ τυπογραφικὴ τέχνη ἐν τῷ γνωστῷ τυπογραφείῳ Γ. Δρουγουλίνου, κοσμεῖται ὑπὸ πολλῶν ὡραίων εἰκόνων, καὶ προσφέρεται εἰς τὸ κοινὸν ἐν τόμῳ πολυτελῶς δεδεμένῳ, ὥστε ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν τυγχάνει ἀληθὲς ἀγλάϊσμα διὰ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα.

Εὐτυχεῖς λογιζόμεθα δυνάμενοι νὰ παραθέσωμεν ὧδε, δίκην ἀπογεύσματος τῆς ἀναμενομένης πανδαισίας, μίαν τῶν σκηνῶν τοῦ δράματος καὶ δύο τῶν ὡραιοτέρων αὐτοῦ εἰκόνων. Καὶ ἡ μὲν Σκηνή, μαρτυροῦσα ἐν μικρῷ περὶ τοῦ ἐξόχου πάθους τοῦ διαπνέοντος τὸ ὅλον ἔργον δείκνυσι τὸν Ἀνθέμιον καὶ Ἰσίδωρον παρασκευάζοντας εἰς τὰς κρύπτας τῆς Ἁγίας Σοφίας τὴν ἀνατίναξιν τοῦ Ναοῦ, τῶν δὲ εἰκόνων, ἡ μὲν παριστᾷ τὴν Θεοδώραν παίζουσαν λύραν, ἡ δὲ τὴν Ἰωαννίναν ἱκετεύουσαν τὴν Ἀφροδίτην ἐν τῷ παρὰ τῷ Βοσπόρῳ διανθεῖ παραδείσῳ τοῦ Ἡραίου, ἵνα φανῇ ἵλεως εἰς τοὺς μετὰ τοῦ Ἀνθεμίου ἔρωτας.

Ἰδοὺ τὸ ἀπόσπασμα·

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΣΚΗΝΗ ΙΒ'.

Χῶρος ὑπόγειος ὑπὸ τὴν Ἁγίαν Σοφίαν. Κίονες βαστάζουσι τοὺς χαμηλοὺς θόλους. Εἰς τὸ βάθος φαίνονται δύο ὑπερμεγέθεις λέβητες, ὑφ' οὓς καίει μεγάλη πυρὰ φωτίζουσα τὸ ὑπόγειον. Ὁ Ἀνθέμιος, λαμβάνων ἀγκαλίδας ξύλων ἔκ τινος γωνίας, ῥίπτει αὐτὰς εἰς τὸ πῦρ. Ὁ Ἰσίδωρος παρακωλύει αὐτὸν τὸ κατὰ δύναμιν.

Ἰσίδωρος.

Σὲ ἱκετεύω σύνελθε, Ἀνθέμιε,
παραφροσύνη τοῦτο ἀποτρόπαιος.

Ἀνθέμιος.

Σοὶ λέγω ὅτι πάντα ἤδη μάταια.
Ἀκράδαντός μου ἡ ἀπόφασις.

Ἰσίδωρος.

Οὐδὲν
σὲ θίγει πλέον. Ὅλως τὴν συναίσθησιν
τῶν πράξεών σου, σοῦ αὐτοῦ ἀπώλεσας,
καὶ βαίνεις παραφόρως πρὸς τὴν ἄβυσσον.

Ἀνθέμιος.

Ναί, παραφόρως.

Ἰσίδωρος.

Ἡ πτωχὴ τί ἔπταισεν
ἐκείνη κόρη; Ἀνηρπάγη.

Ἀνθέμιος.

Εὐλογεῖ
τὴν βίαν ἴσως ἤδη, ἥτις τὴν ἁπλῆν
τοῦ καλλιτέχνου νύμφην μετεποίησεν
εἰς τὴν συμβίαν μεγιστᾶνος.

Ἰσίδωρος.

Ἄδικος
μοι φαίνεσαι.

Ἀνθέμιος.

Βεβαίως ἡ ἀπέριττος
εὐδαιμονία, ἥτις βάσιν εὔθραυστον
τὸ φίλτρον ἔχει, εὐτελὴς παρίσταται
πρὸ τῆς τιμῆς τοῦ πλούτου, καὶ τῶν τέρψεων
ὑπάρξεως ἐξόχου.

Ἰσίδωρος.

Τρυφερώτατα
ἐκείνη σὲ ἠγάπα, καὶ σοὶ ἔμεινε
πιστὴ βεβαίως.

Ἀνθέμιος, μετὰ πικρίας.

Τὴν χρυσῆν συρράπτουσα
γαμήλιον ἐσθῆτα.

Ἰσίδωρος.

Κίνδυνον δεινὸν
κατὰ τὰς πρώτας ἡ ζωὴ διέτρεξεν
αὐτῆς ἡμέρας. Ἐμμανῶς κατέσκελλεν
αὐτὴν τὸ ἄλγος, καὶ δακρύων ἔχυσεν
ὠκεανούς. Ἂν ἤδη συγκατένευσεν
εἰς γάμον, ἐφ' ᾧ φρίττει, παροτρύνεται
ὑπὸ τοῦ πόθου ὅπως νόμιμος δοθῇ
μορφή τις τέλος εἰς ἀπαίσιον δεσμόν.

Ἀνθέμιος, παραφόρως.

Καὶ οὕτως ἐὰν ἔχῃ, φοβερώτερον
ἐκρήγνυται τὸ πάθος, ὅπερ τήκει με.
Ἀφ' οὗ ἀφεύκτως ἀπωλέσθη δι' ἐμέ,
ἡ περαιτέρω παρουσία βλάσφημος
αὐτῆς ἐν τούτῳ τῷ στυγνῷ καθίσταται
πλανήτῃ, ὅπου ἔρωτα μοὶ ὤμοσε.
(Σιγᾷ ἐπὶ βραχύ, καὶ εἶτα μετ' ὑφάτου ἄλγους.)
Πιστέ μου φίλε, ἄφες. Ἂν ἀνοίξωσι
τὰς πτέρυγας συγχρόνως αἱ ψυχαὶ ἡμῶν
πρὸς σφαίρας αἰθερίους, ὅπου ἄγνωστα
καὶ μίση καὶ ἀπάται, τὴν ἀκήρατον
τοῦ αἰωνίου φίλτρου ἴσως εὕρωσι
πηγήν που κρυπτομένην εἰς τοῦ σύμπαντος
τὰ ὁμιχλώδη βάθη. Ἴσως πνίγουσαι
ἐκεῖ τοὺς ῥύπους καὶ τὰ ἕλκη τὰ πικρὰ
τοῦ κόσμου τούτου τέλος τὴν ἀτέρμονα
τελέσωσι μνηστείαν, ἣν ὡρκίσθησαν.

Ἰσίδωρος.

Ὁ Καππαδόκης τούτων πάντων αἴτιος.

Ἀνθέμιος.

Μοὶ ἐνθυμίζεις αὖθις τὸ ἀπαίσιον
ἐκεῖνο τέρας. Ἐννοεῖς, Ἰσίδωρε;
(Λαμβάνων αὐτὸν τοῦ βραχίονος.)
Εἰπέ μοι, τοῦτο ἀκριβῶς κατανοεῖς;
Ἡ τρυφερὰ παρθένος, ἣν ἐλάτρευσα
μετ' ἀκαθέκτου, παραβόλου ἔρωτος,
εἰς ἣν τὸν βίον χαίρων ἐθυσίασα,
καὶ ἣν ἐγὼ ὡς ὄν τι ὑπεράνθρωπον
ἐτίμων, ἤδη ἕρμαιον καθίσταται
τοῦ μαμμακούθου τούτου τυμβογέροντος!
Ὡς θησαυρὸν φυλάττω ἀνεκτίμητον
ὀλίγας τρίχας, ἃς ποτε μοὶ ἔδωκεν,
ἐπέρων νύκτας ὅλας ὅπως τὴν σκιὰν
αὐτῆς μακρόθεν ἴδω διαβαίνουσαν,
τὸ ἔδαφος ἐφθόνουν, ὅπερ ἔθιγον
οἱ τρυφεροὶ ποδίσκοι, ἤμην ὄλβιος
ἂν ἤγγιζον τὴν χεῖρα τὴν ἐπέραστον,
καὶ ὡς τὸ φύλλον ἔτρεμον τὸ κίτρινον
ἀναπολῶν τὴν ὥραν τὴν παμπόθητον,
καθ' ἣν τὰς πρώτας τρυφερὰς ἐψέλλισεν
ἐγγύς μου λέξεις, ἐκ τρυφῆς λιπόθυμος.
Καὶ ἤδη ἡ τοσοῦτον, φεῦ, πολύτιμος,
ἡ ἱερὰ ἐκείνη καὶ πολύκλαυστος
θηριωδῶς ἀσπαίρει εἰς τοὺς ὄνυχας
γυναιμανοῦς σατύρου! Ὦ! κλονίζεται
ὁ νοῦς μου, καὶ φρυάττει καὶ ἀπόλλυται,
εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην.

Ἰσίδωρος.

Τέκνον δείλαιον!

Ἀνθέμιος.

Καὶ λογικῶς σὺ εἶτα ἔτι ὁμιλεῖς,
εἰς γλῶσσαν ἀνθρωπίνην συμβουλεύων με;
Αἰὼν δοκεῖ μοι ὅλος ἀποφώλιος
ἑκάστη ὥρα, καθ' ἣν μένει παρ' αὐτῷ,
καὶ ἂν ὑπῆρχε βίος ἄλλος, ἔδιδον
προθύμως πᾶσαν τὴν αἰωνιότητα
τὴν νύκτα ὅπως ταύτην τὴν ἐπώδυνον
ἐξαφανίσω, ἐπισπεύδων τὴν στιγμήν,
καθ' ἣν τὸ μέλαν χάος ἀναμένει με,
καὶ μετ' ἐμοῦ ἐκείνην τὴν τριστάλαιναν.

Ἰσίδωρος.

Πλὴν σκέφθητι ὁποῖον τὸ κακούργημα
ὃ μελετᾷς. Συρρέει ὅλη αὔριον
εἰς τὸν Ναὸν ἡ πόλις. Ἡ Βασίλισσα,
ὁ Αὐτοκράτωρ, ὅ,τι κέκτηται σεπτόν,
καὶ τίμιον, καὶ μέγα τὸ Βυζάντιον,
περικαλλεῖς γυναῖκες, ἄνδρες ἔνδοξοι
καὶ τρυφερὰ παιδία. Ἴδε σπεύδουσι
προθύμως πάντες, ὅπως σοῦ τιμήσωσι
τὸ μέγα ἔργον, ἴδε τοὺς εὐγνώμονας
πρὸς τοὺς αἰθέρας ὀφθαλμοὺς ἐγείρουσι
καὶ τὸν δοτῆρα εὐλογοῦσι τῆς ζωῆς,
καὶ τῆς εὐδαιμονίας. Ἀλλ' ἀπαίσιος
μυκᾶται δοῦπος αἴφνης, ὁ θεσπέσιος
Ναὸς κλονεῖται, πίπτει, καὶ εἰς ἄμορφον
ἐν ἀκαρεῖ τὸ πλῆθος μεταβάλλεται
σωρὸν ἀσβόλης, ὅπου ἔτι σπαίρουσιν
ἐν τῷ ἰχῶρι σάρκες ἀποτρόπαιοι.

Ἀνθέμιος.

Ναί, ἴσως τοῦτο μὲ πραΰνῃ πρὸς μικρόν.
Ὁ Αὐτοκράτωρ λέγεις, ἡ Βασίλισσα,
πλὴν πρῶτοι οὗτοι τῶν ἐνόχων. Ἔδωκεν
ἡ Θεοδώρα τὴν γραπτὴν διαταγήν,
ἣν ὁ κακοῦργος γέρων ἐξετέλεσε.
Οἱ μεγιστᾶνες πάντες καὶ Πατρίκιοι
παιδία καὶ γυναῖκες; Τόσον κάλλιον.
Ἀρὰ καὶ φρίκη μὲ κυκλοῖ, καὶ ἤθελον
δι' ἀπηνῶν ὀνύχων τὴν ὑφήλιον
σπαράσσων καὶ μιαίνων, ἔτι μείζονα
τὴν ἀπαισίαν τῆς ὀργῆς μου ἔκρηξιν.

Ἰσίδωρος.

Σὺ ταῦτα λέγεις, σὺ ὁ πλήρης συμπαθοῦς
ἐλέους πρὸς τὰ πάθη τῶν ὁμοίων σου;

Ἀνθέμιος.

Ἂν ἄλλοτε ὑπῆρξα βρέφος, τὴν πικρὰν
νῦν ἔγνων εἰρωνείαν τῆς ὑπάρξεως.
Μὴ ἐλεῇ ἡ μοῖρα ἡ πανίσχυρος
τὸ πλάσμα τὸ θρηνῶδες, ὅπερ εἰς αὐτὴν
ὑπείκει; Ἄφες. Φρίκη λέγω καὶ ἀρά.
(Μετὰ μικρόν.)
Ὦ, αὔριον τελοῦνται τὰ ἐγκαίνια
τῆς ἐκκλησίας ταύτης, ἥτις γέννημα
τυγχάνει τῆς ψυχῆς μου, καὶ συμπλήρωσις
τῆς ἑορτῆς ὁ γάμος ἔσται ὁ φρικτός.
Ἂν ὁ τεχνίτης λείπῃ, ἀδιάφορον,
καὶ ὁ νυμφίος· λεπτομέρεια μικρὰ
διορθουμένη παρευθύς. Ταλαίπωροι!
Τὸ πνεῦμα ὅπερ διαπλάττει, εὐχερῶς
καὶ καταστρέφει.
(Θεωρεῖ πέριξ.)
Ἐκκλησία προσφιλής,
ἐνσάρκωσις σὺ πάντων τῶν ὀνείρων μου,
ὑπὲρ ἐκείνης σὲ ἀνήγειρα ἐγώ.
Μ' ἐνέπνεεν ὁ ἔρως ὁ θεσπέσιος,
καὶ τῇ σοφίᾳ τῇ ὑψίστῃ τοῦ Θεοῦ
εὐγνωμοσύνης φόρον σ' ἐξελάμβανον
τῇ δωρησάσῃ τοῖς θνητοῖς τὴν ἄφατον
ἀγάπην τῶν ἀγγέλων. Πλὴν κατέστρεψε
τὰ πάντα μία ὥρα, εἰς ἀπαίσιον
τὸ θεῖον κάλλος ζόφον μεταβάλλουσα.
Καὶ σὺ ἐν τούτοις ἔτι ἵστασαι, Ναέ,
ἐν ᾧ τὸ σύμπαν πέριξ καταστρέφεται;
Ἀλλ' ἴσως ἀναμένεις τὴν ἀπώλειαν
ἐκεῖθεν, ὅθεν ἔσχες καὶ τὴν ὕπαρξιν.
Ὀλίγας ὥρας ἔτι ἐγκαρτέρησον,
καὶ χαῖρε δέξαι τελευταῖον. Ἂν μακρὰς
μερίμνας πᾶς σου λίθος ἐναρμόνιος
ἀπῄτησεν, ἀρκεῖ μοι ὀφθαλμοῦ ῥιπή,
καὶ αὖθις ἔσῃ εἰδεχθὲς ἐρείπιον.

Ἰσίδωρος.

Θεέ μου, ποία συμφορὰ ἀνήκεστος!

Ἀνθέμιος,
μετὰ μικρὰν σιγὴν στρεφόμενος πρὸς τοὺς λέβητας.

Καὶ σὺ τοῦ πνεύματός μου θεῖον γέννημα,
ἐφεύρεσις ὑπάτη, ἥτις σύμπαντα
τὸν κόσμον μοὶ καθίστας ὑποχείριον,
σὺ τοῦ ὀλέθρου ἔσῃ νῦν τὸ ὄργανον,
(Τῷ Ἰσιδώρῳ.)
Τοὺς λέβητας ἐκείνους βλέπεις; Ἐν αὐτοῖς
τὸ φοβερὸν στοιχεῖον ἑτοιμάζεται.
Διὰ τῆς ἐπιστήμης δαμαζόμενος
θεὸς τυγχάνει ὁ ἀτμὸς τὸν ἄνθρωπον
πρὸς τοὺς Τιτᾶνας ἐξισῶν, ἀλλ' ἂν αὐτὸν
ἑρμητικῶς ἐγκλείσῃς, τρέμε, δείλαιε,
ὁ γίγας τότε ἀκαθέκτως μαίνεται,
καὶ ἀνασπᾷ τοῦ κόσμου τὰ θεμέλια.
Ἐπακριβῶς τὰ πάντα ὑπελόγισα.
Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἔσται αὔριον
ἡ ἐκκλησία πλήρης καὶ τὰ στέφανα
ὁ ἱερεὺς ἀλλάσσων εὐχηθήσεται
εὐδαιμονίαν τοῖς νυμφίοις, πλήν, οὐαί,
κλονίζονται οἱ τοῖχοι, ἐξερεύγεται
ὁ ᾅδης φλόγας, ὁ Ναὸς κρημνίζεται,
καὶ εἰς φρικώδη τάφον μεταβάλλεται,
καλύπτοντα καὶ φίλτρον καὶ κακούργημα.

Ἰσίδωρος.

Ἡ ἀποφρὰς ἰδέα εἰς ἀπόγνωσιν
ὠθεῖ με. Ἄκουσόν μου τέλος, πείσθητι.

Ἀνθέμιος,
ῥίπτων ξύλα εἰς τὴν πυράν.

Βοήθησόν με τὴν πυρὰν ἀνάπτοντα,
ἂν θέλῃς ὄντως μετ' ἐμοῦ τὸν θάνατον
ὡς λέγεις, ἄλλως φύγε.

Ἰσίδωρος.

Σὲ ἠγάπησα,
Ἀνθέμιε, ὡς τέκνον περιπόθητον.
Ἐφ' ὅλα ἔτη κοπιάζων παρὰ σέ,
καὶ μένων ἐν τῷ σκότει διωχέτευσα
πᾶν ὅ,τι εἶχεν ἡ ψυχή μου κάλλιστον,
τὸ κλέος ὅπως σοῦ αὐξήσω. Ἡ σκιὰ
ἐγὼ ὑπῆρξα, σὺ τὸ φῶς. Ἂν ἔμεινεν
ἐν σοὶ χορδή τις ἀνθρωπίνη, ἂν μικρὰν
φιλίαν ἔχῃς δι' ἐμέ, πραΰνθητι,
εἰσάκουσόν μου.
(Ὁ Ἀνθέμιος σιγᾷ. Ὁ Ἰσίδωρος πίπτει πρὸ αὐτοῦ γονυκλινής.)
Εἰς τὴν κόνιν ἴδε με
πρὸ σοῦ, τῶν ὀφθαλμῶν μου δάκρυα πικρὰ
αἰσθάνθητι τὰς χεῖρας ταύτας λούοντα,
ἐλέησόν με τέλος. Μεταπείσθητι,
ἐκ τῆς μανίας τῆς φρικώδους σύνελθε,
εἰς ἣν πλανᾶσαι.

Ἀνθέμιος,
ἀποσπώμενος καὶ ἀπομακρυνόμενος.

Φρίκη, λέγω, καὶ ἀρά.
Οὐδὲν γνωρίζω τούτου ἄλλο.

Ἰσίδωρος,
ἀνεγειρόμενος βιαίως.

Ἐπαρκῶς
ἱκέτευσά σε. Ἤδη μεταβάλλομαι.
Ἀφ' οὗ τὰ πάντα παρὰ σοὶ ἀνίσχυρα,
διὰ τῆς βίας τὸ φρικτὸν κακούργημα
παρακωλύσω. Σπεύδω πρὸς τὸν Ἄνακτα.
(Διευθύνεται πρὸς τὴν θύραν τοῦ ὑπογείου. Ὁ Ἀνθέμιος ὁρμᾷ πρὸ αὐτοῦ, ἀποσπᾷ τὴν κλεῖδα, καὶ ῥίπτει αὐτὴν εἰς τὸ πῦρ.)
Τί ἔπραξας, παράφρον; Νῦν ἀπώλετο
τὸ πᾶν. Ὦ φρίκη!
(Κάθηται ἐπὶ τοῦ βάθρου ἑνὸς τῶν κιόνων, καὶ κρύπτει τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν.)

Ἀνθέμιος.

Ἂν πιστεύῃς εἰς Ἐδὲμ
καὶ ᾅδην, μὴ μετάσχῃς τοῦ ἐγκλήματος,
ἂν ἄλλως, χεῖρα βοηθὸν παράσχου μοι
κατὰ τὴν νύκτα ταύτην τὴν ἐπάρατον.
Ὦ, πόσον ἤδη τὴν τρυφὴν κατανοῶ,
μεθ' ἧς ἐν τῇ κολάσει συνδαυλίζουσιν
οἱ δαίμονες τὴν φλόγα τὴν ἀκοίμητον.
Καὶ οὗτοι μῖσος ἐν αὐτοῖς ἐγκλείουσι
πρὸς τὸν Θεόν, τὴν πλάσιν, καὶ τὸν ἄνθρωπον,
καὶ οὗτοι ἓν εἰσέτι μόνον αἴσθημα
τηροῦσι τῆς ἀφάτου ἀπογνώσεως.
(Μετὰ μικρόν.)
Ἰδὲ συρίζει ὁ ἀτμὸς καὶ μαίνεται,
ἀνυπομόνως καὶ αὐτὸς καραδοκῶν
τὴν ἀπευκταίαν ὥραν τῆς λυτρώσεως.
(Ὁ Ἰσίδωρος μένει ἀκίνητος. Ὁ Ἀνθέμιος ῥίπτει ξύλα εἰς τὴν πυράν. Πίπτει τὸ διασκήνιον.)

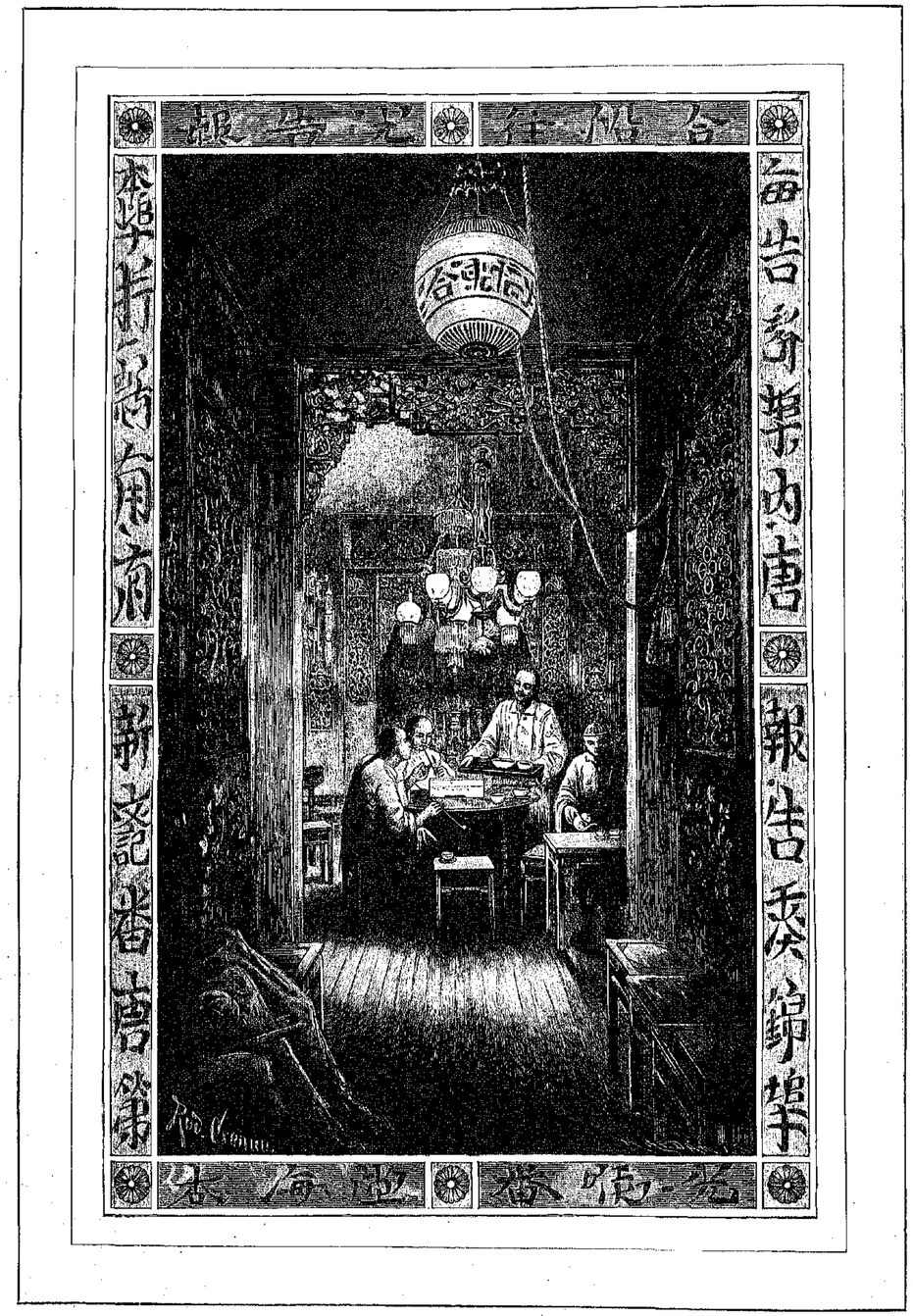

ΚΙΝΕΖΙΚΟΝ ΤΕΪΟΠΩΛΕΙΟΝ ΕΝ ΑΓΙΩι ΦΡΑΓΚΙΣΚΩι.

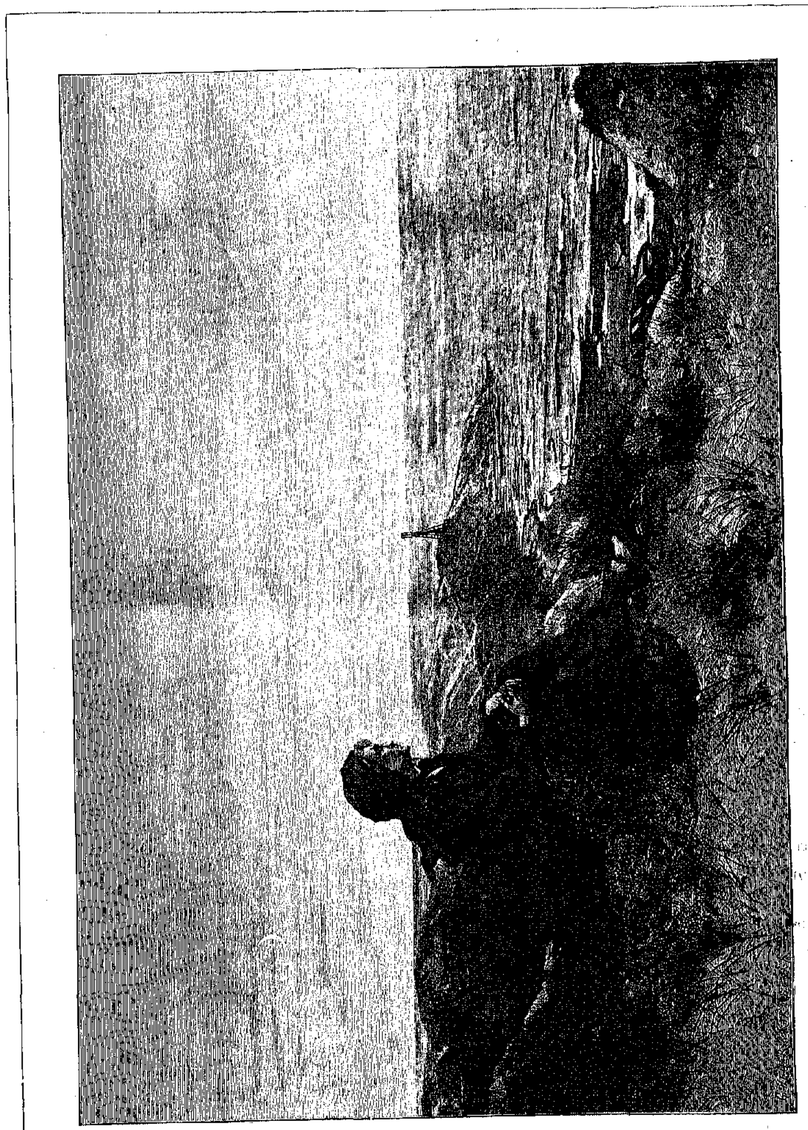

Η ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΟΥ ΝΑΥΤΟΥ.

ΚΙΝΕΖΙΚΟΝ ΤΕΪΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΕΝ ΑΓΙΩι ΦΡΑΓΚΙΣΚΩι.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 104.)

Ὁ Ἅγιος Φραγκῖσκος ἐν Καλιφορνίᾳ εἶναι μία τῶν πλέον κοσμοπολιτίδων πόλεων τῆς ὑφηλίου· ἐν αὐτῇ ὁ πληθυσμὸς εἶναι ὁ τὰ μάλιστα ποικίλος, καὶ ὅλων τῶν εἰδῶν αἱ γλῶσσαι ἀκούονται ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ τοῖς ἐμπορικοῖς καταστήμασιν. Ἡ συρροὴ ὅμως αὕτη τοσούτων ἐθνικοτήτων ἔχει καὶ τὸ κακὸν αὐτῆς μέρος, καὶ μάλιστα ὅσον ἀφορᾷ τὴν κινεζικὴν ἐν Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ ἐπιδρομήν, καθ' ἧς ἡ Κυβέρνησις τῶν Ἡνωμένων τῆς Ἀμερικῆς Πολιτειῶν πρὸ ἐτῶν ἤδη ἐσκέπτετο νὰ λάβῃ δραστήρια μέτρα, ἀλλὰ μέχρι τοῦδε ἄνευ πολλῆς ἐπιτυχίας. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως δὲν πρέπει νὰ λησμονήσῃ τις, πόσην ἀξίαν ἔχει ὁ "κίτρινος τῆς Ἀσίας ἀνὴρ" (ὡς καλεῖται ὁ Κινέζος) ἐν Ἀμερικῇ ὡς ἀνθρώπινον φορτηγὸν ζῷον. Ὑπερβολικὸν βεβαίως εἶναι νὰ παραδεχθῇ τις ὅτι ἡ Καλιφορνία εἶναι ἀποτέλεσμα κινεζικῆς ἐργασίας· οὐχ ἧττον ὅμως θετικὸν εἶναι ὅτι εἰς πλεῖστα ὅσα ἔργα οἱ Κινέζοι εἶναι ὁ μεγαλείτερος μοχλός· αὐτοὶ εἶναι αἱ ἐπιμελεῖς μέλισσαι ἐν ταῖς εὐφόροις ταύταις χώραις τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ· ἐν τοῖς βιομηχανικοῖς ἐργοστασίοις τὸ πλεῖστον τῶν ἐργατῶν μέρος ἀποτελεῖται ὑπὸ Κινέζων· τὰ οἰνοποιεῖα Κινέζους κατ' ἐξοχὴν μεταχειρίζονται· αὐτοὺς προσλαμβάνει ἐργάτας ὁ κτηματίας διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν του καὶ τῶν κήπων του· αὐτοὶ τέλος εἶναι οἱ πλεῖστοι τῶν ἐν ταῖς οἰκίαις μαγείρων καὶ ὑπηρετῶν. Κατὰ στίφη μεταβαίνουσι τὰ τέκνα τοῦ οὐρανίου Κράτους εἰς τὴν Ἀμερικήν, καὶ σήμερον κατέστησαν σχεδὸν ἀπαραίτητοι. Εἶναι ταῦτα πράγματα, ἅτινα οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ. Ἀλλ' οὐχὶ μόνον διὰ τοῦ ἀριθμοῦ κατέστη ὁ Κινέζος στοιχεῖον προόδου ἐν ταῖς χώραις τοῦ Εἰρηνικοῦ· καὶ ἀτομικῶς ἀκόμη εἶναι ἥσυχος, ἐπιμελής, ἄοκνος ἐργάτης, ὅστις ἔχει ἀξιομίμητον ὑπομονὴν καὶ ἐργάζεται ἐπὶ τιμῇ πολὺ μετριωτέρᾳ τῶν ἄλλων, ὑποτασσόμενος εἰς τὰς θελήσεις καὶ προσταγὰς τοῦ μεταχειριζομένου αὐτὸν κυρίου. Τὸ μετάλλιον τοῦτο ἔχει ὅμως καὶ τὸ ἀντίστροφον αὐτοῦ μέρος· ὁ Κινέζος εἶναι τοσοῦτον ἀκάθαρτος, ὥστε δικαίως ἐννοεῖ τις τὴν ἀγανάκτησιν ἣν προκαλεῖ τοῖς Ἀμερικανοῖς ἡ ἐπιδρομὴ αὕτη. Μιᾶς μόνης ὥρας διαμονὴ ἐν τῇ κινεζικῇ συνοικίᾳ τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου, τῇ καλουμένῃ Κινεζουπόλει, ἀρκεῖ ὅπως πείσῃ ἕκαστον περὶ τοῦ χαρακτηριστικοῦ τούτου ἐλαττώματος τῶν ὑπηκόων τοῦ Οὐρανίου Κράτους. Βεβαίως οὐδένα συμβουλεύομεν νὰ εἰσέλθῃ ἄνευ συνοδείας ἀστυνομικοῦ κλητῆρος εἰς τὸν λαβύρινθον τοῦτον τῶν πολυανθρώπων, ἀκαθάρτων καὶ ἐπικινδύνων ὁδῶν καὶ εἰς τὰς ὑπὸ τῶν Κινέζων κατοικουμένας οἰκίας, ἐν αἷς ὁ ἀὴρ εἶναι μεμολυσμένος καὶ ὅπου ζῶσι συσσωρευμέναι οἰκογένειαι, αἵτινες ἀπορίας ἄξιον εἶναι πῶς ἔχουσι τὸν ἀπαιτούμενον ἐν αὐταῖς χῶρον. Ἐν αὐταῖς οὐδὲ ἴχνος ἀναπαύσεως ἢ εὐρωπαϊκῆς τάξεως καὶ πολιτισμοῦ· τὰ δωμάτια εἶναι ὀπαὶ καὶ ἄντρα· αἱ κλίναι εἶναι ξύλινα σκαμνία, ὑπερκείμενα ἀλλήλων ὡς ἐν τοῖς στενοῖς τῶν πλοίων κοιτῶσιν ἢ κάλλιον εἰπεῖν ἐν ὀρνιθῶνι. Τὰ δωμάτια ταῦτα, πρὸς τὰ ὁποῖα ἄγει σκοτεινὴ καὶ στενὴ δίοδος, φθάνουσι μέχρι τῆς στέγης καὶ εἰς δύο ἢ τρία ὑπὸ τὴν γῆν πατώματα, ἐν οἷς οἱ ἐπιμελεῖς ἐργάται ἀποσύρονται τὴν νύκτα καὶ ἐνταφιάζονται ὡς ζῶντα λείψανα. Πανταχοῦ ἡ ἀηδὴς τοῦ ὀπίου ὀσμή, ἣν ἔχει ὁ ἐπισκεφθεὶς τὰ σπήλαια ταῦτα ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας εἰς τοὺς ῥώθωνάς του. Οἱ τοῖχοι εἰσὶ κάθυγροι καὶ τὸ ἔδαφος ὀλισθηρόν, ὥστε ἀνὰ πᾶν βῆμα κινδυνεύει τις ἢ νὰ πέσῃ ἢ νὰ κτυπήσῃ τὴν κεφαλήν του ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς ὀροφῆς ἐξεχουσῶν δοκῶν.

Ἀνυπολόγιστον εἶναι τὸ πλῆθος, τὸ συσφηνόμενον τὴν νύκτα εἰς τοὺς μικροὺς τούτους κοιτῶνας, ὧν τὸ ἐνοίκιον δὲν ὑπερβαίνει τὸ ἓν φράγκον κατὰ μῆνα. Καὶ αὐτὴ ἡ ἀμερικανικὴ ἀστυνομία δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐξιχνιάσῃ τοῦτο. Ὅτι ὅμως ἡ συνοικία αὕτη ἡ δυσώδης καθ' ἑκάστην καθίσταται μεγαλειτέρα, ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς τεραστίας ἐκτάσεως, ἣν ἀπό τινων ἐτῶν ἔλαβεν. Ἴσως ἔπρεπεν ἡ Κυβέρνησις νὰ περιβάλῃ αὐτὴν δι' ἀληθοῦς κινεζικοῦ τείχους· ἀλλ' ἠδύνατο καὶ οὕτω νὰ περιστείλῃ τὸ κακόν; Ἀμφίβολον, διότι, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, αἱ κατοικίαι αὗται προχωροῦσιν ὑπὸ τὴν γῆν, ὡς κατοικίαι ἀσπαλάκων (τυφλοποντίκων), καὶ ἐνίοτε ἐκτείνονται καὶ ὑπὸ τὰς ὁδοὺς αὐτὰς τῆς πόλεως· ὥστε ἑκὼν ἄκων ὁ λευκὸς πληθυσμὸς τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου ὑποχωρεῖ καὶ *παραχωρεῖ* θέσιν εἰς τὴν βαθμιαίαν ταύτην καὶ ἀδιάκοπον κινεζικὴν πλημμύραν. Ἡ τοσαύτη πλημμύρα ἀνθρωπίνων πλασμάτων εἶναι μοναδικὴ ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

Τὸ περίεργον δὲ εἶναι ὅτι ἡ Κινεζικὴ αὕτη συνοικία ἐν Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ ἔχει καὶ τὰ καταστήματά της, καὶ τὰ τεϊοπωλεῖα καὶ ὀπιοπωλεῖά της, καὶ τὸ θέατρόν της καὶ ἐν γένει ὅλα ὅσα ἀπαιτοῦσιν αἱ τοῦ βίου ἀνάγκαι· τὸ δὲ παραδοξότερον εἶναι ὅτι ἀναλόγως τὰ δημόσια ταῦτα μέρη ἔχουσι καλλιτέραν τὴν ὄψιν ἢ ὅ,τι ἠδύνατό τις νὰ προσδοκᾷ ἐν συνοικίᾳ, ἐν ᾗ τοσαύτη ἐπικρατεῖ γλισχρότης καὶ πενία. Τοῦτο ἀποδεικνύει καὶ ἡ σήμερον παρατεθειμένη εἰκὼν Κινεζικοῦ τεϊοπωλείου, τὸ ὁποῖον καθ' ἑκάστην χρησιμεύει ὡς ἐντευκτήριον χιλιάδων Κινέζων, ἐρχομένων ἐνταῦθα νὰ πίωσι τὸ προσφιλὲς αὐτοῖς ποτὸν καὶ νὰ καπνίσωσι τὸ μεθυστικὸν ὄπιον. Τὸ κατάστημα εἶναι ἀρκούντως καθαρὸν καὶ πλουσίως διεσκευασμένον· αἱ τράπεζαι εἶναι μὲν ξύλιναι, ἀλλὰ καθαραί· τὸ τέϊον προσφέρεται ἐν λευκοῖς κυπέλλοις καὶ ἐπὶ δίσκων κινεζικῶν, παραπετάσματα κρέμανται εἰς τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα, ὡραῖαι λυχνίαι κρέμανται ἀπὸ τῆς ὀροφῆς, οἱ ὑπηρέται λευκὰ ἐνδεδυμένοι σπεύδουσι πρόθυμοι νὰ ὑπηρετήσωσι τοὺς πελάτας· ἐν γένει δὲ καθήμενός τις ἐν τοιούτῳ τεϊοπωλείῳ δὲν δύναται νὰ φαντασθῇ ὅτι εὑρίσκεται ἐν συνοικίᾳ τοσοῦτον ἀκαθάρτῳ καὶ πτωχικὴν ἐχούσῃ ὄψιν. Ἀλλὰ καὶ ὁ Κινέζος ἐργάτης μὲ ὅλην τὴν οἰκονομίαν του ἀγαπᾷ ἐνίοτε νὰ παραδίδηται εἰς τὰς τέρψεις τοῦ τεΐου καὶ τοῦ ὀπίου, καὶ νὰ λησμονῇ ὅτι δι' αὐτὸν ὁ βίος εἶναι ἀδιάκοπος σειρὰ κόπων καὶ μόχθων καὶ στερήσεων παντοειδῶν.

Η ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΟΥ ΝΑΥΤΟΥ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 105.)

Α'.

Αὐτὸς ἦτο ὡς φοίνιξ
Ὑπερηφάνως θάλλων,
Καὶ ὡς κισσὸς ἐκείνη,
Ὁ τοῦτον περιβάλλων.

Αὐτὸς ὡς κλάδος ἦτο,
Ὡς ἄνθος δὲ ἐκείνη,
Τ' ὁποῖον τὰ γλυκά του
Ἀρώματα ἐκχύνει.

Αὐτὸς ὡς νότος ἦτο
Τὸν πόντον ὁ μαστίζων,
Ὡς ζέφυρος ἐκείνη
Ἠπίως ψιθυρίζων.

Τοὺς εὗρεν ἐν τῷ μέσῳ
Τοῦ βίου τῆς πορείας
Ὁ Ἔρως, καὶ συνῆψε
Τὰς δύο των καρδίας.

Β'.

Ἰδού, τὸν περιμένει,
Τὰς χεῖράς της σταυρόνει,
Καὶ πρὸ αὐτῆς ὁ πόντος
Τὸ κῦμά του ἁπλόνει.

Ποῦ εἶναι ὁ πιστός μου;
Μῆνες παρῆλθον πλέον.
Θαλάσσας διασχίζει,
Ἢ κόσμον βλέπει νέον;

Εἶναι ἐν χώρᾳ, ὅπου
Τ' ἄνθος εὐωδιάζει;
Ἢ ὅπου ψυχρὸς πάγος
Ὅλην τὴν γῆν σκεπάζει;

Καὶ εἶρον τὴν προσβλέπει
Τὸ δολερὸν τὸ κῦμα,
Ὡς θέλον νὰ τῇ εἴπῃ·
Εἰμὶ τοῦ ναύτου μνῆμα!

(Κατὰ τὸ Γερμανικόν.)

ΔΑΝΕΙΣΤΑΙ ΠΡΟΞΕΝΗΤΑΙ.

Πολωνικὸν διήγημα.

(Συνέχεια.)

Ἡμίσειαν ὥραν μετὰ ταῦτα τὸ ἔλκυθρον αὐτοῦ ἐσταμάτησε πρὸ τοῦ κτήματος Βαρατίν, ὅπου εἶχεν ἤδη ἀγγελθῇ ἡ ἔλευσις τοῦ εὐγενοῦς γείτονος. Ὁ Βαλεριανὸς ἐχαιρέτισε μετὰ πολλῆς ἀξιοπρεπείας καὶ ὑπερηφάνου εὐγενείας τὸν μέλλοντα πενθερόν του καὶ τῷ ἔδειξε τὰ "θαύματα τοῦ κόσμου" ὡς ὁ Ἑβραῖος ὠνόμαζε τὰς μηχανάς.

Ὁ εὐγενὴς κτηματίας ἔμεινεν ἔκπληκτος, ἐστέναξεν, ἐθαύμασεν, ἐζήλευσεν· εἶδε καὶ τὰ νέα ἔπιπλα τῆς αἰθούσης, καὶ τὰς εἰκόνας· ἐδοκίμασε τὸ παλαιὸν κονιὰκ καὶ γλυκύτατον παλαιὸν οἶνον· ἐκάπνισε λαμπρὸν καπνόν, ὃν τῷ προσέφερεν ὁ Βαλεριανὸς — καὶ ἡττήθη.

Ὁ πονηρὸς Βαλεριανὸς ἔλαβεν ἀμέσως, τὸ δὴ λεγόμενον, τὸν ταῦρον ἐκ τῶν κεράτων.

— Ἔχετε θυγατέρα χαριτόβρυτον.

— Ὢ! Παρακαλῶ!

— Ἡ δεσποσύνη Βικτωρία εἶναι πράγματι ὡραιοτάτη.

— Ναί, ναί, ἀρκετὰ νόστιμη.

— Ἐὰν δὲ ἦναι καὶ εὐφυὴς καὶ καλή, ὅσον εἶναι ὡραία —

— Εἶναι καλὸ κορίτσι!

— Ἐγὼ μόνον ἅπαξ τὴν εἶδα, καὶ τοῦτο μακρόθεν — δυστυχῶς δι' ἐμὲ —

— Διατὶ δυστυχῶς;

— Δυστυχῶς, ἀπήντησεν ὁ Βαλεριανὸς στενάζων, διότι νομίζω — ὄχι νομίζω — εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀγαπῶ τὴν θυγατέρα σας —

— Μεγάλη τιμὴ δι' ἐμὲ — εἶπεν ὁ κ. Φέστεμβουργ μετὰ βαθείας ὑποκλίσεως.

— Ναί, ἀγαπῶ τὴν δεσποσύνην Βικτωρίαν, καὶ σᾶς τὴν ζητῶ εἰς γάμον.

Τὸ πρόσωπον τοῦ γέροντος κτηματίου ἀπήστραπτεν ὑπὸ χαρᾶς·

— Ἀλλά . . .

— Ὢ! μὴ με κάμετε δυστυχῆ — εἶπε παρακλητικῶς ὁ ἰδιοκτήτης τῆς ἀλωνιστικῆς μηχανῆς.

— Ἐννοήσατέ με καλῶς — ἀπήντησεν ὁ κ. Φέστεμβουργ, πληρῶν δεύτερον ποτήριον οἴνου. — Τὴν εὐχήν μου ἔχετε —

— Μὲ κάμνετε τὸν εὐτυχέστερον τῶν ἀνθρώπων! ἀνέκραξεν ὁ Βαλεριανὸς ἐναγκαλιζόμενος τὸν γέροντα.

— Ἐγὼ τὸ θεωρῶ πρᾶγμα τετελεσμένον — προσέθηκεν ὁ κ. Φέστεμβουργ — τὸ κατ' ἐμὲ δηλαδή· ἀλλὰ ἡ θυγάτηρ μου — βλέπετε — εἶναι ἄλλο πρᾶγμα· καὶ ἔξυνε τὴν κεφαλήν του καὶ ἔρριπτε βλέμματα ἐρωτικὰ πρὸς τὴν φιάλην.

— Ἤκουσα περὶ τῶν ἰδιοτροπιῶν τῆς δεσποινίδος Βικτωρίας, εἶπεν ὁ Βαλεριανός· ἀλλ' αὗται εἶναι ἰδέαι, αἵτινες . . .

— Ὢ! βεβαίως, ἐὰν κατακτήσητε τὴν καρδίαν της, διεβεβαίωσεν ὁ γέρων· ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ δὲν πρέπει νὰ ὑποπτευθῇ ὅτι τὴν κατακτᾶτε μὲ τὴν συγκατάθεσίν μου, διότι ἄλλως ὅλα εἶναι χαμένα.

— Ἄφετε καὶ ἐγὼ τὰ διορθόνω, εἶπεν ὁ φιλάρεσκος νέος μειδιῶν.

— Δὲν ἀμφιβάλλω ποσῶς, ἀπήντησεν ὁ Γερμανός· ἀλλ' ὡς προεῖπον, οὐ μόνον ἡ κόρη δὲν πρέπει νὰ ὑποπτευθῇ περὶ τῆς συνεννοήσεώς μας, ἀλλ' ὑμεῖς πρέπει νὰ τὴν κατακτήσητε κατὰ τὸ φαινόμενον παρὰ τὴν θέλησίν μου, ὡς ἐν μυθιστορήματι· ναί, ναί, πρέπει νὰ παίξητε μυθιστόρημα ἀπὸ τοῦ πρώτου κεφαλαίου μέχρι τοῦ τελευταίου.

— Εἴμεθα σύμφωνοι!

Καὶ σφίγξαντες τὰς χεῖρας ἠσπάσθησαν ἀλλήλους.

— Συγχωρήσατέ μοι ἀκόμη μίαν ἐρώτησιν, εἶπεν ὁ γέρων· εἶσθε θρῆσκος;

— Θρῆσκος; δηλαδή, ἂν πρέπῃ νὰ ὁμιλήσω εἰλικρινῶς . . .

— Ὄχι; ἠρώτησεν ὁ γέρων γελῶν.

— Ὄχι.

— Πολὺ καλά· καὶ ἐγὼ ὡς πρὸς τοῦτο ἔχω ἰδέας φιλελευθέρους, εἶπεν ὁ κ. Φέστεμβουργ· ἀλλ' ἡ σύζυγός μου — ὤ! ἐκείνη — θὰ τὸ ἴδῃτε — θὰ ἦναι ἐναντίον σας ἐὰν δὲν μεταβαίνητε καθ' ἑκάστην εἰς τὴν λειτουργίαν καὶ ἐὰν δὲν ἐξομολογῆσθε τοὐλάχιστον ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος.

— Κακὴ βλέψις τοῦτο!

— Κακὴ βλέψις; Χά! Χά! Χά! εἶπε γελῶν ὁ γέρων· ὅσον ἡ μήτηρ θὰ σᾶς κατηγορῇ, τοσοῦτον θὰ σᾶς ὑπερασπίζεται ἡ θυγάτηρ μου, καὶ ἐπειδὴ ἡ σύζυγός μου ἔχει ἕτοιμον γαμβρὸν διὰ τὴν Βικτωρίαν, ἕνα ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ὑποκριτάς, τὸν ὁποῖον προστατεύει ὅλαις δυνάμεσι, τοῦτο δι' ὑμᾶς εἶναι μεγίστη πιθανότης ἐπιτυχίας.

— Ὥστε πρέπει μὲ κάθε τρόπον νὰ παίξω κωμῳδίαν; ἠρώτησεν ὁ κτηματίας, συλλογισμένος.

— Βεβαίως, μὲ κάθε τρόπον, ἐὰν θέλετε νὰ λάβητε εἰς σύζυγον τὴν Βικτωρίαν.

— Καὶ δύναμαι νὰ βασισθῶ εἰς τὴν συνδρομήν σας;

— Βεβαιότατα, ἀπήντησεν ὁ γέρων τρίβων τὰς χεῖράς του· πολὺ μὲ διασκεδάζει αὕτη ἡ ὑπόθεσις· ἀλλὰ σεῖς πρέπει νὰ ἐκτελέσητε τὸ ἔργον σας μὲ μεγάλην ἐπιτηδειότητα· μ' ἐννοεῖτε; ῥωμαντικῶς, δονζουανικῶς — εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης — μὲ τὴν κιθάραν — μὲ τὴν κλίμακα ἐκ μετάξης —

— Ἴσως καὶ μονομαχίαν μὲ τὸν ἀντίζηλόν μου; ἠρώτησεν ὁ Βαλεριανός.

— Τί λέγετε; ἂν ἐτίθεσθε ἐπὶ κεφαλῆς λῃστρικῆς συμμορίας; διέκοψεν αὐτὸν ὁ γέρων.

— Δὲν μοι φαίνεται κακόν, ἀπήντησεν ὁ νέος· πολιορκῶ τὴν ἔπαυλίν σας — κάμνω ἔφοδον κατ' αὐτῆς — ἁρπάζω τὴν δεσποινίδα Βικτωρίαν — τὴν ἀπάγω —

— Λαμπρά! Λαμπρά! εἶπεν ὁ γέρων κατενθουσιασμένος· ἔχω ἕνα κόκκινον μανδύαν, πλατὺν καὶ ὡραῖον· σᾶς τὸν δανείζω πρὸς τοῦτο.

* * *

Ἐν τῷ ἀναπαυτικῷ τοῦ ἐν Κοσιόλκᾳ μεγάρου ἑστιατορίῳ ἐκάθητο παρὰ τὴν τράπεζαν ἡ οἰκογένεια Φέστεμβουργ. Ἀπὸ τῶν τοίχων ἐκρέμαντο μνημεῖα τοῦ ἀρχαίου πολωνικοῦ μεγαλείου, πανοπλίαι, θώρακες, περικεφαλαῖαι, σημαῖαι ἐσχισμέναι, πτέρυγες ἀγγέλων παραδόξου σχήματος*), ἡ προσωπογραφία ἐνδόξου πολεμιστοῦ, ἡ εἰκὼν ὡραίας γυναικὸς μὲ τὴν κομψὴν πολωνικὴν καλύπτραν. Κατά τινα παράδοσιν ἡ εἰκὼν παρίστα τὴν φιλόδοξον ἐρωμένην τοῦ ψευδο-Δημητρίου, Μαρίναν. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς τραπέζης ἐκάθητο ἐνώπιον τοῦ ἀχνίζοντος καὶ ᾄδοντος σαμοβαρίου ὁ κ. Φέστεμβουργ, ἔχων πρὸ αὐτοῦ γερμανικὴν ἐφημερίδα· ἀριστερᾷ αὐτοῦ ἵστατο ἡ σύζυγός του, μικρὰ στρογγύλη γυνὴ μὲ ξανθὴν κόμην καὶ ἐρυθρὰς παρειάς, καταγινομένη εἰς παρασκευὴν τοῦ τεΐου· δεξιᾷ δὲ ἡ δεσποινὶς Βικτωρία ἡτοίμαζε τεμάχια ἄρτου μετὰ βουτύρου. Μὲ ὅλην αὐτὴν τὴν ὅλως ποταπὴν ἐργασίαν της, ἡ ποιητικὴ τάσις τῆς εὐειδοῦς κόρης ἐφαίνετο ἐκ τῶν ἐνδυμάτων της· ἐφόρει ἀλλοκότως κεκομμένον κοιτωνίτην, ὅπως φοροῦσιν αὐτὸν αἱ γυναῖκες ἐν ταῖς εἰκόσι τοῦ ζωγράφου Βαττώ, ἢ ὅπως κατεσκευάζετο διὰ τὴν φιλόκαλον μαρκησίαν Πομπαδοὺρ ἢ τὴν Ἀδριανὴν Λεκουβρέρ, τὴν δυστυχῆ ἐρωμένην τοῦ ἀγρίου Μαυρικίου τῆς Σαξωνίας. Ἡ πλουσία αὐτῆς κόμη ἔπιπτε λελυμένη ἐπὶ τῶν ὤμων της.

Πρὸ τῆς θερμάστρας ἵστατο θερμαινόμενος ὁ κομψὸς Ἰουδαῖος Λεβῆς, ὁ ἐπιστάτης τοῦ κτήματος τοῦ κυρίου Φέστεμβουργ.

— Τὰ νέα σου εἶναι σήμερον ὀλίγα, εἶπεν ὁ κύριος.

— Ἤθελα νὰ διηγηθῶ καὶ ἄλλο τι εἰς τὴν Ἐκλαμπρότητά σας καὶ εἰς τὴν σεβαστὴν Κυρίαν, εἶπεν ὁ Ἰουδαῖος ἀδιαφόρως κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀλλά . . . δὲν τὸ ἐνθυμοῦμαι τώρα.

— Θὰ τὸ ἐνθυμηθῇς, τῷ εἶπεν ἡ Κυρία, ἐν ᾧ ἡ Βικτωρία ἔψαλλε ψιθυρίζουσα τεμάχιον Ἰταλικοῦ μελοδράματος.

— Τὸ ηὗρα, τὸ ηὗρα, ἀνακράζει αἴφνης ὁ ἐπιστάτης μὲ τοσαύτην ὁρμήν, ὥστε ἡ Κυρία κρατοῦσα τεμάχιον ζακχάρεως τὸ ἔρριψεν ἐκ τῆς ταραχῆς της εἰς τὸ ἀγγεῖον τοῦ γάλακτος.

— Μ' ἐτρόμαξες! . . .

— Μὲ συγχωρεῖτε, εὐγενεστάτη· τώρα τὸ ἐνθυμοῦμαι, ἐξηκολούθησεν ὁ ἐπιστάτης· ἡ δεσποσύνη Βικτωρία ἐπιθυμεῖ διδάσκαλον τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης.

— Τῆς ἰταλικῆς γλώσσης; ἐπαναλαμβάνει ἡ μήτηρ.

— Βεβαιότατα, παρετήρησεν ἡ Βικτωρία· χρειάζομαι τὴν γλῶσσαν ταύτην διὰ τὴν μουσικήν.

— Ηὗρα λοιπὸν ἕνα καλὸν διδάσκαλον διὰ τὴν εὐγενεστάτην δεσποσύνην, εἶπεν ὁ Ἰουδαῖος πλησιάζων ἔτι περισσότερον εἰς τὴν θερμάστραν.

— Ἐλπίζω ὅτι εἶναι ἀνὴρ ἡλικιωμένος, εἶπεν ἡ μήτηρ.

— Εἶναι ἄνθρωπος σοβαρός, ἀλλ' ὄχι ἡλικιωμένος, ἀπήντησεν ὁ Ἰουδαῖος.

— Τότε δὲν μᾶς κάμνει, παρετήρησεν ὁ πατήρ.

— Πολὺ φρόνιμα! ἐπανέλαβεν ἡ μήτηρ.

Ἀλλὰ ἡ διωδία τῶν γονέων ἐξερεθίζει τὴν ἀντίστασιν τῆς θυγατρός.

— Καὶ διατὶ ὄχι; ἠρώτησεν αὕτη· ἐλπίζω ὅτι καὶ σὺ καὶ ὁ πατὴρ ἔχετε ὅλην τὴν ἀπαιτουμένην ἐγγύησιν εἰς τὸν χαρακτῆρά μου, καὶ δὲν χρειάζεται νὰ τὴν ζητῆτε εἰς τὴν ἡλικίαν τοῦ διδασκάλου.

— Βεβαιότατα, ἀπήντησεν ὁ πατήρ· ἀλλά...

— Ἐκτὸς τούτου δὲν ἔχομεν καὶ ἐκλογήν, διέκοψεν αὐτὸν ἡ κόρη ζωηρῶς· πρέπει νὰ ἤμεθα εὐχαριστημένοι ὅτι ἐν γένει εὑρίσκομεν διδάσκαλον.

— Εἶναι Ἰταλός; ἠρώτησε πάλιν ὁ πατήρ.

— Βέβαια Ἰταλός· ἀπήντησεν ὁ Ἰουδαῖος ὑψῶν τοὺς ὤμους του· πῶς ἠμποροῦσα ἄλλως νὰ τὸν συστήσω; Εἶναι νέος ἀπὸ πολὺ καλὴν οἰκογένειαν, πολὺ καλὰ μορφωμένος, μὲ ὡραίους τρόπους, ἀλλὰ πολὺ δυστυχής· δὲν ἔχει ἄλλο εἰς τὸ κεφάλι του παρὰ τὴν δυστυχίαν του...

— Καὶ πῶς εἶναι δυστυχής; ἐξηκολούθησε τὰς ἐρωτήσεις του ὁ γέρων.

— Τοῦτο εἶναι μυστικόν, ἀπήντησεν ὁ ἐπιστάτης καταβιβάζων τὴν φωνήν του καὶ πλησιάζων εἰς τὴν τράπεζαν· εἶναι ἀπὸ οἰκογένειαν εὐγενῆ, ἀλλὰ μὲ τὴν ἐπανάστασιν ἔχασε ὅλα, καὶ τὰ κτήματά του καὶ τὰ πλούτη του, καὶ ἀναγκάζεται τώρα νὰ δίδῃ μαθήματα, ὁ καλὸς ἐκεῖνος νέος, διὰ νὰ συντηρήσῃ τὸν ἑαυτόν του, καὶ τὴν μητέρα του καὶ τὰ ἀδέλφια του . . .

— Τοῦτο εἶναι λαμπρόν, λαμπρόν! ἀνέκραξεν ἡ Βικτωρία. Πρέπει νὰ βοηθήσωμεν αὐτὸν τὸν εὐγενῆ νέον, καὶ ἐπειδὴ τοῦτο πρέπει νὰ γείνῃ χωρὶς νὰ προσβληθῇ ἡ φιλοτιμία του, θὰ μὲ δώσῃ μαθήματα τῆς Ἰταλικῆς· δὲν εἶναι οὕτω, πατέρα;

— Ἐὰν ἡ μήτηρ ἦναι σύμφωνος, ἀπήντησεν ὁ γέρων.

— Ἐὰν ὁ πατὴρ δὲν ἦναι ἐναντίος, εἶπεν ἡ μήτηρ.

Ἀμφότεροι οἱ γονεῖς εὑρίσκονται ἄοπλοι ἐνώπιον τῶν ἑτοιμοπολέμων καὶ νικηφόρων βλεμμάτων τῆς θυγατρός.

— Τότε θὰ φέρω ἐδῶ τὸν καλὸν νέον, εἶπε ταχέως ὁ ἐπιστάτης ὅπως διαλύσῃ πᾶσαν ἀμφιβολίαν.

— Καλά! εἶπεν ὁ πατὴρ μειδιῶν πονηρῶς.

— Καὶ τοῦτο ὅσον τάχιστα! παρετήρησεν ἡ κόρη.

— Αὔριον; ἠρώτησεν ὁ Λεβῆς.

— Κάλλιον σήμερον ἀκόμη· εἶπεν ὁριστικῶς ἡ Βικτωρία.

* * *

Μετὰ μεσημβρίαν τὸ ἔλκυθρον τοῦ Ἰουδαίου Λεβῆ σταματᾷ πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ κ. Φέστεμβουργ καὶ κατέρχεται ἐξ αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἰουδαίου καὶ ὁ Ἰταλὸς διδάσκαλος — ὁ κ. Βαλεριανὸς Κοχάνσκης. Ὅτε δὲ εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν οἱ δύο ξένοι, ὁ οἰκοδεσπότης δὲν ἠδύνατο νὰ κρατήσῃ τὸν γέλωτά του καὶ ὅπως μὴ προδοθῇ ἐρράπιζε τὸν σκύλον του. Ὁ πονηρὸς Ἰουδαῖος ἐπαρουσίασε τὸν κ. Βαλεριανὸν ὡς τὸν κ. Ἰωσὴφ Σκαρλάτην εἰς τὴν οἰκοδέσποιναν,

*) Γνωστὸν εἶναι ὅτι οἱ στρατιῶται τοῦ Σοβιέσκη, τοῦ σωτῆρος τῆς Βιέννης, ἔφερον ἐπὶ τῶν ὤμων μεγάλας πτέρυγας.

ἥτις μετὰ συμπαθείας παρετήρει τὸν πρὸ αὐτῆς ἐν στάσει σεμνῇ ἱστάμενον ὡραῖον νεανίαν. Ἐν τοσούτῳ ἡ ζωηρὰ θαλαμηπόλος ἔσπευσεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Βικτωρίας καὶ τῇ ἀνήγγειλε τὴν ἔλευσιν τοῦ ξένου.

— Εἶναι νέος ὡραιότατος, τῇ εἶπεν.

— Εἶναι ξανθός; ἠρώτησεν ἡ δεσποινίς, διευθετίζουσα τὴν ξανθὴν αὐτῆς κόμην. Σημειωτέον ὅτι ἡ ῥωμαντικὴ Βικτωρία ἀπεστρέφετο πάντοτε τοὺς ξανθοὺς ἄνδρας.

— Ὄχι, εἶναι μαῦρος, ἀπήντησεν ἡ ὑπηρέτρια.

Ἡ Βικτωρία ἀνέπνευσε· ῥίπτει ἀκόμη ἓν βλέμμα ἐπὶ τοῦ κατόπτρου καὶ τρέχει εἰς τὴν αἴθουσαν. Ὁ Βαλεριανὸς ἀφ' ἧς στιγμῆς τῇ ἔδεσε τὰ παγοπέδιλά της ἦτο πλέον σκλάβος της, ἀλλ' ὅτε τὴν εἶδε τώρα εἰσερχομένην εἰς τὴν αἴθουσαν ἐν ὅλῃ τῇ νεανικῇ αὐτῆς καλλονῇ, ἐνόμισεν ὅτι τὴν εἶδε πρῶτον ἤδη· ἔμεινε δὲ τεταραγμένος, καὶ ἄναυδος, μὴ γνωρίζων τί ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὴν μέλλουσαν αὐτοῦ μαθήτριαν, ἥτις χαριέντως τὸν ἐχαιρέτισεν. Ἐν τῇ συγκινήσει του ἐψέλλισε διακεκομμένας λέξεις περὶ τῆς ὡραίας πατρίδος του, περὶ τῶν δυστυχημάτων του, περὶ τῆς βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης, ἣν ᾐσθάνετο ἐπὶ τῇ φιλικῇ ὑποδοχῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ εὐγενοῦς πατρός της. Τότε ἦλθεν εἰς ἐπικουρίαν του ὁ Ἰουδαῖος, ὅστις ἤρξατο συζητῶν μετὰ τῶν γονέων περὶ τοῦ πρακτικοῦ μέρους τοῦ ζητήματος. Ἡ Βικτωρία ἤκουσε πόσον μέτριαι ἦσαν αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ Ἰταλοῦ καὶ ἀναμιγνυομένη εἰς τὴν συζήτησιν κατώρθωσε νὰ διπλασιασθῇ ἡ ἀμοιβή του. Ἡ μήτηρ δάκνει τὰ χείλη της, ὁ πατὴρ μειδιᾷ, ὁ διδάσκαλος εὐχαριστεῖ μεθ' ὑποκλίσεως.

— Πότε ὀφείλω ν' ἀρχίσω τὰ μαθήματα; ἠρώτησε τέλος.

— Αὔριον, ἀπήντησεν ἡ Βικτωρία.

— Καὶ διατὶ ὄχι σήμερον; διέκοψεν ὁ πατήρ.

— Διότι σήμερον ὁ κ. Σχαρλάτης θὰ φιλοξενηθῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ μας, εἶπεν ἡ νεᾶνις. Θὰ μείνετε εἰς τὸ γεῦμα, κύριε· θὰ μᾶς διηγηθῆτε περὶ Ἰταλίας, περὶ Γαριβάλδη, περὶ τῶν προμάχων τῆς ἐλευθερίας —

Παρατεθέντος τοῦ τείου καὶ ἡ θυγάτηρ καὶ οἱ γονεῖς ἤκουον μετὰ χαρᾶς καὶ μάλιστα μετ' ἐνθουσιασμοῦ τὸν κ. Βαλεριανὸν διηγούμενον, ὅστις κατὰ καλήν του τύχην εἶχεν ἐπισκεφθῆ ὅλην τὴν Ἰταλίαν καὶ ὡς ἐκ τούτου οὐδὲ ἅπαξ περιῆλθεν εἰς ἀμηχανίαν. Μετὰ ζωηρῶν χρωμάτων ὡμίλησε περὶ Βενετίας, περὶ Φλωρεντίας, περὶ Ῥώμης· ὡμίλησε περὶ Γαριβάλδη, ὑφ' ὅν, ὡς εἶπεν, ἐπολέμησεν ἐν Σικελίᾳ — καὶ τέλος, ἀποκαλύπτων τὸν βραχίονά του ἔδειξε τὴν πληγήν, ἣν τῷ ἐπήνεγκεν ἀντίζηλός τις ἐν μονομαχίᾳ, καὶ ἣν ἐξήγησεν ὡς πληγὴν λόγχης ἐπενεχθεῖσαν αὐτῷ ἐν πεισματώδει καὶ αἱματηρᾷ μάχῃ.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Βικτωρίας ἐπληρώθησαν δακρύων. Τὴν νύκτα δὲ ὠνειρεύθη ἡ ῥωμαντικὴ νεᾶνις ὅτι ὁ Βαλεριανὸς ἵστατο ἐπὶ προμαχῶνος κρατῶν ξίφος ἐν χειρί, καὶ ὅτι πλησίον αὐτοῦ ἵστατο αὐτή, σείουσα τὴν τρίχροον τῆς Ἰταλίας σημαίαν.

* * *

Ἡ Βικτωρία μὲ σκοπὸν ὥρισεν ὥραν μετὰ μεσημβρίαν διὰ τὸ ἰταλικὸν μάθημα· διότι εὐθὺς μετὰ τὸ μάθημα παρετίθετο τὸ τέϊον, καὶ ἑκάστοτε ὁ Βαλεριανὸς προσεκαλεῖτο νὰ παρακαθήσῃ· αὐτὸς δὲ ἑκάστοτε ἤρχιζεν ἀποποιούμενος καὶ ἐπὶ τέλους ἐνέδιδε καὶ ἔμενεν. Ἐκεῖ δὲ παρὰ τὴν τράπεζαν ἐδιηγεῖτο περὶ Ἰταλίας, καὶ ἀνεγίνωσκεν ἐνίοτε ἐκ τοῦ Δάντου ἢ τοῦ Ἀριόστου· πολλάκις δὲ ἔψαλλε καὶ μετὰ τῆς Βικτωρίας διῳδίας ἐξ ἰταλικῶν μελοδραμάτων. Ὁ πατὴρ ἐμειδία καθ' ἑαυτόν, ἡ δὲ μήτηρ εὕρισκε καθ' ἑκάστην τὸν Ἰταλὸν ἑλκυστικώτερον. Καὶ ἡ Βικτωρία; Δὲν ἠδύνατο μὲν νὰ ἐννοήσῃ ἀκριβῶς τὸ αἴσθημά της, ἀλλ' ὁσάκις τὸ ὡρολόγιον ἀνήγγειλε τὴν ἔλευσιν τοῦ Βαλεριανοῦ ἡ καρδία της ἔπαλλε σφοδρότερον.

Πολλάκις καὶ ὁ κ. Λεβῆς ἐνεφανίζετο ἐν τῇ οἰκίᾳ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ μαθήματος καὶ διὰ τῆς ἑβραϊκῆς αὐτοῦ ὀξυνοίας παρετήρει μ' εὐχαρίστησιν τὰς προόδους τοῦ προστατευομένου του καὶ πάσης ἐδράττετο εὐκαιρίας, ὅπως ἐπαινέσῃ αὐτόν. Συγχρόνως δὲ μετὰ ἐνθουσιασμοῦ ὡμίλει περὶ τοῦ ἱκανοῦ κτηματίου κ. Κοχάνσκη, περὶ τοῦ προτύπου κτήματός του, περὶ τῆς ἀλωνιστικῆς μηχανῆς καὶ τοῦ ἀτμαρότρου αὐτοῦ· ὁ δὲ κ. Φέστεμβουργ μετὰ τοσαύτης κατανύξεως καὶ εὐχαριστήσεως ἤκουε τοὺς ἐπαίνους τούτους, ὥστε πολλάκις ὁ Βαλεριανὸς ἐνεβάλλετο εἰς ταραχὴν καὶ ἀμηχανίαν. Κατὰ τὸ μάθημα ἀπέφευγε νὰ ὁμιλῇ μετὰ τῆς κόρης περὶ ἄλλου ἢ περὶ τῆς ἰταλικῆς γραμματικῆς. Ὅσῳ ὅμως αὐτὸς διετέλει προφυλακτικώτερος, τοσοῦτον ἐξήπτετο ἡ φαντασία τῆς νεάνιδος, ἥτις προέβη μάλιστα καὶ εἰς σύνταξιν ἡμερολογίου. Τὸ ἡμερολόγιον εἶναι ἐν τῷ βίῳ νέας κόρης ὥς τις στήλη ἐμφαίνουσα ὅριον· ὄπισθεν αὐτοῦ τοῦ ὁρίου κεῖται ἡ ἀθωότης τῆς παιδικῆς καρδίας, ἔμπροσθεν δὲ ὁ ἔρως.

(Ἕπεται ἡ συνέχεια.)

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΝΑΥΤΑΣ

ΤΟΥ

ΝΑΥΑΡΧΟΥ ΜΙΑΟΥΛΗ.

Κατὰ τὸ εἰς τιμὴν τῶν ναυτῶν τοῦ "Ναυάρχου Μιαούλη" παρατεθὲν ἐν Ῥαμλέῳ παρὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν γεῦμα, ὁ κ. Γεώργιος Κ. Κωνσταντινίδης ἀπήγγειλε τὸ κάτωθι χαριέστατον ποίημα·

Ναῦτες μου, σὰν ἀράξετε
  σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν πόλι,
δὲν αἰσθανθήκετε παλμὸ
  εἰς τὴν καρδιά σας ὅλοι;
Τῆς Ἀλεξάνδρας τὸ 'ψηλὸ
  σὰν ἴδετε φανάρι,
δὲν σᾶς ἐφάνη ἡ σκιὰ
  πῶς ἦτο τοῦ Κανάρη;
Παράπονο δὲν 'κούσετε
  σιγὰ ἀπὸ τὸ κῦμα,
πῶς στόλου δὲν ἠμπόρεσε
  νὰ γένῃ μαῦρο μνῆμα;

Λέγουν πῶς σὰν ἀράξετε
  ἀγέρας δὲν φυσοῦσε·
σὲ αὔρα μετεβλήθηκε . . .
  Συγχώρησι ζητοῦσε!
Συγχώρησι! γιατ' αὐτὸς
  μᾶς ἅρπαξ 'ὁ ἀγέρας
τῆς ναυτικῆς παλληκαριᾶς
  τὸ ἔνδοξο τὸ γέρας!
Ἄχ! δεύτερο θὰ εἴχαμε
  θρίαμβον Σαλαμῖνος,
ἂν ἔξαφνα δὲν 'φύσαε
  ὁ ἄνεμος ἐκεῖνος!

Καλῶς τα, τὰ δελφίνια μας,
  σ' αὐτὸ τὸ περεγιάλι·
εἰς τὴν θερμή μας πέσατε
  καὶ ἀνοικτὴ ἀγκάλη.
Στὰ στιβαρὰ τὰ χέρια σας
  κρατεῖτε τὸ τιμόνι
τοῦ μέλλοντος, καὶ εἴσθε σεῖς
  παρηγοριά σας μόνη.
Καλῶς τα, τὰ ναυτόπουλα,
  τῆς θάλασσας σαμάρι!
Ἀπόγονοι τοῦ Κριεζῆ,
  Μιαούλη καὶ Κανάρη!
Σεῖς εἴσθε ἡ ἐλπίδα μας,
  σεῖς, ὅλο μας τὸ θάρρος.
Συλλογισθῆτέ το καλὰ
  τὸ θεῖο αὐτὸ βάρος!

Ἐὰν ἐλευθερίας φῶς
  εἰς τὴν Ἑλλάδ' ἀστράφτῃ,
τὸ χέρι τὸ ἀτρόμητο
  τὸ ἄναψε τοῦ ναύτη.
Ἑλλὰς καὶ Ναύτης εἶναι ἕν,
  ἀχώριστο ζευγάρι,
χωρὶς αὐτὸν εἶν' ἡ Ἑλλάς,
  σὰν στὴ ξηρὰ τὸ ψάρι.

Πηγαίνετε εἰς τὸ καλό,
  ἀδέλφι' ἀγαπημένα!
Μίαν εὐχὴν σᾶς δίδομεν
  μὲ 'μάτια δακρυσμένα·
"Νὰ ταξειδεύσετέ ποτε
  μὲ ὁλοκλήρους μοίρας,
καὶ στολοκαύτες μὲ δαυλὸ
  Κανάρη εἰς τὰς χεῖρας!"

ΟΙ ΔΥΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΝΑΝΝΟΙ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 109.)

Παράδοξους ἰδιοτροπίας ἔχει ἐνίοτε ἡ φύσις, ἡ τοσοῦτον ὡρισμένως καὶ κανονικῶς πάντοτε λειτουργοῦσα. Μία τῶν ἰδιοτροπιῶν της εἶναι παρὰ τοῖς ἀνθρώποις οἱ γίγαντες καὶ οἱ νάννοι. Καθὼς ἐνίοτε βλέπομεν ἀνθρώπους ἀναπτυσσομένους σωματικῶς ὑπὲρ τὸ σύνηθες ὅριον, οὕτως ἀφ' ἑτέρου παρουσιάζονται ἡμῖν ἀνθρώπινα πλάσματα, τὰ ὁποῖα καίτοι κανονικῶς ἀνεπτυγμένα, ἔχουσι σῶμα πολὺ τοῦ συνήθους ταπεινότερον. Τὸ περιεργότερον τῶν τελευταίων τούτων ἐτῶν παράδειγμα τῆς τοιαύτης τῆς φύσεως ἰδιοτροπίας παριστᾷ ἡμῖν τὸ ζεῦγος τῶν Ἀμερικανῶν νάννων, οἵτινες περιελθόντες τὴν Εὐρώπην καὶ ἐπιδειχθέντες εἰς ὅλας τὰς μεγαλειτέρας πόλεις, ἐτέλεσαν πρὸ τῆς εἰς Ἀμερικὴν μεταβάσεώς των τὸν γάμον των ἐν Ἀγγλίᾳ.

Οἱ δύο οὗτοι νάννοι ἐπεδεικνύοντο ἐν Εὐρώπῃ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ στρατηγοῦ Μίτε καὶ τῆς μὶς Μίλλη, καὶ ὡμοίαζον δύο ζώσας κούκλας. Ἐὰν ὅλοι οἱ μέχρι τοῦδε ἐπιδειχθέντες νάννοι, μηδ' αὐτοῦ τοῦ διασήμου ναυάρχου Τὸμ Πούς ἐξαιρουμένου, διεκρίνοντο ἐν μέρει διὰ τὸ δύσμορφον τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου μέλους τοῦ σώματος ἢ διὰ τὸ περιωρισμένον τῶν διανοητικῶν δυνάμεων, παρὰ τοῖς προκειμένοις νάννοις ἀπ' ἐναντίας τὴν ἄκραν βλέπομεν κανονικότητα ὅλων τῶν μελῶν τοῦ σώματος καὶ τὸ εὔθυμον καὶ ζωηρὸν τοῦ χαρακτῆρος. Ὁ στρατηγὸς Μίτε ἄγει ἡλικίαν 22 ἐτῶν, ἔχει ὕψος 22 δακτύλων καὶ βάρος 9 ὡς ἔγγιστα λιβρῶν (ἤτοι 9½ ὀκάδων). Οἱ τρόποι του εἶναι λεπτοί, ἡ παράστασίς του ἀξιοπρεπὴς καὶ τὸ γοργὸν τοῦ πνεύματός του ἐμποιεῖ πράγματι θαυμασμόν. Χαριέστατος εἶναι ὅταν ψάλλῃ διὰ τῆς λεπτῆς αὐτοῦ φωνῆς ἀμερικανικὰ ᾄσματα. Ἡ σύντροφός του, καὶ

νῦν καὶ σύζυγός του μὶς Μίλλη, εἶναι ἡλικίας 18 ἐτῶν, ἔχει ὕψος 19½ δακτύλων καὶ βάρος μόνον 7 λιβρῶν. Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου της εἶναι κανονικὰ καὶ εὐειδῆ, οἱ ὀφθαλμοί της πλήρεις πονηρίας, ἰδίως ὅμως διακρίνονται διὰ τὴν ὡραιότητα αἱ μικραὶ αὐτῆς χεῖρες. Ἡ δίαιτα τῶν δύο τούτων μικροσκοπικῶν πλασμάτων εἶναι ἡ συνήθης παρ' ὅλοις τοῖς ἀνθρώποις, τὰ φαγητὰ τὰ αὐτά· διὰ τὴν σοκολάταν ἔχουσιν ἀμφότεροι προτίμησιν.

Πρὸ τριῶν ἤδη ἐτῶν ἦσαν μεμνηστευμένοι καὶ ὡς τοιοῦτοι περιῆλθον τὴν Εὐρώπην ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἐπιχειρηματίου τινὸς Ἀμερικανοῦ, ὅστις οὐχὶ μικρᾶς ὠφελείας προσεπορίσθη ἐκ τῆς ἐπιδείξεως αὐτῶν. Ἤδη ὅμως, λήξαντος τοῦ συμβολαίου, ἐτέλεσαν, ὡς εἴπομεν, ἐν Ἀγγλίᾳ τὸν γάμον των, λαβόντες ὡραῖα δῶρα παρὰ τῆς ἀγγλικῆς ἀριστοκρατίας, καὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν πατρίδα των, ὅπως ζήσωσιν ἐκεῖ πλησίον τῶν συγγενῶν των. Λέγεται ὅτι διὰ τῆς ἀνὰ τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὴν Εὐρώπην περιοδείας ἐξησφάλισαν ἀρκούντως τὸν μέλλοντα αὐτῶν βίον. Ἴσως ὅμως μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν τινων ἐπιχειρήσωσι μετὰ τῶν τέκνων των νέαν περιοδείαν, ἀλλὰ ταύτην βεβαίως δι' ἴδιον λογαριασμόν.

ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΝΑΝΝΟΙ.

Η ΙΣΑΤΙΣ Η ΚΥΑΝΗ ΑΛΩΠΗΞ.

Ἓν τῶν ζώων, τὰ ὁποῖα σπανιώτατα δύναταί τις νὰ ἴδῃ ζῶντα ἐν τοῖς θηριοτροφείοις τῆς Εὐρώπης, τοῦ ὁποίου ὅμως τὸ πολυτιμότατον δέρμα εἶναι ἀρκούντως γνωστὸν ἐν τῷ ἐμπορίῳ εἶναι ἡ κυανῆ Ἀλώπηξ ἢ Ἰσάτις (ὡς καλεῖται ἐπιστημονικῶς). Τὸ ζῶον τοῦτο, ὅπερ εὕρηται ἐν ταῖς χώραις τοῦ βορρᾶ καλεῖται παρὰ μὲν τοῖς Γροενλανδοῖς Τερενιάκ, καὶ παρὰ τοῖς Σαμοϊέδαις Νόγα, φέρει ἐν τοῖς ζωολογικοῖς καταλόγοις τὸ λατινικὸν ὄνομα Vulpes lagopus, καὶ τοῦτο ἕνεκα τῶν πυκνῶν αὐτοῦ τριχῶν, τῶν σχηματιζουσῶν περὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ εἶδος γούνας, προσφόρου διὰ τὰ κλίματα ἔνθα κατοικεῖ. Σπανιώτατα ἐμφανίζεται ἡ ἰσάτις εἰς μέρη μεσημβρινά· τοῦτο δὲ συμβαίνει μόνον ὁσάκις ἔκτακτος δριμὺς χειμὼν τὴν ἀποδιώκει πρὸς μέρη, ἐν οἷς δύναται νὰ εὕρῃ τὴν τροφήν της. Προωρισμένη νὰ ζῇ ἐν χώραις ψυχραῖς ἡ ἰσάτις ἔλαβε παρὰ τῆς φύσεως πυκνὰς τρίχας, ἥτις καθιστᾷ αὐτὴν πολὺ παχυτέραν παρ' ὅτι πράγματι εἶναι. Τὸ μέγεθος αὐτῆς εἶναι μικρότερον τοῦ τῆς κοινῆς ἀλώπεκος· οἱ πόδες αὐτῆς εἶναι ταπεινότεροι, τὸ σῶμα μακρότερον, ἡ κεφαλὴ μικροτέρα, τὰ ὦτα στρογγυλότερα, τὸ ῥύγχος ὀλιγώτερον ὀξύ, ἡ οὐρὰ πυκνοτέρα καὶ ὁ χρωματισμὸς τῶν τριχῶν πολὺ διαφορώτερος. Ἡ ἰσάτις τὸ θέρος εἶναι φαιόχρους, μολυβδόχρους ἢ ἐλαφρῶς καστανόχρους μὲ χρωματισμὸν κυανοῦν, τὸν δὲ χειμῶνα καθαρῶς λευκόχρους, ὡς οἱ ἀγροί, ἐν οἷς διαιτᾶται. Ἡ μετάβασις ὅμως ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄλλον χρωματισμὸν δὲν γίνεται ἀποτόμως, ἀλλὰ βαθμηδόν. Ὡς ἐκ τούτου συνέβη πολλάκις οἱ θηρευταὶ ἢ οἱ περιηγηταὶ νὰ μὴ ἀναγνωρίσωσιν εὐκόλως τὰ ζῶα ταῦτα, καὶ ν' ἀποδώσωσιν αὐτοῖς διαφόρους ὀνομασίας, οἷον κυανῆς ἀλώπεκος, λευκῆς ἀλώπεκος, φαιοχρόου, πολικῆς, βραχώδους κ. τ. τ. Σήμερον ὅμως εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ εἴδη εἰσὶν ἓν καὶ τὸ αὐτό, τὸ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἰσάτις γνωστόν.

Η ΙΣΑΤΙΣ. (Κυανῆ ἀλώπηξ.)

Τὰ δύο δείγματα τοῦ περιέργου τούτου ζώου, τὰ ὁποῖα εὑρίσκοντα ζῶντα ἐν τῷ ζωολογικῷ τῶν Παρισίων κήπῳ, συνελήφθησαν ἐν Ἰσλανδίᾳ· ἀλλ' ἡ ἰσάτις ἀπαντᾶται συχνότερον ἀκόμη ἐν τῇ βορείῳ Σκανδιναβικῇ, ἐν Γροενλανδίᾳ, καὶ ἐν τῇ ἀρκτῴᾳ Σιβηρίᾳ. Ἔνθα δὲν καταδιώκεται τὸ ζῶον τοῦτο δὲν φροντίζει νὰ ὀρύξῃ λάκκον, ὅστις νὰ τῷ χρησιμεύσῃ ὡς κοίτη, ἀλλ' ἀρκεῖται νὰ καταφύγῃ ὄπισθεν βράχου ἢ θάμνου, ὅπου περιμένει τὴν λείαν του, συνισταμένην ἐκ μικρῶν πτηνῶν καὶ ὀρνίθων. Ὁσάκις οἱ λέμοι κατὰ χιλιάδας ἐν στίχοις πυκνοῖς διέρχονται τὴν χώραν, σπείροντες ἐν τῇ διαβάσει αὐτῶν τὴν καταστροφήν, ἰσάτιδες παρακολουθοῦσιν αὐτοὺς καὶ ἐπαισθητῶς ἀραιοῦσι τοὺς στίχους των· καὶ οἱ λαγόποδες, αἱ πέρδικες, οἱ μικροὶ χαραδριοί, οἱ λάροι καὶ αἱ νῆσσαι πίπτουσι συχνότατα θύματα καὶ αὐτὰ καὶ αἱ φωλεαί των τῶν ἀδηφάγων διωκτῶν των, τῶν ἰσατίδων. Ἄλλως τε τὰ ζῶα ταῦτα δὲν εἶναι πολὺ ἐκλεκτικὰ ὡς πρὸς τὴν τροφὴν καὶ ἐν ἐλλείψει ζώντων πτηνῶν καὶ ζώων καταβροχθίζουσι τὰ ὑπὸ τῶν κυμάτων εἰς τὴν παραλίαν ἐκβραζόμενα πτώματα. Μετὰ ἀνηκούστου θρασύτητος εἰσχωροῦσι μέχρις αὐτῶν τῶν σκηνῶν τῶν περιηγητῶν καὶ ἁρπάζουσιν οὐ μόνον τὰ τρόφιμα, ἀλλὰ καὶ σάκκους, σκεπάσματα καὶ ἐνδύματα μάλλινα καὶ δερμάτινα. Ὁ φυσιοδίφης Steller καὶ οἱ ὀπαδοί του, ὅτε περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ναυαγήσαντες εἶχον ῥιφθῆ ἐπὶ τῆς νήσου Behring, ἔνθα καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ διαμείνωσιν ἐπὶ ἓξ ὅλους μακροὺς μῆνας, ὑπέφερον οὐκ ὀλίγον ἐκ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν σαρκοβόρων τούτων ζώων· μάτην ἐπροσπάθουν νὰ τ' ἀποδιώξωσι διὰ πυροβολισμῶν, διὰ παγίδων, διὰ τοῦ φόνου τινῶν αὐτῶν, ἅπερ ἐξέθετον ὡς παράδειγμα καὶ ἐκφοβισμὸν εἰς ὄψιν τῶν συντρόφων των· τὴν νύκτα αἱ ἀλώπεκες ἤρχοντο πάλιν, μετετόπιζον τοὺς βαρεῖς λίθους, δι' ὧν ἐκαλύπτοντο τὰ τρόφιμα, ἔδακνον τὰ χειρόκτια, τὰ ὑποδήματα καὶ αὐτὰ τὰ δέρματα, τὰ χρησιμεύοντα ὡς κλινοστρωμναὶ τῶν περιηγητῶν.

Δικαίως ἐπομένως θεωρεῖται ἡ ἰσάτις ζῶον καταστρεπτικόν, καὶ πολὺ δεδικαιολογημένη θὰ ἦτο ἡ κατ' αὐτῶν θήρα, καὶ ἂν τὸ δέρμα των δὲν ἦτο ἐμπορικῶς τοσοῦτον πολύτιμον· πλὴν τὸ δέρμα τῶν ἰσατίδων εἶναι ἐμπόρευμα πλούσιον καὶ κατὰ τὸν ἐνεστῶτα αἰῶνα ἡ θήρα τοῦ ζώου τούτου ἔλαβε μεγάλας διαστάσεις. Ἡ θήρα αὕτη οὐδεμίαν παρέχει δυσκολίαν, καθότι ὀλίγον ἀνεπτυγμένον εἶναι τὸ αἴσθημα τῆς συντηρήσεως παρὰ τοῖς ζώοις τούτοις, τὰ ὁποῖα

ἑνοῦσι πονηρίαν μετ' ἀπερισκεψίας, τόλμην μετὰ δειλίας· λέγεται μάλιστα ὅτι οἱ Σαμοϊέδαι οὔτε παγίδας κἂν μεταχειρίζονται πρὸς σύλληψιν τῶν ἰσατίδων ἀλλὰ προβαίνουσι διὰ τοῦ ἑξῆς τρόπου· Ὅταν τὸν χειμῶνα ἡ γῆ καλύπτηται ὑπὸ παχείας στρώσεως χιόνος, οἱ θηρευταὶ κρατοῦντες ἰσχυρὰ πτύα, κατεσκευασμένα ἐκ δέρματος τοῦ ῥέννου, ἐξέρχονται εἰς θήραν· ἅμα δὲ ἀνακαλύψωσι τὴν εἴσοδον κοίτης τινὸς τῶν ἰσατίδων, ἐσκαμμένης ἐν τῇ χιόνι, σημειοῦσι τὴν διεύθυνσιν, ἀποκαλύπτουσι τὴν κοίτην διὰ τῶν πτύων, συλλαμβάνουσιν ἀπὸ τῆς οὐρᾶς τὰ ἡμιναρκωμένα ζῶα καὶ τοῖς θραύουσι τὴν κεφαλὴν κατὰ τοῦ πρώτου παρατυχόντος βράχου. Ἐν ἄλλαις χώραις συλλαμβάνονται αἱ ἰσάτιδες διὰ παγίδων ἢ φονεύονται διὰ πυροβόλων ὅπλων.

Ὁ κ. Φ. Μαρτῖνος ὑπολογίζει ὅτι κατ' ἔτος 90 χιλιάδες δέρματα ἰσατίδων πωλοῦνται ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς ἀγοραῖς. Τὰ δέρματα ταῦτα εἰσὶ δύο εἰδῶν· τὰ μὲν προερχόμενα ἐκ τῆς βορείου Ἀμερικῆς εἰσὶ καθαροῦ λευκοῦ χρώματος, τὰ δέ, ἀποστελλόμενα ἐκ Λαβραδὼρ καὶ Ἀρχαγγέλου, εἶναι φαιόχροα μὲ κυανοῦν χρωματισμόν· τὸ πρῶτον εἶδος πωλεῖται ἀπὸ 6 μέχρι 15 φράγκων τὸ δέρμα, τὸ δεύτερον ἀπὸ 45 μέχρις 90 φράγκων· χρησιμεύει δὲ ἡ πολύτιμος αὕτη γοῦνα εἰς κόσμημα μανδυῶν γυναικείων, σπανιώτερον δὲ εἰς τάπητας καὶ πολυτελῆ σκεπάσματα. Ὅλα τὰ δέρματα δὲν ἔρχονται εἰς τὴν Εὐρώπην· ζωηρότατον γίνεται δι' αὐτῶν ἐμπόριον μὲ τὴν Κίναν, ἔνθα ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἤδη αἰῶνος διὰ τοῦ δέρματος τῆς ἰσάτιδος περιεκοσμοῦντο οἱ μανδύαι τῶν μανδαρίνων. Ἐκτὸς δὲ τούτου πολλὰ πωλοῦνται ἐπιτοπίως ἢ μεταφέρονται εἰς τὰς Ἡνωμένας τῆς Ἀμερικῆς Πολιτείας. Τέλος δὲ καὶ πλεῖσται ὅσαι κυαναῖ ἀλώπεκες ἀπόλλυνται ἀσκόπως γενόμεναι βορὰ τῶν ἀετῶν, τῶν γυπῶν καὶ τῶν πυγάργων. Ἑπομένως ἄνευ ὑπερβολῆς δύναταί τις νὰ ὑπολογίσῃ ὅτι αἱ κατ' ἔτος καταστρεφόμεναι ἰσάτιδες ἀνέρχονται εἰς 300 χιλ., καὶ φόβος εἶναι μὴ εἰς μικρὸν χρόνου διάστημα ἐντελῶς ἐξαφανισθῇ τὸ εἶδος. Ἐὰν διατηρῆται εἰσέτι, ὀφείλεται τοῦτο εἰς τὴν ἄκραν τοῦ ζῴου γονιμότητα· ἑκάστη θῆλυς ἰσάτις γεννᾷ τὸ ἔαρ ἀπὸ ὀκτὼ μέχρι δέκα μικρῶν.

Μ' ὅλον τὸ ἀπερίσκεπτον καὶ ἀνόητον αὐτοῦ τὸ ζῶον τοῦτο εὐκόλως ἐξημεροῦται συλλαμβανόμενον ἐν μικρᾷ ἡλικίᾳ, καὶ εἶναι ἐπιδεκτικὸν ἀνατροφῆς τινος· εἶναι δὲ καὶ συμβιβαστικὸν ἀρκετά. Αἱ ἐν Παρισίοις ἰσάτιδες οὐδεμίαν ὑπέστησαν βλάβην ἢ μεταβολὴν ἐν τῷ χρωματισμῷ κατὰ τὸν περυσινὸν ἐκτάκτως μαλακὸν χειμῶνα· ἀπ' ἐναντίας ὅμως ἰσάτιδες, διατηρούμεναι ἐν Ῥωσσίᾳ ἐν δωματίῳ θερμαινομένῳ, ἐχρωματίσθησαν λευκαὶ κατὰ τὴν αὐτὴν τοῦ ἔτους ἐποχήν, καθ' ἣν λευκαίνονται καὶ αἱ τρίχες τῶν ἀγρίων ἀλωπέκων, τῶν περὶ τὸν πόλον ἐνδιαιτωμένων. Βεβαίως τὸ περίεργον τοῦτο ζῶον δεῖται πολλῶν ἔτι παρατηρήσεων καὶ μελετῶν, καὶ ἐλπὶς ὑπάρχει, ὅτι αἱ ἐν Παρισίοις διατηρούμεναι ἰσάτιδες θὰ ζήσωσιν ἀκόμη, ὅπως ἀποδειχθῇ ἂν πράγματι τὰ σαρκοβόρα ταῦτα ζῶα ἀπόλλυσι μεταφερόμενα τὴν δύναμιν, ἣν ἔχουσι ν' ἀλλάσσωσι χρωματισμὸν κατὰ τὰς διαφόρους τοῦ ἔτους ἐποχάς.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἐν Λειψίᾳ τῇ 29/10 Αὐγούστου 1884.

ΕΞΗΚΟΛΟΥΘΕΙ ἡ χαλαρότης καὶ ἀπραξία ἐν τοῖς χρηματιστηρίοις, προκληθεῖσα, ὡς γνωστόν, καὶ ἐκ τῆς χολέρας καὶ ἐκ τῆς γαλλο-κινεζικῆς διαφορᾶς καὶ τέλος καὶ ἐκ τοῦ νέου νόμου περὶ τραπεζῶν ἐν Γερμανίᾳ. Οἱ κάτοχοι χρεωγράφων ἐζήτουν νὰ τὰ πωλήσωσιν, ἀγορασταὶ δὲ ὀλίγιστοι ἐπαρουσιάζοντο — αἴφνης ὅμως ὡς διὰ μαγικῆς ῥάβδου ἐπῆλθε μεταβολή, διότι καὶ αἱ τράπεζαι δημοσιεύσασαι τοὺς ἰσολογισμοὺς των ἀπέδειξαν ὅτι αἱ ἐργασίαι των εἶχον ἀποβῆ ἐπικερδεῖς, καὶ καλὰ προεκήρυξαν μερίσματα, καὶ αἱ περὶ ἀφθόνου ἐσοδείας βλέψεις ἐπραγματοποιοῦντο καὶ αἱ ἐλπίδες ἐν γένει ἀνεπτεροῦντο. Ἐν τοσούτῳ καὶ ἐκ Παρισίων ἔρχονται εὐφρόσυνοι ἀγγελίαι· ἡ διένεξις μετὰ τῆς Κίνας συμβιβάζεται, καὶ ἡ χολέρα ὁσημέραι παύει. Μεγάλως ἑλκύει τὸ ἐνδιαφέρον τῶν χρηματιστηρίων καὶ ἡ ὑπόθεσις τῆς διώρυγος τοῦ Παναμᾶ· διότι ἐν ᾧ πολλαχόθεν διεδίδετο ὅτι τὰ κεφάλαια τῆς Ἑταιρίας κατὰ τὸ ἥμισυ ἤδη εἶναι ἐξηντλημένα καὶ ὅτι αἱ ἐργασίαι ἕνεκα τοῦ νοσώδους κλίματος βαίνουσι λίαν βραδέως, ὁ ἱδρυτὴς τῆς Ἑταιρίας Λεσὲψ ἐν τῇ τελευταίᾳ τῶν μετόχων συνελεύσει τὰ πάντα παριστᾷ ὑπὸ τὴν λαμπροτέραν καὶ ἐνθαρρυντικωτέραν ὄψιν, καὶ ποιεῖ ἐν τέλει παραλληλισμὸν σπουδαιότατον μεταξὺ τῆς διώρυγος ταύτης καὶ τῆς τοῦ Σουέζ, ἧς, ὡς γνωστόν, ἦτο ἐπίσης κατασκευαστής. — Ἐν Λονδίνῳ ἀπετελέσθη ὑπόθεσις, μεγίστην ἔχουσα διὰ τοὺς χρηματιστικοὺς κύκλους σπουδαιότητα — ἡ αἰγυπτιακὴ συνδιάσκεψις. Ὅσαι καὶ ἂν συνεδέοντο πρὸς αὐτὴν προσδοκίαι, φαίνεται ὅμως, κατὰ τὰς τελευταίας εἰδήσεις, ὅτι ὁ σκοπὸς αὐτῆς ἐντελῶς ἀπέτυχε· μεταξὺ τῶν προτάσεων τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν ἀξιώσεων τῆς Γαλλίας δὲν ἐπῆλθε συμφωνία. Ἀλλ' ἡ ματαίωσις τῆς συνδιασκέψεως δὲν ἐπηρέασεν, ὅσῳ ἐνομίζετο, κακῶς τὰ χρηματιστήρια, εἴτε διότι τοιοῦτο περιεμένετο τὸ ἀποτέλεσμα, εἴτε διότι ὁ κόσμος παρηγορεῖται διὰ τοῦ λόγου τοῦ Γλάδστωνος, ὅτι ἡ σύμπνοια θὰ ἐπιτευχθῇ. Μόνον τὰ αἰγυπτιακὰ χρεώγραφα ἔμενον χαλαρά. — Βαθεῖαν ἐνεποίησεν ἐν Βερολίνῳ ἐντύπωσιν ἡ ἔκπτωσις τῶν μετοχῶν τοῦ τουρκικοῦ μονοπωλίου τῶν καπνῶν· ἐν ᾧ πρό τινων μηνῶν ἡ τιμὴ τῶν μετοχῶν τούτων ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ τοῦ Βερολίνῳ ἦτο 112.75, σήμερον σημειοῦται αὕτη εἰς τὰ 103· ὡς αἰτία ἀποδίδεται ἡ μεγάλη παρακαταθήκη καπνοῦ, ἡ ἑορτὴ τοῦ ῥαμαζανίου καὶ τὸ λαμβάνον χώραν λαθρεμπόριον. Εἶναι αὗται αἱ πραγματικαὶ αἰτίαι, ἢ ἄλλαι τινὲς κεκρυμμέναι; Περὶ τούτου δὲν δυνάμεθα ν' ἀποφανθῶμεν ἀπὸ τοῦδε ὁριστικῶς.

Λ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἔληξεν ἐν Λειψίᾳ ὁ τελεσθεὶς διαγωνισμὸς τῆς Σκοποβολῆς. Τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν λαμπρά, καὶ πλεῖστοι ὅσοι σκοπευταὶ διεκρίθησαν διὰ τὴν ἀκρίβειαν περὶ τὴν σκοποβολήν. Μεταξὺ τούτων δέον νὰ συγκαταλεχθῇ ὁ πρίγκηψ τῆς Βαυαρίας Μαξιμιλιανὸς Ἐμμανουήλ, ἀδελφὸς νεώτερος τῆς αὐτοκρατείρας τῆς Αὐστρίας, ὅστις ἐκέρδισε πέντε βραβεῖα καὶ ἐπῃνέθη παρ' ὅλων τῶν συναδέλφων του, χειροκροτηθεὶς ἐνθουσιωδῶς ὅτε προσῆλθε νὰ λάβῃ τὰ βραβεῖα ἐκ χειρὸς τοῦ Προέδρου τῆς Ἑταιρίας. — Ἦσαν ἐν τοῖς σκοπευταῖς καὶ ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἐκ μικρᾶς τινος κωμοπόλεως τῆς Γερμανίας· τὸ περίεργον δὲν εἶναι τοσοῦτον ὅτι ἑπτὰ μέλη τῆς αὐτῆς οἰκογενείας προσῆλθον σκοπευταί, ἀλλ' ὅτι ἐκ τούτων οἱ μὲν τρεῖς ἦλθον ἐκ τῆς πατρίδος των, οἱ δύο δὲ ἐξ Ἀσίας, ἔνθα διαμένουσι, καὶ οἱ ἄλλοι δύο ἐξ Ἀμερικῆς, ἔνθα πρὸ ἐτῶν εἰσὶν ἀποκαταστημένοι. Οἱ τέσσαρες ἐν τῇ ξένῃ ζῶντες ἀδελφοὶ ἀπεφάσισαν ἐφέτος νὰ ἐπισκεφθῶσι τοὺς γηραιοὺς γονεῖς των καὶ ἀφ' οὗ ἅπαξ εὑρίσκοντο ἐν Γερμανίᾳ ἦλθον καὶ μέχρι Λειψίας χάριν τοῦ διαγωνισμοῦ. Οἱ ἐπιτυχέστερον σκοπεύσαντες ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀδελφῶν ἦσαν οἱ δύο Ἀμερικανοί, ἀπόδειξις τοῦτο, ὅτι ἐν Ἀμερικῇ ἡ τῶν ὅπλων ἄσκησις ἐνεργεῖται πάντοτε μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας.

Ἐπειδὴ δὲ περὶ σκοπευτῶν καὶ διαγωνισμοῦ σκοποβολῆς ὁ λόγος, ἐπιτραπήτω ἡμῖν ἐνταῦθα ν' ἀναφέρωμεν καὶ περὶ νέου Ἕλληνος σκοπευτοῦ, ὅστις περιποιεῖ ἀληθῶς τιμὴν εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν. Εἶναι οὗτος ὁ δεκαεπταετὴς υἱὸς τοῦ ἐν Παρισίοις διαμένοντος κ. Θεοδώρου Νέγρη Ἰωάννης, ὅστις ἐν τῷ τελευταίῳ διαγωνισμῷ τῶν Maisons Lafitte ἔλαβε τὸ πρῶτον βραβεῖον εἰς τὴν σκοποβολήν. Καὶ ἐν Ἀθήναις ἔτι εὑρισκόμενος ὁ νέος οὗτος Ἕλλην, παῖς ἀκόμη ὤν, ἐπανειλημμένως ἐβραβεύθη εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς τῆς Ἑταιρίας τῆς σκοποβολῆς. Ἐν Παρισίοις ὅμως ἡ κατὰ 160 συναγωνιστῶν ἐπιτυχία του ὑπῆρξε τόσον λαμπρά, ὥστε ὁ Πρόεδρος ἐγχειρίζων αὐτῷ τὸ βραβεῖον θερμότατα τὸν συνεχάρη, καὶ τῷ εἶπεν ὅτι θὰ καταστῇ ὁ πρῶτος σκοπευτὴς τοῦ κόσμου. Οἱ Γάλλοι, βλέποντες ἐξ ἀρχῆς ἤδη ὅτι ὁ Ἕλλην ἔμελλε νὰ τοὺς νικήσῃ προσεκάλεσαν ἐκ διαφόρων μερῶν τηλεγραφικῶς τοὺς ἐμπειροτέρους σκοπευτάς, ὅπως διαμφισβητήσωσι τῷ Ἕλληνι τὴν νίκην, λόγῳ τοῦτο ἐθνικῆς φιλοτιμίας· ἀλλὰ καὶ πάλιν οὐδὲν κατώρθωσαν καὶ τὸ πρῶτον βραβεῖον ἔλαβεν ὁ κ. Ἰωάννης Νέγρης.

Ὁ τελέγραφος μετέδωκεν ἡμῖν τὴν λυπηρὰν εἴδησιν, ὅτι τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην, 24/5 Αὐγούστου, πυρκαϊὰ καταστρεπτικὴ ἐξερράγη ἐν τοῖς ἀνακτόροις τῶν Ἀθηνῶν, ἀποτεφρώσασα τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἐκείνου οἰκοδομήματος. Μεγάλην κατέβαλον οἱ πυροσβέσται καὶ αἱ ἀρχαὶ πρὸς κατάσβεσιν τῆς πυρκαϊᾶς δραστηριότητα, ἀλλ' ὁ σφοδρῶς πνέων βορρᾶς ἐματαίωσε τὰς προσπαθείας. Τὸ λυπηρότερον δὲ εἶναι ὅτι καί τινες πυροσβέσται καὶ στρατιῶται ἔπεσαν θύματα τῆς γενναιότητος αὐτῶν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ.

Τὰ ἐν Ἀθήναις ἀνάκτορα ἐκτίσθησαν, ὡς γνωστόν, δαπάνῃ τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκου Α'., ὅστις ἠθέλησε νὰ οἰκοδομήσῃ μέγαρον ἀξιοπρεπὲς διὰ τὸν υἱόν του Ὄθωνα, τὸν πρῶτον τῆς Ἑλλάδος βασιλέα, καὶ ὅστις μόνος ἐξελέξατο καὶ τὴν κατάλληλον πρὸς τοῦτο θέσιν. Ἡ πρὸς οἰκοδομὴν τῶν ἀνακτόρων καταβληθεῖσα τότε δαπάνη ἀνῆλθεν εἰς 6 ἑκατομμύρια φράγκων. Τὰ ἀνάκτορα ἀποπερατωθέντα κατῳκήθησαν παρὰ τοῦ βασιλικοῦ τῆς Ἑλλάδος ζεύγους ἐν ἔτει 1837. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, καίτοι σχετικῶς νέον, ἔχει ὅμως ἤδη καὶ τὴν ἱστορίαν του. Ἐν αὐτῷ ὑπεγράφη ἐν ἔτει 1843 τὸ Σύνταγμα· ἐξ αὐτοῦ ἀπῆλθε τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1862 τὸ βασιλικὸν ζεῦγος διὰ τὴν περιοδείαν, ἐξ ἧς δὲν ἔμελλε νὰ ἐπιστρέψῃ πλέον· αὐτὸ ἐδέχθη ἐν ἔτει 1863 τὸν νέον τῶν Ἑλλήνων βασιλέα, Γεώργιον Α'. ἐν αὐτῷ τέλος ἔλαβε χώραν καὶ τὸ σπουδαιότατον διὰ τὸ μέλλον τῆς πατρίδος ἡμων συμβάν, ἡ γέννησις τοῦ πρώτου Ἕλληνος διαδόχου τῇ 18 Ἰουλίου τοῦ 1868. Μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ὄθωνος τὰ ἀνάκτορα τῶν Ἀθηνῶν περιῆλθον εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἔθνους, τὸ ὁποῖον δεόντως ἀπεζημίωσε τὴν βαυαρικὴν κυβέρνησιν. Κατὰ τὴν μεσοβασιλείαν ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν φρούρησιν ἰδιαιτέρως ἐπιτροπῆς, ἥτις λίαν ἀξιεπαίνως διεξήγαγε τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῇ ἐντολὴν καὶ παρέδωκεν αὐτὰ ἀνέπαφα κατὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ νέου ἡγεμόνος. Ἐπίσης μέγας ὀφείλεται ἔπαινος καὶ εἰς τὸν λαὸν τῆς πρωτευούσης, ὅστις κατὰ τὰς θυελλώδεις καὶ κρισίμους μετὰ τὴν ἐκθρόνισιν τοῦ Ὄθωνος ἡμέρας εἰς οὐδὲν προέβη κατὰ τῆς κατοικίας τοῦ βασιλέως ἀτόπημα, ἀλλὰ μετὰ τῆς ἰδιαζούσης τῷ Ἑλληνικῷ ἔθνει ὑπερηφανείας καὶ μεγαλοψυχίας περιῆλθεν ὅλας τὰς αἰθούσας, ὅλα τὰ δωμάτια, τὰς αὐλὰς καὶ τοὺς διαδρόμους, τὰ πάντα παρατηρῶν, τὰ πάντα περιεργαζόμενος, ἀλλ' ἀξιοπρεπῶς, ἡσύχως καὶ μετὰ θρησκευτικοῦ οὕτως εἰπεῖν σεβασμοῦ, καὶ οὐχὶ μετὰ τῆς ἀχαλινώτου ἐκείνης καὶ χαμερποῦς αὐθαδείας, μεθ' ἧς ἐν ἄλλαις χώραις ὁ λαὸς παρεκτρεπόμενος εἰς τοιαύτας περιστάσεις καταφέρεται κατὰ τῶν πραγμάτων, τῶν ἀνηκόντων εἰς τοὺς ἐξωσθέντας ἡγεμόνας.

Ἀγνοοῦμεν εἰσέτι ὁποῖαι αἱ διαστάσεις τῆς καταστροφῆς τοῦ πυρός· εὐχόμεθα μόνον ὁ τηλεγράφος νὰ μετέδωκεν ἡμῖν ὑπερβολικὴν τὴν εἴδησιν.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 225.

Ἀπάνθρωπόν τινα, σκληρόν, ἀρχαῖον βασιλέα,
Τοὺς ξένους θυσιάζοντα, τὸ ὅλον μου ἐμφαίνει.
Συνέλαβεν πλὴν δυστυχῶς τὸν θεῖον Ἡρακλέα.
Οὕτως ἠθέλησε σκληρά, ἀθλία Εἱμαρμένη.
Φόβος μὲ ἐκυρίευσε, τὸ ῥόπαλον ὡς εἶδον,
Νὰ ἀφοπλίσωσι δ' αὐτὸν τοῖς ὑπηρέταις εἶπον,
Κ' εἰς θάνατον νὰ ἄγωσι· πλὴν οὗτος, διασπάσας
Μετ' εὐκολίας τὰ δεσμά, ὥρμησε μετὰ λύσσης
Κατὰ τοῦ ὑπηρέτου μου· τὸ ῥόπαλον δ' ἁρπάσας
Μ' ἐφόνευσ' ὁ ἀνίλεως καὶ τὸν υἱόν μ' ἐπίσης.
Πλὴν σύ, ἂν θέλῃς, δύνασαι ζωὴν νὰ μοὶ χαρίσῃς,
Ἀρκεῖ, ὦ ἀναγνῶστα μου, νὰ μὲ διχοτομήσῃς.
Τὸ πρῶτόν μου τὸ ἥμισυ θὰ σοὶ παρουσιάσῃ
Ζῶον τετράπουν εὔηθες εἰς ἄκρον· δίχως ἄλλο
Θὰ μὲ προσβάλλῃ τις πολύ, οὕτως ἂν σ' ὀνομάσῃ.
Εἰς ἄγγελον δὲ τῶν θεῶν τὸ ἥμισύ μου τ' ἄλλο
Θὰ ἴδῃς αἴφνης νὰ τραπῇ· πλὴν συγκαταριθμοῦμαι
Κ' εἰς τὰ λαμπρὰ φαινόμενα κι' ἀρκούντως σ' ἐνθυμοῦμαι.
Τὸ πρῶτον πάλιν ἥμισυ ἂν θέλῃς νὰ χωρίσῃς
Τετράπουν χυδαιότερον τοῦ ἄλλου θ' ἀπολαύσῃς.
Ταὐτὸ εἰς τ' ἄλλο ἥμισυ νὰ πράξῃς ἂν θελήσῃς,
Ὡς ἰδιότητα ἀτμοῦ τότε θὰ μὲ θαυμάσῃς.
Ἀκέφαλον καὶ ἄμεσον ἂν τ' ὅλον θεωρήσῃς,
Ἀρχαῖον κ' εὐεργετικὸν θεὸν θ' ἀνακαλύψῃς.
Τέσσαρα μόνον γράμματα ἐκ τ' ὅλου ἂν ἐκλέξῃς,
Ἐμφανισθήσεται θεὰ τῶν μάλα ἐπισήμων·
Δύο δὲ μόνον γράμματα ἂν στερηθῇ ἡ λέξις,
Εὑρήσεις δύο ὄργανα αἰσθήσεων χρησίμων. —
Πλὴν σὲ ἠνώχλησα πολύ, ὦ λύτα μου, νομίζω.
Παύω λοιπόν· ἡσύχασε· πλέον δὲν σὲ σκοτίζω.

Αἰκ. Π. Βασιλειάδου, ἐν Τεργέστῃ.

Αἴνιγμα 226.

Στὰ ἑλληνικὰ πελάγη
Εἶμαι νῆσός τις μεγάλη.
Ἂν τὰ δύο σὺ ψηφία
Ἀφαιρέσῃς τ' ἀρχικά μου,
Νῆσον θὰ μ' ἴδῃς καὶ πάλι
Καὶ οὐχὶ πολὺ μακράν μου.
Ἀλλ' ἐὰν τὸ πρὶν στοιχεῖον
Εἰς μικρὸν σὺ μεταβάλλῃς,
Τότε χαίρων τὸ στρουθίον
Καὶ πετοῦν θὰ νὰ προσβάλλῃς·
Πλὴν τὴν κάραν σὺ ἂν θέλῃς,
Ἥτις μένει, ν' ἀφαιρέσῃς
Ἀπ' τὸ μέσον μ' ἤδη σῶμα,
Θὰ γενῶ θεὰ ἀμέσως
Καὶ ἐκ τοῦ Ζηνὸς τὸ δῶμα
Θὰ πετῶ, καλέ μου λύτα,
Ταχυτέρα τῆς νεφέλης.

Δ. Φραγκόπουλος, ἐν Γαλαζίῳ.

Αἴνιγμα 227.

Τὸ πρῶτόν μου ποσότητα
ἐμφαίνει, ὡς ἠξεύρεις·
Ὡς μέλος τοῦ σοῦ σώματος
τὸ δεύτερον θὰ εὕρῃς·
Ὡς ὄγκος δὲ τὸ ὅλον μου
συνήθως ἀπαντᾶται,
Πλὴν ζῶν εἰς μέρη δροσερὰ
ἐλεύθερον πλανᾶται.

Ν. Γ. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκῃ.

Πρόβλημα 228.

Σχηματισθήτω ὄνομα ἀρχαίου βασιλέως διὰ τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων ἥρωος, ἀρχαίου ἡγεμόνος, ὅστις ἵνα ἐκδικηθῇ τὸν φόνον τοῦ πατρός του ἐφόνευσε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μητέρα, περιωνύμου ῥήτορος, θεοῦ, ἀσιανοῦ βασιλέως, κριτοῦ τοῦ Ἅδου, στρατηγοῦ, Μούσης, ἀνθρώπου, οὗ τὸ ὄνομα ἦτο ἀπηγορευμένον νὰ προφέρῃ τις ἐπὶ ποινῇ θανάτου, καὶ νομοθέτου.

Ὁ αὐτός.

Πρόβλημα 229.

(Ἀριθμητικόν.)

Ἐπωλήθη συγκομιδὴ σίτου $5^{1}/_{7}$ κυβικῶν μέτρων πρὸς δραχμὰς $23^{1}/_{3}$ τὸ ἑκατόλιτρον, ἐπὶ τῇ βάσει δείγματος ἀναλογοῦντος 79 χιλιόγραμμα καθ' ἑκατόλιτρον, καὶ ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ νὰ ἐκπίπτηται ἡ τιμὴ ἀναλόγως τοῦ βάρους, ἂν εὑρεθῇ ἐλαφρότερον. Παραδοθέντος τοῦ σίτου εὑρέθη ὅτι ἐζύγιζε 77 μόνον χιλιόγραμμα καθ' ἑκατόλιτρον. Ζητεῖται α'.) ἡ ἀξία τοῦ παραδοθέντος πράγματος, καὶ β'.) τὸ παραδοθὲν ποσὸν εἰς χιλιόγραμμα.

Ἰω. Κ. Γρουμπός, ἐν Γαλαζίῳ.

Πρόβλημα 230.

*ο**οἱ *δ* **οῦ*ο* ἐ*ί*η*α* *ἡ* *ἰ*α* *' οὐ*εί*.

(Ἐλλείπουσι τὰ σύμφωνα.)

Ἰωάν. Ε. Ἀσσριωτάκης, ἐν Γαλαζίῳ.

Πρόβλημα 231.

Ὁ ἐ**αί*ω* *ι*ῶ* **εί**ω* *οῦ ἀ*αί*ω* *α*οῦ**ο*.

(Ἐλλείπουσι τὰ σύμφωνα.)

Ὁ αὐτός.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγμ. 220. Ὁ ἔρως.

Αἰνίγμ. 221. Ὁ τηλέγραφος.

Αἰνίγματος 222. ΦΑΡΑ — ΑΡΑΨ.

Προβλήματος 223.
Π ατρίς
Ρ έα
Α ρης
Ξ έρξης
Ι ταλία
Τ ειρεσίας
Ε λλάς
Λ άρισσα
Η ρα
Σ πάρτη.

Προβλήματος 224. Χ. 1 = Χημεία.

Ἔλυσαν· τὰ 207, 211 ἡ δεσποινὶς Θεοδώρα Βασιλειάδου ἐν Τόνιδι· τὰ 208, 209 ὁ κ. Γ. Μανιδάκης ἐπίσης· τὰ 209—211 ὁ κ. Γρ. Γ. Δρόσος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 213—215, 217—219 ὁ κ. Λουκᾶς Στένης ἐν Λαρίσσῃ· τὰ 213, 217 ὁ κ. Κοντουμᾶς ἐν Ζυρίχῃ· τὰ 213—215, 218, 219, 221, 222 ὁ κ. Ἰω. Κ. Γρουμπὸς ἐν Γαλαζίῳ· τὰ 213, 215, 217 ἡ δεσποινὶς Ἐρ. Γ. Ζέρρου ἐν Προύσῃ· τὰ 215, 217 ὁ κ. Ε. Γεωργαντόπουλος ἐν Ἰασίῳ· τὰ 220, 223, 224 ὁ κ. Ι. Μ. Α. ἐν Λονδίνῳ· τὰ 220, 222 ἡ Κυρία J. Y. Gibson ἐν Swaynesthorpe τῆς Ἀγγλίας· τὰ 221, 223 ὁ Κύριος J. Y. Gibson ἐπίσης· τὸ 220 ὁ κ. Ἐμμ. Σολωμὸς ἐν Βουκουρεστίῳ, καὶ τὸ 224 ἡ δεσποινὶς Ἑλένη Ἀθ. Λύτσικα ἐν Γαλαζίῳ.

Κ. Σ. Κ. εἰς Ἰάσιον. Εὐχαριστοῦμεν· θέλομεν φροντίσει περὶ ὅσων γράφετε. — κ. Μ. Γ. Χ. εἰς Ζυρίχην. Ἐλήφθη σημείωσις τῆς νέας διευθύνσεως. — κ. Η. Σ. εἰς Κέρκυραν. Ποίημα μετ' εὐχαριστήσεως ἐλήφθη· Ἕσπερος ἐξακολουθήσει ἀποστελλόμενος ὑμῖν εἰς Π. — κ. Ν. Γ. Μ. εἰς Βερδιάνσκαν. Χειρόγραφον ἐλάβομεν· εὐχαριστοῦμεν. Χρῆσις αὐτοῦ γενήσεται ἐν καιρῷ εὐθέτῳ. — κ. Μ. Ἰ. εἰς Κωνστάντσαν. Περικάλυμμα ἐστάλη ὑμῖν πρὸ καιροῦ διὰ Βραΐλας· ἐλπίζομεν ὅτι μέχρι τοῦδε περιῆλθεν εἰς χεῖρας ὑμῶν. Ἡ ἀξία αὐτοῦ ἐλήφθη. — κ. Α. Ν. εἰς **Drincea.** Τὰ τεύχη ἐστάλησαν αὐθημερόν. — κ. Ἰ. Α. εἰς Ἀθήνας. Ἐλπίζομεν διὰ τοῦ παρόντος τεύχους νὰ προσφέρωμεν τοῖς φίλοις ἀναγνώσταις τοῦ «Ἑσπέρου» ἐν ἐκτάκτῳ παραρτήματι καὶ ἑτέραν εἰκόνα τῶν ἡρώων μας· ἀλλὰ δυστυχῶς μὲ ὅλας τὰς προσπαθείας καὶ τὰς ἐγκαίρους παραγγελίας ἡμῶν, δὲν ἠδυνήθημεν νὰ προμηθευθῶμεν εἰσέτι τὰς ἀναγκαίας πρὸς τοῦτο φωτογραφίας. Ὅθεν ἐπειδὴ καὶ ὑμεῖς ἐνδιαφέρεσθε εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἐκτάκτων παραρτημάτων, θέλετε μεγάλως συνδράμει εἰς τοῦτο τὴν διεύθυνσιν, ἀποστέλλοντες, ἐὰν σᾶς ἦναι τοῦτο δυνατόν, τινὰς τῶν προσωπογραφιῶν τῶν ἐπισημοτέρων ἡρώων. (Σ. τ. Δ. Ἐάν τις τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν ῥίψῃ βλέμμα ἐπὶ τῆς περικοπῆς ταύτης καὶ ἦναι εἰς θέσιν νὰ φανῇ ἡμῖν κατὰ τοῦτο χρήσιμος, βεβαιωθήτω ὅτι μεγάλας θὰ τῷ ὀφείλομεν χάριτας, ἀρκεῖ αἱ προσωπογραφίαι νὰ ὦσι πισταί.)

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΘΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 19. LEIPZIG.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗ ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟΥ ΛΟΥΔ.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Τεργέστης·

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΑΣ (διὰ τῆς διώρυγος Σουέζ), εἰς Χόγκ-Κόγκ, διὰ Βρεντησίου, Πόρτο-Σαΐδ, Ἄδεν, Βομβάης, Κολόμβου, Πένανγ καὶ Σιγγαπώρης τῇ α'. ἑκάστου μηνὸς εἰς τὰς 4 μ. μ.

Εἰς Καλκούτταν διὰ Πόρτο-Σαΐδ, Σουέζ, Ἄδεν καὶ Κολόμβον τῇ 15 Ἰανουαρίου, 15 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 15 Ἀπριλίου, 15 Μαΐου, 15 Ἰουνίου, 15 Ἰουλίου, 15 Αὐγούστου, 15 Σεπτεμβρίου, 15 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου καὶ 15 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 4 μ. μ.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς Τεργέστης-Βομβάης τὰ ἀτμόπλοια θέλουσι διανύει 10 μίλια τὴν ὥραν, μεταξὺ δὲ Βομβάης καὶ Χόγκ-Κόγκ 9 μίλια.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. Ἑκάστην Παρασκευὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ Κερκύρας (συγκοινωνία πρὸς τὸ Πόρτο-Σαΐδ καὶ τὴν Συρίαν).

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἑκάστην Τρίτην εἰς τὰς 4 μ. μ. εἰς Ἑλλάδα μέχρι Σμύρνης, ἐναλλὰξ διὰ Φιουμίου, Βρεντησίου, Πειραιῶς, καὶ διὰ Ἀγκῶνος κτλ.

Τὴν Τετάρτην (ἑκάστην δευτέραν Τετάρτην ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου) τῇ 6 μ. μ. εἰς Φιούμιον, Κέρκυραν, Πάτρας, Κατάκωλον, Καλάμας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Θεσσαλίαν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Τὰ Σάββατον τῇ 2 μ. μ. εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ προσέγγισιν εἰς Κέρκυραν καὶ Πειραιᾶ· εἶτα δὲ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σύρον, Κρήτην, Σμύρνην, Συρίαν, Θεσσαλίαν, καὶ διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μαύρης θαλάσσης) καὶ τοῦ Δουνάβεως.

ΕΙΣ ΤΥΝΙΔΑ κατὰ δεκαπενθημερίαν, τὴν Πέμπτην ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. διὰ Ἀγκῶνος, Βάρης, Βρεντησίου, Μεσολογγίου, Κατάνης, Συρακουσῶν καὶ Μελίτης (Συγκοινωνία ἐν Ἀγκῶνι διὰ Φιουμίου καὶ ἐκ Φιουμίου).

Εἰς ΔΑΛΜΑΤΙΑΝ τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἑκάστης ἑβδομάδος.

Πλειοτέρας πληροφορίας δίδει ἡ ἐν Τεργέστῃ Διεύθυνσις καὶ τὰ Γενικὰ Πρακτορεῖον τοῦ αὐστρο-ουγγρικοῦ Λόυδ ἐν Βιέννῃ (Schwarzenberg-Platz ἀρ. 6).

1209

W. DRUGULIN, LEIPZIG

PRINTER TYPEFOUNDER

FIRST PRIZES: PARIS 1867. PHILADELPHIA 1876. LEIPZIG 1879.

This establishment, founded 1829, is prepared to undertake the casting of type in all languages and the printing of plain or art works of all kinds in the most careful and prompt manner, at the most moderate terms. The cheaper rates at which compositors work in Germany, especially in Oriental languages, allow works of that description to be set up in Germany; as the small cost of freight is thereby compensated for. Besides

ORIENTAL WORKS

the proofs of which are carefully read by capable scientific men, whose services are at the disposal of the firm, another Speciality is the printing of works in Old Style with initials, head- and tail pieces on Dutch hand made paper.

Of the various languages, in which both the foundry and printing office are ready to work, the following may be more particularly enumerated:

1. Amharic	13. Bulgarian	25. French	37. Illyrian	49. Palmyrene	61. Semitic German
2. Anglo-Saxon	14. Burmese	26. Georgian	38. Italian	50. Pehlwi	62. Servian
3. Arabic	15. Coptic	27. Glagolite	39. Jewish Script-type	51. Persian	63. Sind
4. Aramaic	16. Cyprian	28. Greek (Anc. and Mod.)	40. Kawi	52. Persian Cuneiform	64. Spanish
5. Armenian	17. Cyrillian	29. Greek Lapidary Type	41. Lettic	53. Phœnician	65. Swedish
6. Assyrian Cuneiform	18. Danish	30. Guaranian	42. Lithuanian	54. Polish	66. Syriac
7. Aymara	19. Demotic	31. Hebrew	43. Malay	55. Portuguese	67. Tartar
8. Babylon. Cuneiform	20. English	32. Ancient-Hebrew	44. Mandchoo	56. Rabbinical	68. Thibetan
9. Bengalee	21. Estrangelo	33. Hieratic	45. Median Cuneiform	57. Runic	69. Turkish
10. Black Letter	22. Ethiopic	34. Hieroglyphic	46. Mexican	58. Russian	70. Walloon
11. Bohemian	23. Saturian	35. Hindustani	47. Nestorian	59. Samaritan	71. Wend
12. Brazilian	24. Finnish	36. Hungarian	48. Norwegian	60. Sanskrit	72. Zend

By constant purchase and also by cutting new type for foreign languages, we are constantly increasing the number of our founts and at present possess 185 Oriental, 205 Gothic, 394 Latin, making a total of 784 different founts of type. In Latin and Gothic founts we have the special letters required for the Northern and Roman languages. Samples of printing, together with estimates and designs will be furnished on application.

Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ΚΑΙ

ΤΑ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ.

Θεολογία τοῦ Σωκράτους. Τὸ περὶ προνοίας δόγμα.

Πραγματεία γαλλιστὶ συγγραφεῖσα

ὑπὸ

Γουσταύου Δ' Ἐζβιλ.

Ἐξελληνισθεῖσα δὲ μετὰ προσθήκης ἐν παραρτήματι τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ξενοφῶντος

ὑπὸ

ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΒΑΛΕΤΤΑ.

Τιμὴ Μάρκ. 6.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ 1884.

W. DRUGULIN.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ ΕΣΠΕΡΟΥ ἐν Λειψίᾳ (ELSTER-STRASSE 19) εὑρηνται καὶ τὰ ἑξῆς βιβλία·

Τόμος Α'. τοῦ Ἑσπέρου, ἔτος 1881—1882. Ἄδετος μὲν φρ. 40 (χρ.) δεδεμένος φρ. 50 (χρ.).

Τόμος Β'. τοῦ Ἑσπέρου, ἔτος 1882—1883. Ἄδετος μὲν φρ. 40 (χρ.) δεδεμένος δὲ φρ. 50 (χρ.).

Τόμος Γ'. τοῦ Ἑσπέρου, ἔτος 1883—1884. Ἄδετος μὲν φρ. 40 (χρ.) δεδεμένος δὲ φρ. 50 (χρ.).

Τὸ ᾆσμα τοῦ Χιαβάθα. Ἐκδ. 1883 φρ. 6.25. Μετάφρασις ἔμμετρος ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ τοῦ LONGFELLOW. (Μετὰ εἰκόνων.)

Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος, πρωτότυπον ἱστορικὸν διήγημα. Ἐκδ. 1883. φρ. 2.50.

Τὰ ἄνω βιβλία εὑρίσκονται καὶ παρὰ τοῖς βιβλιοπώλαις, Κυρίῳ Π. Σαράντῃ, βιβλιοπωλείου Φοίνικος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, Κυρίῳ Ἰ. Παπάδῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει, Κυρίοις Ε. Δοσίῳ καὶ Σ[ια] ἐν Κερκύρᾳ, Κυρίῳ Σ. Γράσσῳ ἐν Θεσσαλονίκῃ, Κυρίαις Δεκίπρῃ καὶ Σ[ια] ἐν Σμύρνῃ.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑΙ, ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλείων· Β. ΣΠΙΓΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τόπος· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

ΕΣΠΕΡΟΣ

ΕΤΟΣ Δ'. Εκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Εν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 15|27 Αὐγούστου 1884 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ρούβλ. 16. Αρ. 80.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἀρίων ὁ Μεθυμναῖος. — Περὶ τῆς νοημοσύνης τῆς γυναικός, κ. τ. λ. (συνέχεια). — Ἡ Ἰουλία Ῥεκαμιέ. — Αἱ θριαμβευτικαὶ πύλαι τῶν Ῥωμαίων. — Ὁ ἐν Παρισίοις τάφος Ναπολέοντος τοῦ Α'. — Ἡ Κορώνη. — Ἡ κιθαρίστρια. — Δανεισταὶ προξενηταί. Πολωνικὸν Διήγημα (συνέχεια). — Ὁ πύργος τοῦ Λονδίνου. — Ἐκδρομὴ εἰς τὸ ὄρος Brocken. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ Κορώνη. — Ἡ Ἰουλία Ῥεκαμιέ. — Ἡ θριαμβευτικὴ ἀψὶς τοῦ Τίτου — Ἡ θριαμβευτικὴ ἀψὶς τοῦ Κωνσταντίνου. — Ἡ κιθαρίστρια. — Κλίμαξ, ὑφ' ἣν εὑρέθησαν τὰ ὀστᾶ τῶν ἡγεμονοπαίδων Ἐδουάρδου καὶ Ῥιχάρδου. — Ἡ πύλη τοῦ αἰμητηροῦ Πύργου. — Θέσις, ἐν ᾗ ἵστατο τὸ ἐκρίωμα τῆς Ἄννης Βολένης. — Ἡ πύλη τῶν Προδοτῶν. — Ὁ Πύργος τοῦ Λονδίνου. (Ἐξωτερικὴ ἄποψις.)

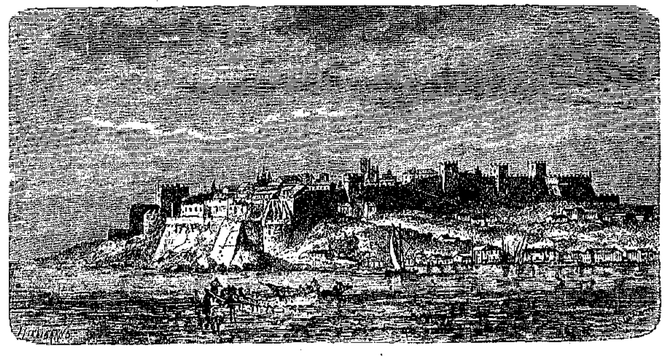

Η ΚΟΡΩΝΗ.

ΑΡΙΩΝ Ο ΜΕΘΥΜΝΑΙΟΣ.

Ὑπὸ Π. Ματαράγκα.

Οἱ ἀρχαῖοι ἵνα παραστήσωσι τὴν δύναμιν τῆς μουσικῆς ἐφαντάσθησαν διαφόρους μύθους, οἵτινες ἀρκούντως ἀποδεικνύουσι πόσον ἐτίμων τὰς καλὰς τέχνας καὶ τοὺς εἰς αὐτὰς διαπρέποντας. Τὸ αἴσθημα τοῦ καλοῦ κατεῖχε τὴν πρώτην ἐν τῇ καρδίᾳ των θέσιν, ἡ δὲ ὕλη ἐθεωρεῖτο ὡς ὅλως δευτερεῦον, οὗ ἀνεμιμνήσκοντο μόνον εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ στομάχου, ἢ ὅπως δι' αὐτῆς εὐκολύνωσι τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἠθικῶν τέρψεων, ἐν αἷς ἐν ταῖς πρώταις κατελέγοντο ἡ ποίησις καὶ ἡ μουσική. Διὰ τοῦτο ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ τὸ ἔσχατον χωρίον εἶχε τὸ θέατρόν του, ὅπερ ἐκτίζετο συγχρόνως μὲ τὰς πρὸς κατοικίαν οἰκίας. Διήρχοντο δ' ἐν αὐτῷ ἡμέρας ὅλας τῆς ἀνοίξεως καὶ τοῦ θέρους τερπόμενοι εἰς τὴν ποιητικὴν ἐκτύλιξιν τῶν μεγάλων ἐθνικῶν γεγονότων καὶ εἰς τὰ ᾄσματα τοῦ χοροῦ, ἅτινα ἦσαν ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ βάσις τῶν παλαιῶν δραμάτων.

Καὶ ταῦτα μὲν δίκην προλόγου. Ἤδη πρόκειται νὰ εἴπωμεν ὀλίγας λέξεις περὶ τοῦ Μεθυμναίου ποιητοῦ Ἀρίονος, ὅστις μετὰ τοῦ συγχρόνου του Τερπάνδρου προελείαναν τὴν ὁδὸν εἰς τὴν κατόπιν αὐτῶν ἀκμάσασαν διαπρεπῆ ποιητικὴν τριάδα, τὴν Σαπφώ, τὸν Ἀλκαῖον καὶ τὴν Εἰρήνην, οἵτινες κοσμοῦσι διὰ λαμπροῦ ποιητικοῦ διαδήματος ἀπαστράπτοντος ἐκ πέντε μεγάλων ἀδαμάντων τὴν ὡραίαν καὶ ἀφνειὰν Λέσβον, ἥτις διατηρηθεῖσα μέχρι σήμερον ἑλληνικωτάτη διακρίνεται διὰ τὰ φιλόμουσα αἰσθήματα τῶν εὐφυῶν καὶ φιλέργων κατοίκων της.

Ὁ Ἀρίων ὢν ἐνταυτῷ ποιητὴς καὶ μουσικὸς ὡς πάντες οἱ ἀρχαῖοι ποιηταὶ ἔζησε κατὰ τὰ 700 πρ. Χρ. Ἐλάχιστα αὐτοῦ ἔργα σώζονται μέχρι σήμερον ἢ μᾶλλον ἀτελῆ τινα ἀποσπάσματα, τῶν ὁποίων ἡ γνησιότης ἀμφισβητεῖται. Εἰς τὸν ποιητὴν τοῦτον ἀποδίδεται ἡ ἐφεύρεσις ἢ μᾶλλον ἡ τελειοποίησις τοῦ Διθυράμβου, ὅστις ἦτο ποίημα πλῆρες ζωηρότητος καὶ δυνάμεως ψαλλόμενον κατὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Διονύσου, οὗ τινος ἐξύμνει τὰ κατορθώματα. Τοιούτου εἴδους ποιήματα ὀλίγα ἐν τοῖς κατόπιν χρόνοις ἐγράφησαν, αἱ δὲ νεώτεραι φιλολογίαι ἓν μόνον ἔχουσι νὰ ἐπιδείξωσιν ἄξιον λόγου, τὸ τοῦ Ἰταλοῦ ποιητοῦ Redi, ἐπιγραφόμενον "ὁ Βάκχος ἐν Τοσκάνῃ", ὅπερ διακρίνεται διὰ τὸ ζωηρὸν καὶ εὔχαρι τῆς ἐκφράσεως, τὸν ποιητικὸν ἐνθουσιασμὸν ἐν τῇ ἐξυμνήσει τῶν διαφόρων εἰδῶν τοῦ οἴνου, καὶ διὰ τὰς ἀλλεπαλλήλους θελκτικὰς εἰκόνας, αἵτινες καθιστῶσι τὸ ποίημα τοῦτο ἀμίμητον εἰς τὸ εἶδός του καὶ ἀνεκτίμητον κόσμημα τοῦ ἰταλικοῦ Παρνασσοῦ. Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ἡ σημασία τοῦ διθυράμβου ἐπεξετάθη, καὶ διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου καλοῦνται μέχρι σήμερον τὰ σφοδρὰ καὶ ἐνθουσιώδη ποιήματα, ἅτινα φαίνονται ποιηθέντα ἐν στιγμῇ ποιητικῆς μέθης.

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀρίονος ἐβασίλευεν ἐν Κορίνθῳ ὁ Περίανδρος, ὅστις καταλέγεται μεταξὺ τῶν ἑπτὰ σοφῶν τῆς ἀρχαιότητος. Ὁ τύραννος οὗτος εἴτε ἐξ ἀντιζηλίας εἴτε μὴ δυνάμενος ν' ἀνεχθῇ τὰς παρεκτροπὰς τοῦ Ἀρίονος ἐφυλάκισεν αὐτὸν πολλάκις καὶ τέλος τὸν ἠνάγκασε ν' ἀπέλθῃ εἰς Σικελίαν, ἔνθα εἰς μουσικόν τινα ἀγῶνα ἔλαβε τὸ γέρας. Ὅτε κατόπιν ἐπεβιβάσθη ἐν Τάραντι ἐπί τινος κορινθιακοῦ πλοίου, ὅπερ ἐξ ἰδίων ἐναύλωσεν, οἱ ναῦται ἀπεφάσισαν νὰ τὸν ῥίψωσιν εἰς τὴν θάλασσαν ἵνα διανεμηθῶσι τοὺς θησαυρούς του. Μαντεύσας ὅμως τοὺς σκοπούς των τοὺς ἱκέτευσε καὶ ὑπεσχέθη νὰ τοῖς δώσῃ πάντα ὅσα εἶχεν ἀρκεῖ νὰ τῷ χαρίσωσι τὴν ζωήν. Ἀλλ' ἐκεῖνοι ἔμειναν ἄκαμπτοι καὶ τὸν διέταξαν ἢ νὰ φονευθῇ ἰδιοχείρως ἂν ἤθελε νὰ τὸν θάψωσιν, ἢ νὰ πέσῃ εἰς τὴν θάλασσαν. Ἤδη δὲν ἔχομεν ἢ ν' ἀκολουθήσωμεν τὸν χαριέστατον καὶ ἀφελέστατον Ἡρόδοτον, ὅστις διέσωσεν ἡμῖν τὰς ὀλίγας περὶ Ἀρίονος πληροφορίας. Εἰς τοιαύτην ἀμηχανίαν περιελθὼν ὁ Ἀρίων τοὺς παρεκάλεσεν, ἐπειδὴ ἡ ἀπόφασίς των ἦτο ἀμετάκλητος, νὰ τὸν ἀφήσωσι νὰ σταθῇ εἰς τὰ ἑδώλια τοῦ πλοίου φορῶν τὰ καλλίτερά του ἐνδύματα καὶ νὰ ψάλῃ, προσθέσας ὅτι θὰ ἐφονεύετο μόνος μετὰ τὸ τέλος τοῦ ᾄσματος. Οἱ ναῦται ἐδέχθησαν τὴν πρότασίν του, καθότι ἔμελλον ν' ἀκούσωσι τὸν ἐξαίρετον ἀοιδόν, καὶ ἀφήσαντες τὴν πρύμναν συνεσωρεύθησαν εἰς τὸ μέσον τοῦ πλοίου. Τότε ὁ Ἀρίων ἐνεδύθη τὰ κάλλιστα τῶν ἐνδυμάτων του, ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὴν κιθάραν, ἔστη ὄρθιος ἐπὶ τῶν ἑδωλίων καὶ ἔψαλε τὸν ὄρθιον λεγόμενον σκοπόν, μελῳδίαν ἐνθουσιώδη καὶ παροξυντικήν, καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσεν ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν μετὰ τῶν ἐνδυμάτων του. Καὶ τὸ μὲν πλοῖον ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του, ἐκεῖνον δέ, ὡς λέγεται, δελφίν τις ἔλαβεν ἐπὶ τῆς ῥάχεώς του καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ταίναρον. Ἐκεῖθεν ὁ Ἀρίων ἐπορεύθη εἰς Κόρινθον φορῶν τὰ ἴδια ἐνδύματα καὶ φθάσας διηγήθη ὅσα τῷ συνέβησαν. Ἀλλ' ὁ Περίανδρος οὐδὲν πιστεύσας τὸν ἐφυλάκισε καὶ διατάξας νὰ τὸν φυλάττωσιν ἀγρύπνως περιέμεινε τὴν ἔλευσιν τῶν ναυτῶν. Ἅμα ἔφθασαν οὗτοι εἰς τὸν λιμένα τοὺς προσεκάλεσεν ἵνα μάθῃ παρ' αὐτῶν τὰ περὶ τοῦ Ἀρίονος· ἐκεῖνοι δ' ἀπεκρίθησαν ὅτι ἦν σῶος καὶ ὑγιὴς εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ ὅτι κατέλειπον αὐτὸν εἰς Τάραντα πλουτοῦντα. Αἴφνης ὅμως ἐνεφανίσθη ἐνώπιόν των ὁ Ἀρίων μὲ τὰ αὐτὰ ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα ἔφερεν ὅτε ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν· τότε οἱ ναῦται μείναντες ἔκθαμβοι δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀρνηθῶσι τὸ ἀποδιδόμενον αὐτοῖς ἔγκλημα. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ Περίανδρος κατεδίκασεν εἰς θάνατον τοὺς αἰσχροκερδεῖς καὶ κακούργους ναύτας. — Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἡροδότου, ὡς ἀναφέρει ὁ ἴδιος, ἐσώζετο εἰς τὸ Ταίναρον μικρὸν ἄγαλμα χαλκοῦν παριστῶν τὸν Ἀρίονα καθήμενον ἐπὶ δελφῖνος. Τὸ πιθανώτερον πάντων εἶνε ὅτι ὁ Ἀρίων ὑπῆρξεν ὁ ἐξοχώτερος κιθαρῳδὸς καὶ ἀοιδὸς τῆς ἐποχῆς του, καὶ ὅτι, ἂν δὲν ἐφεῦρεν, ἐτροποποίησεν ὅμως σπουδαίως τὸν διθύραμβον ζῶν ἐν Κορίνθῳ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Περιάνδρου, καὶ ὅτι ἐν Κορίνθῳ κατ' ἀρχαιοτάτην ἔτι ἐποχὴν ἐκαλλιεργήθη τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως, τὸ ποιητικώτατον καὶ ὀργιαστικώτατον.

Θὰ ἠδικοῦμεν τὴν μνήμην τοῦ Ἀρίονος ἂν ἠθέλομεν εἴτε ἐν πρωτοτύπῳ εἴτε ἐν μεταφράσει παραθέσει ἐνταῦθα τὸ ἀποδιδόμενον αὐτῷ μακρὸν ἀπόσπασμα, ὅπερ ἀναγινώσκομεν ἐν ταῖς συλλογαῖς τῶν ἀποσπασμάτων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων λυρικῶν, διότι ἐξ αὐτοῦ λείπει τὸ κύριον προσὸν τῆς ποιήσεως, ἡ θερμότης τοῦ αἰσθήματος, ἥτις ἰδίως χαρακτηρίζει τὸ εἶδος τῆς ποιήσεως, εἰς ὃ διεκρίθη ὁ διάσημος οὗτος Λέσβιος ποιητής, οὗ ποιοῦνται μνείαν μετ' ἐπαίνων πολλοὶ τῶν ἀρχαίων, ἐν οἷς καὶ αὐτὸς ὁ Πίνδαρος, ὅστις ἦτο ὁ ἁρμοδιώτερος κριτὴς προκειμένου περὶ λυρικῶν ποιημάτων καὶ ὅστις βεβαίως εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὴν συλλογὴν τῶν ᾀσμάτων τοῦ Ἀρίονος, τὰ ὁποῖα οὗτος περιερχόμενος τὴν Ἑλλάδα ἔψαλλεν εἰς ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις κατὰ τὴν τότε συνήθειαν.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝ ΙΣΗι ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΔΡΑ ΜΟΙΡΑι ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΥΤΗΣ.

Μελέτη Ν. Διβάρη, ἰατροῦ.

(Συνέχεια.)

Ἀλλ' ἵνα μὴ μακροδομῶμεν ὑπενθυμίζομεν ἐπὶ τροχάδην τὴν Remusat, τὴν λαβοῦσαν παρὰ τῆς Ἀκαδημίας τὸ χρυσοῦν μετάλλιον διὰ τὸ "περὶ ἀνατροφῆς τῶν γυναικῶν" σύγγραμμα αὐτῆς. Τὴν ἀχώριστον τοῦ Rousseau, St. Lambert φίλην Haudelot, ἧς γνωσταὶ αἱ ποιήσεις καὶ τὸ σύγγραμμα τὸ ἐπιγραφόμενον "Mes pensées". Τὴν Sophie Guttermann τὴν συγγράψασαν "Les contes moraux, Les caprices de l'amour et de l'amitié, Les soirées de Mélusiné" καὶ ἄλλα. Τὴν La Roche συγγραφέα τῆς Astérie, τῆς Histoire des guerres civiles de Grenade, Le grand Scanderberg καὶ ἄλλων. Τὴν Boccage, τῆς ὁποίας τὰ ἔργα Le Paradis perdu, La mort d'Abel, La Colombiade et les Amazones ἐθαυμάσθησαν παρὰ τοῦ Fontenelle καὶ τοῦ Voltaire. Τὴν Sand τῆς ὁποίας εἰς πᾶν σπουδαῖον περιοδικὸν δύναταί τις ν' ἀπαντήσῃ σπουδαιοτάτην πραγματείαν ἐπὶ μυρίων ποικίλων ζητημάτων καὶ τῆς ὁποίας αἱ συγγραφαὶ εἶναι τόσον πολλαὶ ὥστε ἁπλοῦς αὐτῶν κατάλογος θὰ ἐπλήρου ὁλόκληρον σελίδα. Τὴν Dora d'Istria, ἥτις δεκαπενταέτης ἔτι μετέφρασεν ἐπιτυχέστατα γερμανιστὶ τὴν Ἰλιάδα· τὴν συγγράψασαν κατόπιν Πολιτικά, Ἱστορίαν, Περιηγήσεις, μυθιστορήματα καὶ μυρία ἄλλα, καὶ τῇ ὁποίᾳ ἡ Ἑλληνικὴ Βουλὴ ἀπένειμε τὸν τίτλον τῆς Ἑλληνίδος πολίτιδος, τιμὴ ἧς ἡ πρώτη μεταξὺ τῶν γυναικῶν ἠξιώθη. Προσθετέον δ' ἐν παρόδῳ ὅτι καὶ περὶ τὴν ζωγραφικὴν ἔχει ἱκανότητα οὐ τὴν τυχοῦσαν, δύο δὲ τῶν εἰκόνων αὐτῆς ἐκτεθεῖσαι ἐν τῇ ἐν Πετρουπόλει ἐκθέσει ἐβραβεύθησαν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας.

Ἀλλ' ἵνα μὴ καταχρασθῶμεν τοῦ χρόνου τοῦ ἀναγνώστου κόψωμεν ἐνταῦθα τὸν ἡμέτερον κατάλογον, ὅστις θὰ ἐγίνετο λίαν μακρός, ἵνα ἀναφέρωμεν εἰσέτι τινὰς ἐκ τῶν γυναικῶν ἐκείνων, αἵτινες διέπρεψαν εἰς τὰ στρατιωτικά.

Εἰς τοὺς ἀποτάτους αἰῶνας φέρων τὸν νοῦν ἐνθυμεῖται πᾶς τις τὴν Σεμίραμιν, ἣν ἀληθῶς ἀγνοῶ εἰς ποίαν νὰ κατατάξω θέσιν, διότι οὐ μόνον ὡς στρατηγὸς κατέκτησε τὴν Ἀρμενίαν, τὴν Αἴγυπτον, τὴν Αἰθιοπίαν καὶ ὅλην τὴν μικρὰν Ἀσίαν μέχρι τῶν Ἰνδιῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπενόησε καὶ ἀπετέλεσε γιγαντιαῖα ἔργα ὡς τῆς Βαβυλῶνος τὰ τείχη, τοὺς μαγευτικοὺς αὐτῆς κήπους, τὴν ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου γέφυραν καὶ ἄλλα. Ἡ δὲ κατάκτησις τῶν Βάκτρων, ἡ εἰς μόνην τὴν στρατηγικὴν αὐτῆς ἱκανότητα ὀφειλομένη, ἔσεται μνημεῖον ἄφθιτον τῆς μεγαλοφυΐας καὶ τῶν σρατηγικῶν αὐτῆς σχεδίων.

Τίς δὲ λησμονεῖ τὴν Ἀρτεμησίαν ὡς Ναύαρχον κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν; "Αν ἅπαντες οἱ Πέρσαι εἶχον τὸ θάρρος νὰ πολεμήσωσιν ὡς αὐτή, οἱ μὲν ἡμέτεροι θὰ ἐπλήρωνον πολὺ ἀκριβωτέραν τὴν νίκην, ἐκεῖνοι δὲ δὲν θὰ ἔδιδον ἀφορμὴν νὰ λεχθῇ ὅτι κατὰ τὴν ναυμαχίαν ἐκείνην "οἱ μὲν ἄνδρες ἐφέρθησαν ὡς γυναῖκες, αἱ δὲ γυναῖκες ὡς ἄνδρες". Ἡ Marguerite de Valdemar εἶναι λίαν γνωστὴ ὥστε νὰ μακρηγορήσωμεν ἐπ' αὐτῆς. Καλλονὴ ἐξιδιασμένη, θάρρος δὲ ἐνέργεια καὶ δραστηριότης μεγάλου ἀνδρὸς ἦσαν τὰ διακρίνοντα τὴν ἔξοχον αὐτὴν γυναῖκα. Ἡ κατὰ τοῦ Albert ἐκστρατεία καὶ ἡ παντελὴς αὐτοῦ κατατρόπωσις μαρτυροῦσι τὰ λεχθέντα. Τίς τῶν μεγάλων τοῦ κόσμου στρατηγῶν δὲν ὠχριᾷ ἀπέναντι τῆς Jeanne d'Arc; ὁ μεγαλείτερος τῶν στρατηγῶν τῆς Ἀγγλίας ὁ Talbot, ὁ καὶ Ἀχιλλεὺς τῆς Ἀλβιόνος ἐπικληθείς, ἔρριψε κατησχημένος τὰ ὅπλα ἀπέναντι αὐτῆς ἐν τῇ κατὰ τὴν Orléans μάχῃ, καὶ μία ὁλόκληρος Γαλλία ὀφείλει τὴν ἐλευθερίαν της εἰς μίαν γυναῖκα! ὁ δὲ Κάρολος Β'. ἠκολούθει πειθηνίως τὸ πῦρ καὶ σίδηρον ἐκσφενδονίζον αὐτῆς βλέμμα.

Ἡ Marguerite d'Anjou δὲν διήνυσε τὸν βίον αὐτῆς ἅπαντα εἰς νικηφόρους ἐκστρατείας; Τοῖς πᾶσιν εἶναι γνωσταὶ αἱ ἔνδοξοι νῖκαι ἃς ἐνίκησεν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ αὐτῆς κατὰ τὸ St. Alban, Northampton καὶ Wakefield.

Παρ' αὐτῇ ἀπαντῶμεν τὴν Anne de France ἥτις οὐ μόνον διῴκησε τὸ κράτος ἀντικαθιστῶσα τὸν Κάρολον Η'. μετὰ περίσκεψιν φρονήσεως καὶ ἱκανότητος οὐ τῆς τυχούσης, ἀλλὰ καὶ ἐξεστράτευσεν αὐτοπροσώπως κατὰ τοῦ Δουκὸς τοῦ Orléans τοῦ μετὰ ταῦτα βασιλεύσαντος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Λουδοβίκου τοῦ ΙΒ'. καὶ κατετρόπωσε καὶ ᾐχμαλώτισεν αὐτόν.

Οὐ μακρὰν ταύτης βλέπομεν τὴν Jeanne Heriquier ἀναπτύξασαν δραστηριότητα, καρτερίαν, θάρρος καὶ πνεῦμα στρατιωτικὸν ἀπαράμιλλον κατὰ τὸν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Δουκὸς Ἰωάννου πόλεμον, πεσοῦσαν δὲ πτῶσιν ἡρωΐδος κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Ῥόζης.

Εἶναι ἄρα γε ἀνάγκη νὰ ὑπενθυμίσωμεν τὰς Σπαρτιάτιδας γυναῖκας, τὴν ἡμετέραν Βουβουλίναν, τὰς Σουλιωτίδας καὶ ἐν γένει ἁπάσας τὰς γυναῖκας ἐκείνας τῆς ἡμετέρας ἐπαναστάσεως, αἵτινες διὰ τὸν ἔρωτα πρὸς τὴν Πατρίδα, τὸ θάρρος καὶ τὸν ἡρωϊσμόν των δοξάζουσι τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα;

Ἀλλ' εἰς τὴν Πολιτικὴν διέπρεψαν γυναῖκες; Τὸ πλῆθος τῶν διαπρεψασῶν ἐν τῷ δυσκόλῳ τούτῳ σταδίῳ ἀπαντᾷ "Ναί", διότι εἶναι καὶ τὸ μόνον, τὸ ὁποῖον τὸ "Ἐλέῳ Θεοῦ" κληρονομικὸν δίκαιον, καὶ ἡ ἐν ἀνακτόροις γένεσις ἄφησαν ἐλεύθερον ἐν μέρει εἰς τὰς γυναῖκας! Ὁποία τῳόντι ἀντίφασις! Ἡ γυνή, ἡ ὑπηρετική, ἡ τοῦ αὐτενεργοῦ καὶ αὐτοθύμου στερουμένη, δικαιοῦται νὰ διαχειρίζηται τὰς τύχας ὁλοκλήρου λαοῦ, διότι ἐλικνίσθη ἐν βασιλείῳ λίκνῳ!! Ἔχει ἆρά γε τόσην μαγικὴν δύναμιν ἡ πορφύρα, ὥστε τὸ ἀτελὲς τοῦτο ὄν, τὸ κατὰ ποσὸν καὶ ποιὸν (;!) διαφέρον τοῦ ἀνδρός, νὰ τὸ μεταβάλλῃ εἰς ὂν τέλειον, αὐτενεργὸν καὶ αὐτόθυμον; Ναί, εἰσὶν ἠναγκασμένοι ν' ἀπαντήσωσι γελοίως οἱ τὰ μικρὰ περὶ γυναικὸς φρονοῦντες, διότι ἄλλως δὲν θέλουσι δυνηθῇ νὰ δικαιολογήσωσι τὸν μακρὸν κατάλογον τῶν γυναικῶν τῶν διαπρεψασῶν ἐν τῷ σταδίῳ τούτῳ, ἐξ οὗ ἐπιτραπήτω ἡμῖν ν' ἀναφέρωμεν τὰς ἑξῆς· Τὴν Μαργαρίταν τῆς Αὐστρίας, ἥτις διορισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Μαξιμιλιανοῦ διοικήτρια τῶν Κάτω Χωρῶν, ἀνέπτυξε νοημοσύνην ἀπαράμιλλον, προστατεύσασα τὰς τέχνας, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὰ γράμματα. Παραστᾶσα δὲ ὡς πληρεξούσιος εἰς τὰς συζητήσεις τῆς Cambrai, συνωμολόγησε τὴν συνθήκην τοῦ 1508 μετὰ τοῦ Καρδιναλίου Ἀμβροσίου καὶ τὴν τοῦ ἔτους 1529 μετὰ τῆς Λουΐζας τῆς Σαβοΐας.

Τὴν Ἄνναν τῆς Ἀγγλίας, κατὰ τὴν βασιλείαν τῆς ὁποίας αἱ τέχναι καὶ αἱ ἐπιστῆμαι, καὶ ἐν γένει ἡ ἀγγλικὴ φιλολογία, ἔφθασαν εἰς τὸν ὕψιστον αὐτῶν βαθμόν. Ἦτο αὕτη ὁ Περικλῆς τῆς Ἀλβιόνος. Ἡ σύνεσις, ἡ βαθύνοια καὶ ἡ περὶ τὴν πολιτικὴν δξυδέρκεια αὐτῆς ἦσαν ἀπαράμιλλα, κατὰ δὲ τὴν συνθήκην τῆς Οὐτρέχτης ἡ γνώμη της ἦτο ἡ διαθέσασα τὰ τῆς Εὐρώπης ὅλης.

Τὴν Μαρίαν Θηρεσίαν, αὐτοκράτειραν τῆς Αὐστρίας καὶ βασίλισσαν τῆς Οὐγγαρίας, ἥτις ὑπῆρξε πρότυπον ἀνάσσης. Αὕτη διὰ τοῦ πνεύματος, διὰ τῆς περινοίας καὶ τῆς πολιτικῆς ὀξυδερκείας της ἠδυνήθη ν' ἀντιμετωπίσῃ τόσους τοῦ θρόνου μνηστῆρας, τὸν Φριδερῖκον τῆς Πρωσσίας, τὸν βασιλέα τῆς Ἱσπανίας, τὸν τῆς Γαλλίας, τὸν δοῦκα τῆς Βαυαρίας, καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν τάξιν καὶ τὴν εὐημερίαν ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῆς, ὑποστηρίξασα τὰς τέχνας, τὴν γεωργίαν, τὰ γράμματα καὶ ἐν γένει πᾶν ὅ,τι συνέτεινεν εἰς τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν πρόοδον τοῦ κράτους αὐτῆς.

Τὴν Ῥολάνδην, ἥτις παρὰ ταῖς μεγάλαις αὐτῆς φιλολογικαῖς γνώσεσι, ἔφερε διακεκριμένην νοημοσύνην καὶ δεξιότητα πολιτικήν. Ὡς ἡ ψυχὴ θεωρουμένη τῶν Γιρονδίνων μεθ' ὧν ἡνώθη, διηύθυνεν ἐπιτυχέστατα, καὶ ἐν καιροῖς χαλεπωτάτοις ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐσωτερικῶν. Τὰ Ἀπομνημονεύματα αὐτῆς πολλάκις ἀνατυπωθέντα εἰσὶ τοῖς πᾶσι γνωστά.

Καὶ τέλος ἵνα μὴ μακρηγορῶμεν ἀναφέρομεν τὴν Αἰκατερίνην Β'. τὴν ἐπονομασθεῖσαν καὶ ταύτην Σεμίραμιν τῆς Ἄρκτου. Ἀξία αὕτη διάδοχος τοῦ Μεγάλου Πέτρου, καὶ παράτασις οὕτως εἰπεῖν καὶ συμπλήρωσις τῆς διανοίας αὐτοῦ ἀπετέλεσε τὰ μεγαλεπήβολα αὐτοῦ ἔργα. Κατέκτησε τὴν Κριμαίαν, τὴν Ἀζωφικήν, τὸ Κίνβουρν, τὸ Ἰσμαήλιον· τὴν Πολωνίαν διῴκησε μετὰ συνέσεως καὶ ἀνδρικῆς τῷ ὄντι ῥώμης, ὑπεστήριξε τὴν βιομηχανίαν, τὰ γράμματα, τὴν γεωργίαν καὶ τὰς τέχνας, φίλη δὲ ἄκρα τοῦ Voltaire, τοῦ D'Alambert καὶ τοῦ Diderot ἐθαυμάζετο ὑπ' αὐτῶν, διὰ τὸ καθόλου ὑπέροχον τοῦ πνεύματος αὐτῆς καὶ τὴν περὶ τὴν Πολιτικὴν μεγαλοφυΐαν της ἰδίως.

Τοιαῦτα παραδείγματα δὲν εἶναι ἀρκετὰ νὰ πείσωσιν, ὅτι ἡ γυνὴ ἀδίκως ἐθεωρήθη ἀνεπίδεκτος ὑψηλῆς μαθήσεως καὶ ἀκατάλληλος δι' ἔργα ἀπαιτοῦντα πρωτοβουλίαν, θάρρος καὶ ῥώμην σωματικήν;

Ἀλλ' οἱ φρονοῦντες τἀναντία λέγουσιν ὅτι αἱ γυναῖκες αὗται εἰσὶν ἐξαιρέσεις, φαινόμενα, κομῆται. Ἡμεῖς μετὰ τῆς φυσιολογίας, τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς Ἱστορίας φρονοῦμεν τὸ ἐναντίον. Καὶ ἐνόσῳ οἱ δυστροποῦντες δὲν ἐπιδεικνύουσιν ἡμῖν διὰ συγκριτικῶν στατιστικῶν πινάκων τὴν γνώμην αὐτῶν (πρᾶγμα ἀδύνατον διότι οὐδέποτε ἡ γυνὴ ἀφέθη ἐλευθέρα νὰ συναγωνισθῇ τῷ ἀνδρί), θέλομεν καὶ δικαιούμεθα νὰ πιστεύωμεν ὅτι εἶναι κανών.

Φρίττομεν ἀναλογιζόμενοι τὸν ἐξανδραποδισμόν, εἰς ὃν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ αὐτοῖς μάλιστα τοῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς, ἦτο καταδεδικασμένη ἡ γυνή. Εἰς τὴν Λακεδαίμονα αὐτήν, ὅπου αἱ γυναῖκες ἔζων βίον ἐλευθερώτερον, οὐδεμία περὶ ἀνατροφῆς αὐτῶν φροντίς, ἐκτὸς τῆς ἀφορώσης εἰς τὰς ἀσκήσεις τοῦ σώματος, καὶ τοῦτο ὅπως καθισταμένη αὐτὴ ῥωμαλαιοτέρα, γίνῃ ἱκανὴ πρὸς παραγωγὴν ὑγειῶν καὶ εὐρώστων πολιτῶν.

Ἐν Ἀθήναις ἐπώλουν καὶ ἠγόραζον αὐτάς, ὡς πᾶν ἄλλο ἐμπόρευμα, διὰ νόμου δὲ ἀπηγορεύετο ταῖς γυναιξὶ πᾶσα διαχείρισις ἢ ἀγορὰ ἢ πώλησις ἀντικειμένου ἔχοντος ἀξίαν πλειοτέραν μέτρου κριθῆς! ἀπεβλακοῦντο δὲ αὗται κεκλεισμέναι ἐντὸς τῶν γυναικώνων, καταγινόμεναι εἰς τὴν ὑφαντικήν, τὴν ποικιλτικὴν ἢ τὴν μαγειρικήν, καὶ τὴν περιποίησιν τοῦ σώματος αὐτῶν, ἵνα θέλγωσι τὸν κτηνώδη αὐτῶν σύζυγον!

Ποίου δὲ ἡ συνείδησις δὲν ἐπαναστατεῖ ἀναλογιζομένου ὅτι παρὰ τοῖς μεγάλοις ἐκείνοις ἀνδράσιν ὑπῆρχε τὸ ἔθιμον τοῦ δανείζειν αὐτάς, καθὼς δανείζει τις οἷον δήποτε ἄλλο ἀντικείμενον!

Παρὰ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις, ὅπου ὁ δίκαιος, ὁ αὐστηρὸς Κάτων ἀναφέρεται δανείσας τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ Ὀρτενσίῳ, τὸ ἔθιμον τοῦτο προέβαινεν ἔτι περαιτέρω. Γυναῖκα δανεισθεῖσαν καὶ ἐπανελθοῦσαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, ἐδικαιοῦτο νὰ κρατήσῃ ὡς ἰδικήν του ὁ τελευταῖος κάτοχος! Γνωστὸν ἐπίσης ὅτι διὰ νόμου ἀπηγορεύετο ἐκεῖ ταῖς γυναιξὶ τὸ δικαίωμα τῆς κληρονομίας.

Παρὰ δὲ τοῖς βαρβάροις λαοῖς ἡ τύχη τῆς γυναικὸς εἶναί τι ἀπίστευτον. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ γυνὴ εἶναι παρ' αὐτοῖς δούλη τοῦ ἀνδρός, καὶ ὀφείλει νὰ τὸν ὑπηρετῇ, ἀναγινώσκουσα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ τὴν θέλησίν του, νὰ τρώγῃ δὲ κατ' ἰδίαν ὅ,τι ἐπερίσσευσεν ἐκείνῳ καὶ νὰ τὸν ἀκολουθεῖ πεζῇ βαίνοντα ἔφιππον, ἀλλ' εἶναι οὗτος καὶ ὁ ἀπόλυτος κύριος τῆς ὑπάρξεώς της, δυνάμενος νὰ φονεύσῃ, νὰ πνίξῃ, νὰ ῥίψῃ αὐτὴν εἰς τοὺς κύνας διὰ τὴν ἐλαχίστην παρεκτροπήν!

Κατὰ τὸν μεσαίωνα, παρὰ τοῖς Σλάβοις ἰδίως, ἡ γυνὴ ὤφειλε νὰ καίηται ζῶσα ἐπὶ τῆς πυρᾶς, ἐφ' ἧς ἔκειτο τὸ πτῶμα τοῦ ἀποθανόντος συζύγου· ἀλλοίμονον δὲ εἰς ἐκείνην, ἥτις δὲν συνεμορφοῦτο μὲ τὸ ἄγριον τοῦτο καὶ ἀπάνθρωπον ἔθιμον· ἐξηυτελίζετο, περιεφρονεῖτο καὶ ἐμισεῖτο θανασίμως καὶ παρ' αὐτῶν ἔτι τῶν γονέων της, εἰς οὓς μετεδίδετο ἡ ἀτιμία! Ἀκόμη καὶ σήμερον ὑπάρχει τὸ ἀπάνθρωπον τοῦτο ἔθιμον παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ εἰδεχθεῖ ἰσχύει. Κατὰ στατιστικήν τινα ὑποβληθεῖσαν εἰς τὴν βουλὴν τῆς Ἀγγλίας μόνον ἐν Βεγγάλῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀποθανουσῶν διὰ τοῦ φρικώδους τούτου θανάτου γυναικῶν ἀνέρχεται ἀπὸ τοῦ 1815 μέχρι τοῦ 1823 εἰς 5425 θύματα! Παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς συνηθέστατον εἶναι νὰ βλέπῃ τις γυναῖκας ἐζευγμένας ὡς κτήνη εἰς τὰς ἁμάξας. Ἐν Νέᾳ Ζηλανδίᾳ καὶ αὐτὴ ἡ μητρικὴ στοργὴ εἶναι ἄγνωστος, καθότι θεωροῦσι καθῆκον νὰ συνειθίζωσι τὰ τέκνα ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων νὰ περιφρονῶσι τὰς μητέρας! Ἐν Νουκαχίβᾳ ἐν καιρῷ σιτοδείας αἱ γυναῖκες χρησιμεύουσιν ὡς τροφὴ εἰς τοὺς ἄνδρας! Τί δ' εἴπωμεν περὶ τῆς ἁγίας ἐκείνης Συνόδου, ἐν ᾗ συνεζητεῖτο ἂν ἡ γυνὴ ἔχῃ ψυχὴν ἢ ὄχι;

Ἐν τοιαύτῃ λοιπὸν κτηνώδει καταστάσει καταδικασθεῖσα ἡ γυνὴ ἠδύνατό ποτε νὰ βαδίσῃ παραλλήλως τῷ ἀνδρὶ καὶ νὰ ἀναδειχθῇ οἷα ἐκεῖνος; Βεβαιότατα ὄχι. Τὸ κατ' ἐμέ, ἀπορῶν διὰ τοὺς διαλάμψαντας τῇδε κἀκεῖσε μεταξὺ τῶν γυναικῶν φαεινοὺς ἀστέρας, θαυμάζω πῶς ἡ γυνὴ δὲν ἀπεκτηνώθη ἐντελῶς, καὶ τὸ φαινόμενον τοῦτο θὰ μοὶ ἦτο ἀνεξήγητον ἄνευ τῆς εὐφυοῦς παραβολῆς τοῦ Duray, εἰπόντος ὅτι "τὸ γυναικεῖον πνεῦμα εἶναι ὡς ὁ Παράδεισος "τῆς Ἐδέμ, ὅστις παράγει καλλίστους καρποὺς "ἄνευ καλλιεργείας". (L'esprit de la femme est comme le jardin de l'Eden, qui produit de fort beaux fruits, sans avoir besoin de cultivation.)

Τὸ ὂν ὅμως ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον γαλουχεῖ ἡμᾶς, τὸ ὁποῖον διευθύνει τὰ πρῶτα ἡμῶν βήματα καὶ διὰ τῆς λεπτῆς καὶ ἁρμονικῆς φωνῆς διδάσκει ἡμᾶς τὰς πρώτας λέξεις· τὸ ὄν, τὸ ὁποῖον ἀπομάσσει τὰ πρῶτα ἡμῶν δάκρυα καὶ ἀγρυπνεῖ παρὰ τῷ λίκνῳ ἡμῶν, καὶ τὸ ὁποῖον καλεῖται μήτηρ, δὲν ὤφειλε νὰ μένῃ ἐν τῷ ἐξευτελισμῷ καὶ τῇ καταστάσει ἐκείνῃ, εἰς ἣν ἄδικοι καὶ ἀγνώμονες γενεαὶ ἀνθρώπων κατεδίκασαν αὐτό· καὶ ἡ γυνὴ τῷ ὄντι εὑρίσκεται σήμερον παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις ἔθνεσιν ἐν θέσει κατὰ πολὺ βελτίονι ἐκείνης, εἰς ἣν ἐμαραίνετο καὶ ἀπεβλάκωτο.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

Η ΙΟΥΛΙΑ ΡΕΚΑΜΙΕ.

Ὅτι τὸ κάλλος εἶναι καὶ ἐχέγγυον εὐδαιμονίας, τὸ ῥητὸν τοῦτο δὲν ἐπραγματοποιήθη ἐν τῷ βίῳ τῆς Ἰουλίας Ῥεκαμιέ. Ἐν τῇ ἐποχῇ αὐτῆς, τῇ τοσοῦτον πλουσίᾳ εἰς καλλονάς, ἦτο ἡ Ῥεκαμιὲ μία τῶν ὡραιοτέρων γυναικῶν. Περὶ αὐτῆς ἠδύνατο νὰ λεχθῇ, πρῶτον ὅτι ἦτο ἀγαθή, εἶτα ὅτι ἦτο πνευματώδης καὶ τέλος ὅτι ἦτο ἐξαισίως ὡραία. Οἱ σύγχρονοι αὐτῆς τὴν περιγράφουσιν ὡς ἐξῆς· εὐλύγιστος, ὑψηλὴ μορφή· ὦμοι, λαιμὸς καὶ στῆθος πλαστικώτατα· τὸ παράστημα ἡγεμονικόν· ἡ στάσις τῆς κεφαλῆς αὐτῆς χαριεστάτη. Ἡ κόμη της ἦτο καστανόχρους καὶ ἐσχημάτιζε φυσικοὺς βοστρύχους· ἡ ῥὶς αὐτῆς εἶχε τὴν ἑλληνικὴν ἀθῴότητα καὶ τὴν γαλλικὴν λεπτότητα· τὸ στόμα της ἦτο μικρόν, τὰ δὲ χείλη πορφυρόχροα καὶ τρυφερώτατα· οἱ ὀδόντες της ὡς δύο σειραὶ λευκοτάτων μαργαριτῶν· τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου της εἶχε τὴν λευκότητα καὶ διαφάνειαν τοῦ ἐλέφαντος, ἐλαφρῶς ῥοδόχρουν ἐσταμμένον. Ἰδίως χαρίεσσα ἦτο ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου, ὅτι ποτὲ μὲν εἶχε ἀφέλειαν παιδικήν, ἄλλοτε δὲ ἀπεστάφτο ὑπὸ μειδιάματος εἰρωνικοῦ. Τὸ ὡραιότερον ὅμως μέρος τοῦ προσώπου της ἦσαν οἱ ὀφθαλμοί, περὶ τῶν ὁποίων εἶπεν εἷς τῶν σοφῶν θαυμαστῶν της· "Ses yeux sont doublés d'âme." Εἶχον οἱ ὀφθαλμοί της τὸ μυστηριῶδες πρίσμα, τὸ ὁποῖον στίλβει ἐν τῇ ἀδάμαντι καὶ ὡς κεραυνὸς ἐνεργεῖ, διότι ἡ Ἰουλία Ῥεκαμιὲ εἶχε πνεῦμα καὶ πνεῦμα πολύ, διαψεύδουσα κατὰ τοῦτο τὸ συνήθως λεγόμενον ὅτι τὸ κάλλος συνοδεύεται ὑπὸ ἀνοησίας. Ἀπόδειξις τῆς εὐφυΐας της τρανοτάτη ἦτο, ὅτι διετήρει σχέσεις φιλικωτάτας πρὸς τὴν εὐφυεστάτην γυναῖκα τῶν χρόνων της, τὴν Κυρίαν Σταελ· ἔτι ὅμως οὐσιωδεστέρα ἀπόδειξις εἶναι ἡ μαρτυρία τῶν συγχρόνων της Σατωβριάνδου, Μονμορανσύ, Ἀμπὲρ κ. ἄλ. Περὶ αὐτῆς εἶπεν ἡ Κυρία Κρύδενερ· ἡ Ῥεκαμιὲ δύναται νὰ φέρῃ εἰς πειρασμὸν καὶ ἀγγέλους, καὶ καλὸν ἦτο νὰ μὴ ἦναι τόσον ὡραία.

Η ΙΟΥΛΙΑ ΡΕΚΑΜΙΕ.

Ἀλλ' ἡ τόσον εὐειδὴς αὕτη γυνὴ ἦτο ἀτυχεστάτη εἰς τὸν γάμον της. Δεκαπενταετῆ μόλις οἱ γονεῖς της τὴν ὑπάνδρευσαν μετὰ τοῦ μαρκησίου Ῥεκαμιέ, πλουσιωτάτου τραπεζίτου, ἔχοντος τριπλασίαν αὐτῆς ἡλικίαν. Τὸ συνοικέσιον τοῦτο δὲν ἐξηγείται, ἀφ' οὗ καὶ ὁ πατήρ της ἦτο ἀρκούντως εὐκατάστατος. Ἡ Ἰουλία Ῥεκαμιὲ ἐγεννήθη τῷ 1780 εἰς Λυών· ὁ πατήρ της ἐλέγετο Βερνάρ. Ὁ γάμος της ἐτελέσθη ἐν μέσῳ τοῦ ἀναβρασμοῦ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως· ἴσως δὲ καὶ αὐτὸς ἦτο ὁ λόγος, δι' ὃν οἱ γονεῖς της τοσοῦτον ἐνωρὶς τὴν ὑπάνδρευσαν. Βεβαιοῦται ὅτι ὁ σύζυγος της τὴν μετεχειρίζετο πάντοτε ὡς φιλόστοργος πατήρ· καὶ ὅμως κατόπιν δὲν συγκατετέθη εἰς τὸ διαζύγιον, εἰς τὸ ὁποῖον αὐτὴ ἐπιμόνως τὸν παρεκάλει νὰ συγκατατεθῇ. Καὶ ἡ λάμψις δὲ τοῦ πλούτου, ἥτις ὤφειλε νὰ τὴν ἱκανοποιήσῃ διὰ τὴν ἀποτυχοῦσαν οἰκιακήν της εὐτυχίαν, ὀλίγον μόνον διήρκεσεν.

Μέγα ἐδίδετο γεῦμα παρὰ τῷ κ. Ῥεκαμιέ. Ἡ Ἰουλία ἐφόρει λεπτότατον λευκὸν ἔνδυμα, περικεκοσμημένον διὰ πλουσιωτάτων μαργαριτῶν, καὶ ἐφαίνετο ὡς θεὰ πλανωμένη ἐπὶ νεφῶν — αἴφνης εἰσῆλθεν ὁ σύζυγός της εἰς τὸ δωμάτιον, ὠχρὸς καὶ εἰς ἄκρον τεταραγμένος καὶ τῇ ἀνήγγειλεν ὅτι ἐγχρεωκόπησεν καὶ ὅτι ἐντελῶς εἶναι κατεστραμμένος· τὴν παρεκάλεσε δὲ νὰ δεχθῇ τοὺς προσκεκλημένους, ὅπως αὐτὸς λάβῃ καιρὸν νὰ ὀραπετεύσῃ. Ἡ Ἰουλία ἦτο κατὰ τὴν ἀποφράδα ἐκείνην ἡμέραν ὑπέρ ποτε ὡραία, καὶ ὑπέστη τὸ φρικτὸν τῆς τύχης ῥάπισμα μετ' ἀπαραδειγματίστου γενναιότητος. Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τί συνέβη· βραδύτερον ὅμως ὡμολόγησεν ἡ ἰδία, ὅτι ἐνόμιζεν ὅτι ὠνειρεύετο καὶ ὅτι τὰ πάντα περὶ αὐτὴν ἤθελον καταπέσει ὡς διὰ μαγικῆς ῥάβδου. Τοῦτο καὶ συνέβη μετά τινας ἡμέρας, διότι καὶ τὸ ὡραῖόν της μέγαρον ἐνοικιάσθη καὶ τὰ λαμπρὰ ἔπιπλα καὶ κοσμήματα ὅλα ἐπωλήθησαν ἐπὶ δημοπρασίᾳ καὶ ἡ θεὰ δὲν ἐπλανᾶτο πλέον ἐπὶ τῶν νεφῶν ἀλλ' ἔβαινε πεζῇ ὡς πτωχὸς θνητός.

Μεταξὺ τῶν θαυμαστῶν της ἦτο καὶ ὁ Ναπολέων καὶ ὁ ἀδελφός του Λουκιανός. Ἐὰν ἡ Ἰουλία ἦτο ὀλιγώτερον σεμνότυφος, εὐκόλως ὁ Ῥεκαμιὲ ἠδύνατο νὰ λάβῃ συνδρομὴν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου· ἀλλ' ἡ ἀρετὴ τῆς εὐειδοῦς γυναικός ἦτο ἄτρωτος· εἰς τοῦτο δὲ τὴν ἐνίσχυε δι' ἐπανειλημμένων ἐπιστολῶν εἷς τῶν εὐγενεστέρων φίλων της, ὁ ζοὺξ τοῦ Μονμορανσύ. Ἐπιμόνως ἠρνήθη ἡ Ἰουλία νὰ δεχθῇ θέσιν παρὰ τῇ αὐλῇ τοῦ νέου αὐτοκράτορος, προσφερομένην αὐτῇ ὑπὸ ὅρους ἐξαιρετικούς· διὸ καὶ τοσοῦτον ὠργίσθη ὁ ἀλαζὼν ἡγεμών, ὥστε καὶ αὐτὴν ἐκ τῆς Γαλλίας ἐξώρισε καὶ μετ' αὐτῆς καὶ τὴν διάσημον αὐτῆς φίλην κυρίαν Σταελ.

Ἀμφότεραι αἱ γυναῖκες ἀπῆλθον εἰς Ἑλβετίαν καὶ κατῴκησαν ἐν τῇ κωμοπόλει Coppet, ἥτις ἐγένετο ταχέως τὸ ἐντευκτήριον ὅλων τῶν ἐχθρῶν τοῦ Ναπολέοντος. Ὁ περιώνυμος Ταλλεϋράνδος καθήμενος ποτὲ μεταξὺ τῶν δύο εὐφυεστάτων γυναικῶν ἀνέκραξε· "Me voilà entre l'esprit et la beauté". (Κάθημαι μεταξὺ τῆς εὐφυΐας καὶ τοῦ κάλλους.)

Ἡ Κυρία Σταελ τῷ ἀπήντησε μετὰ πικρᾶς εἰρωνείας· "Sans avoir ni l'un ni l'autre". (Χωρὶς νὰ ἔχετε οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἄλλο.)

Ἐν τοσούτῳ ἡ Ῥεκαμιὲ ἦτον ἐν ἡλικίᾳ εἴκοσι καὶ ἑπτὰ ἐτῶν, χωρὶς ποτε νὰ αἰσθανθῇ ἔρωτα, ἂν καὶ διηνεκῶς ὑπὸ τῶν εὐφυεστάτων ἀνδρῶν τοῦ αἰῶνός της θαυμαζομένη καὶ λατρευομένη. Τέλος ὅμως καὶ δι' αὐτὴν ἐπῆλθεν ἡ ὥρα τοῦ πειρασμοῦ. Ἐν Coppet ἐγνώρισε τὸν πρίγκηπα Αὔγουστον τῆς Πρωσσίας, νέον εὐειδέστατον καὶ εὐγενῆ τοὺς τρόπους, ὅστις εἶχεν ἐν τῷ προσώπῳ τὴν μελαγχολίαν ἐκείνην, ἣν τῷ ἐνεποίουν τὰ δεινοπαθήματα τῆς πατρίδος του. Τοὺς δύο νέους ἤνωσε καὶ ὁ κοινὸς ἐχθρός, ὁ Ναπολέων, καὶ ὁ ἔρως δὲν ἐβράδυνε νὰ πλήξῃ τὰς δύο ἐκείνας καρδίας. Ἀλλ' ἡ ἕνωσις αὐτῶν οὐδέποτε ἐτελέσθη, τὸ μὲν διότι ὁ σύζυγος τῆς Ἰουλίας ἀδυσωπήτως τῇ ἠρνήθη τὸ διαζύγιον, τὸ δὲ διότι ὁ πρίγκηψ τῆς Πρωσσίας, αἰχμάλωτος ὢν τῆς Γαλλίας, δὲν ἠδύνατο νὰ συνάψῃ γάμον ὅστις εὑρίσκετο ἐν τοιαύτῃ θέσει καὶ μακρὰν τῆς πατρίδος του.

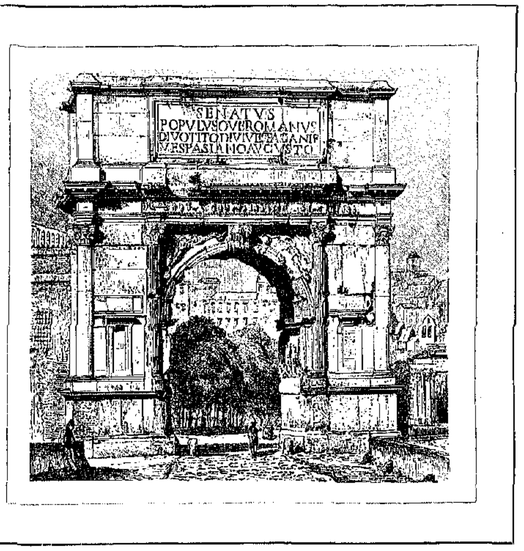

Η ΘΡΙΑΜΒΕΥΤΙΚΗ ΑΨΙΣ ΤΟΥ ΤΙΤΟΥ.

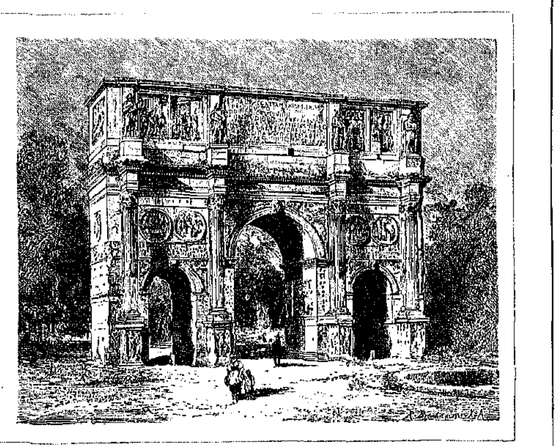

Η ΘΡΙΑΜΒΕΥΤΙΚΗ ΑΨΙΣ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ.

Ὅτε ὁ πρίγκηψ ἀπῆλθεν ἐκ Coppet, ἡ Ἰουλία τῷ ἐδώρησεν ὡς ἐνθύμημα τὴν εἰκόνα της φυσικοῦ μεγέθους, ὁ δὲ ἡγεμονόπαις τῇ προσέφερεν ὡραιοτάτην εἰκόνα τῶν ὀχθῶν τῆς λίμνης τῆς Γενεύης, τοῦ μέρους, ἐν ᾧ ἐδιήλθον τὰς εὐτυχεῖς τοῦ ἔρωτός των ὥρας. Ὁ πρίγκηψ ἐνόσῳ ἔζησεν εἶχε τὴν εἰκόνα τῆς ἐρωμένης του ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ του, αὐτὴ δὲ περιπαθῶς ἐτήρησε τὴν μικρὰν εἰκόνα, ἥτις μετὰ ταῦτα ἀπέβη τὸ μόνον κόσμημα τοῦ ἐρήμου κελλίου, ἐν ᾧ διέμεινεν ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Abbaye aux bois.

Τὸ πενιχρὸν τοῦτο δωμάτιον κατέστη πάλιν τὸ ἐντευκτήριον διασήμων προσώπων· ἐν αὐτῷ ἡ διαπρεπὴς ἠθοποιὸς Ῥαχὴλ ἀπήγγελλε τὰς ὡραιοτέρας αὐτῆς σκηνάς, ἡ Δελφίνη Γκαρδίνου ἀνεγίνωσκε τὰ πρῶτα αὐτῆς ποιήματα, καὶ ὁ Σατωβριάνδος ἐκάθητο ὡς λατρευομένη θεότης ἐν μέσῳ πυκνῶν νεφῶν θυμιάματος, περιπαθῶς ἀγαπῶν τὴν εὐειδῆ φίλην του. Ἀλλ' ἡ Ἰουλία καὶ πάλιν ἀπέδειξεν ὅτι ἠθάνετο μὲν τὸ αἴσθημα τῆς φιλίας, αὐχὶ ὅμως καὶ τὸ τοῦ ἔρωτος, διότι ζητηθεῖσα παρ' αὐτοῦ εἰς γάμον, ἠρνήθη νὰ δεχθῇ τὸ λαμπρὸν ὄνομα καὶ τὴν πλουσίαν αὐτοῦ κατοικίαν. Ἡ φιλία τοιούτου ἀνδρὸς ἦτο ἀληθῶς πλουσία ἀμοιβὴ διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς ὡραίας, ἀγαθῆς καὶ ἐμφρονος Ἰουλίας Ῥεκαμιέ. Ὁ Σατωβριάνδος ἀπέθανε τῇ 4 Ἰουλίου 1848, ἡ δὲ διάσημος αὐτοῦ φίλη ἀπεβίωσεν ἐκ χολέρας τὸ ὕστερος τοῦ ἔτους 1849.

ΑΙ ΘΡΙΑΜΒΕΥΤΙΚΑΙ ΠΥΛΑΙ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ.

Αἱ δύο θριαμβευτικαὶ πύλαι, (ἡ τοῦ Τίτου καὶ τοῦ Κωνσταντίνου) ὧν σήμερον παραθέτομεν τὰς εἰκόνας, ἀποτελοῦσι τρόπον τινὰ τὰ δύο ἄκρα ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν περιέρ-

γων τούτων οἰκοδομημάτων. Τὸ εὐγενέστερον δεῖγμα τοῦ *ἀρχαίου μονοθύρου τύπου* εἶναι ἡ ἀψὶς τοῦ Τίτου, ἥτις ἐν ταῖς ἁπλαῖς αὐτῆς διαστάσεσι καὶ τῇ καλλιτεχνικῇ αὐτῆς διαρθρώσει μεγάλως διαφέρει ἀπὸ τῆς βαρείας καὶ διὰ πολλῶν πλαστικῶν κοσμημάτων, τῶν *πλείστων ἐκ τῆς ἀψίδος τοῦ Τραϊανοῦ ληφθέντων*, πεφορτωμένης ἀψίδος τοῦ Κωνσταντίνου. Ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ πράγματα, πρὸς τὰ ὁποῖα τοσοῦτον ἐξῳκειώθημεν, ὥστε εἴτε οὔτε κἂν φροντίζωμεν περὶ τῆς σημασίας αὐτῶν εἴτε τὰ θεωροῦμεν ὡς εὐνόητόν τι καὶ φυσικόν. Ἐκ τῶν τοιούτων ἀντικειμένων εἶναι καὶ αἱ θριαμβευτικαὶ ἀψῖδες, αἵτινες σήμερον ἀνεγείρονται ἐν ἑορταῖς καὶ ἐπισήμοις περιστάσεσιν, ἅμα δὲ παρέλθῃ ἡ ἑορτὴ ἐξαφανίζονται καὶ καταρρίπτονται, ἐὰν δὲν οἰκοδομῶνται διὰ ὕλης στερεᾶς εἰς μνήμην ἐκτάκτου τινὸς συμβάντος. Ὅτι αἱ τοιαῦται θριαμβευτικαὶ ἀψῖδες εἶναι ἀπομίμησις ἔθους ἀρχαίου ῥωμαϊκοῦ εἶναι γνωστόν· ὑπὸ τὴν ἀψῖδα διέρχεται ὁ πανηγυριζόμενος καὶ ἡ συνοδεία αὐτοῦ, διέρχεται ἡ ἐπίσημος πομπή· ἀλλὰ πᾶσα πύλη ὑποτίθεται ὅτι ἐμφαίνει εἴσοδον, καὶ αἱ θριαμβευτικαὶ ἀψῖδες εἶναι πύλαι μεμονωμέναι. Ἡ ἐξήγησις τούτου μένει εἰσέτι ἐκκρεμής. Ἴσως ἠδύνατό τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι αἱ θριαμβευτικαὶ ἀψῖδες εἶναι ἀπομίμησις τῶν πυλῶν τῆς πόλεως, ἀλλ' αἱ πύλαι αὗται δὲν ἵσταντο μεμονωμέναι καὶ συνείχοντο πάντοτε πρὸς τεῖχος ἢ οἰκοδόμημα. Πρὸς τούτοις δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ὡδήγουν τοὺς νικητὰς κάτωθεν ἀψίδων, θέλοντες τρόπον τινὰ νὰ σημάνωσιν ὅτι τοὺς ὑποδέχονται εἰσερχομένους εἰς τὴν πόλιν· πρὸς τί τότε νὰ κοσμῶσι τὰς ἀψῖδας διὰ ἀγαλμάτων θεῶν καὶ ἡρώων, τὰ ὁποῖα ἄριστα ἠδύ*ναντο νὰ στηθῶσιν ἐπὶ βάθρων καὶ στηλῶν* ἐν τῇ ὁδῷ;

Τὸ ζήτημα συνδυάζεται πρὸς τὴν ὅλην ἐξοικοδόμησιν τῆς ἀρχαίας Ῥώμης. Ἡ Ῥώμη ἦτο πόλις, ἥτις οὔτε πρὸς νεωτέραν τινὰ πόλιν οὔτε *πρὸς ῥωμαϊκὴν ἀποικίαν δύναται νὰ παραβληθῇ*. Ἐὰν ὁ Αὔγουστος λ. χ. ἔκτισεν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ταυρίνων τὴν πόλιν ἐκείνην, ἥτις μέχρι σήμερον ἐν τῷ κατὰ τὸ φαινόμενον ὅλως νέῳ Τουρίνῳ, δεικνύει τὴν ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου ὁρισθεῖσαν εὐθυγραμμίαν τῶν ὁδῶν καὶ πλατειῶν, τοῦτο ἐξηγεῖται διὰ τοῦ ὅτι *ἡ πόλις αὕτη* ἐγένετο κατ' εὐθεῖαν τοιαύτη, οὐδὲ εἶχεν *ἀρχαῖά* τινα συμπλέγματα οἰκιῶν ἢ διεύθυνσιν ὁδῶν, τὰ ὁποῖα ὤφειλον οἱ ἀρχιτέκτονες νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν. Τοῦτο ὅμως δὲν συνέβη ἐν Ῥώμῃ. Ἡ Ῥώμη ἱδρύθη ὑπὸ ὅλως διαφόρους περιστάσεις, ηὔξησε καὶ ἀνεπτύχθη βαθμηδὸν ἐπὶ αἰῶνας πολλούς, ἐκτίσθη δὲ ἐπὶ ἐδάφους ὅλως ἀνωμάλου, καὶ εἶχεν ὡς πόλις χαρακτῆρα, περὶ οὗ δυσκόλως δύναταί τις νὰ σχηματίσῃ ἰδέαν ἀκριβῆ. Ὑπάρχουσιν ἴχνη, πείθοντα ἡμᾶς ὅτι ἐν Ῥώμῃ ἐπεκράτει ἰδιαίτερός τις τρόπος τῆς οἰκοδομῆς τῶν οἰκιῶν, καθ' ὃν διάφοροι οἰκοδομαὶ ἀπετέλουν συμπλέγματα, χωριζόμενα ἀπ' ἀλλήλων διὰ στενοτάτων ὁδῶν, ὅτι αἱ οἰκίαι εἶχον κοινοὺς μεσοτοίχους καὶ τὴν εἴσοδον μόνον πρὸς τὸ ἓν μέρος. Ἐκ τούτου καταφαίνεται ὅτι οὐδόλως ὁμοιάζουσιν αἱ νεώτεραι πόλεις, ἐν αἷς ἡ διὰ τῶν ὁδῶν συγκοινωνία εἶναι πάντῃ ἐλευθέρα καὶ ἄνετος. Τὸ μόνον, ὅπερ δίδει ἡμῖν ἀμυδρὰν περὶ τῆς ἀρχαίας Ῥώμης ἰδέαν, εἶναι οἱ ἐν ταῖς ἀρχαίας γερμανικαῖς πόλεσι δίοδοι (passages), ὧν ὀλίγα πλέον σῴζονται σήμερον ἴχνη. Ἐν ταῖς διόδοις ταύταις, αἵτινες ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ ῥωμαϊκὰ vicus, ἅμαξαι δὲν κυκλοφοροῦσι, ἀλλ' αἱ οἰκίαι συνέχονται καὶ ἔχουσι μίαν μόνον εἴσοδον, ἐν ᾗ χωρίζονται αἱ στεναὶ πρὸς τὰ διάφορα τμήματα δίοδοι. Ἐν ταῖς μικραῖς ταύταις οἰκίαις κατῴκει ἐν Ῥώμῃ ὁ ὄχλος· οἱ δὲ πλούσιοι καὶ *εὐπατρίδαι* εἶχον οἰκίας πολὺ διαφόρους καὶ εὐρυτέρας. Τὰ μέγαρα ταῦτα *τῶν πλουσίων* ἀπετέλουν ἀρχιτεκτονικὰς μονάδας καὶ ἔκειντο, ὡς φυσικόν, ἐν ἄλλαις τῆς πόλεως συνοικίαις· ταῦτα εἶχον προσιτὴν εἴσοδον καὶ εἰς τὰς ἁμάξας, ἂν καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ῥώμῃ ἡ κίνησις τῶν ἁμαξῶν ἦτο λίαν περιωρισμένη. Αἱ πλεῖσται ἑπομένως τῶν ὁδῶν τῆς Ῥώμης ἦσαν στεναὶ καὶ ὡς ἐκ τούτου πεπληρωμέναι πάντοτε ἀνθρώπων. Ὑπῆρχε διάταξις, αἱ ἅμαξαι νὰ μὴ κυκλοφορῶσιν ἐν τῇ πόλει εἰμὴ μόνον ἐν καιρῷ νυκτός· ἡ διάταξις αὕτη ἀπέβλεπε βεβαίως μόνον τὰς χάριν διασκεδάσεως ἐν χρήσει ἁμάξας. Μόνον ἐν ἐπισήμοις περιστάσεσιν ἐφαίνοντο ἅμαξαι ἐν ἡμέρᾳ ἀνὰ τὰς ὁδούς. Ὅτε ὁ δικτάτωρ Καῖσαρ μετέβη εἰς τὴν τελευταίαν τῆς γερουσίας συνεδρίασιν ἦτο ἀσθενής· διὸ καί, κατὰ Σουετώνιον καὶ Πλούταρχον, δὲν ἐπορεύθη πεζῇ *ἀλλ' ἐπὶ φορείου ἐφέρετο*. Ὅτε ὁ ἐν Ὠστίᾳ διατρίβων αὐτοκράτωρ Κλαύδιος ἔμαθεν ὅτι ἡ σύζυγός του Μεσσαλῖνα ὑπανδρεύθη ἐν Ῥώμῃ ἐπισήμως τὸν ὕπατον Σίλιον, καὶ ἔσπευσεν εἰς Ῥώμην ὅπως τιμωρήσῃ τοὺς ἐνόχους, ἀναφέρει *ἡ ἱστορία* ὅτι ἡ ἔνοχος γυνὴ διὰ νὰ προλάβῃ τοὺς κατηγόρους της ἀπέβη ἔξωθεν τῆς πύλης τῆς Ὠστίας ἁμάξης, μεταφερούσης τὰς ἀκαθαρσίας τῶν αὐτοκρατορικῶν κήπων, ἀλλὰ μέχρι τῆς πύλης ἐπορεύθη πεζῇ, διότι οὕτως ἤλπιζε νὰ φθάσῃ ταχύτερον ἢ ἐὰν μετεχειρίζετο φορεῖον, τὸ ὁποῖον μετὰ δυσκολίας θὰ διέτρεχε τὰς πολυανθρώπους ὁδούς. Σήμερον βεβαίως ἡ Μεσσαλῖνα θὰ ἐπέβαινεν ἁμάξης. Οἱ Ῥωμαῖοι, οἱ τοσοῦτον εὐρείας καὶ ἀναπαυτικὰς ὁδοὺς μεταξὺ τῶν διαφόρων πόλεων κατασκευάσαντες, διετήρησαν ἐντὸς τῶν πόλεων τὸ ἀρχαῖον σύστημα τῶν ὁδῶν, διότι ὁ τρόπος τῶν οἰκοδομῶν δὲν τοῖς ἐπέτρεπεν ἄλλως. Μήπως δὲν συμβαίνει τοῦτο καὶ σήμερον ἔτι ἐν μικραῖς πόλεσιν, ἐν αἷς δυσκόλως κυκλοφοροῦσιν αἱ ἅμαξαι; Ἐν Ἱσπανίᾳ ὑπάρχει πόλις, Ἰάκα καλουμένη, ἐν ᾗ *οὐδὲ ἡ ταχυδρομικὴ ἅμαξα δύναται νὰ εἰσέλθῃ*· αὕτη σταματᾷ πρὸ τῆς πύλης καὶ οἱ ἐπιβάται εἰσὶν ἠναγκασμένοι νὰ εἰσέλθωσιν ἀποστολικῶς ἐν τῇ πόλει.

Αἱ ἀρχαῖαι ῥωμαϊκαὶ συνοικίαι (vici) ἐκαλοῦντο καὶ διὰ πυλῶν· τοῦτο ἐξηγεῖ καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐν Ῥώμῃ πυλῶν ἢ ἀψίδων (arcus). Αἱ πύλαι αὗται εἶναι ἡ ἀρχὴ καὶ τῶν θριαμβευτικῶν ἀψίδων, αἵτινες διαφέρουσι κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι ἀνεγείροντο ἐν ταῖς ὁδοῖς, δι' ὧν εἰσήρχετο ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ πόλει ὁ ἐκ τοῦ πολέμου ἐπανακάμπτων νικητής. Ἀλλὰ καὶ αἱ ὁδοὶ αὗται τῶν θριάμβων δὲν ἦσαν πλατεῖαι, ὡς τοῦτο καταφαίνεται ἐκ τοῦ μέχρι σήμερον σῳζομένου τμήματος τῆς ὁδοῦ, ἐν ᾗ διὰ τῆς θριαμβευτικῆς τοῦ Σεπτιμίου Σεβήρου ἀψῖδος ἄρχεται ἡ πρὸς τὸ Καπιτώλιον ἀνάβασις. Ἐν τῇ θριαμβευτικῇ ὁδῷ ἀνεγείροντο καὶ τὰ ξύλινα παραπήγματα καὶ ἰκριώματα, προσωρινὰ μόνον κτίρια, παρὰ τὰ ὁποῖα διήρχετο ὁ νικητὴς καὶ τὰ ὁποῖα ἦσαν τρόπον τινὰ ἀπομίμησις τῶν πυλῶν, αἵτινες ἀπέκλειον τὰς διαφόρους συνοικίας, ὥστε ὁ νικητὴς ἐν τῇ θριαμβευτικῇ του πορείᾳ εἶχεν ἐνώπιόν του τὸ ὅλον τῆς πατρίδος του· ἰδέα κωμικὴ μὲν ἀλλ' ὁπωσδήποτε μεγαλοπρεπής. Βραδύτερον μόνον αἱ προσωριναὶ αὗται οἰκοδομαὶ κατεσκευάσθησαν ἐκ λίθου. Ἑπομένως ἱστορικῶς μόνον δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ἡ καταγωγὴ αὐτῶν, διότι ἀρχιτεκτονικαὶ ἰδέαι δὲν πίπτουσιν ἐξ οὐρανοῦ ἀλλ' ἀναπτύσσονται ὀργανικῶς ἐκ τοῦ ὅλου ἱστορικοῦ βίου τοῦ λαοῦ, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, οἵτινες ἐν τῇ τέχνῃ οὐδὲν ἴδιον ἐφεῦρον, ἔχουσιν ὅμως τὴν δόξαν, ὅτι ἔδωσαν ἀρχιτεκτονικὴν ἔκφρασιν εἰς τοὺς διαφόρους αὐτῶν πρὸς τὴν κοσμοκρατορίαν σταθμούς.

Ο ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΤΑΦΟΣ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ ΤΟΥ Α'.

Ὡς πάντες σχεδὸν οἱ ἀναδειχθέντες μεγάλοι ἄνδρες ἐδοκίμασαν περὶ τὸ τέλος τοῦ βίου των τὸ ἄστατον τῆς τύχης, ῥεπούσης πρὸς τὴν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων φοράν, οὕτω καὶ ὁ Ναπολέων, ὁ ἀναδείξας τὴν Γαλλίαν, ὁ καθυποτάξας πλείστους ὅσους λαούς, φέρων τὴν νίκην ἔμπροσθέν του, ἐπέπρωτο νὰ ἐξορισθῇ καὶ νὰ διάγῃ ὡς ἐξόριστος τὰς τελευταίας του ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀκάρπῳ νήσῳ τῆς Ἁγίας Ἑλένης. Ὀλίγα ὅμως μετὰ τὸν θάνατον ἔτη τοῦ ἀνδρός, ὅστις καὶ ζῶν καὶ μετὰ θάνατον ἐθαυμάσθη διὰ τὸ ὀξύνουν καὶ μεγαλεπήβολον τῆς σκέψεώς του, ἀπεφασίσθη κοινῇ γνώμῃ παρὰ τῶν τότε διεπόντων τὰ πράγματα ἐν Γαλλίᾳ νὰ μετακομισθῶσι τὰ ὀστᾶ του καὶ νὰ κατατεθῶσιν ἐντὸς μεγαλοπρεποῦς μνημείου, ἀνταξίου τοῦ μεγάλου ἀνδρός, μνημείου ὅπερ ἀνεγερθὲν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Ἀπομάχων διεγείρει τὸν θαυμασμὸν τῶν ἐπισκεπτομένων αὐτὸ καὶ καθωραΐζει τὴν γαλλικὴν πρωτεύουσαν. Τοῦ μνημείου τούτου δίδομεν σύντομον ἐνταῦθα περιγραφὴν χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ «Ἑσπέρου».

Τῇ 12ῃ Μαΐου 1840 ὁ τότε ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν τῆς Γαλλίας κύριος DE RÉMUSAT καθυπέβαλε σχέδιον ἐν τῇ βουλῇ περὶ μετακομιδῆς τῶν ὀστῶν τοῦ ἐν Ἁγίᾳ Ἑλένῃ τελευτήσαντος Ναπολέοντος Α'., τυχὼν μετὰ μυστικὴν πρὸς τὴν Ἀγγλίαν διαπραγμάτευσιν τῆς περὶ τούτου ἀδείας. Τὰ ὀστᾶ μετακομισθέντα εἰς Παρισίους παρὰ τοῦ πρίγκηπος JOINVILLE ἐπὶ τούτῳ σταλέντος εἰς Ἁγίαν Ἑλένην, κατετέθησαν προσωρινῶς ἐν τῷ ναῷ τῶν Ἀπομάχων. Διὰ ψηφίσματος τῆς Βουλῆς προσεκλήθησαν οἱ καλλιτέχναι νὰ καθυποβάλλωσι σχέδια ἰδιαιτέρου *μνημείου, ἐν ᾧ νὰ κατατεθῇ τὸ λείψανον τοῦ* ἀνδρός, οὗ τὸ ὄνομα χρυσοῖς λάμπει γράμμασιν ἐν ταῖς δέλτοις τῆς ἱστορίας. Καλλιτεχνικὴ διηγέρθη ἅμιλλα· πλεῖστα καὶ ποικίλα σχέδια καθυπεβλήθησαν, ἡ δὲ συστᾶσα Ἐπιτροπὴ ἀπεφάνθη ὑπὲρ τοῦ σχεδίου τοῦ Βισκόντη, ᾧ καὶ ἀνετέθη παρὰ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἡ ἐκτέλεσις. Τὸ μνημεῖον ἐξετελέσθη θαυμασίως μὲ ὅλας τὰς δυσκολίας καὶ τὰ προσκόμματα, τὰ ὁποῖα ἠναγκάσθη νὰ ὑπερνικήσῃ ὁ ἔξοχος καλλιτέχνης, καὶ ἐξετελέσθη πιστῶς κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς βουλῆς. Ἡ γνώμη τῆς βουλῆς ἦν νὰ τεθῇ ὁ τάφος ὑπὸ τὸν μέγαν θόλον τοῦ ναοῦ τῶν Ἀπομάχων, ὅστις ἔχει δύο εἰσόδους, τὴν μίαν βόρειον, τὴν δ' ἄλλην νότιον. Καὶ ἡ μὲν βόρειος εἴσοδος ἄγει πρὸς τὴν μεγάλην αὐλὴν τοῦ Μεγάρου τῶν Ἀπομάχων, εἰς δὲ τὴν νότιον προσέρχεταί τις διὰ τῆς ἡμικυκλείου πλατείας τοῦ VAUBAN, ὅθεν παρίσταται ἡ ἐξωτερικὴ θέα τοῦ εὐρυτάτου οἰκοδομήματος ἐν ὅλῃ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ αὐτῆς. Ὄπισθεν τῆς προσόψεως τῆς νοτίου θύρας εὑρίσκεται θόλος, ὑφ' ὃν εὑρίσκονται δύο μεγάλα μνημεῖα ἱδρυθέντα πρὸς τιμὴν τῶν ἐπιφανῶν στρατάρχων VAUBAN καὶ TURENNE, οἵτινες ἐδόξασαν τὴν βασιλείαν Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'., καὶ ὧν τὰ ὀνόματα ἡ ἱστορία θέλει διαιωνίσει.

Τὸ ζήτημα, πρὸς ποίαν τῶν δύο εἰσόδων ἔπρεπε νὰ στραφῇ ἡ πρόσοψις τοῦ μνημείου, παρέσχε πολλὰ τῷ Βισκόντῃ πράγματα, ὡς καὶ ἡ ἀνέγερσις αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ δαπέδου τῆς ἐκκλησίας, ὅπως μὴ ἐπισκιασθῇ τὸ θυσιαστήριον. Τὰς δυσκολίας ταύτας ὑπερεπήδησεν ὁ καλλιτέχνης οἰκοδομήσας κρύπτην ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ ναοῦ ὑπὸ τὸν εὐρὺν θόλον. Τὸ εὐφυὲς τοῦτο σχέδιον ἔχει τὸ προτέρημα ὅτι οὐδόλως ἐπισκιάζει τὴν ἐσωτερικὴν κομψότητα καὶ μεγαλοπρέπειαν τῆς ὡραίας τῶν Ἀπομάχων ἐκκλησίας, ἐν ᾧ ἀπ' ἐναντίας διὰ τῆς ἀνιδρύσεως τοῦ μνημείου ἐπὶ τοῦ δαπέδου αὐτῆς κατὰ πολὺ αὕτη θὰ ἠλαττοῦτο. Εἰσερχόμενός τις εἰς τὸν ναὸν ἀμέσως αἰσθάνεται τὴν παρουσίαν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ μνημείου, βλέπων τὴν ὀπὴν τῆς κρύπτης, ἣν καταλλήλως ὁ τεχνίτης ἠνέῳξεν ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ ναοῦ, θέσας περὶ αὐτὴν εἶδος περιστηλίου ἐκ λευκοῦ μαρμάρου· ἐκεῖθεν θαυμάζει τις τὸ περικαλλὲς μνημεῖον ἐκτεινόμενον πρὸ τῶν ποδῶν του ἐν ὅλῃ τῇ σοβαρᾷ αὐτοῦ μεγαλοπρεπείᾳ. Πρὸς τὴν κρύπτην ὁδηγεῖ θύρα κειμένη ὄπισθεν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ναοῦ, ἔνθα τὸ ἔδαφος εἶναι ταπεινότερον κατὰ δύο περίπου μέτρα. Πρὸς τὴν θύραν τῆς κρύπτης κατέρχεταί τις διὰ κλίμακος μαρμαρίνης ἑλικοειδοῦς περὶ τὸ θυσιαστήριον στρεφομένης, καὶ εἶτα ἀντιμετωπίζει τις θύραν ὀρειχαλκίνην ἔχουσαν ὄψιν σοβαρῶς ἐπιβλητικήν· ἄνωθεν αὐτῆς ἐπὶ μελαίνης μαρμαρίνης πλακὸς ἐχαράχθη ἡ ἑξῆς ἐπιγραφή·

«Ἐπιθυμῶ τὰ ὀστᾶ μου νὰ κατατεθῶσιν ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Σηκουάνα, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ γαλλικοῦ λαοῦ, ὃν τοσοῦτον ἠγάπησα.»

Τὸ μέγα θυσιαστήριον, ὑφ' ὃ εὕρηται δίοδος, ὑψοῦται εἰς δέκα βαθμῖδας ἀπὸ τοῦ ἐδάφους μονολίθους ἐκ μαρμάρου τῆς Καρράρας περιφρασσομένας διὰ κιγκλίδων ἐκ φαιοχρόου μαρμάρου τῆς Ἀρριέγης, ὁμοιάζοντος πρὸς τὰ ἀρχαῖα ῥωμαϊκὰ μάρμαρα, τὰ μετακομισθέντα ἐξ Ἀφρικῆς. Τέσσαρες ἑλικόμορφοι κίονες ἐκ μέλανος μαρμάρου διακοσμοῦσι τὸν βωμὸν καὶ ὑποστηρίζουσι τὸν μεγαλοπρεπῆ τοῦ θυσιαστηρίου θόλον· οἱ μονόλιθοι οὗτοι κίονες ἔχουσιν ὕψος ἑπτὰ μέτρων καὶ διάμετρον ἐνενήκοντα ἑκατοστομέτρων. Ἄνωθεν τοῦ θόλου ὑψοῦται ὀρειχάλκινος σταυρὸς φέρων τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, ἔργον μεγάλης καλλιτεχνικῆς ἀξίας· κατὰ τὴν βάσιν τοῦ σταυροῦ ἐν σχήματι ἡμικυκλίου ἵστανται ἓξ ἄγγελοι ἐξ ἐπικεχρυσωμένου χαλκοῦ.

Ἑκατέρωθεν τῆς θύρας τῆς κρύπτης ὑψοῦνται δύο ἀγάλματα κολοσσιαῖα, ὀρειχάλκινα, παριστῶντα τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν στρατιωτικὴν ἰσχύν, ἀμφότερα δὲ φέρουσι σφαῖραν καὶ σκῆπτρον αὐτοκρατορικόν. Πέραν τῆς θύρας εὕρηται σκοτεινὸς θολοειδὴς χῶρος, σχηματιζόμενος ὑπὸ τῶν βαθμίδων τοῦ ἄνωθεν θυσιαστηρίου. Ἑκατέρωθεν δέ, ὡς φρουροὶ φυλάττοντες τὸν τάφον τοῦ ἀνδρός, ὃν ζῶντα ὑπερηγάπησαν, ἵστανται τὰ μνημεῖα τῶν στρατηγῶν Βερτράνδου, τοῦ πιστοῦ φίλου τοῦ Ναπολέοντος, τοῦ ἀκολουθήσαντος αὐτὸν εἰς πάσας τὰς ἐκστρατείας του καὶ εἰς τὴν νῆσον Ἔλβαν, καὶ Δυρώκ, ὃν ὁ αὐτοκράτωρ ἠγάπα ὡς ἀδελφὸν ἕνεκα τῆς πρὸς αὐτὸν παραδειγματικῆς ἀφοσιώσεώς του.

Πέραν τοῦ προδόμου κεῖται ἡ Κρύπτη, ἧς τὸ σχῆμα εἶναι κυκλοτερές. Τὸ ὑπὸ τὸ βάθος ἔδαφος αὐτῆς εἶναι ἓξ περίπου μέτρων, ἡ δὲ διάμετρος εἰκοσιτριῶν, ἐν ᾧ ἡ διάμετρος τοῦ ἄνω στομίου αὐτῆς, περιφρασσομένου, ὡς εἴπομεν, διὰ περιστολίου, εἶναι μόνον δεκαπέντε. Τὸ λοιπὸν τῆς κρύπτης μέρος ἐπιστεγάζεται ὑπὸ τοῦ ἄνωθεν ἐδάφους, ὅπερ ὑποστηρίζουσι δώδεκα κίονες μονόλιθοι ἐκ λευκοῦ μαρμάρου τῆς Καρράρας. Τοὺς κίονας τούτους κοσμοῦσι κολοσσιαῖα ἀγάλματα, ἐστραμμένον ἔχοντα τὸ πρόσωπον πρὸς τὸν σαρκοφάγον καὶ εἰκονίζοντα συμβολικῶς τὰς ἐνδοξοτέρας νίκας τοῦ αὐτοκράτορος. Τὰ ἀγάλματα ταῦτα ἐπεξειργάσθησαν παρὰ τοῦ περιφανοῦς γλύπτου PRADIER, ἀποθανόντος πρὸ τῆς ἐγκαινιάσεως τοῦ αὐτοκρατορικοῦ μνημείου.

Ὁ Σαρκοφάγος, ὑψούμενος ἐν τῷ μέσῳ τῆς κρύπτης, εἶναι κατεσκευασμένος ἐξ ἐρυθροῦ φινλανδικοῦ γρανίτου, ὕλης ἀναλλοιώτου ἰσοδυναμούσης πρὸς τὸν πορφυρίτην τῶν ἀρχαίων. Πρῶτος μεταχειρισθεὶς τὴν ὕλην ταύτην εἶναι ὁ Montferrant, ἀρχιτέκτων τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας, κατασκευάσας ἐξ αὐτῆς πολλὰς στήλας τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰσαὰκ τῆς Πετρουπόλεως. Ὁ Σαρκοφάγος ἔχων μῆκος τεσσάρων μέτρων, πλάτος δύο καὶ ὕψος τεσσάρων, ἀποτελεῖται ἐκ τεσσάρων τμημάτων καὶ στηρίζεται ἐπὶ κρηπῖδος ἐκ πρασίνου μαρμάρου τοῦ Βοσγείων. Ἡ ἐξωτερικὴ λάρναξ εἶναι κατεσκευασμένη ἐξ ὕλης τινὸς καλουμένης algaila ἐκ Κορσικῆς, ἐντὸς δ' αὐτῆς κεῖνται δύο ἕτεραι ἐκ μολύβδου καὶ κέδρου κατεσκευασμέναι, κομισθεῖσαι ἀπὸ τῆς Ἁγίας Ἑλένης μετὰ τῶν ὀστῶν τοῦ αὐτοκράτορος. Τὸ ἔδαφος, ἐφ' οὗ κεῖται ὁ σαρκοφάγος, εἶναι ψηφιδωτόν, σχηματίζον μέγαν στέφανον ἐκ φύλλων δάφνης· ἀκτῖνες δ' ἐξερχόμεναι ἀπὸ τοῦ στεφάνου τούτου ἐξαπλοῦνται ἐπὶ ὅλου τοῦ μνημείου. Ἐπὶ τοῦ ψηφιδωτοῦ ἐδάφους ἀναγινώσκονται τὰ ὀνόματα τῶν ἐπιφανεστέρων νικῶν τοῦ Ναπολέοντος. Τὸ ἐπιστεγασμένον μέρος τῆς κρύπτης φωτίζεται διὰ δώδεκα ὀρειχαλκίνων λαμπτήρων, ὁμοίου σχήματος τῶν πηλίνων λύχνων, τῶν ἀνευρεθέντων κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Πομπηΐας· ἀνάπτουσι δὲ αὐτοὺς μόνον κατὰ τὰς ἐπισήμους ἑορτάς, ἤτοι τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου τοῦ αὐτοκράτορος. Οἱ τοῖχοι τῆς κυκλοτεροῦς στοᾶς κοσμοῦνται διὰ δέκα μεγάλων ἐκ λευκοῦ μαρμάρου ἀναγλύφων, παριστώντων ἀλληγορικῶς τὴν κατάπαυσιν τῶν πολιτικῶν ταραχῶν, τὴν ἵδρυσιν τοῦ Τάγματος τῆς τιμῆς, τὴν ἐκκλησιαστικὴν συνθήκην, τὸ διοικητικὸν συμβούλιον, τὴν διοικητικὴν ὑπηρεσίαν, τὸν κώδικα, τὸ πανεπιστήμιον, τὴν ἐνθάρρυνσιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας καὶ τὰ δημόσια ἔργα. Ἡ συνέχεια τῶν ἀναγλύφων τούτων διακόπτεται ὑπὸ τῆς θύρας τοῦ προδόμου καὶ τῆς θύρας ὑπογείου τινὸς θαλάμου, ὅστις εἶναι εἶδος ἁγιαστηρίου κατεσκευασμένου ἐκ μέλανος μαρμάρου καὶ καλεῖται «ἡ αἴθουσα τοῦ ξίφους»· περιφράσσεται δὲ ὑπὸ κιγκλίδων ὀρειχαλκίνων ἐπικεχρυσωμένων. Ἐν αὐτῷ εἰσὶ κατατεθειμένα διάφορα κειμήλια, ἤτοι τὸ ξίφος ὅπερ ἔφερεν ὁ αὐτοκράτωρ κατὰ τὴν μάχην τῆς Αὐστερλίτσης, τὰ παράσημα ἅτινα ἐκόσμουν τὸ στῆθός του κατὰ τὰς ἐπισήμους τελετάς, τὸ χρυσοῦν στέμμα, τὸ προσφερθὲν αὐτῷ παρὰ τῆς πόλεως Χερβούργου, καὶ ἑξήκοντα σημαῖαι, τρόπαια τῶν νικῶν του. Αἱ σημαῖαι αὗται ἐκόσμουν ἄλλοτε τὴν αἴθουσαν τῆς Βουλῆς. Καὶ τὰ μὲν κειμήλια ταῦτα κεῖνται ἐπὶ προσκεφαλαίου τεθειμένου ἐπὶ ὀρειχαλκίνου κιβωτίου, ἀλλ' αἱ σημαῖαι διὰ τῶν διαφόρων αὐτῶν χρωμάτων κοσμοῦσι τοὺς τοίχους τοῦ σκοτεινοῦ θόλου, ὅστις φωτίζεται δι' ἀκοιμήτου λύχνου, ἀμυδρὸν ἐκχέοντος τὸ φῶς.

Ἡ δαπάνη τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου μνημείου ἀνῆλθεν εἰς 8 ἑκατομμύρια φράγκων κατὰ τὰς ἀκριβεστάτας πληροφορίας. Τῇ 7 Μαΐου 1861 ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος Γ'. καὶ πολλῶν ἐπισήμων προσώπων, μετὰ τὸν ἐγκαινισμόν, κατετέθησαν τὰ λείψανα τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος, ἅτινα μετακομισθέντα πρὸ εἰκοσαετίας περίπου ἀπὸ τῆς Ἁγίας Ἑλένης ἀνεπαύοντο, ὡς εἴπομεν, ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἱερωνύμου τῶν Ἀπομάχων. Πρῶτοι φύλακες τοῦ αὐτοκρατορικοῦ μνημείου ὑπῆρξαν ὁ Ἰωάννης SANTINI, γεννηθεὶς τῷ 1790 καὶ συνοδεύσας τὸν Ναπολέοντα εἰς Ἁγίαν Ἑλένην καὶ ὁ Πέτρος HEUDIER γεννηθεὶς ἐν Παρισίοις τῷ 1799.

Νικόλαος Γ. Μουσούρης.

Η ΚΟΡΩΝΗ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 113.)

Ἡ πόλις τῆς Κορώνης ἐν Πελοποννήσῳ κεῖται ἐν θέσει γραφικωτάτῃ, μάλιστα τῷ ἐκ θαλάσσης μεταβαίνοντι πρὸς αὐτήν. Βραχῶδες ἀκρωτήριον ἐκτείνεται εἰς τὴν θάλασσαν καὶ σχηματίζει εὐρὺν καὶ ἀνοικτὸν λιμένα πρὸ τῆς μικρᾶς πόλεως Κορώνης. Αἱ οἰκίαι ὑψοῦνται ἐπὶ τοῦ ἀποτόμου βράχου καὶ ἐπιστέφονται ὑπὸ βενετικοῦ φρουρίου, περιβάλλονται δὲ ὑπὸ τείχους ὠχυρωμένου διὰ πύργων καὶ ἐπάλξεων.

Ἡ Κορώνη ὑπέστη λίαν ἐνωρίς, ὡς ἐκ τῆς ἐπικαίρου ναυτικῆς αὐτῆς θέσεως, τὰς διαφόρους περιπετείας, ὧν ἡ Πελοπόννησος ὑπῆρξε τὸ θέατρον. Παραχωρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γουλιέλμου τοῦ Βιλλαρδουΐνου εἰς τοὺς Βενετούς, ὡς ἀμοιβὴ τῆς συνδρομῆς αὐτῶν, περιέπεσεν ἐν ἔτει 1622 εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἱσπανῶν, εἶτα δὲ ἐκυριεύθη πάλιν ὑπὸ τῶν Βενετῶν, καὶ ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἐπολιορκήθη τῷ 1770 ὑπὸ τῶν Ῥώσσων *καὶ κατελήφθη τέλος ἐν ἔτει 1828 ὑπὸ τῶν* Γάλλων, οἵτινες ἐνκατέστησαν ἐν αὐτῇ τὰς ἑλληνικὰς ἀρχάς.

Η ΚΙΘΑΡΙΣΤΡΙΑ.

Εἰκὼν Φρ. Αὐγ. KAULBACH.

Τὸ ὄνομα KAULBACH εἶναι πρὸ τριῶν ἤδη γενεῶν διάσημον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς καλλιτεχνίας. Πάππος τοῦ ζωγράφου, ᾧ ὀφείλομεν τὴν εἰκόνα ἣν σήμερον δημοσιεύομεν, ἦτο ὁ Γουλιέλμος KAULBACH, ὁ διαπρεπὴς ἐν Μονάχῳ ζωγράφος, ὅστις τοσοῦτον ἐδοξάσθη παρὰ τοῦ κόσμου ὅλου καὶ τοσοῦτον ἐτιμήθη παρὰ τοῦ φιλομούσου βασιλέως τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκου τοῦ Α'. Ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ πάππου καὶ τοῦ πατρός του βαδίζει καὶ ὁ τριακονταετὴς μόλις τὴν ἡλικίαν Φριδερῖκος Αὔγουστος KAULBACH, ὅστις ἐποίησε τὴν Κιθαρίστριαν. Ἡ *εἰκὼν αὕτη τοσοῦτον ἐθαυμάσθη ἐν τῇ τελευταίᾳ* τῆς Βιέννης καλλιτεχνικῇ ἐκθέσει, ὥστε ὡρίσθη ὡς πρῶτον βραβεῖον τοῦ μετὰ τὴν ἔκθεσιν συσταθέντος λαχείου. Ἡ ὅλη ἐμφάνισις τῆς κιθαριστρίας εἶναι σεμνοπρεπὴς καὶ πλήρης χάριτος· ὁ χιτών της εἶναι ὅλως ἀρχαϊκός. Ἐν χερσὶ κρατεῖ τὴν κιθάραν βεβυθισμένη εἰς τὰς σκέψεις ὡς μυστηριῶδές τι αἴνιγμα, ὅπερ ἑλκύει τὸν παρατηρητὴν καὶ στερεοῖ τὸ βλέμμα του ἐπὶ τῆς γραφῆς. Ὁ νεαρὸς ζωγράφος εἰς τοῦτο ἰδίως ἐπιτυγχάνει, ὅτι δίδει χάριν ἀνέκφραστον εἰς τὰς γυναικείας αὐτοῦ μορφάς, ἃς ποτὲ μὲν ἀρύεται ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ καὶ ῥωμαϊκοῦ κόσμου, ποτὲ δὲ ἐκ τῶν νεωτέρων χρόνων. *Ἡ λεπτὴ καί, οὕτως εἰπεῖν, ἀριστοκρατικὴ ἔκφρασις*, ἡ καθιστῶσα τὰς μορφὰς αὐτὰς ζώσας, κυριεύει τὰς καρδίας καὶ φέρει τὸ ὄνομα τοῦ καλλιτέχνου εἰς τὰ εὐήλια ὕψη τῆς φήμης καὶ ἐπιτυχίας. Ὄπισθεν τῆς ἐλαφρᾶς κατὰ τὸ φαινόμενον ἐμπνεύσεως κρύπτεται ἔργον σοβαρόν, εὐσυνείδητον καὶ ἀληθῶς καλλιτεχνικόν, ἔργον, ὅπερ διηνεκῶς τείνει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τελειοποίησιν. Ἐν τῷ ἐν Μονάχῳ ἐργοστασίῳ τοῦ τεχνίτου δύναταί τις νὰ παρακολουθήσῃ ὅλα τὰ στάδια τῆς ἀναπτύξεως ταύτης καὶ νὰ ἐννοήσῃ πόσον αὐστηρῶς ὁ καλλιτέχνης ἀκολουθεῖ τὰς παραδόσεις τῆς οἰκογενείας του καὶ μετὰ πόσης θρησκευτικῆς εὐλαβείας βαδίζει τὴν ὁδὸν τὴν πρὸς τὴν ἐντέλειαν ἄγουσαν. Οὐδεμία δὲ ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ Φρ. KAULBACH, ἔχων ἐνώπιόν του βίον μακρὸν εἰσέτι, θέλει παράξει καὶ ἄλλα ἔργα ἀντάξια τοῦ κλεινοῦ αὐτοῦ ὀνόματος καὶ τῆς σχολῆς, ἐν ᾗ ἐδιδάχθη.

Η ΚΙΘΑΡΙΣΤΡΙΑ.

Εἰκὼν Φρ. Αὐγ. KAULBACH.

ΔΑΝΕΙΣΤΑΙ ΠΡΟΞΕΝΗΤΑΙ.

Πολωνικὸν διήγημα.

(Συνέχεια.)

Ἀφ' οὗ ἔρχεται εἰς τὴν οἰκίαν μας, μεγάλη ἐπῆλθε μεταβολὴ καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ μου βίῳ. Νομίζω ὅτι ἔχομεν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τὸν ἥλιον, ὅτι ἐπὶ τῆς χιόνος φύονται ἄνθη, ὅτι αἰσθάνομαι τὴν εὐωδίαν των, ὅτι τὰ πτηνὰ κελαδοῦσιν ἐπὶ τῶν παγωμένων κλάδων καὶ ὅτι ἀκούω τὸ ᾆσμα τῆς ἀηδόνος ἐν πλήρει χειμῶνι. Τί συνέβη ἐν ἐμοί; Εὗρον ἄνθρωπον διδάσκοντά με τὴν ἰταλικὴν — ὄχι· εὗρον τὸν πρῶτον ἄνδρα ἐν τῷ βίῳ μου, τὸν πρῶτον ἐκ τοῦ ὑπερηφάνου γένους τῶν κυρίων τῆς γῆς, τὸν ἔχοντα δικαίωμα ἐπὶ τοῦ τίτλου τούτου· εὗρον ἄνδρα, ὅστις διὰ τοῦ πνεύματός του, διὰ τῶν γνώσεών του μοὶ ἐμπνέει σεβασμόν. Σεβασμόν; Μόνον σεβασμόν; Ἢ μήπως καὶ ἔρωτα; . . .

Ἐὰν τὸν ἀγαπῶ — ἡ ἀγάπη μου εἶναι αἴσθημα ἥσυχον, ἀλλὰ *βαθὺ* καὶ γλυκύ. Οὐδὲν ἐν τῷ αἰσθήματι τούτῳ, τὸ ὁποῖον νὰ μὲ ταράττῃ. Ἀπ' *ἐναντίας, μόνον ἡ παρουσία* του μὲ ταράττει — καὶ μάλιστα εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε πολλάκις ἀγανακτῶ κατ' αὐτοῦ, ὅτι δὲν μένει διαρκῶς παρ' ἐμοί· ὅταν δὲ ἦναι πλησίον μου αἰσθάνομαι ὡς εὐεργεσίαν τινά, ὡς φῶς καὶ αἰθρίαν, ὡς θερμότητα εὐχάριστον, ὑπὸ τὴν εὐεργετικὴν ἐπιρροὴν τῆς ὁποίας οἱ ἱερώτεροι βλαστοὶ τῆς ψυχῆς μου ἀνθοῦσιν . . .

Ἔχει αὐτὸς αἴσθημα δι' ἐμέ; Ὅταν εἴμεθα μόνοι μὲ ἀποφεύγει· ἀλλ' ὅταν καθήμεθα παρὰ τὴν τράπεζαν ἐνώπιον τοῦ θερμοῦ τείου — ὅταν διηγῆται περὶ τῶν ταξειδίων του, τὸ βλέμμα του προσηλοῦται ἐπ' ἐμὲ μὲ τόσην ἀγάπην, μὲ τόσην συμπάθειαν! Χθὲς ἡ χείρ μου ἔψαυσε κατὰ τύχην τὴν χεῖρά του — καὶ οἱ δάκτυλοι αὐτοῦ ἐπίεσαν τοὺς δακτύλους μου — Ἢ μήπως ἦτο ὄνειρον τῆς φαντασίας μου; . . .

Πῶς νὰ περιγράψω ὅ,τι σήμερον μοὶ συνέβη; Παρῆλθον τόσαι ὧραι ἔκτοτε, καὶ ὅμως ἀκόμη αἱ αἰσθήσεις μου εἶναι τεταραγμέναι . . . Μοὶ εἶπεν . . . ὄχι, ἔχω λάθος· ἐγὼ ἤρχισα. Τὸν ἠρώτησα·

— Εἶσθε τώρα εὐχαριστημένος; Ὅταν σᾶς εἶδον κατὰ πρῶτον μοὶ ἐφάνητε τεταραγμένος· τώρα ὅμως τὸ μέτωπόν σας εἶναι λεῖον καὶ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ ὑμῶν κατοπτρίζεται ἡ χαρά.

— Πῶς νὰ ἦμαι μελαγχολικὸς πλησίον σας, δεσποσύνη; μοὶ ἀπήντησε, πλησίον σας εἶμαι ἄλλος ἄνθρωπος.

— Πῶς τοῦτο; ἠρώτησα ἐγώ.

— Συλλογισθῆτε τὴν θέσιν μου, προσέθηκε σοβαρῶς. Λησμονῶ τί ἀπώλεσα· πατρίδα, οἰκογένειαν, περιουσίαν· ἀλλὰ πῶς ἦλθον εἰς τὴν χώραν σας; Ξένος καὶ ἄγνωστος. Τίς μὲ γνωρίζει; Τίς ἠξεύρει ποῖος εἶμαι; Πολὺ συγκαταβατικοὶ εἶναι οἱ ἄνθρωποι νὰ μὴ μ' ἐκλαμβάνωσιν ὡς τυχοδιώκτην, ὡς ἀγύρτην — νὰ μὴ μὲ δέχωνται μετὰ δυσπιστίας ἢ καὶ μετὰ περιφρονήσεως —

— Περιφρονήσεως; διέκοψα ἐγώ. Καὶ τίς τολμᾷ νὰ σᾶς περιφρονήσῃ;

— Ναί, δεσποσύνη μου· ὑμεῖς λέγετε τοῦτο — ὑμεῖς.

— Ὤ! ἐγὼ σᾶς ἐκτιμῶ — σᾶς ἐκτιμῶ μεγάλως, ἀπήντησα ἐγὼ μετὰ ζέσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ, διότι ᾐσθανόμην ὅτι πᾶσα λέξις ἤρχετο ἐκ τῆς καρδίας μου· ἐγὼ τοσαύτην ἔχω πρὸς ὑμᾶς ἐμπιστοσύνην καὶ πεποίθησιν, ὥστε . . .

Δὲν ἠδυνήθην νὰ εἴπω ἄλλο τί, διότι αὐτὸς ἥρπασε τὴν χεῖρά μου, τὴν ἔφερεν εἰς τὰ χείλη του, καὶ ἀπῆλθε τοῦ δωματίου τρέχων· ἐγὼ δὲ ἐνόμιζον ὅτι ἡ χείρ μου ἔκαιεν, ὅτι μὲ τὸ φίλημά του ἐκεῖνο εἶχεν ἀνάψει τὸ αἷμά μου — Πῶς θὰ τελειώσῃ τοῦτο; Τί ἀνοησίας γράφω; Οἱ συλλογισμοί μου εἶναι πλησίον του, εἰς τὸ μικρόν, τὸ πενιχρόν του δωμάτιον — Τώρα ἐννοῶ . . . Ὄχι, οὐδὲν ἐννοῶ, οὐδὲν θέλω νὰ σκεφθῶ, οὐδὲν ν' ἀποφασίσω. — Θ' ἀφήσω νὰ μὲ παρασύρῃ τὸ κῦμα — Ὤ! εἶναι τόσον εὐχάριστον καὶ γλυκύ, νὰ ἦναί τις ἄνευ θελήσεως! . . .

* * *

Τὴν ἐπιοῦσαν, ἀφ' ἧς ἡ Βικτωρία ἔγραψε τὴν τελευταίαν σελίδα τοῦ ἡμερολογίου της, ὁ Ἑβραῖος ἀνήγγειλεν ὅτι ὁ Ἰταλὸς διδάσκαλος εἶναι ἀσθενής. Καὶ πράγματι ἐκείνην τὴν ἡμέραν δὲν ἐφάνη. Ἡ Βικτωρία καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἦτο συλλογισμένη, ἀφῃρημένη καὶ περὶ τὸ ἑσπέρας ἀπεσύρθη εἰς τὸν κοιτῶνά της καὶ ἔκλαυσεν. Τὸ πρωῒ δὲ παρεκάλεσε τὸν πατέρα της νὰ μεταβῇ ὁ ἴδιος καὶ πληροφορηθῇ περὶ τῆς ὑγείας τοῦ διδασκάλου της. Ὁ κ. Φέστεμβουργ διέταξε νὰ ζεύξωσι τὸ ὄχημα καὶ μετέβη παρὰ τῷ Βαλεριανῷ, ὅστις τὸν ἐνηγκαλίσθη περιπαθῶς.

— Τί ἔχετε; ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ γέρων. Μήπως τὸ αἴσθημά σας ἦναι ἐν τῷ σβύννεσθαι;

— Πῶς εἶναι τοῦτο δυνατόν; ἀπήντησεν ὁ Βαλεριανός· Ἀγαπῶ τόσον πολὺ τὴν θυγατέρα σας! Ὁποῖον χαρακτῆρα ἔχει! Ὁποίαν καρδίαν! Ὁποῖον πνεῦμα! Λυποῦμαι ὅτι τῇ ἔδωκα ἀφορμὴν δυσαρεσκείας διὰ τῆς ἀπουσίας μου· ἀλλ' ἦτο ἀνάγκη καὶ ἡ Βικτωρία νὰ συνέλθῃ καὶ νὰ ἐννοήσῃ τὸ αἴσθημά της.

— Λοιπὸν θὰ ἔλθετε σήμερον; εἶπεν ὁ κ. Φέστεμβουργ.

— Βεβαίως, θὰ ἔλθω.

— Τότε σᾶς προτείνω νὰ ἔλθετε εὐθὺς μαζύ μου.

— Σᾶς εἶμαι κατὰ πάντα εὐγνώμων.

Ὅτε εἰσῆλθεν ὁ Βαλεριανὸς μετὰ τοῦ πατρός της, ἡ Βικτωρία σχεδὸν ἐλιποθύμησεν ἐκ τῆς χαρᾶς της. Ὁ Βαλεριανός, μὴ δυνάμενος πλέον νὰ κρατηθῇ, ἔλαβε τὴν χεῖρά της καὶ τὴν ἠσπάσθη τρυφερῶς, ἐν ᾧ ὁ κ. Φέστεμβουργ, μὴ θέλων νὰ φανῇ ἐνοχλητικός, ἐθώπευε τὸν κυνηγετικὸν κύνα, ὅστις ἐπήδα ἐκ τῆς χαρᾶς.

Ὅτε δὲ οἱ δύο νέοι εὑρέθησαν μόνοι κατὰ τὴν ὥραν τοῦ μαθήματος, ἡ Βικτωρία, διακόπτουσα τὸ μάθημα, εἶπεν·

— Εἶσθε ἀσθενής;

— Εἶμαι ἀκόμη ἀσθενής.

— Τί λέγετε; Μὲ τρομάζετε!

— Δὲν θέλω νὰ σᾶς ἀπατήσω· ἀναγκάζομαι ν' ἀπέλθω.

— Καὶ δὲν θὰ ἐπανέλθετε πλέον;

— Ὄχι.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Βικτωρίας ἐπλήσθησαν δακρύων.

— Δὲν θέλετε λοιπὸν νὰ ἔλθετε πλέον! εἶπε μετά τινας στιγμάς.

— Δὲν δύναμαι νὰ ἔλθω.

— Τότε πηγαίνετε — πηγαίνετε ἀμέσως! ἀνέκραξεν ἡ νεᾶνις, ἐγειρομένη ὑπερήφανος καὶ ὠργισμένη.

— Ὤ! δεσποσύνη, ἀπήντησεν ὁ Βαλεριανός, ἀξίζω τοῦτο;

— Καὶ τί ἄλλο ἀξίζετε;

— Τὸ ἔλεός σας.

Ἡ Βικτωρία τὸν προσέβλεψε μὲ τοὺς μεγάλους τρυφεροὺς της ὀφθαλμούς.

— Ἀγαπῶ . . . εἶπεν ὁ νέος.

— Ἀγαπᾶτε; ἐπανέλαβεν ἡ Βικτωρία ἐρυθριῶσα.

— Ἀγαπῶ Κυρίαν, ἣν οὐδέποτε δύναμαι νὰ ὀνομάσω ἰδικήν μου.

— Ἀγαπᾶτε Κυρίαν; ἐψιθύρισεν ἡ Βικτωρία ὠχριῶσα καὶ τρέμουσα.

— Ὄχι, ὄχι, ἀπήντησεν ὁ Βαλεριανός· ἀγαπῶ κόρην, κληρονόμον πλουσίαν. Θὰ μ' ἐννοήσετε . . . ἀγαπῶ ἄνευ ἐλπίδος.

— Καὶ διατί ἄνευ ἐλπίδος; ἠρώτησεν ἡ Βικτωρία μὲ ὀφθαλμοὺς ἀπαστράπτοντας.

— Διότι οὕτως μοὶ τὸ ὑπαγορεύει ἡ τιμή μου.

— Ἡ τιμή σας;

— Οὐδέποτε πλέον θὰ πατήσω τὴν οἰκίαν.

— Τὴν οἰκίαν μας;

— Μάλιστα, τὴν οἰκίαν σας, Βικτωρία· διότι ὑμεῖς εἶσθε ἐκείνη, ἣν ἀγαπῶ, ἣν λατρεύω, ἣν γονυπετής . . .

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον ἡ μήτηρ ὅπως πληροφορηθῇ περὶ τῆς ὑγείας τοῦ διδασκάλου τῆς κόρης της. Εὐθὺς μετ' αὐτὴν εἰσῆλθον ὁ κ. Φέστεμβουργ καὶ ὁ ἐπιστάτης Λεβῆς.

— Σᾶς τὸ λέγω πάλιν, κύριε εὐεργέτα μου, ἐφώναξεν ὁ Ἑβραῖος, σᾶς τὸ λέγω καὶ ἔμπρὸς εἰς τὴν εὐγενεστάτην δεσποσύνην· δὲν ὑπάρχει καλλιτέρα τύχη διὰ τὴν δεσποσύνην μας εἰς ὅλην τὴν χώραν μας ἢ ὁ κύριος Βαλεριανὸς Κοχάνσκης. Εἶναι ἄνθρωπος χρυσός, κτηματίας λαμπρός, ἱππότης εὐγενής — εὐγενὴς σᾶς λέγω! Ὤ! ἐπεθύμουν νὰ μὲ ἤκουεν ὁ λαμπρὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος.

Ἡ Βικτωρία ἔρριψε βλέμμα ἄγριον ἐπὶ τοῦ Ἰουδαίου.

— Ὤ! μὴ μοῦ ἀναφέρεις τὸν κ. Κοχάνσκη, εἶπεν ἡ μήτηρ — νὰ μὴ ἀκούσω πλέον δι' αὐτὸν τὸν ἀνήθικον ἄνθρωπον.

— Καὶ ἐγὼ δὲν θέλω ν' ἀκούσω δι' αὐτόν, προσέθηκεν ἡ Βικτωρία.

Ὁ Ἑβραῖος ὕψωσε τοὺς ὤμους του.

— Ἂς ἦναι· εἶπεν ὁ πατήρ· ἀλλὰ διὰ σήμερον ἀρκεῖ· μὴ κοπιάζετε περισσότερον· Ἂς λάβωμεν τὸ τεῖον . . .

Μικρὸν πρὶν ἢ ἀναχωρήσῃ ὁ Βαλεριανός, ἡ Βικτωρία ἀπῆλθε τῆς αἰθούσης. Ὁ Βαλεριανὸς ἤρχιζε νὰ φοβῆται.

— Τὴν προσέβαλα, εἶπε καθ' ἑαυτόν, καὶ οὔτε κἂν ἠθέλησε νὰ μὲ ἀποχαιρετίσῃ.

Ἐν δυσθυμίᾳ κατῆλθε τὴν κλίμακα καὶ ἐπέβη τοῦ ἐλκύθρου. Ὁ Ἑβραῖος ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὰς ἡνίας, καὶ τὸ μικρὸν ἔλκυθρον ἐπέτα ἐπὶ τοῦ παγωμένου ἐδάφους. Εἰς ἀπόστασιν διακοσίων βημάτων ἀπὸ τῆς ἐπαύλεως ἦτο μικρὸν δάσος· ὅτε τὸ ἔλκυθρον διήρχετο, μαύρη μορφὴ ἐφάνη ὄπισθεν τῶν δένδρων καὶ ἔκαμνε σημεῖα διὰ τοῦ ῥινομάκτρου. Τὸ ἔλκυθρον ἐστάθη, Κυρία κεκαλυμμένη διὰ πέπλου ἐπλησίασε, καὶ ἀνεπέτασε τὸ κάλυμμα.

— *Βικτωρία!* ἀνεφώνησεν ὁ Βαλεριανὸς πηδῶν ἐκ τοῦ ἐλκύθρου καὶ γονυπετῶν ἐνώπιόν της· δὲν εἶσθε θυμωμένη μαζύ μου;

— Ὄχι, ἀπήντησεν ἡ νεᾶνις — διότι σᾶς ἀγαπῶ καὶ θὰ σᾶς ἀκολουθήσω ὅπου θέλετε ὡς σύζυγός σας.

* * *

Τὴν ἐπιοῦσαν ἡ Κυρία Φέστεμβουργ παρευρίσκετο εἰς τὸ ἰταλικὸν μάθημα. Ἦτο τοῦτο σύμπτωσις ἢ ὑποψία; Ὁπωσδήποτε ἡ παρουσία τῆς μητρὸς ἐνέβαλε τὴν Βικτωρίαν εἰς μεγάλην ἔξαψιν, ἥτις διεφαίνετο εἰς τὰς ἀποτόμους καὶ νευρικὰς αὐτῆς κινήσεις· ἔθραυσε δύο ἢ τρεῖς καλάμους, ἔχυσε μελάνην ἐπὶ τοῦ ὡραίου βελγικοῦ τάπητος, ἔσχισε τὸ τετράδιόν της καὶ φύλλα τινὰ ἐκ τοῦ βιβλίου τῶν ἰταλικῶν διαλόγων. Ἐν καιρῷ τοῦ τείου ἡ ὡραία ἀλλὰ

πεισματώδης κόρη στραφεῖσα πρὸς τὸν Βαλεριανὸν τῷ εἶπεν·

— Ἠμπορεῖτε νὰ ἐξηγήσητε ὄνειρα;

— Ἴσως, ἀπήντησεν οὗτος μειδιῶν.

— Ἀκούσατε λοιπόν, προσέθησεν ἡ Βικτωρία· ὠνειρεύθην τὴν παρελθοῦσαν νύκτα ὅτι ἐπορευόμην ἐπὶ μεγάλης χιονοσκεποῦς πεδιάδος· οὔτε δένδρον ἐφαίνετο, οὔτε καλύβη· ἄκρα ἡσυχία παντοῦ καὶ ἐρημία· ὁ ἄνεμος μόνον ἐστέναζε καὶ ἡ χιὼν ἔπιπτε κατὰ τοῦ προσώπου μου· ἐγὼ ἐτυλίχθην εἰς τὸν μανδύαν μου καὶ ἐκάλυψα τὴν κεφαλήν μου μὲ τὸν πέπλον — αἴφνης εἶδον ὡς χρυσίον πρὸ τῶν ποδῶν μου· ἀλλὰ δὲν ἦτο χρυσίον, ἦτο ἀκτὶς φωτός· τὰ πυκνὰ νέφη διεχωρίσθησαν καὶ ὁ ἥλιος ἐκάλυψε μὲ τὰς ζωηρὰς αὐτοῦ ἀκτῖνας τὴν ὅλην πεδιάδα· πρὸ τῶν ποδῶν μου ἐφύοντο ἄνθη πολλά, ῥόδα, ὑάκινθοι, ἴα. Ὤ! πόσον ὡραῖα εὐωδίαζον τὰ ἴα! Τί σημαίνει τὸ ὄνειρον τοῦτο;

Ὁ Βαλεριανὸς ἐσιώπα·

— Τί; δὲν μοὶ λέγετε τίποτε;

— Τὸ ὄνειρον τοῦτο, εἶπεν ὁ κ. Φέστεμβουργ, σημαίνει ἀνέλπιστον εὐτυχίαν, ἔαρ ἔρωτος ἐν μέσῳ τῆς χιόνος —

— Τί σοὶ ἦλθεν, διέκοψεν αὐτὸν ἡ σύζυγός του, νὰ ἐμβάλλῃς τοιαύτας ἰδέας εἰς τὴν κόρην μας, ἥτις ὅλην τὴν ἡμέραν αὐτὰ ἔχει εἰς τὸν νοῦν της;

Ὅταν ἀνεχώρησαν, ὁ Βαλεριανὸς εἶπεν εἰς τὸν Ἑβραῖον·

— Πρέπει νὰ εὕρω ἴα.

— Ἴα; ἀπήντησεν ὁ δανειστὴς κατατεθορυβημένος· ἴα; Καὶ ποῦ νὰ εὕρωμεν τὰ ἴα;

— Ποῦ; Τοῦτο ἀφίνω εἰς τὴν εὐφυΐαν σου. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχω ἴα διὰ τὴν δεσποινίδα Βικτωρίαν.

Ὁ Ἑβραῖος ἤρχισε νὰ προσεύχηται καθ' ἑαυτόν. Τὴν αὐτὴν ἑσπέραν μετέβη εἰς τὸ κτῆμα τοῦ κόμητος Σκάρβεκ, τοῦ ὁποίου ἦτο γνωστός, καὶ ἠρώτησε τὸν κηπουρόν.

— Ἄλλο δὲν μένει, ἀπεφάνθη οὗτος, παρὰ νὰ φέρωμεν τὰ ἴα ἀπὸ τὴν Φλωρεντίαν.

— Ἀλλὰ δὲν θὰ μαρανθοῦν καθ' ὁδόν; παρετήρησεν ὁ Ἰουδαῖος.

— Ἐὰν τεθοῦν ἐντὸς καλοῦ κιβωτίου καὶ ἀποσταλοῦν διὰ τῆς ταχείας ἁμαξοστοιχίας, ἐγγυῶμαι ὅτι θὰ φθάσουν εἰς καλὴν κατάστασιν, ἀπήντησεν ὁ κηπουρός.

Ὁ Ἰουδαῖος μετέβη εὐθὺς εἰς τὸ τηλεγραφεῖον καὶ ἐτηλεγράφησεν εἰς Φλωρεντίαν.

Παρῆλθον ἡμέραι τινές, καθ' ἃς ὁ Βαλεριανός, παρωργισμένος ὅτι ἡ μήτηρ οὐδὲ ἐπὶ στιγμὴν τὸν ἄφινε πλέον μόνον μετὰ τῆς Βικτωρίας, εἶχεν ἐντελῶς λησμονήσει τὰ ἴα, ὅτε αἴφνης ὁ ἐπιστάτης Λεβῆς παρουσιάσθη ἐνώπιόν του κρατῶν μικρὸν κιβώτιον μετὰ πολλῆς προφυλάξεως, ὡς νὰ ἦτο βρέφος νεογέννητον.

— Τί ἔχεις ἐκεῖ;

— Τὰ ἴα, ἐκλαμπρότατε.

— Τὰ ἴα;

Ναί, ὅτι ἔφθασαν ἀπὸ τὴν Φλωρεντίαν.

Ὁ Βαλεριανὸς ἤνοιξε τὸ κιβώτιον· τὰ ἄνθη ἦσαν τόσον ζωηρά, ὡς νὰ εἶχον ἐκκοπῆ ἐκείνην τὴν στιγμήν. Ἡ εὐωδία των διεχύθη ἐν τῷ δωματίῳ.

— Καλὰ τὰ κατάφερες, Λεβῆ, εἶπεν ὁ κτηματίας· ἄκουσε τώρα τὸ σχέδιόν μου. —

Ὁ δανειστὴς καὶ ὁ ὀφειλέτης προσήγγισαν τὰς κεφαλάς των καὶ συνεσκέφθησαν ταπεινῇ τῇ φωνῇ. Καὶ πάλιν μετὰ μεσημβρίαν κατὰ τὸ ἰταλικὸν μάθημα ὁ μητρικὸς φρουρὸς δὲν ἔλειπεν· ἡ Βικτωρία ἦτο ὠχρὰ ἐκ τῆς ὀργῆς, ἐν ᾧ ὁ Βαλεριανὸς ἐμειδία προσποιούμενος τὸν εὔθυμον καὶ εὐχαριστημένον. Ἡ νέα κόρη δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τοιαύτην συμπεριφορὰν καὶ παρ' ὀλίγον ὠργίζετο κατ' αὐτοῦ. Τὴν ὥραν τοῦ τείου ὁ πονηρὸς δανειστὴς εἰσῆλθεν ἀπαρατήρητος εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς Βικτωρίας, ἤνοιξε τὸ παράθυρον τὸ πρὸς τὸν κῆπον καὶ ῥίψας ὀλίγα ξύλα εἰς τὴν ἑστίαν, ὅπως δικαιολογήσῃ τὴν ἐκεῖ μετάβασίν του ἔκλεισε πάλιν τὸ παράθυρον, ἀλλ' εἰς τρόπον ὥστε τὸ κλεῖθρον νὰ μὴ κλεισθῇ, ἀλλὰ τὸ ἓν φύλλον νὰ ἐρείδεται μόνον ἐπὶ τοῦ ἄλλου.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Βαλεριανοῦ ἡ Βικτωρία ἀνῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν της, καὶ ἐκλείδωσε τὴν θύραν, ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὸ ἡμερολόγιόν της. Αἴφνης ἤκουσε παράδοξον τριγμόν· τῇ ἐφάνη ὡς νὰ ἔτριζεν ἐλαφρῶς τὸ παράθυρον. Ἠγέρθη καὶ εἶδε πρὸς τὸ παράθυρον — Εἰς τὸ παράθυρον τῇ παρουσιάσθη πρόσωπον — ἦτο ὁ Βαλεριανός.

Ἡ νεᾶνις δὲν ἐζήτησε νὰ μάθῃ πῶς ἀνῆλθε μέχρι τοῦ παραθύρου — ἀλλ' ἀνεπέτασε βιαίως τὸ παράθυρον καὶ ἐδέχθη εἰς τὰς ἀγκάλας της τὸν ἐρωμένον.

— Πῶς κατώρθωσες ν' ἀναβῇς; ἠρώτησε τότε· δὲν σὲ εἶδε κανείς; — Εἶτα δὲ ἀλλάζουσα τόνον, προσέθηκεν·

— Ἀνήκω εἰς ὑμᾶς — οὐδεὶς θὰ μᾶς χωρίσῃ.

— Ἀνέβην διὰ κλίμακος, Βικτωρία, ἀπήντησεν ὁ Βαλεριανός.

— Ὤ! τώρα τὸ βλέπω — τώρα ἐννοῶ πόσους κινδύνους ὑφίστασαι μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ μοὶ εἴπῃς ὀλίγας λέξεις — ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ μένῃς τοῦ λοιποῦ εἰς θέσιν τόσον ἐπικίνδυνον — χαῖρε!

— Ἦλθα μόνον διὰ νὰ σᾶς προσφέρω αὐτὰ τὰ ὀλίγα ἴα — εἶπεν ὁ Βαλεριανὸς τείνων τῇ ἐρυθριώσῃ κόρῃ τὰ ἄνθη.

— Ἔαρ ἔρωτος ἐν μέσῳ τῆς χιόνος! ἀνέκραξεν ἡ Βικτωρία· τώρα πρέπει ν' ἀναχωρήσητε, ἀλλ' ὄχι διὰ παντός· ἀφ' οὗ καταβῆτε ἀσφαλῶς ἐγὼ θ' ἀνασύρω τὴν κλίμακα — αὔριον δέ, ἀφ' οὗ οἱ γονεῖς μου κοιμηθῶσι, καταβιβάζω πάλιν αὐτήν, διότι πρέπει νὰ ὁμιλήσωμεν —

— Αὔριον λοιπόν!

— Τὸ μεσονύκτιον.

Καὶ ὁ Βαλεριανὸς κατῆλθε· φθὰς εἰς τὸ ἔδαφος ἐκρότησε μὲ τὰς χεῖρας, καὶ ἡ Βικτωρία ἀνασύρασα τὴν κλίμακα ἔκλεισε τὸ παράθυρον· φιλήσασα δὲ τὰ ἴα περιπαθῶς ἐψιθύρισεν· "Ἔαρ ἔρωτος ἐν μέσῳ τῆς χιόνος!"

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ.

Ἱστορικὴ μελέτη μετὰ εἰκόνων.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ.)

I.

Ὁ γηραιὸς Στὼβ περιγράψας ἐν τοῖς χρονικοῖς τοῦ Λονδίνου τὴν μικρὰν γοτθικὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγ. Πέτρου ἐν Towergreen λέγει κατόπιν, ὅτι ἐν αὐτῇ "κεῖνται δύο δοῦκες μεταξὺ δύο βασιλισσῶν". Νεώτεραι ἔρευναι γενόμεναι ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ 1850 καὶ ἐφεξῆς ἐφανέρωσαν ἔτι ἀπαισιώτερα πράγματα ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐν τῇ μικρᾷ ἐκκλησίᾳ ἐπίσημον τοῦτο νεκροταφεῖον. Οὕτως ἐκ τῶν ὑπὸ τὰ λεῖα μάρμαρα ἄνευ σταυροῦ ἢ μνημείου τεθαμμένων συνελέγησαν τὰ ἑξῆς ὀνόματα· John Fisher, ἐπίσκοπος τῆς Ῥοχεστέρης, ἀποκεφαλισθεὶς τῷ 1535, Σὶρ Θωμᾶς More, καρατομηθεὶς τῷ 1535, Βασίλισσα Ἄννα Βολένη καρατομηθεῖσα τῷ 1536, Θωμ. Κρόμβελλ, καρατομηθεὶς τῷ 1536, Μαργαρίτα κόμησσα Σαλισβουρίας, καρατομηθεῖσα τῷ 1541, Βασίλισσα Αἰκατερίνη Howard, καρατομηθεῖσα τῷ 1542, Λαίδη Ἰωάννα Γρέϋ, καρατομηθεῖσα τῷ 1554 καὶ οὕτως ἕπεται φοβερὰ σειρὰ ὀνομάτων δουκῶν, κομήτων, κομησσῶν, βαρώνων καὶ λόρδων — ἁπαξαπάντων καρατομηθέντων, εἷς δὲ καὶ μόνος ἐξαιρεῖται, ὁ σὶρ Ῥάλφ Vane, ὅστις ἐν ἔτει 1552 — ἀπηγχονίσθη. Εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου, οὔτε ἐν τῷ "μεγάλῳ τάφῳ τῆς Ἀγγλίας", τῷ Οὐεστμίνστερ, οὔτε ἐν Saint-Dénis, εὑρίσκονται συνηνωμένοι διὰ κοινοῦ φοβεροῦ θανάτου τοσαῦτα καὶ τοσοῦτον ἐπίσημα ἱστορικὰ ὀνόματα, τοσοῦτον ἐπιδράσαντα ἐπὶ τῶν τυχῶν τῆς πατρίδος των. — Ἡ ἱστορία τῆς Ἀγγλίας εἶνε γεγραμμένη διὰ γραμμάτων αἱματηρῶν ἐπὶ τῶν πύργων καὶ προμαχώνων, ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν δεσμωτηρίων, ἐπὶ τοῦ ἰκριώματος καὶ τοῦ νεκροταφείου. Τὰ τελευταῖα νήματα πάσης κινήσεως, ἣν ἐπρόκειτο νὰ καταπολεμήσῃ ἡ βασιλεία, ἡ ἐκκλησία ἢ ὁ λαὸς τῆς Ἀγγλίας, ἄγουσιν ἐπὶ τέλους εἰς τὸ Λοῦβρον καὶ ἐνταῦθα — ἀποκόπτονται.

Οὕτω δὲ ὁ Πύργος εἶνε ἐνσάρκωσις τρόπον τινὰ τῶν τυχῶν τῆς Ἀγγλίας, εἶνε μνημεῖον τῆς ἱστορίας αὐτῆς. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ αὐτοῦ καὶ ἡ τοποθεσία δὲν παρέχει ἡμῖν σπουδαῖόν τι διδόμενον, ἵνα ἀξιώσωμεν αὐτὸ περιεκτικωτέρας παρατηρήσεως. Ἡ ἐξωτερικὴ αὐτοῦ ὄψις καὶ ἡ ἐσωτερικὴ διαίρεσις τῶν διαφόρων οἰκοδομῶν οὐδαμῶς ἀνακαλοῦσιν εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν τὰ πολυπληθῆ καὶ δι' εὐγενοῦς ἀρχιτεκτονικοῦ ῥυθμοῦ διακρινόμενα περίπτερα καὶ μέγαρα τῆς Ἀγγλίας — καὶ ἕκαστος ἅπαξ ἰδὼν αὐτὰ γινώσκει, ὅτι ὁ Λονδίνειος Τάμεσις μᾶλλον ἐλαττοῖ ἢ ἀνυψοῖ τὰ θέλγητρα τῆς τοποθεσίας των. Εἰς τὴν βόρειον αὐτοῦ ὄχθην ἐγγύτατα τοῦ ἀνατολικοῦ τείχους τοῦ παλαιοῦ ἄστεως καὶ ἐπὶ μετρίου ὑψώματος τοῦ ἐδάφους, ὁπόθεν δεσπόζεται ἡ πόλις τε καὶ τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ καὶ ἥτις κατὰ τὰς τρεῖς πρὸς τὴν πόλιν πλευρὰς περικυκλοῦται ὑπὸ πλατείας τάφρου, ἀνορθοῦται, σχηματίζων ἀνώμαλον πεντάγωνον, ποικίλως συμπεφυρμένος σωρὸς πύργων, τειχῶν καὶ στεγῶν καὶ ὀνομαζόμενος Tower of London — ὥσπερ ἀπαίσιον φάσμα καὶ ἄνευ τῆς εὐγενοῦς ψαθυρᾶς περιβολῆς βρύων καὶ μελαγχολικῶν κισσῶν. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πενταγώνου ἀνεγείρεται, ἐλεύθερον καὶ ὑπὸ τεσσάρων πύργων ἐστεμμένον, βαρὺ τετράγωνον οἰκοδόμημα, ὁ λευκὸς Πύργος. Αὐτὸς εἶνε ὁ πυρὴν τοῦ παλαιοῦ νορμανδικοῦ βασιλικοῦ μεγάρου, παρὰ τὸ γῆράς του ὅμως ἐλλείπει αὐτῷ ἡ μαγεία τοῦ μεσαιωνικοῦ ῥωμαντισμοῦ, ἡ ἐλαφρὰ κάμψις τῶν λιθίνων γραμμῶν καὶ ἡ ἀνεπαίσθητος ψαθύρωσις τῶν γωνιῶν τῶν τειχῶν, δι' ἧς ἡ ἐργασία τῶν αἰώνων καθιστᾷ ἡμῖν τόσον σεβαστοὺς τοὺς μάρτυρας τούτους τοῦ παρελθόντος.

Ἐκ τῶν κασσιτερίνων ἐπάλξεων τοῦ πύργου τούτου δυνάμεθα νὰ ἐπισκοπήσωμεν τὸ σύνολον· τὸν ἔσω χῶρον περικλείει τὸ ἔσω εὐρὺ τεῖχος ἐστεμμένον διὰ δώδεκα παλαιῶν πύργων, ὄπισθεν τοῦ τείχους τούτου ἀνεφύοντο πρότερον πολλὰ πλίνθινα οἰκοδομήματα, χρησιμεύσαντα ὡς νομισματοκοπεῖα ἀπὸ Ἐδουάρδου τοῦ Γ'. (1327) μέχρι τοῦ 1810, εἰς τὴν θέσιν των κατεσκευάσθη τώρα κυκλοτερὴς ὁδός. Μακρότερον εἰς τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῆς πλευρὰν καὶ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς τάφρου ὑψοῦται τὸ ἐξωτερικὸν περιτείχισμα, οὗ ἡ μονοτονία εἰς τὴν νότιον πλευρὰν διακόπτεται ὑπὸ πέντε πύργων.

Ὁ ἐσωτερικὸς χῶρος πληροῦται ὑπὸ πλήθους οἰκοδομῶν, αἵτινες ἀτάκτως, ἀρρύθμως, ἑκάστη ὅμως αὐτοτελὴς καὶ ἀκοινώνητος πρὸς τὰς ἄλλας,

ΚΛΙΜΑΞ, ΥΦ' ΗΝ ΕΥΡΕΘΗΣΑΝ ΤΑ ΟΣΤΑ ΤΩΝ ΗΓΕΜΟΝΟΠΑΙΔΩΝ ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ ΚΑΙ ΡΙΧΑΡΔΟΥ.

διεσπαρμέναι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἤθελον παρέχει ἡμῖν πιστὴν εἰκόνα *παρελθόντος φεουδαλικοῦ μεγαλείου*, ἐὰν τὰ μέτωπα τῶν νεωτέρων οἰκοδομιῶν δὲν ἐτάραττον τὴν φαντασίαν· ἤτοι μικρὰ γοτθικὴ ἐκκλησία, νεόδμητον ὁπλοστάσιον, οἰκήματα στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ὑπαλλήλων, νεόδμητος στρατών, *ὅλα κομψὰ καὶ καθαρά*, στιλπνὰ καὶ καλῶς προσηρμοσμένα, πάγγυμνα ὅμως ἀπέναντι τῶν σκυθρωπῶν μαρτύρων χιλιετοῦς σχεδὸν παρελθόντος. Διότι καὶ κατ' αὐτὰς ἔτι τὰς θυελλώδεις πρωϊνὰς ὥρας τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ *ὁ λευκὸς οὗτος πύργος ἤγειρε τὴν ὑπερήφανόν του κεφαλὴν εἰς τὰ ὕψη*. Γουλιέλμος ὁ Κατακτητὴς ἐσκέπτετο νὰ καταστήσῃ αὐτὸν φρούριον ὅτε κατὰ τὸ 1078 ἐπὶ τῶν λειψάνων ἀρχαίου τείχους, ὅπερ κατὰ τὴν παράδοσιν εἶχεν οἰκοδομηθῆ ὑπὸ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος, ἀνῳκοδόμησε τὸ ἰσχυρὸν Keep ἐν τῇ "πόλει" τῶν Ἀγγλοσαξώνων.

Γονδοῦλφος ὁ "κλαψιάρης", ἀνὴρ ἔχων ὑγροὺς ὀφθαλμοὺς ἀλλὰ καὶ εὐφυεῖς ἰδέας καὶ ὡς βενεδικτῖνος μοναχὸς γινώσκων κάλλιστα καὶ τὸν πλοῦτον τῆς ἀνατολικῆς τέχνης καὶ τὴν νορμανδικὴν ἁπλότητα τοῦ Bee, St. Quen καὶ Etienne ἐπεράτωσε κατὰ παραγγελίαν τοῦ Γουλιέλμου τὸν λευκὸν πύργον μετὰ βαρεῖαν φορολόγησιν τῶν Ἀγγλοσαξώνων. Ἑρρῖκος ὁ Γ'. (1216—1272), ἡγεμὼν εἰδήμων τῆς τέχνης καὶ θέλων νὰ ἐξάρῃ τὸ καλὸν διὰ τῆς λαμπρότητος τοῦ ὡραίου ἐκέρδησεν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἀδὰμ Λάμβουρν ἄξιον διάδοχον τοῦ Γονδούλφου καὶ εὐφυᾶ ἀρχιτέκτονα τῶν οἰκοδομῶν του· δι' αὐτοῦ ᾠκοδόμησε τὴν Πύλην τοῦ ὕδατος, τὸ Νεώριον, τὸν πύργον τοῦ Λίκνου καὶ τὸν πύργον τοῦ Φανοῦ. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐσωτερικὸς κόσμος τῶν λιθίνων τούτων οἰκοδομῶν συνδέεται μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ βασιλέως του περὶ οὗ καὶ ἄλλα λαμπρὰ λίθινα ποιήματα ἔν τε Westminster καὶ ἐν Beaumaris καὶ ἐν Conway μαρτυροῦσι· αἱ πολυπληθεῖς μαρμάριναι στῆλαι, τὸ κομψὸν παρεκκλήσιον, ὅπερ ἀνήγειρεν εἰς ἰδίαν του χρῆσιν καὶ ὅπερ ἐχρησίμευσε τοῖς διαδόχοις του ἕως ὅτου ἐπὶ τοῦ βωμοῦ του ἐδολοφονήθη Ἑρρῖκος ὁ Στ'., τὰ ἔντεχνα σανιδώματα καὶ οἱ τολμηροὶ θόλοι τῶν δωμάτων τῶν πύργων ἀνήκουσι τῷ Ἑρρίκῳ.

Τοιουτοτρόπως ὁ Πύργος ὑπερηυξήθη ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ προορισμοῦ του· τὸ ἰσχυρότατον φρούριον τῆς νοτίου Ἀγγλίας ἀπὸ τοῦ ἀνοικοδομήσαντος αὐτὸ Ἑρρίκου μέχρις Ἑρρίκου τοῦ Ζ'. κατέστη ἡ λαμπρὰ διαμονὴ τῶν βασιλέων τῆς Ἀγγλίας — καὶ ἡ *οἰκτρὰ εἱρκτὴ βασιλέων*, βασιλισσῶν, δουκῶν, κομήτων καὶ λόρδων, πολιτικῶν καὶ σοφῶν, πατριωτῶν καὶ μαρτύρων, ἀνδρῶν οἵτινες ὑπῆρξαν "ἀρχηγοὶ μεγάλων στρατιῶν, κεφαλαὶ ἰσχυρῶν κομμάτων, χρησμοὶ ἐν τοῖς βασιλικοῖς συμβουλίοις καὶ κόσμοι τῆς αὐλῆς".

Ἐνταῦθα δὲ ἐν τῇ ἱστορικῇ σημασίᾳ αὐτοῦ, ἥτις κινεῖ τὸ μετὰ φρίκης συνηνωμένον ἐνδιαφέρον, ἡμῶν εἰς τὰς ῥιζικὰς πολιτικὰς καὶ θρησκευτικὰς μεταβολὰς τοῦ βίου τοῦ ἀγγλικοῦ λαοῦ μέχρι τοῦ 18ου αἰῶνος, θὰ παραμείνωμεν μικρὸν καὶ διὰ βραχέων θὰ ἐξετάσωμεν αὐτήν.

Ἐν τῇ νοτίῳ πλευρᾷ τοῦ κτιρίου, ἐπὶ τῆς κρηπῖδος, ἥτις *χωρίζει* τὸν ἔσω *χῶρον* τοῦ φρουρίου ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, ἐκβάλλει εἰς τὸν ποταμὸν σιδηρᾶ καὶ σκυθρωπὴ πύλη. Εἰς τὴν εἴσοδον ταύτην ἀπεβιβάσθη ἀθορύβως καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς νυκτὸς τὸ βασιλικὸν πλοιάριον· ἐπ' αὐτοῦ εὑρίσκοντο ὀλίγοι μόνον *ἄνθρωποι*, ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἦτο δέσμιος, ὁ δ' ἕτερος *ἐκράτει* πέλεκυν. Ἐνταῦθα εἰς τὴν πύλην τῶν προδοτῶν ἐτελείωσε τὸ ταξείδιον τοῦ *θανάτου*· ὁ δέσμιος ἀνῆλθε τὴν κλίμακα τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν ἐσωτερικὴν πύλην τοῦ πύργου καὶ ἑπομένως εἰς τὸ ἰκρίωμα. Οὐδεμία *σωτηρία*, *οὐδεμία* πλέον ἐπιστροφὴ εἰς τὸν βίον. "Ἄφετε πλέον πᾶσαν ἐλπίδα ὅσοι εἰσέρχεσθε ἐνταῦθα!" Ὄπισθεν τοῦ πύργου εὑρίσκεται ὁ ἀτυχὴς μεταξὺ τεσσάρων γυμνῶν τοίχων, μακρὰν δὲ ὁ λαός, οἱ ὀπαδοί, οἱ φίλοι. Τὸ οὖς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ χάρις τοῦ βασιλέως δὲν ἀκούουσι τὴν φωνήν του ἐντεῦθεν. Εἶνε ἀπωλολώς, ἐὰν δὲν δύνηται νὰ βοηθήσῃ αὐτὸς ἑαυτόν.

Ὁ πρῶτος αἰχμάλωτος τοῦ Πύργου ἔσωσεν *αὐτὸς ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ πελέκεως τοῦ δημίου*. Ὁ Ῥάλφ Φλαμβάρδ ἐπίσκοπος τοῦ Δούρχαμ καὶ συγχρόνως γενναῖος πολεμιστὴς ἠγάπα πάρα πολὺ τὴν κεφαλήν του καὶ αὐτὴ ἡ κεφαλή του ἦτο πανουργοτέρα τῆς τοῦ βασιλικοῦ αὐτοῦ *δεσμοφύλακος*. *Πρότερον* ἦτον εὐνοούμενος

Η ΠΥΛΗ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΗΡΟΥ ΠΥΡΓΟΥ.

ὑπουργὸς τοῦ Γουλιέλμου Ῥούφου τῷ 1101 καὶ κατόπιν ὑπὸ Ἑρρίκου τὸν Α'. *ἔπεσε θῦμα ἀλλαγῆς* τοῦ συστήματος, ἐρρίφθη εἰς τὸν λευκὸν πύργον καὶ ἀφ' οὗ ὁ Ἀνσέλμος τῆς Κανταβριγίας σκληρῶς ἠρνήθη αὐτῷ πᾶσαν βοήθειαν ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν ἰδίαν πανουργίαν καὶ μάλιστα ἀφ' οὗ ἐγίνωσκεν, ὅτι τότε *ἀφαίρεσις* τῆς σφραγῖδος δὲν ἐσήμαινεν ἄλλο ἢ *ἀφαίρεσιν* τῆς κεφαλῆς. Ζοφεράν τινα νύκτα τοῦ Φεβρουαρίου *παρήγγειλε* νὰ τῷ φέρωσι πολλοὺς κάδους πλήρεις οἴνου καὶ ἐν ᾧ οἱ φύλακες αὐτοῦ ἐμεθύσκοντο εὐθύμως συνδιαλεγόμενοι μετ' αὐτοῦ, ἐξήγαγεν αὐτὸς ἔκ τινος κάδου σχοινίον, διηυθύνθη εἰς τὸ ὑπὲρ τὴν στοὰν δωμάτιον πρὸς τὸ μέρος τοῦ ποταμοῦ, ἔδεσε τὸ σχοινίον εἰς τὸν σιδηροῦν *σταυρὸν τοῦ παραθύρου* καὶ μηδὲ τὴν ποιμαντορικὴν αὐτοῦ ῥάβδον λησμονῶν κα-

ΘΕΣΙΣ, ΕΝ Ηι ΙΣΤΑΤΟ ΤΟ ΙΚΡΙΩΜΑ ΤΗΣ ΑΝΝΗΣ ΒΟΛΕΝΗΣ.

τῆλθεν ὁ γενναῖος ἀνὴρ ἐξ ὕψους 56 ποδῶν. Καὶ εἶχε μὲν διαψευσθῆ εἰς τοὺς ὑπολογισμούς του, διότι τὸ *σχοινίον* ἦτο λίαν βραχύ, πιστοὶ ὅμως ὑπηρέται ἐδέχθησαν αὐτὸν κάτωθεν, ἔφερον αὐτὸν εἰς τὴν ἐν τῷ ποταμῷ λέμβον καὶ *ταχύτατα κατέπλευσαν* τὸν *Τάμεσιν πρὸς* τὰς ἐκβολάς του, εἰς τὴν Γαλλίαν, πρὸς τὴν ἐλευθερίαν.

Ὅμοιον τόλμημα ἠθέλησε διακόσια ἔτη ἀργότερον νὰ ἐπιχειρήσῃ καὶ ὁ Γριφφῖνος πρίγκηψ τῆς Οὐαλλίας. Οὗτος ἦτο λίαν ἱπποτικὸς καὶ ἐσκέπτετο, ὅτι ἄνανδρος εἶνε ὁ στρατιώτης ἐκεῖνος, ὅστις δὲν τολμᾷ νὰ πράξῃ ὅ,τι κατώρθωσεν εἷς κληρικός. Τὸ ὕψος τοῦ παραθύρου ὑπελόγισεν ἤδη ὁ πρίγκηψ ὀρθῶς, οὐχὶ ὅμως καὶ τὸ ἴδιον βάρος. Τὸ σχοινίον ἀπεκόπη καὶ τὴν *ἐπομένην πρωΐαν διαβάται εὗρον* τὸν δυστυχῆ ἄνδρα ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου συντεθλασμένον καὶ ἀποτελοῦντα σωρὸν μόνον ἀνθρωπίνων συντριμμάτων. — Βραδύτερον ὁ ἀνήλικος υἱός του κατώρθωσε μὲν νὰ διαφύγῃ, ἀλλ' ἠναγκάσθη, ἀφ' οὗ ἐπὶ τῶν ὀρέων τῆς *πατρίδος* του ὡς λέων ἠγωνίσθη ὑπὲρ αὐτῆς, νὰ παραδοθῇ Ἐδουάρδῳ Α'. τῷ Μακρόποδι, ὅστις ἔστησε τὴν αἱμοσταγῆ κεφαλὴν τοῦ πρίγκηπος ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πύργου κάτωθεν τοῦ ὁποίου ὁ πατήρ του εὗρε τὸν τόσον σκληρὸν *θάνατόν* του.

Ἐν τῷ βορειοανατολικῷ πύργῳ, ἐν τῷ ὑπὲρ τὸ *ὡρολόγιον δωματίῳ*, ἐνέκλεισεν ὁ βίαιος Ἰωάννης ὁ ἄνευ χώρας τὸ πρῶτον γυναικεῖον θῦμα, τὴν λαίδην Μάουδ Φιτσβάλτερ ἢ τὴν "ὡραίαν Μάουδ" ὡς ἀπεκάλουν αὐτὴν οἱ ποιηταὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καὶ κατεδίωκεν αὐτὴν διὰ τῶν αἰσχρῶν αὐτοῦ προτάσεων. Ἀλλ' οὔτε ἀπειλαί, οὔτε πεῖνα, οὔτε τὸ ψῦχος τῆς ἀπαισίας εἱρκτῆς ἐμείωσαν τὸ σθένος τῆς ἁγνῆς κόρης. Ὅτε δὲ αὕτη μεθ' ὑπερηφανείας καὶ περιφρονήσεως ἠρνήθη τὸν βασιλέα, ἔπεμψεν οὗτος διὰ τοῦ ἀκολούθου του εἰς τὴν φυλακήν της δεδηλητηριασμένον αὐγόν. Ἡ γενναία καὶ πειναλέα κόρη ἥρπασε καὶ ταχέως κατέφαγεν αὐτό, μετὰ δύο δὲ ὥρας ἔκειτο πτῶμα.

Ἐπέπρωτο ὅμως Ῥιχάρδος ὁ Β'., ὁ *ἀσταθὴς* καὶ ἰσχυρογνώμων παῖς ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Ἐδουάρδου, νὰ ἀνεγείρῃ πέραν τῆς τάφρου ἐπὶ τοῦ Tower Hill τὸ ἰκρίωμα, εἰς ὃ κατὰ τοὺς ἀτυχεῖς πολέμους τοῦ ΙΕ'. αἰῶνος σχεδὸν ἑκάστη μεγάλη οἰκογένεια τῆς χώρας ὤφειλε νὰ θυσιάσῃ μίαν κεφαλήν.

Αὐτὸν τὸν ὑπουργόν του Σίμωνα Βούρλεϋ ἠναγκάσθη τῷ 1388 ν' ἀποκεφαλίσῃ ἐκεῖ, διότι ἀπήρεσκε τῷ δολίῳ θείῳ του Γλῶστερ καὶ τὸ ὄργανον τούτου, ὁ λόρδος Ἀρούνδελ ἀπῄτει δι' ἑαυτὸν τὸ ὑπουργικὸν χαρτοφυλάκιον. Καὶ αὗται αἱ ἱκεσίαι τῆς ἀγαθῆς βασιλίσσης Ἄννης, γερμανίδος βασιλόπαιδος, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ σώσωσι τοῦ θανάτου τὸν Σίμωνα· ἐθανατώθη τῷ 1388· ἀμέσως ὅμως κατόπιν εὑρέθη ὁ Γλῶστερ

ἐν Καλαὶ ἐστραγγαλισμένος ἐπὶ τῆς κλίνης του· καὶ τὸ δεύτερον θῦμα τοῦ Ἐδουάρδου καὶ τοῦ ἰκριώματος ἐπὶ τοῦ Tower Hill ἦτον ὁ λόρδος Ἀρούνδελ. Ὀλίγα ἔτη μετέπειτα ἔδυσεν ἡ βασιλικὴ λαμπρότης τοῦ Ἐδουάρδου. Καθάπερ δὲ πληροφορεῖ ἡμᾶς ὁ Froissart ἐπεφάνη εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ συμποσίου ἐν τῷ λευκῷ πύργῳ ἅπαξ ἔτι ἐν ὅλῃ τῇ βασιλικῇ μεγαλοπρεπείᾳ μετὰ σκήπτρου καὶ στέμματος ἐν μέσῳ τοῦ κύκλου τῶν ἐπιφανεστάτων *βαρώνων* — ὡς ἐκτεθρονισμένος βασιλεύς. Στραφεὶς πρὸς Ἑρρῖκον τὸν Βολιγκβρόκιον εἶπε (κατὰ τὸν Σαίξπηρ)·

"Τὸ βαρὺ φορτίον κτλ."

Κατόπιν ἀπήχθη πάλιν εἰς τὸν κελλίον του, τὸ ὁποῖον πάλιν ἐγκατέλιπεν καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἔπαυλιν Πομφρὲτ ἐν Yorkshire, ἔνθα ἐπέπρωτο νὰ ἐξαγνίσῃ τὰ ἁμαρτήματα τοῦ βίου του διὰ φοβεροῦ καὶ μέχρι τοῦδε ἀνεξηγήτου διατελοῦντος θανάτου.

Ἐν τῇ αὐτῇ *αἰθούσῃ* καὶ ἐπίσης ὑπὸ λαμπρᾶς ὁμηγύρεως περικυκλούμενον ἐκάθητο ἑκατὸν ἔτη βραδύτερον τὸ *αἱμοχαρὲς* τέρας, ὁ "*μοχθηρὸς θεῖος Γλῶστερ*". Τὸ *αἷμα* στάζει ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ βασιλικοῦ κακούργου. Ἔν τινι διαδρόμῳ ὄπισθεν τῶν παχέων τοίχων τῆς αἰθούσης ἔκρυψεν ἐνόπλους ἄνδρας, — εἶτα ἀνὰ μέσον τῶν κυρίων προχωρεῖ μετὰ διαπεραστικοῦ *βλέμματος πρὸς τὸν λόρδον* Ἄστιγξ, τὸν "χλιαρὸν φίλον" καὶ ἀποστᾷ τὴν χειρίδα ἀπὸ τοῦ ῥικνώδους βραχίονός του· "Ἡ κακὴ μάγισσα, ἡ σύζυγος τοῦ Ἐδουάρδου — μ' ἐσημείωσεν οὕτω μὲ τὰς μαγείας της. Τί νὰ τὴν κάμωμεν; — "Ἐὰν *αὐτὴ* ἔκαμε τὴν πρᾶξιν, εὐγενέστατε..." λέγει ὁ Ἄστιγξ. Γλῶστερ· "Ἐάν; Μὲ τὸ ἐὰν θέλεις νὰ μὲ γελάσῃς; Εἶσαι προδότης. *Κάτω τὸ κεφάλι!*" Οἱ ἔνοπλοι ὁρμῶσιν εἰς τὴν *αἴθουσαν*, ἁρπάζουσι τὸν ἀτυχῆ Ἄστιγγα

Η ΠΥΛΗ ΤΩΝ ΠΡΟΔΟΤΩΝ.

ἐκ τοῦ κύκλου τῶν πεφοβισμένων κομήτων, ἀπάγουσιν αὐτὸν διὰ τῆς λιθίνης κλίμακος κάτω καὶ *ὡς ἀναφέρουσι τὰ χρονικά*, "ἐπειδὴ δὲν εὗρον τὸ ξύλινον πῆγμα ἐπὶ τῆς χλόης ἐν τάξει ἐξήπλωσαν αὐτὸν ἐπί τινος δοκοῦ καὶ χωρὶς νὰ τῷ παράσχωσιν οὐδὲ ὀλίγας στιγμὰς σιωπηλῆς προετοιμασίας ἀπέκοψαν τὴν κεφαλήν του".

Μόλις ἐκαθαρίσθησαν οἱ χλιαροὶ φίλοι καὶ ἐπικίνδυνοι σύμβουλοι καὶ ἰδοὺ τὸ τέρας ἐκτείνει χεῖρα μιαιφόνον καὶ κατὰ τοῦ λάρυγγος τῶν *ἀσυμφόρων συγγενῶν*. Ἐν τῷ *πύργῳ τῆς στοᾶς*, ἐν τῷ μικρῷ βασιλικῷ παρεκκλησίῳ ἐδολοφόνησεν Ἑρρῖκον τὸν Στ'., ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Τοξότου τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Κλαρέντιον διέταξε ν' ἀποπνίξωσι κατὰ τὴν παράδοσιν ἐντὸς πίθου πλήρους οἴνου τῆς Μονεμβασίας. Εἰς τὸν πύργον τοῦ Αἵματος ἔστειλε τοὺς ἀνεψιούς του Ἐδουάρδον καὶ Ῥιχάρδον, οἵτινες ἀκόμη ἵσταντο εἰς τὴν πρὸς τὸν *θρόνον ὁδόν* του, καὶ μετ' *αὐτῶν* τὸν *Ἰάκωβον* Tyrell ἀσυνείδητον καὶ ἀφωσιωμένον ὑπηρέτην πρὸς τὸν διοικητὴν τοῦ Πύργου. Ἀπὸ τὸν τίμιον Βρακενβουρὺ ἔλαβεν ὁ Τυρὲλλ τὸ σύνθημα καὶ τὰς κλεῖδας, ἔκλεισε τὰς θύρας καὶ "φοβούμενος μᾶλλον τὴν ἐκδίκησιν τοῦ ἀπανθρώπου κυρίου του ἢ τὸν θάνατον καὶ τὴν κόλασιν" ἀπέλυσεν ἑσπέραν τινὰ ἐναντίον τῶν ἀθώων πλασμάτων δύο ἀναίσθητα τέρατα, τὸν Δίγτων καὶ Φόρρεστ. Οἱ παῖδες ἐκοιμῶντο νήδυμον ὕπνον ἐπὶ τῆς αὐτῆς κλίνης "*ἀμφότεροι* ἐνηγκαλισμένοι διὰ τῶν ἀλαβαστρίνων, *ἀθώων* βραχιόνων των καὶ εἰς τοὺς πόδας των ἔκειτο ἀνεῳγμένον προσευχητάριον"· — ἡ συγκινητικὴ εἰκὼν τῆς ἀθωότητος ἐξέπληξε πρὸς στιγμὴν τοὺς ὠμοὺς δολοφόνους, ἀλλ' ἡ *φρικώδης πρᾶξις ἐξετελέσθη* καὶ ἤδη ὁ αἱμοχαρὴς Γλῶστερ ἐκάθητο ἐπὶ θρόνου, ἐφ' οὗ οὐδεὶς μνηστὴρ ἐφαίνετο ὅτι εἶχεν ἀξιώσεις.

Ταῦτα εἶνε ζοφεραὶ σκιαί, αἵτινες ἐκ τῶν χρόνων τῶν πολέμων τῶν δύο Ῥόδων δεικνύουσιν ἡμῖν τὰ αἱματόφυρτα πρόσωπά των ἐπὶ τῶν πύργων τοῦ φρουρίου· τὸ ὄνομα τοῦ δολεροῦ Γλῶστερ φαίνεται *αἱμοσταγέσι* γράμμασι γεγραμμένον ἐπὶ τῶν τοίχων του, παρ' αὐτὸ ὅμως παρίστανται ἡμῖν καὶ ἕτερα ἀπαίσια καὶ αἱματόφυρτα ὀνόματα, τὰ τοῦ Ἑρρίκου τοῦ Η'., τοῦ βασιλέως τῆς ἀναμορφώσεως, καὶ Μαρίας τῆς Τουδώρ. Ἡ μεγάλη αἴθουσα τοῦ πύργου Beauchamp, ἧς τινος οἱ *τέσσαρες* τοῖχοι καὶ *σήμερον* ἔτι εἶνε κεκαλυμμένοι δι' ἀπειραρίθμων ἐπιγραφῶν, *μαρτυρεῖ περὶ τῶν φοβερῶν αἰσχρουργιῶν*, ὧν θύματα ἐγένοντο πλεῖστοι τῶν εὐγενεστάτων τῆς Ἀγγλίας ἀνδρῶν. Τὰ ὀνόματα *τούτων ἀποδεικνύουσι* τὴν σπουδαιότητα τοῦ μέρους ἐκείνου τῆς ἀγγλικῆς ἱστορίας, τοῦ λαβόντος *χώραν ἐνταῦθα*· πέντε ἀδελφοὶ Δούδλεϋ ἐνεκαθείρχθησαν ἐνταῦθα καὶ ἀνέμενον τὸν θάνατον, ὁ Φίλιππος Χόβαρδ, ὁ κόμης Ἀρουνδέλ, ὁ *Κάρολος* Bailly ὁ τῆς *Μαρίας* Στούαρτ ἀκάματος φίλος καὶ βοηθός, ὁ Ῥοβέρτος Δούδλεϋ,

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ.
(Ἐξωτερικὴ ἄποψις.)

ὁ κόμης τοῦ Λέστερ, ὁ εὐνοούμενος τῆς Ἐλισάβετ, τέλος τὰ δύο τελευταῖα "λευκὰ ῥόδα" Ἐδμόνδος καὶ Ἀρθοῦρος DE LA POLE ἐκάθησαν ἐνταῦθα καὶ ἐν ταῖς μακραῖς ὥραις τῆς σχολῆς των ἐνεχάραττον τὰ ὀνόματά των καὶ ὑπὲρ αὐτὰ τὰς ἐλπίδας καὶ τοὺς στεναγμούς των ἐπὶ τοῦ λιθίνου τοίχου. A passage perilous maketh a port pleasant, ἔγραφε μεταξὺ ἐλπίδος καὶ ἀπελπισίας ὁ Ἀρθοῦρος DE LA POLE ὑπὸ τὸ βάρος τῶν φρικωδεστάτων ἀναμνήσεων τοῦ Πύργου. Ἐκεῖ ἐπάνω ἐν τῷ πύργῳ τοῦ Τοξότου ἀπεπνίγη ὁ δοὺξ τῆς Κλαρεντίας, ὁ προπάππος του, ὑπεράνω τῆς τάφρου ἐπὶ τοῦ Tower Hill ἐξέτεινε τὴν κεφαλήν του ἐπὶ τῆς λαιμητόμου ὁ καρδινάλιος POLE — ὁ θεῖός του, καὶ κάτω, ἐκεῖ ἐπὶ τῆς παρὰ τὴν ἐκκλησίαν χλόης ἡ μάμμη του, κόμησσα Μαργαρίτα Σαλισβουρίας ἀπέθανε θάνατον φοβερόν. Δὲν ἤθελε ν' ἀνέλθῃ εἰς τὴν λαιμητόμον καὶ ἀφ' οὗ διὰ τῆς βίας τὴν ἀνέσυρον, ἠρνεῖτο νὰ θέσῃ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ ξυλίνου κορμοῦ. "Οὕτω κάμνουν οἱ προδόται, καὶ ἐγὼ δὲν εἶμαι τοιαύτη!" εἶπεν αὐτή, ὁ δὲ δήμιος τῇ ἀπήντησε· — "Μά τώρα οὕτως εἶναι ἡ συνήθεια, κυρία." — "Ἔτσῃ! ἀνεφώνησεν ἡ ἀποφασιστικὴ γυνή, ἐὰν θέλῃς τὴν κεφαλήν μου, ἐλθὲ νὰ τὴν λάβῃς", καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἔτρεχεν ἐν τῇ φοβερᾷ αὐτῆς ἀγωνίᾳ, ἐν ᾧ ἡ λευκὴ κόμη της ἀτάκτως ἐκυμάτιζεν εἰς τὸν ἀέρα περὶ τὴν κεφαλήν της, ἐπὶ τοῦ δαπέδου τοῦ ἰκριώματος καταδιωκομένη ὑπὸ τοῦ δημίου ἔχοντος τὸν πέλεκυν ὄπισθεν αὐτῆς ὑψωμένον, ἕως ὅτου τέλος τὸ ἄγριον θηρίον κατέφθασε καὶ ἐφόνευσε τὴν ἐννενηκοντούτιδα γραῖαν — τὴν τελευταίαν ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους τῶν Πλανταγενετῶν.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΤΟ ΟΡΟΣ BROCKEN.

(Μετὰ εἰκόνων.)

Εφέτος περὶ τὰ μέσα τοῦ θέρους συναντηθέντες μετά τινων φίλων ὁμογενῶν ἐν Γερμανίᾳ ἀπεφασίσαμεν, ἐπειδὴ ὁ καιρὸς ἦτο καλὸς καὶ ὁ καύσων ἐν ταῖς πόλεσιν ἀρκούντως ἐνοχλητικός, νὰ ποιήσωμεν ἐκδρομὴν ὀλιγοήμερον ἀνὰ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Harz, κειμένην ἐν τῷ δουκάτῳ τῆς Βρουνσβίγης. Ἡ ἐπαρχία αὕτη τῆς βορείου Γερμανίας εἶναι χώρα ὀρεινή, γνωστὴ διὰ τὰ πλούσια αὐτῆς δάση καὶ διὰ τὰς γραφικὰς αὐτῆς τοποθεσίας· ἐν αὐτῇ εὕρηται καὶ τὸ ὑψηλότερον τῶν ὀρέων τῆς ἄνω Γερμανίας, τὸ Brocken, ἐφ' ᾧ οἱ Γερμανοὶ σεμνύνονται οὐχὶ τοσοῦτον διὰ τὸ ὕψος αὐτοῦ, ἀλλὰ διότι εἶναι τὸ κυρίως γερμανικὸν ὄρος, ἡ κοίτη πολλῶν παραδόσεων τῆς γερμανικῆς μυθολογίας, ἡ προσωποποίησις τρόπον τινὰ τοῦ γερμανικοῦ στοιχείου. Τὸ Brocken, τὸ mons Bructerus τῶν Ῥωμαίων, ἔχει ὕψος 1040 μέτρων ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, ἡ δὲ κορυφὴ αὐτοῦ εἶναι ἐντελῶς γυμνή, παυούσης πάσης φυτείας εἰς ἀπόστασιν 30 μέτρων κάτωθεν αὐτῆς. Τούτου ἕνεκα καὶ τὰ πενιχρὰ ἄνθη τὰ φυόμενα ἐν μέσῳ τῶν πετρῶν ἐνταῦθα ἔχουσιν ὅλως τὸν χαρακτῆρα τῶν ἀνθέων τῶν Ἄλπεων. Κατὰ τὴν γερμανικὴν μυθολογίαν, κατ' ἔτος τὴν νύκτα τῆς 30 Ἀπριλίου πρὸς τὴν 1 Μαΐου, τὴν καλουμένην Walpurgisnacht αἱ μάγισσαι, ἐπὶ κεφαλῆς ἔχουσαι τὸν Σατανᾶν, χορεύουσι τὸν φανταστικὸν αὐτῶν χορόν . . . *Ἀλλὰ περὶ τῶν παραδόσεων τούτων* κατωτέρω, ὅτε θὰ περιγράψωμεν τὴν νύκτα, ἣν διήλθομεν ἐπὶ τοῦ μεμαγευμένου τούτου ὄρους.

Μέχρι τῆς κωμοπόλεως Thale, κειμένης εἰς τοὺς πρόποδας τῶν ὑψηλῶν καὶ ἀποκρήμνων τοῦ Harz ὀρέων, μετέφερεν ἡμᾶς τῇ 17 Αὐγούστου ὁ σιδηρόδρομος· ἐντεῦθεν ὅμως ἡ σιδηροδρομικὴ συγκοινωνία παύει καὶ ἀντικαθίσταται διὰ καλῶν ἁμαξιτῶν ὁδῶν καὶ διὰ ἀναπαυτικῶν ἀτραπῶν. Διὰ τὴν μετάβασιν ἡμῶν εἰς τὸ μικρὸν χωρίον Treseburg ἠδυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν ἁμαξιτὴν ὁδόν, ἀλλ' ἐπροτιμήσαμεν τὴν ἀτραπόν, τὴν παρακολουθοῦσαν τὸ ῥεῦμα μικροῦ ἀλλ' ὁρμητικοῦ χειμάρρου, τοῦ ποταμοῦ Bode, ὅστις κατερχόμενος ἐκ τῶν ὑψηλῶν ὀρέων σχηματίζει κατὰ τοὺς διαφόρους αὐτοῦ ἑλιγμοὺς γραφικωτάτους καταρράκτας. Ἡ ἀτραπὸς αὕτη, ἡ ἁδρᾷ δαπάνῃ κατὰ τὴν δεξιὰν τοῦ χειμάρρου ὄχθην χαραχθεῖσα, εἶναι μία τῶν ῥωμαντικωτέρων ὁδῶν, ἃς δύναταί τις νὰ φαντασθῇ· δάση πυκνότατα ἐπισκιάζουσιν αὐτήν· ἀριστερόθεν βράχοι ἀπότομοι, ὡς ἐπικρεμάμενοι εἰς τὸν ἀέρα ὑψοῦνται ὑπεράνω τῶν κεφαλῶν ἡμῶν, δεξιόθεν δὲ μετὰ πατάγου καὶ εἰς βάθος κρημνῶδες ῥέει ὁ ποταμός. Ἐν ἀρχῇ γέφυρα στερεά, ἐπικρεμαμένη εἰς ὕψος 80 ποδῶν ὑπεράνω τοῦ ὕδατος, συνδέει τὰς δύο ὄχθας. Ἱστάμενός τις ἐπὶ τῆς γεφύρας ταύτης, ἥτις καλεῖται "ἡ γέφυρα τοῦ Διαβόλου" ἔχει ὑπεράνω βράχους ἀποκρήμνους, καλυπτομένους ὑπὸ πυκνοτάτου δάσους πευκῶν καὶ δρυῶν, κάτωθεν δὲ κρημνώδη ἄβυσσον, ἐν ᾗ τὰ ἀφρίζοντα τοῦ χειμάρρου κύματα διέρχονται μετὰ βροντώδους πατάγου διὰ μέσου ὀγκωδῶν πετρῶν, καταπεσουσῶν ἐκ τοῦ ὕψους συνεπείᾳ σφοδρῶν δονήσεων τῆς γῆς ἢ ἀποσπασθεισῶν ὑπὸ κεραυνῶν. Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ, λέγει ἡ παράδοσις, κεῖται εἰς τὰ ἀχανῆ τοῦ ὕδατος βάθη, τὸ στέμμα βασιλόπαιδός τινος, ἥτις καταδιωκομένη ὑπὸ ἀγρίου γίγαντος ἐπήδησεν ἔφιππος ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν βράχων ἐπὶ τοῦ ἑτέρου καὶ ἐσώθη· ὁ καταδιώκων αὐτὴν γίγας θέλων νὰ πηδήσῃ καὶ οὗτος κατέπεσεν εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ἐπνίγη. Ἀπὸ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, Bodo καλουμένου, ὠνομάσθη καὶ ὁ ποταμὸς Bode· ἐπὶ τοῦ ἑνὸς τῶν βράχων φαίνονται ἔτι τὰ ἴχνη τοῦ πετάλου τοῦ ἵππου τῆς βασιλόπαιδος στερεῶς ἐγκεχαραγμένα ἐν τῷ λίθῳ.

Ἐπὶ δύο ὅλας ὥρας ἡ ὁδὸς διευθύνεται διὰ μέσου τῶν μεγαλοπρεπῶν τούτων καλλονῶν τῆς ἀγρίας φύσεως· εἶτα δὲ εὐρυνομένης ὀλίγον τῆς κοιλάδος, οἱ βράχοι καθίστανται ὀλιγώτερον ἀπότομοι καὶ ὁ ῥοῦς τοῦ χειμάρρου ὀλιγώτερον ὁρμητικός — καὶ τέλος φθάνομεν εἰς Treseburg, μικρὸν χωρίον κείμενον ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὀρέων καὶ περιέχον 30 ἢ 35 οἰκίας. Οἱ κάτοικοι αὐτοῦ, 200 περίπου τὸν ἀριθμόν, εἰσὶ πτωχοὶ ἀγρόται καὶ ὑλοτόμοι. Ἀρκούντως περίεργος εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ μικροῦ τούτου χωρίου. Πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν περίπου, ὅτε οὔτε ὁδὸς οὔτε ἀτραπὸς διέσχιζε τὰς ἀγρίας ταύτας ἐρήμους, *λαθρέμποροι* καὶ κακοῦργοι καταδιωκόμενοι ὑπὸ τῆς ἐξουσίας, κατέφυγον εἰς τὴν γωνίαν ταύτην τῆς γῆς καὶ ἀνήγειρον πρόχειρα παραπήγματα, ἔνθα, μάλιστα ἐν χειμῶνι, ἔμενον ἐντελῶς ἀνενόχλητοι· ὁσάκις δὲ τὰ στρατιωτικὰ ἀποσπάσματα ἐξέδραμον εἰς καταδίωξιν αὐτῶν, οὗτοι ἐγκαταλείποντες τὰς καλύβας των κατέφευγον εἰς τὰ πέριξ ὄρη καὶ δάση, μέχρις οὗ ὁ κίνδυνος παρήρχετο. Οὕτω βαθμηδὸν ἐκ τῶν ξυλίνων παραπηγμάτων ἐσχηματίσθη μικρὸν χωρίον, κατοικία φιλησύχων, φιλέργων καὶ ὅλως εἰρηνικῶν χωρικῶν, μὲ μικρὰν ἐκκλησίαν, μὲ μικρὸν σχολεῖον καὶ μὲ μικροσκοπικὰς ἀρχάς. Ὁ ἱερεύς, ὅστις εἶναι καὶ ὁ διδάσκαλος τοῦ χωρίου, εἶναι ἀνὴρ νέος, λίαν ἀνεπτυγμένος καὶ ἄριστος μουσικός· τῆς ἱκανότητός του ταύτης μᾶς ἔδωκε δείγματα κατὰ τὴν ὀλιγόωρον ἐνταῦθα διαμονὴν ἡμῶν παίξας ἡμῖν ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου δύο ἢ τρία τεμάχια μουσικῆς, ἃ αὐτὸς εἶχε συνθέσει καὶ τονίσει· ὁ δήμαρχος τοῦ χωρίου εἶναι γέρων χωρικός, ὅστις ὁσάκις παρίσταται ἀνάγκη ἐκτελεῖ καὶ χρέη ὁδηγοῦ ἀνὰ τὴν χώραν, ἐννοεῖται ἐπὶ χρηματικῇ ἀμοιβῇ. Ἐπειδὴ περὶ ὁδηγῶν ὁ λόγος, εἰρήσθω ἐνταῦθα ὅτι πολλοὶ τῶν κατοίκων τοῦ Harz εἰσὶ τὸ ἐπάγγελμα ὁδηγοί, λαμβάνοντες ἀπὸ 4 μέχρι 5 φράγκων τῆς ἡμέραν μισθόν· εἶναι δὲ καὶ ὑποχρεωμένοι νὰ φέρωσι καὶ τοὺς μανδύας, τοὺς μικροὺς σάκκους καὶ τὰς ἐλαφρὰς ἀποσκευὰς τῶν ξένων, οὓς ὁδηγοῦσι· τοῦτο ὅμως λαμβάνει χώραν μόνον κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας, διότι ὁ χειμὼν ἐν μέσῳ τῶν ὀρέων τούτων καὶ τῶν φαράγγων εἶναι δριμύτατος καὶ οὐδόλως προσελκύει τοὺς περιηγητάς. Τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Treseburg εἶναι ἰδιοκτησία Γερμανοῦ διαμείναντος ἑπτὰ ὅλα ἔτη ἐν Ἀμερικῇ καὶ ἀποκτήσαντος μικρὰν περιουσίαν· εἶναι κατάστημα καθαρώτατον ἀνταποκρινόμενον πληρέστατα εἰς τὰς ἀξιώσεις καὶ τῶν δυσκολωτέρων καὶ ἀπαιτητικωτέρων περιηγητῶν. Μετὰ τὸ γεῦμα, ὅπερ ἐφάγομεν ἐν ὑπαίθρῳ ὑπὸ κομψὴν σκιάδα, ἐκάμαμεν περίπατον εἰς τὰ περίχωρα καὶ ἀνέβημεν καὶ ἐπὶ ὑψώματος, φέροντος τὸ ὄνομα "Ἡ λευκὴ ἔλαφος", ὅθεν ἡ θέα ἐπὶ τῶν πέριξ ὀρέων καὶ σκιερῶν κοιλάδων εἶναι ὄντως μαγευτική. Τὸ δὲ ἑσπέρας παρηγγείλαμεν τὴν ἅμαξαν διὰ τὴν τῆς ἐπιούσης ἐκδρομὴν ἡμῶν.

Πρὸς τὸ ὄρος Brocken ἄγουσι καὶ ὁδοὶ ἁμαξιταὶ καὶ ἀτραποὶ διὰ τοὺς πεζούς· πάντες ὅμως μᾶς εἶχον διαβεβαιώσει ὅτι ἡ διὰ τοῦ χωρίου Rübeland ἁμαξιτὴ ὁδὸς εἶναι ἡ ὡραιοτέρα ὡς πρὸς τὰς ῥωμαντικὰς τοποθεσίας, καθότι αἱ ἀτραποὶ κεχαραγμέναι ἐντὸς στενωπῶν δὲν ἐπιτρέπουσι τῷ ὀφθαλμῷ ἐλευθέραν τὴν θέαν· διὸ καὶ ἡμεῖς ἐπροτιμήσαμεν αὐτὴν ἥτις εἶναι καὶ ἀναπαυτικωτέρα. Πράγματι ἀξιοθαύμαστος εἶναι ἡ φροντίς, ἣν καταβάλλουσιν ἐν Γερμανίᾳ κυβερνήσεις τε καὶ δῆμοι εἰς κατασκευὴν ὁδῶν καὶ ἐν γένει εἰς τὴν διευκόλυνσιν τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας. Εἰς τὰ ἀκρότατα ὕψη τῶν ὀρέων, παρὰ τὰς βαθείας τῶν χειμάρρων κοίτας, διὰ μέσου τῶν πυκνοτάτων δασῶν, ἐν οἷς λέγεις τὰ δένδρα σχηματίζουσι τεῖχος ἀδιάρρηκτον, ἐχαράχθησαν ὁδοὶ καὶ διὰ τοὺς πεζοὺς καὶ διὰ τὰς ἁμάξας, ὁδοὶ καλῶς ἐστρωμέναι, ἐπιμελῶς διατετηρημέναι, ἐν αἷς διαρκῶς ἄνθρωποι ἐργάζονται ἐπισκευάζοντες, διορθώνοντες, καθαρίζοντες. Ἀναμφισβήτητα σημεῖα πολιτισμοῦ καὶ εὐνομίας! Θαυμάζοντες τὴν τοιαύτην τάξιν ἡμεῖς ὡς Ἕλληνες δὲν ἠδυνάμεθα ἢ νὰ λυπούμεθα ὅτι παρ' ἡμῖν τοσοῦτον παρημελήθη μέχρι τοῦδε ἡ ὁδοποιΐα. Θλιβερὰ εἶναι ἡ τοιαύτη σύγκρισις εἰς Ἕλληνας ἀγαπῶντας τὴν πατρίδα των καὶ εὐχομένους ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ εὐημερίας αὐτῆς. Ἀλλὰ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου τοῦ ζωτικωτάτου τοσαῦτα ἤδη ἐλέχθησαν καὶ ἐγράφησαν ὥστε θὰ ἦτο ματαιοπονία νὰ μακρηγορήσωμεν ἐπ' αὐτοῦ. — Κατεκλίνθημεν λοιπὸν ἐνωρίς, ὅπως τὴν πρωΐαν ἀρχίσωμεν τὴν ἐκδρομὴν ἡμῶν.

(Ἕπεται ἡ συνέχεια.)

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Συμπληροῦμεν σήμερον τὰς ἀτελεῖς ἡμῶν περὶ τῆς ἐν τοῖς Ἀνακτόροις τῶν Ἀθηνῶν πυρκαϊᾶς πληροφορίας, περὶ ἧς ὁ τηλέγραφος ἐν τῇ συντομίᾳ αὐτοῦ εἶχεν ἀναφέρει ἡμῖν.

Εὐτυχεῖς δὲ λογιζόμεθα ἀναφέροντες ὅτι αἱ ζημίαι δὲν ἦσαν τόσον μεγάλαι, ὅσον ἐν ἀρχῇ ἐνομίζοντο, καὶ πρὸ πάντων ὅτι οὐδεὶς τῶν στρατιωτῶν ἢ τῶν πολιτῶν, τῶν λαβόντων μέρος εἰς κατάσβεσιν τοῦ πυρός, ἔπαθε σπουδαῖόν τι· συνέβησαν μὲν τραύματά τινα, ἀλλ' ἐλαφρὰ ὅλα καὶ εὐθεράπευτα. Ἡ ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς παθοῦσα πτέρυξ τῶν ἀνακτόρων εἶναι ἡ βόρειος, ἧς δωμάτιά τινα ἐγένοντο παρανάλωμα τοῦ καταστρεπτικοῦ στοιχείου· ἀλλὰ καὶ ἡ βλάβη αὕτη θέλει συντόμως ἐπιδιορθωθῇ μὲ χρηματικήν τινα θυσίαν. Οὐδὲν ἔπιπλον ἢ πολύτιμόν τι σκεῦος διηρπάγη ἢ κατεστράφη, καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ πάντες, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἐξετέλεσαν τὸ καθῆκον αὐτῶν μετὰ πολλῆς ἀκριβείας. Ὁ βασιλεὺς μαθὼν ἐν Δανίᾳ, ἔνθα εὑρίσκεται, τὰ καθ' ἕκαστα τῆς πυρκαϊᾶς καὶ τῆς κατασβέσεως αὐτῆς ἐτηλεγράφησε τὰ εὐχαριστήριά του πρός τε τὰς ἀρχὰς τῆς πρωτευούσης καὶ πρὸς τοὺς γενναίους ἄνδρας, οἵτινες μετὰ τοσαύτης αὐταπαρνήσεως καὶ καρτερίας συνετέλεσαν εἰς τὴν διάσωσιν τῶν ἀνακτόρων.

Ἐν Βεζανσῶνι τῆς Γαλλίας ἀπεκαλύφθη πρό τινων ἡμερῶν ὁ ἀνδριὰς τοῦ Κλαυδίου JOUFFROY, τοῦ ἐφευρετοῦ τοῦ ἀτμοπλοίου, ἐν μεγάλῃ ἐπισημότητι καὶ ἐν συρροῇ ἀπείρου πλήθους λαοῦ. Ὁ ἀνδριὰς εἶναι ἔργον τοῦ γλύπτου Καρόλου Γωτιέ, τὸ δὲ βάθρον αὐτοῦ, κομψότατον τὴν ἐκτέλεσιν, εἶναι κατεσκευασμένον κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ ἀρχιτέκτονος Saint-Genest. Πρόεδρος τῆς ἑορτῆς ἦτο ὁ διάσημος Λεσὲψ ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Γνωστὸν εἶναι ὅτι ὁ JOUFFROY ἤδη ἐν ἔτει 1776 ἐποιήσατο δοκιμὴν διὰ μικροῦ ἀτμοπλοίου ἐν τῷ ποταμῷ Doubs, ἀλλ' ἡ δοκιμὴ αὕτη ἀπέτυχεν ἐντελῶς. Τῷ 1783 ἔκαμε νέαν δοκιμὴν ἐν Λυῶν, ἥτις ἐπέτυχε πληρέστατα. Ὁ εὑρέτης ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ σχέδιόν του, διότι τὸ γαλλικὸν Ἰνστιτοῦτον οὐ μόνον δὲν παρέσχεν αὐτῷ τὴν ἀναγκαίαν πρὸς τοῦτο ὑποστήριξιν, ἀλλὰ καὶ κατεπολέμησεν αὐτὸ καταστήσας τὰς δοκιμὰς γελοίας. Τούτου ἕνεκα ἠδυνήθη ὁ Φούλτων τῷ 1803 νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸν πρῶτον Ναπολέοντα τὸ σχέδιον ἀτμοπλοίου, καὶ νὰ θεωρηθῇ εὑρέτης αὐτοῦ. Ἐν τούτοις καὶ αὐτὸς ὁ Φούλτων ἀνεγνώρισε κατόπιν τὴν ἀξίαν τοῦ JOUFFROY, ἀφ' οὗ ὁ διαπρεπὴς Ἀραγὼ ἀπέδειξεν ὅτι οὗτος εἶναι ὁ κυρίως ἐπινοήσας τὴν κίνησιν τῶν σκαφῶν διὰ τοῦ ἀτμοῦ. Ὁ ἀνδριὰς τοῦ JOUFFROY ἐστήθη δημοσίᾳ δαπάνῃ.

Ἀπεβίωσε τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐν Παρισίοις μόλις τὸ τεσσαρακοστὸν τρίτον ἔτος τῆς ἡλικίας του ἄγων ὁ Ἀλβέρτος DUMONT, γενικὸς ἔφορος τῆς παιδείας, ὅστις καὶ διὰ τῶν περὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος συγγραφῶν του καὶ διὰ τῆς ἐν Ἑλλάδι πολυχρονίου αὐτοῦ διαμονῆς ὡς μαθητοῦ τῆς γαλλικῆς ἐν Ἀθήναις σχολῆς εἶτα δὲ καὶ ὡς διευθυντοῦ αὐτῆς, ἐγένετο τὰ μάλα τοῖς Ἕλλησι προσφιλής. Τὸ περὶ Ἐφήβων σύγγραμμα αὐτοῦ εἶναι ἔργον μεγάλης ἀξίας προδίδον βαθείας τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος μελέτας. Καὶ ὡς ἄνθρωπος ὅμως ὁ DUMONT ἦτο λίαν ἀξιαγάπητος καὶ τὴν Ἑλλάδα ἠγάπησεν ἀκραιφνῶς καὶ μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸν ἐκεῖνον, ὅστις καταλαμβάνει τὴν καρδίαν τῶν εἰλικρινῶν φιλελλήνων. Ὁ πρόωρος αὐτοῦ θάνατος μεγάλως τὴν ἐπιστήμην ζημιοῖ.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 232.

Κ' εἰς τὸν οὐρανὸν μ' εὑρίσκεις
Καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἐπίσης·
Τὴν αὐτὴν δὲ σημασίαν
Ὅτι ἔχω, μὴ νομίσῃς.
Ἐκεῖ μὲν ἐν πρωτοτύπῳ,
Ἐδῶ δὲ ὡς ἐκμαγεῖον
Μὲ παρέλαβεν ἓν ἔθνος
Ὡς πολιτισμοῦ σημεῖον.
Ἂν μὲ ἀποκεφαλίσῃς,
Τότε μέλος σου θὰ γείνω
Καὶ τὴν λύσιν του εὐκόλως
Ὅπως εὕρῃς σὲ ἀφίνω.

Νικ. Δάμζας ἐν Βόλῳ.

Αἴνιγμα 233.

Αἴνιγμα δὲν σοὶ προτείνω ἵνα σὲ καταζαλίσω·
Πρόσεξε καὶ θὰ μὲ ἴδῃς ἐκεῖ ὅπου θά σοι δείξω·
Εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ἂν θελήσῃς νὰ εἰσδύσῃς
Γίγαντα ἐμὲ τὸ πρῶτον ἔμπροσθέν σου θ' ἀντικρύσῃς.
Ζήτησόν με ὡς θηρίον ἐν τῷ μέσῳ τῆς Εὐβοίας,
Ἧς τὸ ἥμισυ καρποῦμαι μετὰ ἀδελφῆς μ' ὁμοίας
Ἀοράτου, ἧς ὁ ἦχος φθάνει εἰς τὴν Βαβυλῶνα,
Κι' ἥτις τῶν βαρβάρων πρώτη διαμένει σ' τὸν αἰῶνα.
Εἰς τὴν ἱστορίαν τρέξε, θὰ ἰδῇς κατόρθωμά μου
Κι' ἀπὸ ναύαρχον θ' ἀκούσῃς ποῖον εἶναι τ' ὄνομά μου·
Ναυμαχίας μοὶ ἀρέσκει νὰ ὑποκινῶ κρυφίως·
Ἂν εἰς ναύτας μὲ ζητήσῃς δὲν θὰ μὲ εὕρῃς τελείως.
Πλὴν σ' ἐζάλισα, ὦ φίλε, καὶ δὲν δύνασαι νὰ μ' εὕρῃς;
Εὔχου βουλευτὴς νὰ γείνῃς, καὶ ἀφεύκτως θὰ μὲ φέρῃς.

Νικ. Ι. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκᾳ.

Αἴνιγμα 234.

Τοῦ οὐρανοῦ εἰμὶ θεά,
Τοῦ Παρνασσοῦ ἡ φίλη·
Ἂν λείψω φεῦ! θὰ κλείσωσι
Ἐνθουσιώντων χείλη.
Τὴν φαντασίαν ὁδηγῶ
Ἐστὰ ὕψη ἱπταμένη·
Τὸ ὄνομά μου δὲ ὡς πῦρ
Νέους πολλοὺς θερμαίνει.
Ἂν θελήσῃς νὰ ἰδῇς
Εἰς ποῖον μέρος κεῖμαι,
Μ' ἀκρωτηριασμὸν διπλοῦν
Ἐστὴν κεφαλήν σου εἶμαι.

Ὁ αὐτός.

Πρόβλημα 235.

Εὑρεθέντος τοῦ κατωτέρω ἐπιτυμβίου λίθου, ζητεῖται ἡ λύσις ἢ ἡ ὀρθὴ αὐτοῦ ἀνάγνωσις·

*
Ι
Ε Υ Ε
Ε Π Φ Σ Ο
Δ Η Η Υ Τ Ν Ε
* Η Ν Η Ο Κ Α Υ Η Ν *
Α Ρ Ε Θ Ο Τ Η
Α Υ Τ Σ Ω
Α Ι Ζ
Ν
*

Ἰω. Κ. Γρουμπός, ἐν Γαλαξίῳ.

Πρόβλημα 236.
(Κυβόλεξον.)

* * * * Σχηματισθήτω κυβόλεξον ἐκ τεσσάρων
* * * * μορίων, ὧν τὸ α'. ἀρνητικόν, τὸ β'. βε-
* * * * βαιωτικόν, τὸ γ'. χρονικὸν καὶ τὸ δ'. συγ-
* * * * καταθετικόν.

Ὁ αὐτός.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 225.

ΒΟΥΣΙΡΙΣ — ΒΟΥΣ — ΟΦΙΣ — ΥΣ — ΙΣ — ΟΣΙΡΙΣ — ΙΣΙΣ — ΟΥΣ — ΡΙΣ.

Αἰνίγματος 226.

ΚΥΘΗΡΑ — ΘΗΡΑ — ΘΗΡΑ — ΗΡΑ.

Αἰνίγματος 227.

ΠΟΛΥ — ΠΟΥΣ.

Προβλήματος 228.

⊐ άτροκλος.
○ ρέστης.
⩾ υσίας.
⊣ φαιστος.
⊼ ύρος.
⊏ αδάμανθυς.
⩾ λκιβιάδης.
⊐ ερψιχόρη.
Ξ ρόστρατος.
⊦ όλων.

Προβλήματος ἀριθμητικοῦ 229.

Τοῦ κυβικοῦ μέτρου ἀναλογοῦντος δεκαπλασίου βάρους ὅσον τὸ ἐπὶ ἑκατολίτρου, ὁ παραδοθεὶς σῖτος ἦτο 770 χιλιόγρ. πρὸς $12^5/_7$. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τιμὴ ὡρίσθη κατὰ βάρος καὶ οὐχὶ κατὰ μέτρον ἡ τιμὴ εἶναι $\frac{23^{11}}{70} \times 770 \times 12^5/_7$, ἤτοι· Α'. ἡ τιμὴ τοῦ πράγματος δρχμ. 2,912.22.
Β'. ὁ παραδοθεὶς σῖτος χιλιόγρ. 9,790. *)

Προβλήματος 230.

Πολλοὶ τὸν πλοῦτον ἐμίσησαν, τὴν δόξαν δ' οὐδείς.

Προβλήματος 231.

Ὁ ἐγκαίρως σιγῶν κρείττων τοῦ ἀκαίρως λαλοῦντος.

Ἔλυσαν· τὰ 213, 214 ἡ δεσποινὶς Θεοδώρα Βασιλειάδου ἐν Τύνιδι· τὰ 213, 215 ὁ κ. Εὐθ. Κρέης ἐν Σιμπίν-ἐλ-Κόμ· τὰ 213—215 ὁ κ. Κ. Φτεραύδης ἐν Βιρσάμ (Αἰγύπτου)· τὰ 213—215, 218 ὁ κ. Α. Εὐαγγελίδης ἐν Καβάλλᾳ· τὰ 213—215, 217—223 ὁ κ. Γρ. Γ. Δρόσος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 220, 222, 223 ὁ κ. Η. Βασσαλόπουλος ἐν Βραΐλᾳ· τὰ 221—223 ὁ κ. Πασχάλης Χ. Παπάζογλους ἐν Σουφλίῳ· τὰ 225—227, 230 ὁ κ. Κίμων Κοντουμᾶς ἐν Ζυρίχῃ· τὰ 230, 231 ὁ κ. Κωνστ. Δ. Δεστούνης ἐν Βραΐλᾳ· τὰ 220—222 ὁ κ. Ε. Γεωργαντόπουλος ἐν Βασκάνῃ Μολδαβίας· τὰ 220, 222, 230, 231 ὁ κ. Α. Ἀρδαβάνης ἐν Πλοεστίῳ· τὰ 225, 226, 230 καὶ 231 ἡ Κυρία Α. ἐν Πετρουπόλει· τὰ 221, 222 ἡ δεσποινὶς Ἐριφύλη Γ. Ζέρρου ἐν Προύσῃ.

*) Ἐν τῷ προταθέντι προβλήματι 229 (τεῦχος Ἑσπέρου 79) παρεισέφρυσε λάθος τυπογραφικόν· ἀντὶ $5^5/_7$ ἀναγνωσθήτω $12^5/_7$.

LE MONITEUR
DE LA CHANCE UNIVERSELLE

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΥΣΑ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ ΑΠΑΣΩΝ ΤΩΝ ΚΛΗΡΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΑΦΙΛΟΚΕΡΔΕΙΣ ΠΕΡΙ ΠΑΣΩΝ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ.
Ἐν Βιέννῃ καὶ Αὐστρο-Οὐγγαρίᾳ . . . . Φλ. 2
Ἐν Γερμανίᾳ . . . . . Μάρ. 4
Ἐν Γαλλίᾳ, τόποις ταχυδρ. ἐνώσεως . . . Φρ. 5
Συμπεριλαμβανομένων τῶν ταχυδρ. τελῶν.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΣ
Stadt, Bartensteingasse 14.
Ἐναντι τοῦ Κοινοβουλίου καὶ τοῦ Δημαρχείου
VIENNE.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ.
Δηλοποιήσ. ἀγγλικαὶ δ στ. . . . Κρ. 50 Φρ. 1
Καταχωρίσ. συστατικαὶ - . . . Φλ. 1 - 2
- ἐπὶ ἐκδόσ. δαν. κλ. . - 2.50 - 5
Συμφωνία καὶ κατ' ἀποκοπήν.

ΔΩΡΑ.

Εἰς πάντα δστις ἤθελεν ἐγγραφῇ συνδρομητὴς διὰ 18 μῆνας ἤτοι ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουλίου 1884 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1885 εἰς τὴν ἐφημερίδα Le Moniteur de la Chance Universelle ἀποσταλήσονται τακτικῶς οὐ μόνον ἡ ἐφημερὶς αὕτη — ἥτις τυγχάνει ἡ μόνη δημοσιεύουσα τοὺς ἐπισήμους καταλόγους τῶν κληρώσεων ἁπασῶν τῶν λαχειοφόρων ἀξιῶν — ἀλλὰ καὶ τὰ ἑπόμενα δῶρα·

1. Λαχειοφόρον γραμμάτιον δι' οὗ δυνατὸν νὰ κερδήσῃ τις 100000, 50000 φράγκα κτλ.

2. Εἰς πάντα ἐγγραφησόμενον συνδρομητὴν ἀποσταλήσεται δωρεὰν τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ ΠΛΟΥΤΗ (Richesses Oubliées) πόνημα, ὑπερεκλόθηφόμενον ἀνυπερθέτως περὶ τὰ τέλη τοῦ τρέχοντος ἔτους (ἕνεκα λόγων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως μας εἶναι ἀδύνατον νὰ ἦναι ἕτοιμον πρὸ τοῦ τέλους τοῦ τρέχοντος ἔτους), ἔσται τὸ μόνον ἐν ᾧ περιληφθήσονται ἀκριβῶς ἐκτὸς τῶν ἐπισήμων καταλόγων πασῶν τῶν γενομένων κληρώσεων—ΑΠΟ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΚΛΗΡΩΣΕΩΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1884 — ὡς πρὸς τὰς διαφόρους λαχειοφόρους ὁμολογίας Αὐστριακάς, Γερμανικάς, Γαλλικάς, Ἰταλικάς, Βελγικάς, Ῥωσσικάς, Ἑλβετικάς, Τουρκικάς, Ἑλληνικάς Ῥουμανικάς, καὶ πληροφορίαι ἀπαραίτητοι εἰς τοὺς ἔχοντας τοιαύτας ὁμολογίας ἢ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἀποκτήσωσιν τοιαύτας.

Χιλιάδες ἀνθρώπων εἶσι πλούσιοι, καὶ ὅμως ἀγνοοῦσι τοῦτο! Τῷ ὄντι, συνῳδὰ πρὸς τὰς ἐπισήμους πληροφορίας, πολλαὶ ἑκατοντάδες ἑκατομμυρίων κερδῶν δὲν ἐζητήθησαν εἰσέτι παρὰ τῶν δικαιούχων. Πολλοὶ ἀγοράζουσι λαχειοφόρους ἀξίας, μετὰ δὲ τὴν ἐπ' αὐτῶν γενομένην πρώτην ἢ δευτέραν κλήρωσιν τὰς ἀξίας ταύτας ῥίπτουσιν ἐν σύρτῃ ἐν τῷ ὁποίῳ λησμονοῦσιν αὐτάς. Ἡ ὀλιγωρία αὕτη ἀποβαίνει ἀσυγγνωστος τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ, ὡς πρός τινας ἀξίας μετὰ παρέλευσιν πενταετίας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κληρώσεως, τὸ πρὸς ἀπαίτησιν τοῦ κέρδους δικαίωμα διαγράφεται καὶ ἑπομένως τὰ κέρδη οὐδόλως πληρόνονται τοῖς δικαιούχοις. Οἱ συνδρομηταὶ καὶ πελάται ἡμῶν δύνανται νὰ γνωστοποιήσωσιν ἡμῖν ἐφάπαξ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ὑπὸ τὴν κατοχὴν αὐτῶν τίτλων, ἐν ᾗ δὲ περιπτώσει ὑπάρχει ἐπιλαχὸν τι κέρδος θέλομεν γνωστοποιήσει αὐτοῖς τοῦτο ἀνεξόδως καὶ ἐν πάσῃ ἐχεμυθίᾳ.

3. Ἐπίσημον κατάλογον τῶν ἀριθμῶν ἁπασῶν τῶν ἀπὸ τῆς πρώτης κληρώσεως μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1884 κληρωθεισῶν ὁμολογιῶν τῶν Ὀθωμανικῶν σιδηροδρόμων (Ἀνατολικῶν σιδηροδρόμων Τουρκίας) καὶ τοῦ Δανείου τῆς Πόλεως Βουκουρεστίου.

4 Συνεπείᾳ εἰδικῆς συμβάσεως πρός τι τῶν διασημοτέρων ὡρολογοποιείων, ἀργυρᾶ ὡρολόγια (ἐκ τοῦ εἴδους remontoirs) τιμώμενον ἕκαστον πρὸς φράγκα 65, προσφέρομεν πρὸς τοὺς συνδρομητὰς καὶ πελάτας ἡμῶν εἰς τὸ ἐξαιρετικὸν τίμημα πρὸς φρ. 40 ἐπίσης δὲ προσφέρομεν αὐτοῖς τοῦ αὐτοῦ μὲν εἴδους ἀλλ' ἐκ μετάλλου νίκελ ὡρολόγια — ὧν ἡ τακτικὴ λειτουργία τυγχάνει ἐντελῶς ἐγγυημένη — ἀντὶ φρ. 25, τίμημα μονοδικὸν εἰς ὃ συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ καθ' ὡρολόγιον ἔξοδα ἀποστολῆς. Πᾶν ὡρολόγιον ὅπερ δὲν ἤθελε τύχει τῆς ἀρεσκείας τοῦ πελάτου ἡμῶν δεχόμεθα ὅπως ἐπιστραφῇ ἡμῖν μετὰ ὀκταήμερον ἀπὸ τῆς λήψεως.

Ἡ ἐτησία συνδρομὴ εἰς τὴν ἐφημερίδα Le Moniteur de la Chance Universelle ὑπάρχει ὡρισμένη εἰς φράγκα 5 ποσὸν μικρὸν διαβιβαστέον ἡμῖν εἰς ἔνταλμα ταχυδρομικὸν, γραμμάτια τραπέζης, ἢ γραμματόσημα οἱουδήποτε κράτους. Διὰ 18 μῆνας ὀφείλει τις νὰ μᾶς ἐμβάσῃ φράγκα 7.50.

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ.

ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΗΤΙΚΟΝ
ΚΑΙ
ΕΝΤΟΛΟΔΟΧΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΤΟΥ
Moniteur de la Chance Universelle
ἀναλαμβάνει
ΤΗΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΙΣ
ΒΙΕΝΝΗΣ, ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ, ΠΑΡΙΣΙΩΝ
ΚΑΙ ΛΟΝΔΙΝΟΥ
διεξαγωγὴν ἐργασιῶν οἵαι αἱ ἑξῆς·

1. Ἀγοραὶ καὶ πωλήσεις χρεωγράφων κατὰ τὰς ἐπισήμους ἀνατιμήσεις αὐτῶν.

2. Ἐγγραφὴ εἰς τὴν ἔκδοσιν ὁμολογιῶν παντὸς δανείου ἢ οἱασδήποτε ἐπιχειρήσεως, ἀνευ ἐξόδων διὰ τοὺς πελάτας τοῦ καταστήματος.

3. Πώλησις ἐπὶ πιστώσει, ἤτοι διὰ πληρωμῶν μηνιαίων εἰς δόσεις, δι' ἁπάσας τὰς αὐστροουγγρικὰς ἀξίας. Ἀπὸ τῆς πρώτης πληρωμῆς ὁ ἀγοράζων οἱανδήποτε τῶν ἀξιῶν τούτων μετέχει πασῶν τῶν κληρώσεων ἐπὶ τῶν ὅλων κληρωθησομένων βραβείων ὡς καὶ ἐπὶ τῶν τόκων.

4. Ἀνταλλαγὴ τίτλων δι' ἄλλων παρεχόντων πλείονα τόκον ἢ μεγαλειτέραν πιθανότητα κέρδους ἢ καὶ πιθανότητα πρὸς ὑπερτίμησιν.

5. Χρηματικὰ δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ τίτλων καὶ ἐπὶ τόκῳ 5 τοῖς % τὸ ἔτος.

Οἱ αὐτοὶ τίτλοι ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἀριθμοὺς ἐπιστρέφονται τῷ δανειζομένῳ, ὅταν ἐξακολουθεῖ μετέχων εἰς τὰς γινομένας ὡς πρὸς τοὺς τίτλους αὐτοῦ κληρώσεις ὡσεὶ τοὺς τίτλους τούτους εἶχεν ἐν τῷ χρηματοκιβωτίῳ αὐτοῦ.

6. Εἰσπράξεις ἐπιλαχόντων βραβείων καὶ χρεωλυθέντων τίτλων ἐπὶ μόνῃ τῇ παρὰ τῶν ἐντολοδοτῶν πληρωμῇ τῶν ἐπιστολαγωγίων.

7. Δωρεὰν εἰσπράξεις τοκομεριςμάτων ἀξιῶν αὐστριακῶν ἢ ἄλλων.

8. Πώλησις γραμματίων διὰ λαχεῖα γινόμενα κυβερνητικῇ ἀδείᾳ καὶ ἑπομένως παρέχοντα πᾶσαν ἀσφάλειαν τοῖς ἀγορασταῖς. Ταῦτα δέον ὅπως μὴ συγχέονται πρὸς τὰ γραμμάτια τῶν γερμανικῶν λαχείων.

9. Ἐξακρίβωσις τῶν κληρωθέντων ἀριθμῶν ὁμολογιῶν ἢ λαχειοφόρων γραμματίων γινομένη ὡρεὰν καὶ ἀνεξαιρέτως διὰ πᾶσαν οἱανδήποτε ἀξίαν.

10. Ἀγοραὶ καὶ πωλήσεις ἐμπορευμάτων ἐπὶ πληρωμῇ δικαιώματος προμηθείας πρὸς 1 %. Πᾶσα ἐντολὴ πρὸς ἀγορὰν ἀντικειμένων δι' ἀτομικὴν χρῆσιν ἑνὸς τῶν συνδρομητῶν ἐκτελεῖται ἄνευ πληρωμῆς δικαιώματος προμηθείας.

11. Παροχὴ οἱασδήποτε πληροφορίας παντὶ τῷ ἀποστέλλοντι σὺν τῇ αἰτήσει ἀπηλλαγμένῃ τελῶν καὶ 25 ἑκατοστὰ τοῦ φράγκου, εἰς γραμματόσημα, διὰ τὴν δαπάνην τῆς ἀπαντήσεως. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει δίδονται δωρεὰν διὰ τῆς ἐφημερίδος ἐν τῇ εἰδικῇ αὐτῆς στήλῃ ὑπὸ τὸν τίτλον Petite Correspondance (Μικρὰ Ἀλληλογραφία).

Χάριν τῶν πελατῶν ἡμῶν νομίζομεν σκόπιμον νὰ δηλώσωμεν ὅτι οὐδὲν ἀπολύτως δέον ν' ἀγοράζωσι πρὶν ἢ ἐρωτήσωσι τί ἢ ἐπὶ τῆς γενησομένης ἀγορᾶς γνώμη ἡμῶν. Δύνανται ν' ἀποτανθῶσι πρὸς ἡμᾶς ἐλευθέρως, ὑφ' ἃς εὕρουν πάντοτε προθύμους νὰ τοὺς φανῶμεν χρήσιμοι ἢ ἀρεστοί.

Πᾶσα ἀποστολὴ δέον ν' ἀποστέλληται κατ' εὐθεῖαν ὑπὸ διεύθυνσιν ὡς ἑξῆς·

ADMINISTRATION
DU
Moniteur de la Chance Universelle
VIENNE (Autriche).

Διεξάγομεν ἀλληλογραφίαν ἐν οἱαδήποτε γλώσσῃ. Πάντες οἱ τίτλοι δέον νὰ φέρωσι τὴν σφραγῖδα ἡμῶν.

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΑΜΟΙΒΗ
ΦΡΑΓΚΑ **10,000,000** ΦΡΑΓΚΑ.

Ἡ διαχείρισις τοῦ Μηνότορος τῆς Παγκοσμίου Τύχης καταλείπει τῇ ὁλομελείᾳ τῶν συνδρομητῶν αὐτοῦ τοῦ 1884 πάντα τὰ κέρδη (ἐξαιρέσει τῶν μικρῶν κερδῶν) ἅπερ κατὰ τὸ 1884 ἤθελον τυχὸν λάχει εἰς τὰς ἑπομένας ὁμολογίας· τὸ σύνολον τῶν εἰς τοὺς τίτλους τούτους ἀνηκουσῶν ἐτησίων ἀμοιβῶν ἀνέρχεται εἰς φιορ. 4,162,450 ἤτοι πλέον τῶν 10 ἑκατομμυρίων φράγκων.

Εἰς ἑκάστην κλήρωσιν ὑπάρχει ἀνὰ ἓν μέγα κέρδος ὡς ἑξῆς·

	Φλωρ.
Τῆς ὁμολογίας Credit-Anstalt 1858 σειρᾶς 3824 ὁ ἀριθμὸς 56 . . .	150,000
Τῆς ὁμολογίας Αὐστρίας 1864 σειρᾶς 3251 ὁ ἀριθμὸς 27	150,000
Τῆς ὁμολογίας Πόλεως Βιέννης 1874 σειρὰ 1915 ὁ ἀριθμὸς 68 .	200,000
Τῆς ὁμολογίας Theiss 1880 σειρᾶς 1834 ὁ ἀριθμὸς 29	100,000
Τῆς ὁμολ. Αὐστρ. Ἐρυθμοῦ Σταύρου σειρᾶς 6677 ὁ ἀριθμὸς 6 .	100,000
Τῆς ὁμολ. Οὐγγρικ. Κράτους 1870 σειρᾶς 2424 ὁ ἀριθμὸς 31 . . .	150,000
Ἐν ὅλῳ Φλωρίνια	850,000

Αἱ ἀνωτέρω ὁμολογίαι εὑρίσκονται κατατεθειμέναι ἐν τῇ Ἐθνικῇ Αὐστρο-ουγγρικῇ Τραπέζῃ, ἡ δὲ διαχείρισις τοῦ ΜΗΝΥΤΟΡΟΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΤΥΧΗΣ, ἐπιφυλασσομένη τὴν ἐπὶ τοῦ ἐνδεχομένου καθαροῦ κέρδους ὑφαίρεσιν ποσοστοῦ πρὸς 20%, τὰ ὑπολειπόμενα 80% θέλει διανείμει εἰς τοὺς συνδρομητὰς τῆς ἐφημερίδος αὐτῆς, καθ' ὃν τρόπον ἤθελε κρίνει κατάλληλον. — Οἱ μὴ ἀνανεώσαντες τὴν συνδρομὴν αὐτῶν, τοὐλάχιστον δέκα ἡμέρας πρὸ τῆς λήξεως αὐτῆς, χάνουσι τὸ δικαίωμα τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ ἐνδεχόμενα κέρδη.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑ. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΠΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

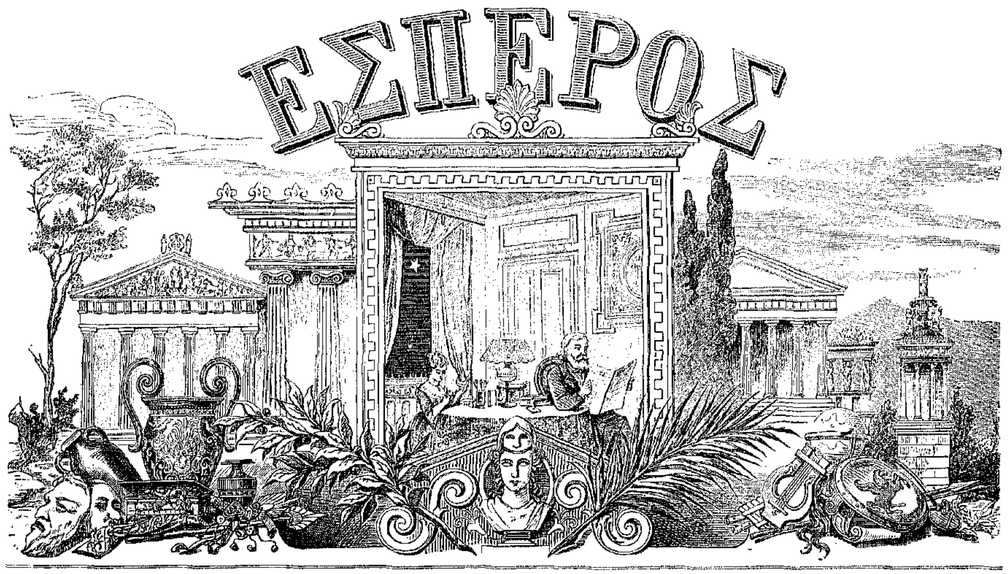
ΕΣΠΕΡΟΣ

ΕΤΟΣ Δ'. Εκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1/13 Σεπτεμβρίου 1884 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ρούβλ. 16. Αρ. 81.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ κοιλὰς τοῦ Ἀλφειοῦ. — Περὶ τῆς νοημοσύνης τῆς γυναικός, κ. τ. λ. (συνέχεια). — Ὁ πύργος τοῦ Λονδίνου (τέλος). — Ἡ ἐν Πέστῃ ἑλληνικὴ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησία. — Ποίησις. Τὸ μικρὸ περιστεράκι. — Ἐκδρομὴ εἰς τὸ ὄρος Brocken (τέλος). — Ἡ σύζυγος τοῦ λῃστοῦ. — Δανεισταὶ προξενηταί. Πολωνικὸν Διήγημα (συνέχεια). — Τὸ νέον Ἀερόστατον. — Ἡ ἐν Varzin συνέντευξις. — Βιβλιογραφικά. — Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις. — Μουσικὸν διαγώνισμα. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Γραμματοκιβώτιον.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ κοιλὰς τοῦ Ἀλφειοῦ. — Ἡ ἐν Πέστῃ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία. — Ἡ σύζυγος τοῦ λῃστοῦ. — Ἡ κοιλὰς τῆς Ἴλσης. — Τὸ ξενοδοχεῖον "Ἡ λευκὴ ἔλαφος" ἐν Τριζεβούργῳ. — Ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου ἐπὶ τοῦ ὄρους Brocken. — Τὸ νέον ἀερόστατον. — Ἡ ἐν Varzin συνέντευξις.

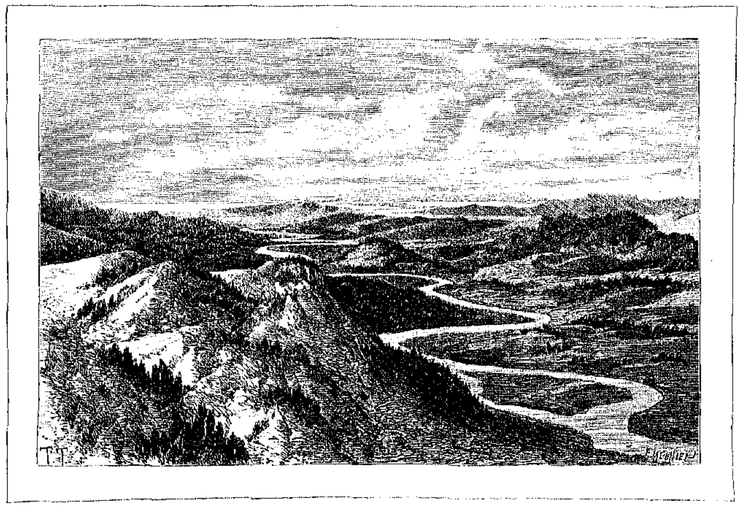

Η ΚΟΙΛΑΣ ΤΟΥ ΑΛΦΕΙΟΥ.

Η ΚΟΙΛΑΣ ΤΟΥ ΑΛΦΕΙΟΥ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 129.)

Μεταβαινων τις ἀπὸ Ἀνδριτσαίνης πρὸς τὴν Ὀλυμπίαν εἰς διεύθυνσιν βόρειον, ἀκολουθεῖ ὁδὸν στενὴν καὶ πετρώδη, ὅθεν τὸ βλέμμα ἐκτείνεται πρὸς τὴν πεδιάδα τοῦ Ἀλφειοῦ, τοῦ ἐπισήμου τούτου ποταμοῦ τῆς Πελοποννήσου, ὅστις κυλίει τὰ θολὰ αὐτοῦ ὕδατα διὰ μέσου πετρῶν καὶ βράχων. Ἡ ὁδὸς παριστᾷ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ποικίλας καὶ χαριέσσας θέας, καὶ ποτὲ μὲν διασχίζει μικρὰ ἄλση δασύσκια, ποτὲ δὲ διέρχεται ἐν μέσῳ πεδιάδων, ἐν αἷς εἰρηνικῶς βόσκουσι βόες ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν ῥακενδύτου τινὸς παιδός. Εἰς τὰ βαθύτερα μέρη τῶν ἐρήμων φαράγγων φαίνονται ἄφθονοι ὕδατος πηγαί, αἵτινες πρὶν ἢ σχηματίσωσι μικροὺς καταρράκτας συλλέγονται ἐν μικροσκοπικαῖς διαυγεστάταις λίμναις. Τὰ ὕδατα ταῦτα ὅλα κατέρχονται ἐκ τῶν ὑψωμάτων καὶ ἐκχύνονται εἰς τὸν Ἀλφειόν, ὅστις εἰς αὐτὰς ὀφείλει τὸ καὶ ἐν χειμῶνι καὶ ἐν θέρει οὐδέποτε διακοπτόμενον ῥεῦμά του. Ὁσάκις δὲ ἡ ἀτραπὸς ἀνέρχεται πρὸς τοὺς λόφους, ἡ θέα ἐκτείνεται ἐλευθέρα πρὸς τὴν μεγαλοπρεπῆ σειρὰν τοῦ Ἐρυμάνθου. Ἡ χώρα αὕτη ἀραιῶς μόνον καλλιεργεῖται καὶ ποῦ καὶ ποῦ εἰς τὰς ῥάχεις τῶν λόφων φαίνεται καλλιεργημένον τετράγωνον, ὅπερ ἐμφαίνει ὅτι καὶ ἐκεῖ ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ἐργαζόμενοι διὰ τὴν συντήρησιν αὐτῶν. Πόσον λυπηρὸν εἶναι τὸ φαινόμενον τοῦτο εἰς τὰ ὄμματα Ἕλληνος, ποθοῦντος τὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν τῆς πατρίδος του! Αἱ εὔφοροι αὗται κοιλάδες, ἐν αἷς οἱ στάχεις φύονται εἰς ἀνάστημα ἀνθρώπου, αἱ ἐκτεταμέναι αὗται πεδιάδες, ἃς διαβρέχει ποταμὸς πολύτιμος, ἠδύναντο νὰ διαθρέψωσιν ἑκατομμύρια ψυχῶν. Καὶ ὅμως τὸ πλεῖστον κεῖνται ἔρημοι καὶ ἐγκαταλελειμμέναι. Μόνον τὰ πτηνὰ ψάλλουσι τὰ μελαγχολικά των ᾄσματα καὶ ὁ ἄνεμος ψιθυρίζει διὰ μέσου τῶν πυκνοφύλλων δένδρων.

Τοιαῦται σκέψεις θλιβεραὶ καταλαμβάνουσι τὸν διερχόμενον τὴν εὐήλιον καὶ γελόεσσαν πεδιάδα τοῦ Ἀλφειοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ ῥεῦμα παρακολουθεῖ ἐν ἑλιγμοῖς ἰδιοτρόποις τὸ ἀνώμαλον ἔδαφος. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ποταμοῦ ὑψοῦνται ἀμμώδη νησίδια, κεκοσμημένα διὰ δάφνων, αἱ δὲ ὄχθαι αὐτοῦ περιστέφονται διὰ πλατάνων. Τὰ πάντα εἶναι ἐνταῦθα ποίησις, συνᾴδουσα πρὸς τὰς ἀναμνήσεις, ἃς ἀνακαλεῖ ἡ γραφικωτάτη καὶ ἱστορικὴ τοποθεσία αὕτη τῆς Ἑλλάδος.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝ ΙΣΗι ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΔΡΑ ΜΟΙΡΑι ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΥΤΗΣ.

Μελέτη Ν. Διβάρη, ἰατροῦ.

(Συνέχεια.)

Και εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἔδωκε τὴν σπουδαιοτέραν πρὸς τοῦτο ὤθησιν, ἀλλὰ καὶ πολλαὶ ἄλλαι περιστάσεις τὰς ὁποίας ἐγέννησεν ἐν γένει ἡ ἀντικατάστασις τοῦ δημοσίου διὰ τοῦ ἀληθοῦς οἰκογενειακοῦ βίου, καὶ τῶν ὁποίων ἔγνω αὕτη νὰ ἐπωφεληθῇ συνέτεινον οὐκ ὀλίγον πρὸς τοῦτο. Ἀλλ' ἆρα γε τῆς ἐλευθερίας ταύτης τὰ ὅρια ἔφθασαν εἰς τὸ μὴ περαιτέρω; καὶ ἡ ἀνατροφὴ τῆς γυναικὸς ἀπαύγασμα τῆς ἐλευθερίας ταύτης εἶναι ὁποία ἔπρεπε νὰ ἦναι; Ἵνα συμπεράνωμεν ἐπὶ τῶν ζητημάτων τούτων, ἴδωμεν πρῶτον ποῖος εἶναι ὁ προορισμὸς τῆς γυναικός, διότι ἐκ τῆς γνώσεως τοῦ προορισμοῦ τούτου ἐξαρτᾶται ἡ ὅλη τοῦ ζητήματος λύσις.

Τί ἐφρόνει τὸ πρὸ ἡμῶν πλῆθος, καὶ τί οἱ πλεῖστοι σήμερον ἀκόμη φρονοῦσιν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, γνωστὸν ἐξ ὅσων εἴπομεν. Ὁ προορισμὸς τῆς γυναικὸς ὁρίζεται ἐκ τῆς κατὰ καιροὺς περὶ αὐτῆς ἐπικρατούσης γνώμης, ἡ τέρψις καὶ ἡ ἀπόλαυσις ἢ ἡ παραγωγὴ τοῦ εἴδους καὶ ἄλλοτε ἡ οἰκιακὴ οἰκονομία.

Τοὺς πρώτους ὁρισμούς, καίτοι ὀφείλονται οὗτοι εἰς ἄνδρας ὑψίστης σημασίας, νομίζομεν ἀναξίους συζητήσεως, διὸ καὶ ἀποστρέφομεν τὸ βλέμμα μετ' ἀγανακτήσεως καὶ περιφρονήσεως συνάμα. Ὁ τελευταῖος ὅμως ὡς ἐκ τῶν ἐπικρατουσῶν εἰσέτι ἰδεῶν, ἠθῶν καὶ ἐθίμων φαίνεται κατὰ πρώτην ὄψιν εὐπαρουσίαστος καὶ σπουδαῖος. Ἀλλ' ἅμα ὡς πνεύσῃ ἔστω καὶ ἐλαφρὰ λογικῆς αὔρα, ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος παθαίνει τὸν μῦθον τοῦ μετεμφιεσθέντος τὸν λέοντα ὄνου. Ἴδωμεν. Ἡ γυνὴ λέγουσιν οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν γνώμην ταύτην μὴ οὖσα ἱκανὴ οὔτε νὰ ἐπινοήσῃ οὔτε νὰ ἐπιτελέσῃ μεγάλα ἔργα, ὀφείλει νὰ καταγίνηται εἰς τὸ μεγάλης σημασίας ἔργον, τὸ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, οὔτε νόησιν ἐφευρετικὴν οὔτε μεγάλους σωματικοὺς κόπους ἀπαιτοῦν.

Ἂν τῷ ὄντι προορισμὸς τῆς γυναικὸς ἦτο οὗτος, συμφωνοῦμεν πληρέστατα μετ' αὐτῶν, ὅτι ἀνάγνωσις καὶ γραφή, στοιχειώδης ἀριθμητική, ῥαπτικὴ καὶ στοιχεῖα μαγειρικῆς, ὀφείλουσι ν' ἀποτελῶσι τὸ πρόγραμμα τῆς μαθήσεως τῶν γυναικῶν, καὶ εἶναι τοῦτο ὅ,τι δεῖ ὅπως ἀνταποκριθῶσιν αὗται εἰς τὸν προορισμὸν αὐτῶν, ἀλλὰ πολλοῦ γε καὶ δεῖ.

Ἢ μακρολογῶμεν τήν τε ὑφαντικὴν λέγοντες καὶ τὴν τῶν ποπάνων τε καὶ ἑψημάτων θεραπείαν ἐν οἷς δή τι δοκεῖ τὸ γυναικεῖον γένος εἶναι, οὗ καὶ καταγέλαστόν τε ἐστὶ πάντων ἡττώμενον; (Πλατ. πολ. σελ. 141.) Καὶ βεβαίως ἡ γυνὴ οὔτε διὰ τὴν ῥαπτικὴν οὔτε διὰ τὴν μαγειρικήν, οὔτε πρὸς ἀπαρίθμησιν τῶν καθημερινῶν δαπανῶν, οὔτε πρὸς τέρψιν καὶ ψυχαγωγίαν τοῦ ἀνδρὸς ἐπλάσθη, ἀλλ' ὡρίσθη αὕτη ὡς ἀναγκαία καὶ ἀπαραίτητος σύντροφος αὐτοῦ ὁμοία τὴν φύσιν, τὴν ἀξίαν καὶ τὸν προορισμόν.

Τοῦ προορισμοῦ λοιπὸν αὐτῆς ὄντος ἐκείνου τοῦ ἀνδρός, ὀφείλουσιν ἀμφότεροι κρατούμενοι ἀπὸ τῆς χειρός, νὰ διέρχωνται τῆς ζωῆς τοὺς τρίβους ἀλληλοδηγούμενοι καὶ βοηθοῦντες ὁ εἷς τὸν ἄλλον. Τὸ ἀμοιβαῖον σέβας, ὁ ἀμοιβαῖος ἔρως, ὀφείλουσι νὰ ὁδηγῶσιν ἀμφοτέρους βαδίζοντας ἐπὶ τὸ αὐτό, ἐκ δὲ τῆς ἀμοιβαίας αὐτῆς ἑνώσεως προκύπτει τὸ ὂν ἐκεῖνο, ἡ μοναδικὴ αὐτὴ ἑνότης, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ ὡραιότατον καὶ τελειότατον τῶν ἔργων τοῦ Πλάστου.

Ἂν λοιπὸν ὁ προορισμὸς ἀμφοτέρων τῶν φύλων εἶναι ὁ αὐτός, ἂν ὅτε ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ εἶναι ἴσοι, ἂν ὁ εἷς ὀφείλῃ νὰ ὁδηγῇ τὸν ἄλλον ἐν τῇ τρικυμιώδει τοῦ βίου πελαγοδρομίᾳ, ἕπεται ἀναγκαίως ὅτι καὶ ἡ ἀγωγὴ καὶ ἡ ἐν γένει τοῦ πνεύματος ἀνάπτυξις ὀφείλει νὰ ἦναι ἡ αὐτή. "Εἰ ἄρα ταῖς γυναξὶν ἐπὶ ταὐτὰ χρησόμεθα καὶ τοῖς ἀνδρᾶσι, ταὐτὰ καὶ διδακτέον αὐτάς". (Πλατ. Πολ. σελ. 137.) Ἡ δὲ διανομὴ τῶν ἔργων ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ ἀνάγκη νὰ ῥυθμίζηται οὐχὶ κατ' αὐθαίρετον οὐδὲ γενικὸν κανόνα, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐπίδοσιν καὶ τὴν ἱκανότητα ἑκάστου. Ἓν βλέμμα ἂν ῥίψωμεν πέριξ ἡμῶν, πόσας δὲν θὰ εἴδωμεν γυναῖκας εὐφυεῖς, ἐνεργητικάς, ῥωμαλέας καὶ ὀργώσας πρὸς ἐργασίαν, σηπομένας δὲ ἐν τοῖς δωματίοις αὐτῶν, ἀναλισκωμένας εἰς ἀνάξια τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν ἔργα, ἢ τηκομένας εἰς τὰ πάθη ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα γεννᾷ ἡ ἀεργία, ὁ ἄφροντις καὶ φυτικὸς βίος, ἐν ᾧ αὗται ἠδύναντο καὶ εὐδαίμονες νὰ ὦσι καὶ ἐνάρετοι καὶ παραγωγικαὶ διὰ τὸν μικρόνουν, τὸν βλάκα ἢ ἀνάπηρον αὐτῶν σύζυγον, ἀδελφὸν πατέρα ἢ τέκνα; "Γυναῖκες μέντοι πολλαὶ πολλῶν ἀνδρῶν βελτίους εἰς πολλά." (Πλατ. σελ. 141.) Πόσους δὲ ἄνδρας ἀναξίους διὰ πᾶσαν ἐξωτερικὴν ἢ πνευματικὴν ἐργασίαν, καταλλήλους δὲ διὰ τὰ μικρὸν νοῦν καὶ ἐνέργειαν ἀπαιτοῦντα οἰκιακὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἀφθαιρέτως καὶ ἐγωϊστικῶς ἐκληρώθησαν τῇ γυναικί; Ἀνὰ πᾶν βῆμα ἀπαντῶμεν ἄνδρας τοιούτους, οἵτινες ἀνικανότητος ἕνεκα, καταστρέφωσι κολοσσιαίας περιουσίας καὶ ῥίπτωσιν ἑαυτοὺς καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν τῇ πενίᾳ καὶ τὰ ταύτῃ παρομαρτοῦντα μαρτύρια ἢ κακουργήματα, ἐν ᾧ ἀπεναντίας βλέπομεν τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἐν τῇ χηρείᾳ συναθροιζούσας μετ' ἐπιμελείας καὶ φρονήσεως, τὰ περισωθέντα ῥάκη, καὶ προσκολλώσας αὐτά, ἵνα καλύψωσι τὴν γυμνότητα τῶν δυστυχῶν αὐτῶν τέκνων, καὶ ἄλλας τοιαύτας, αἵτινες νυχθημερὸν καὶ μετ' αὐταπαρνήσεως καὶ καρτερικότητος μαρτυρικῆς ἐργάζονται, τιτρώσκουσαι τοὺς ἁπαλοὺς αὐτῶν δακτύλους ἵνα ἐπαρκέσωσιν εἰς τὸν ἄρτον τῶν ὑπὸ τοῦ ἀνικάνου πατρός, ἐν τῇ πενίᾳ ῥιφθέντων αὐτῶν τέκνων. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα αἱ γυναῖκες αὗται εἰσὶν αἱ γυναῖκες ἐκεῖναι, αἵτινες μέχρι τῆς χθές, μόνον διότι ἦσαν γυναῖκες, ἦσαν ἠναγκασμέναι νὰ σήπωνται ἐν τῇ ἀεργίᾳ καὶ νὰ ταλαιπωρῶνται ἐν τῇ πενίᾳ, μόνην ἀσχολίαν ἔχουσαι νὰ θλίβωσι κρύφα καὶ σιωπηλῶς τὸ ὑπὸ τοῦ ἄλγους ῥηγνυόμενον αὐτῶν στῆθος! ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα οἱ τἀναντία φρονοῦντες εὑρίσκουσιν ἐξαίρεσιν. Ἐπιτραπήτω ἡμῖν ν' ἀμφιβάλλωμεν περὶ τούτου. Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐξαίρεσιν ἂν ἐθεωροῦντο αἱ φρόνιμοι καὶ ἐνεργητικαὶ αὗται γυναῖκες, μὴ δὲν κινῶσι τὸν θαυμασμὸν ἡμῶν; καὶ δὲν συνηγοροῦσιν εὐγλώττως ὑπὲρ τῆς ἐλευθέρας ἐνεργείας καὶ πλήρους πνευματικῆς ἀναπτύξεως τοῦ φύλου αὐτῶν, ὅταν ἀναλογισθῶμεν, ὅτι εἰσὶν αὗται αὗται αἵτινες σκιὰ μέχρι τῆς χθές, λαμβάνουσι σήμερον σάρκα καὶ ὀστᾶ καὶ ἐπιδίδονται καὶ διεκπεραιοῦσι δυσκολώτατα κοινωνικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα οὔτε ἐδιδάχθησαν, οὐδὲ κἂν ἐφαντάσθησαν ποτέ; Ἔστω ἴσως εἴπῃ τις. Ἀλλὰ λησμονεῖς ὅτι ἐλευθέρα γυνὴ καὶ ἐν ἀμέσῳ πρὸς τὴν κοινωνίαν εὑρισκομένη συναφείᾳ ὑπόκειται εἰς πειρασμοὺς τοὺς ὁποίους ὡς ἐκ τῶν ῥοπῶν καὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς δὲν δύναται νὰ ὑπερνικήσῃ.

Πρὸς τοῦτο ἀπαντῶμεν; ὅτι αἱ μὲν ῥοπαὶ εἰσὶν αἱ αὐταί, τὸν δὲ χαρατῆρα πλάττομεν ἡμεῖς αὐτοὶ διὰ τῆς ἐλαττωματικῆς ἀνατροφῆς, ἣν δίδομεν αὐταῖς, καὶ ὅτι ἡ ἄμεσος πρὸς τὴν κοινωνίαν συνάφεια ἔχει ἀποτελέσματα ἧττον κακὰ τοῦ περιορισμοῦ εἰς ὃν καταδικάζομεν αὐτάς. Τὸ προωρισμένον, ἵνα ἐλευθέρως διασχίζῃ τοὺς αἰθέρας πτηνόν, ἀδύνατον νὰ συνηθίσωμεν εἰς τὴν δουλείαν τοῦ κλωβοῦ, ἅμα δὲ τῇ πρώτῃ εὐκαιρίᾳ θέλει πετάξει ἀνεπιστρεπτί. Τὴν γυναῖκα δὲν διαφθείρει ἡ πρὸς τοὺς ἄνδρας ἄμεσος κοινωνία, ἀλλὰ καταστρέφει ἡ ἐλαττωματικὴ αὐτῆς ἀνατροφή, ὁ περιορισμὸς καὶ ἡ ἄγνοια τοῦ ἐγώ, τοῦ ὁποίου οὔτε κἂν ἰδέαν ἐδώκαμεν ποτὲ αὐτῇ ἢ κακῶς ἐδιδάξαμεν. Ἀφήσετε αὐτὴν ἐλευθέραν, ἀναπτύξετε τὸ πνεῦμα αὐτῆς διὰ τῆς ἀληθοῦς παιδείας, καὶ τοῦ παραδείγματος, ὑποστηρίξετε αὐτὴν διὰ τῶν νόμων τῆς πολιτείας, καὶ πρὸ πάντων καταστήσετε αὐτὴν ὑπεύθυνον διὰ τὰς πράξεις αὐτῆς, καὶ τότε θέλετε ἴδει, ὅτι ἡ μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἄμεσος

συνάφεια αὐτῆς οὐδενὸς θέλει γείνει πρόξενος κακοῦ. Παράδειγμα αἱ ἐν Ἀμερικῇ γυναῖκες τῶν ὁποίων τὴν ἀνατροφὴν διέπει ἄλλο σύστημα καὶ ὑποστηρίζουσιν ἄλλοι νόμοι, ὅπου κατ' ἀκριβεῖς στατιστικὰς αἱ ἀπαγωγαὶ καὶ τὰ τούτοις ὅμοια συμβαίνουσι κατὰ πολὺ ἐλάσσονα ἀριθμὸν ἢ ἐν Εὐρώπῃ ὅπου ἡ γυνὴ δὲν ἔλαβε τὴν πρέπουσαν ἀνατροφὴν καὶ ἐλευθερίαν. Ἐκεῖ, ὅ τε ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ διανύουσιν ὁλόκληρον τὸ στάδιον τῶν σπουδῶν αὐτῶν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἐκπαιδευτήριον φοιτῶντες, καὶ μολαταῦτα μακρὰν τοῦ νὰ συντείνῃ τοῦτο εἰς τὴν διαφθορὰν τῶν ἠθῶν τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου τῶν φύλων, μακρὰν τοῦ ν' ἀφίνωνται εἰς τὰς φυσικὰς αὐτῶν ῥοπάς, συζῶσιν ἐν ἁρμονίᾳ ἐναρέτῳ, σεβόμενοι καὶ οὐχὶ ὡς ἐν Εὐρώπῃ ἐπιβουλευόμενοι ὁ εἷς τὸν ἕτερον.

Ὡς πρὸς δὲ τὸ παραγωγικὸν τῆς γυναικὸς πνεῦμα καὶ τὸ φίλεργον, ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν ὅτι ἐν Ἀμερικῇ ὑπάρχουσι γυναῖκες ἐπιστήμονες ἀποκομίζουσαι τὸ ποσὸν 80,000 φραγ. κατ' ἔτος.

Ἀλλὰ μὴ καὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ αὐτῇ, εἰς χώρας ὅπου ἐπετράπη εἰς τὰς γυναῖκας σχετική τις ἐλευθερία, διὰ τὰς τέχνας ἰδίως καὶ τὸ ἐμπόριον, δὲν ἐπαρκῶσιν αὗται εἰς τὰς ἀνάγκας ὁλοκλήρου οἰκογενείας καὶ διὰ τῆς ἐργασίας τῶν λεπτῶν αὐτῶν χειρῶν, δὲν ὑποστηρίζωσι καὶ ἀναπτύσσωσι τέκνα, ἅτινα ἐν τῇ ἀμαθείᾳ ἢ τῇ πενίᾳ ῥιπτόμενα ἀρούρης θὰ ἐγένοντο ἄχθη ἢ καὶ κακοῦργοι;

Ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου κατενοήθη τέλος ὅτι ἀντὶ νὰ πλάττωσι φανατικὰς γυναῖκας καὶ ἀθύρματα, ἵνα μήτι ἄλλο εἴπωμεν, διὰ τῆς λεγομένης κλασικῆς παιδείας, συνισταμένης εἰς στοιχειώδεις γνώσεις κατηχήσεως, ἱερᾶς ἱστορίας, τῶν κλασικῶν τῆς ἐκκλησίας συγγραφέων, τοῦ χοροῦ καὶ τῆς μουσικῆς, ὅπως πρὸ μικροῦ ἐγένετο, ὀφείλουσι νὰ πλάττωσι μητέρας, συζύγους καὶ πολίτας συνεργαζομένας τῷ ἀνδρί, παραγωγικὰς δὲ ἔν τε τῇ οἰκογενείᾳ, τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ καθόλου ἀνθρωπότητι, μὴ τὰ αἴτια τοῦ νέου τούτου συστήματος δὲν εἶναι καταφανῆ;

Καὶ ἐν τῇ Ῥωσσίᾳ, τῇ χώρᾳ τὴν ὁποίαν ἀδίκως νομίζομεν κατὰ πολὺ ὑστεροῦσαν τῶν φώτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, γυναῖκες ἀνεπτυγμέναι συνεισφέρουσιν ὑπηρεσίας διαφόρους, ὡς ὑπάλληλοι τηλεγραφείων, τραπεζῶν, ἐμπορικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν γραφείων, ὡς διευθύντριαι μεγάλων κτημάτων, βιομήχανοι καὶ ἐπιστήμονες, καὶ ἀναδεικνύονται ἐπίσης ἱκαναί, ἐπίσης νοήμονες ὅσον καὶ οἱ ἄνδρες.

Τὰ πάντα λοιπὸν τείνουσι ν' ἀποδείξωσι, καὶ ἡ ἀνατομικὴ κατασκευὴ καὶ ἡ θεωρία καὶ ἡ πεῖρα τῆς γυναικός, ὅτι κατ' οὐδὲν διαφέρουσα αὕτη τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὰ αὐτὰ δεομένη ἐπιτηδεύειν ὀφείλει, δικαιοῦται καὶ πρέπει ν' ἀναπτύσσηται πνευματικῶς τε καὶ σωματικῶς, ὅπως ὁ ἀνήρ, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ νὰ ἐπιδίδηται οὐχὶ τῇ μαγειρικῇ καὶ τῇ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ μόνον καὶ ἀποκλειστικῶς, ἀλλὰ καὶ παντὶ ἄλλῳ σταδίῳ κατὰ τὴν κλίσιν, τὴν ἐπίδοσιν καὶ τὰς πρὸς ταῦτα συντεινούσας περιστάσεις. Ἀλλ' ἂν πρὸς στιγμὴν παραδεχθῶμεν ὅτι τῇ γυναικὶ ἐπιφυλάσσηται ἡ φροντὶς τῶν οἰκιακῶν ἔργων, καὶ ἡ γνώμη αὕτη εἶναι δυστυχῶς μεγάλης πλειονότητος γνώμη, τότε ἡ ἀνατροφή, ἣν δίδομεν αὐτῇ, εἶναι ἡ ἀνατροφὴ ἡ ἀνταποκρινομένη πρὸς τὸν σκοπόν; Ἴδωμεν.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ.)

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Ουτως ἀπέθανεν ἐν φρικώδει ἀγωνίᾳ τῷ 1541 ἡ κόμησσα Σαλισβουρίας, ἡ ἐντελῶς ἀθῷα· ὁ Ἐρρῖκος δὲν ἠδύνατο νὰ συγχωρήσῃ αὐτῇ ὅτι κατήγετο ἐκ τοῦ γένους τῶν Πλανταγενετῶν. Κατὰ τὸν αὐτὸν σχεδὸν χρόνον ἀπέθανον ἐπὶ τοῦ ἰκριώματος δύο βασίλισσαι, ἡ Ἄννα Βολένη καὶ ἡ Αἰκατερίνη Χώβαρτ, θύματα ἀμφότεραι τοῦ ζηλοτύπου αὐτῶν συζύγου. Τῷ 1533 εἰσῆλθεν ἡ Ἄννα ἐν λαμπρᾷ τοῦ Μαΐου ἡμέρᾳ εἰς τὸν Πύργον ὡς ἀνθηρὰ βασίλισσα παρακολουθουμένη ὑπὸ πολυτελεστάτης θεραπείας, μειδιῶσα καὶ χαίρουσα ὅτι ὁ ἰσχυρὸς βασιλεὺς ἐξελέξατο αὐτὴν σύζυγον. Γενικὴ ἦτο ἡ ἀγαλλίασις ἐπὶ τῷ συμβάντι τούτῳ, καθότι διὰ τοῦ γάμου του μετὰ τῆς Ἄννης ὁ ἀποχωρισμὸς τοῦ Ἐρρίκου ἀπὸ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἦτο γεγονὸς τελεσμένον· ὁ λαὸς τῆς ἀγγλικῆς πρωτευούσης ἐχαιρέτισε τὴν λαμπρὰν τοῦ Μαΐου ἡμέραν ὡς τὴν αὐγὴν νέας ἐποχῆς εὐδαιμονίας καὶ εἰρήνης — ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν τριῶν μόνον ἐτῶν, πάλιν ἐν ἡμέρᾳ ἐαρινῇ τοῦ Μαΐου ἡ αὐτὴ Ἄννα ἐφέρετο πρὸς τὸν Πύργον, πλὴν πόσον διαφόρως! Ἐφέρετο ἐπὶ μικρᾶς λέμβου ἐν μέσῳ ἀνδρῶν ἀγρίων καὶ μελανοφορούντων· τὸ γλυκὺ μειδίαμα, τὸ ὁποῖον τοσοῦτον εἶχεν ἐνθουσιάσει τὸν βασιλέα, δὲν ἐπιστέφει πλέον τὰ χείλη της· δάκρυα ἄφθονα ἐκρέουσι τῶν ὡραίων αὐτῆς ὀφθαλμῶν. Ἡ λέμβος δὲν προσορμίζεται εἰς τὴν βασιλικὴν κλίμακα, ἀλλ' εἰσέρχεται ὑπὸ τὴν Πύλην τῶν Προδοτῶν. Ἡ Ἄννα ἀπώλεσεν ὅλον τὸ θάρρος της· ὅτε ἐπάτησεν ἐπὶ τῶν ψυχρῶν καὶ ὑγρῶν βαθμίδων πίπτει ἐπὶ τῶν γονάτων της καὶ ὑψοῦσα πρὸς οὐρανὸν τὰς λευκὰς αὐτῆς χεῖρας διαμαρτύρεται ὅτι εἶναι ἀθῷα, ὅτι καὶ νῦν καὶ πάντοτε ἦτο πιστὴ τοῦ βασιλέως σύζυγος. Ἀλλ' ὁ ἀσταθὴς Ἐρρῖκος εἶχεν ἀποφασίσει τὸν θάνατόν της καὶ διέταξεν αὐτὸν τὸν θεῖόν της νὰ τῇ ἀναγγείλῃ τὴν εἰς θάνατον καταδίκην ἐπὶ ἀπιστίᾳ. Ἡ δυστυχὴς Ἄννα ἀνέκραξεν· "Ὦ Θεέ μου, ὦ Πλάστα μου, σύ, ὅστις εἶσαι ἡ Ἀλήθεια, σὺ γνωρίζεις ὅτι δὲν εἶμαι ἀξία τοιούτου θανάτου!" Ἤδη τὴν ἐπιοῦσαν ἡ γενναία αὐτῆς ψυχὴ ὑπερενίκησε τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν καὶ αὐτόπται μάρτυρες διηγοῦνται ὅτι ἐπορεύθη πρὸς τὸν τόπον τῆς καταδίκης κρατοῦσα ὑψηλὰ τὴν κεφαλὴν καὶ μετὰ ἀξιοθαυμάστου γενναιότητος.

Μικρὸν μετὰ ταῦτα τὸν αὐτὸν ἀπέθανε θάνατον καὶ ἡ Αἰκατερίνη Χόβαρτ, ἡ πέμπτη σύζυγος τοῦ αἱμοβόρου Ἐρρίκου. Ἡ Αἰκατερίνη ἦτο γυνὴ ἐλαφρὰ καὶ ὁ βίος της δὲν ὑπῆρξε πρότυπον ἀρετῆς καὶ σεμνότητος· ἀλλὰ κατὰ τὰς τελευταίας αὐτῆς στιγμάς, πορευομένη πρὸς τὸ ἰκρίωμα, ὡμολόγησεν ὅτι δὲν εἶναι ἔνοχος τοῦ ἐγκλήματος, διὰ τὸ ὁποῖον κατεδικάσθη. Τὴν Αἰκατερίνην Χόβαρτ διεδέχθη ἡ ἀθῴα Ἰωάννα Γρέϋ, ἣν ἔφερεν εἰς τὸ αἱμοσταγὲς ἰκρίωμα ἡ ἐνοχὴ τοῦ πενθεροῦ της καὶ ἡ ἀπιστία τῶν συμβούλων της. Ἀποθανόντος τοῦ Ἐδουάρδου Στ'. ὁ δοὺξ τῆς Νορθουμβερλάνδης μετεχειρίσθη αὐτὴν ὡς ὄργανον, ὅπως ὑπανδρευομένη τὸν Δώδλεϋ, τὸν υἱὸν αὐτοῦ, αὐτὴ μὲν βασιλεύσῃ ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἀναβῇ μετ' αὐτῆς εἰς τὸν θρόνον. Ἡ ὡραία Ἰωάννα, ἐντελῶς ἄπειρος, οὐδὲν ἐγνώριζε περὶ τῶν ῥαδιουργιῶν τούτων, καὶ ὅτε ὁ Ἀρούνδελ καὶ ὁ Πέμβρωκ χαιρετίσαντες αὐτὴν ὡς ἄνασσαν τῇ ἐφίλησαν τὴν χεῖρα, ἐλειποθύμησεν. "Οὐδέποτε ἐφαντάσθην τοῦτο, εἶπεν ἡ βασίλισσα πρὸς τοὺς λόρδους, οὐδέποτε ἀνειρεύθην θρόνον· ἀλλ' ὁ Θεός, ὅστις οὕτω διέταξεν, ἄς μοι παράσχῃ τὴν χάριν νὰ βασιλεύσω πρὸς δόξαν Αὐτοῦ καὶ πρὸς τὴν εὐημερίαν καὶ εὐδαιμονίαν τοῦ λαοῦ μου."

Ἡ λάμψις τοῦ θρόνου της ἐννέα μόνον διήρκεσεν ἡμέρας. Ἡ πριγκήπισσα Μαρία, διαφυγοῦσα τοὺς ἱππεῖς τοῦ Νορθουμβερλανδ, εἶχεν ἀνακηρυχθῇ βασίλισσα, καὶ οἱ ὀπαδοὶ αὐτῆς ἐπολιόρκουν ἤδη τὴν πύλην τοῦ Πύργου. Ἐν τῷ πύργῳ κάθηται ἡ νεαρὰ βασίλισσα, μόνη, βεβυθισμένη εἰς τὰς σκέψεις της, ἐγκαταλειφθεῖσα παρὰ τῶν ἀπίστων αὐτῆς συμβούλων· "Ἐλθέ, κόρη μου, τῇ εἶπεν ὁ πατήρ της κάτωθεν· ἐλθέ, ἐνταῦθα δὲν εἶναι πλέον ἡ θέσις σου." Ἀλλ' ἡ Ἰωάννα ἐν ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ στιγμῇ, ὅτε πάντες τὴν ἀπηρνοῦντο, ἀμίμητον ἔδειξε μεγαλοψυχίαν καὶ ἐγκαρτέρησιν· οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐδειλίασεν ἀπέναντι τῶν ἀπειλῶν τῆς ἀντιπάλου αὐτῆς Μαρίας καὶ τῶν ὀπαδῶν της· οὐδαμῶς ἐκλονίσθη εἰς τὰς ἐπιμόνους προτροπὰς τῶν καθολικῶν ἱερέων, οἵτινες διὰ παντὸς μέσου ἐζήτουν νὰ τὴν ἀποσπάσωσιν ἀπὸ τοῦ δόγματός της. Τέλος ἀπεφασίσθη καὶ αὐτῆς ὁ θάνατος, καὶ ἡ 12 Φεβρουαρίου 1554 ὡρίσθη ὡς ἡμέρα τῆς ἐκτελέσεως τῆς καταδίκης. Μίαν πρὸ τοῦ θανάτου της ὥραν εἶδε τὸν σύζυγόν της, τὸν Δώδλεϋ, ἀπαγόμενον ἵνα θανατωθῇ· τῷ ἔνευσε φιλικῶς μὲ τὴν κεφαλὴν καὶ τῷ ἔδειξε μὲ τὴν χεῖρα τὸν οὐρανὸν — μετ' ὀλίγον εἶδεν ἀπὸ τοῦ παραθύρου της τὸ ἀκέφαλον αὐτοῦ σῶμα φερόμενον ἐπὶ ἁμάξης. Ἀνερχομένη τὰς βαθμίδας τοῦ ἰκριώματος εἶπε πρὸς τοὺς περιϊσταμένους· "Καλοὶ ἄνθρωποι, ἐπικαλοῦμαι τὴν μαρτυρίαν σας, ὅτι ἀποθνήσκω ὡς καλὴ χριστιανή." Ὁ δήμιος γονυπετὴς τῇ ἐζήτησε συγχώρησιν· "Εὐχαρίστως σὲ συγχωρῶ, τῷ εἶπεν ἡ Ἰωάννα· μόνον σὲ παρακαλῶ νὰ ἐκτελέσῃς τὸ ἔργον σου ταχέως." Ὁ δήμιος ὕψωσε τὸν πέλεκυν δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, καὶ ἀκόμη ἡ Ἰωάννα δὲν εἶχε τελειώσει τὰς λέξεις· "Πάτερ, εἰς τὰς χεῖράς σου παραδίδω τὸ πνεῦμά μου", καὶ ἡ ὡραία αὐτῆς κεφαλὴ ἔπεσεν. —

Πλὴν ὅλα ταῦτα εἶναι συμβάντα ἀρχαῖα, τὰ ὁποῖα ἀπώλεσαν πλέον τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς πλείστους τῶν ἐπισκεπτομένων τὸν ἱστορικὸν Πύργον τοῦ Λονδίνου. Ἡ προσοχὴ τῶν πολλῶν στρέφεται πρὸς τὴν λαμπρὰν ὁπλοθήκην, ἐν ᾗ ὑπάρχουσιν 22 μορφαὶ ἱππέων, πρὸς τὴν ὁπλοθήκην τῆς βασιλίσσης Ἐλισάβετ, καὶ πρὸς τὰ διάφορα ἐν αὐτῇ ὅπλα. Τέλος δὲ μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος εἰσέρχεται εἰς τὸ Θησαυροφυλάκιον. Τὸ ἐν αὐτῷ στέμμα, τὸ σκῆπτρον καὶ τὰ ἄλλα τῆς βασιλείας σύμβολα ἀπώλεσαν πλέον τὴν ἱστορικὴν αὐτῶν ἀξίαν, διότι εἶναι μόνον ἀπομιμήσεις τῶν ἀρχαίων κειμηλίων, τὰ ὁποῖα διηρπάγησαν ἐν τοῖς ἐμφυλίοις πολέμοις, τοῖς παρακολουθήσασι τὸν θάνατον Καρόλου τοῦ Α'. Τὸ στέμμα τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας μὲ τὸν "ἀνεκτίμητον αὐτοῦ σάπφειρον" καὶ τὸν πολύτιμον ἐρυθρὸν λίθον τοῦ Μέλανος Πρίγκηπος, τὸ διάδημα τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλίας, τὸ κατεσκευασμένον ἐκ καθαροῦ χρυσοῦ ἄνευ τινὸς κοσμήματος, καὶ ὁ περίφημος ἀδάμας Κωχ-ι-νὼρ (τὸ ὄρος τοῦ φωτός) — αὐτὰ θαυμάζονται σήμερον, καὶ ὁ Ἄγγλος, ὡς πρακτικὸς ἔμπορος, ἐκτιμῶν τὸν ἀδάμαντα τοῦτον δύο ἑκατομμύρια καὶ τὸ βασιλικὸν στέμμα 122 χιλ. λιρῶν αἰσθάνεται τὴν ἐνδόμυχον εὐχαρίστησιν καὶ ὑπερηφάνειαν ὅτι ἐνταῦθα, ἐν τῷ Πύργῳ τοῦ Λονδίνου, ἔχει ἐνώπιον αὐτοῦ ἂν οὐχὶ τὰ ὡραιότερα κειμήλια τοῦ κόσμου, ἀλλὰ πάντως τὰ πολυτιμότερα. Διὰ τὸν ἱστορικὸν ὅμως ὁ Πύργος τοῦ Λονδίνου ἔσεται διὰ παντὸς μία τῶν περιεργοτέρων σελίδων τῆς ὅλης ἀγγλικῆς Ἱστορίας.

Η ΕΝ ΠΕΣΤΗ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ.

Ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Γ. Γώγου.

Ἀπὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν (1453), καὶ τῆς ἐν Οὐγγαρίᾳ ὀθωμανικῆς κυριαρχίας, ἀρξαμένης τὸ 1526 μετὰ τὴν ἐν Μοχάτς κρίσιμον νίκην τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ λῃστάσης τὸ 1687 σωτήριον ἔτος, τέσσαρα ἔτη ἀκριβῶς μετὰ τὴν πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Βιέννης καταστροφὴν καὶ πανωλεθρίαν (1683) γενομένην, ὡς γνωστόν, ὑπὸ τῆς ἀγκυίρου καὶ νικηφόρου ἐλεύσεως τοῦ ἐλευθερωτοῦ Βασιλέως τῶν Πολωνῶν Ἰωάννου Σοβιέσκη, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι τοῦ 1821 ἀδιαλείπτως προσήρχοντο εἰς ἅπασαν τὴν Οὐγγαρίαν ἄποικοι Ἕλληνες ἐκ Μακεδονίας, Θεσσαλίας καὶ Θρᾴκης τὸ πλεῖστον, ἐγκαταλιμπάνοντες τὰς τότε δυστυχεῖς αὐτῶν πατρίδας, καὶ ἐνταῦθα ὡς καὶ ἐν Βιέννῃ, Τεργέστῃ, Βενετίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ εὑρίσκοντες, ταυτοχρόνως, εἰρήνην καὶ πόρον ζωῆς. Ἰδίως δὲ οἱ ἀπὸ τοῦ 1690 ἐν Οὐγγαρίᾳ ἀποικήσαντες ὁμογενεῖς, πλουτοῦντες ἤδη καὶ εὐημεροῦντες διὰ τῆς φιλεργείας καὶ τῆς ἐμφύτου ἐμπορικῆς αὐτῶν δεξιότητος καὶ χρηστότητος, ἤρξαντο καθιδρύοντες Ἑλληνικὰς κοινότητας, καὶ χρηπιδοῦντες αὐτὰς μάλα αὐλόγως ἐπὶ τῶν δύο πρώτων καὶ ἀναφαιρέτων ὅρων τῆς ὑπάρξεως καὶ διαρκείας αὐτῶν — τῆς Ἑλληνικῆς σχολῆς καὶ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῇ βασιλικῇ ἀδείᾳ καὶ ἐγκρίσει τῶν κατὰ καιροὺς αὐτοκρατόρων τῆς Αὐστρίας, ὡς φαίνεται μέχρι τῆς σήμερον εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς ἐν Πέστῃ Ἑλληνικῆς κοινότητος τῶν ὀρθοδόξων.

Τριάκοντα Ἑλληνικαὶ Κοινότητες ὑπῆρξαν καὶ ἤκμασαν ἐν Οὐγγαρίᾳ ἐπὶ τρεῖς περίπου αἰῶνας. Ἡ Ἑλληνικὴ κοινότης τῆς πόλεως Μισκόλτσας (Miscolz) ἐκ πολλῶν καὶ πλουσίων Ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν ἄλλοτε συγκειμένη, πρὸ 90 ἐτῶν διετήρει Ἑλληνικὸν Γυμνάσιον, ἐν ᾧ ἐξεπαιδεύοντο καὶ οἱ παῖδες τῶν Οὐγγρων, τῶν Σέρβων καὶ Ῥωμούνων· εἰς δὲ τὸ Νεόφυτον (Neusatz) πόλιν παραδουνάβιον ὑπὸ Γερμανῶν καὶ Σέρβων τὸ πλεῖστον κατοικουμένην, ἡ Ἑλληνικὴ κοινότης πρὸ δέ ἐτῶν εἶχεν ἀκμάζουσαν Ἑλληνικὴν σχολήν, ἐν ᾗ ἀδιδάχθησαν τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα καὶ πολλοὶ ἐπιζῶντες ἐνταῦθα ἐπίσημοι Σέρβοι· ἀλλὰ καὶ Οὐγγροι παιδιόθεν ἐσπούδασαν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἰς τὴν ἐνταῦθα Ἑλληνικὴν σχολήν, ἐν οἷς διαπρέπει ἐπὶ Ἑλληνομαθίᾳ καὶ ἀκραιφνεῖ φιλελληνισμῷ ὁ ἐκ τῶν διακεκριμένων ἐμπόρων τῆς Βουδαπέστης ἀξιότιμος Luffe Karoly, ἐπιμελὴς ἀναγνώστης τοῦ Ἑσπέρου, ἐφ' ᾧ καὶ καυχώμενος ἐπιδείκνυσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστὰς Οὐγγρους καὶ Γερμανούς. Σχολὴ Ἑλληνικὴ ὑπῆρχε καὶ ἐν Ζέμον ἀπὸ τοῦ 1810, ὡς καὶ ἐν Στεφανουπόλει (Kronstadt).

Ἐκ δὲ τῶν Ἑλληνικῶν τούτων κοινοτήτων τῆς Οὐγγαρίας ἀπέμεινεν μόνον ἡ ἀχρι τῆς σήμερον, ἐξ ὀλίγων οἰκογενειῶν καὶ αὐταὶ ἀποτελούμεναι, καὶ ἐν αἷς, τὸ πλεῖστον, λαλεῖται ἡ Οὐγγρικὴ καὶ ἡ Γερμανικὴ γλῶσσα· εἰσὶ δὲ αὗται ἡ Ἑλληνικὴ κοινότης τῆς Πέστης καὶ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ παραδουναβίων Οὐγγρικῶν πόλεων Σέντες, Μισκόλτσας, Κετσκεμέτ, Ζεμλίνου ἢ Ζέμονος καὶ Κρονστάτ. Τὴν ἐν τῇ πόλει Σέντες Ἑλληνικὴν Σχολὴν καὶ Ἐκκλησίαν συντηροῦσιν ἀπὸ πολλῶν ἤδη χρόνων, προικίσαντες αὐτὴν διὰ τῶν ἀπαιτουμένων χρηματικῶν κεφαλαίων ἐξ ἐλληνοπρεποῦς φιλογενείας οἱ ἐκ Κοζάνης τῆς Μακεδονίας καταγόμενοι αὐτάδελφοι Χαρίση — Ἰωάννης ἰατρός, Ἀλέξανδρος ἀρχιγραμματεὺς καὶ ἐπίτροπος ἐπὶ τριάκοντα ἤδη ἔτη τῆς ἐνταῦθα ἐν Πέστῃ Ἑλληνικῆς Κοινότητος, πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ δεκαετίας καὶ Ἱππότης τοῦ ἑλλην. τάγματος τοῦ Σωτῆρος, Γεώργιος Ἀρεσοπαγίτης, Παῦλος ἔμπορος καὶ πάρεδρος δημαρχικός, Ἕλληνες διαπρεπεῖς καὶ πλούσιοι, ἀγαθὰς βουλὰς ὑπὲρ πατρίδος ἔχοντες· ἐγενήθησαν καὶ ἀνετράφησαν ἐν τῇ προμνησθείσῃ πόλει Σέντες, ἐν ᾗ ἐπλούτισαν εἰς προσοδοφόρους ἀπαύλεις καὶ ἐτελεύτησαν οἱ προπάτορες αὐτῶν, ἐλθόντες ἐκ Κοζάνης πρὸ ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα ἐνιαυτῶν.

Τῶν δ' ἐκλειφασῶν ἑλληνικῶν κοινοτήτων αἱ Ἱεραὶ ἐκκλησίαι ἢ ἐκλείσθησαν, ἢ περιῆλθον εἰς χεῖρας τῶν ὁμοδόξων Ῥωμούνων καὶ Σέρβων, ἀδείᾳ τῆς Κυβερνήσεως· οἱ ἐν Οὐγγαρίᾳ Ἕλληνες ἐπὶ πολλοὺς καὶ μακροὺς χρόνους διεχειρίζοντο καὶ προήγαγον, ἀναπτύξαντες θαυμασίως τό τε ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον τῆς εὐκάρπου καὶ πλουσίας ταύτης χώρας, πολὺ πρὸ τῆς ἐλεύσεως καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἀποκαταστάσεως τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ 60 ἐνιαυτῶν· εἰς πολλὰς Οὐγγρικὰς πόλεις οἱ Ἕλληνες πρὸ πάντων τῶν ἄλλων ἀποίκων, διεκρίθησαν ὡς μεγαλέμποροι, ἐπιστήμονες καὶ λειτουργοὶ τῆς Κυβερνήσεως ἔντιμοι καὶ δημοφιλεῖς. Δήμαρχος τῆς Πέστης ἐξελέγη πολλάκις ὁ πρό τινων χρόνων ἀποβιώσας Κωνσταντῖνος Ταρζῆς, ἐκ Κοζάνης καταγόμενος· διεκρίθη πάντοτε ἐπὶ ἱκανότητι καὶ συνέσει πολιτικῇ, καὶ μάλιστα εἰς τὴν μεγάλην Οὐγγρικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1848, ἐφ' ᾧ ὁ νῦν αὐτοκράτωρ Φραγγίσκος Ἰωσὴφ ἐτίμησεν αὐτὸν καὶ παρασήμῳ αὐτοκρατορικῷ· ἀλλὰ καὶ μέχρι τῆς σήμερον καθ' ἅπασαν τὴν Οὐγγαρίαν διακεκριμένοι Ἕλληνες κατέχουσιν ἔντιμα τῆς πολιτείας ἀξιώματα.

Τοσοῦτον δ' ἐπλούτισαν οἱ ἐν Οὐγγαρίᾳ Ἕλληνες, ἐντίμως πάντοτε καὶ ἀξιοπρεπῶς ἐμπορευόμενοι καὶ πολιτευόμενοι, ὥστε οἱ Οὐγγροι ἀνέκαθεν ἔλεγον καὶ μέχρι τοῦδε ἔτι λέγουσιν· οἱ πλούσιοι Ἕλληνες, Görögög Gazdagok. Πάσης δ' ἐθνικότητος ἔμπορον καὶ πραγματευτὴν Görög καλεῖ μέχρι τοῦ νῦν ὁ λαός, τουτέστιν Ἕλληνα· ὥστε τὰ ὀνόματα πλούσιος καὶ ἔμπορος ἐγένοντο ταυτοσήμαντα τῷ ὀνόματι Ἕλλην· διότι οἱ Ἕλληνες ἦσαν οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἔμποροι εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰ χωρία τῆς Οὐγγαρίας, ὡς ὑπάρχουσιν σήμερον ἐν αὐτοῖς πλούσιοι καὶ ἔμποροι οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραήλ, οἱ τοὺς Ἕλληνας ἀντικαταστήσαντες· μὴ γένοιτο! ἵνα καὶ τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν Ῥουμανίᾳ, Ῥωσσίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης ἀκμάζοντας σήμερον καὶ εὐπορουμένους ἀποίκους ὁμογενεῖς καταλάβῃ ποτὲ ἡ αὐτὴ θλιβερὰ καὶ ἐπιζήμιος ἀντικατάστασις ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἢ καὶ ἄλλων, σκοπιμώτερον καὶ πρακτικώτερον ἐργαζομένων καὶ πολιτευομένων.

Πρὸ ἐνενήκοντα ἔτι χρόνων αἱ λαμπρότεραι καὶ πλουσιώτεραι οἰκίαι τῆς Βουδαπέστης ἦσαν Ἑλληνικαί· Ἑλληνικὰ δὲ καὶ τὰ ἐπισημότερα ἐμπορικὰ καὶ βιομηχανικὰ καταστήματα, καὶ πρῶτοι οἱ ἄποικοι Ἕλληνες τῆς Θρᾴκης καὶ τῆς Μακεδονίας πρὸ πάντων, ἐκαλλώπισαν καὶ ἐπλούτισαν τὴν σημερινὴν περικαλλῆ τῆς Οὐγγαρίας μητρόπολιν καὶ βασιλεύουσαν, καθόσον οἱ τότε πλούσιοι καὶ εὐγενεῖς Οὐγγροι καὶ Γερμανοὶ ἔκτιζον τὰ μέγαρα αὐτῶν καὶ κατῴκουν συνήθως εἰς τὴν Πρεσβούργην καὶ εἰς τὴν Βιέννην.

Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1821 καὶ τοῦ 1848 ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Οὐγγρικῆς ἐπαναστάσεως, ὁπότε πλεῖστοι τῶν ἐν Οὐγγαρίᾳ Ἑλλήνων προέβησαν εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν, καὶ ἔπεσον προκινδυνεύσαντες καὶ ἀγωνισάμενοι ἑλληνοπρεπῶς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, ὡς καὶ ἀπὸ ἄλλων διαφόρων λόγων καὶ αἰτιῶν, ἐν οἷς πρωτεύει τὸ ἄβουλον καὶ ὀλέθριον ἔθος τῆς ἀγαμίας τῶν εὐπορωτέρων ἀποίκων Ἑλλήνων καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, τὸ ἐν Οὐγγαρίᾳ Ἑλληνικὸν στοιχεῖον κινδυνεύει νὰ ἐκλείψῃ ὁλοσχερῶς, ἐὰν μὴ προσέλθωσιν ἐν καιρῷ ἐξ Ἑλληνικῶν χωρῶν νέοι καὶ φίλεργοι σκαπανεῖς καὶ δημιουργοὶ τοῦ ἐμπορικοῦ κέρδους, τῆς κοινωνικῆς εὐημερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐν γένει, ὡς πολὺ ἐλπίζεται νῦν τοῦτο μετὰ τὴν προκειμένην καὶ ἀρξαμένην ἤδη συντριβὴν τῶν σιδηρῶν πυλῶν τοῦ ἄνω Δουνάβεως, δι' ὧν ἐλεύσεται τότε ἐνταῦθα τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπορικὸν ναυτικὸν τοῦ κάτω Δουνάβεως, ὡς καὶ μετὰ τὴν προσεχῆ ἀποπεράτωσιν τῶν διεθνῶν σιδηροδρόμων τῆς Ἀνατολῆς· οἱ Οὐγγροι γινώσκουσιν, ἀγαπῶσι καὶ τιμῶσι τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ πολλῶν ἤδη αἰώνων· εἰς δὲ τοὺς πρὸς τοὺς Ὀθωμανοὺς συνεχεῖς πολέμους τῶν Οὐγγρων οἱ ἐν Οὐγγαρίᾳ Ἕλληνες συνεμάχοντο γενναίως καὶ εὐκλεῶς, κατὰ τὰς ἐπιτοπίους ἱστορικὰς παραδόσεις, ἀποτελοῦντες δύω στρατιωτικὰ τάγματα, πεζικὸν καὶ ἱππικόν, ὧν αἱ πολεμικαὶ σημαῖαι σώζονται μέχρι τοῦ νῦν ἐν τῷ γραφείῳ τῆς ἐνταῦθα Ἑλληνικῆς κοινότητος.

Οἱ ἐν Οὐγγαρίᾳ, Ῥωμουνίᾳ, Ῥωσσίᾳ, Αἰγύπτῳ καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ κόσμου ἀποικήσαντες Ἕλληνες διὰ τῆς ἐντίμου ἐργασίας καὶ φιλεργίας, ἀλλὰ καὶ ἀξιοπρεπῶς φειδωῦς καὶ οἰκονομίας, ἐπλούτισαν ἑαυτοὺς καὶ τοὺς φιλοξενοῦντας λαούς, ὅσον τὸ ἐπ' αὐτοῖς, ἔκτισαν καὶ ἐκαλλώπισαν πόλεις, κώμας καὶ χωρία, ἀνέπτυξαν καὶ ἐκανόνισαν τὸ ἐμπόριον, ἐκαλλιέργησαν γαίας χέρσους καὶ ἀκάρπους, ἐπὶ κινδύνῳ πολλάκις τῆς ἰδίας ζωῆς, ἐδίδαξαν τὰ γράμματα, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἡμέρωσιν· ὡς φωστῆρας δὲ καὶ ἱεροφάνται καὶ χρησιμώτατοι σύμβουλοι καὶ διδάσκαλοι τῶν ὠφελίμων καὶ πρακτικῶν γνώσεων θεωρούμενοι εἰς τὰ ἐνδότερα καὶ πενιχρότερα χωρία καὶ εἰς τὰς ἀγροτικὰς καλύβας τῆς ξένης γῆς, εἰς ἃς τὰς πόλεις, ἐκτὸς τῆς ἐμπορίας τέχνας καὶ ἐπιστήμας ἐπαγγελλόμενοι καὶ διδάσκοντες, γίνονται ὠφελιμώτατοι εἰς ἑαυτοὺς καὶ εἰς τοὺς ἄλλους· Ἕλλην ἱερεὺς ἀπὸ πολλῶν ἤδη χρόνων εἰς τὰς Ἑλληνικὰς ἀποικίας τῶν ἐν διασπορᾷ Ἑλλήνων ἱερατεύων, ἐξ αὐτοψίας καὶ ἐξ ἐπιγνώσεως τῶν πραγμάτων ἀκριβοῦς, γράφει ἐνταῦθα περὶ τῆς ἀληθείας ταύτης.*)

*) Ἀποικίαι ἢ κοινότητες Ἑλληνικαὶ μετὰ Ἑλληνικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ σχολείων ἢ εὐκτηρίων οἴκων ὑπάρχουσι τὴν σήμερον ἐν Εὐρώπῃ, Ἀσίᾳ καὶ Ἀφρικῇ αἱ ἀκόλουθοι·

Ἐν Αὐστροουγγαρίᾳ, αἱ Ἑλληνικαὶ κοινότητες Βιέννης, Τεργέστης, Πέστης, Σέντες, Κετσκεμέτ, Μισκόλτσας, Ζεμλίνου καὶ Κρονστάτ·

Ἐν Ῥουμανίᾳ, αἱ ἑλλην. κοινότητες Βουκουρεστίου, Ἰασίου, Κραϊόβας, Ἰβράιλας, Γαλαξίου, Γιουγιέβου, Ἰσμαΐλίου, Καλαφατίου, Σαβερίνου, Μαγουρελίου, Τολτσης, Κωνστάντσας καὶ Σουλινᾶ, ἀποτελούμεναι ἐξ Ἑλλήνων ἐπαξίων, ἀληθῶς, ἔργῳ τε καὶ λόγῳ τῆς εὐγενοῦς καὶ ἐπιζήλου αὐτῶν καταγωγῆς, καὶ παντοτεινῶς συντελούντων καὶ ἐργαζομένων πρὸς τὴν βελτίωσιν καὶ τὸν πλουτισμὸν τῆς ὡραίας καὶ πολυκάρπου ταύτης χώρας·

Ἐν Ῥωσσίᾳ, αἱ ἑλλην. κοινότητες τῆς Μόσχας, τῆς Πετρουπόλεως, τῆς Ὀδησσοῦ, Συμφερουπόλεως·

Ἐν Γερμανίᾳ, αἱ ἑλλην. κοινότητες τῆς Λειψίας, τοῦ Μονάχου καὶ τῆς Βάδεν-Βάδεν·

Ἐν Γαλλίᾳ, ἡ ἑλλην. κοινότης τῆς Μασσαλίας καὶ τῶν Παρισίων ἐν τῷ γίγνεσθαι·

Ἐν Ἰταλίᾳ, τῆς Μεσσήνης καὶ Νεαπόλεως·

Ἐν Ἀγγλίᾳ, τοῦ Λονδίνου, Λίβερπούλης καὶ Μαγκεστρίας·

Ἐν Ἰνδίαις, ἡ Ἑλληνικὴ κοινότης τῆς Καλκούτας καὶ ἡ τῆς Τσνίδος ἐν Ἀφρικῇ·

Ἐν Αἰγύπτῳ, αἱ Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι Καΐρου, Ἀλεξανδρείας, Ῥαμλίου, Δαμιανγόρ, Καφρ-Ζαγίτ, Τάντας, Πένχας, Μιχάλα-Κιπίρ, Ζαγαζικίου, Μανσούρας, Σπίν-Ἐλμάρ, Ἐλ-ανάτρ, Ζίφτας, Δαμιέττης, Ῥαχίτης, Πόρτο-Σαΐτ, Ἰσμαηλίας, Σουέζ, Μίνιας, Ἀσιούτ καὶ Σουαχείμ, ὁσημέραι προαγόμεναι καὶ πλουτοῦσαι· οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ἄποικοι Ἕλληνες ὑπὲρ τὰς πεντήκοντα χιλιάδας ὑπολογιζόμενοι σήμερον, καὶ κατὰ πολὺ ὑπερβαίνοντες τοὺς ἄλλους ἐν Αἰγύπτῳ Εὐρωπαίους ἀποίκους, ἀπὸ ἑξήκοντα ἤδη ἐτῶν μάλιστα διὰ τῆς φιλοπονίας, φιλοκαλίας καὶ τιμιότητος αὐτῶν, ἐποίησαν ἐν πᾶσι πρόδηλον ὁμολογουμένην καὶ ἀξιοθαύμαστον· ὁ πρῶτος καὶ μέγας τῆς Αἰγύπτου ἀναμορφωτὴς Μεχμὲτ Ἀλλής, ὡς καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ, διὰ τῶν Ἑλλήνων πρὸ πάντων ἐξετέλεσε τὰ μεγαλουργὰ καὶ κοινωφελῆ αὐτοῦ σχέδια τῆς Αἰγυπτιακῆς παλιγγενεσίας. Ἔστοτε δὲ οἱ Ἕλληνες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διοχειρίζονται καὶ ἀναπτύσσουσι τὸ μέγα ἐμπόριον τῶν διαφόρων προϊόντων τῆς πλουσίας ταύτης γῆς, συντελοῦσι πρὸς βελτίωσιν

Η ΕΝ ΠΕΣΤΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ.

οἰκουμένης ἀποικούντων Ἑλλήνων καὶ πρὸ ὀκτακοσίων καὶ πεντακοσίων ἤδη ἐνιαυτῶν, ὡς τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας, διὰ τῶν ἰδίων χρημάτων καὶ κόπων καὶ διαφόρων κινδύνων τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας, καλλωπίζουσι καὶ ἐξωραΐζουσι τὰς αἰγυπτιακὰς πόλεις διὰ λαμπρῶν οἰκοδομῶν, κοινωφελοῦς χρήσεως καὶ ἀνάγκης, εἰς δὲ τὰς κώμας καὶ τὰ χωρία τῶν Φελλάχων αὐτοὶ ὡς ἔμποροι, τεχνῖται καὶ ἐπιστήμονες, διαδίδουσι τὰ φῶτα καὶ τὸν πολιτισμὸν καὶ πολλαχῶς καθίστανται χρήσιμοι καὶ ἀφέλιμοι εἰς τοὺς πολυπαθεῖς τούτους χωρικοὺς τῆς Αἰγύπτου, οἵτινες εὐλόγως πάνυ τοὺς Ἕλληνας ἐξόχως ἀγαπῶσι, καὶ εἰς αὐτοὺς μόνους ἐμπιστεύονται τὰ συμφέροντα αὐτῶν· ἀπὸ δὲ τῆς δεκαπενταετοῦς ἤδη πατριαρχείας ἱστορεῖ ὁ Ἡρόδοτος, ἢ καὶ πολὺ πρότερον ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν κλεισθένους Ἀργοναυτῶν, ἐμπόρων Ἑλλήνων ἐκ Θεσσαλίας, ἀποπλεόντων πρὸς ὑφαίρεσιν τοῦ χρυσοῦ θέρατος, δηλαδὴ πρὸς τὸν ἀπὸ τῆς ἐμπορικῆς ἀποδημίας πλουτισμὸν καὶ χρηματισμόν, ὡς καὶ σήμερον ἔτι

Σωφρονίου τοῦ Βυζαντίου, ἀνδρὸς ἀξιοσεβάστου, φιλομούσου καὶ φιλογενοῦς, τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα καὶ ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Αἰγύπτου, ὠφεῖλουσιν, ἀναντιρρήτως, πολλὰς τὰς χάριτας εἰς τὸν γεραρὸν τοῦτον πατριάρχην τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας, ὡς καὶ εἰς τὸν ἐν πάσῃ τῇ Αἰγύπτῳ πατριαρχικὸν ἐπίτροπον, τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Λιβύης Ἰγνάτιον.

ἀπὸ τοῦ Βώλου καὶ τῆς Ἰωλκοῦ ἀποπλέουσιν οἱ φιλοκερδεῖς καὶ γενναῖοι νέοι Ἰάσονες τῆς Θεσσαλίας, ἀπώτερον τῆς Κολχίδος καὶ τῶν Συμπληγάδων πετρῶν, μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν ἀπωτάτων χωρῶν τῆς ἐσωτερικῆς Ἀφρικῆς ἀφικνούμενοι, καὶ ὡς ἀπόστολοι τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ ἀποθνήσκοντες εἰς τὰς θανατηφόρους ἐρήμους τοῦ Κορδοφὰν καὶ μεταξὺ τῶν ὀρδῶν τῶν Μαχδῆ!

(Ἀκολουθεῖ.)

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΚΙ.

(Ἐπὶ τῇ διασώσει χαριεστάτου θυγατρίου.)

ΜΟΝΑΧΟ 'να περιστέρι
Ἀπὸ μακρυσμένο τόπο
Ἄλλο ποθητό του 'ταῖρι
Μὲ πολὺ ζητοῦσε κόπο,
Κ' ηὗρε σ' ἀνθηρὸ βουνὸ
Σ' ἄλλον τόπον μακρυνό.

Χρυσωπὰ τὰ δυὸ πτερά του,
Κουρασμένα νὰ τινάξῃ,
Γλυκοπέταξε σιμά του,
Καὶ μὲ τῶν πουλιῶν τὴν τάξι
Πλάγι τούτου σταματᾷ
Καὶ τὸ γλυκοχαιρετᾷ.

Ἐφστρούγιασαν μὲ χάρι
Καὶ 'κουρνιάσαν καὶ τὰ δύο,
Μέσα στ' ἀφυλὸ χορτάρι
Φυλαγμέν' ἀπὸ τὰ κρύο,
Καὶ στῆς νύχτας τὴ δροσιὰ
Γλυκειὰ 'δέσαν συντροφιά.

Τὴν αὐγή, ἀγαπημένα,
Πέταξαν εἰς τὸν αἰθέρα,
Ἐζητοῦσαν τὰ καϋμένα
Σ' ὅλη τοῦ Θεοῦ τὴ 'μέρα
Μέρος ἕνα γιὰ φωλειά,
Ἀπὸ τἄλλα μακρυά.

Βραδυαχθῆκαν σ' ἕνα μέρος,
Στὴ χρυσῆ τοῦ ἥλιου δύσι,
Ποῦ ὑπῆρχε ἕνας γέρος
Πλάτανος σιμὰ σὲ βρύσι
Δροσερή, κ' ἐκεῖ φωλειὰ
Κτίσαν μὲ ξηρὰ κλαδιά.

Αὐτοῦ 'ζοῦσαν ἑνωμένα
Στὴ πτωχή τους κατοικία,
Καὶ χρυσὸ 'ποκτῆσαν ἕνα,
Γιὰ κοινή τους εὐτυχία,
Νεοσσὸν ἀγαπητὸ
Καρπὸ πρῶτο λατρευτό...

Ὅλο χάρι κ' εὐωδία
Τὸ μικρὸ περιστεράκι
Εἰς τὴ βρύσ' ἐκεῖ τὴν κρύα
Ἔτρεχε νὰ πιῇ νεράκι,
Καὶ 'γυρνοῦσε στὴ φωλειὰ
Στῶν γονειῶν τὴν ἀγκαλιά.

Μοχθηρὸ ἕνα γεράκι
Ἀψηλὰ 'πὸ τὸν αἰθέρα
Εἶδε τὸ χρυσὸ πουλάκι
Πῶπινε μίαν ἡμέρα
Εἰς τὴν βρύσι μοναχὸ
Νερὸ κρύο τὸ πτωχό.

Ἐφθόνησε τ' ἀγαπημένου
Ζευγαριοῦ τὴν εὐτυχία,
Καὶ ὁρμᾷ τοῦ λατρεμένου
Νεοσσοῦ, 'σὰν τρικυμία,
Γιὰ ν' ἁρπάξῃ τὴν ζωή,
Μὲ ὀργὴ καὶ μὲ βοή...

Εἰς τὰ 'νύχια του ἐκράτει
Τὸ μικρὸ νὰ τὸ σπαράξῃ,
Πλὴν τὸ χῶμ' ἀκόμ' ἐπάτει,
Κ' ἐν ᾧ ἕτοιμο νὰ κράξῃ
Ἦτ' ἀπ' ἄγρια χαρά,
Μαύρη τοὖρθε συμφορά...

Μιὰ βοὴ εὐθὺς μεγάλη,
Στρόβιλος, φρικτὸς ἀέρας,
Τρομερὴ ἀνεμοζάλη,
Παραζάλισε τὸ τέρας,
Καὶ ξεφεύγει τὸ μικρὸ
Ἀπὸ θάνατο πικρό...

Μ' ἁπλωμένα τὰ πτερά του
Τὸ γλυκύτατο ζευγάρι
Καρδιοκτύπ' ἀπ' τὴ χαρά του,
Τοὐρανοῦ σ' αὐτὴν τὴν χάρι!...
Στὴ φωλειά του τὸ χρυσὸ
Εἶχε πάλι νεοσσό!...

Ἐν Βιέννῃ. Κ. Α.

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΤΟ ΟΡΟΣ BROCKEN.

(Μετὰ εἰκόνων, ὅρα σελ. 137 καὶ 141).

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Τῇ 18 Αὐγούστου περὶ τὴν 8ην πρωϊνὴν ὥραν ἐπέβημεν τῆς ἁμάξης. Ἡ ἅμαξα ἦτο εὐρύχωρος καὶ ἀναπαυτική, οἱ δὲ ἵπποι νέοι καὶ στιβαροί. Μὴ νομίσῃ τις ὅτι περιοδεύων ἐν μέσῳ τῶν ὀρέων ἐν Γερμανίᾳ *ἀναγκάζεται νὰ ποιῆται χρῆσιν ἁμαξῶν ἐλαφρῶν* καὶ ἀγροτικῶν. Πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Αἱ ἅμαξαι, αἱ διασχίζουσαι ἰδίως τὰς ὁδοὺς τοῦ Harz, εἶναι ἅμαξαι τῶν πόλεων μὲ κομψὰς ἱπποσκευὰς καὶ μὲ ἁμαξηλάτας φοροῦντας στολήν. Ἡ ὁδὸς ἦτο κατ' ἀρχὰς ἀνωφερής, ἀλλὰ πάντοτε ὁμαλὴ καὶ καλῶς διατετηρημένη· μετὰ δίωρον δὲ πορείαν εὑρέθημεν ἐπὶ ὀροπεδίου, ἐφ' οὗ ἔκειτο μικρὸν χωρίον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἓν τῶν ὑψηλότερα κειμένων χωρίων ὅλης τῆς Γερμανίας. Ὁ ἀὴρ εἶναι ὑγιέστατος· τοῦτο προέδιδε καὶ τὸ ῥοδόχρουν χρῶμα τῶν παιδίων, τὰ ὁποῖα εἴδομεν παίζοντα ἐν τῇ κεντρικῇ τοῦ χωρίου πλατείᾳ.

Ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ἡ ὁδὸς κατέρχεται πάλιν πρὸς κοιλάδα, εἰς τὸ βάθος τῆς ὁποίας ἐν μέσῳ πυκνῆς φυτείας κεῖται τὸ χωρίον Rübeland, ἄσημον μὲν κατὰ τὰ ἄλλα, γνωστὸν ὅμως διὰ τὸ παρακείμενον ὡραῖον σπήλαιον (Baumannshöhle), τὸ ὁποῖον εἶναι ἄξιον ἐπισκέψεως. Τὸ σπήλαιον τοῦτο ἀνεκαλύφθη ἐν ἔτει 1670 ὑπὸ τοῦ γεωλόγου Baumann, ὅστις εἰσελθὼν εἰς αὐτὸ περιεπλανήθη ἄσιτος καὶ ἄνευ φωτὸς ἐν αὐτῷ ἐπὶ τρεῖς ὅλας ἡμέρας μέχρις οὗ ὡς ἐκ θαύματος εὗρε τὴν διέξοδον καθ' ἣν στιγμὴν καταβεβλημένος ἡτοιμάζετο νὰ παραδοθῇ εἰς τὴν τύχην του. Τοσαύτη ὅμως ὑπῆρξεν ἡ καταλαβοῦσα τὸν ἐπιστήμονα τοῦτον συγκίνησις, ὥστε τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν διάσωσιν αὐτοῦ ἀπέθανεν. Παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου ἵστανται ὁδηγοί, οἵτινες ἀντὶ ὡρισμένης ἀμοιβῆς ὁδηγοῦσιν ἐν αὐτῷ τοὺς ξένους. Τὸ σπήλαιον εἶναι βαθύτατον, οἱ δὲ ἐν αὐτῷ σχηματισθέντες σταλακτῖται εἰς ἄκρον περίεργοι, σχηματίζοντες κίονας, παραπετάσματα, ἀγαλμάτια, σαύρας, λέοντας κ. τ. τ. Ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὑπάρχει χῶρος εὐρύς, ἔνθα οἱ ὁδηγοὶ ἀνάπτουσι βεγγαλικὰ φῶτα, δι' ὧν τὰ ἄγρια σκότη φωτίζονται ὡς διὰ μαγείας. Ἡ ἐντύπωσις εἶναι καταπληκτική. Μία τῶν παρακολουθουσῶν ἡμᾶς Κυριῶν εἴτε καταβληθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐντυπώσεως εἴτε καὶ στενοχωρηθεῖσα ὑπὸ τοῖς ἐν τῷ σπηλαίῳ πιέσεως τοῦ ἀέρος, παρ' ὀλίγον ἐλιποθύμει καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐξέλθῃ. Τὸ σπήλαιον δὲν εἶναι εἰσέτι γνωστὸν καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς διαστάσεις, διότι, ὡς εἶπεν ἡμῖν ὁ ὁδηγός, οὐδεὶς τολμᾷ νὰ ἐρευνήσῃ τὰ ἐνδότερα, ἔνθα ἀκούονται κρότοι καταρρακτῶν προδίδοντες ἄφθονον ὕδατος ὕπαρξιν. Μετὰ δίωρον ἐν τῷ σπηλαίῳ διαμονὴν ἐξήλθομεν αὐτοῦ κεκμηκότες μὲν ἀλλ' εὐχαριστημένοι ὅτι ἐβλέπομεν πάλιν τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Καὶ κατὰ τὴν εἴσοδον καὶ κατὰ τὴν ἔξοδον ὁ συνοδεύσας ἡμᾶς ὁδηγὸς εἶπε γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ σύντομον δέησιν.

Περὶ τὴν 2 μ. μ. ἐφθάσαμεν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Brocken καὶ ἐγευματίσαμεν εἰς μικρῷ τινι χωρίῳ κατοικουμένῳ τὸ πλεῖστον ὑπὸ ὑλοτόμων καὶ ἀνθρακέων· εἶτα δὲ ἠρχίσαμεν τὴν εἰς τὸ ὄρος ἀνάβασιν. Ἡ ὁδός, ἥτις διατηρεῖται πάντοτε ἁμαξιτὴ καὶ ἀρκούντως εὐρεῖα ὥστε εὐχερῶς νὰ συναπαντῶνται δύο ἅμαξαι, περιστέφεται ὑπὸ πυκνοτάτων δασῶν. Βαθμηδὸν ὅσῳ προβαίνομεν πρὸς τὴν κορυφὴν τὰ δένδρα καθίστανται μικρότερα, τὰ φύλλα ἀραιότερα, οἱ κορμοὶ κυρτώτεροι, μέχρις οὗ εἰς μικρὰν ἀπὸ τῆς κορυφῆς ἀπόστασιν πᾶσα φυτεία παύει ἐντελῶς καὶ βράχοι καὶ πέτραι καλύπτουσι τὸ ἔδαφος. Περίεργον ὄντως εἶναι νὰ παρακολουθήσῃ τις τὴν βαθμιαίαν ταύτην τῆς φυτείας ἀπονέκρωσιν. Ἡ ἀνάβασις διήρκεσε τρεῖς ὅλας ὥρας. Ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους κεῖται εὐρύχωρον καὶ ἀναπαυτικὸν ξενοδοχεῖον, Brockenhaus λεγόμενον, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ὑψηλὸς πύργος, ὅθεν ἡ θέα, ὅταν ὁ ὁρίζων εἶναι καθαρός, εἶναι πράγματι μαγευτική. Εὐτυχεῖς ἐλογίσθημεν ὅτι εἴχομεν εὐδίαν, διότι, ὡς πολλοὶ μᾶς ἐβεβαίωσαν, σπανιώτατα τὸ ὄρος τοῦτο εἶναι ἀπηλλαγμένον ὁμίχλης. Πρώτη ἡμῶν φροντίς, ἅμα εὕρομεν τὰ δωμάτιά μας, ἦτο ν' ἀναβῶμεν ἐπὶ τοῦ πύργου, ὅθεν ἐξουσιάζει τις ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰ ὄρη καὶ τὰ δάση δι' ὧν εἴχομεν διέλθει, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἀπέραντον πεδιάδα μὲ τὰς πόλεις, τὰς κώμας καὶ τὰ χωρία. Μᾶς εἶπον ὅτι ἀπὸ τοῦ πύργου τούτου φαίνονται 90 πόλεις καὶ κῶμαι καὶ ἑκατοντάδες τινὲς χωρίων· ἡμεῖς ὅμως μὲ ὅλην τὴν καλήν μας θέλησιν δὲν ἠδυνήθημεν νὰ διακρίνωμεν τοσοῦτον ἀριθμόν. Ἡ ὅλη πεδιὰς ἔχει ἔκτασιν 45 χιλιάδων τετραγ. χιλιομέτρων. Ἡ ὥρα ἦτο θελκτική· ὁ ἥλιος ἔδυεν ὡς πυρίνη σφαῖρα βυθιζομένη ἐντὸς λεπτοτάτου στρώματος ἑσπερινῶν ἀτμῶν καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα εἶχε τὴν λεπτὴν ἐκείνην καὶ βαλσαμώδη εὐωδίαν, ἥτις εἶναι ἰδία τῶν ὑψηλῶν τοποθεσιῶν.

Τὸ ξενοδοχεῖον ἦτο πλῆρες ἀνθρώπων περιφερομένων ὅλων ἐν ὑπαίθρῳ. Συνήθως ὅλοι οἱ *περιηγηταὶ ἐπισκέπτονται τὸ ὄρος τὸ ἑσπέρας*, ὅπως παραστῶσι μάρτυρες τῶν δύο λαμπροτέρων στιγμῶν τῆς ἡμέρας, τῆς δύσεως καὶ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου. Τὸ ἑσπέρας μετὰ τὸ δεῖπνον διεσκεδάσαμεν φυλλολογοῦντες τὰ ὀγκώδη βιβλία, ἐν οἷς ἐγγράφονται οἱ περιηγηταί. Εἰς τὸ περιθώριον ἑκάστης σελίδος ὑπάρχει στήλη παρατηρήσεων, ἥτις εἶναι ἀξία ἐξετάσεως, καθότι ἐν αὐτῇ οἱ ἐγγράφοντες τὸ ὄνομά των σημειοῦσι καὶ τὰς ἐντυπώσεις των, αἵτινες συνήθως περιστρέφονται περὶ τὸν καιρόν, περὶ τὸν κάματον τῆς ἀναβάσεως, περὶ τοὺς συνοδοιπόρους κ. τ. τ. Εἷς τῶν ξένων ἔγραφεν· "Ἀνέβην εἰς τὸ Brocken, πλὴν φεῦ! οὐδὲ εἰς ἑνὸς μέτρου ἀπόστασιν

εἶδόν τι, τόσον παχεῖα ἦτο ἡ ὁμίχλη." Ἄλλος πάλιν· "Λαμπρὰ θέα μέχρι... ὀκτὼ ποδῶν." Ἄλλοι τέλος εἶχον γράψει στίχους καὶ περικοπὰς ἐκ τοῦ Goethe καὶ τοῦ Heine, οἵτινες ἐπισκεφθέντες τὸ ὄρος ἐδημοσίευσαν τὰς ἐντυπώσεις των.

Μετὰ τὸ δεῖπνον ἀπεσύρθην εἰς τὸν κοιτῶνά μου, καὶ ἀνεκάλεσα εἰς τὴν μνήμην μου τὴν φανταστικὴν ἐκείνην σκηνὴν τοῦ Goethe, ἐν ᾗ παρίσταται ὁ Φαῦστος κατερχόμενος μετὰ τοῦ Μεφιστοφελοῦς εἰς τὸ Brocken καθ' ἣν ὥραν αἱ μάγισσαι χορεύουσι τὸν φανταστικὸν αὐτῶν χορόν·

Μεφιστοφελῆς. Κρατήσου στερεὰ ἀπὸ τοῦ μανδύου μου. Ἰδοὺ ἐνταῦθα μία κορυφή, ἐν ᾗ φαίνεται ὁ μαμμωνᾶς στίλβων ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς.*)

Φαῦστος. Λάμψις ἀμυδρὰ τρέμει δειλὴ εἰς τὰ βάθη τῶν κοιλάδων καὶ εἰσδύει μέχρι τῶν μυχῶν τῶν κρημνῶν. Ἐδῶ ὑψοῦται καπνός, ἐκεῖ ἀναπέμπονται ἀτμοὶ δηλητηριώδεις· ἐκεῖ πάλιν στίλβει μικρὰ φλὸξ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σκότους. Ἡ φλὸξ αὕτη ἀναβρύει ὡς πηγή. Ἀλλαχοῦ πάλιν κατέρχεται εἰς χιλίας διακλαδώσεις διὰ τῆς κοιλάδος. Πλησίον ἡμῶν λάμπουσι σπινθῆρες ὡς βροχὴ ἄμμου χρυσῆς. Ἀλλ' ἰδοὺ τὰ τειχώματα τῶν βράχων χρωματίζονται.

Μεφιστοφελῆς. Εἶναι τοῦ Ἅδου ἡ ἑορτή. Εὐτυχὴς εἶσαι ὅτι βλέπεις ταῦτα. Προαισθάνομαι σκηνὰς θορυβώδεις.

Φαῦστος. Πῶς ἐκρήγνυται ἡ θύελλα ἐν τῷ αἰθέρι! Βιαίως τοὺς ὤμους μου προσβάλλει.

Μεφιστοφελῆς. Κρατήσου ἀπὸ τοῦ βράχου, ἵνα μὴ παρασυρθῇς ὑπὸ τῆς θυέλλης εἰς τὸν κρημνόν. Ἡ ὁμίχλη καταλαμβάνει τὰ πάντα. Ἀκούεις πῶς τρίζουν τὰ δάση; Αἱ γλαῦκες φεύγουν ἔντρομοι. Ἀκούεις πῶς καταπίπτουσιν οἱ πράσινοι κίονες; πῶς θρηνοῦσιν οἱ θάμνοι; πῶς ὀδύρονται αἱ ῥίζαι; Ἐν τῇ φρικώδει καὶ ἀτάκτῳ αὐτῶν πτώσει τὰ δένδρα καταπίπτουσι τὸ ἓν ἐπὶ τοῦ ἄλλου, καὶ αἱ ἄβυσσοι συρίζουσι καὶ βροντῶσιν. Ἀκούεις αὐτὰς τὰς φωνάς; Τὸ ὄρος ὅλον ἀντηχεῖ ἀπὸ τοῦ ᾄσματος τῶν μαγισσῶν.

Ὁ χορὸς τῶν μαγισσῶν. Αἱ μάγισσαι ἀνέρχονται εἰς τὸ Brocken. Τὸ λινὸν εἶναι κίτρινον· ὁ σῖτος πράσινος. Ἐκεῖ ἂς συνεδριάσωμεν...

Μία φωνή. Διὰ τίνος ὁδοῦ ἔρχεσαι;

Ἑτέρα φωνή. Ἔρχομαι διὰ τῆς κοιλάδος τῆς Ἴλσης. Ἐκεῖ εἶδον τὰς φωλεὰς τῶν γλαυκῶν, αἵτινες μὲ προσέβλεπον μὲ τοὺς πυρίνους των ὀφθαλμούς.

Μία φωνή. Εἰς τὸ ἀνάθεμα! Διατί τρέχεις τόσον ταχέως;

Ἄλλη φωνή. Μ' ἐπλήγωσαν. Ἰδὲ τὸ τραῦμά μου.

Χορὸς μαγισσῶν. Ἡ ὁδὸς εἶναι εὐρεῖα, ἡ ὁδὸς εἶναι μακρά. Ὁποία ἡ ἰσχυρὰ αὐτὴ πίεσις;

Ἡμιχόριον τῶν μάγων. Ἡμεῖς ἕρπομεν ὡς οἱ κοχλίαι μὲ τὸ ὄστρακον ἐπὶ τῶν ὤμων των. Ὁσάκις πρόκειται νὰ ὑπάγῃ τις εἰς τὸ ἀνάθεμα προηγοῦνται αἱ γυναῖκες, προπορεύονται κατὰ χιλιάδας βημάτων.

Β'. ἡμιχόριον. Ἔστω. Ἡ γυνὴ διανύει τὸ διάστημα τοῦτο διὰ μυρίων βημάτων, ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν σπεύσῃ, ὁ ἀνὴρ τὸ διανύει δι' ἑνὸς πηδήματος.

Οἱ δύο χοροὶ ὁμοῦ. Ὁ ἄνεμος κοπάζει, ὁ ἀστὴρ δύει. Ἡ ὁμίχλη ἔστη. Τὸ μαγευμένον ὄρος ἀναπέμπει μυριάδας σπινθήρων.

Φωνὴ κάτωθεν. Στάσου! Στάσου!

Φωνὴ ἄνωθεν. Τίς φωνάζει ἐκ τοῦ σπηλαίου;

Φωνὴ κάτωθεν. Λάβετέ με μεθ' ὑμῶν. Τριακόσια ὅλα ἔτη ἀναβαίνω καὶ δὲν δύναμαι νὰ φθάσω εἰς τὴν κορυφήν.

Οἱ δύο χοροὶ ὁμοῦ. Τὸ σάρωθρον σὲ φέρει· σὲ φέρει ἡ ῥάβδος· σὲ φέρει τὸ δίκρανον, καὶ ὁ τράγος ἐπίσης... Ὁ μὴ δυνάμενος σήμερον νὰ ὑψωθῇ ἀπόλλυται διὰ παντός!... Ὅταν θὰ ἤμεθα εἰς τὴν κορυφήν, προσέλθετε ὅλοι ἕρποντες καὶ καλύψατε τοὺς πέριξ θάμνους.

Μεφιστοφελῆς. Πῶς πιέζουν καὶ ὠθοῦν! Πῶς τρίζουν καὶ βομβοῦν! Πῶς συρίζουν καὶ κινοῦνται! Πῶς διέρχονται καὶ φλυαροῦν! Πῶς στίλβουν καὶ ἀστράπτουν καὶ ἀποπέμπουν δυσωδίαν! Στοιχεῖα μαγισσῶν πραγματικά! Κράτει με στερεῶς· ἄλλως θ' ἀποχωρισθῶμεν.

[Ἄρχεται ὁ χορὸς τῶν μάγων καὶ μαγισσῶν. Ὁ Φαῦστος χορεύει μὲ νέαν κόρην.]

Μεφιστοφελῆς. Διατί ἀφίνεις τὴν ὡραίαν κόρην, ἥτις σὲ προέτρεπεν εἰς τὸν χορὸν διὰ τῶν γλυκυτάτων τῆς ᾀσμάτων;

Φαῦστος. Φεῦ! ἐν ᾧ ἔψαλλε, ἐρυθρὸς ποντικὸς ἐξῆλθε τοῦ στόματός της...

Μεφιστοφελῆς. Ἤξιζε τὸν κόπον νὰ τρομάξῃς; Ἂς μὴ προσεῖχες...

Ἡ ὀρχήστρα. Τὰ νέφη φωτίζονται καὶ οἱ ἀτμοί· ὁ ἄνεμος θωπεύει τὰ φύλλα τῶν δένδρων καὶ τῶν θάμνων — καὶ πάντα διαλύονται ἐν καπνῷ.

Θαυμάζων τὴν φαντασίαν τοῦ δαιμονίου τῆς Γερμανίας ποιητοῦ, καὶ βεβυθισμένος εἰς σκέψεις περὶ τῆς μυθολογίας τῶν διαφόρων λαῶν, ἀπεκοιμήθην — αἴφνης ἠχηραὶ κρούσεις κώδωνος μ' ἐξύπνησαν· ἔρριψα βλέμμα πρὸς τὸ ὡρολόγιόν μου — ἦτο ἡ τετάρτη τῆς πρωΐας. Ὁ κώδων εἰδοποίει τοὺς ἐν τῷ ξενοδοχείῳ κοιμωμένους περιηγητὰς ὅτι ὁ ἀστὴρ τῆς ἡμέρας ἔμελλεν ὅσον οὔπω ν' ἀνατείλῃ.

Ἡ σκηνὴ ἡ ἐπακολουθήσασα τὴν κροῦσιν τοῦ κώδωνος ἦτο εἰς ἄκρον κωμική. Ἐξ ὅλων τῶν δωματίων καὶ τῶν αἰθουσῶν τοῦ ἐκτεταμένου ξενοδοχείου ἐξήρχοντο οἱ περιηγηταί, οἱ πλεῖστοι ἐν ἀντελεῖ νυκτερινῇ ἐνδυμασίᾳ, καὶ ἔσπευδον εἰς τὸ ὕπαιθρον, ὅπως μὴ ἀπολέσωσιν οὐδὲ στιγμὴν τοῦ θεάματος, τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου.*) Ἐννοεῖται ὅτι καὶ ἡμεῖς ἠκολουθήσαμεν τὸ ῥεῦμα, ἂν καὶ δι' ἡμᾶς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου δὲν ἦτό τι πρωτοφανές, καθότι πολλάκις εἴχομεν παραστῆ ἐν Ἑλλάδι μάρτυρες αὐτῆς. Ὁ ἀὴρ ἦτο ψυχρός, ἀλλ' ὁ οὐρανὸς καθαρός. Πρὸς ἀνατολὰς ὄπισθεν μακρᾶς σειρᾶς ὀρέων διεκρίνετο ἤδη τὸ φωτιζόμενον σημεῖον, ἐν ᾧ τῆς ἡμέρας ὁ ἀστὴρ ἐπρόκειτο νὰ προβάλῃ τὸ ἀπαστράπτον αὐτοῦ πρόσωπον. Παρῆλθε σχεδὸν τέταρτον τῆς ὥρας — ὅτε τέλος ὁ ἥλιος ηὐδόκησε νὰ ἐμφανισθῇ. Ἐνεφανίσθη δὲ ὡς μεγάλη πυρίνη σφαῖρα βραδέως ἀνυψουμένη ἐν μέσῳ ἐλαφρᾶς καὶ διαφανοῦς ὁμίχλης. Ἡ θέα εἶχε πολλὴν τὴν μεγαλοπρέπειαν, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου εἶχέ τι ψυχρὸν ἀπέναντι τῆς ὄντως μαγευτικῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ἣν πρὸ ἐτῶν εἶχον ἴδει ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ ἡμετέρου Ὑμηττοῦ καὶ ἐκ τοῦ Πεντελικοῦ. Ἐν Ἑλλάδι οὐ μόνον τὸ φῶς εἶναι γλυκύτερον καὶ ἁρμονικώτερον, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀὴρ αὐτὸς ἐκπέμπει κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἰδιάζουσάν τινα εὐωδίαν μετέχουσαν τῆς ὀσμῆς τῶν πευκῶν καὶ τῶν θυμαρίων. Ἐκεῖ φαίνονται ὅτι καὶ τὰ δένδρα καὶ τὰ ἄνθη χαιρετίζουσι τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἡλίου, καὶ ὁ ἄνθρωπος εὑρίσκεται ἐν ἐκστάσει ἐνώπιον τῆς τοσαύτης μεγαλοπρεπείας. Τὸ αἴσθημα τοῦτο, ὁμολογῶ, δὲν ᾐσθάνθην ἐπὶ τοῦ γερμανικοῦ ὄρους.

Μετ' ὀλίγον ὁ ἥλιος, ἐξελθὼν τῶν ἀτμῶν, ἤρξατο ἐκσφενδονίζων τὰς ζωηρὰς αὐτοῦ ἀκτῖνας, καὶ ὁ γυμνὸς ὀφθαλμὸς δὲν ἠδύνατο πλέον ν' ἀντικρύσῃ αὐτόν. Βαθμηδὸν οἱ θεαταὶ ἀπεσύρθησαν, ὡς ἀποσύρονται τοῦ θεάτρου μετὰ τὴν παράστασιν, καὶ ἐπανέλαβον τὸν διακοπέντα ὕπνον, περὶ τὴν 9ην δέ, ὅτε κατήλθομεν νὰ πίωμεν τὸν καφέν, τὸ ξενοδοχεῖον ἦτο κενόν. Πάντες εἶχον ἀπέλθει, οἱ μὲν πεζῇ, οἱ δὲ ἐφ' ἁμάξης. Ὡς διὰ μαγικῆς ῥάβδου εἶχε κατοικηθῇ τὴν προηγουμένην ἑσπέραν ἡ κορυφὴ τοῦ ὄρους· ὡς διὰ μαγικῆς ῥάβδου εἶχε πάλιν κενωθῇ τὴν πρωΐαν.

Περὶ τὰς 10 ἐπέβημεν καὶ ἡμεῖς τῆς ἁμάξης καὶ ἐλάβομεν τὴν πρὸς τὴν στενὴν κοιλάδα τῆς Ἴλσης διεύθυνσιν. Ἡ κοιλὰς ἢ μᾶλλον ἡ φάραγξ αὕτη δι' ἧς διέρχεται ἐν ἰδιοτρόποις ἑλιγμοῖς ὁ μικρὸς καὶ ὁρμητικὸς τῆς Ἴλσης χείμαρρος, εἶναι μία τῶν γραφικωτέρων κοιλάδων τῆς χώρας, διότι ἐν αὐτῇ ὁ ποταμὸς σχηματίζει ἐν τῇ βιαίᾳ αὐτοῦ πορείᾳ πλῆθος μεγάλων καὶ μικρῶν καταρρακτῶν, καὶ τὰ περιστέφοντα αὐτὴν δασώδη ὄρη καὶ ὑψώματα παρέχουσι τὰς λαμπροτέρας σκηνογραφίας. Μίαν τῶν τοποθεσιῶν τούτων παριστᾷ καὶ ἡ ἑτέρα τῶν εἰκόνων ἡμῶν, ἐν ᾗ φαίνεται ὁ ποταμὸς πηδῶν, ὡς ἐλαφρὰ κόρη, διὰ μέσου πετρῶν καὶ κατερχόμενος πρὸς τὴν πεδιάδα. Εἰς τὰ δάση ταῦτα ἐργάζονται οἱ ἀνθρακεῖς, οἱ τοὺς ξυλάνθρακας ὅλης τῆς βορείου Γερμανίας προμηθεύοντες. Κατὰ τὴν γραφικωτάτην ταύτην θέσιν πλησίον μικροῦ ξενοδοχείου ἀπέβημεν τῆς ἁμάξης καὶ παρηκολουθήσαμεν τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ πεζῇ, διότι ἡ ἁμαξιτὴ ὁδὸς ἀπομακρυνομένη ἐκ τῆς ὄχθης μεγάλως ἀπόλλυσι τῆς ὡραιότητος καὶ ῥωμαντικότητος.

Μετὰ τρίωρον πορείαν ἤλθομεν εἰς τὴν κωμόπολιν Wernigerode κειμένην εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους, καὶ ἐβλέπομεν ὑπεράνω τῶν κεφαλῶν ἡμῶν τὴν γυμνὴν κορυφὴν τοῦ γίγαντος ἐν τῇ ἠρέμῳ αὐτοῦ μεγαλοπρεπείᾳ.

*) Ὁ ποιητὴς ὑπαινίττεται τὰ ὀρυχεῖα τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ὧν τινα καλλιεργοῦνται μέχρι σήμερον.

*) Ἐν τῇ παρακειμένῃ εἰκόνι παρίσταται μέρος τῆς σκηνῆς ταύτης, ἥτις, ὡς εἰκός, ἐν τῇ φύσει ἔχει πολὺ τὸ κωμικώτερον ἢ ἐν τῇ ἀπεικονίσει.

Η ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΟΥ ΛΗΣΤΟΥ.

Ἡ Ἰταλία εἶναι ἡ χώρα, ἐν ᾗ ἡ λῃστεία διετήρησε μέχρι σήμερον εἶδος ἱπποτικοῦ χαρακτηρισμοῦ, ὃν εἶχεν ἄλλοτε. Ἡ λέξις brigante ἐν Ἰταλίᾳ δὲν σημαίνει μόνον κοινὸν κακοῦργον, ἐπιτιθέμενον ἐκ τοῦ σκοτεινοῦ δάσους ἢ ἐκ τοῦ ζοφεροῦ σπηλαίου κατ' ἀόπλων διαβατῶν, οὓς ἀπογυμνοῖ καὶ φονεύει, ἀλλ' ἔχει χροιάν τινα παλληκαρισμοῦ. Ὁ Ἰταλὸς λῃστὴς ἐναβρύνεται ἐπὶ τῇ ἀνεξαρτησίᾳ του καὶ ἐπὶ τῇ περιφρονήσει τῶν νόμων τῆς πατρίδος του, καὶ θεωρεῖ τὸ ἐπάγγελμά του οἱονεὶ εὐγενές. Ἄρχων ἐλεύθερος εἰς τὰ ὄρη καὶ εἰς τὰ δάση, ἐν ἡμέρᾳ καὶ ἐν νυκτὶ ἔνοπλος, διακινδυνεύων ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὴν ζωήν του, εὑρίσκεται ἐν διηνεκεῖ πάλῃ κατὰ τῶν καταδιωκόντων αὐτὸν στρατιωτῶν καὶ ἀγωνιζόμενος κατ' αὐτῶν ἔχει τὴν ἰδέαν ὅτι ἀμύνεται ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του. Βεβαίως ἡ τοιαύτη ἐξήγησις εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ὁ λῃστὴς ἦτο καὶ εἶναι πάντοτε κακοῦργος καὶ ἐγκληματίας, ἀλλ' ὁ ἱπποτισμὸς οὗτος ἐνυπάρχει ἐν τῇ φύσει αὐτοῦ τοῦ Ἰταλικοῦ λαοῦ. Τὰς ἰδέας ταύτας συμμερίζεται φυσικῷ τῷ λόγῳ καὶ ὅλη ἡ οἰκογένεια τοῦ λῃστοῦ, ἡ μήτηρ, αἱ ἀδελφαί, τὰ τέκνα καὶ ἰδίως ἡ σύζυγος αὐτοῦ, ἥτις συνδέσασα τὴν τύχην της πρὸς τὴν τύχην τοῦ ἀνδρός της δὲν δύναται ἢ νὰ μετέχῃ καὶ τῶν φρονημάτων του.

Ἐν τῇ σήμερον δημοσιευομένῃ ἐκφραστικῇ εἰκόνι παρίσταται τοιαύτη σύζυγος λῃστοῦ ἀναρριχωμένη ἐπὶ τῶν βράχων καὶ κρατοῦσα ἐν τῇ ἀγκάλῃ τὸ τέκνον της. Κάτω εἰς τὴν στενὴν κοιλάδα ὁ σύζυγός της μετὰ τῶν ὀπαδῶν του συνῆψε μάχην πεισματώδη κατὰ τοῦ στρατιωτικοῦ ἀποσπάσματος, ἡ δὲ γυνὴ ἱσταμένη ἐπὶ τοῦ βράχου παρακολουθεῖ μετ' ἀγωνίας τὰς περιπετείας τοῦ ἀγῶνος. Ἐν τῷ βλέμματι αὐτῆς ἀπεικονίζεται ἡ ἀνησυχία ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ ἀγρία ἀφ' ἑτέρου ἐκδίκησις· μὲ τὸν νοῦν της διατρέχει τὰς πιθανότητας, ἃς ἔχει ὁ σύζυγός της νὰ διαφύγῃ τῶν ἀσπόνδων ἐχθρῶν τὴν ἐπίθεσιν, καὶ καταλαμβανομένη ὑπὸ φόβου κρατεῖ σφιγκτότερον εἰς τὴν ἀγκάλην της τὸ τέκνον της. Τὸ τέκνον τοῦτο θὰ ἀνδρωθῇ, καὶ αὐτὴ ἔχει στερεὰν τὴν ἀπόφασιν νὰ τὸ ἀναθρέψῃ εἰς τρόπον, ὥστε ἡμέραν τινὰ νὰ καταστῇ υἱὸς ἐκδικητὴς τοῦ πεσόντος πατρός. Ἡ ζωγραφική, ἡ δυναμένη νὰ δώσῃ χροιὰν ποιητικὴν καὶ εἰς τὰ φοβερώτερα ἀντικείμενα, ἡ καὶ τὸ ταπεινὸν ὑψοῦσα καὶ τὸ εὐτελὲς ἐξευγενίζουσα, κατώρθωσε καὶ ἐν τῇ εἰκόνι ταύτῃ νὰ ἐκφράσῃ ζωηρῶς πάντα τὰ διάφορα αἰσθήματα καὶ τὰ πάθη, τὰ συνταρασσόμενα ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γυναικὸς ταύτης.

Η ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΟΥ ΛΗΣΤΟΥ.

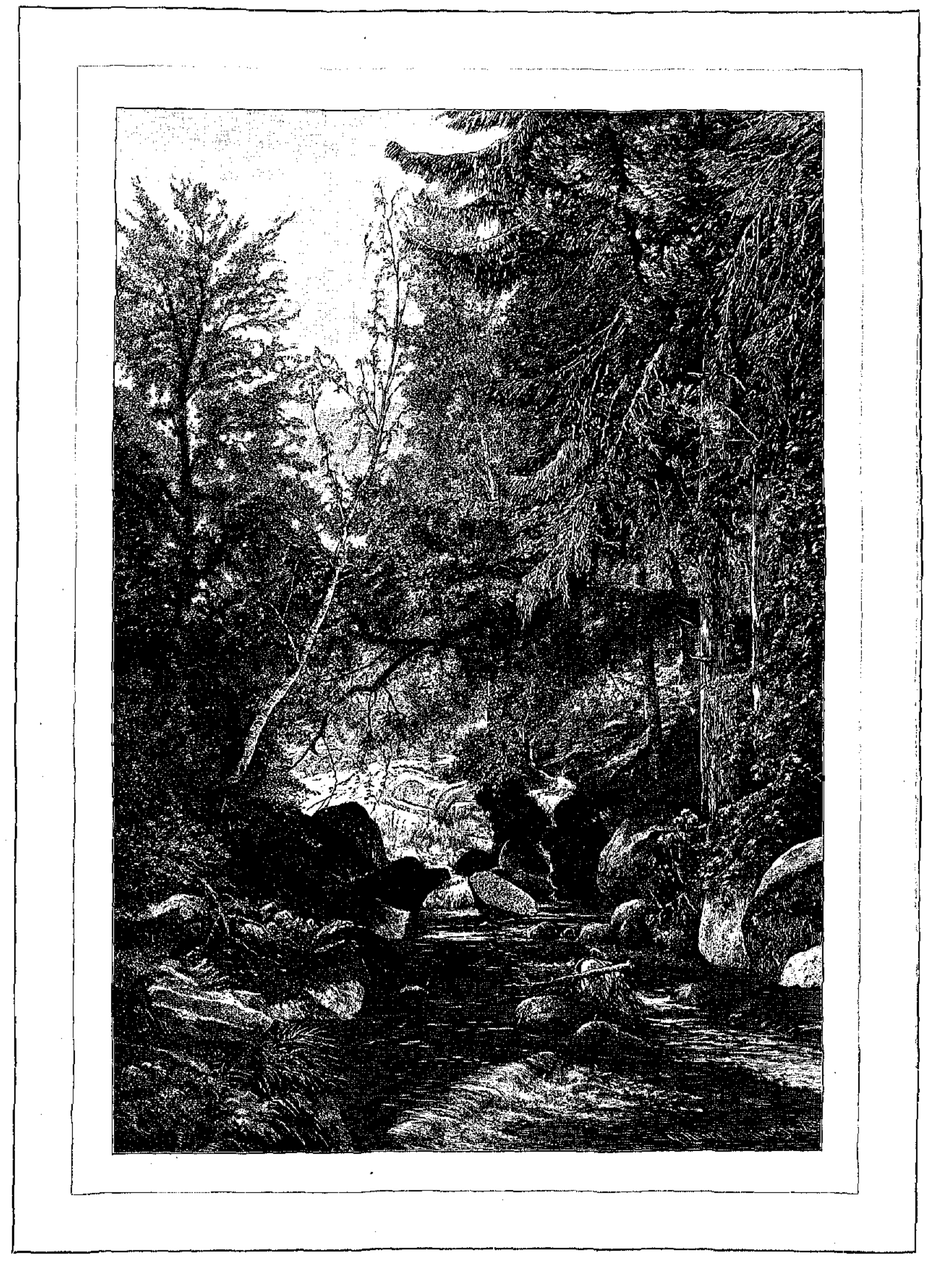

Η ΚΟΙΛΑΣ ΤΗΣ ΙΑΣΗΣ.

ΔΑΝΕΙΣΤΑΙ ΠΡΟΞΕΝΗΤΑΙ.

Πολωνικὸν διήγημα.

(Συνέχεια.)

ΠΑΛΙΝ ἐκάθητο ὁ κ. Βαλεριανὸς Κοχάνσκης παρὰ τὸν πρωϊνόν του καφέν, ἔχων πρὸ αὐτοῦ τὴν ἐφημερίδα καὶ τὴν μακρὰν τουρκικὴν καπνοσύριγγα εἰς τὸ στόμα· πάλιν ὁ γέρων ὑπερέτης ἐκαθάριζε τὸν ἐπενδύτην τοῦ κυρίου του· πάλιν ἠνεώχθη ἡ θύρα καὶ εἰσῆλθον οἱ τέσσαρες Ἑβραῖοι, ὁ Ἀβραὰμ Σμαράγδης, ὁ Λεβῆς, ὁ Πίντσεβ καὶ ὁ Χάϊμ.

— Ἤλθομεν νὰ μάθωμεν περὶ τῆς ὑγείας τῆς Ἐκλαμπρότητός σας, εἶπεν ὁ Λεβῆς.

— Πρὸς τί ὁ περίγελως; ἀνέκραξεν ὁ κτηματίας· τί θέλετε;

— Ἤλθομεν νὰ μάθωμεν, ἀπήντησεν ὁ Χάϊμ, πῶς βαίνει ἡ ὑπόθεσις τοῦ γάμου μας.

— Λαμπρά! Περίφημα! εἶπεν ὁ Βαλεριανός.

— Νὰ ἔχῃ δόξαν ὁ Θεός! ἀνέκραξαν καὶ οἱ τέσσαρες Ἑβραῖοι μὲ ἦχον ῥινόφωνον.

— Ἀγαπῶ τὴν δεσποινίδα Φέστεμβουργ.

— Δόξα τῷ Θεῷ!

— Καὶ ἡ δεσποινὶς Φέστεμβουργ μὲ ἀγαπᾷ.

— Ἂς ἦναι εὐλογημένη αὐτή, καὶ τὰ τέκνα της καὶ τὰ τέκνα τῶν τέκνων της.

— Εἶσθε τώρα εὐχαριστημένοι;

— Καὶ πότε θὰ γείνῃ ὁ γάμος μας; ἠρώτησεν ὁ Σμαράγδης.

— Ὑποθέτω τάχιστα, ἀπήντησεν ὁ Βαλεριανός.

— Μᾶς συγχωρεῖτε, κύριε εὐεργέτα, εἶπε στενάζων ὁ Χάϊμ· νομίζω ὅτι θὰ ἦτο πλέον καιρός . . .

— Τί;

— Νὰ ὁμιλήσητε πρὸς τοὺς γονεῖς.

— Τοῦτο δὲν γίνεται.

— Θεὲ δίκαιε! Πῶς θὰ λάβετε τὴν κόρην χωρὶς νὰ ὁμιλήσετε πρὸς τοὺς γονεῖς;

— Ἂν ὁμιλήσω πρὸς τοὺς γονεῖς, ἀπήντησεν ὁ Βαλεριανός, μιμούμενος τὸν τόνον τῆς φωνῆς τῶν Ἰουδαίων, τότε ἴσα ἴσα δὲν θὰ πάρω τὴν κόρην.

— Δύσκολον πρᾶγμα! ἐψιθύρισεν ὁ Λεβῆς.

— Δύσκολον; ἀνέκραξεν ὁ Πίντσεβ. Πῶς δύσκολον; Ἡ Ἐκλαμπρότης του θὰ κλέψῃ τὴν δεσποινίδα.

— Ὁμιλεῖ ὡς βιβλίον, παρετήρησεν ὁ Σμαράγδης.

— Πρέπει νὰ κλέψετε τὴν δεσποινίδα, ἀνέκραξαν ἐν χορῷ οἱ δανεισταί.

— Μὰ τὸ ναί! διέκοψεν αἴφνης ὁ Λεβῆς· ἰδοὺ ἔρχεται ὁ κ. Φέστεμβουργ. Τί θὰ εἴπωμεν, ἂν μᾶς εὕρῃ ἐδῶ εἰς τὴν οἰκίαν σας;

— Ἀφήσετε· ἐγὼ τὰ διορθόνω, εἶπεν ὁ κτηματίας.

Μετ' ὀλίγον εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον ὁ κ. Φέστεμβουργ.

— Ταπεινότατος θεράπων, εἶπεν εἰσερχόμενος· ἀλλὰ βλέπω ὅτι ἔχετε ἐργασίαν· πάντοτε τὸ πρότυπον τοῦ κτηματίου!

— Ἐργασία δὲν λείπει, κύριε, ἀπήντησεν ὁ Βαλεριανός· αὐτοὶ ἐδῶ ἦλθον νὰ ἐνοικιάσουν τὸ δικαίωμα τῆς πωλήσεως τοῦ οἰνοπνεύματος. Μοὶ ἦλθε λοιπὸν ἡ ἰδέα νὰ ἐνεργήσω εἶδος δημοπρασίας καὶ αὐτοὶ ἐδῶ φιλονικοῦν τώρα μίαν ὥραν ὡς οἱ κόρακες δι' ἓν τεμάχιον κρέατος. ἐγὼ δὲ τοὺς βλέπω καὶ γελῶ. Τώρα ὅμως ξεκουμπισθῆτε!

— Τὴν εὐχήν μας καὶ τὴν εὐλογίαν μας! εἶπον οἱ Ἑβραῖοι καὶ ἀπῆλθον μὲ βαθείας ὑποκλίσεις.

— Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς φωτίσῃ! εἶπεν ὁ Χάϊμ παρὰ τὴν θύραν.

— Φύγε!

— Ἂς ἔλθωμεν εἰς τὰς ὑποθέσεις μας, εἶπεν ὁ γέρων. Ποῦ εὑρίσκεσθε μὲ τὴν Βικτωρίαν;

— Μὲ ἀγαπᾷ — καὶ εὐκόλως φαντάζεσθε τὴν εὐδαιμονίαν μου! ἀνέκραξεν ὁ Βαλεριανός· θέλει νὰ ἔλθῃ μαζύ μου καὶ ν' ἀπέλθωμεν ὁμοῦ.

— Αὐτὸ μοὶ ἀρέσκει, εἶπεν ὁ πατήρ. Πρέπει νὰ κλέψητε τὴν θυγατέρα μου.

— Νὰ τὴν κλέψω;

— Βέβαια.

— Καὶ σεῖς μὲ συμβουλεύετε τοῦτο;

— Τὸ θέλω, εἶπεν ὁ γέρων· τὸ θέλω ἔστω καὶ μόνον διὰ νὰ παροργίσω ἅπαξ εἰς τὴν ζωήν μου τὴν γραῖάν μου. Πῶς θ' ἀνάψῃ ἀπὸ τὸν θυμόν!

— Ἀφ' οὗ τὸ διατάσσετε, κύριε πενθερέ, εἶπεν ὁ Βαλεριανός, ἐγὼ θὰ κλέψω τὴν θυγατέρα σας, ἀλλὰ μόνον διὰ νὰ σᾶς κάμω χάριν.

* * *

Περὶ τὸ μεσονύκτιον ὁ Βαλεριανὸς ἵστατο μέχρι γονάτων ἐν τῇ χιόνι ὑπὸ τὸ παράθυρον τῆς ῥωμαντικῆς θυγατρὸς τοῦ πρακτικοῦ Κυρίου Φέστεμβουργ. Ἅμα τὸ ὡρολόγιον τοῦ ξυλίνου τῆς ἐκκλησίας κωδωνοστασίου ἐκτύπησε μεσάνυκτα, τὸ παράθυρον ἠνεῴχθη, ἡ Βικτωρία ἐφάνη καὶ ἐστερέωσε τὴν ἐκ σχοινίων κλίμακα. Ἐκτεθεῖσα τὴν προτεραίαν εἰς τὸ ψῦχος εἶχεν ὅλως πεζὴν καταρροήν· δι' ὃ καὶ εἶχε περιβληθῆ παχεῖαν γοῦναν. Ὁ Βαλεριανὸς ἀνερριχήθη καὶ τῇ ἔτεινε τὴν χεῖρα, ἣν αὕτη ἔφερεν εἰς τὰ χείλη της.

— Τί κάμνεις, Βικτωρία; εἶπεν ὁ νέος.

— Σὲ ἀγαπῶ, ἀπήντησεν ἡ κόρη μετ' ἐνθουσιασμοῦ· εἶμαι ἰδική σου, καὶ θὰ σ' ἀκολουθήσω ὅπου θέλεις.

Ὁ Βαλεριανὸς εἰσεπήδησεν εἰς τὸ δωμάτιον καὶ ἔκλεισε τὸ παράθυρον.

— Ἐνταῦθα δὲν δυνάμεθα νὰ μείνωμεν, ἐξηκολούθησεν ἡ Βικτωρία τεθορυβημένη· οἱ γονεῖς μου ποτὲ δὲν θὰ συγκατανεύσωσιν εἰς συνοικέσιον μεταξὺ τοῦ ξένου, τοῦ ἐξορίστου, καὶ τῆς πλουσίας νύμφης. Ἐγὼ ὅμως ἀναλαμβάνω τὸν ἀγῶνα ἐναντίον αὐτῶν, ἐναντίον ὅλου τοῦ κόσμου. Θέλω ν' ἀνήκω εἰς σέ. Θ' ἀπέλθωμεν εἰς τὴν Ἰταλίαν.

— Ἐσυλλογίσθης, Βικτωρία, τί προτείνεις, τί θέλεις νὰ κάμῃς; παρετήρησεν ὁ Βαλεριανός. Μὲ ἀγαπᾷς καὶ ἡ ἀγάπη αὕτη εἶναι ἡ μεγαλειτέρα μου, ἡ μόνη εὐτυχία μου, εἶναι τώρα ὁ σκοπὸς ὅλης τῆς ζωῆς μου· ἀλλὰ σὺ εἶσαι ἡ θυγάτηρ οἴκου πλουσίου καὶ εὐγενοῦς. Ἐὰν μ' ἀκολουθήσῃς, σοὶ κλείονται διὰ παντὸς αἱ πύλαι τοῦ μεγάρου τούτου. Θὰ συμμετέχῃς τῆς πενίας μου χωρὶς νὰ μετανοήσῃς;

— Ὅλα θὰ ὑποφέρω μαζύ σου, ὅλα, ἀπήντησεν ἡ κόρη· εἶσαι ἰδικός μου, ἰδικός μου διὰ παντός!

Ὁ Βαλεριανὸς ἐγονάτισεν ἔμπροσθέν της καὶ ἠσπάσθη μετὰ σεβασμοῦ τὸ κράσπεδον τοῦ χιτῶνός της.

— Σὲ λατρεύω, Βικτωρία, ἀνέκραξε μεθ' ὅλης τῆς ζωηρότητος εἰλικρινοῦς καρδίας· ἄνευ σοῦ θ' ἀπέθνησκον· θὰ ἐγενόμην αὐτόχειρ ἐὰν μὲ ἀπέπεμπες. Εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ φύγω μαζύ σου . . .

— Καὶ πρέπει νὰ σπεύσωμεν, εἶπεν ἡ Βικτωρία· ἡ μήτηρ μου ὑπωπτεύθη καὶ ἐκτὸς τούτου ἔχει καὶ ἕτοιμον γαμβρὸν δι' ἐμέ, ἕνα θρῆσκον, ἕνα ὑποκριτήν, ἕνα ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἀποστρέφομαι. Σὺ πρέπει νὰ μὲ σώσῃς· καὶ τοῦτο τὸ ταχύτερον.

— Θὰ σὲ ἀπαγάγω λοιπόν!

— Ναί, ναί· ἦτο πάντοτε ἡ ἐπιθυμία μου αὐτή . . . νὰ μὲ κλέψουν — νὰ φύγω διὰ νυκτὸς ἀπὸ τὴν πατρικὴν οἰκίαν. Ποσάκις δὲν ἐφαντάσθην αὐτὴν τὴν σκηνήν! Ἓν δάσος, ἓν παρεκκλήσιον, ὁ ἐρωμένος μου ὅστις μὲ περιμένει μὲ τοὺς ἵππους· ἐγὼ ἀναβαίνω εἰς τὸν ἄσπρον ἵππον . . .

— Καὶ πρέπει νὰ ἦναι ἄσπρος ὁ ἵππος;

— Βεβαιότατα· καὶ ἔπειτα ἐμπρός!

— Αὔριον τὴν νύκτα λοιπὸν θὰ σὲ ἀπαγάγω, Βικτωρία.

— Μετὰ τὸ μεσονύκτιον.

— Ἀλλὰ — εἶναι ἐδῶ πλησίον κανὲν παρεκκλήσιον;

— Ἀμέσως παρὰ τὸ δάσος —

— Ἐκεῖ λοιπόν!

— Ἐκεῖ μὲ περιμένεις μὲ τοὺς ἵππους, ἐψιθύρισεν ἡ Βικτωρία.

— Τὸ μεσονύκτιον, εἶπεν ὁ Βαλεριανὸς κατερχόμενος ἀπὸ τοῦ παραθύρου.

— Τὸ μεσονύκτιον! ἀπήντησε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ἡ κόρη καὶ ἔκλεισε τὸ παράθυρον. —

— Σήμερον λοιπὸν θ' ἀπαγάγω τὴν δεσποινίδα Βικτωρίαν, εἶπεν ὁ Βαλεριανὸς πρὸς τὸν Ἑβραῖον Λεβῆν, ὅστις ἦλθε νὰ λάβῃ τὰς διαταγάς του.

— Ὁ Θεὸς νὰ μὲ τιμωρήσῃ, ἂν δὲν συμβῇ κακόν τι, εἶπεν ὁ Ἰουδαῖος· ἐγὼ νίπτω τὰς χεῖράς μου.

— Δὲν θὰ βλάψῃ διόλου, ἂν τὰς νίψῃς καὶ μίαν φοράν, ἀπήντησεν ὁ κτηματίας, ὅστις εὑρίσκετο ἐν καλῇ διαθέσει· ἀλλ' ἄκουσέ με, τίνος ἔχω ἀνάγκην. Καὶ πρῶτον μὲν πρέπει νὰ ἦμαι καλὰ καὶ πλούσια ἐνδεδυμένος· θέλω μίαν γοῦναν πολυτελῆ . . .

— Καλά, θὰ τὴν ἔχετε, ἀπεκρίθη ὁ ἐπιστάτης.

— Ἔπειτα ἕνα πῖλον Κοζακικόν.

— Ἐννόησα! Καὶ τί ἄλλο, κύριε εὐεργέτα μου;

— Δύο ὡραίους ἵππους, ἕνα μαῦρον δι' ἐμέ, καὶ ἕνα ἄσπρον μὲ σέλλαν γυναικείαν . . .

— Ἕνα ἄσπρον ἵππον; ἠρώτησε κλαυθμηρῶς ὁ Ἰουδαῖος. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἦναι καὶ μαῦρος;

— Ὄχι, κατ' οὐδένα τρόπον· ἐὰν δὲν εὕρῃς ἄσπρον ἵππον, θὰ χρωματίσῃς τὸν δεύτερον μαῦρον μὲ ἄσπρο χρῶμα· σὲ ἀφίνω ἐλεύθερον.

— Λοιπὸν ἕνα ἄσπρον ἵππον μὲ σέλλαν γυναικείαν, ἐπανέλαβεν ἀναστενάζων ὁ Λεβῆς.

— Πλησίον τοῦ δάσους, εἰς τὸ παρεκκλήσιον θὰ περιμένῃς μὲ τοὺς ἵππους. Φρόντισε, ἡ ἐκκλησία νὰ ἦναι φωτισμένη.

— Πῶς, θέλετε ἀμέσως καὶ νὰ στεφανωθῆτε;

— Ὄχι, εἶναι διὰ τὴν ἐντύπωσιν.

— Λοιπὸν ἡ ἐκκλησία πρέπει νὰ ἦναι φωτισμένη. Τίποτε ἄλλο;

— Τίποτε.

Ὁ δανειστὴς ἀνέπνευσε — παρὰ τὴν θύραν ἐστράφη πάλιν καὶ ἠρώτησε·

— Λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ ἦναι μαῦρος ἵππος.

— Νὰ σὲ 'πάρῃ ὁ . . . Εἶπα, ἄσπρον ἵππον.

— Ναί, ναί, ἔχετε δίκαιον!

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

ΤΟ ΝΕΟΝ ΑΕΡΟΣΤΑΤΟΝ

τῶν Κυρίων RENARD καὶ KREBS.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 141.)

ΤΟ πρόβλημα τῆς διευθύνσεως τῶν ἀεροστάτων, θεωρούμενον ἐπὶ πολὺ ἄλυτον, ἐποιήσατο ἀπό τινων ἐτῶν μεγάλας προόδους παρὰ τοῖς σοφοῖς καὶ τοῖς μηχανικοῖς. Σήμερον τὸ ζήτημα τοῦτο φαίνεται λυθέν. Οἱ κύριοι Ῥενὰρ καὶ Κρέψ, λοχαγοὶ ἐν τῷ γαλλικῷ στρατῷ, ἔχουσι τὴν τιμήν, ὅτι πρῶτοι ἐπραγματοποίησαν τὴν ἐντελῆ ἀπόπειραν ἀεροπορίας τακτικῆς. Ἀλλ' οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ ἐπιτυχία αὐτῶν, δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, οἵτινες προηγήθησαν αὐτῶν ἐν τῷ δυσκόλῳ ζητήματι καὶ ὑπέδειξαν αὐτοῖς τρόπον τινὰ τὴν ὁδόν, ἣν ὤφειλον νὰ βαδίσωσιν. Τῷ 1852 ἐγένετο ἡ πρώτη ἀπόπειρα ὑπὸ τοῦ ἐξόχου μηχανικοῦ Ἑρρίκου GIFFARD, ὅστις κατεσκεύασε ἀερόστατον ἐπίμηκες μετὰ ἕλικος καὶ πηδαλίου. Τὸ ἀερόστατον τοῦτο εἶχε μῆκος 44 μέτρων, ἡ μεγαλειτέρα δὲ αὐτοῦ διάμετρος ἦτο 12 μέτρων· ἦτο περιτετυλιγμένον καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ μῆκος, ἐξαιρέσει τῶν δύο ἄκρων, διὰ δικτύου, ὅπερ ἡνοῦτο πρὸς τὸ κάτω μέρος καὶ κατέληγεν εἰς ξυλίνην αἰχμήν· ἐν αὐτῇ ἐστηρίζετο τὸ πηδάλιον. Ἡ ἕλιξ αὐτοῦ, σχηματιζομένη ὑπὸ δύο μεγάλων πτερύγων, εἶχε διάμετρον 3,40 μ. καὶ ἔκαμνεν 110 στροφὰς ἀνὰ λεπτὸν τῆς ὥρας. Ἡ μηχανὴ καὶ ὁ λέβης, κενοί, ἐζύγιζον 150 χιλιόγραμμα, μετὰ δὲ τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ ἀναγκαίου πρὸς ἀπόπλουν ἄνθρακος 210 χιλγρ. Τὰ παραρτήματα τῆς μηχανῆς, τὸ ὕδωρ καὶ οἱ ἄνθρακες, ἐζύγιζον 420 χιλ. Ὁ GIFFARD δὲν εἶχεν ἰδίαν περιουσίαν, δι' ὃ καὶ ἠναγκάσθη νὰ κάμῃ τὴν ἀπόπειράν του ἐν ὡρισμένῃ ἡμέρᾳ καὶ δημοσίᾳ ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Ἱπποδρόμου ἐν Παρισίοις. Ἡ δοκιμὴ ἐγένετο τῇ 24 Σεπτεμβρίου 1852, ὁ ἄνεμος ἔπνεε σφοδρότατος· μ' ὅλον τοῦτο ὁ GIFFARD ὑψώθη εἰς τὸν ἀέρα καὶ μετὰ πολλῆς ἀκριβείας διηύθυνε τὸ ἀεροπόρον σκάφος του· εἰς ὕψος 1500 μέτρων ἀπὸ τῆς γῆς τὰ ῥεύματα τοῦ ἀέρος ἦσαν μετριώτερα, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ GIFFARD κατώρθωσε νὰ πλεύσῃ καὶ ἐναντίον τοῦ ἀνέμου. Διάσημος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συγγραφεὺς ὠνόμασεν αὐτὸν "Φούλτωνα τῆς ἀεροπορίας".

Ἑτέραν ἀπόπειραν ἐπεχείρησεν ἐν ἔτει 1872 ὁ Dupuy de Lôme, οὗ τὸ ἀερόστατον εἶχε 36 μὲν μέτρων μῆκος καὶ 15 μέτρων διάμετρον· Ἡ ἕλιξ εἶχε διάμετρον 6 μέτρων· ἡ δύναμίς της δὲν ἦτο ἀρκετή, καὶ ὅμως κατώρθωσεν ὁ ἀεροναύτης νὰ πλεύσῃ ἐπί τινα καιρὸν ἐναντίον τοῦ ἀνέμου καὶ νὰ διανύσῃ ὀκτὼ χιλιόμετρα τὴν ὥραν κατὰ μέσον ὅρον. Μετὰ τὴν ἀπόπειραν ταύτην ὁ Dupuy ἐδημοσίευσε σπουδαιότατον ὑπόμνημα περὶ τῆς κατασκευῆς τῶν ἀεροστάτων καὶ ἐν γένει περὶ ἀεροπορίας.

Ἀλλ' ὅ,τι μέχρι τοῦδε ἔλειπεν, ἦτο μηχανισμὸς ἐλαφρός, μὴ ἀπαιτῶν τὴν ἐνέργειαν τοῦ πυρὸς καὶ μὴ ἀπολῶν ἐκ τοῦ βάρους του κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς χρήσεως. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1881 ὁ κ. Γαστὼν TISSANDIER πρῶτος ἐδημοσίευσε τὰ ἀποτελέσματα τῶν μελετῶν του καὶ δοκιμῶν του ἐπὶ τῆς "χρήσεως τοῦ ἠλεκτρισμοῦ εἰς τὴν ἀεροπορίαν". Ἔν τινι ὑπομνήματι αὐτοῦ, ὑποβληθέντι τῇ α'. Αὐγούστου 1881 εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν, ἀναφέρει τὰ ἑξῆς· "Αἱ τελευταῖαι τελειοποιήσεις αἱ γενόμεναι εἰς τὰς δυναμοηλεκτρικὰς μηχανὰς μ' ἐνέβαλον τὴν ἰδέαν νὰ χρησιμοποιήσω αὐτὰς εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν ἀεροστάτων. Τὸ τοιοῦτον ἐλατήριον, συνδεόμενον πρὸς ἕλικα, παρέχει πολλὴν τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν ἐνέργειαν· ἐνεργεῖ ἄνευ ἑστίας πυρὸς καὶ ἀποσοβεῖ τὸν κίνδυνον τοῦ πυρὸς ὑπὸ τὸ ὑδρογόνον· ἐκτὸς δὲ τούτου ἔχει βάρος ὁμοιόμορφον καὶ δὲν ἀποβάλλει τὰ καιόμενα μόρια, τὰ ὁποῖα καθιστῶσι τὸ ἀερόστατον ἐλαφρότερον καὶ τὸ παραδίδουσιν εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἀνέμου. Ὁ χειρισμὸς τέλος τῆς μηχανῆς ταύτης εἶναι εὐκολώτατος. Κατεσκεύασα ἐπομένως μικρὸν ἀερόστατον καταλῆγον εἰς δύο ἄκρας, μήκους μὲν 3,50 μ. διαμέτρου δὲ 1,30. Ἔχει τὸ ἀερόστατον μικρὰν δυναμοηλεκτρικὴν μηχανὴν συστήματος Siemens, βάρους 220 γραμμαρίων, ἧς ὁ ἄξων συνδέεται πρὸς ἕλικα δίπτερον ἐλαφροτάτην, διαμέτρου 40 ἑκατοστομ. Ἡ ἕλιξ κάμνει 6½ στροφὰς ἀνὰ δευτερόλεπτον καὶ ὠθεῖ τὸ ἀερόστατον, ἐν νηνεμίᾳ, ἓν μέτρον κατὰ δευτερόλεπτον, καὶ τοῦτο ἐπὶ 40 λεπτὰ τῆς ὥρας. Μὲ δύο δευτερεύοντα στοιχεῖα δύναμαι νὰ προσαρμώσω τὴν μηχανὴν εἰς ἕλικα 60 ἑκατοστομ. διαμέτρου καὶ νὰ δώσω εἰς τὸ ἀερόστατον ταχύτητα 2 μέτρων κατὰ δευτερόλεπτον· μὲ τρία δὲ στοιχεῖα ἡ ταχύτης ἔσεται τριῶν μέτρων. Τὰς ἀποπείρας ταύτας ἐξετέλεσα ἐπανειλημμένως."

Τὸ σχέδιον τοῦτο ἦτο ἐκτεθειμένον ἐν τῇ ἠλεκτρικῇ Ἐκθέσει τῶν Παρισίων τοῦ ἔτους 1881. Μετὰ τὰς προκαταρκτικὰς ταύτας ἀποπείρας ὁ TISSANDIER κατεσκεύασεν ἐλαφρὰν δυναμοηλεκτρικὴν μηχανήν, δι' ἧς ἀπέκτησε ῥεῦμα ἰσχυρόν, καὶ βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του ἠδυνήθη, κατὰ τὴν παρελθόντα Ὀκτώβριον, νὰ κάμῃ ἐν τῷ ἐργοστασίῳ του ἐν Auteuil τὴν πρώτην ἀπόπειραν ἀεροπορίας διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Τὸ ἠλεκτρικὸν ἀερόστατον τῶν ἀδελφῶν TISSANDIER ἔχει μῆκος μὲν 28 μέτρων, διάμετρον δὲ ἐν τῷ μέσῳ 9,20. Ἔχει ἕλικα δίπτερον κινουμένην ὑπὸ μηχανῆς 1½ ἵππου δυνάμεως. Ἡ ἕλιξ ἐκτελεῖ 180 στροφὰς τὸ λεπτὸν καὶ δίδει εἰς τὸ ἀερόστατον ταχύτητα 3 μέτρων κατὰ δευτερόλεπτον. Τῇ 8 Ὀκτωβρίου 1883 τὸ ἀερόστατον τοῦτο ὑψώθη εἰς τὸν ἀέρα καὶ βεβαίως θὰ ἐκινεῖτο πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις ἐλευθέριως ἄνευ ἀτελείας τινὸς περὶ τὸ πηδάλιον· ἀλλὰ σημειωτέον ὅτι οἱ ἀδελφοὶ TISSANDIER τὰ πάντα ἔκαμαν ἀφ' ἑαυτῶν καὶ ἰδίᾳ αὐτῶν δαπάνῃ.

Ἐρχόμεθα ἤδη εἰς τὸ σπουδαιότατον ἀερόστατον τῶν κυρίων Ῥενὰρ καὶ Κρέψ, οἵτινες, βοηθούμενοι ὑπὸ τοῦ δημοσίου, ἠδυνήθησαν νὰ ἐκτελέσωσι τὰς δοκιμὰς αὐτῶν μετὰ ἀνέσεως καὶ ἀκριβείας ἐντελοῦς. Περὶ τοῦ ζητήματος τούτου οἱ δύο λόγιοι ἀξιωματικοὶ ὑπέβαλον εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν τὸ ἑξῆς ὑπόμνημα· "Τῇ 9 Αὐγούστου 1884 περὶ τὰς 4 μ. μ. ἀερόστατον ἐπίμηκες, ἔχον ἕλικα καὶ πηδάλιον, ὑψώθη ἐλευθέρως εἰς τὸν ἀέρα. Τοῦ ἀεροστάτου ἐπέβαινον ὁ λοχαγὸς τοῦ μηχανικοῦ Ῥενὰρ καὶ ὁ λοχαγὸς τοῦ πεζικοῦ Κρέψ, συνεργάτης του ἀπὸ ἓξ ἤδη ἐτῶν. Διανύσαν ἐν 23 λεπτοῖς τῆς ὥρας διάστημα 7½ χιλιομέτρων τὸ ἀερόστατον ἐπανῆλθε πάλιν ὅθεν ἀνυψώθη, ἐκτελέσαν ἐν τῷ αἰθέρι διαφόρους στροφὰς καὶ ἑλιγμοὺς ὁμοίους πρὸς τὰς κινήσεις ἑλικοκινήτου πλοίου. Ἡ λύσις τοῦ προβλήματος τούτου ὑπῆρξε μέχρι τοῦδε εἰς ὅλας τὰς προγενεστέρας ἀποπείρας ἀτελεστάτη, καθότι οὐδέποτε τὸ ἀερόστατον ἠδυνήθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ μέρος, ὅθεν ἀνεχώρησεν.

Αἱ κυριώτεραι διαστάσεις τοῦ ἀεροστάτου εἶναι αἱ ἑξῆς· μῆκος 50,42 μ. διάμετρος 8,40· ἐμβαδὸν 1864 μ. Ἡ μηχανὴ κατεσκευάσθη εἰς τρόπον, ὥστε νὰ παρέχῃ δύναμιν 12 ἵππων· μεταδίδει δὲ τὴν ὤθησιν εἰς τὴν ἕλικα διὰ μέσου μεγάλου τροχοῦ. Τὸ ὅλον βάρος τοῦ ἀεροστάτου εἶναι·

Ἀερόστατον	369 χιλιόγρ.
Περικάλυμμα καὶ δίκτυον	127
Ἡ κάτωθεν λέμβος . . .	452
Πηδάλιον	46
Ἕλιξ	41
Μηχανὴ	98
Τροχὸς	47
Ἄξων	30,500
Διάφορα μηχανήματα . .	435,500
Ἀεροναῦται	140
Ἕρμα	214
τὸ ὅλον	2000 χιλιόγρ.

Εἰς τὰς 4 μ. μ., σχεδὸν ἄκρας ἐπικρατούσης νηνεμίας τὸ ἀερόστατον ὑψώθη βραδέως· ἡ μηχανὴ ἐτέθη εἰς κίνησιν καὶ τὸ ἀερόστατον ἐκινεῖτο βαθμηδὸν ταχύτερον ὑπεῖκον πιστῶς καὶ εἰς τὴν ἐλαχίστην τοῦ πηδαλίου του κίνησιν καὶ διεύθυνσιν. Καὶ πρῶτον μὲν ἐτηρήσαμεν διεύθυνσιν πρὸς βορρᾶν· ὑπεράνω δὲ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Choisy εἰς Βερσαλλίας ἠλλάξαμεν τὴν διεύθυνσιν. Ἄνωθεν τοῦ χωρίου Villacoublay, ἐντελῶς ηὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν πορείαν τοῦ ἀεροστάτου, ἀπεφασίσαμεν νὰ στραφῶμεν πρὸς τὰ ὀπίσω· ἡ στροφὴ ἐγένετο κανονικωτάτη, καὶ ἡ διάμετρος τοῦ διαγραφέντος κύκλου ἦτο ὡς ἔγγιστα 300 μέτρων. Φθάσαντες ὑπεράνω τοῦ Chalais ἐστράφημεν πρὸς ἀριστερὰ καὶ μετ' ὀλίγον εὑρέθημεν εἰς ὕψος 300 μέτρων ἄνωθεν τοῦ σημείου, ὅθεν εἴχομεν ὑψωθῇ. Τὴν κατάβασιν ἡμῶν ἐνεργήσαμεν διὰ τῆς γλωσσίδος, προχωροῦντες καὶ ὀπισθοδρομοῦντες ἐπανειλημμένως ὅπως εὑρεθῶμεν ἀκριβῶς ἄνωθεν τοῦ μέρους, ἐν ᾧ ἠθέλομεν νὰ κατέλθωμεν. Εἰς ὕψος 80 μέτρων ἐρρίψαμεν σχοινίον, τὸ ὁποῖον ἐκρατήθη παρὰ τῶν ἐν τῇ θέσει ἐκείνῃ περιμενόντων ἡμᾶς ἀνδρῶν."

Ἐν τῇ παρακειμένῃ εἰκόνι δίδομεν ἰδέαν τινὰ τοῦ ἀεροστάτου τούτου. Ἔμπροσθεν εὑρίσκεται ἡ ἕλιξ, ἥτις ἀποθεῖ τὸν ἀέρα ἑκατέρωθεν τῆς ἐπιμήκους λέμβου, ἧς τὸ μῆκος εἶναι 33 μέτρων. Ὄπισθεν εἶναι τὸ πηδάλιον. Οἱ ἀεροναῦται ἵστανται ἐν τῷ μέσῳ τῆς λέμβου, καὶ ὁ μὲν διευθύνει τὴν μηχανὴν ὁ δὲ τὸ πηδάλιον.

Τὸ πρῶτον βῆμα ἐγένετο· ἤδη ἴσως μετ' οὐ πολὺ θὰ ἴδωμεν ἐντελῶς λελυμένον καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ τὸ βασίλειον τοῦ ἀέρος παραδεδομένον εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Η ΕΝ VARZIN ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 141.)

ΤΑ βλέμματα τοῦ κόσμου ἦσαν πάλιν ἐστραμμένα πρὸς τὴν ἔπαυλιν τοῦ Varzin, τὴν προσφιλῆ κατοικίαν τοῦ πρίγκηπος Βίσμαρκ, ἐν ᾗ ὁ τὰς τύχας τῆς Γερμανίας διέπων πολιτικὸς συνδιελέχθη πρό τινων ἡμερῶν μετὰ τοῦ ἀρχιγραμματέως τῆς Αὐστρίας, κόμητος Καλνόκυ. Τὴν ἀπεικόνισιν τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἐγένετο ἡ πολιτικὴ συνδιάλεξις δημοσιεύομεν· ἐν τῇ εἰκόνι ταύτῃ τὰ πρόσωπα τῶν δύο ἐξόχων πολιτικῶν πιστότατα μεταδίδονται. Πλησίον τοῦ Βίσμαρκ ἵσταται καὶ ὁ πιστὸς αὐτοῦ κύων, ὁ Τύρας, ὅστις οὐ μόνον παρακολουθεῖ τὸν κύριόν του καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ καὶ τὴν νύκτα κοιμᾶται ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ.

Σὺν τῇ εἰκόνι δημοσιεύομεν καὶ πληροφο-

ρίας τινὰς περὶ τῆς ἐπαύλεως τοῦ Varzin, ἥτις κατέστη ὕλη ἱστορική, διότι ἐξ αὐτῆς ἐξεπέμφθησαν καὶ ἐκπέμπονται ἀποφάσεις καὶ διαταγαί, μεγάλην ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς τοῦ κόσμου τὴν ἐπιρροὴν ἔχουσαι.

Ἡ ἔπαυλις ἐν Varzin δὲν ἔχει μεγαλοπρέπειαν μεγάρου ἡγεμονικοῦ· εἶναι μάλιστα οἰκοδόμημα μέτριον, διώροφον μόνον. Ἡ οἰκία δὲν φαίνεται εἰμὴ ὅταν ἀρκούντως προχωρήσῃ τις ἐντὸς τοῦ ἐκτεταμένου κήπου, ἔμπροσθεν αὐτῆς ἁπλοῦται ἀνθῶν καλῶς διατετηρημένος, ὄπισθεν δὲ αὐτῆς *ἐκτείνεται σύσκιον δάσος*, ἐν ᾧ συνήθως ὁ Βίσμαρκ περιπατεῖ. Τὸ γραφεῖον τοῦ ἐξόχου πολιτικοῦ ἀνδρὸς συνέχεται πρὸς τὸν κοιτῶνά του, ὅστις ἔχει μίαν μόνην ἔξοδον, τὴν πρὸς τὸ γραφεῖον. Γνωρίζων ὁ Βίσμαρκ ὅτι ἔχει πολλοὺς ἐχθροὺς διέταξε τὸν ἀρχιτέκτονά του νὰ κατασκευάσῃ τὸ ἔδαφος τοῦ κοιτῶνος ὑψηλότερον τοῦ ἐδάφους τοῦ γραφείου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο διάτινων βαθμίδων. Τοῦ εἰσερχομένου λοιπὸν εἰς τὸ γραφεῖον δὲν φαίνεται ἀπὸ τοῦ κοιτῶνος ἢ ἡ κεφαλὴ μόνον, ὥστε ὁ Βίσμαρκ ἐν πάσῃ περιπτώσει, πρὶν ἢ καταληφθῇ ἐξ ἀπροόπτου, δύναται νὰ ἐγερθῇ τῆς κλίνης καὶ νὰ τεθῇ εἰς θέσιν ἀμυντικήν. Ἐν τῷ ἰσογείῳ πατώματι κεῖται ἡ αἴθουσα τῆς ὑποδοχῆς καὶ τὸ ἐστιατόριον· τὰ ἔπιπλα ἐν τοῖς δύο τούτοις δωματίοις εἶναι πλούσια μὲν ἀλλὰ ἁπλᾶ, αἱ ἐκ τῶν τοίχων κρεμάμεναι εἰκόνες μικρᾶς ἀξίας. Ἡ μόνη λόγου ἀξία εἰκὼν εἶναι ἡ τοῦ αὐτοκράτορος γραφεῖσα ὑπὸ τοῦ MENZEL.

Ἐν τῇ οἰκίᾳ δὲν ὑπάρχουσι δωμάτια διὰ τοὺς ξένους· οἱ ἐπισκεπτόμενοι τὸν Βίσμαρκ κατοικοῦσι συνήθως ἐν μεγαλοπρεπεῖ ξενῶνι, κειμένῳ εἰς ἡμισείας ὥρας ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς ἐπαύλεως. Ἐννοεῖται ὅτι πάντες οἱ ἐρχόμενοι ἢ προσκαλούμενοι ἐνταῦθα ἐπίσημοι ξένοι ξενίζονται δαπάνῃ τοῦ πρίγκηπος, ὅστις εἶναι λίαν περιποιητικός.

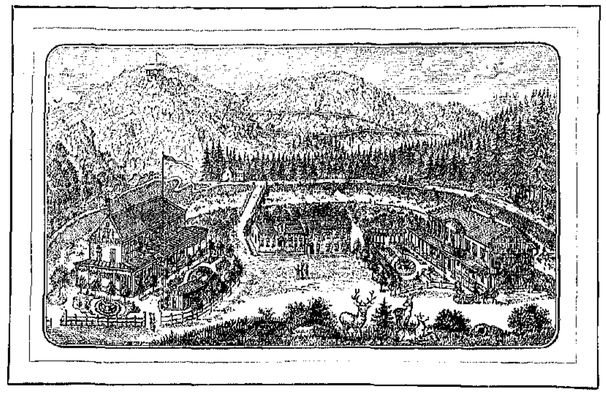

ΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ "Η ΛΕΥΚΗ ΕΛΑΦΟΣ" ΕΝ ΤΡΕΖΕΒΟΥΡΓΩι.

ΑΝΑΤΟΛΗ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ BROCKEN.

Τὸ κτῆμα τοῦ Varzin, ἀποτελοῦν μέρος τῆς προικὸς τῆς συζύγου τοῦ Βίσμαρκ, ἦτο τὸ πρῶτον κτῆμα μικρόν· βαθμηδὸν δὲ μόνον ἔλαβε τὰς διαστάσεις ἃς ἔχει σήμερον, ἐπεκτεθὲν διὰ ἀγορῶν καὶ διὰ δωρεῶν τοῦ αὐτοκράτορος. Ἐν τῷ κτήματι τούτῳ ὁ Βίσμαρκ συνεκέντρωσι διαφόρους βιομηχανίας, ὧν ἡ σημαντικωτέρα εἶναι τὸ χαρτοποιεῖον, ἐξ οὗ ἀποκλειστικῶς λαμβάνεται ὁ χάρτης τῶν γραμματοσήμων ὅλης τῆς Γερμανίας, ὁ χάρτης τῶν τηλεγραφείων καὶ ὁ χάρτης, ἐφ' οὗ ἐκτυποῦνται τὰ δύο ἐπίσημα φύλλα τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, ὁ Ἀγγελιαφόρος τοῦ κράτους καὶ ἡ Βόρειος γερμανικὴ ἐφημερίς. Ἐννοεῖται ὅτι τὸ χαρτοποιεῖον τοῦτο ἀποφέρει τῷ πρίγκηπι μεγάλα κέρδη. Τὸ κτῆμα τοῦ Varzin εἶναι καλῶς προπεφυλαγμένον καὶ διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τοῦ κυρίου του, ὅστις οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐν αὐτῷ παρεκτροπὴν συγχωρεῖ. Πρὸ μικροῦ συλλαβών ἐπ' αὐτοφώρῳ πτωχὴν γυναῖκα συλλέγουσαν ἐν τῷ δάσει αὐτοῦ ξηρὰ κλαδία, τὴν ὡδήγησεν ἰδίαις χερσὶν εἰς τὸν εἰρηνοδίκην καὶ ἐπέμενε νὰ καταδικασθῇ. Ὅτι ὁ Βίσμαρκ οὐδέποτε διεκρίνετο ἐπὶ γενναιοδωρίᾳ ἀποδεικνύει καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ὅτε διετέλει δικαστὴς ἐν Köslin καὶ ἐπεσπέπτετο τὸ ἐσπέρας τὰ ἐκεῖ ζυθοπωλεῖα, οὐδέποτε ἐφωράθη δίδων εἰς τοὺς ὑπηρέτας φιλοδώρημα.

Ἐν ἑνὶ λόγῳ ἡ ἔπαυλις τοῦ Varzin οὔτε ὡραία εἶναι οὔτε ὑγιεινή, ἀλλ' ὁ Βίσμαρκ προτιμᾷ αὐτὴν καὶ τῆς λαμπρᾶς αὐτοῦ ἐν Friedrichsruhe ἐπαύλεως καὶ τῆς ἐν Βερολίνῳ διαμονῆς, διότι ἔχει ἰδιαιτέραν φιλοτιμίαν νὰ καλῆται "ὁ Ἐρημίτης τοῦ Varzin" καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο ἐπιθυμεῖ νὰ τῷ δώσῃ ποτὲ καὶ ἡ ἱστορία.

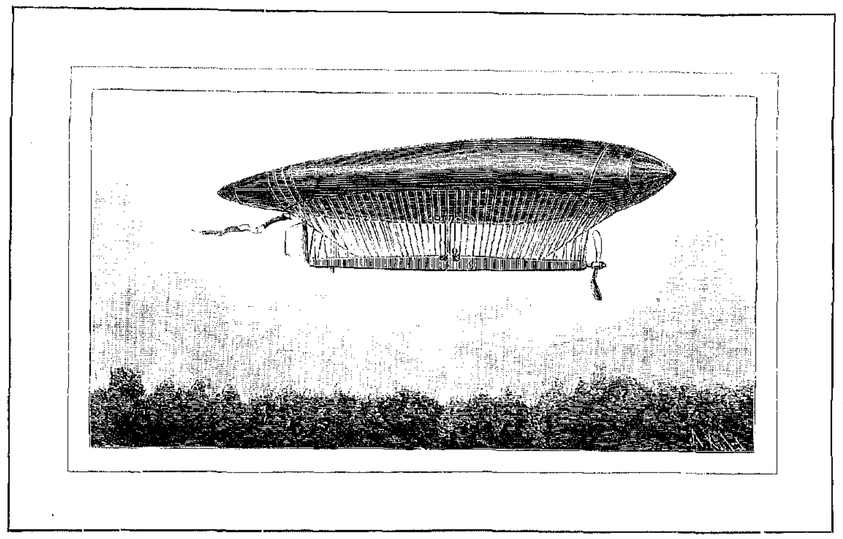

ΤΟ ΝΕΟΝ ΑΕΡΟΣΤΑΤΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

Δάντου Καθαρτήριον, μετάφρασις Κωνσταντίνου Μουσούρου. Ἀσμένως ἀγγέλλομεν σήμερον τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις ὅτι πρὸ μικροῦ ἐξεδόθη ἐν Λονδίνῳ ἐν τόμῳ λίαν φιλοκάλως δικτυπρεπισμένῳ ἡ Ἑλλην· μετάφρασις καὶ τοῦ Καθαρτηρίου (Purgatorio) τοῦ Δάντου, φιλοπονηθεῖσα ὑπὸ τοῦ σεβαστοῦ καὶ λογίου κυρίου Κωνσταντίνου Μουσούρου, πρεσβευτοῦ τῆς Γ. Πύλης ἐν Ἀγγλίᾳ. Πρὸ δύο περίπου ἐτῶν ὁ κ. Μουσοῦρος ἐδημοσίευσε

Η ΕΝ VARZIN ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ.

τὴν μετάφρασιν τοῦ "Ἅδου, τοῦ α'. μέρους τῆς Θείας Κωμῳδίας· ἤδη δὲ ἐξέδωκε καὶ τὴν τοῦ Καθαρτηρίου, ἣν εὐχόμεθα νὰ παρακολουθήσῃ συντόμως καὶ ἡ μετάφρασις τοῦ γ'. μέρους, τοῦ Παραδείσου, ὅπως ἀποτελεσθῇ ἡ ὅλη σειρά, καὶ ἡ ἡμετέρα φιλολογία ἀποκτήσῃ ὁλόκληρον τὸ ἀριστούργημα τοῦ μεγάλου τῆς Ἰταλίας ποιητοῦ.

Τὸ Καθαρτήριον εἶναι ὀλιγώτερον γνωστὸν τοῦ "Ἅδου, περιέχει ὅμως πολλὰς ᾠδὰς μεγάλου ὕψους καὶ σκηνὰς ὡραιοτάτας. Παραθέτομεν ἐνταῦθα μέρος τῆς ιθ'. ᾠδῆς, "Τὸ ἐνύπνιον τῆς Σειρῆνος" ὅπως δείξωμεν τοῖς ἀναγνώσταις ἡμῶν πόσον ἐπιτυχῶς ὁ κ. Κ. Μουσοῦρος μετέδωκεν εἰς τὴν εἰσέτι ἄμορφον γλῶσσαν ἡμῶν τὰς ποιητικὰς ἰδέας καὶ τὰς καλλονὰς τοῦ ἀθανάτου πρωτοτύπου.

ΤΟ ΕΝΥΠΝΙΟΝ ΤΗΣ ΣΕΙΡΗΝΟΣ.

Ἐν ὥρᾳ, καθ' ἣν ὁ τῆς ἡμέρας καύσων
Οὐ δύνατ' ἔτ' ἐκθάλπειν ψῦχος σελήνης,
Ἡττηθεὶς ὑπὸ τῆς Γῆς, ἢ καὶ τοῦ Κρόνου,
Ὅτ' οἰωνοὺς αἰσίους οἱ γεωμάνται
Πρὸς ἀνατολὰς ὁρῶσι, πρὸ τῆς ἕω
Θρώσκοντας, ἔνθ' οὐ μακρὸν μένει τὸ σκότος,
Ἐφάνη μοι κατ' ὄναρ τραυλὴ γυνή τις,
Τοὺς ὀφθαλμοὺς παραβλὼψ, στρεβλὴ τοὺς πόδας,
Κολοβὴ δὲ τὰς χεῖρας κωχρὰ τὴν ὄψιν.
Ἑώρων αὐτήν· ὡς δ' ἥλιος κρατύνει
Τὰ ψυχρὰ μέλη τῆς νυκτὸς ναρκωθέντα,
Οὕτω τοὐμὸν βλέμμ' εὐκίνητον ἐποίει
Τὴν γλῶσσαν αὐτῆς, κἄτα πᾶσαν ἠνώρθου
Αὐτίκα μάλα, τήν τ' ὠχριῶσαν ὄψιν,
Ὡς εἴωθ' ἔρως, ὡσαύτως ἀνεχρώννυ.
Ἐπεὶ δ' ἀνέλαβεν ἐλεύθερον τὸ λέγειν,
Ἤρξατ' ᾄδειν οὑτωσίν, ὥστε δυσκόλως
Ἀπέστρεψ' ἂν ἀπ' αὐτῆς τὴν προσοχήν μου.
"Εἴμ' ἔγωγ', ᾖδεν, εἰμὶ σειρὴν γλυκεῖα,
"Ἐπὶ θαλάσσης τοὺς ναυβάτας πλανῶσα·
"Οὕτως εἴμ' ἀκούουσι πλήρης θελγήτρων.
"Πλοὸς ἐπέσχον Ὀδυσσέα πλανήτην
"Ταῖς ἐμαῖς ᾠδαῖς· ὃς δ' ἂν ἐμοὶ συντύχῃ,
"Σπανίως ἀφίσταται· τοσοῦτον θέλγω."
Μόλις ἔφθη κλείσασα τὸ στόμα, καί τις
Δέσποιν' ἁγία καὶ σπεύδουσ' ἐπεφάνη
Ἐμοῦ πλησίον, ἐξελέγξουσ' ἐκείνην.
"Ὦ Βιργίλιε, Βιργίλιε, τίς αὕτη;"
Ἔλεγον ὑπερθύμως· ὁ δὲ προσῄει
Ἐπὶ δεσποίνης σεμνῆς ὄμματ' ἐρείδων.
Ἡ δὲ τὴν ἄλλην λαβοῦσα, καὶ τὰ πρόσθεν
Ἱμάτια ῥήξασα, γαστέρ' ἐδείκνυ,
Ἧς ἐξ ὕπνου μ' ἤγειρεν ἡ δυσωδία.
Ἔτρεψ' ὀφθαλμούς· ὁ δὲ Βιργίλιός μου
"Τρίς σ' ἐκάλεσ', ἔλεγεν· Ἐγέρθητ', ἔρχου.
"Εὕρωμεν ὀπήν, δι' ἧς περ ἂν εἰσέλθοις."
Ἀνέστην· ἤδη δ' ἦσαν οἱ κύκλοι τοὔρους
Ἅπαντες πλήρεις τοῦ φωτὸς τῆς ἡμέρας·
Σὺν νέῳ δ' ἴμεν κατόπισθεν ἡλίῳ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἐν Λειψίᾳ τῇ 1/13 Σεπτεμβρίου 1884.

Χαλάρωσις ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ — ἰδοὺ τὸ σύνθημα καὶ τῶν τελευταίων τούτων ἡμερῶν. Ἐκ Παρισίων δίδεται καὶ αὖθις τὸ παράδειγμα. Ἐκεῖ ἐφαίνετο ὅτι ἡ ἐπελθοῦσα ὕψωσις τῶν ἀξιῶν ἤθελε διατηρηθῇ· ἀλλὰ τὸ χρηματιστήριον ἔχει τὴν κακὴν ἕξιν νὰ θέλῃ συμβάντα καταπληκτικά, ὅπως κάπως κινηθῇ — ὁ κόσμος ἐπερίμενε νίκας ἐπιφανεῖς ἐν Κίνᾳ, καὶ ἐλλείψει τῶν εἰδήσεων τούτων δείκνυται πάλιν δύσπιστος ὡς πρὸς τὰς χρηματιστικὰς ἐπιχειρήσεις. Εἰς τὰς 8/20 τοῦ μηνὸς τούτου ἄρχεται ἡ ἐγγραφὴ τῶν ὁμολογιῶν τῆς Ἑταιρίας τοῦ Παναμᾶ. Αἱ ὁμολογίαι αὗται ἐκδίδονται εἰς φράγκα 333 μὲ 4% τόκον καὶ μὲ φρ. 500 κατὰ τὴν κλήρωσιν. Οἱ μέτοχοι ἔχουσι δικαίωμα προτεραιότητος· τὸ ὑπόλοιπον ἐκτίθεται εἰς δημοσίαν ἐγγραφήν.

Ἐν Αὐστρίᾳ τὰ χρηματιστικὰ ἦσαν ἐν καλλιτέρᾳ θέσει, καὶ πρῶτον μὲν ἡ αὐστριακὴ Πιστωτικὴ Τράπεζα ἔκλεισε τὴν ἑξαμηνίαν της μὲ κέρδος καθαρὸν 10% (ἐτησίως), εἶτα δὲ προβλέπεται ἡ πιθανότης τῆς μετατροπῆς τοῦ οὑγγρικοῦ δανείου, ἧς ἡ προθεσμία λέγει τὴν 25 Ὀκτωβρίου, καὶ βεβαίως ἡ ἀναλαβοῦσα αὐτὴν ὁμὰς θὰ θελήσῃ ν' ἀποδείξῃ ὅτι καὶ ἐν δυσκόλοις περιστάσεσι δὲν πτοεῖται, καίτοι μὴ προβλέπουσα μέγα ὑλικὸν κέρδος ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης. Μικρὸν μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ εὐνοϊκοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐργασιῶν τῆς Πιστωτικῆς Τραπέζης τῆς Αὐστρίας ἐπῆλθε συμβάν, ὅπερ κακὴν ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν, ἐπῆλθε δηλ. ἡ πτώχευσις τοῦ μεγάλου ζαχαροποιείου Weinrich, εἰς ἣν ἐνέχεται ἡ Τράπεζα διὰ 3½ ἑκατομ. φλωριν. Ἡ Τράπεζα ἔσπευσε μὲν νὰ προκηρύξῃ ὅτι ἔχει ἀρκοῦσαν τὴν ἀσφάλειαν, ἀλλὰ τὸ χρηματιστήριον ἐπηρεάσθη οὐχ ἧττον καὶ εὐθὺς τὴν πρώτην ἡμέραν αἱ μετοχαί της ἐξέπεσαν κατὰ 15 φλωρ. Καθ' ἡμᾶς αἱ Πιστωτικαὶ Τράπεζαι δὲν πρέπει νὰ χορηγῶσι τόσον μεγάλας πιστώσεις εἰς ἓν βιομηχανικὸν κατάστημα οἱασδήποτε καὶ ἂν ἀπολαμβάνῃ τοῦτο φήμης. Τὸ ἀπέδειξεν ἡ παροῦσα πτώχευσις, ἥτις προῆλθεν ἕνεκα τῆς κακῆς θέσεως, ἐν ᾗ πρὸ ἐτῶν εὑρίσκεται τὸ ἐμπόριον τῆς ζακχάρεως. Ἐν ᾧ αἱ τιμαὶ τῶν ζακχάρεων ὁσημέραι ἐξέπιπτον ἱδρύοντο ἐν Αὐστρίᾳ ἀλλεπάλληλα ζακχαροποιεῖα, εἰς τὴν ἵδρυσιν τῶν ὁποίων ἔλαβον μέρος αἱ τράπεζαι, καὶ ἰδίως αἱ ἐν Βοημίᾳ. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἐν τῇ βιομηχανίᾳ ταύτῃ ἐπέρχεται κρίσις, καὶ ἀμφίβολον εἶναι ἂν ὅλα τὰ καταστήματα ταῦτα δυνηθῶσι ν' ἀνθέξωσιν ἐπὶ πολύ. Πρὸς τὴν τεραστίαν παραγωγὴν τῶν ζακχάρεων δὲν ἀνταποκρίνεται ἡ κατανάλωσις.

Λ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἐξ ἰδιαιτέρας ἐπιστολῆς, ἣν ἐλάβομεν κατ' αὐτὰς ἐκ Καισαρείας τῆς Ἀνατολῆς ἀποσπῶμεν τὴν ἑξῆς περικοπήν.

Ἡ ἐν τῇ Ἀνατολῇ Καισάρεια, ἡ πάλαι μὲν πρωτεύουσα τῆς Καππαδοκίας νῦν δὲ ἕδρα ὑποδιοικητοῦ ὑπαγομένου εἰς τὴν νομαρχίαν τῆς Ἀγκύρας, εἶναι πόλις γνησίως τουρκικὴ μὲ τοὺς μιναρέδες της, τὸ τσαρσί της (ἀγορὰν) τὰ χάνιά της, τοὺς ἀκαθάρτους, στενοὺς καὶ σκολιοὺς δρόμους της· ἔχει πληθυσμὸν 40 χιλ. ψυχῶν, ὧν 2 χιλιάδες περίπου ὀρθόδοξοι Ἕλληνες, οἱ δὲ λοιποὶ Ὀθωμανοὶ καὶ Ἀρμένιοι, ὀλίγοι δὲ διαμαρτυρόμενοι καὶ καθολικοί, Ἀρμένιοι οἱ πλεῖστοι, προσελκυσθέντες εἰς τὰς πλεκτάνας τῶν ἀμερικανῶν μισσιοναρίων καὶ δυτικῶν ἱεραποστόλων. Ἐσχάτως διελθὼν ἐγκατεστάθη καί τις Οὐνίτης ἱερεὺς ἐπὶ σκοπῷ ν' ἀποπλανήσῃ τοὺς Ἕλληνας κατοίκους· ἤνοιξε δὲ καὶ Σχολεῖον ἑλληνικόν, εἰς ὃ φοιτῶσι δυστυχῶς καί τινες Ἑλληνόπαιδες ἕνεκα τῆς ἀθλίας καταστάσεως τῶν ἡμετέρων σχολείων, οὐδαμῶς ὑποπτεύοντες τὸ δηλητήριον, ὅπερ θέλουσι ποτισθῇ μετὰ τῶν διδασκομένων ὀλίγων γραμμάτων. Ἡ Ἑλληνικὴ κοινότης ἔχει δύο ἐκκλησίας, ἓν Ἑλληνικὸν σχολεῖον, ἓν Ἀλληλοδιδακτικὸν καὶ ἓν Παρθεναγωγεῖον, συντηρούμενα διὰ τῶν εἰσοδημάτων τῶν ἐκκλησιῶν καὶ συνεισφορῶν τῶν κατοίκων. Περὶ τὴν πόλιν εἰς διαφόρους ἀπ' αὐτῆς ἀποστάσεις ὑπάρχουσι πέντε μεγάλαι κωμοπόλεις. Εἶναι δ' αὗται· Κερμίρ, εἰς ἀπόστασιν μιᾶς ὥρας ἀπὸ τὴν Καισάρειαν. Κάτοικοι περὶ τὰς 4 χιλιάδας, ὧν οἱ 2500 Ἕλληνες ὀρθόδοξοι. Ἔχει δύο ἐκκλησίας, ἓν ἑλληνικὸν σχολεῖον, ἀλληλοδιδακτικὸν καὶ παρθεναγωγεῖον. Ταβλουσούν, εἰς ἀπόστασιν 1¼ ὥρας, κάτοικοι 2500, ὧν οἱ 500 Ἕλληνες· ἔχει μίαν ἐκκλησίαν, ἓν ἑλλ. σχολεῖον καὶ παρθεναγωγεῖον. Μουταλάσκη εἰς ἀπόστασιν 1¼ ὥρας εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Διδύμου ὄρους, παραρτήματος τοῦ Ἀργαίου· ἔχει κατοίκους ὑπὲρ τὰς 10 χιλιάδας, ὧν Ἕλληνες ὑπὲρ τὰς 4 χιλ. Ἔχουσιν οὗτοι τέσσαρας ἐκκλησίας, ἓν Ἑλλην· σχολεῖον, ἓν ἀλληλοδιδακτικὸν καὶ τρία παρθεναγωγεῖα. Ἐνταῦθα ἔστησαν τὴν ἕδραν των οἱ Ἀμερικανοὶ μισσιονάριοι κτίσαντες ἐκκλησίαν καὶ ἱδρύσαντες σχολήν. Ἀνδρονίκιον εἰς ἀπόστασιν δύο ὡρῶν ἀπὸ τῆς Καισαρείας εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀργαίου, ἔχει κατοίκους 3500, ἅπαντας σχεδὸν Ἕλληνας, δύο ἐκκλησίας, ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ ἀλληλοδιδακτικόν. Τὸ Ἀνδρονίκιον ἦτο ἡ πατρὶς τοῦ Δ. Μαυροφρύδου, οὗ τοσοῦτον προώρως ἐστερήθη ἡ ἐπιστήμη. Ζεντζίδερι, εἰς ἀπόστασιν δύο ὡρῶν καὶ αὐτὴ· κάτοικοι 2300, ὧν οἱ ὑπὲρ τοὺς 2000 Ἕλληνες. Ἐνταῦθα ἐγκατεστάθη καὶ λειτουργεῖ ἡ ἀπὸ δύο ἐτῶν τῇ γενναιοδωρίᾳ τοῦ φιλογενεστάτου ὁμογενοῦς κ. Θ. Ἐμμ. Ῥοδοκανάκη συστᾶσα καὶ πολλά τε καὶ καλὰ τῇ ἐπαρχίᾳ καὶ ὅλῃ τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ ὑπισχνουμένη φερώνυμος τῷ ἱδρυτῇ Ἱερατικὴ Σχολή, συντηρουμένη πρώτιστα μὲν καὶ κυρίως διὰ τῆς ἐκ 5 χιλ. φράγκων ἐτησίας προσφορᾶς τοῦ μεγατίμου ἀνδρός, εἶτα δὲ ἐκ τοῦ πλεονάσματος τῶν προσόδων τῆς μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου, καὶ δύο ἀργυρῶν μετζιτιέδων ἐτησίας συνεισφορᾶς τῶν προαιρουμένων ἐκ τῶν κατοίκων τῆς Καισαρείας καὶ τῶν κωμοπόλεων αὐτῆς. Ἀλλ' οἱ πόροι οὗτοι εἰσὶν ἀνεπαρκεῖς πρὸς πλήρη καταρτισμὸν τῆς σχολῆς, ἥτις κατὰ τὸν κανονισμόν της περιλαμβάνει ἓξ τάξεις, ἑξαετὴς δὲ θέλει εἶσθαι ἡ ἐν αὐτῇ θητεία τῶν ὑποτρόφων. Ἡ Σχολὴ ἔχει σήμερον 42 μαθητάς, διῃρημένους εἰς τρεῖς τάξεις, ὧν οἱ μὲν 23 εἰσὶν ὑπότροφοι, οἱ δὲ λοιποὶ 19 ἐπὶ διδάκτροις, ἔχει δὲ τρεῖς διδασκάλους, τὸν πεπειραμένον κ. Ἰάκωβον Θεοδωρίδην ἐκ Ταβλουσουνίου, καθηγητὴν τῶν Ἑλληνικῶν, τὸν κ. Μιχαὴλ Ἀρτεμιάδην, καθηγητὴν τῆς γαλλικῆς καὶ τὸν Μαρκὰρ ἐφένδην, Ἀρμένιον τὸ γένος· ἕνα ἐπιστάτην, πενταμελῆ ἐφορίαν, διευθυντὴν δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸν Σεβ. ἅγιον Καισαρείας, κ. Ἰωάννην. Πρὸ μικροῦ ἐγένοντο ἐνώπιον τῶν διδασκάλων τῶν πέριξ κωμοπόλεων καὶ πολυπληθοῦς καὶ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου αἱ ἐνιαύσιοι δημόσιαι ἐξετάσεις τῆς σχολῆς, καθ' ἃς οἱ μαθηταὶ πάντες σχεδὸν ἄνευ ἐξαιρέσεως ἔδειξαν πρόοδον οὐκ εὐκαταφρόνητον, ἀπαντήσαντες ἀπροσκόπτως καὶ λίαν εὐστόχως εἰς τὰς γενομένας αὐτοῖς διαφόρους ἐρωτήσεις, καὶ οἱ ἀκροαταὶ πάντες ἔμειναν ὑπερευχαριστημένοι.

Μουσικὸν διαγώνισμα. Ἡ ἐν Κερκύρᾳ φιλαρμονικὴ Ἑταιρία, ἡ τοσοῦτον εὐδοκίμως διευθυνομένη καὶ ἀγλαοὺς τοσοῦτον ἀποφέρουσα καρπούς, ἔλαβεν ἐσχάτως πρωτοβουλίαν, ἥτις μεγάλως τιμᾷ αὐτήν, ἐσύστησε δηλ. Μουσικὸν διαγώνισμα, τὸ πρῶτον τοῦ εἴδους του ἐν Ἑλλάδι. Κατὰ τὴν προκήρυξιν τῆς Ἑταιρίας τὸ θέμα εἶναι Σύνθεσις τις ἐκ μελοποιήσεως Ἑλληνικοῦ τινος ᾄσματος μετὰ συνοδείας κλειδοκυμβάλου. Προθεσμία ἀποστολῆς τῶν διαγωνισμάτων παρέχεται τοῖς μελοποιοῖς μέχρι τῆς α'. Δεκεμβρίου ἐν. ἔτους. Ἐπικροτοῦμεν εἰς τὴν ἀξιόλογον ταύτην ἰδέαν τῆς φιλαρμονικῆς τῆς Κερκύρας Ἑταιρίας καὶ οὐδόλως ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἡ ἰδέα αὕτη θέλει καρποφορήσει καὶ ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλομεν ἔχει καὶ ἐν Ἑλλάδι μελοποιοὺς ἁμιλλωμένους πρὸς τοὺς ἐν Εὐρώπῃ, καθότι ὁ Ἕλλην καὶ εὐφυὴς εἶναι καὶ ἐμπνεύσεως δὲν στερεῖται. Τὸ ἀπονεμηθησόμενον βραβεῖον εἶναι δραχμῶν 150 μετὰ μεταλλίου χρυσοῦ.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ τρέχοντος ἔτους συγκροτεῖται ἐν Λισσαβῶνι, πρωτευούσῃ τῆς Πορτογαλλίας, Σύνοδος ταχυδρομικὴ διεθνής. Ἐν τῇ συνόδῳ ταύτῃ ἡ γενικὴ διεύθυνσις τῶν γερμανικῶν Ταχυδρομείων θέλει ὑποβάλει πρότασιν, ὅπως διὰ τοῦ ταχυδρομείου ἐνεργῶνται αἱ πληρωμαὶ λογαριασμῶν, συναλλαγματικῶν, ἐπιταγῶν μέχρι τοῦ ποσοῦ 750 φράγκων· ὡσαύτως δὲ θέλει συζητηθῇ καὶ ἡ πρότασις περὶ διαμαρτυρήσεως συναλλαγματικῶν γενομένης διὰ τοῦ διεθνοῦς ταχυδρομείου. Περιττὸν νὰ εἴπωμεν πόσον αἱ τελειοποιήσεις αὗται ἐν τῇ ταχυδρομικῇ ὑπηρεσίᾳ διευκολύνουσι τὸ ἐμπόριον καὶ τὰς συναλλαγάς, καὶ ἀποροῦμεν πῶς εἰσέτι ἐν Ἑλλάδι οἱ τὴν πολιτείαν διέποντες δὲν ἐσκέφθησαν νὰ εἰσάξωσι τὰ τόσον πρακτικὰ ταῦτα μέτρα. Τί νὰ εἴπωμεν, ἀφ' οὗ παρ' ἡμῖν καὶ αἱ ταχυδρομικαὶ ἐπιταγαί, αἱ ἁπανταχοῦ πλέον εἰσηγμέναι εἶναι ἄγνωστοι; Νομίζομεν ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ ταχυδρομικῶν ἐπιταγῶν καὶ ἐν Ἑλλάδι δὲν εἶναι πρᾶγμα ἀκατόρθωτον, οὐδ' ἀπαιτεῖ μεγάλας προπαρασκευὰς ἢ ἰδιάζουσάν τινα σκέψιν.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 237.

Ἀκρωτήριόν τι εἶμαι
Καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα κεῖμαι·
Ἂν τὰ τρία τελευταῖα
Μ' ἀφαιρέσῃς, τί ὡραῖα!
Ἄνθος θὰ γενῶ εὐθύς,
Ποῦ μὲ ἀγαπᾷ καθείς·
Τὸ δ' ἐπίλοιπόν μου σῶμα,
Ἐὰν δὲν σοὶ ἦναι κόπος
Ν' ἀναγνώσῃς ἀντιστρόφως,
Θὰ ἰδῇς μὲ γοργὸν ὄμμα
Νὰ διέρχωμαι τὰ ὕψη,
Κι' εἰς τὸ βῆμά μου νὰ κύψῃ
Ἡ πληθὺς τῶν ἄστρων πάντων,
Τῶν μεγίστων καὶ ποικίλων,
Ποῦ 'στοῦ οὐρανοῦ τὸ κοῖλον
Βλέπομεν ἐξ ἀπεράντων.

Δ. Ν. Φραγκόπουλος, ἐν Γαλαξίῳ.

Αἴνιγμα 238.

Ἐν ᾧ θηρίον ἄγριον μὲ ἔπλασεν ἡ φύσις,
Κ' ἐν ᾧ τρομάζει πρὸ ἐμοῦ πᾶσα σχεδὸν ἡ κτῆσις,
Πολλοὶ ἀνθρώπων δι' ἐμοῦ τὰ πρὸς τὸ ζῆν προσκτῶνται,
Καὶ μετ' ἐμοῦ συγκατοικοῦν κι' ἀμέριμνοι κοιμῶνται.
Ἂν τῆς καρδίας μ', ἄσπλαγχνε, ἀπόνως μὲ στερήσῃς,
'Στὴν ὕπαρξίν σου χρήσιμον παντοῦ θὰ μὲ ζητήσῃς.

Α. Ι. Μιχαηλίδης, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Αἴνιγμα 239.

Τετραμελὲς τὸ ὄνομα,
Τετράπουν καὶ τὸ σῶμα,
Ὅπερ τὸ ὅλον μου δηλοῖ.
Μικρόν, στρογγύλον γίνομαι
Καὶ διφυὲς ἀκόμα,
Ἂν μοῦ κοπῇ ἡ κεφαλή.

Γρ. Γ. Δρόσος, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Πρόβλημα 240.

(Ἀριθμητικόν.)

Ἠγοράσθη μεταλλῖτις χαλκοῦ ἀντὶ δρχμ. 9,806,25 πρὸς δραχμὰς 18,75 τὸν στατῆρα. Ἡ δαπάνη τῆς ἀποκαμινεύσεως ἀνῆλθεν εἰς δρχμ. 5,70 κατὰ στατῆρα μεταλλίτιδος. Ἡ μεταλλῖτις περιέχει 15% ἐκ τοῦ ἑαυτῆς βάρους χαλκόν· τέλος ἡ ἐν τῇ ἀποκαμινεύσει ἀπώλεια χαλκοῦ ἀνέρχεται εἰς 2% ἐφ' ὅλου τοῦ ἐν τῇ μεταλλίτιδι ποσοῦ. — Ζητεῖται, Α'. Τὸ πόσον τοῦ ἐξαχθέντος χαλκοῦ εἰς ὀκάδας. Β'. Ὁποία ἡ ὁλικὴ ἀξία αὐτοῦ, καὶ Γ'. Ὁποία ἡ τιμὴ τοῦ χαλκοῦ κατ' ὀκᾶν.

Ἰω. Κ. Γρουμπός, ἐν Γαλαξίῳ.

Πρόβλημα 241.

Τὸ ὄνομά μου, συγκείμενον ἐξ ὀκτὼ γραμμάτων, ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἀρχικῶν στοιχείων τῶν λέξεων· Ἀσιανοῦ βασιλέως — Πόλεως ἑλληνικῆς — Μυθολογικοῦ τέρατος — Ἀμφιβίου ζώου — Ἀρχαίου Ἕλληνος βασιλέως — Πολεμικοῦ ὅπλου τῶν ἀρχαίων — Ὄρους τῆς Ἑλλάδος — καὶ Ὁμηρικοῦ ἥρωος.

Νικ. Ι. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκῃ.

Πρόβλημα 242.

* τ* δ**ντ* μ*ν λ*γ*ν, ** πρ*ττ*ν δ*, λ*ρ* ***κ*, κ*λ*ν μ*ν φθ*γγ*μ*ν*, **κ *κ****σ* δ* τ** μ*λ**ς.

(Ἐλλείπουσι τὰ φωνήεντα πρὸς συμπλήρωσιν.)

Ὁ αὐτός.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγμ. 232. ΙΡΙΣ — ΡΙΣ.

Αἰνίγμ. 233. Τὸ στοιχεῖον Β.

Αἰνίγματος 234.

ΜΟΥΣΑ — ΟΥΣ.

Προβλήματος 235.

Ἡ ἀνάγνωσις ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ ἀστερίσκου λοξῶς πρὸς τὰ ἄνω εἶναι·

Η ΔΕ ΕΙΝ' Η ΠΥΛΗ Η ΦΕΡΟΥΣΑ ΕΚ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΖΩΗΝ.

Προβλήματος 236.

Μ Η Τ Ε
Η Τ Ο Ι
Τ Ο Τ Ε
Ε Ι Ε Ν

Ἔλυσαν· Τὰ 221, 222, 224 ὁ κ. Α. Γ. Εὐαγγελίδης ἐν Καβάλλᾳ· τὰ 225, 226, 230 ὁ κ. Δ. Κριμίζης ἐν Μανσούρᾳ· τὰ 225—228, 230, 231 ὁ κ. Ἰω. Κ. Γρουμπὸς ἐν Γαλαξίῳ· τὰ 225—227, 229, 230 ἡ δεσποινὶς Ἐρ. Γ. Ζέρρου ἐν Πρεβέζῃ· τὸ 225 ἡ Κυρία Χαρ. Ῥαυτοπούλου ἐν Πειραιεῖ· τὰ 225, 226, 230, 231 ὁ κ. Γρ. Γ. Δρόσος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 225—227, 230, 231 ὁ κ. Παν. Παναγιωτόπουλος ἐν Μενούφ Αἰγύπτου· τὸ 226 οἱ κκ. Γ. Μανιδάκης καὶ Ν. Βαλσαμάκης ἐν Τύνιδι· τὸ 227 ἡ δεσποινὶς Θεοδ. Βασιλειάδου ἐπίσης· τὰ 226, 230 ὁ κ. Μιχαηλίδης ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 226, 228, 230, 231 ὁ κ. Α. Στίνης ἐν Λάρνακι· τὸ 234 ἡ Κυρία Ι. Υ. Gibson ἐν Swaynesthorpe τῆς Ἀγγλίας· τὸ 235 ὁ κ. Νικ. Κουσούλης ἐν Κωνσταντινουπόλει.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ

Τῷ κ. Σ. Κ. ἐν Ἀργοστολίῳ. Ἐστάλησαν ἀρ. 76, 78, οἵτινες κατὰ παρεξήγησιν εἶχον ἀποστολῇ εἰς Βραΐλαν. — κ. Α. Ν. εἰς Κερασοῦντα. Ὁ ἀρ. 77 ἐστάλη. Ὁ καθηγητὴς Louis Buechner, συγγραφεὺς τῆς "Ὕλης καὶ δυνάμεως τοῦ ἀνθρώπου", ζῇ ἐν Darmstadt τῆς Γερμανίας. — κ. Φ. Ο. εἰς Τυβίγγην. Τὸ δελτάριον ἐλήφθη, εὐχαριστοῦμεν· ἀναμένομεν τὸ ἄρθρον. Ἐλπίζομεν ὅτι ἄχρις ὥρας ἐλάβετε τὰ τεύχη τοῦ δ'. ἔτους. — κ. Π. Μ. εἰς Βραΐλαν. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν προσωπογραφίαν τοῦ Κανάρη. Ἡ εἰκὼν κατασκευάζεται καὶ ὅσον οὔπω δημοσιευθήσεται. — κ. Α. Σ. εἰς Λάρνακα. Ἡ Θεοδώρα τοῦ κ. Κλ. Ῥαγκαβῆ ἐκδίδεται κατ' αὐτάς, περιέχει δὲ καὶ ὡραίας εἰκονογραφίας. — κ. Α. Ι. Μ. εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Εὐχαρίστως εἴδομεν ὅτι τὰ κατ' εὐθεῖαν ἀποστελλόμενα τεύχη περιέρχονται εἰς χεῖρας ὑμῶν τακτικῶς. Τὰ ὑποσχεθέντα εἰσὶν εὐπρόσδεκτα. — κ. Γρ. Γ. Δ. εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Τὰς ἐπιστολὰς ὑμῶν λαμβάνομεν ἐμπροθέσμως, ἀγνοοῦμεν ὅμως διατὶ ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν δὲν περιῆλθεν ὑμῖν. Σημειώσατε, παρακαλοῦμεν, ἀκριβῶς τὴν διεύθυνσίν σας.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 19. LEIPZIG.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗ ΑΥΣΤΡΟ-ΟΤΤΩΜΑΝΙΚΟΥ ΛΟΥΔ.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Τεργέστης·

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΑΣ (διὰ τῆς διώρυγος Σουέζ), εἰς Χόγκ-Κόγκ, διὰ Βρεντησίου, Πόρτο-Σαΐδ, Ἄδεν, Βομβάης, Κολόμβου, Πένανγ καὶ Σιγγαπώρης τῇ κ'. ἑκάστου μηνὸς εἰς τὰς 4 μ. μ.

Εἰς Καλκούτταν διὰ Πόρτο-Σαΐδ, Σουέζ, Ἄδεν καὶ Κολόμβου τῇ 15 Ἰανουαρίου, 15 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 15 Ἀπρίλλιου, 15 Σεπτεμβρίου, 15 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου καὶ 15 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 4 μ. μ.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς Τεργέστης-Βομβάης τὰ ἀτμόπλοια θέλουσι διανύει 10 μίλια τὴν ὥραν, μεταξὺ δὲ Βομβάης καὶ Χόγκ-Κόγκ 9 μίλια.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. Ἑκάστην Παρασκευὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ Κερκύρας (συγκοινωνία πρὸς τὸ Πόρτο-Σαΐδ καὶ τὴν Συρίαν).

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἑκάστην Τρίτην εἰς τὰς 4 μ. μ. εἰς Ἑλλάδα μέχρι Σμύρνης, ἐναλλὰξ διὰ Φιουμίου, Βρεντησίου, Πειραιῶς, καὶ διὰ Ἀγκῶνος κτλ.

Τὴν Τετάρτην (ἑκάστην δευτέραν Τετάρτην ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου) τῇ 6 μ. μ. εἰς Φιούμιον, Κέρκυραν, Πάτρας, Κατάκωλον, Καλάμας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Θεσσαλίαν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ Σάββατον τῇ 2 μ. μ. εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ προσέγγισιν εἰς Κέρκυραν καὶ Πειραιᾶ· εἶτα δὲ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σύρον, Κρήτην, Σμύρνην, Συρίαν, Θεσσαλίαν, καὶ διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μαύρης θαλάσσης) καὶ τοῦ Δουνάβεως.

ΕΙΣ ΤΥΝΙΔΑ κατὰ δεκαπενθημερίαν, τὴν Πέμπτην ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. διὰ Ἀγκῶνος, Βάρης, Βρεντησίου, Μεσσήνης, Κατάνης, Συρακουσῶν καὶ Μελίτης (Συγκοινωνία ἐν Ἀγκῶνι διὰ Φιούμιον καὶ ἐκ Φιουμείου).

Εἰς ΔΑΛΜΑΤΙΑΝ τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἑκάστης ἑβδομάδος.

Πλειοτέρας πληροφορίας δίδει ἡ ἐν Τεργέστῃ Διεύθυνσις καὶ τὸ Γενικὸν Πρακτορεῖον τοῦ αὐστρο-ὀττωμανικοῦ Λόυδ ἐν Βιέννῃ (Schwarzenberg-Platz ἀρ. 6).

1200

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἐξαντληθείσης πρὸ πολλοῦ μέχρι τοῦ τελευταίου ἀντιτύπου τῆς πρώτης ἐκδόσεως τῶν ἡμετέρων ποιημάτων, ἀναλαμβάνομεν μετὰ θάρρους δευτέραν, πεποιθότες ὅτι καὶ ταύτην θέλει ἀποδεχθῇ τὸ φιλόμουσον Ἑλληνικὸν κοινὸν μετὰ τῆς αὐτῆς ἀγαθῆς προθυμίας.

Ἐν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ ἐκδόσει προσετέθησαν πολλαὶ σημειώσεις, ἃς ἐκρίναμεν ἀπαραιτήτους διά τινα τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν ποιημάτων, ἅτινα γραφέντα κατὰ διαφόρους θυελλώδεις τῆς πατρίδος περιστάσεις ἔχρηζον τοιούτων ὕδη, ὅτε ἐξέλιπον ἐκ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς τὰ πλείονα τῶν κυριωτέρων προσώπων καὶ μετεβλήθησαν οὐσιωδῶς τὰ πράγματα.

Ἐν τῇ ἐκδόσει ταύτῃ συμπεριλαμβάνονται καὶ πολλὰ νεώτερα ἡμῶν ποιήματα ἀνέκδοτα ἢ δημοσιευθέντα διὰ τῶν κυριωτέρων περιοδικῶν καὶ ἰδίως διὰ τοῦ Ἑσπέρου, ὅστις τοσοῦτον φιλοκάλως ἐκδίδεται ἐν Λειψίᾳ.

Ἐκφρασθέντων περὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν ἔν τε ποιητικαῖς ἐκθέσεσι καὶ ἐφημερίσι τῶν λογιωτέρων καὶ ἁρμοδιωτέρων πρὸς κρίσιν τοιούτων ἔργων ἀνδρῶν κρίνομεν περιττὸν καὶ αὐτῶν τοὺς ἐξαιρετικοὺς ἐπαίνους ν' ἀναδημοσιεύσωμεν καὶ ἡμεῖς κατάπιν τοιούτων κρίσεων νὰ προσθέσωμέν τι. Ἄλλως εὐγλωττότερον πάντων συνηγορεῖ περὶ τῆς ἀξίας των ἡ ἀνάρπαστος οὕτως εἰπεῖν γενομένη καὶ ἐν βραχυτάτῳ διαστήματι χρόνου ἐξαντληθεῖσα πρώτη ἔκδοσις, ἐξ ἧς μόλις καὶ μετὰ μεγάλης δυσκολίας ἓν μόνον ἀντίτυπον διετηρήσαμεν.

Ἀποτελέσουσιν ἤδη μετὰ τῶν σημειώσεων δύο ὀγκώδεις τόμους ἐκ 500 σελίδων ἕκαστος, ἡ δὲ τιμὴ αὐτῶν ὡρίσθη εἰς 10 μόνον φράγκα, ἤτοι 5 φράγκα δ' ἕκαστον τόμον.

Ἐκτυπωθήσονται δ' ἐνταῦθα, ἐν τῇ τυπογραφείῳ τοῦ ὁμογενοῦς Κυρ. Περ. Μ. Πεστεμαλτζόγλου, τοῦ ὁποίου τὸ τυπογραφεῖον, κατὰ καλὴν ὁμολογοῦμεν, τιμᾷ ἐν Ρουμανίᾳ καὶ ἐν Ἀνατολῇ ἐν γένει, τὴν Ἑλληνικὴν φιλοκαλίαν.

Προτιθέμενοι νὰ δημοσιεύσωμεν τὰ ὀνόματα τῶν φιλομούσων συνδρομητῶν, παρακαλοῦμεν αὐτοὺς νὰ ὑπογράψωσιν εὐαναγνώστως.

Ἐν Βραΐλᾳ 1884.

Π. ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ.

Χαίρομεν ἀπὸ καρδίας ὅτι δημοσιεύονται ἐν δευτέρᾳ ἐκδόσει τὰ ποιήματα τοῦ λογίου ἡμῶν φίλου, κ. Π. Ματαράγκα, Προξένου τῆς Ἑλλάδος ἐν Βραΐλᾳ· περιττὴν δὲ κρίνομεν πᾶσαν ἰδιαιτέραν σύστασιν αὐτῶν, καὶ διότι ὁ κ. Ματαράγκας εἶναι ἀρκούντως γνωστὸς εἰς τὸ Πανελλήνιον ἐκ τῶν διαφόρων συγγραφῶν του καὶ διότι τὰ ἔργα του ὁμιλοῦσιν ἀφ' ἑαυτῶν, γεγραμμένα ὄντα μετὰ πολλοῦ του αἰσθήματος καὶ μεγάλης ποιητικῆς φαντασίας.

Σ. τ. Δ.

Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ΚΑΙ

ΤΑ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ.

Θεολογία τοῦ Σωκρίτους. Τὸ περὶ προνοίας δόγμα.

Πραγματεία γαλλιστὶ συγγραφεῖσα

ὑπὸ

Γουσταύου Δ' Ἐζβαλ.

Ἐξελληνισθεῖσα δὲ μετὰ προσθήκης ἐν παραρτήματι τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ξενοφῶντος

ὑπὸ

ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΒΑΛΕΤΤΑ.

Τιμὴ Μάρκ. 3.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι 1884.

W. DRUGULIN.

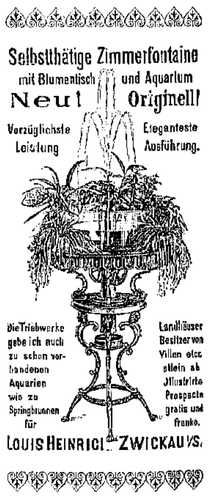

ΚΛΕΩΝ Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ

ΘΕΟΔΩΡΑ

ΠΟΙΗΜΑ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΝ ΕΙΣ ΜΕΡΗ ΠΕΝΤΕ

ΜΕΤΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι

ΕΚ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

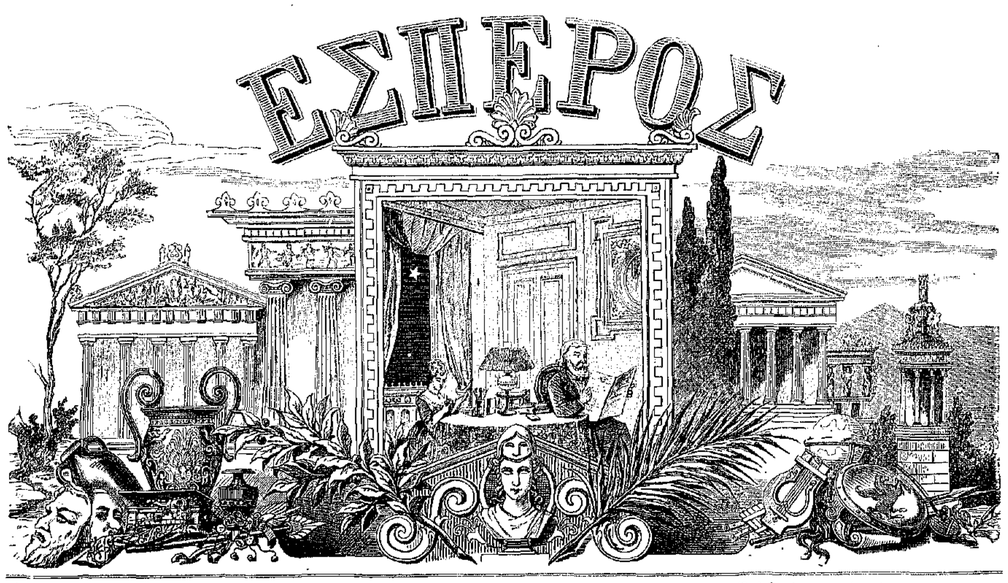
ΕΣΠΕΡΟΣ

ΕΤΟΣ Δ'. Εκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 15|27 Σεπτεμβρίου 1884 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ῥούβλ. 16. Αρ. 82

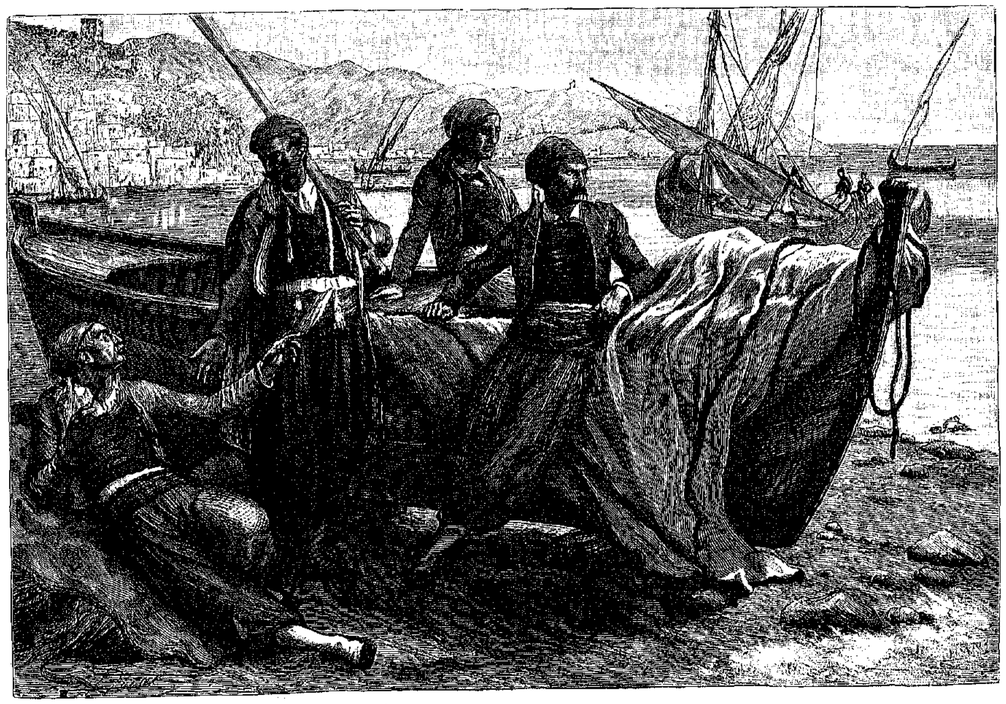

ΕΛΛΗΝΕΣ ΝΑΥΤΑΙ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Οἱ Ἕλληνες ναῦται. — Ἡ ἐν Πέστῃ ἑλληνικὴ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησία (συνέχεια). — Περὶ τῆς νοημοσύνης τῆς γυναικός, κ. τ. λ. (τέλος). — Ὁ ποιητὴς Ἐμμανουὴλ Geibel ὡς φιλέλλην. — Τὸ ἀκρωτήριον τῆς Λευκάδος. — Ἡ ἐν Ὀδησσῷ ἕκτη ἀρχαιολογικὴ Σύνοδος. — Τὸ ἐθνικὸν μνημεῖον τῆς Ἰταλίας. — Ἡ θήρα τῆς φώκης. — Δανεισταὶ προξενηταί. Πολωνικὸν Διήγημα (τέλος). — Τὰ μεταλλικὰ ὕδατα τοῦ Karlsbad. — Βιβλιογραφικά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἕλληνες ναῦται. — Ἐμμανουὴλ Geibel. — Τὸ ἀκρωτήριον τῆς Λευκάδος. — Ἡ θήρα τῆς φώκης. — Τὸ ἐθνικὸν μνημεῖον τῆς Ἰταλίας. — Θέα ἐν Karlsbad.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΝΑΥΤΑΙ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 145).

ΕΛΛΗΝ καὶ ναύτης — αἱ δύο αὗται λέξεις εἰσὶ σχεδὸν συνώνυμοι. Τίς δὲν γνωρίζει τὴν ὑγιᾶ ταύτην μερίδα τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους; Τίς δὲν ἤκουσε περὶ τῶν ἀτρομήτων τούτων ἀνδρῶν, οἵτινες δίκην δελφίνων διασχίζουσι τὰς θαλάσσας ἐν θέρει καὶ ἐν χειμῶνι διὰ τῶν μικρῶν αὐτῶν πλοιαρίων, μεταφέροντες τὰ διάφορα τῶν Κυκλάδων προϊόντα, ἢ καὶ ἀποκέντρων χωρῶν τὰ ἐμπορεύματα; Εἰς πᾶσαν τῆς Ἑλλάδος παραλίαν ἀπαντᾷ τις τὸν τύπον τοῦτον τὸν γνησίως ἑλληνικόν· εἰς πᾶσαν γωνίαν τῆς ὑπὸ τῆς θαλάσσης περιβρεχομένης πατρίδος ἡμῶν βλέπει τις τοὺς ἡλιοκαυμένους ἄνδρας, τοὺς μετὰ στοργῆς ἀτενίζοντας τὴν θάλασσαν, τὸ προσφιλὲς αὐτοῖς στοιχεῖον, τὸ κοπιῶδες τῶν μόχθων αὐτῶν στάδιον.

Δημοσιεύοντες σήμερον εἰκόνα Ἑλλήνων ναυτῶν εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι πλείστους ὅσους εὐχαριστοῦμεν τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν, διότι τοὺς ναύτας μας ἀγαπῶμεν ὅλοι, ὅλοι ἐκτιμῶμεν καὶ ὑπολητπόμεθα. Ἄνθρωποι λιτοὶ καὶ ἁπλοϊκοί, ἠθῶν ἀμέμπτων, ἐθίμων πατροπαραδότων οἱ Ἕλληνες ναῦται περιποιοῦσι τιμὴν εἰς τὴν πατρίδα· ἄνθρωποι ἐργατικοί, κερδίζοντες ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου των δι' ἐντιμοτάτης ἐργασίας τὸν ἄρτον αὐτῶν καὶ τῆς οἰκογενείας των, ἀγαπῶσι τὰ τέκνα των καὶ εἶσι προσκεκολλημένοι εἰς τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς των. Ἀπέρχονται ἐνίοτε μακράν, πρὸς χώρας ἀποκέντρους, ὅπου καλεῖ αὐτοὺς τὸ κινδυνῶδες αὐτῶν ἐπάγγελμα, ἀλλ' ὁ πόθος των στρέφεται διαρκῶς πρὸς τὸν βράχον τῆς πατρίδος των, καὶ ἡ ἔνθερμος αὐτῶν ἐπιθυμία εἶναι νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν νῆσόν των καὶ νὰ γευθῶσιν ἡμερῶν ἡσυχίας καὶ ἀναπαύσεως ἐν τῷ κόλπῳ τῆς οἰκογενείας των. Γνωστὸν εἶναι ὅτι ὅταν πλησιάζωσιν αἱ ἑορταὶ τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Νέου Ἔτους, αἱ κατ' ἐξοχὴν οἰκογενειακαὶ αὗται ἑορταί, ὁ Ἕλλην ναύτης διαβαίνων κατὰ τὸν μακρὸν αὐτοῦ πλοῦν πρὸ τῆς νήσου του, ζητεῖ ἐν αὐτῇ σταθμὸν ἀναπαύσεως καὶ εὐδαιμονίας. Δι' αὐτὸν ὁ οἶκός του εἶναι ἡ προσωποποίησις τῆς ἐπιγείου εὐτυχίας· πρὸς αὐτὸν εἶναι ἐστραμμένα τὰ βλέμματά του, πρὸς αὐτὸν ἐστραμμένοι οἱ πόθοι του. Καὶ ἀφ' οὗ παρέλθωσιν αἱ ἑορταί, ἀφ' οὗ ἁγιασθῶσι τὰ ὕδατα, ἐπιβαίνει πάλιν τοῦ πλοίου του καὶ ἀποχαιρετᾷ τὴν νῆσόν του μὲ ὀφθαλμοὺς ὑγρούς, καὶ ἐν κατανυκτικῇ προσευχῇ ζητεῖ παρὰ τοῦ Θεοῦ τὴν χάριν, νὰ ἴδῃ πάλιν τὴν πεφιλημένην ἀκτὴν καὶ νὰ ἐναγκαλισθῇ ὑγιεῖς καὶ σώους τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα.

Ὁποῖοι δὲ ἀνεδείχθησαν οἱ ἁπλοϊκοὶ οὗτοι ναῦται ἐν ἡμέραις κρισίμοις τῆς πατρίδος, ἐν ἡμέραις ἀγώνων καὶ κινδύνων — περὶ τούτου ἀναφέρει ἡ ἱστορία, περὶ τούτου γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ ὁμιλοῦσιν οἱ βράχοι, οἱ κόλποι, οἱ ὅρμοι, οἱ πορθμοί, καὶ αὐτὰ τὰ κύματα, οἵτινες ὑπῆρξαν μάρτυρες ἀψευδεῖς τῆς γενναιότητος καὶ αὐταπαρνήσεως αὐτῶν! *)

*) Τὸ προσεχὲς τεῦχος τοῦ "Ἑσπέρου" θὰ περιέχῃ ἐν ἐκτάκτῳ παραρτήματι τὴν εἰκόνα τοῦ Κανάρη, τοῦ δοξάσαντος τοσοῦτον τὸ ἑλληνικὸν ναυτικόν, ἐν νεανικῇ ἡλικίᾳ.

Η ΕΝ ΠΕΣΤΗι ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ.

Ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Γ. Γώγου.

(Συνέχεια.)

Οἱ ἐν Βουδαπέστῃ ἄποικοι ὁμογενεῖς Μακεδόνες, Θρᾶκες καὶ Θεσσαλοὶ τὸ πλεῖστον, κατ' ἀρχὰς ὀλιγάριθμοι ὑπάρχοντες, συνεκκλησιάζοντο εἰς τὴν αὐτὴν μετὰ τῶν ὁμοδόξων Σέρβων *) Ἱερὰν Ἐκκλησίαν, μέχρι τοῦ νῦν ἐν Βούδᾳ καὶ ἐν Πέστῃ ὑπάρχουσαν, καὶ ἐν ᾗ τότε ἐτελεῖτο ἡ θεία λειτουργία ἑλληνιστὶ καὶ σλαβωνιστί. Ἀλλ' ἔπειτα εἰς τοὺς *μετὰ ταῦτα χρόνους πολυάριθμοι καὶ εὔποροι* γενόμενοι οἱ ἡμέτεροι, ἀπεφάσισαν τὸ 1784 ἀκριβῶς πρὸ ἑνὸς αἰῶνος, ὅπως τῇ δαπάνῃ αὐτῶν μόνων οἰκοδομηθῇ ἐν Πέστῃ Ἑλληνικὴ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία· ἐφ' ᾧ τριακόσιοι περίπου ἕλληνες οἰκογενειάρχαι, ἐν οἷς ὡς προὔχοντες καὶ προστάται φαίνονται οἱ ἀοίδιμοι Γ. Σακελλάριος, Γ. Βικέλας, Ο. Ῥάλλης, Θ. Δούκας, Ν. Μουρούζης, Ν. Ἀργέντης, Ἰω. Χαρίσης, Κ. Μουτζόνης, Στ. Μάνος, Ἀντ. Σκαρλάτος, Γ. Ἀγοραστός, Δ. Μαλάκης, Ἰω. Ἀρμενούλης, Δ. Βαστέκας, Π. Τερζῆς, ἐκ Κοζάνης, Σιατίστης, Σερρῶν, Θεσσαλονίκης, Λαρίσσης, Βιτωλίων, Βοσκοπόλεως καὶ Κωνσταντινουπόλεως ὁρμώμενοι, ὑπογράψαντες ἐπέδοσαν ἀναφοράν, μέχρι τοῦδε σωζομένην, πρὸς τὸν τότε ἀντιβασιλέα τῆς Οὐγγαρίας Ἰωσὴφ Παλατῖνον, αὐτάδελφον τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας Φραγκίσκου τοῦ Α'., ἐξαιτούμενοι δι' αὐτῆς τὴν βασιλικὴν ἄδειαν, πρὸς οἰκοδομὴν ἐν Πέστῃ Ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐπισυνάπτοντες τὸ σχέδιον καὶ τὸν προϋπολογισμὸν αὐτῆς, καὶ δηλοῦντες ταὐτοχρόνως, κατὰ προηγουμένην ἀπαίτησιν τοῦ δημαρχείου τῆς πόλεως, *ὅτι τὸ πρὸς οἰκοδομὴν* χρηματικὸν ποσὸν ἔχουσιν ἤδη ἕτοιμον καὶ ἐπαρκές, φλωρίνια αὐστριακὰ 50 χιλιάδας.

Εἰς τοὺς καιροὺς ἐκείνους αἱ θρησκευτικαὶ καὶ ἐκκλησιαστικαὶ ὑποθέσεις τῶν ἐν Αὐστρίᾳ καὶ Οὐγγαρίᾳ ὀρθοδόξων, προνομιούχων ὄντων, ἐθεωροῦντο καὶ ἀπεφασίζοντο ἀμέσως ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος. Διό, τὸ ἐν Βούδᾳ τότε ἑδρεῦον βασιλικὸν οὑγγρικὸν τοποτηρητικὸν συμβούλιον (Consilium regium locumtenentialis Hungaricum) ἐπέχον τὸν τόπον τοῦ σημερινοῦ βασιλικοῦ οὑγγρικοῦ ὑπουργείου, διὰ τοῦ παρὰ πόδας ἐπισήμου ἐγγράφου πρὸς τὸν σεβασμιώτατον ἐπίσκοπον τῆς Βούδης Στέφανον Στρατημίροβιτς, ἀναγγέλει αὐτῷ, ὅτι ἡ Αὐτοῦ ἁγιωτάτη Μεγαλειότης ὁ αὐτοκράτωρ (S. Majestati Sacratissimae) ἀπεδέξατο εὐμενῶς (benigne) τὴν πρὸς οἰκοδομὴν Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας αἴτησιν τῶν ἐν Πέστῃ Ἑλλήνων ὀρθοδόξων, ecclesiae graeci ritus non unitorum Pestiensium graecorum, ἀλλ' ἀκριβῶς, κατὰ τὸ διὰ τοῦ δημαρχείου τῆς πόλεως ὑποβληθὲν σχέδιον, καὶ τὸν προϋπολογισμὸν τῆς οἰκοδομῆς· ἐφ' ᾧ καὶ τὸ δημαρχεῖον διετάχθη σήμερον παρὰ τοῦ βασιλικοῦ συμβουλίου, ἵνα ἀναγγείλῃ ταῦτα εἰς τὴν προμνησθεῖσαν κοινότητα τῶν Ἑλλήνων, συνάμα δὲ καὶ παράσχῃ πᾶσαν ἐπιμέλειαν πρὸς τὴν ἀκριβῆ τούτων ἐκτέλεσιν· ἀλλὰ καὶ ἡ Αὐτοῦ Σεβασμιότης γνωστοποιεῖται ὡσαύτως περὶ τούτου, παρὰ τοῦ βασιλικοῦ Οὑγγρικοῦ συμβουλίου διὰ τὰ περαιτέρω.

Τοιαύτη ἡ καθ' ὅλου ἔννοια τοῦ ἐπισήμου τούτου ἐγγράφου, λατινιστὶ γεγραμμένου, κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τότε συνήθειαν, καὶ διασωθέντος εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς ἐνταῦθα Ἑλληνικῆς κοινότητος, ὃ καὶ καταχωροῦμεν σήμερον ἐν τῷ Ἑσπέρῳ, χάριν τῆς ἱστορικῆς αὐτοῦ ἀξίας·

Illustrissime ac reverendissime Domine episcope nobis observandissime!

In ordine ad submissum per civicum Magistratum pestiensem planum, et sumtuum projectum erigendae ecclesiae graeci ritus non unitorum pestiensium, benigne visum est suae Majestati sacratissimae: stante eo, quod posteriori etiam oblata praememoratorum graecorum in ulteriori altefatae suae Majestati demisse exhibita Instantia specificata realia sint, adeoque fundus sufficiens adsit, structuram attactae ecclesiae in conformitate submissi plani ea cum cautela admittere, ut Magistratus civicus pestiensis omnem vigilantiam adhibead, ne sub specie spontaneorum oblatorum queniam extorsiones fiant, aut hic indicatum schema sumptuum quoquo modo eccedatur. Quamadmodum proinde in conformitate praeattatae benigne resolutionis comminationem eo deservientium actorum apud civicum Magistratum pestiensem fine edocendae quoque desuper praementionatae communitatis opportuna sub hodierno disponuntur, ita etiam consilium istud locumtenentiali regium eandem praeattatae Dominationi vestrae hisce notam reddit.

Datum ex Consilio regio locumtenentiali Hungarico Budae.

Die 22 Juni 1786 celebrata.

Praetitulatae Dominationis vestrae ad officium paratissimi.

Οἱ ἀποτελοῦντες τὸ ἐν Βούδᾳ βασιλικὸν Συμβούλιον.

Comes Carolus Zichy, m. p. (ἰδίᾳ χειρί.).
Franciscus Herlecz, m. p.
Carolus Meczner, m. p.

Illustrissimo Domino Graeci non uniti ritus episcope Budens. Stefano Stratimirovics.

Τῆς βασιλικῆς λοιπὸν ἀδείας δοθείσης, καὶ τοῦ καθολικοῦ πρωθιεράρχου τῆς Οὐγγαρίας εὐδοκήσαντος, ὡς φαίνεται ἐξ ἄλλου ἐπισήμου ἐγγράφου τῆς αὐτῆς χρονολογίας, κατετέθη ὁ θεμέλιος λίθος ἐπὶ τῆς κεντρικωτέρας καὶ ὡραιοτέρας ὄχθης τοῦ Δουνάβεως ἐν τῇ εὐρυχώρῳ αὐλῇ μεγάλης καὶ νεοδμήτου Μονῆς τῶν Ἰησουϊτῶν, ἣν ἠγόρασαν τότε οἱ ἡμέτεροι, ἀντὶ 30 χιλιάδων φλωρινίων, καὶ τὸ 1790 συνετελέσθη τῇ δαπάνῃ 110 χιλιάδων φράγκων ἡ νῦν περικαλλὴς Ἐκκλησία τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ ἐνεκαινίσθη τῇ 15 Αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὑπὸ Διονυσίου Ἐπισκόπου Βούδης, Ἕλληνος τὸ γένος, μετὰ λαμπροτελοῦς καὶ φαιδρᾶς πανηγύρεως ὁμοδόξων τε καὶ ἑτεροδόξων, ὡς φαίνεται εἰς τὰ βιβλία τῆς κοινότητος. Παρὰ δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ παραλλήλως τῇ προμνησθείσῃ οἰκίᾳ (ἐν ᾗ κατοικοῦσιν ἔκπαλαι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ καὶ ὑπάρχουσιν αἱ σχολαί, ἡ βιβλιοθήκη, τὸ ἐπιτροπικὸν καὶ τὸ γραφεῖον τῆς κοινότητος, καὶ μεγάλαι ἰσόγαιοι ἀποθῆκαι, ἀποφέρουσαι ἐτησίως τῇ ἐκκλησίᾳ χίλια φλωρία καισαροβασιλικά) πρὸ τεσσαράκοντα ἤδη ἐτῶν, ᾠκοδομήσατο ἡ κοινότης μεγάλην τριώροφον οἰκίαν, παρέχουσαν ἐτήσιον εἰσόδημα δισχιλίων χρυσῶν εἰσοσοφράγκων, τῇ δαπάνῃ 150,000 φρ., ἅτινα ἐδάνεισε τότε τῇ κοινότητι, ἐπὶ μετρίῳ *τόκῳ, ὁ τῆς ἀγαθῆς μνήμης Γεώργιος Σίνας* ἀοίδιμος εὐεργέτης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἐν Βιέννῃ Ἑλληνικῆς κοινότητος.

Ἡ ἐν Πέστῃ ἡμετέρα κοινότης καὶ Ἐκκλησία ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς διατηρεῖται ἄχρι τοῦ νῦν ἀκμάζουσα σχετικῶς, καὶ ἐξ ὀλίγων μὲν ἀλλ' ἐκλεκτῶν καὶ διαπρεπῶν Ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν ἀποτελουμένη, ἔχει ἐπαρκεῖς τὰς προσόδους, ὑφ' ὧν συντηροῦνται τὸ προσωπικὸν τῆς Ἐκκλησίας, αἱ σχολαί, τὸ νοσοκομεῖον καὶ γηροκομεῖον τῆς κοινότητος καὶ ὁ χορὸς τῆς τετραφώνου ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, συγκείμενος ἐκ δώδεκα καλλιφώνων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, ἀδείᾳ τοῦ νῦν Σεβασμιωτάτου Ἐπισκόπου Βούδης Ἀρσενίου Στοΐκοβιτς· ὁ ἐκκλησιαστικὸς οὗτος χορός, ἐπὶ ἐτησίῳ μισθῷ 4000 φρ. ψάλλων καθ' ἑκάστην κυριακὴν καὶ εἰς πάσας τὰς δεσποτικὰς καὶ θεομητορικὰς ἑορτάς, ἵσταται ἐπὶ ἐξώστου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ γυναικείου εὑρισκομένου, ὅστις περιστεφόμενος ὑπὸ κεχρυσωμένων ξυλίνων ἀναγλύφων καὶ λαμπρῶν ἁγίων εἰκόνων, κατεσκευάσθη τὸ 1799 καὶ φέρει εἰς μνημόσυνον τοῦ δαπανήσαντος τήν τε χρονολογίαν καὶ τὴν ἀκόλουθον ἐπιγραφὴν "τοῦ νάρθηκος τοῦδε τὸ ὕπερθεν ἐχρυσώθη καὶ ἐζωγραφήθη φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ τιμιωτάτου κυρίου Νικολάου Βικέλα Βερροιαίου 1799".

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

*) Οἱ νῦν ἐν τῷ Οὐγγρικῷ βασιλείῳ κατοικοῦντες ὀρθόδοξοι Σέρβοι ὑπολογίζονται εἰς 1,100,000 ψυχῶν. Οἱ πρόγονοι αὐτῶν 40,000 οἰκογένειαι ἢ 400,000 ψυχαί, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Ἰπεκίου Ἀρσένιον Τσέρνοβιτς καὶ τὸν βοεβόδαν Ἰωάννην Μοναστηρλῆν, μετὰ ἑπτὰ ἐπισκόπων καὶ σύμπαντος τοῦ Ἱεροῦ κλήρου, μετῴκησαν πανοικεὶ ἐνταῦθα ὡς πρόσφυγες ἀπὸ τῶν Σερβικῶν ἐπαρχιῶν τὸ 1690—1693, ὅτε ἀπεφάσισαν νὰ ἐγκαταλείψωσι πανδημεὶ τὸ πάτριον ἔδαφος, ἀφ' οὗ ἀπὸ τῆς 8 Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 9 Ὀκτωβρίου τοῦ 1690 ὁ μέγας βεζύρης Μουσταφᾶς Κιοπρουλῆ ἐνίκησε κατὰ κράτος καὶ ἀπέκρουσε πέραν τοῦ Δουνάβεως καὶ τοῦ Σάβα ποταμοῦ, τὰ ἐκ Βιέννης καὶ Πέστης εἰσελάσαντα πρὸ τριετίας εἰς τὴν παλαιὰν Σερβίαν, Βοσνίαν καὶ Ἑρζεγοβίνην Αὐστριακὰ καὶ Οὐγγρικὰ στρατεύματα, καὶ διὰ νίκης περιφανοῦς ἐκυρίευσεν ἐκ νέου τὸ Περάτ, τὴν Νίσσαν, τὴν Σεμένδριαν καὶ τὸ Βελιγράδιον, καὶ ἐπανεκτήσατο τὰς Σερβικὰς ταύτας ἐπαρχίας καὶ πόλεις, αἵτινες πρὸ 300 ἤδη ἐνιαυτῶν ὑπέκειντο ὑπὸ τὴν ὀθωμανικὴν κυριαρχίαν, ἀφ' ἧς ἡμέρας εἰς τὴν μάχην τοῦ Κοσσυφοπεδίου κατελύθη ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ ἐθνικὴ τῶν Σέρβων αὐτονομία.

Ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας Λεοπόλδος ὁ Ἡ· αὐτοκρατορικῷ διατάγματι, ὅπερ λατινιστὶ γεγραμμένον καλεῖται protectional-patent ἢ diplom, ἔδωκε πολλὰ καὶ σπουδαῖα προνόμια εἰς τὸν ἄποικον τοῦτον καὶ φυγάδα λαόν, ὅστις ὑπὸ τῶν συγχρόνων Ἱστορικῶν ὀνομάζεται raizische, illyrische oder serbische Nation, gens rasciana, populus Illyricus καὶ Communitaet des griechischen Ritus. Ὁ δὲ ἀρχιεπίσκοπος Ἀρσένιος Τσέρνοβιτς ἐν τῇ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Λεοπόλδον εὐχαριστηρίῳ ἐπιστολῇ, ὑπογράφεται Ἀρσένιος ἀρχιεπίσκοπος πάσης Σερβίας, Δαλματίας, Βουλγαρίας καὶ Ἰλλυρίας, οὐχὶ δὲ καὶ πατριάρχης Ἰπεκίου, ὡς ἐσφαλμένως ὀνομάζεται ὑπό τινων, οἵτινες τὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας Θεοδώρου τοῦ Λασκάρεως καὶ Ἀρσενίου τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου 1212 αὐτοκέφαλον γενόμενον ἀρχιεπίσκοπον τοῦ Ἰπεκίου ἢ Πεκίου ἐκάλεσαν πατριάρχην Σερβίας καὶ Βουλγαρίας. Τὰ προνόμια ταῦτα ἀφορῶντα τὴν ἀπὸ τῆς πολιτείας ἐντελῆ ἀνεξαρτησίαν τῆς ἐνταῦθα Σερβικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου ἐξάσκησιν σχετικῆς πολιτικῆς ἐξουσίας ἐπὶ τὸν ὁμογενῆ καὶ ὁμόδοξον λαὸν τῶν Σέρβων, οὓς ἐζήλευσαν καὶ ἐφθόνησαν διὰ τοῦτο οἱ ἄλλοι τῆς αὐτοκρατορίας λαοί, τὰ πολύτιμα ταῦτα προνόμια διετηρήθησαν ἀνέπαφα καὶ σεβαστὰ ὑπὸ τῆς αὐτοκρατορικῆς καὶ βασιλικῆς κυβερνήσεως, καίτοι πολλάκις ἐλέχθη καὶ ἐγράφη, ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ Λεοπόλδος διὰ τῆς πρὸς τοὺς μετανάστας Σέρβους φιλοξενίας καὶ προστασίας αὐτοῦ, κατέστησεν αὐτοὺς κράτος ἐν κράτει. Καὶ ἐν πᾶσι τούτοις, οἱ προνομιοῦχοι Σέρβοι ὑπὸ τὴν καισαροβασιλικὴν αἰγίδα διατελοῦντες, εὐημεροῦσι πάντοτε καὶ προκόπτουσιν εἰς τὴν ξένην ταύτην γῆν, ἣν οἱ πατέρες αὐτῶν ὡς ἐπήλυδες καὶ πρόσφυγες πρὸ δύο περίπου αἰώνων κατῴκησαν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα μάλιστα τῆς Οὐγγαρίας, ἅτινα κατέλιπον διὰ παντὸς οἱ ὀθωμανοὶ τῷ 1687, ἀφήσαντες μόνον ὡς ὑπόμνημα τῆς ἐν Οὐγγαρίᾳ ἑκατονπεντηκονταετοῦς κυριαρχίας των πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ τὸ παρὰ τὸ φρούριον τῆς Βούδης μικρὸν ἀλλ' ὡραῖον τέμενος Κιοὺλ παπᾶ καλούμενον, ἐν ᾧ ὑπάρχει τάφος ἁγίου Δερβίση, ἐνδόξως πεσόντος, ὡς λέγουσι, κατὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ φρουρίου ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν, τάφος λαμπροστόλιστος ὑπὸ ἑνὸς μόνου Ἰμάμη μέχρι τῆς σήμερον ἐπιμελούμενος καὶ διακονούμενος· εἰς τὸν παρ' Ὀθωμανοῖς Ἱερὸν τοῦτον τάφον προσκυνοῦσιν οἱ τὴν Βουδαπέστην διερχόμεναι ἐπίσημοι Ὀθωμανοί, ἐν οἷς πρὸ δεκαεπταετίας καὶ ὁ ἐξ Εὐρώπης διὰ τοῦ Δουνάβεως ἐπιστρέφων, ἀγαθὸς ἐκεῖνος Σουλτάνος τῆς Τουρκίας Ἀζίζ!

Ἐκ δὲ τοῦ αὐτογράφου protectional-diplom τοῦ αὐτοκράτορος Λεοπόλδου πρὸς τὸν μακαριώτατον ἀρχιεπίσκοπον Ἰπεκίου καὶ πάσης Σερβίας Ἀρσένιον, ἀντιγράφομεν χάριν ἱστορικῆς περιεργείας περικοπὴν περὶ κληρονομικῶν δικαιωμάτων διαλαμβάνουσαν, καὶ ἐν ᾗ ὁ πρόσφυξ ἀρχιεπίσκοπος φαίνεται περιβεβλημένος ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἐκκλησιαστικὴν καὶ πολιτικὴν ἐξουσίαν, αὐτὴν ταύτην, ἣν βεβαίως, εἶχε λαβὼν παρὰ τῶν ἐνδόξων Σουλτάνων τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐφ' ᾧ καὶ οἱ σύγχρονοι ζηλοτυποῦντες καλοῦσιν αὐτὸν Βλαδίκαν τῶν ἐν Οὐγγαρίᾳ Σέρβων, παραβάλλοντες πρὸς τὸν τότε Βλαδίκαν τοῦ Μαυροβουνίου, τὸν ἐκκλησιαστικὸν καὶ πολιτικὸν ἄρχοντα· "Insuper annuimus et in eo, ἐντέλλεται ὁ αὐτοκράτωρ, quod si ex ipsis graeci ritus sine consolatione prolium et consanguineorum, aliquis decederet, ex tunc talis omnis substantia in archiepiscopum et ecclesiam, non secus, si archiepiscopus et episcopus quispiam moriatur, talis etiam omnis substantia in archiepiscopatum devolvatur. Denique, ut omnes ab archiepiscopo, tanquam capite suo ecclesiastico, tam in spiritualibus quam saecularibus dependeant, clementissime volumus et jubemus." (Die Serben in Ungarn. Von Dr. H. Schwicker. Budapest 1879.) Ἱστορικὸς τῆς Γερμανίας συμφώνως πρὸς ταῦτα γράφει· Denn es liegen Documente vor, welche beweisen, dass sowohl der Kaiser wie auch die obersten Behoerden (der Hofkriegsrath, die ungarische Hofkanzlei) in allen Angelegenheiten der Serben den Patriarchen Csernowics als den Vorsteher und Leiter seines Volkes betrachteten. (Die Geschichte der Serben. Τόμ. Α'.)

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝ ΙΣΗι ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΔΡΑ ΜΟΙΡΑι ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΥΤΗΣ.

Μελέτη Ν. Διβάρη, ἰατροῦ.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

ΟΠΟΙΟΝ τὸ πρόγραμμα τῶν ἡμετέρων ἰδίως παρθεναγωγείων, γνωστὸν τοῖς πᾶσιν, ἵνα μὴ ἔχωμεν ἀνάγκην νὰ λεπτολογήσωμεν ἐπ' αὐτοῦ· ἀλλ' ἐπίσης γνωστὸν ὅτι τὰ κυριώτερα μαθήματα, δι' ἃ οἱ γονεῖς καὶ μαθήτριαι καὶ διδάσκαλοι (διότι καὶ οὗτοι ὑποχρεοῦνται νὰ ὑπείκωσιν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ συρμοῦ) καταβάλλουσι πλειοτέρας προσπαθείας, εἶναι ὁ χορός, ἡ μουσικὴ καὶ δύο ἢ καὶ πλειότεραι γλῶσσαι. Τί χρησιμεύουσιν, ἐρωτῶμεν, τὰ μαθήματα ταῦτα διὰ τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν; Εὐφυέστατα μοὶ ἀπήντησε νοήμων καὶ πρακτική τις Κυρία, πρὸς ἣν ἀπηύθυνα τὴν ἐρώτησιν· "Ἐν ὅσῳ εἴμεθα ἄγαμοι, μοὶ εἶπεν, "εἰς τὸ νὰ πολλαπλασιάζωμεν τοὺς ἐραστὰς ἢ "μᾶλλον τοὺς ψευδεραστὰς ἡμῶν· ἀφ' οὗ δὲ "ὑπανδρευθῶμεν, διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν, ἐὰν ἐξα"κολουθῶμεν νὰ σκεπτώμεθα ὅπως πρότερον, ἂν "δὲ σωφρονέστερον, εἰς οὐδέν."

Ἡμεῖς δὲ προσθέτομεν ὅτι ὄχι μόνον εἰς οὐδὲν χρησιμεύουσι ταῦτα, ἀλλ' εἶναι καὶ καταστρεπτικὰ ὅταν δὲν συμβαδίζωσι μὲ τὴν ἐν γένει ἀνάπτυξιν τῶν πνευματικῶν καὶ σωματικῶν δυνάμεων. Ὁ χορὸς εἶναι γύμνασις ὑγιεινή, προσθέτει χάριν καὶ εὐκινησίαν εἰς τὸ σῶμα, εἶναι ψυχαγωγία ἐν μέτρῳ καὶ ὠφέλιμος καὶ εὐχάριστος. Ἡ μουσικὴ ἐξ ἄλλου λεπτύνει τὸ αἴσθημα, συγκινεῖ βαθέως, παρηγορεῖ ἐν ταῖς θλίψεσιν, ἀνυψοῖ τὴν φαντασίαν καὶ αἰθεροποιεῖ, *ἄς μοι ἐπιτραπῇ ἡ φράσις, τὸν ἄνθρωπον.* Αἱ δὲ γλῶσσαι καθιστῶσιν αὐτῷ προσιτὰ ἐν πρωτοτύπῳ βιβλία, τῶν ὁποίων καὶ στερούμεθα ἡμεῖς καὶ ὧν ἡ χάρις καὶ τὸ ὕφος, πολλάκις δὲ καὶ ἡ ἔννοια, παραμορφοῦνται ἐν τῇ μεταφράσει. Ἅπαντα ταῦτα ἐν ἄλλαις λέξεσιν εἶναι ἐκ τῶν ἀναποφεύκτως ἀναγκαίων μαθημάτων, διὰ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ ἀνθρώπου, ἑπομένως καὶ τῆς γυναικός· ἀλλ' ὅταν ταῦτα συμβαδίζωσι μὲ τὴν σύγχρονον καὶ κανονικὴν τῶν διανοητικῶν δυνάμεων ἀνάπτυξιν καὶ τὰ παραγγέλματα τῆς ἠθικῆς καὶ τοῦ πρέποντος. Διδασκόμενα ὅπως διδάσκονται κατὰ προτίμησιν καὶ μόνα, καὶ παραμελουμένης τῆς ἄλλης ἀναπτύξεως οὐ μόνον κατ' οὐδὲν ὠφελοῦσιν, ἀλλὰ καὶ διαφθείρουσιν. Εἶναι Σειρήνων ᾄσματα, πρὸς τὰ ὁποῖα ὁ τείνων τὸ οὖς ἔστω βέβαιος ὅτι θέλει πνιγῇ εἰς τῆς Σκύλλης τὰ κύματα. Τετορνευμέναι αἰσθηματικαὶ φράσεις, μετὰ πολλῆς τῆς φροντίδος ἀποταμιευθεῖσαι, ἐκ τῆς σπουδῆς τῶν μυθιστορημάτων, κινήσεις προκλητικαί, χάρις προσπεποιημένη, καμμύοντα βλέφαρα, ψυχὴ ὀδαλίσκης καὶ ἐξωτερικὸν ἀγγέλου, εἶναι τὰ ἐφόδια, μεθ' ὧν ἐπιστρέφει ἐν τῇ οἰκίᾳ ἡ κόρη καὶ ῥίπτεται ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἡ σύζυγος καὶ μήτηρ! *)

Τὰ ἐφόδια δὲ ταῦτα εἶναι τὰ μεθ' ὧν ὁπλίζουσιν αὐτὴν οἱ προορίζοντες αὐτὴν διὰ τὰ οἰκιακὰ ἔργα, ἵνα μή, λέγουσιν, ἀπολέσῃ τὴν λεπτότητα, τὴν χάριν καὶ τὰ θέλγητρα, τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζουσι τὸ φῦλον αὐτῆς, καὶ τὰ ὁποῖα θεωροῦσιν ἀναγκαιότατα διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ συζύγου! Πλὴν ἂς μάθωσιν οἱ Κύριοι οὗτοι ὅτι δὲν εἶναι ταῦτα τὰ ἀποτελοῦντα τὴν λεπτότητα, τὴν χάριν καὶ τὰ θέλγητρα τῆς γυναικός, καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ συζύγου· ἀλλ' εἶναι τὸ ἀνδρικὸν παράστημα, τὸ σῶφρον βλέμμα, ἡ φράσις ἡ μεμετρημένη, ἡ καθαρὰ καὶ ἐνάρετος καρδία, καὶ πρὸ πάντων ἡ συναίσθησις τοῦ ἐγώ· ἐφόδια, τὰ ὁποῖα μόνον διὰ τῆς κανονικῆς, πεφροντισμένης καὶ πλήρους καλλιεργείας τῶν ψυχικῶν δυνάμεων δύναται νὰ προσαποκτήσῃ. Ἡ γυνὴ δὲ αὕτη δὲν εἶναι μυριάκις χαριεστέρα καὶ θελκτικωτέρα τοῦ σημερινοῦ ἀθύρματος τοῦ μόλις στηριζομένου ἐπὶ τῶν τρεμουσῶν κνημῶν του, τοῦ προτείνοντος διὰ τὴν χάριν δῆθεν τὸ ἥμισυ τοῦ σώματος πρὸς τὰ ἐμπρός, τοῦ κεκοφωμένου τούτου γελοιογραφήματος, τοῦ φέροντος ἐπὶ μὲν τῶν χειλέων μειδίαμα ἀσελγές, εἰς δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προκλητικὴν λάμψιν; Ὁποίαν χάριν εὑρίσκετε εἰς

*) Περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ κανὼν οὗτος ἔχει πολλὰς τὰς ἐξαιρέσεις.

τὴν γυναῖκα αὐτήν, ἥτις τρομάζει διὰ τὴν πτῆσιν χρυσαλλίδος, ταράσσεται εἰς τὸν θροῦν τοῦ παίζοντος φύλλου καὶ φρίσσει εἰς τὴν θέαν βατράχου ἢ ἀβλαβοῦς ἐντόμου; Ὁποῖα θέλγητρα εὑρίσκετε εἰς ἐκείνην, ἥτις κρύπτεται ὑπὸ τὴν κλίνην ἢ πίπτει λειπόθυμος εἰς τὸν κρότον τῶν βροντῶν, ἀγνοοῦσα ὅτι ἡ βροντὴ ἀκούεται πολὺ βραδύτερον τῆς πτώσεως τοῦ κεραυνοῦ;

Πλὴν ἀνακοπῆς ἕνεκα πρὸς τὸ ἀδικηθὲν φῦλον, σεβασμοῦ δὲ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἀποστρέψωμεν τὸ βλέμμα ἀπὸ τῆς εἰδεχθοῦς ταύτης εἰκόνος, ἀποσβέσωμεν τὸ ὑπόλοιπον αὐτῆς καὶ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν γυναῖκα οἵαν ἡ φύσις προώρισε καὶ ἡ κοινωνία καὶ οἱ νόμοι τῆς πολιτείας ὀφείλουσι νὰ πλάσωσι, διὰ τῆς πρὸς τὴν πλήρη καὶ ἐλευθέραν ἀνάπτυξιν ὑποστηρίξεως αὐτῆς. Προσθετέον δὲ μόνον, ὅτι ἀνατροφὴ τοιαύτη οὐ μόνον δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸν προορισμὸν τῆς γυναικός, καὶ ἂν ὑποτεθῇ οὗτος ἡ τῶν οἰκιακῶν φροντίς, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς κοινωνίας ἀπᾴδει καὶ ἐγκληματικὴ εἶναι. Ἀπᾴδει πρὸς τὸ συμφέρον ἡμῶν αὐτό, διότι τὸ ἥμισυ τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι καταδεδικασμένον εἰς τὴν ἀδράνειαν καὶ τὴν σῆψιν, καὶ εἶναι ἐγκληματική, διότι ἡ γυνὴ δὲν εἶναι μόνον κόρη καὶ σύζυγος, ἀλλὰ καὶ μήτηρ, θεμελιωτὴς δηλαδὴ καὶ διδάσκαλος τῆς κοινωνίας, ἡ δὲ ὑψηλὴ αὕτη ἀποστολὴ τῇ ἐπιβάλλει καθήκοντα, τὰ ὁποῖα ἀδύνατον νὰ ἐπιτελέσῃ δεόντως ἡ τῶν ποπάνων τὴν φροντίδα ἔχουσα γυνή, ἡ τροφὸς ἢ ἡ δούλη.

Ἡ μήτηρ εἶναι ἡ πρώτη ἥτις ῥίπτει εἰς τὰς ἁπαλὰς τῶν τέκνων καρδίας τὰ πρῶτα τῆς ἠθικῆς καὶ τοῦ πρέποντος στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα κατόπιν θέλουσι χρησιμεύσει ὡς βάσις ὅλου τοῦ μετὰ ταῦτα αὐτῶν βίου· εἶναι ἡ μόνη κατάλληλος *ἵνα διευθύνῃ τὰ πρῶτα αὐτῶν βήματα* εἰς τῆς προόδου τὰς τρίβους μέχρι τοῦ χρόνου, καθ' ὃν θέλει παραδώσει αὐτὰ τοῖς εἰδικοῖς τοῦ πνεύματος καλλιεργηταῖς, ὅπως ἐκεῖθεν ἐξέλθωσι χρηστοί, νοήμονες, ἐργατικοὶ καὶ ἀληθεῖς πολῖται. Τοιούτου δ' ὅσον σπουδαίου τοσοῦτον καὶ δυσκόλου καθήκοντος ὑπὸ τῆς μητρότητος ἐπιβαλλομένου τῇ γυναικί, ἀνάγκη ν' ἀναπτυχθῇ αὕτη ἀπαραλλάκτως ὅπως ὁ ἀνήρ, καὶ οὕτως, ἀλλ' οὕτω καὶ μόνον, ἔσεται οὐ μόνον διὰ τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων αὐτῆς καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ συζύγου καὶ πατρὸς κατάλληλος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τῶν οἰκιακῶν αὐτῶν ἔργων τὴν διεύθυνσιν, ἂν ἦναι ἀνάγκη. Ἡ δὲ σύμμετρος καὶ κανονικὴ καὶ πλήρης ἀνάπτυξις αὐτῆς μακρὰν τοῦ ν' ἀποσπᾷ αὐτὴν — ὡς οἱ τἀναντία φρονοῦντες διατείνονται — ἀπὸ τῶν οἰκιακῶν ἔργων, τοὐναντίον τὴν προσκολλᾷ ὡς πᾶν ὅ,τι συντείνει πρὸς τὴν πρόοδον καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ μικροῦ αὐτῆς βασιλείου, τοῦ οἴκου, καὶ τῆς κοινωνίας συμπάσης, ἐν ᾧ ἡ ἐπιπολαιότης καὶ ἡ πλημμελὴς ἀνατροφὴ θερμαίνουσαι τὴν φαντασίαν τῆς γυναικὸς ἀπομακρύνουσιν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ πρέποντος καὶ ῥίπτουσιν εἰς τὸ βάραθρον τῶν παθῶν. Καθισταμένη δὲ οὕτω δυστυχὴς καταστρέφει, δηλητηριάζει καὶ φονεύει τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν ἡμῶν τε καὶ τῶν τέκνων ἡμῶν. "Σπούδαζε, φίλον θυγάτριον, νὰ κατασταθῇς ὁμοία γυναικός, ἣν ἐζήτει ὁ Σολομών· σπούδαζε, ἂν ἐρωτᾷ τις ὡς ἐκεῖνος — γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὑρήσει — νὰ τῇ ἀποκρίνωνται οἱ γνωρίζοντές σε, τὴν ἐξ Ἄνδρου Εὐανθίαν, ἔγραφεν ὁ Κοραῆς πρὸς τὴν Εὐανθίαν Καΐρη, μίαν τῶν λογίων τῆς ἐποχῆς του γυναικῶν."

Ἢ λοιπὸν κλείσωμεν τὰς πύλας τῶν παρθεναγωγείων ἡμῶν καὶ ἀφήσωμεν τὴν γυναῖκα ἐν τῇ φυσικῇ αὐτῆς καταστάσει, ὅπως τοὐλάχιστον ἔχωμεν γυναῖκας ὑπηρετικὰς μὲν καὶ ἀμαθεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐναρέτους φύσει, προσκεκολλημμένας διὰ τοῦ ἐνστίκτου πρὸς τὰ τέκνα καὶ διὰ τοῦ φόβου πρὸς τοὺς συζύγους, σεβομένας τὸ θεῖον καὶ ἀγαπώσας τὴν πατρίδα ἐκ τῆς παραδόσεως, συνηθείας ἢ τοῦ παραδείγματος, ὁποῖαι ἦσαν αἱ γεννήσασαι τοὺς ἥρωας ἡμῶν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν γενεὰν καὶ οὐχὶ ἀθύρματα καὶ γελοιογραφίας ὁποίας ἔχομεν σήμερον· ἢ ἀνοίξωμεν αὐτὰς διφύλλους ὅπως διὰ τοὺς ἄνδρας οὕτω καὶ διὰ τὰς γυναῖκας, καὶ μὴ ἀμφιβάλλωμεν ὅτι μετ' οὐ πολὺ θέλομεν ἴδει τὴν γυναῖκα τοιαύτην, ὁποίαν οἱ πρόγονοι ἡμῶν συνέλαβον μὲν ἐν τῇ φαντασίᾳ αὐτῶν, ἀλλ' ἣν δυστυχῶς οὐδ' αὐτοὶ ἠθέλησαν νὰ πραγματοποιήσωσι, καὶ τῆς ὁποίας ἐνθουσιώδη σκιαγραφήματα ἤρχισε νὰ παρουσιάζῃ ὁ ἀμερικανικὸς κόσμος, ὅστις πρῶτος παρεδέχθη καὶ ἐφήρμωσε τὸ σύστημα τῆς ἐν ἴσῃ πρὸς τὸν ἄνδρα μοίρᾳ ἀναπτύξεως τῆς γυναικός.

ΤΕΛΟΣ.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ GEIBEL ΩΣ ΦΙΛΕΛΛΗΝ.

Ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Αὐγ. Boltz.*)

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 149.)

Τί ἦτο ὁ πρὸ μικροῦ ἀποθανὼν ποιητὴς Geibel τοῖς Γερμανοῖς, πῶς ἐν μέσῳ *καιρῶν κρισίμων, ἐν μέσῳ συμβάντων* βαθυτάτης πνευματικῆς καὶ πολιτικῆς σημασίας ὑπῆρξεν οὐ μόνον ποιητὴς ἀλλὰ καὶ προφήτης καὶ φιλόσοφος — περὶ τούτου ἐνταῦθα δὲν θὰ γείνῃ λόγος· ἅπας ὁ τύπος πάσης ἀποχρώσεως ἐν Γερμανίᾳ ἐξύμνησε δεόντως τὸν μεταστάντα ποιητήν, καὶ ἡμεῖς παραπέμπομεν τὸν ἀναγνώστην εἰς τὸ ἄρθρον τοῦ φίλου αὐτοῦ Γ. Jensen (ἐν τῇ Γενικῇ Ἐφημερίδι ἀρ. 128, 129) καὶ εἰς τὸν ὡραῖον λόγον τοῦ Γ. Scherer, τὸν ἐκφωνηθέντα κατὰ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ περὶ τὰ τέλη τοῦ Μαΐου τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους.

Ἡμεῖς ἐνταῦθα θέλομεν παραστήσει τὸν ποιητὴν ὡς Φιλέλληνα, ἡμεῖς θέλομεν ἐν ὀλίγοις νὰ ἀναφέρωμεν, ὁποῖα αἰσθήματα ἀνέπτυξεν ὡς φιλέλλην καὶ πόσον ἠγάπησε τὴν κλασικὴν χώραν, ὑπὲρ ἧς ὑπὸ τοσούτου ἐνεπνέετο ἐνθουσιασμοῦ. Γνωστὸν εἶναι ὅτι ὁ Geibel νεώτατος τὴν ἡλικίαν ἔσχε τὴν τύχην νὰ διαμείνῃ ἐπὶ ἔτη ἐν Ἑλλάδι (ἀπὸ τοῦ ἔτους 1839). Ἰδοὺ πῶς αὐτὸς ἐνθουσιῶν διηγεῖται τὴν ἀναχώρησίν του εἰς τὴν Ἑλλάδα· "Ἔμπρὸς λοιπόν, πρὸς τὴν χώραν, πρὸς τὴν ὁποίαν ὁ διακαὴς μὲ ὠθεῖ πόθος! Πλήρης ἐλπίδων ἀνοίγω τὰ ἱστία ὡς τολμηρὸς Ἀργοναύτης, καὶ πλέω πρὸς τὰς θαυμασίας ἐκείνας ἀκτάς, πρὸς τὰς ὁποίας τὰ ὄνειρά μου μὲ ὡδήγησαν πολλάκις. Ἡ ἀγάπη μου πρὸς τὴν Γερμανίαν, τὴν πατρίδα μου, ἔστω μοι τὸ χρυσόμαλλον δέρας. Ὦ ἀστέρες, φωτίσατέ με εὔνους· ὦ θάλασσα, φανοῦ εὐμενὴς καὶ λεία, καὶ φέρε ἐπὶ τῶν πορφυρῶν κυμάτων σου ὑπερηφάνως τὸ πλοῖον. Πνεῦσον γλυκά, ζέφυρε, πνεῦσον πεποτισμένος διὰ τῆς εὐωδίας τοῦ ἰασμίνου· καὶ σύ, φίλε δελφίν, περίελθε τὸ σκάφος, οἰωνὸς καλός. Σὺ δέ, ὦ καθαρὲ οὐρανέ, τοῦ ὁποίου ὁ θόλος εἶναι αἰωνίως κυανοῦς, χύσε ἐπὶ τῶν χειλέων μου χρυσᾶς μελῳδίας, ἵνα τὸ ᾆσμά μου ποτὲ μὲν ἠχήσῃ ὡς ὅπλων κλαγγή, ποτὲ δὲ ψαύσῃ ὡς ἦχος αὐλοῦ τὰ ὦτα τῆς νεάνιδος, καὶ δός μοι δύναμιν πρὸς τὸ δυσχερέστερον τῶν ἔργων, πρὸς τὴν δόξαν, ἥτις εἶναι τὸ ὕψιστον τέρμα, πρὸς τὸ ὁποῖον ἀτενίζει ὁ ποιητής."

*) Ἀσμένως δημοσιεύομεν τὴν παροῦσαν διατριβὴν τοῦ καθηγητοῦ κ. Α. Boltz, τοσούτῳ μᾶλλον, διότι εἶναι ἐξύμνησις φιλέλληνος παρὰ ἑτέρου ἐπίσης ἀκραιφνοῦς φιλέλληνος.

Δι' ἀμιμήτων στίχων περιγράφει τὸν πλοῦν του (Νὺξ ἐν τῷ Ἀρχιπελάγει, IV, 90), οὗ ἀνακαλεῖ τὰς περιπετείας μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν· μὲ πόσον αἴσθημα ὤμωσε τότε τὸν ὅρκον "νὰ φανῇ ἄξιος τοιαύτης εὐτυχίας, καὶ ν' ἀγωνισθῇ δι' ὅλου τοῦ βίου του ὑπὲρ τοῦ καλοῦ καὶ ὡραίου, ὑπὲρ τῆς τέχνης, νὰ μείνῃ πάντοτε πιστὸς καὶ ἀληθὴς αὐτῆς λάτρις, ὡς τὸν ἐδίδαξαν οἱ Ἕλληνες . . ."

Αἱ πρῶται ἐντυπώσεις του ἐν Ἑλλάδι ὑπῆρξαν καταπληκτικαί· "Ἡ καρδία μου θλίβεται, λέγει ἐν τῇ Ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν (I, 95) ὅταν βλέπω τοσαύτας τύχας, πῶς ἐνταῦθα ὑπέκυψε τὸ φιλελευθερώτατον τῶν ἐθνῶν! . . . Νῦν μόλις ἀναγνωρίζω τὴν ἀξίαν σας, ὦ ἀρχαῖοι, ἀφ' ὅτου πατῶ τὸ ἡγιασμένον τοῦτο ἔδαφος· ζῶντες βαδίζετε πλησίον μου, μορφαὶ προσφιλεῖς!"

Ἐν τοῖς "Διστίχοις ἐξ Ἑλλάδος" (II, 105 καὶ ἑξῆς) ἐκθέτει πῶς ἐμελέτα, πῶς ἠγάπα τοὺς ἀρχαίους, καὶ πῶς καθήμενός ποτε ἐν Νάξῳ παρὰ τὴν θάλασσαν κατελήφθη ὑπὸ τοῦ πόθου νὰ μείνῃ διαρκῶς ἐν Ἑλλάδι, "ὑπὸ τὴν κυανῆν οὐρανίαν σκηνήν, ἔχων πλησίον του γυναῖκα ἐκ τῆς φυλῆς ταύτης τῆς ἰσοθέου, ἥτις νὰ πλέκῃ ἔρωτος λάμψιν ἐν ταῖς ἡμέραις καὶ ταῖς νυξί μου· ὤ! τότε θὰ ἤμην καὶ ἐγὼ εὔθυμος καὶ σοφὸς ὡς οἱ ἀρχαῖοι!" (III, 16).

Ταῦτα ἦτο ὄνειρον βεβαίως, ἀλλ' ἀποδεικνύει πόσον προσφιλὴς ἦτο τῇ καρδίᾳ του ἡ Ἑλλάς. Ἄοκνος ἦτο ὁ ποιητὴς ἐν τῇ ἐξυμνήσει τῶν Ἀθηνῶν, ὡς μαρτυροῦσι πλεῖστα ὅσα τῶν ποιημάτων του· "Αἱ Ἀθῆναι — Χειμὼν ἐν Ἀθήναις — Ἔαρ ἐν Ἀθήναις, ἔνθα περιγράφει μετὰ ἐνθουσιασμοῦ τὰς ὡραίας ἐαρινὰς νύκτας τῆς Ἀττικῆς. Καὶ αἱ ἑλληνικαὶ νῆσοι εἵλκυον αὐτόν, καὶ ἀφιέρωσε ποιήματα εἰς τὴν Κέρκυραν, τὴν Ἰθάκην, τὴν Λέσβον, τὴν Νάξον, τὴν Σαλαμῖνα, τὴν Κρήτην, τὴν Δῆλον, Χίον, Ὕδραν, Ἄνδρον, Θήραν καὶ ἰδίως τὴν νῆσον Πάρον, ἐν τῷ θαυμασίῳ αὐτοῦ ποιήματι "Ἡ κόρη τῆς Πάρου". Πλεῖστοι ὅσοι ποιηταὶ ἐξύμνησαν τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ τὸ ποίημα τοῦ Geibel, τὸ ἀρχίζον διὰ τοῦ στίχου·

"Οὐδέποτε, οὐδέποτε θὰ σὲ λησμονήσω"

φαίνεται ὅτι προέρχεται ἐκ τῆς καρδίας, φαίνεται ὅτι ἐνεπνεύσθη ὑπὸ αἰσθήματος ἀκραιφνοῦς ἀγάπης πρὸς τὴν χώραν ἐκείνην. Ὅτι τὸ ποίημα τοῦτο ἦτο ἀπήχησις τῶν αἰσθημάτων του, ἀποδεικνύουσι τὰ εἴκοσιν ᾄσματα, τὰ ὁποῖα ἐπιγράφονται "Ἀναμνήσεις ἐξ Ἑλλάδος" καὶ "Πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν", ἔργα μεταγενέστερα τῆς ἐν Ἑλλάδι διαμονῆς του. Ἐν αὐτοῖς ἡ μία ποιητικὴ εἰκὼν διαδέχεται τὴν ἄλλην· ἐν τῇ σκιᾷ τοῦ ἐλαιῶνος ἀκούει τοὺς αὐλοὺς τῶν ποιμένων, ὧν τὸν ἦχον παραβάλλει πρὸς *τὸν ἦχον τοῦ αὐλοῦ τοῦ Πανός· ἐκεῖ βλέπει* τὸ ὡραῖον πρόσωπον τοῦ κοιμωμένου νέου ποιμένος· ἄλλοτε παρακολουθεῖ τὴν ἐλαφρὰν λέμβον, ἣν ὁδηγεῖ ἡ νέα κόρη καὶ αἱ σκέψεις του τὸν μεταφέρουσι μακράν, μακρὰν εἰς τὰς εὐδαίμονας νήσους . . . Νὺξ ἐν τῷ δάσει — γαμήλιος συνοδεία — σκηνὴ χειμερινή — τρικυμία ἐν θαλάσσῃ — πάντα εὑρίσκουσιν ἠχὼ ἐν τῇ καρδίᾳ του. Πρὸ τοῦ βράχου τῆς Λευκάδος ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην του τὴν Σαπφώ· ἐν τῷ ἄντρῳ

τῶν Νυμφῶν παρὰ τὴν Κηφισίαν ἀκούει τὸ ᾆσμα τῆς ἀηδόνος· ἀπὸ τῆς Ἐλευσῖνος βλέπει τὸν ὑπὸ τῆς σελήνης φωτιζόμενον κόλπον τῆς Σαλαμῖνος. "Χαίρων ἀναπαύεται ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς δάφνης, πλησίον τῶν ἀρχαίων ποιητῶν." Ἐξ ὅλων τῶν ἀρχαίων ποιητῶν ὁ Σοφοκλῆς τῷ ἦτο ὁ προσφιλέστερος, "διότι οὐδεὶς μοὶ πληροῖ τὴν ψυχὴν τοσοῦτον, ὅσον σύ, ἔξοχε Σοφόκλεις, σύ, ὅστις διὰ τῆς πνοῆς τῶν Μουσῶν κατευνάζεις τὴν φλόγα τῶν παθῶν, καὶ τὴν ἁγίαν μετριότητα ἐξυμνεῖς ὡς ὕψιστον τῶν ἀγαθῶν."

Αἱ ἀναμνήσεις αὗται τῆς Ἑλλάδος τὸν παρακολουθοῦσι δι' ὅλου τοῦ βίου του· αὗται συγκινητικῶς ἐκφράζονται ἐν ταῖς πρὸς τὸν συνοδοιπόρον του Ἐρνέστον Κούρτιον ἀπευθυνομέναις ἐπιστολαῖς του. Μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν, γέρων ἤδη, ἐνθυμεῖται τὰς Ἀθήνας, τὴν Πάρον, τὴν Νάξον, "καὶ τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, οὓς ἐγνώρισεν ἐκεῖ" ἐνθυμεῖται τὰς ἐκδρομάς του εἰς τὰ ὄρη τῆς Ἀττικῆς, καὶ ποθεῖ τὴν χώραν τῶν Ἑλλήνων, ὡς ἐπόθει αὐτὴν ἡ Ἰφιγένεια — "ἀναζητοῦσα αὐτὴν ἐπὶ ἡμέρας ὅλας διὰ τῆς ψυχῆς της". (Χαρμίων IV, 28.)

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ GEIBEL.

Ἐκπληττόμεθα πράγματι βλέποντες πόσον ὁ θαυμασμὸς τῆς Ἑλλάδος ἐπενείργησεν ἐπὶ τῆς φιλολογικῆς δραστηριότητος τοῦ Geibel. Οὐ μόνον αἱ ποιήσεις αὐτοῦ ἀποπνέουσιν αὔραν ἑλληνικήν, ἀλλὰ καὶ αἱ ὑποθέσεις αὐτῶν μαρτυροῦσι τὰ ἑλληνικὰ πρωτότυπα· ἀρκεῖ ν' ἀναγνώσῃ τις τὰ ἑξῆς ποιήματα· *Καθαραὶ νύκτες* — Ἆσμα τῆς τύχης — Εἰς τὸν ὕπνον — Τύχη τοῦ ποιητοῦ — Ἀνάρρωσις — *Βίος ἔρωτος*, καὶ πρὸ πάντων ἡ Ναυσικάα — καὶ Ὁ θάνατος τοῦ Περικλέους· Τὰ δύο τελευταῖα εἶναι ἀληθῆ ἀριστουργήματα.

Φυσικὸν ἦτο τοιοῦτος φιλέλλην ποιητὴς νὰ μὴ περιορισθῇ εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἐμπνεύσεις, ἀλλὰ νὰ θελήσῃ νὰ μεταφράσῃ καί τινα τῶν καλλιτέρων προϊόντων τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς φιλολογίας. Τὰ πέντε αὐτοῦ δημοτικὰ ᾄσματα, ὡς καὶ τὸ Ἆσμα τῆς κόρης εἶναι μεταπεφρασμένα λίαν ἐπιτυχῶς καὶ διατηροῦσιν ὅλην αὐτῶν τὴν ἑλληνικὴν χροιάν. Ἡ Κλασικὴ Ἀνθολογία του περιέχει 79 ἀρχαίων ποιημάτων τὰς μεταφράσεις· μνείας ἀξία εἶναι ἡ "Ὠδὴ εἰς τὴν Ἀφροδίτην" τῆς Σαπφοῦς, ἐν ᾗ οὐδὲν τὸ βεβιασμένον, οὐδὲν τὸ ἡμαρτημένον. Πάντα ἀπορρέουσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς ψυχῆς, διότι εἰς αὐτὸν "ἡ ἔμπνευσις ἤρχετο ἄνωθεν, καὶ ἔψαλλεν ὡς ἡ ἀηδών, ἥτις ψάλλει τὸ ᾆσμα τοῦ ἔαρος χάριν ἑαυτῆς, ἔχουσα ἀκροατὴν τὴν νύκτα μόνον."

Ὁ Geibel ὅμως εἶχεν ἀκροατὴν ὁλόκληρον, ἔθνος, ἔθνος οὐχὶ ἄμοιρον ποιητικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τὸ ὁποῖον ἀνυψούμενον εἰς τὰς σφαίρας τοῦ ἀοιδοῦ, ἤκουε μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας τὰ ᾄσματά του, τὸ κλασικόν, τὸ ἁρμονικόν, τὸ μελῳδικόν, ὡς ὁ φλοῖσβος τῶν θαλασσίων κυμάτων.

Ὅτι τοιοῦτος ποιητὴς — ὁ ὕπατος τῶν ποιητῶν τῆς Γερμανίας ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις — ἐμορφώθη ἐν Ἑλλάδι, ἣν καὶ ἐνθέρμως ἠγάπησε μέχρι τελευταίας ἀναπνοῆς, ἐπὶ τούτῳ δικαίως πρέπει νὰ σεμνύνηται ἡ Ἑλλάς. Ἂς ἐγκύψωσιν οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν μελέτην τῶν ποιημάτων αὐτοῦ· μεγάλως θέλει ὠφελήσει αὐτοὺς τοῦτο. Ἐνταῦθα παύομεν τοῦ λόγου, ἀναγράφοντες τὴν τελευταίαν στροφὴν τοῦ ποιή-

ΤΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ.

ματός του "Εἰς καλλιτέχνιδα", ἥτις δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα·

"Χαῖρε! Ἡ χαρίεσσα εἰκών σου μοὶ μένει "ἐντετυπωμένη εἰς τοὺς μυχοὺς τῆς καρδίας "μου! Ὢ! ἐνθυμοῦ καὶ σὺ τὸν φίλον, ὃν τοσοῦτον "κατέστησας εὐτυχῆ!" *)

Ἐν Φριβούργῳ κατ' Αὔγουστον 1884.

ΤΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 149.)

ΑΠΟ βορρᾶ πρὸς μεσημβρίαν εἰς ἀπόστασιν δεκαὲξ περίπου θαλασσίων μιλίων ἐκτείνεται πρὸς δυσμὰς τῆς Ἀκαρνανίας καὶ παρὰ τὸ στόμιον τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου ἡ ἀρχαία νῆσος Λευκάς, ἡ σήμερον καὶ Ἁγία Μαύρα καλουμένη. Εἰς χρόνους ἀρχαίους ἡ νῆσος αὕτη συνδεδεμένη πρὸς τὴν ἀπέναντι Ἀκαρνανίαν ἀπετέλει τὸ ἀκρωτήριον αὐτῆς· κατὰ τὸν ἕβδομον δὲ πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα Κορίνθιοι ἐλθόντες ἐνταῦθα ὑπὸ τὸν Κυψελίδην Γόργον ἐγκατεστάθησαν καὶ κατεσκεύασαν διώρυγα, ἥτις ἐχώρισε τὴν Λευκάδα ἀπὸ τῆς Ἀκαρνανίας. (Στράβων 452 καὶ ἄλλοι.) Προϊόντος τοῦ χρόνου ἡ διῶρυξ αὕτη ἐπληρώθη χωμάτων, ὥστε τῷ 197 πρ. Χρ. πάλιν ἡ Λευκὰς δὲν ἦτο πλέον νῆσος ἀλλὰ χερσόνησος, καὶ ὡς τοιαύτη ἀναφέρεται παρ' ἀρχαίων συγγραφέων. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐλθόντες ἐκαθάρισαν τὴν διώρυγα, ἥτις ὅμως πάλιν ἐπληρώθη χωμάτων (ὅρα Πλίνιον Φυσ. Ἱστορ. IV, 1, 2, 5) μέχρι τῶν χρόνων τῆς Ἀγγλικῆς προστασίας.

Ἡ Λευκὰς ἀποτελεῖται ὑπὸ σειρᾶς ὀρέων, ὧν ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ ὑψοῦται 1200 μέτρα ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, ἀπολήγει δὲ νοτιο-δυτικῶς εἰς ἀπότομον ἀκρωτήριον, οὗ τὴν εἰκόνα σήμερον δημοσιεύομεν. Τὸ ἀκρωτήριον τοῦτο, καλούμενον σήμερον τὰ Λευκάτα, εἶχε τὸ πάλαι ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ὅτι ἤδη κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους ἡ νῆσος ἦτο κατοικημένη, οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία· τοῦτο μαρτυρεῖ καὶ χωρίον τι τῆς Ὀδυσσείας τοῦ Ὁμήρου, ἐξ οὗ πληροφορούμεθα ὅτι τολμηροὶ θαλασσοπόροι καὶ ἄγριοι πειραταί, Τάφιοι καὶ Τηλεβόες καλούμενοι, κατοικήσαντες μικράς τινας παρὰ τὴν Λευκάδα καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν νήσους ἐπεχείρουν τὰς ἐπιδρομάς των. Οἱ Τάφιοι κατὰ τὸν Ὅμηρον μετέβαινον καὶ μέχρις Ἰταλίας, ὅπως ἀνταλλάξωσιν ἐκεῖ τὸν χαλκόν, ὃν ἀνώρυττον, ἀντὶ τοῦ σιδήρου, ὃν ἡ χώρα των δὲν παρεῖχε· τὴν περὶ τὴν μεταλλουργίαν ἱκανότητα αὐτῶν ἀποδεικνύει καὶ τὸ ὄνομά των, Τάφιοι, ἤτοι ἄνθρωποι ἐντὸς τάφων οἰκοῦντες καὶ τὰ ἔγκατα τῆς γῆς διερευνῶντες. Ἀλλὰ καὶ Φοίνικες ἐπεσκέφθησαν ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις τὴν Λευκάδα καὶ τὴν παραλίαν τῆς Ἀκαρνανίας, ὅπερ μαρτυρεῖ οὐ μόνον ἡ λατρεία τῆς Ἀφροδίτης (Διον. Ἁλικ. 1, 50), ἀλλὰ καὶ ἡ τοῦ Ἡρακλέους ἐν τῷ παρακειμένῳ Ἡρακλείῳ καὶ τῇ ἀρχαίᾳ Ἀλυζίᾳ, πόλει τῆς Ἀκαρνανίας. Τοὺς πρώτους τούτους κατοίκους τῆς Λευκάδος διεδέχθησαν Αἰολεῖς, ἄποικοι ἐλθόντες ἐκ μικρᾶς Ἀσίας, οἱ κοινῶς Κεφαλῖδαι καλούμενοι, λάτραι τοῦ ὑψίστου θεοῦ τοῦ ἡλίου, τοῦ Ἀπόλλωνος, οὗ ἡ λατρεία παρηγκώνισε τὴν λατρείαν τοῦ Ποσειδῶνος. Μετὰ τοὺς Αἰολεῖς τούτους ἦλθον Δωριεῖς ἐκ Κορίνθου, οἵτινες εἰς τὰ μέρη ταῦτα ἵδρυσαν διαφόρους πόλεις, ὡς τὸ Ἀμφιλοχικὸν Ἄργος, τὸ Ἀνακτόριον καὶ τὴν Λευκάδα.

Διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Λευκάδος σπουδαιότατα εἶναι τὰ ἀρχαῖα νομίσματα τῆς νήσου, ὧν πλουσίαν συλλογὴν ἐξέδωκεν ἐν ἔτει 1868 ὁ παρ' ἡμῖν διάσημος νομισματογνώμων κ. Ἀχιλλεὺς Ποστολάκας, ἐν τῷ Καταλόγῳ αὐτοῦ τῶν ἀρχαίων νομισμάτων τῶν Ἰονίων νήσων. Τὴν ἀρχαιοτάτην τῆς νήσου ἱστορίαν ἐκπροσωποῦσι τὰ νομίσματα, ἐφ' ὧν παρίστανται ἡ τρίαινα τοῦ Ποσειδῶνος καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Ἡρακλέους· τὴν ἐποχὴν τῶν πρώτων ἀποίκων εὑρίσκομεν ἐν τοῖς νομίσμασι μὲ παράστασιν κεφαλῆς τοῦ δαφνοστεφοῦς Ἀπόλλωνος· οἱ δὲ χρόνοι τῆς κατακτήσεως τῶν Κορινθίων δηλοῦνται διὰ τῶν παμπόλλων νομισμάτων τῆς Λευκάδος, ἐν οἷς βλέπομεν τὴν κεφαλὴν τῆς Κορινθίας Ἀθηνᾶς, τοῦ πτερωτοῦ Πηγάσου, τῆς Χιμαίρας, καὶ τοῦ Βελλεροφῶντος. Ἐπελθούσης τῆς κυριαρχίας τῶν Ῥωμαίων περιέπεσε καὶ ἡ νῆσος Λευκάς, ὡς καὶ αἱ παρακείμεναι νῆσοι καὶ χῶραι εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς παντοκράτορος πόλεως. Ἡ κατάκτησις τῶν Βυζαντινῶν ἐν ἔτει 887 μ. Χρ. συμπεριέλαβε καὶ τὴν Λευκάδα. μέχρις οὗ τῷ 1204 ἡ θαλασσοκράτωρ Βενετία κατέλαβε τὰς Ἰονίους νήσους ὅλας. Μετὰ πολλὰς περιπετείας ἐσυστήθη τῷ 1800 ἡ τῆς Ἑπτανήσου δημοκρατία, ἧς τὰς τύχας παρηκολούθησε καὶ ἡ Λευκάς.

Λέγεται ὅτι ἐκ τοῦ ἀποτόμου ἀκρωτηρίου, ὅπερ παριστᾷ ἡ ἡμετέρα εἰκών, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν ἡ Σαπφώ, ἡ ἔξοχος τῆς ἀρχαιότητος ποιήτρια.

Π.

*) Ἐν τινι τῶν προσεχῶν τευχῶν τοῦ "Ἑσπέρου" θέλομεν δημοσιεύσει μετάφρασιν ἑνὸς ἢ δύο τῶν ἀναφερομένων ποιημάτων τοῦ GEIBEL, εὐχόμενοι ὅπως ἄλλοι ἐμπειρότεροι μεταφρασταὶ ὁλόκληρον τὴν συλλογήν. Σ. τ. Δ.

Η ΕΝ ΟΔΗΣΣΩ ΕΚΤΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

κατ' Αὔγουστον τοῦ 1884.

(Ἐξ ἰδιαιτέρας ἀλληλογραφίας.)

ΤΟ ἕκτον ἤδη συνέρχονται οἱ ἀρχαιολόγοι καὶ ἱστορικοὶ τῆς Ῥωσσίας, ἵνα νέας συνάψωσι σχέσεις, νέας ἀνταλλάξωσιν ἰδέας, περὶ νέων ἀρχαιολογικῶν ἀνακαλύψεων καὶ ἱστορικῶν ζητημάτων συσκεφθῶσιν. Πολλοὶ συνῆλθον ἐξ ὅλων τῶν πόλεων τῆς Ῥωσσίας, ἀπεσταλμένοι Πανεπιστημίων, Ἀκαδημιῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν Ἑταιριῶν· ὀλίγοι ὅμως ἐκ τῆς λοιπῆς Εὐρώπης, τὸ μὲν διότι ἡ Ὀδησσὸς κεῖται κάπως ἀποκέντρως, τὸ δὲ διότι ἡ ῥωσσικὴ γλῶσσα δὲν εἶναι ἀρκούντως γνωστὴ εἰς τοὺς λογίους τῆς δυτικῆς Εὐρώπης. Μεταξὺ τῶν ξένων ἀναφέρομεν τὸν πρόεδρον τοῦ ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου τῆς ἐν Μοραβίᾳ Olmütz, κ. WANKEL, καθηγητήν, τὸν διάσημον ἀρχαιολόγον καὶ διευθυντὴν τοῦ ἐν Agram τῆς Κροατίας ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου κ. RADSKI, καὶ τὸν λόγιον LIUBIN, ὡς καὶ τὸν ἡμέτερον κ. Παπαδόπουλον τὸν Κεραμέα, ἀπεσταλμένον τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ Συλλόγου. Καὶ ἄλλοι λόγιοι Ἕλληνες προσεκλήθησαν, ὡς καὶ μέλη τινα τῆς ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι οἱ Κύριοι οὗτοι ἐθεώρησαν περιττὸν ν' ἀντιπροσωπεύσωσιν ἐν τῇ ἀρχαιολογικῇ συνόδῳ τῆς Ὀδησσοῦ τοὺς ἀπογόνους τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐν ἀρχαιοτάτοις ἤδη χρόνοις πρῶτοι τὸν Βόσπορον διέπλευσαν καὶ ἐλθόντες εἰς τὰς βαρβάρους ἔτι χώρας ταύτας διέχυσαν τὸν πολιτισμόν.

Οἱ συνελθόντες ἦσαν περὶ τοὺς διακοσίους. Τὸ προεδρεῖον καὶ τὴν ἐφορίαν τῆς συνόδου ἀπετέλουν οἱ καθηγηταὶ τοῦ ἐν Ὀδησσῷ Πανεπιστημίου Νεκράσωφ, καθηγητὴς τῆς ῥωσσικῆς φιλολογίας καὶ ἐκτελῶν χρέη πρυτάνεως, ὁ Οὐσπένσκης, καθηγητὴς τῆς Βυζαντινῆς Ἱστορίας, ὁ Κονδακώφ, καθηγητὴς τῆς ἱστορίας τῆς καλλιτεχνίας, ὁ Λεοντόβιτς, καθηγητὴς τοῦ ῥωσσικοῦ δικαίου καὶ ὁ Γιουργέβιτς, καθηγητὴς τῶν κλασικῶν γλωσσῶν. Τῇ 15/27 Αὐγούστου ὁ καθ. Νεκράσωφ, ὡς προσωρινὸς πρόεδρος ἐκήρυξεν ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου τὴν ἔναρξιν τῶν συνεδριάσεων ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ἀνωτέρων πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ δημάρχου Ὀδησσοῦ, κ. Γρ. Μαρασλῆ, ὅστις ἐχαιρέτισε τοὺς παρόντας ἐν ὀνόματι τῆς πόλεως. Αἱ συνεδριάσεις διήρκεσαν ἐπὶ δεκαπέντε ἡμέρας καὶ πολλὰ ἦσαν τὰ θέματα, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος, ἰδίως δὲ θέματα ἀφορῶντα τὴν ἀρχαιοτάτην ἱστορίαν μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Περὶ τῶν χαλκῶν κοσμημάτων τῶν εὑρισκομένων ἐν τοῖς τάφοις τῆς ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ῥωσσίᾳ ὡμίλησεν ὁ καθηγητὴς Βράνδεμβουργ, περὶ τῶν ἀρχαιοτάτων κεράμων ἐν τοῖς αὐτοῖς τάφοις ὁ κ. Πουλιάτιν. Ὁ καθηγητὴς κ. Ἀντωνόβιτς καὶ ἡ λογία αὐτοῦ σύζυγος ὡμίλησαν περὶ τῶν ἀνασκαφῶν, ἃς ἐπεχείρησαν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Δνιέστρου, καὶ περὶ τῶν λειψάνων τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς. Ὁ καθηγητὴς Σισώφ ἀνέφερε περὶ πολλῶν μνημείων ἀρχαιοτάτων εὑρεθέντων παρὰ τὸν ποταμὸν Δών. Ὁ διευθυντὴς WANKEL ἀνέγνωσε γερμανικὴν διατριβήν, δι' ἧς ἠθέλησε ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἐν ἐποχῇ προκατακλυσμιαίᾳ παρὰ τὰ τερατώδη ζῷα ὑπῆρχε καὶ ὁ ἄνθρωπος, οὗ τινος τὰ ὀστᾶ εὑρέθησαν παρὰ τὰ ὀστᾶ τῶν μεγάλων ἐκείνων ζώων.

Τὴν ἑλληνικὴν ἐποχὴν τῆς μεσημβρινῆς Ῥωσσίας διεφώτισαν τὰ ἑξῆς ἀναγνώσματα· τὸ τοῦ καθηγητοῦ Ποτσιβάλωφ περὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Βοσπόρου ἐν γένει καὶ περὶ τῶν σωζομένων ἐπιγραφῶν καὶ νομισμάτων· τὸ τοῦ καθηγητοῦ Λατυτσώφ περὶ τοῦ πολιτεύματος τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου· τὸ τοῦ Δουβρούκ περὶ τῶν διαφόρων τάφων ἑλληνικῆς ἐποχῆς εὑρεθέντων παρὰ τὸ Κέρτσιον (τὸ ἀρχ. Παντικάπαιον)· τὸ τοῦ Μοδέστωφ περὶ τῆς προφορᾶς τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν ὀνομάτων εἰς τὴν ῥωσσικὴν γλῶσσαν. Ὁ κ. Λατυτσώφ ἀνέγνωσε πρὸς τούτοις καὶ ἐκτεταμένην ἔκθεσιν περὶ τοῦ μετ' οὐ πολὺ ἐκδοθησομένου συγγράμματός του Corpus inscriptionum Graecarum et Latinarum τῆς μεσημβρινῆς Ῥωσσίας, ἐν ᾧ εἰσὶ συνηγμέναι καὶ ἀντιγεγραμμέναι ἐπιγραφαὶ ὑπὲρ τὰς χιλίας. Ὁ Πρένδελ ἀνέγνωσε περιγραφὴν μικρᾶς τινος νήσου κειμένης παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δνιέστρου καὶ τῶν ἐν αὐτῇ σωζομένων ἀρχαίων μνημείων. Ὁ καθηγητὴς Βουενώβσκης ἐπραγματεύθη περὶ τῆς ἀρχαίας ὀνομασίας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μαύρης θαλάσσης). Τέλος δὲ καὶ ὁ ἡμέτερος κ. Παπαδόπουλος Κεραμεὺς ἀνέγνωσε γαλλιστὶ ἐμβριθῆ διατριβήν, δι' ἧς διαφωτίζων ἀρχαῖον χειρόγραφον χριστιανικῆς ἐποχῆς ἀποδεικνύει ὅτι τὸ ἱερὸν τοῦ Διὸς τοῦ Οὐρίου, ὅπερ κατὰ τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς ἔκειτο παρὰ τὰς ἀκτὰς τοῦ Βοσπόρου, δέον ν' ἀναζητηθῇ παρὰ τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Φοβεροῦ. Ὁ λόγιος Ἕλλην, ἀρξάμενος τοῦ λόγου, ζωηρὰν ἐξέφρασε λύπην ὅτι οἱ Ῥῶσοι ἐπιστήμονες ὀλίγας μέχρι τοῦδε σχέσεις εἶχον πρὸς τοὺς ἐν Ἑλλάδι λογίους, καὶ ηὐχήθη ἡ σύνοδος αὕτη νὰ συντελέσῃ εἰς εὔρυνσιν τῶν

σχέσεων τούτων πρὸς ὄφελος τῆς ἐπιστήμης παρ' ἀμφοτέροις τοῖς λαοῖς. Εἰς τοῦτο ἀπήντησεν ὁ κ. Βασιλιέβσκης, καθηγητὴς τῆς βυζαντινῆς ἱστορίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Πετρουπόλεως, εἰπὼν ὅτι συμμεριζόμενος τὰς χρηστὰς τοῦ Ἕλληνος προσδοκίας εὔχεται ταχεῖαν τὴν ἐπίτευξιν αὐτῆς. Τὸ πολυπληθὲς ἀκροατήριον ἐχαιρέτισε τοὺς λόγους τούτους διὰ παρατεταμένων χειροκροτήσεων.

Περὶ τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς ὡμίλησαν οἱ ἑξῆς· Ὁ καθηγητὴς Τρόϊτσκης περὶ τῆς βυζαντινῆς ἐπισκοπικῆς ῥάβδου· ὁ κ. Οὐσπένσκης, καθηγητὴς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ὀδησσοῦ περὶ ἀρχαίων ἀνεκδότων βυζαντινῶν χειρογράφων· ὁ Σασλώφ, ἀρχιτέκτων ἐκ Πετρουπόλεως περὶ τῶν ἀρχαίων ξυλίνων ἐκκλησιῶν τῆς Ῥωσσίας· ὁ καθηγητὴς Κονδακώφ περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς βυζαντινῆς τέχνης ἐπὶ τὰς τέχνας καθ' ὅλου· ὁ κ. Παπαδόπουλος περὶ ἀνεκδότων ἀρχαίων χειρογράφων καὶ ἐπιγραφῶν κτλ.

Διαρκούσης τῆς Συνόδου ἦσαν ἐκτεθειμένα εἰς τρεῖς μεγαλοπρεπεῖς αἰθούσας τοῦ Πανεπιστημίου πλεῖστα ὅσα λίαν περίεργα ἀντικείμενα τῆς ἀρχαιοτάτης τέχνης, τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς καὶ τῆς βυζαντινῆς. Ἐκ τῶν ἀμόρφων πηλίνων ἀγγείων, τῶν πρώτων τὰ ὁποῖα ἐν γένει κατεσκεύασεν ὁ ἄνθρωπος, πολλὰ ὑπῆρχον τεμάχια διαφόρων σχημάτων καὶ διαφόρου μεγέθους. Μέγα ἐπίσης ἦτο τὸ πλῆθος τῶν μικρῶν λιθίνων ἐργαλείων, ὧν ἐποιεῖτο χρῆσιν ὁ ἄνθρωπος πρὶν γνωρίσῃ τὸν χαλκὸν καὶ τὸν σίδηρον. Τὰ πλεῖστα τῶν ἐργαλείων τούτων εὑρέθησαν παρὰ τὰς ὄχθας τῶν ποταμῶν, διότι ἐκεῖ κατὰ πρῶτον ἔζη ὁ ἄνθρωπος βίον βάρβαρον καὶ ἄγριον, μέχρις οὗ ἄποικοι μακρόθεν εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἐλθόντες μετέφερον καὶ ἐνταῦθα τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰς τέχνας. Ἡ ἔκθεσις περιεῖχε καὶ κομψοτάτας πηλίνους μορφὰς καὶ μέλανα ἀγγεῖα μετὰ ἐρυθρῶν παραστάσεων, μικρὰ χρυσᾶ ἐλάσματα καὶ φύλλα ἐλαίας ἐκ χρυσοῦ, δι' ὧν οἱ ἀρχαῖοι ἐκόσμουν τοὺς τάφους συγγενῶν καὶ φίλων. Τὰ κομψὰ ταῦτα ἔργα τῆς τέχνης, τὰ εὑρεθέντα ἐν τοῖς τάφοις τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου προδίδουσιν ἐκ πρώτης ὄψεως τὴν ἑλληνικὴν αὐτῶν καταγωγήν, καὶ ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ ἐν τοῖς τάφοις ἰδίως τῆς Ἀττικῆς εὑρισκόμενα. Τὰ ἐκτεθέντα ἀντικείμενα τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς ἦσαν πλεῖστα ὅσα, ἐν οἷς χειρόγραφα λίαν ἐντέχνως γεγραμμένα, χρυσόβουλα, σφραγῖδες, νομίσματα, ὅπλα καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἔργα, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν ἔχουσι πλέον τὸν χαρίεντα ἐκεῖνον τύπον τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς τέχνης, δὲν εἶναι ἔργα διεγείροντα θαυμασμόν, ἀλλὰ μόνον ψυχραὶ ἀντιγραφαὶ — ἔργα τέλος προφανοῦς παρακμῆς τῆς τέχνης.

Καὶ ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης τῆς ἐν Ὀδησσῷ ἀπεδείχθη καὶ πάλιν ὅτι τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν τέχνην οὐδεμία σχολή, οὐδεμία ἐποχὴ ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ, καὶ ὅτι ἡ ἀρχαία Ἑλλὰς ἵσταται ὡς πρὸς τὴν τέχνην ἀμίμητος ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ καὶ ἐνδόξου αὐτῆς βάθρου.

Ἐν Ὀδησσῷ, κατὰ Σεπτέμβριον 1884.

Π.

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ.

Τὸ βραβευθὲν σχέδιον τοῦ ἀρχιτέκτονος Σακκόνη.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 153.)

ΤΡΙΑ καὶ πλέον ἔτη παρῆλθον, ἀφ' ὅτου προεκηρύχθη διαγωνισμὸς διὰ τὸ ἐθνικὸν μνημεῖον, τὸ ὁποῖον ἡ Ἰταλία ἀπεφάσισε νὰ ἐγείρῃ τῷ ἱδρυτῇ καὶ πρώτῳ αὐτῆς βασιλεῖ, τῷ Βίκτωρι Ἐμμανουήλ, ἐν Ῥώμῃ. Ἡ ὑπὲρ τοῦ μνημείου τούτου ψηφισθεῖσα δαπάνη εἶναι 9 ἑκατομμυρίων ἰταλικῶν λιρῶν. Πολλαὶ καὶ ποικίλαι παρενεβάλλοντο τοῖς καλλιτέχναις δυσκολίαι, διότι τὸ μνημεῖον οὐ μόνον ἔπρεπε νὰ γείνῃ ἀντάξιον τοῦ θεμελιωτοῦ τῆς ἰταλικῆς ἑνότητος, ἀλλὰ καὶ σύμφωνον ἀρχιτεκτονικῶς καὶ καλλιτεχνικῶς πρὸς τὰ θαυμάσια ἐρείπια, τὰ ὁποῖα ἦσαν οἱ μάρτυρες τοῦ μεγάλου καὶ ἐνδόξου τῆς Ῥώμης παρελθόντος.

Εἰς διαγωνισμὸν προσεκαλοῦντο ἅπαντες οἱ καλλιτέχναι ὅλων τῶν ἐθνῶν ἀνεξαιρέτως· τρία δὲ ὡρίσθησαν διὰ τὰ καλλίτερα σχέδια βραβεῖα, τὸ μὲν α'. ἐκ φρ. 50 χιλ., τὸ β'. ἐκ φρ. 30 χιλ. καὶ τὸ γ'. ἐκ φρ. 20 χιλιάδων. Ἡ προκήρυξις εὗρεν ἁπανταχοῦ εὐπρόσδεκτον ἠχώ, διότι σχέδια ἀπεστάλησαν οὐ μόνον ἐξ Ἰταλίας, ἐκ Γαλλίας καὶ Γερμανίας, ἀλλὰ καὶ ἐκ Σουηδίας, ἐκ Νορβηγίας, ἐξ Ἀγγλίας, ἐξ Ἀμερικῆς καὶ δὴ καὶ ἐκ τοῦ Καυκάσου καὶ ἐξ Ἰνδιῶν. Τῷ καλλιτέχνῃ ἀφίνετο ἐντελὴς ἐλευθερία καὶ ὡς πρὸς τὰς διαστάσεις τοῦ μνημείου καὶ ὡς πρὸς τὴν θέσιν αὐτοῦ καὶ ὡς πρὸς τὸν ῥυθμὸν καὶ τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ, ἐν ἑνὶ λόγῳ ὁ τεχνίτης ἠδύνατο νὰ δώσῃ εἰς τὸ μνημεῖον σχῆμα στήλης, ναοῦ, μαυσωλείου ἢ οἱουδήποτε ἄλλου οἰκοδομήματος, δυναμένου ἐπαξίως νὰ διαιωνίσῃ τὴν μνήμην τοῦ πατριώτου βασιλέως καὶ τῆς μεγαλουργοῦ αὐτοῦ ἰδέας. Διὰ μὲν τοὺς κριτὰς ἡ ἐλευθερία αὕτη ἦτο πολύτιμος, καθότι ἐκ τῶν πολλῶν ὑποβληθησομένων σχεδίων ἠδύναντο εὐκόλως νὰ ἐκλέξωσι τὸ καλλίτερον, ἀλλὰ διὰ τοὺς καλλιτέχνας ἡ ἐλευθερία αὕτη ἦτο ὁ σκόπελος, καθ' οὗ οἱ πλεῖστοι αὐτῶν προσέκρουσαν. Τοῦ πρώτου διαγωνίσματος οὐδὲν ἐπενεγκόντος ἀποτέλεσμα, ἐπέστη ἀνάγκη νὰ προκηρυχθῇ δεύτερος, καθ' ὃν ἡ Ἐπιτροπὴ ὥρισε καὶ τὴν θέσιν τοῦ μνημείου καὶ τὸ σχῆμα αὐτοῦ. Καὶ ἡ μὲν θέσις εἶναι ἡ παρὰ τὴν ἐκκλησίαν Aracoeli, ἐπὶ ὑψώματος, ὅπερ ἐξουσιάζει ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν πόλιν· τὸ δὲ σχῆμα εἶναι ἀνδριὰς τοῦ βασιλέως ἐφίππου, ὄπισθεν αὐτοῦ στοά, ἥτις νὰ καλύπτῃ τοὺς τοίχους τῶν ἀρχαίων ἐκεῖ ἐκκλησιῶν καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ κλῖμαξ μεγαλοπρεπής, φέρουσα πρὸς τὸν ἀνδριάντα καὶ πρὸς τὴν στοάν.

Ἀλλὰ καὶ ὁ δεύτερος διαγωνισμὸς δὲν ὑπῆρξεν ὁριστικός, ἔδειξεν ὅμως τὴν τάσιν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ποθουμένου. Τὰ ἀποσταλέντα σχέδια ἦσαν ὀλίγιστα, ἀλλ' ὅλα σχεδὸν καλά. Ἡ Ἐπιτροπὴ οὐδὲν τῶν σχεδίων ἔκρινεν ἄξιον τοῦ πρώτου βραβείου, διένειμεν ὅμως τὸ δεύτερον, ἐκ φρ. 30 χιλιάδων, μεταξὺ τῶν τριῶν καλλιτεχνῶν, ὧν τὸ μὲν ἦτο τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἰωσὴφ Σακκόνη, Ἰταλοῦ, τὸ δὲ τοῦ ἀρχιτέκτονος Μαμφρέδη, ἐπίσης Ἰταλοῦ, καὶ τὸ τρίτον τοῦ Γερμανοῦ Β. Σμὶτς ἐκ Δυσσελδόρφης. Μεταξὺ τῶν τριῶν τούτων καλλιτεχνῶν ἡ Ἐπιτροπὴ ἔθεσε τρίτον διαγώνισμα καὶ ὥρισε νὰ ὑποβληθῶσιν αὐτῇ τὰ διωρθωμένα σχέδια ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν. Τέλος τῇ 18 τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου ἐξεδόθη ἡ ἀπόφασις, καθ' ἣν τὸ μὲν σχέδιον τοῦ Σακκόνη ἐβραβεύθη, τῷ δὲ Μαμφρέδῃ ἀπενεμήθη δεύτερον βραβεῖον ἐκ 10 χιλιάδων φράγκων.

Τοῦ ἐγκριθέντος σχεδίου τοῦ Σακκόνη, ὅπερ καὶ θέλει ἐκτελεσθῇ, δημοσιεύομεν σήμερον τὴν εἰκόνα, ἐξ ἧς καταφαίνεται ἡ ὅλη τοῦ μνημείου μεγαλοπρέπεια. Ἐπιφανῶς ὑψοῦται ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς θέσεως στοὰ κομψοτάτη ἐκ δεκαὲξ κορινθιακῶν κιόνων ἀποτελουμένη, καὶ σχηματίζουσα οὕτως εἰπεῖν τὸ βάθος διὰ τὸν μέγαν ἀνδριάντα τοῦ ἐφίππου βασιλέως. Κλίμακες πολυτελῶς κεκοσμημέναι ἄγουσι πρὸς τὴν στοάν. Ἑκατέρωθεν δὲ εἶναι ἁμαξιταὶ ὁδοί, δι' ὧν ἀνέρχεταί τις ἐφ' ἁμάξης μέχρι τοῦ ἀγάλματος. Ἡ ὅλη ἐντύπωσις, ἣν ἐμποιεῖ τὸ μνημεῖον, εἶναι εἰς ἄκρον μεγαλοπρεπής. Ἡ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ μνημείου ἀναλαβοῦσα ἐπιτροπὴ ἐργάζεται μετὰ πολλῆς δραστηριότητος, καὶ ἤδη τῇ 2 τοῦ προσεχοῦς Ὀκτωβρίου θέλει τεθῇ ὁ θεμέλιος λίθος. Διὰ τοῦ μνημείου τούτου ἡ ἔνδοξος πρωτεύουσα τῆς Ἰταλίας θέλει κοσμηθῇ διὰ ἔργου θαυμασίου, ἀνταξίου βεβαίως τῶν ἀρχαίων μνημείων, τὰ ὁποῖα ἐκόσμουν τὸ πάλαι τὴν αἰωνίαν πόλιν.

Φυσικὸν καὶ δίκαιον ἦτο νὰ τιμήσωσιν οἱ Ἰταλοὶ τὴν μνήμην ἡγεμόνος, οἷος ὑπῆρξεν ὁ Βίκτωρ Ἐμμανουήλ, ὅστις οὐ μόνον εἰργάσθη ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως τῆς Ἰταλίας, διακινδυνεύσας καὶ θρόνον καὶ ζωήν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν υἱὸν καὶ διάδοχον αὐτοῦ, τὸν νῦν βασιλεύοντα Οὐμβέρτον, ἐνέπνευσε τὰ εὐγενέστερα καὶ πατριωτικώτερα αἰσθήματα. Κατὰ τὴν ἐν Νεαπόλει ἐνσκήψασαν ἐσχάτως καταστρεπτικὴν ἐπιδημίαν ὁ βασιλεὺς Οὐμβέρτος ἀπέδειξεν ὅτι εἶναι ἄξιος υἱὸς τοιούτου πατρός· οὐ μόνον ἔσπευσεν εἰς τὴν δεινῶς πάσχουσαν πόλιν, ὅπως διὰ τῆς παρουσίας του ἐνθαρρύνῃ τοὺς ἀπηλπισμένους αὐτῆς κατοίκους, ἀλλὰ καὶ νυχθημερὸν ἐπὶ ἡμέρας ὁλοκλήρους διέτρεχε μὲ προφανῆ τῆς ζωῆς του κίνδυνον τὰς ἀκαθάρτους συνοικίας, ἐν αἷς ἡ νόσος ἐτέλει τὸν φρικώδη αὐτῆς θερισμόν.

Τὸ ἐθνικὸν μνημεῖον τῆς Ἰταλίας ἀνακαλεῖ ἡμῖν καὶ πάλιν ἐν τῇ μνήμῃ ὅτι ἡμεῖς ἐν Ἑλλάδι εἰσέτι δὲν ἔχομεν μνημεῖον ἐθνικόν, μνημεῖον προωρισμένον νὰ διαιωνίσῃ τὴν μνήμην τῶν ἀνδραγαθημάτων τῶν πατέρων ἡμῶν. Πότε θέλει πραγματοποιηθῇ ὁ πόθος οὗτος ὁ διακαής, ὃν πᾶσα ἑλληνικὴ καρδία αἰσθάνεται; Πότε θ' ἀποφασίσωμεν καὶ ἡμεῖς ν' ἀνεγείρωμεν ἐν θέσει ἐπιφανεῖ μνημεῖον ἔνδοξον ἐνδόξων συμβάντων; Ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ πεντήκοντα καὶ πλέον ἐτῶν ἀπολαμβάνει ἤδη τῶν ἀγαθῶν τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας· δὲν εἶναι δίκαιον νὰ τιμήσωμεν τὴν μνήμην τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἷς ὀφείλομεν αὐτὴν τὴν ἐλευθερίαν;

Νομίζομεν ὅτι καὶ ἄνευ διαγωνισμοῦ, ἁπλῶς ἐκ πατριωτισμοῦ κινούμενοι, οἱ ἡμέτεροι καλλιτέχναι, γλύπται καὶ ἀρχιτέκτονες, ἠδύναντο ἐν ὥραις σχολῆς νὰ ἐπεξεργασθῶσι σχέδια τοιούτου μνημείου ἐθνικοῦ, ἕκαστος κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἔμπνευσιν. Ὁ "Ἕσπερος" λίαν ἀσμένως θέλει δημοσιεύσει τὰ καλλίτερα τῶν σχεδίων τούτων, προβάλλων οὕτως εἶδος ἐλευθέρου συναγωνισμοῦ, οὗ κριτὴς ἔσεται ἡ κοινὴ γνώμη, ἥτις ὡς ἀνεπηρέαστος εἶναι καὶ ἡ ὀρθοτέρα, καὶ ἴσως θαυμαστὸν ἡ πατριωτικὴ ἰδέα λάβῃ σάρκα· βεβαίως ἡ δημοσίευσις τῶν σχεδίων τούτων ἔσεται πολυδάπανος, ἀλλ' ἡ διεύθυνσις τοῦ "Ἑσπέρου" μετὰ πολλῆς τῆς προθυμίας θὰ καταβάλλῃ τὴν δαπάνην, καὶ τοῦτο ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ ἴδωμεν πραγματοποιούμενον ἔργον, ὅπερ καὶ τὸ πρὸς τὴν φίλην πατρίδα αἴσθημα ἐπιβάλλει, καὶ ἡ

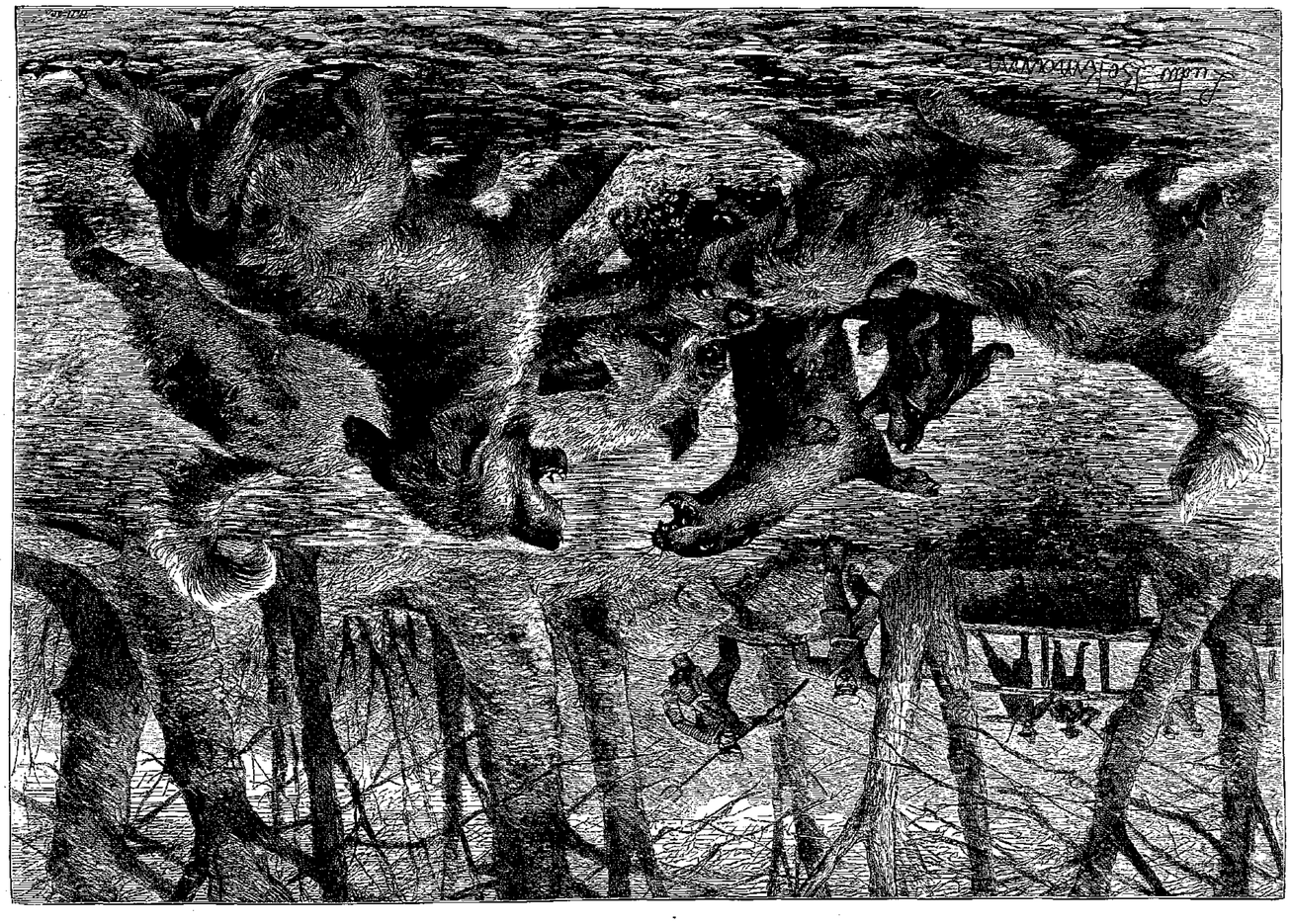

Η ΘΗΡΑ ΤΗΣ ΦΩΚΗΣ.

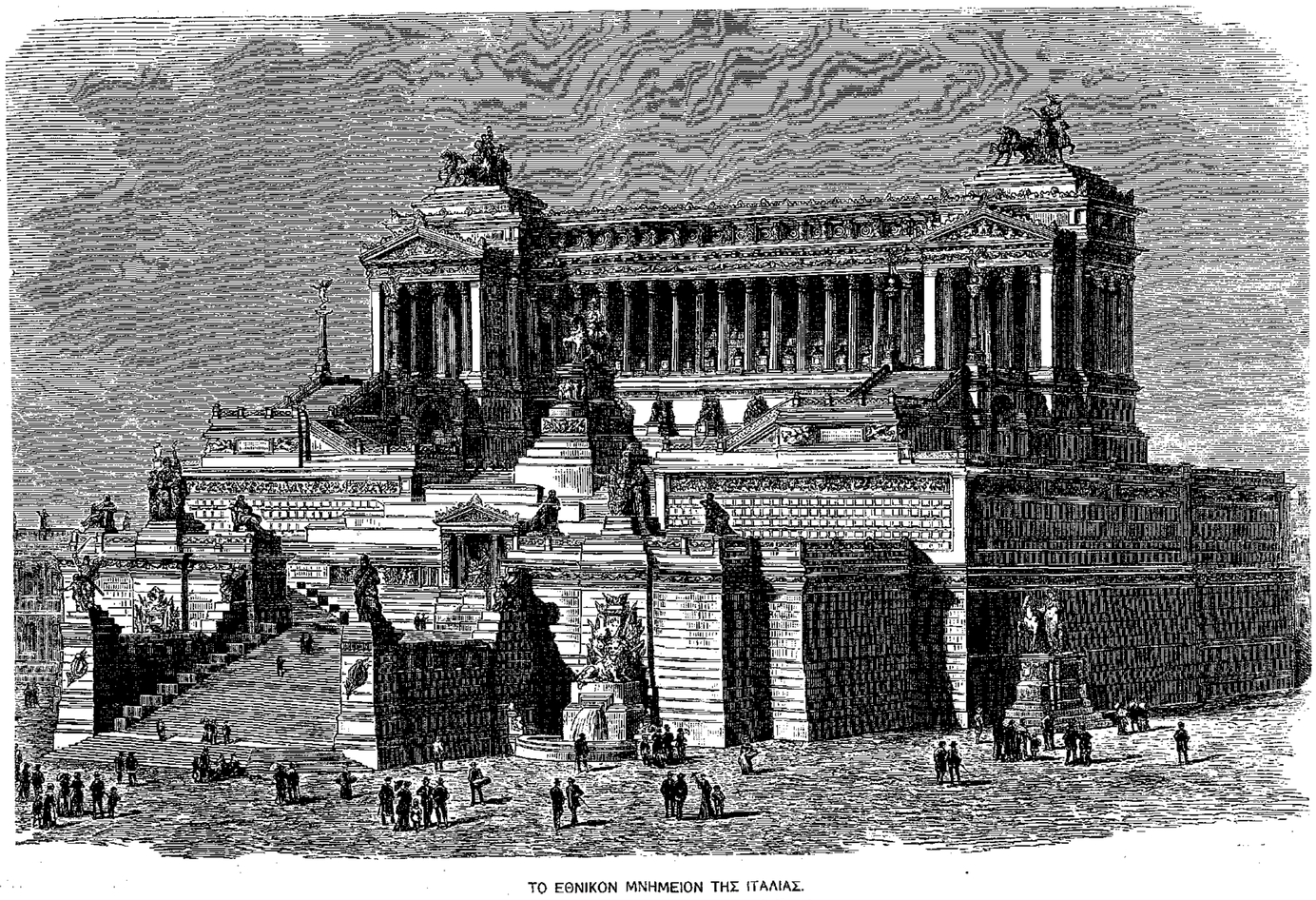

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ.
(Τὸ βραβευθὲν σχέδιον τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἰ. Σακκόνη.)

δικαιοσύνη πρὸς τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς ἀγωνισθέντας καὶ τὰ πάντα θυσιάσαντας ἀπαιτεῖ.

Προτρέπομεν ἐπομένως τοὺς ἁπανταχοῦ Ἕλληνας καλλιτέχνας νὰ ἐπιληφθῶσι τοῦ ἐθνικοῦ τούτου ζητήματος, ὅπερ καὶ αὐτοῖς τιμὴν θέλει περιποιήσει μεγάλην καὶ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ἐθνικοῦ πόθου θέλει προπαρασκευάσει.

Η ΘΗΡΑ ΤΗΣ ΦΩΚΗΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 152.)

Ἡ θήρα τῆς φώκης εἶναι μία τῶν περιεργοτέρων ἀλλὰ καὶ κοπιωδεστέρων. Ἐν Ἀγγλίᾳ πρὸ πολλοῦ ἐξασκεῖται μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας, ἄνευ πυροβόλου ὅπλου, ἀλλὰ μόνον τῇ βοηθείᾳ καλῶς γεγυμνασμένων κυνῶν· ἐν ἄλλαις χώραις, ὡς ἐν Γερμανίᾳ, ἡ θήρα αὕτη γίνεται διὰ ὅπλων καὶ καμακίων, καὶ πάλιν ὅμως τῇ συνδρομῇ κυνῶν. Ἡ φώκη εἶναι ζῶον προφυλακτικὸν εἰς ἄκρον καὶ πονηρόν, οὐδὲ εὐκόλως συλλαμβάνεται. Γνωστὸν εἶναι ὅτι ἡ φώκη ἐξέρχεται μόνον ἐν νυκτὶ εἰς ἄγραν, κολυμβῶσα ἐπὶ ὥρας ὁλοκλήρους ἄνω ποταμῶν, ἢ καὶ τὸ θέρος ἐξερχομένη τοῦ ὕδατος καὶ περιφερομένη εἰς τοὺς παραποταμίους ἀγρούς, ἔνθα εὑρίσκει τὴν προσφιλῆ αὐτῇ τροφήν, τοὺς βατράχους. Ἅμα ὅμως χαράξῃ ἐπιστρέφει εἰς τὰ πολυπληθῆ ἄσυλά της, τὰ ὁποῖα κεῖνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τὰς ὄχθας ἐντὸς μικρῶν ὀπῶν, κεκαλυμμένων διὰ κλάδων καὶ χόρτων. Ὅταν ἐννοήσῃ κίνδυνον ἡ φώκη ἐξέρχεται ἀπαρατήρητος τῆς ὀπῆς καὶ κρύπτεται ἐντὸς τοῦ ὕδατος· ὁσάκις ἡ ἀπαρατήρητος αὕτη ἀποχώρησις δὲν παρέχεται αὐτῇ ὑπὸ τῆς φύσεως, τὸ πονηρὸν ζῶον κατασκευάζει σκεπαστὴν δίοδον ἀπὸ τῆς ὀπῆς πρὸς τὸ ὕδωρ. Ὁ κυνηγὸς λοιπὸν ἐκλέγει διὰ τῶν κυνῶν τὰς καλλιτέρας παρὰ τὴν ὄχθην θέσεις, καὶ τοῦτο λίαν πρωΐ· οἱ κύνες παρακολουθοῦσι τὰ ἴχνη τῆς φώκης καὶ ὑλακτοῦντες καταδιώκουσιν αὐτήν· μικρὸς καὶ τολμηρὸς κύων εἰσέρχεται εἰς τὸ ἄσυλον, τὸ ὁποῖον ἡ φώκη μετὰ μικρὰν ἀντίστασιν παραχωρεῖ εἰς τὸν *ἐπιδρομέα, εἰσερχομένη διὰ τῆς ὑπογείου* ὁδοῦ εἰς τὸ ὕδωρ καὶ προσπαθοῦσα νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην, ὅπως ἐκεῖ εὕρῃ νέαν ὀπήν, νέον ἄσυλον. Κατὰ τὴν διάβασιν ταύτην τοῦ ποταμοῦ σπανίως ἐξέρχεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος, καὶ ἐνίοτε μόνον τοὺς ῥώθωνάς της ἐξάγει, ὅπως ἀναπνεύσῃ. Οἱ θηρευταὶ τοποθετημένοι καταλλήλως παρακολουθοῦσι τὴν φυγὴν ταύτην καὶ ἅμα ἴδωσι τὴν φώκην εἰς μέρος ἀβαθὲς τὴν φονεύουσιν ἢ διὰ τοῦ πυροβόλου ὅπλου ἢ διὰ τοῦ καμακίου· τὴν μὴ πληγεῖσαν φώκην καταδιώκουσι μετὰ ζωηρῶν κραυγῶν οἱ κύνες, οἵτινες πάντοτε συλλαμβάνουσι τὸ κεκαπιακὸς ζῶον, τὸ ὁποῖον ἀσθμαῖνον ἐξέρχεται τότε συχνότερον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν.

Ὅτι ἡ θήρα τῆς φώκης ἐλάμβανε πρὸ πολλοῦ χώραν ἐν τῇ βορείῳ Εὐρώπῃ, ἀπόδειξις εἶναι ὅτι ἤδη κατὰ τὸν ιστ΄. καὶ ιζ΄. αἰῶνα ἐν ἑκάστῳ μεγαλειτέρῳ κτήματι ὑπῆρχεν ἐξησκημένος κυνηγὸς φώκης καὶ γεγυμνασμένοι κύνες. Οἱ κύνες οὗτοι ἦσαν ταπεινοὶ τὸ σῶμα, δασεῖς τὴν τρίχα, καστανόχροες, ἔχοντες τὰ ὦτα διεσταλμένα καὶ κρεμάμενα ἑκατέρωθεν. Τὸ εἶδος τοῦτο τῶν κυνῶν δὲν σῴζεται πλέον, καὶ σήμερον τὸ ἔργον ἐκτελοῦσιν οἱ κύνες ἐκ τοῦ εἴδους, τῶν τρόχων καὶ οἱ ποιμενικοί, οἵτινες εἶναι καταλληλότατοι διὰ τὴν θήραν ταύτην. Ἐν Γερμανίᾳ ἐγένοντο δοκιμαὶ πρὸς ἐπίτευξιν ἰδιαιτέρου εἴδους κυνῶν, ἀλλ' αἱ δοκιμαὶ αὗται δὲν ἔφερον τὸ προσδοκώμενον ἀποτέλεσμα· οἱ μικροὶ τρόχοι ἀπεδείχθησαν ἄριστοι θηρευταὶ φωκῶν, ἰδίως ὅταν ἦναι ἀρκούντως γεγυμνασμένοι.

Ἐκ τῆς παρατεθειμένης εἰκόνος ὁ ἀναγνώστης θέλει εὐκολώτερον ἐννοήσει τὴν θήραν ταύτην, ἥτις ἔχει πολλὰς τὰς περιπετείας καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ διασκέδασιν περισσοτέραν παρέχει.

ΔΑΝΕΙΣΤΑΙ ΠΡΟΞΕΝΗΤΑΙ.

Πολωνικὸν διήγημα.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

ΜΕΤΑ τὸ μάθημα καὶ τὸ τέϊον, ἀφ' οὗ ὁ Βαλεριανὸς ἀνεχώρησεν ἀπὸ τῆς ἐπαύλεως καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Βικτωρία ἔμελλε ν' ἀποσυρθῇ εἰς τὸ δωμάτιόν της, ἐξερράγη ἡ θύελλα.

— Τοῦτο δὲν γίνεται! Τοῦτο δὲν δέχομαι πλέον! ἀνεβόησεν ἡ Κυρία Φέστεμβουργ περιπατοῦσα ἐν ἐξάψει ἐν τῇ αἰθούσῃ.

— Τί δὲν γίνεται; Τί δὲν δέχεσαι; ἠρώτησεν ὁ σύζυγός της μετ' ἐκπλήξεως.

Ἡ Βικτωρία ἐστάθη παρὰ τὴν θύραν κρατοῦσα τὸ κλεῖθρον αὐτῆς.

— Ἂν σὺ δὲν ἔχῃς 'μάτια, φίλε μου, ἐξηκολούθησεν ἡ μήτηρ ἐξαπτομένη ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν περισσότερον· ἐγὼ ἔχω 'μάτια διὰ δύο.

— Αὐτὸ εἶναι βέβαιον, ἀπήντησεν ὁ γέρων γεμίζων καὶ ἄλλην καπνοσύριγγα.

— Βλέπω λοιπὸν ὅτι μεταξὺ τῆς Βικτωρίας καὶ τοῦ Ἰταλοῦ κάτι συμβαίνει.

— Πῶς; ἠρώτησεν ὁ πατὴρ μειδιῶν ἐνδομύχως· μήπως ἡ Βικτωρία μανθάνει ὀλίγα, καὶ δὲν κάμνει ἀρκετὰς προόδους.

— Ἀπ' ἐναντίας, ἡ ῥωμαντικὴ νεᾶνις κάμνει τεραστίας προόδους, ἀνεβόησεν ἡ μήτηρ· ἀλλὰ τὰ βλέμματα τὰ ὁποῖα ἀνταλλάσσονται . . . οἱ ἀναστεναγμοί . . .

— Παρακαλῶ, μῆτερ, διέκοψεν αὐτὴν ἡ Βικτωρία, μὴ κατηγορεῖς ἕνα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος εἶναι τόσον δυστυχὴς καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἄξιος τῆς ἐκτιμήσεώς μας.

— Τί ἐκτίμησις; ἀνέκραξεν ἡ μήτηρ· αὐτὸς δυστυχής; Αὐτὸς ὁ τυχοδιώκτης; Ὁ . . .

— Καὶ ἐγὼ βεβαίως μεγάλως ἐκτιμῶ καὶ ὑπολήπτομαι τοῦ κ. Σκαρλάτην (οὕτω νομίζω ὀνομάζεται), εἶπεν ὁ κ. Φέστεμβουργ· ἀλλὰ δὲν θέλω γαμβρὸν ἕνα ἄγνωστον, ἀπάτριδα . . .

— Λοιπὸν δὲν μᾶς μένει τίποτε ἄλλο, εἶπεν ἡ κυρία πραϋνθεῖσα ἐκ τῶν λόγων τοῦ συζύγου της, ἢ νὰ τὸν ἀπομακρύνωμεν μ' εὐγένειαν καὶ νὰ ὑπανδρεύσωμεν τὸ ταχύτερον τὴν ῥωμαντικὴν δεσποινίδα.

— Μὲ τὸν κ. Λουδοβῖκον; εἶπε γελῶσα ἡ Βικτωρία· πολὺ λανθάνεσαι, μῆτέρ μου ἀγαπητή. Ποτέ, ποτὲ δὲν θὰ γείνω σύζυγος ἑνὸς θρήσκου, ἑνὸς Ταρτούφου.

— Ὁ Λουδοβῖκος εἶναι ἄνθρωπος ἔντιμος, παρετήρησεν ἡ μήτηρ.

— Διὰ σᾶς, ναί, ἀπήντησεν ἡ κόρη, ὅπως καὶ ὁ Σκαρλάτης δι' ἐμέ· βλέπεις ὅτι ἔχομεν ὅλως διάφορον γνώμονα διὰ τὴν ἐντιμότητα τῶν ἀνδρῶν.

— Νομίζω, εἶπεν ὁ πατήρ, ὅτι καὶ αἱ δύο ἔχετε δίκαιον καὶ ἄδικον. Ἴσως εὕρομεν μέσην ὁδόν.

— Πῶς τοῦτο;

— Ἐὰν ὁ κ. Βαλεριανός . . .

— Πῶς; διέκοψεν ἡ Βικτωρία· ἐκεῖνος ὁ ἐλαφρὸς ἄνθρωπος;

— Καὶ τί ἠξεύρεις σὺ περὶ τούτου, κόρη; ἀπεκρίθη ὁ πατήρ. Ὁ κ. Βαλεριανὸς Κοχάνσκης εἶναι ἐπίσης νέος καὶ ὡραῖος ὡς ὁ Ἰταλός σου — καί (ἐξηκολούθησε στρεφόμενος πρὸς τὴν σύζυγόν του) εἶναι ἐπίσης καλὸς κτηματίας καὶ ἱπποτικὸς χαρακτὴρ ὡς ὁ Λουδοβῖκός σου — Λοιπόν, κόρη μου, εἰπὲ ναί.

— Λέγω ὄχι, ἀπήντησεν ἡ Βικτωρία ἀποφασιστικῶς.

— Ὄχι; εἶπεν ὁ πατήρ, ὅπως κεντήσῃ ἔτι περισσότερον τὴν ῥωμαντικὴν δεσποσύνην.

— Ὄχι! Ὄχι! Ὄχι! ἀπήντησεν αὕτη κτυποῦσα μὲ τὸν πόδα εἰς τὴν γῆν.

— Συλλογίσου πόσον ὡραῖα θὰ κατοικεῖς· ἔχει λαμπρὰν οἰκίαν, ἔπιπλα πολυτελέστατα, ἔχει καὶ μηχανὰς ἀλωνιστικάς.

— Παῦσε, πατέρα, παῦσε! τέλος θὰ γείνω καὶ ἐγὼ ἡ ἰδία ἀλωνιστικὴ μηχανή!

Καὶ ἀπῆλθε τρέχουσα τοῦ δωματίου, καὶ ἄφησε τοὺς γονεῖς της, οἵτινες ἐξηκολούθησαν τὴν φιλονικεῖαν των καὶ ἐν τῷ κοιτῶνι, καὶ ἐν τῇ κλίνῃ ἀκόμη ἀντηλλάσσοντο τὰ ὀνόματα Βαλεριανὸς καὶ Λουδοβῖκος καὶ αἱ λέξεις· θρῆσκος, ἐλαφρός, ὑποκριτής, σπάταλος, χρεωκόπος καὶ ἄλλαι, ὡς μύδροι.

Ἐν τοσούτῳ ἡ Βικτωρία ἡτοίμαζε τὰ πάντα διὰ τὴν φυγήν της. Μικρὸν πρὸ τοῦ μεσονυκτίου ἐνεδύθη βαρεῖαν χωρικὴν στολὴν καὶ ἔλαβε μεθ' ἑαυτῆς ὀλίγα χρήματα, τὰ κοσμήματά της καὶ τὸ ὡρολόγιόν της. Ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀφησεν ἐπιστολὴν διὰ τοὺς γονεῖς της. Εἶτα δὲ ἔρριψε τελευταῖον, ἔνδακρυ βλέμμα ἐπὶ τοῦ κοιτῶνός της, ἔνθα εἶχεν ἴδει τὰ νεανικά της ὄνειρα, καὶ ἔνθα εἶχεν ἀναπτυχθῇ ὁ ἔρως τῆς νεάνιδος, ὅστις ἤδη τὴν ἀπεμάκρυνεν ἀπὸ τῆς πατρικῆς στέγης. Ἡ καρδία της ἐθλίβετο — ἀλλ' ἡ ἀπόφασίς της ἦτο ἀμετάτρεπτος. Ἔσβυσε τὸν λύχνον καὶ κατῆλθε τὴν κλίμακα. Ἐν τῷ προθαλάμῳ προσῆλθεν ὁ κύων καὶ τῇ ἔλειχε τὰς χεῖρας σείων τὴν οὐράν — ἡ Βικτωρία τὸν ἐθώπευσε — Τὸ κλεῖθρον ἔτριξε — ἡ θύρα ἠνοίχθη, καὶ ἡ Βικτωρία εὑρίσκετο ἐν ὑπαίθρῳ. Χωρὶς νὰ στραφῇ διῆλθε τὸν χιονοσκεπῆ ἀγρὸν διευθυνομένη πρὸς τὸ μικρὸν φῶς, τὸ ὁποῖον ἔστιλβε πλησίον τοῦ δάσους καὶ τὸ ὁποῖον τῇ ἐδείκνυε τὸ τέρμα, τὸ τέρμα τῆς ὁδοῦ της, τὸ τέρμα τοῦ βίου της.

* * *

Ἓν τέταρτον πρὸ τοῦ μεσονυκτίου ἀφίχθη ὁ κ. Βαλεριανὸς εἰς τὸν τόπον τῆς συνεντεύξεως, ἔνθα τὸν ἐπερίμενεν ἤδη ὁ Ἰουδαῖος. Τὰ πάντα ἦσαν ἐν τάξει, ἡ μικρὰ ἐκκλησία φωτισμένη καὶ παρὰ τὴν θύραν αὐτῆς ὁ λευκὸς ἵππος μὲ τὸ γυναικεῖον ἐφίππιον, ἵππος φυσικῶς λευκός, οὐχὶ βαμμένος. Ἀποστείλας τὸν Ἰουδαῖον μὲ τὸ ἕλκυθρον εἰς τὴν οἰκίαν του ἐκάθησεν ὁ Βαλεριανὸς ἐπὶ τῶν ξυλίνων βαθμίδων τῆς ἐκκλησίας βεβυθισμένος εἰς τὰς σκέψεις του. Τὸ μεσονύκτιον ἐκτύπησε — μετ' ὀλίγον ἐνεφανίσθη ὑψηλὴ γυναικεία μορφή. Ὁ Βαλεριανὸς ἔτρεξεν εἰς προϋπάντησίν της.

— Ἐδῶ εἶμαι, ἐψιθύρισεν ἡ Βικτωρία· ἰδική σου διὰ παντός!

Ὁ Βαλεριανὸς ἐγονάτισεν ἐνώπιόν της, εἶτα δὲ ἐγερθεὶς ὡδήγησε τὴν κόρην πρὸς τὸν λευκὸν ἵππον.

— Ὅλα ὅπως τὰ ὠνειρευόμην, εἶπεν ἡ Βικτωρία· ἡ μικρὰ ἐκκλησία — ὁ ἄσπρος ἵππος — ὅλα!

Μετ' οὐ πολὺ ἐκάλπαζον οἱ δύο ἵπποι ζωηροὶ ἐπὶ τῆς χιονοσκεποῦς ὁδοῦ, καὶ ἡ σελήνη

ἐξερχομένη τῶν νεφῶν ἐφώτιζε τὴν ῥωμαντικὴν ταύτην σκηνήν.

* * *

Δύο ὥρας μετὰ ταῦτα οἱ δύο φυγάδες ἐστάθησαν ἐνώπιον συμπλέγματος οἰκημάτων. Ἠκούσθησαν ὑλακαὶ κυνῶν. Ὁ Βαλεριανὸς ἐξαγαγὼν πιστόλιον κάτωθεν τοῦ ἐφιππίου του ἐτράβηξε, καὶ ἡ ἐκπυρσοκρότησις ἀντήχησεν ἐν τῇ ἠρέμῳ νυκτί. Μετ' ὀλίγον προσῆλθε γέρων ἀνὴρ κρατῶν φανὸν καὶ ἤνοιξε τὴν κιγκλιδωτὴν σιδηρᾶν αὐλόθυραν.

— Ποῦ εἴμεθα; ἐψιθύρισεν ἡ ὡραία κόρη, παρατηροῦσα τὰ περὶ ἑαυτὴν μετ' ἐκπλήξεως.

— Μετ' ὀλίγας στιγμάς, ἀπεκρίθη ὁ Βαλεριανός, ὅλα τὰ αἰνίγματα θὰ σοὶ ἦναι λελυμένα.

Ὁ γέρων ὑπηρέτης παρέλαβε τοὺς δύο ἵππους, καὶ ὁ Βαλεριανὸς ὡδήγησε τὴν Βικτωρίαν διὰ εὐρείας κλίμακος καὶ ὡραίου ταπητοστολίστου καὶ ἀνθοστολίστου προθαλάμου εἰς ἀναπαυτικὴν καὶ μεγαλοπρεπῶς ηὐπρεπισμένην αἴθουσαν.

— Ποῦ εἴμεθα; ἠρώτησε πάλιν ἡ Βικτωρία, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐκπληττομένη.

Ὁ Βαλεριανὸς κατέθεσε τὴν γοῦνάν του καὶ τὸ κάλυμμα, ἐβοήθησε τὴν δεσποινίδα ν' ἀποβάλῃ τὸ χειμερινὸν ἐπανωφόριον καὶ τῇ ἔνευσε νὰ καθήσῃ. Ἡ Βικτωρία ὑπήκουσε μηχανικῶς. Ὁ Βαλεριανὸς ἦτο σοβαρός.

— Τί ἔχεις; τὸν ἠρώτησεν ἡ κόρη· τί σημαίνει ἡ τοιαύτη ἐπισημότης;

— Ἀκούσατέ με, δεσποσύνη, ἀπήντησεν ὁ κτηματίας· τὸ μόνον, ὅπερ σᾶς παρακαλῶ, εἶναι νὰ μ' ἀκούσητε μέχρι τέλους — ἔπειτα δὲ ἀποφασίσατε περὶ τῆς τύχης μου — περὶ τῆς ζωῆς ἢ τοῦ θανάτου μου —

— Καὶ δὲν ἀπεφάσισα ἤδη; ἠρώτησεν ἡ νεᾶνις μειδιῶσα.

— Ναί, δεσποσύνη· ὑμεῖς ἀκολουθήσατε τὸν ἄγνωστον, τὸν πτωχὸν ξένον — ὑμεῖς θέλετε νὰ συμμερισθῆτε μετ' αὐτοῦ καὶ πτωχίαν καὶ στερήσεις — εἶσθε καλὴ καὶ εὐγενής, εἶσθε γυνή, οἵαν οὐδέποτε μέχρι τοῦδε ἀπήντησα ἐν τῷ βίῳ — γυνή, οἵαν μόνον οἱ ποιηταὶ φαντάζονται — Ἀλλὰ δεσποινίς, θέλετε νὰ ἦσθε ἰδική μου;

— Ἰδική σας; Καὶ τίνος ἄλλου;

— Ἰδική μου! οὐχὶ γυνὴ τοῦ Ἰταλοῦ Σκαρλάτη. Καὶ ἐγὼ εἶμαι πτωχὸς . . . ἀλλὰ δὲν εἶμαι . . .

— Τί δὲν εἶσθε;

— Δεσποσύνη, εὑρισκόμεθα εἰς τὴν ἔπαυλιν Βαρατίν, καὶ ἐγὼ εἶμαι ὁ Βαλεριανὸς Κοχάνσκης — ὁ ἀνήρ, ὃν τοσοῦτον ἀποστρέφεσθε.

— Σεῖς εἶσθε ὁ Βαλεριανός; ἀνεφώνησεν ἡ Βικτωρία ἀναπηδῶσα καὶ προσβλέπουσα ἀσκαρδαμυκτὶ τὸν ἐραστήν της — Σεῖς μὲ ἠπατήσετε —

— Ἐγώ, δεσποσύνη μου, ἤκουσα περὶ τοῦ κάλλους σας, περὶ τῶν προτερημάτων σας, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ῥωμαντικῶν κλίσεών σας. Ἡ φήμη μου δὲν ἦτο καλή· δι' ὃ ἔπρεπε νὰ φοβηθῶ ὅτι ἠθέλετε ἀρνηθῇ τὴν φανερὰν πρότασίν μου. Ἐνθυμεῖσθε τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν Πολωνὸς Ἰουδαῖος σᾶς προσήρμοσε τὰ παγοπέδιλά σας; Ὁ Πολωνὸς ἐκεῖνος Ἰουδαῖος ἤμην ἐγώ, ὅστις μετημφιέσθην διὰ νὰ σᾶς ἴδω. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης σᾶς ἠγάπησα· ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ᾐσθάνθην ὅτι μαζύ μας θὰ ἦμαι εὐτυχής. Ἦλθον δὲ εἰς τὴν οἰκίαν σας ὡς ξένος, ὡς φυγάς, ὡς πτωχὸς διδάσκαλος· διότι ἤθελον νὰ ἀγαπηθῶ χάριν ἐμοῦ μόνον, ἤθελον ν' ἀγαπηθῶ μὲ ὅλην ἐκείνην τὴν αὐταπάρνησιν, ἧς μόνον εὐγενὴς καὶ ἁγνὴ καρδία γυναικὸς εἶναι ἐπιδεκτική — Τὰ μετὰ ταῦτα γνωρίζετε ὅλα. Εἰς τὰς χεῖράς σας κεῖται ἡ εὐτυχία μου, κεῖται ἡ ζωή μου! — Ἀποφασίσατε· καὶ ἂν μὲ ἀποβάλλετε, σᾶς ἐξορκίζω, μὴ περιφρονήσητε τοὐλάχιστον τὸν ἄνδρα, ὅστις δι' ὑμᾶς μόνον αἰσθάνεται, περὶ ὑμῶν μόνον φροντίζει, τὸν ἄνδρα, ὅστις ἄνευ ὑμῶν καταστρέφεται, δι' ὑμῶν δὲ εἰς νέαν ἀναγεννᾶται ζωήν. — Εἶσθε ὁ δικαστής μου — γονατίζω ἐνώπιόν σας καὶ περιμένω τὴν ἀπόφασίν σας.

Ὁ Βαλεριανὸς ἐγονάτισεν ἐνώπιον τῆς κόρης· δάκρυα κατέρρεον τῶν ἡλιοκαυμένων παρειῶν του. Ἡ Βικτωρία τὰ εἶδε τὰ δάκρυα ταῦτα καὶ ἐρρίφθη κλαίουσα εἰς τὰς ἀγκάλας του· Οὐδεὶς ἐπρόφερε λέξιν.

* * *

Ἡ σκηνὴ ἐν τῇ ἐπαύλει τοῦ κ. Φέστεμβουργ, ἅμα ἐγνώσθη ἡ φυγὴ τῆς Βικτωρίας, δὲν περιγράφεται. Ἡ μήτηρ ἔπιπτεν ἐναλλὰξ λιπόθυμος καὶ ἔτρεχεν ὡς μαινομένη ἐν τῇ αἰθούσῃ· ὁ πατὴρ ἐγέλα ἐξ ὅλης καρδίας.

— Ἰδοὺ τί ἐκέρδισες μὲ τὸν ὑποκριτήν σου, μὲ τὸν Ταρτοῦφόν σου, εἶπεν· ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία, ὅλον αὐτὸ τὸ σκάνδαλον εἶναι ἔργον σου. Ἐγὼ δίδω εἰς τὴν κόρην μου τὴν εὐχήν μου.

— Τὴν εὐχήν σου; ἀνέκραξεν ἡ γυνή, τὴν εὐχήν σου διὰ τὸν γάμον της μὲ ἕνα τυχοδιώκτην, τὸν ὁποῖον κανεὶς δὲν γνωρίζει καὶ ὅστις ἴσως εἶναι κεκρυμμένος λῃστής;

— Ἐγὼ τὸν γνωρίζω, εἶπεν ὁ γέρων.

— Σὺ τὸν γνωρίζεις; — Ἴσως εἶσαι καὶ συνένοχος τοῦ λῃστοῦ;

— Λῃστὴς δὲν εἶναι, ἀλλὰ καλὸς καὶ ἱκανὸς κτηματίας, ὅστις ἔχει μίαν λαμπρὰν ἀλωνιστικὴν μηχανήν —

— Ὁ Ἰταλὸς ἔχει καὶ ἀλωνιστικὴν μηχανήν; ἀνεφώνησεν ἡ κυρία. Ὢ! αὐτὸς ὁ Σκαρλάτης!

— Δὲν λέγεται Σκαρλάτης.

— Καὶ πῶς λέγεται;

— Βαλεριανὸς Κοχάνσκης, ἰδιοκτήτης τοῦ κτήματος Βαρατίν.

— Ὢ! — καὶ νέα λιποθυμία. — Εὐθὺς ὅμως ἀνεπήδησε πάλιν ἡ κυρία — Καὶ εἰς αὐτὸν τὸν χρεωκόπον, τὸν ἐλαφρὸν ἄνθρωπον δίδεις σὺ τὴν κόρην σου; — Κάμε ὅπως θέλεις.

— Ὁ Βαλεριανὸς εἶναι κτηματίας . . .

— Κ' ἔχει καὶ ἀλωνιστικὴν μηχανήν . . .

— Καλλίτερα πάντοτε αὐτὸς — ἢ Ἰταλὸς λῃστής.

Ἐν ὅσῳ ἐξηκολούθει ἀκόμη ἡ συζυγικὴ θύελλα ἦλθεν ὁ Βαλεριανὸς φέρων εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς τὴν ἀπαχθεῖσαν κόρην. Ἡ αἰφνηδία αὐτῆς, ἀπροσδόκητος ἐμφάνισις ἐνήργησεν ὡς θαῦμα· ἡ κυρία Φέστεμβουργ ἐκράτει κλαίουσα εἰς τὰς ἀγκάλας τὴν κόρην της καὶ μετ' ὀλίγον ηὐλόγησε καὶ αὐτὴ τὸ νεαρὸν ζεῦγος.

Τρεῖς ἑβδομάδας μετὰ τὴν ἀπαγωγὴν ἐτελέσθη ὁ γάμος. Οἱ πρῶτοι οἱ προσελθόντες νὰ προσφέρωσιν εἰς τοὺς νεονύμφους τὰ συγχαρητήριά των ἦσαν οἱ τέσσαρες Ἰουδαῖοι, καὶ ὁ Βαλεριανὸς οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀμφέβαλλεν ὅτι αἱ εὐχαὶ αὐτῶν ἦσαν κατὰ πάντα εἰλικρινεῖς.

ΤΕΛΟΣ.

ΤΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΥΔΑΤΑ ΤΟΥ KARLSBAD.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 157.)

ΕΑΝ ὑποθέσωμεν ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ πόλις ἐπὶ τοῦ καλύμματος Κυκλωπείου τινὸς λέβητος, θὰ ἦναι αὕτη ἡ πόλις Karlsbad μὲ τὰς θερμὰς καὶ ἰαματικὰς αὐτῆς πηγάς, περὶ ὧν προτιθέμεθα νὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινά, ὅσον ἔνεστι σαφῆ καὶ ἀκριβῆ.

Ἡ πόλις Karlsbad, ἀνεξαρτήτως τῶν ἰαματικῶν αὐτῆς ὑδάτων, εἶναι πόλις ὡραία, ἰδίως κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας, ἑλκύουσα πολλοὺς ἕνεκα τῶν ἐξαισίων αὐτῆς περιπάτων καὶ τῶν ῥωμαντικῶν τοποθεσιῶν. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, οἱ αὐτόχθονες, ἔχουσι τρόπους εὐγενεῖς καὶ καλὴν συμπεριφοράν, διακρινόμενοι κατὰ τοῦτο ἀπὸ τῶν γειτόνων αὐτῶν Σαξώνων καὶ Βαυαρῶν, οἵτινες ἔχουσι χαρακτῆρα σοβαρὸν μᾶλλον καὶ ἀγέρωχον. Ἐνταῦθα ὅμως δὲν πρόκειται νὰ ἐξετάσωμεν τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν κατοίκων τοῦ Karlsbad, ἀλλὰ πρόκειται νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τῶν ἰαματικῶν ὑδάτων, θέμα ἀρκούντως σπουδαῖον, καθόσον μάλιστα ἐν Ἑλλάδι ἰδίως καὶ ἐν Τουρκίᾳ ὑπάρχουσι θησαυροὶ ἀνεκτίμητοι ὑπὸ ἔποψιν ἰαματικήν, εὑρίσκονται ὅμως εἰσέτι εἰς τὴν προαδαμιαίαν ἐκείνην κατάστασιν, ἥτις οὐδεμίαν περιποιεῖ τιμὴν εἰς τὸν τόπον.

Τὸ Karlsbad εἶναι πόλις αὐστριακή, περιέχουσα 12 χιλ. κατοίκων καὶ περὶ τὰ 900 οἰκήματα καὶ ξενῶνας· κεῖται δὲ εἰς τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν τῆς Βοημίας, παρὰ τὰ σύνορα τῆς Σαξωνίας. Ἔχει ἀρκετὴν βιομηχανίαν, ἀλλ' ἡ πρόοδος τοῦ τόπου καὶ ἡ μεγαλειτέρα πρόσοδος τῶν κατοίκων ὀφείλεται εἰς τὰ μεταλλικὰ ὕδατα. Περὶ τὰς 30 χιλιάδας ξένων ἐπισκέπτονται κατ' ἔτος τὸ Karlsbad, ὧν τὰ 9/10 πρὸς θεραπείαν.

Κατὰ τὰ χρονικὰ τῆς πόλεως ἡ ἐπίσκεψις τῶν ἀσθενούντων εἰς αὐτὴν χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος. Ἡ πόλις ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν ἀπὸ Καρόλου τοῦ Δ΄. αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας καὶ βασιλέως τῆς Βοημίας. Ἱστορεῖται ὅτι ἐν ἔτει 1358 Κάρολος ὁ Δ΄. θηρεύων εἰς τὰ περὶ τὸ Karlsbad δάση ἀνεκάλυψε τὴν πηγὴν διὰ τοῦ κυνηγετικοῦ αὐτοῦ κυνός, ὅστις ἀκολουθῶν ἔλαφον ἔπεσεν ἐντὸς θερμοῦ ὕδατος καὶ διὰ τῶν ὑλακῶν του ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τοῦ ἡγεμόνος καὶ τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ· ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ὠνομάσθη ἡ πηγὴ αὕτη Karl's Bad (τὸ λουτρὸν τοῦ Καρόλου). Τὸ ἱστορικὸν τοῦ ὀνόματος τῆς πόλεως εἶναι ἀρκούντως εὐφυές, πιθανὸν δὲ καὶ νὰ ἦναι ἀληθές· οὐχ ἧττον ὅμως αἱ πηγαὶ αὗται ἦσαν γνωσταὶ πολὺ πρὸ τοῦ 1358, διότι ἀναφέρονται ἔν τινι γεωγραφικῷ χάρτῃ τῆς Βοημίας τοῦ ιβ΄. αἰῶνος ὑπὸ τὸ ὄνομα Wary (θερμαί) ὁ δὲ διὰ τῆς πόλεως ῥέων μικρὸς ποταμὸς φέρει ἀρχαίαν ὀνομασίαν Teple (ἤτοι ῥύαξ χλιαρός).*) Εἰς τὸν Κάρολον ὅμως ὀφείλεται ἡ ἐπισημότης τῆς πόλεως, διότι οὐ μόνον ἀνήγειρεν ἐνταῦθα ἴδιον μέγαρον, ἀλλὰ καὶ κατ' ἔτος τακτικῶς ἐπεσκέπτετο αὐτήν, καταστήσας αὐτὴν τὸ κέντρον οὕτως εἰπεῖν τῶν ἐν Εὐρώπῃ *ὑδροθεραπευτηρίων*.

Ἡ πόλις κεῖται ἐν γραφικωτάτῃ κοιλάδι, αἱ οἰκίαι εἰσὶν ἐκτισμέναι παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ῥύακος, καὶ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς πόλεως ἡ θέα τῶν οἰκιῶν σκηνογραφικῶς διεσπαρμένων ἐπὶ

*) Ἡ ἐτυμολογία τῆς λέξεως Teple παρὰ τοῖς Ἀγγλο-Σάξωσι καὶ τοῖς Σλάβοις εἶναι "συγκερασμένος" "χλιαρός".

τῶν πέριξ λοφίσκων, εἶναι λίαν περίεργος, διότι ἡ μία οἰκία φαίνεται ἐπικειμένη τῆς ἄλλης. Οἱ ὡραιότεροι ξενῶνες εὑρίσκονται εἰς τὰς τερπνὰς τῶν λόφων ὑπωρείας, ἔνθα ἕνεκα τῆς ὑψηλῆς αὐτῶν θέσεως οὐ μόνον ἔχουσι θέαν ἐκτεταμένην, ἀλλὰ καὶ ἀέρα τερπνότατον καὶ ὑγιέστατον. Εἰς τοῦτο συντείνει καὶ ἡ τοπογραφικὴ τῆς πόλεως θέσις, κειμένης 1214 πόδας ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης. Τούτου ἕνεκα αἱ ἑσπέραι διατηροῦνται καθ' ὅλον τὸ θέρος δροσερώταται, σπανίως δὲ καὶ τὴν ἡμέραν ὁ καύσων εἶναι ἀφόρητος καὶ ξηρός, ὡς ἐν Ἀθήναις ἢ ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ὁ μέσος ὅρος τῆς θερμότητος ἐν Karlsbad εἶναι 66½ Fahrenheit, τὸ φθινόπωρον δὲ οὐχὶ ἐλάσσων τῶν 47 βαθμῶν.

Αἱ σήμερον ἐν χρήσει θαυματουργοὶ πηγαὶ ἐν τῷ ἐξαισίῳ τούτῳ λειμῶνι εἶναι 18, ἔχουσι δὲ διαφόρους βαθμοὺς θερμοκρασίας. Κεῖνται ὅλαι σχεδὸν ἐν εὐθείᾳ γραμμῇ εἰς διάστημα ⅔ τοῦ μιλίου ἀπ' ἀλλήλων, ἀρχόμεναι πρὸς βορρᾶν καὶ καταλήγουσαι πρὸς νότον, ὡς νὰ ὑπῆρχεν ἐνταῦθα ῥῆγμα τοῦ καλύμματος, ἐφ' οὗ εἶναι ἡ πόλις. Ὁ Dr. Pichler ἀναφέρει ὅτι διατρύσαντες τὸν φλοιὸν τῆς γῆς, ὅπου ἀναβρύουσιν αἱ πηγαί, ἔφθασαν εἰς ἀπέραντον ὑποχθόνιον δεξαμενήν, ἧς ὅμως τὸ βάθος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξακριβωθῇ. Ἐκ τῆς μεγάλης ταύτης φυσικῆς δεξαμενῆς τὰ μεταλλικὰ ὕδατα ἐξέρχονται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν πολλάκις μετ' ἀκαθέκτου ὁρμῆς. Ἡ κυριωτέρα πηγὴ ὅλων εἶναι ἡ λεγομένη Sprudel, ἥτις εἶναι καὶ ἡ πασῶν θερμοτέρα. Ἡ πηγὴ αὕτη, ἀφ' οὗ ἐπὶ αἰῶνας ὅλους δὲν ἔπαυσεν ἀναβρύουσα τακτικῶς, φαίνεται ὅτι τελευταίως ἐβαρύνθη τὴν προαιώνιον ταύτην ὁδὸν καὶ ἐσχημάτισε νέαν πρὸς μεγίστην δυσθυμίαν καὶ ἀπελπισίαν τῶν κατοίκων, καθότι ἀνεφάνη εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ῥύακος, ὃν πληροῦσα δι' ἀτμῶν ἐθέρμανεν. Ἂν καὶ τὸ φαινόμενον τοῦτο, νὰ βλέπῃ τις δηλ. ποταμὸν ζέοντα, ἦναι εἰς ἄκρον περίεργον, οὐχ ἧττον ὅμως ἀπήρεσεν εἰς τοὺς κατοίκους καὶ τοὺς ἐνδιαφερομένους ὡς λίαν ἐπιζήμιον, καθόσον μάλιστα καὶ ἡ πηγὴ τοῦ Sprudel ἔπαυσεν αἴφνης ἀναβρύουσα, καὶ ἐπέκειτο ἡ καταστροφὴ τοῦ Karlsbad. Ἀλλ' οἱ Τιτᾶνες μηχανικοὶ τῶν ἡμερῶν μας ἀνέλαβον τὴν εὐθύνην νὰ ἐπαναφέρωσι τὴν φυγάδα πηγὴν εἰς τὴν φυσικὴν αὐτῆς θέσιν, ὡς εἰ ἐπρόκειτο περὶ ἁπλοῦ σωλῆνος ὑδραγωγείου. Τὸ γιγάντιον ἔργον διήρκεσε μῆνας ὁλοκλήρους, ἐπὶ τέλους ὅμως ἐθριάμβευσεν ἡ ἐπιστήμη ἀπέναντι τῆς φυσικῆς ἀνωμαλίας. Ἐπιστρώσαντες τὸν πυθμένα τοῦ ποταμοῦ διὰ μεγάλων λιθίνων πλακῶν καὶ τὰς ὄχθας διὰ ἰσχυρῶν περιτειχισμάτων καὶ φράξαντες πᾶσαν ὀπὴν ἠνάγκασαν τὴν φυγάδα νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς θέσιν, ἔνθα ῥέει πάλιν σήμεροῦ, ὡς ἔρρεε πρὸ τοσούτων αἰώνων. Πολὺ περίεργον εἶναι νὰ βλέπῃ τις τὴν πηγὴν ταύτην ζέουσαν καὶ ἀσθμαίνουσαν ὡς νὰ ἦτο ἔμψυχόν τι ὄν. Τοῦτο ἐνθυμίζει ἡμῖν τὸν Hobbes, ὅστις παρωμοίασε τὴν γῆν πρὸς ἔμψυχον σῶμα μετὰ φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν καὶ συστηματικῆς κυκλοφορίας. Τὸ ἰαματικὸν ὕδωρ τοῦ Sprudel ἐξέρχεται ἐκρηγνύμενον εἰς νέφη ἀτμοῦ, ποτὲ μὲν ὑψούμενον ἀσυνήθως, ἄλλοτε δὲ μένον στάσιμον ἀναλόγως τῆς ἐσωτερικῆς τῶν ἀερίων πιέσεως. Περίεργα φαινόμενα ὑδάτων ἀναβρυόντων εἰς μέγιστον ὕψος ὑπάρχουσιν ἐν Ἰσλανδίᾳ· τὸ Sprudel ὅμως σπανίως ὑψοῦται ἄνω τῶν 6 ποδῶν· τὰ ὕδατα δὲ καταπίπτουσιν ἐντὸς κομψοτάτης τεχνητῆς λεκάνης, ἐξ ἧς ἐκρέοντα σχηματίζουσιν ἥσυχον ῥυάκιον. Κορασίδες τινές, ἀπὸ 12 μέχρι 14 ἐτῶν τὴν ἡλικίαν βυθίζουσι τὰς φιάλας ἐντὸς τῆς λεκάνης ταύτης καὶ προσφέρουσι τὰ ἰαματικὰ ὕδατα τῆς νέας Σιλοὰμ εἰς τοὺς προσερχομένους ἀσθενεῖς. Ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου συνωθοῦνται περὶ τὴν νέαν ταύτην Κασταλίαν πάσης τάξεως, πάσης φυλῆς, παντὸς γένους καὶ πάσης ἡλικίας ἄνθρωποι. —

Πόθεν προέρχονται αἱ πηγαὶ αὗται; Ποία εἶναι ἡ φαινομένη μυστηριώδης ἀρχή των; Ἐν τίνι ὑπογείῳ χημείῳ λαμβάνουσι τὰ ἰαματικὰ αὐτῶν συστατικά; Ταῦτα θέλομεν ἐξετάσει ἐνταῦθα συντόμως ὅσον οἷόν τε καὶ σαφῶς.

Ἡ θεωρία τῶν γεωλόγων περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ὑδάτων τοῦ Karlsbad ὡς καὶ τῶν λοιπῶν μεταλλικῶν πηγῶν εἶναι ἁπλουστάτη. Τὰ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ὕδατα, τὰ προερχόμενα ἐκ τῆς βροχῆς καὶ ἐκ τῆς διαλύσεως τῶν χιόνων, εἰσχωροῦσι διὰ τῶν ῥηγμῶν τοῦ γρανιτικοῦ στρώματος εἰς μέγα βάθος ἐντὸς τῆς γῆς, ἀναλύοντα ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῶν τὰς μεταλλικὰς οὐσίας τὰς ὑπαρχούσας ἐν τοῖς διαφόροις στρώμασιν. Ὅσον δὲ τὰ ὕδατα ταῦτα προχωροῦσιν ἐντὸς τῶν σπλάγχνων τῆς γῆς, κατὰ τοσοῦτον θερμαίνονται, διότι ὡς εἶναι γνωστόν, ἡ θερμοκρασία τῆς γηΐνου ἡμῶν σφαίρας, ὅσῳ προχωρεῖ τις πρὸς τὸ κέντρον, κατὰ τοσοῦτον αὐξάνει· δὲν εἶναι δὲ ἴσως μῦθος ὅτι τὸ κέντρον τῆς γῆς δὲν εἶναι ἄλλο ἢ ὄγκος πυρὸς κεκαλυμμένος δι' ἀσθενοῦς περικαλύμματος ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς. Ἀφ' οὗ τὰ παρθένα ταῦτα ὕδατα, τὰ διαπερῶντα τὰ διάφορα τῆς γῆς στρώματα, προσλάβωσι τὰ μεταλλικὰ αὐτῶν συστατικά, δηλ. τὸ "ἀνθρακικὸν νάτριον", τὴν ἄσβεστον, τὸ μαγνήσιον καὶ ἄλλα, ἀναπτύσσουσι διὰ τῆς ἐν τῷ μυχῷ τῆς γῆς μεγίστης θερμοκρασίας ἀέρια ἀνθρακικοῦ ὀξέος, τὰ ὁποῖα κατὰ φυσικὸν λόγον ἐξέρχονται ἢ διὰ τῶν ἰδίων ῥωγμῶν, δι' ὧν εἰσέρχονται τὰ ὕδατα, ἢ σχηματίζουσιν ἰδίας ὁδούς, συνεπισύρουσι δὲ διὰ τῆς ὁρμῆς καὶ ἐσωτερικῆς πιέσεως καὶ τὰ ἐν ταῖς φυσικαῖς δεξαμεναῖς εὑρισκόμενα ὕδατα, δι' ὧν σχηματίζονται αἱ θερμαὶ πηγαί. Ὅσον δὲ βαθύτερον εἶναι ἡ φυσικὴ αὐτῶν δεξαμενή, κατὰ τοσοῦτον τὰ μεταλλικὰ ὕδατα εἶναι καὶ πλέον μεταλλοῦχα, ἐξερχόμενα δὲ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς διὰ λαβυρινθοειδῶν ὀχετῶν ἀπόλλυσι τὴν ἀρχικὴν αὐτῶν θερμότητα. Μόνον δὲ τὰ ἀπ' εὐθείας ἐκ τῆς ὑπογείου δεξαμενῆς ἐκπηγάζοντα ὕδατα εἰσὶ τὰ θερμότερα. Τοιαῦτα δὲ εἶναι καὶ τὰ τῆς πηγῆς Sprudel, ἅπερ κατὰ τοὺς γεωλόγους διατηροῦσι τὴν αὐτὴν θερμότητα ἣν ἔχουσι καὶ ἐν αὐτῇ των τῇ ὑπογείῳ δεξαμενῇ.

Τὰ μεταλλικὰ συστατικὰ ὅλων τῶν ἐν Karlsbad πηγῶν εἰσὶ τὰ αὐτά, μὲ τὴν μόνην διαφορὰν ὅτι αἱ ψυχρότεραι πηγαὶ περιέχουσι μεγαλειτέραν ποσότητα ἀνθρακικοῦ ὀξέος. Τὴν γεῦσιν αὐτῶν παρωμοίασάν τινες πρὸς ζωμὸν ὄρνιθος, ὀλίγον πλέον τοῦ δέοντος ἁλατισμένον· δυστυχῶς ὅμως ὁ μεταλλικὸς οὗτος ζωμός, μὲ ὅλην αὐτοῦ τὴν ἰαματικὴν ἰδιότητα, εἶναι ἥκιστα θρεπτικός. Τὰ ὕδατα τῶν θερμοτέρων πηγῶν ἔχουσι γεῦσιν ἁλμυράν, ἐν ᾧ τὰ ψυχρότερα ἀναβράζουσιν ἐντὸς τῶν φιαλῶν καὶ τοῦτο διότι, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, περιέχουσι περισσοτέραν ποσότητα ἀνθρακικοῦ ὀξέος.

Ἐξ ὅλων τῶν ἐν Karlsbad πηγῶν ῥέουσι καθ' ἑκάστην ἄνω τῶν 100 χιλιάδων κυβικῶν ποδῶν ὕδατος, ἐξ ὧν τὰ ⅔ προέρχονται ἐκ τῆς πηγῆς Sprudel, ἀλλὰ καὶ ἐκ ταύτης τὸ ⅙ μόνον ἀναβρύει τεχνητῶς ἐντὸς τῆς δεξαμενῆς, τὸ δὲ ὑπόλοιπον διοχετεύεται διὰ σωλήνων εἰς τὰ διάφορα καταστήματα τῶν λουτρῶν καὶ ἰδίως εἰς τὸ Kurhaus ἢ χρησιμοποιεῖται πρὸς παραγωγὴν τοῦ γνωστοῦ ἅλατος τοῦ Karlsbad. Παραθέτομεν ὧδε τὴν ἀνάλυσιν τῶν ὑδάτων τριῶν πηγῶν, ἣν ἔκαμεν ὁ ἐν Βιέννῃ καθηγητὴς Ludwig, καὶ ἐξ ἧς καταφαίνεται ἡ ταὐτότης τῶν μεταλλικῶν τούτων συνθέσεων.

Ἀναλυτικὸς πίναξ τριῶν πηγῶν τοῦ Karlsbad.

10,000 γραμμάρια ὕδατος ἐξ ἑκάστης τῶν πηγῶν περιέχουσιν	Πηγὴ Sprudel θερμοκρ. 162°	Πηγὴ Mühlbrn. θερμοκρ. 138°	Πηγὴ Schlossbr. θερμοκρ. 126°
Θειϊκὸν ὀξύ . . Γραμμ.	24.05	23.01	23.16
Ἀνθρακικὸν ὀξύ . . -	12.98	12.79	12.28
Χλωροῦδρικὸν Ἰώδιον -	10.42	10.23	10.05
Ἀνθρακικὴ ἄσβεστος -	3.21	3.27	3.34
Ἀνθρακικὴ Μαγνησία -	1.67	1.61	1.61
Θειϊκὴ Πότασσα . . -	0.86	1.19	1.93
Τὸ σύνολον τῶν μεταλλ. στερεῶν οὐσιῶν . . .	55.17	54.73	53.30
Ἀνθρακ. ὀξέος μὴ ἐξατμιζομένου	7.76	7.68	7.49
Ἐλευθέρου ἀνθρακ. ὀξέος .	1.90	5.17	5.82

Ὡς εἴπομεν καὶ ὡς ἐκ τοῦ ἄνω πίνακος καταφαίνεται τὰ μεταλλικὰ συστατικὰ πασῶν σχεδὸν τῶν πηγῶν τοῦ Karlsbad εἰσὶ τὰ αὐτά· ἡ μόνη διαφορὰ εἶναι εἰς τὴν θερμοκρασίαν, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἡ πηγὴ τοῦ Sprudel, ἔχουσα θερμότητα 162°, δὲν ἀναπτύσσει ἢ ἓν μόνον γραμμάριον καὶ 90% ἐλευθέρου ἀνθρακικοῦ ὀξέος, παρὰ δὲ ταῖς ἄλλαις, οἵτινες ἔχουσι θερμοκρασίαν ὀλιγωτέραν, ἡ ἐξάτμισις τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος γίνεται εἰς μεγαλειτέραν ποσότητα. Τοῦτο δὲ εἶναι λίαν σπουδαῖον διὰ τοὺς ὑποβαλλομένους εἰς τὴν ὑδροθεραπείαν καὶ ἰδίως διὰ τοὺς πάσχοντας ἐκ κακῆς τοῦ στομάχου λειτουργίας· δι' ὃ καὶ ἡ ἰατρικὴ συμβουλὴ πρὸς χρῆσιν τῶν ὑδάτων εἶναι ἀπαραίτητος.

Ἡ κατάταξις τῶν διαφόρων ἐν Εὐρώπῃ μεταλλικῶν πηγῶν εἶναι δύσκολος, καὶ ἕνεκα τῆς γεωλογικῆς καταστάσεως τῶν διαφόρων χωρῶν, ἰδίως δὲ ἕνεκα τῶν χημικῶν ἰδιοτήτων τῶν πηγῶν. Οἱ καταγινόμενοι ὅμως εἰς τὴν μελέτην τῶν ἰαματικῶν ὑδάτων διῄρεσαν αὐτὰ εἰς τέσσαρας τάξεις· α'. εἰς τὰ ὀξέα ὕδατα· β'. εἰς τὰ σιδηροῦχα· γ'. εἰς τὰ ἁλατώδη καὶ δ'. εἰς τὰ θειώδη, ὑποδιαιρέσαντες πάλιν ταῦτα ἀναλόγως τῆς ποσότητος τῶν μεταλλικῶν οὐσιῶν. Χημικῶς ἡ κατάταξις αὕτη δὲν εἶναι βεβαίως ἀκριβής, διότι πολλὰ τῶν ὑδάτων περιέχουσι δύο ἢ καὶ πλείονα μέταλλα, ἀλλ' ἡ ταξινόμησις ἐγένετο πρὸς μείζονα εὐκολίαν καὶ διάκρισιν. Ἡ ἐν Karlsbad πηγὴ Sprudel ὑπάγεται εἰς τὴν γ'. τάξιν τῶν ὑδάτων· ἐπειδὴ δὲ τὸ κύριον συστατικὸν τῶν ὑδάτων τούτων εἶναι τὸ θειϊκὸν ὀξύ, ἡ πηγὴ αὕτη συγκαταριθμεῖται μεταξὺ τῶν γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα glaubus (ἁλατώδη ὕδατα), ἐξ ὧν μόνον δύο ὑπάρχουσιν ἀκόμη ἐν Εὐρώπῃ, ἡ τῆς Stubnya καὶ Bertrich.

Ἑρμογένης.

(Ἕπεται συνέχεια.)

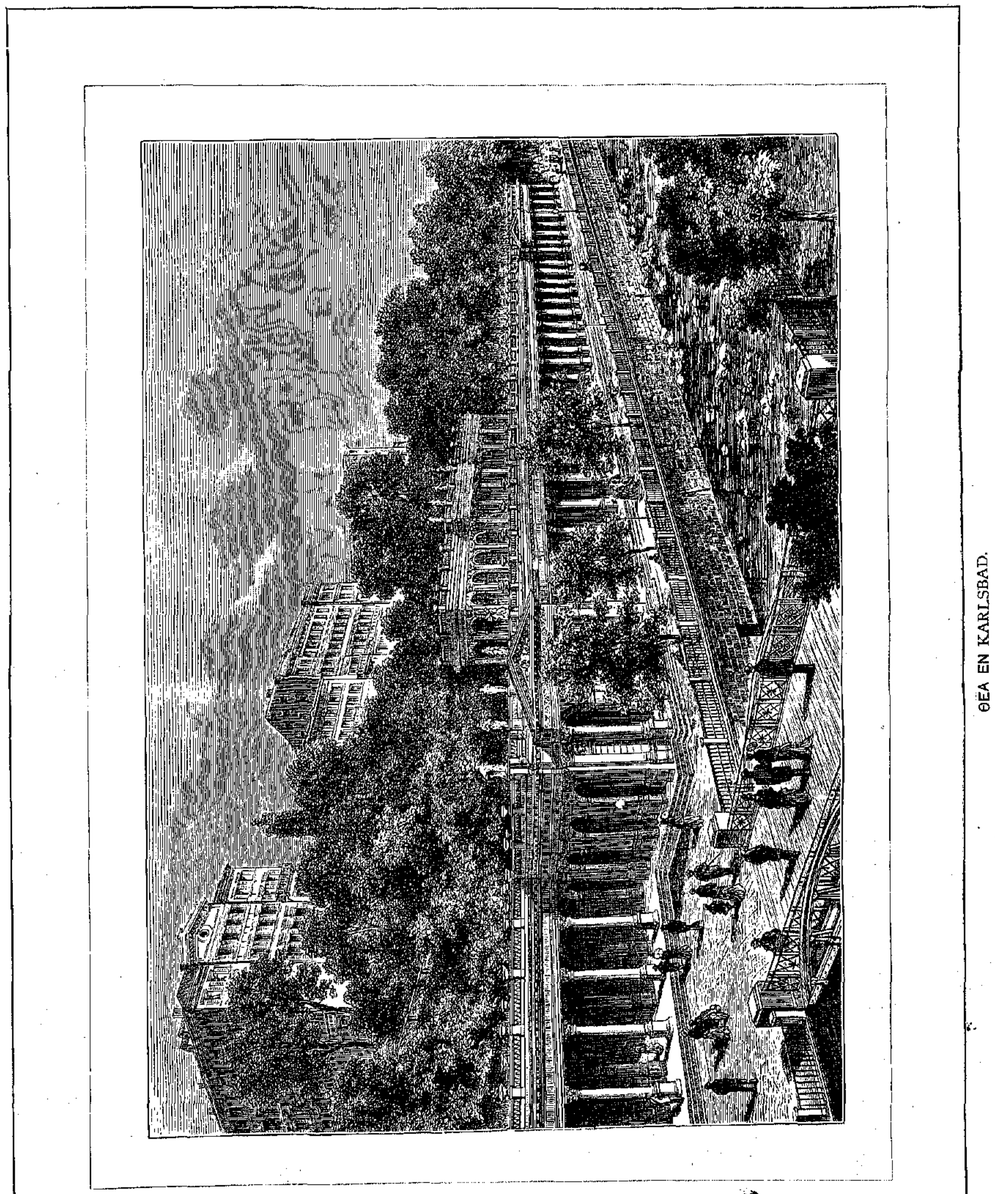

ΘΕΑ ΕΝ KARLSBAD.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

'Εν τῇ 'Εφημερίδι τῶν Σοφῶν (Journal des Savants, Mai, 1884. pages 291—292) ἐδημοσιεύθη ἡ ἑξῆς κρίσις τοῦ σοφοῦ 'Ακαδημαϊκοῦ E. Miller περὶ τῆς ἄρτι ἐκδοθείσης μεταφράσεως τῆς περὶ Σωκράτους πραγματείας τοῦ κ. Γουσταύου Δ'Εἰχθάλ, τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ ἐν Λονδίνῳ Διευθυντοῦ τῆς 'Ελληνικῆς Σχολῆς κ. Ι. Ν. Βαλέττα.

"'Ο Σωκράτης καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς. — Θεολογία τοῦ Σωκράτους. — Τὸ περὶ Προνοίας δόγμα, κ. τ. λ. 'Εν Λειψίᾳ, 1884, εἰς 8ον, σελ. XXII, 191."

'Η πραγματεία αὕτη ἐδημοσιεύθη κατὰ πρῶτον ἐν ἔτει 1880 ἐν τῇ ἐπετείῳ βίβλῳ τοῦ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ *Συλλόγου, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν* — "Θεολογία καὶ θρησκευτικὴ διδασκαλία τοῦ Σωκράτους. — 'Ο Σωκράτης καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς"· τὸ δὲ ἀμέσως ἑπόμενον ἔτος ὁ συγγραφεὺς ἐποιήσατο δευτέραν ἔκδοσιν μετά τινων μικρῶν μεταβολῶν, ὡς ἀνωτέρω φαίνεται, καὶ ἡ δευτέρα αὕτη ἔκδοσις ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸ ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ (1881, σελ. 598) δημοσιευθὲν ἄρθρον ὑπὸ τοῦ κ. Franck. Διὰ τοῦτο δὲν προτιθέμεθα νὰ ἐπικρίνωμεν ἐκ νέου τὸ σπουδαῖον ἔργον τοῦ κ. Δ'Εἰχθάλ· ἀρκούμεθα δὲ εἰς τὸ νὰ ὑπομνήσωμεν, ὅτι σκοπὸς τοῦ συγγραφέως δὲν ἦτο μόνον τὸ νὰ δείξῃ τὴν βαθεῖαν ἀναλογίαν τῆς θρησκευτικῆς κρίσεως ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Σωκράτους καὶ ἐν ταῖς καθ' ἡμᾶς, ἀλλὰ προέθετο πρὸ πάντων νὰ καταδείξῃ "τὴν τελείαν ὑπερίσχυσιν τοῦ περὶ Προνοίας δόγματος, ὅπερ ὁ Σωκράτης ἀντέταξε πρός τε τὸν ἐπιστημονικὸν σκεπτικισμὸν καὶ τὴν τῶν πολλῶν δεισιδαιμονίαν". 'Ο Σωκράτης ἀνήκει εἰς ἅπασαν τὴν ἀνθρωπότητα, ἀλλ' ἡ 'Ελλὰς ἔχει τὴν δόξαν τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, καὶ τούτου ἕνεκα οἱ Ἕλληνες μεγάλην ἀποδίδουσι σπουδαιότητα εἰς πᾶν ὅ,τι ἀνάγεται εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἐνδόξου ἐκείνου φιλοσόφου. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ κ. Βαλέττας, εἷς τῶν ἀρίστων συγγραφέων τῆς νέας 'Ελλάδος, ἔσπευσε νὰ μεταφράσῃ τὸ ἔργον τοῦ κ. Δ'Εἰχθάλ, ὅπως καταστήσῃ αὐτὸ γνωστὸν εἰς τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ. Πρόλογός τις τοῦ μεταφραστοῦ περιλαμβάνει μέγα ἐγκώμιον τοῦ Σωκράτους καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ, καὶ καταδεικνύει τὴν ἀξίαν τοῦ βιβλίου. 'Ο κ. Βαλέττας εὐλόγως παρατηρεῖ, ὅτι "ἡ μὲν 'Ελλὰς μεγάλους ἀνέδειξε "ποιητάς, ῥήτορας, φιλοσόφους, ἱστορικοὺς κ. τ. λ. "ἀλλὰ καὶ ἄλλαι χῶραι τῷ φωτὶ τῶν ἑλληνικῶν "γραμμάτων καταυγασθεῖσαι, κατὰ πάντα σχεδὸν "τὰ εἴδη τῆς μαθήσεως ἐδείχθησαν ἐφάμιλλοι "τῇ 'Ελλάδι, καὶ κατά τινα ὑπερέβησαν αὐτήν". 'Η νέα ἐπιγραφὴ τοῦ βιβλίου, οἵαν ταύτην ἐποιήσατο ὁ συγγραφεύς, διατηρεῖ ἀκριβῶς ἀμετάβλητον τὸ δεύτερον μέρος τοῦ συγγράμματος, καὶ τοῦτο προτάξας καταδεικνύει σαφῶς καὶ ἀκριβῶς τὸ κύριον δόγμα τῆς Σωκρατικῆς διδασκαλίας. Οἱ Ἕλληνες μεγάλην δύνανται ν' ἀπολαύσωσιν ὠφέλειαν ἐκ τοῦ συγγράμματος τούτου, ἐὰν ἀναγινώσκωσι καὶ μελετῶσιν ἐπιμελῶς τοὺς λόγους καὶ τὰς συμβουλὰς τοῦ Σωκράτους, ὃν δύνανται νὰ θεωρῶσιν ὡς πατέρα καὶ πρόγονον, καθὼς εἶπε περὶ αὐτοῦ ὁ ἀοίδιμος Κοραῆς. Τοῦτο εὐχόμενος καὶ ὁ κ. Βαλέττας μετέφρασε τὸ βιβλίον τοῦ κ. Δ'Εἰχθάλ, προσθέσας ἐν παραρτήματι ἐκεῖνα τὰ κεφάλαια τῶν 'Απομνημονευμάτων τοῦ Ξενοφῶντος, ἅτινα συντελοῦσιν εἰς πληρεστέραν κατανόησιν τοῦ συγγράμματος, καὶ ἅμα δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ἐν τοῖς σχολείοις εἴς τε τοὺς διδασκάλους καὶ εἰς τοὺς μαθητάς. 'Εν κεφαλίδι τοῦ ὡραίου τούτου τόμου εὕρηται ἡ εἰκὼν τοῦ Σωκράτους, ληφθεῖσα ἐκ τῆς ἀξιολόγου μαρμαρίνης προτομῆς τῆς διατηρουμένης ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Λούβρου.

'Ως πρὸς τὴν μετάφρασιν, καὶ μόνον τὸ ὄνομα τοῦ κ. Βαλέττα εἶναι ἀσφαλὴς ἐγγύησις περὶ τῆς ἀκριβείας καὶ εὐφραδείας αὐτῆς. Πρὸ πολλοῦ γινώσκομεν τὴν φιλολογικὴν ἀξίαν τοῦ σοφοῦ τούτου Ἕλληνος, καὶ πρὸς τοῦτο ἀρκεῖ μόνον ν' ἀναμνήσωμεν τὸ περὶ 'Ομήρου σύγγραμμα αὐτοῦ, τὰς ἐπιστολὰς τοῦ Φωτίου, τὴν ἐκ τοῦ 'Αγγλικοῦ μετάφρασιν τῆς 'Ιστορίας τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς φιλολογίας, κ. τ. λ.

E. M.

Le ore. Casale 1884. 'Ελάβομεν πρό τινων ἡμερῶν διατριβὴν ἐμβριθεστάτην "Αἱ ὧραι", πραγματευομένην περὶ τῶν ὡρῶν ὑπὸ ἔποψιν χρονολογικήν, ἀρχαιολογικὴν καὶ ἱστορικήν. 'Ο *συγγραφεὺς αὐτῆς*, κ. 'Ιωάννης Κάννας, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Παβίας, ἀνέγνω αὐτὴν ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ Πανεπιστημίου αἰθούσῃ κατὰ τὴν ἐπέτειον ἡμέραν τῆς πρὸ ὀκτὼ ἀκριβῶς ἐτῶν ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων του περὶ τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας καὶ ὡς εἶδος ἀπανθίσματος τῶν περὶ τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος βαθυτάτων αὐτοῦ μελετῶν. 'Εν τῇ διατριβῇ ταύτῃ ὁ σοφὸς καὶ φιλέλλην καθηγητὴς ἐξετάζει λεπτομερῶς τὴν διαίρεσιν τοῦ χρόνου παρ' Ἕλλησι καὶ 'Ρωμαίοις καὶ καταλήγει εἰς τὴν σημασίαν, ἣν ἔδωκαν εἰς τὴν λέξιν ὧραν οἱ νεώτεροι τῆς 'Ιταλίας ποιηταί. 'Αρίστη εἶναι ἡ περικοπή, ἐν ᾗ ὁ συγγραφεὺς ἐξηγεῖ τὴν διάκρισιν τῶν ὡρῶν τῆς ἡμέρας, τῶν ὡρῶν τοῦ μηνός, τῶν ὡρῶν τοῦ ἔτους. Κατόπιν ὁ κ. Κάννας μεταβαίνει εἰς τὴν ἐξήγησιν τῶν 'Ωρῶν ὑπὸ ἔποψιν ἀρχαιολογικὴν καὶ ἀναφέρει ὅτι ὁ μὲν Ὅμηρος καλεῖ τὰς ὥρας εὐμενεῖς καὶ ἐπιχαρίτους, ὁ δὲ Πίνδαρος φιλαλήθεις. Οἱ 'Ρωμαῖοι δὲν εἶχον ἐν τῇ μυθολογίᾳ των τὴν λατρείαν τῶν 'Ωρῶν, ἀλλ' ἔλαβον παρὰ τῆς 'Ελλάδος κατὰ τὴν γ'. καὶ δ'. πρ. Χρ. ἑκατονταετηρίδα τὰς ὥρας ὑπὸ σημασίαν ἀστρονομικήν· ἔνθα δὲ οἱ 'Ρωμαῖοι ποιηταὶ μεταχειρίζονται τὰς Ὥρας ὡς πρόσωπα μυθολογικά, ποιοῦσι τοῦτο κατὰ μίμησιν τῶν 'Ελλήνων. 'Εκ τῶν νεωτέρων τῆς 'Ιταλίας ποιητῶν μετεχειρίσθη τὴν τοιαύτην τῶν 'Ωρῶν προσωποποίησιν ὁ Φόσκολος, ἔξοχος ποιητής, ἐν 'Ελλάδι ὅμως γεννηθείς. 'Η ὅλη διατριβὴ τοῦ λογίου καθηγητοῦ, ἥτις μετὰ πολλῆς ἀναγινώσκεται τέρψεως, προδίδει ἐμβριθεῖς τῆς ἀρχαιότητος μελέτας καὶ βαθυτάτην γνῶσιν τῆς ἀρχαίας 'Ελληνικῆς γλώσσης· ἄλλως τε ὁ κ. Κάννας γνωρίζει ἄριστα καὶ τὴν νεο-ελληνικὴν γλῶσσαν καὶ τὰ μάλιστα ἐνδιαφέρεται εἰς τὰ προϊόντα τῆς νεαρᾶς ἡμῶν φιλολογίας.

Von Pol zu Pol. Περιοδικὸν διεθνὲς περὶ τοῦ διανοητικοῦ βίου ὅλων τῶν ἐθνῶν. 'Εν Λαϋβάχῃ τῆς Αὐστρίας. 'Εκδότης Δ. Brehmer. Νέας σειρᾶς τεῦχος α'. β'. Τοῦ σπουδαίου τούτου περιοδικοῦ, τὸ ὁποῖον ἐκδίδεται λίαν φιλοκάλως εἰς μηνιαῖα τεύχη ἐξ ἓξ τυπογραφικῶν φύλλων, ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τὰ δύο πρῶτα τεύχη τῆς νέας σειρᾶς. Τὰ περιεχόμενα αὐτοῦ εἰσὶ ποικίλα καὶ μετὰ πολλῆς τῆς ἐπιμελείας συντεταγμένα. 'Εκδίδεται δὲ ἐν τῷ γνωστῷ καταστήματι τῶν κκ. v. Kleinmayer καὶ F. Bamberg, ᾧ ὀφείλονται ἤδη πολλὰ συγγράμματα. Εἰς τὴν νέαν ταύτην συνάδελφον εὐχόμεθα καλὴν ἐπιτυχίαν καὶ πρόοδον, διότι ἔχομεν τὴν ἰδέαν ὅτι διὰ τῶν καλῶν περιοδικῶν καὶ τῆς ὑγιοῦς ἀναγνώσεως ἀποσκορακίζεται ἡ ἐπιβλαβὴς ἐπιρροὴ ἐλαφρῶν μυθιστορημάτων, τὰ ὁποῖα ἀντὶ ὠφελείας, βλάβην προξενοῦσιν.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

'Η πατρὶς ἡμῶν πενθεῖ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἐν Λονδίνῳ πρεσβευτοῦ Πέτρου Βράϊλα 'Αρμένη, ὅστις ἀπεβίωσε τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐν Λονδίνῳ ἐν ἡλικίᾳ ἑβδομήκοντα δύο ἐτῶν. 'Εν τῷ προσώπῳ τοῦ Πέτρου Βράϊλα ἡ 'Ελλὰς ἀπώλεσεν ἄνδρα μεγάλης ἀξίας, ὅστις οὐ μόνον ὡς πολιτικὸς καὶ διπλωμάτης διεκρίθη μεταξὺ τῶν εὐδοκιμωτέρων, ἀλλὰ καὶ ὡς φιλόσοφος καὶ συγγραφεὺς ἐπιφανῆ κατεῖχεν ἐν τῇ φιλολογίᾳ ἡμῶν θέσιν. 'Η κηδεία αὐτοῦ ἐγένετο ἐπιβάλλουσα τὴν πρωΐαν τῆς 8/20 Σεπτεμβρίου ἐν τῇ ἑλληνικῇ ὀρθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ τοῦ Λονδίνου, ἀποδοθεισῶν τῷ νεκρῷ αὐτοῦ τῶν νενομισμένων τιμῶν. Παρῆσαν ἐν τῷ ναῷ ἡ θυγάτηρ τοῦ ἀποθανόντος μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς, ὁ κ. Γ. 'Αργυρόπουλος, γραμματεὺς τῆς ἑλληνικῆς πρεσβείας μετὰ τῆς συζύγου του, ὁ κ. 'Αλέξανδρος Α. 'Ιωνίδης, γενικὸς πρόξενος τῆς 'Ελλάδος, οἱ κκ. Στέφ. 'Ράλλης, 'Εμμ. 'Ροδοκανάκης, Μ. Σπάρταλης, Δημ. 'Ράλλης, 'Αλέξ. Κασσαβέτης, Μ. Κοριαλένιος, 'Ι. Σκυλίτσης, Ε. Πετροκόκκινος, 'Αλέξ. Κωνσταντινίδης, Π. Π. 'Ροδοκανάκης καὶ ἄλλοι. 'Εκ Μαγκεστρίας καὶ Λιβερπόλεως μεταβάντες εἰς Λονδῖνον παρῆσαν οἱ κκ. 'Ράλλης, Βλαστός, Πετροκόκκινοι, Σκυλίτσαι, 'Αργένται, Ζῖφος, Π. Βαλλιάνος, Π. Θ. 'Ράλλης, καὶ Π. Α. Μαυρογορδάτος, ὡς καὶ πολλοὶ πλοίαρχοι καὶ ναῦται τῶν ἑλληνικῶν πλοίων, τῶν ἐν Λονδίνῳ προσωρμισμένων. Τὸ διπλωματικὸν σῶμα παρευρίσκετο πλῆρες· πρὸς δὲ καὶ ὁ συνταγματάρχης Στάνλεϋ Κλὰρκ ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας, καὶ ὁ κόμης Γράμβηλ, ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν.

Τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν ἐτέλεσαν ὁ ἀρχιμανδρίτης κ. 'Ιερώνυμος Μυριανθεὺς καὶ ὁ κ. 'Αγαθάγγελος Μοσχοβάκης. Μετὰ τὸ τέλος αὐτῆς ὁ λόγιος ἀρχιμανδρίτης κ. Μυριανθεὺς ἐξεφώνησε λόγον συγκινητικώτατον, ἐν ᾧ ἐξύμνησε τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ προτερήματα τοῦ μεταστάντος ἀνδρὸς καὶ ὡς πολιτικοῦ καὶ ὡς λογίου καὶ ὡς ἀνθρώπου. 'Ο νεκρὸς τοῦ Π. Βράϊλα κατετέθη προσωρινῶς ἐν τῷ ἑλληνικῷ νεκροταφείῳ τοῦ Λονδίνου, ὅθεν μετακομισθήσεται εἰς Κέρκυραν, τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ πατρίδα, πρὸς ταφήν. 'Η Κυρία Βράϊλα 'Αρμένη ἔλαβε πολλὰ συλλυπητήρια τηλεγραφήματα καὶ γράμματα παρὰ τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας, τοῦ πρίγκηπος καὶ τῆς πριγκηπίσσης τῆς Οὐαλλίας, τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης τῶν 'Ελλήνων, τοῦ αὐτοκράτορος τῆς 'Ρωσσίας καὶ ἄλλων ἐπισήμων καὶ ὑψηλῶν προσώπων.

Περὶ τοῦ ἀποβιώσαντος ἐξόχου Ἕλληνος θέλομεν διαλάβει ἐκτενέστερον ἔν τινι τῶν προσεχῶν τοῦ 'Εσπέρου τευχῶν, ὅτε θέλομεν δημοσιεύσει καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ.

Οὐ μόνον τὰ ἰταλικὰ φύλλα ἀλλὰ καὶ αἱ γαλλικαὶ ἐφημερίδες μετὰ πολλῶν ἐπαίνων ἀναφέρουσι τὴν ὄντως χριστιανικὴν διαγωγήν, ἣν ὁ ὁμογενὴς ἡμῶν, κ. Ματθαῖος Σκυλίτσης, ἔδειξε κατὰ τὴν ἐν Νεαπόλει φρικώδη ἐπιδημίαν. 'Ο κ. Σκυλίτσης, νέος τὴν ἡλικίαν, εὐγενέστατος τοὺς τρόπους καὶ πλουσιώτατος, ἄοκνος ἀνεδείχθη καὶ ἀτρόμητος τῶν πασχόντων ἐπίκουρος καὶ παρήγορος. Κατὰ τὰς ζοφερωτέρας τῆς ἐπιδημίας ἡμέρας καὶ νύκτας, ὅτε ἡ ἀπελπισία κατέλαβεν ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς Νεαπόλεως, ὁ φιλάνθρωπος οὗτος Ἕλλην διέτρεχεν ἐφ' ἁμάξης μετὰ ἰατροῦ καὶ νοσοκόμου τὰς ἀκαθαρτοτέρας συνοικίας, τὰς κατ' ἐξοχὴν ὑπὸ τῆς χολέρας μαστιζομένας, διανέμων φάρμακα, ἐνδύματα καὶ χρήματα, καὶ ἀνακουφίζων καὶ διὰ λόγων παρηγορητικῶν τοὺς πάσχοντας. Τελευταίως προσεβλήθη καὶ ὁ κ. Σκυλίτσης ὑπὸ τῆς χολέρας, εὐτυχῶς ὅμως ἐλαφρῶς. Εὐχόμεθα ἀπὸ καρδίας ν' ἀναρρώσῃ συντόμως ὁ εὐγενὴς οὗτος ἀνήρ, ὅστις μετὰ τοσαύτης αὐταπαρνήσεως ἐξήσκησε τὴν ὡραίαν χριστιανικὴν ἐντολήν· "'Αγάπα τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν."

Οἱ 'Αμερικανοὶ εἶναι τὰ μάλιστα ἐφευρετικοί, καὶ κατὰ τοῦτο διαφέρουσι πάντων τῶν ἐθνῶν τῆς ὑφηλίου. 'Ο 'Αμερικανὸς οὐδέποτε θὰ κάμῃ τι διὰ τῶν χειρῶν, ὅπερ δύναται νὰ ἐκτελέσῃ διὰ μηχανῆς, καὶ βέβαιον εἶναι, ὅτι ὁ γνήσιος 'Αμερικανὸς ἐργοστασιάρχης, ὁσάκις εὑρίσκει τὴν διὰ χειρῶν ἐργασίαν εἴτε βραδεῖαν εἴτε πολυδάπανον, δὲν ἡσυχάζει ἕως ὅτου ἐφεύρῃ μηχανὴν ἀναπληροῦσαν τὰς ἀνθρωπίνους χεῖρας. Τὸ τελευταῖον δεῖγμα τῆς τοιαύτης πρακτικῆς εὐφυΐας εἶναι ἡ ἐφεύρησις πρὸς εἰσαγωγὴν δροσερᾶς αὔρας ἐν ταῖς οἰκίαις τῆς Νέας 'Υόρκης κατὰ τὸ αὐτὸ σύστημα, καθ' ὃ εἰσάγεται τὸ φωταέριον καὶ τὸ ὕδωρ. Κατά τινας μῆνας τοῦ ἔτους ἡ Νέα 'Υόρκη εἶναι μία τῶν θερμοτέρων πόλεων τοῦ κόσμου· παράδοξον δὲ εἶναι πῶς ἡ ἀπόπειρα αὕτη δὲν ἐγένετο πρὸ πολλοῦ. 'Εν Λονδίνῳ κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἔτους ἐπαισθητοτέρα εἶναι ἡ ἔλλειψις θερμοῦ ἀέρος ἢ ψυχροῦ· ἑπομένως περιττὴ καθίσταται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου ἀμερικανικοῦ συστήματος. 'Αλλ' οἱ ἐπιχειρηματίαι 'Αμερικανοὶ ἢ Ἄγγλοι, οἵτινες ἤθελον ἐφοδιάσῃ διὰ δροσερᾶς αὔρας τὴν Βομβάην, τὴν Καλκοῦτταν, τὴν Μαδρᾶς ἢ ἄλλας πόλεις, ἐν αἷς οἱ ἄνθρωποι ὑποφέρουσιν ἐκ τοῦ ὑπερβολικοῦ καύσωνος, ἤθελον βεβαίως πλουτίσει ἐν βραχεῖ διαστήματι χρόνου. Δροσερὰ αὔρα διοχετεύεται διὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας, δι' ἧς καὶ τὸ φωταέριον, καὶ ἡ ἀμερικανικὴ ἐφεύρεσις ἤθελε καταστήσει τὰς οἰκίας πολὺ ἀναπαυτικωτέρας. Τὰ παραθυρόφυλλα ἐξ ὑγροῦ χόρτου, τὰ ὁποῖα προσαρμόζονται εἰς τὰ παράθυρα καὶ τὰς θύρας ἐν καιρῷ καύσωνος, δὲν εἶναι πρόσφορα εἰς τὴν καθαρὰν ἐν τοῖς δωματίοις ἀτμοσφαῖραν, διότι οἱ ὑπηρέται πολλάκις λησμονοῦσι νὰ καταβρέχωσιν αὐτά, πρὸ πάντων ἐν νυκτὶ ὅτε καταλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ ὕπνου. Τὸ δυσάρεστον τοῦτο ἠδύνατο νὰ θεραπευθῇ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς ἐν ταῖς οἰκίαις αὔρας δροσερᾶς ἐκ τῶν παγοποιείων, τὰ ὁποῖα ὑπάρχουσιν εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῶν 'Ινδιῶν καὶ εἰς ἄλλας τροπικὰς χώρας, ἐν αἷς κατοικοῦσιν Εὐρωπαῖοι.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ GOETHE.

Α'.

Εὑρεθέν.

'Επῆγα εἰς τὸ δάσος ἔτσι νὰ περπατήσω,
χωρὶς στὸν νοῦν μου νἄχω τίποτε νὰ ζητήσω.
Στὸν ἴσκιον ἐκεῖ πέρα εἶδ' ἕνα λουλουδάκι
ποῦ ἦταν λαμπρὸ 'σὰν ἄστρο, 'σὰν ὄμορφο ματάκι.
Θέλησα νὰ τὸ κόψω καὶ μ' εἶπε τὸ καϋμένο·
"Ἔτσι μοῦ εἶνε μοῖρα νὰ μαρανθῶ κομμένο;"

Τὸ ξέσκαψα ἀπέκει μ' ὅλα του τὰ ῥιζάκια,
καὶ τὄφερα 'στὸν κῆπο, 'στὰ ὄμορφα σπιτάκια·
τὸ φύτευσα 'σὲ μέρος πὤχει ἕνα καμάρι,
καὶ τώρα μεγαλώνει κι' ἀνθεῖ ξανὰ μὲ χάρι.

'Εν Γιμουρζίνᾳ.

Μετάφρ. Παρ. Σ. Κυριακίδου ἰατροῦ.

Β'.

Τὸ ῥυάκιον.

'Ρυάκι διαυγὲς καὶ καθαρώτατο,
αἰώνια 'μπρὸς τρέχεις βιαστικώτατο·
'στὴν ὄχθην σου ῥεμβάζων στέκω πρὸ πολλοῦ.
'Ρυάκι, πόθεν ἔρχεσαι; κ' ὑπάγεις ποῦ;

'Απὸ τὸν κόλπο μαύρης πέτρας ἔρχομαι
κ' ἐπάνω 'στἄνθη καὶ τὰ χόρτα φέρομαι·
ὡς τὸν καθρέπτην μου μὲ χάρι ὁ γαλανὸς
γλυκὰ γλυκὰ ἀντανακλᾶται οὐρανός.

Γι' αὐτὸ καὶ εἶμαι σὰν παιδὶ χαρούμενο,
δὲν ξεύρω ποῦ μὲ σύρουν, τὸ τρεχούμενο·
ἀπὸ τὴν πέτραν ὅποιος μὲ καλεῖ ἐδῶ
νομίζω πῶς ἐκεῖνον θἄχω ὁδηγό.

Μετάφρασις τοῦ αὐτοῦ.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 243.

Τὸ ὅλον μου εἶν' ἔντομον
μικρόν, πλὴν πολυγόνον·
'Η γέννησίς μου ἄσημος,
πλὴν πρὸ πολλῶν αἰώνων
γίνομαι χρήσιμον κ' ἐγὼ
εἰς ἅπαντα τὸν κόσμον.
Ἂν εἰς δύο μὲ χωρίσῃς,
μὲ τὸ πρῶτον θὰ στολίσῃς
βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας·
καὶ ἀκόμη, ἂν θελήσῃς,
καὶ τὸν ἑαυτόν σου, φίλε,
δύνασαι νὰ καλλωπίσῃς.
Ἂν τὸ πρῶτόν μου ἐμφαίνῃ
πλούσιον καλλωπισμόν,
εἰς τὸ δεύτερον θὰ εὕρῃς
ὄν τι καταστρεπτικόν.

Ε. Δ., ἐν Ζίφτᾳ (Αἰγύπτου.)

Αἴνιγμα 244.

Μάθε ὅτι τὸ ὅλον μου
εἶν' μέρος γῆς μεγάλης·
Πλὴν ἂν μοῦ κόψῃς κεφαλὴν
καὶ μὲ μικρὰν μεταβολὴν
εἰς τρόμον θὰ μὲ βάλλῃς.

Ν. Γ. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκῳ.

Πρόβλημα 245.

Εὑρεθήτω φιλοσοφικὸν ῥητόν, σχηματιζόμενον ἐκ τῶν ἀρχικῶν στοιχείων τῶν ἀντιθέτων ἑπομένων δώδεκα λέξεων· θλῖψις — καθαρός — πολύς — γνήσιος — ἔμπροσθεν — ταπεινός — ἐχθρός — βαρύς — πεζός — γενναῖος — χαίρω — βάθος.

Γρ. Γ. Δρόσος, ἐν 'Αλεξανδρείᾳ.

Πρόβλημα 246.

'Εκ τῶν ἑπομένων 54 συλλαβῶν νὰ σχηματισθῶσι 17 λέξεις καὶ νὰ τεθῶσιν οὕτως ἐν τοῖς τετραγώνοις, ὥστε διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἐπὶ τῶν ἐρωτηματικῶν στοιχείων, ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, ν' ἀποτελῶνται τὰ ἐπώνυμα δύο διακεκριμένων 'Ελλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων, διατελεσάντων καὶ ὑπουργῶν ἐν 'Ελλάδι· διὰ δὲ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἐπὶ τῶν ἀστερίσκων, κάτωθεν πρὸς τὰ ἄνω, ν' ἀποτελῶνται τὰ ἐπώνυμα δύο ἡρώων 'Ελλήνων, ἑνὸς ναυάρχου καὶ ἑνὸς στρατηγοῦ, ἀπάντων συγχρόνων· ἀ, ἀ, ἀ, ἀ, ἀ, ἀ, ἀλ, βα, βαρ, βελ, βρό, γιά, γνο, γο, γρα, δο, ἔ, η, θα, κα, κή, κο, κρο, λα, λε, λι, λό, μαι, με, μνῶ, ρα, ρος, ρός, ρῶ, σα, σκε, σπίς, στο, σω, σω, τα, τα, τα, τάο, τε, τεύ, της, τος, ὑ, φεύς, ὦ, ὦ, ω, ω.

Κ. Κ., ἐν Ταϊγανίῳ.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 237.
ΣΟΥΝ — ΙΟΝ = ΣΟΥΝΙΟΝ.

Αἰνίγματος 238.
ΚΥΘΗΡΑ — ΘΗΡΑ — ΘΗΡΑ — ΗΡΑ.

Αἰνίγματος 239.
ΖΩΟΝ — ΩΟΝ.

Προβλήματος 240.
Τὸ ποσὸν τοῦ ἐξαχθέντος χαλκοῦ, ὀκ. 3,235,78.
'Η ὁλικὴ ἀξία (9806,25 + 2981,10 = δρχ. 12,787,35.
'Η τιμὴ κατ' ὀκᾶν . . . . . 3,95.

Προβλήματος 241.
ὅρος
θῆναι
δρα
αὔκασος
γησίλαος
ψενδόνη
θρυς
τέντωρ

Προβλήματος 242.
'Ο τὰ δέοντα μὲν λέγων, οὐ πράττων δέ, λύρᾳ ἔοικε, καλὸν μὲν φθεγγομένη, οὐκ ἀκούουσῃ δὲ τοῦ μέλους.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 19. LEIPZIG.

ΕΣΠΕΡΟΣ.

Σύγγραμμα περιοδικὸν μετὰ εἰκόνων ἐκδιδόμενον ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1|13 καὶ 15|27 ἑκάστου μηνός.

Τιμὴ ἐτησία προπληρωτέα φράγκα 40 (= μάρκαι 32 = ῥούβλια 16).
Τιμὴ καταχωρίσεων δι' ἕκαστον στίχον φοίνικ. 50.

Τὸ ἔτος τοῦ Ἑσπέρου ἄρχεται τῇ 1|13 Μαΐου.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

ΑΘΗΝΑΙ· κ. Κλεάνθης Ἰ. Ζάννος. ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ· κ. Ἀλέξ. Ν. Μελετόπουλος. ΚΕΡΚΥΡΑ· κ. Νικ. Σ. Μπάκας. ΖΑΚΥΝΘΟΣ· κ. Ν. Παππαδόπουλος. ΒΩΛΟΣ· κ. Νικ. Γεωργιάδης, ἰατρός. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ· κ. Πέτρος Μ. Γκεντιλίνης. ΠΑΤΡΑΙ· κ. Παυσανίας Λοΐδας. ΣΥΡΟΣ· κ. Ν. Σακκελίων.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ καὶ ἡ λοιπὴ ΑΙΓΥΠΤΟΣ· κ. Πέτρος Σαράντης, Βιβλιοπωλεῖον "Ὁ Φοῖνιξ" ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰωάννης Παπάδης, βιβλιοπώλης. ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Γεώργιος Τσούντας, ἰατρός. ΣΜΥΡΝΗ· κκ. Δεκίπρης καὶ Σα, καὶ κ. Φρ. Σαρίκας. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ· κ. Σ. Γράσσος, βιβλιοπώλης. ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Κωνστ. Κυριαζῆς. ΣΕΡΡΑΙ· κ. Κ. Χόνδρος. ΚΑΒΑΛΛΑ· κκ. Α. Γ. Κούζης καὶ Σα. ΜΥΤΙΛΗΝΗ· κ. Ξενοφῶν Γκορτζιώτης. ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ· Λίθεο, Ἀνανίας Ἀλεξανδρίδης. ΣΑΜΟΣ· κ. Σταματιάδης, ἔφορος τῆς Σαμιακῆς Βιβλιοθήκης. ΒΗΡΥΤΤΟΣ· κ. Χρ. Χριστοφόρου. ΑΜΙΣΟΣ· κ. Κ. Λαναρᾶς, ἰατρός. ΠΡΑΚΛΕΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ· κ. Ἀπ. Ξενουδάκης. ΡΟΔΟΣ· κ. Μ. Μαλλιαράκης. ΙΩΑΝΝΙΝΑ· κ. Γ. Β. Λάππας. ΤΕΝΕΔΟΣ· κ. Κ. Κωνσταντινίδης. ΛΕΥΚΩΣΙΑ καὶ ΛΕΜΗΣΣΟΣ Κύπρου· κ. Π. Δ. Παπαδάκης. ΛΑΡΝΑΞ· κ. Ἰωάννης Πιερίδης.

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ· κ. Ἀριστόδημος Α. Βοσκώφ. ΙΒΡΑΙΛΑ· κ. Ἰωάννης Α. Βοσκώφ. ΤΟΥΡΝΟ-ΜΑΓΟΥΡΕΛΟΝ· κ. Τηλέμ. Παπάζογλους. ΚΟΡΑΒΙΑ, ΠΙΚΕΤΟΝ, ΚΑΡΑΚΑΛ καὶ ΚΡΑΙΟΒΑΝ· κ. Νικόλαος Καρσδίας. ΚΑΛΑΦΑΤΙΟΝ· κ. Νικ. Κουκλέλης. ΓΙΟΥΡΓΕΒΟΝ· κ. Εὐθυμ. Πεταλᾶς. ΓΑΛΑΖΙΟΝ· κ. Ἀχιλλεύς Α. Βοσκώφ.

ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰάκωβος Μάνος, ἰατρός. ΜΟΣΧΑ· κ. Γρηγ. Ι. Ροσσόλυμος. ΟΔΗΣΣΟΣ· κ. Ἰ. Κομποθέκρας. ΤΑΙΓΑΝΙΟΝ· κ. Δημ. Δ. Ἀλεξόπουλος. ΡΟΣΤΟΒΙΟΝ· κ. Στέφ. Λοβέρδος. ΓΕΙΣΚ· κ. Π. Α. Ἀξιώτης. ΝΙΚΟΛΑΙΕΦ· κ. Θεόδωρος Λυκιαρδόπουλος. ΒΕΡΔΙΑΝΣΚΑ· κ. Νικ. Γ. Τζιτζέλης. ΙΣΜΑΗΛΙΟΝ· κκ. Ἀδελφοὶ Κωνσταντινίδαι. ΚΙΣΝΟΒΙΟΝ· κ. Α. Καρβούνης. ΠΟΤΙΟΝ· κ. Περικλῆς Ν. Κομηλιάδης. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΟΣΛΑΒ· κ. Κ. Α. Παλαιολόγος.

ΠΑΡΙΣΙΟΙ· κ. Θεμιστοκλῆς Πετροκόκκινος.
ΜΑΣΣΑΛΙΑ· κ. Π. Ἐκιντζόγλου.
ΛΟΝΔΙΝΟΝ· κ. Σ. Παπαντωνόπουλος. ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ· κ. Γ. Θ. Σκρινῆς.
ΡΟΥΣΤΣΟΥΚΙΟΝ Βουλγαρίας· κ. Σταῦρος Χριστοδουλίδης.
ΤΕΡΓΕΣΤΗ· κ. Π. Περβάνογλους. ΚΑΛΚΟΥΤΤΑ κ. Ἰωάν. Κ. Σταυρίδης.
ΝΕΑ-ΥΟΡΚΗ· κ. Δημ. Ν. Μπότασης, γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὰ μέρη, ἔνθα εἰσέτι δὲν ἐσυστήθησαν ὁριστικῶς ἐπιστασίαι, οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ γείνωσι συνδρομηταὶ ἐπὶ προκαταβολῇ τῆς ἐτησίας συνδρομῆς, ἀποτεινόμενοι εἴτε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν διεύθυνσιν (ELSTER-STRASSE No. 19) ἐν ΛΕΙΨΙΑι, εἴτε εἰς τὰ οἰκεῖα ταχυδρομικὰ γραφεῖα, τῆς διευθύνσεως τοῦ Ἑσπέρου συνεννοηθείσης περὶ τούτου μετὰ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν γερμανικῶν Ταχυδρομείων. Τὸ φύλλον ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ. ELSTER-STRASSE No. 19. LEIPZIG.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἐξαντληθείσης πρὸ πολλοῦ μέχρι τοῦ τελευταίου ἀντιτύπου τῆς πρώτης ἐκδόσεως τῶν ἡμετέρων ποιημάτων, ἀναλαμβάνομεν μετὰ θάρρους δευτέραν, πεποιθότες ὅτι καὶ ταύτην θέλει ἀποδεχθῇ τὸ φιλόμουσον Ἑλληνικὸν κοινὸν μετὰ τῆς αὐτῆς ἀγαθῆς προθυμίας.

Ἐν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ ἐκδόσει προσετέθησαν πολλαὶ σημειώσεις, ἃς ἐκρίναμεν ἀπαραιτήτους διά τινα τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν ποιημάτων, ἅτινα γραφέντα κατὰ διαφόρους θυελλώδεις τῆς πατρίδος περιστάσεις ἔχρῃζον τοιούτων ἤδη, ὅτε ἐξέλιπον ἐκ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς τὰ πλείονα τῶν κυριωτέρων προσώπων καὶ μετεβλήθησαν οὐσιωδῶς τὰ πράγματα.

Ἐν τῇ ἐκδόσει ταύτῃ συμπεριλαμβάνονται καὶ πολλὰ νεώτερα ἡμῶν ποιήματα ἀνέκδοτα ἢ δημοσιευθέντα διὰ τῶν κυριωτέρων περιοδικῶν καὶ ἰδίως διὰ τοῦ Ἑσπέρου, ὅστις τοσοῦτον φιλοκάλως ἐκδίδοται ἐν Λειψίᾳ.

Ἐκφρασθέντων περὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν ἔν τε ποιητικαῖς ἐκθέσεσι καὶ ἐφημερίσι τῶν λογιωτέρων καὶ ἁρμοδιωτέρων πρὸς κρίσιν τοιούτων ἔργων ἀνδρῶν κρίνομεν περιττὸν καὶ αὐτῶν τοὺς ἐξαιρετικοὺς ἐπαίνους ν' ἀναδημοσιεύσωμεν καὶ ἡμεῖς κατόπιν τοιούτων κρίσεων νὰ προσθέσωμέν τι. Ἄλλως εὐγλωττότερον πάντων συνηγορεῖ περὶ τῆς ἀξίας των ἡ ἀνάρπαστος οὕτως εἰπεῖν γενομένη καὶ ἐν βραχυτάτῳ διαστήματι χρόνου ἐξαντληθεῖσα πρώτη ἔκδοσις, ἐξ ἧς μόλις καὶ μετὰ μεγάλης δυσκολίας ἓν μόνον ἀντίτυπον διετηρήσαμεν.

Ἀποτελέσουσιν ἤδη μετὰ τῶν σημειώσεων δύο ὀγκώδεις τόμους ἐκ 500 σελίδων ἕκαστος, ἡ δὲ τιμὴ αὐτῶν ὡρίσθη εἰς 10 μόνον φράγκα, ἤτοι 5 φράγκα δι' ἕκαστον τόμον.

Ἐκτυπωθήσονται δ' ἐνταῦθα, ἐν τῷ τυπογραφείῳ τοῦ ὁμογενοῦς Κυρ. Περ. Μ. Πεστεμαλτζόγλου, τοῦ ὁποίου τὸ τυπογραφεῖον, κατὰ καθῆκον ὁμολογοῦμεν, τιμᾷ ἐν Ρουμανίᾳ καὶ ἐν Ἀνατολῇ ἐν γένει, τὴν Ἑλληνικὴν φιλοκαλίαν.

Προτιθέμενοι νὰ δημοσιεύσωμεν τὰ ὀνόματα τῶν φιλομούσων συνδρομητῶν, παρακαλοῦμεν αὐτοὺς νὰ ὑπογράψωσιν εὐαναγνώστως.

Ἐν Βραΐλᾳ 1884.

Π. ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ.

Χαίρομεν ἀπὸ καρδίας ὅτι δημοσιεύονται ἐν δευτέρᾳ ἐκδόσει τὰ ποιήματα τοῦ λογίου ἡμῶν φίλου, κ. Π. Ματαράγκα, Προξένου τῆς Ἑλλάδος ἐν Βραΐλᾳ· περιττὴν δὲ κρίνομεν πᾶσαν ἰδιαιτέραν σύστασιν αὐτῶν, καὶ διότι ὁ κ. Ματαράγκας εἶναι ἀρκούντως γνωστὸς εἰς τὸ Πανελλήνιον ἐκ τῶν διαφόρων συγγραφῶν του καὶ διότι τὰ ἔργα του ὁμιλοῦσιν ἀφ' ἑαυτῶν, γεγραμμένα ὄντα μετὰ πολλοῦ τοῦ αἰσθήματος καὶ μεγάλης ποιητικῆς φαντασίας. Σ. τ. Δ.

Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ΚΑΙ

ΤΑ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ.

Θεολογία τοῦ Σωκράτους. Τὸ περὶ προνοίας δόγμα.

Πραγματεία γαλλιστὶ συγγραφεῖσα

ὑπὸ

Γουσταύου Δ' Ἐϊχθαλ.

Ἐξελληνισθεῖσα δὲ μετὰ προσθήκης ἐν παραρτήματι τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ξενοφῶντος

ὑπὸ

ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΒΑΛΕΤΤΑ.

Τιμὴ Μάρκ. 6.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι 1884.

W. DRUGULIN.

ΚΛΕΩΝ Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ

ΘΕΟΔΩΡΑ

ΠΟΙΗΜΑ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΝ ΕΙΣ ΜΕΡΗ ΠΕΝΤΕ

ΜΕΤΑ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι

ΕΚ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ.

ANNUAIRE-BLENGINI 1884—85.

GUIDE

STATISTIQUE, HISTORIQUE, DIPLOMATIQUE, INDUSTRIEL ET COMMERCIAL

DE LA GRÈCE.

PRIX 6 FRANCS.

TURIN

S'ADRESSE A LA LIBRAIRIE CHARLES WILBERG ATHÈNES (GRÈCE).

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

ΕΤΟΣ Δ'. Εκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. ἘΝ ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1|13 Ὀκτωβρίου 1884 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ῥούβλ. 16. ΑΡ. 83.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Τὸ χωρίον Βουδουνίτσα. — Ἡ ἐν Πέστῃ Ἑλληνικὴ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησία (τέλος). — Τὰ μεταλλικὰ ὕδατα τοῦ Karlsbad (συνέχεια). — Πέτρος Βράϊλας Ἀρμένης. — Ποίησις· Ἔργυες. Τὸ ῥητὸν της. — Οἱ ἐκ τοῦ οἴκου Μαυροκορδάτων ἡγεμονεύσαντες ἐν Μολδοβλαχίᾳ ἐξ Ἠπειρώται. — Ὁ ταὼς τοῦ Διὸς ἐν Νεμέᾳ. — Πολλαπλασιασμὸς τῶν συγγραμμάτων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ῥωμαίοις. — Ἐν τῇ στήλῃ τῶν εἰδοποιήσεων. Διήγραμμα. — Ἐκ τῆς χώρας τῆς σισύρας. — Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Τὸ χωρίον Βουδουνίτσα. — Πέτρος Βράϊλας Ἀρμένης. — Ὁ ἐν Νεμέᾳ ταὼς τοῦ Διός. — Ἀντιγραφὴ χειρογράφων παρὰ Ῥωμαίοις. — Φάβις καὶ τράγος. — Ἐν τῇ χώρᾳ τῆς σισύρας. — Ἐκτακτον παράρτημα· Κ. Καραΐσης.

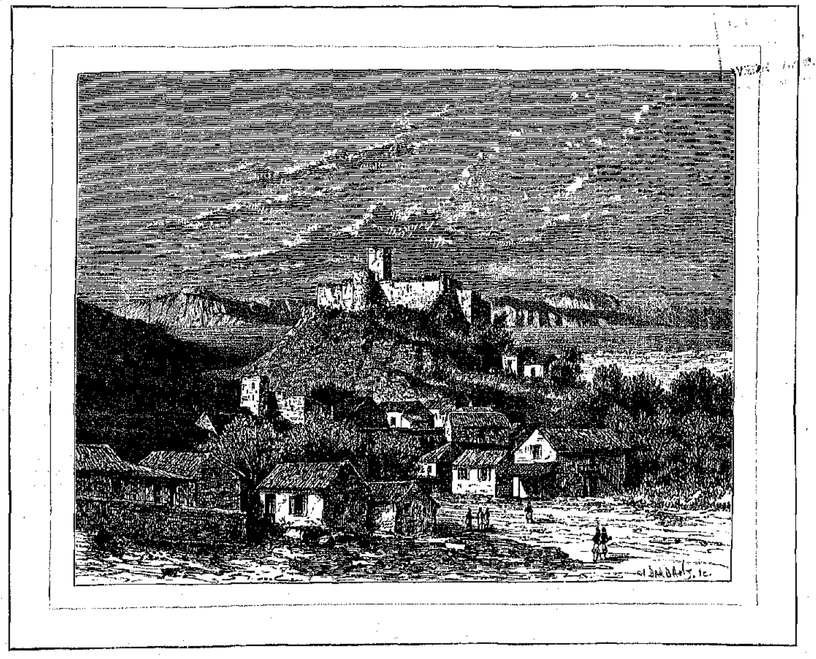

ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ ΒΟΥΔΟΥΝΙΤΣΑ.

ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ ΒΟΥΔΟΥΝΙΤΣΑ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 161.)

Οὐχὶ μακρὰν τῶν Θερμοπυλῶν καὶ εἰς ὀλίγων ὡρῶν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ στενοῦ, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Ἡροδότου διῆλθεν ὁ στρατὸς τῶν Περσῶν μεταβαίνων εἰς Θερμοπύλας, ἔνθα περιέμενεν αὐτὸν ὁ ἀνδρεῖος Λεωνίδας μετὰ τῶν πιστῶν Σπαρτιατῶν του, κεῖται τὸ μικρὸν χωρίον Βουδουνίτσα. Ἡ θέσις τοῦ χωρίου τούτου ἐν μέσῳ καταφύτου κοιλάδος εἶναι ἐκ τῶν ῥωμαντικωτέρων· μακρόθεν ἐκτείνεται ὁ ἤρεμος κόλπος τῆς Λαμίας, ὄπισθεν δὲ αὐτοῦ ὑψοῦνται τὰ ὄρη τῆς Εὐβοίας, καὶ αἱ κορυφαὶ τῆς Ὄθρυος, καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ σχεδὸν ἐν σκιερᾷ νεφέλῃ ὁμίχλης αἱ νῆσοι Σκίαθος καὶ Σκόπελος μὲ τὰ ἀπότομα αὐτῶν ἀκρωτήρια καὶ τοὺς πολλοὺς αὐτῶν ὅρμους. Ὅτι τὸ σχεδὸν ἄγνωστον τοῦτο σήμερον χωρίον εἶχε τὴν ἱστορίαν του, ἀποδεικνύει τὸ ἐπὶ τοῦ παρακειμένου λόφου κείμενον Φραγκικὸν φρούριον, οὗ τινος μέχρι σήμερον σώζονται τὰ ἠρειπωμένα τείχη καὶ αἱ ἐπάλξεις. Τὸ φρούριον τοῦτο ἀνηγέρθη ὑπὸ Γάλλου τινὸς μαρκησίου, ὅστις μετὰ τὰς Σταυροφορίας ἔλαβεν εἰς ἀμοιβὴν τῶν μόχθων του τὴν Βουδουνίτσαν ὡς κτῆμα, καὶ ἐνταῦθα ἔστησε τὴν κατοικίαν του. Τίς ὁ μαρκήσιος οὗτος; Ἄγνωστον· τὰ χρονικὰ δὲν ἀναφέρουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ἦτο ἐπίσημός τις ἱππότης, καθότι ἡ θέσις τοῦ φρουρίου τούτου, εἰς τὴν εἴσοδον στενοῦ, δι' οὗ εἰσῆλθον ἐπιδρομεῖς Βυζαντινοί, Καταλάνοι καὶ Ἀλβανοί, ἦτο θέσις ἐπίκαιρος. Σήμερον τὰ πράγματα ἤλλαξαν φάσιν καὶ τὰ ἐρείπια ταῦτα, τὰ ὑπερκείμενα τοῦ χωρίου, μαρτυροῦσι μόνον ὅτι ἦτό ποτε καὶ διὰ τὸ μέρος τοῦτο ἐποχὴ ἀγώνων, ἐποχὴ ῥήξεων καὶ πολέμων, ἐποχὴ ἱστορική. Ἴσως, ἐὰν ἐγίνοντο τακτικαί τινες ἀνασκαφαί, θ' ἀνεκαλύπτετο στέμμα τι ἢ ἐπιγραφή τις, ἥτις ἠδύνατο νὰ διαφωτίσῃ κάπως τὴν ὄντως σκοτεινὴν ἐκείνην τῆς ἱστορίας ἡμῶν ἐποχήν.

Η ΕΝ ΠΕΣΤΗι ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ.

Ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Γ. Γώγου.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Τὸ ὅλον οἰκοδόμημα τῆς Ἐκκλησίας ἀποκλινούσης πρὸς τὸν γοτθικὸν ῥυθμόν, ἐρείδεται ἑκατέρωθεν ἐπὶ ὀκτὼ στύλων τεφροχρόου μαρμάρου, ἄριστα ἐπεξειργασμένων κατὰ πρότυπον κορινθιακόν. Τὸ δὲ Ἱερὸν αὐτῆς τέμπλον ἀποτελούμενον καὶ συγκρατούμενον ὑπὸ ὀγδοήκοντα ἱερῶν εἰκόνων μεγάλων τε καὶ μικρῶν βυζαντικῆς ἁγιογραφίας, ἔργον ἀξιόλογον τῶν ἐκ τῆς νήσου Νάξου ἁγιογράφων Ἰωάννου καὶ Νικολάου, θαυμάζεται ἐπὶ καλλιτεχνίᾳ ὑπό τε τῶν ἡμετέρων καὶ τῶν ξένων· πολλὰ καὶ ὡραῖα κεχρυσωμένα κοσμήματα ἐπὶ ξύλου τορευτὰ διατρέχουσιν ἐπ' αὐτὸ πανταχόθεν, διὰ κομψῶν περιδρομῶν καὶ παρενθέσεων, καὶ χρησιμεύουσι, ταυτοχρόνως, καὶ ὡς καλοὶ σύνδεσμοι τῆς τοῦ ὅλου πλοκῆς καὶ ἁρμονίας. Τὰ δὲ περὶ τὴν ἁγίαν τράπεζαν τοῦ Ἱεροῦ βήματος, τὰ πρὸ τῶν δεσποτικῶν ἁγίων εἰκόνων δύω μικρὰ προσκυνητάρια, τὰ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων δύω μεγάλα εἰκονοστάσια, ὁ ἀρχιερατικὸς θρόνος καὶ ὁ ἱερὸς ἄμβων, ὡσαύτως ὡραῖα, χρυσοστόλιστα καὶ μεγαλοπρεπῆ· ἐν ἑνὶ λόγῳ, ὁ πλοῦτος ἁμιλλᾶται πρὸς τὴν τέχνην ἐν τῷ θείῳ τούτῳ ναῷ· ἐν δὲ τῇ μεγάλῃ εἰσόδῳ τῆς ἐκκλησίας, ἔνθα ὑπάρχει καὶ γυναικεῖον μικρόν, κεῖται βαπτιστήριον ἢ ἱερὰ κολυμβήθρα ἐξ ἐρυθροῦ πορφυρίτου, τεχνούργημα ἀξιοπαρατήρητον καὶ ἀρχαῖον· πέριξ δ' αὐτοῦ ἀναγινώσκονται ταῦτα ἄνευ χρονολογίας, ἔχοντα μορφὴν ἡρωελεγείου ἐπιγράμματος.

> Λουτρὸν Ἱρὸν τόδε ἁμαρτάδος λυτήριον
> ὄντως γενάρχοιο, καί γε ὀτραλέαν
> ἄνοδον εὐσεβέων εἰς παστάδα
> φαιδρὰν οὐρανίην τε, πίστις
> ἀνήγειρε Διαμάντου Πήλικα.

Δύω ὑψηλὰ καὶ λαμπρὰ κωδωνοστάσια ἐκ λίθων λαξευτῶν, καὶ τὸ πλεῖστον πρὸς τὰ ἄνω κεχρυσωμένων κοσμοῦσι καὶ ποιοῦσι πάντοθεν περιφανῆ τὴν ἡμετέραν ἐκκλησίαν, ἧς ἀπέναντι ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ φρουρίου τῆς Βούδας ὑπάρχουσι τὰ ἀνάκτορα. Κατ' ἀρέσκειαν δὲ καὶ πρωτοβουλίαν τοῦ φιλοκάλου αὐτοκράτορος καὶ βασιλέως Φραγκίσκου Ἰωσὴφ τοῦ Α'., πρὸ δωδεκαετίας τὰ κωδωνοστάσια ταῦτα κατεσκευάσθησαν τῇ δαπάνῃ, 112,000 φρ. ὑπὸ τῆς ἡμετέρας κοινότητος, προεδρεύοντος τοῦ ἐκ τῶν προὐχόντων αὐτῆς Γεωργίου Σακελλαρίου, ἀνδρὸς φιλογενοῦς καὶ φιλοπάτριδος· βασιλικῇ δὲ διαταγῇ, ἀπετελέσθη πρὸ τῆς Ἐκκλησίας πλατεῖα δενδροστόλιστος καὶ κηπάρια ἀνθοφόρα, ἐν οἷς πρὸ διετίας ἀνηγέρθη, ἐθνικῇ δαπάνῃ, ὁ ἐκ χαλκοῦ ἀνδριὰς τοῦ ἐθνικοῦ ποιητοῦ τῆς Οὐγγαρίας Ἀλεξάνδρου Πέτεφυ (PETÖFI SANDOR *), ὅστις εἰς τὴν Οὐγγρικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1848 ἔπεσεν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, ψάλλων τοὺς ὕμνους τῆς ἐλευθερίας, ὡς δεικνύει τὸ παράστημα τοῦ ἀνδριάντος, ἐν τῇ εἰκόνι, καὶ ἐνθουσιάζων τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς ἀγωνιζομένους Οὔγγρους στρατιώτας. Τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τούτου ἐτελέσθησαν μετὰ πάσης λαμπρότητος καὶ μεγαλοπρεπείας, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ἀρχόντων τῆς πολιτείας καὶ πυκνοῦ πλήθους λαοῦ. Ὁ πρωθυπουργὸς Κούλμαν Τίσσας καὶ ὁ ἄρχων τῆς Ἀκαδημίας ἀπήγγειλαν λόγους καταλλήλους τῇ περιστάσει, καὶ ἐξύμνησαν δεόντως τὴν φιλοπατρίαν τοῦ ἀθανάτου ποιητοῦ, ὡς καὶ τὰ λαοσωτήρια καὶ ἀειθαλῆ καλὰ τῆς ἐλευθερίας τῶν ἐθνῶν. Τὴν δὲ 15 τοῦ Μαρτίου ἐπέτειον ἡμέραν τῆς Οὐγγρικῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἀνεξαρτησίας, οἱ φοιτηταὶ μετὰ σημαιῶν καὶ νίκης συμβόλων ἀπὸ τῆς πλατείας τοῦ πανεπιστημίου ἀναχωροῦντες, καὶ ὑπὸ τῶν πολιτῶν παρακολουθούμενοι, προσέρχονται εἰς τὴν πρὸ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας φερώνυμον πλατεῖαν τοῦ Πέτεφυ, καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀνδριάντος αὐτοῦ ἀσκεπεῖς καὶ εὐσεβάστως ἱστάμενοι προσφωνοῦσι τὸν ἔνδοξον καὶ δαφνοστεφῆ ποιητὴν τὰ εἰκότα, ἐν τῷ ἱερῷ τῆς φιλοπατρίας αὐτῶν ἐνθουσιασμῷ.

Μέλη τῆς ἐνταῦθα Ἑλληνικῆς κοινότητος ἐγένοντο κατὰ καιροὺς καὶ ἀδελφοὶ Μακεδόνες, λαλοῦντες καὶ τὸ ἰδίωμα τῆς βλαχικῆς γλώσσης τὸ λεγόμενον κουτσοβλαχικόν· ὅθεν χάριν αὐτῶν καὶ τῆς ἐκ βλάχων ὀρθοδόξων στρατιωτικῆς φρουρᾶς τῆς πόλεως, πρὸ πεντήκοντα ἤδη ἐνιαυτῶν αὐτοκρατορικῷ διατάγματι, ἐφημερεύει ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πάντοτε καὶ Βλάχος ἱερεύς, ἱερουργῶν βλαχιστὶ καθ' ὡρισμένας ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ἡ δὲ κοινότης λέγεται ἔκτοτε "κοινότης ὀρθόδοξος Γραικῶν τε καὶ Μακεδονοβλάχων". Ἡ ἐνταῦθα Ἑλληνικὴ κοινότης καὶ Ἐκκλησία ἔσχε κατὰ διαφόρους ἐποχὰς μεγάλους καὶ ἀοιδίμους εὐεργέτας, ἐν οἷς Ἀλέξανδρος Λάπωρας ἐκληροδότησεν ὑπὲρ αὐτῆς 400,000 φρ. Σοφία Λύκα 50,000 δραχμ. ἀμφότεροι ἐκ Βοσκοπόλεως τῆς Μακεδονίας ὁρμώμενοι· Κωνσταντῖνος Τακετσῆς 15,000 φρ., Θεόδωρος Στούρζας 20,000 φρ., Βασιλικὴ Τριανταφύλλου ἐκ Σερρῶν 5000 δραχμ. Ἀρχαῖος δὲ καὶ μέγας εὐεργέτης τῆς κοινότητος ὡσαύτως ἐγένετο ὁ Γεώργιος Ζαβίρας τῇ 28 Μαΐου 1744 ἐν Σιατίστῃ τῆς Μακεδονίας γεννηθεὶς καὶ τῇ 28 Αὐγούστου 1804 ἐνταῦθα ἐν Πέστῃ ἀποβιώσας· ἐκληροδότησε τῇ Ἑλληνικῇ κοινότητι τῆς πόλεως ταύτης ὁ ἀοίδιμος χρηματικὴν περιουσίαν 40,000 φρ., ὡς καὶ τὴν πολύτιμον καὶ πολύτομον αὐτοῦ βιβλιοθήκην, σωζομένην ἄχρι τῆς σήμερον, ἐν ᾗ ἐναπέκειντο ἐν χειρογράφοις καὶ τὰ ἀνέκδοτα σοφὰ καὶ πολλὰ αὐτοῦ συγγράμματα φιλοσοφικά, θεολογικά, φιλολογικά, ἐκκλησιαστικά, ἱστορικά, ἀστρονομικὰ καὶ γεωλογικά, ὡς καὶ τὰ ἐκ τῆς λατινικῆς, γαλλικῆς, ἰταλικῆς, γερμανικῆς καὶ οὐγγρικῆς γλώσσης μεταφρασθέντα ἀξιόλογα αὐτοῦ πονήματα. Τὸ 1872 ἐν Ἀθήναις ὁ ἐλλόγιμος καθηγητὴς Γ. Κρέμος, ἐξέδωκε τὸ πρῶτον "τὴν νέαν Ἑλλάδα, ἢ "τὸ Ἑλληνικὸν θέατρον" τοῦ ἀοιδίμου ἀνδρός, ἐκ χειρογράφου περισωθέντος ἐν τῇ ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Ἀθηνῶν. Τὰ κατὰ τὸν ἀξιοθαύμαστον τοῦτον ἄνδρα, τὸν νέον, ἀληθῶς, καὶ χαλκέντερον Ὠριγένην τῶν ἡμετέρων χρόνων, εὑρίσκει ὁ ἀναγνώστης, ἐξαιρέτως ἐν τῇ "Νεοελληνικῇ Φιλολογίᾳ" τοῦ Κ. Σάθα, ἐν τῇ "ὀρθοδόξῳ Ἑλλάδι" Ἀνδρ. Δημητρακοπούλου Ἀρχιμανδρίτου, καὶ ἐν τῷ ἀρίστῳ προλόγῳ τῆς προμνησθείσης "Νέας Ἑλλάδος".

Ἀπὸ δὲ τῆς ἱδρύσεως τῆς ἐνταῦθα Ἑλληνικῆς καὶ ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἱεράτευσαν ἐν αὐτῇ ὁ αἰδεσιμώτατος Ἰωάννης Βρετὸς (1790—1794)· ὁ αἰδεσιμώτατος Χαρίσιος Σακελλίων ἐκ Κοζάνης (1794—1803), ὁ αἰδεσιμώτατος Θεόδωρος Γεωργιάδης (1803—1831), Ἰωάσαφ Μαυρομμάτης Ἀρχιμανδρίτης ἐξ Αἴνου (1831—1867), ἱερατεύσας ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη ὡς ἔγγιστα, ἀνὴρ λόγιος καὶ ἱεροπρεπής, ἐκπαιδευθεὶς ἐν τῇ νεότητι αὐτοῦ εἰς τὸ ἐν τῇ Οὐγγρικῇ πόλει Μισκόλτσᾳ πρὸ 90 ἐτῶν ἀκμάζον Ἑλληνικὸν γυμνάσιον, ἐν ᾧ ἐπὶ πολλὰ ἔτη πλεῖστοι Ἕλληνες, Οὔγγροι, Ῥωμοῦνοι καὶ Σέρβοι ἐξεπαιδεύοντο. Συνέγραψε δ' ὁ ἀγαθὸς οὗτος ἱερεὺς τῆς Ἐκκλησίας δύο πονήματα, πλήρη ἀκραιφνοῦς φιλογενείας, εὐσεβείας καὶ ἀγάπης χριστιανικῆς· καὶ τὸ μὲν ἐπιγράφεται "Διατριβὴ ἢ καθρέπτης τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἐν ᾧ βλέπει πᾶς τις πόσον ἀναγκαία ἐστὶν ἡ σπουδὴ αὐτῆς πρὸς τελείαν παιδείαν" ἐν Πέστῃ, 1832. Τὸ δ' ἄλλο "Ἐγκόλπιον περὶ τῆς τῶν τέκνων ἀνατροφῆς" ἐν Πέστῃ, 1866. Γέρων δὲ ὀγδοηκοντούτης παρὰ πάντων τιμώμενος καὶ ἀγαπώμενος, πρὸ δεκατεσσάρων ἤδη ἐτῶν μετήλλαξεν ἐνταῦθα τὴν ζωὴν ὁ εὐλαβὴς οὗτος λειτουργὸς τῆς Ἐκκλησίας, παρακαλῶν εἰς τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ βίου, ὅπως γραφῇ ἐπὶ τῆς πλακὸς τοῦ τάφου του τὸ ἐπιτάφιον τοῦτο ἐπίγραμμα, ὅπερ αὐτὸς τὴν προτελευταίαν ἡμέραν τῆς τελευτῆς ὑπηγόρευσεν εἰς τὸν ἐλλόγιμον Γεώργιον Τιάλιον, καθηγητὴν καὶ γραμματέα τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Προξενείου. Ἐπεγράφη χρυσοῖς γράμμασι, καὶ ἀναγινώσκεται ἄχρι τῆς σήμερον ἐπὶ λαμπρᾶς μαρμαρίνης πλακός·

> Ἰωάσαφ Μαυρομμάτης ἀρχιμανδρίτης ὁ ξένος ἐξ Αἴνου ἐν ξένῃ διὰ ξένους.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἀποπνέουσιν ἀληθῶς τὸ μῦρον τῆς Ἑλληνικῆς φιλοπατρίας, καὶ κατανύουσι, τὴν καρδίαν τοῦ ζῶντος εἰς ξένην γῆν, μακρὰν τῆς φίλης πατρίδος.

Τὸν Μαυρομμάτην διεδέξατο ὁ φιλομαθὴς καὶ χρηστὸς ἱερεὺς Γρηγόριος Νεστορίδης, Θεσσαλὸς τὴν πατρίδα ἐπὶ τετραετίαν ἐνταῦθα ἱερουργήσας καὶ ἀκολούθως ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ σχολῇ ἐκπαιδευθείς· ἐτελεύτησε δὲ πρό τινος χρόνου ἐν Κωνσταντινουπόλει, προϊστάμενος διατελῶν τῆς ἐν Γαλατᾷ Ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, τῆς ἐπιλεγομένης τῶν Χίων. Τελευταῖον δὲ προέστη ἱερατικῶς τῆς ἐνταῦθα ἡμῶν Ἐκκλησίας ὁ πρὸ διετίας ἑβδομηκοντούτης πρὸς Κύριον ἐκδημήσας τῆς ἀγαθῆς καὶ μακαρίας μνήμης Μακάριος Ἀρχιμανδρίτης Ἐσφιγμενίτης, ὅστις κατετέθη καὶ αὐτὸς ἐν τῷ αὐτῷ τάφῳ καὶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν φιλόξενον πλάκα, ξένος ἐν ξένῃ ἐκ Λήμνου διὰ ξένους.

Αἰωνία ἡ μνήμη αὐτῶν τε καὶ πάντων τῶν κτιτόρων καὶ εὐεργετῶν τῆς ἐνταῦθα ἁγίας καὶ ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας! ἧς ἱεροψάλται καὶ διδάσκαλοι τῆς κοινότητος ἐγένοντο κατὰ καιροὺς ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦ νῦν, Κωνστ. Μιτάκος, Γεώργιος Γιανάπαλης, Ἰω. Δεσποτόπουλος, Ἰω. Βαρδάκας, Ἰω. Λεονάρδος, Κωνστ. Δημητριάδης, Δημ. Ζωντίδης, Γεώργιος καὶ Βασίλειος Τιάλιοι οἱ ἐκ Κοζάνης αὐτάδελφοι.

Ἐν Βουδαπέστῃ 1884.

*) Ὁ ἐν τῷ ἐνταῦθα ἐθνικῷ Οὐγγρικῷ πανεπιστημίῳ ἀπὸ τεσσαράκοντα περίπου ἐτῶν μάλα εὐδοκίμως καὶ καρποφόρως διδάσκων τὴν Ἑλληνικὴν φιλολογίαν σοφὸς καὶ κλεινὸς καθηγητὴς Ἰωάννης Τέλφυς, οὔγγρος τὸ γένος καὶ ὡς γνήσιος Ἕλλην ὁμιλῶν καὶ γράφων τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν, γνωστὸς εἰς τὸν Εὐρωπαϊκὸν κόσμον διὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, εἰς δὲ τὸ καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικὸν δημόσιον δι' ὅσων ἔγραψεν ἑλληνιστὶ κατὰ διαφόρους καιροὺς ἐν τῇ Πανδώρᾳ καὶ τῇ Κλειοῖ, μετέφρασεν ἀπὸ τοῦ Οὐγγρικοῦ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς γλῶσσαν ἐκλεκτὰ τοῦ Πέτεφυ ποιήματα, ὡς καὶ τελευταῖον εἰς τὸν πεζὸν λόγον κατὰ παράκλησιν τὸ περιλάλητον ἐθνικὸν Οὐγγρικόν, καὶ ὡς εἰπεῖν, προφητικὸν ᾆσμα, τοῦ πεπνυμένου καὶ μεγάλου τῆς Οὐγγαρίας ποιητοῦ, ποιηθὲν τὸ 1848, ὀλίγον πρὸ τῆς μεγάλης τῶν Οὔγγρων ἐπαναστάσεως· τὸ λαμπρὸν τοῦτο ᾆσμα δημοσιεύομεν ἐν τῷ Ἑσπέρῳ, κατ' εὐδοκίαν τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ, ὡς ἄξιον πάντοτε ἀναγνώσεως ὑπὸ πάντων τῶν αἰσθανομένων ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα, καὶ ἐκτιμώντων δεόντως τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν αὐτῆς·

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ.

Ἐν πεζῷ λόγῳ.

1. Εἰς τὴν Πατρίδα σου ἀκλονήτως ἔσο πιστός, ὦ Οὖγγρε, αὕτη ἐστὶ τὸ λίκνον καὶ ποτε ὁ τάφος σου, ἢ σε τρέφει καὶ καλύπτει.

2. Ἐκτὸς ταύτης οὐκ ἔστι διὰ σὲ τόπος ἐν τῷ μεγάλῳ κόσμῳ· εἴτε σ' εὐλογεῖ εἴτε σε κτυπᾷ ἡ τύχη, ἐνταῦθα πρέπει νὰ ζήσῃς, νὰ ἀποθάνῃς.

3. Αὕτη ἐστὶν ἡ γῆ, ὅπου τὸ αἷμα τῶν πατέρων σου τοσάκις ἐχύθη. Αὕτη, πρὸς ἣν ὅλα τὰ ἱερὰ ὀνόματα μία χιλιετία ἔδεσεν.

4. Ἐνταῦθα ἐμαχέσαντο ὑπὲρ τῆς πατρίδος τὰ τοῦ ἥρωος Ἀρπάδου στρατεύματα. Ἐνταῦθα συνέτριψαν τὸν τῆς δουλείας ζυγὸν οἱ βραχίονες τοῦ Οὐνιάδου.

5. Ἐλευθερία! Ἐνταῦθα ἐβάστασαν τὰς αἱματηρὰς σου σημαίας καὶ ἔπεσαν ἐν τῇ μακρᾷ μάχῃ οἱ ἄριστοι τῶν ἡμετέρων.

6. Καὶ μετὰ τοσαύτας δυστυχίας, μετὰ τοσαύτας διχονοίας ὀλιγοστευόμενον μέν, ἀλλ' ὄχι συντριβόμενον, ζῇ τὸ ἔθνος ἐν τῇ πατρίδι.

7. Καὶ ἐθνῶν πατρίς, μεγάλε κόσμε! Σὲ προσφωνεῖ ἀνδρείως· "ἡ τῆς χιλιετίας κακοπάθεια ζωὴν ἢ θάνατον αὐτῆς".

8. Οὐκ ἔστι δυνατόν, ὅτι τοσαῦται καρδίαι ματαίως ἐξέχεον τὸ αἷμα, καὶ ὅτι τοσαῦτα πιστὰ στήθη ὑπὲρ τῆς πατρίδος θλιβόμενα ἐσχίσθησαν.

9. Οὐκ ἔστι δυνατόν, ὥστε ματαίως ἐκμαραίνονται νοῦς, ἰσχὺς καὶ ἁγία θέλησις ὑπὸ βαρείας κατάρας.

10. Πρέπει νὰ ἔλθῃ ἔτι, καὶ θέλει ἔλθει καλήτερος καιρός, τὸν ὁποῖον ποθεῖ ἡ ἔνθερμος προσευχὴ ἐν τοῖς χείλεσι τόσων μυριάδων ἀνθρώπων.

11. Ἢ θέλει ἔλθει, ἐὰν πρέπῃ νὰ ἔλθῃ ἡ μεγάλη καταστροφή, ὅπου πρὸς ἐνταφιασμὸν ἵσταται ἐν τῷ αἵματί του ἓν βασίλειον.

12. Καὶ τὸν τάφον, ὅπου ἓν ἔθνος χαλᾶται, περικυκλοῦσιν οἱ λαοί, καὶ ἐν τοῖς τῶν ἑκατομμυρίων ὀφθαλμοῖς πένθιμον κάθηται δάκρυον!

13. Πιστὸς ἔσο ἀκλονήτως εἰς τὴν πατρίδα σου, ὦ Οὖγγρε· αὕτη σε τρέφει, καὶ ὅταν ἀποθάνῃς αὕτη σε καλύπτει.

14. Ἐκτὸς ταύτης οὐκ ἔστι διὰ σὲ τόπος ἐν τῷ μεγάλῳ κόσμῳ· εἴτε σ' εὐλογεῖ, εἴτε σὲ κτυπᾷ ἡ τύχη, ἐνταῦθα πρέπει νὰ ζήσῃς, νὰ ἀποθάνῃς.

Ὁ αὐτὸς ἀξιότιμος καθηγητὴς Ἰωάννης Τέλφυς μετέφρασεν εἰς τὴν Οὐγγρικὴν γλῶσσαν τὸν Ὅμηρον, τὸν Ἡρόδοτον, τὸν Θουκυδίδην, τὸν Ξενοφῶντα ὡς καὶ ἐκ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων κλασικῶν ποιητῶν καὶ πεζογράφων· συνέταξε δὲ καὶ συντάσσει ἐτησίως σοφὰς πραγματείας περὶ Ἑλληνικῶν πάντοτε ὑποθέσεων, ἃς ἀναγινώσκει μετὰ καὶ ἄλλων ἀκαδημαϊκῶν ἐν τῇ ἐνταῦθα Οὐγγρικῇ ἀκαδημίᾳ, ἐνώπιον ἐκλεκτοῦ καὶ λογίου ἀκροατηρίου, καὶ διὰ τῶν πραγματειῶν καὶ διατριβῶν τούτων ἐκδιδομένων ἐτησίως εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Ἀκαδημίας, μάλα προσφυῶς ὑποτρέφει καὶ ἐπαυξάνει τὸν φιλελληνισμὸν ἐκλεκτῆς καὶ σπουδαίας μερίδος τοῦ Οὐγγρικοῦ ἔθνους. Ἡ Ἑλληνικὴ κυβέρνησις τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων ἀπέστειλεν αὐτῷ ἐπαξίως τὸν χρυσοῦν σταυρὸν τοῦ Σωτῆρος, βραβεύουσα βασιλικῶς τὴν σοφίαν καὶ τὴν ἀρετὴν τοῦ ἀνδρός.

ΤΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΥΔΑΤΑ ΤΟΥ KARLSBAD.

(Συνέχεια· ὅρα προηγ. τεῦχος.)

Ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, ἡ μόνη πραγματικὴ διαφορὰ ἁπασῶν τῶν πηγῶν τοῦ Karlsbad σύγκειται εἰς τὸν βαθμὸν τῆς θερμοκρασίας καὶ εἰς τὸ ποσὸν τοῦ ἐξατμιζομένου ἀνθρακικοῦ ὀξέος, ὅπερ αὐξάνει ἢ μειοῦται ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς θερμότητος. Εἶναι δὲ ἀρχὴ παραδεγμένη παρὰ τῶν ἐπιστημόνων ἰατρῶν, ὅτι ὁ μοχλός, οὕτως εἰπεῖν, τῆς ὑδροθεραπείας εἶναι τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ, οὗ ἡ χρῆσις εἴς τινας μὲν τῶν ἀσθενούντων εἶναι ἀναγκαία, εἰς ἄλλους δὲ ἐπιβλαβής. Ἐπομένως καὶ ἡ ἐσωτερικὴ χρῆσις τῶν μεταλλικῶν ὑδάτων δέον νὰ γίνηται μόνον συμβουλῇ ἰατροῦ. Δυστυχῶς εἰς τὴν Ἀνατολήν, δηλ. ἐν Τουρκίᾳ καὶ Ἑλλάδι, τὰ μεταλλικὰ ὕδατα θεωροῦνται ἡ πανάκεια ἁπασῶν τῶν νόσων. Φημίζονται π. χ. "τὰ νερὰ τῆς Προύσης" ὡς θεραπεύοντα τοὺς ῥευματισμούς· ἅπαντες ποιοῦμεν χρῆσιν αὐτῶν ἀδιακρίτως, καὶ ὅμως τὰ νερὰ ταῦτα πάντας δὲν ἀνακουφίζουσι. Τὸ αὐτὸ λεκτέον καὶ περὶ τῆς ἐσωτερικῆς τῶν μεταλλικῶν ὑδάτων χρήσεως, ἥτις δέον ἑκάστοτε νὰ ὁρίζηται παρὰ ἰατροῦ.

Αἱ ἀκόλουθοι εἰσὶν αἱ ἐν χρήσει πηγαὶ τοῦ Karlsbad, ὡς καὶ ἡ θερμοκρασία αὐτῶν·

	Réaumur.	Fahrenheit.
1. Sprudel	59,5°	166°
2. Hygeiaquelle		
3. Neue Hygeiaquelle		
4. Bernhardsbrunn	53°	151°
5. Curhausquelle	52°	149°
6. Neubrunn	50°	145°
7. Felsenquelle	48°	140°
8. Theresienbrunn	48°	140°
9. Mühlbrunn	45°	133°
10. Schlossbrunn	43,5°	130°
11. Marktbrunn	40°	122°
12. Kaiserbrunn	39°	120°
13. Elisabethquelle	37,0°	116°
14. Hochbergerquelle	33°	106°
15. Kaiser-Karlquelle	31°	102°
16. Russische Kronquelle	29°	97°
17. Sprudel-Säuerling	23°	84°

Ἂς ἐξετάσωμεν ἤδη ποίας ἀσθενείας θεραπεύουσιν ἢ μετριάζουσι τὰ ὕδατα ταῦτα, καὶ τίνες πρέπει νὰ μεταβαίνωσιν εἰς Karlsbad πρὸς χρῆσιν αὐτῶν. Εἰς τὰ ζητήματα ταῦτα θὰ προσπαθήσωμεν νὰ δώσωμεν ὅσον οἷόν τε σαφεστέρας πληροφορίας, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς ἐμβριθεῖς μελέτας τῶν ἰδίως εἰς τὴν ὑδροθεραπευτικὴν καὶ εἰς τὰς φυσικὰς ἰδιότητας τῶν ὑδάτων τούτων ἐνασχοληθέντων.

Ἐσωτερικὴ χρῆσις. Τὰ ὕδατα τοῦ Karlsbad παρὰ τὴν φυσικὴν αὐτῶν ἰδιότητα ὡς πηγαίων ὑδάτων ἔχουσι καὶ τρεῖς ἄλλας συστατικὰς ἰδιότητας· τὴν θερμότητα, τὸ ἀνθρακικὸν ἀέριον, καὶ τὰ διάφορα ἅλατα. Ἡ θερμότης συντελεῖ εἰς τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος καὶ χρησιμεύει εἰς καταπράϋνσιν τοῦ νευρικοῦ συστήματος· ὅταν δὲ λαμβάνωνται εἰς μικρὰς ποσότητας, ὡς δέον νὰ γίνηται, ἡ φυσικὴ αὐτῶν θερμότης δὲν αὐξάνει τὴν ἐν τῷ στομάχῳ ἐνυπάρχουσαν καὶ συγχωνεύεται εὐκόλως. Τὸ ἀνθρακικὸν ἀέριον ἐπενεργεῖ ἀμέσως ἐπὶ τῶν βλενῶν τοῦ στομάχου, εὐκολύνει τὴν ἔκκρισιν τοῦ στομαχικοῦ χυμοῦ, καθησυχάζει τὸν ἐρεθισμὸν τῶν ἰνῶν καὶ ἐνδυναμόνει τὰς περισταλτικὰς κινήσεις τῶν ἐντέρων· εἴς τινας τῶν πασχόντων τὸ ἀνθρακικὸν ἀέριον παρέχει εὐχάριστον ἔκκρισιν ἱδρῶτος, γενικῶς ὅμως ἐρεθίζει τὴν ὄρεξιν καὶ βοηθεῖ τὴν πέψιν διὰ τῆς ἀπορροφήσεως τῶν μεταλλικῶν οὐσιῶν. Τὰ ἅλατα, ἀνθρακικὸν καὶ θειϊκὸν ἰώδιον, αὐξάνουσι τὰ σφαιρίδια τοῦ αἵματος καὶ τὴν ἀλκαλικὴν αὐτῶν ἰδιότητα. Δυνάμεθα δὲ νὰ ὀνομάσωμεν ταῦτα ἀντοξέα ὕδατα, διότι θεραπεύουσι τὴν τάσιν τῆς ὀξύτητος τοῦ αἵματος καὶ τῶν ἐντέρων, βοηθοῦντα τὴν φυσικὴν αὐτῶν λειτουργίαν. Ἐπενεργοῦσι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἥπατος, ἐπὶ τῶν νεφρῶν καὶ τῶν λυμφατικῶν ὀργάνων.

Αἱ διάφοροι ἐν Karlsbad πηγαὶ δὲν ἐπιφέρουσι τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα. Ἡ πηγὴ Sprudel π. χ. ταχύτερον ἐνεργεῖ ἐπὶ τοῦ στομάχου ἢ ἡ πηγὴ Schlossbrunn καὶ αἱ λοιπαὶ ψυχρότεραι πηγαί. Ἀσθενεῖς, μὴ ἔχοντες ἀνάγκην διεγέρσεως (stimulation), πρέπει νὰ κάμωσι χρῆσιν τῶν τελευταίων, ἰδίως δὲ ἐκεῖνοι, ὧν τὰ καρδιακὰ ὄργανα δὲν εὑρίσκονται ἐν φυσικῇ καταστάσει. Ἐν γένει ὅμως ἡ χρῆσις τῶν ὑδάτων τούτων ἐπιφέρει φυσικήν τινα ἀνάπαυσιν καὶ εὐχάριστον ἐφίδρωσιν τῆς ἐπιδερμίδος. Τέσσαρα ἢ πέντε ποτήρια ὕδατος ἀρκοῦσι πρὸς βοήθειαν τῆς ἐνεργείας τοῦ πεπτικοῦ σωλῆνος, ἐν ᾧ ποσότης μικροτέρα ἐπιφέρει συνήθως τὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα. Τὰ ὕδατα πρέπει νὰ λαμβάνωνται τὴν πρωΐαν, μεταξὺ τῆς 6ης καὶ 8ης ὥρας, βεβαίως πρὶν τοῦ προγεύματος· ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ἔκτακτοι περιστάσεις, καθ' ἃς οὐ μόνον ἐπιτρέπεται τῷ ἀσθενοῦντι ἐλαφρὸν προηγουμένως πρόγευμα, ἀλλὰ καὶ κατ' οἶκον νὰ λαμβάνῃ τὸ ὕδωρ. Ἡ γενικὴ συνήθεια τῶν ἐπισκεπτομένων τὸ Karlsbad, εἶναι νὰ λαμβάνωσι τὰ ὕδατα ἐν τῇ πηγῇ· τὸ θέαμα εἶναι γραφικώτατον ἕνεκα τῆς ποικιλίας τῶν στολῶν καὶ τῶν φυσιογνωμιῶν τῶν ἐκ τῶν ἀποτάτων χωρῶν ἐνταῦθα συρρεόντων ἀνθρώπων· εἶναι θέαμα, τὸ ὁποῖον δὲν δύναταί τις νὰ λησμονήσῃ.

Εἰς ἀρχαιοτέρους χρόνους καὶ ἰδίως μέχρι τῆς ιστ'. ἑκατονταετηρίδος τὰ ὕδατα τοῦ Karlsbad δὲν ἐλαμβάνοντο εἰμὴ μόνον ἐξωτερικῶς, δηλ. ὡς λουτρά· οἱ δὲ ἰατροὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, πρὸς ἄρσιν πάσης ἀμφιβολίας ἰάσεως τῶν ἀσθενῶν, ἐβύθιζον αὐτοὺς τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας ἐντὸς δεξαμενῶν. Βραδύτερον ἐγένετο ἐσωτερικὴ χρῆσις τῶν ὑδάτων, τὰ λουτρὰ ἔπεσαν εἰς ἀρχηστίαν, ὁ δὲ ἀσθενὴς κατεδικάζετο εἰς ἡμερησίαν ὑδροθεραπείαν 20 ἢ καὶ 30 ποτηρίων. Ἀμφότερα τὰ συστήματα ταῦτα ἀπεδείχθησαν σφαλερά, διότι ὅλαι αἱ θεραπεῖαι ἐν Karlsbad μέχρι τοῦ 1520 ἀπεδείχθησαν ἐπιβλαβεῖς. Οἱ

ἰατροὶ τῶν δύο τελευταίων ἑκατονταετηρίδων παρεδέχθησαν θεραπείαν μετριωτέραν, ἂν καὶ πολὺς διετηρήθη ἀκόμη ὁ φόβος κατὰ τῆς ἐξωτερικῆς καὶ ἰσωτερικῆς χρήσεως τῶν μεταλλικῶν ὑδάτων παρὰ πολλοῖς τῶν νοσούντων.

Ἐν Karlsbad δύναταί τις νὰ ἔχῃ παντὸς εἴδους λουτρά· ἐνταῦθα ὅμως ἡμεῖς θὰ πραγματευθῶμεν περὶ τῶν δύο κυριωτέρων, δηλ. περὶ τῶν μεταλλικῶν λουτρῶν τοῦ Sprudel καὶ τῶν πηλωδῶν. Τὰ ὕδατα τῆς πηγῆς Sprudel, ἀναβρύοντα εἰς θερμοκρασίαν 162°, διοχετεύονται διὰ σωλήνων εἰς τὸ Kurhaus καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς λουτρῶνας, ἔνθα μετριαζόμενα εἰς φυσικὸν βαθμὸν καθίστανται προσιτὰ εἰς τοὺς ποιοῦντας χρῆσιν αὐτῶν· ἡμίθερμα εἶναι λίαν εὐχάριστα καὶ κατασταλτικά, θερμὰ ὅμως ἀπαιτοῦσι μεγάλην προσοχήν, διότι ἐπιφέρουσι νάρκωσιν καὶ ἐξάντλησιν τῶν δυνάμεων. Ἓν τέταρτον τῆς ὥρας θεωρεῖται ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα διαμονῆς ἐντὸς τοῦ ὕδατος, ἐννοεῖται μὲ στόμαχον ἐλαφρόν. Τίνα εἰσὶ τὰ θεραπευτικὰ συστατικὰ τῶν θερμῶν ὑδάτων τῆς πηγῆς Sprudel; Τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν εἶναι εὔκολον, καθότι περὶ αὐτοῦ ἐγράφησαν ἤδη τόμοι ὁλόκληροι. Μέχρι τινὸς ὑπῆρχεν ἡ ἰδέα, ἥτις καὶ παρὰ πολλῶν ὑπεστηρίζετο, ὅτι τὰ ἅλατα καὶ τὰ μέταλλα τῶν θερμῶν τούτων ὑδάτων ἀπερροφῶντο διὰ τῆς ἐπιδερμίδος, καὶ οὕτως εἰσήρχοντο εἰς τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος. Ὁ Παρισώ ὅμως καὶ ἄλλοι ἀπέδειξαν ὅτι ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ἡ ἀνθρωπίνη ἐπιδερμὶς εἶναι ἀδιαπέραστος ἐν τῷ ὕδατι, αἱ δὲ μεταλλικαὶ ἰδιότητες δὲν ἀπορροφῶνται· ὁπωσδήποτε ὅμως εἴτε διὰ τῆς ἀπορροφήσεως τῶν μεταλλικῶν οὐσιῶν ἐν τῷ σώματι, εἴτε διὰ τῆς ἐπηρείας αὐτῶν ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος, ἀπεδείχθη πρακτικῶς ὅτι πολλαὶ ἀσθένειαι θεραπεύονται δι' αὐτῶν.

Τὰ πηλώδη λουτρὰ τοῦ Karlsbad μεγάλην ἀπέκτησαν φήμην καὶ γενικὴ σχεδὸν ἐγένετο χρῆσις αὐτῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη· ἐκτίσθη δὲ καὶ μέγα θεραπευτήριον διὰ τὴν περίεργον ταύτην θεραπείαν. Τὸ ὑλικόν, οὗ γίνεται χρῆσις, εἶναι μέλας παχὺς πηλός, ὃν μεταφέρουσι διὰ τοῦ σιδηροδρόμου ἀπὸ τῆς εἰς δύο ὡρῶν ἀπόστασιν κειμένης πόλεως Franzensbad. Ὁ πηλὸς οὗτος εἶναι πλήρης διαφόρων μετάλλων, καθαρίζεται δὲ διὰ ὕδατος, ἀφ' οὗ ἀλεσθῇ καὶ κοσκινισθῇ δεόντως. Ἐκ πρώτης ὄψεως τὸ λουτρὸν τοῦτο ἐντὸς λασπώδους ὕλης ἔχει τι τὸ δυσάρεστον, ἀλλ' οἱ ἅπαξ δοκιμάσαντες αὐτὸ εὑρίσκουσιν ὅτι εἶναι εἰς ἄκρον εὐχάριστον, εἷς μάλιστα ἐξεφράσθη πρὸς ἡμᾶς, ὅτι ἂν ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρχῃ παράδεισος, δὲν δύναται νὰ ἦναι ἄνευ τῶν λουτρῶν τούτων.

Περιττὸν ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα ὅτι καὶ τὰ λουτρὰ ἐν Karlsbad πρέπει νὰ λαμβάνωνται μόνον κατὰ τὴν συνταγὴν ἰατροῦ, διότι ἐνίοτε τὰ θερμὰ λουτρὰ δύνανται ν' ἀποβῶσιν ἐπικίνδυνα. Τρία ἢ τέσσαρα τοιαῦτα λουτρὰ τὴν ἑβδομάδα ἀρκοῦσιν. Ἡ καταλληλοτέρα ὥρα τῆς ἡμέρας διὰ τὸ θερμὸν λουτρὸν εἶναι πρὸ μεσημβρίας καὶ μάλιστα πρὸ τοῦ προγεύματος. Ἡ θερμοκρασία τῶν λουτρῶν εἶναι μεταξὺ 80 καὶ 96 βαθμῶν Fahrenheit, τῶν δὲ πηλωδῶν 96—100°, διότι ἐν αὐτοῖς ἡ θερμότης διατηρεῖται καὶ τὸ σῶμα ἀντέχει περισσότερον· ὑπάρχουσι δὲ καὶ λουτρὰ ἀτμοῦ, ὧν ἡ θερμοκρασία ἀνέρχεται ἐνίοτε εἰς 130 βαθμούς. Ἐννοεῖται ὅτι δέον κατὰ τὸ λουτρὸν νὰ τηρῶνται ὅλαι αἱ ἀπαιτούμεναι προφυλάξεις καὶ ν' ἀκολουθῇ τις τὴν παραγγελίαν τοῦ διορίσαντος αὐτὸ ἰατροῦ.

Ἑρμογένης.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

ΠΕΤΡΟΣ ΒΡΑΪΛΑΣ ΑΡΜΕΝΗΣ.

Γενν. 1812, ἀποθ. 1884.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 165).

Δημοσιευοντες σήμερον ἐν τῷ "Ἑσπέρῳ" τὴν εἰκόνα τοῦ ἄρτι ἀποβιώσαντος πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐν Λονδίνῳ Πέτρου Βραΐλα Ἀρμένη, νομίζομεν ὅτι ἀξιοπρεπέστερον καὶ συγκινητικώτερον δὲν δυνάμεθα νὰ συνοδεύσωμεν αὐτὴν ἢ παραθέτοντες τὸν ἐπικήδειον λόγον, ὃν ἀπήγγειλεν ἐκ τοῦ προχείρου ἐν τῷ ὀρθοδόξῳ ναῷ τοῦ Λονδίνου ὁ λόγιος ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερώνυμος Μυριανθεύς, ὅστις συντόμως μὲν ἕνεκα τῆς παρουσίας τῶν ἐπισήμων ξένων προσώπων, ἀλλὰ μετὰ πολλοῦ τοῦ αἰσθήματος ἀπηύθυνε τὸ ὕστατον Χαῖρε εἰς ἄνδρα πολυειδῶς ὑπηρετήσαντα τὴν πατρίδα καὶ μεγάλως δοξάσαντα αὐτὴν διὰ τῶν ἐμβριθεστάτων αὐτοῦ φιλοσοφικῶν συγγραφῶν. Μετὰ τὸ τέλος τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας ὁ ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερώνυμος ὡμίλησεν οὕτως.

"Ὁ ἀοίδιμος Πέτρος Βραΐλας Ἀρμένης, ὃν σήμερον μετὰ τοσαύτης πανδήμου συγκινήσεως κηδεύομεν, ἐκέκτητο ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἔθνει θέσιν ἔξοχον καὶ διὰ τὰς σπουδαίας πολιτικὰς αὐτοῦ ὑπηρεσίας πρὸς τὴν πατρίδα, καὶ διὰ τὴν εὐρεῖαν καὶ βαθεῖαν αὐτοῦ μάθησιν, καὶ διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ εὐσέβειαν καὶ ἀρετήν.

Γεννηθεὶς ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1812 ἐκ γονέων εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων ἀπωρφανίσθη ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ τοῦ πατρός, καὶ ἡ ἐπιμέλεια τῆς ἀνατροφῆς αὐτοῦ ἀφέθη τῇ μητρὶ καὶ τοῖς ἐκ μητρὸς θείοις Ἀντωνίῳ καὶ Καρόλῳ, παρ' ὧν ἐκληρονόμησε καὶ τὸ ὄνομα Ἀρμένης. Μετὰ τὴν προκαταρκτικὴν αὐτοῦ ἐκπαίδευσιν ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τῆς Κερκύρας μετέβη εἰς τὰ πανεπιστήμια τῆς Ἰταλίας, Ἑλβετίας καὶ Γαλλίας, ἐν οἷς ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς Νομικῆς καὶ τῆς Φιλοσοφίας. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ πατρίδα ἔδειξε λίαν πρωΐμως ὁποίας ἱκανότητος καὶ ὁποίων ἀρετῶν ἦτο κάτοχος. Ὅθεν βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἐκλήθη εἰς τὰ ὕπατα τῆς πολιτείας ἀξιώματα. Καὶ πρῶτον μὲν διωρίσθη δικαστὴς ἐν Ζακύνθῳ, ἔπειτα δὲ ἐξελέγη πρόεδρος τῆς Ἰονίου Βουλῆς, καὶ τέλος ἐγένετο γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ἰονίου Γερουσίας. Μετὰ τὴν εὐτυχῆ ἕνωσιν τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος διωρίσθη ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἔπειτα ἐστάλη πρεσβευτὴς τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ Λονδίνου, τῆς Πετρουπόλεως καὶ τῶν Παρισίων. Μετὰ δὲ τὸν τελευταῖον ῥωσσοτουρκικὸν πόλεμον, ὅτε τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα ἀπησχόλει τὰ συνέδρια τῶν κραταιῶν τῆς γῆς, ἐπέμφθη ἔκτακτος ἀπεσταλμένος τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς Βερολῖνον καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν. Εἰς ὅλας τὰς ὑψηλὰς ταύτας πολιτικὰς θέσεις ἐπεδείξατο τοιαύτην πολιτικὴν ἱκανότητα, τοσαύτην σύνεσιν καὶ τόσον συνδιαλλακτικὴν συμπεριφοράν, ὥστε πολλῶν μὲν διακεκριμένων τῆς Εὐρώπης ἡγεμόνων καὶ διπλωματῶν ἐφειλκύσατο τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμόν, τῆς δὲ πατρίδος ἀπεσπάσατο τὴν κοινὴν εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν συμφερόντων αὐτῆς. Ὅθεν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐτίμησεν αὐτὸν διὰ τοῦ παρασήμου τῶν ἀνωτέρων Ταξιαρχῶν, καὶ σήμερον κηδεύεται ἐπισήμως καὶ δαπάναις τοῦ ἑλληνικοῦ Κράτους. Δι' ὑψηλῶν παρασήμων ἐτιμήθη καὶ παρ' αὐτοκρατόρων καὶ βασιλέων διαφόρων Κρατῶν. Τὴν μνήμην αὐτοῦ τιμῶντες παρίστανται σήμερον ἐν τῇ κηδείᾳ αὐτοῦ ἀντιπρόσωπος τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας, ὁ ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Βρετανικῆς Κυβερνήσεως, τὸ διπλωματικὸν σῶμα καὶ τοσοῦτοι ἄλλοι ἐπίσημοι ξένοι.

Ἀλλ' ὁ ἀοίδιμος διεκρίθη ἐν τῷ ἡμετέρῳ Γένει οὐ μόνον διὰ τὰς σπουδαίας αὐτοῦ πολιτικὰς ὑπηρεσίας πρὸς τὴν πατρίδα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν εὐρεῖαν καὶ βαθεῖαν αὐτοῦ μάθησιν. Ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐδίδαξε λίαν καρποφόρως τὴν Φιλοσοφίαν ἐν τῇ Ἰονίῳ Ἀκαδημίᾳ, ἐν ᾗ ἐμορφώθησαν τοσοῦτοι διακεκριμένοι λόγιοι ἄνδρες τοῦ ἡμετέρου ἔθνους· ἐξέδωκε ποικίλα φιλοσοφικὰ καὶ φιλοσοφικοθεολογικὰ συγγράμματα, ἐν οἷς ἐπανθεῖ βαθεῖα κρίσις καὶ σπανία καλλιέπεια. Διὰ τῆς συντάξεως δύο σπουδαίων ἐφημερίδων, "τῆς Πατρίδος καὶ τῆς Ἑλλάδος", δι' ὧν μεγάλως προήγαγε τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος, ἐκέκτητο φήμην καὶ διακεκριμένου δημοσιογράφου.

Ἀλλ' ὅπερ πρὸ πάντων διέκρινε τὸν ἄνδρα καὶ καθίστα αὐτὸν πολλῷ ἀνώτερον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἦν, ὅτι μετὰ τῆς πολιτικῆς δεξιότητος καὶ τῆς μεγάλης πολυμαθείας συνέδεεν ἀνυπόκριτον εὐσέβειαν καὶ τὴν συνήθως παρομαρτοῦσαν αὐτῇ ἀρετήν. Ὁ ἄνθρωπος ὁ ἔχων μὲν οἱονδήποτε φυσικὸν ἢ ἐπίκτητον προτέρημα, οἷον εὐφυΐαν, ὡραιότητα, εὐγένειαν, πλοῦτον, μάθησιν κ. τ. τ., στερούμενος δὲ ἠθικοῦ χαρακτῆρος, οὗ τινος συνήθης παράγων εἶναι ἡ εὐσέβεια, ὁμοιάζει πρὸς πτηνὸν ἔχον ἀποκεκομμένην τὴν ἑτέραν τῶν πτερύγων αὐτοῦ, καὶ πετόμενον πάντοτε πρόσγεια καὶ ταπεινά. Ὁ ἀοίδιμος Π. Βραΐλας Ἀρμένης κεκτημένος πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ ἀρετήν, ἐπέτετο πάντοτε ὑψηλά, ἐξεῖχε τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων. Ὑπῆρξε διὰ τοῦτο ἄριστος πολίτης, ἄριστος σύζυγος, ἄριστος πατήρ, ἄριστος ἀδελφός. Πάντες ἡμεῖς, ἀδελφοί, πολλάκις ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ θαυμάσωμεν τοῦ ἀνδρὸς τὸ μειλίχιον τῶν τρόπων, τὴν θερμὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἄκραν χριστιανικὴν ταπείνωσιν. Ἡ ἡμετέρα Ἑλληνικὴ κοινότης, ἡ πάντοτε ἐμπνεομένη ὑπὸ εὐγενῶν καὶ γενναίων αἰσθημάτων, ἐπανειλημμένως ἔδειξεν ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ πόσον οἶδε νὰ ἐκτιμᾷ τὴν ἱκανότητα, τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἀρετήν. Σήμερον, ὅτε τὸ ἡμέτερον ἔθνος διέρχεται κρίσιμόν τινα περίοδον, τὴν περίοδον τῆς μεταβάσεως ἀπὸ τῆς ἡμιμαθείας εἰς τὴν ἀληθῆ μάθησιν, ἀπὸ τῆς δεισιδαιμονίας εἰς τὴν ἀληθῆ εὐσέβειαν, ἀπὸ τοῦ ἡμιπολιτισμοῦ εἰς τὸν ἀληθῆ πολιτισμόν, ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην τοιούτων ἀληθῶς λογίων, εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων ἀνδρῶν, οἷος ὑπῆρξεν ὁ ἀείμνηστος Βραΐλας, ὅπως ὁδηγήσωσιν αὐτὸ εἰς τὸν ἀληθῆ αὐτοῦ προορισμόν.

Παρακαλέσωμεν, ἀδελφοί, τὸν Ὕψιστον, ὅπως τοιούτους ἄνδρας πολλοὺς καὶ συχνοὺς ἐγείρῃ ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἔθνει. Παρακαλέσωμεν τὸν Ὕψιστον, ὅπως τὴν μὲν ψυχὴν τοῦ ἀφ' ἡμῶν μεταστάντος ἀδελφοῦ ἡμῶν ἀναπαύσῃ ἐν χώρᾳ ζώντων, τὴν δὲ εὐσεβῆ καὶ ἐνάρετον αὐτοῦ σύζυγον μετὰ τῶν τέκνων παραμυθήσῃ καὶ ὑποστηρίξῃ ἐν τῇ δεινῇ ταύτῃ δοκιμασίᾳ. Ἀμήν!"

Τὰ συγγράμματα τοῦ ἀοιδίμου Π. Βραΐλα Ἀρμένη εἶναι τὸ πλεῖστον φιλοσοφικά, καὶ τὸ πρῶτον "Δοκίμιον περὶ τῶν πρώτων ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν" ἐξεδόθη ἤδη ἐν ἔτει 1851 ἐν Κερκύρᾳ. Δέκα ἔτη μετὰ ταῦτα (τῷ 1861) ἐξέδωκε τὰ "Στοιχεῖα τῆς θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς Φιλοσοφίας", ἐν οἷς ἀκολουθῶν τὸν ἔξοχον αὐτοῦ διδάσκαλον, τὸν Γάλλον Cousin, ἀναπτύσσει ὁλόκληρον τὸ φιλοσοφικὸν αὐτοῦ σύστημα. Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ μετέφρασε τὰς "Φιλοσοφικὰς μελέτας τοῦ Χριστιανισμοῦ", ἐκδοθείσας ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1854—1857. Τὸ τελευταῖον αὐτοῦ σύγγραμμα εἶναι τὸ "Περὶ Θεοῦ καὶ ψυχῆς", ἐν ᾧ ὁρίζει τὰ δύο θεμελιώδη δόγματα ὅλων

τῶν θρησκευμάτων. Πάντα τὰ συγγράμματα τοῦ Βραΐλα διακρίνει μεγάλη περὶ τὴν ἔκθεσιν ἀκρίβεια καὶ γλῶσσα γλαφυρά, ἀπηλλαγμένη ξενισμῶν· οἱανδήποτε καὶ ἂν ἀναγνώσῃ τις σελίδα αὐτῶν ἐννοεῖ εὐθὺς ἐκ πρώτης ὄψεως ὅτι ὅσα γράφει, γράφει ἐν πεποιθήσει καὶ βαθέως συναισθανόμενος τὴν σημασίαν πάσης φράσεως καὶ πάσης λέξεως. Βεβαίως ὁ Βραΐλας ἄριστος θὰ καθίστατο τοῦ Πανεπιστημίου καθηγητής, ἐὰν ἐτρέπετο τὴν διδασκαλικὴν ὁδόν. Καὶ πράγματι ἡ ἡμετέρα Κυβέρνησις εὐθὺς μετὰ τὴν ἕνωσιν τῆς Ἑπτανήσου, ἐννοήσασα τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνδρός, διώρισεν αὐτὸν καθηγητὴν τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ ἐθνικῷ τῶν Ἀθηνῶν πανεπιστημίῳ εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀπολυομένου γεραροῦ καθηγητοῦ Φιλίππου Ἰωάννου· ἀλλ' ὁ Βραΐλας εὐγενέστατα τρέφων αἰσθήματα δὲν ἀπεδέχθη τὸν διορισμὸν τοῦτον, μὴ θέλων οὔτε κἂν πλαγίως νὰ πικράνῃ ἄνδρα σεβαστὸν καὶ ἕνα τῶν μεγάλων τοῦ Γένους διδασκάλων. Ἡ μὴ ἀποδοχὴ τῆς καθηγητικῆς θέσεως ἐστέρησε μὲν τὴν πατρίδα καὶ τὴν ἐπιστήμην διδασκάλου πολυτίμου, ἐτίμησεν ὅμως ἐξόχως τὸν ἄνδρα, ὃν σήμερον ἡ Ἑλλὰς πενθεῖ.

Γινώσκοντες τὸ φιλόμουσον τοῦ ἀοιδίμου ἀνδρὸς καὶ τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ γνῶσιν τῆς ἀγγλικῆς γλώσσης ἀπεστείλαμεν αὐτῷ πρὸ δύο περίπου ἐτῶν τὴν τότε ἐκδοθεῖσαν μετάφρασιν ἡμῶν τοῦ "Ἄσματος τοῦ Χιαβάθα" τοῦ ἐξόχου Ἀμερικανοῦ Longfellow. Ὁ ἀείμνηστος Βραΐλας ἀναγνοὺς αὐτὴν ἀπέστειλεν ἡμῖν ἰδιόχειρον ἐπιστολήν, ἣν σήμερον παραθέτομεν, ὅπως δείξωμεν πόσον ὁ σοφὸς ἀνὴρ ἐνδιεφέρετο εἰς τὰ προϊόντα τῆς νεωτέρας ἡμῶν φιλολογίας, καίτοι ἐν μέσῳ πολλῶν καὶ ποικίλων ἀσχολιῶν εὑρισκόμενος.

Ἰδοὺ ἡ ἐν λόγῳ ἐπιστολή·

Φίλε Κύριε Περβάνογλε.

Τὴν καλλίστην μετάφρασιν τοῦ Χιαβάθα καὶ τὸ φύλλον τοῦ Ἑσπέρου ἔλαβον μετὰ τῆς ἀγαθῆς μοι ἐπιστολῆς σας, καὶ δι' ὅλα ταῦτα σπεύδω νὰ Σᾶς εὐχαριστήσω ἀπὸ καρδίας. Συγχαίρω δὲ Ὑμῖν εἰλικρινῶς διὰ τὴν μετάφρασιν, ἧς μέγα μέρος παρέβαλον ἤδη πρὸς τὸ πρωτότυπον καὶ εὗρον αὐτὴν ἐπιτυχεστάτην, διότι οὐ μόνον τηρεῖ τὴν χάριν καὶ ἀφέλειαν, αἵτινες διακρίνουσι τὸν Longfellow, ἀλλὰ προσθέτει εἰς αὐτὰς τὸ ἐπαγωγὸν τῆς ἡμετέρας διαλέκτου, ἥτις ἐν τοῖς στίχοις Ὑμῶν ῥέει καθαρὰ καὶ αὐθόρμητος, ὡς καὶ ὁμαλὴ ἀπ' αὐτῆς τῆς πηγῆς τῆς ὑμετέρας φιλοκαλίας

"ἀποπνέουσα τὴν δρόσον
τῶν δασῶν καὶ τῶν κοιλάδων."

Εὔχομαι δὲ νὰ πλουτίσητε τὴν νέαν ἡμῶν φιλολογίαν μὲ ἄλλα ἔργα τοῦ αὐτοῦ εἴδους καὶ τῆς αὐτῆς ἀξίας, καὶ ἤθελον τολμήσει νὰ Σᾶς προτείνω τὰς Μελῳδίας τοῦ Moore, αἵτινες εἶναι ἄγνωστοι τοῖς ἡμετέροις, οὐδεὶς δὲ κάλλιον Ὑμῶν δύναται καὶ νὰ ἐκτιμήσῃ τὰς ἀρετάς των καὶ νὰ τὰς μεθερμηνεύσῃ εὐδοκίμως.

Δέχθητε κτλ.

Ὑμέτερος
Π. Βραΐλας.

ΠΕΤΡΟΣ ΒΡΑΙΛΑΣ ΑΡΜΕΝΗΣ.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Φίλε κύριε Σοντάκατα.

Τὸ ἑπόμενον ποίημα, γραφὲν ἐν τῇ νεανικῇ μου ἡλικίᾳ καὶ ἐπαινεθὲν εἰς τὸν ποιητικὸν διαγωνισμὸν τοῦ 1857, εἰς ὃν εἶχεν ὑποβληθῇ μετ' ἄλλων ποιημάτων μου, ἀποτελούντων τὴν συλλογὴν τῶν Ἐμπνεύσεων, ἀποστέλλω ὑμῖν πρὸς δημοσίευσιν, μὴ ἀμφιβάλλων ὅτι θέλει ἀναγνωσθῇ εὐχαρίστως ὑπὸ τῶν φιλομούσων συνδρομητῶν τοῦ Ἑσπέρου, τῶν μὴ ταρπομένων μόνον ὑπὸ κενοῦ πατάγου λέξεων, ἀηδῶν ἐρωτικῶν διαχύσεων καὶ πομπωδῶν ἐκφράσεων καταπληρουσῶν τὴν ἀκοήν, ἀλλὰ μὴ δυναμένων νὰ κατέλθωσι μέχρι τῆς καρδίας, ἣν μόνον θέλγει ἡ ἀληθὴς ποίησις, ἥτις εἶνε θυγάτηρ ἀγνοῦ τρυφεροῦ αἰσθήματος.

Ὡς θέλετε παρατηρήσει τὸ ποίημα τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸ ἐλεγειακὸν εἶδος, εἰς ὃ ἐκ τῶν ἀρχαίων διεκρίθησαν ἡ Σαπφὼ καὶ ὁ Ἀλκαῖος παρ' Ἕλλησι, καὶ ὁ Τίβουλλος καὶ Προπέρτιος παρὰ Ῥωμαίοις καὶ ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις παρ' Ἰταλοῖς μὲν ὁ Πετράρχης ἐκθειάζων τὰ κάλλη τῆς Λαύρας του ἢ θρηνῶν τὸν πρόωρον αὐτῆς θάνατον, παρὰ Γάλλοις δὲ ὁ Παρνὸ καὶ ὁ Ἀνδρέας Χενιέρος, εἰς οὗ τὰς φλέβας ἔρρεε μητρόθεν Ἑλληνικὸν αἷμα, παρ' Ἄγγλοις δὲ ὁ Βοῦρνς καὶ ὁ ἐπιστήθιος τοῦ Γλάδστωνος φίλος, ὁ διαπρεπέστερος τῶν ἐπιζώντων ποιητῶν τῆς Ἀγγλίας, Τέννυσον.

Ἐν τῷ ποιήματι ταύτῳ ἀπαντῶσι καὶ στίχοι περιέχοντες ἰδέας, ἃς μοι ἐνέπνευσε τὸ κατὰ τὴν νεανικήν μου ἐκείνην ἡλικίαν διβλίον τοῦ συρμοῦ, ἡ Λαιλία τῆς Γαλάτιδος μυθιστοριογράφου Γεωργίας Σάνδ, τῆς νέας ταύτης Σαπφοῦς τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος, ἧς οἱ σπαρακτικοὶ καὶ ἀσεβεῖς ἐνίοτε φθόγγοι σαλεύουσι τὴν καρδίαν καὶ ταλαντεύουσι τὴν πεποίθησιν. Ἀλλὰ λέγων ὅτι ἐνεπνεύσθην ὑπὸ τοῦ δαιμονίου ἐκείνου πνεύματος δὲν ἐννοῶ νὰ εἴπω οὔτε ὅτι ἐλογοκλόπησα ὡς πράττουσι συνήθως τινὲς τῶν ποιητῶν, οὔτε ἐμιμήθην δουλικῶς τὴν ἄλλως ἀμίμητον ποιήτριαν. Ἴσως τὰ αὐτὰ αἰσθήματα ὑπῆρξαν ἡ ἔμπνευσις ἀμφοτέρων, ἀλλ' ἡ ἔκφρασις αὐτῶν ἀνήκει εἰς τὴν ἰδίαν ἑκάστου καλαισθησίαν καὶ ποιητικὴν ἱκανότητα. Τὰ πτερά μου ὑπῆρξαν ἀείποτε ἴδια ἐμοῦ πτερά, ἀλλ' οὐδέποτε κολοιοῦ τοῦ μύθου. Διὰ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς ποιητικοῖς τοῦ Πανεπιστημίου διαγωνισμοῖς, ὁσάκις ἀπεδόθην, ἤκουσα στερεοτύπως ἐπαναλαμβανόμενον, ὅτι ἐν ταῖς ποιήμασί μου παρατηρεῖται ἱκανὴ δόσις αἰσθήματος καὶ ἰδίως πρωτοτυπία, ἥτις πιθανὸν νὰ ἐλαττώνῃ τὴν ἀξίαν αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν τὰ ἐξευτελίζει διὰ τοῦ ἐγκλήματος τῆς κλοπῆς.

Ἐν τούτοις ἐλπίζω νά μοι ἐπιτραπῇ ἡ ἐγωϊστικὴ ἀξίωσις νὰ θεωρῶ ἰδίως τὰ εἰς τὸ ἐλεγειακὸν εἶδος ἀποκλίνοντα ποιήματά μου οὐχὶ ἀνάξια προσοχῆς καὶ δυνάμενα νὰ κατολάβωσι θέσιν τινὰ ἐν τῷ νεωτέρῳ Ἑλληνικῷ Παρνασσῷ, ἂν τὸ αἴσθημα, ἡ πρωτοτυπία καὶ τὸ διαυγὲς καὶ ῥέον τῆς ἐκφράσεως εἰσὶν ἐκ τῶν κυρίων προσόντων τῆς Ποιήσεως καὶ ἰδίως τῆς Λυρικῆς.

Ἐν Βραΐλᾳ 1884.

Παν. Ματαράγκας.

ΕΦΥΓΕΣ.

Ἔφυγες, σκληρά, πρὶν ἔτι ἓν σου φίλημα δροσίσῃ
τὰ φλεγόμενά μου χείλη·
Ἔφυγες πρὶν μίαν λέξιν ἡ καρδία μου τολμήσῃ
εἰς τὰ χείλη μου νὰ στείλῃ.

Ποῦ ἀνοίγεις τὰ πτερά σου; μὴ τὴν ἄνω ἀνθυμήθης,
ἄγγελε, δισμονήν σου;
Μὴ εἰς ἕτερον ἀστέρα, ὦ παρθένε, ἐγεννήθης;
κ' ἐπεθύμησες τὴν γῆν σου;

Μετ' ἐκπλήξεως σὲ βλέπω καὶ ἂν ἦσαι ἀμφιβάλλω
πλάσμα ὡς ἡμεῖς ἀργίλλου·
Καὶ πολλάκις τρέμω μήπως δι' ἐκφράσεως θεβήλου
Χερουβεὶμ ἀγνὸν προσβάλω.

Ὄχι, φύσιν ἀνθρωπίνην τόσον κάλλος δὲν ἐμφαίνει,
τόσα θέλγητρα καρδίας·
Ἀλλὰ ποῖον παίσμα κάτω ἀπαιτεῖ ἐδῶ νὰ μένῃς
εἰς τὸν κόσμον τῆς πικρίας;

Ἴσως ἕνεκα χαρίτων ἀφειδῶν ὑπεραρθεῖσα,
ταπεινὴν νὰ κλίνῃ γόνυ
Πρὸ τοῦ Σαβαὼθ ἠρνήθη, κ' ἐκ τῶν ἄνω κρημνισθεῖσα
τὴν ποινὴν ἐδῶ πληρώνει;

Ἀλλὰ τότε οἱ ἀθῶοι διὰ τί ἡμεῖς, νεᾶνις,
νὰ τηκώμεθα μαζύ σου;
Ποίαν τέρψιν ἐν τῇ θλίψει τῇ κοινῇ ἀπολαμβάνεις;
τί κερδίζει ἡ ψυχή σου;

Ἴσως φεῦ! ὁποίαν χύνει λάβαν τ' ὄμμα σου πυρίνην
ἀγνοεῖς, ὅταν μ' ἐκείνην
Εἰς τὸ ὄμμα μου τὸ στρέφῃς τὴν ψευδῆ ἀπάθειάν σου,
ἀλλὰ τέχνην φλογεράν σου;

Πῦρ αἰσθάνομαι Ταρτάρου εἰς τὰς φλέβας μου νὰ βράζῃ,
καὶ τὸ πῦρ ἀναβιβάζει
Εἰς τὴν κεφαλήν μου, ἥτις μόλις συγκρατεῖ τὰς φρένας
φοβερὰ τεταραγμένας.

Ὅταν μόλις τὴν ὡραίαν, τὴν κρινόλευκόν σου χεῖρα
πρὸς τὴν χεῖρά μου ἐκτείνῃς,
Ὅταν εἰς τὸ οὖς μου λέξιν τρυφερὰν σου διευθύνῃς,
ὅταν εὐμενὴς ἡ Μοῖρα

Εἰς τὸ θῆμά μου σὲ φέρῃ καὶ τὸ θῆμά σου κρατήσω
καὶ ζητῶν νά σοι λαλήσω
Εἰς τῆς μνήμης μου τὰ φύλλα μίαν λέξιν δὲν εὑρίσκω,
ὦ δὲν ζῶ, οὐδ' ἀποθνήσκω.

Ἀποθνήσκω ζῶν συνάμα, εἶμαι πτῶμα ζωῆς πλῆρες,
εἶμαι ἅγαλμ' ἀναπνέον,
Αἱ αἰσθήσεις βλαι παύουν, ἀκοή, φωνὴ καὶ χεῖρες,
ἀλλ' ἀγῶνα φρικαλέον

Δοκιμάζει ἡ καρδία καὶ μοχθεῖ νὰ διαρρήξῃ
τὸν σκληρὸν φραγμὸν τοῦ στήθους,
Καί, ὦ κόρ', εἰς τοὺς σκληρούς σου ὀφθαλμοὺς νὰ ἐπιδείξῃ
μάχης τραύματ' ἀοιδήθους.

Τάνυσον τὰς πτέρυγάς σου, φύγε με, ἴσως ἡμέρας εὐτυχεῖς μακρὰν σου ζήσω.
Τάλας! δύναμαι μακρὰν σου εὐτυχίαν νὰ ἐλπίσω
ἢ στιγμὰς ἱλαρωτέρας;

Βλέπων σε τὴν γῆν εὑρίσκω ἀρεστὴν μου κατοικίαν
καὶ φοβοῦμαι μὴ τὴν χάσω·
Μ' εὐφροσύνας παραδείσων καὶ ἀγγέλων εὐτυχίαν,
ἄνευ σοῦ δὲν τὴν ἀλλάσσω.

Ἴσως τήκομαι μὴ ἔχων σὲ ἐγγύς μου ἀεννάως·
ἀλλ' ἀρκεῖ ἡμέρα μία
Εἰς Ἠλύσια νὰ τρέψῃ τῆς καρδίας μου τὸ χάος,
μία λέξις σου γλυκεῖα.

Ἄγγελέ μου, νὰ λατρεύω δὲν ἐγνώριζον ταλαίως
πρὶν εἰς τ' ὄμμα μου φανῇς,
Ἀλλ' ἤδη εἰς τὴν λατρείαν πᾶς ἑτράπη μου ὁ βίος,
ὅτε σὺ μὲ τυραννεῖς.

Ἔρχου πάντοτε ἐγγύς μου, βλέπε με μὲ τὸ γλυκύ σου,
τὸ ὑποφαλῶν σου ὄμμα,
Μὴ μ' ἐγκαταλείπῃς, στῆθι· εἶμαι ὄλβιος ἐγγύς σου
καὶ καιόμενος ἀκόμα.

1857.

ΤΟ ΡΙΠΙΔΙ ΤΗΣ.

Τύχοι ποτὲ σιμά της
Νὰ καθήσῃς μιὰ στιγμὴ
Νὰ ἰδῇς τὰ θέλγητρά της
Τὸ κομψό της τὸ κορμί;
Σὰ γοητευμένο φίδι
Νὰ ἰδῇς μὲ προσοχὴ
Τὸ χρυσό της τὸ ῥιπίδι
Πῶς τὸ παίζει μιὰ ψυχή;

Τὸ παιδὶ τῆς Ἀφροδίτης
Στέκει ἐμπρός της χαροπό
Καὶ κρυφὰ κρυφὰ σ' αὐτί της
Ψιθυρίζει ἕνα σκοπό,
Καὶ οἱ ζέφυροι πετοῦνε
Γύρω της ὅλο χαρὰ
Τὰ χειλάκια της φιλοῦνε
Τὰ γλυκὰ καὶ δροσερά.

Σὰ Νερέϊδα ἐκείνη
Ὅλο χάρι κ' εὐμορφιὰ
Σὲ λωλαίνει σὰ σοῦ ῥίχνῃ
Κάπου κάπου μιὰ ματιά·
Μ' ἂν ζητᾷς νὰ καταλάβῃς
Ἡ καρδιά της τί φρονεῖ,
Τὸ ῥιπίδι της μὴ παύσῃς
Νὰ κουτάζῃς πῶς κινεῖ.

Ἂν τὴν βλέπῃς πῶς τ' ἀνοίγει
Κι' ὅλο ἕνα τὸ σφαλᾷ
Κι' ἡ 'μιλιά της εἶν' ὀλίγη
Τότε ἐλπίζε καλά·
Καὶ ἂν ὃ,τι πῶς ἔχει κάτι
Ποῦ διστάζει νὰ τὸ πῇ,
Στράψε αὐτὺς ἀλλοῦ τὸ μάτι
Μὴ τὴν κάμῃς νὰ ντραπῇ.

Ὅσο νοιώθεις πῶς προβαίνεις
Κ' εἶν' τὸ κῦμα καθαρό,
Λέγε πάντα πῶς πεθαίνεις
Κάμε ὅρκο φοβερό.
Μ' ἂν ἀρχίσῃ τὸ ῥιπίδι
Πάτ πάτ πάτ νὰ τὸ κινῇ,
Ἄσχημο σημάδι δίδει,
μάλα ἀμέσως τὸ πανί.

Πρέπει σὰν καλὸς πιλότος
Νὰ γνωρίζῃς τὸν καιρὸ
Ἂν φυσᾷ θοριὰς ἢ νότος
Ἢ μελτέμι δροσερό.
Μὰ τοῦ ἔρωτος πυξίδα
Εἰς αὐτὴν τὴν ἐποχὴ
Τὸ ῥιπίδι μόνον εἶδα
Σὰν τὸ παίζῃ μιὰ ψυχή.

Κ. ΚΑΝΑΡΗΣ

ἐν νεανικῇ ἡλικίᾳ.

(Ἐκ τῆς προσωπογραφίας τοῦ Boggi ἐν ἔτει 1828.)

Κάθε κίνημά του ἔχει
Σημασία καὶ σκοπὸ
Ἕνα λέγει "διὲς ἂν βρέχῃ",
ἄλλο λέγει "Σ' ἀγαπῶ".
Σὰ νὰ ἔχῃ νοῦ καὶ στόμα
Σοῦ 'ξηγεῖται καθαρὰ
Καὶ τηλέγραφο ἀκόμα
Σοῦ τραβάει ἀπὸ μακρά.

Εὐτυχῶς, ὅλαις δὲν ξέρουν
Τὸ ῥιπίδι πῶς 'μιλᾶ,
Ἄλλως ἤθελαν μᾶς φέρουν
Ἄνω κάτω τὰ μυαλά·
Τὸ βαστᾶ, τὸ καμαρόνει
Κάθε μιὰ μὲ προσοχή·
Τί δουλιαῖς ὅμως σκαρόνει
Ξεύρει μόνο μιὰ ψυχή.

Andrinople, 27 Septembre 1884.

GUSTAVE LAFFON.
Consul de France.

ΟΙ ΕΚ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ
ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΩΝ
ΗΓΕΜΟΝΕΥΣΑΝΤΕΣ ΕΝ ΜΟΛΔΟΒΛΑΧΙΑι ΕΞ ΗΓΕΜΟΝΕΣ.

Ἱστορικὴ μελέτη Σ. Κρητικοῦ.

ΑΝΑΜΦΗΡΙΣΤΟΝ ὅτι ὁ οἶκος τῶν Μαυροκορδάτων φαεινὴν κατέχει σελίδα ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἱστορίᾳ τοῦ ἔθνους ἡμῶν καὶ τὴν πρώτην ἐπίζηλον θέσιν μεταξὺ τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν Ἑλληνοβυζαντινῶν οἴκων, τῶν διαπρεψάντων κατὰ τὴν ὀμιχλώδη ἐκείνην ἐποχὴν τοῦ πολυπαθοῦς ἡμῶν ἔθνους.

Μεγάλην ὄντως τὴν ἐπίδρασιν ἔσχεν ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν πραγμάτων ὁ Μαυροκορδάτειος οἶκος ἀπὸ τῆς ιζ'. ἑκατονταετηρίδος, καθ' ὃν χρόνον ὡς ἀστὴρ φαεινὸς ἀνεφάνη ἐπὶ τοῦ τότε ζοφώδους ἑλληνικοῦ ὁρίζοντος ὁ ἐξ Ἀπορρήτων καλούμενος Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ἕλκων τὸ γένος ἐκ Βυζαντίου ἐκ τῶν οἴκων ἐκείνων τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν πολλαχόσε διασκορπισθέντων καὶ ἀποικισθέντων, ὡς καὶ τούτου, ἐν Χίῳ τότε καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ιζ'. ἑκατονταετηρίδος αὖθις ἐν Βυζαντίῳ παραγενομένου.

Ὁ ἐν λόγῳ σοφὸς οὗτος ἀνήρ, ὀπαδὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ τυγχάνων καὶ γνωστὸς γενόμενος παρὰ τοῖς ἐν Εὐρώπῃ τότε ἐπιστήμοσι διὰ τοῦ περὶ τῆς τοῦ αἵματος κυκλοφορίας ἐμβριθεστάτου αὐτοῦ συγγράμματος, θεολόγος δὲ καὶ διπλωμάτης συνάμα ἐκ τῶν πρώτων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὤν, κατώρθωσεν ἵνα διέπῃ ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἔθνους ἡμῶν οὐ μόνον τὰ κοινὰ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς ἀπεράντου τότε καὶ ἰσχυρᾶς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας ἐπὶ χρόνον μακρὸν καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἡ βιογραφία τοῦ μεγάλου τούτου Ἕλληνος, ἣν εἴδομεν ἐκδοθεῖσαν πρό τινων ἐτῶν παρὰ τοῦ ἐν Βιέννῃ πολυμαθοῦς φιλολόγου κ. Θ. Λιβαδᾶ, λαμπρὰν ὄντως τὴν εἰκόνα τοῦ ἀνδρὸς παρίστησιν, ἀνταξίαν ἄλλως αὐτοῦ τε καὶ τοῦ καλάμου τοῦ βιογραφήσαντος. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἐκπλῆξιν ἐμποιεῖ ἡ εὐρεῖα τοῦ ἐξ Ἀπορρήτων παιδεία, ὁ διαυγὴς αὐτοῦ νοῦς καὶ τὸ πολύγλωσσον αὐτοῦ, κατόχου ὄντος τῶν ἐν χρήσει εὐρωπαϊκῶν καὶ ἀσιατικῶν γλωσσῶν. Καὶ ἐν γένει τίς δύναται νὰ μὴ θαυμάσῃ τὸν σοφὸν συγγραφέα καὶ ἰατρόν, τὸν θεολόγον καὶ διπλωμάτην τοῦτον; Ἐκ τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ κάλλιστα δύναταί τίς κατανοῆσαι τὸν ἄνδρα, οἷος ἦν καὶ ὡς πολίτης ἐνάρετος καὶ ὡς πατὴρ φιλόστοργος δι' ἣν κατέβαλε σπουδὴν πρὸς τὴν τῶν ἑαυτοῦ τέκνων ἀνατροφήν, πρὸς ὃ καὶ οὐκ ἀπέτυχεν ἀποκτήσας υἱοὺς ὄντως ἀνταξίους τῶν ἀρετῶν καὶ τῆς φήμης αὐτοῦ. Πλὴν οὐ προτίθεμαι ἐνταῦθα νὰ ποιήσω ἐκτενῆ λόγον περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, περὶ οὗ ἄλλως σοφοί τε καὶ ἐπιστήμονες ἡμεδαποὶ καὶ ξένοι ἔγραψαν πλεῖστα ὅσα καὶ μέγαν αὐτὸν ἀπεκάλεσαν. Λίαν ὀρθῶς λέγει περὶ αὐτοῦ ὁ κ. Λιβαδᾶς σχολιάζων τὰς σοφὰς καὶ ἑλληνικωτάτας αὐτοῦ ἐπιστολάς· "Ὁ νοῦς αὐτοῦ καὶ "ἡ καρδία ἀπεδείχθησαν λειμὼν ἀκήρατος τῶν "κανονικῶν τῆς σεμνῆς ἀρχαιότητος συγγραφέων "καὶ τῶν τοῦ παρηκμακότος καὶ τοῦ Βυζαντινοῦ "ἑλληνισμοῦ· συνάμα δὲ κιβωτὸς ἔμψυχος τῶν "πατέρων, τῶν διδασκάλων καὶ καλλικελάδων "ἀηδόνων τῆς Ἐκκλησίας· διότι καὶ περὶ Θεο"λογίας οὐδεὶς ἄλλος τῶν τότε ἢ ἐκεῖνος οὔτε "ἐφρόνησεν, οὔτως εἶπεν, οὔτε ἐθεολόγησεν ἴσα "τοῖς πάλαι τῶν ἁγίων, οὔτε εἰς ἀριστερὰ κλίνας "οὔτε εἰς δεξιά· ἀλλ' ὁδεύσας τὴν τοῦ ἁγίου "Πνεύματος ὁδὸν τὴν βασιλικὴν καὶ ἄπταιστον." (Ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Ἰακώβου Μάνου.)

Ἐγὼ δὲ τὸν λόγον περὶ τῶν υἱῶν καὶ γόνων τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρὸς νῦν ποιούμενος ἀδιστάκτως δύναμαι εἰπεῖν, ὅτι οἱ βλαστοὶ ὑπῆρξαν ἀντάξιοι τοῦ ἀειθαλλοῦς καὶ καρποφόρου ἐκείνου δένδρου, τοῦ ὡς ἀγλαοὺς ὄντως καὶ ὡραίους τοὺς καρποὺς καρποφορήσαντος.

Ὁ πολύπυστος ἀνὴρ τῆς ιζ'. ἑκατονταετηρίδος ἔσχε τρεῖς υἱούς, τὸν Σκαρλάτον, τὸν Νικόλαον καὶ τὸν Ἰωάννην. Ἐκ τούτων ὁ πρωτότοκος, ὁ Σκαρλάτος, ἀπεβίωσεν ἐν Τυργοβίστῳ τῆς Βλαχίας ὅτε ὁ ἐξ Ἀπορρήτων ἐπανῆλθεν μετὰ τὴν ἐν Κάρλοβιτς συνομολογηθεῖσαν εἰρήνην. Ἀμφότεροι δὲ οἱ ἀπομείναντες ἀδελφοὶ κατέστησαν ἐν ἐπισήμοις ἀξιώμασι παρά τε τῇ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Ὀθωμανικῇ κυβερνήσει, καὶ ἡγεμόνες Μολδοβλαχίας ἐγένοντο, διαπρέψαντες ἐπὶ σοφίᾳ καὶ πολιτικῇ συνέσει. Ἐκ τούτων δ' ἀπόγονοι ἕτεροι τέσσαρες βλαστοὶ κατεῖχον κατὰ καιροὺς τοὺς ἡγεμονικοὺς θρόνους Βλαχίας καὶ Μολδαβίας, περὶ ὧν κατωτέρω.

Ἄρχομαι νῦν ἐκ τοῦ Νικολάου καὶ τοῦ Ἰωάννου, τῶν υἱῶν τοῦ ἐξ Ἀπορρήτων.

Ὁ Νικόλαος Μαυροκορδάτος ἡγεμόνευσεν ἐν Μολδαβίᾳ τὸ πρῶτον κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1700 ἐπὶ ἓν μόνον ἔτος, ἀντικατασταθεὶς ὑπὸ τοῦ Δημητρέσκου βοεβόδα Β'. Καντεμίρη, ὅστις τῷ 1711, καθ' ὃν χρόνον ὁ μέγας Πέτρος εἰσέβαλεν εἰς Μολδαβίαν, ἡνώθη πρὸς αὐτὸν μετὰ τοῦ μολδαβικοῦ στρατοῦ. Γνωστὴ εἶναι ἡ ἧττα τοῦ μεγάλου Πέτρου ἐν Στυλενέστι τῆς Μολδαβίας, ἑπομένως καὶ ἡ ἀποχώρησις τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας κατὰ τὸν ἕβδομον μῆνα τῆς ἡγεμονίας αὐτοῦ. Δεινὴν καταστροφὴν ἐπήνεγκον τότε οἱ Τάταροι ἐν Μολδαβίᾳ, λεηλατοῦντες, σφάζοντες καὶ δηοῦντες ταύτην· πασᾶς δέ τις, Κοὺρτ καλούμενος, κατέλαβεν αὐθαιρέτως τὸν θρόνον τῆς ἡγεμονίας, τυραννήσας ἐπὶ δέκα ἡμέρας τὴν χώραν, μέχρις οὗ ἦλθεν ὁ Λοῦπος Βάροικος Καϊμακάμης· ἀλλὰ καὶ τοῦτον, κακῶς κυβερνήσαντα, καθῄρεσεν ὁ βεζύρης καὶ ἀπήγαγεν ἀλυσόδετον μετὰ τῶν συνεργῶν του, τῶν ἀρχόντων Ἀντωνίου Ζιόρα καὶ Μαξούτου Ποστελνίκου, καὶ καθεῖρξεν αὐτοὺς ἐν Βάρνῃ. Ἀπέστειλε δὲ τὸν Ἰωάννην Μαυροκορδάτον, ὄντα τότε μέγαν διερμηνέα τῆς Πύλης, νὰ τακτοποιήσῃ τὰ τῆς χώρας μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ ἀδελφοῦ του Νικολάου διορισθέντος τὸ δεύτερον ἡγεμόνος Μολδαβίας, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐγένετο (Ἱστορ. Φωτεινοῦ). Τῷ 1711 ἀνακτᾷ, ὡς εἴρηται, τὴν ἡγεμονίαν Μολδαβίας ὁ σοφὸς οὗτος ἀνήρ, οὗ τὴν παιδείαν καὶ τὸ πολύγλωσσον ἐξετίμησαν οἱ ἐν Γερμανίᾳ σοφοί, οἵτινες ἐθαύμαζον αὐτὸν διὰ τὴν δεινότητα περὶ τὸ γράφειν τὴν ἑλληνίδα φωνήν. Γενόμενος κατόπιν αἰχμάλωτος τῶν Αὐστριακῶν ἐν Τρανσυλβανίᾳ ὁ Νικόλαος Μαυροκορδάτος συνέταξε κατὰ τὴν διετῆ ἐκεῖ αἰχμαλωσίαν του τὴν "Περὶ καθηκόντων βίβλον του", μνημεῖον ἄφθιτον τῆς τοῦ ἀνδρὸς εὐφυΐας καὶ σοφίας, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ λογίου Φριζίου. Κατὰ τὴν δευτέραν ἡγεμονίαν του ἐν Μολδαβίᾳ, διαρκέσασαν τέσσαρα ἔτη καὶ τέσσαρας μῆνας, ὁ ἡγεμὼν Νικόλαος πολλὰ εὐεργετήματα ἐπεδαψίλευσε τῇ χώρᾳ· καὶ πρῶτον τῇ μεσολαβήσει αὐτοῦ ἀπηλλάγησαν οἱ ἐν Βάρνῃ φυλακισθέντες ἄρχοντες· εἶτα δὲ ἐζήτησε καὶ ἔλαβε χάριν διὰ αὐτοκρ. φιρμανίου ὑπὲρ πολλῶν αἰχμαλώτων, οἵτινες ἔμελλον εἴτε νὰ πωληθῶσιν ἢ νὰ θανατωθῶσιν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Μολδαβοὶ μεγάλας εἶχον πρό τινος ἐπιχειρήσει λεηλασίας κατὰ Τούρκων Νογαϊδῶν καὶ Τατάρων, καὶ ὁ ἀρχηγὸς τούτων πνέων ἐκδίκησιν ἡτοιμάζετο νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ τῆς χώρας, τῇ παρακλήσει τοῦ ἡγεμόνος οἵ τε Τοῦρκοι καὶ οἱ Τάταροι παρτητήθησαν τῶν ἀπαιτήσεων αὐτῶν. Ἐκτὸς δὲ τούτου κατώρθωσε δι' ὀλίγων φόρων νὰ εὐχαριστήσῃ τὰς σουλτανικὰς ἀπαιτήσεις καὶ ν' ἀποτρέψῃ τὴν ἐπιβολὴν νέων φόρων βαρυτάτων καὶ ἐπισάκτων, ὡς τῶν ἐπὶ τῶν γαιῶν, ἐπὶ τῶν δούλων, ἐπὶ τῶν οἰνοπνευμάτων καὶ τῶν ζώων. Ὁ Φωτεινὸς ἀναφέρει ὅτι ἦτο "ἐλευθέριος τὴν χεῖρα καὶ ἐπίμονος εἰς τὸν λόγον του, ὅτι ἐτίμα τοὺς ἄρχοντας, καὶ οὐδέποτε ἠδίκει τοὺς πτωχούς· διὸ καὶ ἡ τζάρα (τὸ κράτος) ἦτο ὑπερευχαριστημένη. Μεγάλη ἦτο ἀφθονία εἰς βλα τὰ γεννήματα καὶ εἰς βλους τοὺς καρποὺς τῆς γῆς ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του".

Τὸ 1716 μετετέθη εἰς τὴν ἡγεμονίαν τῆς Βλαχίας, ἔνθα ἡγεμόνευσεν ἐπὶ ἓν περίπου ἔτος ἕνεκα τῆς εἰσβολῆς τῶν Αὐστριακῶν, παρ' ὧν, ὡς προείρηται, ἠχμαλωτίσθη καὶ ἀπήχθη εἰς Τρανσυλβανίαν.

Ἡ ἡγεμονία τοῦ Νικολάου Μαυροκαρδάτου ἐν Βλαχίᾳ ὑπῆρξε λίαν ἀτυχὴς καὶ πολυτάραχος, διότι ἐπ' αὐτῆς εἰσέβαλον οἱ Αὐστριακοὶ εἰς Βουκουρέστιον, καὶ αὐτὸς ὁ ἡγεμὼν ἐπὶ δύο ἔτη διετέλεσεν αἰχμάλωτος αὐτῶν. Συνομολογηθείσης δὲ τῆς ἐν Πασσάροβιτς εἰρήνης ἀπελύθη ὁ Νικόλαος τῆς αἰχμαλωσίας καὶ ἀνέλαβε τὸν θρόνον τῆς Μολδαβίας πάλιν ἐν ἔτει 1719. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν Βλαχίᾳ ἡγεμονίας του, λέγει ὁ Φωτεινός, ὅτι ὁ Νικόλαος παρεξετράπη εἰς ἀντεκδικήσεις κατὰ τῶν ἐν Βουκουρεστίῳ ἀρχόντων καὶ ὡς ἐκ τούτου δριμὺς κατ' αὐτοῦ ἐπιπίπτει. Ἀναμφιβόλως ἡ εὐγενὴς ψυχὴ τοῦ Νικολάου ὤφειλε ἵνα μὴ κατέλθῃ τῆς ὑψηλῆς αὐτῆς περιοπῆς καὶ ὑπερνικῶσα τὸ πάθος τῆς ἐκδικήσεως ν' ἀφήσῃ ἀθάμβωτον τὴν λαμπηδόνα τοῦ βίου τοῦ ἀνδρός· ἀλλ' εἰς τὸ πάθος τῆς ἐκδικήσεως ἀναγκαίως, οὕτως εἰπεῖν, ὑποκύπτουσιν οἱ ἐν τοῖς πολιτικοῖς ἀναμιγνυόμενοι, καὶ οἱ τὴν ἀνωτάτην ἐξουσίαν ἐπιδιώκοντες· ἑπομένως εἰκάζεται ὅτι ὁ Νικόλαος πρὸς τήρησιν καὶ ἐδραίωσιν τῆς ἐξουσίας του, τοῦθ' ὅπερ ἄλλως τε δὲν κατώρθωσεν ἕνεκα τῶν προεκτεθέντων συμβάντων, ἠναγκάσθη νὰ καταδιώξῃ τοὺς ἀντιπάλους του· ἀλλ' ἡ καταδιώξις αὕτη καίτοι ἀμείλικτος, εἰς οὐδὲν ὠφέλησεν αὐτόν. Αἱ ἀντεκδικήσεις κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἦσαν συνήθεις, ὑποθαλπόμεναι καὶ ἐκ τῶν περιστάσεων καὶ ἐκ τῶν κρατούντων συνάμα· διότι αἱ δημεύσεις τῶν περιουσιῶν ἐπλήρουν τὸ ἀπλήρωτον σουλτανικὸν ταμεῖον, ὡς καὶ τὸ

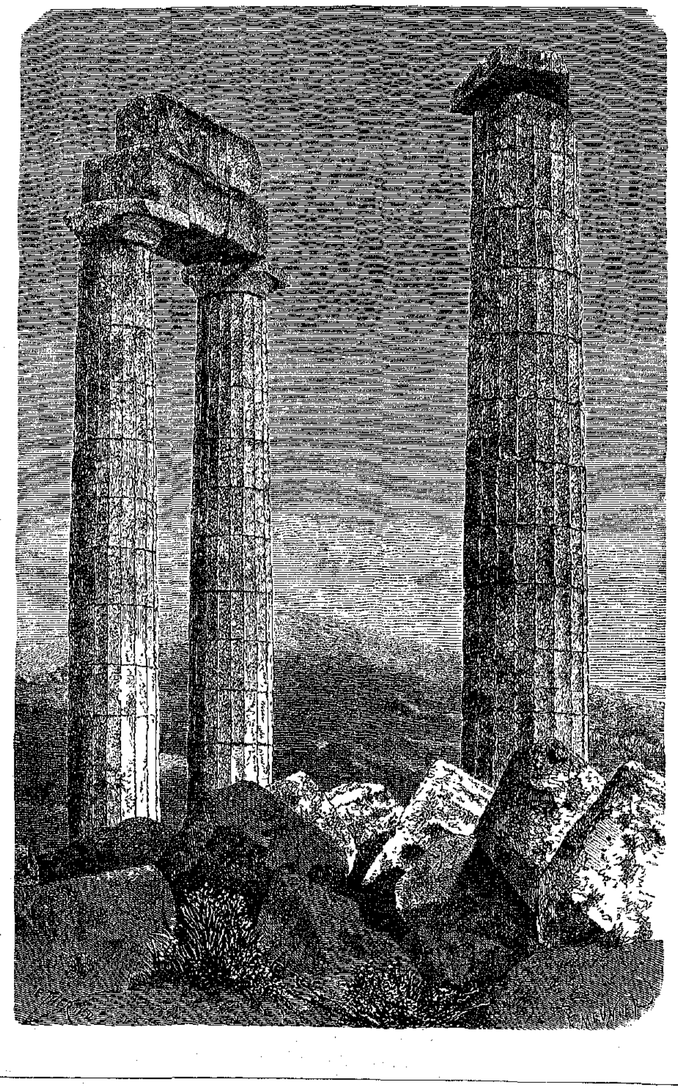

Ο ΕΝ ΝΕΜΕΑι ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ.

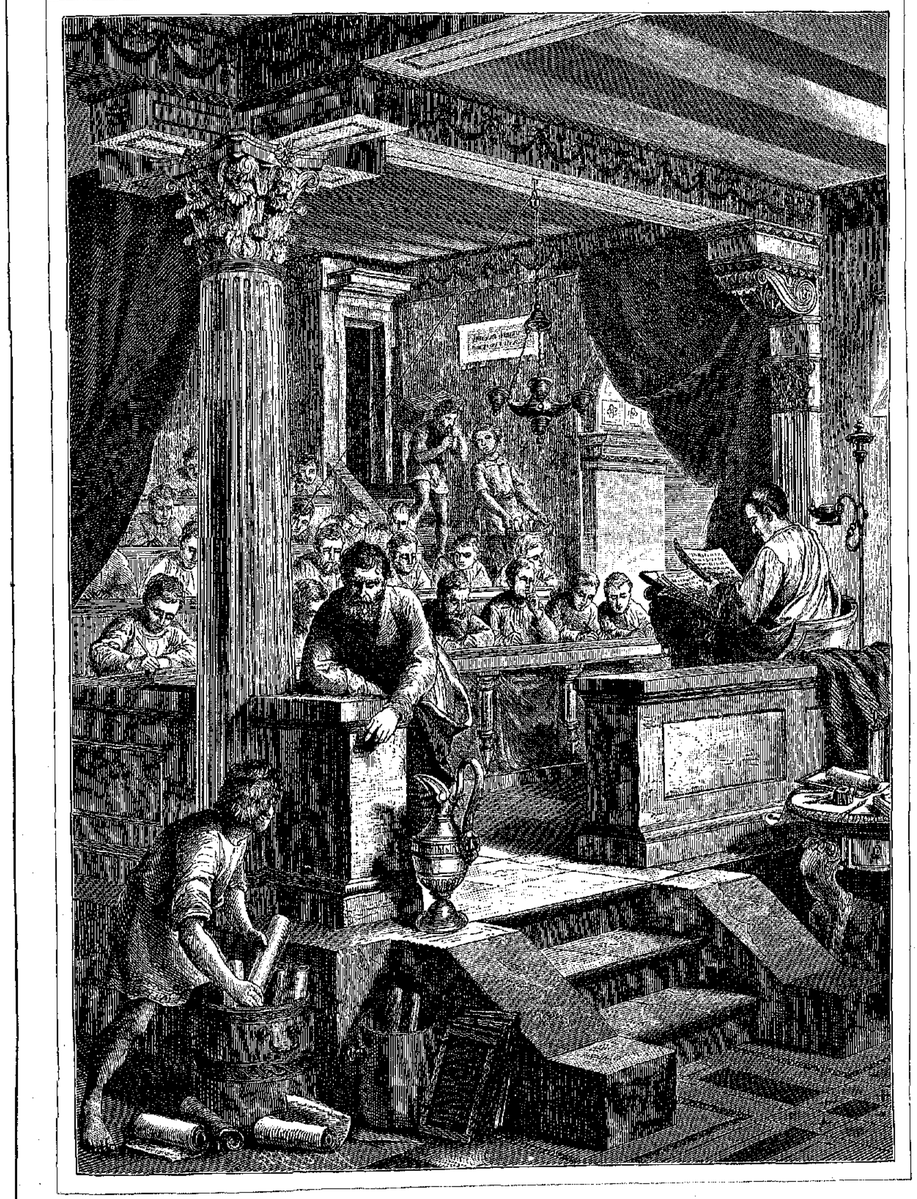

ΑΝΤΙΓΡΑΦΗ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΡΩΜΑΙΟΙΣ.

ἀχανὲς θυλάκιον τῶν βεζυρῶν καὶ πασάδων. Καλόν, ἂν ὁ Νικόλαος οὐκ ἐμιμεῖτο τοὺς προκατόχους αὐτοῦ, *διότι ἡ ἀμνησικακία εἶναι ἡ* χριστιανικωτέρα τῶν ἀρετῶν· ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατὸν ὅλαι αἱ ἀρεταὶ νὰ συγκεντρῶνται ἐν τῇ ἀνθρωπίνῳ καρδίᾳ; Κατὰ τὴν δευτέραν αὐτοῦ *ἡγεμονίαν ἐν Βλαχίᾳ, ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ 1719 μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ* του Ἰωάννου, ὁ Νικόλαος ὑπῆρξεν ὁ δικαιότερος καὶ ἀγαθώτερος τῶν ἡγεμόνων, ὡς ὁ αὐτὸς πάλιν ἱστορεῖ *Φωτεινός, ἐκπλύνας*, οὕτως εἰπεῖν, τὸν παλαιὸν ῥύπον. Τότε ᾠκοδόμησε καὶ τὴν μονὴν Βακαρεστίου παρὰ τὸ Βουκουρέστιον, καὶ ἡγεμονεύσας εὐτυχῶς ἔτη ἕνδεκα καὶ μῆνας δύο ἐτελεύτησε τῷ 1730, ταφεὶς ἐν τῇ παρ' αὐτοῦ κτισθείσῃ μονῇ τοῦ Βακαρεστίου. Ἓν ἔτος μετὰ ταῦτα κατεβιβάσθη τοῦ σουλτανικοῦ θρόνου ὁ Ἀχμὲτ Γ'. καὶ ἀνεβιβάσθη ὁ μεγαλεπήβολος ἀνεψιός του Σουλτὰν Μαχμοὺτ Ε'.

Πρὸς ἀπόδειξιν τῶν μεγάλων τοῦ Νικολάου προτερημάτων ἀναγράφω ἐνταῦθα περικοπήν τινα ἐπιστολῆς τοῦ πατρός του (ἐν τῇ βίβλῳ τοῦ κ. Λιβαδᾶ) ἐν ᾗ οὗτος ἐκτίθησι τὴν ἄπειρον αὐτοῦ χαρὰν δι' ὡραίαν καὶ γλαφυρὰν ἐπιστολήν, ἣν παρὰ τοῦ υἱοῦ του, ἐν τῷ τουρκικῷ στρατοπέδῳ εὑρισκομένου, ἔλαβε· "Παυσάσθωσαν, λέγει, "οἱ ὡς ἄγονον καὶ πάντῃ πενόμενον τὸν νῦν "χρόνον κατηγοροῦντες. Οὐχ οὕτως ἡ φύσις "ἐστείρηται· ἀλλὰ φέρει καὶ νῦν Ἑλλάδι τὰς "Ἀθήνας τοὺς Λιβανίους· καὶ τὰς κατηγορίας "εἰς εὐχὰς μεταποιήτωσαν· τὸ δὲ δὴ πλέον τῶν "εὐχῶν ἐν μακροβιότητι γενέσθω. Τὰ γὰρ ἄλλα "παρέξεται καλὰ καὶ ἀγαθὰ μετ' ἀφθονίας, ὅτε "τῷ σοφῷ συνδιασώζεται πάντα. Ἐρρώσθω, τὸ "ἐμὸν ἄγαλμα, ἡ ἐμὴ ἀγλαΐα, ἡ ἐμὴ τροφὴ καὶ "πανήγυρις! Ζῆθι καὶ πρόσω προκοπῇ καὶ ἡλικίᾳ μετάβηθι!"

Εἰς τὰς εὐχὰς ταύτας τοῦ φιλοστόργου πατρὸς ὁ κ. Λιβαδᾶς ἐπιφέρει· "Αἱ εὐχαὶ καὶ αἱ προρρήσεις τοῦ ἐξ Ἀπορρήτων δὲν ἐξηνέχθησαν μάτην. Ὁ Νικόλαος ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων ἰδὼν τὸν πατέρα μέγα ἰσχύοντα παιδείᾳ καὶ ἀρετῇ, εὐκλείᾳ καὶ δυνάμει, ἐπεμελήθη νὰ μὴ φανῇ ὑποδεέστερος, παράσχῃ δὲ τοῖς ἑαυτοῦ οὐχὶ τελευτήν, ἀλλὰ νέαν ἀρχὴν εὐγενείας. Τὴν παιδικὴν ἡλικίαν διῆλθε διὰ πάσης παιδείας· χρυσῆν δὲ εἰς τὰ μαθήματα κορωνίδα ἐπέθηκεν ἐν αὐτῇ τῆς ἥβης τῇ ἀκμῇ. Πρὶν διανύσῃ τὸ εἰκοστὸν ἔτος ἦτο πολὺς μὲν θεωρίᾳ καὶ πράξει, πολὺς δὲ ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ ῥητορείᾳ. Ἀνθημιλλᾶτο τῷ πατρὶ ἐν πολλαῖς διαλέκτοις· ἐπὶ τοσοῦτον δ' ἐξέμαθε τὴν λατινίδα καὶ τὴν ὀθωμανικήν, ὥστε διὰ τιμῆς ἦγον αὐτόν, οἱ μὲν Λατῖνοι ἕνεκεν τῆς λατινίδος, οἱ δὲ Ὀθωμανοὶ καὶ ὁ Σουλτάνος αὐτὸς ἕνεκεν τῆς οἰκείας φωνῆς καὶ τῆς ἄλλης παιδείας. Ὁ Νικόλαος οὐδέποτε διέλιπε, κατὰ τὸν Ἰάκωβον (Μάνον), τὸν ἑαυτοῦ διδάσκαλον, συμπαριστάμενος τῷ πατρὶ ὡς ἀετῷ μεγάλῳ ἀετὸς ὑψιπέτης, ἐφ' ᾧ καὶ ἐπισφράγισμα τῆς ἐκείνου φύσεως ἐγένετο καὶ ζῶντα ἔτι διεδέξατο ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς *τιμαῖς ὡς μέγας λογοθέτης, καὶ ἐν ταῖς βασι*λικαῖς ὡς γενικὸς διερμηνεύς· ὥστε καὶ ὁ πατὴρ παρεχώρει αὐτῷ πολλάκις τὰ τῆς φρονήσεως πρωτεῖα, οὐχὶ φίλτρῳ τοῦ παιδὸς ἡττώμενος, ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ πειθόμενος προγνωστικοῖς λογισμοῖς. Κατ' ἐξοχὴν ὅμως ἐθαυμάσθη ὁ Νικόλαος ὑπό τε τῶν ἡμεδαπῶν καὶ τῶν ἐν Γερμανίᾳ λογίων διὰ τὴν δεινότητα περὶ τὴν ἑλλάδα φωνὴν καὶ διὰ τὴν φιλοσοφίαν, ἣν ἀνεβίβασεν ἐπὶ τὸν θρόνον Βλαχίας καὶ Μολδαβίας."

Παραλείποντες τὰ περαιτέρω δημοσιεύομεν ἐνταῦθα τὸν ἔμμετρον ἔπαινον, ὃν ὁ σοφὸς Ἰωάννης Φαβρίκιος ἐποίησεν ὑπὲρ τοῦ ἡγεμόνος Νικολάου Μαυροκορδάτου·

Ἑλλαδικῆς μέγα πᾶν κλέος οὔποτ' ἀπώλετο αἰής,
Οὐ φάος εὐεπίης οἴχεται ἑλλαδικῆς,
Νικόλεως, πάσης Βλαχίας κρείων Δακίης τε,
Νικόλεως, χρυσέου λείψανον ἀπὸ γένους,
Γράμματα πάντα ἰδὼν Ἑλλήνων Χριστιανῶν τε
Φιλοσόφους ὀρθοῖ Χριστοῦ ἐφημοσύνη.

Ταῦτα ὡς ἐν παρόδῳ, μὴ ἐπιτρέποντος τοῦ χώρου τὴν ἀναγραφὴν καὶ ἄλλων ἐπαίνων γραφέντων ὑπὸ ἡμεδαπῶν καὶ ξένων σοφῶν ὑπὲρ τοῦ εὐφυοῦς ἐκείνου ἡγεμόνος, τοῦ Ἀμύρου, Εὐγενείου, *Οὐολφίου, Χοϊλβίου* ἄλ.

Ὀλίγα μόνον περὶ τοῦ Ἰωάννου Μαυροκορδάτου θέλομεν εἴπει, διότι ὁ Ἰωάννης προώρως ἐτελεύτησεν. Ἀλλ' οἷος ἦν ὁ ἀνήρ, ἐν ὀλίγοις δύναται καταδειχθῆναι. Διελθὼν καὶ οὗτος ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ τὴν αἴγλην τῶν ὑψηλοτέρων ἀξιωμάτων τῆς τότε ἐποχῆς, ὡς καὶ ὁ Νικόλαος, ἀνέβη τὸν ἡγεμονικὸν θρόνον τῆς Βλαχίας, ὡς προείρηται, τῷ 1717 καὶ ἡγεμόνευσεν ἔτη δύο καὶ μῆνας τέσσαρας. Ἐπέτυχε δὲ διὰ τῆς συνέσεως καὶ πολιτικῆς αὐτοῦ φρονήσεως, ὡς καὶ τῆς καλοκἀγαθίας του, ἵν' ἀποφύγῃ πάντα ψόγον, καὶ οὐδένα ἐχθρὸν ν' ἀποκτήσῃ· διότι ἐκτὸς τῆς εὐρείας αὐτοῦ παιδείας, ἐφαμίλλου ὄντος τοῦ προκατόχου ἀδελφοῦ Νικολάου, ἐπέκτητο καὶ τὸν χαρακτῆρα ἠπιώτερον· δι' ὅπερ καὶ αὐτοὶ οἱ ἀντίπαλοί του ἐσεβάσθησαν αὐτόν, καὶ ἐν τῇ μνήμῃ τῶν ἐγχωρίων εὐλογεῖται, ἡ δὲ ἱστορία οὐδὲν κατ' αὐτοῦ ἐπιλήψιμον ἀναφέρει, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐπαίνους. Δυστυχῶς ἀνηρπάγη προώρως, ἀποβιώσας τῷ 1719 ἐκ φυσικοῦ θανάτου καὶ ταφεὶς ἐν τῇ μητροπόλει τοῦ Βουκουρεστίου, ἔνθα εἰσέτι σώζεται ὁ τάφος τοῦ ἀγαθοῦ τούτου ἡγεμόνος. Ἡ χώρα πολλὰ ὀφείλει αὐτῷ διά τε τὴν καλὴν καὶ εὔνομον αὐτοῦ διοίκησιν καὶ δι' ἣν κατέβαλε σπουδὴν πρὸς ἀπαλλαγὴν αὐτῆς παντοίων δεινῶν.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ ΕΝ ΝΕΜΕΑ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 168.)

ΤΡΕΙΣ κίονες δωρικοῦ ῥυθμοῦ, ἱστάμενοι ἐν μέσῳ ἐρήμου καὶ μελαγχολικῆς πεδιάδος, ἐμφαίνουσι σήμερον τὴν θέσιν, ἔνθα ὑψοῦτο τὸ πάλαι ὁ μεγαλοπρεπὴς ναὸς τοῦ Διὸς ἐν Νεμέᾳ. Ἡ χώρα εἶναι ἄγονος, τὰ πέριξ ὄρη εἶναι ξηρά — σιωπὴ νεκρικὴ ἐπικρατεῖ, μὴ διακοπτομένη ἢ σπανίως μόνον ὑπὸ κραυγῆς πτηνοῦ ἢ μονοτόνου ᾄσματος ποιμένος. Ὁ χρόνος, ὁ ἀμείλικτος οὗτος τοῦ ἀνθρώπου ἐχθρός, ἐξετέλεσε καὶ ἐνταῦθα τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς, *καὶ ἐκ τοῦ περικαλλοῦς ναοῦ*, πρὸς ὃν χιλιάδες ἀνθρώπων κατ' ἔτος προσήρχοντο, δὲν ἀφῆσεν ἢ τρεῖς μόνον κίονας ὀρθοὺς καὶ ἄμορφά τινα ἐρείπια, τὰ ὁποῖα σπανίως ἐπισκέπτονται σήμερον ἄνθρωποι. Θλιβερωτάτας ἐμποιεῖ σκέψεις ἡ θέα αὕτη τοῦ ἠρειπωμένου ναοῦ, καὶ ἄκων ἐνώπιον τῆς τοσαύτης καταστροφῆς πᾶς τις ἐννοεῖ πόσον φθαρτὰ τὰ ἀνθρώπινα πάντα!

Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ οὔτε κατὰ τὴν ἀρχαιότητα δὲν ὑπῆρχε πόλις, ἀλλὰ μόνον ἄλσος ἱερόν, ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου ἵστατο ὁ ναὸς τοῦ Διός, ἐν ᾧ προσεφέροντο τῷ ὑψίστῳ θεῷ θυσίαι, καὶ πλησίον οἰκήματά τινα διὰ τοὺς ἱερεῖς, ἓν στάδιον καὶ ἓν θέατρον, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο ἑορταὶ εἰς ἀνάμνησιν τῶν ἄθλων τοῦ Ἡρακλέους. Πανταχόθεν συνέρρεον ἐξ ὅλων τῶν παρακειμένων ἐπαρχιῶν *οἱ προσκυνηταί, οἵτινες κατέλυον εἰς σκηνὰς* ἐστημένας περὶ τὸ ἱερὸν δάσος. Ἡ ἱστορία δὲν ἀναφέρει τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ναοῦ τούτου, ἀλλὰ κρίνων τις ἐκ τοῦ ῥυθμοῦ τῶν σωζομένων ἐρειπίων, δύναται νὰ ὁρίσῃ ὡς χρόνον ἀνεγέρσεως τὴν 110ην Ὀλυμπιάδα (ἤτοι τὸ 344 πρ. Χρ.). Ἐπομένως ὁ ναὸς οὗτος εἶναι νεώτερος πολὺ τῶν ναῶν τῆς Ἀττικῆς καὶ τῆς Κορίνθου. *Ὅ,τι παρέχει αὐτῷ τύπον ἰδιάζοντα* ὅλως, εἶναι τὸ ὕψος τῶν κιόνων καὶ τὸ σχῆμα τῶν κιονοκράνων, ὧν ἡ καμπύλη εἶναι σχεδὸν εὐθεῖα. Ὁ κίων εἶναι κομψότατος, ἀνήκων εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς τέχνης ἐν Ἑλλάδι. Ἐκ τῶν τριῶν ὀρθῶν κιόνων ὁ μὲν μεμονωμένος ἀνήκει εἰς τὴν πρόσοψιν, οἱ δὲ δύο ἄλλοι, οἱ συνεχόμενοι δι' ἐπιστυλίου, ἦσαν τοῦ προνάου. Οἱ τοῖχοι ὅλοι κατέρρευσαν ἐξαιρέσει μερῶν τινων τοῦ περιτειχίσματος τοῦ σηκοῦ. Φαίνεται ὅτι ὁ ναὸς κατεστράφη ὑπὸ ἰσχυροῦ σεισμοῦ, διότι οἱ κίονες κατέπεσον ὅλοι παραλλήλως καὶ κεῖνται πλησίον τῆς βάσεως αὐτῶν. Ἡ πρόσοψις εἶχεν ἓξ κίονας, αἱ δὲ πλευραὶ δεκατρεῖς, μετρουμένων δὶς τῶν κιόνων τῶν ἄκρων· δύο κίονας εἶχεν ὁ πρόναος καὶ δύο ὁ ὀπισθόδομος. Τὸ περιστύλιον εἶχε μῆκος μὲν 47 μέτρων, πλάτος δὲ 20. Καιρὸς θὰ ἔλθῃ ὅτε καὶ οἱ τρεῖς ὀρθοὶ κίονες θὰ καταπέσωσι καὶ θὰ κῆνται ἐν μέσῳ τῶν λοιπῶν λειψάνων τοῦ οἰκοδομήματος τούτου. Ὁ σημέραι εὐρύνων τὸν κύκλον του πολιτισμὸς θὰ καταλάβῃ καὶ τὴν ἤρεμον ταύτην κοιλάδα. Ἡ πρόληψις τῆς ἀπωλείας ταύτης εἶναι ἔργον τῆς ἡμετέρας Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, ἥτις πεποίθαμεν ὅτι θέλει ἀρκούντως προφυλάξει τὸν χῶρον, ἐν ᾧ ἵστατο εἷς τῶν *μεγαλοπρεπεστέρων καὶ κομψοτέρων ναῶν τῆς ἀρχαιότητος.*

ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΜΟΣ
ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΡΩΜΑΙΟΙΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 169.)

ἈΝΑΛΟΓΙΖΟΜΕΝΟΙ πόσον εὐκόλως μετὰ τὴν *εὕρεσιν τῆς τυπογραφίας* πολλαπλασιάζονται τὰ ἔργα τῆς διανοίας καὶ πόσαι ἐκδόσεις εἰς μυριάδας ἀντιτύπων κατακλημμυροῦσι τὴν ἐμπορικὴν τῶν βιβλίων ἀγοράν, δικαίως ἐρωτῶμεν ἑαυτούς, *πῶς κατώρθουν οἱ ἀρχαῖοι* Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι, μὴ ἔχοντες τυπογραφεῖα, νὰ πολλαπλασιάζωσι τὰ συγγράμματα τῶν διασημοτέρων αὐτῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων. Βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ πολλαπλασιασμὸς ἐγίνετο δι' ἀντιγραφῆς· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀντιγραφὴ ἀπαιτεῖ χρόνον πολύν, οἱ Ῥωμαῖοι ἐφεῦρον τρόπον λίαν πρακτικὸν καὶ εὔκολον. Τὴν θέσιν τῶν σημερινῶν τυπωτικῶν μηχανῶν κατεῖχον γεγυμνασμένοι γραφεῖς, τὸ πλεῖστον δοῦλοι, καλούμενοι librarii. Οἱ γραφεῖς οὗτοι ἐκάθηντο, πολλάκις κατὰ ἑκατοντάδας ἐν εὐρυχώρῳ αἰθούσῃ (ὡς τοῦτο παρίσταται ἐν τῇ παρατεθειμένῃ εἰκόνι) καὶ ἔγραφον διὰ στενογραφικῶν, οὕτως εἰπεῖν, σημείων ὅ,τι ὁ ἐνώπιον αὐτῶν ἐπὶ ὑψηλοτέρας ἕδρας καθήμενος συγγραφεὺς ἢ ἀναγνώστης ὑψηλῇ τῇ φωνῇ ἀνεγίνωσκεν· οὕτως ἐν διαστήματι σχετικῶς βραχεῖ κατεσκευάζοντο χιλιάδες ἀντιτύπων ἢ κάλλιον εἰπεῖν ἀντιγράφων τοῦ συγγράμματος. Τὰ ἀντίγραφα ταῦτα ἀνεγινώσκοντο κατόπιν ὑπὸ ἐμπείρων διορθωτῶν, ὧν ἔργον ἦτο νὰ διορθώνωσι τὰ παρεισφρήσαντα

σφάλματα· μεθ' ὃ τὰ βιβλία παρεδίδοντο εἰς τοὺς βιβλιοδέτας πρὸς δέσιμον. Τὰ οὕτως εὐπρεπῶς, ἐνίοτε δὲ καὶ *πολυτελέστατα εἰς βιβλία* ἢ εἰς κυλίνδρους δεδεμένα συγγράμματα ἐτίθεντο ἐν τοῖς βιβλιοπωλείοις ἢ ἀπεστέλλοντο διὰ πεζοδρόμων εἰς τὰς ἐπαρχίας. Ὀγκώδη συγγράμματα διῃροῦντο συνήθως εἰς τμήματα, τὰ ὁποῖα ἐκαλοῦντο libri (τεύχη, βιβλία), καὶ τοῦτο ὅπως εὐκολώτερον ἀποστέλλωνται ἢ πωλῶνται, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καθ' ὃν σήμερον μεγάλα συγγράμματα πρὸς εὐκολωτέραν ἐξόδευσιν ἐκδίδονται καὶ πωλοῦνται κατὰ τεύχη.

ΕΝ ΤΗι ΣΤΗΛΗι ΤΩΝ ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΩΝ.

Διήγημα ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

Α'.

ΤΗι 15 Μαρτίου 18... Δεσποσύνη εὐειδὴς μὲ προῖκα "6 ἑκατομμυρίων φράγκων, "ἐπιθυμεῖ νὰ ὑπανδρευθῇ "νέον ἐκ καλῆς οἰκογενείας. "Ἡ διεύθυνσις εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἐφημερίδος ὑπὸ τὰ "ἀρχικὰ στοιχεῖα Ε. Α."

— "Ἐξ ἑκατομμυρίων φράγκων προῖκα καὶ νὰ κάμῃ χρῆσιν τῶν εἰδοποιήσεων *ἐν τῇ ἐφημερίδι πρὸς εὕρεσιν συζύγου!* Ἀπίστευτον. Βεβαίως τοσαῦτα δὲν εἶχον χρήματα ὅτε ἀπεφάσισα νὰ ὑποβληθῶ εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ γάμου. Ποίας ἡλικίας εἶναι ἆρά γε ἡ δεσποσύνη αὕτη, ὥστε νὰ μὴ ἴδῃ πρὸ τῶν *ποδῶν της ὅλους τοὺς νέους τοῦ κόσμου*, ἑλκυομένους ὑπὸ τοσούτον λαμπρᾶς προικός; Ἐγὼ δὲν εἶχον ἢ τριακοσίων χιλιάδων φράγκων προῖκα, πτωχότατον πλοῦτον ἀπέναντι τῆς κολοσσιαίας ταύτης καταστάσεως. Μήπως τοῦτο ἦτο τὸ αἴτιον, ὅτι ἐκ τοῦ γάμου δὲν ἐγεύθην ἢ τὰς πικρίας; Δι' ἐμὲ ἡ εὐδαιμονία τοῦ γάμου ἔμεινε βιβλίον κλειστόν· ἐπομένως μοὶ εἶναι ἐπιτετραμένον νὰ μὴ μεμψιμοιρῶ τώρα, ὅτε ἡ χηρεία μοὶ παρέσχε τὴν ἐλευθερίαν... Πῶς εἶναι δυνατὸν γυνὴ νέα, ὡς εἶμαι ἐγώ, καὶ χήρα ἀπὸ δέκα μόλις μηνῶν, νὰ ἐπιδοθῇ εἰς διασκεδάσεις τινάς, αἵτινες ἄλλως τε ἀθῷαι ἤθελον βλάψει τὴν ὑπόληψίν μου, ἣν ἐπιθυμῶ νὰ τηρήσω ἀνέπαφον; Ὁ κόσμος εἶναι πάντοτε ὁ αὐτός, ἐν Παρισίοις ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, καὶ ζητεῖ ἀφορμὴν πρὸς ἐπίκρισιν... Ἀλλ' ἐν τούτοις αὐτὴ μου ἡ ἀπόφασις μὲ πλήττει δυστυχῶς, καὶ ἐπεθύμουν νὰ εὕρισκον μέσον διασκεδάσεως, ὅπως ἀπαλλαγῶ τῆς ἠθικῆς ταύτης νάρκης, ἥτις ὁσημέραι περισσότερον μὲ καταλαμβάνει... Ἤνοιξα τὴν ἐφημερίδα, ἐλπίζουσα νὰ εὕρω τί ἐνδιαφέρον, ἄρθρον τι γεγραμμένον γλαφυρῶς· ἀλλὰ δυστυχῶς οὐδὲν εὗρον... Ἔφθασα εἰς τὴν στήλην τῶν εἰδοποιήσεων· ἐνίοτε δημοσιεύονται εἰδοποιήσεις τόσον ἀλλόκοτοι! Ἐδῶ ὑπηρέται ζητοῦντες θέσιν, ἐκεῖ ἄνθρωποι ζητοῦντες ἐργασίαν· ἐδῶ πράγματα ἀπωλεσθέντα, ἐκεῖ πράγματα εὑρεθέντα — ἐκεῖ τέλος νεάνιδες διαθέσιμοι καὶ ζητοῦσαι σύζυγον.

Δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω διατί, ἀλλ' ἡ δημοσιότης αὕτη διδομένη εἰς τὸν γάμον μὲ δυσαρεστεῖ εἰς ἄκρον. Κατ' ἐμὴν γνώμην, αἱ γυναῖκες, αἱ μὴ ἔχουσαι ἀρκετὴν φιλοτιμίαν ὥστε νὰ προτείνωσιν ἑαυτὰς ἐν τῇ τετάρτῃ στήλῃ μιᾶς ἐφημερίδος, εἶναι ἄξιαι μυκτηρισμοῦ...

Πλήν, ἰδοὺ ἡ διασκέδασις, ἣν ἐζήτουν! Ἂς ἀστεϊσθῶ ὀλίγον μὲ τὴν δεσποσύνην τῶν 6 ἑκατομμυρίων... Αὐτὸ βεβαίως θὰ μὲ διασκεδάσῃ. Ἂς ὑποκριθῶ τὸν ἐπίδοξον γαμβρὸν καὶ ἂς ἐκφράσω τὸν ἔρωτά μου ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἀνδρός. Τὸ πρᾶγμα θὰ ἦναι ἀστεῖον... Πτωχὴ κόρη, πόσα ὄνειρα θὰ σοὶ προκαλέσω! Ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα; Ἂς ἀφήσωμεν αὐτὸ εἰς τὴν τύχην. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲν θὰ ἦναι οὔτε μονομαχία οὔτε ἀτιμία — λοιπὸν οὐδένα τρέχω κίνδυνον. Ἂς γράψωμεν!

Ἐν τῇ μικρᾷ αὐτῆς αἰθούσῃ κάθηται ἡ νεαρὰ γυνὴ παρὰ τὴν τράπεζαν, λαμβάνει χάρτην καὶ κονδύλιον καὶ γράφει·

"Χαριεστάτη ἄγνωστέ μοι. Ζητεῖς ἄνδρα, "καὶ ἐγὼ ζητῶ γυναῖκα. Ἐὰν νέος καλῆς οἰκο"γενείας, ὅπως τὸν ζητεῖς, συνάδει πρὸς τὸ πρό"γραμμά σου, λάβε τὴν καλωσύνην ν' ἀποτανθῇς "εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐφημερίδος ὑπὸ τὰ στοι"χεῖα Ρ. Ξ."

Ἰδού, ἔγεινεν· ἡ ἡρωῒς τῆς εἰδοποιήσεως δὲν θὰ ὑποπτευθῇ βεβαίως ὅτι ὁ νεανίας, περὶ οὗ πρόκειται, εἶναι ἡ ὑποκόμησσα Μαγκρῆ, ἧς τὰ λεπτὰ χαρακτηριστικά, ἡ ξανθὴ κόμη, τὸ εὐλόγιστον ἀνάστημα ὀλίγον ἔχουσι τὸ ἀνδρικόν. Ἀλλ' ὅστις ἀποδύεται εἰς τὸ στάδιον τῆς δημοσιότητος ἐκτίθεται εἰς τὰς ἰδιοτροπίας τῶν ἀναγνωστῶν... Ἰδοὺ καὶ ἡ ἐπιγραφή. Ὁ παλαιός μου ὑπηρέτης ἂς μοὶ χρησιμεύσῃ ὡς γραμματοκομιστὴς διὰ τὴν πρωτότυπον ταύτην ἀλληλογραφίαν μου. Καλὴν ἐπιτυχίαν εὔχομαι εἰς τοὺς πλατωνικοὺς τούτους ἔρωτας!

Β'.

Ρ. Ξ. Ἡ ἀπάντησις δὲν ἐβράδυνεν· ἡ νεᾶνις βιάζεται. Ἐὰν εἶχε τὴν θλιβερὰν μου πεῖραν, θὰ ἔσπευδεν ὀλιγώτερον ἀναμφιβόλως. Ἂς ἀναγνώσωμεν.

"Νέον καλῆς οἰκογενείας ζητῶ, ἀλλ' ἐπι"θυμῶ νὰ γνωρίσω τὸ πρόσωπον. Πέμψον μοι "εἰκόνα."

— Ὤ! Τὴν ἀπαίτησιν ταύτην δὲν προεῖδον, καὶ εὑρίσκομαι ἐν ἀμηχανίᾳ· Εἰκόνα; Ἔχω ἀρκετὰς εἰς τὸ λεύκωμά μου, ὅπως κάμω ἐκλογήν· ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ πέμψω εἰκόνα γνωστοῦ προσώπου, γνωστοῦ ἴσως καὶ εἰς τὴν ἄγνωστόν μου... Πλήν, μοὶ ἐπέρχεται ἰδέα. Ἔχω ἐντὸς παλαιοῦ συρταρίου μίαν ἐξ ἐκείνων τῶν φωτογραφιῶν, ἃς ἀγοράζει τις καθ' ὁδόν· ἐξ ἰδιοτροπίας τὴν ἠγόρασα ἡμέραν τινά· ἡ ἰδιοτροπία μου ἡ παλαιὰ ἂς ἔλθῃ σήμερον εἰς ἐπικουρίαν τῆς νέας μου ἰδιοτροπίας. — Ἰδοὺ ἡ φωτογραφία· πράγματι δὲν εἶναι τόσον κακή. Ὁ νέος, ὃν παριστᾷ, εἶναι πολὺ καλός· ἔχει τὸ πρόσωπον κανονικὸν καὶ ἀνδρικόν, τὴν ἔκφρασιν εὐχάριστον. Ἂς πέμψω αὐτὴν τὴν φωτογραφίαν μὲ μικρὰν ἀπάντησιν, ὡς τὸ ἀπαιτεῖ ἡ εὐγένεια.

"Εὔχομαι ἡ εἰκὼν αὕτη νὰ ἐμποιήσῃ καλὴν "*ἐντύπωσιν εἰς τὴν καρδίαν σου*· σοὶ τὴν ἀπευ"θύνω μὲ τὴν εὐχήν μου ταύτην καὶ μὲ τὰ βα"θύτατα σεβάσματα ἑνὸς ἀγνώστου."

Γ'.

Τί; πάλιν μία ἀπάντησις; Ἂς ἀναγνώσωμεν. "Ἡ εἰκὼν εἶναι ὡραία· ἐπεθύμουν νὰ μάθω "τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ ἐπάγγελμα."

— Πραγματικῶς εἰσερχόμεθα εἰς τὸ στάδιον τοῦ μυθιστορήματος. Νὰ ἐξακολουθήσω αὐτὴν τὴν ἀλληλογραφίαν;... Ναί, μὲ διασκεδάζει· ἂς πλάσω εἰκόνα τῆς φαντασίας μου. Ἀνάστημα· ἓξ ποδῶν παρὰ ἓξ γραμμάς. Οὕτω θὰ τῇ ἐμπνεύσω θαυμασμὸν καὶ θὰ λάβω τὸ ναί. Ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀστεϊσμοῦ τούτου; *Ἡ λύσις;... Θὰ εὑρεθῇ. Ἡλικία;* ἂς βάλωμεν τριάκοντα ἐτῶν. Ἐπάγγελμα; ἰδοὺ ἡ δυσκολία. Ποῖον ἐπάγγελμα νὰ θέσω — καὶ ἂν δὲν τῇ συμφέρῃ;... Αἴ, τότε ἡ λύσις ἐπέρχεται ἀφ' ἑαυτῆς· θὰ μὲ ἀρνηθῇ... Ὄχι, ὄχι· δὲν θέλω νὰ τελειώσῃ τὸ μυθιστόρημά μου τοσοῦτον ἀποτόμως... Θὰ τῇ εἴπω ὅτι εἶμαι δικηγόρος· τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου οὐδεμίαν δίδει ὑποχρέωσιν διὰ τὸ μέλλον· ὁ δικηγόρος δύναται εὐκόλως ν' ἀφήσῃ τὸ δικαστήριον· εἶναι συμφερώτερον νὰ φανῶ πολυάσχολος· ἁπλοῦς κτηματίας θὰ ἔδιδεν ὑποψίας ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν εἰσοδημάτων του... Λοιπόν, ἐπάγγελμα δικηγόρος. Ἡ ἐπιστολὴ εἶναι ἑτοίμη· ἂς ἴδωμεν τὴν ἀπάντησιν.

Δ'.

"Αἱ πληροφορίαι εἶναι καλαί· τὸ ἐπάγγελμα "μ' εὐχαριστεῖ. Ζητῶ καιρὸν ὀλίγων ἡμερῶν, "διὰ νὰ σκεφθῶ."

Ἰδοὺ μία ἀναβολή. Ἁμαρτία! Ἀρκεῖ νὰ μὴ παύσῃ ἡ ἀλληλογραφία. Πράγματι μὲ διασκεδάζει τὸ παιγνίδιον τοῦτο, καὶ δὲν βαρύνομαι πλέον. Ἂς εἶναι· ἀφ' οὗ ζητεῖ καιρὸν νὰ σκεφθῇ, ἂς σκεφθῶ καὶ ἐγώ, διότι ἡ λύσις ἐπίκειται.

Τί θὰ κάμω, ὅταν θ' ἀναγκασθῶ νὰ φανερωθῶ; Σύζυγος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γείνω· τί θὰ εἴπω; Τὸ πρᾶγμα δυνατὸν νὰ λάβῃ συνεπείας δυσαρέστους... Ἂν δὲν ἀπαντήσω; Ἀλλ' ἀφ' οὗ ἐδαπάνησα χάρτην, κονδύλια, μελάνην, γραμματόσημα καὶ καιρὸν ὀφείλω κατὰ συνείδησιν ἐξήγησιν οἱανδήποτε εἰς ἐκείνην, ἥτις δὲν ὑποπτεύεται ὅτι ἀνήκομεν καὶ αἱ δύο εἰς τὸ αὐτὸ γένος.

Ἐπὶ τέλους δύναμαι νὰ τῇ παράσχω ἱκανοποίησιν, ἥτις θὰ καταστήσῃ δύο εὐτυχεῖς. Μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες μ' ὅλην τὴν πρόσφατόν μου χηρείαν ζητοῦσι τὴν χεῖρά μου, οἱ περισσότεροι, ἵνα μὴ εἴπω ὅλοι, ἀποβλέπουσιν εἰς τὸ λαμπρὸν κτῆμα, τὸ ὁποῖον ἐκληρονόμησα παρὰ τοῦ συζύγου μου· ἐν τοῖς πρώτοις συγκαταλέγεται ὁ κόμης Λαντινιάκ. Ἐὰν ἤμην σήμερον κατεστραμμένη χρηματικῶς, εἶμαι βεβαιοτάτη ὅτι οὐδὲ θὰ μ' ἐνθυμεῖτο. Καὶ ὅμως δὲν εἶναι ἄνθρωπος κακός, ἀλλ' εἶναι ἄνθρωπος τοῦ αἰῶνός του· δι' αὐτὸν τὰ χρήματα εἶναι τὸ πᾶν... Δὲν θὰ ἦτο κακὸν δῶρον διὰ γυναῖκα ζητοῦσαν ἄνδρα καλῆς οἰκογενείας, καὶ ἀδιαφοροῦσαν καὶ διὰ τὸν χαρακτῆρά του καὶ διὰ τὰς τάσεις του καὶ διὰ τὰ αἰσθήματά του. Ὁ κόμης ἀνήκει εἰς ἀρχαιοτάτην οἰκογένειαν, εἶναι εὐειδής, ἔχει τρόπους λαμπροὺς καὶ αἱ ἰδέαι του εἶναι εὐγενεῖς.

Ἂς περιμείνω τὴν τελειωτικὴν ἀπάντησιν. Ἐὰν γίνῃ δεκτός, εὐκόλως δύναμαι νὰ τηρήσω τὴν θέσιν μου· ἔχω στρατὸν καὶ ἐν ἀνάγκῃ καὶ ἐφεδρείαν.

Ε'.

"Ἐὰν διατηρῇς τὰ αὐτὰ αἰσθήματα ἐλθὲ "αὔριον περὶ τὰς ἓξ τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ ξενοδο"χεῖον τῶν Πρέσβεων εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 7 δωμά"τιον· *θὰ* ἦμαι καὶ ἐγώ, καὶ θὰ δυνηθῶμεν "οὕτω κατὰ πρόσωπον νὰ συμπληρώσωμεν τὰς "τελευταίας διασαφίσεις, αἵτινες, ὑποθέτω, θὰ "καταλήξωσιν εἰς φιλικὴν συνεννόησιν. Εἰς αὔ"ριον λοιπόν."

Ἡ ὑποκόμησσα ἐγέλασε,

— Συνέντευξις; εἶπεν εὐθύμως. Εἶναι ἡ πρώτη ταιαύτη συνέντευξις ἐν τῷ βίῳ μου. Πόσον διασκεδαστικὸν εἶναι τὸ πρᾶγμα! Φαντάζομαι

ἀπὸ τοῦδε τὴν ἔκπληξιν τῆς δυστυχοῦς νεάνιδος... Εὐτυχῶς ὅμως ἔχω πρόχειρον τὸ μέσον τῆς παρηγορίας. *Ὁ κόμης Λαντινιὰκ θὰ τὴν νυμφευθῇ ἀφεύκτως, καὶ ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ θὰ εὕρω βεβαίως ἄλλον ἄνδρα, πρόθυμον νὰ δεχθῇ προῖκα ἓξ ἑκατομμυρίων . . . Εἶμαι εἰς ἄκρον περίεργος νὰ γνωρίσω τὴν κάτοχον τοιαύτης προικός.* Ὑποθέτω ὅτι αὔριον περὶ τὰς ἓξ τὸ ἑσπέρας ἡ σκηνὴ θὰ ἦναι κωμικωτάτη.

Στ'.

Τὴν ἐπομένην ἑσπέραν μικρὸν πρὸ τῶν ἕξ, ἡ ἅμαξα τῆς ὑποκομήσσης κατέθετεν αὐτὴν πρὸ τοῦ ξενοδοχείου. Ἡ νέα χήρα ἀνῆλθε τὴν εὐρεῖαν κλίμακα, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 7 δωμάτιον καὶ ἐκάθησεν ἐπὶ ἀνακλίντρου. Ἡ ἐνδυμασία της ἦτο πένθιμος καὶ σοβαρά, συνᾴδουσα πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ παραστήματός της καὶ πρὸς τὴν ἐλαφρὰν συγκίνησιν, ἥτις ἀπετυποῦτο ἐπὶ τοῦ προσώπου της. Ἅμα ἐσήμανεν ἡ ἕκτη ὥρα, νεανίας κομψῶς ἐνδεδυμένος, ὑψηλοῦ ἀναστήματος, μὲ χαρακτηριστικὰ προσώπου εὐγενῆ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον καὶ ἀνέπεμψε κραυγὴν ἐκπλήξεως.

— Κυρία μου!

Ἡ ὑποκόμησσα ἠγέρθη.

— Κύριε!

Ὁ νέος τὴν προσέβλεπεν· αἴφνης ἔκφρασις εὐθυμίας ἀναμεμιγμένης μετὰ ταραχῆς διεχύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ.

— Μὲ συγχωρεῖτε, Κυρία· ἔρχεσθε εἰς ἀπάντησιν τῆς ἐπιστολῆς ὑπὸ τὰ στοιχεῖα Ε. Λ.;

— Εἶσθε σεῖς, κύριε, ὁ ὑπὸ τὰ στοιχεῖα Ρ. Ξ. γράψας; Ἡ ἀπάντησις τῆς χήρας ἦτο ταχεῖα, διακόπτουσα τρόπον τινὰ τὴν ἐρώτησιν τοῦ νεανίου. Συγχρόνως δὲ καὶ μειδίαμα, ὅπερ δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστείλῃ, ἐπέστεψε τὰ *χείλη της.*

— Σᾶς παρακαλῶ, κυρία, ἀπαντήσατε εἰς τὴν ἐρώτησίν μου.

— Ἀπαντήσατε σεῖς πρῶτον εἰς τὴν ἐμὴν ἐρώτησιν, τοῦτο εἶναι ἀνάγκη.

— *Δὲν τολμῶ, κυρία* . . .

— Τολμήσατε, παρακαλῶ, ἡ ἀμοιβαιότης σᾶς παρέχει τὸ δικαίωμα τοῦτο.

— Ὁ λόγος σας οὗτος μ' ἐνθαρρύνει, κυρία μου . . . Ναί, ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀνταποκριτής, γυνὴ καθ' ὑπόθεσιν, πράγματι ὅμως ἀνήρ. Ἀλλὰ πιστεύσατέ με, ὅτι ἂν ἐγνώριζον πρὸς ποίαν ἀπηυθύνετο ὁ ἀθῷος ἀστεϊσμός μου . . .

— Δὲν ἠθέλετε τὸν ἐξακολουθήσει· τί πειράζει, κύριε; Ἡ ὑπόθεσις τοὐναντίον πολὺ μὲ διεσκέδασε καὶ διῆλθον στιγμάς τινας εὐχαρίστους *ἐν μέσῳ τῆς περιβαλλούσης με βαρυθυμίας.*

— Ὥστε δὲν ἀγανακτεῖτε κατ' ἐμοῦ, κυρία μου;

— Ποσῶς· ἀλλὰ πρὶν ἀπέλθω ἐπεθύμουν νὰ μάθω τίς ἡ αἰτία τοῦ τοιούτου ἀστεϊσμοῦ, ὅστις ἀμφοτέρωθεν ἀπέτυχεν.

ΦΟΒΟΣ ΚΑΙ ΤΡΟΜΟΣ.

— Ἡ αἰτία, κυρία μου; Ἰδού. Πρό τινος καιροῦ, ἐν πλήρει ἀποκρέῳ, συνεγευματίζομεν πολλοὶ καλοὶ φίλοι· τὸ γεῦμα ὑπῆρξε ζωηρότατον καὶ περὶ τὸ τέλος, ἀφ' οὗ ἱκαναὶ ἐκενώθησαν φιάλαι οἴνου, εἷς τῶν συνδαιτυμόνων ἐπρότεινε νὰ γελάσωμέν τινα. Παμψηφεὶ ἐγένετο παραδεκτὴ ἡ πρότασις αὕτη, καὶ μετὰ διαφόρους συζητήσεις ἀπεφασίσαμεν νὰ γράψωμεν τὴν εἰδοποίησιν, ἣν ἀνεγνώσατε ἐν τῇ ἐφημερίδι. Ἡ προὶξ τῶν ἓξ ἑκατομμυρίων ὀφείλεται εἰς τὴν ἔξαψιν τῶν κεφαλῶν μας. Χρεωστῶ νὰ σᾶς ὁμολογήσω ὅτι ἐγὼ ἤμην ὁ συντάξας τὴν εἰδοποίησιν, καὶ ἐγὼ ἔβαλα καὶ στοίχημα, διατεινόμενος ὅτι θὰ κερδίσω. Εὐκόλως φαντάζεσθε πόσον ἐθριάμβευσα, ὅτε ἔλαβον τὴν ἐπιστολὴν ὑμῶν καὶ ἐννόησα ὅτι ἔπεσέ τις εἰς τὴν παγίδα. Ἀμέσως ἔσπευσα ν' ἀνακηρύξω ἐμαυτὸν νικητήν, ἀλλ' οἱ φίλοι ἐκ συμφώνου ἀπεφάνθησαν ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη δὲν ἤρκει, καὶ ὅτι ὤφειλον νὰ ἐξακολουθήσω τὴν ἀλληλογραφίαν μέχρι τέλους. Οὕτω, θῦμα τοῦ λόγου μου γενόμενος, ἠναγκάσθην νὰ ἐξακολουθήσω τὸ παιγνίδιον, καὶ ἐρχόμενος ἐνταῦθα, ἤλπιζον νὰ ἐξασφαλίσω τὴν νίκην μου, βασιζόμενος εἰς τὴν γενναιότητα τοῦ ἀπατηθέντος, καὶ προτείνων αὐτῷ διαφόρους κόρας καλῶν οἰκογενειῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἠδύνατο νὰ ἐκλέξῃ σύζυγον κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του. Ἔχασα τὸ στοίχημα, ἀλλ' ὅμως ἐκέρδισα, προσέθηκε μετὰ βαθείας ὑποκλίσεως, διότι ἔλαβον τὴν τύχην νὰ γνωρίσω οὐχὶ ὅμοιόν μου, ἀλλὰ πρόσωπον, ὅπερ οὐδέποτε ἠδυνάμην νὰ ἐλπίσω ὡς ἀνταποκριτήν μου.

Ἡ ὑποκόμησσα ἦτο σοβαρά, ἀλλ' εἰς τὸ ἄκρον τῶν χειλέων της ἐφαίνετο ἐλαφρὸν μειδίαμα. Ὁ νεανίας τὴν προσέβλεπε μετὰ σεβασμοῦ.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κυρία; εἶπε μετά τινας στιγμάς.

— Δὲν ἔχω τι νὰ σᾶς συγχωρήσω· ἀλλὰ λυποῦμαι, τὸ ὁμολογῶ, ὅτι τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο τελειόνει τόσον ἀποτόμως. Ἐρχομένη ἐνταῦθα καὶ ἐγὼ εἶχον τὴν πρόθεσιν νὰ προτείνω ἀποζημίωσίν τινα εἰς τὴν ἀπατηθεῖσαν κόρην καὶ νὰ τελειώσω τὸ μυθιστόρημα τοῦτο διὰ τῆς εὑρέσεως συζύγου, ὅπως τὸν ἐπεθύμει. Ἡ ἐπελθοῦσα λύσις καταστρέφει τὰ σχέδιά μου. Πλὴν ἀδιάφορον· χάριν ὑμῶν διῆλθον ὥρας τινὰς εὐχαρίστους. Σᾶς συγχωρῶ καὶ σᾶς εὐχαριστῶ.

— Εὐτυχὴς λογίζομαι, κυρία μου, διὰ τοῦτο· ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μοι μίαν ἐρώτησιν· ἡ πλῆξις θὰ καταλάβῃ ὑμᾶς πάλιν;

— Ἀναμφιβόλως, ἐπί τινα καιρὸν τοὐλάχιστον.

— Τὴν πλῆξιν γεννᾷ πολλάκις ὁ μονήρης βίος. Ἂν δὲν ἐφοβούμην νὰ φανῶ ἀδιάκριτος, θὰ σᾶς ἠρώτουν ἂν ἡ πλῆξίς σας δὲν προέρχεται ἐξ αὐτῆς τῆς αἰτίας.

— Εἶμαι μόνη ἐν τῷ κόσμῳ, ἀληθῶς.

— Τὸ ἐννόησα· ἀλλὰ καὶ ἐγώ, κυρία μου, τὴν αὐτὴν αἰσθάνομαι ἐνίοτε πλῆξιν . . . καὶ πλῆξιν βαθεῖαν. Πολλάκις ἐδοκίμασα νὰ τὴν ὑπερνικήσω, ἀλλὰ μέχρι σήμερον εἰς μάτην.

Ἡ ὑποκόμησσα, ἥτις ἡτοιμάζετο ν' ἀπέλθῃ, ἔστη πάλιν.

— Ἐπεθύμουν, ἐξηκολούθησεν ὁ νέος μετὰ φωνῆς συγκεκινημένης, ἐπεθύμουν νὰ γνωρίσω γυναῖκα ὡραίαν καὶ καλήν, εὐφυᾶ καὶ σκεπτικήν, σοβαρὰν καὶ χαρίεσσαν, γυναῖκα εἰς ἥν

ἠδυνάμην νὰ εἴπω ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ· "Σὲ ἀγαπῶ."

Ἡ χήρα ὀπισθοδρόμησε βήματά τινα.

— Ὦ! ἀκούσατέ με, κυρία, σᾶς ἐξορκίζομαι, ἐπανέλαβεν ὁ νεανίας μετὰ ζέσεως. Ἔλεγον καθ' ἐμαυτόν· Θὰ ἦμαι διὰ τὴν γυναῖκα ταύτην σύζυγος πιστός, σύζυγος ἔχων στερεὰν ἀπόφασιν νὰ τῇ ἀφιερώσω τὸν βίον μου ἀπέναντι τοῦ ἔρωτός της. Ὀλίγον ἐνδιαφέρομαι περὶ τῆς περιουσίας της ἢ τῆς κοινωνικῆς της θέσεως· ἀρκεῖ ἡ οἰκογένειά της νὰ ἦναι ἔντιμος· ἐγὼ εἶμαι πλούσιος· εἶμαι εὐγενής· θὰ τῇ προσέφερον εὐχαρίστως καὶ τὰ πλούτη μου καὶ τὸ ὄνομά μου καὶ τὴν ζωήν μου αὐτήν.

Ἡ ὑποκόμησσα ἐτήρει πάντοτε σιωπήν.

— Σᾶς λέγω ὅλα ταῦτα, κυρία μου, καὶ σᾶς φαίνομαι ἀνόητος· οὔτε σᾶς γνωρίζω οὔτε ἔχω τὴν τιμὴν νὰ μὲ γνωρίζετε. Ἀλλ' ὑπάρχουσι μυστηριώδεις τινὲς κλίσεις, αἵτινες οὐδέποτε ἀπατῶσιν. Βλέπων ὑμᾶς εἶδον ὅτι εἶσθε ὡραία, ἐννόησα ὅτι εἶσθε καλή. Ὁ τρόπος, μεθ' οὗ ἐδέχθητε τὸν ἀστεϊσμὸν καὶ τὴν εἰλικρινῆ αὐτοῦ ἐξήγησιν, τὸ μειδίαμα, τὸ ὁποῖον εἶδον ἐπὶ τῶν χειλέων σας, μὲ ἔπεισαν ὅτι εἶσθε καὶ εὐφυὴς καὶ σκεπτική, καὶ ὅτι ἠξεύρετε νὰ κρίνητε ἄνευ ὑπερβολῆς περὶ ἀθῴων πραγμάτων, διὰ τὰ ὁποῖα χαρακτὴρ ποταπὸς ἤθελε παροργισθῇ. Ὑμεῖς δὲν ἠγανακτήσατε, ὑμεῖς δὲν μοὶ ἀπεκρίθητε διὰ πικρίας ἢ διὰ χλευασμῶν . . . Κυρία μου, δὲν ἀπαιτῶ νὰ μοὶ δώσητε ἐλπίδας, ἀλλὰ σᾶς παρακαλῶ νὰ ἐπιτρέψητε νὰ παρουσιασθῶ ὑμῖν· εἶμαι ὁ βαρῶνος Γουστάβος Βαρνελαί, κάτοχος οὐχὶ ἓξ ἑκατομμυρίων, ἀλλὰ δύο μόνον· εἶμαι ἀρκούντως γνωστὸς ἐν Παρισίοις, ἔνθα δὲν χαίρω φήμην κακήν. Ἐπιτρέψατέ μοι, κυρία, νὰ ἐπανίδω ὑμᾶς ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ ἐπιτύχω τοῦ ποθουμένου.

Ἡ ὑποκόμησσα κατεβίβασε τοὺς ὀφθαλμούς της· εἶτα δὲ προσέβλεψε τὸν νεανίαν, ὅστις μετὰ βαθείας ὑποκλίσεως ἵστατο ἐνώπιόν της.

— Σεῖς ὅμως, κύριε, ἠξεύρετε τίς εἶμαι ἐγώ;

— Ἐννοῶ τὰ ἠθικὰ ὑμῶν προτερήματα· τὰ ἐξωτερικὰ ὑμῶν προτερήματα βλέπω· ὑμεῖς εἶσθε μόνη καὶ ἐλευθέρα, ὡς μοὶ εἴπετε· τὰ πάντα ἐν ὑμῖν ἐμφαίνουσι κυρίαν ἀξίαν παντὸς σεβασμοῦ.

— Εἶσθε καλὸς παρατηρητής, κύριε· λοιπόν, εἰς ἀπάντησιν τῆς εἰλικρινείας ὑμῶν μάθετε τὸ ὄνομά μου· εἶμαι ἡ ὑποκόμησσα Μαγκρῆ . . . καὶ εἶμαι χήρα.

— Τὸ ὄνομα τοῦτο μοὶ εἶναι γνωστὸν . . . Πλήν, τώρα, φόβος καὶ συστολὴ μὲ καταλαμβάνει . . . Εἶμαι ἄξιος ὑμῶν;

ΕΝ ΤΗι ΧΩΡΑι ΤΗΣ ΣΙΣΥΡΑΣ.

— Τοῦτο ἀπαιτεῖ σκέψιν, κύριε, ἀπεκρίθη ἡ ὑποκόμησσα μειδιῶσα· ἀλλ' ὑποθέτω ὅτι ἀφ' οὗ γνωρισθῶμεν καλλίτερον, θὰ δυνηθῶμεν ν' ἀποφασίσωμεν περὶ τούτου.

Ἡ σκέψις ἦτο ἀναμφιβόλως εὐνοϊκή, διότι ἓξ μῆνας μετὰ ταῦτα ἐτελεῖτο ἐν Παρισίοις ὁ γάμος τοῦ βαρώνου Γουστάβου Βαρνελαὶ μετὰ τῆς χήρας ὑποκομήσσης Μαγκρῆ. Ἀγνοοῦμεν ἂν ἡ ὑποκόμησσα διατηρῇ ἔτι τὴν αὐτὴν ἰδέαν περὶ τῶν ἐν τῇ τετάρτῃ στήλῃ τῶν ἐφημερίδων εἰδοποιήσεων ὡς πρὸς τὴν ζήτησιν εἰς γάμον, ἀλλ' ἠξεύρομεν ὅτι ἡ νέα βαρωνὶς ἀναγινώσκει ἀκόμη τὰς εἰδοποιήσεις, οὐχὶ πλέον ἐκ βαρυθυμίας, διότι τώρα εἶναι εὐτυχής, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως.

ΕΚ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΤΗΣ ΣΙΣΥΡΑΣ.

Ὁ ἅγιος Μιχαήλ, ἢ ὡς πρότερον ἐκαλεῖτο, ἡ Μιχαήλοβσκα, εἶναι πόλις κειμένη οὐχὶ μακρὰν τοῦ βορείου πόλου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀλάσκα, ἣν ἡ Ῥωσσία ἐπώλησε τῷ 1860 εἰς τὴν κυβέρνησιν τῶν Ἡνωμένων τῆς Ἀμερικῆς Πολιτειῶν. Ἡ πόλις αὕτη, τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου τῶν σισυρῶν (γουναρικῶν), εἶναι ἄριστος λιμὴν ἐξαγωγῆς, διότι ἐνταῦθα φέρουσιν οἱ Ἐσκιμῶοι καὶ οἱ παρὰ τὸν ποταμὸν Ἰοῦκον κατοικοῦντες Ἰνδοὶ τὰ προϊόντα τῆς θήρας αὐτῶν. Ἡ πόλις αὕτη, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ὁ σταθμὸς οὗτος εἶναι φρούριον μὲ τείχη καὶ ἐπάλξεις, περιέχον καὶ οἰκήματα διὰ τὴν φρουρὰν καὶ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ μεγάλας διὰ τὰ ἐμπορεύματα ἀποθήκας· αἱ οἰκίαι εἶναι μὲν μικραὶ ἀλλὰ κομψαὶ καὶ εὔθυμοι, διότι εἶναι κεχρωματισμέναι διὰ ζωηρῶν κιτρίνων καὶ ἐρυθρῶν χρωμάτων. Ἔξωθεν τοῦ φρουρίου κεῖνται καὶ ἄλλαι οἰκίαι, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων ἐκτίσθη ἐκκλησία, ἐν ᾗ τὴν Κυριακὴν ψάλλεται ἡ λειτουργία κατὰ τὸ ὀρθόδοξον δόγμα. Κατὰ καιροὺς ἔρχεται ῥῶσσος ἱερεύς, ὅπως βαπτίσῃ τὰ τέκνα τῶν ἡμιβαρβάρων τούτων φυλῶν, αἵτινες μετὰ προθυμίας μεγάλης προσέρχονται εἰς τὸν χριστιανισμόν. Οἱ ἐγχώριοι κάτοικοι ὀνομάζονται Μαλεμοῦτοι καὶ εἶναι κλάδος τῶν Ἐσκιμώων· εἶναι ἄνθρωποι μεγαλόσωμοι καὶ στιβαροί, ἱκανὴν ἔχοντες εὐφυΐαν καὶ εὐκόλως τὸν πολιτισμὸν δεχόμενοι. Οἱ ἄνδρες ξυρίζουσι τὴν κεφαλὴν καὶ κοσμοῦσι τὸ πρόσωπόν των διὰ ὀστεΐνων κοσμημάτων, τὰ ὁποῖα ἐμπήγουσιν εἰς τὰς παρειάς των· αἱ γυναῖκες χρωματίζουσι τὸ κάτω μέρος τοῦ προσώπου καὶ φοροῦσι ψέλλια μολύβδινα καὶ σιδηρᾶ. Ἡ ἐνδυμασία τῶν ἀνθρώπων τούτων εἶναι ἐκ δερμάτων, καλουμένων *Πάρκα*· ὁ ἐπενδύτης δὲν εἶναι πολὺ μακρὸς καὶ ἔχει πάντοτε κάλυμμα, ὅπερ εἶναι ἐκ δέρματος λύκου καὶ οὗ αἱ τρίχες καλύπτουσι σχεδὸν ὁλόκληρον τὸ πρόσωπον. Ὁ ἐπενδύτης ἔχει ἐνίοτε ὑπόρραμμα ἐκ δέρματος λευκοῦ βορείου λαγωοῦ. Ὁ ὑπενδύτης εἶναι συνήθως ἐκ δέρματος σκιούρου ἢ φώκης ἢ καὶ ῥέννου· καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες φοροῦσι δερματίνους περισκελίδας, αἵτινες περιβάλλουσι καὶ τὸν πόδα ὁλόκληρον. Ἐννοεῖται ὅτι τὰ χειρόκτια εἶναι παντοῖα καὶ διάφορα. Ἐν καιρῷ χειμῶνος πάντες φοροῦσι *μεγάλα παγοπέδιλα (ὡς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι)*, δι' ὧν εὐκολύνεται ἡ διὰ τῆς χιόνος διάβασις αὐτῶν. Ἡ χρῆσις τῶν τοιούτων παγοπεδίλων ἢ κάλλιον εἰπεῖν χιονοπεδίλων δὲν εἶναι εὔκολος καὶ ἀπαιτεῖ ἄσκησίν τινα· τὸ κυριώτερον εἶναι νὰ βαδίζῃ τις φυσικῶς ὡς νὰ εἶχε τὸν πόδα ἐντελῶς ἐλεύθερον, ἀλλὰ νὰ μὴ ὑψοῖ τις πολὺ τὸν πόδα, διότι ἄλλως μέγα πρόσκομμα παρεμβάλλει τὸ παχὺ τῆς χιόνος στρῶμα. Τὸ μέγεθος τῶν χιονοπεδίλων τούτων εἶναι συνήθως ἑνὸς καὶ ἡμίσεος μέτρου. Ἐν τοῖς χωρίοις τῶν Μαλεμούτων ὑπάρχουσιν οἰκήματα χρησιμεύοντα εἰς χοροὺς καὶ συνελεύσεις τοῦ λαοῦ· ἐν τοῖς οἰκήμασι τούτοις συνέρχονται

καὶ οἱ ἄνθρωποι ὁσάκις θέλουσι νὰ κατασκευάσωσι τὰ χιονοπέδιλά των, διότι ἐν ταῖς οἰκίαις των δὲν ἔχουσι πρὸς τοῦτο χῶρον ἱκανόν. Τὰ δημόσια ταῦτα οἰκήματα δύνανται νὰ θεωρῶνται ὡς δημαρχεῖα τῶν ἐγχωρίων, διότι ἐν αὐτοῖς τελοῦνται ἑορταί, παρατίθενται τράπεζαι καὶ ἐνίοτε γίνεται ὑποδοχὴ ἐπισήμων ξένων. Ἐν χειμῶνι γίνονται ἐνταῦθα χοροί, καθ' οὓς οἱ χορευταὶ μιμοῦνται τὰς κινήσεις πτηνῶν ἢ τετροπόδων ζώων, ὅπερ καθιστᾷ τὰς διασκεδάσεις ταύτας εἰς ἄκρον κωμικάς. Ἀπὸ τῶν ὤμων τοῦ χορευτοῦ κρέμανται οὐραὶ λύκων ἢ κυνῶν κατὰ τὸ ζῷον, ὅπερ θέλει νὰ παραστήσῃ. Πέριξ τῆς αἰθούσης ἐπὶ ξυλίνων σκαμνίων κάθηνται οἱ γέροντες καπνίζοντες, διότι πάντες εἶναι μανιώδεις καπνισταί.

Ὁ χειμὼν εἶναι ἡ ἐποχή, καθ' ἣν ἐκτελεῖται ἡ θήρα τῶν ζώων, ὧν τὸ δέρμα ἀποτελεῖ τὸ πολύτιμον τῆς χώρας ταύτης προϊόν· τὸ κυριώτερον θήρευμα εἶναι ὁ ῥέννος, ὅστις εἶναι συνηθέστατος ἐν Ἀλάσκᾳ. Οἱ ἄγριοι ῥέννοι ὠθοῦνται πρὸς δάσος, περὶ τὸ ὁποῖον εἶναι ἐστημέναι παγίδες ἢ δίκτυα, εἰς τὰ ὁποῖα περιπλέκονται τὰ κέρατα αὐτῶν· ἄλλοτε δὲ φονεύονται διὰ πυροβόλου ὅπλου ὑπὸ τῶν θηρευτῶν, παραφυλαττόντων αὐτοὺς ἐντὸς καλυβῶν ἐκ χιόνος κατεσκευασμένων. Τὰ δέρματα τῶν ἀλωπέκων, τῶν λύκων καὶ τῶν καστόρων, δι' ὧν ἐκτεταμένον γίνεται ἐμπόριον, ἔρχονται μᾶλλον ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ. Ἄλλοτε τὰ δέρματα ταῦτα μετεφέροντο εἰς τὴν χώραν τῶν Τσούτσων ἐν Σιβηρίᾳ καὶ ἀντηλλάσσοντο ἀντὶ καπνοῦ. Ἐν Ἀλάσκᾳ οἱ ἐγχώριοι λαμβάνουσιν ἐκτὸς καπνοῦ καὶ λέβητας, μαχαίρας, πυρίτιδα, σφαίρας πυροβόλων, αἵτινες δι' αὐτοὺς εἶναι πρᾶγμα εἰς ἄκρον πολύτιμον. Αἱ γυναῖκες ζητοῦσιν ἰδίως κτένας καὶ κάτοπτρα. Ἐννοεῖται ὅτι καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα ὁ βίος ἐν τῇ ἀποκέντρῳ ταύτῃ χώρᾳ ὁμοιάζει πολὺ πρὸς τὸν βίον, ὃν διάγουσιν οἱ πρὸς τὸν βόρειον πόλον ἐκδράμοντες.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἐν Λειψίᾳ τῇ 30/12 Ὀκτωβρίου 1884.

Ἡ οἰκονομικὴ θέσις τῆς Αἰγύπτου ἐξακολουθεῖ ἐπασχολοῦσα τὰ πνεύματα ἐν Εὐρώπῃ. Γνωστὸν εἶναι ὅτι μετὰ τὸ ναυάγιον τῆς Συνδιασκέψεως ἡ Ἀγγλία ἐποιήσατο κατάσχεσιν ἐπὶ τῶν πρὸς ἀποπληρωμὴν τῶν τόκων τοῦ δανείου ὡρισμένων κεφαλαίων, διατεινομένη ὅτι ἐπίκειται ἡ τοῦ κράτους χρεωκοπία. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης διεμαρτυρήθησαν ἐντόνως πᾶσαι αἱ μεγάλαι Δυνάμεις, καὶ ἔκτοτε καθ' ἑκάστην διάφοροι κυκλοφοροῦσι φῆμαι ἐν τῷ τύπῳ. Περίεργος εἶναι ἡ γνώμη, ἣν ἐκφέρει ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἀγγλικὸν φύλλον Economist, τὸ ὁποῖον διατείνεται ὅτι τὸ κατὰ τῆς αἰγυπτιακῆς Κυβερνήσεως ληφθὲν μέτρον οὐδεμίαν ἔχει ὑπόστασιν, καθότι ναὶ μὲν δύναταί τις νὰ ἀποδείξῃ τὴν καταπάτησιν τοῦ νόμου περὶ ἐξοφλήσεως τῶν τόκων, δὲν δύναται ὅμως καὶ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀπόφασιν εἰμὴ ἂν ὅλαι αἱ Δυνάμεις παμψηφεὶ ἐγκρίνωσι τὴν ἐκτέλεσιν ταύτην. Τὸ ἐξαγόμενον τῶν σκέψεων τούτων εἶναι ὅτι αἱ Δυνάμεις ὀφείλουσι νὰ περιμείνωσιν ἀκόμη, μέχρις οὗ ἡ Ἀγγλία ὑποβάλῃ αὐτοῖς ὁλόκληρον τὸ σχέδιόν της. Ἑπομένως αἱ Δυνάμεις, αἵτινες ἤδη ἐν ἔτει 1880, πρὶν ἢ ἔλθωσιν οἱ Ἄγγλοι παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου, ὑπεστήριζον τὰ δίκαιά των ἀπέναντι τῆς αἰγυπτιακῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ διεθνοῦς δικαστηρίου, ἀπόλλυσιν ἤδη πᾶν δικαίωμα καὶ τίθενται ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς Ἀγγλίας. Ἂς ἴδωμεν κατὰ πόσον αἱ Δυνάμεις θέλουσι παραδεχθῆ τὴν παθητικὴν ταύτην θέσιν. Κατὰ τὸν "Νέον ἐλεύθερον Τύπον" τῆς Βιέννης αἱ διαπραγματεύσεις τοῦ Ἄγγλου ἐπιτρόπου Νόρθβρουκ ἀποβλέπουσιν εἰς δύο τινά· εἰς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῶν ἀποζημιώσεων, ἣν ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις δὲν θεωρεῖ κατορθωτὴν ἢ διὰ ἐλαττώσεως τῶν τόκων, καὶ εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ *ἀναγκαίου* πρὸς ἀπότισιν τῶν ἀποζημιώσεων ποσοῦ. — Ἐκ Παρισίων ἀγγέλλεται σχέδιον περὶ μετατροπῆς τοῦ ἀρχαίου ἐξ 852 ἑκατομμυρίων φράγκων δανείου πρὸς 4½ %. Κατὰ τὸ σχέδιον τοῦτο ἡ προκύπτουσα οἰκονομία εἶναι 3 ἑκατομμυρίων ἐτησίως. Ἐν Παρισίοις ἐσυστήθη συνδικᾶτον πρὸς κατασκευὴν σιδηροδρομικῆς γραμμῆς διασχιζούσης τὴν γαλλικὴν πρωτεύουσαν. Τὸ κεφάλαιον ὡρίσθη εἰς 50 ἑκατομ. φράγκων, ἡ δὲ πρώτη κατασκευασθησομένη γραμμή, ἡ τὴν πόλιν ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς διατέμνουσα, ἔχει μῆκος 16 χιλιομέτρων, καὶ ἔχει καὶ δύο διακλαδώσεις ἐκ χιλιομέτρων ἐξ ἑκάστην. Ἡ ἑταιρία ὑποχρεοῦται νὰ κατασκευάσῃ δεύτερον σιδηροδρομικὸν δίκτυον, ἅμα τὸ πρῶτον ἀφίνει κέρδος 6 %, ἢ ἅμα τὸ κράτος ἐγγυηθῇ 4 % ἐπὶ τῶν δύο γραμμῶν ἢ συμπλεγμάτων. — Ἐν Λονδίνῳ ἐσυστήθη Ἐπιτροπὴ πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν συμφερόντων τῶν ἐκεῖ κατόχων μετοχῶν Ἀμερικανικῶν σιδηροδρόμων. Ἕνεκα τῆς μεγάλης ἀγυρτείας τῆς ἐπικρατούσης εἰς τὰς μετοχὰς ταύτας ἡ σύστασις ἐπιτροπῆς, ὁποία πρὸ ἐτῶν ὑπάρχει ἤδη ἐν Ἀμστελοδάμῳ, ἦτο οὐ μόνον ἀναγκαία ἀλλὰ καὶ εἰς ἄκρον εὐεργετική. — Ἐν Αὐστρίᾳ καὶ Γερμανίᾳ μεγάλη ἀπραξία ἐν τοῖς χρηματιστηρίοις. Ἡ ἐν τοῖς ζαχαροποιείοις ἐπελθοῦσα κρίσις, περὶ ἧς ἀνεφέρομεν ἤδη, κακὴν ἔσχεν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐπιρροήν.

Λ.

ΓΝΩΜΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ.

Τὰ ἐλαττώματά μας ἐξασθενοῦσι μεθ' ἡμῶν, καὶ νομίζομεν ὅτι ἐνεκρώθησαν, διότι δὲν ἔχομεν πλέον τὴν δύναμιν νὰ τὰ διεγείρωμεν.

Δρόζ.

Παρατηρεῖτε ὅτι ὅλοι ὁμιλοῦμεν περὶ τοῦ γείτονος ὡς νὰ ἤμεθα ἡμεῖς αὐτοὶ τελειότητες;

Λουκιανὸς Βιάρ.

Καλὴ συνείδησις, στηριζομένη ἐπὶ πλήρους βαλαντίου, παρέχει ἀπίστευτον θάρρος καὶ εἰς τὸν δειλότερον τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ αὐτός.

Ἡ αὐστηρότης τῆς κοινῆς γνώμης διὰ τὰ σφάλματα τῶν γυναικῶν εἶναι ὡσεὶ ἀναγνώρισις τῆς συνήθους ὑπεροχῆς τῆς ἀρετῆς αὐτῶν.

Βαλτούρ.

Ὁ γέρων εἶναι ὡς ἄνθρωπος, ὅστις γευματίσας πλέον βλέπει ἡσύχως τοὺς ἄλλους γευματίζοντας.

Βαλζάκ.

Τὰ μεγάλα ἔργα κατορθοῦνται οὐχὶ διὰ τῆς δυνάμεως, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπιμονῆς.

Ἰόνσων.

Προτιμῶ ν' ἀντιπαραταχθῶ καθ' ἑνὸς λέοντος ἢ κατὰ χιλίων ποντικῶν.

Βολταῖρος.

Οἱ ἰατροὶ ἔχουσι τὴν τύχην, ὅτι τὰς μὲν ἐπιτυχίας των φωτίζει ὁ ἥλιος, τὰ δὲ σφάλματά των καλύπτει ἡ γῆ.

Νικοδές.

Ἡ ματαιότης κοσμεῖ τὴν τράπεζαν της διὰ τῶν ἐδεσμάτων, τὰ ὁποῖα ἀπορρίπτει ἡ τράπεζα τῆς δόξης.

Γεῦδών.

Ὁ γάμος εἶναι σύνδεσμος, ὃν ἡ ἐλπὶς καθωραΐζει, ἡ εὐδαιμονία διατηρεῖ, καὶ ἡ δυστυχία ἐνισχύει.

Ἀλιβέρτ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Τραγικὴ ἐπεκλώσθη μοῖρα τῷ Ἄγγλῳ συνταγματάρχῃ Στιούαρτ, τῷ πιστῷ τοῦ στρατηγοῦ Γόρδωνος ἐν τῇ ἄνω Αἰγύπτῳ ὀπαδῷ καὶ φίλῳ. Παρὰ τὸν καταρράκτην τῆς Βαδιγάρνης ὁ γενναῖος συνταγματάρχης ἐδολοφονήθη μετὰ τῆς συνοδείας του παρά τινος τοῦ ἐγχωρίων ἀρχηγῶν, ἑνὸς τῶν φανατικῶν τοῦ Μαχδῆ ὀπαδῶν. Ὁ δόλιος οὗτος ἀρχηγός, μετὰ τὸ ναυάγιον τοῦ Στιούαρτ, προσποιούμενος τὸν φίλον τῷ ὑπεσχέθη νὰ τὸν ὁδηγήσῃ διὰ τῆς ἐρήμου ἀσφαλῶς εἰς Μεραβῆ· καθ' ὁδὸν ὅμως ἀθετήσας καὶ ὅρους καὶ ὑποσχέσεις ἐπέπεσε κατ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἐδολοφόνησε. Τηλεγραφικὴ εἴδησις ἀνήγγειλεν ὅτι ἐν τῇ συνοδείᾳ τοῦ συνταγματάρχου εὑρίσκετο καὶ ὁ ἐν Χαρτοὺμ Γάλλος πρόξενος Ἑρβέν· εὐτυχῶς ὅμως δεύτερον τηλεγράφημα διέψευσε τὴν θλιβερὰν εἴδησιν, ἀναφέρον ὅτι ὁ Ἑρβὲν εὑρίσκετο εἰσέτι ἐν Χαρτούμ. Ὁ ἀτυχὴς Στιούαρτ εὑρίσκετο μετὰ τοῦ Γόρδωνος κεκλεισμένος ἐν Χαρτοὺμ καὶ ὑπέστη ὅλας τὰς κακουχίας τῆς πολιορκίας μέχρι τέλους Αὐγούστου, ὅτε αὐτή, ὡς γνωστόν, ἐλύθη. Ἤδη δὲ ἐπρόκειτο νὰ μεταβῇ εἰς Δόγγολαν, ὅπως ἐκεῖθεν τείνῃ τὴν χεῖρα πρὸς τοὺς ἐκ Καΐρου ἐκστρατεύοντας Ἄγγλους καὶ οὕτως ἀνακτήσωσι τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Σουδὰν — πλὴν ἄλλως ἔδοξε τῇ Μοίρᾳ· ὁ Στιούαρτ ἔπεσεν ὑπὸ τὴν μάχαιραν αἰσχροῦ δολοφόνου!

Ἐν Βιέννῃ ἀπεβίωσε κατ' αὐτὰς ἐν ἡλικίᾳ 44 ἐτῶν ὁ διασημότερος τῶν ζωγράφων τῆς Αὐστρίας, Ἰωάννης Μάκαρτ. Ὁ Μάκαρτ πρὸ μηνῶν ἤδη ἠσθένει καὶ οἱ ἰατροί, παρακολουθοῦντες τὴν ὁσημέραι ἐπιτεινομένην ἐγκεφαλικὴν νόσον, σπουδαίους εἶχον τοὺς φόβους. Ἡ καταστροφὴ ὅμως ἐπῆλθε ταχύτερον ἢ ὅσον προεβλέπετο καὶ ὁ καλλιτέχνης ἀνηρπάγη ἐν μέσῳ τῆς ἐργασίας του καὶ τῶν περὶ τῶν μελλόντων ἔργων σχεδίων του. Ὁ κόσμος ὅλος γινώσκει, ὁποῖον κέντρον καλλιτεχνικὸν ἦτο τὸ ἐργοστάσιον τοῦ Μάκαρτ ἐν Βιέννῃ, οἱ δὲ κάτοικοι τῆς αὐστριακῆς πρωτευούσης πολλάκις ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ θαυμάσωσι τὰς λαμπρὰς ἑσπερίδας εἰς τὰς μεγαλοπρεπεῖς τοῦ ζωγράφου αἰθούσας. Καίτοι ἀδρῶς πληρωνόμενος διὰ τὰς εἰκόνας του ὁ Μάκαρτ, γενναιόδωρος φύσει καὶ μεγαλοπρεπής, ἀπέθανε πτωχός, πολλάκις δὲ παρηνοχλεῖτο ὑπὸ τῶν ἀπλήστων δανειστῶν του. Ἡ Βιέννη δικαίως ἐπένθησεν ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ ἀρίστου τῶν ζωγράφων της, καὶ ἡ κηδεία του ἐγένετο ἐπιβάλλουσα· κατὰ μυριάδας ἠριθμοῦντο οἱ συνοδεύσαντες τὸ λείψανον τοῦ ἀγαπητοῦ αὐτῶν καλλιτέχνου εἰς τὴν τελευταίαν αὐτοῦ κατοικίαν.

Πυρκαϊὰ ἐκραγεῖσα ἐν τοῖς ἀρχαίοις ἀνακτόροις τοῦ Christiansborg ἐν Κοπενάγῃ ἀπετέφρωσεν ἐν διαστήματι ὀλίγων ὡρῶν τὸ περικαλλὲς οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον ἐπὶ ἔτη μακρὰ ὑπῆρξεν ἓν τῶν λαμπροτέρων κοσμημάτων τῆς δανικῆς πρωτευούσης. Τὰ ἀνάκτορα τοῦ Christiansborg εἶχον ἀνεγερθῆ πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν καὶ πλέον, καὶ περιεῖχον 350 αἰθούσας καὶ δωμάτια. Κατ' ἀρχὰς ἦσαν ἡ συνήθης κατοικία τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, σήμερον δὲ συνεδρίαζον ἐν αὐτοῖς ἥ τε βουλὴ καὶ ἡ γερουσία καὶ εὑρίσκοντο τὰ μουσεῖα καὶ ἡ βιβλιοθήκη. Σπουδαῖον διέτρεξε κίνδυνον κατὰ τὴν πυρκαϊὰν τὸ περίφημον μουσεῖον τοῦ Θόρβαλδσεν, τοῦ ἐξόχου Δανοῦ γλύπτου· εὐτυχῶς ὅμως ὁ θησαυρὸς οὗτος διεσώθη. Ἡ ὅλη ζημία ἀνέρχεται εἰς ἑκατομμύρια ταλλήρων. Πῶς ἐξερράγη ἡ πυρκαϊά, εἶναι εἰσέτι ἄδηλον· φαίνεται ὅτι αἱ τῆς θερμάνσεως συσκευαὶ δὲν ἐλειτούργουν ἀπροσκόπτως, καθότι πρὸ ἡμερῶν ὀσμὴ βαρεῖα καπνοῦ ἐπλήρου τοὺς διαδρόμους τοῦ οἰκοδομήματος. Ἂν οὕτως ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ἀσύγγνωστος εἶναι ἡ ἀμέλεια τῶν ἐποπτῶν, οἵτινες ὤφειλον νὰ ἐξετάσωσι πόθεν προήρχετο ἡ ὀσμὴ καὶ νὰ λάβωσι σύντονα μέτρα πρὸς κατάπνιξιν τοῦ καταστρεπτικοῦ στοιχείου εὐθὺς ἐν ἀρχῇ.

Ὁ Ἰωάννης SCHILLING, ὁ ἐν Δρέσδῃ καλλιτέχνης, ὁ κατασκευάσας τὸ ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Ῥήνου στηθὲν ἐθνικὸν μνημεῖον τῆς Γερμανίας, ἐπεράτωσεν ἐσχάτως ὡραῖον ἀνάγλυφον διὰ τὴν Λειψίαν, παριστῶν τὸν "Ἀπόλλωνα ἐν μέσῳ τῶν ποιμένων." Ὁ Ἀπόλλων κάθηται ἐπὶ βράχου κρατῶν τὴν λύραν· περὶ αὐτὸν ἵστανται ποιμένες ἀκροώμενοι τοῦ ᾄσματος, γέρων ποιμήν, παρ' ᾧ οἱ ἦχοι τῆς κιθάρας ἀνακαλοῦσι νεανικὰς ἀναμνήσεις, γυνὴ ἐν ἄκρᾳ συγκινήσει, ἑτέρα γυνὴ θηλάζουσα τὸ τέκνον της, παῖς ἱστάμενος ἐν ἐκστάσει ἐνώπιον τοῦ θείου ἀοιδοῦ, καὶ τέλος νύμφη τῶν ὑδάτων μετὰ ἀηδόνος ἐπὶ τῆς χειρός. Ὀλίγον ἀπωτέρω παρίσταται ἀλληγορικῶς ὁ ἔρως, ὁ χορός, καὶ ὁ Μαρσύας ὡς Πάν. Τὸ ἀνάγλυφον τοῦτο θεωρεῖται ἓν τῶν ἀριστουργημάτων τῆς νεωτέρας γλυπτικῆς.

Ἐφέτος συμπληροῦνται ἑκατὸν ἀκριβῶς ἔτη, ἀφ' ὅτου εἰσήχθη εἰς Λιβερποὺλ ὁ πρῶτος Ἀμερικανικὸς βάμβαξ. Συνέκειτο δὲ τὸ φορτίον τοῦτο ἐξ ὀκτὼ σάκκων. Τὸ τελωνεῖον ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκράτησε τοὺς σάκκους τούτους ἐπί τινα χρόνον, διότι ἐθεώρει ἀδύνατον ἡ Ἀμερικὴ νὰ παράγῃ τοσαύτην ποσότητα βάμβακος καὶ ἐφοβεῖτο μὴ ἔλαβε χώραν κατάχρησίς τις. Πέρυσιν ἡ παραγωγὴ τοῦ βάμβακος ἐν Ἀμερικῇ ἦτο 7 ἑκατομμυρίων δεμάτων, ἐξ ὧν σχεδὸν 5 ἑκατομμύρια δέματα ἐξήχθησαν. Τοῦτο καλεῖται ἀνάπτυξις ἐμπορίου!

Ἐν Κατάνῃ τῆς Σικελίας ἐνέσκηψε τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην θύελλα φοβερά, ἥτις κατέστρεψεν ὅλας τὰς τηλεγραφικὰς γραμμὰς καὶ ἐξεστέγαζε καὶ πλῆθος οἰκιῶν· δυστυχῶς καὶ ἄνθρωποι ἔπαθον· χθεσινὴ τηλεγραφικὴ εἴδησις ἐκ Νεαπόλεως ἀναφέρει ὅτι ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῶν οἰκιῶν εὑρέθησαν ἤδη 35 νεκροὶ καὶ 350 πληγωμένοι. Ἡ ὅλη ζημία ἀνέρχεται κατὰ τοὺς προχείρους ὑπολογισμοὺς εἰς πέντε ἑκατομμύρια ἰταλικῶν λιρῶν.

Ὁ εὐφυέστατος Ἄγγλος SWIFT, ὁμιλῶν ποτὲ ἀπ' ἄμβωνος, εἶπεν· "Ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρχουσι τριῶν εἰδῶν κατακριτέαι ὑπερηφάνιαι· ἡ ὑπερηφάνια τοῦ γένους, τοῦ πλούτου, καὶ τῶν γνώσεων. Περὶ τῆς τελευταίας ταύτης ὑπερηφανίας δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ ὁμιλήσω, διότι οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν, φίλοι ἀκροαταί, ἔχει αὐτήν."

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 247.

Εἰς ἐχθρικὰς τὸ πρῶτον χεῖρας
Ἂν ἴδῃς, φίλε, μὴ σταθῇς,
Μετὰ ταχύτητος πλὴν δρᾶμον
Ἐκ τοῦ κινδύνου νὰ σωθῇς.

Τοῦ δὲ δευτέρου, ὅπως πράξῃς,
Ἀδύνατον ν' ἀπαλλαχθῇς·
Σὲ ἐνοχλεῖ, δὲν ἀμφιβάλλω·
Ἂν εἴπῃς ἄλλως, θὰ ψευσθῇς.

Τὸ ὅλον εὔκολον νὰ εὕρῃς,
Ὑπάρχει εἰς τὸν οὐρανόν,
Καὶ εἰς τὴν γῆν θὰ μ' ἀπαντήσῃς
Ἀκόλουθον παντοτεινόν.

Αἰκ. Π. Βασιλειάδου, ἐν Τεργέστῃ.

Αἴνιγμα 248.

Τὸ στῆθός μου ὁλόκληρον
τὸν κόσμον περικλείει,
χωρὶς ὠκεανὸς καὶ γῆ
αὐτὸ νὰ διαλύῃ.
Ἐν ᾧ στὰ στήθη μου χωροῦν
ἤπειροι, ὄρη, πόντος,
μὲ βλέπεις εἰς τὰς τρυφερὰς
χεῖρας μαθητιῶντος.
Ὑπῆρξα δὲ καὶ βασιλεύς,
πλὴν ἡ σκληρὰ ἡ τύχη
τὴν κεφαλήν μ' ἐστόλισε
μὲ πάγη καὶ μὲ ψύχη.
Ἐπάνω μου στηρίζεται,
φίλε, ἡ κεφαλή σου,
καὶ ἐὰν λείψω πρὸς στιγμήν,
θὰ παύσῃ ἡ ζωή σου.
Ἂν ὅμως χωρὶς τράχηλον
θελήσῃς νὰ μ' ἀφήσῃς,
εἰς τὴν τροφήν σου, φίλτατε,
πρέπει νὰ μὲ ζητήσῃς.

Ν. Γ. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκῃ.

Πρόβλημα 249—250.

* η τ η *	* ι δ ω *
* ρ α ι *	* μ ε ρ *
* ο δ ο *	* ω ρ ο *
* π π α *	* χ ρ ο *
* γ ρ ο *	* η σ ο *

Καλλιόπη Γ. Χαβιαρᾶ, ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Πρόβλημα 251.
(Ἀριθμητικόν.)

Γεωργὸς ἐπιθυμῶν νὰ παχύνῃ ἀγρὸν στερούμενον γῆς τιτανώδους καὶ καλλιεργούμενον εἰς δέκατον μέτρου βάθος, εὗρεν ὅτι πρέπει νὰ διασκορπίσῃ ἐπὶ 100 πλέθρων 580 κυβικὰ μέτρα χώματος, περιέχοντος 70 % τίτανον. Πόσα κυβικὰ μέτρα χώματος περιέχοντος 75 % τίτανον χρειάζονται ἵνα παχυνθῇ ἀγρὸς 500 πλέθρων, καλλιεργούμενος εἰς 18'' μέτρου βάθος καὶ περιέχων 15 % τίτανον;

Ἰω. Κ. Γρουμπός, ἐν Γαλαζίῳ.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἴνιγμ. 243. ΜΕΤΑΞΟ — ΣΚΩΛΗΞ.

Αἴνιγμ. 244. ΑΦΡΙΚΗ — ΦΡΙΚΗ.

Προβλήματος 245.

αρά,
υπαρός,
λίγος,
όθος,
πισθεν,
ψηλός,

ἶλος,
λαφρός,
πτεύς,
ειλός,
δύρομαι,
φος.

Προβλήματος 246.

ώ Ρ α
τ Α σ Σ ω
ά Γ ν ό τ Η ς
ά Κ ρ ο γ ι ά Λ ι
κ Α τ α γ ο η τ ε Υ ω
ά Β έ λ τ ε ρ Θ ς
κ Η δ ό μ Α ι
ά Σ π Ι ς
ό Μ Ν ῶ
ά Σ κ Ε ω
ε Α ρ ε α Ρ ω
ά Λ λ ό κ ο τ Θ ς
μ Ε τ α γ ρ α φ ε Υ ς
ά Β ρ ό σ τ ο Λ α
θ Α λ ε ρ Ο ς
ξ Σ ω Σ α
ώ Τ α

Ἔλυσαν· Τὰ 225, 226 ὁ κ. Ἰ. Φωκυλίδης ἐν Ἱερουσαλήμ· τὰ 233, 234, 237, 238 καὶ 242 ὁ κ. Γρ. Γ. Δρόσος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 237, 239 ἡ δεσποινὶς Αἰκ. Π. Βασιλειάδου ἐν Τεργέστῃ· τὰ 237, 238 ἡ Κυρία Ἑλένη Τζηροῦ ἐν Καΐρῳ· τὰ 232, 238 ἡ δεσποινὶς Θεοδώρα Βασιλειάδου ἐν Τύνιδι· τὰ 234 ὁ κ. Γ. Μανιδάκης ἐπίσης· τὰ 233, 234 ὁ κ. Π. Πράτσικας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 237—239 ὁ κ. Γ. Κ. Ζέρρος ἐν Προύσῃ· τὰ 237, 238 καὶ 230 ὁ κ. Ἰω. Κ. Γρουμπὸς ἐν Γαλαζίῳ· τὰ 237, 238 καὶ 242 ὁ κ. Ἰω. Ἀσσαριωτάκης ἐν Γαλαζίῳ· τὰ 237—239 ὁ κ. Ἀλέξ. Δημητρίου ἐν Ζίφτᾳ Αἰγύπτου· τὰ 244, 245 ὁ κ. Α. Δ. Μάγκος ἐν Βραΐλᾳ· τὰ 243, 244 ὁ κ. Δ. Ν. Φραγκόπουλος ἐν Γαλαζίῳ· τὰ 238, 243, 245 ὁ κ. Ἰω. Ταμπασόπουλος ἐν Κωνσταντινουπόλει· τὰ 238, 239 ὁ κ. Μιλτιάδης Κορβέτης ἐν Ἀσμοὺν (Αἰγύπτου).

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 19. LEIPZIG.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗ ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟΥ ΛΟΥΔ.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Τεργέστης·

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΑΣ (διὰ τῆς διώρυγος Σουέζ), εἰς Χόγκ-Κόγκ, διὰ Βρεντησίου, Πόρτο-Σαΐδ, Ἄδεν, Βομβάης, Κολόμβου, Πένανγ καὶ Σιγγαπώρης τῇ α΄. ἑκάστου μηνὸς εἰς τὰς 4 μ. μ.

Εἰς Καλκούτταν διὰ Πόρτο-Σαΐδ, Σουέζ, Ἄδεν καὶ Κολόμβου τῇ 15 Ἰανουαρίου, 15 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 15 Ἀπριλίου, 15 Μαΐου, 15 Ἰουνίου, 15 Ἰουλίου, 15 Αὐγούστου, 15 Σεπτεμβρίου, 15 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου καὶ 15 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 4 μ. μ.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς Τεργέστης-Βομβάης τὰ ἀτμόπλοια θέλουσι διανύει 10 μίλια τὴν ὥραν, μεταξὺ δὲ Βομβάης καὶ Χόγκ-Κόγκ 9 μίλια.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. Ἑκάστην Παρασκευὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ Κερκύρας (συγκοινωνία πρὸς τὸ Πόρτο-Σαΐδ καὶ τὴν Συρίαν).

1900

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἑκάστην Τρίτην εἰς τὰς 4 μ. μ. εἰς Ἑλλάδα μέχρι Σμύρνης, ἐναλλὰξ διὰ Φιουμίου, Βρεντησίου, Πειραιῶς, καὶ διὰ Ἀγκῶνος κτλ.

Τὴν Τετάρτην (ἑκάστην δευτέραν Τετάρτην ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου) τῇ 6 μ. μ. εἰς Φιούμιον, Κέρκυραν, Πάτρας, Κατάκωλον, Καλάμας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Θεσσαλίαν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ Σάββατον τῇ 2 μ. μ. εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ προσέγγισιν εἰς Κέρκυραν καὶ Πειραιᾶ· εἶτα δὲ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σύρον, Κρήτην, Σμύρνην, Συρίαν, Θεσσαλίαν, καὶ διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μαύρης θαλάσσης) καὶ τοῦ Δουνάβεως.

ΕΙΣ ΤΥΝΙΔΑ κατὰ δεκαπενθημερίαν, τὴν Πέμπτην ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. διὰ Ἀγκῶνος, Βάρης, Βρεντησίου, Μεσσήνης, Κατάνης, Συρακουσῶν καὶ Μελίτης (Συγκοινωνία ἐν Ἀγκῶνι διὰ Φιούμιον καὶ ἐκ Φιουμίου).

Εἰς ΔΑΛΜΑΤΙΑΝ τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἑκάστης ἑβδομάδος.

Πλειοτέρας πληροφορίας δίδει ἡ ἐν Τεργέστῃ Διεύθυνσις καὶ τὸ Γενικὸν Πρακτορεῖον τοῦ αὐστρο-ουγγρικοῦ Λόυδ ἐν Βιέννῃ (Schwarzenberg-Platz ἀρ. 6).

ΑΓΝΗΣ ΣΜΙΘ

ΒΛΕΜΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ·

Τρικυμία ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ — Πρῶται ἐντυπώσεις ἐν Ἀθήναις — Ἐν Ἀθήναις — Τὸ Σούνιον καὶ ὁ Ὑμηττός — Ὁ Μαραθὼν καὶ ἡ Αἴγινα — Ὁ ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου καὶ ἡ Ἀκροκόρινθος — Αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ Ἀργολικὴ πεδιάς — Ἐν Σπάρτῃ — Παρὰ τὸν Ταΰγετον — Ἐπὶ τῆς Ἰθώμης — Τὸ Πάσχα ἐν μονῇ — Ἀπὸ τῆς μονῆς εἰς Κρέκι — Ἐν Ὀλυμπίᾳ — Ἀπ' Ὀλυμπίας εἰς Μέγα Σπήλαιον — Ἐκδρομὴ εἰς τὴν Στύγα — Ἑλληνικὴ φιλοξενία — Δυσχέρειαι — Θύελλα ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ — Ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς Κέρκυραν — Ἡ γλῶσσα καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων — Τρόπος τοῦ περιοδεύειν ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Τὸ παρὸν βιβλίον, ἐκ 16 τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα μεγάλου 8ου συγκείμενον, καὶ περιέχον πολλὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας καὶ χάρτην τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντα, ἐκδίδεται κατ' αὐτὰς κομψῶς καὶ πολυτελῶς δεδεμένον.

Μετάφρασις Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

Τιμὴ Φράγκων 7.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι ΤΥΠΟΙΣ Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ.

Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ΚΑΙ

ΤΑ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ.

Θεολογία τοῦ Σωκράτους. Τὸ περὶ προνοίας δόγμα.

Πραγματεία γαλλιστὶ συγγραφεῖσα

ὑπὸ

Γουστάβου Δ' Ἐϊχθαλ.

Ἐξελληνισθεῖσα δὲ μετὰ προσθήκης ἐν παραρτήματι τῶν 'Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ξενοφῶντος

ὑπὸ

ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΒΑΛΕΤΤΑ.

Τιμὴ Μάρκ. 6.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι 1884.
W. DRUGULIN.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΕΚΑΒΗ

μετὰ ψυχαγωγίας ἐξ ἰδιογράφου

ΛΑΜΠΡΟΥ ΤΟΥ ΦΩΤΙΑΔΟΥ

καὶ νεωτέρων ἐξηγητικῶν σχολίων καὶ σημειώσεων

ὑπὸ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ. ΔΟΣΙΟΥ, Δ. Φ.

(Μετὰ εἰκόνος τοῦ Λάμπρου Φωτιάδου).

ΕΝ ΓΑΛΑΖΙῼ
1884.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Πρὸ πολλοῦ προτραπεὶς ὑπὸ πολλῶν ἀξιοτίμων καθηγητῶν, καὶ ὑπὸ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐνταῦθα ὁμογενῶν, ὅπως ἐκδώσω τὰ **'ΠΟΙΗΜΑΤΑ'** μου, συνιστάμενα ἐκ δέκα καὶ τριῶν (13) τυπογραφικῶν φύλλων ἤτοι 208 σελίδων, πράττω νῦν τοῦτο, πρῶτον μέν, ἵνα μὴ παρακούσω εἰς τὰς εἰλικρινεῖς, καὶ πατριωτικὰς συμβουλὰς αὐτῶν, καὶ δεύτερον ὅπως ἐπέλθω κἀγὼ κατάτι ἀρωγὸς εἰς τὸ ἀρτισύστατον 'Παρθεναγωγεῖον' τῆς ἐνταῦθα 'Ελληνικῆς Κοινότητος, δωρῶν τὰ ὀκτακόσια (800) ἀντίτυπα ὑπὲρ τῶν ἐν αὐτῷ μαθητευουσῶν 'Ελληνίδων. Ὅθεν ἐξαιτοῦμαι τὴν συνδρομὴν τῶν ἀπανταχόσε 'Ελλήνων, πεποιθὼς καὶ ἐρειδόμενος τοῖς φιλομούσοις καὶ πατριωτικοῖς αἰσθήμασιν αὐτῶν.

Ἡ τιμὴ τοῦ βιβλίου ὡρίσθη διὰ μὲν τὸ ἐξωτερικὸν 2½ φράγκα διὰ δὲ τὴν Ρωμανίαν 2, ἀπηλλαγμένου παντὸς ταχυδρομικοῦ ἐξόδου.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀξιότιμοι συνδρομηταὶ νὰ ὑπογράψωσιν εὐαναγνώστως, ἵνα μὴ προκύψωσι λάθη, ὅταν τὰ ὀνόματα αὐτῶν τυπωθῶσιν.

Ἐν Γαλαζίῳ 1884.

Δ. Ν. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκφούρτῃ καὶ Τεργέστῃ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΕΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΥΡΙΑΚΑ

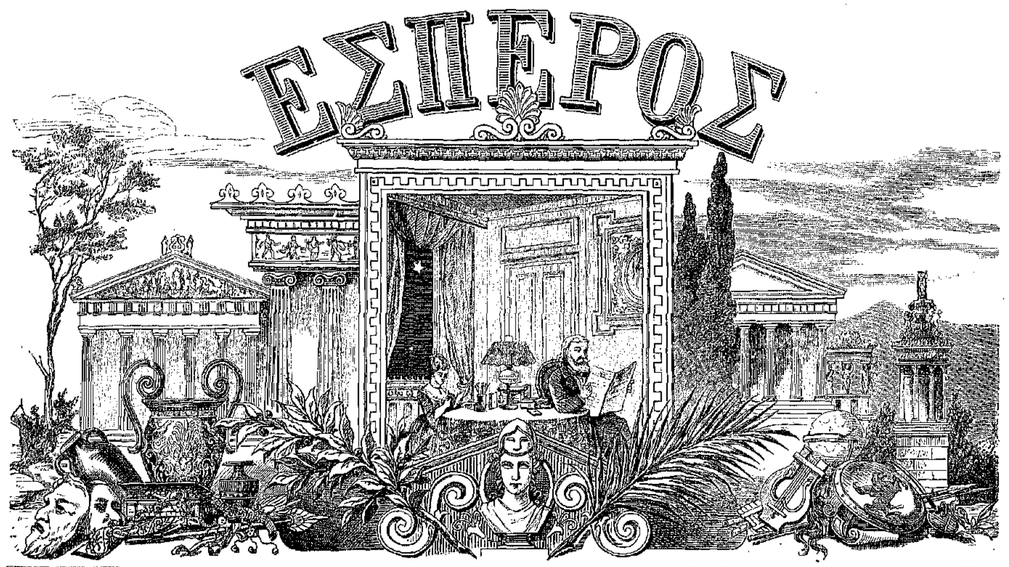
ΕΣΠΕΡΟΣ

ΕΤΟΣ Δ'. Εκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 15|27 Οκτωβρίου 1884 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ῥούβλ. 16. Αρ. 84.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἐρείπια Βυζαντινῆς Ἐκκλησίας παρὰ τὴν Ἤλιδα. — Ἐκ τῶν τοῦ Schiller. Τὸ ἆσμα τοῦ Κώδωνος. — Αἱ Τράπεζαι κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. — Ὁ Λουδοβῖκος Pasteur. — Τὸ βασιλικὸν μέγαρον τοῦ Christiansborg ἐν Κοπενάγῃ. — Οἱ ἐκ τοῦ οἴκου Μαυροκορδάτων ἡγεμονεύσαντες ἐν Μολδοβλαχίᾳ ἢ Ἡγεμόνες (τέλος). — Τὸ ἐργοστάσιον τοῦ Ἰωάννου Μάκαρτ ἐν Βιέννῃ. — Ἡ Μήδεια. — Τὰ μεταλλικὰ ὕδατα τοῦ Karlsbad (τέλος). — Ὁ Κομήτης ἢ Ἐπεισόδιον νεανίου. Διήγημα. — Φρ. Γ. Βέλκερος. — Βιβλιογραφικά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἐρείπια βυζαντινῆς Ἐκκλησίας παρὰ τὴν Ἤλιδα. — Λουδοβῖκος Pasteur. — Τὸ ἐν Κοπενάγῃ μέγαρον τοῦ Christiansborg. — Τὸ ἐργοστάσιον τοῦ Μάκαρτ ἐν Βιέννῃ. — Ἡ Μήδεια. — Ἡ προσδοκία.

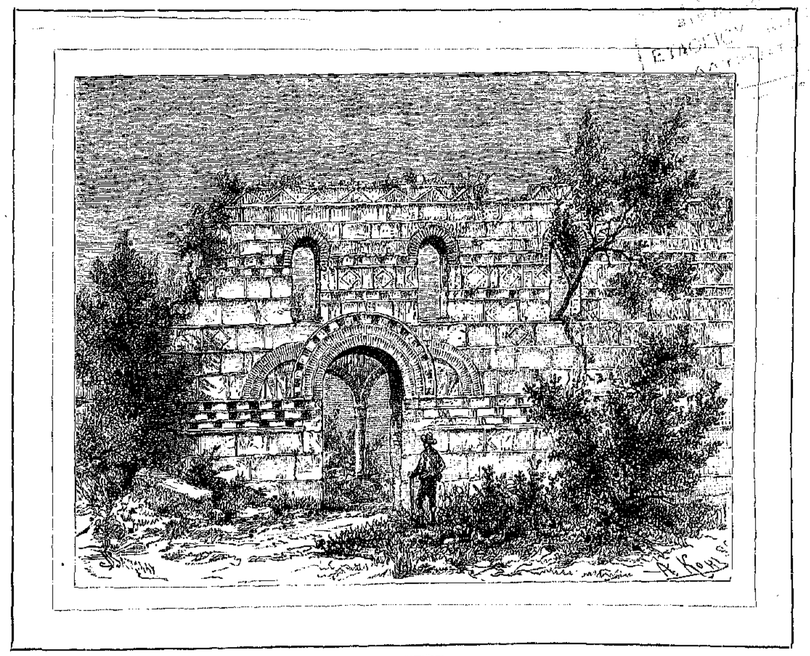

ΕΡΕΙΠΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΗΛΙΔΑ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

ΕΡΕΙΠΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΗΛΙΔΑ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 177.)

Κατευθυνομενος τις πρὸς τὸν εὐρὺν καὶ ὁρμητικὸν Πηνειὸν καὶ διαβαίνων αὐτὸν ἀφικνεῖται μετ' ὀλίγον εἰς μικρὸν χωρίον, κείμενον ἐν τῇ θέσει, ἐν ᾗ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ὑπῆρχεν ἡ Ἦλις, πόλις ἥτις μετὰ τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Κόρινθον ἦτο γνωστὴ διὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκοδομημάτων της καὶ τῶν ἀγαλμάτων. Ἐν μέσῳ τοῦ σωροῦ τῶν κατακειμένων κιονοκράνων, κιόνων καὶ πηλίνων συντριμμάτων, τὰ ὁποῖα καλύπτουσιν ἔκτασιν πλέον τῶν δύο τετραγωνικῶν χιλιομέτρων, εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ διακρίνῃ τις τὸ σχῆμα, τὸ μέγεθος ἢ τὸν προορισμὸν οἱουδήποτε οἰκοδομήματος. Ἐπὶ τοῦ λόφου, ὅστις ἐχρησίμευεν ὡς ἀκρόπολις, δὲν σώζονται εἰμὴ τὰ ἐρείπια τειχῶν μεσαιωνικοῦ φρουρίου, ὅπερ οἱ μὲν Φράγκοι ὠνόμαζον Beauvoir, οἱ δὲ Βενετοὶ Belvedére, καὶ σήμερον καλεῖται Καλοσκόπι, καὶ τοῦτο διότι αὕτη εἶναι ἡ μόνη ὑψηλὴ θέσις, ἐξ ἧς ἐπεβλέπετο ἡ ἐκτεταμένη πεδιάς. Κάτωθεν τοῦ λόφου τούτου παρατηροῦνται συγκεχυμένα ἐρείπια οἰκιῶν καὶ ἐκκλησιῶν φραγκικῶν καὶ βυζαντινῶν, ὧν ὀλίγα μόνον διεσώθησαν τμήματα ἀκέραια. Μεταξὺ τῶν ἐρειπίων τούτων διακρίνονται οἱ σωζόμενοι τοῖχοι βυζαντινῆς Ἐκκλησίας, ἣν παριστᾷ ἡ σήμερον παρατεθειμένη ἡμῶν εἰκών. Ἐκ τῶν σωζομένων λειψάνων καταφαίνεται ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶχεν ἀρκοῦσαν μεγαλοπρέπειαν καὶ ῥυθμὸν καθαρῶς βυζαντινόν· κομψότατοι εἶναι οἱ θόλοι τῆς θύρας καὶ τῶν παραθύρων καὶ οἱ κίονες οἱ στηρίζοντες αὐτούς. Δυστυχῶς τὸ ἐσωτερικὸν κατεστράφη ἐντελῶς, οὐδὲ σώζεταί που ἐπιγραφὴ ἢ τοιχογραφία τις, δυναμένη νὰ διαφωτίσῃ ἡμᾶς περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ναοῦ τούτου καὶ τοῦ ἀνεγείραντος αὐτόν. Μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν τινων καὶ οἱ ἑτοιμόρροποι οὗτοι τοῖχοι θὰ καταπέσωσι καὶ θ' αὐξήσωσι τὸν σωρὸν τῶν ἤδη ὑπαρχόντων ἐρειπίων, καὶ οἱ ἀραιῶς ἐπισκεπτόμενοι τὴν ἔρημον ταύτην τοποθεσίαν θὰ συλλογίζωνται ὅτι ἐνταῦθα ὑπῆρχέ ποτε πόλις, ὑπῆρχον ἄνθρωποι μὲ τὴν χαράν των, μὲ τὰς θλίψεις των, μὲ τὰ πάθη των, ἄνθρωποι ἐλθόντες εἰς τὸν κόσμον, ζήσαντες καὶ ἀπελθόντες χωρὶς ν' ἀφήσωσιν ἴχνος τῆς διαβάσεως αὐτῶν. Τοιαύτας μελαγχολικὰς σκέψεις ἐμποιοῦσιν ἀείποτε τὰ ἐρείπια ἀρχαίων οἰκοδομῶν!

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ SCHILLER.

ΤΟ ΑΣΜΑ ΤΟΥ ΚΩΔΩΝΟΣ.

Μετάφρασις ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ πρωτοτύπου ὑπὸ Ι. Π.

Στερεῶς τετοιχισμένος
Εἶν' ὁ τύπος ἐν τῇ γῇ.
Ἐμπρός, παῖδες, ἐρρωμένως!
Νῦν ὁ κώδων θὰ γενῇ.

Ἀπ' τὸ μέτωπον ζεστὸς
Πρέπει νὰ χυθῇ ἱδρώς,
Ἵν' ἐπέλθ' ἐπιτυχία·
Ἐκ Θεοῦ δ' ἡ εὐλογία!

Ἔργου ἐκτέλεσις σπουδαίου
Πολλὴν περίσκεψιν ζητεῖ,
Καὶ λόγου ὤθησιν γενναίου
Ἡ ἐργασία ἀπαιτεῖ.
Ἰδέτε, παῖδες, τί παράγει
Ἡ δύναμίς μας κ' ἐκπονεῖ.
Ἐκεῖνον, ὃν ὁ νοῦς δὲν ἄγει
Δικαίως πᾶς περιφρονεῖ.
Πρὸς τοῦτ' ὁ νοῦς μᾶς ἐδωρήθη,
Εἰς τοῦτ' ὁ νοῦς μας συντελεῖ,
Νὰ ἐννοῶμεν εἰς τὰ στήθη
Ὅσα ἡ χείρ μας ἐκτελεῖ.

Ξύλον λάβετ' ἐξ ἐλάτης,
Ἡ μορφὴ νὰ ᾖ σκληρά,
Καὶ ἡ φλὸξ εἰς τὰ πλευρά της
Νὰ εἰσδύσῃ ἰσχυρά.
Τώρα λάβετε χαλκὸν
Καὶ κασσίτερον ζεστόν,
Ὅπως τῆς μορφῆς τὰ χείλη
Πανταχοῦ καλύψ' ἡ ὕλη.

Ἡ χείρ μας ὅ,τι ἐνεργήσῃ
Τῇ βοηθείᾳ τοῦ πυρός,
Ὁ κώδων οὗτος μαρτυρήσῃ
Ἀπὸ τοῦ πύργου φανερῶς·
Ἐπὶ αἰῶνας θὰ ἠχήσῃ
Τὸ οὖς τοῦ κόσμου συγκινῶν,
Θὰ συμμετέχῃ τῇ δεήσει
Τοὺς δυστυχεῖς παρηγορῶν·
Πᾶν ὅ,τι ἐν τῷ κόσμῳ κάτω
Ἡ τύχη φέρ' ἡ ἀσταθὴς
Ἐν ἀντηχήσει ἀκηράτῳ
Ὁ κώδων μεταδίδ' εὐθύς.

Βλέπω πλῆθος πομφολύγων
Καὶ τὸ μῖγμα ἐν ῥοῇ,
Μ' ὅλης τέφραν νῦν ὀλίγον
Δέον νὰ συνενωθῇ.
Καὶ τὸ μῖγμα ἀπ' ἀφρὸν
Ἔστω ὅλως καθαρόν,
Τοῦ μετάλλου ἵν' εὐήχως
Ἀντηχήσῃ καὶ ὁ ἦχος.

Αὐτὸς εὐθύμως χαιρετίζει
Τὸ βρέφος ὅταν γεννηθῇ,
Κι' ὅταν κοιμώμενον ἀρχίζῃ
Τὸ πρῶτον βῆμα ἐν τῇ γῇ.
Οἱ μαῦροι κ' οἱ λευκοὶ λαχνοί του
Ἔτι κοιμῶντ' ἐν τῇ στρωμῇ του,
Διότι τὴν χρυσῆν πρωΐαν
Φρουρεῖ ἡ μήτηρ μ' εὐτυχίαν,
Κι' οἱ χρόνοι φεύγουσι γοργοί.
Μετ' οὐ πολὺ ὑπερηφάνως
Ὁ παῖς ἐκφεύγει ζωηρός,
Καὶ ξένος ἐπιστρέφει, πλάνος
Ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ πατρός.
Ἐνώπιόν του βλέπει νέαν
Κόρην, καλὴν καὶ ἀνθηράν,
Εἰς ὄψιν ἔχουσαν ἀκμαίαν
Τὴν τῆς αἰδοῦς σεμνὴν χροιάν.
Εἰς νέον αἴσθημα ὑπείκων
Ἵσταται νῦν ἐρυθριῶν,
Καὶ ἀπαρνεῖται ὁμηλίκων
Τὰς παιδιὰς περιφρονῶν·
Αὐτὴν ἀκολουθεῖ καὶ βλέπει,
Αὐτὴν ποθεῖ, αὐτὴν ζητεῖ,
Εἰς τοὺς ἀγροὺς τὰ ἄνθη δρέπει,
Τὴν ἐρωμένην του κοσμεῖ.
Νέον τὸ πάθος! Ἐλπὶς γλυκεῖα!
Ὤ, ἔρωτος χρυσοῦς καιρός!
Εὐδαίμων εἶναι ἡ καρδία,
Ὁ οὐρανὸς δὲ φωτερός.
Ὤ! εἴθε, εἴθε ἀνεσπέρως
Ὁ πρῶτος νὰ διήρκει ἔρως!

Χρωματίζεται τὸ μῖγμα·
Τώρα εἶναι ἡ στιγμή . . .
Οὐδὲν φαίνεταί που ῥῆγμα·
Τώρα, παῖδες, προσοχή!
Μαλακὸν σκληρῷ ἑνοῦται
Καὶ ἡ τῆξις κατορθοῦται.

Τραχὺ καὶ πρᾷον ἐν ἑνώσει
Ἁρμονικὴν φωνὴν θὰ δώσῃ·
Διὸ καὶ πρὶν ἀποδυθῇς
Εἰς τὴν τοῦ γάμου κοινωνίαν,
Ἐξέτασόν σου τὴν καρδίαν,
Ὀψὲ μὴ μεταμεληθῇς.
Μὲ ἄνθη τοὺς λεπτοὺς βοστρύχους
Ἡ νύμφη στέφει περικαλλῆ,
Ὅταν ὁ κώδων μὲ τοὺς εὐήχους
Φθόγγους εἰς γάμον προσκαλῇ.
Φεῦ! διατὶ ἡ λαμπροτέρα
Τοῦ βίου ὅλου τελετή,
Ἡ τελευταία νὰ ἦν' ἡμέρα,
Καθ' ἣν τὸ ἔαρ μᾶς παραιτεῖ;
Ὁ θερμὸς πόθος μᾶς ἀφίνει,
Καὶ μόνον ἡ ἀγάπη μένει·
Τὸ ἄνθος ἐξανθεῖ καὶ φθίνει,
Καὶ μόνον ὁ καρπὸς εὐφραίνει.
Εἰς τὴν τοῦ βίου γενναίαν πάλην
Νῦν ὁ ἀνὴρ θ' ἀποδυθῇ,
Καὶ θὰ παλαίσῃ, καὶ θὰ μοχθήσῃ,
Καὶ θὰ στενάξῃ καὶ θὰ σκιρτήσῃ,
Καὶ μ' εὐτολμίαν θὰ πολεμήσῃ
Ἄστατον τύχην νὰ κυνηγήσῃ . . .
Αἱ ἀποθῆκαί του θὰ πληρωθῶσι,
Καὶ ἡ οἰκία του θὰ μεγαλώσῃ,
Ἐν ᾗ σεμνὴ κ' ἐνδελεχὴς
Ἡ μήτηρ ἄρχει ἡ νουνεχής,
Ἥτις τὰς κόρας της θὰ διδάξῃ,
Καὶ τῶν υἱῶν της θέλει χαράξει
Τὴν πρὸς τὸν βίον καλὴν πορείαν·
Αὐτὴ αὐξάνει τὴν εὐτυχίαν,
Τὸν οἶκον ὅλον καλῶς πληροῦσα,
Κλώθουσα, νέθουσα, διευθετοῦσα
Εἰς ἑρμαρίου στιλπνοῦ μυχὸν
Καὶ τὸ μαλλίον καὶ τὸ λινόν·
Ἥτις εἰς ὅλα λάμψιν παρέχει,
Κι' ὅλα προσέχει. —
Καὶ ὁ πατὴρ μὲ εὐφρόσυνον βλέμμα
Ἐκ τοῦ ἐξώστου παρατηρεῖ.
Βλέπει τὸ εὔφορον, πλούσιον στρέμμα,
Βλέπει τὰ δένδρα τὰ εὐθαλλῆ,
Καὶ τοὺς εὐρεῖς του σιτοβολῶνας,
Καὶ τὴν αὐλήν του, τοὺς ὀρνιθῶνας,
Καὶ χαίρων λέγει ὁ εὐτυχής·
"Κατὰ τοῦ βέλους τῆς δυστυχίας
"Εἶναι ἀκλόνητος τῆς οἰκίας
"Τῆς εὐτυχούσης μου ἡ ἰσχύς."
Πλὴν μὲ τὴν Τύχην συμμαχίαν
Οὐδεὶς συνάπτει αἰωνίαν,
Κ' ἔρχεται ὄλεθρος ταχύς!

Ἤδ' ἡ τῆξις ἂς ἀρχίσῃ,
Ὅλα βαίνουν κατ' εὐχήν·
Πρὶν ἢ ὅμως ἐκχειλίσῃ,
Ἂς εἴπωμεν προσευχὴν . . .
Ἀποσπάσατε τὸ πῶμα.
Εὐτυχὲς νὰ ᾖ τὸ σῶμα!
Περὶ τὸ στρογγύλον σχῆμα
Τὸ θερμὸν νῦν ῥέει κῦμα.

Τὸ πῦρ εἶν' εὐεργετικόν,
Ὅταν ὁ ἄνθρωπος, νικῶν
Τὴν δύναμίν του, τὸ δαμάζῃ·
Ὅ,τι ποιεῖ καὶ ἐκτελεῖ,
Αὐτῷ κυρίως χρεωστεῖ.
Πλὴν φοβερὸν ὅταν σφαδάζῃ
Παντὸς ἐλεύθερον δεσμοῦ,
Καὶ μετ' ἀγρίου ὀρυγμοῦ
Πᾶσαν ἀντίστασιν νικᾷ,
Ὅταν μὲ λάμψεις ἀποτόμους
Τὴν φοβεράν του ἀνὰ τοὺς δρόμους
Ὁρμὴν καὶ βίαν ἀνακυκᾷ. —
Ὤ! τὰ στοιχεῖ' ἀεὶ φθονοῦσι
Ὅ,τι οἱ ἄνθρωποι ποιοῦσι!
Ἀπὸ τοῦ νέφους ὡς βροχὴ
Κατέρχεται ἡ εὐλογία,
Καὶ καταρρέει ἀφθονία·
Ἀπὸ τοῦ νέφους πάλιν ὅμως
Βιαίως λάμπων, ἀποτόμως
Ἐκρήγνυται κι' ὁ κεραυνός. —
Ἐκ τοῦ πύργου δι' ἀγρίων
Ἤχων δίδεται σημεῖον!
Ἐρυθρὸς ὁ οὐρανὸς
Ὡς βαμμένος εἰς τὸ αἷμα.
Ὤ! δὲν εἶν' ἡμέρας βλέμμα!
Φεῦ! ὁποία ταραχή!
Ἐγερθῆτε! Ἐγερθῆτε!
Καπνὸς μέλας αἰωρεῖται·
Στήλη ἐρυθρὰ πυρὸς
Λυσσαλέα, ζωηρῶς
Ἀνὰ τὰς ὁδοὺς ὑψοῦται·
Καίει ὁ ἀήρ, θολοῦται·
Ξύλα πίπτουν κεκαυμένα,
Θυρῶν φύλλα τεθραυσμένα·

Ζητεῖ μήτηρ ἐν δακρύοις
Τὰ παιδία της τ' ἄθῳα·
Ἐν καπνῷ καὶ ἐρειπίοις
Γοερῶς μυκῶνται ζῶα —
Πάντες εἶν' ἀπηλπισμένοι,
Καὶ ἡ νὺξ εἶν' φωτισμένη.
Ἐν ἁμίλλῃ εὐγενεῖ
Ἡ ἀντλία ἐκκενοῖ
Τὸ ἀψίδωτόν της ῥεῦμα·
Τῆς θυέλλης πλὴν τὸ πνεῦμα
Λυσσωδῶς βομβεῖ, συρίζει
Καὶ τὴν φλόγ' ἀναρριπίζει. —
Καίεται ὁ ἀχυρὼν
Κι' ὁ ξηρὸς σιτοβολών,
Ὡς νὰ ἤθελε τὸ πῦρ,
Ἀκατάβλητος κρατήρ,
Νὰ ἐκσύρῃ καὶ τὴν γῆν
Εἰς τὴν φοβερὰν φυγήν.
Πρὸς τοὺς οὐρανοὺς ὑψοῦται
Κολοσσὸς καὶ συμπυκνοῦται. —
Ἵσταται καὶ ἀπορεῖ
Ὁ θνητὸς μ' ἀδημονίαν·
Εἰς τὴν δύναμιν τὴν θείαν
Ἔντρομος ὑποχωρεῖ,
Καὶ τῶν ἔργων του τελείαν
Τὴν ζημίαν θεωρεῖ.
Κοίτη πάλης φοβερᾶς
Εἶν' ὁ τόπος τῆς πυρᾶς·
Εἰς τὸ ἔρημον τὸ μέρος
Νῦν ἡ φρίκη κατοικεῖ,
Καὶ τὰ νέφη ἐλευθέρως
Τώρα βλέπουσιν ἐκεῖ.
Ὁ δὲ ἄνθρωπος ἠρέμα
Πρὸς τὸ μνῆμα
Τὸ καλύπτον του τὸ κτῆμα
Τελευταῖον ῥίπτει βλέμμα —
Κ' εὔτολμος ἀποδημεῖ·
Ὅ,τι καὶ ἂν τῷ ἥρπασεν
Ἡ τοῦ στοιχείου βία,
Γλυκεῖα τῷ ἀπέμεινεν
Ὅμως παρηγορία·
Τὰς κεφαλὰς τὰς προσφιλεῖς
Τῶν τέκνων ἀριθμεῖ —
Δὲν λείπει οὐδὲ μία.

Νῦν ὁ τύπος ἐπληρώθη
Καὶ τὸ μῖγμα ἐξηπλώθη.
Ἆρ' ἐστρώθη καταλλήλως,
Ἵν' ἀνταμειφθῇ ὁ ζῆλος;
Ἆρ' ἐπέτυχεν ἡ τῆξις;
Ἢ ἐγένετό που ῥῆξις;
Ἐν ᾧ ἴσως τις ἐλπίζει
Τὸ κακὸν τῷ προσεγγίζει.

Τῇ γῇ τὰς πρώτας ἐπ' ἐλπίδι
Ἡμεῖς δωροῦμεν ἀπαρχάς·
Ὁ γεωργὸς τῇ παραδίδει
Τὸν μικρὸν κόκκον τῆς σπορᾶς,
Εὐχόμενος αὐτὴν νὰ ἴδῃ
Καρπὸν βλαστήσεως λαμπρᾶς.
Πλὴν καὶ σπορὰν τιμαλφεστέραν
Ἡμεῖς τῇ γῇ ἀφιεροῦμεν,
Καὶ ἐκ τῶν τάφων λαμπροτέραν
Τὴν ἀναγέννησιν ποθοῦμεν.

Ἐκ τοῦ πύργου σοβαρῶς
Ἠχεῖ κώδων νεκρικός·
Συνοδεύει ὁδοιπόρον
Πρὸς τὸν ὕστατόν του χῶρον.

Εἶναι ἡ πιστὴ συμβία,
Εἶν' ἡ μήτηρ ἡ καλή,
Ἣν τοῦ ᾅδου ἡ σκοτία
Μακρὰν τώρα προσκαλεῖ,
Καὶ συζύγου μακρὰν φίλου
Καὶ τοῦ ζωηροῦ ὁμίλου
Τέκνων ὅλων ἀνθηρῶν,
Ἃ ἐπέβλεπε φρουροῦσα
Καὶ ἀνέτρεφε ποθοῦσα.
Ὁ δεσμὸς τοῦ οἴκου τώρα
Φεῦ! ἐλύθη ἐς ἀεί,
Καὶ ἡ μήτηρ ἐν τῇ χώρᾳ
Τῶν σκιῶν νῦν κατοικεῖ·
Ἡ φροντίς της ἀπωλέσθη,
Ἡ ἀγάπη της ἐσβέσθη,
Ἐν οἰκίᾳ δ' ὀρφανῇ
Ξένη θ' ἄρχῃ νῦν γυνή.

Ὡς νὰ ψυχρανθῇ ὁ κώδων,
Ἕκαστος νῦν ἂς καθήσῃ,
Ὡς πτηνὸν ἐν μέσῳ ῥόδων,
Ἂς χαρῇ κι' ἂς εὐθυμήσῃ.
Τοῦ ἐργάτου ἡ ἡμέρα
Λήγει ἅμα τῇ ἑσπέρᾳ·
Πλὴν τῷ μήστορι καμμία
Δὲν ἐδόθη ἡσυχία.

Εὔθυμος ὁ ὁδοιπόρος
Πρὸς τὴν προσφιλῆ βαδίζει
Τῆς πατρίδος του καλύβην·
Ἐπιστρέφουν καὶ τὰ ζῶα
Τὰ βελάζοντα, οἱ βόες
Οἱ εὐρύστερνοι καὶ λεῖοι,
Καὶ τὸν σταῦλόν των ζητοῦσι.
Σίτου χρυσοχρόου πλήρης
Καὶ ἡ ἅμαξα προβαίνει,
Εἰς τοὺς στάχεις δὲ θυμήρης
Στέφανος ὡραῖος μένει,
Καὶ τῶν θεριστῶν τὸ πλῆθος
Σπεύδει μ' ἐλαφρὸν τὸ στῆθος
Πρὸς τὸν εὔθυμον χορόν,
Αἱ ὁδοὶ νῦν ἠρεμοῦσι,
Ἠρεμεῖ ἡ ἀγορά,
Καὶ τὸν κάτοικον ἑλκύει
Τῆς ἑστίας ἡ πυρά.
Ἡ βαρεῖα πύλη ἐσείσθη
Καὶ ἐκλείσθη —
Σκοτεινὴ
Εἶναι ἡ γῆ. —
Πλὴν τὸν ἀσφαλῆ πολίτην
Δὲν τρομάζει εἰς τὴν κοίτην
Τῆς νυκτὸς τὸ ζοφερόν·
Διὰ τὸν κακοῦργον μόνον
Εἶναι τοῦτο φοβερόν —
Ἀγρυπνεῖ, ναί, αὐστηρὸς
Ὁ τοῦ νόμου ὀφθαλμός!

Ὦ εὐδαίμων Εὐνομία
Κόρη οὐρανοῦ ἁγία,
Σὺ τὸ ἴσον συνενοῦσα
Κ' ἐλευθέρως συγκρατοῦσα,
Πόλεις σὺ θεμελιοῦσα
Καὶ τοὺς πλάνητας ἀγρίους
Πρὸς τὴν τάξιν συγκαλοῦσα,
Τῶν ἀνθρώπων σὺ τὰ ἤθη
Ἡμεροῖς, καὶ εἰς τὰ στήθη
Πλήρη ἐγκιρνᾷς ἐλπίδος
Τὴν ἀγάπην τῆς πατρίδος!

Χεῖρες φίλεργοι κινοῦνται
Ἐν συνθήματι γοργῷ·
Αἱ δυνάμεις βοηθοῦνται
Ἐν συνδέσμῳ ζωηρῷ.
Ὅπου τῆς Ἐλευθερίας
Ἡ ἁγνὴ ἠχεῖ φωνή,
Εἰσηγήσεις ὀλεθρίας
Ἕκαστος περιφρονεῖ.
Κόσμος εἶν' ἡ ἐργασία,
Εὐχή, μόχθων ἀμοιβή.
Ἂν δοξάζουν βασιλέα
Ἡ ἰσχὺς κι' ἡ ἐξουσία,
Τῶν χειρῶν μας ἡ γενναία
Μᾶς δοξάζει ἐργασία.

Πολυπόθητε εἰρήνη,
Καὶ σὺ σύμπνοια γλυκεῖα,
Τὴν καλήν σας ταύτην πόλιν
Ἐπιβλέπετε, φρουρεῖτε,
Μή ποτε ἡμέρα ἔλθῃ,
Ὅτε βρυχηθμὸς πολέμου
Εἰς τὴν ἠρεμοῦσαν ταύτην
Ἀντηχήσῃ πεδιάδα!
Μή ποτε ἐν ἐμπρησμῷ
Τῶν κωμῶν καὶ τῶν χωρίων
Ἀπαστράψῃ φοβερῷ
Τὸ ῥοδόχρουν φῶς τὸ δύον!

Θραύσατε τὸν τύπον τώρα·
Ἐχρησίμευσε — ἀρκεῖ!
Ἡ ψυχή μας, ἦλθ' ἡ ὥρα
Ἐν τῷ ἔργῳ νὰ χαρῇ.
Τὸ σφυρίον μὴν ἀφῆτε
Ὅσ' ὁ τύπος συγκρατεῖται·
Ἵν' ὁ κώδων ἀναστῇ
Πρέπ' ὁ τύπος νὰ θραυσθῇ.

Τὸν τύπον θραύει ὁ τεχνίτης
Σοφῶς κ' ἐν τέχνῃ ἀληθεῖ·
Πλὴν φεῦ! ὁπόταν ὁ πυρίτης
Ζέων ἐν ῥεύματι χυθῇ!
Φρικτῶς μυκᾶται καὶ τὸ σχῆμα
Θραύει εἰς ἔκτακτον στροφήν,
Καὶ ἀνὰ πᾶν του σπείρει βῆμα
Δεινὴν ἀεὶ καταστροφήν.
Τυφλαὶ δυνάμεις ὅπου ἄρχουν
Μορφαὶ γενναῖαι δὲν ὑπάρχουν.
Ὅπου ὁ βάναυσος λαὸς
Ἀφ' ἑαυτοῦ ἐλευθεροῦται,
Οὐδέποτε ἡ ποθητὴ
Εὐημερία εὐοδοῦται.
Ἀλλοίμονον ἂν ὁ δαυλὸς
Ὁ καταστρεπτικὸς ἐνσκήψῃ,
Καὶ τὰς ἁλύσεις ὁ λαὸς
Μαινόμενος ἂν καταρρίψῃ!
Ἠχεῖ ὁ κώδων τότ' ἀγρίως
Σύνθημα δίδων ἀπαισίως.
Ἐλευθερία καὶ ἰσότης!
Φωνάζει. Ὁ χρηστὸς πολίτης
Γίνεται αἴφνης στρατιώτης,
Κ' ἐν τῇ ἀμύνῃ του ὁπλίτης.
Ἡμέραι ἦλθον ἀποφράδες
Ὑπὸ τοῦ τρόμου τὴν ἀράν,
Καὶ αἱ γυναῖκες ὡς Μαινάδες
Τὴν φρίκην ἔχουσι χαράν·
Μὲ λύσσαν πάνθηρος ἀγρίαν
Τοῦ ἐχθροῦ σχίζουν τὴν καρδίαν.
Οὐδὲν τὸ ἱερόν· ἐλύθη
Τῆς αἰδοῦς πλέον πᾶς φραγμός·
Ἡ ἀγαθότης ἐνικήθη,
Βίας κροτεῖ ἀλαλαγμός.
Φρικτὸς ἂν ἐξυπνᾷ ὁ λέων,
Κι' ἡ τίγρις ἐν δεινῇ φορᾷ·
Ἀλλὰ τὸ πάντων φρικαλέον
Ἄνθρωπος ἐν παραφορᾷ.
Οὐαὶ εἰς ὅντινα τολμήσῃ
Τοῦ οὐρανοῦ νὰ ἐκχωρήσῃ
Τυφλοῖς ἀνθρώποις τὸν δαυλόν·
Ὁ δαυλὸς οὗτος δὲν φωτίζει,
Καίει καὶ γαῦρος κατακλύζει,
Πόλεις καὶ χώρας πυρπολῶν.

Ὁ Θεὸς χαράν μοι δίδει,
Ἴδετε, πῶς ὡς φωστήρ,
Λεῖος, καθαρὸς εἶν' ἤδη
Ὁ μετάλλινος ζωστήρ.
Πῶς νῦν λάμπει ἡ στεφάνη,
Κι' ὡς ἡλίου φῶς ἐφάνη·
Πῶς τὰ σύμβολα ἐξέχουν
Καὶ τιμὴν ἡμῖν παρέχουν.

Νῦν εἰσέλθετε, τεχνῖται,
Καὶ τῷ ἔργῳ χορηγεῖτε
Βάπτισμα καλόν, σεμνόν.
Τοὔνομα τῆς Ὁμονοίας
Αὐτῷ δῶμεν, εἰς φιλίας
Καὶ ἀγάπης νῦν δεσμόν.
Αὐτὴ νὰ ἦν' ἡ ἐντολή του,
Σὺν τῇ ἰδέᾳ τοῦ τεχνίτου·
Ὑπὲρ τὸν ταπεινόν μας βίον
Εἰς τὰ αἰθέρια κροτῶν,
Πλησίον κόσμων οὐρανίων
Ἔστω ὁ γείτων τῶν βροντῶν.
Ἔστω φωνὴ ἀπὸ τὰ ὕψη,
Ὡς τῶν ἀστέρων ἡ πληθύς,
Ὕμνος, ἁγνὴν ν' ἀποκαλύψῃ
Τοῦ Θεοῦ δόξαν, ἀληθής.
Τὸ στόμα του ἂς μνημονεύῃ
Πρᾶξιν μεγάλην, σοβαράν,
Καὶ ἀντηχοῦν νὰ ἑρμηνεύῃ
Ἀεὶ τοῦ χρόνου τὴν φοράν.
Ἀναίσθητος, ἄνευ καρδίας
Τῇ τύχῃ γλῶσσαν νὰ δανείζῃ,
Τοῦ βίου τὰς περιπετείας
Νὰ συνοδεύῃ, νὰ ὁρίζῃ,
Καὶ ὡς τοῦ ἤχου διαβαίνει
Διὰ τῶν ὤτων ἡ κλαγγή,
Νὰ λέγῃ, τίποτε δὲ μένει
Κι' ὅλα φθείροντ' ἐν τῇ γῇ!

Νῦν ὁ κώδων μὲ σχοινία
Ἐκ τῆς τάφρου ἂς ἀρθῇ,
Ἵν' ἐν χώρᾳ αἰθερίᾳ,
Χώρᾳ ἤχων, ὑψωθῇ.
Πάντες σύρετε ὁμοῦ!
Ἐκινήθη, νῦν· ἰδού! —
Χαρὰ τὴν πόλιν ἂς φαιδρύνῃ!
Ἡ πρώτη κροῦσίς του — Εἰρήνη!

ΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ.

ΛΙΑΝ ἐνδιαφέρουσαι οὐχὶ μόνον διὰ τὸν ἀρχαιολόγον καὶ τὸν ἱστορικόν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ἔμπορον καὶ τὸν τραπεζίτην, εἶναι αἱ πρό τινος γενόμεναι μελέται περὶ τῶν συναλλαγῶν καὶ χρηματιστικῶν ἐργασιῶν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων, ὡς καὶ τῶν ἀρχαιοτέρων ἔτι λαῶν, τῶν Φοινίκων καὶ Βαβυλωνίων. Ἀποδεδειγμένον εἶναι ὅτι ἤδη οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες εἶχον τραπεζιτικὰ καταστήματα καὶ ὅτι ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ τῆς δημοκρατίας καὶ ἐπὶ αὐτοκρατορίας τραπεζῖται ἐξήσκουν τὸ ἐπικερδὲς αὐτῶν ἐπάγγελμα.

Ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχον Τράπεζαι, ἀποτελούμεναι ἐκ τῶν χρηματικῶν κεφαλαίων διαφόρων πλουσίων οἰκογενειῶν ἢ καὶ ἀτόμων συνεταιρισθέντων. Ἐνομίζετο μέχρι τινὸς ὅτι αἱ Τράπεζαι αὗται μὲ τὴν πτῶσιν τῆς Ἑλλάδος διελύθησαν. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτως. Οἱ τραπεζῖται τῶν Ἀθηνῶν κατέφυγον εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Σταυροφοριῶν μεγάλην ἐξήσκουν ἐπιρροήν. Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως πολλοὶ τῶν τραπεζιτῶν τούτων μετέβησαν βραδύτερον εἰς Κρήτην, καὶ ἐπειδὴ ἐνταῦθα δὲν εὗρον φαίνεται στάδιον ἀνοικτὸν διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις των, ἀπῆλθον εἰς Χίον, ἥτις ἐγένετο κέντρον τραπεζιτικῶν ἐργασιῶν, καὶ ὅθεν συνεστήθησαν πολλὰ ὑποκαταστήματα εἰς διάφορα τῆς δυτικῆς Εὐρώπης μέρη. Πολὺ περίεργον θὰ ἦτο νὰ παρακολουθήσῃ τις ἱστορικῶς τὴν ἐνέργειαν ταύτην τῶν Χίων τραπεζιτῶν, οἵτινες κατὰ τὴν ὁμολογίαν πολλῶν συγγραφέων ἀπεδείχθησαν οἱ ἱκανώτεροι καὶ δραστηριώτεροι πάντων, μεγάλως προαχθέντες καὶ πλουτίσαντες.

Ἕτερον ζήτημα, ὅπερ ἐπὶ πολὺ ἐπησχόλησε τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα καταγινομένους ἦτο· Πόθεν ἔλαβον οἱ Ἕλληνες τὴν τέχνην ταύτην τῶν Τραπεζῶν; Σήμερον δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν μετὰ θετικότητος ὅτι τὴν ἔλαβον παρὰ τῶν Φοινίκων, μεθ' ὧν εἰς στενὰς εὑρίσκοντο σχέσεις. Οἱ δὲ Φοίνικες παρέλαβον τὸ τραπεζιτικόν των σύστημα παρὰ τῶν μεγάλων κρατῶν τῆς Νινευῆς καὶ τῆς Βαβυλῶνος. Διὰ τῶν πολλῶν ἀνασκαφεισῶν ἐπιγραφῶν, αἵτινες σήμερον ὅλαι ἀνεγνώσθησαν, εὑρέθησαν σημειώσεις λογιστικῶν βιβλίων, λογαριασμῶν καὶ συναλλαγματικῶν προσέτι, ἀνεκαλύφθησαν δὲ καὶ ἀνταποκρίσεις διαφόρων τραπεζιτῶν, ἀποδεικνύουσαι ὅτι ἐν Βαβυλῶνι ὑπῆρχον Τράπεζαι, ἀλλάσσουσαι νομίσματα, δεχόμεναι χρηματικὰς καταθέσεις, χορηγοῦσαι δάνεια καὶ ἐκδίδουσαι συναλλαγματικάς. Βέβαιον ἑπομένως εἶναι, ὅτι αἱ ἐν Ἀθήναις ἱδρυθεῖσαι Τράπεζαι ἦσαν ἐξακολούθησις τῶν ἐν Νινευῇ καὶ Βαβυλῶνι.

Ἐν τῷ Συλλόγῳ τῶν ἐν Λονδίνῳ τραπεζιτῶν ὁ πρόεδρος αὐτοῦ LUBBOK ἀνέγνωσεν ἐμβριθῆ διατριβὴν περὶ τῶν ἐν Βαβυλῶνι τραπεζιτικῶν καταστημάτων. Αἱ Τράπεζαι αὗται ἐξέδιδον ὁμολογίας διὰ καταθέσεις χρημάτων, ὁμολογίας πληρωτέας μετὰ 72 ἡμέρας, ὁμολογίας μεταβιβαζομένας εἰς τρίτον πρόσωπον, καὶ συναλλάγματα ἀπὸ τόπου εἰς τόπον εἴτε μὲ τὸ ὄνομα τοῦ παραλήπτου εἴτε καὶ εἰς διαταγήν. Τὸ μόνον, ὅπερ μέχρι τοῦδε δὲν εὑρέθη, εἶναι συναλλαγματικὴ μὲ ὀπισθογράφησιν ἢ γύρον, καὶ τοῦτο διότι ἐπὶ τῶν πλακῶν, ἐφ' ὧν ἐσημειοῦντο αἱ συναλλαγματικαὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γείνῃ ὀπισθογράφησις. Ἐν Νινευῇ ἐκυκλοφόρουν ἐκτὸς ἀργυρῶν καὶ χαλκῶν νομισμάτων καὶ ἐλάσματα ἐκ χρυσοῦ, γενόμενα δεκτὰ εἰς πληρωμάς, ὡς σήμερον ἐν Κίνᾳ. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐπιγραφῶν εὑρέθη καὶ μία λίαν περίεργος, ἀναγομένη εἰς χρηματιστικὰς ἐργασίας τραπεζιτικοῦ οἴκου ἀκμάζοντος 700 ἔτη πρ. Χρ. Ὁ οἶκος οὗτος ἦτο ὁ οἶκος Ἐγίδου τινός, ὅστις κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἦτο ὁ ἀρχαιότερος τῶν τραπεζιτῶν. Ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς δὲν καταφαίνεται ἂν ἡ Τράπεζα αὕτη ἦτο Τράπεζα τοῦ Κράτους ἢ ἐπιχείρησις ἰδιωτική· ἀποδεικνύεται ὅμως ὅτι διετηρεῖτο ἀπὸ τοῦ ἔτους 700 μέχρι τοῦ 550 πρ. Χρ. Πιθανὸν εἶναι ὅτι ὁ οἶκος οὗτος ἠναγκάσθη ν' ἀναστείλῃ τὰς ἐργασίας του κατὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Βαβυλῶνος ὑπὸ τοῦ Δαρείου. Ἴσως μετέφερε τὰ καταστήματά του εἰς Σοῦσα ἢ Ἐκβάτανα, ἔνθα τότε ἐπεκράτει ἡσυχία καὶ ἀσφάλεια.

Καὶ ταῦτα εἶπεν ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῶν τραπεζιτῶν ἐν Λονδίνῳ, περίεργα εἰς ἄκρον καὶ ἐνδιαφέροντα. Αἱ τοιαῦται μελέται ἀποκαλύπτουσιν ἡμῖν τὴν κατάστασιν χρόνων ἀρχαίων, περὶ ὧν ἐπικρατεῖ εἰσέτι σκότος καὶ ἀβεβαιότης, καὶ μαρτυροῦσιν ἅπαξ πάλιν ὅτι "οὐδὲν νέον ὑπὸ τὸν ἥλιον".

Ο ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ PASTEUR.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 181.)

ΕΑΝ ἤδη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐφωτίσθησαν τὰ πρὸ μικροῦ τόσον σκοτεινὰ μιασματικὰ νοσήματα, τοῦτο ὀφείλομεν ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν χρῆσιν ἀσφαλῶν χημικῶν καὶ φυσικῶν βοηθητικῶν μέσων, ὡς καὶ εἰς τὰ ἐπὶ ζώων πειράματα, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν καρτερίαν καὶ ἀγχίνοιαν τῶν δύο τῆς ἐποχῆς διασήμων ἀνδρῶν, τοῦ Κόχ, καὶ PASTEUR. Οἱ κίνδυνοι οὓς ἐπαπειλοῦσι τὴν σήμερον τὰ μιασματικὰ νοσήματα, μειοῦνται πάραυτα, καθ' ὅσον γνωρίζομεν ἤδη τὸ φυσικὸν αἴτιον τοῦ μιάσματος, καὶ δυνάμεθα, λαμβάνοντες κατάλληλα μέτρα, νὰ ἐμποδίζωμεν τὴν ἐξάπλωσιν τούτου. Πρὸ τῆς ὑπὸ τοῦ Γέννερ πολυωνύμου ἀνακαλύψεως τοῦ δαμαλισμοῦ, ὡς σπουδαιοτάτου προφυλακτικοῦ μέσου κατὰ τῆς εὐλογίας, ἀείποτε ἡ ἔρευνα περὶ ἀνευρέσεως ὁμοίας προφυλακτικῆς μεθόδου δι' ἕτερα μεταδοτικὰ νοσήματα διετέλει προβληματική.

Ἀφοῦ κατεδείχθησαν διὰ τοῦ μικροσκοπίου εἰς νοσήματα ἀνθρώπων καὶ ζώων οἱ πολυώνυμοι ἐκεῖνοι καὶ μικρότατοι ὀργανισμοὶ ἢ μικρόζωα, βακτηρίδια, κόκκοι, κ. τ. λ. ὡς σπουδαιότατα συστατικὰ μέρη τοῦ μιάσματος, ἔπρεπεν ἐν πρώτοις ἡ ἔρευνα νὰ προκαλέσῃ τὴν ἐρώτησιν· κατὰ πόσον δηλ. ἐπιτυγχάνομεν, μετατρέποντες τὸν ὀργανισμὸν τοῦ ζώου καὶ ἀνθρώπου εἰς ἰδίαν νόσον ἧττον ἐπιδεκτικὴν μολυσμοῦ, διὰ τοῦ ἐνοφθαλμισμοῦ τοῦ ἐξησθενημένου μιασματικοῦ ἰοῦ. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἐξητάσθησαν κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ PASTEUR νοσήματά τινα εἰς τὰ ζῶα ἀναφαινόμενα, ἐπίσης δὲ καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους μεταδοτικά.

Ὁ PASTEUR ἀφοῦ προηγουμένως ἀπέκτησε πολυσέβαστον ὄνομα διὰ τῶν χημικοφυσιολογικῶν αὐτοῦ ἀνακαλύψεων, ἔφθασε πρῶτος εἰς τὰς ἐρεύνας του. Ὁ βίος τοῦ ἀνδρὸς δεικνύει πόσον οὗτος διὰ τῆς διανοητικῆς αὐτοῦ δυνάμεως ἀνῆλθε βαθμηδὸν τὴν ὑψηλοτάτην τῆς ἐπιστήμης βαθμίδα. Γεννηθεὶς ἐν Dôle κατὰ τὸ ἔτος 1822, ἐδίδαξε τὴν χημείαν εἰς Besançon, εἶτα εἰς Dijon, καὶ τὸ 1849 ἐγένετο καθηγητὴς τῆς Χημείας ἐν Στρασβούργῳ. Ἀπὸ τοῦ 1857 ἀνέλαβεν ἐν Παρισίοις τὴν διεύθυνσιν τοῦ Διδασκαλείου, καὶ ἀπὸ τοῦ 1863 τὴν καθηγεσίαν τῆς Χημείας ἐν τῇ Sorbonne. Προσβληθεὶς ὅμως ὑπὸ ἡμιπληγίας, ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν θέσιν ταύτην· μετὰ δὲ τὴν μικρὸν κατὰ μικρὸν ἀνάρρωσίν του, ἀνέλαβε πάλιν ἐν νέου τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ ἐργασίας, ἡ δὲ Γαλλικὴ Κυβέρνησις ἐχορήγησεν αὐτῷ ἀπὸ τοῦ 1874 ἐτησίαν σύνταξιν ἐκ 12 χιλ. φρ. πρὸ μικροῦ δὲ ἐξ 25 χιλιάδων.

Μία τῶν πρώτων αὐτοῦ ἐργασιῶν ἦτο ν' ἀποδείξῃ, ὅτι αἱ κρυσταλλωμέναι ὀργανικαὶ οὐσίαι, ἐξ ὧν ἐξήτασε κατὰ πρῶτον τὸ τρυγικὸν ὀξύ, δεικνύουσι πολὺ διαφόρους φυσικὰς ἰδιότητας, καίτοι ὁμοίας χημικῆς ποιότητος, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀπόκλισιν τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων. Συγχρόνως δ' ἐτακτοποίησε καὶ πάσας τὰς σπουδαίας καὶ ἀποτελεσματικὰς αὐτοῦ ἐρεύνας περὶ ζυμώσεως, καὶ ἐπέτυχε νὰ ἐξηγήσῃ τὴν λειτουργίαν αὐτῆς, τὴν ἀποσύνθεσιν δηλ. τοῦ σακχάρου εἰς οἰνόπνευμα καὶ ἀνθρακικὸν ὀξύ, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ζωτικῆς δραστικότητος τοῦ κυττάρου τῆς τρυγός. Ἀντίπαλος δ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἦτο ὁ οὐχὶ ὑποδεέστερος καὶ ὀξύνους LIEBIG. Ἡ ἀκρίβεια μεθ' ἧς πάντοτε διὰ νέων πειραμάτων ἀπέκρουε τὰς ἀντιρρήσεις, ὑπεβοήθησεν αὐτῷ ἵνα ἐξέλθῃ νικητὴς τῆς μεθόδου αὐτοῦ, δι' ἧς συγχρόνως ἐπεξήγησε πλείονα τῶν ἐν τῇ ζυμώσει προϊόντων (γλυκερίνη, ἠλεκτρικὸν ὀξύ). Ἡ ἐνασχόλησις μετὰ τοῦ ἐν τῇ ζυμώσει μύκητος καὶ ἡ ἀνάπτυξις αὐτοῦ, ὡδήγησε τὸν PASTEUR εἰς τὴν θεωρητικὴν ἐρώτησιν, ἐὰν δηλ. τοιοῦτοι ὀργανισμοὶ γεννῶνται αὐτομάτως εἰς τὰ ὑγρὰ διὰ τῆς καλουμένης ἀρχεγονίας (generatio aequivoca). Τὰ πειράματα αὐτοῦ ἐβεβαίωσαν τὴν ἐρώτησιν ἀπέναντι τῆς ἰσχυούσης ἀποφατικῆς γνώμης, καὶ ἀπέκρουσαν τὰς τότε διαφημισθείσας καὶ ἐπικρατούσας ἀσαφεῖς ἰδέας. Ἔκτοτε ὀλίγιστοι εἰσὶν οἱ ὀπαδοὶ τῆς θεωρίας ταύτης.

Πλὴν τῶν θεωρητικῶν τούτων πορισμάτων, ὁ PASTEUR διὰ τῶν περὶ ζυμώσεως ἐρευνῶν αὐτοῦ παρεῖξε μεγάλην ὠφέλειαν εἴς τε τὴν βιομηχανίαν, πρὸς ἐπανόρθωσιν καὶ χρῆσιν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν, καὶ εἰς τὴν ὑγιεινήν. Ἡ ἤδη πλέον ὡς τοῦ PASTEUR χαρακτηριστικὴ μέθοδος πρὸς διατήρησιν τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ζύθου, συνίσταται εἰς τὴν ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν παρατεταμένην θερμοκρασίαν 46—48 βαθμῶν, ἔνθα καταστρέφονται τὰ κύτταρα τῆς τρυγός, καὶ συγχρόνως προλαμβάνεται ἡ περαιτέρω ἀποσύνθεσις τοῦ οἰνοπνεύματος.

Μόλις ὁ PARTEUR ἔφερεν εἰς πέρας τὰς μελέτας ταύτας, ἐτράπη μετὰ πεποιθήσεως πρὸς αὐτὸν ὁ διάσημος χημικὸς Δουμᾶς, καὶ ἔλαβε ὑπ' ἀξίαν τὴν δραστικότητα αὐτοῦ εἰς τὴν νόσον τῶν μεταξοσκωλήκων, τὴν εἰς ὕπατον βαθμὸν καταβλάψασαν τὴν βιομηχανίαν τῆς Γαλλίας. Μετ' ἀκριβῆ ἔρευναν τοῦ ἐν τῇ νόσῳ ταύτῃ ἀναφυέντος παρασίτου, ἦτο ἤδη εἰς θέσιν κατὰ τὸ ἔτος 1870 νὰ ἐπιδείξῃ τὸ μέσον δι' οὗ ἐπετυγχάνετο ὑγιὴς ἐκτροφή.

Ἀφοῦ ὁ PASTEUR ἔστρεψεν ἅπασαν σχεδὸν τὴν προσοχὴν αὐτοῦ εἰς τὴν γένεσιν καὶ καταπολέμησιν διαφόρων ἐπὶ ζώων ἀναφαινομένων νοσημάτων· τοῦ ἄνθρακος, τῆς χολέρας τῶν ὀρνίθων, καὶ τῆς λύσσης, κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἅπαντα τὰ μιασματικὰ νοσήματα προέρχονται ἐκ παρασίτων, δηλ. ὅτι ἅπαντα τὰ νοσήματα εὑρίσκονται ὑπὸ τοὺς ὅρους τῶν οὕτω καλουμένων μικροζώων, καὶ ὅτι, πειραματισθεὶς ἐπὶ ζώων, εὗρε παρόμοιον προφυλακτικὸν μέσον δι' ἐνοφθαλμισμοῦ ἑνὸς μόνον μικροζώου ἔν τινι ῥευστῇ οὐσίᾳ, ὡς ἡ δαμαλὶς ἐπάγει δι' ἐνοφθαλμισμοῦ ἐλάττωσιν τῆς μιασματικῆς ἐπιδεκτικότητος ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

Πρότερον ἤδη ὁ TOUSSAINT εἶχε πειραματισθῇ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην μεθ' αἵματος ἄνθρακος. Ἀλλ' ὁ PASTEUR ἔθρεψε μύκητας τοῦ ἄνθρακος εἰς σταγόνα αἵματος· εἶτα ἐκ τοῦ σπέρματος τούτων ἀνέπτυσσε νέους ἔν τινι θρεπτικῇ οὐσίᾳ, ἡ δὲ ἰώδης τούτων κατάστασις ἠλαττώθη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε αἱ ἐνέσεις διὰ τῆς οὕτω ἀλλοιωθείσης ἰώδους οὐσίας οὐδένα ἄνθρακα παρήγαγον. Τοὐναντίον δὲ αἱ ἐνέσεις αὗται ἀπεδείχθησαν τοσοῦτον προφυλακτικαί, ὥστε εἰς τὰ ζῶα ἀνεφάνησαν αἱ κατ' ἐξοχὴν μικροῦ βαθμοῦ προσβολαὶ τοῦ ἄνθρακος.

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ PASTEUR.

Αἱ νέαι ἐργασίαι τοῦ PASTEUR ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν ἀπὸ τῆς ὑδροφοβίας προφυλαχήν. Κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ ἔτους τούτου, ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίαν, ὅτι ἐπέτυχε νὰ καταστήσῃ ἀπροσβλήτους λυσσῶντας κύνας διὰ τοῦ ἐνοφθαλμισμοῦ μικροοργανισμῶν. Πρὸς ἐπιδίωξιν τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης ἡ Γαλλικὴ κυβέρνησις ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσίν του διὰ τὰς ἐρεύνας του δημόσιον κτίριον καὶ 80 χιλ. φρ. Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς ἥν, κατόπιν παρατεταμένων πειραμάτων, κατέδειξε τ' ἀποτελέσματά του, ἐπεβεβαίωσεν, ὅτι ἐκ 42 ἐνοφθαλμισθέντων κυνῶν, 23 ἐπροφυλάχθησαν τοῦ ἐκ τῆς λύσσης ἰοῦ, ἐνῷ οἱ ἐπίλοιποι 19, οἵτινες δὲν ἐνοφθαλμίσθησαν κατόπιν δήγματος λυσσῶντος κυνός, ὑπέστησαν τὰς ἐκ τῆς νόσου συνεπείας. Εἰς τὰς λεπτομερείας καὶ τὴν πορείαν τῶν καθ' ὑπερβολὴν λεπτεπιλέπτων περὶ ὑδροφοβίας ἐρευνῶν αὐτοῦ, ἃς ἀνεκοίνωσεν ἐν τῷ ἐν Κοπενάγῃ τὴν 11 Αὐγούστου διεθνεῖ Ἰατρικῷ Συνεδρίῳ, δὲν δυνάμεθα ἐνταῦθα νὰ εἰσέλθωμεν. Μνημονεύομεν μόνον ὅτι ἔλαβε πρὸς ἐνοφθαλμισμὸν νευρικὴν οὐσίαν (τοῦ ἐπιμήκους μυελοῦ) ἐκ κυνῶν θανόντων ἐκ λύσσης, καὶ ὅτι, κατόπιν πολλῶν ἐπὶ πιθήκων πειραμάτων, ἀπέκτησεν ἰὸν λίαν προφυλακτικὸν πρὸς ἐνοφθαλμισμόν. Ἡ Ἐπιτροπή, ὡς εἴπομεν, ἐπεκύρωσε τὰς ἐρεύνας του καὶ τ' ἀποτελέσματα ἔκρινε λίαν εὐνοϊκῶς· ἤδη θὰ ἐπιληφθῇ ἡ ἰδία διὰ πειραμάτων τὴν διάρκειαν τῆς προφυλακτικότητος. Εὐελπιστοῦ-

ΤΟ ΕΝ ΚΟΠΕΝΑΓΗ ΜΕΓΑΡΟΝ ΤΟΥ CHRISTIANSBORG.

μεν ὅτι θὰ καταστῇ οὕτω δυνατὸν ν' ἀντιτασσώμεθα κατὰ τῆς τρομερᾶς ταύτης νόσου.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ.)

Δ.

ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΜΕΓΑΡΟΝ ΤΟΥ CHRISTIANSBORG ΕΝ ΚΟΠΕΝΑΓΗ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 181.)

Ἐν τῷ προλαβόντι τεύχει τοῦ "Ἑσπέρου" ἀνεφέρομέν τινα περὶ τῆς καταστρεπτικῆς πυρκαϊᾶς, ἧς παρανάλωμα ἐγένετο ἐν διαστήματι ὀλίγων ὡρῶν τὸ ὡραῖον βασιλικὸν τῆς Κοπενάγης μέγαρον. Σήμερον δημοσιεύομεν τὴν εἰκόνα τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου οἰκοδομήματος, τὸ ὁποῖον κεῖται ἤδη σωρὸς ἐρειπίων. Τὸ μέγαρον τοῦτο ἦτο κατ' ἀρχὰς ἡ κατοικία τῆς βασιλικῆς τῆς Δανίας οἰκογενείας· τελευταίως ὅμως ἐχρησίμευεν εἰς μεγάλας μόνον τελετάς. Ἐν αὐτῷ συνεδρίαζον τὰ νομοθετικὰ σώματα καὶ εὑρίσκοντο διάφορα μουσεῖα, πολυτίμους ἐγκλείοντα θησαυρούς. Τὰ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ οἰκοδομηθέντα πρῶτα ἀνάκτορα ἐγένοντο τῷ 1794 ἐπίσης βορὰ τοῦ καταστρεπτικοῦ στοιχείου.

Ἡ νέα δὲ οἰκοδομὴ ἐπερατώθη μόνον τῷ 1828 καὶ κατέπληττε μᾶλλον διὰ τῶν μεγάλων αὐτῆς διαστάσεων ἢ διὰ τῆς καλλιτεχνικῆς αὐτῆς κομψότητος. Τὸ μέγαρον εἶχε τέσσαρας προσόψεις, ἐξ ὧν ἡ πρὸς τὴν πλατεῖαν ἐστραμμένη πρόσοψις εἶχε μῆκος 115 μέτρων, αἱ δύο πλάγιαι 122 μ. ἡ δὲ ὄπισθεν διεκόπτετο ἐν τῷ μέσῳ ὑπὸ στοᾶς 32 δωρικῶν κιόνων. Τὸ ὅλον οἰκοδόμημα ἦτο ἐκτισμένον ἐπὶ 10 χιλιάδων πασσάλων καὶ εἶχεν ὕψος 30 μέτρων. Ὑπὲρ τὴν κυρίαν εἴσοδον εὑρίσκετο στοὰ ἐκ κορινθιακῶν κιόνων, ἐπιστεφομένη ὑπὸ ἀετώματος, ἐν ᾧ ὑπῆρχεν ὡραῖον σύμπλεγμα, παριστῶν τὸν Δία περικυκλούμενον ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, τῆς Νεμέσεως, τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Γαίας. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ μεγάρου ἦτο ὄντως βασιλικῶς διηυπρεπισμένον· μεγαλοπρεπεῖς ἦσαν ἰδίως αἱ αἴθουσαι τοῦ θρόνου καὶ τῶν ἱπποτῶν. Αἱ Καρυάτιδες, αἱ ὑποστηρίζουσαι τὸν οὐρανὸν τοῦ καταχρύσου θρόνου ἦσαν ἔργον τοῦ διασήμου δανοῦ γλύπτου Θόρβαλδσεν. Ἐκ τῶν λοιπῶν αἰθουσῶν τὰς μὲν 26 κατεῖχε τὸ Νομοθετικὸν σῶμα, τὰς δὲ 24 ἡ Πινακοθήκη, ἥτις περιεῖχεν 700 εἰκόνας. Εὐτυχῶς τὰ κάλλιτερα τῶν καλλιτεχνημάτων διεσώθησαν κατὰ τὴν πυρκαϊάν, καὶ τοῦτο ὀφείλεται οὐ μόνον εἰς τὴν δραστηριότητα τῶν ἀρχῶν, στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν εὐτολμίαν τῶν πυροσβεστῶν καὶ τοῦ στρατοῦ.

ΟΙ ΕΚ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΩΝ ΗΓΕΜΟΝΕΥΣΑΝΤΕΣ ΕΝ ΜΟΛΔΟΒΛΑΧΙΑι ΕΞ ΗΓΕΜΟΝΕΣ.

Ἱστορικὴ μελέτη Σ. Κρητικοῦ.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Ὁ Ἰωάννης Μαυροκορδάτος κατώρθωσε διὰ τῆς προσωπικῆς αὐτοῦ βαρύτητος καὶ τῶν ἐπιμόνων αὐτοῦ προσπαθειῶν, ἵνα μὴ παραχωρηθῇ ἡ Βλαχία τοῖς Αὐστριακοῖς κατὰ τὴν ἐν Πασάροβιτς εἰρήνην μετὰ τῆς Πύλης, καίτοι ἐξουσιοδοτηθεὶς παρ' αὐτῆς πρὸς τοῦτο· πρὸς διεκπεραίωσιν ὅμως τῶν ὅρων τῆς εἰρήνης συγκατετέθη δυσφορῶν εἰς τὴν παραχώρησιν τοῖς Αὐστριακοῖς μόνον τῶν πέντε θεμάτων τῆς Κραϊώβης.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ περικλεοῦς Νικολάου Μαυροκορδάτου (1730) ὁ υἱὸς αὐτοῦ Κωνσταντῖνος διεδέχθη τὸν πατέρα, καὶ πρῶτον μὲν ἡγεμόνευσεν ἐν Βλαχίᾳ ἐπὶ τέσσαρας μόνον μῆνας, ἐξωσθεὶς διὰ τῶν σκευωριῶν καὶ τῶν ἐπιβουλῶν τοῦ Μιχαὴλ Ῥάκοβιτς, εἶτα δὲ κατὰ τὸ 1731 ἀνέλαβε πάλιν τὸν ἡγεμονικὸν θρόνον, ἡγεμονεύσας ἓν ἔτος καὶ μῆνας τρεῖς, ἀνεγείρας κατὰ τὸ βραχὺ τοῦτο διάστημα τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος ἐν Βουκουρεστίῳ. Τῷ 1733 μετετέθη εἰς Μολδαβίαν, ἔνθα ἡγεμόνευσεν ἐπὶ ἔτη δύο καὶ μῆνας ἕξ. Τῷ 1735 μετετέθη πάλιν εἰς Βλαχίαν, καθ' ὃν χρόνον ἐξεῤῥάγη ὁ μεταξὺ Τουρκίας καὶ Αὐστρίας πόλεμος. Κατὰ τὴν τρίτην δὲ ταύτην ἡγεμονίαν του ὁ Κωνσταντῖνος ἐξεπόνησε τὰς λαοσωτηρίους καὶ σοφὰς αὐτοῦ κυβερνητικὰς μεταῤῥυθμίσεις, περὶ ὧν θέλομεν διαλάβει κατωτέρω. Τότε συνέστησε καὶ περιωνύμους Σχολάς, ἐν αἷς ἐδιδάσκοντο τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ὑπὸ λογίων ἀνδρῶν τοῦ ἔθνους, ἡ ὀθωμανικὴ γλῶσσα, ἡ ἐγχώριος, καὶ ἐκ τῶν εὐρωπαϊκῶν ἡ ἰταλική, ἡ γαλλική, ἡ γερμανικὴ καὶ ἡ ῥωσσική. Τῷ 1741 μετατίθεται αὖθις εἰς Μολδαβίαν, ὅπου ἡγεμόνευσεν ἔτη τρία καὶ μῆνας ἐννέα· τῷ 1756 ἐπανακτᾷ τὸν θρόνον τῆς Βλαχίας ἐπὶ 2½ ἔτη· τῷ 1769 εὑρίσκομεν αὐτὸν πάλιν ἐν Μολδαβίᾳ, ἔνθα ἡγεμόνευσεν ἔτη πέντε. Ἑπομένως ὁ Κωνσταντῖνος Μαυροκορδάτος ἑξάκις ἡγεμόνευσεν ἐν Βλαχίᾳ καὶ τρὶς ἐν Μολδαβίᾳ. Ὄντως ἀξιοσημείωτοι εἶναι αἱ τοῦ ἀνδρὸς τούτου περιπέτειαι, οὗ ἡ εὐρεῖα παιδεία καὶ τὸ μεταῤῥυθμητικὸν πνεῦμα ἰδιαιτέρας χρῄζουσι μελέτης· ἐκ τῶν περιπετειῶν καὶ τῶν παθημάτων αὐτοῦ δυνάμεθα κρῖναι περὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ. Ἦτο μὲν φιλόδοξος, οὐχὶ ὅμως καὶ ἐκδικητικός· καρτερικὸς καὶ ἐπιμένων εἰς τὸν σκοπόν του κατώρθωσεν ἐννεάκις νὰ ἡγεμονεύσῃ. Μόλις δὲ ἄνεσιν λαμβάνων ἐκ τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ περισπασμῶν, πάραυτα κατεγίνετο εἰς τὴν τακτοποίησιν τῶν κυβερνητικῶν θεσμῶν καὶ εἰς τὴν μεταῤῥύθμισιν τούτων ἐπὶ τὸ ἐλευθερώτερον καὶ ἐννομώτερον. Μόλις κατελάμβανε τὸν ἡγεμονικὸν θρόνον καὶ εὐθὺς ἡ μέριμνα αὐτοῦ ἐστρέφετο πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ καὶ εἰς τὴν ἐκ τῆς δουλείας, ἐν ᾗ εὑρίσκετο τότε ἐν Μολδοβλαχίᾳ, ἐλευθέρωσιν αὐτοῦ. Καθησυχάζων καὶ ἀφοπλίζων τοὺς ἀντιπάλους του διὰ τῆς προσηνείας καὶ τῶν ἀγαθοεργειῶν του, ἐπειρᾶτο συνάμα ν' ἀπαλλάξῃ τοῦ αὐστριακοῦ ζυγοῦ τὰ θέματα τῆς Κραϊώβης, ἃ καὶ ἐπὶ τέλους ἥνωσε μετὰ τῆς λοιπῆς Βλαχίας.

Λίαν ἀξιοσπούδαστοι εἶναι αἱ μεταῤῥυθμίσεις, ἃς εἰσήγαγεν εἰς τὸ πολίτευμα τῶν δύο ἡγεμονιῶν, καὶ τοῦτο ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἁπανταχοῦ ἦρχεν ὁ φεουδαλισμὸς καὶ ἡ δουλοπαροικία. Μ' ὅλας ὅμως τὰς ἀγαθὰς αὐτοῦ προθέσεις καὶ τὰς μεγάλας αὐτοῦ ἀρετὰς ἐξώσθη ἐκ τοῦ θρόνου ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου. Καὶ διατί; διότι δὲν ἠδύνατο ἀποτῖσαι, τὰ χρηματικὰ ποσά, ἅπερ ὑπέσχετο ὁ ἀντίπαλος αὐτοῦ Μιχαὴλ Ῥάκοβιτς. Τοῦτο συνέβη κατὰ τὴν πρώτην καὶ κατὰ τὴν τρίτην ἡγεμονίαν αὐτοῦ. Ὁ ἀντίπαλός του προσενεγκὼν πλειότερα χρήματα ἔλαβε τὴν ἡγεμονίαν καὶ κατεβάρυνε τὸν λαὸν διὰ φόρων δυσβαστάκτων εἰς βαθμὸν τοιοῦτον, ὥστε πλέον τῶν 15 χιλιάδων ἀνθρώπων διέβησαν τὸν Δούναβιν μὴ δυνάμενοι νὰ πληρώσωσι τοιούτους φόρους. Λυπηρὸν πράγματι ὅτι ὁ σώφρων καὶ συνετὸς οὗτος ἡγεμὼν δὲν ἠδυνήθη οὐδ' ἐπὶ δεκαετίαν τοὐλάχιστον διαρκῶς νὰ κυβερνήσῃ τὴν χώραν· ἂν τοῦτο ἐγένετο, μεγάλως ἤθελε βελτιωθῇ ἡ κατάστασις. Δυστυχῶς ὅμως τόσον ζοφερὰ ὑπῆρχεν ἐκείνη ἡ ἐποχή, ὥστε καὶ οἱ λαμπρότεροι ἀστέρες παρήρχοντο ὡς διάττοντες.

Ἐνδιατρίψωμεν νῦν ἐπ' ὀλίγον εἰς τὰς πολιτικὰς μεταῤῥυθμίσεις, δι' ὧν ὁ Κωνσταντῖνος Μαυροκορδάτος ἀπεθανάτισε τὸ ὄνομά του. Παρατρέχοντες τὴν ὑπ' αὐτοῦ εἰσαχθεῖσαν βελτίωσιν εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἀραβοσίτου, ὅστις εἶναι ἡ κυρία τροφὴ τοῦ λαοῦ ἐν Ῥουμανίᾳ, ἀναφέρομεν τὰς κυριωτέρας διοικητικὰς μεταῤῥυθμίσεις·

α'.) Κατήργησε τὸν φόρον, ὃν ἀπέτιον ἐτησίως πρὸς τὸ κεντρικὸν ταμεῖον τῆς Κυβερνήσεως, ὡς καὶ τὰ τότε ὡρισμένα ἐλέη λεγόμενα πρὸς τὰς μονάς, συστήσας συμβούλιον ἐπιτροπῶν πρὸς ἐπίβλεψιν τῶν μονῶν καὶ τῶν προσόδων αὐτῶν.

β'.) Κατήργησε τὰ διὰ τοὺς ἄρχοντας καὶ ἡγεμονικοὺς συμβούλους ὡρισμένα τέλη, ὁρίσας αὐτοῖς μηνιαίους μισθοὺς ἀναλόγως τῆς ὑπηρεσίας ἑκάστου, ταξιθετήσας τὰ ἀξιώματα αὐτῶν καὶ τὰ διάφορα καθήκοντα τῶν ὑπαλλήλων τῆς Κυβερνήσεως, οἵτινες ἔλαβον καὶ τοὺς δέοντας τίτλους.

γ'.) Κατήργησε πάντας τοὺς κυβερνητικοὺς φόρους, οὓς ἐτέλει ὁ λαός, δηλ. τὸν τρίμηνον φόρον, τὸν φόρον τῆς σφραγῖδος καὶ τῆς σημαίας, τὸν ἐπὶ τῶν ἀμπέλων καὶ ἐπὶ τῶν ζώων· ἀντὶ δὲ τούτων ἐνομοθέτησεν ἐτήσιον φόρον κατὰ τριμηνίαν ἀποτιόμενον ἐκ δέκα γροσίων, ἤτοι ἀνὰ 2½ γρόσια κατὰ τριμηνίαν.

δ'.) Ηὔξησε τὸ ἐπὶ τῶν προσόδων τέλος τῆς δεκάτης, ἐκτὸς τοῦ ἐπὶ τῶν ζώων καὶ τοῦ οἴνου, ἐφ' οἷς τὸν ὑπάρχοντα φόρον ἐπεκύρωσε· συνάμα δὲ ηὔξησε τὰ τελωνιακὰ τέλη εἰσαγωγῆς τε καὶ ἐξαγωγῆς.

ε'.) Τὸ σπουδαιότατον ὅλων τῶν νομοθετημάτων τοῦ ἐμβριθεστάτου τούτου πολιτικοῦ ἀνδρὸς ἦτο ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν δούλων, δηλ. τῶν κατοίκων τῶν χωρίων καὶ τῶν ὑπαγομένων τοῖς ἄρχουσι καὶ ταῖς μοναῖς, τούτων ἄλλως ἀφορολογήτων ὄντων. Ἀπελευθερώσας αὐτοὺς ἄλλους μὲν βίᾳ, ἄλλους δὲ δι' ἐξαγορᾶς ἀπεκατέστησε πάντας πολίτας ἐλευθέρους. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἀπέκτησε πολίτας συνεισφέροντας εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ Κράτους τὸν φόρον των, ἤτοι δέκα γρόσια κατ' ἔτος· διότι πρότερον οὐδένα ἀπέτιον φόρον καὶ εἰργάζοντο μόνον πρὸς ὄφελος τῶν κυρίων των, καὶ ἐπωλοῦντο παρὰ τούτων μετὰ τοῦ κτήματος, εἰς ὃ ἀνῆκον, ὡς κτήνη. Ἀπὸ τοῦ ἀειμνήστου τούτου ἡγεμόνος ἤρξατο ἑπομένως ἡ τῶν χωρικῶν ἀπελευθέρωσις καὶ ἡ συναίσθησις τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἐθνικότητος τῶν Ῥουμούνων.

στ'.) Ἐτακτοποίησε τὰ δικαστήρια, ὥστε ἡ δικαιοσύνη ἀπενέμετο δικαιότερον ἢ πρότερον. Ὡς ἐκ τούτου καὶ ἡ χώρα μεγάλης ἔχαιρε τάξεως καὶ ἀσφαλείας καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἡγεμονίας του.

Ἀλλὰ δυστυχῶς αἱ μεταῤῥυθμίσεις αὗται δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ῥιζοβολήσωσιν ἐπὶ μακρὸν ἕνεκα τῆς ἀνωμάλου τῶν πραγμάτων καταστάσεως καὶ τῶν συνεχῶν ἀλλαγῶν τῶν ἡγεμόνων.

Ὡς πρὸς τὴν καλοκἀγαθίαν καὶ τὸ διαλλακτικὸν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀνδρὸς δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν καὶ ἐξ ἄλλου τινὸς γεγονότος, τοῦ ἑξῆς· "Ὅτε κατὰ τὸ 1733 μετετέθη εἰς τὴν ἡγεμονίαν τῆς Βλαχίας συνηντήθη κατ' ὁδὸν μετὰ τοῦ ἐξαδέλφου του, τοῦ βοεβόδα Γρηγορίου Γκίκα ἐν Φωξανίῳ. Καίτοι ἔχων αὐτὸν ἀντίζηλον καὶ ἄσπονδον ἀντίπαλον ὁ Κωνσταντῖνος συνδιελλάγη πρὸς αὐτὸν καὶ ἔμεινε μετ' αὐτοῦ ἐπὶ δύο ὅλας ἡμέρας ἐν Φωξανίῳ συνευθυμῶν καὶ συνευωχούμενος· "Τὸ συμβεβηκὸς τοῦτο τῆς τοιαύτης μεταθέσεως καὶ ἀνταλλαγῆς τῶν ἡγεμονιῶν, καθὼς εἰς αὐτοὺς τοὺς δύο ἡγεμόνας, δὲν συνέβη ποτὲ ἄλλοτε." (Φωτεινός.) Ἡ συνδιαλλαγὴ αὕτη, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν λόγων τοῦ Φωτεινοῦ, μεγάλην ἐπροξένησεν ἐντύπωσιν ἐν Μολδοβλαχίᾳ. Ἐκ τούτου δύναταί τις εἰκάσαι κατὰ πόσον τὰ πάθη καὶ ἡ φιλαρχία εἶχον τότε διαιρέσει τὰς κοινωνίας καὶ οἰκογενείας καὶ κατὰ πόσον αἱ ἀντίπαλοι μερίδες κατεπολεμοῦντο ἀμοιβαίως μέχρι θανάτου. Κατὰ τὴν τελευταίαν τοῦ Κωνσταντίνου ἐν Μολδαβίᾳ ἡγεμονίαν, οἱ Ῥῶσσοι ἐκστρατεύσαντες κατενίκησαν τὸν Τοῦρκον ἀρχιστράτηγον παρὰ τὴν πόλιν τοῦ Γαλαζίου καὶ ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ διαβῇ πάλιν τὸν Δούναβιν. Ὁ Κωνσταντῖνος Μαυροκορδάτος εὑρισκόμενος ἐν τῷ τουρκικῷ στρατοπέδῳ ᾐχμαλωτίσθη παρὰ τῶν Ῥώσσων καὶ ἐστάλη εἰς Ἰάσιον, ἔνθα καὶ ἀπεβίωσεν, ὡς ἀναφέρει ὁ Φωτεινός. Ἄδηλον ποῦ κεῖνται τὰ ἱερὰ ὀστᾶ τοῦ ἀγαθοῦ τούτου ἡγεμόνος. Μὲ ὅλας μου τὰς ἐρεύνας δὲν ἠδυνήθην νὰ μάθω ποῦ ἐτάφη . . . Δὲν εἶναι ὄντως ἀσύγγνωστος ὀλιγωρία, τὸ νὰ μὴ ληφθῇ πρόνοια εἰς ἀπόδοσιν φόρου εὐγνωμοσύνης καὶ σεβασμοῦ πρὸς τοιούτους ἄνδρας, τοὺς πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως εὐεργετήσαντας τὴν χώραν, καὶ νὰ μὴ περισυναχθῶσι τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ἐν ἐθνικῷ Μαυσωλείῳ; Μοὶ ἐπέρχεται εἰς τὴν μνήμην τὸ τῆς Μεγαρίδος γραίας λόγιον περὶ τῶν ὀστῶν τοῦ Φωκίωνος . . .

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ Κωνσταντῖνος Μαυροκορδάτος, υἱὸς ἀντάξιος τοῦ περικλεοῦς καὶ σοφοῦ ἡγεμόνος Νικολάου.

Τῷ 1743 ἡγεμόνευσεν ἐν Μολδαβίᾳ ὁ Ἰωάννης Μαυροκορδάτος, δευτερότοκος τοῦ Νικολάου υἱός, ἄχρι τοῦ ἔτους 1747, ἐφελκύσας τὸν ἔπαινον πάντων τῶν κατοίκων τῆς χώρας διὰ τὰς ἐξόχους αὐτοῦ ἀρετάς.

Τῷ 1782 ἀνέβη τὸν θρόνον Μολδαβίας ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος υἱὸς τοῦ προμνησθέντος ἐνδόξου Κωνσταντίνου, ὁ ὀνομασθεὶς Δελήμπεης διὰ τὸ ζωηρὸν τοῦ χαρακτῆρός του. Οὗτος ἡγεμόνευσεν ἔτη τρία.

Ἔκτος δὲ καὶ τελευταῖος ἡγεμὼν ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Μαυροκορδάτων ὑπῆρξεν ὁ Ἀλέξανδρος, υἱὸς τοῦ Ἰωάννου, υἱοῦ τοῦ Νικολάου. Οὗτος ἡγεμόνευσεν ἐπὶ ἓν ἔτος, εἶτα δὲ ἀρξαμένου τοῦ ῥωσσοτουρκικοῦ πολέμου κατέφυγεν εἰς Ῥωσσίαν, διὸ καὶ τουρκιστὶ ὠνομάσθη "Φυραρῆ". Καὶ οὗτος ἦν λίαν πεπαιδευμένος καὶ ποιητὴς γλαφυρός. Κατὰ τὴν ἐν Ῥωσσίᾳ διαμονήν του ἐξέδωκε συλλογὴν ἀξιολόγων ποιημάτων.

Ἀλλ' ὁ οἶκος τῶν Μαυροκορδάτων οὐκ ἐστείρηται, διότι καὶ κατὰ τὴν μεγάλην ἡμῶν Ἐπανάστασιν ἐχορήγησε τῷ ἔθνει, ἐν ἐποχῇ θυελλώδει καὶ κρισίμῳ, τὸν πολύμητιν Ἀλέξανδρον Μαυροκορδάτον, ὅστις χρυσῆν κατέλιπε σελίδα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλλάδος διά τε τὸν ἀκραιφνῆ αὐτοῦ πατριωτισμὸν καὶ διὰ τὴν διπλωματικὴν αὐτοῦ περίνοιαν, διαπρέψας ἐν τῇ πολιτικῇ καὶ μεγάλας προσενεγκὼν ὑπηρεσίας τῇ πατρίδι μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων καὶ τὴν ἵδρυσιν τῆς Βασιλείας. Τούτου ἀντάξιος υἱός, βαδίζων ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ἐνδόξων αὐτοῦ προγόνων, εἶναι ὁ κ. Νικόλαος Μαυροκορδάτος, τανῦν πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Παρισίοις.

Ἐν Ἰασίῳ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1884.

ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΑΚΑΡΤ ΕΝ ΒΙΕΝΝΗι.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 184.)

Ἀπὸ ἑκατονταετηρίδων ἤδη ἡ οὐρανία τῆς Τέχνης θεὰ δὲν προσεμειδίασε τοσοῦτον καλλιτέχνῃ, ὅσον προσεμειδίασε τῷ ἄρτι ἐν Βιέννῃ ἀποβιώσαντι ἐξόχῳ ζωγράφῳ Ἰωάννῃ Μάκαρτ, περὶ οὗ εἴπομεν ὀλίγα τινὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἡμῶν τεύχει.

Ὁ βίος τοῦ καλλιτέχνου τούτου ὑπῆρξε σειρὰ ὅλη θριάμβων· ἡ ἔμπνευσίς του ἦτο τόσον εὐρεῖα, ὥστε δι' αὐτὸν ἡ ἐργασία δὲν ἦτο κόπος ἀλλ' ἡδονή· ὁ χρωστήρ του τῷ ἀπέφερε τοσαῦτα χρήματα, ὥστε ἡ οἰκία του δὲν ἦτο οἰκία ἰδιώτου, ἀλλ' οἰκία ἡγεμόνος οὕτως εἰπεῖν, ἐν ᾗ αἱ ἑορταὶ ἐτελοῦντο μεγαλοπρεπέσταται. Ἀλλὰ τὸ θεῖον πῦρ τῆς τέχνης κατηνάλωσε προώρως τὸ φιλάσθενον σῶμα, καὶ ὁ θάνατος ἀπέσπασε βιαίως τὸν χρωστῆρα ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ καλλιτέχνου. Τὸ συμβὰν τοῦτο βαθεῖαν ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν εἰς τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ἡ Τέχνη ἐπένθησε τὴν ἀπώλειαν ἑνὸς τῶν ἀρίστων αὐτῆς ὀπαδῶν.

Φόρον θαυμασμοῦ πρὸς τὴν μνήμην τοῦ ἀρίστου καλλιτέχνου καὶ ἡμεῖς τελοῦντες παραθέτομεν σήμερον τὴν εἰκόνα τοῦ ἐν Βιέννῃ ἐργοστασίου του, ἐν ᾗ τόσον λαμπρὰ ἐξετελέσθησαν ἔργα, τὰ ὁποῖα ὁ κόσμος ὅλος ἐθαύμασε. Τὴν εἰκόνα δὲ ταύτην συνοδεύομεν διὰ βραχείας τῶν κυριωτέρων του ἔργων ἐκθέσεως. Ὅπως ἡ ἱστορία σημειοῖ τοὺς θριάμβους ἀνδρείου στρατηλάτου ἢ εὐτόλμου δορυκτήτορος, οὕτω ὀφείλει νὰ ποιῆται μνείαν τῶν θριάμβων καλλιτέχνου, δοξάσαντος τὴν γεννήσασαν αὐτὸν χώραν καὶ τὸ ἔθνος, εἰς ὃ ἀνῆκεν.

Ὁ βίος τοῦ Μάκαρτ ἦτο βίος ἀληθοῦς καλλιτέχνου. Τῷ 1840 ἐν Σαλισβούργῳ, πρωτευούσῃ τῆς ὁμωνύμου αὐστριακῆς ἐπαρχίας, γεννηθείς, διήκουσε μέχρι τοῦ 18ου αὐτοῦ ἔτους τὰ γυμνασιακὰ μαθήματα ἐν τῇ πατρίδι του, μεθ' ὃ ἐνεγράφη μαθητὴς εἰς τὴν ἐν Βιέννῃ Ἀκαδημίαν τῶν Τεχνῶν. Μετά τινας ὅμως μῆνας ἀπελύθη τῆς σχολῆς ταύτης "ἐλλείψει κλίσεως πρὸς τὴν ζωγραφικήν", ὡς ἔλεγε τὸ ἔγγραφον τῆς διευθύνσεως. Ἀδημονῶν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα, ἔνθα ὁ ζωγράφος SCHIFFMANN τὸν ἐλυπήθη καὶ τὸν παρέλαβεν εἰς Μόναχον, ὅπου τὸν ἐσύστησεν εἰς τὸν διάσημον καθηγητὴν Πιλότην. Οὗτος ἀναγνωρίσας εὐθὺς τὴν εὐφυΐαν του τὸν κατέταξε τῷ 1861 μεταξὺ τῶν μαθητῶν του. Εἰς τὸν διδάσκαλον τοῦτον ὀφείλει ὁ Μάκαρτ τὸν ἀμίμητον χρωματισμόν του, τὸ μεγαλείτερον τῶν εἰκόνων του προτέρημα.

Ἡ πρώτη τοῦ Μάκαρτ εἰκὼν ἦτο "Ὁ Λαβοαζιὲ ἐν τῇ φυλακῇ". Ἐν αὐτῇ θαυμασίως ἐξεικόνισε τὸν μέγαν Γάλλον χημικόν, ὃν ὁ αἱμοβόρος Ῥοβεσπιέρος κατεδίκασεν εἰς θάνατον. Ἓν ἔτος μετὰ ταῦτα ἔγραψεν ἑτέραν εἰκόνα "Εὐγενεῖς Βενετοὺς διασκεδάζοντας", ἥτις πωληθεῖσα εὐθὺς μετὰ τῆς πρώτης ἐπέτρεψεν αὐτῷ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἀνετώτερον τὰς μελέτας του. Δὲν παρῆλθε πολὺς καιρὸς καὶ ἑτέρα εἰκὼν ἐδημοσιεύθη "Ὁ λοιμὸς ἐν Φλωρεντίᾳ", ἐν ᾧ μετὰ φρικώδους φυσικότητος παρέστησε τὰ ὄργια τῶν ἀπηλπισμένων τῆς πόλεως ἐκείνης κατοίκων. Ἡ εἰκὼν αὕτη κατέταξε τὸν Μάκαρτ μεταξὺ τῶν πρώτων ζωγράφων τῆς ἐποχῆς του. Τῷ 1869 τῇ προσκλήσει τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας μετέβη εἰς Βιέννην, ἔνθα ἐσύστησε τὸ ἐργοστάσιον. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ τὸ ἐργοστάσιον τοῦτο ἀπέβη μικρὸν καὶ δὲν ἐπήρκει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν μεγάλων ἔργων, τὰ ὁποῖα ὁ καλλιτέχνης ἐσχεδίαζεν· ἑπομένως νέον διεκόσμησεν ἐργοστάσιον, τοῦτο ὅπερ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι φαίνεται. Ἐν αὐτῷ ἐξετέλεσε τὰ πρῶτα μεγαλείτερα αὐτοῦ ἔργα "Τὴν Αἰκατερίνην Κορνάρου, βασίλισσαν τῆς Κύπρου", "Τὰς πέντε αἰσθήσεις", χαριεστάτας συνθέσεις, καὶ ἄλλας. Ἀπὸ τοῦδε ἡ ἔμπνευσις τοῦ Μάκαρτ δὲν εἶχε πλέον ὅρια· ἡ μία εἰκὼν διεδέχετο τὴν ἄλλην, πᾶσαι ἀξιοθαύμαστοι, πᾶσαι ἔξοχοι· Ἡ θήρα τῆς Ἀρτέμιδος, ἐν ᾗ παρίσταται ἡ θεὰ ἐξερχομένη τοῦ δάσους μετὰ τῆς συνοδείας της· "Αἱ δύο φίλαι", "Τὸ ἔαρ", "Ἡ εἴσοδος Καρόλου τοῦ Ε'. ἐν Ἀμβέρσῃ". Ἐν τῇ εἰκόνι ταύτῃ ὁ Μάκαρτ ἐφάνη ἐφάμιλλος τοῦ Ῥοῦβενς εἰς τὴν παράστασιν τῶν γυμνῶν μερῶν τοῦ σώματος· "Ἡ Μεσσαλίνα" καὶ τέλος "Ἡ θήρα ἐν τῷ Νείλῳ". Τὴν τελευταίαν ταύτην μεγάλην εἰκόνα ἐτελείωσεν ὁ Μάκαρτ ἐν διαστήματι δύο μόνων ἑβδομάδων, πρᾶγμα ἀληθῶς ἀπίστευτον.

Διεδόθη κατ' αὐτὰς ὅτι ὁ βαθύπλουτος ὁμογενὴς ἡμῶν κ. Νικόλαος Δούμβας ἐν Βιέννῃ, εἷς τῶν μεγάλων τῆς τέχνης Μαικηνῶν, προσέφερε διὰ τὸ ἐργοστάσιον τοῦ Μάκαρτ μεθ' ὅλων τῶν ἐν αὐτῷ ἐπίπλων καὶ καλλιτεχνικῶν κειμηλίων τὸ ποσὸν 150 χιλιάδων φλωρινίων. Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῆς Βιέννης, συνελθὸν εἰς ἔκτακτον συνεδρίασιν, ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ εἰς μίαν τῶν ὁδῶν τῆς αὐστριακῆς πρωτευούσης τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου καλλιτέχνου. Ὁ Μάκαρτ ἦτο συνήθως σκυθρωπὸς καὶ εἰς ἄκρον ὀλιγόλογος. Ἑσπέραν τινὰ ἐν μεγάλῳ συμποσίῳ ἐκάθητο πλησίον τῆς εὐφυεστάτης Βιενναίας ἠθοποιοῦ GALLMEYER, τῆς πρὸ μικροῦ ἀποθανούσης. Περὶ τὸ τέλος τοῦ δείπνου, καθ' ὃ οὐδὲ μίαν εἶχε προφέρει λέξιν ὁ καλλιτέχνης, ἡ ἠθοποιὸς στρεφομένη πρὸς αὐτὸν τῷ εἶπε δυνατῇ τῇ φωνῇ· "Τώρα, κ. Μάκαρτ, ἂς ὁμιλήσωμεν περὶ ἄλλου τινὸς ἀντικειμένου."

Η ΜΗΔΕΙΑ.

ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΤ ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ.

Η ΜΗΔΕΙΑ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 185.)

ΕΝ τῶν καταπληκτικωτέρων δραμάτων τῆς ἀρχαιότητος εἶναι ἀναντιρρήτως ἡ Μήδεια τοῦ Εὐριπίδου, ἡ τραγῳδία ἐκείνη ἥτις μικρὸν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ὀλεθρίου Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τὸ α'. ἔτος τῆς 87ης Ὀλυμπιάδος (431 πρ. χρ.) ἐδιδάχθη ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου. Τὸ δρᾶμα τοῦτο παρεκίνησε τὸν Ἀριστοτέλη νὰ ὀνομάσῃ τὸν Εὐριπίδην τὸν τραγικώτερον πάντων τῶν τραγικῶν ποιητῶν τῆς Ἑλλάδος. Πράγματι ἡ ἀνάγνωσις μόνον τοῦ δράματος τούτου ἀρκεῖ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν γνώμην ταύτην τοῦ βαθυτάτου κριτικοῦ Ἀριστοτέλους. Καὶ ὅμως, τίς ἤθελε τὸ πιστεύσει; διὰ τῆς Μηδείας του ὁ Εὐριπίδης δὲν ἔλαβεν ἢ τὸ τρίτον βραβεῖον ἐν τῷ δραματικῷ διαγωνισμῷ, καθ' ὅν, ὡς ἀναφέρει Ἀριστοφάνης ὁ Γραμματικός, ὁ μὲν Εὐφορίων ἠξιώθη τοῦ πρώτου βραβείου, ὁ δὲ Σοφοκλῆς τοῦ δευτέρου. Ἀλλὰ τίς γνωρίζει ὁποῖαι ἐμεσολάβησαν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ῥᾳδιουργίαι καὶ τί ἦτο τὸ ἐπηρεάσαν τὴν κρίσιν τῶν δικαστῶν. Ὅπως ὅμως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ἡμεῖς οἱ νεώτεροι, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ δρᾶμα, δὲν δυνάμεθα ἢ νὰ θαυμάσωμεν αὐτὸ διὰ τὴν ἀμίμητον αὐτοῦ ἁπλότητα, διὰ τὸ βάθος τῶν αἰσθημάτων καὶ διὰ τὸ τραγικὸν τῆς καταστροφῆς. Ἡ ἁπλότης καὶ ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τῶν ἐπὶ σκηνῆς προσώπων ἐθεωροῦντο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἄριστον συστατικὸν καλῆς τραγῳδίας. Ὅ,τι ὅμως ἰδίως καθιστᾷ τὴν Μήδειαν ἓν τῶν ἀριστουργημάτων τῆς δραματικῆς ποιήσεως ὅλων τῶν ἐθνῶν καὶ ὅλων τῶν ἐποχῶν εἶναι τὸ ἐν αὐτῇ μὲ τόσον βαθεῖαν γνῶσιν τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας ἀπεικονιζόμενον πάθος γυναικὸς ἐκτάκτου, γυναικὸς συναισθανομένης τὸ προσγενόμενον αὐτῇ ἀδίκημα. Ἐν τῇ τραγῳδίᾳ ταύτῃ ὁ Εὐριπίδης ἠθέλησε νὰ δείξῃ μέχρι τίνος βαθμοῦ φθάνει ἡ ἐκδίκησις γυναικός, ἣν ἡ ἀγνωμοσύνη καὶ ἡ ἀπιστία τοῦ συζύγου ὠθεῖ εἰς ἀπόγνωσιν. Πρὸς τοῦτο ὁ ποιητὴς ἐξελέξατο οὐχὶ κοινὸν πρόσωπον, ἀλλ' ἀληθῆ ἡρωΐδα τῆς ἑλληνικῆς Μυθολογίας, οὕτως εἰπεῖν γυναίκειον Ἀχιλλέα. Αἱ περιπέτειαι αὐτῆς καὶ ἡ ἀπηλπισμένη αὐτῆς θέσις συγκινοῦσι τὸν θεατὴν μέχρι τῶν ἐνδοτάτων τῆς καρδίας μυχῶν. Ἡ ὑπόθεσις τοῦ δράματος εἶναι ἐν συντόμῳ ἡ ἑξῆς· Ἡ Μήδεια ἐρασθεῖσα ἐν Κολχίδι τοῦ Ἰάσονος ὑπανδρεύεται αὐτὸν ἐγκαταλείπουσα πατρίδα καὶ οἰκογένειαν καὶ παρακολουθεῖ αὐτὸν μετὰ τῶν δύο ἐξ αὐτοῦ υἱῶν εἰς Κόρινθον. Ἐνταῦθα ὁ Ἰάσων ζητεῖ καὶ λαμβάνει εἰς γάμον τὴν Γλαύκην, θυγατέρα τοῦ Κρέοντος. Προσβληθεῖσα διὰ τοῦτο ἡ Μήδεια καὶ ἐκδίκησιν πνέουσα φονεύει πρῶτον τὴν Γλαύκην καὶ τὸν Κρέοντα, εἶτα δὲ καὶ τὰ ἴδια αὐτῆς τέκνα, ὅπως οὕτως τιμωρήσῃ τὸν ἄπιστον αὐτῆς σύζυγον.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐδόξαζον ὅτι κατὰ τοῦτο ἡ γυνὴ κατέχει παρὰ τῷ συζύγῳ αὐτῆς θέσιν ἐπαξίαν, ὅτι δωρεῖ αὐτῷ τέκνα, φέροντα τὸ ὄνομά του, προστατεύοντα τὸ γῆράς του καὶ τιμῶντα τὴν μνήμην του· οὗτος εἶναι καὶ ὁ μόνος σκοπὸς τοῦ βίου της, τῆς ὑπάρξεώς της. Ἀλλ' ὁ Ἰάσων δέχεται μὲν τὰ δῶρα, περιφρονεῖ ὅμως καὶ ἀποβάλλει τὸν δοτῆρα. Ἡ γυνή, ἡ τὰ πάντα χάριν τοῦ ἔρωτός της θυσιάσασα, βλέπουσα ὅτι μάτην τὰ ἐθυσίασε καὶ μόνον ἀγνωμοσύνην ἐκέρδισεν, ἀποφασίζει νὰ στερήσῃ τὸν ἄπιστον σύζυγον τῶν τέκνων, τοῦ μόνου δεσμοῦ, δι' οὗ πρὸς αὐτὸν συνεδέετο, καὶ τὴν φρικώδη ταύτην ἀπόφασιν ἀγρίως ἐκτελεῖ.

Ἡ παρατεθειμένη σήμερον εἰκὼν παριστᾷ τὴν Μήδειαν καθ' ἣν στιγμήν, κρατοῦσα τὴν μάχαιραν, ἑτοιμάζεται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ δωμάτιον, ἐν ᾧ εὑρίσκονται τὰ τέκνα της. Ἡ δεξιὰ αὐτῆς κρατεῖ τὸ φονικὸν ὅπλον, ἡ δὲ ἀριστερὰ παραμερίζει σπασμωδικῶς τὸ παραπέτασμα τῆς θύρας. Ἐπὶ τῶν ὡραίων τοῦ προσώπου της χαρακτηριστικῶν ἀπεικονίζεται ἡ φοβερὰ ἀπόφασις, συνάμα δὲ καὶ ἡ θλῖψις τῆς προδοθείσης γυναικός· οἱ ὀφθαλμοί της ἀνοίγονται ὑπερμέτρως, ὡσεὶ ἂν παραφροσύνη κατελάμβανε τὴν ψυχήν της καὶ ἐδέσμευε τὴν θέλησίν της . . . Ἐν τῇ εἰκόνι ταύτῃ ὁ καλλιτέχνης N. Sichel λίαν ἐπιτυχῶς ἡρμήνευσε τοὺς στίχους τοῦ Εὐριπίδου, οὓς παραθέτομεν ἐν τῇ καθομιλουμένῃ ἡμῶν γλώσσῃ, ὅπως δραστικώτερον ἐξηγήσωμεν τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς δυστυχοῦς γυναικὸς ἀγωνιζόμενα πάθη.

ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ, ΜΗΔΕΙΑ.

Α'. ἡμιχόριον.

Τῆς ἐκδικήσεως ὁ δαίμων σήμερον
Δικαίως πάνω ἐπεσώρευσε πολλὰ
Εἰς τοῦ Ἰάσονος τὴν κεφαλὴν δεινά.

Β'. ἡμιχόριον.

Ὦ κόρη σὺ ταλαίπωρε τοῦ Κρέοντος,
Ἡ συμφορά σου πόσον φεῦ! μὲ συγκινεῖ!
Ἀπῆλθες εἰς τοῦ Ἅδου τὰ βασίλεια
Διότι ἦσο τοῦ Ἰάσονος γυνή.

Μήδεια.

Ὦ, φίλαι, σπεύδω τώρα ὅσον τάχιστα
Τὰ τέκνα νὰ φονεύσω καὶ τὴν Κόρινθον
Ν' ἀφήσω. Ὤ! δὲν θὰ βραδύνω, ἵνα μὴ
Αὐτῶν τὸ αἷμα ἄλλη, ξένη χύσῃ χείρ!
Ἀνάγκη εἶναι ν' ἀποθάνουν, καὶ ἐγὼ
Θὰ τὰ φονεύσω, ἥτις τὰ ἐγέννησεν . . .
Θάρρει, καρδία μου, ὁπλίσου! Πρὸς τί νῦν
Ἀπέναντι τῆς πράξεως τῆς φοβερᾶς
Ἀλλ' ἀναγκαίας νὰ ὑποχωρήσω; Ὤ!
Τὸ ξίφος λάβε χείρ μου νῦν ταλαίπωρε,
Καὶ ἕρπε πρὸς τὸ μέρος, ἔνθα ὁ ἀγὼν
Τοῦ βίου σ' ἀναμένει ὁ δεινότατος —
Μὴ ὀπισθοδρομήσῃς, μὴ ἀναμνησθῇς
Ὁποῖος εἶναί σοι τὰ τέκνα θησαυρός,
Τὰ τέκνα, ὧν σὺ μήτηρ εἶσαι· τὴν στιγμὴν
Αὐτὴν λησμόνει τοῦτο, κι' ἄφες ἔπειτα
Τὸ ῥεῦμα τῶν δακρύων σου ἐλεύθερον,
Διότι ἂν καὶ τὰ φονεύω, προσφιλῆ
Μοὶ εἶναι. Οἴμοι! δυστυχὴς ἐγὼ γυνή!

Ταῦτα λέγουσα εἰσέρχεται ἡ Μήδεια εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον καὶ ἐκτελεῖ τὴν φρικώδη αὐτῆς ἐκδίκησιν.

ΤΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΥΔΑΤΑ ΤΟΥ KARLSBAD.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

ΕΞΕΤΑΣΩΜΕΝ ἤδη τὰς διαφόρους ἀσθενείας, αἵτινες εἰδικῶς θεραπεύονται διὰ τῶν ὑδάτων τοῦ Karlsbad. Οὐδεμία γραπτὴ περιγραφὴ εἶναι χρήσιμος τῷ ἀσθενοῦντι, ἀλλὰ μόνον ἡ συμβουλὴ τοῦ ἰατροῦ καὶ ἡ ἀκριβὴς τῆς ἀσθενείας διάγνωσις. Ἐπειδὴ ἕκαστος ἔχει ἰδίαν τινὰ αἰτίαν ἐξ ἧς πάσχει καὶ διάφορον ἔχει τὴν κρᾶσιν, ἀνάγκη νὰ συμβουλευθῇ τὸν ἰατρὸν ἂν πρέπῃ νὰ μεταβῇ εἰς Karlsbad, εἰς Mont Doré, εἰς Marienbad, εἰς Λουτράκιον, εἰν Μέθανα, εἰς Κύθνον ἢ ἀλλαχοῦ. Ὁ ἰατρός, ὁ διορίζων εἰς ἀσθενῆ τὴν χρῆσιν τῶν ὑδάτων οἱασδήποτε πηγῆς, ἀναλαμβάνει τὴν αὐτὴν εὐθύνην ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ δραστηρίου φαρμάκου. Μὲ ὅλην τὴν ὑπόληψιν, ἣν ἔχομεν εἰς τὰς γνώσεις τῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ Τουρκίᾳ Ἀσκληπιαδῶν, σπουδαίως ἀποφαινόμεθα ὅτι μόνοι ἐκεῖνοι οἱ ἰατροὶ δύνανται ἐπιτυχῶς νὰ προσδιορίσωσι τὰ κατάλληλα μεταλλικὰ ὕδατα, ὅσοι ἐμπράκτως καὶ ἐπιτοπίως ἔλαβον τὴν πεῖραν τῆς ὑδροθεραπευτικῆς, σπουδάσαντες τὰς ἰδιότητας τῶν μεταλλικῶν πηγῶν καὶ τὴν ἐνέργειαν ἑκάστης. Ἑπομένως πρὸς τοιούτους ἰατροὺς ὀφείλει ὁ νοσῶν ν' ἀπευθύνηται κατὰ προτίμησιν.

Αἱ κοιλιακαὶ ἀσθένειαι, αἱ ἀνωμαλίαι τῶν ἐνεργειῶν τοῦ στομάχου, τοῦ ἥπατος, τοῦ σπληνός, ἰδίως θεραπεύονται διὰ τῶν μεταλλικῶν ὑδάτων τοῦ Karlsbad, καὶ ἐν πρώτοις ἡ δυσπεψία, ἥτις εἶναι ἁπλοῦν σύμπτωμα διαφόρων ἄλλων ἀνωμαλιῶν καὶ νόσων. Ἡ ἀτονία καὶ ἡ ἀδυναμία τοῦ στομάχου, σωματικοὶ κόποι, ἔντονος διανοητικὴ ἐργασία καὶ ἔξαψις, πάντα ταῦτα δύνανται νὰ ἐπιφέρωσι δυσπεψίαν. Ἡ χρονία δυσπεψία, ἥτις ἄλλως τε εἶναι σπουδαία νόσος, διαφέρει τῆς περιοδικῆς, ἐπιφέρουσα χρόνιον κατάρρουν τοῦ στοχάχου. Ὁ κατάρρους τοῦ στομάχου προέρχεται καὶ ἐκ τῶν πλουσίων γευμάτων, τῶν παχέων φαγητῶν καὶ ἰδίως ἐκ τῆς κακίστης ἕξεως τοῦ καταβροχθίζειν τὰ φαγητὰ ἐν βίᾳ. Ἡ τῶν πλουσίων (οὕτως εἰπεῖν δυσπεψία, ἡ ἐκ τῆς ἀδηφαγίας καὶ τῶν λουκουλλείων γευμάτων προερχομένη, εἶναι ἡ σπανιωτέρα παρ' ἡμῖν τοὐλάχιστον, ἂν καὶ σήμερον καὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ εἰσήχθη ἡ ἐπιβλαβὴς συνήθεια τῶν πλουσίων γευμάτων, καὶ ἡ λεγομένη ἐξηυγενισμένη δίαιτα. Τὰ συμπτώματα τῆς τοιαύτης δυσπεψίας εἶναι γνωστά· ἀπώλεια τῆς ὀρέξεως, δύσπνοια μετὰ τὸ γεῦμα, γλῶσσα πυρετώδης, κακὴ γεῦσις, ναυτίασις, ὕπνος διακεκομμένος καὶ ἐν γένει ἄτακτος πέψις. Ἡ θεραπεία τῆς ὀχληρᾶς ταύτης νόσου ἐπιτυγχάνεται διὰ καταλλήλου ἐκλογῆς ἀλκαλικο-ἁλατωδῶν ὑδάτων, ὡς τὰ τοῦ Karlsbad. Πολλὰ ὑπάρχουσι τὰ παραδείγματα θεραπείας τῆς τῶν πλουσίων δυσπεψίας· ἀνάγκη ὅμως πρὸς ἐπίτευξιν αὐτῆς αὐστηρᾶς διαίτης καὶ τηρήσεως τῆς ὁρισθείσης ὑγιεινῆς, ὅπως ἡ θεραπεία γείνῃ πλήρης καὶ τελεία. Πολλάκις τὰ ὕδατα τοῦ Karlsbad θεραπεύουσιν ἐντελῶς καὶ τὸν ἴκτερον.

Ἕτερον εἶδος δυσπεψίας προέρχεται ἐξ ἀναιμίας, ἰδίως εἰς τὰς πασχούσας ἐκ χλωρώσεως νέας. Τὰ συμπτώματα ταύτης εἰσὶ πόνοι εἰς τὸ ἐπιγάστριον, ἀηδία τοῦ φαγητοῦ, ἀτονία γενικὴ τοῦ νευρικοῦ συστήματος καὶ παλμοὶ τῆς καρδίας. Ὁ ἐν Karlsbad ἰατρὸς Grünberger μᾶς δίδει ζωηρὰν περιγραφὴν δύο προσώπων πασχόντων ἐκ δυσπεψίας, ἑνὸς ἀνδρὸς πάσχοντος ἐκ τῆς λουκουλλικῆς δυσπεψίας, καὶ μιᾶς κόρης χλωρωτικῆς, ὠχρᾶς καὶ μόλις δυναμένης νὰ σύρῃ τοὺς πόδας της. Ἀμφότεροι βαδίζουσι πρὸς τὴν θαυματουργὸν πηγὴν τοῦ Sprudel καὶ μετὰ θεραπείαν τακτικὴν ὀλίγων ἑβδομάδων ἀμφότεροι καθίστανται ζωηροὶ καὶ ὑγιεῖς. Δυστυχῶς ὅμως οἱ συνειθίσαντες εἰς πλουσίαν δίαιταν ὑπόκεινται πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ νόσημα τῆς δυσπεψίας, ἥτις δύναται νὰ ἐπιφέρῃ καὶ ἀνευρισμὸν τοῦ στομάχου, λίαν δυσθεράπευτον. Ἀνάγκη ἑπομένως παρίσταται νὰ καθαρίζηται ἐνίοτε ὁ στόμαχος διὰ τοῦ οὐχὶ πολὺ εὐχαρίστου μέσου τῆς στομαχικῆς ἀντλίας.

Ἐν Karlsbad θεραπεύονται καὶ χρονία δυσκοιλιότης καὶ χρονία διάρροια διὰ τῆς χρήσεως τῶν αὐτῶν ὑδάτων. Μία τῶν κυριωτέρων αἰτιῶν τῆς δυσκοιλιότητος εἶναι ἡ ἀμέλεια καὶ ἀδιαφορία περὶ τὴν τακτικὴν ἔκκρισιν τοῦ στομαχικοῦ χυμοῦ καὶ κατὰ δεύτερον λόγον ἡ καθεστηκυῖα ζωὴ μετὰ διαίτης στερεῶν οὐσιῶν,

ὡς καὶ ἡ ἐπανειλημμένη χρῆσις δραστηρίων φαρμάκων. Τὰ κυριώτερα συμπτώματα τῆς χρονίας δυσκοιλιότητος εἶναι βάρος εἰς τὸν κοιλιακὸν χῶρον, κεφαλαλγία καὶ παλμοὶ τῆς καρδίας. Ἀρκεῖ ἐνίοτε μιᾶς μόνον ἐποχῆς θεραπεία ἐν Karlsbad ὅπως διαλύσῃ ὅλα τὰ δυσάρεστα καὶ ὀχληρὰ ταῦτα συμπτώματα. Εἶναι κάπως περίεργον πῶς τὰ αὐτὰ μεταλλικὰ ὕδατα νὰ θεραπεύωσι δύο ἀντιθέτους νόσους, τὴν δυσκοιλιότητα καὶ τὴν εὐκοιλιότητα. Καὶ ὅμως τοῦτο εἶναι ἐμπράκτως γνωστὸν καὶ παραδεδεγμένον, ἡ ἐξήγησις δὲ τοῦ παθολογικοῦ τούτου φαινομένου δὲν εἶναι δύσκολος. Τὰ ὕδατα τοῦ Karlsbad οὐδεμίαν ἐπιρροὴν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν πεπτικῶν ὀργάνων ἑνὸς ὑγιοῦς ἀτόμου· ὅταν ὅμως ἔλθωσιν εἰς ἐπαφὴν μετὰ πεφλωγισμένης ἢ ἐσκωριασμένης οὕτως εἰπεῖν ἐπιφανείας τοῦ στομάχου ἢ τῶν ἐντέρων, θεραπεύουσι ταῦτα, ἐνδυναμοῦντα τὰ ἀδύνατα μέρη καὶ τὴν κατασταλτικὴν κατάστασιν τῶν ἐντέρων καὶ τοῦ πεπτικοῦ σωλῆνος, καὶ βοηθοῦντα τὰς φυσικὰς ἐκκρίσεις.

Ἀσθένειαι τοῦ ἥπατος καὶ τῶν ὀργάνων τῆς χολῆς, προερχόμεναι ἐκ πολυχρονίου διαμονῆς εἰς χώρας τροπικάς, θεραπεύονται ἐπιτυχῶς καὶ ἐντελῶς ἐν Karlsbad. Καὶ ἄλλο εἶδος ἀσθενείας τοῦ ἥπατος, ἡ ὑπερτροφία, ὑπάρχει πολλάκις ἐπὶ ἔτη πολλὰ χωρὶς νὰ λαμβάνῃ ταύτην ὁ πάσχων ὑπὸ σπουδαίαν ἔποψιν μέχρις οὗ καθίσταται χρονία καὶ δυσθεράπευτος. Ἂν ὅμως ἐπέρχεται εἰς ὑγιεῖς ἀνθρώπους ἕνεκα πολυφαγίας ἢ καταχρήσεως πνευματωδῶν ποτῶν, δύναται νὰ προληφθῇ καὶ νὰ θεραπευθῇ διὰ τῶν μεταλλικῶν ὑδάτων. Τὰ συμπτώματα τῆς νόσου ταύτης εἶναι βάρος καὶ δυσφορία τοῦ στομάχου, ἀνωμαλία τῆς πέψεως καὶ τῆς ἐνεργείας τῶν πεπτικῶν ὀργάνων καὶ δύσπνοια.

Ὁ ἴκτερος εἶναι ἁπλοῦν σύμπτωμα ἢ μᾶλλον ἀποτέλεσμα νόσου, προέρχεται δὲ ἐκ τῆς ἀπορροφήσεως τῆς χρωματιστικῆς ὕλης τῆς χολῆς αὐτῆς εἰς τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος. Πᾶν ἐμπόδιον τῆς ἐκροῆς τῆς χολῆς εἰς τὸν φυσικὸν αὐτῆς ὀχετὸν ἐπιφέρει τὸν ἴκτερον. Καὶ ὅμως εἴτε προερχόμενον ἐκ χρονίας φλογώσεως τοῦ ἥπατος εἴτε ἐξ ἄλλης αἰτίας, τὰ ὕδατα τοῦ Karlsbad θεραπεύουσιν αὐτὸν ἐντελῶς.

Ἡ ψαμμίασις (οἱ χολικοὶ λίθοι) σχηματίζεται ἔκ τινων συστατικῶν αὐτῆς τῆς χολῆς. Τὰ κρυσταλλοειδῆ ταῦτα σώματα εἰσὶ στερεά, δὲν ὑπάρχει δὲ παράδειγμα νὰ διαλυθῶσι ταῦτα διὰ τῆς ἐνεργείας τῶν μεταλλικῶν ὑδάτων. Ὁ δόκτωρ Kraus (Αἱ θερμαὶ πηγαὶ τοῦ Karlsbad) ἐπανειλημμένως ἐδοκίμασε πειραματικῶς τὴν διάλυσιν τῶν λίθων τούτων διὰ τῶν ὑδάτων τοῦ Sprudel εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτῶν θερμότητα (166°), δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ ἐλαττώσῃ τὸν ὄγκον αὐτῶν· προσθέτει δὲ ὅτι διὰ τῆς χρήσεως τῶν ὑδάτων τοῦ Karlsbad ἡ χολὴ καθισταμένη ἀλκαλικὴ καταστρέφει τοὺς λίθους τούτους, καὶ μετὰ ὀλιγοήμερον μόνον χρῆσιν αὐτῶν ὁ πάσχων μεγάλως ἀνακουφίζεται, πραϋνομένων βαθμηδὸν τῶν πόνων. Ὁ Kraus ἀναφέρει διαφόρους θεραπείας ψαμμιάσεως ὅλως ἀπιστεύτους.

Ἡ διόγκωσις τοῦ σπληνὸς εἶναι νόσος κοινὴ ἐν τῇ δυτικῇ Εὐρώπῃ καὶ ἰδίως εἰς ἀνθρώπους κατοικοῦντας χώρας ἑλώδεις, ἐν αἷς ἐπιπολάζουσι πυρετοί. Ὁ ὄγκος τοῦ σπληνὸς αὐξάνει ἐνίοτε δεκάκις τοῦ φυσικοῦ μεγέθους, σχηματίζων πρὸς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ ὑπογαστρίου ἔκτακτον κοιλιακὸν οἴδημα. Ἡ διόγκωσις αὕτη παρατηρεῖται πολλάκις μετὰ τυφοειδῆ πυρετόν. Τὴν νόσον ταύτην συχνότατα θεραπεύουσι τὰ ὕδατα τοῦ Karlsbad, καὶ ὁ πάσχων ἀναλαμβάνει ἐντὸς τεσσάρων ἢ ἓξ ἑβδομάδων.

Ὀλίγα τινὰ μόνον θὰ προσθέσωμεν ἀκόμη περὶ τῶν νόσων, τῶν προερχομένων ἐκ ῥευματικῆς τάσεως, ὡς ἐξ ἀρθρίτιδος, καὶ ποδάγρας, τοῦ φοβήτρου τούτου τῶν Ἄγγλων, ἐξ ὑπερσαρκίας ἢ ἐκ διαβήτου. Αἱ νόσοι αὗται θεραπεύονται διὰ τῶν ὑδάτων τοῦ Karlsbad ἐκτὸς τοῦ προκεχωρημένου διαβήτου, ὅστις εἶναι ἀνίατος. Ὁ διαβήτης εἰς πολλὰς περιστάσεις εἶναι δυσδιάκριτος, ἀλλὰ τὸ νόσημα εἶναι πάντοτε σπουδαῖον. Δυστυχῶς ἡ νόσος αὕτη κατέστη τοσοῦτον κοινὴ μεταξὺ τῶν εὐπόρων τάξεων, ὥστε ὁ διάσημος ἰατρὸς Bouchardat ἀναφέρει ὅτι μεταξὺ 20 ἀτόμων ἀνωτέρας τάξεως ἀπὸ ἡλικίας 40 μέχρις 60 ἐτῶν, οἷον βουλευτῶν, ἐπιστημόνων, ἐμπόρων, τραπεζιτῶν καὶ ἀνωτέρων ἀκόμη στρατιωτικῶν, εἰς ἐξ αὐτῶν πάσχει βεβαίως ἐκ διαβήτου.

Αὗται ἐν συντόμῳ εἰσὶν αἱ κυριωδέστεραι νόσοι, αἵτινες ἢ ἐντελῶς θεραπεύονται ἢ μετριάζονται διὰ τῆς ὑδροθεραπείας. Οἱ ἰθαγενεῖς ἰατροὶ περιλαμβάνουσι καὶ ἄλλας νόσους ἐν τῇ θεραπευτικῇ αὐτῶν. Ἀλλὰ βεβαίως δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τὰ ὕδατα τοῦ Karlsbad εἶναι ἡ κολυμβήθρα τοῦ Σιλοὰμ καὶ ἡ πανάκεια τῶν φαρμάκων, διότι ὑπάρχουσι νοσήματα, τὰ ὁποῖα οὐδόλως θεραπεύονται διὰ τῶν ὑδάτων τοῦ Karlsbad. Περὶ τούτων δέον ν' ἀποφανθῇ εἰδικὸς ἰατρός, ἵνα μὴ ἀντὶ ὠφελείας βλάβη προέλθῃ εἰς τὸν πάσχοντα.

Ὅσῳ σπουδαία καὶ θαυματουργὸς εἶναι ἡ θεραπεία διὰ τῶν μεταλλικῶν τοῦ Karlsbad ὑδάτων, αὕτη ἐξουδετεροῦται ἄνευ τακτικῆς διαίτης, ἀσκήσεως καὶ ἠθικῆς καὶ σωματικῆς ἀναπαύσεως. Ἡ τροφὴ δέον νὰ ἦναι ἀρκοῦσα καὶ θρεπτική, χωρὶς ὅμως νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸν στόμαχον· τινὲς μάλιστα τῶν ἰατρῶν συμβουλεύουσι τοὺς θεραπευομένους νὰ τρώγωσι τόσον μόνον, ὅσον ἀρκεῖ διὰ νὰ ζῶσι, καὶ πάντοτε νὰ πεινῶσιν. Ἡ μαγειρικὴ ἐν Karlsbad εἶναι ἀληθῶς εἰπεῖν ἐπαρχιακή, ἔχει ὅμως ὅλα τὰ συστατικὰ ὑγιεινῆς τροφῆς, ἰδίως ὁ ἄρτος, ὁ καφὲς καὶ ὁ ζῦθος εἶναι ἀρίστης ποιότητος. Εἰς τὸν θεραπευόμενον δὲν ἐπιτρέπεται ἡ κατὰ βούλησιν χρῆσις αὐτῶν, διότι ὁ μὲν ζῦθος παραχωρεῖται μόνον κατὰ τὸ τέλος τῆς θεραπείας, ὁ καφὲς εἰς μετρίας δόσεις καὶ ὁ ἄρτος ὀλίγος· ζωμός, ὀλίγα χόρτα καὶ κρέας εἶναι ἡ τακτικὴ τροφή· αἱ ὀπῶραι ἐντελῶς ἀπαγορεύονται.

Ἡ πόλις Karlsbad, ἂν καὶ πλουσιωτάτη εἰς μεταλλικὰ ὕδατα, στερεῖται ὅμως καλοῦ ποσίμου ὕδατος· πλησίον τῆς πόλεως ὑπάρχει ἡ πηγὴ Giesshübler, ἐξ ἧς ὁ ἰδιοκτήτης αὐτῆς κ. Mattoni ἐξάγει ἐτησίως τρία καὶ πλέον ἑκατομμύρια φιαλῶν ὕδατος ὀξυαλκαλικὸν λίαν εὐχάριστον τὴν γεῦσιν. Τὸ ὕδωρ τοῦτο μεταχειρίζονται ἐν Karlsbad διὰ κοινὴν χρῆσιν, εἶναι τονικὸν καὶ ἀναμιγνυόμενον μετὰ οἴνου ἢ σεραπίου καθίσταται ἀφρῶδες. Ἡ πηγὴ Giesshübler κεῖται ἐν θέσει ῥωμαντικωτάτῃ, εἰς ἀπόστασιν ὀκτὼ περίπου μιλίων τῆς πόλεως. Ὁ ἔχων ἀνάγκην πλήρους ἡσυχίας καὶ ἀρεσκόμενος εἰς ὡραίας τοποθεσίας, μακρὰν τῆς τύρβης τοῦ βίου, δὲν δύναται νὰ εὕρῃ μέρος καταλληλότερον.*)

Ἡ σωματικὴ ἄσκησις τοῦ θεραπευομένου πρέπει νὰ ἦναι μὲν ἀρκοῦσα οὐχὶ ὅμως καὶ βιαία. Οἱ ἰατροὶ δυσανασχετοῦσι πολλάκις κατὰ τῶν ἀσθενῶν, καὶ ἰδίως τῶν Ἄγγλων καὶ Ἀμερικανῶν, οἵτινες θεωροῦσι κατόρθωμα ν' ἀναρριχῶνται εἰς τὰς κορυφὰς τῶν πέριξ ἀποκρήμνων ὀρέων, βραδύνοντες τὴν θεραπείαν διὰ τῆς βιαίας ταύτης σωματικῆς ἀσκήσεως. Ἡ ἐν ὑπαίθρῳ διαμονή, οἱ περίπατοι εἰς τοὺς λαμπροστολίστους κήπους καὶ ὑπὸ τὰς σκιάδας εἶναι λίαν ὠφέλιμοι διὰ τὴν ὑγείαν, καὶ ἡ πόλις Karlsbad περιέχει πλείστους ὅσους ὡραιοτάτους περιπάτους, χωρὶς νὰ ζητῇ τις τὰ ὕψη τῶν ὀρέων. Οἱ θεραπευόμενοι πρέπει νὰ ἀποφεύγωσι τὰς ἑσπερινὰς διασκεδάσεις, αἵτινες ἐπιφέρουσιν ἔξαψιν, καὶ τὸν μετὰ τὸ φαγητὸν ὕπνον, ὅστις εἶναι ἐπιβλαβέστατος, διότι ἐπιφέρει συμφορήσεις.

Ταῦτα τὰ ὀλίγα, φίλοι ἀναγνῶσται, συνέλεξα περιγράψας τὴν πόλιν Karlsbad καὶ τὰ ἰαματικὰ αὐτῆς ὕδατα, ἐμφορούμενος ὑπὸ τοῦ πόθου, ὅπως βαθμηδὸν καταστήσωμεν καὶ τὰ ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν φημιζόμενα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἤδη μεταλλικὰ ὕδατα προσιτὰ καὶ ὠφέλιμα οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα οἰκοῦντας ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς καθ' ἅπασαν τὴν Ἀνατολήν. Ἔχομεν τὸ Λουτράκιον, τὰ Μέθανα, τὴν Ὑπάτην, τὴν Κύθνον, τὴν Αἰδιψόν· ἔχομεν θησαυροὺς ἀνεκτιμήτους, ἀλλ' ἀνάγκη εἶναι νὰ ἔλθῃ καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀρωγός, ὅπως καταστῶσι τὰ λουτρὰ ταῦτα ἀληθῆ θεραπευτήρια τῆς Ἀνατολῆς.**)

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, κατὰ Σεπτέμβριον 1884.

Ἑρμογένης.

Ο ΚΟΜΗΤΗΣ Η ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΝΕΑΝΙΟΥ.

Μετάφρασις Ν. Γ. Μουσούρη.

I.

ΑΙ νύκτες ἐν Βάδῃ εἰσὶ πάντοτε θελκτικαί, ἀλλὰ τὰς μεγαλοπρεπεῖς φθινοπωρινὰς νύκτας ἃς ἐθαυμάσαμεν εἰς τὸ θελκτικὸν τοῦτο ἔδαφος κατὰ τὸ ἔτος 1858, δὲν δύναταί τις νὰ ὑμνήσῃ ἀνταξίως τῶν λαμπροτήτων των· οὐδέποτε βεβαίως μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐστόλισαν τὸν οὐράνιον τάπητα τηλαυγέστεροι ἀστέρες, διὸ καὶ κατὰ πρώτην φορὰν ἀπὸ τῆς πλάσεως τοῦ Ἀδὰμ παρεκάλουν τὸν ἥλιον νὰ δύσῃ διὰ παντός, ἵνα μὴ διὰ τῶν ἀκτίνων αὐτοῦ ἀποσβέσῃ τὴν τῆς νυκτὸς γαλήνιον θελκτικότητα πλὴν ὁ παμμεγέθης καὶ φαεινὸς οὗτος ἀστήρ, κωφεύων εἰς τὰς παρακλήσεις καὶ ἀπειλάς, ἐξηκολούθει περιτρέχων τακτικῶς τὸ στερέωμα, ἀμαυρῶν τοὺς μαρμαίροντας νυκτερινοὺς μαργαρίτας.

Ἡ τῆς ζωγραφικῆς ἐκφραστικότης καὶ ἡ τῶν λέξεων ἰσχύς, εἰσὶν ἀνεπαρκεῖς ὅπως παρέξωσιν, ἔστω καὶ ἰδέαν τινα τῶν νυκτῶν τούτων, ὧν πάντες μετ' εὐχαριστήσεως ἀναμιμνήσκονται· ὡμοίαζον πρὸς τὰς Ἠλυσιακὰς νύκτας, καὶ πρὸς τὰ μυθώδη λυχόφωτα τὰ χρυσούμενα παρ' ἀγνώ-

*) Ἐν τῷ Α'. τόμῳ τοῦ "Ἑσπέρου" ἐδημοσιεύσαμεν ὡραίαν εἰκόνα τῆς ῥωμαντικῆς ταύτης παρὰ τὸ Karlsbad τοποθεσίας μετὰ περιγραφῆς, ἣν αὐτὸς ὁ ἰδιοκτήτης κ. Mattoni ἀπέστειλεν ἡμῖν.

Σ. τ. Δ.

**) Ἀνέγνωμεν ἀξιόλογον "Μελέτην περὶ τῶν μεταλλικῶν ὑδάτων τοῦ Λουτρακίου" ὑπὸ τοῦ διδάκτορος τῆς Ἰατρικῆς κ. Γεωργίου Χ. Βάφα. Ὁ ἐνδιαφερόμενος θέλει εὕρει πᾶσαν δυνατὴν πληροφορίαν ἐν τῇ ἀξιολόγῳ ταύτῃ πραγματείᾳ. Δυστυχῶς ὅμως ἡ περιγραφὴ τοῦ τόπου, τοῦ καταστήματος τῶν λουτρῶν καὶ τῆς ὑγιεινῆς διαίτης τῶν ἐπισκεπτομένων τὸ Λουτράκιον, δὲν εἶναι πολὺ ἑλκυστική.

στου λάμψεως· μεγάλα ἀστερειδῆ συμπλέγματα ἐξέπεμπον ἀκτῖνας ὁμοίας φθινοπωρινοῦ ἡλίου· ἡ μεγάλη Ἄρκτος ἐφαίνετο ὡσεὶ εἶχεν ἐπαυξήσει τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀστέρων της ἀπὸ ἑπτὰ εἰς ἐννέα· τοῦ Ὡρίωνος κατὰ πρώτην φορὰν διέλαμπεν ἡ ἄλλοτε ἀφανὴς σχεδὸν οὐρά, ἡ δὲ μικρὰ Ἄρκτος ἐπεδείκνυεν ἐπὶ μαρμαίροντος μετώπου τὸν ἄρκτον πολικὸν ἀστέρα, τὸν γνώμονα τοῦτον τῶν θαλασσοπόρων· ἐν τῷ μέσῳ τῶν οὐρανίων τούτων λαμπτήρων, ὡδευεν ὑπερηφάνως ὁ Κομήτης τοῦ Δονάτου μετὰ τῆς πυρρωδους αὐτοῦ οὐρᾶς· ἠδύνατό τις νὰ ἐλπίσῃ αὐτὸν ὡς τὴν ἄνασσαν τοῦ οὐρανοῦ ἐπισκεπτομένην τὰ δώματα τοῦ ἀπείρου.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον, καθ' ἣν ὥραν ἐν Βάδῃ παραδίδονται συνήθως εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορφέως, ἐγὼ καὶ ὁ Βιδιὲ ἐπεριπλανώμεθα ἐν ὑπαίθρῳ, ἵνα θαυμάσωμεν τὴν ἀκτινοβολοῦσαν ταύτην ἄνασσαν τοῦ στερεώματος· ὁ Βιδιὲ ἀφίνων τὴν συνήθη αὐτῷ εὐτραπελότητα, καθίστατο σοβαρὸς ὡσεὶ βαθυγνώμων Γερμανός. Τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ ἐξαίσιον θέαμα τῶν νυκτῶν τούτων ἐβύθιζον αὐτὸν εἰς ῥεμβασμόν, οὕτως ὥστε ἀπέτεινε πληθὺν αἰνιγματιωδῶν ἐρωτήσεων, πρὸς τὴν οὐρανίον ταύτην Σφίγγα. Ἐνίοτε ὅπως ἀποφύγῃ τὴν παρενόχλησιν τοῦ ἀνεξιχνιάστου τούτου αἰνίγματος, ὁ μέγας οὗτος καλλιτέχνης, λαμβάνων ἀνὰ χεῖρας τὸ ὄργανον του, ὕμνει τὸν Κομήτην τοῦ Δονάτου δι' ἀνταξίας αὐτῷ πατινάδας· ἠκολούθουν αὐτὸν πορευόμενον πρὸς τὸ ὁροπέδιον τῆς ἐπαύλεως Βερανζέ, ἔχοντος θέαν θαυμασίαν· οὐδέποτε συναυλίας αἴθουσα ἀντήχησε μελῳδικώτερον, ἢ οἱ φθόγγοι τῆς κερατίνης αὐτοῦ σάλπιγγος. Ἡ διαύγεια τῶν νυκτῶν τούτων ἐπέτρεπεν εἰς τὴν ὅρασιν νὰ θαυμάσῃ πάντα τὰ κοσμοῦντα τὸν ἀσέληνον ἐκεῖνον οὐρανὸν οὐράνια σώματα. Τὰ ἐρείπια τοῦ παλαιοῦ φρουρίου, ἡ ὑψηλὴ πόλις τῆς Βάδης, καὶ ἡ κορυφὴ τοῦ Ἑρμοῦ, ἐωροῦντο ὡσεὶ φωτεινὰ ἀνάγλυφα ὑπὲρ τὸ ἄλσος τῶν δρυῶν, καὶ τὸ θλέμμα τοῦ θεατοῦ ἐκτεινόμενον μέχρι τοῦ Μέλανος Δρυμοῦ, οὗτινος αἱ κορυφαὶ ἐστέροντο ἐπίσης ὑπὸ διαφόρων ἀστερισμῶν, περιεκυκλοῦτο ἐντὸς ζωφεροῦ πλὴν μεγαλοπρεπεστάτου ὁρίζοντος. Οἱ ἠδεῖς φθόγγοι τῆς κερατίνης αὐτοῦ σάλπιγγος ἐχύνοντο, δίκην μελῳδικωτάτων ποταμῶν, πληροῦντες τὴν ἀτμόσφαιραν, οἱ δὲ φθόγγοι τοῦ ὄσματος τοῦ καλλιτέχνου, ἐπαναλαμβανόμενοι ὑπὸ τῆς ἠχοῦς τῶν ὀρέων, ἔφθανον μέχρι τῶν ὤτων ἡμῶν, ὡσεὶ μακρόθεν ἀκουομένη θείου ὀργάνου μονῳδία· ἠδύνατό τις νὰ νομίσῃ ὅτι, τὰ ὄρη, τὰ βάση, αἱ πεδιάδες καὶ οἱ χείμαρροι ἀμιλλώμενοι ἐχαιρέτιζον διὰ μαγικῆς τῷ ὄντι συναυλίας τὸν ὁδοιπορικὸν τοῦτον ἀστέρα, τὴν ἄνασσαν ταύτην τοῦ οὐρανοῦ, τὸν νυκτερινὸν τοῦτον ἥλιον!

Συχνάκις κατὰ τὰς νυκτερινὰς ἡμῶν ἐκδρομὰς συνηντῶμεν νεανίαν, ὅστις ἀφαίνετο λαμβάνων μέγα ἐνδιαφέρον εἰς τὸ θέαμα τῶν θελκτικῶν τούτων νυκτῶν. Ἡ συμπάθεια ἐγείρεται ταχέως μεταξὺ περιπατητικῶν! ἀναγνωρίζονται ὡς μύσται τῆς αὐτῆς φιλοσοφίας, συνδιαλεγόμενοι φιλικῶς πρὶν ἢ μάθωσι τὰ ὀνόματα ἀλλήλων... Ὁ Φρὶτς, ἵνα μὴ εἴπω τὸ ἀληθὲς αὐτοῦ ὄνομα, κατήγετο ἐξ ἐπιφανοῦς οἰκογενείας τοῦ Βερολίνου, καὶ ἦν ἀνεψιὸς τοῦ περιωνύμου Οὐμβόλδου· ἠδύνατό τις νὰ ἐκλάβῃ αὐτὸν εἰκοσαετῆ ἄκακον νεανίαν, ἂν καὶ ἦν τέλειος ἀνήρ.

Μίαν τῶν θελκτικῶν τούτων νυκτῶν, μετὰ τοῦ Βιδιὲ καὶ Φρίτς, ἐξελέξαμεν ὡς αἴθουσαν σκοπιᾶς καὶ συναυλίας, τὰ ἐρείπια τῆς Μονῆς τοῦ Ἑβερστεϊνβούργου, ἄνωθεν τοῦ παλαιοῦ τῆς Βάδης φρουρίου· ὁποία νύξ! Θεοὶ καὶ θεαί, ἤθελε βεβαίως ἀνακράξει ὁ λατῖνος ποιητής. Βλέπων τις κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην τὴν πληθὺν τοσούτων ἀστέρων, ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ ὅτι, ὁ Κομήτης τοῦ Δονάτου ἠῦξησε τὸ προσωπικὸν τῆς συνοδείας αὐτοῦ, ἵνα πολυτελέστερος παραστῇ πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Οὐμβόλδου!

Ὁ Βιδιὲ διὰ τῆς κερατίνης αὐτοῦ σάλπιγγος ἐξετέλεσε μελῳδίαν, ἣν ὁ Ῥοσσίνης συνέθεσε χάριν τοῦ καλλιτέχνου τούτου τοῦ ἀγνώστου ἔτι ἐν Παρισίοις! Ὁ νέος Γερμανὸς ἐν ὅλως αἰσθηματικῇ ἐκστάσει ἔκλινε τὸ οὖς πρὸς τὸ μαγικὸν τοῦ ὄργανον, ἐν ᾧ οἱ ὀφθαλμοί του ἠτένιζον ἀκαρδαμυκτεὶ τὸν Κομήτην τοῦ Δονάτου· ὅτε οἱ τελευταῖοι τῆς σάλπιγγος φθόγγοι ἐξηφανίζοντο ὑπὸ τῆς ἐπαναλαμβανούσης αὐτοὺς ἠχοῦς τοῦ ὄρους, ὁ Φρὶτς ἔσπευσε νὰ συγχαρῇ τὸν Βιδιέ, σφίγγων περιπαθῶς τὴν χεῖρά του.

Τὸ προκαλοῦν τὴν παρουσίαν τοῦ νεαροῦ Φρίτς, ἐν ταῖς μονοτόνοις ἐκείναις νυξίν, ἦν ὁ Κομήτης τοῦ Δονάτου, διὰ κατευθυνσισθεὶς κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην, τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ ὄσματος τοῦ Βιδιέ, τὸ δὲ ὑπὸ τῆς ἑκτάτου τοῦ Κομήτου λάμψεως, ἐδιηγήθη ἡμῖν ὀλίγα περὶ τῶν αἰνιγματωδῶν τούτων οὐρανίων φαινομένων, ἱκανὰ ὅμως, ὅπως ταράξωσιν ἐλαφρύνους τινὰς Παρισινοὺς! ἡ φαντασία αὐτοῦ ἐμβαπτισθεῖσα εἰς τ' ἀπόκρυφα τῆς ἀστρονομίας μυστήρια, καὶ πεπληρωμένη ἐκ παραδόξου ποιήσεως καὶ κεφαλαίων τινῶν τοῦ Κόσμου, περιέπιπτο τὰ ἀτέρμονα ταῦτα διαστήματα, ῥίπτουσα τὴν γήϊνον ἡμῶν κατοικίαν, συστελλομένην εἰς κόκκον ἄμμου, εἰς γωνίαν τινα τοῦ ἀπείρου.

Καθ' ἣν στιγμήν, ἡ ὡραία οὖτη ὁδοιπόρος τοῦ οὐρανοῦ ἐδείκνυε χαριέντως τὸ φεγγοβολοῦν αὐτῆς πρόσωπον τῇ γῇ, ἐκαθήμεθα ἐπὶ γυμνοῦ δροπεδίου, ὅθεν ὁ Φρὶτς ἐθαύμαζεν αὐτὴν στίλβουσαν ἐν τῷ στερεώματι· πολλάκις ἐκτείνων αὐτῇ τὰς τρυφερὰς του χεῖρας, ἀπήγγελλε στροφάς τινας τοῦ Σολομῶντος πρὸς τὴν Σουλαμίτιδα, ἐκλαμβάνων ὡς ἀπαντήσεις αὐτῆς τοὺς ἁρμονικοὺς ἤχους τῶν δασῶν, τῶν πεδιάδων, καὶ τὸν ψίθυρον τῶν πέριξ ῥεόντων χειμάρρων· ἐθαύμαζεν ἐν ἀληθεῖ παραφορᾷ τὴν οὐράνιον ταύτην καλλονήν, ἐστολισμένην μεγαλοπρεπέστατα, κατὰ τὰς ἀσελήνους ἐκείνας νύκτας, παρ' αὐτῆς τῆς θείας τοῦ Πλάστου χειρός!

Ἡ λογικὴ ἀδυνατεῖ πολλάκις νὰ χαλιναγωγήσῃ τὴν σφοδρὰν τῶν παθῶν ὁρμήν· συμβαίνει μὲν ἐνίοτε νὰ περιστρέφωνται ἐντὸς λογικοῦ κύκλου, καὶ νὰ ἔχωσιν ἱερὸν σκοπόν, ἀλλ' εἰς ἀπαίδευτος νοῦς ἐκλαμδάνων τὴν ζέσιν ὡς παράφορον μανίαν, χλευάζει τοὺς ὑπὸ τοιούτων ζωηρῶν αἰσθημάτων κατεχομένους! Δύο σὺν δύο ἀθροιζόμενα παράγουσι πέντε εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ἐγκεφάλους! πλὴν ἂν πάντες κατεγίνοντο πρὸς λύσιν τῶν γεωμετρικῶν καὶ ἀλγεβρικῶν ζητημάτων, δὲν θὰ εἴχομεν ἀναντιρρήτως Ἰλιάδα τοῦ Ὁμήρου, καὶ θείαν Κωμῳδίαν τοῦ Δάντου. Ὁ Οὐμβόλδειος Κόσμος προδιατίθησι σφόδρα ἐξημμένην φαντασίαν εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς ἐκείνας παραφορὰς, αἵτινες παρέχουσι τρόμον τῷ σοφῷ ἀλγεβριστῇ, διότι παρακολουθῶν τις τὸν μέγαν ἀστρονόμον κατὰ τὰ ἐναέρια αὐτοῦ ταξείδια, καὶ ἀπαριθμῶν τὰς θείας καλλονάς, τὴν πληθὺν τῆς οὐρανίου ταύτης οἰκοσκευῆς, τῶν ἡλιακῶν συστημάτων, τῶν γαλαξιῶν, τῶν ἀτερμόνων καὶ ἀγνώστων ἐκείνων κόσμων, περιστρεφομένων πάντων ἐντὸς κύκλου, ἀπέραντον ἔχοντος περιφέρειαν, δύναταί τις ἐκ θαυμασμοῦ νὰ καλύψῃ τὸ μέτωπον, πιεζόμενον ὑπὸ τῶν ἀνεξιχνιάστων αἰνιγμάτων τῆς φύσεως· εὐκόλως δ' ἐξηγεῖται, ὅτι, θέλων τις ν' ἀποφύγῃ τὸ ἀποτέλεσμα τοιαύτης σοδαρᾶς σκέψεως, παραδίδεται ἄφροντις εἰς τὴν τοῦ κόσμου ἡδυπάθειαν· ὑπὸ τοιαύτης πρὸς τὰ οὐράνια φαινόμενα μανίας κατείχετο καὶ ὁ νεαρὸς τοῦ Οὐμβόλδου ἀνεψιὸς Φρίτς.

Ὁ Βιδιὲ ἐγκατέλειψεν ἡμᾶς ἀναχωρήσας διὰ τοὺς Παρισίους, ἐγὼ δὲ μείνας μόνος μετὰ τοῦ Φρὶς κατηρώμην τῆς τύχης μου, ὧν ἠναγκασμένος ν' ἀκροῶμαι τῶν φαντασιωδῶν καὶ ἀνηκούστων αὐτοῦ παραφορῶν, πλὴν ὑπατασσόμην ἄκων αὐτῇ μὴ ἐπιθυμῶν νὰ δυσαρεστήσω αὐτόν. Ἐν τούτοις τὸ τέρμα τῶν νυκτερινῶν τούτων συναντεύξεων ἐπλησίαζεν· ὁ τοῦ Δονάτου Κομήτης παρεῖχε τὰς τελευταίας αὐτοῦ ἐμφανίσεις, διὸ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐλαττούμενον ἐξηφανίσθη ἐπὶ τέλους, ἐνδύσας τὸν οὐρανὸν διὰ τῆς συνήθους αὐτῷ μελανῆς στολῆς.

Ἐκαθήμεθα ἐπὶ τῆς ὡραίας γεφύρας τοῦ Ἀγγλικοῦ Ξενοδοχείου, ὅτε κατὰ πρῶτον ὁ Φρὶτς παρετήρησε τὴν ἀποκτᾶσαν αὐτοῦ ἐρωμένην.

— Δὲν θὰ ἐπιζήσω μοὶ λέγει μεθ' ὕφους ἀπελπιστικοῦ, κατόπιν τῆς ἀπωλείας ταύτης!

— Ἐσπούδασες τῷ λέγω, τὴν φιλοσοφίαν ἐν Ἀϊδελβέργῃ; ἰδὲ τὰς θεωρίας σου ἐν πράξει, παρηγορήσου ἀποκαλούμενος φιλόσοφος!

— Φεῦ! μοὶ λέγει. οὐδόλως δύνασαι νὰ διαμετρήσῃς τὸ πέριξ ἐμοῦ χαῖνον διάστημα, οὐδὲν ὑπάρχει πλέον ἐν τῷ κόσμῳ δυνάμενον νὰ μὲ παρηγορήσῃ, οὔτε ἥλιος, οὔτε ἀστέρες, οὔτε οὐρανός, οὔτε γῆ! Ἅπαξ ἔσχον ἐν τῇ ζωῇ μου τὴν περιέργειαν νὰ διϊδω ἐν τῷ ἀπείρῳ, πλὴν καὶ εἰς αὐτὸ ἀντιμετώπισα τὸν θάνατον!

Παρετήρησε διὰ μελαγχολικοῦ βλέμματος τὸ ῥεῦμα τοῦ χειμάρρου, ῥέον μετὰ ψιθύρου ὑπὸ τὴν γέφυραν, ὡσεὶ συνδιελέγετο μετὰ τῶν τοῦ πυθμένος χαλίκων.

Ἀναμφιβόλως θὰ ἐσκέπτετο αὐτοχειρίαν τινα, ἂν καὶ ὁ διαυγὴς χείμαρρος, ὁ ἐπιχαρίτως κυλιόμενος ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν, συνεβούλευε τὴν ζωήν, πρὸς θαυμασμὸν τῆς φύσεως.

Αἴφνης ὡς ὁ ἰατρὸς ὅστις, πεποιθὼς εἰς τὴν τῶν φαρμάκων του δραστηριότητα, χαίρει διότι ἐλπίζει νὰ σώσῃ κινδυνεύοντα φίλον του, οὕτω κἀγὼ ἐνόμισα ὅτι ἀνεκάλυφα φάρμακον δυνάμενον νὰ σώσῃ τὸν ταλαιπωρούμενον φίλον μου.

— Ἐπίτρεψόν μοι, λέγω αὐτῷ, νὰ σοὶ ἀποτείνω ἐρώτησιν ἴσως ἀνάρμοστον.

— Λέγε, μοὶ ἀπεκρίθη διὰ τόνου ξηροῦ.

— Εἶσαι πλούσιος;

— Ἔχω τὴν δυστυχίαν ταύτην, μοὶ ἀπεκρίθη δειλῶς, ὡς ἐπαίτης· ὁποίαν ἄτοπον μοὶ ἀποτείνεις ἐρώτησιν! ἂν ἤμην πτωχὸς θὰ ἐπάλαιον κατὰ τῶν διωτικῶν περιστάσεων, θὰ ἠγειρόμην ἑκάστην πρωΐαν σκεπτόμενος μόνον τίνι τρόπῳ νὰ κερδίσω τὸν ἡμερούσιον ἄρτον μου· οἱ πτωχοὶ ἀγνοοῦσι τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν των; ἀδιαφοροῦσι περὶ τῆς λύσεως τῶν αἰνιγμάτων τῆς φύσεως, καὶ δὲν καταβιβρώσκονται παρὰ τῆς Σφιγγὸς ταύτης· δὲν συντρίδουσι τὸ μέτωπόν των, προσκρούοντες κατὰ τοῦ οὐρανίου ὠόλου, καὶ δὲν περιέρχονται τὸ ἄπειρον διὰ μόνης τῆς σκέψεως, δὲν ἀγκαταλείπουσι τὴν γῆν ἔνδυ κερδίζουσι μὲν τὸν ἄρτον των ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου των, πλὴν ἅπαξ τελειώσαντες τὴν ἐργασίαν των, εὐχαριστοῦντες τὸν Θεὸν κατακλίνονται, βαυκαλιζόμενοι παρὰ χρυσοπτέρων ὀνείρων· σοὶ βεβαιῶ ὅτι, θὰ ἀντήλλασσον εὐχαρίστως τὴν περιουσίαν μου ἀντὶ τῆς τοῦ πτωχοῦ ἐργάτου, πλὴν ἰδὲ τὰς τρυφερὰς μου χεῖρας, εἶσι μόνον διὰ χειρίδας!

— Ἡ περιουσία σου, τῷ λέγω δύναται ἐν τούτοις νὰ σοὶ γενῇ ὠφέλιμος.

— Εἰς τί;

— Ἀναχώρησον εἰς Χάβρην ἢ Ἀμβέρσαν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ Δυτικὸν ἡμισφαίριον, ἔνθα ἴσως ἐπανεύρῃς . . .

— Τὸ ἀπολεσθέν! διέκοψεν ἀποτόμως ὁ Φρίτς· οὐδέποτε σὲ βεβαίως, φίλε μου, τὸ ἰατρικόν σου θὰ μοὶ ἦτο ὠφέλιμον· γνωρίζω ὡς καὶ σὺ τὴν μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ Κομήτου ἀπόστασιν· ἂν ἐπήγαινον εἰς τὰς Ἰνδίας πρὸς ἀναζήτησιν αὐτοῦ, δὲν θὰ τὸν ἔβλεπον, ἐν ᾗ καταστάσει ἐθαύμασα αὐτὸν ἐν Βάδῃ, ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ θὰ ἔβλεπον, μὲ συνοδείαν ἑτέραν, καὶ περιβαλλόμενον παρ' ἄλλων ἀγνώστων ἀστερισμῶν, καὶ θὰ ἔφεραν ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Κόκνου ἀντὶ τοῦ πολικοῦ ἀστέρος, ὅτι δὲ πλειότερον τὸ γεωγραφικὸν πλάτος, ἡ ἀτμόσφαιρα, καὶ ἡ τῶν Ἰνδικῶν ἀστερισμῶν λάμψις θὰ μετέβαλλον ἀρκούντως τὸ σχῆμα, καὶ τὸ κράνος τῆς οὐρανίας ταύτης ἀνάσσης· θὰ ἦτο βεβαίως ἀνοησία νὰ ταξιδεύσῃ τις τοσοῦτον μακράν, ὅπως παραστῇ εἰς τοιαύτην οἰκτρὰν παραμόρφωσιν· θέλω νὰ μείνω ἐν Εὐρώπῃ, ἵνα ἀπολαύσω τῆς σκληρᾶς ἡδονῆς τοῦ νὰ μένω ἀπαρηγόρητος· μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ἀναχωρῶ εἰς Παρισίους.

Δὲν εἶχον οὐδὲν ν' ἀντείπω.

Τὴν ἐπιοῦσαν ἐξέθηκα τῷ Βιδιέ, ἐν ἐπιστολῇ, τὴν θέσιν τοῦ ἀτυχοῦς ἡμῶν φίλου, ἀλλ' αὐτὸς σύντομος πάντοτε εἰς τὰς ἐπιστολάς του, μοὶ ἀπήντησε λακωνικώτατα οὕτω· "Εἰπὲ αὐτῷ νὰ καταλύσῃ ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ Charrenton, ἔνθα θὰ λάβω τὴν τιμὴν νὰ τὸν ἐπισκεφθῶ." Παραμελήσας ὅμως τὴν παραγγελίαν ταύτην τοῦ φίλου Βιδιέ, παρῆλθον τρεῖς ἡμέραι χωρὶς οὐδ' ἅπαξ νὰ ἴδω τὸν Φρίτς· τὸ φθινόπωρον ἐν τούτοις ἐπλησίαζεν, αἱ ἡμέραι ἦσαν λαμπραί, ἀλλ' αἱ νύκτες καθίσταντο ψυχραὶ διὰ τοὺς περιπατητικούς. Νομίσας ὅτι ὁ Φρίτς, κατὰ τὸ διάστημα τῶν τριῶν ἐκείνων ἡμερῶν, ἐξηκολούθει τὰς συνήθεις αὐτῷ νυκτερινὰς ἐκδρομὰς οὐδόλως περὶ αὐτοῦ ἀνησύχουν, πλὴν ἠπατώμην, διότι σπουδαῖόν τι συμβὰν ἐπεισόδιον, σφόδρα ἐπέδρασε τοῦ ν' ἀπαλλάξῃ αὐτὸν ἀπὸ τῆς φιλοσοφικῆς καὶ ἀστρονομικῆς αὐτοῦ μανίας. (Ἕπεται τὸ τέλος.)

Η ΠΡΟΣΔΟΚΙΑ.

ΦΡ. Γ. ΒΕΛΚΕΡΟΣ.

(Ἐξ ἰδιαιτέρας ἀλληλογραφίας).

Πρὸ πέντε ἡμερῶν, ἤτοι τὴν 10/22 τοῦ μηνὸς τούτου ἐπανηγυρίσθη ἐν τοῖς ἐπιστημονικοῖς κύκλοις τῆς Γερμανίας ἡ ἑκατονταετηρὶς τῆς γεννήσεως τοῦ πρό τινων ἐτῶν ἀποβιώσαντος ἐν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ Φρ. Γ. Βελκέρου, καθηγητοῦ τῆς ἀρχαιολογίας καὶ πολυχρονίου βιβλιοφύλακος τοῦ ἐν Βόννῃ Πανεπιστημίου. Ἐὰν ἡ σοφὴ Γερμανία ἐθεώρησε καθῆκον αὐτῆς νὰ γνωσθῇ τοῦ ἐξόχου ἐπιστήμονος, ὅστις ἐβδόξασεν αὐτήν, πόσον μᾶλλον ὀφείλει ἡ Ἑλλὰς νὰ τιμήσῃ τὴν μνήμην ἀνδρός, ὅστις οὐ μόνον τὴν ἀρχαίαν τῆς Ἑλλάδος ἱστορίαν καὶ μυθολογίαν διεφώτισεν, ἀλλὰ καὶ τὴν χώραν ἐκείνην ἐπανειλημμένως ἐπισκεφθεὶς ἠγάπησεν ὡς δευτέραν αὐτοῦ πατρίδα. Καὶ πράγματι ὡς πρὸς τὰ φιλελληνικὰ αἰσθήματα ὀλίγιστοι ἠδυνήθησαν νὰ παραβληθῶσι πρὸς αὐτόν. Εἰς ἀπόδειξιν τούτου παραθέτομεν ἐνταῦθα μικρὸν γεγονός, ὅλως ἀτομικόν. Ὅτε μεταβαίνοντες εἰς Βόννην, ὅπως ἀκροασθῶμεν τῶν παραδόσεων τοῦ RITSCHEL, τοῦ Ὀδυσσέως JAHN καὶ τοῦ F. G. WELCKER ἐλάβομεν παρὰ τοῦ ἐν Λειψίᾳ καθηγητοῦ καὶ μαθητοῦ αὐτοῦ κ. OVERBECK συστατικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Βέλκερον καὶ ἐπαρουσιάσθημεν εἰς αὐτόν, ὁ ἀφελὴς καὶ ἀγαθὸς γέρων στρέψας τὸ χαρίεν αὐτοῦ πρόσωπον πρὸς ἡμᾶς, εἶπεν. "Εὐεσθήσατε λοιπὸν καλῶν διὰ συστατικοῦ γράμματος νὰ ἐμφανισθῆτε πρὸς ἐμέ, καὶ δὲν ἠγνοήσατε, ὅτι ἡ καλλιτέρα σύστασις εἶναι ὅτι ἔρχεσθε ὡς ἀπόγονος τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οὓς ἐκ νεανικῆς μου ἡλικίας ἐμαθον νὰ θαυμάζω; Πάντας τοὺς ἀπογόνους ἐκείνων τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν ἀγαπῶ καὶ θεωρῶ ἀδελφούς."

Σκοπὸς ἡμῶν ἐνταῦθα δὲν εἶναι νὰ μνησθῶμεν τοῦ ἀνδρὸς ὡς ἐπιστήμονος ἐμβριθοῦς καὶ συγγραφέως τοῦ "Ἐπικοῦ κύκλου τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων," τῆς "Τριλογίας τοῦ Αἰσχύλου." τῆς τριτόμου "Ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς Μυθολογίας." Ταῦτα ἔπραξαν ἄλλοι πολλοί, διότι τὰ συγγράμματα τοῦ ταῦτα ἐθεωρήθησαν ἀριστουργήματα· σκοπὸς ἡμῶν εἶναι μόνον ν' ἀνακαλέσωμεν εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν τὸν ἀγαθὸν ἐκεῖνον γέροντα, ὅστις διδάσκων ἐν Βόννῃ ἀπὸ τῆς ἕδρας τοῦ Πανεπιστημίου διὰ ζωηρῶν χρωμάτων παριέγραφε τὰς καλλονὰς τῆς ἑλληνικῆς χώρας, καὶ μετέφερε τοὺς πολυπληθεῖς αὐτοῦ ἀκροατὰς ποτὲ μὲν εἰς τὰ σκιερὰ ἄλση, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἀφιερωμένα εἰς τοὺς ἀρχαίους θεούς, ποτὲ δὲ ἐπὶ τῶν χιονοσκεπῶν τοῦ Παρνασσοῦ κορυφῶν, ἢ ἐπὶ τοῦ βράχου τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν. Οὐδεὶς βεβαίως ἀκροασθεὶς αὐτοῦ θὰ λησμονήσῃ μετὰ πόσης χάριτος ἐξέθετεν ὁ Βέλκερος τοὺς ἀρχαίους μύθους τοῦ Ἀπόλλωνος, τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν, διατεινόμενος ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἀρχικὴν σημασίαν τῶν μυθικῶν παραδόσεων, ἂν δὲν ἐπισκεφθῇ τὴν χώραν ἐκείνην καὶ ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως δὲν μελετήσῃ τὴν φύσιν αὐτῆς, διότι ὡς ὀρθότατα παρετήρει, αἱ μυθικαὶ παραδόσεις εἰσὶ στενότατα συνδεδεμέναι πρὸς τὴν χώραν καὶ ἀποτελοῦσιν οὕτως εἰπεῖν πιστὴν αὐτῆς εἰκόνα. Οὕτως ἡ Στὺξ ἡ ἐξ ἀποτόμων καὶ τραχέων βράχων καταρρέουσα ἐγέννησεν εἰς τὴν ζωηρὰν τοῦ Ἕλληνος φαντασίαν τὸν μῦθον τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἅιδου· τὸ διαυγὲς καὶ καθαρὸν τοῦ ἀττικοῦ ὁρίζοντος ἐνέπνευσεν αὐτῷ τὴν μυθολογικὴν γέννησιν τῆς Ἀθηνᾶς. Ἐκ τῶν ὑπογείων αὐτοῦ δωμάτων ἔσειεν ὁ γαιήοχος Ποσειδὼν τὴν γῆν, ἐκ δὲ τοῦ χάσματος τοῦ ἐδάφους ἐξήρχοντο ἐν Δελφοῖς οἱ χρησμοί, οἱ τοῦ Διὸς τὰς βουλὰς μαρτυροῦντες. Διὰ τῆς τοιαύτης του διδασκαλίας ὁ ἀείμνηστος Βέλκερος ἠλέκτριζε τὸ ἀκροατήριον του καὶ ἐνεστάλαζεν εἰς τὴν καρδίαν τῶν μαθητῶν του τὸ αἴσθημα καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν ἔνδοξον ἐκείνην χώραν, ἥτις καίτοι μικρὰ διέδωσεν ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην τὸ φῶς, τὸ φωτίσαν τὸν κόσμον.

Ἐν Τεργέστῃ, μηνὶ Ὀκτωβρίῳ 1884.

Π. Περβάνογλος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

Περὶ τῆς θέσεως τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς πόλεως Τόμεως ὑπὸ Πάνου Κοντογεώργη. Ἐν Βραΐλᾳ 1884.

Ἡ σύντομος αὕτη διατριβὴ εἶναι ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις ἀπαραίτητος, καθότι δίδει ἡμῖν ἀκριβεῖς καὶ λίαν ἐνδιαφερούσας πληροφορίας περὶ ἀρχαίας Ἑλληνικῆς παρὰ τὸν Εὔξεινον Πόντον πόλεως (τῆς Τόμεως), ἧς μέχρι τοῦδε οὐδ' αὐτὴ ἡ θέσις δὲν ἦτο ἀκριβῶς γνωστή. Ἡ Τόμις, ἀποικία τῶν Μιλησίων, κατέστη διάσημος ἐν τῇ ἱστορίᾳ διὰ τῆς εἰς αὐτὴν ἐξορίας τοῦ μεγάλου τῶν Ῥωμαίων ποιητοῦ Ὀβιδίου, ἔστις καὶ ἐν αὐτῇ ἀπέθανεν. Ὁ κ. Πάνος Κοντογεώργης, πρώην διευθυντὴς τοῦ ἐν Λευκάδι Λυκείου, μετὰ πολλῆς ἀκριβείας παρακολουθεῖ τὰς τύχας τῆς περιφήμου ταύτης πόλεως, ἧτις καίτοι ὑπὸ τοῦ Στράβωνος ὡς πολιχνίου μόνον ἀναφερομένης ὑπῆρξεν ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Καρακάλλα ἡ μητρόπολις τῆς Σκυθίας.

Ἐν τέλει ὁ λόγιος συγγραφεὺς ἀποδεικνύει ἓκ τινος εὑρεθείσης ἐπιγραφῆς τὴν θέσιν τῆς πόλεως καὶ λέγει ὡς ἐν ἐπιλόγῳ· "Εὐτυχὼς ἔσχον ἐγὼ ἀσφαλὲς διδύμενον, διʼ οὗ ἠδυνήθην νὰ προσδιορίσω ἀκριβῶς τὴν θέσιν, ὅπου ἔκειτο ἡ ἀρχαία Τόμις, πόλις σημαντικὴ καὶ ἐμπορικὴ παρὰ τὸν Εὔξεινον Πόντον. Ὅθεν εὐχῆς ἔργον εἶναι ἵνα ἡ ἰδέα αὕτη διαδοθῇ μετεξὺ πάντων τῶν πεπαιδευμένων τῆς Εὐρώπης ἀνδρῶν, ὅπως οἱ ἐν τῇ μέλλοντι ἐνασχοληθησόμενοι περὶ Ὀβιδίου καὶ τοῦ τόπου τῆς ἐξορίας του, ὅπου ἀπεβίωσε, γράψωσιν ὅτι ἡ Τόμις ἔκειτο ἐπὶ ἐκείνου τοῦ μεγάλου καὶ ἐκταεμένου χώρου, ὁ ὁποῖος συμπεριλαμβάνει σήμερον τὰ χωρία Ἀναδόλκιοϊ καὶ Παλάσι καὶ ἐκτείνεται πέραν τοῦ χωρίου Καναρᾶ βορειοδυτικῶς."

Ἐξεδόθη κατ' αὐτὰς ἡ Ἀγγελία νέου Περιοδικοῦ συγγράμματος μετὰ εἰκόνων, Κλειοῦς ἐπιγραφομένου, καὶ ἐκδοθησομένου ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Ἰανουαρίου δὶς τοῦ μηνὸς ἐν Λειψίᾳ. Ἐκδότης αὐτῆς φαίνεται ἐν τῇ Ἀγγελίᾳ ὁ κύριος Π. Γεωργιάδης. Ἡ Ἀγγελία εἶναι κομψῶς καὶ φιλοκάλως ἐπὶ ἀρίστου χάρτου τετυπωμένη, καὶ ὑπόσχεται ἱκανά. Λυπούμεθα μόνον μὴ εὑρόντες ἐν αὐτῇ ἀναγκαίας τινὰς πληροφορίας, ἀπαραιτήτους εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταί· οὔτε τὸ σχῆμα τοῦ φύλλου ἀναφέρεται, οὔτε ἐκ πόσων τυπογραφικῶν φύλλων θὰ συνίσταται ἕκαστον τεῦχος, οὔτε πόσας εἰκόνας θὰ περιέχῃ, οὔτε καὶ ἂν ἐν τῷ τιμήματι συμπεριλαμβάνωνται τὰ ταχυδρομικὰ τέλη. Ἄλλως τε ἐλπίζομεν ὅτι ὁ κ. ἐκδότης θέλει ἀναπληρώσει τὰς μικρὰς ταύτας ἐλλείψεις.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Μεταξὺ Αὐστρίας καὶ Ἰταλίας ἀνεφύη ἐσχάτως λίαν περίεργος καὶ πρωτότυπος διαφορά, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας καὶ διπλωματικαὶ ἀντηλλάγησαν διακοινώσεις μεταξὺ Βιέννης καὶ Ῥώμης. Ἰδοὺ τί συνέβη· Ὁ αὐτοκράτωρ Φερδινάνδος Β'. παρεχώρησεν ἐν ἔτει 1639 τῷ ἐν Καμερίνῳ (τῆς κεντρικῆς Ἰταλίας) Πανεπιστημίῳ τὸ προνόμιον νὰ χορηγῇ διδακτορικὰ διπλώματα, ἅτινα νὰ ἔχωσιν ἰσχὺν καθ' ὅλον τὸ τότε ἅγιον ῥωμαϊκὸν κράτος, εἰς ὃ συμπεριελαμβάνετο καὶ ἡ Αὐστρία. Τὸ προνόμιον τοῦτο ἐσεβάσθησαν μέχρι τοῦδε ἥ τε Ἰταλία καὶ ἡ Αὐστρία. Πρὸ μικροῦ ὅμως τὸ ἐν Καμερίνῳ Πανεπιστήμιον ἀνηγόρευσε διδάκτορα τῆς ἰατρικῆς κουρέα τινὰ ἐκ Τρέντου (μεσημβρινοῦ Τυρόλου), ὅστις ἠθέλησε νὰ ἐξασκήσῃ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἰατροῦ ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ αὐτοῦ πατρίδι. Ἀλλ' οἱ ἐν Τρέντῳ ἰατροὶ διεμαρτυρήθησαν ἐντόνως καὶ ἀνεφέρθησαν εἰς Βιέννην. Ὁ κόμης Καλνόκυς ἀπηύθυνε διακοίνωσιν εἰς Ῥώμην, ἀπαιτῶν τὴν κατάργησιν τοῦ ἀρχαίου προνομίου. Ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις ἀπήντησεν ὅτι δὲν δύναται νὰ τὸ καταργήσῃ, ἀφ' ἑτέρου ὅμως οὐδαμίαν ἔχει ἀντίρρησιν, ἂν ὁ αὐτοκράτωρ Φραγκίσκος Ἰωσὴφ θελήσῃ νὰ καταργήσῃ ἐν τοῖς ἑαυτοῦ κράτεσι τὸ παρ' ἑνὸς τῶν προγόνων του χορηγηθὲν προνόμιον. Μέχρι τοῦ σημείου τούτου ἐφθασαν τὰ πράγματα.

Ἀπεβίωσε πρό τινων ἡμερῶν ἐν τῇ ἐπαλξει τῆς Σιβύλλης ἐν ἡλικίᾳ 68 ἐτῶν ὁ δοὺξ Γουλιέλμος τοῦ Βρουνσβίκ, ἀδελφὸς τοῦ ἰδιοτρόπου ἐκείνου δουκὸς Καρόλου, ὅστις ἀπεθανὼν ἐν Γενεύῃ ἐκληροδότησε τὴν μεγάλην αὐτοῦ περιουσίαν (20 ἑκατομμύρια φράγκων) εἰς τὴν ἐλβετικὴν ἐκείνην πόλιν, ἥτις τῷ ἔστησε μεγαλοπρεπὲς μνημεῖον. Ὁ δοὺξ Γουλιέλμος, ὅστις ἀπὸ τοῦ ἔτους 1830 κατεῖχε τὸν ἡγεμονικὸν θρόνον τοῦ Βρουνσβίκ, ἀπέλιπεν ἄτεκνος. Τὴν παρελθοῦσαν δευτέραν ἐγένετο ἡ κηδεία αὐτοῦ ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ τῆς πρωτευούσης.

Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Βρασιλίας Πέτρος Γ'., ὁ φιλόμουσος καὶ λόγιος ἡγεμών, ἐπιβαίνων τῇ 13 τοῦ τρ. μ. ἀτμοπλοίου, ὅπως ποιήσῃ θαλασσίαν ἐκδρομὴν ἐν Ῥίῳ Ἰανείρῳ, λιποθήσας ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν, ἐσώθη δὲ ὑπὸ τοῦ παρατυχόντος διευθυντοῦ τοῦ Ναυστάθμου καὶ ἑνὸς τῶν μηχανικῶν τοῦ ἀτμοπλοίου.

Ἐν Σεβαστουπόλει τῆς Κριμαίας κατετέθη μετὰ μεγάλης στρατιωτικῆς πομπῆς ὁ νεκρὸς τοῦ πρό τινων ἑβδομάδων ἀποβιώσαντος Ῥώσσου στρατηγοῦ Τοτλέβεν ἐν τῷ γενικῷ στρατιωτικῷ νεκροταφείῳ, ἔνθα εἰσὶ τεθαμμένοι οἱ κατὰ τὴν πολύκροτον παλιορκίαν τῆς Σεβαστουπόλεως πεσόντες Ῥῶσσοι ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται.

Ὁ ἐπὶ ἀπάτῃ εἰς 14 ἐτῶν φυλάκισιν ἐν Λονδίνῳ καταδικασθεὶς Ὄτβαι, ὅστις διεξεδίκει τὸ ὄνομα, τοὺς τίτλους καὶ τὴν μεγάλην περιουσίαν τοῦ TICHBORNE, καὶ περὶ οὗ ὁ τότε

ἐκδιδόμενος "Βρεττανικὸς Ἀστὴρ" ἐν ἐκτάσει ἔγραφεν, ἀπελύθη τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν τῆς εἱρκτῆς, ἐν ᾗ διέμεινεν ἐπὶ 10½ ὅλα ἔτη. Ὅτε ἐφυλακίσθη ἐζύγιζε 364 φούντια, σήμερον δὲν ζυγίζει εἰμὴ 259. Ἡ διαγωγή του ἐν τῇ εἱρκτῇ ὑπῆρξε καθ' ὅλον τὸ διάστημα παραδειγματική καὶ "πρώτης τάξεως, ὡς ἀναφέρουσιν αἱ Ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες.

Ὁ Α'. Ναπολέων δὲν ἦτο μισογύνης, ὡς τινες τῶν ἱστορικῶν παρέστησαν αὐτόν, ἀλλ' εἶχεν ἰδιάζουσάν τινα συμπεριφορὰν ἐν τῇ μετὰ Κυριῶν συναναστροφῇ. Ἡ εὐχαριστησίς του ἰδίως ἦτο νὰ ἐρεθίζῃ τὰς γυναῖκας ἐναντίων τῶν συζύγων των, διεγνωσμένος αὐταῖς ἐπεισόδιά τινα σκανδαλώδη τοῦ πρὸ τοῦ γάμου βίου αὐτῶν. Ἐν τινι τῶν χορῶν τῆς Ἀδλῆς παρευρίσκετο καὶ ἡ Κυρία Ῥενίω, εὐειδὴς τὰ μάλιστα καὶ πλουσίως ἐνδεδυμένη. Ὁ αὐτοκράτωρ εἶχε κακὴν διάθεσιν, καὶ παρετήρει μετ' αὐστηροῦ βλέμματος τὴν ὡραίαν Κυρίαν καὶ τὴν πλουσίαν αὐτῆς στολήν· αἴφνης πλησιάσας αὐτήν, τῇ εἶπε μετὰ μειδιάματος εἰρωνικοῦ. "Ἠξεύρετε, κυρία Ῥενιώ, ὅτι γράφακτε ἐπαισθητῶς;" Ἐπὶ στιγμὴν ἡ Κυρία ἐταράχθη, ἐβλέπουσα ὅλων τὰ βλέμματα ἐστραμμένα πρὸς αὐτήν· εὐθὺς ὅμως συνελθοῦσα ἀπήντησε μετὰ χαρίεντος μειδιάματος πρὸς τὸν αὐτοκράτορα. "Ἡ παρατήρησις, δι' ἧς ἡ Ὑμ. Μ. μ' ἐτίμησεν, ἤθελε θαυέως μὲ λυπήσει ἐὰν ἤμην ἧδη εἰς τὴν ἡλικίαν ἐκείνην, καθ' ἣν ἔπρεπε ν' ἀνησυχῶ περὶ τούτου." Ὅ,τι πρὸ πάντων παρώργιζε τὸν Ναπολέοντα ἦτο ν' ἀκούσῃ περί τινος ὅτι ἐπροδόθησεν ἢ ἀπλούτισε χωρὶς νὰ ὀφείλῃ τοῦτο εἰς τὴν εὐνοιάν του. Ἔσπερὰν τινὰ εἶδεν ἐν αὐλικῇ χορῇ τὴν Κυρίαν Κορδών, τὴν εὐφυεστάτην σύζυγον ἑνὸς τῶν πλουσιωτέρων τραπεζιτῶν τῶν Παρισίων, ὅστις τὴν μεγάλην περιουσίαν του ὤφειλε μόνον εἰς τὴν ἱκανότητα αὐτοῦ. Ἀποτεινόμενος ὁ αὐτοκράτωρ πρὸς αὐτήν, τῇ εἶπε μὲ ὕφος ἀπόνοιαν. "Σεῖς εἶσθε ἡ Κυρία Κορδών; — Ναί, Μεγαλειότατε. — Καὶ εἶσθε πολὺ πλουσία; — Ναί, Μεγαλειότατε — ἔχω ὀκτὼ τέκνα. Ὁ Ναπολέων, ὅστις, ὡς γνωστὸν ἐκ τοῦ πρώτου γάμου ἦτο ἄτεκνος, γαθύνθη τὸ κέντρον τῆς ἀπαντήσεως — ἀλλὰ δὲν ἐτόλμησε νὰ κάμῃ ἄλλην παρατήρησιν, ἀφοπλισθεὶς ὑπὸ τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων τῆς εὐτυχοῦς μητρός.

ΓΝΩΜΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ.

Τὸ ἀνομολογεῖν τὸ λάθος σου εἶναι μετριόφρων ἀπόδειξις ὅτι κατέστης φρονιμώτερος.

SWIFT.

Μέσον νὰ γίνηταί τις ἀρεστὸς εἶναι ν' ἀφίνῃ ἕκαστον νὰ περιαυτολογῇ.

SCHOPENHAUER.

Διὰ τὰς πλείστας τῶν γυναικῶν τὸ μόνον χρήσιμον εἶναι τὸ περιττόν, τὸ μόνον θετικὸν τὸ ἰδανικόν.

Φρ. Λίριας.

Τὸ καθῆκον εἶναι ἀναλογία μεταξὺ δυνάμεως καὶ πράξεως.

GERUZEZ.

Μεγάλην πρέπει νὰ ἔχῃ τις γενναιότητα ἢ πολὺ ὀλίγον πνεῦμα, διὰ νὰ λέγῃ γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ ὅ,τι συλλογίζεται.

Β.

Οὐδέποτε εἶδον ἐρωμένους συμβαλλόντας ἐν τῷ κόσμῳ τόσον συμφώνους ὅσον τὸν ἀποχωρισμὸν καὶ τὴν λήθην.

Ἱσπανικόν.

Ἡ φήμη ἀνδρὸς λογίου δὲν εἰσέρχεται εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ ἢ ἔξωθεν καὶ διὰ ῥήξεως τῆς θύρας.

Ἀλφ. Κάρρ.

Ὁ ἄνθρωπος ἀντέχει ὀλιγώτερον εἰς τὰς θυέλλας ἢ τὰ μνημεῖα, τὰ ἀνεγερθέντα διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ.

Σατωβριάνδος.

Ἡ γενναιότης τοῦ ἀνδρὸς συνίσταται εἰς τὸ ν' ἀποτινάξῃ τὸν ζυγόν, ἡ δὲ τῆς γυναικὸς εἰς τὸ νὰ τὸν ὑπομένῃ.

Κυρία Γουιζάτου.

Ἡ πολυτέλεια εἶναι ὡς φυτὸν φέρον θαυμάσια μὲν ἄνθη, καρποὺς δὲ πλαβεροὺς.

**

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 252.

Τὸ ὅλον μου εἰς τύραννος
τῆς Αἰτωλίας ἦτο·
ἐξ ἀπανθρώπων δὲ παθῶν
νὰ σφάξῃ ἐκινεῖτο·
διὸ καὶ ἐθυσίασε
πέντ' ἑκατὸν μεγάλους
ἄρχοντας, ὁ μισάνθρωπος!
κ' ἐξήκοντ' ἔτι ἄλλους.
Πλὴν ἂν τὰ τρία πρῶτ' αὐτοῦ
στοιχεῖα ἀφαιρέσῃς,
ζῶων τετράπουν θὰ γενῇ
κ' εἰς τοὺς πολέμους θὰ φανῇ,
ὅπου μαζῆ του φοβερῶς
κι' ἀγρίως θὰ παλαίσῃς.
Ἀλλ' ἂν τὴν κεφαλὴν ποθῇς
καὶ τὸν λαιμὸν ἀκόμα
ἀπὸ τὸ ζῶν σου αὐτὸ
τώρα νὰ ἀποβάλλῃς,
καὶ πρὸ τοῦ τρίτου γράμματος
φωνῆέν τι νὰ βάλλῃς,
ἐξαίφνης θὲ νὰ τὸ ἰδῇς
μέλος εἰς τὸ σὸν σῶμα.

Δ. Ν. Φραγκόπουλος, ἐν Γαλαξίῳ.

Αἴνιγμα 253.

Εἶμαι νῆσός τις ὡραία
Κ' εἰς τὴν ποίησιν σπουδαία·
Ἂν μοι λείψῃ ἡ κεφαλή μου
Κ' ἐκ τῆς μέσης δύο στοιχεῖα,
Χαριτόβρυτον μὲ ἐλέπεις,
Καὶ ἐκπέμπω εὐωδίαν.
Πάλιν ἂν μὲ κερματίσῃς,
Κι' ἀπομείνω ἀρχικός,
Τότε σύνδεσμος θὰ ἦμαι,
Φίλε, ὑποθετικός.

Π. Σπίνος ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Πρόβλημα 254.

Εὑρεθήτω τὸ ὄνομα ἀρχαίου στρατηγοῦ διὰ δόλου φονευθέντος, οὗ τὰ γράμματα ἐν ἀκροστοιχίδι ἐμφαίνουσι, α'.) βασιλέα ὠμὸν καὶ βάρβαρον· β'.) θηρίον· γ'.) τύραννον· δ'.) ὄνομα ἕν τε ξηρᾷ καὶ θαλάσσῃ δοξασθέν· ε'.) χόρτον· στ'.) ἀρκεῖ νὰ μὲ ὀνομάσῃς καὶ τρομάξεις· ζ'.) ἔργον ὕψιστον ἐν τῇ κοσμογονίᾳ· καὶ η'.) ὄνομα νομοθέτου.

Π. Πράτσικας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Πρόβλημα 255.

(Ἱππειον ἅλμα.)

πώ	μα	σπά	το	πάν	λων	κος	θά
ά	γὰς	τε	σφάλ	λα	εἰ	τε	ἄλ
τα	σκο	καὶ	τος	Ἡ	το	τὸς	τυ
τη	μῶν	λυ	ροι	ναι	φιλό	τῶν	ροι
ζ	εἶ	λε	ος	οὐ	αὐ	τε	ω
ή	θρω	δι	Λ. Ξ.	Πρὸς	αἱ	Ἀλ	τά
ναι	τὰ	θι	ἀν	ὁ	τοι	νι	ὁ
πων	α	κι'	δὲ	ως	τῶν	Πρὸς	λὰ

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἴνιγμ. 247. Αἴνιγμ. 248.

ΔΟΡΥ — ΦΟΡΟΣ. ΑΤΛΑΣ — ΛΛΑΣ.

Προβλήματος 249.

Μ	ητη	Ρ			
Ο	ραι	Α			
Ρ	ὁδο	Ν			
Ι	πτο	Ι			
Α	γρο	Μ			

Προβλήματος 250.

Α	ιθώ	Μ			
Η	μέρ	Α			
Δ	ῶρα	Ν			
Ι	χρο	Ι			
Ν	ῆσο	Μ			

Προβλήματος 251.

2,020 κυβικὰ μέτρα.

Ἔλυσαν· τὰ 237, 239, 240 ὁ κ. Ἰωάννης Γ. Κομβόπουλος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 243, 244 ὁ κ. Σ. Ν. ἐν Ῥοστοβίῳ· τὸ 244 ἡ Κυρία Ἑλένη Ν. Τζηροῦ ἐν Καΐρῳ, καὶ ὁ κ. Γρ. Γ. Δράσος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὸ 238 ἡ δεσποινὶς Ἑλένη Λύτσικα ἐν Γαλαξίῳ· τὰ 249, 250 ἡ δεσποινὶς Αἰκατερίνη Π. Βασιλειάδου, ἥτις ἔλυσε καὶ τὸ 248 ἐμμέτρως, οὕτως·

"Τοῦ Ἄτλαντος ἤθελησα
Νὰ κόψω τὸν λαιμόν,
Κ' εὐθέως Ἄτλας ἄφυλον
Ἔσχον πρὸ ὀφθαλμῶν."

ΕΣΠΕΡΟΣ.

Σύγγραμμα περιοδικὸν μετὰ εἰκόνων ἐκδιδόμενον ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1|13 καὶ 15|27 ἑκάστου μηνός.

Τιμὴ ἐτησία προπληρωτέα φράγκα 40 (= μάρκαι 32 = ῥούβλια 16).
Τιμὴ καταχωρίσεων δι' ἕκαστον στίχον φοίνικ. 50.

Τὸ ἔτος τοῦ Ἑσπέρου ἄρχεται τῇ 1|13 Μαΐου.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

ΑΘΗΝΑΙ· κ. Κλεάνθης Ἰ. Ζάννος. ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ· κ. Ἀλέξ. Ν. Μελετόπουλος. ΚΕΡΚΥΡΑ· κ. Νικ. Σ. Μπάκας. ΖΑΚΥΝΘΟΣ· κ. Ν. Παππαδόπουλος. ΒΩΛΟΣ· κ. Νικ. Γεωργιάδης, ἰατρός. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ· κ. Πέτρος Μ. Γκεντιλίνης. ΠΑΤΡΑΙ· κ. Παυσανίας Λοΐδας. ΣΥΡΟΣ· κ. Ν. Σακκελίων.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ καὶ ἡ λοιπὴ ΑΙΓΥΠΤΟΣ· κ. Πέτρος Σαράντης, Βιβλιοπωλεῖον "Ὁ Φοῖνιξ" ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰωάννης Παπάδης, βιβλιοπώλης. ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Γεώργιος Τσούντας, ἰατρός. ΣΜΥΡΝΗ· κκ. Δεκίπρης καὶ Σ°, καὶ κ. Φρ. Σαρίκας. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ· κ. Σ. Γράσσος, βιβλιοπώλης. ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Κωνστ. Κυριαζῆς. ΣΕΡΡΑΙ· κ. Κ. Χόνδρος. ΚΑΒΑΛΛΑ· κκ. Α. Γ. Κούζης καὶ Σ°. ΜΥΤΙΛΗΝΗ· κ. Ξενοφῶν Γκορτζιώτης. ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ· Αἰδεσ. Ἀνανίας Ἀλεξανδρίδης. ΣΑΜΟΣ· κ. Σταματιάδης, ἔφορος τῆς Σαμιακῆς Βιβλιοθήκης. ΒΗΡΥΤΤΟΣ· κ. Χρ. Χριστοφόρου. ΑΜΙΣΟΣ· κ. Κ. Λαναρᾶς, ἰατρός. ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ· κ. Ἀπ. Ξενουδάκης. ΡΟΔΟΣ· κ. Μ. Μαλλιαράκης. ΙΩΑΝΝΙΝΑ· κ. Γ. Β. Λάππας. ΤΕΝΕΔΟΣ· κ. Κ. Κωνσταντινίδης. ΛΕΥΚΩΣΙΑ καὶ ΛΕΜΗΣΣΟΣ Κύπρου· κ. Π. Δ. Παπαδάκης. ΛΑΡΝΑΞ· κ. Ἰωάννης Πιερίδης.

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ· κ. Ἀριστόδημος Λ. Βοσκώφ. ΙΒΡΑΙΛΑ· κ. Ἰωάννης Α. Βοσκώφ. ΤΟΥΡΝΟ-ΜΑΓΟΥΡΕΛΟΝ· κ. Τηλέμ. Παπάζογλους. ΚΟΡΑΒΙΑ, ΠΙΚΕΤΟΝ, ΚΑΡΑΚΑΛ καὶ ΚΡΑΙΟΒΑΝ· κ. Νικόλαος Καραβίας. ΚΑΛΑΦΑΤΙΟΝ· κ. Νικ. Κουκλέλης. ΓΙΟΥΡΓΕΒΟΝ· κ. Εὐθυμ. Πεταλᾶς. ΓΑΛΑΖΙΟΝ· κ. Ἀχιλλεὺς Α. Βοσκώφ.

ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰάκωβος Μάνος, ἰατρός. ΜΟΣΧΑ· κ. Γρηγ. Ι. Ροσσόλυμος. ΟΔΗΣΣΟΣ· κ. Ἰ. Κομποθέκρας. ΤΑΙΓΑΝΙΟΝ· κ. Δημ. Δ. Ἀλεξόπουλος. ΡΟΣΤΟΒΙΟΝ· κ. Στέφ. Λοβέρδος. ΓΕΙΣΚ· κ. Π. Α. Ἀξιώτης. ΝΙΚΟΛΑΙΕΦ· κ. Θεόδωρος Λυκιαρδόπουλος. ΒΕΡΔΙΑΝΣΚΑ· κ. Νικ. Γ. Τζιτζέλης. ΙΣΜΑΗΛΙΟΝ· κκ. Ἀδελφοὶ Κωνσταντινίδαι. ΚΙΣΝΟΒΙΟΝ· κ. Α. Καρβούνης. ΠΟΤΙΟΝ· κ. Περικλῆς Ν. Κομηλιάδης. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΟΣΛΑΒ· κ. Κ. Α. Παλαιολόγος.

ΠΑΡΙΣΙΟΙ· κ. Θεμιστοκλῆς Πετροκόκκινος.
ΜΑΣΣΑΛΙΑ· κ. Π. Ἐκιντζόγλου.
ΛΟΝΔΙΝΟΝ· κ. Σ. Παπαντωνόπουλος. ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ· κ. Γ. Θ. Σκρινῆς.
ΡΟΥΣΤΣΟΥΚΙΟΝ Βουλγαρίας· κ. Σταῦρος Χριστοδουλίδης.
ΤΕΡΓΕΣΤΗ· κ. Π. Περβάνογλους. ΚΑΛΚΟΥΤΤΑ κ. Ἰωάν. Κ. Σταυρίδης.
ΝΕΑ-ΤΟΡΚΗ· κ. Δημ. Ν. Μπότασης, γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὰ μέρη, ἔνθα εἰσέτι δὲν ἐσυστήθησαν ὁριστικῶς ἐπιστασίαι, οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ γείνωσι συνδρομηταὶ ἐπὶ προκαταβολῇ τῆς ἐτησίας συνδρομῆς, ἀποτεινόμενοι εἴτε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν διεύθυνσιν (ELSTER-STRASSE No. 19) ἐν ΛΕΙΨΙΑι, εἴτε εἰς τὰ οἰκεῖα ταχυδρομικὰ γραφεῖα, τῆς διευθύνσεως τοῦ Ἑσπέρου συνεννοηθείσης περὶ τούτου μετὰ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν γερμανικῶν Ταχυδρομείων. Τὸ φύλλον ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ. ELSTER-STRASSE No. 19. LEIPZIG.

ΑΓΝΗΣ ΣΜΙΘ

ΒΛΕΜΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ·

Τρικυμία ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ — Πρῶται ἐντυπώσεις ἐν Ἀθήναις — Ἐν Ἀθήναις — Τὸ Σούνιον καὶ ὁ Ὑμηττός — Ὁ Μαραθὼν καὶ ἡ Αἴγινα — Ὁ ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου καὶ ἡ Ἀκροκόρινθος — Αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ Ἀργολικὴ πεδιάς — Ἐν Σπάρτῃ — Παρὰ τὸν Ταΰγετον — Ἐπὶ τῆς Ἰθώμης — Τὸ Πάσχα ἐν μονῇ — Ἀπὸ τῆς μονῆς εἰς Κρέκι — Ἐν Ὀλυμπίᾳ — Ἀπ' Ὀλυμπίας εἰς Μέγα Σπήλαιον — Ἐκδρομὴ εἰς τὴν Στύγα — Ἑλληνικὴ φιλοξενία — Δυσχέρειαι — Θύελλα ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ — Ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς Κέρκυραν — Ἡ γλῶσσα καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων — Τρόπος τοῦ περιοδεύειν ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Τὸ παρὸν βιβλίον, ἐκ 16 τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα μεγάλου 8ου συγκείμενον, καὶ περιέχον πολλὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας καὶ χάρτην τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντα, ἐκδίδεται κατ' αὐτὰς κομψῶς καὶ πολυτελῶς δεδεμένον.

Μετάφρασις Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

Τιμὴ Φράγκων 7.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι ΤΥΠΟΙΣ Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ.

Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ΚΑΙ

ΤΑ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ.

Θεολογία τοῦ Σωκράτους. Τὸ περὶ προνοίας δόγμα.

Πραγματεία γαλλιστὶ συγγραφεῖσα

ὑπὸ

Γουσταύου Δ' Ἐϊχθαλ.

Ἐξελληνισθεῖσα δὲ μετὰ προσθήκης ἐν παραρτήματι τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ξενοφῶντος

ὑπὸ

ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΒΑΛΕΤΤΑ.

Τιμὴ Μάρκ. 6.

—

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι 1884.
W. DRUGULIN.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΕΚΑΒΗ

μετὰ ψυχαγωγίας ἐξ ἰδιογράφου

ΛΑΜΠΡΟΥ ΤΟΥ ΦΩΤΙΑΔΟΥ

καὶ νεωτέρων ἐξηγητικῶν σχολίων καὶ σημειώσεων

ὑπὸ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ. ΔΟΣΙΟΥ. Δ. Φ.

(Μετὰ εἰκόνος τοῦ Λάμπρου Φωτιάδου).

—

ΕΝ ΓΑΛΑΖΙΩι
1884.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Πρὸ πολλοῦ προτραπεὶς ὑπὸ πολλῶν ἀξιοτίμων καθηγητῶν, καὶ ὑπὸ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐνταῦθα ὁμογενῶν, ὅπως ἐκδώσω τὰ 'ΠΟΙΗΜΑΤΑ' μου, συνιστάμενα ἐκ δέκα καὶ τριῶν (13) τυπογραφικῶν φύλλων ἤτοι 208 σελίδων, πράττω νῦν τοῦτο, πρῶτον μέν, ἵνα μὴ παρακούσω εἰς τὰς εἰλικρινεῖς, καὶ πατριωτικὰς συμβουλὰς αὐτῶν, καὶ δεύτερον ὅπως ἐπέλθω κἀγὼ κατάτι ἀρωγὸς εἰς τὸ ἀρτισύστατον 'Παρθεναγωγεῖον' τῆς ἐνταῦθα Ἑλληνικῆς Κοινότητος, δωρῶν τὰ ὀκτακόσια (800) ἀντίτυπα ὑπὲρ τῶν ἐν αὐτῷ μαθητευουσῶν Ἑλληνίδων. Ὅθεν ἐξαιτοῦμαι τὴν συνδρομὴν τῶν ἁπανταχόσε Ἑλλήνων, πεποιθὼς καὶ ἐρειδόμενος τοῖς φιλομούσοις καὶ πατριωτικοῖς αἰσθήμασιν αὐτῶν.

Ἡ τιμὴ τοῦ βιβλίου ὡρίσθη διὰ μὲν τὸ ἐξωτερικὸν 2½ φράγκα διὰ δὲ τὴν Ρωμανίαν 2, ἀπηλλαγμένου παντὸς ταχυδρομικοῦ ἐξόδου.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀξιότιμοι συνδρομηταὶ νὰ ὑπογράφωσιν εὐαναγνώστως, ἵνα μὴ προκύψωσι λάθη, ὅταν τὰ ὀνόματα αὐτῶν τυπωθῶσιν.

Ἐν Γαλαζίῳ 1884.

Δ. Ν. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

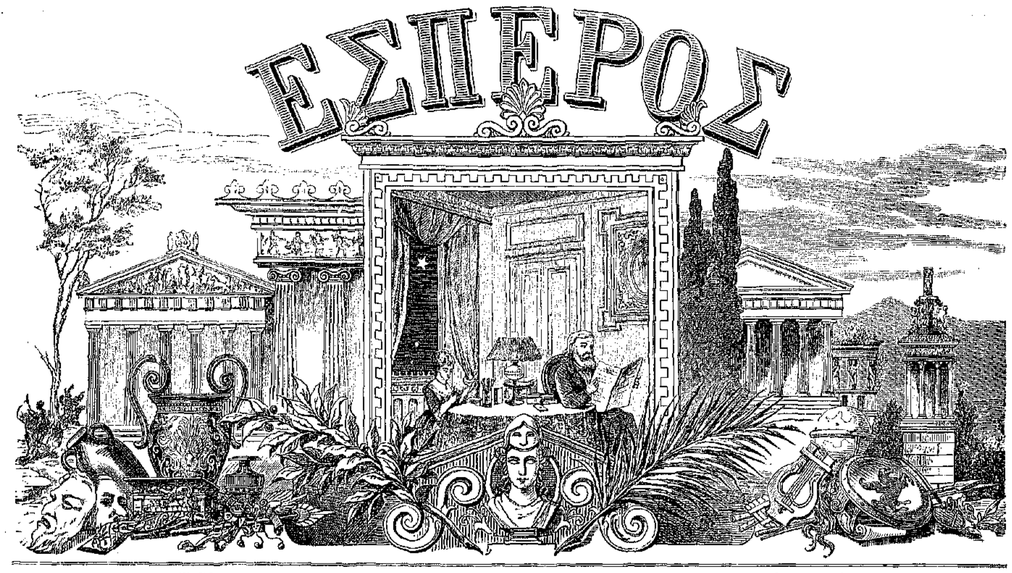

ΕΤΟΣ Δ'. Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1|13 Νοεμβρίου 1884 Τιμὴ ἐτησία προπληρωτέα εἰς χρυσ. Φράγκ. 40. Λίβρ. 32. Ρούβλ. 16. ΑΡ. 85.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Τὰ ἐρείπια τῆς Δαυλίδος ἐν τῇ πεδιάδι τῆς Χαιρωνείας. — Ἡ ἐν Ἀγγλίαι Ἐκκλησιαστικὴ Σύνοδος (Church Congress). — Ὁ καθεδρικὸς ναὸς ἐν Lincoln τῆς Ἀγγλίας. — Ἀρχαιολογικὸν παράδοξον. — Ποίησις. — Φυσιολογικὰ περίεργα. Οἱ πτῆναι. — Γραμμικαὶ Τοποθεσίαι. — Τὰ Σφακιὰ ἐν Κρήτῃ καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῶν. — Ὁ Κομήτης ἢ Ἐπεισόδιον νεαρίου. Διήγημα (τέλος). — Νέα τυπωτικὴ μηχανή. — Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Γραμματοκιβώτιον.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας Δαυλίδος. — Ὁ καθεδρικὸς ναὸς ἐν Λιγκόλνῃ τῆς Ἀγγλίας. — Ἄγγελοι ἀρχαῖοι ἐκ Κυθήρων. — Οἱ Πτῆναι. — Γραμμικαὶ Τοποθεσίαι εἰκόνες τέσσαρες. — Παλαιαὶ ἀνατυπώσεις. — Σφακιώτης.

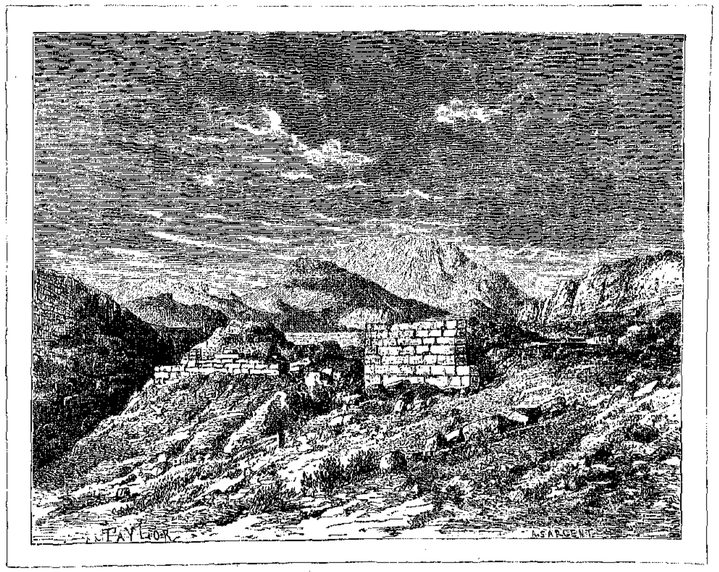

ΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΔΑΥΛΙΔΟΣ.

ΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΗΣ ΔΑΥΛΙΔΟΣ ΕΝ ΤΗ ΠΕΔΙΑΔΙ ΤΗΣ ΧΑΙΡΩΝΕΙΑΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 193.)

ΠΑΡΑΘΕΤΟΜΕΝ σήμερον εἰκόνα παριστῶσαν τὰ σωζόμενα ἐρείπια τῆς ἀρχαίας ἀκροπόλεως τῆς Δαυλίδος, πόλεως ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων τῆς ἀρχαιότητος. Ἡ πεδιὰς τῆς Χαιρωνείας εἶναι μία τῶν ἱστορικωτέρων ἐν τῷ κόσμῳ πεδιάδων, καὶ ὁ σήμερον ἐπισκεπτόμενος τὰ ἔρημα ἐκεῖνα μέρη, δὲν δύναται νὰ φαντασθῇ ὅτι ἐνταῦθα διεδραματίσθησαν συμβάντα, καταπληκτικὴν σχόντα ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς τύχης τῆς πατρίδος ἡμῶν.

Εὑρισκόμεθα ἐν τῇ πεδιάδι ἐν ᾗ ἐν ἔτει 447 πρ. Χρ. συνεκροτήθη αἱματηρὰ μεταξὺ Βοιωτῶν καὶ Ἀθηναίων μάχη, καθ' ἣν ἀνεδείχθησαν νικηταὶ οἱ πρῶτοι· πατοῦμεν ἔδαφος, ἐφ' οὗ Φίλιππος ὁ Μακεδών, ὁ μεγαλεπήβολος βασιλεύς, ἐνίκησε κατὰ κράτος τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς Θηβαίους ἐν ἔτει 338 πρ. Χρ. ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς Σύλλας περιφανῆ ἤρατο νίκην κατὰ τοῦ Ἀρχελάου, στρατάρχου τοῦ Μιθριδάτου. Ἀρκοῦσι τὰ συμβάντα ταῦτα, ὅπως καταστήσωσι χώραν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα διάσημον.

Τὸ φρούριον τῆς Δαυλίδος ἐθεωρεῖτο εἰς τὴν ἀρχαιότητα ἀπόρθητον — καὶ ὅμως καὶ τὸ ἰσχυρότατον φρούριον δὲν ἀντέχει διὰ παντὸς εἰς προσβολὰς ἰσχυρῶν ἐχθρῶν. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι ὅτι οὐ μόνον ὁ Ξέρξης ἐκυρίευσεν αὐτό, ἀλλὰ καὶ ὁ Μακεδὼν Φίλιππος, μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ νίκην, θέλων νὰ καταρρίψῃ καὶ τὸ τελευταῖον προπύργιον τῶν ἐναντίων του, ἐκυρίευσεν αὐτὸ ἐκ δευτέρου καὶ κατέσκαψεν. Ἔκτοτε τὸ φρούριον δὲν ἐπεσκευάσθη πλέον καὶ ἔμεινεν εἰς ἣν σήμερον σώζεται κατάστασιν.

Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ εὑρισκόμενος πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ξένος τις περιηγητής, ἐνθουσιώδης τῆς ἀρχαιότητος θαυμαστής, ἔγραψεν ἐν τῷ ἡμερολογίῳ του τὰς ἀκολούθους λέξεις, ἃς μεταφέρομεν "Τὰ βλέμματα ἡμῶν ἐπιβλέπουσι χώραν ἔμπλεων μελαγχολίας καὶ πένθους καὶ ἀνακαλοῦσαν εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν τὴν καταστροφήν, ἐν ᾗ κατέπεσεν ἡ Ἑλληνικὴ ἐλευθερία. Ὄπισθεν ἡμῶν ἐγείρονται οἱ ἀπότομοι, ἄγριοι καὶ φαιόχροοι βράχοι, ἐφ' ὧν ἐκτίσθη ἡ ἀρχαία τῆς Δαυλίδος ἀκρόπολις· πρὸ τῶν ποδῶν μας δὲ ἐκτείνεται λιθίνη, οὕτως εἰπεῖν, θάλασσα, τὸ ἱστορικὸν πεδίον τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε ὡμοίαζε πρὸς τὰς εὐφόρους τῆς Σπάρτης καὶ τῆς Μεσσηνίας πεδιάδας καὶ σήμερον κεῖται ἔρημον καὶ ἐγκαταλελειμμένον καὶ καλύπτεται ἐν μέρει ὑπὸ ἑλῶν... Ἐκεῖ πλησίον ἐκρέει ἐξ ἀρχαίας κρήνης ὕδωρ νοσῶδες καὶ βορβορῶδες, εἰσέρπον ὑπὸ τὰ λείψανα ἀρχαίων τειχῶν καὶ κατακειμένων κιόνων... Ἡ ὅλη χώρα φέρει τὸν τύπον θλιβεροῦ μεγαλείου, καὶ εἶναι ἡ τελευταία σελὶς τοῦ μεγάλου βιβλίου, οὗ ὁ Μαραθὼν εἶναι ἡ πρώτη... Ἡτοιμαζόμεθα ν' ἀναχωρήσωμεν, ὅτε γέρων ἀπόμαχος, ἰσχνὸς καὶ ἄδοντος, μᾶς ἤνοιξε τὴν θύραν μικρᾶς ἐκκλησίας, ἐν ᾗ διεκρίνομεν διὰ τοῦ ἐπικρατοῦντος σκότους τεμάχιά τινα κιόνων καὶ μαρμάρινον ἑδώλιον, ὅπερ ὁ φύλαξ ὑπέδειξεν ἡμῖν ὡς τὸν θρόνον τοῦ Πλουτάρχου. Γνωστὸν εἶναι ὅτι ὁ μέγας ἱστορικὸς ἐγεννήθη ἐν Χαιρωνείᾳ, τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ εἶναι τόσον γνωστὸν ἐνταῦθα, ὡς καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἡρώων τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως... Εἰς τὴν ἐρώτησίν μας, ἂν οἱ παῖδες τοῦ σχολείου ἐγνώριζον τὰ συγγράμματα τοῦ Πλουτάρχου, ὁ ἀφελὴς δημοδιδάσκαλος ἐκάλεσε μικρὸν παῖδα, ὡς δωδεκαετῆ, ὅστις μὲ ὄμμα πλῆρες ζωηρότητος καὶ εὐφυΐας ἀπήγγειλεν ἐν καθαρευούσῃ ἑλληνικῇ γλώσσῃ τὸ χωρίον τοῦ Πλουτάρχου, ἐν ᾧ περιγράφεται ἡ νίκη τοῦ Σύλλα κατὰ τῶν στρατῶν τοῦ Μιθριδάτου... Καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἢ τοὐλάχιστον εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἔνθα δὲν προεξάρχει ἡ Ἀλβανικὴ φυλή, μέγας διατηρεῖται ὁ θαυμασμὸς πρὸς τοὺς ἐνδόξους ἄνδρας τῆς ἀρχαιότητος. Παρὰ τῷ ἑλληνικῷ λαῷ, τῷ ἐξόχως τὴν ἰσότητα ἀγαπῶντι, ζῶν ὁ ἄνθρωπος καταδιώκεται καὶ συκοφαντεῖται, ἀποθανὼν ὅμως θαυμάζεται καὶ τιμᾶται. Καὶ εἰς τὰ μικρότερα χωρία εἴδομεν ἐντελῶς ἀπαιδεύτους χωρικούς, γνωρίζοντας ὅμως τὸ ὄνομα μεγάλου συγγραφέως, γεννηθέντος ἐν τῷ χωρίῳ αὐτῶν πρὸ δισχιλίων ἐτῶν, ἢ στρατάρχου νικήσαντος νίκην περιφανῆ. Ἂν καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ τοιούτου αἰσθήματος ἀποδεικνύῃ μεγάλην ἐθνικὴν φιλαυτίαν καὶ ὑπερηφάνειαν ἴσως ὑπερβολικήν, οὐχ ἧττον ὅμως εἶναι τὰ μάλιστα χαρακτηριστική, καὶ λαός, τοσοῦτον θρησκευτικῶς λατρεύων τὸ παρελθὸν εἶναι βεβαίως ἄξιος νὰ ζήσῃ ἐν τῷ μέλλοντι."

Η ΕΝ ΑΓΓΛΙΑι ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ.

(CHURCH CONGRESS.)

Ὑπὸ τοῦ

Ἀρχιμανδρίτου Ἱερωνύμου Μυριανθέως.

ΤΗΝ ἐπικρατοῦσαν ἐν τῇ Ἀγγλικῇ Ἐκκλησίᾳ μεγάλην θρησκευτικὴν ζωὴν τεκμηριοῖ καὶ ἡ κατ' ἔτος ἔν τινι πόλει τοῦ ἡνωμένου Βασιλείου συνερχομένη γενικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Σύνοδος (Church Congress), εἰς ἣν λαμβάνουσι μέρος παντὸς βαθμοῦ κληρικοὶ καὶ πάσης τάξεως λαϊκοὶ καὶ συζητοῦσι περὶ διαφόρων ζητημάτων τῆς ἡμέρας ἐχόντων σχέσιν πρὸς τὴν θρησκείαν.

Ἐφέτος ἡ ἐν λόγῳ γενικὴ ἐκκλησιαστικὴ σύνοδος συνῆλθεν ἐν τῇ πόλει Carlisle τῇ 30 Σεπτεμβρίου καὶ διελύθη τῇ 3 Ὀκτωβρίου. Τῇ 2 καὶ 3 Ὀκτωβρίου συνεζητήθησαν καὶ δύο θέματα λίαν ἐνδιαφέροντα καὶ διδακτικὰ δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας, τὸ περὶ τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων τῆς Ἀγγλίας πρὸς τὴν Αἴγυπτον, καὶ τὸ περὶ τῶν ὠφελημάτων τῆς προνομιούχου θέσεως τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν θεμάτων τούτων ὡμίλησαν πολλοὶ διακεκριμένοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, ἀλλ' οἱ μᾶλλον διαπρέψαντες ἦσαν ὁ πρεσβύτερος G. B. HOWARD, ὁ Λόρδος Καρνάρβων καὶ ὁ ἐπίσκοπος τῆς Οὐϊγκεστρίας Βράουν. Ἐκ τῶν σπουδαίων λόγων τῶν ἀνδρῶν τούτων ἀποσπῶμεν τεμάχιά τινα, καὶ δὴ ἐκεῖνα, ὅσα δύνανται μᾶλλον νὰ διεγείρωσι τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν φιλομάθειαν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ "Ἑσπέρου".

Ὁ πρεσβύτερος HOWARD ἀφ' οὗ ὡμίλησεν ἐν ἐκτάσει περὶ τῶν Κοπτῶν ἐν Αἰγύπτῳ, προσέθηκε τὰ ἀκόλουθα περὶ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας· "Δὲν δυνάμεθα, δὲν ὀφείλομεν νὰ δοκιμάσωμεν, ὅπως διὰ τῶν σχέσεων ἡμῶν πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἐν Αἰγύπτῳ ἀποκαταστήσωμεν τὴν ἕνωσιν μεταξὺ τῆς Ἁγίας ἀνατολικῆς ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν;

Ἀλλὰ πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν ὀφείλομεν νὰ χωρήσωμεν ἔχοντες ἀνὰ χεῖρας τὰς Ἁγίας Γραφὰς καὶ τὸ πρῶτον Σύμβολον τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἐλάλησα περὶ τῆς ὑφ' ἡμῶν διατηρήσεως τοῦ παρεισαχθέντος εἰς τὸ Σύμβολον Filioque· ὅτι ἐνταῦθα ἐγένετο προσθήκη οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία, ἀληθῶς εἰπεῖν οὐδέποτε τὸ τοιοῦτο διημφισβητήθη. Ἐγὼ αὐτὸς δύναμαι νὰ παραπέμψω εἰς ἓν χειρόγραφον, γενόμενον 1000 σχεδὸν ἔτη πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Λουθήρου, ἐν ᾧ τὸ Filioque δὲν ὑπάρχει. Εὑρίσκομεν ἴχνη τῆς διδασκαλίας ταύτης πολὺ πρὸ τῶν χρόνων τοῦ βασιλέως Ῥιχάρδου (Richard), ἀλλὰ πότε καὶ ποῦ καὶ ὑπὸ τίνος τὸ πρῶτον εἰσήχθη εἰς τὸ Σύμβολον τὸ Filioque, ἀγνοοῦμεν. Βαθμηδὸν εἰσήχθη εἰς τὴν δύσιν, καὶ ἐπὶ τέλους γενόμενον παραδεκτὸν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας τῆς Ῥώμης, ὑπεστηρίχθη ἔπειτα ὑπ' αὐτῆς ἐμμανῶς. Ἐκ τῆς Ῥώμης ἐκληρονομήσαμεν καὶ ἡμεῖς αὐτό, καὶ ἐπὶ τῆς Μεταρρυθμίσεως πιθανῶς παρεωράθη ἡ προσθήκη, διότι δὲν ἦτο ἐκ τῶν ἀμφισβητουμένων τότε, καὶ οὕτω μένει ἐν τῷ ἡμετέρῳ Εὐχολογίῳ μέχρι τῆς σήμερον.

Ὅταν ἀναλογισθῶμεν, ὅτι ἡ προσθήκη αὕτη ἐγένετο εἰς αὐτὴν τὴν ἀκριβῆ γλῶσσαν τοῦ μεγάλου Συμβόλου τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ ὅτι ἡ δόξα ἣν περιέχει ἀναφέρεται εἰς αὐτὴν τὴν οὐσίαν ἑνὸς τῶν προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἀποβαίνει ἀδύνατον νὰ διαμφισβητήσωμεν τὴν μεγάλην αὐτῆς σπουδαιότητα. Τὸ θέμα περὶ τῆς φύσεως τῆς Θεότητος ὀφείλομεν νὰ διαπραγματευώμεθα μετὰ μεγίστου φόβου καὶ σεβασμοῦ, καὶ νὰ περιοριζώμεθα εἰς ὅ,τι αὐτὸς ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψε περὶ ἑαυτοῦ. Ἡ ἐν Ἐφέσῳ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἀπηγόρευσε πᾶσαν προσθήκην εἰς τὸ Σύμβολον τῆς Νικαίας (πρ. 6). Ἡ ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἀφ' οὗ ἀνέγνω τὸ Σύμβολον ὡς εἶχε τότε, δηλαδὴ ἄνευ τοῦ Filioque (καὶ τοῦτο πολὺ μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς διδασκαλίας περὶ τῆς διπλῆς Ἐκπορεύσεως ἔν τε τῇ ἀνατολῇ καὶ τῇ δύσει), διεκήρυξεν, ὅτι ἐκδιδάσκει τὸ τέλειον ὡς πρὸς τὸν Πατέρα, τὸν Υἱὸν καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, καὶ ἐξήνεγκεν ἀνάθεμα ἢ καθαίρεσιν κατὰ παντὸς ὅστις ἤθελε τολμήσει νὰ προτείνῃ, συντάξῃ, πρεσβεύσῃ ἢ διδάξῃ ἄλλην πίστιν. Καὶ ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία διεμαρτυρήθη πάντοτε εὐσταθῶς κατὰ τῆς προσθήκης ταύτης.

Ὁ λαμβάνων πάντα ταῦτα ὑπ' ὄψει εὐκόλως πείθεται πόσον σοβαρὸν πρᾶγμα ὑπάρχει ἡ περαιτέρω διατήρησις τῆς προσθήκης. Δὲν τολμῶ ν' ἀποφανθῶ, ὅτι διδάσκει τι μὴ ἀληθές· πράγματι ὅμως δὲν ἀποτελεῖ μέρος τοῦ Συμβόλου. Δὲν δύναται, νομίζω, νὰ στηριχθῇ ὑπὸ βεβαιοτάτων μαρτυριῶν τῆς Γραφῆς, διότι δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν πέμψιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὑπὸ τοῦ Υἱοῦ, ἀλλ' εἰς τὴν ἀΐδιον αὐτοῦ ἐκπόρευσιν. Ἡ διατήρησις τῆς προσθήκης ὑποβάλλει ἡμᾶς εἰς τὰ ἀναθέματα τῶν Οἰκ. Συνόδων τῆς Ἐφέσου καὶ τῆς Χαλκηδόνος, καὶ καθίστησιν τὴν κοινωνίαν πρὸς τὴν μεγάλην Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν ἀδύνατον.

Καὶ πρὸς τί νὰ διατηρῶμεν αὐτήν; διότι ἐκληρονομήσαμεν αὐτὴν ἐκ τῆς Ῥώμης; ἢ διότι ἐλάβομεν αὐτὴν ἐκ τῆς ἀβλεψίας τινὸς ἀντιγραφέως, ἢ ἔκ τινος μικρᾶς Ἱσπανικῆς Συνόδου; ἢ ἁπλῶς διότι κρατήσαντες αὐτὴν ἐπὶ πολλὰς ἤδη ἑκατονταετηρίδας δυσκολευόμεθα νὰ ἐγκαταλείπωμεν αὐτήν;

. . . .

Τολμῶ νὰ συνηγορήσω ὑπὲρ τῆς ἄνευ ὅρων ἀποβολῆς τοῦ Filioque ἐκ τοῦ Συμβόλου ... διότι τοῦτο μοὶ φαίνεται τὸ σπουδαιότερον κώλυμα, ὅπως ἀναγνωρίσῃ ἡμᾶς ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία. Καὶ ἂν ἡ ἀναγνώρησις αὕτη ἐπετυγχάνετο ἀμοιβαίως, δὲν ἐλλείπουσιν εὐκαιρίαι πρὸς ἄμεσον ἐνέργειαν ὑπὲρ τῆς ἀμοιβαίας εὐημερίας καὶ οἰκοδομῆς, καὶ ὑπὲρ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον.

Ἡ ἠθικὴ βαρύτης τοιαύτης ἑνώσεως θὰ ἦτο ἀνεκτίμητος. Ἡ ἡμετέρα ἀποστολικὴ διαδοχὴ θὰ ἀπηλλάττετο τῆς Ῥωμαϊκῆς λεπτολογίας, διὰ τῆς συμπράξεως ἀνατολικῶν ἐπισκόπων ἐν ταῖς ἡμετέραις χειροτονείαις· ἡ μετοχέτευσις δυτικῆς δραστηριότητος εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἐκκλησίας θὰ ἐγίνετο, τῇ τοῦ Θεοῦ βοηθείᾳ, πρόξενος μεγάλων ἀγαθῶν, καὶ ἡ συγκρότησις μιᾶς μεγάλης Συνόδου ὅλου τοῦ Ὀρθοδόξου Χριστιανισμοῦ, ἐν ᾗ θὰ ἀντεπροσωπεύοντο τὰ τρία τέταρτα τοῦ κόσμου, δὲν θὰ ἦτο ἁπλοῦν ὄνειρον".

Ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 3 Ὀκτωβρίου ὁ Λόρδος Καρνάρβων, ἄλλοτε ὑπουργὸς τῶν ἀποικιῶν, προκατήρξατο τῆς συζητήσεως περὶ τῶν ἐκ τῆς προνομιούχου θέσεως τῆς Ἐκκλησίας ὠφελημάτων, καὶ ἀφ' οὗ ἐλάλησεν ἱκανὰ περὶ ἑνώσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κράτους προσέθηκε καὶ τὰ ἀκόλουθα· "Ἐγὼ πιστεύω ὅτι ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ κράτος δέον νὰ συμβιῶσιν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐργάζωνται μετὰ ζήλου ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ. Πιστεύω, ὅτι ἡ θρησκεία δέον νὰ ᾖ ἡ πρωτίστη φροντὶς τοῦ χριστιανοῦ ἄρχοντος, ὡς οὖσα εἷς τῶν δεσμῶν τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας καὶ ὡς ἔχουσα ἀντικείμενον τὸ ὑπέρτατον ἀγαθόν, τὸ ἔσχατον τέλος καὶ ἀντικείμενον αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου...

Μεγάλη ἐλάττωσις τῶν ὑλικῶν μέσων τῆς ἐκκλησίας ἔσεται πρόξενος ὀλεθρίων ἀποτελεσμάτων. Πάντες γνωρίζομεν τί διεπράξατο ἐν τοῖς ἐσχάτοις χρόνοις ἡ ἰδιωτικὴ μεγαλοδωρία· καὶ οὐδόλως ἀμφιβάλλω, ὅτι αὕτη ἐξακολουθήσει ῥέουσα καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· ἀλλὰ τὸ θρησκευτικὸν ἔργον τῆς χώρας ταύτης τυγχάνει ἄπειρον, οὐδεμία ἰδιωτικὴ προσπάθεια ἢ θυσία ἀναπληρώσει τὸ κενόν.

... Ἡ Ἀγγλικὴ Ἐκκλησία σήμερον σημαίνει Ἐκκλησίαν τοῦ πτωχοῦ, ἐν ᾧ ἡ κατάργησις τῶν προνομίων αὐτῆς καταστήσει αὐτὴν Ἐκκλησίαν τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ ἀνεπτυγμένου. Ἡ ζημία ἔσεται ἀνυπολόγιστος εἰς τὰς πλείστας τῶν ἐνοριῶν ἐκ τῆς ἀπομακρύνσεως ἑνὸς πεπαιδευμένου κληρικοῦ ἐνεργοῦντος ὑπὸ τὰς ὁδηγίας ἑνὸς ἐπισκόπου, συναισθανομένου τὴν ἐπιρροὴν πεφωτισμένης καὶ ἀπαιτητικῆς κοινῆς γνώμης, καὶ βαθέως ἐνδιαφερομένου ὑπὲρ τῶν ὑλικῶν καὶ πνευματικῶν συμφερόντων τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ. Διοχετεύεται κακῶς ἡ καλύβη τοῦ χωρικοῦ ἢ κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ πλείονες τοῦ δέοντος; ὁ ἱερεὺς δύναται νὰ ὁμιλήσῃ ὅπου ἄλλοι ἐνδοιάζουσι νὰ πράξωσιν οὕτως. Ἀσθενεῖ τις; ὁ ἱερεὺς δύναται νὰ παράσχῃ παραμυθίαν καὶ πολλάκις ὑλικὴν βοήθειαν. Ἀποθνήσκει βοῦς ἢ χοῖρος προώρως; αὐτὸς συντάσσει τὴν ἀναφορὰν πρὸς κυκλοφορίαν μεταξὺ τῶν γειτόνων. Ἀπαιτεῖται συμβουλὴ διὰ μετανάστευσιν, διὰ κατάθεσιν χρημάτων εἰς τράπεζαν, δι' ἀλληλογραφίαν πρὸς συγγενῆ διαμένοντα εἰς ἀπομεμακρυσμένην τινὰ ἀποικίαν; εἰς αὐτὰς καὶ εἰς ἄλλας ἀναριθμήτους οἰκιακὰς περιστάσεις τοῦ ἀγροτικοῦ βίου, αἵτινες διεκφεύγουν μὲν τὴν γνῶσιν τῶν ἡμετέρων φιλοσόφων καὶ πολλῶν τῶν ἡμετέρων πολιτευτῶν, ἀποβλέπουσιν ὅμως τὴν καθημερινὴν εὐτυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν χιλιάδων πτωχοῦ λαοῦ — ὁ ἱερεὺς δύναται νὰ παρέχῃ θάρρος καὶ βοήθειαν καὶ πράττει τοῦτο.

Ἀλλ' ἂν τοιαῦται αἱ σχέσεις τοῦ ἱερέως πρὸς τοὺς ἐνορίτας αὐτοῦ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, ἡ ἀνεξαρτησία αὐτοῦ ἀπ' αὐτῶν κατὰ τὰς Κυριακὰς ὑπάρχει ἐπίσης πολύτιμος. Οὐδόλως ὑποχρεοῦται νὰ κηρύττῃ εὐχάριστα πράγματα, ὅπως ἐξασφαλίζῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ, καὶ τὸν ἄμβωνα δὲν ὑποβιβάζει εἰς μέσον πρὸς συμβιβασμὸν τῶν ματαιοτήτων ἢ τῶν προλήψεων τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ, ὡς πολλάκις συμβαίνει ἐκτὸς τῆς Ἀγγλικῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλ' ἂν ἡ ἐκ τῆς καταργήσεως τῶν προνομίων τῆς Ἐκκλησίας ζημία ἔσται ἀνυπολόγιστος τοῖς πτωχοῖς, οὐχὶ μικρὰ ἔσται καὶ τῷ κλήρῳ ὡς σωματείῳ, ἑπομένως καὶ ταῖς πλουσίαις τάξεσι. Δὲν ὑπάρχει σωματεῖον ἀνθρώπων μᾶλλον ἀφιλοκερδὲς τοῦ Ἀγγλικοῦ κλήρου, ἀλλ' οὗτος ἀποτελεῖ ἐπάγγελμα· καὶ ἂν ὁ μισθὸς τῶν ἀσχολουμένων εἰς τὰ πνευματικὰ καταντήσῃ μηδαμηνὸς καὶ πᾶσα ἀμοιβὴ ἀρθῇ, ὁ χαρακτὴρ τοῦ σωματείου μεταβληθήσεται ἐντελῶς. Ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἰρλανδίᾳ δὲν παρέχει ἡμῖν σπουδαῖα μαθήματα ὡς πρὸς τοῦτο; Ἀκουσίως ἔρχομαι εἰς τὸ βέβαιον συμπέρασμα, ὅτι παλλαὶ ἱκανότητες καὶ πολυμάθεια, αἵτινες ὑπῆρξαν ἡ δόξα τῆς Ἀγγλικῆς Ἐκκλησίας, τραπήσονται εἰς ἄλλας ὁδούς. Ἀλλὰ δύναταί τις ἐξ ἡμῶν ν' ἀποβλέψῃ μετὰ ἀδιαφορίας πρὸς τοιοῦτο ἀποτέλεσμα; Οἱ πλούσιοι, οἱ λόγιοι, οἱ ἀνεπτυγμένοι μεταξὺ ἡμῶν δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην κηρύκων καὶ διδασκάλων; Δὲν πρέπει νὰ διδῶνται μαθήματα κατὰ τῆς πολυτελείας, τοῦ κυνισμοῦ, τῆς φιλαυτίας, τῆς διαστροφῆς τοῦ νοὸς καὶ τῆς καρδίας; Ἀλλ' οἱ κηρύττοντες πρὸς τοιαύτας τάξεις δέον νὰ ὦσιν αὐτοὶ πρῶτοι λόγιοι καὶ ἀνεπτυγμένοι καὶ τολμηροί· καὶ τὸ μέγιστον τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ Ἀγγλικοῦ κλήρου ὑφίσταται ἐν τούτῳ, ὅτι τυχὼν αὐτὸς ἐλευθερίου ἀγωγῆς δύναται ν' ἀντιμετωπίσῃ τὰς πλουσίας καὶ ἀνεπτυγμένας τάξεις τῆς κοινωνίας ἐν πλήρει ἰσότητι.

Ἐν ἑνὶ λόγῳ ἡ κατάργησις τῆς προνομιούχου θέσεως τῆς Ἐκκλησίας ἔσται τὸ σύνθημα τῆς ῥιζικῆς μεταβολῆς τῶν σχέσεων τοῦ κλήρου πρὸς τὸν λαὸν τόν τε πλούσιον καὶ τὸν πτωχόν."

Μετὰ τὸν Λόρδον Καρνάρβων λαμβάνει τὸν λόγον ὁ σοφὸς ἐπίσκοπος Οὐϊγκεστρίας Δρ. Βράουν, ὅστις ἐν ἐκτάσει καὶ δι' ἰσχυρῶν ἐπιχειρημάτων προσπαθῇ ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἐγκαθίδρυσις τῆς Ἀγγλικῆς Ἐκκλησίας (establishment) δὲν ὑπῆρξεν, ὅπως ζητεῖται κατάργησις τῆς ἐγκαθιδρύσεως ταύτης (Disestablishment). Ἡ Ἀγγλικὴ Ἐκκλησία, κατὰ τὸν σοφὸν ἱεράρχην, διοργανισθεῖσα κατὰ τὸν ἕβδομον αἰῶνα ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Θεοδώρου ("Ἕλληνος τὴν καταγωγήν"), ἦτο ἤδη ἐντελέστατα κατηρτισμένη ὅτε ἐπῆλθεν ἡ Μεταρρύθμισις. Ἡ Ἐκκλησία αὕτη ἑαυτὴν μεταρρυθμίσασα ἔμεινεν ἡνωμένη μετὰ τοῦ Κράτους, διετήρησε τὴν ἱερὰν αὐτῆς κτημοσύνην καὶ τὰ τακτικὰ καὶ ἔκτακτα αὐτῆς εἰσοδήματα πρὸς συντήρησιν τοῦ κλήρου κ.τ.λ. Οἱ ζητοῦντες σήμερον τὴν κατάργησιν τῆς προνομιούχου αὐτῆς θέσεως, ζητοῦσι νὰ στερήσωσιν αὐτὴν τῆς περιουσίας αὐτῆς. Ἀλλὰ ποῖον τὸ εἰσόδημα τῆς περιουσίας ταύτης, ἥτις τυγχάνει παλαιοτάτη καὶ μέρος αὐτῆς ἐδωρήθη ὑπὸ ἰδιωτῶν εὐεργετῶν; Τοῦτο μόλις ἀναβαίνει κατ' ἔτος εἰς 5,000,000 λιρῶν, καὶ ἀμφιβάλλω ἂν ποτε διὰ τόσου γλίσχρου ποσοῦ κατωρθώθησαν μείζονα ἔργα. Ὁ ἀριθμὸς τοῦ κλήρου τοῦ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐργαζομένου ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ λαοῦ συμποσοῦται εἰς 20,000. Πέντε ἑκατομμύρια λιρῶν διανεμόμενα ἐξ ἴσου εἰς 20,000 ἄτομα, παρέχουσι κατ' ἔτος εἰς ἕκαστον 250 λίρας. Δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπερβολικὸν δι' ἕνα ἄνθρωπον, ὅστις πρὸς ἰδίαν ἐκπαίδευσιν κατηνάλωσεν 2000 ἢ 3000 λιρῶν; τοιοῦτον ὡς ἔγγιστα μισθὸν λαμβάνει ὁ τῶν χωρίων ἰατρὸς ἢ δικηγόρος. Ποῖα λοιπὸν βάρη ἐπιβάλλει ὁ κλῆρος εἰς τὸ ἔθνος; Ἡ στρατιωτικὴ καὶ ναυτικὴ δύναμις ἀπαιτοῦσι κατ' ἔτος 31,000,000 λιρῶν, ἤτοι τὸ ἑξαπλάσιον τῶν καταναλισκομένων πρὸς συντήρησιν τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ποσὸν λαμβάνεται κατ' εὐθεῖαν ἐκ τοῦ λαοῦ, τὸ δὲ δεύτερον προέρχεται ἐκ περιουσίας παλαιόθεν δεδωρημένης. Ὁ ἐκ τοῦ ζύθου μόνον καὶ τῶν πνευματωδῶν ποτῶν εἰσπραχθεὶς φόρος κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀνέβη εἰς 24,000,000 λιρῶν, ἤτοι εἰς ποσὸν πενταπλάσιον τοῦ εἰσοδήματος ὅλου τοῦ κλήρου τῆς Ἀγγλίας. Ἐὰν τὰ εἰσοδήματα τῆς Ἐκκλησίας ἀφαιρεθῶσιν, ὁ ἀριθμὸς τοῦ κλήρου ἐλαττωθήσεται, ἡ εὐπορία αὐτοῦ κατὰ συνέπειαν δὲ καὶ ἡ ἐκπαίδευσις καὶ ἡ κοινωνικὴ αὐτοῦ θέσις μεγάλως ὑποβιβασθήσονται, καί, ὅπερ σπουδαιότατον, τὰ μεγάλα ἰδιωτικὰ εἰσοδήματα τοῦ κλήρου σχεδὸν πάντα ἀπολεσθήσονται. Νῦν μέγα μέρος τοῦ κλήρου φέρει μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὰς ἐνορίας τόσα χρήματα, ὅσα λαμβάνει ἐξ αὐτῶν... Ἐν Ἰρλανδίᾳ ὅπου κατηργήθησαν τὰ προνόμια τῆς Ἐκκλησίας, δυσκόλως συνάγονται χρήματα ἱκανὰ πρὸς παροχὴν ἐλαχίστων μισθῶν εἰς ἑκάστην ἐνορίαν. Πολλαὶ Ἐκκλησίαι ἐκλείσθησαν. Ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου ὁ κλῆρος, πρῶτον μὲν ἐλῃστεύθη ἔπειτα δὲ ἐν μέρει ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τοῦ κράτους καὶ τέλος ἐστερήθη μεγάλου μέρους τῆς ὑποστηρίξεως ταύτης, καθίσταται ἀδύνατος ἡ ἐξεύρεσις εἰσοδήματος πρὸς συντήρησιν τοῦ κλήρου εἰς πολλὰ μέρη τῆς χώρας, ὥστε πολλαὶ κοινότητες στεροῦνται ἱερέως, καίτοι τὸ ἀπαιτούμενον χρηματικὸν ποσὸν 40 ὡς ἔγγιστα λιρῶν κατ' ἔτος, μόλις ἐξισοῦται πρὸς τὸ εἰσόδημα ἑνὸς Ἄγγλου ἐργάτου, ἐπὶ ἡμερησίῳ μισθῷ ἐργαζομένου." Τοιαῦτα ἐν περιλήψει εἶπε καὶ ὁ ἐπίσκοπος τῆς Οὐϊγκεστρίας ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἡμέρας.

Ὅπερ οἱ εἰρημένοι ἄνδρες φοβοῦνται μὴ συμβῇ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐάν ποτε δημευθῇ ἡ ἐκκλησιαστικὴ περιουσία, τοῦτο δυστυχῶς ὑπάρχει ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι, ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως πόρων σταθερῶν καὶ ἐπαρκῶν πρὸς συντήρησιν τοῦ κλήρου· αἱ τάξεις αὐτοῦ στεροῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνδρῶν ἱκανῶν καὶ πεπαιδευμένων, ἡ θέσις αὐτοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὑπεβιβάσθη, καὶ ἡ σωτήριος ἐπιρροὴ τῆς θρησκείας ἐπὶ τοῦ λαοῦ σήμερον ἐκλείπει. Οἱ καιροὶ πλέον ἐπείγουσιν ὅπως οἱ ἡγούμενοι τοῦ ἡμετέρου ἔθνους προβῶσιν ἐν τάχει εἰς τὴν θεραπείαν τοῦ δεινοῦ τούτου κακοῦ.

Ο ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΕΝ LINCOLN ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 196.)

Ὁ ἐπισκοπικὸς ἐν Lincoln θρόνος ἱδρύθη ὑπὸ Γουλιέλμου τοῦ Κατακτητοῦ εἰς ἀντικατάστασιν τῆς ἀρχαίας τοῦ Dorchester ἐπισκοπῆς. Ἡ πόλις Lincoln ἦτο κατ' ἀρχὰς βασιλικὸν φρούριον μεγάλης σημασίας· διὸ καὶ ἐπάναγκες ἦτο νὰ καταστῇ ἕδρα ἐπισκόπου, ὑφ' οὗ τὴν δικαιοδοσίαν ἐτέθη ὁλόκληρος ἡ ἐκτεταμένη ἐπαρχία.

Ὁ καθεδρικὸς ναός, οὗ σήμερον τὴν εἰκόνα παραθέτομεν, κείμενος ἐπὶ ὀροπεδίου καὶ ἐπιβλέπων τὴν κάτωθεν πεδιάδα, ἀνηγέρθη ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ῥεμῆ, μοναχοῦ Βενεδικτίνου ἐκ Φεκάμπης τῆς Νορμανδίας, μεταβάντος εἰς Ἀγγλίαν μετὰ τοῦ Κατακτητοῦ. Τοῦ ἀρχαίου τούτου ναοῦ διατηρεῖται μέχρι σήμερον ἡ δυτικὴ πλευρὰ καὶ τρεῖς πυλῶνες, οἰκοδομηθέντες ὡς ὑποτίθεται ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ἀλεξάνδρου μεταξὺ 1123 καὶ 1148.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1186 μέχρι τοῦ 1200 ἐπίσκοπος τοῦ Lincoln ἦτο Οὖγος ὁ ἐξ Ἀβαλῶνος, γνωστὸς κοινότερον ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ἁγίου Οὔγου, οὗ ἡ ἱστορία εἶναι ἀξία ἀναγνώσεως καὶ ὅστις ἐτιμᾶτο ὡς εἷς τῶν πιστοτέρων ὑπερασπιστῶν τῆς

Ἐκκλησίας. Οὗτος ἐξηκολούθησε τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ, ἥτις ἀπετελέσθη ὑπὸ τῶν διαδόχων αὐτοῦ, Ὄδγου τοῦ Wells (1209—1235) καὶ Ῥοβέρτου Grostete (ἀποθανόντος ἐν ἔτει 1253). Εἰς τοὺς ἱερόρχας τούτους ἀποδίδεται ἡ ἀνέγερσις τοῦ ναοῦ, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἄμβωνος, τοῦ νάρθηκος καὶ πάντων σχεδόν, ἐξαιρέσει τοῦ ἄνω μέρους.

Ὁ ναὸς κατέχει θέσιν ἐπιφανῆ ἐπὶ κορυφῆς λόφου, ἐμφανίζεται δὲ εἰς ἄκρον μεγαλοπρεπῆς τῷ ἀνερχομένῳ τὴν ἀνωφερῆ "ὑψηλὴν καλουμένην ὁδόν". Καὶ πρῶτον μὲν παρουσιάζεται ἔχει πλῆθος γλυπτῶν ἀγγέλων λεπτοτάτης ἐργασίας. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο εὑρίσκεται καὶ μνῆμα, ἀξιοπερίεργον διὰ τὰ κομψὰ ἀνάγλυφά του· δὲν εἶναι ὅμως γνωστὸν τίνος ἦτο ὁ τάφος· πρὸς τὴν μεσημβρινὴν ἄκραν τοῦ χοροῦ σώζονται οἱ τάφοι τῆς Αἰκατερίνης Σέϊνφορδ, δουκίσσης τοῦ Λάγκαστερ, τῆς τελευταίας συζύγου τοῦ Ἰωάννου τῆς Γάντης, καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς.

Ἀπὸ τοῦ μεσαίου πύργου τοῦ ναοῦ ἡ θέα εἶναι μεγαλοπρεπεστάτη, διότι ἐκεῖθεν φαίνεται ὅλη ἡ ἀπέραντος πεδιάς, ἐκτεινομένη μέχρι τῆς θαλάσσης. Ἐν τῷ πύργῳ τούτῳ εὑρίσκεται καὶ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΑΡΑΔΟΞΟΝ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 197.)

Ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἐκδίδοντες καὶ σήμερον — ἀλλ' ἀκριβέστερον ἐξεικονισμένον — τὸ προκείμενον ἐκ Κυθήρων ἐπιγεγραμμένον ἀγγεῖον, τὸ ἀπὸ τοῦ 1864 μὲν διὰ τῆς "Εὐνομίας" (ἰαν. 1, ἀριθ. 130) γνωστὸν κατ' αὐτάν, τὸ δεύτερον δὲ ὑπὸ τοῦ κυρ. Φιλητᾶ ἐν τῇ "Πανδώρᾳ" (Ἰουν. 1, 1864, φυλλ. 341. σελ. 102) θέμα ὑπὸ τὸν τίτλον "Ληκύθιον ἀγ-

Ο ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΕΝ ΛΙΓΚΟΛΝΗι ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ.

τῷ θλέμματι ἡ ἀνατολικὴ πρόσοψις, πρὸ τῆς ὁποίας ἐκτείνεται καταπράσινος πεδιάς, εἶτα δὲ κάμπτων τις πρὸς νότον βλέπει τὴν δυτικὴν πρόσοψιν μὲ τοὺς μεγαλοπρεπεῖς πύργους, ἐπιστέφοντας τὸ ὅλον οἰκοδόμημα.

Τὸ ἐσωτερικὸν εἶναι ἀληθὲς ἀριστούργημα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς· ὁ νάρθηξ ἔχει 42 ποδῶν πλάτος, καὶ οἱ λεπτοὶ αὐτοῦ κίονες, τοποθετημένοι εἰς ἀπόστασιν ἀσυνήθη ἀπ' ἀλλήλων, σχηματίζουσιν ἑπτὰ κόλπους, αἱ δὲ πλάγιαι πτέρυγες παρέχουσι θέαν κομψοτάτην. Ἡ βορεία πρόσοψις ἔχει μέγα κυκλικὸν παράθυρον μετὰ ἀρχαίων κεχρωματισμένων ὑελοπινάκων τῆς ιγ'. ἑκατονταετηρίδος, ὡς εἰκάζεται. Τὸ παράθυρον τοῦτο εἶναι ἓν τῶν ἀριστουργημάτων τῆς τέχνης. Τὸ παράθυρον τῆς μεσημβρινῆς προσόψεως εἶναι κατὰ ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα ἔτη νεώτερον. Ὁ χορός, ὅστις εἶναι ἔργον τοῦ ἁγίου Ὄδγου, περιὸ περίφημος κώδων, ὁ γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα "ὁ μέγας Θωμᾶς τοῦ Lincoln". Ὁ κώδων οὗτος κατεσκευάσθη τῷ 1610, ἐπεσκευάσθη δὲ τῷ 1835 ζυγίζει δὲ 5 τόννους καὶ 8 στατῆρας, καὶ ἔχει διάμετρον 7 σχεδὸν ποδῶν, δὲν εἶναι ὅμως καὶ ὁ μεγαλείτερος κώδων τῆς Ἀγγλίας.

Ἡ βασιλικὴ ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρία περὶ πολλοῦ ποιεῖται τὸν καθεδρικὸν τοῦτον ναόν, ἓν τῶν σπουδαιοτέρων ἀρχαίων μνημείων, καὶ πολλάκις διηρεύνησε καὶ ἐμελέτησεν οὐ μόνον τὰ καθ' ἕκαστα αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπεχείρησε καὶ ἀνασκαφὰς εἰς τὰ ἀρχαῖα ῥωμαϊκὰ τείχη, εἰς τὰς πύλας τῆς πόλεως καὶ εἰς τὰ ἐρείπια τοῦ ἀρχαίου φρουρίου.

γράμματον" μακρὰς πραγματείας γενόμενον, ἔκτοτε δὲ που καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἰσχυρᾶς μνείας τυχόν*), δὲν θὰ κινδυνεύσωμεν ἴσως; ὡς παίζοντες ἢ παιζόμενοι νὰ ὑπολη φθῶμεν, ὥσπερ τις τῶν μάλα αὐστηρῶν περὶ Lenormant σαρκαστικῶς ἔγραψεν ἐκδόντος ἐν τῇ Revue archéologique 1868, I, 189. τὴν περίεργον ἐκείνην ἐκ Πατρῶν ἐπιγραφήν.**) Τὸ κυθήρειον ἀγγεῖον ἔν τινι, ὡς λέγεται, ἀρχαίῳ τάφῳ ἀνευρεθὲν καὶ εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ φιλομούσου κυρ. Ε. Μόρμορη περιελθὸν ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ πρώτου αὐτοῦ ἀναδόχου "ὀδροχόη"

*) Περβανόγλου, Archäol. Zeit. 1864, σελ. 238. Otto Riemann, L'île de Cythère. Paris 1880, σελ. 40. Weil, Mittheil. des archäol. Instit. zu Athen 1880 ἐν τῇ πραγματείᾳ "Ueber Kythera".

**) Πρβλ. Kirchhoff, Studien zur Geschichte des gr. Alphabets, σελ. 153, σημ. 2 (τρ. ἔκδ.).

ὀρθότερον δ' ὑπὸ Φιλητᾶ "λήκυθος" ἢ "ληκύθιον" καὶ τοῦτ' Riemann καὶ οἱ ἕτεροι συνομολόγησαν. Ἡμεῖς νομίζομεν ἁρμοδιώτερον τὸ ὄνομα Ἀρύβαλλος.*) Τὸ χρῶμα τοῦ ἀγγείου εἶναι καστανόν, περιιδέαι δὲ τὴν κοιλίαν ὑπόξανθός τις ταινία. Ἔχει τὰ χείλη παχέα καὶ τὸ στόμιον κυκλοτερές. Μίαν, ὡς εἰκός, λαβὴν ἔχον, στηρίζεται ἐπὶ βάσεως ἐλαφρῶς τῆς κοιλίας προεχούσης. Ἐν γένει ἡ κατασκευὴ τοῦ ἀγγείου μαρτυρεῖ τέχνην ἥκιστα δεξιάν καὶ εἰ, ὡς ἐκ παραδόξου ὄντως, ἕτερα τούτου περίεργοι ἰδιότητες μὴ ἐβίαζον τὸν συνήθη τύπον ὁμοίων σκευῶν, θὰ ἔκειτο καὶ τοῦτο, ὡς ἑκατοστύες ἐν εὐρωπαϊκοῖς Μουσείοις παρεμφερῶν, οὐδὲ τῆς μνείας κἂν ἄξιον. Ἀλλ' ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα. Τὸ ἀγγεῖον φέρει δύο λίαν ἀπίστους ἐπιγραφάς, τὴν μὲν ἐπὶ τοῦ στομίου ἐκ δεξιῶν πρὸς ἀριστερὰ ἀναγιγνωσμένην, τὴν δὲ περὶ τὴν κοιλίαν ἐπὶ τῆς περιεχούσης ταινίας κατ' ἀντίστροφον φοράν. Αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται, ἀληθῶς μὲν εἰπεῖν, δυσχερείας τινὰς κατὰ πρώτην ὄψιν περὶ τὴν ἐξήγησιν παρέχουσιν, ἡρμηνεύθησαν ὅμως καὶ *ἐσχολιάσθησαν ὑπὸ τῶν πρώτων τούτων ἐξηγητῶν* θαυμασιώτατα πάνυ. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος

ΑΓΓΕΙΟΝ ΑΡΧΑΙΟΝ ΕΚ ΚΥΘΗΡΩΝ.

περὶ τῆς τοῦ στομίου ἐπιγραφῆς "ΔΑΚΡΙΩΝ ΡΟΗ" ταύτην ὡς γνησίαν ὑπολαβών, ὡς ἐξῆς ἐκφράζεται· "Εἰς δὲ τὸ στόμιον τοῦ ἀγγείου, "ἐπὶ τοῦ πάχους αὐτοῦ, εἶνε γεγραμμένη ὁρι"ζοντίως ἡ ἑξῆς ἐπιγραφή· δακρίων ῥοή, καὶ "μετὰ ταῦτα ἓν σημεῖον φαινόμενον ὡς Θ πι"θανῶς δὲ ὂν τελεία, ἐκτὸς ἂν ἐκληφθῇ ὡς Ω, "ὦ δακρίων ῥοή" (!), τὸ δὲ δακρύων γράφεται, "κατὰ λᾶϐος ἴσως τοῦ ἀγγειοπλάστου διὰ τοῦ "Ι, καθαρῶς γεγραμμένον κατὰ τὸ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν "ἀντίγραφον. Τὸ ἀγγεῖον τοῦτο εἶνε ἐκ τῶν "μαρτυρίων (!) ὅτι τὰ τοιαῦτα ἀγγεῖα ὑπετίθεντο "περικλείοντα τὰ δάκρυα τῶν ἐπιζώντων." Τοῦτ' ἐϐεβαίωσε ἐπόμενος καὶ ὁ λόγιος κυρ. Φιλητᾶς καὶ τὴν ἄνωθεν ἐπιγραφὴν ἐπίσης ὡς γνησίαν ὑπολαϐών, ἐκάλεσε τὸ ἀγγεῖον "ληκύθιόν τι τῶν καλουμένων δακρυοδόχων (vasi lacrimatorii)"!

Πρὶν ἢ περὶ τῶν ἐπιγραφῶν τούτων ἀκριϐεστέραν τὴν ζήτησιν ποιήσωμεν, δέον ὀλίγιστα νὰ διαλάϐωμεν περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τῶν ὑπὸ τοῦ κυρ. Φιλητᾶ "δακρυοδόχων" τούτων καλουμένων. Προωρισμέναι ἦτοι ἦσαν αἱ δακρυοδόχοι αὗται, κατὰ τοὺς παραδεχομένους τὴν ὕπαρξιν τοιούτου παραδόξου ἔθους, ἵνα δέχωνται τὰ δάκρυα τῶν ἐπιζώντων φίλων, τὰ δάκρυα οὕτως εἰπεῖν τὰ ἐπικήδεια τῶν συγγενῶν, ἅπερ, ἐπιμελῶς δῦθεν εἰς τοιαῦτα σκεύη στάζοντα εἰσχεόμενα, τοῖς νεκροῖς οἱονεὶ προῖξ καὶ μαρτύριον ἀγάπης εἰς τὸ μνῆμα συγκατεθάπτοντο· ἀλλὰ τοιοῦτον ἔθος ἀδέσποτον ὅλως καὶ ἀπαράθετον, εἶνε καὶ καθ' ἑαυτὸ ἀνόητον καὶ γελοῖον, διότι οὐν τοῖς ἄλλοις δυσχερὴς θ' ἀπέϐαινε καὶ ἀργαλέα τοῖς ὄντως ὑπὸ λύπης δακνομένοις τοσοῦτον ψυχρὰ φροντίς, οὐδὲ τὰ δάκρυα, ὑπὸ τοιοῦτο πρόσχημα, παντὶ δυνατά, εἰ μὴ ὑποτεθῶσι ταῦτα ἀληθῶς "δάκρυα Μεγαρέων".

Ἡ πλάνη αὕτη οὐχ ἧττον, ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὴν παρὰ Ῥωμαίοις δῦθεν συνήθειαν ταύτην, χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 15ου αἰῶνος, ἔτυχε δὲ ὑποστηρικτῶν ἔστιν ὅτε οὐχὶ τῶν μάλα ἀπείρων. Ὁ πρῶτος κατὰ τῆς δοξασίας ταύτης ἀπεξεθλώθην εἶνε ὁ Schoepflin (πρβλ. Histoire de l'Acad. des inscript. T. VII, p. 92. Ἐπίσης· de apotheosi imperatorum romanorum. Argentorat. 1720, 4 Ἔ. καὶ ἀλλαχοῦ. Ὁ ἄγλος Congens Middleton (πρβλ. Germana quaednm antiquitatis eruditae monumenta, London 1745.

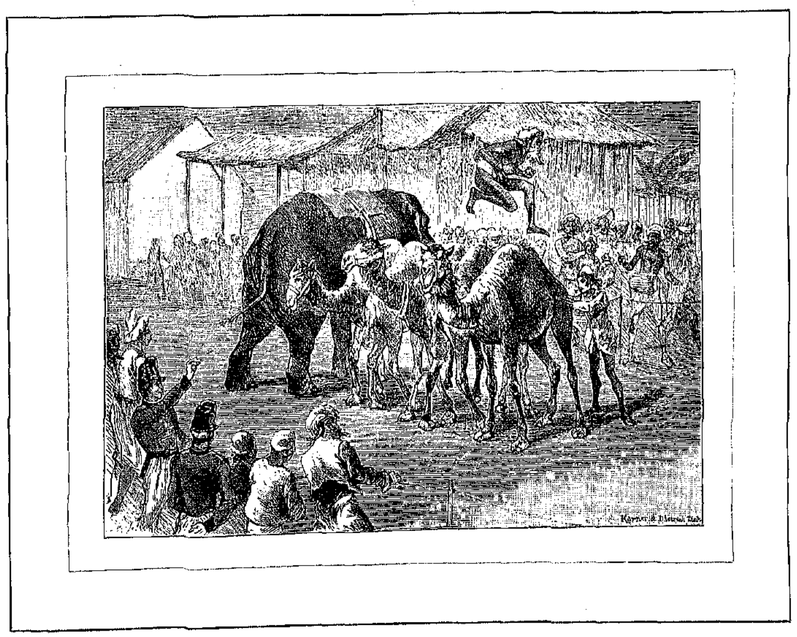

ΟΙ ΠΙΘΗΚΑΙ.

4, σελ. 94) ἐπίσης κατὰ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐκηρύχθη. Ὁ Mongez ἰδίᾳ κατὰ τὸ 1780 καὶ ἀκολούθως κατὰ τὸ 1809 ἀπέδειξεν, διὰ σχετικῆς πραγματείας ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιγραφῶν ἀναγνωσθείσης, ἱκανῶς τὴν δόξαν ψευδῆ, συναποδείξας καὶ νόθον τὸ ἐν Clermont (en Auvergne) ἀνάγλυφον τὸ ἐξεικονίζον νεκρικὴν πομπήν, καθ' ἣν τῶν παρισταμένων τις εἰς τὰ ὄμματα τῇ χειρὶ τοιοῦτον ἀγγεῖον φέρει, ὡσανεὶ ὄντως ἐν φροντίδι ἦτο τὰ ῥέοντα δάκρυα εἰς αὐτὸ νὰ εἰσοχετεύσῃ. Τὸ ἐνδόσιμον εἰς τὴν ὑπόθεσιν περὶ τῆς ὑπάρξεως τοιούτου ἔθους παρέσχον οὐχὶ πολλαὶ τοιούτου εἴδους δακρυοδόχοι, οἷον τὸ κυθήρειον ἀγγεῖον, ἀλλὰ ψευδεῖς ἑρμηνεῖαι καὶ παρεξηγήσεις ἐπιτυμβίων ἐπιγραφῶν ἢ σχετικῶν χωρίων παρὰ λατίνοις συγγραφεῦσιν. Ἀνεγνώσθη λ. χ. ἐπὶ τάφων lacrimas posuit ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ lacrimans posuit (πρβλ. Gruter, Index Grammat.) ἐπίσης παρεξηγήθη τὸ tumulum lacrymis plenum dare ὅπερ ἁπλῶς τὸ ἐν δάκρυσι θάπτειν ἢ ἐν δακρύοις τέθαπται σημαίνει κτλ. Παρεξηγήθησαν δὲ ἢ ἐβιάσθησαν *σχετικὰ χωρία παρὰ Ῥωμαίοις ποιηταῖς*, περὶ ὧν πρβλ. Roulez: Bulletin de l'académie royale des sciences et belles-lettres de Bruxelles, T. V, No. 5 καὶ 6. Ἥμαρτον δὲ ὅ τε Emele (Beschreibung römischer und deutscher Alterthümer, 1833, σελ. 25) ἐκεῖθεν βεβαίως παραπλαγχθείς, ὅστις ἀπολύτως ὑπὲρ τῆς δόξης ταύτης ἀνεκηρύχθη, καὶ ὁ Creutzer (ein altathenisches Gefäss, σελ. 58, σημ. 17) ὁ συνομολογήσας τῷ Raoul Rochette παραδεχομένῳ μὲν τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἔθους, θεωροῦντι ὅμως ὡς ἴδια πρὸς τοῦτο ἀγγεῖα μόνον τὰ ἐξ ὑέλου μικρὰ ἐκεῖνα, ἅπερ ἐν ῥωμαϊκοῖς τάφοις ἀνευρέθησαν οὐχὶ σπάνια. Ὁ τελευταῖος οὗτος ἐκφράζεται ἐν τῇ "Ἀχιλληΐδι"· monuments inédits, σελ. 48, σημ. 3 περὶ τοῦ πράγματος ὡς ἑξῆς· "on a sans doute eu tort de ne voir que des lacrymatoires dans les vases de forme alongée, nommés Lecythi, qui servaient à contenir de l'huile ou des parfumes, et qu'on trouve si fréquemment figurés sur les peintures de vases grecs avec cette destination indubitable. Mais peut-être aussi se tromperait-onen retranchant de la nombreuse série des vases grecs l'espèce de vases propres à renfermer des larmes, que des témoignages positifs (!) et des locutions consacrées dans les inscriptions funéraires prouvent avoir été déposés dans le tombeaux." Ἐν τούτῳ οὐδεμία δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ ἀμφιβολία ὅτι καὶ οὕτω σφάλλεται ὁ γάλλος ἀρχαιολόγος, ἡ χρῆσις δὲ τῶν τοιούτων σκευῶν καὶ ἐν γένει ἡ ὕπαρξις τοῦ ἔθους τοῦ συνθάπτειν, οὕτως εἰπεῖν, τὰ δάκρυα τοῖς νεκροῖς, θεωρεῖται τὰ νῦν ὑπὸ πάντων ὡς γελοία ὑπόθεσις, ψευδὴς δόξα καὶ τὰ παραπλήσια (πρβλ. marchese Haus' dei vasi greci comunemente chiamati etruschi, σελ. 33. Lewezow, Verzeichniss der antik. Vasen im Antiquarium des königl. Mus. zu Berlin, σελ. 17, 116, Form. 134. De Caumont: cours d'antiquités monumentales (t. II, σελ. 253) κτλ. Ἐπανιόντες νῦν ἐπὶ τὸ κυθήρειον σκεῦος παρατηροῦμεν τὸ πρῶτον ὅτι κατὰ τὰ ἤδη λεχθέντα, τῆς ὑποθέσεως περὶ τῆς συνηθείας τοῦ συνθάπτειν δακρυοδόχους τοῖς νεκροῖς ἀποδειχθείσης ἁπλῆς ἀρχαιολόγων τινῶν ἐπινοίας, δέον καὶ ἡ ἄνους ὅλως ἐπιγραφὴ τοῦ ἡμετέρου ἀγγείου νὰ θεωρηθῇ ἐκ τῶν προτέρων ὡς σκαιὸν ἐπινόημα ἀγραμμάτου τινὸς βουληθέντος τήν, οἶδε Κύριος, τίνι τρόπῳ γνωστὴν αὐτῷ γενομένην δοξασίαν ταύτην νὰ κυρώσῃ οὕτως ἐν τῷ ἀγγείῳ καὶ δι' ἐπιγραφῆς! ἀλλ' ἐλέγχεται καὶ ἄλλως πολλαχῶς ἀδέξιος παραχαράκτης, καθάπερ καὶ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων καὶ ἡ θέσις τούτων (περὶ τὰ χείλη!) καὶ ἡ πλημμελὴς γραφὴ καὶ ἡ ῥῆσις καθ' ἑαυτὴν φανερῶς τούτου καταμαρτυροῦσιν. Ἄπορον δὲ ἡμῖν φαίνεται πῶς οὐ μόνον ὁ ἀνώνυμος τούτου ἐκδότης ἀλλὰ καὶ ὁ λόγιος κ. Φιλητᾶς οὕτως ἀβασανίστως τὴν γνησιότητα τῆς ἐπιγραφῆς παρεδέχθησαν καὶ συμπεράσματα ἐξήνεγκον τοσοῦτον ἀλλόκοτα. Εἴδομεν ἤδη τί ὁ πρῶτος γράψας περὶ ταύτης διέλαβεν, ὁ δὲ κ. Φιλητᾶς τὴν ἐπιγραφὴν θεωρεῖ ἅμα πρὸς τὴν τῆς κοιλίας σχετιζομένην καὶ δὴ καὶ ταύτην τὸ ἥμισυ οὖσαν "δύω τροχαϊκῶν μονομέτρων" τῶν ἀποτελουμένων ἐκ τῶν δύω τούτων ἐπιγραφῶν! Ἀλλὰ πρὶν ἢ εἰς τὴν ἐξέλεγξιν ἀκριβέστερον χωρήσωμεν διαληπτέον καὶ περὶ τῆς ἑτέρας τῶν ἐπιγραφῶν τῆς τὴν κοιλίαν ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ περιθεούσης. Ἐγκεχάρακται αὕτη au graffito ἐπὶ τῆς περιζωννυούσης τὴν κοιλίαν ἐρυθρᾶς ταινίας, δίδωσι δ' ἡμῖν τὴν καινότροπον ῥῆσιν ΙΛΕΟ ΘΕΙΩΝ. Ὁ ἐν τῇ Εὐνομίᾳ γράψας ἀρχαιολόγος διαλαμβάνει περὶ ταύτης ὡς ἕπεται· "λέγει δ' ἐνταῦθα ἡ ἐπι- "γραφὴ "ιλεο θεῖον πιθανῶς ἱλέων θεῶν, ὅπου "*τὸ πρῶτον Ν φαίνεται ἐξηλειμμένον τὸ ο πρέ-* "πει νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἀρχαϊκῶς καὶ παρὰ τὴν "ἐποχὴν τοῦ ἀγγείου ἀντικαθιστῶν τὸ ω, καὶ ἡ "λέξις θεῶν ποιητικῶς γεγραμμένη θειῶν (!). "Ἐκτὸς ἂν ἀντὶ ιλεον ἦτον ἀρχικῶς ἐπὶ τοῦ "ἀγγείου (Ε)ΛΕΟ(Σ) θεῖον, ὅπερ φαίνεται πιθα- "νώτερον." Ὁ κ. Φιλητᾶς δικαίως τὰς ἑρμηνείας ταύτας ἀπορρίπτων τὸ ιλεο δὲ τῆς κάτω ἐπιγραφῆς ὡς τρίτον πρόσωπον τοῦ ῥήματος ἱλεόω ὑπολαμβάνων — ἐξαλειφθέντος δῆθεν τοῦ τελικοῦ Ι — συνδυάζει τὴν τοῦ στομίου ἐπιγραφὴν τῇ περὶ τὴν κοιλίαν "τὸν τέλειον τοῦτον λόγον" ἐξάγων· δακρύων ῥοὴ ἱλεοῖ θεῖον! Ἀλλ' ὡς ἤδη παρετηρήσαμεν, ἡ τοῦ στομίου ἐπιγραφὴ εἶνε τῶν ἀδυνάτων ἀδύνατον νὰ ἦναι γνησία οὐδὲ κἂν ἀρχαιοτέρας τινος ἐποχῆς. Δυστυχῶς ἀγνοοῦμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ σκεύους πρὶν ἢ περιῆλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ νῦν τούτου ἀξιοτίμου κτήτορος, ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ἡ παραποίησις ἐναργὴς τυγχάνει. Οὐ μόνον ἐν τοῖς ἀνωτέρω ὑπαινιχθεῖσι προφανὴς εἶνε ἡ κιβδηλεία, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ τῶν ψηφίων γραφῇ, ἐν τῇ ἀτέχνῳ καὶ σκαιᾷ τούτων παραχαράξει, ἥτις καὶ τῷ ἀπειροτέρῳ τῶν ὀφθαλμῶν δῆλος. Ἐναργὴς λίαν τυγχάνει αὕτη λ. χ. ἐν τῷ γράμματι ω ὅπερ κεχάρακται — ἐπὶ τὸ ἀρχαϊκώτερον δῆθεν — ῥομβοειδῶς Ω. Τὸ ρ ἐν τῇ λέξει ῥοὴ τὸν ἀρχαιότερον τριγωνικὸν φέρει τύπον P, ἐν τῇ λέξει δακρύων γέγραπται τοὐναντίον κατὰ τὸν συνήθη καὶ κοινὸν Ρ. Ἡ ἀρχαϊκὴ δὲ τοῦ α γραφὴ Α ἀντιστρατεύεταί πως τοῖς Ν,*) Ρ, Η, γεγραμμένοις κατὰ τοὺς νεωτέρους τύπους αὐτῶν. Ἀκριβέστερον πάντων ὅμως τὴν κιβδηλείαν μαρτυρεῖ τὸ ἐν τῷ τέλει κείμενον σημεῖον ο, τὸ ἀντικαθιστῶν τὴν τελείαν ἢ ἀντὶ ταύτης ἐπὶ τὸ ἀρχαιότερον (!) δῆθεν κεχαραγμένον. Δὲν θὰ ἥρμοζεν ἴσως οὐδὲ ἐπὶ τοσοῦτον νὰ ἐνδιατρίψωμεν περὶ τὴν ἐξέλεγξιν τῆς τοσοῦτον φανερῶς νενοθευμένης ἐπιγραφῆς, εἰ μὴ ἐτύγχανεν αὕτη παραδόξως τῆς ὑπολήψεως δύο τῶν μάλα διακεκριμένων παρ' ἡμῖν λογίων. Ἄλλως ὅμως περὶ τῆς ἑτέρας τῶν ἐπιγραφῶν φρονοῦμεν, ἥτις καὶ τὸν τρόπον τῆς χαράξεως καὶ τῷ σχήματι τῶν γραμμάτων πάνυ τῆς πρώτης διαφέρει. Καὶ ἡ διαφορὰ αὕτη καθίσταται ἀπόνως ἐπαισθητὴ δι' ἁπλῆς τῶν δύο ἐπιγραφῶν παραθέσεως. Καὶ πρῶτον ἡ ἐγχάραξις τῆς δευτέρας ἐπιγραφῆς au graffito εἶνε συνήθης καὶ ἐπὶ ἀρχαίων ἀγγείων τὰ μάλα συχνή, τὸ δὲ σχῆμα τῶν γραμμάτων οὐδὲν παρέχει τὸ ὕποπτον. Ἀληθῶς μὲν ἡ ῥῆσις, ὁπωσδήποτε ἑρμηνευομένη ἢ "συμπληρουμένη", παράδοξος λίαν τυγχάνει καὶ ἄντικρυς πολεμία τῇ ἀναγωγῇ ταύτης εἰς ἀρχαιοτέρους χρόνους καὶ ὅμως ἀπαντῶσιν ἐπὶ ὁμοίων ἀγγείων ἐπιγραφαὶ πολὺ παραδοξότεραι. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ λ. χ. τῆς Ἰταλίας Κύμῃ ἀνευρέθη, πρό τινων δεκαετηρίδων λήκυθος τὴν οὐχ ἧττον περίεργον ἐπιγραφὴν φέρουσα· ΤΑΤΑΙΕΣ ΕΜΙ ΛΕΚΥΘΟΣ ΗΟΣ ΔΑΝΜΜΕΚΛΕΨΗ ΘΥΦΛΟΣ ΕΣΤΑΙ ἤτοι, ταταίης εἰμὶ λήκυθος ὃς δ' ἄν με κλέψῃ τυφλὸς (ἐσφλ. θυφλός) ἔσται (πρβλ. Bullet. Nap. II, σελ. 20 καὶ Archäol. Zeitung 1844, No. 17). Ὁ κύριος Φιλητᾶς ὀρθῶς μὲν νομίζομεν ἀπεφήνατο περὶ τῆς πρώτης λέξεως τῆς ἡμετέρας ἐπιγραφῆς ὡς ἀνηκούσης ἤτοι τῷ ῥήματι ἱλεόω, οὐκ ὀρθῶς ὅμως ὅτι τοῦτο εἶνε καὶ τὸ τρίτον τοῦ ἐνεστῶτος τῆς ὁριστικῆς πρόσωπον, ἐξαλειφθέντος δῆθεν τοῦ τελικοῦ ι = ἱλεοῦ, διότι ἐγκεχαραγμένων ὄντων τῶν γραμμάτων ἡ ἐξάλειψις θὰ ἦτο ἀδύνατος ἄνευ νέας ἐπιχρώσεως, ὅπερ προφανῶς δὲν συνέβη.

Ἀνάγκη λοιπὸν ν' ἀναγνωσθῇ ὡς ἔχει, ἤτοι ΙΛΕΟ ΘΕΙΩΝ = ἱλεῶ θεῖον, τοῦ ο βεβαίως ἀγνοίας ἕνεκεν ἀντὶ τοῦ ω, διότι ἡ ἐπιγραφὴ εἶνε ἐξ ἅπαντος πολὺ μεταγενεστέρων χρόνων ἐκείνων οὓς ἡ τοιαύτη τοῦ ο χρῆσις θὰ ἐμαρτύρει. Ὑποκείμενον εἰς τὸ ῥῆμα τοῦτο δ' ἡμεῖς ὑποθέτομεν τὸ ἀγγεῖον αὐτό, ὡς καὶ ἐν τῇ τοῦ κυμαίου σκεύους "ταταίης εἰμι λέκυθος" ἐπιγραφῇ, καὶ οὕτως ἐν πολλαῖς ἄλλαις.

Ὁ χρόνος τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης νὰ ὁρισθῇ εἶνε δύσκολον, διότι ἐνῷ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων ταύτην εἰς ἀρχαιοτέρους χρόνους ἠδύνατο ν' ἀναβιβάσῃ, τοὐναντίον ἡ ῥῆσις καὶ ἡ χρῆσις τοῦ ῥήματος ἱλεῶ καταβιβάζουσι ταύτην αἰῶνάς τινάς. Οὐδαμῶς δὲ ἀληθεύει, ὡς εἶπεν ὁ ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολόγος, ὅτι ἡ γραφὴ τοῦ ο τετραγώνου □ τὴν τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων ἐποχὴν τῆς ἐπιγραφῆς καταδείκνυσι, διότι τοιαύτη τοῦ ο μορφὴ ἀπαντᾷ μὲν καὶ ἐν ἀρχαιοτέραις βοιωτικαῖς ἐπιγραφαῖς, οὐχὶ δὲ σπανίως καὶ ἐπὶ νομισμάτων τῶν μετ' Ἀλέξανδρον χρόνων καὶ ἀλλαχοῦ. Ἡ γραφὴ τοῦ λ = Λ ἔχει καθ' ὅμοιον σχῆμα καὶ ἐν ἑτέρᾳ ἀρχαίᾳ ἐπιγραφῇ ἐγκεχαραγμένῃ περὶ σκεῦός τι τοῦ βρεττανικοῦ Μουσείου, ἐπίσης ἐκ Κυθήρων προερχομένου, αὕτη ἔχει ὡς ἑξῆς· ΒΕΜΙΚΟΤΥΛΙΟΝ (πρβλ. Kirchhoff π. μ. σ. σελ. 140). Περίεργος πάνυ εἶνε ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιγραφῇ, ἐὰν τὸ σταλὲν ἡμῖν ἀντίγραφον πιστῶς ἔχῃ, ἡ ἀντεστραμμένη γραφὴ τοῦ ν = И, ἥτις ἀπαντᾷ ἰδίως συχνὰ ἐν ἀρχαιοτέραις ἀττικαῖς ἐπιγραφαῖς, καὶ ἐπὶ νομισμάτων οὐχὶ σπανίως τοῦ ἀρχαιοτέρου ῥυθμοῦ, ὡς λ. χ. τῶν Συρακουσίων (πρβλ. "Das königl. Münzkabinet", Friedl.-Sallet, 545, 546) ἀλλὰ καὶ ἀλλαχοῦ ἐν λίαν ἀρχαίαις ἐπιγραφαῖς. Καὶ ἐν τούτῳ οὔτε τὸ ἀρχαϊκὸν τῶν γραμμάτων σχῆμα οὔτε ἡ σεβαστὴ γνώμη φίλου ἡμῶν γερμανοῦ καθηγητοῦ ἀποφηναμένου ὑπὲρ τοῦ δυνατοῦ τῆς ἀναγωγῆς ταύτης εἰς ἀρχαιοτέρους χρόνους καὶ ἀναμνήσαντος ἡμᾶς τὴν παρ' Ἡροδότῳ ὁπωσδήποτε σχετιζομένην ῥῆσιν "φθονερὸν τὸ θεῖον", ἰσχύουσιν ἱκανῶς ἵνα πείσωσιν ἡμᾶς ὅτι δυνατὸν ἡ ἐπιγραφὴ νὰ ὑπερπηδήσῃ τοὺς ῥωμαϊκοὺς χρόνους ἐὰν μὴ καὶ μεταγενεστέρα πολὺ τούτων. Τὸ ἡμέτερον σκεῦος ἐχρησίμευσεν ὡς νεκρικὸν δῶρον καὶ περιελάμβανεν ἴσως ἔλαιον, διότι ἐνῷ ἡ εἰκασία τῆς τῶν δακρύων δῆθεν καταθέσεως εἰς τοὺς τάφους μωρὰ ἐλέγχεται καὶ ἀνυπόστατος, τοὐναντίον μαρτύρια ὑπάρχουσιν ἀναμφίλεκτα ὅτι παρὰ τοῖς νεκροῖς ἀγγεῖα ἐθάπτοντο ἐλαίου πλήρη καὶ μύρων, ὧν μάλιστά που καὶ ἴχνη περιεσώθησαν (πρβλ. Middleton I, σελ. 99. Histoire de l'académie des inscrip-

*) Δυστυχῶς ἐν τῇ προκειμένῃ τοῦ σκεύους εἰκόνι τὸ ψηφίον τοῦτο δὲν ἀπεδόθη πιστῶς, ἔχον ἐν τῷ πρωτοτύπῳ οὕτως· N.

tions, t. VII, σελ. 96. 1824). Ὑπὸ ταύτην τὴν ἔποψιν καὶ τὸ κυθήρειον σκεῦος πολλὴν θὰ εἶχεν ἀξίαν, ἐὰν μὴ ὁ παραχαράκτης εἰς τὰ σπανιώτερα ἀφορῶν, καθίστα ὕποπτον τοῦτο διὰ τῆς νέας ἀνοήτου ἐπιγραφῆς. Δυσχερὴς δὲ νῦν κατὰ πρώτην ὄψιν ἀποβαίνει ἡ καταπολέμησις τοῦ αὐτοκλήτου συλλογισμοῦ ὅτι, τῆς μιᾶς τῶν ἐπιγραφῶν ψευδοῦς οὔσης, καὶ ἡ ἑτέρα δέον νὰ μὴ τύχῃ εὐκόλως τῆς ψήφου τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ ὅμως ἀκριβεστέρα ἐξέτασις πείθει ῥαδίως περὶ τοῦ ἐναντίου.

Ἐν Λειψίᾳ 1884.

Β. Ν. Στάης.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Α'.

ΨΥΧΗΣ ΚΑΛΛΟΣ.

Ἦν ἀρετῆς τὸ ἄωτον τὸ πάλαι καλλονὴ
μορφῆς τελεία·
ζωγράφοι ἐνεπνεύσθησαν ἀείποτε κλεινοί,
καὶ γλύφανα εἰργάσθησαν ἀμίμητα μνημεῖα.

Ὁ Ὑπερίδης ἤρκεσε τῆς Φρύνης τ' ἀνθηρὰ
νὰ δείξῃ στήθη,
τὸ κάλλος νίκην ἤρατο ἐν μέσῃ ἀγορᾷ,
ἡ θέμις γόνυ ἔκλινεν, ἡ ἀρετὴ ἡττήθη.

Ἐκείνη ἥτις σήμερον θὰ ἤγειρε χολὴν
κριτῶν καὶ βέλη,
μουσοτραφῶν συνήθροισε περὶ αὐτὴν σχολήν,
καὶ τύπος τελειώσεως τῷ Σκόπᾳ διετέλει.

Ἦτο τὸ κάλλος χάρισμα, θεότητος εἰκών,
τύπος χαρίτων·
θεοὶ ἐνηνθρωπίσθησαν πρὸς χάριν γυναικῶν,
βροτοὶ ἀπεθεώθησαν πρὸς χάριν θεοτήτων.

Ἀλλ' ᾤχοντο τῆς φύσεως οἱ γόητες καιροί,
τὸ πᾶν ἀπέδρα·
Ἐὰν γηΐνου ἔρωτος τὸ εἶδος μᾶς πληροῖ,
ἀλλ' ἡ ψυχὴ λογίζεται τοῦ ἀληθοῦς καθέδρα.

Ἀρέσκομαι εἰς ὄμματα γλαυκὰ ἢ μελανά,
βωβὰ ἢ λάλα,
τὰ χείλη ὀνειρώττομεν ἁβρὰ καὶ ῥαδινά,
αἱ φρένες μας μεθύσκονται εἰς στέρνα ὡς τὸ γάλα.

Ἀλλ' ἐκμαγεῖα ἅπαντα ἀνθῶν ἢ ὀπωρῶν
ὡρῶν εὐφόρων,
τὰ πνίγει θᾶττον βράδιον τὸ ῥεῦμα τῶν καιρῶν,
ἀντὶ ἀφροῦ ἀφίνοντα ἐν τῇ καρδίᾳ κόρον.

Μὴ ἄνοιγε τὰ ὄμματα πρὸ λύχνου ἢ δᾳδὸς
ὅπως τὰ δείξῃς·
μὴ ἄνοιγε πρὸς λαλιὰν τὸ στόμα πομπωδῶς,
ταχεῖα εἰς συμπέρασμα σκαιὸν μὴ καταλήξῃς.

Ἀλλ' ἄνοιγε ἀείποτε τὸν νοῦν, τὸν ὀφθαλμόν,
σκίρτα καὶ πόθει!
Ὁ οὐρανὸς τῶν στέρνων σοῦ κινείτω τὸν παλμόν,
καὶ σεαυτήν, κομπάζουσα ἀλλὰ καὶ ἔμφρων, γνῶθι!

Εἶναι τοῦ Πλάστου δώρημα τὸ κάλλος τῆς ψυχῆς,
θεὰ γηΐνη·
οὐδεὶς ἀπεθανάτισε χρωστὴρ ἐπιτυχὴς
τὴν καλλονὴν ὑψίφρονος ψυχῆς ἐν τῇ γαλήνῃ.

Δὲν γράφεται εἰς μάρμαρον ἡ θεία καλλονή,
ἢ εἰς ὀθόνην·
ὁ λόγος μόνον δύναται ἐκείνην νὰ αἰνῇ,
ἡ λύρα ἀπεικόνισε τὴν θείαν Ἀντιγόνην.

Λόγος ἐν λόγῳ αἴρεται, ψυχὴ ψυχὴν νοεῖ,
ἐλπὶς ἐλπίδα·
τὰ δ' ἄλλα;... Ἔρως πάνδημος, σκαιότης καὶ ῥοή,
ἔρως μὲ ῥόδον ἔμβλημα καὶ κούφην χρυσαλλίδα.

Δὲν λάμπει εἰς τὸ ὄμμα σου ἀχάτου ἀστραπή,
εἴτε σαπφείρου·
ἡ αἴγλη του προώρισται νὰ βλέπῃ, νὰ σκοπῇ
νὰ φθάνῃ εἰς τὰ ὕψιστα σημεῖα τοῦ Ἀπείρου.

Δὲν βλέπω ἐν τῷ χείλει σου τῶν ῥόδων τὴν βαφήν·
θαυμάζω χείλη,
ψυχῆς διερμηνεύοντα ἐριπρεποῦς τρυφήν·
ἐν σοὶ ὁρῶ τὸ Ὕπατον τοῦ φιλοσόφου Θῆλυ.

Ὦ καλλονὴ θεσπέσιε, ἀμάραντε ψυχή,
ὦ θεῖον γέρας,
δωμὲ ἐν ᾧ ἱκέτευσα ἐν ὥρᾳ εὐτυχεῖ,
ἐν ὥρᾳ δὲ εὐδαίμονι θεῶμαι τοὺς αἰθέρας.

Ὁ οὐρανὸς πετάννυται, ὁ ἔρως τῆς ψυχῆς
τὸν διανοίγει.
Ὁ ἔρως εἶναι πλήρωσις θεοπρεποῦς εὐχῆς,
ἐκ τῶν ψυχῶν μας ἄρχεται καὶ εἰς τὸ θεῖον λήγει.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Θεόδωρος Μοσχόπουλος.

Β'.

Ο ΞΕΝΟΣ.

Δεν εἶδες ποτὲ σύννεφο ὁ ἄνεμος νὰ διώχνῃ;
Τώρα ἐδῶ, τώρα ἐκεῖ, ἐδῶ κ' ἐκεῖ τὸ
σπρώχνει.
Καθὼς αὐτὸ ἡ Μοῖρά μου ἡ ἄχαρη κ' ἐμένα
Μὲ ῥίχν' ἐδῶ, μὲ ῥίχν' ἐκεῖ 'στὰ ἔρημα τὰ ξένα.

Τὸν κόσμο βλέπω χαίρεται· καθένας τὸν δικό του
Ἔχει· ὁ ἕνας ἀδελφήν, ἄλλος τὸν ἀδελφό του,
Ἄλλος τὴ μάνα τὴ γλυκειά· μονάχα ἐγὼ κανένα
Δὲν ἔχω, κ' εἶμαι ἔρημος 'στὰ ἔρημα τὰ ξένα.

Εἶχα μιὰ 'μέρα καὶ ἐγὼ ἀγάπη καὶ πατρίδα
Καὶ τἄχασα! Καὶ ἔζησα καὶ ζῶ μὲ τὴν ἐλπίδα,
Μὲ τὴν πικρὴ ἐνθύμησι, μὲ πόθο μόνον ἕνα
Ν' ἀφήσω 'γειὰ τὴ ξενιτειά, ν' ἀφήσω 'γειὰ τὰ ξένα.

Αἰμίλιος.

Γ'.

Η ΕΞΟΧΗ.

Ὑπὸ τὰ δένδρ' ἀφήσατε ν' ἀναπαυθῶ ὀλίγον,
Ἀφήσατε ν' ἀναπαυθῶ μικρὸν ἐπὶ τῆς χλόης.
Δὲν πνέει ὁ ἀὴρ ἐδῶ τῶν πόλεων ὁ πνίγων,
Ἀλλὰ εὐώδης Ζέφυρος· καὶ οὐρανὸς γελόεις
Αἴθριος μὲ σκεπάζει.

Ἐν μέσῳ τῶν θημωνιῶν βιῶν ἀγρότου βίον,
Τὸν θόρυβον τῶν πόλεων φεύγων, ἐδῶ θὰ μένω.
Ἐλθὲ καὶ σύ, ὦ φίλη μου. Ἂν ἔχω σε πλησίον,
Τὸν θάνατον ἀτάραχος ἐδῶ θὰ ἀναμένω,
Καὶ δὲν θὰ μὲ τρομάζῃ.

Θ' ἀκούω τὸ κελάρυσμα τοῦ ῥύακος, θ' ἀκούω
Ψάλλοντα εἰς χαμόκλαδα τὸν ψάλτην τῶν ἐρώτων·
Ὑπὸ φιλύρας καὶ ἐγὼ τὴν λύραν μου θὰ κρούω,
Θὰ ψάλλω τῆς καρδίας μου τὸν ἔρωτα τὸν πρῶτον,
Καὶ τὴν χαρὰν θὰ ψάλλω.

Θωπεύων τὰ ἐρίφια καὶ τοὺς ἀμνούς, θὰ τρέχω
Εἰς τοὺς λειμῶνας μετ' αὐτῶν· θ' ἀκούω τοῦ
ποιμένος
Τὴν αὔλησιν τὴν ἀφελῆ· φίλους καλοὺς θὰ ἔχω
Τὴν Φύσιν καὶ τὴν φίλην μου. Τῶν ἄλλων χω-
ρισμένος
Οὐδὲν θὰ θέλω ἄλλο.

Εἰς μέγαρα πολυτελῆ ἂς κατοικῶσιν ἄλλοι·
Τῆς ἀηδίας ἕρμαιον ἐντὸς αὐτῶν θὰ ζῶσι·
Ἐμὲ θὰ τέρπ' ἡ τρυφερὰ τῆς φίλης μου ἀγκάλη,
Τὸν Οὐρανὸν ἐπὶ τῆς γῆς ἡ φίλη θὰ μοὶ δώσῃ
Μὲ τὰ φιλήματά της.

Εἶναι βραχεῖα ἡ ζωή, στιγμαὶ ὀλίγαι εἶναι·
Σπεῦσον λοιπόν, ὦ φίλη μου, σπεῦσον νὰ τὴν
χαρῶμεν.
Παρέρχεται ὡς ὄνειρον. Ὅπου θὰ μείνω, μεῖνε —
Θὰ ζήσωμεν ἀφρόντιδες καὶ θὰ περιφρονῶμεν
Τὴν γῆν καὶ τὰ καλά της.

Αἰμίλιος.

Δ'.

ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΝ.

Πλατάνι ὑπερήφανο, 'στὰ πράσινά σου φύλλα
Νὰ κάπου ἕνα χλωμό,
Ποῦ 'μοιάζει μὲ τὸν πεθαμό.
Ἄχ! τί ἀνατριχίλλα!

Ἰδὲ 'στῆς λίμνης τὸ νερό, ποῦ εἶν' αὐτοῦ κοντά σου,
Τὴν ὑπερήφανη μορφή.
Ἀρχίζει ἡ καταστροφή.
Τί θὰ γενῇς, στοχάσου!

Σ' αὐτὴν τὴν μαύρη συννεφιά, 'στὸν δυνατὸν ἀέρα
Γι' αὐτὸ ἀκούω μιὰ βοή,
Σὰν ὅταν σβύνῃ ἡ ζωὴ
Στὴν ὑστερνὴ ἡμέρα.

Κατηραμένη ἐποχή, τῆς φύσεως ἡ φθίσις
Σὺ μᾶς θυμίζεις πῶς θαρθῇ,
Μιὰ 'μέρα ποῦ θὰ μαραθῇ
Κι' ὁ ἄνθρωπος ἐπίσης.

Θὰ μαραθῇ! Ἀλλοίμονο 'σὰν βλέπῃ 'στὸν κα-
θρέπτη
Τὴν ὄψιν του γεροντική,
Τὴν μαύρη κόμη του λευκή
Καὶ ν' ἀρχινᾷ νὰ πέφτῃ.

Τρομάζει ὁ τρισάθλιος ποῦ σκελετὸς θὰ γείνῃ,
Χωρὶς ἐλπίδα νὰ ἰδῇ
Ξανὰ τὸν κόσμο, ἐπειδὴ
Χωρὶς ζωὴ θὰ 'μείνῃ!

Ἐν Γιμουρτσίνῃ.

Παρ. Σ. Κυριακίδης.

Ε'.

ΤΟ ΡΟΔΟ.

Λέγουν τὸ ῥόδο τὴν ἀρχὴ
ὅταν πρωτογεννήθη,
Αἷμα δὲν εἶχε 'πάνω του,
ἦτο λευκὸ 'σὰν κρῖνο·
Ὅτι δὲ τάχα τοῦ Ἀδὰμ
τὸ βλέμμα ἐπλανήθη
Καὶ ἔπεσε ἀπάνω του·
ἀπ' τὴν 'ντροπὴ δὲ 'κεῖνο,
Κατακοκκίνησ' ὅλο του,
κ' εἶν' ἔκτοτ' ὅπως εἶνε.
Ἀλλὰ τὸ ῥόδο μιὰ φορὰ
τὤπαθε 'στὴ ζωή του.
Σὺ ὅμως πές μου διατί,
λευκέ, χρυσέ μου κρῖνε,
Ὅταν μὲ βλέπῃς πάντοτε
λαμβάνεις τὴν μορφή του;

Ἐν Τεργέστῃ.

Δ. Ι. Καραγιαννάκης.

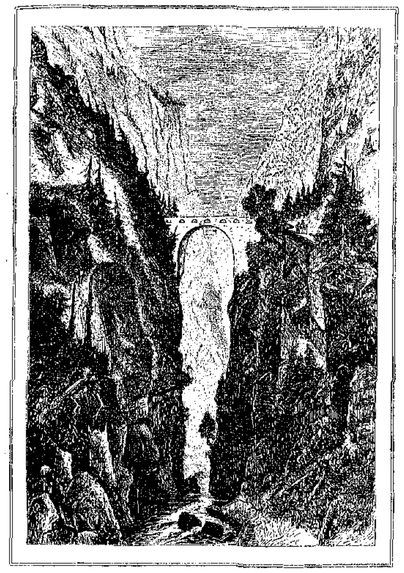

Α'. ΟΡΕΙΝΗ ΟΔΟΣ ΕΝ ΕΛΒΕΤΙΑι.
Κατά Ρ. Ἄσμον.

Β'. Η ΦΑΡΑΓΞ ΤΗΣ ΜΑΤΣΟΧΑΣ ΕΝ ΜΟΡΑΒΙΑι.
Κατά Φρ. Σβερίνα.

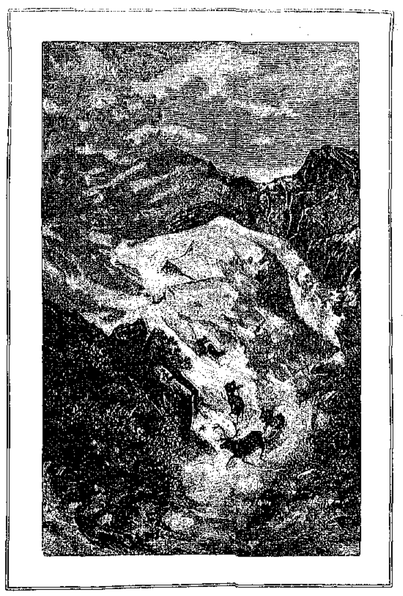

Γ'. ΤΟ ΟΡΟΠΕΔΙΟΝ ΙΩΔΣΚΙΑΒΡΗ ΕΝ ΛΑΠΩΝΙΑι.
Κατά Ι. Payer.

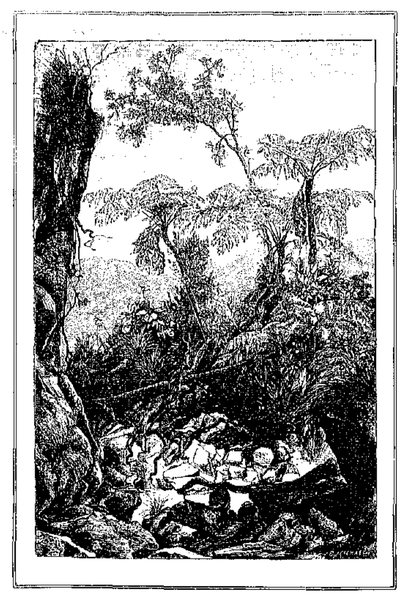

Δ'. ΤΑ ΟΡΗ ΚΟΥΤΣΚΟ ΕΝ ΚΟΥΒΑι.
Κατά Α. Höfler.

ΓΡΑΦΙΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΙ.

ΠΑΛΑΙΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ.
Εἰς τὸ βεῦμα τῆς ζωῆς μου — διατί νὰ σ' ἀπαντήσω; . . .

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ.

ΟΙ ΠΗΔΗΤΑΙ.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ. Μετὰ εἰκόνος.)

Τι θὰ πράξῃς καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν δὲν δύνασαι νὰ προΐδῃς τὴν πρωΐαν, λέγει ἀραβικόν τι λόγιον. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὁ ἄνθρωπος ἀναγκάζεται ἐνίοτε νὰ πράξῃ ὅ,τι πρὸ τινων ἔτι στιγμῶν τῷ ἐφαίνετο ἐντελῶς ἀπίθανον. Ἰδοὺ παράδειγμα. Μετὰ τὰς ἐν Enghien ἱπποδρομίας *τριακόσιοι περίπου ἄνθρωποι, κάτοικοι τῶν Παρισίων*, μετέβαινον πεζῇ διὰ τῆς ὁδοῦ, ἥτις πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς μικρᾶς λίμνης ἄγει πρὸς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμόν. Ὤφειλον νὰ διαβῶσι ἐπὶ μικρᾶς ξυλίνης καὶ ἑτοιμορρόπου γεφύρας· *αἴφνης ἡ γέφυρα καταπίπτει καὶ οἱ θεαταὶ τῶν* ἱπποδρομιῶν ἵστανται παρὰ τὴν ὄχθην, ἀποκεκλεισμένην ἔχοντες τὴν περαιτέρω αὐτῶν πορείαν. Τέσσαρες ἢ πέντε νεανίαι ὑπερπηδῶσι τὸ πρόσκομμα διὰ τολμηροῦ πηδήματος, τούτους μιμοῦνται δέκα ἄλλοι, ὧν ὁ εἷς πίπτει εἰς τὸ ὕδωρ. Οἱ δὲ ὑπολειπόμενοι διακόσιοι καὶ πλέον ἀναγκάζονται ν' ἀναζητήσωσι τὴν μακρὰν ἁμαξιτὴν ὁδόν, εἰς ἀπόστασιν δύο ὅλων χιλιομέτρων, καὶ τοῦτο διότι δὲν ἦσαν εἰς κατάστασιν νὰ πηδήσωσι μικρὸν χάνδακα καὶ ἐπὶ κινδύνῳ νὰ μὴ προφθάσωσι τὴν ἀναχωροῦσαν ἁμαξοστοιχίαν. Κατὰ τὴν θήραν, ἐν ταῖς ἐκδρομαῖς, ἐν καιρῷ μάχης τὸ νὰ δύναταί τις νὰ ὑπερπηδήσῃ χάνδακα, ν' ἀναρριχηθῇ ἐπὶ ἀποτόμου βράχου, νὰ πηδήσῃ ἐξ ὕψους μέτρων τινῶν, εἶναι προσὸν ἀπαραίτητον, οὗ ἡ ἀνάγκη παρίσταται ἀνὰ πᾶσαν στιγμήν. Ὁ μηχανισμὸς τοῦ πηδήματος εἶναι πολὺ ἁπλούστερος τοῦ μηχανισμοῦ τῆς πορείας ἢ τοῦ δρόμου. Ἰδού, ἐπὶ παραδείγματι, πῶς ἐκτελεῖται τὸ πήδημα μετὰ συνημμένων ποδῶν. Ὁ πηδητής, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς ἄκρας τῶν ποδῶν, κάμπτει τὰ γόνατα, κλίνει τὸ σῶμα πρὸς τοὺς μηροὺς καὶ μετὰ δύο ἢ τρεῖς ταλαντώσεις συστέλλει αἴφνης τοὺς ἐντείνοντας μῦς του, αἱ ἀρθρώσεις ἀποτόμως διαστέλλονται, τὸ βάρος τοῦ σώματος αἰωρεῖται καὶ συνεπείᾳ τῆς ὑψώσεως ταύτης φέρεται ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους εἰς ἱκανὸν ὕψος, ὅπως τὸ κάτω μέρος τοῦ σώματός του μὴ ψαύῃ τὴν γῆν. Ἐὰν τὸ σῶμα, πρὸ τῆς δοθείσης αὐτῷ ὠθήσεως, κλίνῃ πρὸς τὰ ἐμπρός, τότε τὸ πήδημα γίνεται καθ' ὕψος. Ἐὰν δὲ ἰσχυρὰ ὁριζόντειος ὤθησις ἐπιτυγχάνηται διὰ ταχέως δρόμου καὶ προηγῆται τοῦ πηδήματος, τότε τὸ πήδημα γίνεται κατὰ πλάτος, ὅπως ὅταν πρόκηται νὰ ὑπερπηδήσωμεν χάνδακα εἴτε καθ' ὕψος εἴτε κατὰ πλάτος. Σημειωτέον ὅτι τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος τοῦ σώματος τοῦ πηδητοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν δύο δυνάμεων, εἰς ἃς ὑποβάλλεται — πρῶτον τῆς δυνάμεως τῆς ὠθήσεως ἥτις τὸν κρατεῖ μετέωρον ἐπὶ στιγμὴν καὶ κατὰ δεύτερον λόγον αὐτῆς τῆς βαρύτητος — διαγράφει καμπύλην ἀνάλογον πρὸς τὴν καμπύλην σφαίρας τηλεβόλου.

Ὁ ὑπερπηδῶν φραγμὸν καθ' ὕψος οὐ μόνον ὑψοῖ τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος διὰ τῆς ὑπὸ τῆς διαστολῆς τῶν μυώνων του ἀποκτηθείσης ταχύτητος, ἀλλὰ καὶ συστέλλει τὰς κνήμας του, φέρει τοὺς πόδας του πρὸς τὰ ἐμπρός, εἰς τρόπον ὥστε τὸ πραγματικὸν ὕψος τοῦ πηδήματος εἶναι τὸ αὐτὸ ὁποῖον καὶ τὸ τοῦ φραγμοῦ, μεῖον τὸ μῆκος τῶν κάτω ἄκρων τοῦ πηδητοῦ. Οὕτως ἄνθρωπος μετρίου ἀναστήματος, μέτρου 1,70 π. χ., πηδῶν φραγμὸν 0,75 μ. δὲν χρῄζει ἢ τῆς ἀναγκαίας ὠθήσεως, ὅπως κρατήσῃ τὸ σῶμά του μετέωρον κατὰ τὸ πήδημα, διότι τὸ ὕψος 0,75 εἶναι περίπου καὶ τὸ μῆκος τῶν κάτω αὐτοῦ ἄκρων. Ἐὰν δὲ ὑπερπηδᾷ φραγμὸν ἑνὸς μέτρου ὕψους, τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος αὐτοῦ δέον νὰ ὑψωθῇ κατὰ 25 ἑκατοστά, διὰ φραγμὸν 1½ μέτρου, κατὰ 75 ἑκατοστά.

Ὁ ἱπποκόμος, ὁ ἀπὸ τῆς γῆς πηδῶν ἐπὶ ἵππου δρομαίως τρέχοντος, μεγάλην ἐπιδεικνύει ἱκανότητα καὶ εὐστροφίαν, καθότι τὸ ὕψος τοῦ ἵππου εἶναι περίπου 1,65 μέτρ. Ἡ διαφορὰ αὕτη μεταξὺ τοῦ ὕψους τοῦ πηδήματος καὶ τῆς ἀναγκαίας ὑψώσεως τοῦ κέντρου τῆς βαρύτητος εἶναι ἰδίως ἀξιοσημείωτος παρὰ τοῖς πηδῶσι ζώοις. Οὕτως ἐν τῷ Ἱπποδρόμῳ τῶν Παρισίων ὑπῆρχεν λαμπρὸς ἵππος πηδῶν ὑπεράνω τριῶν *ἄλλων ἵππων, ἱσταμένων πλησίον ἀλλήλων*· τὸ εὐγενὲς τοῦτο ζῶον εἶχεν ἀνάγκην πολὺ μεγαλειτέρας ὠθήσεως καὶ ἕνεκα τοῦ ἰδίου βάρους του καὶ ἕνεκα τοῦ πλάτους τοῦ προσκόμματος, ὅπερ εἶχε νὰ ὑπερπηδήσῃ.

Ἰδοὺ καὶ ἕτερον *παράδειγμα παρ' ἀνθρώποις*. Ἐν τῷ σχολείῳ ἡμῶν, λέγει ὁ συγγραφεὺς τοῦ παρόντος ἄρθρου, ἦσαν δύο συμμαθηταί μας εὐστροφώτατοι ἀμφότεροι, ὧν ὁ εἷς ἦτο ὑψηλός, ἰσχνὸς μὲ σκέλη μακρά, ὁ δὲ ἕτερος, Ἕλλην τὸ γένος, ἦτο μικρόσωμος (μόλις 1.30 μ.) ἀλλ' ἀνάλογος τὸ σῶμα καὶ ζωηρότατος. Καὶ οἱ δύο ὑπερεπήδων συνημμένοις τοῖς ποσὶ τὴν ἕδραν τοῦ διδασκάλου, κάθισμα ὕψους μέτρ. 1,60. Παρὰ τῷ ὑψηλῷ ἡ ὕψωσις τοῦ κέντρου τῆς βαρύτητος ἦτο 80 ἑκατ. παρὰ δὲ τῷ μικρῷ ἑνὸς καὶ πλέον μέτρου. Τὸ παράδειγμα τοῦτο ἐπικυροῖ λίαν περίεργον φυσιολογικὸν νόμον. Πολλαπλασιάζοντες τὸ βάρος ἑκατέρου τῶν δύο τούτων πηδητῶν διὰ τοῦ ὕψους τοῦ κέντρου τῆς βαρύτητος αὐτῶν εὑρίσκομεν ὅτι παρὰ τῷ μικρῷ ἡ εὐστροφία ἦτο κατὰ πολὺ ἀνωτέρα ἢ παρὰ τῷ ὑψηλῷ. Πρὸς τοῦτο συμφωνεῖ καὶ ὁ παρὰ τοῦ Κυβιέρου τεθεὶς νόμος, καθ' ὃν τὰ μικρότερα ζῶα πηδῶσι καλλίτερον τῶν μεγάλων. Τοῦτο παρετηρήθη καὶ εἰς τοὺς ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐπιδειχθέντας πηδῶντας ἐλέφαντας, οἵτινες ὑπερπηδῶντες φραγμὸν ἑνὸς μέτρου μόλις ἔφθανον εἰς τὸ τρίτον τοῦ ὕψους τοῦ κέντρου τῆς βαρύτητος αὐτῶν. Ὁ ἵππος πηδᾷ ὑψηλότερον· ἡ ἔλαφος, ἡ δορκὰς πηδῶσι μίαν καὶ ἡμίσειαν φορὰν ὑψηλότερον τοῦ κέντρου τῆς βαρύτητός των· ὁ λέων πηδᾷ διπλάσιον ὕψος· ἡ τίγρις, ἡ λεοπάρδαλις, ὁ πάνθηρ τριπλάσιον κ. τ. λ. Μεταξὺ τῶν καλλιτέρων πηδητῶν εἶναι ἡ γαλῆ καὶ μάλιστα ἡ ἀγρία γαλῆ· εἴδομεν γαλῆν πηδῶσαν εἰς ὕψος δύο μέτρων ἀπὸ τοῦ ἐδάφους. Παρὰ τοῖς ἐντόμοις ἡ ἱκανότης αὕτη εἶναι ἔτι καταπληκτικωτέρα· δὲν ἀναφέρομεν ἢ τὸν ψύλλον, τὸν πατέρα τοῦ πηδήματος, *ὡς ὀνομάζουσιν* αὐτὸν οἱ Ἄραβες, ὅστις πηδῶν ὑπερβαίνει ἑκατοντάκις τὸ ἴδιον αὐτοῦ μῆκος.

Παρὰ τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραδείγματα ὑψηλῶν πηδημάτων ἀπὸ τὰ κάτω πρὸς τὰ ἄνω εἶναι σπάνια, καὶ τοῦτο διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ἀναγκαζόμενος νὰ πηδήσῃ φραγμὸν ἢ τεῖχος ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον πρόσκομμα βοηθεῖται καὶ διὰ τῶν χειρῶν, ὅπερ ἀπαιτεῖ πολὺ ὀλιγωτέραν δύναμιν ἢ τὸ πήδημα. Γνωστὸν εἶναι τὸ πήδημα, τὸ ὁποῖον ἐκτελεῖται, διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν ἐπὶ τοῦ φραγμοῦ, ὅπερ θέλει τις νὰ ὑπερπηδήσῃ. Ἀνὴρ εὐλύγιστος ὑπερπηδᾷ οὕτω μετ' εὐκολίας ὕψος 1½ μέτρου ἢ καὶ πλέον, ὁ ἀκροβάτης μέχρι μέτρου 1,80.

Τὸ πήδημα κατὰ μῆκος δίδει ἡμῖν ἔτι ὑψηλοτέρους ἀριθμούς· τὸ πήδημα τοῦτο ἐκτελεῖται εἴτε συνημμένοις τοῖς ποσὶν ἄνευ ὁλκῆς εἴτε καὶ διὰ ταχείας πορείας μέτρων τινῶν, ἵνα τὸ σῶμα μετὰ τὴν ὤθησιν ἐκσφενδονισθῇ μακρότερον. Κατὰ τὸ πήδημα οἱ πόδες φέρονται πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ δύνανται οὕτως ν' αὐξήσωσι τὸ μῆκος καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ μῆκος αὐτῶν. Ἡ ἱστορία τῆς γυμναστικῆς ἀναφέρει πλεῖστα ὅσα παραδείγματα καταπληκτικῶν κατὰ μῆκος πηδημάτων. Ἰδοὺ τινὰ αὐτῶν.

Πηδητὴς Ἕλλην, Φάϋλλος ὁ Κροτωνιάτης, ὑπερεπήδα, κατὰ τὸν Εὐστάθιον, διάστημα 54 μέχρι 56 ποδῶν (δηλ. 17½ μέτρων). Σημειωτέον ὅτι οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἱστορικοὶ συχνότατα ἀναφέρουσι πηδήματα 50 ποδῶν, ἐκτελεσθέντα παρὰ τῶν ἀθλητῶν. Ἐὰν οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι δὲν ἦναι ὑπερβολικοί, οἱ πηδηταὶ τῶν ἡμερῶν μας εἶναι κατὰ πολὺ ὑποδεέστεροι τῶν ἀρχαίων. Ὁ συνταγματάρχης Ἀμορὸς λέγει ἐν τῷ "*Ἐγχειριδίῳ του περὶ Φυσικῆς ἀνατροφῆς*", ὅτι Ἄγγλος τις ἐκ τῶν μαθητῶν του ἐπήδα χάνδακα 16 ποδῶν πλάτους καὶ ἐν Μαδρίτῃ ἕτερος νεανίας μέχρι 18 ποδῶν (6 μέτρων).*)

Μεταξὺ τῶν περιεργοτέρων κατὰ πλάτος πηδημάτων συγκαταριθμεῖται τὸ πήδημα Σκωτίδος κόρης, ἥτις πρὸς ἀποφυγὴν κινδύνου ἐπήδησεν ἀπὸ τῆς κορυφῆς πύργου ἐπὶ ἄλλου πύργου εἰς ἀπόστασιν 9 ποδῶν κειμένου, καὶ τοῦτο ἄνωθεν κρημνοῦ 60 ποδῶν. Τὸ μέρος τοῦτο ἐπιδείκνυται μέχρι σήμερον τοῖς περιηγηταῖς καὶ εἶναι γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα "Τὸ ἅλμα τῆς κόρης".

Γνωστὴ εἶναι ἡ πλαγία ἐλαστικὴ σανίς, ἣν μεταχειρίζονται οἱ ἀκροβάται ἐν τοῖς θεάτροις. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς διὰ τῆς τοιαύτης σανίδος διδομένης ὠθήσεως εἶναι ὄντως καταπληκτικά. Πάντες εἴδομεν πολλάκις τοιούτους ἀκροβάτας πηδῶντας εἰς μέγα ὕψος. Ὅτι τὰ γυμνάσματα ταῦτα ἦσαν γνωστὰ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι, παρ' οἷς καὶ γυναῖκες ἐξετέλουν αὐτά, ἀποδεικνύει καὶ ὅ,τι ἀναφέρεται περὶ τοῦ Σωκράτους, εἰπόντος· "Νομίζω ὅτι τὸ νὰ ὑπερπηδᾷ τις ὑπεράνω γυμνῶν ξιφῶν εἶναι διασκέδασις ὀλίγον ἀξιοπρεπὴς διὰ μίαν ἑορτήν· μήπως εἶναι διασκεδαστικώτερον νὰ βλέπῃ τις ὡραίαν γυναῖκα ἀγωνιζομένην, πηδῶσαν, ἀναρριχωμένην καὶ ἀσθμαίνουσαν, ἢ νὰ τὴν θαυμάζῃ καθημένην ἡσύχως καὶ ἀξιοπρεπῶς;"

Ὁ Βίκτωρ Φουρνὲλ διηγεῖται ἀστεῖον ἀνέκδοτον ἀναφερόμενον εἰς τὰ πηδήματα. Περὶ τὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνος ἐνεφανίσθη ἐν Παρισίοις πηδητής, ὀνόματι Γριμάλδης, ὅστις τοσοῦτον ἐγένετο διάσημος, ὥστε προσεκλήθη νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἐπιτηδειότητά του καὶ ἐνώπιον τῆς βασιλικῆς Αὐλῆς. Εἶχε δὲ στοιχηματίσει ὅτι ἤθελε πηδήσει μέχρι τοῦ πολυελαίου, τοῦ ἐπικρεμαμένου ἀπὸ τῆς ὀροφῆς τοῦ θεάτρου. Τόσον ἐπιτυχῶς ἐξετέλεσε τοῦτο, ὥστε πηδήσας ἀπέσπασεν ἕνα τῶν ὑαλίνων κοσμημάτων τοῦ πολυελαίου, *τὸ ὁποῖον ἐκτύπησε τὸ πρόσωπον τοῦ* παρὰ τὸν βασιλέα καθημένου πρεσβευτοῦ τῆς Τουρκίας Μεχμὲτ ἐφένδη. Μετὰ τὸ τέλος τῆς παραστάσεως ὁ Γριμάλδης ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ πρεσβευτοῦ προσδοκῶν ἀμοιβήν· ἀντὶ ταύτης ὅμως ἐρραπίσθη καὶ ἐφυλακίσθη παρὰ τῶν δούλων τοῦ Τούρκου, οἵτινες διετείνοντο ὅτι δὲν ἐτήρησε τὸ πρὸς τὸν κύριόν των ὀφειλόμενον σέβας.

Αἱ Ἰνδίαι εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἡ χώρα τῶν πηδητῶν. Ὡς διηγοῦνται διάφοροι περιηγηταί, ὑπάρχουσιν ἐκεῖ πηδηταὶ ἐκτελοῦντες πηδήματα *ὁποῖα οἱ Εὐρωπαῖοι οὐδὲ κατὰ φαντασίαν ἐπιχειροῦσιν*. Ἁπλούστατον πρᾶγμα εἶναι διὰ Ἰνδὸν πηδητὴν νὰ πηδήσῃ ὑπεράνω εἴκοσιν ἀνδρῶν κρατούντων ὑψωμένας τὰς χεῖρας. Ὁ συνταγματάρχης Ironside διηγεῖται ὅτι εἶδε γέροντα λευκότριχα, ὅστις ἐπήδα ὑπεράνω συμπλέγματος ἐξ ἑνὸς ἐλέφαντος καὶ πέντε ἢ ἓξ καμήλων, καὶ ἐν τούτοις παρεπονεῖτο ὅτι δὲν ἔχει πλέον τὴν ἐλαστικότητα τῆς νεότητός του. Τὸ περιστατικὸν τοῦτο παριστᾷ ἡ σήμερον παρατεθειμένη εἰκών.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

*) Εἴδομεν καὶ ἡμεῖς ἐν Ἑλλάδι νέον χωρικὸν ὑπερπηδήσαντα χάνδακα 6½ μέτρων. Φαίνεται ἑπομένως ὅτι ἐν Ἑλλάδι διατηρεῖται εἰσέτι ἡ ἀρχαία εὐλυγισία καὶ εὐστροφία. Σ. τ. Μ.

ΓΡΑΦΙΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΙ.

(Μετὰ εἰκόνων, ὅρα σελ. 200.)

Α'.

ΟΡΕΙΝΗ ΟΔΟΣ ΕΝ ΕΛΒΕΤΙΑι.

Ἐν ταῖς ὀρειναῖς χώραις ἡ συγκοινωνία εἶναι φυσικῶς δύσκολος, καθίσταται δὲ ἔτι δυσκολωτέρα διότι *ὁ ἄνθρωπος* ἔχει ἐν τῇ κατασκευῇ ὁδῶν νὰ ὑπερνικήσῃ ἀνυπέρβλητα σχεδὸν προσκόμματα. Ὡς πρὸς τοῦτο ἡ μικρὰ Ἑλβετία, μία τῶν ὀρεινοτέρων χωρῶν τῆς ὑφηλίου, ἐξετέλεσεν ἀληθῆ θαύματα, διότι οὐ μόνον διέσχισεν ὄρη, ἐφ' ὧν σήμερον κυκλοφορεῖ ἀνέτως ἡ ἀτμάμαξα, ἀλλὰ καὶ ἀγρίας ἥνωσε φάραγγας, θεμελιώσασα γεφύρας ὑπεράνω ἀποτόμων βράχων, ἀπὸ τῶν ὁποίων καταρρέουσι μετὰ παταγωδῶν βροντῶν καταρράκται καὶ χείμαρροι. Μία τῶν τοιούτων γεφυρῶν εἶναι ἡ ἑνοῦσα τὰ δύο ὀρεινὰ χωρία Θούση καὶ Τίφενκαστεν ἐν τῷ διαμερίσματι τῶν Γριζώνων, ἧς εἰκόνα παραθέτομεν. Ἡ κατασκευὴ τῆς ὁδοῦ ταύτης, ἀποστάσεως μόλις ἡμισείας ὥρας, καὶ τῆς γεφύρας της ἐκόστισεν ἄνω τῶν 500 χιλ. φράγκων. Βλέπων τις κάτωθεν τὴν κρεμαμένην ταύτην γέφυραν δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ πῶς κατώρθωσαν οἱ ἄνθρωποι νὰ ὑποστηρίξωσιν αὐτὴν ἐπὶ τῶν δύο ἀντικρυζομένων ἀποτόμων πλευρῶν τῶν ὀρέων.

Β'.

Η ΦΑΡΑΓΞ ΤΗΣ ΜΑΤΣΟΧΑΣ ΕΝ ΜΟΡΑΒΙΑι.

Ὁ περιηγηθεὶς τὴν Αὐστρίαν γινώσκει ὅτι ἡ ἐπικράτεια αὕτη εἶναι πλουσία εἰς γραφικὰς τοποθεσίας· τὸ Τυρόλον, ἡ Στηρία, τὸ Σαλισβοῦργον εἶναι μέρη, πρὸς ἃ κατ' ἔτος πλεῖστοι ὅσοι συρρέουσι περιηγηταί. Ὀλιγώτερον βεβαίως γνωστὴ εἶναι ἡ φάραγξ τῆς Ματσόχας, κειμένη παρὰ τὸ χωρίον Βλάγκο ἐν Μοραβίᾳ, καὶ παριστανομένη ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι. Ἡ φάραγξ αὕτη εἶναι ὅ,τι ἀγριώτερον δύναταί τις νὰ φαντασθῇ, διὸ καὶ ὀλίγιστοι ἐτόλμησαν νὰ τὴν διερευνήσωσι, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον τὸ μόνον μέσον, δι' οὗ δύναταί τις νὰ κατέλθῃ εἰς αὐτήν, εἶναι διὰ σχοινίων, καὶ εἰς τὸ τόλμημα τοῦτο ἱκανοὶ ἤδη περιηγηταὶ ἐθυσίασαν τὴν ζωήν των. Ὁ πρῶτος, εἰς ὃν ὀφείλεται σχεδιογράφημα τῆς περιέργου ταύτης φάραγγος, ἦτο ὁ ἀρχιτέκτων Ῥουζίνσκης, ὅστις ἐν ἔτει 1772 καταβιβασθεὶς διὰ σχοινίου διέμεινεν ἐν αὐτῇ ἐπὶ ὥρας ὁλοκλήρους καὶ ἀκριβέστατα ἐσχεδίασεν αὐτήν. Τὸ λεπτομερὲς τοῦτο σχεδιογράφημα σώζεται ἐν τῇ ἡγεμονικῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ οἴκου Σὰλμ ἐν Ῥάϊτς τῆς Μοραβίας, καὶ προδίδει μεγάλην τοῦ ἐπιστήμονος ἀνδρὸς ἐπιδεξιότητα.

Γ'.

ΤΟ ΟΡΟΠΕΔΙΟΝ ΙΩΔΣΚΙΑΒΡΗ ΕΝ ΛΑΠΩΝΙΑι.

Πρὸς νότον τοῦ Βορείου Ἀκρωτηρίου κεῖται ὀροπέδιον, Ἰωδκιάβρη καλούμενον, τὸ ὁποῖον ψυχρότατον ἐν χειμῶνι καὶ θερμότατον τὸ θέρος κατοικεῖται ὑπὸ Λαπώνων. Ὀλίγοι περιηγηταὶ ἐπροχώρησαν μέχρι τῆς βορείου ταύτης χώρας, τῆς ἀποκέντρου καὶ ἀξένου· ἐν τοῖς ὀλίγοις τούτοις συγκαταλέγεται καὶ ὁ διάσημος τοῦ βορείου πόλου διερευνητὴς Bayer, ὅστις περιελθὼν τὴν χώραν ἐν ὥρᾳ χειμῶνος περιέγραψεν αὐτὴν ἐν τῷ σπουδαιοτάτῳ αὐτοῦ συγγράμματι, τῇ δαπάνῃ τῆς αὐστριακῆς Κυβερνήσεως ἐκδοθέντι. Τὸ μόνον μέσον τῆς συγκοινωνίας ἐνταῦθα, λέγει ὁ Bayer εἶναι διὰ ἑλκύθρου συρομένου ὑπὸ ῥέννων, τῶν ὠφελίμων τούτων ζώων τῶν βορείων κλιμάτων. Τὰ ἕλκυθρα, κιαῖρις καλούμενα, ἔχουσι τὸ σχῆμα γυναικείου πεδίλου, δι' οὗ ἀποκτῶσι τὴν καταπληκτικήν των ταχύτητα καὶ εὐστροφίαν. Ἀλλ' ἡ διεύθυνσις τῶν ἑλκύθρων τούτων εἶναι δύσκολος, διότι οἱ ῥέννοι ἅμα ἐννοήσωσιν ὅτι ὁ ὁδηγῶν αὐτοὺς εἶναι ἀδέξιος, ἀνατρέπουσι πολλάκις τὸ ἕλκυθρον. Ὁ Λάπων ὅμως, συνειθισμένος εἰς τὰς ἁμάξας τοιούτου εἴδους, ὁδηγεῖ τὸ ζῶον μὲ χεῖρα στιβαρὰν καὶ τὸ ἕλκυθρον δὲν φαίνεται συρόμενον ἀλλ' οἱονεὶ νηχόμενον ἐπὶ τῆς χιόνος καὶ τῆς πεπηγμένης ἐπιφανείας τῶν λιμνῶν καὶ τῶν ποταμῶν· μάλιστα δὲ ὅταν ἡ ἐπιφάνεια εἶναι κατωφερής, ἡ ταχύτης τοῦ ἑλκύθρου ὑπερβαίνει τὴν τοῦ σιδηροδρόμου.

Δ'.

ΤΑ ΟΡΗ ΚΟΥΤΣΚΟ ΕΝ ΚΟΥΒΑι.

Ἡ Κοῦβα εἶναι ἡ μεγαλειτέρα καὶ ὡραιοτέρα νῆσος τοῦ δυτικοῦ Ἰνδικοῦ ἀρχιπελάγους, καὶ μάλιστα τὸ ὀρεινὸν αὐτῆς μέρος εἶναι πλῆρες ῥωμαντικῶν τῆς φύσεως καλλονῶν. Ἡ σειρὰ τῶν ὀρέων ἡ διασχίζουσα αὐτὴν ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Ἁγ. Ἀντωνίου μέχρι τῆς ἀνατολικῆς ἄκρας Μαΰζη, ἔχει κορυφὰς μέχρι *2½ χιλιάδων μέτρων ὕψους*. Ἐν μέσῳ τῶν ὀρέων τούτων ἐξαπλοῦνται κοιλάδες εὐφορώταται, ὧν ἡ φυτεία εἶναι πυκνοτάτη. Μίαν τῶν παραδεισίων τούτων κοιλάδων, τὴν τῶν ὀρέων Κούτσκων, παριστᾷ ἡ ἡμετέρα εἰκών, ἐξ ἧς διαφαίνεται ἡ ἔκτακτος φυτεία ἡ χαρακτηρίζουσα τὸ Ἰνδικὸν Ἀρχιπέλαγος.

ΤΑ ΣΦΑΚΙΑ ΕΝ ΚΡΗΤΗ.

(Μετὰ εἰκόνος Σφακιώτου.)

Ὅστις θέλων νὰ ἴδῃ ἡνωμένας σχεδὸν τὰς δύο φύσεις, τὴν τῆς μεσημβρίας καὶ τὴν τοῦ ψυχροῦ καὶ ἀγρίου βορρᾶ δὲν ἔχει ἢ νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν δεκάωρον περίπου ἐκδρομὴν ἀπὸ Χανίων, τῆς πρωτευούσης τῆς νήσου Κρήτης, *μέχρι Σφακίων*. Ἐν τῇ μικρᾷ ἀναλόγως ἀποστάσει ταύτῃ θὰ διέλθῃ δι' ὅλων τῶν σταδίων, τὰ ὁποῖα χωρίζουσι τὸ κλίμα τῆς μεσημβρίας ἀπὸ τοῦ κλίματος τοῦ βορρᾶ. Μικρὸν ὄπισθεν τῶν Χανίων ἡ ὁδὸς περιβάλλεται διὰ γυμνῶν καὶ ἀδένδρων λοφίσκων, ἐφ' ὧν εἰσὶ διεσπαρμένοι τῇδε κἀκεῖσε λευκοὶ οἰκίσκοι, ἐστεγασμένοι διὰ χόρτων. Εἶναι οὗτοι τὰ ἐξοχικὰ τῶν κατοίκων καταλύματα. Βαθμηδὸν ἡ χώρα μεταβάλλει ὄψιν· λεμονέαι καὶ πορτοκαλλέαι ὕψους ἀσυνήθους ἐμφανίζονται ἀνὰ πᾶν βῆμα· οἱ καρποὶ τῶν δένδρων τούτων εἶναι τὰ γνωστὰ λεμόνια καὶ πορτοκάλλια τῆς Κρήτης, ὧν ἐξαγωγὴ καὶ κατανάλωσις γίνεται ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ ἐν Ἑλλάδι. Ῥύακες διαυγεστάτου ὕδατος περιβρέχουσι τὴν χώραν, καὶ αἱ ὄχθαι αὐτῶν κοσμοῦνται διὰ *παμμεγέθων ἐλαιῶν, ὧν οἱ κλάδοι φθάνουσι μέχρι* τῶν ὑψηλῶν κορυφῶν τῶν καστανεῶν καὶ καρυῶν· εἰς τὸ βάθος τῶν κοιλάδων ὡς παχὺς τάπης ἐστρωμένος ἐξαπλοῦνται αἱ ἀμίμητοι τῆς Κρήτης βοσκαί, καὶ οἱ ἀγροὶ τοῦ ἀραβοσίτου καὶ οἱ ἀμπελῶνες, οἱ διὰ τοῦ ζωηροτέρου αὐτῶν χρωματισμοῦ ποικίλλοντες τὰς σκοτεινὰς τῶν ὑψωμάτων ῥάχεις. Ὅσῳ προχωρεῖ τις, τοσοῦτον ἡ χώρα καθίσταται λοφώδης, μέχρις οὗ ἐμφανίζονται τὰ σύνορα τῆς ἐπαρχίας τῶν Σφακίων. Ἐντεῦθεν δὲ ἡ πρὸς τὰ ὄρη τῶν Σφακίων ἀνάβασις γίνεται διὰ πετρώδους ἀτραποῦ ἀνερχομένης διὰ στενῆς φάραγγος. Μετὰ ὁδοιπορίαν μιᾶς περίπου ὥρας ἀφικνεῖταί τις εἰς τὸ χωρίον Ἄσκυφον, κείμενον ἐν μέσῳ ὑψηλῶν ὀρέων. Τὰ ὕδατα τὰ καταρρέοντα εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Ἀσκύφου δὲν διοχετεύονται διὰ ποταμῶν ἢ χειμάρρων, ἀλλὰ διὰ φυσικῶν καταβοθρῶν, συγκοινωνουσῶν ὑπογείως πρὸς τὰς ταπεινοτέρας πεδιάδας, τὰς πέραν τῶν ὀρέων κειμένας. Ἐν καιρῷ χειμῶνος τὸ ψῦχος ἐν Ἀσκύφῳ εἶναι δριμύ, καὶ ἡ χιὼν δυσκόλως καὶ ἀργὰ διαλύεται. Συμβαίνει πολλάκις ἐν χειμῶνι οἱ κάτοικοι τῶν ὀρεινῶν τούτων μερῶν νὰ μένωσιν ἐπὶ δύο καὶ πλέον μῆνας ἀποκεκλεισμένοι ἀπὸ τῆς πεδιάδος καὶ ν' ἀναγκάζωνται νὰ φροντίσωσι περὶ προμηθείας τροφίμων, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ πολιορκίας. Ἀπὸ Ἀσκύφου ἡ ἀναρρίχησις εἰς τὰς ὑψηλοτέρας τῶν ὀρέων κορυφὰς εἶναι εἰς ἄκρον κοπιώδης, καὶ εἰς πολλὰ δύσβατα μέρη κορμοὶ δένδρων ἐρριμμένοι ὑπεράνω βαράθρου σχηματίζουσι τὴν μόνην διάβασιν. Δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ σχεδὸν χώρα ὠχυρωμένη καταλληλότερον ὑπὸ τῆς φύσεως, ὅσον τὰ Σφακία. Οὐδὲν ἀξιοπεριεργότερον ἐν Κρήτῃ τοῦ γιγαντιαίου τούτου φυσικοῦ φρουρίου μὲ τὰ τεράστια αὐτοῦ τείχη καὶ μὲ τοὺς στενοὺς πυλῶνάς του, οὓς ἡ χιὼν καὶ οἱ χείμαρροι ἀποκλείουσι κατὰ τὸ μεγαλείτερον μέρος τοῦ ἔτους. Ἐννοεῖται ὅτι, συμφώνως πρὸς τὴν μεγαλοπρεπῆ ταύτην φύσιν, καὶ οἱ κάτοικοι τῶν Σφακίων, οἱ ἀρειμάνιοι Σφακιῶται εἶναι ἄνδρες ὑψηλοῦ ἀναστήματος καὶ στιβαροί, ἔχοντες ὄψιν ζωηρὰν καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου ἐκφραστικώτατα. Τύπον τοιούτων Σφακιωτῶν παριστᾷ καὶ ἡ σήμερον παρατεθειμένη εἰκών, ἥτις οὐδεμιᾶς χρῄζει ἐπεξηγήσεως διὰ τοὺς γνωρίζοντας τὴν ὡραίαν ταύτην τῆς Κρήτης φυλήν.

Ο ΚΟΜΗΤΗΣ
Η
ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΝΕΑΝΙΟΥ.

Μετάφρασις Ν. Γ. Μουσούρη.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Οἰκογένεια πολυμελὴς Σουηδική, ἄρτι ἐν Βάδῃ ἀφιχθεῖσα, καὶ ἀριθμοῦσα μητέρα χήραν, ἓξ θυγατέρας, τρεῖς ἀνεψιούς, δύο ἀνεψιάς, θαλαμηπόλον, καὶ φίλην τῆς μητρός, ἐπένθει τὸν πρὸ ἑνὸς περίπου ἔτους ἀποβιώσαντα πατέρα καὶ συγγενῆ· ἡ νεωτέρα τῶν ἀνεψιῶν, Ἐδίθ καλουμένη, βαρυνθεῖσα οὕτως εἰπεῖν τὴν πένθιμον μελαίνην στολήν, ἐνεδύετο συνήθως λευκά.

Ἡ φύσις, ὡς καλὴ μήτηρ, ἐπεδαψίλευσεν ἀφθόνως τὴν ὡραιότητα εἰς τὰς γυναῖκας τῶν

βορείων κλιμάτων· ἡ ὡραιότης αὐτη δὲν φαίνεται ἀνήκουσα συμπάσῃ τῇ γῇ ὁἰότι οὐδαμοῦ ἀλλοθι ἁπαντᾷ εἰς τελειότερον βαθμόν· ἡ ὡραιότης τῶν βορείων κλιμάτων ἐνθα ὁ ἥλιος φωτίζει μὲν ἀλλὰ δὲν θερμαίνει, παρέχει φαιδρότητα εἰς τὰς ἀγγελικὰς ἐκείνας μορφάς, κεκοσμημένας διὰ πορρώχρους κόμης, καὶ φωτιζομένας διὰ Χερουβικῶν ὀφθαλμῶν.

Οὐδὲν δύναται νὰ περιγράψῃ τὴν ὡραιότητα τῆς Ἐδὶθ, ἥτις κατὰ τὸ παρελθὸν φθινόπωρον διῆλθεν ἐκ Βάδης· οἱ ὑπηρέται τῆς πολυμελοῦς ταύτης οἰκογενείας διέθεσαν ὅτι, ἡ θεία τῆς Ἐδὶθ, μήτηρ πολλῶν θυγατέρων, ἐταξείδευεν ὅπως θηρεύσῃ ἀποκατάστασιν τῶν ἀνηλίκων αὐτῆς πρὸ πάντων, αἵτινες ἂν καὶ ἀμφίτεραι ὡραιότατοι, ἀλλ' ἐκέκτηντο τὴν ἐλαχίστην προῖκα· ἡ εἴδησις αὕτη, διὰ τὰς ὡραίας νεάνιδας τῶν βορείων ὡς καὶ τῶν μεσημβρινῶν κλιμάτων, αἵτινες γεννῶνται ἵνα ὑπανδρεύωνται, μὴ οὖσα κακολόγος συκοφαντία, ἐστὶ ὡς γνωστὸν κοινή.

Ὁ νεαρὸς Φρὶτς παρεσκευάζετο ν' ἀναχωρήσῃ, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχεν ἀναλῶσει τῷ ὑπηρέτῃ του τὴν φροντίδα τῆς προπαρασκευῆς, διήγετο τὰς ὥρας του περιπλανώμενος, ὡσεὶ πάσχουσα ψυχή, ἐντὸς τῶν σκοτεινῶν τῆς Βάδης ὁασῶν, ἔνθα αἱ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες μὴ δυνάμεναι νὰ εἰσχωρήσωσιν ἐντὸς αὐτοῦ, μόλις ἀμυδρὰ λυκόφωτα ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ παρίχουσι. Πολλάκις ὥρας ὁλοκλήρους διήρχετο ἐν τῇ εὐρυπέδῳ ἀναδενδράδι τῆς Λιεσδλάνδης, σκιαζομένῃ παρὰ τῶν κλάδων ἀρχαιοτάτων δένδρων, ἔνθα οὐδέποτε αἱ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνες εἰσέδυσαν· ἐκεῖ ἔνθα τὸ φθινόπωρον διαχέει ἀφθόνως τὴν μελαγχολίαν του, ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν δένδρων, καὶ τῶν κυματοειδῶν νεφῶν, ἐπιπεφαμένων ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ ὁρίζοντος, ἠὐχαριστεῖτο ὁ Φρὶτς νὰ περιδιαβάζῃ περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου.

Θελκτικὴν τινα ἑσπέραν ὁ Φρὶτς ἵστατο πρὸ τῆς μικρᾶς τῆς Λιεσδλάνδης πηγῆς, προσβλέπων ἐνθουσιωδῶς ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν δένδρων, αἵτινες ὁλονὲν ἐκαλύπτοντο διὰ τοῦ μελανοῦ τῆς νυκτὸς πέπλου· ἑσπερινὴ αὖρα ἀκίνει μελῳδικῶς τὸ φύλλωμα τῶν δένδρων, μικρὸς δὲ μόλις ἐπ' αὐτῶν ἠκούετο κρότος, τῶν ἀποπλανηθέντων πτηνῶν ζητούντων νυκτερινὸν ἄσυλον· τὰ νέφη προβαίνοντα ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ σημείου τοῦ ὁρίζοντος ἤρχισαν νὰ ἁπλοῦνται ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ· ἡ ἀτμόσφαιρα ἤρέμα συμπυκνουμένη, ἀναγγέλουσα θύελλαν· ἡ μικρὰ πηγὴ καὶ ὁ πλησίον ῥύαξ ἐτάραττον τὴν μονότονον τοῦ ὅασους ἡσυχίαν, ὡς διὰ μελιῤῥικῆς διφωνίας. Λίφνης ἄνεμος ἀφοβρὸς ἐτάραξε τὸν Μέλανα Δρυμόν, εἰσορμήσας δὲ διὰ τῆς παδιάδος εἰς τὴν ἀναδενδράδα ἐκίνησε τὰς κορυφὰς τῶν ὀρυῶν μετὰ πατάγου ὁμοίου τῶν Ὠκεανείων κυμάτων· ἡ διατάραξις αὕτη τῆς φύσεως ὑπῆρξεν ἀληθὴς εὐχαριστησις διὰ τὸν Φρίτς, ὅστις ἐμαιδίασεν ὡσεὶ εἶχεν ἀκούσει ἀόρατον μουσικὸν παίζοντα μετὰ πατάγου μουσικὸν ταμάχιον τοῦ Schubert. Τὴν αὐτὴν περίπου στιγμὴν, ἡ ἔρημος τέως ἀναδενδρὰς ἐπλῃρώθη δι' αἰφνιδίας εἰσβολῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας σπευδούσης ταχεῖ ὁδήματι πρὸς τὸ Ξενοδοχεῖον. Ἦν ἡ ἐν λόγῳ πενθοῦσα Σουηδικὴ οἰκογένεια.

Ὁ Φρὶτς ὑπεχώρησε μικρὸν ὅπως ἀνοίξῃ δίοδον εἰς τὰ προπορευόμενα μικρὰ κοράσια· ἔβλεπέ τις σύνολον πενθίμων ἐνδυμάτων, ἀλλ' ὑπ' αὐτὰ ἐκρύπτοντο θεῖα πρόσωπα, μὲ χρυσοκόμους κεφαλάς, δυνάμενα νὰ μεταβάλωσι τὸ πένθος εἰς χαράν· ἡδύνατό τις νὰ ἐκλάβῃ αὐτὰ ὡς τεμάχιον νυκτερινοῦ οὐρανοῦ, φωτιζόμενον παρὰ τῆς Μεγάλης Ἄρκτου. Σφοδρὰ λαῖλαψ ἐτίναξε μετ' ὀλίγον τὰς δρῦς, καὶ ἀφῆρεσε τὸν πίλον τῆς Ἐδὶθ, ἀνατινάξας συγχρόνως τὴν πορῴδη αὐτῆς κόμην, ἥτις ἐκυμάτισεν ὑπὲρ τοὺς ὤμους της, ὁίκην λάβας πορφλεγοῦς· ἡ νεᾶνις ἐν τούτοις ἠφανίσθη ὡς ἐρωτικὸν μετέωρον, ἀφήσασα τὸν Φρὶτς μὲ τεταμένας πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας, καὶ μὲ στόμα ἀνοικτὸν πλὴν χωρὶς νὰ δύναται ν' ἀρθρώσῃ οὐδὲ λέξιν· μετ' ὀλίγον, ὡσεὶ ἄγαλμα λαδὸν ζωῆς, ὥρμησεν ἀκολουθῶν τὰ ἴχνη τοῦ ἀκτινοβόλου τούτου ἀστέρος. Ἡ νὺξ ἐκάλυπτεν ἤδη διὰ μελανοῦ πέπλου τὴν χλόην, καὶ μακρόθεν ἡ ὡραιότης καὶ ἡ πυρρὰ χρους τῆς Ἐδὶθ κόμη ἠκινοβόλει, ὁίκην φαεινοῦ ἀστέρος, διευθύνοντος τὰ βήματα τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ὀμβόλδου.

Ἀδύνατον ἦν νὰ διερευνήσῃ τις τὴν ἀλλόκοτον σκέψιν τὴν ὁδηγοῦσαν τὰ βήματα τοῦ Φρὶτς πρὸς τὸ ἔμψυχον καὶ ἀξιάρατον τοῦτο μετέωρον· ἡ παραφροσύνη εἶπετο τῆς λογικῆς, καθότι ἂν καὶ κατ' ἀρχὰς ἐδυσπίστει, ἐν τῇ ἐξάλλῳ ὅμως ποιητικῇ μανίᾳ του, ἐνόμιζεν ὅτι, ὁ Κομήτης τοῦ Δονάτου ἀφῆκε τὸν οὐρανὸν, καὶ κατέδη εἰς τὴν γῆν, ἐνσαρκωθεὶς ἐν τῷ τῆς Ἐδὶθ θελκτικῷ προσώπῳ! Ὅτε μετ' ὀλίγον παρετήρησε τὸ ἀκτινοβολοῦν τοῦτο μετέωρον ἐπὶ τοῦ ἐξώστου τοῦ ἑστιατορίου Weber, ἔνθα κατέλυε πᾶσα ἡ οἰκογένεια διευθετοῦν ἐπιχαρίτως τὴν ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἀνατιναχθεῖσαν κόμην του, ὡσεὶ ὁ ἐγκέφαλος του εἶχεν ὑποστῆ τὸν πρῶτον τῆς παραφροσύνης κτύπον, πεποιθὼς ἐβεβαίου τὴν τοῦ Κομήτου ἐνσάρκωσιν. Τίς δύναται νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὰ τοῦ κόσμου μυστήρια! ἔλεγε μετ' ὀλίγον καθ' ἑαυτόν, καθήμενος ἔμπροσθεν τῆς συσσιτίου τραπέζης τοῦ αὐτοῦ Ξενοδοχείου.

Ἡ Ἐδὶθ μετὰ τῆς λοιπῆς οἰκογενείας ἐκάθητο εἰς τὴν αὐτὴν τράπεζαν εἰς μικρὰν ἀπὸ τοῦ Φρὶτς ἀπόστασιν, ἀναγιγνώσκουσα τὰ ἐν τῷ καταλόγῳ φαγητά, κατ' ὄνομα, καὶ ὑποδεικνύουσα τῷ ὑπηρέτῃ τὰ ἀρέσκοντα αὐτῇ, ὅστις πλησιάσας τὸν Φρὶτς τῷ λέγει· Σεῖς Κύριε τί ἐπιθυμεῖτε;

— Τὰ αὐτὰ φαγητὰ ἀπεκρίθη, μεγαλοφώνως.

Οὐδόλως παράδοξον τὸ τοιοῦτον εἰς ὑπηρέτην, ὅστις προσκλίνας μόνον ἀπῆλθεν διὰ μέσου μικρᾶς ἀναδένδρου πορτοκαλλεῶν.

Ἡ Ἐδὶθ ἀκούσασα τὴν παραγγελίαν τοῦ γείτονός της παρετήρησεν αὐτὸν διὰ γυναικείου ὁλέμματος, ὅπερ καίτοι στιγμιαῖον, τὸ πᾶν διαβλέπει, ὄψιν, στάσιν, εὐγένειαν, ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ, καὶ ἡλικίαν περίπου. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς στιγμιαίας ταύτης ἐξετάσεως ὑπῆρξεν εὐμενὲς διὰ τὸν Φρὶτς· περὶ τὸ ἐπιδόρπιον μαλιῤῥικὴ τίς φωνὴ διέλυσε τὴν δι' ὅλης τῆς ὥρας τοῦ δείπνου ἐπικρατήσασαν σιγήν.

— Σπεύσωμεν νὰ ἑτοιμασθῶμεν διὰ τὸν χορὸν, λέγει ἡ Ἐδὶθ ταῖς παρακειμέναις αὐτῇ ἐξαδέλφαις της, αἵτινες ἐγερθεῖσαι πᾶσαι, ἀπῆλθον εἰς τὸ πλησίον δωμάτιον ἵνα καλλωπισθῶσιν.

Ὁ Φρὶτς ἠκολούθησεν ἐπὶ μακρὸν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν ἀπερχομένην νεᾶνιδα, ἥτις, κατὰ τὴν νυκτερινὴν ταύτην ὥραν, ἐφάνη αὐτῷ ὑπέρποτε ἄλλοτε οὐράνιος ἀστὴρ.

II.

Ἐν μιᾷ τῶν ὡραιοτέρων αἰθουσῶν τῆς Βάδης, ἐδίδετο χορὸς κατὰ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην, ἔνθα πλῆθος ἐκλεκτοῦ κόσμου εἶχεν ἤδη συναθροισθῇ· πάντες σχεδὸν εἰς τοὺς τετραχόρους εἶχον ἀντιμετώπους, ὅτε ὁ Φρὶτς ἐνδεδυμένος κατὰ τὸν τελευταῖον συρμὸν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν, πεπληρωμένην ἤδη ἐκ μεταξωτῶν ἐνδυμάτων, τριχάπτων, ἀνθέων, καὶ ἀδαμάντων· ἐζήτησε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν ἀστέρα τὸν ἀκτινοβολήσαντα ἐν τῇ τῆς Λιεσδλάνδης ἀναδενδράδι, ἀλλ' εἶδε μόνον νέους ἀγνώστους. Ἡ διάρκεια τοῦ ἐπιμεμελημένου καλλωπισμοῦ ἀπησχόλησε τὴν Ἐδὶθ μέχρι τῆς δεκάτης ὥρας τῆς νυκτός, ὅτε εἰσῆλθεν συνοδευομένη παρὰ τῆς θείας της, καὶ τῆς ἀδελφῆς της (τὸ πένθος δὲν ἐπέτρεπεν ὅτι ταῖς ἐξαδέλφαις της νὰ παρουσιάζωνται εἰς χορόν), ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν, ἀγνώστου τινὸς ἔχοντος ὄψιν ὑσίου, ἢ μᾶλλον κηδεμόνος. Ὁ Φρὶτς δὲν ἀφῆκε στιγμὴν νὰ παρέλθῃ, διηυθύνῃ πρὸς τὴν ἔνσαρκον Κομήτην, μετὰ μεμετρημένης ὁρμῆς ὁμοιαζούσης πρὸς αὔννουν βραδύτητα, καὶ προσκάλεσεν αὐτὸν νὰ συγχορεύσωσι στρόβιλον ἢ τετράχορόν τινα, ἡ νεᾶνις ἀδέχθη ἀμφοτέρους.

Ὡσεὶ ψίθυρος ἠκούσθη ἐκ μέρους τοῦ θείου ἢ κηδεμόνος, ὅστις οὐδόλως ταράξας τὴν Ἐδὶθ, ἐστράφη νωχελῶς πρὸς τὴν ἀδελφὴν της ὑποτονθορύσας.

— Ἤξεύρεις ὅτι πρὸ δεκαοκτὼ μηνῶν δὲν ἐχόρευσα!

Ὁ τετράχορος καὶ ὁ στρόβιλός εἰσιν ἀναντιῤῥήτως, αἱ δύο ὡραιότεραι ἐφευρέσεις τῆς πεπολιτισμένης Εὐρώπης, διότι ἄνευ τοῦ τετραχόρου, δεινὸς ὡς ὁ Φρὶτς νεανίας, εὐκολώτερον ἤθελε προσπελάσει τὸν ἐν τῷ οὐρανῷ Κομήτην τοῦ Δονάτου, ἢ ἐπὶ τῆς γῆς νεάνιδα! ἕνεκα ὅμως τῆς θαυμασίας ταύτης ἀνακαλύψεως τελειοποιηθείσης ὑπὸ τοῦ Musard, ὁ Φρὶτς μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας, συνδιελέγετο μεθ' οἰκειότητος μετὰ τῆς Ἐδὶθ, ἀρξάμενος τῶν συνήθων φράσεων.

— Ἡ αὔθουσα αὕτη τοῦ χοροῦ ἐστι θαυμασία.

— Ναί, Κύριε.

— Νομίζω ὅτι, οὔτε εἰς Βερσαλλίας ὑπάρχει ὡραιοτέρα ταύτης.

— Ναί, Κύριε.

— Ἡ ζωὴ ἐν Βάδῃ καθίσταται θελκτικωτάτη.

— Ἀγνοῶ τοῦτο Κύριε, καθότι χθὲς μόλις ἀφίχθημεν ἐνταῦθα.

Ὁ τῆς ἀστρονομίας οἶστρος διέλαμψεν αἴφνης ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ νεαροῦ Φρίτς, ὅστις φοβηθεὶς μήπως ἴδῃ τὸ δεύτερον τοῦτο εἴδωλον ἐγκαταλείπον αὐτόν, ἔσπευσε νὰ διακοινώσῃ αὐτῷ τὰς σκέψεις του πρὸ τοῦ τέλους τοῦ χοροῦ.

— Δεσποσύνη, λέγει τῇ Ἐδὶθ, σύγγνωτα ἂν ἔμπροσθέν σας παρίσταται νεανίας ὅλως ἄπειρος τῶν τοῦ πολιτισμοῦ ἀπαιτήσεων.

— Κύριε, ἀπαντᾷ ἡ νεᾶνις, διαβάλλετε ἑαυτόν, τοὐναντίον τὸ πᾶν ἐν Ὑμῖν ὑποδείκνυσιν εὐγενῆ, καὶ καλῶς ἀνατεθραμμένον νέον.

— Νομίζω, Δεσποσύνη ὅτι, θὰ μεταβάλλητε ἀμέσως τὴν γνώμην σας ἐπὶ τῆς ἀξίας μου... Εἰμὶ εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν, ἀνήκω εἰς εὐγενῆ Γερμανικὴν οἰκογένειαν, εἰμὶ πλούσιος καὶ... ἐσιώπησεν· δὲν ἠδυνήθη ν' ἀρθρώσῃ τὴν παραιτέρω λέξιν ἵνα ἐκφράσῃ ἐκεῖνο ὅπερ ἐν τῇ καρδίᾳ του ἠσθάνετο.

— Ἄ! λέγει ἡ Ἐδὶθ προσμειδειῶσα, ἠνώησα τὰ ἐλλατώματά σας· ἐξακολουθήσατε παρακαλῶ.

Ὡς ἐκ τῆς θαρραλεωτέρας ἀπαντήσεως τῆς νεάνιδος, ὁ Φρὶτς ἐπανέλαβε μεθ' ὕφους ἧττον δειλοῦ.

— Λοιπὸν τὰ ἐλαττώματά μου δὲν σας ἀπαρέσκωσιν;

— Ὄχι, ἀπήντησεν ἡ Ἐδὶθ, ἀνοίξασα τὸ ῥιπίδιον της.

— Λοιπόν, Δεσποσύνη, ἓν τῶν ἐλαττωμάτων μου εἶνε ὅτι σᾶς ἀγαπῶ περιπαθῶς, καὶ θέλω νὰ σᾶς νυμφευθῶ!

Ἡ Ἐδὶθ σείασα ἐπιχαρίτως τὸ ῥιπίδιόν της τῷ λέγει·

— Μόλις πρὸ μιᾶς ὥρας μὲ γνωρίζετε, καὶ...

— Ὁμνύω εἰς τοὺς θείους οὐρανίους ἀστέρας, ὅτι πρὸ πολλοῦ σᾶς γνωρίζω, λέγει ὁ Φρὶτς διακόψας αὐτήν. Πιστεύσατε, Δεσποσύνη ὅτι, δὲν θὰ ᾖμην τοσοῦτον ἀναιδὴς, νὰ σᾶς ἀποτείνω τοιαύτην διακοίνωσιν, ἂν σᾶς ἐγνώριζον πρὸ μιᾶς

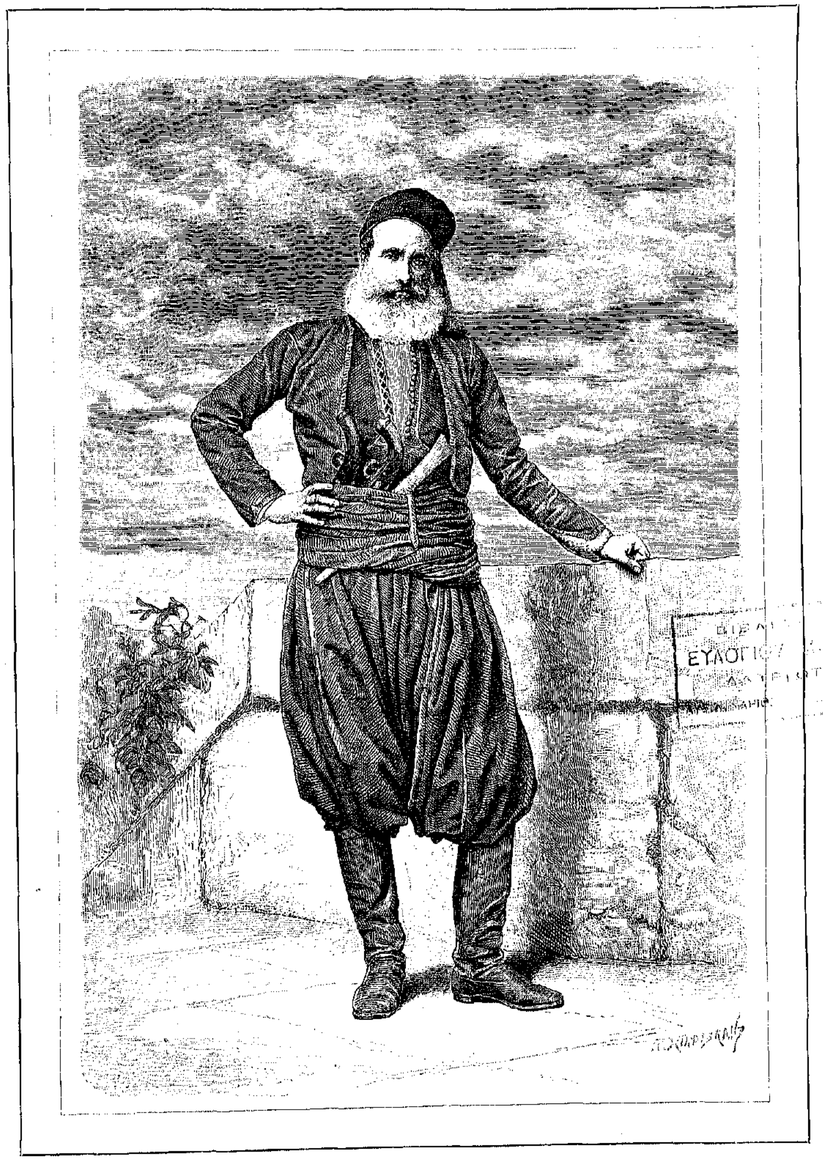

ΣΦΑΚΙΩΤΗΣ.

ὥρας· μικροῦ δεῖν ηὐτοκτόνουν, ἕνεκα τοῦ πρὸς Ὑμᾶς ἔρωτός μου· ἤσθε τὸ ἀντικείμενον τῆς σκέψεώς μου, τὸ ὀνειροπόλημα τῶν νυκτῶν μου, καὶ ἡ μοῖρα τοῦ βίου μου. Ἐστὲ εὐσπλαγχνος σεῖς ἤτις κατέρχεσθε ἐκ τοῦ οὐρανοῦ!

Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ Φρὶτς προφερόμενοι μετὰ ὕφους πειστικοῦ, συνεκίνησαν τὴν καρδίαν τῆς νεάνιδος· τὸ ῥιπίδιον της ἐκλείσθη καὶ ἠνέῳγη ἐκ νέου, ὡσεὶ ὑπεῖκον εἰς μαγικὴν δύναμιν· θὰ ἀπήντα βεβαίως εἰς τὴν ἐξομολόγησιν ταύτην, ἀλλὰ τὸ τόξον τοῦ μουσικοδιδασκάλου, προαναγγέλλαν τὴν ἔναρξιν τοῦ χοροῦ, διέκοψεν ἀποτόμως τὴν ἐπικρατήσασαν σιγήν, καὶ διεσκόρπισε τοὺς ὀρχηστάς.

Ἡ Ἐδὶθ ἐτοποθετήθη παρὰ τὴν θείαν της, ἥτις τῇ λέγει·

— Ὁ χορευτής σου φαίνεται ἀνήκων εἰς εὐγενῆ οἰκογένειαν· πρὸ ὀλίγου ὁ Πρέσβυς τῆς Πρωσσίας τὸν ἐπλησίασε, καὶ ἀμφότεροι ὡς ἐπιστήθιοι φίλοι περιεπάτουν ὁμοῦ.

— Ναί, ἀπήντησε νωχελῶς ἡ νεᾶνις, μάλιστα δὲ μᾶς γνωρίζει πρὸ πολλοῦ!

— Ἄ! λέγει ἡ θεία, διορθοῦσα τὸ κατορθωτὸν συνοικεσίου, ὡς πᾶσαι αἱ μητέρες αἵ ἔχουσαι πολλὰς θυγατέρας καὶ ἀνεψιάς, μᾶς γνωρίζει πρὸ πολλοῦ!... Ἄφες με νὰ τὸν παρατηρήσω προσεκτικά... Τῷ ὄντι... ναί... εἶναι αὐτὸς ὁν

εἶδον ἐν Βερολίνῳ . . . ἐν Καινιγσβέργῃ, ἐν μέσῳ ἐκλεκτῆς κοινωνίας . . . Ναί, ναί . . . τὸν ἐνθυμοῦμαι, εἶνε νεὸς θελκτικός! . . .

Ἡ Ἐδὶθ ἐσκέπτετο νὰ ἐνθυμηθῇ, πλὴν ὡς ἐνδιαφερομένη εἶπε.

— Ναὶ θεία μου, ἔχετε δίκαιον . . . ἐνθυμοῦμαι ἤδη ὅτι μικρὰ ἔτι κόρη οὖσα ἐχόρευσα μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ Πρεσβείᾳ, ἄλλως τε πρέπει νὰ ἦνε ἀληθὲς ἀφ' οὗ καὶ ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ ὅτι γνωρίζει ἡμᾶς πρὸ πολλοῦ . . . Γερμανικὴ εὐγένεια οὐδέποτε ψεύδεται!

Ἡ φαντασία τῆς θείας καὶ ἀνεψιᾶς κατεῖχε θέσιν σταθερᾶς ἀληθείας, καθ' ὅτι μετ' ὀλίγον ἐβεβαίουν ὅτι, μετὰ τοῦ νέου χορευτοῦ ἐγνωρίζοντο πρὸ πολλοῦ. Ἡ ἰδέα αὕτη ἠπήρεσκε κατ' ἀρχὰς τῇ Ἐδίθ, ἥτις εὕρισκε τότε τὴν ἐξομολόγησιν τοῦ Φρὶτς λογικωτάτην· δύναταί τις νὰ ἐκμυστηρευθῇ πρός τινα ὃν πρὸ πολλοῦ γνωρίζει καὶ ἀγαπᾷ.

Ὁ σκυθρωπὸς ἐκεῖνος κηδεμών, ὡσεὶ θέλων νὰ ἐκσφενδονίσῃ παρατηρήσεις τινάς, προσεπάθει ν' ἀπομακρύνῃ τὴν θείαν καὶ ἀνεψιὰν τῆς συναναστροφῆς τοῦ ἀγνώστου ἐκείνου νεανίου, χαρακτηρίζων τοῦτο ὡς ἀνάρμοστον τῇ ἠθικῇ.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον ὁ χορὸς ἦν εἰς τὸ τέρμα του, μόνον ἐλάττωμα τῶν παραδισείων τῆς Βάδης χορῶν ὅτι παύουσιν ἐνωρίτερον τοῦ δέοντος· ὁ Φρὶτς στὰς κατὰ τὴν ἔξοδον, ἔμπροσθεν τῆς θύρας ἐχαιρέτισε σεβασμίως τὴν θείαν, ἐξερχομένην μετὰ τῆς ἀνεψιᾶς της, ἥτις ἀντεχαιρέτισε τὸν Φρὶτς διὰ σχήματος φιλικοῦ, λέγουσα συγχρόνως τῇ Ἐδίθ.

— Ναί, ναί, σοὶ εἶπε τὴν καθαρὰν ἀλήθειαν· γνωρίζω αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1852 ὅτε ἦν ἀκόμη παιδίον.

Διερχόμεναι ἔμπροσθεν τῆς εἰσόδου τοῦ Ἀγγλικοῦ Ξενοδοχείου, ἔνθα φανοὶ φωτίζουσι τὴν πρόσοψιν τοῦ οἰκοδομήματος, ἡ Ἐδὶθ ἀκουσίως στρέψασα ὀπισθέν της, παρετήρησε τὸν Φρὶτς, ἀτενίζοντα αὐτὴν περιπαθῶς· εἶχε δὲ ἀκολουθήσει τὸ περιλαμπὲς τοῦτο μετέωρον διότι ἐν αὐτῷ εἶχεν ἴδη πραγματοποιουμένας τὰς ὀνειροπολήσεις τῶν θαυμασίων ἐκείνων νυκτῶν, ἔνθα ὁ Κομήτης τοῦ Δονάτου ἔλαμπεν ἐπὶ τοῦ στερεώματος.

Τὰ πλούτη καὶ αἱ συστατικαὶ κάμνουν τὸν ἔρωτα νὰ προχωρῇ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτον τῶν ἀτμοκινήτων μηχανῶν, καὶ τῶν ἠλεκτρικῶν τηλεγράφων, κατ' εὐθεῖαν γραμμήν· αἱ πληροφορίαι ἃς ἔλαβε τὴν ἐπαύριον περὶ τοῦ Φρὶτς ὁ κηδεμὼν ἐκεῖνος παρὰ τοῦ Πρέσβεως τῆς Πρωσσίας, ὑπῆρξαν εὐνοϊκώταται διὰ τὸν Φρίτς, διὸ καὶ ἐγένετο δεκτὸς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, καὶ ἔλαχε τοῦ ποθουμένου.

Ἡ γαμήλιος τελετὴ ἐτελέσθη ἐν Φραγκφούρτῃ μεγαλοπρεπεστάτη· τὴν προτεραίαν ὅμως τῆς πανηγυρικῆς ταύτης ἡμέρας, ἀφ' ἧς ἄρχεται ἡ εὐτυχὴς τῆς Ἐδὶθ ζωή, ἔσχε τὴν περιέργειαν νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ συζύγου της ἐπεξήγησιν ἐπὶ τοῦ πολυθρυλλήτου πρὸ πολλοῦ προφερθέντος πολλάκις, κατὰ τὸν ἐν Βάδῃ χορόν, διότι μεθ' ὅλας τὰς διαβεβαιώσεις τῆς θείας της, οὐδέποτε ηὐχαρίστησε τὴν περιέργειάν της, ἂν καὶ ἐφαίνετο παραδεχομένη τὴν γνώμην αὐτῆς· ὁ Φρὶτς μὴ φοβούμενος πλέον ἐξαφάνισιν τοῦ Κομήτου . . . διηγήθη λεπτομερῶς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Κομήτου τοῦ Δονάτου καὶ τὰς συνεπείας αὐτοῦ . . . ἡ Ἐδὶθ κατεγοητεύθη χύσασα ἐν ταυτῷ δάκρυα ἀναμεμιγμένα μετ' ἐκφράσεων παιδικοῦ γέλωτος, λαβοῦσα ὅμως εἶτα ὕφος σοβαρώτερον τῷ λέγει·

— Πλὴν ἂν ἡ ἀντίζηλός μου ἀνεφαίνετο καὶ πάλιν ἐν τῷ οὐρανῷ;

— Δὲν θὰ ἀναφανῇ πλέον εἶπεν ὁ Φρίτς.

— Πλὴν ἂν ὁ Θεὸς διέτταττε τοῦτο.

— Δὲν θ' ἀτενίσω εἰμὴ πρὸς σέ!

. . . .

Μετὰ ὀκτάμηνον διάστημα συνήντησα τὸν Φρὶτς εἰς τὸ ἐν Παρισίοις Ἰταλικὸν βουλεβάρτον· κατέστη ὁ φρονιμώτερος καὶ ὁ λογικώτερος τῶν ἀνθρώπων, οὐδόλως φροντίζει περὶ τῶν οὐρανίων Κομητῶν, καὶ δὲν καταγίνεται περὶ τὰ ἀστρονομικά, λογίζεται εὐτυχής, ὡς κατακτήσας ἐπίγειον Κομήτην! . . .

Ἡ Ἐδὶθ λαβοῦσα ἐκ τοῦ Μουσείου ἀντίτυπον τῆς εἰκόνος τοῦ Κομήτου τοῦ Δονάτου, ἐπρόσφερεν αὐτὰ ὡς πολύτιμον γαμήλιον δῶρον τῷ συζύγῳ της· ἡ εἰκὼν αὕτη κοσμεῖ ἔκτοτε τὴν ὡραιοτέραν τῆς οἰκίας των αἴθουσαν, ὅτε δὲ οἱ υἱοί των θὰ ἀτενίσωσιν ἡμέραν τινὰ πρὸς αὐτήν, θὰ νομίσωσιν ὅτι ἔχωσιν ἀθάνατον προμήτορα ἐν τῷ οὐρανῷ!

Η ΝΕΑ ΤΥΠΩΤΙΚΗ ΜΗΧΑΝΗ

AMMONIA.

Ἰδιοκτῆται Guhl καὶ Harbeck ἐν Ἀμβούργῳ.

Γνωσταὶ εἶναι τοῖς ἐπισκεπτομένοις τὰς διαφόρους βιομηχανικὰς ἐκθέσεις αἱ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐφευρεθεῖσαι τυπωτικαὶ μηχαναί, δι' ὧν ταχέως καὶ εὐκόλως ἐκτελοῦνται γραφικαὶ ἐργασίαι ἐντελέστερον καὶ ἀκριβέστερον ἢ διὰ τῆς χειρός. Ἀλλ' ἡ ὑψηλὴ τιμὴ τῶν μηχανῶν τούτων (600 φράγκα περίπου) παρεκώλυσε τὴν γενίκευσιν τῆς χρήσεως αὐτῶν, καὶ περιώριζεν αὐτὰς εἰς ἰδιαιτέρους τινὰς κύκλους. Νέαν ἑπομένως χαράττει σήμερον ὁδὸν ἡ ἐσχάτως ἐφευρεθεῖσα Τυπωτικὴ μηχανὴ τῶν ἐν Ἀμβούργῳ κυρίων Guhl καὶ Harbeck, ἧς τὴν εἰκόνα παραθέτομεν. Ἡ μηχανὴ αὕτη μεγάλην προοιωνίζεται ἐξάπλωσιν οὐ μόνον ἕνεκα τοῦ εὐτελοῦς τῆς τιμῆς αὐτῆς (μαρκ. 45 φράγκ. 56, 25) ἀλλὰ καὶ ἕνεκα τῆς εὐκόλου αὐτῆς χρήσεως.

Ἡ ἀρχή, ἐφ' ἧς στηρίζεται ἡ νέα αὕτη ἐφεύρησις, εἶναι ἁπλουστάτη. Ὅπως ἐν ταῖς τυπωτικαῖς μηχαναῖς διὰ σχέδια καὶ κεντήματα, οὕτω καὶ ἐν αὐτῇ χαράττεται ἡ γραφὴ ἐπὶ τοῦ χάρτου δι' ἁπλῆς τῶν τυπογραφικῶν στοιχείων πιέσεως. Ὁ ὄγκος αὐτῆς εἶναι μικρός, ὡς καὶ τὸ βάρος της, ὥστε εὔκολος καθίσταται ἡ μετακόμισις αὐτῆς. Τὸ κυριώτερον τοῦ μηχανισμοῦ συνίσταται εἰς εἶδος γεφύρας ἢ ἑλκύθρου (A), τὸ ὁποῖον περιέχεται κατὰ μῆκος ὑπὸ κάμακος. Ἐπὶ τοῦ κάμακος τούτου ἐπὶ λευκοῦ ἐδάφους σημειοῦνται διὰ μελανῶν στοιχείων τὸ ἀλφάβητον, οἱ ἀριθμοί, διάφορα τυπογραφικὰ σημεῖα, ὡς %; κτλ. Ὑπὸ τὸ ἕλκυθρον εἶναι τοποθετημένη πυξὶς (ἥτις δὲν φαίνεται ἐν τῇ εἰκόνι) περιέχουσα τὴν κεχρωματισμένην λωρίδα τοῦ χάρτου, ἥτις ἐν καιρῷ τῆς γραφῆς ἀφ' ἑαυτῆς μετατοπίζεται βαθμηδὸν μεταξὺ τοῦ χάρτου καὶ τοῦ τὰ στοιχεῖα περιέχοντος κάμακος. Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἡ τυπωτικὴ αὕτη μηχανὴ ἀναπληροῖ τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐπιτηδειοτέρου γραφέως καὶ δύναται ὡς ἐκ τούτου νὰ χρησιμεύσῃ ἐν τοῖς ἐμπορικοῖς γραφείοις καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀκόμη, ὡς αἱ ῥαπτικαὶ μηχαναί, πρὸς ἐκτέλεσιν γραφικῶν ἐργασιῶν. Καὶ παῖδες δύνανται εὐκόλως νὰ τὴν μεταχειρισθῶσι χάριν διασκεδάσεως εἴτε καὶ πρὸς ἄσκησιν τοῦ μνημονικοῦ. Οὐδεὶς δὲ φόβος ὑπάρχει, μὴ ἐκ τῆς ἰσχυρᾶς πιέσεως βλαβῇ ἡ μηχανή, διότι ἡ κατασκευὴ αὐτῆς εἶναι ἐκ τῶν στερεωτέρων. Σημειωτέον ὅτι καὶ πολλὰ ἀντίγραφα δύνανται ταυτοχρόνως νὰ ἐκτελῶνται, καὶ πρὸς τοῦτο ἀρκεῖ ν' ἀντικαταστήσῃ τις τὴν στενὴν λωρίδα τοῦ χάρτου διὰ δεσμίδος λεπτοῦ χάρτου καὶ κεχρωματισμένων φύλλων ἀντιγραφῆς. Μετὰ τῆς μηχανῆς δίδεται ὑπὸ τοῦ καταστήματος καὶ γραπτὴ ὁδηγία, ὡς καὶ ποσότης τις λωρίδων χάρτου, ὧν ἡ τιμὴ δὲν ὑπερβαίνει τὴν διὰ τὴν μελάνην καὶ τὰ κονδύλια ἀπαιτουμένην δαπάνην.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἐν Λειψίᾳ τῇ 1/13 Νοεμβρίου 1884.

Τὰ χρηματιστήρια πολλὰ εἶδον κατὰ τὰς τελευταίας δύο ἑβδομάδας, ἃ ἐν συντομίᾳ θέλομεν ἐκθέσει. Καὶ πρῶτον μὲν προσετέθη νέος κρῖκος εἰς τὴν ἅλυσιν τῶν Εὐρωπαίων ὀφειλετῶν, ἡ Σερβία, ἥτις, ὀφείλομεν νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, λαμπρὰν καὶ ἀπροσδόκητον ἤρατο νίκην. Κατ' ἀρχὰς ἐδημοσιεύθη ἐν τοῖς χρηματιστηρίοις προκήρυξις, προσκαλοῦσα εἰς ἐγγραφὴν σερβικοῦ δανείου ἐκ 40 ἑκατομ. φράγκων πρὸς 72½ %. Οἱ ἄνθρωποι τῶν χρηματιστηρίων ὕψωσαν τοὺς ὤμους των ἐν δυσπιστίᾳ· τὸ κοινὸν ὅμως ἄλλως ἐσκέπτετο· εἶδεν ὑπὸ τὴν προκήρυξιν τρεῖς ὑπογραφάς, τὴν τοῦ Γραφείου τῶν προεξοφλήσεων, τὴν τῆς Βιενναίας τραπεζητικῆς Ἑνώσεως καὶ τὴν τῆς Βερολινείου ἐμπορικῆς Ἑταιρίας καὶ ἔσπευσεν εἰς ἐγγραφήν. Ἤδη πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐγγραφῆς τὰ σερβικὰ χρεώγραφα ὑπερετιμῶντο κατὰ 3—4 %, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τῆς ἐγγραφῆς ἦτο τοσοῦτον καταπληκτικὸν (ἑκατοντάκις ἐκαλύφθη τὸ ποσόν), ὥστε ἐδέησε νὰ γείνῃ ἐλάττωσις· μέχρι μὲν λιρῶν 10 χιλ. παρεχωρήθη μόνον 1 %, ἄνω δὲ τῶν 10 χιλ. λιρῶν ½ %, μόνον αἱ ἐγγραφαὶ λιρῶν

500 ἐξ ὁλοκλήρου παρεχωρήθησαν. Σήμερον τὸ δάνειον τοῦτο ἔχει ἐν Βερολίνῳ 79 %.

Ταυτοχρόνως ἐξεδόθησαν ἐν Βερολίνῳ μετοχαὶ τῆς πόλεως Βουκουρεστίου τῶν 5% πρὸς 90 %, αἵτινες ἐπίσης προθυμότατα ἐκαλύφθησαν. Ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τούτων ἐνθαρρυνθεῖσα ἡ ὁμὰς τῶν σερβικῶν χρεωγράφων ἐξέδωκεν 25 ἑκατομ. φράγκων ὁμολογίας (τῶν 5%) τῶν σερβικῶν σιδηροδρόμων πρὸς 81½ %, ἀλλὰ δὲν ἔσχε τὴν αὐτὴν ἐπιτυχίαν, διότι μόλις εἰς 82 % ἔφθασε τὸ δάνειον τοῦτο.

Εὑρισκομένη ἅπαξ ἡ χρηματιστικὴ ἀγορὰ εἰς ἔξαψιν, ἤρξατο ἐπιδιδομένη εἰς ἐπιχειρήσεις διὰ ῥωσσικῶν χρεωγράφων, ὧν αἱ τιμαὶ ὑψώθησαν. Ἐν Παρισίοις ἐγένετο σκέψις περὶ Βουλγαρικοῦ δανείου, καὶ τὰ Αἰγυπτιακὰ χρεώγραφα ἔλαβον ζήτησιν ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ καλῶν ἐξ Αἰγύπτου εἰδήσεων, καὶ ἰδίως μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Νορθβρουκ εἰς Ἀγγλίαν. Τέλος δὲ ἐκινήθη καὶ τὸ ζήτημα νέου Ἑλληνικοῦ δανείου· ἀλλὰ τὸ Ἑλληνικὸν δάνειον δὲν εὗρεν, ἐν Γερμανίᾳ τοὐλάχιστον, πολλὴν ἠχώ. Σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι διὰ τῆς πρὸ μικροῦ γενομένης πληρωμῆς τοῦ δανείου τούτου, 40 ἑκατομ. φράγκων εἰς χρυσὸν μεταφέρονται εἰς τὴν Ἑλλάδα, 11 δὲ ἑκατομμύρια βραδύτερον, διότι ταῦτα θὰ μετατραπῶσι πρότερον ἐν Παρισίοις εἰς νομίσματα χρυσᾶ. Ἡ μεγάλη ζήτησις χρυσοῦ παρεκίνησε τὴν Τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας νὰ ὑψώσῃ τοῦ τόκου τῆς προεξοφλήσεως ἀπὸ 3 εἰς 4%, καὶ προχθὲς ἀπὸ 4 εἰς 5%, τοῦτο δὲ βεβαίως θὰ ἐπιφέρῃ ὕψωσιν εἰς τὸν τόκον τῆς προεξοφλήσεως καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν Γερμανίᾳ. — Ἡ νεωτάτη διαδοθεῖσα φήμη εἶναι ἡ περὶ διευθετήσεως τῶν Αὐστριακῶν χαρτονομισμάτων· βεβαίως, ἂν τοῦτο γείνῃ, μεγάλως ὠφεληθήσονται αἱ μετοχαὶ τῆς αὐστριακῆς Πιστωτικῆς Τραπέζης. Ἐν ἀρχῇ ἡ φήμη αὕτη ἐχαιρετίσθη εὐφροσύνως καὶ πολλὰς ἀνεπτέρωσεν ἐλπίδας, ἀλλ' εὐθὺς μετὰ ταῦτα ἐπῆλθον πάλιν αἱ ὑποψίαι καὶ αἱ ἀμφιβολίαι, διότι ἕκαστος ἐννοεῖ κάλλιστα ὅτι ἡ τοιαύτη διευθέτησις, ἂν ἐν γένει ἦναι κατορθωτή, πολὺν ἀπαιτεῖ καιρὸν μέχρις οὗ φθάσῃ εἰς αἰσίαν λύσιν.

Λ.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀπένειμε τὸ παράσημον τοῦ Σωτῆρος εἰς τὸν ἐν Βραΐλᾳ ἀξιότιμον κ. Σπυρίδωνα Τυπάλδον Φορέστην. Ἡ ἀπονομὴ αὕτη τοῦ παρασήμου εἶναι δικαιοτάτη ἀναγνώρισις τῶν πατριωτικῶν αἰσθημάτων τοῦ κ. Φορέστη, ὅστις πράγματι δὲν παύει συντελῶν εἰς ὅ,τι εὐγενὲς καὶ ἐθνικόν, καὶ τοῦτο κινούμενος μόνον ὑπὸ τῆς ζωηρᾶς του πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπης.

ΓΝΩΜΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ.

Πολλοὶ ἄνθρωποι ἐκτιμῶσιν ὑπὲρ τὸ δέον τὰ χρήματα, καὶ τοῦτο φέρει ἀηδίαν· ἄλλοι πάλιν τὰ ἐκτιμῶσι πολὺ ὀλίγον, καὶ τοῦτο προξενεῖ αὐτοῖς δυστυχίαν. Διατὶ νὰ μὴ ἔχωσιν ὅλοι τὴν δέουσαν πρὸς τὰ χρήματα ἐκτίμησιν καὶ οὐδὲν πλέον! Σαίης.

Ἡ ἐξουσία ὁμοιάζει πρὸς τοὺς χαρτίνους ἀετούς. Οὗτοι πετῶσι πολὺ ὑψηλά, ἀλλὰ πάντοτε ὑπάρχει ἀγυιόπαις, ὅστις κρατεῖ τὴν κλωστήν. Κλαρετό.

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκην ἀληθείας καὶ παρηγορίας· τοῦτο δὲν σημαίνει, ὅτι ὅ,τι εἶναι ἀληθὲς καὶ τὸν παρηγορεῖ, οὔτε ὅ,τι τὸν παρηγορεῖ ὅτι εἶναι καὶ ἀληθές. Β.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 256.

Σοὶ εὔχομ' ἐγκαρδίως
Τοῦ ὅλου νὰ ἀπέχῃς,
Πῶς νὰ μὴ τ' ἀποκτήσῃς
Πάντοτε νὰ προσέχῃς.

Ἂν κατὰ δυστυχίαν
'Στὸ σῶμά σου φυτρώσῃ,
Ἐγχείρισις σπουδαία
Μόνον θὰ σὲ λυτρώσῃ.

Ἡ δὲ κακή μου φύσις
Θέλει μεταβληθῇ,
Κι' ἀντὶ νὰ ὑποφέρῃς
Θέλεις γοητευθῇ.

Πλὴν πρέπει νὰ σ' ἀφήσω·
Τὸ ψῦχος τὸ μισῶ,
Τὴν ἄνοιξιν ἐλπίζω
Πάλιν νὰ σὲ ἰδῶ.

Αἰκ. Π. Βασιλειάδου ἐν Τεργέστῃ.

Αἴνιγμα 257.

Θέλεις εὕρει 'στὸ Αἰγαῖον
Τ' ὅλον μου, ἐὰν ζητήσῃς·
Πρόξενος δ' εἰμὶ ὁμίχλης,
Ἂν μὲ ἀποκεφαλίσῃς.

Ἐπίσης.

Αἴνιγμα 258.

Γνωστὸς θεὸς τὸ πρῶτόν μου
ἐν τῇ Μυθολογίᾳ·
Εἶν' ἄσυλον τὸ δεύτερον
εἰς δυσποροῦντα πλοῖα.
Τὸ σύνολόν μου δὲ γνωστὴ
παράλιός τις πόλις
Τῆς Μεσογείου, ἐν ἀκτῇ
ἀρχαίᾳ τῆς Εὐρώπης.

Χαρ. Κ. Μάνδρος ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Πρόβλημα 259.

Ἐκ τῶν 25 ἑξῆς γραμμάτων· α, α, α, α, ο, ο, ο, ο, η, η, ι, ι, ν, ν, ν, ν, ν, ν, μ, μ, μ, μ, ψ, ψ, τ, σχηματισθήτω ἀρχαία Ἑλληνικὴ ἐπιγραφὴ ἐκ πέντε λέξεων συγκειμένη, ἥτις ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιὰ ἀναγινωσκομένη ἢ τἀνάπαλιν νὰ μὴ παραλλάσσῃ οὔτε κατὰ τὸ κείμενον οὔτε κατὰ τὴν ἔννοιαν.

Εἷς τῶν ἐν Καλκούττῃ συνδρομητῶν.

Πρόβλημα 260.

α	α	α	β	ε
ε	ε	ε	η	η
ι	κ	κ	λ	ν
π	ρ	ρ	ρ	ς
ς	τ	τ	ω	ω

Τὰ ἐν τοῖς ἄνω τετραγώνοις στοιχεῖα νὰ τεθῶσιν εἰς τρόπον, ὥστε νὰ σχηματίζωσι πέντε λέξεις, ὧν αἱ τέσσαρες ἐμφαίνουσι τὰ ὀνόματα προσώπων δρασάντων ἐν ἀρχαίῳ πολέμῳ, ἡ δὲ πέμπτη τὸ ὄνομα τῆς χώρας, ἐν ᾗ ὁ πόλεμος οὗτος συνεκροτήθη.

Πρόβλημα 261.

* * * Ἀναπληρωθήτωσαν οἱ ἀστερίσκοι διὰ
* * * γραμμάτων οὕτως, ὥστε ἡ πρώτη λέξις
* * * νὰ σημαίνῃ πάθος ἢ ἕξιν, ἡ δευτέρα ἄνθος, καὶ ἡ τρίτη νὰ ἦναι πρόθεσις.

Ν. Γ. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκῃ.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγμ. 252. Τίσιππος—ἵππος—πούς.

Αἰνίγμ. 253. Ζάκυνθος—ἄνθος—ἄν.

Προβλήματος 254.

Ρ αμβόσης
Ι έων
Ε ρατοσθένης
Ρ ρκάδιον
Π αδίκη
Χ άρων
Ο ὑρανός
Κ ὅλων.

Προβλήματος 255.

(Ἱππείου ἅλματος.)

Πρὸς τὰ τῶν ἄλλων σφάλματα λυγγὸς τηλεσκοπώτεροι,
Πρὸς δὲ τὰ ἴδια ἡμῶν ἀσπάλακος τυφλότεροι.
Ἀλλὰ τοιοῦτος πάντοτε ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος
Ἦτο καὶ εἶναι, κι' ὁ αὐτὸς θὰ εἶναι αἰωνίως.

Λ. Ξ.

Ἔλυσαν· τὰ 237—242 εἷς τῶν ἐν Καλκούττῃ συνδρομητῶν· τὸ 248 ὁ κ. Α. Δ. Μάγκος ἐν Βραΐλᾳ· τὰ 247, 248 ὁ κ. Ἰω. Ε. Ἀσαριωτάκης ἐν Γαλαξίῳ· τὸ 251 ὁ κ. Ἰω. Γ. Κομβόπουλος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὸ 252 ἡ δεσποινὶς Αἰκ. Π. Βασιλειάδου ἐν Τεργέστῃ· τὰ 252, 253 ἡ Κυρία Βασιλικὴ Δ. Βότη ἐν Τεργέστῃ· τὸ 253 ὁ κ. Δ. Ν. Φραγκόπουλος ἐν Γαλαξίῳ.

Κ. Ε. Σ. εἰς Βουκουρέστιον. Ἡ τελευταίως ἐκδοθεῖσα εἰκὼν τοῦ Κανάρη ἀνήκει εἰς τὸ τεῦχος ὡς παράρτημα. Λυπούμεθα μὴ δυνάμενοι ν' ἀποσπάσωμεν τὴν εἰκόνα, ὅπως ἀποστείλωμεν αὐτὴν ὑμῖν. — **κ. Μ. Ζ. ἐν Νυμέγῃ.** Κατάλογος ἐλήφθη· μυρίας εὐχαριστίας διὰ τὴν φροντίδα. — **κ. Γ. Σ. εἰς Λίβερπουλ.** Ἐλήφθη σημείωσις νέου συνδρομητοῦ. — **κ. Π. Χ. εἰς Πάτρας.** Φυλλάδια πρὸς τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον ἐστάλησαν. — **κ. Ε. Α. εἰς Ἀργοστόλιον.** Ἐλλείψει χώρου ἡ δημοσίευσις τοῦ ἀποσταλέντος ἡμῖν ἔμεινε κατ' ἀνάγκην διὰ τὸ ἀμέσως ἑπόμενον τεῦχος. — **κ. Η. Ι. εἰς Ἀργοστόλιον.** Στερούμεθα ἀπαντήσεως. Περικάλυμμα ἀπεστάλη ὑμῖν πρὸ μηνός. Εἰδοποιήσατε ἂν ἐλήφθη. — **κ. Χ. Μ. εἰς Θεσσαλονίκην.** Ἐπιστολὴ ὑμῶν ἐλήφθη· ἀποτέλεσμα εὐχάριστον δὲν ἔχομεν νὰ σᾶς ἀναγγείλωμεν.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 19. LEIPZIG.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗι ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟΥ ΛΟΥΪΔ.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Τεργέστης·

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΑΣ (διὰ τῆς διώρυγος Σουέζ), εἰς Χόγκ-Κόγκ, διὰ Βρεντησίου, Πόρτο-Σαΐδ, Ἄδεν, Βομβάης, Κολόμβου, Πέναγγ καὶ Σιγγαπώρης τῇ α'. ἑκάστου μηνὸς εἰς τὰς 4 μ. μ.

Εἰς Καλκούτταν διὰ Πόρτο-Σαΐδ, Σουέζ, Ἄδεν καὶ Κολόμβου τῇ 15 Ἰανουαρίου, 15 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 15 Αὐγούστου, 15 Σεπτεμβρίου, 15 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου καὶ 15 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 4 μ. μ.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς Τεργέστης-Βομβάης τὰ ἀτμόπλοια θέλουσι διανύει 10 μίλια τὴν ὥραν, μεταξὺ δὲ Βομβάης καὶ Χόγκ-Κόγκ 9 μίλια.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. Ἑκάστην Παρασκευὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ Κερκύρας (συγκοινωνία πρὸς τὸ Πόρτο-Σαΐδ καὶ τὴν Συρίαν).

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἑκάστην Τρίτην εἰς τὰς 4 μ. μ. εἰς Ἑλλάδα μέχρι Σμύρνης, ἐναλλὰξ διὰ Φιουμίου, Βρεντησίου, Πειραιῶς, καὶ διὰ Ἀγκῶνος κτλ.

Τὴν Τετάρτην (ἑκάστην δευτέραν Τετάρτην ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου) τῇ 6 μ. μ. εἰς Φιούμιον, Κέρκυραν, Πάτρας, Κατάκωλον, Καλάμας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Θεσσαλίαν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ Σάββατον τῇ 2 μ. μ. εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ προσέγγισιν εἰς Κέρκυραν καὶ Πειραιᾶ· εἶτα δὲ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σύρον, Κρήτην, Σμύρνην, Συρίαν, Θεσσαλίαν, καὶ διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μαύρης θαλάσσης) καὶ τοῦ Δουνάβεως.

ΕΙΣ ΤΥΝΙΔΑ κατὰ δεκαπενθημερίαν, τὴν Πέμπτην ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. διὰ Ἀγκῶνος, Βάρης, Βρεντησίου, Μεσσήνης, Κατάνης, Συρακουσῶν καὶ Μελίτης (Συγκοινωνία ἐν Ἀγκῶνι διὰ Φιούμιον καὶ ἐκ Φιουμίου).

Εἰς ΔΑΛΜΑΤΙΑΝ τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἑκάστης ἑβδομάδος.

Πλειοτέρας πληροφορίας δίδει ἡ ἐν Τεργέστῃ Διεύθυνσις καὶ τὸ Γενικὸν Πρακτωρεῖον τοῦ αὐστρο-ουγγρικοῦ Λόϋδ ἐν Βιέννῃ (Schwarzenberg-Platz ἀρ. 6).

(200

ΑΓΝΗΣ ΣΜΙΘ

ΒΛΕΜΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ·

Τρικυμία ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ — Πρῶται ἐντυπώσεις ἐν Ἀθήναις — Ἐν Ἀθήναις — Τὸ Σούνιον καὶ ὁ Ὑμηττός — Ὁ Μαραθὼν καὶ ἡ Αἴγινα — Ὁ ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου καὶ ἡ Ἀκροκόρινθος — Αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ Ἀργολικὴ πεδιάς — Ἐν Σπάρτῃ — Παρὰ τὸν Ταΰγετον — Ἐπὶ τῆς Ἰθώμης — Τὸ Πάσχα ἐν μονῇ — Ἀπὸ τῆς μονῆς εἰς Κρέκι — Ἐν Ὀλυμπίᾳ — Ἀπ' Ὀλυμπίας εἰς Μέγα Σπήλαιον — Ἐκδρομὴ εἰς τὴν Στύγα — Ἑλληνικὴ φιλοξενία — Δυσχέρειαι — Θύελλα ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ — Ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς Κέρκυραν — Ἡ γλῶσσα καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων — Τρόπος τοῦ περιοδεύειν ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Τὸ παρὸν βιβλίον, ἐκ 16 τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα μεγάλου 8ου συγκείμενον, καὶ περιέχον πολλὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας καὶ χάρτην τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντα, ἐκδίδεται κατ' αὐτὰς κομψῶς καὶ πολυτελῶς δεδεμένον.

Μετάφρασις Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

Τιμὴ Φράγκων 7.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι ΤΥΠΟΙΣ Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ.

Ο ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ΚΑΙ

ΤΑ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ.

Θεολογία τοῦ Σωκράτους. Τὸ περὶ προνοίας δόγμα.

Πραγματεία γαλλιστὶ συγγραφεῖσα

ὑπὸ

Γουσταύου Δ' Ἐϊχθαλ.

Ἐξελληνισθεῖσα δὲ μετὰ προσθήκης ἐν παραρτήματι τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ξενοφῶντος

ὑπὸ

ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΒΛΑΕΤΤΑ.

Τιμὴ Μάρκ. 6.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι 1884.
W. DRUGULIN.

Selbstthätige Zimmerfontaine
mit Blumentisch und Aquarium
Neu! Originell!
Vorzüglichste Leistung
Eleganteste Ausführung.
Die Triebwerke gebe ich auch zu schon vorhandenen Aquarien wie zu Springbrunnen für
Landhäuser Besitzer von Villen etc. allein ab Illustrirte Prospecte gratis und franko.
LOUIS HEINRICI ZWICKAU i/S.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΕΚΑΒΗ

μετὰ ψυχαγωγίας ἐξ ἰδιογράφου

ΛΑΜΠΡΟΥ ΤΟΥ ΦΩΤΙΑΔΟΥ

καὶ νεωτέρων ἐξηγητικῶν σχολίων καὶ σημειώσεων

ὑπὸ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ. ΔΟΣΙΟΥ. Δ. Φ.

(Μετὰ εἰκόνος τοῦ Λάμπρου Φωτιάδου).

ΕΝ ΓΑΛΑΖΙΩι
1884.

ENGLISCHE BISCUITS
von
F. Krietsch, Wurzen i/S
anerkannt vorzüglichster Qualität in 100 verschiedenen Sorten.
Musterfortimente zu 3, 6 und 9 Mark empfohlen. Preiskarten sowie Prospekte über Beschaffenheit, Nützlichkeit und Verwendung der Biscuits werden auf Wunsch franko übersandt.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

συνδέων αὐτὰς κεῖται πολλῷ βαθύτερον ἢ ὅσον δύνανται νὰ εἰσδύσῃ καὶ ἀναμοχλεύσῃ αὐτὸν ὁ ὁλικὸς ὀφθαλμὸς τοῦ ἀνθρώπου. Τὰς ἐπιστήμας συνδέει, οὐχὶ ἁπλοῦς τις ἐξωτερικὸς τύπος, ἀλλὰ στενὴ πνευματικὴ συγγένεια, καὶ διὰ οὕτως ὥστε κατ' ἀνάγκην νὰ ζητῶσιν ἀλλήλας καὶ ὀρέγωσιν ἀείποτε ἀλλήλαις χεῖρα φιλίαν ὡς ἄλλαι γνήσιαι καὶ προφιλέσταται ἀδελφαί. Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι πᾶς ὁ τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῶν μόνον ὄψιν βλέπων ὑπολαμβάνει αὐτὰς κεχωρισμένας καὶ οἱονεὶ καθ' ἑαυτὰς ὑπαρχούσας, καὶ ὅμως μεθ' ὅλον τὸν κατ' ἐπιφάνειαν τοπικὸν αὐτῶν χωρισμὸν καὶ τὸ διάφορον ποιὸν τῆς ὅλης αὐτῶν συνδέονται αὗται οὐχ' ἧττον οὕτω στενῶς πρὸς ἀλλήλας καὶ διὰ τοιούτου ἰσχυροῦ δεσμοῦ πνευματικοῦ, ὃν ἀδυνατεῖ πᾶσα ἄλλη ἐξωτερικὴ δύναμις νὰ συνάψῃ ἢ διαρρήξῃ, καθ' ὅσον ἅπασαι καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς ἐκπηγάζουσι πηγῆς, καὶ γεννήματα εἰσὶν ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος. Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων λέγομεν ὅτι ἕκαστον πανεπιστήμιον λαμβανόμενον καθ' ἑαυτὸ τό γε νῦν ἔχον μετὰ τῶν τροφίμων αὐτοῦ δύναται ν' ἀποτελῇ μικρὰν μὲν ἀλλ' ὅμως πεπαιδευμένων χώραν, ἧς τὰ μέλη καίτοι διεσπαρμένα, ὁρίσονται δὲ ἐν στενῇ πνευματικῇ ἑνότητι καὶ πρὸς ἄλληλα καὶ πρὸς ἐκεῖνα τὰ τῶν φιλολογικῶν συλλόγων καὶ λοιπῶν εἰσέτι σχολείων. Ταῦτα δὲ πάλιν ἀπὸ τῶν Ἀκαδημιῶν αὐτῶν μέχρι τῶν κατωτάτων ἐκπαιδευτηρίων εἰς ἓν ἀθροιζόμενα ἀπαρτίζουσι μεγάλην λογίων χώραν, ἧς οἱ πολῖται συνδεόμενοι διὰ τοῦ πνεύματος τῆς ἐπιστήμης διατελοῦσιν ἐν πλήρει πρὸς ἀλλήλους συναφείᾳ. Καθ' ὃν δὲ τρόπον αἱ ὁδοὶ συνδέουσι πρὸς ἀλλήλας τὰς ἐπὶ γῆς κειμένας πόλεις, κώμας καὶ χωρία, καθ' ὃμοιόν τινα τρόπον συνδέουσι καὶ αἱ μέθοδοι τοὺς διαφόρους κλάδους ἑκάστης ἐπιστήμης νοουμένης ὅλον ὅτι ἐν τῷ πνευματικῷ χώρῳ, ὥσπερ πόλεις κώμας καὶ χωρία. Ὡς δὲ ἑκάστη πόλις ἐκτὸς τῶν ἐξωτερικῶν ὁδῶν δι' ὧν αἱ πόλεις συνδέονται πρὸς ἀλλήλας ἔχει καὶ ὁδοὺς ἐσωτερικὰς δι' ὧν συνδέονται αἱ τὴν πόλιν συγκροτοῦσαι οἰκίαι, οὕτω καὶ ἑκάστη ἐπιστήμη ἐκτὸς τοῦ ἐν αὐτῇ πνεύματος ἔχει καὶ μεθόδους συνδεούσας τούς τε κλάδους αὐτῆς καὶ πάσας τὰς τὴν ἐπιστήμην συγκροτούσας ἀληθείας. Διὰ τῶν ἐξωτερικῶν ὁδῶν μεταβαίνομεν ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, καὶ διὰ τῶν ἐσωτερικῶν καταμανθάνομεν ἑκάστην πόλιν. Αὐτὸ δὲ τοῦτο κατορθοῦμεν καὶ ἐν ταῖς ἐπιστήμαις μεταβαίνοντες διὰ τῶν μεθόδων καὶ τοῦ πνεύματος αὐτῶν ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον καὶ ἀπὸ ἐπιστήμης εἰς ἐπιστήμην, ἀνερχόμεθα δὲ καὶ μέχρι τῆς ὑφίστης ἐκείνης ἀρχῆς ἥτις συνδέει αὐτάς· ὡς δὲ αἱ πόλεις ἄνευ ὁδῶν οὔτε νοοῦνται οὔτε ὑφίστανται, οὕτω καὶ αἱ ἐπιστῆμαι ἄνευ κλάδων, μεθόδων, καὶ συνδέσμου ἐσωτερικοῦ ὑπόστασιν δὲν ἔχουσιν.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΙΝΕΣ
ΠΡΟΣ
ΘΕΡΑΠΕΙΑΝ ΤΗΣ ΧΟΛΕΡΑΣ.

Ὑπὸ τοῦ Dr. H. Lippert ἐν Nizza.

ΕΛΠΙΖΟΝΤΕΣ, ὅτι τὸν ὄπουλον αὐτὸν ἐπισκέπτην τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, ὅστις ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν, καὶ κατόπιν ἐν Ἰταλίᾳ, ταχέως θ' ἀναγκάσωμεν νὰ ἐπιστρέψῃ οἴκαδε, φρονοῦμεν ὅτι θὰ ἔχωσι θέσιν τινὰ ἐντοῦθα ὑπαινιγμοί τινες πρὸς καταπολέμησίν του, ἀρυσθέντες ἐξ ἰδίας πείρας προτέρων ἐπιδημιῶν, ἐπειδὴ κατεπείσθη ἤδη, ὅτι ἐν Εὐρώπῃ τὸν προσμένει φοβερὸς ἀντίπαλος μέχρις ὀδόντων ἐξοπλισμένος δι' ὑγιεινῶν μέσων.

Αἱ παθολογικοανατομικαὶ ἐπὶ πτωμάτων χολεριώντων ἔρευναι διδάσκουσιν ἡμᾶς πάντοτε, ὅτι ἡ χόλερα δύο τινὰ παρουσιάζει· α'.) ἔντονον κατάρρουν τῶν λεπτῶν ἐντέρων μετὰ ἐξογκώσεως τῶν Πεϋερείων καὶ μονήρων ἀδένων, ἰδίᾳ δ' εἰς τὰ πέριξ τῆς εἰλεοτυφλικῆς βαλβίδος, καὶ τοὺς ἀδένας τοῦ μεσεντερίου, καὶ β'.) ὑπεραιμίαν καὶ ἐξόγκωσιν τῶν νεφρῶν, ὧν οἱ οὐρικοὶ σωλῆνες εἰσὶ πεπληρωμένοι διὰ τοῦ ἐν μέρει καταστραφέντος καὶ ἐν μέρει παχυνθέντος ἐπιθηλίου, πρὸς δὲ καὶ διὰ πλείστων ἰνωδῶν κυλίνδρων καὶ σωματίων αἵματος· ἐνίοτε δὲ παρατηρεῖται καὶ ὀξὺς ῥῆξις τῆς πυέλου τῶν νεφρῶν.

Αἱ περαιτέρω ἐπὶ τῶν πτωμάτων ἀλλοιώσεις, εἰσὶ συνέπειαι τῆς βραχείας καὶ καταστρεπτικῆς πορείας τῆς νόσου. Ἡ σύμπτωσις (colapsus), ἡ μυϊκὴ ἀκαμψία, ἡ ἀναιμία καὶ ξηρότης τῶν πλείστων ὀργάνων, ἰδίᾳ τοῦ ἥπατος καὶ τοῦ βολβοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ, εἶναι συνέπειαι τῆς ὑπερμέτρου ἀπωλείας τῶν ὑγρῶν, διὰ τῶν οὐδέποτε σχεδὸν ἀλλειποσῶν ὀρυζοειδῶν κενώσεων. Ἡ δὲ βραδύτης τῆς σήψεως τῶν πτωμάτων, ἡ συστολὴ καὶ ἡ κενότης τῶν ἀρτηριῶν καὶ τῆς ἀριστερᾶς κοιλίας τῆς καρδίας, ἡ πλήρωσις τῆς δεξιᾶς, τῶν μεγάλων φλεβῶν, καὶ τῆς αὐλακος τῆς σκληρᾶς μήνιγγος μετὰ τῶν ὀλίγων ὑπομελάνων ὁρόμβων τοῦ αἵματος, προέρχονται ἐκ τῆς σημαντικῆς ἀπωλείας τοῦ ὀρροῦ τοῦ αἵματος.

Ἀλλ' ὁ ἔντονος κατάρρους τῆς βλεννομεμβράνης τῶν λεπτῶν ἐντέρων δὲν ἐξηγεῖ ἱκανῶς τὴν συχνότητα τῶν μνησθεισῶν χαρακτηριστικῶν κενώσεων, καὶ τὴν ἐκ τούτων ἔνδειαν ὀργανικῶν οὐσιῶν, καθόσον αὗται σύγκεινται ἐξ ὕδατος (97 %), χλωρικοῦ νατρίου (8 %), ἰχνῶν λευκώματος, ἀζωανθρακικῆς ἀμμωνίας καὶ ὀξυφωσφορικῆς σόδας. Ἐξ ἄλλου δέ, εἰς περιπτώσεις τινας, καθ' ἃς εἰς τὰ οὖρα ὑπάρχει ἄφθονον λεύκωμα ἢ ὑφίσταται παροδικὴ ἀνουρία, τὸ αἷμα γίνεται κατάφορτον οὐρικῶν οὐσιῶν, αἱ δὲ οὐραιμικαὶ αὗται διαταράξεις προκαλοῦσι τοὺς μυϊκοὺς σπασμούς, τὰς διαφόρους διαταραχὰς τῆς κινήσεως εἰς τὸ σύστημα τῶν νεύρων, καὶ τὸ κῶμα τὸ χολεροτυφικόν. Ἡ ἀτελὴς πῆξις τοῦ αἵματος ἐπιφέρει τὰ ἐπὶ τῶν νεφρῶν φαινόμενα, ἡ δὲ πυκνότης αὐτοῦ προκαλεῖ τὴν ἀνωμαλίαν τῶν καρδιακῶν τόνων καὶ τοῦ σφυγμοῦ, τὴν κατάπτωσιν τῆς θερμοκρασίας (ἀπὸ 2—6⁰ C.), τὴν κυάνωσιν, καὶ τὴν ἐλάττωσιν τῆς εὐαισθησίας τοῦ δέρματος.

Πρὸ τῆς ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου μεγαλοφυοῦς Κὸχ εἰσαχθείσης θεωρίας τοῦ κομματικοῦ βακτηριδίου, δὲν ἠδυνάμεθα βεβαίως πρότερον ἢ μόνον νὰ εἰκάζωμεν, ἔστω καὶ ὑποθετικῶς, ὅτι τὸ αἴτιον τῆς χολέρας ἔγκειται εἰς σχιζομύκητά τινα, ὅστις, κατ' εὐθεῖαν εἰσφερόμενος, ἀναπτύσσεται πολυπλήθως ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλῆνι τοῦ ἀνθρώπου ὑπό τινας ἐθνοϊκὰς περιστάσεις τοῦ ἐδάφους, τοῦ πηγαίου ὕδατος, καὶ τῆς ποιότητος τοῦ ἀέρος, μάλιστα δὲ ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ λεπτὰ ἔντερα τοῦ ἀνθρώπου, καθόσον τὰ ζῶα μένουσιν ἀπρόσβλητα ὑπὸ τοῦ μολύσματος τῆς χολέρας.

Τοιαῦται ἐθνοϊκαὶ στιγμαὶ παρετηρήθησαν ἐπὶ ἐδάφους πορώδους, (ἀμμώδες ἔδαφος, ἀσβεστοῦχον ἢ ἀργιλῶδες), κατόπιν προηγηθέντων ἰσχυρῶν ὄμβρων, οὓς ἐπηκολούθησεν αἰφνηδία ξηρασία, καὶ ἑπομένως παχεῖα καθίζησις, καὶ ὡς ἐκ τούτου σομπόνωσις μεγαλειτέρα τοῦ πηγαίου ὕδατος, κυρίως ἀπὸ τοῦ μηνὸς Ἰουλίου—Ὀκτωβρίου, ἔνθα αἱ ἐπιδημίαι, καθ' ἃ ἡ πεῖρα διδάσκει, εὐνοοῦνται πρὸς ἀνάπτυξιν.

Ἵνα δὲ καταστήσωμεν καταληπτὴν τὴν οὐχὶ τόσον διὰ τῶν ἀνατομικῶν ἐρευνῶν εὔληπτον δύστητα τῶν φαινομένων τῆς νόσου, καταφεύγομεν εἰς χημικήν τινα ὑπόθεσιν, καθόσον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, μόνον τὰ ἐπιθήλια τῶν ἐντέρων, καὶ τὰ τῆς ἐπιπολαίας ἐπιφανείας τῆς βλεννομεμβράνης τῆς ὑποκειμένης μοίρας τῶν λεπτῶν ἐντέρων εὑρέθησαν ἠλλοιωμένα. Ὑπετίθετο, ὅπερ εἰσέτι καὶ σήμερον, ὅτι τὸ ὑποθετικὸν αὐτὸ ὄν, — τὸ κομματικὸν βακτηρίδιον τῆς σήμερον — ἀναπτύσσει ἐν τοῖς ἐντέροις δηλητηρίαδη τινα ζώμωσιν, ἥτις ἐπιδρᾶσα δηλητηριωδῶς ἐπὶ τοῦ ὀργανισμοῦ, καταστρέφει τά τε αὐστατικὰ τοῦ αἵματος, καὶ τὰ ὄργανα τῆς κυκλοφορίας.

Τὰς βραχείας ταύτας παρατηρήσεις φρονῶ ὅτι ὠφέλιμον νὰ προοιμιάσω, ἵνα παρακολουθήσῃ περιληπτικῶς ἡ ἐπίσης βραχεῖα περιγραφὴ τῆς ὑπ' ἐμοῦ πολλαπλῶς ἐν χρήσει εἰσαχθείσης θεραπείας, ἐκ προτέρων ἰσχυρῶν ἐπιδημιῶν τῆς χολέρας.

1) Διὰ σωλῆνος μαλακοῦ καὶ εὐκάμπτου, βαθέως ἐν τῷ ἀπευθυσμένῳ εἰσαχθέντος, διακλύζομεν τὸν πάσχοντα πλειστάκις τῆς ἡμέρας, ἐγχέοντες ½, ½—1 λίτρας ὑποθέρμου ὕδατος, εἰς ὃ διαλύομεν 20 σιτάρια κινίνης, καὶ προσθέτομεν 10—20 σταγόνας βάμματος ὀπίου, καὶ 5—10 φανικοῦ ὀξέος. Νῦν ὅτε, διὰ τῶν κλασικῶν τοῦ Κὸχ ἐρευνῶν, κατέχομεν, exacta data, τὰς ἀναλογίας δι' ὧν ἀναστέλλεται ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξις τοῦ κομματικοῦ βακτηριδίου τῇ προσθήκῃ διαφόρων οὐσιῶν, δυνάμεθα ν' ἀντικατασήσωμεν τὸ φανικὸν ὀξύ, καθ' ἣν περίπτωσιν διὰ τῆς χρήσεως τούτου φοβούμεθα ἐξάντλησιν τοῦ πάσχοντος, δι' ἑτέρων ἀκινδύνων φαρμάκων· τῆς στυπτηρίας, τῆς καφορᾶς, τοῦ βορικοῦ ὀξέος, νιτρικοῦ ἀργύρου, καὶ αὐτοῦ τοῦ διττοχλωρούχου ὑδραργύρου — ἐξ οὗ ὅμως οὐχὶ πλεῖον τοῦ 1 ἑκατοστογράμμου.

2) Ἐπειδὴ ὁ στόμαχος τὰ πάντα σχεδὸν ἀποβάλλει ὁρμητικῶς, περιοριζόμεθα εἰς τὴν ἐσωτερικὴν χρῆσιν παγετώδους ὕδατος, τεμαχίων πάγου, κονιὰκ μετὰ ψυχροῦ ὕδατος σόδας, Campagne frappé, καὶ ἰσχυροῦ καφέ. Ὅταν δὲ γείνῃ ἀνεκτικός, προσθέτομεν εἰς τὸ παγετῶδες ὕδωρ σταγόνας τινας νιτρικοῦ ἢ ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος κεκαθαρμένου, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι προλαμβάνομεν τὴν πρόοδον τῆς χολέρας, καὶ τὴν οὐχὶ εὐνοϊκῶς ἐπηρεαζομένην διάμεσον νεφρίτιδα. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὑπὸ τοῦ Κὸχ βακτηρίδιον μόνον εἰς ἀλκάλεα αὐξάνει, ἡ ἀνάπτυξις αὐτοῦ εἰς τὸ "βασιλικὸν ὕδωρ" (acidum nitricum) βεβαίως δὲν θὰ τελεσφορῇ.

3) Κατὰ τῶν ἐμέτων μεταχειριζόμεθα συχνάκις ἐλαφρὰς ἐκ Μορφίνης ὑποδορείους ἐνέσεις, καὶ ταύτας ἐφαρμόζομεν εἰς διάφορα τοῦ σώματος μέρη, ἕνεκα τῆς ὑπὸ τῆς νόσου ἐλαττώσεως τῆς ἀπορροφητικότητος τοῦ ὑποδορείου συνεκτικοῦ ἱστοῦ.

Ἐπὶ σφοδρῶν συνολικῶν τῶν γαστροκνημίων μυῶν αἱ ἐνέσεις πρέπει νὰ γίνωνται εἰς τὰ πέριξ, νὰ ἐπιτρίβωνται δὲ ταῦτα ἀνὰ δίωρον διὰ μίγματος ἰσομεροῦς Opodeldoc καὶ θειϊκοῦ αἰθέρος.

4) Τοὺς πάσχοντας γυμνοὺς περιβάλλομεν διὰ θερμῶν ἐκ λινοῦ καλυμμάτων, καὶ ἐπιτρίβομεν συχνὰ διὰ ξηρᾶς καὶ θερμῆς φλανέλλης. Κατὰ δίωρον δὲ πλύνονται διὰ σπόγγου ἐμβρεχομένου εἰς μίγμα ἴσων μερῶν οἰνοπνεύματος (95⁰) καὶ ἰσχυροῦ ὄξους. Συγχρόνως δὲ δι' ἀνοικτοῦ παραθύρου, ἐξαχνοῦμεν εἰς τὸ δωμάτιον διὰ συσκευῆς ψεκαστῆρος συνεχῶς ἀρωματικὸν ὄξος. — Ἀξιοσημείωτον δ' εἶναι, ὅτι οὕτω ἐπι-

προτίθενται ὁρμητικῶς εἰς τὸ σῶμα ὀξέα ἐκ τοῦ στομάχου, τοῦ ἥπατος καὶ τῶν πνευμόνων.

5) Ἕνεκα τῆς διὰ τῆς ἀνωμάλου πιέσεως τοῦ αἵματος συμπαρομαρτούσης ἀνωρίας, δοκιμάζονται θερμὰ λουτρὰ μετὰ ψυχρῶν περιβροχῶν, κονιάκ καὶ καμπανίτης. Ἐκτὸς δὲ τῶν ἄνω προειρημένων, νίτρου καὶ ὑδροχλωρικοῦ ὀξέος, δύναταί τις δοκιμαστικῶς νὰ μεταχειρισθῇ τὸ ὑγρὸν ὀξικὸν κάλιον μετὰ νιτρικοῦ αἰθέρος.

6) Αἱ κατὰ τῆς ταχείας ἀποκοπῆς τῆς ζωῆς δοκιμασθεῖσαι εἰσπνοαὶ ξηγύνου καὶ ὄζοντος, ὡς καὶ αἱ δι' αἰθέρος ὑποδερμικαὶ ἐνέσεις, ἀπέδωσαν ἐλάχιστα ἀποτελέσματα. Ἐὰν ὁ σφυγμὸς γίνηται μόλις αἰσθητός, ἐκλείπει δὲ καὶ ὁ δεύτερος καρδιακὸς τόνος — ὁπότε συνεπείᾳ τῆς πυκνότητος τοῦ αἵματος ἄρχεται ἀνωμαλία τῆς κυκλοφορίας — μόνον ἐκ τῶν εἰς τὰς φλέβας ἐνέσεων πρέπει νὰ προσμένωμεν βοήθειάν τινα. Ὡς καλλιτέραν δὲ συνταγὴν συνιστῶμεν πρὸς τοῦτο τὴν ἑξῆς· Aq. destill. litr. I, Natrium carbonicum 6,0 καὶ Chloretum Natri 1,0. Ἐννοεῖται δ' οἰκοθεν ὅτι τὰς δυνάμεις τοῦ πάσχοντος πρέπει νὰ συγκρατῶμεν, ὁπόταν ὁ στόμαχος τὸ ἐπιτρέπει, διὰ τονωτικῆς τροφῆς. Πρὸς τοῦτο δ' ὠφελοῦσι, ζωμὸς πεπηγμένος, ἐκχύλισμα κρέατος, καὶ κρόκος ᾠοῦ μετὰ καμπανίτου.

Τὸν δὲ φόβον, τὸν σύμμαχον αὐτὸν τῆς χολέρας, καταπολεμοῦμεν διὰ νοοθετικῶν μέσων!

Δρ. Δ.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ.

ΟΙ ΠΗΔΗΤΑΙ.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ.)

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Ως πρὸς τὸ κινδυνῶδες ἢ θανατηφόρον πήδημα (τὸ salto mortale) ἢ ὅπως μεταχειρισθῶμεν ἀρχαίαν λέξιν, τὸ κυβιστῆνδα ἄλμα, ἰδοὺ ἱστορικὸν γεγονός, ἄγνωστον τοῖς πολλοῖς. Κάρολος ὁ Θ', ὁ υἱὸς τῆς Αἰκατερίνης τῶν Μεδίκων καὶ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, πολὺ περισσοτέραν εἶχε κλίσιν πρὸς τὰς ἀσκήσεις τοῦ σώματος ἢ πρὸς τὴν πολιτικήν, ἠσκεῖτο δὲ καθ' ἑκάστην εἰς τὴν ἱππομαχίαν, εἰς τὸν δρόμον, τὴν πάλην, καὶ ἰδίως ἠγάπα τὸ "θανατηφόρον πήδημα". Περὶ τοῦ βασιλέως τούτου οὕτως ἐκφράζεται ἓν τινι διασωθέντι αὐτοῦ συγγράμματι (ἐκδ. ἐν Παρισίοις τῷ 1599) ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, ὁ Ἰταλὸς πηδητὴς Ἀρχάγγελος Τούκκαρος· "Ὁ ἔνδοξος οὗτος βασιλεὺς περιπαθῶς ἠγάπα τὰ κινδυνώδη πηδήματα, τὰ ὁποῖα εἶχον ἐγὼ τὴν τιμὴν νὰ τὸν διδάξω", καὶ μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἀναφέρει τὰς προόδους τοῦ ἐστεμμένου αὐτοῦ μαθητοῦ.

Τὰ πηδήματα ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω εἶναι τὰ πάντων συνηθέστατα καὶ τοῦτο, διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ἀκούσια, ἐκτελούμενα πολλάκις πρὸς ἀποφυγὴν κινδύνου, καταδιώξεως, πρὸς διάσωσιν ἐκ πυρκαϊᾶς. Εἰς τὰ πηδήματα ταῦτα ὑπάρχει πάντοτε στιγμὴ δεινή, ἡ στιγμὴ δηλ. καθ' ἣν τὸ σῶμα προσεγγίζει εἰς τὸ ἔδαφος. Διηγοῦνται ὅτι ὁ Ἀρλεκῖνος πίπτων ποτὲ ἐξ ὑψηλοῦ πύργου, ἀνέκραζε κατὰ τὴν πτῶσιν· "Εἴθε, Θεέ μου, νὰ διήρκει τοῦτο!" Ὅπερ ἀπεδείκνυε τὴν μεγάλην αὐτοῦ σύνεσιν. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ τοιαῦτα πηδήματα ἐκούσια· ὁ συνταγματάρχης Ἀμορὸς διηγεῖται περὶ πηδητοῦ, πηδήσαντος ἐκ τοῦ ὕψους 11½ μέτρων ἐπὶ σκληροῦ ἐδάφους, καὶ περὶ ἑτέρου πηδήσαντος ἐξ ὕψους 8½ μέτρων ἐπὶ λιθοστρώτου αὐλῆς. Μεταξὺ τῶν τολμηροτέρων πηδημάτων ἀναφέρομεν τὸ πήδημα ἑνὸς ἐπιλοχίου ἐκ τοῦ τρίτου πατώματος τοῦ Θεάτρου τοῦ Ῥουὰν κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1881 ἐπισυμβᾶσαν πυρκαϊάν· ὁ εὐλύγιστος οὗτος ὑπαξιωματικὸς ἐπήδησε τρεῖς τοὺς κανόνας τῆς γυμναστικῆς καὶ φθάσας εἰς τὴν γῆν ἔσπευσε πρὸς τὴν ἀντλίαν ἀβλαβὴς καὶ σῷος, ἐν ᾧ αἱ δυστυχεῖς ἡθοποιοὶ αἱ πηδήσασαι ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὕψους ἔφθασαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μὲ τὰ μέλη κατασυντετριμμένα. Πάντες γνωρίζομεν ὅτι πηδῶντες ἐξ ὕψους πρέπει νὰ πίπτωμεν ἐπὶ τῶν ἄκρων τῶν ποδῶν, ὅπως, καμπτομένου τοῦ σώματος τὸ κτύπημα μὴ προσβάλλῃ τὰς ἀρθρώσεις τῶν μυώνων. Οὕτω μόνον καθίστανται τὰ ἐξ ὕψους πηδήματα ἀκίνδυνα. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ μέσα τυχηρὰ πρὸς ἀποσόβησιν τοῦ ἐκ τῆς πτώσεως κινδύνου, καὶ τὸ συνηθέστατον πάντων εἶναι τὸ δίκτυον, ὅπερ τεταμένον ὂν ἐν τοῖς ἀμφιθεάτροις δέχεται τοὺς τυχὸν ἐκ τοῦ ὕψους πηδῶντας ἢ καταπίπτοντας. Ἀνάλογον μέσον μετεχειρίσθησαν ἐπιτυχῶς εἰς τινας πόλεις τῆς Εὐρώπης καὶ ἐν ταῖς πυρκαϊαῖς διὰ τοὺς ἐκ τῶν ὑψηλῶν πατωμάτων πηδῶντας. Ὁ Σουετόνιος ἀναφέρει ὅτι ὁ Ῥωμαῖος αὐτοκράτωρ Ὄθων ἀπαντῶν ἐν ταῖς νυκτεριναῖς αὐτοῦ περιπολίαις μέθυσόν τινα, διέτασσε τοὺς στρατιώτας του νὰ τὸν ἀποδύτωσιν ἐπὶ τεταμμένου μανδύου καὶ νὰ τὸν ῥίπτωσιν διὰ διαίας τοῦ μανδύου ἐντάσεως εἰς τὸν ἀέρα, θέλων οὕτω νὰ καταργήσῃ τὴν ἐν Ῥώμῃ ἐπικρατήσασαν τῆς μέθης ἕξιν. Τὸ αὐτὸ θασανιστήριον ὑπέστη καὶ ὁ πιστὸς τοῦ Δὸν Κιχώτου ὑπηρέτης Σάγχο-Πάνσας ἐκ μέρους τῶν ἀνηλατῶν. Ἡ συνήθεια αὕτη ἐπεκράτει κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Σερβάντη ἐν Ἱσπανίᾳ, ἔνθα οἱ μαθηταὶ συνελάμβανον κατὰ τὰς ἀποκρέω κύνας καὶ τοὺς ἐξεσφενδόνιζον εἰς τὸν ἀέρα ἐπὶ τῶν πλατέων αὐτῶν μανδυῶν.

Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ἄλλα μέσα προφυλακτικὰ κατὰ τῆς πτώσεως. Ὅτε πρὸ εἴκοσι περίπου ἐτῶν ἡ ἀρχαία μονὴ τοῦ Ἁγίου Μιχαὴλ ἐν Γαλλίᾳ ἐχρησίμευεν ὡς εἱρκτή, εἷς τῶν φυλακισμένων κατώρθωσε νὰ ἐλευθερωθῇ διὰ τρόπου λίαν ἐπιδεξίου. Ἡ μονὴ αὕτη κεῖται ἐπὶ ὑψηλοῦ λόφου, ὅστις ἕνεκα τῆς παλιρροίας πολλάκις περικυκλοῦται ὑπὸ τῶν ὑδάτων καὶ σχηματίζει νῆσον. Φυσικῷ τῷ λόγῳ οἱ φύλακες τῆς εἱρκτῆς ἐπέβλεπον τὴν θύραν, μὴ φύγῃ τις τῶν κρατουμένων, οὐδὲ ἐσκέπτοντο νὰ ἐξετάσωσι τὸν ἀέρα· καὶ ὅμως ὁ κατάδικος ἐκεῖνος διέφυγε διὰ τοῦ ἀέρος. Κλέφας δύο συνδόνας ἐκ τοῦ νοσοκομείου τῆς φυλακῆς τὴν μίαν μετεχειρίσθη ὡς εἶδος ἀλεξιβροχίου, διὰ δὲ τῆς ἑτέρας ἔκοψα τέσσαρας λωρίδας, δι' ὧν προσέδεσε τὰς τέσσαρας ἄκρας τῆς πρώτης συνδόνος· κρατῶν δὲ ἐν χερσὶ τὰς λωρίδας ἐρρίφθη ἐκ τοῦ πύργου. Ἡ πτῶσις ἦτο ἀρκούντως διαία, καθότι ἡ ἀντίστασις ἣν παρεῖχεν ἡ τεταμμένη σινδὼν δὲν ἦτο μεγάλη· οὐχ ἧττον ὅμως ὁ κατάδικος ἔπεσεν ἀβλαβὴς ἐπὶ τῆς ἄμμου καὶ ἐσώθη.

Πρό τινων ἐτῶν ἐπεκράτει ἀκόμη ἐν Ἐμπόλει, μικρᾷ τῆς Ἰταλίας πόλει, τὸ ἔθιμον τοῦ ῥίπτειν ἐξ ὑψηλοῦ πύργου ὄνον. Τὸ ἔθιμον τοῦτο ἦτο ἀρχαιότατον καὶ συνεδέετο πρὸς ἐγχωρίαν τινα παράδοσιν. Ἐν ὡρισμένῃ τοῦ ἔτους ἡμέρᾳ ὄνος ἀνυφοῦτο ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει ἐπὶ τοῦ πύργου, ἔνθα περιεβάλλετο διὰ τεμαχίων δυνατοῦ ὑφάσματος, ὅπερ ἑκατέρωθεν ἔμενεν ἐλεύθερον καὶ ἐσχημάτιζεν εἶδος λαβῶν. Ὁ ὄνος ἐρρίπτετο κατόπιν ἀπὸ τοῦ πύργου, ὁ δὲ ἀὴρ εἰσχωρῶν ὑπὸ τὸ ὕφασμα τὸν ἐκράτει ἐπὶ στιγμὰς μετέωρον καὶ ἐμετρίαζεν οὕτω τὴν πτῶσίν του· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ ταλαίπωρον ζῶον προσήγγιζε σῶον τὸ ἔδαφος.

Γνωστὸν εἶναι ἐπίσης τὸ μέσον τῆς δι' ἀνοικτῶν ἀλεξιβροχίων πτώσεως. Ὁ ῥιπτόμενος ἐξ ὑψηλοῦ μέρους κρατῶν ἓν ἰσχυρὸν ἀλεξιβρόχιον ἀνοικτὸν ἐν ἑκατέρᾳ χειρὶ κατέρχεται θραδέως πρὸς τὴν γῆν. Τοιαύτην ἀπόπειραν ἐποιήσατο πρό τινων ἐτῶν Ἰταλός τις ἐν Βενετίᾳ ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ κωδωνοστασίου τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Ἐσχάτως καὶ ἐν Παρισίοις μαθηταί τινες εὐθυμήσαντες ἐπεχείρησαν τὸ πήδημα τοῦτο διὰ ἀλεξιβροχίων ἐκ τρίτου πατώματος ὑψηλῆς οἰκίας· τὸ περίεργον εἶναι ὅτι οἱ εὐτολμοι ἐκεῖνοι νεανίαι, καίτοι ἀρκούντως ὑπὸ τοῦ οἴνου ἐξημμένοι, μετὰ πολλῆς ἀκριβείας καὶ ἄνευ ἀπευκταίου ἀποτελέσματος ἐξετέλεσαν τὴν ἀεροπορίαν.

Ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα τινὰ μηχανικὰ μέσα ἐπιβοηθοῦντα τοὺς πηδητὰς καὶ μεταδίδοντα αὐτοῖς ὥθησιν δεκαπλασιάζουσαν τὴν δύναμιν τοῦ φυσικοῦ πηδήματος. Τοιαῦτα μέσα βλέπει τις συχνὰ ἐφαρμοζόμενα ἐν τοῖς θεάτροις, ἔνθα διεγείρουσι τὸν θαυμασμὸν τοῦ πλήθους. Ἐσχάτως ἀκόμη μεγάλην ἐνεποίει ἐντύπωσιν ἐν τινι θεάτρῳ τῶν Παρισίων ὁ ἄνθρωπος — ὀβούζιον, νέος ἀκροβάτης, ὅστις ἐξεσφενδονίζετο ὑπὸ ὀβουζίου εἰς ἱκανὸν ὕψος. Ἐντὸς τοῦ ὀβουζίου εἰσέρχεται ὁ γυμναστής· τὸ ὀβούζιον ἐκπυροσκροτεῖ καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐκσφενδονίζεται ἐν μέσῳ τοῦ καπνοῦ πρὸς τὸ ὑπερκείμενον τῇ τηλεβόλῳ τραπέζιον. Ἡ ἐντύπωσις ἦτο ὄντως δραματική. Ἐννοεῖται ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ὠθεῖται ὑπὸ τῆς δυνάμεως τῆς ἐκπυροσκροτήσεως, ἀλλὰ διὰ ἰσχυροῦ ἐλατηρίου τοποθετημένου ἐντὸς τοῦ ὀβουζίου. Τὸ ἐλατήριον τοῦτο συνέχεται μετὰ σανίδος, ἐφ' ἧς πατεῖ ὁ ἄνθρωπος. Ἐλαφρὰ πίεσις ἀρκεῖ ὅπως κινήσῃ τὸ ἐλατήριον, ἡ σανὶς διαστελλομένη μεταδίδει πῦρ εἰς πυροτέχνημα, καὶ ἡ ἐκπυροσκρότησις συμπίπτει ἀκριβῶς μὲ τὴν ἐκσφενδόνισιν. Ἰδοὺ ὅλον τὸ μυστικόν.

Μεταξὺ τῶν διασκεδάσεων, ἃς παρέχει τὸ πήδημα, ἀναφέρομεν μίαν λίαν συνήθη παρὰ τοῖς στρατιώταις. Τὸ παιγνίδιον τοῦτο συνίσταται εἰς τὴν διάβασιν μικρᾶς σανίδος πλάτους 40 ἢ 50 ἑκατοστομ. καὶ ὑπερκειμένης μέτρου τοῦ ἐδάφους· εἰς τὴν σανίδα ταύτην εἶναι προσηρμοσμένον σχοινίον, οὗ ἡ ἑτέρα ἄκρα συνέχεται πρὸς ἀγγεῖον πλῆρες ὕδατος ἐπικρεμάμενον. Μόλις ὁ ἀδέξιος γυμναστὴς ἐγγίσῃ τὸ σχοινίον, τὸ ἀγγεῖον ἀνατρέπεται καὶ καταβρέχει αὐτόν. Ἀναλογίαν τινὰ πρὸς τὴν ἄσκησιν ταύτην εἶχε τὸ ἀρχαῖον παιγνίδιον τῶν ἀσκῶν, ἐκτελούμενον ἐν Ἀττικῇ κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ Διονύσου. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σταδίου ἐτοποθετεῖτο μέγας ἀσκὸς πλήρης ἀέρος καὶ καλῶς ἠλειμμένος ἔξωθεν· οἱ διαγωνιζόμενοι ὤφειλον νὰ πηδήσωσιν ἐπὶ τοῦ ἀσκοῦ καὶ νὰ σταθῶσιν ἐπ' αὐτοῦ, πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο εὔκολον· αἱ πτώσεις καὶ αἱ ἐπανειλημμέναι προσπάθειαι τῶν ἀποδυομένων εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον τὰ μάλιστα διεσκέδαζον τοὺς θεατάς.

Περιττὸν ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα περὶ τοῦ πηδήματος τῆς Σαπφοῦς ἀπὸ τοῦ ἀκροτόμου καὶ ὑψηλοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Λευκάδος. Ἡ παράδοσις ἐκείνη ἡ ἀρχαία εἶναι τοῖς πᾶσιν ἀρκούντως γνωστή. Περίεργον ὅμως εἶναι ὅτι ἐν Βρετανίᾳ, ἐπαρχίᾳ τῆς βορείου Γαλλίας, διετηρεῖτο κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑκατονταετηρίδα ἔθιμον, ἔχον ἀναλογίαν τινὰ πρὸς τὴν παράδοσιν τῆς Σαπφοῦς. Εἰς πολλοὺς τῶν λιμένων τῆς ῥηθείσης ἐπαρχίας ἠναγκάζοντο πολλάκις ἄνθρωποι νὰ πηδήσωσιν ἀπὸ ὑψηλοῦ βράχου τῆς ἀκτῆς εἰς τὴν θάλασσαν. Εἰς τὸ ἔθιμον τοῦτο ἀναφέρεται διάταξίς τις τῆς πόλεως Βρέστ τοῦ ἔτους 1618. Ἡ διάταξις αὕτη λέγει οὕτω· "Εἰς

τὰς 2 ἢ 3 μ. μ. ἅπαντες οἱ νεόνυμφοι, οἱ ἰσχάτως ἐλθόντες νὰ κατοικήσωσι τὴν πόλιν, οἱ ναυπηγήσαντες πλοῖον ἢ ἐγείραντες οἰκίαν κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη προσκαλοῦνται νὰ ἐκτελέσωσι τὸ πήδημα ἐν τῷ λιμένι, ὅπως ἀπολαύσωσι τῶν ἀτελειῶν, τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων τῆς πόλεως." Ἐπετρέπετο ὅμως νὰ ὁρίσῃ τις ἀντικαταστάτην διὰ τὸ πήδημα τοῦτο ἢ καὶ ν' ἀπαλλαχθῇ αὐτοῦ ἐπὶ ἀποτίσει χρηματικοῦ τινος ποσοῦ, ὅπερ καὶ συνήθως συνέβαινεν.

Ἐν τέλει δὲ καὶ ἐπεισόδιον τοῦ Τσάρου Πέτρου τοῦ Μεγάλου. Ὁ Τσάρος οὗτος ἐπεσκέφθη ἐν ἀρχῇ τοῦ 18ου αἰῶνος τὸν Στρογγύλον πύργον τῆς Κοπενάγης συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας Φριδερίκου τοῦ Δ'. Ἐν ᾧ ἐστάντο οἱ δύο ἡγεμόνες ἐπὶ τοῦ πύργου ὁ Τσάρος ἐνεκωμίαζε τῷ βασιλεῖ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ· Θέλεις, τῷ εἶπε, νὰ σοὶ δώσω ἀπόδειξιν τούτου; καὶ χωρὶς νὰ περιμείνῃ τὴν ἀπάντησιν, ἔνευσε πρὸς ἕνα τῶν Κοζάκων τῆς συνοδείας του — τῷ ἔδειξε τὸν κρημνὸν καὶ τῷ εἶπε· Πήδησον!" Ὁ Κοζάκος ἔκαμε τὸν στρατιωτικὸν χαιρετισμόν — ἐπήδησεν ἀπὸ τοῦ πύργου καὶ ἔπεσε κατασυντετριμμένος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

ΟΠΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΕΝ ΚΙΝᾼ.

Τὸ ὄπιον διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς κάπνισμα ἀπαιτεῖ μεγάλην καὶ διεξοδικωτάτην προπαρασκευήν. Καὶ πρῶτον μὲν τίθεται τὸ ὄπιον ἐν ταγάνῳ ὅπως θραδέως ἀναλυθῇ διὰ τοῦ πυρός· κατὰ τὴν ἀνάλυσιν ταύτην πρέπει νὰ γυρίζηται διαρκῶς ἵνα μὴ κολλήσῃ ἐν τῷ ταγάνῳ. Τὸ ταγάνισμα τοῦτο διαρκεῖ μέχρις οὗ ὅλον τὸ ὑγρὸν μέρος ἐξατμισθῇ καὶ τὸ ὄπιον ἐξαχθῇ ἐν τεραχίοις ἐκ τοῦ πυθμένος τοῦ ταγάνου. Τὰ τεμάχια ταῦτα τίθενται ἐν καλάθῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπάρχει παχεῖα στρῶσις στυποχάρτου· ὁ κάλαθος τίθεται πάλιν ἐν ταγάνῳ, εἰς τὸ ὁποῖον χύνεται θραδέως ζέον ὕδωρ. Τὸ ὄπιον βαθμηδὸν διέρχεται διὰ τοῦ καλάθου καὶ τὸ ὕδωρ διαρρέον διὰ τοῦ στυποχάρτου καθαρίζεται. Τὸ ὕδωρ τοῦτο τοῦ ὁπίου βράζεται πάλιν, ὁ δὲ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ ἀνερχόμενος ἀφρὸς καὶ ἡ ἀκαθαρσία ἀφαιροῦνται ἐπιμελῶς διὰ πτεροῦ. Διὰ τῆς βράσεως συμπυκνοῦται τὸ ῥευστὸν ὄπιον καὶ ἀποτελεῖ μάζαν ἐλαστικὴν εἰς ἄκρον. Τὸ ὄπιον ἢ τσαρδοῦ, ὡς καλεῖται ἐν Κίνᾳ, εἶναι ἕτοιμον. Ψυχρανθὲν διὰ ῥιπιδίων τίθεται ἐντὸς μολυβδίνων πυξίδων καὶ παραδίδεται εἰς τὸ ἐμπόριον. Ἡ πολύτιμος καὶ διὰ πολλοῦ κόπου γινομένη αὕτη σκευασία πολλάκις νοθεύεται διὰ τῆς ἐπιθέσεως ζαχχάρεως πρὸ τῆς βράσεως. Τὸ τσαρδοῦ εἶναι ἰσχυρὸν δηλητήριον καὶ ὀλίγα γραμμάρια ἀρκοῦσι νὰ φονεύσωσιν ἄνθρωπον ἐν διαστήματι μιᾶς ὥρας. Διὰ νὰ καπνισθῇ τίθεται ἐντὸς εἰδικῶς κατεσκευασμένων καπνοσυρίγγων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὑπάρχει μικρὸν πῶμα ἐκ κασσιτέρου τὸ ὁποῖον ἔχει μικρὰν ὀπήν. Ἐν τῷ πώματι ἢ τῷ κυπέλλῳ τούτῳ θέτει ὁ ὀπιοπότης μικρὸν τεμάχιον τσαρδοῦ, κάθηται εἶτα ἀναπαυτικῶς ἢ καὶ κατακλίνεται, ἀνάπτει τὸ ὄπιον καὶ καπνίζει. Ἡ στάκτη τοῦ καιομένου τσαρδοῦ πίπτει εἰς τὴν καπνοσύριγγα, ἥτις μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων στιγμῶν ἐκφύτευει τῶν χειρῶν τοῦ καιομμένου πλέον καπνιστοῦ. Ὁ ὕπνος ἢ μᾶλλον ὁ λήθαργος οὗτος δὲν διαρκεῖ ἐπὶ πολύ, καὶ ὁ ἐγειρόμενος, καίτοι ἐντελῶς καταβεβλημένος ἀνάπτει ἐκ δευτέρου τὴν καπνοσύριγγα καὶ πάλιν καταλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ ἀλεθρίου τούτου ὕπνου. Ὅτι ἡ κακὴ αὕτη ἕξις ἐν διαστήματι ὀλίγων μόνον ἐτῶν ἐντελῶς καταστρέφει τὰς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου καθιστῶσα αὐτὸν ἀνίκανον πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν, τοῦτο μαρτυροῦσι τὰ κάτισχνα πρόσωπα τῶν ὀπιοκαπνιστῶν, τὰ βραδὺ αὐτῶν βάδισμα καὶ τὰ τρέμοντα αὐτῶν μέλη. Τὸ χείριστον πάντων εἶναι ὅτι ἡ ἕξις αὕτη καταλαβοῦσα ἅπαξ τὸν ἄνθρωπον δὲν τὸν ἀφίνει πλέον, καὶ ὅτι εἶναι διαδεδομένη εἰς ὅλας τὰς τάξεις

ΟΠΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΕΝ ΚΙΝΑι

τῆς κοινωνίας. Ἡ ἡμετέρα ἐκφραστικωτάτη εἰκὼν παριστᾷ τοιοῦτον ὀπιοπωλεῖον, ἔνθα φαίνονται οἱ καπνίζοντες Κινέζοι. Ἐσχάτως ἤρχισαν καὶ αἱ γυναῖκες νὰ καπνίζωσιν ὄπιον, ἂν καὶ τοῦτο ἦναι καὶ ἀφορμὴ διαζυγίου.

Εἰς ὅλας τὰς μεγαλειτέρας πόλεις, ἰδίως δὲ ἐν ταῖς μεσημβριναῖς ἐπαρχίαις τῆς Κίνας, ὑπάρχουσιν, ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν ἀποκέντροις ὁδοῖς, δημόσια ὀπιοκαπνιστήρια. Ἐν Πεκίνῳ πρὸ μικροῦ ἀνεκαλύφθη τοιοῦτον καπνιστήριον ἐν αὐτοῖς τοῖς ἀνακτόροις, τὸ ὁποῖον ἐπεσκέπτοντο ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ ἀνώτεροι αὐλικοὶ καὶ οἱ αὐτοκρατορικοὶ θαλαμηπόλοι καὶ ὑπηρέται, οἵτινες ὅλοι ἦσαν μανιώδεις τοῦ ὀπίου καπνισταί.

ΕΛΕΓΕΙΟΝ

ΕΙΣ

ΠΕΤΡΟΝ ΒΡΑΙΛΑΝ ΑΡΜΕΝΗΝ.

"Πολλῶν ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω."

(Ὅμηρος, Ὀδύσσεια.)

ΧΡΟΝΟΥΣ δύο*), ἀοίδιμ' ἄνερ, πολύφημ' ἀστὲ συνδυάζων
Τὸν μὲν Ἰστορί' ἐν' Ἰονί' ἄστεος, πατρώης Σχερίης τέκος,
Ὡτ' ἧς Βουλῆς Ἐννάτης Πρόεδρος, ἠδὲ Ἀκαδημίης θόντωρ
Σοφίην ἐξ ἕδρης διδάσκων, τὸν δ' ἐνὶ Ἑλλάδος ἐλευθέρης μετὰ τὴν
Ὀθνέην Ἑπτανήσοι' Ἕνωσιν ὑπουργὸς κ' Ἐπικρατείης μέντωρ,
Πρεσβευτὴς τέως τε σὺν ἐν Λονδίνῳ κατέλιπας σεπτὸν σκῆνος.
Φάος χέων ἀστὴρ τηλαυγὴς ἄρτι ἐδὼ ἐκλάμψας,
Ὡς δὲ ἀπόδημός σὺ τὸ ζῆν ἐτελεύτας ἐνὶ φώτων ἑστίῃ·
Βαθύγηρως μέντοι, ἀεργίης δ' ἄπο, ἐπιφανῶς μέγα
Σὸν διπλωμάτου στάδιον διανύσας, παλαίφατος ἔθνει
Εὐσταθὴς, νόον φέρων κόρυ', δεινὸς λέγειν**) τ' εἰπεῖν;***) ἐν κινδύνῳ
Ἐὼν εὔβουλος σῷ περιφανέι σθένε' Ἑλλήνων δίκαια κρατῦναι.
Καὶ πανέθνιον ἑωϋτῶν ἀγῶνα διαβουλίοις ἐνὶ ἐθνάων προάγειν,
Καλλιεπέα μύστην αὐδῆς ἑλληνίδος ἐνάμιλλον σὲ καλέω
Τοῖς περὶ τήνδε πάνυ Ἰωάννου Φιλίππῳ, Κωνσταντίν' Ἀσωπίῳ,
Η δ' ἄχην ἄφατον Ἰονίοις Ἕλλησι λιπὼν, ἔργ' ἀθανασίης
Ἄφθιτ' ἐν ξυγγραφαῖσι παραμυθέοντα συνευνήν τε θυγατέρας,
Οἰκείους, φίλους, ὁμοπατρίους, γόνους Ἑλλάδος λεὼ κ' Εὐρώπης,
Σφᾶς τ' ὁμογενέας ἰδίῃ φιλίστορας ἐπ' ἀρετῇ σεμνυνομένους,
Μνήμην ἀγαθὴν, εὐκλεέ' ὑπ' ἀχλὺν Χάρωνος χαράσσει
Ἐπὶ μαρμάροιο τύμβου προτομὴν αἴρουσά σοι
Ἑλλὰς πότνι' ἀλγέουσα, μελανείμων, εὐγνώμων,
Σὸν τελευτήσαντα βίον ὄφρα ὑμνῆσαι μ' οὐ δέον
Τιμαλφέαι σελίσιν ἐπείπερ σέ' οὔνομ' ἱστορίην κοσμέει.
Δοκέ' μοι τοιγαροῦν χρῆν ἀνέρας περιπύστους πλείονος πέρι
Μνήμης ταιάσδε ποιήσασθ' αἶνον πραέι πολυΐστορι ἄγαν,
Ὃς ἐπιστημῶν ἁρμονίῃ ξεῖνος θύραθεν οὔποτ' ἐγεγόνει.
Φαεσφόρος ἄγγελος ἐπὶ σηκοῦ ὕπερθεν προσαΐξων
Ἄχος εὔχομ', ὡς ἠέλιος ζόφος, δακρυχεόμων σκεδάσαι.
Θρησκείης ζηλωτὴς ἐνὶ Χριστῷ μεταστὰς ἐς δώματ' Ὑψίστου
Αὐτοῦ δέον ὑπὲρ τοῦ ἱμέρους Ἑλλήνων ἐθνίους πληρῶσαι,
Ἄστεα γὰρ καὶ δῆμοι περὶ σὸν συγκυκώμενοι νέκυα
Ἑωϋτῶν ψηφίσμασι τὸ πένθος βαθὺ δηλοῦσι,
Κῆδος ἐσχηκὼς δημοσίων πέρι, γερόων ἠξιώθης
Νεόθεν ἀέθλων ἐσθλάων παιδίης ξυντυγχάνων
Σεαυτῷ τὰ μάλα γ' ἐν πάτρῃ καὶ ἀλλοδαπῇ τιμάων
Ἀρχὴν ἀνέρα χρηστὸν καὶ δεξιὸν σὲ γεραίρειν.
Ἐνὶ νέφεσ' αὐτ' ὑπέδυ Φαέθων φάος βροτοῖσ' ἐπιχέειν
Νίκ' ἐπὶ κρείσσω οὐδὸν ἐπιστήμῃ, θρησκεί' ὑπεμφάναι.
Αἴγλης ἀΐδι' στέφανα σαῖς ἀρεταῖσιν ἐάων
Ἔρως πάτρης ἀμαράντους, ναρκίσσους ἐπὶ θήκης κομίζει.
Κυπάρισσ' ἰτέαι σύσκιοι σέον δροσόουσι πάνυ·
Κύκνιον δ' ἔπος ἤχησεν αἰνεῖ σε γλαυκὸς τε σιγώσης.
Νήδυμον οὖν ἐπιθάνατον ὕπνον καθεύδων
Ἐλαφρὴν ἔχεις γαῖην ἐν δαισὶ μακάρων.

Ἐν Κεφαλληνίας Προνοίᾳ, τῇ κε'. Σεπτεμβρίου 1884.

Ἐπόεσσα

Ἐπαμεινώνδας Γ. Ἄννινος, Ἀναστασάτος.

*) Ἤτοι περιόδους. — **) Ἐμβριθὴς ῥήτωρ. — ***) Εὔγλωττος καὶ γλαφυρός.

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΕΙΣ ΑΝΩ ΑΙΓΥΠΤΟΝ.

Ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ.

(Μετὰ εἰκόνων. Συνέχεια.)

ΤΗΝ 25 Μαρτίου πλέομεν πρὶν ἀκόμη ὁ ἥλιος ῥίψῃ τὰς ῥοδοχρόους ἀκτῖνάς του ὄπισθεν τῶν ὀρέων τῆς Νεκροπόλεως, ὅπου τὰ ψυχρὰ σώματα τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων ἐν τοῖς ὑποχθονίοις τάφοις των περιμένουν νὰ θερμανθῶσιν. Ἰδοὺ δὲ ψυχρὸς βορρᾶς φυσᾷ τὰ ἀκόματα τοῦ Νείλου ὕδατα, τὰ ὁποῖα ἄκοντα περιστρέφονται καὶ ἀνησυχοῦσι.

Ἀλλ' ὁ Φαέθων προφθάνει καὶ τοιουτοτρόπως τὴν ψυχρὰν πρωΐαν διαδέχεται θερμὴ ἡμέρα. Ἀμφότεραι αἱ ὄχθαι καταφωτίζονται, αἵτινες ἤρχισαν νὰ κοσμῶνται διὰ χλόης καὶ δένδρων. Αἴφνης δὲ περιτειχίζονται ὑπὸ ἀποτόμων βράχων, τῶν σχηματιζομένων ἀπὸ τὰς σειρὰς τῶν ὀρέων κειμένων πρὸς Ἀνατολὰς καὶ Δυσμὰς κατὰ τὴν πορείαν τοῦ Νείλου. Αἴφνης πάλιν ἀπομακρύνονται καὶ ὀφιοειδῶς στρεφόμενοι καὶ πλέοντες εὑρισκόμεθα πάντοτε ἐντὸς λίμνης. Φύσις απαράμιλλος!

Τὴν 3ην ὥραν π. μ. ἠράξαμεν εἰς τὴν νεοσύστατον Ἀρμαντίαν (ἀγροκήπιον) τοῦ ἀντιβασιλέως ὀνομαζομένην Ἑρμέντ, Ἑρμηνθὶν κατὰ τοὺς Ἕλληνας, κατὰ τὴν δυτικὴν πορείαν τοῦ Νείλου. Ἐξήλθομεν ἐκεῖ ὅπου ἐπεσκέφθημεν τὰς δύο ἀτμομηχανὰς τῆς ζακχάρεως, ἐργοστάσια ἀξιόλογα. Ἔχει ἐπίσης ἀτμομηχανὰς τοῦ βάμβακος καὶ ποτίσματος καὶ οἰκοδομάς.

Τὴν 2αν ὥραν π. μ. ἰδοὺ τὸ ἀτμόπλοιον προσκρούει εἰς τὴν ἄμμον, ῥυμουλκεῖται δὲ τέλος ὑπ' ἄλλου ἀτμοπλοίου καὶ ἤδη πλέομεν ἀκωλύτως μέχρι τῆς 1ης μ. μ. Τὴν 3 μ. μ. ἠράξαμεν εἰς Ἐστὲ τὴν πάλαι Λαδόπολιν καθ' Ἕλληνας, ἔχουσαν ἤδη περὶ τὰς 10,000 λαόν, ἐξ αὐτῶν δὲ περὶ τὰς 2000 εἶνε Κόπται, αἱ οἰκίαι δὲ πλίνθινοι. Ἐπεσκέφθην δὲ ἓν παλάτιον κτισθὲν ἐπὶ Μεχμὲτ-Ἀλῆ ἐκτεταμένον, οὐχὶ ἀξιοσημείωτον καὶ ἤδη ἄνευ ἐπίπλων, ἐκτὸς ἑνὸς δωματίου ἐστρωμένου ἁπλῶς, ὅπου διαμένει ὁ ὑποδιοικητής, περικυκλούμενον ὑπὸ ὡραίου κήπου ἐκτεταμένου περιέχοντος παντοειδῆ δένδρα καὶ ἄνθη· ἂν καὶ οὐχὶ καλῶς καλλιεργημένος εἶνε ὅμως ἀξιόλογος. Σώζεται δὲ καὶ ἓν ὑφασματοποιεῖον, ἄνευ ὅμως μηχανῶν, κτισθὲν ἐπὶ Μεχμὲτ-Ἀλῆ.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως ἐντὸς συνοικίας πλινθοκτίστου ὑπάρχει εἷς ἀρχαῖος ναὸς τῶν Αἰγυπτίων, στηριζόμενος ἐπὶ 24 κιόνων πελωρίων, ὃν ᾠκοδόμησεν ὁ Θούτμωσις τὴν 18ην ἑκατονταετ. π. Χ. (;). Ἔχει δὲ ἕνα ὑπόγειον δρόμον συγκοινωνοῦντα μὲ ἓν κτίριον, τοῦ ὁποίου ὀλίγον μέρος τῶν τειχῶν σώζεται εἰσέτι ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Νείλου. Ὁ ναὸς αὐτὸς σώζεται ἀκέραιος καὶ καθαρὸς καὶ περικλείεται ὑπὸ τείχους μετὰ εἰσόδου. Ἡ πόλις περικυκλοῦται ἀπὸ πεδιάδας καὶ δενδροφυτείαν φοινίκων καὶ ἄλλων δένδρων, ἔχει πενιχρὰν τινα ἀγοράν, οὐχὶ ἀξιοσημείωτον· εὗρον δ' ἐκεῖ 4 ἕλληνας ἐμπόρους καὶ καταστηματάρχας.

Πρὸς τὸ ἑσπέρας ἐπανήλθομεν εἰς τὸ ἀτμόπλοιον δειπνήσαντες μετὰ τοῦ Διοικητοῦ. Ἡ νὺξ εἶνε ὡραία καὶ μαγευτική, ὡς συμβαίνει πάντοτε σχεδὸν ἐν τῇ ἄνω Αἰγύπτῳ. Δὲν ἐλησμόνησα δὲ τὴν ἐπίσημον κατὰ λόγον ἐθνικὸν καὶ θρησκευτικὴν ἑορτὴν ταύτην τῆς σήμερον, τὴν 25ην Μαρτίου, δι' ὃ ἀπὸ τὴν πάλαι ποτὲ ἔνδοξον γῆν τῶν Φαραώνων καὶ τοῦ Σεσωστρίδος καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν μεγάλων του ἔργων κατασκηνῶν πέμπω τὸν ἐγκάρδιον ἀσπασμόν μου πρὸς τὴν φίλην μου Ἑλλάδα, εὐχόμενος αὐτῇ τὴν ἔνδοξον αἰωνιότητα τῶν ἔργων τούτων, τὰ ὁποῖα ὁ χρόνος ἐφοβήθη κατὰ τὸν Ἄραβα συγγραφέα. Εἴθε νὰ φοβηθῇ ὁ χρόνος καὶ τὴν μέλλουσαν λαμπρὰν δόξαν τῆς Ἑλλάδος!

Τὴν 26 ἐπεφάνη ὁ ἥλιος καλυπτόμενος ὑπὸ σκοτεινοῦ τριχάπτου, μὲ τὸ ὁποῖον ἐνίοτε συνειθίζει ὁ οὐράνιος οὗτος φωστὴρ νὰ καλύπτῃ τὸ λαμπρόν του πρόσωπον, καὶ μετὰ φειδωλότητος σήμερον παρέχει ἡμῖν τὸ φῶς του. Πλέομεν ἀκωλύτως καὶ ὁ στολίσκος μας διαπλέει ὑπερηφάνως τὸ ὀφιοειδὲς ῥεῦμα τοῦ Νείλου. Αἱ ὄχθαι του παριστάνουν τὴν αὐτὴν γοητευτικὴν θέαν. Χωρία, πυκναὶ δενδροφυτεῖαι, ἐσπαρμένα χωράφια, ἐνίοτε δὲ ἀμμώδεις θέσεις καὶ ἀλλοῦ ἀπότομοι ἀπόψεις τῶν περικυκλούντων τὰς ὄχθας ὀρέων.

Περὶ τὴν μεσημβρίαν τὸ ἀτμόπλοιον ἤραξεν εἰς Ἐδφοῦ, ὅπου ἦτο πάλαι ἡ Ἀπολλωνόπολις. Ἀπέβημεν ἐπί τινος ἀμμώδους ὄχθης μετὰ τοῦ κ. Σπόρα καὶ δύο φυλάκων, οὓς ὁ Πασᾶς εὐηρεστήθη νὰ μᾶς δώσῃ νὰ μᾶς συνοδεύσουν εἰς τὴν περιήγησιν τοῦ ἀρχαίου ναοῦ, κειμένου ἐντὸς τῆς νῦν κωμοπόλεως Ἐδφοῦ, ἀπεχούσης 20 λεπτὰ περίπου τῆς ὄχθης. Μὴ εὑρόντες δὲ ἀμέσως ζῶα ἠναγκάσθημεν νὰ βαδίσωμεν πεζῇ διερχόμενοι ἀμμώδη πεδιάδα καὶ μετὰ ταῦτα καλλιεργημένας γαίας καὶ ἐσπαρμένας. Φθάσαντες δὲ πλησίον τῆς ῥηθείσης κωμοπόλεως ἀπηντήσαμεν τὸν Διοικητὴν μετ' ἀνθρώπων καὶ ἵππων διὰ νὰ μας παραλάβωσιν. Ὄντες δὲ πλησίον δὲν ἠθελήσαμεν νὰ ἱππεύσωμεν καὶ προχωρήσαντες ἐντὸς τῆς πόλεως παρὰ πλινθίνας τινὰς κατοικίας καλυπτούσας τὸν ναὸν μακρόθεν κατέβημεν μίαν πολυβάθμιον κλίμακα, ἥτις μᾶς ὡδήγησεν εἰς πελωριόν τινα πύλην ἕνδεκα ποδῶν πλάτους καὶ 50 ὕψους.

Ὁ ναὸς οὗτος (ὅρα εἰκόνα) ἦτο κεχωσμένος, ἤδη δὲ τὸν ἐκαθάρισαν μέχρι τῆς βάσεως χάρις εἰς τὸν φιλόκαλον καὶ φιλαρχαῖον Τζαφὲρ πασᾶν χρηματίσαντα ἄλλοτε ἐνταῦθα Διοικητήν, κρημνίσαντες καὶ τὰς πλινθίνας τῶν χωρικῶν οἰκίας, τὰς εὑρισκομένας ἐπὶ τῆς στέγης, καὶ τὸ οἰκοδόμημα θεᾶται ἀκέραιον. Διὰ τῆς ἀνωτέρω πύλης εἰσήλθομεν εἰς αὐλὴν περίστυλον, ἀριθμοῦσαν κίονας 44. Ἐκ τῆς αὐλῆς ἐμβαίνει τις εἰς τὸν πρόναον, 18 κίονας στηρίζοντας τὴν ὀροφήν, καὶ μετὰ τοῦτον εἰς δεύτερον πρόναον, οὗ οἱ κίονες ἔχουν 4½ ποδῶν διάμετρον, οἱ παχύτατοι τῶν κιόνων, οὓς εἶδον μέχρι τοῦδε. Μετὰ ταῦτα ἕπεται ὁ λεγόμενος Σηκὸς περιέχων διάφορα δωμάτια. Πρὸ τῆς μεγάλης θύρας κεῖται ἓν πελώριον εἴδωλον παριστάνον πτηνὸν ἐκ γρανίτου, πλὴν συντετριμμένον κατὰ τοὺς πόδας, τὴν οὐρὰν καὶ τὴν ῥῖνα. Πρὸς τούτοις ἐντὸς τοῦ ναοῦ σώζονται ἐρριμμένα ἐκ γρανίτου εἴδωλα μικρά, ἐφθαρμένα ὅμως κατὰ τὸ ἥμισυ. Οἱ λίθοι οἱ σχηματίζοντες τὴν ὀροφὴν συναρμοζόμενοι ἐπὶ τῶν κιόνων εἶνε οἱ μεγαλείτεροι ὅσων εἶδον μέχρι τοῦδε εἰς τὰς διαφόρους ἀρχαιότητας. Δὲν δύναται ἢ μετ' ἐκπλήξεως ν' ἀτενίσῃ ὁ περιηγητὴς εἰς τὰ γιγάντια ταῦτα ἔργα. Ἐκεῖ εὕρομεν καὶ δύο Γάλλους περιηγητάς. Ἡ νῦν πόλις οὐδὲν ἀξιοσημείωτον περιέχει, εἰμὴ πλινθίνους οἰκίας, περὶ τὰς 9 χιλιάδας φελλάχους καὶ κόπτας καὶ ἕνα μόνον Κρῆτα, ἔμπορον.

Περιελθόντες αὐτὴν ἱππεύσαμεν ὡραίους ἀραβικοὺς ἵππους καὶ ἤλθομεν εἰς τὸ ἀτμόπλοιον, ὅπερ ἀμέσως ἔθεσε τὸν ἀτμὸν εἰς ἐνέργειαν. Ἡ ζέστη δὲ σήμερον ὑπερβολικὴ καὶ ὁ ἥλιος φέρει τὸ σκοτεινόν του τρίχαπτον ἐπὶ τοῦ προσώπου του. Δυστυχῶς ὅμως τὴν ὥραν ταύτην τὸ πλοῖον προσέκρουσεν εἰς τὸν πυθμένα, δι' ὃ γίνονται προσπάθειαι πρὸς ἀνέλκυσιν. Πόσον δυσχερὴς ὁ πλοῦς τοῦ Νείλου κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην· ἀνελκυσθέντος εὐτυχῶς ταχέως τοῦ ἀτμοπλοίου πλέομεν εὐχερῶς. Τὴν 4ην μ. μ. εἰς τὴν ὀρεινὴν ἀνατολικὴν ὄχθην ἐν Σίλβα ἐθεάθησαν τὰ ἐρείπια πλινθοκτίστου φρουρίου ἐκτεινομένου ἀπὸ τῆς κορυφῆς μέχρι τῆς ὄχθης, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐπὶ τοῦ μεγάλου Ναπολέοντος οἱ Κιρκάσιοι εἶχον ὀχυρωθῆ καὶ τὸ ὁποῖον ὁ δορυκτήτωρ Γάλλος ἐκυρίευσε καὶ κατέστρεψε καταβαλὼν τοὺς Κιρκασίους. Εἰς τὴν περιοχὴν Σίλβας αἱ ὄχθαι ἦσαν ἐσπαρμέναι ἀπὸ θρίδακας, οἵτινες ἤδη εἶχον ἐκσπορίσει καὶ ὧν ὁ σπόρος χρησιμεύει συντριβόμενος νὰ ἐξάγῃ ἔλαιον χρησιμεῦον ἐν Αἰγύπτῳ συνήθως διὰ φαγητὸν καὶ φῶς.

Τὸ ἑσπέρας ἠράξαμεν κατὰ τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ εἰς θέσιν ὀνομαζομένην Σιλούκ, ὅπου χωρίον δὲν ὑπῆρχεν. Ὁ καιρὸς ἀρκετὰ θερμὸς καὶ αὐτὴ δὲ ἡ Σελήνη τὴν νύκτα ταύτην δὲν μᾶς χαρίζει τὸ φῶς της δαψιλῶς, ἐνδυθεῖσα λεπτόν τινα πέπλον σκοτεινόν. Ἡ δὲ ἠχηρὰ φωνὴ τῶν βατράχων μοὶ ἀναπολεῖ τὸ θέρος τῆς Ἑλλάδος.

Τὴν 27 ὁ ἥλιος ἀνεφάνη ὡς καὶ τὴν προηγουμένην ἐνδεδυμένος μανδύαν καλύπτοντα τὰς φλογεράς του ἀκτῖνας. Καὶ ὅμως ἡ ζέστη σήμερον προμηνύεται ὑπερβολική. Ἐπλέομεν εὐχερῶς μέχρι τῆς 4 π. μ. ὅτε ἐφθάσαμεν εἰς τὴν θέσιν Τζιπὶλ-Σιλσίλε ἤτοι "ὄρη τῆς ἀλύσεως," ἐκεῖ ὅπου ἀμφότεροι οἱ κλάδοι τῶν ὀρέων τείνουν τὴν χεῖρα καὶ χαιρετῶνται ἐκ τοῦ πλησίον σχηματίζοντες στόμιον. Ἐκεῖ φαίνονται τὰ παλαιὰ λατομεῖα τῶν λίθων δι' ὧν ἐκοσμοῦντο καὶ ᾠκοδομοῦντο οἱ ναοὶ τῶν Αἰγυπτίων καθὼς καὶ ὑπόγειοι κρύπται χρησιμεύουσαι εἰς κατοικίαν τῶν λιθοτόμων. Ὠνομάσθη ἡ θέσις αὕτη "ὄρη τῆς ἀλύσεως," διότι λέγεται, ὅτι τὸ πάλαι δι' ἀλύσεως συνέδεον τὸ στενὸν τοῦτο τῶν ὀρέων καὶ ἐκώλυον τὰ ἐκ τῶν ἄνω καταπλέοντα, πλοῖα, λαμβάνοντες φόρον ἐξ αὐτῶν διὰ τὴν διάβασιν.

Μετὰ ἡμίσειαν ὥραν τῆς διαβάσεως τοῦ ἀνωτέρω στομίου αἴφνης τὸ ἀτμόπλοιον πάλιν κάθηται ἐπὶ τῆς ἄμμου. Εἰς μάτην αἱ προσπάθειαί μας μέχρι τῆς ἑσπέρας. Διὸ καὶ ἐνεκρίθη, ἵνα ἐλαφρύνῃ νὰ ἐκφορτωθῇ ἀπὸ παντὸς βάρους, ὡς καὶ αὐτοῦ τοῦ ὕδατος τῶν λεβήτων. Διὸ τὰ πράγματα μετεκομίσθησαν ἐπί τινος μεγάλης λέμβου καὶ τοιουτοτρόπως ἐξηκολούθουν νὰ τὸ σύρουν, ἕως εὕρῃ ἀρκετὸν ὕδωρ καὶ πλεύσῃ. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὁ Πασᾶς διέταξε καὶ ἡτοιμάσθη ἡ λέμβος εἰς ἣν ἐπέβημεν μετ' αὐτοῦ πρὸς περιήγησιν τοῦ ἀνωτέρου στενοῦ, ἐν ᾧ εὑρίσκονται τὰ παλαιὰ λατομεῖα τῶν πελωρίων λίθων, δι' ὧν ᾠκοδομήθησαν τὰ αἰώνια ἐκεῖνα καὶ γεροντικὰ κτίρια.

Παρελάβομεν μεθ' ἡμῶν καὶ δύο πυροβόλα ἐλπίζοντες πάντοτε νὰ τύχωμεν κανένα κροκόδειλον, διότι ἐνταῦθα τὸ ἀμφίβιον τοῦτο θηρίον εἶνε παμπληθές. Ἀτυχῶς ὅμως ἐν τῷ Νείλῳ ἀκόμη οὐδὲν εἶδον τοιοῦτον. Μᾶς ἐσυντρόφευε δὲ καὶ ὁ ἀναφερόμενος Νατὴμ βεης καϊμακάμης, καλὸς πυροβολιστής, διότι βεβαίως τὸ πυροβόλον δὲν ἦτο διὰ τὴν γενναιότητά μου.

Ἀπέβημεν πηδαλιουχοῦντος τοῦ ἰδίου Πασᾶ εἰς τὴν ἀνατολικὴν βραχώδη ὄχθην, ὅπου παρετήρει τις ὁλόκληρα ὄρη λαξευθέντα πρὸς τομὴν λίθων καὶ εἰς πολλὰ μέρη ἀποτελοῦντα τεῖχος ὑψηλότατον σχηματιζόμενον κατὰ τὴν τομὴν (ὅρα εἰκόνα). Ἐπὶ τοῦ τείχους τούτου σώζονται αἱ λαξευταὶ ὀπαί, αἱ χρησιμεύουσαι διὰ τὰ σχοινία, δι' ὧν κατεβίβαζον τοὺς λαξευθέντας λίθους καὶ ἔσυρον εἰς τὴν παραλίαν.

Μετὰ ταῦτα διέβημεν εἰς τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην ἐπίσης βραχώδη καὶ ὀρεινήν, ὅπου σώζεται εἰσέτι μέρος ναοῦ, λελαξευμένου ἐντὸς τοῦ βράχου καὶ δύο στοαὶ κρατούμεναι ὑπὸ τεσσάρων στηλῶν ἢ ὀρθοστατῶν λελαξευμένων ἐκ τοῦ ἰδίου βράχου, εἰς τοὺς θόλους τῶν ὁποίων σώζονται οἱ χρωματισμοὶ τῶν ἀναγλύφων καὶ ἱερογλύφων. Παρ' αὐτῷ δὲ ἵσταται βράχος τις λελαξευμένος καὶ λεῖος εἰς τὴν πρόσοψιν, ἐφ' οὗ φαίνεται ὡς τετράγωνος πίναξ πλήρης ἀναγλύφων, κάτωθεν τοῦ ὁποίου ἀναγινώσκεται ἑλληνιστὶ γεγλυμμένον ὄνομα μὲ γράμματα κεφαλαῖα "Ἰωάννης Γόρδων 1804." Εἶναι οὗτος ὁ γνωστὸς συγγραφεὺς τῆς ἱστορίας τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Περιήλθομεν λοιπὸν ὅλα καὶ τὰ τοῦ μέρους ἐκείνου λατομεῖα. Μοὶ ἔκαμε δὲ τὴν καλλίστην ἐντύπωσιν ὁ Πασᾶς διὰ τὰς ἀκριβεῖς παρατηρήσεις του εἰς πᾶν ἀντικείμενον καὶ διὰ τὰς ὀρυκτολογικὰς καὶ γεωγραφικάς του γνώσεις.

Μετὰ ταῦτα ἐπιβιβασθέντες εἰς τὴν λέμβον ἐπλέομεν τὸν Νεῖλον, ἀλλ' αἴφνης ἡ λέμβος κάθηται ἐπὶ τῆς ἄμμου. Ἀμέσως λοιπὸν 4 κωπηλάται, μαῦροι Αἰγύπτιοι, πηδοῦν ἐν τῷ ποταμῷ καὶ ἀνελκύουν διὰ τῶν χειρῶν των τὴν λέμβον σύροντες τὴν ἀρκετὸν διάστημα, ἕως οὗ ἔπλευσεν. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον συνέβη τὸ ἴδιον, δι' ὃ καὶ πάλιν τὰ ὄντα ἐκεῖνα ἦσαν ἕτοιμα νὰ ἀνελκύσουν τὴν λέμβον μας. Ἀστεῖα μοι φαίνεται τῷ ὄντι ἡ Ἀργοναυτική μας αὕτη ἐκστρατεία... Ἐσυνειθίσαμεν καὶ ἡμεῖς νὰ ζῶμεν ἀμφίβιοι!

Ἐν τούτοις ἀτυχῶς οὐδεὶς κροκόδειλος ἀνεφάνη, ἐπεθύμουν μεγάλως νὰ ἴδω ζῶν τὸ θηρίον τοῦτο. Ἀπεβιβάσθημεν δὲ πάλιν εἰς τὴν ἰδίαν ὄχθην, ἀλλ' ἐπὶ πεδίου ἐσπαρμένου ἀπὸ νταρί, τοῦ ὁποίου τὸ στέλεχος ἦτον 7 ποδῶν ἀναστήματος καὶ ἤδη ἦτον εἰς μέστωσιν ὁ καρπός του.

Ἐν τούτοις ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ εἰργάζοντο ἀδιακόπως πρὸς ἀνέλκυσίν του. Ἡ θερμότης ἦτο λίαν ἐπαισθητή, ἤδη δ' ἐπλησίαζε νὰ δύσῃ ὁ ἥλιος, ὅτε ἐπιβιβασθέντες ἐν τῇ λέμβῳ ἤλθομεν εἰς τὸ ἀτμόπλοιον, ὅπερ ἵστατο ὡς νησίδιον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Νείλου. Ἐν τούτοις ἡ Σελήνη ἀνεφάνη ὡς ὁ Ἥλιος ἐνδεδυμένη ἀφεγγῆ τινα πέπλον. Ἄκρα νηνεμία βασιλεύει· τὸ ἀτμόπλοιον ἀνειλκύσθη διὰ τῶν πολλῶν προσπαθειῶν. Ἐκοιμήθην οὐχὶ ἡσύχως, ἡ θερμότης ἦτον ἐπαισθητὴ καὶ οἱ κώνωπες ἐνοχλητικοί.

Τὴν 28 ὅτε ὁ Φαέθων διὰ τοῦ πυρίνου ἅρματός του ἐφάνη βαδίζων τὸν οὐρανόν, τὸ ἀτμόπλοιον διέσχιζε τὸν Νεῖλον, οὐχὶ ὅμως μετ' εὐχερείας, διότι ποῦ καὶ ποῦ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς ἄμμου. Ὁ καιρὸς δυσάρεστος, ὁ ἄνεμος ὕψου νέφη κονιορτοῦ καὶ τὰ ὕδατα τοῦ Νείλου ἐσχημάτιζον ἀφρόεντα κύματα. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐφθάσαμεν εἰς Ὄμβιν πρὸς βορρᾶν τοῦ Ἀσσουάν. Ἠράξαμεν πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος· ἐκεῖθεν δὲ ὁ Πασᾶς διέταξε πλοιάριον τοῦ ποταμοῦ διὰ νὰ περάσωμεν ἀντικρύ, ὅπου εὑρίσκοντο δύο ναοί, ἄλλοτε σῶοι, οἱ ἀρχαιότεροι κτισθέντες ὑπὸ Μοίριδος.

(Ἕπεται ἡ συνέχεια.)

Ο ΙΩΒ ΚΑΙ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΑΥΤΟΥ.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ πολλοί, καὶ πρὸ πάντων ζωγράφοι, ἰδιαιτέραν αἰσθάνονται κλίσιν πρὸς τὰς ἀρχαίας βιβλικὰς ὑποθέσεις. Αἱ δραματικαὶ καὶ συγκινητικαὶ σκηναὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐμπνέουσιν αὐτούς. Εἰς τοῦτο ὀφείλομεν τὰς ἀπείρους εἰκόνας τῆς Ἰουδὴθ, τοῦ Δαβὶδ κ. ἄλλ. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως ἡ παράστασις τῶν ἀρχαίων σκηνῶν ἀπαιτοῦσι γλυφίδα καὶ χρωστῆρα ἐξησκημένον· ὁ καλλιτέχνης ὀφείλει νὰ μελετήσῃ καλῶς τὴν ἐποχὴν ἐν ᾗ λαμβάνει χώραν ἡ σκηνὴ ἣν θέλει νὰ παραστήσῃ· ὀφείλει νὰ ἦναι ἐνήμερος εἰς τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα αὐτῆς, εἰς τὴν ἐνδυμασίαν τῶν προσώπων, καὶ ἐν γένει νὰ συνοικειωθῇ πρὸς τὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα προτίθεται νὰ παρουσιάσῃ ἡμῖν, καθότι ἄλλως εὐκολώτατα δύναται νὰ περιπέσῃ εἰς γελοίους ἀναχρονισμούς· οὕτω π. χ. ἐνθυμούμεθα ὅτι εἴδομέν ποτε εἰκόνα παριστάνουσαν βιβλικήν τινα σκηνήν. Ἐν αὐτῇ εἰσάγεται πρόσωπον φέρον δίοπτρα. Ὁ ζωγράφος ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐποχὴν περιέπεσεν εἰς ἀναχρονισμόν.

Εἷς τῶν νεωτέρων ζωγράφων, ὅστις μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καταγίνεται εἰς τοιαύτας βιβλικὰς σκηνάς, εἶναι ὁ Μαξιμιλιανὸς Μιχαὴλ, οὗ σήμερον παραθέτομεν εἰκόνα, παριστῶσαν τὸν Ἰὼβ μετὰ τῶν φίλων του. Τίς δὲν γνωρίζει τὸν Ἰώβ, τὸ ὑπόδειγμα τοῦτο τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς ἐγκαρτερήσεως; Τίς δὲν ἤκουσε περὶ τοῦ ὡραίου βιβλίου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἐν ᾧ τοσοῦτον δραματικῶς καὶ συγκινητικῶς περιγράφονται αἱ περιπέτειαι τοῦ δυστυχοῦς τούτου ἀνθρώπου; Ὁ Ἰὼβ ἔζη ἐν τῇ χώρᾳ Χοὺς τῆς Ἀραβίας, ἐν ἐποχῇ, ἣν δὲν ἠδυνήθησαν οἱ θεολόγοι καὶ ἱστορικοὶ νὰ ὁρίσωσιν εἰσέτι ἀκριβῶς. Πιθανὸν εἶναι, ὅτι ἦτο σύγχρονος τοῦ Μωϋσέως (κατὰ τὸν 8ον πρ. Χρ. αἰῶνα). Ἡμέραν τινὰ ὁ Ἰὼβ εὑρέθη ἐστερημένος τῶν πάντων, καὶ τῆς περιουσίας του καὶ τῶν δέκα τέκνων του, καὶ εἰς ἐπίμετρον κακοῦ κατετρύχετο ὑπὸ νόσου δεινῆς. Ἀλλ' ὅμως μὲ ὅλας τῆς τύχης τὰς προσβολὰς δὲν δυσανασχέτει, δὲν ἐμεμψιμοίρει κατὰ τῆς Θείας Προνοίας· διὸ καὶ ὁ Θεός, ὅστις ἠθέλησε νὰ τὸν δοκιμάσῃ, οὐ μόνον τὴν ὑγείαν τῷ ἀπέδωκε πάλιν, ἀλλὰ καὶ διπλάσια πλούτη καὶ νέαν ἀνθηρὰν οἰκογένειαν, καὶ παρέτεινε τὸν βίον του μέχρις ἡλικίας 140 ἐτῶν. Ἐν τῷ μνησθέντι βιβλίῳ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐκτίθενται καὶ τὰ δεινοπαθήματα τοῦ δυστήνου τούτου ἀνθρώπου, καὶ αἱ συνδιαλέξεις του μετὰ τῶν φίλων περὶ τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ καὶ περὶ τῶν λόγων, οὓς ἀπέτεινεν αὐτῷ ὁ Κύριος. Μάτην οἱ φίλοι του, μάτην καὶ αὐτὴ ἡ σύζυγός του παρώτρυνον αὐτὸν νὰ μεμψιμοιρήσῃ κατὰ τῆς κακῆς του τύχης· ὁ Ἰὼβ ἔμεινεν ἀκλόνητος λέγων ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ δέχηται ἀγογγύστως τὰ πάντα καὶ νὰ ὑποτάσσηται εἰς τὰς θελήσεις τοῦ Κυρίου καὶ Πλάστου.

Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΕΔΦΟΥ.
Περιοδεία εἰς τὴν Ἄνω Αἴγυπτον ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ.

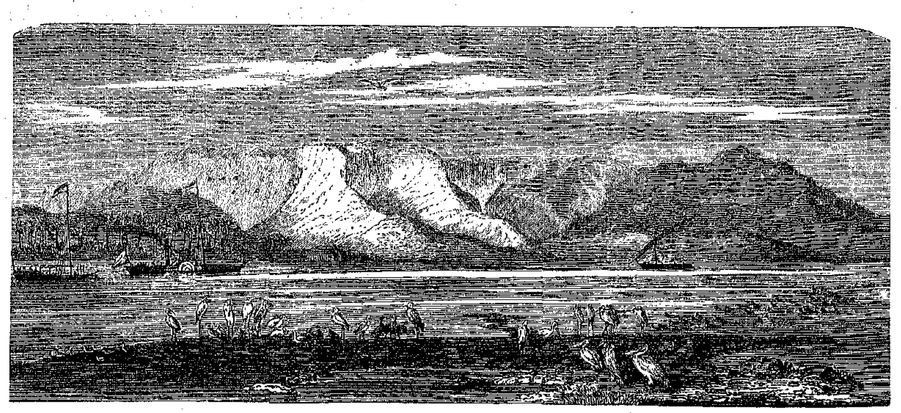

Η ΒΡΑΧΩΔΗΣ ΟΧΘΗ ΤΟΥ ΝΕΙΛΟΥ.
Περιοδεία εἰς τὴν Ἄνω Αἴγυπτον ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ.

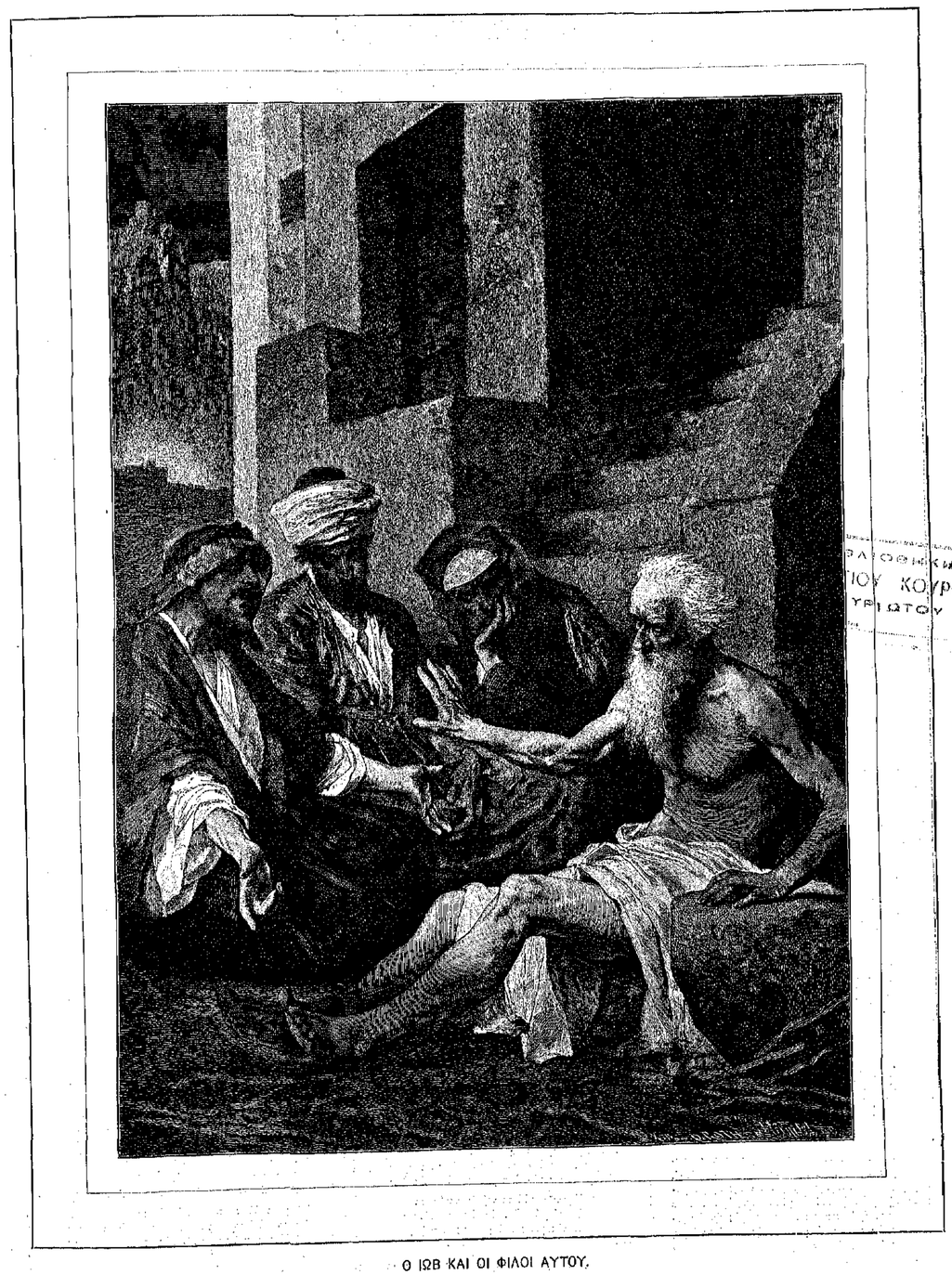

Ο ΙΩΒ ΚΑΙ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΑΥΤΟΥ.

Η ΝΕΑΡΑ ΔΕΣΜΩΤΙΣ.*)

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ τῆς Κας Ἑλένης Μ. Ἀντωνοπούλου.

Κλάθος ὁ βλαστάνων στάχυς μέχρι τέλους ὡριμάζει
Ἡ δρεπάνη δ' αὐτοῦ ὅμως φείδεται, δὲν πλησιάζει·
Ὡς ἡ σταφυλὴ δὲ ἥτις μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ θέρους,
Ἐκ τῆς δροσερᾶς πρωΐας τοὺς καρποὺς τοὺς γλυκυτέρους
Πίνει ὅλως ἀμερίμνως, τὸν ληνὸν μὴ φοβουμένη·
Ὡς αὐτὴν ἐγὼ ἐπίσης ἤδη ἀναπτυσσομένη
Ἐν νεότητι καὶ κάλλει, εἰ καὶ ἡ παροῦσα ὥρα
Ταραχὰς καὶ λύπας ἔχει, νὰ χαθῶ, δὲν θέλω, τώρα."

"Στωϊκός, ψυχρὸς τὸ ὄμμα, πρὸς τὸν θάνατον ἂς σπεύσῃ.
Ἐγὼ κλαίω, πλὴν ἐλπίζω, ὅταν δὲ ἀγρίως πνεύσῃ
Τοῦ Βορρᾶ τὸ μέλαν ρεῦμα, ὦ γνωρίζω τί νὰ πράττω,
Καὶ κρατῶ τὴν κεφαλήν μου ὑψηλὰ ἢ πρὸς τὰ κάτω.
Ἂν ὑπάρχωσιν ἡμέραι μεσταὶ λύπης καὶ πικρίας,
Εἶναι ὅμως τόσαι ἄλλαι πλήρεις ὄντως γοητείας.
Καὶ τοῦ μέλιτος ὁ κόρος δὲν ἀφίνει ἀηδίαν;
Τίς δ' ὠκεανὸς δὲν κρύπτει εἰς τοὺς κόλπους τρικυμίας;"

"Πλάσματα τῆς φαντασίας ἐν ἐμοὶ πολλὰ ἐγκρύπτω,
Καὶ πρὸς τὸ παρὸν ἐνταῦθα ἂν τὴν κεφαλήν μου κύπτω,
Τῆς εἱρκτῆς αὐτῆς οἱ τοῖχοι μὲ πιέζουσι ματαίως·
Ἐπὶ τῶν χρυσῶν πτερύγων τῆς ἐλπίδος βαίνω τέως.
Ἐκ τοῦ θηρευτοῦ ἀγρίου τῶν παγίδων ἐκφυγοῦσα,
Καὶ ἐμοῦ ζωηροτέρα καὶ εὐτυχεστέρα οὖσα,
Κελαδεῖ ἡ Φιλομήλα, τὸν οὐράνιον δ' αἰθέρα
Διατρέχουσα ἡδύνει δι' ᾀσμάτων τὸν ἀέρα."

"Πῶς τὸν θάνατον ἀκαίρως, οἴμοι, νὰ ἐπιθυμήσω;
Ἥσυχος εἶμαι ὁπόταν κοιμηθῶ ἢ ἀγρυπνήσω.
Καὶ οὐδ' ἐν τῇ ἀγρυπνίᾳ οὐδ' ἐν ὕπνῳ μὲ ταράττει
Τοῦ ἐνόχου συνειδότος ὅ,τι φαντασία πλάττει.
Εἰς τὸ ὄμμα τὸ γελόεν θυμηδίαν διακρίνω,
Ἣν διὰ τῆς ὄψεώς μου ἐπὶ πᾶσι διαχύνω,
Πανταχοῦ, ἐδῶ ἀκόμη, ἡ ἐμφάνισίς μου μόνον
Ἐπὶ σκυθρωπῶν προσώπων χαρὰν δίδει ζωογόνον."

"'Ἡ ἐμὴ ὁδοιπορία ἐκ τοῦ τέρματός της εἶναι
Ὤ, πολὺ μακρὰν εἰσέτι! Φεύγω ἤδη, πλὴν ἐκεῖναι
Αἱ πτελέαι αἱ ἀνθοῦσαι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ μου ὅλης
Εἶναι τόσαι! καὶ διῆλθον ἐξ αὐτῶν τὰς πρώτας μόλις.

*) Τὸ ποίημα τοῦτο εἶναι μετάφρασις τῆς περιφήμου ᾠδῆς τοῦ Ἀνδρέου Χενιέρου "La jeune Captive", ἣν ὁ μέγας οὗτος ποιητὴς ἔγραψεν ἐπὶ τῆς Τρομοκρατίας ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ Ἁγίου Λαζάρου, ἔνθα ἐκρατεῖτο καὶ ἡ δεσποινὶς DE COIGNY πρὸς ἣν ἀναφέρεται τὸ ποίημα. Καὶ ὁ μὲν ἀτυχὴς Χενιέρος ἤχθη μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὴν λαιμητόμον, ἡ δὲ ἡρωΐς του ἐσώθη, πεσόντος τοῦ Ῥοβεσπιέρου.

Ἐπὶ δὲ τοῦ βίου τούτου τὴν κοινὴν τὴν πανδαισίαν
Μόλις πρὸ ὀλίγου ἦλθον, ἐπὶ μόνον στιγμὴν μίαν
Ἴσχυσα νὰ προσκολλήσω εἰς τὰ χείλη τὸν κρατῆρα·
Ἰδοὺ ἔχω αὐτὸν ἔτι πλήρη ὅλως εἰς τὴν χεῖρα."

"Ναί, εὑρίσκομαι ἀκόμη εἰς τὴν ἄνοιξιν καὶ θέλω
Νὰ γνωρίσω καὶ τὸ θέρος! Ὡς τὸν Φοῖβον ἀνατέλλω
Ἐκ μιᾶς εἰς ἄλλην ὥραν, ὡς αὐτὸν δὲ νὰ φωτίσω
Θέλω, καὶ τοῦ ἔτους ὅλου τὴν ὁδὸν νὰ διανύσω·
Ἐπὶ τοῦ στελέχους ὅτι διαπρέπω, τὸ γνωρίζω.
Εἶμαι ἡ τιμὴ τοῦ κήπου. Τῆς ἡμέρας δὲ νομίζω
Ὅτι δὲν εἶδον εἰσέτι ἢ τὰς πρώτας τῶν ἀκτίνων.
Καὶ ἐπιθυμῶ νὰ ἴδω τὴν ἐσχάτην ἐξ ἐκείνων."

"'Ἄφες, θάνατε, ὦ φύγε, δύνασαι νὰ περιμείνῃς·
Φύγε. ὕπαγε πρὸς ὅσους κατατρώγει τῆς αἰσχύνης
Καὶ τοῦ τρόμου ἡ ἰδέα, θύματα ἀπελπισίας!
Εἰς αὐτοὺς σπεῦσον νὰ δώσῃς ἀληθεῖς παρηγορίας!
Ἀνθηρὰν χλόην εἰσέτι δι' ἐμὲ ἡ φύσις ἔχει,
Καὶ γλυκὺς δεσμὸς φιλίας τὴν καρδίαν μου κατέχει.
Πλεῖστα θέλγητρα προσφέρει τῶν Μουσῶν ἡ συναυλία.
Ὤ, δὲν θέλω, οὐχὶ τώρα, ν' ἀποθάνω· τίς ἡ βία;"

Εἰ καὶ ἤμην ἐν τῇ θλίψει, ἐν εἱρκτῇ βεβυθισμένος,
Πλὴν ἡ λύρα μου ἀντήχει μολονοτοῦτο ἐρρωμένως,
Ὅτε ἤκουε τοὺς φθόγγους καὶ ἐξύπνα ἐκ τῶν τόνων
Τῆς ὡραίας αἰχμαλώτου τῶν εὐχῶν καὶ παραπόνων.
Λησμονῶν δὲ ἐπ' ὀλίγον τοῦ ζυγοῦ μου τὰς ἀλύσεις
Τῶν πενθίμων ἡμερῶν μου τὰς ποιητικὰς ἐκχύσεις,
Ἥρμωσα πρὸς τοὺς κανόνας καὶ μετέδωκα εἰς στίχους
Τοὺς πολλοὺς τοῦ στόματός της ἀφελεῖς καὶ ἡδεῖς ἤχους."

"'Ἴσως ὅμως οἱ παρόντες ἐναρμόνιοί μου ἦχοι,
Μάρτυρες τῆς φυλακῆς μου, τῆς σπουδῆς θέλουσι τύχει
Ἐραστῶν τινῶν, οὓς θέλει βασανίζει ἡ ἰδέα
Ποία ἄρα γε νὰ ἦτον ἡ ὡραία αὕτη νέα.
Χάρις ἄπειρος ἐκόσμει καὶ αὐτὴν τὴν ὁμιλίαν
Καὶ αὐτὸ τὸ πρόσωπόν της. Ὡς αὐτὴν δὲ τὴν ἰδίαν
Ἐφοβοῦντο μὴ προβῶσιν αἱ ἡμέραι των ταχέως
Ὅσοι εἰς αὐτὴν πλησίον τὰς διήρχοντο ἡδέως."

ΟΡΑΤΙΟΥ ΩΔΗ 23 ΒΙΒΛ. Α'.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΧΛΟΗΝ.*)

Μετάφρασις Π. Ματαράγκα.

Με φεύγεις, Χλόη, ὡς νεβρὸς ἀρτιθηλὴς δορκάδος
Ὅστις εἰς ὄρος δύσβατον τὴν ἔμφοβον μητέρα
Ζητεῖ καὶ ὃν κινούμενος πτοεῖ πᾶς δάσους κλάδος
Καὶ τοῦ ζεφύρου ἡ πνοὴ εἰσέτ' ἡ λεπτοτέρα.

*) Τὸ μικρὸν τοῦτο ποιημάτιον πλῆρες χάριτος, τρυφερότητος καὶ ἀφελείας ἐν τῷ πρωτοτύπῳ, φαίνεται ὅτι εἶναι μετάφρασις ὁμοίου ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ δυστυχῶς ἀπολεσθέντος, ἐξ οὗ σῴζονται τρεῖς στίχοι ἀποδιδόμενοι εἰς τὸν Ἀνακρέοντα, οἱ ἀκόλουθοι·

Ἀγανῶς, οἷά τε νεβρὸν νεοθηλέα
Γαλαθηνόν, ὅστ' ἐν ὕλῃς κεροέσσης
Ἀπολειφθεὶς ὑπὸ μητρὸς ἐπτοήθη.

Τοὺς στίχους τούτους ἐμιμήθη ὁ ἀμίμητος τῆς Ἰταλίας ποιητὴς Ἀριόστος εἰς τὸ πρῶτον ᾆσμα τοῦ Μαινομένου τοῦ Ὀρλάνδου, ἔνθα περιγράφει τὴν φυγὴν τῆς Ἀγγελικῆς. Ἐπίσης καὶ ὁ Τάσσος εἴς τι χωρίον τῆς φυγῆς τῆς Ἑρμινίας. Πολὺ ὀρθῶς λέγει ὁ Sainte-Beuve περὶ τῆς Λατινικῆς ποιήσεως.

La muse des Latins, c'est de la Grèce encore.
Son miel est pris des fleurs que l'autre fit éclore.

Τὸ μέλι δὲ τοῦτο τῶν Ἑλληνικῶν ἀνθέων δὲν παύει ἀρτύον τὰ ἐξοχώτερα ποιητικὰ προϊόντα πάσης ἐποχῆς καὶ ἔθνους, καὶ χορηγοῦν αὐτοῖς ἄρωμα καὶ γεῦσιν, ἣν ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῶν λειμῶνι δὲν ἠδύναντο νὰ ἀποκτήσωσιν.

Διότι εἴτε φρίσσουσιν εἰς ἔαρος πρωΐαν
Τὰ φύλλα τὰ εὐκίνητα, εἴτε περοῦν τὴν βάτον
Αἱ σαῦρ' αἱ καταπράσιναι, τρόμον αὐτὸς γονάτων
Αἰσθάνεται καὶ πάλλουσαν βαθέως τὴν καρδίαν.

Καὶ ὅμως δὲν ἀκολουθῶ ἐγὼ τὰ βήματά σου,
Ἵνα ὡς τίγρις ἢ σκληρὸς τῆς Γαιτουλίας λέων
Σὲ θραύσω. Τὴν μητέρα σου ἄφες, ὦ Χλόη, πλέον.
Ἀνδρ' ἀπαιτοῦν τὰ ὥριμα πρὸς γάμον θέλγητρά σου.

ΤΟ ΟΙΚΗΜΑ ΤΩΝ ΕΣΤΙΑΔΩΝ (VESTALES) ΕΝ ΡΩΜΗι.

Αφ' ὅτου ἡ Ῥώμη κατέστη πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τῆς Ἰταλίας, πολλαὶ μὲν βελτιώσεις ἐγένοντο καὶ ἐπισκευαὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ πλατείαις τῆς πόλεως, ἐκτεταμέναι δὲ ἐνηργήθησαν καὶ ἀρχαιολογικαὶ ἀνασκαφαί, αἵτινες διεφώτισαν καὶ διαφωτίζουσι καθ' ἑκάστην τὰ σκοτεινὰ ἔτι μέρη ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ῥωμαϊκῇ ἱστορίᾳ. Μία τῶν σπουδαιοτέρων καὶ περιεργοτέρων ἀνασκαφῶν εἶναι καὶ ἡ γενομένη ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τῆς Ῥώμης Ἀγορᾷ (forum) καὶ ἀποκαλύψασα τὸ οἴκημα, ὅπερ κατεῖχον αἱ ἁγναὶ τῆς θεᾶς Ἑστίας ἱέρειαι, αἱ Ἑστιάδες· Τὰ ἐρείπια τοῦ οἰκήματος τούτου, περιβαλλομένου ὑπὸ τοῦ γοήτρου τῆς ποιήσεως, δεσμεύουσι τὴν φαντασίαν καὶ τὸν νοῦν τοῦ θεατοῦ, ὅστις εὑρισκόμενος ἐν μέσῳ αὐτῶν ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην τὴν χαριεστάτην ἐκείνην ἀρχαίαν λατρείαν. Περὶ τῆς λατρείας ταύτης ἔγραψεν ἐσχάτως ὁ τὰς ἀνασκαφὰς διευθύνων διάσημος ἀρχαιολόγος Ῥοδόλφος Λαντσιάνης ἐμβριθεστάτην μονογραφίαν.

Ἡ Ἑστία, ἡ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας θυγάτηρ, ἐλατρεύετο ὡς ἡ θεὰ καὶ προστάτις τῆς οἰκιακῆς ἑστίας, καὶ ἐπεκαλεῖτο ὡς ἀρωγὸς καὶ σκέπη τῆς εἰρήνης καὶ τῆς εὐλογίας ἐν ταῖς οἰκογενείαις. Τὸ ἄγαλμα αὐτῆς εὑρίσκετο ἄλλοτε ἐν τῷ Ἰουστινιανῷ Μουσείῳ, ἤδη δὲ εὑρίσκεται

ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ πρίγκηπος Τορλόνια ἐν τῇ ὁδῷ Λουγγάρᾳ καὶ εἶναι δυσκόλως προσιτὸν τοῖς ἀρχαιολόγοις. Σεμνὴ καὶ ἁγνὴ παρίσταται ἡ θεὰ ἐνώπιον ἡμῶν· εἶναι δὲ τοῦτο τὸ μόνον σωζόμενον ἄγαλμά της. Ἱσταμένη ὀρθὴ καὶ ὑψοῦσα τὴν ἀριστερὰν χεῖρα, ἥτις κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐκράτει σκῆπτρον, ἡ θεὰ προσβλέπει ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ της βάθρου μετὰ μεγαλοπρεποῦς σεμνοπρεπείας. Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου της εἶναι ἥσυχα καὶ ἡ ὅλη μορφή της ἐμπνέει σεβασμόν. — Ἡ λατρεία τῆς ἑλληνικῆς ταύτης θεᾶς μετεκομίσθη εἰς Ῥώμην κατὰ τὴν μυθολογικὴν ἔτι ἐποχὴν τῶν βασιλέων. Τέσσαρες ἱέρειαι, καλούμεναι Ἑστιάδες, ὑπηρέτουν αὐτὴν ἐν τῷ ναῷ· μετ' ὀλίγον ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνεβιβάσθη εἰς ἕξ, καὶ βραδύτερον εἰς ἑπτά. Αἱ Ἑστιάδες ἀφιεροῦντο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ναοῦ οὐχὶ νεώτεραι τῶν ἓξ ἐτῶν καὶ οὐχὶ πρεσβύτεραι τῶν δέκα, ἐξελέγοντο δὲ μεταξὺ τῶν ὑγιεστέρων καὶ εὐειδεστέρων κορῶν. Δύο ἐπεβάλλοντο αὐταῖς ὅρκοι πρὸ τῆς παραδοχῆς· ὁ ὅρκος τῆς ἁγνότητος καὶ ὁ ὅρκος περὶ ἐκπληρώσεως τῶν ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας των ἐπιβαλλομένων αὐταῖς καθηκόντων. Ἡ παράβασις τοῦ πρώτου ὅρκου ἐτιμωρεῖτο διὰ φρικώδους θανάτου· ἡ Ἑστιὰς ἐθάπτετο ζῶσα. Τὰ δὲ καθήκοντα αὐτῶν συνίσταντο εἰς διατήρησιν τοῦ αἰωνίου πυρός, καὶ εἰς διαφόρους ἱεροτελεστίας εἴτε ἐν κρυπτῷ εἴτε καὶ δημοσίᾳ καὶ ἐνώπιον ὅλου τοῦ λαοῦ, ὅστις τὰς ἐσέβετο ὡς ἁγίας. Εἰς ἐξωτερικὸν σημεῖον τοῦ ἐπαγγέλματός των εἶχον τὴν κόμην κεκομμένην καὶ ἐφόρουν μακρούς, λευκοὺς καὶ πολυπτύχους χιτῶνας. Ἡ διάρκεια τῆς ὑπηρεσίας των ἦτο τριάκοντα ἐτῶν· κατὰ τὰ πρῶτα δέκα ἔτη ἐδιδάσκοντο, κατὰ τὰ δεύτερα δέκα ἐξήσκουν τὸ ἔργον των, κατὰ τὰ τρίτα δέκα ἐδίδασκον. Μετὰ παρέλευσιν τῶν τριάκοντα ἐτῶν ἠδύναντο, ἂν ἤθελον, νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν οἰκογένειάν των ἢ καὶ νὰ ὑπανδρευθῶσιν, ὅπερ ὅμως σπανιώτατα συνέβαινεν· αἱ πλεῖσται ἔμενον διὰ παντὸς Ἑστιάδες, διότι πολλὰς ἀπελάμβανον τιμάς. Βασιλεῖς καὶ αὐτοκράτορες συνεβουλεύοντο αὐτὰς καὶ ἡ γνώμη των εἶχε μεγάλην ἐπιρροὴν ἐν τοῖς πολιτικοῖς ζητήμασιν. Ὁσάκις ἐξήρχοντο μετεχειρίζοντο ἅμαξαν καὶ ἵππους πολυτελεῖς, διότι ἡ κοινότης των διέθετε μεγάλου πλούτου, καὶ εἶχε μέγα προσωπικὸν δούλων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, οἵτινες οὐ μόνον πάσας τὰς οἰκιακὰς ὑπηρεσίας ἐξετέλουν ἀλλὰ ἐπλήρουν καθ' ἑκάστην ὕδατος τὴν ἐν τῷ περιστύλῳ τῆς οἰκίας εὑρισκομένην δεξαμενήν. Ῥητὸς νόμος ἀπηγόρευεν εἰς τὰς Ἑστιάδας νὰ μεταχειρίζωνται τὸ κοινὸν τοῦ ὑδραγωγείου τῆς πόλεως ὕδωρ, καὶ ταῖς ἐπέβαλλεν ἢ νὰ τὸ ἀντλῶσιν ἐξ ἰδιαιτέρων πηγῶν ἢ καὶ νὰ περισυνάγωσι τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς.

Αἱ περὶ τῶν Ἑστιάδων εἰδήσεις φθάνουσι μέχρι τῆς δ'. μ. Χρ. ἑκατονταετηρίδος, ὅτε ὁ Χριστιανισμὸς κατήργησε καὶ τὴν λατρείαν ταύτην, ἥτις ἦτο μία τῶν σεμνοτέρων καὶ ποιητικωτέρων τῆς ἀρχαιότητος.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΕΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 221.)

Ἐν τοῖς σώμασι τοῦ τακτικοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, τὰ ὁποῖα διεκρίθησαν ἀείποτε διὰ τὸ εὔορκον καὶ τὴν πειθαρχίαν αὐτῶν, συγκαταλέγεται ἡ χωροφυλακή, ἀποτελουμένη τὸ πλεῖστον ἐξ ἀνδρῶν, εὐδοκίμως ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὑπηρετησάντων ἐν τῷ πεζικῷ. Τίς, ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἑλλάδα, δὲν εἶδε τοὺς στιβαροὺς ἐκείνους ἄνδρας, οἵτινες ἐν τῇ σοβαρᾷ αὐτῶν στολῇ τόσον ὑπερήφανον καὶ ὄντως στρατιωτικὸν ἔχουσι τὸ παράστημα; Τίς δὲν ἤκουσε περὶ τῶν ὑπηρεσιῶν, ἃς προσήνεγκον κατὰ καιροὺς εἰς τὴν πατρίδα; Οἱ χωροφύλακες εἶναι καὶ φρουροὶ τῶν πόλεων καὶ ἄοκνοι τῶν φυγοδίκων καὶ κακούργων καταδιῶκται· αὐτοῖς ἀναθέτει ἡ Κυβέρνησις ὑπηρεσίας ἀπαιτούσας γνῶσιν τοῦ τόπου καὶ ἀφοβίαν· αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀτρόμητοι τῶν ὀρέων φύλακες. Ἐὰν ἡ λῃστεία, συνέπεια τῶν ἀνέκαθεν κακῶς χαραχθέντων ὁρίων τῆς χώρας ἡμῶν, ἐξέλιπεν ἤδη ἐντελῶς, τοῦτο ὀφείλεται ἐν μέρει καὶ εἰς τὴν χωροφυλακήν. Εἰς πολλὰς ἐν Ἀθήναις γενομένας στρατιωτικὰς παρατάξεις εἴδομεν πολλοὺς ἁπλοῦς χωροφύλακας, ὧν τὸ στῆθος ἐκόσμει τὸ παράσημον τοῦ Σωτῆρος, παράσημον ἀπονεμηθὲν αὐτοῖς ἐντίμως καὶ δικαίως, διότι τὸ ἐκέρδισαν μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς των, τὸ ἐκέρδισαν ἐν μέσῳ περιπετειῶν καὶ κινδύνων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς πατρίδος. Ἡ παρατεθειμένη εἰκὼν παριστᾷ ἀπόσπασμα χωροφυλάκων περιπολοῦν εἰς ἔρημον καὶ ἀπόκεντρον στενόν, καὶ οὐδόλως ἀμφιβάλλομεν ὅτι οἱ ἡμέτεροι ἀναγνῶσται, καὶ ἰδίως οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ οἰκοῦντες, μετὰ συγκινήσεως θέλουσι προσηλώσει τὰ βλέμματά των ἐπὶ εἰκόνος, ἀνακαλούσης αὐτοῖς στρατιώτας τοῦ ἔθνους ἡμῶν, περιποιοῦντας ὄντως τιμὴν εἰς τὸν τακτικὸν ἡμῶν στρατόν.

Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ.

Διήγημα ἐν Αὐστραλίᾳ.

Α'.

Τρεῖς περίπου ἑβδομάδας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ παρόντος διηγήματος, ἔν τινι ἀπομεμακρυσμένῃ γωνίᾳ τῆς ἐρήμου τῆς Αὐστραλίας συνέβη ἓν ἐξ ἐκείνων τῶν κοινωνικῶν φαινομένων, τὰ ὁποῖα οἱ χρυσοθῆραι καλοῦσιν ἐφόρμησιν (rush). Στῖφος δηλαδὴ ὀρυκτῶν εἰσώρμησεν αἴφνης καὶ ἐπέφερε τοσοῦτον αἰφνιδίαν μεταμόρφωσιν, ὡς νὰ ἐγένετο αὕτη διὰ μαγικῆς ῥάβδου. Διαδοθείσης τῆς φήμης ὅτι διαβάτης τις εὗρε τυχαίως εἰς τὸ μέρος τοῦτο ὄγκον χρυσοῦ ἐκτάκτου μεγέθους, πάντες ἔσπευδον ἐκεῖ ὅπως προλάβωσι. Διὰ τοὺς ὀρύκτας τῆς Αὐστραλίας ὄγκος καθαροῦ χρυσοῦ εἶναι ὡς ἀγγεῖον πλῆρες μέλιτος διὰ τὰς μυίας ἐν καιρῷ θέρους. Ὡς ἐκ τούτου ἐξηγεῖται καὶ ἡ ὅλως ἔκτακτος συρροή.

Ἐκεῖ ἔνθα τὴν προτεραίαν δὲν ἠκούοντο ἢ αἱ βραγχναὶ φωναὶ τῶν πρασίνων καὶ ἐρυθρῶν ψιττακῶν, ἀντήχουν ἤδη οἱ ἐπανειλημμένοι κτύποι τῶν πτύων, καὶ αἱ φωναὶ τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ἥσυχος κοιλὰς ἀνεστατώθη. Ἕκαστος ἐπεδόθη μετὰ πυρετώδους βίας εἰς ἀνασκαφὴν τοῦ μικροῦ του τμήματος τοῦ ἐδάφους, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ ἐξορύξῃ μέρος τῶν τεθαμμένων ἔτι θησαυρῶν. Ταῦτα πάντα ἐγένοντο ἐν μέσῳ θορύβου καὶ φωνῶν καὶ εἰς διαφόρους διαλέκτους, ὥστε ἀληθὴς ἐφαίνετο Βαβυλωνία, μὲ τὴν μόνην διαφορὰν ὅτι δὲν ἐπρόκειτο ν' ἀναρριχηθῇ τις εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλὰ νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὰ ἔγκατα τῆς γῆς· δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἔργου θετικοῦ, ἀλλὰ περὶ ἔργου εἰς ἄκρον ἐγωϊστικοῦ.

Τὸ μέρος, ἐν ᾧ συνέβαινον ταῦτα, ἐκαλεῖτο "ἡ κοιλὰς τῶν λυγαριῶν", καὶ τοῦτο διότι εἰς τὸ βάθος τῆς μικρᾶς ταύτης κοιλάδος, ἣν διέβρεχε μικρὸς καὶ θολὸς ῥύαξ, συνεπυκνοῦντο θάμνοι λυγαριῶν, ὧν οἱ μαῦροι κλῶνοι καὶ τὰ χρυσόχροα ἄνθη ἐφαίνοντο ὡσεὶ λαβόντα τὸν χρωματισμὸν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ χρυσοφόρου ἐδάφους, ἐφ' οὗ ἐφύοντο. Ὅτε οἱ ἄνεμοι τῆς ἰσημερίας ἐγκαινίζουσι τὴν ὥραν τοῦ καύσωνος, τὰ δενδρύλλια ταῦτα κοσμοῦνται διὰ τῆς λαμπρᾶς αὐτῶν ἐαρινῆς στολῆς· ἐλαφρῶς κινούμενα ὑπὸ τὴν χλιαρὰν τῆς ἑσπέρας αὔραν περιρραίνουσι τὸ ἔδαφος διὰ χρυσῆς βροχῆς, καὶ ἀναδίδουσι τὸ λεπτὸν αὐτῶν ἄρωμα, ὅπερ ἔχει ὁμοιότητά τινα πρὸς τὸ ἄρωμα τῆς ἀμυγδαλέας.

Ἀλλ' ἐν τῇ κοιλάδι ταύτῃ δὲν προσεῖχεν ὁ κόσμος εἰς τοῦτο καὶ ἐθεώρει ἀπώλειαν χρόνου τὸ θαυμάζειν τὰς ἐφημέρους ταύτας τῆς φύσεως καλλονάς. Τὰ δένδρα κατεδαφίζοντο ἀπροσέκτως, οἱ βράχοι ἐξητάζοντο πρὸς ἀνακάλυψιν χρυσοῦ· τὸ ἔδαφος ἦτο ὅλως τετρυπημένον, καὶ ἀπὸ τῶν ὀπῶν τούτων ἐξήρχοντο ἀνθρώπιναι κεφαλαὶ κεκονιαμέναι, ῥυπαραί, ἀγνώριστοι σχεδόν. Ὅλων τῶν φυλῶν καὶ ἐθνικοτήτων εὑρίσκοντο ἐνταῦθα ἄνθρωποι, καὶ οὐδεμία ὑπῆρχε διάκρισις κοινωνικῆς τάξεως. Ὅταν πάντες ἔχουσι τὴν αὐτὴν πιθανότητα τῆς τύχης, αἱ κοινωνικαὶ ἀνισότητες ἐξαλείφονται· ὅπου ἤρκει εἷς τυχηρὸς τοῦ πτύου κτύπος νὰ καταστήσῃ τὸν πτωχότερον Κινέζον δεκάκις πλουσιώτερον τοῦ εὐγενοῦς Εὐρωπαίου, ἐννοεῖται ὅτι διακρίσεις κοινωνικαὶ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑφίστανται. Τὸ κοινὸν ἔργον ἐπέφερεν ἐντελῆ ἰσότητα, ἀδελφότητα καταναγκαστικήν. Οὐδεὶς θὰ ἐζήτει χάριν τινὰ παρὰ τοῦ γείτονος χωρὶς νὰ ἦναι ἕτοιμος νὰ φανῇ αὐτῷ χρήσιμος ἐν ὁμοίᾳ περιπτώσει. Τὰ χρήματα δὲν εἶχον ἀξίαν ὡς μέσον πληρωμῆς· καὶ πράγματι ποῖον χρηματικὸν ποσὸν ἠδύνατο ν' ἀποζημιώσῃ τὰς πολυτίμους στιγμάς, καθ' ἃς ἕκαστος παρηκολούθει τὸ χρυσοῦν αὐτοῦ ὄνειρον; Οὐδεμία ὑπῆρχεν ἀπαίτησις εὐζωΐας ἢ κἂν ἀναπαύσεως· οὐδὲ ἴχνος ἐφαίνετο πόλεως, ἀλλ' ἕκαστος ὀρύκτης εἶχε τὴν σκηνήν του, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιαύτης ἐκοιμᾶτο κατὰ γῆς καὶ ἐν ὑπαίθρῳ. Τινὲς εἶχον κατασκευάσει καλύβας ἐκ κορμῶν δένδρων, ὑφ' ἃς εἷρπον ἅμα ἡ νὺξ ἐξήπλου τὰ σκότη της. Τότε ἠνάπτοντο πανταχόθεν πυραί, καὶ τοῦτο ἐδίδεν ἰδέαν τινὰ στρατοπέδου, ἀφ' οὗ ὅμως ἔλειπεν ἐντελῶς ἡ τάξις καὶ ἡ πειθαρχία. Μεταλλεῖον χρυσοῦ ἐν Αὐστραλίᾳ σύγκειται συνήθως ἐκ κοινότητος τυχοδιωκτῶν· καθότι πᾶς χαρτοπαίκτης εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον τυχοδιώκτης, καὶ πᾶς χρυσοθήρας εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον χαρτοπαίκτης, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἐκτελεῖ τὴν χαρτοπαιξίαν του ἐπὶ τοῦ τάπητος τῆς φύσεως ἀντὶ νὰ τὴν ἐκτελῇ ἐπὶ τοῦ πρασίνου τάπητος ἐν Μονακῷ. Ἐγκαθιστάμενοι ἐν τῇ "κοιλάδι τῶν λυγαριῶν" οἱ ὀρύκται εἶχον λησμονήσει οὐσιωδέστατόν τι, ὅτι δηλ. διὰ νὰ ἐργάζηταί τις πρέπει νὰ τρώγῃ, καὶ ὅτι ὅταν λείπῃ ὁ ἄρτος, ὁ χρυσὸς οὐδεμίαν ἔχει ἀξίαν.

Ἡ εἰσβολὴ εἰς τὴν χρυσοφόρον κοιλάδα εἶχεν ἐκτελεσθῇ τοσοῦτον αἰφνιδίως καὶ ἐν τοσαύτῃ συρροῇ, ὥστε μετ' ὀλίγον τὰ τρόφιμα ἐξηντλήθησαν ἐντελῶς, καὶ κίνδυνος πείνης ἠπείλει φοβερός. Πάντες ἀόκνως ἀνώρυττον τὴν γῆν, ἀλλ' οὐδεὶς εἶχε κρέας νὰ ἑτοιμάσῃ σοῦπαν· πάντες διέτρεχον τὸν κίνδυνον νὰ πάθωσιν ὅτι ἔπαθεν ὁ ἀρχαῖος βασιλεὺς Μίδας, ὅστις μεταβάλλων τὰ πάντα εἰς χρυσὸν ἐκινδύνευε ν' ἀποθάνῃ τῆς πείνης. Εἰς ἐπίμετρον τοῦ κακοῦ αἱ ἀδιάκοποι βροχαὶ εἶχον καταστήσει τὰς ὁδοὺς

ἀδιαβάτους· ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Τραπέζης τῆς Μελβούρνης, ἐλθὼν ἐφιππος, ὅπως ἐγκαταστήσῃ ἀργυραμοιβεῖον ἐντὸς ἀμάξης, ἐδιηγεῖτο ὅτι ἐκινδύνευσε δεκάκις καθ' ὁδὸν νὰ παρασυρθῇ ὑπὸ τῶν χειμάρρων· ἄλλοι πάλιν ἔλεγον ὅτι συνήντησαν καθ' ὁδὸν ἁμάξας ἀνεστραμμένας· καὶ ὄντως ἐπιβεβαιώθησαν ὀλόκληρον πόλιν πολιορκημένην. Οἱ μετὰ περιεργείας τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ἀποθήκης ἐξετάσαντες εἶδον πρὸς μεγάλην αὐτῶν εὐχαρίστησιν ὅτι ὑπῆρχον ἐν αὐτῇ τυρία, ἱκανὰ πρὸς ἀνέγερσιν ὁλοκλήρου οἰκίας, χοιρομήρια, παστοὶ ἰχθύες, σάκκοι ὁλόκληροι ἀλεύρου, καὶ βαρέλια ῥαμίου καὶ βακῆς. Τίς ἦτο ὁ ἰδιοκτήτης τῶν ἀνεξαντλήτων τούτων θησαυρῶν; Μικρόσωμος γέρων, ἐρυτιδωμένον ἔχων τὸ πρόσωπον, ἔχων ὀφθαλμοὺς χελώνης καὶ ῥῖνα καταπόρφυρον. Οἱ ἀγωγιᾶται τὸν ὠνόμαζον Κὺρ Κράους καὶ ὑπήκουον προθύμως εἰς τὰς διαταγάς του. Καθ' ἣν στιγμὴν κατῆλθε τῆς ἁμάξης ἐφάνη ὅτι δὲν ἀδοιπόρει μόνος, διότι ὄπισθεν τῶν σάκκων, τῶν τυρίων καὶ τῶν βαρελίων ἐκάθηντο ἐντὸς τῆς ἁμάξης δύο κόραι, ὧν ἡ μία ἐκράτει τὴν ἄλλην, νεωτέραν αὐτῆς, ἐπὶ τῶν γονάτων. Αἱ δύο αὗται κόραι δὲν ὡμοίαζον ἀλλήλας, καθότι ἡ μὲν πρεσβυτέρα ἦτο σχεδὸν γυνή, ἡ δὲ νεωτέρα μικρὸν ἀκόμη κοράσιον. Μόλις ἐξῆλθον τῆς ἁμάξης, ἡ φήμη διεδόθη καθ' ὅλην τὴν ἀποικίαν ὅτι ἐν τῷ Παντεχνείῳ τοῦ Κράους ὑπῆρχον καὶ γυναῖκες· πάντες ἔσπευσαν πρὸς τὴν ἅμαξαν ὠθοῦντες καὶ ὠθούμενοι ὅπως ἴδωσιν ἐκ τοῦ πλησίον τὸ μέγα τοῦτο θαῦμα. Καὶ πράγματι θαῦμα ἦτο τοῦτο διὰ τὴν "κοιλάδα τῶν λυγαριῶν", ἔνθα οὐδὲ ἴχνος ποτὲ γυναικὸς εἶχε φανῇ. Φυσικῷ τῷ λόγῳ ὅλων τὰ ὄμματα προσηλώθησαν ἐπὶ τῆς πρεσβυτέρας κόρης, διότι ἡ νεωτέρα εὑρίσκετο ἀκόμη ἐν τῇ ἡλικίᾳ ἐκείνῃ, ἥτις δὲν ἔχει γένος. Ἐν τῇ τρυφερᾷ παιδικῇ ἡλικίᾳ ὁ ἄνθρωπος ὁμοιάζει πρὸς τοὺς μικροὺς ἀγγέλους, οὓς βλέπομεν ἐν ταῖς εἰκόσι περιβεβλημένους μόνον πτερὰ καὶ ἄνευ σώματος. Εἰς τοῦτο συνέτεινον καὶ οἱ ἀγγελικοὶ αὐτῆς ὀφθαλμοὶ καὶ αἱ στρογγύλαι αὐτῆς παρειαί· μ' ὅλον τὸ πτωχὸν αὐτῆς ἔνδυμα ἡ μικρὰ αὕτη κόρη εἶχε τὸ πρόσωπον ζωηρὸν καὶ ἀνθηρόν. Ἡ πρεσβυτέρα εἶχε τύπον ὅλως διάφορον· τὸ κάλλος της ἦτο ἐκπεπρασμένον καὶ εἰς ἄκρον ἐλκυστικόν. Ἐν τῷ ζοφερῷ αὐτῆς βλέμματι ὑπῆρχέ τι τὸ ἑλκυστικὸν καὶ ἀπατρέπον συνάμα, καὶ ὁ ἅπαξ ἰδὼν αὐτὴν δὲν ἠδύνατο ν' ἀποσπασθῇ καὶ ἐζήτει νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὰ βάθη τῶν σκέψεών της. Ἡ κόρη αὕτη εἶχεν ὑποστῇ τὴν πεῖραν, ἥτις φθείρει τὴν ψυχὴν πρὶν ἢ κατασυρθῇ τὸ σῶμα; Ἦτο ἡ κόρη συνετὴ ἢ ἠλίθιος; Ἡ πανουργία ἢ ἡ ἀθωότης παρεῖχον αὐτῇ τὴν ἀπάθειαν μεθ' ἧς ἔβλεπε ὅλων τὰ βλέμματα προσηλωμένα πρὸς αὐτήν; Βεβαίως ὑπαδός τις τοῦ Λαβάτερ θὰ ἐδυσκολεύετο ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας. Οἱ ὁρύκται, ἐννοεῖται, περὶ τούτου δὲν ἐσκέπτοντο, ἀλλ' ἔβλεπον μόνον ὅτι εἶχον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των ὡραίαν κόρην, ἣν ἠδύναντο νὰ θαυμάσωσι κατ' ἀρέσκειαν. Ποίας ἡλικίας ἦτον ἡ νεάνις; Δώδεκα, δεκατριῶν, δεκαπέντε ἐτῶν; Δὲν ἐφαίνετο μεγαλειτέρα τῶν δώδεκα ἐτῶν· τινὲς ὅμως τῇ ἔδιδον ἡλικίαν δεκαπέντε ἐτῶν. Ἡ ἐνδυμασία της δὲν ἦτο παντάπασι περιποιημένη· ἐφόρει παλαιὰν μαύρην ἐσθῆτα, φέρουσαν ἀκόμη τὰ ἴχνη τῶν σάκκων τοῦ ἀλεύρου, οἵτινες ὑπῆρξαν οἱ συνοδοιπόροι της. Περὶ τὸν τράχηλον εἶχε μανδήλιον χρώματος πρασίνου καὶ ἐρυθροῦ. Τὰ χρώματα ταῦτα παρεῖχον εἰς τὴν ὄψιν της γλυκύτητα καὶ ἀφέλειαν. Ὅ,τι ὅμως ἔδιδεν εἰς τὸ πρόσωπόν της ὅλως ἰδιαιτέραν χάριν ἦτο ὁ χρωματισμός της ὡραίας ἐνηλίκου κόμης της, ὅστις ἀνεκάλει εἰς τὴν μνήμην τὰς χρυσᾶς ἀκτῖνας δύοντος ἡλίου, παρατηρουμένας διὰ μέσου τῶν φύλλων δάσους ἐν ὥρᾳ φθινοπώρου. Οἱ ὀφθαλμοί της ἁρμονικῶς συνεφώνουν πρὸς τὸν ξανθὸν τῆς κόμης χρωματισμὸν καὶ εἶχον ἐνίοτε ὡς ἀντανάκλασιν ἐρυθρᾶν. Οἱ θερμοὶ οὗτοι χρωματισμοὶ ἐνέφαινον ὅτι ἑκαιέ που πῦρ ἀόρατον, ζητοῦν νὰ διασχίσῃ ζοφερὸν πέπλον.

— Εἶναι νέα, ἔλεγόν τινες παρατηροῦντες τὴν ὡραίαν ἐκείνην κεφαλήν, ἐφηρμοσμένην ἐπὶ σώματος παιδός, καὶ βλέποντες τὰ πλήρη καὶ ἐρυθρὰ χείλη αὐτῆς καὶ τὴν εὐθεῖαν, λεπτῶς καμπτομένην ῥῖνα.

— Ἀνήκει εἰς τὴν φυλὴν τῶν Μαορῆ, ἔλεγον ἄλλοι, οἵτινες περιηγηθέντες τὴν Νέαν Ζηλανδίαν ἐγνώριζον ὅτι τὰ τέκνα τῶν ἐγχωρίων γυναικῶν, νομιζομένων Εὐρωπαίους, εἶχον ἰδιαιτέραν τινὰ καλλονήν.

Πλὴν οἱονδήποτε καὶ ἂν ἦτο τὸ μυστήριον τῆς ξένης ταύτης φυσιογνωμίας, τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι παρ' αὐτῆς τῆς κόρης δὲν ὑπῆρχεν ἐλπὶς νὰ μάθωσί τι. Εἰς ὅλας τὰς ἐρωτήσεις τοῦ πλήθους αὐτὴ οὐδὲν ἀπήντα, οὐδεμίαν ἔδιδε προσοχήν· τὸ μόνον της μέλημα ἦτο νὰ περιποιῆται τὴν μικρὰν αὐτῆς ἀδελφήν, ἥτις ἐρρίδουσα ἐπ' αὐτῆς τὸ ἀνθηρὸν αὐτῆς πρόσωπον ἐκοιμᾶτο ἡσύχως.

Μετ' ὀλίγον ἤρχισεν ἡ μεγάλη ἀποθήκη τὰς ἐργασίας της. Ὁ γέρων Κράους καπνίζων καὶ φωνάζων ἔδιδε τὰς ἀναγκαίας διαταγάς. Τὸ πάνινον ἐπισκέπασμα τῆς ἁμάξης ἐσχηματίσθη εἰς εἶδος σκηνῆς, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐτοποθετήθησαν τὰ βαρέλια τοῦ ζώου, οἱ σάκκοι καὶ τὰ ἄλλα τρόφιμα. Ἐπὶ τῆς εἰσόδου τῆς σκηνῆς ταύτης ἐτέθη ἡ ἐπιγραφή· "Παντεχνεῖον τοῦ Κράους." Ἐντὸς τῆς σκηνῆς, διαιρεθείσης εἰς τμήματα, ἡτοιμάσθη καὶ ὁ κοιτὼν τῆς οἰκογενείας, εἰς ὃν μετ' οὐ πολὺ ἐγένετο ἄφαντος ἡ κόρη κρατοῦσα εἰς τὰς ἀγκάλας της τὴν μικρὰν της ἀδελφήν.

Β'.

Ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους, τὸ ὁποῖον διελύθη ὅτε αἱ δύο κόραι εἰσῆλθον εἰς τὴν σκηνήν, εὑρίσκετο καὶ νεανίας τις, ὅστις καθ' ὅλον τὸ διάστημα εἶχε μείνει εἰς ἀπόστασίν τινα. Ὁ νέος οὗτος ἔφερεν ἔνδυμα ὁρύκτου τῆς Αὐστραλίας, ὡς οἱ λοιποί· δηλ. πῖλον πλατύν, ὑποκάμισον ἐξ ἐρυθρᾶς φλανέλλας, ζώνην δερματίνην, ἐν ᾗ εὑρίσκετο θυλάκιον διὰ τὸ πολύκροτον, καὶ μεγάλα ὑποδήματα, ἀνερχόμενα μέχρι τῶν γονάτων. Καὶ ὁ νέος οὗτος εἶχεν ἰδιαιτέραν τινὰ φυσιογνωμίαν. Ἐὰν ἐνεφανίζετο ἐνδεδυμένος κατ' ἄλλον τρόπον, ἤθελέ τις βεβαίως ἐκλάβει αὐτὸν ἐκ γένους ὑψηλοῦ καὶ ἀριστοκρατικοῦ. Εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς κυανοῦς, τὴν κόμην καὶ τὸ γένειον κασταγόχρουν, τρόπους δὲ προδίδοντας φανερῶς τὴν ἀγγλικὴν αὐτοῦ καταγωγήν. Ἐφαίνετο ἀνὴρ διελθὼν μακρὸν βίον. Ὅ,τι κυρίως ἐφαίνετο παράδοξον παρ' αὐτῷ ἦτο, ὅτι ἐν ᾧ ἡ φυσιογνωμία του ἀπρόσιτος παρελθὸν θυελλώδες, ταὐτοχρόνως προσιώνιζε μέλλον αὐτυχές. Τοιοῦτος εἶναι τὸ ἑσπέριος ἐνίοτε ὁ ὁρίζων, ἐφ' οὗ φαίνονται τὰ ἴχνη θυέλλης καὶ ἡ προσδοκία αὐγῆς λαμπρᾶς. Ἐν γένει ὁ νέος ἦτο εὐειδὴς καὶ σιβαρός· ὑσάκις δὲ ὕψου τὴν κεφαλήν του εἶχέ τι τὸ ἐπιβλητικὸν καὶ εὐγενές. Συνωδεύετο δὲ ὑπὸ ὁρύκτου, οὗ τινος τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου διέφερον ἐντελῶς τῶν ἰδικῶν του, διότι ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ εἶχε μεγάλην ὁμοιότητα πρὸς κεφαλὴν κόρακος. Οἱ ὀφθαλμοί του ἦσαν μελανοὶ καὶ ἄνευ βλεφάρων, κείμενοι πλησίον ῥινὸς γαμψῆς, ἡ κόμη του ἦτο μέλαινα καὶ ἐπεκρέματο μετώπου μικροῦ, ὥστε σχεδὸν τὸ ἐκάλυπτεν ἐντελῶς. Ταῦτα πάντα καὶ ἡ βραχεῖα αὐτοῦ φωνὴ ἀνεθύμιζον πολὺ τὸ ἁρπακτικὸν ὄρνεον. Εἰς τὰς νέας κοινότητας, ὡς καὶ εἰς τὰς ἀγρίας φυλάς, ὅπου ὀλίγην ἐξασκεῖ ἐπιρροὴν τὸ παρελθὸν τῶν ἀνθρώπων καὶ αἱ προσωπικαὶ ἰδιότητες προεξέρχουσι, συνηθέστατα εἶναι αἱ ἐπωνυμίαι. Ἦρκεσεν ἡ ὁμοιότης τοῦ ἀνδρὸς τούτου πρὸς κόρακα, ὅπως τῷ δοθῇ ἡ ἐπωνυμία τοῦ κόρακος. Οὕτω καὶ τὸν σύντροφόν του ὠνόμαζον τὸν ἀριστοκράτην, διότι εἶχε τὴν συνήθειαν νὰ νίπτῃ ἑκάστοτε τὰς χεῖράς του πρὶν ἢ καθήσῃ νὰ φάγῃ. Ὁ ἀριστοκράτης ἐκαλεῖτο Πέτερς· ὁ κόραξ εἶχε τὸ κοινὸν ὄνομα Σμίθ. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ κοιλάδι τῶν λυγαριῶν ἦσαν ἓξ ἢ ἑπτὰ ἄνθρωποι, ὀνομαζόμενοι Σμίθ, εἰς αὐτὸν ἐδόθη τὸ ἐπώνυμον τοῦ Μαύρου, καὶ οὕτως ἐκαλεῖτο πάντοτε ὁ Μαῦρος Σμίθ.

Οἱ δύο οὗτοι ἄνδρες ἦσαν γείτονες καὶ εἰργάζοντο ὁμοῦ· καὶ αἱ σκηναὶ δὲ αὐτῶν ἔκειντο παραπλεύρως, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑπῆρχε μεταξὺ αὐτῶν εἶδος οἰκειότητος, εἶδος συντροφίας, περὶ ἧς ὅμως ὁ Πέτερς ὀλίγον ἐνδιεφέρετο.

(Ἕπεται συνέχεια.)

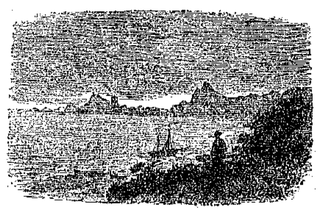

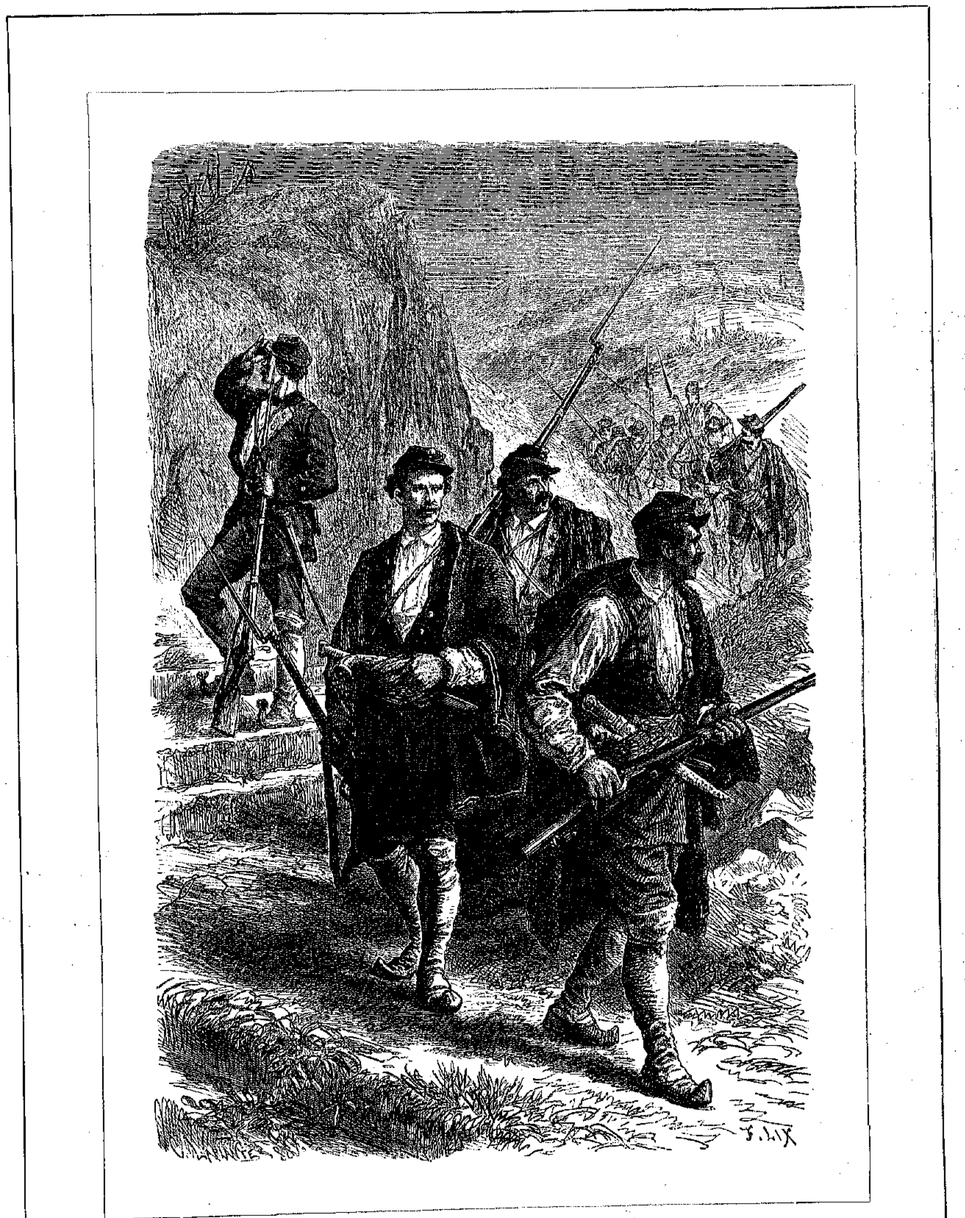

ΕΛΛΗΝΕΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΕΣ ΕΝ ΠΕΡΙΠΟΛΙΑι.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

"Ἡ Πανελλήνιος Ἕνωσις," Ἐφημερὶς πολιτική, φιλολογική, οἰκονομολογικὴ καὶ ἐμπορική.

Ἡ ἐν Βιέννῃ διαχείρησις τοῦ Μηνύτορος τῆς παγκοσμίου Τύχης θέλει ἐκδώσει προσεχῶς γαλλιστὶ Ἐφημερίδα ὑπὸ τὸν τίλον L'Union panhellénique, σκοπὸν ἔχουσα κυρίως τὰ συμφέροντα τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἡ ἐφημερὶς αὕτη, ἥτις ἐπὶ τοῦ παρόντος θὰ ἐκδίδεται δὶς τῆς ἑβδομάδος εἰς σχῆμα τῶν μεγάλων Παρισινῶν ἐφημερίδων, θὰ πραγματεύεται περὶ ὅλων τῶν σπουδαίων ζητημάτων τῆς ἡμέρας, θὰ ἐγκύπτῃ δὲ καὶ εἰς τὰ χρονικὰ τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας, εἰς τὰ θεατρικά, εἰς τὰ τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, εἰς τὰ τοῦ συρμοῦ κτλ. Ἡ τιμὴ αὐτῆς ὡρίσθη διὰ μὲν τὰς χώρας τῆς ταχυδρομικῆς Ἑνώσεως εἰς φρ. 40, διὰ δὲ τὰς λοιπὰς χώρας εἰς φρ. 50

Ἐπικροτοῦμεν εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην καὶ εὐχόμεθα τῇ νέᾳ Ἐφημερίδι καλὴν ἐπίδοσιν καὶ εὐρεῖαν τὴν κυκλοφορίαν.

"Μετὰ θάνατον," ᾆσμα τονισθὲν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Γεωργούλη. Ἐν Τεργέστῃ 1884. Ὁ ἐν Τεργέστῃ νεαρὸς Ἕλλην μουσικοδιδάσκαλος κ. Ἀλέξανδρος Γεωργούλης, ἐτόνισεν ἐσχάτως χαριέστατον ᾆσμα τοῦ Ἰταλοῦ ποιητοῦ Γισλαντζώνη, φέρον τὸν ἄνω τίτλον. Περὶ τοῦ ἔργου τούτου ἀναφέρει μουσική τις ἐφημερὶς τῆς Ἰταλίας τὰ ἑξῆς· "Παρὰ μουσικοδιδασκάλου, οἷος εἶναι ὁ κ. Γεωργούλης, ἔχομεν δικαίωμα ν' ἀπαιτήσωμεν ἔργον καλὸν καὶ ἐπιμεμελημένον. Φυσικὴν ἔχων πρὸς τὴν μουσικὴν κλίσιν χρεῖται αὐτῆς, ὡς δεῖ, μετὰ καρτερίας καὶ ἐμβριθείας. Ὁ κ. Γεωργούλης ὡς διδάσκαλος τοῦ κλειδοκυμβάλου μεταχειρίζεται σύστημα διδασκαλίας, βασιζόμενον ἐπὶ τῶν παιδαγωγικῶν τῆς Γερμανίας συστημάτων. Προσεχῶς ἐκδίδονται καὶ ἕτερα ἔργα αὐτοῦ· "μελέται διὰ τὸ κλειδοκύμβαλον καὶ Μουσικὸν λεύκωμα."

Συγχαίρομεν ἀπὸ καρδίας τῷ νεαρῷ μουσουργῷ ἐπὶ τῇ ἐπιτυχίᾳ ταύτῃ, καὶ τοῦτο τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον παρ' ἡμῖν ὀλίγοι εἶναι ἀκόμη οἱ περὶ τὴν μουσικὴν σοβαρῶς ἀσχολούμενοι.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ταχυγράφοι συγγραφεῖς. Μεταξὺ τῶν διασημοτέρων συγγραφέων ὑπῆρχον πάντοτέ τινες γράφοντες μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος· οὕτως ἀναφέρεται ὁ Ῥωμαῖος σατυρικὸς ποιητὴς Λουκίλιος, ὅστις ἠδύνατο νὰ ποιήσῃ διακοσίους στίχους ἱστάμενος ἐπὶ ἑνὸς ποδός· ὁ Ἱσπανὸς δραματικὸς Λόπε δὲ Βέγα συνέταττε δραματικὸν ἔργον εἰς διάστημα τριῶν ἢ τεσσάρων ὡρῶν, καὶ μόνον δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἦτο δυνατὸν ν' ἀφήσῃ μετὰ θάνατον εἰς τὸ ἔθνος του δύο χιλιάδας πρωτοτύπων δραμάτων. Μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν συνέγραφε καὶ ὁ περιώνυμος Ἄγγλος μυθιστοριογράφος Βάλτερ Σκώτ, ὅστις ὑπηγόρευε τόσον ταχέως, ὥστε οἱ γραφεῖς του μόλις ἠδύναντο νὰ τὸν παρακολουθῶσιν· ὁ Βάλτερ Σκῶτ οὐδέποτε μετέβαλλέ τι ἐν τοῖς χειρογράφοις του, λέγων ὅτι καὶ ὁ Σαιξπῆρος οὐδέποτε ἤλλασσε λέξιν· ἀλλὰ κατὰ τοῦτο ὁ Σκῶτ ἔχει ἄδικον, διότι σώζονται δύο διάφορα τοῦ μεγάλου τῆς Ἀγγλίας δραματικοῦ ἰδιόχειρα χειρόγραφα τοῦ "Ἀμλέτου". Ἐν τοῖς Γάλλοις διεκρίνετο ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς, ὁ τοῦ "Μοντεχρίστου" συγγραφεὺς ὡς ταχυγράφος, διότι ἠδύνατο νὰ γράψῃ ὁλόκληρον τόμον εἰς τὸ διάστημα μιᾶς μόνης ἑβδομάδος· καὶ ὅμως ὁ γραφικός του χαρακτὴρ δὲν ἦτο ἠμελημένος, ἀλλὰ καθαρώτατος, καὶ πολλάκις ὁ Δουμᾶς ἐξεφράζετο ὅτι εἰς τὸ καθαρὸν γράψιμόν του ὀφείλει καὶ τὸ ὀρθὸν τῆς σκέψεώς του, δι' οὗ ἀποφεύγει νὰ σπαταλᾷ ἀδίκως τὸν χρόνον εἰς περιττὰς ἐπιδιορθώσεις. Ἐκ τῶν Γερμανῶν ποιητῶν ταχυγράφοι ἦσαν ὁ Ἰωάννης Σάξ, ὁ ὑποδηματοποιὸς καὶ δημώδης ποιητὴς τῆς Νοριμβέργης καὶ ὁ δραματικὸς Κοτσεβοῦ, ὅστις ἄπειρα συνέταξε δραματικὰ ἔργα, ὧν τινα μέχρι σήμερον διδάσκονται ἀπὸ τῆς σκηνῆς.

Ἐπειδὴ περὶ ποιητῶν ὁ λόγος ἀναφέρομεν ἐνταῦθα νόστιμον ἐπεισόδιον, λαβὸν ἐσχάτως χώραν ἐν Παρισίοις καὶ ἀποδεικνύον τὴν μετριοφροσύνην δύο τῶν διασημοτέρων ζώντων ποιητῶν τῆς Γαλλίας. Ἔν τινι συμποσίῳ, εἰς ὃ παρευρίσκοντο ὁ ἔξοχος Βίκτωρ Οὐγὼ καὶ ὁ νέος Ἀκαδημαϊκὸς Φραγκῖσκος Κοππαί, προταθείσης προπόσεως ὑπὲρ τοῦ ξενίζοντος οἰκοδεσπότου, ὁ Οὐγὼ κύπτων πρὸς τὸν Κοππαὶ τῷ εἶπε ταπεινῇ τῇ φωνῇ· "Δὲν νομίζεις ὅτι οἱ δύο παρακαθήμενοι ποιηταὶ ὀφείλουσι νὰ προπίωσιν ὑγείαν; — Ἐνταῦθα, ἀπήντησεν ὁ Κοππαί, δὲν βλέπω ἢ ἕνα μόνον ποιητήν." — Τότε ἐγώ, δὲν σημαίνω τίποτε! ἀνταπήντησεν ὁ Οὐγὼ μετὰ εἰρωνικῆς ἀφελείας.

Τὸ μελόδραμα Νόρμα ὑπὸ ψιττακῶν ᾀδόμενον. Ἰταλός τις εἶχε τὴν ἔκτακτον ὑπομονὴν νὰ διδάξῃ ψιττακοὺς νὰ ᾄδωσιν. Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα ὁ πρωτότυπος οὗτος διδάσκαλος ἔδωκε παράστασιν ἐν Λίμᾳ, πρωτευούσῃ τῆς Περουβίας. Ἡ προκήρυξις ἔλεγεν· Ἡ Νόρμα τοῦ Βελλίνη μετὰ ᾀσμάτων καὶ χορῶν. Τὸ πλῆθος, τὸ συρρεῦσαν εἰς τὸ θέατρον, ἦτο ὡς εἰκὸς πυκνότατον, καὶ βεβαίως καὶ ἡ ἐπιτυχία ἔπρεπε νὰ ἦναι μεγάλη, προκειμένου νὰ ψάλλωσι ψιττακοί. Ἀλλὰ μετὰ τὸ γνωστὸν ᾆσμα "Ἁγνὴ θεά" (Casta diva) τὸ πλῆθος ἐνθουσιασθὲν ἐξερράγη εἰς τόσον παταγώδεις χειροκροτήσεις, ὥστε οἱ ψιττακοὶ ἔντρομοι ἤρξαντο νὰ πετῶσι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἐκπέμποντες ἄγρια καὶ ὅλως ἀσυνάρτητα συρίγματα.

Νέον Φάρμακον. Ὁ ἐν Βιέννῃ Καθηγητὴς Schrötter, ὡμίλησεν ἐσχάτως περὶ νέου τινὸς Φαρμάκου, τῆς Κοκαΐνης, ὅπερ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ὀφθαλμοϊατροῦ Dr. Koller ἐτέθη εἰς χρῆσιν. Ἡ Κοκαΐνη ἐξάγεται ἐκ τῶν φύλλων τοῦ δένδρου Κόκα. Ὁ Dr. Koller ἐξετέλεσεν ἐγχείρησιν τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἀφοῦ προηγουμένως διὰ μιᾶς σταγόνος κοκαΐνης κατέστησε τὸν ὀφθαλμὸν ἀναίσθητον. Ὁ βοηθὸς τοῦ καθηγητοῦ Schrötter μετεχειρίσθη τὴν κοκαΐνην εἰς ἐγχείρησιν τοῦ λάρυγγος· ἐπεβεβαίωσε δ' ὅτι οἱ ἐγχειριζόμενοι διὰ τῆς χρήσεως τοῦ νέου τούτου φαρμάκου δὲν αἰσθάνονται τὸ ἄλγος ὅπερ προκαλεῖ ἡ ὀξύτης τοῦ μαχαιρίου κατὰ τὴν ἐγχείρησιν. Ὁ καθηγητὴς Schrötter, μεταξὺ ἄλλων, ἐπέδειξε καὶ ὀστάριον τριῶν ἑκ. τ. μέτρου μήκους καὶ ἑνὸς πλάτους, ὅπερ ἐν τῷ τρώγειν κατέπιε κόρη ἐν τῇ νέᾳ πόλει τῆς Βιέννης, καὶ ὅπερ εἶχε κατακλείσῃ ὁλοσχερῶς τὴν κοιλότητα τοῦ λάρυγγος, ἐπαπειλοῦν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὸν κίνδυνον τῆς πνιγμονῆς. Τὸ ὀστάριον ἀπεμακρύνθη ἐκ τοῦ λάρυγγος ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Schrötter τῇ χρήσει τῆς κοκαΐνης. Παρόμοιαι ἐγχειρήσεις κατορθοῦνται ἐπίσης διὰ τῆς χρήσεως τοῦ Φαρμάκου τούτου.

Χρῆσις τῶν ἀμπελοφύλλων. Τὰ φύλλα τῶν ἀμπέλων μετὰ τὸν τρυγητὸν ῥίπτονται σχεδὸν πάντοτε. Τοῦτο εἶναι ἄδικον, καθότι δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς τροφὴ εἰς τὰ κτήνη. Ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι τὰ ἀμπελόφυλλα περιέχουσιν τονικὰ συστατικά, καταλληλότατα διὰ τὴν διατροφὴν τῶν ζώων. Ἑπομένως πρακτικὸν θὰ ἦτο νὰ συλλέγωνται τὰ φύλλα ταῦτα ἐπιμελῶς μετὰ τὸν τρυγητὸν καὶ νὰ τίθηνται καλῶς πεπατημένα ἐντὸς βαρελίου, ὅπου ἀφ' οὗ βραχῶσι διὰ ἀφθόνου ὕδατος νὰ ἐγκλείωνται ἑρμητικῶς. Κατ' αὐτὸν τρόπον διατηροῦνται ἐν χειμῶνι καλῶς. Γνωστὸν εἶναι ὅτι πολλοὶ τῶν ἐν Ἀλγερίᾳ κτηματιῶν ἀφίνουσι μετὰ τὸν τρυγητὸν τὰ πρόβατά των εἰς τοὺς ἀμπελῶνας· τὰ πρόβατα τρώγουσι τὰ φύλλα χωρὶς νὰ φθείρωσι τὰς ἀμπέλους, ἐν ᾧ παρετηρήθη ὅτι βόες βόσκοντες εἰς τοὺς ἀμπελῶνας καταπατοῦσι διὰ τῶν βαρέων αὐτῶν ποδῶν τὰ φυτὰ καὶ ἐπιφέρουσι ζημίας. Νομίζομεν ὅτι τὴν χρῆσιν ταύτην τῶν ἀμπελοφύλλων ἠδύνατό τις νὰ εἰσάξῃ καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πατρίδι, ἔνθα αἱ ἄμπελοι εἶναι κοιναὶ τοσοῦτον.

Νέον ὑποβρύχιον ἄροτρον. Ὁ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ μηχανικὸς Stone ἐφεῦρεν ἐσχάτως νέον εἶδος βορβοροφάγου ἀρότρου, δι' οὗ καθαρίζονται ἄνευ πολλοῦ κόπου καί, ὅπερ οὐσιωδέστερον, ἄνευ μεγάλης δαπάνης, αἱ κοῖται τῶν ποταμῶν. Μέχρι τοῦδε ἡ συσσωρευομένη ἄμμος καὶ ὁ βόρβορος ἐν τῷ πυθμένι τῶν ποταμῶν ἐκαθαρίζοντο διὰ τῶν συνήθων βορβοροφάγων· ἀνειλκύετο δηλ. ὁ βόρβορος, ἐφορτόνετο ἐπὶ μεγάλης λέμβου καὶ ἐρρίπτετο εἰς τὴν θάλασσαν ἢ ἐν τοῖς ἀγροῖς. Ὁ κ. Stone ἐφεῦρεν ἄροτρον ἐνεργοῦν ὑποβρυχίως καὶ ἀφαιρῶν πᾶν πρόσκομμα εἰς τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ. Τὸ ἄροτρον τοῦτο συνίσταται ἐκ σωλήνων, δι' οὗ ὁδηγεῖται μετὰ μεγάλης ὁρμῆς ὕδωρ· τὸ ὕδωρ τοῦτο καθιστᾷ τὴν ἄμμον καὶ τὸν βόρβορον μαλακόν, καὶ αὐτὸ τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ καθαρίζει τὴν κοίτην. Ἡ μέθοδος αὕτη δοκιμασθεῖσα ἤδη ἐπέτυχε πολύ.

Τὸ φῶς τῶν ἀδαμάντων. Μέχρι τοῦδε ἦτο γνωστὸν ὅτι οἱ ἀδάμαντες ἔχουσι τὴν ἰδιότητα νὰ συγκεντρῶσιν ἐν ἑαυτοῖς τὰς ἀκτῖνας τοῦ φωτὸς καὶ νὰ φέγγωσιν ἔπειτα ἐν τῷ σκότει, ἀλλὰ δοκιμαὶ πρὸς τοῦτο δὲν ἐγένοντο, καθότι διὰ λόγους εὐνοήτους δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παραχωρηθῶσιν οἱ γνωστοὶ μεγάλοι ἀδάμαντες (ὁ Κοχινώρ, ὁ Ἀντιβασιλεύς, ὁ μέγας Μογόλλος κ. ἄλ.) πρὸς ἐπιστημονικὰς ἐρεύνας. Ἐσχάτως κύριός τις ἐν Παρισίοις, κάτοχος ἀδάμαντος 92 καρατίων καὶ ἀξίας 300 χιλ. φράγκων, ἀπεφάσισε νὰ παραχωρήσῃ πρὸς τοῦτο τὸν πολύτιμον λίθον του. Αἱ δοκιμαὶ ἐγένοντο καὶ ἀπέδειξαν τὸ ἀκριβὲς τῆς γνώμης. Ὁ ἀδάμας ἐξετέθη ἐπὶ μίαν ὥραν εἰς τὴν ἐπενέργειαν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων καὶ μετεκομίσθη εἶτα ἐντὸς σκοτεινοῦ δωματίου. Ἐπὶ εἴκοσι λεπτὰ τῆς ὥρας ὁ λίθος ἀπήστραπτε. Τὸ φῶς του ἦτο μὲν ἀμυδρόν, οὐχ ἧττον ὅμως ἐφαίνετο καθαρώτατα φύλλον χάρτου τεθειμένον πλησίον του. Τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα δύναται νὰ ἐπιτύχῃ τις διὰ τῆς τριβῆς τοῦ ἀδάμαντος διὰ φλανέλλης. Τὸ πείραμα τοῦτο χρησιμεύει καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς γνησιότητος τοῦ πολυτίμου λίθου.

Τὸ ὕδωρ παραγωγὸν τοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Τελευταίως ἐγένοντο δοκιμαὶ πρὸς παραγωγὴν ἠλεκτρισμοῦ διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ ὕδατος. Ἐν Βελλεγάρδῃ ἐπὶ τοῦ Ῥοδανοῦ διενοήθησαν οἱ μηχανικοὶ νὰ χρησιμοποιήσωσι τὸν χείμαρρον Βαλσερίνην πρὸς κίνησιν τριῶν μεγάλων μηχανῶν 2000 ἵππων δυνάμεως· αἱ μηχαναὶ αὗται συνεδέθησαν πρὸς διαφόρους δυναμοηλεκτρικὰς μηχανάς, καὶ οὕτως οὐ μόνον ἡ κωμόπολις ἀλλὰ καὶ πολλαὶ ἰδιωτικαὶ οἰκίαι φωτίζονται ἤδη διὰ τοῦ οἰκονομικῶς τοσοῦτον παραγομένου ἠλεκτρισμοῦ. Ἤδη δὲ καὶ ἕτερος ἑλβετικὸς χείμαρρος, ἡ Σούζη, ἐχρησιμοποιήθη κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ κινεῖ μέγα ἐργοστάσιον ὡρολογίων ἐν Βιέλλῃ, κείμενον εἰς ἀπόστασιν δύο χιλιομέτρων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ. Οἱ ἐργοστασιάρχαι εἶναι λίαν εὐχαριστημένοι, καθότι ἡ κινητικὴ αὕτη δύναμις εἶναι ἡ πασῶν οἰκονομικωτέρα, ἣν μέχρι τοῦδε μετεχειρίσθησαν.

ΓΝΩΜΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ.

Πολλὰ ἐρρέθησαν κατὰ τῆς δόξης· τοῦτο εἶναι φυσικόν, διότι πολὺ εὐκολώτερον εἶναι νὰ τὴν κατηγορήσῃ τις ἢ νὰ τὴν ἀποκτήσῃ.
Θωμᾶς.

Οἱ σπουδαῖοι καὶ ἐσκεμμένοι λόγοι γυναικὸς ἐμβριθοῦς εἶναι καταλληλότεροι νὰ μορφώσωσι νέον ἢ ἡ σχολαστικὴ φιλοσοφία τῶν βιβλίων.
Ῥουσσώ.

Ὁ μεγαλόφρων ἀνὴρ εἶναι ἰσχυρότερος κατὰ τοῦ μίσους ἢ κατὰ τῆς ἀδιαφορίας. Β.

Ἡ νεότης εἶναι ἡ ἡλικία, καθ' ἣν δὲν ἀμφιβάλλει τις περὶ οὐδενός, διότι εἶναι ἡ ἡλικία, καθ' ἣν οὐδὲν σχεδὸν ἐννοεῖ. Γουνώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ

Κ. Λ. Σ. ἐν Λάρνακι. Ἡ "Θεοδώρα" τοῦ κ. Κλ. Ῥαγκαβῆ ἐξεδόθη καὶ πωλεῖται παρὰ διαφόροις βιβλιοπώλαις πρὸς φρ. 10. Εἶναι ἔκδοσις καθ' ὅλα πολυτελεστάτη. Δι' ὑμᾶς τὸ πλησιέστερον βιβλιοπωλεῖον ἔνθα εὑρίσκεται ὑποθέτομεν ὅτι εἶναι τὸ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ βιβλιοπωλεῖον τοῦ κ. Π. Σαράντη. — κ. Α. Μ. ἐν Μολδοβέτῃ. Ἡ εἰκὼν ἀποστέλλεται ὑμῖν ἐντὸς τοῦ σημερινοῦ τεύχους· ἐλπίζομεν ὅτι θὰ τὴν λάβετε ἀσφαλῶς. — κ. Γ. Β. ἐν Σορόκᾳ. Ἐπιστολὴ ὑμῶν ἐλήφθη, καὶ τὸ ζητηθὲν τεῦχος ἀπεστάλη ὑμῖν ἐν καιρῷ. — κ. Λ. Κ. ἐν Πέστῃ. Τὸ βιβλίον "Βλέμματα ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος" θέλει ἀποσταλῇ ὑμῖν ὅσον οὔπω, καθότι ἤδη εὑρίσκεται παρὰ τοῖς βιβλιοδέταις, οἵτινες ἕνεκα τῶν ὑπερβολικῶν ἐργασιῶν των κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους ἐβράδυναν ὀλίγον. — κ. Μ. Ρ. ἐν Ὀδησσῷ. Εἴπετε παρακαλοῦμεν εἰς τὴν Κυρίαν ἀδελφήν σας, ὅτι τὸ βιβλίον "Βλέμματα ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος" θέλει ἀποσταλῇ αὐτῇ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα. Wohin geht man nach Allrode? Ἡ χιὼν ἐνταῦθα ἐφέτος κάμνει θαύματα· ὁ χειμὼν εἶναι ὄντως γερμανικός· φαίνεται ὅτι ζητεῖ ν' ἀποζημιωθῇ διὰ τοὺς τρεῖς προηγουμένους γλυκεῖς χειμῶνας. — κ. Ν. Δ. ἐν Μονάχῳ. Τὸ χειρόγραφον ὑμῶν ἐλήφθη, καὶ εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν καλὴν ἐνθύμησιν. Προσεχῶς πλειότερα.

ΛΑΘΟΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ.

Κ. — Πῶς;... Σήμερον, 15 Νοεμβρίου, καὶ ἤδη Πανσέληνος;... Πίστευε ἔπειτα τὰ Ἡμερολόγια, τὰ ὁποῖα σοὶ ἀναγγέλλουν τὴν Πανσέληνον διὰ τὰς 20 τοῦ μηνός!...

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 226.

Νήσου περιδόξου ἄκρα
Εἶμαι καὶ λιμὴν ἀρχαῖος,
Ὅπου ἄνδρες κλεινοὶ πάλαι
Ἠγωνίσθησαν γενναίως. —
Ἂν εἰς δύο μὲ χωρίσῃς,
Πρῶτον μὲν θὰ μ' ἀπαντήσῃς
Ζωηρὸν καὶ φιλοπαίγμον
Ἐνδιαίτημα νεροῦ,
Εἶτα δὲ σεμνὸν θὰ μ' ἴδῃς
Ἀγροῦ ἄνθος δροσεροῦ.
Γ.

Αἴνιγμα 263.

Τὸ πρῶτόν μου σημαίνει
πόλιν τινὰ μικρὰν
τῆς Ἑλληνίδος χώρας
μὲ ἄποψιν λαμπράν.

Τὸ δεύτερόν μου, φίλε,
ἐμφαίνει βασιλέα
κενόδοξον καὶ κοῦφον,
ἐν μάχαις αἰσχυνθέντα.

Τὸ ὅλον μου ἐπίσης
σημαίνει ἡγεμόνα,
παρ' ἐπιβούλου ἀδελφοῦ
ἀσπλάγχνως πληγωθέντα.

Ἐὰν δὲ ἐκ τοῦ πρώτου μου
κοπῇ τὸ τρίτον γράμμα,
ὁ κόσμος ὅλος μὲ μισεῖ
καὶ μὲ φοβεῖται ἅμα.

Γρ. Γ. Δρόσος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Πρόβλημα 264.
(ἀριθμητικόν)

Δάσους 3000 πλέθρων εἶχε κανονισθῇ ἡ ὑλοτομία οὕτως, ὥστε νὰ συμπληροῦται εἰς 20 ἔτη, μετὰ τὰ ὁποῖα τὸ δάσος ἦτο πάλιν ἡλικίας 20 ἐτῶν καὶ ἕτοιμον πρὸς ὑλοτομίαν. Σκεφθεὶς ὅμως ὁ ἰδιοκτήτης, ὅτι δάσος εἰκοσαετὲς ὑλοτομούμενον ἀποφέρει 800 φράγκα κατὰ πᾶν ἑκατοντάπλεθρον, ἐν ᾧ τοιοῦτον τριακονταετὲς ἠδύνατο ν' ἀποφέρῃ 1800 φράγκα, ἀπεφάσισε νὰ ἐνεργῇ τὴν ὑλοτομίαν κατὰ τριακονταετῆ περίοδον.

Ζητεῖται Α'.) ἡ ὁλικὴ εἴσπραξις 30 ἐτῶν κατ' ἀμφότερα τὰ συστήματα· Β'.) ποῖον τῶν συστημάτων ἦτο ὠφελιμώτερον καὶ κατὰ πόσον· Γ'.) πόσα πλέθρα ὑλοτομοῦντο κατ' ἔτος, ἵνα τὸ δάσος τηρῆται εἰκοσαετές, καὶ πόσα, ἵνα μετὰ τὴν εἰκοσαετῆ περίοδον καταστήσῃ αὐτὸ τριακονταετές· καὶ Δ'.) νὰ σχηματισθῇ Πίναξ τῆς ἐτησίας ὑλοτομίας τοῦ εἰκοσαετοῦς δάσους μὲ τὰς σχετικὰς ἀπολαβάς, θεωρουμένης τῆς ἀξίας τοῦ δάσους πρὸς τὰ παρερχόμενα ἔτη μέχρις οὗ καταστῇ τριακονταετοῦς ἡλικίας.

Ἰ. Κ. Γρουμπὸς ἐν Γαλαζίῳ.

Πρόβλημα 265.

* *λ*θ*** δ*χν** ψ*χ*ν ν* σ**σ*ν, *σπ*ρ μ*λ* σ*μ* τ*τρ**μ*τ*σμ*ν*ν.

Ἐλλείπουσι τὰ φωνήεντα.

Ν. Γ. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκῃ.

Πρόβλημα 266.

*η*ε*ο*ε *η*ε* αι***ο* *οιη*α* ε**ι*ε *η*ει* *αι *α* α* *ου* α**ου* *η*ῃ* *αυ*ῷ *ε *υ*η*η*ει*

Ἐλλείπουσι τὰ σύμφωνα.

Ὁ αὐτός.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 256.
Ἀλγηδὼν — Ἀηδών.

Αἰνίγμ. 257.
Πάτμος — Ἀτμός.

Αἰνίγμ. 258.
Πάνορμος.

Προβλήματος 259.
ΝΙΨΟΝ ΑΝΟΜΗΜΑΤΑ ΜΗ ΜΟΝΑΝ ΟΨΙΝ.

Προβλήματος 260.
Ἕκτωρ, Ἑλένη, Πάρις, Ἑκάβη, Τρῳάς.

Προβλήματος 261.
Β Ι Α
Ι Ο Ν
Α Ν Α

Ἔλυσαν· τὰ 257—250, 252, 253 ὁ κ. Γρ. Γ. Δρόσος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὸ 252 ἡ δεσποινὶς Ἑλένη Ν. Τζηροῦ ἐν Καΐρῳ· τὰ 252, 253 ἡ δεσποινὶς Ἀργυρὴ Κωνσταντινίδου ἐν Καΐρῳ· τὸ 253 ἡ δεσποινὶς Θεοδώρα Βασιλειάδου ἐν Τόνιδι· τὰ 252—255 ὁ κ. Α. Στίνης ἐν Λάρνακι· τὰ 258, 259 ἡ δεσποινὶς Αἰκ. Π. Βασιλειάδου ἐν Τεργέστῃ· τὰ 253, 255 ὁ κ. Πασχάλης Ν. Παπάζογλους ἐν Σουφλίῳ· τὸ 257 ὁ κ. J. Y. Gibson ἐν Swaynesthorpe (Ἀγγλίας) καὶ τὰ 257—260 ὁ κ. Δ. Καραγιαννάκης ἐν Τεργέστῃ.

ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΠΙΣΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ.

ΕΚΔΟΣΙΣ

600000 ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΟΜΟΛΟΓΙΩΝ.

500 ΦΡΑΓΚΩΝ ΜΕ ΤΟΚΟΝ 3% ΚΑΙ ΜΕ ΛΑΧΕΙΟΝ.

ΑΙ ΟΜΟΛΟΓΙΑΙ ΑΥΤΑΙ ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΕΙΝΑΙ ΔΕ ΧΡΕΩΛΥΣΑΙ ΤΟ ΑΡΓΟΤΕΡΟΝ ΕΝΤΟΣ 55 ΕΤΩΝ.

☞ Πάντες γνωρίζουσι σήμερον ὅτι κατὰ τὴν δημοσίαν ἐγγραφὴν ἥτις ἐγένετο τὴν 14 Ὀκτωμβρίου αἱ ὁμολογίαι αὗται ἐγένοντο ἀντικείμενον πρωτακούστου ζητήσεως. Ἐπὶ 600,000 ὁμολογιῶν προσφερθέντων τῇ δημοσίᾳ, 2,700,098 ὁμολογίαι ἐνεγράφησαν ἐντὸς 4 ὡρῶν παρὰ 309,210 ἀτόμων, ἐπομένως ὁ ἐγγραφεὶς διὰ 100 ὁμολογίας μόνον 12 τοιαύτας ἠδυνήθη νὰ λάβῃ. ☜

Ἡ ἔκτακτος αὕτη ὑποδοχὴ τοῦ Γαλλικοῦ δημοσίου προεβλέπετο, συνεπείᾳ τῆς ἀναντιρρήτου ἀσφαλείας, τῶν εὐκολειῶν καὶ ἐκτάκτων προτερημάτων τῶν παρὰ τῶν ὁμολογιῶν τούτων προσφερομένων. Κατορθώσαμεν νὰ ἐπιτύχωμεν ποσὸν λίαν περιορισμένον τοιούτων πρωτοτύπων ὁμολογιῶν, ἃς θέτομεν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἀναγνωστῶν μας, ἐνόψει τὸ τοιοῦτον θὰ μᾶς ἦναι δυνατὸν, μὲ τὰς ἀκολούθους συμφωνίας.

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΕΩΣ 465 ΦΡΑΓΚΑ.

Πληρωτέα:

25	φρ.	σὺν τῇ ἐγγραφῇ ἤτοι σὺν τῇ αἰτήσει.
40	»	κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν Πρωτοτύπων Ὁμολογιῶν ἤτοι ἀπὸ τῆς 18/30 Δεκεμβρίου μέχρι 18/30 Ἰανουαρίου 1885.
50	»	ἀπὸ τῆς 15 μέχρι 28 Φεβρουαρίου 1885.
50	»	ἀπὸ τῆς 15 μέχρι 30 Αὐγούστου 1885.
50	»	ἀπὸ τῆς 15 μέχρι 28 Φεβρουαρίου 1886.
75	»	ἀπὸ τῆς 15 μέχρι 30 Αὐγούστου 1886.
75	»	ἀπὸ τῆς 15 μέχρι 28 Φεβρουαρίου 1887.
100	»	ἀπὸ τῆς δ μέχρι 14 Αὐγούστου 1887.
465	φρ.	Ἄνευ δικαιώματος προπληρωμῆς, δηλαδὴ αἱ δόσεις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προπληρωθῶσι. Ἐν τούτοις ἡ Κτηματικὴ Πίστωσις τῆς Γαλλίας ἐπεφυλάξατο τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιτρέψῃ τὸ τοιοῦτον ἀργότερον, ἐννοεῖται μόνον εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας αὐτό.

☞ Πᾶσα ὁμολογία φέρει ἐτήσιον τόκον φρ. 15 καὶ θὰ κληρωθῇ τὸ ἐλάχιστον μὲ 500 φράγκα, ἐπομένως πᾶσα ἀπώλεια τοῦ κεφαλαίου εἶναι ἀποκλειστικῶς ἀδύνατος. Ἐκτὸς τούτου αἱ ὁμολογίαι αὗται θὰ λάβουν μέρος ἐτησίως εἰς 6 κληρώσεις μὲ σπουδαιότατα κέρδη. ☜

ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ.

1,200,000 φράγκα κατ' ἔτος. Ἐτησίως 6 κληρώσεις· εἰς τὰς 5 Φεβρουαρίου 5. Ἀπριλίου, 5. Ἰουνίου, 5. Αὐγούστου, 5. Ὀκτωβρίου καὶ 5. Δεκεμβρίου.

Η ΠΡΟΣΕΧΗΣ ΚΛΗΡΩΣΙΣ ΘΑ ΛΑΒΕΙ ΧΩΡΑΝ ΤΗΝ 5. ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1885.

Εἰς ἑκάστην κλήρωσιν·

1	ὁμολογία κληρωθήσεται μὲ	Φρ.	100,000
1	» » »	»	25,000
6	» ἑκάστη μὲ 5000 φρ. ἤτοι	»	30,000
45	» » 1000 » »	»	45,000
53	Κέρδη εἰς ἑκάστην κλήρωσιν ἀξίας φρ.	Φρ.	200,000

Ἕκτὸς τούτου ὁρισμένων ποσῶν ὁμολογιῶν κληρωθήσονται εἰς ἑκάστην κλήρωσιν χρεωλύσιαι ἤτοι ἐξαργυρωτέαι μὲ 500 φράγκα ἑκάστη.

☞ Ὁ ἀγοραστὴς ὁ πληρώνων ἀμέσως τὰς δύο πρώτας δόσεις ἤτοι 65 φράγκα δι' ἑκάστην ὁμολογίαν, λαμβάνει ἀμέσως τὴν Πρωτότυπον Ὁμολογίαν, τὴν παρὰ τῆς Κτηματικῆς Πιστώσεως τῆς Γαλλίας ἐκδοθεῖσαν, διὰ τῆς ὁποίας θὰ λάβῃ μέρος εἰς ὅλας τὰς κληρώσεις καὶ εἰς ὁλόκληρα τὰ κέρδη. ☜

Διευθύνατε τὰς αἰτήσεις, τὸ ταχύτερον, καὶ συνοδευμένας μὲ τὸ ἀνάλογον ἰσότιμον εἰς τραπεζογραμμάτια παντὸς ἔθνους, εἰς ἔνταλμα ταχυδρομικὸν, γραμματόσημα πάσης χώρας, χρηματόδεμα, ἢ ἐπισταγὴν ὄψεως ἐπὶ μιᾶς ἀγορᾶς τῆς Εὐρώπης, πρὸς τὴν Administration du

Moniteur de la Chance Universelle à Vienne
(Autriche).

Θὰ φροντίσωμεν τὴν ἐπ' ἀσφαλείᾳ ἀποστολὴν τῶν ὁμολογιῶν διὰ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ταχυδρομείου. Ἡ ἀλληλογραφία γίνεται εἰς τὴν Γαλλικὴν, Γερμανικὴν, Ἀγγλικὴν, Ἰταλικὴν, Ἑλληνικὴν καὶ Ῥουμανικὴν.

α) Οἱ ἐπίσημοι κατάλογοι τῶν κληρώσεων σταλήσονται δωρεάν.

β) Δεχόμεθα ὡς μετρητὰ καὶ ἀκριβῶς εἰς τὴν τρέχουσαν τιμὴν πᾶσαν οἱανδήποτε ἀξίαν.

Für Familien und Lesecirkel, Bibliotheken, Hotels, Cafés und Restaurationen.

Illustrirte Zeitung

Probe-Nummern gratis und franco.

Abonnements-Preis vierteljährlich 6 Mark. — Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und Postanstalten.

Expedition der Illustrirten Zeitung in Leipzig.

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ ΠΛΟΥΤΗ.

Τὸ μοναδικὸν τοῦτο σύγγραμμα, ἀπαραίτητον εἰς πάντα Τραπεζίτην, Κεφαλαιοῦχον, Συμβολαιογράφον, καὶ ἐν γένει εἰς πάντα κάτοχον γραμματίων λαχείου, περιέχει·

α΄.) Ἐπίσημον καὶ ἀκριβῆ Κατάλογον ὅλων τῶν ὁμολογιῶν μετὰ λαχείου. Αὐστριακῶν, Γερμανικῶν, Γαλλικῶν, Ἰταλικῶν, Βελγικῶν, Ῥωσσικῶν, Ἑλβετικῶν, Τουρκικῶν, Ἑλληνικῶν, Ῥωμουνικῶν κτλ., αἵτινες ἐκληρώθησαν ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῶν κληρώσεως μέχρι 31. Ὀκτωβρίου 1884 καὶ δὲν ἀπαρουσιάσθησαν ἀκόμη πρὸς ἐξαργύρωσιν.

β΄.) Τοὺς Καταλόγους ὅλων τῶν αὐστριακῶν καὶ οὐγγρικῶν ὁμολογιῶν, ἐφ' ὧν ἐγένετο κατάσχεσις.

γ΄.) Πληροφορίας ἀκριβεῖς περὶ τοῦ χρόνου τῶν κληρώσεων, περὶ τῆς ἀξίας τῶν λαχνῶν, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τίτλων, ἀξίας τῶν τοκομεριδίων, τοῦ χρόνου καθ' ὃν γίνονται αἱ πληρωμαὶ αὐτῶν, καὶ ἐν γένει πάσας τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας.

Ἓν ἀντίτυπον φρ. 3.50. Πέντε ἀντίτυπα φρ. 15.

Ἀπευθυντέον διὰ συνολλαγματικῆς ἢ καὶ γραμματοσήμων Au Moniteur de la Chance universelle. Vienne (Autriche).

ΑΓΝΗΣ ΣΜΙΘ

ΒΛΕΜΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ·

Τρικυμία ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ — Πρῶται ἐντυπώσεις ἐν Ἀθήναις — Ἐν Ἀθήναις — Τὸ Σούνιον καὶ ὁ Ὑμηττός — Ὁ Μαραθὼν καὶ ἡ Αἴγινα — Ὁ Ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου καὶ ἡ Ἀκροκόρινθος — Αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ Ἀργολικὴ πεδιάς — Ἐν Σπάρτῃ — Παρὰ τὸν Ταΰγετον — Ἐπὶ τῆς Ἰθώμης — Τὸ Πάσχα ἐν μονῇ — Ἀπὸ τῆς μονῆς εἰς Κρέκι — Ἐν Ὀλυμπίᾳ — Ἀπ' Ὀλυμπίας εἰς Μέγα Σπήλαιον — Ἐκδρομὴ εἰς τὴν Στύγα — Ἑλληνικὴ φιλοξενία — Δυσχέρειαι — Θύελλα ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ — Ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς Κόρκυραν — Ἡ γλῶσσα καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων — Τρόπος τοῦ περιοδεύειν ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Τὸ παρὸν βιβλίον, ἐκ 16 τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα μεγάλου 8ου συγκείμενον, καὶ περιέχον πολλὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας καὶ χάρτην τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντα, ἐκδίδεται κατ' αὐτὰς κομψῶς καὶ πολυτελῶς δεδεμένον.

Μετάφρασις Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

Τιμὴ Φράγκων 7.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑ· ΤΥΠΟΙΣ Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ.

ΤΥΠΩΤΙΚΗ ΜΗΧΑΝΗ

ΑΜΜΩΝΙΑ

προνομιοῦχος εἰς ὅλα τὰ κράτη.

Τιμὴ μάρκαι 45.

Ἀποτελέσματα ὅλως ἐξαιρετικά, χρῆσις εὔκολος ἄνευ τινὸς διδασκαλίας, κατασκευὴ κομψή.

Ἀπευθυντέον εἰς τοὺς κατασκευαστὰς Κυρίους **Guhl & Harbeck Hamburg.**

Καλοὶ μεταπωληταὶ ζητοῦνται.

ΜΙΛΤΩΝΟΣ

ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

ἐμμετρος μετάφρασις

Ἀλεξάνδρου Σ. Κάσδαγλη.

Ἔκδοσις πολυτελὴς μετὰ εἰκόνων

ὑπὸ

Gustave Doré.

Ἐν Λειψίᾳ

1884.

Ἐκδίδεται κατὰ τεύχη· τιμὴ ἑκάστου τεύχους μάρκαι 2.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑ. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΓΟΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

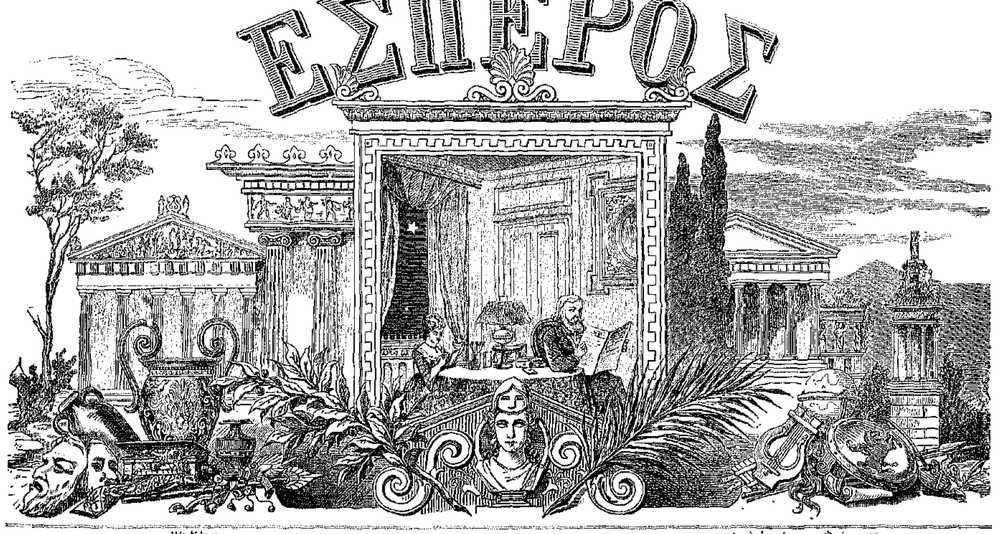
ΕΣΠΕΡΟΣ

Ετος Δ'. Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1/13 Δεκεμβρίου 1884 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ῥούβλ. 16. Αρ. 87.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ νῆσος Κύθηρα. — Περὶ τῆς σχέσεως τῶν ἐπιστημῶν πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς ὑψίστης ἀρχῆς αὐτῶν (συνέχεια). — Ν. Ι. Γνιέδιτς. — Ὁ ὀρνιθόρυγχος. — Ἡ ναυμαχία τῆς Χίου. Ἱστορικὴ μελέτη. — Ποίησις. — Ἡ ἡγεμονὶς Σοφία Παλαιολόγου μεταβαίνουσα εἰς Ῥωσσίαν. — Ἡ πριγκήπισσα. Διήγημα (συνέχεια). — Τὸ πυροβολικὸν ἐν Καναδᾷ, ἐν καιρῷ χειμῶνος. — Περιοδεία εἰς ἄνω Αἴγυπτον (συνέχεια). — Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ νῆσος Κύθηρα. — Ν. Ι. Γνιέδιτς. — Ὁ ὀρνιθόρυγχος. — Ἡ ἡγεμονὶς Σοφία Παλαιολόγου μεταβαίνουσα εἰς Ῥωσσίαν. — Τὸ πυροβολικὸν ἐν Καναδᾷ ἐν καιρῷ χειμῶνος. — Ὁ πρῶτος καταρράκτης τοῦ Νείλου. — Καφενεῖον παρὰ τὸ Ἀσσουάν.

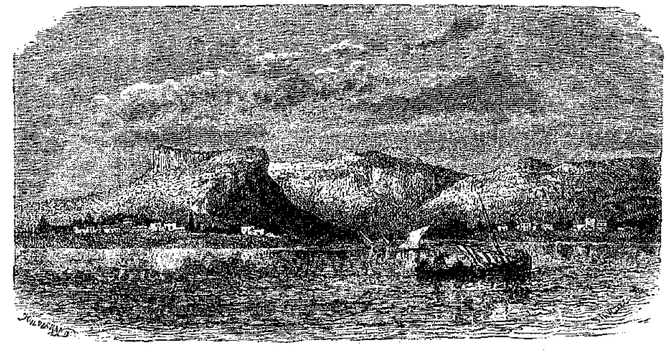

Η ΝΗΣΟΣ ΚΥΘΗΡΑ.

Η ΝΗΣΟΣ

ΚΥΘΗΡΑ.

Ὑπὸ Νικολάου Δελλακοβία.

Γεωγραφία. — Ὀνόματα καὶ πρῶτοι κάτοικοι. — Γεωλογία. — Κλίμα. — Ἀρχαιολογικὴ κατάστασις. — Αἱ κατ' ἐποχὰς ἁλώσεις τῆς νήσου. — Προϊόντα. — Ἐσωτερικὴ κατάστασις καὶ διαίρεσις. — Ὕδατα μεταλλικά. — Καὶ τέλος μικραί τινες μνεῖαι προλήψεων.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ.

Η ἀνατολικωτάτη αὕτη τῶν Ἰονίων νήσων, ἥτις διά τε τῆς γεωγραφικῆς θέσεως της παρέχει τὸ ἐνδιαφέρον εἰς τὸν ναυτιλλόμενον καὶ εἰς πάντα ἐν γένει φιλομαθῆ κοσμοπολίτην, ἕνεκα τῶν ἀποτόμων ἀκτῶν αὐτῆς κεῖται πρὸς τὴν Λακωνίαν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ κόλπῳ γειτνιάζουσα πρὸς Β. μὲ τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Μαλέα, ἀφ' οὗ καὶ ἀπέχει περὶ τὰ 15 μίλια, πρὸς Μ. μὲ τὸ Λυβικὸν πέλαγος, πρὸς Αν. μὲ τὴν νῆσον Κρήτην, ἀφ' ἧς καὶ ἀπέχει περὶ τὰ 60 μίλια καὶ πρὸς Δ. μὲ τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Ταινάρου. Ἐπιμήκης περίπου οὖσα ἔχει περίμετρον 5½ □ μιλίων περικυκλοῦται ὑπὸ ὅρμων πολλῶν ἀλλὰ ἀσημάντων, ὧν κυριώτεροι εἰσὶν ὁ τοῦ Διακοπτίου, Αὐλέμονος, Καφαλίου (ἐπινείου πρωτευούσης) Ἁγίας Πελαγίας, καὶ ὁ τοῦ Μοδαρίου παρὰ τοῦ ὁποίου καὶ ὁ ἱστορικός, λαμπρὸς καὶ ἑλικαυγὴς φάρος ἐξ ἀποστάσεως 40 μιλίων ἐνόρατος, ὑπὸ Ἄγγλων κατασκευασθείς.

ΟΝΟΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ.

Ἡ παντελὴς ἔλλειψις ἰδιαιτέρας ἱστορίας τῆς νήσου κατέχει ἡμᾶς εἰς ἄγνοιαν διὰ τοὺς χρόνους τῆς πρώτης ἀποικήσεως τῆς νήσου, περὶ τῶν ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς ὅμως ἐποχῆς κατοίκων ὁ Θουκυδίδης ἀναφέρει ὅτι ἦσαν Δωριεῖς ἄποικοι τῶν Λακεδαιμονίων, οὓς κατὰ τὸ ἔτος 423 π. Χ. ἐκστρατεύσαντες οἱ Ἀθηναῖοι ὑπέταξαν. Ἐκ τῶν διαφόρων χωρίων ὅμως τῶν ἀρχαίων συγγραφέων συμπεραίνομεν ὅτι ἡ Ἑλληνικωτάτη αὕτη νῆσος ὑπῆρξέ ποτε ἀκμαζομένη· ὁ Ὅμηρος λέγει (Ἰλιαδ. Κ 266—269)·

"Τὴν ῥα ποτ' ἐξ Ἐλεῶνος Ἀμύντορος, Ὀρμενίδαι ἐξελετ' Αὐτόλυκος, πυκνὸν δόμον ἀντιτορήσας· Σκάνδειαν δ' ἄρα δῶκε Κυθηρίῳ Ἀμφιδάμας δὲ Μόλῳ δῶκε ξεινήιον εἶναι ... —" ἀπαντᾶται καὶ παρὰ τοῦ Ἀριστοτέλους ὑπὸ τὸ ὄνομα Πορφυροῦσα ἢ κατὰ τὸν Πλίνιον Πορφυρὶς ἕνεκα τῆς θαυμασίας πορφυρᾶς βαφῆς. Καὶ παρὰ τῇ Ὀδυσσείᾳ τοῦ Ὁμήρου ἐν τῷ στίχῳ 81 τοῦ I ἀναφέρεται ὑπὸ τὸ ὄνομα Κύθηρα "παρέπλαγξεν δὲ Κυθήρων" ὁ δὲ Θουκυδίδης λέγει ἐστράτευσαν ἐπὶ Κύθηρα· ἐστρατήγει δ' αὐτῶν . . . τὰ δὲ Κύθηρα νῆσος ἐστί, ἐπίκειται δὲ τῷ Λακωνικῷ κατὰ Μαλέαν, Λακεδαιμόνιοι δ' εἰσὶν τῶν περιοίκων καὶ κυθηροδίκης ἀρχὴ ἐκ τῆς Σπάρτης διέβαινεν αὐτόσε κατ' ἔτος καὶ ὁπλιτῶν τε φρουρὰν διέπεμπεν ἀεὶ καὶ πολλὴν ἐπιμέλειαν ἐποιεῦτο· . . . . . (Θουκδ. Βιβλ. Δ. κεφ. 53, 54, 55 . . . .) (κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ Πολέμου) περὶ τῆς νήσου ποιεῖται λόγον καὶ ὁ ἡμέτερος Στέφανος ὁ Βυζάντιος "Κύθηρα νῆσος πόλιν ὁμώνυμον ἔχουσα πρὸς τῇ Κρήτῃ τέως Πορφυροῦσα διὰ τὸ καλλίστας ἔχειν πορφύρας. — Ὁ δὲ Παυσανίας λέγει" Κύθηρα δὲ κεῖται μὲν ἀντικρὺ Βοιῶν, ἐς δὲ Πλατανιστοῦντα — ἐλάχιστον γὰρ τῆς Ἠπείρου ταύτῃ διέστηκεν ἡ νῆσος."

ΓΕΩΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ.

Πλεῖστοι διηγοῦνται ὅτι ἡ νῆσος ἀπεσπάσθη ἐκ τῆς Πελοποννήσου ἕνεκεν μεταλλικῆς ἐνεργείας, ἔτι δὲ καὶ νῦν οἱ σεισμοὶ εἶναι ὄχι σπάνιοι ἄνευ ὅμως καταστροφῶν. Ἡ ποιότης ἐν γένει τοῦ ἐδάφους εἶναι ἐμπόδιον ἀνυπέρβλητον εἰς τὴν πρόοδον τῆς καλλιεργείας καὶ φυτείας· εἰς ἔκπληξιν δὲ καὶ θαυμασμόν, ἀληθῶς, ἐξεγείρει τὸν εἰς τὴν νῆσον ταύτην περιπλέοντα ξένον τῆς αἴφνης παρουσιαζομένης ἀγρίας προσόψεώς της, εὔχαρις δὲ καθίσταται ἂν ἐπὶ τῶν ἔσω τῆς νήσου διέλθῃ διότι μεθ' ὅλης τῆς τραχείας καὶ αὐχμηρᾶς ταύτης ποιότητος τοῦ ἐδάφους της οἱ κάτοικοι κατίσχυσαν ἐν μέρει τῆς φύσεως καὶ δι' ἐπιπόνου ἐργασίας καὶ μεγίστων δαπανῶν κατώρθωσαν νὰ καλλιεργήσωσι τεμάχια τινὰ γῆς μικρᾶς ἐκτάσεως, τὰ μᾶλλον ὑπὸ τῆς φύσεως εὐνοηθέντα, ἅπερ γονιμοποιήσαντες κατέστησαν κατάφυτα ἐξ ἀμπελώνων, ἐλαιοδένδρων, συκῶν, ἀμυγδαλεῶν, καὶ ἄλλων ὀπωροφόρων δένδρων μικρᾶς μὲν παροχῆς, ἀρίστης δὲ ποιότητος· πηγαῖα ὕδατα μόνον εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς νήσου ἀπαντῶνται, ὑφ' ὧν καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ μέρους ἐκείνου ὑδρεύονται.

ΚΛΙΜΑ.

Ἡ νῆσος κειμένη ὑπὸ τὸν μαγευτικὸν καὶ γαληνιαῖον ὁρίζοντα τοῦ Κρητικοῦ πελάγους ἔχει κλίμα εὐκραὲς καὶ τερπνόν· ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ τὸ θέρος διαρκεῖ 8 μῆνας, περὶ τὰ μέσα τοῦ ὁποίου ἡ θερμοκρασία ἐν τοῖς ἀνατολικοῖς μέρεσι ἀνέρχεται μέχρι 30 βαθμῶν τοῦ ἑκατοστομέτρου, καὶ τότε οἱ αὐχμηροὶ καὶ διψαλέοι βράχοι τῆς ἀνάπτουσιν, οὕτως εἰπεῖν δίκην κλιβάνου· ἐν ᾧ εἰς τὰ ταπεινότερα αὐτῆς μέρη καὶ τοὺς αἰγιαλοὺς ἡ θερμότης συγκιρνᾶται ὑπὸ δροσεροῦ ζεφύρου καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐν πλήρει Ἰουλίῳ εὑρισκόμενός τις ἐν ταῖς κατωφερείαις ὑψηλῶν ὀρέων, ὅπου τὸν οὐρανὸν δὲν βλέπει, καὶ ὅπου ὕδατα καθαρὰ καὶ διαυγῆ ἐκρέουσιν ἄφθονα, περιβάλληται δὲ συνάμα ὑπὸ κήπων καλλιδένδρων καὶ καταφύτων ὑπὸ τὸ γλυκὺ ἄρωμα τῶν πορτοκαλεῶν, λεμονεῶν, ῥοδακινεῶν, δαφνῶν, ὑπὸ τὴν πυκνὴν σκιὰν τῶν πλατάνων καὶ τῶν λευκῶν, παρὰ τῷ φλοισβοειδεῖ θορύβῳ τῶν ὑδρομήλων καὶ τῷ κελαδήματι τῆς ἀηδόνος, βεβαίως δὲν θέλει ἐπιμείνει εἰς τὰς πρώτας ἐντυπώσεις του, ἐκ τῆς πρώτης ὄψεως τῆς νήσου. Οἱ πνέοντες ἄνεμοι κατὰ τοὺς πρώτους 3 μῆνας τοῦ ἔτους φέρουσιν ἀφθόνους βροχάς, ἀναζωογονοῦσι τὴν γῆν, καὶ διατηροῦσι εἶδος ἀνοίξεως μέχρι τέλους Ἰανουαρίου, ὅτε αἱ ἀμυγδαλέαι καὶ ἡ ἐπὶ τῶν ὀρέων ὀρύγανες ἀνθοῦσι καὶ χύνουσιν τὴν εὐωδίαν των ἐφ' ὅλης τῆς νήσου.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ.

Ἡ νῆσος αὕτη ἥτις ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων παρουσιάζεται κατῳκημένη καὶ ἠρημωμένη ἐναλλάξ, εἶναι ἡ ἐγείρουσα τὰς πλέον ἐνδιαφερούσας ἀναμνήσεις τῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας· ὡς οὖσά ποτε διατριβὴ τῆς θεᾶς τῶν Ἐρώτων, καὶ τῶν Χαρίτων, καὶ ὡς σώζουσα ὄχι ὀλίγα ἐρείπια, τὸν ναὸν καὶ τὰ λουτρὰ τῆς θεᾶς Ἀφροδίτης, εἰς ἃ κατήρχετό τις διὰ κλίμακος κατεσκευασμένης διὰ μεγάλων τετραγώνων λίθων, ὡς τὰ ἐρείπια δεικνύουσιν· περὶ τοῦ ναοῦ τῆς θεᾶς ὁ Παυσανίας λέγει "ὁ ἐν Κυθήροις ναὸς τῆς Ἀφροδίτης ἦν ἀρχαιότερος ἐν Ἑλλάδι καὶ ἱερώτατος πάντων· ὁ ναὸς οὗτος ἔκειτο παρὰ τῇ σήμερον καλουμένῃ θέσει Παλαιόπολις" ἐν ᾗ καὶ ἡ ἀρχαία πρωτεύουσα τῶν Κυθήρων. Τὰ περὶ τῆς θέσεως τῆς πόλεως μᾶς ἐπιβεβαιοῦσιν ἔτι αἱ καθ' ἑκάστην εὑρισκόμεναι ἀρχαιότητες παρὰ τῶν κατοίκων τοῦ μέρους ἐκείνου. Κάτοχος πολλῶν ἀρχαιοτήτων εὑρεθέντων εἰς τὴν θέσιν ταύτην ὑπάρχει ὁ ἐν Κυθήροις διαμένων συνταξιοῦχος κ. Ἀπόστολος Θεοδωρακάκης ἀνὴρ τυγχάνων παιδείας καὶ ἀρετῆς. Ἐκτὸς ἀρχαίων ἐρειπίων ὑπάρχουσι πλῆθος ἀπολιθώσεων καὶ ἰδίᾳ ἐν τῇ θέσει τὰ "Κόκκαλα" παρὰ τῇ Ν. Α. πλευρᾷ τοῦ Καφαλίου, ἔτι δὲ ἐν τῇ δυτικῇ πλευρᾷ τῆς νήσου ὑπάρχει παρὰ τὸ χωρίον Μυλοπόταμον σπήλαιον τῆς Ἁγίας Σοφίας καλούμενον, ἔνθα ἄπειρον χάος στοῶν ἐκ σταλακτίτου λίθου ὑπάρχουσιν συγκοινωνουσῶν ἀλλήλοις. — Ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ Nicolas Denicolai. — Antiquites, Observées dans l'île de Cythère, παρατηρεῖ οὗτος ὅτι ὁ Πάρις μετὰ τὴν ἁρπαγὴν τῆς ὡραίας Ἑλένης συζύγου τοῦ Μενελάου, εἰς Κύθηρα κατέφυγεν, καὶ ὅτι παρετήρησεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὄρου τινὸς ἐρείπια σχετικοῦ ναοῦ (ἴσως ὁ νῦν καλούμενος Ἅγιος Γεώργιος ἄνωθεν τοῦ Αὐλέμονος) παρὰ τῷ ὁποίῳ ὑπῆρχε ἄγαλμα γυναικὸς φερούσης Ἑλληνικὴν ἐνδυμασίαν, ἐξ οὗ καὶ τὴν κεφαλὴν ἄρχων τις τῆς νήσου ἐντὸς ἔτη τινὰ πρότερον εἶχεν ἀφαιρέσει καὶ ἀποστείλει εἰς Ἐνετίαν. Πολλοὶ δὲ ὡς ὁ Jehan le Maire des Belges εἰς τὸ Illustration des Gaules, καὶ οἱ Spon καὶ Weeler ἐπιβεβαιοῦσιν ὅτι τοῦτο παρίστα τὴν ὡραίαν Ἑλένην· Κατὰ δὲ τὸν Dapper ἐν τῷ Description éxacte des îles de l'Archipel, (Amsterdam, 1703), ἀναφέροντος τὰ ὑπὸ τοῦ Spon γραφόμενα περὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως τοῦ βασιλέως Μενελάου, περὶ τῶν λουτρῶν καὶ ἀνακτόρων αὐτοῦ βεβαιοῖ ὅτι ἐν Κυθήροις ὑπῆρχον· εἰς διαφόρους ἀκτὰς φαίνονται ἔτι τὰ λείψανα ἀρχαίων πόλεων, πύργοι δέ τινες καὶ οἱ τῆς "Παλαιχώρας" εἰσὶν ἐπὶ ποδὸς καὶ σειραὶ τειχῶν δεικνύουσιν εἰς διάφορα μέρη τῆς νήσου ἴχνη ἀρχαίων μεγαλοπρεπῶν πόλεων.

ΑΙ ΚΑΤ' ΕΠΟΧΑΣ ΑΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ.

Ἡ νῆσος αὕτη περὶ τὴν 4ην ἑκατονταετηρίδα ὑπετάχθη εἰς τοὺς Μακεδόνας καὶ κατόπιν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ἀπετέλεσε μέρος τοῦ ὅλου Ῥωμαϊκοῦ κράτους καὶ μετὰ ταῦτα τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας· περὶ τὴν 10ην ἑκατονταετηρίδα περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Νορμανδῶν καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὴν τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως· κατὰ τὸ 1386 στρατὸς μετὰ πλοίων τῆς Ἐνετικῆς Δημοκρατίας εἰσβαλὼν ἐκυρίευσεν τὴν νῆσον, ἥ ὑφ' ἱκανὸν χρόνον ὑπερησπίσθη κατὰ τῶν Τούρκων, οἵτινες ὅμως τῷ 1716 προσέβαλον τὴν νῆσον μετὰ τῶν Ἀλγερίνων, ἀλλ' ὁ ἀρχιστράτηγος Σουλεμβοῦργος, Σάξων, ἀντέστη ἀνδρείως καὶ τέλος ἀπέκρουσεν αὐτούς· εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἐνετῶν τὰ Κύθηρα παρέμεινον ἐπὶ 4 ὅλας ἑκατονταετηρίδας, τῷ δὲ 1798 περιῆλθον εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν δημοκρατικῶν Γάλλων διὰ τῆς ἐν Καμποφορμίῳ συνθήκης, μετὰ δύο δὲ ἔτη κατελήφθησαν ὑπὸ τῶν Ῥώσσων καὶ συμμάχων αὐτῶν Τούρκων· δι' οὐκαζίου δὲ ἀπὸ 21 Μαρτίου 1808 ἀπετέλεσαν μέρος τῆς Ἰονικῆς Δημοκρατίας πρωτευούσης οὔσης τῆς Κερκύρας καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Ῥωσσίας Παύλου καὶ τοῦ τότε Σουλτάνου· μετὰ 7 ὅμως ἔτη περιῆλθον διὰ τῆς ἐν Τιλσίτῃ συνθήκης καὶ αὖθις εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Γάλλων· μετὰ τὴν πτῶσιν ὅμως τοῦ Ναπολέοντος (τῷ 1814) παρεχωρήθη ἡ νῆσος εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἄγγλων, καὶ ὑπὸ τούτους ἔμεινεν 49 ἔτη καὶ τέλος ἔτυχε ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ νῆσοι τοῦ Ἰονίου Κράτους τῆς ποθητῆς ἑνώσεως μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου, συντελέσαντος εἰς τοῦτο καὶ τοῦ τότε ἄγαν ῥιζοσπάστου καὶ νῦν ἀντιπροσωπεύοντος τὴν νῆσον ἐν τῷ Ἑλληνικῷ κοινοβουλίῳ κ. Κοσμᾶ Πανα-ρέτου, ἀνδρὸς ἂν καὶ μὴ ἐκπαιδευθέντος, φύσει ὅμως ἀγχίνου καὶ πολιτικοῦ ὡς τοῦτο μαρτυρεῖ ἡ ἐπὶ τριακονταετίαν ἄνευ οὐδεμιᾶς διακοπῆς ἐκλογὴ αὐτοῦ ὡς βουλευτοῦ.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΡΟΣ ΑΛΛΗΛΑΣ

ΚΑΙ

ΙΔΙΑι ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΥΨΙΣΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΑΥΤΩΝ.

Ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κ. Καλοζύμη.

(Συνέχεια.)

Τούτων δ' οὕτως ἐχόντων ἀναγκαζόμεθα ἀναποδράστως ἵνα παραδεχθῶμεν τὴν ὕπαρξιν ἰσχυροῦ τινος ἠθικοῦ τῶν ἐπιστημῶν συνδέσμου, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἠθικῆς βάσεως ἐφ' ἧς ἑδραζόμενον τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῶν συναφείας ἵσταται ἀκλόνητον ἐναντίον πάσης κατὰ αὐτοῦ γινομένης προσβολῆς. Ναί, ἠθικῆς βάσεως, διότι αἱ ἐπιστῆμαι τότε μόνον ἀκτινοβολοῦσι μεγαλοπρεπῶς ἐκχέουσαι τὸ ἱλαρὸν φῶς αὐτῶν μέχρι τῶν ὁρίων ἐκείνων εἰς ἃ δύναται νὰ ἐκτανθῇ ἡ τοῦ ἀνθρώπου γνῶσις, ὅταν ἑδράζωνται ἐπὶ τῆς στερεᾶς καὶ ἀκραδάντου βάσεως τῆς ἀληθείας.

Ὁ ἄνθρωπος φύσει ὀρέγεται τοῦ εἰδέναι, χαίρει δὲ ὑπερβαλλόντως ἐπὶ τῇ ἀνακαλύψει ἐπιστημονικῆς τινος ἀληθείας, ἥτις κεῖται παρὰ τὴν ὁδὸν τῆς ἐρεύνης ὡς ἄλλος τις οἱονεὶ γίγας καθεύδων ἐν σκοτεινῷ τινι ἄντρῳ καὶ περιβεβλημένος τὸ μέλαν τῆς βαθείας νυκτὸς περικάλυμμα. Πάντες δὲ οἱ διὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης διερχόμενοι μὴ αἰρομένου τοῦ καλύμματος τούτου καὶ μὴ διαφωτιζομένου τοῦ περιέχοντος αὐτὸν χώρου καθορῶσιν ἁπλῶς ἐν σκοτεινῇ εἰκόνι τὴν γιγάντειον αὐτοῦ μορφήν, οὐχὶ δὲ τὸ ὅλον σῶμα τοῦ γίγαντος τούτου. Οἱ δὲ βουλόμενοι τῶν παραπορευομένων τὴν ὁδὸν ταύτην ἵνα ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἀνιχνεύσωσι καὶ γνώσωνται τὰ κατὰ αὐτὸν δέον νὰ παραιτηθῶσι τὴν τυχὸν καθοδηγοῦσαν αὐτοὺς χεῖρα τῆς ματαιότητος, θέσωσι δὲ ἐπὶ τῆς ῥινὸς τοῦ λογικοῦ αὐτῶν τοὺς δακτύλους τῆς σπουδαιότητος, καὶ οὕτω μετὰ ὥριμον καὶ βαθεῖαν σκέψιν καὶ κατάλληλον τοῦ ἐπιστημονικοῦ φωτὸς χρῆσιν ἀποδυθῶσιν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἐπιζητοῦντες τὴν αἰσίαν ἔκβασιν αὐτοῦ. Καὶ ἐὰν μὲν δυνηθῶσι νὰ ἄρωσι τὸ ἐν λόγῳ κάλυμμα ὄψονται πάντως τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἀληθῆ ὄψιν τοῦ γίγαντος τούτου, ἤτοι τῆς ἀληθείας· ἄλλως τε μένει οὗτος κεκρυμμένος μέχρις οὗ ἄλλοι ἐρευνηταὶ δεξιώτερον ἐπωφελούμενοι τοῦ παρεχομένου αὐτοῖς ἐπιστημονικοῦ φωτὸς δυνηθῶσι θαρραλέως καὶ ἀκαμάτως ἐπὶ τὰ πρόσω χωροῦντες ἵνα περάνωσιν αἰσίως τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτῶν ταύτην ἐπιχείρησιν. Ταύτης δὲ ἐπιτευχθησομένης παραυτα νέα ἀνοίγεται ὁδὸς εἰς πάντα τῆς ἐπιστήμης ἐργάτην εἰς ἔρευναν καὶ ἀνακάλυψιν ἑτέρας ἐπιστημονικῆς ἀληθείας τέως ἀγνώστου καὶ ἀφανοῦς· καὶ οὕτως ἡ ἐργασία αὕτη ἀπὸ προσώπου εἰς πρόσωπον μεταδιδομένη χωρεῖ διηνεκῶς ἐπὶ τὰ πρόσω, ἐνίοτε ἀλλάσσει ἕδραν.

Πᾶσα δὲ ἀποκαλυπτομένη ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια λαμπιρίζουσα δίκην καιομένης θρυαλλίδος διαφωτίζει τὴν ὁδὸν πᾶσι τοῖς δι' αὐτῆς διερχομένοις. Ἡ δὲ φλὸξ αὐτῆς ἑνουμένη μετὰ τοῦ φωτὸς τῆς ἐπιστήμης, τῆς ἐκ πολλῶν τοιούτων θρυαλλίδων ἀποτελουμένης, συμβάλλεται εἰς ἐπαύξησιν αὐτοῦ καίοντος καὶ διαφωτίζοντος πρὸ παντὸς λαοῦ ὡς μεγάλη τις πυρά. Ἀλλ' εἰ καὶ πολλὰ τῶν μελῶν τῶν κοινωνιῶν τῶν ἀνθρώπων ἐν τοιαύτῃ διατελοῦσι ἀγνοίᾳ περὶ πολλῶν ἀντικειμένων ὥστε πολλάκις δυσδιάκριτος ἀποβαίνει αὐτοῖς ἡ ποιότης πολλῶν ἁπλουστάτων πραγμάτων, οὐχ' ἧττον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν οὐ παύονται ἐμφανιζόμενοι ἐν μέσῳ αὐτῶν ἄνθρωποι, ἐξ ὧν ἄλλοι μὲν ἀναδέχονται οἰκειοθελῶς τὴν εὐθύνην ἵνα ἐπιρρίπτωσι συνεχῶς εἰς τὴν πυρὰν ταύτην σχίδακας πρὸς διατήρησιν καὶ ἀνάφλεξιν αὐτῆς, ἄλλοι δὲ τὸ ἔργον τοῦ κομιστοῦ κομίζοντες τὰς ἱερὰς τῆς ἐπιστήμης φλόγας ἀπὸ χώρας εἰς χώραν, πόλεως εἰς πόλιν, καὶ μέχρις αὐτῆς ἔτι τῆς ἐσχάτης τῶν πτωχῶν καλύβης. Οὕτω δὲ πᾶσα ἀνακαλυπτομένη ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια διαφωτίζουσα ὡς ἄλλη φωτεινὴ ἀκτὶς τὴν ὁδὸν τῆς ἐπιστήμης διευκολύνει εἰς πάντα θεράποντα αὐτῆς τὴν πρὸς τὸ μέγα κέντρον προσέγγισιν αὐτοῦ, ἤτοι εἰς τὴν ἀπόλυτον ἀλήθειαν οὖσαν τὸ ὕστατον τέρμα πρὸς ὃ φέρεται πᾶς ἐπιστήμων. Καθ' ὅσον οὗτος διερχόμενος διὰ τῶν κεντρικωτέρων σταθμῶν τῆς ἐπιστήμης ποθεῖ ἵνα ἀφιχθῇ εἴς τι ὑψηλὸν κέντρον ἐξ οὗ νὰ δύνηται ἵνα κατοπτεύῃ ὡς ἀπὸ ὄρους ὑψηλοῦ πάντα τὰ ἐν τῇ φύσει συμβαίνοντα καὶ ἀκριβέστερον καθορᾷ τῷ ὄμματι τῆς διανοίας τὴν ἠθικὴν ἐκείνην δύναμιν καὶ βάσιν, ἐφ' ἧς ἑδράζεται ἀκλονήτως ἡ τῶν ἐπιστημῶν ἑνότης. Ἀλλὰ τίς ἐστιν ἡ βάσις αὕτη; τίς ἡ κυρία πηγὴ ἐξ ἧς ἀπορρέουσιν αἱ ἐπιστῆμαι; ἔστιν αὕτη δημιούργημά τι χειρὸς ἀνθρώπου, ἢ ἕτερόν τι τῶν ὑλικῶν ὄντων, ἢ καὶ ἰσχυρόν τι τῶν τῆς φύσεως στοιχείων; οὐχί. Ἡ βάσις ἢ κάλλιον εἰπεῖν, ἡ ἀρχὴ αὕτη οὐδεμία ἄλλη δύναται νὰ ᾖ ἢ μόνη ἐκείνη, ἥτις ἐστὶ καὶ ἡ ζῶσα ἀρχὴ καὶ τὸ ὕστατον τέλος πάσης γνώσεως, καὶ σοφίας. Ἤτοι ὁ ζῶν καὶ ἀεὶ ὢν Θεός, οὗ ἡ βούλησις πάνσοφος καὶ παντοδύναμος. Ἔνιοι τῶν φιλοσόφων ἐπεχείρισαν οἱονεὶ διὰ τῶν πτερύγων τοῦ Ἰκάρου τολμηρὰν τινα πρὸς τὸν ἥλιον πτῆσιν, δι' αὐτῆς δὲ ἐσκόπουν, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἵνα ἐγκαταλίπωσι μακρὰν ἢ καὶ ὄπισθεν αὐτῶν πᾶσαν ἄλλην ἐπιστήμην πλὴν τῆς φιλοσοφίας· ἀφ' ἑτέρου δὲ ἵνα ἀνακαλύψωσι τὴν τελευταίαν τῶν ὄντων αἰτίαν καὶ ἐξενέγκωσι γενικὸν περὶ αὐτῆς ὁρισμόν. Ἀλλ' ἐν ᾧ ἤρξαντο μεταρσιούμενοι, ἐν τῇ μετάρσει αὐτῶν ταύτῃ σκοτισθέντες ἐκ τοῦ ὕψους τῶν εἰκοτολογιῶν κατέπεσον εἰς πολύπλοκον καὶ ἀδιέξοδον τῆς βαττολογίας λαβύρινθον, καὶ οὕτω ἀντὶ τοῦ συμπληρεῖν τὰς ἐπιστήμας γραφῇ τε καὶ λόγῳ καὶ ὑποδεικνύειν ἐν αὐτοῖς τὴν στενὴν πρὸς ἀλλήλας συγγένειαν αὐτῶν, τοὐναντίον οὗτοι ἀπεχένουν αὐτὰς τρόπον τινὰ ἀληθειῶν καὶ ἀπεμόνουν διὰ τῆς ψευδῶς μονον ἐγκωμιαζούσης αὐτὰς τέχνης τῆς πελιδνῆς καὶ ἀκάρπου αὐτῶν διαλεκτικῆς· ἄλλοι δὲ καὶ δὴ τῶν νεωτέρων φιλοσόφων σπουδαίως εἰργάσθησαν ὅπως εὕρωσι διὰ φιλοσοφικῆς ἐρεύνης ἀρχήν τινα, ἥτις νὰ ᾖ ἡ ῥίζα καὶ τὸ κέντρον ἁπασῶν τῶν ἐπιστημῶν καὶ πάντων ἐν γένει τῶν ὄντων· ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἐν τῇ ἐρεύνῃ ταύτῃ, ἣν ἐπέπνεε σφοδρὸν πνεῦμα ἐγωϊσμοῦ, παρασυρθέντες ὑπ' αὐτοῦ ἀπέστησαν τοῦ ἐδάφους τῆς πραγματικότητος, τῆς ἀληθείας, περιεπλανήθησαν ἐφ' ἱκανὸν ἐντὸς τοῦ ἀχανοῦς τῆς πλάνης πελάγους, καὶ ἐν τέλει ἀπελπισθέντες προσώρμησαν ὡς εἰς ἀσφαλῆ δῆθεν λιμένα εἰς τὸν ἀπεγνωσμένον Σκεπτισμόν, εἰς τὴν νεκρὰν ἀποθέωσιν τοῦ νοῦ, καὶ πολλῶν πλανῶν. Οὕτω δέ, καὶ οὗτοι ἐκ πάντων τούτων σκοτισθέντες τὴν διάνοιαν ἐπελάθοντο τῆς ἀρχῆς ἢ μᾶλλον τοῦ Ὄντος ἐκείνου, ὅπερ ἐστὶν ἡ βάσις καὶ ἡ ζωὴ παντὸς τοῦ ἐγώ, καὶ ἐν ᾧ πάντες ἡμεῖς καὶ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν.

Ἐπειδὴ δὲ ἐνθάδε γίνεται λόγος περὶ φιλοσοφίας, δέον νὰ εἴπωμεν ὁποῖά τινα κατ' αὐτὴν ζητοῦνται· διὸ λέγομεν ὅτι κατὰ τὴν φιλοσοφίαν καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν ῥητορικήν, διὰ πᾶσαν ὑπόθεσιν τέσσαρά τινα ζητοῦνται. Πρῶτον εἰ ἔστι τι, δεύτερον τί ἐστι· τρίτον ὁποῖόν τι ἐστὶν καὶ τέταρτον διὰ τί ἐστι. Κατὰ ταῦτα λοιπὸν ἐρευνᾶται κατὰ πρῶτον ἡ ὕπαρξις τοῦ ζητουμένου ὄντος· δεύτερον ἡ φύσις καὶ ἡ οὐσία αὐτοῦ· τρίτον αἱ ἰδιότητες τῆς φύσεώς αὐτοῦ· καὶ τέταρτον ὁ σκοπὸς αὐτοῦ. Οὕτω δὲ καὶ οἱ φιλόσοφοι οὗτοι ἐρευνῶντες ἐζήτουν διὰ τῆς φιλοσοφίας τὴν ἀνεύρεσιν τῆς ὑπερτάτης ἀληθείας*), ἣν ἐποιοῦντο ἀντικείμενον φιλοσοφικῆς ἐρεύνης· ἀλλὰ τί ἐστι φιλοσοφία; Φιλοσοφία ἐστὶν ἔρως πρὸς τὸ εἰδέναι, ἐν γένει δὲ ἐστὶν ἡ ἐπιστήμη τῶν ἀρχικῶν νόμων τῆς ἐνεργείας τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος· θεωρητικὴ δὲ φιλοσοφία ἡ ἐπιστήμη τῶν νόμων τῆς ἐνεργείας ἐκείνης, ἥτις στρέφεται περὶ τὰς ἐννοίας καὶ γνώσεις τῶν πραγμάτων· ἀλλ' ἐπειδὴ σκοπὸς πρῶτος τῆς φιλοσοφίας ἐστὶν ἡ ἀπόλυτος ἁρμονία τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, ἕπεται ἐντεῦθεν κατ' ἀνάγκην ὅτι τῆς θεωρητικῆς φιλοσοφίας κύριος σκοπὸς ἐστιν ἡ ἀπόλυτος ἁρμονία ἁπασῶν τῶν ἐννοιῶν καὶ γνώσεων, ἥτις ἐστὶν ἡ ἀλήθεια· ἀλλ' ἡ ἀλήθεια αὕτη ἐστὶν οὐχὶ ἀπόλυτος, ἀλλὰ σχετική, καὶ τοῦτο γίνεται δῆλον ἐκ τῆς πεπερασμένης φύσεως τοῦ ἀνθρώπου· διότι αἱ ἔννοιαι καὶ γνώσεις ἡμῶν ὡς γινώσκομεν ἐξ ἰδίας πείρας πληθύνονται διηνεκῶς καὶ καθ' ἕνα ἕκαστον, καὶ καθόλου εἰς τὴν ἀνθρωπότητα· διότι ὅ,τι σήμερον θεωρεῖται καὶ ἀναγνωρίζεται ὡς ὀρθόν, αὔριον ἐλέγχεται ψευδόμενον, καὶ οἷα ἐβλέπομεν μέχρι τῆς χθὲς ἐν ἁρμονίᾳ, σήμερον καθορῶμεν αὐτὰ ἐν διαφωνίᾳ· ἄρα ἡ ἀπόλυτος ἀλήθεια δὲν γινώσκεται ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου, ἢ μόνον ὑπὸ τοῦ ὄντος ἐκείνου, ὅπερ περιέχει ἐν ἑαυτῷ ἁπάσας ὁμοῦ τὰς ἐννοίας καὶ γνώσεις καὶ δύναται διὰ μιᾶς ἐποπτείας ἵνα ἁπάσας κατοπτεύσῃ καὶ κρίνῃ τὴν πρὸς ἀλλήλας αὐτῶν ἁρμονίαν καὶ συνέχειαν. Τοιοῦτον δὲ ὂν ἐστιν ὁ παντεπόπτης καὶ πάνσοφος Θεός, ὅστις κηρύττεται καὶ ἐξυμνεῖται ὑπὸ τῶν θεοπνεύστων Γραφῶν ἡ κατ' ἐξοχὴν ἀλήθεια· "Ἐγώ εἰμι ἡ ἀλήθεια, λέγει ὁ θεῖος Σωτήρ."

Τὸ ὂν λοιπὸν τοῦτο, ἤτοι ὁ ζῶν Θεὸς ὁ οὐρανοῦ καὶ γῆς ποιητὴς οὗτός ἐστιν ἡ βάσις καὶ ὁ θεμέθλος πάσης ἐπιστήμης, οὗτος ἡ κεντρικὴ ἀρχὴ ἀφ' ἧς ἀπορρέει πᾶσα ἐπιστήμη, οὗτος καὶ τὸ ὕστατον σημεῖον πρὸς ὃ σπεύδει ἵν' ἀφιχθῇ πᾶσα ἐπιστημονικὴ γνῶσις· ὡς δὲ ὁ ἥλιος καθορᾶται μόνον ἐν τῷ φωτί, τῷ ἐξ αὐτοῦ ἐκπεμπομένῳ, δι' οὗ φωτιζόμενα καὶ θερμαινόμενα τὰ ὑπ' αὐτὸν ὄντα καὶ χαίρουσιν ἐπὶ τῇ ἀπολαύσει τοῦ φωτὸς αὐτοῦ τούτου καὶ ζωογονοῦνται, οὕτω καὶ ὁ Θεὸς ἀληθῶς γιγνώσκεται καὶ διαβλέπεται μόνον ἐν τῷ φωτὶ τῷ ἐξ αὐτοῦ προερχομένῳ, ὡς ἡ Γραφὴ λέγει· "ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς".

*) Ἴδε Ἀριστοτ. Ῥητορ.

(Ἀκολουθεῖ.)

Ν. Ι. ΓΝΙΕΔΙΤΣ,

Ο ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΣ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 229.)

᾿Αξιότιμε Κύριε συντάκτα τοῦ ῾Εσπέρου,

᾿Ανετυπώθη πρὸ μικροῦ, ῥωσσιστί, καὶ δευτέρα ἔκδοσις τῆς μεταφράσεως τῆς ᾿Ιλιάδος τοῦ ῾Ομήρου "ὑπὸ Ν. Ι. Γνιέδιτς" ἥτις κατὰ τοὺς εἰδικοὺς εἶναι ἡ ἀρίστη πασῶν τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων, οὐ μόνον ἐν τῇ ῾Ρωσσικῇ ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλαις διαλέκτοις. ᾿Εκ τούτου λαβοῦσα ἀφορμήν, νομίζω ὅτι προσφέρω ἐνδιαφέρουσαν ἀνάγνωσιν τοῖς ἀναγνώσταις τοῦ ῾Εσπέρου, ἀποστέλλουσα ὑμῖν, πρὸς καταχώρησιν, σύντομον τοῦ περιδόξου μεταφραστοῦ βιογραφίαν, μεταφρασθεῖσαν ἐκ τοῦ ῾Ρωσσικοῦ.

Τῇ 2 Φεβρουαρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους, συνεπληρώθησαν ἑκατὸν ἔτη, ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Ποιητοῦ, τοῦ περιδόξου γενομένου διὰ τῆς εἰς τὸ ῥωσσικὸν μεταφράσεως τῆς ᾿Ιλιάδος τοῦ ῾Ομήρου.

Καίτοι μὴ ἔχων κυρίως πρωτότυπον ἱκανότητα ποιητικήν, ὁ Νικόλαος ᾿Ιωάννου Γνιέδιτς, ὑπῆρξεν ἀναντιρρήτως ὁ ἄριστος τῶν ἐκτελεσάντων ἔργον τοσούτῳ δύσκολον, ἐμβατεύσας εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ πρωτοτύπου, καὶ τηρήσας τὴν δύναμιν καὶ τὴν χροιὰν αὐτοῦ. ῾Η βαθεῖα γνῶσις τῆς ῾Ελληνικῆς γλώσσης ἀπήλαττεν αὐτὸν τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ ὁδηγῆται μόνον ἀπὸ τὸν ποιητικὸν οἶστρον, ὅστις ἐβοήθησε τὸν Ζουκόβσκην εἰς τὴν ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ μετάφρασιν τῆς ᾿Οδυσσείας, ἡ δὲ ἐρευνητικὴ σπουδὴ τῶν θείων ῥαψῳδιῶν ηὐκόλυνεν αὐτὸν νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ πρωτότυπον τόσον, ὅσον τὸ ἐπέτρεπεν ἡ ἀκαλλιέργητος ἔτι φιλολογικὴ τῆς ῾Ρωσσίας γλῶσσα, τὴν ὁποίαν ἡ δημιουργὸς τοῦ τε Πούσκιν καὶ Λέρμοντοφ δύναμις δὲν εἶχον εἰσέτι καταρτίσει. Κυρίως εἰπεῖν ἡ μετάφρασις τῆς ᾿Ιλιάδος ἀποτελεῖ τὸν κύριον πυρῆνα τῆς ἐνεργητικότητος τῆς φήμης, καὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ. Εἴκοσιν ἔτη ἐδαπάνησε διὰ τὸ ἔργον αὐτό, παλαίων ἀπέναντι ἀκαταμαχήτων δυσκολιῶν πρὸς μετάφρασιν ἐπιθέτων, τῶν ὁποίων βρύθει ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα, καὶ τὰ ὁποῖα ἀπαντῶνται ἀνὰ πᾶν κύριον ὄνομα, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ πλάσῃ πολλὰς λέξεις, ἕνεκα τῶν ὁποίων εἰς πολλὰ μέρη ἡ μετάφρασις φαίνεται πρωτότυπος.

Οἱ μακροὶ ᾿Αλεξανδρινοὶ ὁμοιοκατάληκτοι στίχοι, διὰ τῶν ὁποίων κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν Γάλλων ἐπειράθησαν νὰ μεταφράσωσι πρὸ τοῦ Γνιέδιτς ἕτεροι ῥῶσσοι μεταφρασταὶ τὴν ᾿Ιλιάδα, τόσον παρέβλαψαν τὴν ζωηρὰν τοῦ ὕφους εἰκόνα, ὥστε τὸ πρωτότυπον ἐφαίνετο ὅλως ξένον τῶν μεταφράσεων ἐκείνων. Τὸ πλῆρες ἑξάμετρον ἐβοήθησεν αὐτὸν νὰ μεταδώσῃ πληρέστατα τὰς καλλονὰς τῆς ἀρχαίας διαλέκτου, ἡ δὲ ἔλλειψις τοῦ ῥυθμοῦ τῆς ὁμοιοκαταληξίας δὲν ἐμπόδισε καθόλου τὴν ῥέουσαν τῶν ἰδεῶν φοράν.

῾Ο Πούσκιν λαβὼν ἀφορμὴν ἔν τινι ἐπιστολῇ πρὸς τὸν Γνιέδιτς ἔγραφεν

> "Σὺ τὴν σκιὰν ἀνέστησας τοῦ θείου ᾿Αχιλλέως
> ἀποκαλύψας εἰς ἡμᾶς τὴν μοῦσαν τοῦ ῾Ομήρου,
> Τὸ σκότος σὺ διέλυσας, τὸ κρύπτον αὐτὴν τέως
> καὶ ἔδειξας τὸ μέγεθος τῆς δόξης τῆς ἀγήρου."

Αὐτὸς δ' οὗτος ὁ ποιητὴς ἀπὸ τὴν ᾿Ιλιάδα ἐμπνευσθεὶς εἶπε τὸ γνωστόν·

> "᾿Ακούω τὸν σιγήσαντα τῆς θείας γλώσσης ἦχον,
> κ' ἐμπρός μου βλέπω καθαρὸν τοῦ γέροντος τὸν τύπον."

Τὰ εἰδύλλια τοῦ Θεοκρίτου "αἱ Συρακουσιαναί" μετεφράσθησαν ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Γνιέδιτς ἀκριβέστατα, ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὸ ὕφος ἐν ταῖς μεταφράσεσι ταύταις εἶναι ἀνώτερον τοῦ ἐν τῇ ᾿Ιλιάδι.

Πολλοῦ λόγου ἄξιαι εἶναι ἐπίσης αἱ μεταφράσεις τοῦ Σαιξσπήρου καὶ Βολταίρου "῾Η συνωμοσία τοῦ Φιέσκου ἐν Γενούῃ" τοῦ Schiller, αἱ διὰ τὴν σκηνὴν τροποποιήσεις τοῦ Λὴρ, αἱ μεταφράσεις του ἐκ τῆς νέας ῾Ελληνικῆς, καὶ σειρὰ πρωτοτύπων στίχων καὶ εἰδυλλίων.

῎Αριστος ὢν ἀναγνώστης ὑπῆρξε διδάσκαλος τῆς ἀπαγγελίας τοιούτων καλλιτεχνῶν, ὡς ὁ τραγικὸς Καρατίγκης, ᾿Ασένκωφ καὶ Σεμενώφ. ῾Ωμίλησε πλειστάκις κατὰ τὰς φιλολογικὰς ἑσπερίδας, ἃς προεκάλει ἐν τῇ Αὐλῇ ἡ Αὐτοκράτειρα Μαρία Θεοδωρόβνα. Τὸ ὄνομά του τίθεται ἐν τῇ αὐτῇ μοίρᾳ ἐν ᾗ τὰ τοῦ Ζουκόβσκη, τοῦ Κριλὼφ καὶ Καραμτζίνου, καὶ ἀναγράφεται ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν (lecteurs du Pavillon rose).

᾿Εκ τῶν ἐλεγειακῶν αὐτοῦ ἔργων, τὸ ἐπισημότερον εἶναι τὸ ἐπιγραφόμενον "Дума" ἢ ἰδέα.

> ῾Η τύχη ἦτο δι' ἐμὲ σκληρὰ καὶ ἀπειθής,
> οὐδέποτε μ' ἐθώπευσε χεὶρ φίλη προσηνής!
> ῎Ερημος, μόνος, ὀρφανὸς ἐκ τῶν μικρῶν μου χρόνων,
> διήνυσα τὸν βίον μου, μὲ στεναγμὸν καὶ πόνον, . . .
> Μόνος, τοῦ βίου τὰς γυμνὰς διῆλθον πεδιάδας,
> εἰς ἃς, καθὼς εἰς λυβικὰς καὶ καυστηρὰς κοιλάδας,
> Οὐδέποτε μ' ἐδρόσισε σκιὰ ἢ δένδρου κλῶνος . . .
> καὶ τελειώνω ἔρημος τὸν βίον μου καὶ μόνος . . .
> Τὸ γῆρας μόνος ἀπαντῶ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ,
> καὶ εἶμαι μόνος κι' ἔρημος, ἐν μέσῃ κοινωνίᾳ . . .
> ῾Η τύχη ἦτο δι' ἐμὲ σκληρὰ καὶ ἀπειθής!
> οὐδέποτε μ' ἐθώπευσε χεὶρ φίλη προσηνής . . .

Αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ὡραῖον τὸ ἐλεγεῖον τοῦτο, γραφὲν ἐν μελαγχολικῇ τοῦ βίου στιγμῇ δὲν ἀπεικονίζει τὸν ἀληθῆ βίον τοῦ Γνιέδιτς; Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ οἰκονομική του κατάστασις δὲν ἦτο ῥόδινος, οὐδὲ ἠδύνατο νὰ καυχηθῇ ἐπὶ τῇ κατ' οἶκον πολυτελείᾳ, ἀλλ' οὐχ' ἧττον ἡ φιλολογικὴ καὶ κοινωνικὴ αὐτοῦ θέσις, ἦτο ἀξιοζήλευτος. ῞Ελκων τὸ γένος ἀπὸ ἀρχαίας παρὰ τὰ σύνορα οἰκογενείας, περατώσας τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Μόσχας, καὶ συμπληρῶν τὰς γνώσεις του διὰ συντόνου ἰδιαιτέρας μελέτης, ἦτο δεκτὸς εἰς τοὺς καλλιτέρους ἀριστοκρατικοὺς καὶ ἐπιστημονικοὺς κύκλους τῆς Πετρουπόλεως, ἐσχημάτιζε μάλιστα τὸ κέντρον πέριξ τοῦ ὁποίου συνηθροίζοντο οἱ ἐπὶ φιλολογίᾳ διαπρέποντες. ῾Η ἐραστικὴ καὶ λεπτὴ αὐτοῦ φιλοκαλία ἦτο τόσον γνωστή, ὥστε ὁ Πούσκιν εἰς τὰς ἐπιστολάς του ὠνόμαζεν αὐτὸν "πεφωτισμένον τῶν ποιητῶν κριτήν" καὶ ἔλεγεν·

> Τέκνον τοῦ Φοίβου ἐκλεκτόν, ὅταν ἡδὺ μοὶ νεύῃς,
> ἢ τείνῃς χεῖρα φιλικήν, μὲ καταγοητεύεις.

῾Ο Γνιέδιτς συνεδέετο διὰ στενῆς φιλίας πρὸς τὸν μυθογράφον Κριλώφ, ἦτο γείτων αὐτοῦ καὶ συνυπηρέτησαν ἐν τῇ ᾿Εθνικῇ Βιβλιοθήκῃ, ἐτάφη δὲ πλησίον του ἐν τῷ Μοναστηρίῳ τοῦ ῾Αγίου ᾿Αλεξάνδρου. ῾Ο θάνατός του, λαβὼν χώραν τῇ 3 Φεβρουαρίου 1833 ἐν ἡλικίᾳ 49 ἐτῶν, προῆλθεν ἐκ ῥήξεως τραχηλικῆς τινὸς ἀρτηρίας, προελθούσης ἐξ ὑπερβολικῆς διατάσεως τῶν φωνικῶν αὐτοῦ ὀργάνων, κατὰ τὰς προγυμνάσεις τῶν τραγικῶν μονολόγων. Γυμνάζων ἐπὶ 18 ὅλα ἔτη ἕνα ἕκαστον διὰ τὸ μέρος αὐτοῦ τοὺς ὑποκριτάς, ἠλλοίωσεν ἀνεπαισθήτως τό τε ἰσχυρὸν αὐτοῦ στῆθος καὶ τὸν τράχηλον. ῎Ισως θὰ ἠδύνατο νὰ εὕρῃ θεραπείαν ἐν μεσημβρινῷ τινι κλίματι, ἀλλ' ἐκεῖνος ἔμενεν εἰς τὴν ἄρκτον, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο ὁ πρόωρος αὐτοῦ θάνατος.

Τὸ μνημεῖον του εὑρίσκεται ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τοῦ ῾Αγίου ᾿Αλεξάνδρου Νέβσκη κεκοσμημένον μὲ ἀνάγλυφα τοῦ Νικολάου ᾿Ιβάνοβιτς καὶ φέρον, χρυσοῖς γράμμασι, ἄνωθεν μὲν τὴν ἐπιγραφήν·

"Τῷ Γνιέδιτς τῷ πλουτίσαντι τὴν ῥωσσικὴν φιλολογίαν διὰ τῆς μεταφράσεως τοῦ ῾Ομήρου."

Κατώθεν δὲ τὴν σημείωσιν·

"Παρὰ τῶν φίλων καὶ θαυμαστῶν τῆς ἱκανότητός του."

᾿Αντὶ δὲ ἐπιταφίου τὸν στίχον τῆς πρώτης ῥαψῳδίας τῆς ᾿Ιλιάδος·

"Τὸν καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή."

᾿Εν Ταϊγανίῳ.

Α. Χ.

Ο ΟΡΝΙΘΟΡΥΓΧΟΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 229.)

Εν τῶν περιεργοτέρων εἰδῶν τῶν θηλαστικῶν ζώων, ἐκ τῶν εἰδῶν ἐκείνων, τὰ ὁποῖα παρὰ μὲν τοῖς ζωολόγοις διήγειρον τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἔκπληξιν, τοῖς δὲ ἀνατόμοις ἐπὶ πολὺ ὑπῆρξαν αἴνιγμα, εἶναι ὁ ὀρνιθόρυγχος, οὗ τὴν εἰκόνα παραθέτομεν. Τὸ ζῶον τοῦτο ὁμοιάζει θαλάσσιον μῦν ἔχοντα ῥύγχος νήσσης, ἑνοῖ δὲ τὸν χαρακτῆρα πτηνοῦ μετὰ τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν θηλαζόντων ζώων· καὶ εἰς τὴν συγχώνευσιν ταύτην ὀφείλει καὶ τὸ δοθὲν αὐτῷ ὄνομα. ᾿Επὶ πολὺ οἱ ἄποικοι τῆς Αὐστραλίας, οἵτινες πρῶτοι ἀνεκάλυψαν τὸ ζῶον τοῦτο, ἦσαν ἀμφίβολοι ἂν ἀνήκῃ εἰς τὰ ᾠοτόκα ἢ τὰ θηλάζοντα· ἀλλ' ἡ ζωολογία ἐπιληφθεῖσα τοῦ ζητήματος ἀπέδειξε ὅτι ὁ ὀρνιθόρυγχος ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν θηλαζόντων, ἀλλ' εἰς ὑποδεεστέραν τινὰ τάξιν, ἐν ᾗ τὰ θηλάζοντα ζῶα ἔχουσιν ἀτελεστέραν τὴν ἀνάπτυξιν καὶ μετέχουσί τι τῶν πτηνῶν καὶ τῶν ἑρπετῶν.

Τὴν ἀπάτην τῶν πρώτων ἀνακαλυπτῶν τοῦ ὀρνιθορύγχου προυκάλεσεν ὁ σχηματισμὸς μερῶν τινων τοῦ σώματος, τοῦ ῥύγχους, τῆς κεφαλῆς, ἀλλὰ ἐμβριθεστέρα ἔρευνα ἀποδεικνύει ὅτι αἱ λειτουργίαι τοῦ σώματος εἶναι αἱ τῶν θηλαζόντων ζώων, πρὸς τὰ ὁποῖα ὁμοιάζει καὶ ἡ ἐξωτερικὴ τοῦ σώματος μορφή. Τὸ σῶμα εἶναι πεπιεσμένον καὶ καλύπτεται ὑπὸ τριχωτοῦ δέρματος στιλπνοῦ καὶ ἐρυθρο-καστανοχρόου χρώματος· τὸ δέρμα ὑπὸ τὴν κοιλίαν ἔχει χρῶμα ἀργυρόχρουν. ῾Ο χρωματισμὸς δὲ οὗτος διαφέρει κατὰ τὴν ἡλικίαν καὶ κατὰ τὸ γένος· τὸ ἄνω χεῖλος προέχει τοῦ κατωτέρου· οἱ μικροὶ ζωηροὶ ὀφθαλμοὶ κεῖνται ὑψηλὰ εἰς τὸ μέτωπον, καὶ ἔχουσιν ἐκτὸς τῶν δύο βλεφάρων καὶ τρίτον βλέφαρον, ὡς ἀπαντᾶται τοῦτο εἰς πολλὰ εἴδη ζώων· οἱ πόδες εἶναι ταπεινοὶ πολὺ καὶ ἔχουσιν ἀνὰ πέντε δακτύλους συνδεομένους διὰ μεμβράνης, ἥτις εἰς μὲν τοὺς ἐμπροσθίους πόδας προέχει, εἰς δὲ τοὺς ὀπισθίους ἀφίνει ἐλευθέρους τοὺς ὄνυχας· ἡ πλατεῖα, μικρὰ οὐρά, ὁμοιάζουσα τὴν τοῦ κάστορος, εἶναι τριχωτή. Τὸ μῆκος τοῦ ζώου εἶναι 50 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου· τὸ ἄρρεν εἶναι μεγαλείτερον τοῦ θήλεος καὶ ἔχει εἰς ἕκαστον τῶν ὀπισθίων ποδῶν πτερνιστῆρα διάτρυτον. ῾Η ἰδέα ὅτι ὁ πτερνιστὴρ οὗτος περιέχει ὕλην δηλητηριώδη, χρησιμεύουσαν εἰς ἄμυναν, ἀπεδείχθη ἐσφαλμένη.

῾Η πατρὶς τοῦ ὀρνιθορύγχου εἶναι αἱ λίμναι καὶ οἱ ποταμοὶ τῆς Νέας Ζηλανδίας· ἐκεῖ παρὰ τὰς συσκίους ἀνθοφόρους ὄχθας τῶν λιμνῶν καὶ τῶν ποταμῶν ὁ ὀρνιθόρυγχος διάγει ὕπαρξιν ἀμφίβιον τρεφόμενον, ὡς αἱ νῆσσαι καὶ ἄλλα ποτάμια πτηνά, ἐκ σκωλήκων καὶ ἐντόμων. Βυθίζεται εἰς τὸ ὕδωρ καὶ κολυμβᾷ μετὰ πολλῆς ταχύτητος καὶ ἐπιδεξιότητος, καὶ διὰ τοῦ δειλοῦ καὶ περιεσκεμμένου τρόπου του προδίδει μεγάλην λεπτότητα αἰσθήσεων. Εἰς τὸν ἐλάχιστον κρότον, εἰς τὴν ἐλαχίστην κίνησιν τοῦ θηρευτοῦ τὰ ζῶα ταῦτα γίνονται ἄφαντα ἐκ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος καὶ καταφεύγουσιν ὑπὸ τὴν πρασίνην σκέπην τῶν ὑδατίνων φυτῶν· μόνον μετὰ παρέλευσιν χρόνου ἱκανοῦ τολμῶσι ν' ἀνέλθωσιν εἰς τὸ ὕδωρ. Οἱ ἐγχώριοι τὰ θηρεύουσι διὰ δοράτων· οἱ ἄποικοι δὲ διὰ πυροβόλων ὅπλων. ῾Η φωλεὰ τῶν ὀρνιθορύγχων εὑρηται συνήθως εἰς πετρώδεις ὀπὰς τῆς ὄχθης καὶ ἔχει δύο ἐξόδους, μίαν μὲν ἄνωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος, ἑτέραν δὲ κάτωθεν. ῾Η κυρίως φωλεὰ κεῖται εἰς τὴν ἄκραν ὑπογείου στοᾶς, ἧς τὸ μῆκος εἶναι συνήθως δέκα ποδῶν, ἐνίοτε ὅμως καὶ τεσσαράκοντα πέντε, καὶ εἶναι καλῶς προπεφυλαγμένη δι' ἐπιστρώσεως ξηρῶν χόρτων. Περιέργους παρατηρήσεις ἔκαμεν ῎Αγγλος ἐπιστήμων ἐπὶ τοῦ τοκετοῦ τῶν ζώων τούτων· τὸ γεννώμενον εἶναι περιτετυλιγμένον ἐντὸς εἴδους ᾠοῦ, τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν ἐκκολάπτεται, διότι τὸ νεοσσὸν εἶναι ζῶν καὶ τρέφεται ἀμέσως διὰ γάλακτος. ῾Επομένως δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ ὀρνιθόρυγχος, ἀνήκων εἰς τὰ θηλάζοντα ζῶα, κεῖται ἐν τῷ μεταιχμίῳ τῷ χωρίζοντι τὰ ᾠοτόκα ἀπὸ τὰ θηλάζοντα· ἕτερον εἶδος, ἀνῆκον εἰς τάξιν πλησιάζουσαν περισσότερον πρὸς τὰ θηλάζοντα ζῶα, δὲν ἀνεκαλύφθη μέχρι σήμερον.

Γ. Ν. ΓΝΙΕΔΙΤΣ
ὁ Μεταφραστὴς τοῦ ῾Ομήρου.

Ο ΟΡΝΙΘΟΡΥΓΧΟΣ.

Η ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΧΙΟΥ.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ὑπὸ τοῦ Γάλλου ἀντιναυάρχου Σέρρ.

ΤΩΝ περιεργοτέρων σελίδων τῆς ἱστορίας τοῦ ναυτικοῦ εἶναι ἡ σελίς, ἣν ὁ Πολύβιος ἀφιέρωσεν εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς ναυμαχίας, ἥτις συνεκροτήθη δύο ἑκατονταετηρίδας πρ. Χρ. μεταξὺ τοῦ Ἀττάλου, βασιλέως τῆς Περγάμου καὶ τῶν συμμάχων αὐτοῦ Ῥοδίων ἀφ' ἑνός, καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου ἀφ' ἑτέρου. Ἡ περιγραφὴ τοῦ Πολυβίου δεῖται σημειώσεων καὶ ἐπεξηγήσεων· διὸ θέλω προσπαθήσει νὰ διευκολύνω τὴν κατανόησιν αὐτῆς εἰς τοὺς μὴ μελετήσαντας τὴν κατασκευὴν καὶ τὴν τακτικὴν τῶν πολεμικῶν πλοίων τῆς ἀρχαιότητος.

Ἐν τοῖς ὁμηρικοῖς χρόνοις αἱ ἑλληνικαὶ τριήρεις ἦσαν λέμβοι ἀνοικταί, ταχύπλοοι, περιέχουσαι πλήρωμα 40, 50 ἢ καὶ 60 ἀνδρῶν, οἵτινες ἦσαν ταὐτοχρόνως καὶ κωπηλάται καὶ μαχηταί.*) Τὰ ἐπὶ τῆς πρώρας καὶ τῆς πρύμνης ἐλαφρὰ καταστρώματα ἐχρησίμευον καὶ εἰς τὴν προφύλαξιν τοῦ πληρώματος καὶ εἰς τὴν ἐπίθεσιν· τὰ πρωρόξυλα περιεβάλλοντο ὑπὸ μεταλλίνων ἐλασμάτων, δι' ὧν καὶ προσφυλάττοντο καὶ στερεώτερα καθίσταντο· κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους οὔτε τακτικὸν ναυτικὸν ὑπῆρχεν, οὔτε τακτικὴ πολέμου, ἀλλ' αἱ ναυμαχίαι ἦσαν συμπλοκαί.

Ἡ πειρατεία ἐλυμαίνετο τὰ ἀνατολικὰ παράλια τῆς Μεσογείου. Ὅτε δὲ τὰ κράτη ἐνισχύθησαν ἀρκούντως ὅπως καταβάλλωσιν αὐτήν, τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν ἤρξατο ἀναπτυσσόμενον, ἡ εὐημερία ηὔξησε καὶ ἡ ναυπηγικὴ τέχνη ἐποιήσατο προόδους. Τριακόσια ἔτη πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου οἱ Κορίνθιοι κατεσκεύασαν τὰς πρώτας τριήρεις· ἀλλὰ μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ ε'. πρ. Χρ. αἰῶνος οἱ στόλοι τῆς Ἑλλάδος συνέκειντο κυρίως ἐκ λέμβων ἀνοικτῶν, τῶν καλουμένων τριακοντόρων, τετρακοντόρων, πεντακοντόρων, ὡς περιεχουσῶν 30, 40 ἢ 50 κωπηλάτας.

Ὀλίγα τινὰ ἔτη πρὸ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Ξέρξου εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὁ Θεμιστοκλῆς, ἐννοῶν ὅτι κατὰ θάλασσαν ἔκειτο ἡ δύναμις, κατέπεισε τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ νὰ ναυπηγήσωσι τριήρεις· ἦσαν αὗται πλοῖα μετὰ καταστρώματος, ἔχοντα πλήρωμα, ὡς πιθανόν, 150 ἀνδρῶν. Κατὰ τὸν ε'. αἰῶνα, μεταξὺ τῆς ναυμαχίας τῆς Σαλαμῖνος καὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, οἱ τὰ τῆς Ἀθηναϊκῆς δημοκρατίας διέποντες, ἐπωφελούμενοι τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν λαῶν πρὸς τὴν πόλιν των, ἀνέπτυξαν τὸ ναυτικὸν αὐτῆς, καὶ οὐ μόνον αἱ τριήρεις κατεσκευάζοντο περισσότεραι, μεγαλείτεραι καὶ καλλίτεραι, ἀλλὰ καὶ ἡ διοργάνωσις τοῦ στόλου ἐγένετο τακτική. Ὁ Περικλῆς προέβη ἔτι μᾶλλον, συστήσας ναυτικὴν σχολὴν καὶ τακτικὰ γυμνάσια τοῦ ναυτικοῦ διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς κυβερνήτας καὶ τοὺς ναύτας. Ἡ τακτικὴ δὲ αὕτη παρέσχεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὸ ναυτικὸν τῶν Ἀθηνῶν ἀδιαφιλονείκητον ὑπεροχήν. Κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ἐποχὴν ἡ τριήρης καὶ ὡς πλοῖον πολεμικὸν καὶ ὡς μέσον συγκοινωνίας κατέστη ἐντελής. Τὰ πληρώματα ἦσαν ἐξησκημένα, τὰ δὲ πλοῖα ἦσαν ἰσχυρά, ἔχοντα ὡς μόνον ὅπλον ἔμβολον δυνατόν, οὗ ἡ ἐπίθεσις ἦτο τοσοῦτον φοβερωτέρα, καθ' ὅσον οὐδεμίαν ζημίαν προὐξένει εἰς τὸν ἐπιτιθέμενον· τέλος δὲ διὰ τῆς πρακτικῆς ἐπινοήσεως τοῦ Ἀμεινοκλέους κωπῶν διαφόρου μεγέθους, ἐδόθη εἰς τὰ πλοῖα μεγαλειτέρα ἔτι ταχύτης καὶ εὐστροφία. Τοιαύτης τριήρεως τελειοποιημένης ἡ εἰκὼν εὑρηται ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Λούβρου.

Ὁ Θουκυδίδης, ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτοῦ, ἀναφέρει τὰς ἀρχὰς τακτικῆς, ἣν αὐτὸς ἐφήρμωσεν· οἱ Ἀθηναῖοι στρατηγοὶ δὲν ἐζήτουν πλέον, ὡς ἔπραττεν ὁ Θεμιστοκλῆς, ὅστις ἐβασίζετο εἰς τὴν ἀτομικὴν ἀνδρίαν τῶν Ἑλλήνων ἐν Σαλαμῖνι, τὰ στενὰ μέρη καὶ τοὺς στενοὺς κόλπους, ἀλλ' ἐξήρχοντο εἰς τὴν ἀνοικτὴν θάλασσαν. Βέβαιοι ὄντες περὶ τῆς ταχύτητος τοῦ πλοῦ καὶ τῆς εὐκινησίας τῶν πλοίων περιέπλεον τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα, περιμένοντες νὰ ἐπέλθῃ λάθος τι ἢ τυχαῖον συμβάν, ὅπερ νὰ ἐπιφέρῃ τὴν σύγχυσιν· τότε δὲ ὥρμων κατ' αὐτῶν, διέσχιζον τὰς τάξεις αὐτῶν, συνέτριβον τὰς κώπας των καὶ διὰ τοῦ ἐμβόλου κατέστρεφον αὐτά. Εὐνόητον εἶναι, πόσον ἡ τοιαύτη τακτικὴ θὰ ἦτο ἐπικίνδυνος μὲ πληρώματα ἄπειρα καὶ ἀγύμναστα· ὁ περίπλους ἀπῄτει ταχύτητα μεγάλην ἐκ μέρους τῶν κωπηλατῶν καὶ περίβλεψιν ἐκ μέρους τῶν κυβερνητῶν· ἡ θραῦσις τῶν κωπῶν, ἡ ἐπίθεσις διὰ τοῦ ἐμβόλου μεγάλας θὰ ἐπέφερον ζημίας ἂν οἱ πηδαλιοῦχοι δὲν συνεννοοῦντο καλῶς μεταξύ των καὶ ἂν ἕκαστον αὐτῶν πρόσταγμα δὲν ἐξετελεῖτο ἀκριβῶς. Πάντα ταῦτα ἐγένοντο ἐπὶ τῶν Ἀθηναϊκῶν τριήρεων, αἵτινες ἦρχον τοῦ Ἀρχιπελάγους μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν αἱ ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς τῶν Ἀθηνῶν διδόμεναι διαταγαὶ ἠνάγκασαν αὐτὰς νὰ πολεμῶσιν ὑπὸ περιστάσεις ἧττον εὐνοϊκάς.

Καὶ τῶν ἄλλων Ἑλληνικῶν πόλεων τὰ πλοῖα ἐπροόδευσαν κατὰ τὸν ε'. αἰῶνα· αἱ Κορινθιακαὶ τριήρεις δὲν ἦσαν κατώτεραι τῶν Ἀθηναϊκῶν οὔτε κατὰ τὸ μέγεθος οὔτε κατὰ τὰ πληρώματα· ἀλλ' ὅμως ἡ ἐκπαίδευσις τούτων ἦτο κατωτέρα, ἡ τακτικὴ διάφορος, ἡ κατασκευὴ τῶν πρυμνῶν ἄλλη καὶ τὸ ἔμβολον δὲν εὑρίσκετο ὑπὸ τὴν θάλασσαν, ἀλλ' ἄνωθεν αὐτῆς. Ἡ διάταξις τοῦ στόλου ἦτο ἡ αὐτή· αἱ τριήρεις ἀντεπροσώπευον τὰ παρ' ἡμῖν πλοῖα τῆς γραμμῆς, αἱ δὲ πεντακόντοροι τὰ ἐλαφρὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα ὡς εὐκινητότερα ἐλάμβανον ἐνεργὸν ἐν τῇ μάχῃ μέρος.

Ἀπὸ τοῦ τετάρτου πρ. Χρ. αἰῶνος αἱ ἐκσφενδονιστικαὶ μηχαναὶ ἐπέφερον ἀλλοίωσιν εἰς τὴν ναυπηγικὴν τέχνην. Αἱ μηχαναὶ αὗται ἐξεσφενδόνιζον εἰς μεγάλας ἀποστάσεις βέλη καὶ ὀγκώδεις λίθους. Ἀλλ' ἡ τοποθέτησις τῶν μηχανῶν τούτων καὶ ἡ προφύλαξις τῶν κωπηλατῶν ἀπὸ τῶν καταστρεπτικῶν αὐτῶν βλημάτων ἀπῄτουν νέας μελέτας. Οἱ ναυπηγοὶ ἔλυσαν τὰ δύσκολα ταῦτα προβλήματα αὐξήσαντες τὰς διαστάσεις τῶν τριήρεων καὶ κατασκευάσαντες αὐτὰς στερεωτέρας εἰς τὰ ἄνω μέρη διὰ τῆς ἱδρύσεως πυργίσκων δυναμένων νὰ παράσχωσιν ἄσυλον εἰς τοὺς κωπηλάτας καὶ προφύλαξιν εἰς τὰς ἐκσφενδονιστικὰς μηχανάς. Ἑπομένως αἱ τριήρεις ἐγένοντο βαρύτεραι, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ μῆκος αὐτῶν δὲν ἠδύνατο νὰ αὐξηθῇ ὅπως μὴ ἀπολέσῃ τὸ πλοῖον τὴν εὐστροφίαν του, ἀνάγκη παρουσιάσθη ν' αὐξηθῇ ἡ στερεότης. Ηὐξήθη ὡσαύτως ὁ ἀριθμὸς τῶν κωπηλατῶν, ὅπερ μετέβαλε βαθμηδὸν τὸν ἀρχικὸν τοῦ πλοίου χαρακτῆρα. Ἡ μεταμόρφωσις αὕτη δὲν ἐξετελέσθη βεβαίως ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, καὶ τὰ ναυπηγεῖα τοῦ Πειραιῶς ἤρξαντο κατασκευάζοντα τετρήρεις καὶ πεντήρεις· μετ' ὀλίγον καὶ αὗται αἱ πεντήρεις ἐφάνησαν ἀτελεῖς, καὶ ἐναυπηγήθησαν ἑξήρεις καὶ ὀκτήρεις (δηλ. πλοῖα μὲ ὀκτὼ σειρὰς κωπηλατῶν). Οἱ Πτολεμαῖοι ἐξώπλιζον μεγάλας τριήρεις ἐχούσας κώπας, ὧν ἑκάστην ἐκράτουν τέσσαρες καὶ πέντε ἄνδρες.

Αἱ ἀρχαῖαι πηγαὶ εἶναι μᾶλλον σκοτειναὶ ὡς πρὸς τὰ ζητήματα ταῦτα· ἑπομένως δὲν δυνάμεθα ἢ κατὰ προσέγγισιν νὰ ὁρίσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνδρῶν τοῦ πληρώματος. Παραδεχόμενοι τοὺς λόγους τοῦ Πολυβίου, καθ' ὃν ἡ μὲν τριήρης εἶχε 200 ἄνδρας, ἡ δὲ πεντήρης 470, φθάνομεν εἰς τὴν ἀριθμητικὴν δύναμιν, ἣν εἶχον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα συμμετέσχον τῆς ναυμαχίας τῆς Χίου.

Ἀναπτυσσομένου τοῦ ὄγκου τῶν πλοίων καὶ γενομένης τῆς διοικήσεως αὐτῶν ὡς ἐκ τούτου δυσκολωτέρας, ἐπῆλθον καὶ μεταβολαὶ εἰς τὴν διοργάνωσιν τῶν πληρωμάτων καὶ εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῶν. Ἐπὶ τῶν Ἀθηναϊκῶν τριήρεων ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου καταστρώματος στρατιωτῶν (ἐπιβατῶν καλουμένων) ἦτο μικρός· τὸ πλοῖον ἦτο τόσον ἀσθενές, ὥστε ἔδει νὰ ῥίπτωσιν οἱ ὁπλῖται τὰ βέλη των καθήμενοι καὶ νὰ προσέχωσι νὰ μὴ ἵστανται ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ πλοίου, ὅπως μὴ ἀνατραπῇ τοῦτο. Ἐπὶ τῶν τριήρεων ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιβατῶν ἀνεβιβάσθη μέχρις 120 ἀνδρῶν, οἵτινες ἐποιοῦντο χρῆσιν κινητῆς γεφύρας πρὸς μετάβασιν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς πλοίου ἐπὶ τοῦ ἄλλου. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ἐν ταῖς ἀρχαίαις ναυμαχίαις καὶ ἡ προσπέλασις ἦτο ἐν χρήσει καὶ ἡ ἐμβολή. Ἡ πρώτη συνέπεια τῆς μεταρρυθμίσεως ταύτης ἦτο ἡ κατάργησις τοῦ ὑποβρυχίου ἐμβόλου. Τὸ ἔμβολον τοῦτο ὅσον ἦτο εὔχρηστον καὶ φοβερὸν ἐν τῇ συμπλοκῇ τόσον ἦτο δύσχρηστον καὶ ἐνίοτε ἐπικίνδυνον κατὰ τὸν πλοῦν. Πιθανώτατον εἶναι ὅτι τὸ ἔμβολον δὲν ἦτο πλέον γενικῶς ἐν χρήσει κατὰ τὸν ε'. αἰῶνα, καὶ τὸ κείμενον τοῦ Πολυβίου ἀποδεικνύει ἡμῖν, ὅτι διακόσια ἔτη μετὰ ταῦτα τὸ ὑποβρύχιον ἔμβολον δὲν ἦτο πλέον ἐν χρήσει οὔτε ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν οὔτε ἐπὶ τῶν Ἰωνικῶν πολεμικῶν πλοίων.

Φυσικὸν εἶναι ὅτι ἐν τοῖς στόλοις ἡ διαφορὰ ἡ χωρίζουσα τὰ βαρέα ἀπὸ τῶν ἐλαφρῶν πλοίων αὐξάνει καθ' ὅσον τὰ πρῶτα καθίστανται ἰσχυρότερα. Τοῦτο συνέβη καὶ ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις. Κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον οἱ Ἀθηναῖοι δὲν μετεχειρίζοντο ὡς ἀνοικτὰ πλοῖα ἢ τὰς πεντηκοντόρους· κατὰ τὸν ἑπόμενον αἰῶνα ὁ στόλος αὐτῶν ἠρίθμει πλῆθος τριακοντόρων. Βραδύτερον δὲ τὰ ἀνοικτὰ ταῦτα πλοῖα μετέβαλον ὄνομα καὶ ἐλέγοντο λέμβοι, ἢ πρίστεις· ἀλλὰ ἡ χρῆσίς των ἔμεινεν ἡ αὐτή. Ὁ Φίλιππος τῆς Μακεδονίας εἶχε πολλὰ τοιαῦτα πλοῖα. Πιθανώτατον εἶναι ὅτι τὸ πλήρωμα αὐτῶν ἦτο κατὰ μέσον ὅρον 50 ἀνδρῶν. Ἡ λέξις κατάφρακτα σημαίνει τὰ πλοῖα μὲ κατάστρωμα, ἡ δὲ λέξις ἄφρακτα τὰ ἀνοικτά. Αἱ ὁμηρικαὶ λέμβοι ἦσαν ἀνοικταί, ἄφρακτοι. Ὅτε δὲ ἐδέησε νὰ δοθῇ πλειοτέρα στερεότης εἰς τὰ πολεμικὰ πλοῖα κατεσκευάσθησαν ταῦτα κατάφρακτα. Κατ' ἀρχάς, ὡς εἴπομεν, τὰ πλοῖα ταῦτα εἶχον δύο μικρὰ καταστρώματα εἰς τὴν πρώραν καὶ εἰς τὴν πρύμνην· εἶτα δὲ πρὸς μεγαλειτέραν τῶν ἀνδρῶν προφύλαξιν ἔλαβον ἓν κατάστρωμα καλύπτον ὅλην τὴν κοιλότητα τοῦ σκάφους. Τῶν τοιούτων πλοίων μνείαν ποιεῖται ὁ Πολύβιος ἐν τῇ περιγραφῇ αὐτοῦ.

(Ἕπεται ἡ συνέχεια καὶ τὸ τέλος.)

*) Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι εἰσὶ κατώτεροι κατὰ μέσον ὅρον τῶν ἀριθμῶν, οὓς ἀναφέρει ὁ Θουκυδίδης ἐν τῷ στόλῳ τοῦ Ἀγαμέμνονος· σημειωτέον ὅμως ὅτι ὁ στόλος οὗτος δὲν ἦτο προωρισμένος νὰ ἀγωνισθῇ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλ' ἐχρησίμευε μόνον πρὸς μεταφορὰν τῶν πολεμιστῶν.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Α'.

ΨΥΧΗ ΚΑΙ ΟΝΕΙΡΟΣ.

ΟΤΑΝ εἰς ὕπνον νήδυμον τὰ βλέφαρά μου κλείσω,
Τὸ πᾶν εἰς λήθην παραιτῶν,
Καὶ λησμονήσω ἑαυτόν, τὰ πάντα λησμονήσω,
Μετὰ τοῦ γένους τῶν θνητῶν·

Τότε γλυκὺς ὁ Ὄνειρος ἐγγύς μου πτερυγίζει
Καὶ ἡ ψυχή μου μετ' αὐτοῦ, τὸ σῶμα παραιτοῦσα,
Πετᾷ πρὸς σέ, ὦ φίλη μου, θερμῶς σὲ δαυκαλίζει
Καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἔρωτος σοὶ ψάλλει, μελῳδοῦσα.

Ἀλλ' οἴμοι! ἐπανέρχεται καὶ πάλιν ἡ πρωΐα,
Φεύγει ὁ Ὄνειρος ταχύς . . .
Καὶ ἡ ψυχή μου μετ' αὐτοῦ πετᾷ μακράν, ταχεῖα,
Ἀπὸ τῆς φίλης σου ψυχῆς.

Ἐν Πειραιεῖ.

Π. Κ. Ἀποστολίδης.

Β'.

ΖΗΛΟΤΥΠΙΑ.*)

ΔΕΝ ἠμπορῶ νὰ κρατηθῶ, τὰ δάκρυά μου τρέχουν,
Ὡς ἀδιάκοπος βροχὴ τὰς παρειάς μου βρέχουν.
Ὤ εἶναι πλέον βέβαιον, ἐκείνην τὴν εἰκόνα
Λατρεύει, ἥτις ἄψυχος θὰ μένῃ 'στὸν αἰῶνα.

Τὸν εἶδον βλέμμα ῥίπτοντα, ἓν βλέμμα ἱκεσίας,
Κ' εἰς τὴν μορφήν του θλιβερὰν ἀκτῖν' ἀπελπισίας·
Τὸν εἶδον, ἐνῷ ἄλλοτε φαιδρὸς χαρίης ἦτο
Πλησίον μου, ἐρέμβαζε προχθὲς καὶ ἐλυπεῖτο.

Δὲν ἐτολμοῦσε πρὸς ἐμὲ οὐδ' ἅπαξ ν' ἀτενίσῃ,
Ἔτρεμε, μήπως ἡ εἰκὼν τὸ βλέμμα συναντήσῃ;
Σὺ εἶσ' ἐμοῦ ἀντίζηλος, εἰκὼν κατηραμένη,
Πῶς σὲ μισῶ, ἂς εἶσαι καὶ κομψή, χαριτωμένη.

Ἀλλοίμονον! τί καλλονή! κ' ἐγὼ νὰ τὴν θαυμάζω..
Εἰς τὸ ῥεμβῶδες βλέμμα της κ' ἐγὼ αὐτὴ στενάζω!
Αὐτά σου τὰ ἀκίνητα, τὰ κεκλεισμένα χείλη
Ἐὰν ὡμίλουν, ὦ εἰκών, κ' ἐμοῦ θὰ ἦσο φίλη!

Ἐμοῦ, πλὴν ὄχι, μὴ αὐτοῦ! ποτὲ σὺ μὴ ἐρᾶσαι!
Εἶναι φρικτὸν μαρτύριον ὁ ἔρως, μὴ πλανᾶσαι!
Μεῖν' αἰωνίως ἄλαλος, κωφή, ποτὲ μὴ νεύῃς.
Μόνον θὰ εἶσαι εὐτυχής, ἐὰν σκληρῶς παιδεύῃς.

(Ῥοδία.)

Παρ. Σ. Κυριακίδης,
Διδάκτωρ τῆς Ἰατρικῆς.

*) Τὸ παρὸν ποίημα ἐγράφη ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν τῆς ὡραίας εἰκόνος "Ἡ Κιθαρίστρια" τῆς δημοσιευθείσης ἐν τῷ "Ἑσπέρῳ".

Γ'.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ GEIBEL.

Η ΚΟΡΗ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥ.

ΕΝΘΥΜΕΙΣΑΙ τὴν ἑσπέραν τὴν γαλήνιον ἐκείνην,
Ὅτ' ἐν μέσῳ λεπτῆς αὔρας βαλσαμώδους θαλασσίας,
Τρυφερῶς συνταρασσούσης τῶν κυμάτων τὴν εἰρήνην,
Ἐπὶ ταύτης προσωρμίσθην τῆς ἠρέμου παραλίας;
Ἐνθυμεῖσαι, ὅτι ἦλθον βαρυνθεὶς ἐκ τοῦ καμάτου
Τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἡμέρας, κι' ὅτι ἔνδον μου ἐγκλείων
Ἡδονῆς γλυκείας πόθους καὶ αἰσθήματος ἀφάτου
Ζωηρὸς ἀπεβιβάσθην, ἐγκαταλιπὼν τὸ πλοῖον;

Ἐκ τοῦ ὄρους γλυκὺς πνέων ἐψιθύριζεν ὁ ἦχος
Τοῦ ζεφύρου εἰς τὸ δάσος κι' εἰς ἀνάπαυσιν ἐκάλει·
Κορυφαὶ τῶν κυπαρίσσων ἐκυμάτιζον ἡσύχως,
Καὶ ἠνοίγετο ἐμπρός μου τῆς εἰρήνης ἡ ἀγκάλη.
Ἔστιλβεν ἀπὸ μαρμάρου ἡ ὡραία πόλις ὅλη,
Καὶ πυκνόφυλλος ὑψοῦτο ἀνθηρῶν κλημάτων στήλη·
Τῶν θυρῶν καὶ παραθύρων καὶ τῶν ἐξωστῶν οἱ θόλοι
Μ' ἐχαιρέτιζον μὲ χάριν, μὲ προσέβλεπον ὡς φίλοι.

Ἡλιόκαυστοι τὴν ὄψιν ἄνδρες ἵσταντο· εἰκόνας
Τοὺς ἐνόμιζον ἀρχαίας· δροσεραὶ δὲ ὡς τὸ ἔαρ
Μὲ τ' ἀγγεῖα ἐπὶ ὤμων καὶ μὲ ἐρυθρᾶς τὰς ζώνας
Κόραι ἔσπευδον, τὸ ὕδωρ νὰ ἀντλήσουν εἰς τὸ φρέαρ.
Τῆς κιθάρας ἐν τοσούτῳ εὔθυμος ἐκρότει ἦχος,
Κ' ἔπλεκον ἐν τῇ πλατείᾳ νεανίαι τὸν χορόν των,
Καὶ τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας ἐβασίλευεν ἡσύχως,
Καὶ ἐν λάμψει πορφυρώδει, εἰς τὸν χρυσωμένον πόντον.

Τότε πρῶτον ἐν ἐκστάσει, ἐρασμία, σ' εἶδον, κόρη·
Ἐπὶ ὑψηλοῦ ἐξώστου ἱσταμένην τότε σ' εἶδον,
Καὶ τὸ βλέμμα σου ἠρέμως τὸν χορόν των ἐθεώρει,
Διὰ μέσου τῆς φυτείας καὶ τῶν ἀνθηρῶν θυρίδων.
Ἡ ἀκτὶς δὲ τοῦ ἡλίου ἡ βραδέως σβεννυμένη
Σοὶ ἐχρύσονε τὴν κόμην τὴν ὑπόξανθον καὶ λείαν,
Κι' ἡ καρδία σου, ὦ κόρη, ἔπαλλεν αἰσθανομένη
Τῆς ἀγάπης σου τῆς πρώτης τὴν χρυσῆν εὐδαιμονίαν.

Ὤ, ἡμέραι εὐτυχίας! Ἔρως, εἰσχωρῶν λαθραίως,
Τὰς νεανικάς μας τότε κατελάμβανε καρδίας·
Τὸν καρπὸν τοῦ ἔρωτός μας τότ' ὠρίμασε ταχέως
Τοῦ ἡλίου τὸ φλογῶδες καὶ θερμὸν τῆς μεσημβρίας.
Καὶ τὸν κόσμον ἐλησμόνουν καὶ τὸν τάφον τὸν φρικώδη.
Δι' ἐμὲ τοῦ χρόνου ἔστη ἡ ἀμείλικτος πορεία.
Ὑπὸ τὴν σκιὰν δὲ τότε τῶν φοινίκων τὴν δροσώδη
Ἀνεπαύετο ἡ νέα καὶ φαιδρά μου εὐτυχία.

Ι. Π.

Η ΗΓΕΜΟΝΙΣ ΣΟΦΙΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

ΜΕΤΑΒΑΙΝΟΥΣΑ ΕΙΣ ΡΩΣΣΙΑΝ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 232—233.)

ΜΕΤΑ τὴν πτῶσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὸν ἡρωϊκὸν θάνατον τοῦ τελευταίου Βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Θωμᾶς κατέφυγεν εἰς τὴν Ῥώμην μετὰ τῶν δύο υἱῶν του καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Σοφίας. Ὁ τότε Πάπας Παῦλος ὁ Γ'. ἐδέχθη λίαν φιλοξένως τοὺς πρόσφυγας, οἷς παρεχώρησεν ἓν τῶν λαμπροτέρων μεγάρων τῆς αἰωνίας πόλεως. Ὁ Πάπας ὅμως περιποιούμενος τοὺς ἐκπτώτους ἡγεμόνας διενοήθη νὰ ὠφεληθῇ τῆς περιστάσεως, ὅπως συνάψῃ σχέσεις μετὰ τῆς αὐλῆς τῆς Μόσχας, ἔνθα προσεδόκα νὰ εὕρῃ στάδιον ἀνοικτὸν διὰ τοὺς προσηλυτικοὺς αὐτοῦ σκοπούς. Διὸ καὶ μετ' ὀλίγον χρόνον ἐπρότεινε τὴν Σοφίαν εἰς σύζυγον τῷ ἡγεμόνι τῆς Μόσχας, μεγάλῳ δουκὶ Ἰωάννῃ τῷ Γ'. Ὁ μέγας δοὺξ Ἰωάννης, νεώτατος τὴν ἡλικίαν εἶχε νυμφευθῇ τὴν θυγατέρα τοῦ μεγάλου δουκὸς τῆς Τβέρης Μαρίαν, ἥτις μετ' ὀλίγον (τῷ 1472) ἀπεβίωσεν· ἑπομένως ἦτο νέος καὶ χηρευμένος ὅτε τῷ ἐγένοντο αἱ προτάσεις περὶ νέου γάμου ὑπὸ τοῦ Πάπα. Εὐφυὴς ὢν ἐννόησεν ἀμέσως τὸ συμφέρον ὅπερ εἶχεν ὁ Πάπας εἰς τὸ συνοικέσιον τοῦτο, ἀφ' ἑτέρου ὅμως διεῖδε πόσον ἠδύνατο καὶ αὐτὸς νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τούτου πρὸς πραγματοποίησιν τῶν σκοπῶν καὶ μεγαλεπηβόλων αὐτοῦ μεταρρυθμίσεων. Διὸ καὶ ἀμέσως συνεκάλεσε συμβούλιον ἐκ τοῦ Μητροπολίτου τῆς Μόσχας, καὶ ἐκ τῶν προκρίτων, ἐν ᾧ παρεκάθησε καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, γυνὴ ἔμφρων καὶ μεγάλης περισκέψεως, καὶ συζητήσας ὡρίμως τὴν ὑπόθεσιν, ἀπέστειλεν εἰς Ῥώμην πρεσβευτὴν τὸν Ἰωάννην Φριαζῖνον, ἕνα τῶν πιστοτέρων αὐτοῦ ὀπαδῶν. Ὁ πρεσβευτὴς οὗτος μεταβὰς εἰς Ῥώμην ἐπελήφθη τοσοῦτον δραστηρίως τῆς ὑποθέσεως, ὥστε αὕτη ἤχθη ταχέως εἰς πέρας πρὸς εὐχαρίστησιν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, καὶ ἡ ἡγεμονὶς Σοφία ἀπῆλθε τῆς Ῥώμης συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Καρδιναλίου Ἀντιόχου καὶ πολλῶν ἐπισήμων Ἑλλήνων ἐκ τῶν τῆς αὐλῆς τοῦ πατρός της. Ἡ πρώτη ῥωσσικὴ χώρα, ἣν ἔμελλε νὰ πατήσῃ ἡ νέα ἡγεμονίς, ἦτο ἡ ἐπαρχία Pskow, ἧς οἱ πρόκριτοι καὶ οἱ δήμαρχοι συνέρρευσαν ἐξ ὅλων τῶν κωμῶν καὶ χωρίων μέχρις Ἰσβόρσκης πρὸς ὑποδοχὴν τῆς μελλονύμφου τοῦ Κυρίου αὐτῶν. Ἐν Ἰσβόρσκῃ περιῆλθεν αὐτοῖς ἡ διαταγὴ νὰ μεταβῶσι πάντες μέχρι τῶν συνόρων τῆς Γερμανίας. Οἱ δήμαρχοι τότε καὶ οἱ πρόκριτοι ἐπιβάντες ἐξ μεγάλων πλοίων καὶ πλείστων ἀκατίων καὶ σχεδιῶν κατῆλθον τὸν ποταμὸν μέχρις οὗ συνήντησαν τὴν βασιλικὴν συνοδείαν, ὅτε ἀπεβιβάσθησαν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ὑπεδέχθησαν τὴν ἄνασσαν μετὰ μεγάλων φιλοφρονήσεων καὶ πολλῶν ἐνδείξεων χαρᾶς καὶ σεβασμοῦ, προσφέροντες ἐν χρυσοῖς καὶ ἀργυροῖς ἀγγείοις οἶνον καὶ μέλι. Ἡ Σοφία ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν της νὰ πατήσῃ τὸ ταχύτερον τὴν γῆν τῆς νέας πατρίδος της καὶ ἡ συνοδεία ὅλη ἀνεχώρησεν. Ὁ Ῥῶσσος χρονογράφος λέγει, "ὅτι ἐν τῇ συνοδείᾳ τῆς ἡγεμονίδος ἦτο ὁ Καρδινάλιος, φέρων οὐχὶ οἵαν οἱ ἡμέτεροι ἱεράρχαι φέρουσι στολήν, ἀλλὰ στολὴν ἐρυθράν, καὶ φορῶν χειρόκτια, τὰ ὁποῖα δὲν ἀπέθεσεν οὔτε ὅτε ἔλαβεν ἐν χερσὶ τὸν μέγαν Σταυρόν, οὔτε ὅτε προσῆλθε ν' ἀσπασθῇ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας.

Ὁ Καρδινάλιος οὗτος ἐκτελῶν τὰς ὁδηγίας τοῦ προϊσταμένου του ἠθέλησεν ἀμέσως ἐξ ἀρχῆς

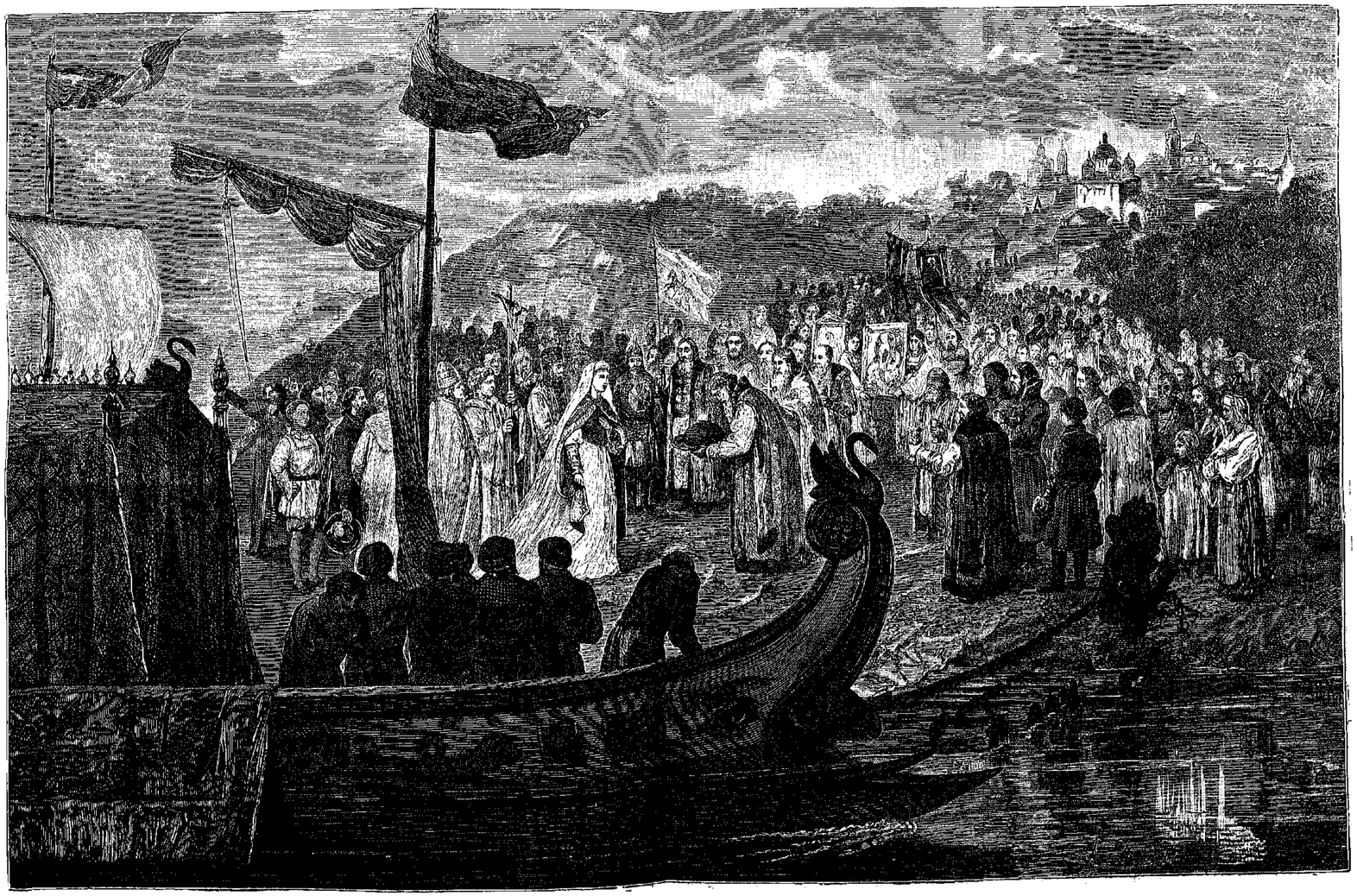

Η ΗΓΕΜΟΝΙΣ ΣΟΦΙΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ ΜΕΤΑΒΑΙΝΟΥΣΑ ΕΙΣ ΡΩΣΣΙΑΝ.

νὰ ἐξασκήσῃ ἐπιρροήν· ἀλλὰ γνωστὸν εἶναι ὅτι ἡ μεγάλη δούκισσα Σοφία, πιστὴ εἰς τὰς παραδόσεις της καὶ εἰς τὸ ὀρθόδοξον δόγμα διέψευσε τὰς ἐλπίδας τοῦ ἐν Ῥώμῃ ἀρχηγοῦ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας." Ἡ ἱστορία ἀναφέρει ὅτι ἡ νέα ἡγεμονὶς συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τῆς χώρας, ἐν ᾗ ἐκλήθη νὰ βασιλεύσῃ καὶ ὅτι ἐν παντὶ ὑπῆρξε πιστὴ καὶ ἀνταξία σύντροφος καὶ σύζυγος τοῦ μεγάλου δουκὸς Ἰωάννου.

Ἐν τῇ παρατεθειμένῃ εἰκόνι, γραφείσῃ ἐν Ῥωσσίᾳ, παρίσταται ἡ ὑποδοχή, ἥτις ἐγένετο τῇ ἡγεμονίδι Σοφίᾳ ἐκ μέρους τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας Pskow παρὰ τὰ σύνορα τῆς Γερμανίας. Ἡ σκηνὴ εἶναι ἐκφραστική, τὸ δὲ συμβὰν ὑπὸ ἔποψιν ἱστορικὴν εἰς ἄκρον σπουδαῖον, διότι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἄρχονται οἱ χρόνοι τῆς προόδου ἐν τῷ ἀπεράντῳ ῥωσσικῷ κράτει.

Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ.

Διήγημα ἐν Αὐστραλίᾳ.

(Συνέχεια.)

Τὴν ἑσπέραν τῆς ἐγκαινίσεως τοῦ Παντεχνείου οἱ δύο γείτονες διηυθύνοντο ὁμοῦ πρὸς τὴν σκηνήν των. Ὁ Σμὶθ ἦτο κακῆς διαθέσεως, καὶ ὡμίλει περὶ ἀνακαλύψεως φλεβὸς χρυσοφόρου εἰς τὸ μέρος τοῦ γείτονός του καὶ διευθυνομένης πρὸς τὸ εἰς αὐτὸν ἀνῆκον μέρος. Ὡς ἐκ τούτου κατηγόρει ἐπὶ ἐγωϊσμῷ τὸν Πέτερς, μὴ θέλοντα νὰ μοιράσῃ τὸ εὕρημά του πρὸς τοὺς φίλους καὶ γείτονάς του.

— Ἀκοῦς ἐκεῖ; νὰ ἔλθῃ ὁ γέρων αὐτὸς ὁ τυχοδιώκτης νὰ ληστεύσῃ τοὺς τιμίους ἀνθρώπους! Νὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς πωλήσῃ τὸ ψωμὶ καὶ νὰ μᾶς 'πάρῃ τὸ χρυσάφι! Νὰ ἔλθῃ μία πτωχὴ κόρη καὶ νὰ μᾶς βλέπῃ μὲ περιφρόνησιν!

Ταῦτα ἔλεγεν ἐν ἀγανακτήσει, ὅτε αἴφνης εἶδεν ἐρχομένην τὴν κόρην καὶ κρατοῦσαν ἀγγεῖον ἐν χερσί. Πλησίον αὐτῆς ἔτρεχεν ἡ μικρὰ ἀδελφή της. Ἡ κόρη, ὡς ἄλλη Ῥαχήλ, μετέβαινε περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου εἰς ἀναζήτησιν τοῦ ἀναγκαιοῦντος αὐτῇ ὕδατος.

— Ἰδού, ἀνεφώνησεν ὁ Σμὶθ μὲ ὀφθαλμοὺς σπινθηροβολοῦντας. Ποία τύχη! Ἡ κόρη τοῦ Κράους!

— Καὶ τί μὲ τοῦτο; εἶπεν ὁ συνοδοιπόρος του ξηρῶς.

Ὁ Σμὶθ ὡμοίαζε τὴν στιγμὴν ἐκείνην παρά ποτε εἰς ὄρνεον ἁρπακτικόν. Βλέπων τις αὐτὸν σπεύδοντα ἐνόμιζεν ὅτι ἔμελλε νὰ ὁρμήσῃ κατὰ τῆς λείας του. Ὅτε δὲ ἐπρόφθασαν τὴν κόρην, τὴν εἶδον γονατίζουσαν εἰς τὴν ὄχθην τοῦ μικροῦ ῥύακος, καὶ προσπαθοῦσαν νὰ γεμίσῃ τὸ ἀγγεῖον ἐκ τοῦ βορβορώδους ὕδατος. Ἐφαίνετο ὅμως δυσανασχετοῦσα, καὶ μετ' ὀλίγον ἔχυσε πάλιν τὸ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον ἦτο ὅλως ἀκάθαρτον καὶ ἄχρηστον.

Ὁ Σμὶθ ἔσπευσεν εἰς βοήθειάν της καὶ προτείνων αὐτῇ τὰς ὑπηρεσίας του ἐπροσπάθει νὰ δώσῃ εἰς τὴν φωνήν του τόνον γλυκὺν καὶ τόσον ἀφύσικον, ὥστε ὁ σύντροφός του ἐνεθυμήθη τὸν μῦθον τοῦ λύκου καταπίνοντος λευκῖτιδα ὅπως καταστήσῃ τὴν φωνήν του μαλακωτέραν καὶ ἀπατήσῃ τὰς αἶγας, ἃς ἤθελε νὰ καταβροχθίσῃ.

— Ἄφες, δεσποσύνη, τὸ ἀγγεῖον· ἐγὼ θὰ σ' εὕρω νερόν.

Ἡ νεᾶνις ὕψωσε πρὸς αὐτὸν τοὺς μεγάλους αὐτῆς ὀφθαλμούς, διότι ἡ φωνὴ τοῦ λαλοῦντος πρὸς αὐτὴν ἀνδρὸς τῇ ἐνέπνεεν ἄδηλόν τινα φόβον. Μ' ὅλον τοῦτο μετὰ μικρὸν δισταγμὸν τῷ παρέδωκε τὸ ἀγγεῖον καὶ τὸν παρηκολούθησεν. Ὀλίγον παρεκεῖ ἐσταμάτησαν πλησίον καθαρᾶς πηγῆς, ἥτις ὅμως ἔρρεε τόσον βραδέως, ὥστε ἡ πλήρωσις τοῦ ἀγγείου ἱκανὸν ἀπῄτησε χρόνον· ἀλλ' ὁ Σμὶθ δὲν ἐβιάζετο, διότι ἐν ᾧ τὸ ἀγγεῖον ἐπληροῦτο, αὐτὸς περιειργάζετο μετὰ βλέμματος ἀναιδοῦς τοὺς γυμνοὺς τῆς κόρης βραχίονας· ὀλίγον ἀπωτέρω ἵστατο ὁ Πέτερς, ὅστις παρατηρῶν καὶ αὐτὸς τὴν κόρην ἐσυλλογίζετο ὅτι ἡ θέσις της θὰ ἦτο μᾶλλον ἐν ἐργοστασίῳ Ἰταλοῦ γλύπτου. Ἀφ' οὗ τὸ ἀγγεῖον ἐπληρώθη ἡ κόρη στρέψασα τοὺς ὀφθαλμούς της πρὸς τὸν βοηθήσαντα αὐτὴν τὸν ηὐχαρίστησε μετὰ μειδιάματος πλήρους χάριτος καὶ εὐγενείας, ὡς ἤθελεν εὐχαριστήσει ἡ πλέον μεμορφωμένη κυρία.

Ἀλλ' οἱ ἄνδρες, οἱ ἔχοντες τὰς κλίσεις ἁρπακτικῶν ὀρνέων, δὲν ἐννοοῦσι τὴν τοιαύτην εὐγένειαν. Ὁ Σμὶθ ἤθελεν ἄλλου εἴδους ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης, καὶ ἔρριψε βλέμμα πλῆρες πόθου ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς κόρης.

— Δὲν φεύγουν οὕτω, εἶπε· λέγουν τοὐλάχιστον μίαν καλὴν νύκτα εἰς τοὺς φίλους.

Καὶ ἐζήτει νὰ τὴν ἐναγκαλισθῇ καὶ νὰ τὴν φιλήσῃ. Ἀλλ' αὐτὴ τὸν ἀπώθησε δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τῶν μικρῶν αὐτῆς χειρῶν. Ὠχριῶσα καὶ ἀσθμαίνουσα ἀνέτρεψε τὸ ἀγγεῖον μὲ ὕφος περιφρονήσεως καὶ λαβοῦσα ἐκ τῆς χειρὸς τὴν ἀδελφήν της ἀπῆλθε πάλιν πρὸς τὸ μέρος, ἔνθα τὴν εἶχε συναντήσει ὁ Σμίθ. Ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἤθελε νὰ χρεωστῇ οὐδεμίαν χάριν εἰς ἄνδρα τόσον ἀνάγωγον, διότι πάλιν ἐγονάτισε παρὰ τὸ βορβορῶδες ὕδωρ ὅπου ἦτο τὸ πρῶτον. Ὁ Σμὶθ ᾐσθάνετο τὴν ὀργὴν καταλαμβάνουσαν αὐτόν· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ συντρόφου του ἀπεικονίζετο τι, ὅπερ τὸν ἀπέτρεπεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπαναλάβῃ τοὺς ἀνοικείους αὐτοῦ τρόπους. Ἐσιώπησεν ἑπομένως· ἀλλ' ἡ σιωπή του αὕτη ἦτο ἔτι ἐπιφοβωτέρα. Πρὶν ἢ ἀπέλθῃ ἔκαμε βαθεῖαν ὑπόκλισιν καὶ εἶπε μετὰ εἰρωνικοῦ μειδιάματος·

— Φαίνεται ὅτι ἔχομεν ἐδῶ μίαν πριγκηπέσσαν. Χαίρετε, κυρία πριγκηπέσσα! Καλὴν ἀντάμωσιν!

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης δὲν ἦτο πλέον ἡ θυγάτηρ τοῦ Κράους — ἀλλ' ἡ Πριγκήπισσα τῆς Κοιλάδος τῶν λυγαριῶν — ἡ πωλοῦσα καπνὸν εἰς τοὺς ὀρύκτας, ἡ πλύνουσα τὰ ἀγγεῖα καὶ τὰ σκεύη, καὶ ἡ τρέχουσα ἔνθεν κἀκεῖθεν γυμνόπους. Ἦτο ἡ πριγκήπισσα ἡ κόρη, ἡ ὑπερηφάνως πρὸς ὅλους φερομένη καὶ μὴ δεχομένη οὐδεμίαν λέξιν κάπως διφορουμένην ἢ χλευαστικήν. Ὥστε ἐπὶ τέλους γενικῶς ἐγένετο παραδεκτὸν ὅτι ὁ τίτλος τῆς πριγκηπίσσης τῇ ἀνῆκε δικαιωματικῶς.

Γ'.

Μόλις ἀνεχώρησεν ὁ Σμίθ, ὁ Πέτερς ἀπετάνθη πρὸς τὴν κόρην, καὶ τῇ εἶπε φιλοφρόνως·

— Κόρη μου, μάτην προσπαθεῖς ἐδῶ νὰ γεμίσῃς τὸ ἀγγεῖόν σου· ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι πηγαὶ καθαραί, ὅπου θὰ ἠμπορῇς νὰ εὕρῃς νερόν. Ἀρχίζει καὶ νυκτώνει καὶ δὲν θὰ σὲ ἀφήσω, ἂν δὲν σὲ ἴδω νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν οἰκίαν σου.

Ἡ κόρη τὸν προσέβλεψε διὰ τοῦ αὐτοῦ βλέμματος, δι' οὗ εἶχε προσβλέψει τὸν σύντροφόν του· ἀλλ' εὐθὺς ἐταπείνωσε τοὺς ὀφθαλμούς της, διότι εἶχεν ἀπαντήσει βλέμμα ὁποῖον οὐδέποτε εἶδε πρότερον. Ἡ ψυχὴ ἀπεικονίζεται συνηθέστατα ἐν τῷ ὀφθαλμῷ. Οὐδὲν ἀπήντησεν, ἀλλὰ τὸν παρηκολούθησεν ἄνευ δισταγμοῦ.

Ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ σκηναί, περὶ ὧν οὐδεὶς ποτε ἔγραψε, σκηναί, ὧν ἡ ἐνθύμησις ἐγχαράττεται βαθέως εἰς τὰς ἀνθρωπίνους καρδίας. Οὕτω καὶ ἡ ἐντύπωσις τῆς ἑσπέρας ταύτης ἔμεινε βαθέως ἐντετυπωμένη ἐν τῇ μνήμῃ τοῦ "ἀριστοκράτου", καὶ τῷ ἐπανήρχετο βραδύτερον ὡς ἡ ἠχὼ ᾄσματος μυστηριώδους. Ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ τόσα μυστήρια, οὐδέποτε ἐξηγούμενα. Ἡ ἀπόστασις μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς νεαρᾶς κόρης ἦτο μεγάλη, ἀδιάβατος. Βεβαίως· ἀλλ' ὅμως ἐν ᾧ ἐβάδιζε πλησίον της διετέλει ὑπὸ ἐπιρροὴν μαγνητικήν, ὑπὸ εἶδος προσεγγίσεως, ἣν λέξεις δὲν δύνανται νὰ ἐξηγήσωσιν, ἥτις ὅμως ἤρκει νὰ τῷ παραστήσῃ τὴν κόρην ὑπὸ ἄλλην στολήν, ἐν ἄλλῳ κύκλῳ, ἔνθα τὸ χαρίεν αὐτῆς μειδίαμα ἤθελεν ἑλκύσει πάντων τὰ βλέμματα καὶ διεγείρει εἰς πάντας ἐνθουσιασμόν. Τοιαῦται ἦσαν αἱ ἀμυδραὶ σκέψεις, αἵτινες τῷ ἐπήρχοντο ἐν ᾧ τὸ ἀγγεῖον ἐπληροῦτο βραδέως ὕδατος καθαροῦ· ἀφ' οὗ ἐπληρώθη ἠθέλησεν αὐτὸς νὰ τὸ μετακομίσῃ εἰς τὴν σκηνήν.

— Θὰ κάμῃς καλά, προσέθηκε νὰ μοὶ ἐμπιστευθῇς καὶ τὴν ἀδελφήν σου· διότι εἶσαι βέβαια πολὺ κουρασμένη.

Ἡ μικρὰ κόρη προθύμως ἔσπευσε πρὸς αὐτόν, ἀφόβως ἀνερριχήθη εἰς τὴν ἀγκάλην του καὶ ἐστήριξε τὴν κεφαλήν της ἐπὶ τοῦ ὤμου του· μεθ' ὃ αὐτὸς λαβὼν τὸ ἀγγεῖον ἠκολούθησε τὴν "πριγκήπισσαν" εἰς τὴν σκηνήν της.

Καθ' ὁδὸν ἠθέλησε νὰ δείξῃ εἰς τὴν κόρην τὸ ὡραῖον θέαμα, ὅπερ ἐξετυλίσσετο ἐνώπιον αὐτῶν.

— Ἰδέ, τί ὡραία νύξ, τῇ εἶπε, δεικνύων τὴν ἤρεμον κοιλάδα.

Ἡ "πριγκήπισσα" παρηκολούθησε τὴν διεύθυνσιν τοῦ βλέμματός του, ἀλλ' οὐδὲν εἶδε — δὲν εἶδε ἄλλο ἢ τὴν σελήνην πλέουσαν ἐντὸς πεφωτισμένων ἐλαφρῶν νεφῶν· αἱ ἀκτῖνες τῆς σελήνης ἐφώτιζον ἀμυδρῶς τὸ ὑγρὸν χόρτον, καὶ τὰ δένδρα, τὰ ὁποῖα ἦσαν τόσον ἥσυχα, ὥστε ἐφαίνοντο συνδιαλεγόμενα μὲ τὴν σκιάν των. Ἡ "πριγκήπισσα" ἔβλεπε τοῦτο, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἀπέτρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς — οὐδὲν ἠννόει.

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν σκηνὴν ὁ Πέτερς παρέδωκε τὴν κοιμωμένην μικρὰν εἰς τὴν ἀδελφήν της — καὶ τῷ ἐφάνη ὅτι ἤκουσε ψιθυριζομένας τινὰς λέξεις. Ἦσαν αὗται τὰ εὐχαριστήρια τῆς "πριγκηπίσσης"; Τὴν προσέβλεψεν ἀσκαρδαμυκτεί, ἀλλ' αὐτὴ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπόν της. Εἶδεν ὅμως λάμπουσαν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν της μικρὰν σταγόνα διαυγῆ ὡς κρύσταλλον — καὶ τοῦτο τὸν ηὐχαρίστησεν. Ἀνεχώρησε σύννους.

Δ'.

Ἦτο ἡ ἕκτη ὥρα τῆς ἑσπέρας· οἱ ὀρύκται ἐπέστρεφον εἰς τὰ καταλύματά των καὶ ὁ Πέτερς ἐσυλλογίζετο ἂν πρέπῃ νὰ διαβῇ ἔμπροσθεν τοῦ Παντεχνείου πρὶν ἢ ἀποσυρθῇ εἰς τὴν σκηνήν του. Σχετικῶς ὁ βίος του ἐν τῇ "Κοιλάδι τῶν λυγαριῶν" δὲν ἦτο δι' αὐτὸν πολὺ ὀχληρός. Ἄνθρωπος γνωρίζων πολλὰς γλώσσας καὶ ὁμιλῶν αὐτὰς εὐχερῶς, συνεμορφοῦτο εὐκόλως πρὸς τὴν ζωὴν τῶν ὀρυκτῶν, ὅπως ἤθελε συμμορφωθῇ πρὸς τὴν ζωὴν τῶν πόλεων· ὑπῆρχον ὅμως στιγμαί, καθ' ἃς μόνος ὢν ἐν τῇ σκηνῇ του κατελαμβάνετο ὑπὸ βαρυθυμίας. Ὁ μόνος σύντροφός του καὶ συγκάτοικος ἦτο γέρων ναύτης, ἰσχνὸς καὶ ξηρὸς ὡς μωμία. Ἀλλ' ὁ γέρων οὗτος ἦτο εὐτυχὼς ἄνθρωπος τακτικὸς καὶ

καθαρός, εἶχε δὲ καὶ τὸ μέγα προτέρημα νὰ ἦναι ὀλιγόλογος καὶ πιστός. Ὁσάκις ὁ Πέτερς εὕρισκε χρυσοφόρον τινὰ φλέβα, μάτην προσεπάθουν οἱ γείτονες νὰ διαφθείρωσι τὴν πίστιν τοῦ γέροντος ναυτικοῦ· μάτην τὸν προσεκάλουν νὰ πίῃ, τῷ ἔκαμναν ὑποσχέσεις· ὁ ναύτης ἔμενεν ἀκλόνητος καὶ σιωπηλὸς ὡς εἴδωλον κινεζικόν, καὶ μόνον ὅταν ἐπέστρεφεν εἰς τὴν σκηνὴν ἐμειδία εἰρωνικῶς καὶ ἐδείκνυεν εἰς τὸ πρόσωπόν του τὴν ἐνδόμυχον χαράν του. Ὁ Πέτερς εἶχε συνειθίσει νὰ θεωρῇ τὸν γέροντα ναύτην ὡς καλὸν φύλακα· ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τῷ ἀπέτεινε λέξιν τινὰ φιλόφρονα, ἀλλ' οὐδέποτε συνδιελέγετο πρὸς αὐτόν. Ἐμοίραζε μετ' αὐτοῦ τὸ κυνήγιόν του — πλὴν συνήθως περιωρίζετο μόνον εἰς ἑαυτόν, καὶ ἦτο ὡς νὰ εὑρίσκετο ἐντελῶς μόνος. Δὲν ἐπεσκέπτετο τὸ Παντεχνεῖον, διότι ἤξευρεν ὅτι ἦτο τόπος συναθροίσεως ὅλων τῶν ὀρυκτῶν, καὶ ὀλίγην ᾐσθάνετο διάθεσιν νὰ συναγελάζεται μετὰ τῶν βαναύσων ἐκείνων ἀνθρώπων.

Τὴν ἑσπέραν ὅμως ἐκείνην τῷ ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν νὰ μεταβῇ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Κράους. Ἦτο ἡ ὥρα καθ' ἣν ὁ ἥλιος ἔδυεν· αἱ ἀκτῖνες αὐτοῦ ἐφώτιζον τὸ ἐσωτερικὸν τῆς σκηνῆς, καὶ ἐφαίνοντο ὡς παρέχουσαι αἴγλην εἰς τὴν ἐκεῖ καθημένην "πριγκήπισσαν". Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Πέτερς εἰσήρχετο, ἡ κόρη παρετήρει τὴν μαγευτικὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Ἴσως ἐσυλλογίζετο ἂν καὶ τοῦτο ἦτο θέαμα, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ θαυμάσῃ, ὡς ἐθαύμασε τὴν προτεραίαν τὴν λάμψιν τῆς σελήνης.

Ὁ "ἀριστοκράτης" ἐκάθησεν ἐπὶ σκαμνίου ἐν μέσῳ τοῦ πίνοντος καὶ θορυβοῦντος πλήθους. Ἐκεῖθεν θεωρουμένη ἡ κόρη τῷ ἐφαίνετο ὡς ἀρχαία τις εἰκὼν πολύτιμος ἐρριμμένη εἰς τὸ βάθος σκοτεινοῦ μαγαζείου μεταπράτου, καὶ τεθαμμένη ὑπὸ στρῶμα κονιορτοῦ καὶ καπνοῦ. Πρὸς μεγάλην του ἔκπληξιν ἔβλεπεν ὅτι ἡ παρουσία της ἐνέπνεε σέβασμὸν εἰς τοὺς ἐν τῷ οἰνοπωλείῳ ἐργάτας· καὶ αὐτοὶ οἱ ὑπὸ τοῦ οἴνου ἐξημμένοι ἤδη, οἱ πιόντες καὶ ζητοῦντες ἀκόμη νὰ πίωσιν, καὶ οἱ δυσηρεστημένοι, οἱ ἐπὶ ὅλην ἑβδομάδα ἀνορύξαντες τὴν γῆν καὶ οὐδὲν ἄξιον λόγου εὑρόντες, καὶ οὗτοι ἐνώπιον αὐτῆς ἐτήρουν συμπεριφορὰν ἀξιοπρεπῆ. Ἡ κόρη ἦτο ἡ ψυχὴ τοῦ καταστήματος· αὐτὴ εἰσέπραττε τὰ χρήματα, ἐκράτει τὸ ταμεῖον, ὥριζε τὴν τιμὴν ἑκάστου πράγματος καὶ τοῦτο χωρὶς κἂν νὰ συμβουλευθῇ τὸν γέροντα Κράους, ὅστις ἐκάθητο ἔν τινι γωνίᾳ τοῦ μαγαζείου καὶ ἐκάπνιζε· "Φιάλη ῥακῆς — δεκαπέντε σελίνια· ποτήριον ἀγγλικοῦ ζύθου — δύο σελίνια· τέταρτον λίβρας καπνοῦ — Πέντε σελίνια· κ. τ. λ." Βεβαίως αἱ τιμαὶ αὗται ἦσαν τιμαὶ φαντασιώδεις· οὐχ ἧττον ὅμως ἡ κόρη οὐδέποτε ἠπατᾶτο. Ἄλλως τε ὅταν ἔχῃ τις μονοπωλεῖον, δύναται νὰ ὁρίσῃ τὰς τιμὰς κατὰ τὸ δοκοῦν, καὶ τὸ Παντεχνεῖον εἶχε μονοπωλεῖον. Ἐκτὸς τούτου οὐδεὶς τῶν παρόντων ἐσκέπτετο νὰ διαπραγματευθῇ· ἐπλήρονεν ὅπως θὰ ἐπλήρονεν ἐν τῷ ἀριστοκρατικωτέρῳ καταστήματι Εὐρωπαϊκῆς μεγαλοπόλεως. Ἐνίοτε, ἐὰν τὰ μετρητὰ ἔλειπον, οἱ ὀρύκται ἐξήγαγον μικρὸν δερμάτινον σάκκον, καὶ ἐπλήρονον διά τινων τεμαχίων καθαροῦ χρυσοῦ ἢ καὶ διὰ κόνεως χρυσοῦ· ἐννοεῖται δὲ ὅτι τότε κατέβαλλον τριπλασίαν καὶ πλέον τὴν τιμήν. Ἡ "πριγκήπισσα" ἐνέκλειε τὸ πολύτιμον μέταλλον ἐντὸς μικρᾶς πυξίδος· τὰ δὲ νομίσματα κατέθετεν ἀναμὶξ ἐντὸς παλαιοῦ σκεύους, χρησιμεύσαντος ἄλλοτε διὰ τὸ πετρέλαιον.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἡ βασιλικὴ ὄντως ἀπάθεια τοῦ προσώπου της ἐταράττετο, καὶ τοῦτο ὁσάκις ἔβλεπε ἐμφανιζομένην ὄπισθεν τῶν σάκκων τὴν μικράν της ἀδελφήν. Ἡ μικρὰ αὕτη κόρη ἦτο ἀεικίνητος, ποτὲ μὲν ἔπαιζεν ἐν τῷ μαγαζείῳ ὡς μικρὰ γαλῆ· ποτὲ δὲ ἐκυλίετο ἐπὶ τοῦ χόρτου πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς σκηνῆς· ἄλλοτε δὲ περιειργάζετο τοὺς σάκκους, τὰ βαρέλια, τὰ πάντα, ἀμέριμνος τοῦ βίου, χαίρουσα ὡς ἡ χρυσαλλὶς ἡ πετῶσα εἰς τὸν ἀέρα. Εἰς ὅλας αὐτῆς τὰς διασκεδάσεις καὶ τὰς παιδιάς τὴν παρηκολούθει τὸ βλέμμα τῆς ἀδελφῆς της· πολλάκις τὴν ἐπέπληττεν, ἄλλοτε τὴν ἐτιμώρει ἐγκλείουσα αὐτὴν ἐντὸς κενοῦ βαρελίου· πάντοτε ὅμως ἐφαίνετο ἐπὶ τοῦ προσώπου της ἡ διηνεκὴς ἐκείνη μέριμνα, ἥτις χαρακτηρίζει συνήθως τὰς μητέρας. Τὴν μικράν, ἧς τὸ ὄνομα ἠγνοεῖτο, ὠνόμαζον ὅλοι Μικροῦλαν, καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἦτο γνωστὴ καθ' ὅλην τὴν ἀποικίαν. Ἐννοεῖται ὅτι πάντες τὴν ἐθώπευον καὶ τὴν περιεποιοῦντο, διότι ἦτο ἡ διασκέδασις ὅλων, καὶ αὐτῶν τῶν σοβαρωτέρων ἀνδρῶν.

(Ἕπεται ἡ συνέχεια.)

ΤΟ ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ ΕΝ ΚΑΝΑΔΑι ΕΝ ΚΑΙΡΩι ΧΕΙΜΩΝΟΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 237.)

Οἱ ἐν Εὐρώπῃ καὶ μάλιστα εἰς τὰς μεσημβρινὰς αὐτῆς χώρας ζῶντες δὲν δυνάμεθα σχεδὸν νὰ φαντασθῶμεν τί ἐστιν ὁ χειμὼν ἐν τῇ βορείῳ Ἀμερικῇ. Παρ' ἡμῖν οὔτε τὸ ψῦχος εἶναι τοσοῦτον δριμὺ καὶ διαρκές, οὔτε ἡ χιὼν καλύπτει ἐπὶ τοσούτους μῆνας τὸ ἔδαφος· καὶ ἂν ἀφθονός ποτε πέσῃ χιών, τὰ μέσα πρὸς ἀπομάκρυνσιν αὐτῆς εἶναι πρόχειρα, τοὐλάχιστον εἰς τὰς μεγάλας πόλεις καὶ ἐπὶ τῶν κεντρικωτέρων σιδηροδρομικῶν γραμμῶν. Ἐν Καναδᾷ ὅμως, τῇ βορείῳ ταύτῃ χώρᾳ τῆς Ἀμερικῆς, ἡ χιὼν καλύπτει τὴν γῆν ἐπὶ μῆνας ὁλοκλήρους καὶ τὸ πάγος εἶναι διαρκές. Αἱ ὁδοὶ καθίστανται ἀδιάβατοι, διότι ἐπὶ τῆς χιόνος σχηματίζεται πεπηγμένη τις ἐπιφάνεια ὑποχωροῦσα συχνάκις εἰς τὸ βάρος τοῦ ἀνθρώπου. Εὐνόητον εἶναι, πόσον ἐπικίνδυνον καθίσταται τὸ ὁδοιπορεῖν ἐπὶ τοιούτου ἐδάφους. Ἑπομένως ἐπενόησαν οἱ ἄνθρωποι τὰ χιονοπέδιλα, εἶδος παγοπεδίλων, τὰ ὁποῖα καλοῦσι raquettes, ἐλαφρὰ καὶ πλατέα πέδιλα, δι' ὧν ὁ ἐπὶ τῆς πεπηγμένης χιόνος πατῶν δὲν βυθίζεται, ἀλλὰ τοὐναντίον μετὰ μεγάλης ταχύτητος βαδίζει ἐπ' αὐτῆς. Τὰ πρακτικὰ ταῦτα χιονοπέδιλα ἐφηρμόσθησαν ἀπό τινος καὶ εἰς τὸν ἐν Καναδᾷ ἀγγλικὸν στρατόν, καὶ δὴ καὶ εἰς τὸ πυροβολικόν, τὸ ὁποῖον οὕτω δύναται νὰ γυμνάζηται καὶ ἐν καιρῷ χειμῶνος, ἐν ᾧ ἄλλοτε τὰ γυμνάσια διεκόπτοντο κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ψύχους. Ἐν τῇ παρατεθειμένῃ εἰκόνι φαίνεται πῶς ἐφαρμόζονται τὰ χιονοπέδιλα ταῦτα. Ὁσάκις δὲ πρόκειται ὁ στρατὸς νὰ διαβῇ πεπηγμένους ποταμοὺς ἢ λίμνας, μεταχειρίζεται συνήθως παγοπέδιλα, τὰ ὁποῖα εἶναι χαλύβδινα. Καὶ τὰ πυροβόλα τίθενται ἐπὶ ἑλκύθρων, δι' ὧν μετὰ πολλῆς εὐκολίας γίνεται ἡ μετακόμισις αὐτῶν.

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΕΙΣ ΑΝΩ ΑΙΓΥΠΤΟΝ.

Ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ.

(Μετὰ εἰκόνων. Συνέχεια.)

Ἐπέβημεν λοιπὸν ἑνὸς εὐρυχώρου πλοιαρίου μετὰ τοῦ πασᾶ καὶ τοῦ κ. Σπόρα. Τὸ πλοιάριον τοῦτο ἴσως ὡμοίαζε τὴν Ἀργώ, διότι ὅλη του ἡ κατασκευὴ συνίστατο ἐξ ἑνὸς ξύλου τοῦ φοίνικος μέχρι τῶν σχοινίων, τὰ ὁποῖα ἦσαν κατεσκευασμένα ἐκ τῶν ἰνῶν τοῦ φοίνικος. Ἓν ἄθλιον ἱστίον εἶχε, τὸ ὁποῖον ἔφερε πλείονα τῶν ἑκατὸν ἐμβαλωμάτων. Δύο δὲ ναύτας ἡμιγύμνους ὡς κωπηλάτας καὶ ἕνα ὡς πηδαλιοῦχον, ὁ ὁποῖος ἄλλως τε ἦτο σχεδὸν γυμνός. Καὶ τέλος πάντων ὡμοίαζε πραγματικῶς τὸ πλοιάριον τοῦτο τὸ τοῦ Χάρωνος. Ἂν καὶ τὸ ῥεῦμα ἦτον ὁρμητικόν, διότι ἐδῶ ἐπλησιάζομεν τὸν πρῶτον καταρράκτην, ὡς καὶ ὁ ἄνεμος σφοδρός, οἱ μαῦροι οὗτοι δαίμονες ὡς πίθηκοι περιέτρεχον τὸ πλοιάριον διοικοῦντες αὐτὸ ἐπιδεξιώτατα. Τέλος πάντων ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην καὶ ἀποβάντες ἀνέβημεν βράχον δυσανάβατον κεχωσμένον ἀπὸ πηλὸν καὶ ἄμμον, πλήρη δ' ἐρειπίων. Ἐπὶ τοῦ βράχου σώζεται εἰσέτι ἓν μέρος πελωρίου πόλης, ἀρκετὴ δ' ἔκτασις πλήρης ἄμμου καλύπτει τὰ ἐρείπια δύο πελωρίων Ναῶν, ἐφ' ὧν δὲν σώζονται εἰμὴ κίονες μόνον ἐστεγασμένοι διὰ μεγάλων λίθων, ὧν τὸ μῆκος πολλῶν μέχρι 40 σπιθαμῶν καὶ τὸ πάχος 8. τοιούτους ὀγκολίθους μέχρι σήμερον δὲν εἶδον, ἀναβιβαζομένους δὲ καὶ τοποθετουμένους εἰς τοσοῦτον ὕψος εἶναι τῷ ὄντι ἐκπληκτικὸν πρᾶγμα. Πρὸς τούτοις σώζεται μέρος γηΐνου τείχου, ἀπὸ πλίνθους πηλοῦ, ὅπερ ἐχρησίμευε, φαίνεται, νὰ ἐμποδίζῃ τὴν ἄμμον, ἥτις πολλάκις ὡς σωρὸς ἐρειπίων ἐπιπίπτει εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὁ ναὸς ὡς καὶ οἱ λοιποὶ εἶνε πλήρης ἀναγλύφων καὶ ἱερογλύφων ὡς καὶ χρωμάτων διατηρουμένων εἰσέτι θαυμασίως.

Ἀφ' οὗ ἐπὶ πολὺ περιηγήθημεν τὰ περίφημα ταῦτα ἀρχαῖα, ἅτινα ἐκ τοῦ χρόνου ἤδη πλησιάζουσι νὰ ἐκλείψωσι καὶ ἕνεκα ἄλλως τε ὀλιγωρίας, κατέβημεν τὸν δύσβατον ἐκεῖνον βράχον καὶ ἐπέβημεν τοῦ χαρωνείου πλοιαρίου, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐπέρασε μὲ θαυμασμόν μου σώους εἰς τὴν ἀπέναντι δυτικὴν ὄχθην, ὅπου τὸ ἀτμόπλοιον ἀπερίμενεν. Ἀνεχωρήσαμεν ἐκεῖθεν τὴν 1 μ. μ. ἐλπίζοντες ἐνωρὶς νὰ φθάσωμεν εἰς Ἀσσουάν. Ἀτυχῶς ὅμως μέχρι τῆς ἑσπέρας ἐκινδυνεύομεν σύροντες τὸ ἀτμόπλοιον, τὸ ὁποῖον κάθε πολὺ καὶ ὀλίγον προσέκρουεν εἰς τὸν πυθμένα. Περὶ τὸ ἑσπέρας λοιπὸν ἠράξαμεν εἰς τὴν θέσιν Χατταρὶκ πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος δύο ὥρας ἀπέχουσαν διὰ ξηρᾶς τοῦ Ἀσσουάν. Ἐξήλθομεν εἰς τὴν ξηρὰν ὅπου τὰ ἐπὶ τῆς ὄχθης χωράφια ἦσαν ἐσπαρμένα μὲ διάφορα εἴδη. Ἀλλοῦ μὲν ἔβλεπες θερισμένους ἀγρούς, ἀλλοῦ θάλλοντας, ἀλλοῦ δὲ χωρικοὺς ἀλωνίζοντας. Ἀπορεῖ τῷ ὄντι καθεὶς ἐπὶ τῇ ποικιλίᾳ τῆς γῆς ταύτης. Καθ' ὃν καιρὸν θερίζουν, σπείρουν συγχρόνως καὶ ὅτε σπείρουν συγχρόνως ἀλωνίζουν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν ἐποχὴν τὸ ὕδωρ ἐλαττοῦται εἰς μέγιστον βαθμὸν καὶ ἑπομένως ἀρκετὸν μέρος τῆς κοίτης τοῦ Νείλου ξηραίνεται μέχρι τοῦ Ἰουνίου, καθ' ὃν μῆνα ἀρχίζει ἡ πλημμύρα, ἕως εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ πᾶν κενὸν φυτεύεται παρὰ τῶν κατοίκων ὀπώρας. Εἰς τεσσαρακονθήμερον λοιπὸν διάστημα φύονται καὶ φθίνονται αἱ ὀπῶραι. Πολλάκις δὲ καὶ τὰ ἐν

τῷ μέσῳ τοῦ Νείλου κεναὶ ὡς μικρὰ νησίδια σχηματιζόμενα ὕδη τὰ ὁποῖα βλέπομεν ἐσπαρμένα. Εἶνε τῷ ὄντι ἀξιοπαρατήρητον, ὅτι σπιθαμὴ γῆς Αἰγυπτίας δὲν μένει ἀκαλλιέργητος.

Ἐν τούτοις ὠδεύσαμεν μετὰ τοῦ Πασᾶ καὶ τοῦ κ. Σπύρα μέχρι τινὸς ὄρους πετρώδους ἀπέχοντος ὀλίγα λεπτὰ τῆς ὄχθης, τὸ ὁποῖον ἀνέβημεν, ὅπου εὕρομεν καὶ ἓν λελαξευμένον σπήλαιον μικροῦ μεγέθους, ἐφ' οὗ ἔγραψα τὸ ὄνομά μου. Ἡ ἐκ τοῦ ὄρους ἐκείνου θέα ἦτο γοητευτικωτάτη! Διέκρινέ τις τὴν ἀπέναντι ὄχθην κατάφυτον καὶ χλοοστεφῆ. Τὰ ὄρη δὲ ὡς πυραμίδες κατάστρωμα καὶ εἶδον μακρόθεν τὴν ἱστορικὴν πόλιν Συήνην.

Ἡ Συήνη, νῦν Ἀσσουάν, εἶνε τῶν τοῦ Ἡλίου θερινῶν τροπῶν ὁ γνώμων, κειμένη ὑπὸ τὸν τροπικὸν τοῦ Καρκίνου ὑπὸ τὴν 24°, 5′, 23″ γεωγραφικοῦ πλάτους. Διερχόμενος ὁ ἥλιος τὸ κατακόρυφον σημεῖον περὶ μεσημβρίαν τὰ σώματα γίνονται ἄσκια φωτιζόμενα καθέτως. Πέριξ εἶναι τὰ περίφημα λατομεῖα τοῦ γρανίτου. Ἐν ᾧ ἐπλησιάζομεν νὰ ἐλλιμενισθῶμεν πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος παρουσιάζεται ὄρος ὑψηλὸν εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ ὁποίου φαίνονται ἐραίπια, καὶ κοίτη τοῦ γέροντος Νείλου, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πλημμύρας του. Ἅμα ἐλλιμενισθέντες κατέβημεν εἰς τὴν λέμβον μετὰ τοῦ Πασᾶ καὶ τοῦ κ. Σπύρα καὶ διελθόντες τὴν ἔμπροσθεν τῆς Συήνης νῆσον Γαρμποῦ-Σουὰν ἀπέβημεν εἰς ἀμμώδη ὄχθην, ὅπου ἦσαν ἕτοιμοι ὄνοι, ἐφ' ὧν ἔμελλε ν' ἀνέλθωμεν τὰ ὄρη. Ἀνέβημεν ὁροπέδιον ὁδεύοντες δρόμον εὐθύτατον καὶ πλατύτατον ἐστρωμένον ἄμμῳ καὶ τρίμμασι γρανίτου. Ἀναβαίνων δέ τις ἀπαντᾷ μνημεῖα ὀθωμανικά, τεκέδες, μαυσωλεῖα Σέχων, τὰ ὁποῖα εἶνε τετράγωνα οἰκοδομήματα ἐκ πλίνθων, καὶ ἐκ

ΤΟ ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ ΕΝ ΚΑΝΑΔΑι ΕΝ ΚΑΙΡΩι ΧΕΙΜΩΝΟΣ.

οὐ μακρὰν ἐπεσκίαζον τὸν Νεῖλον, τὸν ποσειδώνειον τοῦτον γίγαντα. Οὗτος δὲ ὡς γέρων πρεσβύτατος καὶ κεκμηκὼς ἐφαίνετο κατάλευκος ἠρεμῶν καὶ ἐξπλωμένος ἐκτάδην εἰς διαφόρους διευθύνσεις ἄλλοῦ χεῖρας, ἀλλοῦ πόδας ἀφίνων μετὰ περιφρονήσεως ἀνθρώπους καὶ πλοῖα νὰ τὸν ποδοπατῶσιν. Πλὴν ἔλεγε καθ' ἑαυτόν· "Μετ' οὐ πολὺ ἀρχίζω νὰ νεάζω καὶ τότε δύναμαι νὰ ἐκδικηθῶ ἀρκούντως τὴν ὕβριν, ἣν ἤδη ἀνέχομαι." Κατέβημεν τὸ ὄρος ὅτε ὁ ἥρεβος ἤρχισε νὰ ἀνθύηται τὴν μαύρην χλαμύδα του καὶ ἐλθόντες εἰς τὸ ἀτμόπλοιον, ὅπου ἡ τράπεζα ἦτον ἑτοίμη, ἐπόμενον ἦτο νὰ φάγωμεν μετ' ὀρέξεως ἕνεκα τῆς σωματικῆς κινήσεως. Καθὼς καὶ ὁ ὕπνος ἐπίσης ἦτον ἀναπαυτικώτατος.

Τὴν 29 ὁ ἥλιος ἐφάνη καθαρώτατος. Ἀμφότεραι αἱ ὄχθαι κατάφυτοι καὶ κατάχλοοι· Οὐ μακρὰν δὲ τὰ ὄρη βίπτουν τὴν σκιάν των ἐπὶ τῶν ἐσπαρμένων καὶ καταφύτων ἐκείνων πεδιάδων. Ἠγέρθην πλήρης εὐδιαθεσίας, ἀνέβην τὸ μέρη ἀρχαίου οἰκοδομήματος ἐρθαρμένου ἐκ τοῦ χρόνου. Εἰς τὴν κορυφὴν δὲ τοῦ ὄρους ἐκείνου ὑπάρχει τεκὲς ἠγιασμένου Σέχη, φαινόμενος μακρόθεν ὡς φάρος. Φαίνεται δὲ ὅτι εἶναι ὁ προστάτης τῆς πόλεως, καὶ ἡ σκιὰ τῆς σφαιροειδοῦς τοῦ μνήματος του κορυφῆς πίπτει ἐπὶ τῶν περιφήμων ἐκείνων λειψάνων τῆς ἀρχαιότητος. Ἡ χάρις του φαίνεται ἐπισκιάζουσα καὶ διατηροῦσα τὰ αἰώνια ἐκεῖνα μνημεῖα τῆς ἀρχαιότητος. Ἡ πόλις φαίνεται ἐν τῷ μέσῳ δενδροφυτείας ᾠκοδομημένη καὶ ὅλον τὸ πρὸς ἀνατολὰς μέρος εἶναι κατάοικιον ἀπὸ δενδροφυτείαν.

Πρὸ τοῦ δὲ νὰ ἐλλιμενισθῶμεν ἐφάγομεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος εἰς τὴν ὄψιν τῆς πρωϊνῆς δρόσου καὶ τῶν πρώτων τοῦ ἡλίου ἀκτίνων πρόγευμα ἀπὸ Ἀσούνδα, εἴδος χαλβᾶ ἀπαλοῦ, ἐντὸς μεγάλου καὶ πλατέος τρυβλίου. Τὸ γλυκὺ τοῦτο ζυμαρικὸν ἦτο περίφημον καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀξιομνημόνευτον. Ἡ πλησίον ὄχθη, ὅπου ἐλλιμενίσθημεν ἦτον ἀμμώδης, καὶ χρησιμεύει ὡς τεσσάρων κιόνων πλινθίνων συνιστάμενα κρατοῦντα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των ἓν στρογγύλον εἶδος θόλου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὁποίου ἡ ἡμισέληνος ἵσταται.

Τὸ περίεργον δὲ ὅτι καὶ μνημεῖα ὑπῆρχον διὰ τοὺς μέλλοντας ἀποθανεῖν, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐκ πλίνθων κατεσκευασμένα ὡς κρύπται ἔχουσαι τὸ σχῆμα κεράμου. Ἐν μέσῳ τοῦ ὁροπεδίου ἀπαντᾶται ἓν παλαιὸν τεῖχος ἐαῖνον κατὰ μῆκος πρὸς μεσημβρίαν μέχρις ἓξ ἡμερῶν ὁδοῦ, ἔχον βάσιν δέκα μέτρων οὗ ἡ ἡλικία κρύπτεται εἰς τὰ σκότη τῶν ἀρχαίων χρόνων. Βαδίσαντες περὶ τὴν 1 1/2 ὥραν κατέβημεν εἴς τι χωρίον ὀνομαζόμενον Σαλὲλ (καταρράκτης) ἔχον δενδροφυτείαν πυκνόσκιον καὶ ἐκτεταμένην φοινίκων καὶ οἰκίας πλινθίνους. Παρ' αὐτὸ ἦτο τὸ ἐπίνειον τοῦ πρώτου καταρράκτου, ὅπου βλέπει τις ἀρκετὰ πλοῖα, καὶ ἓν ἀτμόπλοιον σταθμεῦον ἐκεῖ πάντοτε διὰ μετακόμισιν μέχρι τοῦ δευτέρου καταρράκτου. Τὸ ἀτμόπλοιον τοῦτο ἔμελλε νὰ παραλάβῃ τὸν πασᾶν

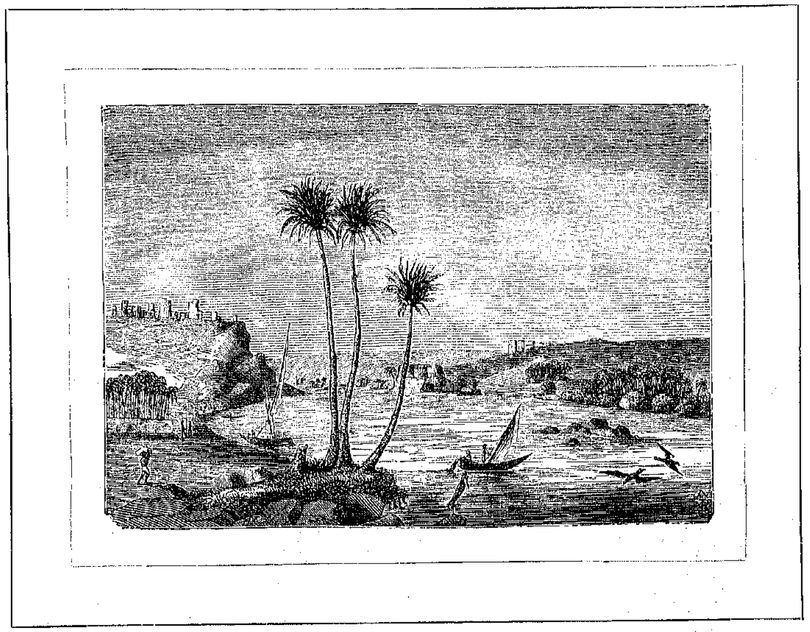

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΗΣ ΤΟΥ ΝΕΙΛΟΥ.

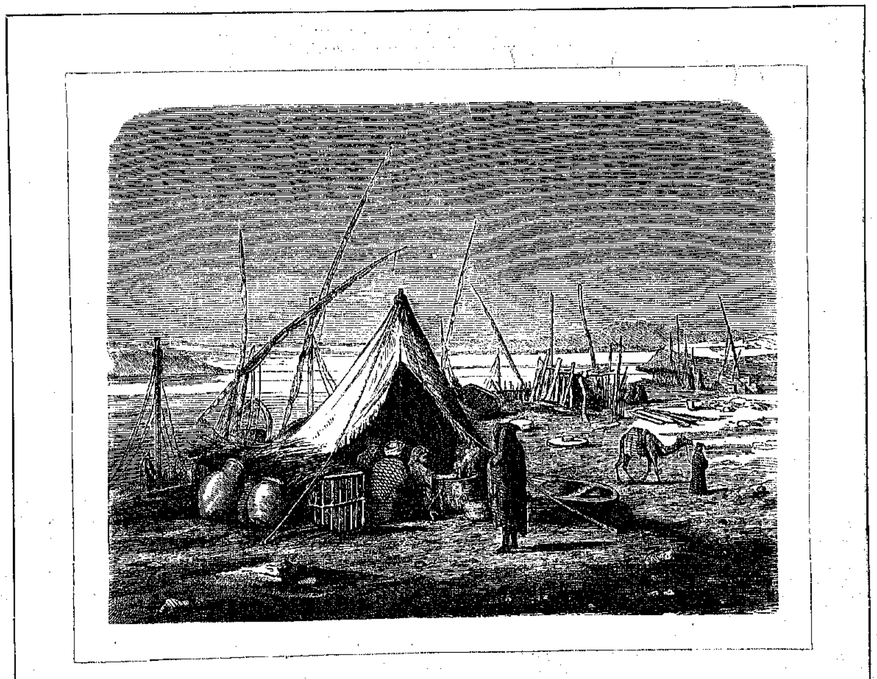

ΚΑΦΕΝΕΙΟΝ ΠΑΡΑ ΤΟ ΑΣΣΟΥΑΝ.

Περιοδεία εἰς ἄνω Αἴγυπτον ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ.

καὶ εἰς αὐτὸ ἔπρεπε νὰ μετακομισθοῦν ἐκ Συήνης τὰ ἐν τῇ πρώτῃ πράγματα.

Ἐπεσκέφθημεν λοιπὸν τὸ ἀτμόπλοιον τοῦτο, ὀνόματι Νασιχῖρ, 40 ἵππων δυνάμ. καὶ μήκους 125 ποδῶν, πλάτους δὲ 16, καθαρώτατον καὶ καλῶς περιπεποιημένον εἰς τὴν Α'. καὶ Β'. θέσιν διὰ κορψῶν στρωμάτων. Ὁ πλοίαρχος ὠνομάζετο Ἀνεφῆ, Αἰγύπτιος Ὀθωμανός, λευκός, ἄνθρωπος ἕξυπνος. Αἱ νταχαμπίαι εἶνε μακρὰ πλοῖα καὶ ταχέα, ἐπίτηδες διὰ τὸν πλοῦν τοῦ ποταμοῦ, μῆκος 80—100 ποδ. ἔχοντα καὶ περιέχοντα 6—8 δωμάτια ἐσκεπασμένα καὶ ἀναπαυτικὰ σχεδὸν ὡς τὰ τοῦ ἀτμοπλοίου.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν περιήλθομεν τὰ ἐν λόγῳ πλοῖα μετὰ τοῦ Πασᾶ καὶ διάταξε τὰ δέοντα, πλεύσαντες πλέον τῆς ἡμισείας ὥρας πρὸς τὸν καταῤῥάκτην ἐφθάσαμεν ἐκεῖ ὅπου γίνεται ἐπαισθητὸς ὁ γίγας Νεῖλος, διότι καταβαίνει βράχον ἀρκετὰ ἀνώμαλον οὐχὶ ὅμως κάθετον, ἐν διαστήματι ἑνὸς τετάρτου πλέον τῆς ὥρας καὶ ἐκεῖ ἀπεβιβάσθημεν εἰς τὴν ξηρὰν ἐπὶ βράχων γρανίτου· πρὸ τοῦ δὲ νὰ φθάσωμεν μακρόθεν ἠκούετο ἡ βοὴ τῶν ὑδάτων προξενοῦσα φρίκην.

Ἄνωθεν λοιπὸν τοῦ καταῤῥάκτου ἐκείνου ἐπὶ βράχου ὑψηλοῦ ἱστάμενοι ἐβλέπομεν τὸν Νεῖλον ἐπιπίπτοντα κατὰ τῶν βράχων, ἀφρίζοντα καὶ πλήρη ὀργῆς ἐβδὰ ὡς μαινόμενος μὴ δυνάμενος νὰ παρασύρῃ τοὺς πελωρίους ἐκείνους γρανίτας ἀδιακόπως ὥῶν αὐτοὺς διὰ τοῦ ὁρμητικοῦ του ῥεύματος. Τὸ μέρος ἐκεῖνο ἔχει τῷ ὄντι φύσιν ἀγριωτάτην καὶ καταπληκτικήν. Τὸ πλάτος δὲν εἶναι μεῖζον τῶν 20 ποδῶν· τὰ ὕδατα λοιπὸν συσσωρευόμενα ἐντὸς τῆς στενῆς ταύτης κοίτης καὶ καταπίπτοντα κάμνουν κρύον καὶ βοὴν φοβερὰν, ἐμποδίζόμενα δ' ἐνίοτε ὑπὸ βράχου γρανίτου ἐν τῷ μέσῳ εὑρισκομένου ὑψοῦνται ὡς γίγαντες λευκογένειοι καὶ πάλιν καταπίπτουν διαβαίνοντες πρὸς τὰ κάτω.

Ἀλλὰ τὸ καταπληκτικώτερον ἦτον ὅτι τὸν φοβερὸν τοῦτον καταῤῥάκτην διέπλεον οἱ μαῦροι ναῦται τοῦ πλοίου μας Βέρβεροι ἐπιβαίνοντες ξύλου 3 ποδῶν καὶ 5 δακτ. πάχους. Οἱ μαῦροι οὗτοι δαίμονες ὡς Νηρηΐδες διήρχοντο καὶ διέπλεον τὸ κινδυνῶδες τοῦτο μέρος πρὸς θαυμασμὸν καὶ ἔκπληξίν μας καὶ διὰ νὰ λάβουν δῶρον παρὰ τοῦ πασᾶ. Ἐπὶ μίαν ὥραν ἐγεύθημεν τῆς θαυμασίας ταύτης θέας. Ἐν τινι δὲ ἀμμώδει θέσει τῆς ὄχθης ἦσαν ὀπῶραι καὶ εὕρομεν ἕνα μικρὸν πέπονα τὸν ὁποῖον ἂν καὶ ἄωρον ἐφάγομεν ὅμως μ' εὐχαρίστησιν.

(Ἕπεται ἡ συνέχεια.)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ.

ΜΟΝΟΝ Ο ΟΦΘΑΛΜΟΣ ΒΛΕΠΕΙ;

Ἐπὶ τῆς, ὡς φαίνεται, παραδόξου ταύτης ἐρωτήσεως, ἡ πρότερον Φυσιολογία ἀπήντησαν ἀνεπιφυλάκτως καταφατικῶς. Διὰ τῆς ἐπεκτάνσεως ὅμως τῶν πειραμάτων ἡμῶν, ἡ ἀπάντησις αὕτη κατέστη ἀμφισβητήσιμος, καὶ τὸ ἐναντὸς ἀνέτρεψε ταύτην ἐπὶ τὰ ἐναντία. Ὁ V. Graber ἐδημοσίευσε διὰ τοῦ νεωστὶ ἐκδοθέντος τόμου τῶν συνεδριάσεων τῆς ἐν Βιέννῃ Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, σειρὰν ἐξόχων καὶ εὐφυῶν μαρτυριῶν, δι' ὧν ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τοῦ δέρματος κέκτηται τὴν εὐαισθησίαν τοῦ φωτός, — καὶ τοῦτο ἀκριβῶς καλοῦμεν ὅρασιν. Ἐν ἀντιθέσει δὲ πρὸς τὴν αἴσθησιν τοῦ φωτὸς ὑπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ — ἐξ οὗ καὶ "φωτοοπτικὴ ἐπίδρασις τοῦ φωτός" — καλεῖ οὗτος τὸ τελευταῖον εἶδος, ἐν ᾧ τὸ δέρμα εἶναι ἡ ὑποδεχομένη συσκευή, "ἐπίδρασιν φωτοδερματικήν".

Ἐὰν ἀποκλείσωμεν ἀριθμόν τινα ἀμμάτων ζώων, ὡς π. χ. προσφάτως ἐξωρυχθέντας βρίλους, εἰς κιβώτιον περιέχον φωτεινὸν καὶ σκιερὸν διαμέρισμα, καὶ ἐὰν ἀφήσωμεν τὰ ζῶα ταῦτα εἰς τὴν κατὰ προαίρεσιν διαμονήν των, βλέπομεν ὅτι ἅπαντα σχεδὸν χωροῦσι πρὸς τὸν σκοτεινὸν χῶρον, τὸν δὲ φωτεινὸν σκοπίμως ἀποφεύγουσι. Καὶ ὅμως τὰ ζῶα ταῦτα δὲν ἔχουσιν ὀφθαλμοὺς δι' ὧν νὰ προδίδηται ἡ ἰδιότης τῆς φωτευγείας. Δυνάμεθα δ' ἐπίσης ν' ἀποκόψωμεν τοὺς πέντε πρώτους δακτυλίους τῆς οὐρᾶ καλουμένης κεφαλῆς τῶν σκωλήκων, χωρὶς οὗτοι ν' ἀποποιῶνται κατὰ προτίμησιν τὴν σκιερότητα. Τὸ δέρμα λοιπὸν εἶναι ἐκεῖνο ὅπερ δίδει γνῶσιν τοῦ ποιοῦ τοῦ φωτός.

Οὐχὶ δὲ μόνον ἀφθάλμα ζῶα διάκεινται οὕτω, ἀλλὰ καὶ δι' ὀφθαλμῶν δεικνύουσιν ἀναλόγους ἰδιότητας, ἐὰν ἀποτυφλώσωμεν ταῦτα διὰ τῆς ἐξαιρέσεως τοῦ βολβοῦ καὶ τῆς ἀποκοπῆς τοῦ ὀπτικοῦ νεύρου. Ἀποτετυφλωμέναι ἔνυδροι σαλαμάνδραι π. χ. ἀναζητοῦσιν ὁμοίως κατὰ προτίμησιν τὴν σκιερότητα. Οὐχὶ δὲ μόνον τὸ ἄπλετον φῶς, ἀλλὰ καὶ τὸ ποιὸν αὐτοῦ εἶναι ὡρισμένον διὰ τὰ ζῶα. Ἀμφότερα δὲ τὰ εἴδη, δρίλοι ἔνυδροι σαλαμάνδραι προτιμῶσι τὸ ἐρυθροῦν χρῶμα ἀντὶ τοῦ ἰώδους. Δὲν δυνάμεθα δ' ἐπίσης νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἀπερρόφησαν θερμαντικὰς ἀκτῖνας, αἵτινες πλεονάζουσιν εἰς τὸ ἐρυθροῦν φῶς ὡς καὶ εἰς τὸ ἰῶδες, ἐπειδή, ὡς τὸ πείραμα ἐδίδαξεν, ἀποφεύγουσι τὸ θερμαντικόν. Ἐκ τούτου γίνεται δῆλον ὅτι οὐ μόνον ποσοτικὰς ἀλλὰ καὶ ποιοτικὰς διαφορὰς τοῦ φωτὸς δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν εἰς τὸ δέρμα.

Πῶς δὲ δυνάμεθα νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν παράδοξον ταύτην σχέσιν; Ἐκ τινος παλαιᾶς βαθμίδος ἀναπτύξεως, ὡς καὶ εἰς τὰ σήμερον εἰσέτι ἀπαλέστατα ζῶα, τὸ δέρμα εἶχεν εἰς ἅπαντας τοὺς ὀργανισμοὺς τὴν γενικὴν καὶ μόνην ἐπιδεκτικότητα τῆς αἰσθήσεως τοῦ φωτός. Βραδύτερον ἐτροποποιήθησαν αἱ διάφοραι λειτουργίαι ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε δι' ἑκάστην μόνην προέκυπτεν ἴδιον ὄργανον. Διὰ τὴν ὅρασιν π. χ. ἔχομεν τὸν ὀφθαλμόν, οὗ τινος τὸ σπουδαιότατον μέρος εἶναι ὁ ἀμφιβληστροειδὴς χιτών, εἰς ὃν ὀφείλεται ἡ αἴσθησις τοῦ φωτός, συνιστάμενος ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐμβρυακοῦ ἱστοῦ ἐξ οὗ καὶ τὸ δέρμα· διατηρεῖ δὲ πάντοτε λείψανα τῆς πρώτερας αὐτοῦ λειτουργίας, καὶ μάλιστα ὅσῳ ὀλιγώτερον εἶναι ἀνεπτυγμένος. Λίαν δὲ χαρακτηριστικὸν εἶναι ὅτι πάντοτε διατηρεῖ τὴν αὐτὴν αἴσθησιν, ὡς τὸ κυρίως ὄργανον τῆς ὁράσεως. Αἱ τυφλωθεῖσαι καὶ μὴ σαλαμάνδραι, προτιμῶσι τὸ αὐτὸ χρῶμα, π. χ. ἐρυθροῦν, καὶ οὐχὶ διάφορα χρώματα, ὡς ἐπὶ παραδείγματι, ἐρυθροῦν καὶ ἰῶδες.

Ἐκ τῶν μνησθέντων πειραμάτων διδασκόμεθα οὐ μόνον ὅτι τὸ δέρμα δύναται "νὰ βλέπῃ", ἀλλὰ λαμβάνομεν καὶ ἐνδιαφέρουσάν τινα τοῦ νόμου ἐπιβεβαίωσιν ἐκ τῆς ἀδιαλείπτου ἀναπτύξεως τῶν ὄντων.

Δρ. Δ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἐν Λειψίᾳ τῇ 30/12 Δεκεμβρίου 1884.

Ἡ διαρρύθμισις τοῦ χαρτονομίσματος ἐν Αὐστρίᾳ, περὶ ἧς τοσαῦτα ἀρρέβησαν, καὶ ἧτις τοσούτως εἶχεν ἀναπερώσει ἐσχάτως ἐλπίδας, φαίνεται ὅτι πάλιν ἐλησμονήθη ἐντελῶς, ἢ τοὐλάχιστον μακρὰν ἀκόμη ἀπέχει ἀπὸ τοῦ νὰ πραγματοποιηθῇ. Ὁ σκοπὸς τῆς εἰς τὸ μέσον ῥιφθείσης ταύτης ἰδέας ἦτο νὰ ἐπιφέρῃ ὕφωσιν εἰς τὰς ἀξίας τοῦ χρηματιστηρίου, ὅπερ καὶ ἐπετεύχθη. Εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην ὀφείλεται καὶ ἡ βελτίωσις ἡ ἐπενεχθεῖσα εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ αὐστριακοῦ Κράτους διὰ τὸ 1885, ἂν καὶ ἡ βελτίωσις αὕτη πολὺ ἀπέχῃ ἀπὸ τοῦ νὰ φέρῃ τὸ πολυόμενον ἰσοζύγιον. — Κατὰ τὰς παρελθούσας ἑβδομάδας τὰ γερμανικὰ χρηματιστήρια ἤμειναν ἀναπηρέαστα ὑπὸ τῆς πολιτικῆς· οὐδ' αὐτὸς ὁ εἰρηνικὸς λόγος κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν συνεδριάσεων τοῦ Γερμανικοῦ Κοινοβουλίου ἔσχεν τινὰ ἐπὶ τῶν χρηματιστηρίων ἐπιρροήν. — Ὁ ῥῶς τοῦ χρηματιστηρίου ἦτο ἡ Ῥωσσία, καὶ τὸ χαρτονόμισμά της ὑψώθη οὐσιωδῶς κατὰ τὴν λῆξασαν ἑβδομάδα· ἀλλ' ἤδη χθὲς παρετηρήθη ὀπισθοδρόμησίς τις, ἥτις πιθανὸν νὰ λάβῃ μεγαλειτέρας ἔτι διαστάσεις, διότι ἡ ὕφωσις δὲν ἐβασίζετο εἰς ὑστερικὰ διδόμενα, ἀλλ' εἰς φήμας μόνον, καὶ ἡ ῥωσσικὴ κυβέρνησις δὲν εἶναι εἰσέτι εἰς θέσιν νὰ σκεφθῇ περὶ ἐλαττώσεως τοῦ τόκου τῶν δανείων της. — Τῇ Αὐστρίᾳ ἡ κρίσις εἰς τὴν βιομηχανίαν τῆς ζακχάρεως παρέχει εἰσέτι πράγματα. Οὐ μόνον δύο τῶν μεγαλειτέρων καταστημάτων τοῦ εἴδους τούτου ἀνέστειλαν ἤδη τὰς πληρωμάς, ἀλλὰ καὶ τράπεζαί τινες, ἐνεχόμεναι εἰς αὐτά, εὑρίσκονται ἤδη εἰς θέσιν δύσκολον, ὡς π. χ. ἡ Κτηματικὴ Τράπεζα τῆς Βοημίας, ὅπερ οὐσιωδῶς ἐπηρεάζει τὰ χρηματιστήρια τοῦ Βερολίνου καὶ τῆς Βιέννης. — Ἐκ Μασσαλίας ἠγγέλθη τηλεγραφικῶς ἡ θλιβερὰ εἴδησις, ὅτι ὁ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ἐμπορικὸς οἶκος Νικολοπούλου ἀνέστειλε τὰς πληρωμάς· λέγεται ὅτι τὸ παθητικὸν ἀνέρχεται εἰς δύο ἑκατομμύρια φράγκων.

Α.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Τὰ δημοτικὰ συμβούλια τῶν πόλεων ὑπόκεινται ἐνίοτε εἰς δεινὰς περιπετείας. Τὸν μῆνα τοῦτον Δεκέμβριον παρῆλθον ἀκριβῶς 125 ἔτη, ἀφ' ὅτου ὁ δήμαρχος καὶ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῆς Λειψίας διῆλθον ἡμέρας εἰς ἄκρον θλιβερὰς. Ὁ Φριδερῖκος Β'. τῆς Πρωσσίας, ἐλαύνων νικηφόρος διὰ τῆς Σαξωνίας, ἐπέβαλεν εἰς τὴν πόλιν τῆς Λειψίας ἔκτακτον φορολογίαν ἐκ 300 χιλ. ταλλήρων. Ὁ δήμαρχος καὶ οἱ σύμβουλοι, μὴ δυνάμενοι νὰ εὕρωσι τὸ ποσὸν τοῦτο, εὑρίσκοντο ἐν δεινῇ ἀμηχανίᾳ. Ὁ βασιλεὺς διέταξε τότε νὰ φυλακίσωσιν αὐτοὺς μέχρις οὗ πληρωθῇ τὸ ποσόν. Τοῦτο συνέβαινε κατὰ μῆνα Αὔγουστον τοῦ ἔτους 1759. Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1760 ὁ βασιλεὺς ἀνενέωσε τὴν πρόσκλησιν, καὶ ἐπειδὴ καὶ πάλιν ἡ πόλις δὲν ἐπλήρωσεν, ἠξέθη ἡ φορολογία εἰς δύο ἑκατομμύρια ἀλλήλων καὶ αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ ἔμενον ἐν τῇ εἱρκτῇ. Τέλος εὑρέθη ὁ σωτήρ. Ἔμπορός τις ἐν Βερολίνῳ, ὀνόματι Γοσκόβσκης ὑποπλαγχνίσθη τὴν δυστύχου πόλεως καὶ οὐ μόνον κατώρθωσε ταχὺ τῷ βασιλεῖ νὰ ἐλαττωθῇ ἡ φορολογία εἰς 300 χιλ. ταλλήρων, ἀλλὰ καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο ὁ φιλάνθρωπος πολίτης ἐδάνεισε τῇ πόλει ἄνευ τόκου, καὶ οὕτω αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ ἀπεφυλακίσθησαν ἀφ' οὗ ἐπὶ δεκαὲξ σχεδὸν μῆνας ἔμειναν ἐν τῇ εἱρκτῇ. Τὸ σημερινὸν δημοτικὸν συμβούλιον τῆς Λειψίας σκέπτεται ἤδη νὰ τιμήσῃ τὴν μνήμην τοῦ εὐγενοῦς ἐκείνου εὐεργέτου, δίδον εἰς μίαν τῶν νέων τῆς πόλεως ὁδῶν τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Νομίζομεν ὅτι πρὸ πολλοῦ τοῦτο ἔπρεπε νὰ γείνῃ.

Ἡ φιλοσοφικὴ Σχολὴ τοῦ ἐν Βερολίνῳ Πανεπιστημίου προκήρυξε δύο νέα διαγωνίσματα τὸ μὲν ἐκ μαρκῶν ὀκτὼ χιλιάδων (φρ. 10 χιλ.), τὸ δὲ ἐκ μαρκῶν ἑνὸς χιλιάδων (φρ. 11,250). Τὸ θέμα τοῦ πρώτου διαγωνίσματος εἶναι "Περὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας," τοῦ δὲ δευτέρου "Περὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς Χημείας καὶ τῆς ἐπιρροῆς αὐτῆς ἐπὶ τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου." Τὰ χειρόγραφα ὑποβληθήσονται μέχρι α'. Ἰανουαρίου 1886, ἡ δὲ κρίσις ἐκδοθήσεται κατὰ Μάρτιον τοῦ 1886. Μόνον Γερμανοὶ εἶσι δεκτοί.

Πρὸ πέντε ἡμερῶν ἀφίχθησαν εἰς Φλωρεντίαν 30 κιβώτια περιέχοντα 1780 ἀρχαῖα χειρόγραφα, εἷς ἄκρον πολύτιμα, τὰ ὁποῖα ἠγόρασεν ἡ πλουσία βιβλιοθήκη τῶν Μεδίκων ἐν Λουδίνῳ. Ἐν τοῖς χειρογράφοις τούτοις εἰσὶ καὶ δέκα τοῦ Δάντου. Ἡ ἐφορεία τοῦ Βρεταννικοῦ μουσείου ἐξετίμησε τὰ χειρόγραφα ἀντὶ 80 χιλ. ἀγγλικῶν λιρῶν. Οἱ ἐνεργήσαντες τὴν ἀγορὰν κατώρθωσαν νὰ τὰ ἀποκτήσωσιν ἀντὶ 23 χιλ. μόνον. Εἰς τὸ ἄνοιγμα τῶν κιβωτίων παρασταθήσεται καὶ ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, ἡ δὲ βιβλιοθήκη θὰ μείνῃ κλειστὴ μέχρις οὗ ἑτοιμασθῶσιν οἱ κατάλογοι.

Ναύκλαστρον νέας κατασκευῆς. Ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ κατασκευάζεται νέον ναύκλαστρον κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ ναυπηγοῦ Λώκ. Τὸ πλοῖον τοῦτο εἶναι σιδηροῦν, ἔχει μῆκος 9 μέτρων, καὶ ἡ κατασκευὴ αὐτοῦ θὰ κοστίσῃ οὐχὶ πλέον τῶν 16 χιλ. δολλαρίων. Τὸ πλοῖον κινεῖται διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ· τὸ πλήρωμα αὐτοῦ συνίσταται ἐκ δύο μόνον ἀνδρῶν, τοῦ κυβερνήτου, ὅστις εἶναι καὶ πηδαλιοῦχος καὶ τοῦ μηχανικοῦ, ὅστις διευθύνει τὴν ἠλεκτρικὴν συσκευήν. Διὰ τῆς εἰσαγωγῆς ὕδατος βυθίζεται τὸ πλοῖον εἰς τὴν θάλασσαν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν κινεῖται ὡς νὰ ἔπλεεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Ἐντὸς τοῦ σκάφους εὑρίσκεται ὁ ἀναγκαῖος ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ. Διὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ μηχανισμοῦ ἡ φοβερὰ αὕτη λέμβος διευθύνεται ὑπὸ τὰ μεγαλείτερα σκάφη, τὰ ὁποῖα τινάσσονται εὐκόλως εἰς τὸν ἀέρα. Ὁ ναυπηγὸς διατείνεται ὅτι τὸ πλοῖόν του θὰ δύναται νὰ πλέῃ ὑπὸ τὴν θάλασσαν εἰς ἀπόστασιν 15 ὅλων μιλίων χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀνάγκην ν' ἀνέλθῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, διότι ὁ ἐν αὐτῷ διατηρούμενος ἀτμοσφαιρικὸς ἀὴρ ἐπαρκεῖ διὰ τοὺς δύο ἐν αὐτῷ ἄνδρας.

ΘΡΑΙ ΕΧΟΥΣΗΣ.

Αἴνιγμα 267.

Ἄκλιτόν τι μέρος εἶμαι,
Στὴν γραμματικὴν δὲ κεῖμαι·
Δύνασαι νὰ μὲ ζητήσῃς;
Καὶ ἀφεὐκτως θὰ μὲ λύσῃς,
Ἀρκεῖ μόνον νὰ προσέξῃς,
Μήπως, φίλε μ' ἀνατρέψῃς·
Ἂν τοιοῦτόν τι συμβῇ,
Παῦσον τότε νὰ ζητῇς·
Θέλ' ἡ φύσις σκοτισθῇ
Κ' ὅπ' ὀχλοῦς καλυφθῇ.

Αἰν. Π. Βασιλειάδου ἐν Τεργέστῃ.

Αἴνιγμα 268.

Ὡς ἔντομον φθοροποιόν
Βεβαίως μὲ ἠξεύρεις·
Ἀλλὰ ἂν θέλῃς, φίλε μου,
Στὴν θάλασσαν θὰ μ' εὕρῃς,
Ἐὰν τὰ πρῶτα μέλη μου
Μικρὸν μετακινήσῃς·
Ἂν ὅμως χωρὶς κεφαλὴν
Καὶ τράχηλον μ' ἀφήσῃς,
Δὲν ἀποθνήσκω μετὰ σοῦ,
Διά παντὸς θὰ ζήσω,
Κ' ὑπὸ τοὺς μαύρους σ' ὀφθαλμοὺς
Τὸν θρόνον μου θὰ στήσω.

Ν. Γ. Μουσούρης, ἐν Βερολίνῳ.

Πρόβλημα 269.

α***ω*ο* ε*ι*η**ω* ευε**ε*ια*. *ι*ο* *ε**
ι**ε*ο* *ια**εω* *α* *α*ι*α*

Ἐλλείπουσι τὰ σύμφωνα.

Ὁ αὐτός.

Πρόβλημα 270.

Ἐν τινι λουτρῷ ἐλούοντο τρεῖς Κύριοι· ἐξελθὼν δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν πρῶτος καὶ μεταβὰς παρὰ τῷ διευθυντῇ, ἠρώτησεν αὐτὸν πόσον ὤφειλε νὰ πληρώσῃ· οὗτος δὲ τῷ ὑπέδειξε κιβώτιον, καὶ τῷ εἶπε· "Θὲς ἴσον τοῦ ποσοῦ, ὅπερ θὰ εὕρῃς ἐν τῷ κιβωτίῳ, εἶτα λάβε ἐκ τοῦ ὅλου 40 λεπτὰ καὶ ἄπελθε." Ὁ Κύριος ἐκτελέσας τοῦτο ἀπῆλθε. Μετ' ὀλίγον ἐξελθὼν καὶ ὁ δεύτερος καὶ εἰς τὴν ἐρώτησίν του τί ὤφειλε νὰ πληρώσῃ, ἔλαβεν εἰς ἀπάντησιν· "Θὲς ἐν τῷ κιβωτίῳ ἴσον τοῦ ποσοῦ ὅπερ θὰ εὕρῃς, εἶτα λάβε ἐκ τοῦ ὅλου 40 λεπτὰ καὶ ἄπελθε." Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ μὲ τὸν τρίτον Κύριον. Ἀπελθόντος καὶ τοῦ τρίτου ὁ διευθυντὴς τοῦ λουτροῦ ἐρευνήσας τὸ κιβώτιον εὗρεν αὐτὸ ἐντελῶς κενόν. — Ἤδη ζητεῖται, ποῖον ποσὸν ὑπῆρχεν ἐν τῷ κιβωτίῳ.

Γρ. Γ. Δρόσος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Πρόβλημα 271.

ρ **η*α*α *οι* **ου*ιοι* η *υ*η ου *ε* ω*η*αι α**α *ε*α*ε*ι*ε.

Ἐλλείπουσι τὰ σύμφωνα.

Ὁ αὐτός.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 262.

Δελφίν — ἴον = Δελφίνιον.

Αἰνίγματος 263.

Ἄρτα — Ξέρξης = Ἀρταξέρξης — ἁρά.

Προβλήματος 264.

Α'. Αἱ εἰσπράξεις κατὰ τὸ πρῶτον σύστημα τῆς ὀλοτομίας εἰκοσαετοῦς ἡλικίας θὰ ἦτο 150 πλέθρων ὀλοτομία πρὸς φρ. 800 τὸ ἑκατοντάπλεθρον ἤτοι τὸ ὅλον ἐπὶ 30 ἔτη φρ. 36,000. Μεταβαλλομένου ὅμως τοῦ συστήματος εἰς τριακονταετῆ ἡλικίαν θὰ εἰσεπράττοντο ἔτος κατ' ἔτος 100 φρ. περισσότερον, ἤτοι 39000 φρ. διὰ τὰ 30 ἔτη.

Β'. Εἶναι ἀφελιμώτερον τὸ δεύτερον σύστημα, διότι ἐντὸς τῆς τριακονταετοῦς ἀφελείας κατὰ τὰ πρῶτα 30 ἔτη, θὰ εἶχε 1800 φρ. περισσότερον ἐτησίως.

Γ'. 150 πλέθρα ἀδιακρίτως καὶ βαθμηδὸν κατὰ τὸ πρῶτον σύστημα, ἀνὰ 100 δὲ ἢ καὶ 80 κατὰ τὸ δεύτερον, καὶ κατὰ τὴν ἀκόλουθον τοῦ Πίνακος τάξιν.

Δ'. Ἴδοὺ ἡ τάξις τῆς ἐπὶ 30 ἔτη τοῦ εἰκοσαετοῦς δάσους ὀλοτομίας, ἵνα τοῦτο καταστῇ τριακονταετοῦς ἡλικίας.

Ἔτος	Πλέθρα	Ἡλικία		Φρ.
1	100	20	. . . . .	800
2	50	21	400 + 50 = 450	850
-	50	20	400	
3	100	21	800 + 100	900
4	100	21	- -	900
5	50	22	400 + 50 × 2 = 500	950
-	50	21	400 + 50 = 450	
6	100	22	800 + δις 100 . .	1000
7	100	22	- - - . .	1000
8	50	23	400 + τρις 50 = 550	1050
-	50	22	400 + δις 50 = 500	
9	100	23	. . . . .	1100
10	100	23	. . . . .	1100
11	50	24	400 + 4 × 50 = 600	1150
-	50	23	400 + 3 × 50 = 550	
12	100	24	. . . . .	1200
13	100	24	. . . . .	1200
14	50	25	400 + 5 × 50 = 650	1250
-	50	24	400 + 4 × 50 = 600	
15	100	25	. . . . .	1300
16	100	25	. . . . .	1300
17	50	26	400 + 6 × 50 = 700	1350
-	50	25	400 + 5 × 50 = 650	
18	100	26	. . . . .	1400
19	100	26	. . . . .	1400
20	50	27	400 + 7 × 50 = 750	1450
-	50	26	400 + 6 × 50 = 700	
21	100	27	. . . . .	1500
22	100	27	. . . . .	1500
23	50	28	400 + 8 × 50 = 800	1550
-	50	27	400 + 7 × 50 = 750	
24	100	28	. . . . .	1600
25	100	28	. . . . .	1600
26	50	29	400 + 9 × 50 = 850	1650
-	50	28	400 + 8 × 50 = 800	
27	100	29	. . . . .	1700
28	100	29	. . . . .	1700
29	50	30	400 + 10 × 50 = 900	1750
-	50	29	400 + 9 × 50 = 850	
30	100	30	800 + 2 × 500 . .	1800
				Φρ. 39000

Προβλήματος 265.

Ἡ ἀλήθεια δάκνει ψυχὴν νοσοῦσαν, ὥσπερ μέλι σῶμα τετραυματισμένον.

Προβλήματος 266.

Μηδὲ ποτε μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσας ἐλπίζε λήσειν καὶ γὰρ ἂν τοὺς ἄλλους λήσῃς σαυτῷ γε συνηδήσεις.

Ἔλυσαν· Τὰ 257, 258 καὶ 260 ὁ κ. Πασχάλης Ν. Παπάζογλους ἐν Σουφλίῳ· τὸ 258 ὁ κ. Ν. Κ. Μουσούρης ἐν Βερολίνῳ· τὰ 259 Παπαντωνόπουλος ἐν Λονδίνῳ· τὰ 263, 265 ἡ δεσποινὶς Βασιλικὴ Δ. Βότη ἐν Τεργέστῃ, καὶ τὸ 260 ὁ κ. Μ. Ρ. ἐν Ὀδησσῷ· τὸ 259 ἡ δεσποινὶς Σαφία Α. Ῥαυτοπούλου· τὰ 257, 258 ὁ κ. Γ. Βαρκλαντῆς ἐν Τύνιδι.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΡΙΕΣΤΗ ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟΥ ΛΟΥΔ.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Τεργέστης·

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΑΣ (διὰ τῆς διώρυγος Σουέζ), εἰς Χόγκ-Κόγκ, διὰ Βρεντησίου, Πόρτο-Σαΐδ, Ἄδεν, Βομβάης, Κολόμβου, Πένανγ καὶ Σιγγαπώρης τῇ α'. ἑκάστου μηνὸς εἰς τὰς 4 μ. μ.

Εἰς Καλκούτταν διὰ Πόρτο-Σαΐδ, Σουέζ, Ἄδεν καὶ Κολόμβου τῇ 15 Ἰανουαρίου, 15 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 15 Ἀπριλίου, 15 Μαΐου, 15 Ἰουνίου, 15 Ἰουλίου, 15 Αὐγούστου, 15 Σεπτεμβρίου, 15 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου καὶ 15 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 4 μ. μ.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς Τεργέστης-Βομβάης τὰ ἀτμόπλοια θέλουσι διανύει 10 μίλια τὴν ὥραν, μεταξὺ δὲ Βομβάης καὶ Χόγκ-Κόγκ 9 μίλια.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. Ἑκάστην Παρασκευὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ Κερκύρας (συγκοινωνία πρὸς τὸ Πόρτο-Σαΐδ καὶ τὴν Συρίαν).

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἑκάστην Τρίτην εἰς τὰς 4 μ. μ. εἰς Ἑλλάδα μέχρι Σμύρνης, ἐναλλὰξ διὰ Φιουμίου, Βρεντησίου, Πειραιῶς, καὶ διὰ Ἀγκῶνος κτλ.

Τὴν Τετάρτην (ἑκάστην δευτέραν Τετάρτην ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου) τῇ 6 μ. μ. εἰς Φιούμιον, Κέρκυραν, Πάτρας, Κατάκωλον, Καλάμας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Θεσσαλίαν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ Σάββατον τῇ 2 μ. μ. εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ προσέγγισιν εἰς Κέρκυραν καὶ Πειραιᾶ· εἶτα δὲ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σύρον, Κρήτην, Σμύρνην, Συρίαν, Θεσσαλίαν, καὶ διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μαύρης θαλάσσης) καὶ τοῦ Δουνάβεως.

ΕΙΣ ΤΥΝΙΔΑ κατὰ δεκαπενθημερίαν, τὴν Πέμπτην ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. διὰ Ἀγκῶνος, Βάρης, Βρεντησίου, Μεσσήνης, Κατάνης, Συρακουσῶν καὶ Μελίτης (Συγκοινωνία ἐν Ἀγκῶνι διὰ Φιουμίου καὶ ἐκ Φιουμίου).

Εἰς ΔΑΛΜΑΤΙΑΝ τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἑκάστης ἑβδομάδος.

Πλειοτέρας πληροφορίας δίδει ἡ ἐν Τεργέστῃ Διεύθυνσις καὶ τὸ Γενικὸν Πρακτωρεῖον τοῦ αὐστρο-ουγγρικοῦ Λόϋδ ἐν Βιέννῃ (Schwarzenberg-Platz ἀρ. 6).

1209

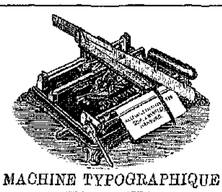

MACHINE TYPOGRAPHIQUE
HAMMONIA
brévetée dans tous les pays.
Prix 45 Mares.
Résultats magnifiques, maniement facile, sans instruction, forme très-élégante.
S'adresser aux fabriquants
Messieurs Guhl & Harbeck à Hambourg.
Bons agents demandés.

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ ΠΛΟΥΤΗ.

Τὸ μοναδικὸν τοῦτο σύγγραμμα, ἀπαραίτητον εἰς πάντα Τραπεζίτην, Κεφαλαιοῦχον, Συμβολαιογράφον, καὶ ἐν γένει εἰς πάντα κάτοχον γραμματίων λαχείου, περιέχει·

α'.) Ἐπίσημον καὶ ἀκριβῆ Κατάλογον ὅλων τῶν ὁμολογιῶν μετὰ λαχείου. Αὐστριακῶν, Γερμανικῶν, Γαλλικῶν, Ἰταλικῶν, Βελγικῶν, Ῥωσσικῶν, Ἑλβετικῶν, Τουρκικῶν, Ἑλληνικῶν, Ῥουμουνικῶν κτλ., αἵτινες ἐκληρώθησαν ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῶν κληρώσεως μέχρι 31. Ὀκτωβρίου 1884 καὶ δὲν ἐπαρουσιάθησαν ἀκόμη πρὸς ἐξαργύρωσιν.

β'.) Τοὺς Καταλόγους ὅλων τῶν αὐστριακῶν καὶ οὐγγρικῶν ὁμολογιῶν, ἐφ' ὧν ἐγένετο κατάσχεσις.

γ'.) Πληροφορίας ἀκριβεῖς περὶ τοῦ χρόνου τῶν κληρώσεων, περὶ τῆς ἀξίας τῶν λαχνῶν, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τίτλων, ὀξίας τῶν τοκομεριδίων, τοῦ χρόνου καθ' ὃν γίνονται αἱ πληρωμαὶ αὐτῶν, καὶ ἐν γένει πάσας τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας.

Ἐν ἀντίτυπον φρ. 3,50. Πέντε ἀντίτυπα φρ. 15.

Ἀπευθυντέον διὰ συναλλαγματικῆς ἢ καὶ γραμματοσήμων Au Moniteur de la Chance universelle. Vienne (Autriche).

ΜΙΑΤΩΝΟΣ

ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

ἕμετρος μετάφρασις

Ἀλεξάνδρου Σ. Κάσδαγλη.

Ἔκδοσις πολυτελὴς μετὰ εἰκόνων

ὑπὸ

Gustave Doré.

Ἐν Λειψίᾳ
1884.
W. DRUGULIN.

Ἐκδίδεται κατὰ τεύχη· τιμὴ ἑκάστου τεύχους μάρκαι 2.

ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΠΙΣΤΩΣΙΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ.

ΕΚΔΟΣΙΣ

600000 ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΟΜΟΛΟΓΙΩΝ.

500 ΦΡΑΓΚΩΝ ΜΕ ΤΟΚΟΝ 3% ΚΑΙ ΜΕ ΛΑΧΕΙΟΝ.

ΑΙ ΟΜΟΛΟΓΙΑΙ ΑΥΤΑΙ ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ ΔΥΝΑΜΕΙ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΕΙΝΑΙ ΔΕ ΧΡΕΩΛΥΣΙΑΙ ΤΟ ΑΡΓΟΤΕΡΟΝ ΕΝΤΟΣ 56 ΕΤΩΝ.

☞ Πάντες γνωρίζουσι σήμερον ὅτι κατὰ τὴν δημοσίαν ἐγγραφὴν ἧτις ἐγένετο τὴν 14 Ὀκτωμβρίου αἱ ὁμολογίαι αὗται ἐγένοντο ἀντικείμενον πρωτακοδότου ζητήσεως. Ἐπὶ **600,000** ὁμολογιῶν προσφερθέντων τῷ δημοσίῳ, **2,700,098** ὁμολογίαι ἐνεγράφησαν ἐντὸς **4** ὡρῶν παρὰ **309,210** ἀτόμων, ἐπομένως ὁ ἐγγραφεὶς διὰ **100** ὁμολογίας μόνον 12 τοιαύτας ἠδυνήθη νὰ λάβῃ. ☜

Ἡ ἔκτακτος αὕτη ὑποδοχὴ τοῦ Γαλλικοῦ δημοσίου προσβλέπετο, συνεπείᾳ τῆς ἀναντιῤῥήτου ἀσφαλείας, τῶν εὐκολειῶν καὶ ἐκτάκτων πρωτερημάτων τῶν παρὰ τῶν ὁμολογιῶν τούτων προσφερομένων. Κατορθώσαμεν νὰ ἐπιτύχωμεν ποσὸν λίαν περιορισμένον τοιούτων πρωτοτύπων ὁμολογιῶν, ἃς θέτομεν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἀναγνωστῶν μας, ἐνόσῳ τὸ τοιοῦτον θὰ μᾶς ἦναι δυνατόν, μὲ τὰς ἀκολούθους συμφωνίας.

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΕΩΣ 465 ΦΡΑΓΚΑ.

Πληρωτέα·

25	φρ.	αὐτῇ τῇ ἐγγραφῇ ἤτοι αὐτῇ τῇ αἰτήσει.
40	„	κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν Πρωτοτύπων Ὁμολογιῶν ἤτοι ἀπὸ τῆς 18/30 Δεκεμβρίου μέχρι 18/30 Ἰανουαρίου **1885**.
50	„	ἀπὸ τῆς 15 μέχρι 28 Φεβρουαρίου **1885**.
50	„	ἀπὸ τῆς 15 μέχρι 30 Αὐγούστου **1885**.
50	„	ἀπὸ τῆς 15 μέχρι 28 Φεβρουαρίου **1886**.
75	„	ἀπὸ τῆς 15 μέχρι 30 Αὐγούστου **1886**.
75	„	ἀπὸ τῆς 15 μέχρι 28 Φεβρουαρίου **1887**.
100	„	ἀπὸ τῆς 5 μέχρι 14 Αὐγούστου **1887**.
465	φρ.	Ἄνευ δικαιώματος προπληρωμῆς, δηλαδὴ αἱ δόσεις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προπληρωθῶσι. Ἐν τούτοις ἡ Κτηματικὴ Πίστωσις τῆς Γαλλίας ἐπεφυλάξατο τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιτρέψῃ τὸ τοιοῦτον ἀργότερον, ἐννοεῖται μόνον εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας αὐτό.

☞ Πᾶσα ὁμολογία φέρει ἐτήσιον τόκον φρ. 15 καὶ θὰ κληρωθῇ τὸ ἐλάχιστον μὲ **500** φράγκα, ἐπομένως πᾶσα ἀπώλεια τοῦ κεφαλαίου εἶναι ἀποκλειστικῶς ἀδύνατος. Ἐκτὸς τούτου αἱ ὁμολογίαι αὗται θὰ λάβουν μέρος ἐτησίως εἰς 6 κληρώσεις μὲ σπουδαιότατα κέρδη. ☜

ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ.

1,200,000 φράγκα κατ' ἔτος. Ἐτησίως **6** κληρώσεις· εἰς τὰς 5 Φεβρουαρίου 5. Ἀπριλίου, 5. Ἰουνίου, 5. Αὐγούστου, 5. Ὀκτωβρίου καὶ 5. Δεκεμβρίου.

Η ΠΡΟΣΕΧΗΣ ΚΛΗΡΩΣΙΣ ΘΑ ΛΑΒΕΙ ΧΩΡΑΝ ΤΗΝ 5. ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1885.

Εἰς ἑκάστην κλήρωσιν·

1	ὁμολογία	κληρωθήσεται μέ	Φρ.	**100,000**
1	„	„	„	**25,000**
6	„	ἑκάστη μὲ **5000** φρ. ἤτοι	„	**30,000**
45	„	„ „ **1000** „ „	„	**45,000**
53	Κέρδη εἰς ἑκάστην κλήρωσιν ἀξίας φρ.		Φρ.	**200,000**

Ἐκτὸς τούτου ὁρισμένον ποσὸν ὁμολογιῶν κληρωθήσονται εἰς ἑκάστην κλήρωσιν χρεωλύσιαι ἤτοι ἐξαργυρωτέαι μὲ **500** φράγκα ἑκάστη.

☞ Ὁ ἀγοραστὴς ὁ πληρῶν ἀμέσως τὰς δύο πρώτας δόσεις ἤτοι **65** φράγκα δι' ἑκάστην ὁμολογίαν, λαμβάνει ἀμέσως τὴν Πρωτότυπον Ὁμολογίαν, τὴν παρὰ τῆς Κτηματικῆς Πιστώσεως τῆς Γαλλίας ἐκδοθεῖσαν, διὰ τῆς ὁποίας θὰ λάβῃ μέρος εἰς ὅλας τὰς κληρώσεις καὶ εἰς ὁλόκληρα τὰ κέρδη. ☜

Διευθύνατε τὰς αἰτήσεις, τὸ ταχύτερον, καὶ συνοδευμένας μὲ τὸ ἀνάλογον ἰσότιμον εἰς τραπεζογραμμάτια παντὸς ἔθνους, εἰς ἔνταλμα ταχυδρομικὸν, γραμματόσημα πάσης χώρας, χρηματόδεμα, ἢ ἐπιταγὴν ὄψεως ἐπὶ μιᾶς ἀγορᾶς τῆς Εὐρώπης, πρὸς τὴν Administration du

Moniteur de la Chance Universelle à Vienne
(Autriche).

Θὰ φροντίσωμεν τὴν ἐπ' ἀσφαλείᾳ ἀποστολὴν τῶν ὁμολογιῶν διὰ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ταχυδρομείου. Ἡ ἀλληλογραφία γίνεται εἰς τὴν Γαλλικήν, Γερμανικήν, Ἀγγλικήν, Ἰταλικήν, Ἑλληνικὴν καὶ Ῥουμανικήν.

α) Οἱ ἐπίσημοι κατάλογοι τῶν κληρώσεων σταλήσονται ὡραίαν.

β) Δεχόμεθα ὡς μετρητὰ καὶ ἀκριβῶς εἰς τὴν τρέχουσαν τιμὴν πᾶσαν οἱανδήποτε ἀξίαν.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ ἐν ΛΕΙΨΙΑ. ELSTER-STR. 10.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΠΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

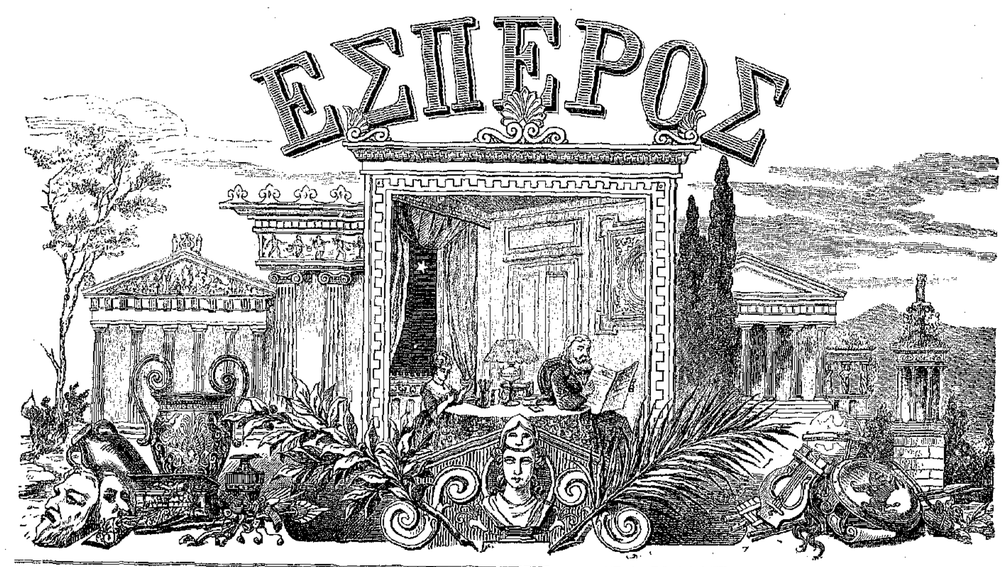

Ετος Δ'. Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑ: τῇ 15|27 Δεκεμβρίου 1884 Τιμὴ ἐτησία προπληρωτέα εἰς χρυσάρ. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ῥούβλ. 16. Αρ. 88.

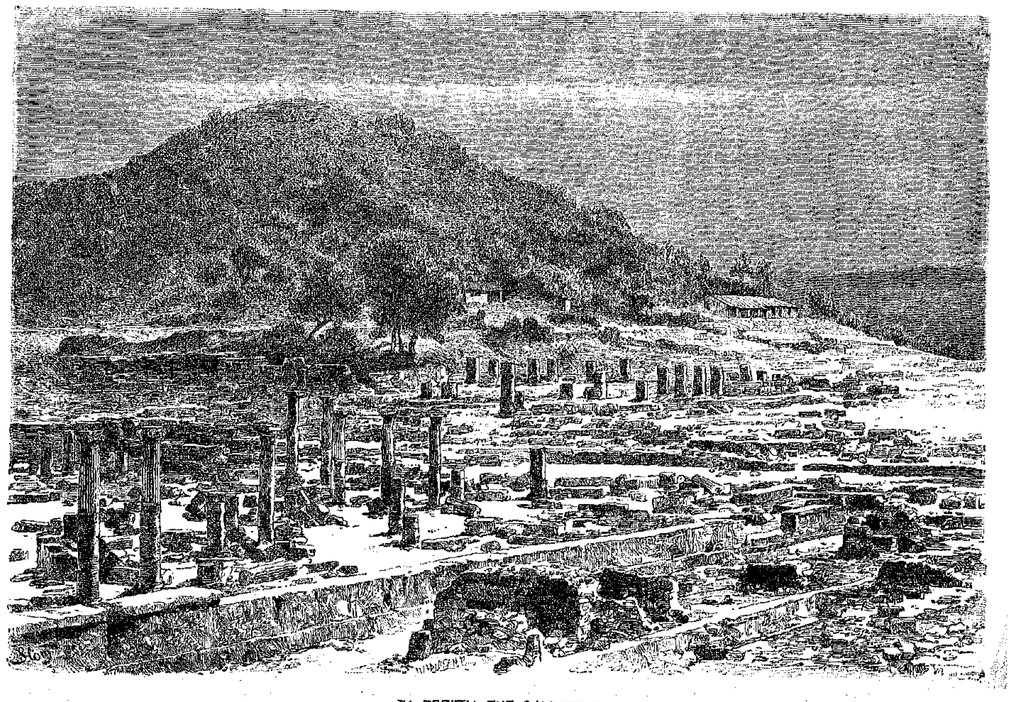

ΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Τὰ ἐρείπια τῆς Ὀλυμπίας. — Περὶ τῆς σχέσεως τῶν ἐπιστημῶν πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἰδία περὶ τῆς ὑψίστης ἀρχῆς αὐτῶν (συνέχεια). — Ἡ νῆσος Κύθηρα (τέλος). — Περίοδος ἐν Ἀμερικῇ. — Ἡ ναυμαχία τῆς Χίου. Ἱστορικὴ μελέτη (τέλος). — Τὸ ὄρος Χέλμος. — Ἡ πόλις Σεβίλλη καὶ τὸ Ἀλκαζάρ. — Ποίησις. — Ἡ πριγκήπισσα. Διήγημα (συνέχεια). — Περιοδεία εἰς ἄνω Αἴγυπτον (συνέχεια). — Βιβλιογραφικά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Τὰ ἐρείπια τῆς Ὀλυμπίας. — Ὀνειροπολήσεις. — Ἠλεκτρικὴ λαμπαδηφορία ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ. — Τὸ ὄρος Χέλμος. — Ἡ Σεβίλλη καὶ οἱ κῆποι τοῦ Ἀλκαζάρ. — Παρὰ τὴν πόλιν Μέτσαν.

ΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 241.)

Αἱ κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη ἐν Ὀλυμπίᾳ γενόμεναι ἀρχαιολογικαὶ ἀνασκαφαί, ὧν τὰ ἀποτελέσματα ὑπερέβησαν καὶ τὰς τολμηροτέρας προσδοκίας, ἐφείλκυσαν ἐκ νέου τὴν προσοχὴν τῶν λογίων παντὸς ἔθνους καὶ ἐν γένει σύμπαντος τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἐπὶ τῆς εὐδαίμονος ἐκείνης πεδιάδος τοῦ Ἀλφειοῦ, ἐν ᾗ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα τοσοῦτοι συνεκροτήθησαν εἰρηνικοὶ ἀγῶνες καὶ τοσαῦτα διενεμήθησαν νίκης ἔπαθλα. Τὰς ὄχθας τοῦ ἀμμώδους Ἀλφειοῦ παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν ἐπιστέφει ἡ μαγευτικωτέρα φυτεία, ἣν ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ φαντασθῇ· φαίνεται δὲ πράγματι ὅτι ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἔζων ἄλλοτε ἄνθρωποι εὐδαίμονες, ἄνθρωποι ἀρχαϊκῶν ἠθῶν, οἵτινες ἀδιαφοροῦντες περὶ τῆς δόξης τῆς ἐξαγοραζομένης διὰ τῶν ταραχῶν καὶ τῆς καταστροφῆς, μακρὰν τοῦ κόσμου καὶ τῶν παθῶν αὐτοῦ, ἔζων ἐνταῦθα ἐν μέσῳ τῶν δαψιλῶν τῆς φύσεως δώρων.

Τὴν μειδιῶσαν ταύτην καὶ εὐήλιον πεδιάδα διαβρέχουσι τὰ ὕδατα τοῦ Ἀλφειοῦ, ἀπὸ τῆς κοίτης τοῦ ὁποίου ὑψοῦνται ποῦ καὶ ποῦ χαριέστατα νησίδια πλήρη ῥοδοδαφνῶν καὶ ὑψηλῶν πλατάνων· ἐν τοῖς ἠρέμοις τούτοις ἐνδιαιτήμασιν ἀκούεται ὁ μονότονος τοῦ τέττιγος βόμβος καὶ τὸ μελῳδικὸν τῆς ἀηδόνος ᾆσμα. Ἡ ὅλη σκηνὴ εἶναι ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰς ἀρχαίας ἀναμνήσεις, οἱονεὶ προπαρασκευαζομένη εἰς νέας πανελληνίους ἑορτάς.

Ὅλη ἡ ἐκτεταμένη τῆς Ὀλυμπίας πεδιὰς ἦτο χῶρος ἱερὸς πεπληρωμένος ναῶν, βωμῶν καὶ ἀγαλμάτων. Ἐξ ὅλων τῶν ἐνταῦθα συσσωρευθέντων ἀριστουργημάτων τῆς τέχνης ὀλίγα μόνον σώζονται, καὶ ταῦτα κατασυντετριμμένα. Εὐτύχημα δὲ ἦτο ὅτι ὁ Ἀλφειὸς ἐκάλυψέ τινα τῶν ἀριστουργημάτων τούτων διὰ τῆς ἰλύος του, διότι οὕτω τοὐλάχιστον διετηρήθησαν κειμήλιά τινα πολυτιμότατα.

Ὅτι ἡ πεδιὰς τῆς Ὀλυμπίας ἦτο χῶρος σπουδαιότατος διὰ τὴν ἀρχαιολογίαν ἦτο ἀνέκαθεν γνωστόν· διὸ καὶ οἱ ἐν ἔτει 1828 εἰς Πελοπόννησον ἐκστρατεύσαντες Γάλλοι δὲν ἠμέλησαν νὰ ἐνεργήσωσιν ἀνασκαφάς τινας, αἷς ὀφείλομεν τὴν ἀποκάλυψιν τῶν ἐρειπίων τοῦ μεγάλου ναοῦ τοῦ Διός· ἀλλ' ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ τότε κατοχὴ τῶν Γάλλων διήρκεσεν ὀλίγον, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ γαλλικὴ Κυβέρνησις, μετὰ τὴν ἐκθρόνισιν τοῦ ὄντως φιλέλληνος βασιλέως Καρόλου τοῦ Ι'. ἐδείχθη, εὐτυχῶς δι' ἡμᾶς, εἰς ἄκρον φειδωλή, καὶ οὕτως ὀλίγα ἀναλόγως ἤχθησαν τότε εἰς φῶς, καὶ ἑπομένως ἔπαυσεν ἡ ἐξαγωγὴ τῶν ἀριστουργημάτων τούτων, ὧν τὰ κυριώτερα, διατηρούμενα σήμερον ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Λούβρου ἐν Παρισίοις, εἰσὶ τὰ ἑξῆς· ὁ λέων τῆς Νεμέας κατακείμενος νεκρός, ἐφ' οὗ ὁ Ἡρακλῆς πατεῖ· ἡ Στυμφαλία Ἄρτεμις παρατηροῦσα ἐκ τοῦ ὕψους τῶν βράχων τὸν φόνον τῶν πτηνῶν τῆς Στυμφαλίας λίμνης παρὰ τοῦ Ἡρακλέους· Ἑρμῆς, πλήρης χάριτος καὶ νεανικῆς κομψότητος· καὶ τὰ λείψανα τοῦ ἀετώματος τοῦ ναοῦ, ἐν ᾧ ὁ Ἀθηναῖος Ἀλκαμένης παρέστησε τὸν ἀγῶνα τῶν Κενταύρων καὶ τῶν Λαπιθῶν.

Γνωστὸν εἶναι ὅτι ἡ γερμανικὴ Κυβέρνησις, συμβληθεῖσα μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς, ἐπεχείρησεν πρό τινων ἐτῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνασκαφάς, στεφθείσας ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας, διότι ὁ ἱερὸς χῶρος ἀνεσκάφη σήμερον σχεδὸν ἐντελῶς, καὶ ἀπεκαλύφθησαν ἀριστουργήματά τινα, περὶ ὧν οὐδὲ ἰδέαν εἴχομεν. Ἤρκουν τὰ ἀνακαλυφθέντα δύο λαμπρὰ ἀγάλματα, ἡ Νίκη τοῦ Παιωνίου καὶ ὁ Ἑρμῆς τοῦ Πραξιτέλους (περὶ ὧν ἐγένετο ἤδη μνεία ἐν τῷ "Ἑσπέρῳ"), ὅπως ἀμοιφθῶσι καὶ αἱ δαπάναι καὶ οἱ κόποι.

Ἐκ τοῦ Παυσανίου ἦτο γνωστὸν ὅτι τὸ ἀέτωμα τοῦ ναοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἦτο ἔργον τοῦ Θρᾳκὸς Παιωνίου, ἀλλ' ὁ καλλιτέχνης οὗτος δὲν ἐθεωρεῖτο μέχρι πρὸ μικροῦ ἢ ἀσθενὴς ἀπομιμητὴς τοῦ Φειδίου. Αἴφνης διὰ τῶν τελευταίων ἀνασκαφῶν ἐγνώσθη, ὅτι ὁ Παιώνιος οὗτος ἦτο ἔξοχος καὶ πρωτότυπος καλλιτέχνης, οὗ ἡ γλυφὶς ὡδηγεῖτο παρὰ τοῦ αἰσθήματος καὶ τῆς ἀληθοῦς τέχνης, καλλιτέχνης ἐφάμιλλος κατὰ τὴν χάριν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ μεγάλου Φειδίου καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Ἀπόδειξιν τούτου τρανωτάτην παρέχει ἡμῖν ἡ θαυμασία αὐτοῦ Νίκη, ἥτις ἔσεται διὰ παντὸς ἓν τῶν ἀριστουργημάτων τῆς τοσοῦτον πλουσίας εἰς ἀριστουργήματα Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος.

Ἡ παρατεθειμένη εἰκὼν παριστᾷ τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνασκαφέντα χῶρον.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΡΟΣ ΑΛΛΗΛΑΣ

ΚΑΙ

ΙΔΙΑι ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΥΨΙΣΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΑΥΤΩΝ.

Ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κ. Καλοζύμη.

(Συνέχεια.)

Ἡ ῥύμη δὲ τῆς ἐκθέσεως ἡμῶν ταύτης δι' ἧς σκοποῦμεν ἵνα ἀποδείξωμεν ὅτι ὁ Θεός ἐστιν ἡ κεντρικὴ ἀρχὴ ἐξ ἧς ἀπορρέει πᾶσα ἐπιστήμη ἄγει ἡμᾶς ἐνθάδε καὶ εἰς τὴν ἔρευναν περὶ ἀποδείξεως τῆς γνώσεως τῆς θείας φύσεως, ἤτοι τοῦ τίς ἐστιν ἡ φύσις καὶ ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' ἡ γνῶσις τῆς θείας οὐσίας ἐστὶν ἀδύνατος ὡς φύσει ἀόριστος· διὸ καὶ ἡ μήτηρ ἡμῶν ἐκκλησία μετὰ τὴν ὁμολογίαν τῆς θείας ὑπάρξεως μεταβαίνει ἀμέσως εἰς τὰς ἰδιότητας τοῦ Θεοῦ. Πᾶσα δὲ ἡ κατὰ ὀρθὸν λόγον νόησις τοῦ Θεοῦ κεφαλαιωδῶς ἐστιν ἡ ἑξῆς. Ὁ Θεός ἐστιν ἓν ὂν ἁπλοῦν, ἄπειρον, ἀΐδιον, ἀναλλοίωτον, ἀπόλυτον, ἀναγκαῖον, ἄναρχον, ἀρχὴ δὲ καὶ αἰτία πάντων. Παντοδύναμος τὴν δύναμιν, ἀγαθὸς καὶ δίκαιος τὴν βούλησιν, νοῦς αὐτογνώστης καὶ παντογνώστης, πατὴρ ἰσοθέου λόγου καὶ προβολεὺς τοῦ παναγίου καὶ ζωοποιοῦ Πνεύματος, μονὰς τῇ φύσει, τριὰς τοῖς προσώποις. Πάνσοφος, δημιουργός, καὶ προνοητὴς τοῦ σύμπαντος κόσμου, νοῦ καὶ λόγου καὶ πνεύματος μεταδοτικοῦ ἡμῖν τοῖς ἀνθρώποις τοῖς κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν αὐτοῦ πλασθεῖσιν. Ὅθεν τὸν μὲν κόσμον νοοῦμεν ὡς προϊὸν τῆς παναγάθου αὐτοῦ βουλήσεως, ἔργον δὲ τῆς παντοδυνάμου αὐτοῦ δυνάμεως γενόμενον κατὰ τὸν τύπον καὶ τὸ ὁμοίωμα τῆς τελείας αὐτοῦ σοφίας. Τὸν δὲ ἄνθρωπον νοοῦμεν κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ αὐτογνωσίαν καὶ ἑτερογνωσίαν λαβόντα, καὶ διὰ τοῦ ὀρθοῦ λόγου νοοῦντα τὸν ἀεὶ ὄντα Θεὸν καὶ τὴν αἰώνιον τοῦ Θεοῦ ἀλήθειαν, καὶ νοῦν διὰ τῆς λογικῆς ταύτης νοήσεως γενόμενος. Ἅπασαι δὲ αἱ ἄνω εἰρημέναι ἰδιότητες τοῦ Θεοῦ εἰσιν ἄπειροι, ἐξ ὧν συνίσταται ἡ μεγαλειότης καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ. Αὗταί εἰσιν ἀπεριόριστοι εἰς τὸν Θεόν, ὡς μὴ ἀποκτηθεῖσαι ἐν χρόνῳ, ἢ κατὰ διαδοχὴν ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, ἀλλ' ἦσαν ἐξ ἀϊδίου ἀχώριστοι ἐκ τῆς οὐσίας αὐτοῦ. Ὁ Θεὸς δὲ ὡς προγνώστης πάντων οὐδὲ σκέπτεται γινώσκων τὸ εἶναι πρὶν γενέσεως αὐτῶν. Ἐν δὲ τῇ πλάσει τοῦ ἀνθρώπου ἡ βούλησις τοῦ Θεοῦ, ἡ οἱονεὶ σκέψις φαινομένη δεικνύει ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐποιήθη κατ' ἐξαίρετον πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ, ἀνώτερος τῶν κτισμάτων ὑλικῶν τε καὶ ἀΰλων, ἤτοι κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ πλάστου. Τοῦ λόγου δὲ ἐνθάδε περὶ τῶν ἰδιοτήτων τοῦ Θεοῦ ὑπάρχοντος πρόσφορον θεωροῦμεν ἵνα εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ καὶ περὶ τῆς ἐνεργείας αὐτῶν. Διὸ λέγομεν ὅτι ἡ ἀγαθότης αὐτοῦ συνίσταται καὶ εἰς ἣν ἔχει θέλησιν ἵνα ποιῇ ἅπαντα τὰ κτίσματα τοσοῦτον τέλεια καὶ εὐδαίμονα, ὅσον ἡ φύσις αὐτῶν ἐστι χωρητική. Ἡ σοφία αὐτοῦ ἐστιν ἐκείνη ἡ τελειότης δι' ἧς καθοδηγεῖ ἅπαντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ πρὸς τὸ προσῆκον ἑκάστῳ τέλος. Ἡ παντογνωσία αὐτοῦ ἐστιν ἡ τελειότης ἐκείνη δι' ἧς θεωρεῖ τὴν συνάφειαν καὶ τὸν σύνδεσμον ἁπάντων τῶν τε παρόντων καὶ μελλόντων καὶ δυνατῶν πραγμάτων. Διὸ καὶ ἐρρέθη περὶ αὐτοῦ ὅτι ἐτάζει καρδίας καὶ νεφρούς, καὶ ὅτι κριτής ἐστι τῶν ἐννοιῶν τῆς καρδίας. (Ψαλ. 7, 10.) Ἡ παντοδυναμία αὐτοῦ ἐστιν ἡ τελειότης ἐκείνη δι' ἧς τηρεῖ ἐν πλήρει τάξει καὶ ἁρμονίᾳ τὰ σύμπαντα, καὶ δύναται τὰ πάντα μόνῳ τῷ λόγῳ, ἰδίως δὲ ἐστιν ἡ περὶ τοῦ παντὸς πρόνοια τοῦ Θεοῦ δι' ἧς συντηρεῖ τὸ πᾶν ἐν τῇ ζωῇ παρέχων τοῖς πᾶσι τὴν ζωτικὴν ἐνέργειαν καὶ δύναμιν εἰς ἰδίαν ἀνάπτυξιν καὶ γονιμότητα. Πρὸς δὲ σημαίνει καὶ τὴν ἀπόλυτον αὐτοῦ κυριαρχίαν ἐπὶ πάντων τῶν κτισμάτων καὶ ὄντων. Ἄνευ δὲ τοῦ θείου πνεύματος τοῦ πληροῦντος καὶ ζωογονοῦντος τὴν σύμπασαν κτίσιν, ἄνευ τῆς σοφῆς τοῦ Θεοῦ προνοίας τῆς συγκρατούσης καὶ κυβερνώσης αὐτὴν ἐν τῷ αἰωνίῳ αὐτοῦ Βασιλείῳ ἤθελεν αὐθωρεὶ αὕτη διαμελισθῇ καὶ κατασυντριβῇ. Ὡς δὲ ὁ ἄνθρωπος πνίγεται πιεζόμενος ὑπὸ ἀσφυξίας ὅταν ἀφαιρεθῇ ἀπ' αὐτοῦ ὁ ζωτικὸς ἀήρ, οὕτως ἤθελεν ἀποπνιγῇ καὶ ἐντελῶς καταστραφῇ οὐ μόνον πᾶσα σὰρξ καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἰς τέφραν μεταβληθῇ, ἀλλὰ καὶ ὁ σύμπας κόσμος, ἐὰν ἐστερεῖτο οὗτος τοῦ ζωογόνου πνεύματος τοῦ Θεοῦ. "Ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ὡς ἡ Γραφὴ λέγει, ψυχὴ πάντων τῶν ζώντων, καὶ πνεῦμα πάσης σαρκὸς ἀνθρώπου." (Ἰὼβ 12, 10.) Αὐτὴ δὲ ἡ ἁγία Γραφὴ μνημονεύουσα

ἀλλαχοῦ τῶν θείων ἰδιοτήτων ἀναφέρει τὴν τοῦ Θεοῦ παντογνωσίαν ὡς τὴν εἰσδύουσαν μέχρι τῶν μυχαιτάτων τῶν ὄντων καὶ μέχρις αὐτῶν ἔτι τῶν σμικροτάτων. Διὸ λέγει "ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσί". (Ματθ. 10, 30.) Κατὰ ταῦτα λοιπὸν τὰ πάντα εἰσὶ γνωστὰ τῷ Θεῷ, οὐδεμία δὲ κτίσις ἐστὶν ἀόρατος τῷ παντεφόρῳ ὄμματι αὐτοῦ, οὐδεὶς διαλογισμὸς ἀνθρώπου ἐστὶν ἄγνωστος αὐτῷ. Τὰ πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα ἵστανται πρὸ τῶν βλεμμάτων αὐτοῦ. Ἄρα ἡ παντογνωσία ἐστὶν ἡ μόνῳ τῷ Θεῷ ἰδιάζουσα τελειότης, διότι ὁ Θεὸς καθ' ὃ τέλειος καὶ πάνσοφός ἐστι καὶ παντογνώστης καὶ προγνώστης πάντων ἐν γένει, . . . ὁρατῶν καὶ ἀοράτων παρόντων καὶ μελλόντων· μόνος ὁ Θεὸς οἶδε πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν, καὶ οὐδὲν μένει ἔξω τῆς ἀπείρου αὐτοῦ σοφίας. Ὁ Θεὸς γινώσκει τὰ πάντα καὶ οὐδὲν ἀγνοεῖ. Αὐτός ἐστιν ἡ αἰτία τῆς ἐν ἑαυτῷ νοήσεως, πνεῦμα ὢν καὶ τοῦ πνεύματος προβολεύς.

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Θεός ἐστιν ὁ τὰ πάντα γινώσκων καὶ πᾶσαν γνῶσιν καὶ σοφίαν περιέχων, οὗτός ἐστιν ἀναμφιρρήστως καὶ ἡ ἀληθὴς γνῶσις καὶ σοφία, οὗτος ἐπίσης καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρχὴ ἐξ ἧς ἀπορρέει πᾶσα ἐπιστήμη. Ὅθεν εἰς αὐτὸν ὡς τὸ κέντρον πάσης ἐπιστήμης καὶ πάσης γνώσεως καὶ σοφίας ἀτενίζοντες δέον ν' ἀναφωνῶμεν, ὦ θεία καὶ ἀξία βαθείας λατρείας ἐπιστήμη, ἡ οὐ μόνον τοσοῦτον μεγάλη καὶ περιεκτική, ἀλλὰ καὶ πλήρης πνεύματος ζωῆς καὶ φαντασίας, ἡ οὐ μόνον τοσοῦτον ὑψηλὴ καὶ βαθεῖα, ἀλλὰ πιστή τε καὶ ἀκριβὴς καὶ εἰς αὐτὰ ἔτι τὰ ἐλάχιστα! ἐν Σοί! ναὶ ἐν Σοὶ τῇ κάλλος ἐχούσῃ ἄρρητον, ὕψος ἄμετρον, καὶ ἔκτασιν ἄπειρον, ἐν Σοὶ εἰσι κεκρυμμένοι ἅπαντες οἱ πολύτιμοι θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ γνώσεως, ἐν Σοὶ καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης τὸ ἐρευνῶν τὰ πάντα καὶ αὐτὰ τὰ βάθη τοῦ θείου! Ὅθεν μόνος ὁ ἀληθὴς τῶν ἐπιστημῶν μύστης ὁ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τούτου ἐμπνεόμενος δύναται ἵνα καθοδηγῇ ἀσφαλῶς πάντας τοὺς ὑπ' αὐτοῦ διδασκομένους εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, τῆς ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς μορφώσεως, δι' ἧς ἄγεται ὁ ἄνθρωπος εἰς ἀφομοίωσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Ἐκ τῶν ἤδη προλεχθέντων ἐγένετο δῆλον ὅτι, ἀφ' οὗ ὁ Θεός ἐστιν ἡ ἄπειρος σοφία καὶ τελειότης, αὐτός ἐστιν καὶ ἡ κεντρικὴ ἀρχὴ ἐξ ἧς ἐκπηγάζουσιν ἅπασαι αἱ ἐπιστῆμαι, ὡς οὖσαι οἱονεὶ μερικαὶ ἀκτῖνες καὶ ἀπεικονίσματα τῆς θείας αὐτοῦ παντογνωσίας. Ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν πρῶτον ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν αὐτοῦ καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἄρχοντα καὶ βασιλέα ἐφ' ὅλης τῆς γῆς, ἵνα οὕτως ἄρχῃ καὶ τῶν ἰχθύων τῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ τῶν πτηνῶν τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ πάντων ἐν γένει τῶν πτηνῶν τε καὶ ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. (Γεν. Α'. 26.) Σὺν τῇ προικοδοτήσει δὲ ταύτῃ, ἵνα οὕτως εἴπωμεν, οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν ὀρφανὸν καὶ ἔρημον τῆς θείας αὐτοῦ προστασίας, ἀλλ' ἀπαρχῆς ἐγένετο ἐσωτερικῶς τε καὶ ἐξωτερικῶς σύμβουλος αὐτοῦ, καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἔτι οὐκ ἐπαύσατο συμβουλεύων καὶ νουθετῶν καὶ δι' ἀμφοτέρων τούτων τῶν μεθόδων, δι' ὧν συμπληροῖ τὸ ἑαυτοῦ ἔργον. Ὁ Θεὸς ποιήσας τὸν ἄνθρωπον ἐλεύθερον δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ εἶναι ἐσωτερικῶς τε καὶ ἐξωτερικῶς σύμβουλος αὐτοῦ, ἀφ' οὗ μάλιστα ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου δεῖται καὶ τῆς ἐσωτερικῆς συμβουλῆς ὅσον καὶ τῆς ἐξωτερικῆς, καὶ ἀφ' οὗ αὕτη συμπληροῦται δι' ἐκείνης. Ἐκεῖνος ἄρα βουλεύεται ὀρθῶς ὅστις ἀκούει τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς συμβουλῆς τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' ὅμως ὁ πρωτόπλαστος, τὸ θεῖον τοῦτο ἐπὶ γῆς ἀπεικόνισμα, ἠθέτησεν οἰκείᾳ βουλῇ καὶ θελήσει τὰς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δοθείσας αὐτῷ ἐντολάς, ὧν ἡ μὲν τήρησις ἐπηγγέλλετο αὐτῷ αἰώνιον εὐδαιμονίαν καὶ ἀθανασίαν, ἡ δὲ ἀθέτησις κακοδαιμονίαν φθορὰν καὶ θάνατον, καὶ οὕτως ἀπεχωρίσθη τῆς μετὰ τοῦ Θεοῦ κοινωνίας καὶ κατέπεσε παραυτὰ εἰς τὴν φθορὰν καὶ εἰς τὸν θάνατον, καὶ μετ' αὐτοῦ ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἀλλ' εὐθὺς μετὰ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ ταύτην ἀγγέλλεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἡ ἔλευσις ἐλευθερωτοῦ ὅστις ἔμελλεν ἵνα ἐλευθερώσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐκ τῆς δουλείας ταύτης τοῦ νοητοῦ Φαραὼ εἰς ἣν ἐπήγαγεν αὐτὸ ἡ τῶν πρωτοπλάστων παρακοὴ πρὸς τὴν θείαν ἐντολὴν καὶ κηρύσσεται ἅμα ὁ πολέμιος καὶ καταστροφεὺς τοῦ ἐχθροῦ τῆς ζωῆς. Ἡ ἐπαγγελία δὲ αὕτη δι' ἐκτενοῦς σειρᾶς εὐσεβῶν καὶ ἐκ θείου πνεύματος πεπληρωμένων ἀνδρῶν μετεδίδετο εἰς τὸν κόσμον, καὶ δὴ οὕτως, ὡσανεὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ μετεφέρετο ὑπ' αὐτῶν ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, μέχρις οὗ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου. Ἡ πορεία δ' αὐτῆς αὕτη εἶχέ τι ἀληθῶς τὸ ὅμοιον τῷ λυκοφωτὶ τῷ ἐπερχομένῳ μὲν μετὰ μακρὰν καὶ βαθεῖαν νύκτα, ἀλλ' ὡς ἡ ἔλευσις αὐτοῦ προμηνύει καὶ τὴν φυγάδευσιν τοῦ νυκτερινοῦ σκότους καὶ τὴν μετ' οὐ πολὺ ἐμφάνισιν τῆς τερπνοτάτης ἕω, μεθ' ἣν ἕπεται καὶ ἡ χαρίεσσα τοῦ ἡλίου ἀνατολή, οὕτω καὶ ἡ ἐπαγγελία αὕτη προεμήνυε τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου τῆς δικαιοσύνης. Ὅτε δὲ ἦλθε κατὰ τὰς θείας καὶ ἀνεξιχνιάστους βουλὰς τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἀνέτειλε καὶ ὁ τῆς δικαιοσύνης ἥλιος, ἤτοι πληρωθέντος τοῦ χρόνου τούτου γεννᾶται ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, νικᾶται δι' αὐτοῦ ὁ θάνατος, καὶ ἀναβρύει ἐκ τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ τάφου ἡ αἰώνιος ζωή. Ἡ χαρμόσυνος δὲ αὕτη ἀγγελία δίκην ἀστραπῆς τὰς ἀπεράντους ἐκτάσεις τῆς γῆς διατρέχουσα κηρύσσεται καθ' ἅπαντα τὸν κόσμον. Οὗτος δὲ προσκαλεῖται εἰς τὸν μυστικὸν τῆς αἰωνίου ζωῆς δεῖπνον. Καὶ ἰδοὺ νῦν ἡ ἐλπὶς τῆς σωτηρίας ἡ τέως σπινθηροειδῶς ἀναφαινομένη κατὰ τὰς σκοτεινὰς τῆς ἁμαρτίας νύκτας ἀναφλέγεται εἰς μεγάλην πυρὰν καὶ ἐκπέμπει τηλαυγεῖς φλόγας, αἵτινες διαθερμαίνουσι καὶ διαφωτίζουσιν οὐ μόνον τοὺς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ καθημένους, ἀλλὰ διαφωτίσουσι καὶ πάντας τοὺς ἐν τοῖς ἐπερχομένοις αἰῶσιν. Ἰδοὺ ἀπὸ τοῦ τάφου τοῦ Σωτῆρος ἐκρέουσι νῦν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις τῆς γῆς τὰ ἱερὰ νάματα τῆς θείας ἀγάπης καὶ εὐσπλαγχνίας, τῆς σωτηρίας καὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς, καὶ ῥέοντα κατακρημνίζουσιν ὡς ἄλλος ὁρμητικὸς χείμαρρος τὰ ἀνεγερθέντα ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἰσχυρὰ τῆς βαθείας νυκτὸς καὶ τῆς ἁμαρτίας τείχη τὰ διαχωρίζοντα αὐτὸν ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ θροοῦντα ἀντηχοῦσιν ἡδέως ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον καὶ μέχρι τῶν περάτων τῆς γῆς, ἀντηχήσουσι δὲ καὶ μέχρι τοῦ ἀπωτάτου μέλλοντος καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἐκ τοῦ κρότου δὲ τῆς ῥοῆς ταύτης πτοούμενα διασκορπίζονται τὰ λογικὰ πρόβατα τῆς ἀρχαίας ταύτης ποίμνης τὰ περιυβρίσαντα τὸν ἑαυτῶν ποιμένα, καὶ ἀντ' αὐτῶν συλλέγονται ἕτερα εἰς συγκρότησιν ἑτέρας νέας ἐξ ἁπάντων τῶν ἐθνῶν, ἀλλ' ὅμως, καὶ ἐκ τῶν τῆς παλαιᾶς, οὐδὲν ἀπόλλυται, πλὴν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀπωλείας, πάντα δὲ τὰ λοιπὰ περιπλανῶνται μόνον τῇδε κἀκεῖσε μέχρις οὗ ὑπακούσωσιν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ καλοῦντος αὐτὰ καλοῦ ποιμένος, συνιῶσιν, ἀναγνωρίσωσι τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἔλθωσιν εἰς τὸ φῶς τῆς ζωῆς. Ἡ ἱερὰ δὲ Γραφὴ ἡ τὸ φῶς τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀληθείας περιέχουσα οὐδ' ἐκλείσθη, οὐδὲ θέλει ποτὲ κλεισθῇ εἰς τὸν βουλόμενον φωτισθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. Ἡμεῖς δὲ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ζῶντες δυνάμεθα ἵνα βλέπωμεν τὸ ἐξ αὐτῆς ἐξερχόμενον φῶς, ἐφ' ὅσον ἔχομεν ὑγιεῖς καὶ ἀνεφγμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ἱερᾶς πρὸς τὸν Σωτῆρα ἡμῶν πίστεως. Αὕτη περιέχει τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀποκαλύπτει ἡμῖν τὰς θείας αὐτοῦ περὶ ἡμῶν βουλάς, ζωογονεῖ δὲ καὶ εὐδαιμονίζει καὶ πάντας τοὺς εὐλαβῶς ἀποδεχομένους Αὐτήν, καὶ ὀρθῶς νοοῦντας τὸ πνεῦμα αὐτῆς· "ὅτι τὸ μὲν γράμμα κτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωογονεῖ." (Β'. Κορ. 3, 6.) Ἐν τούτοις δὲ καὶ ἱκανοποιεῖ τοὺς εὐγενεῖς καὶ ἱεροὺς τῆς καρδίας ἡμῶν πόθους. Ὁ διδασκόμενος τὰ ἐν αὐτῇ μανθάνει σὺν ἄλλοις καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς ἀπεριορίστου σοφίας καὶ ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ, τὴν τῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἀνθρώπου ὑπὲρ πᾶσαν τὴν κτίσιν, ὡς καὶ τὴν τῆς πτώσεως καὶ τὴν τῆς λυτρώσεως αὐτοῦ. Ἐν συνόψει δ' εἰπεῖν ἐν Αὐτῇ εἰσιν ἀποτεταμιευμέναι αἱ θεῖαι ἐκεῖναι ἐντολαὶ καὶ διατάξεις, ἃς γινώσκων καὶ τηρῶν ὁ ἄνθρωπος καθίσταται εὐδαίμων, ἢ ἄλλως εἰπεῖν ἐν Αὐτῇ περιέχεται ἅπασα ἡ καύσιμος ἐκείνη ὕλη, ἐξ ἧς λαμβάνων ὁ ἄνθρωπος δύναται ἵνα τρέφῃ καὶ διατηρῇ ἐν ἑαυτῷ ἐσαεὶ ἄσβεστον τὸ θεῖον τοῦτο πῦρ. Δέον λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος ἵνα διηνεκῶς ἀντλῇ ἐκ τῆς θείας ταύτης πηγῆς νάματα σωτηρίας καὶ ζωῆς, καὶ πολιτεύηται κατὰ τὰς θείας ἐντολάς, ἵνα οὕτω καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ πληρῶται θείας ἀγάπης, καὶ ἡ θέλησις ἁγιότητος, καὶ τὸ λογικὸν αὐτοῦ διαφωτίζεται διὰ τῆς θείας γνώσεως· διότι ὅσῳ στενώτερον ταῦτα πάντα συνδέονται πρὸς ἄλληλα τόσῳ μᾶλλον ἐξοχωτέραν θέσιν λαμβάνει τὸ τελευταῖον, ὅπερ καὶ ἐπασχολεῖ ἡμᾶς ἐνθάδε.

(Ἀκολουθεῖ.)

Η ΝΗΣΟΣ

ΚΥΘΗΡΑ.

Ὑπὸ Νικολάου Δελλακοβία.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ.

Ἐκ τῶν καρπῶν οὓς παράγει ἡ νῆσος, καὶ τοῦτο ἕνεκεν τῆς ἀκαμάτου φιλοπονίας τῶν κατοίκων, τὴν καλητέραν θέσιν κατέχουσιν τὸ ἔλαιον, ὅπερ διακρίνεται ἐπὶ ποιότητι καὶ γεύσει· ἐξ αὐτοῦ μικρὰ ποιότης ἀποστέλλεται εἰς Ῥωσσίαν καὶ Πειραιᾶ· οἶνος διακρινόμενος διὰ τὴν εὐωδίαν του καὶ καθαρότητα πάσης ξένης ὕλης· μέλι κατέχον τὴν πρώτην ἐν Ἑλλάδι θέσιν, πορτοκάλια, καὶ σῦκα, κυρίως ἡ παραγωγὴ τῆς νήσου εἶναι μὲν κατὰ τὸ ποσὸν μικρὰ ἀλλὰ κατὰ τὸ ποιὸν ἀρίστη· γράφων ὅμως τις τὰ προϊόντα τῆς νήσου δὲν πρέπει νὰ παραλείψῃ καὶ τὴν κατ' ἔτος (Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον) ἄπειρον πτῶσιν τῶν ὀρτύκων διὰ τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι κερδίζουσι χιλιάδας δραχμῶν ἐκ τῆς εἰς Εὐρώπην ἐξαγωγῆς των, τῇ προμηθείᾳ τοῦ κ. Καβαλοῦη, πράκτορος τῶν Αὐστριακῶν Ἀτμοπλοίων, ἧς ἡ ἀποστολὴ κατ' ἔτος ὑπερβαίνει τὰς 40000.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Ἡ ἐπαρχία τῶν Κυθήρων ὑπάγεται εἰς τὸν νομὸν Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, διαιρεῖται εἰς δήμους δύο, τὸν τῶν Κυθήρων καὶ τὸν τῶν Ποταμίων καὶ εἰς διάφορα μικρὰ χωρία, 60 τὸν ἀριθμόν· οἱ κάτοικοι τῆς νήσου συμποσοῦνται

εἰς 20 χιλιάδας ὧν οἱ ἡμέτεροι ἀπολημοῦσι εἰς Σμύρνην καὶ Πειραιᾶ· ἐν τῇ νήσῳ ὑπάρχουσι δύο Σχολαρχεῖα, δύο Κληρονομικεῖα, δύο Παρθεναγωγεῖα, καὶ 8 δημοτικὰ Σχολεῖα, ἐν τῇ νήσῳ ὑπάρχει καὶ χλουδωτικὴ σχολὴ "ξένων γλωσσῶν". Ἐκ τῆς νήσου ἐκλέγονται 3 βουλευταὶ καὶ δύο δήμαρχοι· τὸ μεταξὺ τῶν δύο δήμων διάστημα εἶναι περὶ τὰς 4 ὥρας, συγκοινωνούντων ἀλλήλων δι' ἁμαξιτῆς ὁδοῦ· οἱ δύο οὗτοι δῆμοι ἀμιλλῶνται πρὸ χρόνων τίς νὰ ὑπερισχύσῃ τοῦ ἑτέρου.

ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΥΔΑΤΑ.

Βεβαίως τὸ κούγκρια τῆς νήσου πρέπει νὰ θεωρῆται ἡ ὕπαρξις ἐν αὐτῇ μεταλλικῶν ὑδάτων εἰς διάφορα μέρη τῆς νήσου, κυρίως ὅμως εἰσὶν ἐξ ἐνθείου σιδήρου τὰ μεταλλικὰ ὕδατα. Αἱ ἐν τῇ νήσῳ ὑπάρχουσαι πηγαὶ μεταλλικῶν ὑδάτων εἰσὶν περὶ τὰς 15, μεταξὺ τῶν ὁποίων πρωτεύει τὸ τῆς "Σιδηρολίμνης" καλούμενον ἀπέχον τῆς πρωτευούσης Ποταμίων περὶ τὴν 1 1/2 ὥραν· ῥέει ἀφθόνως ἔκ τινος ὀπῆς παρὰ τοὺς πρόποδας λόφου τινὸς πευκίνης· ἀφίνον κατὰ τὴν διάβασιν αὐτοῦ πολλὴν σκωρίαν, ἥτις πολλὴν ἔκτασιν ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς πηγῆς χρωματίζει. Τὰ διάφορα ταῦτα ὕδατα πολλοὶ ἐπισκεφθέντες καὶ δοκιμάσαντες ἐπῄνεσαν, εἰς οὓς συγκαταλέγεται καὶ ὁ κ. Χρηστομάνος καθηγητὴς τῆς χημείας ἐν τῷ ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ πρὸ 5 ἐτῶν, πολλοὶ δὲ ἀσθενεῖς τὴν ὑγείαν των ἔλαβον· διηγοῦνται δὲ ἐν τῇ νήσῳ καὶ τὸ ἑξῆς συμβάν — Νέα τις ἀχρὰ ἀσθενὴς οὖσα καὶ πάσχουσα ἐκ φθίσεως πρὸ χρόνων καὶ ἀποφασισθεῖσα ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἐπέμφθη εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο (διότι παρ' αὐτὸ εὑρίσκετο ἡ κατοῦνα τῶν καλουμένη) ὅπως ἀποθάνῃ καὶ μὴ μολύνῃ τὴν λοιπὴν οἰκογένειάν της· μετὰ ἓν ἔτος ὅμως καὶ μετὰ μεγίστης τῶν γονέων ἐκλήξεως, βλέπουσιν τὴν ὑπὸ χλωρώσεως καὶ φθίσεως πάσχουσαν θυγατέρα των ἐπιστρέφουσαν εἰς τὴν οἰκίαν των νεάνιδα ὑγιεστάτην καὶ εὐρωστον· ἐρωτηθεῖσα τότε ὑπὸ τῶν γονέων της τίς σὲ ἔφερε καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἀναρρώσεως της, εἶπεν ὑγιαινθεῖσα ἐντελῶς ὡς ἐκ τῆς τακτικῆς μου χρήσεως τοῦ σιδηρομένρου ἀνέλαβον τὴν ὄρεξιν μου ὡς πρῶτον καὶ οὕτω ἐνδυναμωθεῖσα ἤλθον σήμερον πρὸς ὑμᾶς διὰ νὰ ἴδητε ὅτι "τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις δυνατὰ εἶαιν παρὰ τῷ Θεῷ".

Ὁ τόπος οὗτος τῆς πηγῆς παρέχει εἰς τὸν ἐπισκεπτόμενον οὐ μόνον ὠφέλειαν ἐκ τῆς χρήσεως τῶν ὑδάτων, ἀλλὰ καὶ τέρψιν ἐνταυτῷ ἐκ τῆς ὡραίας αὐτῆς θέσεως ἐπειδὴ εἶναι κατάφυτος ἐκ λεμονεῶν καὶ πορτοκαλεῶν καὶ διαφόρων ἄλλων ὁποροφόρων δένδρων, μεγαλοπρεπέστερον δὲ καθιστᾷ αὐτὴν ὁ κρότος τῶν παντοχόθεν κατερχομένων ὑδάτων καὶ ἡ ταραχὴ τῶν ὑπ' αὐτῶν κινουμένων ὑδρομύλων· ὅπως ἴδωσι δὲ οἱ ἀναγνῶσται τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνωτέρω μεταλλικοῦ ὕδατος παραθέτω πίνακα χημικῶς ἐξεταζόντα τὸ ὕδωρ ὑπό τινος καθηγητοῦ. Βάρος χωνευτηρίου σιδήρου καὶ τέφρας

διυλιστῆρος	11—48
- -	11—47
- σιδήρου καὶ τέφρας	0, 01
- τέφρας	0, 002
- ὀξειδίου τοῦ σιδήρου (Fe O3) .	0, 008

Μετατρεπόμενον δὲ τὸ ὀξείδιον τοῦ σιδήρου εἰς ὑποξείδιον δίδει 0,00666 τοῦ γραμμαρίου.

Τὸ ἀναλυθὲν λοιπὸν μεταλλικὸν ὕδωρ τῶν Κυθήρων περιεῖχεν εἰς 1000 κ. ε. τὰ ἑξῆς·

ὑποξείδιον σιδήρου (fe O)	0, 0 222 γρ.
ἤτοι μεταλλικοῦ σιδήρου (fe)	0, 0 172 -
στερεᾶς οὐσίας	0, 423 -
ἐκ τούτων ὀργανικαὶ . .	0, 287 -
ἀνόργανοι δέ	0, 135 -

(Ἀνάλυσις ὑπὸ Στερ. Σάη φαρμακοποιοῦ.)

ΜΙΚΡΑΙ ΤΙΝΕΣ ΜΝΕΙΑΙ ΠΡΟΛΗΨΕΩΝ.

Βεβαίως οὐδὲν ἔθνος, οὐδεμία πόλις, οὐδὲν χωρίον ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ ἄνευ προλήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν· τοῦ γενικοῦ δὲ τούτου κανόνος δὲν ἐξαιρεῖται καὶ ἡ ἡμετέρα νῆσος τῶν Κυθήρων· ἐκ τῶν ὑπαρχουσῶν προλήψεων ἄλλαι μέν εἰσιν προγονικαί, ἄλλαι δὲ εἰσήχθησαν εἰς τὸν ἁπλοῦν λαὸν ἐξ ἀμαθείας ἴσως ὡς γνωμικὰ καὶ ἀποφθέγματα καὶ τοιαῦτα παραθέτονται τοῖς ἀναγνώσταις ὀλίγα. Πολὺ παρατηρεῖται ἡ πρώτη συνάντησις τὴν πρώτην ἑκάστου μηνός, πολὺ δὲ μᾶλλον τὴν πρώτην τοῦ ἔτους· διότι ἂν μὲν συναντήσῃ τις καλόν, θὰ διέλθῃ εὐτυχῆς καὶ ὑγιὴς ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ὅλον τὸν μῆνα ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ὅλον τὸ ἔτος· —

— Σημεῖον γρουσουζιᾶς θεωρεῖται ἐπὶ τοῦ πατώματος ἡ ἐπίπλων πτῶσις ἐλαίου, τοὐναντίον δὲ ἂν εἶναι οἶνος. —

Πανταχοῦ κακὸς οἰωνὸς θεωρεῖται ἡ ἐπὶ τῆς οἰκίας τινος ἐπιφοίτησις γλαυκός· θεωρεῖται προάγγελος ἐρημώσεως τῆς οἰκίας·

— Ἐὰν ὄρνις ὡς ἀλέκτωρ λαλοῦσα φανῇ προμηνύει θάνατον ἢ δυστύχημά τι τῇ οἰκογενείᾳ εἰς ἣν ἀνήκει.

Ἂν αἴφνης καὶ ἀκουσίως ἄδηκ τις τὴν γλῶσσαν του προδήλοι ὅτι ἄλλος δυσμενῶς διακείμενος κατακρίνει αὐτόν.

— Μὴ ἐγκαταλείπῃς ἀνεστραμμένα τὰ πέδιλα σου ἵνα μὴ ἀποθάνῃς.

— Μὴ ἐγκαλείπῃς τὸν ἄρτον ὁλόκληρον ἀνάποδα κοινῶς λεγόμενον, ἵνα μὴ τὸν στερηθῇς.

— Νὰ μὴ πλύνῃς τὰ ἐνδύματά σου κατὰ τὰς πρώτας 6 ἡμέρας τοῦ Αὐγούστου διότι κύπτονται καὶ ἀφανίζονται (κυνικὰ καύματα) Δρίμας καλαμένας παρὰ τοῖς ἐντοπίοις.

— Ἡμέραι τινὲς τῆς Ἑβδομάδος, ὡς τὸ Σάββατον καὶ μάλιστα ἡ Τρίτη, θεωροῦνται ἀποφράδες.

Ὁ κνισμὸς ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ χειρὶ προμηνύει ἀπόκτησιν χρέους ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ παραλαβὴν χρημάτων. κ. λ. π.

ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 245.)

Ἀτμός, ὁ ἠλεκτρισμὸς καὶ ἐν γένει πάντα τὰ μέσα τῆς ταχείας συγκοινωνίας ἐπέφερον εἰς τὰς σχέσεις τῶν λαῶν καὶ εἰς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς βαθυτάτας τροποποιήσεις, ὧν τὴν σπουδαιότητα ἡμεῖς ἀρκούντως δὲν ἐξετιμήσαμεν μέχρι τοῦδε.

Ἐν πολλαῖς χώραις τῆς Εὐρώπης ἡ ἐμπορικὴ ἀλληλογραφία εἶναι ἀκόμη περιωρισμένη εἰς τοὺς ἀρχαιοτέρους τύπους· τὰ ταχυδρομικὰ δελτάρια ἐπέφερον βελτίωσίν τινα, καὶ βαθμηδὸν συνειθίζομεν νὰ παραιτώμεθα τῶν ἐκτεταμένων ἐκείνων φράσεων, δι' ὧν οἱ πατέρες ἡμῶν ἔκλειον τὰς ἐπιστολάς των, καὶ αἵτινες ἔχουσιν οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ λέγοντες "Ὁ χρόνος εἶναι χρήματα". Τὸ ῥητὸν τοῦτο ἐφαρμόζουσι μάλιστα οἱ Ἀμερικανοί, οἵτινες ἐν ταῖς ἐμπορικαῖς των ἐργασίαις τοῦ συντομωτέρου χρῶνται τρόπου. Ὁ Ἀμερικανὸς ἔμπορος μεταχειρίζεται διὰ τὴν ἀλληλογραφίαν του στενογράφον· τὴν πρωΐαν ἀνοίγει ὅσας ἔλαβεν ἐπιστολὰς παρουσίᾳ αὐτοῦ, καὶ τῷ ὑπαγορεύει τὴν ἀπάντησιν, ἣν ὁ στενογράφος σημειοῖ διὰ τῆς ἔμπροσθεν αὐτοῦ εὑρισκομένης πρακτικῆς μηχανῆς. Τὸ σύστημα τοῦτο ἔχει διττὴν τὴν ὠφέλειαν· τὸ μὲν οἰκονομίαν χρόνου τὸ δὲ ἀκρίβειαν μεγαλειτέραν, διότι ὅμα τῇ ἀναγνώσει τῆς ἐπιστολῆς ὁ ἔμπορος πολὺ καταλληλότερον συντάσσει τὴν ἀπάντησιν, ἢ ὅτι ἤθελε πράξει τοῦτο ὁ γραμματεύς, ὁ μὴ κατ' εὐθείαν ἐνδιαφερόμενος. Πλὴν οὐ μόνον οἱ μεγαλέμποροι καὶ οἱ μεγάλοι βιομήχανοι καταφεύγουσιν εἰς τὴν στενογραφίαν, ἀλλὰ καὶ οἱ μικροὶ ἔμποροι καὶ πωληταί. Ὁ στενογράφος, τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ἐμπόρου παρακολουθῶν, χαράττει διὰ τῆς μηχανῆς του αὐθωρεὶ τὴν ἀπάντησιν, καὶ ἡ ἀλληλογραφία ἐκτελεῖται ἀπροσκόπτως. Ἐν τοσούτῳ ὁ ἔμπορος κάθηται εἰς τὸ γραφεῖόν του, ἔχων πλησίον του τὰς τηλεφωνικὰς συσκευάς, δι' ὧν μεταδίδει τὰς ὁδηγίας ἢ παραγγελίας του. Ἐν Εὐρώπῃ αἱ τηλεφωνικαὶ συσκευαὶ εὑρίσκονται ἐν γωνίᾳ τινὶ τοῦ δωματίου· ὁ Ἀμερικανός, πρακτικώτερος κατὰ τοῦτο, τὰς ἔχει ἐπὶ τοῦ γραφείου του καὶ οἰκονομεῖ ἑκάστοτε τὰ δεκὰ ἢ δώδεκα βήματα, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται πρὸς μετάβασιν πρὸς τὰς συσκευάς. Τὰ τηλέφωνα τοῦ Ἀμερικανοῦ ἑνοῦνται πρὸς τὸν κεντρικὸν τηλεγραφικὸν σταθμόν, εἰς τρόπον ὥστε καθήμενος ὁ ἔμπορος ἢ βιομήχανος ἢ τραπεζίτης παρὰ τὸ γραφεῖόν του συγκοινωνεῖ πρὸς τὸν κόσμον ὅλον.

Παρ' ἡμῖν ὁ ἔχων ἀνάγκην παραγγελίας τινὸς ἀποστέλλει εἰς ἄνθρωπον, (commissionaire) ὃν πρέπει νὰ ἀναζητήσῃ εἰς τὸν σταθμόν του, καὶ νὰ τῷ ἐξηγήσῃ περὶ τίνος πρόκειται. Πόση ἀπώλεια χρόνου! Ἐν Ἀμερικῇ οἱ ἐκτελεσταὶ οὗτοι τῶν διαταγῶν εἶναι παῖδες 14 ἢ 15 ἐτῶν ἡλικίας διεσπαρμένοι εἰς διαφόρους σταθμούς (ἐν Νέᾳ Γόρκῃ οἱ σταθμοὶ οὗτοι εἶναι 240 τὸν ἀριθμόν). Οἱ σταθμοὶ οὗτοι συνδέονται διὰ τηλεγραφικῶν συρμάτων πρὸς ὅλα τὰ ξενοδοχεῖα τῆς πόλεως, πρὸς τὰ δημόσια καταστήματα καὶ ἀκόμη καὶ πρὸς τὰς ἰδιωτικὰς οἰκίας καὶ τὰ γραφεῖα. Ἔχεις ἀνάγκην τοιούτου ἀνθρώπου· δι' οἱανδήποτε παραγγελίαν, ἀρκεῖ νὰ κρούσῃς τὸν ἠλεκτρικὸν κώδωνα· ὁ ἄνθρωπος ἐμφανίζεται ἐνώπιόν σου, λαμβάνει τὰς ὁδηγίας σου, ἀπέρχεται δρομαῖος καὶ ἐπανέρχεται πάλιν φέρων σοι τὴν εἴδησιν τῆς ἐκτελέσεως τῆς παραγγελίας σου. Πόσον ἔχει; — Τόσον· πληρόνεις καὶ τετέλεσται. Ἡ ὑπηρεσία αὕτη κοστίζει 1 1/2 φράγκον τὴν ὥραν, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ τηλεγραφήματος.

Ἐὰν πάλιν θέλῃς νὰ ἐκτελέσῃς μόνος τι, ἔχεις πρόχειρον τὸν σιδηρόδρομον, ὅστις ἀνὰ δύο λεπτὰ τῆς ὥρας διέρχεται διὰ τῶν κεντρικωτέρων ὁδῶν καὶ συνδέεται πρὸς ὅλας τὰς σιδηροδρομικὰς γραμμάς, ὥστε καὶ ταξείδιον θέλων νὰ ἐκτελέσῃς δύνασαι ν' ἀναχωρήσῃς ἀμέσως ἔξωθεν τῆς θύρας τῆς οἰκίας σου, χωρὶς νὰ ἔχῃς ἀνάγκην νὰ μεταβῇς εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν καὶ ἐκεῖ νὰ χάσῃς χρόνον πολύτιμον. Ἔχομεν ἐν Εὐρώπῃ τὰ λεωφορεῖα, ἀλλὰ πόσον ὀχληρόν, πόσον βραδὺ εἶναι τὸ μέσον τοῦτο τῆς συγκοινωνίας! Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ Εὐρώπη εὑρίσκεται ἀπέναντι τῆς Ἀμερικῆς ἐν ἁμαξοδρομήσει τοὐλάχιστον ἑνὸς τετάρτου τοῦ αἰῶνος. Ὁσάκις ὁ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς κάτοικος μεταβαίνει εἰς τὴν Εὐρώπην θὰ νομίζῃ βεβαίως ὅτι μεταβαίνει εἰς χώραν ἄλλης ἐποχῆς, παρελθούσης πλέον. Καλὸν εἶναι, αἱ μεγαλουπόλεις τοὐλά-

ΟΝΕΙΡΟΠΟΛΗΣΕΙΣ.

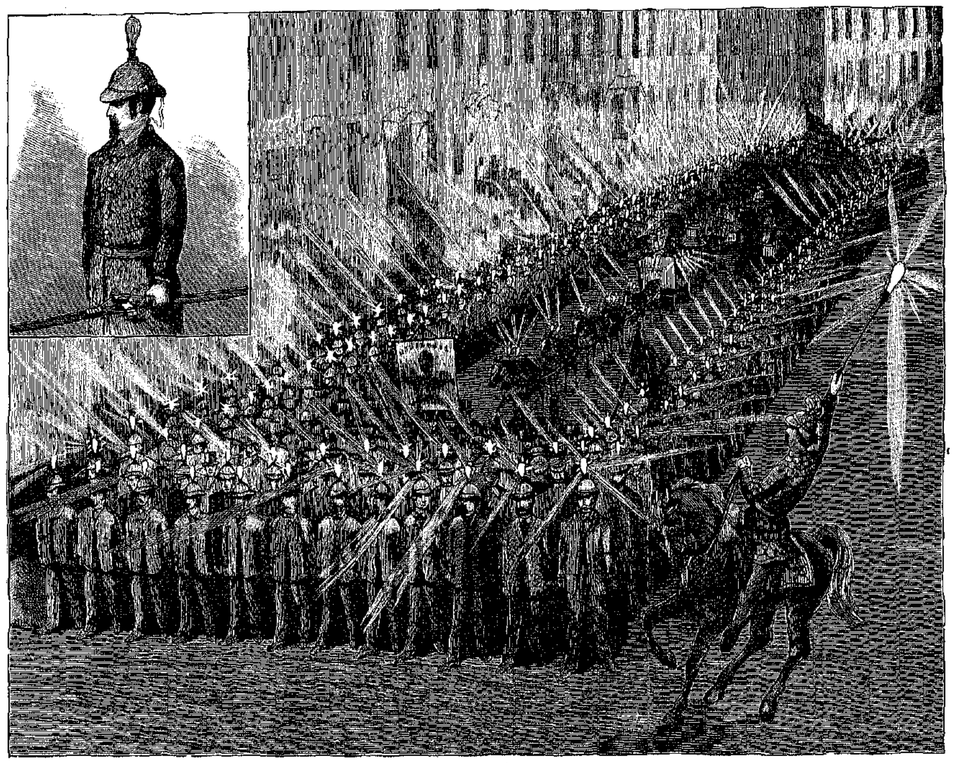

ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΛΑΜΠΤΑΔΗΦΟΡΙΑ ΕΝ ΝΕΑι ΥΟΡΚΗι.

χιστον τῆς Εὐρώπης, νὰ μιμηθῶσι τὸ παράδειγμα τῶν Ἀμερικανῶν καὶ νὰ παραδεχθῶσι τὰς προόδους, ὅσας ἐκεῖνοι εἰσήγαγον.

Ἰδίως δὲ τὸν ἠλεκτρισμὸν οἱ Ἀμερικανοὶ ἐποιήσαντο ὑποχείριον αὐτοῖς ὄργανον. Καὶ οὐ μόνον εἰς τὰς βιωτικὰς ἀνάγκας μεταχειρίζονται αὐτόν, ἀλλὰ καὶ εἰς διαφόρους ἄλλας χρήσεις. Οὕτω π. χ. περὶ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου, ἐπικειμένης τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἐγένετο ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ λαμπαδηφορία διὰ ἠλεκτρικῶν λαμπτήρων ἀντὶ τῶν μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει δαδῶν. Τὴν πρωτότυπον ταύτην λαμπαδηφορίαν παριστᾷ ἡ παρατεθειμένη ἡμῶν εἰκών. Τὸ περιστατικὸν τοῦτο ἔχει καὶ ὑπὸ πρακτικὴν καὶ ὑπὸ ἐπιστημονικὴν ἔποψιν μεγάλην σπουδαιότητα, διότι ἀποδεικνύει ὅτι δυνατὸν νὰ γείνῃ χρῆσις καὶ φορητοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Τὴν ὅλην συσκευὴν ἐξετέλεσεν ἡ γνωστὴ ἐδισώνειος ἠλεκτρικὴ Ἑταιρία. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς διαδηλώσεως ἐπορεύετο ἅμαξα, ἐν ᾗ εὑρίσκετο ἀτμοκίνητος μηχανὴ 40 ἵππων δυνάμεως, δι' ἧς ἐτίθεντο εἰς κίνησιν ἡ δυναμοηλεκτρικὴ μηχανή, ἥτις μετέδιδε τὸ ἠλεκτρικὸν ῥεῦμα εἰς τοὺς ἠλεκτρικοὺς λαμπτῆρας, τοὺς εὑρισκομένους ἐπὶ τῶν πίλων τῶν τὴν διαδήλωσιν ἀποτελούντων ἀνδρῶν. Ἐν τῇ μικρᾷ εἰκόνι παρίσταται ὁ τρόπος, δι' οὗ τὸ ἠλεκτρικὸν ῥεῦμα μετεδίδετο εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ πίλου λαμπτῆρα. Καὶ οἱ ἵπποι ἔφερον ἄνωθεν τοῦ τραχήλου ἠλεκτρικοὺς φανούς, καὶ ἡ ἅμαξα δὲ ἐφωτίζετο διὰ 24 ἠλεκτρικῶν λυχνιῶν. Προεπορεύετο ὁ ὁδηγὸς τῆς διαδηλώσεως ἢ λαμπαδηφορίας κρατῶν ἐν χερσὶν ἠλεκτρικὸν φανόν. Ἐν γένει δὲ ὅλη ἡ λαμπαδηφορία συνέκειτο ἐκ 300 ἠλεκτρικῶν φανῶν, καὶ ἀπροσκόπτως διῆλθε διὰ πολλῶν ὁδῶν τῆς πόλεως, διεγείρασα πανταχοῦ τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὸν θαυμασμὸν τῶν θεατῶν.

Η ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΧΙΟΥ.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ὑπὸ τοῦ Γάλλου ἀντιναυάρχου Σέρρ.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Μία τῶν περιεργοτέρων περικοπῶν τοῦ Πολυβίου εἶναι ἐκείνη, ἐν ᾗ περιγράφει πῶς οἱ Ῥόδιοι ἐπενόησαν νὰ δώσωσι περισσοτέραν δύναμιν εἰς τὸ ἔμβολον τῶν πλοίων των. Ἡ περικοπὴ αὕτη δεῖται ἐπεξηγήσεώς τινος.

Πᾶν πλοῖον κἄπως μέγα σύγκειται ἐκ τοῦ σκάφους, ἐκ τοῦ καταστρώματος καὶ ἐκ δύο πλευρῶν. Κάτωθεν τοῦ καταστρώματος ὁ χῶρος λέγεται τὸ κοῖλον ἢ ἡ γαστὴρ τοῦ πλοίου· ἄνωθεν τοῦ καταστρώματος κεῖνται τὰ οἰκήματα, τὸ πηδάλιον κτλ. Εὐνόητον ὅτι ἡ προσβολὴ τοῦ ὑποβρυχίου ἐμβόλου καθίσταται τοσοῦτον δυνατωτέρα, καθ' ὅσον αὕτη γίνεται πλησιέστερον εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ καταστρώματος· προσβάλλον τὸ ἔμβολον ὑψηλότερον καταστρέφει φυσικῷ τῷ λόγῳ τὰ ἄνω μόνον τοῦ πλοίου· κατώτερον δὲ τὸ ἀποσυνθέτει καὶ ἀνοίγει ὀπήν, δι' ἧς τὸ ὕδωρ εἰσέρχεται ἐλευθέρως. Ἐνταῦθα γεννῶνται δύο ζητήματα. Διατί τὸ ἔμβολον δὲν εὑρίσκετο πάντοτε εἰς τὴν καταλληλοτέραν αὐτοῦ θέσιν; Καὶ πῶς δύναται νὰ μεταβληθῇ ἡ θέσις αὕτη ἀναλόγως τῶν περιπετειῶν καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς συμπλοκῆς; Τῶν ἐρωτήσεων τούτων τὴν ἀπάντησιν εὑρίσκει τις ἐν αὐτῇ τῇ κατασκευῇ τοῦ ἀρχαίου πολεμικοῦ πλοίου. Τὸ κατάστρωμα τῆς τριήρεως κεῖται 40 ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου ἄνωθεν τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης· τὸ τῆς πεντήρους κατά τι ὑψηλότερον. Ὅπως τὸ ἔμβολον κτυπήσῃ τὸ μεταξὺ τοῦ καταστρώματος καὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης μέρος τοῦ πλοίου ἀρκεῖ τὸ ἔμβολον νὰ καταβιβασθῇ κατὰ 30 ἢ 40 ἑκατοστά. Πρὸς τοῦτο δὲν εἶναι ἀνάγκη ἢ νὰ μετατοπισθῇ τὸ ἕρμα. Αὕτη ἐν ὀλίγοις εἶναι ἡ τέχνη, ἣν μετεχειρίσθησαν οἱ Ῥόδιοι κατὰ τὴν πολύκροτον ναυμαχίαν τῆς Χίου.

Μεταξὺ τῶν ἐλαφρῶν πλοίων τῶν δύο ἐχθρικῶν στόλων εὑρίσκομεν ἀναφερομένας τὰς τριημιολίας, πλοῖα ἐλαφρὰ ἄνευ συνεχομένου καταστρώματος περιλαμβάνοντα ἀπὸ 100—150 ἀνδρῶν πλήρωμα.

Μεταβαίνομεν ἤδη εἰς τὴν περιγραφὴν τοῦ Πολυβίου.

Θέσις τῶν πολεμίων. Ὁ Φίλιππος τῆς Μακεδονίας κηρύξας τὸν πόλεμον εἰς τὸν βασιλέα Ἄτταλον λεηλατεῖ τὰς ἐπαρχίας αὐτοῦ καὶ πολιορκεῖ τὴν Πέργαμον. Βασιζόμενος δὲ ἐπὶ προγενεστέρας συνθήκης ζητεῖ τὴν συνδρομὴν τοῦ Ζεύξιδος, ὅστις ἀποφεύγει νὰ ἐκτελέσῃ ὅσα ὁ κύριος αὐτοῦ ὑπεσχέθη. Ἐν τοσούτῳ ὁ Θεοφιλίσκος πείθει τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ Ῥοδίους νὰ κηρυχθῶσι κατὰ τοῦ Μακεδόνος κατακτητοῦ, λαμβάνει τὴν διοίκησιν τοῦ στόλου τῶν Ῥοδίων καὶ ἑνοῦται μετὰ τῶν πλοίων τοῦ Ἀττάλου, τὰ ὁποῖα ἐκυβέρνα αὐτὸς ὁ βασιλεὺς αὐτοπροσώπως. Αἱ ἡνωμέναι αὗται ναυτικαὶ δυνάμεις ἀποκλείουσι τὸν κόλπον, ἐν ᾧ ὁ στόλος τοῦ Φιλίππου ὑπεστήριζε τὸν πολιορκητικὸν στρατόν. Τὸ μεγαλείτερον μέρος τῶν συμμαχικῶν στόλων εὑρίσκετο ἐλλιμενισμένον παρὰ τὴν Φώκαιαν, μοῖρα δὲ τοῦ στόλου τῶν Ῥοδίων ἐπετήρει παρὰ τὰς Ἀργινούσας τὸ βόρειον μέρος τοῦ κόλπου.

Ὁ βασιλεὺς Φίλιππος δυσφορῶν ἐπὶ τῇ βραδύτητι τῆς πολιορκίας καὶ ἀπειλούμενος παρὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐλλιμενισμένου ἰσχυροῦ στόλου, ἠπόρει πῶς νὰ διαφύγῃ τὸν κίνδυνον. Μὴ εὑρίσκων ἄλλην διέξοδον ἀπέπλευσε μετὰ τοῦ στόλου καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἐχθροί του νομίζοντες αὐτὸν ἀσχολούμενον εἰς τὴν πολιορκίαν οὐδαμῶς ἐπερίμενον τοῦτο. Διὰ τοῦ αἰφνιδίου τούτου ἀπόπλου ἤλπιζεν ὁ Φίλιππος νὰ προλάβῃ καὶ νὰ παρακολουθήσῃ ἐν ἀσφαλείᾳ τὴν παραλίαν μέχρι Σάμου. Ἀλλ' ἡ ἐλπίς του αὕτη ἐματαιώθη, καθότι τὰ πλοῖα τοῦ Ἀττάλου καὶ τοῦ Θεοφιλίσκου, λαβόντα διαταγήν, ἤγειραν ἀμέσως τὴν ἄγκυραν καὶ κατεδίωξαν αὐτόν. Ἡ κίνησις αὕτη ἐγένετο ἀτάκτως, διότι οὐδεὶς ἐνόμιζεν ὅτι ὁ Φίλιππος θὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πολιορκίαν τῆς Περγάμου. Οἱ σύμμαχοι ὅμως σπεύσαντες ἐπρόφθασαν τὰ πλοῖα τοῦ Φιλίππου καὶ ἐπετέθησαν κατ' αὐτῶν, ὁ μὲν Ἄτταλος ἐκ δεξιῶν, ὁ δὲ Θεοφιλίσκος ἐξ ἀριστερῶν. Τότε ὁ Φίλιππος ἐν τῇ κρισίμῳ ταύτῃ θέσει διατάσσει τὴν δεξιὰν πτέρυγα νὰ στραφῇ καὶ νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τῶν ἐχθρῶν, αὐτὸς δὲ μετά τινων μικρῶν λέμβων καταφεύγει ἐν μέσῳ μικρῶν τινων νήσων, ἔνθα περιμένει, μακρὰν παντὸς κινδύνου, τὴν ἔκβασιν τῆς μάχης. Ὁ στόλος τοῦ Φιλίππου συνέκειτο ἐκ 53 καταφράκτων πλοίων, ὀλίγων ἀφράκτων καὶ 159 λέμβων ἢ πριστέων. Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ στόλου του, ὅπερ δὲν ἔλαβε καιρὸν νὰ προσκαλέσῃ, εἶχε μείνει ἐν Σάμῳ. Οἱ ἀντίπαλοί του εἶχον 65 κατάφρακτα πλοῖα, ἐν οἷς συμπεριελαμβάνοντο καὶ τὰ ἐκ Βυζαντίου ἐλθόντα, 9 τριημιολίαι καὶ 3 τριήρεις.

Ἅμα τὸ πλοῖον τοῦ Ἀττάλου ἤρξατο τῆς ἐπιθέσεως, ὅλα τὰ πλοῖα, χωρὶς ν' ἀναμείνωσι περαιτέρω διαταγάς, ὥρμησαν εἰς τὴν μάχην. Ὁ Ἄτταλος πηδᾷ ἐπὶ ὀκτήρους ἐχθρικῆς, κτυπᾷ αὐτὴν διὰ τοῦ ἐμβόλου καὶ μὲ ὅλην τὴν ἀνδρίαν τῶν ἐπιβατῶν κατορθοῖ νὰ τὴν βυθίσῃ. Τὸ πλοῖον τοῦ Φιλίππου, ὅπερ ἔφερε καὶ τὴν σημαίαν τοῦ ναυάρχου, συλλαμβάνεται κατὰ παράδοξον τρόπον. Τὸ πλοῖον τοῦτο ἐπιτεθὲν κατὰ τριημιολίας περιπλέκεται διὰ τοῦ ἐμβόλου· εἰς μάτην προσπαθεῖ ὁ πηδαλιοῦχος νὰ τὸ ἐλευθερώσῃ· τὰ δύο πλοῖα μένουσι κεκολλημένα· τέλος ἐπέρχονται δύο πεντήρεις οἵτινες βυθίζουσι τὸ πλοῖον. Τὸ πλήρωμα ὁλόκληρον ἀπόλλυται καὶ μετ' αὐτοῦ καὶ ὁ Δημοκράτης, ὁ ναύαρχος τοῦ Φιλίππου.

Ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἑτέρου πλοίου οἱ δύο ἀδελφοὶ Διονυσίδωρος καὶ Δεινοκράτης, ναύαρχοι τοῦ Ἀττάλου, διαφεύγουσι παραδόξως τὸν ἔσχατον κίνδυνον. Ὁ πρῶτος εἶχε προσβάλει ἑπτήρη, καὶ ὁ δεύτερος ὀκτήρη· τὸ πλοῖον τοῦ Δεινοκράτους ἔλαβεν αἴφνης κτύπημα ἐμβόλου· ἀνταπέδωκε μὲν τὸ κτύπημα, ἀλλὰ τὸ ἔμβολόντου ἐνεπήχθη εἰς τὸ ἐχθρικὸν πλοῖον στερεῶς. Οἱ Μακεδόνες ἐμάχοντο μετὰ πολλοῦ θάρρους καὶ ὁ Δεινοκράτης ἐκινδύνευσε νὰ περιπέσῃ εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν, ὅτε ἐπελθὼν ὁ Ἄτταλος κατώρθωσε νὰ χωρίσῃ τὰ δύο πλοῖα. Οἱ Μακεδόνες ἐφονεύθησαν μέχρι τοῦ τελευταίου, ὁ δὲ Ἄτταλος συνέλαβε τὸ πλοῖον κενὸν ὅλως ὁπλιτῶν. Ὁ Διονυσίδωρος ὁρμήσας κατ' ἐχθρικοῦ πλοίου δὲν κατώρθωσε νὰ τὸ κτυπήσῃ, ἀλλ' εὑρίσκεται αἴφνης ἐν μέσῳ ἐχθρῶν, οἵτινες μετὰ ἀγρίων φωνῶν ἐπιτίθενται· τὸ πλοῖόν του καὶ τὸ πλήρωμα ἀπόλλυνται· ὁ Διονυσίδωρος μετὰ δύο ὀπαδῶν του σώζεται κολυμβῶν καὶ ἐπιβαίνει τριημιολίας.

Αἱ δυνάμεις ἦσαν σχεδὸν ἰσοπαλεῖς· ὁ Φίλιππος εἶχε μεγαλείτερον ἀριθμὸν λέμβων ὁ δὲ Ἄτταλος περισσότερα κατάφρακτα. Κατὰ τὴν δεξιὰν πτέρυγα ἡ νίκη ἔκλινε πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἀττάλου· κατὰ τὴν ἀριστερὰν δὲ οἱ Ῥόδιοι, οἵτινες ἐν ἀρχῇ τῆς μάχης ἕνεκα λελανθασμένης στροφῆς εὑρέθησαν μακρὰν τοῦ ἐχθροῦ, εἶχον προφθάσει διὰ τῆς ταχύτητος τῶν κωπῶν τὴν ὀπισθοφυλακὴν τῶν Μακεδόνων, καὶ ἤρχιζον ἐπιτιθέμενοι κατ' αὐτῆς, ὅτε τὰ πλοῖα τοῦ Φιλίππου στραφέντα ἀντιπαρετάχθησαν κατ' αὐτῶν. Ἐν φωναῖς τῶν ναυτῶν, ἐν ἤχοις σαλπίγγων οἱ δύο στόλοι ὥρμησαν κατ' ἀλλήλων.

Ἐὰν οἱ Μακεδόνες δὲν εἶχον ἀναμίξει τὰ μικρὰ μετὰ τῶν μεγάλων πλοίων, ἡ νίκη δὲν θὰ ἔμενεν ἐπὶ πολὺ ἀμφίβολος· ἀλλ' αἱ μικραὶ λέμβοι τῶν Μακεδόνων ὁρμῶσαι ἐλαφραὶ κατὰ τῶν μεγάλων πλοίων τῶν Ῥοδίων παρεμπόδιζον τὰς κινήσεις αὐτῶν, καὶ δὲν τοὺς ἄφινον ἐλευθέρους νὰ ποιήσωσι χρῆσιν τῆς συνήθους αὐτῶν τακτικῆς, ἥτις συνίστατο εἰς τὸ νὰ διασχίζωσι τὴν γραμμὴν τοῦ ἐχθροῦ, νὰ προχωρῶσι καὶ νὰ ὀπισθοδρομῶσιν ἐν βίᾳ. Ἀλλ' οἱ Ῥόδιοι ἐν μέσῳ τῶν ἐπιθέσεων καὶ τῶν προσβολῶν τούτων μετεχειρίσθησαν τὸ στρατήγημά των, ὥστε διὰ τῆς ταχείας μετατοπίσεως τοῦ ἕρματος κατώρθωσαν τῶν μὲν ἐμβόλων των τὰς προσβολὰς νὰ καταστήσωσι καταστρεπτικάς, τῶν δὲ ἐχθρικῶν ἐμβόλων τὰ κτυπήματα σχεδὸν ἀκίνδυνα. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ τέχνη αὕτη δὲν ὠφέλησεν αὐτοὺς εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις, διότι οἱ Μακεδόνες ἠγωνίζοντο μετὰ τοσαύτης ὁρμῆς καὶ ἀνδρίας, ὥστε πολλάκις οἱ Ῥόδιοι ἠπόρουν πῶς νὰ καταβάλωσιν αὐτούς.

Τρεῖς πεντήρεις τῶν Ῥοδίων διέτρεξαν κατὰ τὴν ναυμαχίαν μέγαν κίνδυνον· ἡ πεντήρης, ἧς ἐπέβαινεν ὁ ἀρχιναύαρχος Θεοφιλίσκος, ἡ ἑτέρα, ἧς ἐπέβαινεν ὁ τριήραρχος Φιλόστρατος καὶ ἡ τρίτη, ἣν ἐκυβέρνα ὁ Αὐτόλυκος καὶ ἧς ἐπέβαινεν ὁ Νικόστρατος. Ἡ πεντήρης αὕτη θραύσασα τὸ ἔμβολόν της κατὰ ἐχθρικοῦ πλοίου, ὅπερ αὐτανδρον ἐβυθίσθη, ἔπαθεν εἰς τὴν πρῷραν ὀπὴν μεγάλην, δι' ἧς εἰσέρρεε τὸ ὕδωρ. Ὁ Αὐτόλυκος καί τινες τῶν ἐπιβατῶν του ἐπολέμησαν ἀνδρείως, καὶ ὁ Αὐτόλυκος ἔπεσεν ἔνοπλος εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἔφθασεν ὁ Θεοφιλίσκος μετὰ τριῶν πλοίων, καὶ δὲν ἠδυνήθη μὲν νὰ σώσῃ τὴν πεντήρη τοῦ Αὐτολύκου, ἥτις ἐβυθίσθη, ἐπέφερεν ὅμως τοσαύτην βλάβην εἰς δύο ἐχθρικὰ πλοῖα, ὥστε τὸ πλήρωμα αὐτῶν ἠναγκάσθη νὰ τὰ ἐγκαταλείψῃ. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην περικυκλωθεὶς ὑπὸ πολλῶν λέμβων καὶ καταφράκτων ἀπώλεσε τοὺς πλείστους τῶν ὁπλιτῶν του καὶ ἔλαβε τρεῖς πληγάς. Ὁ Φιλόστρατος ἰδὼν τὸν κίνδυνον τοῦ φίλου ἔσπευσε καὶ τὸν ἐβοήθησε νὰ σώσῃ τὸ πλοῖόν του. Ὁ Θεοφιλίσκος καίτοι τετραυματισμένος ἐπετέθη πάλιν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, τὸ μὲν σῶμα ἔχον ἐξησθενισμένον, τὴν ψυχὴν ὅμως γενναιοτέραν ἔτι ἢ ἐν ἀρχῇ τῆς μάχης.

Ἑπομένως κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην συνεκροτήθησαν, οὕτως εἰπεῖν, δύο μάχαι, ἡ μία εἰς ἀπόστασίν τινα τῆς ἄλλης. Διότι ἡ δεξιὰ πτέρυξ τοῦ Φιλίππου κατὰ τὸ προγεγραμμένον σχέδιον ἔμεινε πλησίον τῆς παραλίας, ἐν ᾧ ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ, στραφεῖσα διὰ νὰ συνδράμῃ τὴν ὀπισθοφυλακήν, ἐμάχετο κατὰ τῶν Ῥοδίων παρὰ τὴν Χίον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἄτταλος προσέβαλλε τὴν δεξιὰν πτέρυγα τοῦ Φιλίππου, ἡ σκηνὴ τῆς μάχης μετεφέρθη πρὸς τὰς νήσους, παρὰ τὰς ὁποίας ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας περιέμενε τὴν ἔκβασιν τῆς συμπλοκῆς. Αἴφνης ὁ Ἄτταλος, ἰδὼν μίαν πεντήρη του κινδυνεύουσαν νὰ βυθισθῇ ὑπὸ ἐχθρικοῦ πλοίου, σπεύδει εἰς βοήθειάν της μὲ δύο τετρήρεις. Τὸ ἐχθρικὸν πλοῖον φεύγει πρὸς τὴν ξηράν, ὁ βασιλεὺς δὲ τὸ καταδιώκει ὁρμητικῶς μέν, ἀλλ' ἀπερισκέπτως. Τότε ὁ Φίλιππος, βλέπων τὸν Ἄτταλον μακρὰν τῶν πλοίων του, τρέχει μὲ τέσσαρας πεντήρεις, τρεῖς ἡμιολίας καὶ ὅσας λέμβους εἶχε προχείρους, τῷ ἀποκόπτει τὸν δρόμον καὶ τὸν ἀναγκάζει νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὴν ξηράν. Ὁ Ἄτταλος καταφεύγει εἰς Ἐρυθραίαν, καὶ ὁ Φίλιππος κυριεύει τὰ πλοῖά του καὶ τὰς ἀποσκευάς των. Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἀττάλου ἀπέδειξαν μεγάλην ἐπιτηδειότητα· μετέφερον ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὅλα τὰ πολυτιμότερα ἀντικείμενα τῆς βασιλικῆς ἀποσκευῆς, ὥστε οἱ ἐχθροὶ καταλαβόντες τὰ πλοῖα ἐρρίφθησαν ἐπὶ τῶν πλουσίων σκευῶν καὶ τῶν βασιλικῶν στολῶν, ἐγκαταλιπόντες τὴν καταδίωξιν χάριν τῆς λεηλασίας. Χάρις εἰς τὸ στρατήγημα τοῦτο ὁ Ἄτταλος κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ σῶος εἰς Ἐρυθραίαν. Ὁ Φίλιππος, ἡττηθεὶς ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ταύτῃ, ἐπωφελήθη τοῦ παθήματος τοῦ Ἀττάλου ὅπως ἀποκρύψῃ τὴν ἧτταν του, καὶ συγκεντρώσας τὸν στόλον του συνεχάρη τοῖς στρατιώταις του, ὡς ἐὰν ἦσαν νικηταί. Ὑπῆρχόν τινες, οἵτινες, ἰδόντες τὴν σύλληψιν τοῦ βασιλικοῦ πλοίου ἐπίστευσαν εἰς τὸν θάνατον τοῦ Ἀττάλου. Ὑπὸ τῆς φήμης ταύτης ἀπατηθεὶς καὶ ὁ Διονυσίδωρος συνεκέντρωσε τὰ πλοῖά του καὶ ἔπλευσε πρὸς ὅρμον τινὰ ἐπὶ τῆς Ἀσιατικῆς παραλίας· ταυτοχρόνως δὲ καὶ τὰ Μακεδονικὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα εἶχον ὑποφέρει πολὺ ἐν τῇ κατὰ τῶν Ῥοδίων συμπλοκῇ, ἀπεχώρησαν, ἵνα δῆθεν φέρωσι βοήθειαν εἰς τοὺς ὀπαδούς των. Οἱ Ῥόδιοι σύροντες μεθ' ἑαυτῶν τὰ συλληφθέντα ἐχθρικὰ πλοῖα καὶ βυθίσαντες διὰ τοῦ ἐμβόλου τὰ βλαβέντα, ἀπῆλθον πρὸς τὴν Χίον.

Ἐν τῇ κατὰ τοῦ στόλου τοῦ Ἀττάλου συμπλοκῇ ὁ Φίλιππος ἀπώλεσε μίαν δεκήρη, μίαν ἐννήρη, μίαν ἑπτήρη, μίαν ἑξήρη, δέκα κατάφρακτα, τρεῖς τριημιολίας καὶ 25 λέμβους μὲ τὰ πληρώματά των· ἐν δὲ τῇ κατὰ τῶν Ῥοδίων μάχῃ ἀπώλεσε δέκα κατάφρακτα καὶ 40 λέμβους· δύο τετρήρεις καὶ ἑπτὰ λέμβοι ᾐχμαλωτίσθησαν μετὰ τῶν πληρωμάτων αὐτῶν. Ἐκ τοῦ στόλου τοῦ Ἀττάλου δύο μὲν πεντήρεις καὶ μία τριημιολία ᾐχμαλωτίσθησαν, τὸ δὲ πλοῖον τοῦ βασιλέως ἐβυθίσθη. Οἱ Ῥόδιοι τέλος ἀπώλεσαν δύο πεντήρεις καὶ μίαν τριήρη, ἀλλ' οὐδὲν τῶν πλοίων των περιέπεσεν εἰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ. Ἐκ τῶν Ῥοδίων ἐφονεύθησαν κατὰ τὴν ναυμαχίαν 60 ἄνδρες, ἐκ δὲ τοῦ στόλου τοῦ Ἀττάλου 70. Ὁ Φίλιππος ὅμως ἀπώλεσεν φονευθέντας μὲν 3000 Μακεδόνας ὁπλίτας καὶ 6000 ἄνδρας ἐκ τῶν πληρωμάτων, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν αἰχμαλώτων ἦτο 2000 Μακεδόνες καὶ 700 Αἰγύπτιοι. Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἔκβασις τῆς ναυμαχίας τῆς Χίου. Ὁ Φίλιππος οἰκειοποιήθη τὴν νίκην ὑπὸ δύο προφάσεις· πρῶτον ὅτι ἐκυρίευσε τὸ πλοῖον τοῦ βασιλέως Ἀττάλου· δεύτερον δὲ ὅτι τὴν ἑσπέραν τῆς μάχης ἐλλιμενίσθη παρὰ τὸ ἀκρωτήριον Ἄργεννον ἐν μέσῳ τῶν κατασυντετριμμένων πλοίων του. Τὴν ἐπιοῦσαν συνέλεξε τὰ ἀπομείναντα αὐτῷ πλοῖα καὶ ἔθαψε τοὺς νεκρούς του, ζητῶν οὕτω νὰ ἐπικυρώσῃ ὅσα σκοπίμως διέδωσεν· ἀλλὰ τοῦτο ἦτο μόνον ἀπάτη, καθότι ὅτε οἱ Ῥόδιοι καὶ ὁ Διονυσίδωρος ἐνεφανίσθησαν πάλιν, προκαλοῦντες αὐτὸν εἰς μάχην, ὁ Φίλιππος δὲν ἐξῆλθε τοῦ λιμένος καὶ ἄφησεν αὐτοὺς νὰ διέλθωσιν ἀνενόχλητοι πρὸς τὴν Χίον.

Ἡ περιγραφὴ τοῦ Πολυβίου εἶναι ἀρκούντως σκοτεινή, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν· ἀφ' ἑτέρου ὅμως ὀφείλομεν ν' ἀναγνωρίσωμεν ὅτι ἡ ἔκθεσις τῶν συμβάντων, ἡ ἀκρίβεια τῶν λεπτομερειῶν καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν ἐπεισοδίων μεγάλην ἐμπνέουσι πεποίθησιν ὡς πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγονότων καὶ τὴν πιστὴν ἀφήγησιν αὐτῶν. Ἄλλως τε καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Πολύβιος ἔγραφε τὴν ἱστορίαν του ἦτο εἰς θέσιν νὰ πληροφορηθῇ παρὰ ναυτῶν, παρευρεθέντων εἰς τὴν μεγάλην ναυμαχίαν.

Ἡ ναυμαχία τῆς Χίου εἶναι σελὶς πολύτιμος διὰ τοὺς ἀρχαιολόγους, ὡς καὶ διὰ τοὺς ἱστορικούς, διότι παρέχει ἡμῖν περὶ τῶν στόλων τῆς ἀρχαιότητος ὅλως διαφόρους ἰδέας ἐκείνων, ἃς γεννᾷ ἐν ἡμῖν ἡ ἀνάγνωσις τῶν παραδόσεων περὶ τοῦ πρώτου Καρχηδονικοῦ πολέμου. Θὰ ἔλθῃ ἡμέρα καθ' ἣν ἡ τεχνικὴ κριτικὴ θὰ ἐπιληφθῇ τῆς συζητήσεως περὶ ὅσων ἀναφέρει ὁ ἱστορικός, ὁ περιγράψας τὰς ἀρχὰς τοῦ ῥωμαϊκοῦ ναυτικοῦ, τὰς ναυμαχίας δηλ. τῶν Μυλῶν καὶ τοῦ Ἐκνόμου. Ὅτε δὲ θὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ζητήματος τούτου οὐδένα θὰ ἔχῃ καλλίτερον ἐπίκουρον κατὰ τοῦ Πολυβίου ἢ αὐτὸν τὸν Πολύβιον.

ΤΟ ΟΡΟΣ ΧΕΛΜΟΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 248.)

Ἐκ περιγραφῆς περιηγητοῦ, ἐπισκεφθέντος πρὸ μικροῦ ἐπαρχίας τινὰς τῆς Ἑλλάδος, ἀποσπῶμεν τὴν κάτωθι περικοπήν, δι' ἧς συνοδεύομεν τὴν παρατεθειμένην εἰκόνα·

. . . Ἀναχωρήσαντες ἐκ Μεγάλου Σπηλαίου ἐπρόκειτο ν' ἀναβῶμεν τὸ ὄρος, ἐφ' οὗ κεῖται ἡ περιώνυμος μονή, καὶ νὰ ὑπερβῶμεν τὰ βόρεια τοῦ ὄρους Χέλμου ὀροπέδια. Ἡ ὁδὸς εἶναι στενὴ καὶ ἀπότομος· διαβαίνοντες δὲ αὐτὴν συνηντήθημεν μετὰ πολλῶν ἐφίππων μοναχῶν, ὧν οἱ μὲν ἐπιστατοῦσι τοὺς τῇ μονῇ ἀνήκοντας ἀμπελῶνας, οἱ δὲ φροντίζουσι περὶ τῆς συλλογῆς τοῦ σίτου ἐν τοῖς πλουσίοις τῆς μονῆς μετοχίοις... Ὅσῳ ἐπροχωροῦμεν, τοσούτῳ ἡ ὁδὸς καθίστατο δυσκολωτέρα, καὶ ἀνὰ πᾶν βῆμα τὰ ζῶα ἡμῶν ἐκινδύνευον νὰ κρημνισθῶσιν εἰς τὸ ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν χαῖνον βάραθρον. Ἐπὶ τρεῖς ὅλας ὥρας περιεφερόμεθα ἐν μέσῳ ἀδιεξόδου σχεδὸν λαβυρίνθου ὀρέων, ποτὲ μὲν ἀναρριχώμενοι ἐπὶ ὑψηλῆς τινος κορυφῆς, ποτὲ δὲ κατερχόμενοι ἐντὸς σκοτεινῆς φάραγγος, μέχρις οὗ τέλος ἀφίχθημεν ἐπὶ ὑψηλοῦ ὀροπεδίου, ὅθεν τὸ βλέμμα ἐξετείνετο ἐλεύθερον ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ μακρόθεν ἐπὶ τοῦ χιονοσκεποῦς Παρνασσοῦ. Πρὸ τῶν ποδῶν ἡμῶν ἐξηπλοῦτο μέχρι τῆς θαλάσσης σειρὰ λόφων καὶ κοιλάδων δασωδῶν, ἐπιμελῶς καλλιεργημένων, καὶ ἔνθεν κἀκεῖθεν ἐφαίνοντο ἀνακύπτουσαι διὰ τῆς πυκνῆς φυτείας αἱ ἐρυθραὶ στέγαι μικρῶν οἰκιῶν, παρὰ τὰς ὁποίας ἔρρεον ῥύακες διαυγέστατοι, περιβρέχοντες τοὺς εὐφόρους ἀγρούς. Διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ χωρίον Περιστέρι ἠναγκάσθημεν νὰ διέλθωμεν ὁδὸν εἰς ἄκρον κατωφερῆ, ἐν ᾗ οἱ λίθοι ἐκυλίοντο ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν ὑπὸ τοῦ κόπου καὶ τοῦ καύσωνος σχεδὸν ἐξηντλημένων ἵππων μας. Σπανίως, τὸ ὁμολογῶ, ἐξετέλεσα πορείαν δυσχερεστέραν, καὶ ἀληθῆ ᾐσθάνθην ἀνακούφισιν ὅτε ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τέρμα αὐτῆς, εἰς τὸ χωρίον, ἔνθα ἀπεφασίσαμεν νὰ καταλύσωμεν. Τὸν παραρρέοντα μικρὸν ποταμὸν οἱ ἐγχώριοι ὀνομάζουσι "τὰ Μαῦρα νερά", εἶναι δὲ ἡ ἀρχαία Στύξ, ὁ ποταμὸς τοῦ Ἅδου, οὗ τὰ ὕδατα ἦσαν, κατὰ τὴν δοξασίαν τῶν ἀρχαίων, θανατηφόρα. Ἡ πηγὴ τῆς Στυγὸς εὑρίσκεται εἰς μιᾶς ὥρας ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ χωρίου. Ὁσάκις αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου φωτίζουσι τοὺς ὑπερκειμένους ἀγρίους βράχους τοῦ Χέλμου καὶ τὸ καταπῖπτον ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ, ἡ θέα εἶναι ἐξόχως μεγαλοπρεπής. Δυσκόλως ὅμως ἐννοεῖ τις, διατί οἱ ἀρχαῖοι ἔθεσαν ἐνταῦθα τὴν εἴσοδον τοῦ Ἅδου. Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς περιγραφὰς τῶν ἀρχαίων συγγραφέων περὶ τῆς ἀγρίας ταύτης τοποθεσίας, περιεμένομεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἴδωμεν σκηνὴν ἀγρίαν, φάραγγας κρημνώδεις, ὅπου ἀντήχουν ὑπόγειαι βρονταὶ καὶ ὁ ἄνεμος ἔπνεε λυσσωδῶς. Ἐρωτῶμεν ἑαυτούς· ποῦ εἶναι ὁ Ἅδης; ποῦ αἱ ζοφεραὶ σκηναί, δι' ὧν ἡ ἀρχαία παράδοσις περιέβαλε τὴν Στύγα; ποῦ ὁ κρημνός, παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ὁποίου ἡ Δημήτηρ ἐπερίμενε τὴν ἐπάνοδον τῆς θυγατρός της; . . . Τὸ ὕδωρ τῆς Στυγός, τὸ ὁποῖον φαίνεται μᾶλλον καταρρέον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἢ ἀνερχόμενον ἐκ τῶν βασιλείων τοῦ Πλούτωνος, εἶναι διαυγέστατον καὶ δροσερόν· οἱ ἀρχαῖοι ἀπέδιδον αὐτῷ ἰδιότητας διαβρωτικάς, καὶ ἐνόμιζον ὅτι δὲν ἠδύνατο ν' ἀντλήσῃ τις αὐτὸ ἢ ἐν δοχείοις ἐκ κέρατος. Ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει ὅτι τὰ δοχεῖα ταῦτα ἦσαν κατεσκευασμένα ἐκ τῶν ὁπλῶν ὄνου, ὅπως μὴ φθείρωνται· τὸ αὐτὸ λέγει ὁ Αἰλιανός, ὅστις μάλιστα προσθέτει ὅτι δέον νὰ ἦναι ὁπλὴ ὄνου ἐκ Σκυθίας· ὁ Παυσανίας λέγει ὅτι ἔπρεπε νὰ ἦναι ὁπλὴ ἵππου, ὁ Πλίνιος ὁπλὴ ἡμιόνου κτλ. . . .

Ἀναχωρήσαντες ἐκ τοῦ χωρίου ἀνήλθομεν τὰς κρημνώδεις κορυφὰς τοῦ Χέλμου, αἵτινες εἶναι ξηραὶ καὶ ζοφεραί· ἀλλὰ πρὸς τὸ ὄπισθεν μέρος ἡ κατάβασις εἶναι εὔκολος καὶ ἡ ὁδὸς διέρχεται ἐν μέσῳ ὡραίων δασῶν, ἐχόντων τὴν μυστηριώδη καὶ σιωπηλὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν δασῶν τῆς βορείου Εὐρώπης. Ἐν ἀποτόμῳ τῆς ὁδοῦ καμπῇ εἴδομεν τὴν λίμνην τοῦ Φενεοῦ, περιβαλλομένην ὑπὸ πυκνοσκίων ὀρέων, ὧν αἱ πλευραὶ καταπίπτουσι σχεδὸν ἀποτόμως πρὸς τὴν λίμνην, ἐν ᾗ ἀντανακλῶνται ὡς ἐν κατόπτρῳ αἱ μορφαὶ αὐτῶν. Ἐὰν ἡ ἀτμοσφαῖρα δὲν ἦτο τόσον καθαρά, ἠδύνατό τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι εὑρίσκεται ἐν Σκωτίᾳ ἐν τῇ ποιητικωτάτῃ καὶ γραφικωτάτῃ κοιλάδι τοῦ Ῥός . . .

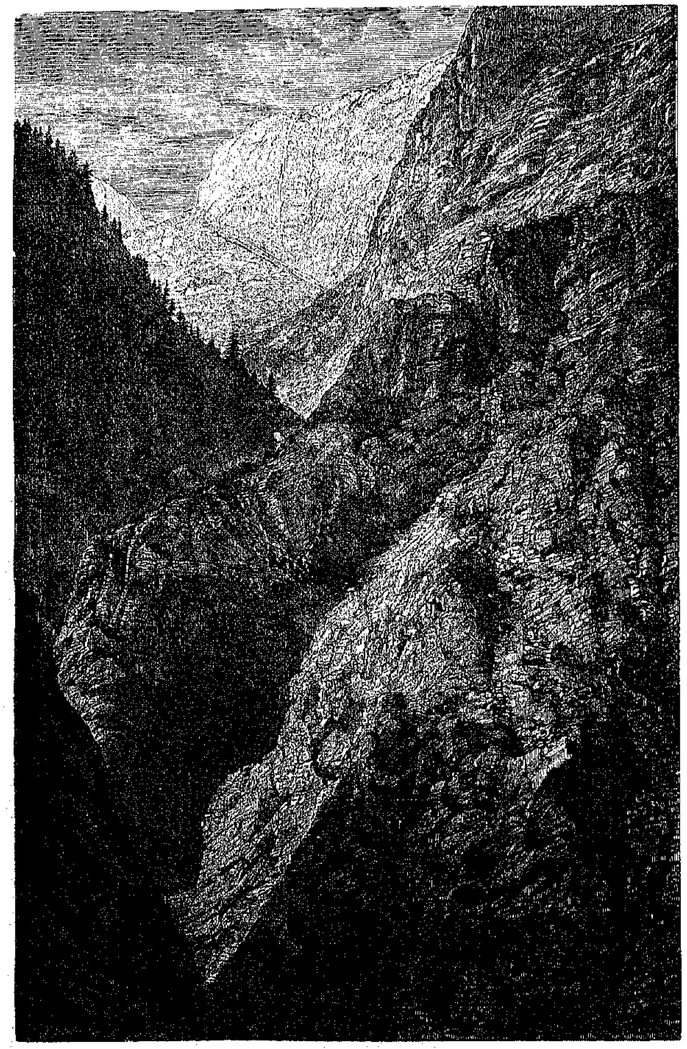

ΤΟ ΟΡΟΣ ΧΕΛΜΟΣ.

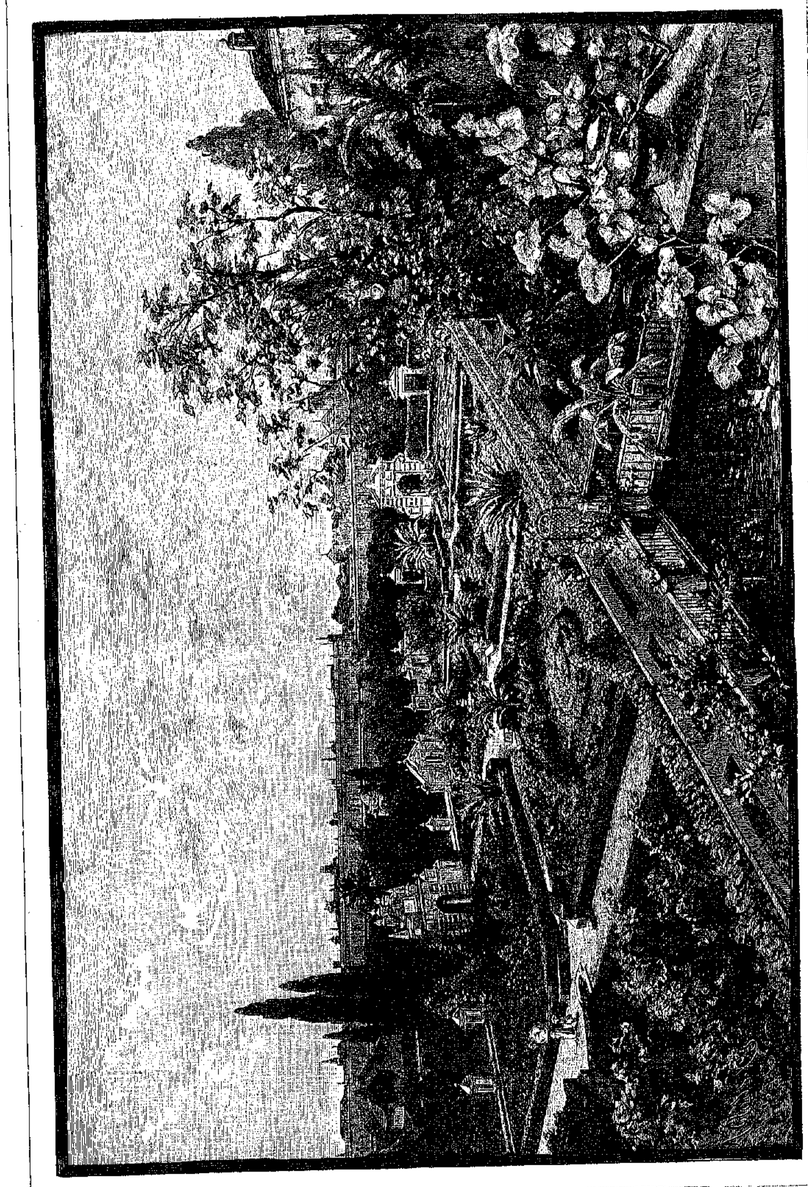

Η ΣΕΒΙΛΛΗ ΚΑΙ ΟΙ ΚΗΠΟΙ ΤΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

Η ΠΟΛΙΣ ΣΕΒΙΛΛΗ ΚΑΙ ΤΟ ΑΛΚΑΖΑΡ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 249.)

Η Σεβίλλη, ἡ πρωτεύουσα τῆς ἱσπανικῆς ἐπαρχίας ’Ανδαλουσίας, κεῖται ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Γουαδαλκουίβηρ εἰς ἀπόστασιν 76 μὲν χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς θαλάσσης, 378 δὲ ἀπὸ τῆς Μαδρίτης. ‘Η 400 χιλιάδας ψυχῶν ἄλλοτε περιέχουσα πόλις αὕτη ἀπώλεσε σήμερον τὸ ἀρχαῖόν της μεγαλεῖον καὶ κατοικεῖται ὑπὸ 100 χιλιάδων μόνον, διατηρεῖ ὅμως πάντοτε τὴν παραδείσειον αὐτῆς θέσιν καὶ τὸ λαμπρὸν αὐτῆς κλίμα.

Πότε ἐκτίσθη ἡ πόλις, εἶναι ἄγνωστον. ‘Η παράδοσις ἀποδίδει τὴν κτίσιν αὐτῆς εἰς τὸν ‘Ηρακλῆ. Οἱ Καρχηδόνιοι τὴν ὠνόμαζον Ἴσπαλιν, οἱ δὲ ‘Ρωμαῖοι ‘Ρωμύλην (μικρὰν ‘Ρώμην). Εἰς τὸ ὄνομα τοῦτο ὁ ’Ιούλιος Καῖσαρ προσέθηκε τὸ ὄνομα ’Ιουλία. Πῶς ὠνομάσθη σήμερον Σεβίλλη ἀγνοεῖται. ’Επὶ πολλὰ ἔτη ὑπῆρξε πρωτεύουσα τῶν Μαύρων βασιλέων, μέχρις οὗ ὁ Φερδινάνδος Γ’. τῆς Καστιλίας ἀποδιώξας (τῷ 1248) τοὺς Μαύρους καὶ κυριεύσας αὐτὴν κατέστησεν αὐτὴν πρωτεύουσάν του. Δύο λατινικοὶ στίχοι ἐπὶ μιᾶς τῶν πυλῶν της περιλαμβάνουσι τὴν ἱστορίαν της·

Condidit Alcides, renovavit Julius urbem,
Restituit Christo Fernandus tertius heros.

(Τὴν πόλιν ἔκτισεν ὁ ’Αλκίδης, ἀνεκαίνισεν ὁ ’Ιούλιος [Καῖσαρ], ὁ ἥρως Φερδινάνδος Γ’. παρέδωκε πάλιν εἰς τοὺς Χριστιανούς).

’Επὶ μακροὺς αἰῶνας ἡ Σεβίλλη ὑπῆρξε ἡ ἑστία τῶν ἐπιστημῶν, τῶν τεχνῶν καὶ τῆς βιομηχανίας· ἦτο δὲ πόλις μεγαλοπρεπεστάτη, ὡς ἀποδεικνύει καὶ τὸ ῥητόν· “‘Ο μὴ ἰδὼν τὴν Σεβίλλην, οὐδὲν εἶδεν”. ’Απὸ τῆς ἁλώσεως αὐτῆς παρὰ τοῦ Φερδινάνδου ἤρξατο ἡ παρακμή της· λέγεται ὅτι μόνον ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἡγεμόνος τούτου 300 χιλιάδες τῶν κατοίκων ἐξεπατρίσθησαν. Μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ’Αμερικῆς ἐφαίνετο ὅτι ἤθελεν ἀναλάβει πάλιν, ὡς ἔχουσα τὸ μονοπωλεῖον τοῦ ἐμπορίου μετὰ τῶν νέων ἀποικιῶν· ἀλλ’ ἡ πόλις Καδίξη προσείλκυσε μετ’ οὐ πολὺ τὸ ἐμπόριον, καὶ ἡ Σεβίλλη παρήκμασεν ἐκ νέου. ’Εν Σεβίλλῃ ἐγεννήθησαν πλεῖστοι ὅσοι μεγάλοι ἄνδρες· οἱ ποιηταὶ ‘Ρουέδας καὶ ‘Ερρέρας, οἱ ζωγράφοι Βάργας, Βελάσκης, Μουρίλλος κ. ἄλ. ’Εν δὲ τῇ παλαιᾷ Σεβίλλῃ, χωρίῳ παρακειμένῳ, ἐγεννήθησαν οἱ αὐτοκράτορες Τραϊανός, ’Αδριανός, Θεοδόσιος.

Οἱ ‘Ισπανοὶ διαιροῦνται εἰς δύο διαγεγραμμένους τύπους· οἱ μὲν βόρειοι εἶναι ἄξεστοι, παχυλοὶ τὸν νοῦν, ἀπεριποίητοι, νωθροί, οἱ δὲ μεσημβρινοὶ ζωηροί, εὐφυεῖς, προσηνεῖς. ’Εν τοῖς δευτέροις τούτοις διακρίνονται οἱ ’Ανδαλούσιοι, εἰς ὧν τὰς φλέβας ῥέει αἷμα ἀραβικόν. ’Εν γένει δὲ εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς ’Ανδαλουσίας φανερὰ εἶναι ἡ ἀπήχησις τοῦ ἀραβικοῦ τύπου, ὅστις διατηρεῖται οὐ μόνον ἐν τοῖς χαρακτηριστικοῖς τοῦ προσώπου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα αὐτῶν. ’Αρκεῖ ν’ ἀναφέρωμεν τὴν μεγάλην κλίσιν, ἣν ἔχουσιν οἱ ’Ανδαλούσιοι πρὸς τὴν ὑδροποσίαν. “Τὰ πάντα ζῶσι διὰ τοῦ ὕδατος”, λέγει ῥητόν τι τοῦ Κορανίου. “Διὰ τοῦ ὕδατος ζῶσι πλεῖστοι ἄνθρωποι”, λέγει ὁ μεσημβρινὸς ‘Ισπανός. ‘Ο ὑδροπώλης (aguador) εἶναι εἷς τῶν κυριωτέρων τύπων τῶν μερῶν ἐκείνων· εἰς τὰς γωνίας τῶν οἰκιῶν, εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας ἵσταται ὁ ὑδροπώλης, ἔχων πρὸ αὐτοῦ τὰ πλήρη ὕδατος ἀγγεῖά του, καὶ καπνίζων· οὐδαμῶς ἔχει ἀνάγκην διὰ φωνῶν καὶ προσκλήσεων νὰ ἑλκύσῃ τὴν πελατείαν του· οἱ ἄνθρωποι σπεύδουσι σωρηδὸν πρὸς αὐτόν. ‘Ο φυσικὸς ἀντίπαλος αὐτοῦ εἶναι ὁ παγοπωλητὴς (horchateros), ὅστις εἶναι εὐγενέστερος αὐτοῦ, διότι καὶ ἡ πραγματεία του εἶναι πολυτιμοτέρα. Οἱ ἐκ τῶν περιχώρων εἰς τὴν πόλιν μεταβαίνοντες χωρικοὶ οὔτε οἰνοπωλεῖα ἀναζητοῦσιν οὔτε ζυθοπωλεῖα, ἀλλ’ ἡ μόνη των ἐπιθυμία εἶναι ν’ ἀγοράσωσι παγωμένον ποτόν, τὸ ὁποῖον γεύονται ἐν ἠρεμίᾳ. ‘Ο δὲ παγοπωλητὴς ἵσταται καὶ οὗτος ἥσυχος καὶ φλεγματικὸς εἰς τὰς ὁδούς, περιμένων τὴν προσέλευσιν τῶν θαμώνων.

Φύσιν μαγευτικωτέραν τῆς Σεβίλλης εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις· ὡραῖοι περίπατοι περιβάλλουσι τὴν πόλιν· ὁ οὐρανὸς εἶναι καθαρός, ὁ ἀὴρ διαυγής, ἂν καὶ τὸ θέρος ὁ καύσων εἶναι ὑπερβολικός. Ἓν τῶν ὡραιοτέρων σημείων τῆς πόλεως εἶναι τὸ μέρος, ἔνθα ὑψοῦται τὸ ἀρχαῖον μέγαρον τῶν Μαύρων βασιλέων, τὸ ’Αλκαζὰρ λεγόμενον, οὗ οἱ κῆποι εἶναι πράγματι μαγευτικοί. Τὸ μέγαρον τοῦ ’Αλκαζὰρ ἐκτίσθη παρὰ τοῦ ’Αλμανζώρ, βασιλέως τῶν Μαύρων. Πλησίον αὐτοῦ συνεκροτήθη τῷ 1578 αἱματηρὰ μάχη μεταξὺ τῶν Μαύρων καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας Σεβαστιανοῦ, ὅστις καὶ ἔπεσε μαχόμενος. Σήμερον κατοικεῖται τὸ μέγαρον τοῦτο κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἔτους ὑπὸ τῆς πρώην βασιλίσσης τῆς ‘Ισπανίας ’Ισαβέλλας, μητρὸς τοῦ βασιλεύοντος ’Αλφόνσου ΙΒ’. ‘Η ὡραιότης τῶν ἀνακτόρων τούτων καὶ ἰδίως τῶν κήπων αὐτῶν (ὧν τὴν εἰκόνα παραθέτομεν) εἶναι ἀνωτέρα πάσης περιγραφῆς. Αἱ μεγαλοπρεπεῖς καὶ εὐρεῖαι αἴθουσαι, κεκοσμημέναι διὰ λαμπρῶν ψηφιδωτῶν καὶ ἐπιχρύσων κιόνων, ἡ θέα ἀπὸ τῶν μεγάλων παραθύρων καὶ ἐξωστῶν, ἡ πυκνὴ φυτεία ἡ περιβάλλουσα τὸ κτίριον, οἱ περιποιημένοι κῆποι — τὰ πάντα μεταφέρουσιν ἡμᾶς εἰς τὰς ἀρχαίας ἐκείνας παραδόσεις καὶ τοὺς μύθους, οἵτινες διεγείρουσι τὴν φαντασίαν ἡμῶν. ’Επισκεπτόμενοι τὸ μέρος τοῦτο μεταφερόμεθα ἄκοντες εἰς τοὺς χρόνους ἐκείνους, καθ’ οὓς μεγαλοπρεπεῖς Σουλτάνοι κατῴκουν ἐνταῦθα, καὶ καθ’ οὓς οἱ οὐχ ἧττον μεγαλοπρεπεῖς τῆς Καστιλίας βασιλεῖς εἶχον στήσει τὴν αὐλήν των. Εἰς τοὺς χριστιανοὺς ἡγεμόνας ὀφείλεται καὶ ἡ διατήρησις τῶν ἀνακτόρων τούτων, τὰ ὁποῖα διήγειραν καὶ θὰ διεγείρωσι πάντοτε τὸν θαυμασμὸν τοῦ κόσμου.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΕΝ ΕΥΦΡΟΝΗ.

“Ὡς μοι
πολλὰς μὲν θρήνων ᾠδάς,
πολλὰς δ’ ἀντήρεις ᾔσθου
στέρνων πληγὰς αἱμασσομένων.”
Σοφοκλῆς.

“The day is dark and dreary.”
Longfellow.

Τῶν χρόνων μου τῶν παιδικῶν ἐσίγησεν ἡ λύρα,
εἰς ἄξενον μ’ ἐξέρριψαν τυφῶνες παραλίαν·
ἐκείνας πλὴν ἀναπολῶ φαιδράς, καὶ στυγνὴ μοῖρα
πυρὰ ῥιπίζει πίπτοντα εἰς πάσχουσαν καρδίαν
μέχρι χειλέων στήρουσα τῶν πόνων τὸν κρατῆρα.

Τὰ διαστάντα ὄνειρα καὶ πάλιν ἀναπλάττει·
ψευσθέντας πόθους παλαιοὺς καὶ αὖθις συνδαυλίζει·
σκληρῶς καταδιώκουσα ἀκολουθεῖ με ῎Ατη,
τὰς συγκλεισθείσας μου πληγὰς ἐκ νέου αὕτη σχίζει,
καὶ σκληροτέρα ἔρχεται ἡ ὥρα ἡ ἐσχάτη.

Τὸ ἔαρ πλέον ἔδυσεν· ἀπέπτησαν τὰ ἄνθη·
ὠχρὰ τὰ φύλλα πίπτουσιν εἰς τὰ ὑγρὰ ἐδάφη·
τρέμ’ εἰς τὸν τοῖχον ὁ κισσός, οὐδόλως ἐμαράνθη,
μένει τὸ ἄνθος τῶν νεκρῶν, τὸ πᾶν ἀφοῦ ἐτάφη·
οὐδ’ ἥλιον ἐπόθησεν, οὐδὲ βορρᾶν ᾐσθάνθη.

Τ’ ἄλση τὰ πρὶν βαθύσκια πνοὴ νῦν μεταβάλλει
βορρᾶ ἀγρίου· εἰς ἑσμὸν σκελέθρων σειομένων·
τὴν πρῴην θελκτικὴν σκηνὴν ἀκολουθεῖ νῦν ἄλλη·
οὐδὲ τὸ κάλλος σώζεται ἐν τῷ θανάτῳ μένον·
πυρᾶς ἀπομεινάριον ἡ ἄμορφος αἰθάλη.

῎Αλλοτε ἄνθη ἔθαλλον καὶ ζέφυρος ἐφύσα·
συνήνου ἄλλοτε ἡμᾶς φαιδρὰ ἠὼς Μαΐου·
καὶ νῦν ὁποία ἔμεινε τοῦ ὁράματος ἡ νύσσα;
λύραν ὁποίαν νῦν κροτῶ πικρὰν ’Ιερεμίου;
καὶ πῶς χωρίζει νῦν ἡμᾶς σκληρᾶς θυέλλης λύσσα;

Πρωΐαν μίαν ἔζησα εἰς θελκτικὴν ἀπάτην,
εἰς ὄνειρον ἠλύσιον, ’Εδὲμ πολλῶν ἐλπίδων·
ἐπίστευσα ὁ δείλαιος εἰς πίστιν ἁγνοτάτην·
εὐδαιμονίας ἴνδαλμα πρὸς ὥραν μόλις εἶδον,
καὶ μόλις ἅπαξ ὁραθὲν διὰ φορὰν ὑστάτην.

’Αφέθην ἔνθους, εὐτυχής, τῇ γλυκυτάτῃ ζάλῃ,
τῇ θελκτικῇ ἀπάτῃ μου τὰ πάντα λησμονήσας·
ὡσεὶ μορφὴ ἐφαίνετο ἐξ ἄλλου κόσμου ἄλλη·
ὡς ἄγγελος τὰ βήματα ἐπὶ τῆς γῆς πλανήσας·
καὶ νῦν; . . . ὤ! πόσον ὁ καιρὸς τὰ πάντα μεταβάλλει!

Οὐδεὶς φιλόδοξος κνισμὸς μοὶ ἔτρωσε τὰ στήθη,
οὐδὲ χρυσὸν ἐπόθησα, οὐδ’ ἄλλα μεγαλεῖα·
ἤρκουν, μοὶ ἦσαν ἄφθονα τὰ μέσα τὰ συνήθη,
μία καλύβη χωρική, μία πιστὴ καρδία,
τῆς εὐτυχίας τῆς κοινῆς ἡ φθονουμένη λήθη.

Πλὴν κυβερνῶσι τὴν ζωὴν καθήκοντα καὶ χρέη,
καὶ ἐπιβάλλετ’ ἡ σιγὴ εἰς τὰ ὁρμοῦντα πάθη·
οὐδέποτε τοῦ ἔρωτος εὐθὺ τὸ ῥεῦμα ῥέει·
ἡ εὐτυχία πάντοτε ἡ πρώτη διαλάθει,
καὶ σβέννυται τὸ ὄνειρον καὶ ἡ χαρὰ ἐκπνέει.

Καθήκοντ’ ἄλλοθι πολλὰ μ’ ἐκάλουν, ὅμως πόθοι
εἰς τοὺς μυχοὺς ἐκαίοντο τοῦ πάσχοντός μου στήθους·
μακρὰν λιμένος, τοῦ βορρᾶ μανία μὲ ἀπώθει·
ἐρρίφθην εἰς τὰς ἀτραποὺς τοῦ βίου τοῦ συνήθους,
ἐν αἷς ἡ μοῖρα διαρκῆ δεινά μοι ἐπικλώθει.

Παρηγορίαν ᾔτησα εἰς τῶν Μουσῶν τὴν κρήνην·
λατρεύω τὸν ’Απόλλωνα, τὰς κόρας θεραπεύω·
ἡ λύρα μου πλὴν ἔλαβεν ὡς θέμα τὴν ὀδύνην·
θρηνῶν καὶ πάσχων φαίνομαι τὴν δόξαν πῶς θηρεύω,
καὶ ὅμως πρότερον παντὸς ἐπόθουν τὴν γαλήνην.

Στενάζω εἰς τὴν ξένην γῆν, καὶ μὲ κυκλοῦσι ξένοι
χωρὶς καρδίαν συμπαθῆ πρὸς τὰ δεινὰ τῶν ἄλλων·
ὤ! ποῦ οἱ πρῶτοι φίλοι μου; ποῦ νῦν ἐσκορπισμένοι;
εἰς ποίας ἀντηχήσαν ἀγρίας δίνης σάλον;
καὶ πῶς πλησίον μου μορφὴ παρήγορος δὲν μένει;

Κοιλὰς δακρύων ὅλ’ ἡ γῆ! . . . τοὺς ποιητὰς ἐγέλων·
ἐπίστευον ὁ δείλαιος εἰς πᾶσαν εὐτυχίαν·
εἰς χαροπὸν καὶ εὔδιον προσμειδίων μέλλον,
εἰς πλήρωσιν τοῦ ἔρωτος, εἰς διαρκῆ φιλίαν·
καὶ νῦν; . . . τὸ πάθος ἔμεινε τὰ στήθη κατασκέλλον.

Τὸ αἴσθημα πρὸς τὰ δεινὰ συνέδεσεν ἡ μοῖρα,
εἰς τὸ πυρέσσον μέτωπον τὴν δάφνην περιθέτει,
καὶ πνεῦμα ἔνθεον ἐμφυσᾷ· ἀποστενάζ’ ἡ λύρα,
τὸ θῦμα πίπτει, οἱ σωροὶ χειροκροτοῦσιν ἔτι
τὴν αἵματι χαράξασαν τὰς συμφορὰς της χεῖρα.

’Εν Σοφίᾳ, μηνὶ Νοεμβρίῳ 1884.

’Ι. Α. Ζερβουδάκης.

ΤΟ ΟΡΦΑΝΟ.

Εἶνε ’στὸ δρόμο ’να παιδὶ χλωμό, κιτρινιασμένο,
Μάννα δὲν ἔχει τὸ φτωχό·
Εἶν’ ὅλως διόλου μοναχὸ
’στὸν κόσμο μενεμένο·

Μάννα δὲν ἔχει· τί κακό! Ποιὸς ξέρει ποῦ ’μποροῦσε
Τὸ ἄμοιρο νὰ φθάσῃ,
Αν εἶχ’ ὅσ’ ἔχει χάσει,
‘Η μάννα ’τ’ ἂν ἔζοῦσε.

Καὶ τὸ χτυποῦν τὸ δύστυχο μὲ ἀσπλαχνιὰ μεγάλη·
’Βρῆκαν καιρὸ γιὰ συντροφιά·
‘Η πεῖν’ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά
Τὸ κρύο ἀπ’ τὴν ἄλλη.

Κανεὶς δὲν τὸ ’σπλαχνίζεται γιατ’ εἶν’ στὸν κόσμο μόνο·
Δὲν ἔχ’ οὔτ’ ἕνα ἀδελφὸ
Νὰ ’πῇ κ’ ἐκεῖνο τὸν καϋμὸ
Καὶ τῆς καρδιᾶς τὸν πόνο.

’Αν τύχ’ ἀπὸ τὸ πλαῖ του διαβάτης νὰ περάσῃ,
Στρέφει τὰ βλέμματα ἀλλοῦ
’Απὸ ἐκεῖνα τ’ ὀρφανοῦ,
Χωρὶς βῆμα νὰ χάσῃ.

‘Ολόημερα μαραίνεται τὸ ζωντανὸ λουλοῦδι·
῎Επαυσε πλέον δι’ αὐτὸ
Τόσῳ ’νωρίς! κάθ’ ἀγαθό,
Χαρᾶς κάθε τραγοῦδι.

Δὲν ἔχει μάννα . . . ἀχ! τί κακό! ποιὸς ’ξέρει ποῦ ’μποροῦσε
Τὸ ἄμοιρο νὰ φθάσῃ,
῎Αν εἶχ’ ὅ,τ’ εἶχε χάσει,
‘Η μάννα ’τ’ ἂν ἔζοῦσε!

’Εν Τεργέστῃ.

Δ. Ι. Καραγιαννάκης.

ΤΟ ΕΡΗΜΟ ΠΟΥΛΙ.

Ποιὸ εἶναι ’κεῖνο τὸ πουλί, τ’ ἄγριο καὶ λυπημένο,
Ποῦ μέσ’ τὰ δάση περπατεῖ μὲ μάτι βουρκωμένο,
Ποῦ ἔχει τὴν λαλιὰ δειλή, δὲν κελαϊδεῖ σὰν τἄλλα,
Ποῦ δὲν φοβᾶται κυνηγὸ καὶ δὲν ψηφᾷ τὴν μπάλα,
Ποῦ ῥίχνει κάτω τὰ φτερά, ποτὲ δὲν τὰ τινάζει,
Ποῦ θλιβερὰ μοιρολογᾷ καὶ βαρυαναστενάζει,
Ποῦ δὲν κοιμᾶται σὲ φωλιά, μόν’ κάθεται ’στὸ βράχο,
Κ’ ἐκεῖ τὸ δέρνει ἡ βροχὴ ἔρημο καὶ μονάχο; —
’Εκεῖνο εἶναι τὸ πουλὶ ὁποῦ ’χασε τὸ ταῖρι,
Καὶ κλαίγεται κάθε πρωΐ, βράδυ καὶ μεσημέρι.
’Επέρασ’ ἕνας κυνηγός, τοῦ σιάχνει τὸ τουφέκι,
Μὰ ’κεῖνο δὲν ἐσύστηκε, δὲν ἔκαμε παρέκει.
“Χτύπα, τοῦ λέει, κυνηγέ, τρύπα τὰ σωτικά μου,
“Μὰ βρὲς μου τὸ ταίρι μου καὶ θάψε το σιμά μου.
“Τώρα γιὰ μένα ἡ ζωὴ καμιὰ δὲν ἔχει χάρι,
“Παντοῦ τὸ θάνατο ζητῶ, τὸ Χάρο νὰ μὲ πάρῃ.”
Εἶπε, κι’ ἕν’ ἀναστεναγμὸ ἀπ’ τὴν καρδιά του βγάνει,
Ποῦ ὁ κυνηγὸς ζαλίστηκε, τρεμοῦλα τὸνε πιάνει.
‘Ρίχνει στὸν ὦμο τ’ ἄρμα του κι’ ἀρχίζει νὰ δακρύζῃ·
῎Ιδιος καὶ ’κεῖνονε καϋμὸς τὸν κάνει νὰ γυρίζῃ.

’Εν Τυνιδι, κατὰ Νοέμβριον.

Γ. Βαρκλαντής.

Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ.

Διήγημα ἐν Αὐστραλίᾳ.

(Συνέχεια.)

Ε’.

ΜΕΤΑΞΥ τῶν εὑρισκομένων κατὰ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἐν τῷ Παντεχνείῳ ἦτο καὶ ὁ Σμίθ, τοῦ ὁποίου οἱ μικροὶ ὀφθαλμοὶ ἐστρέφοντο ἀπειλητικοί. Εἶχεν ἤδη πίει ἀρκετὴν ῥακὴν καὶ ἡ χεὶρ του ἐκράτει τὸ ποτήριον εἰς ἔνδειξιν ὅτι ἤθελε καὶ ἕτερον ποτόν. Περιεργαζόμενος τὰ πάντα εἶδε καὶ τὴν ξανθὴν κεφαλὴν τῆς μικρᾶς ἀδελφῆς. ‘Η κόρη ἦτο εἰς ἄκρον εὔθυμος, καὶ πάντες τῇ προσεμειδίων, ὁ δὲ Πέτερς τὴν ἐθώπευεν ὁσάκις διέβαινε πλησίον του. Αἴφνης ὁ Σμὶθ διακόπτων τὰς ζωηρὰς περιστροφάς της, τῇ εἶπε μετὰ φωνῆς, ἣν μάτην προσεπάθει νὰ καταστήσῃ θωπευτικήν·

— ῎Ελα, μικροῦλα, πλησίον μου, νὰ ἴδῃς τί ἔχω διὰ σέ.

‘Η “πριγκήπισσα” ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους μετὰ αὐξανομένης ἀνησυχίας, διότι ὁ Σμὶθ τῇ ἐνέπνεε φόβον καὶ ἀνεξήγητον ἀποστροφήν. ῞Οτε λοιπὸν εἶδε τὴν ἀδελφήν της τρέχουσαν πρὸς αὐτόν, ἠγέρθη ἀμέσως. ‘Ο ὀρύκτης ἔτεινεν εἰς τὴν μικρὰν τὸ ποτήριόν του, καὶ αὕτη εἶχεν ἤδη φέρει αὐτὸ εἰς τὰ χείλη, ὅτε ἡ ἀδελφή της ὑψηλῇ τῇ φωνῇ τῇ εἶπεν·

— ῎Ελα εὐθὺς ἐδῶ· σοῦ εἶπα ὅτι εἶναι φαρμάκι!

’Αλλ’ ἡ μικρὰ ἦτο ὡσεὶ μεθυσμένη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ πνευματώδους ποτοῦ, καὶ ἔσφιγγε δυνατὰ τὸ ποτήριον ἐπὶ τοῦ στήθους της. Τὰ βλέμματά της ἐνέφαινον ἐντελῆ ἀπείθειαν εἰς τὰς διαταγὰς τῆς ἀδελφῆς της.

Πάντες ἐγέλων βλέποντες τὴν σκηνὴν ταύτην.

— Εὖγε, εὖγε! ἀνεφώνησαν· ἡ μικροῦλα εἶναι ἀξία κόρη τοῦ πατρός της· τὸ ἐπάγγελμα τὴν εὐχαριστεῖ.

‘Η “πριγκήπισσα” ὠχρίασεν ἀκούουσα τοὺς ἐνθαρρυντικοὺς τούτους λόγους, ἀλλὰ δὲν ὀπισθοχώρησε· τείνουσα τὰς χεῖράς της εἶπε πρὸς τὴν μικράν.

— ῎Ελα, μικρά μου! ῎Ελα!

’Αλλ’ ὁ Σμὶθ ἐκράτει σφιγκτῶς τὴν αἰχμάλωτόν του.

— Θὰ τὸ πίῃ, εἶπε μὲ τὴν ἐπιμονὴν ἀνθρώπου μὴ ὄντος πλέον κυρίου τοῦ ἑαυτοῦ του — θὰ τὸ πίῃ, κυρία Πριγκήπισσα, καὶ δὲν θὰ πάθῃ τίποτε, ἐκτὸς ἂν σὺ ἔχῃς συμμαχίαν μὲ τὸν διάβολον καὶ θέλῃς νὰ μᾶς φαρμακεύσῃς. Δὲν τὸ εἶπα καλά, αἴ;

Πάλιν ἀνεκάγχασαν ὅλοι, διότι ηὐχαριστοῦντο νὰ βλέπωσι τὴν ἀλαζονείαν τῆς “πριγκηπίσσης” ταπεινουμένην·

— ’Εγὼ θὰ τὸ πίω, εἶπεν ἡ δυστυχὴς κόρη ἐκτὸς ἑαυτῆς, τείνουσα τὴν χεῖρα πρὸς τὸ ποτήριον. ῎Αν ἡ ῥακὴ ἦτο αἷμα, θὰ τὸ ἔπινεν ἐπίσης.

Καθ’ ἣν στιγμὴν συνέβαινον ταῦτα, χεὶρ στιβαρὰ εἰσεχώρησε μεταξὺ τοῦ Σμὶθ καὶ τῆς λείας του. ‘Ο Πέτερς κατέρριψε τὸ ποτήριον, τὸ ὁποῖον συνετρίβη καὶ ἡ “μικροῦλα” κατέφυγεν ἔντρομος εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἀδελφῆς της.

‘Η “πριγκήπισσα” εἶχε συνειθίσει νὰ ἐξουσιάζῃ τῶν συγκινήσεών της· πᾶσα ἄλλη γυνὴ θὰ ἀνελύετο εἰς δάκρυα ἐν τοιαύτῃ περιστάσει. ‘Ο Σμίθ, μανιώδης διὰ τὴν ἧττάν του, ἐξήγαγε τὸ πολύκροτον καὶ τὸ διηύθυνε πρὸς τὸ στῆθος τοῦ ἀντιπάλου του, καὶ βεβαίως ὁ Πέτερς θὰ ἔπιπτε νεκρός, ἂν ἡ “πριγκήπισσα”, ἰδοῦσα τὸν κίνδυνον δὲν ἔσπευδε νὰ καλύψῃ διὰ τοῦ σώματός της τὸν προστάτην της. Τὸ δεῖγμα τοῦτο δραματικῆς ἀφοσιώσεως, ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη σκηνὴ διήγειρε τὰς ἐπευφημίας τοῦ πλήθους. Πάλη συνήφθη, καθ’ ἣν κατώρθωσάν τινες ν’ ἀφαιρέσωσι τὸ ὅπλον ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ Σμὶθ καὶ νὰ καταπραΰνωσι τὴν μανίαν του. Τέλος τὰ πράγματα συνεβιβάσθησαν· ὁ Σμὶθ μάλιστα μετανοήσας διὰ τὴν ἔξαψίν του ἐζήτησε συγγνώμην, καὶ ὁ “ἀριστοκράτης”, οὐδαμῶς μνησίκακος, ἐδέχθη φιλοφρόνως τὴν προτεινομένην αὐτῷ χεῖρα — προσεκάλεσε μάλιστα τοὺς παρόντας νὰ πίωσιν ἀκόμη μίαν φιάλην οἶνον, ἣν αὐτὸς προσέφερεν εἰς ἔνδειξιν τῆς συνδιαλλαγῆς. Τὰ ποτήρια ἐπληρώθησαν πάλιν, καὶ διάφοροι ἐγένοντο ἐκ τοῦ προχείρου προπόσεις ὑπὲρ τοῦ “ἀριστοκράτου”, ὑπὲρ τοῦ Σμίθ, ὑπὲρ τῆς “πριγκηπίσσης”, ὑπὲρ τῆς “μικροῦλας”, τοῦ γέρου Κράους, καὶ ἐν γένει ὑπὲρ ὅλων τῶν ὀρυκτῶν τῆς κοιλάδος τῶν λυγαριῶν. Σημειωτέον ἄλλως τε ὅτι εἰς τὰς ἀρτισυστάτους ἀποικίας τῶν χρυσοθηρῶν αἱ τοιαῦται σκηναὶ εἶναι συνήθεις· πολλάκις μάλιστα καὶ πυροβολισμοὶ ἀνταλλάσσονται, καὶ φόνοι ἐκτελοῦνται — μεθ’ ὃ τὰ πνεύματα κατευνάζονται καὶ τὰ πράγματα ἐπανέρχονται εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν θέσιν.

‘Η “πριγκήπισσα” εἶχε γείνει ἄφαντος μετὰ τῆς ἀδελφῆς της, καὶ εἶχε παραχωρήσει τὴν ἐν τῷ μαγαζείῳ θέσιν της εἰς τὸν γέροντα Κράους. Τοῦτο δὲ συνέβαινεν ὁσάκις οἱ ἐν τῷ μαγαζείῳ ἐξημμένοι ὑπὸ τοῦ μεγάλου πότου παρεξετρέποντο.

Στ’.

‘Η ψυχή, ἡ ἐνθουσιασμοῦ ἐπιδεκτική, κατορθοῖ τὰ πάντα· διότι ὁ ἐνθουσιασμὸς εἶναι ὁ προκαλῶν τὴν εὐγνωμοσύνην, τὸν ἔρωτα καὶ τὴν αὐταπάρνησιν. ‘Ο ἐνθουσιασμὸς ἀποτρέπει τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐγωϊσμοῦ, ἣν βλέπομεν προεξάρχουσαν παρὰ τοῖς ζώοις καὶ παρὰ τοῖς παισίν.

῞Οτε “ἡ πριγκήπισσα” τὴν ἑπομένην πρωΐαν ἐξῆλθε τῆς σκηνῆς ὅπως ἀντλήσῃ εἰς τὴν πηγὴν τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἡμέραν ὕδωρ, ὁ πρῶτος βλαστὸς ἀναγεννωμένου ἐνθουσιασμοῦ τῇ παρέστησε τὴν φύσιν ὑπὸ λάμψιν ὅλως διάφορον. Τὸ θέρος γιγαντιαίοις προσήγγιζε βήμασιν· ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ᾐσθάνετό τις ἤδη τὴν ἀπερίγραπτον ἐκείνην φρικίασιν, ἥτις εἶναι ὁ πρόδρομος τοῦ θερινοῦ καύσωνος. ‘Ο ἀὴρ ἦτο μεστὸς τῆς ὀσμῆς τῶν λυγαριῶν, ὧν τὰ ἄνθη ἐχρωματίζοντο ἤδη ὑπὸ τὰς καυστικὰς τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας. Οὐδεὶς εἰργάζετο ἀκόμη, διότι ἦτο Κυριακή, καὶ πάντες ἐκοιμῶντο μετὰ τὴν ἀγρυπνίαν τῆς παρελθούσης ἑσπέρας. ‘Η “πριγκήπισσα” ὑπέκυπτεν εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῆς γαλήνης καὶ ἠρεμίας ἐκείνης, χωρὶς νὰ ζητήσῃ ν’ ἀναλύσῃ τὰς νέας αὐτῆς ἐντυπώσεις. Τὰ ἀκίνητα κλαδία τῶν δένδρων, τὰ ὁποῖα οὐδὲν ἐκίνει φύσημα ἀνέμου, αἱ σκηναὶ ἐν τῇ κοιλάδι ἥσυχοι καὶ ἐν ὕπνῳ διατελοῦσαι — τὰ πάντα τῇ παρίστων κατὰ πρῶτον ἐν τῷ βίῳ της εἰκόνα, ἀξίαν παρατηρήσεως· δὲν ᾐσθάνετο ἡ κόρη, ὅτι διαβάτης τις παρατυχὼν ἐκεῖ ἤθελεν εὕρει ὅτι αὐτὴ ἦτο τὸ ὡραιότερον τῆς ὅλης σκηνῆς ἀντικείμενον. Βεβαίως αἱ φιλοφρονήσεις τῶν ὀρυκτῶν δὲν ἠδύναντο νὰ τὴν διαφωτίσωσι περὶ τούτου, καὶ μάλιστα αὐτὴ ἀπεστρέφετο καὶ ἐφοβεῖτο τὰ αὐθάδη αὐτῶν βλέμματα. Καὶ ὅμως ἀγνοοῦσα τὰ θέλγητρά της ἦτο ἔτι θελκτικωτέρα. Τοιαύτη ἦτο τοὐλάχιστον ἡ γνώμη τοῦ Πέτερς, ὅστις ἐγερθεὶς ἐνωρὶς τὴν πρωΐαν ἐκείνην, τὴν ἔβλεπεν ἀπὸ τῆς εἰσόδου τῆς σκηνῆς του. Βλέπων αὐτὴν διαβαίνουσαν ἀνεκάλει εἰς τὴν μνήμην του τοὺς μύθους τῶν ἀρχαίων ποιητῶν, καὶ ᾐσθάνετο ἐπερχόμενον τὸν χρυσοῦν αἰῶνα . . .

Τὴν ἑσπέραν τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἔκαμε πρότασίν τινα εἰς τὴν “πριγκήπισσαν.” Μὴ νομίσῃ τις ὅτι τῇ ἐνεπιστεύθη ἀδυναμίαν τινὰ τῆς καρδίας του· πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ’Αλλὰ βλέπων αὐτὴν καταγινομένην εἰς τοὺς ὑπολογισμούς της καὶ μετρῶσαν ἐπὶ τῶν δακτύλων της, τὴν ἐπλησίασε καὶ τῇ εἶπε·

— Θέλεις νὰ σοὶ δείξω τῆς ἀριθμητικῆς τὸ σύστημά μου;

— ῏Ω! πόσον ἐπεθύμουν νὰ μάθω, εἶπεν ἡ πριγκήπισσα,” καταβιβάζουσα κατῃσχυμένη τοὺς ὀφθαλμούς.

‘Ο Πέτερς ἐννοήσας ὅτι ἡ φιλοτιμία τῆς κόρης προσεβλήθη, ἔσπευσε νὰ τῇ εἴπῃ μετὰ γλυκύτητος·

— Συλλογίζομαι νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ κατάλυμά μου, ὅπου καὶ οἱ δύο θὰ διέλθωμεν ὥρας τινὰς διδασκόμενοι· κατόπιν δὲ θὰ δύνασαι νὰ διδάξῃς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν γραφὴν εἰς τὴν “μικροῦλαν.” Θὰ σὲ συνοδεύῃ καὶ αὐτή, δὲν εἶναι ἀλήθεια;

Καὶ ἐπειδὴ ἡ κόρη εἰσέτι ἐδίσταζε, προσέθηκε·

— ῞Οταν τελειώσῃ ἡ ἡμέρα ἔχεις πάντοτε ὥραν τινὰ ἐλευθέραν. ῎Εχω βιβλία τινὰ παλαιά, τὰ ὁποῖα θὰ μᾶς βοηθήσουν· σὺ δὲ νὰ φέρῃς μαζύ σου τετράδιον καὶ μολυβδοκόνδυλον.

Ἡ συμφωνία ἐγένετο, καὶ τὴν ἑπομένην ἑσπέραν, περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἡ "πριγκήπισσα" μετέβη εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ "ἀριστοκράτου." Κατὰ φιλοπρόσκεψιαν ὅλως γυναικείαν ἡ κόρη εἶχε περιδάλει τὸν λαιμόν της διὰ μικροῦ λευκοῦ μανδηλίου, τὸ ὁποῖον εἶχε πλύνει καὶ σιδηρώσει ἐπιμελῶς ἰδίαις χερσίν. Ἡ ὡραία της κόμη ἔπιπτε λελυμμένη ἐπὶ τῶν ὤμων της, ἐδέδιζε δὲ μετὰ τῆς ἀνέσεως ἐκείνης, ἥτις εἶναι ἰδία εἰς τὰ τέκνα τῆς φύσεως, ὧν οὔτε ὀχληρὸς στηθόδεσμος περισφίγγει τὸ σῶμα οὔτε στενὸν ὑπόδημα αἰχμαλωτίζει τοὺς πόδας· πλησίον της ἔτρεχεν ἡ μικρὰ ἀδελφή της ἀπαιρωμένη ἐπὶ τῶν κυανῶν ταινιῶν, αἵτινες ἐπεκρέμαντο ἐκ τῶν ὤμων της.

Ὁ Πέτερς τὰς περιέμενεν εἰς τὴν εἴσοδον τῆς καλύβης, καὶ ὅταν τὰς εἶδεν ἐρχομένας, ὁ ὀφθαλμός του εἶχε λάμψιν μειδιάματος. Ἐξ ὅλων τῶν ἐπαγγελμάτων, τὰ ὁποῖα μετῆλθεν ἀφ' ὅτου ἀντιστρατευθεὶς κατὰ τῆς πατρικῆς ἐξουσίας εἰς τὰς μακρὰς του περιπλανήσεις, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ διδασκάλου καὶ παιδαγωγοῦ ἦτο τὸ μόνον, τὸ ὁποῖον τῷ ἦτο ἀκάμπ ἄγνωστον. Εὔκολον πάλιν θὰ ἦτο ἂν ἐπρόκειτο νὰ δώσῃ μάθημα τακτικόν, ἀλλὰ κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐπρόκειτο νὰ χαραχθῇ ὁδὸς εἰς εὐφοίαν, ἥτις ἴσως οὐδὲ κἂν ὑφίστατο, ἐπρόκειτο νὰ πλασθῇ ἡ δύναμις τοῦ σκέπτεσθαι ἐν ψυχῇ ἥτις ἴσως οὐδὲ κἂν ἐπιδεκτική τούτου ἦτο. Ἀνάγκη λοιπὸν ἦτο νὰ προδῇ τις ἐπὶ ὁδοῦ ὅλως ἀχαράκτου, νὰ τολμήσῃ νὰ εἰσδύσῃ εἰς ὁάσεις ἀδιέξοδον, Καὶ ὅταν τὴν εἶδεν εἰσερχομένην εἰς τὴν καλύδην του, τῷ ἐπῆλθε κατὰ νοῦν ὅτι ἴσως εἶναι ἐπιζήμιον νὰ φωτίσῃ τὸ πνεῦμα τῆς κόρης, διότι αὕτη εἶχε θέλγητρα φυσικά, τὰ ὁποῖα ἡ ἀγναιά της καθίστων ἑλκυστικώτερα, καὶ ἐνθυμήθη τοὺς μύθους, καθ' οὓς οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ ἠράσθησαν ἐγκοσμίων γυναικῶν.

Ἐν τῇ σκηνῇ ὑπῆρχε τράπεζα, ἥτις μετεσχηματίσθη εἰς γραφεῖον· σκαμνὸν καὶ ἀνεστραμμένον κιβώτιον ἀπετέλουν τὰ καθίσματα. Ἡ "μικροῦλα," ἥτις κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην κατεῖχεν ἄκουσα θέσιν φύλακος, ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ὁ "ἀριστοκράτης" προεῖδεν ὅτι τὸ ἔργον του δὲν ἦτο εὔκολον, ἀλλ' αἱ δυσκολίαι δὲν προῆλθον ὅλεν τὰς ἐπερίμενε, διότι "ἡ πριγκήπισσα" ἦτο ἐκτάκτου εὐφυΐας· τὸ πνεῦμά της ὡμοίαζεν ἀδάμαντα, οὗ καθ' ἑκάστην ἀπεκαλύπτετο μία φεγγοβόλος ἐπιφάνεια. Ἀμέσως ἀντελαμδάνετο ὅλων, καὶ ὅτι ἅπαξ ἐμάνθανεν, οὐδέποτε ἐλησμόνει. Συνήθως τὰ παιδία διδάσκονται ὡς οἱ φυτακοί, ἀλλὰ παρὰ τῇ κόρῃ ταύτῃ ἡ διδασκαλία ἔδαινεν ἀπροσκόπτως· ἐν τούτοις ὅμως ὑπῆρχον διὰ τὸν διδάσκαλον καὶ δυσκολίαι τινές, περὶ ὧν ἡ μαθήτρια οὐδὲ ἰδέαν εἶχεν. Πῶς νὰ τῇ ἐξηγήσῃ ὅτι οἱ ὡραῖοι ὀφθαλμοί της καὶ ἡ μέλαινα κόμη της διήγειρον ἐν αὐτῷ ἰδέας, ἃς δὲν περιεῖχεν οὔτε ἡ γραμματικὴ οὔτε ἡ γεωγραφία; Πῶς νὰ τῇ ἐκφράσῃ διὰ ποίων λόγων μετὰ τὸ τέλος τοῦ μαθήματος περιωρίζετο νὰ τῇ ἀποτείνῃ ψυχρὸν χαιρετισμόν, ἐν ᾧ ἐφίλει τὴν "μικροῦλαν" εἰς τὸ μέτωπον; Μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ προσκόμματα τὰ μαθήματα ἤρχαντο ἐπιφέροντα τὰ ἀποτελέσματά των. Ἡ "πριγκήπισσα" ἐνόμιζεν ὅτι μέχρι τοῦδε ἐβλέπετε κεκλεισμένοις τοῖς ὀφθαλμοῖς, κεκλεισμένοις τοῖς ὠσίν· οὐδέποτε ἐφαντάσθη ὅτι ὁ κόσμος, ὃν ἤρχιζε διαβλέπουσα διὰ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ παιδαγωγοῦ της, ἦτο ὡραῖος τοσοῦτον. Μανθάνουσα καθ' ἑκάστην περισσότερα ἐγίνετο καὶ καλλιτέρα, συμβιδαστικωτέρα, καὶ ἤρξατο συγχωροῦσα τοῖς ἀγρίοις, ὡς ἐνεώρει πρότερον τοὺς ἄλλους ὁρόκτας, οἵτινες ἐμαίνοντο βλέποντες αὐτὴν ἐξουσιαζομένην ὑπὸ τοῦ "ἀριστοκράτου." Ὅταν ἀπήρχετο ἡ κόρη τῆς σκηνῆς του, ὑψηλὴν κρατοῦσα τὴν κεφαλὴν καὶ ἐν χερσὶ τὰ βιβλία, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς της, οἱ ἄνθρωποι τὴν παρηκολούθουν μὲ βλέμματα εἰρωνικά, διότι ὅλοι ἐπιθυμοῦν νὰ χαριεντισθῶσι πρὸς αὐτήν, ἥτις ἤμενεν ἀπαθὴς εἰς ὅλας τὰς προσπαθείας των. Ὡς ἐκ τούτου καθ' ἑκάστην ηὔξανε καὶ τὸ μῖσος κατὰ τοῦ διδασκάλου της, τὸ ὁποῖον μῖσος δὲν ἐζήτει ἡ ἀφορμὴν ὅπως ἐκραγῇ.

(Ἕπεται ἡ συνέχεια.)

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΕΙΣ ΑΝΩ ΑΙΓΥΠΤΟΝ.

Ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ.

(Μετὰ εἰκόνος. Συνέχεια.)

Μετὰ ταῦτα ἐπεδιδάσθημεν εἰς τὸ πλοῖον καὶ πλεύσαντες πρὸς τὰ ἄνω μίαν ὥραν καὶ πλέον ἐφθάσαμεν εἰς τινα νῆσον ὀνομαζομένην "τὰ ἀνάκτορα τῆς κόρης." Ἀντικρὺ δ' αὐτῆς πρὸς ἀνατολὰς κεῖται βράχος παριστάνων γιγαντιαῖον εἰδωλον, ἄνευ κεφαλῆς ὅμως. Ἡ νῆσος αὕτη πιθανῶς εἶναι ἡ κατὰ τοὺς Ἕλληνας "νῆσος τῆς Ἴσιδος," ὅπου ἦσαν διάφοροι οἰκοδομαὶ μεγαλοπρεπεῖς καὶ θαυμάσια ἀνάκτορα καὶ ναοί. Καὶ ἤδη φαίνονται, τὰ ἐρείπια τείχους περὶ τὴν νῆσον ὅλην. Σώζονται δ' εἰσέτι εἰς μέγας ναός, ἔχων δύο προπύλαια μετὰ πυλώνων κρατούμενα ὑπὸ κιόνων ἀναβαίνοντα διὰ πολλῶν κλιμάκων· πρόναον οὐχὶ μεγάλον ἐνσκάστυλον, τρεῖς αἰδούσας καὶ ἱερόν. Καθὼς καὶ ἕτερος μικρὸς ναὸς ὅλως ἀκέραιος ὑποστηλούμενος ὑπὸ 14 κιόνων ἐπὶ θωρακείου κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ ὕψους ἔχων καὶ κατὰ τὰς γωνίας τείχη πυραμιδοειδῆ. Κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ πυλῶνος ἐπὶ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς ὑπάρχει ἐπὶ πίνακος τετραγώνου γαλλιστὶ γεγραμμένη ἡ ὑπὸ τῶν Γάλλων κατάκτησις τῆς Αἰγύπτου. Λέγουσα τὸ ἔτος τῆς Δημοκρατίας, ἀφ' οὗ κατετροπώθησαν εἰς τὰς πυραμίδας οἱ Μαμελοῦκοι στρατηγοῦντος τοῦ Βοναπάρτου· τὰ γαλλικὰ ὅπλα ἔφθασαν τροπαιοῦχα ἕως ἐδῶ καὶ ἔπονται τὰ ὀνόματα τῶν στρατηγῶν καὶ τὸ ἔτος 1799.

Ἀντικρὺ δὲ τῆς νήσου πρὸς τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην ὑπάρχει ναὸς τῆς ῥωμαϊκῆς προπαγάνδας, ὁ ὁποῖος, ᾠκοδομήθη χάριν προσηλυτισμοῦ· ἀποδάντος ὅμως ματαίου τοῦ σκοποῦ, ἔμεινεν ἤδη ἔρημος. Κατόπιν ἐπιδάντες τοῦ πλοίου κατήλθομεν εἰς τὸ ἐπίνειον, ὅπου σχηματίζεται εἶδος λίμνης καὶ ἐκεῖθεν ἐπιδάντες τῶν ὄνων ἐφθάσαμεν εἰς τὴν νῦν πόλιν Ἀσσουάν, ἔνθα ἐπὶ τῆς ὄχθης ὑπάρχουν δύο μεγάλα δένδρα ἐκ τῶν πολλῶν τῆς Αἰγύπτου τῶν ὀνομαζομένων λιμπάχ, καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτῶν μᾶς προσεφέρθη ἡ φιλοξενία.

Ῥίπτοντες τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς φυσικῆς καταστάσεως τοῦ πρώτου τούτου καταρράκτου τοῦ Νείλου παρὰ τὴν Ἀσσουάν, περιγράφομεν τὴν ἔποψίν του ἀπὸ τὴν ἀναφερομένην νῆσον τῆς Ἴσιδος, 2½, ὥρας ἀπέχουσαν τῆς νῦν πόλεως.

Ὁ δημιουργὸς Θεὸς ἐκσφενδονήσας τὸν γίγαντα τοῦτον τῶν ποταμῶν κατὰ τὴν πρώτην του ὁρμὴν οὐ μόνον γαίας κατεξέσχισε καὶ κατέσκαψε, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ γρανιτοφόρα ὄρη κατεκρήμνισε καὶ κατέφαγεν. Οὕτε αὐτὰ λέγω ἠδυνήθησαν νὰ κρατήσουν τὴν ὁρμήν του. Κατὰ τὴν πάροδόν του λοιπὸν ἐσχημάτισε χαράδρας, νησίδια καὶ σκοπέλους καὶ χυνόμενος κατὰ διαφόρους διευθύνσεις συνενοῦται ἐπὶ τέλους ποῦ καὶ ποῦ σχηματίζων ἐπίνειον ἢ λίμνην, εἰς Συήνην ἀφίνων ἔμπροσθέν της νῆσον δενδρόφυτον ὀνομαζομένην ἤδη Γαρμπού-Σουάν.

Ἡ νῦν πόλις Ἀτσουὰν (Συήνη) ἡ πλήρης ἄλλοτε περιφήμων ἀρχαίων οἰκοδομῶν δὲν σώζει ἢ πληθὺν ἐρειπίων, ἐφ' ὧν καὶ ἐξ ὧν ἤδη οἰκοδομοῦνται νέαι ὡς ἀπωσθοῦν αἱ οἰκίαι εἶνε καλαὶ καὶ ὑψηλαί δηλ. κατὰ τὸ ἥμισυ αἱ πλεῖσται λιθόκτιστοι. Περιέχει ἕως 8,000 κατοίκ. χριστιανοὺς κόπτας ὀλίγους ἕως 15—20 οἰκογενείας καὶ 3 Ἕλληνας ἐμπόρους, ὁ δὲ εἷς Κύπριος οἰκογενειάρχης σύζυγον ἔχων ἑλληνίδα, ἄλλως τε σπάνιον φαινόμενον εἰς τοὺς ἐν ἄνω Αἰγύπτῳ κατοικοῦντας Ἕλληνας. Τέλος πάντων ἀφ' οὗ πολλὰ περιηγήθημεν ἐπανήλθομεν εἰς τὸ ἀτμόπλοιον πρὸς τὸ ἑσπέρας καὶ δειπνήσαντες μετ' ὀρέξεως ἐκοιμήθημεν γλυκύτατον ὕπνον.

Πρὶν ἔτι ἐξημερώσῃ ἤρχισεν ἡ ἐκφόρτωσις τοῦ πλοίου καὶ ἡ διὰ τῶν καμήλων μεταφορὰ πρὸς τὸν καταρράκτην. Ἐπὶ τῆς πλημμύρας τοῦ Νείλου ὁ καταρράκτης ἐν μέρει εἶνε διαβατός, διότι τὸ ὕδωρ τότε ἀνυψοῦται καὶ κάθε πλοῖον καὶ αὐτὸ τὸ ἀτμόπλοιον δύναται νὰ πλέῃ καὶ τότε ἄλλως τε σκεπάζονται τὰ ἤδη φαινόμενα νησίδια καὶ βράχοι ἐντὸς τοῦ καταρράκτου. Χρειάζεται δὲ μεγάλη πεῖρα ἵνα μὴ προσκρούσῃ τότε τὸ πλοῖον ἐπὶ βράχου, γενομένου τότε ὑφάλου. Ἀλλ' οἱ διαπλέοντες τὸν Νεῖλον Ἄραδες εἶνε ἐμπειρότατοι. Πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου ἐπεράσαμεν μετὰ τοῦ Πασᾶ καὶ τοῦ κ. Σπύρα εἰς τὴν πρὸς δυσμὰς ὄχθην διὰ ν' ἀναδῶμεν τὸ ὄρος, ὃ ἀνωτέρω ἀνέφερον, ἐφ' οὗ τηρεῖται ἀρχαῖον οἰκοδόμημα λελαξευμένον ἐντὸς τοῦ ὄρους.

Ἡ ἀνάβασις ὅμως κατήντα δύσκολος, διότι τὸ ἔδαφος ἦτο κεκαλυμμένον ἀπὸ παχεῖαν ἄμμον καὶ ἠναγκαζόμεθα ν' ἀναβαίνωμεν καθέτως τὸ ἀμφοτερόπλευρον τοῦτο ὄρος. Συναμιλλώμενος δὲ μετὰ τοῦ Πασᾶ τίς ν' ἀναβῇ πρῶτος παρετήρησα ὅτι ὁ πασᾶς εὐκολώτερον ἡμῶν ἀνέβαινεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἐδοκιμάζομεν ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ σώματός μας καὶ τὴν ταχύτητα τῶν ποδῶν μας ἐπὶ τέλους ἐξηπλωνόμεθα ἀσθμαίνοντες. Τοῦτο πολλάκις ἐπανελήφθη. Τέλος ἀνέδημεν τὸ ὄρος ἐξ Ἀνατολῶν, ὅπου ὑπάρχει ἐντὸς τοῦ βράχου λελαξευμένον μέγα οἰκοδόμημα μὲ ἀρθοστάτας ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμένους καὶ ἔχον διαφόρους αἰθούσας καὶ δωμάτια, τὰ πλεῖστα ἄμμῳ κεχωσμένα. Φαίνεται ὅτι ἐντὸς προχωρεῖ εἰς μέγα διάστημα. Ἐπὶ τῆς στέγης τοῦ ὑπογείου τούτου σώζεται πλίνθινον ἀρειπωμένον οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον ἦν ἐκκλησία Κοπτῶν.

Ἀναβάντες τὴν κορυφὴν κατωπτεύσαμεν καὶ ἐκ τοῦ ὕψους τὸν ὡραῖον ἐκεῖνον ὁρίζοντα, τὸν καταδοῶντα καταρράκτην καὶ τὰ ἐν αὐτῷ νησίδια, σχηματίζοντα μαγευτικώτατον τῷ ὄντι θέαμα. Ἐπλησίαζε δὲ ἡ νὺξ νὰ καλύψῃ μὲ τὸν μαῦρον πέπλον της τὴν ὑφήλιον, ὅτε ἠρχίσαμεν τὴν κατάβασιν μὴ οὖσαν βεβαίως δύσκολον.

Ἐπανήλθομεν εἰς τὸ ἀτμόπλοιον· ἡ νὺξ ὡραία τῷ ὄντι καὶ γοητευκική, ἂν καὶ ἡ Σελήνη κρύπτεται ἤδη, οἱ ἀστέρες ὅμως τοῦ οὐρανοῦ ἀκτινοδολοῦν ὡς ἀδάμαντες.

Ἀναπολήσας τὴν ἐπίσημον ταύτην νύκτα, καθ' ἣν γίνεται ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀδύνατον ἦτο νὰ μὴ κυριευθῶ ἀπὸ ἀθυμίαν καὶ θλῖψιν εὑρισκόμενος εἰς τόπον, ὅπου δὲν θ' ἀκούσω τὸ χρυσοῦν καὶ εὐάγγελον ἔπος "Χριστὸς ἀνέστη". Ζῆθι ἀσφαλῶς, ὦ θεία νὺξ τοῦ Χριστοῦ!

Ἡ 31 Μαρτίου ἀνέτειλε πράγματι λαμπρὰ ὡς εἶνε λαμπρὰ καὶ χαρμόσυνος δι' ὅλον τὸν χριστιανικὸν κόσμον. Καὶ ὅμως φυσικὰ δι' ἐμὲ εἶνε ἡμέρα ἀθυμίας μακρὰν τῆς φίλης πατρίδος,

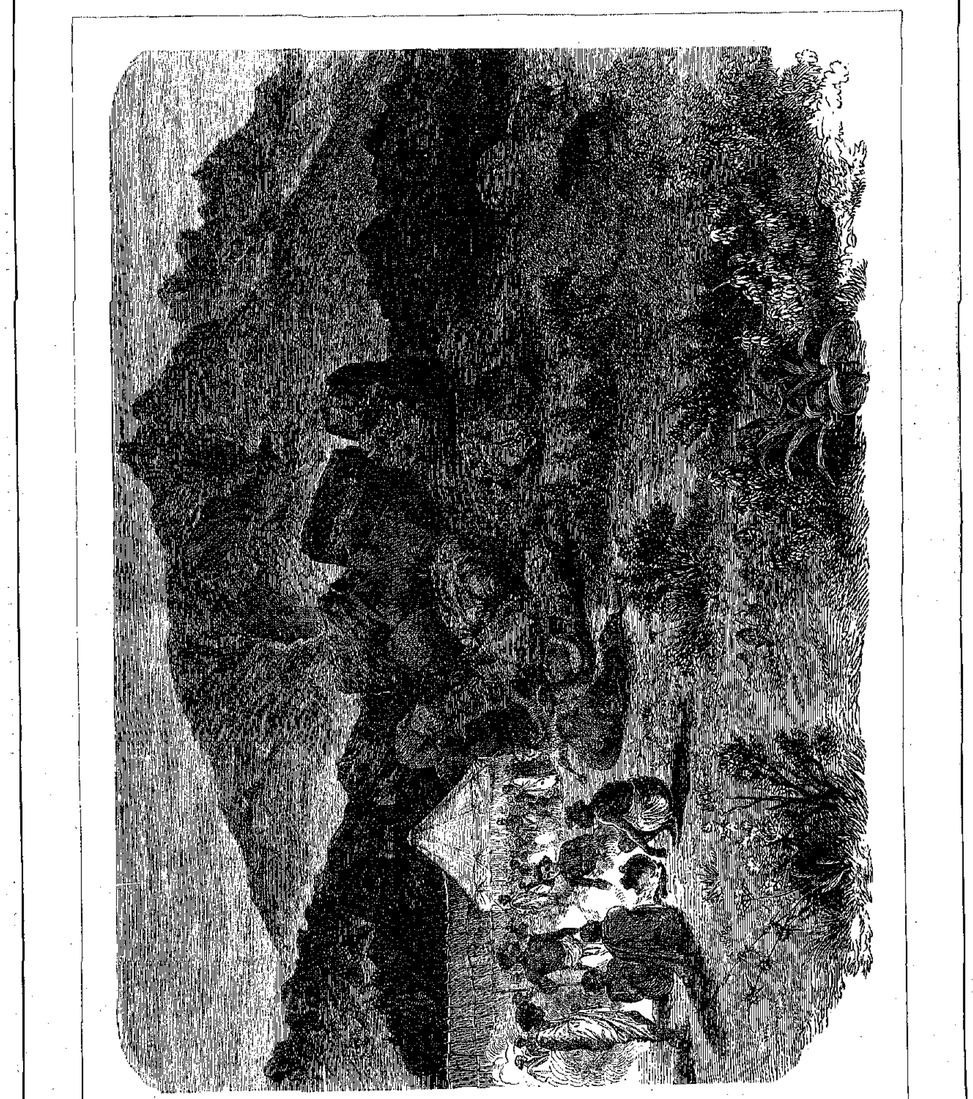

ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΠΤΟΛΙΝ ΜΕΝΣΑΝ. (Περιοδεία εἰς ἄνω Αἴγυπτον ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ.)

μακρὰν τῶν συγγενῶν καὶ φίλων μου. Ἔτι δὲ πλέον ὅτι ἀποχαιρετῶ σήμερον τὸν εὐγενῆ μου φίλον Τζαφὲρ πασᾶν καὶ τὸν ἀτυχῆ συναθλητήν μου κ. Σπύραν.

Ἐγερθεὶς τὸ πρωῒ ὑπὸ τὸν θόρυβον τῆς ἐκφορτώσεως τοῦ ἀτμοπλοίου ἐνηγκαλίσθην τὸν ἀδελφὸν Σπύραν καὶ ἐκάμαμεν τὸ "Χριστὸς ἀνέστη" ῥίψαντες ἓν δάκρυ θλίψεως διὰ τὴν ἀπομάκρυνσίν μας ἀπὸ τῆς φίλης πατρίδος καὶ διὰ τὸν ἀποχωρισμόν μας. Εἶνε τῷ ὄντι θλιβερὸν νὰ στερῆταί τις φίλου ἐν τοιαύτῃ ξενιτείᾳ. Ἀνέβην λοιπὸν πάλιν τὸν καταρράκτην καὶ μέχρι τινὸς συνώδευσα τὸν πασᾶ καὶ τὸν Σπύραν, ὅπου τοὺς ἀπεχαιρέτησα εὐχηθεὶς αὐτοῖς ἐγκαρδίως αἰσίαν τὴν ἐπιστροφήν. Κατέβην δὲ διὰ τῆς λέμβου τοῦ ἀτμοπλοίου τὸν καταρράκτην καὶ ἦλθον πάλιν εἰς τὴν πόλιν Ἀσσουὰν μετὰ τοῦ ἐκ Θάσου Νικολάου Σωτηριάδου, ὅπου εὕρομεν τέσσαρας Ἕλληνας, ὧν οἱ δύο παντοπῶλαι, οἵτινες ἅμα μᾶς εἶδον ἤρχισαν τοὺς πυροβολισμοὺς ἐκ τῆς χαρᾶς των κράζοντες τὸ "Χριστὸς ἀνέστη", καὶ προσφέροντες ἡμῖν τὸ κόκκινον αὐγὸν τῆς λαμπρᾶς. *Ἡ τοιαύτη συνάντησις ἐν χώρᾳ μαύρων* ἦτο τῷ ὄντι συγκινητικωτάτη! ἔπειτα ὁ ἄνθρωπος γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς εἰς ἔθιμα καὶ ἤθη θρησκευτικὰ καὶ πατρικά, εἶνε δυστυχὴς ὅταν δὲν δύναται ν' ἀπολαύσῃ τῶν ἠθικῶν τούτων ἡδονῶν. Οἱ Ἕλληνες φύσει ζωηροὶ καὶ ἀκριβεῖς εἰς τὰ ἔθιμα τῆς πατρίδος των, ὅπου καὶ ἂν εὑρεθοῦν πάντοτε ἀκούονται, πάντοτε θὰ κάμουν ὡς Ἕλληνες.

Ἐν ἄνω Αἰγύπτῳ ἰδίως οἱ ὀλίγοι εὑρισκόμενοι καὶ ἐμπορευόμενοι Ἕλληνες ζοῦν ὡς δεσπόται καὶ κύριοι τῶν λοιπῶν φελλάχων καὶ Κοπτῶν, χάρις εἰς τὴν Αἰγυπτιακὴν κυβέρνησιν, ἥτις παρέχει αὐτοῖς πᾶσαν ὑπεράσπισιν τῶν συμφερόντων των. Ἀλλ' οὐχὶ ὅμως τόσον ὡς ἄλλοτε.

Εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶσθαι ἂν καὶ ἐν τῇ Ἄνω Αἰγύπτῳ οἱ εὑρισκόμενοι Ἕλληνες ἐλάμβανον ἑλληνίδας συζύγους. Τοῦτο ἤθελε μεγάλως συντείνῃ εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἀτυχῶς ὅμως σπάνιοι οἱ ἐν τῇ Ἄνω Αἰγύπτῳ νυμφευόμενοι καὶ οἱ πλεῖστοι ἔχουσι γυναῖκας ἐντοπίας.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

Μίλτωνος "Ὁ ἀπολεσθεὶς Παράδεισος". Μετάφρασις Ἀλεξάνδρου Σ. Κάσδαγλη. Ἐν Λειψίᾳ 1885. Τεῦχος Α'. — Πρῶτον ἤδη μεταφράζεται ἐμμέτρως εἰς τὴν γλῶσσαν ἡμῶν τὸ ἀριστούργημα τοῦτο τῆς Ἀγγλικῆς Φιλολογίας, ὁ "Ἀπολεσθεὶς Παράδεισος", ἡ μεγαλοπρεπὴς ἐποποιΐα, ἥτις ἀναβιβάζει τὸν ποιητὴν αὐτῆς, Ἰωάννην Μίλτωνα, εἰς τὴν τάξιν τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Δάντου, τοῦ Τάσσου καὶ Ἀριόστου. Ὁ Μίλτων, λαβὼν μέρος εἰς τὰς πολιτικὰς ταραχὰς τῆς πατρίδος του ἐπὶ Κρομβέλλου, ἐγκατέλιπε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρὸς τούτου τὴν πολιτικὴν καὶ ἀφιερώθη ἐντελῶς εἰς τὴν ποίησιν, πρὸς ἣν ἀνέκαθεν ᾐσθάνετο κλίσιν μεγάλην. Περιοδεύων δ' ἐν Ἰταλίᾳ συνέλαβε τὴν ἰδέαν τοῦ Ποιήματός του· ἀλλὰ πρὶν ἢ προβῇ εἰς συγγραφὴν αὐτοῦ ἀπώλεσε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν· διὸ καὶ ἠναγκάσθη νὰ τὸ ὑπαγορεύσῃ εἰς τὴν σύζυγόν του καὶ τὰς δύο θυγατέρας του, αἵτινες ἔγραφον ἀντ' αὐτοῦ. Τὸ ἔργον ἐτελείωσεν ἐν ἔτει 1667, καὶ ὁ Μίλτων, πτωχὸς ὢν καὶ ἀόμματος, τὸ ἐπώλησεν εἰς βιβλιοπώλην τοῦ Λονδίνου ἀντὶ 30 λιρῶν! Τὸ ποίημα ἅμα δημοσιευθὲν ἐλαχίστην παρήγαγεν ἐντύπωσιν, καὶ μάλιστα ἐθεωρήθη ὑπό τινων ὡς ἀποκύημα νοσούσης κεφαλῆς· μόλις εἴκοσιν ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μίλτωνος ὁ Ἄδδισων ἀνεκήρυξεν ἐν τῷ "Παρατηρητῇ" τὴν ἔξοχον μεγαλοφυΐαν τοῦ ποιητοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διατηρεῖται ὁ "Ἀπολεσθεὶς Παράδεισος" τὸ καύχημα τῆς Ἀγγλίας, οἱ δὲ σοφώτεροι τῶν κριτικῶν ὅλων τῶν ἐθνῶν θεωροῦσιν αὐτὸ ὡς ἓν τῶν ἐξοχωτέρων προϊόντων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

Ὑπάρχουσι μὲν καὶ ἐν τῷ ποιήματι τούτῳ περιγραφαὶ γεωγραφικαὶ ὑπὲρ τὸ δέον ἐκτεταμέναι, εὕρηνται πολλαὶ τεχνικαὶ ἐκφράσεις καὶ ὑποθέσεις ἀλλόκοτοι, ἀλλὰ τὰ ἐλαττώματα ταῦτα εἶναι μηδὲν ἀπέναντι τῆς ὡραιότητος τοῦ ὅλου, καὶ ἀπέναντι τῶν ἀμιμήτων εἰκόνων, ἐν αἷς *ἰδίως προεξάρχει ἡ εἰκὼν τοῦ Σατανᾶ.* — Τοιοῦτο τὸ ποίημα, οὗ τὴν μετάφρασιν παρουσιάζει ἡμῖν ὁ κ. Κάσδαγλης, ἀνὴρ γινώσκων κατὰ βάθος καὶ τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ἡμετέραν, καὶ πιστῶς μεταδώσας ἡμῖν τὰς καλλονὰς τοῦ πρωτοτύπου. Ὁμολογοῦμεν ὅτι τὴν μετάφρασιν τοιούτου ἔργου ἐθεωροῦμεν πάντοτε λίαν δυσχερῆ καὶ μάλιστα ἐν γλώσσῃ εἰσέτι ἀμόρφῳ, οἵα ἡ ἡμετέρα· διελθόντες ὅμως τὸ πρῶτον ἐκδοθὲν τεῦχος εὕρομεν τὴν μετάφρασιν λίαν ἐπιτυχῆ καὶ εὐχόμεθα νὰ ἴδωμεν συντόμως δημοσιευόμενα καὶ τὰ ἄλλα. Τὴν ἔκδοσιν, ἐπιμελεστάτην καθ' ὅλα, καθωραΐζουσι καὶ κομψόταται εἰκόνες, ὀφειλόμεναι εἰς τὴν γραφίδα τοῦ ἐξόχου Γάλλου Doré. Συμπληρουμένου τοῦ ἔργου ἀποτελεσθήσεται τόμος ὀγκώδης καὶ πολυτελέστατος.

ΙΖ'. Γενικὴ Συνέλευσις τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑταιρίας τῶν φίλων τοῦ λαοῦ 1884. Ἡ ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τοῦ ἔτους 1866 ἱδρυθεῖσα "Ἑταιρία τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ," εἶναι εἷς ἐξ ἐκείνων τῶν Συλλόγων, οἵτινες ἄνευ πατάγου, ἄνευ ἐπιδείξεων, ἐπιδιώκουσι σκοπὸν εἰς ἄκρον πρακτικὸν καὶ ἐκπολιτιστικόν, τὴν διδασκαλίαν τῶν ἐργατικῶν τῆς κοινωνίας τάξεων. Ἡ ἰδέα τῆς συστάσεως τοιαύτης Ἑταιρίας ὀφείλεται εἰς τὸν ἀοίδιμον Ἀλέξανδρον Α. Σοῦτσον, τὸν καὶ πρῶτον Πρόεδρον αὐτῆς, ἡ δὲ διατήρησις αὐτῆς καὶ ἡ εὐόδωσις ὀφείλεται εἰς τὰ ἔντιμα μέλη τὰ ἀποτελοῦντα αὐτὴν καὶ ἰδίως εἰς τὸν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως μέχρι σήμερον διατελοῦντα γραμματέα αὐτῆς, κ. Νικόλαον Π. Δηλιγιάννην, τὸν ἀξιότιμον καὶ πολυμαθῆ τῶν Ἐφετῶν πρόεδρον. Τὰ μέσα τῆς Ἑταιρίας ἦσαν κατ' ἀρχὰς περιωρισμένα, καὶ τὸ διοικητικὸν αὐτῆς Συμβούλιον εὑρέθη πολλάκις εἰς θέσιν στενόχωρον· ἀλλὰ διὰ τῆς ἐμμονῆς καὶ ἐπιμονῆς οὐ μόνον ὑπερενικήθησαν τὰ παρουσιαζόμενα προσκόμματα, ἀλλ' ἡ Ἑταιρία κατώρθωσε καὶ ἰδίαν ν' ἀποκτήσῃ οἰκίαν, κεντρικὴν καὶ πρόσφορον εἰς τὸν σκοπόν. Τακτικῶς δὲ καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα ἀπὸ τῆς 7ης μέχρι τῆς 9ης ἑσπερινῆς ὥρας διδάσκονται ἐν τῷ καταστήματι αὐτῆς διάφορα πρακτικὰ μαθήματα, ὡρισμένα ἰδίως διὰ τὰς τάξεις τοῦ λαοῦ. Ἐκεῖ τὸ ἑσπέρας οἱ ἐργάται καὶ χειρώνακτες, ἀναπαυόμενοι ἐκ τοῦ κόπου τῆς ἡμέρας, κάθηνται ἐν εὐρυχώρῳ αἰθούσῃ καὶ ἀκροῶνται διαφόρων μαθημάτων, τὰ ὁποῖα φιλόμουσοι καὶ ὄντως φίλοι τοῦ λαοῦ διδάσκαλοι διδάσκουσιν. Ἡ προσγινομένη οὕτω τῷ λαῷ ὠφέλεια εἶναι διττή· τὸ μὲν ἀποκτῶσι γνώσεις οἱ μὴ εὐμοιρήσαντες νὰ ἐκπαιδευθῶσιν ἐν παιδικῇ ἡλικίᾳ, τὸ δὲ ἀποφεύγουσι τὴν ἐν τοῖς καφενείοις καὶ οἰνοπωλείοις φοίτησιν. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο οἱ παρ' ἡμῖν πλούσιοι νὰ συνδράμωσι γενναίως τὴν Ἑταιρίαν ταύτην, ὅπως βαθμηδὸν ἀναπτύξῃ τὰς φιλανθρωπικὰς καὶ ἐκπολιτιστικὰς αὐτῆς ἐνεργείας, καὶ ἔστωσαν βέβαιοι ὅτι τὸν ὀβολὸν αὐτῶν δὲν προσφέρουσιν εἰς μάτην.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Γέφυρα ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ τῆς Μεσσήνης. Φαίνεται ὅτι προσεχῶς θὰ πραγματοποιηθῇ καὶ τὸ τολμηρὸν τοῦτο σχέδιον, καὶ ὅτι ἡ Σικελία θὰ συνδεθῇ διὰ γεφύρας σιδηροδρομικῆς μετὰ τῆς ἀπέναντι αὐτῆς ἠπείρου. Ἡ *γέφυρα αὕτη δὲν θὰ κτισθῇ εἰς* τὸ στενώτερον μέρος τοῦ πορθμοῦ, ὅπου ἡ ἀπόστασις εἶναι 3½ χιλιομέτρων, διότι ἐνταῦθα τὸ βάθος τῆς θαλάσσης εἶναι 159 μέτρων· ἀλλὰ μεταξὺ τῶν θέσεων Ganzirri καὶ Capo del Pezzo, ὅπου ἡ ἀπόστασις εἶναι 4 χιλιομέτρων, καὶ τὸ βάθος τῆς θαλάσσης μόνον 110 μέτρων. Ἡ γέφυρα θὰ ἔχῃ δύο γραμμὰς σιδηροδρομικὰς καὶ ὁδὸν ἁμαξιτήν. Τὸ σχέδιον τῆς γεφύρας ταύτης, ἐπεξεργασθὲν ὑπὸ τοῦ διασήμου Ἰταλοῦ ἀρχιτέκτονος Giambastiani, βασίζεται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ συστήματος, καθ' ὃ κατεσκευάσθη ἡ ἐπὶ τοῦ Μισσισιπῆ ποταμοῦ μεγάλη γέφυρα.

Νέον μέσον κατὰ τῆς φυλλοξήρας. Νέα ἀνακάλυψις, ἣν ἔκαμεν ἐσχάτως εἷς χημικὸς ἐν Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ τῆς Καλλιφορνίας, θὰ ἐφελκύσῃ βεβαίως τὴν προσοχὴν τῶν ἀμπελουργῶν καὶ κτηματιῶν. Ὁ χημικὸς οὗτος, ὀνόματι Βάουερ, εὗρεν ὅτι οἱ ἀτμοὶ οἱ ἀπὸ τοῦ ὑδραργύρου ἀναπεμπόμενοι καταστρέφουσιν αὐθωρεὶ πάντα τὰ φθοροποιὰ τῆς γῆς ἔντομα. Αἱ δοκιμαί, ἃς ἔκαμεν ἐπὶ φύλλων καὶ ῥιζῶν κατειλημμένων ὑπὸ τῆς φυλλοξήρας, ἔδωκαν τὰ λαμπρότερα ἀποτελέσματα. Ὁ ὑδράργυρος εἰς λεπτότατα ἄτομα χύνεται ἐντὸς ὀπῶν περὶ τὸν ἀμπελῶνα, καὶ τὸ ἔντομον ἐμποδίζεται νὰ διαβῇ τὴν ζώνην ταύτην, ἐν ᾗ ὑπάρχουσιν οἱ ἐκ τοῦ ὑδραργύρου ἀναπεμπόμενοι ἀτμοί. Βεβαίως ἡ μέθοδος αὕτη εἶναι λίαν πολυδάπανος, μάλιστα ὁσάκις πρόκειται περὶ ἀμπελώνων μεγάλης ἐκτάσεως, ἀλλ' ἀφ' οὗ ἅπαξ εὑρέθη τὸ ἀντιφάρμακον, θὰ εὑρεθῇ ἐντὸς ὀλίγου καὶ ὁ τρόπος νὰ καταστῇ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ὀλιγώτερον δαπανηρά.

Ἀδόλφος Βρέμ. Εἷς τῶν δημοτικωτέρων φυσιοδιφῶν τῆς Γερμανίας, ὁ Ἀδόλφος Βρέμ (Brehm) ἀπεβίωσεν ἐσχάτως ἐν Θουριγγίᾳ ἐν ἡλικίᾳ 55 ἐτῶν. Τὴν φυσικὴν πρὸς τὴν ἐπιστήμην του κλίσιν ὑπέκαυσεν ὁ πατήρ του, ὅστις ἰδίως ἐποιήσατο μελέτας ἐπὶ τῶν πτηνῶν. Τὸν βίον τῶν πτηνῶν ἔκαμεν ἀντικείμενον τῶν σπουδῶν του καὶ ὁ νέος φυσιοδίφης, ὅστις, πρακτικώτερος τοῦ πατρός, ἐξετέλεσε μακρὰ ταξείδια πρὸς τοῦτο, ἐν Ἱσπανίᾳ, Νορβηγίᾳ καὶ Λαπωνίᾳ. Ἀποτέλεσμα τῶν μελετῶν του τούτων εἶναι τὸ ἄριστον σύγγραμμα, τὸ ἐπιγραφόμενον "Ὁ βίος τῶν πτηνῶν," ὅπερ καὶ μετεφράσθη εἰς πολλὰς γλώσσας. Τὴν πρώτην περιοδείαν του ἐπεχείρησεν ὁ Βρὲμ ἐν ἡλικίᾳ 18 ἐτῶν εἰς τὴν βόρειον Ἀφρικήν, ἔνθα διέμεινε πλέον τῶν τεσσάρων

ἐτῶν, καὶ ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν πατρίδα του φέρων ποικίλας σημειώσεις, αἵτινες ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῷ ἐν Βιέννῃ ἐκδοθέντι συγγράμματι αὐτοῦ "Περιοδεία εἰς τὴν βόρειον Ἀφρικήν." Μετὰ πολύμηνον περιήγησιν ἀνὰ τὴν Σιβηρίαν μετὰ τοῦ δουκὸς τοῦ Κοβούργου ὁ Βρὲμ διωρίσθη διευθυντὴς τοῦ ἐν Ἀμβούργῳ ζωολογικοῦ κήπου, εἶτα δὲ μετέβη εἰς Βερολῖνον καὶ ἵδρυσε τὸ ὡραῖον Aquarium, ἓν τῶν θαυμάτων τῆς γερμανικῆς πρωτευούσης, τὸ ὁποῖον ὅλοι οἱ ξένοι ἐπισκέπτονται. Τὸ Aquarium τοῦτο (ἰχθυοτροφεῖον) εἶναι τὸ ὡραιότερον μνημεῖον τοῦ ἀποθανόντος φυσιοδίφου. Τῷ Βρὲμ ὀφείλεται ἐν γένει ἡ μεγάλη διάδοσις τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἐν Γερμανίᾳ.

Νεοφανὴς ἔκθεσις. Πρόκειται κατὰ τὸ ἐρχόμενον θέρος νὰ γείνῃ ἐν Παρισίοις ὅλως νεοφανὴς ἔκθεσις, ἐνδιαφέρουσα εἰς ἄκρον, "Ἔκθεσις τῆς ἐργασίας" καλουμένη. Ἐν αὐτῇ ὅλαι αἱ διάφοροι βιομηχανίαι θὰ ἀντιπροσωπεύωνται διὰ τῆς ἐργασίας. Ὁ ἐπισκεπτόμενος αὐτὴν θὰ ἐκτελέσῃ οἱονεὶ περιήγησιν διὰ τῶν διαφόρων βιομηχανικῶν καταστημάτων, καὶ θὰ βλέπῃ ἐνεργούσας τὰς ποικίλας μηχανάς, τὰ διάφορα ἐργαλεῖα. Ἐν τῇ ἐκθέσει ταύτῃ οἱ διασημότεροι μηχανικοὶ καὶ καταστηματάρχαι θὰ ἔχωσι παραδόσεις δωρεάν, ἐν αἷς θὰ ἐξηγῶσι τὰ πάντα. Ἡ ἰδέα αὕτη ἐνεκρίθη ἤδη παρὰ τῶν ὑπουργῶν τῆς δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, τῶν δημοσίων ἔργων καὶ τοῦ ἐμπορίου.

Ἡ ἀτμάκατος "Στάνλεϋ". Ἐπειδὴ πολὺς γίνεται λόγος περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Κόγκου, νομίζομεν ὅτι θὰ ἐνδιαφέρῃ τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας, ὅτι ἡ διεθνὴς τῆς Ἀφρικῆς Ἑταιρία κατεσκεύασεν ἐσχάτως ἐλαφρὰν φορτηγὴν ἀτμάκατον διὰ τὸν ἐπιφανῆ τοῦ Κόγκου διερευνητὴν Στάνλεϋ, ἣν καὶ κατ' αὐτὸν ὠνόμασεν. Τὸ σκάφος τῆς ἀτμακάτου ταύτης ἔχει μῆκος μὲν 21 μέτρων καὶ πλάτος 5½, καὶ συνίσταται ἐξ ὀκτὼ μεταλλίνων κιβωτίων, τὰ ὁποῖα διαλυόμενα μεταφέρονται εὐκόλως ἐφ' ἁμαξῶν. Πρὸς τὰ ὀκτὼ ταῦτα κιβώτια συνέχονται κατὰ τὴν πρύμνην καὶ τὴν πρῷραν ἓξ πλωτὰ ζεύγματα (pontons) ἐκ γαλβανωμένου χαλυβδίνου ἐλάσματος. Ἐπειδὴ ἡ ἀτμάκατος δὲν βυθίζεται πλέον τῶν 38 ἑκατοστομέτρων εἰς τὸ ὕδωρ, ἡ σύνθεσις καὶ ἡ διάλυσις αὐτῆς εὐκόλως ἐνεργοῦνται παρὰ τὴν ὄχθην. Ἡ κατασκευὴ τοῦ πλοιαρίου, ἡ μηχανὴ αὐτοῦ, οἱ τροχοί του καὶ τὸ πηδάλιον — πάντα συντείνουσιν εἰς τὸ νὰ διευκολύνωσι τὸν πλοῦν ἐν ποταμοῖς μὲ πολλοὺς ἑλιγμοὺς καὶ μὲ καταρράκτας. Αἱ ἐν Ἀγγλίᾳ γενόμεναι δοκιμαὶ ἀπέδειξαν ἐναργῶς τὴν χρησιμότητα καὶ πρακτικότητα αὐτοῦ· ἐν διαστήματι τριῶν ὡρῶν δώδεκα ἐργάται συνηρμολόγησαν τὰ διάφορα αὐτοῦ τμήματα, ἡ δὲ διάλυσις αὐτοῦ καὶ φόρτωσις ἐπὶ ἁμαξῶν ἐγένετο ἐν μιᾷ ὥρᾳ. Πόσον ὠφέλιμον θὰ καταστῇ τὸ πλοῖον τοῦτο, εἶναι πρᾶγμα ὀφθαλμοφανές, ὅταν ἀναλογισθῇ τις ὅτι μέλλει νὰ χρησιμεύσῃ ἐν χώρᾳ, ἐν ᾗ τὸ μόνον μέσον τῆς συγκοινωνίας εἶναι οἱ ποταμοὶ — ποταμοὶ πολλοὺς ἔχοντες τοὺς καταρράκτας, πολλὰ τὰ ἀβαθῆ μέρη, τὰ στενὰ καὶ τοὺς ἑλιγμούς. Ἡ ἀτμάκατος περιέχει τοὺς ἀναγκαίους κοιτωνίσκους, τὰς ἀποθήκας διὰ τὰ τρόφιμα καὶ κομψὴν αἴθουσαν διὰ τὴν διημέρευσιν τῶν ἐπιβατῶν.

Ἀρχαιολογικαὶ ἀνακαλύψεις. Ἐν Ῥώμῃ παρὰ τὴν Ἀππίαν ὁδὸν ἐν θέσει Γεντσάνῳ ἀνεκαλύφθησαν ἐσχάτως τὰ ἐρείπια ἀρχαίας ῥωμαϊκῆς ἐπαύλεως τῶν χρόνων τοῦ αὐτοκράτορος Καλιγούλα, ἤτοι τοῦ α'. μ. Χρ. αἰῶνος. Ἡ ἔπαυλις αὕτη ἀνῆκε βεβαίως εἰς εὐγενῆ τινα καὶ πλούσιον Ῥωμαῖον, διότι τὰ λείψανα τῶν τοιχογραφιῶν εἶναι ἐκ τῶν ὡραιοτέρων καὶ καλλιτεχνικωτέρων. Τὸ πάτωμα εἶναι ἐστρωμένον διὰ μικρῶν τετραγώνων μαρμαρίνων πλακῶν. Ἐν τοῖς ἐρειπίοις εὑρέθησαν καὶ διάφορα ἀγάλματα ἠκρωτηριασμένα καὶ μή· ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἀνακαλυφθέντων τὸ καλλίτερον εἶναι μικρὸν πήλινον ἄγαλμα τέχνης ἐντελεστάτης. — Καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ δέ, παρὰ τὴν πόλιν Κολτσέστερ, ἀνεσκάφησαν πρό τινος τὰ ἐρείπια ῥωμαϊκῆς ἐπαύλεως, ἐν οἷς εὑρέθησαν ψηφιδωτά, νομίσματα, σαρκοφάγοι, κοσμήματα διάφορα, ἀγγεῖα φαιόχροα καὶ μέλανα καὶ ὀστᾶ βοῶν καὶ ἄλλων ζώων. Αἱ ἀνασκαφαὶ ἐξακολουθοῦσι δραστηρίως καὶ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας.

Σουηδικὴ ἀποικία ἐν Ῥωσσίᾳ. Ἐν χώρᾳ γραφικωτάτῃ παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Δνιέπρου ποταμοῦ, καὶ ἀκριβῶς ἐκεῖ ὅπου ὁ ποταμὸς οὗτος εἰσβάλλει εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον, κεῖται τὸ χωρίον Στάρο-Σβέδσκαϊα. Οἱ πρόγονοι τῶν σημερινῶν κατοίκων τοῦ χωρίου τούτου ἦλθον ἐκ τῆς νήσου Δαγοῆ, παρὰ τὴν παραλίαν τῆς Ἐσθωνίας κειμένης, ἔνθα ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν φυλὴ Σουηδική. Διὰ οὐκαζίου τῆς 8 Μαρτίου 1781 ἡ αὐτοκράτειρα Αἰκατερίνη Β'. παρεχώρησε τοῖς Σουηδοῖς τούτοις γαίας ἐν Κριμαίᾳ· ἀλλὰ μόλις εἶχον ἐγκατασταθῇ ἐκεῖ οἱ φιλόπονοι ἐκεῖνοι ἀγρόται, καὶ οἱ Τάταροι ἐπιδραμόντες ἐξεδίωξαν αὐτοὺς πάλιν· μόλις ἀφ' οὗ οἱ Ῥῶσσοι ἐκυρίευσαν τὸ χανάτον τῆς Κριμαίας, οἱ ἄποικοι ἐνθαρρυνθέντες ἐπέστρεψαν εἰς τὸ χωρίον των, ἔνθα ἐπεδόθησαν μετὰ ζήλου εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν γαιῶν. Σήμερον τὸ χωρίον Στάρο-Σβέδσκαϊα ἀκμάζει, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτοῦ, καίτοι γεννηθέντες ἐν Ῥωσσίᾳ ὁμιλοῦσιν ἀκόμη τὴν πάτριον αὐτῶν διάλεκτον, τηρήσαντες καὶ πολλὰ τῶν ἐθίμων τῆς πρώτης αὐτῶν πατρίδος.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 272.

Ἔστησα εἰς τὸ σῶμά σου
ἀνέκαθεν τὸν θρόνον,
καὶ σοὶ παρέχω τὴν χαρὰν
συχνάκις δὲ καὶ τρόμον·
ὅταν μὲ βέλος μου γλυκὺ
ἐξαίφνης σὲ κτυπήσω,
πίπτεις ἀναίσθητος χαμαί,
ὅπως σὲ κατακτήσω·
εἰς τὴν ἐμὴν δὲ κατοχὴν
πλήν, φίλε, ὅταν ἔλθῃς,
ἀλλάσσεις φρόνημα νοὸς
ἕως ὅτου νὰ ἐξέλθῃς·
λαμβάνεις δόξαν καὶ χαράν,
ἐνίοτε πικρίαν·
σὲ καθιστῶ εὐδαίμονα
μόνον εἰς ὥραν μίαν·
λαλεῖς χαρούμενος πολλά,
ἔχων κλειστὸν τὸ στόμα,
περιπατεῖς, ἀκίνητον
ἐν ᾧ ἔχεις τὸ σῶμα·
τρώγεις χωρὶς τὰ φαγητὰ
ποτὲ νὰ μὴ ἐγγίζῃς,
κ' ἐν ᾧ νομίζεσαι σοφός,
ἴσως οὐδὲν γνωρίζεις·
ἡρώων πράξεις κατορθοῖς,
νομίζεις τὸ πᾶν βλέπεις,
κ' ἐν ᾧ μένεις ἀκίνητος
τὰ πάντα ἀνατρέπεις . . .
Θαυμάζεις, βλέπω, σκέπτεσαι,
ἐν ᾧ μ' ἔχεις μαζύ σου,
καὶ σὲ κατέχω ὁλονὲν
καὶ τέρπω τὴν ζωήν σου!
Μὴ συλλογίζεσαι πολύ,
ἐὰν δὲν μὲ ἠξεύρῃς,
ἀρκεῖ νὰ ἦσαι ἔξυπνος,
φίλε, καὶ θὰ μὲ εὕρῃς.

Ν. Γ. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκῳ.

Αἴνιγμα 273.

Χωρὶς ποσῶς νὰ ἦμαι μέλος τοῦ σώματός σου,
ἐπάνω σου μ' εὑρίσκεις καὶ εἶμαι ἰδικός σου·
μαζύ σου ἀεὶ τρέχω, πιστός σοι εἶμαι φίλος,
ἂν δὲ δὲν μ' ἔχῃς, τότε παραφρονεῖς προδήλως·
ἀλλ' ὅμως ἂν τολμήσῃς νὰ μ' ἀποκεφαλίσῃς,
πολὺν θὰ πάθῃς φόβον νὰ μ' ἀντιμετωπίσῃς·
ἂν ὅμως ἀπὸ φόβον, ὅπως μὴ σὲ τρομάζω,
μὲ ἀκρωτηριάσῃς, πάλιν δὲν ἡσυχάζω,
διότι τετμημένον ἀφ' οὗ θέλεις νὰ μείνω
πρὸς θαυμασμόν σου, φίλε, σὲ τέρπω καὶ ἡδύνω.

Ὁ αὐτός.

Πρόβλημα 274.

Πατήρ τις ἀποθανὼν ἐγκατέλιπε περιουσίαν ἐξ 6000 φράγκων, ἣν διένειμεν ὡς ἑξῆς εἰς τοὺς τρεῖς υἱούς του· εἰς μὲν τὸν πρῶτον ἄφησεν ἴσον τῶν δύο ὁμοῦ, δευτέρου καὶ τρίτου, εἰς δὲ τὸν δεύτερον τὸ διπλοῦν τοῦ τρίτου. Ζητεῖται πόσα φράγκα ἔλαβεν ἕκαστος;

Γρ. Γ. Δρόσος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Πρόβλημα 275 (ἀριθμητικόν).

Ἀπὸ τὰ δεκαεννέα, ἂν ἕνα ἀφαιρῇς,
Θὰ σ' ἀπομείνουν εἴκοσι· εὑρέ το ἂν 'μπορῇς.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγμ. 267. ΞΥΝ — ΝΥΞ.

Αἰνίγμ. 268. ΑΚΡΙΣ — ΚΑΡΙΣ — ΡΙΣ.

Προβλήματος 269.

Ἄνθρωπος ἐπιλήσμων εὐεργεσίας, πίθος τετριμμένος διαρρέων τὰς χάριτας.

Προβλήματος 270.

Τὸ κεφάλαιον συνέκειτο ἐκ 35 λεπτῶν.

Προβλήματος 271.

Τὰ χρήματα τοῖς πλουσίοις ἡ τύχη οὐ δεδώρηται, ἀλλὰ δεδάνεικε.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 19. LEIPZIG.

ΕΣΠΕΡΟΣ.

Σύγγραμμα περιοδικὸν μετὰ εἰκόνων ἐκδιδόμενον ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1|13 καὶ 15|27 ἑκάστου μηνός.

Τιμὴ ἐτησία προπληρωτέα φράγκα 40 (= μάρκαι 32 = ῥούβλια 16).
Τιμὴ καταχωρίσεων δι' ἕκαστον στίχον φοίνικ. 50.

Τὸ ἔτος τοῦ Ἑσπέρου ἄρχεται τῇ 1|13 Μαΐου.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

ΑΘΗΝΑΙ· κ. Κλεάνθης Ἰ. Ζάννος. ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ· κ. Ἀλέξ. Ν. Μελετόπουλος. ΚΕΡΚΥΡΑ· κ. Νικ. Σ. Μπάκας. ΖΑΚΥΝΘΟΣ· κ. Ν. Παππαδόπουλος. ΒΩΛΟΣ· . . . . . ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ· κ. Πέτρος Μ. Γκεντιλίνης. ΠΑΤΡΑΙ· κ. Παυσανίας Χοϊδᾶς. ΣΥΡΟΣ· κ. Ν. Σακκελίων.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ καὶ ἡ λοιπὴ ΑΙΓΥΠΤΟΣ· κ. Πέτρος Σαράντης, Βιβλιοπωλεῖον "Ὁ Φοῖνιξ" ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰωάννης Παπάδης, βιβλιοπώλης. ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Γεώργιος Τσούντας, ἰατρός. ΣΜΥΡΝΗ· κκ. Δεκίπρης καὶ Σα, καὶ κ. Φρ. Σαρίκας. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ· κ. Σ. Γράσσος, βιβλιοπώλης. ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Κωνστ. Κυριαζῆς. ΣΕΡΡΑΙ· κ. Κ. Χόνδρος. ΚΑΒΑΛΛΑ· κκ. Α. Γ. Κούζης καὶ Σα. ΜΥΤΙΛΗΝΗ· κ. Ξενοφῶν Γκορτζιώτης. ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ· Λίδεσ. Ἀνανίας Ἀλεξανδρίδης. ΣΑΜΟΣ· κ. Σταματιάδης, ἔφορος τῆς Σαμιακῆς Βιβλιοθήκης. ΒΗΡΥΤΤΟΣ· κ. Χρ. Χριστοφόρου. ΑΜΙΣΟΣ· κ. Κ. Λαναρᾶς, ἰατρός. ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ· κ. Ἀπ. Ξενουδάκης. ΡΟΔΟΣ· κ. Μ. Μαλλιαράκης. ΙΩΑΝΝΙΝΑ· κ. Γ. Β. Λάππας. ΤΕΝΕΔΟΣ· κ. Κ. Κωνσταντινίδης. ΛΕΥΚΩΣΙΑ καὶ ΛΕΜΗΣΣΟΣ Κύπρου· κ. Π. Δ. Παπαδάκης. ΛΑΡΝΑΞ· κ. Ἰωάννης Πιερίδης.

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ· κ. Ἀριστόδημος Α. Βοσκώφ. ΙΒΡΑΙΛΑ· κ. Ἰωάννης Α. Βοσκώφ. ΤΟΥΡΝΟ-ΜΑΓΟΥΡΕΛΟΝ· κ. Τηλέμ. Παπαζογλούς. ΚΟΡΑΒΙΑ, ΠΙΚΕΤΟΝ, ΚΑΡΑΚΑΛ καὶ ΚΡΑΙΟΒΑΝ· κ. Νικόλαος Καραβίας. ΚΑΛΑΦΑΤΙΟΝ· κ. Νικ. Κουκλέλης. ΓΙΟΥΡΓΕΒΟΝ· κ. Εὐθυμ. Πεταλᾶς. ΓΑΛΑΖΙΟΝ· κ. Ἀχιλλεύς Α. Βοσκώφ.

ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰάκωβος Μάνος, ἰατρός. ΜΟΣΧΑ· κ. Γρηγ. Ἰ. Ροσσόλυμος. ΟΔΗΣΣΟΣ· κ. Ἰ. Κομποθέκρας. ΤΑΙΓΑΝΙΟΝ· κ. Δημ. Δ. Ἀλεξόπουλος. ΡΟΣΤΟΒΙΟΝ· κ. Στέφ. Λοβέρδος. ΓΕΙΣΚ· κ. Π. Α. Ἀξιώτης. ΝΙΚΟΛΛΙΕΦ· κ. Θεόδωρος Λυκιαρδόπουλος. ΒΕΡΔΙΑΝΣΚΑ· κ. Νικ. Κ. Μουσούρης. ΣΜΑΗΛΙΟΝ· κκ. Ἀδελφοὶ Κωνσταντινίδαι. ΚΙΣΝΟΒΙΟΝ· κ. Α. Καρβούνης. ΠΟΤΙΟΝ· κ. Περικλῆς Ν. Κομηλιάδης.

ΠΑΡΙΣΙΟΙ· κ. Θεμιστοκλῆς Πετροκόκκινος.
ΜΑΣΣΑΛΙΑ· κ. Π. Ἐκιντζόγλου.
ΛΟΝΔΙΝΟΝ· κ. Σ. Παπαντωνόπουλος. ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ· κ. Γ. Θ. Σκρινῆς.
ΡΟΥΣΤΣΟΥΚΙΟΝ Βουλγαρίας· κ. Σταῦρος Χριστοδουλίδης.
ΤΕΡΓΕΣΤΗ· κ. Π. Περβάνογλους. ΚΑΛΚΟΥΤΤΑ κ. Ἰωάν. Κ. Σταυρίδης.
ΝΕΑ-ΥΟΡΚΗ· κ. Δημ. Ν. Μπότασης, γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὰ μέρη, ἔνθα δὲν ἐσυστήθησαν ὁριστικῶς ἐπιστασίαι, οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ γείνωσι συνδρομηταὶ ἐπὶ προκαταβολῇ τῆς ἐτησίας συνδρομῆς, ἀποτεινόμενοι εἴτε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν διεύθυνσιν (ELSTER-STRASSE No. 19) ἐν ΛΕΙΨΙΑι, εἴτε εἰς τὰ οἰκεῖα ταχυδρομικὰ γραφεῖα, τῆς διευθύνσεως τοῦ Ἑσπέρου συνεννοηθείσης περὶ τούτου μετὰ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν γερμανικῶν Ταχυδρομείων. Τὸ φύλλον ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ. ELSTER-STRASSE No. 19. LEIPZIG.

Für Familien und Lesecirkel, Bibliotheken, Hotels, Cafés und Restaurationen.

Illustrirte Zeitung

Probe-Nummern gratis und franco.

Abonnements-Preis vierteljährlich 6 Mark. — Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und Postanstalten.

Expedition der Illustrirten Zeitung in Leipzig.

ΑΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ ΠΛΟΥΤΗ.

Τὸ μοναδικὸν τοῦτο σύγγραμμα, ἀπαραίτητον εἰς πάντα Τραπεζίτην, Κεφαλαιοῦχον, Συμβολαιογράφον, καὶ ἐν γένει εἰς πάντα κάτοχον γραμματίων λαχείου, περιέχει.

α'.) Ἐπίσημον καὶ ἀκριβῆ Κατάλογον ὅλων τῶν ὁμολογιῶν μετὰ λαχείου. Αὐστριακῶν, Γερμανικῶν, Γαλλικῶν, Ἰταλικῶν, Βελγικῶν, Ῥωσσικῶν, Ἐλβιτικῶν, Τουρκικῶν, Ἑλληνικῶν, Ῥωμουνικῶν κτλ., αἵτινες ἐκληρώθησαν *ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῶν κληρώσεως μέχρι 31.* Ὀκτωβρίου 1884 καὶ δὲν ἐπαρουσιάσθησαν ἀκόμη πρὸς ἐξαργύρωσιν.

β'.) Τοὺς Καταλόγους ὅλων τῶν αὐστριακῶν καὶ σύγγρικῶν ὁμολογιῶν, ἐφ' ὧν ἐγένετο κατάσχεσις.

γ'.) Πληροφορίας ἀκριβεῖς περὶ τοῦ χρόνου τῶν κληρώσεων, περὶ τῆς ἀξίας τῶν λαχνῶν, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τίτλων, ἀξίας τῶν τοκομεριδίων, τοῦ χρόνου καθ' ὃν γίνονται αἱ πληρωμαὶ αὐτῶν, καὶ ἐν γένει πάσας τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας.

Ἓν ἀντίτυπον φρ. 3,50. Πέντε ἀντίτυπα φρ. 15.

Ἀπευθυντέον διὰ συναλλαγματικῆς ἢ καὶ γραμματοσήμων Au Moniteur de la Chance universelle. Vienne (Autriche).

ΑΓΝΗΣ ΣΜΙΘ
ΒΛΕΜΜΑΤΑ
ΕΠΙ ΤΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΛΙΩΝ·

Τρικυμία ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ — Πρῶται ἐντυπώσεις ἐν Ἀθήναις — Ἐν Ἀθήναις — Τὸ Σούνιον καὶ ὁ Ὑμηττός — Ὁ Μαραθὼν καὶ ἡ Αἴγινα — Ὁ ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου καὶ ἡ Ἀκροκόρινθος — Αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ Ἀργολικὴ πεδιάς — Ἐν Σπάρτῃ — Παρὰ τὸν Ταΰγετον — Ἐπὶ τῆς Ἰθώμης — Τὸ Πάσχα ἐν μονῇ — Ἀπὸ τῆς μονῆς εἰς Κρέκι — Ἐν Ὀλυμπίᾳ — Ἀπ' Ὀλυμπίας εἰς Μέγα Σπήλαιον — Ἐκδρομὴ εἰς τὴν Στύγα — Ἑλληνικὴ φιλοξενία — Δυσχέρειαι — Θύελλα ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ — Ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς Κέρκυραν — Ἡ γλῶσσα καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων — Τρόπος τοῦ περιοδεύειν ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Μετάφρασις Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

Τὸ παρὸν βιβλίον, ἐκ 16 τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα μεγάλου 8ου συγκείμενον, καὶ περιέχον πολλὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας καὶ χάρτην τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντα, ἐκδίδεται κατ' αὐτὰς κομψῶς καὶ πολυτελῶς δεδεμένον.

Τιμὴ Φράγκων 7.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι ΤΥΠΟΙΣ Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ.

M. MINGHETTI.

Τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ ἡ τούτων ἐπέμβασις εἰς τὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς διοικήσεως.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ καὶ εἰσαγωγὴ

Γ. Μικονίου
διδάκτορος τῆς Νομικῆς.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι
W. DRUGULIN
1885.

Εὕρηται παρὰ τῷ τυπογραφείῳ W. DRUGULIN ἐν Λειψίᾳ, καὶ τιμᾶται φράγκων 5.

ΜΙΛΤΩΝΟΣ
ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ
ἔμμετρος μετάφρασις
Ἀλεξάνδρου Σ. Κάσδαγλη.

Ἔκδοσις πολυτελὴς μετὰ εἰκόνων
ὑπὸ
Gustave Doré.

Ἐν Λειψίᾳ
1884.
W. DRUGULIN.

Εκδίδεται κατὰ τεύχη· τιμὴ ἑκάστου τεύχους μάρκαι 2.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

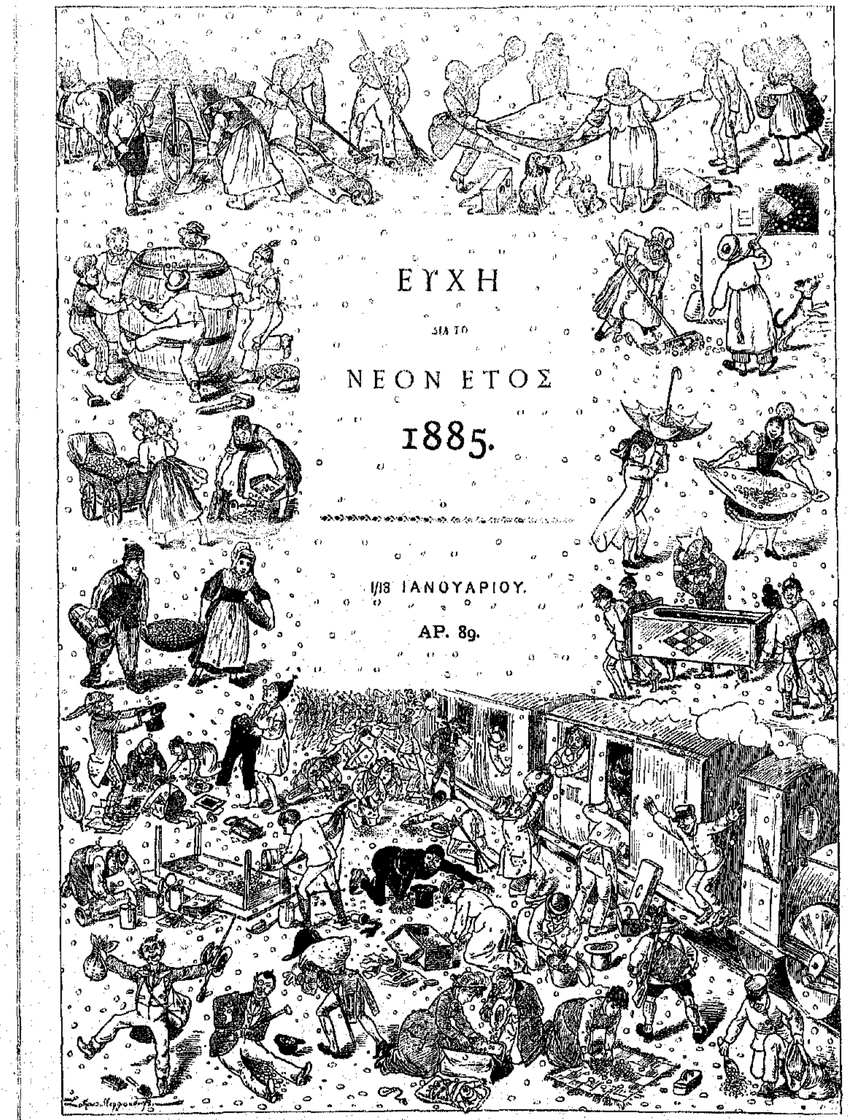
ΕΥΧΗ
ΔΙΑ ΤΟ
ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ
1885.
1/13 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ.
ΑΡ. 89.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Περὶ τῆς σχέσεως τῶν ἐπιστημῶν πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς ὑψίστης ἀρχῆς αὐτῶν (συνέχεια). — Ἱστορία ἑνὸς βιβλίου. — Ἡ Στυμφαλία λίμνη. — Αἱ τελευταῖαι ἡμέραι μιᾶς αὐτοκρατορίας. — Ποίησις· Ὕστατον ᾆσμα. Ἐπὶ ἄστρῳ. Τὸ κῦμα. — Λουτρὰ καὶ ἰαματικαὶ πηγαὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ. — Ἡ ἁρπαγὴ τῆς Ἑλένης. — Ἡ πριγκήπισσα. Διήγημα (συνέχεια). — Γνῶμαι συγγραφέων. — Οἱ φάροι καὶ φανοὶ τῶν ἀρχαίων. — Οἱ ἰχθῦς τῶν βαθέων ὑδάτων. — Βιβλιογραφικά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Χρυσῆ βροχή. — Ἐνθύμησις χωρικῆς τοῦ Λάλα. — Ἡ Στυμφαλία λίμνη. — Ἡ ἁρπαγὴ τῆς Ἑλένης. — Οἱ φάροι καὶ φανοὶ τῶν ἀρχαίων (εἰκόνες δύο). — Ἔκτακτον παράρτημα· Θεόδωρος Κολοκοτρώνης.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ἔχοντες πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ "Ἑσπέρου", ἣν ἐξ ἀρχῆς τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ ἀνεγράψαμεν εἰς τὸ ἡμέτερον πρόγραμμα, ἀπεφασίσαμεν ν' ἀρχίσωμεν προσεχῶς τὴν δημοσίευσιν τῶν καλλιτέρων προϊόντων τῶν νεωτέρων ἡμῶν ποιητῶν ἐν παραρτήματι. Τὸ παράρτημα τοῦτο, ὅπερ προσφέρεται τοῖς ἡμετέροις συνδρομηταῖς δωρεάν, θέλει ἐκδίδεσθαι ἐν ἑκάστῳ τεύχει τοῦ "Ἑσπέρου" καὶ περιέχει κομψῶς καὶ φιλοκάλως τετυπωμένα τὰ ἐκλεκτότερα τῶν ποιημάτων, ὅπως βαθμηδὸν ἀποτελεσθῇ τόμος ἐξ 20 περίπου τυπογραφικῶν φύλλων (εἰς σχῆμα 8ον), ὅστις δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἔσεται καλὸς καὶ εὐπρόσδεκτος στολισμὸς πάσης Ἑλληνικῆς βιβλιοθήκης, καθ' ὅσον μάλιστα πολλὰ τῶν ποιημάτων τούτων κατέστησαν ἤδη δυσεύρετα. Τῶν ποιημάτων προταχθήσονται καὶ σύντομοι βιογραφίαι τῶν ποιητῶν καὶ αἱ προσωπογραφίαι αὐτῶν, ὅσῳ τοῦτο ἐφικτόν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΡΟΣ ΑΛΛΗΛΑΣ ΚΑΙ ΙΔΙΑι ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΥΨΙΣΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΑΥΤΩΝ.

Ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κ. Καλοζύμη.

(Συνέχεια.)

Ὁ Θεός ἐστι παντογνώστης, καὶ ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν ὁ κατ' εἰκόνα Θεοῦ πλασθεὶς ὀφείλει ἵνα γινώσκῃ τόσον περὶ Θεοῦ, ὅσον καὶ περὶ κόσμου. Πρὸς τοῦτο δὲ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Θεὸς τὸ λογικὸν ἵνα ἔχῃ αὐτὸ ὡς ἄλλο φῶς ἐκ τοῦ θείου φωτός, πρὸς τοῦτο παρέσχεν αὐτῷ συνείδησιν, δύναμιν τοῦ νοεῖν, ὀξύνοιαν τοῦ κρίνειν καὶ διακρίνειν τὸ καλὸν τοῦ κακοῦ, τὸ ἀγαθὸν τοῦ πονηροῦ, ὥστε διὰ τῆς ὀρθῶς νοουμένης φρονήσεως διὰ τοῦ ἀληθοῦς φωτισμοῦ τοῦ πνεύματος, τῆς ἀληθοῦς σοφίας καὶ ἐπιστήμης, ἤτοι τῆς διηνεκῶς εὐρυνομένης γνώσεως τῆς ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης νὰ βαίνῃ οὗτος ἀείποτε ἐγγύτερον πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις λέγει περὶ αὐτοῦ· "ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή, καὶ ὅτι ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς". (Ἰωαν. 14, 6.) Ἢ ἄλλως εἰπεῖν ἵνα γίνηται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὅμοιος τῷ Θεῷ.

Ταῦτα δὲ εἰσι τὰ μόνα ἐξαιρετικὰ ἀληθῶς προσόντα μεθ' ὧν ἐπροικίσθη ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ τῆς θείας χειρός, καὶ ἐν οἷς δύναται νὰ ἐξασκῇ οὗτος κυριαρχικὴν ἐπιρροὴν ἐφ' ὅλης τῆς γῆς, οὐχὶ δὲ ἡ σωματικὴ αὐτοῦ ἰσχὺς καὶ ῥώμη καθ' ἣν ὑπερτεροῦσιν αὐτὸν πάμπολλα κτήνη. Διὰ τῆς ὑπεροχῆς λοιπὸν τῆς πνευματικῆς δυνάμεως, ἤτοι τῆς διανοίας καὶ τῆς γνώσεως καθίσταται ὁ ἄνθρωπος κύριος τῶν ἐπὶ γῆς δημιουργημάτων, ὧν δεσπόζων δύναται διὰ τῆς νοήσεως καὶ ἐνεργείας αὐτοῦ ἵνα αὐξάνῃ ἔτι μᾶλλον τὴν ἐπ' αὐτῶν δικαιοδοσίαν καὶ δεσποτικὴν κυριαρχίαν αὐτοῦ, διότι οὐδεὶς ἀγνοεῖ, ὅτι ὅσῳ μᾶλλον διὰ τῆς ὀρθῆς σκέψεως καὶ γνώσεως κύριοι γενόμεθα τῶν πραγμάτων, τόσῳ μᾶλλον νοοῦμεν αὐτὰ καταλληλότερον προσοικειοῦμεν τῷ ἡμετέρῳ πνεύματι τῷ διεισδύοντι εἰς αὐτά, καὶ προσφυέστερον καρπούμεθα τῆς ἐξ αὐτῶν ὠφελείας· ""Ὅταν δέ τις, λέγει Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεύς, ἔναυσμα λαβὼν τοῦ πράγματος, ἐξάψῃ τοῦτο ἔνδον ἐν τῇ ψυχῇ πόθῳ καὶ μαθήσει, πάντα ἐπὶ τούτοις κινεῖ πρὸς τὸ ἐπιγνῶναι. Οὐ γάρ τις μὴ ἀντιλαμβάνηται, οὐδὲ ποθεῖ αὐτό, οὐδὲ ἀσπάζεται τὴν παρ' αὐτοῦ ὠφέλειαν." (Στρωμ. η', 496, 497.) Ἄλλως τε πᾶν τὸ μὴ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἐξακριβούμενον παρ' ἡμῶν ἐστι πάντως δι' ἡμᾶς κεκρυμμένον τι, ἔστι οἱονεὶ χώρα ἄγνωστος, ἢ ἄλλως εἰπεῖν ὕλη τις, ἥτις μὴ κατακτηθεῖσα εἰσέτι παρ' ἡμῶν ὡς προβάλλουσα τῇ κυριαρχίᾳ τοῦ ἡμετέρου πνεύματος φραγμοὺς ἰσχυροὺς καὶ ἀνυπερβλήτους μένει ἀκατέργαστος καὶ ἀχρησιμοποίητος.

Ἐὰν δὲ ὁ ἄνθρωπος βούλεται ἵνα ἄρχῃ κατὰ τὴν θείαν ἀπόφασιν τῶν ἐπὶ γῆς δημιουργημάτων ὀφείλει ἵνα ἀνευρίσκῃ σπουδάζῃ αὐτὰ καὶ γινώσκῃ καλῶς. Ἠνεῳγμένον κεῖται ἀείποτε πρὸ τῶν βλεμμάτων αὐτοῦ τὸ μέγα τῆς φύσεως βιβλίον, ὅπερ πᾶς ὁ μετὰ προσοχῆς ἀναγινώσκων δύναται βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἵνα ἐννοῇ τὸ σπουδαῖον περιεχόμενον αὐτοῦ. Τὸ βιβλίον δὲ τοῦτο δύναταί τις εἰπεῖν ὅτι διαιρεῖται εἰς τρία κυρίως μέρη, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον περὶ κτηνῶν πραγματεύεται, τὸ δεύτερον περὶ φυτῶν, καὶ τὸ τρίτον περὶ λίθων καὶ μετάλλων. Τίς δὲ ἕτερος δύναται νὰ ἐρευνήσῃ καὶ σπουδάσῃ αὐτὰ ἂν μὴ πράξῃ τοῦτο ὁ ἄνθρωπος; ἢ πῶς δύναται ἵνα δεσπόζῃ οὗτος ὡς προσρρέθη τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, τῶν πτηνῶν τῶν ὑπὸ τῶν οὐρανῶν, τῶν κτηνῶν ἁπάντων καὶ τῆς ὅλης ἐν γένει γῆς μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφυομένων ποικίλων καρποφόρων δένδρων καὶ χόρτων ἄνευ τοῦ γινώσκειν αὐτὰ καλῶς; Ὁ βουλόμενος λοιπὸν ἵνα καὶ οὕτω διίδῃ καὶ κατανοήσῃ τὴν ἐν σοφίᾳ τὰ πάντα διέπουσαν δύναμιν τοῦ Θεοῦ δέον ἵνα μετὰ ζήλου ἀποδύεται, σὺν ἄλλοις ἠθικοῖς ἔργοις, καὶ εἰς τὴν περὶ τῆς φύσεως ἔρευναν, καθ' ὅσον ἡ πρόσκτησις ὀρθῆς καὶ βαθείας περὶ αὐτῆς γνώσεως μεγάλως συμβάλλεται εἰς κατανόησιν τῆς θείας δυνάμεως καὶ τοῦ μεγαλείου αὐτῆς· ὡς δὲ πάλαι ποτὲ ἐπέδειξεν ὁ δημιουργὸς τοῖς πρωτοπλάστοις τὰ δημιουργήματα αὐτοῦ ἵνα ἐρευνῶντες γνωρίσωσι καὶ ὀνομάσωσιν αὐτά, οὕτω καὶ νῦν καὶ ἀείποτε προβάλλει ταῦτα καὶ πρὸ τῶν ὀμμάτων ἡμῶν, ἵνα γνωρίζοντες αὐτὰ ὀνομάζωμεν, διακρίνωμεν, καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν ῥυθμίζωμεν. Ἐὰν δὲ διδάσκαλοι προσηκόντως τῶν τμημάτων ἢ κλάδων τούτων δύνανται ἵνα κληθῶσιν οἱ ζωολόγοι, οἱ βοτανικοί, καὶ ὀρυκτολόγοι δέον ἵνα ἐπιλαμβάνωνται εὐθαρσῶς τῆς ἐρεύνης ταύτης πρὸ πάντων οὗτοι, εἶτα δὲ γενόμενοι ἡμῖν ὁδηγοὶ ἂς χωρῶσιν ἀκαμάτως μέχρι τῶν στρωμάτων καὶ φύλλων ἐκείνων, ἅτινα οὐδεὶς μέχρι τοῦδε ἀνεκάλυψεν, ἢ ἄλλου χεὶρ ἐψηλάφησεν, ἢ ἀπέκοψεν. Ἡ σπουδὴ αὕτη ὁμολογοῦμεν ὅτι ἔχει μὲν τὰς ἑαυτῆς δυσχερείας, ἀλλ' εἰς ἀνακούφισιν αὐτῶν ἐπέρχονται ὡς ἐπίκουροι ἐν μέρει καὶ ἄλλοι, ἐξ ὧν κατὰ πρῶτον μὲν ὁ φυσιοδίφης, ὅστις εἰσδύων μέχρι τῶν κατωτάτων στρωμάτων καὶ μέχρις αὐτῶν τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς ζητεῖ ἵνα ἀκριβῶς ἀνεύρῃ τὴν βάσιν αὐτῆς· εἶτα δὲ ὁ χημικός, ὅστις διὰ τῆς ἀναλυτικῆς αὐτοῦ μεθόδου κατορθοῖ ἵνα διακρίνῃ τὰ διάφορα εἴδη τῆς ὕλης· μετ' αὐτοὺς δὲ καὶ ὁ μαθηματικός, ὅστις καταμετρῶν τὸν χῶρον πάσης ἐπιφανείας καὶ ὑπολογίζων καὶ αὐτὰ τὰ μέγιστα ὕψη ἀποφαίνεται γνώμην οὕτως ἀκριβῶς περὶ αὐτῶν, ὥστε εἰς οὐδὲν σφάλλεται. Διὰ τὸ μέτρον αὐτοῦ ἡ σύμπασα γῆ ἐστι λίαν σμικρά, τούτου δὲ ἕνεκα ἀναγκάζεται ν' ἀναβῇ ὡς ἀστρονόμος εἰς ὑψηλήν τινα σκοπιάν, ἀφ' ἧς κατοπτεύων τοὺς ἐν τῷ οὐρανίῳ στερεώματι ἀδάμαντας, ὧν ἕκαστος ἔχει ἀξίαν κόσμου μεγάλου, ἀναγινώσκει σαφῶς καὶ ἀπταίστως τὰς ἱερογλυφικὰς οὕτως εἰπεῖν ἐπιγραφὰς τῶν ἀστέρων καὶ ἀνακαλύπτει καὶ τὰς μυστικωτάτας αὐτῶν κινήσεις.

Ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν ὁ μετὰ τοσούτων καὶ τηλικούτων προικισθεὶς προνομίων ὑπὸ τῆς θείας προνοίας πρέπει νὰ μὴ ἐρευνᾷ καὶ σπουδάζῃ τὴν φύσιν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ; καὶ τοῦτο οὐχ' ὅπως ἐν αὐτοῖς μείνῃ, ἀλλ' ὅπως δι' αὐτῶν ὑψωθῇ εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ πνευματικοῦ κόσμου· οὐχί! οὔτε ἔπαυσεν, οὔτε θέλει παύσει οὗτος ἐρευνῶν τὰ πάντα, καὶ ἀπόδειξις ὅτι, ἐν ᾧ ἔνιοι τῶν ἀνθρώπων ἀσχολοῦνται περὶ ταῦτα, ἄλλοι δὲ ἐπιλαμβάνονται τῆς σπουδῆς τούτου, ὅπερ διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸ ὕψιστόν ἐστι καὶ σπουδαιότατον ἐπὶ γῆς, ἤτοι τῆς σπουδῆς αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ὅληθεὶς ὑπὸ τῆς θείας χειρὸς ἐν ᾗ ἐτάχθη θέσει ἵσταται ἐν μέσῳ τοῦ αἰσθητοῦ καὶ πνευματικοῦ κόσμου ὡς ἱερεὺς οὕτως εἰπεῖν τῆς φύσεως καὶ παρέχει τοῖς περὶ τὴν σπουδὴν αὐτοῦ ἀσχολουμένοις ὄψεις τόσον ποικίλας καὶ θελκτικάς, ὅσον καὶ ἀξίας μεγάλου θαυμασμοῦ. Τῶν ἐρευνητῶν δὲ τούτων ἄλλοι μὲν ἐπιλαμβάνονται τῆς ἐξετάσεως τῆς ὑλικῆς αὐτοῦ φύσεως, ἣν πειρῶνται ἵνα σπουδάσωσιν ὅσον οἷόν τε ἀκριβέστερον καθ' ἅπαντα αὐτῆς τὰ μέλη. Ἄγονται δὲ εἰς τοῦτο οὐχὶ ἁπλῶς ὑπὸ τῆς ἰδέας τῆς πολυμαθείας, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς εὐγενοῦς προθέσεως καὶ τοῦ ἱεροῦ πόθου τοῦ ν' ἀπαλλάξωσι διὰ τῆς σπουδῆς ταύτης τὸ πολλαχῶς ὑπὸ διαφόρων παθῶν καὶ ποικίλων ἀσθενειῶν κατατρυχόμενον καὶ καταθλιβόμενον ταλαίπωρον τοῦ ἀνθρώπου σῶμα, καὶ προικίσωσιν αὐτῷ τὸ προσφιλὲς τῆς ὑγιείας δῶρον· τούτου δὲ ἕνεκα καὶ ἡ Σχολὴ αὕτη ἐκαλεῖτο κατὰ τοὺς χρόνους τῶν ἀρχαίων "ordo gratiosus" ἤτοι τόπος τῆς χάριτος· ἄλλοι δὲ στρέφοντες τὴν προσοχὴν αὐτῶν πρὸς τὸν κινούμενον πνευματικὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀνιχνεύοντες τὰς διαφόρους πράξεις καὶ φάσεις αὐτοῦ ζητοῦσιν ἐξ αὐτῶν ἵνα μάθωσι τὰς διαφόρους κινήσεις καὶ καταστάσεις αὐτοῦ. Ἤτοι, πῶς ὁ ἄνθρωπος εἶχεν ἄλλοτε, καὶ πῶς νῦν ἔχει οὗτος, καὶ ἐπειδὴ τὸ πρὸς τοιαύτην ἐργασίαν πεδίον τοῦ παρόντος καιροῦ εὑρίσκουσιν οὗτοι λίαν σμικρὸν καὶ ἄγονον ἀναγκάζονται χειραγωγούμενοι ὑπὸ τοῦ φιλολόγου καὶ ἱστορικοῦ ἵνα καταβῶσιν εἰς τὰ σπήλαια τοῦ παρελθόντος καὶ εἰς αὐτὰς ἔτι τὰς τρώγλας τῆς παλαιᾶς καὶ γεγηρακυίας ἀρχαιότητος, ἔνθα οὐδεμία πλέον ζῶντος λαλεῖ γλῶσσα οὐδεμία ἀντηχεῖ φωνὴ αὐτοῦ, καὶ ἐνθάδε ὡς ἐν ἀπωτάτῃ ἐρημίᾳ καὶ βαθεῖ σκότει ἀνασκάπτοντες ζητήσωσι καὶ ἀνεύρωσι μεταξὺ τῶν ἐρειπίων τῶν καιρῶν τὰ εὐγενῆ πνευματικὰ ἐκεῖνα μέταλλα καὶ τιμαλφῆ κειμήλια, ἅτινα παρασυρθέντα ὑπὸ τῆς ὁρμητικῆς τοῦ χρόνου φορᾶς καὶ ἀναμιχθέντα μετὰ τῆς πολλαπλῆς ὕλης τῆς ἱστορίας κατεκαλύφθησαν. Ἅπαντες δ' οὗτοι οἱ ὑπ' αὐτῶν ἀνορυττόμενοι πολύτιμοι πνευματικοὶ θησαυροὶ παρέχονται εἶτα πρὸς ταξινόμησιν καὶ χρησιμοποίησιν ἄλλοις τῆς ἐπιστήμης καλλιεργηταῖς, ἐν οἷς περιλαμβάνονται οἱ δικασταὶ καὶ νομοθέται, ἅμα δὲ καὶ κυβερνῆται τῶν λαῶν καὶ τῶν τῆς πολιτείας πραγμάτων. Οἱ τεταγμένοι δῆλον ὅτι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὅπως ἀπονέμωσιν ἑνὶ ἑκάστῳ τὸ δίκαιον καὶ τηρῶσι τὴν ἁρμονίαν καὶ τάξιν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων, ἀφ' ὧν ἀποσοβοῦντες πᾶσαν μεταξὺ αὐτῶν ἀναφυομένην ἔριδα, ἢ διαλλάσσοντες αὐτοὺς ἐν πνεύματι εὐθύτητος καὶ δικαιοσύνης προάγωσιν ὅσον αὐτοῖς ἐφικτὸν τὴν εὐημερίαν αὐτῶν. Ἀλλ' ἵνα δεξιῶς καὶ καταλλήλως ἐκτελῶσι τὰ ὑψηλὰ αὐτῶν ταῦτα καθήκοντα ἐκεῖνοι οἵτινες ἐκλήθησαν καὶ ἐτάχθησαν εἰς τὴν ὑψηλὴν ταύτην τῶν νομοθετῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν θέσιν καὶ πάντες ἐν γένει οἱ ἐξουσίαν τινὰ ἔχοντες, δέον ἵνα ἔχωσιν ἐν πρώτοις ἀκριβῆ συναίσθησιν τοῦ καθήκοντος αὐτῶν τούτου, εἶτα δὲ γνῶσιν τῶν τε ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῶν λαῶν οὓς διέπουσι καὶ κέκτηνται σὺν ἄλλοις ἠθικοῖς προτερήμασιν οὐ μόνον τὰς τῶν κωδίκων γνώσεις, ἐν οἷς ὁρίζονται αἱ σχέσεις μεταξὺ ἄρχοντος καὶ ἀρχομένων καὶ τὰ καθήκοντα μεταξὺ ἀλλήλων, ἀλλὰ καὶ ἄλλας εὐρείας ἐπιστημονικάς τε καὶ πρακτικὰς γνώσεις, ἄλλως τε τούτων ἀμοιροῦντες βλάβης ἀνυπολογίστου πρόξενοι γίνονται, ἐφ' ᾧ καὶ μεγίστην ἐπὶ τούτῳ φέρουσιν εὐθύνην. (Ἀκολουθεῖ.)

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ ΑΦΗΓΗΘΕΙΣΑ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ.

(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ.)

Α'.

ΕΝ ΤΗι ΔΙΑΝΟΙΑι ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ.

Εἶμαι ἔξοχος, θελκτικός, ἀκαταμάχητος! Οὐδεὶς δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς ἐμέ. Τοιαύτη πρωτοτυπία, τοσαύτη λεπτότης καὶ συγχρόνως τοσαύτη δύναμις ἰδεῶν, κομψότης πλαστικῆς, ἐκφράσεως — ὤ! πάντα ταῦτα δὲν εὑρίσκονται τόσον εὐκόλως! Ἄνευ μετριοφροσύνης δύναμαι νὰ εἴπω ὅτι ὁ Δάντης καὶ ὁ Πετράρχης ἔρχονται κατόπιν ἐμοῦ... Καὶ ὁ Φιλισταῖος θεῖός μου θέλει νὰ γείνω ἔμπορος! Νὰ κρατῶ τὸ βιβλίον τοῦ δοῦναι καὶ λαβεῖν, ν' ἀντιγράφω εἰς τὸ κύριον βιβλίον, νὰ ἑτοιμάζω κώνους διὰ πίπεριν — αὐτὰ θὰ ζητήσῃς ἀπὸ ἐμέ, τὸν ἀνεψιόν σου;... Ὄχι, ὄχι, δὲν θ' ἀποσβέσωμεν τὴν λάμψιν ἡμῶν!... Τυφλέ!! δὲν βλέπεις τὴν δάφνην ἀνθοῦσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου; Τίς οἶδε πῶς θ' ἀνοίξῃς τοὺς ὀφθαλμούς σου, ὅταν ἡμέραν τινὰ διατρέχων τὴν φιλολογικὴν ἐφημερίδα θ' ἀναγνώσῃς ἄρθρον πραγματευόμενον περὶ τῆς μεγαλοφυΐας τοῦ ἀνεψιοῦ σου!... Διατί οἱ θεῖοι νὰ ἦναι πάντοτε τόσον πεζοί;

Τοῦτο εἶναι ἡ ᾠδὴ τῆς παραμυθίας. Ὁποία ἐπιγραμματικὴ φλέψ, ὁποία δύναμις, ὁποία ἁρμονία!... Φαίνεται συμφωνία τοῦ Βέτχοβεν. Εἰς ποῖον συγγραφέα νὰ στρέψωμεν τὰ βλέμματα; Ἡ ἐκλογὴ θ' ἀποβῇ δύσκολος, διότι ἐπόμενον εἶναι οἱ πτωχοὶ ἐκεῖνοι νὰ ἔλθωσιν εἰς χεῖρας... Ἀλλὰ θὰ σκεφθῶμεν καὶ θὰ ψηφίσωμεν ὑπὲρ τοῦ ἱκανωτέρου, τοῦ τιμιοτέρου, τοῦ σοφωτέρου. Σήμερον οὐδὲ τοῦ ἐξωτερικοῦ πρέπει ν' ἀμελῇ τις... Ὀλιγώτερον τῶν διακοσίων φράγκων τὸ φύλλον οὐδὲ ὁ καλλίτερός μου φίλος θὰ ἔχῃ τὸ χειρόγραφον. Ἐν ὅλῳ θὰ ὦσι τεσσαράκοντα τυπογραφικὰ φύλλα... εἰς ὡραιότατος τόμος... Ἁπλότης εἰς τὴν σύνθεσιν, δέον νὰ ἦναι ἡ πρώτη συμφωνία... Θάρρος λοιπόν! Ἂς ἑτοιμασθῶμεν διὰ τὸ ταξείδιον τῆς ἀθανασίας. Θ' ἀφήσω πλέον τὸ στενὸν τοῦτο καὶ ἄθλιον δωμάτιον καὶ θὰ εἰσέλθω εἰς μέγαρον εὐρύ, μεγαλοπρεπές...

Β'.

ΕΝ ΤΩι ΑΝΤΙΘΑΛΑΜΩι ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΟΥ.

Ὦ! αὐτοὶ οἱ ἔμποροι, οἱ βάρβαροι καὶ βάναυσοι! Ἀπίστευτον ὅτι μεταξὺ τῶν μεταπρατῶν τούτων τῶν γνώσεων ὑπάρχει τόσῳ ὀλίγη καλαισθησία! Οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἔχουσιν ἰδέαν τοῦ ἄρθρου. Καὶ τολμῶσιν ἔπειτα νὰ μᾶς χλευάσωσι κατὰ πρόσωπον! Εἷς ἐξ αὐτῶν εἶχε τὴν ἀναίδειαν νὰ μοὶ πληρώσῃ ἑκατοστύας τινὰς φράγκων ἵνα ἀναλάβῃ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἔργου μου. Ἦτο νὰ κλαίῃ τις, ἢ τοὐλάχιστον νὰ γελᾷ... Ἀληθῶς ὁ θεῖός μου εἶναι Τάσσος παραβαλλόμενος πρὸς τὰ ἀγροῖκα καὶ χαμερπῆ ταῦτα ὄντα. Ἀπὸ πρωΐας εἶναι ἤδη ὁ ὄγδοος ἐκδότης, καὶ ἰδοὺ νῦν καὶ ἕτερος.

Ποιητά, καλλώπισον τὸ πρόσωπόν σου καὶ παρουσιάσθητι εὐγενῶς.

— Κυριά μου, ἔρχομαι...

Οὐδὲ βλέμματος μὲ ἀξιοῖ· ἐξακολουθεῖ ὁμιλῶν μὲ τὸν γραφέα του· "Μὴ λησμονήσῃς ν' ἀποστείλῃς τὰ ἑκατὸν ἀντίτυπα τῆς Συβίλλης πρὸς τὸν κύριον Π. Σ. εἰς Κ...

— Κύριε, ἔρχομαι...

"Γράψε πρὸς τὸν κ. Ν. ὅτι ἡ ἀποστολὴ θὰ γείνῃ μετὰ δεκαπέντε ἡμέρας, ὅτε θὰ ἦναι ἑτοίμη ἡ δευτέρα ἔκδοσις."

— Κύριε, τολμῶ...

"Ἐχομίσθησαν τὰ τυπογραφικὰ φύλλα τοῦ κ. Β;"

— Κύριε, ἦλθον νὰ σᾶς πληρώσω...

— Τί ἀγαπᾶτε;

— Θὰ ἐλογιζόμην εὐτυχής, ἂν ἔβλεπον δημοσιευόμενον ὑπὸ τὸ ἀξιότιμον ὑμῶν ὄνομα τὸ χειρόγραφον τοῦτο.

— Πρόκειται περὶ οἰκονομολογικοῦ ζητήματος; Ἴδωμεν.

— Ὄχι, εἶναι ποιήσεις.

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς ζητήσω συγγνώμην... εἶμαι τόσον ἐνησχολημένος...

"Γιάννη, ἀμέσως εἰς τὸν σιδηρόδρομον τὸ δέμα τοῦτο. Διερχόμενος διὰ τοῦ καταστήματος τοῦ κ. Ρ. ἐρώτησε ἂν ἔφθασεν ὁ τελευταῖος τόμος."

— Ἐὰν ἐρρίπτετε ἓν βλέμμα ἐπὶ τοῦ χειρογράφου τούτου, ἴσως ἠθέλετε παρακινηθῇ νὰ δημοσιεύσητε ἓν μέρος τῶν "Θεωριῶν ἑνὸς φιλοσόφου"· εἶναι μόνον τεσσαράκοντα πέντε ᾠδαί.

"Γιάννη, εἰπὲ κάτω ὅτι σήμερον δὲν δέχομαι κανένα· ἔχω πολλὴν ἐργασίαν."

Πῶς; μοὶ στρέφει τὰ νῶτα; Τί σημαίνει τοῦτο;... Προσποιεῖται ὅτι δὲν μὲ εἶδε;... Α! τοῦτο εἶναι πολύ! — Θὰ ἴδῃς τίς εἶμαι! Τὸν πῖλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, τὸ βλέμμα περιφρονητικόν, καὶ ἐμπρός!... Ἐπὶ τέλους ἀναπνέω πάλιν καθαρὸν ἀέρα.

Γ'.

ΕΝ ΤΩι ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΩι.

Ἰδοὺ με ἐν τῷ τυπογραφείῳ. Τίς οἶδε πότε θὰ γείνω γνωστός;... Θὰ κερδίσω ἄρα εἰς δέκα μῆνας ὅ,τι ἐδαπάνησα;... Ὦ! πόσον ἄπειροι εἶναι αὐτοὶ οἱ συνθέται! Πόσον εὔκολα παραλλάσσουσι τὰ στοιχεῖα! Ἀλλοίμονον ἂν δὲν εἶχον τὴν ὅρασιν τόσον ὀξεῖαν!

Δὲν θ' ἀντηχήσῃ τὸ ὄνομά μου τώρα τελευταῖον εἰς τὴν ὑφήλιον. Θὰ κάμω πάταγον — θ' αὐξήσω τὴν δόξαν, τὴν φήμην μου... Ἀλλὰ μοὶ φαίνεται ὅτι ἤκουσα προφερόμενον τὸν τίτλον μου... Ὁ μεταφραστὴς ὅστις συζητεῖ μὲ τὸν γραφέα. Τί θὰ μάθω παρ' αὐτοῦ;... Καὶ ὅμως ὁ Μολιέρος ἀνεγίνωσκε τὰ ποιήματά του εἰς τὴν μαγείρισσάν του... Πλὴν πῶς; Ὁ διορθωτὴς γελᾷ ἀναγινώσκων τὸ ἔργον μου; Ὦ! τὸν ἄθλιον!

Δ'.

ΕΝ ΤΩι ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΩι.

Τρεῖς ἑβδομάδες παρῆλθον, καὶ ἀκόμη οὔτε ἓν ἀντίτυπον ἐπωλήθη. — Ὑπομονή! Ἡ μόνη μου παρηγορία εἶναι τώρα ὁ πτωχός μου ποιητής, ὅστις ἔρχεται δεκάκις τῆς ἡμέρας νὰ παραλάβῃ ἀντίτυπα διὰ τοὺς γνωρίμους καὶ φίλους του. Ὁ μόνος, ὅστις μοὶ δίδει σημεῖα ζωῆς, διότι ἄλλως... Πρὸ ὀλίγου ἦλθον ξένοι, μ' ἔλαβον εἰς χεῖρας, μ' ἐξεφύλλησαν καὶ ἤρχισαν ν' ἀναγινώσκωσι μεγαλοφώνως, καὶ ἐψιθύριζον· Ὡραῖον ἀληθῶς! τί γλῶσσα! Τί δύναμις! Καὶ ποῖος χάρτης!... Πόσον τιμᾶται ὁ τόμος;... Μόνον δύο φράγκα; Οὐδὲ τὸν χάρτην πληρόνει τις. Στείλατέ μας δύο τόμους... Ἀλλ' ὅλα εἰς μάτην! Οἱ ξένοι ἐκεῖνοι ἢ ἦσαν κωφοὶ ἢ ἀγροῖκοι. Ὁ εἷς ἠγόρασεν ἕνα Ὁδηγόν, ὁ ἄλλος μίαν Θείαν Ἀκολουθίαν... Ἀλλ' ἰδοὺ εἷς τίμιος χωρικός. — Στρέφει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὰ βλέμματά του, θαυμάζει τὰ βιβλία, τὰ λαμβάνει, τὰ ἀποθέτει πάλιν. Τέλος μὲ λαμβάνει εἰς χεῖρας καὶ μὲ φυλλολογεῖ... Ἂν ἤξευρεν ὁ καλὸς αὐτὸς ἄνθρωπος πῶς πάλλει ἡ καρδία μου!... Πῶς μὲ παρατηρεῖ! Πόσον τὸν ἀγαπῶ! Πλὴν ὁμιλεῖ — ἂς ἀκούσωμεν τί λέγει· "Εἰπέτε μοι, κύριε· νομίζετε ὅτι τὸ βιβλίον τοῦτο θὰ ἦτο καλὸν ὡς ἀναγνωσματάριον διὰ τὸν μικρόν μου;... Αἴ! δυστυχὴς ἐγώ! Μ' ἐξέλαβεν ὡς ἀναγνωσματάριον διὰ τὰ μικρὰ παιδία!... Τί εἶναι αὐτοὶ οἱ χωρικοί! Ἂν ἤξευρες, ποιητά, πόσον ὑποφέρω!

Ε'.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΟΥ ΚΡΙΤΟΥ.

Ἰδοὺ με πάλιν ἐν καλῇ συναστροφῇ. Ἀνησυχῶ νὰ μάθω τὴν τύχην μου, νὰ μάθω ἂν ὁ κριτὴς θὰ μοὶ ἀπονείμῃ δικαιοσύνην... Ὁ εὐφυὴς κριτής, ὁ φάρος τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἢ ὅπως ἄλλως θέλει τις νὰ τὸν ὀνομάσῃ, κεῖται ἐκτάδην ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου, καπνίζει καὶ δὲν μᾶς ἠξί-

ωσεν ἀκόμη οὐδὲ βλέμματος... Ὑπομονή! Ὁ τύραννός μας ἐξέρχεται τῆς νάρκης, μᾶς παρατηρεῖ φιλικῶς καὶ λαμβάνει ἡμᾶς διαδοχικῶς εἰς χεῖρας... Ἦλθεν ἡ σειρά μου. Τὸν βλέπω βεβυθισμένον εἰς τὴν ἀνάγνωσιν. Βεβαίως, θὰ ἦναι δίκαιος. — Αὔριον εἰς τὴν ἐφημερίδα δύο ἢ τρεῖς στῆλαι θὰ πραγματεύωνται περὶ ἐμοῦ... Ἄνθρωπε εὐγενῆ, ἂν ἠδυνάμην νὰ σφίγξω τὴν χεῖρά σου... Ἀλλὰ μὲ ἀποθέτει πάλιν ἐπὶ τῆς τραπέζης. Τί σημαίνει τοῦτο; — Εἰσέρχεται ξένος κρατῶν κάνιστρον. Μὲ ῥίπτει ἐντὸς τοῦ κανίστρου — εἶναι ὁ μεταπράτης βιβλίων — Φρίκη!

Στ'.

ΕΝ ΤΩι ΠΑΛΑΙΟΠΩΛΕΙΩι.

Ἐν τῷ κανίστρῳ τῶν βιβλίων, καὶ ἀντὶ δεκαπέντε λεπτῶν! — Ἐγώ, ἐγώ; Πλησίον μου Ἀριθμητικὴ τοῦ ἔτους 1701, παραπλεύρως ῥωμάντσα... Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ γείτονές μου ἀπῆλθον... ἦλθε μεγείρισσα καὶ ἠγόρασε τὴν ῥωμάντσαν, καὶ γέρων καθηγητὴς καὶ ἠγόρασε τὴν Ἀριθμητικήν. Καὶ ἐγὼ μένω ἐδῶ... κανεὶς δὲν μὲ θέλει. Ἄχ! νὰ μὲ ἠγόραζέ τις! Μία χεὶρ μ' ἐγγίζει· εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, καλέ μου ἄγνωστε, ὅτι μὲ σώζεις ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν ταύτην· πλὴν φεῦ! γνωρίζω τὴν χεῖρα ταύτην· εἶναι ἡ χονδροειδὴς καὶ ἀκάθαρτος χεὶρ τοῦ ἐμπόρου. "Χρήματα πεταμένα", ψιθυρίζει ὁ ἔμπορος, καὶ μὲ ῥίπτει ἐντὸς ἄλλου κανίστρου, τὰ βιβλία τοῦ ὁποίου πωλοῦνται ἀντὶ πέντε λεπτῶν.

Ζ'.

ΕΝ ΤΩι ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΩι.

Ἡ ᾠδή μου εἰς τὸν Πετράρχην περιετύλιξε τεμάχιον τυροῦ. Ἔρχεται πελάτης καὶ ζητεῖ ἀλειμματοκηρίον, ὅπερ τῷ δίδεται διπλωμένον ἐντὸς τῶν στίχων μου πρὸς τὴν Ἐλβίραν... Θεὲ πανάγαθε! Ἰδοὺ πάλιν ὁ ποιητής μου. Πόσον εἶναι ὠχρός! Πόσον μετεβλήθη!... Μὲ ἀναγνωρίζει — ἀναγνωριζόμεθα καὶ ἓν δάκρυ του πίπτει ἐπὶ ἑνὸς στίχου μου!

. . . . . .

Ἰδού με πάλιν ἐν τῷ πενιχρῷ μου δωματίῳ, οὗ ἀπῆλθον τόσον εὐχαριστημένος καὶ πλήρης ἐλπίδων. Ἀρχίζων τις μὲ τὴν ποίησιν ἐπόμενον εἶναι νὰ καταλήξῃ εἰς τὸν ἀλλαντοπώλην. Αἴ! ἂν ἤρχιζον μὲ τοὺς ἀλλάντας, ἴσως ἡμέραν τινὰ ἠδυνάμην νὰ τελειώσω μὲ τὴν ποίησιν!

Ἐν Τεργέστῃ.

Διονύσιος Γ. Καραγιαννάκης.

Η ΣΤΥΜΦΑΛΙΑ ΛΙΜΝΗ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 261.)

Ἑταιρία, ἐργαζομένη ἀπό τινος εἰς τὴν ἀποξήρανσιν τῆς λίμνης Πελλήνης, διενοήθη νὰ διοχετεύσῃ ἐσχάτως τὰ ὕδατα ταῦτα εἰς Στυμφαλίαν. Ἐκ τηλεγραφήματος δὲ ἐξ Ἀθηνῶν μανθάνομεν ὅτι ἐπίκειται πλημμύρα ὡς ἐκ τούτου καὶ καταστροφὴ 15 ὡς ἔγγιστα χιλιάδων στρεμμάτων γαιῶν καὶ φυτειῶν. Λαβόντες ἀφορμὴν ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου, ὅπερ δύναται νὰ ζημιώσῃ τοὺς ἐργατικοὺς κατοίκους τῶν μερῶν ἐκείνων τῆς Πελοποννήσου, παραθέτομεν σήμερον τὴν εἰκόνα τῆς περιβοήτου ταύτης Στυμφαλίας λίμνης, περὶ ἧς τοσαῦτα ἐλέχθησαν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, διότι ἐνταῦθα ὑπῆρξεν ἡ σκηνὴ μύθου ἀρχαίου, καθ' ὃν ὄρνεα ἁρπακτικὰ ἐνδιαιτῶντο παρὰ τὴν λίμνην, ἐπιτιθέμενα φοβερὰ κατὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ ἢ κατατρώγοντα αὐτοὺς ἢ τραυματίζοντα αὐτοὺς διὰ τῶν πτερύγων αὐτῶν, αἵτινες ἦσαν ἐκ χαλκοῦ. Ὁ Ἡρακλῆς φονεύσας τὰς Στυμφαλίδας ὄρνιδας ἔσωσε τὸν τόπον ἀπὸ τῆς μάστιγος ταύτης.

Σήμερον ἡ λίμνη αὕτη εἶναι εὐρυτέρα ἢ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, διότι, φραχθεισῶν ἐν μέρει τῶν παλαιῶν καταβοθρῶν, τὰ ὕδατα ἐπλημμύρησαν τὴν χώραν μὴ εὑρίσκοντα ἀρκοῦσαν διέξοδον. Τὰ πέριξ τῆς λίμνης εἶναι ἄγονα καὶ μελαγχολικά· τὰ εἰς τὰς ὄχθας αὐτῆς σχηματιζόμενα ἕλη ἀναπέμπουσιν ἀναθυμιάσεις δηλητηριώδεις καὶ οἱ πυρετοὶ ἐπιπολάζουσιν ἐνταῦθα. Ἡ ἐρημία, ἡ ἐπικρατοῦσα παρὰ τὴν λίμνην, αἱ ἀναθυμιάσεις καὶ ἡ βαρεῖα ἀτμοσφαῖρα, ὡς καὶ τὰ τὴν ὅλην κοιλάδα περιστέφοντα ἄγρια καὶ πετρώδη ὄρη, καθιστῶσι τὴν χώραν διαμονὴν οὐχὶ εὐχάριστον, καὶ οἱ ἐπισκεπτόμενοι αὐτὴν μετ' εὐχαριστήσεως ἀπέρχονται, ἐννοοῦντες κάλλιστα διατὶ ἡ ζωηρὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων φαντασία ἔθεσε τὴν σκηνὴν τοῦ ἀγρίου μύθου ἐν τῇ ἀγρίᾳ ταύτῃ ἐρημίᾳ.

ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΜΙΑΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑΣ.

(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ ὑπὸ Σπυρ. Μ. Βλασσοπούλου.)

Κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1882 ἀπεβίωσεν ὁ συνταγματάρχης Παῦλος Φονδέρ, εἷς τῶν πιστῶν τοῦ ἀτυχοῦς αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ ὀπαδῶν, ὅστις μείνας πλησίον τοῦ προδοθέντος ἡγεμόνος μέχρι τέλους παρευρέθη καὶ εἰς τὸ τραγικὸν τοῦ βίου του τέλος. Ὁ Φονδὲρ ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ἐν Γοριτσίᾳ, μικρᾷ πόλει, κειμένῃ παρὰ τὴν Τεργέστην. Ὁ Φονδὲρ ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἐκστρατείαν τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ, τοῦ ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος Γ'. εἰς Μεξικὸν ἀποσταλέντος ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ στρατηγοῦ Φορέϋ, ἵνα κατακτήσῃ τὴν χώραν ἢ ὑπὸ τὴν πρόφασιν ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν τάξιν, σαλευθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Πουέβλας ὁ Φονδὲρ τοσοῦτον διεκρίθη, ὥστε ὁ στρατηγὸς ἀπένειμεν αὐτῷ τὸν σταυρὸν τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς.

Ὅτε ὁ αὐστριακὸς ἀρχιδοὺξ Φερδινάνδος Μαξιμιλιανὸς ἀνεκηρύχθη αὐτοκράτωρ τοῦ Μεξικοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα Μαξιμιλιανοῦ Α'., καὶ ὁ στρατηγὸς Φορέϋ μετὰ μέρους τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ ἐπέστρεψεν εἰς Γαλλίαν, ὁ Φονδὲρ εἰσελθὼν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ αὐτοκράτορος, τοσοῦτον διεκρίθη διὰ τὴν εὐστάθειαν ὥστε ἔλαβε τὸν βαθμὸν ταγματάρχου καὶ εἷς ἐκ τῶν πρώτων τὸ παράσημον τοῦ τάγματος τῆς Γουαδελούπης, ἱδρυθέντος ὑπὸ τοῦ Μαξιμιλιανοῦ. Τέλος δέ, ὅτε ὁ αὐτοκράτωρ ἐγκαλειφθεὶς ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος ἠναγκάσθη νὰ ὑπερασπισθῇ δι' ὀλίγων δυνάμεων κατὰ τῶν πανταχόθεν ἐπιπεσόντων ἐχθρῶν, εἷς τῶν ὀλίγων παραμεινάντων παρ' αὐτῷ πιστῶν ἦτο καὶ ὁ Φονδέρ, ὅστις συμμετασχὼν τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ κυρίου του, ἔμελλε καὶ νὰ τουφεκισθῇ μετ' αὐτοῦ ἐν Κουερετάρῳ, ἀλλ' ἔλαβε χάριν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μαξιμιανοῦ ὁ Φονδὲρ κατέφυγεν εἰς Ἀριζῶνα, καὶ ἐκεῖθεν διευθύνθη πρὸς βορρᾶν καὶ εἰσῆλθεν ὡς κυνηγὸς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς μεγάλης ἑταιρίας τῶν δερμάτων καὶ σισυρῶν ἐν Ἁγίῳ Λουδοβίκῳ.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐγνώρισα αὐτόν· ἤμην τότε πράκτωρ τῆς Ἑταιρίας ἔχων ὑπὸ τὰς διαταγάς μου πεντήκοντα κυνηγούς, οἵτινες κατὰ μῆνα ἤρχοντο εἰς Ἰουλιόπολιν τῆς Νεβράσκας, ὅπως παραδώσωσι τὰ δέρματα τῶν φονευθέντων ζώων. Μεταξὺ τῶν κυνηγῶν τούτων ἦτο καὶ ὁ Φονδέρ. Εὐθὺς ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ ἐμφανίσει μοὶ ἐνεποίησε μεγίστην ἐντύπωσιν καὶ ἕνεκα τοῦ ζωηροῦ αὐτοῦ βλέμματος καὶ διὰ τὸ ἐξωτερικόν του, τὸ ὁποῖον ἐνέφαινεν ἄνδρα λόγιον καὶ μεμορφωμένον· τοσαύτην δὲ ᾐσθάνθην εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πρὸς αὐτὸν συμπάθειαν, ὥστε μετ' οὐ πολὺ εἴμεθα οἰκειότατοι φίλοι.

Ἡμέραν τινὰ τοῦ φθινοπώρου βροχὴ ῥαγδαία καὶ ἀδιάκοπος ἠνάγκασε τὸν Φονδὲρ νὰ ἔλθῃ μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ οἴκημά μου, ὅπου κατώρθωσα νὰ τὸν πείσω νὰ μοὶ διηγηθῇ τὴν ἱστορίαν τοῦ παρελθόντος βίου του. Ὁ Φονδὲρ μοὶ διηγήθη ὅλα τὰ συμβάντα, τὰ ἐπενεγκόντα τὴν πτῶσιν τῆς αὐτοκρατορίας ἐν Μεξικῷ καὶ τὸν θάνατον τοῦ ἀτυχοῦς Μαξιμιλιανοῦ. Ταῦτα θὰ προσπαθήσω νὰ διηγηθῶ μὲ τὰς ἰδίας αὐτοῦ λέξεις·

"Περὶ τὰς ἀρχὰς Μαΐου 1867 ὁ αὐτοκράτωρ ἔλαβε τὴν εἴδησιν ὅτι αἱ δημοκρατικαὶ δυνάμεις ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Προέδρου Δὸν Βενίτου Ἰουαρὲζ καὶ τοῦ στρατηγοῦ Δὸν Προφητίου Διὰζ ἐκυρίευσαν τὸ φρουρίον τῆς Πουέβλας καὶ ὥδευον κατὰ τῆς πρωτευούσης. Ὁ δημοκρατικὸς στρατός, ἀγαπητὸς τῷ λαῷ, συνέκειτο ἐκ τεσσαράκοντα χιλιάδων ἀνδρῶν, οὐχὶ στρατιωτῶν ἀγυμνάστων ἀλλὰ εἰθισμένων εἰς τὴν σκληραγωγίαν· κατὰ τοῦ στρατοῦ τούτου ὁ Μαξιμιλιανὸς δὲν ἠδύνατο ν' ἀντιτάξῃ ἢ μόνον ἓξ χιλιάδας στρατιωτῶν, ὧν οἱ πλεῖστοι ἦσαν ὅλως ἀγύμναστοι. Τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεως τῆς ἀπαισίας ἀγγελίας ἐγὼ ἦρχον θέσεως ἐπικαίρου ἐν τῷ φρουρίῳ Καπουλτεπέκ, καὶ ἐκ τῶν ἡλλοιωμένων προσώπων τῶν ἐρχομένων γραμματοκομιστῶν ἠδυνήθην νὰ ἐννοήσω ὅτι ἔκτακτόν τι συνέβαινε. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἀφίχθησαν οἱ στρατηγοὶ Μιραμὼν καὶ Μέϊας, ὁ αὐστριακὸς στρατηγὸς Ζάχ, ὁ Βέλγος συνταγματάρχης Ῥομπέη καὶ ἕτερος ἀξιωματικός, φορῶν στολὴν γάλλου συνταγματάρχου, ὃν τότε δὲν ἐγνώριζον, εἶτα δὲ ἔμαθον ὅτι ἦτο ὁ συνταγματάρχης Λόπεζ, ὅστις μετ' ὀλίγον ἐπέπρωτο νὰ καταισχύνῃ τοσοῦτον τὸ ὄνομά του. Πρὸ μικροῦ ὁ ἀνὴρ οὗτος εἶχε λάβει τὸ γαλλικὸν παράσημον καὶ εἶχε συστηθῇ παρὰ τοῦ ἀρχιστρατήγου Βαζαὶν εἰς τὸν αὐτοκράτορα, ὅστις ἐνεπιστεύθη αὐτῷ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ τάγματος τῶν οὐσσάρων τῆς αὐτοκρατείρας. Τὸ τάγμα τοῦτο ἦτο ἐκ τῶν ὀλίγων σωμάτων, τὰ ὁποῖα ἔμειναν πιστὰ τῷ αὐτοκράτορι μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς, συνέκειτο δὲ τὸ πλεῖστον ἐξ Οὔγγρων.

Κατὰ τὸ ἔθος τοῦ τόπου, ἐξ οὗ μετὰ τὴν εἰς Εὐρώπην ἀναχώρησιν τῆς αὐτοκρατορίσσης πᾶσα ἐθιμοταξία ἐξέλειπεν, ὁ ἀξιωματικός, ὁ διοικῶν τὴν σωματοφυλακήν, προσεκαλεῖτο συνήθως εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν τράπεζαν· συμφώνως πρὸς τὸ ἔθος τοῦτο εἰσῆλθον καὶ ἐγὼ περὶ τὴν πέμπτην ὥραν εἰς τὸ ἐστιατόριον, ὅθεν ἐφαίνετο τὸ λαμπρὸν τῆς πόλεως πανόραμα. Μετ' ὀλίγον αἱ θύραι ἠνοίχθησαν καὶ εἰσῆλθεν ὁ αὐτοκράτωρ μετὰ τῆς ἀκολουθίας του. Ὁ μονάρχης ἐκάθησε σιωπηλὸς εἰς τὴν θέσιν του, καὶ ἡμεῖς ὅλοι ἐμιμήθημεν τὸ παράδειγμά του. Πάντες ἐφαίνοντο προκατειλημμένοι καὶ σκεπτικοί. Ἅμα ἐτε-

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ.

ΕΚΤΑΚΤΟΝ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ. ΤΕΥΧΟΣ 89.

Τύποις Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

λείωσε τὸ γεῦμα ὁ αὐτοκράτωρ ἠγέρθη καὶ εἶπεν· "Ἀπεφασίσθη ἡ φρουρὰ τοῦ Μεξικοῦ νὰ τεθῇ εἰς πορείαν σήμερον τὸ ἑσπέρας· ὑμεῖς, στρατηγὲ Μέϊα, θὰ ὁδεύσητε πρὸς βορρᾶν καὶ θ' ἀναμένητε τὴν ἄφιξιν τοῦ τάγματος τοῦ στρατηγοῦ Μιραμών, ὅστις θὰ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὸν ἐν Ἀσκάλῃ, Ἰστακουΐτλῃ καὶ ἐν ἄλλαις θέσεσι σταθμεύοντα στρατόν. Ὑμεῖς δέ, συνταγματάρχα Λόπεζ, θὰ μείνητε μετὰ τῶν πιστῶν μου οὐσσάρων εἰς τὴν προσωπικήν μου ὑπηρεσίαν. Ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν θὰ ἐπανίδωμεν, Θεοῦ θέλοντος, ἀλλήλους παρὰ τὰς Νορίας ἐν Σέρρῳ Γόρδῳ. Καὶ τώρα, κύριοι, ὑγιαίνοιτε!" Ἦτο τοῦτο τὸ τελευταῖον πολεμικὸν συμβούλιον τοῦ Μαξιμιλιανοῦ.

Κατὰ διαταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος ἐγὼ εἰσῆλθον εἰς τὸ τάγμα τῶν οὐσσάρων, τὸ ὁποῖον τῇ 6 Μαΐου ἀφίχθη εἰς Νορίας. Τὴν αὐτὴν ἑσπέραν ἔφθασε καὶ ὁ Μέϊας καὶ τὴν ἑπομένην πρωΐαν ὁ Μιραμών. Οὗτος οὐδεμίαν ἔφερεν ἐπικουρίαν, διότι τὸ δημοκρατικὸν κόμμα ἐπεκράτει πανταχοῦ καὶ πάντες ἠρνοῦντο νὰ ὑπακούσωσιν εἰς τοὺς στρατηγοὺς τοῦ αὐτοκράτορος. Ἡ μοναρχία δὲν εἶχεν ἢ ὀλίγων μόνον ἡμερῶν ζωήν. Τοῦτο ἦτο εἰς πάντας φανερόν. Ὁ αὐτοκράτωρ δὲν εἶχε πλέον ἢ μόνον τὰ αὐστριακὰ καὶ βελγικὰ στρατιωτικὰ σώματα.

Ὁ Μέϊας ἔλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος ἐκ δύο χιλιάδων ἀνδρῶν· ὁ Μιραμὼν ἔλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῆς δεξιᾶς πτέρυγας, τῆς αὐτῆς δυνάμεως, καὶ ὁ στρατηγὸς Ζάχ τὴν τοῦ κέντρου, ὅπου εὑρίσκετο καὶ ὁ αὐτοκράτωρ. Ἐν ὅλῳ ἑπομένως ἦσαν ἑξακισχίλιοι ἄνδρες. Ἡ δύναμις αὕτη ὤφειλε ν' ἀντιταχθῇ κατὰ τῶν στρατευμάτων τοῦ Διάζ καὶ τῶν σκοπευτῶν τοῦ Δὸν Ἐστεβὰν Ἐσκοβέδου. Καίτοι γινώσκοντες, ὅτι μάτην ἠγωνιζόμεθα, εἴχομεν ὅμως θάρρος καὶ εἴμεθα ἀποφασισμένοι νὰ χύσωμεν τὸ αἷμά μας ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ ἡγεμόνος.

Τῇ 7 Μαΐου ἔφθασεν ἀπεσταλμένος κτηματίου τινος ἀφωσιωμένου εἰς τὸν αὐτοκράτορα· ὁ ἀπεσταλμένος οὗτος ἐπαρουσιάσθη αὐθωρεὶ

ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΧΩΡΙΚΗΣ ΤΟΥ ΛΑΑΑ ΕΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩι.

ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος. Ἡ ἀγγελία ἦτο σύντομος, ἀλλὰ βεβαίως ἐξαιρετικῆς σπουδαιότητος, διότι εἴδομεν τὸν αὐτοκράτορα περιπατοῦντα ὠχρὸν καὶ σιωπηλὸν ἐν μέσῳ τῶν οὐσσάρων. Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων μόνον στιγμῶν ἀγγέλλεται ἡ ἐμφάνισις τῶν δημοκρατικῶν. Ἤρχετο πρῶτον τὸ ἱππικὸν ὁρμητικῶς· εἶποντο δὲ οἱ μελανοπὸ ἱππόται τοῦ Διάζ, οἵτινες ἐπέπεσαν μετὰ τοσαύτης ὁρμῆς, ὥστε ἡμεῖς ἐν ἀρχῇ οὐδὲ ἠδυνάμεθα νὰ σκεφθῶμεν περὶ τακτικῆς ἀμύνης. Τί ὠφελεῖ ὁ ἡρωϊσμὸς τῶν Βέλγων καὶ τῶν Αὐστριακῶν ἀπέναντι συστήματος πολέμου, τὸ ὁποῖον δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μάθωσιν εἰς διάστημα τριῶν ἐτῶν; Τὰ τάγματα τῆς δημοκρατίας ἐπῆρχοντο μὲν ὡς φοβερὸς ἀνεμοστρόβιλος, ἀλλὰ καὶ οὕτως ὁ ἀσθενὴς αὐτοκρατορικὸς στρατὸς ἤθελεν ἀντιστῇ, ἐὰν ὁ συνταγματάρχης Λόπεζ μετὰ δύο ταγμάτων οὐσσάρων δὲν ἐξετέλει ἀλεθρίαν τινὰ κίνησιν, ἥτις κατέλιπε τὸν αὐτοκράτορα μεθ' ὅλου τοῦ ἐπιτελείου του ἄνευ ὑπερασπίσεως. Τὸ παζικὸν τοῦ Ἐσκοβέδου ἐπωφελήθη τοῦ λάθους τούτου τοῦ Λόπεζ, ὅπερ δικαίως ὠνομάσθη προδοσία, ὅπως κυριεύσῃ τὸ κέντρον ἡμῶν. Ἠττώμεθα. Μόλις ὁ ἡγεμὼν ἠδυνήθη μετ' ὀλίγων ἀνδρείων νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ φρούριον τοῦ Κουερετάρου, ἔνθα μετ' ὀλίγον ἐπολιορκήθη ὑπὸ τοῦ νικητοῦ ἐχθροῦ. Τῆς μεξικανικῆς τραγῳδίας προσήγγιζε ἡ λύσις! Τοῦτο πάντες ἐγινώσκομεν. Αἱ τροφαὶ ἤρξαντο ἐκλείπουσαι ἀλλ' οὐδεὶς διενοεῖτο νὰ παραδοθῇ καὶ ὅλοι ἐν γένει ἐπολεμοῦμεν ὡς λέοντες βλέποντες τὸ παράδειγμα τοῦ αὐτοκράτορος, ὅστις ἐπειρᾶτο ν' ἀποθάνῃ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρείου. Ἀλλὰ φεῦ! παπρωμένον ἦτο νὰ πέσῃ εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν διὰ προδοσίας αἰχμάλωτος! Ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἐκλείσθημεν ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ ἐντὸς τοῦ ὀχυροῦ φρουρίου, ὅτε τὴν νύκτα τῆς 14 πρὸς τὴν 15 Μαΐου ὁ Λόπεζ, αὐτὸς ἐκεῖνος, ἕνεκα τοῦ ὁποίου εἴχομεν ἀπολέσει τὴν μάχην, ἤνοιξε τὰς πύλας τῷ ἐχθρῷ. Ὁ Ἐσκοβέδος εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ὁ Μαξιμιλιανὸς μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἐχμαλωτίσθη. Ὁ ἡγεμὼν μετὰ δε-

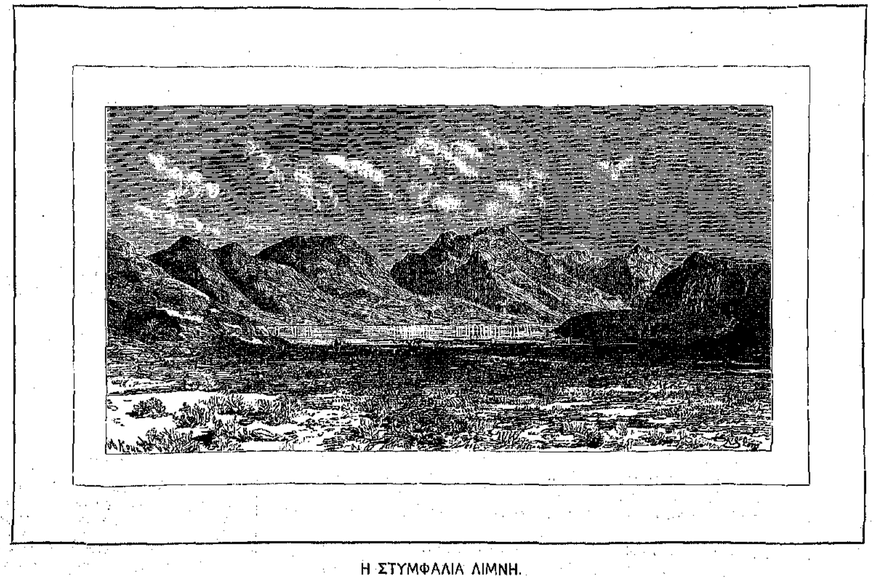

Η ΣΤΥΜΦΑΛΙΑ ΛΙΜΝΗ.

καεννέα ἀνδρῶν τοῦ ἐπιτελείου του μετηνέχθη εἰς τὸ μοναστήριον τῶν Καπουκίνων· ἐν τούτοις, ἐν οἷς ἤμην καὶ ἐγώ, εὑρίσκοντο δύο μόνον Μεξικανοί, ὁ Μιραμὼν καὶ ὁ Μέϊας. Ἡ τύχη τούτων ἦτο ἀποφασισμένη ἀφ' ἧς ἡμέρας (τὴν 3 Ὀκτωβρίου 1865) ἡ αὐτοκρατορικὴ κυβέρνησις ἐξέδωκε τὸ κάτωθι ψήφισμα ἐν φοβερῷ λακωνισμῷ·

"Ἄρθρον μοναδικόν. Πᾶς Μεξικανός, ὅστις ἤθελε φωραθῇ πολεμῶν ἔνοπλος κατὰ τῆς ὠργανισμένης κυβερνήσεως, θὰ τουφεκισθῇ."

Ὁ Ἰουάρεζ, ὅστις μετέφερε τὴν ἕδραν τῆς κυβερνήσεώς του εἰς Ἅγιον Λουδοβῖκον Ποτόζην, ἅμα λαβὼν τὴν εἴδησιν ὅτι τὸ φρούριον τοῦ Κουερετάρου ἔπεσε καὶ ὅτι ὁ Μαξιμιλιανὸς συνελήφθη, διέταξε νὰ δικασθῇ καὶ ὁ μονάρχης καὶ τὸ ἐπιτελεῖον αὐτοῦ. Ὁ αὐτοκράτωρ ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ λάβῃ συνέντευξιν μετὰ τοῦ Ἰουάρεζ, ἀλλ' εἰς μάτην. Τῇ 13 Ἰουνίου συνῆλθεν ἐν τῷ θεάτρῳ Ἰτουρβίδου τὸ δημοκρατικὸν πολεμικὸν συμβούλιον, συγκείμενον ἐξ ἑνὸς συνταγματάρχου ὡς προέδρου καὶ τεσσάρων ταγματαρχῶν ὡς παρέδρων. Ἡ κατηγορία ἦτο ἐπὶ ἐγκλήματι κατὰ τοῦ ἔθνους, κατὰ τῆς ἐξουσίας τοῦ λαοῦ καὶ κατὰ τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας. Ὁ Μαξιμιλιανὸς πάσχων καὶ μὴ δυνάμενος νὰ προσέλθῃ αὐτοπροσώπως ἀπέστειλε διακήρυξιν κατὰ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ δικαστηρίου, ἐν ᾗ διετείνετο ὅτι ἐκλεχθεὶς αὐτοκράτωρ ὑπὸ τοῦ ἔθνους, ὑπ' αὐτοῦ μόνον ἠδύνατο νὰ δικασθῇ καὶ οὐχὶ ὑπὸ πολεμικοῦ συμβουλίου. Ὁ Μιραμὼν καὶ ὁ Μέϊας προσῆλθον αὐτοπροσώπως. Οἱ συνήγοροι τῶν κατηγορουμένων, καὶ ἰδίως ὁ δικηγόρος Ὀρτέγας, ἐποίησαν ὅ,τι ἦτο αὐτοῖς δυνατόν· ἀλλ' ἀνωφελῶς, διότι ὅλη ἡ δίκη ἦτο ἁπλῆ διατύπωσις, ἧς τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο ἤδη ἐκ τῶν προτέρων ἀποφασισμένον. Τὴν ἑσπέραν τῆς 14ης Ἰουνίου ὁ Μαξιμιλιανός, ὁ Μιραμὼν καὶ ὁ Μέϊας κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον· αὐθημερὸν εἷς ταχυδρόμος ἐκόμισεν εἰς τὸν Ἰουάρεζ ἀντίγραφον τῆς δικογραφίας. Ὁ πρεσβευτὴς τῆς Πρωσσίας, Μάγνος, μετεχειρίσθη παρὰ τῷ Προέδρῳ ὅλα τὰ μέσα, τὰ ὁποῖα τῷ παρεῖχεν τὸ ἀξίωμα τοῦ πρεσβευτοῦ, ὑπὲρ τοῦ ἀτυχοῦς αὐτοκράτορος· ἀλλ' εἰς μάτην. Ὁ δὲ Γάλλος πρεσβευτὴς οὐδὲ ἀνεμίχθη εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

Μετὰ τὴν ἧτταν τῆς Βέρα-Κρούζης ἡ αὐστριακὴ φρεγάτα "Νοβάρα" καὶ ἡ κορβέττα "Ἐλισάβετ", ἧς ἐπέβαινεν ὁ ναύαρχος Τεγετχώφ, ἀναχθεῖσαι εἰς τὸ πέλαγος ἀπέπλευσαν εἰς Ταμπῖκον, ἔνθα μετ' ὀλίγον διεδόθη ἡ εἴδησις τῆς αἰχμαλωσίας καὶ τῆς καταδίκης τοῦ Μαξιμιλιανοῦ. Ὁ Τεγετχώφ, ἅμα μαθὼν τὰ συμβάντα, συνεκάλεσεν εἰς συμβούλιον τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἀξιωματικούς, ὅπως σκεφθῶσι περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἠδύναντο νὰ σώσωσι τὸν προσφιλῆ αὐτοῖς πρίγκηπα. Δύο ἀξιωματικοί, ὧν ὁ εἷς Ἄγγλος τὴν καταγωγήν, ὀνόματι Σὶρ Γεώργιος Μ. καὶ ὁ ἕτερος Οὔγγρος, κόμης Σ. ἐδείχθησαν πρόθυμοι νὰ πορευθῶσι πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, ὅπως καταπείσωσιν αὐτὸν νὰ τεθῇ εἰς ἀσφάλειαν. Λαβόντες παρὰ τοῦ Τεγετχὼφ ἀρκετὰ χρήματα ἀφίχθησαν εἰς Κουερετάρον τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἦλθε καὶ ἡ ἐπικύρωσις τῆς καταδίκης ὑπὸ τοῦ Προέδρου. Ὁ Πρόεδρος ἐπικυρῶν τὴν ἀπόφασιν διέτασσε νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ καταδίκη κατὰ τοῦ ἅρπαγος ἡγεμόνος καὶ κατὰ τῶν στρατηγῶν Μιραμὼν καὶ Μέϊα. Ἡμεῖς δὲ οἱ λοιποὶ Εὐρωπαῖοι ὅλοι ἐλάβομεν χάριν, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ παραστῶμεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς καταδίκης καὶ νὰ δώσωμεν τὸν λόγον τῆς τιμῆς νὰ μὴ πολεμήσωμεν πλέον κατὰ τῆς μεξικανικῆς δημοκρατίας.

Τὴν νύκτα τῆς 18 πρὸς τὴν 19 Ἰουνίου 1867 ἐφαίνετο ὅτι ἡ φρουρὰ τοῦ μοναστηρίου, ἐν ᾧ εὑρισκόμεθα κεκλεισμένοι, εἶχεν ἐλαττωθῇ. Τὴν αἰτίαν οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ, καθ' ὅσον τὴν ἐπομένην πρωΐαν ἔπρεπε νὰ γείνῃ ἡ ἐκτέλεσις. Ἡμεῖς οἱ αἰχμάλωτοι, ἀφεθέντες ἐλεύθεροι, ἐλάβομεν τὴν ἄδειαν νὰ προσέλθωμεν εἰς τοὺς καταδεδικασμένους καὶ νὰ δώσωμεν αὐτοῖς τὸν τελευταῖον ἀποχαιρετισμόν.

Καίτοι ἐλαττωθείσης τῆς φρουρᾶς, ἡ φυλακὴ τῆς πύλης τοῦ φρουρίου εἶχε διπλασιασθῆ, ὥστε ἀδύνατον ἦτο εἰς τοὺς καταδίκους νὰ φύγωσιν. Τῷ αὐτοκράτορι εἶχε προσδιορισθῆ ἰδιαίτερον δωμάτιον, πρὸς ὃ μὲ συνώδευσεν εἷς ἀξιωματικός. Καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλον ν' ἀνοίξω τὴν θύραν ἤκουσα διάλογον, καὶ φωνὴν ἀνδρὸς λέγουσαν· "Μεγαλειότατε, σᾶς παρακαλῶ, νὰ παραδεχθῆτε τὸ σχέδιόν μου καὶ νὰ φύγετε· τὰ πάντα εἶναι ἕτοιμα· οἱ φύλακες ἐδωροδοκήθησαν· ὁ ἀξιωματικὸς τῆς φρουρᾶς τῆς πύλης τοῦ ἡλίου θὰ ἀφήσῃ ὑμᾶς νὰ διέλθητε ἐλευθέρως, ἅμα τῷ εἴπητε τὸ σύνθημα "Παδίλλα". Ἔξωθεν τοῦ φρουρίου θὰ εὕρετε ἵππους ἑτοίμους παρὰ τῷ κ. Ἀδρελλάνῳ, ὅστις θὰ δώσῃ ὑμῖν πιστὸν ὁδηγόν. Ἐν Ταμπίκῳ θ' ἀλλάξητε τοὺς ἵππους καὶ αὔριον τὸ ἑσπέρας θὰ ἦσθε ἐπὶ τῆς "Νοβάρας".

— Ἀγαπητέ μου Γεώργιε, ἀπεκρίθη ὁ Μαξιμιλιανός, βλέπω τὴν πρὸς ἐμὲ μεγάλην ἀφοσίωσίν σου· ἐννοῶ τὸ μέγεθος τῆς θυσίας σου, ἀλλὰ δὲν δύναμαι οὐδὲ πρέπει νὰ φύγω.

— Μεγαλειότατε, εἶπε πάλιν ὁ ἀξιωματικός, αὔριον θὰ τουφεκισθῆτε, ἐν ᾧ ὅταν ἅπαξ ἦσθε ἐπὶ τῆς Νοβάρας, καὶ ἂν ἔλθωσιν ὅλοι οἱ στόλοι τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ τοῦ Μεξικοῦ, ὁ Τεγετχὼφ θὰ σᾶς ὑπερασπισθῇ. Ἀπέλθετε, Μεγαλειότατε, διασώσατε τὴν πολύτιμον ζωήν σας καὶ ἀφήσατέ με νὰ λάβω τὴν θέσιν ὑμῶν·

— Ὄχι, ὄχι, εἶναι ἀδύνατον, ἀπεκρίθη ὁ αὐτοκράτωρ· ἐπίστρεψον εἰς τὸ πλοῖον καὶ εἰπὲ τῷ ναυάρχῳ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ὡραίαν Αὐστρίαν καὶ νὰ χαιρετίσῃ ἀντ' ἐμοῦ τὸ ἀγαπητόν μοι Μιραμὰρ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἀδρία. Γόνος τοῦ οἴκου τοῦ Ἀψβούργου δὲν φεύγει τὴν νύκτα καὶ ὡς λῃστής. Ὦ! ἀγαπητοί μου, σεῖς, οἵτινες μοὶ ἐμείνατε μέχρι τέλους πιστοί, ἐγέρθητε καὶ λάβετε θάρρος, ἵνα μὴ καὶ ἐγὼ ἀπολέσω τὴν δύναμιν, ἧς τοσαύτην ἔχω ἀνάγκην.— Ὄχι, οὕτω, κόμη Σ., εἰς τὰς ἀγκάλας μου!... Ἔχετε τὴν εὐχὴν ἀνθρώπου, ὅστις μετ' ὀλίγον θ' ἀποθάνῃ. Χαίρετε! Χαίρετε!

Μετ' ὀλίγον ἡ θύρα ἠνοίχθη καὶ δύο ἄνδρες ἐξῆλθον, ὧν ὁ εἷς, ὁ Σὶρ Γεώργιος, τοσοῦτον ὡμοίαζε τὸν αὐτοκράτορα, ὥστε ἐγώ, ἐὰν δὲν ἤκουον τὴν συνδιάλεξιν, θὰ ἐνόμιζον ὅτι εἶναι αὐτὸς ὁ Μαξιμιλιανός. Εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιον εὗρον τὸν μονάρχην καθήμενον ἐπὶ ἕδρας καὶ στηρίζοντα ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν τὴν κεφαλήν. Ἔβηξα διὰ νὰ μὲ ἐννοήσῃ· τότε ὕψωσε τὴν κεφαλήν, καὶ εἶδον ὅτι εἶχε κλαύσει. Σταθερᾷ τῇ φωνῇ μοὶ εἶπεν·

— Ἤκουσα μὲ πολλήν μου εὐχαρίστησιν ὅτι ὁ Ἰουάρεζ σὲ ἠλευθέρωσε μετὰ τῶν ἄλλων Εὐρωπαίων αἰχμαλώτων. Ἀκολούθησε τὴν συμβουλήν μου, ἀγαπητέ μοι Φονδέρ· ἄπελθε ἀπὸ τὸν ἀφιλόξενον τοῦτον τόπον ὅσῳ δύνασαι ταχύτερον.

— Τοῦτο εἶναι καὶ τὸ σχέδιόν μου, ἀπεκρίθην, καὶ διὰ τοῦτο ἦλθον ν' ἀποχαιρετίσω τὴν Ὑμ. Μεγαλειότητα.

— Ὦ! εἶπεν ὁ ἡγεμών, ἀδύνατον εἶναι νὰ ἐννοήσῃ τις, τί φρικτὸν πρᾶγμα εἶναι ν' ἀποχωρισθῇ τις τῶν πιστῶν φίλων του καὶ ν' ἀποθάνῃ μακρὰν τῆς πατρίδος, μακρὰν τῶν φιλτάτων!

Ἐν ᾧ ὁ αὐτοκράτωρ ἐν μεγίστῃ συγκινήσει ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας, ἐγὼ ἐγονάτισα ἐνώπιόν του καὶ τῷ ἠσπάσθην τὴν χεῖρα. Αὐτὸς δὲ παρατηρήσας με ὀλίγας στιγμὰς μοὶ εἶπε·

— Χαῖρε, πιστέ μου σύντροφε, χαῖρε καὶ σύ!

Τοσαύτη μὲ κατέλαβε συγκίνησις, ὥστε καὶ σήμερον ἔτι δὲν γνωρίζω, πῶς ἐξῆλθον τοῦ δωματίου, καὶ τοῦ μοναστηρίου. Μετ' ὀλίγας ὥρας εὑρέθην ἐντὸς κήπου, ὅτε ἤρχιζε νὰ ἐξημερώνῃ... Κρότος τυμπάνων μ' ἐπανέφερεν εἰς τὴν πραγματικότητα· ἔσπευσα πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν συντρόφων μου.

Περὶ τοῦ δράματος ἐν Κουερετάρῳ τὴν πρωΐαν τῆς 19 Ἰουνίου 1867 ἔγραψεν ἡ Ἱστορία ἀνεξιτήλοις γράμμασι. Τῇ ἕκτῃ πρωϊνῇ ὥρᾳ ὁ Μαξιμιλιανός, ὁ Μιραμὼν καὶ ὁ Μέϊας ἐξῆλθον τῆς μονῆς τῶν Καπουκίνων. Ἐπιβάντες ἕκαστος ἰδιαιτέρας ἁμάξης μεθ' ἑνὸς ἱερέως ὡδηγήθησαν εἰς τὴν πλατεῖαν τῶν Κωδώνων. ἔνθα εὑρίσκοντο ἤδη οἱ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένοι στρατιῶται. Ὁ Μαξιμιλιανός, καίτοι ἀδιαθετῶν, ἐτήρει ἡρωϊκὴν ἀταραξίαν, παρεκάλεσε τοὺς στρατιώτας νὰ μὴ σκοπεύσωσι κατὰ τῆς κεφαλῆς του, ἵνα μὴ λάβῃ ἡ οἰκογένειά του τὸν νεκρόν του παραμεμορφωμένον, καὶ διέταξε νὰ δοθῶσιν εἰς ἕκαστον τῶν στρατιωτῶν τούτων ἀνὰ 20 πιάστραι. Εἶτα δὲ ὡμίλησεν ὀλίγας λέξεις, ἀποκρούων ἀπ' αὐτοῦ πάντα φιλόδοξον σκοπόν. Εἶπε καὶ ὁ Μιραμὼν ὀλίγα, ἀπορρίπτων τὴν κατηγορίαν ὅτι ἐπρόδωσε τὴν πατρίδα. Ὁ Μέϊας δὲν ἠδυνήθη νὰ προφέρῃ λέξιν, διότι ἦτο βαθέως συγκεκινημένος ἐκ τοῦ ἀποχωρισμοῦ ἀπὸ τῆς συζύγου του, κρατούσης εἰς τὰς ἀγκάλας τὸ μικρότερον τέκνον.

Ἐν μέσῳ τῆς πρωϊνῆς ἡσυχίας ἠκούσθη ὁ ἀπαίσιος κρότος τῶν πυροβόλων ὅπλων. Οἱ δύο στρατηγοὶ ἔπεσαν εὐθύς, ὁ δὲ Μαξιμιλιανὸς μόλις μετὰ τὸν δεύτερον πυροβολισμόν. —

Δύο ἡμέρας μετὰ τὴν καταστροφὴν ταύτην, ἤτοι τὴν 21 Ἰουνίου, παρεδόθη καὶ ἡ πρωτεύουσα, τὸ Μεξικόν, εἰς τοὺς δημοκρατικοὺς μετὰ μακρὰν καὶ γενναίαν ἀντίστασιν. Τὸ οἰκτρὸν τέλος τοῦ αὐτοκράτορος δὲν ἐπιστεύθη κατ' ἀρχάς, ἐπιβεβαιωθὲν ὅμως παρήγαγε βαθυτάτην καὶ θλιβερωτάτην ἐντύπωσιν εἰς ὅλους. Τὰ ξένα τάγματα ἔλαβον τὴν ἄδειαν ν' ἀπέλθωσιν ἐλευθέρως. Τῇ 15 Ἰουλίου ὁ Πρόεδρος Ἰουάρεζ μετὰ τῶν ὑπουργῶν του εἰσῆλθεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν.

Ὁ νεκρὸς τοῦ ἀτυχοῦς αὐτοκράτορος μετεκομίσθη εἰς τὴν πατρίδα του καὶ ἐτάφη ἐν τῷ ναῷ τῶν Καπουκίνων ἐν Βιέννῃ τῇ 18 Ἰανουαρίου 1868. Ὁ δὲ νεκρὸς τοῦ πιστοῦ του ὀπαδοῦ Φονδὲρ κεῖται ὑπὸ ἁπλῆν πλάκα ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῆς Γοριτσίας.

Ἐν Τεργέστῃ κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1884.

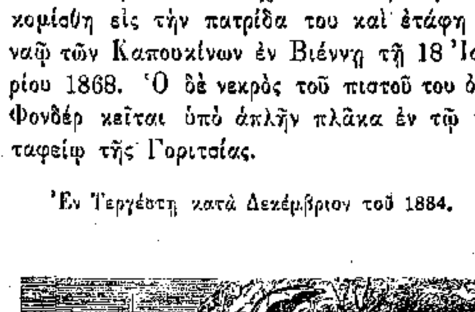

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΥΣΤΑΤΟΝ ΑΣΜΑ.

Φωτοβολεῖ πλησιφαὴς ἐπάνω ἡ Ἑκάτη,
Καὶ αἱ χρυσαῖ της στίλβουσιν 'στὴν θάλασσαν ἀκτῖνες·
Αὔρα λεπτὴ τὰ κύματα φιλεῖ καὶ συνταράττει,
Καὶ παίζουν φιλοπαίγμονες εἰς τὸν ἀφρὸν δελφῖνες·
Ἡ κώπη ἐπὶ τοῦ σκαλμοῦ συγκάμπτεται καὶ τρέμει,
Τὸ κῦμα φεύγει, καὶ γλιστρᾷ ἡ ἄκατος ταχεῖα,

Καὶ τὸ δινούμενον ὑγρὸν εἰς τὰ πλευρά της βρέμει,
Ὡς ν' ἔλεγε "μὴ σχίζετε τὰ στήθη μου τὰ λεῖα".
Τὸ πλήρωμα πλὴν εὐθυμοῦν τὸ ῥῆμα δὲν ἀκούει,
Καὶ ᾄσματα τὸ ἄπειρον μεθυστικὰ πληροῦσι·
Ἂν δὲ τὸ κῦμα μετ' ὀργῆς τὴν κώπην ἀντικρούῃ,
Ἐκεῖνοι ᾄδουν καὶ γελοῦν, καὶ παίζουν κ' εὐθυμοῦσι.
Εἷς μόνος, σύννους, κατηφής, τὴν κεφαλὴν στηρίζων
Εἰς τὴν παλάμην τῆς χειρός, τὸν ὅμιλον προσβλέπει,
Στενάζει, κλαίει, κ' ἔπειτα ἠκούσθη μουρμουρίζων
Τὸν σπαραγμόν του εἰς αὐτὰ τὰ ὕστατα του ἔπη·
"Ἂν δὲν ἠγάπων, καὶ ἐγὼ θὰ ἤμην τρισευδαίμων,
"Καὶ ἡ πνοὴ θὰ μ' ἔθελγε τῆς ποντιάδος αὔρας,
"Δάκρυ πικρὸν δὲν θὰ ἔβρεχε τὸ βλέφαρον τὸ τρέμον,
"Καὶ θὰ ἠγνόουν τῆς ζωῆς τὰς ἀτραποὺς τὰς μαύρας.
"Ἂν δὲν ἠγάπων, καὶ ἐμὲ θὰ ᾔδεν ἡ ψυχή μου,
"Καὶ αἱ ἀκτῖνες αἱ χρυσαῖ τῆς τηλαυγοῦς Σελήνης
"Δὲν θὰ μοὶ ἦσαν σκοτειναί, καὶ τάφος ἡ ζωή μου
"Δὲν θὰ μοὶ ἦτο ἂν μακρὰν εὑρίσκωμαι Ἐκείνης·
"Ἂν δὲν ἠγάπων, καὶ ἐμὲ θὰ ἤγγιζον τὰ χείλη
"Ἐπὶ τῆς λείας παρειᾶς μυροβοστρύχου κάλλους·
"Ἡ φύσις ἡ γελόεσσα κ' ἐμὲ θὰ μοὶ ὡμίλει
"Μὲ γέλωτας καὶ ᾄσματα, ὡς ὁμιλεῖ εἰς ἄλλους·
"Ἂν δὲν ἠγάπων..." Καὶ καμφθεὶς ἐπὶ τῆς πρώρας πίπτει.
Τὸ ὄμμα του 'στοὺς οὐρανοὺς ὕστατον βλέμμα στέλλει,
Καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ ἔπους του εἰς τὴν ψυχήν του κρύπτει —
Οἱ φίλοι δάκρυ σπένδουσιν εἰς τὰ νεκρά του μέλη.

Ἐν Ταϊγανίῳ.

Ν. Διβάρης.

ΕΝΙ ΑΣΤΡΩι...

Ἐν τῷ αἰθέρι, Ἄστρον μου, ἀνέλαμψας καρδίας·
Σὲ εἶδον μετ' ἐλπίδων.
Εὗρον ἡμέραν ἐν νυκτί, χαρὰν ἀντὶ ἀνίας,
ὁρίζοντα ὁλόκληρον ἐν τῇ ψυχῇ μου εἶδον.

Πλὴν μόλις τὰς ἀκτῖνας Σου ἠτένισα δακρύων
καὶ εἶδον τὰς νεφέλας...
Ἔδυς, ὦ Ἄστρον, πρόδρομε ἐρώτων οὐρανίων,
καὶ σκότος τῶν ὀνείρων μου ἐθάμβωσε τὸ σέλας.

Ἀλλ' ἂν εἰς νέφη κρύπτεσαι, ὦ Ἄστρον, ἢ ἀλλάσσεις
ἐξαίφνης τὴν πορείαν,
ἐν τῇ ψυχῇ μου ἤγειρα ναὸν ἐν ᾧ ἀνάσσεις,
ἐν ᾧ ἀγήρῳ ἵδρυσεν ὁ Ἔρως μου λατρείαν.

Μὴ ἡ ψυχή μου, Ἄστρον μου ὡραῖον, σοὶ ἐφάνη
στενόχωρος ὁρίζων;
μὴ ἐν ἐμοὶ τὸ σέλας Σου φοβεῖσαι μὴ ὠχράνῃ
καὶ ἀλλαχοῦ στερέωμα θὰ ἐρευνήσῃς μεῖζον;...

Σοὶ δίδω τὴν διάνοιαν αἰθέρα οὗ τὸν ὅρον
ἀδύνατον νὰ φύγῃς·
Ἐκεῖ, ὦ Ἄστρον, δύνασαι νὰ πλέῃς ζωοφόρον,
ἐκεῖ ἐκεῖ ἀνέσπερον οὐδέποτε θὰ λήγῃς.

Δὲν ἔδυσας, ὦ Ἄστρον μου, θὰ λάμψῃς ἐν ἡμέρᾳ
ζωὴν νὰ μοὶ δωρήσῃς,
ἐν τῇ ψυχῇ μου πρώτιστον ὡς εὗρες τὸν αἰθέρα,
ἐν ὅσῳ ζῇ, ὦ Ἄστρον μου, ἐκείνη δὲν θὰ δύσῃς...

Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Θεόδωρος Μοσχόπουλος.

ΤΟ ΚΥΜΑ.

Βραδέως κωπηλάτει,
βραδέως, ἡ ἐσχάτη
πλησίον ὥρα κεῖται·
τὸ μέλαν τοῦτο κῦμα
ψυχρὸν ἐγκλείει μνῆμα,
ὡραῖοι παροδῖται.

Βραδέως, μὴ λησμόνει,
ἡ μέλαινα εὐφρόνη
τ' ἀνόσια καλύπτει·
ἀνοίγεται τὸ κῦμα,
ἀπόλλυται τὸ θῦμα,
εἰς βάθη ἐν ᾧ πίπτει.

Βραδέως, καὶ ὁ ἔρως
εἰς πᾶν εὑρίσκει μέρος
ἀνέλπιστον τὸ τέλος·
εἰς τὰ ὑγρὰ τὰ βάθη
συγκλείονται τὰ πάθη,
καὶ σβέννυνται τὸ μέλος.

Εἰς τῆς νυκτὸς τὰ κάλλη
θερμὴ καρδία πάλλει
εἰς τροφερὰν ἀγκάλην·
τὸ κῦμα ψιθυρίζει·
ὁ κίνδυνος ἐγγίζει
τὴν τῶν ἐρώντων ζάλην.

Βραδέως κωπηλάτει,
ὀνείρους ἐν ᾧ πλάττει
ψυχὴ ἐνθουσιῶσα·
σκιάζετ' ἡ σελήνη,
μορφὴ ὡραία κλίνει
ἐγγὺς ἐρυθριῶσα.

Εἰς τὰ πυκνὰ ἐρέβη
ὁ ἔρως βασιλεύει,
ἐκεῖ μυσταγωγεῖται·
τὸ κῦμα ὅμως θλᾶται
καὶ κλείεται... σιγᾶτε·
ποῦ νῦν οἱ παροδῖται;

Ἐν Σοφίᾳ, Νοεμβρίῳ μηνὶ 1884.

Ἰ. Α. Ζερβουδάκης.

ΛΟΥΤΡΑ ΚΑΙ ΙΑΜΑΤΙΚΑΙ ΠΗΓΑΙ ΕΝ ΤΗ ΑΝΑΤΟΛΗ.

ΟΥ μόνον ἡ Ἑλλάς, ἀλλὰ καὶ σύμπασα ἡ Ἀνατολὴ εἶναι πλουσιωτάτη διασήμων πηγῶν, μάλιστα δὲ δυνάμεθα νὰ διϊσχυρισθῶμεν, ὅτι οὐδεμία ἐκ τῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ παρομοίαν ἀφθονίαν ἰαματικῶν πηγῶν. Ἐν τῇ σήμερον Ἑλλάδι, ὡς καὶ εἰς τὰς ἡφαιστείους νήσους τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀρχιπελάγους, εὑρίσκονται πλέον τῶν τεσσαράκοντα ἐξαιρέτων ἰαματικῶν πηγῶν. Εἰσὶ δὲ αὗται· αἱ πηγαὶ τοῦ Ἡρακλέους ἐν Αἰδηψῷ τῆς Εὐβοίας, αἱ ὑπὸ ἢ θερμαὶ σιδηροῦχοι πηγαὶ τῆς Θήρας, αἱ διάφοροι πικροπηγαὶ ἢ ἁλιπηγαὶ τῶν νήσων Θερμιὰ καὶ Μήλου, καὶ αἱ θειοῦχοι πηγαὶ τῆς Μεθώνης... Αἱ πλεῖσται ὅμως τούτων εὑρίσκονται δυστυχῶς ἀρχῆθεν εἰς τοιαύτην λυπηρὰν κατάστασιν, ὥστε οἱ αἰτοῦντες βοήθειαν δὲν δύνανται ν' ἀπολαύσωσιν οὐδὲ τῆς ἀπολύτως ἀναγκαίας εὐημερίας. Δι' ὅλας τὰς ἀναπαύσεις, ὡς καὶ διὰ τὴν τροφὴν καὶ κλίνην, πρέπει αὐτὸς ὁ πάσχων νὰ φροντίσῃ, νὰ παραιτηθῇ δὲ πάσης ἄλλης τοῦ βίου τέρψεως. Αἱ μόναι διασκεδάσεις εἰς τοὺς ἀναναπτύκτους τούτους Ἑλληνικοὺς καὶ Ἀνατολικοὺς τῶν λουτρῶν τόπους, εἰσί, μικροί τινες περίπατοι εἰς τὰ πέριξ, ἀραιαὶ μετ' ἀλλήλων ὁμάδες, τὸ παίξιμο τοῦ κομβολογίου, καί, last not least, ἡ καπνοσύριγξ.*) Μέχρις ἑνὸς λουτῆρος δὲν δύναταί τις νὰ ἐγείρῃ τὰς ἀξιώσεις του· εἰς τὰς πλείστας τῶν περιστάσεων εἶναι ἠναγκασμένος ὁ ἐπισκεπτόμενος τὰ λουτρὰ ν' ἀνωρύξῃ βόθρον πλησίον τῆς πηγῆς, νὰ εἰσοχετεύσῃ τὸ ὕδωρ, ἵνα οὕτω δυνηθῇ νὰ λάβῃ τὰ λουτρά του, ἀφοῦ προηγουμένως ἀνεγείρῃ ἄνωθεν τοῦ τέλματός του καλύβιον ἐκ σανίδων ἢ κλάδων δένδρων, ἵνα προφυλαχθῇ ἐκ τῆς καυστικῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου. Αἱ μᾶλλον φοιτώμεναι ἀνατολικαὶ πηγαὶ ἐπιδεικνύουσιν οἰκίαν μετά τινων ἀθλιεστάτων δωματίων, καὶ ἐν τῷ μέσῳ δεξαμενήν, ἐν ᾗ ὁδηγεῖται τὸ ὕδωρ πρὸς κοινὸν λουτρόν, εἰς ὡρισμένας ὥρας διὰ τοὺς ἄνδρας καὶ εἰς ὡρισμένας διὰ τὰς γυναῖκας. Ἡ ἄγνοια τῆς ἰαματικῆς δυνάμεως πηγῆς τινος συνεπάγεται πολλάκις τὰς μεγίστας πλάνας· εὑρίσκει τις ἀναιμικοὺς καὶ χλωρωτικοὺς εἰς θειούχους πηγάς, μεστοὺς δ' ἐξανθημάτων εἰς σιδηρούχους, συμφώνως καὶ πρὸς τὴν γνώμην τῶν ἀνατολιτῶν, ὅτι δῆθεν ὅλα τὰ νοσήματα θεραπεύονται διὰ τοῦ οἴνου καὶ τῆς ἰσχυρᾶς ἐφιδρώσεως.

Ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ ὀλίγισται εἶναι αἱ ἐξαιρέσεις τῶν ἰαματικῶν πηγῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Καὶ ὅμως ὑπὲρ τοὺς χιλίους ἐπισκέπτονται ταύτας κατ' ἔτος, ἐξ ὧν οἱ πλεῖστοι ἐπιστρέφουσιν οἴκαδε τεθεραπευμένοι. Ἐν Προύσσῃ εὑρίσκονται εἰσέτι ἐκ τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐποχῆς μεγαλοπρεπέστατα ὑδροθεραπευτήρια, τὰ δ' ἐν Θερμιᾷ λουτρὰ φέρουσι καθ' ὁλοκληρίαν νεώτατον Εὐρωπαϊκὸν τύπον. Πλησιάζοντες πρὸς τὴν τὸ πάλαι πολύανδρον καὶ διάσημον Ἱεράπολιν, τὴν πατρίδα τοῦ σοφοῦ Ἐπικτήτου, νομίζομεν ὅτι ἀπέναντι ἡμῶν ἐκτείνεται χιονοσκεπὴς πεδιάς. Ἐν ταῖς ὀνομασταῖς τῆς ἀρχαιότητος ἰαματικαῖς πηγαῖς καθιζήθη τίτανος, ἥτις διὰ τῶν παντοειδῶν διαμορφώσεων παρέχει εἰς τὰ πέριξ τὴν ὄψιν χειμερινοῦ τοπείου.

Ἡ πηγὴ ἐν τῇ ἀρχαιότητι περιεστοιχίζετο διὰ τείχους, καὶ ἐσχημάτιζε τὸ Πλουτώνιον ἄντρον, περὶ οὗ ὁ Στράβων καὶ ὁ Δίων Κάσσιος διηγοῦνται, ὅτι ὑπὲρ αὐτὸ ἀπέθνησκον πτηνὰ ἱπτάμενα ὑπὸ τῶν ἀναδιδομένων ἀτμῶν· οἱ ἱερεῖς δὲ μόνον τῆς Κυβέλης ἠδύναντο νὰ ἐπιβαίνουσιν αὐτοῦ ἀκινδύνως. Τοιοῦτόν τι τὴν σήμερον οὐδαμοῦ δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν. Ἡ ἀπαισία σιγὴ τῆς ἐρειπωμένης πόλεως, τῆς σήμερον καλουμένης Παμπούκ-καλέ, διακόπτεται κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας ὑπὸ ἀγέλης ξένων, μετοικιζομένης ἐκ τῶν ὁμόρων κοιλάδων ἵνα λουσθῇ εἰς τὰς θερμὰς μεταλλικὰς πηγάς. Ἡ

*) "Ἡ Ἑλλὰς περικλύζεται καὶ ἐννήχεται ἐν εὐρυτάτῃ ψυχρᾷ ἁλιπηγῇ, τῇ θαλάσσῃ. Περιέχει δὲ καὶ πολλὰς θερμὰς ἁλιπηγάς, ἐξ ὧν εἶναι ἐν χρήσει διὰ τὴν ἐνοικοδόμησιν οἰκημάτων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον κακῶν καὶ ἀθλίων αἱ ἐν Κύθνῳ καὶ αἱ ἐν Αἰδηψῷ. Αἱ πρῶται περιέχουσιν ἅλας καὶ γαίας χλωριούχους· ὁ δὲ λέβης ἔχει τὴν θερμοκρασίαν τοῦ ζέοντος ὕδατος. Αἱ δὲ ἐν Αἰδηψῷ ἅπασαι εἶναι θερμόταται, πρὸς τῷ ἅλατι περιέχουσι πολὺ τὸ χλωριοῦχον ἀσβέστιον καὶ τὸ ἀνθρακικὸν καὶ τὸ θειϊκόν, ἅπερ καθιζάνονται εὐκόλως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀποδιρακοῦσι τοῦτό τε καὶ τὰ διὰ 2—5 ἡμερῶν ἐμβαπτιζόμενα σώματα. Ὁ ἐν Αἰδηψῷ λουτὴρ εἶναι τόσοῦτον ἄθλιος, ὥστε δύναται μᾶλλον νὰ ἐκληφθῇ ὡς τόπος αἰσχρότητος καὶ ῥυπαρίας. Φαίνεται ὡς εἰ ἀπέμεινεν ὁ λόθρος τοῦ Σύλλα ἐν αὐτοῖς, ἀπολουσθέντος μετὰ τὴν ἐκπόρθησιν τῶν Ἀθηνῶν. Καὶ εἶναι κρῖμα τῳόντι, ὅτι αἱ ἐν Αἰδηψῷ θέρμαι εἶναι τοσοῦτον παρημελημέναι, ἐνῷ ἡ περιστοιχοῦσα φύσις εἶναι ἀειθαλὴς καὶ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἐρασμία. Βουνοὶ πέριξ κατάφυτοι ὑπὸ σχοίνων εὐωδῶν καὶ κοτίνων καὶ κομάρων καὶ δαφνῶν καὶ πιτύων, ῥύαξ παρρέων καὶ κελαρύζων καὶ εἰς πολυπληθεῖς μικροὺς καταρράκτας ἠχηέντως κατακυλινδούμενος, ἄνωθεν δὲ καὶ πέριξ κατασκεπόμενος πολλαχοῦ ὑπὸ πλατάνων ἑκατέρωθεν καὶ περιφρουρούμενος ὑπὸ νηρίων· ἄποψις πρὸς τὸν κατέναντι Παρνασσὸν ἐξαισία, ὅθεν ἐν θέρει καταπνέει αὔρα ποντιὰς ἡδυτάτη· ὕδωρ πόσιμον ψυχρὸν καὶ διαυγές· ἱστορικαὶ ἀναμνήσεις παντοῖαι ἀπὸ τῶν κατέναντι Θερμοπυλῶν καὶ ἀπὸ τῆς πατρίδος τοῦ Ὀδυσσέως τοῦ Ἀνδρούτσου· πάντα ταῦτα, ἀφθόνῳ τῇ χειρὶ ἐπιδαψιλευθέντα ὑπὸ τῆς φύσεως τῷ παγκάλῳ τόπῳ, ἀποτελοῦσιν ἀξιοδάκρυτον εἰρωνίαν πρὸς τὴν ἀγροικίαν τῶν περιοίκων, ἐνῷ ἠδύνατο ἡ φιλεργία καὶ ἡ πρόνοια νὰ καταστήσῃ τὴν Αἰδηψὸν οὐ μόνον λουτρὸν ἰαματικὸν περισπούδαστον, ἀλλὰ καὶ ἐντρύφημα περιπόθητον τῶν ἀρρώστων."

(Ἐκ τῆς Φαρμακολογίας τοῦ καθηγητοῦ κ. Θ. Ἀφεντούλη.)

Σ. Μ.

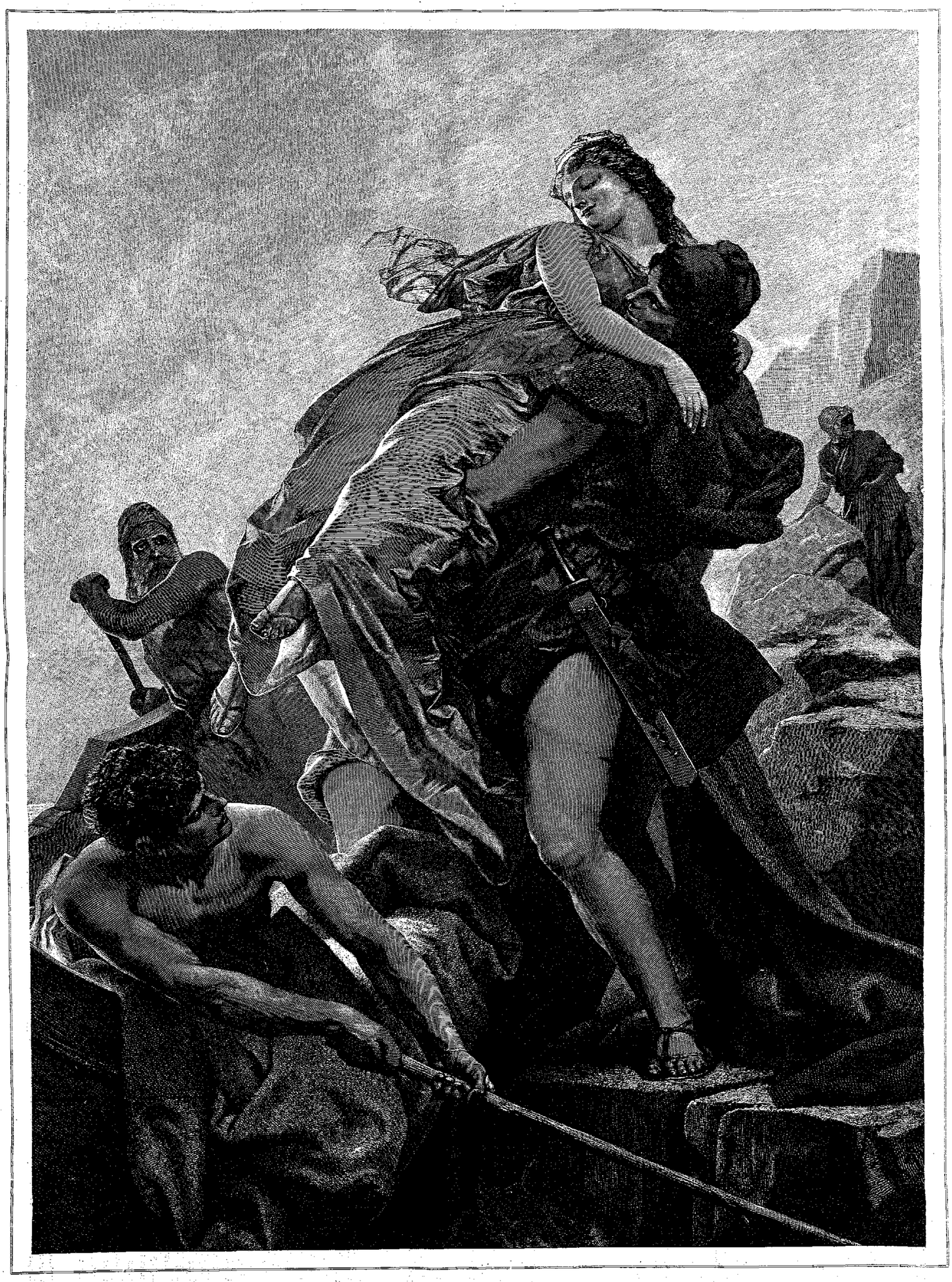

Η ΑΡΠΑΓΗ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ.

εὐάρεστος αὔρα ἐν τοῖς ὑψηλοῖς θόλοις, καὶ τὰ εἰσέτι καλῶς διατηρούμενα Ῥωμαϊκὰ λουτρά, παρέχουσι σκέπην κατὰ τὰς θερμὰς τῆς ἡμέρας ὥρας εἰς τοὺς θαμιστὰς τῆς μνησθείσης πόλεως, ἀποτελοῦντας οἱονεὶ ἐθνάριον σεμνὸν καὶ μετριόφρον, εὐχαριστημένον εἰς ὅ,τι τὰ ἐρείπια τῷ προσφέρει, ἐπειδὴ ἀδυνατεῖ νὰ κατανοήσῃ τὴν πλουσιοπάροχον καλλονὴν τῆς φύσεως.

Εἰς τὰ μεθόρια τῆς Ἀλβανίας, πλησίον τῆς κώμης Ἀργυροκάστρου, εὑρίσκεται ἰαματική τις πηγή, φημιζομένη διὰ τὰ νοσήματα τῶν γυναικῶν, τῇ ἐσωτερικῇ χρήσει τοῦ ὕδατος. Ἀναβλύζει ἐκ τῆς κλιτύος μικροῦ τινος λόφου, σχηματίζει ἐρυθρὰν ἐκ σιδήρου ὑποστάθμην, οὕτως ὥστε διὰ τοῦ ἐμπεριεχομένου σιδήρου ἐπιφέρει μεγάλα ἀποτελέσματα εἰς τὰ μνημονευθέντα νοσήματα. Ἰδίᾳ δ' αἱ ἄτεκνοι γυναῖκες πίνουσι τὸ ὕδωρ τοῦτο, ὅπερ φέρει τὸ λίαν παράδοξον, ἀλλὰ χαρακτηριστικὸν ὄνομα κοψόκακον (ὡς ἀποκόπτον τὸ κακόν). Μεταξὺ τῶν ἑκατὸν ἰαματικῶν πηγῶν τῆς Ἀνατολῆς, εἶναι ἡ μόνη ἥτις φέρει ὄνομα χαρακτηριστικόν.

Τὸ ὕδωρ τοῦ Σιλωὰμ ἐν τῇ ἁγίᾳ Γῇ εἶναι γνωστὸν εἰς πάντα χριστιανὸν ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου (Κεφ. 9, στιχ. 7)· εἰς τὸ ὕδωρ τοῦτο ἐθεραπεύθη ἀρθριτικὸς καὶ ἀποπληκτικός, ὁ δὲ Χριστὸς ἐθεράπευσε δι' αὐτοῦ τυφλόν.*) "Σιλωὰμ" δηλοῖ "ὕδωρ ἀποσταλὲν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ", ἐνῷ τὸ ἀραβικὸν "Σιλωὰμ" σημαίνει "ἀπεσταλμένος" (ὡς ἑρμηνεύεται ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ). Ἡ πηγὴ ἀναβλύζει ἐκ τῆς κλιτύος τοῦ ὄρους Σιών, ἐν μέσῳ δάσους ἐκ κέδρων, καὶ συλλέγεται εἰς τάφρον περιβεβλημένη διὰ τείχους ἔνθα κατέρχεταί τις δι' ἀνατετειχισμένης ἐκ λίθων κλίμακος· ἐκ τῆς τάφρου ταύτης διευθύνεται τὸ ὕδωρ εἰς τοὺς πλησίον κειμένους κήπους πρὸς ἄρδευσιν. Ἔχει γεῦσιν ἐλαφρῶς ἁλμυράν, εἶναι τραχύ, καὶ ἄχρηστον πρός τε μαγειρικὴν χρῆσιν καὶ πλύσιν. Ἡ πηγὴ τοῦ Σιλωὰμ εἶναι διακεκομμένη· ἀναβλύζει ἀπὸ τῆς πρωΐας μέχρι τῆς μεσημβρίας, ῥέει ἀπὸ μεσημβρίας μέχρις ἑσπέρας· ἀπὸ τῆς ἑσπέρας μέχρι τοῦ μεσονυκτίου ῥέει ὁρμητικῶς, ἀπὸ δὲ τοῦ μεσονυκτίου μέχρι τῆς πρωΐας διακόπτεται.

Διαφορὰς θερμοκρασίας δεικνύει ἡ ἐν τῇ ἀρχαιότητι διάσημος "ἡλίου πηγή" (*Fons solis*) παρὰ τῷ ναῷ τοῦ Διὸς Ἄμμωνος ἐπὶ τῆς μεγάλης ὀάσεως Σιβάχ. Ὁ Ἡρόδοτος, Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, Ἀμμιανὸς καὶ ὁ Λουκρήτιος, μαρτυροῦσιν ἀκριβῶς ὅτι τὸ ὕδωρ τὴν μὲν ἡμέραν ἦτο ψυχρόν, τὴν δὲ νύκτα θερμὸν καὶ μάλιστα ζέον. Κατὰ δὲ τὴν ἐπέτειον τοῦ ἀναφερομένου θαύματος, περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ θεραπείας τοῦ τυφλοῦ διὰ τοῦ ὕδατος τοῦ Σιλωάμ, ἤρχοντο οἱ κάτοικοι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ ἵνα λούωνται τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τοῦ ὕδατος τούτου πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ προφύλαξιν ἐκ τῶν νοσημάτων. Ὅθεν τὸ ὕδωρ τοῦ Σιλωὰμ χαρακτηριστέον μᾶλλον ὡς τόπος προσκυνήσεως κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ἢ ὡς πηγὴ ἰαματική. Πλησίον δὲ τῆς θρησκευτικῆς ταύτης κολυμβήθρας ὑφίσταται καὶ μέχρι τῆς σήμερον παρομοία ἐξ ὕδατος Σιλωάμ.

Ἐν τῇ Ἀνατολῇ δύναταί τις ἐπίσης νὰ κάμῃ χρῆσιν ξηρῶν πυριαμάτων καὶ ἀμμολούτρων, ἐναντίον τῶν ῥευματικῶν καὶ ἀρθριτικῶν παθήσεων μετὰ τῶν λαμπροτέρων ἀποτελεσμάτων. Εἰς τοὺς θαλασσίους ὅρμους ἐν οἷς ὑπὸ τοῦ ἀνέμου σχηματίζονται λόφοι καὶ ὄρη ἐξ ἄμμου, χρησιμοποιοῦσι ταῦτα οἱ πάσχοντες ὡς ἀμμόλουτρα, καλυπτόμενοι οὕτως ὥστε μόνον ἡ κεφαλὴ νὰ μένῃ ἐλευθέρα, προφυλασσομένη κατὰ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων δι' ἀχυρίνου πίλου. Διὰ τοῦ βάρους τῆς ἐπικειμένης ἄμμου, ἐχούσης πολλάκις θερμοκρασίαν 45—57° C. ἐμπίπτουσιν οἱ πάσχοντες εἰς σφοδρὰν ἐφίδρωσιν· προσβάλλονται δὲ ὑπὸ ἀγωνίας καὶ δυσπνοίας εἰς τοσοῦτον βαθμὸν ὥστε ἀνάγκη ταχέως νὰ ἐξορυχθῶσιν. Ἡ χρῆσις αὕτη ἐπιφέρει εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων ἰδιάζουσάν τινα ἐξάνθησιν τοῦ δέρματος καὶ ἐλάττωσιν τῶν πόνων, ἕπεται δὲ ἡ ἀνάρρωσις σχεδὸν πάντοτε κατόπιν τῶν ἀμμολούτρων τούτων, ἐξ ὧν ὅμως ὀλίγιστοι θεραπεύονται ἔκ τε τῶν χρονίων ῥευματισμῶν καὶ τῆς ἀρθρίτιδος.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ.) Δρ. Δ.

*) Κατὰ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ὁ τυφλὸς δὲν ἐθεραπεύθη τῇ δυνάμει τοῦ ὕδατος, ἀλλὰ τῇ θαυματουργικῇ τοῦ Κυρίου ἡμῶν δυνάμει. Σ. Μ.

Η ΑΡΠΑΓΗ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 264—265.)

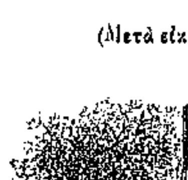

Ἡ Ἑλένη, ἡ ὡραία θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λήδας, ἐκείνη ἡ γυνή, ἥτις ὑπῆρξεν ἡ αἰτία τοῦ καταστρεπτικοῦ πολέμου τῆς Τρῳάδος, ἦτο ἀνέκαθεν μία τῶν ἑλκυστικωτέρων μορφῶν τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος. Ἀφ' ἧς ἐποχῆς ὁ Ὅμηρος παρέσχεν εἰς τὸ μυθικὸν τοῦτο πρόσωπον ἀνθρωπίνην μορφὴν διαγεγραμμένην· ἀφ' ὅτου εἰς τὰ ἀθάνατα αὐτοῦ ἔπη ἐξύμνησε τὸ κάλλος της, τὸ τόσῳ καταπληκτικὸν ὅσῳ καὶ ὀλέθριον, ἡ Ἑλένη ἔμεινε καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας ἡ προσωποποίησις τοῦ γυναικείου κάλλους. Ἑπόμενον ἦτο ἡ καλλιτεχνία νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ προσώπου τούτου καὶ νὰ παραστήσῃ τὴν Ἑλένην εἴτε ἐν εἰκόνι εἴτε ἐν μαρμάρῳ, πειρωμένη νὰ περιβάλλῃ τὴν ἀνθρωπίνην μορφὴν διὰ θείου γοήτρου. Τὸ ἔργον ὅμως δὲν ἦτο εὔκολον· διὸ καὶ μείζονος ἀξίας καὶ ἐπαίνων ἄξιος ὁ καλλιτέχνης ἐκεῖνος, ὅστις κατορθοῖ ἐκφραστικωτέραν νὰ κάμῃ τὴν παράστασιν. Τοιοῦτος ζωγράφος εἶναι ὁ Rudolph v. Deutsch, οὗ ἡ μεγάλη εἰκὼν "Ἡ ἁρπαγὴ τῆς Ἑλένης", ἣν σήμερον δημοσιεύομεν, ἠγοράσθη, ἅμα ἀποπερατωθεῖσα, παρὰ τοῦ Μουσείου τοῦ Βερολίνου.

Ἐν Βερολίνῳ ἐν μιᾷ τῶν εὐρυτέρων αἰθουσῶν τοῦ Μουσείου, εἶναι ἀνηρτημένη ἡ εἰκὼν αὕτη, ἧς τὰ πρόσωπα εἶναι φυσικοῦ μεγέθους. Ἡ εἰκὼν παριστᾷ τὴν ἁρπαγὴν τῆς Ἑλένης ὑπὸ τοῦ Πάριδος. Τὸ πλοῖον μὲ τοὺς πιστοὺς ὀπαδοὺς τοῦ βασιλόπαιδος τῆς Τρῳάδος, εἶναι ἐλλιμενισμένον παρὰ τὴν βραχώδη ἀκτὴν τοῦ κόλπου τῆς Σπάρτης· τοὺς βράχους χρυσοῖ διὰ γλυκυτάτου φωτὸς ὁ ἀνατέλλων ἥλιος. Ὁ Πάρις κρατῶν ἐν ταῖς στιβαραῖς αὐτοῦ χερσὶ τὴν ὡραίαν λείαν του, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τοῦ μεγάρου τοῦ φιλοξενήσαντος αὐτὸν φίλου (τοῦ Μενελάου), ὃν ἐπρόδωσε, καὶ ἑτοιμάζεται ν' ἀποθέσῃ εἰς τὴν λέμβον τὸ πολύτιμον αὐτοῦ φορτίον. Ἡ Ἑλένη δὲν προσπαθεῖ νὰ διαφύγῃ τῶν χειρῶν τοῦ ἅρπαγος· τὰ ἡμίκλειστα βλέφαρά της, τὸ βλέμμα της στρεφόμενον μετὰ ἀγάπης πρὸς τὸν ἄνδρα, ὅστις ὑπὲρ αὐτῆς κινδυνεύει, τὸ μειδίαμα τῶν χειλέων της — τὰ πάντα ἐμφαίνουσιν ὅτι δὲν θεωρεῖ ἑαυτὴν αἰχμάλωτον, ἀλλὰ νικηφόρον καὶ θριαμβεύουσαν, καὶ ὅτι ὁ κυρίως αἰχμάλωτος εἶναι ὁ κρατῶν αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας ἀπαγωγεύς. Λαμπρὸς εἶναι ἐν τῇ πρωτοτύπῳ εἰκόνι, ἣν ἐσχάτως εἴδομεν καὶ ἐθαυμάσαμεν ἐν Βερολίνῳ, ὁ πρωϊνὸς φωτισμός, ὅστις ἀντανακλᾶται ἐπὶ τῆς ξανθῆς κόμης τῆς Ἑλένης, καὶ ἐν γένει ἡ ὅλη σκηνὴ ἀποπνέει τὴν ποιητικὴν ἐκείνην αὔραν, ἥτις καθιστᾷ τὴν εἰκόνα ταύτην ἀληθὲς ἀριστούργημα.

Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ.

Διήγημα ἐν Αὐστραλίᾳ.

(Συνέχεια.)

Η'.

Πρωΐαν τινὰ ἐν μέσῳ θέρει ἡ "πριγκήπισσα" ἠγέρθη εἰς τὰς πέντε, καὶ ἐξῆλθε μόνη τῆς σκηνῆς. Ἐφόρει ἔνδυμα καθαρόν, τὸ ὁποῖον μετεχειρίζετο μόνον τὰς ἑορτάς. Μηχανικῶς βαδίζουσα διευθύνθη πρὸς τὴν σκηνὴν τοῦ Πέτερς, καὶ ἀνεζήτει τὴν λευκὴν αὐτῆς στέγην ὡσεὶ φοβουμένη μὴ ἡ σκηνὴ αὕτη ἐγένετο ἄφαντος. Ἡ ταραχή της αὕτη προήρχετο ἐκ διαλόγου, ὃν ἄκουσα εἶχεν ἀκούσει τὴν προτεραίαν.

— Ὁ Πέτερς σχεδὸν δὲν ἐργάζεται πλέον, ἔλεγον οἱ συνδιαλεγόμενοι· ὁ ναύτης του ὅμως ἠτύχησε νὰ εὕρῃ τεμάχιον χρυσοῦ μεγάλον ὡς ἡ κεφαλὴ τῆς "μικρούλας", ἀξίας βεβαίως τριῶν χιλιάδων λιρῶν· ἀλλὰ ὁ "ἀριστοκράτης" δὲν θὰ ὠφεληθῇ. Καὶ νὰ εἴπῃ τις ὅτι τοιοῦτος τυχοδιώκτης θὰ ἔχῃ τόσην τύχην, ἐν ᾧ οἱ τίμιοι ἄνθρωποι ἐργάζονται καὶ κοπιάζουν εἰς μάτην!

Τοὺς λόγους τούτους ἀκούουσα ἡ κόρη ᾐσθάνθη ἑαυτὴν ἔνοχον. Μήπως ἦτο αὐτὴ ἡ αἰτία ὅτι ὁ προστάτης της ἔχανε μάτην τὸν καιρόν του καὶ τὰ κέρδη; Ἐπεθύμει νὰ τὸν ἴδῃ, νὰ λάβῃ μετ' αὐτοῦ ἐξήγησιν καὶ νὰ τῷ εἴπῃ ὅτι σκοπεύει νὰ παραιτηθῇ τῆς μεγάλης εὐχαριστήσεως, ἣν τῇ παρεῖχεν ἡ διδασκαλία. Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ αὐτὴν τὴν θυσίαν, ᾐσθάνθη τὴν καρδίαν κλονουμένην· δι' ὃ καὶ ἐβάδιζε βραδέως σύννους καὶ τεταραγμένη . . . Τέλος φθάσασα εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Πέτερς εἶδε πρὸς μεγάλην της ἔκπληξιν ὅτι πλῆθος ὀρυκτῶν ἐξήρχοντο αὐτῆς. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐφαίνοντο πεφοβισμένοι, τὰ βλέμματά των ἦσαν παρωργισμένα, καὶ ὅλοι ἔλεγον ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐπιβληθῇ αὐστηρὰ τιμωρία καὶ ἐκδίκησις.

— Εἴσελθε, τῇ εἶπεν εἷς τῶν ἀνδρῶν, ὠθῶν αὐτὴν ἀποτόμως, εἴσελθε ἐκεῖ, ὅπου σ' ἐδίδαξαν τόσα πράγματα! Μήπως σ' ἐδίδαξαν καὶ αὐτὴν τὴν τέχνην, αἴ;

Μηχανικῶς ὑπήκουσεν ἡ κόρη, ἄλλο τι μὴ συλλογιζομένη ἢ ὅτι ἤθελε νὰ ἴδῃ τὸν Πέτερς.

Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς σκηνῆς ἦτο σκοτεινόν· εἰς μίαν γωνίαν ἡ "πριγκήπισσα" διέκρινεν ὡς ἀνθρωπίνην μορφὴν κεκαλυμμένην ὑπὸ λευκῆς σινδόνος, ἥτις εἶχε κηλῖδας αἵματος εἰς διάφορα μέρη. Πλησιάσασα ἔντρομος ἀνεγνώρισε τὸ πελιδνὸν πρόσωπον τοῦ γέροντος ναύτου, καὶ ἀμέσως ἐνόησεν ὅτι εὑρίσκετο ἐνώπιον πτώματος. Ἀνέπεμψε κραυγὴν φόβου καὶ ἔφυγεν . . . Ἔξωθεν τὸ πλῆθος συνεπυκνοῦτο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον. Τὸν πρῶτον, ὃν εἶδεν ἐξερχομένη, ἦτο ὁ Σμίθ, οὗ οἱ ὀφθαλμοὶ εἶχον λάμψιν ἀποτρόπαιον.

— Καλά! Καλά! εἶπεν ὁ Σμίθ, δεικνύων αὐτὴν διὰ τοῦ δακτύλου· ὅταν δέχεταί τις τόσον

εὐειδεῖς κυρίας εἰς τὴν σκηνήν του, δὲν ἔχει βέβαια καιρὸν νὰ ἐργασθῇ. Καὶ ὅμως τὴν ἄφησε, καὶ τώρα τρέχει μὲ τὰ πλούτη του κατόπιν ἄλλης.

— Ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἀνάγκην διὰ τοῦτο νὰ σκοτώσῃ τὸν σύντροφόν του, εἶπεν ἄλλος ὀρύκτης. Ἀλλ' ἂς τὸν πιάσωμεν, καὶ θὰ τὸν κάμωμεν νὰ χορεύσῃ ὅπως δὲν ἐχόρευσεν εἰς τὴν ζωήν του.

— Θὰ λάβῃς μέρος καὶ σὺ εἰς τὴν ἑορτήν, κυρὰ πριγκήπισσα; ἠρώτησεν ὁ Σμὶθ στρεφόμενος πρὸς τὸ μέρος, ὅπου ἵστατο ὡς ἀπολελιθωμένη ἡ κόρη.

Ἀλλὰ τὸ πλῆρες μίσους βλέμμα του δὲν ἀπήντησεν ἢ ἀκίνητον σῶμα· ἡ "πριγκήπισσα" εἶχε λιποθυμήσει.

Θ'.

Θλῖψις καταβάλλουσα τὴν ψυχήν, ὡς τὸ θανατηφόρον τραῦμα, δὲν προξενεῖ ἐν ἀρχῇ ἢ εἶδος παραζάλης· ὁ κατασυντετριμμένος δὲν ἔχει εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τὴν συναίσθησιν τῶν πόνων, οὓς κατόπιν θὰ αἰσθανθῇ. Φαίνεται ὅτι ἡ φύσις αὐτὴ εὐσπλαγχνίζεται ἡμῶν ὡς πρὸς τοῦτο, καὶ δὲν ἐπιτρέπει νὰ ἐπιβληθῇ βίᾳ εἰς τὴν ἀπεριόριστον δύναμιν, ἣν ἔδωκεν ἡμῖν εἰς τὸ νὰ ὑποφέρωμεν τοὺς πόνους, ὥστε φροντίζει ἡ πρώτη ἐντύπωσις μεγάλου πόνου ἢ μεγάλης θλίψεως νὰ ἦναι ναρκωσίς τις τῶν διανοητικῶν δυνάμεων.

Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ "πριγκήπισσα" δὲν ἔδειξε σημεῖον βαθείας συγκινήσεως· ἐβάδιζεν ὡς ἐν ὀνείρῳ, τὸ βλέμμα στερεόν, τὸ στόμα ἡμίκλειστον κρατοῦσα. Ἴσως προησθάνετο ὅτι ἐγειρομένη ἐκ τοῦ ληθάργου τούτου ἤθελε παραδοθῇ εἰς θλῖψιν ἄφατον, καὶ ὅτι ὁ βίος της δὲν θὰ ἦτο τοῦ λοιποῦ ἢ αἰώνιος ἐφιάλτης. Οἱ βλέποντες αὐτὴν τόσον ἥσυχον, ἀτάραχον καὶ καταγινομένην ὡς συνήθως εἰς τὰ ἔργα της, ἔπρεπε δικαίῳ τῷ λόγῳ νὰ ὑποθέσωσιν ὅτι ὀλίγον ἐφρόντιζε περὶ τῆς τύχης τοῦ φίλου της· ἴσως δέ τινες ἐνόμιζον ὅτι εὐχαρίστως ἐδέχετο τὴν τοιαύτην τῶν φιλολογικῶν της μελετῶν διακοπήν. Ἀπὸ τῆς θέσεώς της, ὁπόθεν τοῦ γραφείου τοῦ μαγαζείου, ἔβλεπεν εἰσερχομένους καὶ ἐξερχομένους τοὺς ὀρύκτας, καὶ ἤκουεν ἀπαθῶς τί ἔλεγον περὶ τοῦ μεγάλου ἐγκλήματος· πολλάκις εἶχον συμβῇ ἐν τῇ "κοιλάδι τῶν λυγαριῶν" τοιαῦτα κακουργήματα, ἀλλὰ τοιοῦτος φόνος ἀποτρόπαιος δὲν εἶχεν ἀκόμη διαπραχθῇ. Καὶ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐλέγοντο ἄλλαι λεπτομέρειαι· πῶς ὁ Σμὶθ καὶ ἕτερος ὀρύκτης ἠγέρθησαν ἐνωρὶς διὰ νὰ ζητήσωσι παρὰ τοῦ "ἀριστοκράτου" μίαν ἀξίνην διὰ νὰ κόψωσι ξύλα καὶ ψήσωσι τὴν πήταν των τῶν Χριστουγέννων· πῶς εὗρον τὴν σκηνὴν ἔρημον, καὶ παρετήρησαν ὅτι ἡ κλίνη τοῦ Πέτερς εἶχε μείνει ἀνέπαφος, πῶς ἐν ᾧ ἔμελλον ν' ἀπέλθωσι πάλιν εἶδον τὸν γέροντα ναύτην κείμενον νεκρόν· πῶς ἐξετάσαντες αὐτὸν καλλίτερον εὗρον ὅτι εἶχε φονευθῇ διὰ μαχαίρας, καὶ πῶς τέλος ὁ Σμὶθ εὗρεν ἐν σκοτεινῇ τινι τῆς σκηνῆς γωνίᾳ τὴν μάχαιραν τοῦ Πέτερς αἱμοσταγῆ. Ὅλος ὁ χρυσὸς εἶχε γείνει ἄφαντος, καὶ τὸ ἔγκλημα ἐξηγεῖτο πληρέστατα. Ἕτερος ὀρύκτης εἰσελθὼν εἶπεν ὅτι τῆς ὑποθέσεως θὰ ἐπιληφθῇ ἡ δικαιοσύνη, καὶ τοῦτο προὐκάλεσε μειδίαμα δυσπιστίας παρὰ τοῖς ἄλλοις. Ἡ ἀστυνομία, ἡ δικαιοσύνη ἐν τῇ "κοιλάδι τῶν λυγαριῶν" ἦσαν αὐτοί· τί ἀνάγκην εἶχον ἄλλων δικαστῶν; Ἑπομένως ὅλοι ἀπεφάσισαν ὁμοφώνως, ὅτι ἅμα ἀνεύρωσι τὸν "ἀριστοκράτην", θὰ τὸν συλλάβωσι, θὰ τὸν δικάσωσι, θὰ τὸν καταδικάσωσι, καὶ θὰ τὸν κρεμάσωσιν ἀπὸ τοῦ πρώτου τυχόντος δένδρου, χωρὶς νὰ τῷ δώσωσιν οὔτε καιρὸν νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν.

Ἡ "πριγκήπισσα" ᾐσθάνθη ῥῖγος ἀκούουσα τοὺς τελευταίους τούτους λόγους· δὲν ἠθέλησε ποτὲ ν' ἀκούσῃ περὶ τοῦ Θεοῦ τούτου, οὗ τὸ ὄνομα ἀνεφέρετο· ἴσως ὁ Θεὸς θὰ ἐξεδικεῖτο ἤδη, βασανίζων ἕνα ἀθῷον. Ὅταν ὅμως ἦλθεν ἡ ἑσπέρα βαθμηδὸν τῇ ἐπῆλθεν ἡ συναίσθησις, καὶ περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, καθ' ἣν ὥραν ἄλλοτε μετέβαινεν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ "ἀριστοκράτου", ἀπεσύρθη εἰς τὸν κοιτῶνά της, ἔνθα ἤρξατο τακτοποιοῦσα τὰ πάντα· μεθ' ὃ ἐνεδύθη καθαρὰ καὶ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας, προσέχουσα νὰ ἐκλέξῃ τὰ καλλίτερα πράγματα, τὰ ὁποῖα εὗρεν. Εἶτα δὲ προσεκάλεσε τὴν ἀδελφήν της καὶ τὴν ἐνέδυσεν ἐπίσης καθαρά. Ἡ "μικροῦλα", μὴ ἐννοοῦσα τί ἐσήμαινεν ἡ ἔκτακτος αὕτη διακόσμησις, ἐκάθητο ὅμως ἥσυχος καὶ ἄφινε τὴν ἀδελφήν της νὰ τὴν ἐνδύσῃ. Ἐφαίνετο ἐννοοῦσα ὅτι τὴν διεκόσμουν, ὡς τὴν ἀρχαίαν Ἰφιγένειαν, καὶ ὅτι ἐπέπρωτο νὰ θυσιασθῇ εἰς τὸν βωμὸν τοῦ παρωργισμένου θεοῦ ὡς θῦμα ἱλαστήριον. Ἐν τῷ βλέμματι τῆς μεγαλειτέρας ἀδελφῆς ὑπῆρχέ τι τὸ μαγεῦον τὴν μικράν· οἱ ὀφθαλμοί της ἐφαίνοντο παρατηροῦντες αὐτὴν χωρὶς νὰ τὴν βλέπωσιν. Μάτην ἡ "μικροῦλα" ἐθώπευσε τὸ ψυχρὸν ἐκεῖνο πρόσωπον· μάτην τῇ ἐζήτησε φίλημα. Ἡ "πριγκήπισσα" τὴν ἀπώθησε διὰ τῆς χειρός, καὶ ἡ χεὶρ αὕτη ἦτο τόσον ψυχρά, ὥστε ἡ μικρὰ ἔφριξεν ἐκ τοῦ ψύχους καὶ τοῦ φόβου.

Καὶ αἱ δύο ἀδελφαὶ ἀπῆλθον· ὅτε διέβαινον πρὸ τοῦ σκαμνίου, ἐφ' οὗ ἐκάθητο ὁ γέρων Κράους, ἡ μεγαλειτέρα κόρη ἐστάθη.

— Καλὴν νύκτα, πατέρα, εἶπε . . .

— Καὶ ποῦ πηγαίνετε; ἠρώτησεν ὁ γέρων.

— Ἐδῶ πλησίον, ἀπήντησεν ἡ κόρη μετὰ ἀλλοκότου μειδιάματος, καὶ ὅμως πολὺ μακράν. Μὴ λησμονήσῃς ὅτι σοῦ ηὐχήθην τὴν καλὴν νύκτα.

Διέταξε τὴν ἀδελφήν της νὰ χαιρετίσῃ τὸν πατέρα της. Παρὰ τοῦ ἀνδρὸς τούτου οὐδέποτε ἐν τῷ βίῳ εἶχεν ἴδει ἀφοσίωσιν, δι' ὃ καὶ κατὰ τὴν πεῖράν της, ἡ πατρικὴ στοργὴ δὲν ἦτο ἢ πρᾶγμα δυσάρεστον. Καὶ ὅμως ἦτο ὁ πατήρ της, ὅστις καίτοι παραμελήσας αὐτὴν οὐδέποτε τὴν ἐκακοποίησε. Ταῦτα συλλογιζομένη σχεδὸν ᾐσθάνετο μεταμέλειαν, ἐγκαταλείπουσα αὐτόν.!

— Καλὴν νύκτα, πατέρα, εἶπε πάλιν.

— Πηγαίνετε εἰς τὸ . . . καὶ ἀφήσατέ με ἥσυχον, ἀνεβόησεν ὁ γέρων . . .

Δὲν ἦτο αὕτη ἡ εὐχή, ἣν ἐζήτει ἡ κόρη ἐν τοιαύτῃ στιγμῇ παρὰ τοῦ πατρός της. Ὁσάκις ὁ γέρων Κράους ὠργίζετο, δὲν ὑπῆρχεν ἄλλο μέσον καταπραΰνσεως ἢ ἡ φιάλη. Ἀφ' οὗ ἔπινεν ἤρχετο πάλιν εἰς τὴν προτέραν κατάστασίν του. Λιτὸς τὴν δίαιταν ὡμοίαζεν ἀκανθόχοιρον, σχεδὸν νεναρκωμένον, ὅστις ἐκπέμπει κραυγὰς ἀνυπομονησίας ὁσάκις τὸν παρηνόχλουν ἐν τῷ ἄντρῳ του.

Ἡ ὁδός, ἣν ἔλαβεν ἡ "πριγκήπισσα" ἦτο ἡ πρὸς τὸ μέρος ἄγουσα, ἔνθα τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς της ἐζήτει ν' ἀντλήσῃ ὕδωρ. Σήμερον ἡ ὄψις τοῦ μικροῦ ῥύακος εἶχε μεταβληθῇ, διότι οἱ ποταμοὶ τῆς Αὐστραλίας δὲν εἶναι, οὕτως εἰπεῖν, ἢ σειρὰ λιμνῶν, συνδεομένων πρὸς ἀλλήλας συνεπείᾳ τῶν βροχῶν. Ἐν καιρῷ ἀνομβρίας αἱ λίμναι αὗται εἶναι σχεδὸν ξηραί. Τοῦτο συνέβαινε καὶ ὡς πρὸς τὸν ῥύακα τῆς "κοιλάδος τῶν λυγαριῶν", σήμερον τὰ ὕδατα αὐτοῦ ἀπετέλουν βαθὺ καὶ ζοφερὸν τέλμα. Παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ βορβορώδους τούτου τέλματος ἐστάθη ἡ κόρη, συλλογιζομένη ὅτι ἐντὸς αὐτοῦ θὰ εὕρῃ τὴν ἀνάπαυσιν, τὴν λήθην — διότι ζῶσα ᾐσθάνετο ὅτι θὰ εἶχε πάντοτε ἀναμνήσεις θλιβεράς· ἡ ἁπλῆ ἐκείνη κόρη ἐζήτει τὴν καταστροφήν, τὴν ἐξάλειψιν καὶ τοῦ τελευταίου τῆς ὑπάρξεώς της ἴχνους.

Οἱ βαθμηδὸν ἐννοήσαντες πόσας ἀπογοητεύσεις παρέχει ὁ βίος, δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ ἐννοήσωσι τὴν ἀπελπισίαν τῆς "πριγκηπίσσης". Ὁ περιηγητής, ὁ ἀφικόμενος βαθμηδὸν εἰς τὸ βάθος τοῦ κρημνοῦ, δὲν αἰσθάνεται τὰς συγκινήσεις τοῦ αἴφνης καταπίπτοντος ἐν αὐτῷ, διότι ἂν καὶ αἰσθάνεται κόπωσιν, δὲν ἔχει ὅμως καὶ τὰ μέλη συντετριμμένα, ὡς ὁ ἄλλος.

Ὅ,τι ἰδίως καθίστα τὴν πτῶσιν "τῆς πριγκηπίσσης" φρικώδη, ἦτο ὅτι αὕτη προεκλήθη ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου, ᾧ εἶχε τυφλῶς ἐμπιστευθῇ. Ἑπομένως δὲν ἦτο μόνον ὁ βίος της κατεστραμμένος διὰ παντός· ἀλλ' ὁ κόσμος ὅλος, τὸ σύμπαν, τὸ ἄπειρον — τὰ πάντα εἶχον δι' αὐτὴν ἀνατραπῇ. Τῇ ἐφαίνετο ὅτι διήγειρον τὸν ἐνθουσιασμόν της πρὸς πᾶν τὸ ὡραῖον καὶ μέγα, ἐπὶ τῷ μόνῳ σκοπῷ νὰ τὴν ἐξυβρίσωσι καὶ νὰ τὴν ποδοπατήσωσιν· εἶχον ἀνοίξει ἐνώπιόν της μέρος τοῦ τὸ ἄγνωστον καλύπτοντος παραπετάσματος· τῇ εἶχον ἐπιδείξει τὸν Παράδεισον, ὅπως οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς τεθαμβωμένοι ὑπὸ τῆς οὐρανίας λάμψεως δυνηθῶσι νὰ μετρήσωσι τὸ χαῖνον βάραθρον, τὸ ὁποῖον ἠνοίγετο πρὸ τῶν ποδῶν της. Τί ἄλλο τῇ ἔμενεν, ἢ ν' ἀποθάνῃ;

Βέβαιον εἶναι ὅτι αἱ σκέψεις της ἦσαν σκέψεις παράφρονος· ἀλλ' ὑπάρχουσι διάφορα εἴδη παραφροσύνης· ἄλλως ὁ οὐρανὸς δὲν θὰ περιεῖχε τόσους μάρτυρας καὶ ἁγίους. Ἐὰν ὁ "ἀριστοκράτης" τὴν προσείλκυε διὰ τῶν αἰσθήσεων, ἴσως θὰ τῷ ἔμενε πιστὴ καὶ ἀφωσιωμένη μέχρι τέλους, εἰς τὸ πεῖσμα ὅλων τῶν ἐγκλημάτων καὶ φόνων του, καὶ θὰ τὸν ἤθελεν ἰδικόν της καὶ πλησίον της. Ἀλλ' ὁ "ἀριστοκράτης" εἶχεν ἐπιθέσει τὸν δάκτυλόν του ἐπὶ ἀΰλου σημείου, εἶχε κρούσει ἐν αὐτῇ τὴν θείαν χορδήν, τὸν οὐράνιον σπινθῆρα, ἐξ οὗ ἐξέρχονται αἱ φλόγες αἱ φωτίζουσαι τὴν ἀνθρωπότητα διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Οἱ μὲν ὀνομάζουσι τοῦτο τὴν μεγαλοφυΐαν, οἱ δὲ τὴν ἀρετήν· ὁπωσδήποτε τοῦτο εἶναι ἡ πρὸς τὸ ἰδανικὸν τάσις. Ἅμα τὸ αἴσθημα τοῦτο φθαρῇ, φονεύεται ἡ ψυχή, καὶ ἐν τῇ νεότητι αὐτοῦ οὐδεὶς φροντίζει νὰ ἐπιζήσῃ τῆς ψυχῆς του. Ἑπομένως τὸ μόνον καταφύγιον διὰ τὴν δυστυχῆ κόρην ἦτο ὁ θάνατος.

(Ἕπεται ἡ συνέχεια.)

ΓΝΩΜΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ.

Ὁ συρμὸς εἶναι ἐξουσία ἥτις δὲν γνωρίζει ἀντιπολίτευσιν. Οἱ πειρώμενοι ν' ἀντιπολιτευθῶσι θεωροῦνται ἢ μωροὶ ἢ ἐπαναστάται.

Ἡ φήμη ἀνθρώπων τινων διατηρεῖται ἕνεκα περιστατικῶν τινων, ὅπως διατηροῦνται ἄλυτα τὰ σώματα τῶν κατὰ τύχην ταφέντων ὑπὸ τὴν ἄμμον.

Διὰ τῆς ἐλευθερίας πολλοὶ ἄνθρωποι βλάπτονται, ὅπως διὰ τοῦ φωτὸς τὰ νυκτερινὰ πτηνά.

Ὁ κενόδοξος μιμεῖται τὸν ἔνδοξον, καθὼς ἡ σκιὰ μιμεῖται τὸ ἀντικείμενον ὅπερ τὴν ἀποτελεῖ.

Ὁ πολιτισμὸς τότε μόνον θὰ φθάσῃ εἰς τὸ κατακόρυφον αὐτοῦ σημεῖον, ὅταν ἐκλείψῃ παντάπασι τὸ σόφισμα, ὅτι "ὁ σκοπὸς ἁγιάζει τὰ κακὰ μέσα." Μ. Μ.

ΟΙ ΦΑΡΟΙ ΚΑΙ ΦΑΝΟΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ.

ΒΛΕΠΟΝΤΕΣ σήμερον τὸν ποικίλον διὰ ἠλεκτρικῶν λαμπτήρων φωτισμὸν ἀπορροῦμεν πῶς οἱ ἀρχαῖοι, οἱ μὴ ἔχοντες εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν τὸν παντοδύναμον ἠλεκτρισμόν, τὴν καταπληκτικὴν ταύτην τῆς φύσεως δύναμιν, κατώρθουν νὰ προφυλάττωσι τὴν ναυτιλίαν ἀπὸ τῶν ἐπαπειλούντων αὐτὴν ἐκ τοῦ σκότους κινδύνων. Καὶ ὅμως "ἡ ἀνάγκη τέχνας κατεργάζεται". Καὶ οἱ ἀρχαῖοι προσέλαβον τὴν βοήθειαν τοῦ φωτός, ὅπως προφυλάττωνται ἀπὸ τῶν κινδύνων τοῦ βολίου στοιχείου. Ἤδη πρὸ τριχιλίων ἐτῶν, δυνάμεθα μετὰ θετικότητος νὰ ἀποφανθῶμεν, εἶχον ἱδρυθῆ τοιοῦτοι νυκτερινοὶ διὰ τοὺς ναυτιλλομένους δδηγοί. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν οἱ φάροι ἦσαν ἁπλαῖ πυραὶ ἀναπτόμεναι ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν βράχων· κατόπιν ἐκτίσθησαν πύργοι, ἐφ' ὧν ἔλαμπον δᾷδες. Λιῶναι ὅλους πρὸ Χριστοῦ ἴστατο ἐπὶ ὑψηλοῦ λόφου ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς τοῦ Βοσπόρου ὄχθης ναὸς ἀφιερωμένος εἰς τὸν Δία Οὐρανόν, τὸν θεὸν τῶν θαλασσοπόρων καὶ τῶν θυελλῶν. Ἐπὶ τῆς στέγης τοῦ ναοῦ τούτου ἐκαίοντο τὴν νύκτα πυραί, καὶ σήμερον ἀκόμη Τοῦρκοι ναυτικοὶ ἀναβαίνουσι τὸν λόφον ἐκεῖνον, ὅπως ἐκεῖθεν παρατηρήσωσι τὴν κατάστασιν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἴδωσιν ἂν ὀφείλωσι νὰ ἐμπιστευθῶσι τὰ πλοῖα αὐτῶν εἰς τὴν ὀργὴν τῶν πνευμάτων τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Τοιοῦτος φανὸς ὑπῆρχεν ἐν ἀρχαιοτάτῃ ἐποχῇ καὶ ἐπὶ τῆς βορείου εἰσόδου τοῦ Βοσπόρου, ἐν τῇ θέσει ἐν ᾗ ἡ παράλιος διηγεῖται περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἰάσωνος ὑποστάντων κινδύνων.

Περίεργον ὅμως εἶναι ὅτι οὐδεμίαν ἔχομεν θετικὴν εἴδησιν περὶ φάρων κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Περικλέους, ὅστις ἀνὴρ μεγαλεπήβολος, τοσαῦτα ἐποιήσατο διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν παραλίων τῆς πατρίδος του. Ἐν τούτοις ὅμως οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ στενὴ εἴσοδος τοῦ Πειραιῶς ἐφωτίζετο διὰ φανοῦ. Περὶ τοῦ κολοσσοῦ τῆς Ῥόδου, ὅστις ὕψουτο 120 πόδας ὑπεράνω τῆς θαλάσσης, δὲν γνωρίζομεν θετικῶς ἂν ἐχρησίμευε καὶ ὡς φάρος· ἀλλ' ἡ θέσις του παρὰ τὴν στενὴν τοῦ λιμένος εἴσοδον καὶ ἡ βεβαιότης ὅτι ἦτο ἀφιερωμένος εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, τὸν θεὸν τοῦ φωτός, ἀποδεικνύουσιν ἀρκούντως ὅτι καὶ ὡς φάρος ἐχρησίμευεν. Ὑποτίθεται ἐπομένως ὅτι ἡ ὑψομένη δεξιὰ τοῦ κολοσσοῦ ἐκράτει μέγαν φανόν, ὅστις ἐξέπεμπεν ἐν νυκτὶ τὰς ἰσχυρὰς του ἀκτῖνας εἰς μεγάλην ἀπόστασιν.

Ὁ πρῶτος ὅλων τῶν φάρων τῆς ἀρχαιότητος, οὗ ἔχομεν ἀκριβῆ περιγραφήν, εἶναι ὁ φάρος τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Ἀλεξανδρείας. Ὁ φάρος οὗτος ἀνηγέρθη ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, 270 ἔτη πρ. Χρ., ἐπὶ μικρᾶς νήσου ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ λιμένος, συνδεομένης διὰ στενῆς ὁδοῦ πρὸς τὴν ξηράν. Περὶ τῶν μεγάλων τοῦ φάρου τοῦτου διαστάσεων δύναταί τις νὰ λάβῃ ἰδέαν, ὅταν μάθῃ ὅτι ἡ βάσις αὐτοῦ ἦτο 400 τετραγωνικῶν ποδῶν, καὶ ἡ ἀνέγερσις αὐτοῦ ἐκόστισεν 800 ἀργυρᾶ τάλαντα. Τὸ σχῆμα τοῦ πύργου ὡμοίαζε τὸ τῶν πυραμίδων· ὁ δὲ πύργος ἦτο ὅλος ἐκ λευκοῦ μαρμάρου. Ὁ φανὸς ὑψοῦτο 450 πόδας ὑπεράνω τῆς θαλάσσης, καί, ὡς ἀναφέρεται, ἐφώτιζεν εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν μιλίων. Τοῦτο βεβαίως εἶναι ὑπερβολή, διότι πέραν τῶν 30 θαλασσίων μιλίων οὐδεὶς φάρος φαίνεται εἰμὴ διὰ τοῦ διόπτρου (καὶ τὰ δίοπτρα οἱ ἀρχαῖοι δὲν ἐγνώριζον ἀκόμη)· ὁπωσδήποτε ὅμως δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἐφώτιζεν εἰς ἀπόστασιν 20—25 μιλίων. Ἐπὶ 1500 ὅλα ἔτη ὁ φάρος οὗτος ἔρριπτε τὰς ἀκτῖνάς του ἐπὶ τῶν ἀσταθῶν κυμάτων τῆς μεσογείου (μέχρι τοῦ ἔτους 1303 μ. Χρ.), καὶ περὶ αὐτοῦ λέγει ὁ Πλίνιος· nocturnis ignibus cursum navium regens (δδηγῶν διὰ τῶν νυκτερινῶν πυρῶν τὴν πορείαν τῶν πλοίων). Ἀλλὰ καὶ ὁ φάρος οὗτος παρῆλθεν, ὡς παρέρχονται πάντα τὰ ἀνθρώπινα. Τὸ ὄνομα τοῦ ἀνεγείραντος τὸν φάρον τοῦτον ἀρχιτέκτονος περιῆλθε μέχρις ἡμῶν, διότι ὁ Στράβων ἀναφέρει ὅτι ἐπὶ τοῦ μαρμάρου ἦτο κεχαραγμένη ἡ ἑξῆς ἐπιγραφή· "Σώστρατος ὁ Κνίδιος, ὁ τοῦ Δεξιφάνους υἱός, τοῖς ὑφίστοις θεοῖς, πρὸς ὄφελος τῶν ναυτιλλομένων." Ἕτερος ἀρχαῖος συγγραφεὺς ἀναφέρει ὅτι ὁ Σώστρατος ἐχάραξε μὲν τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην, ἀλλ' ὅτι ἐκάλυψεν αὐτὴν κατόπιν διὰ στρώσεως ἀσβέστου, ὅπως ἀποθοῇ ἡ ἀνέγερσις τῷ παραγγείλαντι αὐτὴν βασιλεῖ. Μετὰ παράλειψιν δὲ αἰώνων, καταπεσούσης τῆς στρώσεως, ἐφανερώθη τὸ ὄνομα τοῦ μετριόφρονος ἀρχιτέκτονος. Ἀρχαία παράδοσις ἀποδίδει τὴν ἀνέγερσιν τοῦ φάρου

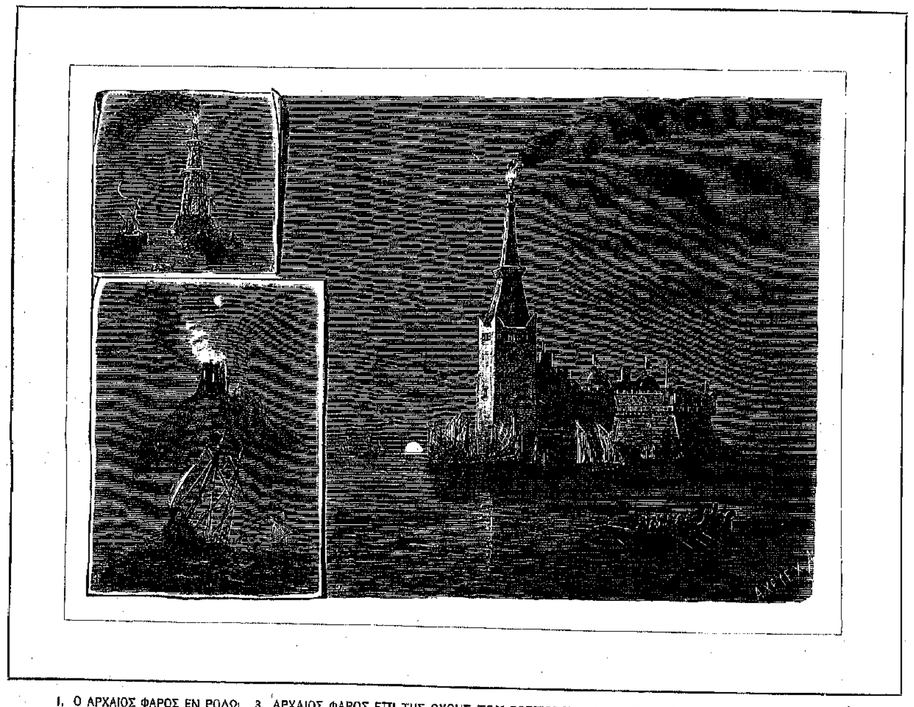

1. Ο ΑΡΧΑΙΟΣ ΦΑΡΟΣ ΕΝ ΡΟΔΩ. 3. ΑΡΧΑΙΟΣ ΦΑΡΟΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΧΘΗΣ ΤΟΥ ΒΟΣΠΟΡΟΥ. 2. Ο ΑΡΧΑΙΟΣ ΦΑΡΟΣ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ.

τούτου εἰς τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον, καὶ ἀναφέρει ὅτι ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ὑπῆρχε κάτοπτρον, ἐκ τῆς διατηρήσεως τοῦ ὁποίου ἐξήρτητο ἡ διάρκεια τῆς πόλεως Ἀλεξανδρείας. Ἐπειδὴ δὲ ὁ πύργος ἐχρησίμευε καὶ ὡς φάρος καὶ ὡς φρούριον τοῦ λιμένος, συνεδέετο τρόπον τινὰ ἡ ὕπαρξις αὐτοῦ μετὰ τῆς ὑπάρξεως τῆς πόλεως.

Ἡ ἀνέγερσις τοῦ φάρου τῆς Ἀλεξανδρείας ὑπῆρξεν ἀφετηρία ἄλλων τοιούτων οἰκοδομῶν. Πιθανὸν εἶναι ὅτι καὶ ἡ Καρχηδὼν προεφύλαττε τοὺς ναυτικούς της διὰ τοιούτων φανῶν, δέδεται δὲ εἶναι ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ἀνήγειρον φάρους ἐν Ὠστίᾳ, Ποτεόλοις καὶ Ῥαβέννῃ. Ὁ φάρος τῆς Ῥαβέννης λέγεται ὅτι ἦτο ἐφάμιλλος τοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι δὲν περιωρίσθησαν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἀλλ' ἀνήγειραν φάρους καὶ εἰς ἄλλας χώρας, ὡς κατέκτησαν, ὥστε ἐπὶ τῆς ἐξουσίας αὐτῶν ἡ σειρὰ τῶν φάρων ἐξετείνετο ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ μέχρι τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἀπὸ τῆς Βρεττανίας μέχρι τοῦ Πόντου. Οἱ σκουδαιότεροι φάροι ἦσαν ὁ παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Χρυσορρόα εἰς τὴν παραλίαν τῆς Συρίας, ὁ παρὰ τὴν Κοδίκην τῆς Ἰσπανίας, ὁ τῆς Ῥόδου, ὁ τοῦ Βοσπόρου καὶ τῆς Κυζίκου εἰς τὴν Προποντίδα. Περίεργος φάρος ἦτο καὶ ὁ ἐπονομαζόμενος "Ἡ στήλη τοῦ Πομπηΐου", ὅστις ἀποδίδεται παραδόξως πως τῷ Πομπηΐῳ, ἐν ᾧ ἀνηγέρθη ἐπὶ Διοκλητιανοῦ. Ἐκ τῶν φάρων, οὓς ἀνήγειρον οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀγγλίας σώζονται ἔτι ἐρείπια· ἡ δὲ ἀπεικόνισις αὐτῶν εὑρηται ἐπὶ ῥωμαϊκῶν νομισμάτων. Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Οὐαλλίας σώζεται καὶ σήμερον ἔτι ῥωμαϊκὸς φάρος. Ὁ πύργος εἶναι στερεώτατος, διότι ἐν ᾧ τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοῦ ἔχει διάμετρον 12½ ποδῶν, ἐξωτερικῶς ἡ διάμετρος εἶναι 21 ποδῶν. Πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης καὶ εἰς τὸ ἄνω πάτωμα τοῦ πύργου ὑπάρχουσιν ὀκτὼ τετράγωνοι ὀπαί, δι' ὧν ἐκπέμπεται κατὰ διαφόρους διευθύνσεις τὸ φῶς. Ἴσως κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον τοῦτο ἦτο ᾠκοδομημένος καὶ ὁ ῥωμαϊκὸς φάρος τοῦ Δούβρου. Ἕτερος φάρος ἵστατο εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς Οὐαλλίας, ὡς τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῆς ὀνομασίας τῆς θέσεως Peny Cner Gybi, ὅπερ σημαίνει "ὁ λόφος τῶν φλογῶν".

Περίεργον μῦθον διηγεῖται Ῥωμαῖος μυθογράφος περὶ τοῦ φάρου τῆς Κορούννης ἐν Ἱσπανίᾳ· λέγει ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἔκτισε τὸν πύργον ἐκεῖνον πρὸς τιμὴν τῆς ἡρωΐδος Κορώνης, καὶ ὅτι ἐπὶ τῆς στέγης τοῦ οἰκοδομήματος ὑπῆρχεν ὀρειχάλκινον ἄγαλμα, τὸ ὁποῖον ἐκράτει ἐν χερσὶ κάτοπτρον. Τὸ κάτοπτρον τοῦτο εἶχε τὴν ἰδιότητα ν' ἀντανακλᾷ τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἤρχοντο πρὸς τὴν πόλιν, καὶ οὕτω νὰ προφυλάττῃ αὐτὴν ἀπὸ πάσης ἀπροσδοκήτου ἐπιθέσεως.

Ἐκτὸς τῶν στερεῶν φάρων εἶχον οἱ Ῥωμαῖοι καὶ πλωτοὺς φανούς, οὓς ἐμιμήθησαν καὶ οἱ νεώτεροι, ἀπὸ τοῦ ιγ'. ὅμως αἰῶνος καὶ ἐντεῦθεν.

Μετὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ μεγάλως συνετέλεσαν τὰ μοναστήρια καὶ τὰ διάφορα τάγματα τῶν μοναχῶν εἰς τὴν ἀποσόβησιν τῶν κινδύνων τῆς θαλάσσης. Οἱ μοναχοὶ διετήρουν ἐπιμελῶς τὸ φῶς τῶν φάρων καὶ ὅπου δὲν ὑπῆρχον φάροι ἤναπτον μεγάλας πυρὰς καὶ ἐπιτηρῶν τὴν προκυμαίαν τῶν Βορδιγάλλων (Bordeaux). Ὁ φάρος οὗτος κεῖται ἐπὶ σκοπέλου 700 ποδῶν μήκους, ὅστις κατὰ τὴν ὥραν τῆς πλημμύρας καλύπτεται ὑπὸ τῶν ὑδάτων. Ἡ οἰκοδομὴ αὐτοῦ ἀρχίσασα ἐπὶ Ἐρρίκου τοῦ Β'. ἐπερατώθη ἐπὶ Ἐρρίκου τοῦ Δ'. καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν εἶχεν ὕψος 169 ποδῶν, ἐν ἔτει δὲ 1727 ὑψώθη μέχρις 186½ ποδῶν.

Τοὺς φάρους ὅλους ὑπεσκέλισεν ὁ φάρος τῆς Ἐδδυστῶνος ἐν Ἀγγλίᾳ ὡς πρὸς τὴν τεχνικὴν τελειοποίησιν, ἂν οὐχὶ κατὰ τὴν κομψότητα καὶ τὸ ἱστορικὸν ἐνδιαφέρον.

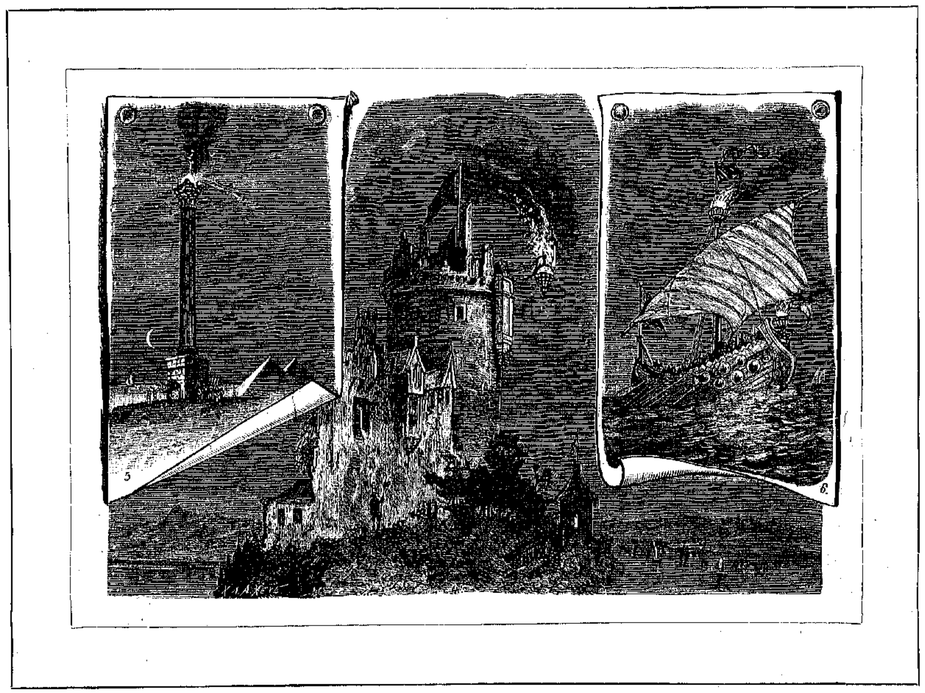

5. Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΠΟΜΠΗΙΟΥ. 4. ΑΡΧΑΙΟΣ ΦΑΡΟΣ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ. 6. ΠΛΩΤΟΣ ΦΑΡΟΣ ΤΩΝ ΡΩΜΑΙΩΝ.

ΟΙ ΙΧΘΥΣ ΤΩΝ ΒΑΘΕΩΝ ΥΔΑΤΩΝ.

Απο τριάκοντα περίπου ἐτῶν τὰ μεγαλείτερα τῶν κρατῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς 'Αμερικῆς καταγίνονται εἰς τὴν ἀκριβῆ διερεύνησιν τοῦ σκοτεινοῦ πυθμένος τοῦ 'Ωκεανοῦ· πρὸς τοῦτο καὶ πλοῖα ἀποστέλλονται μὲ τὰ ἀπαιτούμενα ἐργαλεῖα καὶ ἐπιστήμονες οὐκ ὀλίγοι ἐμελέτησαν καὶ μελετῶσι τὸ ζήτημα τοῦτο, ὅπως ἄλλοτε κατεγίνοντο εἰς τὴν καταμέτρησιν τῶν ὑψηλοτέρων τῆς ὑφηλίου ὀρέων. Παραδόξως πως, ἐν ᾧ ἐπὶ τῶν ὀρέων βαθμηδὸν ἐκλείπει ἡ φυτεία καὶ τέλος πᾶσα νεκροῦται ζωὴ ὑπὸ τὴν αἰωνίαν τῆς χιόνος σινδόνα, τὰ ἀχανῆ καὶ ἀκίνητα τῆς θαλάσσης βάθη διατηροῦσιν ὁλόκληρον κόσμον ζώντων πλασμάτων. 'Εκεῖ ἔνθα ἡ φαντασία παριστᾷ ἡμῖν συσσωρευμένα ὀστᾶ πνιγέντων ἀνθρώπων καὶ συντρίμματα ναυαγίων, γεννῶνται καὶ ἀποθνήσκουσιν ἰχθῦς παμπληθεῖς. 'Απόδειξις τοῦτο, ὅτι ὁ κόλπος τῆς ἐρήμου καὶ κενῆς φαινομένης θαλάσσης ἐγκρύπτει πλουσίαν καὶ ἐκτεταμένην ζωήν.

Γνωστὸν εἶναι ὅτι κάτωθεν βάθους 400 μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας παύει ἐν τῇ θαλάσσῃ πᾶς φωτισμός. 'Εκεῖ ἐν τῷ αἰωνίῳ ἐκείνῳ σκότει ζῶσι περίεργά τινα πλάσματα, σκώληκες καὶ ἔντομα, ἀλλὰ καὶ ἰχθῦς εἰς μικρότερον ἀριθμόν. Εἰς τὰ βάθη ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα μετρῶσιν ἀπὸ 2000 μέχρι 5000 μέτρων ὑπάρχει ἐντελὴς ἔλλειψις ζώντων φυτῶν, ἐχόντων ἀπόλυτον ἀνάγκην φωτός, ἡ θερμοκρασία διατηρεῖται ἐν ἡμέρᾳ καὶ ἐν νυκτὶ πάντοτε ἡ αὐτή, ἀπὸ 1 μέχρι 2 βαθμῶν ἄνωθεν τοῦ μηδενικοῦ (τοῦ ἑκατομμοίρου θερμομέτρου), καὶ ἡ πίεσις τοῦ ὕδατος εἶναι τεραστία, 280 κις πλειότερον τῆς πιέσεως τοῦ ἀέρος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Πρὸς κατανόησιν τῆς μεγάλης ταύτης πιέσεως ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν ὅτι σπανιώτατα ἰχθύς, ἀνασυρόμενος ἀπὸ τὰ μεγάλα βάθη, ἀνασύρεται ζῶν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, διότι ὁ ἀήρ, ὁ εὑρισκόμενος ἐν τοῖς σπλάγχνοις αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ αἵματι, πρέπει κατ' ἀνάγκην νὰ ἐκταθῇ καὶ οἱ ἱστοὶ τοῦ ἰχθύος διαρρήγνυνται ἢ χαλαροῦνται. Τὸ αὐτὸ φυσικὸν φαινόμενον παρατηρεῖ καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀναβαίνων ὑψηλὸν ὄρος· βαθμηδὸν αἱ δυνάμεις του θὰ ἐλλαττῶνται μέχρις οὗ φθάς εἰς ὡρισμένον σημεῖον ἀδυνατεῖ νὰ προχωρήσῃ. 'Αλλ' ἡ πίεσις τοῦ ἀέρος δὲν ἐλαττοῦται τόσον ταχέως ὅσον ἡ πίεσις τοῦ ὕδατος κάτωθεν πρὸς τὰ ἄνω. Κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Ἄγγλου Γλαῖσερ, ὅστις ἐν ἀεροστάτῳ ἀνῆλθε τῷ 1862 εἰς ὕψος 11,000 μέτρων, ἡ πίεσις τοῦ ἀέρος εἰς ὕψος 8840 μέτρων ἦτο 247 χιλιοστόμετρα τοῦ βαρομέτρου, ἤτοι τὸ ἓν τρίτον τῶν 760 χιλιοστομέτρων τῆς πιέσεως τοῦ ἀέρος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Εἴδομεν δύο εἰδῶν ἰχθῦς, οὓς ἀνέσυρε πέρυσι τὸ γαλλικὸν πλοῖον "Τασμανία" ὑπὸ τὴν ἐπιστημονικὴν διεύθυνσιν τοῦ διασήμου ζωολόγου Μίλνε-Ἔδβαρς ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Βισκαίας καὶ εἰς τὰ βορειο-δυτικὰ παράλια τῆς 'Αφρικῆς. Διὰ τελειοποιημένου δικτύου ἀνεσύρθησαν ἐκ βάθους 450 μέτρων χίλιοι ἰχθῦς διὰ μιᾶς. Οἱ ἰχθῦς οὗτοι μεγάλην ἔχουσι διαφορὰν ἀπὸ τῶν παρὰ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ζώντων ἰχθύων, οἵτινες ὅμως ἔχουσιν ἀναλογίας τινὰς κατὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς ζωῆς πρὸς τοὺς τῶν βαθέων ὑδάτων. Μικροτέρα εἶναι ἡ διαφορὰ εἰς ἐκεῖνα τὰ εἴδη τῶν ἰχθύων, τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ κινῶνται πρὸς τὰ ἄνω καὶ πρὸς τὰ κάτω, ὡς ὁ μακροῦρος· μεγαλειτέρα δὲ παρὰ τοῖς ἄλλοις, οἵτινες εἰσὶ περιωρισμένοι εἰς τὸν πυθμένα μόνον. Παρ' αὐτοῖς ὁ χρωματισμὸς εἶναι ἁπλοῦς συνεπείᾳ τῆς ἐντελοῦς ἐλλείψεως τοῦ φωτός· ὁ χρωματισμὸς οὗτος εἶναι εἴτε μέλας εἴτε κατάλευκος ἢ καὶ μονοτόνως ἀργυροῦς, σπανιώτατα ὅμως ἐρυθρός. Τὸ περιεργότατον εἰς τοὺς ἰχθῦς τῶν βαθέων ὑδάτων εἶναι οἱ ὀφθαλμοί. Οἱ εἰς βάθος 400 μέτρων διαιτώμενοι ἔχουσι μεγάλους ὀφθαλμούς, ὡς θέλοντες ν' ἀπορροφῶσι τὸ ἀμυδρῶς ἐκεῖ ἐπικρατοῦν φῶς. Εἰς μεγαλείτερα βάθη ἤθελέ τις νομίσει ὅτι οἱ ἰχθῦς δὲν ἔχουσιν ὀφθαλμούς· ἀλλὰ παραδόξως πως καὶ ἐκεῖ οἱ ἰχθῦς ἔχουσι καλῶς ἀνεπτυγμένα τὰ ὄργανα τῆς ὁράσεως. Πῶς ἐξηγεῖται τὸ αἴνιγμα τοῦτο; Διὰ τοῦ φαινομένου ὅτι οἱ εἰς τὰ μεγάλα βάθη ζῶντες ἰχθῦς ἔχουσι φωτιστικὴν δύναμιν, καὶ εἶναι, οὕτως εἰπεῖν, ζῶντες φανοί. Τὸ φῶς τοῦτο προέρχεται εἴτε ἐκ χυλοῦ περιβάλλοντος τὸ ὅλον δέρμα των, εἴτε καὶ ἐξ ὀργάνων τινῶν ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς εὑρισκομένων, καὶ ἀναδιδόντων ὡς φῶς ἠλεκτρικόν (ὅρα εἰκόνα α'.). Ὅλοι οἱ ἰχθῦς τῶν βαθέων ὑδάτων εἶναι ζῶα ἁρπακτικά, καὶ ἁρπακτικὰ εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε οὐδὲ ἰδέαν δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν περὶ τούτου. Τινὲς αὐτῶν ἔχουσι στόμα τόσον εὐρὺ καὶ στόμαχον τοσοῦτον ἐλαστικόν, ὥστε δύνανται νὰ καταβροχθίσωσιν ἰχθῦς οὐ μόνον ἴσους αὐτῶν κατὰ τὸ μέγεθος ἀλλὰ καὶ τριπλασίου ὄγκου. Ἐνίοτε οἱ ἰχθῦς οὗτοι ἔχουσι καὶ πρόχειρα ἐργαλεῖα πρὸς ἄγραν τῆς τροφῆς των, κρωσσάς τινας, αἵτινες κινούμεναι ἑλκύουσι τὰ θύματα. 'Αλλ' ἰδίως χρησιμεύει πρὸς τοῦτο ἡ φωτιστικὴ δύναμις, ἥτις ἑλκύει τὴν λείαν ὡς προσελκύει τὸ φῶς τῆς λυχνίας τὰς νυκτερινὰς χρυσαλλίδας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

Φραγκῖσκος Πάτσης, τραγῳδία 'Εδουάρδου Μώρ. 'Ανέγνωμεν κατ' αὐτὰς τραγῳδίαν γερμανιστὶ γεγραμμένην ὑπὸ τοῦ διακεκριμένου δραματικοῦ ποιητοῦ, κ. Μώρ, ἥτις ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις ἐφάνη ἡμῖν ἔργον σπουδαῖον, δυνάμενον νὰ παραβληθῇ πρὸς τὰ καλλίτερα τοῦ εἴδους του· ἰδίως δὲ μία σκηνή, ἡ α'. τῆς Γ'. πράξεως, ἤρεσεν ἡμῖν πολύ, διότι περιέχει περικοπὴν ὡραίαν, δυναμένην νὰ συγκαταλεχθῇ πρὸς τὰ ὡραιότερα μέρη τῶν κλασικῶν δραμάτων. Τῆς περικοπῆς ταύτης δημοσιεύομεν τὴν μετάφρασιν.

'Ιουλιανὸς ὁ ἐκ Μεδίκων. 'Ιδοὺ τὸ ξίφος μου· λάβε μέρος τῆς καρδίας μου, ἀλλὰ μὴ προχώρει . . .

Φραγκῖσκος Πάτσης. 'Απατᾶσαι· ὅ,τι ἔπραξεν ἄνθρωπος πρὸ χρόνων, ὅτε ἡ προσβολὴ ἐπλήρου τὸ μέτρον, εἶναι διὰ τὸν βραχίονά μου πολὺ βαρύ. Φεῦ! δύο μόνον λεπτὰ τῆς ὥρας μὲ κατέστησαν παιδίον, διότι δὲν δύναμαι πλέον νὰ διεκδικήσω τὰ δικαιώματά μου. Ὅ,τι μοὶ ἔμεινεν εἶναι ἡ ἀνάμνησις τοῦ θησαυροῦ, ὃν εἶχον. Ὦ! εἴθε νὰ ἐξηλείφετο καὶ αὐτὴ μετὰ τῶν ἄλλων ὅλων. Χθὲς ἐζύγιζον τοὺς θησαυρούς μου — πόσον βαρεῖα ἦτο ἡ φιλία! Τί δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς αὐτήν; 'Εν τῷ ἔρωτι ἀναμιγνύεται πάθος, καὶ μόνον τὰ ἔτη ἐξαγνίζουσιν αὐτόν· ἀγαπῶντες τοὺς γονεῖς ἐκπληροῦμεν καθῆκον· ἐν τοῖς τέκνοις ἡμῶν πάλλει ἡ καρδία μας ὑπὲρ τοῦ ἰδίου αἵματός μας, ὑπὲρ τοῦ διηνεκοῦς τέρματος μυρίων φροντίδων· ἀδελφοὶ ἀγαπῶνται, διότι ἡ αὐτὴ καταγωγὴ ἑνοῖ αὐτούς. Τὰ εἴδη ταῦτα τῆς ἀγάπης ὑπῆρχον πρὸ πολλοῦ· πλὴν πάντα ὑπεχώρουν εἰς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου. Τότε ἡ ἀγαθὴ θεότης ἔπλασε νέαν ἀγάπην — Φιλία ὀνομάζεται ἡ κόρη αὐτὴ τῶν θεῶν. 'Υπὸ οὐδεμιᾶς αἰσθήσεως σκιαζόμενος ἀπεσπάσθη ὁ σπινθὴρ τῆς αἰωνίας ἀγάπης, ὅπως ἐκ τῆς πατρίδος ἀποχωρισθεὶς τέρψῃ τοὺς θνητοὺς δι' οὐρανίων ἀκτίνων. 'Ιερὸς χῶρος περιβάλλει τὸ τέκνον τοῦτο τῶν θεῶν, ἡ φιλία. Δυστυχὴς ὁ κατεδαφίζων τοὺς ναούς της!

ΔΙΑΦΟΡΑ.

'Η Θεοδώρα, τὸ νέον δρᾶμα τοῦ Γάλλου 'Ακαδημαϊκοῦ Β. Σαρδοῦ, ἐδιδάχθη πρό τινων ἡμερῶν τὸ πρῶτον ἀπὸ σκηνῆς ἐν Παρισίοις. 'Ο εὐφάνταστος δραματικὸς ποιητὴς ἠθέλησε διὰ τοῦ δράματος τούτου νὰ βαδίσῃ νέαν ὁδόν, νὰ δραματοποιήσῃ δηλ. σελίδα τῆς πλήρους ἐπεισοδίων καὶ περιπετειῶν βυζαντινῆς ἱστορίας.

'Η Θεοδώρα αὐτὴ εἶναι τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ὅπερ παρέστησεν ἐσχάτως ἐν δράματι καὶ ὁ ἡμέτερος κ. Κλέων 'Ραγκαβῆς, ἀλλ' ὁ Σαρδοῦ ὑπὸ ἄλλην ἔποψιν ἐπραγματεύθη τὴν ὑπόθεσιν, απομακρυνθεὶς τῆς ἱστορίας, καὶ παραστήσας μᾶλλον τὴν βυζαντινὴν αὐτοκράτειραν ὑπὸ τύπον γαλλικόν, καὶ μὲ χροιὰν ὅλως ξενικήν. 'Οπωσδήποτε τὸ δρᾶμα τοῦτο μεγάλην ἐντύπωσιν παρήγαγεν ἐν τῇ γαλλικῇ πρωτευούσῃ, διότι καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Σαρδοῦ κέκτηται ἤδη φήμην μεγίστην καὶ τὸ πρῶτον πρόσωπον τοῦ δράματος, τὴν Θεοδώραν, ὑποκρίνεται ἡ ἔξοχος καὶ ἰδιότροπος ἠθοποιὸς Σάρρα Βερνάρ. 'Ο γαλλικὸς τύπος γέμει ἐπικρίσεων καὶ περιγραφῶν τοῦ δράματος τούτου· οἱ μὲν ἐξαίρουσι καὶ τὰ ἐλάχιστα ἐν αὐτῷ, ἐγκωμιάζοντες τὸν ἄλλως τε γνωστὸν δραματικὸν ποιητήν, οἱ δὲ εὑρίσκουσι τὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ οὐχὶ ἐπιτυχῆ καθ' ὅλα καὶ ἀναφέρουσιν οὐσιώδεις ἐλλείψεις· πάντες ὅμως συμφωνοῦσιν ὅτι ἀδιάλογος εἶναι ζωηρότατος καὶ ἡ ἀλληλουχία τῶν σκηνῶν κινοῦσι εἰς ἄκρον τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ θεατοῦ καὶ ἀκροατοῦ. Λέγεται ὅτι διάφοροι διευθυνταὶ θεάτρων ἐν Γερμανίᾳ καὶ 'Ιταλίᾳ ἐπρότεινον τῷ Σαρδοῦ διὰ τὸ δικαίωμα τῆς μεταφράσεως καὶ τῆς παραστάσεως τῆς "Θεοδώρας" του, μέχρις 800 χιλ. φράγκων.

Πρωτοφανὴς τελειοποίησις ἀνατροφῆς. Ὅτι ἐν 'Αμερικῇ οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι καὶ περὶ ἀνατροφῆς πρωτοτύπους ὅλως ἰδέας, ἀποδεικνύει καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ "κοιμᾶσθαι μὲ χάριν," ἡ πρό τινος εἰσαχθεῖσα ἐν Παρθεναγωγείῳ τῆς πόλεως Κιγκιννάτη. 'Η διευθύντρια τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ τούτου καταστήματος συνδιαλεγομένη πρός τινα ξένον, ἐπισκεφθέντα αὐτήν, τῷ εἶπεν. "'Απορεῖτε, κύριε, ὅτι ἐσύστησα τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἐπιχαρίτως κοιμᾶσθαι. 'Εσκέφθητε ὅμως ὅτι διερχόμεθα τὸ τρίτον τῆς ὑπάρξεώς μας κοιμώμενοι; 'Εσυλλογίσθητε ποίαν ὄψιν ἔχετε ὅταν κοιμᾶσθε; Δι' ἄνδρα, τοῦτο εἶναι ἀδιάφορον, ἀλλὰ διὰ μίαν νεάνιδα; Πολλαὶ κυρίαι συνειθίζουσι νὰ κοιμῶνται μὲ ἀνοικτὸν στόμα· συνέπεια τούτου εἶναι τὸ ῥέγχεσθαι καθ' ὕπνον· αἱ παρ' ἐμοὶ κόραι μανθάνουσι λοιπὸν νὰ κλείωσι τὸ στόμα μετὰ χάριτος πρὸ τοῦ ὕπνου καὶ πρὸς τοῦτο μεταχειρίζονται μικρὸν κάτοπτρον. Τὴν κεφαλήν των δὲν πρέπει νὰ βυθίζωσι πολὺ εἰς τὸ προσκεφάλαιον, ὅπως μὴ τὸ στόμα ἀνοιχθῇ ἕνεκα τῆς χαλαρώσεως τῶν μυώνων. Πρὶν κατακλινθῶσιν ὀφείλουσι νὰ ἐνδύωνται μὲ προσοχήν, ὅπως ὅταν ἐγερθῶσι τῆς κλίνης. Τὰ ἐνδύματα τῆς νυκτὸς εἶναι ἐπίσης κομψὰ ὡς τὰ τῆς ἡμέρας.

'Η κόμη δὲν προσδένεται εἰς βοστρύχους ἀλλὰ μένει λελυμένη καὶ καλῶς περιποιημένη· ἡ θέσις των ἐν τῇ κλίνῃ δέον νὰ ἦναι εὐπρεπής, ὥστε καὶ ἄν τις τῶν οἰκείων των τὰς ἴδῃ ἐν καιρῷ νυκτὸς νὰ θαυμάζῃ τὴν χάριν καὶ κομψότητά των, ὅπως θαυμάζει αὐτὴν ἐν καιρῷ ἡμέρας. Οὕτω διὰ τῆς συνηθείας αἱ ἐν τῷ Παρθεναγωγείῳ μου διαιτώμεναι κόραι θὰ μάθωσι μετ' ὀλίγον νὰ ἔχωσι καὶ κοιμώμεναι τὴν αὐτὴν χάριν, ἣν ἔχουσι καὶ τὴν ἡμέραν ἐν τοῖς περιπάτοις ἢ ἐν ταῖς ἑσπερίσιν."

Σεισμὸς ἐν 'Ισπανίᾳ. Καταστρεπτικώταται δονήσεις τῆς γῆς συνέβησαν ἐν 'Ισπανίᾳ κατὰ τὰς τελευταίας δύο τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου ἡμέρας. Λέγεται ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ φονευθέντων ἀνθρώπων ἀνέρχεται εἰς δύο χιλιάδας· μόνον ἐν τῇ κωμοπόλει 'Αλβουνουέλα χίλιοι εἶναι οἱ νεκροί. Τὰ μέρη, τὰ ὁποῖα ἔπαθον μεγαλειτέρας ζημίας, εἶναι αἱ ἐπαρχίαι τῆς Γρανάδας καὶ Μαλάγας, ὅπου πολλοὶ ἀκόμη ἄνθρωποι κεῖνται τεθαμμένοι ὑπὸ τὰ ἐρείπια. 'Εν Σεβίλλῃ ἐβλάβησαν ὁ καθεδρικὸς ναὸς καί τινα θέατρα. Πανικὸς φόβος κατέλαβε τοὺς κατοίκους. 'Εν Γρανάδᾳ οἱ ἄνθρωποι μένουσιν ἐν ὑπαίθρῳ, οἱ πλουσιώτεροι ἐντὸς τῶν ἁμαξῶν των ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ πλατείαις. 'Εν τῇ προμνησθείσῃ κωμοπόλει 'Αλβουνουέλᾳ ἡ γῆ διερράγη καὶ ἡ ἐκκλησία ἐβυθίσθη· ἐν τοῖς ῥήγμασι τοῦ ἐδάφους ἐγένοντο ἄφαντοι ἄνθρωποι καὶ ζῶα. Κατὰ τὰς τελευταίας τηλεγραφικὰς εἰδήσεις αἱ δονήσεις τῆς γῆς ἐξακολουθοῦσι καὶ ὁ φόβος τῶν κατοίκων εἶναι μέγας.

'Η ἁλιεία τῶν μαργαριτῶν ἐν Παναμᾷ. 'Αφ' ὅτου ἤρξατο ἐκτελούμενον τὸ γιγάντιον ἔργον τοῦ μεγαλεπηβόλου Λεσέψ, ἡ τομὴ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ, ἀνεπτύχθησαν εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα διάφοροι βιομηχανίαι, μᾶλλον ἢ ἧττον σπουδαῖαι. Εἰς ταύτας συγκαταλέγεται καὶ ἡ ἁλιεία τῶν μαργαριτῶν, ἥτις ἐσχάτως μεγάλως ἀνεπτύχθη, δοῦσα ἤδη καὶ καλὰ ἀποτελέσματα ὡς ἀποδεικνύεται τοῦτο ἐκ τῶν δειγμάτων τῶν ἀποσταλέντων πρὸ μικροῦ εἰς τὸν ἐν Λονδίνῳ ἀδαμαντοπώλην καὶ χρυσοχόον Βένσεν. Μεταξὺ τῶν μαργαριτῶν τοῦ διασήμου τούτου καταστήματος εἶναι καὶ μαργαρίτης, σχήματος ἐξαισίου καὶ ζυγίζων 10 γραμμάρια, ἐπονομασθεὶς δὲ δικαίως "Λεσέψ", διότι αὐτῷ κυρίως ὀφείλεται, ὅτι ἐξήχθη ἐκ τοῦ πυθμένος τοῦ 'Ατλαντικοῦ 'Ωκεανοῦ. 'Ο μαργαρίτης οὗτος εἶναι ὁ ἄριστος τῶν μέχρι τοῦδε γνωστῶν.

'Η κατασκευὴ τῶν ὀδόντων ἐν 'Αμερικῇ. Γνωστὸν εἶναι ὅτι ἡ ὀδοντοϊατρεία ἐποιήσατο ἐν 'Αμερικῇ μεγάλας προόδους· ὡς ἐκ τούτου καὶ ἡ κατασκευὴ ὀδόντων ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ ἔλαβεν εὐρείας διαστάσεις. 'Υπάρχουσι σήμερον ἐν ταῖς 'Ηνωμέναις πολιτείαις 12 ἐργοστάσια τεχνητῶν ὀδόντων, κατασκευάζοντα 10 ἑκατομμύρια ὀδόντων κατ' ἔτος, ἤτοι κατὰ μέσον ὅρον ἕνα ὀδόντα ἀνὰ πέντε κατοίκους. Τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ τούτου κατασκευάζεται ὑπὸ ἑνὸς καταστήματος, ἱδρυθέντος ἐν ἔτει 1864. Τὸ ἐκ τῶν ὀδόντων τούτων κατ' ἔτος εἰσπραττόμενον ποσὸν εἶναι ἑνὸς ἑκατομμυρίου δολλαρίων. Τὸ ὑλικὸν τὸ χρησιμεῦον εἰς τὴν κατασκευὴν εἶναι ὁ συενίτης (εἶδος γρανίτου), ἡ καολίνη καὶ τὸ φυσικὸν κρύσταλλον· τὸν δὲ χρωματισμὸν παρέχει ἡ πλατίνα, τὸ τιτάνιον καὶ ὁ χρυσός. 'Ο συενίτης καὶ τὸ κρύσταλλον ὑποβάλλονται εἰς ὑψηλὴν θερμοκρασίαν, εἶτα δὲ ῥίπτονται ἀποτόμως εἰς ψυχρὸν ὕδωρ. 'Εν τῷ ὕδατι τρίβονται μέχρις οὗ καταστῶσιν ἐλαφρὰ ὅπως πλέωσιν· μεθ' ὃ χρωματίζονται καὶ ὑποβάλλονται πάλιν εἰς πυρὰν ἐντὸς χαλκίνων τύπων. 'Ο ὀδοὺς σχηματίζεται ἐκ δύο τεμαχίων, ἅτινα συγκολλῶνται.

Τὸ ἐκ τῶν κόκκων τῶν σταφυλῶν ἐξαγόμενον ἔλαιον εἶναι πολὺ ἐν χρήσει ἐν 'Ιταλίᾳ, ἰδίως διὰ τὸν φωτισμόν. 'Η πόλις Μοδένη εἶναι τὸ κέντρον τῆς βιομηχανίας ταύτης. Οἱ κόκκοι περιέχουσι περίπου 18% ἔλαιον, κατὰ τὸ βάρος των· οἱ κόκκοι τῶν λευκῶν σταφυλῶν περιέχουσιν ὀλιγοτέραν ἐλαιώδη οὐσίαν. Τὸ οὕτω παραγόμενον ἔλαιον εἶναι χρώματος χρυσοκιτρίνου, καὶ καθαριζόμενον ἀπόλλυσιν 25%. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ γενικευθῇ ἡ βιομηχανία αὕτη, ὅπως ἐγενικεύθη ἡ παραγωγὴ τοῦ ἐκ βαμβακοσπόρου ἐλαίου, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἐν Νέᾳ Αὐρηλίᾳ τῆς 'Αμερικῆς τὸ κυριώτερον ἐμπόρευμα τῆς πόλεως. Εὔκολον θὰ ἦτο, ὑποθέτομεν, νὰ εἰσαχθῇ ἡ νέα αὕτη βιομηχανία καὶ ἐν 'Ελλάδι, ἔνθα, ὡς γνωστόν, ἡ παραγωγὴ τῶν σταφυλῶν εἶναι μεγάλη.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 276.

Γνωστόν τι ὄνομα εἰμί, ἑβραϊκὸν ἂν θέλῃς·
Συνδέσμους δύο θὰ εὕρῃς, ἂν μὲ διχοτομήσῃς·
Πλὴν ὅπως ἴδῃς πῶς λαὸν ἔτρεφα τόσα ἔτη,
'Αρκεῖ 'στὸ ὅλον κεφαλὴν νέαν νὰ προσαρτήσῃς.

Αἰκ. Π. Βασιλειάδου, ἐν Τεργέστῃ.

Αἴνιγμα 277.

Παντοῦ πάντα ἀγοράζω
ὅταν ἔχω κεφαλήν·
Ἂν τὴν χάσω δὲν σαλεύω
ἀπὸ τὴν γραμματικήν.

Μ. Μ. ἐν Ζιμνίτσῃ.

Αἴνιγμα 278.

Εἷς τοὺς οὐρανοὺς εἰμ' εἷς.
Κι' εἰς τὴν θάλασσαν πληθύς.

Ο αὐτός.

Πρόβλημα 279.

*Ο **οι *ο* **ου*ο* ε*ι*η*α* *η* *ο *α* ου*ει*.

'Ελλείπουσι τὰ σύμφωνα.

Βασιλικὴ Δ. Βότη, ἐν Τεργέστῃ.

Πρόβλημα 280.

Διὰ τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων ὀνόματος 'Αθηναίου ἀριστεύσαντος κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι μάχην, 'Ομηρικοῦ ἥρωος, θεᾶς μεταμορφωθείσης ὑπὸ τῆς Ἥρας εἰς βοῦν, τῆς μητρὸς τοῦ μάντεως Τιρεσίου, ποταμοῦ τῆς 'Ελλάδος, βασιλέως τῶν φαιάκων, περιβοήτου μαγίσσης τῆς ἀρχαιότητος, περιωνύμου ἀοιδοῦ, καὶ μυθολογικοῦ τέρατος σχηματισθήτω τὸ ὄνομα φιλοσόφου καὶ δραματικοῦ ἅμα ποιητοῦ τῆς ἀρχαίας 'Ελλάδος.

Ν. Κ. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκῃ.

Πρόβλημα 281.

'Αριάδνειος μίτος δι' ἁπλοῦ ἱππείου ἅλματος.

'Εν	νης	μεῖ	ας	λι	των	τὴν	λα
ἐ	Τρυ	ας;	"Οτ'	σας	σὶ	ρα	μά
ρῶς	θυ	καὶ	σφ	τὴν	ἐν	θα	ἐ
πτῆς	ον	φε	προσ	νην,	ταὐ	κυ	πε
μὶ	συν	λε	πὶ	μέ	σὶ	σπέ	δους
νι	αὐ	ωρ	ρή	της	Ε'	μου	τῶν
τα	σθης	δαλ	γα	σοῦ	ἡ	μώ	ραν
ρας	λή	ρας	τῆς	σα	τὴν	σης	ρέ

'Ιω. Κ. Γρουμπός, ἐν Γαλαζίῳ.

Πρόβλημα 282.

ΑΜ	ΜΕΝ	ΘΡ	Σ
ΛΟΠ	Ε	ΟΚΝΟ	ΕΡΕΙ
		ΘΟ	ΗΣ

'Η ἄνωθεν ἐπιγραφὴ εὑρίσκετο ἐπὶ τῆς πύλης σχολείου. 'Ο λίθος ἐβλάβη, καὶ ἡ ἐπιγραφὴ κατέστη δυσανάγνωστος. Ζητεῖται ἡ συμπλήρωσις αὐτῆς.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγμ. 272. ΥΠΝΟΣ.

Αἰνίγμ. 273. ΥΦΑΣΜΑ — ΦΑΣΜΑ — ΑΣΜΑ.

Προβλήματος 274.

'Ο πρῶτος ἔλαβε φρ. 2600
'Ο δεύτερος - - 3000 } φρ. 6000.
'Ο τρίτος - - 1000

Προβλήματος 275.

XIX — I = XX.

Ἔλυσαν· Τὰ 257, 258 ἡ δεσποινὶς Θ. Βασιλειάδου ἐν Τύνιδι· τὰ 259, 263 ὁ κ. Γ. Μανιδάκης ἐν Τύνιδι· τὸ 263 ἡ δεσποινὶς 'Ελένη Ν. Τζηροῦ ἐν Καΐρῳ· τὰ 262, 263 ὁ κ. Δ. Β. Λάππας ἐν 'Αλεξανδρείᾳ· τὰ 262, 265, 266 ὁ κ. Γρ. Γ. Δρόσος ἐν 'Αλεξανδρείᾳ· τὰ 262, 263, 265, 266 ὁ κ. Π. Β. Πράτσικας ἐπίσης· τὰ 265, 265, 269, 271 ὁ κ. Γ. Βαρκλαντῆς ἐν Τύνιδι· τὸ 267, 268 ὁ κ. Μιλτιάδης Κορβέττης ἐν 'Ασμοὺν (Αἰγύπτου)· τὰ 267, 268, 270 ἡ Κυρία Βασιλικὴ Δ. Βότη ἐν Τεργέστῃ καὶ ὁ κ. Κωνσταντῖνος Κ. Χατζόπουλος ἐν Μαγκεστρίᾳ· τὰ 267, 270 ὁ κ. Κίμων Κοντουμᾶς ἐν Ζορέχῃ· τὸ 268 ὁ κ. Γ. Α. 'Αντωνιάδης ἐν Κωνσταντινουπόλει· τὸ 270 ἡ Κυρία Εὐτέρπη Λαμπρυνίδου ἐν Γαλαζίῳ, καὶ οἱ κκ. Θεμιστοκλῆς Π. Οἰκονομόπουλος ἐν 'Ρενίῳ, καὶ Κ. Ν. Νικολαΐδης ἐν 'Ιασίῳ· τὰ 270, 271 ὁ κ. Πασχάλης Χ. Παπάζογλους ἐν Σουφλίῳ· τὰ 272, 274 ὁ κ. Βασίλειος Ε. Βασιλᾶς ἐν Τεργέστῃ· τὰ 272, 274, 275 ἡ δεσποινὶς Αἰκ. Π. Βασιλειάδου ἐν Τεργέστῃ, καὶ οἱ Κύριοι 'Ι. Α. Βοῦρος ἐν 'Οδησσῷ, καὶ 'Ι. Κ. Γρουμπὸς ἐν Γαλαζίῳ· τὰ 272, 273, 274 ὁ κ. Α. Δ. Μάγκος ἐν Βραΐλᾳ.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 19. LEIPZIG.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐπιστέλλοντες πρὸς τὸν Ἕσπερον νὰ πέμπωσι τὰ χειρόγραφα καθαρῶς γεγραμμένα, τὰ ὁποῖα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗ ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟΥ ΛΟΥΔ.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Τεργέστης·

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΑΣ (διὰ τῆς διώρυγος Σουέζ), εἰς Χόγκ-Κόγκ, διὰ Βρεντησίου, Πόρτο-Σαΐδ, Ἄδεν, Βομβάης, Κολόμβου, Πένανγ καὶ Σιγγαπώρης τῇ α'. ἑκάστου μηνὸς εἰς τὰς 4 μ. μ.

Εἰς Καλκούτταν διὰ Πόρτο-Σαΐδ, Σουέζ, Ἄδεν καὶ Κολόμβου τῇ 15 Ἰανουαρίου, 15 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 15 Αὐγούστου, 15 Σεπτεμβρίου, 15 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου καὶ 15 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 4 μ. μ.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς Τεργέστης-Βομβάης τὰ ἀτμόπλοια θέλουσι διανύει 10 μέλια τὴν ὥραν, μεταξὺ δὲ Βομβάης καὶ Χόγκ-Κόγκ 9 μίλια.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. Ἑκάστην Παρασκευὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ Κερκύρας (συγκοινωνία πρὸς τὸ Πόρτο-Σαΐδ καὶ τὴν Συρίαν).

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἑκάστην Τρίτην εἰς τὰς 4 μ. μ. εἰς Ἑλλάδα μέχρι Σμύρνης, ἐναλλὰξ διὰ Φιουμίου, Βρεντησίου, Πειραιῶς, καὶ διὰ Ἀγκῶνος κτλ.

Τὴν Τετάρτην (ἑξάστην δευτέραν Τετάρτην ἀπὸ 19 Ἰανουαρίου) τῇ 6 μ. μ. εἰς Φιούμιον, Κέρκυραν, Πάτρας, Κατάκωλον, Καλάμας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Θεσσαλίαν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Τὰ Σάββατον τῇ 2 μ. μ. εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ προσέγγισιν εἰς Κέρκυραν καὶ Πειραιᾶ· εἶτα δὲ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σύρον, Κρήτην, Σμύρνην, Συρίαν, Θεσσαλίαν, καὶ διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μαύρης θαλάσσης) καὶ τοῦ Δουνάβεως.

ΕΙΣ ΤΥΝΙΔΑ κατὰ δεκαπενθημερίαν, τὴν Πέμπτην ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. διὰ Ἀγκῶνος, Βάρης, Βρεντησίου, Μεσσήνης, Κατάνης, Συρακουσῶν καὶ Μαλίτης (Συγκοινωνία ἐν Ἀγκῶνι διὰ Φιουμίου καὶ ἐκ Φιουμίου).

Εἰς ΔΑΛΜΑΤΙΑΝ τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἑκάστης ἑβδομάδος.

Πλειοτέρας πληροφορίας δίδει ἡ ἐν Τεργέστῃ Διεύθυνσις καὶ τὸ Γενικὸν Πρακτορεῖον τοῦ αὐστρο-ουγγρικοῦ Λόυδ ἐν Βιέννῃ (Schwarzenberg-Platz ἀρ. 6).

1209

Für Familien und Lesecirkel, Bibliotheken, Hotels, Cafés und Restaurationen.

Illustrirte Zeitung

Probe-Nummern gratis und franco.

Abonnements-Preis vierteljährlich 6 Mark. — Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und Postanstalten.

Expedition der Illustrirten Zeitung in Leipzig.

ΑΓΝΗΣ ΣΜΙΘ

ΒΛΕΜΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ·

Τρικυμία ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ — Πρῶται ἐντυπώσεις ἐν Ἀθήναις — Ἐν Ἀθήναις — Τὸ Σούνιον καὶ ὁ Ὑμηττός — Ὁ Μαραθὼν καὶ ἡ Αἴγινα — Ὁ ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου καὶ ἡ Ἀκροκόρινθος — Αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ Ἀργολικὴ πεδιάς — Ἐν Σπάρτῃ — Παρὰ τὸν Ταΰγετον — Ἐπὶ τῆς Ἰθώμης — Τὸ Πάσχα ἐν μονῇ — Ἀπὸ τῆς μονῆς εἰς Κρέκι — Ἐν Ὀλυμπίᾳ — Ἀπ' Ὀλυμπίας εἰς Μέγα Σπήλαιον — Ἐκδρομὴ εἰς τὴν Στύγα — Ἑλληνικὴ φιλοξενία — Δυσχέρειαι — Θύελλα ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ — Ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς Κέρκυραν — Ἡ γλῶσσα καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων — Τρόπος τοῦ περιοδεύειν ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Μετάφρασις Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

Τὸ παρὸν βιβλίον, ἐκ 16 τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα μεγάλου 8ου συγκείμενον, καὶ περιέχον πολλὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας καὶ χάρτην τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀγγλίᾳ ἀπὸ τούτου κατασκευασθέντα, ἐκδίδεται κατ' αὐτὰς κομψῶς καὶ πολυτελῶς δεδεμένον.

Τιμὴ Φράγκων 7.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑ, ΤΥΠΟΙΣ Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΑΙΝΟΥ.

M. MINGHETTI.

Τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ ἡ τούτων ἐπέμβασις εἰς τὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς διοικήσεως.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ καὶ εἰσαγωγὴ

Γ. Μιζυρίου

διδάκτορος τῆς Νομικῆς.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑ.

W. DRUGULIN

1885.

Ἐβρηται παρὰ τῷ τυπογραφείῳ W. Drugulin ἐν Λειψίᾳ, καὶ τιμᾶται φράγκων 5.

ΜΙΛΤΩΝΟΣ

ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

ἐλευθερος μετάφρασις

Ἀλεξάνδρου Σ. Κάσδαγλη.

Ἔκδοσις πολυτελὴς μετὰ εἰκόνων

ὑπὸ

Gustave Doré.

Ἐν Λειψίᾳ

1884.

W. DRUGULIN.

Ἐκδίδεται κατὰ τεύχη· τιμὴ ἑκάστου τεύχους μάρκαι 2.

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ ΠΛΟΥΤΗ.

Τὸ μοναδικὸν τοῦτο σύγγραμμα, ἀπαραίτητον εἰς πάντα Τραπεζίτην, Κεφαλαιοῦχον, Συμβολαιογράφον, καὶ ἐν γένει εἰς πάντα κάτοχον γραμματίων λαχείου, περιέχει.

α'.) Ἐπίσημον καὶ ἀκριβῆ Κατάλογον ὅλων τῶν ὁμολογιῶν μετὰ λαχείου. Αὐστριακῶν, Γερμανικῶν, Γαλλικῶν, Ἰταλικῶν, Βελγικῶν, Ῥωσσικῶν, Ἑλβετικῶν, Τουρκικῶν, Ἑλληνικῶν, Ῥωμουνικῶν κτλ., αἵτινες ἐκληρώθησαν ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῶν κληρώσεως μέχρι 31. Ὀκτωβρίου 1884 καὶ δὲν ἐπαρουσιάσθησαν ἀκόμη πρὸς ἐξαργύρωσιν.

β'.) Τοὺς Καταλόγους ὅλων τῶν αὐστριακῶν καὶ οὐγγρικῶν ὁμολογιῶν, ἐφ' ὧν ἐγένετο κατάσχεσις.

γ'.) Πληροφορίας ἀκριβεῖς περὶ τοῦ χρόνου τῶν κληρώσεων, περὶ τῆς ἀξίας τῶν λαχνῶν, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τίτλων, ἀξίας τῶν τοκομεριδίων, τοῦ χρόνου καθ' ὃν γίνονται αἱ πληρωμαὶ αὐτῶν, καὶ ἐν γένει πάσας τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας.

Ἓν ἀντίτυπον φρ. 3,50. Πέντε ἀντίτυπα φρ. 15.

Ἀπευθυντέον διὰ συναλλαγματικῆς ἢ καὶ γραμματοσήμων Au Moniteur de la Chance universelle. Vienne (Autriche).

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑ. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλείων· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΑΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

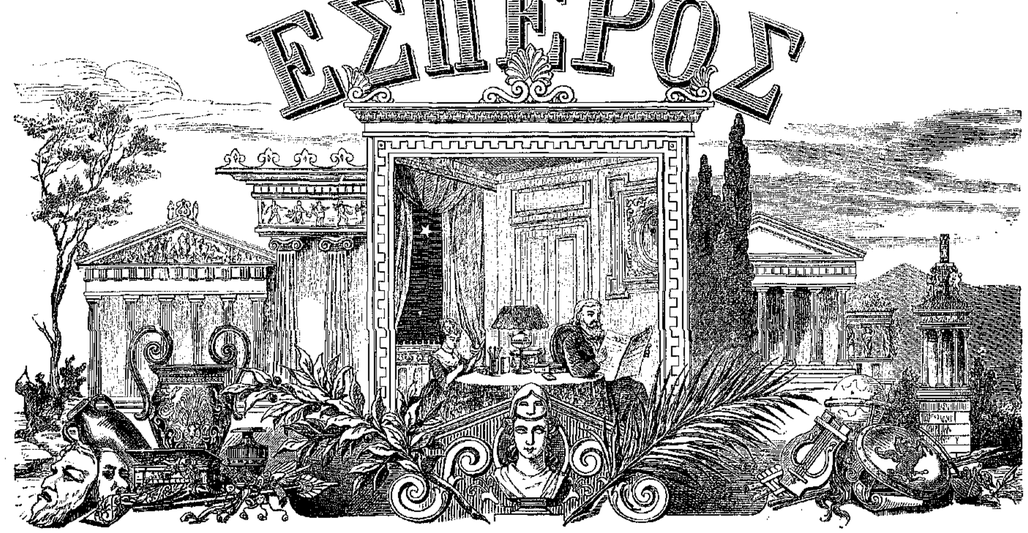

ΕΤΟΣ Δ'. Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 15|27 Ἰανουαρίου 1885 Τιμὴ ἐτησία προπληρωτέα εἰς χρυσόν. Φρ. 10. Μάρκ. 32. Ῥούβλ. 10. ΑΡ. 90.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον. — Περὶ τῆς σχέσεως τῶν ἐπιστημῶν πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς ὑψίστης ἀρχῆς αὐτῶν (συνέχεια). — Ὁ Θεόδωρος Βίλροθ. — Περιοδεία εἰς ἄνω Αἴγυπτον (τέλος). — Ποίησις· Τῇ ἀοιδίμῳ μνήμῃ τῆς μητρός μου. Φαινομενικὴ εὐτυχία. — Οἱ Σερβικοὶ σιδηρόδρομοι. — Ὁ Ῥοῦβενς ἐν μέσῳ τῆς οἰκογενείας του. — Ἡ πραγματικὴ Διήγησις (συνέχεια). — Ἡ ἐξόρυξις τῶν ἀδαμάντων ἐν Βραζιλίᾳ. — Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον. — Θεόδωρος Βίλροθ, καθηγητὴς τῆς Χειρουργίας ἐν Βιέννῃ. — Τὸ χωρίον Σιοὺτ ἐν τῇ Ἄνω Αἰγύπτῳ. — Γέφυρα ἐπὶ τοῦ Νείλου ποταμοῦ. — Ὁ πύργος τῶν κραυίων. — Ὁ Ῥοῦβενς ἐν μέσῳ τῆς οἰκογενείας του. — Ὁ τελευταῖος ἀποχαιρετισμός.

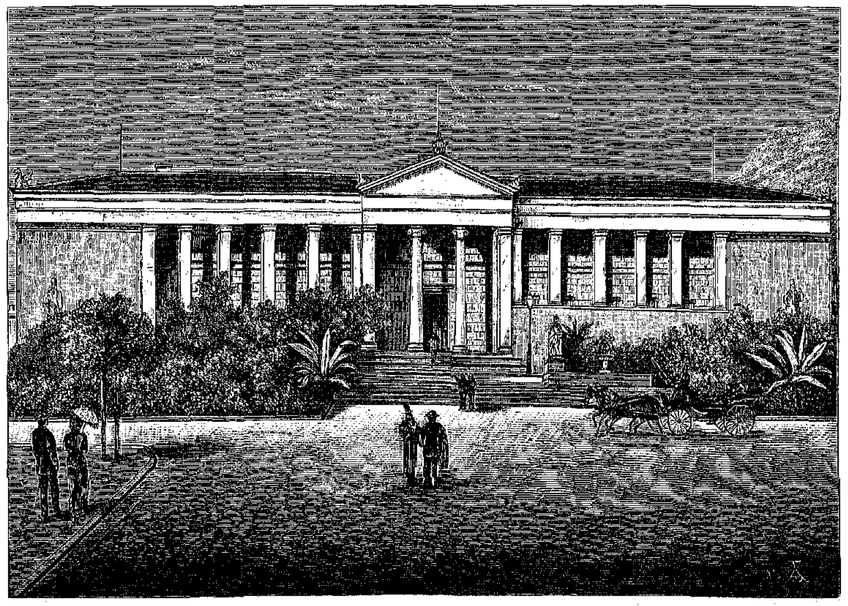

ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ.

ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ.

Ὑπὸ Εὐθ. Καστόρχη, καθηγητοῦ.*)

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 273.)

ΠΡΟΣΚΛΗΘΕΙΣ παρὰ τοῦ φίλου συντάκτου τοῦ Ἑσπέρου νὰ ἐκθέσω τὰ τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, οὗ καὶ φοιτητὴς διετέλεσα ἐν καιρῷ τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ, καὶ ἐν ᾧ δεκαετηρίδας διδάσκω, δὲν ἠδυνάμην νὰ μὴν δεχθῶ αἴτησιν φίλου, μεθ' οὗ οὐ μόνον πολυχρόνιος φιλία, ἀλλὰ καὶ στοργὴ ἰσχυρὰ διδασκάλου πρὸς μαθητὴν συνδέει με στενῶς. Ἐδέχθην μὲν τὴν αἴτησιν, ἀλλὰ φοβοῦμαι μὴ ἡ ἡλικία καὶ μάλιστα ἡ ἀπειρία μου εἰς συγγραφὰς συναπτούσας τὸ τερπνὸν μετὰ τοῦ ὠφελίμου, οἷαι συνήθως πληροῦσι τὰς στήλας τοῦ Ἑσπέρου, δὲν εἶναι ἱκαναὶ νὰ ἀνταποκριθῶσι πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ περιοδικοῦ τούτου. Καὶ ὅμως θέλω πειραθῆ κατὰ τὸ ἐμοὶ δυνατὸν νὰ ἐκπληρώσω αἴτησιν φίλου, ἣν δὲν μοὶ ἦτον συγκεχωρημένον ν' ἀποκρούσω.

Ἐπὶ δεκατρεῖς ὅλους αἰῶνας κατέπαυσεν ἡ τῶν ἐπιστημῶν διδασκαλία ἐν τῇ μητρὶ καὶ τροφῷ αὐτῶν Ἑλλάδι, ἀφ' οὗ χρόνου ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς ἠνάγκασε τοὺς ἐν Ἀθήναις διδάσκοντας νὰ ζητήσωσι παρὰ τοῖς βαρβάροις ἄρτον καὶ νὰ μεταδίδωσιν αὐτοῖς ὅ,τι ἀπηγορεύθη νὰ μεταδίδωσι τοῖς ὁμοφύλοις.

Κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο τῶν χρόνων διάστημα ἐσῴζοντό που βεβαίως λαμπτῆρές τινες ἀμυδρὸν φῶς τῆς ἐπιστήμης διαχέοντες εἰς προνομιούχους φύσεις, δι' ὧν συνετηρεῖτο ἡ ἑλληνικὴ παιδεία ἵνα μὴ ὅλως ἐκλείψῃ. Κληρικοὶ πρὸ πάντων διέσωζον τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα χάριν τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ πρώτων ἀναγκῶν καὶ αἱ τούτων μοναὶ ἦσαν τὰ κυριώτατα σπουδαστήρια. Ἐξαιρετικὰ δὲ πνεύματα εἴτε ἐκ τύχης εἴτε ἐξ ἐμφύτου πρὸς τὰς ἐπιστήμας ῥοπῆς ἀγόμενα, διέπλεον κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας τὰς δυτικὰς θαλάσσας πρὸς ἀπόκτησιν ἐπιστημονικῶν γνώσεων, ἃς ἠδύναντο νὰ διδαχθῶσι τότε μόνον ἐν τῇ ἑσπερίᾳ Εὐρώπῃ. Τοιοῦτοι ἄνδρες ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν πατρίδα, καὶ εἴ τινες ἄλλοι ηὐμοίρησαν ἐν αὐτῇ ἐξ εὐνοϊκῶν περιστάσεων νὰ διακρίνωνται ἐπὶ παιδείᾳ, συνέστησαν ἐνιαχοῦ τῆς Ἑλλάδος σχολάς, ἐν αἷς ἀπὸ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος μετέδιδον τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν τοῖς ὁμοφύλοις παρασκευάζοντες τούτους πρὸς ἀπόκτησιν ἐπιστημονικῶν γνώσεων. Ἡ ἰατρικὴ δὲ ἦτο ἡ ἐπιστήμη, ἥτις πρὸ πάσης ἄλλης προσείλκυσε τοὺς νέους Ἕλληνας, τοὺς εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ Γαλλίαν ἀπερχομένους χάριν σπουδῆς, διότι ταύτην μόνην ἠδύναντο νὰ ἐξασκήσωσιν ἐν τῷ βίῳ εἰς τὴν πατρίδα ἐπανερχόμενοι. Ὀλίγους δὲ ἐκ φιλομαθείας προσείλκυσαν καὶ αἱ λοιπαὶ ἐπιστῆμαι. Ἡ δὲ Ἰόνιος Ἀκαδημία τοῦ φιλέλληνος Ἄγγλου Γκυλφόρδου, ἡ ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος αἰῶνος ἐν Κερκύρᾳ ἱδρυθεῖσα καὶ ἐπὶ ὀλίγα μόνον ἔτη ἕνεκα τοῦ προώρου θανάτου τοῦ ἱδρυτοῦ λειτουργήσασα, μετέδωκεν εἰς οὐκ ὀλίγους Ἑλληνόπαιδας καὶ ἄλλας πλὴν τῶν ἰατρικῶν ἐπιστημῶν γνώσεις.

Οὕτως ἀνεδείχθησαν οἱ ὀλίγοι ἐκεῖνοι ἐπιστήμονες ἰατροὶ καὶ ἄλλοι, ὅσοι εἰργάσθησαν ἐν ἀρχῇ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ ἔθνους εἰς σύνταξιν τοῦ πολιτεύματος καὶ ῥύθμισιν τῆς πρώτης ἑλληνικῆς πολιτείας. Ἐκ τούτων ἐλήφθησαν ὕστερον καὶ οἱ συγκροτήσαντες τὸν πρῶτον σύλλογον τῶν καθηγητῶν τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν Πανεπιστημίου. Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων τῆς ἡμετέρας πατρίδος διὰ τῆς ἀναγορεύσεως τοῦ βασιλόπαιδος τῆς Βαυαρίας Ὄθωνος εἰς βασιλέα τῆς Ἑλλάδος καὶ μετὰ τὴν ῥύθμισιν τῶν διαφόρων κλάδων τῆς πολιτείας καὶ τὴν σύστασιν δικαστηρίων καὶ σχολείων, ἐγένετο ἐπαισθητὴ ἡ ἔλλειψις Πανεπιστημίου πρὸς μόρφωσιν τῶν ἀναγκαίων λειτουργῶν τῆς νέας πολιτείας ἰατρῶν, νομικῶν, διδασκάλων τῶν γενικῶν ἐπιστημῶν καὶ θεολόγων. Ὅθεν ἀπὸ τοῦ β'. ἔτους τῆς εἰς Ἀθήνας μεταβάσεως ἐκ Ναυπλίου τῆς πρωτευούσης τὸ 1835 ἄνδρες φίλοι τῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν γραμμάτων ἀνεδέχθησαν καὶ ἐδίδασκον, ὁ Κ. Κοντογόνης, Μισαὴλ Ἀποστολίδης, Λέων Μελᾶς, Π. Ἀργυρόπουλος, Σ. Πήλληκας, Ν. Κωστῆς καί τινες ἄλλοι, ἐν τῷ ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν Γυμνασίῳ θεολογικά, νομικὰ καὶ ἄλλα ἐπιστημονικὰ μαθήματα νέους φιλομαθεῖς καὶ ἄνδρας ὀργῶντας πρὸς παιδείαν, ἐργαζομένους δὲ ἐν τοῖς γραφείοις τῆς πολιτείας καὶ τοῖς δικαστηρίοις, οἵτινες μὴ εὐτυχήσαντες νὰ διδαχθῶσιν ἐν Εὐρώπῃ ᾐσθάνοντο ἑαυτοὺς ἐλλιπεῖς πρὸς ἃ ἐκλήθησαν ἔργα τῆς πολιτείας.

Ἐπειδὴ δὲ διὰ τῆς τοιαύτης ἀποπείρας ἐδείχθη ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ ἱδρυθῇ Πανεπιστήμιον, διότι ὑπῆρχον οἱ δυνάμενοι νὰ διδάξωσιν ἐν αὐτῷ τὰς τότε χρησιμωτέρας ἐν Ἑλλάδι ἐπιστήμας γενικάς τε καὶ εἰδικάς, ἐξεδόθη ἀπόντος τοῦ Βασιλέως ὑπὸ τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, οὗ προΐστατο ὁ Ἀρμανσπέργης τῇ 31 Δεκεμβρίου 1836 βασιλικὸν διάταγμα περὶ συστάσεως Πανεπιστημίου κανονίζον τὰ κατ' αὐτὸ ἐπὶ τὸ ἐλευθερώτερον. Ἀλλ' ἐπανελθόντος τοῦ βασιλέως ἐξεδόθη τῇ 14 Ἀπριλίου 1837 νέον διάταγμα ἀκυρωτικὸν ἐκείνου διατάσσον δὲ τὴν σύστασιν τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ ἄλλο ἀπὸ τῆς 22 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς κανονίζον ἐκ νέου τὰ κατ' αὐτὸ ἐπὶ τὸ μοναρχικώτερον, καὶ κατ' ἔθος γερμανικὸν ὀνομάζον αὐτὸ Πανεπιστήμιον Ὄθωνος.

Ἐπειδὴ δὲ ὡς πρώτυπον τούτου ἐλήφθησαν τὰ ἐν Γερμανίᾳ Πανεπιστήμια, ὁ ὀργανισμὸς αὐτοῦ ἔχει τὰς αὐτὰς τούτων βάσεις, καθ' ὅσον μάλιστα καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν πρώτων αὐτοῦ καθηγητῶν ἐξεπαιδεύθησαν ἐν Γερμανίᾳ· ὥστε ἦσαν ἐξῳκειωμένοι πρὸς τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ἐπιστήμην τὴν γερμανικήν. Εἰς τούτους ὅμως προσετέθησαν καί τινες τῶν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ διδαχθέντων. Ἀλλ' οἱ τελευταῖοι οὗτοι διετέλεσαν καθηγηταὶ τὰ πρῶτα ἓξ ἔτη μεθ' ἃ διεδέχθησαν αὐτοὺς Ἕλληνες.

Κατὰ τὸ ῥηθὲν ὀργανικὸν διάταγμα τὸ Πανεπιστήμιον περιλαμβάνει τέσσαρας σχολάς, ὧν "ἑκάστη ἔχει ὡρισμένον ἀριθμὸν καθηγητῶν καὶ "σχηματίζει καθ' ἑαυτὴν ἀνεξάρτητον σύλλογον "λογίων ὡς πρὸς τὰ ἐπιστημονικά, ἀδιαίρετον ὅμως "ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Πανεπιστημίου καὶ μένοντα "εἰς διηνεκῆ ὀργανικὸν μετ' αὐτοῦ σύνδεσμον."

Αἱ σχολαὶ αὗται εἶναι 1) ἡ θεολογική, 2) ἡ τῆς νομικῆς, 3) ἡ τῆς ἰατρικῆς καὶ 4) τῆς φιλοσοφίας καὶ τῶν λοιπῶν ἐπιστημῶν. Εἰς ταύτας προσετέθη ὕστερον διὰ διατάγματος τῆς 4 Μαΐου 1843 καὶ φαρμακευτικὸν σχολεῖον πρὸς διδασκαλίαν τῶν φαρμακοποιῶν.

ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ ΚΑΙ ΕΝΑΡΞΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ.

Συγχρόνως τῇ συστάσει τοῦ Πανεπιστημίου διωρίσθησαν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως καὶ οἱ καθηγηταὶ ἑκάστης σχολῆς, τῆς μὲν θεολογικῆς δύο, τῆς νομικῆς ἑπτά, τῆς ἰατρικῆς ἑπτὰ καὶ τῆς φιλοσοφικῆς ἑπτά. Εἰς τοὺς καθηγητὰς προσετέθησαν μετὰ ἓν ἔτος καὶ ὑφηγηταί. Ἐφεξῆς μέχρι τοῦδε οἱ μὲν καθηγηταὶ διορίζονται διὰ διατάγματος, οἱ δὲ ὑφηγηταὶ ἐκλέγονται μετὰ δοκιμασίαν ὑπὸ τῶν σχολῶν, ἐπικυροῦνται δὲ ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας.

Διὰ διατάγματος διωρίσθησαν ἐκ τῶν καθηγητῶν ὁ τοῦ πρώτου ἔτους Πρύτανις καὶ οἱ τέσσαρες σχολάρχαι, ὡς τότε ὠνομάζοντο, ὕστερον δὲ κοσμήτορες, τῶν τεσσάρων σχολῶν. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1841 ἐκλέγονται οὗτοι κατὰ τὸ διάταγμα τῆς 10 Ὀκτωβρίου 1841 ὑπὸ τῶν καθηγητῶν, ὑπὸ πάντων μὲν ἐν τῷ αὐτῷ συνερχομένων τρεῖς ὑποψήφιοι, ἐξ ὧν ὁ Βασιλεὺς ὁρίζει ἕνα ὡς πρύτανιν τοῦ ἐπιόντος ἔτους, ὑπὸ τῶν καθηγητῶν δὲ ἑκάστης σχολῆς, ἰδίᾳ συνερχομένων, δύο ὑποψήφιοι, ἐξ ὧν ὁ Βασιλεὺς ὁρίζει ἕνα ὡς κοσμήτορα τῆς σχολῆς τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Οὕτω καταρτισθέντος καὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Πανεπιστημίου δι' ἄλλου διατάγματος τῆς 26 Ἀπριλίου τοῦ 1837 ὡρίσθη καὶ ἡ ἡμέρα τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων. Τῇ 3 λοιπὸν Μαΐου τοῦ ἔτους τούτου ἐγένετο ἡ ἐπίσημος ἔναρξις τῶν μαθημάτων ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ κράτους διὰ ἰδιαιτέρου λόγου τοῦ Πρυτάνεως καὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν τεσσάρων κοσμητόρων ἐν ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ, ὑπὸ τὴν βόρειον πλευρὰν τῆς Ἀκροπόλεως κειμένῃ, ἐν ᾗ τέως ἦτο τὸ γυμνάσιον. Ἡ ἡμέρα αὕτη ἐλαμπρύνετο ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὡς ἡμέρα τῆς ἀνακλήσεως τῶν ἐπιστημῶν ἐν Ἑλλάδι διὰ πανηγυρικοῦ λόγου ἑνὸς τῶν καθηγητῶν ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου, συνερχομένων πάντων τῶν ἐν τέλει, τῶν καθηγητῶν καὶ φοιτητῶν καὶ πλήθους πολλοῦ ἄλλων λογίων· ἀλλ' ἤδη ἀπὸ εἰκοσαετίας ἐλησμονήθη καὶ ἡ ἡμέρα αὕτη μετ' ἄλλων οὐκ ὀλίγων τοῦ ἀρχαιοπρεποῦς ἡμῶν βίου.

Ἀρχομένου τοῦ δευτέρου Πανεπιστημιακοῦ ἢ, ὅπως σήμερον συνηθέστερον καλοῦμεν τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ Σεπτεμβρίου μέχρις τέλους Αὐγούστου τοῦ ἐπομένου ἔτους, ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους μετ' ὀλίγους μῆνας, ἤτοι ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1837, ἐξεδόθη κατ' ἔθος γερμανικὸν ἔντυπον πρόγραμμα τῶν μαθημάτων, ἃ ἔμελλον νὰ διδάξωσιν οἱ καθηγηταί, προταχθείσης ἀρχαιολογικῆς τινος πραγματείας ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς ἀρχαιολογίας· τὸ αὐτὸ δὲ ἐγένετο καὶ τὸ ἐπιὸν ἔτος ὑπὸ θεολόγου καθηγητοῦ. Ἐφεξῆς ὅμως κατηργήθη ἡ ἐν τῷ προγράμματι προσθήκη διατριβῆς, καθιερωθείσης ἔκτοτε τῆς συνηθείας νὰ τυπώνηται μόνον τὸ τῶν μαθημάτων πρόγραμμα, ὁ δὲ πρύτανις νὰ ἐκθέτῃ ἐν ἀρχῇ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους ἐνώπιον τοῦ συλλόγου τῶν καθηγητῶν καὶ φοιτητῶν καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς πολιτείας τὰ ἐν τῇ πρυτανείᾳ αὐτοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ γενόμενα, ὁ δὲ διαδεχόμενος αὐτὸν νέος πρύτανις νὰ ἀναγινώσκῃ λόγον, ἀναφερόμενον συνήθως εἰς ἣν διδάσκει ἐπιστήμην.

ΦΟΙΤΗΤΑΙ.

Ἀείποτε νέα πράγματα προκαλοῦσι καὶ νέας λέξεις ἢ τοὐλάχιστον νέαν χρῆσιν ἢ σημασίαν ἤδη γνωστῶν. Οὕτω τὸ νέον διδακτικὸν καθίδρυμα, τὸ παρὰ τοῖς Εὐρωπαίοις "Universitas litterarum", ἐκλήθη Πανεπιστήμιον, (ἄλλοι, ἄλλας τότε ἐπενόησαν προσηγορίας, μὴ ἀποδεκτὰς ὅμως γενομένας, ἤτοι μουσεῖον, πανδιδακτήριον κ. α.), οἱ ἐν αὐτῷ ἐπὶ μισθῷ διδάσκοντες ὠνομάσθησαν πρὸς διαστολὴν ἀπὸ τῶν μέχρι τοῦδε διδασκάλων, καθηγηταί, καὶ οἱ οἰκείᾳ θελήσει δωρεὰν διδάσκοντες ἐν αὐτῷ νέοι λόγιοι, μετὰ τὴν παραδοχὴν αὐτῶν ὑπὸ τῆς οἰκείας σχολῆς διά τινος δοκιμασίας, ὑφηγηταί· οἱ δὲ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον φοιτῶντες νέοι πρὸς ἀκρόασιν μαθημάτων, ἂν μὲν εἶχον δια-

νύσει ἐν γυμνασίῳ τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν καὶ ἐξετασθέντες ἔλαβον ἀπολυτήριον, ὠνομάσθησαν φοιτηταί· ὅσοι ὅμως δὲν διήκουσαν τὰ τοῦ γυμνασίου μαθήματα, ἦσαν δὲ ὑπάλληλοι εἰς διαφόρους τῆς πολιτείας κλάδους καὶ ἤθελον νὰ ἀκροῶνται τῶν μαθημάτων, διεστέλλοντο ἀπὸ τῶν φοιτητῶν ὡς τακτικοὶ ἀκροαταί, λαμβάνοντες καὶ οὗτοι ἀποδεικτικὰ τακτικῆς ἀκροάσεως παρὰ τῶν καθηγητῶν. Ἐκ τοιούτων λοιπὸν φοιτητῶν καὶ ἀκροατῶν ἐπληροῦντο τότε τὰ ἀκροατήρια καὶ τῶν τεσσάρων σχολῶν.

Ἐπειδὴ δὲ τρία μόνον ὑπῆρχον τότε ἐν Ἑλλάδι γυμνάσια, τὸ ἐν Αἰγίνῃ, ὃ ἀπὸ τοῦ 1834 μετεβιβάσθη εἰς Ἀθήνας, τὸ ἐν Σύρῳ καὶ τὸ ἐν Ναυπλίῳ, ὀλίγοι βεβαίως ἦσαν οἱ ἐκ τούτων ἐξελθόντες μετὰ ἀπολυτηρίου· καὶ τούτων πάλιν πολλοὶ ὡς ἐγγράμματοι κατεῖχον θέσεις ὑπαλλήλων ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἐντεῦθεν ἐδέησεν, ὅπως ἀποτελέσωσι τὸν πυρῆνα τῶν πρώτων φοιτητῶν, νὰ ἀπολυθῶσιν ἐκ τῶν τοῦ γυμνασίου μαθητῶν πάντες οἱ τῆς ἀνωτάτης τάξεως, ὧν ἦτο καὶ ὁ γράφων ταῦτα, καὶ νὰ ἐγγραφῶσι φοιτηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου· νὰ γίνωσι δὲ δεκτοὶ ὡς ἀκροαταὶ καὶ ὅσοι τῶν ἐν Ἀθήναις ὑπαλλήλων ἐβούλοντο νὰ ἀκούσωσι μαθήματα τακτικῶς. Οὕτως κατηρτίσθη κατὰ τὸ πρῶτον τοῦ Πανεπιστημίου ἔτους ἀριθμὸς φοιτητῶν 52, ὧν 8 ἐνεγράφησαν εἰς τὴν θεολογικὴν σχολήν, 22 εἰς τὴν νομικήν, 4 εἰς τὴν ἰατρικὴν καὶ 18 εἰς τὴν φιλοσοφικήν. Τούτων προσῆλθον 31 ἐκ τοῦ ἐν Ἀθήναις γυμνασίου, 5 ἐκ τῶν τοῦ ἐν Ναυπλίῳ καὶ 1 ἐκ τῶν ἐν Σύρῳ καὶ 15 ἄλλοι ἐξετασθέντες ὑπὸ ἐπιτροπείας καθηγητῶν, ἐκρίθησαν ἄξιοι νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τοὺς φοιτητάς. Πλὴν τῶν φοιτητῶν ὅμως ἐγένοντο δεκτοὶ καὶ ἐνεγράφησαν ὡς τακτικοὶ ἀκροαταὶ 71 μὲν τῆς νομικῆς, 2 τῆς φιλοσοφικῆς καὶ 2 τῆς ἰατρικῆς. Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἐν Ἀθήναις δικαστῶν καὶ ὑπαλλήλων πάσης ἡλικίας προσήρχοντο καὶ ἤκουον μαθήματα τῆς ἱστορίας καὶ φιλοσοφίας καὶ τῶν νομικῶν ἐπιστημῶν. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι καὶ πρόεδροι δικαστηρίων καὶ δικασταὶ καὶ ἄλλοι τὰς ἀνωτάτας τῆς πολιτείας θέσεις κατέχοντες, ἀνέβαινον κατὰ τὰς ἑσπερινὰς ὥρας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ὅπως ἀκούσωσι τὸν ἐμβριθῆ Φίλιππον Ἰωάννου, διδάσκοντα φιλοσοφίαν, καὶ τὸν καθηγητὴν τῆς πολιτειογραφίας Θ. Μανοῦσον, γνωστοποιοῦντα εἰς ἑκατοντάδας ἀκροατῶν πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας τὸ πολίτευμα τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ τῆς Ῥωσσίας, καὶ ἐξαίροντα μετὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῷ σπανίας ἡδυεπείας τὰ ἀγαθὰ τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος, ὑπὲρ οὗ ἐξήγειρεν ὁ θερμουργὸς ἀνὴρ τὰ πνεύματα ἐφήβων καὶ ἀνδρῶν καὶ παρεσκεύαζε πρὸς τὴν μετ' οὐ πολὺ ἐκραγεῖσαν στάσιν, ἥτις εἰσήγαγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1843 τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα.

(Ἕπεται συνέχεια.)

*) Ἐπιθυμοῦντες πρὸ καιροῦ νὰ δημοσιεύσωμεν ἐν τῷ "Ἑσπέρῳ" σὺν τῇ εἰκόνι τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, τοῦ ἀγλαΐσματος τούτου τοῦ ἔθνους ἡμῶν, καὶ σύντομον ἱστορικὴν περιγραφὴν αὐτοῦ, παρεκαλέσαμεν τὸν λόγιον Καθηγητὴν καὶ σεβαστὸν ἡμῶν διδάσκαλον, κύριον Εὐθύμιον Καστόρχην ν' ἀναλάβῃ τὴν σύνταξιν αὐτῆς, διότι ὁ κ. Καστόρχης οὐ μόνον ἀπὸ ἐτῶν διδάσκει ἐν αὐτῷ ὡς Καθηγητής, ἀλλὰ καὶ Πρύτανις αὐτοῦ διετέλεσεν. Ὁ κ. Καστόρχης λίαν εὐγενῶς ἐδέχθη τοῦτο, ἐφ' ᾧ καὶ ἀπὸ καρδίας εὐχαριστοῦμεν αὐτόν· σήμερον δὲ δημοσιεύεται ἐν τῷ "Ἑσπέρῳ" τὸ α'. μέρος τῆς ἐμβριθοῦς αὐτοῦ διατριβῆς, ἧς τὴν συνέχειαν θέλομεν καταχωρίσει ἐν τῷ ἀμέσως ἑπομένῳ τεύχει.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΡΟΣ ΑΛΛΗΛΑΣ
ΚΑΙ
ΙΔΙΑι ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΥΨΙΣΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΑΥΤΩΝ.

Ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κ. Καλοζύμη.

(Συνέχεια.)

ΟΥΔΕΝ τῶν ἐπὶ γῆς δημιουργημάτων ἐστὶ τόσον ἐπιδεκτικὸν μαθήσεως ὅσον ὁ ἄνθρωπος· διότι ὅσῳ περισσότερον οὗτος ζῇ, τόσῳ μᾶλλον καὶ εὐρύνει τὰς γνώσεις αὐτοῦ ποικιλοτρόπως. Ἔγκειται ἄρα τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ἔφεσις πρὸς τὸ ἐρευνᾶν καὶ σπουδάζειν τὰ ἐν τῇ φύσει, καὶ ἰδίᾳ πᾶν πρᾶγμα οὗ τινος τὴν φύσιν ἀγνοεῖ, πρὸς δὲ καὶ τὸ ῥυθμίζειν καὶ πᾶν ἄθροισμα ποικίλων πραγμάτων, ἅτινα ποθεῖ ἵνα καταστήσῃ ἀντικείμενα ἐπιστημονικῆς μελέτης καὶ σκέψεως πρὸς ἀκριβεστέραν γνῶσιν αὐτῶν. Τῆς μελέτης δὲ ταύτης ἄρχεται ὁ ἐπιστήμων παρατηρῶν τὰ ἐν τῷ κόσμῳ πράγματα καὶ συνάπτων αὐτὰ πρὸς ἄλληλα διὰ τῶν συλλογιστικῶν αὐτοῦ κανόνων. Ἐν αὐτῇ δὲ καὶ πληθύνει καὶ σαφηνίζει τὰς γνώσεις αὐτοῦ, συμβαλλομένων πρὸς τοῦτο καὶ τῶν πειραμάτων δι' ὧν μεταβάλλει ποικίλως τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐξεταζόμενον σῶμα. Διὸ πᾶν τὸ λαμβανόμενον ὑπ' αὐτοῦ ἔκ τινος σωρείας ἢ καὶ κατ' ἰδίαν ἀγωνίζεται οὗτος ἵνα σπουδάσῃ ὅσον αὐτῷ ἐφικτὸν καὶ ἀναγάγῃ διὰ συνθετικῆς μεθόδου ἢ εἰς τὴν περιεκτικωτάτην ἔννοιαν εἰς ἣν δύναται διὰ τοιαύτης μεθόδου ν' ἀναχθῇ, ἢ καὶ δι' ἀναλυτικῆς ἐκείνων ἐξ ὧν σύγκειται ἁπλοποιῶν καταβιβάσῃ μέχρι τῶν στοιχείων καὶ οὕτω μετὰ τοιαύτην διάγνωσιν συγκαταριθμῶν αὐτὸ ἐν τῇ τάξει τοῦ γένους ἢ τοῦ εἴδους αὐτοῦ ἀπονείμῃ αὐτῷ τὴν κατάλληλον θέσιν μεταξὺ τῶν ὁμοειδῶν αὐτοῦ. Ἡ δὲ ἐργασία αὐτοῦ αὕτη ἐστὶ καὶ σπουδαία καὶ σοβαρὰ καὶ κατὰ πάντα λυσιτελής· διότι, πλὴν τῆς ἐπαυξήσεως τῶν γνώσεων, διὰ τῆς κατ' εἶδος κατατάξεως τῶν πραγμάτων καθίσταται τοῖς ἐπερχομένοις καὶ εὐληπτοτέρα ἡ ἐξέτασις καὶ εὐαρεστοτέρα ἡ τοῦ ὅλου ἐπιθεώρησις, ἐν ᾧ τῶν πραγμάτων τούτων ὄντων ἐν ἄλλῃ τινὶ ἀδιατάκτῳ καὶ ἀνωμάλῳ καταστάσει ἤθελεν εἶσθαι αὕτη ἂν μὴ ἀδύνατος, λίαν ὅμως δυσχερὴς καὶ ἐπίπονος. Τοῦθ' ὅπερ ἤθελε διακωλύει τὴν ταχεῖαν πρόοδον τῶν ἐπιστημῶν. Τὴν ἀλήθειαν δὲ ταύτην προσεπιμαρτυρεῖ καὶ ἐπισφραγίζει καὶ μακρὰ περὶ τὰ τοιαῦτα πεῖρα, καὶ αὐτὴ ἡ τῶν ἐπιστημῶν διαρρύθμισις καὶ εὐάρεστος αὐτῶν θέσις· διότι, διὰ τίνος ἄλλου ὁ ἄνθρωπος παρέσχεν εἰς τὰς ἐπιστήμας τὸν ὡραῖον τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῶν τύπον, ἐν ᾧ σήμερον κατέχομεν αὐτάς, ἢ διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης, ἤτοι τῆς μεθοδικῆς αὐτῶν ῥυθμίσεως; πόθεν ἄλλοθεν ἀνεφύησαν καὶ ἀνεβλάστησαν αὗται οὕτω δοκίμως ἢ ἐκ τοῦ ἐδάφους τῆς λογικῆς τῶν ἐννοιῶν συναρμογῆς, τῆς ἐκθέσεως καὶ παραστάσεως αὐτῶν, καὶ τῆς κατατάξεως τῶν διαφόρων εἰδῶν καὶ γενῶν ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ; Ἀναπτυχθέντων δὲ οὕτω τῶν ἐπιστημῶν προβάλλεται ἡ ἐρώτησις, ἐπαναπαύεται ἄρα καὶ ἱκανοποιεῖται ἐπαρκῶς τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἐπὶ τῇ ἀναπτύξει αὐτῶν ταύτῃ; οὐχί. Διότι καὶ μεθ' ὅλην τὴν ζωηρὰν ταύτην τῶν ἐπιστημῶν ἀναβλάστησιν καὶ εὐάρεστον αὐτῶν καρποφορίαν, οὔτε ἱκανοποιεῖται τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου, οὔτε ἐπαναπαύεται ἐπ' αὐταῖς, ἀλλ' ἀείποτε εὐρυτέρας καὶ τελειοτέρας ἐφιέμενον μαθήσεως ἀνακυκᾷ ὡς διά τινος οἱονεὶ πτύου τὸ διηνεκῶς εὐρυνόμενον ἔδαφος τῶν ἐπιστημῶν ἢ καὶ πᾶν ἄλλο ἀκαλλιέργητον καὶ κεχερσωμένον καὶ ἀνευρίσκει ἐν αὐτοῖς οὐχὶ σπανίως ποικίλα ἀντικείμενα ἐμβριθοῦς μελέτης ἄξια. Ταῦτα δὲ σὺν τῷ χρόνῳ σπουδάζων κατατάσσει ἐν τῇ οἰκείᾳ τάξει, καὶ οὕτως ὑπάγαγει εἰς σύστημα ἐπιστήμης, ἀγομένης οὕτως διηνεκῶς εἰς αὔξησιν. Ἀκατάσχετος ἄρα ἐστὶν ἡ κλίσις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ μανθάνειν καὶ κτᾶσθαι γνώσεις ποικίλας.

Ὅτι δὲ τὸ ἄθροισμα τῶν τοιούτων ἀνθρωπίνων γνώσεων δὲν ἦτο ὥς τις τυχαίως ἢ ἀβούλως καὶ ἀσκόπως συνηθροισμένη σωρεία λίθων, ἀλλ' οἰκοδόμημα ἑδραζόμενον ἐπὶ στερεῶν πνευματικῶν βάσεων καὶ συντεταγμένον κατὰ λογικοὺς κανόνας μαρτυροῦντας τὴν πλήρη πνευματικὴν συνάφειαν καὶ συναρμογὴν τῶν καθ' ἕκαστα μερῶν αὐτοῦ ἀνεγνώρισαν πρῶτοι ἤδη αὐτοὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, οἵτινες ὑπῆρξαν καὶ οἱ πρῶτοι κάτοικοι τοιούτου πνευματικοῦ καλλιτεχνικοῦ οἰκοδομήματος· οἰκοδομήματος, οὗ τινος διέβλεπον μὲν πολλὰς ἐλλείψεις, ἀλλ' ὅμως οὔτε τὸ βάθος τῆς βάσεως αὐτοῦ ἀκριβῶς ἠδυνήθησαν ἵνα καταμετρήσωσιν, οὔτε τὴν ἔκτασιν τῆς περιφερείας, οὔτε τὴν ποικίλην ἐσωτερικῶς διαίρεσιν καὶ διασκευὴν ἐντελῶς νὰ διίδωσιν. Ἔφερον δὲ μόνον βαθέως ἐγκεχαραγμένον ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν τὸ ἀρχικὸν διάγραμμα μεγάλου τινὸς πνευματικοῦ οἰκοδομήματος. Ἀνήγειραν μὲν οὗτοι καὶ ἴδιον πνευματικὸν καλλιτεχνικὸν οἰκοδόμημα. Πρὸς ἀνέγερσιν δὲ καὶ ἀποπεράτωσιν αὐτοῦ συνεισέφερε τὸ γόνιμον καὶ ἐφευρετικὸν αὐτῶν πνεῦμα καὶ ἄφθονον καὶ ἐκλεκτὸν ὑλικόν, τὸ ὑλικὸν δὲ τοῦτο δεξιῶς ἐπεξεργάσαν καὶ συναρμόσαν τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα παρέσχεν οὐ μόνον εἰς τὴν ἐπὶ μέρους ὕλην, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν καθόλου οἰκοδομὴν ταύτην καὶ ποικίλους καὶ ὡραίους τύπους· καὶ ὅμως τὸ ὡραῖον καὶ μεγαλοπρεπὲς τοῦτο ἀνάκτορον ὅπερ ἔξοχοι νόες τοῦ μεγαλοφυοῦς τούτου λαοῦ ἐπιμελῶς καὶ ἐσκεμμένως ᾠκοδόμησαν ἦτο μεθ' ὅλων τῶν πτερύγων καὶ τῶν καθ' ἕκαστα διαμερισμάτων αὐτοῦ οὐδὲν ἄλλο, ἢ ἀτελὴς δοκιμασία πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ διαγράμματος ἐκείνου, δι' οὗ ἐπεδιώκετο ἡ ἀνέγερσις μεγάλου τινὸς καὶ πολυμεροῦς οἰκοδομήματος. Ἐν τῷ μεγάρῳ δὲ τούτῳ ἠδύνατο, ἀλλ' ἐπί τινα μόνον χρόνον νὰ κατοικήσῃ ἡ γενεὰ τῶν αὐτοῖς ἐπιγιγνομένων ἡσύχως καὶ ἀσμένως, οὐχὶ δὲ ἐπὶ μακρὸν καὶ ἄνευ φόβου περὶ τῆς ταχείας καταπτώσεως αὐτοῦ, διότι διέβλεπον ὅτι θᾶττον ἢ βράδιον ἔμελλεν, ἢ νὰ ἀνακαινισθῇ καὶ εὐρυνθῇ ὡς ἕωλον καὶ ἀκατάλληλον πρὸς κατοικίαν τοῦ διηνεκῶς εἰς αὔξησιν χωροῦντος ἀνθρωπίνου πνεύματος, ἢ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ νὰ καταπέσῃ σφοδρῶς ὑπ' αὐτοῦ δονιζόμενον καὶ πανταχόθεν ἀνασκαπτόμενον. Καταρρέοντος δὲ ἢ καὶ κατεδαφιζομένου, τὸ ὑλικὸν αὐτοῦ τοῦτο ἔμελλε καὶ αὖθις νὰ συλλεχθῇ καὶ ἐκ νέου ἐπεξεργασθῇ, ὅπως χρησιμεύσῃ εἰς ἀνέγερσιν ἄλλου στερεωτέρου εὐρυτέρου καὶ μεγαλοπρεπεστέρου ἢ τὸ πρῶτον. Ἐν τούτοις ὁ ἀρχαῖος οὗτος λαός, εἰ καὶ πρῶτος ἐπεχείρησε τὴν ἀνέγερσιν τοιούτου καλλιτεχνικοῦ πνευματικοῦ οἰκοδομήματος, οὐχ ἧττον καὶ πρῶτος πολλὰς αὐτοῦ ἀνεγνώρισεν ἐλλείψεις, ἃς παντὶ σθένει ἐπειρᾶτο ν' ἀναπληρώσῃ. Ἡ ἔγκαιρος δὲ διάγνωσις τῶν ἐλλείψεων τούτων δύναταί τις εἰπεῖν ὅτι προήρχετο ἐκ τούτου, ὅτι καὶ τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ἦν σμικρὸν σχετικῶς πρὸς τὸ μετέπειτα, καὶ αἱ διαιρέσεις αὐτοῦ εὐάριθμοι καὶ ἁπλαῖ. Διότι, ὡς γνωστόν, ὅσῳ μικροτέρα ἐστὶν ἡ περιοχὴ οἰκοδομήματός τινος εὐρύτεραι δὲ αἱ αἴθουσαι καὶ τὰ ἐν αὐτῷ δωμάτια, τόσῳ ῥᾳδιωτέρα καθίσταται ἡ ἐπὶ τοῦ ὅλου ἐπίβλεψις ταχυτέρα καὶ ἀκριβεστέρα καὶ ἡ ἀντίληψις συμπάσης τῆς συναρμογῆς αὐτοῦ· ἐν ᾧ τοὐναντίον, ὅσῳ εὐρυτέρα ἐστὶν ἡ περιοχὴ ἱδρύματός τινος σμικροτέρα δὲ ἑπομένως καὶ πολυαριθμότερα τὰ ἐξ ὧν σύγκειται δωμάτια, τόσῳ μᾶλλον πολυπλοκωτέρα καθίσταται ἡ διαίρεσις αὐτοῦ, δυσκολωτέρα εἰς πάντα ἡ ἐφ' ἅπαξ ἐπὶ τοῦ ὅλου ἐπίβλεψις, καὶ προφανεστέρα ἡ δυσχέρεια τῆς ἀκριβοῦς κατανοήσεως τοῦ σχεδίου αὐτοῦ τούτου· διὸ καὶ ὁ τὴν ἀνέγερσιν αὐτοῦ ἀναλαμβάνων ἀναγκάζεται ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὸ σπουδαστήριον αὐτοῦ καὶ λίαν ἐπισταμένως κατ' ἰδίαν μελετήσῃ τὸ διάγραμμά τοῦ ἐν λόγῳ οἰκοδομήματος, ἵνα οὕτω δυνηθῇ ἀντιλαμβανόμενος καλῶς τῆς ἐννοίας αὐτοῦ καὶ ἐν γένει τῶν καθ' ἕκαστα τοῦ κτιρίου τούτου καὶ ἐρωτώμενος ἐκφράσῃ τὴν περὶ τούτου γνώμην αὐτοῦ, ὅσον ἀφορᾷ τὸ σύμμετρον

καὶ κανονικόν, ἢ μὴ τῆς διαμέσεως καὶ κατασκευῆς τοῦ πνευματικοῦ τούτου ἱδρύματος. Ἐκ τῶν προβαλλομένων δὲ ἐνθάδε δύο περὶ οἰκοδομῆς πνευματικοῦ κτιρίου εἰκόνων, ἡ μὲν πρώτη ἡ καὶ ἁπλοῦς τοὺς χαρακτῆρας φέρουσα ἀφορᾷ εἰς τὸν ἄνω μνημονευθέντα ἀρχαῖον λαόν, ἡ δὲ δευτέρα ἡ ποικίλους ἔχουσα χρωματισμοὺς καὶ πολυσυνθέτους τὰς γραμμὰς ἐξ ὧν ἀπαρτίζεται ὁ καθόλου χαρακτὴρ αὐτῆς, εἰς τοὺς ἐπιγιγνομένους αὐτῷ καὶ μέχρις αὐτῶν τῶν καθ' ἡμᾶς καὶ ἐφ' ἑξῆς.

Οὕτω δὲ πολυπλόκου καταστάντος σήμερον τοῦ πνευματικοῦ τούτου ἱδρύματος πάνυ δυσχερὴς βεβαίως ἀποβαίνει ἡ ἀκριβὴς αὐτοῦ γνῶσις καὶ ἐπιπονωτάτη ἡ σπουδὴ καὶ εἰς τὴν μᾶλλον πεφωτισμένην καὶ ἔξοχον διάνοιαν, καθ' ὅσον καὶ αἱ βάσεις αὐτοῦ ἐπαρκῶς ηὐρύνθησαν, καὶ αἱ πλευραὶ καὶ ἐν γένει ἡ περιφέρεια ἐξετάθησαν, καὶ αἱ διαιρέσεις ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ πολυειδῶς συνεζεύχθησαν. Ἀλλ' εἰ καὶ τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ἀπαρτίζεται ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων τμημάτων καὶ πλευρῶν ἐκδηλουσῶν τὰς ποικίλας τάσεις καὶ ἐνεργείας τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος τοῦ ἀνεγείραντος αὐτό, οὐχ ἧττον πάντα ταῦτα συνάπτονται καὶ ἀποτελοῦσιν ἓν ὅλον, ἢ μᾶλλον συναφὲς καλλιτεχνικὸν πνευματικὸν οἰκοδόμημα, διότι ἅπασαι αἱ διὰ τοσούτων καὶ τοιούτων ποικίλων προσπαθειῶν καὶ ἀτρύτων πόνων καλλιεργούμεναι ἐπιστῆμαι αἱ συντελοῦσαι εἰς φωτισμὸν τοῦ νοὸς καὶ εὐεργεσίαν τῶν ἀνθρώπων συνάπτονται ἐν τέλει εἰς ἓν ἐν ἐκείνῃ τῇ κεντρικῇ ἐπιστήμῃ τῇ καλουμένῃ φιλοσοφίᾳ, καθ' ὅσον ἐν αὐτῇ περιέχονται αἱ θεμελιώδεις ἰδέαι καὶ ἔννοιαι αἱ χαρακτηρίζουσαι ἑκάστην ἐπιστήμην, ἧς καὶ τὰ ὅρια μᾶλλον ἢ ἧττον ὡρισμένως ἐνθάδε διαγράφονται.

Ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ δὲ πᾶς αὐτῆς θεράπων ζητεῖ διὰ τῶν γνωστῶν τὰ ἄγνωστα, καὶ οὕτως ἄγεται ἐκ τῆς ἀρχῆς εἰς τὸ τέλος, καθ' ὅσον τὸ μὲν γνωστόν ἐστιν ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ βάσις τῆς φιλοσοφικῆς μεθόδου, τὸ δὲ ἄγνωστον, ὅπερ καὶ ἐφίεται γνῶναι, τὸ τέλος πρὸς ὃ ἀποβλέπει οὗτος ἵνα ἀφιχθῇ. Ἴδιον ἄρα τῆς ἐπιστήμης ταύτης ἐστὶ τὸ ἀναζητεῖν καὶ ἀνευρίσκειν τὴν ἀληθῆ αἰτίαν παντὸς φαινομένου, ἀλλ' ἡ κλίμαξ τῶν ὄντων ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἀτελεστάτου μορίου τῆς ὕλης, μέχρι τοῦ τελειοτάτου ἀνθρώπου τοῦ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν Θεοῦ πλασθέντος ἐστὶ μυριόβαθμος. Διὰ τῆς κλίμακος δὲ ταύτης ἀνερχόμενος ζητεῖ μὲν ὁ ἐπιστήμων ἵνα ἀναβῇ εἰς τὸν ὑπεραισθητὸν κόσμον καὶ μέχρις αὐτοῦ τοῦ θείου ἔχων ὡς γνώμονα τὴν κρίσιν, ἢ μᾶλλον τὸν ἀνθρώπινον λόγον, ἀλλ' ὁ λόγος οὗτος ὡς καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀπεδείχθη ἐστὶ λίαν ἐπισφαλὴς περὶ τὰ θεῖα, μάρτυρες δὲ ἀψευδεῖς πρὸς τοῦτο πολλοὶ καὶ διάφοροι κατὰ καιροὺς φιλόσοφοι, οἵτινες καὶ περὶ αὐτὰ ἔτι τὰ ἀνθρώπινα περιέπεσον σὺν τῷ λόγῳ αὐτῶν εἰς δεινὰς ἀποπλανήσεις καὶ ἀντιφάσεις. Τὸ ἐπισφαλὲς δὲ τῆς ἀνθρωπίνης κρίσεως βουλόμενος καταδεῖξαι ὁ σοφὸς Σολομὼν πάνυ ὀρθῶς λέγει περὶ τούτου, "ἡμεῖς μόλις εἰκαζόμεν τὰ ἐπὶ γῆς καὶ τὰ ἐν χερσὶν ἡμῶν εὑρίσκομεν μετὰ πόνου, τὰ δὲ ἐν οὐρανοῖς τίς ἐξιχνιάσῃ;" (Σοφ. Σολ.) Ἀδύνατον λοιπὸν ἀποβαίνει ἡμῖν ἵνα ἀκριβῶς παραστήσωμεν καὶ καταληπτῶς ἀποδείξωμεν διὰ τῶν ἀποδεικτικῶν μέσων τὰς ὑψηλὰς ἰδέας τοῦ νοός, τὴν ἰδέαν τῆς αἰωνιότητος καὶ τοῦ Θείου. Ταῦτα δὲ πάντα ἄγουσιν ἡμᾶς εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι εἰ καὶ ἡ φιλοσοφία τοσοῦτον εὐρὺν ἔχει περιφερείας κύκλον καὶ ἔξοχον ἔναντι τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν θέσιν, οὐχ ἧττον ἀφίνει ἡμᾶς ἐν βαθεῖ σκότει ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὕψιστον πρόβλημα διὰ τὸν ἄνθρωπον, ἤτοι τὸ ζήτημα περὶ Θεοῦ καὶ τῆς σχέσεως τοῦ ἀνθρώπου πρὸς αὐτόν. Ἀλλ' ἐν ᾧ αὕτη ἐγκαταλείπει ἡμᾶς ἀφ' ἑνὸς ἐν τοιαύτῃ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἀγνοίᾳ, ἀφ' ἑτέρου ἔρχεται ἡ ἐπὶ τῆς ἁγίας Γραφῆς ἑδραζομένη Θεολογία ἡ ἔξοχον ἐπίσης κατέχουσα θέσιν ἐν τῇ τάξει τῶν ἐπιστημῶν καὶ ἐν ποικίλῃ συναφείᾳ εὑρισκομένη μετὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ ἐπιχέει ἐπὶ τὰ ζητήματα ταῦτα καθαρὸν καὶ ἄπλετον φῶς. Ἐξ αὐτῆς δὲ ἀναπτυσσούσης ἐπιστημονικῶς τὰ ἱερὰ τῆς θρησκείας ἡμῶν δόγματα καὶ τὰς ἐν τῇ Γραφῇ ἱερὰς ἀληθείας διδασκόμεθα οἷα ἀληθῶς καὶ ὁπόσα ἀγαθὰ ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν! Ἀγαθά, ἃ ὀφθαλμὸς ἀνθρώπου οὐκ εἶδεν, οὖς οὐκ ἤκουσεν, οὐδ' ἐπὶ καρδίαν αὐτοῦ ἀνέβη. (Α'. Κορινθ. 2, 9.) Ἤτοι τὴν αἰώνιον ἡμῶν σωτηρίαν τὴν ἐπιτευχθεῖσαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ μόνῳ μεσίτῃ μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Ταύτην δὲ ἀπεκάλυψεν ὁ Θεὸς τῷ κόσμῳ πρὸ τῆς εἰς αὐτὸν ἐλεύσεως τοῦ Μονογενοῦς αὐτοῦ Υἱοῦ δι' ἁγίων ἀνδρῶν πεπληρωμένων πνεύματος ἁγίου. Τὴν σωτηρίαν δὲ ταύτην κατέγραφαν οἱ ἄνδρες οὗτοι ἐν τῇ Βίβλῳ τῆς ζωῆς, τῇ ἱερᾷ δῆλον ὅτι Γραφῇ, ἥτις ἐστὶν ἀληθῶς ἡ ζῶσα καὶ ἀλάνθαστος πηγὴ τῆς ἀληθοῦς θεολογίας. Καὶ οὕτως ἡ ἔξοχος αὕτη ἐπιστήμη ἡ ἐν πολλαπλῇ διατελοῦσα σχέσει μετὰ τῆς φιλοσοφίας, τῆς ἱστορίας, τῆς φιλολογίας, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν συνδέει τὸ ὅλον πεδίον τῶν ἐπιστημῶν μετὰ τοῦ Παντογνώστου, ὅστις πρὸς πλήρωσιν τῆς θείας αὐτοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀγάπης ἔπλασεν αὐτὸν κατ' ἰδίαν εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν. Ἀπομακρυνθέντα δὲ τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς παρακοῆς οὐκ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐγκαταλελειμμένον καὶ τῆς θείας αὐτοῦ προστασίας ἔρημον, ἀλλ' ἀνεκαίνισεν αὐτὸν καὶ αὖθις εἰς ἰδίαν εἰκόνα διὰ τῆς χάριτος τοῦ Μονογενοῦς Υἱοῦ αὐτοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

(Ἀκολουθεῖ.)

Ο ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΒΙΛΡΩΘ.

Καθηγητὴς τῆς Χειρουργίας ἐν Βιέννῃ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 277.)

Ἡ ἀνθρωπότης πλέκει περὶ τὸ μέτωπον ἀμάραντον δάφνην εἰς ἐκεῖνον μόνον ὅστις προθυμοποιεῖται νὰ σώζῃ ταύτην ἢ νὰ μορφώνῃ. Μία τοιαύτη ἐστεφανωμένη κεφαλὴ εἶναι καὶ ὁ Θεόδωρος Βίλρωθ. Τὸ κράτος ἐν ᾧ ἄρχει εἶναι ἡ Χειρουργία· ὀλίγοι δὲ δύνανται νὰ ἐννοήσωσιν, ὅπως αὐτός, πόσον ἀσφαλῶς καὶ ἀξιοπρεπῶς τὸ χειραγωγεῖ. Πρὸς τοσαύτην δ' ἀνύψωσιν ἀπῃτεῖτο αὐστηρὰ καὶ ἐπίμοχθος ἐργασία. Ἐν τῇ Χειρουργίᾳ ἡ "κληρονομικότης" οὐδὲν διαδραματίζει· ὁ στρατηγὸς ἐνταῦθα δέον νὰ ὑπηρετήσῃ ὡς στρατιώτης, ὁ δὲ προβιβασμὸς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐπιδόσεως δεδοκιμασμένου ἐπιστημονικοῦ πνεύματος.

Ὁ Βίλρωθ ἐγεννήθη κατὰ τὸ ἔτος 1829 ἐν τῇ νήσῳ Rügen· μετὰ τὴν ἐκπαίδευσίν του, ἐπιστεύετο ὅτι θὰ ἀφιεροῦτο ὅλως εἰς τὰς τέχνας. Τὸ μουσικὸν τάλαντον ἐκέκτητο πλουσίως, ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐπεθύμει τὴν πρὸς τὴν μουσικὴν μόρφωσίν του. Ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις ὅμως τοῦ Greifswald, Γοττίγγης καὶ Βερολίνου, οἱ διδάσκαλοι τῆς Ἰατρικῆς J. MÜLLER, MECKEL, v. HEMSBACH, RUDOLF WAGNER, TRAUBE καὶ SCHÖNLEIN, διέγνωσαν τὴν διανοητικὴν τοῦ Βίλρωθ ἱκανότητα, καὶ ἀνέφλεξαν τὸν ἀενάως ἀνεξάντλητον ἐναπομείναντα ἐνθουσιασμὸν αὐτοῦ πρὸς τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην. Πρῶτος δ' ἰδίως ὅστις τῷ ἐνέπνευσε τὸν ἔρωτα πρὸς τὴν Χειρουργίαν διὰ λόγων καὶ ἔργων, ἦτο ὁ ἐν Γοττίγγῃ νεώτατος τὴν ἡλικίαν ἀποβιώσας καθηγητὴς BAUM, ὅστις ὑπῆρξε καὶ ὁ πρῶτος διδάσκαλός του.

Κατὰ τὸ ἔτος 1852 ὁ Βίλρωθ διὰ τῆς "περὶ τῆς διχοτομήσεως τοῦ πλανητικοῦ νεύρου" (Nervus vagus) πραγματείας αὐτοῦ προήχθη παμψηφεὶ εἰς τὸν τίτλον τοῦ διδάκτορος. Ἓν ἔτος δὲ βραδύτερον, κατόπιν ἐπιστημονικῆς περιηγήσεως ἐν Βιέννῃ καὶ Παρισίοις, ἐγένετο βοηθὸς τῆς ἐν Βερολίνῳ χειρουργικῆς κλινικῆς τοῦ καθηγητοῦ B. v. LANGENBECK. Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ὁ Βίλρωθ, ὡς καὶ διὰ τοῦ περὶ "παθολογικῆς Ἰστολογίας" (μελέται μικροσκοπικαὶ περὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἀνθρωπίνου ἱστοῦ) ἔργου του, κατέστη γνωστότατος, τὸ δ' ἔτος 1858 ἐκλήθη ἐν Greifswald ὡς καθηγητὴς τῆς Παθολογικῆς Ἀνατομίας. Ὁ Βίλρωθ ἐμμένων πιστὸς εἰς τὴν Χειρουργίαν ἀπεποιήθη καθ' ὁλοκληρίαν τὴν θέσιν ταύτην, καὶ ἐδέχθη τὴν ἐν Ζυρίχῃ διδασκαλίαν τῆς Χειρουργίας. Αὐτόθι δ' ἀναπτύξας τὴν δαψιλῆ αὐτοῦ ἐφυΐαν, ὡς καὶ τὴν μεγάλην καὶ καρποφόρον δραστηριότητά του, κατέστη ὀνομαστὸς καὶ πέραν τῆς Γερμανίας. Κατὰ τὸ ἔτος 1867 ἡ ἐν Βιέννῃ Ἰατρικὴ Ἀκαδημία ἔσχε τὴν πλήρη σπουδαιότητος ἀπόφασιν νὰ προσκαλέσῃ αὐτὸν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ SCHUHE ἐν τῷ τῆς Βιέννης ἀνωτάτῳ ἐκπαιδευτηρίῳ, ἔνθα καὶ μέχρι τῆς σήμερον διδάσκει.

Ἐλλείπει ἡμῖν ἐνταῦθα ὁ χῶρος ἵνα διεξέλθωμεν διεξοδικῶς τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ κοινωνικὴν τοῦ ἀνδρὸς θέσιν· τὸ ὄνομα τοῦ Βίλρωθ ἵσταται τὴν σήμερον ἀρκετὰ ὑψηλά, εἰς δὲ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ παρέχει σχεδὸν καθ' ἑκάστην νέον τι καὶ καλόν. Ὑποδεικνύομεν μόνον ὁποίας ὁδοὺς διέτρεξεν, ἵνα προάξῃ τὴν Χειρουργίαν εἰς ἐπιστήμην. Ἐν πρώτοις ὁ Βίλρωθ εἶναι ὁ διδάσκαλος τῆς τεχνικῆς Χειρουργίας. Τὴν ἀταραξίαν καὶ τὴν οἱονεὶ ὡς ἐν παιδιᾷ εὐχέρειαν δι' ὧν ἀποπερατοῖ τὰς δυσκολωτάτας ἐγχειρήσεις, δύνανται μόνον οἱ ἰδόντες χειρουργοὺς ἐν ἐργασίᾳ νὰ ἐκτιμήσωσι. Τὸ θάρρος καὶ ἡ ἠρεμία τοῦ Βίλρωθ αὐξάνουσι πάντοτε ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ κατισχύσωσι τοῦ ἔργου. Ἐκτὸς δὲ τούτου προτιμᾷ πάντοτε νὰ ποιῆται χρῆσιν τῶν ἁπλουστάτων ἐργαλείων καὶ συσκευῶν. Τὰ προτερήματα ταῦτα, ἐν μέρει μὲν ἔμφυτα, ἐν μέρει δ' ἐπίκτητα, ἑδραιώθησαν εἰς τὴν φιλοκαλίαν τοῦ Βίλρωθ, τὰς δ' ἀναπλαστικὰς τοῦ προσώπου πρὸ πάντων ἐγχειρήσεις ἐκτελεῖ μετ' ἀμέσου ταχύτητος καὶ χάριτος, ὡς ἐπιδέξιος ἰχνογράφος, ὅστις δι' ὀλίγων γραμμῶν ἀπεικονίζει ἐπὶ τοῦ χάρτου ἐπιτυχῆ τοῦ προσώπου σκιαγραφίαν. Δεύτερον ἡ αὐστηρὰ ἐπιστημονικὴ πορεία εἰς ἣν ὁ ἔξοχος ἀνὴρ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀπέκαμεν, ἵνα τὴν Χειρουργίαν καθοδηγήσῃ εἰς νέαν ὁδόν. Πρέπει ἐνταῦθα νὰ μνημονεύσωμεν ἰδίᾳ τὰς περὶ τῆς "θεραπείας τῶν τραυμάτων" καὶ τῆς "ἀναπτύξεως τοῦ οἰδήματος" πραγματείας αὐτοῦ, πρὸς δὲ καὶ τὰς περὶ τῆς "ἐπιδέσεως τῶν τραυμάτων" μελέτας, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς θεωρίας τῶν σηπεδονωδῶν ὀργανισμῶν.

Κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῶν ἐργασιῶν του, ὁ Βίλρωθ ἔστρεψε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ διαφερόντως εἰς θεωρητικὰ ζητήματα, βραδύτερον δ' ἐφήρμωσε καὶ ἐπὶ πλῆθος ἀσθενῶν τὰ πρακτικὰ αὐτοῦ προβλήματα. Ἀπέδειξε πῶς κατορθοῦται ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ λάρυγγος ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, πληθὺν ἐγχειρήσεων βρογχοκήλης ἐκτελεῖ ἤδη μετ' ἐπιτυχίας, μετὰ δὲ τῶν εὐνοϊκωτάτων ἀποτελεσμάτων ἀπομακρύνει μοῖραν τοῦ φάρυγγος, τοῦ στομάχου καὶ τῶν ἐντέρων.

Ὁ Βίλρωθ ἔσχε τὴν εὐτυχίαν, ὡς λίαν ἐπιδέξιος εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, νὰ μορφώσῃ σειρὰν δεδοκιμασμένων ἀνδρῶν, οἵτινες ὑπὸ τὸ πνεῦμά του διδάσκουσι τὴν σήμερον ὡς καθηγηταὶ Πανεπιστημίων ἐν Γερμανίᾳ, Βελγίῳ, καὶ ἰδίᾳ ἐν Αὐστρίᾳ. Ἅπαντες οὗτοι σέβονται καὶ ἐκτιμῶσιν ἐν τῷ χαρακτῆρι τοῦ Βίλρωθ τὸ ἀπαράμιλλον τοῦ διδασκάλου καὶ φίλου· ἡ πρὸς τὴν ἐργασίαν ἡδονὴ καὶ ἡ εὐστάθεια τοῦ χαρακτῆρος, συνδυαζομένη μετὰ τῆς φιλανθρωπίας πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἀπόρους, πρὸς δὲ καὶ ἡ φιλοφροσύνη ἐν τῇ προσωπικῇ σχέσει, εὑρίσκονται εἰς αὐτὸν ἐν ὑψίστῳ βαθμῷ.

Πλούσιος τὴν διάνοιαν, οὐδέποτε ἀποκάμει ὁ μεγαλοφυὴς ἐρευνητὴς νὰ θέτῃ συνεχῶς εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ νέα προβλήματα, ἵνα καὶ ὁ ἴδιος ἐμβαθύνῃ εἰς τὰ πρότερον ἀδιάλυτα καὶ δυσχερῆ χειρουργικὰ ζητήματα. Ἡ παραγωγὴ πλῆθος φιλολογικῶν ἔργων, καὶ ἡ σύνταξις δύο ἐξαιρέτων τῆς Χειρουργίας εἰδικῶν περιοδικῶν τῶν νεωτέρων χρόνων, "Ἀρχεῖα τῆς χειρουργικῆς κλινικῆς", καὶ "Γερμανικὴ Χειρουργική", μαρτυροῦσι περὶ τῆς ἀκαμάτου ἐργασίας τοῦ σοφοῦ διδασκάλου.

Ὁ Βίλρωθ κατὰ τὸν Γαλλογερμανικὸν πόλεμον ἔλαβε λίαν ἐνεργὸν καὶ λυσιτελὲς μέρος. Προήδρευσε τῆς "Ἑταιρίας τῆς Ὑγιεινῆς", καὶ τῆς "Ἰατρικῆς Ἑταιρίας". Ἐκτὸς δὲ τῆς κλινικῆς αὐτοῦ ἐν τῷ γενικῷ Νοσοκομείῳ τῆς Βιέννης, διωργάνωσε καὶ ἕτερον νοσοκομεῖον, ὡς ὑπόδειγμα νέων ὑγιεινῶν βάσεων — τὸ Rudolfinerhaus εἰς Unterdöbling πλησίον τῆς Βιέννης — ὅπερ καὶ διευθύνει· συγχρόνως δὲ ὑποκλέπτει καὶ καιρὸν ἵνα τὴν φιλόξενον αὐτοῦ κατοικίαν μεταποιῇ εἰς τέμενος Μουσῶν, πρὸς εὐκοινώνητον συναφὴν ἐκλεκτωτάτων τῆς Βιέννης ὁμίλων. Πάντα ταῦτα ἐπιπολαίως μόνον ἐμνημονεύσαμεν, ἵνα ῥίψωμεν ἀκτῖνα φωτὸς ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν πρὸς τὴν ἐργασίαν δύναμιν τοῦ ἀνδρός, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἴς τε τὸν πρὸς τὴν τέχνην ζῆλόν του καὶ τὴν κοινωνικὴν θέσιν ἣν κατέχει ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Αὐστρίας.

Ἀποπερατοῦμεν τὰς ἁπλᾶς ταύτας σκιαγρα-

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΒΙΛΡΩΘ,
καθηγητὴς τῆς Χειρουργίας ἐν Βιέννῃ.

ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ ΣΙΟΥΤ ΕΝ ΤΗι ΑΝΩ ΑΙΓΥΠΤΩι.

φίας ἐκ τοῦ βίου τοῦ Βίλρωθ, ἐπευχόμενοι ὅπως οἱ νεώτεροι πλείονα διαπράξωσι, πρὸς ὄφελος τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τῆς ἐπιστήμης.

Δρ. Δ.

ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΕΙΣ ΑΝΩ ΑΙΓΥΠΤΟΝ.

Ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ.

(Μετὰ εἰκόνος. Συνέχεια.)

ΕΝ τούτοις διεσκέδασα τὴν ἀθυμίαν μου μέχρι τῆς ἑσπέρας. Καὶ τότε μετὰ λύπης ἀποχαιρετήσας τοὺς ὁμογενεῖς ἐκείνους ἐπέστρεψα μετὰ τοῦ εἰρημένου Θασίου εἰς τὸ ἀτμόπλοιον. Μετὰ θαυμασμοῦ εἶδον τὸν ἕνα ἐκ τῶν γραικῶν γέροντα 115 ἐτῶν διατηροῦντα ὅλας τὰς σωματικάς του δυνάμεις καὶ περιπατοῦντα μετὰ πολλῆς ἐλευθερίας. Εἶναι οὗτος Κύπριος τὴν πατρίδα ὀνόματι Λάζαρος. Ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ οὐδὲν εὐχάριστον! ἡ ἀπομόνωσις αὕτη μὲ καταθλίβει.

Τὴν 1ην Ἀπριλίου, ἀξιοσημείωτον ἡμέραν τοῦ ψεύδους, ἀνεχώρησα ἐξ Ἀσσουάν. Ὁ ἄνεμος ἦτο σφοδρός· φθάσαντες δὲ εἰς Τζιμτήλ-Σιλσίλε ἐκαθήσαμεν μίαν ὥραν καὶ μόλις μετὰ πεντάωρον μόχθον ἠδυνήθημεν ν' ἀπαλλαγῶμεν τῆς ἄμμου. Ἡ θερμότης εἶνε σήμερον ὑπερβολική.

Τὴν 4 μ. μ. πάλιν προσκρούει τὸ ἀτμόπλοιον *εἰς τὴν ἄμμον· εἰς μάτην ὅλαι αἱ προσπάθειαί* μας μέχρι τῆς πρωΐας τῆς 2ας. Ἄκρα νηνεμία ἐπικρατεῖ. Τήκομαι ὑπὸ στενοχωρίας, διότι δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω τὴν ῥυπαρότητα καὶ τὴν κακοζωΐαν τῶν φελλάχων, διότι παρ' ὅλας τὰς διαταγὰς τοῦ Τζαφὲρ πασᾶ ἡ μαμαλίκα των δὲν ἀλλάσσει, ἀηδέστατον φαγητόν, γινόμενον καθ' ἑκάστην καὶ κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον, βράζουν τὸ κρέας καὶ μὲ τὸν ζωμὸν αὐτοῦ βρέχουσι ξηρὸν ἄρτον δίπυρον, τὸν ὁποῖον ἔχουν εἰς τὰς Καραβάνας καὶ ἀφ' οὗ καλῶς μαλακώσωσιν ὅλον τὸ δίπυρον καὶ πίῃ τοῦτο ὅλον τὸν ζωμόν, τότε βράζουν ὀλίγον βούτυρον καὶ τὸ ῥίπτουν ἐπάνωθεν. Μετὰ ταῦτα ἀρχίζει τὸ χοχλιάριον νὰ δουλεύῃ. Ἁπλοῦν δὲ καὶ συνήθως ἡμίβραστον τὸ κρέας τὸ τρώγουν διὰ τῶν χειρῶν των, μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως ὅτι δὲν πλύνονται, ὡς οἱ Τοῦρκοι, πρὸ τοῦ γεύματος. Ὅταν δὲ εἶδον τὸ κρέας πλῆρες μυιῶν νὰ τὸ ἐμβάλλουν εἰς τὸν λέβητα, κατελήφθην ὑπὸ ναυτίας! οἱ φελλάχοι εἶναι φύσει ῥυπαροὶ καὶ ἀναίσχυντοι, ζωηροὶ ὅμως καὶ ἐργατικοὶ πλέον τῶν Τούρκων. Καὶ οἱ Κόπται ἐπίσης τῆς αὐτῆς καταγωγῆς ὄντες εἶναι τοιοῦτοι. Εἶναι ἄνθρωποι γλίσχροι καὶ ποταποὶ καὶ ἄνευ ἀνδρικοῦ χαρακτῆρος. Ἂν καὶ ἡ φύσις ἐπενήργησεν, εἶναι ὅμως ἀληθές, ὅτι καὶ ἡ πρὸ αἰώνων δουλεία κατέστρεψε πᾶν καλὸν αἴσθημα παρ' αὐτοῖς. Διότι ἀείποτε ὑπῆρξαν δοῦλοι καὶ ὁ δοῦλος ἀκολουθεῖ τὰς ἕξεις τοῦ κυρίου του. Δι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ περιφρονῶνται οἱ ἀτυχεῖς οὗτοι ἄνθρωποι. Δὲν εἶνε δὲ δύσκολον μίαν ἡμέραν ν' ἀπολαύσουν τὴν ἐθνικότητά των, διότι οἱ πρόγονοί των χαίρουν τὰ πρωτεῖα τοῦ πρώτου ἀρχαίου πολιτισμοῦ. Τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα τῶν Ἑλλήνων ἀνεζωπύρωσαν τοὺς μεταγενεστέρους δούλους Ἕλληνας καὶ ἐνεθάρρυναν τούτους, ὅπως προσπαθήσωσι ν' ἀνακτήσωσι τὴν παλαιάν των εὔκλειαν. Δὲν εἶνε λοιπὸν δύσκολον νὰ δοθῇ καὶ πάλιν τοῖς Αἰγυπτίοις ὤθησις νὰ ἐξυπνήσουν ἐκ τοῦ λήθαργου. Ἐννοῶ δὲ τοὺς φελλάχους καὶ Κόπτας, οἵτινες εἶναι τῷ ὄντι ἀπόγονοι τῶν *ἀρχαίων* Αἰγυπτίων, διότι καὶ ὁ τύπος σώζεται ὁ αὐτός.

Κατὰ τὴν εἰς τὰ ὑπόγεια βασίλεια περιήγησίν μου εἰς τὸ Λιβυκὸν ὄρος, εἷς τῶν φελλάχων ἔφερε πρὸς πώλησιν τεμάχια Μουμμιῶν ὡς καὶ μίαν κεφαλήν, ἧς διετηροῦντο ἐν μέρει εἰσέτι καὶ αἱ τρίχες. Ἡ κεφαλὴ αὕτη Κύριος οἶδε πόσων ἐτῶν ἦτο. Παρετήρουν λοιπὸν τὸν τύπον καὶ τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου καὶ ἔβλεπον μεγάλην ὁμοιότητα μὲ τὸν σημερινὸν τῶν φελλάχων καὶ Κοπτῶν τύπον.

Ἐν τούτοις μόλις τὴν 5 μ. μ. ἀνειλκύσθη τὸ ἀτμόπλοιον καὶ ἤδη πλέομεν. Τὴν 2 Ἀπριλίου ἡ *θερμότης εἶνε ὑπερβολικὴ καὶ μετά* τινας ὥρας ἐφθάσαμεν εἰς Λατόπολιν, ὅθεν ἐλάβομεν ἄνθρακας. Ἐκεῖ ἔφαγα καρπούζιον γλυκύτατον καὶ ὥριμον, ζυγίζον πλέον τῶν 3 ὀκάδων. Ἡ νὺξ *ὡραία, ἀλλ' ἡ θερμότης ἀρκετή* καὶ μεγάλη ἐπικρατεῖ νηνεμία. Ἡ στενοχωρία μου ἀπερίγραπτος· Θεέ μου, πότε θὰ φθάσω εἰς Κάϊρον! Τὴν 3 Ἀπριλίου ἐπλέομεν μετὰ δυσχερείας. Ἐν τούτοις διέβημεν ἀπὸ τὸ Ἐρμέντ παρὰ τὴν ἀρχαίαν πόλιν Ἕρμονθιν, ἔνθα διεμείναμεν 2 ὥρας. Ἐκεῖθεν διήλθομεν παρὰ τὸ Λουξὼρ καὶ τὸ ἑσπέρας μετὰ πολλοὺς κόπους ἠδυνήθημεν νὰ προσορμισθῶμεν εἰς τὸ χωρίον Ναγκάτα, ἔνθα οἱ πλεῖστοι κάτοικοι εἶναι καθολικοὶ Κόπται ἔχοντες καὶ Ἐκκλησίαν.

Τὴν 4 Ἀπριλίου ἵπταται τὸ ἀτμόπλοιον ἐπὶ τῶν ὑδάτων τοῦ Νείλου καὶ μετὰ δίωρον πλοῦν φθάνομεν εἰς Κένε (Ἰωαννούπολιν), ὅπου διημερεύσαμεν. Ἡ θερμότης ἔφθασεν εἰς τὸ ἔπακρον ἐπαυξάνουσα τὴν ἕνεκα τῆς ἀπομονώσεως στενοχωρίαν τῆς ψυχῆς μου.

Τῇ 5 Ἀπριλίου *ἐπλέομεν εὐχερέστερον ἢ* τὴν προτεραίαν. Ἡ θερμότης ἦτο μεγάλη. Τὸ δὲ ἑσπέρας ἐφθάσαμεν εἰς Μένσαν, χωρίον περιέχον ἑπτὰ χιλιάδας κατοίκων, ὧν τρεῖς χιλιάδες εἶναι Κόπται, οἱ δὲ λοιποὶ Φελλάχοι. Μακρόθεν ἤδη ἐφαίνοντο ἀπότομοι καὶ σκοτεινοὶ βράχοι καὶ εἰς τοὺς πρόποδας αὐτῶν ἔλαμπον πυραί, περὶ τὰς ὁποίας ἐκάθηντο φελλάχοι μαγειρεύοντες. Ἡ σκηνὴ εἶχέ τι τὸ ἄγριον, καὶ ἐπὶ πολὺ ἔστημεν μακρόθεν καὶ παρετηροῦμεν αὐτήν. (Ὅρα τὴν εἰκόνα ἐν τεύχει 88.)

Ἦτο νὺξ ὅτε προσωρμίσθημεν, ἀλλ' ἡ περιέργεια τοῦ νὰ ἴδω τὸ χωρίον δὲν μ' ἐφόβισεν ἂν καὶ ὀλίγον μακρὰν τοῦ ἀτμοπλοίου. Λαβὼν λοιπὸν συνοδοιπόρον κ' ἕνα ὀθωμανόν, ἐπορεύθην εἰς τὸ χωρίον, αἱ οἰκίαι τοῦ ὁποίου ἦσαν πλινθόκτιστοι καὶ πενιχραί. Ζητοῦντες δὲ τὴν ἀγορὰν καὶ διὰ σκοτεινοτάτων σκολιῶν δρόμων πορευόμενοι εἴδομεν τὸ φῶς παντοπωλείου. Δὲν μ' ἐλάνθανε δὲ ν' ἀναλογισθῶ ὅτι ὑπῆρχε Ἕλλην τις διευθυντής, καὶ πραγματικῶς παρατηρήσας ὑπὸ τὴν ταπεινὴν θύραν εἶδον Ἕλληνα, ὃν ἀνεγνώρισα ἐκ τοῦ προσώπου καὶ τὸν ἐκαλησπέρισα. Καὶ τῷ ὄντι εἶδον πραγματικῶς τὴν χαράν του ζωγραφουμένην ἐπὶ τοῦ προσώπου του διὰ τὴν συνάντησιν ταύτην. Μ' ἐχαιρέτησε καὶ μοι ἔσφιγξε τὴν χεῖρα ὡς ἀδελφός. Τὸν ἠρώτησα ἂν ὑπῆρχε καὶ ἄλλος Ἕλλην. — Ὄχι, μοὶ εἶπε, μόνος εἶμαι.

Ἔσπευσε νὰ εὕρῃ φαγητὸν διὰ νὰ δειπνήσωμεν καὶ τῷ ὄντι ἀφ' οὗ μοὶ ἡτοίμασεν ᾠὰ τηγανιστὰ καὶ ἐλαίας μὲ ξυνόλαδον ἔφαγα μὲ σπανίαν ὄρεξιν. Εἶνε ἀξιοπαρατήρητον τὸ ἐπιχειρηματικόν, ῥιψοκίνδυνον καὶ φιλοκερδὲς τῶν Ἑλλήνων. Δὲν ὑπάρχει κωμόπολις ἢ χωρίον εἰς ὃ νὰ μὴ ὑπάρχουσι Ἕλληνες ἔμποροι, ἔστω καὶ παντοπῶλαι. Ἐκ μικρῶν δὲ καὶ ὀλίγων ἀρχόμενοι γίνονται πλουσιώτατοι καὶ μεγάλοι καὶ περὶ τούτου παράδειγμα τρανὸν οἱ ἔμποροι Ἕλληνες τῆς Αἰγύπτου, οἵτινες ἦσαν ὅλοι σχεδὸν παντοπῶλαι.

Μετὰ λύπης ἀπεχαιρετήθημεν μετὰ τοῦ Ἕλληνος τούτου, ὀνομαζομένου Λουΐζου καὶ ὁδηγηθέντες διά τινος φελλάχου, ὅστις ὀλίγον ἔλλειψε νὰ μᾶς ῥίψῃ εἰς τὸν Νεῖλον ἀπολέσας τὴν ὁδόν, ἤλθομεν εἰς τὸ ἀτμόπλοιον, ὅπου ἐκοιμήθην τῷ ὄντι ὕπνον γλυκύτατον.

Τὴν 6 Ἀπριλίου ἀποπλεύσαντες ἐκεῖθεν ἐλιμενίσθημεν μετὰ δίωρον πλοῦν εἰς Σχάτζ, κωμόπολιν, περὶ ἧς ἀνέφερα προηγουμένως, ἔνθα διεμείναμεν ὅλην τὴν ἡμέραν, ἕως οὗ ὁ Διοικητὴς ἑτοιμάσῃ ἀποστολὴν δημοσίων χρημάτων εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου. Ἡ θερμότης ἦτον ἀνυπόφορος καὶ ὁσημέραι καθίστατο ἐπαισθητοτέρα. Ἐνταῦθα ἐφιλοξενήθην παρὰ τοῦ ὁμογενοῦς Ἀναστασίου παντοπώλου ἐξ Ἠπείρου νέου καλοῦ καὶ μεμορφωμένου. Οἱ κώνωπες καὶ αἱ μυῖαι εἶνε λίαν ἐνοχλητικαί. Τὴν 7 Ἀπριλίου ἀπεπλεύσαμεν ἐντεῦθεν τὴν 6 μ.μ. τὸ ἀτμόπλοιον ἐκάθισε πρὸς τὸ ἑσπέρας πλησίον τοῦ Ἀσιούτ. Ἡ ζέστη καὶ σήμερον ὑπερβολική· πρὸς ἐπίμετρον δ' εἴχομεν καὶ τὸν δυσάρεστον Λίβαν σφοδρόν, καταμαστίζοντα ἡμᾶς. Αἱ πρὸς ἀνέλκυσιν τοῦ ἀτμοπλοίου καθ' ὅλην τὴν νύκτα γενόμεναι προσπάθειαι πᾶσαι ἀπέβησαν μάταιαι. Καὶ τὴν 8 Ἀπριλίου εὑρισκόμεθα καθισμένοι εἰς τὸ ἴδιον μέρος. Ἡ μελαγχολία μου εἶναι ἀπερίγραπτος διὰ τὴν ἀργοπορίαν ταύτην τοῦ πλοῦ μας.

Ὁ καιρὸς σήμερον εἶναι δυσάρεστος καὶ ἡ θερμότης ἐπαισθητή. Ὁ ἥλιος εἶναι ἐνδεδυμένος λεπτόν τι μαῦρον τρίχαπτον· κάλλιον ὅμως. Ἀφ' οὗ δὲ εἰς μάτην ἐπροσπάθησαν νὰ ἀνελκύσωσι τὸ πλοῖον ἠναγκάσθησαν ἐπὶ τέλους νὰ ζητήσωσι καὶ τὴν βοήθειαν τῶν κατοίκων τῶν πλησιοχώρων χωρίων. Ἑκατοντάδες φελλάχων πεσόντων εἰς τὸν ποταμὸν ὡς κροκόδειλοι δι' ὠθήσεων χειρῶν καὶ ῥάχεων ἠδυνήθησαν ν' ἀπαλλάξωσι τοῦ βορβόρου, καὶ οὕτως ἀποπλεύσαντες τὴν 3 μ. μ. κατεπλεύσαμεν εἰς Σιούτ, τὴν πάλαι Λυκόπολιν, περὶ ἧς ἐγένετο λόγος, ἀπέχουσαν ἡμίσειαν ὥραν τῆς ὄχθης τοῦ Νείλου. Ἐπὶ τῆς ὄχθης ὑπάρχουν ὀλίγαι οἰκοδομαὶ κομψαί. Κατὰ τὴν εἴσοδον τῆς πόλεως ὑπάρχει πλίνθινος γέφυρα ὡς καὶ κομψαί τινες οἰκοδομαί. Ἡ ἀγορὰ εἶναι καλλιτέρα τῶν ἄλλων τῆς ἄνω Αἰγύπτου.

Ἀναβὰς εἰς τὴν πόλιν εὗρον ἕνα Ζακύνθιον, ἔχοντα τρία παντοπωλεῖα, ὀνόματι Νικόλαον Γιακουμίλον. Μὲ περιεποιήθη ἀδελφικῶς καὶ συνεδειπνήσαμεν μετ' αὐτοῦ. Ἐπέστρεψα νύκτωρ εἰς τὸ ἀτμόπλοιον, ὁ ἄνεμος ἦτο σφοδρός.

Τὴν 9 Ἀπριλίου ἀναχωρήσαντες ἐκεῖθεν ἐπλέομεν *εὐχερῶς, ὅτε τὴν 4 μ. μ. τὸ ἀτμόπλοιον* ἐκάθισε μεταξὺ δύο χωρίων Κουσσεῖρ καὶ μόλις κατὰ τὴν 11 ἠδυνήθημεν ν' ἀνελκύσωμεν αὐτὸ καὶ πρὸς τὸ ἑσπέρας ἐλιμενίσθημεν κατὰ τὴν δυτικὴν ὄχθην παρὰ τὸ ἀντικρὺ ὁμώνυμον χωρίον. Ὁσημέραι καθίσταται δυσχερέστερος ὁ πλοῦς τοῦ Νείλου ἕνεκα τῆς ἐλαττώσεως τῶν ὑδάτων. Ἡ δὲ ἀργοπορία αὕτη τοῦ διάπλου μας μὲ καταστενοχωρεῖ. Σήμερον δὲ ὁ ἀὴρ ἦτο σφοδρὸς καὶ ψυχρότατος· ἡμέρα κατὰ πάντα ἀντίθετος τῶν παρελθουσῶν θερμοτάτων ἡμερῶν.

Ἐξῆλθον εἰς τὸ ἀνωτέρω χωρίον Κουσεῖρ, μικρὸν καὶ ἔχον οἰκίας μικρὰς καὶ εὐτελεῖς, πλινθοκτίστους καὶ καλαμοσκεπεῖς. Οἱ χωρικοὶ ἠλώνιζον κριθήν, φακὰς κλπ.

Τὴν 10 Ἀπριλίου ἀπὸ πρωΐας ἀπεπλεύσαμεν ἐκ τοῦ Κουσεῖρ καὶ μετὰ δίωρον πλοῦν τὸ ἀτμόπλοιον ἐκάθισε πάλιν. Μόλις δὲ μετὰ πολλὰς προσπαθείας ἀνελκυσθὲν ἀφίκετο εἰς Ῥόδαν τὴν 8ην ὅθεν ἔλαβε πάλιν δημόσια χρήματα καὶ ἄνθρακας καὶ μετὰ τοῦτο ἀποπλεῦσαν ἔφθασε τὸ ἑσπέρας εἴς τι χωρίον τῆς δυτικῆς πορείας τοῦ

Νείλου ὀνόματι Κάρμ ὅπου ἐμείναμεν ὅλην τὴν νύκτα. Ὁ καιρὸς σήμερον ἦτο δροσερὸς καὶ ὁ ἄνεμος ἐπίσης σφοδρός. Ὅσον ἐπλησιάζομεν πρὸς τὸ Κάϊρον *τόσον ὁ καιρὸς ἐγίνετο ψυχρότερος.* Ἕνεκα τῆς δυσχερείας τοῦ πλοῦ κατὰ τὴν κατάβασίν μας τὸ ταξείδιον τοῦτο κατήντησεν ἐνοχλητικὸν καὶ ἰδίᾳ οἱ πόνοι τῶν ὀφθαλμῶν μου. Φθάσας δὲ *εἰς Ἀλεξάνδρειαν μόλις κατώρθωσα νὰ ἰαθῶ τῆς* προσβαλούσης με ὀφθαλμίας, τοῦ θ' ὅπερ καὶ μὲ ἠνάγκασε νὰ μὴ ἐξακολουθήσω μέχρι Σουδὰν τὸ ταξείδιόν μου, ὡς διενοούμην.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΤΗι ΑΟΙΔΙΜΩι ΜΝΗΜΗι ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΜΟΥ.

Ἐτὰ ξένα ἐπρωτάκουσα
Μάνα, τὸν θάνατό σου·
Πρόωρα μὲ ὑστέρησες
Τὸν γλυκὸ τὸν ἀσπασμό σου.

Ὀρφάνια, πόνος δυνατὸς
Δὲν φεύγει ἀπ' ἐμένα·
Εἶναι σκληρός, παντοτεινὸς
Ὁ χωρισμὸς ἀπὸ 'σένα.

Ὁ τάφος σου εἶναι σύνδεσμος
Ποῦ μένει εἰς τὴν καρδιά μου,
Ποῦ ἔκαμε, ἐκείνη ἡ γῆ
Νὰ γείνῃ ἡ συντροφιά μου.

Σ' αὐτὴ καὶ ἐγὼ ν' ἀναπαυθῶ,
Στὰ χώματα τὰ θεῖα·
Τὸ μέρος μου ἐκεῖ ν' αὐρῶ
Διὰ ν' ἄχω ἡσυχία.

Κάθε ἄλλη γῆ ἀπρόσδεκτη
Τὸν ξένον θὰ σκεπάζῃ·
Θὰ ἦναι ἀφιλόξενη,
Τὸν τόπο δὲν θὰ 'μοιάζῃ.

Ὅσοι ἔχουνε σκοπὸ
Στὰ ξένα νὰ ταφῶσι,
Ἂς ἔχουνε μέσ' τὸ νοῦ,
Καὶ ἂς μὴ λησμονῶσι,

Ὅτι μακρὰν εὑρίσκονται
Καὶ ζῶντες λησμονοῦνται,
Νεκροὶ καὶ τὴν ἐνθύμησι
Τῶν φίλων των στεροῦνται.

* * *

Νὰ εὐχηθῇς τὸ χῶμά σου
Αὐτὸ νὰ σὲ σκεπάσῃ·
Τὸ χῶμα τῆς πατρίδος σου
Αὐτὸ νὰ σ' ἀναπαύσῃ.

Θὰ τὄχῃς εὐκολώτερα
Πρὸς τ' ἄνω ν' ἀνεβῇς —
Ἀπὸ τὰ ξένα δύσκολα
Τὸν δρόμο θὲ νὰ βρῇς.

Σ. Τυπάλδος Φορέστης.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΙΚΗ ΕΥΤΥΧΙΑ.

Ενα δενδράκι φύτρωσε κοντὰ σὲ ποταμάκι·
Μεγάλονε ὅλο χαρά, γεμάτο ἀπὸ δροσοῦλα,
Μέσ' τὰ κλαδιά του τρυφερὰ πήγαινε τὸ πουλάκι
Καὶ τραγουδοῦσε ζηλευτὰ τὴν κάθε μιὰ αὐγοῦλα.

Μεγάλονε καὶ λέγανε ὁ κόσμος· ὤ! χαρά του!
Χαρὰ στ' ὡραῖο τὸ δενδρί! φτύναν μὴ τὸ βασκάνουν.
Ὅσοι τὸ βλέπαν ζήλευαν ὅλοι τὴν ἐμορφιά του,
Τ' ἄνθη του κόβαν, 'στὸ νερὸ τὰ βάζαν μὴ μαράνουν.

Μέραις πολλαῖς περνοῦσανε, περήφανο ἐκεῖνο
Ψήλονε, λὲς 'στὸν οὐρανὸ καὶ ἤθελε νὰ φθάσῃ,
Νὰ μεγαλώσῃ, νὰ ἀνθῇ στὸν ἴσκιο του τὸ κρίνο,
Τὸ ῥόδο, τὸ τριαντάφυλλο, ποῦ ἤθελε σκεπάσει.

Ἐλέγανε... θαυμάζανε... μὰ τὸ δενδρί, ποῦ ὡς τώρα
Ἐψήλωνε 'περήφανο, γεμάτο πρασινάδα,
Νὰ κιτρινίζῃ ἄρχιζε ὥρα ἀπὸ τὴν ὥρα
Κ' ἔχασε τὰ λουλούδια του, τὴν πρώτην ἐμορφάδα.

Τί νἄπαθε, ἐφώναξε καθένας, 'στα καλά του
Καθούμενα; Τί ἔπαθε; Θὰ τὤχουν ματιασμένο.
Γιὰ ἰδές, ὁ ἄλλος ἔλεγε, πῶς γέρνουν τὰ κλωνιά του,
Λὲς τὤχουν τὸ κακόμοιρο μὲ βάρη φορτωμένο!

Ἄχ! ἔτσι τοὔτανε γραφτό, ποῦ σώθηκαν ἡ 'μέραις,
Ἐφώναξαν κάτι γρηαῖς ποῦ ἔτσι συνειθίζουν
Νὰ λένε ὅταν θάβουνε ἢ γυιοὺς ἢ καὶ πατέραις —
Περνοῦν καὶ ἄλλοι, τὸ θωροῦν, λὲν κρίμα! καὶ δακρύζουν.

Μὰ τὸ δενδράκι ποὔπεφτε 'στὴ ῥίζα, μαραμένο,
Σηκώνει λίγο τὴ κορφὴ καὶ ξεφωνεῖ καὶ λέει·
Ἡ 'μέραις δέ μου σώθηκαν, δὲ μ' ἔχουν ματιασμένο
— Κ' ἡ αὔρα ἡ φιλενάδα του τὰ λόγια μεταλέει —

Ἡ 'μέραις δέ μου σώθηκαν, σκουλίκι τὴ καρδιά μου
Μοῦ ῥίμαξε, ἀδέρφια μου, καὶ ὅταν ἀνθισμένο
Μὲ βλέπατε καὶ λέγατε ὅλοι σας, ὤ! χαρά μου!
Ποῦ ὅλοι μὲ φωνάζατε δενδράκι ζηλεμένο,

Δὲν ἤμουνα, δὲν ἤμουνα, εὐτυχισμένο, φίλοι,
Γιατὶ σκουλίκι μοὔτρωγε τὰ δόλια σωθικά μου,
Μοῦ ἔτρωγε τοῦ λιχναριοῦ τοῦ βίου μου τὸ φτίλι,
Μοῦ ῥούφιξε σιγά, σιγά, τὸ ἔρμο τὴ δροσιά μου.

Καὶ ἔσβυσε ὁ λύχνος μου, καὶ ἔδυσ' ἡ ζωή μου
Καὶ πέφτω εἰς τὴ ῥίζα μου! Ἄχ! ἄνθρωποι καϋμένοι!
Πόσους θωρεῖτε κ' ἔχουνε ἀπ' ἔξω τὴ μορφή μου
Κ' εἶν' ἀπὸ μέσα 'στὴν καρδιὰ οἱ πιὸ δυστυχισμένοι!

Ἀχ! πόσους, πόσους, 'σὰν κ' ἐμὲ σκουλίκι ἀφανίζει
Τῆς πίκρας, τρώει τὴ καρδιὰ τὸν τάφο τοὺς ἀνοίγει
Καὶ πρόωρα ἡ ψυχοῦλα τους 'στον Πλάστη φτερουγίζει,
Γιατ' ὁ καϋμός, ἡ πίκρα τους, τὸ δάκρυο τοὺς πνίγει!

Ἐν Πειραιεῖ.

Πέτρος Κ. Ἀποστολίδης.

ΟΙ ΣΕΡΒΙΚΟΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ.

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙΟΝ — ΝΙΣΗ.

(Μετὰ δύο εἰκόνων, ὅρα σελ. 280.)

ΠΡΟ τινος ἐτελέσθησαν μετ' ἐκτάκτου ἐπισημότητος τὰ ἐγκαίνια τῆς ἀπὸ Βελιγραδίου εἰς Νίσην σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, τοῦ τμήματος τούτου τῶν σερβικῶν σιδηροδρόμων, οἵτινες μέλλουσι νὰ συνδέσωσι τὴν ἑσπερίαν μετὰ τῆς ἀνατολικῆς Εὐρώπης. Τὸ τμῆμα τοῦτο ἔχει μῆκος 244 χιλιομέτρων, καὶ ἡ δαπάνη αὐτοῦ ἀνῆλθεν εἰς 90 ἑκατομμύρια φράγκων. Ἡ γραμμὴ αὕτη οὐ μόνον ὑπὸ τεχνικὴν ἔποψιν ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἱστορικὴν μεγάλως κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον· διὸ καὶ ἐν ὀλίγοις θέλομεν ἀναφέρει τὰς κυριωτέρας τοποθεσίας, ἃς ἡ ἁτμάμαξα διατρέχει. Καὶ εὐθὺς ὁ πρῶτος ἤδη σταθμὸς παρὰ τὸ Βελιγράδιον, τὸ χωρίον Τοπσχιδάρ, ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν τὴν ἐν ἔτει 1868 συμβᾶσαν ἐνταῦθα δολοφονίαν τοῦ ἡγεμόνος Μιχαὴλ Ὀβρένοβιτς, εἰς ἀνάμνησιν τῆς ὁποίας ἀνηγέρθη κομψὸν βυζαντινὸν μνημεῖον, τὸ ὁποῖον φαίνεται ἐκ τοῦ σταθμοῦ καὶ ἀνηγέρθη ἐν αὐτῇ τῇ θέσει, ἐν ᾗ διεπράχθη τὸ κακούργημα. Ἐντεῦθεν μεταβαίνομεν εἰς τοὺς σταθμοὺς Ῥέσνικ καὶ Ῥιπάνην, παρὰ τὴν ὁποίαν ὑψοῦται τὸ ὄρος Ἀβάλλα, οὗ τὴν κορυφὴν ἐπιστέφουσι τὰ ἐρείπια φρουρίου τοῦ ἀνδρείου Σέρβου τσάρου Δουσάν. Τοῦ φρουρίου τούτου σώζονται μόνον μέρη τείχους καὶ εἷς πύργος. Ἐντεῦθεν ἐξερχόμενοι ὑπογείου σύριγγος μεταβαίνομεν εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Ῥαλύας, κατάφυτον καὶ δενδροστόλιστον· δυστυχῶς τὰ *ὡραῖα* δάση τὰ ὁποῖα ἄλλοτε εὑρίσκοντο ἐνταῦθα ἠλαττώθησαν, διότι μὴ ὑπάρχοντος νόμου περὶ δασῶν ἐν Σερβίᾳ, ἡ ὑλοτομία ἐξετελεῖτο ὅλως ἀτάκτως. Ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐργάζονται τὸ πλεῖστον γυναῖκες, ὅπερ εἶναι συνήθεια παλαιὰ ἀναγομένη εἰς τοὺς χρόνους τῆς δουλείας, καθ' οὓς οἱ ἄνδρες ὅλοι εὑρισκόμενοι ἐν ὅπλοις ἄφινον τὴν φροντίδα τῆς καλλιεργείας τῶν ἀγρῶν εἰς τὰς γυναῖκας. Ἐν τῇ πεδιάδι τῆς Βελίκας Πλάνας φύονται αἱ λαμπραὶ δαμασκηνέαι, ἐκ τοῦ καρποῦ τῶν ὁποίων κατασκευάζεται ἡ *ῥακή*, ἡ λεγομένη sliwowitz, ἧς τοσαύτη κατανάλωσις γίνεται ἐν Οὐγγαρίᾳ καὶ Αὐστρίᾳ, ἐν Ῥωσσίᾳ καὶ Πολωνίᾳ. Ὄπισθεν τοῦ σταθμοῦ Ἰαγοδίνης διαβαίνομεν γέφυραν 320 μέτρων ἐπὶ τοῦ Μοράβα ποταμοῦ, καὶ ἐντεῦθεν ἄρχεται τὸ ῥωμαντικώτερον μέρος τῆς ὅλης γραμμῆς, διότι εἰσερχόμεθα εἰς χώραν ὀρεινὴν καὶ ἔχομεν πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἡμῶν τὸ ὄρος Κοπάϊνικ, ἔχον ὕψος 1960 μέτρων. Εἶναι τὸ ὄρος τοῦτο τὸ ὑψηλότερον ἐν Σερβίᾳ. Εἰς τὰ στενὰ τοῦ ὄρους τούτου οἱ Σέρβοι παρεκώλυσαν τὴν προχώρησιν τῶν Τούρκων ἐν τῷ τελευταίῳ ῥωσσο-τουρκικῷ πολέμῳ. Ὀλίγα μίλια μακρότερον φθάνομεν εἰς Ἀλεξινάτς, ἔνθα ἀνηγέρθη στήλη ὑψηλὴ εἰς ἀνάμνησιν τῶν ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ πεσόντων Σέρβων στρατιωτῶν. Τέλος δὲ διὰ τῆς ἐκτεταμένης καὶ εὐφόρου πεδιάδος Σούβας Πλάνας ἐρχόμεθα εἰς Νίσην, τὴν γενέτειραν πόλιν Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου. Ἐντεῦθεν ἡ γραμμὴ διὰ Βράνιας θὰ διευθύνεται εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἡ πόλις Νίση καὶ μακρόθεν παριστᾷ ἡμῖν θέαν τερπνὴν καὶ εὐχάριστον καὶ ὁδοὺς ἔχει *εὐρείας καὶ ἀρκούντως εὐθυγράμμους· αἱ* οἰκίαι ἔχουσι τὸν καθαρῶς σερβικὸν τύπον καὶ ῥυθμόν.

Τὴν σύντομον ταύτην περιγραφὴν συνοδεύομεν διὰ δύο εἰκόνων, ὧν ἡ μὲν παριστᾷ τὴν μεγαλοπρεπῆ γέφυραν ἐπὶ τοῦ Σάβα ποταμοῦ, ἔργον περιποιοῦν τιμὴν εἰς τοὺς κατασκευάσαντας αὐτὴν μηχανικούς· ἡ δὲ ἑτέρα παριστᾷ τὸν πύργον τῶν κρανίων παρὰ τὴν Νίσην, μνημεῖον ἀνεγερθὲν εἰς ἀνάμνησιν ἑνὸς τῶν καταπληκτικωτέρων ἐπεισοδίων τῆς σερβικῆς ἱστορίας. Τῷ 1809 τρισχίλιοι Σέρβοι ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἀνδρείου Σιγγέλιτς ἀπεπειράθησαν νὰ κυριεύσωσι τὸ ὀχυρὸν φρούριον τῆς Νίσης, τὸ ὑπὸ τῶν Τούρκων κατεχόμενον. Οἱ Τοῦρκοι ἀπέκρουσαν τὴν ἔφοδον, ἀλλ' οἱ Σέρβοι ἀποσυρθέντες εἰς ἓν τῶν προχωμάτων ἀνετίναξαν ἑαυτοὺς καὶ τοὺς εἰσορμήσαντας Τούρκους εἰς τὸν ἀέρα. Οἱ Τοῦρκοι εἰς ἀνάμνησιν τῆς νίκης ἀνήγειραν πύργον τετράγωνον, Κελέ-Καλεσσί (Πύργον τῶν Κρανίων) καλούμενον, ἐν ταῖς ὀπαῖς τοῦ ὁποίου ἔθεσαν τὰς κεφαλὰς τῶν πεσόντων Σέρβων. Ἐν ἔτει 1876 οἱ Σέρβοι γενόμενοι κύριοι τῆς χώρας ἀφῄρεσαν τὰ κρανία ἐκ τοῦ πύργου, ὅστις ἔκτοτε σώζεται ὅπως παρίσταται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι.

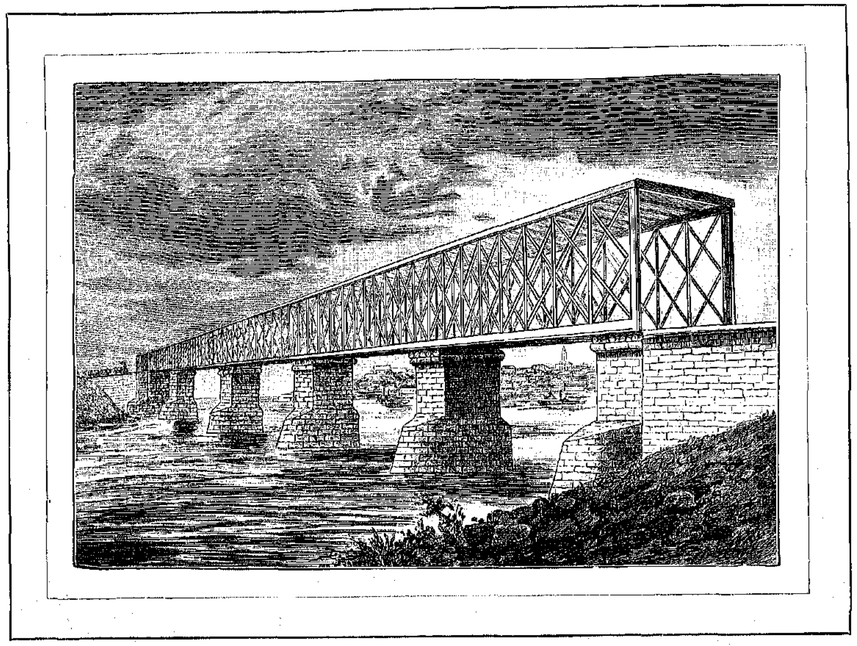

ΓΕΦΥΡΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΑΒΑ ΠΟΤΑΜΟΥ.

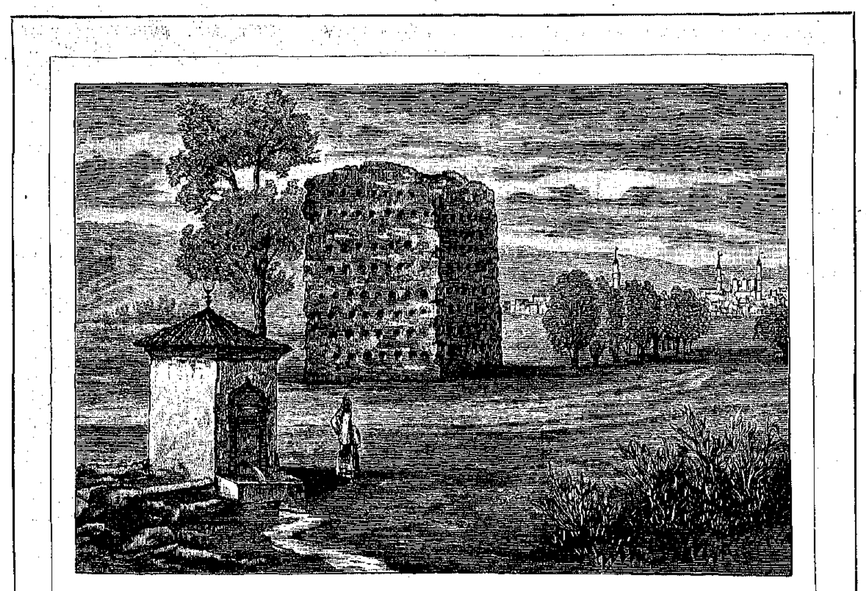

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΚΡΑΝΙΩΝ.

Ο ΡΟΥΒΕΝΣ
ἐν μέσῳ τῆς οἰκογενείας του.

Ο ΡΟΥΒΕΝΣ

ΕΝ ΜΕΣΩι ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΤΟΥ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 281.)

Ὁ ὕπατος τῶν ζωγράφων τοῦ Βελγίου, καὶ εἷς τῶν ἐξοχωτέρων καλλιτεχνῶν τοῦ κόσμου ὅλου, ὁ Πέτρος Παῦλος Ῥοῦβενς, ἐγεννήθη περὶ τὸ τέλος τῆς ἑκατονταετηρίδος ἐκείνης, ἐν ἀρχῇ τῆς ὁποίας ἐγεννήθησαν ὁ Ῥαφαὴλ καὶ ὁ Μιχαὴλ Ἄγγελος. Ὁ Ῥοῦβενς κατήγετο ἐξ οἰκογενείας εὐγενοῦς, καὶ ὁ πατήρ του, ἀνὴρ λόγιος, ἦτο γερουσιαστής. Ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ὁ Ῥοῦβενς ᾐσθάνετο κλίσιν ἀκαταμάχητον πρὸς τὴν ζωγραφικήν, καὶ νεώτατος εἰσῆλθεν εἰς τὴν σχολὴν τοῦ διασήμου Βὰν Ὅρτ, εἶτα δὲ εἰς ἑτέραν σχολὴν τὴν τοῦ Ὄθωνος Βενίου· ἅμα ὅμως ἐννόησεν ὅτι οἱ διδάσκαλοι οὐδὲν ἠδύναντο πλέον νεώτερον νὰ τὸν διδάξωσιν, ἀπῆλθε εἰς τὴν Ἰταλίαν, πρὸς τὴν χώραν τῶν θεῶν. Νέος, εὐειδής, μὲ τὴν πυκνὴν ξανθήν του κόμην καὶ μὲ τὸν ὑπερήφανον μύστακά του ἀφικνεῖται εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ δουκὸς τῆς Μαντούης, ὅστις τῷ ἀπονέμει τὸν τίτλον τοῦ ἱππότου καὶ τὸν ἀποστέλλει ὡς πρεσβευτὴν μετὰ δώρων πλουσίων πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Ἱσπανίας Φίλιππον τὸν Γ'. Ὁ Ῥοῦβενς ἐκτελέσας τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἀποστολὴν ὡς ἐμβριθὴς καὶ ἐπιδέξιος διπλωμάτης, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ ἐπεδόθη ἐν διαφόροις πόλεσιν εἰς τὴν μελέτην τῶν διασημοτέρων καλλιτεχνῶν· σχεδὸν ἐν ἑκάστῃ πόλει ἀφίνει ἓν τῶν ἀθανάτων ἔργων του. Ἐν μέσῳ τῶν μελετῶν του τούτων μανθάνει ὅτι ἡ μήτηρ του ἀσθενεῖ βαρέως καὶ ἐγκαταλείπων τὰ πάντα ἐπιστρέφει εἰς τὴν πατρίδα του· ἀλλὰ φθάνει ἀργά· ἡ μήτηρ του εἶχεν ἤδη ἀποθάνει. Ὁ τοποτηρητὴς τῆς Φλάνδρας, ἀρχιδοὺξ Ἀλβέρτος καὶ ἡ σύζυγός του Ἰσαβέλλα, μαθόντες τὴν ἄφιξιν τοῦ διασήμου ζωγράφου, παρεκίνησαν αὐτὸν νὰ μείνῃ ἐν τῇ πατρίδι. Ὁ Ῥοῦβενς ἐνέδωκεν εἰς τὰς προτροπὰς τῶν ἡγεμόνων καὶ ἀγοράσας οἰκίαν ἐν Ἀμβέρσῃ καὶ νυμφευθεὶς τὴν Ἰσαβέλλαν Βράντ ἀπεφάσισε νὰ μείνῃ. Ἔκτοτε ἤρχισεν ἡ ἐποχὴ ἐκείνη τῶν μεγάλων ἔργων του· ἐκκλησίαι, μουσεῖα, ἀνάκτορα, μοναί, ἡγεμόνες καὶ ἰδιῶται — πάντες ἀπευθύνονται πρὸς αὐτὸν καὶ ζητοῦσι παρ' αὐτοῦ εἰκόνας. Ὁ Ῥοῦβενς ὅλας τὰς παραγγελίας δέχεται, ὅλας ἐκτελεῖ· ὡς διὰ μαγικῆς ῥάβδου ἀποπερατοῦνται αἱ εἰκόνες, διότι ἔχει τὴν παραγωγικὴν δύναμιν τῆς μεγαλοφυΐας. Οἱ βασιλεῖς δὲν τὸν διατάσσουσιν, ἀλλὰ τὸν παρακαλοῦσιν. Τῇ προσκλήσει τῆς μητρὸς τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ'. μεταβαίνει εἰς Παρισίους, λαμβάνει παρὰ τῆς βασιλίσσης τὰς ἀπαιτουμένας ὁδηγίας, ἐπανέρχεται εἰς Ἀμβέρσην, καὶ ἀδιστάκτως, ἄνευ ἀναβολῆς, ἄνευ διακοπῆς, ἀρχίζει τὴν θαυμασίαν σειρὰν τῶν πινάκων τῶν περιλαμβανόντων τὸν βίον ὁλόκληρον τῆς Μαρίας τῶν Μεδίκων καὶ ἀποτελούντων, οὕτως εἰπεῖν, τὰ εἰκοσιτέσσαρα ᾄσματα τῆς ἱστορίας της. Ἀπὸ τοῦδε δὲν εἰξεύρει τίνος παραγγελίαν νὰ ἐκτελέσῃ πρῶτον· ἡ Ἀγγλία τὸν ζητεῖ, ἡ Ἱσπανία τὸν προσκαλεῖ, ἡ Ἰταλία τὸν περιμένει. Οὔτε ὑποσχέσεις οὔτε χρήματα ἰσχύουσι νὰ τὸν ἑλκύσωσι, διότι ἀπολαμβάνει 200 ὀλλανδικὰ φλωρίνια καθ' ἑκάστην! Πρεσβεῖαι τῷ προτείνονται· τὰς δέχεται, καὶ διέρχεται διὰ ταχυδρομικῆς ἁμάξης τὰς χώρας, καὶ ἐν ἑκάστῳ σχεδὸν ταχυδρομικῷ σταθμῷ ἀφίνει μίαν του εἰκόνα. Εἶτα δὲ ἐπανέρχεται εἰς τὴν πατρίδα του. Ἀποθανούσης τῆς πρώτης συζύγου νυμφεύεται τὴν Ἑλένην Φόρμαν, διακοσμεῖ τὸ παρεκκλήσιον, ἐν ᾧ παρεχωρήθη αὐτῷ ὁ τάφος καὶ ἀποθνήσκει πλήρης ἡμερῶν καὶ δόξης, ἰδὼν (πρᾶγμα σπανιώτατον!) τὴν ἀποθέωσίν του. Σήμερον ἡ πόλις Ἀμβέρση κοσμεῖται διὰ μεγαλοπρεποῦς ἀνδριάντος τοῦ ἐξόχου αὐτῆς τέκνου.

Ἐν τῇ παρατεθειμένῃ εἰκόνι παρίσταται ὁ μέγας ζωγράφος ἐν τῷ κύκλῳ τῆς οἰκογενείας του. Ὅλα τὰ πρόσωπα μετεδόθησαν πιστότατα κατὰ τὰς σωζομένας ἐν τοῖς διαφόροις μουσείοις εἰκόνας καὶ αὐτοῦ καὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του.

Ἀναφέρομεν ἐνταῦθα καὶ δύο ἀνέκδοτα ἐκ τοῦ βίου τοῦ Ῥοῦβενς, ἀνέκδοτα ὀλίγον γνωστά.

Ὁ Ῥοῦβενς ἡτοιμάζετο τὸ δεύτερον ν' ἀπέλθῃ εἰς Ἰταλίαν, ὅτε, ὡς εἴπομεν, προτροπῇ τοῦ τοποτηρητοῦ ἀρχιδουκὸς Ἀλβέρτου ἔμεινεν ἐν τῇ πατρίδι του. Παρὰ τὴν οἰκίαν του, ἣν ἠγόρασεν, ἠθέλησε νὰ κτίσῃ τὸ ἐργοστάσιόν του, οὗ τὰ θεμέλια ἔθεσεν ἐν τῷ κήπῳ του ὅστις συνωρεύετο ὑπὸ τοῦ κήπου τῆς Ἑταιρίας τῶν Ὁπλοποιῶν· ἀλλ' εἴτε διότι τὸ σχέδιον κακῶς ἐδόθη εἴτε καὶ ἕνεκεν ἰδιοτροπίας τοῦ ζωγράφου, τὰ θεμέλια ταῦτα ἐξῆλθον ὀλίγον τοῦ διαγεγραμμένου ὁρίου ἐπὶ τοῦ κτήματος τῶν γειτόνων του. Οὗτοι παρεπονέθησαν διὰ τοῦτο εἰς τὸν ζωγράφον· ὁ ζωγράφος τοὺς ἔστειλεν ὅλους εἰς τὸν . . ., καὶ ὡς ἐκ τούτου προῆλθε δίκη, ἥτις ἐφαίνετο ὅτι θὰ διήρκει ἐπὶ πολύ. Ὁ δήμαρχος τῆς Ἀμβέρσης Ῥωχόκ, ὅστις ἦτο καὶ πρόεδρος τῆς Ἑταιρίας τῶν Ὁπλοποιῶν καὶ φίλος τοῦ Ῥοῦβενς, ἐμεσολάβησεν εἰς τὴν διαφορὰν καὶ ἐπέτυχε τὸν ἑξῆς συμβιβασμόν· ἡ Ἑταιρία νὰ παραχωρήσῃ τῷ Ῥοῦβενς τὸν ἐπίδικον χῶρον, ὁ δὲ Ῥοῦβενς νὰ δωρήσῃ εἰς τὴν Ἑταιρίαν μίαν εἰκόνα του διὰ τὸ ἐν τῷ μητροπολικῷ Ναῷ τῆς Ἀμβέρσης παρεκκλήσιον αὐτῆς. Ἡ εἰκὼν αὕτη μετὰ διπτύχων ἔπρεπε νὰ παριστᾷ τὸν Ἅγιον Χριστοφόρον, ὅστις μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν τῆς πυρίτιδος ἦτο ὁ προστάτης ἅγιος τῶν ὁπλοποιῶν. Ὁ Ῥοῦβενς, ὅστις οὐ μόνον μέγας ζωγράφος ἦτο ἀλλὰ καὶ βαθὺς γνώστης τῆς ἀρχαίας ἱστορίας, μὴ εὑρίσκων ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου Χριστοφόρου ἐπεισόδιον ἄξιον ἀπεικονίσεως, ἐβασίσθη ἁπλῶς εἰς τὴν ἐτυμολογίαν τῆς ἑλληνικῆς λέξεως Χριστοφόρος (ὁ φέρων τὸν Χριστόν), καὶ ἐνόμισεν ὅτι ἐκτελεῖ τοὺς ὅρους τοῦ συμβιβασμοῦ, γράφων εἰκόνα παριστῶσαν τὴν Κατάθεσιν ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ, ἥτις εἶναι ἓν τῶν ἀριστουργημάτων του.

Τὸ ἀριστερὸν δίπτυχον παρίστα τὴν Παναγίαν καὶ τὸ δεξιὸν τὸν Συμεῶνα, κρατοῦντα τὸ βρέφος Ἰησοῦν εἰς τὰς ἀγκάλας του. Ἀποπερατώσας τὴν εἰκόνα ὁ ζωγράφος τὴν ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἑταιρίαν, βέβαιος ὢν ὅτι ἤθελεν εὐαρεστήσει. Ἀλλὰ πόσον ἠπατᾶτο! Οἱ ὁπλοποιοί, μὴ ἐννοοῦντες τὰ ἑλληνικά, καὶ μὴ βλέποντες τὸν προστάτην αὐτῶν ἅγιον οὔτε ἐν τῷ πίνακι οὔτε ἐπὶ τῶν διπτύχων, ἠρνήθησαν τὰ δεχθῶσι τὴν εἰκόνα, ὑπολαβόντες αὐτὴν ὡς εἰκόνα παλαιάν, ἣν ὁ καλλιτέχνης ἤθελε νὰ τοῖς ἐπιβάλῃ ὡς νέαν — καὶ ἤρξαντο πάλιν τὰς περὶ τοῦ καταπατηθέντος ἐδάφους ἀπαιτήσεις των. Τοῦτο ἦτο λίαν δυσάρεστον διὰ τὸν Ῥοῦβενς, ὅστις εἶχεν ἤδη ἐγκαθιδρυθῆ ἐν τῷ εὐαέρῳ καὶ εὐρυχώρῳ ἐργοστασίῳ του. Τὴν ἐπιοῦσαν ὁ ἀγαθὸς δήμαρχος, ὁ κατορθώσας τὸν πρῶτον συμβιβασμόν, μετέβη πάλιν πρὸς τὸν φίλον του ζωγράφον, ὅπως συμβιβάσῃ ἐκ νέου τὰ πράγματα· ἀλλ' ἤδη ὁ συμβιβασμὸς καθίστατο δυσκολώτερος διότι μεγάλη ἐπεκράτει ἀμφοτέρωθεν ἔξαψις. Τρὶς καὶ τετράκις ὁ συμβιβαστικὸς δήμαρχος μετέβη ἀπὸ τῆς οἰκίας τοῦ ζωγράφου πρὸς τὸ κατάστημα τῆς Ἑταιρίας, καὶ τέλος ἦλθε καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Ῥοῦβενς πλήρης χαρᾶς ὅτι οἱ ὁπλοποιοὶ παραιτοῦνται τῶν ἀξιώσεών των, ἂν ὁ καλλιτέχνης ζωγραφίσῃ μεταξὺ τῶν πολλῶν τοῦ πίνακος προσώπων καὶ ἕνα ἅγιον Χριστοφόρον οἱουδήποτε μεγέθους. Ὁ Ῥοῦβενς ἀνεπέτασε τὰ δίπτυχα καὶ ἀπέδειξε τῷ δημάρχῳ ὅτι οὐδὲ ἡ ἐλαχίστη γωνία ἔμενε διαθέσιμος ἐν τῷ πίνακι διὰ τὸν ἅγιον. Ὁ δήμαρχος ἀνεγνώρισε μὲν τὸ ὀρθὸν τῆς παρατηρήσεως, ἀλλὰ κλείσας τὰ δίπτυχα πάλιν, ἔδειξε τῷ ζωγράφῳ ὅτι ταῦτα ἦσαν ἔξωθεν ὅλως κενά. Τότε ὁ Ῥοῦβενς λαβὼν μολυβδοκόνδυλον ἐζωγράφισεν ἐνώπιον τοῦ δημάρχου τὸν γιγάντιον ἅγιον Χριστοφόρον, ὅστις ἐμφανίζεται ἡμῖν ἐπὶ τῶν κεκλεισμένων διπτύχων. Ὁ δήμαρχος ἔσπευσε ν' ἀναγγείλῃ τὴν χαρμόσυνον εἴδησιν εἰς τοὺς ὁπλοποιούς, οἵτινες ἀρκεσθέντες ἐδέχθησαν τὴν εἰκόνα χωρὶς νὰ ζητήσωσιν ἐξηγήσεις.

Τὸ δεύτερον ἀνέκδοτον, τὸ ὁποῖον σχετίζεται πρὸς τὸ προηγούμενον, εἶναι τὸ ἀκόλουθον. Καθ' ὃν χρόνον ὁ Ῥοῦβενς ἐξετέλει τὸ ἀριστούργημά του τοῦτο, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ δωροδοκήσαντες τὸν ὑπηρέτην καὶ λαβόντες τὴν ἄδειαν νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦ διδασκάλου καθ' ἣν ἡμέραν οὗτος εὑρίσκετο ἐν τῇ ἐξοχῇ, ἤρξαντο θορυβοῦντες καὶ ἀτακτοῦντες ἐν τῇ αἰθούσῃ· εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν ὀλισθήσας ἔπεσεν ἐπὶ τῆς εἰκόνος καὶ ἀπήλειψε τὸν βραχίονα τῆς ἁγίας Μαγδαληνῆς, καὶ τὴν παρειὰν τῆς Παναγίας, τὰ ὁποῖα πρὸ μικροῦ ὁ Ῥοῦβενς εἶχε τελειώσει. Μεγάλη ἐπῆλθε ταραχὴ καὶ σύγχυσις· πάντες ἤθελον νὰ φύγωσιν· ἀλλ' ὁ ὑπηρέτης, ἐφ' οὗ φυσικῶς ἔπιπτεν ἡ εὐθύνη τοῦ δυστυχήματος, καθότι αὐτὸς μόνος εἶχε τὴν κλεῖδα τοῦ ἐργοστασίου, ἔκλεισε τὴν θύραν κηρύττων ὅτι εἰς οὐδένα ἐπέτρεπε νὰ ἐξέλθῃ πρὶν ἢ ὁ βραχίων καὶ ἡ παρειὰ μὴ ἐπιδιορθωθῶσιν. Τοῦτο ἦτο καὶ δίκαιον· οἱ μαθηταὶ ἐννόησαν ὅτι ἄλλη διέξοδος δὲν ὑπῆρχεν. Ἔρριψαν ἑπομένως κλῆρον, καὶ ὁ νεανίας, ἐφ' οὗ ἔπεσεν ὁ κλῆρος, λαβὼν τοὺς χρωστῆρας τοῦ διδασκάλου προσῆλθε τρέμων εἰς τὴν εἰκόνα, καὶ παροτρυνόμενος ὑπὸ τῶν συμμαθητῶν του, ἐπεδιόρθωσε τὴν βλάβην μετὰ τοσαύτης ἐπιδεξιότητος, ὥστε οὐ μόνον ὁ Ῥοῦβενς οὐδὲν ἐννόησεν, ἀλλὰ τὴν ἐπιοῦσαν παρατηρῶν τὴν ἐργασίαν του τῆς προτεραίας, εἶπε δεικνύων εἰς τοὺς μαθητάς του τὸν βραχίονα τῆς Μαγδαληνῆς καὶ τὴν παρειὰν τῆς Παναγίας· Ἰδοὺ πρόσωπον καὶ βραχίων οἵτινες δὲν εἶναι βεβαίως ἐκ τῶν χειροτέρων ἔργων μου. Ὁ νεανίας, ᾧ ἀνῆκε μέρος τῶν ἐπαίνων, τοὺς ὁποίους ὁ Ῥοῦβενς ἐπεδαψίλευεν εἰς ἑαυτόν, ἦτο ὁ ἔξοχος Βαν-Δάϋκ. Ὁ δὲ τὴν βλάβην προξενήσας μαθητὴς ἦτο ὁ Δήπενβεκ, οὗ τινος τὰ ὡραῖα ἔργα κοσμοῦσι καὶ σήμερον ἔτι τὸν μητροπολιτικὸν τῆς Ἀμβέρσης ναόν.

Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ.

Διήγημα ἐν Αὐστραλίᾳ.

(Συνέχεια.)

Ι'.

Τὰ ἠρεμοῦντα ὕδατα προσεκάλουν τὴν "πριγκήπισσαν", ἥτις στραφεῖσα πρὸς τὰ ὀπίσω εἶδε τὴν μικρὰν ἀδελφήν της κοιμωμένην ἐπὶ τῆς ὄχθης. Ἐν ὅσῳ εὑρίσκετο ἐν τῇ σκηνῇ της τῇ ἐφαίνετο πρᾶγμα εὔκολον νὰ συμπαρασύρῃ τὴν ἀδελφήν της μετ' αὐτῆς εἰς τὸν ποταμόν· ἀλλ' ἐνταῦθα, ἡ ἰδέα ν' ἁρπάσῃ τὸ ἄθῷον τοῦτο σῶμα εἰς τὰς ἀγκάλας της, νὰ τὸ αἰσθανθῇ παλαῖον κατὰ τῆς φρικώδους τοῦ θανάτου ἀγωνίας, νὰ τὸ ἴδῃ φρίσσον ἐν τῷ ψυχρῷ ἐκείνῳ καὶ βορβορώδει ὕδατι — ἡ ἰδέα αὕτη τὴν ἀπέτρεπεν· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου δὲν προεφύλαττεν οὕτω τὴν ἀδελφήν της ἀπὸ βασάνων χιλιάκις φρικωδεστέρων τοῦ θανάτου; Καὶ ὅμως "ἡ μικροῦλα" ἐτέρπετο εἰς τὸν βίον· ἦτο εὔθυμος ἀπὸ τῆς πρωΐας, ὅτε ἤνοιγε τοὺς ὡραίους ὀφθαλμούς της μέχρι τῆς ἑσπέρας ὅτε τοὺς ἔκλειε βεβαρυμένους ὑπὸ τοῦ ὕπνου. Καὶ αὐτή, ἡ ἰδία της ἀδελφή, θὰ εἶχε τὸ θάρρος νὰ κόψῃ ἀποτόμως τὸ νῆμα τοῦτο τῆς εὐδαιμονίας; Ἀφ' ἑτέρου δὲ πῶς ν' ἀπέλθῃ μόνη τοῦ κόσμου τούτου καὶ ν' ἀφήσῃ τὸ ἄθῷον καὶ ἀσθενὲς τοῦτο πλάσμα ἐν τῷ φρικτῷ τοῦ βίου ἀγῶνι; Ὀφείλει λοιπὸν νὰ ζήσῃ διὰ νὰ προστατεύσῃ τὴν ἀδελφήν της; . . . Ναί, ἂν ἦναι ἀνάγκη, καὶ αὐτὴν θὰ προσφέρῃ τὴν θυσίαν· θὰ γείνῃ ἡ Πρόνοια τῆς μικρᾶς, ἀλλὰ θὰ τὴν ἀφήσῃ ἀπαίδευτον ἐντελῶς, διότι ἐν τῇ ἀγνοίᾳ της θὰ καθίστατο εὐτυχής.

Τοιαύτην λαβοῦσα ἀπόφασιν ἀντίκρυζεν ἡ κόρη μετὰ θανατηφόρου βαρυθυμίας τὸ μέλλον — Αἴφνης εἶδε πρὸ τῶν ποδῶν της σκιάν· ὕψωσε τὴν κεφαλὴν καὶ εἶδε τὸν "ἀριστοκράτην." Κραυγὴ ἐκπλήξεως καὶ τρόμου τῇ διέφυγε, διότι τὸν ἐνόμιζεν ἤδη μακράν. Ὁ Πέτερς τὴν προσέβλεπε μὲ τὸ ὕφος ἐκεῖνο τὸ γλυκὺ καὶ σοβαρὸν συνάμα, ὅπως ἐσυνείθιζε νὰ τὴν προσβλέπῃ. Ποσάκις δὲν ἔφριξεν ἡ κόρη ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ βλέμματος τούτου! Τώρα ὅμως ἦτο ὡσεὶ παρελελυμένη, διότι ἠγνόει ἂν ἔχῃ ἐνώπιόν της ἄγγελον προστάτην ἢ εἴρωνα δαίμονα.

Ὁ Πέτερς ἦτο κάτωχρος.

— Καὶ σύ, μικρά μου πριγκήπισσα; τῇ εἶπε θλιβερῶς.

Ἡ κόρη τὸν προσέβλεψεν ἀσκαρδαμυκτί· οἱ ὀφθαλμοὶ εἰσέδυον μέχρι τοῦ μυχοῦ τῆς ψυχῆς τοῦ διδασκάλου της. Ἐσιώπησε καὶ δάκρυα ἄφθονα ἐξέρρευσαν τῶν ὀφθαλμῶν της. Ἀπὸ τῆς πρωΐας οὐδὲ ἓν εἶχε χύσει δάκρυ, καὶ ἐνόμιζεν ὅτι εἶχεν ἀπολέσει ἀνεπιστρεπτὶ καὶ τὸ μειδίαμα καὶ τὰ δάκρυα.

— Ὤ! συγχώρησόν με, εἶπε τέλος, καλύπτουσα τὸ πρόσωπόν της διὰ τῶν χειρῶν· συγχώρησόν με, ἤμην τόσον δυστυχής! Ἂν σ' ἔβλεπον κρεμάμενον ἀπὸ τοῦ δένδρου τούτου (καὶ ἐδείκνυε τὰ ξηρὰ κλαδία ἑνὸς δένδρου) καὶ ἂν σὲ ἤξευρον ἄθῷον, θ' ἀπέθνησκον εὐτυχής· ἀλλὰ νὰ ὑποθέσω ὅτι σὺ ἐφόνευσας τὸν ναύτην· ὤ! τοῦτο ἦτο φρικτὸν δι' ἐμέ!

Ὁ Πέτερς ἐκάθησε πλησίον της καὶ τῇ διηγήθη τὰ διατρέξαντα. Τῇ εἶπεν ὅτι βυθισθεὶς ἀργὰ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τὴν προηγουμένην νύκτα εἶχε καταβληθῆ ὑπὸ τοῦ ὕπνου — ὅτι ἐξύπνησε περὶ τὰς δύο μετὰ τὸ μεσονύκτιον καὶ ἐξῆλθεν εἰς θήραν· ὅτι μὴ εὑρὼν οὔτε μικρὸν πτηνὸν ἐπέστρεψε περὶ τὰς ἑπτὰ εἰς τὴν σκηνήν του· ὅτι πλησίον αὐτῆς συνήντησεν ἕνα τῶν συνοίκων τοῦ Σμίθ, ἄνδρα, ὅστις πάντοτε τὸν ἠγάπα· ὅτι ὁ ἀνὴρ οὗτος, προσβλέπων αὐτὸν ἀλλοκότως, τῷ εἶπε· Κίνδυνος μέγας σ' ἐπαπειλεῖ! Ἄκουσα τὴν συμβουλὴν φίλου, φύγε τὸ ταχύτερον πρὶν ἢ σὲ ἴδῃ τις! Καὶ ἐπιμένοντος τοῦ Πέτερς νὰ μάθῃ τί συνέβη, ὁ φίλος τῷ διηγήθη τὰ πάντα, καὶ τῷ ἀνεπιστεύθη ὅτι ὅλαι αἱ ὑποψίαι ἦσαν κατ' αὐτοῦ. Εἰς ἐπίμετρον τοῦ κακοῦ ὁ "ἀριστοκράτης" εἶχε λησμονήσει ἐν τῇ σκηνῇ τὴν μάχαιράν του, πρὸς δὲ εἶχε καὶ πληγωθῆ τὴν χεῖρα, ὥστε τὸ ὑποκάμισόν του ἔφερε κηλῖδας αἵματος. Ὁ Πέτερς, γνωρίζων πῶς ἐσκέπτοντο καὶ πῶς ἐνήργουν οἱ ὀρύκται, ἐννόησεν ὅτι ἦτο χαμένος ἅμα ἐνεφανίζετο, διότι ἐγνώριζεν ὅτι εἶχεν ἐχθροὺς ἐν τῇ μικρᾷ ἀποικίᾳ τῶν χρυσοθηρῶν, οἵτινες καὶ τῆς ἐλαχίστης θὰ ἐδράττοντο ἀφορμῆς ὅπως τὸν καταστρέψωσι. Τὰ πάντα συνηγόρουν κατ' αὐτοῦ, οὐδὲν δὲ ὑπέρ. Παρὰ τίνος νὰ ζητήσῃ δικαιοσύνην; Οὐδὲν ἄλλο τῷ ἀπέμενε μέσον ἢ ἡ φυγή· ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ φύγῃ, νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ τῆς πρώτης τυχούσης πόλεως, καὶ ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀθῳότητά του συντελῶν εἰς ἀνακάλυψιν τοῦ ἐνόχου. Τοιοῦτος ἦτο ὁ σκοπός του, ὃν καὶ ἐξέθηκεν εἰς τὸν φίλον του. Διατὶ ὅμως ἔμεινε κεκρυμμένος ὅλην τὴν ἡμέραν πλησίον τοῦ μέρους, ὅπου τοιοῦτος φοβερὸς τὸν ἠπείλει κίνδυνος;

— Ἤθελον, πρὶν ἀπέλθω, νὰ σοὶ εἴπω, κόρη, ὅτι πρέπει νὰ ἐργάζεσαι καὶ νὰ πιστεύῃς πάντοτε εἰς τὸ καλόν· αὐτὰς τὰς δύο συμβουλὰς ἤθελα ἀκόμη νὰ σοὶ δώσω.

Ταῦτα εἰπὼν ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου μικρὸν δερμάτινον σάκκον, πλήρη χρυσοῦ καὶ πολυτίμων λίθων.

— Τοῦτο θὰ κρατήσῃς, εἶπε, εἰς μνήμην τῆς φιλίας μας.

Ἡ "πριγκήπισσα" διεμαρτυρήθη.

— Τότε, εἶπεν ὁ Πέτερς, θὰ τὸ κρατήσῃς χάριν ἐμοῦ· σοὶ τὸ παραδίδω διὰ νὰ μοὶ τὸ φυλάξῃς ἕως ὅτου ἐπανέλθω.

Θὰ ἔχῃ εἰς παρακαταθήκην πρᾶγμα ἀνῆκον εἰς αὐτόν! Μόνον εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς κόρης ἀνέλαμψαν μὲ ὅλα τὰ δάκρυα, δι' ὧν ἐπληροῦντο.

— Πρέπει νὰ σ' ἀφήσω, εἶπε τέλος ὁ Πέτερς.

Καὶ ἡ μαθήτρια ἔπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ διδασκάλου της. Ἐν τῷ ἐναγκαλισμῷ τούτῳ τῆς κόρης πόσα ἐξεφράζοντο αἰσθήματα! Ἡ ἀγάπη τῆς κόρης, ἡ ἀφοσίωσις τῆς μαθητρίας, ὁ ἀναγεννώμενος ἔρως τῆς γυναικός!

Ὁ Πέτερς ἀνεχώρησε διὰ τῆς νυκτός, ἡ δὲ "πριγκήπισσα" ἐπέστρεψεν εἰς τὴν σκηνήν της κρατοῦσα εἰς τὰς ἀγκάλας της τὴν κοιμωμένην ἀδελφήν της. Τὸ φορτίον ἦτο βαρὺ καὶ τὸ φῶς τῶν ἀστέρων ἀμυδρῶς μόνον ἐφώτιζε τὴν ὁδόν. Ὡς κόρη συνειθισμένη νὰ περιπλανᾶται εἰς τὰ δάση, οὐδένα ᾐσθάνετο φόβον διὰ τὸν φίλον της καὶ εἶχε τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ φθάσῃ ἀσφαλῶς. Ἐν πρώτοις οὐδεὶς ἔμαθέ τι περὶ τῆς παρουσίας του ἐν τῇ "κοιλάδι τῶν λυγαριῶν"· πρὸς τούτοις δὲ ἦτο ἡμέρα Χριστουγέννων, καὶ πάντες εὐθύμουν καὶ ἔπινον· τὴν ἐπιοῦσαν οὐδεὶς πλέον θὰ ἐνθυμεῖτο τὸν συμβάντα φόνον, καὶ ὁ Πέτερς, ἀποδείξας εὐκόλως τὴν ἀθῳότητά του θὰ ἐπανήρχετο μετὰ μίαν ἑβδομάδα.

Καὶ τὴν νύκτα ταύτην ἡ κόρη δὲν ἐκοιμήθη, ἀλλ' οὐχὶ πλέον ἐκ φόβου, ὡς τὴν προλαβοῦσαν, ἀλλ' ἐξ εὐτυχίας, καὶ ἅμα ἐχάραξεν ἐπεδόθη πάλιν μετὰ προθυμίας εἰς τὰ καθήκοντά της. Τὴν ἐγκυκλοπαιδείαν, τὸ λεξικόν, τὴν ἱστορίαν της καὶ ὅλα τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα εἶχον μελετήσει ὁμοῦ, τὰ ἐκράτει πάντοτε πλησίον της . . . Ἑκάστην πρωΐαν μὲ νέαν ἐλπίδα ἠγείρετο, καὶ ἑκάστην ἑσπέραν κατακλινομένη ἔλεγε καθ' ἑαυτήν· "Θὰ ἔλθῃ αὔριον!" Ἀλλ' αἱ ἡμέραι παρήρχοντο καὶ ὁ "ἀριστοκράτης" δὲν ἐφαίνετο· Βαθμηδὸν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς "πριγκηπίσσης" ἀπώλεσαν τὴν ζωηρότητά των, καὶ εἰς τὰ βλέμματα αὐτῆς ἀπεικονίζετο βαθεῖα μελαγχολία.

"Νὰ ἐργάζεσαι καὶ νὰ πιστεύῃς εἰς τὸ καλόν!" τῇ εἶπεν ἀναχωρῶν, καὶ ἂν καὶ τὸ δεύτερον μέρος τῆς συμβουλῆς ταύτης οὐκ ὀλίγας παρεῖχε δυσκολίας ὡς ἐκ τοῦ κύκλου, ἐν ᾧ περιεστρέφετο, ἡ κόρη ἐπροσπάθει νὰ τὸ τηρήσῃ, γενομένη παράδειγμα ὑπομονῆς καὶ αὐταπαρνήσεως.

ΙΑ'.

Ἐὰν ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος δὲν παρεῖχεν ἡμῖν ἐνίοτε παραδείγματα δικαιοσύνης, δὲν θὰ εἴχομεν τὸ θάρρος νὰ παλαίωμεν μέχρι τέλους κατὰ τῆς κακῆς ἡμῶν τύχης. Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ πτώματος τοῦ γέροντος ναύτου, φιλονεικία ἠγέρθη μεταξὺ τοῦ Σμὶθ καὶ τοῦ συνοίκου του, καὶ ἐπίθεσις διὰ μαχαιρῶν ἐγένετο. Ὁ σύνοικος, καιρίως πληγεὶς καὶ αἰσθανόμενος προσεγγίζον τὸ τέλος του, ὡμολόγησε μεθ' ὅρκου ἐνώπιον μαρτύρων ὅτι ὁ Σμὶθ ἦτο ὁ φονεὺς τοῦ ναύτου· ὅτι εἶδε τὸν "ἀριστοκράτην" ἀπελθόντα ἐνωρὶς τῆς σκηνῆς του καὶ ὠφεληθεὶς ἐκ τῆς ἀπουσίας του εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκηνὴν καὶ ἐφόνευσε τὸν κοιμώμενον γέροντα· ἐπειδὴ δὲ ὁ σύνοικός του τὸν εἶδε διαπράττοντα τὸν φόνον, ὁ Σμὶθ φοβηθεὶς τῷ προσέφερε τὸ ἥμισυ τοῦ κλαπέντος χρυσοῦ. Ὁ καταγγείλας τὸ ἔγκλημα ἀπέθανε μετά τινας ὥρας, ὁ Σμὶθ ὑπέστη τὴν τιμωρίαν, ἣν ἤθελε νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸν Πέτερς, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ "ἀριστοκράτου" ἐγένετο πάλιν σεβαστὸν ἐν τῇ "κοιλάδι τῶν λυγαριῶν".

ΙΒ'.

Δέκα παρῆλθον ἔτη. Μετὰ δυσκολίας θ' ἀνεγνώριζέ τις πάλιν τὸ μέρος, ἐν ᾧ διεδραματίσθησαν τὰ συμβάντα, τὰ ὁποῖα ἀφηγήθημεν. Ἡ "κοιλὰς τῶν λυγαριῶν" δὲν εἶχε διατηρήσει εἰμὴ τὸ ὄνομά της· τὰ δένδρα εἶχον ἀποκοπῆ, ὁ βορβορώδης ῥύαξ ἐκαλύπτετο ὑπὸ σκεπαστῆς γεφύρας, ἐφ' ἧς διήρχετο τρὶς τῆς ἡμέρας ἡ τῆς Μελβούρνης σιδηροδρομικὴ ἁμαξοστοιχία. Ὅπου ἵστατο ἄλλοτε τὸ "Παντεχνεῖον" ὑψοῦται μεγάλη Ἐκκλησία καὶ πλησίον αὐτῆς οἰκοδόμημα κολοσσιαῖον ἐν εἴδει μαυσωλείου, τὸ Δημαρχεῖον. Κρίνων τις ἐκ τῆς κεντρικῆς ὁδοῦ ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τὴν σπουδαιότητα τῆς νέας πόλεως· ἡ ὁδὸς αὕτη εἶχε τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν, ἣν εἶχεν ἄλλοτε ἡ ἀτραπὸς ἡ ὁδηγοῦσα τὴν "πριγκήπισσαν" ἀπὸ τῆς σκηνῆς της εἰς τὴν τοῦ "ἀριστοκράτου". Ἀλλ' ἀντὶ τῶν πτωχῶν καλυβῶν τῶν ὀρυκτῶν ὑψοῦντο πανταχόθεν οἰκίαι μεγάλαι, ξενοδοχεῖα ἀναπαυτικά, καὶ οἰνοπωλεῖα πλουσίως διηυπρεπισμένα. Ἡ πόλις εἶχε δύο Τραπέζας, καὶ λαμπρὸν Ταχυδρομεῖον. Ἐν ἑνὶ λόγῳ "ἡ κοιλὰς τῶν λυγαριῶν" τῆς "πριγκηπίσσης" καὶ τοῦ "ἀριστοκράτου", ἡ κοιλὰς ἐκείνη τῶν ἀφελῶν ἐρώτων, τῶν περιπετειῶν καὶ τῶν ἐγκλημάτων εἶχε γείνει ἄφαντος, καὶ νέα ἀνεφάνη πόλις ἐν μέσῳ τῆς ἀγρίας ἐκείνης ἐρημίας.

Ἓν τῶν οἰκοδομημάτων τῆς πόλεως ἰδίως προσείλκυε τὴν προσοχὴν πάντων τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον, κτισθὲν κατὰ τὸ σχέδιον τῆς διευθυντρίας αὐτοῦ ἐν τῇ θέσει ἐκείνῃ, ἐν ᾗ ἄλλοτε ἡ "πριγκήπισσα" ἤρχετο ν' ἀντλήσῃ τὸ ἀναγκαῖον αὐτῇ ὕδωρ. Τὸ κτίριον εἶχεν ἀποπερατωθῆ πρὸ ἑνὸς ἤδη ἔτους καὶ ἐν τῷ κήπῳ τοῦ σχολείου ἔτρεχον καὶ εἰργάζοντο εὔθυμοι παῖδες κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεως.

Εἶναι ἡ ἕκτη ἑσπερινὴ ὥρα καὶ οἱ μαθηταὶ ὅλοι ἀπῆλθον· ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς σχολῆς εὑρίσκεται ἡ διευθύντρια μετὰ τῆς νεωτέρας αὐτῆς ἀδελφῆς, κόρης ξανθῆς καὶ εὐειδοῦς. Ἡ πρεσβυτέρα ἀδελφὴ κάθηται πλησίον τραπέζης, ἐφ' ἧς κεῖνται ἀναμὶξ διάφορα τετράδια τῶν μαθητῶν· ἡ νεωτέρα ἀδελφὴ κάθηται πλησίον καὶ ἀναγινώσκει μεγαλοφώνως τὴν ἐφημερίδα τῆς "κοιλάδος τῶν λυγαριῶν".

— Ἄκουε, ἀδελφή, λέγει ἡ μικρά· δὲν γνωρίζεις περὶ τίνος πρόκειται· δὲν εἶναι μόνον ὁ ἐπίσκοπος τῆς Μελβούρνης, ὅστις θὰ ἔλθῃ αὔριον νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν σχολήν μας, ἀλλὰ καὶ ὁ νέος διοικητὴς τῆς Βικτωρίας, ὁ ἀντιβασιλεύς, ὅπως τὸν ὀνομάζουσιν.

— Καλά, φίλη μου, ἂν τοῦτο σ' εὐχαριστῇ, καὶ ἐγὼ εἶμαι εὐχαριστημένη· ἀλλὰ σὲ εἰδοποιῶ ὅτι ὁ ἀντιβασιλεὺς εἶναι ἄνθρωπος καὶ αὐτός, ὡς ὅλοι οἱ ἄνθρωποι.

— Ἴσως διὰ σέ, ἀδελφή μου, εἶπεν ἡ νέα κόρη ζωηρῶς, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι οὐ ὅλους τοὺς ἄνδρας τοὺς ἔχεις εἰς τὸ αὐτὸ κατάστιχον.

— Καὶ πόθεν τὸ ἔμαθες; ἠρώτησεν ἡ διευθύντρια ἐρυθριῶσα.

— Μήπως εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ μάθῃ τις; Νομίζεις ὅτι δὲν κάμνω καὶ ἐγὼ τὰς παρατηρήσεις μου ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν; Ἀρκεῖ νὰ σὲ παρατηρήσῃ τις ὅταν ὁ ἰατρὸς καὶ οἱ δύο τραπεζῖται σὲ περιποιοῦνται καὶ ὅταν ὁ πλούσιος κτηματίας σὲ περιμένῃ μετὰ τὸ τέλος τῆς ἱερουργίας, καὶ ἔρχεται τὴν Κυριακὴν ἀπὸ ἀπόστασιν δέκα μιλίων ἔφιππος μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ σὲ ἴδῃ — ἀρκεῖ, λέγω, νὰ σὲ παρατηρήσῃ τις διὰ νὰ ἐννοήσῃ πόσην βαρύτητα ἀποδίδεις εἰς τοὺς ἄνδρας. Ἐγώ, σὲ ὁμολογῶ, ὅτι δὲν θὰ ἤμην τόσον ἀδιάφορος — ἀλλὰ σύ, ἀδελφή μου, φαίνεσαι ὡς ἡ Παναγία ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Καθολικῶν, ἔχεις ἐπὶ τῶν χειλέων σου μειδίαμα, ἀλλ' ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀπεικονισμένην μελαγχολίαν. Φαίνεται ὡς νὰ ἔβλεπον οἱ ὀφθαλμοί σου ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον οἱ ἄλλοι δὲν βλέπουσιν.

Ἡ μεγαλειτέρα ἀδελφὴ ἐμειδίασεν, ἀλλ' ἐν τῷ μειδιάματι τούτῳ τοσαύτη ἀπετυποῦτο θλῖψις, ὥστε ἡ νεωτέρα ἀδελφὴ ἤλλαξεν ἀμέσως τόνον φωνῆς καὶ τῇ εἶπεν·

— Ὦ ἀδελφή μου, πραγματικῶς ἔχω ἄδικον νὰ σὲ στενοχωρῶ μὲ τὰς ἰδέας μου τὰς ἀλλοκότους. Ἄκουσε λοιπὸν νὰ σοὶ ἀναγνώσω τί λέγει ἡ ἐφημερὶς περὶ τοῦ νέου Ἀντιβασιλέως, κ. Πέτερ Τρεβήλυαν — Τί ὡραῖον ὄνομα! "Ὁ λόρδος Τρεβήλυαν ἀνήκει εἰς ἀρχαίαν ἀριστοκρατικὴν οἰκογένειαν τῆς Κορνουαλλίας. Καίτοι εὑρισκόμενος ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας του εἶναι ἤδη τοποτηρητὴς τῆς ὡραίας ἡμῶν ἐπαρχίας τῆς Βικτωρίας, κατέχων ἐπαξίως τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ θέσιν. Περιηλθεν ἤδη ὅλας τὰς ἀποικίας τῆς Αὐστραλίας, καὶ ἐξήτασε τὰ πάντα, ὥστε εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ τὰ πράγματα ὑπὸ τὴν πρακτικὴν των ἔποψιν καὶ νὰ ἀκτιμᾷ τοὺς ἀνθρώπους κατὰ τὴν ἀξίαν των· ἰδίως δὲ ἐνδιαφέρεται εἰς τὰ τῆς δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως· διὸ καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐπισκεφθῇ ἓν πρὸς ἓν ὅλα τὰ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν του ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα. Προσθέτομεν (χάριν τῶν ἀναγνωστριῶν μας, αἵτινες ἰδίως ἐνδιαφέρονται εἰς τὰ τοιαῦτα) ὅτι ὁ νέος Ἀντιβασιλεὺς εἶναι ἄγαμος, ἀλλ' ὅτι, ὡς λέγεται, δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ μιμηθῇ καθ' ὅλον τὸν βίον του τὸ παράδειγμα τοῦ Βενεδίκτου. Ἐν τῇ συνοδείᾳ του ὁρίσκεται ἡ πρωτότοκος θυγάτηρ τοῦ ὑπασπιστοῦ του, ὅστις εἶναι καὶ ὀθεὸς τοῦ λόρδου Πέτερ. Ἡ κόρη αὕτη εἶναι λίαν εὐειδής, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀντιβασιλεὺς ἔχει ἀνάγκην νὰ ὑποβοηθῆται εἰς τὰς ἀκροάσεις, τὰς ὑποδοχὰς καὶ τὰς ἐσπερίδας του ὑπὸ εὐγενοῦς Κυρίας, ἔχομεν δι' ἐλπίδος ὅτι ἀσουλούπω θὰ ἴδωμεν τὴν λαίδην Τρεβήλυαν ἐξασκοῦσαν ἐν τῷ Διοικητηρίῳ μετὰ χάριτος εὐγενοῦς τὴν φιλοξενίαν."

Τὸ κύριον ὄνομα τοῦ νέου τοποτηρητοῦ ἀνεκάλεσεν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς "πριγκηπίσσης" τὰς ἀναμνήσεις τοῦ παρελθόντος. Ὁσάκις τὸ ὄνομα τοῦτο ἐπροφέρετο ἐνώπιόν της ἠσθάνετο ἐνδόμυχον συγκίνησιν· ἡ ψυχή της ἐπόθει ἐκεῖνον, ὅστις ἔφερε τὸ ὄνομα τοῦτο, ὡς νὰ εἶχεν ἀποχωρισθῇ αὐτοῦ πρὸ ὀλίγων στιγμῶν... Καὶ ὅμως πόσον τὰ πάντα μετεβλήθησαν ἔκτοτε! Καὶ αὐτὰ τὰ δένδρα, καὶ αὐτοὶ οἱ βράχοι, οἱ μάρτυρες τοῦ ἀποχωρισμοῦ των ἐκείνου τοῦ θλιεροῦ, ἄλλην εἶχον ὄψιν. Μόνον ἡ καρδία της τῷ ἔμεινεν ἀκόμη πιστή.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

Η ΕΞΟΡΥΞΙΣ ΤΩΝ ΑΔΑΜΑΝΤΩΝ ΕΝ ΒΡΑΣΙΛΙΑ.

Ἐν ἔτει 1729 ἐπληροφορήθη ἡ Πορτογαλλικὴ κυβέρνησις ὅτι τυχοδιῶκταί τινες εἶχον ἀνεύρει ἐν τοῖς ποταμοῖς καὶ ῥύαξι τῆς ἐπαρχίας Διαμαντίνης ἐν Βρασιλίᾳ πλουσίους ἀδάμαντας. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἦσαν χρυσοθῆραι, ἐθέντες κατὰ τύχην εἰς τὰς ὀλίγον ἔτι γνωστὰς ἐκείνας χώρας. Ἡ κυβέρνησις τῆς Πορτογαλλίας ἀμέσως ἐσκέφθη νὰ ἐπωφεληθῇ τοῦ γεγονότος τούτου, καὶ ἐξέδωκα ψήφισμα, δι' οὗ δὲν ἐπετρέπετο ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Διαμαντίνῃ ἄλλη ἐξόρυξις ἢ ἡ τοῦ ἀδάμαντος, ἐπέβαλε δὲ καὶ φόρον ἐκ φράγκων 28 δι' ἕκαστον ὀρύκτην. Ἐν ἔτει 1734 ὁ φόρος οὗτος ἀνεβιβάσθη εἰς 224 φράγκα κατὰ ἄτομον. Ἀπὸ τοῦ 1734 μέχρι τοῦ 1739 ἀνεστάλη πᾶσα ἐξόρυξις, ὅπως ληφθῇ ἀπόφασις ἐξασφαλίζουσα καλλίτερον τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου, καὶ τέλος τῷ 1739 ἤρξατο ἡ ἐκμίσθωσις τῶν ἀδαμαντοφόρων χωρῶν εἰς ἐργολάβους, ὑποχρεουμένους νὰ πληρώνωσιν ἓν ὡρισμένον ποσὸν κατ' ἔτος καὶ νὰ ἐνασχολῶσιν ὡρισμένον ἐργατῶν ἀριθμόν. Ἡ τελευταία τοιούτου εἴδους ἐκμίσθωσις ἐγένετο τῷ 1772, ὅτε ἡ πορτογαλλικὴ Κυβέρνησις ἀνέλαβεν ἡ ἰδία τὴν ἐξόρυξιν τῶν ἀδαμάντων καὶ ἀνέθεσε ταύτην εἰς ἰδιαιτέραν διοίκησιν, ὑποκειμένην τῇ κεντρικῇ τῆς Λισαβώνος ταμείῳ. Τὸ σύστημα τοῦτο διετηρήθη μέχρι τοῦ ἔτους 1845, δηλ. μέχρι τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἡ Βρασιλία ἀπεσπάσθη ἀπὸ τῆς πορτογαλλικῆς κυριαρχίας. Ἔκτοτε καὶ τὰ μεταλλεῖα τῶν ἀδαμάντων ὑπεβλήθησαν εἰς τὸν γενικὸν περὶ μεταλλείων νόμον καὶ παρεχωρήθησαν εἰς ἑταιρίας μεταλλευτικάς. Ὅ,τι ἰδίως πολλὰ παρεῖχε τῇ κυβερνήσει πράγματα ἦτο τὸ λαθρεμπόριον, τὸ ὁποῖον ἐπὶ ἀντικειμένου τόσον μικροῦ καὶ πολυτίμου ἐνεργεῖτο μετὰ μεγάλης εὐκολίας· διὸ καὶ οἱ πρῶτοι νόμοι, οἱ ψηφισθέντες πρὸς περιστολὴν τοῦ λαθρεμπορίου τῶν ἀδαμάντων ἦσαν πράγματι δρακόντειοι.

Περὶ τῶν πρὸ τοῦ 1772 ἐξορυχθέντων ἀδαμάντων ἐλλείπουσιν ἐντελῶς αἱ πληροφορίαι· ἀπὸ τοῦ 1772 μέχρι τοῦ 1845 αὕτη παρήγαγε 269,870 γραμμάρια, ἤτοι 1,360,000 καράτια. Εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν συμπεριλαμβάνονται, ὡς εἰκός, οἱ λαθρεμπορικῶς ἐξορυχθέντες ἀδάμαντες, οἵτινες ἀναμφιβόλως ἀνήρχοντο εἰς μέγα ποσόν, ἀφ' οὗ μάλιστα κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς πορτογαλλικῆς ἐξουσίας ἡ ἐπίβλεψις ἐχαλαρώθη οὐσιωδῶς. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἡ ἐξόρυξις ἐγένετο ἐκ μέρους τῶν λαβόντων τὰς παραχωρήσεις τῶν ἀδαμαντοφόρων ἐκτάσεων. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ἐξορυγμένου ποσοῦ καθίσταται σχεδὸν ἀδύνατος· τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ἡ ἀνακάλυψις τῶν ἀδαμάντων τοῦ Ἀκρωτηρίου (Cap) μεγάλως περιέστειλε τὰς ἐργασίας ἐν Βρασιλίᾳ, ἂν καὶ ὁ βρασιλιανὸς ἀδάμας ἦναι καὶ καθαρώτερος καὶ ὡς ἐκ τούτου πολυτιμότερος. Ἡ ἐν Βρασιλίᾳ ἐξόρυξις ὑπέστη τραῦμα σπουδαῖον, ὡς ἀποδεικνύουσιν οἱ στατιστικοὶ πίνακες. Ἐν ᾧ ἐν τοῖς πρὸ τοῦ 1870 ἔτεσιν ἡ παραγωγὴ ἀνήρχετο εἰς τρισχιλίας δετάδας (ἤτοι 52,000 καράτια) ἤδη δὲν ἐξορύττονται ἢ μόνον 500 δετάδαι, τὸ ἕκτον μόλις τοῦ ποσοῦ.

Οἱ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Διαμαντίνῃ ποταμοὶ ῥέουσιν εἰς τὰ βάθη στενῶν φαράγγων ἐν μέσῳ χώρας ἀγόνου καὶ ἐρήμου, ὅπου κεῖται καὶ ἡ πρωτεύουσα Διαμαντίνα. Αἱ φάραγγες αὗται κεῖνται εἰς 300 καὶ 400 μέτρων βάθος κάτωθεν τοῦ ὁροπεδίου. Ἐν τῇ κοίτῃ τῶν ποταμῶν τούτων, ἔνθα δὲν ἐγένετο εἰσέτι τακτικὴ ἐξόρυξις, εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν ἄμμον στρώματα βραχώδη ὑπὸ τὰ ὁποῖα κεῖνται λίθοι μεγαλείτεροι καὶ μικρότεροι, περιέχοντες τοὺς ἀδάμαντας· τὸ βάθος, ἐν ᾧ συνήθως εὑρίσκονται οἱ πολύτιμοι οὗτοι λίθοι εἶναι 25 μέχρι 30 μέτρων· ἐνίοτε ἀπαντῶνται τὰ ὀρυκτὰ ταῦτα καὶ εἰς ὑψηλότερα στρώματα καὶ δὴ καὶ εἰς τὰς σχισμάδας ὀρέων, ἀλλὰ τὰ σημαντικώτερα στρώματα εἶναι τὰ ἐν ταῖς κοίταις τῶν ποταμῶν, ἔνθα οἱ ἀδάμαντες ὑπέστησαν προπαρασκευὴν τελειοτέραν.

Τὸ ἔτος ἐν Διαμαντίνῃ διαιρεῖται εἰς δύο ὥρας διεγεγραμμένας, τὴν ξηρὰν, ἀπὸ Μαΐου μέχρι Σεπτεμβρίου, καθ' ἣν ἡ βροχὴ εἶναι τι ἔκτακτον, καὶ τὴν τῶν βροχῶν, ἀπὸ Ὀκτωβρίου μέχρι τέλους Ἀπριλίου. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς εὕρεσιν τῶν ἀδαμάντων, διὰ τῆς πλύνσεως τῶν λίθων καὶ τῆς ἄμμου, ἀπαιτεῖται ὕδωρ, τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας περισυνάζεται ἐν μεγάλαις δεξαμεναῖς. Ἐν τοῖς ποταμοῖς δὲ παρίσταται ἡ ἀνάγκη ἀποξηράνσεως τῆς κοίτης διὰ ἄλλης διευθύνσεως τῶν ὑδάτων· ἐπειδὴ ὅμως κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας τὸ ὕδωρ ὅλον τῆς βροχῆς καταλήγει εἰς τοὺς ποταμούς, οἵτινες ἐξογκοῦνται καὶ πλημμυροῦσιν ἐνίοτε αἰφνιδίως, ἕπεται ὅτι ἡ ἐξόρυξις δὲν δύναται νὰ ἐνεργηθῇ ἢ κατὰ τοὺς μῆνας τῆς ἀνομβρίας. Ἐννοεῖται ὅτι αἱ μετακινήσεις αὗται τῆς κοίτης τῶν ποταμῶν μεγάλας συνεπάγονται δαπάνας, ἀλλ' ἄνευ τῶν ἔργων τούτων πᾶσα ἐργασία θὰ καθίστατο ἀδύνατος. Ἡ ἐξαγωγὴ τῆς ἄμμου, τῶν χωμάτων καὶ τῶν πετρῶν ἐνεργεῖται ὅλως ἀρχαϊκῶς, διὰ χειρῶν ἀνθρώπων, τὸ πλεῖστον μαύρων, οἵτινες ἐπὶ μικρῶν σκαφιδίων, τὰ ὁποῖα φέρουσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των μετακομίζουσι τὴν ἄμμον ἤδοντες δημώδη τινὰ ᾄσματα. Τοῦτο εἶναι μὲν ῥομαντικόν, ἀλλὰ βεβαίως ἡ τοιαύτη ἐργασία δὲν εἶναι οἰκονομική. Ἀπὸ 150 ἐτῶν, ἀφ' ὅτου ἤρξατο ἡ ἐξόρυξις τῶν ἀδαμάντων ὅλοι σχεδὸν αἱ γωνίαι τῆς ἀδαμαντοφόρου χώρας διηρευνήθησαν, καὶ δύσκολον εἶναι νὰ προσδιορίσῃ τις σήμερον, ἂν παραχώρησίς τις περιέχῃ εἰσέτι πολύτιμα στρώματα ἢ ὄχι. Ἐὰν δὲ που ἔμειναν ἔκτασίς τις ἀδιερεύνητος, τοῦτο συνέβη, διότι διὰ τῶν μέχρι τοῦδε εἰς χρῆσιν μέσων πᾶσα ἐργασία ἀποβαίνει σχεδὸν ἀδύνατος, καὶ μόνον ἡ χρῆσις μηχανῶν καὶ πλυντηρίων, ἐπὶ τούτῳ κατεσκευασμένων, ἠδύνατο νὰ φέρῃ ἀποτελέσματα. Μόλις κατὰ τὸ 1883 ἐγένετο τοιαύτη δοκιμή, ἐν τῷ ποταμῷ τοῦ Ἄλσου ἐν τῇ λεγομένῃ σιδηρᾷ πύλῃ, θέσει, ἐν ᾗ μέχρι τοῦδε οὐδεμία ἐγένετο ἐξόρυξις. Ἰδοὺ πῶς ὁ διευθυντὴς τῶν ἔργων τούτων, ὁ Γάλλος DE BOVET, περιγράφει τὴν γενομένην ἀπόπειραν, δι' ἧς βεβαίως θέλει διωργανωθῇ ἡ ὅλη ἐξόρυξις.

Πρῶτον μέλημα τῆς διευθύνσεως ἦτο νὰ χαράξῃ ὁδούς τινας πρὸς εὐκολωτέραν συγκοινωνίαν πρὸς τὰ χωρία καὶ τὰ δάση, εἶτα δὲ νὰ προμηθευθῇ τὴν ἀναγκαίαν ξυλείαν πρὸς οἰκοδόμησιν τῶν ἀναγκαίων οἰκημάτων. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐχαράχθησαν αἱ ὁδοὶ κατεσκευάσθησαν καὶ πρόχειρα οἰκήματα διὰ τὴν διεύθυνσιν καὶ διὰ 200 περίπου ἐργάτας, καί τινες ἀπολύθηκαι καὶ ἐργοστάσιον μετὰ τόρνου καὶ πρίονος. Μετὰ τοῦτο ἐπεσκευάσθη ἡ ὑπάρχουσα ἀτελὴς διώρυξ, κτισθέντος στερεοῦ τειχώματος 200 μέτρων μήκους καὶ 6—10 μέτρων πάχους. Ὅπως ὁδηγηθῇ τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ εἰς τὴν διώρυγα ταύτην ἐδέησε νὰ ἀλλαχθῇ ἡ διεύθυνσις αὐτοῦ· ἀλλὰ τὸ ἔργον δὲν ἦτο εὔκολον, διότι τὰ ὕδατα πλημμυροῦντα ἐκάλυπτον ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν τὰ ἔργα. Τέλος ὅμως κατωρθώθη καὶ ἡ δύσκολος ἀπόφραξις, καὶ ἤρξατο ἡ ἀνασκαφὴ τῆς κοίτης εἰς τὴν θέσιν, ἐν ᾗ ὁ ποταμὸς ἦτο βαθύτερος. Ἐτοποθετήθησαν πρὸς τοῦτο δύο ἰσχυραὶ ἀντλίαι κινούμεναι διὰ μεγάλου τροχοῦ. Αἱ ἀντλίαι αὗται ἤντλουν μέχρι 50 κυβικῶν μέτρων ὕδατος καθ' ὥραν· τὸ ὕδωρ δὲ ὡδηγεῖτο διὰ διώρυγος

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ.
Εἰκὼν τῆς δεσποσύνης Ὄσβορν.

μήκους 160 μέτρων μακρὰν τῶν ἔργων. Μετὰ ταῦτα κατεσκευάσθησαν δύο κεκλιμένα ἐπίπεδα ἐνεργοῦντα καὶ ταῦτα διὰ τροχοῦ κινουμένου ὑπὸ τεσσάρων ἵππων. Τὰ κεκλιμένα ταῦτα ἐπίπεδα ἔλαβον ῥάβδους ξυλίνας. καὶ αἱ μικραὶ ἅμαξαι πρὸς μεταφορὰν τῶν χωμάτων ἦσαν ξύλιναι μὲ σιδηροῦς τροχούς, ὅπως εὐχερῶς κατασκευάζωνται καὶ ἐπισκευάζωνται ἐπιτοπίως.

Ἡ πρώτη ἐξόρυξις ἐγένετο μέχρι βάθους 16 μέτρων· ἡ δευτέρα ἐπροχώρησεν ἕτερα 10 μέτρα καὶ ἔφθασε μέχρις ὑπογείου διώρυγος, ἥτις διηυθύνετο ἐπὶ 20 μέτρα κατὰ μῆκος. Ἐκεῖθεν δὲ ἤρξατο ἡ ἐξαγωγὴ τῶν χωμάτων καὶ τῆς ἄμμου, ἀλλὰ τὰ μέσα ἦσαν ἀτελῆ, αἱ μηχαναὶ εἰς ἄκρον ἁπλαῖ, καὶ ὁ τόπος ὀλίγας παρεῖχεν εὐκολίας, ὥστε αἱ ἐργασίαι βραδέως προὐχώρουν· ἐν τοσούτῳ κατωρθώθη ἑκάστη μικρὰ ἅμαξα νὰ μετακομίζῃ 360 λίβρας ἄμμου ξηρᾶς καὶ 300 ἄμμου ὑγρᾶς.

Οἱ πρῶτοι ἐργάται εἶχον ἔλθει εἰς τὴν θέσιν ταύτην τὴν 15 Δεκεμβρίου 1882, μόλις δὲ τὴν 25 Ἀπριλίου 1883 ἔφθασε τὸ ἐκ Γαλλίας ἀποσταλὲν ὑλικόν. Αἱ ἐργασίαι ἐξηκολούθησαν μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου, ὅτε εὑρέθησαν ἐν τῇ κοίτῃ τοῦ ποταμοῦ τὰ ἴχνη ἀρχαιοτέρας ἐξορύξεως· ἑπομένως οὐδεμία ὑπῆρχεν ἐλπὶς ἀποτελέσματος ἱκανοποιοῦντος τὰς γενομένας δαπάνας καὶ τοὺς καταβληθέντας κόπους. Αἱ ἐργασίαι ἀνεστάλησαν· ἀλλὰ διὰ τῆς πρώτης ταύτης δοκιμῆς ἀπεδείχθη ἐναργῶς ὅτι ἀδύνατον δὲν εἶναι νὰ ἐκτελεσθῶσι καὶ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ περαιτέρω ἐξορύξεις κατὰ σύστημα τελειότερον καὶ οἰκονομικώτερον τῶν μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ὅλοι οἱ ἐργάται καὶ ὀρύκται ἦσαν ἐντόπιοι καὶ μόνον ξυλουργοὶ καὶ σιδηρουργοὶ ἦσαν τεχνῖται ἐλθόντες ἐκ Ῥίου Ἰανείρου.

Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο, προσθέτει ἐν τῇ ἐκθέσει του ὁ Γάλλος μηχανικός, νὰ ἐξετελεῖτο τακτικὴ ἐξόρυξις εἰς θέσεις τινὰς τῆς ἀδαμαντοφόρου ἐπαρχίας τῆς Βρασιλίας, ἐν αἷς γνωστὸν εἶναι ὅτι μέχρι τοῦδε δὲν ἐγένοντο εἰσέτι ἐργασίαι.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ὁ φίλος ἡμῶν, ὁ τὰς Οἰκονομικὰς Ἐπιθεωρήσεις διὰ τὸν Ἕσπερον γράφων, λαβὼν θέσιν ἀνωτέραν παρά τινι ἐν Βερολίνῳ Τραπέζῃ θέλει ἐξακολουθεῖ ἐπιστέλλων ἡμῖν ἐκεῖθεν τὰς τακτικὰς αὐτοῦ ἐκθέσεις, αἵτινες προερχόμεναι ἐκ τοῦ χρηματιστικοῦ κέντρου τῆς Γερμανίας, πολλὴν θὰ ἔχωσι τὴν σπουδαιότητα καὶ τὸ ἐνδιαφέρον.

Ἐν Βερολίνῳ τῇ 12/24 Ἰανουαρίου 1885.

Τὸ νέον ἔτος ἤρξατο διὰ τὰ χρηματιστήρια οὐχὶ ὑπὸ καλοὺς οἰωνούς· ὅπου καὶ ἂν στρέψῃ τις τὰ βλέμματα βλέπει πάσχουσαν τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Καὶ πρῶτον ὀφείλομεν νὰ ποιήσωμεν μνείαν τῆς βιομηχανίας τῆς ζακχάρεως, ἧς αἱ τιμαὶ ἐξέπεσον εἰς τὸ μὴ περαιτέρω· ἔρχεται κατόπιν ἡ βιομηχανία τοῦ σιδήρου, ἥτις πάσχει δεινῶς, ὡς καὶ ἡ γεωργία. Καὶ τὸ ἐμπόριον τῶν ἀποικιακῶν κατέπεσεν οἰκτρῶς. Πόθεν ἡ γενικὴ αὕτη καχεξία; Ἡ αἰτία εἶναι μία καὶ ἡ αὐτή, ἡ ὑπερβολικὴ παραγωγή. Αἱ ἀποθῆκαι εἶναι πλήρεις, ἡ ζήτησις εἶναι ἐλαχίστη· τὰ ἐναπομείναντα ἐμπορεύματα καταπλημμυροῦσι τὰς ἀγοράς, καὶ ὡς ἐκ τούτου αἱ τιμαὶ ἐκπίπτουσιν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ σχέσις τῶν χρηματιστηρίων πρὸς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν εἶναι ἄμεσος, ἕπεται ὅτι καὶ τὰ χρηματιστήρια τὴν αὐτὴν αἰσθάνονται χαλάρωσιν καὶ ὑπὸ τῆς αὐτῆς πάσχουσιν ἀπραξίας. Καὶ ὅμως, τίς ἤθελε τὸ πιστεύσει; ἡ τάσις τῶν χρηματιστηρίων ἐν γένει εἶναι πρὸς τὴν ὕψωσιν. Αἱ μετοχαὶ μεγάλων Τραπεζῶν καὶ τὰ χρεώγραφα κρατῶν τινων ὑπερτιμῶνται. Τοῦτο ἀποδοτέον τὸ μὲν εἰς ἐπιτυχεῖς τινας ἐκδόσεις δανείων, τὸ δὲ εἰς τὰ μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν διαφόρων τοκομεριδίων διαθέσιμα κεφάλαια, τὰ ὁποῖα μὴ εὑρίσκοντα ἀρκοῦσαν ἀσφάλειαν ἐν ἐμπορικαῖς καὶ βιομηχανικαῖς ἐπιχειρήσεσι, τρέπονται πρὸς τὰ ξένα χρεώγραφα, τὰ ὁποῖα τοῖς παρέχουσι περισσοτέραν ἐγγύησιν. Μεγάλην σπουδαιότητα διὰ τὰ γερμανικὰ χρηματιστήρια ἔχει τὸ ζήτημα τοῦ νέου φορολογικοῦ τῶν χρηματιστηρίων νόμου, ὅστις συζητεῖται ἀπὸ προχθὲς ἐν τῷ γερμανικῷ Κοινοβουλίῳ. Περὶ τοῦ νομοσχεδίου τούτου θέλομεν γράψει ἀφ' οὗ ὁρισθῇ ἡ τύχη αὐτοῦ.

Λ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΚ ΛΟΝΔΙΝΟΥ.

Κύριε Συντάκτα τοῦ "Ἑσπέρου."

Πολὺ συνεχῶς γίνεται λόγος ἐν τῷ ἑλληνικῷ τύπῳ περὶ Ἀρχιεπισκόπου Κανταβριγίας, ἔχοντος δῆθεν τὴν ἕδραν αὐτοῦ ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἐγὼ διατρίβων ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ἀγνοῶ ὅλως τοιαύτην ἀρχιεπισκοπικὴν ἕδραν. Ἡ πόλις Κανταβριγία (Cambridge), οὖσα ἐπίσημος διὰ τὸ Πανεπιστήμιον αὐτῆς, οὐχὶ Ἀρχιεπίσκοπον, ἀλλ' οὐδὲ Ἐπίσκοπον κέκτηται. Ὑπάρχει Ἀρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας (Canterbury), ὅστις τιτλοφορεῖται καὶ πρωθιεράρχης πάσης Ἀγγλίας (Archbishop of Canterbury and Primate of all England). Ἀλλὰ ποία ἡ σχέσις μεταξὺ τῆς Κανταβριγίας καὶ τῆς Καντερβουρίας, καὶ πῶς οἱ ἡμέτεροι συγχέουσιν αὐτάς; Ὅτε πρὸ τινων ἐτῶν ἔν τινι συνεδρίᾳ τῆς Ἄνω Συνόδου ἐγίνετο λόγος περὶ τῶν σχέσεων τῆς Ἀγγλικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἀνατολικήν, ὁ τότε Ἀρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας, ὁ καλὸς κἀγαθὸς Ἀρχιβάλδος Κ. Ταΐτ, μετὰ λεπτοτάτης εἰρωνείας καὶ χαριεστάτου μειδιάματος ἀνεκοίνωσε τοῖς συναδέλφοις αὐτοῦ, ὅτι τινὲς τῶν πρωθιεραρχῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας γράφοντες ἐτιτλοφόρουν αὐτὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κανταβριγίας! Ἐγὼ τυχὼν τότε παρὼν ἐν τῇ συνεδρίᾳ ἐκείνῃ, ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἠρυθρίασα, ἀλλ' ἐκὼν ἄκων κατέπιον ἐν σιωπῇ καὶ ὑπομονῇ τὸ πικρὸν κατapότιον, διότι οὐκ ἦν ἄλλως γενέσθαι. Ταῦτα ἔστωσαν πρὸς ὁδηγίαν τῶν ἡμετέρων ἐν τῷ μέλλοντι.

Τῇ 10/22 Ἰανουαρίου 1885.

Α. Ι. Μ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

Παρνασσός, σύγγραμμα Περιοδικόν. Ἐν Ἀθήναις 1884. — Ἐλάβομεν τὰ δύο τεύχη (τόμου η'.) τῆς ἤδη ληξάσης ἑξαμηνίας τοῦ ἀρίστου τούτου ἑλληνικοῦ Περιοδικοῦ, καὶ μετὰ πλείστης ὅσης εὐχαριστήσεως διελθόντες αὐτὰ εἴδομεν ὅτι τὸ ὑπὸ φιλοτίμων καὶ λογίων ἀνδρῶν διευθυνόμενον τοῦτο σύγγραμμα καθίσταται ὁσημέραι τελειότερον. Τὰ ἀνὰ χεῖρας τεύχη περιέχουσιν ὅλην πολλοῦ λόγου ἀξίαν, διατριβὰς πρωτοτύπους ἐμβριθεστάτας καὶ μεταφράσεις ἀριστουργημάτων ξένων. Μέγας ὀφείλεται ἔπαινος εἰς τὸν φιλολογικὸν Σύλλογον "Παρνασσόν," ὅστις ἵδρυσε τὸ περιοδικὸν τοῦτο καὶ φροντίζει περὶ τῆς τακτικῆς αὐτοῦ ἐκδόσεως. Δι' αὐτοῦ οὐ μόνον τὴν σύγχρονον φιλολογίαν ἡμῶν πλουτίζει, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν φιλοτιμίαν ἱκανοποιεῖ, συντελῶν οὕτως εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἐπιστήμης καὶ εἰς τὴν ῥύθμισιν τῆς γλώσσης ἡμῶν, τὸ μέλημα τοῦτο παντὸς πεπολιτισμένου ἔθνους.

Ἱστορικὰ μελετήματα ὑπὸ Σπ. Π. Λάμπρου. Ἐν *Ἀθήναις 1884*. — *Ὁ εὐπαίδευτος* τῶν δημοτικῶν σχολείων διευθυντής, κ. Σπυρίδων Π. Λάμπρος, ἐν μέσῳ τῶν πολλαπλῶν φροντίδων τῆς δημοσίας αὐτοῦ ὑπηρεσίας, εὑρίσκει ὅμως καὶ τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον, ὅπως διὰ τῆς ἐκδόσεως ἐμβριθῶν συγγραμμάτων νέον προσθέσῃ λίθον εἰς τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἡμετέρας φιλολογίας. Τὰ πρὸ μικροῦ ἐκδοθέντα Ἱστορικὰ Μελετήματα, ἕνδεκα τὸν ἀριθμόν, εἰσὶ διατριβαὶ ἱστορικαὶ ἢ μονογραφίαι ἀναφερόμεναι εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος ἐν σχέσει πρὸς λαοὺς ἐλθόντας εἰς ἐπικοινωνίαν πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Ἰδίως ἐνδιέφερον ἡμᾶς "τὰ πορίσματα τῆς προϊστορικῆς ἀρχαιολογίας καὶ οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος," καὶ ἡ "Περὶ Δεξίππου καὶ τῆς ὑπὸ τῶν Ἑρούλων ἁλώσεως τῶν Ἀθηνῶν" πραγματεία, ἐν αἷς μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας ἐξετάζονται τὰ σκοτεινὰ ταῦτα τῆς ἱστορίας ἡμῶν μέρη. Μετριοφρόνως ὁ συγγραφεὺς λέγει ἐν τῷ προλόγῳ του ὅτι ἐν τοῖς Μελετήμασιν αὐτοῦ ἐπικρατεῖ μᾶλλον τὸ πνεῦμα τῆς συζητήσεως καὶ τῆς ἐρεύνης, ἡ ἀνίχνευσις τῶν πηγῶν καὶ ἡ κατὰ δύναμιν διασάφησις τοῦ ἀνεξετάστου. Ἡμεῖς εὑρίσκομεν ὅτι καὶ τοῦτο λίαν ἐπιτηδείως διεξάγει, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐποχῶν τὸ πνεῦμα ἐκθέτει εὐκρινῶς καὶ παριστᾷ ἡμῖν ζωηρότατα συμβάντα παρελθόντα, τὰ ὁποῖα ἄνευ τῆς δεούσης ἀναπτύξεως ἤθελον μείνει κάπως δυσνόητα. Τὰς μονογραφίας ταύτας τοῦ κ. Σπ. Λάμπρου τάσσομεν ἀδιστάκτως μεταξὺ τῶν καλλιτέρων ἐπιστημονικῶν προϊόντων τοῦ ἔθνους ἡμῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη.

Ἐγχειρίδιον Ἐμπορικῆς Ἀλληλογραφίας ὑπὸ Χαραλ. Κ. Μάνδρου. Ἐν Θεσσαλονίκῃ 1884. — Βιβλίον χρήσιμον καὶ πρακτικώτατον διὰ πάντα ἐμπορευόμενον καὶ συναλλαττόμενον, περιέχον σχέδια διαφόρων ἐγκυκλίων, συστατικῶν καὶ πιστωτικῶν ἐπιστολῶν, αἰτήσεων, προσφορῶν, πληροφοριῶν καὶ παραγγελιῶν, ὅλων ἐμπορικῶν, ὡς καὶ σχέδια συναλλαγμάτων, ἐμβασμάτων καὶ τρεχουμένων, ὁμολόγων καὶ χρεωστικῶν. Βεβαίως ὁ τὸ ἐμπόριον μετερχόμενος κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον εἶναι κάτοχος τῶν τύπων τούτων καὶ μάλιστα σήμερον ὅτε τὸ ἐμπόριον κατέστη ἀληθὴς ἐπιστήμη· οὐχ ἧττον ὅμως πᾶς τις θέλει ὁμολογήσει ὅτι μεγάλως εὐκολύνει αὐτόν, ἂν ἔχῃ πρὸ ὀφθαλμῶν σχέδιον, καθ' ὃ δύναται νὰ συντάξῃ τὴν ἐμπορικήν του ἐπιστολήν, τὸ συνάλλαγμα, ἢ τὸν τρεχούμενόν του. Ἑπομένως τὸ βιβλίον τοῦτο θὰ τῷ ἦναι πάντοτε χρήσιμον, ὡς χρήσιμον τῷ εἶναι λεξικόν, ὁσάκις θέλει νὰ ἐπιχειρήσῃ μετάφρασιν.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Εἰς τὸν ἔγκριτον ἐν Γιουργέβῳ τῆς Ῥουμανίας ὁμογενῆ ἡμῶν, κ. Εὐθύμιον Πεταλᾶν, *ἀπενεμήθη πρὸ μικροῦ τὸ παράσημον τῶν ἱπποτῶν* τοῦ ἑλληνικοῦ τάγματος τοῦ Σωτῆρος. Τὰ τόσον δικαίως ἀπονεμόμενα παράσημα ἔχουσι πράγματι ἀξίαν, καὶ χαίρομεν ἀπὸ καρδίας βλέποντες ἀναγνωριζόμενον τὸν ἀκραιφνῆ πατριωτισμὸν τοῦ φίλου ἡμῶν κ. Πεταλᾶ.

Ὁ ἔνδοξος στρατηγὸς Γράντ, ὁ δαφνοστεφὴς πρώην πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἐγγυηθεὶς ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ του, συνεταίρου τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου Οὐάρδ καὶ Γράντ, ἀπώλεσε τὴν ἐξ 150 χιλ. δολλαρίων περιουσίαν του, διότι τὸ ἐμπορικὸν τοῦτο κατάστημα ἐχρεωκόπησεν. Δανειστὴς τοῦ ποσοῦ τούτου ἦτο ὁ βαθύπλουτος Ἀμερικανὸς Βανδερβίλτ, ὅστις κατασχὼν τὴν κινητὴν περιουσίαν τοῦ στρατηγοῦ, προεκήρυξε πλειστηριασμόν, καὶ τοῦτο μόνον ὅπως διασώσῃ τὰ διάφορα δῶρα καὶ τὰ πολύτιμα τρόπαια, τὰ ὁποῖα ἔλαβε κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ὁ γηραιὸς στρατάρχης. Ἐσχάτως ὁ γενναῖος Βανδερβίλτ ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς συζύγου τοῦ στρατηγοῦ ὅλα τὰ κατασχεθέντα πράγματα ὑπὸ τὸν ῥητὸν ὅρον, ὅπως τὰ πολύτιμα κειμήλια διαμείνωσι μετὰ τὸν θάνατόν του εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ὁ Γράντ ὅμως ἠρνήθη τὴν γενναίαν προσφοράν. Τότε ὁ Βανδερβίλτ ἐπρότεινε διὰ τῶν ὀφειλομένων του χρημάτων νὰ συστήσῃ ἵδρυμα, οὗ τὴν πρόσοδον ἔθεσε πάλιν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς συζύγου τοῦ στρατηγοῦ· εἰς τοῦτο συγκατετέθη οὗτος, ἀλλ' ἡ σύζυγός του ἠρνήθη τότε.

Ἔν τισι διαμερίσμασι τῆς ἐπαρχίας Γρανάδας ἐν Ἱσπανίᾳ παρετηρήθη μετὰ τοὺς ἐσχάτως ἐπισυμβάντας καταστρεπτικοὺς σεισμούς, ὅτι ὁ ἥλιος ἀνατέλλει ἡμίσειαν ὥραν βραδύτερον ἢ πρότερον. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ σειρὰ τῶν ὀρέων τῆς Σιέρρας Νεβάδας ὑψώθη ἐκ τῶν σεισμῶν κατὰ ἑκατοστύας τινὰς μέτρων.

Ἐδμόνδος Abοut. Περὶ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος ἀπεβίωσεν ἐν Παρισίοις ἐκ διαβήτου ἐν ἡλικίᾳ 57 ἐτῶν ὁ γνωστὸς μυθιστοριογράφος Ἐδμόνδος Abοut, ὁ ἐκλεχθεὶς μὲν ἐσχάτως μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας μὴ εὐτυχήσας ὅμως νὰ εἰσαχθῇ εἰς αὐτήν. Αἱ συγγραφαὶ τοῦ Abοut ἀρκετὴν ἐν Γαλλίᾳ τῷ παρέσχον φήμην, διότι τὸ ὕφος του ἦτο κομψὸν καὶ γλαφυρόν· τὴν Ἑλλάδα ὅμως ἠδίκησε πολὺ διὰ τῶν δύο μυθιστορημάτων του, τοῦ "Βασιλέως τῶν ὀρέων" καὶ "τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος," ἐν οἷς παρεσύρθη ὑπὸ τῆς φαντασίας του εἰς χλευασμοὺς καὶ εἰρωνείας ἐναντίον χώρας, ἐν ᾗ διέμεινεν ἐπὶ τρία ἢ τέσσαρα ἔτη ὡς μαθητὴς τῆς γαλλικῆς Σχολῆς, χώρας, ἣν χάριν εὐγνωμοσύνης τοὐλάχιστον δὲν ἔπρεπε νὰ διασύρῃ. Ἐν τῷ "Βασιλεῖ τῶν ὀρέων" διηγεῖται τὸν βίον Ἕλληνος λῃστοῦ καὶ ἐπιφέρει κρίσεις ὅλως ἀντικειμένας εἰς τὴν ἀλήθειαν, ἐν δὲ τῇ "Συγχρόνῳ Ἑλλάδι" παριστᾷ τὰ ἡμέτερα πράγματα οὐχὶ ὁποῖα πράγματι εἶναι, ἀλλ' ὁποῖα αὐτός, ὁ ξένος καὶ ὅλως ἄπειρος αὐτῶν, τὰ ἐφαντάσθη. Καὶ ὅμως ὁ Abοut ἐκήρυττεν ὅτι εἶναι φίλος τῆς Ἑλλάδος. Τοιοῦτοι φίλοι ἂς λείπουν!

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 283.

Εἰς τῶν ἀγυρτῶν τὰς χεῖρας
Εἶμαι ξίφος τρομερόν,
Ἐν ᾧ εἰς ἀνδρῶν τιμίων
Φέρω γενικὸν καλόν·
Δι' ἐμοῦ κινοῦνται στόλοι,
Ἐκστρατεύουν οἱ στρατοί·
Δι' ἐμοῦ ἡ ἡσυχία
Πανταχοῦ ἐπικρατεῖ·
Ἂν τὰ πρῶτα δυὸ στοιχεῖα
Ἀφαιρέσῃς ἀπ' ἐμοῦ,
Τὸ πᾶν δι' ἐμοῦ πληροῦται,
Καὶ οὐδὲν ἄνευ ἐμοῦ.

Γ. Βαρκλαντῆς, ἐν Τύνιδι.

Αἴνιγμα 284.

Δύο νέοι ποντικοί,
Κουρασμένοι, νηστικοί,
Εἰς ἑρμάριον ἐμβῆκαν,
Κ' ἐκεῖ ἄφθονα εὑρῆκαν
Σωρευμένα φαγητά,
Πῆτες, κόττες καὶ ψητά. —
Αἴφνης ὅμως, ὤ! τί φρίκη!
Ἐκλειδώθ' ἡ ἀποθήκη,
Καὶ οἱ δύο πεινασμένοι
Ἔμειναν φυλακισμένοι.
Τί νὰ κάμουν; ὀλολύζουν,
Πηδοῦν, τρέχουν, τριγυρίζουν·
Πλὴν βοήθεια καμμία!
Ἐντελὴς ἀπελπισία. —
Κατὰ τύχην ἀπ' τὸ μέρος
Διαβαίνει τότε γέρος
Ψαρομάλλης ποντικός,
Φρόνιμος καὶ σκεπτικός,
Καὶ τοὺς ὀδυρμοὺς ἀκούει·
Εἰς τὴν φυλακήν των κρούει,
Καὶ τοὺς λέγει· Τί συμβαίνει;
— Ἔλα, εἴμεθα κλεισμένοι,
— Τί νὰ σᾶς εἰπῶ, παιδιά;
Ποῦ νὰ εὕρω τὰ κλειδιά;
Ἂν 'συχνάζετε σχολεῖο
Θὰ ἠξεύρετε πῶς δύο
Ἀπ' τ' ἀλφάβητον στοιχεῖα
Θὰ σᾶς ἦσαν σωτηρία·
— Ποῖα εἶν' αὐτά; εἰπέτα.
— Ὄχι, τέκνα, εὕρετέ τα. —
Καὶ ἐσήκωσε τὸν ὦμον
Κι' ἠκολούθησε τὸν δρόμον.

Ὁ. Π.

Πρόβλημα 285.

Συμπλήρωσις λέξεων, ἀποτελουσῶν δύο φράσεις·

Η ω** ε**** μ** β****** α** η***
Η δ* ε******* χ*** π*** ε*******.

Ἰω. Κ. Γρουμπός, ἐν Γαλαζίῳ.

Πρόβλημα 286.

```
    *
  * * *
    *
*   *   *
* * * * * * * * *
*   *   *
    *
  * * *
    *
```

Ἀναπληρωθήτωσαν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων, οὕτως ὥστε ν' ἀναγινώσκωνται 6 λέξεις σημαίνουσαι, α'.) μέρος σώματος, β'.) περιώνυμον ἰατρὸν τῆς ἀρχαιότητος, γ'.) στοιχεῖον ἀόρατον, δ'.) ἀρχαῖον βασιλέα, αὐτοκτονήσαντα ἐν τῇ φυλακῇ, ε'.) οὐσίαν, στ'.) τροφήν.

Ν. Κ. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκῳ.

Πρόβλημα 287.

Διὰ τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων τριῶν ὀρέων τῆς Ἑλλάδος, δύο θεῶν, καὶ Νηρηΐδος σχηματισθήτω τὸ ὄνομα ἀρχαίου Ἕλληνος βασιλέως, τελευταίου ἄρχοντος πόλεως περιφανοῦς.

Ὁ αὐτός.

Πρόβλημα 288.

Ε* *αι* ε*ευ*ε*αι* *ο*ε*ι*
α*α*αι*ο**αι οι *ε*α*οι α***ε*
Ἐλλείπουσι τὰ σύμφωνα.

Π. Π. Σπῖνος, ἐν Θεσσαλονίκῃ.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 276.

Ἄννα — Μάννα.

Αἰνίγμ. 277.
Χρῆμα — ῥῆμα.

Αἰνίγμ. 278.
Καρκῖνος.

Προβλήματος 279.

Πολλοὶ τὸν πλοῦτον ἐμίσησαν, τὴν δόξαν οὐδείς.

Προβλήματος 280.

Ι ὀμένης,
Π άτροκλος,
Ι ώ,
Χ αρικλώ,
Α λφειός,
Π ηξήνωρ,
Μ ήδεια,
Ο ρφεύς,
Σ φίγξ.

Προβλήματος 281.

Ἀριαδνείου μήτου.

Ἐνθυμεῖσαι ὅτε ἦλθον βαρυνθεὶς ἐκ τοῦ καμάτου
Τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἡμέρας, κι' ὅτι ἔνδον μου ἐγκλείων
Ἡδονῆς γλυκείας πόθους καὶ αἰσθήματος ἀφάτου
Ζωηρὸς ἀπεβιβάσθην, ἐγκαταλιπὼν τὸ πλοῖον;

Προβλήματος 282.

ΑΜ ΑΘΕΙΑ ΜΕΝ ΘΡΑΣΟΣ
ΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΕ ΟΚΝΟΝ ΦΕΡΕΙ.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ.

Ἔλυσαν· Τὰ 267, 268, 270 καὶ 271 ὁ κ. Πέτρος Πράτσικας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὸ 268 ὁ κ. Πασχάλης Χ. Παπάζογλους ἐν Σουφλίῳ· τὸ 270 ὁ κ. Χαρ. Κ. Μάνδρος ἐν Θεσσαλονίκῃ· τὰ 274 ὁ κ. Θεμ. Π. Οἰκονομόπουλος ἐν Ῥενίῳ, καὶ ὁ κ. Ἰωάννης Γ. Κομβόπουλος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 276, 277 ἡ Κυρία Βασιλικὴ Δ. Βότη ἐν Τεργέστῃ· τὰ 277—279 ἡ δεσποινὶς Αἰκ. Π. Βασιλειάδου ἐπίσης· τὰ 276, 277, 279 ὁ κ. Ἠλίας Κλήμης ἐν Γαλαζίῳ· τὰ 276, 277, 279 ὁ κ. Κ. Τσ. Βάγιας ἐν Βραΐλᾳ· τὰ 276, 277 ὁ κ. Βασ. Ε. Βασιλᾶς ἐν Τεργέστῃ· τὰ 276, 277, 279 ὁ κ. Κ. Κ. Χατζόπουλος ἐν Μαγκεστρίᾳ· τὰ 276, 277 οἱ Κύριοι Ἐδ. Λ. Δημητριάδης καὶ Θεμ. Π. Οἰκονομόπουλος ἐν Ῥενίῳ· τὰ 276, 277 καὶ 278 ἐμμέτρως ἐκ Μαγκεστρίας·

"Πολλοὶ παλ' ἐτρέφοντο στὴν ἔρημον μὲ Μάνναν·
Τὴν κεφαλὴν ἀφαίρεσον καὶ θὰ εὕρῃς τὴν Ἄνναν."

"Ἀπὸ τὴν Γραμματικὴν τὸ ῥῆμα
Ἀληθὲς εἶν' δὲν σαλεύει·
Τρέπων δὲ τὸ ῥῆμα χρῆμα
Τότ' ὁ κόσμος τὸ λατρεύει."

"Ἂν καὶ πολλοὺς στὴν θάλασσαν καὶ ποταμοὺς εὑρήσῃς,
Στὸν οὐρανὸν ὡς ζώδιον Καρκῖνον θ' ἀπαντήσῃς."

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 19. LEIPZIG.

ΕΣΠΕΡΟΣ.

Σύγγραμμα περιοδικὸν μετὰ εἰκόνων ἐκδιδόμενον ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1|13 καὶ 15|27 ἑκάστου μηνός.

Τιμὴ ἐτησία προπληρωτέα φράγκα 40 (= μάρκαι 32 = ῥοῦβλια 16).
Τιμὴ καταχωρίσεων δι' ἕκαστον στίχον φοίνικ. 50.

Τὸ ἔτος τοῦ Ἑσπέρου ἄρχεται τῇ 1|13 Μαΐου.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

ΑΘΗΝΑΙ· κ. Κλεάνθης Ἰ. Ζάννος. ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ· κ. Ἀλέξ. Ν. Μελετόπουλος. ΚΕΡΚΥΡΑ· κ. Νικ. Σ. Μπάκας. ΖΑΚΥΝΘΟΣ· κ. Ν. Παππαδόπουλος. ΒΩΛΟΣ· . . . . . ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ· κ. Πέτρος Μ. Γκεντιλίνης. ΠΑΤΡΑΙ· κ. Παυσανίας Χοῖδας. ΣΥΡΟΣ· κ. Ν. Σακκελίων.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ καὶ ἡ λοιπὴ ΑΙΓΥΠΤΟΣ· κ. Πέτρος Σαράντης, Βιβλιοπωλεῖον "Ὁ Φοῖνιξ" ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰωάννης Παπάδης, βιβλιοπώλης. ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Γεώργιος Τσούντας, ἰατρός. ΣΜΥΡΝΗ· κκ. Δεκίπρης καὶ Σα, καὶ κ. Φρ. Σαρίκας. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ· κ. Σ. Γράσσος, βιβλιοπώλης. ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Κωνστ. Κυριαζῆς. ΣΕΡΡΑΙ· κ. Κ. Χόνδρος. ΚΑΒΑΛΑΑ· κκ. Α. Γ. Κούζης καὶ Σα. ΜΥΤΙΛΗΝΗ· κ. Ξενοφῶν Γκορτζιώτης. ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ· Λίδεσ. Ἀνανίας Ἀλεξανδρίδης. ΣΑΜΟΣ· κ. Σταματιάδης, ἔφορος τῆς Σαμιακῆς Βιβλιοθήκης. ΒΗΡΥΤΤΟΣ· κ. Χρ. Χριστοφόρου. ΑΜΙΣΟΣ· κ. Κ. Λαναρᾶς, ἰατρός. ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ· κ. Ἀπ. Ξενουδάκης. ΡΟΔΟΣ· κ. Μ. Μαλλιαράκης. ΙΩΑΝΝΙΝΑ· κ. Γ. Β. Λάππας. ΤΕΝΕΔΟΣ· κ. Κ. Κωνσταντινίδης. ΛΕΥΚΩΣΙΑ καὶ ΛΕΜΗΣΣΟΣ Κύπρου· κ. Η. Δ. Παπαδάκης. ΛΑΡΝΑΞ· κ. Ἰωάννης Πιερίδης.

ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ· κ. Ἀριστόδημος Α. Βοσκώφ. ΙΒΡΑΙΛΑ· κ. Ἰωάννης Α. Βοσκώφ. ΤΟΥΡΝΟ-ΜΑΓΟΥΡΕΛΟΝ· κ. Τηλέμ. Παπάζογλους. ΚΟΡΑΒΙΑ, ΠΙΚΕΤΟΝ, ΚΑΡΑΚΑΛ καὶ ΚΡΑΙΟΒΑΝ· κ. Νικόλαος Καραβίας. ΚΑΛΑΦΑΤΙΟΝ· κ. Νικ. Κουκλέλης. ΓΙΟΥΡΓΕΒΟΝ· κ. Εὐθυμ. Πεταλᾶς. ΓΑΛΑΖΙΟΝ· κ. Ἀχιλλεὺς Α. Βοσκώφ.

ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰάκωβος Μάνος, ἰατρός. ΜΟΣΧΑ· κ. Γρηγ. Ι. Ροσσόλυμος. ΟΔΗΣΣΟΣ· κ. Ἰ Κομποθέκρας. ΤΑΙΓΑΝΙΟΝ· κ. Δημ. Δ. Ἀλεξόπουλος. ΡΟΣΤΟΒΙΟΝ· κ. Στέφ. Λοβέρδος. ΓΕΙΣΚ· κ. Π. Α. Ἀξιώτης. ΝΙΚΟΛΑΙΕΦ· κ. Θεόδωρος Λυκιαρδόπουλος. ΒΕΡΔΙΑΝΣΚΑ· κ. Νικ. Κ. Μουσούρης. ΙΣΜΑΗΛΙΟΝ· κκ. Ἀδελφοὶ Κωνσταντινίδαι. ΚΙΣΝΟΒΙΟΝ· κ. Α. Καρβούνης. ΠΟΤΙΟΝ· κ. Περικλῆς Ν. Κομηλιάδης.

ΠΑΡΙΣΙΟΙ· κ. Θεμιστοκλῆς Πετροκόκκινος.
ΜΑΣΣΑΛΙΑ· κ. Π. Ἐκιντζόγλου.
ΛΟΝΔΙΝΟΝ· κ. Σ. Παπαντωνόπουλος. ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ· κ. Γ. Θ. Σκρινῆς.
ΡΟΥΣΤΣΟΥΚΙΟΝ Βουλγαρίας· κ. Σταῦρος Χριστοδουλίδης.
ΤΕΡΓΕΣΤΗ· κ. Π. Περβάνογλους. ΚΑΛΚΟΥΤΤΑ κ. Ἰωάν. Κ. Σταυρίδης.
ΝΕΑ-ΥΟΡΚΗ· κ Δημ. Ν. Μπότασης, γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὰ μέρη, ἔνθα δὲν ἐσυστήθησαν ὁριστικῶς ἐπιστασίαι, οἱ δουλόμενοι δύνανται νὰ γείνωσι συνδρομηταὶ ἐπὶ προκαταβολῇ τῆς ἐτησίας συνδρομῆς, ἀποτεινόμενοι εἴτε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν διεύθυνσιν (ELSTER-STRASSE No. 19) ἐν ΛΕΙΨΙΑι, εἴτε εἰς τὰ οἰκεῖα ταχυδρομικὰ γραφεῖα, τῆς διευθύνσεως τοῦ Ἑσπέρου συνεννοηθείσης περὶ τούτου μετὰ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν γερμανικῶν Ταχυδρομείων. Τὸ φύλλον ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ. ELSTER-STRASSE No. 19. LEIPZIG.

Für Familien und Lesecirkel, Bibliotheken, Hotels, Cafés und Restaurationen.

Illustrirte Zeitung

Probe-Nummern gratis und franco.

Abonnements-Preis vierteljährlich 6 Mark. — Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und Postanstalten.

Expedition der Illustrirten Zeitung in Leipzig.

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ ΠΛΟΥΤΗ.

Τὸ μοναδικὸν τοῦτο σύγγραμμα, ἀπαραίτητον εἰς πάντα Τραπεζίτην, Κεφαλαιοῦχον, Συμβολαιογράφον, καὶ ἐν γένει εἰς πάντα κάτοχον γραμματίων λαχείου, περιέχει.

α'.) Ἐπίσημον καὶ ἀκριβῆ Κατάλογον ὅλων τῶν ὁμολογιῶν μετὰ λαχείου. Αὐστριακῶν, Γερμανικῶν, Γαλλικῶν, Ἰταλικῶν, Βελγικῶν, Ῥωσσικῶν, Ἑλβιτικῶν, Τουρκικῶν, Ἑλληνικῶν, Ῥωμουνικῶν κτλ., αἵτινες ἐκληρώθησαν ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῶν κληρώσεως μέχρι 31. Ὀκτωβρίου 1884 καὶ δὲν ἐπαρουσιάσθησαν ἀκόμη πρὸς ἐξαργύρωσιν.

β'.) Τοὺς Καταλόγους ὅλων τῶν αὐστριακῶν καὶ οὐγγρικῶν ὁμολογιῶν, ἐφ' ὧν ἐγένετο κατάσχεσις.

γ'.) Πληροφορίας ἀκριβεῖς περὶ τοῦ χρόνου τῶν κληρώσεων, περὶ τῆς ἀξίας τῶν λαχνῶν, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τίτλων, ἀξίας τῶν τοκομεριδίων, τοῦ χρόνου καθ' ὃν γίνονται αἱ πληρωμαὶ αὐτῶν, καὶ ἐν γένει πάσας τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας.

Ἓν ἀντίτυπον φρ. 3,50. Πέντε ἀντίτυπα φρ. 15.

Ἀπευθυντέον διὰ συναλλαγματικῆς ἢ καὶ γραμματοσήμων Au Moniteur de la Chance universelle. Vienne (Autriche).

ΑΓΝΗΣ ΣΜΙΘ
ΒΛΕΜΜΑΤΑ
ΕΠΙ ΤΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ·

Τρικομία ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ — Πρῶται ἐντυπώσεις ἐν Ἀθήναις — Ἐν Ἀθήναις — Τὸ Σούνιον καὶ ὁ Ὑμηττός — Ὁ Μαραθὼν καὶ ἡ Αἴγινα — Ὁ ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου καὶ ἡ Ἀκροκόρινθος — Αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ Ἀργολικὴ πεδιάς — Ἐν Σπάρτῃ — Παρὰ τὸν Ταΰγετον — Ἐπὶ τῆς Ἰθώμης — Τὸ Πάσχα ἐν μονῇ — Ἀπὸ τῆς μονῆς εἰς Κρέκι — Ἐν Ὀλυμπίᾳ — Ἀπ' Ὀλυμπίας εἰς Μέγα Σπήλαιον — Ἐκδρομὴ εἰς τὴν Στύγα — Ἑλληνικὴ φιλοξενία — Δυσχέρειαι — Θύελλα ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ — Ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς Κέρκυραν — Ἡ γλῶσσα καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων — Τρόπος τοῦ περιοδεύειν ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Μετάφρασις Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

Τὸ παρὸν βιβλίον, ἐκ 16 τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα μεγάλου 8ου συγκείμενον, καὶ περιέχον πολλὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας καὶ χάρτην τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντα, ἐκδίδεται κατ' αὐτὰς κομψῶς καὶ πολυτελῶς δεδεμένον.

Τιμὴ Φράγκων 7.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι ΤΥΠΟΙΣ Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ.

M. MINGHETTI.

Τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ ἡ τούτων ἐπέμβασις εἰς τὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς διοικήσεως.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ καὶ εἰσαγωγὴ

Γ. Μικονίου
διδάκτορος τῆς Νομικῆς.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι
W. DRUGULIN
1885.

Εὕρηται παρὰ τῷ τυπογραφείῳ W. DRUGULIN ἐν Λειψίᾳ, καὶ τιμᾶται φράγκων 5.

ΜΙΛΤΩΝΟΣ
ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ
ἔμμετρος μετάφρασις
Ἀλεξάνδρου Σ. Κάσδαγλη.

Ἔκδοσις πολυτελὴς μετὰ εἰκόνων
ὑπὸ
Gustave Doré.

Ἐν Λειψίᾳ
1884.
W. DRUGULIN.

Εκδίδεται κατὰ τεύχη· τιμὴ ἑκάστου τεύχους μάρκαι 2.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

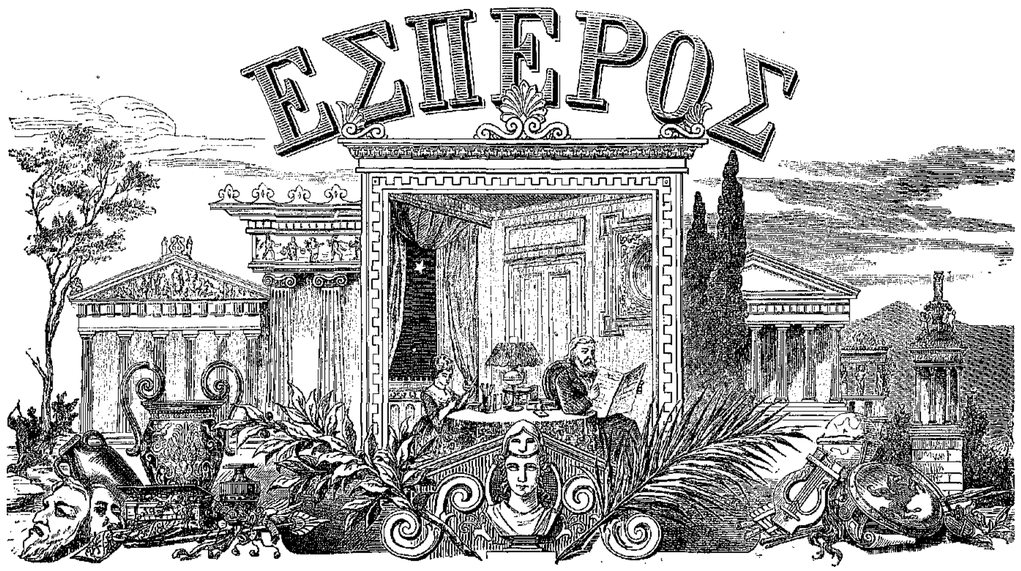
ΕΣΠΕΡΟΣ

ΕΤΟΣ Δ'. Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1|13 Φεβρουαρίου 1885 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φρ. χ. 40. Μάρ. 32. Ῥοῦβλ. 16. Αρ. 91.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Τὰ στενὰ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου ἐν Ἀχαΐᾳ. — Περὶ τῆς σχέσεως τῶν ἐπιστημῶν πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς ὑψίστης ἀρχῆς αὐτῶν (συνέχεια). — Τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον (συνέχεια). — Ἡ πόλις Βάρνη ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ. — Ἡ πριγκήπισσα. Διήγημα (τέλος). — Ποίησις· Βασιλικῇ Λ., Τῇ φίλῃ Λευκαδίᾳ. — Ἡ νυμφικὴ ἐσθής. — Ἐν Ἀβυσσινίᾳ. — Ὁ ζωγράφος Βενζηόρ. — Ἡ ἐν Δρεπάνῳ ναυμαχία. — Ὁπλίτης Μεξικανὸς ἐκ τοῦ στρατοῦ τοῦ Μοντεζούμα. — Μνημόσυνον Π. Βράϊλα Ἀρμένη ἐν Κερκύρᾳ. — Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Γραμματοκιβώτιον.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Τὰ στενὰ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου. — Ἡ πόλις Βάρνη. — Τὰ ἀνάκτορα τοῦ βασιλέως Ἰωάννου τῆς Ἀβυσσινίας. — Ὑδροφόροι ἐν Ἀβυσσινίᾳ. — Τὸ φρούριον Ἀδί-Τεκλὰρ ἐν Ἀβυσσινίᾳ. — Ἡ οἰκία τοῦ Ῥάς-Ἀλλοῦλα ἐν Ἀβυσσινίᾳ. — Ὁπλίτης Μεξικανός. — Ἡ ἐν Δρεπάνῳ ναυμαχία. — Ῥωμαϊκὴ πεντήρης.

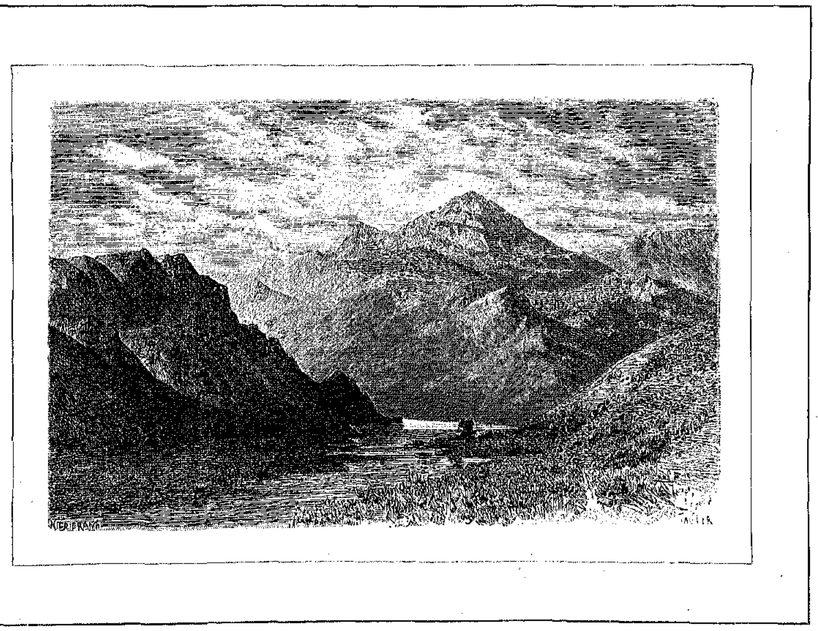

ΤΑ ΣΤΕΝΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ.

ΤΑ ΣΤΕΝΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ ΕΝ ΑΧΑΙΑι.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 289.)

Πρὸς βορρᾶν τῆς καλῆς 'Αχαΐας
Κρημνωδῶν σειρὰ βράχων ὑψοῦται·
Βλέπουν οὗτοι μὲ ὄψεις ἀγρίας
Πρὸς τὸ ἄπειρον, μέγα κενόν·
'Εκεῖ χαῖνον τὸ μέλαν σφηνοῦται
Τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου στενόν.

Φάραγξ εἶναι στενὴ καὶ ζοφώδης,
Ὡς τι χάσμα ἐν μέσῳ ὀρέων,
Ὅπου ὄμβροι χαράττουν πετρώδεις
'Αποτόμων στροφὰς ἀτραπῶν·
Φωλεὰν τὴν νομίζεις ὀρνέων,
Κατοικίαν βροντῶν κι' ἀστραπῶν.

Εἶν' ἑσπέρα· ἀτμὸς ἐπιστέφει
Τῶν βουνῶν τὰ ἀγέρωχα ὕψη·
Πρὸς δυσμὰς συνωθοῦνται τὰ νέφη,
Καταιγίδος δεινῆς οἰωνοί.
Μετ' ὀλίγον τὸ φῶς θὰ ἐκλείψῃ,
Θὰ σιγήσῃ καὶ πᾶσα φωνή.

Ὅταν πάλη στοιχείων ἐγγίζῃ
Ὅλ' ἡ φύσις σιγᾷ καὶ νεκροῦται·
Καὶ ἡ πλάσις αὐτὴ ἀτενίζει
Πρὸς φαντάσματα μαύρων σκιῶν·
Ὁ ἀὴρ καταπίπτει, θολοῦται
Ὡς ἐν τρόμῳ κι' αὐτὸς δειλιῶν.

Τῆς θυέλλης ἡ λύσσα μυκᾶται·
Τρέμει ὅλον ἐκ βάθρων τὸ ὄρος,
Καὶ ἡ γῆ κλονουμένη βροχᾶται·
'Εν σεισμῷ κεραυνῶν βροντωδῶν.
Νὰ διέλθῃ τολμᾷ ὁδοιπόρος
Τὴν μονήρη ἐκείνην ὁδόν;

Τίς ἀφόβως ποτὲ θ' ἀντικρύσῃ
Τὸν δεινὸν τῶν στοιχείων ἀγῶνα;
Τίς τολμᾷ πρὸς ἐμπρὸς νὰ χωρήσῃ,
Ὅταν βράχοι, γιγάντων σκιαί,
Τὰς διόδους φρουροῦν τὸν χειμῶνα,
Ὡς τοῦ ᾅδου φρικταὶ σκοπιαί;

Ὁ τοῖς ὄρεσι θέσιν ὁρίσας
Καὶ τοὺς ὄγκους τῶν βράχων στηλώσας·
Ὁ τὰ ὕψη, τὰ βάθη χωρίσας
Δι' αὐτῶν πρὸς ἡμᾶς ὁμιλεῖ,
Κ' ἐν τοῖς πλάσμασι τούτοις τὰς τόσας
Θαυμαστάς του δυνάμεις δηλοῖ.

* * *

Πλὴν παρῆλθεν ἡ θύελλα· νέα
Ἡ πρωΐα σκιρτᾷ, ἀναθάλλει·
Ζωοφόρος φυσᾷ καὶ ἀκμαία
Τοῦ ζεφύρου γλυκεῖα πνοή,
Κ' ἐν τῇ φύσει ἀπέραντον πάλλει
Νέον σθένος καὶ νέα ζωή.

'Επιστέφει ἀκτὶς τοῦ ἡλίου
Τῶν ὀρέων καὶ πάλιν τὰς ράχεις,
Αἱ κοιλάδες πληροῦνται ἠπίου
Φέγγους· λάμπουν ἐν πάσῃ πτυχῇ
Τοῦ ἐδάφους χρυσόλοφοι στάχεις,
Καὶ τοῦ δάσους τὸ ᾆσμα ἠχεῖ.

Ὁ δὲ ἄνθρωπος βλέπει, θαυμάζει,
Πλήρης θάμβους τὸ γόνυ του κλίνει,
Συγκινεῖτ' εὐσεβῶς, κι' ἀνακράζει
Πρὸς τὰ ἔργα τῆς Θείας χειρός·
"Ἐν θυέλλῃ καθὼς κ' ἐν γαλήνῃ
Μέγας εἶσαι, Θεέ, κι' ἰσχυρός!"

Ι. Π.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΡΟΣ ΑΛΛΗΛΑΣ
ΚΑΙ
ΙΔΙΑι ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΥΨΙΣΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΑΥΤΩΝ.

'Υπὸ τοῦ 'Αρχιμανδρίτου Κ. Καλοζύμη.

(Συνέχεια.)

Τὴν θεωρίαν ἡμῶν ὅτι ὁ Θεός ἐστιν ἡ ὑψίστη ἀρχὴ εἰς ἣν ἀποβλέπει ν' ἀφιχθῇ πᾶσα ἐπιστήμη ἐπιρρώννυσι τὸ ὅτι ὁ Θεὸς γινώσκει τὰ πάντα καὶ οὐδὲν ἀγνοεῖ. Διότι μόνος ὁ Θεός ἐστι πατὴρ τῶν φώτων καὶ πηγὴ νοερὰ πάσης ἀληθείας καὶ παντὸς φωτισμοῦ. Αὐτὸς εἰσδύει εἰς τὰ ἐνδότατα τῆς καρδίας καὶ γινώσκει καὶ αὐτὰ τὰ μυστικώτατα ἐλατήρια ὅλων τῶν διαβουλίων καὶ ἐνεργειῶν ἡμῶν. Αὐτός ἐστι παντογνώστης καὶ τῆς ἀληθοῦς σοφίας παροχεύς. Τοιαύτης δὲ οὔσης τῆς ὑψίστης σοφίας πᾶς τῆς ἐπιστήμης λάτρις ἐπιζητεῖ ἐν τῇ τῶν ἐπιστημῶν θεραπείᾳ ἵνα ἀνέλθῃ μέχρι τῆς ἀνωτάτης θεωρίας καὶ γνώσεως, καὶ μέχρι τῆς ἀρχῆς ἐκείνης ἥτις περιέχει ἐν ἑαυτῇ πᾶσαν θεωρίαν καὶ γνῶσιν καὶ ἐστὶν ἡ ἀληθὴς σοφία. Ὁδεύων δὲ πρὸς τὸ μέγα τοῦτο κέντρον, πρὸς τὴν ἀνεξάντλητον ταύτην πηγὴν τῆς γνώσεως καὶ σοφίας, διέρχεται οὗτος ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ταύτῃ τὰς βαθμίδας τῶν διαφόρων θεωριῶν, καὶ ἐνθάδε ἀνιχνεύων ζητεῖ ἵνα ἀνεύρῃ σὺν ἄλλοις ἐν τῇ μεγάλῃ ποικιλίᾳ τῶν ὄντων ἐν τῇ διηνεκεῖ καὶ κανονικῇ κινήσει τῶν διαφόρων σωμάτων καὶ ἐν γένει τοῦ σύμπαντος κόσμου τὴν ἑνότητα καὶ τὸν ἐσωτερικὸν αὐτῶν σύνδεσμον τὸν τεθέντα αὐτοῖς ὑπὸ τῆς θείας χειρός, ὡς καὶ τὸν νόμον ἐκεῖνον καθ' ὃν ταῦτα ἄγονται ὑπ' Αὐτῆς εἰς τὸ οἰκεῖον τέλος. 'Εν δὲ τῇ ἐπιστημονικῇ αὐτοῦ ταύτῃ πορείᾳ καὶ ἐρεύνῃ κατοπτευομένης καὶ τῆς ἠθικῆς τοῦ κόσμου διατάξεως διαβλέπει οὗτος διὰ τοῦ εὐσεβοῦς ὀφθαλμοῦ ὅτι οὐδὲν ἕτερόν ἐστι τὸ πληροῦν καὶ ζωοποιοῦν τὰ πάντα ἢ αὐτὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Οὐδὲν τὸ συγκρατοῦν καὶ κινοῦν καὶ διέπον αὐτὰ ἢ ἡ πανσθενὴς δεξιὰ τοῦ 'Υψίστου. Μωρὸν δὲ λίαν ἅμα καὶ ἀσεβές ἐστι τὸ ἀποδέχεσθαι, ὥς τινες φρονοῦσιν, ὅτι ὁ κόσμος κινεῖται καὶ διαπλάττεται ὑπὸ ἀψύχου τινὸς μηχανισμοῦ, ἢ τυφλοῦ ὀργανισμοῦ, ἢ καὶ ὑπὸ τυφλῶν τινων καὶ ἀσυνειδήτων δυνάμεων, καὶ μὴ ἀναγνωρίζειν ὑπέρτατον λογικὸν καὶ αἰώνιον πνεῦμα, ὅπερ κυβερνᾷ αὐτὸν καὶ διέπει. Θάνατος ἀληθῶς ἤθελεν εἶσθαι διὰ πᾶσαν ἐπιστήμην, διὰ πᾶν ἐπιστημονικὸν πνεῦμα, ἐὰν διαρρηγνῦον συνφδὰ τῇ φύσει αὐτοῦ τὸ ἐξωτερικὸν περικάλυμμα τῶν πραγμάτων καὶ ὄντων καὶ διεισδύον καὶ μέχρι τῶν μυχαιτάτων αὐτῶν εὕρισκεν οὐδαμοῦ πνευματικὸν βίον, οὐδαμοῦ συγγενὲς πνεῦμα, ἢ μόνον τυφλὴν ὁρμὴν τοῦ αὐτομάτου, ἢ καὶ σκοτεινόν τι κράτος δυνάμεων ἀλόγως καὶ ἀσυνειδήτως ἐνεργουσῶν. 'Αλλ' οὐχ οὕτως ταῦτα ἔχουσι, διότι πᾶν τὸ περὶ ἡμᾶς, καὶ ἡ κανονικὴ πορεία τῶν διαφόρων σωμάτων, καὶ ἡ θαυμασία ἁρμονία ἡ ἐπικρατοῦσα ἐν γένει ἐν τῷ σύμπαντι, καὶ τὸ ἐτασπικὸν βλέμμα τῶν ποικίλων δοκιμασιῶν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, καὶ ὁ ἔνδον ἡμῶν ἀδυσώπητος κριτής, ἡ συνείδησις ἡμῶν, ἤτοι ἡ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου ἐνοικοῦσα αὐτὴ ἀκτὶς τοῦ ἀπείρου, ἡ ἀποκαλύπτουσα ἡμῖν τὴν ἰδέαν τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀγαθότητος, του καθήκοντος, διαπρυσίως μαρτυροῦσι περὶ τῆς ὑπάρξεως ὑπερτάτου ὄντος, ἄλλως τε δὲ τί ἤθελεν εἶσθαι τότε ἡ φύσις αὐτὴ ἄνευ Θεοῦ; βεβαίως οὐδὲν ἄλλο ἢ σῶμα τι ὡραῖον μὲν καὶ ποικίλως ἐστολισμένον, ἀλλ' ἄνευ κεφαλῆς καὶ καρδίας, σῶμα κινούμενον μέν, ἀλλ' ὑπὸ δυνάμεων φαντασιωδῶν, ἢ ἄλλως εἰπεῖν γιγάντειόν τι κτῆνος ὅπερ ὅμως ἀνοηταῖνον ἀγνοεῖ τὴν καταπληκτικὴν καὶ ἀξιοθαύμαστον αὐτοῦ δύναμιν. Τί ἤθελεν εἶσθαι καὶ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἄνευ Θεοῦ; βρέφος τι ἔκθετον δι' ὃ οὔτε πατὴρ ἤθελεν ὑπάρχει οὔτε πατρίς, ὥστε ὑφ' ὧν κυμάτων ἐρρίφθη ἀσυνειδήτως εἰς τὸν βίον ὑπὸ τῶν αὐτῶν καὶ πάλιν παρασυρόμενον ἤθελε καταποθῇ καὶ τέλεον ἐξαφανισθῇ. Τί ὁ νόμος καὶ τὸ δίκαιον αὐτοῦ; τρομερὰ μάστιξ, δεινὴ τυραννία, καὶ κατάθλιψις τῶν ἀδυνάτων ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν, ἅμα δὲ καὶ ὁ ἄριστος δόλος πρὸς σαγήνευσιν αὐτῶν. Τί ἡ ἱστορία αὐτοῦ; ὄχλος μαινόμενος ἄνευ σκοποῦ καὶ τέλους. Τί ἡ φιλοσοφία αὐτοῦ; ἀληθὴς φαντασιοκοπία. Τί ἡ θρησκεία αὐτοῦ; ψεῦδος καὶ μωρία. 'Αλλ' ὅμως τὸ οὕτω φρονεῖν ἐστι παραλογισμός, ἀληθὴς ἄνοια, ἢ μᾶλλόν ἐστιν ἴδιον μόνον τοῖς μωροῖς καὶ ἄφροσιν, ὡς λέγει ὁ ψαλμῳδὸς "εἶπεν ἄφρων ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἔστι Θεός". (Ψαλ. 13, 7.) Ὁ δὲ σοφὸς Σολομὼν τὴν μωρίαν αὐτῶν ταύτην ἐλέγχων λέγει, "Μάταιοι μὲν γὰρ πάντες ἄνθρωποι φύσει, οἷς παρῆν Θεοῦ ἀγνωσία, καὶ ἐκ τῶν ὁρωμένων ἀγαθῶν οὐκ ἴσχυσαν εἰδέναι τὸν ὄντα, οὐδὲ τοῖς ἔργοις προσέχοντες ἐπέγνωσαν τὸν τεχνίτην". (Σολομ. 13, 1.) Μάτην ἀληθῶς ἀγωνίζεται ὁ ψευδεπιστήμων οὗτος, ἵνα τοιαύτης λέξεως χρῆσιν ποιησώμεθα, ἤτοι ὁ ἀσεβὴς ὁ ὡς τέρμα τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ ἔχων τὴν ἀθεΐαν ἵνα ἀποστῇ τῆς στιβαρᾶς τοῦ Θεοῦ χειρὸς καὶ διαφύγῃ τὴν ἁπανταχοῦ παρουσίαν αὐτοῦ· "Τὴν Σὴν χεῖρα διαφυγεῖν ἀδύνατόν ἐστι λέγει ὁ σοφὸς Σολομῶν" 15, 16. Μάτην ζητεῖ οὗτος διὰ τῶν σοφισμάτων αὐτοῦ ἢ διὰ κακοτέχνου ἐπινοίας ἵνα ἀνεγείρῃ ἐπιστημονικῶς οἰκοδόμημα οὗ τινος αἱ βάσεις εἰσὶ σαθραί. Οὗτος ἐν ταῖς σκέψεσιν αὐτοῦ ταύταις ἀκαθέκτως βυθιζόμενος, εἰς τὰ σκοτεινὰ βάραθρα τῆς ἀμφιβολίας νομίζει ὅτι ἔχει ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ στερεὸν καὶ ἀσφαλὲς στήριγμα. Μάτην πειρᾶται παντοίαις μηχανορραφίαις ὁ ἀσεβὴς ἵνα παραστήσῃ ὡς ἀμφίβολον, ἢ καὶ διαψεύσῃ τὴν ὕπαρξιν ὑπερτάτου ὄντος. "'Αρνούμενοι σε εἰδέναι ἀσεβεῖς" κηρύττει ὁ σοφὸς βασιλεύς. Σολομ. 15, 17. Μάτην τέλος ὁπλίζεται καὶ ἀγρύπνως ἐνεδρεύει πρὸς δολοφονίαν παντὸς πνευματικοῦ βίου· διότι καὶ ἡ δύναμις τῶν ὅπλων αὐτοῦ τούτων ἐξουδετεροῦται καὶ τέλεον ἐκμηδενίζεται ἀπέναντι τοῦ ἰσχυροῦ καὶ ἀκαταμαχήτου κράτους τῆς ἀληθείας, καὶ αἱ προσπάθειαι αὐτοῦ αὗται ἄρδην ματαιοῦνται καὶ εἰς χλεύην μετατρέπονται. "Τοῦ τοιούτου ἡ καρδία σποδὸς ἐστι, λέγει ὁ σοφὸς Σολομών, καὶ γῆς εὐτελεστέρα ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ. Ὁ δὲ βίος αὐτοῦ πηλοῦ ἀτιμότερος, ὅτι ἠγνόησε τὸν ἐμπνεύσαντα αὐτῷ ψυχὴν ἐνεργοῦσαν, καὶ ἐμφυσήσαντα πνεῦμα ζωτικόν." (Σοφ. Σολομ. 15, 10.) Τοῦτο δὲ μόνον ἐστὶν ἀληθὲς ὅτι, ὅσῳ μᾶλλον οὗτος ἐν ἀγωνίᾳ καὶ μόχθῳ πρὸς τοῦτο καταγίνεται, τόσῳ ὀλιγώτερον βλέπει τοὺς πόνους καὶ ἀγῶνας αὐτοῦ τούτους ἀνταμειβομένους καὶ ἐν γένει τὰ ἔργα αὐτοῦ ταῦτα εὐοδούμενα ἢ εὐδοκιμοῦντα. Μετέρχεται μὲν καὶ οὗτος τὸ ὄντως ὑψηλὸν ἅμα καὶ ἱερὸν τοῦ ἐπιστήμονος ἔργον, ἀλλ' ὅμως ἐν τῇ ἐξασκήσει καὶ δεδηλοῖ καὶ ἐξευτελίζει ὑποβιβάζων αὐτὸ εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ εὐτελοῦς καὶ δουλικοῦ βιοποριστικοῦ ἔργου. Διότι οὕτω φρονῶν ὁ ἀσεβής, ὁ κακῶν ἐραστής, ἤτοι ὁ ψευδεπιστήμων, οὐδὲν ἄλλο πράττει ἐν τῇ δῆθεν ἐπιστημονικῇ αὐτοῦ ἐργασίᾳ, ἢ πληροῖ τὴν καρδίαν αὐτοῦ μετὰ ψυχρῶν τῆς καταστροφῆς θεαμάτων, καταξηραίνει καὶ τὸν ἐνδότατον μυελὸν τῶν ὀστέων αὐτοῦ καὶ κατακρημνίζει ἑαυτὸν εἰς τὰ βαθύτατα βάραθρα τῆς ἀμφιβολίας, ἢ ἵνα ἄλλως εἴπωμεν, οὐδὲν ἄλλο κατορθοῖ ἢ συλλέγει

μόνον παλαιά τινα καὶ κατατετριμμένα τεμάχια τῆς ἀψύχου ὕλης, ἅτινα καὶ ἀκροθιγῶς μόνον σπουδάζων ἀγωνίζεται ἵνα ψωμίζῃ ἑαυτὸν ἐκ τῆς εὐτελοῦς καὶ βαναύσου ἐργασίας αὐτοῦ ταύτης, καὶ οὕτως ἐκτελῇ κατ' ἀνάγκην καὶ τὸ τοῦ εὐτελοῦς δούλου ἔργον ἐπὶ τῇ ἐλπίδι μόνον αἰσίου μέλλοντος. Περὶ δὲ αἰσίου μέλλοντος ποιητής τις ἔγραψε λέγων, ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν ἐξαφανίζεται ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀνθρώπου ἡ περὶ αἰσίου μέλλοντος ἐλπὶς ἥτις ὅμως οὐδέποτε ἀπ' αὐτοῦ ἀφίσταται, ἐχομένη ἔστω καὶ ἐπὶ ψυχρῶν μόνον μαρτυριῶν, οὐ παύεται οὗτος ἀνασκάπτων καὶ δὴ μετ' ἀπλείστου χειρὸς πᾶν εἶδος ἐδάφους ἔνθα ἐλπίζει ὅτι δύναται ἵνα ἀνεύρῃ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ὀνειροπολουμένους θησαυρούς, ἐφ' ᾧ καὶ χαίρει εὑρίσκων ἐνίοτε ἀντὶ ἄλλου καὶ ἀφθονίαν σκωλήκων.

'Αλλ' ὁ πολυτιμότατος θησαυρός, ἢ μᾶλλον ὁ θησαυρὸς τῶν θησαυρῶν ἐστι τὸ ὕψιστον ἀγαθόν. Τὸ δὲ ἀγαθὸν τοῦτό ἐστιν ὁ Θεός. Τὸν θησαυρὸν λοιπὸν τοῦτον ὀφείλομεν ἀνασκάπτοντες τὸ ἔδαφος τῶν ἐπιστημῶν εὐλαβῶς νὰ ἀναζητῶμεν ὅπως εὕρωμεν αὐτὸν ἐν τῷ βάθει αὐτοῦ, ἔνθα μένει οὗτος κεκρυμμένος. 'Εὰν δὲ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ λαλοῦσι περὶ τοῦ ποιητοῦ αὐτῶν, "οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, λέγει ὁ Προφητάναξ" (Ψαλ. 18, 1) καὶ ἡ ἐπιστήμη πρέπει νὰ σιγήσῃ καὶ δὲν πρέπει νὰ διδάξῃ ἡμᾶς ἵνα ἐννοῶμεν αὐτὸν καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ; Καὶ ὑπάρχει τις ἐκ τῶν ἐνθάδε γλῶσσαν καὶ λόγον ἐχόντων ὅστις δὲν ἤκουσε ζωηρῶς τὴν φωνὴν αὐτῶν; οὐδείς! 'Αφ' οὗ δὲ τὸ σύμπαν αὐτὸ λαλεῖ περὶ Θεοῦ καὶ μαρτυρεῖ περὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ, καὶ αἱ ἐπιστῆμαι πρέπει νὰ σιγῶσιν; οὐχί! Διότι καὶ ἐλάλησαν αὗται ἀείποτε, καὶ νῦν λαλοῦσι, καὶ λαλήσουσιν ἐσαεὶ μεγαλοφώνως περὶ αὐτοῦ. Ἔνθα δὲ ἡ ἀληθὴς φιλοσοφία, λέγει διάσημός τις συγγραφεύς, κατορθοῖ ν' ἀναχθῇ εἰς μέγα ὕψος τῆς περὶ τοῦ ὑψίστου ὄντος καὶ τοῦ κόσμου θεωρίας. Ἔνθα ἡ ταχύπτερος ποίησις πτερυγιζομένη ἄρχεται ἐξόχως τῆς πτήσεως αὐτῆς καὶ ἀφικνεῖται εἰς ἱκανὸν ποιητικὸν ὕψος. Ἔνθα ἡ ἱστορία διὰ τῶν φωτεινῶν αὐτῆς λαμπτήρων διαφωτίζουσα τὴν σκοτεινὴν καὶ ἀσέληνον νύκτα τῶν παρελθόντων αἰώνων ἀνορύττει καὶ ἐξάγει δι' ἰδίων χειρῶν ἐκ τῶν ἐγκάτων αὐτῶν τὰ κάλλιστα καὶ πολύτιμα αὐτῆς εὑρήματα. Ἔνθα ἡ φυσικὴ φέρει εἰς φῶς τὰ ὡραῖα καὶ εὐεργετικὰ πορίσματα τῶν μεγάλων αὐτῆς ἐρευνῶν. Ἔνθα τέλος πᾶσα κατόπτευσις τοῦ ἀστερόεντος οὐρανοῦ καταθέτει μετὰ τὴν διεξοδικὴν αὐτῆς ταύτην πορείαν ταπεινῶς καὶ ἠρέμως τὸ ἀνιχνευτικὸν αὐτῆς ὄργανον καὶ διηγεῖται μετὰ θαυμασμοῦ καὶ εὐλαβείας πᾶν ὅ,τι κατ' αὐτὴν εἶδεν, ἐκεῖ ἀκούεται ἀντηχῶν οἱονεὶ ἐγγὺς ὁ θεῖος λόγος ἐν τόνῳ κηρύγματος μᾶλλον ἢ ἧττον ἰσχυρῷ, ὅπερ πᾶς βροτὸς ἐν ἐκκλησίᾳ τινὶ ἀκούει.

'Υπάρχουσι μὲν πολλὰ εἰσέτι πεδία αὐχμηρὰ καὶ ἔρημα ἐν τῷ βασιλείῳ τῶν ἐπιστημῶν, ἀλλ' ὁ σοφὸς ὁδηγὸς καθοδηγεῖ διὰ τῶν πεδίων τούτων ἀσφαλῶς τοὺς αὐτῷ πεπιστευμένους εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας καὶ εἰς τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς ἔχων ἀείποτε μεθ' ἑαυτοῦ πεπληρωμένον τὸν ἀσκὸν δροσεροῦ ὕδατος, ἐξ οὗ καὶ ἀφθόνως παρέχει εἰς πόσιν πᾶσι τοῖς κατὰ τὴν ἐκτενῆ ταύτην καὶ ἄνυδρον χώραν ὁδεύουσιν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν καὶ ἐπίβλεψιν αὐτοῦ. Τούτων δὲ μετ' αὐτοῦ συμπορευομένων οὐ παύεται ἐνθαρρύνων καὶ προτρέπων αὐτοὺς ἵνα εἰσέρχωνται θαρραλέως εἰς τὰ ἄγνωστα ταῦτα πεδία τῶν ἐπιστημῶν καὶ μετὰ ζήλου ἀνασκάπτοντες ἀναζητῶσιν ἐκεῖ τὴν εὕρεσιν διαφόρων πολυτίμων πνευματικῶν μετάλλων καὶ ἄλλων ἱερῶν κειμηλίων, ἅτε πολλῶν τοιούτων ἐν αὐτοῖς κρυπτομένων. Πρὸς ὑπέρβασιν δὲ καὶ κατανίκησιν πάντων τῶν πρὸς τοῦτο προστυγχανόντων αὐτοῖς κωλυμάτων προβάλλει ὡς ἀμοιβὴν τῷ νικῶντι ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ ἐπιστημονικοῦ βίου τὴν παροχὴν ἐνδόξου στεφάνου, παρεχομένου τούτῳ μὲν ὑπὸ τῆς χειρὸς τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας, ἢ τῆς οὐρανίου ἀγάπης, ἐκείνῳ δὲ ὑπὸ τῆς τιμῆς καὶ τῆς δόξης. Τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ ἐπιμελῶς ἀνασκάπτεται καὶ δεξιῶς καλλιεργεῖται τὸ πνευματικὸν τοῦτο τῶν ἐπιστημῶν ἔδαφος, ἐξ οὗ διηνεκῶς ἀναβλαστάνουσιν, ἀνθοῦσι καὶ καρποφοροῦσι νέαι ἐπιστημονικαὶ γνώσεις, καὶ ἐν ᾧ νέαι ἀείποτε γίνονται ἀνακαλύψεις, οὖσαι εὐκλεὴς καρπὸς τῆς καλλιεργείας ταύτης. Ὅ,τι δὲ ἐξετελέσθη ἐν τοῖς νεωτάτοις καιροῖς διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς χημείας, τῆς βοτανικῆς, τῆς ζωολογίας, τῆς ἀνθρωπολογίας καὶ ἄλλων ἔτι ἐπιστημονικῶν κλάδων, παρίσταται πρὸ τῶν βλεμμάτων ἡμῶν σήμερον ὡς λίαν εὐφρόσυνον συμβεβηκὸς μαρτυροῦν ἐναργῶς κατὰ πόσον δύναται τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὴν φύσιν, καὶ τί δύναται εἰσδῦον εἰς αὐτὴν νὰ κατορθώσῃ. Διότι τίς δύναται ν' ἀρνηθῇ τὰ μεγάλα καὶ ποικίλα ὠφελήματα ἅτινα παρήγαγε τοῦτο ἐν τῇ εἰσδύσει ταύτῃ, καθ' ἣν διακρίνει κάλλιστα τὰ διάφορα εἴδη καὶ στοιχεῖα τῆς ὕλης, διαβλέπει ὡς ἐν διαυγεῖ κατόπτρῳ τὴν συναρμογὴν καὶ κανονικὴν λειτουργίαν τῶν ὀργανικῶν σωμάτων καὶ ἐν γένει τὸν ὅλον μηχανισμόν, ἵνα οὕτως εἴπωμεν, παντὸς ὀργανικοῦ βίου. Ὁποῖον ἀληθῶς κήρυγμα ἱεροῦ οἱονεὶ εὐαγγελίου δὲν γίνεται καθ' ἑκάστην πρὸ ἡμῶν ἐν τῇ λειτουργίᾳ ταύτῃ τοῦ σύμπαντος! Κήρυγμα παραινοῦν ἡμᾶς διαπρυσίως ἵνα ἀπὸ βαθμίδος εἰς βαθμίδα ἀνερχόμενοι παρατηρῶμεν ἐν τῷ νήματι τῶν θεωριῶν τούτων τὴν τὰ πάντα σοφῶς Κυβερνῶσαν θείαν χεῖρα καὶ ὑμνῶμεν πανευλαβῶς τὸν Κύριον.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ.

'Υπὸ Εὐθ. Καστόρχη, καθηγητοῦ.

(Συνέχεια.)

Ἐν τοῖς ἑπομένοις ἔτεσιν ηὔξανεν ὁσημέραι ὁ τῶν φοιτητῶν ἀριθμὸς κατὰ λόγον τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γυμνασίων, ἠλαττοῦτο δὲ ὁ τῶν ἀκροατῶν, προσήρχοντο ὅμως ἑκάστοτε καὶ ἐκ τῆς Τουρκίας οὐκ ὀλίγοι φοιτηταί, φέροντες ἀπολυτήρια τῶν ἐκεῖ γνωστοτέρων ὡς τελειοτέρων σχολείων· κατετάσσοντο δὲ εἰς τοὺς φοιτητὰς καὶ ἄλλοι ἐκεῖθεν ἐρχόμενοι μετὰ ἐξέτασιν καὶ ἔγκρισιν ἐπιτροπείας καθηγητῶν. Συνεχωρήθη δὲ τοῦτο κατ' ἐξαίρεσιν τοῖς ἐκ Τουρκίας ἐρχομένοις, ὅπου δὲν ὑπῆρχον τακτικὰ γυμνάσια. Ὕστερον ὅμως ὅτε καὶ ἐνταῦθα συνέστησαν τοιαῦτα, ὡρίσθη οἱ ἐκ τούτων ἐξερχόμενοι καὶ ἀπολυτήρια φέροντες νὰ ἐγγράφωνται μόνον εἰς τοὺς φοιτητάς, οἱ δὲ μὴ φέροντες παρεπέμποντο εἰς τὰ τῆς πρωτευούσης γυμνάσια ἵνα συμπληρώσωσι τὸν τῆς ἐγκυκλίου παιδείας κύκλον· μεθ' ὃ κατηργήθη καὶ ἡ τούτων ἐξεταστικὴ ἐπιτροπεία. Μετὰ τὴν πρώτην πενταετίαν κατηργήθη καὶ ἡ ἐγγραφὴ τακτικῶν ἀκροατῶν, ἥτις ἐν ἀρχῇ συνεχωρήθη χάριν τῶν ἐν τῇ πρωτευούσῃ ὑπαλλήλων, μὴ δυναμένων νὰ προσέλθωσιν εἰς γυμνάσιον, θελόντων ὅμως ν' ἀποκτήσωσιν ἐπιστημονικὰς γνώσεις.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς προσερχομένων φοιτητῶν κατὰ τὰς πρώτας δύο δεκαπενταετηρίδας ἐξισοῦτο σχεδὸν πρὸς τὸν ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς φοιτητῶν. Οὕτως τὸ μὲν 1847 οἱ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς φοιτηταὶ ἦσαν 160, οἱ δὲ τῆς ἡμεδαπῆς 145· τὸ 1857 οἱ πρῶτοι ἦσαν 221 οἱ δεύτεροι 308. 'Εν τοῖς ἐφεξῆς ὅμως ἔτεσι μεταβάλλεται ἡ ἀναλογία τούτων, ὑπερτεροῦντος τοῦ τῶν ἡμεδαπῶν ἀριθμοῦ ἕνεκα τῆς προσθήκης τῆς 'Επτανήσου εἰς τὴν 'Ελλάδα καὶ τῆς ἱδρύσεως νέων γυμνασίων εἰς τὰς νέας καὶ παλαιὰς ἐπαρχίας, ὥστε τὸ 1871 οἱ μὲν ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς ἦσαν 229, οἱ δὲ ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς 1010, τὸ δὲ 1880 οἱ μὲν πρῶτοι 582 οἱ δὲ δεύτεροι 1537· καὶ τὸ 1882—83 οἱ μὲν πρῶτοι 633,*) οἱ δὲ δεύτεροι 1938.

Τούτων ἡ κατὰ σχολὰς διανομὴ ἔχει οὕτως· τὸ ε'. ἔτος τοῦ πανεπιστημίου ἦσαν ἐγγεγραμμένοι ἐν τῇ θεολογικῇ σχολῇ 15, ἐν τῇ ἰατρικῇ 43, ἐν τῇ νομικῇ 42, καὶ ἐν τῇ φιλοσοφικῇ μετὰ τοῦ φαρμακευτικοῦ σχολείου 45.

Τὸ Γ'. ἔτος εἰς τὴν	α'. 7,	β'. 83,	γ'. 135,	δ'. 80
τὸ δὲ 1871—72	- 26,	- 622,	- 423,	- 178
1881—82	- 48,	- 1001,	- 720,	- 327
1882—83	- 47,	- 809,	- 1328,	- 417

Ἤτοι πάντες οἱ φοιτηταὶ τοῦ ἔτους τούτου 2,601.**)

ΔΙΔΑΚΤΟΡΕΣ.

'Αλλ' ἂν καὶ ἡ διδασκαλία τῶν μαθημάτων ἤρξατο τὸν Μάϊον τοῦ 1837, καὶ τὰ μαθήματα τακτικῶς ἐδιδάσκοντο ἐφεξῆς, ἐπί τινα χρόνον ὅμως δὲν ἐφαίνοντο οἱ ἐπιστημονικοὶ καρποὶ αὐτῶν, διδάκτορες δὲν ἐξῆλθον τοῦ Πανεπιστημείου εἰμὴ ἀπὸ τοῦ 1844, ἤτοι μετὰ ἑπταετίαν, ἐν ᾧ ὁ τῶν μαθημάτων κύκλος ἑκάστης σχολῆς ἐπερατοῦτο τότε μετὰ τριετίαν, ὕστερον δὲ μετὰ τετραετίαν· ὥστε ἠδύναντο ἀπὸ τοῦ 1840 νὰ ἐξέρχωνται διδάκτορες. Οἱ τότε ἀποπερατοῦντες τὰς ἀκροάσεις των φοιτηταὶ λαμβάνοντες ἀποφοιτητήρια οἱ μὲν ἀπήρχοντο εἰς τὴν ἑσπερίαν Εὐρώπην πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν των, οἱ πλείονες δὲ εἰσήρχοντο εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς διοικήσεως τῆς πολιτείας· καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ θέλοντες νὰ προσέλθωσιν εἰς διδακτορικὰς ἐξετάσεις ἐνταῦθα, δὲν ἠδύναντο, διότι δὲν εἶχεν ἐκδώσει ἡ Κυβέρνησις κανονισμὸν τῶν ἐξετάσεων· οὗτος ἐξεδόθη τῇ 19 Μαΐου τοῦ 1842 ὥστε μόλις τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐτόλμησαν

*) Τούτων προέρχονται 36 ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, 42 ἐκ Θράκης, 5 ἐκ Βάρνης, 91 ἐκ Μακεδονίας, 143 ἐξ Ἠπείρου καὶ 'Αλβανίας, 106 ἐκ Κρήτης, 7 ἐκ Κύπρου, 109 ἐκ τῶν νήσων τῆς Μικρασίας, 80 ἐκ μικρᾶς 'Ασίας, 8 ἐξ Αἰγύπτου, 2 ἐκ 'Ρουμανίας, (ὧν ὁ εἷς Ἕλλην ὁ ἕτερος 'Ρωμοῦνος), 1 ἐκ Πολωνίας Ἕλλην, 1 ἐξ 'Ιταλίας, 1 ἐξ 'Αμερικῆς, 1 ἐξ 'Αγγλίας Ἕλλην.

**) Ὅπως γνωσθῇ τίνα θέσιν κατέχει τὸ ἡμέτερον Πανεπιστήμιον διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν καθηγητῶν καὶ φοιτητῶν αὐτοῦ μεταξὺ τῶν Πανεπιστημίων τῆς Εὐρώπης, παραθέτομεν ὧδε ἐκ τῆς στατιστικῆς τῶν Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν τοῦ Βραχέλου, ἐκδοθείσης ἐν Βιέννῃ τὸ 1882, τοὺς ἑξῆς ἀριθμούς·

		καθηγητάς	φοιτητάς
Αὐστρο-ουγγαρία ἔχει ἐν Παν.	10	979	15,575
Γερμανία	- 22	2012	25,442
'Αγγλία 'Εν Κολλεγίοις 8 καὶ	7	509	18,170
Γαλλία 'Εν σχολαῖς	84	1184	15,526
'Ιταλία	- 21	1655	11,728
'Ρωσσία	- 8	709	10,805
Σουηδία καὶ Νορβηγία	- 4	243	3,425
'Ολλανδία	- 5	192	1,685
Βέλγιον	- 4	253	4,072
'Ελβετία	- 6	375	2,031
'Ισπανία	- 10	475	13,723
'Ρωμουνία	- 2	72	693.

κατὰ πρῶτον καὶ ὑπάστηταν τὰς ἐξετάσεις ἰατροί, ἀπὸ δὲ τοῦ 1846 νομικοὶ εἶτα καὶ τῶν λοιπῶν *σχολῶν φοιτηταί*. *Ἀνάλογος* δὲ τοῦ *ἀριθμοῦ* τῶν φοιτητῶν ἑκάστης σχολῆς εἶναι ἔκτοτε καὶ ὁ τῶν ἐξερχομένων διδακτόρων. Τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1880—81, ἵνα παραλείψωμεν τὸ πρὸ τούτου, ἐξῆλθον τῆς θεολογικῆς Σχολῆς 4 διδάκτορες, ἡ *προλέγει* ὅπως καλοῦνται οἱ ἐκ τῆς σχολῆς ταύτης διδάκτορες, 94 τῆς νομικῆς διδάκτορες καὶ 24 τελειοδίδακτοι (2 μόνον ἀποτυχόντων ἐν ταῖς ἐξετάσεσι), 128 τῆς ἰατρικῆς διδάκτορες (2 μόνον ἀποτυχόντων), 9 τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς διδάκτορες καὶ 7 τελειοδίδακτοι τῆς φιλολογίας, 3 τῶν μαθηματικῶν, 1 τοῦ φυσικοῦ τμήματος τῆς αὐτῆς σχολῆς καὶ 12 τοῦ φαρμακευτικοῦ σχολείου. Ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων δῆλον ὅτι ὑπερτεροῦσιν οἱ ἰατροὶ καὶ νομικοί, διότι τὸ τῆς ἐνεργείας στάδιον αὐτῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ εἶναι εὐρύτερον, τῶν θεολόγων ὅμως καὶ φιλολόγων καὶ λοιπῶν στενώτερον, καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἐκ τῶν σχολῶν τούτων ἐξερχόμενοι ἐπιστήμονες ἀναλόγως ὀλιγώτεροι. Ἡ δυσαναλογία αὕτη τῶν ἐκ τῶν 4 τοῦ Πανεπιστημίου σχολῶν ἀπό τινος ἐξερχομένων ἐπιστημόνων προσκάλεσε τὰς σκέψεις τῶν μὴ ἀδιαφόρως βλεπόντων τὰ ἡμέτερα. Ὡσαύτως καὶ ἡ περὶ τὰς διδακτορικὰς ἐξετάσεις ἄκρα ἐπισκεια τῶν ἐξεταστῶν, ἥτις ἐν ἀρχῇ μὲν εἶχε λέγον ὅπως ἐνθαρρύνῃ πρὸς τὰς ἐπιστήμας τοὺς νέους, καὶ ἡ πολιτεία ἀποκτήσῃ κατὰ μικρὸν ἐπιστήμονας ὀπισθοῦν λειτουργούς· νῦν ὅμως ὁ λόγος οὗτος ἐξέλιπε, καὶ ἡ πολιτεία ἀνάγκην ἔχει ἀληθῶς ἐπιστημόνων ἀνδρῶν.

ΚΤΙΡΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Εἰς διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων ἐχρησίμευε τὰ πρῶτα πέντε ἔτη εὐρύχωρός τις ἐξ ἀρειπίων τῆς ἐπαναστάσεως ἀγερθεῖσα ἰδιωτικὴ οἰκία κειμένη ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴπομεν ὑπὸ τὴν θόρειον πλευρὰν τῆς Ἀκροπόλεως, ὅπου τέως τὸ γυμνάσιον *μετεστέγη ἀλλαχοῦ*. Ἀλλ' εὐθὺς τὸ δεύτερον ἔτος ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Πανεπιστημίου ἀπεφασίσθη ἡ διὰ συνδρομῶν, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος προσκαλουμένων, οἰκοδομὴ νέου διωρόφου μεγάρου σχεδιασθέντος ὑπὸ τοῦ Δανοῦ ἀρχιτέκτονος Χ. Χάνσεν, ὅπερ ἐντὸς τριετίας ἀπεπερατώθη, ὥστε ἀπὸ τοῦ 1842 εἰς μὲν τὰς παραδόσεις τῶν μαθημάτων ἐχρησίμευε τοῦτο τὸ ἰσόγειον πάτωμα, εἰς δὲ τὸ ἄνω κατεστέθησαν ἡ δημοσία καὶ ἡ τοῦ Πανεπιστημίου βιβλιοθήκη καὶ αἱ φυσιολογικαὶ συλλογαί, ὅπου καὶ νῦν εὑρίσκονται αὗται.

Εἰς οἰκοδομὴν τοῦ μεγάλου καὶ εὐπρεπεστάτου κτιρίου τούτου ἐδαπανήθη ἐν περίπου ἑκατομμύριον δραχμῶν· ἀλλ' εἰς αὐτὸ προσετέθησαν τὸ 1871—72 δύο ἕτερα πλησίον αὐτοῦ κείμενα οἰκοδομήματα χρήσιμα εἰς τὰς παραδόσεις τῶν μαθημάτων καὶ εἰς τὰς διαφόρους ἐπιστημονικὰς συλλογάς. Ἀλλ' αἱ ἀσημέραι αὐξάνουσαι ἀνάγκαι τοῦ Πανεπιστημίου διὰ τὸ πλῆθος τῶν φοιτητῶν, τὴν αὔξησιν τῆς βιβλιοθήκης καὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημονικῶν συλλογῶν θέλουσι προκαλέσει ταχέως νέας οἰκοδομάς, περὶ ὧν ἤδη γίνεται σκέψις. Καὶ ἅπασα μὲν ἡ δαπάνη τῆς οἰκοδομῆς τοῦ κτιρίου ἐγένετο, ὡς ἐρρέθη, ἐκ συνδρομῶν τῶν Ἑλλήνων καὶ φιλελλήνων· ἐκ δωρεῶν ὡσαύτως τῶν αὐτῶν συνέστησαν ἐν ἀρχῇ καὶ πᾶσαι αἱ ἐπιστημονικαὶ συλλογαί, εἰς ἃς ὕστερον οὐ μικρὰ ποσὰ συνεβάλλετο καὶ ἡ πολιτεία, ἥτις καὶ πᾶσαν τὴν δαπάνην τῆς μισθοδοσίας τῶν καθηγητῶν καταβάλλει, ἀνερχομένην νῦν εἰς δραχμὰς 350,000 κατ' ἔτος. Τὴν τελευταίαν ταύτην δαπάνην ἀναδέχθη αὐτὴ κατὰ τὸν τοῦ Πανεπιστημίου νόμον νὰ καταβάλλῃ μέχρις οὗ τὸ Πανεπιστήμιον δυνηθῇ νὰ ἀποκτήσῃ ἰδίαν περιουσίαν, ἐξ ἧς θὰ ἦναι δυνατὸν νὰ συντηρῆται τοῦτο ἀφ' ἑαυτοῦ.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Ἰδιαιτέρα δὲ περιουσία τούτου ἤρχισε νὰ συνιστᾶται ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τοῦ καθιδρύματος διὰ δωρεῶν· ἀλλὰ τὰς πρώτας δύο δεκαετηρίδας ἐδαπανᾶτο αὕτη, ὡς εἰκός, εἰς τὴν διακόσμησιν τοῦ κτιρίου, εἰς συγκρότησιν βιβλιοθήκης καὶ ἐπιστημονικῶν συλλογῶν, ὥστε κατ' ἀρχὰς ἦτο αὕτη σμικρὰ καὶ ἀφανής. Ἀπὸ τοῦ 1857 ὅμως καὶ ἑξῆς, ὅτε προσῆλθον μεγάλαι δωρεαὶ ἐκ κληροδοτημάτων γενναίων Ἑλλήνων, ἀναφαίνεται αὕτη καὶ ὁσημέραι αὐξάνει.*) Κατὰ τὴν τελευταίαν πρυτανικὴν λογοδοσίαν τοῦ 1880—81 ἀνήρχετο αὕτη εἰς δραχμὰς 5,476,190.99· ὧν ὅμως 1,883,179.78 εἶναι κτηματικὴ μὴ προσοδοφόρος, εἰς ἣν ἀνήκει τὸ οἰκοδόμημα καὶ ἄλλα· ἡ λοιπὴ δὲ πᾶσα εἶναι προσοδοφόρος, συνισταμένη ἐξ οἰκιῶν, ἀποθηκῶν, χρεωγράφων καὶ χρημάτων· ταύτης δὲ ἡ ἐνιαύσιος πρόσοδος ἀνῆλθε τὸ αὐτὸ ἔτος εἰς δραχμὰς 283,801.96. Ἐκ τῆς προσόδου ταύτης καταβάλλονται, πλὴν τῆς τῶν καθηγητῶν μισθοφορᾶς ἣν παρέχει, ὡς εἴπομεν, ἡ Κυβέρνησις, πᾶσαι αἱ λοιπαὶ τοῦ Πανεπιστημίου δαπάναι, οἷον μισθοὶ ὑπαλλήλων, τὰ πρὸς συντήρησιν τῶν διαφόρων οἰκοδομῶν τοῦ Πανεπιστημίου, πρὸς πλουτισμὸν τῶν ἐπιστημονικῶν συλλογῶν καὶ τῆς βιβλιοθήκης, συνδρομὴ εἰς ἐκδόσεις ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων τῶν καθηγητῶν καὶ ἄλλων λογίων, βοήθειαι ἀπόρων φοιτητῶν κ. λ. π. Τὸ εἰς ταῦτα κατ' ἔτος δαπανώμενον ποσὸν δὲν εἶναι μικρόν, διότι τελευταῖον ἀνῆλθε τοῦτο, τὸ 1880, εἰς δραχμὰς 150,649· τὸ μετὰ τοῦτο ὑπολειπόμενον

*) Τὰ ὀνόματα τῶν Εὐεργετῶν τοῦ Πανεπιστημίου ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦ 1872 καὶ ἡ δωρεὰ ἑνὸς ἑκάστου τούτων ἀναφέρονται ἐν τῇ Πρυτανικῇ λογοδοσίᾳ μου, ἣν ἐξέδωκα μετὰ τὴν πρυτανίαν μου τὸ 1872. Τὰ τῶν ἀπὸ τούτου τοῦ ἔτους καὶ ἐφεξῆς ὀνομάζονται καὶ ἐν ταῖς κατ' ἔτος λογοδοσίαις τῶν ὑστερον πρυτάνεων.

προστίθεται κατ' ἔτος εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ Πανεπιστημίου. Ἐπειδὴ δὲ αἱ πρὸς συντήρησιν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῶν συλλογῶν αὐτοῦ ἀπάνται πᾶσαι ἀνέρχονται κατ' ἔτος εἰς δραχμὰς πλέον τῶν 500 χιλιάδων, ὧν ἡ Κυβέρνησις καταβάλλει περὶ τὰς 350,000 εἰς μισθοδοσίαν τῶν καθηγητῶν, τὰς δὲ λοιπὰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐκ τῆς ἰδίας περιουσίας, ἔπεται ὅτι πρὸς συντήρησιν τοῦ καθιδρύματος ἀπαιτεῖται περιουσία προσοδοφόρος περὶ τὰ ὀκτὼ ἑκατομμύρια· ἔχον δὲ σήμερον περὶ τὰ τρία καὶ ἥμισυ, τὸ λοιπὸν ποσὸν προσδοκᾷ ἐκ τῆς ἐλευθεριότητος καὶ μεγαλοδωρίας τῶν φίλων αὐτοῦ, ὑπὲρ ὧν τελεῖ κατ' ἔτος, τῇ 30 Ἰανουαρίου, μνήμῃ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, ἐν τῷ Μητροπολιτῷ Ναῷ, ἱερουργίαν ὑπὲρ ὑγείας τῶν ζώντων καὶ ἀναπαύσεως τῶν κεκοιμημένων εὐεργετῶν αὐτοῦ, μνημονευομένων καὶ τῶν ὀνομάτων ἁπάντων τούτων· ἔτι δὲ καὶ ἐπὶ στήλης πρὸ τῶν προπυλαίων αὐτοῦ ἀναγράφει τὰ ὀνόματα αὐτῶν γράμμασι χρυσοῖς.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

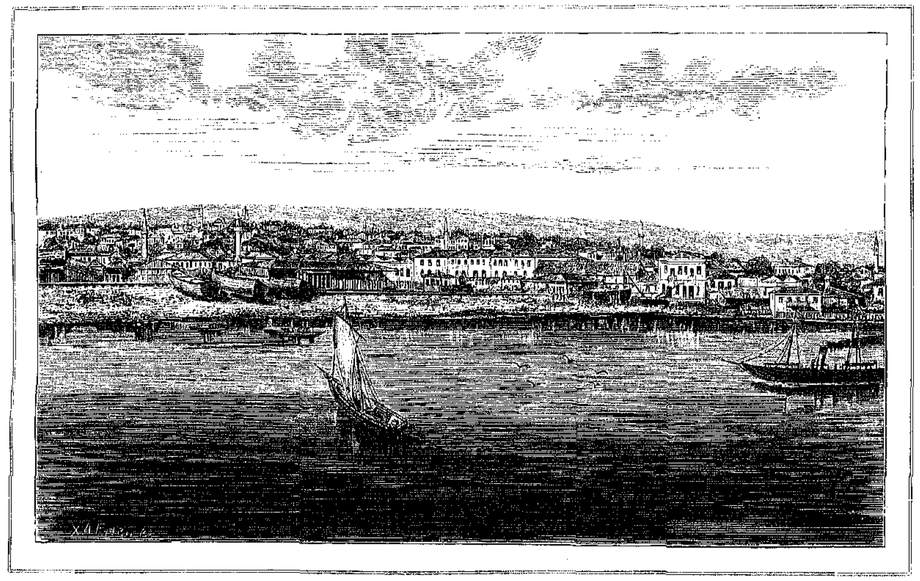

Η ΠΟΛΙΣ ΒΑΡΝΗ.

Η ΠΟΛΙΣ ΒΑΡΝΗ
ΕΝ ΤΩΙ ΕΥΞΕΙΝΩΙ ΠΟΝΤΩΙ.

ΠΑΡΑΘΕΤΟΜΕΝ σήμερον ἐν δυσὶ τμήμασι τὴν εἰκόνα τῆς πόλεως Βάρνης, γενομένην κατὰ φωτογραφίας σταλείσας ἡμῖν εὐγενῶς παρὰ τοῦ καλοῦ πατριώτου, κ. Σταύρου Χριστοδουλίδου, ἐμπόρου ἐν Ῥουστσουκίῳ, ᾧ καὶ ἀπονέμομεν χάριτας ἐπὶ τούτῳ.

Ἡ ἐμπορικὴ αὕτη πόλις, μεγάλην λαβοῦσα σημασίαν ἰδίως μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, τῆς συνδεούσης τὰς παραδουναδείους ὄχθας μετὰ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, κεῖται ἐν θέσει λίαν ἐπικαίρῳ, ἐπὶ τῆς μεγάλης δηλ. ἐμπορικῆς ἀρτηρίας, τῆς συνδεούσης σήμερον τὴν Κωνσταντινούπολιν μετὰ τῆς δυτικῆς Εὐρώπης. Ὡς ἐκ τούτου καὶ ἡ ἐμπορικὴ αὐτῆς σπουδαιότης εἶναι αὐξήγητος καὶ ἡ ὁσημέραι προβαίνουσα πρόοδος καὶ ἀνάπτυξις αὐτῆς φυσική. Πολλοὶ εἶναι οἱ ἐν αὐτῇ οἰκοῦντες ὁμογενεῖς ἡμῶν, οἵτινες καὶ σχολεῖα ἵδρυσαν καὶ τῆς γλώσσης ἡμῶν ἐπιμελοῦνται καὶ ἐν γένει διακρίνονται ἐπὶ αἰσθήμασιν ἀκραιφνέσι καὶ ἐπὶ ἐνιδέμῳ πατριωτισμῷ. Καὶ κατὰ τοῦτο εἶναι τοσούτῳ μᾶλλον ἀξιέπαινοι, διότι οἰκοῦσι πόλιν, ἐν ᾗ ἕτερα στοιχεῖα, ξένα, διαμφισβητοῦσι τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ κτισθεῖσα εἰς τιμὴν τοῦ Διονύσου· ἀλλ' ἐπισταμέναι ἔρευναι ἀπέδειξαν ὅτι Ὀδησσὸς καὶ Διονυσόπολις ἦσαν δύο διάφοροι πόλεις παρακείμεναι ἀλλήλαις. Ὁ Βυζαντινὸς ἱστορικὸς Θεοφάνης ἐσφαλμένος ὀνομάζει τὴν πόλιν Ὀδυσσόπολιν, λέγων ὅτι ὠνομάσθη ὑπὸ τῶν Μιλησίων Ὀδυσσέως πρὸς τιμὴν τοῦ Ὀδυσσέως. Ὁ κ. Κοντογεώργης ὀρθότατα καθ' ἡμᾶς παραδέχεται τὴν γραφὴν τοῦ Στράβωνος, ὅπερ ἐπιβεβαιοῦται καὶ παρ' ὅλων τῶν ἀρχαίων νομισμάτων, τὰ ὁποῖα φέρουσι τὸ ὄνομα Ὀδησσειτῶν ἢ Ὀδησειτῶν. Περὶ τῶν νομισμάτων τούτων ἔγραψε καὶ ὁ διάσημος Γάλλος MIONNET ἐν τῇ σπουδαίᾳ αὐτοῦ Νομισματικῇ Συλλογῇ.

"Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς αὐτονομίας τῶν

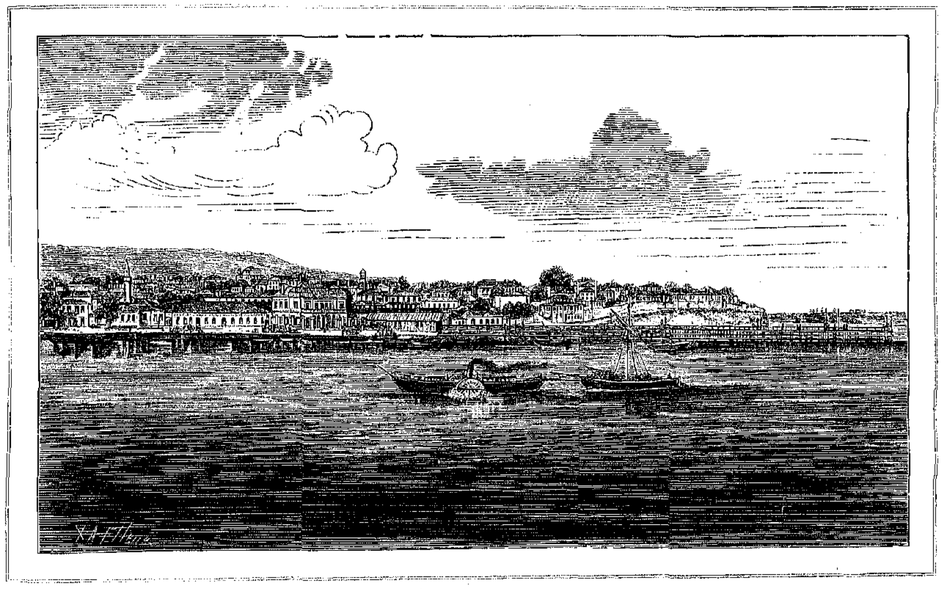

Η ΠΟΛΙΣ ΒΑΡΝΗ.

Ἑλληνισμῷ τὰ πρωτεῖα καὶ διὰ παντὸς μέσου πειρῶνται νὰ καταπνίξωσιν αὐτόν.

Τοῦτο λέγομεν οὐχὶ ἐκ πνεύματος ἐθνικοῦ ἐγωϊσμοῦ, ἀλλὰ διότι ἡ Βάρνη εἶναι καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους γεωγράφους καθαρῶς Ἑλληνικὴ πόλις, ἀρχαία τῶν Μιλησίων ἀποικία. Τοιούτους τίτλους ἔχουσα ἡ Βάρνη δὲν δύναται ἢ νὰ σεμύνηται ἐπὶ τῇ καταγωγῇ αὐτῆς, καὶ δικαίως ἡμεῖς Ἕλληνικὴν πόλιν θεωροῦμεν αὐτήν. Περὶ τῆς καταγωγῆς αὐτῆς ἔχομεν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἀξιόλογον μονογραφίαν τοῦ λογίου κ. Πάνου Κοντογεώργη, ὄστις ἐν ὀλίγαις μὲν σελίσιν, ἀλλ' ἐμβριθῶς πραγματεύεται περὶ αὐτῆς. Κατὰ τὸν κ. Κοντογεώργην ἡ σήμερον λεγομένη Βάρνη εἶναι ἡ ἀρχαία πόλις Ὀδησσός, "ἣν Μιλήσιοι κτίζουσιν, Ἀστυάγης δ' ἦρχε Μηδίας" (Στράβων). Δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν μετ' αὐτῆς τὴν σήμερον ῥωσσικὴν πόλιν Ὀδησσόν, ἥτις, ὡς γνωστόν, εἶναι πόλις ὅλως νέα. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερε πόλις ἀρχαία κειμένη ἐν τῇ θέσει ἀκριβῶς, ἐν ᾗ σήμερον κεῖται ἡ Βάρνη. Συγγραφεῖς τινες ἐσφαλμένως διατείνονται ὅτι ἡ Ὀδησσὸς αὕτη εἶναι ἡ Διονυσόπολις, ἑτέρα πόλις ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ κτισθεῖσα εἰς τιμὴν τοῦ Διονύσου· ἀλλ' ἐπισταμέναι ἔρευναι ἀπέδειξαν ὅτι Ὀδησσὸς καὶ Διονυσόπολις ἦσαν δύο διάφοροι πόλεις παρακείμεναι ἀλλήλαις. Ὁ Βυζαντινὸς ἱστορικὸς Θεοφάνης ἐσφαλμένος ὀνομάζει τὴν πόλιν Ὀδυσσόπολιν, λέγων ὅτι ὠνομάσθη ὑπὸ τῶν Μιλησίων Ὀδυσσέως πρὸς τιμὴν τοῦ Ὀδυσσέως. Ὁ κ. Κοντογεώργης ὀρθότατα καθ' ἡμᾶς παραδέχεται τὴν γραφὴν τοῦ Στράβωνος, ὅπερ ἐπιβεβαιοῦται καὶ παρ' ὅλων τῶν ἀρχαίων νομισμάτων, τὰ ὁποῖα φέρουσι τὸ ὄνομα Ὀδησσειτῶν ἢ Ὀδησειτῶν. Περὶ τῶν νομισμάτων τούτων ἔγραψε καὶ ὁ διάσημος Γάλλος MIONNET ἐν τῇ σπουδαίᾳ αὐτοῦ Νομισματικῇ Συλλογῇ.

"Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς αὐτονομίας τῶν

ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου Ἑλληνικῶν πόλεων, λέγει ὁ κ. Κοντογεώργης, ἡ Ὀδησσὸς (Βάρνη) ἦτο ἡ πρωτεύουσα μεταξὺ τῶν ἄλλων τεσσάρων συμμάχων πόλεων Τόμεως, Καλλάτιδος, Μεσημβρίας καὶ Ἀπολλωνίας. Ἐπίσης φαίνεται καὶ ἐξ ἐπιγραφῆς τῆς Ὀλβιοπόλεως ὅτι ἡ Ὀδησσὸς ἦτο μία τῶν πόλεων ἐκείνων, αἵτινες εἶχον θεσπίσει χρυσοῦν στέφανον εἰς τὸν Θεοκλέα Σατύρου ἥρωα. Ἀλλ' ἡ ἱστορία οὐδεμίαν ποιεῖται μνείαν τῆς Ὀδησσοῦ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Ῥωμαίων. Τὸ ὄνομα αὐτῆς παρίσταται πάλιν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει αὐτοκρατορίας καὶ ἀκριβῶς καθ' ἣν περίστασιν ὁ στρατηγὸς Βιταλιάνος ἐπανεστάτησε κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀναστασίου τῷ 514 μ. Χρ. Ὁ Βιταλιάνος, λέγει ὁ ἱστορικὸς Κεδρηνός, νικηθεὶς ὑπὸ Κυρίλλου, ὑπάρχου τοῦ αὐτοκράτορος, εἰς διαφόρους μάχας ἀπεσύρθη πρὸς τὸ ὄρος τοῦ Αἵμου, ὁ δὲ Κύριλλος ἐνόμισεν ὅτι ἡ ἐκστρατεία ἐτελείωσεν. Ὅθεν ἀπῆλθεν ἵνα ἀναπαυθῇ ἐκ τῶν μόχθων καὶ κακουχιῶν τοῦ πολέμου εἰς Ὀδησσόν, ἔνθα θεθυσιμένος εἰς ὄργια οὐδὲν ἄλλο ἐσυλλογίζετο ἢ πῶς νὰ διασκεδάζῃ. Μαθὼν τοῦτο ὁ Βιτα-

λιάνος ἐπλησίασεν εἰς Ὀδησσὸν καὶ διαφθείρας διὰ χρημάτων τοὺς τὰς πύλας τῆς πόλεως φυλάττοντας στρατιώτας εἰσῆλθεν ἐν καιρῷ νυκτὸς μετὰ σώματος στρατιωτῶν, κατέλαβεν αἴφνης καὶ ἔσφαξε τὸν Κύριλλον, ὃν εὗρε κατακεκλιμένον. Ἡ φρουρὰ ὑπετάγη εἰς τὸν Βιταλιάνον, ὅστις κατέστη οὕτω κύριος τῆς Ὀδησσοῦ."

"Ἀγνοεῖται ἡ ἐποχή, καθ' ἣν ἡ πόλις αὕτη ὠνομάσθη Βάρνη. Ἡ ἀρχαιοτάτη μνεία, ἣν ἔχομεν περὶ τοῦ ὀνόματος τούτου, εἶναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τοῦ Θεοφάνους, ἐν ᾧ οὗτος διηγεῖται ὅτι οἱ Βούλγαροι ἐγένοντο κύριοι τῆς Βάρνης, συνεπείᾳ τῆς νίκης των κατὰ τῆς στρατιᾶς Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου ἐν ἔτει 679. Περὶ τῆς ἥττης ταύτης ἀναφέρει καὶ ὁ Κεδρηνὸς λέγων· Τῷ ια'. ἔτει, τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος διαπεράσαν τὸν Δούναβα καὶ ἀποχωρισθὲν τῶν ὁμοφύλων αὐτοῦ ἐσκήνωσεν ἐν Βάρναις, ἔν τισιν ὄχμοις καὶ ὄρεσι."

"Διάφοροι διάσημοι συγγραφεῖς ὑπέπεσον εἰς μέγα λάθος τοῦ νὰ νομίζωσιν ὅτι ἡ Βάρνη ἦτο ἡ ἀρχαία Κωνσταντία· φαίνεται ὅτι δὲν ἀνέγνωσαν τὸ κάτωθι χωρίον τοῦ Νικήτα Χωνιάτου, ὅπερ ἀρκούντως δεικνύει τὴν γεωγραφικὴν θέσιν τῶν δύο τούτων πόλεων. Διηγούμενος ὁ Βυζαντινὸς ἱστοριογράφος τὸν ἐξοπλισμὸν τοῦ Βουλγάρου βασιλέως Ἰωάννου ἢ Καλογιάννου κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ἐν ἔτει 1202, λέγει ῥητῶς ἐν Βιβλ. γ'. "Κατὰ δὲ τοῖς χρόνοις τούτοις ἔξεισι τῆς Μοισίας ὁ Ἰωάννης μεγίστῳ τε καὶ παγχάλκῳ στρατεύματι· καὶ διειληφὼς τὴν Κωνσταντίαν χειροῦται ταύτην κατὰ πᾶσαν εὐπέτειαν, διάσημον οὖσαν ἐν τοῖς τῆς Ῥοδόπης σχοινίσμασι· καὶ καθελὼν τὸν ταύτης περίβολον ἐκεῖθεν ἐπανίσταται· καὶ περὶ τὴν Βάρναν στρατοπέδευται καὶ πολιορκεῖ γενναίως καὶ ταύτην."

Ἑπομένως φανερὸν εἶναι ὅτι ἡ πόλις ἔλαβε τὸ ὄνομα τῆς Βάρνης κατὰ τὸ ιβ'. ἔτος τῆς Βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου, δηλ. περὶ τὰ τέλη τοῦ ζ'. αἰῶνος ἔργῳ τῶν Βουλγάρων, οἵτινες κατεκτήσαντο τὴν χώραν ταύτην τῆς Κάτω Μοισίας.

Κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους τὸ ὄνομα τῆς Βάρνης κατέστη διάσημον διὰ τὴν ἐκεῖ γενομένην μάχην τῇ 11 Νοεμβρίου 1444, καθ' ἣν ἔπεσεν ὁ ἀνδρεῖος Λαδισλάος, βασιλεὺς τῆς Οὑγγαρίας, νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Ἀμουρὰτ τοῦ Β'. Οἱ Ῥῶσσοι ἐκυρίευσαν τὴν Βάρνην τῷ 1828 μετὰ μακρὰν πολιορκίαν. Κατὰ τὸν τελευταῖον ῥωσσο-τουρκικὸν πόλεμον διέμειναν πάλιν ἐκεῖ ἐπί τινα χρόνον καὶ ἀνεχώρησαν, ἀφ' οὗ ἡ Βάρνη, δυνάμει τῆς συνθήκης τοῦ Βερολίνου, παρεδόθη εἰς τὴν ἡγεμονίαν τῆς Βουλγαρίας.

Η ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ.

Διήγημα ἐν Αὐστραλίᾳ.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

ΙΓ'.

Πρό τινων ἐτῶν ἡ σύζυγος τοῦ μηχανικοῦ, ᾧ εἶχεν ἀνατεθῇ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τὸ διάγραμμα τῆς νέας πόλεως, ἔλαβεν εἰς μεγάλην συμπάθειαν νεαρὰν κόρην, ἣν εὗρεν ἐκεῖ μεταξὺ τῶν ὀρυκτῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς "πριγκηπίσσης". Ἡ ἀγαθὴ αὕτη Κυρία ἠθέλησε ν' ἀποστείλῃ τὴν κόρην μετὰ τῆς μικροτέρας ἀδελφῆς αὐτῆς εἰς παρθεναγωγεῖόν τι τῆς Μελβούρνης· ἀλλ' ἡ "πριγκήπισσα" ὀλίγην ᾐσθάνετο διάθεσιν ν' ἀποχωρισθῇ τῆς "κοιλάδος τῶν λυγαριῶν". Ἐν ᾧ συνεζητοῦντο τὰ ὑπὲρ καὶ κατὰ τῆς ἰδέας ταύτης, ἀπέθανεν αἴφνης ὁ γέρων πατήρ της, ὅστις καίτοι μέθυσος ὢν καὶ ἀρκούντως ἄτακτος ἐγκατέλιπεν οὐκ εὐκαταφρόνητον περιουσίαν, ἣν ἐκληρονόμησαν κατὰ φυσικὸν λόγον αἱ δύο θυγατέρες του. Ἐρωτηθεῖσα τότε ἡ "πριγκήπισσα" ἐξέφρασε τὴν ἀπόφασίν της νὰ μείνῃ ἐν "τῇ κοιλάδι τῶν λυγαριῶν" καὶ νὰ ἐκπαιδευθῇ ἐκεῖ ὅπως δυνηθῇ νὰ διδάξῃ καὶ τὴν ἀδελφήν της. Ταῦτα εἶπε ῥητῶς καὶ μετὰ παρρησίας· ὅτε ὅμως τὴν ἠρώτησαν περὶ τῆς αἰτίας τῆς τοιαύτης ἀποφάσεώς της, ἠρυθρίασε καὶ δάκρυα ἔβρεξαν τοὺς ὀφθαλμούς της. Ἡ σύζυγος τοῦ μηχανικοῦ παρέλαβε τὰς δύο ἀδελφὰς εἰς τὴν οἰκίαν της ὡς θετὰς θυγατέρας. Οὐδέποτε ἀγαθὴ πρᾶξις ἔλαβε καλλιτέραν ἀμοιβήν! Ἡ ἀπαίδευτος κόρη ἐγένετο βαθμηδὸν γυνὴ εὐπαίδευτος καὶ μεμορφωμένη, καὶ τὸ βλέμμα της ἀπώλεσε τὸ ἄγριον καὶ φιλύποπτον τῶν παρελθόντων χρόνων. Ἡ συμπαθὴς αὐτῆς φύσις προσείλκυε πάντας πρὸς αὐτήν, καὶ αἱ μὲν γυναῖκες δὲν ἐφθόνουν τὰ θέλγητρά της, οἱ δὲ ἄνδρες τῇ ἐσυγχώρουν τὴν ἀδιαφορίαν καὶ ψυχρότητά της. Ἐνῆλιξ γενομένη συνέλαβε τὴν ἰδέαν ν' ἀφιερώσῃ μέρος τῆς περιουσίας της πρὸς ἀνέγερσιν σχολῆς ἐν τῇ νεοσυστάτῳ πόλει, ἔθεσε δὲ ὡς μόνον ὅρον, ἡ διεύθυνσις αὐτῆς νὰ τῇ ἀνατεθῇ κατὰ τὰ δύο πρῶτα ἔτη. Αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως εὐγνωμόνως ἐδέχθησαν τὴν πρότασιν, καὶ ἡ "πριγκήπισσα" ἐφήρμωσε νέαν διδακτικὴν μέθοδον, ἥτις ἤρξατο ἀποφέρουσα ἀγλαοὺς καρπούς, ὅτε ἡ προσεχὴς τοῦ Ἀντιβασιλέως ἐπίσκεψις ἀνεστάτωσεν ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς "κοιλάδος".

ΙΔ'.

Ὁ ἐπίσημος ἀνὴρ ἀφίχθη τέλος. Ἐπὶ τοῦ ταχυδρομείου ἐκυμάτιζεν ἡ μεγάλη ἀγγλικὴ σημαία· ὁ σταθμὸς τοῦ σιδηροδρόμου ὡμοίαζε πρὸς κῆπον ἀνθοστόλιστον· ἐν τῷ μέσῳ τῆς μεγάλης ὁδοῦ κατασκευάσθη μεγάλη ἀψὶς ἐκ κορμῶν καὶ κλάδων δένδρων, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς ὁποίας ἀνεγινώσκετο ἡ λέξις "Χαῖρε" γεγραμμένη διὰ ἐρυθρῶν γερανίων. Ὅλοι οἱ κάτοικοι, δισχίλιοι καὶ πλέον, εἶχον ἐνδυθῆ τὰ ἑορτάσιμα αὐτῶν ἐνδύματα, καὶ περιέμενον τὴν ἄφιξιν τῆς ἁμαξοστοιχίας. Ὁ Ἀντιβασιλεὺς κατελθὼν τῆς ἁμάξης ἐχαιρέτισε τοὺς ὑποδεχομένους αὐτόν, ἔσφιγξε τὴν χεῖρα τοῦ δημάρχου καὶ ηὐχαρίστησε τὸ ζητωκραυγάζον πλῆθος, ἀλλ' ὅμως ἐφαίνετο ἀφῃρημένος. Τοῦτο παρετήρησαν ὅλοι ὡς καὶ ἡ ὡραία ἐξαδέλφη, ἥτις ἐκάθητο μετὰ τοῦ πατρός της ἐν τῇ ἁμάξῃ τοῦ Ἀντιβασιλέως.

Ἀλλόκοτους ἐντυπώσεις δίδει ἡμῖν ἐνίοτε ἡ μνήμη· ἀλλάσσομεν τόπον διαμονῆς, ἀλλάσσομεν ἔργον, φίλους, συμφέροντα, σκοποὺς καὶ σχέδια, καὶ ὅμως ὅταν βλέπωμεν πάλιν τὰ μέρη, ἐν οἷς ἠγαπήσαμεν ἢ ὑπεφέραμεν, ἡ ἀπόστασις τῶν ἐτῶν ἐκλείπει· ἡ καρδία πάλλει καὶ αἱμάσσει ἐκ νέου καὶ ζητοῦμεν νὰ συγκεντρωθῶμεν ἐν ἑαυτοῖς, ἐν κόσμῳ ὅλως ἰδιαιτέρῳ, ἐν ᾧ οἱ νέοι φίλοι οὐδεμίαν κατέχουσι θέσιν. Ὁ Ἀντιβασιλεὺς εἶχεν ἐνώπιόν του τὰς οἰκοδομὰς τῆς νέας πόλεως· παρετήρει τὴν θριαμβευτικὴν ἀψῖδα, τὰς σημαίας, τοὺς στολισμένους κατοίκους — ἀλλ' ἔμενε πρὸς ὅλα ἀδιάφορος καὶ ἐζήτει τί, ὅπερ εὐκόλως δύναταί τις νὰ μαντεύσῃ. Ὁ ἀὴρ τῆς "κοιλάδος" ἦτο δι' αὐτὸν μεστὸς ἀναμνήσεων· πανταχόθεν ἐνεφανίζετο αὐτῷ ἡ μορφὴ τῆς "πριγκηπίσσης"· τὴν ἔβλεπε ποτὲ μὲν ὕποπτον καὶ συνεσταλμένην, ὡς ἐν ἀρχῇ, ποτὲ δὲ ὑπήκοον ὡς ὅτε ἤρχετο πρὸς αὐτόν, ὅπως λάβῃ τὸ καθημερινὸν μάθημα, καὶ ὅτε αὐτὸς ᾐσθάνετο τόσον πόθον νὰ τὴν σφίγξῃ εἰς τὰς ἀγκάλας του. Πρὸ πάντων δὲ ἐνθυμεῖτο τὴν στιγμὴν τοῦ ἀποχωρισμοῦ του, ὅτε τὴν ἐκράτει ἐπὶ τοῦ στήθους του καὶ ᾐσθάνετο τὴν γλυκεῖαν πίεσιν τῶν τρυφερῶν αὐτῆς βραχιόνων. Εἶτα ἡ εἰκὼν αὐτῆς ἐκαλύπτετο ὡς ὑπὸ ὁμίχλης, καὶ αὐτὸς συνήρχετο πάλιν. Οὕτως ἔφθασεν ἡ φέρουσα αὐτὸν ἅμαξα πρὸ τῆς μεγάλης πύλης τῆς σχολῆς, ἔνθα ἀνέμενον τὸν τοποτηρητὴν ὁ δήμαρχος, ὁ ἔφορος τῶν σχολείων καί τινες τῶν προκρίτων, ὡς καὶ ὁ πρὸ μικροῦ ἀφιχθεὶς ἐπίσκοπος τῆς Μελβούρνης. Καὶ πρῶτον ἀνεγνώσθη μακρὰ προσφώνησις, κομψῶς ἐπὶ περγαμηνοῦ χάρτου τετυπωμένη, εἶτα ὅλοι ἀνέκραξαν "ζήτω"! Εἶτα δὲ πάντες μετέβησαν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν παραδόσεων. Ὁ Ἔφορος τῶν σχολείων, ἀρχαῖος καθηγητὴς τοῦ ἐν Cambridge τῆς Ἀγγλίας Πανεπιστημίου, ἐπέδειξε τῷ τοποτηρητῇ τὴν καλὴν τῆς αἰθούσης διακόσμησιν, τοὺς ὡραίους γεωγραφικοὺς χάρτας, τὰ εὔχρηστα καὶ ἀναπαυτικὰ θρανία· ἀλλ' ὁ λόρδος Πέτερς δι' ἑνὸς βλέμματος εἶχεν ἴδει τὰ πάντα, ὡς καὶ τὰ ζωηρὰ καὶ εὐφυᾶ πρόσωπα τῶν παρόντων παίδων, οἵτινες εἶχον τοποθετηθῆ ἀναλόγως τῆς ἡλικίας των ἔμπροσθεν τῶν θρανίων· ἰδίως δὲ εἵλκυσαν τὴν προσοχήν του αἱ μικραὶ κόραι, αἵτινες ὅλαι ἐφαίνοντο τέκνα καλῶν οἰκογενειῶν. Ἄχ! διατὶ δὲν εὑρίσκετο σχολεῖον τοιοῦτον, ὅταν ἡ μικρά του "πριγκήπισσα" ἦτο ἐν τοιαύτῃ ἡλικίᾳ! Ὁ Ἀντιβασιλεὺς ἀπέτεινε τὸν λόγον εἰς τὰς μικρὰς κόρας καὶ παρεκάλεσε μίαν αὐτῶν, ἥτις τῷ ἐφάνη ἡ εὐφυεστέρα, ν' ἀποστηθίσῃ τὸ μάθημά της τῆς προτεραίας. Ἡ κόρη ἀπήγγειλε μὲ φωνὴν τρέμουσαν ὀλίγον ἐκ τῆς συγκινήσεως στίχους τινὰς τοῦ Wordsworth, τοῦ ποιητοῦ τῶν παίδων καὶ τῆς φύσεως. Παράδοξον! Αἱ λέξεις ἦσαν αἱ αὐταί, ἃς ὁ Πέτερς πρὸ δέκα ἐτῶν ἐδίδαξε τὴν "πριγκήπισσαν" ν' ἀποστηθίζῃ· ἐνθυμεῖτο μάλιστα τὸν τονισμόν, ὃν εἶχε δώσει εἰς μίαν τῶν στίχων λέξιν. Τοῦτο βαθέως τὸν ἐτάραξε — μετ' ὀλίγον στρεφόμενος πρὸς τὰς ἄλλας μαθητρίας τὰς ἠρώτησε ποῖα εἶναι τὰ καθήκοντα ἐναρέτου καὶ χρησίμου ἀνθρώπου.

— Νὰ ἐργάζεται, ἀπήντησαν αἱ κόραι.

— Καὶ νὰ πιστεύῃ εἰς τὸ καλόν, προσέθηκεν ἡ μικρά, ἡ τοὺς στίχους ἀπαγγείλασα.

Ὁ Ἀντιβασιλεὺς ἐζήτησε τότε νὰ ἴδῃ καὶ νὰ συγχαρῇ τὸν διευθυντὴν τοιούτου προτύπου σχολείου. Ὁ Ἔφορος ἀπήντησεν ὅτι τὴν σχολὴν διευθύνει Κυρία, ἥτις ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ παρασταθῇ εἰς τὴν ἑορτήν, ἀλλ' ὅτι ἂν ἡ Α. Ἐξ. ἐπιθυμῇ νὰ τὴν ἴδῃ, θὰ τὴν προσκαλέσῃ. Ὁ Ἀντιβασιλεὺς εἶπεν ὅτι δὲν ἐννοεῖ νὰ παρενοχλήσῃ τὴν διευθύντριαν, ἀλλ' ὅτι εὐχαρίστως θὰ τῇ προσφέρῃ τὰ σεβάσματά του ἂν θελήσῃ ἐπὶ στιγμὴν νὰ τὸν δεχθῇ.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Ἔφορος μετέβη εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον εὗρε τὴν διευθύντριαν καθημένην πλησίον τῆς ἀδελφῆς της· ἐφόρει κατὰ τὴν συνήθειάν της μέλαν ἔνδυμα, οὗ τὸ σοβαρὸν καὶ πένθιμον ἐμετριάζετο διὰ ὡραίου περιλαιμίου χρώματος ἀνοικτοῦ. Εἶπεν ὅτι προθύμως θέλει δεχθῆ τὴν Α. Ἐξ. ὅπως εὐχαριστήσῃ αὐτὴν διὰ τὴν ἔξοχον τιμήν.

— Καὶ τότε θὰ ἴδωμεν, παρετήρησεν ἡ μικροτέρα ἀδελφή της, ἂν θὰ τὸν δεχθῇς ὡς τοὺς ἄλλους ἄνδρας. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ κάμῃς διάκρισίν τινα δι' ἕνα Ἀντιβασιλέα.

Ἡ θύρα ἠνεώχθη καὶ εἰσῆλθεν ὁ λόρδος Τρεβήλυαν κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ τὸν πῖλόν του.

Μόλις τὸν εἶδεν ἡ "πριγκήπισσα" καὶ ἐν τῷ ἅμα ἡ φυσιογνωμία της ἠλλοιώθη· ὠχρότης κατεκάλυψε τὰς παρειάς της· τὰ χείλη της

ἔτρεμαν καὶ μόλις ἠδυνήθη νὰ προφέρῃ ἀσυναρτήτους τινὰς λέξεις. Καὶ αὐτὸς ὅμως ἦτο εἰς ἄκρον συγκεκινημένος καὶ βλέπων τὴν διευθύντριαν ἑτοίμην νὰ λιποθυμήσῃ, τῇ προσέφερε κάθισμα καὶ παρήγγειλε τὴν ἀδελφήν της νὰ φέρῃ ὀλίγον ὕδωρ. Ἠναγκάσθησαν ν' ἀνοίξωσιν ὀλίγον τὸ ἔνδυμά της, καὶ τότε ἐφάνη μικρὸς σάκκος δεδεμένος περὶ τὸν τράχηλον διὰ κλωστῆς· ὁ δερμάτινος σάκκος ἐφαίνετο ἀρκούντως βαρύς, διότι εἶχε χαράξει ἐρυθρὰν εἰς τὸν λαιμὸν γραμμήν. Ὁ Ἀντιβασιλεὺς ἐγονάτισε πλησίον της καὶ τῇ ἐφίλει τὰς ψυχρὰς αὐτῆς χεῖρας. Μετὰ παρέλευσιν στιγμῶν τινων ἡ διευθύντρια συνῆλθε καὶ κατ' ἀρχὰς ἐνόμιζεν ὅτι βλέπει εὐχάριστον ὄνειρον. Τόσον σπάνιον εἶναι νὰ βλέπῃ τις πραγματοποιουμένους τοὺς διακαεῖς πόθους ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὥστε ὅταν συμβαίνῃ τοῦτο, δυσκόλως πιστεύει ὁ ἄνθρωπος. Τὸ πρόσωπον τῆς πριγκηπίσσης εἶχε μεταμορφωθῆ· ἐφαίνετο ὡς ἁγία ἐν ἐκστάσει. Τέλος πάντων ἦτο πλησίον της ὁ ἀνήρ, ὃν ἠγάπησε, καὶ ἠδύνατο νὰ τῷ εἴπῃ πόσον τὸν ἐσυλλογίσθη, πόσον ἔκλαυσε, πόσον ὑπέφερε κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τῶν δέκα ἐτῶν!

ΙΕ'.

Ὁ λόρδος Πέτερς, χαίρων ὅτι εὗρε τόσον ὡραίαν τὴν νέαν κόρην, ἣν ἐνθέρμως ἠγάπησε, τῇ διηγήθη τὰ πάντα, καὶ τῇ ἐξήγησε τὸ αἴτιον τῆς μακρᾶς σιωπῆς του. Ἀναχωρήσας ἐκ τῆς "Κοιλάδος τῶν λυγαριῶν" μετέβη εἰς Μελβούρνην, ἔνθα εὗρεν ἐπιστολήν, προσκαλοῦσαν αὐτὸν ἀμέσως εἰς Ἀγγλίαν. Ὁ πρεσβύτερός του ἀδελφὸς εἶχεν ἀποθάνει καὶ αὐτὸς εὑρίσκετο ὁ κληρονόμος τοῦ τίτλου καὶ τῆς περιουσίας· ὁ πατήρ του γέρων ἤδη ἐζήτει νὰ ἴδῃ αὐτὸν τὸ ταχύτερον. Αὐθημερὸν ὁ "ἀριστοκράτης" ἐπέβη πλοίου καὶ ἀπῆλθε τῆς Μελβούρνης· ἀλλὰ μετὰ πολλοὺς κινδύνους καὶ πλείστας ὅσας περιπετείας μόλις μετὰ ἓξ μῆνας ἔφθασεν εἰς Ἀγγλίαν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἀπέθανεν ὁ πατήρ του, καὶ εἷς τῶν ἀνεψιῶν του κατέλαβε τὰ κτήματα· ὡς ἐκ τούτου ἐδέησε νὰ γείνῃ δίκη μακρὰ καὶ νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἀτελεύτητοι τόποι μέχρις οὗ περιέλθωσι τὰ κτήματα εἰς τὴν κατοχήν του. Ἐξ Ἀγγλίας ἔγραψε μακρὰν πρὸς τὴν "πριγκήπισσαν" ἐπιστολήν.

— Διατὶ δὲν μοὶ ἀπήντησας;

— Οὐδέποτε ἔλαβον τὴν ἐπιστολήν, ἀπήντησεν ἡ διευθύντρια, καὶ οὐδέποτε πλέον ἤλπιζον νὰ λάβω εἰδήσεις.

Ὁ λόρδος Πέτερς ἐννόησεν ὅτι ἐπίστευεν ὅτι ἀπέθανε καὶ ὅτι τὸ παρ' αὐτῆς ἱδρυθὲν σχολεῖον ἦτο τὸ εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ ἀνεγερθὲν μαυσωλεῖον. Ἀπέναντι ἀφοσιώσεως τόσον μεγάλης πῶς νὰ τολμήσῃ νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι μόνον ἅπαξ ἔγραψε καὶ ὅτι μὴ λαβὼν ἀπάντησιν, ἐσκέφθη ὅτι ἦτο πλέον ἀργὰ καὶ ὅτι ὁ μαργαρίτης, ὃν εὗρεν, ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν χοίρων, καὶ ὅτι καλλίτερον ἦτο δι' αὐτὸν νὰ διατηρῇ ἐν τῇ καρδίᾳ του γλυκεῖαν ἀνάμνησιν ἢ νὰ ὑποστῇ τὴν θλίψιν ἀπογοητεύσεως. Κακαὶ σκέψεις, δι' ἃς ᾐσχύνετο τώρα. Καὶ ὅμως ἡ Αὐστραλία τὸν ἐνδιέφερε, καὶ γενόμενος μέλος τοῦ Κοινοβουλίου εἶχε τοσοῦτον ἐνθύμως ὑπερασπισθῆ τὸ ζήτημα τῶν ἀποικιῶν, ὥστε ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ τὸν διορίσῃ ἀντιβασιλέα τῆς Βικτωρίας. Ἅμα δὲ ἀφιχθεὶς εἰς Αὐστραλίαν ἠθέλησε νὰ ἐπισκεφθῇ πάλιν τὰ μέρη τῆς παρελθούσης εὐδαιμονίας του. Καὶ ὅμως ὑπέκρυψε κάπως τὴν ἀλήθειαν, διότι δὲν εἶπεν ὅτι ἐπεχείρησε τὴν ἐκδρομὴν ὅπως ἀνταποκριθῇ εἰς τὰ αἰσθήματα τῆς καρδίας του καὶ ὅτι ἤθελε προηγουμένως νὰ πεισθῇ ἐντελῶς περὶ τῆς τύχης τῆς "πριγκηπίσσης", πρὶν ἢ ζητήσῃ εἰς γάμον τὴν ὡραίαν ἐξαδέλφην του, ἥτις τὸν παρηκολούθησε καὶ ἀνέμενεν ἐν τῇ παρακειμένῃ αἰθούσῃ. Περὶ τούτων πάντων οὐδὲν εἶπεν.

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων στιγμῶν εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν παραδόσεων ὁδηγῶν ἀπὸ τοῦ βραχίονος τὴν διευθύντριαν. Ἕκαστος δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἐντύπωσιν, ἣν ἡ ἐμφάνισις αὕτη παρήγαγεν εἰς τοὺς παρόντας. Ἦτο ἡ τελευταία σκηνὴ τοῦ μυθιστορήματος τοῦ βίου των.

— Ἐννοεῖς, φιλτάτη, ἀντιβασιλεὺς εἶναι ἄνθρωπος ὡς ὅλοι οἱ ἄλλοι, ἔλεγεν ἡ μικρὰ ἀδελφὴ τῆς "πριγκηπίσσης" ἐφαρμόζουσα ἐπὶ τῆς ὡραίας αὐτῆς κόμης τὸν νυμφικὸν στέφανον.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΒΑΣΙΛΙΚΗι Λ.

(Ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει.)

Ἄχ! ἤθελα τάχα αὐτὴ τὴ φωτιά,
Ποῦ εἶχα μιὰ μέρα 'ς τὰ στήθη κλεισμένα,
Νὰ γράψω τραγοῦδι, ξανθή μου, γιὰ σένα
Νἀστράφτῃ σὰν τὴν γλυκιά σου ματιά.

Μὰ μοὔχει ὁ Χάρος τὴ μαύρη καρδιὰ
Σὰν χιόνι βαρὺ τοῦ βουνοῦ πλακωμένα,
Κ' οἱ στίχοι μου μοιάζουν σὰν φύλλα σπαρμένα
Ποῦ πῆρε τάγέρι ἀπὸ τὰ κλαδιά.

Καὶ τώρα π' ὁ χρόνος μὲ γέλοια περᾷ,
Καὶ ὅλο τὸν κόσμο ἡ χαρὰ ξετρελλαίνει,
Μονάχ' ἡ ψυχή μου 'ς τὴν πίκρα δομένη
Σὲ χρόνους ποῦ φύγαν ἀνοίγει φτερά.

Μὰ μέσα μου σύ, Χερουβείμ τρυφερό,
Γλυκειὰ σὰ φιλὶ καὶ σὰν ἄστρου ἀχτίδα,
Ἐσὺ 'ς τὴν καρδιά μου σκορπίζεις ἐλπίδα,
Καὶ τάζεις ζωῆς καὶ χαρᾶς θησαυρό.

Γι' αὐτὸ μιὰ στιγμὴ τὸν καϋμὸ παραιτῶ,
Μὲ γέλοια τὰς σκέψεις κ' ἐγὼ στεφανόνω,
Κ' εὐχαὶς καὶ χαραὶς μοναχὰ ζευγαρόνω,
Γιὰ σέ, 'ς τὸ φτωχό μου τραγοῦδι αὐτό.

Ἐν Ἀθήναις 1885.

Θ. Α. Βελλιανίτης.

ΤΗι ΦΙΛΗι ΛΕΥΚΑΔΙΑι.

Τὸ πρῶτο βλέμμα σου, δειλό, ἐλπίδας μοῦ χαρίζει,
Τὸ δεύτερό σου, ἀδιάφορο, τὸ στῆθός μου φλογίζει,
Τὸ τρίτο... ὅ,τι κι' ἂν εἰπῶ, σὲ τέτοιο βλέμμα μοιάζει,
Κι' ἂν τὄνομάσω ἀστραπὴ καὶ κεραυνὸ ταιριάζει!
Κρατεῖ τὸ φῶς του μοναχὸ καὶ τὴ φωτιὰ σκορπάει,
Θαμπώνει ὅποιον κι' ἂν τὸ ἰδῇ καὶ καίγ' ὅπ' ἀγαπάει.

Ἐν Λευκάδι.

Ν. Ἰω. Σταματέλος.

Η ΝΥΜΦΙΚΗ ΕΣΘΗΣ.

Ἀτμώδης, αἰθέριος νεφέλη· νεφέλη εὐωδιάζουσα ἴριδος καὶ ἴου· λευκόν, καθαρόν, λεπτὸν ὕφασμα, πόσον εἶσαι ὡραῖον! Ὡς νιφὰς χύνεσαι ἀπὸ τοῦ ἀνακλίντρου, ἀλλὰ τὸ ἄσπιλον κράσπεδόν σου δὲν ψαύει τὸ ἔδαφος... Εἶσαι νέον καὶ δροσερόν, μόλις ἐξῆλθες τῶν χειρῶν τοῦ κατασκευαστοῦ, ὢ ὕφασμα χαριέστατον, προωρισμένον εἰς τὴν νυμφικὴν τῆς Ἰουλίας ἐσθῆτα... Ἡ μήτηρ σὲ ἐξετάζει, σὲ ἐκτιμᾷ. Ἡ Ἰουλία μόλις τολμᾷ νὰ σὲ ἀτενίσῃ, ἀλλὰ τὸ βλέμμα της εἶναι πλῆρες ποιήσεως καὶ ἔρωτος, πλῆρες πόθων καὶ ἐλπίδων!... Ἡ Ἰουλία δὲν εἶναι πλουσία· δὲν δύναται οὐδὲ ὀφείλει νὰ περιβληθῇ λευκὴν μεταξίνην ἐσθῆτα, ἥτις καὶ ὑπὲρ τὸ δέον πολυτελὴς θὰ ἦτο καὶ δὲν ἤθελε τῇ χρησιμεύσει. Καὶ ὅμως ἡ Ἰουλία ἐλπίζει ὅτι θὰ ἦναι νύμφη ἀρκούντως περικαλλής, καὶ διάφορος τῶν ἄλλων, διότι τὴν ἐσθῆτα τὴν σεμνὴν αὐτὴ πρόκειται νὰ κεντήσῃ — καὶ θὰ τὴν κεντήσῃ θαυμασίως... Θὰ τὴν φορῇ ὅταν ὁ Ἐδμόνδος τὴν συνοδεύσῃ εἰς τὸ θέατρον ἢ εἰς μικράν τινα ἑσπερίδα — ὅταν δὲ γηράσῃ θὰ τὴν ἐπιδεικνύῃ ὡς θαῦμα εἰς τὰς θυγατέρας της, καὶ αἱ ἔγγοναί της θὰ λέγωσιν· ἦτο ἡ νυμφικὴ ἐσθὴς τῆς μάμμης μας!

Ταῦτα συλλογίζεται ἡ Ἰουλία ἀτενίζουσα τὸ λευκὸν ὕφασμα, τὸ ὁποῖον ὁ ἔμπορος τῇ ἔφερε πρὸ μικροῦ. Κύπτουσα ἐπὶ τοῦ ξυλίνου ἐργαλείου ἡ Ἰουλία ἐργάζεται· μικρὸς στέφανος ῥόδων ἐκφύεται ὑπὸ τοὺς εὐστρόφους δακτύλους της, εἶτα στάχεις, σύμβολον τῆς ἀφθονίας καὶ μικρὰ χαρίεντα ἄνθη... Ἡ στίλβουσα βελόνη ἀνέρχεται καὶ κατέρχεται· ἡ μικρὰ δακτυλήθρα τρίζει προστριβομένη τῇ βελόνῃ, τὸ δὲ λευκὸν νῆμα σύρεται ταχύτατον.

Ὁ κῆπος, ἐν ᾧ ἐργάζεται ἡ Ἰουλία, ἀναπέμπει εὐωδίαν ἐαρινήν· ὁ κυανοῦς οὐρανὸς γελᾷ διὰ μέσου τῶν πρασίνων φύλλων· τὰ πτηνὰ ᾄδουσι ζωηρά... Ἀλλὰ τίς εἶναι ἡ μικρὰ φωνή, ἡ ἐπαναλαμβάνουσα πάντοτε τὴν αὐτὴν λέξιν· Ἐδμόνδε! Ἐδμόνδε!... Ἡ μικρὰ αὕτη φωνὴ εἶναι ἡ καρδία τῆς Ἰουλίας, ἡ πάλλουσα ταχυτέρα τῆς βελόνης, ἡ γελῶσα ζωηρότερον τοῦ κυανοῦ οὐρανοῦ, ἡ ᾄδουσα δυνατώτερα τῶν πτηνῶν... Πάρελθε, ὡραῖε Ἀπρίλιε! Πάρελθε καὶ σύ, Μάϊε, μὴν τῶν ῥόδων, καὶ σύ, Ἰούνιε... πάρελθε, φθινόπωρον, καὶ χειμών... Πόσος καιρός, Θεέ μου! Ἀλλὰ θὰ ἔλθῃ, θὰ ἔλθῃ ἡ μεγάλη ἡμέρα· ἄνθη εὐώδη, θὰ βλαστήσετε ἐκ νέου, καὶ ἡ ἐσθὴς θὰ ἦναι ἑτοίμη, καὶ ἡ Ἰουλία θὰ γείνῃ νύμφη.

* * *

Πίπτει χιών· ὅλα εἶναι λευκά, αἱ στέγαι, αἱ ὁδοί, ὁ κῆπος, τὰ δένδρα. Ὁ ἀὴρ εἶναι ψυχρός, ὁ οὐρανὸς σκοτεινός· τὰ μικρὰ πτηνὰ πετῶσιν ἐπὶ τῶν ξηρῶν κλάδων, τὰ ὁποῖα κοσμοῦσιν οἱ τοῦ πάγου κροσσοί. Τὰ παραπετάσματα τοῦ παραθύρου εἶναι ὑψωμένα, ὅπως ἀφήσωσι νὰ εἰσδύσῃ τὸ ἀμυδρὸν φῶς, τὸ ὁποῖον ἀποστέλλει ὁ τοῦ χειμῶνος οὐρανός... Ἡ Ἰουλία ἐργάζεται παρὰ τὴν ἑστίαν, κύπτουσα ἐπὶ τοῦ ξυλίνου ἐργαλείου. Τὸ ἥμισυ τῆς ἐσθῆτος ἐτελείωσε· τὸ ἕτερον ἥμισυ ἐκτυλίσσεται ἐπὶ τοῦ ἐργαλείου· ἡ χεὶρ τῆς Ἰουλίας τρέχει, ἵπταται ἐλαφρὰ καὶ λευκὴ ὡς πτέρυξ ἀλκυόνος, καὶ ὡς πτέρυξ ἀλκυόνος ἵπταται καὶ ἡ διάνοια αὐτῆς... Τρεῖς μόνον μῆνες ἀκόμη! Σπεῦσον, Ἰουλία, μὴ λείψῃ ἡ ἐσθὴς τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ὁ Ἐδμόνδος ἀγαπᾷ τὰς ἐπιδεξίους καὶ ἐργατικὰς γυναῖκας· θὰ ἦναι ὑπερήφανος διὰ τὴν Ἰουλίαν του. Αἱ χεῖρές της εἶναι ὀλίγον ναρκωμέναι, ἀλλ' ἡ καρδία της εἶναι θερμή... Σπεῦσον, Ἰουλία, σπεῦσον!

* * *

Τὰ ἄνθη ἐφάνησαν· ἡ ἐσθὴς ἐτελείωσεν· ἡ Ἰουλία θὰ γείνῃ νύμφη... Μῆτερ, ὤ! πόσον ὡραῖον εἶναι τὸ ἔαρ!... Ἐλλείπουσι τρεῖς ἡμέραι ἀκόμη, δύο — μία... Ἰδοὺ καὶ ἡ

ΤΑ ΑΝΑΚΤΟΡΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΗΣ ΑΒΥΣΣΙΝΙΑΣ.

ἑαθὴς ἑτοίμη, λευκὴ ὡς νεφέλη, δροσερὰ ὡς ἄνθος.

Εἶναι ἀκόμη ὀλίγαν ὑγρὰ εἰς τὰς πτυχάς, καὶ ἀκτὶς ἡλίου ἀπαιτεῖται· ἡ μήτηρ τῇ λέγει νὰ τὴν ἁπλώσῃ εἰς τὸν κῆπον· ἀλλ' ἡ Ἰουλέα φοβεῖται μὴ κηλιδωθῇ καὶ νομίζει φρονιμώτερον νὰ τὴν ἀναρτήσῃ ἀπὸ τοῦ παραθύρου. Εὔθυμος καὶ ζωηρὰ πηδᾷ ἐπὶ ἕδρας, κύπτει πρὸς τὰ ἔξω καὶ κρεμᾷ τὸ ὡραῖον ἔνδυμα ἐκ τῆς μέσης. Ὁ ἥλιος φωτίζει τὴν ἐσθῆτα· τὰ κεντημένα ἄνθη φαίνονται ἐμψυχούμενα καὶ προσμειδιῶντα τῇ Ἰουλίᾳ... Ὤ! αὐτὸ τὸ μικρὸν ῥόδον τόσον κόπον μοὶ ἔδωκε! Πόσον ὡραῖα προσαρμόζεται τὸ μικρὸν τοῦτο ἄνθος! Ποῦ εἶναι ὁ στάχυς ἐκεῖνος, ὃν εἰργαζόμην, ὅτε ὁ Ἐδμόνδος εἰσῆλθεν αἰφνιδίως καὶ μὲ ἠσπάσθη... ἐδῶ;... Ἡ Ἰουλέα εὑρίσκεται ἐν ἐκστάσει, κύπτει πρὸς τὰ ἐμπρός, ὅπως διορθώσῃ μίαν τῶν πτυχῶν, διὰ νὰ φανῇ καλλίτερον τὸ κέντημα· ἐκτείνει τοὺς βραχίονας — πλὴν ὁ ποῦς της ὀλισθαίνει... κλονεῖται... Ὕψιστε Θεέ!... ἔπεσεν!

* * *

Τὴν ἐπιοῦσαν, ἡμέραν τοῦ γάμου, φέρετρον ἐκκομίζεται ἐκ τῆς οἰκίας τῆς Ἰουλίας, καὶ ἐπ' αὐτοῦ, ἐν εἴδει σημαίας παρθενικῆς, ἡ νυμφικὴ ἐσθὴς στίλβει εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου.

Μετάφρασις Αἰκατερίνης Π. Βασιλειάδου, ἐν Ταργέστῃ.

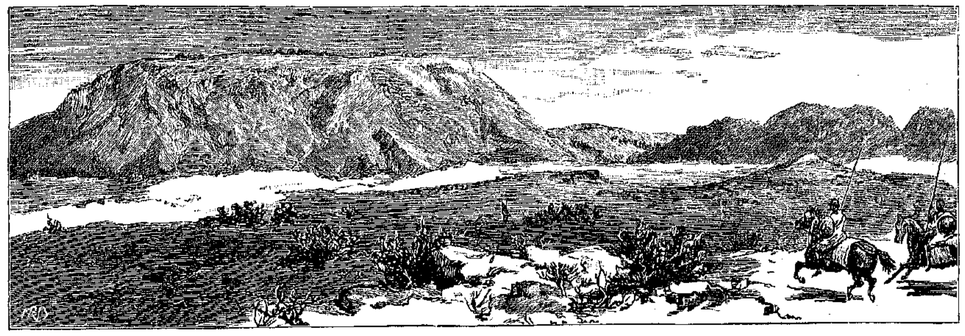

ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟΝ ΑΔΙ-ΤΕΚΛΑΡ ΕΝ ΑΒΥΣΣΙΝΙΑι.

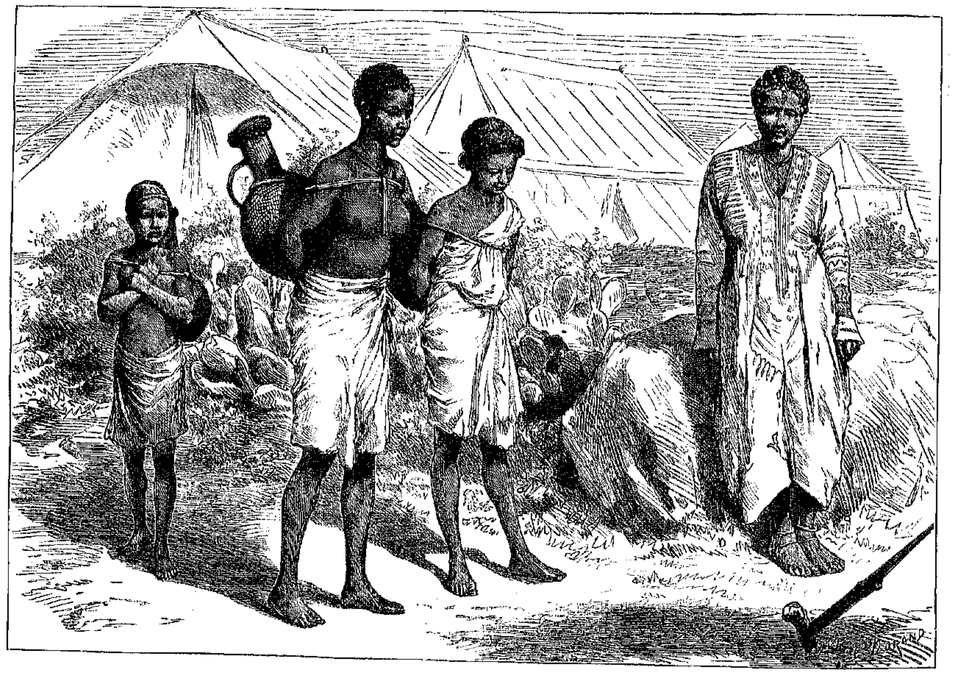

ΥΔΡΟΦΟΡΟΙ ΕΝ ΑΒΥΣΣΙΝΙΑι.

ΚΥΡΙΑ ΤΗΣ ΑΔΟΒΑΣ.

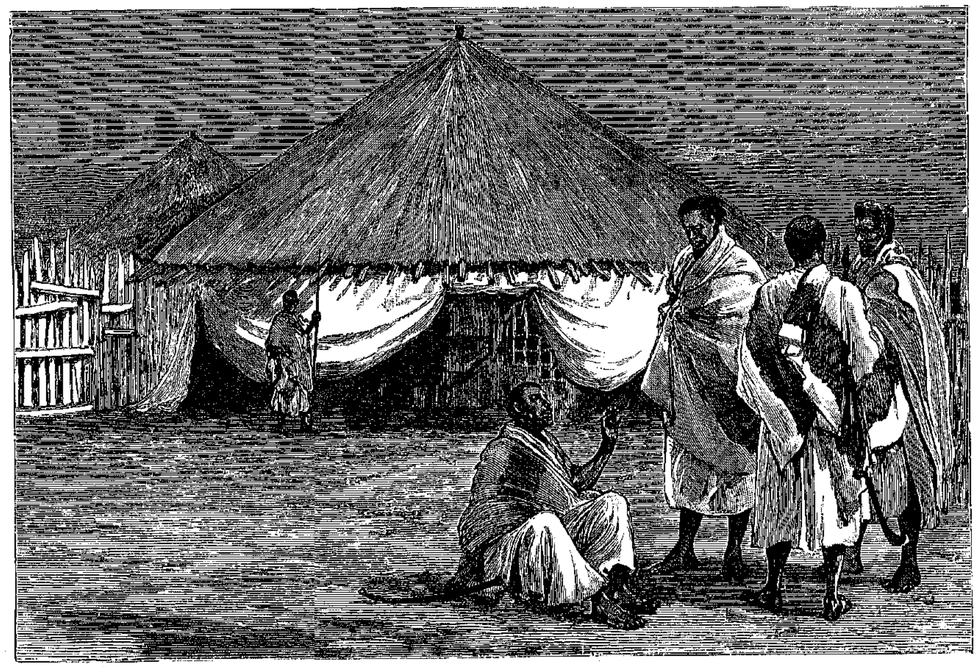

Η ΟΙΚΙΑ ΤΟΥ ΡΑΣ-ΑΛΛΟΥΛΑ ΕΝ ΑΒΥΣΣΙΝΙΑι.

ΕΝ ΑΒΥΣΣΙΝΙΑ.

(Μετὰ εἰκόνων, ὅρα σελ. 296—297.)

ΠΡΟ τινος ὁ ὀρθόδοξος ἡγεμὼν τῆς 'Αβυσσινίας, περὶ πολλοῦ ποιούμενος τὰς πρὸς τὴν 'Ελλάδα σχέσεις, ἀπέστειλε διάφορα κοσμήματα καὶ δῶρα εἰς τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ τὸν διάδοχον Κωνσταντῖνον. Τὰ πολύτιμα ταῦτα δῶρα παρέδωκε τῷ ἡμετέρῳ βασιλεῖ ὁ πρόξενος κ. Μητσάκης, ἐλθὼν κατ' εὐθεῖαν ἐξ 'Αβυσσινίας. 'Εσχάτως ὁ 'Αβυσσινὸς ἡγεμὼν προσεκάλεσε καὶ Ἕλληνα ἰατρὸν παρὰ τῇ αὐλῇ του καὶ ἐν γένει μεγάλας ἐκδηλοῖ συμπαθείας πρὸς τὴν χώραν ἡμῶν. 'Υποθέτοντες ὅτι οἱ ἡμέτεροι ἀναγνῶσται μετ' ἐνδιαφέροντος θὰ ἴδωσιν εἰκόνας τῆς ἀποκέντρου ἐκείνης χώρας, ἣν ὁ εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς δὲν ἔψαυσεν εἰσέτι, παραθέτομεν σήμερον τέσσαρας τοιαύτας, παριστώσας τοποθεσίας καὶ ἤθη καὶ ἔθιμα αὐτῆς. Καὶ ἡ μία μὲν τῶν εἰκόνων παριστᾷ κόρας 'Αβυσσινὰς ὑδροφόρους καὶ μίαν ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων κυριῶν τῆς πόλεως 'Αδόβας, τῆς πρωτευούσης τοῦ βασιλέως 'Ιωάννου. 'Η κυρία αὕτη, ἧς τὸ μόνον ἔνδυμα εἶναι μακρὸς ποδήρης χιτών, βαίνει γυμνόπους, κοσμεῖ δὲ τοὺς ἀστραγάλους τῶν ποδῶν της διὰ μεταλλίνων βραχιολίων. Τοιαῦτα κοσμήματα ἔλαβε καὶ ἡ βασίλισσα τῆς 'Ελλάδος δῶρα παρὰ τῆς μελαίνης Μεγαλειότητος τῆς 'Αβυσσινίας. 'Η ἑτέρα τῶν εἰκόνων ἡμῶν παριστᾷ τὴν οἰκίαν ἑνὸς τῶν ἰσχυροτέρων ἀρχηγῶν τῆς 'Αβυσσινίας, τοῦ 'Ράς-'Αλλούλα, αὐτοῦ ἐκείνου, ὅστις ὡδήγησε πέρυσι κατὰ τὸν 'Ιούνιον μῆνα τὴν ἀγγλικὴν πρεσβείαν πρὸς τὸν βασιλέα 'Ιωάννην. 'Ο ἀρχηγὸς οὗτος κατοικεῖ ἐπὶ ὠχυρωμένου ὑψώματος, ὅπερ παριστᾷ ἡ τρίτη ἡμῶν εἰκών. 'Επὶ τοῦ πετρώδους τούτου λόφου κεῖται σειρὰ ἀχυροσκεπῶν καλυβῶν, ὧν ἡ μεγαλειτέρα κατοικεῖται ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ, καὶ εἶναι εὐρυχωροτέρα καὶ κομψοτέρα τῶν ἄλλων. 'Εντὸς τοῦ οἰκήματος τούτου δέχεται ὁ 'Ράς-'Αλλούλας τοὺς προσερχομένους καθήμενος ἢ μᾶλλον κατακεκλιμένος ἐπὶ ἀνακλίντρου καὶ ἐν μέσῳ πυκνοῦ καπνοῦ, δι' οὗ ἀποδιώκονται ἐκ τῆς καλύβης αἱ μυῖαι καὶ οἱ κώνωπες. 'Ο ἀρχηγὸς οὗτος, καίτοι ἀπαίδευτος καὶ ἀπολίτευτος, εἶναι ὅμως εὐφυὴς καὶ φίλος τῶν Εὐρωπαίων· μεγίστην δὲ ἐξασκεῖ ἐν 'Αβυσσινίᾳ ἐπιρροήν. 'Εν τῇ τετάρτῃ τέλος εἰκόνι φαίνονται τὰ 'Ανάκτορα τοῦ βασιλέως (ἢ αὐτοκράτορος) 'Ιωάννου ἐν 'Αδόβᾳ. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι τὰ ἀνάκτορα ταῦτα δὲν παρέχουσιν ἡμῖν ἰδέαν πολὺ ὑψηλὴν διὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τῶν 'Αβυσσινῶν, διότι καὶ ταῦτα δὲν εἶναι ἢ ἁπλῆ καλύβη, ὀλίγον μεγαλειτέρα τῶν ἄλλων, ἀλλ' οὐδὲν ἔχουσα τὸ ἐπιβλητικὸν καὶ ἡγεμονικόν. — 'Εν τῇ "Νέᾳ 'Εφημερίδι" τῶν 'Αθηνῶν ἀνέγνωμεν μετ' ἐνδιαφέροντος τὴν ἀρχὴν ἄρθρων, τὰ ὁποῖα ὁ εἰς 'Αβυσσινίαν μεταβὰς ὁμογενὴς ἡμῶν ἰατρὸς κ. Παρίσης ὑπόσχεται ν' ἀποστέλλῃ τακτικῶς ἐκεῖθεν. Τὰ ἄρθρα ταῦτα περὶ τῆς ἀγνώστου ἔτι ἐκείνης χώρας, ἧς αἱ συμπάθειαι τοσοῦτον ζωηρῶς διατρανοῦνται ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας πατρίδος, ἔσονται εἰς ἄκρον ἐνδιαφέροντα.

ΓΝΩΜΙΚΑ.

'Η φιλοδοξία τῶν πλείστων ἀνθρώπων εἶναι εἰς ἀντίθετον λόγον τῆς εὐδαιμονίας αὐτῶν. Ὅσῳ μεγαλητέρα ἡ φιλοδοξία τόσῳ μικροτέρα ἡ εὐδαιμονία, καὶ τἀνάπαλιν· διὸ λέγομεν "μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ εὐτυχία τῆς γῆς".

Ἔρως εἶναι εὐγενὴς ἐγωϊσμὸς τῆς καρδίας. Αἱ θυσίαι τὰς ὁποίας οἱ ἄνθρωποι ἔκαμον χάριν τοῦ ἔρωτος ἐγένοντο, διότι, ἡ καρδία μαγευθεῖσα ἅπαξ ἐξ αὐτοῦ, δὲν ἀνέχεται τὴν στέρησιν τῆς μαγείας ἐκείνης, καίπερ ἀντικειμένης ἴσως εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον.

Θέλεις νὰ ἴδῃς ἐὰν λαός τις βαίνῃ πρὸς ἀκμὴν ἢ παρακμήν; 'Εξέτασον μόνον ποίαν δύναμιν ἔχει παρ' αὐτῷ τὸ καθῆκον.

'Η κομπορρημοσύνη καὶ περιαυτολογία εἴτε λαοῦ εἴτε ἀτόμου εἶναι ὡς ὁ πυκνὸς καπνὸς ὁ ἐξερχόμενος οἰκίας. Πιθανὸν ὅτι ἐν τῇ ἑστίᾳ αὐτῆς καίονται ἄχυρα.

'Η ματαιόδοξος γυνὴ ὁμοιάζει μὲ ἐκεῖνα τὰ φαγητά, τὰ ὁποῖα εἶναι ἴσως καλὰ τὴν γεῦσιν, ἀλλὰ λίαν δύσπεπτα. Μ. Μ.

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΒΕΝΖΗΟΡ.

Μετάφρ. Δ. Καραγιαννάκη.

ΗΣΑΝ ἀχώριστοι. 'Ο εἷς ἐν τῇ σκιᾷ τοῦ ἄλλου. 'Ο Γεώργιος Κέμπεν καὶ ὁ Κορράδος Βενζηὸρ ἐγεννήθησαν ἀμφότεροι ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ. 'Ο μέν, υἱὸς πλουσίων γονέων, ἐτελειοποίησε τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν Παρισίοις, ἔνθα εἶχεν ἐπανεύρει τὸν ἐκ παιδικῆς ἡλικίας φίλον του Βενζηόρ, ὁ ὁποῖος εἶχε σταλῆ παρὰ τοῦ κόμητος Σεχένυ ὑπὸ τὴν προστασίαν διασήμου τῆς ἐποχῆς ζωγράφου. Μετὰ πάροδον ὀλίγων ἐτῶν εἶχον ἐγκατασταθῆ ἀμφότεροι ἐν Πέστῃ. 'Ο Κέμπεν ἐν βραχεῖ διαστήματι εἶχεν ἀποκτήσει φήμην ἐξόχου δικηγόρου, ἐνῷ συγχρόνως ὁ Βενζηὸρ ἔκαμνε πάταγον μὲ τὰς σπουδαίας αὐτοῦ ἱστορικὰς συνθέσεις, ἡ πρώτη τῶν ὁποίων τῷ εἶχε καρποφορήσει τὸ χρυσοῦν παράσημον τοῦ ἐθνικοῦ 'Αγῶνος. 'Ως καὶ εἰς τὰ πρῶτα ἔτη τῆς νεότητος αὐτῶν οἱ δύο φίλοι ἐξηκολούθουν νὰ ζῶσιν ὁ εἷς ἐν τῷ ἄλλῳ. Τοῦ Κέμπεν ὁ ἐνθουσιασμὸς ἠγείρετο περισσότερον, ὅτε ἐν μέσῳ εὐφραδοῦς πρὸς τοὺς δικαστὰς ἀγορεύσεως στρέφων ἔβλεπε τὸν φίλον του ἀκροώμενον αὐτὸν μετὰ προσοχῆς· ὁ Βενζηὸρ ἐξετίμα περισσότερον μίαν λέξιν ἐπαίνου ἣν ὁ φίλος του ἐπρόφερε διὰ νέαν τινὰ εἰκόνα αὐτοῦ, τῶν στεφάνων οὓς ἔπλεκεν ὅλος ὁ τύπος. Οἱ δύο ἐκεῖνοι ἄνθρωποι ἦσαν τέλος ἀφιερωμένοι ἀλλήλοις ψυχῇ τε καὶ σώματι· ἡ φιλία αὐτῶν ἦτο ἐξ ἐκείνων ἃς μόνος ὁ θάνατος διαλύει. 'Αφ' ἧς ὅμως ἡμέρας ἡ ζηλοτυπία ὡς παγετῶδες ἑρπετὸν εἰσῆλθεν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Κέμπεν, οὗτος ἔπαυσε πλέον νὰ ἦνε οἷος ἦτο πρότερον. 'Ο Κορράδος δὲν τὸ προεῖδεν ἀκριβῶς· οὔτε ὅμως ὁ Γεώργιος τῷ ἐδήλωσε τοὺς λογισμούς του· καὶ οὕτως ὁ εἷς ἐξηκολούθει νὰ περιποιῆται τὴν δεσποινίδα Βάνδερφελδ, ἐφ' ἧς ὁ ἄλλος εἶχε ῥίψει τὰ βλέμματα, ἐνῷ ὁ τελευταῖος οὗτος ἤρχιζε νὰ ἐπωάζῃ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ὑπόκωφον μῖσος διὰ τὸ ἄδικον ὅπερ ὁ φίλος του χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τῷ ἔκαμνε. Τίποτε κατὰ τὰ ἄλλα δὲν εἶχε λάβει ἀλλαγήν τινα, καὶ ἦτο φυσικόν, ἀφοῦ ὁ εἷς ἐν καλῇ πίστει δὲν ἠδύνατο νὰ μαντεύσῃ ἐκεῖνο ὅπερ ὁ ἄλλος ζηλοτύπως ὑπεκρίνετο.

Θερινήν τινα ἑσπέραν οἱ δύο φίλοι ἐφέροντο πρὸς τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως. 'Ο δικηγόρος, εὔσαρκος, καὶ ὑψηλοῦ ἀναστήματος, ἐβάδιζε παρὰ τῷ ζωγράφῳ κεκλιμένην ἔχων τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τὸ βλέμμα ἐστραμμένον πρὸς τὸ ἔδαφος, καὶ ἐφαίνετο εἰς βαθείας βεβυθισμένος σκέψεις· ἐνῷ ζωηρὸν βλέμμα καὶ πλανώμενον ἀπὸ τῆς πυριλαμποῦς τοῦ οὐρανοῦ ὄψεως μέχρι τοῦ βυθοῦ τῶν θορυβωδῶν ὑδάτων ἐπρόδιδεν τὸ ἀεικίνητον τοῦ πνεύματος καὶ τὴν ἐμβρίθειαν τοῦ καλλιτέχνου.

— Τί σκέπτεσαι; ἐρωτᾷ ὁ Κορράδος, ὅστις ἐφαίνετο ξένος τῆς παρατεταμένης σιωπῆς τοῦ Γεωργίου.

— Ζητῶ, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, ἐπιχείρημά τι διὰ τὴν δίκην, ἣν ἔχω αὔριον ἐν τῷ δικαστηρίῳ.

— Ἄ! πρόκειται περὶ τοῦ τέρατος ἐκείνου Βάρνη, ὅστις ἐφόνευσε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἕνεκα θρησκευτικῆς διαφωνίας; Καὶ ἐλπίζεις νὰ εὕρῃς ἐν τῇ ἄμμῳ ταύτῃ κανὲν ἐπιχείρημα;

— Εἶνε ὑπόθεσις ἥτις ἐντὸς τῆς ἄμμου πρέπει νὰ εὕρῃ κάτι τι. Πολλαὶ περιστάσεις ἀπέδειξαν ὅτι ἡ ἄμμος εἶνε πλουσιώτατος τόπος πρὸς παραγωγὴν καλῶν ἰδεῶν. Ἔχω ἀνάγκην μιᾶς καλῆς ἰδέας, καὶ ζητῶ αὐτὴν εἰς τὴν ἐρημίαν ταύτην ἐν τῇ ἀμμώδει ταύτῃ ὄχθῃ· ἀκροάζομαι τὸν μεγαλοπρεπῆ τοῦ ὕδατος κρότον, ἁρπάζω τοὺς ἱπταμένους τῆς φύσεως μυστηριώδεις φθόγγους, ζητῶ ἐν μιᾷ λέξει ἔμπνευσιν.

— Τοῦτο καλεῖται ποίησις, εἶπεν ὁ Κορράδος. 'Αλλ' ἔστω. Εἰπέ μοι ὅμως ἐν εἰλικρινείᾳ· θέλεις νὰ ἀμφισβητήσῃς πρὸς τὸν δήμιον τὴν κεφαλὴν μηδαμινοῦ δολοφόνου; Καὶ ἂν θέλῃς τοῦτο, διατί τὸ θέλεις.

— Ἐλθὲ ἀπ' ἐδῶ, εἶπεν ὁ Γεώργιος φέρων τὸν σύντροφον αὐτοῦ παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ πρός τινα κορμὸν δένδρου συρθέντα ἐκεῖ ὑπὸ τῆς τελευταίας πλημμύρας. Τώρα, εἶπεν ἀφοῦ ἐκάθησαν ἀμφότεροι, θὰ σοὶ ἀναπτύξω πῶς ἔχει ἡ ὑπόθεσις. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ Βάρνης εἶναι ἄξιος ποινῆς, καὶ ὅτι ἡ ἀπαλλαγὴ αὐτοῦ βαρείας ἤθελεν ἔχει τὰς συνεπείας. 'Αλλὰ μετὰ ὀκτὼ ἢ δέκα ἐτῶν φυλάκισιν θὰ τῷ δοθῇ ἀμνηστία, καὶ τότε ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον ὅντινα ἤθελε συναντήσει. 'Ομοιάζει πρὸς τίγριν τῆς Βεγγάλης, ἥτις μαίνεται ἐκ χαρᾶς βλέπουσα αἷμα· ὁ ἄνθρωπος ὁ χύνων αἷμα ὁμοίου του ἀποβαίνει τὸ κινδυνωδέστερον ὅσων δύναταί τις νὰ φαντασθῇ θηρίον. Αἱ ἰσχυρότεραι ἁλύσεις δὲν μᾶς ἐγγυῶνται τὴν ἀσφάλειαν αὐτοῦ. Πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ σταλῇ πολὺ μακράν, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχῃ φόβος νὰ ἐπιστρέψῃ. Καὶ νὰ στείλωμεν αὐτὸν εἰς τὰς 'Ινδίας, τὴν Αὐστραλίαν; Ὄχι. Πρέπει νὰ στείλωμεν αὐτὸν εἰς μέρος ἔνθα οὔτε σιδηρόδρομοι οὔτε πλοῖα οὔτε ἄλλο τι μέσον πρὸς ἐπιστροφὴν ὑπάρχουσιν. Ἂς τὸν στείλωμεν λοιπὸν εἰς τὸν ἄλλον κόσμον.

— Τοῦτο εἶνε πολὺ δίκαιον, παρετήρησεν ὁ Κορράδος. Ὅμως ...

— Ὅμως ὑπάρχει ἡ κοινὴ γνώμη περὶ ἧς ὀλίγιστοι εἰσὶ πεπεισμένοι, ἣν ὅμως ἅπαντες ἀλληλοδιαδόχως ζητοῦσι μεγαλοφώνως, διότι οὕτω συνειθίζεται. 'Η κοινὴ αὕτη γνώμη κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἐκηρύχθη μετὰ πολλῆς τῆς ἐνεργείας ἐναντίον τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου. Εἷς δικηγόρος ὅμως, ἵνα ἀποκτήσῃ τὴν εὔνοιαν τοῦ λαοῦ, πρέπει λίαν εὐχαρίστως νὰ δέχηται καὶ τὸν χειρότερον κακοῦργον νὰ ὑπερασπίζῃ καὶ μέχρις ἐσχάτων νὰ πολεμῇ τὸν Εἰσαγγελέα καὶ τοὺς μάρτυρας, νὰ προσπαθήσῃ δὲ νὰ ἀποδείξῃ τὸ λευκὸν μέλαν καὶ τὸ ἀνάπαλιν, δηλαδὴ νὰ ἀποδειχθῇ ἔνοχος ὁ παθὼν καὶ θῦμα ὁ κατηγορούμενος, ὅπως ὁ Βύρων ἀπέδειξε τὴν ἀθωότητα

τοῦ Κάϊν καὶ τὴν ἐνοχὴν τοῦ Ἄβελ. Ὅταν δι' ὅλων τούτων ἐπιτύχῃ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ πελάτου του ἢ τοὐλάχιστον τὴν ἐλάττωσιν τῆς ποινῆς εἰς τὸ ἐλάχιστον ὅριον, αἱ σάλπιγγες τῆς φήμης θέλουσι διασαλπίσει τὸ ὄνομά του, πάντες ἐν συρροῇ θέλουσι δράμει ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτοῦ καὶ θὰ ἀποκτήσῃ δόξαν καὶ χρήματα. 'Ιδού, φίλτατέ μοι, διατί μ' ἐνδιαφέρει ἡ δίκη ἥτις πρόκειται νὰ συζητηθῇ αὔριον· ἰδοὺ διατί παρὰ τὴν πεποίθησίν μου ἐπιχειρῶ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Βάρνη· καὶ θὰ τὸν ὑπερασπίσω εἰς τρόπον ὥστε καὶ ὁ ἴδιος θὰ θαυμάσῃ.

— 'Αλλ' εἰπέ μοι τότε ποῦ θὰ φθάσωμεν τοιουτοτρόπως;

— Τίς οἶδεν; 'Εκ τῆς ὑπερβολικῆς τῶν νόμων αὐστηρότητος καὶ τῆς κατὰ γράμμα ἐκτελέσεως τῶν ποινῶν θὰ πολλαπλασιασθῶσιν εἰς τοσοῦτον βαθμὸν τὰ ἐγκλήματα, ὥστε ἡ κοινωνία ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ αὐτῆς θὰ ἀκολουθήσῃ τὴν σκληρὰν καὶ βάρβαρον ἐκείνην φατρίαν. Καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἵνα ἐπέλθῃ χαλάρωσίς τις, εἶνε ἀνάγκη νὰ δεινωθῇ μέχρις οὗ ἡμέραν τινὰ τελείως διορθωθῇ.

— Τοῦτο μοὶ φαίνεται πολὺ ῥιψοκίνδυνον καὶ εἰς κάθε περίστασιν θεωρητικόν. Τίς ἐγγυᾶται περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τούτου; Καὶ δεδόσθω ὅτι μετά τινας γενεὰς φθάνει εἰς τὸ ἀρχαῖον σύστημα, ποία ἡ πρόοδος; Ὄχι, ὄχι φίλε δικηγόρε, δὲν μὲ πείθεις. Ὅσῳ ἐξετάζω περισσότερον τοιαῦτα ζητήματα τοσούτῳ μελανὰ τὰ εὑρίσκω. Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ὅτι δὲν ἠκολούθησα τὰ νομικά.

— Γνωρίζω πόσον θὰ ἀρέσῃ ἡ ἀγόρευσίς μου καὶ ποῖον ἔξει ἀποτέλεσμα, ὡς σὺ εἶσαι βέβαιος περὶ τῆς ἐντυπώσεως ἣν θὰ προξενήσῃ μία εἰκών σου. Εἶνε ἴσως ὅλοι ἥρωες ἐκεῖνοι, οὓς παρουσιάζεις ἐπὶ τοῦ πανίου, καὶ θύματα ἐκεῖνοι, εἰς οὓς δίδεις ὁμοιότητα; 'Αλλὰ γράφων σὺ προσπαθεῖς νὰ παραστήσῃς εἰς τοὺς ἄλλους ἐκεῖνο, ὅπερ σὺ θέλεις, ὅπως ἐγὼ ἀγορεύων προσπαθῶ ν' ἀπατήσω ἐμαυτὸν περὶ τῆς ἀληθείας ἐκείνου, ὅπερ θέλω νὰ πιστεύσωσιν οἱ ἄλλοι. Πρέπει τὸ πρᾶγμα νὰ ἔχῃ οὕτω. Δὲν ὑπάρχει πρᾶγμα δυνάμενον νὰ πείσῃ τόσον ἰσχυρῶς ὅσον ἀληθὴς πεποίθησις. 'Απαιτεῖται πίστις, ἀγαπητέ μοι φίλε, καὶ ὁ πιστεύων σωθήσεται.

— Βέβηλε! ἐβόησεν ὁ Κορράδος μὲ τόνον ἐκπλήξεως· ἂν μὴ ἦσο φίλος μου, αἱ λέξεις σου αὗται ἤθελον μὲ κάμει ν' ἀμφιβάλλω περὶ παντός, τὸ ὁποῖον μοὶ λέγεις. Εὗρες λοιπὸν τὴν ἰδέαν ἣν ἐζήτεις;

— Ναί, κατὰ τὴν συνδιάλεξιν ἡμῶν μοὶ ἐπῆλθεν εἰς τὸν νοῦν. 'Αλλά, μοὶ φαίνεται, στενοχωρεῖσαι . . .

— Προσέχω ἀνυπομονῶν.

— Τοῦτο δὲν μὲ ἐκπλήττει· ἡ δεσποινὶς Βάνδερφελδ δικαιοῦται νὰ ὑπερηφανεύηται διὰ τὸν ἐραστήν της.

— Δύνασαι νὰ εἴπῃς μνηστῆρά της, καθότι τὴν ἑσπέραν ταύτην τελεῖ μετ' ἐμοῦ τοὺς ἀρραβῶνας της.

— Ἄ! ἀνέκραξεν κεραυνοβληθεὶς ὁ δικηγόρος.

Τὸ σκότος ἔκρυψεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Κορράδου τὴν ὠχρότητα τοῦ Γεωργίου καὶ τὰ παράφορα βλέμματα, τὰ ὁποῖα κατ' αὐτοῦ ἐξηκόντιζε.

— Σ' ἐκπλήττει τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ Κορράδος.

— Ναί, ἀλλ' ἐξ εὐχαριστήσεως, ἀπήντησεν ὁ Γεώργιος εὐθύς. Σφίγγων εἶτα τὴν χεῖρα τοῦ φίλου του, δέχθητι, τῷ εἶπε, τὰ συγχαρητήριά μου καὶ μὴ με λησμονήσῃς κατὰ τὴν διανομὴν τῶν προσκλητηρίων τῶν γάμων.

— Δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ μοὶ τὸ εἴπῃς· καὶ ἂν ὅλοι λείψωσι, σὺ ὅμως ποτέ. Καὶ τώρα ποῦ πηγαίνεις;

— Κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν οἰκίαν μου. 'Ελησμόνησας τὴν δίκην μου;

— Τῷ ὄντι· λοιπὸν εἰς αὔριον.

Οἱ δύο φίλοι ἐχωρίσθησαν. 'Ο Γεώργιος Κέμπεν στραφεὶς ἔμεινε παρατηρῶν ὄπισθεν τὸν ζωγράφον ἕως οὗ ἐγένετο ἄφαντος ἐν τῷ σκότει.

— Ἓν ἑκατομμύριον! ἐψιθύρισεν ἔπειτα· ἓν ἑκατομμύριον, ὅπερ ἔπρεπε νὰ γείνῃ ἰδικόν μου, ὡς καὶ ἡ ὡραία δεσποινὶς Βάνδερφελδ, ἣν ἐνόμιζον κατάκτησίν μου. 'Αλλ' ἰδοὺ αἴφνης αὕτη ἀρραβωνίζεται ὁμοῦ μὲ τὸ ἑκατομμύριόν της ἄνθρωπον, ὅστις δὲν ὀνομάζεται Γεώργιος Κέμπεν. Καὶ ὁ μωρὸς αὐτὸς Κέμπεν μένει ἀπαθὴς θεατὴς τῶν διατρεχόντων, καὶ εἰς ἀμοιβὴν καλεῖται καὶ εἰς τὸν γάμον . . . Ἴσως ἦτο δυνατόν! . . . Θὰ ἴδωμεν! . . . Ἴσως . . . Καὶ βραδέως βαδίζων διηυθύνθη πρὸς τὴν πόλιν.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

Η ΕΝ ΔΡΕΠΑΝΩ ΝΑΥΜΑΧΙΑ.

Τῷ 249 π. Χρ.

'Ιστορικὴ μελέτη τοῦ ἀντιναυάρχου Σέρρ.

(Μετὰ δύο εἰκόνων, ὅρα σελ. 301.)

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΑΝΤΕΣ πρό τινος τὴν ἐμβριθεστάτην μελέτην τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως περὶ τῆς παρὰ τὴν Χίον ναυμαχίας καὶ περὶ τῶν ναυτικῶν δυνάμεων τῶν ἀρχαίων 'Ελλήνων, συμπληροῦμεν αὐτὴν σήμερον διὰ τῆς ἐκθέσεως περὶ τῆς ἐν Δρεπάνῳ ναυμαχίας τῶν 'Ρωμαίων.

Μελετῶντες τὴν ἱστορίαν τοῦ πρώτου Καρχηδονικοῦ πολέμου καὶ διεξερχόμενοι τὰς ναυτικὰς ἐπιχειρήσεις, αἵτινες τοσοῦτον ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς ἐκβάσεως τοῦ ἀγῶνος, ἀποροῦμεν ἐπὶ τῇ διαφωνίᾳ τῇ ἐπικρατούσῃ κατὰ τὰς διαφόρους περιπετείας τοῦ δράματος, οὗ τὰς φάσεις παρακολουθοῦμεν. Οἱ λιμένες δὲν δύνανται νὰ περιλάβωσι τοὺς στόλους· ἡ διάρκεια τῶν ἡμερῶν δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὰς περιγραφομένας κινήσεις· τὰ πληρώματα δὲν ἀνταποκρίνονται πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν κατοίκων τῶν δύο ἀνταγωνιζομένων δημοκρατιῶν· αἱ ἐργασίαι τῶν μόλις ἱδρυθέντων ναυπηγείων ὑπερτεροῦσι τῶν ἐργασιῶν ὅλων τῶν εὐρωπαϊκῶν ναυσταθμῶν. 'Η ἱστορικὴ κριτικὴ ἀδυνατεῖ νὰ ἐξηγήσῃ τὰς διαφωνίας ταύτας καὶ ν' ἀνεύρῃ ποῦ ἔγκειται τὸ λάθος. Μία μόνον ὑπάρχει περιγραφή, ἣν πάντες παρεδέχθησαν οἱ συγγραφεῖς καὶ ἣν παρακολουθοῦσι καὶ οἱ νεώτεροι ἱστορικοί, οἱ περὶ τῆς ναυμαχίας ταύτης γράψαντες. 'Επομένως εὑρισκόμεθα ἐνώπιον διλήμματος· ἢ πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι οἱ 'Ρωμαῖοι ἦσαν ὄντα ὑπεράνθρωπα, ἢ ὅτι ὁ Πολύβιος παρεδέχθη ἀσυζητητεὶ παραδόσεις κολακευτικὰς διὰ τὸν λαόν, οὗ ὑπῆρξεν ὁ ἀκούσιος ξένος καὶ ὁ ἔνθερμος θαυμαστής. 'Εὰν δὲ ἀναζητήσωμεν τὰ αἴτια, καὶ παραδεχθῶμεν πᾶν τὸ πιθανόν, ἀφίνοντες κατὰ μέρος τὰς διαφωνίας, θ' ἀναγνωρίσωμεν ὅτι ὅλη ἡ δυσκολία συγκεφαλαιοῦται εἰς ἓν μόνον ζήτημα, ζήτημα ἀνῆκον εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν.

Εἶναι ἀληθὲς ἢ ὄχι, ὅτι αἱ πεντήρεις, ἃς κατεσκεύασαν οἱ 'Ρωμαῖοι ὅτε ἐσύστησαν στόλον, ἦσαν πλοῖα ἔχοντα πλήρωμα 400 μέχρι 500 ἀνδρῶν, πλοῖα χωρητικότητος 500 τόννων, ὁμοιάζοντα πρὸς τὰς ἑλληνικὰς ἐκείνας πεντήρεις, αἵτινες ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς Χίου; 'Ως πρὸς τοῦτο ὁ Πολύβιος εἶναι σαφής, καὶ πρέπει ἢ ν' ἀμφιβάλλωμεν περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λόγων του, ἢ νὰ παραδεχθῶμεν, ὡς ὁ Αἰνείας Φλῶρος, ὅτι ἐμεσολάβησαν οἱ θεοί.'

Γνωστὸν εἶναι ὅτι τὰ πρῶτα πολεμικὰ πλοῖα τῶν 'Ρωμαίων κατεσκευάσθησαν κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῶν πλοίων τῶν Καρχηδονίων, ἔθνους ἐμπορικοῦ, ἐξουσιάζοντος τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Μεσογείου· ὅτι ἐναυπηγήθησαν καὶ ὡπλίσθησαν ἐν μεγάλῳ ἀριθμῷ καὶ ἐν μικρῷ χρόνου διαστήματι ὑπὸ λαοῦ μὴ ἔχοντος οὔτε ναυστάθμους, οὔτε ναυπηγούς, οὔτε ἐργαλεῖα, οὔτε καὶ λιμένας καὶ ὅρμους καταλλήλους πρὸς καθέλκυσιν τῶν σκαφῶν. 'Εν τοσούτῳ ἐμβαθύνοντες εἰς τὴν μελέτην τῶν ῥωμαϊκῶν τούτων πλοίων φθάνομεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὰ πλοῖα ταῦτα ἦσαν λέμβοι μετὰ καταστρώματος, 20 μέτρων μήκους, 45 τόννων χωρητικότητος, καὶ ἔχουσαι πλήρωμα 70 ἀνδρῶν. 'Εκινοῦντο αἱ λέμβοι αὗται διὰ πέντε μεγάλων κωπῶν ἑκατέρωθεν. Τὰ πλοῖα ταῦτα ὑπενθυμίζουσιν ἡμῖν τὰ σημερινὰ μικρὰ πλοῖα τῶν 'Ισπανῶν καὶ Σικελῶν, τὰ ἐκτελοῦντα τὴν ἀκτοπλοΐαν. 'Η εἰκὼν ἡμῶν παριστᾷ τοιοῦτο πολεμικὸν πλοῖον τῶν 'Ρωμαίων.

Μεταβαίνομεν ἤδη εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς ἐν Δρεπάνῳ ναυμαχίας ὑπὸ τοῦ Πολυβίου. 'Η περιγραφὴ αὕτη εἶναι μία τῶν σαφεστέρων καὶ ἑλκυστικωτέρων τοῦ ἐξόχου τούτου ἱστορικοῦ τῆς ἀρχαιότητος.

'Η ἐν Δρεπάνῳ ναυμαχία. 'Απὸ ἑνὸς καὶ πλέον ἔτους οἱ 'Ρωμαῖοι ἐπολιόρκουν τὸ Λιλύβαιον (τὴν σημ. Μαρσάλαν). Τὸ Δρέπανον (σημ. Τράπανι) καὶ τὸ Λιλύβαιον ἦσαν οἱ μόνοι λιμένες ἐν Σικελίᾳ, οὓς κατεῖχον οἱ Καρχηδόνιοι. Πολλὴν ἰδίως σημασίαν ἔδιδον εἰς τὸ Λιλύβαιον, διότι ἡ πόλις αὕτη εἶχε λιμένα φύσει ἀσφαλῆ καὶ καταλληλότατον διὰ τὰ πολεμικὰ πλοῖα. 'Ο 'Αννίβας, ὁ υἱὸς τοῦ 'Αμίλκα, εἶχεν ἀποσταλῆ εἰς βοήθειαν τῆς πόλεως, καὶ αἱματηραὶ μάχαι εἶχον ἤδη συγκροτηθῆ μεταξὺ τῶν δύο ἀντιπάλων στρατῶν. 'Επανειλημμένως οἱ πολιορκούμενοι ἀπεπειράθησαν νὰ καταστρέψωσιν, ἀλλ' εἰς μάτην, τὰς πολιορκητικὰς τῶν ἐχθρῶν μηχανάς· ἡμέραν τινὰ ὅμως μεγάλη ἐνέσκηψε τρικυμία, ἐλθοῦσα εἰς ἐπικουρίαν τῶν σχεδίων των· οἱ Καρχηδόνιοι ἐποίησαν ἔξοδον καὶ μετὰ πεισματώδη μάχην, καθ' ἣν οἱ 'Ρωμαῖοι μεγάλας ὑπέστησαν ζημίας, κατώρθωσαν ν' ἀνατρέψωσι τὰ πολιορκητικά, νὰ πυρπολήσωσι τὰς μηχανὰς καὶ νὰ ἐπισκευάσωσι τὰ τείχη τοῦ Λιλυβαίου. Ὅτε παρὰ ἀπεσταλμένων (λέγει ὁ Πολύβιος Βιβλ. Α'.) ἐγνώσθη ἐν 'Ρώμῃ ὅτι τὸ πλεῖστον μέρος τῶν πληρωμάτων εἶχε φονευθῆ κατὰ τὴν πολιορκίαν, ἀμέσως διετάχθη μεγάλη στρατολογία, καὶ δεκακισχίλιοι ναῦται ἀπεστάλησαν εἰς Σικελίαν. Ἅμα οὗτοι ἔφθασαν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον, ὁ ὕπατος Πόπλιος Κλαύδιος συνεκάλεσε τοὺς δημάρχους, καὶ ἐξήγησεν αὐτοῖς ὅτι ἡ περίστασις ἦτο κατάλληλος νὰ προσβάλλωσι τὸ Δρέπανον δι' ὅλου τοῦ στόλου, διότι ὁ 'Αδερβάλ, ὁ τῶν Καρχηδονίων στρατηγός, ᾧ εἶχεν ἐμπιστευθῆ ἡ ἄμυνα τῆς πόλεως, ἐνόμιζεν ἑαυτὸν ἀσφαλῆ κατὰ πάσης ἐπιθέσεως, ὡς μὴ γνωρίζων ὅτι οἱ 'Ρωμαῖοι ἔλαβον ἐπικουρίας. Οἱ δήμαρχοι παρεδέχθησαν τὴν γνώμην τοῦ ὑπάτου, καὶ ἀμέσως προπαρεσκευάσθησαν αἱ τριήρεις διὰ τῶν παλαιῶν καὶ τῶν νέων πληρωμάτων, οἷς προσετέθησαν καὶ οἱ ἐθελονταί, ὁπλῖται γεγυμνασμένοι, ἑλκυσθέντες παρὰ τῆς προσδοκωμένης πλουσίας λείας. 'Ο 'Ρωμαϊκὸς στόλος δεόντως κατηρτισμένος ἀπέπλευσεν ἐν νυκτὶ ὅλως ἀθορύ-

ὅως. Τὴν πρωΐαν αἱ πρῶται τριήρεις τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς ἐθεάθησαν παρὰ τὸν ἐν Δρεπάνῳ. Ὁ Ἀδερβάλ, ἔκπληκτος γενόμενος ἀλλὰ διορῶν τὸ σχέδιον τοῦ ὑπάτου, ἀποφασίζει νὰ μετακειρισθῇ πᾶν μέσον, ὅπως μὴ πολιορκηθῇ ἡ πόλις· συγκαλεῖ τοὺς ναύτας εἰς τὴν παραλίαν, ἀποστέλλει κήρυκας εἰς ὅλας τὰς συνοικίας τῆς πόλεως ὅπως συναθροίσῃ τοὺς μισθοφόρους, καὶ εἶτα προσφωνεῖ αὐτούς, παριστῶν αὐτοῖς ὅτι ἂν θελήσωσι νὰ πολεμήσωσι μετὰ θάρρους θὰ ἦναι βέβαιοι περὶ τῆς νίκης, ἐν ᾧ ἀπ' ἐναντίας, ἂν δειλιάσωσιν ἀπέναντι τοῦ κινδύνου θὰ ὑποστῶσιν ὅλα τὰ δεινὰ τῆς πολιορκίας. Πάντες ἐφάνησαν πρόθυμοι νὰ πολεμήσωσι καὶ ἐζήτησαν διὰ κραυγῶν νὰ ὁδηγηθῶσι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ Ἀδερβάλ τοὺς συγχαίρει καὶ τοὺς διατάσσει νὰ ἐπιβῶσι τῶν πλοίων καὶ νὰ παρακολουθήσωσι τὸ πλοῖον του· μεθ' ὃ ἀποπλέει καὶ ὁδηγεῖ τὸν στόλον κάτωθεν τῶν βράχων, τῶν περιστεφόντων τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος, πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος, δι' οὗ οἱ Ῥωμαῖοι ἤρχοντο εἰσπλέοντες. Ὁ ὕπατος Πόπλιος, βλέπων ὅτι οἱ Καρχηδόνιοι οὔτε ἐξεπλάγησαν οὔτε ἐφοβήθησαν ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει του, ἀλλὰ τοὐναντίον ἡτοιμάζοντο εἰς ἀντίστασιν, διέταξε τὸν στόλον του ν' ἀναχθῇ πάλιν εἰς τὸ πέλαγος· ὡς ἐκ τούτου μεγάλη προῆλθε σύγχυσις μεταξὺ τῶν πλοίων τῶν ἐξερχομένων τοῦ λιμένος καὶ τῶν εἰσερχομένων εἰς αὐτόν, σύγχυσις ἐπενεγκοῦσα ταραχὴν εἰς τὰ πληρώματα καὶ βλάβας εἰς τὰς κώπας. Οἱ κυβερνῆται ὅμως βαθμηδὸν παρέτασσον τὰ πλοῖα παρὰ τὴν ἀκτὴν μὲ τὸ ἔμβολον ἐστραμμένον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ Πόπλιος ἐτοποθετήθη μὲ τὸ πλοῖόν του εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος.

Ὁ Ἀδερβὰλ παραλαβὼν πέντε ταχείας τριήρεις περιέβαλε τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα τοῦ ῥωμαϊκοῦ στόλου· ταὐτοχρόνως δὲ ἔδωκε διαταγὴν εἰς πάντα τὰ ἀκολουθοῦντα αὐτὸν πλοῖα νὰ μιμηθῶσι τὸ παράδειγμά του. Οὕτως ὁ στόλος παρατεταγμένος εἰς γραμμὴν προχωρεῖ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἐν τοσούτῳ οἱ Ῥωμαῖοι ἔμενον ἐπὶ τῆς παραλίας ἀναμένοντες τὴν ἔξοδον τῶν πλοίων των ἀπὸ τοῦ λιμένος. Ὡς ἐκ τούτου ὁ ῥωμαϊκὸς στόλος εὑρισκόμενος πλησίον τῆς ἀκτῆς δὲν εἶχεν ἐλευθέρας τὰς κινήσεις του. Ἅμα δὲ οἱ δύο στόλοι ἐπλησίασαν, αἱ πραιτωριαναὶ τριήρεις ὕψωσαν τὰ σήματα αὐτῶν, καὶ ἡ μάχη ἤρκατο. Ἐν ἀρχῇ ὁ ἀγὼν ἦτο ἀχεδὸν ἴσος μεταξὺ τῶν δύο στρατῶν· μετ' ὀλίγον ὅμως οἱ Καρχηδόνιοι εὑρισκόμενοι εἰς θέσιν καλλιτέραν ὑπερτέρησαν τῶν ἀντιπάλων· τὰ πλοῖά των, ἐλαφρότερα καὶ κυβερνούμενα ὑπὸ ἐμπειροτέρων ἀνδρῶν καὶ στιβαρωτέρων κωπηλατῶν, ἐκινοῦντο ταχύτερον. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἔχοντα ἐμπροσθεν αὐτῶν ἐλευθέραν τὴν ἀνοικτὴν θάλασσαν ὑπεχώρουν μετ' εὐκολίας, ἐν ᾧ τὰ ῥωμαϊκὰ πλοῖα βαρύτερα καὶ δυσκινητότερα δὲν ἠδύναντο ν' ἀποφεύγωσι τόσον ἐπιτυχῶς τὰς προσβολὰς καὶ ἐβυθίζοντο· διὸ καὶ πλεῖστα αὐτῶν κατεστράφησαν, ἠγκαισμένα ὄντα νὰ πολεμῶσι πολὺ πλησίον τῆς ξηρᾶς καὶ κατασυντριβόμενα κατὰ τὴν ὑποχώρησιν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐπίσης δὲν ἠδύνατο ἓν πλοῖον νὰ σπεύσῃ εἰς βοήθειαν ἄλλου κινδυνεύοντος, ἐν ᾧ τὰ πλοῖα

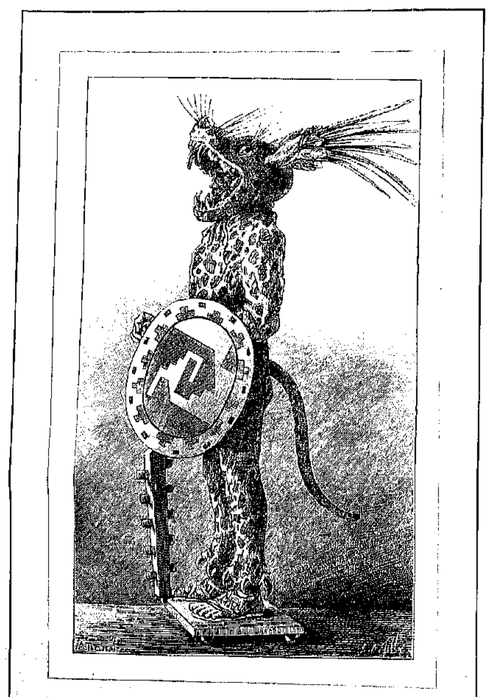

ΟΠΛΙΤΗΣ ΜΕΞΙΚΑΝΟΣ.

τῶν Καρχηδονίων, ἐλεύθερα ἔχοντα τὰ νῶτα, ἀλληλοβοηθοῦντο. Ὁ Ῥωμαῖος ὕπατος βλέπων ὅτι ἡ μάχη ἀπέβαινε καὶ ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν πλοίων του ἐναυάγησαν, ἔφυγε μετὰ 30 πλοίων τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος. Οἱ Καρχηδόνιοι συνέλαβον τὰ ἄλλα, 93 τὸν ἀριθμόν, μετὰ τῶν πληρωμάτων αὐτῶν, ἐξ ὧν μόνον ὀλίγοι ἐπάθησαν πηλήσαντες εἰς τὴν θάλασσαν κατὰ τὴν δύθειαν τοῦ πλοίου. Καὶ αὕτη μὲν ἡ περιγραφὴ τοῦ Πολυβίου. Ἡ περιγραφὴ αὕτη δύναται νὰ συμπληρωθῇ διὰ τῶν ἑξῆς. Οἱ Ῥωμαῖοι ὑπέστησαν τοσαύτας ζημίας, ὥστε ἀδύνατον πλέον τοῖς ἦτο νὰ ἐξαστασιν πέντε μιλίων ἀπὸ τοῦ Δρεπάνου. Τὴν στιγμὴν ταύτην εἶδον τὸν ἐχθρικὸν στόλον οἱ Καρχηδόνιοι. Ὁ ἀρχιστράτηγός των λαμβάνει ἀμέσως ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα· συγκαλεῖ τὰ πληρώματα, διατάσσει νὰ καθελκύσωσιν εἰς τὴν θάλασσαν ὅλας τὰς τριήρεις καὶ προσκαλεῖ τοὺς μισθοφόρους. Εἰς τὰς 7 ἀποπλέει διευθυνόμενος πρὸς μικρὰν βραχώδη νῆσον παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος. Ἐν τῷ μεταξὺ αἱ ῥωμαϊκαὶ τριήρεις ἐκινήθησαν ταχύτερον, καὶ εἰς τὰς 7 ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ αὐτῶν εἰσῆλθεν εἰς τὸν λιμένα, ἀφίνουσα τὸ νησίδιον πρὸς τὰ ἀριστερά. Ὁ Πόπλιος Κλαύδιος, ὅστις εὑρίσκεται ἐν τῇ ὀπισθοφυλακῇ, βλέπει τὴν κίνησιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, καὶ ἐννοεῖ τὴν σημασίαν τῆς κινήσεως ταύτης· προσπαθεῖ τότε ἀμέσως νὰ παρατάξῃ τὰ πλοῖά του.

Τὰ γεγονότα ταῦτα πάντα συνέχονται θαυμασίως, καὶ ἐντελῶς εἶναι ἡ πιθανότης, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι αἱ πεντήρεις τῶν δύο στόλων δὲν ὡμοίαζον πρὸς τὰ πλοῖα, τὰ περιγραφόμενα παρὰ τοῦ Πολυβίου ἐν τῇ περιγραφῇ αὐτοῦ τῆς ἐν Ἐκνόμῳ ναυμαχίας. Καὶ πράγματι, ἂν ἑκάστης πεντήρους ἐπιβαίνωσι 500 ἄνδρες, ὁ ὕπατος διὰ τὰ 123 πλοῖά του ἔχει ἀνάγκην 60 χιλιάδων μαχητῶν, καὶ αἱ δέκα χιλιάδες, αἱ ἐκ Ῥώμης ἐλθοῦσαι, μικρὰ μόνον ἦσαν ἐπικουρία, ὁ δὲ στρατηγὸς τῶν Καρχηδονίων δὲν θὰ ἦτο τόσον ἀμέριμνος καὶ ἄφοβος, ὡς ὑπέθετεν αὐτὸν ὁ Ῥωμαῖος ὕπατος. Ἀφ' ἑτέρου δέ, ἂν αἱ πεντήρεις ἦσαν τόσον μεγάλων διαστάσεων, βεβαίως δὲν θὰ ἠδύναντο οἱ Ῥωμαῖοι νὰ τὰς προπαρασκευάσωσι χωρὶς οἱ Καρχηδόνιοι νὰ λάβωσιν εἴδησιν. Καὶ οἱ Καρχηδόνιοι δέ, οἵτινες κατὰ τὸν Ἕλληνα ἱστορικὸν ἦσαν ἰσοδύναμοι πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, δὲν θὰ ἠδύναντο εἰς διάστημα δύο μόνον ὡρῶν νὰ ἐπιβιβάσωσιν εἰς τὰ πλοῖα πλέον τῶν 50 χιλιάδων ἀνδρῶν, οὐδὲ νὰ ἑτοιμάσωσι τὰ πλοῖα ταῦτα πρὸς ἀπόπλουν. Ἐὰν ὅμως παραδεχθῶμεν τὰς πεντήρεις ταύτας ὡς λέμβους, τὰ πάντα ἐξηγοῦνται.

Καὶ ἡ παραβολὴ τῆς ναυμαχίας ἐν Δρεπάνῳ πρὸς τὴν παρὰ τὴν Χίον καθιστᾷ τὸ συμπέρασμα ἔτι θετικώτερον. Παρὰ τὴν Χίον βλέπομεν ἀγωνιζομένους στόλους παλαιούς, διωργανωμένους πρὸ πολλοῦ καὶ γεγυμνασμένους δεόντως. Ἐὰν τὰ κατάφρακτα πλοῖα τοῦ Ἀττάλου, τοῦ Φιλίππου καὶ τῶν Ῥοδίων ἦσαν ἁπλαῖ λέμβοι, ἡ διήγησις τοῦ Πολυβίου δὲν ἔχει τὸν τύπον τῆς ἀληθείας. Τοὐναντίον συμβαίνει ἐν Δρεπάνῳ.

Ὑπολείπεται μία εἰσέτι δυσκολία. Ὁ Πολύβιος, ὅστις ἔγραφεν ἕνα αἰῶνα ἀκριβῶς μετὰ τὴν ἐν Δρεπάνῳ μάχην, λέγει ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι κατεσκεύασαν τὸ πρῶτον πεντήρεις ἐχούσας 300 κωπηλάτας καὶ 120 ὁπλίτας, καὶ ὅτι εἰς διάστημα τριῶν μηνῶν ἐναυπήγησαν καὶ ὥπλισαν 220 τοιαῦτα πλοῖα· καὶ τέλος ὅτι ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ἐν Ἐκνόμῳ ἔλαβον μέρος 700 πολεμικὰ πλοῖα μὲ 300 χιλιάδας μαχητῶν. Πρέπει νὰ πιστεύσωμεν τοῦτο; Μέγας ἱστορικὸς εἶναι αὐτοδικαίως ἀλάνθαστος; Ὁ Βολταῖρος ἀναφέρει, ὅτι ἡ Γαλλία μετὰ τὰς καταστροφάς της περὶ τὰ μέσα τῆς ιη'. ἑκατονταετηρίδος δὲν εἶχεν ἢ

ἓν καὶ μόνον πολεμικὸν πλοῖον, ἐν ᾧ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἡ γαλλικὴ Κυβέρνησις, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἀρχείων, εἶχεν 26 δίκροτα καὶ τρίκροτα ἐν ἐνεργείᾳ καὶ 26 ἕτερα ἐν τοῖς ναυπηγείοις. Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι ἐν τῇ ἀφηγήσει τοῦ Πολυβίου ὑπάρχουσι λάθη τινά. Διὰ νὰ θαυμάσωμεν πρέπει προηγουμένως νὰ ἐννοήσωμεν.

ΟΠΛΙΤΗΣ ΜΕΞΙΚΑΝΟΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΖΟΥΜΑ.

Ἐν τῷ ἐθνογραφικῷ Μουσείῳ τοῦ Μεξικοῦ διατηρεῖται ἡ μορφὴ ὁπλίτου Μεξικανοῦ τῶν χρόνων τοῦ διασήμου Μοντεζούμα, ὁπλίτου ἀνήκοντος εἰς τὸ τάγμα τῶν ἱππoτῶν τῆς Τίγρεως. Τὸ περίεργον τοῦτο δεῖγμα τῆς ἀρχαίας στολῆς, ὡς παρίσταται ἐν τῇ παρατεθειμένῃ εἰκόνι, ἐνδιαφέρει τὰ μάλιστα τοὺς περὶ τὴν ἀνθρωπολογίαν καὶ τὴν ἀρχαιολογίαν ἀσχολουμένους, καὶ εἶναι ἀπόρροια σοβαρᾶς μελέτης τῆς ἱστορίας τῶν παρελθόντων ἐκείνων χρόνων. Ἡ κεφαλὴ τῆς τίγρεως μὲ τὸ ἀνοικτὸν στόμα σχηματίζει εἶδος κράνους, προφυλάσσοντος τὴν κεφαλὴν τοῦ ὁπλίτου. Ἡ ἰδέα τοῦ ἐκφοβίζειν τὸν ἐχθρὸν ὑπῆρξε πάντοτε ἓν τῶν πρώτων μελημάτων τῶν στρατιωτικῶν διοργανωτῶν τῆς ἀρχαιότητος, διετηρήθη δὲ ἐν μέρει μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων ἐν τοῖς ὑψηλοῖς κρόνοις καὶ τοῖς ποικίλοις λόφοις. Ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ καταστήσῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ στρατιώτου ὑψηλοτέραν καὶ ὀγκωδεστέραν, καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ φοβερωτέραν εἰς τοὺς ἀντιπάλους. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι καὶ τοῖς Ῥωμαίοις πολλάκις ἐν τοῖς στρατοῖς ἐφαίνοντο ὁπλῖται φοροῦντες δέρματα λεόντων καὶ τίγρεων· τὸ σύστημα τοῦτο ἐπικρατεῖ καὶ σήμερον ἔτι παρὰ τοῖς Σίναις καὶ τοῖς Ἰάπωσιν. Ὁ Μεξικανὸς ὁπλίτης φέρει ἐπὶ τοῦ κάτω χείλους του μικρὸν νόμισμα κυλινδρικὸν ἐξ ὀστέου, ὅπερ οἱ Μεξικανοὶ ὠνόμαζον tentetl. Ἦτο δὲ τὸ νόμισμα τοῦτο τὸ διακριτικὸν σημεῖον τῶν ὑπασπιστῶν τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἀπενέμετο εἰς τοὺς ἐν ταῖς μάχαις διαπρέψαντας ὁπλίτας καὶ ἰδίως εἰς τοὺς καταρθώσαντας νὰ συλλάβωσιν αἰχμαλώτους. Τὸ ὕφασμα τὸ περιβάλλον τὸ σῶμα τοῦ στρατιώτου ἦτο ἐκ βάμβακος καὶ ἐμιμεῖτο τὸ δέρμα τῆς τίγρεως. Ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ ὁπλίτου ἐρείδεται ἐπὶ τοῦ ξίφους, τὸ ὁποῖον εἶναι εἶδος ῥοπάλου μετὰ ἐλασμάτων ἐξ ὀψιανοῦ (λίθου)· ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ κρατεῖ ἀσπίδα ὠοειδῆ περιτετυλιγμένην διὰ δέρματος δορκάδος· ἐν τῷ κέντρῳ τῆς ἀσπίδος φαίνεται τὸ ἱερατλυφικὸν ἔμβλημα τῶν ἱππoτῶν τῆς τίγρεως· τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τοῦ στρατιώτου περιβάλλουσιν ἰσχυροὶ ὄνυχες τίγρεως· εἰς τοὺς πόδας φορεῖ ὁ ὁπλίτης εἶδος σανδάλων (cactli λεγομένων) ἅτινα εἰσὶν ἀκόμη ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ἰθαγενέσιν. Ὁ λόφος τοῦ κράνους κοσμεῖται διὰ πτερῶν ποικίλων χρωμάτων.

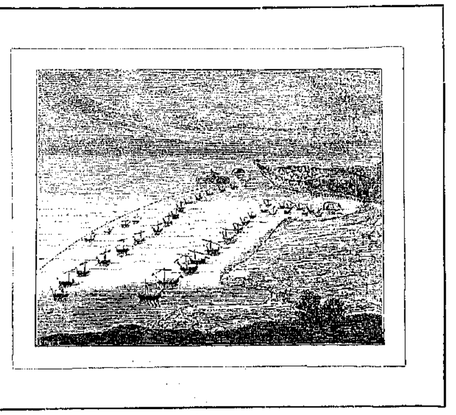

Η ΕΝ ΔΡΕΠΑΝΩι ΝΑΥΜΑΧΙΑ.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ Π. ΒΡΑΙΛΑ ΑΡΜΕΝΗ ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑι.

Ἡ ΠΑΡΕΛΘΟΥΣΑΝ Τετάρτην ἐτελέσθη μετὰ μεγαλοπρεποῦς πομπῆς δημοτικῆ δαπάνῃ, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος τὸ διὰ ψηφίσματος τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου ἀποφασισθὲν μνημόσυνον ὑπὲρ τοῦ μακαρίτου Πέτρου Βράϊλα Ἀρμένη. Περὶ τὴν 9ην πρωϊνὴν ὥραν ἤρξατο ἀρχιερατικὴ λειτουργία· κατὰ τὴν 10ην προσῆλθον εἰς τὸν ναὸν ὁ νομάρχης,

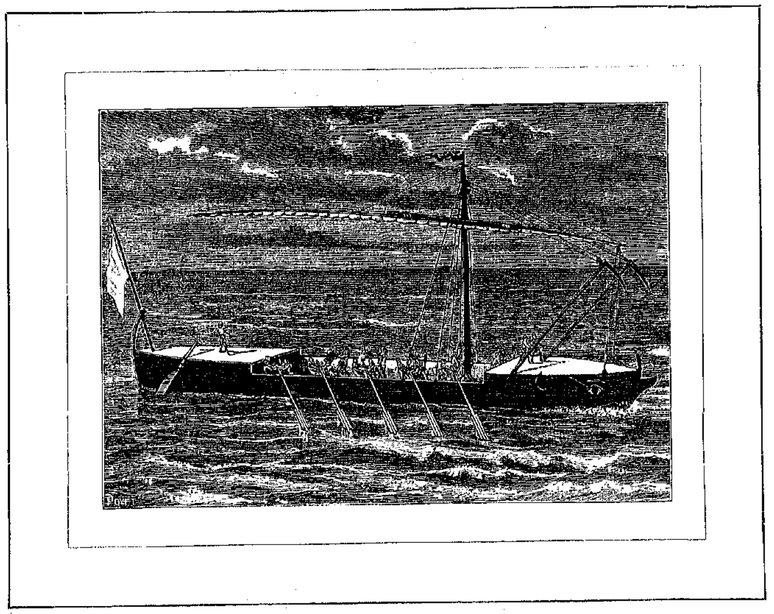

ΡΩΜΑΙΚΗ ΠΕΝΤΗΡΗΣ.

ὁ δήμαρχος, τὸ Δ. συμβούλιον, αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ καὶ πλεῖστοι ἄλλοι προσκεκλημένοι, παιανιζούσης δὲ νεκρωσίμως τῆς μουσικῆς τῆς φιλαρμονικῆς Ἑταιρίας ἐτελέσθη εὐθὺς τὸ μνημόσυνον ὑπὸ τοῦ Σ. ἀρχιερέως μετὰ δώδεκα ἱερέων. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ μνημοσύνου ἀπήγγειλε λόγον ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος ὁ ἱερεὺς κ. Βούλγαρις, ὁ βουλευτὴς κ. Παραμυθιώτης καὶ ὁ λόγιος πρόεδρος τοῦ Δ. Συμβουλίου κ. Λεωνίδας Βλάχος τοῦ ὁποίου ὁ λόγος, ὃν ἀνέγνωμεν, εἶναι πράγματι ἄξιος τοῦ ἀνδρός, ὃν ἐξυμνεῖ, καὶ τοῦ ἀπαγγείλαντος αὐτὸν εὐγλώττου ῥήτορος. Ἀκολούθως ὁ ἀρχιερεὺς μετὰ τοῦ κλήρου καὶ οἱ προσκεκλημένοι ἐπιβάντες ἁμαξῶν μετέβησαν εἰς τὸ νεκροταφεῖον, ἔνθα πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ Ναοῦ καταλλήλως πρὸς τοῦτο διασκευασθείσης ἔκειτο ἐπὶ ἐξέδρας τὸ φέρετρον τὸ περιέχον τὸν νεκρὸν τοῦ ἐπιφανοῦς Κερκυραίου, καὶ ὅπερ συμφώνως πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς οἰκογενείας του ἄνευ οὐδεμιᾶς πομπῆς εἶχεν ἐκεῖ μετακομισθῆ ἅμα ἀποβιβασθὲν ἀπὸ τῆς μετενεγκούσης αὐτὸ ἐνταῦθα ἀτμοημιολίας "Παράλου." Ἀπὸ τοῦ ναοῦ μέχρι τοῦ τάφου ἵστατο παρατεταγμένη ἀμφοτέρωθεν ἅπασα ἡ φρουρά· εἶτα ἔλαβε χώραν ἡ κατάθεσις τῶν στεφάνων ἐπὶ τοῦ φερέτρου πρωτοστατοῦντος τοῦ Δημάρχου. Μεθ' ὃ παιανιζούσης τῆς στρατιωτικῆς μουσικῆς μετηνέχθη τὸ φέρετρον εἰς τὸν τάφον, τῶν Κυρίων Συμβούλων λαμπαδοφορούντων καὶ τῶν Κυρίων Νομάρχου, Δημάρχου, Φρουράρχου, τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Συμβουλίου, τοῦ εἰσαγγελεύοντος Ἐφέτου καὶ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν κρατούντων τὰς ταινίας.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἐν Βερολίνῳ τῇ 30/11 Φεβρουαρίου 1885.

Ἡ ἀφθονία τοῦ χρηματικοῦ ἐνεχάραξεν ἰδιαίτερον τύπον οὐ μόνον εἰς τὰς γερμανικὰς ἀγοράς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ χρηματιστήριον τῶν Παρισίων· ἐν Βερολίνῳ ὁ τόκος τῆς προεξοφλήσεως διετηρήθη μεταξὺ τῶν 4 1/2 καὶ 3 3/4 %, ἐκ δὲ Παρισίων ἀγγέλλεται 4 %. Ὁ ἐκκαθαρισμὸς ὑπῆρξεν εὔκολος, ὡς συννήθως συμβαίνει τοῦτο ἐν τέλει τοῦ Ἰανουαρίου, ἐν Παρισίοις δὲ αἱ μετοχαὶ των πορτογαλλικῶν σιδηροδρόμων ἦσαν εἰς ἄκρον περιζήτητοι καὶ ἱκαναὶ ἐγένοντο ἐπ' αὐτῶν πράξεις· τοῦτο δὲ διὰ τὸν ἑξῆς λόγον. Ἡ προσεχῶς συνερχομένη γενικὴ συνέλευσις τῶν μετόχων τῆς Ἑταιρίας ταύτης θὰ ἐγκαθιδρύσῃ τὸ παλαιὸν διοικητικὸν συμβούλιον, ὅπερ σύγκειται κυρίως ἐκ Γάλλων τραπεζιτῶν· τὸ ὑπάρχον ὅμως διοικητικὸν συμβούλιον, συγκείμενον ἐκ Πορτογάλλων, θεωρεῖ τοῦτο ὡς ἐθνικὴν προσβολήν, καὶ ἡ διένεξις αὕτη ἀπειλεῖ νὰ καταστῇ ζήτημα ἐθνικόν. — Ἡ συσσώρευσις τῶν κεφαλαίων ἐπέδρασεν ἰδίως ἐπὶ τῶν πρωσσικῶν παγίων, τὰ ὁποῖα τιμῶνται σήμερον κατὰ 1 % περισσότερον ἢ πρὸ ὀλίγων μόνον ἑβδομάδων· οἱ περὶ τὰ χρηματιστικὰ ἀσχολούμενοι δύνανται νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν ὑπερτίμησιν ταύτην δεόντως. Τοὺς κεφαλαιούχους ὅμως ἡ τοιαύτη ὕψωσις δὲν εὐχαριστεῖ, διότι οὗτοι θέλοντες νὰ διαθέσωσι τὰ χρήματά των δὲν εὑρίσκουσι μέγα συμφέρον εἰς τὰ πάγια· διὸ καὶ ἐπεδόθησαν εἰς ῥωσσικὰ χρεώγραφα, τὰ ὁποῖα ὡς ἐκ τούτου ὑπέστησαν καὶ ταῦτα σπουδαίαν ὑπερτίμησιν. Ἡ λαμπρὰ ἔκβασις τῶν ὁμολογιῶν τοῦ σιδηροδρόμου Wladikawkas ἐνθαρρύνει τὰ μάλιστα τοὺς τραπεζίτας εἰς ἔκδοσιν τοιούτων μετοχῶν, καὶ ἀπίθανον δὲν εἶναι συντόμως νὰ ἔχωμεν ἔκδοσιν δανείου ἱσπανικοῦ, ἴσως δὲ καὶ τῆς Κούβας. — Ὅ,τι κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας ἰδίως ἐπασχολεῖ τὸ κοινὸν τῶν χρηματιστηρίων εἶναι τὰ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Μαύρων συμβαίνοντα. Ἡ πόλις Χαρτοὺμ ἔπεσεν· ὁ Γόρδων εἴτε ᾐχμαλωτίσθη παρὰ τοῦ Μαγδῆ, εἴτε καὶ ἐφονεύθη. Μέχρι τοῦδε ἡ τύχη του δὲν εἶναι γνωστή· καὶ ὅμως ἡ ἐντύπωσις, ἣν παρήγαγον αἱ καταπληκτικαὶ αὗται εἰδήσεις ἐπὶ τοῦ χρηματιστηρίου τοῦ Λονδίνου, δὲν εἶναι σπουδαῖαι· ὑπετίμησαν μὲν τὰ Αἰγυπτιακὰ ὀλίγον, ἀλλ' εὐθὺς τὰ πνεύματα κατηυνάσθησαν πάλιν, διότι ἐπικρατεῖ ἡ ἰδέα ὅτι ἡ Ἀγγλία, ἐνισχυομένη ὑπὸ τῆς Ἰταλίας, πᾶσαν θὰ καταβάλῃ προσπάθειαν, ὅπως καταπνίξῃ τὴν ἐπανάστασιν. Ὀλίγος ἐπομένως φόβος ὑπάρχει διὰ τὰ οἰκονομικὰ τῆς Αἰγύπτου. Ὡς πρὸς τὴν διαρρύθμισιν τῶν πραγμάτων ἐν Αἰγύπτῳ ἐπικρατοῦσιν εἰσέτι γνῶμαι διάφοροι· ἀβάσιμος φαίνεται ἡ εἴδησις τοῦ ἀγγλικοῦ τύπου περὶ ἱκανοποιήσεως τῶν δανειστῶν τῆς Αἰγύπτου ἐκ μέρους τῆς ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως. Κατὰ τὴν ἔκθεσιν ἣν ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ δημοσίου χρέους — ἐξαιρέσει τοῦ Ἄγγλου ἀντιπροσώπου — ὑπέβαλε περὶ τῶν ἀγγλικῶν προτάσεων, ἀποδεικνύεται ὅτι τὸ ἐκ τῶν ἐσόδων τοῦ ἡνοποιημένου δανείου ὑπολειφθὲν ποσὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1881 βαίνει αὐξάνον, καὶ ὑπολογίζεται ἐτησίως εἰς 500 χιλ. λίρας στερλίνας· τὸ δὲ ποσὸν τοῦτο ἐπαρκεῖ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἀναγκαιοῦντος δανείου. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ Ἀγγλία ζητεῖ τὴν παραχώρησιν τῶν κτημάτων τῆς Κυβερνήσεως, ἤτοι τὸ ἓν πέμπτον περίπου τοῦ ὅλου αἰγυπτιακοῦ ἐδάφους. Ἡ ἐλάττωσις τοῦ τόκου πολεμεῖται, διότι, λέγει ἡ ἐπιτροπή, οὐδεμία ἀνάγκη τούτου ὑπάρχει. Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι οἱ φορολογούμενοι τῆς Αἰγύπτου πιέζονται, πίπτει ἀπέναντι τῆς ἐκθέσεως τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν τῆς 8 Νοεμβρίου 1884, καθ' ἣν δὲν εἶναι οἱ πτωχοὶ οἱ καθυστεροῦντες τοὺς φόρους, ἀλλὰ τοὐναντίον οἱ εὔποροι· ἡ Ἀγγλία ἐπρότεινε τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἡνοποιημένου χρέους, διότι οἱ κεφαλαιοῦχοι αὐτῆς ὀλιγώτερον πάντων ἐνέχονται εἰς τοῦτο· ἀποδεικνύεται δὲ ἐκ τῶν ἐν Παρισίοις, καὶ ἐν Λονδίνῳ γενομένων καταβολῶν, ὅτι ἡ συμμετοχὴ τῆς Ἀγγλίας εἰς τὸ χρέος τοῦτο εἶναι τρὶς μικροτέρα τῆς συμμετοχῆς, ἣν ἔχει εἰς τὸ προνομιοῦχον χρέος.

Λ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἐλάβομεν κατ' αὐτὰς δύο κομψότατα λευκώματα τοῦ ἐν Ἀθήναις φωτογραφείου τῶν ἀδελφῶν Κυρίων Ῥωμαΐδων. Τὸ μὲν περιέχει διαφόρους τοποθεσίας καὶ ἀρχαῖα μνημεῖα τῶν Ἀθηνῶν, τὸ δέ, τὸ καὶ πολυτελέστατον, ἐν 30 πίναξι μεγάλου σχήματος τὰς διαφόρους ἀρχαιότητας τῆς Ὀλυμπίας. Ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὰ φωτογραφικὰ ταῦτα ἔργα εἶναι ἀληθῆ ἀριστουργήματα. Καὶ Γερμανοὶ ἰδόντες αὐτὰ παρ' ἡμῖν τὰ ἐθαύμασαν καὶ ἠπόρησαν διὰ τὴν ἐντέλειαν τῆς τέχνης. Ἰδίως δὲ αἱ ἀρχαιότητες τῆς Ὀλυμπίας εἶναι τόσον ἐντέχνως ἀπεικονισμέναι, ὥστε καὶ τοῦ μαρμάρου τὸ χρῶμα καὶ τοῦ ἀναγλύφου τὸ ἐξέχον πιστῶς μεταδίδονται. Παρατηρῶν τις τὴν φωτογραφίαν τῆς Νίκης τοῦ Παιωνίου ἢ τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλους νομίζει ὅτι εὑρίσκεται οὐχὶ ἐνώπιον εἰκόνος ἀλλ' ἐνώπιον αὐτῶν τῶν λαμπρῶν τῆς ἀρχαιότητος ἔργων. Ἀπὸ καρδίας συγχαίρομεν τοῖς Κυρίοις Ῥωμαΐδαις ἐπὶ τῇ τόσον ἐπιτυχεῖ ἐκτελέσει τῶν φωτογραφημάτων, δι' ὧν διττὴν προσφέρουσι τῇ πατρίδι ἡμῶν ὑπηρεσίαν· τὸ μὲν ἀποδεικνύουσι τὴν πρόοδον τῶν ὡραίων τεχνῶν καὶ παρ' ἡμῖν, τὸ δὲ ποιοῦσι γνωστὰ τοῖς κατ' ἔτος ἐπισκεπτομένοις τὴν Ἑλλάδα ξένοις τὰ ἀριστουργήματα τῶν ἡμετέρων προγόνων, τὰ ὁποῖα ἀποκομίζοντες ἐν ἀπεικονίσει εἰς τὰς πατρίδας αὐτῶν καθιστῶσι γνωστὰ καὶ τοῖς συμπατριώταις αὐτῶν καὶ διεγείρουσιν ἐν αὐτοῖς τὸν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος θαυμασμόν.

Ὁ πρό τινων ἡμερῶν παρὰ τὴν Φλωρεντίαν ἀποθανὼν πρίγκηψ Παῦλος Δεμίδωφ, εἶχεν ἀποκατασταθῆ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1860 ἐν Παρισίοις, ἔνθα ἔζη μὲ ὅλην τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν σπατάλην, ἣν τῷ ἐπέτρεπον τὰ μεγάλα αὐτοῦ εἰσοδήματα. Ἐν τῇ τότε ἀκμαζούσῃ γαλλικῇ πρωτευούσῃ ἵδρυσε μετ' ἄλλων πλουσίων καὶ εὐγενῶν ἀνδρῶν ὅλως ἰδιαίτερον Σύλλογον, οὗ ὁ σκοπὸς ἦτο ἡ ἀπὸ κοινοῦ κατασώτευσις ἑνὸς ἑκατομμυρίου φράγκων κατ' ἔτος, τὰ ὁποῖα αὐτὰ τὰ μέλη κατέβαλλον. Ὁ πρίγκηψ Δεμίδωφ ἦτο οἴκοθεν πλουσιώτατος, τὰ δὲ εἰσοδήματα αὐτοῦ ἐτριπλασιάσθησαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐν Φλωρεντίᾳ ζῶντος θείου του. Τὰ ἐν τοῖς Οὐραλίοις κείμενα μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀργύρου καὶ χαλκοῦ, ἐν τοῖς ὁποίοις εἰργάζοντο δέκα χιλιάδες ἐργατῶν, τῷ ἀπέφερον ἐτησίαν πρόσοδον 12 ἑκατομμυρίων ῥουβλίων. Τὸ 1865 ὁ πρίγκηψ ἐνυμφεύθη Ῥωσσίδα πριγκήπισσαν μεθ' ἧς ὅμως κατ' ἀρχὰς ἕνεκα τοῦ ἀτάκτου βίου του δὲν ἔζη πολὺ καλά· μετὰ παρέλευσιν ὅμως ἐτῶν τινων ὁ ἀλλόκοτος καὶ ἰδιότροπος ἀνὴρ ἠράσθη τῆς συζύγου του, ὁ δὲ ἔρως αὐτοῦ ἐγένετο τόσον σφοδρός, ὥστε ὅτε ἡ σύζυγός του ἀπέθανεν, ἀπεφάσισε νὰ ἀποχωρισθῇ ἐντελῶς τοῦ κόσμου καὶ νὰ ζήσῃ τοῦ λοιποῦ ὅλως ἀφιερωμένος εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς συντρόφου τοῦ βίου του. Ἐφόρει ἐνδύματα ἐφθαρμένα καὶ παλαιά, οὐδέποτε μετεχειρίζετο τὰς ἁμάξας του καὶ ἐν ᾧ ἐν τοῖς σταύλοις του εὑρίσκοντο δύο δωδεκάδες λαμπρῶν ἵππων, οὗτος περιεφέρετο ἐν ταῖς ὁδοῖς τῆς Φλωρεντίας εἴτε πεζῇ εἴτε ἐν λεωφορείῳ, καὶ εἶχε τὸ ἐξωτερικὸν ἐπαίτου μᾶλλον ἢ εὐγενοῦς ἱππότου. Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς συζύγου του μεγάλα ποσὰ ἐδαπάνησεν ὑπὲρ φιλανθρωπικῶν σκοπῶν, καὶ ἡ ἀγαθοεργία κατέστη αὐτῷ ἀληθὴς μανία. Μὲ τὸν θάνατον τοῦ πρίγκηπος Παύλου Δεμίδωφ ἀπώλεσεν ὁ ἡμέτερος αἰὼν ἓν τῶν ὅλως πρωτοτύπων προσώπων, οἱ δὲ πτωχοὶ τῆς Φλωρεντίας ἐστερήθησαν ἑνὸς τῶν γενναιοτέρων αὐτῶν προστατῶν.

Μόλις ἐκηρύχθη ἡ ἔναρξις τῆς διεθνοῦς Ἐκθέσεως ἐν Νέᾳ Αὐρηλίᾳ τῆς Ἀμερικῆς, καὶ ἤδη ἀπειλεῖται ἡ ἐπιχείρησις αὕτη ὑπὸ οἰκονομικῆς καταστροφῆς. Τὸ συλλεγὲν ποσὸν ἑνὸς ἑκατομμυρίου δολλαρίων κατηναλώθη ἤδη καὶ ἀπέμειναν καὶ χρέη ὑπερβαίνοντα τὰς 250 χιλ. δολλαρίων. Ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Ἐκθέσεως ἤλπιζε νὰ καλύψῃ ταῦτα διὰ πλουσίων εἰσπράξεων, ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ καιρὸς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς Ἐκθέσεως εἶναι τόσον κακός, ὥστε ὀλίγοι ἀναλόγως ἐπισκέπτονται αὐτήν. Προσετέθη ἐσχάτως καὶ ἀπεργία τῶν ἁμαξηλατῶν, ἥτις οὐκ ὀλίγον συνετέλεσεν εἰς τὴν παρεμπόδισιν τῶν ἐπισκεπτῶν. Νῦν δὲ ἐσυστήθη δευτέρα ἐπιτροπή, ἥτις θὰ φροντίσῃ νὰ καλύψῃ τὸ ἔλλειμα διὰ δημοσίας

συνεισφορᾶς καὶ οὕτω νὰ καταστήσῃ δυνατὴν τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἐκθέσεως.

Ὁ ἀρχισυντάκτης τῆς ἐγκριτωτέρας Ἰαπωνικῆς ἐφημερίδος, Φουκοῦ Σέβας, δημοσιεύει ἐν τῷ τελευταίῳ αὐτῆς ἀριθμῷ προκήρυξιν πρὸς τοὺς συμπολίτας του, δι' ἧς παρακινεῖ αὐτοὺς νὰ παραιτηθῶσι τῆς λατρείας τῶν εἰδώλων καὶ ν' ἀσπασθῶσι σύσσωμοι τὸν Χριστιανισμόν, ἀφ' οὗ ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ἰαπωνίας πλήρη ἐκήρυξεν ἐν τῷ κράτει αὐτοῦ ἐλευθερίαν τῆς θρησκείας. "Ἀφ' οὗ, λέγει ὁ δημοσιογράφος, παρεδέχθημεν τὴν ἐνδυμασίαν καὶ τὸν τρόπον τοῦ βίου τῶν Εὐρωπαίων, ὀφείλομεν νὰ ποιήσωμεν καὶ τὸ τελευταῖον βῆμα, καὶ νὰ παραδεχθῶμεν καὶ τὴν θρησκείαν αὐτῶν." Συγχρόνως δὲ ὁ ἀνεπτυγμένος συντάκτης διακηρύττει, ὅτι θέλων νὰ δώσῃ τὸ καλὸν παράδειγμα θὰ βαπτισθῇ προσεχῶς μεθ' ὅλης τῆς οἰκογενείας του, παραδεχόμενος τὸν ἀγγλικανικὸν δόγμα.

Τέσσαρα μέλη τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς Ἀγγλίας ἐκδίδουσι καὶ αὐτὰς ἔργα των, καὶ πρῶτον μὲν ὁ πρίγκηψ Ἀλφρέδος, δοὺξ τοῦ Ἐδιμβούργου, ὅστις εἶναι ἄριστος βαρβιτιστής, ἐκδίδει Συλλογὴν ποιημάτων "Ἄσματα βαρβιτιστοῦ", τὰ ὁποῖα ἀφιέρωσεν εἰς τὴν σύζυγόν του. Ὁ γαμβρὸς τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας, μαρκήσιος Λόρν, ἑτοιμάζει βιβλίον, φέρον τὸν τίτλον "Εἰκόνες ἐκ Παναμᾶ". Τέλος δὲ οἱ δύο υἱοὶ τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλίας δημοσιεύουσιν ὅσον οὔπω περιγραφὴν τῆς τελευταίας αὐτῶν περιηγήσεως. Ἀνέκαθεν διεκρίνοντο τὰ μέλη τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῆς Ἀγγλίας διὰ τὰς φιλολογικὰς αὐτῶν γνώσεις.

Συνήθως οἱ τῶν Πανεπιστημίων φοιτηταὶ δίδουσι μεταξὺ τοῦ 20—30 ἔτους τῆς ἡλικίας των τὰς διδακτορικάς των ἐξετάσεις· ἀλλὰ φοιτητής, ἀναγορευόμενος διδάκτωρ ἐν ἡλικίᾳ 74 ἐτῶν, εἶναι πρᾶγμα σπάνιον. Ὁ νέος οὗτος διδάκτωρ τῆς ἰατρικῆς, ὀνόματι Schultheiss, ἐνεγράφη τὸ πρῶτον ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου ἐν ἔτει 1833, ὅπου μέχρι τοῦ 1837 ἐσπούδασε θεολογίαν. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1837 μέχρι τοῦ 1881 διέμεινεν ὡς ἱεραπόστολος ἐν τῇ νοτίῳ Ἀφρικῇ πειρώμενος νὰ προσηλυτίσῃ εἰς τὸν χριστιανισμὸν τοὺς ἀγρίους τῶν μερῶν ἐκείνων. Τὸ 1881 ἐπέστρεψεν εἰς Βερολῖνον, ἐνεγράφη ἐκ δευτέρου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον φοιτητής, καὶ μετὰ τετραετῆ εὐδόκιμον σπουδὴν τῆς ἰατρικῆς ἔλαβε τὸ διδακτορικὸν πτυχίον· ἤδη δὲ ἑτοιμάζεται νὰ ὑποστῇ καὶ τὰς πρακτικάς του ἐξετάσεις, μεθ' ὃ μεταβαίνει πάλιν εἰς τὴν νότιον Ἀφρικήν, δευτέραν αὐτοῦ πατρίδα, ἔνθα διανοεῖται νὰ ἐξασκήσῃ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἰατροῦ.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 289.

Γενναῖος ἤμην Στρατηγὸς
εἰς παλαιὸν αἰῶνα·
Τὴν χώραν μου ἐδόξασα
μὲ εὐκλεῆ ἀγῶνα·
Καλῶς τὴ ἐκυβέρνησα
ἐπὶ πολὺ τὸ σκάφος·
Πλὴν ἀτυχῶς ἐν ξένῃ γῇ
μ' ἐσκάπτετο ὁ τάφος.

Ἐὰν τὸ πρῶτον ἥμισυ
τοῦ ὅλου μου χωρίσῃς.
Θεὰν νὰ εὕρῃς ἐν ἀρχῇ
βεβαίως δὲν θ' ἀργήσῃς.

Γρ. Γ. Δρόσος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Αἴνιγμα 290.

Ἐκ τῶν δώδεκα υἱῶν μου
εἷς καὶ μόνος ἔτι ζῇ.
Εἰς τὸ γῆράς μου καὶ οὗτος
τελευτᾷ μ' ἐμὲ μαζύ.

Μ. Μ. ἐν Ζιμνίτσῃ.

Αἴνιγμα 291.

Ἀνατολίτης τὸ πρωΐ
καὶ Δυτικὸς τὸ βράδυ,
Τὸ γύρω-γύρω παίζομεν
ἐγὼ καὶ τὸ σκοτάδι.

Ὁ αὐτός.

Πρόβλημα 292.

*η *ε* *ω*ε*α *αι*ε* ε*ι *ε*α*οι*ι ο*ο**ο ε* *ε* *υ*α*ε*ε* ε* *υιεε* γ*ου**ε*

Ἐλλείπουσι τὰ σύμφωνα.

Θ. Π. Οἰ. Ε. Α. Δ. ἐν Ῥενίῳ.

Πρόβλημα 293.

* * * * Ἀναπληρωθήτωσαν οἱ ἀστερίσκοι διὰ
* * * * γραμμάτων, οὕτως ὥστε καὶ καθέτως
* * * * καὶ ὁριζοντείως ν' ἀναγινώσκωνται
* * * * τέσσαρες λέξεις, σημαίνουσαι οὐσίαν ῥευστήν, ἄνδρα φονευθέντα ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του, πόλιν ἱερὰν ἔθνους τινος καὶ ἀναγκαιοτάτην τροφήν.

Ν. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκῃ.

Πρόβλημα 294.
Ἀριάδνειος μίτος.

λω	ρη	χει	ἡ	νοι	εἶ	που	Καὶ
Αὐ	ζω	μέ	ε	τρί	μο υ	Αὐ	μαι
μ' εἰ	θα	μου	ρᾶς	γώ	τῆς	τὸ	Ὁ
Τῆς	τὸ	ν' ἡ	που	μὲ	μει	τὸ	το
με	τά	ξη	κυρ	αὐ	ε	μι	μέλ
θλέ	μοι	Ὁ	νοι	τρέ	τω	θλέ	κα
πο	λά	αἱ	τὸ	με	τὸ	λου	τὰ
ἄρ	παις	Τὸ	κα	μου	πο	λά	πεις

Ἰ. Κ. Γρουμπός, ἐν Γαλαζίῳ.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγμ. 283.
Ἐξουσία — οὐσία.

Αἰνίγμ. 284.
ὁ — πή = ὀπή.

Προβλήματος 285.

Ἡ ὥρα εἶναι μὲν βραδεῖα, ἀλλ' ἠχεῖ·
Ἡ δὲ ἐκδίκησις χωλή, πλὴν ἐπέρχεται.

Προβλήματος 286.

ϡ ιθαιρών,
Ο σσα,
▷ γμήτηρ,
Ꟊ έα,
Ο ΐτη
Μ πειώ.

Προβλήματος 287.

```
        Κ
      Υ Α Η
        Ε
  Ρ     Ο       Ω
Ν Ι Κ Ο Μ Α Χ Ο Σ
  Σ     Ε       Ν
        Ν
      Α Η Ρ
        Σ
```

Προβλήματος 288.

Ἐν ταῖς ἐλευθέραις πόλεσιν ἀναφαίνονται οἱ μεγάλοι ἄνδρες.

"Ελυσαν· Τὸ 270 ὁ κ. Ἰ. Μ. Α. ἐν Λονδίνῳ· τὰ 276—278 ἡ Κυρία Ἑλένη Χατίνογλου ἐν Σμύρνῃ· τὰ 276, 277 ὁ κ. Ἰ. Κομβόπουλος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ ὁ κ. J. Gibson ἐν Swaynesthorpe (Ἀγγλίας)· τὸ 277 ἡ δεσποινὶς Ἑλένη Ν. Τζιροῦ ἐν Καΐρῳ· τὰ 276—279 ὁ κ. Γρ. Γ. Δρόσος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 276, 277, 278, 281 ὁ κ. Πασχάλης Χ. Παπάζογλους ἐν Σουφλίῳ· τὸ 279 ὁ κ. Θεμ. Π. Οἰκονομόπουλος ἐν Ῥενίῳ· τὰ 283, 284 Χ. ἐν Βουκουρεστίῳ· τὰ 283, 284, 288 ἡ Κυρία Βασ. Δ. Βότη ἐν Τεργέστῃ· τὸ 288 ὁ κ. Β. Ε. Βασιλᾶς ἐπίσης· τὸ 284 ἡ δεσποινὶς Ἑλένη Α. Λύτσικα ἐν Γαλαζίῳ, ὁ δὲ κ. Δ. Ν. Φραγκόπουλος ἐπίσης, ἐμμέτρως οὕτως·

Ἀναμεταξύ των' κεῖ
Λέγουν τότ' οἱ ποντικοί·
Δὲν εἶναι σ' ἐμᾶς 'ντροπή,
Ἐδῶ πέρα νὰ κλεισθοῦμεν,
Κι' ἀπὸ πεῖνα νὰ χαθοῦμεν;
Μπά! κι' ὁ κόσμος τί θὰ 'πῇ!
Ἀμπρός! ὦ φίλε ἐργασθῶμεν,
Ἔλα, ἔλα μὴ ἀργῶμεν
Καὶ ἂς κάμωμεν ΟΠ(ή).

Κ. Χ. Μ. εἰς Θεσσαλονίκην. Τὸ τίμημα δὲν ἐλάβομεν εἰσέτι καίτοι προηγηθείσης εἰδοποιήσεως ὑμῶν· φροντίσατε παρακαλοῦμεν περὶ τούτου. — κ. Π. Μ. Βραΐλαν. Ἡ εἰκὼν τοῦ ὀρθοδόξου Ἑλληνικοῦ Ναοῦ τῆς Βραΐλας εἶναι ἑτοίμη καὶ δημοσιευθήσεται προσεχῶς. Ἐλησμονήσατε τὰς ἰδιαιτέρας πληροφορίας, ἃς ἐζητήσαμεν. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν εὐμενῆ ὑμῶν κρίσιν. Συμφωνοῦμεν πρὸς τὴν γνώμην σας ὡς πρὸς τὸ αἰνιγματῶδες ποίημα. — κ. Μ. Ζ. εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐπαινοῦμεν τὸν πόθον ὑμῶν τοῦ νὰ ἴδητε ἐν τῷ "Ἑσπέρῳ" καί τινας εἰκόνας τῆς ἰδιαιτέρας ὑμῶν πατρίδος, Χίου, καὶ εὐχαρίστως ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι αἱ εἰκόνες, ἑτοιμασθεῖσαι ἤδη κατὰ πιστὰ πρότυπα, δημοσιευθήσονται λίαν προσεχῶς μετὰ ἐκτενοῦς καὶ λεπτομεροῦς περιγραφῆς τῆς ὡραίας νήσου. — κ. Μ. Μ. εἰς Ζίμνιτσαν. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς ἀποστολάς· ἀποροῦμεν πῶς δὲν ἐλάβετε τὰ τιμολόγια· θέλομεν γράψει τὰ δέοντα. — κ. Ε. Γ. εἰς Νεάπολιν. Τὴν "Ν. Ἐφημερίδα" λαμβάνομεν τακτικῶς ἐξ Ἀθηνῶν· οὐχ ἧττον εὐχαριστοῦμεν πολὺ διὰ τὴν καλὴν φροντίδα. Εἴθε νὰ εἶχέ τις πανταχοῦ τόσον προθύμους ἀνταποκριτάς! — κ. Δ. Κ. εἰς Ἀθήνας. Ἀνταποκριτὴς τοῦ "Ἑσπέρου" ἐν Ἀθήναις εἶναι ὁ κ. Κλεάνθης Ἰ. Ζάννος, οὗ τὸ ὄνομα καὶ ἀναφέρεται ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν πρακτόρων· παρακαλοῦμεν νὰ λάβητε ὑπ' ὄψιν τὸ τοιοῦτον. — κ. Ν. Ξ. εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Οὐδεμίαν γνῶσιν ἔχομεν τοῦ πράγματος.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 19. LEIPZIG.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐπιστέλλοντες πρὸς τὸν Ἕσπερον νὰ πέμπωσι τὰ χειρόγραφα καθαρῶς γεγραμμένα, τὰ ὁποῖα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗ ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟΥ ΛΟΥΔ.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Τεργέστης·

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΑΣ (διὰ τῆς διώρυγος Σουέζ), εἰς Χόγκ-Κόγκ, διὰ Βρεντησίου, Πόρτο-Σαΐδ, Ἄδεν, Βομβάης, Κολόμβου, Πένανγ καὶ Σιγγαπώρης τῇ α'. ἑκάστου μηνὸς εἰς τὰς 4 μ. μ.

Εἰς Καλκούτταν διὰ Πόρτο-Σαΐδ, Σουέζ, Ἄδεν καὶ Κολόμβου τῇ 15 Ἰανουαρίου, 15 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 15 Ἀπριλίου, 15 Μαΐου, 15 Ἰουνίου, 15 Ἰουλίου, 15 Αὐγούστου, 15 Σεπτεμβρίου, 15 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου καὶ 15 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 4 μ. μ.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς Τεργέστης-Βομβάης τὰ ἀτμόπλοια θέλουσι διανύει 10 μίλια τὴν ὥραν, μεταξὺ δὲ Βομβάης καὶ Χόγκ-Κόγκ 9 μίλια.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. Ἑκάστην Παρασκευὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ Κερκύρας (συγκοινωνία πρὸς τὸ Πόρτο-Σαΐδ καὶ τὴν Συρίαν).

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἑκάστην Τρίτην εἰς τὰς 4 μ. μ. εἰς Ἑλλάδα μέχρι Σμύρνης, ἐναλλὰξ διὰ Φιουμίου, Βρεντησίου, Πειραιῶς, καὶ διὰ Ἀγκῶνος κτλ.

Τὴν Τετάρτην (ἑκάστην δευτέραν Τετάρτην ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου) τῇ 6 μ. μ. εἰς Φιούμιον, Κέρκυραν, Πάτρας, Κατάκωλον, Καλάμας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Θεσσαλίαν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ Σάββατον τῇ 2 μ. μ. εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ προσέγγισιν εἰς Κέρκυραν καὶ Πειραιᾶ· εἶτα διὰ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σύρον, Κρήτην, Σμύρνην, Συρίαν, Θεσσαλίαν, καὶ διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μισόρης θαλάσσης) καὶ τοῦ Δουνάβεως.

ΕΙΣ ΤΥΝΙΔΑ κατὰ δεκαπενθημερίαν, τὴν Πέμπτην ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. διὰ Ἀγκῶνος, Βάρης, Βρεντησίου, Μεσσήνης, Κατάνης, Συρακουσῶν καὶ Μελίτης (Συγκοινωνία ἐν Ἀγκῶνι διὰ Φιουμίου καὶ ἐκ Φιουμίου).

Εἰς ΔΑΛΜΑΤΙΑΝ τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἑκάστης ἑβδομάδος.

Πλειοτέρας πληροφορίας δίδει ἡ ἐν Τεργέστῃ Διεύθυνσις καὶ τὰ Γενικὰ Πρακτορεῖον τοῦ αὐστρο-ουγγρικοῦ Λόυδ ἐν Βιέννῃ (Schwarzenberg-Platz ἀρ. 6).

Für Familien und Lesecirkel, Bibliotheken, Hotels, Cafés und Restaurationen.

Illustrirte Zeitung

Probe-Nummern gratis und franco.

Abonnements-Preis vierteljährlich 6 Mark. — Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und Postanstalten.

Expedition der Illustrirten Zeitung in Leipzig.

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ ΠΛΟΥΤΗ.

Τὸ μοναδικὸν τοῦτο σύγγραμμα, ἀπαραίτητον εἰς πάντα Τραπεζίτην, Κεφαλαιοῦχον, Συμβολαιογράφον, καὶ ἐν γένει εἰς πάντα κάτοχον γραμματίων λαχείου, περιέχει.

α'.) Ἐπίσημον καὶ ἀκριβῆ Κατάλογον ὅλων τῶν ὁμολογιῶν μετὰ λαχείου. Αὐστριακῶν, Γερμανικῶν, Γαλλικῶν, Ἰταλικῶν, Βελγικῶν, Ῥωσσικῶν, Ἑλβετικῶν, Τουρκικῶν, Ἑλληνικῶν, Ῥωμουνικῶν κτλ., αἵτινες ἐκληρώθησαν ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῶν κληρώσεως μέχρι 31. Ὀκτωβρίου 1884 καὶ δὲν ἐπαρουσιάσθησαν ἀκόμη πρὸς ἐξαργύρωσιν.

β'.) Τοὺς Καταλόγους ὅλων τῶν αὐστριακῶν καὶ οὐγγρικῶν ὁμολογιῶν, ἐφ' ὧν ἐγένετο κατάσχεσις.

γ'.) Πληροφορίας ἀκριβεῖς περὶ τοῦ χρόνου τῶν κληρώσεων, περὶ τῆς ἀξίας τῶν λαχνῶν, τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τίτλων, ἀξίας τῶν τοκομεριδίων, τοῦ χρόνου καθ' ὃν γίνονται αἱ πληρωμαὶ αὐτῶν, καὶ ἐν γένει πάσας τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας.

Ἓν ἀντίτυπον φρ. 3,50. Πέντε ἀντίτυπα φρ. 15.

Ἀπευθυντέον διὰ συναλλαγματικῆς ἢ καὶ γραμματοσήμων Au Moniteur de la Chance universelle. Vienne (Autriche).

ΑΓΝΗΣ ΣΜΙΘ

ΒΑΕΜΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ·

Τριχυμία ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ — Πρῶται ἐντυπώσεις ἐν Ἀθήναις — Ἐν Ἀθήναις — Τὸ Σούνιον καὶ ὁ Ὑμηττός — Ὁ Μαραθὼν καὶ ἡ Αἴγινα — Ὁ ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου καὶ ἡ Ἀκροκόρινθος — Αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ Ἀργολικὴ πεδιάς — Ἐν Σπάρτῃ — Παρὰ τὸν Ταΰγετον — Ἐπὶ τῆς Ἰθώμης — Τὸ Πάσχα ἐν μονῇ — Ἀπὸ τῆς μονῆς εἰς Κρέκι — Ἐν Ὀλυμπίᾳ — Ἀπ' Ὀλυμπίας εἰς Μέγα Σπήλαιον — Ἐκβρομὴ εἰς τὴν Στόγα — Ἑλληνικὴ φιλοξενία — Δυσχέρειαι — Θύελλα ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ — Ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς Κέρκυραν — Ἡ γλῶσσα καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων — Τρόπος τοῦ περιοδεύειν ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Μετάφρασις Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

Τὸ παρὸν βιβλίον, ἐκ 16 τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα μεγάλου 8ου συγκείμενον, καὶ περιέχον πολλὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας καὶ χάρτην τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντα, ἐκδίδεται κατ' αὐτὰς κομψῶς καὶ πολυτελῶς δεδεμένον.

Τιμὴ Φράγκων 7.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ ΤΥΠΟΙΣ Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ.

M. MINGHETTI.

Τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ ἡ τούτων ἐπέμβασις εἰς τὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς διοικήσεως.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ καὶ εἰσαγωγὴ

Γ. Μεκονίου
διδάκτορος τῆς Νομικῆς.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ
W. DRUGULIN
1885.

Εὕρηται παρὰ τῷ τυπογραφείῳ W. Drugulin ἐν Λειψίᾳ, καὶ τιμᾶται φράγκων 5.

ΜΙΛΤΩΝΟΣ

ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

ἑμμετρος μετάφρασις

Ἀλεξάνδρου Σ. Κάσδαγλη.

Ἔκδοσις πολυτελὴς μετὰ εἰκόνων

ὑπὸ

Gustave Doré.

Ἐν Λειψίᾳ
1884.
W. DRUGULIN.

Ἐκδίδεται κατὰ τεύχη· τιμὴ ἑκάστου τεύχους μάρκαι 2.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑΙ. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΠΙΓΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

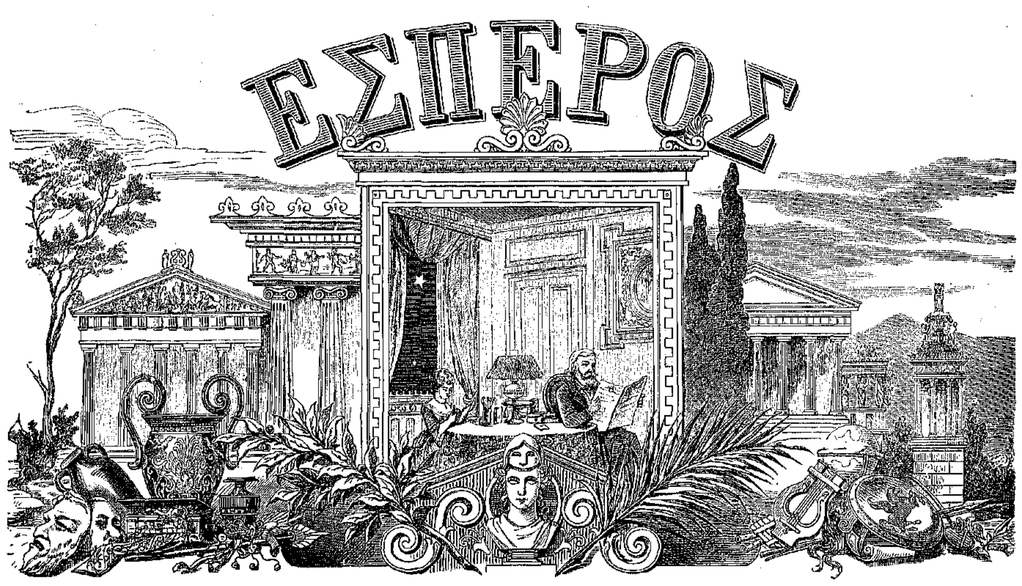

Ετος Δ'. Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι τῇ 15|27 Φεβρουαρίου 1885 Τιμὴ ἑτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ῥούβλ. 16. Αρ. 92.

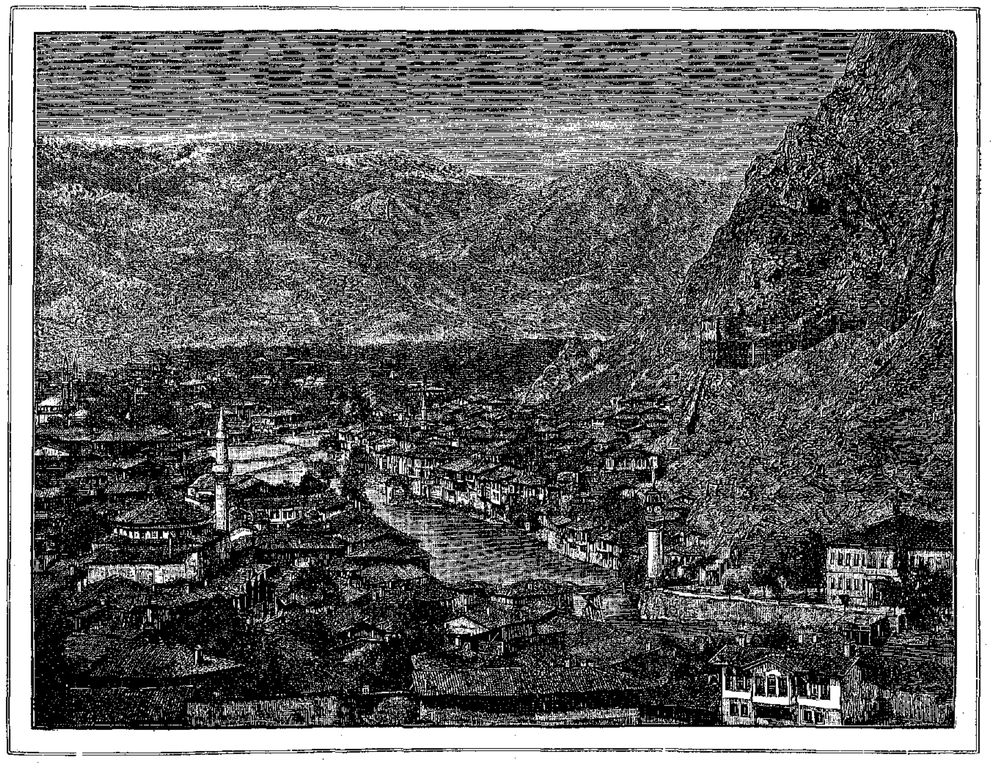

Η ΑΜΑΣΕΙΑ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ πόλις Ἀμάσεια ἐπὶ τοῦ Ἴριδος ποταμοῦ. — Περὶ τῆς σχέσεως τῶν ἐπιστημῶν πρὸς ἀλλήλας, καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς ὑψίστης ἀρχῆς αὐτῶν (τέλος). — Τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον (τέλος). — Ὁ ζωγράφος Βενζιὸρ (τέλος). — Τὸ ὄρος Χιμβοράσον ἐν Ἀμερικῇ. — Ὁ Ἑλληνικὸς Ναὸς ἐν Βραΐλα. — Ποίησις· Τῇ Κ* Σ . . . Β . . . — Περὶ τοῦ κόσμου τῶν ἐξαλειφομένων ζώων. — Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Γραμματοκιβώτιον.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ Ἀμάσεια. — Δύσκολος θέσις (εἰκὼν Γύζη). — Οἱ καταρράκται τῆς Τατορίλλας ἐπὶ τοῦ ὄρους Χιμβοράσου. — Ὁ Ἑλληνικὸς Ναὸς ἐν Βραΐλα. — Ὁ λὺγξ καὶ ἡ ἀλκή. — Ἰνδοὶ Τελέϊβιοι. — Τὸ ὄρος Χιμβοράσον ἐν Ἀμερικῇ.

Η ΠΟΛΙΣ ΑΜΑΣΕΙΑ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΙΡΙΔΟΣ ΠΟΤΑΜΟΥ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 305.)

Αἱ εἰκόνες πόλεων καὶ τοποθεσιῶν, ἐν τῷ κέντρῳ κειμένων τοῦ πολιτισμοῦ καὶ διὰ τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας προσιτῶν πᾶσι γινομένων, κατέστησαν σήμερον, ἰδίως ἕνεκα τῆς φωτογραφίας, κτῆμα κοινόν. Ἕκαστος εὑρίσκει ἐν πάσῃ γωνίᾳ θέας φωτογραφικὰς τῆς Βιέννης, τῶν Παρισίων, τοῦ Λονδίνου, τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῶν Ἀθηνῶν κτλ. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτως ὡς πρὸς τὰς ἀποκεντροτέρας θέσεις, αἵτινες δὲν ἐγένοντο εἰσέτι ἀρκούντως προσιταὶ ὡς ἐκ τῶν ἀτελῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας καὶ τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων ἀναπαύσεων. Αὐτὰ ὅμως τὰ ἧττον γνωστὰ μέρη ἑλκύουσι κατὰ προτίμησιν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀναγνωστῶν καὶ τῶν ἐν γένει ζητούντων νὰ εὐρύνωσι τὸν κύκλον τῶν γνώσεων αὐτῶν. Διὸ δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι καὶ οἱ ἡμέτεροι ἀναγνῶσται θέλουσι εὐχαριστηθῆ βλέποντες σήμερον τοποθεσίαν ὡραίαν, τὴν τῆς περιβλέπτου πόλεως Ἀμασείας.

Ἡ Ἀμάσεια, ἥτις καὶ Μητρόπολις ἐν τοῖς ἐπιγράμμασι καλεῖται, κεῖται ἐν μέσῳ φάραγγος γραφικωτάτης συγκοινωνούσης πρὸς τὰς πέριξ εὐφορωτάτας πεδιάδας διὰ τριῶν στενῶν, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσι τὰς τρεῖς κυριωτέρας ὁδούς, δι' ὧν συγκοινωνεῖ πρὸς τὰς ἐμπορικωτέρας τῆς ἀρχαιότητος πόλεις. Τὰ στενὰ ταῦτα, τὰ ὁποῖα εἶναι τρόπον τινὰ αἱ φυσικαὶ τῆς πόλεως πύλαι, καθιστῶσιν αὐτὴν φύσει ὀχυρωτάτην· ἀλλὰ καὶ ἡ τέχνη συνεπλήρωσε τὸ ὀχυρὸν αὐτῆς διὰ προμαχώνων καὶ τειχῶν, τὰ ὁποῖα ἐν ἀρχαιοτέρᾳ ἐποχῇ καθίστων αὐτὴν σχεδὸν ἀπόρθητον. Ὁ Ἶρις ποταμός, καλούμενος σήμερον Γεσὴλ-Ἴρμακ, χωρίζει τὴν πόλιν εἰς δύο τμήματα· ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν ἐπιστεφόντων αὐτὴν ὑψωμάτων ὑπέρκεινται δύο ἀκροπόλεις, αἵτινες συνδέονται μετὰ τοῦ τείχους τῆς πόλεως, τὸ ὁποῖον διερχόμενον διὰ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ ἀνέρχεται ἀπὸ τῆς μιᾶς κορυφῆς μέχρι τῆς ἄλλης. Ἐν τῷ κέντρῳ τῶν δύο ὑψωμάτων σώζονται τὰ ἐρείπια ἀρχαίου θεάτρου, παρὰ τὸ ὁποῖον εὑρίσκονται λελαξευμένοι ἐντὸς τῶν βράχων οἱ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος μνημονευόμενοι τάφοι τῶν ἀρχαίων βασιλέων τοῦ Πόντου. Οἱ τάφοι οὗτοι, περὶ ὧν ἐλπίζομεν νὰ δημοσιεύσωμεν καὶ ἐμβριθῆ διατριβήν, ἣν ὑπεσχέθη ἡμῖν καλὸς τοῦ „Ἑσπέρου" φίλος, εἶναι τρεῖς ἑκατέρωθεν μεγάλοι καὶ τινες μικρότεροι· οἱ μεγάλοι ἔχουσιν ὕψος μὲν 12 πήχεων καὶ τόσον ὡς ἔγγιστα μῆκος καὶ πλάτος, ἦσαν δὲ κεκοσμημένοι διὰ ἀετωμάτων, μετοπῶν καὶ προπυλαίων, τὰ ὁποῖα ὅμως ὁ χρόνος κατέστρεψε. Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ Χριστιανισμοῦ οἱ τάφοι οὗτοι ἐξεκενώθησαν καὶ μετεβλήθησαν εἰς παρεκκλήσια, ὡς φαίνεται τοῦτο ἐκ τῶν σωζομένων ἔτι εἰκόνων. Ἐν αὐτοῖς εὑρέθησαν καὶ τέσσαρα τεταριχευμένα σώματα, τὰ ὁποῖα διατηροῦνται ἐν ὑπογείῳ τζαμίου τῆς πόλεως. Ἡ πόλις συνεκοινώνει ἄλλοτε μετὰ τῶν δύο ἀκροπόλεων διὰ βαθμίδων καὶ ὑπογείων διαδρόμων· ἀλλὰ καὶ αἱ βαθμίδες καὶ οἱ διάδρομοι κατεστράφησαν ὑπὸ τοῦ χρόνου, ὅστις κατέρριψε βαθμηδὸν καὶ τὰς κατὰ καιροὺς ἐν τῇ θέσει ταύτῃ κτισθείσας οἰκίας. Ἐν τοῖς ἠρειπωμένοις τειχώμασι δύναται νὰ παρακολουθήσῃ τις τὰς διαφόρους ἐποχάς, ἀλλὰ πλεῖσται ὅσαι ἐπιγραφαὶ ἐθραύσθησαν καὶ ἐξηφανίσθησαν καὶ μόνον ἴσως ἐπισταμένη καὶ πολυδάπανος ἀρχαιολογικὴ ἀνασκαφὴ θὰ ἔφερεν εἰς φῶς ἀρχαιότητας ἀξίας λόγου.

Σήμερον ἡ κατοικουμένη πόλις κεῖται ἐπὶ τῆς ἀπέναντι ὄχθης καὶ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου. Ἕνεκα δὲ τῶν ὑπερκειμένων ξηρῶν βράχων εἶναι τὸ θέρος θερμοτάτη· τὰ δύο μέρη τῆς πόλεως συγκοινωνοῦσι πρὸς ἄλληλα διὰ γεφυρῶν. Ἐν τῷ μέσῳ καὶ παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Ἴριδος ὑψοῦται τὸ μεγαλοπρεπὲς τζαμίον Βαγιαζὴτ τοῦ Β'. τοῦ σουλτάνου ἐκείνου, εἰς ὃν τοσαῦτα πολυτελῆ οἰκοδομήματα ὤφειλεν ἡ Ἀμάσεια. Τοῦ Βαγιαζὴτ τούτου υἱὸς ἦτο ὁ ἀνδρεῖος καὶ τολμηρὸς Σελὴμ ὁ Α'., ὅστις γεννηθεὶς ἐν Ἀμασείᾳ, κατώρθωσεν εἰς διάστημα ὀλίγων ἐτῶν καὶ τὴν Συρίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον νὰ κυριεύσῃ καὶ τὸν τίτλον τοῦ καλίφου νὰ περιβληθῇ. Πρὸς τὴν ἔξοδον τῆς πόλεως ὑπάρχουσιν ἀκόμη πολλὰ ἐρείπια ἀρχαίων οἰκοδομῶν, ὧν αἱ δύο ἐπισημότεραι, φέρουσαι ῥυθμὸν Κορινθιακόν, ἦσαν τὸ μέγα ἐκπαιδευτικὸν κατάστημα, τὸ παρὰ τοῦ Βαγιαζὴτ ἀνεγερθέν, καὶ ἡ Βιβλιοθήκη, κτισθεῖσα κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῆς ἐν τῇ Ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν γνωστῆς Πινακοθήκης. Ἐν τῷ εὐρυχώρῳ ὑπογείῳ τοῦ τεμένους τοῦ σχολείου ὑπάρχουσι τὰ ταριχευμένα σώματα, τὰ ἐν τοῖς τάφοις τῶν βασιλέων εὑρεθέντα· τὰ τρία τῶν σωμάτων τούτων ἐβλάβησαν μεγάλως ἐκ συμβάσης πρὸ ἐτῶν πυρκαϊᾶς, τὸ τέταρτον ὅμως διατηρεῖται καλῶς· εἶναι σῶμα ὑψηλοῦ ἀνδρός, οὗ ἡ ᾠοειδὴς κεφαλὴ καὶ τὰ σωζόμενα ἔτι κυανόλευκα ἐνδύματα ἔχουσιν ὁμοιότητά τινα πρὸς τὰ τῶν σημερινῶν Κούρδων. Καὶ ἄλλα λείψανα τῆς ἀρχαιότητος φαίνονται τῇδε κἀκεῖσε διεσπαρμένα ἀνὰ τὴν πόλιν, μαρτυροῦντα περὶ τοῦ μεγαλείου καὶ τοῦ πλούτου τῆς πόλεως ταύτης, ἣν ὁ ἀρχαῖος γεωγράφος Στράβων, ὅστις ἐνταῦθα ἐγεννήθη, περιπαθῶς ἠγάπα καὶ μετὰ πολλοῦ ἐνθουσιασμοῦ περιγράφει.

Σήμερον ἡ πόλις εἶναι πτωχή, δὲν ἔχει δὲ ἢ περιωρισμένον ἐμπόριον καὶ μικρὰν βιομηχανίαν, παράγει ὅμως ὡραιοτάτους καρπούς, ἐν οἷς προεξάρχουσι τὰ μῆλα, τὰ ὁποῖα εἶναι πράγματι περίφημα. Οἱ κάτοικοι, 15,000 περίπου, εἶναι τὸ πλεῖστον Τοῦρκοι καὶ Ἀρμένιοι, Ἑλλήνων δὲ μόνον ἑκατὸν οἰκογένειαι. Λίαν ἀξιέπαινος εἶναι ὁ σεβ. ἱεράρχης Ἀμασείας κύριος Σωφρόνιος, ὅστις προέτρεψε τοὺς ἐν Ἀμασείᾳ ὁμογενεῖς ἡμῶν νὰ ἐγείρωσιν ἐκκλησίαν τιμωμένην ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Δημητρίου καὶ νὰ διατηρῶσι σχολεῖον καὶ ἀρρένων καὶ θηλέων.

Ἐκ τῆς παρατεθειμένης εἰκόνος εὐκόλως πᾶς τις δύναται νὰ ἐννοήσῃ πόσον γραφικῶς κεῖται ἡ Ἀμάσεια ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Ἴριδος. Ἡ παροῦσα εἰκὼν κατεσκευάσθη ἐκ φωτογραφίας, ἣν ὀφείλομεν εἰς τὴν εὐγενῆ προθυμίαν τοῦ ἐν Ἀμισῷ φίλου κ. Κωνσταντίνου Λαναρᾶ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΧΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΡΟΣ ΑΛΛΗΛΑΣ
ΚΑΙ
ΙΔΙΑι ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΥΨΙΣΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΑΥΤΩΝ.

Ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κ. Καλοζύμη.

(Τέλος.)

Ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε γενομένης ἐρεύνης δῆλον γίνεται ὅτι ὡς ἐν ἑκάστῃ ἐπιστήμῃ δι' ὀργανικῆς συναρμογῆς συνδέονται ἅπαντα τὰ μέρη αὐτῆς εἰς ἓν ὅλον, οὕτως εὑρίσκονται ἐν συναφείᾳ καὶ σχέσει καὶ ἅπασαι αἱ ἐπιστῆμαι πρὸς ἀλλήλας. Βεβαίως ἡ ἀφθονώτερον ὑλικὸν περιλαμβάνουσα ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ αὐτῆς καὶ εὐρύτερον κύκλον κατέχουσα ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν ἐπιστημῶν, ἀποβαίνει μὲν μᾶλλον δυσκατάληπτος τῶν ἄλλων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἄσχετος πρὸς αὐτάς· τῶν ἐπιστημῶν δὲ ἐν σχέσει εὑρισκομένων δέον πᾶν μέρος τῆς ἐπιστήμης τὸ εἰς ἔρευναν ὑποβαλλόμενον ἵνα ἐξετάζηται καὶ διαγιγνώσκηται οὐχὶ καθ' ἑαυτὸ μόνον, ἀλλ' ἐν σχέσει καὶ συναφείᾳ πρὸς ἄλλα, ὧν ἡ ἐπικουρία καὶ ἡ σύμπραξις συμβάλλεται πάντως καὶ εἰς βασιμωτέραν αὐτοῦ διαμόρφωσιν καὶ κανονικωτέραν ῥύθμισιν καὶ προαγωγὴν ἐν γένει τοῦ ὅλου θιάσου τῶν ἐπιστημῶν. Τούτου δ' ἕνεκα πάνυ ἀναγκαία καθίσταται γενική τις τῶν ἐπιστημῶν γνῶσις, ἢ μᾶλλον ἡ γνῶσις τῶν γενικῶν ἀρχῶν αὐτῶν εἰς πάντα ἀσχολούμενον περὶ τὰς ἐπιστήμας. Διὰ τῆς προσκτήσεως δὲ τοιούτων γενικῶν γνώσεων συντεινουσῶν εἰς τελειοτέραν ἐπιστημονικὴν κατάρτισιν, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς καὶ τηρήσεως κατὰ τὴν ἐπιστημονικὴν πορείαν ὀργανικοῦ τῶν ἐννοιῶν συνδέσμου λογικοῦ συνειρμοῦ καὶ συστηματικῆς ἑνότητος βαίνει ὁ ἐπιστήμων ἀσφαλέστερον εἰς ὃ ἀσχολεῖται ἔργον καὶ βαθύτερον εἰσδύει εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιστήμης ἣν ἀκολουθεῖ συνάπτων τὸ μεμελισμένως ἀθροιζόμενον εἴς τι ὀργανικὸν ὅλον, ἐφαρμόζων δὲ καὶ χρησιμοποιῶν καταλλήλως τοὺς πνευματικοὺς τούτους θησαυροὺς τοὺς προσκτηθέντας ἐν τῇ σπουδῇ τῆς ἐπιστήμης, ἧς κύριον γνώρισμά ἐστιν οὐχὶ τὸ τετμημένον, τὸ ἀσύνδετον καὶ ἀνώμαλον, ἀλλὰ τὸ συστηματικῶς ἐπεξεργαζόμενον, ἤτοι τὸ ἔμμελον καὶ συναφές. Τὸν σύνδεσμον δὲ τοῦτον τῶν ἐπιστημῶν πρὸς ἀλλήλας ἀνεγνώρισαν καὶ οἱ λαοὶ τῆς κλασικῆς Ἀρχαιότητος, ὃν καὶ πολλαχῶς ἐνίσχυον ἐν τῇ τῶν ἐπιστημῶν θεραπείᾳ· ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνθέρμως συνηγορεῖ καὶ αὐτὴ ἡ τῶν ἐπιστημῶν ἱστορία ἣν σαφῶς ἀκούομεν λέγουσαν, ποσάκις, τὸ ἔν τινι ἐπιστήμῃ ἀναφλεγόμενον φῶς δὲν διαφωτίζει λαμπρῶς πολλὰ σκοτεινὰ μέρη ἄλλων ἐπιστημονικῶν χωρῶν, καίτοι ἀπ' ἀλλήλων ἀπώτατα ἀπεχουσῶν! Τὸ δὲ προνόμιον τοῦτο ἀποδοτέον ἰδίᾳ τῇ φιλοσοφίᾳ, ἧς ἡ ἐπιρροὴ ἐφαπλοῦται καὶ ἐπιδρᾷ οὐσιωδῶς ἐπὶ τοῦ ὀργανικοῦ σώματος τῶν ἐπιστημῶν ὡς ὁρίζουσα τὰς γενικὰς ἀρχὰς αὐτῶν· τούτου δὲ ἕνεκα ἡ φιλοσοφία θεωρεῖται καὶ ἀναγνωρίζεται ὡς ἡ κεντρικὴ ἐπιστήμη· κατὰ πόσον δὲ καὶ ὑπὸ ἱστορικὴν ἔποψιν ἡ ἐπίδρασις αὐτῆς συμβάλλεται εἰς καταρτισμὸν ἁπασῶν τῶν λοιπῶν ἐπιστημῶν τοῦτό ἐστι γεγονός, ὅπερ κείμενον ἤδη πρὸ τῶν βλεμμάτων ἡμῶν δεῖται οὐδὲ μιᾶς περαιτέρω ἐξηγήσεως. Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων

δύναταί τις εἰπεῖν ὅτι πᾶσα ἐπιστήμη ἐστὶν ὥστις οἱονεὶ ἀποσπωμένη ἀκτὶς ἐκ τοῦ κεντρικοῦ ἐκείνου ἡλίου τοῦ ἀληθοῦς φωτισμοῦ καὶ τῆς γνώσεως· ὡς δὲ αἱ εὐθυτενεῖς ἡλιακαὶ ἀκτῖνες αἱ ἐξ ἑνὸς ἡλίου ἐκπηγάζουσαι διαφωτίζουσι τὰς ἀπεράντους ἐκτάσεις τῶν περὶ αὐτὸν πλανητῶν, οὕτω καὶ πᾶς λαμπτὴρ πάσης ἐπιστήμης ἑνούμενος μετ' ἄλλων φαεινῶν σημείων καὶ ἐν τέλει μετὰ τοῦ κεντρικοῦ τῆς ἐπιστήμης φωτὸς διαφωτίζει τὸν ἀείποτε εὐρυνόμενον ὁρίζοντα τῶν ἐπιστημῶν· καὶ οὕτως ἅπασαι αἱ ἐπιστῆμαι ἀλλήλας συμπληροῦσαι καὶ ἀμοιβαίως βοηθούμεναι κατὰ τὴν πορείαν τῆς ἀναπτύξεως αὐτῶν βαίνουσιν ἐν ἀδελφικῷ φρονήματι καὶ ἱερῷ συνασπισμῷ πρὸς τὸ μέγα τῆς ὑψίστης γνώσεως καὶ σοφίας κέντρον, ἤτοι πρὸς τὸν πάνσοφον καὶ παντογνώστην Θεόν.

Ἀλλ' ἀφ' οὗ καθαρὰν καὶ σαφῆ ἔννοιαν καὶ γνῶσιν περὶ Θεοῦ παρέχει ἡμῖν ἡ ἱερὰ ἡμῶν θρησκεία, ἀναμφιρρήστως Αὕτη ἐστὶν ἡ πρώτη καὶ ὑψίστη ἐπιστήμη. Αὕτη ἀνυψοῖ τὸ πνεῦμα ἡμῶν εἰς τὸν ὑψηλὸν καὶ ἔξοχον πνευματικὸν κόσμον, εἰς τὴν ἀνωτάτην ὑπεραισθητὴν ἀλήθειαν. Ἐν τούτοις ἡ θρησκεία ὁρίζει ἀκριβῶς τὰ καθήκοντα καὶ προδιαγράφει τὰ μέσα δι' ὧν ὁ ἄνθρωπος δύναται ἵνα καταστῇ ἔντιμον μέλος ὑψηλῆς καὶ εὐγενοῦς πολιτείας· πολιτείας ἐν ᾗ οὐδεμία ἐξασκεῖται σωματικὴ καταπίεσις, ἐπικρατεῖ δὲ μόνον καὶ βασιλεύει ἐλευθερία εὐγενῶν πνευμάτων. Τὴν χώραν δὲ ταύτην διέπουσιν οὐχὶ αὐτοπροαιρέτως ἐκλελεγμένοι θνητοὶ κυβερνῆται, ἀλλ' ἡ ἱερὰ καὶ ἀνεξιχνίαστος βουλὴ τοῦ Θεοῦ. Ἐν αὐτῇ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν καὶ ἀνταμείβονται οὐχὶ αἱ ὑπηρεσίαι αἱ ἐν θορύβῳ, πατάγῳ καὶ πνεύματι οἰήσεως καὶ ἀδικίας τελούμεναι, ἀλλ' αἱ ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ ἀθορύβῳ ἐργαστηρίῳ τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου τοῦ τῷ Θεῷ ἀφιερωμένου. Τοὺς ἀθανάτους δὲ πολίτας τῆς ἱερᾶς ταύτης χώρας συγκρατεῖ ἡνωμένους καὶ ὠθεῖ εἰς ἀγῶνας οὐχὶ ὁ ἀγενὴς πόθος πρὸς ὑλικὴν κτῆσιν, οὐδὲ ὁ ταπεινὸς ζῆλος εἰς ἀπόλαυσιν φθαρτῆς δόξης, ἀλλ' ὁ εὐγενὴς καὶ ἔνθεος ἔρως καλεῖ αὐτοὺς εἰς τὸ ἀγωνίζεσθαι ἱερὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης, ὑπὲρ τῆς ἀποκτήσεως ἀθανάτου δόξης· καὶ θεσμοὶ δὲ συνδέουσιν αὐτοὺς οὐχὶ πολιτικοὶ ἀλλ' ἱεροὶ οἱ τῆς οὐρανίου ἀγάπης, ἥτις διακαίουσα τὴν καρδίαν αὐτῶν ἄγει αὐτοὺς ἀκατασχέτως πρὸς ἠθικὴν τελειότητα. Ἐκ τῆς διδασκαλίας τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας ἀρυόμεθα ἅμα τὰς ὑψίστας ἀληθείας, τὰς ἀρίστας καὶ ἀναγκαιοτάτας γνώσεις· ναὶ μὲν ὁ ἄνθρωπος, ἔχων ἀνάγκην τῆς ἀληθείας δεικνύει ἰσχυρὰν ἔφεσιν πρὸς ἀνακάλυψιν αὐτῆς, ἀλλ' εὑρισκόμενος ἐν ἠθικῇ τινι ἀδυναμίᾳ τυφλώττει εἰς τὴν ἀνεύρεσιν αὐτῆς, πλανᾶται διηνεκῶς καὶ ἠλάσκεται ἐν σκότει ἂν μὴ θεόθεν ἐπιλάμπουσα ἀκτίς τις διαφωτίσῃ καὶ διδάξῃ· τότε δὲ μόνον ἀνανήφει καὶ ἐναργῶς καθορᾷ, ὅταν θεία ἄνωθεν ἀποκάλυψις φανερώσῃ τὰς περὶ Θεοῦ καὶ κόσμου καὶ ἀνθρώπου μεγάλας ἐκείνας ἀληθείας, ὧν ἄνευ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς πανταχοῦ τυφλώττει καὶ προσκόπτει. Ἐν τῇ ἁγίᾳ δὲ γραφῇ τῇ οὔσῃ ταμιεῖον τῆς θείας σοφίας περιέχονται αἱ ὕψισται ἀλήθειαι καὶ γνώσεις. Ἐξ Αὐτῆς διδασκόμεθα τίς ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ καταγωγή, καὶ τίς ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου τοῦ εὐγενεστάτου τούτου τῶν ὁρωμένων κτισμάτων· πόθεν καὶ πρὸς τί ὁ κόσμος οὗτος, καὶ τίς ὁ δημιουργὸς ἀμφοτέρων. Τί ὁ Θεὸς ᾠκονόμησε πρὸς σωτηρίαν καὶ μακαριότητα τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τίς ὁ τρόπος καθ' ὃν λογικῶς λατρεύοντες τὸν ποιητὴν καὶ πατέρα τῶν ὅλων, εὐάρεστοι αὐτῷ γενόμεθα. Ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ Βίβλῳ εὑρίσκομεν ἅμα διαγεγραμμένα τὰ καθήκοντα ἡμῶν ἐν μεγίστῃ τελειότητι, ὡς καὶ τὰ μέσα τὰ πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτῶν.

Ἐν αὐτῇ εὑρίσκομεν τὴν καθαρὰν καὶ πειστικὴν ἐκείνην διδασκαλίαν περὶ τῆς σωτηρίας ἡμῶν ἐκ τῆς ἀθλίας καταστάσεως εἰς ἣν ὡς εἰς μέγα βάραθρον κατακρημνίζει ἡμᾶς ἡ ἁμαρτία, καὶ περὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς ἡμῶν. Ἐν Αὐτῇ περιέχονται αἱ σωτηριώδεις τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς νουθεσίαι, ἡ ἱερὰ αὐτοῦ περὶ ἡμῶν βούλησις. Δι' Αὐτῆς ἀποκαλύπτεται ἡμῖν ἡ ὁδὸς ἐκείνη ἥτις ἄγει ἡμᾶς εἰς εἰρήνην, εἰς υἱοθεσίαν ἡμῶν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς τὴν μετ' αὐτοῦ κοινωνίαν. Ἐκ τῆς ἁγίας Γραφῆς λαμβάνομεν τέλος ὀρθὴν ἀληθῆ καὶ σαφῆ ἔννοιαν περὶ τοῦ ὑψίστου Ὄντος, περὶ τῆς ἀναφορᾶς αὐτοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ τῆς σχέσεως τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν. Ἁπάσας δὲ τὰς θεοφθόγγους καὶ καθαρὰς ταύτας ἀληθείας ἡ ἱερὰ θεολογία, ἡ οὖσα ἐπιστημονικὴ ἀνάπτυξις καὶ παράστασις τῆς θεοσδότου ἡμῶν θρησκείας, εὐσεβοφρόνως ἐκ τῆς ἁγίας Γραφῆς ἀναλεγομένη, ἐκτίθεισι καὶ διδάσκει. Διὸ ὡς πᾶσα ἄλλη ἐπιστήμη οὕτω καὶ ἡ θεολογία ὡς ἐπιστήμη θεωρουμένη καὶ πρὸς τὰς ἄλλας ἐπιστήμας ἀντεξεταζομένη ἔχει ὁμοιότητα πρὸς αὐτάς· διότι καὶ αὐτὴ ἐκτίθεισι τὰ ἑαυτῆς δόγματα καὶ τὰς ἀληθείας οὕτως ἐν τάξει ἠκριβωμένῃ καὶ ἀλληλουχίᾳ καὶ συνειρμῷ ὥστε ἀποτελεῖται σύστημα ἀληθειῶν ἐκτεθειμένον κατὰ τύπους ἐπιστημονικούς, καὶ φέρον πιστῶς τὴν ἀληθῆ σφραγῖδα τῆς ἐπιστήμης, ὡς ἔχει καὶ παρὰ ταῖς ἄλλαις ἐπιστήμαις· ἡ διαφορὰ δὲ μόνον ἔγκειται ἐν τούτῳ ὅτι, ἐν μὲν ταῖς λοιπαῖς ἐπιστήμαις, ὁ φυσικὸς νοῦς καὶ λόγος διὰ πολλῶν σκέψεων καὶ συλλογισμῶν κατὰ τὸ μέτρον τῆς ἰδίας δυνάμεως ἀνυψούμενος, ἀτενίζει πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ περιάπτεται ταύτης, ἐν δὲ τῇ θεολογίᾳ ὡς ἄμεσος ἀρχὴ καὶ πηγὴ ὑπάρχει αὐτὸς ὁ Θεός, ἐξ οὗ ἄπλετον φῶς ἐπιλάμπει καὶ ὁ νοῦς φωταγωγεῖται καὶ περιλάμπεται. Ἐν αὐταῖς μετὰ πολλοῦ πόνου καὶ μόχθου ὁ νοῦς μικρὸν κατὰ μικρὸν ἀνέρχεται πρὸς τῆς ἀληθείας τὴν ἔννοιαν μυρίοις προσκόπτων προσκόμμασιν ὁτὲ μὲν πίπτων ὁτὲ καὶ ἀνιστάμενος πολλῶν αἰτιῶν ἕνεκα, ἐν ταύτῃ δὲ ἀπονώτερον καὶ ἐν πολλῇ ἀσφαλείᾳ χειραγωγεῖται πρὸς τὰ ὑψηλὰ θεωρήματα καὶ τὰς παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀποκαλυφθείσας ἀληθείας καὶ καθαρῷ φωτὶ γνώσεως καταυγάζεται.

Προσέτι δὲ ὡς πάσης ἐπιστήμης κύριον γνώρισμα, ἢ μᾶλλον ἰδιάζων χαρακτήρ ἐστι τὸ φιλοσοφεῖν, οὕτω καὶ ἡ θεολογία, ἡ ἱερὰ αὕτη ἐπιστήμη, ἄνευ τοῦ φιλοσοφεῖν ἤθελεν εἶσθαι ἀναξία τοῦ ὀνόματος τῆς ἐπιστήμης. Καὶ ὅμως ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι οἵτινες θεωροῦσι τὴν ἱερὰν ταύτην ἐπιστήμην ἢ ὡς περιττήν, ἢ ἀποδέχονται μὲν αὐτήν, ἀλλ' ὡς οὐδὲν πλέον ἢ ὡς ὁδηγίαν τινὰ πρακτικὴν ἐπιτηδείαν μόνον εἰς τὸ διεγεῖραι τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα. Τούτου δὲ ἕνεκα ἀποκλείουσιν οὗτοι τὴν ἱεραν ταύτην ἐπιστήμην ἐκ τῆς ὑψηλῆς τῶν ἐπιστημῶν χορείας, καὶ ἀπογυμνοῦντες τοῦ μεγαλοπρεποῦς καὶ στιλπνοῦ μανδύου τῆς ἐπιστήμης περιβάλλουσιν αὐτῇ ἔνδυμα πενιχρὸν καὶ ῥακῶδες. Ἀλλ' αἱ κρίσεις αὐτῶν αὗται εἰσὶ λίαν σφαλεραὶ καὶ αἱ σκέψεις ἄδικοι καὶ παράλογοι. Οὗτοι πάντως ἀγνοοῦσι τέλεον τῶν μεγάλων καὶ πολλαπλῶν ἔργων, ἅτινα προήγαγον αἱ εἰς θεολογικὰς σπουδὰς ἐγκύψασαι κατὰ διαφόρους καιροὺς ἔξοχοι καὶ διαπρεπεῖς διάνοιαι. Ἡ θεολογία ἀφορῶσα εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν καὶ ἐπίγνωσιν τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας σπουδάζει ἵνα εἰσδύσῃ εἰς τοὺς μυχοὺς τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ἔνθα αὕτη ἔχει τὴν ἕδραν αὐτῆς, καὶ ἐνθάδε ἀναμοχλεύουσα καὶ κατοπτεύουσα τὰς διαφόρους τῆς καρδίας κινήσεις ζητεῖ ἵνα ἐξακριβώσῃ τὴν θρησκευτικὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν καὶ διαγνώσῃ τὴν ποικιλίαν τῶν ἐνεργειῶν αὐτῆς· σὺν πᾶσι δὲ τούτοις ἡ ἱερὰ αὕτη ἐπιστήμη ἀποβλέπουσα καὶ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ Θεοῦ ἐξετάζει μὲν αὐτόν, ἀλλ' οὐχὶ καθ' ἑαυτὸν μόνον, ἀλλὰ κατὰ τὴν σχέσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν κόσμον καθόλου, ἰδίᾳ δὲ πρὸς τὸν ἄνθρωπον· ἡ ἱερὰ θεολογία δύναταί τις εἰπεῖν ὅτι ἐστὶν ἡ περὶ Θεοῦ ἐπιστήμη, καὶ ἐπειδὴ ἡ μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου σχέσις ἀποτελεῖ τὴν θρησκείαν, διὰ ταῦτα καὶ ἡ περὶ Θεοῦ ἐπιστήμη ἐστὶν ἐπιστήμη τῆς θρησκείας. Ἡ δὲ θρησκεία συναντωμένη μετὰ τῆς φιλοσοφίας κατὰ τὴν ἀνίχνευσιν καὶ κατάληψιν τῆς ἀληθείας, ἔχει αὐτὴν ἀχώριστον ὀπαδὸν καὶ πιστὸν ἀκόλουθον. Φιλοσοφίαν δὲ λέγοντες ἐννοοῦμεν ἐνθάδε οὐχὶ ἐκείνην τὴν ἀνυψοῦσαν τὸ φρόνημα καὶ ταπεινοῦσαν τὸ πνεῦμα, ἢ ἵνα κατὰ Κλημ· τὸν Ἀλεξανδρέα εἴπωμεν, φιλοσοφίαν οὐχὶ τὴν Στωϊκὴν . . . οὐδὲ τὴν Ἐπικούρειον, . . . ἀλλ' ὅσα εἴρητε παρ' ἑκάστῃ τῶν αἱρεσέων τούτων καλῶς, δικαιοσύνην μετὰ εὐσεβοῦς ἐπιστήμης ἐκδιδάσκοντα, τοῦτο σύμπαν τὸ ἐκλεκτικὸν φιλοσοφίαν φημι (Κλημ. I, 7, 338) ἤτοι τὴν σεμνὴν καὶ νήφουσαν, τὴν ἐξυμνουμένην καὶ ὑπὸ τῶν πατέρων τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας. Οὕτω δὲ θρησκεία καὶ φιλοσοφία συναντώμεναι πρὸς τῆς ἀληθείας τὴν κατάληψιν καὶ βεβαίωσιν ἀπαρτίζουσιν ὁμοῦ τὸν διανοητικὸν καὶ ἠθικόν, τὸν ἰδεώδη καὶ αἰσθηματικὸν τοῦ ἀνθρώπου βίον, μὲ τὴν διαφορὰν δὲ μόνον ὅτι ἡ θρησκεία προηγεῖται τῆς φιλοσοφίας, ὅτι ἡ μὲν πρώτη ἐστὶν ἔργον τοῦ Θεοῦ, ἡ δὲ δευτέρα ἔργον τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὅτι ἡ μὲν θρησκεία σώζει τὸν ἄνθρωπον κινδυνεύοντα αἰώνιον ἀπωλείας κίνδυνον, ἡ δὲ φιλοσοφία σωθέντα παραλαμβάνει μετὰ τῆς θρησκείας, ἐξευγενίζει καὶ τελειοποιεῖ. Οὕτω δὲ φιλίως αὗται διακείμεναι τείνουσιν ἐν τῇ συμπράξει αὐτῶν ταύτῃ εἰς τὸ ἀπεργάζεσθαι τὸν ἄνθρωπον ὅμοιον τῷ Θεῷ. Ἡ ἱερὰ ἡμῶν θρησκεία ἀπαιτεῖ μὲν τὴν πίστιν, ἀλλ' ὅμως σὺν αὐτῇ ἐπιβάλλει ὡς καθῆκον καὶ τὴν ἔρευναν πρὸς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, ἡ δὲ φιλοσοφία ἡ εὐπρεπὴς καὶ σεμνὴ διάκειται πάντοτε ἁρμονικώτατα πρὸς τὴν ἀληθῆ εὐσέβειαν καὶ ἀναγνωρίζει ὡς πηγὴν καὶ ῥίζαν αὐτῆς βαθυτάτην τὴν σπουδὴν ἐκείνην ἐν ᾗ ὁ ἄνθρωπος φέρεται εἰς τὸ ἄπειρον, ἐπιζητῶν τὸν Θεόν. Ἡ φιλοσοφία λοιπὸν αὕτη συναντωμένη μετὰ τῆς ἀληθοῦς θρησκείας μάχεται οὕτως ὑπὲρ αὐτῆς ὡς ὑπὲρ τῆς ἰδίας ζωῆς καὶ σωτηρίας. Οὕτω δὲ θρησκεία καὶ φιλοσοφία συναντώμεναι καὶ συνδεόμεναι πρὸς ἀλλήλας ἀποτελοῦσι τὸν ἰσχυρὸν ἐκεῖνον τῆς ὅλης χορείας τῶν ἐπιστημῶν σύνδεσμον, ὃν ἡ ἁγνὴ δέσποινα καὶ φιλόστοργος μήτηρ θρησκεία συνάπτουσα ἐν τέλει μετὰ τῆς ὑψίστης γνώσεως καὶ σοφίας, ἤτοι τοῦ παντογνώστου Θεοῦ, ὅτι πᾶσα σοφία παρὰ Κυρίου (Σιρὰχ Α'. 1.) συνδέει τὸ ὅλον πεδίον τῶν ἐπιστημῶν μετ' αὐτοῦ, ὅστις ἐστὶ καὶ ἡ ὑψίστη ἀρχὴ πάσης ἐπιστήμης. Συνελόντι δ' εἰπεῖν, ἀφ' οὗ τὸ σύμπαν ἐστὶ ἔργον τοῦ Θεοῦ, αἱ ἐπιστῆμαί εἰσιν ἡ πνευματικὴ ἐκδήλωσις τοῦ σύμπαντος.

Ἐν Λειψίᾳ.

ΤΟ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ.

Ὑπὸ Εὐθ. Καστόρχη, καθηγητοῦ.

(Τέλος.)

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ.

Ἡ διοίκησις τοῦ Πανεπιστημίου κατὰ τὸν ὀργανικὸν αὐτοῦ νόμον καὶ τὰ διατάγματα ἀνήκει εἰς δεκαμελὲς συμβούλιον καθηγητῶν, Σύγκλητον καλούμενον, ἥτις συγκροτεῖται κατ' ἔτος ἐκ τοῦ Πρυτάνεως, τοῦ προπρυτάνεως, ἤτοι τοῦ διατελέσαντος πρυτάνεως τὸ τελευταῖον ἀκαδημαϊκὸν ἔτος, τῶν τεσσάρων κοσμητόρων, ὧν ἕκαστος ἀντιπροσωπεύει τὴν

οἰκείαν σχολὴν ἐξ ἧς ἐκλέγεται, καὶ ἐκ τῶν τεσσάρων ἄλλων συγκλητικῶν, ἐκλεγομένων ὑπὸ τοῦ συλλόγου τῶν καθηγητῶν, τῶν μὲν δύο ἐκ τῶν διατελεσάντων συγκλητικῶν τοῦ τελευταίου ἔτους, τῶν δὲ δύο ἑτέρων ἐκ τῶν τακτικῶν καθηγητῶν ἐν γένει. Οἱ δέκα οὗτοι ἀποτελοῦν τὸ διοικητικὸν συμβούλιον, τοῦ μὲν πρυτάνεως ἔχοντος τὴν ἐκτελεστικὴν καὶ ἐν ἰσοψηφίᾳ τὴν νικῶσαν ψῆφον, τῶν δὲ λοιπῶν ἑνιαία μόνον βουλευτικὴν ἐξουσίαν. Πάσας τὰς σπουδαίας ὑπὸθέσεις, ἃς ὁ νόμος ἀναθέτει ἀμέσως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ πρυτάνεως, ὀφείλει οὗτος νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὴν Σύγκλητον, καὶ τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς ἢ μᾶλλον τῆς πλειονοψηφίας τῶν συνερχομένων ἐν συμβουλίῳ τῇ προσκλήσει αὐτοῦ, νὰ ἐκτελέσῃ.

Ἡ Σύγκλητος συζητεῖ καὶ ὁρίζει κατ' ἔτος τὰς ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Πανεπιστημίου δαπάνας, ὧν τὴν ἔγκρισιν ἐξαιτεῖται παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς παιδείας· αὐτὴς τὴν γνώμην προκαλεῖ καὶ τὸ ὑπουργεῖον περὶ τοῦ Πανεπιστημίου. Ὁ δὲ πρύτανις εἶναι ἡ ἀνωτάτη ἀρχὴ τοῦ Πανεπιστημίου δι' ἧς τοῦτο ἔρχεται εἰς κοινωνίαν πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς πολιτείας καὶ τοὺς ἰδιώτας.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ Πανεπιστημιακὸν ἢ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἄρχεται ἀπὸ τοῦ σεπτεμβρίου, αἱ ῥηθεῖσαι ἀρχαὶ τοῦ Πανεπιστημίου ἀναλαμβάνουσι τὰ καθήκοντα αὐτῶν εὐθὺς ἀπὸ τοῦ μηνὸς τούτου· ἡ ἐπίσημος ὅμως ἐγκατάστασις αὐτῶν γίνεται ἢ ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ μηνὸς ἢ καὶ τὸν ἑπόμενον, ὅτε ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴπομεν ὁ τοῦ λήξαντος ἔτους πρύτανις ἐκθέτει τὰ ἐν τῇ πρυτανείᾳ του γενόμενα, ὁ δὲ νέος πρύτανις προσφωνεῖ διά λόγου ἐπιστημονικοῦ συνήθως τοὺς ἑαυτοῦ συναδέλφους καὶ τοὺς φοιτητάς καὶ τὸ λοιπὸν συνερχόμενον πλῆθος λογίων. Ταῦτα δὲ εἶτα ἐκτυποῦνται καὶ διανέμονται τοῖς θέλουσι νὰ γνωρίζωσι τὰ τοῦ Πανεπιστημίου.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ.

Χάριν τῆς διδασκαλίας ὑπάρχουσι πολλαὶ συλλογαὶ καὶ ἄλλα ἐπιστημονικὰ καθιδρύματα προσηρτημένα τῷ Πανεπιστημίῳ. Τούτων τινὰ συντηροῦνται δαπάναις τοῦ καθιδρύματος, ἄλλα ταῖς τῆς πολιτείας, καί τινα ἰδιωτικῇ ἐλευθεριότητι. Εἶναι δὲ ταῦτα, Α'. αἱ ἑξῆς ἐπιστημονικαὶ συλλογαί·

α'.) Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἡ νομισματικὴ συλλογή,

β'.) ἡ συλλογὴ τῶν ἰατρικῶν καὶ φυσικῶν ἐπιστημῶν, ἤτοι 1) τῆς πειραματικῆς φυσικῆς, 2) τῆς πειραματικῆς χημείας, 3) τῆς φαρμακευτικῆς χημείας, 4) τῆς ζωολογίας, 5) δρυκτολογίας, 6) φυτολογίας, 7) φυσιολογίας, 8) ἀνατομίας, 9) παθολογικῆς ἀνατομίας, 10) χειρουργικῆς, 11) ἐγχειριστικῆς, 12) φαρμακολογίας καὶ 13) τοῦ μαιευτηρίου. Ἔτι δὲ καὶ ἀρχαὶ συλλογῆς παλαιοντολογικῆς καὶ ἐθνογραφικῆς καὶ πινακοθήκης, βιβλιοθήκη τῆς φυσιογραφικῆς συλλογῆς, καὶ φαρμακεῖον τῆς ἀστυκλινικῆς.

Β'. Τὰ δὲ καθιδρύματα εἶναι τὰ ἑξῆς·

1) ὀφθαλμιατρεῖον, 2) ἀστυκλινική, 3) μαιευτήριον, 4) δημοτικὸν ἢ πολιτικὸν νοσοκομεῖον, 5) θωρακικὸς κῆπος, 6) ἀστεροσκοπεῖον, 7) τοξολογικὸν ἐργαστήριον, 8) νοσοκομεῖον τῶν στρατιωτικῶν νοσημάτων καὶ 9) νηπιαγωγεῖον τῶν ἐκθέτων. Ἐπειδὴ δὲ ἅπασαι αἱ συλλογαὶ αὗται καὶ τὰ καθιδρύματα εἶναι βοηθητικὰ τῆς διδασκαλίας, προΐστανται τούτων ἑνὸς ἑκάστου ὁ ἁρμόδιος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, ὡς διευθυντὴς καὶ ἔφορος, ἔχων παρ' αὐτῷ τοὺς ἀναγκαίους ὑπαλλήλους. Τούτων ἕκαστος ἐν τέλει τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους ἀποστέλλει εἰς τὴν πρυτανείαν ἔκθεσιν περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ὑπ' αὐτὸν καθιδρύματος ἢ τῆς συλλογῆς. Ἅπασαι δὲ αἱ ἐκθέσεις αὗται τυποῦνται ἐν τέλει τῆς πρυτανικῆς λογοδοσίας· ὥστε οὕτω γίνεται γνωστὴ τῇ κοινῇ ἡ κατάστασις πάσης ἐπιστημονικῆς συλλογῆς καὶ ἑνὸς ἑκάστου καθιδρύματος προσηρτημένου τῷ Πανεπιστημίῳ.

ΤΙΣ Η ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΩΦΕΛΕΙΑ.

Τοιοῦτο ἐν συνόψει τὸ ἑλληνικὸν Πανεπιστήμιον. Ὡς νεώτερον τῶν ἐν Εὐρώπῃ Πανεπιστημίων καὶ ὡς συγκροτηθὲν ἐν ἀρχῇ ἐκ καθηγητῶν μὴ παρεσκευασμένων πρὸς διδασκαλίαν πανεπιστημίων εἶχε βεβαίως καὶ ἔχει ἀτελείας τινάς, ἃς ἐλπίζομεν ὅτι ὁ χρόνος καὶ ἡ ἔμφυτος τοῖς Ἕλλησι φιλομάθεια καὶ ἡ ἐθνικὴ φιλοτιμία θέλουσι ταχέως ἐξαλείψει. Σήμερον διδάσκονται ἐν αὐτῷ ὑπὸ 54 καθηγητῶν καὶ 48 ὑφηγητῶν αἱ ἐπιστῆμαι κατὰ τὴν νεωτάτην ἐμφάνισιν αὐτῶν. Πᾶσα νέα ἐν ταῖς ἐπιστήμαις ἀνακάλυψις γίνεται εὐθὺς γνωστὴ τοῖς διδασκομένοις τρισχιλίοις περίπου φοιτητταῖς διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ διὰ συγγραφῶν· ὀλίγοι δὲ τῶν καθηγητῶν εἶναι οἱ μὴ συντελέσαντες εἰς πλουτισμὸν τῆς ἡμετέρας νέας φιλολογίας δι' ἐπιστημονικῶν συγγραφῶν. Ἐντεῦθεν καὶ οἱ ἐν Πανεπιστημίῳ καὶ τοῖς γυμνασίοις καὶ τοῖς σχολείοις διδασκόμενοι ἔχουσιν εἰς χεῖρας ἐγχειρίδια ἐπιστημονικὰ ἱκανῶς τέλεια, ἐν ᾧ πρὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου τοιαῦτα ἦσαν ὀλίγα καὶ ἀναλόγως τοῦ χρόνου ἀτελῆ. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι οὐχὶ μετὰ πολὺν χρόνον θὰ δυνηθῶσι καὶ οἱ ἡμέτεροι ἐπιστήμονες νὰ προσθέσωσι καὶ ἴδιον ἔρανον εἰς τὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ἐπιστημῶν πρὸς τιμὴν ἑαυτῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Ὀφείλομεν οὐχ ἧττον νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον ἡμῶν καὶ μ' ὅλας τὰς ἐκ τοῦ θραχέως βίου του ἀτελείας παρέσχε τῇ πατρίδι οὐ μικρὰς ὠφελείας. Ἐξ αὐτοῦ ἐξῆλθον διαχθέντες πάντες σχεδὸν οἱ νῦν διοικητικοὶ ὑπάλληλοι, οἱ διοικοῦντες τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς πολιτείας, πάντες οἱ δικασταὶ καὶ δικηγόροι, πάντες οἱ ἐν Ἑλλάδι ἰατροί, πάντες οἱ τῆς Ἐκκλησίας ἱεράρχαι, ἱεροκήρυκες καὶ λόγιοι ἱερεῖς, πάντες οἱ τῶν γυμνασίων καὶ ἑλληνικῶν σχολείων διδάσκαλοι καὶ καθηγηταὶ καὶ δημοσιογράφοι. Καὶ αὐτοὶ οἱ νῦν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδάσκοντες καθηγηταί, πλὴν δύο μόνον ἐπιζώντων ἐκ τῶν ἐν τῇ συστάσει τοῦ Πανεπιστημίου διορισθέντων 23 καθηγητῶν, εἶναι παιδεύματα ἐν μέρει αὐτοῦ τοῦ Πανεπιστημίου ὧν τινες συνεπλήρωσαν τὰς σπουδάς των ἐν τῇ ἑσπερίᾳ Εὐρώπῃ καὶ μάλιστα ἐν Γερμανίᾳ.

Ἡ ἐκ τοῦ πανδιδακτρίου τούτου προελθοῦσα ἐν Ἑλλάδι ὠφέλεια δὲν περιορίζεται ἐντὸς αὐτῆς, ἐκτείνεται καὶ εἰς τὰς γειτονικὰς αὐτῆς χώρας. Πάντες ἢ τοὐλάχιστον οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων πραξένων καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς ὑπαλλήλων καὶ δικηγόρων, πλεῖστοι τῶν ἐν Τουρκίᾳ ἰατρῶν καὶ οἱ ἐν αὐτῇ Ἕλληνες καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι καὶ δημοσιογράφοι καὶ πλεῖστοι ἄλλοι τοῦ λογίου καὶ κερδέους Ἑρμοῦ ὁπαδοὶ ἐξῆλθον ἀπὸ τῶν ἀκροατηρίων τοῦ πανδιδακτρίου τούτου καὶ φέρουσι ἐν χερσὶ ἢ διδακτορικὰ διπλώματα αὐτοῦ, ἢ ἀποφοιτητήρια ἢ καὶ ἀποδείξεις πολυετοῦς ἀκροάσεως ἐπιστημονικῶν μαθημάτων. Πάντες δ' οὗτοι, ὅπου ἕκαστος καὶ ἂν εὑρίσκεται ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἀγωνίζονται τὸν ἀγῶνα τῆς διαδόσεως τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν γραμμάτων ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, ἥτις προώρισται ἐκ τῆς θείας Προνοίας νὰ λαμβάνῃ κατὰ περιόδους ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς γῆς φῶτα καὶ πολιτισμόν.

Τοιοῦτοι καὶ τοσοῦτοι οἱ καρποὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημίου, ἀριθμοῦντος μιᾶς περίπου γενεᾶς ἔτη. Εἴη τὸ μέλλον αὐτοῦ παραγωγὸν γενναιοτέρων καὶ ἀφθονωτέρων καρπῶν, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἱδρύσαντος αὐτὸ εὐλογητὸν εἰς γενεὰς γενεῶν!

Ἐν Ἀθήναις.

ΤΕΛΟΣ.

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΒΕΝΖΗΟΡ.

Μετάφρ. Δ. Καραγιαννάκη.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

ΔΙΠΛΑΣ ἡμέρας μετὰ ταῦτα ὁ Κορράδος Βενζήορ ἠγέρθη τοῦ ὕπνου τεταραγμένος. Εἶχεν ἴδει ὄνειρον, ὅτι προσεβλήθη ὑπὸ τοῦ ἀδιαλλάκτου αὐτοῦ ἐχθροῦ, τοῦ Καρόλου Βελλόρη, Ἰταλοῦ ζωγράφου, μεθ' οὗ πολλάκις εἶχεν ἔλθει εἰς ἔριδας. Ἀπηλπισμένος ὑπεργησπίζετο ὅπως ἠδύνατο καὶ θὰ ἐνικᾶτο σχεδόν, ὅτε ἤκουσε τὴν θύραν κρουομένην παταγωδῶς. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐξύπνησεν, ἀλλὰ τοιαύτη ἦτο ἡ ἐκ τοῦ ἐνυπνίου ἐντύπωσίς του, ὥστε ἐδέησε νὰ παρέλθῃ ἀρκετὴ ὥρα, ἵνα ἐννοήσῃ καὶ πεισθῇ ὅτι τὸ πᾶν ἦτο ἁπλῆ τῶν αἰσθήσεων ἀπάτη. Ἐνῷ δὲ ζητατο οὕτω παραδεδομένος εἰς βαθείας σκέψεις, ἀκούει πράγματι τὴν θύραν του κρουομένην. Τώρα δὲν ἐπρόκειτο πλέον περὶ ἀπάτης τῶν αἰσθήσεων.

— Ἐμπρός! ἀφώναξε· τί εἶδος κωμῳδίας εἶνε τοῦτο πάλιν; Γνωρίζεις ὅτι ἡ θύρα εἶνε ἀνοικτή.

Ἡ θύρα ἠνεώχθη καὶ ὁ Κορράδος ἔβαλε φωνὴν ἐκπλήξεως· δὲν ἦτο ὁ Γεώργιος ὁ εἰσαλθὼν εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἀλλ' ἦτο ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος.

— Τί ζητεῖτε, κύριε; ἠρώτησεν ὁ Κορράδος τὸν εἰσελθόντα, ὅστις ἐπροχώρει πρὸς τὴν κλίνην του.

— Λυποῦμαι, κύριε Κορράδε Βενζήορ, ἀναγκαζόμενος νὰ κάμω κατ' οἶκον ἔρευναν παρ' ὑμῖν.

— Πῶς; Τί συμβαίνει; Διετάχθητε πράγματι νὰ ἔλθετε παρ' ἐμοί;

— Μὴ ταράττεσθε, κύριε, διέκοψεν ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος. Ὑμεῖς πρὸ παντὸς ἄλλου γνωρίζετε περὶ τίνος πρόκειται.

— Ἀπ' ἐναντίας· δὲν γνωρίζω τίποτε.

— Ἐγὼ ὅμως γνωρίζω τι.

— Τότε εὐαρεστηθῆτε νὰ ἐξηγηθῆτε.

— Δὲν δύναμαι νὰ εἴπω ἄλλο εἰμὴ ὅτι τὸ καλλίτερον, τὸ ὁποῖον θὰ κάμετε, εἶνε νὰ ὑπακούσετε καὶ νὰ μὲ ἀφήσετε νὰ ἐνεργήσω τὸ καθῆκόν μου. Σᾶς συμβουλεύω δὲ νὰ μὴν ἐναντιωθῆτε, διότι ἔχω εἶνε ἰσχυρὰ δύναμις.

Ὁ Κορράδος ἀπεκρίθη γελῶν·

— Ἀφ' οὗ δὲν δύναμαι νὰ τὸ ἐμποδίσω, ἐξακολουθήσατε, κύριε. Ῥίψατε ὅλα ἄνω κάτω· ἐρευνήσατε· ἐξασκήσατε ὅλην ὑμῶν τὴν ἱκανότητα. Τὸ μόνον ὅμως ὅπερ σᾶς συνιστῶ εἶνε νὰ μὴ βλάψετε τὰς εἰκόνας μου, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶσθε ὑποχρεωμένος νὰ μὲ ἀποζημιώσητε.

Ἀνοίξας πάλιν τὴν θύραν ὁ ἄνθρωπος τοῦ νόμου εἰσήγαγε δύο δικαστικοὺς κλητῆρας, καὶ ἤρχισε τὰς ἐρεύνας αὐτοῦ, ἀνοίγων τὰ κιβώτια, ἐξάγων ὅλα καὶ ζητῶν κεκρυμμένον τι ἀντικεί-

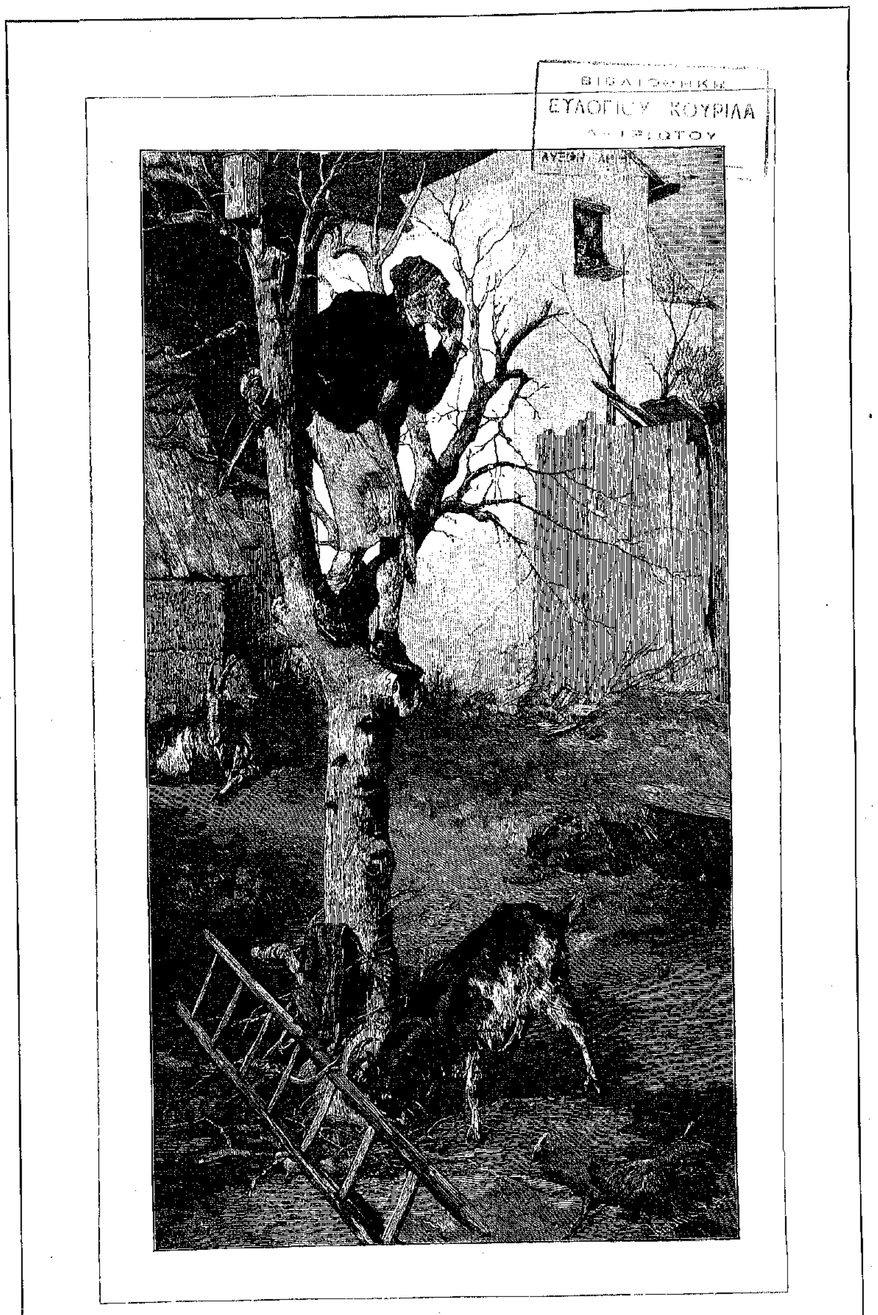

ΔΥΣΚΟΛΟΣ ΘΕΣΙΣ. (Εἰκὼν Ν. Γύζη.)

μενον. Τέλος ἔσυρεν ἀπὸ τοῦ βάθους κιβωτίου τινὸς ῥινόμακτρον ἐμβεβαμμένον ἐν αἵματι.

— Τὸ ἐγνώριζα, ἀνέκραξε θριαμβευτικῶς.

— Τί σημαίνει τοῦτο; ἐρωτᾷ ἔντρομος ὁ Κορράδος πηδῶν ἀπὸ τῆς κλίνης του.

— Ὡς βλέπετε, ἓν ῥινόμακτρον αἱματωμένον, τὸ ὁποῖον βεβαίως δὲν εἶνε βαμμένον μὲ κιννάβαριν.

— Πῶς εὑρέθη τὸ ῥινόμακτρον τοῦτο ἐνταῦθα; ἐρωτᾷ ἐκτὸς ἑαυτοῦ ὁ Κορράδος;

— Τοῦτο θὰ εἴπητε ὑμεῖς ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρός. Γράφε, κύριε γραμματεῦ, εἶπε στραφεὶς πρὸς ἕνα τῶν δύο ὀπαδῶν του, καὶ ἐξηκολούθησε τὰς ἐρεύνας του. Εἶχεν ἤδη ἐξετάσει τὰ πάντα· δὲν ἐφαίνετο ὅμως ὅτι ἐτελείωσε τὸ ἔργον του, διότι ἤρχισεν ἐκ νέου νὰ μετακινῇ τὰ ἔπιπλα. Στὰς ἔμπροσθεν παλαιᾶς τινος σκευοθήκης, ἀνέτρεψεν αὐτήν, καὶ εὐθὺς ἠκούσθη κρότος ὡς πεσόντος τινὸς ἀντικειμένου. Ὁ ὑπάλληλος κύψας ἐσήκωσεν ἀπὸ τῆς γῆς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, ὅπερ ἀπέθηκεν ἐπὶ τῆς τραπέζης, παρὰ τὴν ὁποίαν ἐκάθηντο οἱ δύο ὀπαδοί του.

— Σᾶς εἶπον, ὅτι ἐγνώριζά τι, ἀνεφώνησε πλήρης χαρᾶς· ἰδοὺ καὶ ἕτερον ἀντικείμενον, ὡραῖον ἐγχειρίδιον, καὶ τοῦτο αἱματωμένον.

— Ἀλλά, Κύριε, ἐβόησεν ὁ Κορράδος μὴ δυνάμενος νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ὅσα ἔβλεπεν ἦσαν πραγματικά· ἢ ὑμεῖς εἶσθε παράφρων ἢ ἐγὼ παραφρονῶ. Πῶς ἦλθε τὸ ἐγχειρίδιον τοῦτο ἐν τῇ κατοικίᾳ μου;

— Ἡσυχάσατε καὶ ἑτοιμασθῆτε νὰ μᾶς ἀκολουθήσητε, ἀπήντησεν αὐστηρῶς ὁ ἀστυνόμος. Ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου σᾶς συλλαμβάνω.

Ὁ Κορράδος θεωρῶν ματαίαν πᾶσαν ἐναντιότητα, ὠχρὸς καὶ κάθιδρως ἤρχισε νὰ ἐνδύηται· συμπληρώσας δὲ τὴν ἐνδυμασίαν του ἐζήτει διὰ τοῦ βλέμματος τῇδε κἀκεῖσε, κρατῶν μίαν τῶν χειρίδων.

— Περιττὸν εἶνε νὰ ζητῆτε τὸ χρυσοῦν κομβίον σας, τῷ λέγει ὁ ὑπάλληλος· τοῦτο εὕρομεν ἡμεῖς πρὸ καιροῦ.

— Ἐδῶ κρύπτεται φρικτὸν μυστήριον, ἐψιθύρισεν ὁ Κορράδος ἐκμηδενισθείς, καὶ παρηκολούθησε τοὺς τρεῖς ἀνθρώπους τῆς ἀστυνομίας.

Ἐπιβάντες οἱ τέσσαρες ἁμάξης ἔφθασαν μετ' ὀλίγον εἰς τὰς ἐξεταστικὰς φυλακάς, ἐν αἷς ὁ Κορράδος ἐκλείσθη.

Ἡ σύλληψις τοῦ διασήμου ζωγράφου ἔκαμεν ἐν τῇ πρωτευούσῃ πάταγον ἀπερίγραπτον. Ἐν ἀκαρεῖ διεδόθη ὅτι ὁ Βενζνὸρ συνελήφθη ὡς φονεὺς τοῦ Βελλόρη, οὗ τινος τὸ σῶμα ῥιφθὲν εἰς τὸν Δούναβιν παρεσύρθη τίς οἶδε ποῦ ὑπὸ τοῦ ῥεύματος. Μόνον ὁ πῖλος τοῦ θύματος εἶχεν εὑρεθῇ κεκρυμμένος εἴς τινα καλαμῶνα ὀλίγα βήματα μακρὰν τοῦ μέρους ἔνθα εἶχεν ἐκτελεσθῇ τὸ κακούργημα.

Ἦτο πασίγνωστον τὸ μῖσος ὅπερ ὁ Βελλόρης πρὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἔτρεφεν ἐναντίον τοῦ Βενζνόρ, ὃν παντοίοις τρόποις προσεπάθει νὰ ἐξοντώσῃ. Ἐπίσης πάντες ἐγνώριζον ὅτι ὁ Βελλόρης ἦτο εἷς τῶν μεγαλειτέρων θαυμαστῶν τῆς δεσποινίδος Βάνδερφελδ, μεθ' ἧς ὁ Βενζνὸρ τὴν προτεραίαν τοῦ φόνου εἶχε μνηστευθῆ. Ὁ Κάρολος Βελλόρης ἦτο φύσει λίαν ὀξύθυμος, ὥστε ἦτο οὐχὶ πιθανόν, ἀλλὰ βέβαιον ὅτι ὁ Βενζνὸρ ἀμυνόμενος ἐν ἔριδι τινὶ ἠναγκάσθη νὰ φονεύσῃ τὸν ἀντίπαλόν του.

Αἱ συμπάθειαι ἁπάσης τῆς πόλεως ἦσαν ὑπὲρ τοῦ Κορράδου καὶ πολὺ ὀλίγοι ἐπίστευον εἰς τὴν καταδίκην του.

Αὐτὸς ἐν τοσούτῳ εἶχε ζητήσει ἄδειαν συνδιαλέξεως μετὰ τοῦ φίλου του δικηγόρου Κέμπεν καὶ πρὸς τοῦτο εἶχε μετακαλέσει αὐτόν. Ἀλλ' ὁποία ἡ ἔκπληξίς του ὅτε ἤκουσεν ὅτι ὁ δικηγόρος εἶχεν ἀναχωρήσει εἰς μακρινὸν ταξείδιον.

— Ἀνεχώρησεν! ἀνεχώρησεν! ἐπανελάμβανεν ὁ ζωγράφος, μὴ δυνάμενος νὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν εἴδησιν ταύτην. Ἀνεχώρησε χωρὶς νὰ μοὶ τὸ εἴπῃ. Τί ἄραγε συμβαίνει; Τὴν στιγμὴν ταύτην, καθ' ἥν, χωρὶς νὰ εἰξεύρω διατί, εὑρίσκομαι ὑπὸ τὸ βάρος φοβερᾶς κατηγορίας, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἠδύνατο νὰ μοὶ σώσῃ ζωὴν καὶ τιμήν, ἀναχωρεῖ τίς οἶδε διὰ πόσον καιρόν. Ὅταν αὐτὸς ἐπιστρέψῃ ὁ Θεὸς εἰξεύρει ποῦ θὰ εἶμαι;

Μετ' ὀλίγον ἐγένετο ἔναρξις τῆς δίκης. Ἡ κατηγορία ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ προέδρου ἐχαρακτήριζε τὸν Βενζνὸρ ὡς δολοφόνον. Αἱ γνῶμαι τῇ ἀληθείᾳ ἐταλαντεύοντο μεταξὺ τοῦ ναὶ καὶ τοῦ ὄχι. Τὴν κατηγορίαν, ἣν κατέθεσέ τις ἀνώνυμος δι' ἐπιστολῆς, ἐπεσφράγισεν ἡ κατ' οἶκον ἔρευνα περὶ ἧς ὡμιλήσαμεν. Τὸ ῥινόμακτρον καὶ τὸ ἐγχειρίδιον ἐμβεβαμμένα ἐν αἵματι, φέροντα τὰ ἀρχικὰ γράμματα τοῦ Βελλόρη καὶ εὑρεθέντα ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ Βενζνόρ, τὸν ἐνοχοποίουν ὡς ἐγκληματίαν. Ἐκτὸς τούτου ὁ ἀνώνυμος κατήγορος ἐνέκλειεν ἐν τῇ ἐπιστολῇ καὶ χρυσοῦν κομβίον ἀνῆκον τῷ Βενζνόρ, εὑρὼν αὐτὸ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, ἔνθα ὑπέθετεν ὅτι εἶχε λάβει χώραν τὸ ἔγκλημα. Ὅλα ταῦτα διασκευασμένα ὡς ἦσαν, δὲν ἄφινον εἰς τὸν Βενζνὸρ ὡς ἀπολογίαν οὐδὲ ἓν ἄλφα. Ἡ καταχθονία αὕτη σκευωρία, ἧς ᾐσθάνετο ἑαυτὸν θῦμα, τοῦ εἶχε παγώσει τὸ αἷμα· ἐβυθίζετο εἰς σκέψεις, περιεπλέκετο, ἔπιπτεν εἰς συνεχεῖς ἀντιφάσεις, καὶ κατεσκεύαζε, ἵνα εἴπωμεν οὕτως, ἰδίαις χερσὶ τὴν ἀγχόνην. Ὁ Πρόεδρος ἦτο πλέον βέβαιος περὶ τῆς ἐνοχῆς του. Τὸ σῶμα τοῦ Βελλόρη, ἐναντίον ὅλων τῶν ἐρευνῶν, δὲν εἶχεν εὑρεθῇ, ἀλλ' ὁ ζωγράφος εἶχεν ἐξαφανισθῇ, καὶ ὁ πῖλος αὐτοῦ εἶχεν εὑρεθῇ ἐπιπλέων εἰς τὸν ποταμόν. Δὲν ὑπῆρχε λοιπὸν οὐδεμία ἀμφιβολία. Ὁ φονεὺς ἦτον αὐτός. Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Βενζνόρ, ἐχθροῦ ἀσπόνδου τοῦ φονευθέντος, ἓν ἐγχειρίδιον καὶ ἓν ῥινόμακτρον εὑρέθησαν βεβαμμένα αἵματι καὶ ἀνήκοντα εἰς τὸν φονευθέντα· διατί νὰ ζητήσωσι μακρύτερον τὸν φονέα; Καὶ τὸ χρυσοῦν κομβίον εὑρεθὲν παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ δὲν ἦτο ἴσως ἀρκετὸν τεκμήριον; Τί περισσότερον ἀπῃτεῖτο ἵνα καταδικασθῇ εἷς ἄνθρωπος;

Ὁ Κορράδος βλέπων ἐπερχόμενα τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου ὅλα τὰ κατὰ αὐτοῦ, καὶ οὐδὲν δυνάμενος νὰ ἐκθέσῃ εἰς ἀπολογίαν, ἀπεφάσισε νὰ ὑπομείνῃ μετὰ καρτερίας πᾶν ὅ,τι ἡ εἱμαρμένη τῷ εἶχε παρασκευάσει. Τὸ μόνον ὅπερ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξηγήσῃ ἦτο ἡ διαγωγὴ τοῦ φίλου του Κέμπεν. Ἐνεθαρρύνθη ὅμως πληροφορηθεὶς ὅτι ἡ μελλόνυμφός του ἦτο πεπεισμένη περὶ τῆς ἀθωότητός του. Καὶ ὁ πατὴρ αὐτῆς, ὁ κόμης Βάνδερφελδ εἶχε θέσει εἰς κίνησιν πάντα τὰ δυνατὰ μέσα ἵνα ἀνακαλυφθῇ ὁ ἀληθὴς ἔνοχος, ἀθωωθῇ δὲ οὕτως ἐκεῖνος ὅστις ἔμελλε νὰ γείνῃ μέλος τῆς οἰκογενείας του. Οἱ μᾶλλον ἔμπειροι πράκτορες τῆς ἀστυνομίας ἠρεύνων ἀνὰ πᾶσαν τὴν Οὐγγαρίαν ἄνευ ὅμως ἀποτελέσματος. Εἶχον φθάσει εἰς τὸ ἀπροχώρητον. Ὅλαι αἱ ἐλπίδες τῆς σωτηρίας τοῦ Βενζνὸρ εἶχον σβεσθῇ. Δὲν περιεμένετο λοιπὸν οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ μόνον ἡ εἰς θάνατον καταδίκη, ἐφ' ἧς ἤλπιζον ἔπειτα βασιλικὴν χάριν.

* * *

Ἡ συζήτησις ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἦτο εἰς τὸ τέρμα αὐτῆς. Οὐδεὶς τῶν ἐνόρκων ἔδιδε προσοχὴν εἰς τὴν ἀσθενῆ τοῦ δικηγόρου τῆς ὑπερασπίσεως ἀνακεφαλαίωσιν, ἠχούσης εἰσέτι εἰς τὰ ὦτα πάντων τῆς ἐπιμόνου τοῦ εἰσαγγελέως αἰτήσεως πρὸς καταδίκην τοῦ κατηγορουμένου.

Ὁ Κορράδος, μὴ ἐλπίζων τίποτε ἀπὸ τὸν ὑπερασπιστὴν αὐτοῦ ἔστρεφεν ἐκ διαλειμμάτων τὸ ὡραῖον καὶ ὠχρὸν πρόσωπόν του πρὸς τὸ ἀκροατήριον οὗ μέρος ἀπετέλει καὶ ἡ μνηστὴ αὐτοῦ, ἥτις ἀψηφοῦσα τὰ σχόλια τοῦ λαοῦ εἶχεν ὑπάγει ἐκεῖ ἵνα διὰ τῆς παρουσίας αὐτῆς ἐνθαρρύνῃ ἐκεῖνον, ὃν δὲν ἔπαυε νὰ ἀγαπᾷ.

Ὁ κόμης Βάνδερφελδ πλησίον τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ καθήμενος δὲν ἀπεμάκρυνεν οὐδ' ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἀπὸ τοῦ δυστυχοῦς Κορράδου τὸ εὐγενὲς αὐτοῦ βλέμμα, ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ συμπάθεια καὶ ὁ οἶκτος ἦσαν ἐγκεχαραγμένα.

Μετὰ τὸ τέρμα τῆς ἀγορεύσεως τοῦ δικηγόρου τῆς ὑπερασπίσεως, ὁ πρόεδρος στραφεὶς πρὸς τὸν Κορράδον τῷ εἶπε·

— Κατηγορούμενε, ἔχεις νὰ προσθέσῃς τι εἰς ὑπεράσπισίν σου;

Ὁ Κορράδος στηριχθεὶς ἐπὶ τῶν ποδῶν του.

— Δύο μόνον λέξεις, ἀπεκρίθη. Εἶμαι ἀθῷος, καὶ ἐκάθησε πάλιν.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας σφοδρὸς ἠγέρθη ἐν τῇ αἰθούσῃ ψίθυρος, ὃν διεδέχθη νεκρικὴ σιγή. Ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου ἐγερθεὶς ἡτοιμάζετο νὰ ἐκφωνήσῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου. Ἐμπόδισεν ὅμως αὐτὸν εἷς κλητήρ, ὅστις τῷ εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ὀλίγας λέξεις. Ὁ πρόεδρος ἐποιήσατο κίνησιν ἐκπλήξεως καὶ τρόμου σχεδόν. Συνελθὼν εἶτα ὀλίγον ἔκαμε καταφατικὸν νεῦμα πρὸς τὸν κλητῆρα, ὅστις ὡς ἀστραπὴ ἐγκατέλιπε τὴν αἴθουσαν. Ἐν τοσούτῳ χωρὶς οὐδὲν νὰ ἀναγγείλῃ ὁ πρόεδρος, πάντες ἠννόησαν ὅτι δόλος τις ὑπεκρύπτετο ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ. Οἱ ἔνορκοι, οἵτινες ἕνεκα τῆς ἀποστάσεως αὐτῶν ἀπὸ τοῦ προέδρου, οὐδὲν εἶχον ἀκούσει ἔτεινον τὸν τράχηλον καὶ ἤνοιγον τοὺς ὀφθαλμούς. Αἴφνης ἠκούσθη ἀπὸ στόματος εἰς στόμα μεταδιδομένη ἡ λέξις "ἀπάτη".

Τὸ μόνον ἐνδιαφέρον μέρος ἦτο ὁ κατηγορούμενος. Ἐπὶ τέλους ὑψώθη παραπέτασμά τι καὶ ἐνεφανίσθη εἷς νέος, ὠχρὸς ὡς πτῶμα ἄρτι ἐξελθὸν τοῦ τάφου, ὅστις στηριζόμενος ἀμφοτέρωθεν ἐπὶ δύο κλητήρων ἐπροχώρησεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης. Ὁ Κορράδος ἠγέρθη, ὕψωσε τοὺς βραχίονας ἵνα ἀποδιώξῃ ὀλεθρίαν ἐμφάνισιν, καὶ ἐπανέπεσε βαρὺς ἐπὶ τῆς ἕδρας αὐτοῦ τρέμων σπασμωδικῶς καθ' ὅλα τὰ μέλη. Οἱ δικασταὶ ἐσχηκώθησαν εἰς τοὺς πόδας ἔκθαμβοι, χωρὶς ὅμως οὐδὲ ἦχον νὰ ἐκβάλωσιν. Ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ διάφορα πρόσωπα ἠσχολοῦντο περὶ τὴν δεσποσύνην Βάνδερφελδ κειμένην λειπόθυμον ἐπὶ ἕδρας τινός. Ὁ ἄνθρωπος οὗτινος ἡ ἐμφάνισις εἶχεν ἐπιφέρει τοσαύτην σύγχυσιν, περιέμενε μεθ' ὑπομονῆς, στηριζόμενος ἐπὶ τῶν κλητήρων, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν θὰ ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ. Ὅτε δὲ ὁπωσοῦν ἐπῆλθεν ἡσυχία προχωρήσας ἀκόμη ἓν βῆμα καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν πρόεδρον εἶπεν·

— Εἶμαι ὁ ζωγράφος Κάρολος Βελλόρης. Δὲν ἔχει, πιστεύω, ἀνάγκην ἐπιβεβαιώσεως ἡ ἀλήθεια αὕτη· ἅπαντες οἱ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ μὲ γνωρίζουσιν ἤδη πρὸ πολλοῦ. Δὲν ἐφονεύθην, ἀφ' οὗ ὡς βλέπετε εἶμαι παρὼν καὶ σᾶς ὁμιλῶ. Τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης ὑμῶν, κύριε πρόεδρε, κείμενον ἐγχειρίδιον εἶνε ἰδικόν μου. Πᾶσα πρὸς τοῦτο δυσπιστία καὶ ἀμφιβολία θέλει ἐκλείψει ἀφοῦ ἴδετε τὴν θήκην αὐτοῦ." Καὶ ἔσυρεν ἀπὸ τῆς ζώνης τὴν θήκην τοῦ ἐγχειριδίου. Εἶτα ἐξηκολούθησεν ἐν μέσῳ γενικῆς σιωπῆς· "Τὸ ῥινόμακτρον ἐκεῖνο ἐμβεβαμμένον ὡς καὶ τὸ ἐγχειρίδιον ἐν αἵματι, ἀνήκει εἰς ἐμέ· τὸ αἷμα αὐτὸ εἶνε ἰδικόν μου. Λόγοι τινὲς οὓς δὲν σᾶς ἐνδιαφέρει νὰ μάθητε, μὲ εἶχον φέρει εἰς θέσιν νὰ ταχύνω τὸ τέρμα τῆς ζωῆς μου· ὑπῆγον ἑσπέραν τινὰ παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως, καὶ ἐνέπηξα εἰς τὴν πλευ-

ράν μου τὸ ἐγχειρίδιον, ὅπερ βλέπετε ἐκεῖ· ἀφῆκα αὐτὸ νὰ πέσῃ καὶ προσεπάθησα διὰ τοῦ ῥινομάκτρου νὰ σταματήσω τὸ αἷμα, ὅπερ ἔρρεεν ὁρμητικῶς. Αἰσθανθεὶς τὰς δυνάμεις μου ἐγκαταλιπούσας με ἔπεσον ἐπὶ τῆς ἄμμου. Ὀλίγαι μόλις εἶχον παρέλθει στιγμαὶ ὅτε βλέπω τινὰ διευθυνόμενον πρός με. Πλησιάσας μὲ ἐξήτασεν ἐπί τινα στιγμὴν καὶ νομίσας ὅτι ἤμην νεκρός, ἀνέλαβεν ἀπὸ τῆς γῆς τὸ ἐγχειρίδιον καὶ τὸ ῥινόμακτρον ὅπερ μοὶ εἶχεν ἐκφύγει ἀπὸ τῆς χειρός, καὶ ἀπεμακρύνθη κατεσπευσμένως. Δὲν ἠδυνάμην νὰ ὁμιλήσω πλέον, ἠδυνάμην ὅμως ἀκόμη νὰ βλέπω, καὶ εἶδον καὶ ἀνεγνώρισα τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον. Συνελθὼν μετ' ὀλίγον ἐκ τῆς λειποθυμίας, εὑρέθην κατακεκλιμένος ἐπὶ κλίνης ἐντὸς καλύβης ἁλιέως. Ἀνεμνήσθην τότε ὅλων τῶν περιστάσεων αἵτινες εἶχον συνοδεύσει τὴν αὐτοκτονίαν μου, καὶ σκεφθεὶς ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅστις ἔλαβεν ἀπὸ γῆς τὸ ῥινόμακτρον καὶ τὸ ἐγχειρίδιον θὰ εἶχε βεβαίως καταχθόνιόν τινα σκοπόν, παρεκάλεσα τὸν σωτῆρα μου νὰ μὲ κρατήσῃ ἀκόμη ὀλίγας ἡμέρας κεκρυμμένον ἐν τῇ καλύβῃ του ὡς εἶχε κάμει ἕως τότε. Οὕτως, ἐφανταζόμην, ἐδίδον καιρὸν νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ῥαδιουργία καὶ θὰ ἠδυνάμην κατόπιν νὰ παρεμπέσω μετ' ἀποτελέσματος. Χθὲς δὲ μόνον, ὅτε ἐπείσθη ὅτι ἤμην ἐκτὸς κινδύνου, ἔκρινεν ὀρθὸν ὁ καλός μου ἁλιεὺς νὰ μοὶ διηγηθῇ τὴν θέσιν εἰς ἣν ἔφθασεν ὁ ζωγράφος Βενζνόρ, εὑρεθέντων ἐν τῇ κατοικίᾳ του κεκρυμμένων τοῦ ῥινομάκτρου καὶ ἐγχειριδίου μου. Κατὰ τὴν διήγησιν ταύτην ἔμαθον ὅτι ὁ Βενζνὸρ εἶχε μνηστευθῇ τὴν δεσποινίδα Βάνδερφελδ, καὶ ὅτι ὁ φίλος αὐτοῦ Γεώργιος Κέμπεν εἶχεν ἀπέλθει εἰς μακρυνὸν ταξείδιον τὴν ἰδίαν ἡμέραν, καθ' ἣν οὗτος ὡδηγήθη εἰς τὰς φυλακάς. Ὅλαι αἱ περιστάσεις αὗται μὲ ἐβοήθησαν εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ ἀπορρήτου. Ὅθεν περιφρονῶν πᾶσαν παρατήρησιν τοῦ σωτῆρός μου, ἠγέρθην τῆς κλίνης μου καί, ὡς βλέπετε, μόλις δυνάμενος νὰ σταθῶ ἦλθον ἐνταῦθα, ἵνα ἀποκαλύψω πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐπανορθώσω πᾶν δυστύχημα οὗτινος ἤμην αἴτιος, κομίζων τῷ Βενζνὸρ τὴν σωτηρίαν καὶ ἐλευθερίαν.

Ἤδη πιστεύω, Κύριοι, ὅτι ἀμέσως θέλετε πεισθῇ περὶ τῆς ἀθωότητος τοῦ Βενζνόρ, ἀφοῦ μάθητε ὅτι ἐκεῖνος ὅστις ἔλαβε τὰ παρ' ἐμοὶ κείμενα ἐγχειρίδιον καὶ ῥινόμακτρον, αὐτὸς οὗτος ἔκρυψε ταῦτα ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ Βενζνόρ, καὶ ἔγραψε τὴν ἀνώνυμον καταγγελίαν, προτείνων συγχρόνως ὡς δεῖγμα τὸ χρυσοῦν κομβίον. Καὶ τὸν ἄθλιον αὐτὸν ἐνόμιζεν ὁ δυστυχὴς Βενζνὸρ ὡς τὸν καλλίτερον αὐτοῦ φίλον. Θὰ ἐμαντεύσατε πλέον περὶ τίνος πρόκειται. Τούτου παραυτὰ καὶ δημοσίᾳ θέλω εἴπει ὑμῖν τὸ ὄνομα. Ὁ τὴν καταχθονίαν ποιήσας σκευωρίαν εἶνε ὁ Γεώργιος Κέμπεν. Οὐδεὶς ἄλλος εἶχεν ἐνδιαφέρον εἰς τὴν ἐξόντωσιν τοῦ Βενζνόρ, ἐπειδὴ οὐδεὶς ἄλλος θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ τὴν χεῖρα τῆς δεσποινίδος Βάνδερφελδ, ἀφ' ἧς στιγμῆς τὴν εἶχεν ὑποσχεθῇ αὐτὴ τῷ Βενζνόρ.

Ὁ Κάρολος Βελλόρης διεκόπη ὑπὸ θορύβου τινὸς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ. Ἄνθρωπόν τινα προσπαθοῦντα πάσῃ δυνάμει νὰ ἐξέλθῃ τοῦ δικαστηρίου, ἐμπόδιζον κρατοῦντες νέοι τινὲς καὶ ζητοῦντες ἐξήγησιν τῆς τοιαύτης συμπεριφορᾶς, ἐνῷ οὗτος κωφεύων εἰς πᾶσαν ὕβριν ἐπεθύμει διὰ παντὸς τρόπου νὰ εὕρῃ τὴν ἔξοδον.

— Κέμπεν! Κέμπεν! ἐφώναζον ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη πρὸς τὸν φυγάδα.

— Συλληφθήτω — διατάσσει ὁ πρόεδρος.

Οἱ χωροφύλακες σπεύδουσι καὶ συλλαμβάνουσι τὸν Κέμπεν. Ἡ παρεμπεσοῦσα αὕτη σκηνὴ ἐλησμονήθη ταχέως καὶ τὰ βλέμματα ὅλων ἦσαν ἐστραμμένα πρὸς τὸν Βενζνόρ, ὅστις ἐκ τῆς συγκινήσεως οὐδὲν ἐννόει. Ὁ Κάρολος Βελλόρης ἀκίνητος ἐν τῇ θέσει του ἐσιώπα.

Μετὰ ζωηροτάτην τῶν δικαστῶν διάσκεψιν, ὁ πρόεδρος ἀναστὰς εἶπε·

— Συνεπείᾳ τῶν παρὰ τοῦ κ. Βελλόρη ἐκτεθέντων ὁ κ. εἰσαγγελεὺς ἀποσύρει τὴν κατὰ τοῦ Βενζνὸρ κατηγορίαν. Κύριε Κορράδε Βενζνόρ, εἶσθε ἐλεύθερος!

Καταιγὶς χειροκροτημάτων διεδέχθη τοὺς λόγους τοῦ προέδρου. Ὁ Βενζνόρ, ἐγκαταλείψας τὸ θρανίον τῶν κατηγορουμένων, ὥρμησε πρὸς τὸν ἀρχαῖόν του ἀντίπαλον, ὅστις ἔσωσεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ἀτιμίας, καὶ ἀδιαφορῶν πρὸς τὰς φωνάς του ἐκ τῶν πόνων, οὓς ᾐσθάνετο, ἔσφιγγεν αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας του, μέχρις οὗ τὸ πλῆθος ἀπέσπασεν αὐτὸν ἐκεῖθεν, περικυκλοῦν αὐτὸν ἐνθουσιωδῶς.

ΤΕΛΟΣ.

ΤΟ ΟΡΟΣ ΧΙΜΒΟΡΑΣΟΝ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ.

(Μετὰ τριῶν εἰκόνων, ὅρα σελ. 312 καὶ 317.)

ΕΙΣ τῶν γιγάντων τῆς φύσεως, οὗ ἡ κεφαλὴ ἀγρία καὶ χιονοσκεπὴς ὑψοῦται εἰς τὸν αἰθέρα, ὡς νὰ ἠπείλει τὸν οὐρανόν, εἶναι τὸ ὄρος Χιμβοράσον (Chimboraço) κείμενον ἐν τῇ νοτίῳ Ἀμερικῇ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Νέας Γρενάδης καὶ ἀνῆκον εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ σειρὰν τῶν Ἄνδεων. Τὸ ὄρος τοῦτο, καίτοι εὑρισκόμενον εἰς τὸν ἰσημερινόν, καλύπτεται ὑπὸ αἰωνίων χιόνων, καὶ ὑψοῦται εἰς 6530 μέτρα ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Ὁ διάσημος Οὐμβόλδος, ὁ τὰ ὄρη τῆς Ἀμερικῆς ἐν ἐμβριθεστάτῃ περιηγήσει διερευνήσας καὶ τὰ ὕψη πολλῶν καταμετρήσας, ἀπεφάνθη ὅτι ἡ ἀνάβασις τοῦ Χιμβοράσου εἶναι ἀδύνατος· μέχρι τινὸς ἀνερριχήθη ὁ ἀκάματος ἐπιστήμων, ἀλλ' εἰς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ καταληφθεὶς ὑπὸ ναυτιάσεως καὶ δυσπνοίας. Τὴν ἀνάβασιν ὅμως ἐξετέλεσεν ἐπιτυχῶς ἕτερος Γερμανὸς γεωλόγος, ὁ Στόβελ, ὅστις τὴν 6 Μαρτίου τοῦ ἔτους 1873 μετ' ὄντως γερμανικῆς ἐπιμονῆς καὶ κόπων ὑπερανθρώπων κατώρθωσε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ὑψηλοτέραν αὐτοῦ κορυφήν. Μετ' αὐτὸν καὶ ἄλλοι περιηγηταὶ ἐπιχείρησαν τὸ τόλμημα τοῦτο, ὥστε σήμερον καὶ τῆς ὑψηλῆς ταύτης τοποθεσίας τὰ μυστήρια ἀπεκαλύφθησαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ ἐπιστήμη, ἡ μεγάλη τῶν νεωτέρων χρόνων δύναμις, οὐδὲν ἀφίνει τὸ ἀδιερεύνητον καὶ θᾶττον ἢ βράδιον κατορθοῖ καὶ τὰ μέχρι τινὸς ἀδύνατα.

Ἡ πρὸς τὸ ὄρος ἄγουσα ὁδὸς εἶναι δύσκολος καὶ κοπιώδης, διότι διέρχεται ἐν μέσῳ χώρας πετρώδους καὶ φύσεως ἡφαιστείου. Παρὰ τὸ χωρίον Μόχα ὑπάρχουσιν ἀγροὶ ἀρκούντως εὔφοροι, προδίδουσιν ὅμως τὴν γειτνίασιν τῶν ἀποτόμων καὶ ξηρῶν ὑψωμάτων. Μόλις ἐξερχόμενός τις τοῦ χωρίου τούτου βλέπει μακρόθεν τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους Καριχουαράσου, ἥτις ὑψουμένη εἰς πέντε χιλιάδας μέτρων καλύπτεται ὑπὸ χιόνος καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Τὸ ὄρος τοῦτο εἶναι ἀρχαῖον ἡφαίστειον, ἀλλ' οὐδεμία αὐτοῦ ἀναφέρεται ἔκρηξις μετὰ τὸ ἔτος 1699, ὅτε οἱ ἐκσφενδονιζόμενοι μύδροι κατέστρεψαν ὅλην τὴν πέριξ χώραν. Ἡ ἔκρηξις ἐκείνη ὑπῆρξε μία τῶν καταστρεπτικωτέρων, ἃς ἀναφέρει ἡ ἱστορία. Συνδέεται τὸ ὄρος τοῦτο μετὰ τῶν ὑψωμάτων, τὰ ὁποῖα καταλήγουσιν εἰς τὸ ὄρος Χιμβοράσον. Περιελθών τις τὸ Καριχουαράσον εὑρίσκεται ἐν κοιλάδι ζοφερᾷ καὶ πετρώδει, ἔνθα κεῖται ἡ πόλις Ριομβάμβα, πόλις ἐρειδομένη ἐπὶ κρηπιδώματος ἀποτόμου ὄρους καὶ ἔχουσα ὡς ἐκ τούτου λίαν περιωρισμένον ὁρίζοντα. Ἐντεῦθεν ἡ ὁδὸς καθίσταται σχεδὸν ἀδιάβατος κεχαραγμένη οὖσα ἐντὸς τῶν ὀγκολίθων τῶν ἀπὸ τῶν ἡφαιστίων ἐκσφενδονισθέντων. Ἡ χώρα εἶναι ἔρημος καὶ μελαγχολική· ἄνωθεν δὲ τῆς ἐρήμου ταύτης ὑψοῦται ἡ κορυφὴ τοῦ Χιμβοράσου, τοῦ "βασιλέως" τῶν ὀρέων, ὡς καλεῖται ἐν τῇ χώρᾳ. Τὴν ὁδὸν ταύτην παρηκολούθησεν ὁ Ἄγγλος **Whimper**, ὅστις ὕψωσεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ γίγαντος τούτου σημαίαν. Ἡ ἔκτασις, ἣν καλύπτει ἡ χιών, εἶναι δισχιλίων μέτρων καθ' ὕψος. Καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν τὸ ἔδαφος εἶναι ἀρκούντως ὁμαλόν· ἅμα ὅμως ἔλθῃ τις εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους βλέπει τὰς βαθείας αὐτοῦ φάραγγας, αἵτινες καταλήγουσιν εἰς σκοτεινοὺς κρημνούς. Εἰς ὕψος 3600 μέτρων κεῖνται ἐλεειναί τινες καλύβαι, παρέχουσαι καταφύγιον εἰς τοὺς τολμηροὺς περιηγητάς. Αἱ καλύβαι αὗται, ἃς παριστᾷ ἡ μία τῶν παρατεθειμένων εἰκόνων, (Σελ. 317), οὐδεμίαν παρέχουσιν ἀνάπαυσιν, διότι εἶναι ἐντελῶς γυμναὶ καὶ δὲν σύγκεινται ἢ ἐκ τεσσάρων τοίχων καὶ στέγης ἑτοιμορρόπου· ἀλλὰ τοὐλάχιστον χρησιμεύουσιν ὡς προσωρινὸν καταφύγιον ἐν καιρῷ θυέλλης. Ἐν αὐτοῖς διανυκτερεύουσι συνήθως οἱ τὴν ἀνάβασιν τοῦ ὄρους ἐπιχειροῦντες. Ὁ ἄνεμος ἐν τῇ θέσει ταύτῃ εἶναι ἐνίοτε τόσον σφοδρός, ὥστε μετὰ πολλῆς δυσκολίας δύνανται οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῶα νὰ προχωρήσωσι· τὰ ῥεύματα ταῦτα τοῦ ἀνέμου ἐξηγοῦνται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ὁδὸς σχηματίζει στενωπὸν ἐν εἴδει χώνης. Ἐδοκίμασάν τινες τῶν νεωτέρων περιηγητῶν ν' ἀποφύγωσι τὴν στενωπὸν ταύτην καὶ νὰ διευθυνθῶσι διὰ τοῦ στενοῦ τοῦ Ἀρενάλ· ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα τὸ αὐτὸ παρετηρήθη φαινόμενον, καὶ ὁ σφοδρὸς ἄνεμος σχεδὸν δὲν ἐπέτρεπε τὴν προχώρησιν.

Τὰ ῥεύματα ταῦτα τοῦ ἀνέμου παράγουσι καὶ ἕτερον φαινόμενον ὅλως ἔκτακτον· ὑψοῦσι βιαίως τὰ ὕδατα τῶν ἀφθόνων ἐνταῦθα καταρρακτῶν καὶ τὰ ὠθοῦσιν ἐν κόνει λεπτοτάτῃ πρὸς τοὺς ὑποκειμένους βράχους. Οἱ φυσικοὶ οὗτοι πίδακες φωτιζόμενοι ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου παριστῶσι θέαμα μαγευτικὸν καὶ μεγαλοπρεπές. Ἰδίως περίεργοι εἶναι οἱ καταρράκται, οἱ τῆς Τοτορίλλας λεγόμενοι, οὓς παριστᾷ ἡ ἑτέρα τῶν εἰκόνων ἡμῶν. Ἡ θέσις Τοτορίλλα κεῖται εἰς ὕψος σχεδὸν τεσσάρων χιλιάδων μέτρων ἐν μέσῳ χώρας γυμνῆς, διαβρεχομένης ὑπὸ ῥυάκων οἵτινες σχηματίζονται ἐκ τῆς ἀναλυομένης χιόνος. Ἐνταῦθα παύει πλέον πᾶσα φυτεία, καὶ πανταχόθεν ὁ ὀφθαλμὸς δὲν βλέπει ἢ πέτρας καὶ ὕδατα, ἐξερχόμενα τῶν βράχων· ἡ θερμοκρασία εἶναι ψυχρά· τὸ θερμόμετρον καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θέρους δεικνύει μηδενικόν. Ὁ ἄνεμος, περὶ οὗ ἀνωτέρω εἴπομεν, ἄρχεται συνήθως πνέων τὴν μεσημβρίαν μετὰ ὁρμῆς, ἧς ἡ ἀκμὴ εἶναι περὶ τὰς 4 μ. μ. Πρὸς τὸ ἑσπέρας καὶ μάλιστα μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου κατευνάζεται ἡ ὁρμή του· οὐχ ἧττον ὅμως ἐξακολουθεῖ πνέων καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς νυκτός. Εἰς τὴν εἴσοδον ἑκάστου στενοῦ οἱ ἐγχώριοι στήνουσι ξυλίνους σταυρούς, περὶ τοὺς ὁποίους εἶναι συσσωρευμένοι λίθοι. Τοὺς λίθους τούτους ἀποθέτουσι περὶ τὸν σταυρὸν οἱ ἐντεῦθεν διαβαίνοντες ἀγωγιᾶται. Ποίαν σημασίαν ἔχει ἡ συσσώρευσις αὕτη τῶν λίθων, καὶ αὐτοὶ οἱ ἐντόπιοι δὲν γνωρίζουσι·

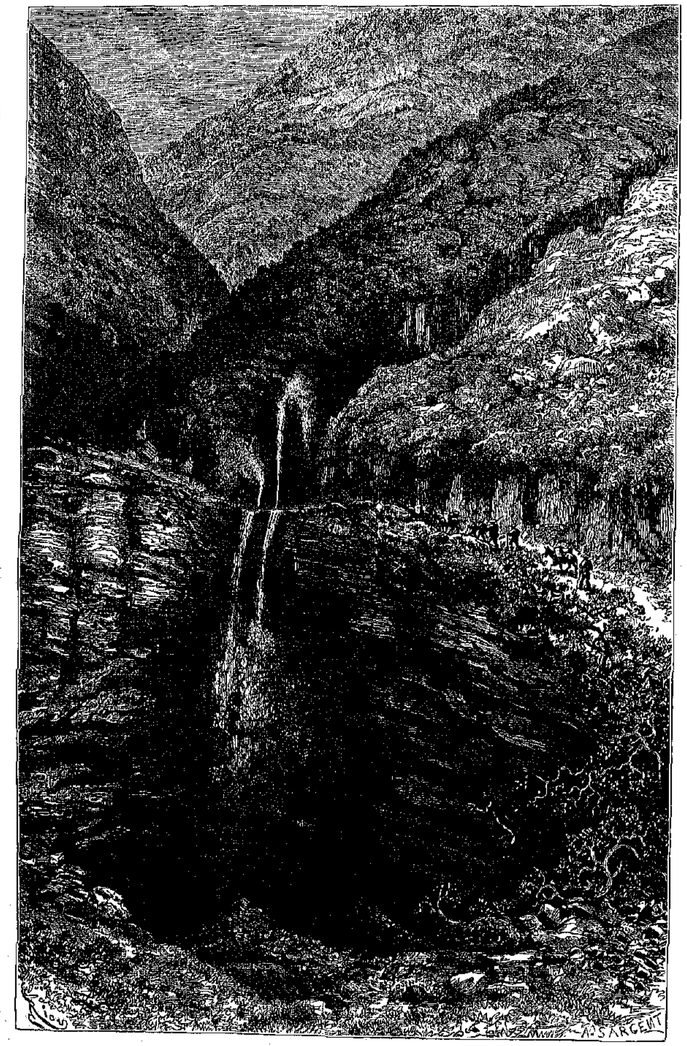

ΟΙ ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΑΙ ΤΗΣ ΤΟΤΟΡΙΛΛΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΧΙΜΒΟΡΑΣΟΥ.

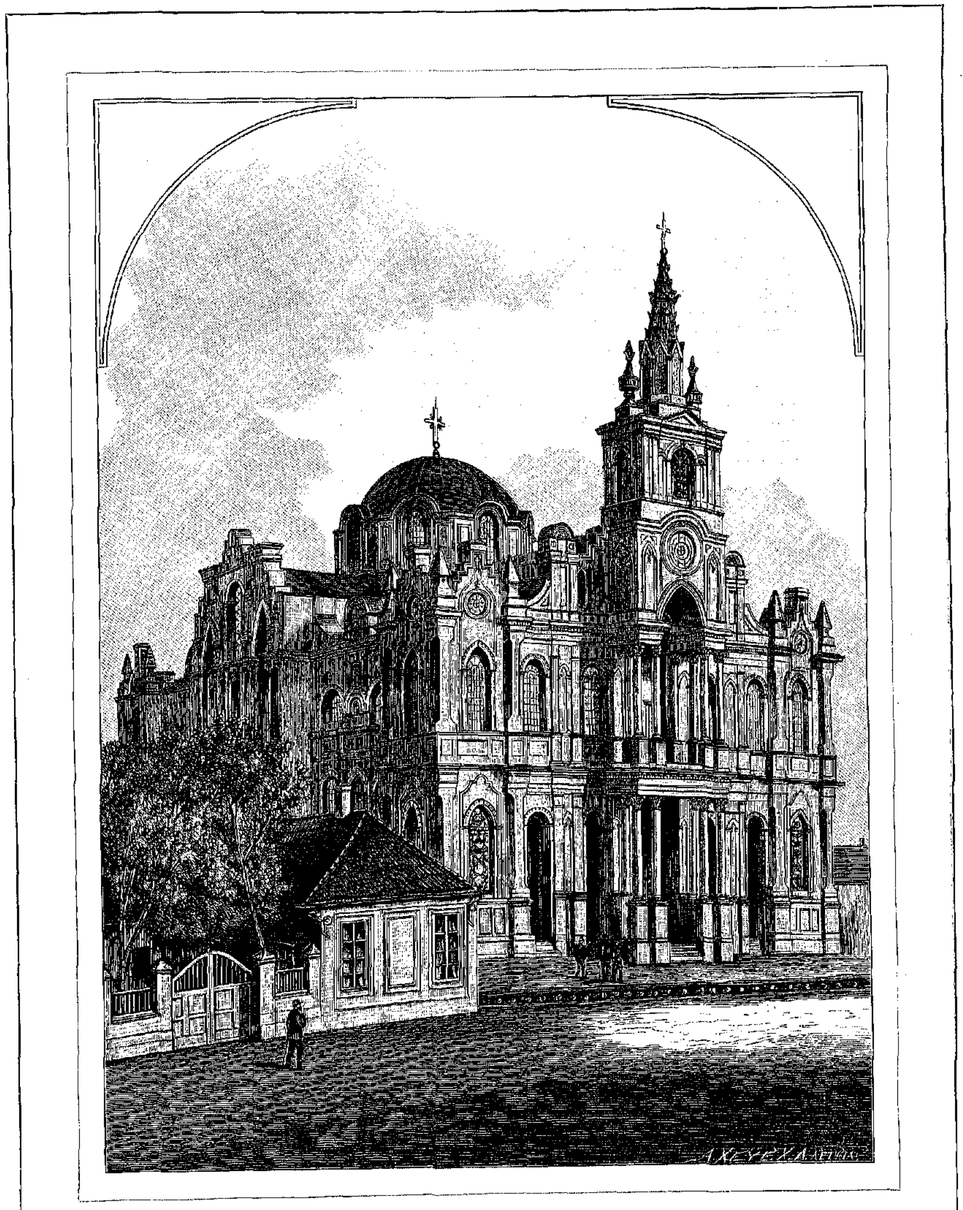

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΕΝ ΒΡΑΙΛΑι.

φαίνεται ὅτι ἡ ἕξις αὕτη βασίζεται εἰς ἀρχαίαν τινὰ πρόληψιν, ἢ καὶ ὅτι εἶναι σημεῖον ἁπλοῦν τῆς διαθέσεως ἀνθρώπων.

'Η κορυφὴ τοῦ Χιμβοράσου παριστᾷ θέαμα ὄντως καταπληκτικόν· τὸ ἑσπέρας φωτιζομένη ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ δύοντος ἡλίου φαίνεται μακρόθεν ὡς ὄγκος παμμέγιστος καθαροῦ χρυσοῦ, ἅμα ὅμως ὁ ἥλιος δύσῃ ὄπισθεν τῶν πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν 'Ωκεανὸν ἐστραμμένων ὀρέων, ὁ ὄγκος τοῦ χρυσοῦ μεταβάλλεται ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ εἰς τεμάχιον ἀργύρου. Τὸ φαινόμενον τοῦτο παρατηρεῖται ἐνίοτε καὶ εἰς τὸ Λευκὸν ὄρος τῆς 'Ελβετίας, οὐχὶ ὅμως τοσοῦτον ἐκπεφρασμένον ἕνεκα βεβαίως τῆς διαφορᾶς τοῦ κλίματος καὶ τῆς διαφανείας τῆς ἀτμοσφαίρας.

Κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ὄρους κατάβασιν ἡ πρώτη πόλις, ἣν ἀπαντᾷ ὁ ὁδοιπόρος, εἶναι ἡ Γουαράνδα. Πρὸ τριάκοντα ἐτῶν ἡ πόλις αὕτη ἐκατοικεῖτο ὑπὸ δύο χιλιάδων ψυχῶν· σήμερον ὅμως εἶναι κατὰ πολὺ μεγαλειτέρα. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶναι τὸ πλεῖστον ὁδηγοί, μεταχειριζόμενοι ὡς ζῷα φορτηγὰ τοὺς λάμας (τὰς προβατοκαμήλους), οἵτινες μεγάλας τοῖς προσφέρουσιν ὑπηρεσίας, διότι εἶναι τὰ καταλληλότερα ζῷα διὰ τὰ δύσβατα ταῦτα μέρη. 'Η Γουαράνδα εἶναι ἡ πρώτη πόλις πρὸς τὴν Περουβίαν, ἔνθα εὑρίσκονται αἱ προβατοκάμηλοι αὗται, αἵτινες ἐπέχουσι θέσιν τῶν παρ' ἡμῖν ἡμιόνων.

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΕΝ ΒΡΑΙΛΑ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 313.)

ΙΝΑ κατανοήσῃ τις τί δύναται νὰ πράξῃ ἡ φιλοπατρία, ἡ φιλοτιμία καὶ ἡ θρησκευτικὴ εὐλάβεια τῶν ἡμετέρων δὲν ἔχει ἢ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν ἐν Βραΐλᾳ 'Ελληνικὸν ναόν, ὅστις μεγαλοπρεπὴς ἐγειρόμενος ἐπὶ τῆς κεντρικωτέρας καὶ ὡραιοτέρας τῆς πόλεως θέσεως προσελκύει τὰ βλέμματα τῶν διαβατῶν διὰ τοῦ μεγέθους, τῆς περιέργου αὐτοῦ ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τῶν ἄλλων του ἀρετῶν, δι' ὧν πρωτεύει μεταξὺ πάντων τῶν ἐν 'Ανατολῇ ναῶν. Δυνάμεθα ἄνευ φόβου τοῦ νὰ ἐξελεγχθῶμεν ἐπὶ ὑπερβολῇ νὰ εἴπωμεν ὅτι εἶναι τὸ λαμπρότερον τῆς 'Ρουμανίας κτίριον, ὅπερ θὰ διατελῇ ἐπὶ σειρὰν αἰώνων ἀψευδὴς κήρυξ τῆς μεγαλοπραγμοσύνης καὶ τοῦ πατριωτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ τῶν ἐν τῇ Δακικῇ ταύτῃ χώρᾳ μεταναστευσάντων 'Ελλήνων ἐν κρισίμοις τῆς πατρίδος περιστάσεσιν. Μόνον τὸ μνημεῖον τοῦτο ἀρκεῖ νὰ ἐξοφλήσῃ πᾶσαν ὑποχρέωσιν τῶν ἡμετέρων πρὸς τὸ 'Ρωμουνικὸν ἔθνος, διότι καίτοι χρησιμεῦον πρὸς τὴν θρησκευτικὴν λατρείαν τῶν ἡμετέρων, τελουμένην ἐν τῇ ἐθνικῇ αὐτῶν γλώσσῃ, ἥτις παρὰ πάντων ὁμολογεῖται τὸ ἐντελέστερον προϊὸν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, οὐχ ἧττον εἶνε κόσμημα 'Ρωμουνικῆς χώρας, ὁ δὲ ἐν αὐτῇ λατρευόμενος Θεὸς εἶνε ὁ αὐτὸς Θεὸς ἁπασῶν τῶν ἐν 'Ανατολῇ χριστιανικῶν φυλῶν, τῶν διατηρησασῶν ἀνέπαφον καὶ ἀναλλοίωτον ἐπὶ δεκαπέντε ἤδη αἰῶνας τὸ σύμβολον τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ὅπερ παραλαβοῦσαι παρὰ τῶν 'Αποστόλων διεμόρφωσαν καὶ ἐκύρωσαν αἱ μεγάλαι σύνοδοι αἱ ἀποτελούμεναι ἐκ τῶν σοφωτέρων καὶ ἁγιωτέρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀνδρῶν.

'Ανέκαθεν ἐν 'Ρουμανίᾳ εἰς τὰς κυριωτέρας ὀρθοδόξους 'Εκκλησίας ἡ λειτουργία ἐτελεῖτο ἐν 'Ελληνικῇ γλώσσῃ, ὅπως ἐν ταῖς Καθολικαῖς ἐν Λατινικῇ, ἀφότου τὸ 'Ρωμαϊκὸν κράτος διὰ τῆς μεταθέσεως εἰς τὴν 'Ανατολὴν τοῦ θρόνου ἐδιχοτομήθη καὶ ξέναι φυλαὶ ἐπιδραμοῦσαι ἐγκατέστησαν μονίμως εἰς τὸ δυτικὸν τῆς 'Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας τμῆμα. Προηγουμένως ὅμως καὶ ἐν αὐτῇ τῇ 'Ρώμῃ ἡ λειτουργία ἐτελεῖτο εἰς τὴν 'Ελληνικήν, ὡς γλῶσσαν διεθνῆ, ἱερὰν καὶ κοινοτέραν πάσης ἄλλης. Κατόπιν μετὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ Χριστιανισμοῦ, μεταφρασθέντων τῶν ἱερῶν βιβλίων εἰς τὴν Λατινικὴν καὶ πολλῶν ἐν αὐτῇ συγγραψάντων ἐκκλησιαστικῶν πατέρων τῆς Δύσεως, ἐπεκράτησε παρὰ τοῖς Δυτικοῖς ὡς γλῶσσα τῆς 'Εκκλησίας ἡ λατινική, παραμείνασα τοιαύτη μέχρι σήμερον, ὅτε ἐξηλείφθη πρὸ πολλοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῶν ἐν ζωῇ γλωσσῶν. Παρ' ἡμῖν ὅμως αἱ ἐν 'Ανατολῇ ὀρθόδοξοι ἐθνικότητες, καίτοι μὴ οὖσαι οὐδὲ Γάλλοι, οὐδὲ 'Ισπανοί, οὐδὲ Γερμανοὶ ἢ 'Ιταλοί, ἐθεώρησαν τὴν πρωτεύουσαν τοῦ κόσμου γλῶσσαν, ἐν ᾗ ἐγράφη τὸ Εὐαγγέλιον καὶ δι' ἧς ἐκηρύχθη ἡ χριστιανικὴ πίστις, ὡς μὴ ἱκανοποιοῦσαν τὰς θρησκευτικὰς αὐτῶν ἀνάγκας καὶ τὴν ἐθνικήν των φιλοτιμίαν, καὶ ἀντικατέστησαν αὐτὴν διὰ τῆς ἰδίας, ἥτις ὑπὸ ἔποψιν αἰσθητικὴν διὰ πᾶν ἄλλο εἶνε ἱκανὴ ἢ πρὸς ἐξύμνησιν τοῦ μεγάλου τῆς φύσεως δημιουργοῦ. Καὶ ταῦτα κατὰ παρέκβασιν.

Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἡσυχίας ἐν 'Ανατολῇ κατόπιν τοῦ 'Ελληνικοῦ ἀγῶνος, ἐξ οὗ ἀνέθορε τὸ μικρὸν 'Ελληνικὸν κράτος, ἐξεγερθέντος τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος τῶν 'Ρωμούνων, περιωρίσθη ἡ χρῆσις τῆς 'Ελληνικῆς ἐν τῇ λειτουργίᾳ εἰς μόνον τὸν δεξιὸν χορόν, καὶ μόνον ἐξηκολούθησεν εἰς τὸν ἐν Βραΐλᾳ ναὸν τῶν 'Αρχαγγέλων ἡ χρῆσις αὐτῆς εἰς ἀμφοτέρους τοὺς χορούς· τοῦτο διήρκεσε μέχρι τοῦ 1862, ὅτε κατὰ διαταγὴν τοῦ 'Επισκόπου ἐγκαθιδρύθη 'Ρωμοῦνος ψάλτης εἰς τὴν δεξιὰν τοῦ χοροῦ πτέρυγα. Τὸ τοιοῦτον ἐξηρέθισε τοὺς ἡμετέρους οἵτινες καὶ ἐπίτροποι ἦσαν εἰς τὸν ναὸν καὶ τὰ πλεῖστα πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ ἐδαπάνων, καὶ ἐν τῇ ἐθνικῇ αὐτῶν ἀγανακτήσει συνέλαβον τὴν ἀγαθὴν ἰδέαν τῆς ἀνεγέρσεως ἰδίου 'Ελληνικοῦ ναοῦ. "Αμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον. Τὴν ἰδέαν ταύτην ἠσπάσθησαν μετ' ἐνθουσιασμοῦ πάντες οἱ ἐν Βραΐλᾳ Ἕλληνες, οἵτινες κατὰ μῆνα Φεβρουάριον τοῦ 1863 συνελθόντες περὶ τοὺς χιλίους εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῆς λέσχης 'Ράλλη συνέστησαν Κοινότητα καὶ ἐξελέξαντο δωδεκαμελῆ 'Επιτροπήν, ἵνα ἀσχοληθῇ εἰς τὴν συλλογὴν τῶν ἀναγκαίων χρημάτων πρὸς οἰκοδομὴν οὐ μόνον Ναοῦ ἀλλὰ καὶ 'Ελληνικῶν σχολείων, ἅπερ εἰσέτι δὲν ᾠκοδομήθησαν*), καὶ Νοσοκομείου, ὅπερ ἔμεινε pium desiderium.

'Η 'Επιτροπὴ ἐν πρώτοις ἐφρόντισε νὰ συνταχθῇ ἀναφορὰ πρὸς τὸν τότε ἡγεμόνα καὶ τὴν κυβέρνησιν περὶ χορηγήσεως ἀδείας πρὸς ἀνίδρυσιν ναοῦ· κατόπιν τούτου προέβη εἰς τὴν ἀγορὰν οἰκοπέδου, ἥτις ἐγένετο ἐπ' ὀνόματι τῶν Κυρίων 'Αβασιώτου, Καραβία, Καββαδία καὶ Μακρῆ, πολιτῶν 'Ελλήνων. Τῇ δὲ 12 'Απριλίου ἀπεφάσισεν ἵν' ἀποστείλῃ εἰς Βουκουρέστιον τοὺς ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς Κυρίους Α. Μελᾶν καὶ Γεωργαντόπουλον ἵνα ἐγχειρίσωσι τῷ ἡγεμόνι τὴν ἀναφοράν, ὑποστηρίξωσιν αὐτὴν καὶ λάβωσι τὰ ἀναγκαιοῦντα ἔγγραφα. Οἱ Κύριοι οὗτοι ἠναγκάσθησαν νὰ παραμείνωσιν ἐν Βουκουρεστίῳ ὑπὲρ τὰς 40 ἡμέρας, ἀναφανέντων πολλῶν συναφῶν ζητημάτων, οἷον τὸ περὶ διορισμοῦ καὶ τῆς ἐθνικότητος τῶν ἱερέων κτλ., ἅτινα διὰ τῶν ἀκαμάτων καὶ πατριωτικῶν των προσπαθειῶν ἐλύθησαν εὐνοϊκῶς δι' ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29 'Απριλίου 1869, ἥτις ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ ἡγεμόνος ἐνεκρίθη παρ' αὐτοῦ. Τοιουτοτρόπως οὐ μόνον ἐχορηγήθη ἐπίσημος ἄδεια πρὸς οἰκοδομὴν 'Ελληνικοῦ ναοῦ, ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἀνεγνωρίσθη καὶ Κοινότης 'Ελληνική, ἧς οἱ 'Επίτροποι ἐπισήμως ὡς τοιοῦτοι ἀναγνωρισθέντες προέβησαν εἰς τὰ περαιτέρω, ἐπισημοποιήσαντες τὴν ἰδιότητά των ταύτην διὰ σφραγῖδος φερούσης τὴν ἐπιγραφὴν "'Επιτροπὴ τῆς ἐν Βραΐλᾳ 'Ελληνικῆς κοινότητος."

Μνημονευτέον προσέτι ὅτι δύο ἡμέρας μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν ῥωμούνου ψάλτου εἰς τὸν δεξιὸν χορὸν τῆς ἐκκλησίας τῶν 'Αρχαγγέλων ἐξεδόθη διάταγμα τοῦ 'Ηγεμόνος Κούζα, δι' οὗ κατηργεῖτο ἐν ἁπάσαις ταῖς ἐνταῦθα ἐκκλησίαις ἡ χρῆσις τῆς 'Ελληνικῆς. Τὸ διάταγμα τοῦτο δημοσιευθὲν τὴν ἑβδομάδα τῶν Παθῶν ἐνεποίησεν ἀλγεινὴν αἴσθησιν εἰς τοὺς ἡμετέρους, οἵτινες ἰδόντες ὅτι εἰς τοιαύτας ἁγίας ἡμέρας ἔμενον ἄνευ ἑλληνικῆς 'Ακολουθίας ἀπεφάσισαν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα νὰ τελέσωσι τὴν δευτέραν 'Ανάστασιν ἐντὸς 'Ελληνικοῦ πλοίου, ὅπερ καὶ ἐγένετο τυχόντος ἐνταῦθα ἱερέως ἐκ τῶν ἐθελοντῶν τῆς Κριμαίας, ὅστις ἐτέλεσε τὴν χαρμόσυνον ἀκολουθίαν ἐν μέσῳ παραφόρων ἀνευφημιῶν πεντακισχιλίων περίπου 'Ελλήνων, κατοίκων καὶ ναυτῶν, οἵτινες ἀσκεπεῖς, φέροντες τὰς λαμπάδας τοῦ Πάσχα ἐν χερσὶ καὶ ἐν κρότοις πυροβόλων ἔμελπον τὸ Χριστὸς ἀνέστη εἰς τὴν ἀθάνατον αὐτῶν γλῶσσαν.

Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν εἰς Βουκουρέστιον ἀποσταλέντων μελῶν τῆς 'Επιτροπῆς κατεσκευάσθη ξύλινον παράπηγμα ἐπὶ τοῦ ἀγορασθέντος γηπέδου καὶ ἀνηρτήθη ἐπ' αὐτοῦ διὰ μεγαλοπρεποῦς τελετῆς ἡ εἰκὼν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, καὶ ὁ ἐκ τῶν τότε ἐπιτρόπων κ. Μελᾶς ἐξεφώνησε λόγον, δι' οὗ συνίστα τὴν ἀγάπην καὶ ὁμόνοιαν καὶ ἀνήγγειλε τὴν πλήρη ἐπιτυχίαν τῆς εἰς Βουκουρέστιον ἀποστολῆς του διὰ τῶν ἑξῆς λέξεων· "'Η 'Επιτροπὴ εὐφροσύνως ἀναγγέλει ὑμῖν ὅτι ἡ Α. Υ. ὁ ἡγεμὼν τῆς 'Ρουμανίας εὐηρεστήθη νὰ παραδεχθῇ καὶ ἐπικυρώσῃ τὰς δικαίας τῆς ὑμετέρας ἐπιτροπῆς αἰτήσεις, δι' ὧν θέλετε ἔχει ἤδη Ναὸν ἴδιον, ἰδίους ἱερεῖς, ἰδίαν αὐτοῦ διαχείρισιν καὶ θέλετε ἀκούει τὰς ἱερὰς ὑμῶν ἀκολουθίας εἰς τὴν πάτριον γλῶσσαν, εἰς ἣν ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος καὶ οἱ 'Απόστολοι εἰς ἔθνη πάμπολλα τὴν ἀληθῆ τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἐδίδαξαν καὶ δι' ἧς οἱ Βασίλειοι, οἱ Γρηγόριοι καὶ Χρυσόστομοι, οἱ ἀληθεῖς τῆς 'Εκκλησίας φωστῆρες, τὰ ἀριστουργήματα τῆς 'Ορθοδόξου πίστεως συνέγραψαν."

Οὕτως ὑπὸ αἰσίους οἰωνοὺς ἀρξαμένη ἡ οἰκοδομὴ προὐχώρει διὰ διαφόρων δανείων καὶ συνεισφορῶν μέχρι τοῦ 1867, ὅτε ἐκραγέντος τοῦ Κρητικοῦ ἀγῶνος καὶ τῶν ἡμετέρων ἀναγκασθέντων νὰ στρέψωσι τὴν προσοχὴν καὶ τὰς συνδρομὰς αὐτῶν εἰς μᾶλλον ἐπείγουσαν καὶ ἱερωτέραν ἀνάγκην, ἀνεστάλη ἐπί τινα ἔτη ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἐργασίας. Οὐχ ἧττον ἡ λειτουργία καὶ πᾶσα ἐν γένει ἱεροτελεστία ἐτελεῖτο ἐν τῷ ξυλίνῳ παραπήγματι ὑπὸ ἱερέων 'Ελλήνων μισθοδοτουμένων ὑπὸ τῆς Κοινότητος. 'Η κατὰ τὸ 1872 ἐκλεγεῖσα 'Επιτροπή, ἀπαρτιζομένη ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐν τῷ τόπῳ, ἤτοι τῶν Κυρίων 'Ι. Ν. Θεοφιλάτου, Γ. 'Ι. Μάτζα, Μ. Ξ. 'Ροδοκανάκη, 'Ι. Οἰκονόμου καὶ Γ. 'Αντόπα, ἠσχολήθη δραστηρίως εἰς τὴν ταχεῖαν τοῦ ναοῦ ἀποπεράτωσιν· πρὸς τοῦτο ἐν μεγάλῃ συνελεύσει, καθ' ἣν ὁ ἐκ τῶν ἐπιτρόπων κ. Μ. 'Ροδοκανάκης ὡμίλησεν, ἀπεφασίσθη ἡ συνομολόγησις μεγάλου μετοχικοῦ δανείου ἐκ λιρῶν ὀθωμ. 7,500, ἐξαντληθέντων πάντων τῶν μέχρι τότε συλλεγέντων χρημάτων, συμποσουμένων

*) Μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως καὶ ἐθνικῆς ὑπερηφανείας μανθάνομεν ὅτι ὁ ἐν Βραΐλᾳ φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος "'Ερμῆς" ἐψήφισεν ὁμοθύμως τὴν δι' ἐράνου ἀνέγερσιν καταλλήλου κτιρίου πρὸς χρῆσιν 'Ελληνικοῦ σχολείου. Πράγματι ἀξιέπαινοι οἱ ἐν Βραΐλᾳ ὁμογενεῖς, οἱ λαβόντες τὴν πρωτοβουλίαν ταύτην καὶ πρῶτοι ἐν πατριωτικῷ ἐνθουσιασμῷ καταβαλόντες καὶ γενναῖον ὑπὲρ τοῦ σχολείου ἔρανον. Σ. τ. Δ.

κατὰ τὴν ἔκθεσιν τῆς τότε ἐπιτροπῆς εἰς γρόσια βλαχικὰ 1,388,000, ἤτοι εἰς ἥμισυ σχεδὸν ἑκατομμύριον φράγκων.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ 'Αρχιμανδρίτης κ. Γρ. Γῶγος διὰ λόγου ἀποπνέοντος ἄκρατον φιλοπατρίαν καὶ ἱερὸν ἐνθουσιασμὸν οὐχ ἧττον συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ εὐοδωθῇ ἡ περὶ συνομολογήσεως δανείου πρότασις. 'Εκ τοῦ λόγου ἐκείνου ἀποσπῶμεν ὀλίγας γραμμάς, αἵτινες φρονοῦμεν ἀρκοῦσι πρὸς χαρακτηρισμὸν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς ῥητορικῆς αὐτοῦ δεινότητος. "Μοὶ φαίνεται ὅτι τὴν στιγμὴν ταύτην βλέπω τὰ βλέμματα τῶν ἁπανταχοῦ 'Ελληνικῶν πόλεων καὶ ἀποικιῶν ἐστραμμένα πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐπιθυμοῦντα καὶ εὐχόμενα, ἵνα διὰ τῆς σημερινῆς ὑμῶν πράξεως τιμήσητε τὸν 'Ελληνισμὸν καὶ τὴν 'Ορθοδοξίαν. Μοὶ φαίνεται ὅτι αἱ ζῶσαι καὶ ἀθάνατοι ψυχαὶ τῶν προγόνων καὶ πατέρων ἡμῶν παρίστανται ἐν τῇ συνελεύσει ταύτῃ, ποθοῦσαι ὅπως εὐλογήσωσι καὶ ἐπαινέσωσιν ὑμᾶς. Μοὶ φαίνεται ὅτι ἡ κοινὴ καὶ φιλτάτη ἡμῶν πατρὶς καὶ ἡ τοῦ Χριστοῦ ὀρθόδοξος ἐκκλησία πλέκουσιν ἐναμίλλως στέφανον ἀμαράντινον, ὅπως στεφανώσωσιν ὑμᾶς. Πρὸς Θεοῦ καὶ τῆς Πατρίδος, ἀναδείχθητε σήμερον ἄξιοι τοῦ λαμπροῦ καὶ εὐκλεοῦς τούτου στεφάνου! Ἕκαστος δὲ ἐξ ὑμῶν διερχόμενος ἐνώπιον τῆς θεοπρεποῦς ἡμῶν 'Εκκλησίας ἢ ἐκκλησιαζόμενος καὶ προσευχόμενος ἐν αὐτῇ θὰ δύναται νὰ καυχᾶται ἐν Χριστῷ καὶ νὰ λέγῃ ἐν εὐσεβείᾳ χριστιανικῇ. 'Ο Θεὸς εὐχαριστῶ σοι ὅτι μὲ ἠξίωσας ἵνα καὶ ἐγὼ διὰ τῶν κόπων καὶ χρημάτων μου συντελέσω εἰς τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου ναοῦ Σου! — Ζηλεύω ἀληθῶς καὶ ἐπαινῶ τὴν ἱερὰν ταύτην καύχησιν, ἀδελφοί. Διὸ καὶ δράττομαι τῆς παρούσης εὐκαιρίας ὅπως κἀγὼ ἀξιωθῶ τῆς καυχήσεως ταύτης. Ὅθεν ὡς χριστιανός, ὡς μέλος τῆς ὑμετέρας Κοινότητος, καὶ ὡς πνευματικὸς αὐτῆς λειτουργός, ἐκ καθήκοντος ἱεροῦ εὐλογῶ καὶ ποιῶ τὴν καλὴν ἀρχὴν τῆς ἐγγραφῆς τοῦ μετοχικοῦ δανείου καὶ δανείζω εἰς τὴν 'Εκκλησίαν μας ἅπασαν τὴν χρηματικήν μου περιουσίαν, συνισταμένην σήμερον εἰς 60 λίρας ὀθωμανικάς." Μετὰ τὰς ἀγορεύσεις ταύτας ἐνεγράφησαν αὐθωρεὶ οἱ παρευρισκόμενοι διὰ δισχιλίας ὀθωμ. λίρας, καὶ οὕτως ἐπαναληφθείσης δραστηριώτερον τῆς ἐργασίας, μετὰ ἓν περίπου ἔτος ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ δι' ὑπερτέρας πάσης περιγραφῆς λαμπρότητος, ἱερουργήσαντος τοῦ 'Ιεράρχου Μελχισεδὲκ μετὰ παντὸς τοῦ ἀνωτέρου 'Ρωμουνικοῦ κλήρου, καὶ τοῦ ἱερατικοῦ προϊσταμένου τῆς 'Ελληνικῆς κοινότητος, 'Αρχιμανδρίτου κ. Γ. Γώγου.

Τὸ σχέδιον τοῦ ναοῦ ἐδόθη ὑπό τινος ἐμπειρικοῦ Ἕλληνος ἀρχιτέκτονος ἐκ Προύσης, ὀνόματι 'Αβραὰμ 'Ιωαννίδου, ἐλθόντος ἐπὶ τούτῳ ἐνταῦθα. Πρὸ αὐτοῦ εἶχε δοθῇ ἕτερον ὑπὸ ἐπιστήμονος, ὀνόματι 'Ιωάννου Φιλιππίδου ἐκ Τήνου, ἀλλ' ἐγκατελείφθη προτιμηθέντος τοῦ πρώτου, ὅπερ ἐπαρουσίαζε πλείονας εὐκολίας εἰς τὴν οἰκοδομὴν καὶ δὲν ἠμοίρει τέχνης καὶ φιλοκαλίας. Καίτοι κατὰ ῥυθμὸν μικτὸν ἢ μᾶλλον ἰδιόρρυθμον, οὐχ ἧττον διετήρησε τὰς δεούσας ἀναλογίας. Τὸ ὑλικὸν τοῦ κτιρίου εἶνε ἐξαίρετον· τὰ θεμέλια αὐτοῦ ἀπήτησαν περὶ τὰς 600 ὀργυιὰς κυβικῶν λίθων. 'Ο θόλος του δὲν εἶνε βεβαίως οἷος τῆς 'Αγίας Σοφίας, ἀλλ' αἴρεται μεγαλοπρεπῶς καὶ εἶνε ἀνάλογος πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ ναοῦ. Τὸ πρὸ τῆς μεγάλης ἐξωτερικῆς θύρας ὑψούμενον κωδωνοστάσιον εἶνε ἐντέχνως κατεσκευασμένον καὶ προσθέτει εἰς τὴν ὡραιότητα τοῦ οἰκοδομήματος, καίτοι αἱ πρὸ τῆς εἰσόδου ἐκ λευκοῦ μαρμάρου στῆλαι, δι' ἃς ἐδαπανήθησαν περὶ τὰς 30 χιλιάδας φράγκων, εἰσὶ σχετικῶς μικραί. 'Η ἐσωτερικὴ διαίρεσις εἶνε ἀρίστη, ὁ δὲ διὰ τῶν παραθύρων φωτισμὸς ἄπλετος καὶ λαμπρός. 'Υπὸ τὴν ἀκουστικὴν ἔποψιν, ἂν δὲν ἦνε τέλειος, δὲν χωλαίνει ὅμως καὶ σπουδαίως, διότι ἡ φωνὴ ἀκούεται εὐκρινῶς κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις. 'Ο γυναικωνίτης εἶνε ἐπίσης φιλοτέχνως κατεσκευασμένος καίτοι ὀλίγον χρησιμεύων, διότι ἕνεκα τῆς μεγάλης χωρητικότητος τοῦ ναοῦ αἱ γυναῖκες δύνανται χωρὶς νὰ ἐνοχλῶνται νὰ μένωσιν εἰς τὸ ἀριστερὸν τοῦ ναοῦ χώρισμα. 'Η ἐσωτερικὴ ἐπίχρισις εἶνε θαυμασία, ἡ δὲ ἐπίστρωσις τοῦ ἐδάφους λίαν ἐπιτυχὴς ἐκ ποικιλοχρόου λειοτάτου μαρμάρου. Δυστυχῶς τρεῖς ἔχει ἔτι ὁ ναὸς ἐλλείψεις, καὶ τοῦτο ἕνεκα ἐλλείψεως τῶν ἀπαιτουμένων χρημάτων. Στερεῖται ἀναλόγου τέμπλου, ὅπερ κατὰ τὸ σχέδιον ὀφείλει νὰ σχηματισθῇ ἐκ διαφόρων 'Ελληνικῶν μαρμάρων· στερεῖται πρὸς τούτοις καλλιτεχνικῶν εἰκόνων καὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιχρίσεως, διὰ τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται περὶ τὰς 300 χιλιάδας φράγκων. Καὶ ὅμως μέχρι τοῦδε ἐδαπανήθησαν διὰ τὸν Ναὸν ἄνω τοῦ ἑκατομμυρίου, ὅπερ ἐξῆλθεν ὁλόκληρον ἐκ τῶν βαλαντίων τῶν ἐν Βραΐλᾳ ὁμογενῶν. Πολλοὶ ἐκ τῶν εὐπορωτέρων οὐ μόνον ἐδάνεισαν σπουδαῖα ποσά, ἀλλὰ κατόπιν καὶ ἐδώρησαν αὐτά, καί τινες αὐτῶν εἰς ἐποχάς, καθ' ἃς ἡ οἰκονομική των θέσις ἴσως δὲν ἐπέτρεπε τοιαύτας δωρεάς. 'Αλλ' ὁ Ἕλλην χάριν τῆς φιλοπατρίας καὶ φιλοτιμίας του δὲν ὀπισθοδρομεῖ πρὸ οὐδεμιᾶς θυσίας, ὡς ἀπέδειξεν εἰς πολλὰς περιστάσεις καὶ καθ' ἑκάστην ἀποδεικνύει διεγείρων τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἔκπληξιν πολλάκις τῶν ἀλλογενῶν. Διὰ τοιούτων θυσιῶν ἀνέστησεν ἐκ τοῦ τάφου τὴν πατρίδα του· διὰ τοιούτων προάγει αὐτὴν καὶ τῇ παρασκευάζει ἐνδοξότερον μέλλον.

Καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἡ ἔγερσις τοῦ περικαλλοῦς τούτου Ναοῦ, ἐφάμιλλον τοῦ ὁποίου εἰς μάτην ἤθελέ τις ζητήσει καθ' ἅπασαν τὴν 'Ανατολήν, ἐκτὸς τοῦ ἀθανάτου ἔργου τοῦ 'Ανθεμίου, ὅπερ ἐπὶ δεκαπέντε ἤδη αἰῶνας ἐξωραΐζει τὴν μεγάλην τῶν Κωνσταντίνων πρωτεύουσαν, ὀφείλεται εἰς τὰ τοιαῦτα αὐτοῦ εὐγενῆ αἰσθήματα, ἐξ ὧν προήχθη ἐν ὥραις ἐθνικῆς ἀγανακτήσεως νὰ ὑψώσῃ ἀθάνατον μνημεῖον εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν πατέρων του, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς αἰωνία διαμαρτύρησις κατὰ τῆς καταδρομῆς τῆς ἐθνικῆς αὐτοῦ γλώσσης.

'Εν Βραΐλᾳ κατὰ Φεβρουάριον 1885.

Π. Ματαράγκας.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Τῇ Κᾳ Σ . . . Β . . .
ἐπὶ τῷ αἰφνιδίῳ καὶ προώρῳ θανάτῳ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς
ΕΛΕΝΗΣ ΦΩΤΙΑΔΟΥ
τὸ γένος Βαλτατζῆ.

Σκληρὸς ἐφύσησε Βορρᾶς
Κ' ἐπάγωσεν ἡ φύσις·
Νυκτὸς ἐν μέσῳ τρομερᾶς
Βοῦζει μετὰ λύσσης·
Βροντᾷ, συρίζει 'στὴν ἀκτὴ
Μὲ στόμα ἀδηφάγον,
Νὰ μεταβάλῃ ἐκζητεῖ
Σῶμα θερμὸν εἰς πάγον.

Χωθῆτε μέσα 'στὴν φωλιά,
Ὅσο βαθειὰ 'μπορεῖτε,
Γλυκά, ἀθῷά μου πουλιά,
Μὴ σᾶς εὕρῃ, κρυφθῆτε.
Μὲ δύναμιν αὐτὸς ὁρμῶν
Κακίαν σχεδιάζει·
'Ιδὲ τῶν δένδρων τὸν κορμὸν
Πῶς σείει, τρίζει, σπάζει.

Φροντίζει ὁ καλὸς ποιμὴν
Βοήθειαν νὰ δώσῃ,
'Απ' τὴν ἀδάμαστον ὁρμὴν
Τὸ ποίμνιον νὰ σώσῃ.
Μητέρες, εἰς τὴν ἀγκαλιὰ
Ὦ σφίξετε τὰ βρέφη,
Σκεπάσατέ τα μὲ φιλιὰ
Μὴ διοῦν τὰ μαῦρα νέφη.

Μὴ φέρετε εἰς τὸν Βορρᾶν
'Αντίστασιν 'στὸν δρόμον,
Τὴν ὄψιν ἔχει φοβεράν,
Παντοῦ ἐμπνέει τρόμον.
Αὐτοῦ ἀνθεῖ μιὰ ῥοδωνιὰ
Μὲ ῥόδα ζηλεμένα,
Σ' αὐτὴν τοῦ φθόνου τὴν ματιὰ
Γυρνᾷ, 'ματιάζει ἕνα.

Αὐτὸ ἐφθόνησες, Βορρᾶ,
Μὲ τ' ἄγριόν σου βλέμμα;
Τὸ 'σκότωσες σὲ μιὰ φορά,
Τοῦ 'πάγωσες τὸ αἷμα;
Δὲν σ' ἔκαμψαν ἡ εὐμορφιά,
Ἡ νειότης καὶ ἡ χάρις,
Τὸ χρῶμά του, ἡ μυρωδιά;
Αὐτὸ ηὗρες νὰ 'πάρῃς;

Τί σ' ἔκαμε τὸ δυστυχές,
Πνοὴν νὰ μὴ τ' ἀφήσῃς;
Μὲ τόσαις ἀπονιαῖς νυχιαῖς
Τὸ κάλλος του νὰ σβύσῃς;
Δὲν ηὗρες πῶς ποταμοὶ
Δακρύων θὰ χυθῶσι,
Καὶ θ' ἀκουσθῶσι στεναγμοὶ
'Εκ βάθους ψυχῆς τόσοι;

Ὦ ῥοδωνιά, μάτην ποθεῖς
Τὸ ἄνθος σου νὰ σώσῃς!
Σ' τὸν στολισμὸν νὰ καυχηθῇς
Τῆς καλλονῆς τῆς τόσης!
Εἶδες ποτὲ νὰ νικηθῇ
Τὸ ἄπονον στοιχεῖον;
Εἶδες ποτὲ νὰ λυπηθῇ
Κανένα εἰς τὸν βίον;

Χάνει τὸν νοῦν της, τὴν λαλιά,
Βλέπει νεκρὸν ἔμπρός της
Τὸ ῥόδον τοῦ μὲ τὰ φιλιὰ
'Ανέτρεφεν ὡς φῶς της...

* * *

Ἔπαυσε τέλος ὁ Βορρᾶς,
'Ανέτειλεν ἡμέρα,
Κι' ἀκτῖνας ῥίπτει φλογερὰς
'Ο ἥλιος 'στὸν αἰθέρα·
Πλὴν δὲν θερμαίνεται καρδιὰ
Βαθειὰ αἱματωμένη,
Οὐδὲ γυρεύει τὴν δροσιὰ
Γιατ' εἶναι παγωμένη.

Ἡ ἄνοιξις πάλιν ἀνθεῖ,
Στολίζεται ἡ φύσις·
Πλὴν ὅστις θλῖψιν αἰσθανθῇ
Βαρείας τραβᾷ ἀλύσεις.
Αἰχμάλωτος δὲν μειδιᾷ,
Σφραγῖδα λύπης φέρει,
Δὲν ἔχ' ἐλπίδα σ' τὴν καρδιὰ
Ὅταν ἡ φύσις χαίρῃ.

Τὸ ῥόδον πιὰ δὲν θὰ φανῇ!
'Επάνω σ' τὸ κλαδί του
Μένει ἡ θέσις του κενή,
Θρηνοῦν οἱ σύντροφοί του.
Τὸ βλέπουν πάντοτε νεκρὸν
Μὲ χῶμα σκεπασμένον,
Καὶ μὲ τὸ δάκρυ τὸ πικρὸν
Τὸ χῶμ' αὐτὸ βρεγμένον!

'Εν 'Αθήναις. 'Ελένη Μ. 'Αντωνοπούλου.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΛΕΙΦΟΜΕΝΩΝ ΖΩΩΝ.

Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ Χρήστου Ἐ. Κιλφορτλου
Διδάκτορος τῆς Ἰατρικῆς.

Κλεπωρ εἰς τὸν ἱστορικὸν καὶ φιλόλογον ὅλως διάφοροι ἀπόψεις ἀνελίσσονται, ὅταν οὗτοι τοὺς λαοὺς καὶ τὰς γλώσσας παραλαμβάνωσιν οὐχὶ ὡς ἔχουσι σήμερον, ἀλλ' ἀνατρέχωσιν εἰς τὰς ἀρχάς, ἐξ ὧν οὗτοι παρήχθησαν, οὕτω καὶ πρὸ ἡμῶν ἀνοίγεται διθύραμβος, οὗτινος τὸ περιεχόμενον σπουδαῖόν ἐστιν ὡς μαρτυροῦν τὰς ποικίλας φυσικὰς ἀλλοιώσεις καὶ δεικνύον τὰ τὴν ὁδὸν τῆς ἐρεύνης διαφωτίζοντα φασινὰ σημεῖα, ὅταν ἐξετάζωμεν τὸν ἐπὶ γῆς ὀργανισμὸν, τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἡ ἡμετέρα Γῦρτη συνίστατο ἐξ ὀλίγων ἀκόμη νήσων τῇδε κἀκεῖσε ἐν μακρῷ ὠκεανῷ διεσπαρμένων, ἢ βραδύτερον, ὁπότε αὕτη τροπικοῦ κλίματος ἀπολαύσασα ἐβρύθε τὰ μέγιστα ζώων καὶ φυτῶν, ἢ ἔτι βραδύτερον, ὁπότε ἔλαβεν ὄψιν πολιτῆς χώρας ὑπὸ εὐρείας παγετώδους περιοχῆς καλυφθεῖσα· λυπηρὸν ἐστι τῷ ὄντι νὰ σκεπτώμεθα ὅτι ἡ ἀφθονία αὕτη τῶν ζώων καὶ φυτῶν ὤχετο διὰ παντός ... Ἡ ἐξαφάνισις δ' αὕτη διαφόρων ζώων διαμορφουμένων εἰς τελειότερα ἐν τῷ φυσικῷ ἀγῶνι, ἡ ἐπὶ χιλιετηρίδων γινομένη αὕτη καταστροφὴ ἑνός εἴδους ὑφ' ἑτέρου δὲν ἔληξεν εἰσέτι ἀλλ' ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον ἀκόμη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν γινομένη.

Ὀλίγαι δεκαετηρίδες παρῆλθον, ἀφ' ὅτου τῷ βήματι, ἢ τεχνηέντως διατηροῦνται ἐν τῇ ζωῇ· ἰδίᾳ δὲ θέλομεν ἐπισκοπήσει ἐκεῖνα ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων ζώων, ἅτινα ἐγγύτερον ἡμῶν ἵστανται.

ΖΩΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ ΔΑΣΟΥΣ.

Οἱ ἀρχαῖοι Γερμανοὶ λαὸς φύσει κυνηγετικὸς ὢν ἐθήρευε καὶ κατεδίωκεν ἐν τοῖς πυκνοῖς δάσεσι τὸν ἄγριον βίσωνα, τὴν παλαιστικὴν ἄρκτον, τὴν ὀξύκερων ἄλκην, τὸν ἀδηφάγον λύκον, τὸν ὀργίλον κάπρον, προσέτι τὰ μικρότερα τούτων ἐν τοῖς δάσεσι διαιτώμενα ζῶα, οἷον τὸν ἐνδρεύοντα λύγκα, τὸν κακεντρεχῆ ἄγριον αἴλουρον, τὴν παμπόνηρον ἀλώπεκα, τὸν θειλὸν κάστορα, τὸ γένος τῶν σαθερίων, τὴν σήμερον ἀκόμη ἀκα-

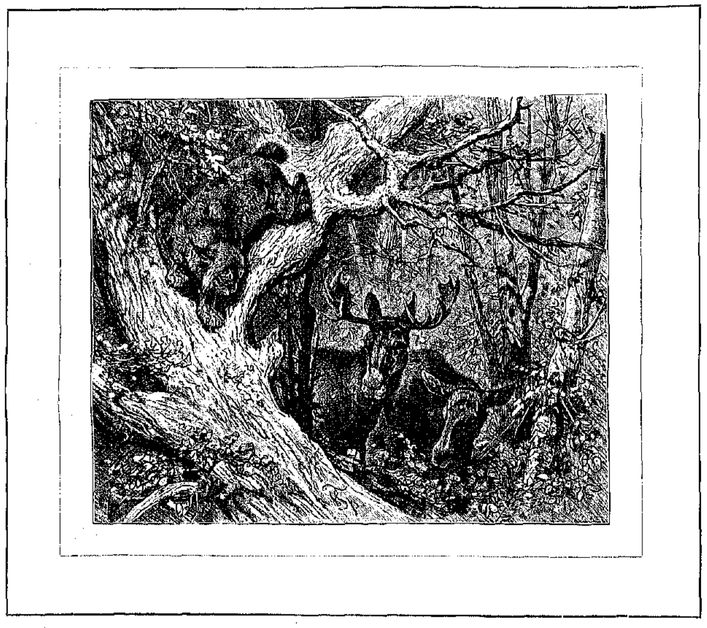

Ο ΛΥΓΞ ΚΑΙ Η ΑΛΚΗ.

ζωϊκὸν βίον καὶ ἀνατρέχοντες εἰς τὰς πρώτας αὐτοῦ ἀρχὰς ζητῶμεν νὰ ἀποσπάσωμεν ἀπ' αὐτοῦ τὴν λύσιν αἰνιγμάτων παρελθόντων αἰώνων. — Ἐξ ὁποίας δ' ἀφανοῦς ἀφορμῆς ἔλαβεν ὁ ζωϊκὸς βίος τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ! Πῶς δὲ ἠλλοιοῦντο αἱ μορφαὶ καὶ τὰ γένη πρὸς ἑκάστην ἐποχήν! Ποῦ δὲ ἔστιν ὁ χρόνος, καθ' ὃν ὁ σήμερον τοσοῦτον ἐκλιπὼν τῶν οὐροδήλων καὶ ἑρπετῶν κόσμος ἀντήκει ἄλλοτε κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν; Ποῦ δὲ ὁ χρόνος τῶν νοθοσαύρων, πλησιοσαύρων, ἰχθυοσαύρων καὶ δεινοσαύρων, καθ' ὃν οὗτοι τὰ ἐπικρατοῦντα ζῶα τῆς δημιουργίας ἦσαν; Ποῦ δὲ εἰσὶν οἱ ἰσχυροὶ μαστόδοντες, οἱ δεινόθηρες, οἱ μαμμοῦθαι, οἱ σπηλαιώδεις λέοντες, αἱ γιγάντιαι ἔλαφοι καὶ ὡς ἄλλως καλοῦνται οἱ λοιποὶ ὀγκώδεις ζωϊκοὶ κολοσσοί; Μελαγχολία σχεδὸν καταλαμβάνει ἡμᾶς ὅταν ἐν τῇ θέᾳ ἀρχαιοτάτων λειψάνων ἀναπολῶμεν εἰς τὴν φαντασίαν ἡμῶν τοὺς πρὸ πολλοῦ παρελθόντας τούτους χρόνους μετὰ τῶν σχεδὸν μυθικῶν κατασταντων ζωϊκῶν καὶ φυτικῶν αὐτῶν ἡ ὑπὸ τοῦ Στελλέρου τῷ 1741 ἐπὶ τῆς Βεριγγίου νήσου ἀνακαλυφθεῖσα δοδὼ (Didus ineptus, Dodo, Dudu, Dronte) ἕνεκα τῆς κατὰ πλῆθος καταστροφῆς τέλεον ἐξηφανίσθη ὡς καὶ ἡ μεγαλόσωρος ῥυτίνη (Rhytina Stelleri), ἥτις καίτοι παμπληθὴς οὖσα ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Βασκοδεγάμα ἐπὶ τῶν Μασκαρήνων νήσων, οὐχ ἧττον διεγράφη πρὸ δύο ἤδη αἰώνων ἀπὸ τοῦ καταλόγου τῶν ζώντων πτηνῶν. Πρὸς τούτοις ἐλέπομεν καθ' ἑκάστην τὸν ἀριθμόν τινῶν σαρκοβόρων καὶ ὠφελίμων ζώων ἐλαττούμενον, ἅπερ ὁ ἄνθρωπος πρὸς ἀσφάλειαν ἑαυτοῦ ἢ ἕνεκα εὐτελοῦς φιλοκερδείας μανιωδῶς καταδιώκει. Καὶ οὕτω αἱ ἡμέραι ἑνίων μὲν ζώων εἰσὶ μεμετρημέναι, τὸ δὲ πληθαίζον τέλος ἑτέρων ἀνεβλήθη τέλος πάντων ἐπὶ βραχὺν ἢ μακρὸν χρόνον ἕνεκα τῆς πρὸς αὐτὰ ἐπιεικείας τῶν ἀνθρώπων.

Μέλλομεν δ' ἐφεξῆς νὰ ἀναθεωρήσωμεν ἐκεῖνον τὸν κόσμον τῶν ζώων, ὧν προηγήθησαν ἄπειρα εἴδη καὶ ἅτινα σήμερόν εἰσι καταδεδικασμένα εἰς τὸν ἀφανισμόν, εἰς ὃν χωροῦσι ταχεῖ ματος διωκομένην τριάδα τῶν ζώων ἐλάφου, δορκάδος καὶ λαγωοῦ, ὡς καὶ τὰ μικρὰ καὶ μεγάλα τοῦ δάσους καὶ τῆς πεδιάδος πτηνά. Ποσάκις δὲ δὲν ἀντήχησεν ἐν τῷ δάσει ὁ κρότος τοῦ περὶ ζωῆς ἢ θανάτου ἀγῶνος, ὃν ὁ λαὸς οὗτος διεξῆγε κατὰ τῶν ἀγρίων καὶ ἑαυτῷ ἐπικινδύνων τούτων θηρίων! Ποσάκις δὲ ὁ οὖρος καὶ ἡ ἄρκτος δὲν ἐπετέθησαν ὁρμητικῶς κατὰ τοῦ τολμηροῦ κυνηγοῦ φονεύσαντος ἄλλοτε προκατόχους αὐτῶν καὶ δὲν κατεσπάραξαν αὐτόν! Καὶ οὐχὶ μόνον κατὰ τὸν ἀρχαῖον χρόνον ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλον τὸν μεσαιῶνα καὶ δὴ μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων ἠγωνίζετο ὁ γερμανὸς κυνηγὸς τὸν καταστρεπτικὸν αὐτοῦ ἀγῶνα κατὰ τῆς ἄρκτου, τοῦ λύκου καὶ τοῦ κάπρου, ἕως ὅτου τέλος πάντων τῶν ἀξιομάχων τούτων θηρευτικῶν ζώων παντάπασιν ἐξαφανισθέντων ἢ ἀποθιωχθέντων εἰς ἀπώτατα μέρη, ἀπεκατέστη ἡ ἀσφάλεια καὶ ἡ ἡσυχία.

Ὁ Βίσων (Bos Bison), ὅστις δὲν πρέπει νὰ συγχέηται μετὰ τοῦ ἐν προϊστορικῷ χρόνῳ

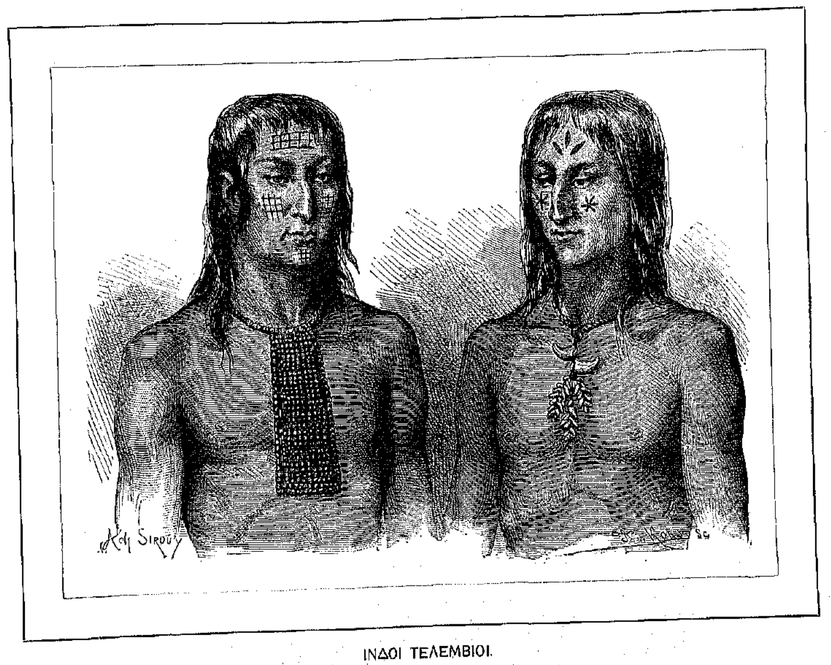

ΙΝΔΟΙ ΤΕΛΕΜΒΙΟΙ.
Ἰθαγενεῖς περὶ τὸ ὄρος Χιμβοράσον κατοικοῦντες.

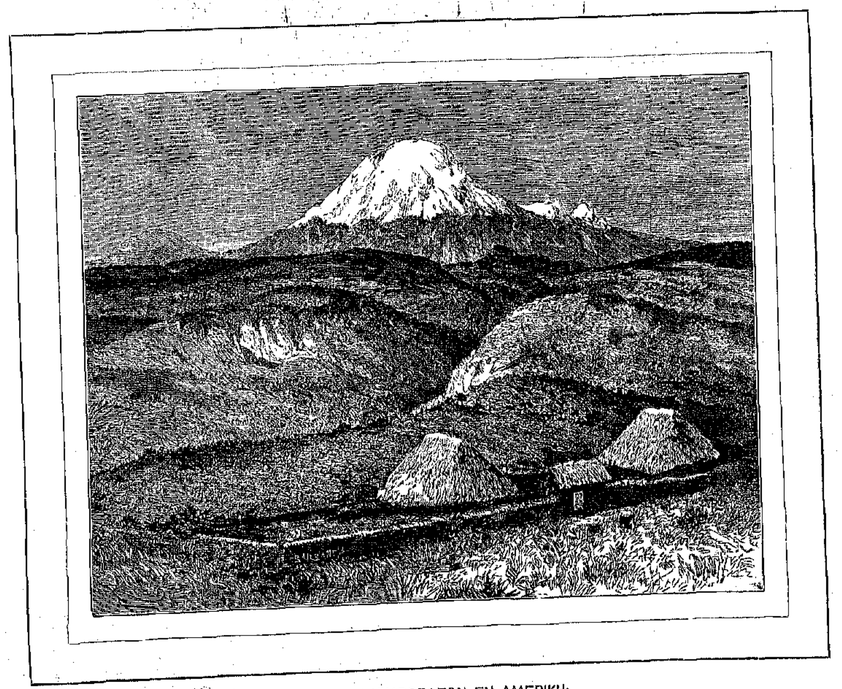

ΤΟ ΟΡΟΣ ΧΙΜΒΟΡΑΣΟΝ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗι.

ἐκλιπόντος οὔρου (Bos urus), ἔζη ἀκόμη κατὰ τὸν 18. αἰῶνα ἐν τῇ ἀνατολικῇ Πρωσσίᾳ, ἔνθα ὁ τελευταῖος ἔπεσε θῦμα ἑνὸς λαθροθήρα τῷ 1751. Ἐν Οὐγγαρίᾳ δὲ καὶ Τρανσυλβανίᾳ διατηρηθεὶς ἔτι μακρότερον, ἤτοι μέχρι τέλους τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐν τοῖς δάσεσι τῆς Τσέκλης παρὰ τῇ Fülshauste, ἐξηφανίσθη τέλος σήμερον ἐξ ἁπάσης τῆς Εὐρώπης, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν δασῶν τῆς Βιαλοβίτσης ἐν Λιθουανίᾳ. Ἐν αὐτοῖς δὲ διατηρεῖται εἰσέτι ὡς καὶ ἔν τισιν ἐκτεταμένοις ἐξ ἐλατῶν δάσεσι τοῦ Καυκάσου προφυλαττόμενος αὐστηρῶς κατὰ παντὸς διωγμοῦ ὑπὸ τῆς Ῥωσσικῆς κυβερνήσεως. Ὁ δὲ βίσων παύει νὰ ζῇ οὐχὶ ἕνεκα μεγάλου ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων διωγμοῦ, ἀλλ' ἕνεκα τῆς ὁσημέραι ἐπεκτεινομένης καλλιεργείας, ἧς ἕνεκα ἐξαφανίζονται τὰ ἀρχαῖα δάση. Τοῦτο ἀποδεικνύει κάλλιστα ἡ θέσις τοῦ δάσους τῆς Βιαλοβίτσης, ὅπερ τμῆμα ἀρχαίου δάσους ὂν βεβαίως δὲν θὰ ὑπῆρχε πλέον, ἐὰν εὑρίσκετο ἐν τόποις, ἔνθα ἡ καλλιέργεια ἱκανῶς ἐξηπλώθη. Τὸ δάσος τοῦτο ἔχον περιφέρειαν 2000 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων συνίσταται ἐξ ἀρχαίων καὶ παμμεγέθων δένδρων πυκνῶς ἀλλήλοις συναυξομένων. Ἐν αὐτῷ δὲ ἐκτὸς τινων μόνον οἰκημάτων τῶν δασοφυλάκων οὐδεὶς ἀνθρώπινος συνοικισμός, οὐδεὶς κτύπος. πελέκεως ταράττει τὴν ἡσυχίαν. Ὁσάκις δὲ ὑπὸ τῆς πνοῆς τοῦ ἀνέμου ὠθούμενον καταπέσῃ κανὲν τῶν ἐν αὐτῷ δένδρων ἀναφύονται μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐκ τοῦ σηπομένου αὐτοῦ στελέχους νέοι βλαστοί, οἵτινες καὶ ἀντικαθιστῶσιν αὐτό. Τὸ δάσος τοῦτο, οὗτινος τὸ πλεῖστον ἐξ ἐλάτης ἀποτελεῖται, ἐνῷ τὰ λοιπὰ δένδρα ἤτοι αἱ πεῦκαι, δρῦς, φιλύραι καὶ φηγοὶ μόλις τὸ πέμπτον αὐτοῦ μέρος συγκροτοῦσι, κατοικοῦσιν ἀνενοχλήτως ὡς κύριοι αὐτοῦ περὶ τοὺς 1000 βίσωνας, ὧν ὁ ἀφανισμὸς ἀνεβλήθη μὲν μέχρι τοῦδε, ἐλεύσεται οὐχ ἧττον ἡμέρα, καθ' ἣν καὶ οὗτοι θέλουσιν ἐκλείψει.

Οὐχὶ ἐν καλλιτέρᾳ καταστάσει τούτου εὑρίσκεται ἐν Εὐρώπῃ καὶ μάλιστα ἐν Γερμανίᾳ ἡ ἀλκὴ (Alces palmatus), ἥτις δύναται νὰ συγκαταριθμηθῇ τοῖς Γερμανικοῖς ζώοις, διότι ὡς ὁ Βίσων ἐν τοῖς δάσεσι τῆς Βιαλοβίτσης ἀπολαύει ἀστυνομικῆς προστασίας, οὕτω καὶ ἡ ἀλκὴ ἐν τοῖς Idenhorster τῆς ἀνατολικῆς Πρωσσίας, ἐν οἷς εὑρίσκονται ἀκόμη περὶ τὰς 100. Τί σημαίνει ὅμως ὁ μικρὸς οὗτος ἀριθμὸς ἀπέναντι τῆς πληθύος τῶν δενδροειδῆ κέρατα φερόντων τούτων ζώων κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους; ἐξ αὐτῶν δὲ μόλις ὀλίγαι τινὲς ὑπῆρχον ἀκόμη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ νῦν αἰῶνος ἐν τοῖς Γερμανικοῖς δάσεσιν. Ἡ τελευταία ἀλκὴ ἔπεσεν ἐν Σαξωνίᾳ τῷ 1741, ἐν Σιλεσίᾳ τῷ 1776. Ἐκτὸς δὲ τῶν εἰρημένων δασῶν ἐπιπολάζει ἡ ἀλκὴ προσέτι ἐν τῇ βορείῳ Εὐρώπῃ καὶ βορείῳ Ἀσίᾳ, ἐν Λιθουανίᾳ, Λιβλανδίᾳ, Κουρλανδίᾳ, Σουηδίᾳ, Νορβηγίᾳ ὡς καὶ ἔν τισι μέρεσι τῆς Ῥωσσίας. Ἐν Ἀσίᾳ ἡ ἀλκὴ κατοικεῖ ἐν τοῖς μεγάλοις δάσεσι τοῖς μέχρι τοῦ ποταμοῦ Ἀμοὺρ ἐκτεινομένοις. Ἐν αὐτοῖς διατρέχουσα τὰ ἐξ ἑλῶν καὶ τελμάτων δάση ἀνέρχεται κατὰ τὸ θέρος τὰ ὑψηλὰ μέρη, ὁπόθεν πάλιν χιόνος πεσούσης κατέρχεται εἰς τὰς πεδιάδας, προτιμᾷ ἐν ὡραίῳ καιρῷ τὰ ἀειθαλῆ δένδρα, ἐν δὲ βροχερῷ καὶ χιονώδει τὰ πυκνὰ καὶ φύλλα βελονοειδῆ ἔχοντα δάση, μετοικεῖ σχεδὸν πάντοτε μετ' ἄλλων ὁμοίων μᾶλλον ἢ ἧττον πολλῶν, ἀποφεύγει ὅσον τὸ δυνατὸν τὸν θόρυβον καὶ τὴν ταραχήν, καὶ εἶναι παρὰ τοὺς διωγμοὺς τῶν ἀνθρώπων ἐκτεθειμένη εἰς τὰς προσβολὰς πολλῶν σαρκοφάγων ζώων ὡς τῆς ἄρκτου, τοῦ λυγκὸς καὶ τοῦ λαφύκτου, ἐξ ὧν οἱ δύο τελευταῖοι πηδῶντες ἐξ ἐνέδρας προσβάλλουσιν αὐτὴν ἐπὶ τὸν αὐχένα, οὗτινος δάκνουσι τὰς ἀρτηρίας· καὶ οὕτω ἡ γίνεται αὐτὴ βορὰ τούτων καίτοι ἰσχυρά, ἢ λύκων ἀποκλειομένη ὑπὸ χιόνος ἔν τινι τόπῳ.

Ἀρκετὰ σπανίζει ἐν τοῖς Γερμανικοῖς δάσεσι καὶ ὁ ἄγριος αἴλουρος (Felis catus ἴδε ἀν.), διότι ἐκ τῶν πυκνῶν, μεγάλων καὶ μεμονωμένων δασῶν, οἷα αὐτὸς ἀγαπᾷ, ὀλίγα σήμερον ὑπάρχουσιν. Εὐχαριστεῖται πρὸ πάντων ἐν σκοτεινοῖς ἐκ πευκῶν καὶ ἐλατῶν δάσεσι καὶ μάλιστα ἐν τοῖς φυομένοις ἐπὶ πετρώδους γηπέδου, διὰ τοῦτο καὶ πολυαριθμότερος ἐστὶν ἐν τῇ δυτικῇ καὶ δυτικοανατολικῇ Εὐρώπῃ, κατ' ἐξοχὴν ἐν ταῖς δασώδεσιν ἀκρωρείαις τῶν Ἄλπεων. Ἐξέρχεται δὲ πρὸς θήραν περὶ λύχνων ἀφάς, καθ' ἣν ἐπιδιώκει μικρὰ θηλαστικὰ ζῶα, καὶ ἐν πρώτοις μὲν τοὺς οἰκιακοὺς μῦς, τοὺς ποντικοὺς μῦς καὶ τὰς μυγαλᾶς, εἶτα δὲ τὴν μικρὰν καὶ μεγάλην ἰκτίδα, τὴν λευκοϊκτίδα καὶ τὸ σαθέριον, πρὸς τούτοις ἀσμένως θηρεύει τοὺς σκιούρους καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν, καταπατεῖ τοὺς ὀρνιθῶνας καὶ περιστερῶνας, λεηλατεῖ τὰ φασιανοτροφεῖα καὶ ὁρμᾷ κατὰ τῶν πώλων τῆς δορκάδος καὶ ἐλάφου· καὶ οὕτω καθίσταται διὰ τῆς ἐξαφανίσεως βλαπτικῶν τρωκτικῶν λυσιτελεστέρα μᾶλλον ἢ ἐπιζήμιος διὰ τοῦ φόνου τινῶν ὠφελίμων ζώων. Πολλάκις ὁ ἄγριος αἴλουρος ἐκλαμβάνεται ἀντὶ τῆς οἰκιακῆς γαλῆς.

Ὁ λύγξ (Lynx vulgaris), ὁ κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἐν ἅπασι τοῖς μεγάλοις δάσεσι τῆς Γερμανίας κατοικῶν καὶ ὡς τὸ βλαπτικώτατον τῶν ἁρπακτικῶν ζώων θεωρούμενος πρέπει σήμερον νὰ διαγραφῇ ἀπὸ τοῦ καταλόγου τῶν ἐν Γερμανίᾳ ἀγρίων ζώων. Ἐν Βεστφαλίᾳ ἐφονεύθη ὁ τελευταῖος λύγξ τῷ 1745, ἐν Χάρτζῃ τῷ 1718, ἐν δὲ Γερμανίᾳ ἐν γένει τῷ 1846, εἰ καὶ ἐν ταῖς πρὸς τὴν Ῥωσσίαν συνορευομέναις χώραις ἀναφαίνονται ἔστιν ὅτε λύγκες ἐρχόμενοι ἐκεῖθεν. Τοὐναντίον δὲ ἐν τοῖς Καρπαθίοις ὄρεσι, ἐν ἅπασι τοῖς κεκλεισμένοις δάσεσι τῆς ἀνατολικῆς Εὐρώπης καὶ ἐν ἁπάσῃ τῇ ἀνατολικῇ Σιβηρίᾳ εἶναι καὶ σήμερον ἀκόμη τακτικὸς κάτοικος. Ὡσαύτως ἐν Ἑλβετίᾳ, Καρινθίᾳ καὶ Κρανιώλῃ δὲν συγκαταριθμεῖται ἀκόμη τοῖς ἐκλιποῦσι ζώοις. Ἐν ἁπάσαις ταῖς χώραις ταύταις ἀναζητεῖ ὁ λύγξ τοὺς δυσπροσίτους ἐν δάσεσι κρυψῶνας καὶ θηρεύει οὐχὶ μακρὰν τῆς φωλεᾶς του ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μόνος σπανίως μετὰ πολλῶν ὁμοίων ἅπαντα τὰ θηρεύσιμα ζῶα, ἀπὸ τοῦ μικροῦ θηλαστικοῦ μέχρι τῆς ἀλκῆς, καὶ ἀπὸ τοῦ στρουθίου μέχρι τῆς ὠτίδος, προτιμῶν ὅμως ἐν τούτοις τὰ μεγάλα ζῶα καὶ μόνον ἐν ἀνάγκῃ ἀρκούμενος τοῖς μικροῖς.

Ὁ λύκος (canis lupus), ὁ ἄλλοτε ἐπίφοβος κάτοικος τῶν δασῶν ἁπάσης τῆς Εὐρώπης, ἀνήκει σήμερον τοῖς ζώοις ἐκείνοις τοῖς ἐκλιποῦσιν ἐν βορείῳ καὶ μέσῃ Γερμανίᾳ, καὶ ἐνῷ σπανίως φαίνεται ἐν Ἑλβετίᾳ καὶ ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς γειτονικαῖς χώραις, βρίθει ὅμως ἐν τῇ ἀνατολικῇ Εὐρώπῃ, ἐν ταῖς Καρπαθίαις χώραις, ἐν ταῖς παραδουναβίοις ἡγεμονίαις, ἐν τῇ χερσονήσῳ τοῦ Αἵμου, ἐν Πολωνίᾳ, Ῥωσσίᾳ, Σουηδίᾳ, Νορβηγίᾳ ὡς καὶ ἐν τῇ μέσῃ καὶ βορειοανατολικῇ Ἀσίᾳ. Ἐν δὲ τοῖς τελευταίοις ἔτεσιν ἕνεκα τῶν γενομένων πολέμων ηὐξήθη καταπληκτικῶς ἐν ταῖς δυτικαῖς χώραις τοῦ Δουνάβεως. Αἱ μεμονωμέναι καὶ ἄγριαι χῶραι, τὰ πυκνὰ καὶ ζοφερὰ δάση, αἱ ἔρημοι κοιλάδες καὶ τὰ βαλτώδη μέρη εἰσὶν ἡ κυρίως κατοικία τοῦ λύκου. Διαμένων οὗτος ἐν τοῖς ἄνω εἰρημένοις μέρεσι ἐν εὐδίῳ καιρῷ, ἐξέρχεται πρὸς ἄγραν τὸν χειμῶνα ἢ μόνος ἢ μετ' ἄλλων, ὁπότε καὶ μεγαλειτέραν φθορὰν προξενεῖ. Κατ' αὐτὴν δὲ λυμαίνεται δεινῶς τὰ μεγάλα ζῶα τοῦ δάσους, οὐχ ἧττον τοὺς λαγωοὺς καὶ τὰ οἰκόσιτα ὀρνίθια, θηρεύει τὰς ἀλώπεκας, τοὺς ἐχίνους καὶ διαφόρους τρώκτας, δὲν ὀλιγωρεῖ τῶν σαλαμανδρῶν, βατράχων καὶ ὄφεων, κατατρώγει παντοῖα ἔντομα καὶ ἐν ἐλλείψει τούτων εὐχαριστεῖται ἐν φυτικῇ τροφῇ.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἐν Βερολίνῳ τῇ 13/25 Φεβρουαρίου 1885.

ΕΠΟΜΕΝΟΝ ἦτο, αἱ εἰδήσεις περὶ τῶν ἐν Σουδὰν συμβάντων καὶ τῆς ὑποχωρήσεως τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ νὰ ἐπιδράσωσι καταθλιπτικῶς ἐπὶ τοῦ χρηματιστηρίου τοῦ Λονδίνου. Ἐὰν δὲ προσθέσωμεν εἰς τοῦτο καὶ τὰς φήμας περὶ ἐπικειμένης ὑπουργικῆς κρίσεως ἐν Ἀγγλίᾳ, εὐκόλως θὰ ἐννοήσωμεν διατὶ τὰ πάγια ὑπέστησαν ἐν δυσὶν ἑβδομάσιν ἔκπτωσιν 4%, ἂν καὶ ἡ ἔκπτωσις αὕτη δέον ν' ἀποδοθῇ ἐν μέρει καὶ εἰς τὰς μηχανορραφίας τῶν χρηματιστῶν. Τὰ αἰγυπτιακὰ χρεώγραφα δὲν ὑπέστησαν ἀναλόγως μεγάλην ἔκπτωσιν ἐν Ἀγγλίᾳ. — Τὰ γερμανικὰ χρηματιστήρια ἐπηρεάσθησαν κάπως καὶ αὐτά, καὶ ἂν τὰ πράγματα χωρήσωσι τὴν τακτικὴν αὐτῶν ὁδόν, κατὰ τὰς προσεχεῖς ἑβδομάδας τὰ ζήτημα περὶ τοῦ μερίσματος τῆς αὐστριακῆς Πιστωτικῆς τραπέζης θὰ ἀπασχολήσῃ τὰ πνεύματα. Κατὰ τοὺς σημερινοὺς ὑπολογισμοὺς τὸ μέρισμα τοῦτο ἔσεται 13½—14½ φιορινίων. Τὰ ῥωσσικὰ χρεώγραφα ἦσαν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα χαλαρώτερα· τοῦτο ἀποδίδεται ἐν μέρει εἰς τὸ ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ συνεπείᾳ τῶν τελευταίων συμβάντων οἱ ἄνθρωποι ζητοῦσι ν' ἀπαλλαγῶσι τῶν ῥωσσικῶν ἀξιῶν. — Ἡ τελευταία σπουδαία εἴδησις, εἶναι ἡ συνομολογηθεῖσα μεταξὺ τῆς τουρκικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς προεξοφλητικῆς Τραπέζης καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς Τραπέζης σύμβασις περὶ τοῦ συνδέσμου τῶν τουρκικῶν σιδηροδρόμων. Οἱ ὅροι τῆς συμβάσεως ταύτης εἶναι οἱ ἑξῆς. Ἡ ὁμὰς τῶν Τραπεζῶν χορηγεῖ τῇ τουρκικῇ Κυβερνήσει προκαταβολὴν 30 ἑκατομ. φράγκων πρὸς 8% ἥτις, ἐξασφαλιζομένη διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν προβάτων φόρου, μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν γραμμῶν περιορίζεται εἰς τὸ τουρκικὸν δάνειον πρὸς 8 χιλ. φράγκων κατὰ χιλιόμετρον. Ἡ ὁμὰς ἀναλαμβάνει τὴν κατασκευὴν τῶν γραμμῶν πρὸς 175 χιλ. φρ. κατὰ χιλιόμετρον, ἐν ᾧ κατ' ἀρχὰς ἐζήτει 200 χιλ. ἀφ' ἑτέρου δὲ λαμβάνει πενταετῆ ἐγγύησιν διὰ τὰς ἀπαιτουμένας ἐπισκευὰς καὶ τελειοποιήσεις τῶν γραμμῶν. Ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν σιδηροδρόμων τούτων ἡ τουρκικὴ Κυβέρνησις ἐπεφυλάχθη τὸ δικαίωμα, δύναται δὲ καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν κατασκευήν, ἐὰν ἡ βουλγαρικὴ Κυβέρνησις δὲν ἐκτελέσῃ τὰς ὑποχρεώσεις της ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν εἰς αὐτὴν ἀνηκουσῶν γραμμῶν. Λ.

A VICTOR HUGO.*)

Et ma coupe est tremblante et ma voix et ma main,
Car celui que j'évoque est rien moins qu'un humain;

*) Προχθές, τῇ 15/27 Φεβρουαρίου 1885, ὁ ὕπατος τῶν συγχρόνων ποιητῶν τῆς Γαλλίας, Victor Hugo, ἑώρτασε τὸ 83 ἔτος τῆς γεννήσεώς του. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ δημοσιεύομεν ποίημα, ὃ ἀπέστειλεν ἡμῖν ὁ ἐν Ἰασίῳ φιλόμουσος Κύριος Ἀλ. Γ. Σοῦτσος, γαλλιστὶ γεγραμμένον.

C'est du ciel un archange, un Titan, un prophête
Sur terre consacré pour le plus grand poête,
Qui du réalisme le monstre a terrassé
Et jusqu'au dernier jour pour le Beau a lutté!

Amis! Haut les coupes! A ce génie étrange,
Dont la noble plume est le lis de l'archange,
Et qui prêche aux peuples dans son verbe divin.
Au grand Victor Hugo! A son glorieux destin!
A l'Homère français, dont le siècle s'honore,
Dont le front d'auréole est ceint déjà et d'ore,
La tête est de lion et d'aigle le regard,
Et dont le noble coeur du monde est le rempart;
A sa vie éprouvée, à sa vaste pensée,
A son chant imposant, à sa muse inspirée!
Fasse le Ciel que Hugo vive encore longtemps,
Que bénis de nous tous heureux couleut ses ans!
Et quand de ses heures sonnera la dernière,
Comme pour le soleil au bout de sa carrière,
Par tant de rayons d'or l'homme fanatisé
Saluera ce déclin de l'Immortalité!
A toi, Victor Hugo! dit mon âme en délire,
A ton siècle de gloire, à ta divine lyre!

Jassy.

A. G. Soutzo.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 295.

Χωρίον τι εἰμὶ κ' ἐγώ·
Ἂν σ' εἴπω πλὴν ποῦ κεῖμαι,
Φοβοῦμαι μήπως προσβληθῇς
Φιλότιμος ὡς εἶσαι·
Ὅσα θὰ σ' εἴπω ἀρκετὰ
Εἰσίν, ἵνα μὲ λύσῃς,
Ὀξυδερκείας ἐπειδὴ
Βεβαίως δὲν στερεῖσαι.
Διχοτομῶν με ἄχρηστον
Τὸ πρῶτον ἥμισύ μου
Καθίσταται· μὲ προσοχὴν
Ἐπὶ τοῦ ἄλλου μεῖνον
Ἄνθος εὐῶδες κ' εὐγενὲς
Θὰ ἔχῃς, φίλε λύτα·
Πλὴν ποῖον ἆρα ἔσεται;
Τὸ ῥόδον ἢ τὸ ἴον;
Τὸ δ' ὅλον μου ἀκέφαλον
Ἂν εὕρῃς, μὴ λησμόνει,
Μικράν τινα μεταβολὴν
Ἐντέχνως νὰ ποιήσῃς·
Τοὺς ὀφθαλμούς σου ὕψωσον,
Βλέψον ἐνώπιόν σου·
Μυθώδη ἄνδρα παρευθὺς
Θὰ ἀντιμετωπίσῃς.

Αἰκ. Β. Βασιλειάδου, ἐν Τεργέστῃ.

Αἴνιγμα 296 α*).

Τὸ πρῶτόν μου θηρεύουσι
Λαοὶ καὶ βασιλεῖς·
Τὸ ἄλλο μου οἱ ἔμποροι
Πάσης μισοῦν φυλῆς·
Τὸ ὅλον μου εἶν' ὄνομα
Μεγάλου ἡγεμόνος,
Οὗ ἐδοξάσθη ἄλλοτε
Περίβλεπτος ὁ θρόνος.

Ρ.

*) Κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν τὸ αὐτὸ αἴνιγμα ἐστάλη ἡμῖν ἐκ δύο διαφόρων μερῶν· ἐναπόκειται τῷ λύτῃ νὰ κρίνῃ ποῖον τὸ ἐπιτυχέστερον.

Αἴνιγμα 296 β.

Χαρᾶς διαδηλώσεις
Τὸ πρῶτον προκαλεῖ,
Λαῶν ἀναστατώσεις
Τὸ δεύτερον καλεῖ·
Τὸ ὅλον μου εἶν' ἡγεμὼν
Μὲ ἀνδρικὸν τὸ ὕφος,
Ὃν δολερὸν ἐφόνευσε
Βουλγάρου ποτὲ ξίφος.

Σ.

Πρόβλημα 297.

* *   * *   ΜΑΙ   Ἀναπληρωθήτωσαν αἱ
* *   * * *   *   κεναὶ θέσεις διὰ γραμ-
ΜΑΙ   *   * * *   μάτων οὕτως, ὥστε
ν' ἀναγινώσκωνται ὁριζοντείως καὶ καθέτως τρεῖς λέξεις.

Ν. Κ. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκᾳ.

Πρόβλημα 298.

Ἀριάδνειος μίτος.

	λὺ	ὁ	Καὶ	ἄ	νά	νά	
Ἴπ	τὸ	ρι	δὲ	λως	σης	κύ	θα
τα	ἰπ	κη	ἂν	χνως	ὁ	κό	μα
τε	πος	νοι	στος	Οὗ	δὸν	δι	ρή
πεὺς	φἱ	τι	νάγ	πα	τέ	λύ	εὐ
σου	μο	πρὸν	δῷ	ξο	ση	σει	πα
λε	δι	Ἀ	ὁ	ἐν	ρα	σαι	σης
	μι	μου	ἐ	να	Δι	τή	

Ν.

Πρόβλημα 299.

ο ο**ι*ο*ε*ο* *ο*ι*ε *ου *αι*ο*ε*ου **ο*φ *ια*ε*ει*

Ἐλλείπουσι τὰ σύμφωνα.

Γρ. Γ. Δρόσος, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγμ. 289. Θεμιστοκλῆς.

Αἰνίγμ. 290. Ἔτος.

Αἰνίγματος 291.
Ἥλιος.

Προβλήματος 292.

Τῇ περ δώδεκα παῖδες ἐπὶ μεγάροισιν ὄλοντο.
ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' υἱέες ἡβώοντες.

Προβλήματος 293.

Ν Α Μ Α
Α Β Ε Λ
Μ Ε Κ Α
Α Λ Α Σ.

Προβλήματος 294.

Αὐτὸ βλέπεις τὸ ποτάμι
Ὅπου τρέχει θολωμένο;
Αὐτὸ βλέπεις τὸ καλάμι
Ὅπου τρέχει κυρτωμένο;

Ἐγὼ εἶμαι τὸ καλάμι,
Τὸ ποταμ' εἶν' ἡ ζωή μου,
Καὶ τὸ μέλλον μου αἱ ἄμμοι
Τῆς ξηρᾶς αὐτῆς ἐρήμου.

Π. Σοῦτσος. Ὁδοιπόρ.

"Ἔλυσαν· τὰ 289—291 ὁ κ. Β. Ε. Βασιλᾶς ἐν Τεργέστῃ· τὰ 289, 291 ἡ Κυρία Σοφία Λαμπρυνίδου ἐν Βραΐλᾳ· τὰ 289, 290 ἡ δεσποινὶς Ἑλένη Α. Λύτσικα ἐν Γαλαζίῳ· τὰ 289—291 ἡ Κυρία Γίβσωνος ἐν Swaynesthorpe (Ἀγγλίας)· τὰ 288, 290 ὁ κ. Θεμ. Π. Οἰκονομόπουλος ἐν Ῥενίῳ· τὸ 283 ὁ κ. Π. Σπῖνος ἐν Θεσσαλονίκῃ· τὰ 289—291 ἡ δεσποινὶς Αἰκ. Π. Βασιλειάδου ἐν Τεργέστῃ· τὰ 289—91 ὁ κ. Δ. Ν. Φραγκόπουλος ἐν Γαλαζίῳ· τὰ 289—91 ἡ Κυρία Βασιλικὴ Δ. Βότη ἐν Τεργέστῃ.

Δεσποινίδι Α. Β. ἐν Τεργέστῃ. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν καλήν σας ὑπὲρ τοῦ Ἑσπέρου μέριμναν. Τὸ βιβλίον τοῦ κ. Χ. Μ. δὲν ἐτυπώθη ἐνταῦθα, ἀλλ' ἐν Θεσσαλονίκῃ· θέλομεν γράψει πρὸς τὸν συγγραφέα περὶ τούτου. — κ. Α. Χ. ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐνεγράψαμεν τοὺς νέους συνδρομητάς. Τὰ φυλλάδια ἐστάλησαν ἐπὶ συστάσει. Ὡς πρὸς τοὺς τόμους θέλομεν συμμορφωθῆ πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν ὑμῶν. — κ. Σ. Τ. Φ. εἰς Κεφαλληνίαν. Ἐλάβομεν τὴν ἐπιστολὴν ὑμῶν ἐκ Κεφαλληνίας, ἐν ᾧ ἐνομίζομεν ὅτι εὑρίσκεσθε εἰσέτι ἐν Ῥουμανίᾳ. Ἐκεῖ ἀπεστάλησαν καὶ τὰ τρία ζητηθέντα φυλλάδια ἐπὶ συστάσει, ὡς καὶ ἐπιστολή, ἥτις ἀγνοοῦμεν ἂν περιῆλθεν ἀσφαλῶς εἰς χεῖράς σας. Εὐχαριστοῦμεν δι' ὅσα καλὰ γράφετε. — κ. Ν. Γ. ἐν Ἀθήναις. Ἐνεγράψαμεν τοὺς δύο νέους συνδρομητάς, καὶ τὰ τεύχη ἀπεστάλησαν. Τίμημα ἐλήφθη. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν φροντίδα. — κ. Α. Λ. ἐν Ὀδησσῷ. Ἀντίτυπον τῆς Περιηγήσεως τῆς Ἑλλάδος ἀπεστάλη ὑμῖν ταχυδρομικῶς καὶ ἐπὶ συστάσει. — κ. Α. Ψ. ἐν Σμύρνῃ. Εἴδομεν ἐκ τῆς ὑμετέρας ἐπιστολῆς ὅτι λαβόντες τὸ τεῦχος τοῦ "Ἑσπέρου" τῆς 1/13 Ἰανουαρίου παρετηρήσατε μετὰ λύπης τὴν ἁρπαγὴν τῆς εἰκόνος τῆς Ἑλένης, καὶ ἐρωτᾶτε πῶς συνέβη τοῦτο. Ἐννοεῖτε καλῶς, ὅτι ἂν τοῦτο συνέβαινεν εἰς ἄλλο μέρος, ἔπρεπε νὰ λάβωμεν ἄλλα μέτρα· εἰς αὐτὴν ὅμως τὴν περίστασιν, καθ' ἣν ἡ ἁρπαγὴ τῆς Ἑλένης ἐγένετο πλησίον τῆς Τρωάδος ὑπὸ νέου τινὸς Πάριδος, ἀδυνατοῦμεν νὰ πράξωμέν τι, ὅπως μὴ προκαλέσωμεν νέον καταστρεπτικὸν τρωϊκὸν πόλεμον. Ἑπομένως θέλομεν ἀποστείλει ὑμῖν τὸ τεῦχος ἐκ νέου. Παράδοξον ὅμως πῶς ὁ ἀνδρεῖος στρατηγὸς Κολοκοτρώνης, ὃν ἐθέσαμεν ἐν τῷ αὐτῷ τεύχει πρὸς φρούρησιν τῆς ὡραίας Ἑλένης, δὲν ἠδυνήθη νὰ προλάβῃ τὴν ἁρπαγήν! Τὸ ζητηθὲν περικάλυμμα τοῦ "Ἑσπέρου" τοῦ Δ'. ἔτους θέλετε λάβει διὰ τοῦ ἐν τῇ πόλει ὑμῶν κ. Φρ. Λ. Σαρίκα, ὡς καὶ πέρυσιν. — κ. Σ. Χ. ἐν Ἀλεξανδρέττῃ. Ἀντίτιμον ἐλήφθη ἀσφαλῶς. — κ. Α. Λ. ἐν Γαλαζίῳ. Ἀντίτυπον "Περιηγήσεως τῆς Ἑλλάδος ἀπεστάλη ὑμῖν ταχυδρομικῶς.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Ἐν τῷ τεύχει 89, σελ. 258, στίχ. 28 τῆς γ'. στήλης παρελείφθησαν λέξεις τινές· ὅθεν ἀναγνωστέον "τούτου δὲ ἕνεκα καὶ ἡ Σχολὴ αὕτη ἐκαλεῖτο κατὰ τοὺς χρόνους τῶν ἀρχαίων τόπος χάριτος, ἡ δὲ χορεία ἡ αὐτῇ ἀνήκουσα ordo gratiosus, ἤτοι τάγμα χάριεν". Ἐν τῷ τεύχει 90, σελ. 275, στίχ. 19, τῆς δευτέρας στήλης ἀνάγνωθι· "ἢ καὶ δι' ἀναλυτικῆς ἁπλοποιῶν καταβιβάσῃ μέχρι τῶν στοιχείων ἐκείνων ἐξ ὧν σύγκειται" κτλ.

Fabrik eiserner Gewächshäuser, Eisenbaufabrik und Eisengiesserei.

Specialitäten

Gewächshäuser vom kleinsten Culturhaus bis zum grössten Wintergarten, Veranden, Balcons, Dachconstructionen, Fenster, schmiedeeiserne Thore und Gitter.

Dampf- und Wasserheizungen in Kupfer und Eisen nach bewährtesten eigenen Systemen unter jeder Garantie für Dauerhaftigkeit und Heizkraft.

Zahlreichste Referenzen. Kostenanschläge und Zeichnungen stets gern zu Diensten.

Die **Collection Spemann**

Johannes Scherr's

Germania 4.

Auflage

84 Hefte à M. 1. 50.

Zwei Jahrtausende deutschen Lebens kulturgeschichtlich geschildert.

870 dreisp. Folio-Seiten Text; 84 ganzseitige und ca. 280 Textbilder, erster Künstler. Das erste Heft der 4. Aufl. dieses nationalen Haus- u. Familienbuches erschien soeben. Ansichtssendungen durch alle Buchhandlungen; Prospekte gratis u. franko, auch von W. Spemann in Stuttgart.

BADEN-BADEN.

Längst bekannte alkalische Kochsalzthermen von 44–68° C.
Chlorlithiumquelle von hervorragendem Gehalte.

Neue Grossherzogliche Badeanstalt „**Friedrichsbad**".

Musteranstalt einzig in ihrer Art in Vollkommenheit und Eleganz. Römisch-irische Bäder jeder Art. — Medicinische Bäder jeder Art. — Privat-Badeanstalten mit Thermalbädern, Trinkhalle für Mineralwasser aller bedeutenden Heilquellen, Molkenanstalt, Milchkur.

Conversationshaus mit prachtvollen Concert-, Ball-, Lese-, Restaurations- u. Gesellschafts-Sälen während des ganzen Jahres geöffnet. — Ausgezeichnetes Cur-Orchester. — Zahlreiche Kunstgenüsse jeder Art. — Jagd u. Fischerei. — Taubenschiessen. — Grosse Pferderennen. — Reizende Spaziergänge u. Ausflüge. — Vorzügliches Klima. — Herrliche Lage. — Mittlere Jahrestemperatur: + 7,6° R.

W. DRUGULIN, LEIPSIC

IMPRIMERIE ORIENTALE — FONDERIE DE CARACTÈRES

PREMIERS PRIX: PARIS 1867. PHILADELPHIE 1876. LEIPSIC 1879.

recommande sa fonderie de caractères existant depuis 1829 pour la fonte de caractères de toutes langues, de même que son imprimerie typographique et artistique parfaitement montée pour l'impression prompte et soignée d'ouvrages de toute espèce au plus bas prix possible. Les frais relativement faibles de la composition, surtout pour les langues orientales, permettent l'impression en Allemagne d'ouvrages en langues étrangères, d'autant plus que les frais de transport etc. ne sont que menus. Outre l'impression

D'OUVRAGES ORIENTAUX

— la correction soignée de ces ouvrages se fait par des lettrés attachés à la maison — une autre spécialité de l'établissement c'est l'impression d'ouvrages en style renaissance, avec initiales, vignettes, culs-de-lampe etc., sur papier de cuve hollandais.

Voici un tableau des langues principales dont se chargent la fonderie de caractères et l'imprimerie:

1. Ambarique	13. Copte	25. Etrurien	37. Hiératique	49. Nestorien	61. Samaritain
2. Anglais	14. Car. cunéiformes assyr.	26. Finnois	38. Hiéroglyphes	50. Norvégien	62. Sanscrit
3. Anglo-saxon	15. Car. cunéiformes babyl.	27. Français	39. Hindostani	51. Ouciale grecque	63. Suédois
4. Arabe	16. Car. cunéiformes mèdes	28. Géorgien	40. Hongrois	52. Palmyrien	64. Serbien
5. Araméen	17. Car. cunéiformes pers.	29. Glagolitique	41. Illyrique	53. Pehlvi	65. Sindhi
6. Arménien	18. Cyrillique	30. Gothique (ancl.)	42. Italien	54. Persan	66. Syriaque
7. Aymara	19. Cyrillique	31. Grec (anc. et mod.)	43. Koufique	55. Phénicien	67. Tartare
8. Bengal	20. Danois	32. Guarani	44. Letton	56. Polonais	68. Tibetain
9. Birman	21. Démotique	33. Hébreu	45. Lithuanien	57. Portugais	69. Turc
10. Bohémien	22. Esrarngelo	34. Hébreu (anc.)	46. Malaisien	58. Rabbinique	70. Valaque
11. Brésilien	23. Espagnol	35. Hébreu-allemand	47. Mandchou	59. Runique	71. Wendique
12. Bulgare	24. Esthonien	36. Hébreu écriture	48. Mexicain	60. Russe	72. Zend

Le fonds de types de l'établissement, qui comprend actuellement 185 caractères orientaux, 205 caractères allemands et 394 caractères romains, total 784 caractères différents, est toujours augmenté par des acquisitions et en partie par la production originale de caractères étrangers. Les caractères allemands et romains comprennent toujours les caractères particuliers des langues scandinaves et romanes. Des échantillons de caractères et d'imprimés de même que plans et évaluations sont toujours expédiés gratis et franco sur demande.

Selbstthätige Zimmerfontaine

mit Blumentisch und Aquarium

Neu! Originell!

Vorzüglichste Leistung — Elegantesto Ausführung.

Die Triebwerke gebe ich auch zu schon vorhandenen Aquarien wie zu Springbrunnen für Landhäuser Besitzervon Villen etc. allein ab Illustrirte Prospecte gratis und franko.

LOUIS HEINRICI ZWICKAU i/S.

ΑΓΝΗΣ ΣΜΙΘ

ΒΛΕΜΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ·

Τριχομία ἐν τῷ 'Ατλαντικῷ 'Ωκεανῷ — Πρῶται ἐντυπώσεις ἐν 'Αθήναις — 'Εν 'Αθήναις — Τὸ Σούνιον καὶ ὁ Τμηττός — 'Ο Μαραθὼν καὶ ἡ Αἴγινα — 'Ο ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου καὶ ἡ 'Ακροκόρινθος — Αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ 'Αργολικὴ πεδιάς — 'Εν Σπάρτῃ — Παρὰ τὸν Ταΰγετον — 'Επὶ τῆς 'Ιθώμης — Τὸ Πάσχα ἐν μονῇ — 'Από τῆς μονῆς εἰς Κρέκι — 'Εν 'Ολυμπίᾳ — 'Απ' 'Ολυμπίας εἰς Μέγα Σπήλαιον — 'Εκδρομὴ εἰς τὴν Στύγα — 'Ελληνικὴ φιλοξενία — Δυσχέρειαι — Θύελλα ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ — 'Από τοῦ Παρνασσοῦ εἰς Κόρινθον — 'Η γλῶσσα καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν νεωτέρων 'Ελλήνων — Τρόπος τοῦ περιοδεύειν ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν 'Ελλάδι.

Μετάφρασις Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

Τὸ παρὸν βιβλίον, ἐκ 16 τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα μεγάλου 8ου συγκείμενον, καὶ περιέχον πολλὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας καὶ χάρτην τῆς 'Ελλάδος, ἐν 'Αγγλίᾳ ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντα, ἐξεδόθη κομψῶς καὶ πολυτελῶς δεδεμένον.

Τιμὴ Φράγκων 7.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ ΤΥΠΟΙΣ Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ.

M. MINGHETTI.

Τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ ἡ τούτων ἐπέμβασις εἰς τὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς διοικήσεως.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ 'Ιταλικοῦ καὶ εἰσαγωγὴ

Γ. Μεκονίου
διδάκτορος τῆς Νομικῆς.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ
W. DRUGULIN
1885.

Εὑρηται παρὰ τῷ τυπογραφείῳ W. Drugulin ἐν Λειψίᾳ, καὶ τιμᾶται φράγκων 3.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

'Επιχειροῦντες προσεχῶς νὰ ἀγάγωμεν εἰς φῶς τὸ πρῶτον τῆς Γερμανικῆς γλώσσης Συντακτικὸν ἐν τῇ 'Ελληνικῇ, οὗ ἡ παντελὴς ὡς μὴ ὤφελεν ἔλλειψις πασίγνωστος ἤδη τυγχάνει οὖσα, ἐξαιτούμεθα πρὸς τοῦτο τὴν ὑλικὴν παντὸς φιλομούσου ὁμογενοῦς συνδρομήν.

Τὸ ἔργον τοῦτο, ὡς οἷόν τε ἀρμεθόδως ἐπεξειργασμένον μετὰ θεμάτων Γερμανικῶν τε καὶ 'Ελληνικῶν, μικρῶν διαλόγων καὶ διαφόρων ἀναγνωσμάτων Γερμανικῶν, ἐν τέλει δὲ καὶ λεξιλογίου 'Ελληνο-Γερμανικοῦ, ἐκδίδοται εἰς ὄγδοον· εἰς 13 δὲ τυπογραφικὰ φύλλα ἀνερχόμενον, τιμᾶται μαρκῶν 3.

'Εν Λειψίᾳ κατὰ Φεβρουάριον 1885.

Δ. Η. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΠΥΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

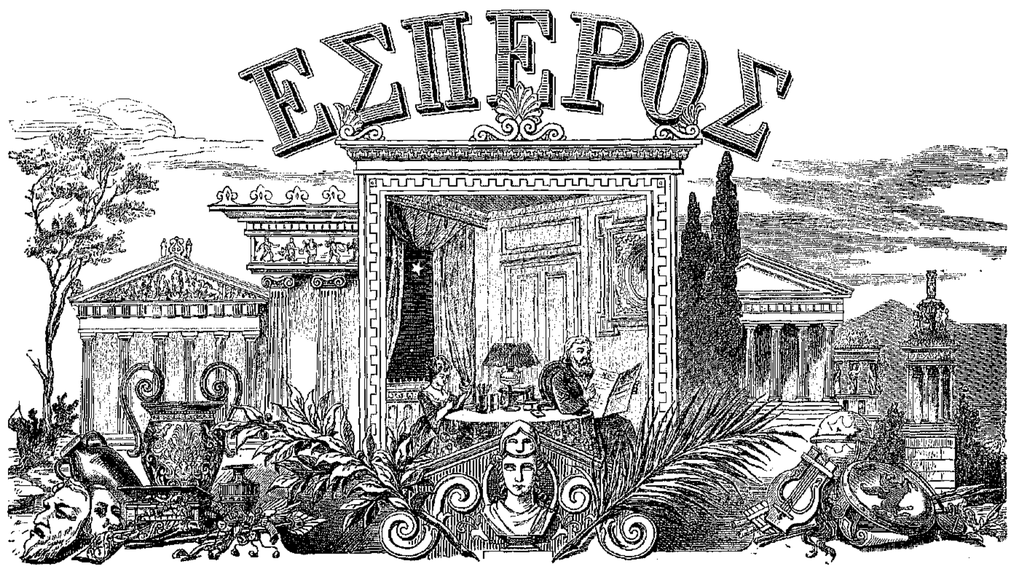
ΕΣΠΕΡΟΣ

ΕΤΟΣ Δ'. Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1|13 Μαρτίου 1885 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένα εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ρούβλ. 16. Αρ. 93.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ νῆσος Χίος. — Ὁ Ὑλισμός. — Τὰ πτηνὰ τῶν μεγάλων πόλεων. — Τὸ μνημεῖον τοῦ Φιλοπάππου ἐν Ἀθήναις. — Ἐκ τῶν τοῦ Λέρμοντωφ. — Φυσιολογικὰ περίεργα. — Ὁ κόνδωρ. — Ἡ καλλιέργεια τῶν Φοινίκων ἐν Ἰσπανίᾳ. — Συγκριτικὴ περὶ ῥινὸς μελέτη. — Ἡ διήγησις προμήτορος. Διήγημα. — Τὸ ὑπόγειον Βερολῖνον. — Ἡ χρησιμότης τῶν μυιῶν. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ πόλις Χίος. — Τὸ μνημεῖον τοῦ Φιλοπάππου ἐν Ἀθήναις. — Θήρα Κόνδορος ἐν Ἀμερικῇ. — Ὁ Φοινικὼν τῆς Ἔλχης ἐν Ἰσπανίᾳ. — Χωρικὴ ἐκ τῆς ἐπαρχίας τῶν Καλαβρύτων. — Τὸ ὑπόγειον Βερολῖνον. — Ἔκτακτον παράρτημα· Ἰωάννης Κωλέττης.

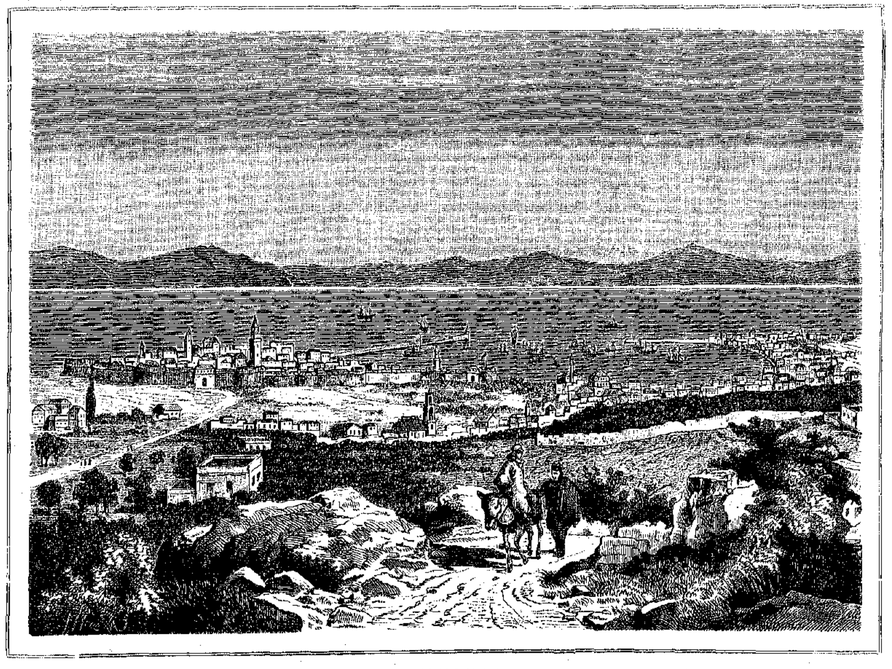

Η ΠΟΛΙΣ ΧΙΟΣ.

Η ΝΗΣΟΣ ΧΙΟΣ.*)

(Μετὰ εἰκόνων, ὅρα σελ. 321.)

Ἱστορικά τινα περὶ Χίου.

Γνωστὸν εἶναι ὅτι ἡ Χίος διαμφισβητεῖ τῇ Σμύρνῃ τὴν τιμὴν ὅτι ἐγέννησε τὸν Ὅμηρον. Ἡ νῆσος ἦτο, ὡς κοινῶς πιστεύεται, ἀποικία τῶν Ἰώνων, ὅπως καὶ ὅλη ἡ πλησιόχωρος τῆς Ἀσίας παραλία. Τὰ πρῶτα φιλολογικὰ ἔργα ἐγράφησαν ἐν διαλέκτῳ Ἰωνικῇ μέχρι τοῦ ε'. πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος, ὅτε ἤρξατο εἰσαγομένη ἡ ἀττικὴ διάλεκτος. Περὶ τῆς παραγωγῆς τοῦ ὀνόματος τῆς Χίου τρεῖς ἐπικρατοῦσι γνῶμαι· οἱ μὲν παράγουσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ στοιχείου τοῦ ἀλφαβήτου Χ, ἕνεκα τοῦ σχήματος τῆς νήσου· ἄλλοι ἐκ τοῦ ὀνόματος ἀρχαίας θεότητος, Χιόνης λεγομένης, καὶ ἄλλοι τέλος ἐκ τῆς χιόνος τῆς καλυπτούσης τὰ πρὸς βορρᾶν ὄρη. Τῷ 498 πρ. Χρ. ἡ Χίος περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Περσῶν, οἵτινες ἠνάγκασαν τὰς Χιακὰς τριήρεις νὰ λάβωσι μέρος ἐν τῇ ναυμαχίᾳ τῆς Σαλαμῖνος ὑπὲρ αὐτῶν. Ἡ Χίος, ἡ πλουσιωτέρα πόλις τῆς Ἰωνίας, ἦτο εἰς θέσιν νὰ ὁπλίσῃ 100 τριήρεις καὶ νὰ ἐπιβιβάσῃ εἰς αὐτὰς ἱκανὸν ἀριθμὸν δούλων. Βραδύτερον οἱ Χῖοι, συμμαχήσαντες μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν ἐπολέμησαν κατὰ τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ, τέλος δὲ καὶ ἡ Χίος περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν βασιλέων τῆς Μακεδονίας. Μικρὸν πρὸ Χριστοῦ, σύμμαχος τῶν Ῥωμαίων, ἐκυριεύθη καὶ ἐλεηλατήθη ὑπὸ τοῦ Μιθριδάτου, ὅστις ᾐχμαλώτισε τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων της. Ὁ Σύλλας ὅμως, ὁ νικητὴς τοῦ βασιλέως τοῦ Πόντου, ἠλευθέρωσεν αὐτοὺς δοὺς αὐτοῖς καὶ πολλὰ προνόμια. Καὶ ὁ Ἡρώδης, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίας, μεταβὰς εἰς Χίον λίαν γενναιοδώρως πρὸς τὴν νῆσον προσηνέχθη. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι τοῦ ι'. μ. Χρ. αἰῶνος ἡ Χίος ἀπετέλει μέρος τοῦ βυζαντινοῦ κράτους, καὶ ἡ ἱστορία αὐτῆς οὐδὲν σχεδὸν τὸ ἀξιοσημείωτον παρουσιάζει. Τῷ 1124 ὁ Τοῦρκος ἡγεμὼν Τσάκας ἐκυρίευσεν αὐτὴν ἐκδιωχθεὶς μετ' ὀλίγον ὑπὸ τοῦ ναυάρχου τῆς Βενετίας Μιχέλη, ὅστις κατέλαβε τὴν νῆσον ἐν ὀνόματι τῆς Βενετικῆς Δημοκρατίας. Περιπεσοῦσα τὸ δεύτερον εἰς χεῖρας τῶν Βυζαντινῶν, ἡ Χίος ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Γενουηνσίων, οἵτινες ἐξουσίασαν αὐτὴν διακόσια ὅλα ἔτη. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦτο ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ τῆς οἰκογενείας τῶν Ἰουστινιάνων καὶ ἀπήλαυε μεγάλης ἡσυχίας. Ἀλλὰ τῷ 1563 ὁ Πιαλῆ-πασᾶς ἐνεφανίσθη ἐνώπιον αὐτῆς μετὰ ὀγδοήκοντα πολεμικῶν πλοίων καὶ κατέλαβεν αὐτήν· τῷ 1691 ὁ Γάλλος ναύαρχος Duquesne ἔκαυσε τὸν τουρκικὸν στόλον ἐν αὐτῷ τῷ λιμένι τῆς Χίου, καὶ τῷ 1694 οἱ Βενετοί, ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ Ζήνωνος, ἐξεδίωξαν τοὺς Τούρκους, οἵτινες ἓν ἔτος μετὰ ταῦτα κατέκτησαν αὐτὴν πάλιν ὑπὸ τὸν Μεζεμόρτην. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἡ Χίος ἀνήκει εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ χαίρει εἶδος αὐτονομίας, διότι διοικεῖται ὑπὸ ὀλιγαρχικῆς ἐπιτροπίας, δημογεροντείας καλουμένης, ἥτις διατηρεῖται καὶ σήμερον ἔτι ἐν τοῖς χωρίοις. Ἐν ἔτει 1788 ἡ πανώλης ἐνσκήψασα μεθ' ὁρμῆς ἐθανάτωσε δεκατέσσαρας χιλιάδας κατοίκων, καὶ τῷ 1814 ἐνσκήψασα ἐκ δευτέρου ἀνήρπασεν ἄλλας πέντε χιλιάδας . . .

*) Ἡ διατριβὴ αὕτη ἐγράφη μικρὸν πρὸ τοῦ τελευταίου καταστρεπτικοῦ σεισμοῦ παρὰ περιηγητοῦ διαμείναντος ἐφ' ἱκανὸν χρόνον ἐν τῇ νήσῳ, ἀξιότιμος δὲ φίλος, Χῖος τὴν πατρίδα, προσέθηκε σημειώσεις τινὰς ἐπὶ τῆς νῦν καταστάσεως.

Γεωγραφικὴ θέσις τῆς νήσου. — Οἱ φάροι. — Οἱ λιμένες.

Ἡ νῆσος Χίος κεῖται ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει καὶ πρὸς δυσμὰς τοῦ κόλπου τῆς Σμύρνης, ἀφ' οὗ χωρίζεται διὰ τῆς χερσονήσου Καραβουρνοῦ. Αἱ τὴν Χίον περικυκλοῦσαι νῆσοι εἶναι· πρὸς βορρᾶν ἡ Λέσβος, πρὸς δυσμὰς τὰ Ψαρά, πρὸς νότον ἡ Πάτμος. Πρὸς ἀνατολὰς χωρίζεται ἀπὸ τῆς ἀσιατικῆς παραλίας διὰ τοῦ πορθμοῦ τῆς Χίου, τῆς συνήθους διόδου τῶν ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Συρίαν καὶ Ἀφρικὴν πλεόντων ἀτμοπλοίων. Τὸ στενώτερον μέρος τοῦ πορθμοῦ τούτου μεταξὺ τοῦ Λευκοῦ Ἀκρωτηρίου καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Ἁγίας Ἑλένης, εἶναι δέκα περίπου μιλίων· ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πορθμοῦ κεῖται ἡ νῆσος Πασπάργα, ἐφ' ἧς εὕρηται φάρος ὕψος ἔχων 18 μέτρων. Μεταξὺ τῶν πόλεων Χίου καὶ Τσεσμὲ ἐπὶ τῆς Ἀσίας ἡ ἀπόστασις εἶναι δέκα μιλίων. Εἰς τὴν ἄκραν τῆς προκυμαίας τῆς Χίου ἀνηγέρθησαν δύο ἐρυθροὶ φανοί, ὕψος ἔχοντες 42 μέτρων. Πρὸς τὸ βόρειον τοῦ πορθμοῦ μέρος κεῖνται αἱ νῆσοι Οἰνοῦσαι, ἧς ἡ ἀνατολικωτέρα, ἡ νῆσος τοῦ Πασᾶ καλουμένη, ἔχει φάρον πρώτης τάξεως, περιστρεφόμενος κατὰ λεπτὸν τῆς ὥρας· τὸ ὕψος τοῦ φάρου τούτου εἶναι 75 μέτρων. Οἱ φάροι οὗτοι ἀνηγέρθησαν ὑπὸ γαλλικῆς ἑταιρίας (τῆς Ἑταιρίας τῶν φάρων καὶ φανῶν τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας), ἥτις εἰσπράττει δικαίωμα εἴκοσι λεπτῶν τοῦ φράγκου κατὰ τόννον. Ὁ διὰ τοῦ πορθμοῦ πλοῦς εἶναι ἀρκούντως ἀσφαλής, πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μόνον μέρος παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ κόλπου τῶν Ἐρυθρῶν εὑρίσκονται ὕφαλοι. Οἱ ἐν τῷ πορθμῷ πνέοντες συνήθως ἄνεμοι εἶναι ὁ βόρειος καὶ ὁ νότιος. Ὁ βορειο-ανατολικὸς καὶ ὁ νοτιο-ανατολικὸς ἄνεμος ἀνακινοῦσι τὴν θάλασσαν· ὁσάκις πνέουσιν οἱ ἄνεμοι οὗτοι μετὰ σφοδρότητος οὐ μόνον τὰ ἱστιοφόρα πλοῖα κινδυνεύουσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἀτμόπλοια δὲν δύνανται νὰ ἀράξωσιν εἰς τὸν λιμένα. Ὁ λιμὴν τῆς Χίου (Κάστρον λεγόμενον) σχηματίζει ἐλλειπτικὴν διευθυνομένην ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον. Πρὸς βορρᾶν ὁ λιμὴν ἔχει ὅριον τὸ φρούριον, πρὸς δυσμὰς τὴν πόλιν, πρὸς νότον τὰ τουρκικὰ νεκροταφεῖα καὶ πρὸς ἀνατολὰς τὴν προκυμαίαν. Ἡ προκυμαία αὕτη εὑρίσκεται ἐν ἐλεεινῇ καταστάσει, μὲ ὅλας τὰς κατὰ καιροὺς γινομένας ἐπισκευάς. Ὁ λιμὴν θὰ ἦτο εὐρὺς καὶ ἀναπαυτικός, ἐὰν ἡ ὑπὸ τῶν βροχῶν παρασυρομένη ἄμμος δὲν εἶχεν ἐλαττώσει τὸ βάθος αὐτοῦ εἰς τρόπον, ὥστε πλοῖα τραβῶντα πλέον τῶν 14 ποδῶν δὲν δύνανται νὰ εἰσπλεύσωσιν εἰς αὐτόν, καὶ αὐτὰ δὲ τὰ μικρότερα πλοῖα μόνον εἰς ὡρισμένας τινὰς θέσεις δύνανται νὰ ἀράξωσιν. Τὸ μῆκος τοῦ λιμένος εἶναι 1200 μέτρων, τὸ δὲ πλάτος αὐτοῦ 400 ὡς ἔγγιστα.

Ἤδη ἐπὶ τῶν Γενουηνσίων εἶχε κατασκευασθῇ κυκλικὴ διῶρυξ πρὸς ἐκροὴν ἔξω τοῦ λιμένος τῶν ὑπονόμων καὶ τῶν ὑετίων ὑδάτων· πρό τινων πάλιν ἐτῶν ἐπεσκευάσθη ἡ διῶρυξ αὕτη, ἀλλὰ δυστυχῶς νέαι ἐκτίσθησαν ἐνταῦθα οἰκοδομαί. Μεγάλη ἀνάγκη θὰ ἦτο διὰ τὴν Χίον νὰ ἔχῃ καλὸν λιμένα, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτοῦνται μεγάλα ἔργα καὶ μεγάλαι δαπάναι· ἴσως τὸ ποσὸν τεσσάρων ἑκατομμυρίων φράγκων δὲν θὰ ἐπήρκει. Ἐγένοντο μὲν προτάσεις διάφοροι παρὰ ἀγγλικῶν καὶ γαλλικῶν ἑταιριῶν, ἀλλὰ μέχρι τοῦδε αἱ προτάσεις αὗται ἀπερρίφθησαν καὶ τὰ πράγματα μένουσι στάσιμα . . .

Μ' ὅλον τοῦτο τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν τῆς Χίου δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητον, διότι ἔχει πλέον τῶν 100 πλοίων μεγάλων ἀπὸ 400—800 τόννων, καὶ 350 μικροτέρων. Οἱ περισσότεροι τῶν Χίων πλοιάρχων εἶναι ἐκ τοῦ χωρίου Βροντάδου, περὶ οὗ κατωτέρω· εἶναι δὲ καί τινες ναυτικοὶ ἐκ τοῦ μικροῦ χωρίου Λαγκάδα, ἐκ τῶν νήσων Οἰνουσσῶν καὶ ἐκ Καρδαμύλας. Αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἐν Χίῳ ἑταιρίαι εἰσὶν ἀνθηραί, ἀλλ' εἶναι ἑταιρίαι μὲ περιωρισμένα κεφάλαια. Πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως εὑρίσκεται καὶ ναυπηγεῖον, ἐν ᾧ κατασκευάζονται πλοῖα μέχρις 900 τόννων.

Πρὸς βορρᾶν τοῦ Κάστρου εἶναι ὁ λιμὴν τῆς Λαγκάδας, βαθὺς μὲν ἀλλ' οὐχὶ εὐρύχωρος, καὶ πλησίον αὐτοῦ ὑπάρχει ἕτερος μέγας λιμὴν Κολοκυθοῦ (τὸ ἀρχαῖον Δελφίνιον), ὅστις εἶχε μεγάλην σπουδαιότητα κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Ἐνταῦθα οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον στήσει τὸ ὁρμητήριόν των διὰ τὰς κατὰ τῆς Χίου, συμμάχου τῆς Σπάρτης, ἐπιδρομάς των· διὸ καὶ ὠχύρωσαν αὐτὸν καταλλήλως. Σήμερον ὁ λιμὴν τοῦ Δελφινίου εἶναι σχεδὸν ἐγκαταλελειμμένος, διότι κεῖται ἀπόκεντρος τῆς συνήθους γραμμῆς τῶν πλοίων. Πρὸς τὸ βόρειον μέρος τῆς νήσου δὲν ὑπάρχει εἰμὴ εἷς μόνον λιμήν, ὁ τῆς Καρδαμύλας, ἀβαθὴς καὶ ὀλίγον συχναζόμενος. Ἀλλὰ πρὸς δυσμὰς κεῖνται δύο ἀσφαλεῖς λιμένες, ὁ τῆς Ἀλόντας καὶ ὁ τῶν Μεστῶν, χρησιμεύοντες ὡς καταφύγιον ἐν καιρῷ τρικυμίας. Εἰς τὸν λιμένα τῶν Μεστῶν ἀπεβιβάσθη ὁ Γάλλος συνταγματάρχης Φαβιέρος ἐν ἔτει 1828 μετὰ τοῦ τακτικοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ὅπως πολιορκήσῃ τὸ φρούριον τῆς Χίου.

Ἔκτασις τῆς νήσου. — Τὸ σχῆμα αὐτῆς. — Χείμαρροι καὶ πηγαί. — Ὄρη. — Μέταλλα. — Τὰ φυτὰ καὶ ἄνθη.

Ἡ νῆσος Χίος ἔχει ἔκτασιν ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ὡς ἔγγιστα μιλίων, σχηματίζουσα τὸ στοιχεῖον Χ, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν. Τὸ βόρειον μέρος, δέκα μιλίων ἐκτάσεως ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς, εἶναι τὸ ὀρεινότερον· τὸ δὲ νότιον μέρος, ἐκτάσεως μόνον ἐννέα μιλίων, εἶναι ἐπίπεδον μὲ ὀλίγους μόνον ταπεινοὺς λόφους. Τὸ μέρος, τὸ συνδέον τὰ δύο ταῦτα μεγάλα τμήματα, δὲν ἔχει ἔκτασιν ἢ ὀκτὼ ὡς ἔγγιστα μιλίων καὶ διασχίζεται ὑπὸ ὑψηλῶν ὀρέων. Ἐν Χίῳ δὲν ὑπάρχουσι ποταμοί, ἀλλὰ μόνον χείμαρροι, καὶ πηγαί τινες, ὧν πολλαὶ εἰσὶ μεταλλικαί. Τὰ ὄρη εἶναι ξηρά. Πολλὰ εἶναι τὰ φρέατα ἐν τῇ νήσῳ, ἄφθονον παρέχοντα ὕδωρ. Ἡ γενικὴ διεύθυνσις τῆς σειρᾶς τῶν ὀρέων εἶναι ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, τὸ δὲ ὕψος αὐτῶν κατὰ μέσον ὅρον εἶναι ἀπὸ 400—500 μέτρων. Αἱ ὑψηλότεραι κορυφαὶ εἶναι πρὸς βορρᾶν ὁ Προφήτης Ἠλίας (1315 μέτρων)· ἐν τῷ μέσῳ τὸ ὄρος Προβατίας (915 μέτρων), εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὁποίου κεῖται τὸ μοναστήριον Νέα Μονή. Πλησίον τοῦ ὄρους τούτου εὑρίσκεται ἑτέρα κορυφὴ 1050 μέτρων ὕψους.

Ἡ φύσις τοῦ ἐδάφους εἶναι ἀργιλλώδης· εἰς τὰ περίχωρα τῆς Κεράμου εὑρίσκεται ἀντιμόνιον καὶ χαλκοπυρίτης. Ἡ σιδηροῦχος γῆ εἰς πολλὰ μέρη ἀπαντᾶται· εὑρέθησαν δὲ καὶ ἴχνη γαιανθράκων. Τὰ μάρμαρα τῶν Λατομείων εἶχον ἀξίαν μεγάλην κατὰ τὴν ἀρχαιότητα· σήμερον σχεδὸν δὲν καλλιεργοῦνται. Τὰ μάρμαρα ταῦτα εἶναι λευκὰ καὶ ἐρυθρά. Μόνον ἀντιμόνιον ἐξορύσσεται. Ἄλλως τε ἡ νῆσος χρήζει εἰσέτι ἐμβριθοῦς μελέτης ὑπὸ ἔποψιν μεταλλευτικήν, καὶ οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι σπουδαῖαι θὰ γείνωσιν ὡς πρὸς τοῦτο ἀνακαλύψεις.

Ἡ φυτεία τῆς Χίου εἶναι ἡ συνήθης τῶν παραλίων τῆς Μεσογείου· ὅ,τι ὅμως χαρακτηρίζει ἰδίως αὐτὴν εἶναι δύο εἴδη δένδρων, τὰ ὁποῖα καὶ εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους καὶ σήμερον ἔτι ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν νῆσον ταύτην ἀνήκουσιν. Εἶναι ταῦτα τὸ δενδρύλλιον τῆς μαστίχης

καὶ εἶδος σχίνου, ἐξ οὗ παράγεται ἡ τερεβενθίνη τῆς Χίου. Περὶ τῶν δύο τούτων δένδρων ποιήσωμεν λόγον κατωτέρω.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Ο ΥΛΙΣΜΟΣ.

Μελέτη συνερανισθεῖσα ἐκ τῆς περισπουδάστου Μονογραφίας Ἰταλιστὶ δημοσιευθείσης ὑπὸ τοῦ ἐγκρίτου λογίου Ζαχαρία Μάγερ ἐν Τεργέστῃ, ὑπὸ Σ. Μ.

Ἅμα ὁ ἄνθρωπος δυνηθῇ νὰ στρέψῃ τὸ βλέμμα τοῦ νοός του περὶ ἑαυτὸν καὶ παραχρῆμα αἰσθάνεται τὴν ζωηρὰν ἐντύπωσιν ἥτις δεικνύει αὐτῷ τὴν μεγίστην διαφορὰν τὴν ὑπάρχουσαν μεταξὺ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ὄντος καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου. Ἡ σμικρότης καὶ ἀνικανότης τοῦ ἀνθρώπου, ταπεινοῖ καὶ ἀπενθαρρύνει αὐτόν, ἐνῷ ἐξ' ἄλλου ἐμπνέει αὐτῷ φόβον τὸ μεγαλεῖον καὶ ἡ ἀκατάβλητος δύναμις τῶν περικυκλούντων αὐτὸν ἀντικειμένων, ἅτινα ἐγείρονται ὡσεὶ ἀπειλητικὸν φάσμα πρὸς ἐκμηδενισμόν του. Ἄμοιρος παντὸς μέσου, στερούμενος πάσης συμβουλῆς ἵνα δυνηθῇ ν' ἀντιταχθῇ κατὰ τοιούτου τρομεροῦ ἀντιπάλου αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην ὅπως συμφιλιωθῇ μετ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα τὸν ἐξιλεώσῃ προσπίπτει γονυκλιτὴς ἐνώπιόν του καὶ τῷ προσφέρει λατρείαν. Ἐντεῦθεν πᾶσα ἡ φύσις πληροῦται θεῶν καὶ πνευμάτων ἀπεικονιζομένων κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν τοῦ πρωτουργοῦ αὐτῶν, καὶ εἰς τοὺς θεοὺς τούτους προσφέρεται ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ὡς φόρος λατρείας, ὁ χρυσός, αἱ ἀπαρχαὶ τῶν καρπῶν, τὰ κτήνη καὶ οἱ σιτευτοὶ μόσχοι, ἐν τισι δὲ ἀξιομνημονεύτοις περιπτώσεσι δὲν ἐφείσθη ὁ ἄνθρωπος νὰ χύσῃ εἰς τὸν βωμὸν τῆς λατρείας καὶ αὐτὸ τὸ αἷμα τοῦ ὁμοίου του, ὑπολαβὼν τὴν θυσίαν ἔργον θεάρεστον. Ἡ ἐποχὴ αὕτη διήρκεσε χρόνον μακρόν, γόνιμος μεγάλων ἔργων, μεγάλων συμφορῶν, ὑψηλῆς ἐποποιίας, φαντασιώδους ποιήσεως καὶ ἀριστοτεχνικῆς ἀμιμήτου καλλιτεχνίας. Καίπερ βάρβαρος καὶ ὑλικὸς ὁ ἄνθρωπος εἰς τὰς πράξεις τοῦ ἐξωτερικοῦ αὐτοῦ βίου, οὐδὲν ἧττον διέγνωσεν ἐξ ἰδίου ἐνστίκτου ὅτι ἡ ὕλη ἵνα δυνηθῇ νὰ κινηθῇ εἶχεν ἀνάγκην ἄλλης δυνάμεως διαφόρου καὶ ἀνωτέρας. Ἡ ἰδέα τοῦ Θεοῦ Κυρίου, προγενεστέρα τῆς τοῦ Θεοῦ Πατρός, ἥτις ἐν μέσῳ τῶν προλήψεων καὶ τῆς φανατικῆς πλάνης διαρρέει αὐτοκίνητος ἔχουσα τὰς ῥίζας αὐτῆς ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει, καὶ τὸ πρωτογενὲς αἴσθημα ἀνεξάρτητον τῆς διασκεπτικῆς λειτουργίας καὶ τοῦ περὶ ἀθανασίας συλλογισμοῦ, μεταδιδόμενον εἰς τὸ δόγμα τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας, τῶν ἡρώων, τῶν πολεμιστῶν, καὶ τοῦ πλήθους, ἐπακριβούμενον ἔτι καὶ εἰς τὰς δι' αἵματος ἀντεκδικήσεις, καὶ εἰς τὴν πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους διαγωγήν, εἰσὶν ἡ αἰωνία διαμαρτυρία καθ' ὅλων τῶν δοξασιῶν, αἵτινες μὴ ἀρκούμεναι μόνον ἵνα μεταβάλλωσι τὰ σύμβολα καὶ τὰ δόγματα, ἀγωνίζονται παντὶ σθένει ἵνα ἀνατρέψωσι τὰς βάσεις καὶ τὰ θεμέλια.

Ὁ ἄνθρωπος γεννᾶται ῥέπων ἐξ ἰδίας φύσεως πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀλήθειαν, τὰ δύω ταῦτα ἐφόδια τοῦ μέλλοντος, ἅτινα οὐδέποτε ἱκανοποιεῖ τὸ παρόν, ἐπομένως ἡ ὑποταγὴ αὐτοῦ ἐπὶ μακρὸν παρατεινομένη ἀποβαίνει αὐτῷ ζυγὸς ἀνυπόφορος ἐξ οὗ θέλει νὰ ἀπαλλαχθῇ. Ὁ παῖς γίνεται ἔφηβος, ἡ δὲ περιβολὴ ἣν ἔφερε τὸ πρόσθεν διασχίζεται ἐκ τοῦ ὄγκου τῶν εὐρώστων μελῶν τῆς ἀναπτυχθείσης ἡλικίας του. Τὴν ἐποχὴν τῆς ὑποτελείας καὶ εἰδωλολατρείας, διαδέχεται ἡ τῆς σκέψεως καὶ τῆς κριτικῆς. Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀνέχεται πλέον νὰ ἦναι δοῦλος τῆς φύσεως ἢ ἄλλου τινός, ἀλλ' ἐπιζητεῖ νὰ ὑψώσῃ καὶ ἀναδείξῃ ἑαυτὸν κύριον καὶ δεσπότην. Ἰδοὺ λοιπὸν συντρίβει τὰ ψευδῆ εἴδωλα, ῥίπτει αὐτὰ εἰς τὸν βόρβορον, κηρύττει πόλεμον κατὰ τῶν οὐρανίων καὶ ἐπιγείων θεῶν οἵτινες κατέχρασθησαν τῆς εὐπιστίας του καὶ ἀφίεται ἀμέριμνος εἰς τὴν ἀκώλυτον ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ τῶν πόθων του οἵτινες τέως κατεπιέζοντο, ζητῶν οἱονεὶ ἀνταμοιβὴν τῆς πολυχρονίου ὑποτελείας του. Ἐν τῇ ἐποχῇ ταύτῃ τῆς ἀντιδράσεως λαμβάνει ὁδηγὸν τὰ ἴδια αὐτοῦ συμφέροντα καὶ πάθη, καὶ ἐντεῦθεν πολλάκις ἀντικαθίστησιν εἰς τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἀκολασίαν. Ἀλλὰ τὰ ὄργια ἐξαντλοῦνται διαδοχικῶς, ἐπέρχεται ἡ ἀνικανότης, τότε δὴ ἡ σκέψις καταλαμβάνουσα τὴν προσήκουσαν αὐτῇ θέσιν, τὸν διδάσκει ὅτι αὐτὸς δὲν εἶναι ὁ δοῦλος οὔτε ὁ δεσπότης τῆς φύσεως, ἀλλ' ὁ ἐπικαρπιοῦχος καὶ συμπράκτωρ.

Ἡ φύσις ἔχει τοὺς ἑαυτῆς νόμους εἰς οὓς ὑπείκει ἀναλλοιώτως ἐν τοῖς συνδυασμοῖς τῶν ὑλικῶν στοιχείων καὶ ἐν τῇ παραγωγῇ τῶν ποικίλων αὐτῆς μορφῶν καὶ φαινομένων. Μελετᾶν τοὺς ὅρους τῶν μορφῶν καὶ φαινομένων τούτων, καὶ γινώσκειν ἀναπαράγειν αὐτάς, ταὐτὸν ἐστὶ καθιστάναι τοὺς νόμους θεράποντας, διότι οἱ νόμοι οὗτοι δὲν δύνανται νὰ ἀρνηθῶσι τὴν ἑαυτῶν λειτουργίαν ὁσάκις παρομαρτοῦσιν οἱ πρὸς τοῦτο ἀπαιτούμενοι ὅροι. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἀληθὴς θέσις τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ φύσει, καὶ εἰς τοῦτο ἔγκειται ἡ ἐλευθερία καὶ ὑπεροχὴ αὐτοῦ. Ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους δύναται νὰ καρποῦται τῶν ἀγαθῶν πρὸς θεραπείαν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑλικῶν, ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν ἀναγκῶν.

Ἡ μόρφωσις τῆς πεποιθήσεως ταύτης ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις, ἧς ἡ ἀρχαιότης δὲν παρέχει ἡμῖν, εἰμὴ σπάνιά τινα καὶ ἀσθενῆ παραδείγματα, διελθοῦσα τὴν δοκιμασίαν ἐν τῇ εὐσταθείᾳ καὶ λεπτότητι τοῦ πνεύματος ἀνήγαγε τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας εἰς τὸν κολοφῶνα τοιαύτης τελειότητος, ἥτις πρὸ ἡμίσεως ἔτι αἰῶνος ἐθεωρεῖτο φαντασμαγορία καὶ ἀφροσύνη. Τὰ θαύματα διαδέχονται τὰ ἔργα τὰ ἀποδεικνυόμενα διὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας ἡ γῆ καὶ τὰ οὐράνια σώματα κινοῦνται ἐπὶ διαγεγραμμένων κανονικῶν τροχιῶν, οἱ ἄπειροι ἀστέρες κατέρχονται ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ αὐτῶν σημείου ἵνα καταμετρηθῶσι διὰ τοῦ τηλεσκοπίου καὶ ἐρευνηθῶσι διὰ τοῦ εἰκονοσκοπίου. Οἱ λαοὶ διὰ τοῦ ἀτμοῦ καὶ τοῦ τηλεγράφου ἀνταλλάσσουσι μεταξὺ αὐτῶν ἰδέας καὶ ἐμπορεύματα καὶ ἀναγνωρίζονται ἀδελφοί. Αἱ νέαι ἀνακαλύψεις καὶ ἐφαρμογαὶ εὑρύνονται εἰς διαστάσεις σημαντικῆς χρησιμότητος μεταβάλλουσαι τοὺς κοινωνικοὺς καὶ πολιτικοὺς ὅρους τῆς τε Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς. Νέος κόσμος, νέος ἄνθρωπος, κρίκος νέου συνδέσμου ἀμφοτέρων.

Ἀλλ' ἂν ὑπῆρξε δαψιλὴς καὶ μεγίστης σπουδαιότητος ἡ εὐεργετικὴ ὑπηρεσία ἣν προσέφερον εἰς τὰ κράτη αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι, ἀπέβη ὅμως ἀπατηλὴ καὶ δὴ ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν κοινωνίαν, ἅμα ἠθέλησαν νὰ ὑπερπηδήσωσι τὰ τεταγμένα αὐτοῦ ὅρια καὶ εἰσβάλλωσιν εἰς ξένον ἔδαφος κείμενον πέραν τῆς σφαίρας τῆς ἀληθοῦς αὐτῶν ὑπηρεσίας. Ὁ ἄνθρωπος τὸ εὐγενὲς τοῦτο πλάσμα ὅπερ ἐθάμβωσεν οὕτως εἰπεῖν τὴν φύσιν διὰ τῆς εὐθαρσίας καὶ ἰσχύος τοῦ πνεύματός του, ἐτέθη ἐν ἥττονι μοίρᾳ ἀπέναντι τῶν ὑλικῶν πραγμάτων καὶ ἐξισώθη πρὸς τὴν μηχανήν. Ὁ ὑλισμὸς κατέλαβεν ὑψηλὴν καὶ δεσπόζουσαν θέσιν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ ἐν τῷ βίῳ, κηρύττων δημοσίᾳ καὶ ἐν πατάγῳ ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει πέραν τῆς ὕλης, πάντα δὲ τὰ φαινόμενα ὧν ἀντιλαμβανόμεθα, μὴ ἐξαιρουμένης καὶ αὐτῆς τῆς σκέψεως, οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πολλαπλῶν κινήσεων τῆς ὕλης.

Ἐὰν αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι βασιζόμεναι ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πείρας καὶ τῆς παρατηρήσεως, ἀσχολούμεναι εἰς τὸ νὰ συλλέγωσι τὰ γεγονότα χωρὶς νὰ δίδωσι τὸν ἐσωτερικὸν λόγον, εἰς τὸ νὰ μελετῶσι τοὺς νόμους ἐξ ὧν ἐπήγασαν καὶ ὑφ' ὧν διέπονται, χωρὶς νὰ διερευνῶσι τὰ ἀναγκαῖα αἴτια, ἐὰν λέγωμεν αἱ φυσικαὶ αὗται ἐπιστῆμαι δύνανται νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὴν χορείαν τῶν κυρίως λεγομένων ἐπιστημῶν, εἶναι ὑπὸ τὴν πρακτικὴν ἔποψιν ζήτημα δευτερεῦον. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀποδεχθῶμεν τὸν τίτλον τῆς ἀξιώσεώς των, εἶναι ἀναμφίβολον ὅτι μετ' ἀνθρώπων πρεσβευόντων τοιαύτας ὑλιστικὰς ἀρχάς, ἀδύνατον ἀποβαίνει νὰ μορφώσωμεν κοινωνίαν συντεταγμένην ἐπὶ παγίων βάσεων, διότι ἡ κοινωνία ἀπαιτεῖ κοινότητα συμφερόντων, ἐπομένως εἰδικὴν θυσίαν τῶν ἀτομικῶν συμφερόντων, ἑνότητα σκοποῦ μηδόλως ἄλλως ἐπιτυγχανομένου, ἄνευ ἀρχῆς οὔσης ὁ ὑπογραμμὸς καὶ τὸ κέντρον τῆς ἑνοποιήσεως. Ἀληθῶς, πῶς δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἁρμονία ἐν ταῖς πράξεσιν ἐὰν ἕκαστος ὑπείκων εἰς τὴν ἀνάγκην πράττῃ ὅ,τι ἐπιβλητικῶς πρέπει νὰ πράξῃ χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἐκλέξῃ τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας του; Πλὴν τὸ δίκαιον δὲν καταναγκάζει, καθ' ὃν λόγον καὶ τὸ καθῆκον δὲν ὑποχρεοῖ, διότι ἄλλως ἡ ἰσχὺς θὰ μετεβάλλετο εἰς βαρβαρότητα, ὁ δὲ νόμος, εἰς δίκαιον τοῦ ἰσχυροτέρου, καθ' οὗ εἰς οὐδένα θὰ ἦτο ἐπιτετραμμένον, ὅσῳ ἀμείλικτος καὶ ἂν ᾖ ὁ νόμος οὗτος, νὰ καταγγείλῃ αὐτόν, διότι θὰ ἦτο ἀπαύγασμα οὐχὶ τῆς θελήσεως ἀλλὰ τῆς ἀνάγκης. Οὕτως ἡ τιμωρία τῶν ἀδικημάτων καθόλου, ἀποκλειομένης τῆς σοβαρότητος αὐτῶν, καθίσταται τερατώδης παραλογισμὸς καὶ ἀντίφασις, ὅταν δὲν ἀναγνωρίζεται εἰς τὸν αὐτουργὸν ἡ ἐλευθερία τῆς ἐνεργείας.

Κυρία βάσις ἐφ' ἧς στηρίζονται οἱ ὑπέρμαχοι τῶν ἀνατρεπτικῶν τούτων ἀρχῶν, ἐστὶν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀπατᾶται νομίζων ἑαυτὸν ὂν πεπροικισμένον διὰ τῆς ἐλευθέρας βουλήσεως καὶ ἐνεργείας, διότι ἀνάγκη μὴ ἔχουσα συνείδησιν ἑαυτῆς, αὐστηρὰ καὶ ἀπαράβατος, ἀπόρροια τῶν χημικῶν, φυσικῶν, καὶ μηχανικῶν νόμων ὁδηγεῖ αὐτὸν εἰς πάσας τὰς ἑαυτοῦ πράξεις. Ὁμιλεῖν περὶ ἀπάτης σημαίνει γινώσκειν αὐτὴν ὡς τοιαύτην κατ' ἀντιβολὴν πρὸς τὴν πραγματικότητα καὶ τὴν ἀλήθειαν, ἐπομένως παράλογον εἶναι νὰ ἀρνηθῇ τις τὸ δυνατὸν καὶ τὴν ὕπαρξιν τῆς ἐλευθέρας ἐνεργείας περὶ ἧ ἔχομεν ἰδέαν, διὰ τὸν λόγον ὅτι πολλάκις παρεντίθενται ποικίλαι περιστάσεις καθ' ἃς φαίνεται ὑπ' αὐτῶν περιοριζομένη ἢ περιστελλομένη. Ὅστις ἀληθῶς ὀνειρεύεται δὲν ἔχει βεβαίως γνῶσιν ὅτι εἶναι ὀνειρώττων, καὶ ὅστις ὁμιλεῖ περὶ ὀνείρων, συγκρίνει τὸν ὄνειρον πρὸς τὴν κατάστασιν τῆς ἐγρηγόρσεως καὶ δὲν ὀνειρώττει. Πῶς λοιπὸν δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ λάβῃ ὡς ὅρον συγκρίσεως τὴν ἰδέαν τῆς ἐλευθέρας ἐνεργείας ὅλως ὑπερανθρώπου ἧς δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἀντίληψιν; Ἡ ἀνάγκη ἀκολουθεῖ εἰς κεχαραγμένην καὶ σταθερὰν πορείαν, διότι τοιαύτη εἶναι ἡ φύσις αὐτῆς, ἀνεπίδεκτος μεταβολῶν, ἐνῷ ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐλευθερίαν ἀποφασίζων νῦν μὲν οὕτως ἄλλοτε δὲ ἄλλως, ἐνίοτε δὲ καὶ ἄνευ αἰτίας, ἐναντίον τοῦ ἰδίου αὐτοῦ συμφέροντος κατ' ἰδιότροπον ἀρέσκειαν, ἐπαγγελλόμενος τὸν συνετὸν ἢ τὸν ἀσύνετον. Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει δέον νὰ διακρίνωμεν ὅτι δὲν πρόκειται ἀποκλειστικῶς περὶ τῆς ἀπολύτου ἰδέας τῆς ἐλευθέρας ἐνεργείας, ἀλλὰ μᾶλλον περὶ τῆς ἐλευ-

θέρας ἐκλογῆς, ἤτοι τῆς προαιρέσεως ἢ αὐτεξουσιότητος, ἥτις καίπερ εἶναι ἀναγκαῖον στοιχεῖον τῆς ἐλευθέρας ἐνεργείας πλὴν δὲν πρέπει νὰ συγχέηται μετ' αὐτῆς, ἧς ἡ ἰδιότης εἶναι τὸ ποιεῖν ἢ μὴ ποιεῖν ἔργον τί, ἢ ἀδιαφορεῖν πρὸς τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ ἔργον. Ἀλλ' ἂν ὁ ἄνθρωπος ἀντὶ νὰ γίνεται δοῦλος τῶν ἑαυτοῦ παθῶν ἐγκαταλιμπάνων ἑαυτὸν εἰς τὰς φυσικὰς αὐτοῦ ὁρμὰς καὶ ἔνστικτα, τοῦ θ' ὅπερδὲν εἶναι βεβαίως ἐλευθερία, προτιμᾷ ν' ἀκολουθήσῃ κίνητρά τινα, ταῦτα οὐδαμῶς εἶναι ἡ ἀνάγκη, ἀλλ' εἶναι κίνητρα ἅτινα αὐτὸς οὗτος ἔδωκεν εἰς ἑαυτὸν κατόπιν μεμελετημένης καὶ ὡρίμου σκέψεως, καὶ πρὸς τὰ ὁποῖα ἀφομοιοῦται, καὶ ἅτινα δὲν ἀποκρούει, ἀλλὰ καὶ δύναται νὰ ἐγκαταλείψῃ ἢ ἄλλως πῶς νὰ τροπολογήσῃ. Ἡ ἐλευθερία δὲν ἐδόθη ἡμῖν, αὕτη εἶναι κατάκτησις ἡμῶν αὐτῶν. Δὲν γεννόμεθα ἐλεύθεροι, ἀλλὰ μόνον σὺν τῇ ἰδιότητι ἵνα ἀποκατασταθῶμεν τοιοῦτοι, καὶ καθιστάμεθα ἐλεύθεροι χειραφετούμενοι ἐκ τῶν ἐγωϊστικῶν καὶ ὑλικῶν δελεασμάτων, καὶ ὁδηγὸν λαμβάνοντες, σκοπὸν καθολικὸν καὶ φιλάνθρωπον. Ἀλλ' ἂν ἡ ἐλευθερία δὲν ἦναι ἀπόλυτος, καὶ ἀντιτίθενται αὐτῇ φυσικοὶ νόμοι (οὓς ὅμως ἡ διάνοια καὶ ἡ ἐργασία κατὰ τὸ πλεῖστον δύνανται νὰ κατανικήσωσι, διότι π. χ. ἂν δὲν ἦναι δυνατὸν τῷ ἀνθρώπῳ νὰ κατεδαφίσῃ ἀκαριαίως μίαν οἰκίαν, ἢ νὰ διατρήσῃ ἓν ὄρος, νὰ καταβάλῃ τὴν ὁρμὴν τῶν ἀνέμων ἢ τῶν κυμάτων, πλὴν δὲν ἀποβαίνει αὐτῷ ἀδύνατον νὰ πράξῃ ταῦτα μικρὸν κατὰ μικρὸν) ἂν ὡσαύτως ἀντιτίθενται ἠθικοὶ νόμοι οἵτινες προΐστανται εἰς τὴν πορείαν τῆς ἱστορίας ἵνα μὴ διαταραχθῇ ἡ εὔτακτος πορεία τῶν πραγμάτων, καὶ μὴ ἐπέλθῃ ἡ σύγχυσις καὶ τὸ χάος, οἵτινες ἐξουδετεροῦσι τὰ σφάλματα τὰ πηγάζοντα ἐκ τῆς ἀμαθείας καὶ ἐκ τῆς καταχρήσεως τῆς ἐλευθερίας, ἐάν, λέγομεν, ἡ ἐλευθερία ἔχῃ ὅρια, πλὴν τὰ ὅρια παντὸς πράγματος οὐδένα δικαιοῦσι ν' ἀρνηθῇ τὴν ὕπαρξιν αὐτοῦ. Ἡ ἀληθὴς ἐλευθερία ἔγκειται εἰς τὸ ἀναγνωρίζειν καὶ προσαρμόζεσθαι πρὸς τοὺς νόμους τούτους, διότι οὕτω δυνάμεθα νὰ αἰσθανθῶμεν τὴν ἐνδόμυχον εὐφροσύνην ἥτις βεβαιοῖ ἡμᾶς ὅτι ἀνταπεκρίθημεν εἰς τὸν ἡμέτερον προορισμὸν καὶ εἰς ἣν ἐτάχθημεν θέσιν ἀπέναντι τῆς φύσεως. Θέλοντες ν' ἀντιταχθῶμεν πρὸς τοὺς νόμους τούτους θὰ εὕρωμεν εἰς τὴν ἐκ τῆς ἀντιστάσεως ἀναποφεύκτως ἐκπορευομένην ἀντίδρασιν μείζονα ἔτι περιορισμὸν τῆς ἐλευθερίας, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ τὴν πλήρη αὐτῆς ἀπώλειαν. Ἐὰν ἦναι ἀληθὲς ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἐλεύθερος οὔτε ὀφείλει εὐθύνας ἐπὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ πράξεων, ὁ ἔλεγχος τῆς συνειδήσεως θὰ ἦτο ψεῦδος (τὸν ἔλεγχον τοῦτον δέον νὰ μὴ συγχέωμεν πρὸς τὴν δυσαρέσκειαν ἣν αἰσθανόμεθα ὅταν διαπράττωμεν ἀκούσιόν τι λάθος, ἢ γινόμεθα θύματα βιαίων πράξεων) βεβαίως δὲ ἡ τύψις τοῦ συνειδότος θὰ ἦτο ψευδής, διότι αὕτη προϋποτίθησι τὴν ἐλευθέραν ἐνέργειαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ οὐχὶ τὴν ἐκ τῆς ἀνάγκης ἐκπορευομένην. Θὰ ἦτο ἀποτέλεσμα ἄνευ ἀναφορικῆς αἰτίας, ἀνυπόστατος δὲ θὰ ἦτο τότε καὶ ἡ ἀγαλλίασις ἣν αἰσθανόμεθα ὅταν ἐκποδὼν ποιοῦντες τὰς συμπαρομαρτούσας πονηρὰς περιστάσεις κατορθοῦμεν νὰ διαπράξωμεν ἔργον εὐποιΐας.

Ἀλλ' ἂν ὁ ὑλισμὸς ἀρνῆται τῷ ἀνθρώπῳ τὴν ἐλευθερίαν, δὲν δύναται ὅμως νὰ ἀρνηθῇ αὐτῷ τὸ γεγονὸς ὅπερ εἶναι ἄμεσος αὐτῆς ἀπόρροια καὶ ἐν ᾧ οὐδεὶς συμπαρομαρτεῖ διαλογισμὸς δυνάμενος νὰ ἀποπλανήσῃ αὐτὸ καὶ ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ ὕπατον θεμέλιον πάσης κρίσεως, τοῦ φιλοσόφου, τοῦ μαθηματικοῦ, τοῦ σοφοῦ καὶ ἀσόφου, ὅπερ ἐστὶν ἡ συνείδησις, ἢ ὡς λέγουσιν οἱ γερμανοὶ φιλόσοφοι ἡ ἐσωτερικὴ ἐπίγνωσις. Ἀλλά, προσθέτουσιν οἱ ὑλισταί, τὸ συνειδὸς εἶναι μηχανικὴ λειτουγία τοῦ ἐγκεφάλου, κατάστασις ἢ διάθεσις αὐτοῦ συνοδεύουσα μόνον τὴν ἐνέργειαν τὴν ἐπεγερθεῖσαν ἐξ ἐξωτερικῶν αἰτίων εἰς ἃ δὲν συμμετέχει. Τοιούτῳ τρόπῳ μὴ δυνάμενοι νὰ ἀρνηθῶσι τὴν ἀνεξάρτητον καὶ πνευματικὴν αὐτῶν ἐνέργειαν, προτιμῶσι τὸν παράλογον ἰσχυρισμὸν δι' οὗ ἀποκλείουσι πᾶσαν τοῦ συνειδότος σύμπραξιν πρὸς τὸ αἰσθητήριον ὄργανον ὅπερ παρήγαγεν αὐτό, ἀποδίδοντες τῷ ἐγκεφάλῳ κεχωρισμένην ἐνέργειαν ἥτις καταστρέφει τὴν ἑνότητα πρὸς ἣν ἀπαρεγκλίτως ῥέπει. Ἀλλ' ἔχειν συνείδησιν τῆς ἰδίας θελήσεως, δηλοῖ γινώσκειν ὅτι ἐγὼ εἰμὶ ὁ θέλων καὶ οὐχὶ ἕτερος. Καὶ ὅταν ἔτι ἀναγκάζομαι, ἔν τισι περιπτώσεσι, νὰ ἐνεργήσω ἐναντίον τῆς θελήσεώς μου ἐξ αἰτίων ἀναποδράστων, πάλιν ἀναγνωρίζω ὅτι ταῦτα δὲν ἀπαρροφῶσιν ὅλον τὸ ὄν μου, διότι ἄλλως δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ ἐννοήσῳ ταῦτα, μένει δὲ ἐν ἐμοὶ πάντοτε ὁ πόθος, ἂν καὶ ἀσθενής, νὰ ἐνεργήσω τὸ ἐναντίον.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο, ἐν ᾧ εὕρηνται ἀντιμέτωποι ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ πάθος, μοὶ παρέχει τὴν ἀπόδειξιν ὅτι ἐγὼ εἰμὶ ὃν πεπροικισμένον δι' ἐλευθερίας, ἀλλοῖον τῶν γεγονότων ὧν δοκιμάζω τὴν ἐπίδρασιν, διότι τὰ δύω ἀντίθετα γεγονότα οὐδέποτε δύνανται νὰ παραχθῶσιν ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς αἰτίας. Ψευδὲς εἶναι ὡσαύτως καὶ τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν ὑπερμάχων τῶν ὑλιστικῶν δοξασιῶν, ὅτι ὁ λίθος βαλλόμενος εἰς τὸ κενόν, ἂν εἶχε συνείδησιν ἑαυτοῦ θὰ ἐνόμιζεν ὅτι κινεῖται ἀφ' ἑαυτοῦ ἐξ ἰδίας ὠθήσεως, διότι θὰ προέκυπτεν ἡ ἐναντία ἀπόδειξις ἅμα ὁ λίθος οὗτος ἐπειρᾶτο νὰ ἀναχαιτίσῃ τὴν κίνησίν του, ἢ νὰ ἀλλάξῃ τὴν πορείαν του, ἐν αἷς περιπτώσεσι θὰ κατενόει τὸ ὅτι δὲν δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ θὰ ἐπείθετο ὅτι ὑπείκει εἰς ἀνωτέραν δύναμιν ὑπάρχουσαν ἐκτὸς ἑαυτοῦ. Ἀποδεκτῆς γενομένης τῆς συνειδήσεως ἥτις ἐστὶ τὸ κάτοπτρον ἐφ' οὗ ἀντανακλῶσι πᾶσαι αἱ ἰδιότητες καὶ ἐνέργειαι τῆς ψυχῆς, συναποτελεῖται τὸ ὅλον πνευματικὸν ὄν, διότι ἡ συνείδησις φέρει μεθ' ἑαυτῆς τὴν φαντασίαν ἥτις ἐστὶν αὐτὴ ἡ συνείδησις ἢ ἡ ἐσωτερικὴ ἐπίγνωσις, ἐν παρατάσει ἐνεργείας, τὴν μνήμην ἥτις ἐστὶν αὐτὴ ἡ συνείδησις ἐν ἀνανεώσει, καὶ ἐπὶ τέλους, τὸ λογικὸν ὅπερ ἐστὶν αὐτὴ ἡ συνείδησις ἐν διαρκεῖ λειτουργίᾳ. —

Ἐν Τεργέστῃ.

ΤΑ ΠΤΗΝΑ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΠΟΛΕΩΝ.

Ἀπορίας ἄξιον εἶναι, ὅτι ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσι τῆς Εὐρώπης διαιτῶνται πλέον τῶν 50 εἰδῶν πτηνῶν, ζώντων ἐν πλήρει ἐλευθερίᾳ καὶ ἐν οἰκειότητι πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Μεταξὺ τῶν πτηνῶν τούτων ὁ πυργίτης (σπουργίτης) κατέχει ἀναμφιβόλως τὴν πρώτην θέσιν. Πανταχοῦ τὸ πτηνὸν τοῦτο ἀναζητεῖ τὴν γειτονίαν τοῦ ἀνθρώπου, τόσον ἐν Εὐρώπῃ ὅσον καὶ ἐν Αὐστραλίᾳ, ἐν Νέᾳ Ζηλανδίᾳ καὶ ἐν τῇ βορείῳ Ἀμερικῇ, ἔνθα πρὸ ὀλίγων μόνον ἐτῶν εἰσήχθη. Καὶ ὅμως τὸ μικρὸν τοῦτο πτηνὸν, τὸ ὁποῖον τοσαύτας προσφέρει ἡμῖν ὑπηρεσίας, ἐσυκοφαντήθη καὶ συκοφαντεῖται οἰκτρῶς. Περὶ αὐτοῦ λέγει ὁ διάσημος Βυφφών· "Οἱ πυργῖται εἶναι ὡς οἱ μῦς, προσκεκολλημένοι εἰς τὰς κατοικίας μας· παρακαλουθοῦσι τὸν ἄνθρωπον ὅπως ζῶσι δαπάναις αὐτοῦ· ἐκ φύσεως ὄντες ὀκνηροὶ καὶ λαίμαργοι, ζητοῦσι τὴν τροφήν των ἐπὶ τῶν παρεσκευασμένων φαγητῶν, δηλ. ἐπὶ τῆς ἰδιοκτησίας ἡμῶν· οἱ σταῦλοι ἡμῶν, οἱ ἀχυρῶνες, οἱ περιστερῶνες καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ μέρη, ὅπου ἡμεῖς θέτομεν τοὺς κόκκους ἡμῶν, εἶναι οἱ τόποι ἔνθα κατὰ προτίμησιν διαμένουσι, καὶ ἐπειδὴ εἶναι καὶ ἀδηφάγοι καὶ πολυπληθεῖς, πολλὰς προξενοῦσι ζημίας . . . Εἶναι ἐν γένει ζῶα πανταχοῦ παρόντα καὶ οὐδὲν ὠφελοῦντα." Καὶ ὅμως σήμερον εἶναι ἀποδεδειγμένον ὅτι οὐχὶ μόνον δὲν τρώγουσιν ὅσον ὑπέθεσάν τινες, ἀλλὰ καὶ ὅτι, ἰδίως τὴν ἄνοιξιν, θηρεύουσι καὶ καταστρέφουσι πλῆθος βλαβερῶν ἐντόμων καὶ πρὸ πάντων τὰς μηλολόνθας (κανθάρους) καὶ τοὺς σκώληκας αὐτῶν. Ὁ Ἄγγλος ὀρνιθολόγος Margillivray διατείνεται ὅτι ἄνευ τῶν πυργιτῶν τὰ πέριξ τοῦ Λονδίνου οὐδὲ ἓν λάχανον θὰ ἠδύναντο νὰ παράγωσι, καὶ ὁ Γάλλος Chatel, ὁ ἔνθερμος τῶν πυργιτῶν συνήγορος, ἀποφαίνεται ὅτι ὁ πυργίτης εἶναι δι' αὐτὸν τὸ ὠφελιμώτερον τῶν ἐντομοφάγων. Εἰς ἀπόδειξιν τούτου ἔρχεται καὶ τὸ περιστατικόν, ὅτι εἰς πολλὰς πόλεις, ἐν αἷς ἡ καταστροφὴ τῶν πυργιτῶν ἐνετέλλετο ἐπὶ ἀμοιβῇ, οὐ μόνον ἡ διάταξις αὕτη κατηργήθη, ἀλλὰ καὶ ὁ πολλαπλασιασμὸς αὐτῶν διηυκολύνθη.

Ἔχουσιν ὅμως καὶ οἱ πυργῖται τὰ ἐλαττώματά των· εἶναι θορυβώδεις, φιλόνεικοι καὶ ἀδηφάγοι. Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν μένουσιν ἐπὶ τῶν στεγῶν ἢ ἐν τοῖς ὁδοῖς τρώγοντες πᾶν τὸ ῥιπτόμενον ἢ πίπτον κατὰ γῆς, τὸ δὲ ἑσπέρας ἀναζητοῦντες τὸ κατάλυμμά των ἐπὶ τῶν δένδρων, προξενοῦσι θόρυβον εἰς ἄκρον ἐνοχλητικόν. Τὸ ἔαρ αἱ ἔριδές των εἶναι σοβαρώτεραι· οἱ ἄρρενες πυργῖται, ὑπὸ τῆς ἀντιζηλίας κεντούμενοι, συγκροτοῦσιν λυσσώδεις μονομαχίας, καθ' ἃς ἄφθονοι εἶναι αἱ πληγαὶ ἑκατέρωθεν. Κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους ἐπιτίθενται οἱ πυργῖται καὶ κατὰ τῶν χελιδόνων, ὧν ποθοῦσι τὰς φωλεάς, ἀλλὰ κατὰ τῶν χελιδόνων μαχόμενοι δὲν ἐξέρχονται πάντοτε νικηταί. Ἐν τοῖς ἀγροῖς θηρεύουσι τοὺς σπόρους, ἐν ταῖς αὐλαῖς τρώγουσι τοὺς κόκκους, τοὺς χρησιμεύοντας εἰς τροφὴν τῶν ὀρνίθων· ἅμα δὲ ἴδωσι κρεμάμενον ἔξωθεν τοῦ παραθύρου κλωβίον καναρίου ἢ ἀκανθυλλίδος (καρδερίνας), ἀμέσως σπεύδουσι πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, καὶ ἀφ' οὗ καλῶς βεβαιωθῶσιν ὅτι οὐδαμόθεν ἐπίκειται αὐτοῖς κίνδυνος, καταβροχθίζουσι τὴν τροφὴν τοῦ αἰχμαλώτου πτηνοῦ, τὸ ὁποῖον μάτην προσπαθεῖ ν' ἀποκρούσῃ τὸν ἀδηφάγον παράσιτον. Ἐν τοῖς ζωολογικοῖς κήποις τόσον θρασεῖς καθίστανται οἱ πυργῖται, ὥστε πολλάκις καὶ εἰς τοὺς λάκκους τῶν ἄρκκων καὶ εἰς τὰ κλωβία τῶν ἀγρίων ζώων εἰσέρχονται, ζητοῦντες ἢ τεμάχιον ἄρτου ἢ ἄλλο τι φαγώσιμον. Ἰδίως ὅμως τέρπονται οἱ πυργῖται ἐν τοῖς δημοσίοις περιπάτοις καὶ κήποις, ἔνθα οἱ τρώγοντες παῖδες σκορπίζουσι τὰ ψιχία τοῦ ἄρτου τῇδε κἀκεῖσεν· ἐκεῖ εὑρίσκουσι καὶ τερπνὰ καταλύμματα διὰ τὴν νύκτα εἰς τοὺς κλάδους τῶν πυκνοφύλλων δένδρων καὶ πρόχειρον ἔχουσι τὸ λουτρόν των ἐν ταῖς δεξαμεναῖς. Ἐν καιρῷ χειμῶνος ὅμως ὁ βίος αὐτῶν καθίσταται δυσκολώτερος, διότι καὶ τὰ δένδρα εἶναι ξηρὰ καὶ οἱ διαβάται ὀλίγοι· τότε δὲ εὑρίσκουσι καταφύγιον ὑπὸ τὰς στέγας καὶ εἰς τὰς σχισμάδας τῶν τοίχων.

Ἕνεκα τῆς εὐζωΐας, ἣν διάγουσιν ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσιν οἱ πυργῖται, καὶ τῆς σχετικῆς ἀσφαλείας, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν καταπληκτικῶς πολλαπλασιάζεται· ὑπελόγισάν τινες ὅτι ἐν Παρισίοις ὁ ἀριθμὸς εἶναι τριπλάσιος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων.

Ἐκτὸς τῶν πυργιτῶν καὶ αἱ περιστεραὶ πολλαπλασιάζονται ἐν ταῖς πόλεσι καὶ ἐξημε-

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΛΕΤΤΗΣ.

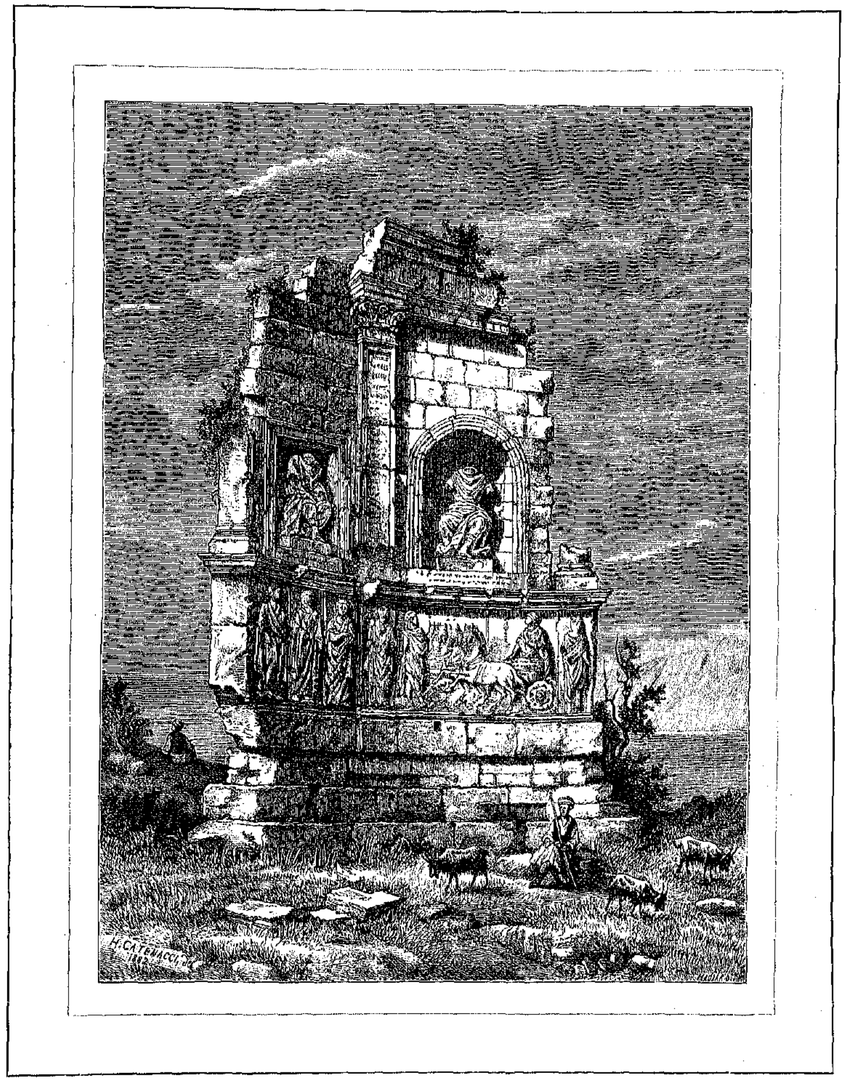

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΑΠΠΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

ροῦνται. Ἀλλ' ἡ θήρα δεκατίζει πολὺ τὰ πτηνὰ ταῦτα πρὸ πάντων ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς πόλεσιν· ἐν Ἀνατολῇ ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα· ἐκεῖ οὐ μόνον δὲν φονεύονται, ἀλλ' εὑρίσκουσι καὶ ἀναπαυτικὰ καταλύμματα ἐν τοῖς πύργοις καὶ τοῖς ὑψηλοῖς ὀρόφοις τῶν οἰκιῶν. Ὁ διάσημος ὀρνιθολόγος Βρεημ, ὁ πρὸ μικροῦ ἀποθανών, εἶδεν ἐν τῇ Ἄνω Αἰγύπτῳ διαφόρους τοιούτους τεχνητὰς φωλεάς, ἃς οἱ κάτοικοι κατεσκεύαζουσι διὰ τὰς περιστεράς.

Καὶ τοὺς γερανούς, τὰ διαβατικὰ πτηνά, τὰ τόσον εὐκόλως ἐξημεροῦμενα, ἠδύνατό τις νὰ προσελκύσῃ εἰς τὰς μεγάλας πόλεις τῆς Ἑσπερίας, ἀρκεῖ μόνον νὰ μετεχειρίζετό τις περιποιήσεις τινάς. Ἐν Ἀλσατίᾳ οἱ χωρικοί, ἐννοοῦντες πόσας ὑπηρεσίας παρέχουσιν αὐτοῖς οἱ γερανοὶ διὰ τῆς καταστροφῆς τῶν ἐντόμων, τῶν σκωλήκων καὶ ἑρπετῶν, πειρῶνται νὰ προσελκύσωσιν αὐτοὺς τοποθετοῦντες ἐπὶ τῶν καπνοδόχων τῶν οἰκιῶν ἢ ἐπὶ τῆς στέγης τῶν ἐκκλησιῶν παλαιόν τινα τροχὸν ἢ τεμάχιον σανίδος. Εὐγνωμονοῦντες διὰ τὴν περιποίησιν ταύτην οἱ γερανοὶ κτίζουσιν ἐνταῦθα τὰς φωλεάς των καὶ ἐπανέρχονται ἑκάστοτε τὸ ἔαρ. Τοιαῦται φωλεαὶ ἐσώζοντο ἀκόμη πρό τινων ἐτῶν ἔν τινι συνοικίᾳ τοῦ Στρασβούργου πρὸς δυσμὰς τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ. Συχναὶ εἶναι αἱ ῥήξεις μεταξὺ τῶν γερανῶν· ὁ κ. Μάρτναρ διηγεῖται ὅτι ζεῦγος νέων γερανῶν, ἐγκατασταθὲν ἐπὶ καπνοδόχου τινός, ἤρξατο κτίζον τὴν φωλεάν του διὰ τῶν ἀχύρων, τὰ ὁποῖα ἐλάμβανεν ἢ μᾶλλον ἔκλεπτεν ἐκ τῶν πλησίον φωλεῶν· ἀλλ' ἡμέραν τινὰ διώδεκὰς γερανῶν ἐπέπεσε κατ' αὐτοῦ, κατέστρεψε τὴν νέαν οἰκοδομὴν καὶ διεσκόρπισε τὸ ὑλικόν. Ἑκάστη φωλεὰ γερανῶν δὲν περιέχει συνήθως πλέον τῶν τριῶν νεοσσῶν, σπανίως πέντε· ὁσάκις τὰ νεοσσὰ εἶναι πέντε

μεγάλους καταβάλλουσιν οἱ γονεῖς κόπους νὰ διαθρέψωσι τὰ τέκνα των· πρὸς τοῦτο διατρέχουσιν ἐπὶ ἡμέρας ὅλας τοὺς ἀγροὺς συλλέγοντες σκώληκας, ἀκρίδας, σαύρας καὶ μικροὺς μῦς.

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΑΠΠΟΥ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 325.)

ΕΠΙ τοῦ λόφου τοῦ Μουσείου, τοῦ ἀντικρύζοντος τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ὑψοῦται μνημεῖον καταρρεῦσαν ἐν μέρει, οὗ ὅμως ἡ ὄψις δὲν μετεβλήθη οὐσιωδῶς ἀφ' ὅτου πρῶτοι οἱ περιηγηταὶ Spon καὶ Wheler περιέγραψαν αὐτό. "Εἶναι μαρμάρινον τείχωμα σχηματίζον ἐλαφρὸν ἡμικύκλιον· ἐπὶ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ τῆς ἐστραμμένης πρὸς τὴν πόλιν παρίσταται ἐν ἀναγλύφῳ θριαμβευτικὸν τέθριππον, οὗ προηγοῦνται μορφαί τινες καὶ ἕπεται Νίκη. Τὸ ἄγαλμα τοῦτο τῆς Νίκης κακῶς ἐξέλαβόν τινες ὡς βάρβαρον αἰχμάλωτον. Ἄνωθεν τοῦ τεθρίππου τούτου ἐν κοίλῳ ἢ ναϊδίῳ εἶναι ἄγαλμα, κάτωθεν τοῦ ὁποίου σώζεται ἡ ἑξῆς ἐπιγραφὴ γράμμασιν ἑλληνικοῖς· "Φιλόπαππος Ἐπιφάνους Βησαιεύς." Δεξιᾷ ὑπάρχει ἕτερον ὅμοιον κοῖλον, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκεται ἡ ἐπιγραφή· "Βασιλεὺς Ἀντίοχος ὁ Ἀντιόχου." Καὶ πρὸς τ' ἀριστερὰ τὸ αὐτὸ βεβαίως θὰ ἦτο χάριν τῆς συμμετρίας· ἀλλὰ πρὸς τὸ μέρος τοῦτο τὸ μνημεῖον κατέπεσεν." Ἐκ τῶν δύο παραστάδων ἡ μία μόνον σώζεται, ἐπ' αὐτῆς δὲ ἀναγινώσκεται μακρὰ λατινικὴ ἐπιγραφή, ἔχουσα ἐν μεταφράσει ὡς ἑξῆς· "Γάϊος Ἀντίοχος, Φιλόπαππος, υἱὸς Γαΐου, ἐκ τῆς Φαβίας φυλῆς, ὕπατος, ἀδελφὸς Ἀρβάλης, διορισθεὶς ἐν τοῖς πραιτωριανοῖς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Καίσαρος Νέρβα Τραϊανοῦ, τοῦ καλλίστου Αὐγούστου, τοῦ θριαμβεύσαντος ἐπὶ τῶν Γερμανῶν καὶ Δακῶν." "Ὁ περιηγητὴς Spon ἐνόμισεν ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἐποιεῖτο μνείαν τῶν ἀξιωμάτων καὶ προτερημάτων τοῦ Φιλοπάππου, οὗ τὸ ὄνομα ἀναφέρεται ὑπὸ τὸ μεσαῖον ἄγαλμα. Βραδύτερον ὅμως ὁ Ἄγγλος Stuart εὗρεν ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τὴν χρονολογίαν τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ μνημείου, ἣν ὁρίζει μεταξὺ τοῦ ἔτους 109 και 111 μετὰ Χριστόν. Ἀπίθανον εἶναι, ἐπιγραφὴ κεχαραγμένη ἐπὶ ὑψηλῆς παραστάδος ν' ἀναφέρηται εἰς πρόσωπον, εἰς τιμὴν τοῦ ὁποίου ἀνηγέρθη μαυσωλεῖον μεγαλοπρεπὲς τοσοῦτον. Ἴσως ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἐχαράχθη βραδύτερον, ὅτε κατετέθη ἐν τῇ ὑπὸ τὸ μνημεῖον κρύπτῃ ὁ νεκρὸς μέλους τινὸς τῆς αὐτῆς οἰκογενείας. Φυσικώτερον εἶναι νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὸ ἐν τῷ μέσῳ ἄγαλμα παρίστα τὸν ἔνδοξον ἄνδρα, εἰς οὗ τὴν τιμὴν ἀνηγέρθη τὸ μνημεῖον καὶ ὅτι τὰ δύο μικρότερα ἀγάλματα ἀμφοτέρωθεν ἦσαν τὸ μὲν τὸ τοῦ πατρός του Ἀντιόχου τοῦ Δ'. τοῦ Ἐπιφανοῦς καὶ ἑτέρου ἡγεμόνος ἐκ τῶν προγόνων αὐτοῦ. Τὸ δὲ ἀνάγλυφον ὑπὸ τὸ ἄγαλμα παριστᾷ οὐχὶ τὸν θρίαμβον τοῦ Τραϊανοῦ, ὡς ἐνομίζετο, ἀλλὰ μᾶλλον τὸν τοῦ Τίτου μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Ἱερουσαλήμ, ἧς συμμετέσχε καὶ ὁ Ἀντίοχος Δ'. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος διετήρησε τὸ κράτος του μέχρι τοῦ 72 μ. Χρ., ὅτε ἐνοχοποιηθεὶς ὡς συμμαχήσας μετὰ τῶν Πάρθων, κατελύθη ὑπὸ τοῦ Βεσπασιανοῦ, ὅστις διέταξεν αὐτὸν νὰ μεταβῇ εἰς Ῥώμην. Ὁ Ἀντίοχος οὗτος εἶχε δύο υἱούς, τὸν Ἐπιφάνη καὶ τὸν Καλλίνικον. Καὶ ὁ μὲν Καλλίνικος υἱοθετήθη ὑπὸ ῥωμαϊκῆς τινος οἰκογενείας· ὁ δὲ Ἐπιφάνης ἐγένετο, ὡς φαίνεται, πολίτης Ἀθηνῶν ἐγγραφεὶς ἐν τῷ δήμῳ τῆς Βήσης, κειμένῳ πρὸς νότον τῆς Ἀττικῆς καὶ ἀνήκοντι εἰς τὴν Ἀντιοχίδα φυλήν. Αὐτὸν βεβαίως ὑπαινίττεται ὁ Παυσανίας, ὅτε ὁμιλῶν περὶ τοῦ λόφου τοῦ Μουσείου λέγει· (Ἀττικ. 25) "Ἔστι δὲ ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ ἀρχαίου τὸ Μουσεῖον, ἀπαντικρὺ τῆς ἀκροπόλεως λόφος, ἔνθα Μουσαῖον ᾄδειν καὶ ἀποθανόντα γήρᾳ ταφῆναι λέγουσιν· ὕστερον δὲ καὶ μνῆμα αὐτόθι ἀνδρὶ ᾠκοδομήθη Σύρῳ."

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΛΕΡΜΟΝΤΩΦ.

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΔΑΙΜΟΝΟΣ.

Ἓν τῶν ὑψηλοτέρων ποιητικῶν ἔργων τοῦ μεγάλου τῆς Ῥωσσίας ποιητοῦ Λέρμοντωφ εἶναι τὸ ἐπιγραφόμενον „Ὁ ἥρως τῶν ἡμετέρων χρόνων", ὅπερ ἐτονίσθη ὑπὸ τοῦ διασήμου μουσουργοῦ Rubinstein ἐν τῷ μελοδράματι „Ὁ Δαίμων". Ἐν τῷ ποιήματι τούτῳ, ἐν ᾧ καταφαίνεται ἡ ὄντως δαιμόνιος εὐφυΐα τοῦ Λέρμοντωφ, μία τῶν ὡραιοτέρων περικοπῶν εἶναι ἐκείνη, ἐν ᾗ ὁ δαίμων ὁρκίζεται εἰς τὴν Ταμάραν τὸν ἔρωτά του. Τὸν ὅρκον τοῦτον δημοσιεύομεν ἐνταῦθα ἐν μεταφράσει.

Ὀμνύω εἰς τὴν ἀρχικὴν τῆς Πλάσεως ἡμέραν,
Ὀμνύω εἰς τὴν φοβεράν, ὑστάτην τῆς στιγμήν.
Ὀμνύω εἰς τὸ ὄνειδος τῆς μαύρης ἁμαρτίας
Καὶ εἰς τὸν μέγαν θρίαμβον τοῦ ἄκρου ἀληθοῦς.
Ὀμνύω εἰς τῆς πτώσεως τὴν ἀλγεινὴν πικρίαν
Καὶ εἰς τῆς νίκης τὸ βραχὺ καὶ τὸ ἀπατηλόν·
Ὀμνύω εἰς τὸ θέλγητρον τῆς συνεντεύξεώς μας
Καὶ εἰς τοῦ χωρισμοῦ ἡμῶν τὴν θλιβερὰν στιγμήν.
Ὀμνύω εἰς τὰ τάγματα ἁπάντων τῶν πνευμάτων,
Καὶ εἰς τὴν τύχην τῶν πολλῶν, πιστῶν μου ἀδελφῶν.
Ὀμνύω εἰς τῶν ἀπαθῶν ἀγγέλων τὰς ῥομφαίας,
Τῶν ἀκοιμήτων πάντοτε, ἀρχαίων μου ἐχθρῶν.
Ὀμνύω εἰς τὸν Οὐρανόν, ὀμνύω εἰς τὸν Ἅδην,
Εἰς πᾶσαν ἱερότητα γηΐνην καὶ εἰς σέ!
Ὀμνύω εἰς τὸ ὕστατον τοῦ ὀφθαλμοῦ σου βλέμμα,
Καὶ εἰς τὸ πρῶτον δάκρυ σου ὀμνύω τὸ θερμόν·
Εἰς τὴν πνοὴν τὴν δροσερὰν τοῦ χείλους σου ὀμνύω,
Κι' εἰς τὸ στιλπνὸν τῆς κόμης σου, τῆς λείας, ἁπαλῆς·
Ὀμνύω εἰς τὰ βάσανα καὶ εἰς τὴν εὐτυχίαν,
Εἰς τὸν θερμόν μου ἔρωτα ὀμνύω τὸν βαθύν!
Παρῄτησα τὰς παλαιάς, φρικτὰς ἀντεκδικήσεις·
Τὰς σκέψεις μου παρῄτησα τὰς φαύλας, σκοτεινάς·
Τὸ μαῦρον δηλητήριον δολίας κολακείας
Δὲν θὰ ταράξῃ τοῦ λοιποῦ πνεῦμά ποτε οὐδέν·
Ζητῶ μετὰ τοῦ οὐρανοῦ ἀγάπην καὶ φιλίαν·
Νὰ ἀγαπήσω νῦν ζητῶ καὶ νὰ προσευχηθῶ·
Εἰς τὸ καλὸν ἐπιθυμῶ μὲ ζέσιν νὰ πιστεύσω,
Καὶ μὲ τῆς μετανοίας μου τὸ δάκρυ τὸ ἁγνὸν
Ἀπὸ τοῦ ἀνταξίου σου μετώπου θέλω σβέσει
Τὰ ἴχνη τοῦ ἁγίου σου πυρὸς τὰ φλογερά. —
Ὁ κόσμος πλέον ἐν ἁγνῇ, ἠρέμῳ ἡσυχίᾳ
Ἂς ἐξανθίσῃ τοῦ λοιποῦ, ἀπέχοντος ἐμοῦ!
Ὦ! πίστευσε, Ταμάρα μου· εἶμαι ἐγὼ ὁ μόνος,
Ὅστις καλῶς σ' ἐννόησεν, ὅστις σὲ ἐκτιμᾷ,
Ὡς εἴδωλον σ' ἐξέλεξα, ὡς ἱερὰν εἰκόνα,
Καὶ καταθέτω νῦν πρὸ σοῦ ἐνταῦθα τὴν ἀρχήν.
Τὸν ἔρωτά σου δώρημα καὶ μόνον περιμένω,
Καὶ τὴν αἰωνιότητα λαβὲ ἀντὶ στιγμῆς.
Πίστευε εἰς τὸν ἔρωτα, πίστευε εἰς τὸ μῖσος·
Εἰμὶ ὁ ἀμετάβλητος, ὁ μέγας, ἰσχυρός.
Ἐγὼ ὁ πανελεύθερος, τὸ τέκνον τοῦ Αἰθέρος,
Θὰ μεταφέρω σε μακράν, εἰς σφαίρας ὑψηλάς·
Ἐκεῖ θὰ ἦσαι πρώτη μου καὶ φίλη καὶ ἀγάπη,
Καὶ τοῦ Παντὸς ἡ ἄνασσα θὰ ἦσαι μόνον σύ.
Ἐκεῖθεν ἀδιάφορος τὸν κόσμον θὰ προσβλέπῃς,
Ὅπου οὐδ' εὐτυχία τις ὑπάρχει ἀληθής,
Ὅπου κι' αὐτὴ ἡ καλλονὴ διάρκειαν δὲν ἔχει,
Ὅπου μόνον ἐγκλήματα, λῦπαι καὶ στεναγμοί·
Ὅπου τὰ πάθη ποταπὰ ἐξουσιάζουν μόνον,
Οὐδεὶς ἀφόβως ἀγαπᾷ, μάτην οὐδεὶς μισεῖ. —
Ἢ ἀγνοεῖς τί εἶν' αὐτὸς ὁ φλογερὸς ὁ ἔρως,
Ἡ στιγμιαία ἔξαψις, ὁ ἔρως τῶν ἀνδρῶν;
Κυματισμός, ἀναβρασμὸς τοῦ αἵματος τοῦ νέου!
Πλὴν αἱ στιγμαὶ παρέρχονται· τὸ αἷμα τὸ θερμὸν
Παγόνει. Τίς θὰ ἀντιστῇ; ποῖος θὰ ὑπομείνῃ
Τὴν νέαν πάλιν ἔξαψιν, τὸν νέον χωρισμόν;
Τίς εἰς τοὺς κόπους θ' ἀντιστῇ; τίς καὶ εἰς τὰς πικρίας,
Καὶ εἰς τὴν ἰδιότροπον, ἀπατηλὴν ὁρμήν; —
Ὢ ὄχι! Σοὶ δὲν πέπρωται, ἀγαπητή μου φίλη,
Νὰ μαρανθῇς σιωπηλὴ ἐν κύκλῳ σκοτεινῷ,
Δούλη σὺ βαναυσότητος, ἀξέστου, χαμαιζήλου,
Ἐν μέσῳ τρόμων, ἀπειλῶν, φίλων κακῶν κ' ἐχθρῶν,
Ἐν μέσῳ φόβων περιττῶν, προσδοκιῶν ματαίων,
Ἐν μέσῳ κόπων διαρκῶν βαρέων καὶ κενῶν!
Ὄπισθεν τείχους ὑψηλοῦ ἐν μαύρῃ διαθέσει
Δὲν θὰ σβεσθῇς, Ταμάρα μου, ἀμέτοχος παθῶν,
Εἰς προσευχὰς ἀνωφελεῖς, μακρὰν εὑρισκομένη
Καὶ τῶν ἀνθρώπων τῶν θνητῶν, μακρὰν καὶ τῶν θεῶν!
Ὢ ὄχι! Πλάσμα θεῖον σύ! Ἄλλη σὲ περιμένει
Τύχη, καὶ ἄλλη βάσανος, ἄλλων παθῶν βυθός.
Ὤ! ἄφες, ἄφες ὅλους σου τοὺς παρελθόντας πόθους,
Ἄφες τον εἰς τὴν τύχην του, τὸν κόσμον τὸν σκληρόν·
Ἐγὼ δὲ εἰς ἀντάλλαγμα καὶ ἄβυσσον γενναίων
Θὰ σοὶ ἀνοίξω γνώσεων, καὶ τάγματα πολλὰ
Πνευμάτων, ὑπηρέτας σου, πιστῶν μου ἀκολούθων,
Θὰ σοὶ κομίσω πρόθυμα καὶ πρὸ τῶν σῶν ποδῶν·
Θεραπαινίδων ὅμιλον, μαγευτικῶν, ὡραίων
Θὰ σοὶ προσφέρω, φίλη μου, προθύμων κ' ἐλαφρῶν.
Ἀπὸ τὸ ἄστρον τῆς αὐγῆς, τὸ ἀπαστράπτον ἄστρον
Θὰ πλέξω στέφανον ἐγώ, ὡραῖον καὶ χρυσοῦν·
Θὰ δρέψω δρόσον τῆς νυκτὸς ἀπὸ τὰ ἄνθη ὅλα,
Καὶ θὰ ποτίσω ἐλαφρῶς τὸν στέφανον μ' αὐτήν·
Μὲ μίαν τοῦ ἡλίου δὲ τοῦ δύοντος ἀκτῖνα,
Ὡς μὲ ταινίαν ἁπαλὴν τὴν μέσην τὴν λεπτὴν
Θὰ σοὶ τυλίξω· μὲ πνοὴν ἔμπλεων ἀρωμάτων
Θὰ ῥάνω τὸν ἀέρα σου, ὃς σὲ περικυκλοῖ·
Ἀπαύστως δὲ μὲ μουσικῆς γλυκεῖαν ἁρμονίαν
Θὰ σοὶ θωπεύω ἐλαφρῶς, φίλη, τὴν ἀκοήν.
Ἀνάκτορα πολυτελῆ, μεγάλα θὰ σοὶ κτίσω
Ἀπὸ στιλπνοὺς ἀδάμαντας καὶ ἤλεκτρον λεπτόν.
Εἰς τὸν βαθὺν θὰ βυθισθῶ πυθμένα τῆς θαλάσσης,
Πέραν κι' αὐτῶν τῶν ὑψηλῶν θὰ ὑψωθῶ νεφῶν,
Καὶ θὰ σοὶ δώσω πάντα — ναί! πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ,
Ἀρκεῖ νὰ μ' ἀγαπᾷς! . . .

Ἰ. Π.

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ.

ΟΙ ΔΡΟΜΕΙΣ.

ΕΝ τῶν περιεργοτέρων παραδειγμάτων τῶν ἀποτελεσμάτων ἅπερ δύναται νὰ παράσχῃ ἡ ὤθησις ἐφαρμοζομένη ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, εἶναι τὸ τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος δρομέων ἢ πεζοδρόμων. Ἐν ᾧ ἡμεῖς, οἱ ἄνθρωποι τοῦ πολιτισμοῦ, ὁσάκις ἀνερχόμεθα δρομαίως εἰς ὕψος τεσσάρων ἢ πέντε πατωμάτων ἢ προσπαθοῦμεν νὰ φθάσωμέν τινα ἐν τῇ ὁδῷ,

ἀσθμαίνομεν, ἱδρώνομεν καὶ εἴμεθα κατάκοποι, ὁ ἐξ ἐπαγγέλματος δρομεὺς δύναται νὰ βαδίζῃ ἢ καὶ νὰ τρέχῃ ἐπὶ ὥρας ὁλοκλήρους χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ τὴν ἐλαχίστην κόπωσιν, ὥστε πράγματι ἀπορεῖ τις, ἂν ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐπλάσθη ὑπὸ τῆς φύσεως ὅμοιος πρὸς ἡμᾶς. Πολλάκις διαγωνισμοὶ δρόμου ἐξετελέσθησαν καὶ ἐκτελοῦνται ἐν ταῖς πόλεσι, καὶ ἐσχάτως ἀκόμη ἐν Παρισίοις ἔτρεχον ἄνθρωποι καλούμενοι ποτὲ μὲν ὁ ἄνθρωπος κεραυνός, ἢ ὁ ἄνθρωπος σπινθήρ, ἢ ὁ ἄνθρωπος σιδηροδρομικὴ μηχανή, οἵτινες μετέβαινον τρέχοντες ἀπὸ Παρισίων εἰς Βερσαλλίας, ἤτοι ἐν ἀνόδῳ καὶ καθόδῳ ὡς ἔγγιστα τεσσαράκοντα χιλιόμετρα. Ἡ ἀναχώρησις τοῦ δρομέως γίνεται ἐν ἐπισημότητι παιανιζούσης μουσικῆς· τὸν δρομέα παρακολουθοῦσι καὶ ἄλλοι, φοροῦντες τὴν αὐτήν, ὡς αὐτός, στολὴν καὶ ἅμαξαι, ἐν αἷς κάθηνται οἱ μάρτυρες καὶ τέλος καὶ πλῆθος ἄλλων, νέων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, οἵτινες φωνάζουσιν ἐνθουσιωδῶς καὶ δεικνύουσι διάθεσιν νὰ παρακολουθήσωσι μέχρι τοῦ τέρματος. Μετ' ὀλίγον ὅμως ἡ ζωηρὰ αὕτη συνοδεία ἀραιοῦται, καὶ οἱ πλεῖστοι κεκμηκότες παραιτοῦνται τοῦ δρόμου, καὶ μόνον οἱ δρομεῖς ἀκολουθοῦσι τὸν δρόμον συνοδευόμενοι ὑπὸ τῶν ἐφ' ἁμάξης μαρτύρων καὶ κριτῶν. Τῶν δρομέων τούτων τινὲς διέτρεξαν τὴν μεταξὺ Παρισίων καὶ Βερσαλλίων ἀπόστασιν ἐν διαστήματι 2½ ὡρῶν, ἤτοι ἓν ὅλον χιλιόμετρον εἰς διάστημα 3½ λεπτῶν τῆς ὥρας. Ἡ ταχύτης αὕτη ὑπερβαίνει τὴν τῶν ἄλλοτε ταχυδρομικῶν ἁμαξῶν. Εἷς νέος ἁμαξοποιὸς περιέτρεξε πρό τινος τὴν πόλιν τῶν Παρισίων, 44 χιλιόμετρα, ἐν διαστήματι 2 ὡρῶν καὶ 57 λεπτῶν. Ἄλλοτε ὁ δρόμος γίνεται κυκλικῶς, ὥστε οἱ θεαταὶ βλέπουσιν ὅλας τὰς περιπετείας· δρομεὺς Γάλλος περιέτρεξεν ἐσχάτως ἑβδομηκοντάκις ἐν μιᾷ ὥρᾳ τὴν πλατεῖαν τῆς ἀγορᾶς ἐν Ἁγίῳ Γερμανῷ, ἤτοι 17 ὅλα χιλιόμετρα. Οἱ κυκλικοὶ δρόμοι εἶναι συνήθεις ἐν Ἀμερικῇ, ἔνθα δρομεῖς ἢ πεζοδρόμοι (pedestrians) διατρέχουσιν πεντακοσάκις ἢ καὶ ἑξακοσάκις περίβολόν τινα ἢ αἴθουσαν ἐν μέσῳ ἀπείρων θεατῶν, οἵτινες ἐπὶ τρεῖς καὶ τέσσαρας ὥρας θεῶνται τὸ μονότονον τοῦτο θέαμα μέχρις οὗ ἴδωσι τὸ τέλος. Ὁ δρόμος ἔχει μεγαλείτερον τὸ ἐνδιαφέρον ὅταν τελῆται ἐν διαγωνισμῷ καὶ μάλιστα μεταξὺ γνωστῶν δρομέων δεδοκιμασμένων, ὅτε προκηρύττεται καὶ βραβεῖον χιλίων ἢ καὶ πλέον φράγκων ὑπὲρ τοῦ νικητοῦ.

Ὁ δρόμος οὗτος μεταξὺ ἀνθρώπων εἶναι ἀπήχησις τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν, ἔνθα προεξῆρχε πάντοτε ὁ δρόμος, ἡ δὲ πάλη ἤρχετο ὑποδεεστέρα. Ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Πίνδαρος περιγράφουσι τὰς σταδιοδρομίας ταύτας μετὰ μεγάλου ἐνθουσιασμοῦ, ὅστις ἀποδεικνύει πόσον ἦσαν ἀρεσταὶ παρὰ τῷ λαῷ τῶν Ἑλλήνων. Οἱ ἱστορικοὶ τῶν χρόνων ἐκείνων, χρονολογοῦντες τὰς διηγήσεις αὐτῶν κατὰ Ὀλυμπιάδας, ἐφρόντιζον μάλιστα ν' ἀναγράφωσι σχεδὸν ἑκάστοτε καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ νικητῶν ἐν τῷ δρόμῳ. Αἱ σταδιοδρομίαι αὗται ἦσαν διαφόρου μήκους, ποτὲ μὲν ἑνὸς σταδίου, ἤτοι 184 μέτρων, ἐνίοτε δὲ καὶ δύο. Ὁ δόλιχος ἦτο 24 σταδίων, ἤτοι 4440 μέτρων. Ἡ ἀπόστασις αὕτη ἦτο μεγάλη, καὶ γνωστὴ εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ Σπαρτιάτου Λάδα, τοῦ διασήμου δρομέως, ὅστις ἐκτελέσας τὸν δόλιχον ἔπεσε νεκρὸς ἅμα ἔφθασεν εἰς τὸ τέρμα. Οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς διέσωσαν ἡμῖν τὰ ὀνόματα καὶ τὰ κατορθώματα πολλῶν δρομέων τῆς ἀρχαιότητος· τινὰ τῶν κατορθωμάτων τούτων φαίνονται ἡμῖν σχεδὸν ἀπίθανα. Ἀναφέρομέν τινα.

Λασθένης ὁ Θηβαῖος, ὅστις ἐνίκησεν ἵππον ἐν τῷ δρόμῳ. Ὁ Πολυμνήστωρ, ὅστις συνελάμβανε λαγωὸν τρέχοντα. Ὁ Φιλωνίδης, ὁ δρομεὺς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὅστις ἐντὸς ἐννέα ὡρῶν διέτρεχε τὰ 1200 στάδια (222 χιλιόμετρα), τὰ μεταξὺ τῶν δύο ἑλληνικῶν πόλεων Σικυῶνος καὶ Ἤλιδος. Γνωστὸς εἶναι ὁ "ὁπλίτης τοῦ Μαραθῶνος" ὅστις ἦλθε τρέχων εἰς Ἀθήνας ν' ἀναγγείλῃ τὴν νίκην καὶ ἀπέθανεν πρὸ τῶν ποδῶν τῶν ἀρχόντων. Γνωστὸς εἶναι ἐπίσης ὁ Εὐχίδας ἐκ Πλαταιῶν, ὅστις ἔτρεξε νὰ φέρῃ τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὰς θυσίας πῦρ εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ὑπὸ τῶν Περσῶν βεβηλωθέντος, καὶ ὅστις διέτρεξε χίλια στάδια (185 χιλιόμετρα) χωρὶς ν' ἀναπαυθῇ, καὶ ἔπεσε νεκρὸς μετὰ τὸ κατόρθωμα τοῦτο.

Καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἱστορικοὶ ἀναφέρουσι περὶ τοιούτων δρομέων· ὁ Πλίνιος διηγεῖται περὶ ἀθλητοῦ, ὅστις χωρὶς ν' ἀναπαυθῇ ἐξετέλεσεν ἐν τῷ θεάτρῳ 160 χιλιάδας βημάτων (ἤτοι 235 χιλιόμετρα)· ἀναφέρει ὁ αὐτὸς καὶ περὶ παιδὸς διατρέξαντος ἐντὸς ἡμισείας ἡμέρας ἀπόστασιν 75 χιλ. βημάτων (110 χιλιομέτρων).

Διάσημοι ἦσαν κατὰ τὸν μεσαιῶνα οἱ δρομεῖς τοῦ Σουλτάνου, οἵτινες προεπορεύοντο τῆς συνοδείας αὐτοῦ. Ἡ εὐκαμψία καὶ ἡ ταχύτης αὐτῶν ἦσαν καταπληκτικαί· μετέβαινον π. χ. ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ἀδριανούπολιν καὶ τἀνάπαλιν ἐν δυσὶν ἡμέραις. Ἡ ἀπόστασις εἶναι 320 χιλιομέτρων· ἄρα διέτρεχον τακτικῶς 160 χιλιόμετρα εἰς διάστημα 24 ὡρῶν. Οἱ δρομεῖς οὗτοι δὲν ἐφόρουν ὑποδήματα, καὶ τὸ πέλμα τῶν ποδῶν των ἀπεσκληροῦτο μετά τινα χρόνον εἰς τρόπον ὥστε ἠδύναντο νὰ ἐμπήξωσιν εἰς τὰς πτέρνας αὐτῶν ἀργυροῦς πτερνιστῆρας ὡς κόσμημα καὶ σύμβολον τοῦ ἐπαγγέλματός των.

Κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα αἱ εὐγενεῖς καὶ πλούσιαι οἰκογένειαι εἶχον δρομεῖς, οἵτινες προεπορεύοντο τῶν ἁμαξῶν, καὶ ἔτρεχον ἐπὶ ὥρας ὁλοκλήρους. Ἰδίως δὲ οἱ Ἄγγλοι ἀριστοκράται ἐφιλοτιμοῦντο νὰ ἔχωσι τοιούτους ἐπιτηδείους δρομεῖς, οὓς ὠνόμαζον running footmen. Καλὸς δρομεὺς ὤφειλε νὰ διατρέχῃ 11 χιλιόμετρα τὴν ὥραν, καὶ νὰ ἐξακολουθῇ τὸν δρόμον ἐπὶ ὥρας ὅλας· περὶ τῶν δρομέων τούτων διηγοῦνται καὶ ἀνέκδοτα, ὧν ἀναφέρομέν τινα· Ὁ κόμης Home, οὗ ἡ ἔπαυλις ἔκειτο 35 μήλια μακρὰν τοῦ Ἐδιμβούργου (56 χιλιόμετρα), διέταξεν ἑσπέραν τινὰ τοῦ δρομέα του νὰ κομίσῃ ἐπιστολὴν εἰς τὴν πόλιν. Τὴν ἐπιοῦσαν, ἐγερθεὶς πρωΐ, εἶδε τὸν δρομέα κοιμώμενον ἐν τῷ προθαλάμῳ. Ὁ κόμης ἠγανάκτησεν, ἀλλ' ὁ ὑπηρέτης τῷ ἐνεχείρησε τὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐπιστολήν του, διατρέξας κατὰ τὴν νύκτα 112 χιλιόμετρα. Ὁ δοὺξ Lauderdale, προκειμένου νὰ παραθέσῃ ἐπίσημον γεῦμα, παρετήρησε τὴν τελευταίαν στιγμήν, ὅτι ἔλλειπεν ἐκ τῆς τραπέζης ἀπαραίτητόν τι σκεῦος. Τὸ σκεῦος τοῦτο εὑρίσκετο ἐν ἑτέρᾳ ἐπαύλει τοῦ δουκός, κειμένῃ εἰς ἀπόστασιν 15 μηλίων. Ὁ δρομεὺς ἀναχωρεῖ καὶ μετὰ δύο ὥρας φέρει τὸ σκεῦος, διατρέξας 48 ὅλα χιλιόμετρα. Λέγεται καὶ περὶ ἄλλου δρομέως, ὅστις κομίσας ἐπιστολὴν εἰς ἰατρὸν τοῦ Λονδίνου ἐπανῆλθε μὲ τὴν ἀπάντησιν καὶ τὸ φάρμακον ἐντὸς 42 ὡρῶν, διατρέξας 228 χιλιόμετρα.

Πολλάκις οἱ Ἄγγλοι δρομεῖς ἐνίκων κατὰ τὸν δρόμον τοὺς ταχυτέρους ἵππους· ὁ δοὺξ τοῦ Μαλβορού, διοικῶν τέθριππον ἐλαφρὰν ἅμαξαν ἡττήθη παρὰ δρομέως κατὰ τὴν ἀπὸ Λονδίνου εἰς Οὐίνδσωρ ὁδοιπορίαν· ὁ δρομεὺς ἀπεβίωσε στιγμάς τινας μετὰ τὴν ἄφιξίν του.

Ἐπιτηδειότατοι δρομεῖς εἶναι ἐν Ἰσπανίᾳ οἱ ζαγάλ λεγόμενοι, οἵτινες παρακολουθοῦσι τὰς ταχυδρομικὰς ἁμάξας, καὶ ἐν Ἰνδίαις οἱ κομισταὶ τῶν φορείων, οἵτινες ἀντέχουσιν ἐπὶ πολύ.

Ἐκτὸς τῶν δρομέων ὑπάρχουσιν οἱ πεζοδρόμοι, pedestrians, ὡς καλοῦσιν αὐτοὺς οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Ἀμερικανοί. Οἱ πεζοδρόμοι οὗτοι βαδίζουσι, διὸ καὶ ἡ ταχύτης αὐτῶν δὲν εἶναι μεγάλη, καταπληκτικὴ ὅμως εἶναι ἡ ἐγκαρτέρησίς των. Ἰδοὺ καὶ παραδείγματά τινα διασήμων πεζοδρόμων. Τὰ κατορθώματα τοῦ "ἀνθρώπου μὲ τὸ μονότροχον," ὅστις διέσχισεν ἐσχάτως τὴν βόρειον Ἀμερικήν, ἀπὸ Ἁγίου Φραγκίσκου μέχρι Νέας Ὑόρκης σύρων μονότροχον φορεῖον. Τὰ Ἀγγλικὰ χρονικὰ διέσωσαν τὸ ὄνομα διασήμου πεζοδρόμου, τοῦ Powel, ὅστις εἶχε κερδίσει μεγάλα ποσὰ εἰς στοιχήματα. Ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος αἰῶνος ὁ γνωστὸς Captain Barclay ἐστοιχημάτισε 3000 ἀγγλικὰς λίρας, ὅτι ἐν χιλίαις ὥραις, ἤτοι 31 ἡμέραις, θὰ βαδίσῃ 1610 χιλιόμετρα (1000 μίλια ἀγγλικά) καὶ ἐκέρδισε τὸ στοίχημά του. Τέλος δὲ ἀναφέρομεν καὶ τὰ μυθώδη κατορθώματα τοῦ Νορβηγοῦ ναύτου Ἐρνέστου Μένσεν, τὰ ὁποῖα πρὸ τεσσαράκοντα περίπου ἐτῶν κατέπληξαν τὸν κόσμον ὅλον. Ὁ Μένσεν, κερδίσας διάφορα στοιχήματα, ἐστοιχημάτισε νὰ μεταβῇ ἀπὸ Παρισίων εἰς Μόσχαν πεζῇ ἐν 15 ἡμέραις. Ἀναχωρήσας ἐκ Παρισίων τὴν 11 Ἰουνίου 1834 τὴν 4ην ὥραν μ. μ., εἰσῆλθεν εἰς τὸ Κρεμλῖνον, τὴν 25 Ἰουνίου εἰς τὰς 10 τῆς πρωΐας, διατρέξας 2500 χιλιόμετρα ἐν διαστήματι 14 ἡμερῶν καὶ 18 ὡρῶν.

Πᾶσαι αἱ εὐρωπαϊκαὶ Αὐλαὶ ἤθελον νὰ ἔχωσι τὸν Μένσεν ὡς ἔκτακτον πεζοδρόμον. Τὸ βάδισμα τοῦ Μένσεν ἦτο βῆμα μέγα μεταξὺ δρόμου καὶ βαδίσματος. Ἐν ἔτει 1836 διατελῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἑταιρίας τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν ὁ Μένσεν διετάχθη νὰ μεταφέρῃ ἔγγραφα ἐπίσημα ἀπὸ Καλκούττης εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ τῆς κεντρῴας Ἀσίας. Ὁ Μένσεν ἐξετέλεσε τὴν ὁδοιπορίαν ταύτην πεζῇ καὶ μόνος ἐν διαστήματι 59 μόνων ἡμερῶν. Καὶ ὁ θάνατος τοῦ διασήμου τούτου πεζοδρόμου ὑπῆρξεν ἔνδοξος. Εἶχε προσληφθῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν τὰς πηγὰς τοῦ Νείλου ἀνερευνώντων. Ἀναχωρήσας ἐκ Σιλεσίας τὴν 11 Μαΐου 1843 μετέβη εἰς Ἱερουσαλήμ, ἐκεῖθεν δὲ εἰς Κάϊρον καὶ παρακολουθῶν τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Νείλου ἦλθεν εἰς τὴν ἄνω Αἴγυπτον. Ἐκεῖ δὲ παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ χωρίου Συάγγ τὸν εἶδον σταματήσαντα καὶ ἐρειδόμενον ἐπὶ τοῦ κορμοῦ φοίνικος. Ἐπὶ τοσοῦτον ἔμεινεν ἐν τῇ θέσει ἐκείνῃ, ὥστε ἄνθρωποί τινες ἀπεφάσισαν νὰ τὸν ἐξυπνήσωσιν — ὅτε δ' ἐπλησίασαν εἶδον ὅτι ἦτο νεκρός!

Ὑπάρχουσι καὶ σήμερον ἔτι ταπεινοί τινες πεζοδρόμοι, οἵτινες ἄνευ πατάγου καὶ ἐπιδείξεων ἐκτελοῦσι καθ' ἑκάστην μακρὰς ὁδοιπορίας ἐν μέσῳ καύσωνος, ἐν μέσῳ βροχῆς καὶ χιόνος καὶ ψύχους, διὰ ὀρέων καὶ κοιλάδων, διὰ ἀτραπῶν μόλις κεχαραγμένων. Οἱ πεζοδρόμοι οὗτοι εἶναι οἱ ἀγροτικοὶ ταχυδρόμοι καὶ διανομεῖς τῶν ἐπιστολῶν. Τοιοῦτος διανομεὺς διατρέχει 20 καὶ 25 χιλιόμετρα τὴν ἡμέραν καὶ τοῦτο ἐπὶ 25 καὶ 30 ὅλα ἔτη. Ἐν Γαλλίᾳ οἱ τοιοῦτοι ἀγροτικοὶ διανομεῖς δὲν εἶχον δικαίωμα συντάξεως εἰμὴ μόνον ἀφ' οὗ διέτρεχον 11 χιλιάδας χιλιομέτρων κατ' ἔτος, δηλ. ἀφ' οὗ εἰς τρία καὶ ἥμισυ ἔτη διέτρεχον ἀπόστασιν ἴσην πρὸς τὸν γῦρον τῆς γηΐνου σφαίρας. Ἐν τῷ βίῳ του ὁ διανομεὺς οὗτος ἐξετέλει ἑπτάκις καὶ ὀκτάκις τὸν δρόμον τοῦτον.

Ἐν τοῖς Ἱπποδρομίοις ἐκτελοῦνται δρόμοι μετὰ προσκομμάτων, τὰ ὁποῖα εἶναι διαφόρων εἰδῶν· γνωστότατος εἶναι ἐν Εὐρώπῃ ὁ δρόμος ἐντὸς σάκκου, καθ' ὃν ὁ δρομεὺς ἔχων τοὺς πόδας περιωρισμένους προχωρεῖ δι' ἁλμάτων, καὶ πολλάκις πίπτει πρὸς μεγάλην τῶν θεατῶν διασκέδασιν. Περίεργος εἶναι καὶ ὁ δρόμος διὰ τριῶν ποδῶν, ἐκτελούμενος συνήθως ὑπὸ ναυτικῶν καὶ καθ' ὃν δύο ἄνθρωποι εἶναι προσκεκολλημμένοι πρὸς ἀλλήλους, ἔχοντες δεδεμένον τὸν ἀριστερὸν μετὰ τοῦ δεξιοῦ ποδός· οὕτως

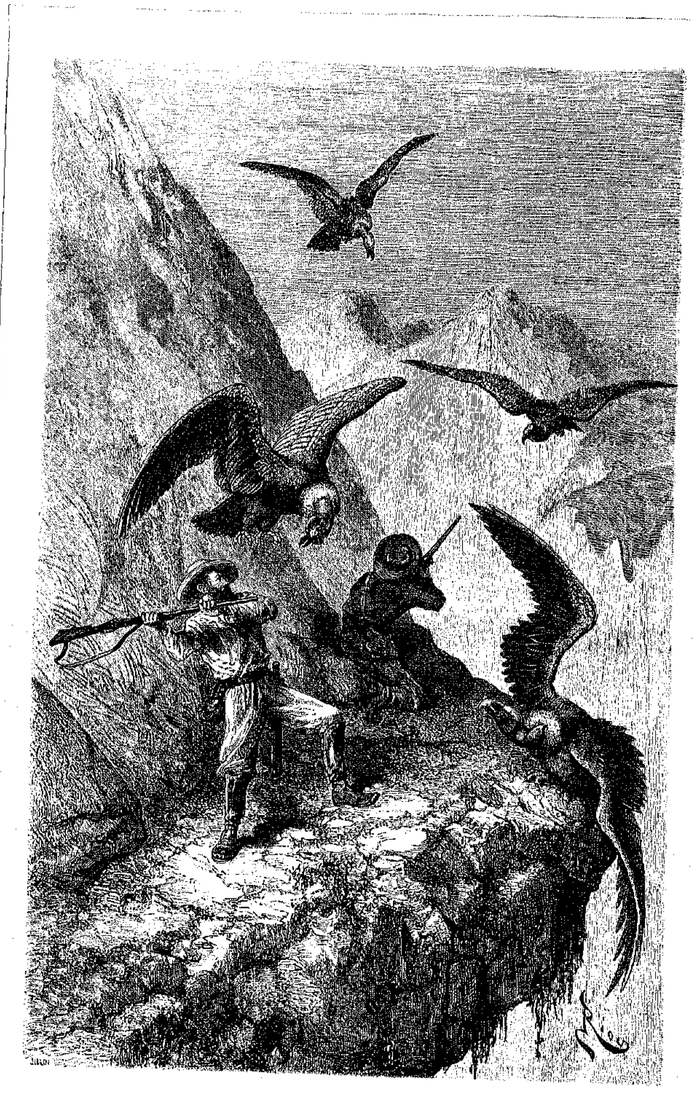

ΘΗΡΑ ΚΟΝΔΟΡΟΣ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ.

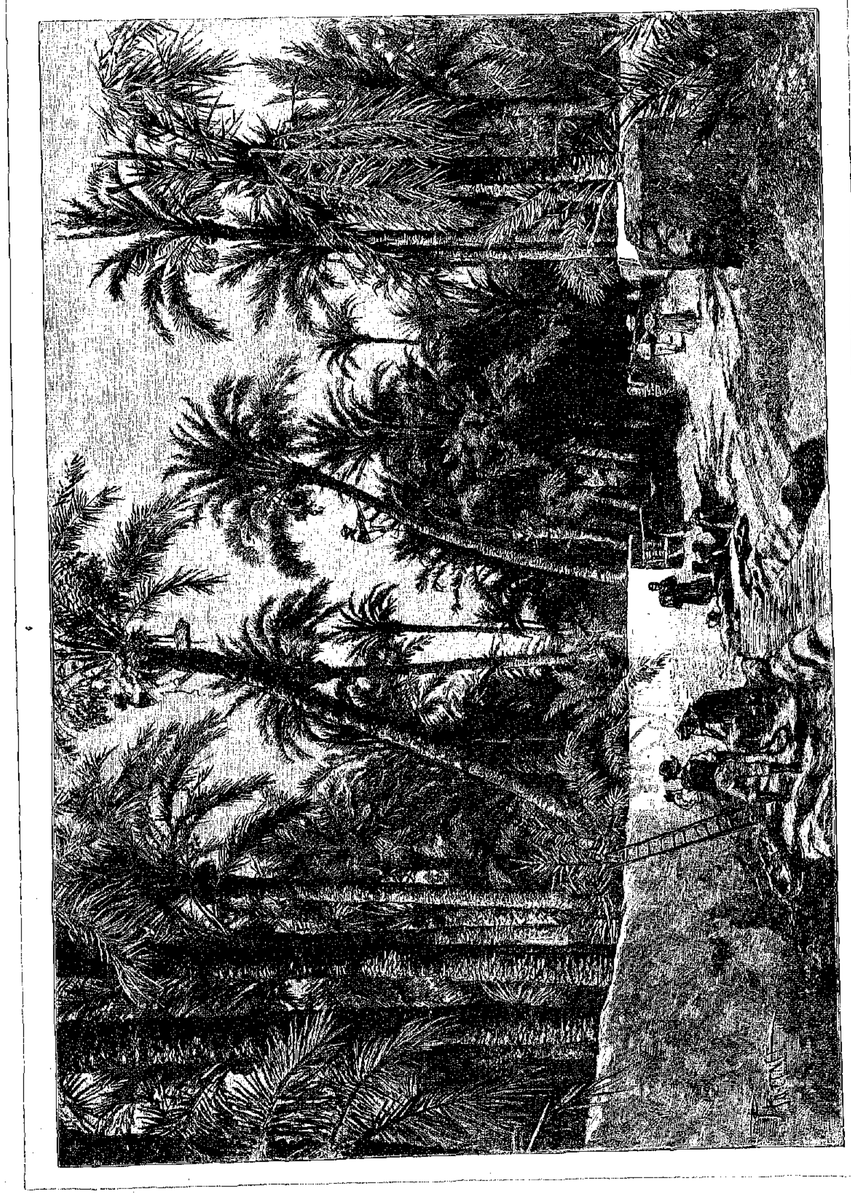

Ο ΦΟΙΝΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΛΧΗΣ ΕΝ ΙΣΠΑΝΙΑ.

ἐὰν αἱ κινήσεις δὲν ἦναι κατὰ πάντα ὁμοιόμορφοι καὶ σύμφωνοι, οἱ δύο δρομεῖς πίπτουσιν ἀμέσως. Ἐν μικρᾷ τινι πόλει τῆς Βυρτεμβέργης ἐκτελεῖται κατ' ἔτος δρόμος ποιμενίδων, ὧν ἑκάστη φέρει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀγγεῖον πλῆρες ὕδατος χωρὶς νὰ δύναται νὰ κρατῇ αὐτὸ διὰ τῆς χειρός· νικᾷ ἡ δυναμένη νὰ φθάσῃ εἰς τὸ τέρμα χωρὶς νὰ χύσῃ τὸ ὕδωρ. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἐν τῷ διαγωνισμῷ τούτῳ ἐπικρατεῖ πολλάκις ἡ κακὴ πίστις, διότι ὁ δήμαρχος παρακολουθεῖ τὰς ποιμενίδας κρατῶν μεγάλην ῥάβδον ἐν χερσίν, ὅπως ἐμποδίζῃ αὐτὰς νὰ ὠθῶνται ἀμοιβαίως. Ὁμοιάζει τὸ παιγνίδιον τοῦτο πρὸς τὸν δρόμον μὲ τὰς δᾷδας τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων, καθ' ὃν οἱ δρομεῖς ἐκράτουν δᾷδας καὶ ἔτρεχον, προσέχοντες νὰ μὴ σβεσθῇ ἡ δᾴς καὶ σπεύδοντες μόλον τοῦτο νὰ φθάσωσιν εἰς τὸ τέρμα.

Ο ΚΟΝΔΩΡ.

Περουβιανὸς γύψ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 328.)

Ὁ κόνδωρ εἶναι τὸ μέγιστον πτηνόν, τοῦ ὁποίου τὰ πτερὰ ἐκτεταμένα ἔχουσι μῆκος 25 ὅλων ποδῶν. Τὰ πτηνὰ ταῦτα εἶναι τόσον ἰσχυρὰ καὶ ἐπιθετικά, ὥστε οὐδὲ ἀπέναντι τοῦ ὡπλισμένου ἀνθρώπου ὀπισθοδρομοῦσιν, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ἐπεισοδίου, ὅπερ μεταφέρομεν ἐνταῦθα ἔκ τινος κατὰ τὴν νότιον Ἀμερικὴν περιηγήσεως, παραθέτοντες καὶ εἰκόνα, ἣν ζωηρότατα κατεσκεύασεν ἐπιτοπίως ὁ τὴν περιήγησιν δημοσιεύσας· "Ἀναρριχώμενος τοὺς ἀποτόμους βράχους εἶχον βαδίσει ἐπὶ τετρακόσια περίπου βήματα, ὅτε κάμψας παμμέγιστον βράχον, ἐφ' οὗ στενὴ ἐχαράττετο ἀτραπός, εὑρέθην αἴφνης ἐνώπιον δύο μεγάλων κονδόρων, ἄρρενος καὶ θήλεως. Ἅμα μὲ εἶδον τὰ πτηνὰ ἐπέταξαν μετὰ θορύβου ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς μου· σημαδεύω καὶ ῥίπτω τὰς δύο βολάς μου· τὸ ἓν τῶν πτηνῶν, τὸ θῆλυ, πίπτει πληγωμένον παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ κρημνοῦ. Μόλις δὲ ἐπλησίασα, ὅπως τῷ καταφέρω τὸ θανατηφόρον κτύπημα, ὅτε βλέπω ἐπὶ τοῦ ὑπερκειμένου βράχου γιγαντιαίαν σκιάν· — ὑψῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ βλέπω ὅτι τὸ ἄρρεν ὁρμᾷ κατ' ἐμοῦ, ταχὺ ὡς κεραυνός, μὲ ἀνοικτὸν τὸ ῥύγχος καὶ τοὺς ὄνυχας. Στρέφω τότε τὸ ὅπλον καὶ διὰ τοῦ κοντακίου κτυπῶ τὸν ἐχθρὸν κατὰ κεφαλῆς· ἀλλ' ὁ κόνδωρ προσπαθεῖ νὰ μὲ πλησιάσῃ καὶ διὰ τῆς ἰσχυρᾶς πτέρυγος νὰ μὲ κατακρημνίσῃ ἀπὸ τοῦ βράχου. Εὐτυχῶς ὁ κ. Γ., ὅστις εὑρίσκετο πλησίον μου καὶ εἶδε τὸν κίνδυνον, ὃν διέτρεχον, ἔστρεψε τὸ ὅπλον του κατὰ τοῦ λυσσῶντος πτηνοῦ καὶ διὰ δύο σφαιρῶν ἠνάγκασεν αὐτὸ ν' ἀπέλθῃ. Ἐν τῷ μεταξὺ λαμβάνω καιρὸν νὰ γεμίσω ἐκ νέου τὸ ὅπλον μου, καὶ ἀμφότεροι ἱστάμεθα ἐπὶ τοῦ στενοῦ βράχου ἕτοιμοι ν' ἀποκρούσωμεν νέαν ἐπίθεσιν. Ἀλλ' ὁ κόνδωρ δὲν ἐφάνη πλέον. Τὸ θῆλυ, ὅπερ ἐν τῷ μεταξὺ ἀπέθανεν, εἶχε μῆκος 4 μέτρων· τὸ χρῶμά του ἦτο φαιόχρουν ἀποκλῖνον πρὸς τὸ μέλαν· τὸ ῥύγχος του καὶ οἱ ὄνυχές του ἐνέφαινον πτηνὸν ἰσχυρώτατον, ὅπερ ἐξηγεῖ καὶ πῶς οἱ κόνδορες δύνανται ν' ἀναρπάζωσι καὶ νὰ μετακομίζωσι πρὸς τὰς φωλεάς των ὁλόκληρον πρόβατον."

Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΦΟΙΝΙΚΩΝ ΕΝ ΙΣΠΑΝΙΑ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 329.)

Οἱ τελευταίως συμβάντες ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἱσπανίᾳ καταστρεπτικώτατοι σεισμοί, οἱ τοσαύτας ἐπενεγκόντες καταστροφάς, εἵλκυσαν πάλιν τὴν προσοχὴν τοῦ κόσμου πρὸς τὴν ὡραίαν ἐκείνην καὶ εὐήλιον χώραν, ἣν τοσοῦτοι περιηγηταὶ ἐθαύμασαν καὶ τοσοῦτοι ποιηταὶ ἐξύμνησαν.

Ἐν μέσῳ τῆς ἀνθοστολίστου καὶ παραδεισίου ἐκείνης χώρας ὑπάρχει εἶδος ἐρήμου ἀμμώδους, ἢ τεμάχιον τῆς Σαχάρας, ὡς προσφυῶς ὀνόμασε τὸ μέρος ἐκεῖνο εἷς τῶν περιηγητῶν. Ἡ ἀμμώδης αὕτη θέσις εἶναι παρὰ τὴν κωμόπολιν Ἔλχην, ἔνθα καλλιεργοῦνται οἱ φοίνικες. Εἶναι τοῦτο τὸ μόνον μέρος ἐν Εὐρώπῃ, ἐν ᾧ οἱ φοίνικες καλλιεργοῦνται οὐ μόνον χάριν διακοσμήσεως, ἀλλὰ καὶ χάριν προσόδου. Λέγεται ὅτι ὁ παρὰ τὴν Ἔλχην φοινικών, ὃν καὶ παριστᾷ ἡ ἡμετέρα εἰκών, κατάγεται ἀπὸ τοῦ πρώτου φοίνικος, ὃν ὁ καλίφης Ἀβδουραχμὰν μετεκόμισεν ἐξ Ἀφρικῆς. Ὁ φοῖνιξ ἐκεῖνος πρὸ πολλοῦ ἐξέλιπεν, ἀλλ' ἡ Ἔλχη διετήρησε τὸν φοινικῶνά της ἀπὸ δεκάδας ἤδη ἑκατονταετηρίδων μέχρι σήμερον. Τὸ περίεργον εἶναι, ὅτι μετὰ παρέλευσιν τοσούτου χρόνου, καὶ ὅτε πλέον πρὸ πολλοῦ ἐντελῶς ἐλησμονήθη ἡ ἐνταῦθα ἐξουσία τῶν Μαύρων, ἡ θέσις αὕτη διετήρησεν ἐντελῶς τὸν ἀραβικόν της τύπον. Οἱ ὑψηλοὶ κορμοὶ τῶν φοινίκων καλύπτουσι διὰ τῆς σκιᾶς αὐτῶν ἤρεμον χώραν· μικροὶ λευκοὶ οἰκίσκοι, ἄστεγοι κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ ἐν σχήματι κύβων, κεῖνται διεσπαρμένοι ἐν μέσῳ τοῦ ἀραιοῦ δάσους, δι' οὗ στίλβουσιν ζωηραὶ καὶ καυστικαὶ αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου. Οἱ κάτοικοι, μελαψοὶ τὴν ὄψιν, φοροῦντες λευκὰ ὑποκάμισα καὶ στενὰς λευκὰς περισκελίδας μὲ τὴν ἐρυθρὰν των ζώνην ἀσχολοῦνται ἐπιμελῶς εἰς τὴν περιποίησιν τῶν προσοδοφόρων δένδρων. "Ὁ φοῖνιξ δέον νὰ ἔχῃ τὴν κεφαλήν του ἐν τῷ πυρί, τὸν δὲ πόδα ἐν τῷ ὕδατι", λέγει ἀραβικὸν ῥητόν. Καὶ τὸ μὲν πῦρ ἐκπέμπει ὁ ἥλιος, τὸ δὲ ὕδωρ διοχετεύεται ἀπὸ τοῦ παραρρέοντος ποταμοῦ ἢ μᾶλλον χειμάρρου. Τὸ ἔδαφος ὅλον καλύπτεται ὑπὸ δικτύου αὐλάκων, δι' ὧν ῥέει τὸ ὕδωρ πρὸς τὸ διαρκῶς διψοῦν δένδρον. Ὁ φοινικὼν οὗτος τῆς Ἔλχης προμηθεύει εἰς ὅλην τὴν Ἱσπανίαν τοὺς κλάδους τῶν φοινίκων, οὓς διανέμουσιν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν βαΐων· ἡ Ἔλχη εἶναι ἡ προμηθεύουσα εἰς ὅλην τὴν Ἱσπανίαν τοὺς τόσον ἀγαπητοὺς εἰς τὸν λαὸν φοίνικας. Ἐν καιρῷ δὲ τῆς συλλογῆς τῶν καρπῶν ἡ ἐκτυλισσομένη ἐνταῦθα πρὸ τῶν βλεμμάτων ἡμῶν σκηνὴ εἶναι ὅλως ἰδιόρρυθμος καὶ ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν τοὺς χρόνους ἐκείνους τῆς ἐξουσίας τῶν Μαύρων, καθ' οὓς τοσαῦτα μεγάλα ἔργα ἐξετελέσθησαν καὶ οὓς ἡ γόνιμος φαντασία τῶν συγγραφέων τοσοῦτον ποιητικῶς καθωραΐσεν.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙ ΡΙΝΟΣ ΜΕΛΕΤΗ.

Ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον ἐλπίζομεν ὅτι ὁ φιλόφρων ἡμῶν ἀναγνώστης δὲν θέλει ἀγανακτήσει οὐδ' ἡ καλὴ ἡμῶν ἀναγνώστρια ἐπίσης δὲν θέλει δείξει ἀπαρέσκειάν τινα, ἐπειδὴ δὲν προτιθέμεθα ἐνταῦθα, οὔτε νὰ ἀγάγωμεν καὶ νὰ φέρωμέν τινα ἐκ τῆς ῥινός, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ εἴπωμέν τι κολακευτικὸν διὰ τὸν μὲν ἢ διὰ τὸν δέ. Οὐχί! Τοὐναντίον, ἡ εὐγενὴς αὕτη τοῦ προσώπου προεξοχὴ εἶναι ἀξία βαθυτάτου σεβασμοῦ. Ὁποίαν δὲ ὑψηλὴν σημασίαν καὶ ἐξαίρετον σπουδαιότητα κέκτηται ἡ ῥὶς ἡμῶν, τότε μόλις πληρέστατα δυνάμεθα νὰ ἐννοήσωμεν, ἐὰν φαντασθῶμεν τὴν αὐτόχρημα δυσμορφίαν καὶ ἀποτρόπαιον ἐντύπωσιν ἣν ἐμποιεῖ ἡμῖν πρόσωπον στερηθὲν τοῦ κοσμήματος τούτου, τ. ἔστ. τῆς ῥινός του, ὁλοκλήρως ἢ μερικῶς. Καὶ δὴ δύναταί τις εἰσέτι νὰ διισχυρισθῇ, ὅτι ἐκ τοῦ σχήματος τῆς ῥινὸς ἐξήρτηται εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων ἡ ἐντύπωσις τῆς ὅλης μορφῆς. Ἰδίᾳ δὲ εἰς τὰς γυναῖκας. Πόσον πλουσία θὰ ἦτο ἡ γῆ καλλονῶν, ἐὰν τὸ γυναικεῖον φῦλον δὲν εἶχε τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ ἀδυναμίαν εἰς πολυάριθμα πλημμελῆ τῆς ῥινὸς σχήματα. Ἡ φυσιογνωμικὴ λοιπὸν τῆς ῥινὸς σημασία εἶναι διὰ τοῦτο σπουδαιοτάτη, καὶ δικαιολογεῖται οὕτω ἡ παροιμία: "Ein guter Giebel ziert das Haus" (τὸ καλὸν ἀέτωμα καλλωπίζει τὴν οἰκίαν) — καὶ τὸ κακὸν παραμορφώνει ταύτην.

Ἡ ῥὶς χαρακτηρίζει τὸ ἀνθρώπινον γένος. Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι δὲν ἐλλείπει εἰς τὰ ζῷα ὁλοτελῶς, ἀλλ' ἀναφαίνεται εἰς αὐτὰ ὑπὸ ἀτελῆ κατάστασιν, καὶ τοῦτο μόνον εἰς τὴν ἀνωτάτην τάξιν τῶν θηλαστικῶν. Ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπιναι φυλαὶ ἐν τῇ κατωτάτῃ τῆς ἀναπτύξεως βαθμίδι εὑρισκόμεναι, ὡς οἱ Παπουαί, Ὀττεντότοι, καὶ οἱ νάνοι, ἔχουσι τὴν ῥῖνα μόλις ἐκσεσημασμένην. Ὀλίγον δὲ τελειοτέρα εἶναι ἡ ῥὶς εἰς τὰς λοιπὰς αἰθιωπικὰς φυλάς, καίτοι αὕτη προεξέχῃ μικρόν τι εἰς τοὺς Κάφφρους, καὶ τὰς ἐν τῇ δυτικῇ παραλίᾳ τῆς Ἀφρικῆς φυλάς. Ἐὰν στραφῶμεν εἰς τοὺς Μαλαίους καὶ Μογγόλους, εὑρίσκομεν ὅτι ἡ ῥὶς εἰς τούτους προεξέχει μὲν ἤδη, ἀλλ' εἶναι εἰσέτι πεπλατυσμένη, ἀμόρφωτος, καὶ δεικνύει ἐλαχίστην ἀτομικὴν ποικιλίαν. Ἐκ τούτου γίνεται δῆλον, ὅτι τὴν ῥῖνα εὑρίσκομεν παρὰ τοῖς διαφόροις ζῴοις προεξέχουσαν καθόσον ἀνερχόμεθα τὴν κλίμακα τῆς ἀναπτύξεως αὐτῶν, τὴν δὲ τελείαν αὐτῆς ἀνάπτυξιν λαμβάνει μόνον παρὰ τῷ πεπολιτισμένῳ ἀνθρώπῳ. Ἑκάστη τελειοποίησις τῆς ῥινὸς εἶναι πρόοδός τις ἐν τῇ ἀτομικότητι, καὶ ὅσῳ μᾶλλον ἀνεπτυγμένη ἡ ῥίς, ἐπὶ τοσοῦτον ἐκπεφρασμένη καὶ ἡ ἀτομικότης. Παραλληλίσωμεν σύνταγμα αἰθιόπων στρατιωτῶν μεθ' Εὐρωπαϊκοῦ· ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἕκαστον ἄτομον καθίσταται δυσδιάγνωστον ἀπὸ τοῦ ἑτέρου, ἐνῷ ἐν τῷ δευτέρῳ αἱ φυσιογνωμίαι παρουσιάζουσιν ἀνομοιοειδῆ ἀτομικότητα. Ἡ φυσιογνωμία ἐνταῦθα ἀπηλλάγη τοῦ φυλετικοῦ τύπου καὶ κατέστη ἀτομική. Ἀξιοσημείωτον δ' εἶναι ὅτι ἡ πρόοδος αὕτη βασίζεται οὐσιωδῶς ἐπὶ τῆς μεταπλάσεως τῆς χονδρώδους μοίρας τῆς ῥινός, ἐνῷ ἡ ὀστεώδης κατ' ἐλάχιστον μόνον συντελεῖ εἰς τοῦτο.

Ἡ μεγάλη ῥὶς εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸν σημεῖον τῆς λευκῆς ἢ ἰνδοευρωπαϊκῆς φυλῆς καὶ ἐν αὐτῇ τῇ φυλῇ μάλιστα εὑρίσκομεν ταύτην μόνον εἰς τὰς παλαιόθεν ἐκπεπολιτισμένας φυλάς, ἐνῷ εἰς τὰς μόλις ἤδη ἐκ τῆς βαρβαρότητος ἐξελθούσας μόνον ἐν ἐξαιρετικαῖς περιστάσεσιν ἀπαντᾷ. Ἐὰν ἡ ῥὶς εἴς τινα λαὸν συνεπείᾳ τοῦ πολιτισμοῦ ἔλαβεν ἤδη ἐξαιρετικόν τινα χαρακτῆρα, δὲν ἀπόλλυται πλέον ὁ τύπος οὗτος οὐδὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελεν ἀναπέσει εἰς γειτνιάζουσαν τῇ βαρβάρῳ κατάστασιν. Τεκμήριον τούτου παρέχουσιν οἱ Φελλάχοι ἐν Αἰγύπτῳ, οἱ Καβύλαι, καὶ οἱ Κοῦρδοι, οἵτινες ἅπαντες μετέσχον παλαιοῦ τινος πολιτισμοῦ. Ἡ προεξέχουσα λοιπὸν ῥὶς εἶναι τὸ οὐσιωδέστερον καὶ χαρακτηριστικώτατον σημεῖον τῶν πεπολιτισμένων λαῶν, ἰδίᾳ τῶν καυκασίων καὶ σιμιτικῶν φυλῶν.

Ἀλλ' ἡ προεξοχὴ δὲν εἶναι τὸ πᾶν. Ῥίς τις δύναται νὰ ἔχῃ ἀναγλυφήν τινα χωρὶς συγχρόνως νὰ εἶναι ἀμόρφωτος· ὑπάρχουσιν ὁλόκληραι φυλαὶ ἐν αἷς ἡ ῥὶς μέχρι τῆς σήμερον ἔμεινε βραχεῖα καὶ εὐρεῖα ἐν σχέσει πρὸς τὰ ὀστᾶ τῆς παρειᾶς. Ἐὰν τὸ χονδρῶδες διάφραγμα τῆς ῥινὸς ἐπιμηκύνεται ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ προεξέχῃ τῶν πτερυγίων, τότε ἡ ῥὶς δὲν εἶναι πλέον χαρίεσσα, ὡς τοῦτο παρατηροῦμεν εἰς τοὺς τύπους τῶν Καλμούκων. Ἡ ἐπιμήκυνσις τῆς ῥινὸς σχετίζεται πάντοτε μετὰ τῆς τοῦ προσώπου, οὗ ἕνεκα σπανίως βλέπομεν ὠοειδῆ πρόσωπα μετὰ σιμῆς ῥινός, καὶ τἀνάπαλιν, μακρὰς ῥῖνας μετὰ στρογγύλου προσώπου.

Ὁ θέλων νὰ ἐκτιμήσῃ σαφῶς τὴν αἰσθητικὴν τοῦ προσώπου ἀξίαν, ἂς παρατηρήσῃ κατὰ πρῶτον τὴν ῥῖνα. Εἰς τὸν ἄνδρα ἡ ἔλλειψις ῥινὸς ἐσχηματισμένης κατὰ τοὺς αὐστηροὺς κανόνας τῆς καλλονῆς, δὲν προξενεῖ παρ' αὐτῷ τόσῳ κακὴν ἐν συνόλῳ ἐντύπωσιν ὅσῳ παρὰ τῇ γυναικί, διότι ἡ καλλονὴ αὐτοῦ ἔγκειται μᾶλλον ἐν τῇ ἐκφράσει τῆς ἐνεργητικότητος, τῆς ἀνδρικότητος, τῆς φρονήσεως καὶ τῆς καλοκἀγαθίας, καίτοι ἐπίσης δὲν εἶναι καταληπτὴ ἀνδρικὴ καλλονὴ ἄνευ κανονικοῦ σχήματος ῥινός. Ὅσῳ παράδοξον καὶ ἂν φαίνηται τοῦτο, οὐχ ἧττον ὅμως ἐπικυροῦται ὑπὸ τῆς καθ' ἡμέραν τῶν ἀνθρώπων παρατηρήσεως, ὅτι εἰς τὴν ῥῖνα ἀπεικονίζεται ἐναργέστερον ὁ χαρακτήρ, ἢ ἐν τῷ στόματι καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς. Ἡ ῥὶς εἶναι ἡ πυξὶς τῶν φυσιολόγων διὰ τὸ στάδιον ὅπερ ἐπιδιώκει ἡ ἀνθρώπινος θέλησις εἰς τὰς ποικίλας αὐτῆς ἐκδηλώσεις, εἰς ζέσεις καὶ παραφοράς, ἢ εἰς ἠρέμους λογισμούς, εἶναι τρόπον τινὰ τὸ σύμβολον τοῦ χαρακτῆρος ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Ἡ δὲ φράσις "κατανοῶ τι ἐκ τῆς ῥινός τινος" δὲν εἶναι οὐδαμῶς κενή· καὶ ὀρθῶς ποιοῦσαι αἱ καλλοναί μας, καλύπτουσι μόνον τὸ μέρος τῆς ῥινὸς εἰς τοὺς χοροὺς τῶν μετημφιεσμένων, ὅπως διατηρήσωσι τὸ incognito των. Μόνος ὁ ὀφθαλμός, εἰ καὶ ὡς "κάτοπτρον τῆς ψυχῆς δοξάζεται", στερεῖται τότε τῆς ἰσχύος του, διότι ἄνευ τῆς "διαγνωστικῆς ταύτης σκοπιᾶς", ὅπως ἠδύνατό τις ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοῦτο νὰ ὀνομάσῃ τὴν ῥῖνα, καὶ ὁ ὀξυδερκέστατος ὀφθαλμὸς ματαίως ῥίπτει τὰ βλέμματά του.

Πεπειραμένοι εἰδικοὶ ἐπιστήμονες διῄρεσαν τὴν ἀνθρώπινον ῥῖνα ἀναλόγως τοῦ σχήματός της εἰς διαφόρους τάξεις καὶ εἴδη, καὶ οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Lavater, ὡς ἐπίσης καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, κατατάττουσι τὴν ῥῖνα εἰς τὸν κύκλον τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτῆς φυσιογνωμίας.

Ὁ Φραγκῖσκος Γκρόζε, ἐν τῇ προσθήκῃ αὐτοῦ εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ HOGARTH σύγγραμμα, "Στοιχεῖα τῆς καλλονῆς", διακρίνει ἑπτὰ εἴδη ῥινῶν. Τὴν γωνιώδη ῥῖνα, τὴν γρυπὴν ἢ ῥωμαϊκήν, τὴν ῥαμφοειδῆ, οἵα ἡ τοῦ ψιττακοῦ, τὴν εὐθεῖαν ἢ τὴν ἑλληνικήν, τὴν βολβώδη ἢ ληκυθοειδῆ, τὴν ἀνεστραμμένην ἢ σιμήν, καὶ τὴν μικτὴν ἢ τεθλασμένην. Ὡς ὑπόδειγμα τοῦ τελευταίου εἴδους δυνάμεθα ἄλλως τε νὰ σημειώσωμεν τὰς ῥῖνας δύο διασήμων ἀνδρῶν, δηλονότι τὴν τοῦ TYCHO DE BRAHE*, καὶ τὴν τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου, ὅστις τὴν παραμόρφωσιν ταύτην τῆς ῥινός του ὤφειλεν εἰς σφοδρὸν κόλαφον ὃν ἔλαβεν ὑπό τινος συντρόφου του, μεθ' οὗ περιῆλθεν εἰς ἔριδα. Εἰς τὴν τάξιν ταύτην δύναται νὰ καταταχθῇ καὶ ὁ διάσημος ῥήτωρ Κικέρων, ὅστις ἔφερεν, ὡς γνωστόν, καὶ ὡς ὁ Πλούταρχος διηγεῖται, ἐπιπόλαιόν τι ἔκφυμα ἐπὶ τῆς ῥινός του, ὅπερ εἶχε μεγάλην ὁμοιότητα πρὸς ἐρέβινθον (cicer). Καθ' ἃ δ' ἡ πεῖρα διδάσκει, οἱ ἔχοντες τοιαύτην ῥῖνα εἰσὶν ὀξύθυμοι, διαπύρου, καὶ εὐερεθίστου ἰδιοσυγκρασίας, εἰς δὲ τὸν Κικέρωνα ἀναμφιλέκτως ἐπαληθεύει τοῦτο. Ὁ Ὁράτιος θεωρεῖ τὴν βραχεῖαν καὶ μικρόν τι πρὸς τὰ κάτω ἀνεστραμμένην ῥῖνα ὡς γνώρισμα χαρακτῆρος ἐπιρρεποῦς εἰς χλεύην καὶ εἰρωνείαν. Ὁ Μαρτιάλης προσομοιάζει τὸ εἶδος τοῦτο πρὸς τὴν τοῦ ῥινόκερω ῥῖνα, καὶ λέγει ὅτι κατὰ τὴν ἐποχήν του ἐθεωρεῖτο ὡς γνώρισμα εὐφυοῦς καὶ σατυρικοῦ πνεύματος.

Δρ. Δ.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

*) Ἀστρονόμος διάσημος. 1546—1601. Σ. Μ.

Η ΔΙΗΓΗΣΙΣ ΠΡΟΜΗΤΟΡΟΣ.

Διήγημα.

Τί συλλογίζεσαι, μάμμη; καὶ διατί τὸ βλέμμα σου εἶναι ἐνίοτε τόσον μελαγχολικόν; Δὲν μοὶ εἶπες τοσάκις ὅτι ὁ βίος σου ὑπῆρξεν εἰς ἄκρον εὐτυχής;

— Ναί, κόρη μου, ὁ βίος μου ὑπῆρξε πράγματι εὐτυχής. Δόξα τῷ Θεῷ, ἡ δυστυχία ἐφείσθη καὶ ἐμοῦ καὶ τῶν τέκνων μου· ἀλλὰ μ' ὅλον τοῦτο ὑπέφερα καὶ ἐγὼ πολύ, καὶ ὑπέφερα οὐχὶ κατὰ τοὺς δεσμοὺς τῆς συγγενείας, ἀλλὰ κατὰ τὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα ἦσαν φίλτατα τῇ καρδίᾳ μου.

— Διηγήσου μοι, παρακαλῶ, τὰς λύπας σου.

— Ἆ! κόρη μου, στήνεις παγίδα εἰς τὴν φλυαρίαν γραίας γυναικός· ἠξεύρεις πολὺ καλὰ πόσον οἱ γέροντες τέρπονται ἀνακαλοῦντες εἰς τὴν μνήμην των συμβάντα χρόνων παρελθόντων. Ἀλλά, ἀφ' οὗ τὸ ἐπιθυμεῖς, ἰδοὺ ἡ ἱστορία μου, ἥτις, ἀληθῶς εἰπεῖν, δὲν εἶναι ἡ ἰδική μου ἱστορία.

Ἐξεπαιδεύθην, ὡς γνωρίζεις, ἐν τῷ μοναστηρίῳ Ξ. εἰς τὰς ὄχθας τῆς Ὄρνης, καὶ ἐκεῖ διῆλθον τὴν καλλιτέραν ἐποχὴν τοῦ βίου μου. Βεβαίως θὰ ἐπροτίμων τὴν πατρικήν μου οἰκίαν· οὐχ ἧττον ὅμως ἡ ἀρχαία μονὴ μοὶ ἄφησεν γλυκυτάτην, ἐνθύμισιν χάριν ἴσως τῆς φιλίας, ἥτις μὲ συνέδεε πρὸς δύο τῶν συμμαθητριῶν μου. Μᾶς ὠνόμαζον ἐν τῇ σχολῇ τὰς τρεῖς ἀχωρίστους, καὶ πράγματι ἡ φιλία αὕτη, ἐνισχυθεῖσα ὑπὸ τῆς ὁμοιότητος τῶν χαρακτήρων, μετεβλήθη βαθμηδὸν εἰς αἴσθημα στερεὸν καὶ διαρκές. Ἐκ τῶν τριῶν μας ἡ τὰ μάλιστα ἀγαπητὴ ἦτο ἡ Ἀντωνία Γ. Ἡ Καικηλία καὶ ἐγὼ ἐπροτιμῶμεν ἀμφότεραι αὐτήν. Καὶ τίς δὲν θὰ ἐπροτίμα τὴν ἀξιαγάπητον ἐκείνην Ἀντωνίαν, ἐν ᾗ συνενοῦτο ἄπειρος γλυκύτης μετὰ εὐφυεστάτης καλῆς καρδίας; Ἡ Ἀντωνία ἦτο εὐειδεστάτη· οἱ μεγάλοι καὶ μέλανες αὐτῆς ὀφθαλμοὶ εἶχον βλέμμα εὐθὺ καὶ εἰλικρινὲς καὶ ἐπρόδιδον τὴν ἀγγελικὴν αὐτῆς ψυχήν. Ἡ καρδία της ἦτο εἰς ἄκρον εὐαίσθητος καὶ ἡ φαντασία της ζωηρά. Ἀνήκουσα εἰς ἀρχαίαν οἰκογένειαν τῆς Βρετανίας ἡ Ἀντωνία εἶχε πατέρα κτηματίαν, ὅστις ἔζη διαρκῶς μετὰ τῆς οἰκογενείας του ἐν τῇ κληρονομικῇ του ἐπαύλει.

Καὶ ἡ Καικηλία ἦτο νεᾶνις εὐειδής, ἀλλ' ὅλως διαφόρου καλλονῆς· τὸ πρόσωπόν της εἶχε προκλητικόν τι, οἱ ὀφθαλμοί της ἔστιλβον ζωηροὶ ὑπὸ τὴν πυρρότριχα κόμην της· ἦτο φύσις γενναία, ὁρμητική, μὴ ὀπισθοδρομοῦσα ἀπέναντι οὐδενὸς προσκόμματος· εἶχεν ἡ Καικηλία φυσικήν τινα ἀγριότητα. Πτωχὴ καὶ ὀρφανὴ ἀπὸ τῶν παιδικῶν της ἤδη χρόνων, ἀνετράφη ὑπὸ γραίας τινὸς συγγενοῦς τῆς μητρός της, ἥτις δύστροπος καὶ ἀπαιτητικὴ ἠθέλησε διὰ τῆς αὐστηρότητος νὰ δαμάσῃ τὴν ἀδάμαστον ἐκείνην φύσιν, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ὅτι τοιοῦτος τρόπος ἀνατροφῆς δὲν κατορθοῖ πάντοτε νὰ μορφώσῃ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τοῦ παιδός.

* * *

Ἑσπέραν τινά, περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου, ἐκαθήμεθα καὶ αἱ τρεῖς ἐπὶ σκαμνίου τοῦ κήπου, ὑπὸ τὴν σκιὰν παλαιοῦ δένδρου, μάρτυρος τῶν παιδικῶν μας διασκεδάσεων καὶ γελώτων, τῶν νεανικῶν μας ῥεμβασμῶν καὶ ἐκμυστηρεύσεων. Εἴμεθα καὶ αἱ τρεῖς σύννους, σκεπτικαί, διότι εὑρισκόμεθα εἰς τὴν παραμονὴν ἡμέρας σπουδαίας, ἡμέρας, ὅτε ἐρχομένων μετὰ τὰς ἐξετάσεις τῶν παύσεων ἐμέλλομεν ν' ἀπέλθωμεν τῆς σχολῆς, καὶ νὰ ἐγκαταλείψωμεν διὰ παντὸς τὴν φιλόξενον στέγην τοῦ μοναστηρίου. Εἰσερχόμεθα εἰς βίον νέον, ἄγνωστον, καὶ αἱ νεαραὶ ἡμῶν καρδίαι ἦσαν τεθλιμμέναι, ὡς εἶναι ἡ καρδία δεκαοκταετοῦς νεάνιδος, ἥτις πρόκειται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν κόσμον. Βεβαίως ἐχαίρομεν ἐνδομύχως ἀναλογιζόμεναι ὅτι ἐβαίνομεν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν· ἀλλὰ συλλογισμὸς πικρὸς ἐδηλητηρίαζε τὴν χαρὰν ταύτην· ἡ ἐπιοῦσα ἦτο δι' ἡμᾶς ἡμέρα ἀποχωρισμοῦ. Ἀπεφασίσαμεν μὲν νὰ ἀγαπώμεθα πάντοτε, νὰ γραφώμεθα συχνά· ἀλλ' ἦτο τοῦτο ἀρκοῦσα ἱκανοποίησις ἀπέναντι δεκαετοῦς συμβιώσεως καὶ οἰκειότητος; Τέλος ἰδέα ἐπιτυχής, ἣν ἐπεκροτήσαμεν μετ' ἐνθουσιασμοῦ, ἐγεννήθη ἐν τῇ ζωηρᾷ τῆς Καικηλίας φαντασίᾳ. Ἐπρόκειτο καθ' ὅλον τὸν βίον μας νὰ συναντώμεθα ἅπαξ τοῦ ἔτους, ἐν ῥητῇ ἡμέρᾳ εἰς ὡρισμένον τόπον. Ἡ πόλις τῶν Παρισίων, ἔνθα ἡ συγγενὴς τῆς Καικηλίας μετέβαινε κατ' ἔτος ἐπί τινας ἡμέρας, μᾶς ἐφάνη ὁ καταλληλότερος τόπος διὰ τὴν συνέντευξιν ταύτην. Ἡ Ἀντωνία καὶ ἐγὼ εἴμεθα πεπεισμέναι ἐκ τῶν προτέρων ὅτι δὲν ἠθέλομεν εὕρει ἀντίστασιν ἐκ μέρους τῶν γονέων ἡμῶν — διὸ καὶ ὡρκίσθημεν ὅτι ἅπαξ τοῦ ἔτους θὰ ἐγένετο ἡ φιλικὴ αὕτη συνέντευξις ἐν Παρισίοις καὶ ὡρισμένως ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Λουξεμβούργου. Πόσον εἴμεθα ἀπερίσκεπτοι! Δὲν ἐσυλλογιζόμεθα ὅτι τὸ ἐλάχιστον συμβὰν ἠδύνατο νὰ καταστήσῃ ἡμᾶς ἐπιόρκους!

Τέλος ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος τῆς ἐπισήμου ἡμέρας· ἀσπασθεῖσα τελευταῖον τὰς δύο φίλας μου, ἐπέβην τῆς ἁμάξης, καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὴν πόλιν ἔν τινι τῶν δυτικῶν διαμερισμάτων τῆς Γαλλίας, ἔνθα ὁ πατήρ μου, στρατηγός, εὑρίσκετο μὲ τὸ σύνταγμά του.

* * *

Τὸ ἐρχόμενον ἔτος παρευρέθημεν καὶ αἱ τρεῖς εἰς τὴν συνέντευξίν μας. Πόσην χαρὰν ἠσθάνθημεν συναντηθεῖσαι μετὰ παρέλευσιν τόσου χρόνου! Πόσα εἴπομεν, πόσα ἐδιηγήθημεν, πόσα ἀνεκοινώσαμεν ἀμοιβαίως! Ἐγὼ ἐδιηγήθην εἰς τὰς φίλας μου περὶ τῶν ἑορτῶν, εἰς ἃς παρευρέθην, περὶ τῶν ἐκδρομῶν, ἃς ἐπεχείρησα μετὰ τοῦ πατρός μου καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν νέων ἀξιωματικῶν, οἵτινες πάντες ἦσαν εἰς ἄκρον περιποιητικοὶ πρὸς τὴν θυγατέρα τοῦ στρατηγοῦ των. Ἡ Ἀντωνία μᾶς περιέγραφε τὴν ἤρεμον αὐτῆς εὐτυχίαν ἐν τῇ πατρικῇ ἐπαύλει, τὸν εὔθυμον χαρακτῆρα τοῦ πατρός της, τὴν ἄκραν ἀγαθότητα τῆς μητρός της, ἣν ὅλοι οἱ τῶν περιχώρων χωρικοὶ ἐθεώρουν καὶ ἐσέβοντο ὡς ἁγίαν, τέλος δὲ καὶ τὰς ὡραίας ἡμέρας, ἃς διῆλθεν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ ἀδελφός της, δόκιμος τοῦ ναυτικοῦ μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτῶν. Ἡ Καικηλία τέλος ἐδιηγήθη περὶ τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς της, τῆς μικρᾶς ἐπαρχιακῆς κωμοπόλεως, ὅπου ἡ συγγενής της τὴν ὑπεδέχθη ψυχρῶς καὶ ὅπου διῆλθεν ἡμέρας μελαγχολικὰς κεκλεισμένη ἐντὸς ζοφερᾶς οἰκίας, ἣν οὐδ' ἀκτὶς ἡλίου ποτὲ ἐχαιρέτιζεν· ἡ δυστυχὴς κόρη οὔτε ἑορτὰς εἶχεν οὔτε τῆς οἰκογενείας τὸν τερπνὸν καὶ ἥσυχον

βίον. Ὀσάκις ἐξήρχετο τῆς οἰκίας μετέβαινεν εἰς τὸ νεκροταφεῖον, ἔνθα ἀνεπαύοντο οἱ γονεῖς της, ἢ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὅπου ἠγαπᾶτο νὰ διατρίβῃ ἐπὶ ὥρας ὁλοκλήρους. Ἀλλ' ὅμως ἐν τῇ μοναξιᾷ τοῦ βίου τούτου ἐπῆλθε συμβάν, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ἄλλην διεύθυνσιν εἰς τὰς σκέψεις της· νέος τις ἀξιωματικὸς τῆς φρουρᾶς τὴν εἶδε, καὶ ἔκτοτε δὲν ἔλειπε νὰ τὴν παρακολουθῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἔνθα ἐκράτει διαρκῶς τοὺς ὀφθαλμούς του ἐστραμμένους πρὸς αὐτήν. Ἡ Καικηλία μᾶς ὡμολόγησαν ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς οὗτος ἐτόλμησε καὶ νὰ τῇ γράψῃ ἐπιστολήν, καὶ ἐκ τῶν λόγων της ἐννοήσαμεν ὅτι καὶ αὐτὴ παρεκινήθη νὰ κάμῃ διάθεσιν ἀπερίσκεπτον. Ὅτε δὲ ἡ Ἀντωνία καὶ ἐγὼ ἠθελήσαμεν νὰ τῇ παραστήσωμεν τὸ ἄτοπον τῆς τοιαύτης διαγωγῆς, ἡ Καικηλία, σχεδὸν ἀποτόμως, μᾶς ἀπήντησεν ὅτι ἦτο κακὸν ἐκ μέρους μας καὶ ψυχρόν, ἡμεῖς αἱ τόσον εὐτυχεῖς ἐν τῷ κόσμῳ, νὰ μεμψιμοιρῶμεν δυστυχοῦς κόρης διὰ τὴν μόνην ἀκτῖνα, τὴν φωτίζουσαν τὴν ἔρημον καὶ σκοτεινὴν αὐτῆς φυλακήν.

* * *

Ἓν ἔτος μετὰ ταῦτα, τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἤλθον πάλιν εἰς τὸν κῆπον τοῦ Λουξεμβούργου, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς διδασκαλίσσης μου. Εὗρον ἐκεῖ τὴν Ἀντωνίαν. Ἡ Καικηλία ὅμως ἔλειπε καὶ ἀμφότεραι εἴμεθα ἀνήσυχοι, διότι ἀπὸ ἓξ ἤδη μηνῶν οὔτε ἐγὼ οὔτε αὐτὴ οὐδεμίαν εἴχομεν λάβει εἴδησιν. Ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐπεριμέναμεν ν' ἀκούσωμεν ἐπὶ τῆς λεπτῆς ἄμμου τὸ ἐλαφρὸν τῆς ὀβῖδος, ἀλλ' αἱ ὧραι παρήρχοντο εἰς μάτην. Τέλος ἀναφανὴν κομψὴ θαλαμηπόλος, ἥτις πλησιάσασα ἡμᾶς καὶ ἐρωτήσασα ἂν ἤμεθα αἱ δεσποινίδες Γ. καὶ Β. μᾶς ἐνεχείρισεν ἐπιστολὴν καὶ ἀπῆλθεν.

Ἡ ἐπιστολὴ ἦτο τῆς Καικηλίας. "Συγχωρήσατέ με, μᾶς ἔγραφεν, ἂν σᾶς λυπῶ. Ἄδουσος ἠνοίχθη μεταξὺ ἡμῶν καὶ δὲν θὰ συναντηθῶμεν πλέον ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Μνήσθητε ἁπλῶς ὡς φίλης ἀποθανούσης." Ἐν τῇ ἐπιστολῇ περιεκλείοντο δύο ξηρὰ ἄνθη. Ἡ Ἀντωνία καὶ ἐγὼ ἀπαχωρήσαμεν σιωπηλαὶ καὶ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἡ συνέντευξις αὕτη, ἡ τοσοῦτον θλιβερῶς καταλήξασα, ἦτο ἡ τελευταία.

* * *

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου καὶ ἡ Ἀντωνία καὶ ἐγὼ εἴχομεν ὑπανδρευθῇ. Ὁ σύζυγός μου, κόμης Γεώργιος Π. ἦτο εἷς τῶν ὑπασπιστῶν τοῦ πατρός μου· ἡ δὲ Ἀντωνία εἶχεν ὑπανδρευθῇ νέον γείτονά της, ὀρφανὸν καὶ κάτοχον μεγάλης περιουσίας. Τῇ προσκλήσει της μετέβην μετὰ τοῦ συζύγου μου, ὅστις ἔλαβεν μικρὰν ἄδειαν, εἰς τὸ κτῆμά της καὶ παρέστην μάρτυς τῆς αὐτυχίας τῆς φίλης μου, διότι πράγματι ὁ σύζυγός της, Κάρολος Μ. ἦτο καθ' ὅλα ἄνθρ ἀξιαγάπητος, πλήρης προτερημάτων καὶ εὐγενῶν αἰσθημάτων.

Τὸ μόνον, ὅπερ εὗρον ἐν αὐτῷ κάπως ἐπιλήψιμον, ἦτο ἐλαφρότης τις καὶ ἐπιπολαιότης ἐν τῷ χαρακτῆρι, καὶ ὡς πρὸς τοῦτο, νομίζω, δὲν συνεμορφοῦτο κατὰ πάντα πρὸς τὴν σκεπτικὴν φίλην μου Ἀντωνίαν. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἐλέγετο ἀνὰ τὴν χώραν ὅτι ὁ εὐεπὶς οὗτος νεανίας ἠγάπα τὰς διασκεδάσεις καὶ εἰλκύετο ὑπ' αὐτῶν ἴσως πέραν τοῦ δέοντος. Ἀλλὰ διατί νὰ φοβοῦμαι; Μήπως ἡ Ἀντωνία δὲν εἶχεν ἐξοικειώσει αὐτὸν πρὸς τὴν ἐμβρίθειαν τοῦ γάμου, καὶ ποία λευκὴ καὶ λεία χεὶρ ἠδύνατο κάλλιον αὐτῆς νὰ ἐπαναφέρῃ πρὸς τὴν ποίμνην τὸ κάπως ἀπολωλὸς ἐκεῖνο πρόβατον; Ὁπωσδήποτε ὁ Κάρολος ἠγάπα θερμῶς τὴν σύζυγον του, ἥτις τὸν ἐλάτρευε, καὶ δὲν ἀπέκρυπτε τὸν ἔρωτά της.

— Νά σοι εἶπα, φίλη μου, μοὶ ἔλεγε πολλάκις, τὸν ἀγαπῶ τόσον πολύ, ὥστε φοβοῦμαι μὴ ὁ Θεὸς μὲ τιμωρήσῃ διὰ τὴν τοσαύτην ἀγάπην μου.

— Τί λέγεις; τῇ ἀπεκρινόμην ἐγὼ γελῶσα. Ὁ Θεὸς τόσον σπανίως ἀναγκάζεται νὰ ἐπέμβῃ κατὰ τῆς ὑπερβολικῆς συζυγικῆς ἀγάπης, ὥστε, ὑπόλεπτε, ὅτι θὰ ἐλησμόνησε νὰ ὁρίσῃ τιμωρίαν δι' αὐτήν.

Ἀπεφασίσαμεν ἅπαξ τοῦ ἔτους νὰ μεταβαίνωμετὰ τοῦ συζύγου μου εἰς τὸ κτῆμα τῆς φίλης μου, ὅπως διέλθωμεν ὁμοῦ ἑβδομάδα τινάς, καὶ τὴν ἀπόφασίν μας ταύτην ἐξετελέσαμεν πιστῶς ἐπί τινα ἔτη. Ἡ εὐδαιμονία τῆς Ἀντωνίας δὲν ἐθολοῦτο ὑπὸ οὐδενὸς νέφους, καὶ ἐγὼ ἤμην

ΧΩΡΙΚΗ ΕΚ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΤΩΝ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ.

ἐντελῶς ἤσυχος διὰ τὸ μέλλον της· τὸ μόνον, ὅπερ ἐπεσκίαζε κάπως τὴν ἀνέφελον ταύτην εὐτυχίαν ἦτο ἡ ἔλλειψις τέκνων.

— Βλέπεις, μοὶ ἔλεγε στενάζουσα, ὅτι ὁ Θεὸς τιμωρεῖ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀγάπης.

Ἄλλη λύπη ἦτο κοινὴ εἰς ἀμφοτέρας μας· ἠγνοοῦμεν ὅηλ. τί ἔγεινεν ἡ Καικηλία. Ἠξεύρομεν ὅμως ὅτι ἔζη, διότι τακτικῶς ἅπαξ τοῦ ἔτους, κατὰ μῆνα Αὔγουστον, ἐλαμβάνομεν φάκελλον περιέχοντα δύο ἄνθη ξηρά, ἐνθύμημα μυστηριωδες τῆς ἀποχωρισθείσης φίλης.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

ΤΟ ΥΠΟΓΕΙΟΝ ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ.

(Μετὰ εἰκόνων, ὅρα σελ. 338.)

Αἱ μεγαλοπόλεις τῆς Εὐρώπης προθυμοποιοῦνται σήμερον νὰ ῥυθμίσωσιν ἐπὶ τὸ ἐντελέστερον τὴν ὑπόγειον τῆς πόλεως ὑπηρεσίαν, ἤτοι τὸ σύστημα τῶν ὑπονόμων, τῶν ὑδραγωγείων, τῶν σωλήνων τοῦ ἀεριόφωτος κ. τ. τ. Καὶ αἱ μὲν ἀρχαῖαι πόλεις ἔχουσι πρὸ πολλοῦ τὴν ὑπόγειόν των ὑπηρεσίαν· ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν τὰς κατακόμβας τῆς Ῥώμης καὶ τῶν Παρισίων. Ἀλλ' εἰς τὰς νέας πόλεις τὸ σύστημα τοῦτο δέον νὰ ἐφαρμοσθῇ, καὶ εἰς τοῦτο κυρίως ἀπευθύνουσι τὴν προσοχήν των τὰ δημοτικὰ συμβούλια, διότι καὶ διὰ λόγους τῆς συγκοινωνίας καὶ διὰ λόγους τῆς δημοσίου ὑγείας, ἀνάγκη εἶναι νὰ τελῶσιν εἰς ἐνέργειαν ὅλαι αἱ νεώτεραι βελτιώσεις τοῦ συστήματος τούτου. Τοῦτο κυρίως ἀπητεῖτο διὰ τὸ Βερολῖνον, πόλιν λαβοῦσαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀνάπτυξιν τοσοῦτον καταπληκτικήν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἔχουσαν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἀνάγκην ἐπιστρώσεως καὶ ἐπιδιορθώσεως νέων ὁδῶν, τοποθετήσεως νέων ὑδραγωγείων, νέων σωλήνων καὶ τηλεγραφικῶν ἢ τηλεφωνικῶν συρμάτων. Πράγματι δὲ ἐν μικρῷ ἀναλόγως διαστήματι χρόνου μεγάλα ἐξετελέσθησαν ἔργα, καὶ τὸ ὑπόγειον Βερολῖνον παρουσιάζεται σήμερον σχεδὸν ἐφάμιλλον τῆς ὑπὲρ τὴν γῆν πόλεως. Τὸ σχέδιον ἐγένετο ἐπιμελῶς καὶ ἐσκεμμένως, σχέδιον ἀνάλογον πρὸς πόλιν καθ' ἑκάστην προοδεύουσαν καὶ ἐκτεινομένην, καὶ ὁ ὑπόγειος μηχανισμός, μηχανισμὸς κεκρυμμένος ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῆς γῆς, λειτουργεῖ τανῦν σχεδὸν ἀπροσκόπτως. Τὸ ἁπλοῦν καὶ εὔληπτον τοῦτο σύστημα καθίσταται πολύπλοκον καὶ οἱονεὶ δυσκατάληπτον ὁσάκις πρόκειται περὶ ὁδῶν ἀμβλειῶν καὶ σκολιῶν ἢ περὶ διασταυρώσεων. Οἱ ὀχετοὶ διαιροῦνται ἐν γένει εἰς δύο κατηγορίας, εἰς τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ταχυδρομείου καὶ τηλεγραφείου, καὶ εἰς τοὺς προωρισμένους διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν κατοίκων· ἐν τοῖς πρώτοις εἶσιν οἱ ταχυδρομικοὶ σωλῆνες καὶ τὰ τηλεγραφικὰ σύρματα, ἐν τοῖς δευτέροις τὸ ὑδραγωγεῖα, οἱ σωλῆνες τοῦ ἀεριόφωτος, αἱ ὑπόνομοι κτλ. Τὸ πρῶτον ὑπόγειον τηλεγραφικὸν σύρμα ἐτοποθετήθη ἐν Βερολίνῳ ἐν ἔτει 1850, καὶ συνέδεσε μόνον τοὺς πέντε τότε σιδηροδρομικοὺς σταθμοὺς μετὰ τοῦ κεντρικοῦ ἐν τῇ βασιλικῇ λεγομένῃ ὁδῷ. Τριάκοντα ἔτη μετὰ ταῦτα τὸ μῆκος τῶν ὑπογείων τηλεγραφικῶν συρμάτων ἦτο 111 χιλιομέτρων καὶ μὲ τὰς διαφόρους διακλαδώσεις 1450 χιλιομέτρων. Πρὸς τὸ κεντρικὸν τηλεγραφεῖον διευθύνοντο 222 τηλεγραφικὰ σύρματα. Ἀλλὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἀπεδείχθη ἀνεπαρκές, καὶ οὕτω ἐφηρμόσθη νέον, καθ' ὃν τὰ τηλεγραφικὰ σύρματα διηρέθησαν εἰς τρεῖς μεγάλας ἀρτηρίας, διευθυνομένας πρὸς βορρᾶν, πρὸς νότον καὶ πρὸς δυσμάς. Αἱ ἀρτηρίαι αὗται αἱ κεντρικαὶ συνίστανται ἐκ σωλήνων διαμέτρου ἀπὸ 10—17 ἑκατοστομέτρων, καὶ εἰς τοὺς σωλῆνας τούτους ἐτοποθετήθησαν τὰ διάφορα σύρματα. Πρὸς ἐπισκευὴν τῶν σωλήνων τούτων ἡ καθαρισμὸν αὐτῶν ὠρύχθησαν κατὰ διαστήματα φρέατα, ἐν οἷς δύο ἐργάται ἀναπαυτικῶς δύνανται νὰ ἐργασθῶσιν. Οἱ σωλῆνες οὗτοι ὑπὸ τὴν πόλιν ἔχουσι σήμερον μῆκος 40 χιλιομέτρων καὶ τὸ μῆκος τῶν ἐν αὐτοῖς συρμάτων ὑπερβαίνει τὰς 170 χιλιάδας μέτρων. Πόσην ἐργασίαν ἐκτελοῦσι τὰ ὑπόγεια ταῦτα σύρματα ἐν Βερολίνῳ δηλοῦσι τὰ τοῦ στατιστικοῦ πίνακος τῆς τηλεγραφικῆς συγκοινωνίας. Κατὰ τὸ 1882 ἀπεστάλησαν ἐκ Βερολίνου 2 ἑκατομμύρια τηλεγραφημάτων, ἀφιχθησαν δὲ 1½ ἑκατομμύριον. Ποσὸν πράγματι καταπληκτικόν!

Σημειωτέον ἐνταῦθα ὅτι διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ὑπογείου πνευματικοῦ ταχυδρομείου (τοῦ μετακομίζοντος τὰς ἐπιστολὰς διὰ σωλήνων καὶ ὑπογείως) μεγάλως ἀνεκουφίσθη ἡ τηλεγραφικὴ ὑπηρεσία ἐν Βερολίνῳ, διότι μόνον κατὰ τὸ μνησθὲν ἔτος 1882 οἱ ταχυδρομικοὶ οὗτοι σωλῆνες μετέφερον 1½ ἑκατομμύριον τηλεγραφημάτων ἐντὸς τῆς πόλεως, καὶ 60 χιλ. ἐπιστολῶν καὶ ἐπιστολικῶν δελταρίων. Τὸ μεσολαβοῦν διάστημα μεταξὺ παραδόσεως ἐπιστολῆς ἢ τηλεγραφήματος καὶ παραλαβῆς εἶναι ἡμισείας ὥρας. Ἐκτὸς τούτου καὶ ἡ δημαρχία καὶ τὸ στρατιωτικὸν διοικητήριον ἔχουσιν ἰδιαίτερα ὑπόγεια σύρματα, συγκοινωνοῦντα πρὸς τὰ διάφορα γραφεῖα καὶ τὰ τμήματα τῆς πόλεως.

Ἔτι εὐρύτερος καὶ πολυπλοκώτερος εἶναι ἐν Βερολίνῳ ὁ ὑπόγειος μηχανισμὸς τῶν ὑδραγωγείων, τῶν σωλήνων τοῦ ἀεριόφωτος καὶ τῶν ὑπονόμων. Ἐν ἔτει 1826 ἐφωτίζετο εἰσέτι τὸ Βερολῖνον διὰ φανῶν ἐλαίου, καὶ μόνον τὴν 19 Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους τούτου ἐφωτίσθη ἡ κεντρικὴ ὁδὸς "ὑπὸ τὰς φιλύρας" διὰ τοῦ ἀεριόφωτος. Ἡ ἐντύπωσις, ἣν παρήγαγε τότε ὁ νέος οὗτος φωτισμός, ἦτο μεγάλη. Ὑψηλὰ ἐκ μικρῶν καὶ ἀφανῶν λαμπτήρων ἐκπέμπεται ἀμυδρὸν φῶς, λέγει ἡ ἐπίσημος ἐφημερὶς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀλλ' ἀκτῖνες ζωηραὶ καὶ πλατεῖαι φωτίζουσιν ἁπλέτως τὴν ὁδόν, ὥστε καὶ εἰς πεντήκοντα βημάτων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ φανοῦ δύνασαι εὐκόλως ν' ἀναγνώσῃς ἐπιστολήν. Μετ' οὐ πολὺ αἱ ὁδοὶ ὅλαι θὰ φωτισθῶσι διὰ τοῦ ἀεριόφωτος καὶ ἡ πόλις ἡμῶν θὰ παριστᾷ καὶ τὴν νύκτα ὡραῖον θέαμα, ὡς παριστᾷ καὶ τὴν ἡμέραν." Πῶς μεταβάλλονται οἱ χρόνοι καὶ αἱ ἀπαιτήσεις τῶν ἀνθρώπων! Σήμερον καὶ τὸ ἀεριόφως τοῦτο τὸ καθαρὸν καὶ λαμπρὸν δὲν μᾶς ἀρκεῖ καὶ ζητοῦμεν φῶς ἠλεκτρικόν.

Ἡ πρώτη ἑταιρία τοῦ ἀεριόφωτος ἐν Βερολίνῳ ἦτο ἀγγλικὴ καὶ εἶχε τὸ προνόμιον 20 ὅλα ἔτη. Κατόπιν ἐσυστήθη νέα ἑταιρία ἧς οἱ σωλῆνες ἔχουσι μῆκος 180 χιλ. μέτρων καὶ παρέ-

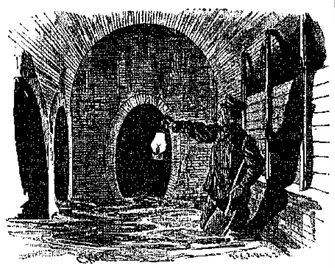

γει 80 ἑκατομμύρια κυβικῶν μέτρων ἀεριόφωτος. Παρὰ τὴν ἑταιρίαν ταύτην ὑπάρχουσι καὶ τέσσαρες δημοτικαὶ ἑταιρίαι, ἐχουσαι σωλῆνας 600 χιλ. μέτρων καὶ τρέφουσαι 14 χιλ. φανοὺς καὶ 700 χιλ. ἰδιωτικῶν λαμπτήρων. Οἱ σωλῆνες οὗτοι ἐνούμενοι ἤθελον φθάσει ἀπὸ Βερολίνου μέχρι Βιέννης. Ἡ κατανάλωσις τοῦ ἀεριόφωτος ἐν Βερολίνῳ προβαίνει καταπληκτικῶς· ἐν διαστήματι τῶν τελευταίων τριάκοντα ἐτῶν ἐδωδεκαπλασιάσθη, οὐδὲ ὑπάρχει φόβος ἡ χρῆσις τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτὸς νὰ καταβάλλῃ τὴν χρῆσιν τοῦ ἀεριόφωτος, τὸ ὁποῖον καταναλίσκεται καὶ εἰς διάφορα βιομηχανικὰ καταστήματα.

Αἱ προσπάθειαι τοῦ παρέχειν τῇ πόλει τοῦ Βερολίνου καλὸν πόσιμον ὕδωρ πρὸ αἰώνων ἤδη ἐγένοντο· ἤδη οἱ ἡγεμόνες Ἰωακεὶμ Β'. καὶ Φριδερῖκος Γ'. ἐπελήφθησαν τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος· ἀλλὰ τὰ πλεῖστα τῶν σχεδίων ἀναβάγγασαν, ἕως διότι ἡ πόλις τοῦ Βερολίνου διεκρίνατο ἀνέκαθεν διὰ τὰ καλὰ αὐτῆς φρέατα. Ἡ διοχέτευσις τοῦ ὕδατος ἤρξατο κυρίως ἐν ἔτει 1850, καὶ τῷ 1854 ἐσυστήθη Ἀγγλικὴ Ἑταιρία, ἥτις ἐχρησιμοποίησε τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ Σπρέας· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ τὸ ὕδωρ ἀπεδείχθη ἀνεπαρκές, καὶ τῷ 1873 ἡ πόλις ἀνέλαβε τὴν ἀγγλικὴν ἐπιχείρησιν καὶ ἐαύτης τὰ σημερινὰ ὑδραγωγεῖα. Ἔτρωσι καὶ τρία μεγαλοπρεπῆ φρέατα ὁδηγοῦσι τὸ ὕδωρ πρὸς τὴν κεντρικὴν ἀποθήκην, ἥτις περιλαμβάνει 13 χιλ. κυβικὰ μέτρα ὕδατος· ἐκ τῆς ἀποθήκης ταύτης ἡ δεξαμενὴ διοχετεύεται τὸ ὕδωρ διὰ σωλήνων πρὸς τὰ διάφορα τμήματα τῆς πόλεως. Ἡ κατανάλωσις τοῦ ὕδατος ἦτο πέρυσιν 22½ ἑκατομμυρίων κυβικῶν μέτρων! Οἱ σωλῆνες εἶναι διαφόρου μεγέθους, καὶ ὅλοι ἐκ χυτοῦ σιδήρου· οἱ κεντρικοὶ σωλῆνες ἔχουσι διάμετρον ἑνὸς μέτρου, αἱ διακλαδώσεις μικροτέρας διαστάσεις μέχρι ὁ ἑκατοστομέτρων. Κατ' ἀρχὰς κατὰ μίμησιν τῆς Ἀγγλικῆς Ἑταιρίας οἱ σωλῆνες ἦσαν ἀμέσως ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, ἀλλὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἀπεδείχθη κάκιστον ἕνεκα τοῦ ψύχους τοῦ χειμῶνος· διὸ καὶ ἀπεφασίσθη νὰ τεθῶσιν οἱ σωλῆνες εἰς βάθος ἑνὸς μέτρου, καὶ οὕτως ἐν χειμῶνι δὲν ἠπειρόζοντο ὑπὸ τοῦ ψύχους. Ἐκ τῶν σωλήνων διακλαδοῦνται οἱ μικρότεροι ὀχετοὶ διὰ τὴν χρῆσιν τῶν οἰκιῶν. Δεκαεπτὰ χιλιάδες οἰκιῶν λαμβάνουσι τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ὑδραγωγείου καὶ ἔχουσιν ὑδρόμετρον ἀρίστης κατασκευῆς. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ πόσιμον τοῦτο ὕδωρ εἶναι κατὰ καιροὺς ὀλίγον, σκέπτεται ἡ ἑταιρία νὰ χρησιμοποιήσῃ καὶ ἕτερον ὕδωρ καθαρώτατον ἐκ τῆς οὐ μακρὰν τῆς πόλεως κειμένης λίμνης Müggel. Τὸ ἔργον τοῦτο μεγάλας ἀπαιτεῖ δαπάνας.

Θαυμάσιον εἶναι ἐν Βερολίνῳ τὸ σύστημα τῶν ὑπονόμων, καὶ πράγματι ἄξιον μνείας, διότι βασίζεται εἰς μακρὰς καὶ ἐπισταμένας μελέτας. Μέχρι τοῦ ἔτους 1873 τὰ ἀκάθαρτα ὕδατα τῆς πόλεως ἐχύνοντο εἰς τὸν ποταμόν, ἀλλὰ τὸ σύστημα τοῦτο οὐ μόνον ὀλεθριώτατον διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν ἦτο, διότι αἱ ἀκαθαρσίαι ἀναπετίθεντο εἰς τὴν κοίτην τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐπροξένουν, ἐν ὥρᾳ μάλιστα θέρους, βλαβερὰς ἀναθυμιάσεις, ἀλλὰ καὶ παντὸς πρακτικοῦ δοτερεῖτο σκοποῦ, διότι πολύτιμον λίπασμα τῶν ἀγρῶν ἀπώλετο ἀδίκως. Ὁ ἀρχιτέκτων Ὄberegt διενοήθη νὰ ἐφαρμώσῃ καὶ ἐν Βερολίνῳ τὸ σύστημα τῶν ὑπονόμων, ὅπερ εἶχε τεθῇ εἰς ἐνέργειαν εἰς τὴν συνοικίαν Κρόϋσων τοῦ Λονδίνου, εἰς τὸ Ἐδιμβοῦργον καὶ εἰς ἄλλας πόλεις. Τὸ σύστημα τοῦτο βασίζεται εἰς τὴν ἀρχὴν τὸ λιπαίνειν τοὺς ἀγροὺς διὰ τῶν ἐκ τῶν ὑπονόμων ἐκρεόντων ἀκαθάρτων ὑδάτων. Αἱ ὑπόνομοι διαιροῦνται εἰς 12 μεγάλα συμπλέγματα, ὧν τὰ ὅ διὰ τὴν κυρίως πόλιν καὶ τὰ 7 διὰ τὰ προάστεια. Ἕκαστον σύμπλεγμα ἔχει ἰδιαιτέραν ἀντλίαν, δι' ἧς τὰ ὕδατα ἀπορροφῶνται ἐκ τῶν ὑπονόμων καὶ διοχετεύονται πρὸς τοὺς ἀγρούς. Τὸ σύστημα τοῦτο ἀπεδείχθη λίαν πρακτικόν, ἂν καὶ τὰ πέριξ τοῦ Βερολίνου δὲν ἔχωσι γαίας εὐφόρους, ἀλλὰ μᾶλλον ἀμμώδεις, ἐν αἷς τὸ λίπασμα δὲν δύναται βεβαίως νὰ ἔχῃ τὴν καλὴν ἐκείνην ἐπίδρασιν, ἣν ἔχει ἐπὶ τῶν εὐφόρων γαιῶν.

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἐπιτόπιος ἐξέτασις τῶν ὑπονόμων τούτων μεγάλως κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον παντὸς ἀνθρώπου, καὶ μάλιστα τῶν κατέρων τοῦ δήμου. Αἱ ὑπόνομοι εἶναι εἴτε ἐκτισμένοι θολωτοὶ διάδρομοι, εἴτε καὶ πήλινοι σωλῆνες στερεοὶ καὶ ἀδιάβροχοι. Ἕκαστον σύμπλεγμα αὐτῶν ἔχει μεγάλην ἀποθήκην, εἰς ἣν χύνονται τὰ ἀκάθαρτα ὕδατα τῶν ὁδῶν καὶ τῶν οἰκιῶν, ἐνῶ δὲ τὰ ἀποθηκῶν τούτων εὑρίσκονται αἱ ἀντλίαι. Ἡ ἐπίσκεψις τῶν ὑπογείων τούτων διαδρόμων ἐμπνέει κατ' ἀρχὰς αἴσθημα δυσάρεστον, βαθμηδὸν ὅμως συνειθίζει ὁ ὀφθαλμὸς εἰς τὸ σκότος καὶ εἰς τὴν διὰ τῶν ὑδάτων ὀχληρὰν πορείαν. Εὐτυχῶς αἱ ὑπόνομοι τοῦ Βερολίνου εἶναι σχεδὸν ἁπλλαγμέναι τῶν λίαν δυσαρέστων μυῶν, ὡς τοῦτο συμβαίνει ἐν Παρισίοις, διότι αἱ ὑπόνομοι τοῦ Βερολίνου εἰσὶ στερεὰς ἐκτισμέναι καὶ ἠλειμμέναι διὰ παχείας στρώσεως ἀμμοκονίας.

Κατὰ τὰς ἀστυνομικὰς διατάξεις ἑκάστη οἰκία τῆς πόλεως ὀφείλει νὰ συνδεθῇ μετὰ τῆς ὑπονόμου, καὶ οὐ μόνον νὰ ἔχῃ τοὺς ὀχετοὺς της ἀπὸ ἑκάστου πατώματος, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῆς

στέγης, ὅπως καὶ τὰ ὕδατα τῆς βροχῆς χύνωνται διὰ σωλήνων εἰς τὰς ὑπονόμους, αἵτινες δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου διατηροῦνται πάντοτε καθαραί. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ διάταξις αὕτη ἐπιβάλλει μεγάλην δαπάνην εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας οἰκιῶν, διότι ὑπελογίσθη ὅτι καὶ τῶν μετριωτέρων οἰκιῶν οἱ ὀχετοὶ κοστίζουσιν ἄνω τῶν δύο χιλιάδων φράγκων. Αἱ ἀπορροφητικαὶ ἀντλίαι, περὶ ὧν ἀνωτέρω εἴπομεν, κινοῦνται διὰ τοῦ ἀτμοῦ, εἶναι μηχαναὶ 3160 ἵππων δυνάμεως καὶ ἀπορροφῶσιν ὅλαι ὁμοῦ 3810 λίτρας ὕδατος ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον. Ἡ δαπάνη δι' ἕκαστον κυβικὸν μέτρον ὕδατος ἐκχυνόμενον εἰς τοὺς ἀγροὺς ἀνέρχεται

εἰς ἥμισυ φοίνικα (1 φοῖνιξ = 1¼ λεπτὸν τοῦ φράγκου).

Πρὸς ἀπόδειξιν τέλος ὁποίας σημασίας καὶ σπουδαιότητος ἔργα εἶναι τὰ ἐσχάτως ἐκτελεσθέντα ἐν τῷ ὑπογείῳ Βερολίνῳ ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν ὅτι ἡ ὁλικὴ αὐτῶν δαπάνη ἀνέρχεται εἰς 150 ἑκατομμύρια μαρκῶν.

Η ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΣ ΤΩΝ ΜΥΙΩΝ.

Κοινῶς παραδεδεγμένη εἶναι ἡ γνώμη ὅτι αἱ μυῖαι ἀποτελοῦσι μίαν τῶν μικρῶν ἐνοχλήσεων τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἀφ' ἧς ἀδύνατον ἀποβαίνει νὰ προφυλαχθῇ τις ἐντελῶς. Ὁσάκις αἱ μυῖαι κηλιδοῦσι τοὺς τοίχους καὶ τὰ κοσμήματα τῶν οἰκιῶν μας, ὁσάκις πίπτουσιν εἰς τὸν καφέν μας ἢ εἰς τὸ γάλα, ἢ καὶ δὲν μᾶς ἀφίνουσι ν' ἀπολαύσωμεν ἡσύχως τοῦ ὕπνου, εὐχαριστοῦμεν τὸν Θεόν, ὅτι τὸ ψῦχος ἐρχόμενον μᾶς ἀπαλλάττει τοῦ ὀχληροῦ τούτου ἐχθροῦ. Ἐρωτῶμεν ἑαυτούς, εἰς τί χρησιμεύει τὸ μικρὸν τοῦτο ἔντομον. Καὶ ὅμως, καὶ ἡ μυῖα, ὅσον καὶ ἂν ἦναι ὀχληρά, ἔχει ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἀποστολήν, καὶ ἀποστολὴν σπουδαίαν, χάριν τῆς ὁποίας ὀφείλομεν νὰ τῇ συγχωρήσωμεν ὅλας τὰς ἐνοχλήσεις ἃς παρέχει ἡμῖν.

Παρατηρήσατε μετὰ προσοχῆς μυῖαν, ἥτις, ἀφ' οὗ περιΐπτατο ἐπὶ καιρόν, ἔρχεται ν' ἀναπαυθῇ. Θὰ τὴν ἴδητε ἀμέσως ἐκτελοῦσαν σειρὰν κινήσεων, ὁμοίων πρὸς τὰς κινήσεις τῆς γαλῆς ἢ τοῦ πτηνοῦ· καὶ πρῶτον μὲν προστρίβει ἕνα πρὸς τὸν ἄλλον τοὺς ὀπισθίους πόδας της, εἶτα δὲ δι' αὐτῶν καθαρίζει τὰς πτέρυγας· κατόπιν ἐκτελεῖ τοῦτο διὰ τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν, καὶ τέλος προστρίβει τὴν προβοσκίδα της ἐπὶ τῶν ποδῶν καὶ τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ σώματος. Αἱ κινήσεις αὗται ἐκτελοῦνται μόνον χάριν καθαριότητος; Τοῦτο ἐπιστεύετο μέχρις ἐσχάτων· ἀλλ' ὁ Ἄγγλος χημικὸς Ἔμερσων ἀπέδειξεν ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτω. Θέσας μυῖαν ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον παρετήρησεν ὅτι ὅλον της τὸ σῶμα ἦτο κεκαλυμμένον διὰ παρασίτων ἀκατανοήτου μικρότητος· ἐπαναλαβὼν τὰς παρατηρήσεις του εἶδεν ὅτι τοῦτο συνέβαινεν ἐπὶ ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν μυιῶν. Κατόπιν εἶδεν ὅτι διὰ τῶν κινήσεων τῶν ποδῶν καὶ τῆς προβοσκίδος ἄλλο τι δὲν ἐζήτει ἡ μυῖα ἢ νὰ συσσωρεύσῃ εἰς ἓν σημεῖον τὰ μικροσκοπικὰ ταῦτα ζωΰφια, ὅπως διὰ μιᾶς τὰ καταβροχθίσῃ ὅλα. Κατ' ἀρχὰς ὁ κ. Ἔμερσων ἐνόμισεν ὅτι τὰ ζωΰφια ταῦτα ἦσαν τὰ νεογνὰ τῆς μυίας, τὰ ὁποῖα αὐτὴ κατέτρωγε, διότι γνωστὸν τυγχάνει ὅτι αἱ μυῖαι φέρουσι τὰ νεογνά των προσκεκολλημμένα ἐπὶ τοῦ σώματός των· ἀλλὰ νεώτεραι δοκιμαὶ τῷ ἀπέδειξαν τὸ λελανθασμένον τῆς γνώμης ταύτης. Ἔθεσεν ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον μικρὸν τεμάχιον λευκοῦ χάρτου, ἐφ' οὗ ἐκάθηντο δύο μυῖαι, αἵτινες ἐφαίνοντο ἐνησχολημέναι εἰς τὸ νὰ φάγωσί τι· εἶδε δὲ ἐπὶ τοῦ χάρτου τὰ αὐτὰ μικρὰ ζωΰφια. Τότε ἐκαθάρισε τὸ τεμάχιον τοῦ χάρτου καὶ τὸ ἔθεσεν εἰς μέρος, πρὸς τὸ ὁποῖον δὲν ἠδύνατο νὰ πλησιάσῃ μυῖα· μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου καιροῦ ἔθεσε τὸν χάρτην τοῦτον ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον καὶ τὸν εἶδε πάλιν γέμοντα ζωϋφίων· ἀπόδειξις ὅτι δὲν ἦσαν ταῦτα τὰ νεογνὰ μυιῶν, ἀλλὰ μικρὰ ἔντομα ἱπτάμενα ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ καὶ προσκολλώμενα εἰς τὰς πτέρυγας, εἰς τὸ σῶμα καὶ εἰς τοὺς πόδας τῶν μυιῶν. Ἀφ' οὗ δὲ αἱ μυῖαι ἔφερον ἱκανὴν ποσότητα τοιούτων ζωϋφίων, ἀπεσύροντο εἰς γωνίαν τινὰ καὶ κατεβρόχθιζον αὐτά.

Τὰς ἀποπείρας ταύτας ὁ χημικὸς ἐπανέλαβεν εἰς διάφορα μέρη, καὶ παρετήρησεν ὅτι εἰς μέρη ἀκάθαρτα, ὅπου ὁ ἀὴρ ἦτο μεμολυσμένος, αἱ μυριάδες τῶν περιϊπταμένων μυιῶν ἦσαν ἐντελῶς κεκαλυμμέναι ὑπὸ τοιούτων παρασίτων· ἀπ' ἐναντίας δὲ μυῖαι συλληφθεῖσαι εἰς μέρη καθαρὰ καὶ εὐάερα ἦσαν ἰσχναὶ καὶ σχεδὸν ἐλεύθεραι παρασίτων. Οὕτω λοιπὸν ἐκεῖ, ὅπου ὑπῆρχε μόλυσμα, δυνάμενον νὰ προκαλέσῃ νόσους, αἱ μυῖαι ἦσαν αἱ καταστρέφουσαι τὸ μόλυσμα τοῦτο· ὅπου δὲ ὁ ἀὴρ ἦτο καθαρός, δὲν ἐφαίνοντο τὰ παράσιτα καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ αἱ μυῖαι ἦσαν σπανιώτεραι καὶ πειναλέαι. Ἑπομένως ὁ κ. Ἔμερσων συνεπέρανεν ὅτι αἱ μυῖαι ἔχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολὴν σπουδαίαν. Διὰ τῶν ἐρευνῶν του ὁ φυσιοδίφης ἀνεκάλυψε νέον κρῖκον τῆς ἀναγκαίας ταύτης ἐν τῷ κόσμῳ ἁλύσεως τῆς καταστροφῆς.

Τὰ ζωΰφια ταῦτα χρησιμεύουσιν εἰς τροφὴν τῶν μυιῶν, αἱ μυῖαι εἰς τροφὴν τῶν ἀραχνῶν, αἱ ἀράχναι τρέφουσι τὰ πτηνά, τὰ δὲ πτηνὰ τὰ τετράποδα καὶ τὸν ἄνθρωπον. Τὰ ζῶντα ταῦτα παράσιτα ἔχουσι καὶ αὐτὰ ἀνάγκας. Πῶς τρέφονται ταῦτα; Ἔχουσι καὶ αὐτὰ ἀπέναντί των ἕτερα μικρότερα ζωΰφια, δι' ὧν τρέφονται; Περὶ τούτου τίς οἶδεν, ἂν ποτε δυνηθῇ ὁ ἄνθρωπος ν' ἀποφανθῇ, ἢ ἂν κατασκευασθῇ ποτε τόσον ἐντελὲς ἐργαλεῖον, ὅπως ἡ ἐπιστήμη τὸ ἀνακαλύψῃ. Ὅ,τι ὅμως πεποιθότως δύναταί τις νὰ εἴπῃ εἶναι, ὅτι καὶ τὰ μικροσκοπικὰ ταῦτα ζωΰφια ἔχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ τὴν ἀποστολήν των καὶ τὴν χρησιμότητά των, διότι ἐν τῇ φύσει οὐδέν ἐστιν ἄνευ σκοποῦ.

(Ἐκ τῆς Ἀμερικανῆς ἐπιστημονικῆς Ἐφημερίδος.)

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἡ ἁλιεία ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἡ Ἀγγλία ἔχει ἐν ὅλῳ 120 χιλιάδας ἁλιέων, οἱ δὲ κατ' ἔτος συλλαμβανόμενοι παρ' αὐτῶν ἰχθῦς ἀντιπροσωπεύουσιν ἀξίαν 11 ἑκατομμυρίων ἀγγλικῶν λιρῶν (275 ἑκατ. φρ.). Οἱ 120 χιλ. ἁλιεῖς εἶναι μόνον οἱ ἄνδρες, οἱ εἰς τὴν ἁλιείαν ἀσχολούμενοι· μὲ τὰς οἰκογενείας των ὁ ἀριθμὸς ἀνέρχεται εἰς 400 χιλ. ψυχῶν, οἵτινες ἀποζῶσιν ἐκ τῆς ἁλιείας. Ἐὰν δὲ προσθέσωμεν εἰς τούτους καὶ τοὺς κατασκευάζοντας τὰ βαρέλια, τοὺς ναυπηγοῦντας τὰ ἁλιευτικὰ πλοῖα, τοὺς προμηθευτὰς τοῦ ἅλατος κτλ., ὁ ἀριθμὸς βεβαίως θὰ διπλασιασθῇ. Ἐὰν τέλος συγκαταλέξωμεν καὶ τοὺς ῥάπτας τῶν ἁλιέων, τοὺς ἐμπόρους τῶν ἰχθύων, μεσίτας καὶ διαφόρους προμηθευτάς, φθάνομεν εἰς τὸ καταπληκτικὸν ποσὸν ἑνὸς ἑκατομμυρίου ἀνθρώπων, ζώντων ἐκ τῆς ἁλιείας, ἤτοι εἰς 3% τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τοῦ βασιλείου τῆς Ἀγγλίας. Μεταξὺ δὲ τῶν ἰχθύων ἡ ἀφύη (ῥέγκα), ὁ ἰχθὺς τοῦ πτωχοῦ, κατέχει τὴν πρώτην θέσιν. Οἱ Σκῶτοι ἐξάγουσι κατ' ἔτος ἓν ἑκατομμύριον βαρελίων ἀφυῶν, ἤτοι 700 ἑκατομμύρια τοιούτων ἰχθύων. Εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον δέον νὰ προσθέσωμεν καὶ τὸ ποσὸν τῶν ἀφυῶν, τῶν καταναλισκομένων ἐν αὐτῇ τῇ Σκωτίᾳ καὶ ἐν γένει ἐν Ἀγγλίᾳ, ἔνθα ἡ κατανάλωσις εἶναι μεγάλη. Ἔρχονται κατὰ δεύτερον λόγον ὁ ἀντακαῖος (ἡ μουρούνα) ὁ σκόμβρος, καὶ ἰδίως ἡ γλῶσσα, ἥτις εἶναι μία τῶν συνηθεστέρων ἐν Ἀγγλίᾳ τροφῶν. Οἱ δύο πολυτιμότεροι ἰχθῦς εἶναι ὁ ἀττακεὺς (σολομὸς) καὶ ὁ ῥόμβος (σωάκι). Ὁ Ὑαρὲλ περιέγραψε 220 εἴδη *θαλασσίων ἰχθύων*, εἰς οὓς πρέπει νὰ προσθέσωμεν καὶ τοὺς διαφόρους ποταμίους ἰχθῦς, ὧν ἡ ἁλιεία ἐν Ἀγγλίᾳ ἐνεργεῖται πολὺ δραστηρίως.

Μολύβδινος χάρτης. Ἐν Χογκ-Κόγκ τῆς Κίνας σπουδαία εἶναι ἡ βιομηχανία τοῦ μολυβδίνου χάρτου, δι' οὗ περιβάλλεται τὸ ἐσωτερικὸν τῶν πυξίδων τοῦ τείου. Εἰσερχόμενός τις εἰς τοιοῦτον ἐργοστάσιον βλέπει κατὰ πρῶτον ἐργάτας κόπτοντας διὰ ψαλίδων τεμάχια μολυβδίνου χάρτου διαφόρου μεγέθους. Αἱ μεγάλαι αὗται ψαλίδες εἰσὶ στερεῶς προσηρμοσμέναι ἐπὶ τεμαχίου ξύλου δύο ποδῶν ὕψους· ἡ κάτωθεν λεπὶς τῆς ψαλίδος καταλήγει οὐχὶ εἰς αἰχμὴν ἀλλ' εἰς τετράγωνον σίδηρον. Τὰ μολύβδινα φύλλα ἔχουσι διάφορα σχήματα. Προχωρῶν τις εἰς τὸ ἐργοστάσιον βλέπει σιδηρᾶν λεκάνην, ἐν ᾗ ἀναλύεται ὁ μόλυβδος. Ὁ ἐργάτης λαμβάνει ἐκ τοῦ ἀναλελυμένου τούτου μολύβδου καὶ χύνει ἐπὶ τετραγώνων πλακῶν, ἐφ' ὧν βαθμηδὸν ἐξομαλύνεται ὁ μόλυβδος καὶ στερεοποιεῖται. Ἀπαιτεῖται ἀρκετὴ ἕξις διὰ τὸν ἐργάτην ὅπως λαμβάνῃ ἑκάστοτε τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν τοῦ μολύβδου. Ἀφ' οὗ ἡ ἐπίστρωσις αὕτη ψυχρανθῇ, τὰ φύλλα παραδίδονται εἰς τοὺς ἐργάτας, οἵτινες τοῖς δίδουσι διὰ τῆς ψαλίδος τὸ ἀπαιτούμενον σχῆμα.

Ὁ φωτισμὸς τῶν πόλεων ὀφείλεται εἰς τὸν φιλόθρησκον σεβασμὸν τῆς βασιλίσσης Λουΐζης τῆς Λορραίνης, συζύγου τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Ἐρρίκου τοῦ Γ'. Εἰς ὅλας τὰς γωνίας τῶν Παρισίων ἡ εὐσεβὴς ἐκείνη ἄνασσα ἀνήρτα εἰκόνας τῆς Παναγίας, τῶν Ἀγγέλων καὶ Ἁγίων, πρὸ τῶν ὁποίων ἔκαιον τὴν νύκτα λυχνίαι καὶ κηρία. Ὁ φωτισμὸς οὗτος ἔδωκε τὴν πρώτην ἰδέαν τοῦ φωτίζειν τὰς ὁδούς, αἵτινες ἕνεκα τοῦ σκότους ἦσαν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν λίαν ἐπικίνδυνοι διὰ τοὺς νυκτερινοὺς διαβάτας.

Εὑρέθη πρό τινων ἑβδομάδων ὅλως τυχαίως σελὶς ἡμερολογίου εἰς ἄκρον περιέργου τῆς Ἰωάννας Βοῦδδηλ, ἥτις ὡς χήρα τοῦ Ἰωάννου Γρέϋ ἐνυμφεύθη ἐν ἔτει 1465 τὸν βασιλέα Ἐδουάρδον Δ'. τῆς Ἀγγλίας. Τὸ ἡμερολόγιον τοῦτο χρονολογεῖται μικρὸν πρὸ τοῦ πρώτου γάμου της. Ἡ διασωθεῖσα αὕτη σελίς, ἥτις παριστᾷ ἡμῖν εἰκόνα τοῦ βίου τῶν νεανίδων κατὰ τὸν ιε'. αἰῶνα, ἔχει ὡς ἑξῆς. "Δευτέρα, τῇ 9 Μαρτίου. Ἠγέρθην τῆς κλίνης τὴν 4 πρωϊνὴν ὥραν, καὶ μετέβην μετὰ τῆς ὑπηρετρίας Κατερίνης ν' ἀμέλξω τὰς ἀγελάδας· μεθ' ὃ κατεσκεύασα τὸ ἀναγκαῖον βούτυρον. Ἡ Ῥαχὴλ (ἄλλη ὑπηρέτρια) ἔκαυσε τὴν χεῖρά της· τῇ ἑτοίμασα περίδεσμα. — Τῇ 6 ὥρᾳ· Τὸ κρέας βράζει πολύ· πρέπει ἄλλοτε νὰ προσέχω καλλίτερον. — Ὥρα 7. Μετὰ τῆς μητρός μου ἔδωκα τὸ πρόγευμα εἰς τοὺς ὑπηρέτας. — Ὥρᾳ 8. Ἐκαθάρισα τὸν ἵππον μου· ἡ ἐργασία αὕτη μὲ ἐπησχόλησεν ἐπὶ δύο ὅλας ὥρας. — Εἰς τὰς 10 ἐγευματίσαμεν. Ὁ Ἰωάννης Γρέϋ (ὁ μνηστήρ της) εἶναι λίαν περιποιητικός, ἀλλὰ τρώγει ὀλίγον. — Ὥρᾳ 11. Ἐξήλθομεν εἰς περίπατον· ὁ Ἰωάννης Γρέϋ ἐβάδιζε πλησίον μου καὶ μ' ἔσφιγξε δὶς τὴν χεῖρα τόσον δυνατά, ὥστε ἐδάκρυσα ἐκ τοῦ πόνου καὶ παρ' ὀλίγον ἐξέπεμπον κραυγήν. Εἶναι πράγματι πολὺ φιλόφρων, καὶ θρῆσκος· μεταβαίνει κάθε Κυριακὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. — Ὥρᾳ 3. Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ῥοβινσῶνος ἐξεῤῥάγη πυρκαϊά, ἥτις ὅμως ταχέως κατεσβέσθη. Ὁ Ἰωάννης (Γρέϋ) τῷ ἐδώρησε 4 λίρας — Ὥρᾳ 6. Ἔδωκα τὴν τροφὴν εἰς τοὺς ἵππους καὶ εἰς τὰς ὄρνιθας. — Ὥρᾳ 7. Ἐδειπνήσαμεν· Πολὺ ἀργά. Ἡ χὴν ἦτο τραχεῖα καὶ τὸ χοίρειον κρέας καμμένον. Ἡ μήτηρ μ' ἐπέπληξε σφοδρῶς — καὶ ὅμως εἰς τοῦτο δὲν πταίω ἐγώ, ἀλλ' ὁ Ἰωάννης· εἶναι ἀνὴρ καλὸς καὶ ὡραῖος! — Ὥρᾳ 9. Ἀπεσύρθημεν εἰς τοὺς κοιτῶνάς μας.

Ἐπὶ τῇ ἀναρρήσει τοῦ Πάπα Σίξτου Ε'. ἐν ἔτει 1589. ὁ βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας Φίλιππος ὁ Β! ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ὅπως τῷ συγχαρῇ τὸν κοντόσταβλον τῆς Καστιλίας, νεώτατον τὴν ἡλικίαν ἱππότην. Ὁ Πάπας προσβληθεὶς ἐπὶ τούτῳ καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ὑπερνικήσῃ τὴν κακὴν ἐντύπωσιν, ἣν τῷ ἐνεποίησε τόσον νέος πρεσβευτής, τῷ εἶπεν· "Φαίνεται ὅτι ὁ κύριός σου ἔχει ἔλλειψιν ἀνδρῶν, ὥστε μοὶ ἀποστέλλει πρεσβευτὴν ἀγένειον." — Ὁ φιλότιμος καὶ ἀλαζὼν Ἱσπανὸς ἀπήντησεν ἀμέσως μετὰ πολλῆς τῆς παρρησίας. "'Ὁ κύριός μου δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἡ ἀξία ἔγκειται εἰς τὰς τρίχας τοῦ πώγωνος· ἄλλως ἤθελεν ἀποστείλει πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἁγιότητα οὐχὶ εὐγενῆ ἱππότην, ἀλλὰ *τράγον*."

Ἡ εἰσαγωγὴ τῶν κούρκων ἐν Γαλλίᾳ. Κοινῶς παραδεδεγμένον εἶναι ὅτι ὁ κοῦρκος ἔκαμε τὴν ἐμφάνισίν του κατὰ πρῶτον ἐν Γαλλίᾳ ἐν ἔτει 1570 ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως Καρόλου τοῦ Θ'. Ἀλλ' ἐσχάτως ὁ κ. Feuilloy ἀπέδειξε διὰ πειστικῶν μαρτυριῶν ὅτι ὁ κοῦρκος ἦτο γνωστὸς ἐν Γαλλίᾳ καὶ πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης. Ὑπῆρχεν ἐν Νορμανδίᾳ Ἑταιρία, ἡ *Παρθενία* λεγομένη, ἑταιρία φιλολογική, ἧς ὁ πρόεδρος, ἀποχωρῶν τῆς προεδρείας, παρέθετε κατ' ἔτος γεῦμα πολυτελὲς εἰς τοὺς συναδέλφους του. Ἐν ἔτει 1546 ὁ ἀποχωρῶν πρόεδρος ἦτο ὁ Ἰωάννης Βαπτιστὴς Le Chandelier, ὅστις ἐν μηνὶ Δεκεμβρίῳ τοῦ 1546 συνεκάλεσε τοὺς συναδέλφους του εἰς μέγα συμπόσιον, οὗ τὴν λεπτομερῆ περιγραφὴν ἔκαμεν ἐν μικρῷ ποιήματι ἐκ 442 στίχων, ὅπερ ἐξέδωκε πρὸ μικροῦ ἡ Ἑταιρία τῶν Βιβλιοφίλων τῆς Νορμανδίας. Ὁ ποιητὴς ἐν τῇ περιγραφῇ ταύτῃ, ἀναφέρων τὰς ὄρνιθας τῶν Ἰνδιῶν καὶ τοὺς κούρκους, οἵτινες ἀπετέλουν τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ γεύματος, λέγει· μεταξὺ τῶν ἡμέρων ζώων τὰ πρωτεῖα ἀνήκουσιν ἀναμφισβητήτως εἰς τὰ πτηνὰ τῶν Ἰνδιῶν. Ἀπόδειξις ὅτι καὶ κατὰ τὸ 1546 ἤδη οἱ κοῦρκοι ἐτρέφοντο ὡς ἥμερα καὶ κατοικίδια ζῶα. Ἐν δὲ τῷ ἡμερολογίῳ τοῦ ἱππότου Γουβερβίλλης τῆς 27 Δεκεμβρίου 1549 εὕρηται ἡ ἑξῆς περικοπή. "Ὑπηρέτης τις τοῦ Μαρτίνου Λουκᾶ παρὰ τὴν Ἄγγη μοὶ ἔφερεν ὡραῖον κοῦρκον καὶ κούρκαν." Ἐπειδὴ δὲ ὁ Γουβερβίλλης οὐδεμίαν περαιτέρω ἐξήγησιν προσθέτει, φανερὸν εἶναι ὅτι τὰ ζῶα ταῦτα τῷ ἦσαν γνωστά, οὐδὲ ἦσάν τι σπάνιον. Ἔν τινι συγγράμματι τοῦ Champier τοῦ ἔτους 1560 εὕρηται ἀναφερόμενον, ὅτι οἱ κοῦρκοι εἶχον εἰσαχθῇ εἰς Γαλλίαν πρὸ ἐτῶν ἤδη. Ἐξ ὅλων τούτων ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ κοῦρκοι ἦσαν γνωστοὶ ἐν Γαλλίᾳ τοὐλάχιστον 25 ἔτη πρὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ βασιλεὺς Κάρολος ὁ Θ'. εἶχεν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς τραπέζης του.

Ὁ κρατὴρ τῆς ἀθανασίας. Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας Χινοῦ, ὁ πρῶτος εἰσαγαγὼν τὸ ἡμερολόγιον εἰς τὸ ἐκτεταμένον κράτος του, ἐπόθει νὰ ζήσῃ αἰωνίως. Εἷς τῶν ἰατρῶν του συνεβούλευσεν αὐτὸν νὰ συλλέγῃ τὴν καθαρὰν πρωϊνὴν δρόσον ἐν κρυσταλλίνοις κυπέλλοις καὶ νὰ διαλύῃ ἐν αὐτῇ μαργαρίτας πολυτίμους, εἰς λεπτὴν κόνιν τετριμμένους. Ἡ κόνις ὅμως τῶν μαργαριτῶν δὲν διελύετο ἐν τῇ δρόσῳ, ἑπομένως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παρασκευασθῇ τὸ φάρμακον. Τότε παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος ἕτερος ἰατρός, ὅστις τῷ ἔφερε κρατῆρα, ὃν ὠνόμασε *Κρατῆρα τῆς Ἀθανασίας*, προσθεὶς ὅτι ὁ πίνων ἐξ αὐτοῦ οὐδέποτε ἀποθνήσκει. Ὁ αὐτοκράτωρ ἐξέφρασεν ἀμφιβολίαν. "Δοκίμασέ τον, ὦ σὺ αἰώνιον φῶς τοῦ λαοῦ σου!" εἶπεν ὁ ἰατρός. — "Ἔπιες σὺ ἐξ αὐτοῦ; τὸν ἠρώτησεν ὁ ἡγεμών. — "Πῶς νὰ τολμήσω νὰ πίω ἐκ κρατῆρος προωρισμένου διὰ σέ; — Γεμίσετε τὸν κρατῆρα τοῦτον! — Καὶ σὺ πίε." Ὁ ἰατρὸς ὑπήκουσεν. Ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τῷ εἶπε. "Τώρα λοιπὸν εἶσαι πεπεισμένος περὶ τῆς ἀθανασίας σου; — Βεβαίως, ὦ ὀφθαλμὲ τοῦ κόσμου. — "Καλῶς, εἶπεν ὁ αὐτοκράτωρ· ἂς ἔλθῃ ὁ δήμιος καὶ ἂς τοῦ ἀποκόψῃ τὸν λαιμόν." Ἀκούων τὴν προσταγὴν ταύτην ὁ ἰατρὸς ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα καὶ ἐζήτησεν ἔλεος. "Λοιπὸν ἤθελες νὰ μὲ ἀπατήσῃς; Καὶ νομίζεις ὅτι ἐγὼ ἀπατῶμαι τόσον εὐκόλως;" — Πῶς νὰ μὴ πιστεύσω τοῦτο, ἀπεκρίθη ὁ ἰατρός, ἀφ' οὗ ζητεῖς ν' ἀποφύγῃς τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἣν οὐδεὶς ποτε θνητὸς ἀπέφυγεν; — Ἂς ἦναι, εἶπεν ὁ Χινοῦ, σοὶ χαρίζω τὴν ζωήν, ἀλλὰ τὸν κρατῆρα τοῦτον θὰ κρατήσω διὰ νὰ μ' ἐνθυμίζῃ, ὅτι ποτὲ δὲν πρέπει νὰ ζητῇ τις τὰ ἀδύνατα."

Παρὰ τὸ χωρίον Kirchheim ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Νέκαρ ἀνεκαλύφθησαν ἐσχάτως ῥωμαϊκαὶ ἀρχαιότητες σπουδαιόταται ὑπὸ ἀρχαιολογικὴν ἔποψιν. Πρόκειται περὶ τῆς ἀνακαλύψεως ἀρχαίας ῥωμαϊκῆς ἐπαύλεως, συγκειμένης ἐκ τεσσάρων οἰκημάτων καὶ παραρτημάτων τινων. Περίεργος εἶναι ἡ ἀνακάλυψις ἀρχαίου *ὑποκαύστου*, δηλ. συσκευῆς ὑπογείου πρὸς θέρμανσιν τῶν δωματίων. Τοῦτο ἐμφαίνεται διὰ τῶν 30—40 μικρῶν λιθίνων κιόνων, ἐφ' ὧν ἔκειντο πλάκες ἐκ λίθου κεκαλυμμέναι καὶ αὗται ὑπὸ κεκοσμημένων πλίνθων. Αἱ πλάκες καὶ αἱ πλίνθοι ἔχουσιν ὀπάς, δι' ὧν διήρχετο ἡ θερμότης. Ἡ τέχνη τῶν κοσμημάτων εἶναι ἀρχαϊκή, καὶ προδίδει ἐποχὴν ἀρχαιοτέραν τῶν ἄλλων παρὰ τὸν Ῥῆνον εὑρεθέντων ῥωμαϊκῶν λειψάνων. Ὁ ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς Βυρτεμβέργης θέλει μεταβῇ προσεχῶς ἐπιτοπίως ὅπως ἐξετάσῃ καὶ γνωμοδοτήσῃ ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου εὑρήματος.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 300.

Πλουσίῳ καὶ ἀπόρῳ
Θέα εἰμὶ γλυκεῖα·
Εἰμὶ δὲ καὶ ἐμπόρῳ
Καλὴ ἐπικουρία·
Πλὴν φεῦ! κενὴ ἂν κεῖμαι!
Ματαία ὅλως εἶμαι.

Θ.

Αἴνιγμα 301.

Τοῦ φωτός εἰμὶ τὸ πλάσμα,
Θῦμα σκότους καὶ νυκτῶν·
Μέλαν εἶμαι ὡς τὸ φάσμα,
Οὐχὶ ὅμως καὶ φρικτόν.

Ὁ αὐτός.

Πρόβλημα 302.

Ἀριάδνειος μίτος.

	σμος							πα	
'Ο	Γα	κοί	μή	ζε	ρευ	πόν	τον	ρε	τη
	σέ	κό	βα·	χή	Δυ	στη	ραί	Λοι	
	μου	μου	καί	ε	θι	κού	σά	σέ	
	σμε	μέ	Α.	ξη	ψυ	νον	ξι·	ν' ἀλ	
	Χ.	Τὴν	κό	μό	τέ	λά	κει	κέρ	
	λει	πέ	τα	νε	σθη	να	ρεῖ	λει	
	ἄ	κά	Καί	του	πως	δὲν	χῇ	τα' ἀ	
'Α	του	κτή	δ	και	πι	ἔ	θέ	'μπο	'Αρ
	μει							θεν	

Ν.

Πρόβλημα 303.

* * ο * ο * ο * ο *.

Συμπληρωθήτω ἡ λέξις αὕτη.

Πρόβλημα 304.

Ἐπὶ τῆς θύρας ἑστιατορίου εὑρέθη ἡ κάτωθι ἐπιγραφὴ ἐφθαρμένη· ζητεῖται ἡ συμπλήρωσις αὐτῆς·

ΓΑ . . . .
ΛΙΜΟΣ Κ . . . . . .

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγμ. 295. Χωρ — ἴον = Ὡρίων.

Αἰνίγμ. 296 α'. β'. Νίκη — φόρος.

Προβλήματος 297.

ΜΑ ΧΟ ΜΑΙ
ΧΟ ΡΕΥ Ω
ΜΑΙ Ω ΤΙΣ.

Προβλήματος 298.

Ἀνάγκη, λύτα φίλε μου, ἐντέχνως νὰ βαδίσῃς,
Καὶ τότε μόνον δύνασαι εὐκόλως νὰ μὲ λύσῃς·
Διότι ἂν ὁ ἵππος σου μικρὸν παραπατήσῃ
Οὐδὲ ὁ ἄριστος ἱππεὺς διέξοδον εὑρήσῃ.

Ν.

Προβλήματος 299.

Τὸν ὀργιζόμενον νόμιζε τοῦ μαινομένου χρόνῳ διαφέρειν.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 19. LEIPZIG.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐπιστέλλοντες πρὸς τὸν Ἕσπερον νὰ πέμπωσι τὰ χειρόγραφα καθαρῶς γεγραμμένα, τὰ ὁποῖα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΡΙΕΣΤΙΩ ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟΥ ΛΟΥΔ.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Τεργέστης.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΑΣ (διὰ τῆς διώρυγος Σουέζ), εἰς Χόγκ-Κόγκ, διὰ Βρεντησίου, Πόρτο-Σαΐδ, Ἄδεν, Βομβάης, Καλκούτου, Πένανγ καὶ Σιγγαπώρης τῇ α΄. ἑκάστου μηνὸς εἰς τὰς 4 μ. μ.

Εἰς Καλκούτταν διὰ Πόρτο-Σαΐδ, Σουέζ, Ἄδεν καὶ Κολόμβου τῇ 15 Ἰανουαρίου, 15 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 15 Ἀπριλίου, 15 Μαΐου, 15 Ἰουνίου, 15 Ἰουλίου, 15 Αὐγούστου, 15 Σεπτεμβρίου, 15 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου καὶ 15 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 4 μ. μ.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς Τεργέστης-Βομβάης τὰ ἀτμόπλοια θέλουσι διανύει 10 μίλια τὴν ὥραν, μεταξὺ δὲ Βομβάης καὶ Χόγκ-Κόγκ 9 μίλια.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. Ἑκάστην Παρασκευὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ Κερκύρας (συγκοινωνία πρὸς τὸ Πόρτο-Σαΐδ καὶ τὴν Συρίαν).

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἑκάστην Τρίτην εἰς τὰς 4 μ. μ. εἰς Ἑλλάδα μέχρι Σμύρνης, ἐναλλὰξ διὰ Φιουμίου, Βρεντησίου, Πειραιῶς, καὶ διὰ Ἀγκῶνος κτλ.

Τὴν Τετάρτην (ἑκάστην δευτέραν Τετάρτην ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου) τῇ 6 μ. μ. εἰς Φιούμιον, Κέρκυραν, Πάτρας, Κατάκωλον, Καλάμας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Θεσσαλίαν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ Σάββατον τῇ 2 μ. μ. εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ προσέγγισιν εἰς Κέρκυραν καὶ Πειραιᾶ· εἶτα δὲ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σύρον, Κρήτην, Σμύρνην, Συρίαν, Θεσσαλίαν, καὶ διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μαύρης θαλάσσης) καὶ τοῦ Δουνάβεως.

ΕΙΣ ΤΥΝΙΔΑ κατὰ δεκαπενθήμερίαν, τὴν Πέμπτην ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. διὰ Ἀγκῶνος, Βάρης, Βρεντησίου, Μεσσήνης, Κατάνης, Συρακουσῶν καὶ Μελίτης (Συγκοινωνία ἐν Ἀγκῶνι διὰ Φιουμίου καὶ ἐκ Φιουμίου).

Εἰς ΔΑΛΜΑΤΙΑΝ τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἑκάστης ἑβδομάδος.

Πλειοτέρας πληροφορίας δίδει ἡ ἐν Τεργέστῃ Διεύθυνσις καὶ τὸ Γενικὸν Πρακτωρεῖον τοῦ αὐστρο-ουγγρικοῦ Λόυδ ἐν Βιέννῃ (Schwarzenberg-Platz ἀρ. 6).

Für Familien und Lesecirkel, Bibliotheken, Hotels, Cafés und Restaurationen.

Illustrirte Zeitung

Probe-Nummern gratis und franco.

Abonnements-Preis vierteljährlich 6 Mark. — Zu beziehen durch alle Buchhandlungen und Postanstalten.

Expedition der Illustrirten Zeitung in Leipzig.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἐπιχειροῦντες προσεχῶς νὰ ἀγάγωμεν εἰς φῶς τὸ πρῶτον τῆς Γερμανικῆς γλώσσης Συντακτικὸν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, οὗ ἡ πανταλὴς ὡς μὴ ὤφελεν ἔλλειψις πασίγνωστος ἤδη τυγχάνει οὖσα, ἐξαιτούμεθα πρὸς τοῦτο τὴν ὑλικὴν παντὸς φιλομούσου ὁμογενοῦς συνδρομήν.

Τὸ ἔργον τοῦτο, ὡς οἷόν τε εὐμεθόδως ἐπεξειργασμένον μετὰ θεμάτων Γερμανικῶν τε καὶ Ἑλληνικῶν, μικρῶν διαλόγων καὶ διαφόρων ἀναγνωσμάτων Γερμανικῶν, ἐν τέλει δὲ καὶ λεξιλογίου Ἑλληνο-Γερμανικοῦ, ἐκδίδεται εἰς ὄγδοον· εἰς 13 δὲ τυπογραφικὰ φύλλα ἀναρχόμενον, τιμᾶται μαρκῶν 3.

Ἐν Λειψίᾳ κατὰ Φεβρουάριον 1885.

Δ. Η. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ.

ΑΓΝΗΣ ΣΜΙΘ

ΒΛΕΜΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ·

Τρικυμία ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ — Πρῶται ἐντυπώσεις ἐν Ἀθήναις — Ἐν Ἀθήναις — Τὸ Σούνιον καὶ ὁ Ὑμηττός — Ὁ Μαραθὼν καὶ ἡ Αἴγινα — Ὁ ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου καὶ ἡ Ἀκροκόρινθος — Αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ Ἀργολικὴ πεδιάς — Ἐν Σπάρτῃ — Παρὰ τὸν Ταΰγετον — Ἐπὶ τῆς Ἰθώμης — Τὸ Πάσχα ἐν μονῇ — Ἀπὸ τῆς μονῆς εἰς Κρέκι — Ἐν Ὀλυμπίᾳ — Ἀπ' Ὀλυμπίας εἰς Μέγα Σπήλαιον — Ἐκδρομὴ εἰς τὴν Στύγα — Ἑλληνικὴ φιλοξενία — Δυσχέρειαι — Θύελλα ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ — Ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς Κέρκυραν — Ἡ γλῶσσα καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων — Τρόπος τοῦ περιηδύειν ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Μετάφρασις Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

Τὸ παρὸν βιβλίον, ἐκ 16 τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα μεγάλου 8ου συγκείμενον, καὶ περιέχον πολλὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας καὶ χάρτην τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντα, ἐξεδόθη κομψῶς καὶ πολυτελῶς δεδεμένον.

Τιμὴ Φράγκων 7.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ ΤΥΠΟΙΣ Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ.

M. MINGHETTI.

Τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ ἡ τούτων ἐπέμβασις εἰς τὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς διοικήσεως.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ καὶ εἰσαγωγὴ

Γ. Μακρυδου

διδάκτορος τῆς Νομικῆς.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ

W. DRUGULIN

1885.

Εὑρίσκεται παρὰ τῷ τυπογράφῳ W. Drugulin ἐν Λειψίᾳ, καὶ τιμᾶται φράγκων 5.

ΜΙΛΤΩΝΟΣ

ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΣ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

ἐμμετρος μετάφρασις

Ἀλεξάνδρου Σ. Κάσδαγλη.

Ἔκδοσις πολυτελὴς μετὰ εἰκόνων

ὑπὸ

Gustave Doré.

Ἐν Λειψίᾳ

1884.

W. DRUGULIN.

Ἐκδίδεται κατὰ τεύχη· τιμὴ ἑκάστου τεύχους μάρκαι 2.

Συντάκτης· Ἀρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑΙ, ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

ΕΣΠΕΡΟΣ

ΕΤΟΣ Δ'. | Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. | Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 15|27 Μαρτίου 1885 | Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ρούβλ. 16. | Αρ. 94.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ νῆσος Χίος (συνέχεια). — Τὸ ἐν Βουκοβίνῃ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν Ἐπίγραμμα. — Τὸ Ἀρσάκειον Παρθεναγωγεῖον ἐν Ἀθήναις. — Ἡ Ἀκρόπολις τῆς Περγάμου ἐν τῇ τελειότητι αὐτῆς. — Διήγησις προμήτορος. Διήγημα (τέλος). — Περὶ τοῦ κόσμου τῶν ἐξαλειφομένων ζώων. — Περὶ Καμπανίτου. — Ἡ Μυγαλῆ. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ νῆσος Χίος (Ἡ Τουρλωτή). — Τὸ Ἀρσάκειον Παρθεναγωγεῖον ἐν Ἀθήναις. — Ἡ Ἀκρόπολις τῆς Περγάμου. — Περὶ Καμπανίτου. — Ἡ Μυγαλῆ.

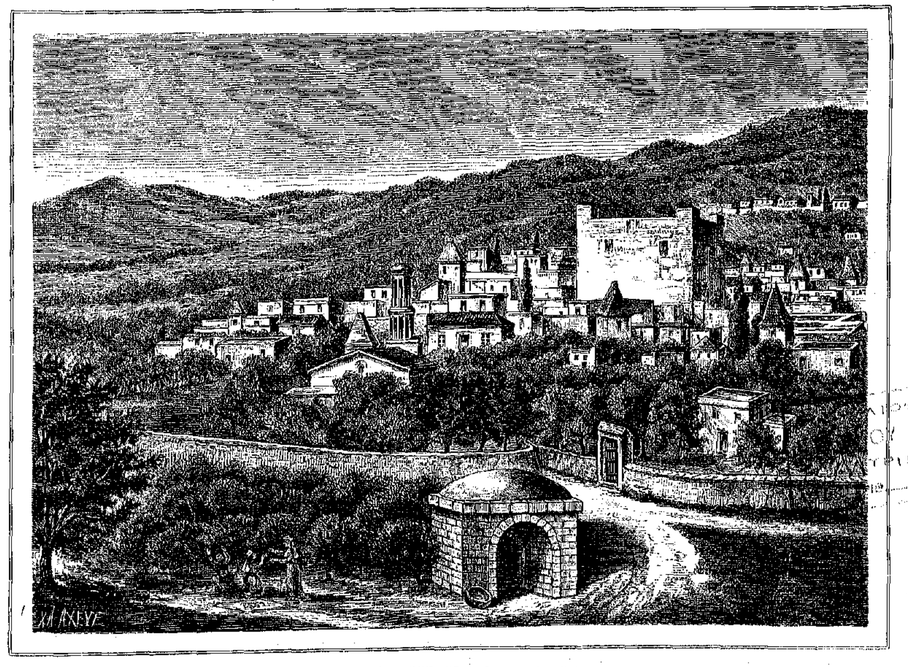

ΝΗΣΟΣ ΧΙΟΣ (Ἐκ τῆς Τουρλωτῆς).

Η ΝΗΣΟΣ ΧΙΟΣ.

(Συνέχεια.)

(Μετὰ εἰκόνων, ὅρα σελ. 337.)

Τὸ φρούριον. — Αἱ ὁδοί. — Προμαχῶνες καὶ πύργοι. — Οἱ κάτοικοι. — Τὸ Βουνάκι. — Οἱ περίπατοι. — Ἡ καθολικὴ συνοικία. — Ἡ Ἑλληνικὴ συνοικία. — Τὸ ἐμπόριον. — Ἡ βιομηχανία.

Ἀποβιβαζόμενός τις εἰς τὴν πόλιν Χίον φθάνει εἰς τὸ τελωνεῖον κείμενον ἐπὶ μικρᾶς προκυμαίας. Εἰς ἀπόστασιν διακοσίων περίπου βημάτων κεῖται ἡ πύλη τοῦ τουρκικοῦ φρουρίου, ὅπερ θέλομεν ἐπισκεφθῇ μετὰ τοῦ εὐμενοῦς ἡμῶν ἀναγνώστου. Καὶ πρῶτον μὲν διαβαίνομεν κινητὴν γέφυραν, ἥτις ἀνοίγεται καθ' ἑκάστην μὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου καὶ κλείεται πάλιν κατὰ τὴν δύσιν. Ἐν καιρῷ τοῦ ῥαμαζανίου καὶ τοῦ βαϊραμίου τὸ φρούριον μένει ἀνοικτὸν καθ' ὅλην τὴν νύκτα. Διαβάντες ἔμπροσθεν δύο σκοπῶν εἰσερχόμεθα ὑπὸ θόλον, καὶ ἀφίνοντες δεξιᾷ ὑπόγειόν τι ἀποκεκλεισμένον διὰ ἰσχυρῶν ξυλίνων κιγκλίδων, ἔνθα κρατοῦνται οἱ ἐπικινδυνώτεροι, φθάνομεν εἰς τὴν τουρκικὴν πόλιν. Ἔμπροσθεν ἡμῶν εἶναι κρήνη μετὰ πίδακος· ἀριστερᾷ εὑρίσκονται τὰ καφενεῖα σκιαζόμενα ὑπὸ μεγάλων δένδρων, τὰ κουρεῖα, τὰ μικρὰ παντοπωλεῖα. Ἡ πρὸ ἡμῶν ἐκτεινομένη ὁδὸς εἶναι ἡ μεγάλη ὁδός, καὶ δεξιᾷ αὐτῆς κεῖται ἡ ὁδὸς τοῦ στρατῶνος. Ὄπισθεν καὶ ἀριστερᾷ αὐτῆς εἶναι ἡ ἑβραϊκὴ συνοικία. Λαβόντες τὴν ἄδειαν τοῦ φρουράρχου ἀναβαίνομεν εἰς τὰς ἐπάλξεις καὶ εὑρισκόμεθα ἐπὶ τοῦ μέρους τοῦ τείχους, ὅθεν φαίνεται ὁ λιμήν. Τὸ τεῖχος τοῦτο ἔχει σχῆμα τραπεζίου, οὗ ἡ μικροτέρα πτέρυξ εἶναι ἐστραμμένη νοτιο-ἀνατολικῶς· εἰς τὰς τέσσαρας αὐτοῦ γωνίας ὑψοῦνται τέσσαρες πύργοι. Αἱ ἐπάλξεις ἔχουσι πλάτος τεσσάρων μέτρων, καὶ χωρίζονται ἀπὸ τοῦ ἔξωθεν μέρους διὰ βαθείας τάφρου. Τὸ τεῖχος εἶναι ἐκτισμένον διὰ στερεῶν ὀγκολίθων, παρεχόντων ὄψιν ὀχυρὰν εἰς τὸ φρούριον. Ἕτεροι δέκα πύργοι στηρίζοντες τὸ τεῖχος, δευτέρα γέφυρα καὶ πύλη, πυροβόλα τινὰ κείμενα τῇδε κἀκεῖσε, πυροβολοστάσιον χρησιμεῦον εἰς τὰ γυμνάσια καὶ εἰς τοὺς ἐπισήμους χαιρετισμούς — τοιαύτην θέαν παριστᾷ τὸ φρούριον, τὸ ὑπὸ τῶν Γενουηνσίων ἐπὶ Ἰουστινιάνου ἐν 1416 ἀνακαινισθὲν μὲ δαπάνην 700 χιλιάδων ἐνετικῶν φλωρίων. Ἡ θέσις τοῦ φρουρίου εἶναι γραφικωτάτη καὶ ἡ σημασία αὐτοῦ ἦτο ἄλλοτε μεγάλη· σήμερον βεβαίως τὰ πυροβόλα τοῦ συστήματος Κρουπ κατέστησαν τὴν στρατηγικὴν αὐτοῦ ἀξίαν κάπως προβληματικήν. Οἱ τρισχίλιοι Ὀθωμανοὶ κάτοικοι τῆς Χίου δὲν διαμένουσι πάντοτε ἐν τῷ φρουρίῳ· ἀλλ' οἱ πλουσιώτεροι αὐτῶν ἔχουσι τὰς ἐξοχικάς των οἰκίας, ἔνθα διαμένουσι συνήθως. Ἐν καιρῷ κινδύνου ἀποσύρονται πάντες εἰς τὸ φρούριον, διότι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἶναι μικρὸς ἀπέναντι τῶν 70 χιλιάδων Χριστιανῶν κατοίκων τῆς νήσου. Ἡ τουρκικὴ πόλις ἔχει ὁδοὺς στενὰς καὶ κακῶς ἀεριζομένας, ἐκτὸς τῆς μεγάλης ὁδοῦ, ἔνθα εὑρίσκεται καὶ κομψὸν τζαμίον. Ἡ ἑβραϊκὴ συνοικία δὲν διακρίνεται ἢ διὰ τῆς στενοχωρίας της, διὰ τῆς ὑγρασίας καὶ διὰ τῆς ἐλλείψεως ἀέρος καὶ φωτός...

Θαυμάσιαι εἶναι αἱ δεξαμεναὶ τοῦ φρουρίου καὶ αἱ πυριταποθῆκαι, κτίρια τῶν Γενουηνσίων. Μεταξὺ τοῦ φρουρίου καὶ τῆς πόλεως, ἥτις ἐκτείνεται εἰς διεύθυνσιν νοτιο-δυτικήν, ὑπάρχει χῶρος κενός, ὅστις ἄλλοτε περιεῖχεν οἰκίας, σήμερον δὲ χρησιμεύει ὡς πεδίον τοῦ Ἄρεως διὰ τὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια. Ἐνταῦθα γίνεται καὶ ὁ κοινὸς περίπατος τὸν χειμῶνα διότι τὸ μέρος τοῦτο εἶναι προπεφυλαγμένον διὰ τοῦ ὄρους Αἴπους ἀπὸ τῶν ψυχρῶν βορείων ἀνέμων. Τὸ μέρος τοῦτο καλεῖται τὸ Βουνάκι (ὁ λόφος), ἡ ἔκτασίς του ἀπὸ τοῦ μεγάλου τζαμίου μέχρι τῆς θαλάσσης, εἶναι ἑνὸς χιλιομέτρου. Δένδρα τινὰ νέα, δημόσιος κῆπος, καφενεῖον ἐν τῷ μέσῳ, κρήνη τουρκική — ἰδοὺ τὰ ἀποτελοῦντα τὸν περίπατον τοῦτον, ὅστις καθίσταται τερπνότατος ἕνεκα τῆς ζωογόνου θαλασσίας αὔρας καὶ τῆς ἐπὶ τῆς θαλάσσης θέας. Ὁ θερινὸς περίπατος εἶναι ἐν θέσει λεγομένῃ bella Vista, πρὸς νότον τοῦ λιμένος καὶ πλησίον τῶν τουρκικῶν νεκροταφείων· ἐπὶ μικροῦ ἀκρωτηρίου ἱδρύθη ἐκεῖ καφενεῖον, συχναζόμενον ἐν ὥρᾳ θέρους τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἑορτάς, πρὸ τοῦ ὁποίου παιανίζει καὶ μουσική.

Ἅμα ἐξέλθωμεν τοῦ φρουρίου διὰ τῆς δυτικῆς πύλης ἔχομεν ἔμπροσθεν ἡμῶν τὴν συνοικίαν τῶν καθολικῶν, συγκειμένην ἐξ ἑξήκοντα περίπου οἰκιῶν. Πρὸ τῶν θυρῶν τῶν οἰκιῶν τούτων βλέπομεν ἱσταμένας νεάνιδας Χίας, μικρὰς συνήθως τὸ ἀνάστημα ἀλλ' εὐειδεῖς καὶ μὲ φυσιογνωμίαν ζωηρὰν καὶ ἐλαφρῶς εἰρωνικήν, ἀλλὰ συμπαθητικὴν εἰς ἄκρον. Ἰδίως δὲ παρέχει αὐταῖς πολλὴν χάριν τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς καὶ τὸ κομψὸν αὐτῶν ἔνδυμα. Ἡ συνοικία τῶν καθολικῶν κεῖται εἰς τοὺς πρόποδας λόφου ἑκατὸν περίπου μέτρων ὕψος ἔχοντος καὶ καλουμένου Τουρλωτή*) εἰς τὴν κορυφὴν αὐτῆς εἶναι ἐκκλησία τῆς Παναγίας. Ἀφίνοντες ὄπισθεν ἡμῶν τὸ Βουνάκι καὶ πρὶν ἢ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν κυρίως πόλιν, βλέπομεν πρὸς τὰ δεξιὰ τὸ κονάκι**) ἢ διοικητήριον, πλησίον τοῦ μεγάλου τζαμίου. Τὸ κονάκι εἶναι οἰκοδόμημα νέον, ἀρκούντως κομψόν, ἔχον δύο πατώματα καὶ κλίμακα ἀναπαυτικήν. Ἐν τῷ πρώτῳ πατώματι εἶναι τὰ γραφεῖα τῆς διοικήσεως, καὶ ἐν τῷ ἰσογείῳ τὰ δικαστήρια, ἡ ἀστυνομία καὶ ἡ δημαρχία. Τὸ κονάκι περιβάλλεται ὑπὸ κήπου. Τὸ τζαμίον, οἰκοδόμημα τετράγωνον, δὲν ἔχει τι τὸ ἀξιοπερίεργον· πέριξ αὐτοῦ ὑπάρχουσι μαγαζεῖα, ἐνοικιαζόμενα εἰς ἐμπόρους ἰσραηλίτας καὶ χριστιανούς· τὰ μαγαζεῖα ταῦτα, καίτοι μικρὰ καὶ κακῶς φωτιζόμενα, εἶναι περιζήτητα ἕνεκα τῆς θέσεώς των, διότι ἔμπροσθεν αὐτῶν εἶναι ἡ ἀγορὰ τῆς ἑλληνικῆς πόλεως.

Ἡ Ἑλληνικὴ πόλις ἄρχεται ἀπὸ τοῦ τζαμίου, καὶ ἔχει πληθυσμὸν ὀκτὼ χιλιάδων καὶ πλέον ψυχῶν. Διευθυνόμενοι ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον εὑρίσκομεν τὴν ἀγοράν, συγκειμένην ἐκ σειρᾶς παραλλήλου μικρῶν μαγαζείων, ζαχαροπλαστείων, μαγειρείων, ἀνθρακοπωλείων, κρεωπωλείων κτλ. Τὸ ἰχθυοπωλεῖον εἶναι παρὰ τὴν θάλασσαν οὐ μακρὰν τοῦ τελωνείου. Ἐκεῖ πλησίον εὑρίσκονται καὶ τὰ πρακτορεῖα τῶν διαφόρων ἀτμοπλοϊκῶν Ἑταιριῶν καὶ πλῆθος οἰνοπωλείων, τὰ ὁποῖα κάμνουσι λαμπρὰς ἐργασίας πρὸς μεγάλην βλάβην τοῦ λαοῦ. Ἡ πλησιεστέρα πρὸς τὴν θάλασσαν ὁδὸς ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ τελωνείου μέχρι τῶν τουρκικῶν νεκροταφείων, καὶ περιέχει καφενεῖά τινα, γέμοντα κόσμου. Τὰ καφενεῖα ταῦτα πληρόνουσιν ἐνοίκια μεγάλα ἀναλόγως, μέχρι 140 τουρκικῶν λιρῶν κατ' ἔτος. Ἡ ἀκρίβεια αὕτη τῶν ἐνοικίων, ἥτις παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰς κατοικίας, ὀφείλεται εἰς τὴν ἔλλειψιν οἰκιῶν.***) Ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ, ἥτις καλεῖται ὁ Κάτω Αἰγιαλός, κεῖνται καὶ αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρίαι, ἡ τράπεζα, καπνοπωλεῖά τινα καὶ ἐν γένει τὰ καλλίτερα καταστήματα. Ἡ συνοικία αὕτη καθωραΐσθη ἐσχάτως διὰ ὡραίων οἰκοδομῶν, προξενείων, τηλεγραφείου, ἐμπορικῆς Λέσχης.*)

Ἡ ἐν τῷ λιμένι κίνησις εἶναι ζωηρά· εἰς τὴν Χίον προσορμίζονται τὰ ἀτμόπλοια ὅλων σχεδὸν τῶν ἐθνικοτήτων. Μικρὰ ἀτμόπλοια ἀγγλικὰ ἐκτελοῦσι τὰς γραμμὰς τῆς Σμύρνης καὶ μικρᾶς Ἀσίας, τοῦ Τσεσμέ, τῆς Σάμου, τῆς Λέσβου κτλ. Ἐν συνόψει ἀναφέρομεν ἐνταῦθα τὰ κυριώτερα εἴδη τῆς εἰσαγωγῆς. Ἐκ Μασσαλίας ζάκχαρις, καφές, σχοινία, κηρία, καρέκλαι, φάρμακα, μόλυβδος, χρώματα καὶ βερνίκια, κάτοπτρα, μεταξωτὰ ὑφάσματα, δέρματα. Ἐξ Ἰταλίας· ὀρύζιον, πῖλοι, θεῖον, μεταξωτὰ καὶ βαμβακερὰ ὑφάσματα. Ἐξ Ἑλλάδος νήματα. Ἐξ Αὐστρίας τσόχαι, πυρεῖα, ὑαλικά, λάμπαι κτλ. Ἐκ Ῥωσσίας εἰσάγεται χαβιάρι, ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς τροφῆς ἐν καιρῷ νηστείας, ζυμαρικά, ἰχθῦς παστοί, βούτυρον ἐν μεγάλοις βαρελίοις. Ἐκ τοῦ συνοπτικοῦ τούτου πίνακος δύναταί τις νὰ κρίνῃ περὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἐμπορίου τῆς Χίου, ἂν μάλιστα λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐκ Χίου προμηθεύονται τὰ ἐμπορεύματά των οἱ ἔμποροι τοῦ Τσεσμέ, τῆς Σάμου, τῆς Πάτμου καὶ ἄλλων πλησιοχώρων μερῶν. — Ἡ βιομηχανία δὲν ἔλαβεν εἰσέτι ἐν Χίῳ τὴν δέουσαν ἀνάπτυξιν· ὁ κυριώτερος κλάδος τῆς βιομηχανίας εἶναι τὰ βυρσοδεψεῖα κείμενα πρὸς βορρᾶν τῆς θέσεως Βουνάκι ἐν θέσει Καπέλλα καὶ πλησίον τῆς θαλάσσης. Εἰς τὰ βυρσοδεψεῖα ταῦτα ἐργάζονται πλέον τῶν πεντακοσίων ἐργατῶν. Πρὸ τοῦ ἔτους 1822 ὑπῆρχον ἐν Χίῳ καὶ ἐργοστάσια μεταξωτῶν ὑφασμάτων, ἐν οἷς ἐπεξειργάζετο ἡ ἐγχώριος μέταξα καὶ εὕρισκε μεγάλην κατανάλωσιν ἐν Σμύρνῃ· σήμερον ὅμως ἡ βιομηχανία αὕτη ἐξέλιπεν.

Τὸ Νοσοκομεῖον. — Τὸ ὀρφανοτροφεῖον. — Οἱ λεπροί. — Ἡ δημοσία ἐκπαίδευσις. — Οἱ ἱερεῖς. — Αἱ ὁδοί. — Τὰ ξενοδοχεῖα. — Τὰ τρόφιμα.

Ἡ πόλις διαιρεῖται κατὰ ἐνορίας. Πλησίον τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ, ἔνθα διαμένει ὁ Ἕλλην ἀρχιεπίσκοπος, εὑρίσκονται τὰ σχολεῖα καὶ τὸ νοσοκομεῖον.**) Πρὸ τοῦ ἔτους 1822 τὸ νοσοκομεῖον τοῦτο ἠδύνατο νὰ περιλάβῃ μέχρι διακοσίων ἀσθενῶν, καὶ ἕκαστος ἰατρὸς τῆς πόλεως ὑπεχρεοῦτο νὰ ὑπηρετῇ ἐν αὐτῷ κατὰ σειράν· κατόπιν ὅμως οἱ πόροι ἠλαττώθησαν, καὶ σήμερον μόλις ἐπαρκεῖ εἰς τὰς ἀνάγκας καίτοι πλουσίως ὑποστηριζόμενον ὑπὸ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ διαμενόντων πλουσίων Χίων. Ἐν τῷ νοσοκομείῳ τούτῳ περιθάλπονται φρενοβλαβεῖς, καὶ γυναῖκες καταδικασθεῖσαι ὑπὸ τῶν δικαστηρίων***)· συγχρόνως δὲ χρησιμεύει αὐτὸ καὶ ὡς μαιευτήριον, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γεννώμενα τέκνα συντηροῦνται δαπάνῃ αὐτοῦ. Πολλάκις τὰ ὀρφανὰ προσλαμβάνονται παρ' οἰκογενειῶν μὴ ἐχουσῶν ἴδια τέκνα· ἄλλα πάλιν τίθενται ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τροφῶν χωρικῶν, αἵτινες λαμβάνουσι παρὰ τοῦ ἀδελφάτου τοῦ νοσοκομείου τριάκοντα πέντε γρόσια κατὰ μῆνα δι' ἕκαστον βρέφος. Ἐν τῷ χωρίῳ Καρυαὶ διατηροῦνται οὕτω πεντήκοντα καὶ ἐπέκεινα βρέφη. Τὸ νοσοκομεῖον διοικεῖται ὑπὸ ἀδελφάτου ἐκ τῶν εὐϋποληπτοτέρων καὶ πλουσιωτέρων πολιτῶν. Ἡ λέπρα ἡ φρικώδης αὕτη ἀσθένεια, ἥτις μέχρι σήμερον θεωρεῖται ἀνίατος, εἶναι ἀρκούντως διαδεδομένη ἐν Χίῳ, καὶ μάλιστα ἔν τισι τῶν χωρίων· φαίνεται ὅτι ἡ κατάχρησις χοιρείου κρέατος καὶ τὰ διὰ τοῦ ἐλαίου ἀρτιζόμενα φαγητὰ συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς νόσου ταύτης.*) Πρὸ πολλοῦ ἐγένετο σκέψις τοῦ ἀποχωρίζειν τοὺς ἀσθενεῖς τούτους καὶ πρῶτοι οἱ Ἰουστινιάνοι ἵδρυσαν νοσοκομεῖον διὰ τοὺς λεπροὺς ἐν στενῇ κοιλάδι εὐαέρῳ, εἰς μιᾶς ὥρας ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς πόλεως. Τὸ κατάστημα τοῦτο, ἀφιερωμένον τῷ ἁγίῳ Λαζάρῳ, συντηρεῖται διὰ ἰδιωτικῶν συνεισφορῶν καὶ διὰ ἐράνου τῶν πολιτῶν. Οἱ λεπροὶ ζῶσιν ἐνταῦθα καὶ καλλιεργοῦσι τὴν γῆν· ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος εἷς ἐξ αὐτῶν περιέρχεται τὴν πόλιν ζητῶν ἐράνους διὰ τοὺς δυστυχεῖς λεπρούς, καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ κάτοικοι προθύμως συνεισφέρουσι τὸν ὀβολόν των.

Πρέπει ν' ἀποδώσῃ τις δικαιοσύνην εἰς τὴν τουρκικὴν κυβέρνησιν, ὅτι οὐδὲν παρεμβάλλει πρόσκομμα ἐν Χίῳ εἰς τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑπηκόων της. Ὁ Ἑλληνικὸς κλῆρος τῆς νήσου, ἐννοῶν τὸ συμφέρον του καλῶς, ὑποστηρίζει τὴν ἀνάπτυξιν τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, καὶ τὰ σχολεῖα τῆς Χίου εὑρίσκονται πράγματι ἐν προόδῳ. Ἡ συνεισφορὰ τῶν πλουσίων Χίων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, τὰ κληροδοτήματα ὡς καὶ ἡ ἐτησία συνδρομὴ τοῦ μοναστηρίου τῆς Νέας Μονῆς, ἀποτελοῦσι τὰ κυριώτερα εἰσοδήματα τοῦ γυμνασίου.**) Ἐπιτροπὴ τετραμελὴς διοικεῖ τὸ καθίδρυμα τοῦτο. Γυμνασιάρχης καὶ ὀκτὼ καθηγηταὶ ἀποτελοῦσι τὸ προσωπικὸν τῶν διδασκάλων.***) Τὰ μαθήματα διαιροῦνται εἰς ἑπτὰ ἔτη. Τὰ πρῶτα τρία ἔτη διδάσκονται τὰ μαθήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου, τὰ δὲ τέσσαρα τελευταῖα τὰ τοῦ γυμνασίου. Διδάσκονται δὲ τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικά, τὰ λατινικά, τὰ γαλλικὰ καὶ ἀγγλικά, μαθηματικά, φυσικὴ ἱστορία, ἡ ἱστορία, ἡ γεωγραφία καὶ ἡ ῥητορική. Τὸ Ἑλληνικὸν σχολεῖον περιέχει τετρακοσίους σχεδὸν μαθητάς, τὸ δὲ γυμνάσιον σχεδὸν ἑκατόν. Καὶ διὰ τὰ κοράσια ὑπάρχει σχολεῖον, ἐν ᾧ διδάσκονται πλέον τῶν τριακοσίων μαθητριῶν. Τὰ πτωχὰ ἐκπαιδεύονται δωρεάν, τῶν δὲ πλουσίων τὰ τέκνα πληρόνουσι μικρὰ δίδακτρα.†) Κατ' ἔτος ἀποστέλλονται δαπάνῃ τῆς ἐφορείας δύο ἢ τρεῖς νέοι εἰς Ἀθήνας, πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν των. Τὸ γυμνάσιον ἔχει καὶ βιβλιοθήκην, ἐν ᾗ διατηροῦνται τὰ βιβλία τοῦ ἀειμνήστου Κοραῆ, καὶ μικρὸν τυπογραφεῖον. Ὑπάρχουσιν ὅμως ἐν Χίῳ καὶ ἀρκετὰ ἰδιωτικὰ σχολεῖα. Σχεδὸν ὅλα τὰ χωρία, τὰ πρὸς νότον τῆς νήσου κείμενα, ἔχουσι σχολεῖον· τὰ πρὸς βορρᾶν ἔχουσι σχολεῖα χρησιμεύοντα διὰ δύο ἢ τρία χωρία ταυτοχρόνως, ἐξαιρέσει τῶν μεγαλειτέρων κωμοπόλεων, οἷον τῆς Καρδαμύλας κ. ἄλ. Ἐν ἑνὶ δὲ λόγῳ ἐν τῇ μικρᾷ νήσῳ Χίῳ ἐκπαιδεύονται πλέον τῶν τρισχιλίων παίδων, πρᾶγμα ὀφειλόμενον εἰς τὴν μέριμναν τοῦ φιλελευθέρου καὶ ὄντως χριστιανικοῦ κλήρου. Ἐνταῦθα δέον ν' ἀναφέρωμεν καὶ τὴν φιλόπτωχον Ἑταιρίαν, ἥτις κατώρθωσε νὰ καταργήσῃ τὴν τοσοῦτον ὀχληρὰν ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐπαιτείαν. Οἱ ἱερεῖς εἶναι ἔγγαμοι, καὶ ἂν καὶ ἀγράμματοι ἔχουσιν ὅμως προτερήματα μεγάλως συντελοῦντα εἰς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ χριστιανισμοῦ, τὴν ἁπλότητα καὶ τὴν ἄκραν ἀνεξιθρησκείαν. Κατηγοροῦσί τινες τοὺς ἱερεῖς ὡς ἀγαπῶντας ὑπὲρ τὸ δέον τὰ χρήματα· ἀλλὰ πρέπει νὰ συλλογισθῶμεν ὅτι ὁ ἱερεὺς ἔχει οἰκογένειαν καὶ οὐδένα λαμβάνει μισθὸν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως· χωρικὸς ἐκ τοῦ χωρίου, σπείρει, καλλιεργεῖ τὴν γῆν καὶ θερίζει, δίδων ἐν γένει τὸ παράδειγμα τῆς ἐπιμελείας καὶ τῶν καλῶν ἠθῶν.

Ἡ ἀρχαιοτέρα τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως, ἄλλοτε ἡ μεγάλη ὁδός, ἡ Ἁπλωταριά, ἥτις ἐκτείνεται παράλληλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἀπὸ τῆς θέσεως Βουνάκι μέχρι τῆς μητροπόλεως, διακλαδοῦται ἐκεῖ εἰς δύο ὁδούς, ἀγούσας πρὸς τὴν ἐξοχήν. Ἡ Ἁπλωταριὰ εἶναι στενὴ καὶ σκοτεινή, τείνει ὅμως νὰ εὐρυνθῇ, διότι ἕκαστος ἰδιοκτήτης, ὅστις κτίζει ἐκ νέου τὴν οἰκίαν του, εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ παραμερίσῃ τὴν πρόσοψιν κατὰ ἓν καὶ ἥμισυ μέτρον. Ἀπὸ δέκα ἤδη ἐτῶν αἱ ὁδοὶ τῆς Χίου φωτίζονται τὴν νύκτα διὰ πετρελαίου. Ἐν γένει ἡ Χίος δὲν μένει στάσιμος, διότι καθ' ἑκάστην νέαι ἐγείρονται οἰκοδομαὶ καὶ τὰ ἐκ τῶν διαφόρων καταστροφῶν συσσωρευθέντα ἐρείπια ὁσημέραι ἐκλείπουσιν. Ὁ περιηγητὴς εὑρίσκει ἐν Χίῳ, ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Κάτω Αἰγιαλοῦ δύο καθαρὰ καὶ ἀναπαυτικὰ ξενοδοχεῖα, τὰ ὁποῖα δέχονται πολλοὺς ξένους μάλιστα ἐν καιρῷ τοῦ θέρους, ὅτε πολλοὶ μεταβαίνουσιν εἰς τὰ παρὰ τὸν Τσεσμὲν θειοῦχα λουτρά. Ὁ βίος ἐν Χίῳ εἶναι εὔθυνος· οἱ ἰχθῦς εἶναι ἄφθονοι καὶ ἀρίστης ποιότητος, ὡσαύτως καὶ τὰ λαχανικά. Τὸ πρόβειον κρέας δὲν εἶναι καλόν, τὸ δὲ βόειον ἄπαχον· ἀλλ' ἐν Χίῳ, ἔνθα συνήθως τρώγεται τὸ κρέας κεκαρυκευμένον, ἡ ἔλλειψις αὕτη δὲν εἶναι ἐπαισθητή· ἐν γένει δὲ ἐν Χίῳ ἐπικρατεῖ ἡ τουρκικὴ μαγειρική.

(Ἕπεται συνέχεια.)

*) Ὅρα τὴν εἰκόνα.

**) Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο κατεστράφη κατὰ τὸν σεισμὸν τοῦ 1881.

***) Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Ἐπάνω Αἰγιαλόν, ἔνθα κεῖνται τὰ βυρσοδεψεῖα τῆς Χίου.

*) Ὁ Κάτω Αἰγιαλὸς κατεστράφη τελείως ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ.

**) Ἅπαντα κατεστράφησαν ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ· ἤδη ἤρξατο ἡ οἰκοδομὴ νέων εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, νέας ὁδοῦ ἀνοιγείσης ἀπὸ τὸν "κάτω Αἰγιαλὸν" μέχρι τῆς "Ἁπλωταριᾶς" ἣ ἐκλήθη "ὁδὸς Ἐκπαιδευτηρίων".

***) Χρησιμεύει πρὸς τούτοις ὡς πτωχοκομεῖον καὶ Γηροκομεῖον· ἀλλ' ὡς ἐρρέθη κατεστράφη καὶ τοῦτο κατὰ τὴν πανωλεθρίαν τοῦ 1881 καὶ ἤδη, ὡς μανθάνομεν, κτίζεται νέον λαμπρὸν οἰκοδόμημα ἐπὶ τοῦ χώρου τοῦ παλαιοῦ λοιμοκαθαρτηρίου πέραν τῶν βυρσοδεψείων.

*) Ἐν Χίῳ πιστεύεται ὅτι ἡ κατάχρησις τῶν παστῶν ἰχθύων κακῆς ποιότητος καὶ τοῦ κοκκίνου χαβιαρίου (τοῦ κοινῶς ταραμᾶ) συντελεῖ εἰς τὴν διάδοσιν τῆς λέπρας.

**) Ὡς μανθάνομεν, αἱ διὰ τὸ Γυμνάσιον συνεισφοραὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Χίων τόσῳ ἠλαττώθησαν, ὥστε ἐδέησεν ἵνα ἡ Ἐφορεία αὐξήσῃ κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος τὴν τιμὴν τῶν εἰσιτηρίων, καὶ ἱκανὴν παράσχῃ τοῖς μὴ εὐποροῦσι μέριμναν.

***) Μετὰ τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ ζῶντος τῆς Χίου φανοῦ, τὸν θάνατον δηλονότι τοῦ ἀειμνήστου Γυμνασιάρχου Γεωργίου τοῦ Σουρία, τὸ Γυμνάσιον ἔχον μόνον δύο τάξεις διηυθύνετο ὑπὸ δύο συγχρόνως καθηγητῶν τῶν κ. κ. Ι. Συριάτου καὶ Χ. Ἀλλοιμονάκη. Κατὰ τὸ τρέχον Σχολικὸν ἔτος συμπληροῦνται ὡς μανθάνομεν αἱ Γυμνασιακαὶ τάξεις, ὡς Γυμνασιάρχου προσκληθέντος ἐκ Λέσβου τοῦ κυρίου Λαιλίου καὶ τῶν ἀναγκαιούντων προσληφθέντων καθηγητῶν.

†) Δίδακτρα δὲν ὑπάρχουσιν ἐν Χίῳ, μικρὰ μόνον τέλη εἰσόδου, ἅτινα, ὡς εἴπομεν ὑψώθησαν ὑπὲρ τὸ δέον ἐσχάτως οὕτως ὥστε ὁ μαθητὴς τῆς Α'. Γυμνασιακῆς τάξεως ἀποτίνει μεζήτια ἀργυρᾶ 10, τῆς Β'. 12, τῆς Γ'. 15 καὶ τῆς Δ'. 4 ὀθωμ. λίρας.

ΤΟ ΑΡΣΑΚΕΙΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 341.)

Ἀφ' οὗ ἐν τοῖς προηγουμένοις τοῦ "Ἑσπέρου" τεύχεσιν ἐποιησάμεθα μνείαν τοῦ ἀνωτάτου τῆς Ἑλλάδος παιδευτηρίου, τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, δημοσιεύομεν σήμερον τὴν εἰκόνα τοῦ πρωτίστου τῶν ἐν Ἑλλάδι παρθεναγωγείων, τοῦ Ἀρσακείου, καὶ τοῦτο χάριν ἰδίως τῶν ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ἀναγνωστῶν ἡμῶν.

Ἡ Ἑλλάς, καθιστᾶσα θείᾳ συνάρσει κράτος ἀνεξάρτητον, ἐμερίμνησεν ἅμα ἀνακύψασα ἐκ τοῦ μακροχρονίου ἀγῶνος περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ ἔθνους, καλῶς ἐννοοῦσα ὅτι ἡ παίδευσις εἶναι τὸ πρῶτον συστατικὸν ἐλευθέρου λαοῦ· ἀλλὰ μικρὰ οὖσα καὶ πτωχὴ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς ὅλας τὰς ἀνάγκας. Τούτου ἕνεκα, ὡς εἴδομεν ἐν τῇ περὶ Πανεπιστημίου διατριβῇ, πρὸς ἵδρυσιν τοῦ Πανεπιστημίου ἐδέησε νὰ ζητηθῇ ἡ συνδρομὴ τῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος εὐπόρων ὁμογενῶν. Ἀνταπεκρίθησαν οὗτοι, ὡς πάντοτε ἐν ὁμοίαις περιστάσεσιν, εἰς τὰς προσδοκίας τῆς πατρίδος, καὶ τὸ ἀνώτατον Πανδιδακτήριον ἀνηγέρθη, οἰκοδόμημα μεγαλοπρεπές, ὡραΐσμα τῆς ἡμετέρας πρωτευούσης.

Ἀλλ' ἀνάγκη ὑπῆρχε νὰ διδαχθῶσι παρ' ἡμῖν καὶ αἱ γυναῖκες, διότι οἱ τὰ τῆς πολιτείας διέποντες λίαν προσφυῶς ἐσκέπτοντο, ὅτι ὅπως μορφωθῶσι πολῖται ὠφέλιμοι τῇ πατρίδι, ἔπρεπε νὰ καταρτισθῶσι μητέρες δυνάμεναι νὰ προπαρασκευάσωσι τὰ τέκνα αὐτῶν πρὸς τὴν ὑψηλὴν ταύτην ἀποστολήν, καὶ πρὸς ἀπόκτησιν τοιούτων μητέρων ἔδει νὰ ληφθῇ φροντὶς περὶ καταλλήλου μορφώσεως τοῦ γυναικείου φύλου. Ἡ ἰδέα ἦτο καὶ συνετὴ καὶ ἐθνική· πλὴν δύσκολος ἦτο ἡ πραγματοποίησις αὐτῆς δι' οὓς ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν λόγους. Τὴν πραγματοποίησιν αὐτῆς ἀνέλαβον ἄνδρες φιλογενεῖς καὶ παντὸς καλοῦ ζηλωταί, οἵτινες ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις συζητήσαντες τὸ ζήτημα, σκεφθέντες ἐπὶ μακρὸν καὶ συσκεφθέντες, ἔφθασαν εἰς ἀποτέλεσμα. Αἱ διασκέψεις τῶν εὐεργετῶν τούτων τοῦ γυναικείου φύλου οἷς αἰωνία ὀφείλεται εὐγνωμοσύνη, ἐγένοντο κατ' ἀρχὰς ἐν πενιχρῷ δωματίῳ ἑτοιμορρόπου τινὸς οἰκίας τῶν Ἀθηνῶν· ἐκεῖ συνεδρίαζον οἱ φιλοπάτριδες ἄνδρες, οἵτινες ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος, ἔθετον τὰς βάσεις τοῦ πρώτου ἐν Ἑλλάδι παρθεναγωγείου. Ἐκ τοῦ μικροῦ ἐκείνου δωματίου διεσπάρησαν αἱ ἔνθερμοι ἐκεῖναι ἐγκύκλιοι πρὸς τοὺς ἁπανταχοῦ ὁμογενεῖς, αἱ προτρέπουσαι αὐτοὺς νὰ συνεισφέρωσι τὸν ἔρανόν των ὑπὲρ τῆς ἱδρύσεως τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας, ὡς ἐν ἀρχῇ ὠνομάσθη τὸ Ἀρσάκειον· ἐκεῖ συνεζητήθη ἐπὶ ἡμέρας ὅλας ὁ Κανονισμὸς τοῦ Ἐκπαιδευτηρίου τούτου, καθ' ὃν μέχρι τοῦδε διοικεῖται.

Ὅταν βλέπῃ τις σήμερον τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ σεμνὸν οἰκοδόμημα, ἐν ᾧ ὑπάρχει τὸ Ἑλληνικὸν παρθεναγωγεῖον, εἰς ὃ κατὰ χιλιάδας φοιτῶσιν αἱ Ἑλληνίδες κόραι πάσης τάξεως· ὅταν συλλογίζεταί τις πόσους ἀγλαοὺς καρποὺς παρήγαγε καὶ παράγει καθ' ἑκάστην τὸ ἐκπαιδευτικὸν τοῦτο ἵδρυμα, δὲν δύναται ἢ νὰ μείνῃ ἔκπληκτος ἐπὶ τῇ μεγάλῃ τοῦ ἔθνους ἡμῶν προόδῳ!

Ἡ ἀρχὴ ἐγένετο· αἱ συνδρομαὶ ἤρξαντο συρρέουσαι καὶ μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου ἤρχισαν καὶ αἱ παραδόσεις. Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο καταφανὴς ἡ τοῦ ἱδρύματος τούτου πρόοδος, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἠδύνατό τις νὰ προΐδῃ ὁποῖον μέρος ἡ Φιλεκπαιδευτικὴ Ἑταιρία ἐπέπρωτο νὰ λάβῃ εἰς τὰς τύχας τῆς πατρίδος· εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐφάνη ὁ ἱερὸς αὐτῆς σκοπός. Διότι οὐ μόνον ἡ διεύθυνσις καθ' ὅλα ἦτο κατάλληλος καὶ μητρική, ἀλλὰ καὶ αἱ ἀφιλοκερδῶς ἀναλαβόντες τὴν διδασκαλίαν τῶν κορασίων ἦσαν ἀντάξιοι τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν.

Ἀφ' οὗ ἐπὶ ἔτη τινὰ ἡ Ἑταιρία διέμεινεν ἐν ἰδιωτικῇ καὶ ἐπὶ ἐνοικίῳ οἰκίᾳ, ἐνεφανίσθη αἴφνης εἷς τῶν μεγάλων τοῦ Γένους εὐεργετῶν, ὁ Ἀπόστολος Ἀρσάκης, ὅστις ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρίας μέγα χρηματικὸν ποσὸν πρὸς ἀνέγερσιν καταλλήλου καταστήματος. Τὸ συμβούλιον δεχθὲν εὐγνωμόνως τὴν γενναίαν προσφορὰν προέβη ἀμέσως εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ κτιρίου. Σήμερον τὸ

οἰκοδόμημα τοῦτο, κείμενον ἐπὶ τῆς εὐρείας λεωφόρου τοῦ Πανεπιστημίου, ἁπλοῦν καὶ σεμνοπρεπὲς τὴν ὄψιν, φέρον δὲ ἄνωθεν τῆς κυρίας πύλης αὐτοῦ χρυσοῖς γράμμασι τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου εὐεργέτου, ἐμφανίζεται εἰς τὰ βλέμματα ἡμῶν ὅπως παρουσιάζεται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ εἰκόνι. Σύγκειται δὲ ἐκ τῶν Παρθεναγωγείου, μετὰ τῶν δωματίων τῶν παραδόσεων, μετὰ τῆς μεγάλης αἰθούσης διὰ τὰς τελετάς, τῶν δωματίων, ἐν οἷς συνεδριάζει τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον, τῶν κοιτώνων, ἐστιατορίων κτλ. διὰ τὰς ἐν τῇ καταστήματι διαιτωμένας μαθητρίας καὶ ἐξ ἄλλων οἰκοδομῶν καὶ παραρτημάτων.

Ἐκ τῆς τελευταίας ἀκροάσεως τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου μανθάνομεν ὅτι κατὰ τὸν ἐγκριθέντα νέον Κανονισμὸν τὰ παρθεναγωγεῖα περιλαμβάνουσι δέκα τάξεις καὶ ὑποδιαιροῦνται εἰς πρότυπον προκαταρκτικὸν περιέχον ἓξ τάξεις, καὶ εἰς διδασκαλεῖον περιέχον τέσσαρας τάξεις, ὧν ἡ τετάρτη ἡ ἀνωτάτη εἶναι ἡ προπαιδεία πέρυσι διὰ τὰς ἀσκήσεις τῶν μελλουσῶν νὰ λάβωσι πτυχίον διδασκαλίσσης. Κατὰ τὸ ἔτος 1883 ἐφοίτησαν εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας 1906 ἄτομα, ἤτοι εἰς μὲν τὰ ἐν Ἀθήναις 1443, ἐν Κερκύρᾳ 212, ἐν Ἐλευσῖνι 99, ἐν Μενιδίῳ 67, ἐν Γαυρίῳ (Ἀνδρου) 40 καὶ ἐν Χοταχόβῳ 45. Τὸ Ἀρσάκειον ἀποτελεῖ ἴδιον διδασκαλεῖον καὶ πρότυπον προκαταρκτικόν, ἐν οἷς διδάσκονται μόνον αἱ ἐνδιαιτώμεναι σύσσιτοι καὶ αἱ ἡμισύσσιτοι· αἱ σύσσιτοι ἦσαν κατὰ τὸ 1883 108, αἱ ἡμισύσσιτοι 87.

Τὸ ἐξωτερικὸν Διδασκαλεῖον καὶ πρότυπον περιλαμβάνει δέκα τάξεις, ὧν ἑκάστη ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο τμήματα ἕνεκα τῆς πληθύος τῶν μαθητριῶν· ἐν αὐταῖς φοιτῶσιν 975 κοράσια. Εἶναι ταῦτο τὸ φυτώριον τῶν μελλουσῶν διδασκαλισσῶν.

Ἐν τῇ Νηπιαγωγείῳ ἦσαν ἐγγεγραμμένα 273 μικρὰ κοράσια.

Τὸ ἐν Κερκύρᾳ Παρθεναγωγεῖον περιλαμβάνει καὶ τοῦτο διδασκαλεῖον, πρότυπον προκαταρκτικὸν καὶ νηπιαγωγεῖον.

Τὰ ἐν τοῖς δήμοις σχολεῖα προκόπτουσι λειτουργοῦντα ἐπαρκῶς· τὸ ἐν Ἐλευσῖνι περιλαμβάνει 99 μαθητρίας, διακρινομένας ἐπὶ φιλομαθείᾳ· εἰς τὸ ἐν Γαυρίῳ σχολεῖον φοιτῶσι 40 μαθήτριαι· τὸ ἀρτιούστατον ἐν Μενιδίῳ σχολεῖον περιλαμβάνει ἤδη 67 μαθητρίας, καὶ τὸ ἐν Χοταχόβῳ τῆς Ἀλβανίας 46.

Ἡ δὴ περιουσία τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας διαιρεῖται εἰς τρία μεγάλα τμήματα, καὶ α'. ἡ Κτηματικὴ περιουσία ἀνέρχεται σήμερον εἰς 700 χιλ. δραχμῶν, β'. ἡ χρηματικὴ ἀναπαλλοτρίωτος περιουσία εἰς 340 χιλ. καὶ γ'. ἡ χρηματικὴ διαθετὰ περιουσία εἰς 220 χιλιάδας δραχμῶν. Τὸ ὅλον ἄρα τῆς περιουσίας ἀνέρχεται εἰς τὸ ποσὸν ἑνὸς ἑκατομμυρίου καὶ 260 χιλ. περίπου δραχμῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πλεῖστον αὐτῆς συνίσταται εἰς κτηματικὴν καὶ ἀναπαλλοτρίωτον, ὀλίγα ἀναλόγως εἶναι τὰ διαθετὰ κεφάλαια, καὶ ὅπως δεόντως ἀναπτυχθῇ τὸ Παρθεναγωγεῖον ἔχει ἀνάγκην γενναίας ἐκ μέρους τῶν φιλομούσων ὁμογενῶν συνδρομῆς, ὅπερ ἔτι καταφανέστερον γίνεται ὅταν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὰς μεγάλας δαπάνας, ἃς ἀπαιτεῖ ἡ συντήρησις τοιούτου ἱδρύματος. Ὅποῖα τὰ ἔξοδα ταῦτα, περὶ τούτου μαρτυροῦσιν οἱ ἀριθμοί, οὓς ἐκ τῆς τελευταίας τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐκθέσεως παραθέτομεν ἐνταῦθα ἐν στρογγύλοις ἀριθμοῖς·

Διοίκησις τῆς Ἑταιρίας καὶ ἐνίσχυσις τῆς στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως	δρχ.	15,500
Ἀρσάκειον, Τσαίτειον, ἐξωτ. Διδασκαλεῖον	,,	225,500
Παρθεναγωγεῖον ἐν Κερκύρᾳ	,,	52,000
	Δρχ.	292,000

Ἐκ τοῦ συνοπτικοῦ τούτου πίνακος καταφαίνεται ὅτι ἡ Φιλεκπαιδευτικὴ ἐν Ἀθήναις Ἑταιρία ὑποβάλλεται κατ' ἔτος εἰς δαπάνην τριακοσίων περίπου χιλιάδων δραχμῶν. Τὸ μέγα τοῦτο ποσὸν ἀποτελεῖται ἐκ τῶν διδάκτρων, ἐκ τῶν τόκων μετοχῶν, ὁμολογιῶν καὶ καταθέσεων, καὶ ἐν μέρει ἐκ προσοδοφόρων κτημάτων. Ἀλλ', ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, ἡ ἀποστολὴ τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας εἶναι μεγάλη, πανελλήνιος, ὁ σκοπὸς αὐτῆς ἱερός· διὸ προτρέπομεν τοὺς ἁπανταχοῦ ὁμογενεῖς ἡμῶν νὰ ἔλθωσιν εἰς ἐπικουρίαν αὐτῆς διὰ γενναίων συνεισφορῶν, ὅπως δυνηθῇ αὕτη ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς καὶ εὐρύνῃ τὸν κύκλον τῆς εὐεργετικῆς αὐτῆς ἐνεργείας ἱδρύουσα σχολεῖα εἰς διάφορα μέρη τῆς τε ἐλευθέρας καὶ δούλης Ἑλλάδος καὶ οὕτως ἐπιφέρῃ καρποὺς ἔτι ἀποτελεσματικωτέρους.

ΤΟ ΕΝ ΒΟΥΚΟΒΙΝΗι ΑΡΧΑΙΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Ἀρχαιολογικὴ μελέτη ὑπὸ Σ. Κρητικοῦ.

. . . . . .
. . . ΙΚΑΤΙΩΝΙ ΣΥΝΕΔΡΟΙ ΕΙΝ . . .
. . . ΚΑΙ ΔΗ ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΣΑΝΤΟΣ
ΕΥΝΟΙΑΣ ΦΙΛΟΜΗΛΟΥ ΕΙΣ ΒΥ . . .
. . . ΤΙΟΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΥΧΗΝ ΛΑΒΩΝ Ε . . .
. . . ΓΕΙΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ ΕΜΙΣΘΩ . . .
. . . ΤΟ ΕΠΙΚΡΑΤΗΝ ΟΣ Τ ΑΡΑ ΓΕΝΟΜ . . .
. . . ΝΟΣ ΠΟΛΛΑΚΙΣ ΛΥΣΙΤΕΛΗ ΣΥΝΕΤΕ
ΛΕΣΑΤΟ ΠΑΡΑ ΤΑΣ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ
ΕΡΓΩΝ ΤΟΙΣ ΤΕ ΚΑΙΡΟΙΣ ΣΥΜΠΕΡΙ
ΦΕΡΟΜΕΝΟΣ ΤΟΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ
ΤΟΥΣ ΜΙΣΘΟΥΣ ΕΛΑΜΒΑΝΕΝ ΚΑΙ
ΟΥΣ Ο ΔΗΜΟΣ ΗΞΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΤΕ
ΠΡΟΑΓΓΕΛΟΕΝΤΟΣ ΘΛΑΤΙΚΟΥ
ΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΑΙΡΟΝ ΕΜΠΕΙΡΩΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΘΥΜΩΣ ΠΑΡΕΣΚΕΥΑΣΕΝ
ΩΝ ΗΝ ΧΡΕΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΕΤΑ ΤΑΥΤΑ
ΧΡΟΝΟΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΑΣ ΕΛΟΜΕΝΟΥ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΩΝ ΤΕΙΧΩΝ ΕΙΣ ΕΤΗ
ΔΥΟ ΕΠΙΚΛΗΘΕΝ ΤΟ ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΩΝ
ΕΠΕΣΤΑΤΗΣΕ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΣ ΠΑ
ΡΕΠΙΔΗΜΩΝ ΤΕ ΕΤΗ ΠΑΛΑΙΩ ΑΝΕΚΚΑΗ
ΤΟΣ ΩΝ ΔΙΕΤΕΛΕΣΕ ΚΑΙ ΤΑ ΛΟΙΠΑ ΕΥ
ΝΟΥΣ ΩΝ ΔΙΕΤΕΛΕΙ ΤΩι ΔΗΜΩι ΔΟΞΕΙ
ΤΗι ΒΟΥΛΗι ΚΑΙ ΤΩι ΔΗΜΩι ΕΠΑΙΝΕΣΑΙ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ ΕΠΙΚΡΑΤΗΝ ΝΙΚΟΒΟΥΛΟΝ
ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΑΡΕΤΗΣ ΕΝΕΚΕΝ ΚΑΙ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΚΑΙ ΣΤΕΦΑ
ΝΩΣΑΙ ΑΥΤΟΝ ΧΡΥΣΩι ΣΤΕΦΑΝΩι ΤΙ
. . . ΗΛΙΟΙΣ ΕΝ ΤΩ ΘΕΑΤΡΩ ΔΙΔΟΣΙΝ
ΑΥΤΩι ΤΕΤΑΡΤΩι ΣΙΤΗΡΕΣΙΑ ΚΑΙ
. . . . ΕΙΝΑΙ ΔΕ ΑΥΤΩι ΚΑΙ ΕΚΓΟΝΟΙΣ ΠΡΟΣ
. . . . ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ ΕΙΣ ΠΛΟΥΝ ΚΑΙ ΕΚΠΛΟΥΝ
ΕΝ ΠΟΛΕΜΩι ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗι ΑΣΥΛ . . . .
. . . . ΣΠΟΝΔΕΙ ΚΑΙ ΕΦΟΔΟΝ ΕΠΙΤΗΜΒΟΥ
ΤΟΝ ΔΗΜΟΝ ΜΕΤΑ ΤΑ ΙΕΡΑ ΤΟΔΕ ΨΗΦΙΣ . . .
ΤΟΥΤΟ ΑΝΑΓΡΑΦΗΝΑΙ ΕΙΣ ΣΤΗΛΗΝ
ΑΙΘΙΝΩΝ ΥΠΤΟ ΤΩΝ ΑΡΧΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΗ
ΘΗΝΑΙ ΕΝ ΤΩι ΙΕΡΩι ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ
ΣΥΝ ΑΛΛΩΝ ΤΕΛΕΣΑΝΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΕΣΑΝΤΩΝ
ΤΟΥΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥΣ ΑΦ ΩΝ ΧΕΙΡΙ ΤΟΥΤΩΝ
. . . . ΚΑΛΕΣΑΙ ΔΕ ΑΥΤΟΝ ΚΑΙ ΕΠΙΞΕΝ
. . . . ΙΕΡΟΝ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ.

Ἀναμφήριστον ὅτι ἡ Ἀρχαιολογία, ἡ περὶ τὴν ἀνακάλυψιν καὶ ἀναδίφισιν τῶν παρελθουσῶν ἐποχῶν ἀσχολουμένη ἐπιστήμη, γιγαντιαίαν ὄντως τὴν ἐπίδοσιν ἐκτήσατο κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα· ὁσημέραι δὲ ἀνασκαλεύουσα καὶ ἀνασκάπτουσα τὰ ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῆς γῆς κεκρυμμένα μνημεῖα φῶς ἐπιχέει ἐπὶ τοῦ σκοτεινοῦ παρελθόντος, τοῦ ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ ἀποκρύπτοντος προαιώνιον καὶ προκοτακλυσμιαῖον οὕτως εἰπεῖν πολιτισμὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων ἐθνῶν τῶν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον διαπρεψάντων καὶ προαχθέντων ἐπί τινος βαθμίδος πολιτισμοῦ, ὡς τὸ τῶν Ἀσσυρίων, Βαβυλωνίων, Φοινίκων, Ἑβραίων καὶ Αἰγυπτίων, τὴν σπουδαιοτέραν κατέχει θέσιν ἐν τῇ ἀρχαιολογίᾳ τὸ τῶν Αἰγυπτίων, περὶ οὗ ἄλλως καὶ ἡ ἀπιστήμη εὐχερέστερα καὶ προσφορώτερα εὑροῦσα τὰ μέσα ἢ παρὰ τοῖς ἄλλοις γνῶσιν ἔσχεν, ἕνεκα τῶν περισωθέντων αὐτοῦ μνημείων — ταῦθ' ὅπερ ὀφείλεται τῇ Ἑλληνικῇ κατακτήσει τῆς χώρας ἐκείνης ὑπὸ τοῦ Μακεδόνος Ἀλεξάνδρου — εἰκότως κατέδειξε τὸν βαθμὸν τοῦ τότε αἰγυπτιακοῦ πολιτισμοῦ. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἑβραϊκὸν ἔθνος τυχήσας νὰ περισώσῃ τὴν ἱερατικήν του φιλολογίαν — καὶ τοῦτο τοῖς Πτολεμαίοις ὀφείλεται, οἵτινες μεγάλως ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς νέας παγκοσμίου χριστιανικῆς μεταπολιτεύσεως καὶ τοῦ νέου πολιτισμοῦ.

Μετὰ τὴν παρακμὴν δὲ πάντων τῶν ἄνω μνημονευθέντων ἀρχαίων ἐθνῶν προώριστο ὅπως ἀναφανῇ λαὸς σφριγῶν, μικρὸς μὲν τῷ ὄγκῳ καὶ πλήθει, μέγας ὅμως τῇ νῷ καὶ τῇ δραστηριότητι, λαός, ὅστις διὰ τοῦ ἀποικιακοῦ του πνεύματος διέθωσε τὰ γράμματα καὶ τὸν πολιτισμὸν εἴς τε τὰς νήσους καὶ τὰ παράλια τῆς Μεσογείου, τῆς Θρᾴκης καὶ Μακεδονίας. Εἰσχωρήσας ὁ λαὸς οὗτος εἰς τὴν Προποντίδα καὶ τὸν Βόσπορον, εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον καὶ τὰς παραθαλασσίους χώρας, ἀφίκετο μέχρι τῶν Σκυθικῶν χωρῶν. Ἡ γιγαντιαία αὕτη κατάκτησις καὶ ἀποίκισις ἐκ μέρους τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους οὐ μόνον ἐπὶ τῶν προρρηθεισῶν χωρῶν ἐξετάθη, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς Ἰταλίας καὶ Γαλλίας, ἐπὶ τῆς Λιβύπτου καὶ Ἀφρικῆς, ἔνθα πανταχοῦ ἐγένετο ἀπέκτασις καὶ ἐπικράτησις τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Συναρωγὸς δὲ τῆς μεγάλης ταύτης τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐπεκτάσεως ἔρχεται κατὰ τὰ τέλη τοῦ δ'. πρ. Χρ. αἰῶνος ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ὅστις τὸν Ἑλληνισμὸν διαδίδει ἐφ' ὅλων τῶν τέως ἀγνώστων χωρῶν καὶ ἠπείρων· οἱ δὲ διάδοχοι αὐτοῦ Σελευκίδαι, Ἀντίοχοι, Πτολεμαῖοι συμπληροῦσι τὸ ἔργον αὐτοῦ. Κρῖνοι συνείροντες τὴν Ἑλλάδα τοῦ παρελθόντος καὶ μέλλοντος καὶ πρόνοια αὐτῆς εἶσιν ὁ μέγας Περικλῆς καὶ ὁ μέγας Ἀλέξανδρος. Ὅ, τι δὲ ὁ Περικλῆς οὐκ ἠδυνήθη συντελέσαι, ὅπως πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα μίαν κατασταθῇ καὶ τὰς Ἀθήνας ἑλληνοκράτειραν πόλιν ποιήσῃ — εἰ καὶ χιλίας πόλεις συνήνωσεν ὑπὸ τὸ κράτος αὐτῆς — τοῦτο κατώρθωσε καὶ συνεπλήρωσεν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος. Ἀλλὰ τὸ ἐκτεταμένον κράτος τοῦ Ἀλεξάνδρου δὲν παρέσχε τοσαῦτα ὠφελῆ δημιουργήματα, οὐδ' ἐγέννησε τοσούτους δαιμονίους ἄνδρας ἐπιστήμονας καὶ τοφοὺς, ὅσα καὶ ὅσους ἡ Ἑλλὰς τοῦ Περικλέους ἐχορήγησε τῷ παγκοσμίῳ πολιτισμῷ. Ὁ ἐμβριθὴς ἱστορικὸς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας διερευνητὴς ὑπὸ θάμβους ὄντως κατέχεται ῥίπτων τὸ βλέμμα ἐπὶ τῶν διαφόρων φάσεων καὶ ἐποχῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἡ Ἑλλὰς ἦτο μὲν κοσμοκράτειρα ἐπὶ Ἀλεξάνδρου· ἀλλ' ἡ μέλλουσα ἐκείνη Ἑλλὰς ἐδημιουργήθη ὑπὸ τοῦ Περικλέους διὰ τοῦ νοὸς τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ Πλάτωνος, διὰ τῆς γλυφίδος τοῦ Φειδίου καὶ τοῦ Πραξιτέλους. Τότε ἀνεφάνησαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οἱ θέσαντες τὰς βάσεις τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης. Ὅ, τι δὲ ἔτι λαμπρότεραν ἀναδεικνύει τὴν ἐποχὴν τοῦ Περικλέους εἶναι ὅτι οὐ μόνον ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι ἡ ἐπιστήμη κατηύγασε καὶ τὸ μεγαλουργὸν τοῦ Ἕλληνος

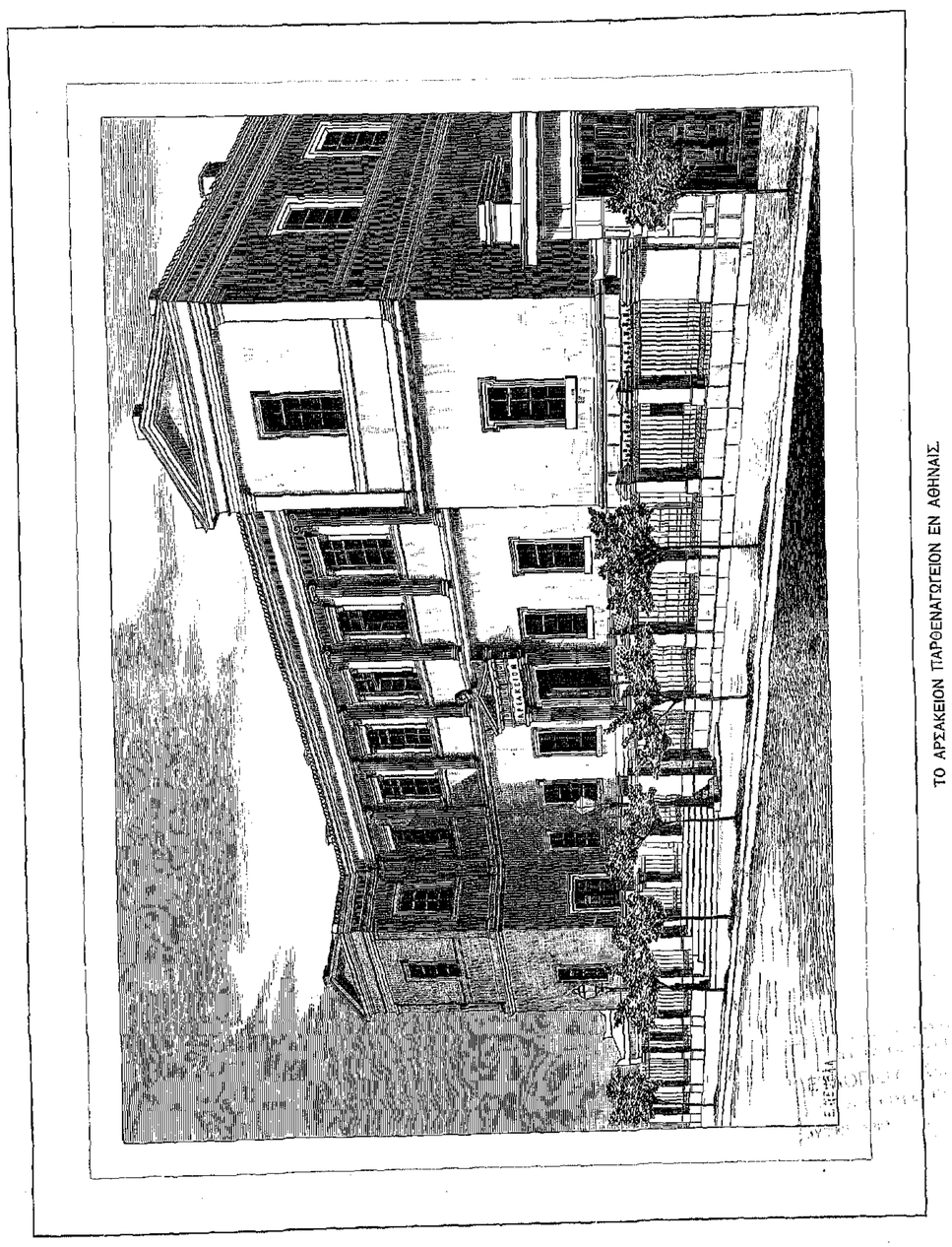

ΤΟ ΑΡΣΑΚΕΙΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

πνεῦμα, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ Αἰγαίῳ καὶ ἐν τῇ Ἀδρίᾳ καὶ ἐν τῷ Εὐξείνῳ καὶ παρὰ τὸν Ἴστρον.

Ποῦ δὲ εἰσὶ σήμερον αἱ τόσαι λαμπραὶ καὶ κραταιαὶ πόλεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῶν χρόνων ἐκείνων; Ἅπασαι ἐξηφανίσθησαν καὶ ἐτάφησαν ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῆς γῆς, αἱ μὲν καταστραφεῖσαι ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐπιδρομῶν, αἱ δὲ ἐξαλειφθεῖσαι ὑπὸ τῆς ὀργῆς τῶν στοιχείων. Ἡ ἀρχαιολογία, μὲ ὅλας τὰς προσπαθείας της μικρὰν μόνον μέχρι σήμερον ζωὴν ἐνεφύσησε τοῦ παρελθόντος Ἑλληνισμοῦ, διότι τὸ ἔργον εἶναι μέγα, δύσκολον καὶ σχεδὸν ἀδύνατον. Τίς οἶδε πόσοι παρελεύσονται αἰῶνες πρὶν ἢ δυνηθῶσιν οἱ μόλις ἀναγεννώμενοι ἀπόγονοι τῶν ἐνδόξων ἐκείνων ἀνδρῶν ν' ἀποκαλύψωσιν ὅλα τὰ τεθαμμένα λείψανα τοῦ Ἑλληνισμοῦ! Ἆρά γε εἰς τὰ παράλια τοῦ Δουνάβεως δὲν ὑπῆρχον ἀρχαῖαι Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι καὶ ἐμπορεῖα; Ἂν καὶ αἱ Σκυθικαὶ φυλαὶ δὲν ἦσαν πρωωρισμέναι νὰ ἐγκαταλείψωσι τοῖς μεταγενεστέροις μνημεῖα τέχνης καὶ πολιτισμοῦ, δὲν ὑπῆρχον ἆρά γε ἐν τῇ ἐσωτερικῷ τῆς τότε λεγομένης Σκυθίας καὶ πρὸ Χριστοῦ Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι ἢ κοινότητες; Ὁ χρόνος ἀποκαλύψει τὰ πάντα. Ἐν τούτοις πανταχοῦ ἀπαντᾷ τις τὴν ἔνδοξον ἀρχαίαν Ἑλλάδα, ἐνώπιον τῆς ὁποίας πᾶς τις μετὰ σεβασμοῦ ἀποκαλύπτεται.

Ἡ αὐγάζουσα ἐπιστήμη τῆς Ἀρχαιολογίας καὶ τῆς Παλαιοντολογίας μέγα φῶς ἐπιρρίπτει ὁσημέραι ἐπὶ τὰς σκοτεινὰς ἐκείνας ἐποχάς, καὶ ὁσημέραι τὴν ἀνάστασιν καὶ δημιουργίαν τοῦ παλαιοῦ καὶ ἀφανοῦς κόσμου προπαρασκευάζει. Δι' ἑνὸς τεμαχίου λίθου ἢ μαρμάρου, δι' ἑνὸς τμήματος σκωληκοβρώτου περγαμηνῆς ἀνακαλύπτεται ἐνίοτε ἱστορία ὁλόκληρος ἔθνους τινὸς ἢ πόλεως ἢ ἀνδρὸς δοξασθέντος ἐν ταῖς ἐπιστήμαις ἢ ταῖς τέχναις, καὶ ἀνασκευάζονται πολλάκις προαιώνιοι ἐπιστημονικαὶ γνῶμαι καὶ ἰδέαι, ἐσφαλμένως ἐρριζωμέναι.

Εἰ καὶ δὲν ἐπαγγέλλομαι οὔτε τὸν ἀρχαιολόγον, οὔτε τὸν ἱστοριοδίφην ἢ παλαιοντολόγον, τὰς ὥρας ὅμως τῆς ἀργίας πληρῶν ἀσχολοῦμαι εἰς τὴν περισυλλογὴν ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν καὶ παντὸς σχέσιν ἔχοντος ἐνταῦθα πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ πρὸς τὸ ἑλληνο-βυζαντινὸν ἰδίᾳ κράτος. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὰς σχέσεις τοῦ ἑλληνο-βυζαντινοῦ βασιλείου μετὰ τῶν δακο-ρωμουνικῶν φυλῶν πιστεύω ὅτι αἱ ἔρευναι τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ ἱδρυθείσης ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας οὐ μικρὸν συμβάλλουσι πρὸς διαφώτισιν τοῦ σκοτεινοῦ παρελθόντος τῆς χώρας ταύτης, ἧς ἡ ἱστορία ἐντελῶς ἐκλείπει μέχρι σήμερον, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἄλλως οἱ Τάταροι, ἰδίως μετὰ τὸν 12 καὶ 18 αἰῶνα ἠρήμωσαν αὐτήν. Συγκεχυμένη δὲ ἱστορία ἐκ διαφόρων χρονικῶν ἐρανισθεῖσα, ὅλως ἐλλιπὴς καὶ πολλὰ τὰ ἀνασκευαστέα περιέχουσα, ἀναγινώσκεται νῦν ἐν Ῥουμανίᾳ.

Τὰς ἀνωτέρω σκέψεις καὶ τὴν βραχεῖαν ταύτην μελέτην μοὶ ἐνεποίησεν ἡ ἀνακάλυψις Ἑλληνικοῦ ἐπιγράμματος ἐπὶ λίθου ἐπιτυμβίου, εὑρεθέντος ἐν τῷ ναῷ τῆς μονῆς "Δραγουμίρνας" ἐν Βουκοβίνῃ. Ἡ Βουκοβίνα, ἀπαρτίζουσα σήμερον μίαν τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Αὐστρο-ουγγρικοῦ κράτους, πρὸ αἰῶνος ἀπετέλει μέρος τῆς Μολδαβικῆς ἡγεμονίας. Τῷ 1774, συνεπείᾳ τῆς ἐν Πασάροβιτς συνθήκης, προσηρτήθη τῇ Αὐστριακῇ αὐτοκρατορίᾳ. Ὁ τότε ἐν Μολδαβίᾳ ἡγεμονεύων Γρηγόριος Γκίκας, γόνος περικλεοῦς Ἑλληνικῆς οἰκογενείας, διεμαρτυρήθη πρὸς τὰς δυνάμεις διὰ τὴν παραχώρησιν καὶ ἀπώλειαν τῆς ἐπαρχίας ταύτης. Διὰ τὴν διαμαρτύρησιν ταύτην ὁ ἀτυχὴς ἡγεμὼν ὑπέστη οἰκτρὸν θάνατον δολοφονηθεὶς ἐν αὐτῇ τῇ αἰθούσῃ τοῦ μεγάρου του. Παρεμβάλλω τὴν θλιβερὰν ταύτην σελίδα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ ἔθνους, ὅπως ἀναφέρω ἐπιτύμβιον ἀνακαλυφθὲν πρῶτον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ δολοφονηθέντος ἡγεμόνος παρὰ τοῦ ἐνταῦθα λογίου καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας κ. Δημητρέσκου. Δι' ἐπιτηδείου ἰχνογράφου κατωρθώθη ἡ ἀντιγραφὴ τῆς ἐπιγραφῆς, ἥτις εἶναι λίαν ἐφθαρμένη ἐκ τοῦ χρόνου, διότι εὑρίσκεται πρὸ τῆς θύρας τοῦ ἐνταῦθα ναοῦ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος καὶ καταπατεῖται ὑπὸ τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἀνθρώπων. Οἱ Μολδαβοὶ τιμῶντες τὴν μνήμην τοῦ ἀειμνήστου τούτου ἡγεμόνος, τοῦ ὄντως τὴν "ψυχὴν αὐτοῦ θύσαντος ὑπὲρ τῶν προβάτων", ἔστησαν αὐτῷ ἀνδριάντα ἐν τῷ κήπῳ τῆς Ἐκκλησίας Βουρνόσκη, ὅπου ἄλλοτε ὑπῆρχον τὰ ἡγεμονικὰ παλάτια, καὶ κατ' ἔτος τελοῦσιν ἐπίσημον λαμπαδοφορίαν ἐπὶ τῇ μνήμῃ αὐτοῦ. Ἰδοὺ δὲ καὶ τὸ ἐπιτύμβιον, ἐν ᾧ εὑρίσκεται ἡ ἀκατάληπτος λέξις ΜΙΣΚΙΕΙΝΟΝ.

ΦΥΛΤΙΣ ΤΩΝ ΠΑΝΥ ΡΑ ΓΚΙΚΑΔΩΝ Ω Μ ΕΚΓΕΓΑΣΤΟΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΙΟ ΓΕ ΔΑΚΩΝ ΗΓΕΜΟΝΟΣ Δ ΑΓΛΑΟΙΟ
ΕΥΣΕΒΙΗΝ ΕΠΕΙΜΕΝΟΥ ΕΚ ΠΡΟΓΟΝΩΝ ΤΟΙΩΝΔΕ
ΚΕΥΘΕΙ ΣΤΗΛΗ ΗΔΕ ΔΕ[ΜΙΣΚΙΕΙΝΟΝ] ΕΥΤΥΚΤΩΣ
ΑΩΡΟΥ ΔΗΠΟΥ ΕΞΑΡΠΑΣΘΕΝΤΟΣ ΘΑΝΑΤΟΙΟ
ΝΥΝ ΔΕ ΓΕ ΝΑΙΕΙ ΟΥΡΑΝΙΟΙΣ ΟΝΤΟΣ ΠΑΣΤΑΣΙ.
ΑΨΟΖ. ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ Α'. Α'.

Ἡ ἐν παρενθέσει λέξις ἀποβαίνει μοι ἀκατάληπτος, καὶ ἀφίημι τοῦτο τοῖς ἁρμοδίοις, ἵν' ἀποφανθῶσιν· ἐπίσης παρατηρεῖται ὅτι δὲν ἀναφέρεται ὁ τρόπος τοῦ συμβάντος θανάτου. Εἰκάζω πρὸς τούτοις ὅτι ὁ ἡγεμὼν δὲν ἐτάφη ἐν ᾗ θέσει εὑρίσκεται σήμερον ὁ ἐπιτύμβιος λίθος, δηλ. κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ ἐνταῦθα ναοῦ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, διότι παρὰ τὸν λίθον τοῦτον ὑπάρχουσι καὶ ἕτεροι τρεῖς λίθοι ἐπιτύμβιοι, περὶ ὧν ἄλλοτε. Καὶ ἕτερον ἑλληνικὸν ἐπίγραμμα ἐπίχρυσον σώζεται ἐπὶ τῆς προσόψεως τῆς εἰσόδου τῆς αὐλῆς τοῦ ῥηθέντος ναοῦ, ὅπερ καὶ ῥωμουνιστὶ καὶ τουρκιστὶ γέγραπται. Τὸ τουρκικὸν ἐπίγραμμα, τὴν αὐτὴν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔχον ἔννοιαν, ἀνεγνώσθη παρὰ τοῦ συναδέλφου μου, κυρίου Obermüller, Γενικοῦ Προξένου τῆς Ῥωσσίας ἐν Ἰασίῳ, τοῦ ἐντριβοῦς τυγχάνοντος τῶ ἀνατολικῶν γλωσσῶν καὶ θερμοῦ φιλέλληνος. Νομίζω ὅτι οἱ ἐπιτύμβιοι οὗτοι λίθοι μετεκομίσθησαν ἀλλαχόθεν, διότι ἀδύνατον ἦν καὶ ἄτοπον νὰ ταφῶσιν ἐν χώρῳ τόσον στενῷ τέσσαρες ἡγεμόνες καὶ ἡγεμονόπαιδες, καὶ μάλιστα ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ ναοῦ, ἐν ᾧ καταλληλότερον ἦτο νὰ ταφῶσιν ἐντὸς τοῦ ναοῦ, ὡς τοιούτους τάφους μεγιστάνων καὶ ἐν ἄλλοις τῶν ἐνταῦθα ναῶν εἶδον.

Ἐπανέρχομαι εἰς τὸ κύριον ἀντικείμενον τῆς βραχείας μου ταύτης μελέτης. Ἐν πρώτοις ὀφείλω ἀνομολογῆσαι χάριτας πρὸς τὸν ἄνω ῥηθέντα κύριον Δημητρέσκον, καθηγητὴν καὶ ἄριστον ἑλληνιστήν, (περὶ οὗ καὶ ἄλλοτε ἔλαβον ἀφορμὴν ποιῆσαι μνείαν ἐν τῷ "Ἑσπέρῳ"), ὅστις μετὰ τῆς εὐπαιδεύτου καὶ ἀξιοτίμου συζύγου αὐτοῦ ἀγωνίζεται τὸν καλὸν τῶν γραμμάτων ἀγῶνα. Ὁ κ. Δημητρέσκος καταγίνεται νῦν εἰς τὴν μετάφρασιν τοῦ συγγράμματος τοῦ κ. Ἰω. Σκαλτζούνη "Θρησκεία καὶ Ἐπιστήμη", ὅπερ θέλει δημοσιεύσει ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδομένῃ Ἐφημερίδι "Θεολογικὴ Ἐπιθεώρησις". Διὰ τοῦ ἔργου τούτου προσφέρει πράγματι λαμπρὰν καὶ ἐθνωφελῆ τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν πατρίδα του, καθ' ἣν μάλιστα ἐποχὴν καὶ ἐν Ῥουμανίᾳ εἰσεχώρησαν πολλαὶ ἀντιθρησκευτικαὶ ἰδέαι.

Ὁ κ. Δημητρέσκος μετὰ χαρᾶς ἡμέραν τινὰ μοὶ ἀνήγγειλεν ὅτι κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν ἐπίγραμμα ὅλως δυσδιάκριτον καὶ ἀκατάληπτον· μετέβημεν μετ' αὐτοῦ καὶ τῆς συζύγου του ἐπιτοπίως, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἔχρῃζεν ἐργασίας οὐ τῆς τυχούσης, καθότι ἀμυδρῶς μόνον διεκρίνοντο ἐκ τοῦ σχήματος ἑλληνικά τινα στοιχεῖα ἄνευ τινος διαστολῆς ἢ σημείου, καὶ τὰ πλεῖστα ἐφθαρμένα· οὐδεὶς τόνος ἐξηκριβοῦτο, οὐδὲν πνεῦμα, ἀλλ' ἁπλᾶ κεφαλαῖα γράμματα κατὰ τὸν τύπον τῶν ἀρχαίων ἐπιγραφῶν. Εἰργάσθημεν ἐπὶ ἱκανὰς ἡμέρας ἵνα δυνηθῶμεν διερευνῆσαι τὸ περιεχόμενον καὶ πολλάκις ἀπηλπίσθημεν· ἀλλ' ἡ ὑπομονὴ καὶ ἐπιμονὴ ὑπερενίκησε τὰ πάντα, καὶ ἀνέγνωμεν τὸ ἐπίγραμμα, ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης διατριβῆς.

Ἐξάγεται ὅτι τὸ ἐπίγραμμα ἦν ψήφισμα δημοτικοῦ Συμβουλίου πόλεως ὑπὲρ τινος Ἐπικράτους Νικοβούλου, ἀρχιτέκτονος, πολλὰ ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐργασαμένου, ἐπισκευάσαντος τὰ τείχη δι' ἐπικείμενόν τινα πόλεμον, καὶ τὰ κοινὰ τιμίως διαχειρισθέντος· διὸ καὶ ἐψηφίσθη χρυσοῦς ὑπὲρ αὐτοῦ στέφανος ὅπως στεφθῇ ἐν τῷ θεάτρῳ, καὶ ἀσίδοτοι αὐτὸς καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ κατέστησαν, οὐ μὴν καὶ σιτηρέσια ὡρίσθησαν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὁ ἀρχιτέκτων οὗτος, ὡς ἐν τέλει ἀναφέρεται, καὶ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ᾠκοδόμησε, καὶ ἐν τῷ ναῷ ἐστήθη ὑπὲρ αὐτοῦ στήλη.

Τίς ἡ πόλις ἐκείνη ἡ τόσον μεγάλη καὶ πλουσία, ἥτις καὶ τείχη ἐκέκτητο καὶ χρυσοῦς ἐψήφιζε στεφάνους; Ἐν τῇ τότε καλουμένῃ Σκυθίᾳ, ἐν ᾗ συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ ἐπαρχία τῆς Βουκοβίνης, δὲν ὑπῆρχον πόλεις Ἑλληνικαί, τοῦ θ' ὅπερ ἄλλως οὐδεὶς τῶν ἀρχαίων συγγράφεων ἀναφέρει. Δυστυχῶς ἐφθαρμένων ὄντων τῶν στοιχείων τῆς πρώτης γραμμῆς δὲν δυνάμεθα ἐξευρεῖν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως οὐδὲ τὸ ἔτος· ὅτι ὅμως τὸ ἐπίγραμμα τυγχάνει ἀρχαῖον, ἤτοι πρὸ Χριστοῦ, τοῦτο ἀναμφήριστον ἀποβαίνει ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς γραφῆς καὶ τῶν στοιχείων. Ὅτι δὲ καὶ ἡ πόλις αὕτη οὐχ ὑπῆρχεν ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ νῦν τὸ ἐπίγραμμα εὕρηται, καὶ τοῦτο ἀναντίρρητον· ἐξάγεται δὲ ἐκ τοῦ "εἰς πλοῦν καὶ ἔκπλουν". Ἑπομένως μετεκομίσθη ἔκ τινος παραδουναβίου ἢ παρευξεινίου τόπου. Ἂν ἐκ παραδουναβίου, ἑπόμενον ὅτι καὶ παρὰ τὸν Δούναβιν ὑπῆρχον κατὰ τὴν ἀρχαιότητα Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι. Πιθανὸν ὅμως, ὅτι μετεκομίσθη ἔκ τινος παραλίας πόλεως τοῦ Εὐξείνου, ὅπου ὑπῆρχον καὶ ἤνθουν πολλαὶ λόγου ἄξιαι Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι καὶ πόλεις. Ὅπως ποτ' ἂν ᾖ, σπουδαῖον θεωρῶ τὸ εὕρημα καὶ ἐλπίζω ὅτι ἀφορμὴν δώσω τοῖς ἁρμοδίοις πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ ἐξακρίβωσιν τοῦ σκοτεινοῦ τούτου συμβάντος· καθότι οὐδεμία παράδοσις σώζεται περὶ τοῦ τρόπου τῆς μεταφορᾶς τοῦ λίθου τούτου, ἀλλ' οἱ τῆς μονῆς θεωροῦσι τὸ ἐπίγραμμα ἐπιτύμβιον τοῦ ἀρχιτέκτονος, τοῦ τὴν μονὴν κτίσαντος, τοῦθ' ὅπερ πόρρω τῆς ἀληθείας ἀπέχει διότι οὔτε ἡ γραφὴ οὔτε ἡ γλῶσσα τὴν μετὰ Χριστὸν ἐποχὴν ἐμφαίνουσιν. Ἡ ἐσφαλμένη αὕτη ἰδέα ἐπεκράτησεν ἐκ τοῦ ὅτι Ἕλλην τις ἴσως ἢ καὶ ξένος Ἑλληνιστὴς διαβὰς ἐκεῖθεν καὶ λαβὼν τὴν περιέργειαν ν' ἀναγνώσῃ τὸ ἐπίγραμμα καὶ μὴ δυνηθεὶς εἰμὴ λέξεις μόνον τινὰς νὰ διακρίνῃ, ἀπεφάνθη ἐπιπολαίως καὶ ὡς ἐκ τρίποδος ὅτι τὸ ἐπίγραμμα εἶναι ἐπιτύμβιον χαραχθὲν ὑπὲρ τοῦ ἀρχιτέκτονος τῆς μονῆς, τοῦ καὶ ἐν τῇ μονῇ ταφέντος. Πλὴν ἄλλοις δέδοται διευκρινῆσαι τὴν ἀλήθειαν.

Τὸ συμπέρασμα τέλος πάντων τούτων ἐστὶν ὅτι ἡ ἀρχαία Ἑλλὰς πανταχοῦ ἀπαντᾶται καὶ ὁ χρόνος καταδείξει εἰσέτι πλεῖστα ὅσα κεχρωμμένα μνημεῖα τῆς ἀνεξιτήλου δόξης τῶν ἀρχαίων ἐκείνων χρόνων.

Ἔγραφον ἐν Ἰασίῳ κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1885.

Η ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΓΑΜΟΥ

ἐν τῇ τελειότητι αὐτῆς.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 344—345.)

Ἡ ἐντύπωσις, ἣν παρήγαγον αἱ ἐν Περγάμῳ τῆς μικρᾶς Ἀσίας ἀνασκαφεῖσαι πρό τινων ἐτῶν ἀρχαιότητες, διατηρεῖται εἰσέτι ζωηρά. Ὁ λόφος τῆς Περγάμου ἐκαλύπτετο τὸ πάλαι ὑπὸ μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομῶν, ναῶν, ἱερῶν καὶ βωμῶν, ἃς ὁ πανδαμάτωρ χρόνος κατέρριψεν. ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ διασωθέντα λείψανα τῶν ἀρχαίων ἐκείνων ἔργων καταπληκτικὴν ἐμποιοῦσιν ἐντύπωσιν, καὶ ἡ φαντασία τοῦ ἀνθρώπου εὐκόλως δύναται νὰ ἀνοικοδομήσῃ τὰ καταρρεύσαντα καὶ ἐξαφανισθέντα ἐκεῖνα κτίρια. Τοῦτο ἐπεχείρησεν ὁ εὐπαίδευτος ἐν Μονάχῳ καθηγητὴς τοῦ Πολυτεχνείου, Φριδερῖκος Θεῖρσιος, ὅστις ἐπισκεφθεὶς ἐπιτοπίως τὰ μέρη καὶ μελετήσας ἐπισταμένως τὰ ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Βερολίνου ἐκτεθειμένα ἀνάγλυφα τῆς Περγάμου, ἀνέλαβεν, ἐπὶ τοῦ χάρτου τοὐλάχιστον, τὴν ἀνακαίνισιν τῆς περιβλέπτου ἐκείνης Ἀκροπόλεως. Κατὰ τὰ σχέδια τοῦ ἐν λόγῳ καθηγητοῦ κατεσκευάσθη καὶ ἡ μεγάλη εἰκών, ἣν σήμερον παραθέτομεν.

Ἡ ἵδρυσις τῆς Ἀκροπόλεως ταύτης ἀποδίδεται εἰς τὸν Φιλέταιρον (Λουκιανοῦ Μακροβ. 12), ὅστις μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κυρίου του, τοῦ στρατηγοῦ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ ἡγεμόνος τῆς Καππαδοκίας, συνέλεξε τοὺς θησαυροὺς αὐτοῦ καὶ ἐξησφάλισεν αὐτοὺς ἐν Περγάμῳ. Ἡ θέσις, ἐν ᾗ διετηροῦντο τὰ κειμήλια ταῦτα, ἦν εἰς ἄκρον κατάλληλος, τὸ μὲν διότι ἐξησφαλίζοντο ἐναντίον πάσης ἐχθρικῆς ἐπιδρομῆς, τὸ δὲ διότι τὸ ὑψηλὸν ὀροπέδιον ἦτο τόσον εὐρύχωρον, ὥστε παρεῖχε χῶρον ἱκανὸν οὐ μόνον διὰ τὸ φρούριον, ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλας οἰκοδομάς. Κάτωθεν τοῦ λόφου τούτου ἐκτείνεται πεδιὰς διαβρεχομένη ὑπὸ τοῦ Καΐκου ποταμοῦ καὶ διατεμνομένη ὑπὸ τῆς ἀπὸ τῆς παραλίας πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν ἀγούσης ὁδοῦ. Ὁ Φιλέταιρος καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ, ὀρθῶς σκεπτόμενοι, διετήρησαν τοὺς συσσωρευθέντας θησαυρούς, ὅπως ποιήσωνται χρῆσιν αὐτῶν ἐν καιρῷ εὐθέτῳ· διὰ τοῦ μέσου τούτου ἐνίσχυσαν τὴν πέριξ ἐπιρροὴν αὐτῶν, καὶ ἵδρυσαν δυναστείαν περιελθοῦσαν ἐπὶ Ἀττάλου τοῦ Α'. κατὰ τὸν β'. μ. Χρ. αἰῶνα εἰς τὴν ἀκμὴν αὐτῆς. Τέχναι καὶ ἐπιστῆμαι ἤκμαζον ἐν τῇ αὐλῇ τῶν Ἀτταλιδῶν, αὐλῇ κοσμίᾳ καὶ φιλομούσῳ· πολεμικαὶ ἐπιχειρήσεις, ἰδίως κατὰ τῶν Γαλατῶν, ὧν αἱ ἐπιδρομαὶ ἠρήμων τὴν μικρὰν Ἀσίαν, παρέσχον τῷ λαῷ τῆς Περγάμου ἐθνικὴν συναίσθησιν, ἥτις ἐξεφράσθη ἐν ἔργοις καλλιτεχνικοῖς ὑμνοῦσι τοὺς θριάμβους αὐτοῦ. Μέχρι τοῦδε ἐπιστεύετο ὅτι τὰ μόνα διασωθέντα λείψανα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦσαν τὰ ἀγάλματα τῶν Γαλατῶν ἐν τῷ Καπιτωλίῳ τῆς Ῥώμης καὶ ἐν τῷ μεγάρῳ Λουδοβίζη, ὡς καὶ ἀνάθημα σταθὲν ἐν Ἀθήναις παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀττάλου· ἤδη ὅμως μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ μεγάλου ἐν Περγάμῳ βωμοῦ ἐγνώσθησαν καὶ τὰ θαυμάσια ἀνάγλυφα, δι' ὧν ἡ τέχνη τῆς Περγάμου ἐδοξάσθη. Ἡ μεγάλη ἀξία τῶν ἀναγλύφων τούτων συνίσταται εἰς τὸ ὅτι συμπληροῦσι κενὸν μεταξὺ τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς ῥωμαϊκῆς τέχνης, καὶ παρέχουσιν ἡμῖν βάσιν καὶ κέντρον διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης κατὰ τὸν γ'. καὶ β'. πρ. Χρ. αἰῶνα. Καὶ ἡ ἐκλογὴ δὲ τῆς ὑποθέσεως, τῆς παριστανομένης ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, μεγάλην ἔχει σπουδαιότητα καὶ σημασίαν. Ἡ παριστανομένη Γιγαντομαχία εἶναι ἀλληγορικὴ ἀποθέωσις τῆς νίκης τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τῶν βαρβάρων, νίκης βασιζομένης ἐπὶ τῶν θριάμβων τῶν ἡγεμόνων τῆς Περγάμου κατὰ τῆς εἰσβολῆς τῶν Γαλατῶν. Οἱ Ἕλληνες ἠρέσκοντο νὰ παριστῶσι τὴν διαφορὰν αὐτῶν πρὸς τοὺς βαρβάρους καλλιτεχνικῶς καὶ ποιητικῶς διὰ τῆς πάλης τοῦ ὑψίστου αὐτῶν θεοῦ, τοῦ Διός, κατὰ Τυφώνων καὶ Γιγάντων· ἀλλ' ἐν ᾧ ἡ ἀρχαιοτέρα, κλασικὴ λεγομένη τέχνη φαντάζεται τοὺς Γίγαντας τούτους ὡς ἄνδρας ὑψηλούς, ἡ ἀλεξανδρινὴ ἐποχὴ ἀποδίδει εἰς τὰ τέκνα ταῦτα τῆς γῆς καὶ τῆς θυέλλης τὰ προσόντα τῶν δύο τούτων στοιχείων, ἤτοι πόδας ὄφεως καὶ πτέρυγας. Ἀφ' οὗ δὲ οὕτως ἐκ τῶν γιγάντων καὶ ἡρώων ἐγένοντο τέρατα, βαθμηδὸν μεγάλη ἐπῆλθεν ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις ποικιλία εἰς τὴν παράστασιν τῆς Γιγαντομαχίας, καὶ ἐν ταῖς γλυφαῖς τῆς Περγάμου βλέπομεν θαυμασίως ἀπεικονισμένον τὸ πλῆθος τοῦτο τῶν θεῶν, ἡρώων, τεράτων καὶ θηρίων.

Ἀπὸ τῶν ἐξαισίων τούτων λειψάνων τῆς περγαμηνῆς τέχνης μεταβαίνομεν ἤδη εἰς τὸ μέρος, τὸ ὁποῖον αὐταὶ διεκόσμουν. Ὁ λόφος τῆς Ἀκροπόλεως παρὰ τὸν ὁποῖον ἔκειτο ἡ ἀρχαία πόλις καὶ τὸ σημερινὸν ὁμώνυμον χωρίον, συνέχεται πρὸς βορρᾶν μετὰ τοῦ ὄπισθεν αὐτοῦ ὄρους διὰ κρηπιδώματος, παρ' ὃ ἔχει τὸ μεγαλείτερον αὐτοῦ ὕψος, χιλίους περίπου πόδας ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης· καταλήγων ἀποτόμως πρὸς δυσμὰς καὶ ἀνατολάς, ὁ λόφος οὗτος πρὸς νότον κατέρχεται ἠπίως καὶ κυματοειδῶς. Ἐντεῦθεν ἀνερχόμενός τις τὸ ὄρος εὑρίσκει ὄπισθεν τῶν ἐρειπίων ῥωμαϊκοῦ ναοῦ τὰ πρῶτα ἴχνη τῶν τειχῶν τῆς πόλεως ἐκ τῶν χρόνων τοῦ Ἀττάλου· δεύτερον τεῖχος περιβάλλει τὸ εὐρὺ ὀροπέδιον, ἐφ' οὗ οἱ Τοῦρκοι ἀνήγειραν τὰ ὑπὸ ὑψηλῶν πύργων προστατευόμενα ὀχυρώματά των. Ὡς ὑλικὸν δὲ διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν ὀχυρωμάτων τούτων μετεχειρίσθησαν φυσικῷ τῷ λόγῳ τὰ ἐρείπια τῶν ἀρχαίων ἔργων. Τοῦτο δὲ ἔδωκε τὴν πρώτην νύξιν, ὅτι τὸ τουρκικὸν τεῖχος θὰ περιεῖχε τὰ σπουδαιότερα λείψανα τῶν ἀρχαίων οἰκοδομῶν, ὅπερ καὶ ἀπεδείχθη διὰ τῶν ἀνασκαφῶν, διότι τὰ πλεῖστα τῶν ἀναγλύφων εὑρέθησαν ἐν τῷ τουρκικῷ τούτῳ περιβόλῳ ἐντετειχισμένα. Ἐκεῖ πλησίον ἔκειτο κατὰ πᾶσαν πιθανότητα καὶ ὁ βωμὸς τοῦ Διός, ὃν ἐκόσμουν ποτὲ τὰ ἀνάγλυφα τῆς Γιγαντομαχίας. Τοῦ βωμοῦ τούτου ἀνευρέθησαν τὰ θεμέλια, ἐφ' ὧν ἐστηρίζετο ἡ στοὰ καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ ὑψίστου θεοῦ, ἀνέπαφα, ὥστε ἡ ἀνακαίνισις τοῦ βωμοῦ τούτου δὲν ἦτο πρᾶγμα δύσκολον. Τὸ τουρκικὸν τεῖχος ἔκειτο πρὸ τοῦ βωμοῦ· ἐν τῇ θέσει, ἐν ᾗ ἡ ὁδὸς τῶν πομπῶν διέσχιζε τὸ τουρκικὸν τεῖχος, εὑρέθησαν αἱ πρῶται γλυφαί. Ἡ ὁδὸς ἠρέμα ἀνερχομένη ἄγει ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διὸς πρὸς τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς. Ἐνταῦθα ἡ καταστροφὴ ἦτο ἔτι μεγαλειτέρα, καὶ ὅμως δι' ἐπισταμένων μελετῶν καὶ ἐρευνῶν κατωρθώθη νὰ ὁρισθῶσιν αἱ διαστάσεις τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῶν περιβαλλουσῶν αὐτὸν στοῶν, ὡς καὶ ὁ χρόνος τῆς ἀνεγέρσεως αὐτοῦ, ὅστις εἶναι βεβαίως ὁ πρὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς δυναστείας τοῦ Ἀττάλου. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου ἵστατο ὁ ναὸς τοῦ Αὐγούστου, οἰκοδόμημα κορινθιακοῦ ῥυθμοῦ, καὶ ὀλίγον ἀπωτέρω πρὸς βορρᾶν τὸ ἱερὸν τῆς Ἰουλίας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Αὐγούστου. Τί ἐγκρύπτει εἰσέτι ὁ χῶρος ἐκεῖνος, τίς δύναται νὰ ὑπολογίσῃ; Πολλὰ ἔτι ὑπολείπονται νὰ γείνωσιν ἐν Περγάμῳ· τὰ μέχρι τοῦδε γενόμενα εἶναι μόνον μία καλὴ ἀρχή.

ΔΙΗΓΗΣΙΣ ΠΡΟΜΗΤΟΡΟΣ.

Διήγημα.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Περὶ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 18... μικρὸν μετὰ τὴν ἐπάνοδόν μου ἐκ τοῦ κτήματος τῆς φίλης μου, ἔλαβον ἐπιστολὴν τῆς Ἀντωνίας, ἐν ᾗ μοι ἔλεγεν ὅτι ὁ σύζυγός της, ὀφείλων νὰ μεταβῇ ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ἑβδομάδας εἰς Παρισίους πρὸς τακτοποίησιν χρηματικῶν τινων ὑποθέσεών του, εἶχεν ἀναχωρήσει, μὴ θέλων νὰ συμπαραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὴν σύζυγόν του. "Ἡ ἄρνησίς του αὕτη, μοὶ ἔγραφεν ἡ Ἀντωνία, μ' ἐλύπησε πολύ· μοὶ ἐφάνη ὅτι ἦτο ἡ πρώτη προσβολὴ κατὰ τῆς εὐδαιμονίας μου. Γελᾷς; Μὲ ὀνομάζεις ὑπερβολικήν; Ἀλλὰ τί νά σοι εἴπω; Ὅταν ἡ ἅμαξα, ἧς ἐπέβη ὁ Κάρολος, ἀνεχώρει καὶ δὲν ἠκούετο ἢ ὁ καλπασμὸς τῶν ἵππων, ἐνόμισα ὅτι μοὶ ἀπέσπων εὐτυχίαν, ἧς δὲν ἤθελον πλέον γευθῇ. Χλεύασέ με, ἀλλὰ λυπήσου με, διότι, ἀληθῶς εἰπεῖν, ὑποφέρω." Ἐν τέλει τῆς ἐπιστολῆς της μοὶ ἔλεγεν ὅτι ἐσκόπει νὰ διέλθῃ τὰς ὀλίγας ἡμέρας τῆς προσωρινῆς χηρείας της ἐν τῇ πατρικῇ ἐπαύλει. Μετά τινας ἡμέρας τῇ ἔγραψα καὶ ἐγώ, ἀλλὰ δὲν ἔλαβον ἀπάντησίν της· τῇ ἔγραψα καὶ δεύτερον, καὶ τότε ἔλαβον ἐπιστολὴν παρὰ τῆς μητρός της. "Θὰ συγχωρήσῃς τὴν Ἀντωνίαν, φιλτάτη Μάρθα, μοὶ ἔγραφεν ἡ μήτηρ, ὅτι δὲν σοὶ γράφει ἰδιοχείρως· πλὴν ἀπό τινος πάσχει· ἡ ἀπουσία τοῦ συζύγου της παρατεινομένη ἐπὶ πολύ, ἡ ἐπάνοδός του προσδοκωμένη ἀνὰ δεκαπενθημερίαν καὶ ἑκάστοτε ἀναβαλλομένη, κατέστησαν τὴν ὑπὲρ τὸ δέον εὐαίσθητον θυγατέρα μου εἰς ἄκρον μελαγχολικήν. Ἡ Ἀντωνία, ἡ τοσοῦτον εὔθυμος καὶ δραστηρία διέρχεται τώρα τὰς ἡμέρας της σύννους καὶ τὸ βλέμμα της προσηλωμένον εἰς τὸ κενόν. Πᾶσα ἐργασία, καὶ αὐτὴ ἔτι ἡ ὁμιλία, τῇ ἔγεινεν ὀχληρά. Καθ' ἑκάστην γίνεται ἀσθενεστέρα καὶ ὠχρότερα καί, σοὶ ὁμολογῶ, εἶμαι πολὺ ἀνήσυχος, πρὸ πάντων δὲ διότι ἐν τῇ οἰκογενείᾳ μου πολλὰ μέλη ἀπέθανον ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος, καὶ διότι ὁ ἰατρὸς δὲν μοὶ ἀπέκρυψε τὸν κίνδυνον, προσθέσας ὅτι ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχή, διότι σφοδρὰ λύπη ἢ συγκίνησις ἠδύνατο ν' ἀναπτύξῃ παρ' αὐτῇ τὸ φοβερὸν τῆς νόσου σπέρμα. Ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι ἡ ταχεῖα ἐπάνοδος τοῦ Καρόλου θὰ παράσχῃ τῇ καλῇ μου Ἀντωνίᾳ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν εὐτυχίαν."

Δύο ἑβδομάδας μετὰ ταῦτα ἔλαβον παρὰ τῆς μητρὸς τῆς Ἀντωνίας τὴν ἑξῆς σύντομον καὶ φρικτὴν ἐπιστολήν.

"Ἂν θέλῃς νὰ προφθάσῃς ἀκόμη τὴν Ἀντωνίαν ζῶσαν, ἐλθὲ τάχιστα· ἡ Ἀντωνία ἀποθνήσκει καὶ σὲ ζητεῖ."

Ἐννοεῖται ὅτι τὴν αὐτὴν ἑσπέραν συνοδευομένη παρὰ γέροντος καὶ πιστοῦ ὑπηρέτου ἀνεχώρησα κατεπειγόντως εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Βρεταννίας. Τί δὲν ὑπέφερα κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο ταξείδιον! Πόσον μακρὰ καὶ ἀτελεύτητος μοὶ ἐφαίνετο ἡ ὁδός! Τέλος ἔφθασα. Ὁποία διαφορά! Πῶς τὰ πάντα ἄλλοτε μοὶ προσεμειδίων ἐν τῇ ὡραίᾳ ταύτῃ χώρᾳ — καὶ ἤδη πῶς ὅλα ἦσαν ζοφερά! Πῶς ἔπνεεν ὁ ἄνεμος μελαγχολικὸς διὰ τῶν δένδρων! Ἡ καταπίπτουσα βροχὴ μοὶ ἐφαίνετο ὡς δάκρυα — δάκρυα χυνόμενα διὰ τὴν δυστυχῆ Ἀντωνίαν!

Ἡ Κυρία Γ. ἀκούσασα τὸν κρότον τῆς ἁμάξης ἔσπευσεν εἰς προϋπάντησίν μου· ἔνδακρυς, ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς δυστυχοῦς μητρός, ἥτις μὲ ὡδήγησεν εἰς τὴν αἴθουσαν.

— Καὶ ἡ Ἀντωνία;... ἠρώτησα ψιθυρίζουσα.

ΠΕΔΙΑΣ ΤΟΥ ΣΕΛΙΝΟΥΝΤΟΣ. Ο ΜΕΓΑΣ ΒΩΜΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ. ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ. ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ. Η ΣΤΟΑ ΤΟΥ ΑΤΤΑΛΟΥ. ΤΕΙΧΟΣ ΚΑΙ ΠΥΡΓΟΙ.

Η ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΓΑΜΟΥ

ΕΝ ΤΗι ΤΕΛΕΙΟΤΗΤΙ ΑΥΤΗΣ.

— Σὲ περιμένει...

— Ἀλλὰ τί συνέβη; Τί ἔγεινεν;

— Μάρθα, μοὶ ἀπήντησεν ἡ μήτηρ· δὲν σοὶ ἀπέκρυψα τοὺς φόβους μου. Πρωΐαν τινά, εἰσερχομένη εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς δυστυχοῦς κόρης μου, κατὰ τὴν συνήθειάν μου, τὴν εὗρον ἀναίσθητον ἐπὶ τῆς κλίνης, κάτωχρον... τὴν ἐνόμισα νεκράν... καὶ ἀφήσασα κραυγὴν ἔσπευσα πρὸς αὐτήν... Ἡ Ἀντωνία εἶχε λιποθυμήσει καὶ ἐπὶ τῆς κλίνης της εὗρον τὴν ἐπιστολὴν ταύτην· ἀνάγνωσ αὐτὴν καὶ θὰ μάθῃς τὰ πάντα.

Καὶ ἡ Κυρία Γ. μοὶ ἔτεινεν ἐπιστολὴν τοῦ Καρόλου, περιέχουσαν τὰ ἑξῆς.

"Πτωχή μου Ἀντωνία, δυνατὸν εἶναι φαίνεται νὰ προδώσῃ τις γυναῖκα, ὁποία σὺ εἶσαι· ἀλλὰ τὸ νὰ ζητῇ τις νὰ τὴν ἀπατήσῃ, νὰ καταχρασθῇ αὐτῆς, εἶναι ἀνάξιον ἐντίμου ἀνδρός. Ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ὀνομάζωμαι ἔντιμος ἀνήρ; Πρὸς τί νὰ ψευσθῶ, ἀφ' οὗ θὰ ἔλθῃ ἡμέρα ὅτε θὰ μάθῃς ὅλην τὴν ἀλήθειαν; ... Πῶς νὰ σοὶ ἐξηγήσω, πλάσμα ἀγγελικόν, ὅτι ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ γυναῖκες ἐξασκοῦσαι ἐπιρροὴν σατανικήν, ἐπιρροὴν δυναμένην νὰ παρακινήσῃ ἄνδρα νὰ καταστῇ ἐπιλήσμων τῶν φιλτάτων του αἰσθημάτων καὶ ἀκόμη καὶ αὐτῆς τῆς τιμῆς του;... Κακῇ μου μοίρᾳ συνηντήθην μετὰ τοιαύτης ἐπικινδύνου σειρῆνος... Ποίου εἴδους δηλητήριον, ποῖον μαγικὸν ποτὸν μοὶ ἔδωκε; Ἀγνοῶ· γνωρίζω μόνον ὅτι παρὰ τὴν θέλησίν μου εὑρίσκομαι ἀλυσόδετος εἰς τὴν ἐξουσίαν της· κεῖμαι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς ὡς δειλὸν παιδίον, ὡς τρέμων δοῦλος, μὴ ἔχων τὴν τόλμην νὰ παρακούσω αὐτῇ, μὴ ἔχων τὴν δύναμιν ν' ἀντισταθῶ εἰς οὐδεμίαν τῶν ἰδιοτροπιῶν της... Εἶναι τὸ αἴσθημα τοῦτο ἔρως; ... Τίς γινώσκει! Ὢ! Ἀντωνία μου, ἁγία, γλυκεῖα Ἀντωνία! διὰ νὰ μὴ μὲ καταρασθῇς, εἰπὲ ὅτι παρεφρόνησα. Αὕτη εἶναι ἡ μόνη δικαιολογησίς μου... καὶ εἶναι καὶ ἡ ἀλήθεια..."

Ἡ ἐπιστολὴ ἔπεσεν ἐκ τῶν χειρῶν μου, καὶ ἐν σιωπῇ ἠτένισα πρὸς τὴν Κυρίαν Γ., ἥτις μετ' ὀλίγον ἐξῆλθεν ὅπως προετοιμάσῃ τὴν θυγατέρα της εἰς τὴν ἐπίσκεψίν μου. Παρακολουθήσασα καὶ ἐγὼ αὐτὴν εὑρέθην ἐν τῷ κοιτῶνι τῆς Ἀντωνίας... Θεέ μου! Ὁποία ἀλλοίωσις; Σιωπηλὴ προσῆλθον εἰς τὴν κλίνην της. Ἡ Ἀντωνία μ' ἐνηγκαλίσθη καὶ ἐρείδουσα τὴν κεφαλήν της ἐπὶ τοῦ ὤμου, μοὶ εἶπεν, ἐν ᾧ ἄφθονα ἔρρεον τὰ δάκρυά της·

— Σ' εὐχαριστῶ· χάριν σοῦ ἠδυνήθην νὰ γευθῶ τῆς τελευταίας τέρψεως ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἠδυνήθην νὰ κλαύσω.

Τὴν νύκτα ἐκείνην ἡ μήτηρ της καὶ ἐγὼ ἐμείνομεν παρὰ τὴν κλίνην της. Μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἰδοῦσα ἡ Ἀντωνία τὴν μητέρα της καταβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ κόπου καὶ κοιμωμένην ἐπὶ τῆς ἕδρας της, μοὶ ἔνευσε νὰ πλησιάσω, καὶ μὲ φωνὴν ἀδύνατον καὶ διακεκομμένην, μοὶ εἶπε·

— Θὰ τῷ εἴπῃς... ὅτι τὸν ἠγάπησα... τόσον πολύ, τόσον πολύ... ὥστε ἀπέθανον...

Καὶ μετὰ μικρὰν σιωπήν·

— Κάρολε! ἐψιθύρισεν.

Καὶ ἡ κεφαλή της κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου... Ἡ ταλαίπωρος ἐκείνη ψυχὴ μετέβη εἰς τὴν ἀνάπαυσιν τῆς αἰωνιότητος.

* * *

Τὸ ἐπόμενον ἔαρ, μετατεθέντος τοῦ συζύγου μου εἰς Παρισίους, μετέβημεν νὰ κατοικήσωμεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν. Λόγος πολὺς ἐγίνετο ἐκεῖ περὶ τῶν σκανδαλωδῶν σχέσεων τοῦ Καρόλου Μ. μετὰ γυναικὸς ἐλαφρῶν ἠθῶν, ἐχούσης ὡραίαν πυρρόχρουν κόμην, καὶ ἐπικληθείσαν διὰ τοῦτο Χρυσομάλλω. Πανταχοῦ ἐφαίνετο ὁ Κάρολος μετ' αὐτῆς, εἰς τὸ θέατρον, εἰς τοὺς περιπάτους, ἀνὰ τὰς ὁδούς. Οὕτω λοιπόν, οὔτε ὁ θάνατος τῆς Ἀντωνίας οὔτε ἡ τύψις τοῦ συνειδότος ἠδυνήθησαν νὰ συγκινήσωσι τὴν μαγευθεῖσαν ἐκείνην ψυχήν! — Ἐννοεῖται ὅτι οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων δὲν ἐτόλμησα νὰ ἐκπληρώσω τὴν ἐντολὴν τῆς δυστυχοῦς φίλης μου· μοὶ ἐφαίνετο ἀληθὴς βεβήλωσις νὰ προφέρω τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ ἐραστοῦ τῆς Χρυσομάλλω.

Ἡμέραν τινὰ τοῦ Μαΐου θελκτικήν, ἐκαθήμην εἰς τὰ Ἠλύσια πεδία, ἔνθα τὰ τέκνα μου ἔπαιζον καὶ παρετήρουν τὰς διαβαινούσας ἁμάξας. Μία ἰδίως ἅμαξα, σταθεῖσα πλησίον μου ἕνεκα τῆς συσσωρεύσεως πολλῶν ἁμαξῶν, εἵλκυσε τὴν προσοχήν μου διὰ τῆς κομψότητος καὶ τῆς πολυτελείας της. Ἐν τῇ ἁμάξῃ ταύτῃ ἐκάθητο γυνή, ἧς ἡ ἀλλόκοτος καὶ ποικιλόχροος ἐνδυμασία ἐπρόδιδε τὴν κοινωνικὴν τάξιν, εἰς ἣν ἀνῆκεν. Μετ' ὀλίγον, ἐλευθερωθείσης τῆς ὁδοῦ, διέβη ἡ ἅμαξα ὡς ἀστραπή. Ἐν τῇ ἐν αὐτῇ καθημένῃ κυρίᾳ ἀνεγνώρισα τὴν Καικηλίαν. Μετά τινας ἡμέρας εὑρισκόμην μετὰ τοῦ συζύγου μου εἰς ἄλλον περίπατον, καὶ πάλιν συνηντήσαμεν αὐτὴν μετὰ τοῦ ἐραστοῦ της.

— Εἶδες, μοὶ εἶπεν ὁ Γεώργιος ταπεινῇ τῇ φωνῇ· εἶδες τὸν Κάρολον Μ. μὲ τὴν ἐρωμένην του;

Καὶ ἐκ δευτέρου ἀνεγνώρισα τὴν Καικηλίαν. Αὐτὴ λοιπὸν ἡ γυνή, ἣν τοσοῦτον ἐμίσησα, ἡ γυνή, ἥτις ἦτο ἡ αἰτία τοῦ θανάτου τῆς δυστυχοῦς Ἀντωνίας — αὐτὴ ἦτο ἡ Καικηλία, ἡ ἀρχαία συμμαθήτριά μας!

Ἐπέστρεψα εἰς τὴν οἰκίαν εἰς ἄκρον τεθλιμμένη. Περὶ τὸ ἑσπέρας ὁ ὑπηρέτης μοὶ ἀνήγγειλεν ὅτι μία Κυρία, ἥτις δὲν ἠθέλησε νὰ εἴπῃ τὸ ὄνομά της, ἐζήτει νὰ μὲ ἴδῃ. Διέταξα τὸν ὑπηρέτην νὰ τὴν ὁδηγήσῃ εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ μετ' ὀλίγον ἡ Καικηλία ἵστατο ἐνώπιόν μου.

— Σὺ ἐδῶ; ἀνέκραξα.

— Ναί. Πολὺ καλὰ ἐννοῶ πόσον τὸ διάβημά μου τοῦτο θὰ σοὶ φανῇ παράδοξον, Μάρθα. Ἀλλ' ὅτε πρό τινων ὡρῶν σὲ εἶδον εἰς τὸν περίπατον, ἐνόμισα ὅτι τὸ φάντασμα τῶν παρελθόντων ἀθώων μου χρόνων ἐνεφανίζετο ἐνώπιόν μου, καὶ τοσαύτη ὑπῆρξεν ἡ συγκίνησίς μου, ὥστε δὲν ἐκρατήθην πλέον καὶ ἠθέλησα νὰ σὲ ἴδω... διὰ νὰ σοὶ εἴπω...

— Καὶ ἐτόλμησας νὰ παρουσιασθῇς ἐμπρός μου; τῇ εἶπον πλήρης ὀργῆς. Σύ, ἡ διεφθαρμένη γυνή, σύ, ὁ δήμιος... ὁ φονεὺς τῆς Ἀντωνίας;

— Ὁ φονεὺς τῆς Ἀντωνίας;... Τί ἐννοεῖς;

— Ναί, σὺ τὴν ἐφόνευσας, στερήσασα αὐτὴν τῆς εὐδαιμονίας της, ἁρπάσασα αὐτῇ τὸν σύζυγον ὃν ἠγάπα. Ἢ ἀγνοεῖς ὅτι ὁ Κάρολος Μ. ἦτο ὁ σύζυγος τῆς Ἀντωνίας;

Εἰς τοὺς λόγους μου τούτους ὠχρότης θανάτου ἐπεχύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου της· ὀπισθοχωρήσε δύο ἢ τρία βήματα καὶ μὲ φωνὴν ἀσθενῆ τοσοῦτον, ὥστε μόλις τὴν ἤκουσα·

— Μάρθα! μοὶ εἶπεν· ἠδύνασο νὰ πιστεύσῃς ὅτι τὸ ἐγνώριζον;

Ἔμεινεν ἐπὶ στιγμὴν ἀκίνητος, εἶτα δὲ πεσοῦσα γονυπετὴς καὶ ὑψοῦσα πρὸς ἐμὲ τὰς χεῖράς της, ἤρξατο ἱκετεύουσά με νὰ τὴν συγχωρήσω ἐν ὀνόματι τῆς ἀποθανούσης φίλης.

Ἀλλ' ἐγὼ ἤμην ἀδυσώπητος, κυριευθεῖσα ὑπὸ σφοδρᾶς ἀγανακτήσεως.

— Ἐγὼ νὰ σὲ συγχωρήσω, τῇ εἶπον, ἐγώ, ἥτις τὴν εἶδον θνήσκουσαν; Νὰ συγχωρήσω σέ, τὸν φονέα της; Ὄχι, ὄχι, οὐδέποτε! Σὺ εἶσαι γυνὴ ἀθλία, καὶ σὲ ἀποστρέφομαι... Φύγε, φύγε! Δὲν θέλω νὰ σὲ βλέπω πλέον! Φύγε!

Τὰ δάκρυά της ἔπαυσαν· προσηλοῦσα ἐπ' ἐμοῦ τοὺς μεγάλους αὐτῆς ὀφθαλμούς·

— Καλά! μοὶ εἶπε, καὶ ἀναστᾶσα, διέβη τὴν αἴθουσαν μὲ βῆμα βραδύ, μὲ βῆμα νυκτοβάτου. Θλῖψις μὲ κατέλαβε σφοδρά· ἐπροχώρησα δύο βήματα, ἔτεινα πρὸς αὐτὴν τὴν χεῖρά μου — ἀλλὰ ἡ θύρα ἐκλείσθη ὄπισθεν αὐτῆς καὶ ἡ Καικηλία ἀπῆλθεν.

* * *

Ἡ σκηνὴ αὕτη μὲ κατέβαλε πολύ, καὶ καθ' ὅλην τὴν ἄλλην ἡμέραν διετέλουν ἐν νευρικῇ ταραχῇ μεγάλῃ.

Μετὰ δύο ἡμέρας μοὶ ἔφερον ἐπιστολήν, ἐν ᾗ ἀνεγνώρισα τὸν γραφικὸν χαρακτῆρα τῆς Καικηλίας. Ἄκουσα ᾐσθάνθην μεγάλην συγκίνησιν καὶ μὲ τρέμουσαν χεῖρα ἀπεσφράγισα τὸ γράμμα.

"Εἶναι ὁ τελευταῖός μου ἀποχαιρετισμός, μοὶ ἔγραφεν ἡ Καικηλία. Πίστευσέ με, Μάρθα, ὁ βίος μου, ὃν διῆγον, προὐκάλεσε πολλάκις τὴν ἀποστροφήν μου. Ἀλλ' ἔχω τὸ θάρρος νὰ τὸ ὁμολογήσω, ἡ ἀκάθεκτος πρὸς τὰς διασκεδάσεις καὶ πρὸς τὴν πολυτέλειαν τάσις μου μοὶ καθίστων πάντα ἄλλον τρόπον τοῦ βίου ἀδύνατον. Ἐπὶ στιγμὴν ἐνόμισα, ὅτι ἴσως τὸ στήριγμα δεσμοῦ γλυκέως ἤθελε μοὶ δώσει τὸ θάρρος ν' ἀποσυρθῶ τοῦ βορβόρου, ἐν ᾧ ἐκυλιόμην. Ματαία ἐλπίς! Πλὴν ἂς τ' ἀφήσωμεν. Ἀποστρέφομαι τὴν ὕπαρξίν μου. Δυστυχῶς ἡ ζωή μου δὲν δύναται νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν ζωὴν τοῦ ἀγαπητοῦ μου θύματος· θὰ τὴν προσφέρω τοὐλάχιστον ὁλοκαύτωμα εἰς τὴν μνήμην της... Σύ, Μάρθα μὲ ἀπεδίωξας ζῶσαν· συγχώρησόν με θανοῦσαν, καὶ χύσε δάκρυ ὑπὲρ τῆς δυστυχοῦς ἐκείνης, ἥτις ὑπῆρξεν ἡ σύντροφος καὶ φίλη τῆς παιδικῆς καὶ τῆς νεανικῆς ἡλικίας σου."

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον ὁ σύζυγός μου κρατῶν ἐφημερίδα.

— Ἰδέ, Μάρθα, τί παράδοξον πρᾶγμα! Ἡ Χρυσομάλλω ἐκείνη, ἣν εἴδομεν προχθὲς τόσον ζωηρὰν καὶ χαρίεσσαν εἰς τὸν περίπατον, αὐτοχειριάσθη.

Καὶ μοὶ ἔτεινε τὴν ἐφημερίδα, ἐν ᾗ ἀνέγνωσα τὸ ἑξῆς διάφορον·

"Ταύτῃ τῇ στιγμῇ μανθάνομεν εἴδησιν, ἥτις "θὰ συγκινήσῃ πολλούς. Ἡ εὐειδὴς γυνή, ἡ "γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Χρυσομάλλω, ἀπέθανε "πιοῦσα δηλητήριον. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἐννοήσῃ "ποία ἦτο ἡ αἰτία ἡ ὠθήσασα εἰς τὴν αὐτοχειρίαν τὴν νέαν, ὡραίαν καὶ πλουσίαν ταύτην "γυναῖκα."

Φεῦ! ἐγὼ ἐγνώριζα τὴν αἰτίαν! Τὸ δυστυχὲς ἐκεῖνο πλάσμα ἔφερεν εἰς ἀπελπισίαν ἡ ἀμείλικτος σκληρότης μου, καὶ ὅπως ἡ Καικηλία εἶχε φονεύσει τὴν Ἀντωνίαν, ἐγὼ ἐφόνευσα τὴν Καικηλίαν. Ἀπέπεμψα τὴν ταλαίπωρον γυναῖκα, ἥτις μοὶ ἐζήτει ἔλεος· ἠρνήθην νὰ τείνω τὴν χεῖρα πρὸς αὐτὴν καὶ νὰ τὴν σώσω ἀπὸ τῆς ἀτιμίας καὶ ἀπὸ τοῦ θανάτου.

Ἠσθανόμην βαθεῖαν τύψιν συνειδότος· ἐγὼ ἤμην ὁ φονεὺς τῆς ταλαιπώρου Καικηλίας! — Τὸ ἑσπέρας κατελήφθην ὑπὸ σφοδροῦ πυρετοῦ καὶ ἐπὶ δεκαπέντε ὅλας ἡμέρας ἐνόσησα σπουδαίως. Μὲ τὴν ἀνάρρωσιν ἐπῆλθε καὶ κατεύνασίς τις· βραδύτερον δὲ ὁ χρόνος μοὶ ἐπανέφερε τὴν ἡσυχίαν τοῦ πνεύματος καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ συζύγου μου καὶ τῶν τέκνων μου μὲ συνέδεσε πάλιν πρὸς τὴν ζωὴν καὶ πρὸς τὴν εὐτυχίαν. Ἀλλ' οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξαλείψῃ ἀπὸ τῆς καρδίας μου τὰ ἴχνη τῶν γεγονότων καὶ τῶν μεγάλων συγκινήσεων, ἃς διῆλθον καὶ ἄν, κόρη μου, μὲ βλέπῃς ἐνίοτε μελαγχολικήν, συλλογίσου ὅτι ἐνθυμοῦμαι καὶ μετανοῶ.

— Καὶ ὁ Κάρολος; ἠρώτησεν ἡ ἐγγονή, τί ἐγένετο ὁ Κάρολος ἐν μέσῳ δύο τάφων, τοῦ τάφου τῆς Ἀντωνίας καὶ τῆς Καικηλίας;

— Ὁ Κάρολος ἐπέστρεψεν εἰς Βρεταννίαν, ἔνθα καταγίνεται εἰς γεωργικὰς τελειοποιήσεις καὶ εἰς αὔξησιν τῆς περιουσίας του. Σήμερον ὁ Κάρολος εἶναι ὡραῖος καὶ ζωηρὸς πρεσβύτης, καλὸς κυνηγὸς καὶ κτηματίας ἐκ τῶν ἀρίστων... Ἔχει ἐν τῇ ἐπαύλει του ὑπηρέτριαν ἱκανωτάτην, ἥτις ἐμπνέει οὐκ ὀλίγους φόβους εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΛΕΙΦΟΜΕΝΩΝ ΖΩΩΝ.

Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ Χρήστου Ἐ. Κάλφογλου διδάκτορος τῆς Ἰατρικῆς.

(Μετὰ εἰκόνων. Συνέχεια.)

Ἡ ἄρκτος (Ursus arctos), ἥτις ἐλαττωθέντων τῶν μεγάλων καὶ συνεχῶν δασῶν, ἀπεχώρησεν εἰς τὰ ὑψηλὰ δροπέδια, ἐξέλιπε σήμερον ὁλοτελῶς ἐν Ἀγγλίᾳ, Δανιμαρκίᾳ, Ὁλλανδίᾳ, Γερμανίᾳ καὶ σχεδὸν ἐν Γαλλίᾳ. Λίαν σπανίως ἀναφαίνεται ἀκόμη ἐν Ἑλβετίᾳ καὶ Τυρολίδι. Ἐπιπολάζει ἀκόμη ἐν Τρανσυλβανίᾳ, ἐν ταῖς παραδουναβίοις Ἡγεμονίαις, ἐν Ῥωσσίᾳ, Σουηδίᾳ καὶ Νορβηγίᾳ, ἐν Τουρκίᾳ, ἐν Ἱσπανίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ, ἐπίσης ἐν μεγάλῳ μέρει τῆς Ἀσίας. Ἀποφεύγουσα δὲ τὸν θόρυβον καὶ τὴν ταραχὴν ἐκλέγει τοὺς δυσπελάστους καὶ ἡσύχους δρυμῶνας πρὸς κατοικίαν, ἔνθα προτιμᾷ κοιλότητας δένδρων καὶ προσφόρους χαράδρας βράχων. Ἐγκαταλείπει δὲ τὸν ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν ζοφερῷ καὶ πυκνῷ δρυμῶνι κείμενον κρυφῶνα αὐτῆς μόνον ὅταν ἐξέρχηται πρὸς εὕρεσιν τροφῆς, ἥτις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συνίσταται εἰς καρποὺς διαφόρων εἰδῶν.

Καὶ ὁ Κάπρος ἔπαυσε πρὸ πολλοῦ νὰ ἀναφαίνηται ἀγεληδὸν ὡς ἄλλοτε, ὁπότε ἔβριθε καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην. Νῦν δὲ θεωρεῖται ὡς ἐκλιπὼν ἐκ τῶν βορείων τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης κειμένων χωρῶν· ἐξ ἐναντίας δὲ εὑρίσκεται ἀκόμη πολυάριθμος ἐν τοῖς ὑγροῖς καὶ βαλτώδεσι δάσεσι τῆς Οὐγγαρίας, Γαλικίας, τῆς δυτικῆς Ῥωσσίας, τῶν παραδουναβίων χωρῶν, τῆς χερσονήσου τοῦ Αἵμου καὶ ἐν τοῖς ὀρεινοῖς δάσεσι τῆς Γαλλίας καὶ Βελγίου. Προσέτι ἐν ἅπασι τοῖς μεγάλοις δάσεσι τῆς Γερμανίας τοσοῦτον ἄφθονοι ὑπάρχουσιν ὥστε παραβλάπτουσι τὰ συμφέροντα τοῦ γεωργοῦ. Ἐν πολλαῖς δὲ χώραις ἐδέησεν ἕνεκα τούτου νὰ καταδιώκωσιν αὐτοὺς καὶ καθ' ὃν χρόνον ἦν ἀπηγορευμένη ἡ κατ' αὐτῶν κυνηγεσία, ὅπως οὕτω ἐξοντώσωσιν αὐτούς. Ἐπίσης βρίθει ἀκόμη ἐν τοῖς μεγάλοις δάσεσι τῆς Ἀσίας καὶ τῆς βορείου Ἀφρικῆς, ἐν οἷς ἀναζητεῖ ὑγρὰς καὶ τελματώδεις, δασώδεις καὶ καλαμώδεις χώρας, καὶ τὴν μὲν ἡμέραν ἀναπαύεται ῥαθύμως καὶ ἡσύχως ἅπασα ἡ ἀγέλη ἐπὶ τῆς μετὰ φύλλων χλόης καὶ βρύου ἐστρωμένης κοίτης, περὶ δὲ τὴν ὀψίαν δείλην ἐγείρεται πρὸς ἀναζήτησιν φορβῆς. Ὡς τοιαύτη δὲ χρησιμεύουσι καρποὶ διαφόρων δένδρων, ἤτοι βάλανοι, λεπτοκάρυα, κάστανα, γογγύλαι, ὄσπρια, ὡς καὶ διάφορα ἔντομα καὶ πτώματα ζώων.

Μέχρι τοῦδε ἐμνήσθημεν ἐκείνης τῆς τάξεως τῶν ζώων, ὧν ἡ κυνηγεσία συνδέεται μετὰ πολλῶν κινδύνων, τοῦθ' ὅπερ ἰσχυρῶς προσελκύει πάντα ἀληθῆ κυνηγὸν καὶ προσοικειοῖ αὐτὸν πρὸς τὰς προγενεστέρας περὶ κυνηγίου σχέσεις, ὥστε ἀναγκαζόμεθα καὶ ἕτερα τινὰ κυνηγετικὰ ζῶα τοῦ Γερμανικοῦ δάσους νὰ ἀναφέρωμεν, ὧν ὁ ἀριθμὸς διηνεκῶς ἐλαττοῦται καὶ ὧν ἡ ἐντελὴς ἐξάλειψις ἐστὶ μόνον ζήτημα χρόνου ἢ καὶ αὐστηρῶς προστατευομένων ὑπὸ νόμων τὴν κυνηγεσίαν ἀφορώντων δύναται νὰ ἀνασταλῇ.

Ἡ εὐγενὴς ἔλαφος (Cervus elephas), ἡ ἄλλοτε ἐν ἅπασι τοῖς δάσεσι τῆς Εὐρώπης κατοικοῦσα ἐγένετο σήμερον ἐν ἅπασι τοῖς κατῳκημένοις τόποις σπανιωτέρα καὶ ἐξέλιπε σήμερον ὁλοτελῶς ἐξ Ἑλβετίας καὶ μεγάλου μέρους τῆς Γερμανίας. Ἡ μεγαλοπρεπὴς θήρα τῶν ἐλάφων ἡ περιγραφομένη ἐν βιβλίοις περὶ θήρας καὶ τέρπουσα τὴν καρδίαν παντὸς κυνηγοῦ παρῆλθε διὰ παντὸς καὶ ἅπασα ἡ σήμερον στιβεία καὶ κυνηγία οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ πενιχρὸν λείψανον τῆς ἄλλοτε Γερμανικῆς θήρας. Πολυαρίθμως εἰσέτι εὑρίσκεται ἡ ἔλαφος ἐν Πολωνίᾳ, Γαλικίᾳ, Μοραβίᾳ, Βοημίᾳ, Τρανσυλβανίᾳ Στειρίᾳ, Καρινθίᾳ καὶ ἰδίᾳ ἐν τοῖς δάσεσι τῆς Ἀσίας. Πανταχοῦ προτιμᾷ τὰ ὀρεινὰ καὶ ἀμφιλαφῆ δάση καὶ διαπορεύεται αὐτὰ ἐν μικρᾷ ἢ μεγάλῃ ἀγέλῃ ἀναγκαζομένη νὰ προφυλάττηται πάντοτε ἀπὸ τῶν δύο αὐτῆς κινδυνωδεστάτων ἐχθρῶν, τοῦ λυγκὸς καὶ τοῦ λύκου.

Καὶ ἡ δορκὰς (Cervus capreolus), ἥτις σπανιωτέρα κατέστη ἐν ταῖς βορείαις χώραις τῆς Εὐρώπης, ἐν βορείῳ καὶ μέσῃ Ῥωσσίᾳ, ἐν Τουρκίᾳ καὶ Ἑλλάδι, ἐξέλιπε τέλεον ἐξ Ἑλβετίας. Εὐημερεῖ δὲ κάλλιστα εἰσέτι προστατευομένη ὑπὸ τῶν περὶ κυνηγεσίας νόμων ἐν τοῖς μεγάλοις δάσεσι τῶν ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐν ὄρεσι πεπυκνωμένοις δένδροις τοῖς βελονοειδῆ φύλλα ἔχουσι, ἔνθα εὐχαρίστως ἐνδιαιτᾶται. Ἀγαπῶσα δὲ τὴν μεταβολὴν περιπλανᾶται τῇδε κἀκεῖσε περὶ τὴν κατοικίαν αὐτῆς. Ὁ λύγξ καὶ ὁ λύκος εἰσὶν οἱ ἐπίφοβοι αὐτῆς ἐχθροί, ἡ δὲ ἀλώπηξ καὶ ὁ αἴλουρος τῶν πώλων αὐτῆς.

Ὡς παράδειγμα δὲ τῆς ἐξαλείψεως ζώων τινῶν προβάλλεται ἡμῖν σήμερον καὶ ὁ κάστωρ (Castor fiber, ἰδὲ κάτωθι), ὅστις ἄλλοτε καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην εὑρισκόμενος καὶ δὴ πρὸ μικροῦ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ ἐξέλιπε σήμερον ἐκ τῶν πλείστων Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν. Καὶ ἐν μὲν τῇ Γερμανίᾳ ὑπάρχει μόνον σποράδην προφυλαττόμενος διὰ τῆς προστασίας αὐστηρῶν περὶ κυνηγεσίας νόμων, ἐν δὲ τῇ Αὐστρίᾳ, Ῥωσσίᾳ καὶ Νορβηγίᾳ διατηρεῖται εἰσέτι κατὰ ὁμάδας, ἐν δὲ τῇ Ἀμερικῇ, ἐν ᾗ πρὸ 200 ἐτῶν συνήντων περὶ τὰ 100 λιμνία καστόρων οἱ διατρέχοντες 20 ὡρῶν ὁδόν, ἐγένοντο σπάνιοι. Οἱ πλεῖστοι τῶν καστόρων εὑρίσκονται σήμερον ἐν τοῖς μεγάλοις ποταμοῖς τῆς βορείου καὶ μέσης Σιβηρίας. Ἀγέλας δὲ καστόρων κατασκευαζόντων τὰ καλούμενα "οἰκήματα" αὐτῶν εὑρίσκει τις σήμερον λίαν σπανίως καὶ μόνον ἐν ἐρήμοις χώραις. Οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν κατοικοῦσι κατὰ ζεύγη ἐν ἁπλοῖς καὶ ὑπογείοις σωλῆσιν.

Ἐὰν τὸ Γερμανικὸν δάσος ἐπεκτείνομεν μέχρι τῶν Ἄλπεων πρέπει νὰ συμπεριλάβωμεν ἐν τοῖς ἐν Γερμανίᾳ ζώοις προσέτι τὴν ὀρεινὴν αἶγα καὶ τὸν αἰγόκερων, ὧν τὴν θήραν, ἐὰν ἐξαιρέσωμεν τὴν τῶν αἰλούρων καὶ ἄλλων ἀγρίων ζώων τῆς ἀλλοδαπῆς τὴν συνεπαγομένην κινδύνους, δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὡς τὸ ἰδεῶδες τοῦ σήμερον ἀληθοῦς κυνηγοῦ, ἀφοῦ πλέον παρῆλθεν ἡ μεστὴ κινδύνων θήρα τῶν προηγηθέντων χρόνων. Τὸν αἰγόκερων (capra ibex) δυνάμεθα καὶ σήμερον ἀκόμη νὰ καταριθμήσωμεν μεταξὺ τῶν ἐξαλειφθέντων ζώων· διότι πρὸ ἑνὸς αἰῶνος καὶ πλέον ἐγένετο πολλαχοῦ σπάνιος. Οἱ δὲ καιροί, καθ' οὓς οἱ Ῥωμαῖοι ἠδύναντο δι' ἕνα μόνον ἀγῶνα νὰ ἐξεύρωσι 200 αἰγόκερω πρὸ πολλοῦ παρῆλθε. Περὶ τὰ μέσα τοῦ 16 αἰῶνος ἔπεσεν ἤδη ἐν τῷ διαμερίσματι τῆς Γλαρίδος ὁ τελευταῖος αἰγόκερως, σήμερον δὲ ἐξέλιπεν ἐξ ἁπάσης τῆς λοιπῆς χώρας τῶν Ἄλπεων, ἐξαιρουμένων μόνον πολλῶν κοιλάδων τῆς περιφερείας τοῦ Λευκοῦ Ὄρους, ἔνθα τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ βασιλέως Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ προφυλάττεται αὐστηρῶς ἀπὸ τῶν λαθροθηρῶν, τοῦθ' ὅπερ καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐπαύξησίν του εἰς πολλὰς ἑκατοντάδας. Καὶ μολονότι τὰ ζῶα ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἄλλοτε καθ' ὅλας τὰς Ἄλπεις συνεδιητῶντο καθ' ὁμάδας εὑρίσκονται σήμερον ἐν σμικρῷ ἀριθμῷ καὶ ἐν περιωρισμένῳ τόπῳ. Ἀλλὰ καὶ ἡ ὀρεινὴ αἶξ (capella rubicapra) ἱκανῶς ἠραιώθη ἐν ταῖς χώραις, ἐν αἷς ἄλλοτε ἔβριθε, καθ' ὅσον ἠλαττώθη μὲν ἐν Ἑλβετίᾳ καὶ Τυρολίδι καὶ ἔν τισιν ἄλλοις μέρεσι τῶν Ἄλπεων ἐπαισθητῶς, οὐχ ἧττον ὅμως ηὐξήθη πάλιν διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νέων περὶ κυνηγεσίας νόμων ἐν τῇ Ἄνω Βαυαρίᾳ, Σαλισβούργῳ, Στειρίᾳ καὶ Κρανιόλῃ. Ἐκτὸς τῶν Ἄλπεων εὑρίσκεται αὕτη προσέτι ἐν τοῖς Πυρηναίοις, Ἀβρύτσοις, Αἵμῳ, ἐν τοῖς ὄρεσι τῆς Ταυρίδος καὶ Γεωργίας· ὥστε πρὸς κατοικίαν αὐτῆς ὑπάρχει ἤδη ἱκανὸς εἰσέτι χῶρος.

ΕΞΑΛΕΙΦΟΜΕΝΑ ΖΩΑ ΕΝ ΤΗι ΛΟΙΠΗι ΕΥΡΩΠΗι.

Παραβλέποντες τὰ ἐν Γερμανίᾳ πρὸς ἐξάλειψιν ῥέποντα ζῶα καὶ ἐπεκτείνοντες τὸ βλέμμα ἡμῶν πρὸς ζῶα ἄλλαις χώραις ἀνήκοντα, θέλομεν μνησθῇ προσέτι τινῶν ζώων, τὰ ὁποῖα μέλλουσι νὰ διαγραφῶσι μετ' οὐ πολὺ ἐκ τοῦ καταλόγου τῆς ζωῆς τῶν ἐν Εὐρώπῃ ζώων.

Καὶ ἐν πρώτοις ἀναφέρομεν τὸν εἰς τὴν τάξιν τῶν κυνοπιθήκων (Makaken) ἀνήκοντα κυνοπίθηκον (Macacus inuus), ὅστις ἐστὶν ὁ μόνος ἐκ τῶν ἐν Εὐρώπῃ ποτὲ ὑπαρξάντων διαφόρων πιθήκων. Ὑπὸ τῶν Ἄγγλων προστατευόμενοι κατοικοῦσι σήμερον ἐξ αὐτῶν μόνον ἓξ ἐπὶ τοῦ ὄρους Γιβραλτάρ. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν περισταλεὶς ποτε εἰς τρεῖς, ηὐξήθη αὖθις διὰ τῆς εἰσαγωγῆς πολλῶν πιθήκων ἐξ Ἀφρικῆς. Καὶ ὅμως οἴκοθεν ἐννοεῖται ὅτι καὶ οὗτοι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διατηρηθῶσιν ἐπὶ πολύ. Σὺν τῇ ἐξαλείψει τοῦ τελευταίου αὐτῶν θὰ συνεξαλειφθῇ καὶ τὸ γένος τῶν πιθήκων ἐξ Εὐρώπης.

Λίαν ἄφθονος ἦν ἄλλοτε ἐν Σαρδῷ καὶ Κορσικῇ καὶ ἄλλοις μέρεσι τῆς δυτικῆς Εὐρώπης ὁ μίσμων (ovis musimon), τὸ μόνον ἄγριον πρόβατον τῆς Εὐρώπης. Ἐνῷ ἄλλοτε ἠδύναντο θηρεύοντες νὰ φονεύσωσι 400 ἕως 500 μίσμονας, λογίζονται σήμερον ἑαυτοὺς εὐτυχεῖς, ἐὰν ἴδωσί τινας αὐτῶν, τοῦθ' ὅπερ, ἐπειδὴ ἡ ἐμφάνισις τοῦ ζώου τούτου περιορίζεται μόνον ἐν ταῖς μνησθείσαις νήσοις, ἰσοδυναμεῖ τῇ ὁσονούπω παντελεῖ ἐξαλείψει αὐτοῦ.

Τέλος γενέσθω μνεία προσέτι ἑνὸς οὐχὶ μὲν ἐξαλειφθέντος, ἀλλ' ἀπέναντι προηγουμένων χρόνων λίαν ἐλαττωθέντος ζώου, τοῦ οἰκιακοῦ μυὸς (Mus rattus), ὅστις μέχρι τοῦ ἡμίσεως τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐν Εὐρώπῃ ἄνευ ἀντιζήλου ζῶν, ἐδέησεν ἔκτοτε νὰ στέρξῃ τὴν γειτονείαν τοῦ Ποντικοῦ μυός, ὑφ' οὗ καταπιεσθεὶς καὶ ἐκδιωχθεὶς εὑρίσκεται μὲν καὶ σήμερον ἀκόμη ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλ' ὅμως εὐαρίθμως καὶ σποραδικῶς.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΠΕΡΙ ΚΑΜΠΑΝΙΤΟΥ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 340.)

Ἐννενήκοντα ἐννέα πρόβατα καὶ εἷς Καμπανὸς κάμνουν ἑκατὸν ζῶα", λέγει ἀρχαῖόν τι, οὐχὶ πολὺ κολακευτικὸν γαλλικὸν ῥητόν. — "Ἐννενήκοντα ἐννέα ἐπίλεκτοι τῆς σωματοφυλακῆς μου καὶ εἷς Καμπανὸς κάμνουν ἑκατὸν ἀνδρεῖους", ἀπήντησεν ὁ μέγας Ναπολέων. Ὁπωσδήποτε ὁ γέρων μοναχὸς ἐκ Καμπανίας, Δὸν Περινιὸν, ὅστις ἀπέθανε τῷ 1715 ἀφ' οὗ ἐπὶ 47 ἔτη διετέλεσεν ἡγούμενος πλουσίας μονῆς, δὲν ἦτο ἴσως ἀνδρεῖός τις καὶ ἀτρόμητος ἀνήρ, ἀλλ' εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ὁ τρόπος τῆς κατασκευῆς τοῦ πολυτίμου Καμπανίτου οἴνου.

Τὸ πάλαι παρὰ τοῖς Ἕλλησι καὶ Ῥωμαίοις παρετίθεντο περὶ τὸ τέλος τοῦ συμποσίου οἶνοι τῆς Λέσβου, τῆς Χίου, τοῦ Φαλέρνου· οἱ συνδαιτυμόνες, ἀτεμμένοι διὰ ῥόδων καὶ κατακεκλιμένοι ἐπὶ πολυτελῶν κλινῶν ἔπινον τὰ περίφημα ἐκεῖνα ποτά, τὰ ὁποῖα ἡ διομηχανία δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐπινοήσει νὰ νοθεύσῃ. Σήμερον ὅμως ὁ καμπανίτης παρηγκώνισε τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους οἴνους, ὁ καμπανίτης, τὸ ἀπαραίτητον ἐπισφράγισμα παντὸς συμποσίου, τὸ νέκταρ τῶν νεωτέρων χρόνων, περὶ οὗ θέλομεν ἀναφέρει ἐντεῦθεν ὀλίγα τινα.

Ὁ γηήσιος Καμπανίτης παράγεται ἐξ ὡρισμένων τινῶν ἀμπελώνων τῆς ἐπαρχίας τῆς Μάρνης ἐν Γαλλίᾳ παρὰ τὰς πόλεις Ῥέιμς καὶ Ἐπερνάϊ. Οἱ ἀμπελῶνες οὗτοι κατέχουσι περιφέρειαν 15 χιλιάδων, ὡς ἔγγιστα, ἑκατοπλέθρων (τὸ ἑκατόπλεθρον περιέχει 10 χιλιάδας τετραγωνικῶν μέτρων). Ἡ κατὰ μέσον ὅρον παραγωγὴ κατὰ τὰ τελευταῖα δώδεκα ἔτη ὑπερῆλθε τὰς 450 χιλ. ἑκατολίτρων, ἤτοι 30 ἑκατόλ. κατὰ ἑκατόπλεθρον ἐτησίως, καὶ ἀπέφερε 41 ἑκατομμύρια φράγκων, ἤτοι 2700 φρ. κατὰ ἑκατόπλεθρον, ὅπερ φέρει τὴν τιμὴν ἑκάστου ἑκατολίτρου εἰς 92 περίπου φράγκα. Ἡ δαπάνη τῆς καλλιεργείας ἀνέρχεται κατ' ἔτος εἰς 27 ἑκατομμύρια, ἤτοι εἰς 1800 φρ. κατὰ ἑκατόπλεθρον. Ἑπομένως τὸ καθαρὸν κέρδος ἐκ τοῦ καμπανίτου ἀνέρχεται ἐτησίως εἰς 14 ἑκατομ., ἤτοι εἰς 900 φρ. κατὰ ἑκατόπλεθρον. Φυσικὴ τῷ λόγῳ αἱ γαῖαι αἱ ἀποφέρουσι τοσαῦτα κέρδη τιμῶνται καὶ πολύ· ὑπελογίσθη ὅτι ἡ κτηματικὴ ἀξία τῶν 15 χιλ. ἑκατοπλέθρων ἀμπελώνων ἀνέρχεται εἰς 127 ἑκατομ. φράγκων, ἤτοι εἰς φρ. 8500 κατὰ ἑκατὸν πλέθρα.

Οἱ ἀμπελῶνες οὗτοι κεῖνται εἰς τὰς ῥάχεις ὑψωμάτων, οὐχὶ δὲ ἐν τῇ πεδιάδι· τὸν καλλίτερον οἶνον παράγουσιν αἱ κατώτεραι κείμεναι ἄμπελοι, διότι τὸ ἔδαφος σύγκειται ἐκ στρώσεως φυτικῆς γῆς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον πυριτώδους· δυστυχῶς ὅμως τὰ κάτω ταῦτα μέρη ὑπάκεινται πλέον τῶν ἄλλων εἰς τὰ νυκτερινὰ πάγη τοῦ ἔαρος, καὶ πολλάκις ματαιοῦνται αἱ προσδοκίαι τῶν ἀμπελοκτημόνων. Ὀλίγον ὑψηλότερον τὸ ἔδαφος εἶναι τῆς αὐτῆς ποιότητος, ἀλλ' οἱ κίνδυνοι ὀλιγώτεροι· διὸ καὶ αἱ ἄμπελοι αὗται εἶναι αἱ πασῶν ὑψηλότεραι εἰς τὴν τιμήν. Εἰς τὸ ἀνώτατον δὲ σημεῖον, ἤτοι σχεδὸν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν λόφων, ἡ φυτικὴ γῆ εἶναι ὀλιγώτερον παχεῖα καὶ πολλάκις ἀναμεμιγμένη μὲ ἄμμον, τὸ δὲ ἔδαφος εἶναι ψυχρότερον· ὡς ἐκ τούτου καὶ ἡ ποιότης τοῦ οἴνου οὐχὶ τοσοῦτον ἐκλεκτή. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἂν καὶ ἡ παραγωγὴ τοῦ οἴνου ἦναι ἐνταῦθα ἀφθονωτέρα, ἡ τιμὴ τῶν ἀμπέλων τούτων εἶναι μικροτέρα.

Αἱ τὸν πολύτιμον καμπανίτην παράγουσαι ἄμπελοι ἀπαιτοῦσι καλλιέργειαν ἐπιμελεστάτην, καὶ εἰς αὐτὴν ἰδίως ὀφείλεται ἡ μεγάλη τοῦ οἴνου φήμη. Συντελεῖ δὲ εἰς τὴν φήμην καὶ ἡ περιποίησις τοῦ οἴνου ἐκ μέρους τῶν διαφόρων οἰνοπωλῶν· διὰ καὶ τοῦ ἑνὸς καταστήματος ὁ καμπανίτης τιμᾶται περισσότερον ἢ τοῦ ἄλλου. Τὸ τέταρτον μόνον τῶν ἀμπελώνων παράγει οἶνον λευκόν· τὰ τρία τέταρτα ἔχουσι σταφυλὰς μελανάς, ἀλλὰ καὶ αἱ δύο σταφυλαὶ παράγουσιν οἶνον λευκὸν, διότι αἱ μέλαιναι σταφυλαὶ μετὰ τὸν τρυγητὸν καθαρίζονται ἀπὸ τοῦ μέλανος φλοιοῦ των καὶ ἀπὸ τῶν κόκκων οἵτινες μένοι κατὰ τὴν θράσιν τοῦ οἴνου δίδουσι τὸ ἐρυθρὸν χρῶμα εἰς αὐτὸν· οὐχ ἧττον ὅμως ὁσάκις αἱ σταφυλαὶ ὡριμάσωσι πολύ, ὁ οἶνος ἀποκτᾷ ἐλαφρὸν ἐρυθρὸν ἢ ῥοδόχρουν χρῶμα, ὅπερ θεωρεῖται ἡ ἀρίστη ποιότης. Ὁ ἐκ τῶν μελαινῶν σταφυλῶν παραγόμενος οἶνος ἔχει περισσοτέραν οὐσίαν καὶ ἄρωμα μεγαλείτερον, ὁ δὲ ἐκ τῶν λευκῶν παραγόμενος θεωρεῖται εὐγενέστερος καὶ ζωηρότερος. Οἱ ἀληθεῖς καμπανιτοπόται προτιμῶσι τὸν ἐρυθρὸν οἶνον.

Ἡ ἐκκοπὴ τῶν ἀμπέλων γίνεται κατὰ Φεβρουάριον, μεθ' ὃ ἄρχεται ἡ καλλιέργεια, ἀφαιρουμένων πρότερον ἐπιμελῶς τῶν ἀγρίων χόρτων, καὶ ἐμπηγομένων ἐν τῇ γῇ τῶν ἄκρων· οὗτως αἱ ῥίζαι ἀνανεοῦνται διαρκῶς καὶ ἡ διατροφὴ τοῦ φυτοῦ ἐξασφαλίζεται καὶ ἐν περιπτώσει κακῆς ἢ παλαιοῦ κλόνου καταστραφῶσιν. Περὶ τὸς ἀρχὰς Μαΐου τίθενται οἱ στῦλοι, εἰς οὓς προσδένονται οἱ λεπτοὶ κλόνοι, καὶ τὸν Ἰούνιον ἀναφαίνεται τὸ ἄνθος τῆς σταφυλῆς· τότε δὲ γίνεται ἡ περικοπὴ ἢ φαλλίδωσις, ἥτις ἐπαναλαμβάνεται κατὰ τὸν Αὔγουστον. Τοῦτο δὲ ἐκτελεῖται ὅπως παρεμποδισθῇ ἡ βλάστησις καὶ περισταλῇ ὁ χυμὸς ἐντὸς τῆς σταφυλῆς. Τέλος καθαρίζεται ἐπιμελῶς ἡ ἄμπελος καὶ ἔρχεται ἡ στιγμὴ τοῦ τρυγητοῦ.

Βεβαίως ἡ ἐσοδεία δὲν ἀνταποκρίνεται πάντοτε εἰς τοὺς κόπους καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἀμπελουργοῦ καὶ τὸ ἐν εὔφορον ἔτος παρακολουθοῦσι δύο ἢ τρία ἄγονα. Ἀρκεῖ τὸ ψῦχος νὰ ἦναι διαρκέστερον ἢ αἱ βροχαὶ σχετόνεραι, ὅπως ἡ παραγωγὴ ἐπαισθητῶς ἐλαττωθῇ. Μεγάλη προσοχὴ καταβάλλεται ἰδίως εἰς τὸν τρυγητόν· αἱ βότρυες κόπτονται διὰ μικροῦ κλαδευτηρίου ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν ἐργοδηγοῦ, εἶτα τίθενται ἐντὸς καθαρῶν καλάθων, ἐκλέγονται καὶ παραδίδονται ἄνευ τοῦ φλοιοῦ εἰς τὸ πιεστήριον. Ἡ πρώτη ἔκθλιψις δίδει ὀλίγον οἶνον· ἡ δευτέρα καὶ τρίτη παράγουσι τὴν πρώτην ποιότητα· ἡ τετάρτη δὲ ἔκθλιψις δίδει κατώτερον οἶνον, ὃν οἱ εὐσυνείδητοι τῶν κατασκευαστῶν δὲν εἰσάγουσιν εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀλλὰ προσδιορίζουσι διὰ τοὺς ἀμπελουργοὺς καὶ βαρελοποιούς. Ὁ οἶνος, ἐκρεύσας τοῦ πιεστηρίου, διοχετεύεται διὰ σωλήνων ἠρτημένων ἐσωθεν πρὸς μαγάλους κάδους, ἐν οἷς μένει ἀπὸ ἓξ μέχρι δέκα ὡρῶν, ὅλ. μέχρις οὗ ἀνέλθῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ὁ πρῶτος ἀφρός· μεθ' ὃ χύνεται εἰς βαρέλια, ἐν οἷς γίνεται ἡ ζύμωσις καὶ ἔνθα μένει μέχρι τοῦ πρώτου φύχους. Τὰ βαρέλια ταῦτα καλύπτονται μόνον διὰ ἀμπελοφύλλου κατὰ τὸ πῶμα καὶ διὰ ἐπιστρώσεως λεπτῆς ἄμμου, ὅπερ ἐπιτρέπει τὴν ἐξάτμισιν τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος· εἶτα δὲ γίνεται ὁ μεταγγισμός, δι' οὗ χωρίζεται ὁ καθαρὸς οἶνος ἀπὸ τῆς τρυγίας, τῆς συσταυρευθείσης ἐν τῷ πυθμένι τῶν βαρελίων. Τέλος γίνεται ἡ ἀνάμιξις τῶν διαφόρων ποιοτήτων κατ' ἀναλογίας ὡρισμένας. Ἡ ἀρχαία αὕτη (ἡ ἀνάμιξις) εἶναι μία τῶν οὐσιωδεστέρων διὰ τὸν καμπανίτην, καθότι πρόκειται ν' ἀναμιχθῶσιν αἱ ποιότητες, αἱ ἀμοιβαίως συμπληρούμεναι. Ἡ ἀνάμιξις γίνεται ἐν μεγάλοις πίθοις. Ὅπως δώσωμεν ἰδέαν τινὰ περὶ τῆς χωρητικότητος τῶν ἀγγείων τούτων ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν ὅτι ἐν ταῖς ἀποθήκαις τοῦ καταστήματος Μερσιὲ ἐν Ἐπερναϊ ὑπάρχουσι τρεῖς πίθοι, διεγείροντες πράγματι τὸν θαυμασμὸν πάντων τῶν ἐπισκεπτομένων τὰς ὑπογείους ἐκείνας ἀποθήκας· τῶν πίθων τούτων ὁ μὲν περιέχει 75 χιλ., ὁ δεύτερος 120 χιλ. καὶ ὁ τρίτος 170 χιλ. φιαλῶν Καμπανίτου.

Μόλις περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ θέρους ὁ οἶνος τίθεται εἰς φιάλας· εἰς τὸν τοῦ τρέχοντος ἔτους οἶνον προστίθεται οἶνος παρελθόντων ἐτῶν, πρὸς τοῦτο φυλαττόμενος, μάλιστα ὅταν τὰ παρελθόντα ἔτη εἶχον ἄφθονον τὴν ἐσοδείαν. Αἱ φιάλαι τοῦ καμπανίτου, ἃς πάντες γνωρίζουσιν, εἶναι ἰσχυραὶ καὶ ἔχουσι τὸν λαιμὸν στενὸν, ὅπως δώσωσιν εἰς τὸν φελλὸν τὸ σχῆμα ἐκεῖνο τὸ πεπιεσμένον, ὅπερ τὰς κλείει ἑρμητικῶς. Αἱ φιάλαι αὗται, διὰ μηχανῆς καθαριζόμεναι, καὶ καλῶς κεκλεισμέναι, τίθενται σωρηδὸν ἐπὶ πεταύρων. Μετὰ παρέλευσιν δύο ἢ τριῶν ἑβδομάδων, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς θερμοκρασίας, ἀναπτύσσεται ἐν ταῖς φιάλαις τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ, καὶ τότε φιάλαι τινὲς ἐκρήγνυνται. Τοῦτο εἶναι τὸ σημεῖον ὅτι αἱ φιάλαι πρέπει νὰ καταβιβασθῶσιν εἰς βαθέα καὶ κατάψυχρα ὑπόγεια, ἔνθα μένουσιν ἐπὶ τρία ἢ τέσσαρα ἔτη, μεθ' ὃ ὁ οἶνος εἶναι ἕτοιμος καὶ παραδίδεται εἰς τὸ ἐμπόριον.

Περιεργότατα εἶναι αἱ ὑπόγειοι ἀποθῆκαι τῆς Καμπανίας (ὧν εἰκόνα παραθέτομεν), καὶ ὀλίγοι εἶναι οἱ διερχόμενοι διὰ τῶν μερῶν ἐκείνων καὶ μὴ ζητοῦντες τὴν ἄδειαν νὰ τὰς ἐπισκεφθῶσιν. Ἡ ἄδεια αὕτη δίδεται συνήθως μετὰ εὐγενοῦς προθυμίας παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν. Αἱ ἀποθῆκαι αὗται εἶναι ἀπέραντοι ὑπόγειοι στοαί, λελαξευμέναι ἐν τῷ σκληρῷ ἐδάφει, καὶ κείμεναι εἰς βάθος ἀρκετὸν ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Σπουδαιότεραι ἀποθῆκαι εἶναι αἱ τοῦ οἴκου Ῥέδερερ καὶ Σ^ιε ἐν Ῥέιμς, ἱδρυθεῖσαι ἐν ἔτει 1864· αἱ στοαὶ ἔχουσιν ὕψος 16 μέτρων καὶ σχῆμα μεγάλων φιαλῶν κωνικῶν. Ὑπάρχουσιν ἐν Καμπανίᾳ ἔμποροι ἔχοντες ἀποθήκας ἐκτάσεως 15 καὶ πλέον χιλιομέτρων συνδεομένας διὰ σιδηροδρομικῶν γραμμῶν. Ἀποθῆκαί τινες, ὡς οἱ τῆς χήρας Πομμερῦ καὶ τῶν κυρίων Μερσιέ, κοσμοῦνται καὶ δι' ὡραίων ἀναγλύφων λελαξευμένων ἐν τῷ πορώδει λίθῳ.

Ἀφ' οὗ ὁ οἶνος μείνῃ ἐπὶ ὡρισμένον χρόνον ἔρευχος, αἱ φιάλαι ἐπὶ ἕνα ἢ καὶ δύο μῆνας σείονται καθ' ἑκάστην, ὅπως ἡ ἐντὸς αὐτῶν σχηματισθεῖσα ὑποστάθμη ἀνέλθῃ πρὸς τὸ πῶμα· τότε ἐπιτήδειος ἐργάτης ἀφαιρεῖ τὸ πῶμα μετὰ ταχύτητος καὶ ὁ ἀκάθαρτος οἶνος χύνεται· τὸ ἐν τῇ φιάλῃ κενὸν ἀναπληροῦται· ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἀνάπτυξις τῆς ζυμώσεως μετέβαλε τὸ φύσει ζαχαρῶδες τοῦ οἴνου ἐν μέρει μὲν εἰς οἰνόπνευμα ἐν μέρει δὲ εἰς ἀνθρακικὸν ὀξύ, καὶ ἐπειδὴ οὕτως ὁ οἶνος δὲν θὰ ἦτο εὐχάριστος τὴν γεῦσιν, αἱ φιάλαι δὲν πληροῦνται διὰ καθαροῦ οἴνου, ἀλλὰ διὰ γλυκέος ὑγροῦ, ἀποτελουμένου ἐκ ζαχχάρεως καὶ παλαιοῦ οἴνου πρώτης ποιότητος· οὗτω λαμβάνει ὁ οἶνος πάλιν τὰ ζαχχαρώδη συστατικὰ, τὰ ὁποῖα ἀπώλεσε διὰ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ ἀφροῦ. Τὸ ὑγρὸν τοῦτο εἰσάγεται εἰς τὴν φιάλην διὰ μηχανῆς εἰδικῆς, δι' ἧς καθίσταται ὁ οἶνος εἴτε γλυκύτερος εἴτε ἰσχυρότερος κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἀγοραστῶν. Ἔπειτα ἡ φιάλη κλείεται πάλιν διὰ νέου φελλοῦ. Ἀφ' οὗ ἐπί τινας ἑβδομάδας δοκιμασθῇ ἡ στερεότης τοῦ πώματος αἱ φιάλαι λαμβάνουσι τὴν συνήθη αὐτῶν ἐπιγραφήν, καὶ τίθενται ἐντὸς κιβωτιδίων ἢ καὶ καλάθων ἀνὰ 12, 25, 50 ἢ καὶ 120. Ὅταν φθάσωσιν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον αἱ φιάλαι τίθενται κεκλιμέναι ἐν ὑπογείῳ δροσερῷ, ἀλλὰ ὄδον νὰ παρέλθωσιν ἡμέραι τινὲς πρὶν ἢ χρησιμοποιηθῶσιν. Ὁ οἶνος τῆς Καμπανίας βελτιοῦται ὅσῳ εἶναι παλαιότερος, ἀλλ' ἀπόλλυσι μέρος τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος, ὅπερ ἐξατμίζεται διὰ τοῦ πώματος. Ὁ καμπανίτης πρέπει ἐν γένει νὰ πίνηται ψυχρός· ἀπό τινων ἐτῶν

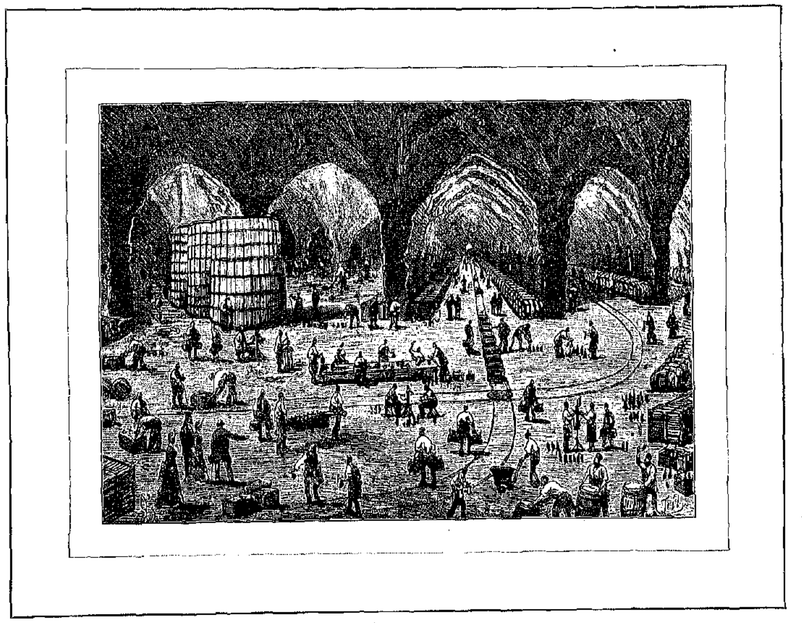

ΠΕΡΙ ΚΑΜΠΑΝΙΤΟΥ.

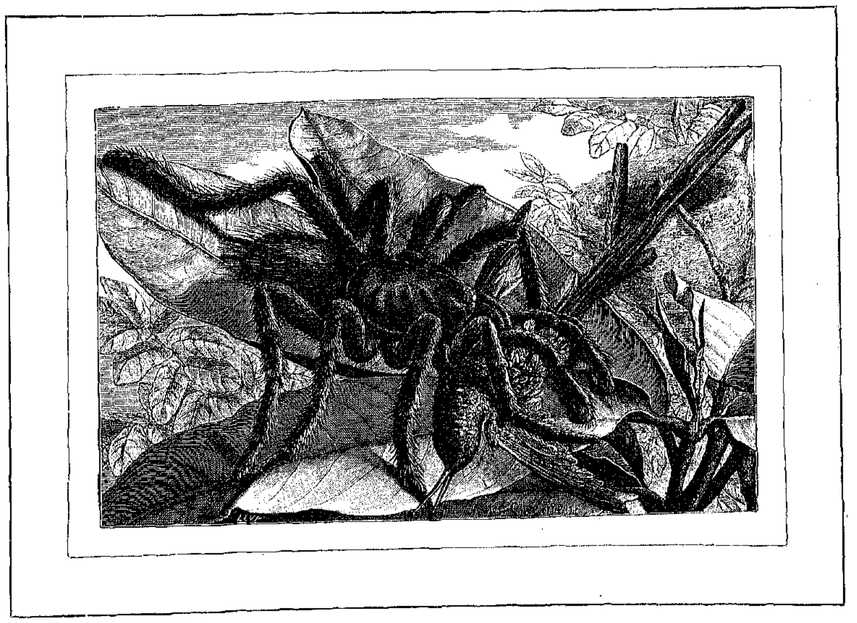

Η ΜΥΓΑΛΗ.

ἐπικρατεῖ ἡ συνήθεια νὰ πίνηται παγωμένος· οὕτως ὅμως ἐλαττοῦται ἡ δύναμις τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος, καὶ ὁ φελλὸς δὲν ἀνατινάσσεται μὲ τὸν εὐχάριστον διὰ τοὺς συνδαιτυμόνας κρότον.

Ἐν τέλει λέγομεν ὅτι ἡ ἐτησία παραγωγὴ τοῦ καμπανίτου εἶναι περίπου 40 ἑκατομμυρίων φιαλῶν. Ὁ ἀναγνώστης δικαίως θὰ ἐρωτήσῃ, τίνες οἱ καταναλίσκοντες τὰς μεγάλας ταύτας ποσότητας τοῦ καμπανίτου; Ἀπαντῶμεν· κατὰ πρῶτον λόγον ἔρχονται οἱ Ῥῶσσοι, μανιώδεις, ὡς γνωστόν, καμπανιτοπόται· μετ' αὐτοὺς ἔρχονται οἱ Γερμανοί, κατόπιν οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Ἀμερικανοί, καὶ ἔσχατοι οἱ Γάλλοι, οἵτινες, παραδόξως πως, δὲν καταναλίσκουσιν ἢ τὸ δέκατον μόνον τοῦ παραγομένου ποσοῦ.

Η ΜΥΓΑΛΗ.

Καρκινοειδὴς ἀράχνη.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 348.)

ΟΛΙΓΑ ζῶα ἐμπνέουσι μεγαλειτέραν καὶ γενικωτέραν ἀποστροφὴν τῆς μεγάλης ταύτης ἀράχνης (τῆς μυγαλῆς), ἧς παραθέτομεν τὴν εἰκόνα φυσικοῦ μεγέθους. Τὸ ἔντομον τοῦτο ἐμποιεῖ ἀληθῆ φρίκην ἐν ταῖς χώραις, ἐν αἷς εὑρηται. Ἐν ταῖς Ἀντίλλαις νήσοις, ἐν τοῖς δάσεσι τῆς Βενεζουέλης, ἐν Κολομβίᾳ, ἐν Βρασιλίᾳ καὶ ταῖς Γουϊάναις, ἡ ἀποτρόπαιος αὐτῆς θέα ἐμποιεῖ φόβον εἴς τε τοὺς κατοίκους καὶ εἰς τοὺς περιηγητάς, καὶ ὁ φόβος οὗτος καθίσταται ἔτι μεγαλείτερος συνεπείᾳ τῶν διαφόρων περὶ αὐτῆς διηγήσεων, ὧν τινες εἶναι καὶ γεννήματα τῆς φαντασίας τῶν ἰθαγενῶν. Πολλάκις, λέγει ὁ περιηγητὴς Ἀνδρέου, ἤκουσα κατὰ τὰς ἀφορήτους ἐκείνας νύκτας τῶν τροπικῶν, τοὺς Ἰνδοὺς καὶ τοὺς ὑπηρέτας ἡμῶν διηγουμένους παρὰ τὴν πυρὰν ἐν πλήρει δάσει περὶ ὄφεων, νυκτερίδων καὶ μυγαλῶν, καὶ ποικίλλοντας τὰς διηγήσεις ταύτας διὰ ἐπεισοδίων ὅλως παραδόξων. Ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἡ μυγαλῆ συλλαμβάνει καὶ καταβροχθίζει τὰ ταλαίπωρα πτηνά, ὁ ῥήτωρ μετέβαινεν εἰς διηγήσεις δραματικωτέρας καὶ κατέληγεν ἐνίοτε εἰς διήγησιν περὶ μυγαλῆς φονευσάσης μικρὸν βρέφος κοιμώμενον ἡσύχως ἐν τῷ λίκνῳ του. Καὶ ἐκτὸς ὅμως τῶν ὑπερβολῶν τούτων ἡ ἱστορία τῆς μυγαλῆς εἶναι εἰς ἄκρον περίεργος καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ ἐνδιαφέρουσα.

Ὁ μέγας Λινναῖος περιέγραψε τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἀραχνῶν, ὅπερ ὀνομάζει Aranea avicularia. Ἡ ὀνομασία αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὰς ἕξεις τῆς ἀράχνης ταύτης, ἥτις τρέφεται συνήθως διὰ τοῦ αἵματος μικρῶν πτηνῶν, τὰ ὁποῖα συλλαμβάνει ἐν ταῖς φωλεαῖς των. Ἐν ἔτει 1802 ὁ διάσημος ἐντομολόγος Λατρεΐλης περιέγραψε τὸ εἶδος τοῦτο λεπτομερῶς· κατ' αὐτὸν ἡ μυγαλῆ ἀνήκει εἰς τὸ γένος τῶν θηρευτικῶν ἀραχνῶν, αἵτινες διαιτῶνται εἴτε ἐν φωλεαῖς, ἃς αὐταὶ κτίζουσιν, εἴτε ἐν ταῖς σχισμάσι τῶν πετρῶν, εἴτε καὶ ὑπὸ τὸν φλοιὸν τῶν δένδρων. Εἰς τὸ γένος τοῦτο ἀνήκει ἡ κτίστις μυγαλῆ τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας καὶ ἡ μυγαλῆ τῆς Κορσικῆς, ἥτις κατασκευάζει μετὰ πολλῆς τέχνης τὴν φωλεάν της, εἰς τὴν εἴσοδον τῆς ὁποίας προσαρμόζει μικρὰν θυρίδα μετὰ ἐλατηρίου λίαν περιέργου. Ἧττον γνωσταὶ εἶναι αἱ ἕξεις τῆς καρκινοειδοῦς μυγαλῆς, τὸ μὲν διότι ἡ ἀράχνη αὕτη τὴν νύκτα μόνον ἐξέρχεται εἰς θήραν, τὸ δὲ διότι τὴν φωλεάν της κατασκευάζει εἰς μέρη ἀπρόσιτα. Κατὰ τὰς ἀνὰ τὴν νότιον Ἀμερικὴν περιπλανήσεις μου, λέγει ὁ ἄνω μνησθεὶς περιηγητής, εἶδον τὴν μυγαλῆν ταύτην πολλάκις. Ἐκ τῶν ἑκατὸν καὶ πλέον εἰδῶν τῶν ἀραχνῶν ἡ μυγαλῆ εἶναι τὸ μεγαλείτερον, ἔχον μέχρι 18 ἑκατοστομ. διάμετρον. Τὸ πρῶτον εἶδον τὴν κολοσσιαίαν ταύτην ἀράχνην ἐν Μαρτινίκῃ ἐπὶ δένδρου. Ἡ φωλεά της ἐκρέματο ἀπὸ τοῦ κλῶνου ὡραίου δένδρου καὶ ἐφαίνετο μακρόθεν ὡς ἐκεῖνα τὰ ὀγκώδη βαλάντια ἢ σακκίδια, τὰ ὁποῖα βλέπομεν ἐπὶ τῶν πευκῶν ἐν τῇ μεσημβρινῇ Εὐρώπῃ. Ἡ φωλεὰ αὕτη στερεωτάτη περιεβάλλετο ὑπὸ δικτύου ἔχοντος τὴν δύναμιν νὰ συγκρατήσῃ μικρὸν πτηνόν. Ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς ἦσαν τὰ ὠά, τὰ ὁποῖα ἐνίοτε ἀνέρχονται μέχρι δισχιλίων· μόλις τὰ νεοσσὰ ἐξέρχονται τοῦ ὠοῦ, θηρεύονται μετὰ πολλῆς ἀδηφαγίας παρὰ τῶν ἐρυθρῶν μυρμήκων. Ἐὰν δὲν ἐπήρχετο ἡ τοιαύτη σωτήριος καταστροφή, ἀνεκτίμητοι θὰ ἦσαν αἱ ζημίαι, ἃς θὰ ἐπήνεγκεν ἡ τόσον τεραστίως πολλαπλασιαζομένη αὕτη ἀράχνη. Ἡ μυγαλῆ ἐν τῇ τελείᾳ αὐτῆς ἀναπτύξει ἔχει μῆκος 7 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου καὶ εἶναι ἔντομον ἀγριώτατον. Ὅλον τὸ σῶμά της καλύπτεται ὑπὸ ἐρυθρομελαίνων τριχῶν· ἔχει δὲ ὀκτὼ ὀφθαλμούς, ὧν οἱ ἓξ εὑρίσκονται ἑκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς ἐν τριγώνῳ, οἱ δὲ δύο ἄλλοι κεῖνται ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς. Εἰς τὴν ἄκραν τῶν μελαινῶν καὶ ἰσχυρῶν σιαγόνων εὑρίσκονται κεράτια, ἐν σχήματι ποδῶν, τὰ ὁποῖα καταλήγουσιν εἰς μέγα κέντρον μέλαν καὶ στιλπνόν, ὡς τὸ τοῦ σκορπιοῦ, καὶ τὸ ὁποῖον πληροῦται διὰ δηλητηριώδους ὑγροῦ. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ταῦτα τὰ μόνα ὅπλα τῆς μυγαλῆς. Εἰς τὴν κάτω κοιλίαν της δύο ἐπιμήκεις ἀδένες περιέχουσιν ὑγρὸν ἄφθονον, γαλακτῶδες, διαβρωτικόν, ὅπερ τὸ ἔντομον δύναται νὰ ἐκσφενδονίσῃ κατὰ βούλησιν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ὅπως τὸν τυφλώσῃ ἢ τὸν ἀναισθητήσῃ. Εἰς ταῦτα προσθετέον ὅτι ἡ μυγαλῆ ἔχει μεγάλην δύναμιν τῶν μυώνων καὶ δυσκόλως ἀποσπᾶται, ὅπου ἅπαξ προσκολληθῇ. Σπανιώτατα βλέπει τις αὐτὴν θηρεύουσαν τὴν ἡμέραν· τοῦτο δὲ συμβαίνει μόνον πλησίον τῆς φωλεᾶς της ἢ εἰς μέρη σκοτεινά· ἀλλ' ἅμα νυκτώσῃ ἐξέρχεται τοῦ καταγωγίου της. Ἡ καταπληκτικὴ της εὐστροφία ἑνοῦται μετὰ ἀφοβίας καὶ θάρρους σπανίου. Ἐπιτίθεται δὲ κατὰ μεγάλων σαυρῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ ὄφεων, καὶ συλλαμβάνει αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ· ὁσάκις δὲ συλλάβῃ μικρὸν πτηνὸν τῷ ἐμπήγει τὰς φρικτὰς αὐτῆς λαβίδας μεταξὺ τοῦ κρανίου καὶ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ, τῷ ἐγχέει τὸ δηλητήριον, ὅπερ τὸ αναισθητεῖ, καὶ ῥοφᾷ ἐν ἡσυχίᾳ τὸ αἷμα τοῦ θύματός της.

«Ἐν ταῖς Ἄνδαις τῆς Νέας Γρενάδης ἐδήχθην καὶ ἐγὼ ὑπὸ μεγάλης μυγαλῆς κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον· Θηρεύων ὡραιότατον πτηνὸν τὸ εἶδον διευθυνόμενον πρὸς δένδρον, ἐφ' οὗ εἶχε τὴν φωλεάν του· ἀνερριχήθην εἰς τὸ δένδρον, ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν ἔτεινα τὴν χεῖρά μου, τεραστία ἀράχνη, ἡ μυγαλῆ, ὁρμᾷ κατὰ τοῦ πτηνοῦ· ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ἐπιτίθεμαι κατὰ τοῦ ἀποτροπαίου ἐντόμου, ἀλλὰ τοῦτο ἀφῖνον τὴν λείαν του ὁρμᾷ κατὰ τοῦ προσώπου μου καὶ μὲ δάκνει εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ λαιμοῦ. Καὶ κατώρθωσα μὲν νὰ φονεύσω τὸ φθοροποιὸν ἔντομον, ἀλλ' ἡ πληγή μου ἦτο τοιαύτη, ὥστε ἐφ' ὅρου ζωῆς θὰ φέρω τὸ σημεῖον αὐτῆς.» Ἡ δῆξις τῆς μυγαλῆς δὲν εἶναι θανατηφόρος· ἡ συνέπεια αὐτῆς εἶναι πυρετὸς μιᾶς ἢ δύο ἡμερῶν καὶ κόπωσις ὀλίγων ἡμερῶν. Διὰ τὸν ἐντομολόγον αἱ παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς μυγαλῆς πολὺ παρέχουσι τὸ ἐνδιαφέρον, διότι τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἀραχνῶν εἶναι σπάνιον καὶ εὕρηται μόνον εἰς χώρας, ἃς σπανιώτερον ἐπισκέπτονται οἱ περιηγηταί.

Ο ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ. (Ὅρα σελ. 347.)

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΤΟ ΣΗΠΙΟΝ.

Ἡ Τουρκία, τόσον ἡ εὐρωπαϊκὴ ὅσον καὶ ἡ ἀσιατική, εἶναι πλουσία εἰς ὀρυκτά· δυστυχῶς ὅμως μέχρι σήμερον οἱ θησαυροὶ οὗτοι μένουσι σχεδὸν ἀκαλλιέργητοι. Ἐν τοῖς ὀρυκτοῖς τούτοις μίαν τῶν πρώτων θέσεων κατέχει τὸ σήπιον ἢ ὁ μαγνησίτης λίθος. Τὸ σήπιον εἶναι οὐσία φαιόχρους, ἐλαφρὰ καὶ οἱονεὶ γλοιώδης. Ἐν τῇ ἀνατολῇ χρησιμεύει τὸ σήπιον διὰ τὰς καπνοσύριγγας καὶ πρὸς τοῦτο βράζεται ἐντὸς γάλακτος καὶ στιλπνοῦται διὰ κηροῦ καὶ λινελαίου. Τὸ ἐν Εὐρώπῃ δοθὲν τῷ σηπίῳ ὄνομα «Ἀφρὸς τῆς θαλάσσης» ἐδόθη τῷ ὀρυκτῷ τούτῳ ἕνεκα τοῦ λευκοῦ αὐτοῦ χρωματισμοῦ καὶ τῆς μεγάλης ἐλαφρότητος· εὕρηται δὲ ἐν στρώμασι πλουσίοις καὶ ἐν Κριμαίᾳ καὶ ἐν τῇ νήσῳ Εὐβοίᾳ· ἀλλὰ τὸ ἄριστον σήπιον εἶναι τὸ τῆς Ἀνατολῆς (ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ). Τὸ κέντρον τῆς καλλιεργείας τοῦ μαγνησίτου εἶναι ἐν Ἐσκῆ-Σεΐρ, τῇ ἀρχαίᾳ πόλει Δορυλαίῳ, κειμένῃ ἐν ἐκτεταμένῃ πεδιάδι, ἣν διαβρέχει ὁ Θύμβρις ποταμός. Ἡ πόλις ἔχει σήμερον ἐννέα χιλιάδας κατοίκων καὶ μεταλλικὰ ὕδατα, διάσημα ἤδη κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. Τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἐνταῦθα ἐξορυττομένου σηπίου ἀποστέλλεται διὰ Προύσης εἰς Βιέννην· τὰ ἀποτρίμματα ἀποστέλλονται εἰς τὴν βόρειον Γερμανίαν καὶ ἰδίως εἰς τὴν πόλιν Ῥούβλαν τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Σάξ-Βέϊμαρ, ἔνθα κατασκευάζονται αἱ μικραὶ ἐκ σηπίου καπνοσύριγγες. Εἰς περιφέρειαν δώδεκα μιλίων περὶ τὸ Ἐσκῆ-Σεΐρ ἐξορύττεται σήμερον τὸ σήπιον ἐν 20 μεταλλείοις, τὰ ὁποῖα, ἀνήκοντα εἰς τὴν τουρκικὴν Κυβέρνησιν, ἐκμισθοῦνται παρ' αὐτῆς εἰς διαφόρους Ἑταιρίας. Οἱ ἐνταῦθα ἐργαζόμενοι ἐργάται εἶναι περίπου τέσσαρες χιλιάδες, ἐν οἷς πολλοὶ Γερμανοὶ καὶ Ἰταλοί. Τὰ στρώματα τοῦ σηπίου εὕρηνται εἰς βάθος 5 μέχρις 70 μέτρων καὶ ἔχουσι πάχος 1—2 μέτρων. Ἡ ἐξόρυξις ἐκτελεῖται διὰ τρόπου λίαν ἀρχαϊκοῦ, διότι σκάπτονται στοαί, αἵτινες προχωροῦσιν εἰς τὴν γῆν ἄνευ τινος ὑποστηρίξεως· διὸ καὶ συχνότατα εἶναι τὰ συμβαίνοντα δυστυχήματα· ὑπελογίσθη ὅτι κατ' ἔτος φονεύονται κατὰ μέσον ὅρον 15—20 ἐργάται ἐκ καταπτώσεων τῆς ὀροφῆς ἢ ἐξ ἀσφυξίας. Ἡ τουρκικὴ Κυβέρνησις ἐπέβαλε φόρον 25% ἐπὶ τῆς παραγωγῆς, ἥτις εἶναι ἐτησίως περίπου 1½ ἑκατομμυρίου φράγκων. Τοιαῦτα στρώματα σηπίου, ἀλλὰ κατωτέρας ποιότητος, εὕρηνται καὶ ἐν Βαλέκκᾳ παρὰ τὴν Μαδρίτην, ἐν Σαλινέλλῃ τῆς Γαλλίας καὶ πλησίον τῶν Παρισίων, ἀλλ' ἀπέναντι τοῦ σηπίου τῆς μικρᾶς Ἀσίας, τὸ εὐρωπαϊκὸν ἐλαχίστης εἶναι ἀξίας.

Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν γενεθλίων τοῦ πρό τινων ἡμερῶν συμπληρώσαντος τὸ 83 ἔτος τῆς ἡλικίας του ἐξόχου τῆς Γαλλίας ποιητοῦ VICTOR HUGO, ὁ ἐκδότης LEMONNYER καὶ ὁ τυπογράφος RICHARD ἵδρυσαν ἑταιρίαν μὲ κεφάλαιον 500,000 φράγκων πρὸς ἔκδοσιν μεγαλοπρεπῆ τῶν Ἁπάντων τοῦ διασήμου συγγραφέως. Μέχρι τοῦδε ἤδη ἐγένοντο παραγγελίαι διὰ τὸ ποσὸν 2 ἑκατομμυρίων φράγκων. Κατὰ τὸ πρόγραμμα ἡ μεγαλοπρεπὴς αὕτη ἔκδοσις θὰ ἦναι μόνον ἐκ τρισχιλίων ἀντιτύπων ἐκ 40 τόμων 4ου. Πεντήκοντα ἀντίτυπα θὰ τυπωθῶσιν ἐπὶ Ἰαπωνικοῦ χάρτου καὶ θὰ τιμῶνται 6000 φράγκα· ἕτερα πεντήκοντα ἀντίτυπα ἐπὶ κινεζικοῦ χάρτου θὰ πωληθῶσι πρὸς 5000 φρ., διακόσια ἀντίτυπα πρὸς 3000 φρ. καὶ τὰ λοιπὰ πρὸς 2400 καὶ πρὸς 1200 φρ. Ὁ Ἰαπωνικὸς χάρτης διὰ τὰ πεντήκοντα ἀντίτυπα κοστίζει 150 χιλ. φράγκων, ὁ κινεζικὸς 25 χιλ. Αἱ δύο αὗται ποιότητες τοῦ χάρτου παρηγγέλθησαν εἰς Ἰαπωνίαν καὶ Κίναν. Τὰ λοιπὰ ἀντίτυπα θὰ τυπωθῶσιν ἐπὶ γαλλικοῦ χάρτου. Τὸ ἔργον θὰ κοσμεῖται διὰ τεσσάρων εἰκόνων τοῦ μεγάλου ποιητοῦ καὶ διὰ 2500 μεγαλειτέρων καὶ μικροτέρων εἰκόνων. Ἡ δαπάνη διὰ τὰς εἰκόνας ὑπελογίσθη εἰς 1½ ἑκατομ. φράγκων. Οἱ ἐκδόται ἐλπίζουσι ν' ἀποπερατώσωσι τὸ ἀριστούργημα τοῦτο τῆς τυπογραφικῆς τέχνης μέχρι τοῦ ἔτους 1889, ὅτε θέλουσιν ἐκτεθῇ ἀντίτυπα αὐτοῦ ἐν τῇ συγκροτηθησομένῃ μεγάλῃ διεθνεῖ Ἐκθέσει τῶν Παρισίων τοῦ 1889. Ἐννοεῖται ὅτι καὶ ὁ VICTOR HUGO θὰ λάβῃ ἀρκετὸν χρηματικὸν ποσὸν ὡς δικαίωμα συγγραφέως.

Ὁ εὑρέτης τοῦ πολυστρόφου τηλεβόλου. Ἐν Ἁγίῳ Διονυσίῳ πλησίον τῶν Παρισίων ἀπεβίωσε τῇ 4/16 Φεβρουαρίου ὁ Ἀμερικανὸς HOTCHKISS, ὁ γνωστὸς εὑρέτης τοῦ πολυστρόφου τηλεβόλου. Τὸ τηλεβόλον τοῦτο, ἓν τῶν καταστρεπτικωτέρων ὅπλων τοῦ αἰῶνος ἡμῶν, εἰσήχθη πρό τινων ἐτῶν εἰς τὸ γαλλικὸν ναυτικόν. Ὁ HOTCHKISS ἦτο διευθυντὴς μεγάλου ἐργαστασίου ἐν ᾧ κατασκευάζονται διάφορα ὅπλα καὶ προετοιμάζονται πολεμεφόδια. Ἐν τῇ ἐκτεταμένῃ αὐλῇ τοῦ ἐργοστασίου τούτου γίνονται καὶ αἱ διάφοροι δοκιμαὶ τῶν ὀβουζίων. Τὸ τηλεβόλον τοῦ HOTCHKISS δὲν εἶναι μυδραλιοβόλος, ἀλλὰ σύμπλεγμα πέντε τηλεβόλων περιστρεφομένων περὶ ἄξονα καὶ ὀπισθογεμῶν. Ἐν τῷ τελευταίῳ πολέμῳ τῆς Περουβίας τὸ ὅπλον τοῦτο ἐποιήσατο ἀληθῆ θαύματα· καὶ ἐν Τογκίνῳ ἐσχάτως οἱ Γάλλοι πυροβοληταὶ διὰ τοῦ τηλεβόλου τούτου κατέστρεψαν ἐν ἀκαρεῖ τοὺς πειρατάς, τοὺς παρενοχλοῦντας τὴν μετακομιδὴν τῶν τροφῶν. Ὁ εὑρέτης οὕτω κατήρτισε τὸ ὅπλον του, ὥστε ἡ σφαῖρα νὰ ζυγίζῃ 455 γραμμ. (Γνωστὸν εἶναι ὅτι ἡ ἐν Πετρουπόλει συνομολογηθεῖσα σύμβασις ἀπαγορεύει εἰς τὰ Εὐρωπαϊκὰ κράτη τὴν χρῆσιν βολῶν βάρους κατωτέρου τῶν 400 γραμ.). Τὸ πολύστροφον τηλεβόλον δύναται ἐν ἀποστάσει 2000 μέτρων νὰ διατρύσῃ χαλύβδινον πλάκα 6 χιλιοστομέτρων πάχους· εἰς ἀπόστασιν 500 μέτρων ἡ σφαῖρα αὐτοῦ διαπερᾷ σανίδα δρυΐνην 30 ἑκατοστομέτρων. Ἡ σφαῖρα μετὰ τὴν διάτρυσιν διαρήγνυται εἰς 30 τεμάχια. Ὁ HOTCHKISS ἐφεῦρε καὶ τηλεβόλον πρὸς διάρηξιν τῶν ἐπάλξεων ἑνὸς φρουρίου· ἐν διαστήματι ἑνὸς λεπτοῦ τῆς ὥρας τὸ ὅπλον τοῦτο ἐκσφενδονίζει 1500 σφαίρας, αἵτινες ἁπλούμεναι μεγάλην ποιοῦσι θραῦσιν. Ἀπὸ τοῦ 1847 ἤδη ὁ εὐφυὴς Ἀμερικανὸς εἶχε κατασκευάσει τηλεβόλον ῥαβδωτὸν καὶ ὀπισθογεμές, τὸ ὁποῖον μετέφερεν ἐν ἔτει 1855 εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ πωλήσῃ. Τὸ τηλεβόλον τοῦτο ἠγοράσθη κατόπιν ὑπὸ τῶν Μεξικανῶν, καὶ σήμερον, κυριευθὲν ὑπὸ τῶν Γάλλων ἐν Πουέβλᾳ, εὑρίσκεται ἐν τῷ μεγάρῳ τῶν Ἀπομάχων. Τῷ 1867 ὁ HOTCHKISS ἦλθε πάλιν εἰς Εὐρώπην, ἔνθα καὶ διέμεινε μέχρι τέλους. Ἐν Αὐστρίᾳ ἵδρυσεν ἐργοστάσιον φυσιγγίων, καὶ ἀπὸ τοῦ 1870 ἔλαβεν ὑπηρεσίαν ἐν Γαλλίᾳ, συστήσας τὴν περιώνυμον Ἑταιρίαν HOTCHKISS καὶ Σα. Κατήγετο δὲ ἐκ τῆς κωμοπόλεως Σάρρων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κοννεκτικούτῃ.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 305.

Τέρψις εἰμὶ καὶ ἄσκησις
Εὐχάριστος ἰδίως·
Ἂν δ' ἦμαι ἄνευ κεφαλῆς,
Θὰ μ' ἴδῃς αἰωνίως
Ν' ἀνήκω εἰς τὸν Παρνασσόν,
'Σ τὸν Ὄλυμπον ἐπίσης,
Κ' ἐν γένει ὅπου μ' ἔθεσεν
Ἀκίνητον ἡ φύσις.

Ν. Κ. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκῃ.

Αἴνιγμα 306.

Ἐπὶ τῶν βράχων κάθημαι,
Πετῶ εἰς τοὺς αἰθέρας·
Ἂν δ' ἀπὸ βέλος κτυπηθῶ
Μὲ τέμνεις εἰς ἡμέρας·

Ο αὐτός.

Πρόβλημα 307.

Ἀριάδνειος μίτος δι' ἱππείου ἅλματος.

Παρ	θο	νῶ	τέρ	χαῖ	χων	κ' εἰς	χα
μὲ	πνου	ον	λον	να	ρᾶς	ὀρ	μά
γῶ	θε	σύμ	νης	δά	εἰ	μὲ	τάς
σα	ῳς	ά	στέ	εὐ	σύ	προ	τὸν
τε	να	χό	μο	ῥή	κρυ	χεῖ	χων
ας	τε	ψα	α	νης	γνω	ας	τῶν
δ	μὲ	πὶ	ἐ	τά	φνας	βρά	ρας
ἐ	λαί	που	δά	τῶν	μὲ	φοι	νέ

Ἰω. Κ. Γρουμπός, ἐν Γαλαξίῳ.

Πρόβλημα 308.

Ἐκ τῶν ἀντιθέτων τῶν κάτωθι λέξεων νὰ ληφθῇ τὸ ἀρχικὸν στοιχεῖον καὶ νὰ σχηματισθῇ γνωμικὸν ἀρχαῖον ἐκ τριῶν λέξεων.

Ἄπληστος, ἀδυναμία, ἄγριος, ἁμαρτία, βραδύς, βλαβερός, εὔσαρκος, ζωηρός, κόρος, νάνος, ὅλον, πεδιάς, πτωχός, πεζός, πρῶτος, στερεός.

Πρόβλημα 309.

Δ** τ**ς ν***ς κ*σμ**τ*τ* χρ*σθ***ν π*ρ*** κ** σχ*μ*τ* κ** π*ρ*β*λ*.

Ἐλλείπουσι τὰ φωνήεντα.

Γρ. Γ. Δρόσος, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Πρόβλημα 310.

*ου*ει α*ε**ει* *α*ι *η *αυ*ῳ *ο*ο

Ἐλλείπουσι τὰ σύμφωνα.

Ὁ αὐτός.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγμ. 300. Τράπεζα.

Αἰνίγμ. 301. Σκιά.

Προβλήματος 302.

Δυσάρεστη ψυχή μου,
Γαβάθιζε καὶ κοίμου,
Ὁ κόσμος μὴ σὲ μέλει.
Ἂς κάμῃ, ὅπως θέλει·
Ἀρχῆθεν ἔτσ' ἐκτίσθη,
Καὶ ἔτσ' ἐσχηματίσθη,
Καὶ δὲν 'μπορεῖ ν' ἀλλάξῃ
Τὴν ἄτακτή του τάξι.
Λοιπὸν παραίτησέ τον,
Κουρεύου, κόσμε, 'πέτον·
Καὶ μόνον κέρνα, πίνε.

Ἀ[θαν.] Χ[ριστόπουλος].

Προβλήματος 303.

Προσοδοφόρος.

Προβλήματος 304.

ΓΛΥΚΑΙΝΕΙ
ΛΙΜΟΣ ΚΥΑΜΟΥΣ.

Ἐπί τινα τεύχη τὰ ὀνόματα τῶν Κυρίων λυτῶν δὲν θέλουσι δημοσιευθῆ ἐν τῷ «Ἑσπέρῳ». Τὸν Μάϊον ὅμως θέλει πάλιν ἐπαναληφθῆ τακτικῶς ἡ δημοσίευσις αὐτῶν. Τοῦτο πρὸς γνῶσιν τῶν εὐαρεστουμένων νὰ πέμπωσι λύσεις αἰνιγμάτων καὶ προβλημάτων. Σ. τ. Δ.

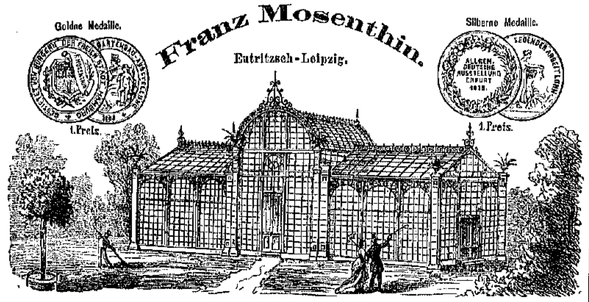

Fabrik eiserner Gewächshäuser, Eisenbaufabrik und Eisengiesserei.

Specialitäten

Gewächshäuser vom kleinsten Culturhaus bis zum grössten Wintergarten, Veranden, Balcons, Dacheonstructionen, Fenster, schmiedeeiserne Thore und Gitter.

Dampf- und Wasserheizungen in Kupfer und Eisen nach bewährtesten eigenen Systemen unter jeder Garantie für Dauerhaftigkeit und Heizkraft.

Zahlreichste Referenzen. Kostenanschläge und Zeichnungen stets gern zu Diensten.

Die
Collection Spemann
Johannes Scherr's
Germania 4.
Auflage
34 Hefte à 80 Pf. 1. 50.
Zwei Jahrtausende deutschen Lebens kulturgeschichtlich geschildert.
672 Grss-Folio-Seiten Text, 34 gruppeltige und ca. 250 Textillustr. erster Künstler.
Das erste Heft der 4. Aufl. dieses nationalen Haus- u. Familienbuches erhalten Einsicht in allen Buchhandlgn.; Prospecte gratis u. franko, auch von W. Spemann in Stuttgart.

BADEN-BADEN.
Längst bekannte alkalische Kochsalzthermen von 44—68° C.
Chlorlithiumquelle von hervorragendem Gehalte.
Neue Grossherzogliche Badeanstalt „Friedrichsbad".
Musteranstalt einzig in ihrer Art in Vollkommenheit und Eleganz.
Mineralische und medicinische Bäder jeder Art. — Privat-Kuranstalten mit Thermalbädern, Trinkhalle für Mineralwasser aller bedeutenden Heilquellen, Molkenanstalt, Milchkur.
Conversationshaus mit prachtvollen Concert-, Ball-, Lese-, Restaurations- u. Gesellschafts-Sälen während des ganzen Jahres geöffnet. — Ausgezeichneter Cur-Orchester. — Zahlreiche Kunstgenüsse jeder Art. — Jagd u. Fischerei. — Taubenschiessen. — Grosse Fiederennen. — Reizende Spaziergänge u. Ausflüge. — Vorzügliches Klima. — Herrliche Lage. — Mittlere Jahrestemperatur: + 7,6° R.

W. DRUGULIN, LEIPSIC

IMPRIMERIE ORIENTALE — *FONDERIE DE CARACTÈRES*

PREMIERS PRIX: PARIS 1867. PHILADELPHIE 1876. LEIPSIC 1879.

recommande sa fonderie de caractères existant depuis 1829 pour la fonte de caractères de toutes langues, de même que son imprimerie typographique et artistique parfaitement montée pour l'impression prompte et soignée d'ouvrages de toute espèce au plus bas prix possible. Les frais relativement faibles de la composition, surtout pour les langues orientales, permettent l'impression en Allemagne d'ouvrages en langues étrangères, d'autant plus que les frais de transport etc. ne sont que menus. Outre l'impression

D'OUVRAGES ORIENTAUX

— la correction soignée de ces ouvrages se fait par des lettrés attachés à la maison — une autre spécialité de l'établissement c'est l'impression d'ouvrages en style renaissance, avec initiales, vignettes, culs-de-lampe etc., sur papier de cuve hollandais.
Voici un tableau des langues principales dont se chargent la fonderie de caractères et l'imprimerie:

1. Amharique	13. Copte	25. Etrurien	37. Hiératique	49. Nestorien	61. Samaritain
2. Anglais	14. Car. cunéiformes assyr.	26. Finnois	38. Hiéroglyphes	50. Norvégien	62. Sanscrit
3. Anglo-saxon	15. Car. cunéiformes babyl.	27. Français	39. Hindoustani	51. Oncial grecque	63. Suédois
4. Arabe	16. Car. cunéiformes mèdes	28. Géorgien	40. Hongrois	52. Palmyrien	64. Servien
5. Araméen	17. Car. cunéiformes pers.	29. Glagolitique	41. Illyrique	53. Pehlvi	65. Sindhi
6. Arménien	18. Cyprique	30. Gothique (anc.)	42. Italien	54. Persan	66. Syriaque
7. Aymara	19. Cyrillique	31. Grec (anc. et mod.)	43. Kanarique	55. Phénicien	67. Tartare
8. Bengal	20. Danois	32. Guarani	44. Letton	56. Polonais	68. Tibétain
9. Birman	21. Démotique	33. Hébreu	45. Lithuanien	57. Portugais	69. Turc
10. Bohémien	22. Estrangelo	34. Hébreu (anc.)	46. Malabien	58. Rabbinique	70. Valaque
11. Brésilien	23. Espagnol	35. Hébreu-allemand	47. Mandchou	59. Runique	71. Wendique
12. Bulgare	24. Ethiopien	36. Hébreu écriture	48. Mexicain	60. Russe	72. Zend

Le fonds de types de l'établissement, qui comprend actuellement 185 caractères orientaux, 205 caractères allemands et 394 caractères romains, total 784 caractères différents, est toujours augmenté par des acquisitions et en partie par la production originale de caractères étrangers. Les caractères allemands et romains comprennent toujours les caractères particuliers des langues scandinaves et romanes. Des échantillons de caractères et d'imprimés de même que plans et évaluations sont toujours expédiés gratis et franco sur demande.

Selbstthätige Zimmerfontaine
mit Blumentisch und Aquarium
Neu! Originell!
Vorzüglichste Leistung — Eleganteste Ausführung.

Die Triebwerke gebe ich auch zu schon vorhandenen Aquarien wie zu Springbrunnen für Landhäuser Besitzer von Villen etc. allein ab. Illustrirte Prospecte gratis und franko.
LOUIS HEINRICI — ZWICKAU i/S.

ΑΓΝΗΣ ΣΜΙΘ

ΒΛΕΜΜΑΤΑ
ΕΠΙ ΤΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ·

Τρικυμία ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ — Πρῶται ἐντυπώσεις ἐν Ἀθήναις — Ἐν Ἀθήναις — Τὸ Σούνιον καὶ ὁ Ὑμηττός — Ὁ Μαραθὼν καὶ ἡ Αἴγινα — Ὁ Ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου καὶ ἡ Ἀκροκόρινθος — Αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ Ἀργολικὴ πεδιάς — Ἐν Σπάρτῃ — Παρὰ τὸν Ταΰγετον — Ἐπὶ τῆς Ἰθώμης — Τὸ Πάσχα ἐν μονῇ — Ἀπὸ τῆς μονῆς εἰς Κρέκι — Ἐν Ὀλυμπίᾳ — Ἀπ' Ὀλυμπίας εἰς Μέγα Σπήλαιον — Ἐκδρομὴ εἰς τὴν Στόγα — Ἑλληνικὴ φιλοξενία — Δυσχέρειαι — Θύελλα ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ — Ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς Κέρκυραν — Ἡ γλῶσσα καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων — Τρόπος τοῦ περιοδεύειν ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Μετάφρασις Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

Τὸ παρὸν βιβλίον, ἐκ 16 τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα μεγάλου 8ου συγκείμενον, καὶ περιέχον πολλὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας καὶ χάρτην τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντα, ἐξεδόθη κομψῶς καὶ πολυτελῶς δεδεμένον.

Τιμὴ Φράγκων 7.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ ΤΥΠΟΙΣ Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ.

M. MINGHETTI.

Τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ ἡ τούτων ἐπέμβασις εἰς τὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς διοικήσεως.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ
καὶ εἰσαγωγὴ

Γ. Μεκονίου
διδάκτορος τῆς Νομικῆς.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ
W. DRUGULIN
1885.

Εὑρηται παρὰ τῷ τυπογραφείῳ
W. Drugulin
ἐν Λειψίᾳ, καὶ τιμᾶται φράγκων 5.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἐπιχειροῦντες προσεχῶς νὰ ἀγάγωμεν εἰς φῶς τὸ πρῶτον τῆς Γερμανικῆς γλώσσης Συνταχτικὸν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, οὗ ἡ παντελὴς ὡς μὴ ὤφελεν ἔλλειψις πασίγνωστος ἤδη τυγχάνει οὖσα, ἐξαιτούμεθα πρὸς τοῦτο τὴν ὁλικὴν παντὸς φιλομούσου ὁμογενοῦς συνδρομήν.

Τὸ ἔργον τοῦτο, ὡς οἷόν τε εὐμεθόδως ἐπεξειργασμένον μετὰ θεμάτων Γερμανικῶν τε καὶ Ἑλληνικῶν, μικρῶν διαλόγων καὶ διαφόρων ἀναγνωσμάτων Γερμανικῶν, ἐν τέλει δὲ καὶ λεξιλογίου Ἑλληνο-Γερμανικοῦ, ἐκδίδοται εἰς ὄγδοον· εἰς 13 δὲ τυπογραφικὰ φύλλα ἀνερχόμενον, τιμᾶται μαρκῶν 3.

Ἐν Λειψίᾳ κατὰ Φεβρουάριον 1885.

Δ. Η. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

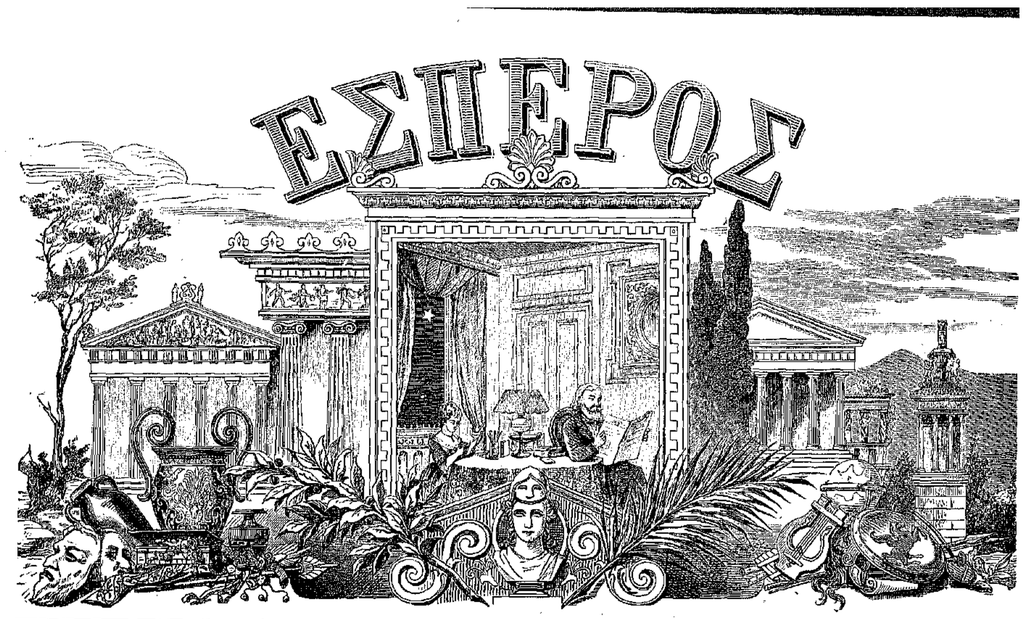
ΕΣΠΕΡΟΣ

ΕΤΟΣ Δ'. Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1|13 Ἀπριλίου 1885 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ῥούβλ. 16. Αρ. 95.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ νῆσος Χίος (συνέχεια). — Ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησι βιβλιοθηκῶν. — Συγκριτικὴ περὶ ῥινὸς μελέτη (τέλος). — Περὶ τοῦ κόσμου τῶν ἐξελειφομένων ζώων (συνέχεια). — Ποίησις· Ὁ στεναγμός. Ἡ ὀρφανή. — Ὁ τάφος τῆς βασιλίσσης Ἀλσηΐδος. — Ἡ φρικώδης νύξ. Διήγημα. — Περιήγησις Παρισινῆς Κυρίας ἀνὰ τὴν Κασμίρην τῶν Ἰνδιῶν. — Λυδία Πάσκωφ. — Βιβλιογραφικά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Γραμματοκιβώτιον.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ μονὴ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου. — Εὐγενὴς τῆς Κασμίρης. — Ἡ νῆσος Χίος (τὸ Βροντάδον). — Ἡ κεμάς. — Ὁ κάστωρ. — Ἡ νέα μήτηρ. (Εἰκὼν Κ. Κείζελ). — Ὁ τάφος τῆς βασιλίσσης Ἀλσηΐδος. (Εἰκὼν Α. Ῥεῖγερ.) — Νέος Ἰνδὸς ἐκ Κασμίρης. — Ἰνδικὸς ναὸς ἐπὶ τοῦ Τακτί-Σολιμάν. — Λυδία Πάσκωφ.

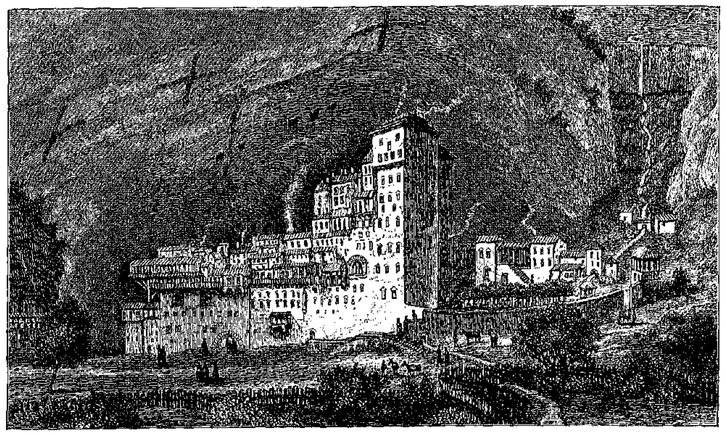

Η ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΣΠΗΛΑΙΟΥ.

ΕΝ τινι τῶν προηγουμένων τευχῶν τοῦ "Ἑσπέρου" ἐδημοσιεύσαμεν τὴν εἰκόνα τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου μετὰ περιγραφῆς. Σήμερον δὲ παραθέτομεν ἑτέραν εἰκόνα τῆς Μονῆς καθ' ὃ ἐπιτυχεστέραν, ἐκ τοῦ συγγράμματος τῆς Φιλελληνίδος δεσποσύνης Ἀγνῆς Σμὶθ τοῦ ἐπιγραφομένου "Βλέμματα ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ βίου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς τοπιογραφίας," παραπέμποντες τὸν φιλόμουσον ἀναγνώστην εἰς τὸ τεῦχος ἐν ᾧ κατεχωρίσθη ἡ περιγραφή.

Η ΝΗΣΟΣ ΧΙΟΣ.

(Συνέχεια.)

(Μετὰ εἰκόνων, ὅρα σελ. 357.)

Ἤθη καὶ ἔθιμα — Ὁ χαρακτὴρ τῶν κατοίκων.

Οἱ τρόποι τῶν Χίων εἶναι ἐν γένει γλυκεῖς καὶ ἡ συμπεριφορά των προσηνής· πάντες ἐμπνέονται ὑπὸ τῆς πρὸς τὸ ἐμπόριον κλίσεως καὶ ἀγαπῶσι τὸ κέρδος. Ἴσως πολλάκις ἡ μεγάλη των οἰκονομία φαίνεται γλισχρότης· εἶναι ὅμως λιτοὶ τὴν δίαιταν καὶ ἀγαπῶσι πολὺ τὴν οἰκογένειάν των. Ἂν καὶ ἐν τῇ πόλει πολλά, ὡς εἴπομεν, γίνωνται ὑπὲρ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, ἐν τοῖς χωρίοις ὅμως οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸ πλεῖστον ἀγράμματοι, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι καὶ προληπτικοί, πιστεύοντες εἰς μαγείας καὶ εἰς φαντάσματα.*) Ἡ ἀποδιδομένη αὐτοῖς δειλία προέρχεται τὸ μὲν ἐκ τοῦ φιλησύχου τοῦ χαρακτῆρός των, τὸ δὲ ἐκ τοῦ μακροχρονίου ζυγοῦ.

Οἱ Χῖοι ἀγαπῶσιν ἐν γένει τὰ καλὰ φαγητά, τὴν μουσικήν, τὸν χορὸν καὶ τὰς διασκεδάσεις. Συχνότατα τελοῦνται ἑορταὶ καὶ πανηγύρεις ἐν τοῖς χωρίοις· μετὰ τὴν λειτουργίαν οἱ πολυπληθεῖς προσκυνηταὶ τρώγουσι, πίνουσι καὶ χορεύουσιν. Ὁ χορός των εἶναι ὁ συρτός· ἄνδρες καὶ γυναῖκες κρατοῦνται ἐκ τῆς χειρός, ἓν ζεῦγος προπορεύεται χορεῦον· ὁ χορηγὸς πρέπει νὰ ἐπιδεικνύεται γενναιόδωρος καὶ φιλοδωρεῖ τοὺς μουσικούς· ὅσῳ ἡ χορεύτριά του τὸν ἑλκύει, ὅσῳ ὁ οἶνος ῥέει ἀφθονώτερος, τοσοῦτον καὶ τὸ φιλοδώρημα τοῦτο εἶναι γενναιότερον. Ἀρχαιοτάτη πανήγυρις, εἰς ἣν κατ' ἔτος συρρέουσι πλεῖστοι κάτοικοι τῆς νήσου, εἶναι ἡ εἰς μνήμην τῆς ἁγίας Μαρκέλλης τελουμένη. Ἐν τῇ θέσει, ἐν ᾗ ἐμαρτύρησε, πλησίον τοῦ χωρίου Βολισσοῦ, ἀνηγέρθη μικρὰ ἐκκλησία, σκιαζομένη ὑπὸ γιγαντιαίας συκῆς. Εἰς τὴν πανήγυριν ταύτην, τελουμένην τῇ 22 Ἰουλίου συρρέουσι δι' ἀτμοπλοίων καὶ ἐκ τῶν παραλίων τῆς Ἀσίας πολλοὶ προσκυνηταί, οἵτινες φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὰς τροφάς, διαμένουσι δὲ ἐν ὑπαίθρῳ· περίεργον εἶναι τὸ θέαμα τοσούτου πλήθους, ἐνίοτε μέχρις ἑξακισχιλίων ψυχῶν ἐστρατοπεδευμένου ἐν ἐκτεταμένῃ καὶ ἐρήμῳ πεδιάδι ἐπὶ ἑβδομάδα ὅλην εἴτε ἐν ὑπαίθρῳ εἴτε ὑπὸ σκηνάς.

Τὸ κλίμα — Αἱ νόσοι — Οἱ ἰατροὶ — Ἀρχαιολογικά.

Τὸ κλίμα εἶναι ἐν γένει γλυκὺ καὶ ὑγιεινόν. ἐνίοτε ἐνσκήπτει βαρὺς χειμών, ὡς ἐν ἔτει 1872, ὅτε ὅλαι αἱ λεμονέαι ἐπάγησαν, ἀλλὰ συνήθως ἡ θερμοκρασία εἶναι ὑποφερτή· αἱ συχναὶ μεταβολαὶ τῆς ἀτμοσφαίρας ἐπιφέρουσι κρυολογήματα ἐνίοτε καὶ ἐν καιρῷ τοῦ θέρους. Ἡ ἀποπληξία καὶ ἡ ἐπιληψία δὲν εἶναι σπάνιαι, ὡς καὶ ἡ φθίσις, διὸ καὶ κακῶς κάμνουσιν οἱ ἰατροὶ ἀποστέλλοντες φθισικοὺς εἰς Χίον. Ἡ νῆσος ἔχει δέκα ὡς ἔγγιστα ἰατρούς· ἐὰν ὅμως συγκαλέξωμεν εἰς τοὺς ἰατροὺς καὶ τοὺς ἐμπειρικούς, τοὺς κουρεῖς, γυναῖκάς τινας, τότε ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνέρχεται εἰς ἑκατοντάδας. Μήπως χωρικοί, οἵτινες οὐδὲ τὴν ἡλικίαν των εἶναι εἰς θέσιν νὰ ὁρίσωσι, δύνανται νὰ κάμωσι διάκρισιν μεταξὺ ἰατροῦ καὶ ἀγύρτου; Ἐπιστήμονας καὶ λογίους ἄνδρας ἡ νῆσος δὲν ἔχει πολλούς· καὶ ὅμως οἱ ἐνταῦθα ἐρχόμενοι ἀρχαιολόγοι εὑρίσκουσι κύκλον, ἐν ᾧ δύνανται νὰ συναναστρέφωνται· ἡ ἀρχαιολογία ἰδίως ἔχει ἐνταῦθα στάδιον εὐρύ, καθότι ἀνασκαφαὶ τακτικαὶ δὲν ἐγένοντο ἀκόμη ἐν Χίῳ. Ἐκ τῆς ἀρχαιότητος ὀλίγα σώζονται ἐρείπια· οὐδὲ ἴχνος εἴδομεν τοῦ ἀρχαίου ναοῦ τοῦ Διὸς ἐπὶ τοῦ ὄρους Πελιναίου, οὐδὲ τοῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος ἐν τῷ ἀκρωτηρίῳ τῆς Ἁγίας Ἑλένης. Τὰ ἀρχαῖα νομίσματα εἶναι πρὸ πάντων τὰ μαρτυροῦντα περὶ τῆς ἀρχαιότητος τῆς Χίου· σχεδὸν ὅλα τὰ νομίσματα φέρουσιν ἀφ' ἑνὸς μορφὴν σφιγγός, ἀφ' ἑτέρου χιακὸν ἀμφορέα, ἐνίοτε βότρυν καὶ ἄλλοτε στάχυν ἢ πρύμνην πλοίου, μὲ ἐπιγραφήν· ὀβολός, διώβολον κτλ. ἐπὶ νομίσματος ἀναγινώσκει τις τὴν ἐπιγραφήν. "Δῆμος τῆς Χίου. Ἕνωσις τῶν Χίων καὶ τῶν Ἐρυθρέων." Εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης πολλαὶ εὑρέθησαν ἐπιγραφαί, ὡς καὶ ἀρχαῖοι ἀμφορεῖς· ὁ καθαρισμὸς τοῦ λιμένος πολλὰ θὰ ἔφερεν εἰς φῶς ἀρχαῖα. Τὸ φρούριον εἶναι οἰκοδομὴ τοῦ τέλους τοῦ μεσαιῶνος· ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εὕρηνται ἐρείπια ἐπάλξεων καὶ φρουρίων τῶν Γενουηνσίων. Καὶ ὑδραγωγεῖα σώζονται· ἡ γέφυρα τῆς κόρης εἶναι ὑδραγωγεῖον τῶν Γενουηνσίων· πλησίον αὐτῆς κεῖνται τὰ ἐρείπια ἄλλου ὑδραγωγείου, τὸ ὁποῖον φαίνεται ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς.

Ἐκδρομὴ πρὸς τὸ βόρειον μέρος τῆς νήσου.

Κατὰ λαμπρὰν θερινὴν ἡμέραν, ναυλώσαντες καλὰς ἡμιόνους, ἀνεχωρήσαμεν ἐκ τῆς πόλεως τῆς Χίου. Καὶ πρῶτον μὲν διήλθομεν καθ' ὅλον τὸ μῆκός του τὸ Βουνάκι, καὶ ἀφίνοντες ἀριστερὰ μὲν τὴν συνοικίαν τῶν Καθολικῶν, δεξιὰ δὲ τὸ φρούριον, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ προάστειον, ἔνθα εὑρίσκονται τὰ βορσοδεψεῖα· ἐκεῖθεν διὰ ὁδοῦ στενῆς καὶ ἀπεριποιήτου ἤλθομεν πλησίον χειμάρρου ξηροῦ καὶ εἴδομεν τὰ πρῶτα μεγάλα δένδρα. Εὑρισκόμεθα ἐν τῇ ἐξοχῇ. Πρὸ ἡμῶν εἴχομεν τὰ ἀρχαῖα Λατομεῖα ἐπὶ λόφου ξηροῦ χρώματος ἐρυθρώδους. Παρὰ τὴν πετρώδη ὁδὸν ὑπάρχουσιν ἐρείπια οἰκιῶν, ἐν τοῖς ὑπογείοις τῶν ὁποίων κατοικοῦσιν οἱ τῶν περιχώρων κηπουροί. Αἱ οἰκίαι αὗται κατεδαφίσθησαν ἐν τῇ μεγάλῃ Καταστροφῇ τοῦ ἔτους 1822. Καθ' ὁδὸν πολλοὺς συνηντήσαμεν ναυτικοὺς τοῦ Βροντάδου μεταβαίνοντας εἰς τὴν πόλιν· οἱ ἄνθρωποι οὗτοι μετὰ πολλῆς προσηνείας μᾶς ἐχαιρέτιζον. Μετ' ὀλίγον ἐφθάσαμεν εἰς Λιβάδια, ὅπου οἱ κῆποι εἶναι ὡραιότατοι, διότι τὸ ὕδωρ ἐνταῦθα εἶναι ἄφθονον. Ἔξωθεν τοῦ χωρίου διέβημεν χείμαρρον ἀρκούντως εὐρύν· πρὸς τ' ἀριστερὰ εὑρίσκετο ὁ ἅγιος Γεώργιος*) τοῦ Βροντάδου μὲ τὸ κομψὸν αὐτοῦ κωδωνοστάσιον ἐκ λευκοῦ μαρμάρου τῆς Τήνου, ἔργον τῶν ἐπιδεξίων Τηνίων λιθοξόων. Ἔμπροσθεν ἡμῶν ἦτο τὸ Βροντάδον. Μεταξὺ Λιβαδίων καὶ τῆς θαλάσσης δὲν ἐβλέπομεν ἢ κήπους καὶ ἡ ὁδός μας ἦγεν ἐν μέσῳ δύο ὑψηλῶν τοίχων, οἵτινες μᾶς ἐκάλυπτον ὅλον τὸν ὁρίζοντα. Τέλος ἐφθάσαμεν εἰς τὴν παραλίαν, παρὰ τὴν ὁποίαν ἦσαν ἐλλιμενισμένα διάφορα πλοῖα, ὧν οἱ ναῦται ἦλθον πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν οἰκείων των, καί τινες λέμβοι ἁλιευτικαί, ὧν τὰ δίκτυα ἐξηραίνοντο εἰς τὸν ἥλιον. Ἐπὶ μικροῦ ἀκρωτηρίου τρεῖς ἢ τέσσαρες ἀνεμόμυλοι ἐκίνουν τὰς μεγάλας αὐτῶν πτέρυγας εἰς τὸν ἐλαφρὸν νότιον ἄνεμον. Ὁ οὐρανὸς ἦτο κυανοῦς, ἀνέφελος. Παρὰ τὴν θάλασσαν παίζουσι παιδία πολλὰ ἐλεύθερα καὶ ἄνευ φροντίδων· οἱ παῖδες οὗτοι ἐξοικειοῦνται ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων πρὸς τὸ στοιχεῖον, ἐν ᾧ θὰ διάγωσι τὸν βίον, πρὸς τὸ στοιχεῖον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἴσως καταστῇ αὐτοῖς πηγὴ πλούτου, ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ τάφος των.

Οἱ Χῖοι πλοίαρχοι εἶναι σχεδὸν ὅλοι ἐκ Βροντάδου· οἱ πλεῖστοι αὐτῶν εἶναι καὶ οἱ ἰδιοκτῆται τῶν πλοίων, τὰ ὁποῖα κυβερνῶσι. Μεγάλην ἔχουσιν οἱ Χῖοι ὑπόληψιν εἰς τοὺς πλοιάρχους των, οἵτινες ἔδωκαν δείγματα μεγάλης ἱκανότητος καὶ τιμιότητος. Τὰ ναυτικὰ δάνεια γίνονται πρὸς 20% τόκον, καὶ ἀφαιρέσει τῆς ἀσφαλείας πρὸς 18%. Ἄλλως τε ὅλοι οἱ πλοίαρχοι εἶναι οἰκονόμοι καὶ τίμιοι· τινὲς μόνον αὐτῶν εἶναι ὀλίγον ἀπότομοι τοὺς τρόπους· οἱ περισσότεροι κατώρθωσαν ἐξ ἁπλῶν ναυτῶν νὰ γείνωσιν ἰδιοκτῆται μεγάλων πλοίων.

Τὸ Βροντάδον*) κοσμεῖται καθ' ἑκάστην διὰ νέων καὶ κομψῶν οἰκοδομῶν, καὶ τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν δραστηριότητα τῶν κατοίκων αὐτοῦ· ἐν γένει δ' εἰπεῖν τὸ ναυτικὸν τῆς Χίου περιποιεῖ τιμὴν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα. Ὅλοι σχεδὸν οἱ κάτοικοι τοῦ Βροντάδου συνδέονται πρὸς ἀλλήλους διὰ συγγενικῶν δεσμῶν· συνήθως τὰ τέκνα ὅλα μιᾶς οἰκογενείας ταξειδεύουσι μετὰ τοῦ πατρός των ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πλοίου, ὅπερ, καθ' ἡμᾶς, εἶναι μεγάλη ἀπερισκεψία, διότι ἂν τυχὸν τὸ πλοῖον ναυαγήσῃ, ὁλόκληρος ἡ οἰκογένεια καταστρέφεται.

Ἡ ἀπόστασις ἀπὸ τῆς πόλεως μέχρι Βροντάδου εἶναι μιᾶς ὥρας καὶ ἑνὸς τετάρτου. Ὁ ἀὴρ εἶναι ὑγιεινός, διότι τὸ ὑπερκείμενον ὄρος Αἶπος προφυλάττει αὐτὸ ἀπὸ τῶν βορείων ἀνέμων. Τὸ Βροντάδον κατοικεῖται ὑπὸ χιλίων περίπου οἰκογενειῶν, ὧν αἱ τριακόσιαι εἶναι εὔποροι. Ἀλλ' ἡ κακὴ κατάστασις τῶν ὁδῶν, ἡ μάστιξ αὕτη τῆς Χίου, παρακωλύει τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ πολιτισμοῦ· τοῦτο ὅμως δὲν παρενοχλεῖ πολὺ τοὺς ναυτικούς, οἵτινες κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἔτους ἀπόντες δὲν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἴδωσι τὰς γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας των προσελκυομένας ὑπὸ τῶν ἐλευθέρων τῆς Εὐρώπης ἠθῶν. Τὰς γυναῖκας τῶν ναυτῶν ἐπασχολεῖ ἡ οἰκιακὴ οἰκονομία, ἡ κτηνοτροφία καὶ ἡ συλλογὴ τῶν ἐλαιῶν. Ἡ ἄφιξις τοῦ συζύγου εἶναι δι' αὐτὰς ἡμέρα ἑορτάσιμος, διακόπτουσα τὸν μονότονον ἐν Βροντάδῳ βίον τῶν οἰκογενειῶν. Τὸ Βροντάδον ἔχει τρία μὲν σχολεῖα ἀρρένων καὶ τρία θηλέων. Ἕκαστος ὁπωσοῦν εὔπορος κάτοικος ἔχει τὴν ἰδίαν αὐτοῦ οἰκίαν, τὸν ἀγρόν του καὶ τὸ ζῶόν του, ἡμίονον ἢ ὄνον. Ἡ κατασκευὴ ἁμαξιτῆς ὁδοῦ μεταξὺ Βροντάδου καὶ τῆς πόλεως θὰ ἦτο πρᾶγμα εὔκολον, διότι ἡ χώρα ἐπίπεδος οὖσα οὐδὲν θὰ παρεῖχε πρόσκομμα. Αἱ παρὰ τὸ Βροντάδον πηγαὶ ὕδατος εἶναι τὸ θέρος σχεδὸν ξηραί· πρὸς βορρᾶν τῆς κωμοπόλεως ὑπάρχει ἡ βρύσις τοῦ Πασᾶ· ἐκεῖ δὲ πλησίον εἶναι καὶ τὸ ὕδωρ τοῦ Ῥαχτῆ λίαν κατάλληλον διὰ τὴν πέψιν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

*) Οὐχὶ πλεῖον τῶν Γερμανῶν καὶ τῶν Ἄγγλων, παρ' οἷς ἀκμάζει δὰ ἡ παιδεία.

*) Κατεστράφη καὶ οὗτος ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ.

*) Ὅρα τὴν εἰκόνα.

ΟΛΙΓΑ ΤΙΝΑ
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΕΛΛΗΣΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ.

ΕΝ τῇ ἱστορίᾳ τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν παρὰ τοῖς ἡμετέροις προγόνοις βιβλιοθηκῶν προεξάρχουσι κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν αἱ ἑπόμεναι βιβλιοθῆκαι. Ὡς πρώτη βιβλιοθήκη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἀναφέρεται ἡ τοῦ γνωστοῦ τῶν Ἀθηνῶν τυράννου Πεισιστράτου 571—527 π. Χ. ὅστις πρὸς τοῖς ἄλλοις σοφοῖς ἔργοις ἐνήργησε διὰ τεσσάρων ποιητῶν, ὧν προεξῆρχεν ὁ Ἀθηναῖος Ὀρφικὸς Ὀνομάκριτος, καὶ τὴν περισυναγωγὴν καὶ κατάταξιν τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν, ἀφοῦ προηγουμένως διὰ τοῦ σοφοῦ τῶν Ἀθηνῶν νομοθέτου Σόλωνος εἶχε παρακωλυθῆ ὁ διαμελισμὸς καὶ ἡ νόθευσις τῆς γνησίας Ὁμηρικῆς ποιήσεως διὰ τῆς ἐξ ὑποβολῆς τουτέστιν ἐπὶ τῇ βάσει ἑνὸς ὡρισμένου καὶ γεγραμμένου κειμένου ἐκ μέρους τῶν ῥαψῳδῶν ἀπαγγελίας.

Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη τοῦ Πεισιστράτου, ἧς τινος τὸν ἀκριβῆ πλουτισμὸν ἀγνοοῦμεν, μετεφέρθη κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Περσῶν εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀλλὰ βραδύτερον ἐδωρήθη καὶ πάλιν εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ Σελεύκου Νικάνορος, ὅπερ ὑπενθυμίζει ὑμῖν ὅμοιον γεγονὸς ἀφορῶν τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς Ἀθήνας ἀποστολὴν τοῦ καλλιτεχνικοῦ συμπλέγματος τῶν τυραννοκτόνων Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος, τοῦ ἁρπαγέντος μετ' ἄλλων θησαυρῶν τῆς ἀρχαίας τέχνης ὑπὸ τοῦ Ξέρξου.

Ταύτῃ ἕπεται χρονολογικῶς ἡ βιβλιοθήκη τοῦ φιλομούσου τῆς Σάμου τυράννου Πολυκράτους (562—522 π. Χ.), ὅστις ἐν τῇ λαμπρᾷ καὶ ἐκ τοῦ πλούτου ἀπαστραπτούσῃ αὐλῇ εἶχε προσκαλέσει τὸν Ἀνακρέοντα καὶ ἄλλους ἱεροφάντας τῶν Μουσῶν καὶ τῆς τέχνης. Τὸ οἰκτρὸν αὐτοῦ τέλος θὰ ἔλαβεν ἴσως καὶ ἡ πλουσία αὐτοῦ συλλογὴ ἐκλεκτῶν συγγραμμάτων, ἧς τινος ἀκριβῶς ἀγνοοῦμεν τὴν τύχην.

Τρίτη ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν βιβλιοθηκῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν ἔρχεται ἡ βιβλιοθήκη τοῦ τρίτου μεγάλου ἡμῶν τραγικοῦ Εὐριπίδου τοῦθ' ὅπερ ἐπιβεβαιοῖ ἴσως καὶ τὴν ἀπομόνωσιν τοῦ ποιητοῦ καὶ τὴν ἀποκλειστικὴν ἐν ταῖς ἐπιστήμαις ἐνασχόλησιν ὡς καὶ τὸν μισόγελων καὶ σκυθρωπὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα. Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει τὴν δυσκολίαν μεθ' ἧς ἦν τὸ πάλαι συνδεδεμένος ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν ἀρχετύπων, ἕνεκα τῆς ἀγνοίας τῆς θείας τοῦ Γουττεμβέργου τέχνης κατανοοῦμεν ἔτι μᾶλλον τὴν διπλῆν πνευματικήν τε καὶ ὑλικὴν ἀξίαν τῶν πρώτων τούτων συλλογῶν. Ἐντεῦθεν εὐκόλως ἐννοεῖται ὅτι μόνον ἐπίσημοι ἡγεμόνες καὶ πλούσιοι ἰδιῶται ἦσαν εἰς τὴν εὐάρεστον θέσιν νὰ ἔχωσι σημαντικὰς συλλογὰς βιβλίων, αἵτινες φυσικῷ τῷ λόγῳ οὐδόλως δύνανται νὰ συγκριθῶσι πρὸς τὰς μετὰ ταῦτα κατὰ τοὺς Μακεδονικοὺς ἰδίᾳ χρόνους ὑπὸ τῶν Ἀτταλιδῶν καὶ Πτολεμαίων συγκροτηθείσας καὶ ὑπὸ εἰδικῶν προσώπων ἐπιστημονικῶς ταξινομηθείσας βιβλιοθήκας, περὶ ὧν ἔσται ἡμῖν κατωτέρω ὁ λόγος. Ὁ Εὐριπίδης δὲν εἶχε μεγάλην ἢ ἔκτακτον περιουσίαν, ἀλλ' ἐκέκτητο ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ δούλου αὐτοῦ Κηφισοφῶντος*) ἀληθῆ θησαυρόν. Ἐπειδὴ οὗτος ἐπειργάζετο δι' αὐτὸν ἀπόγραφα ἤτοι ἀντίγραφα τῶν σημαντικωτέρων φιλολογικῶν ἔργων καὶ ἐντεῦθεν ἴσως ὁρμηθεὶς ὁ Ἀριστοφάνης, διακωμῳδῶν τὸν Εὐριπίδην, διέβαλεν αὐτὸν ὡς ἔχοντα συνεργάτην εἰς τὰ πνευματικὰ αὐτοῦ προϊόντα τὸν δοῦλον αὐτοῦ Κηφισοφῶντα. Ἡ χρῆσις αὕτη τῶν ἐγγραμμάτων δούλων δὲν ἦτο γενικὴ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Εὐριπίδου, βραδύτερον ὅμως μετὰ τοὺς ἐμφυλίους μεταξὺ Ἑλλήνων πολέμους ἔλαβε μεγαλειτέρας διαστάσεις. Καὶ ὁ Φαίδων, οὗτινος τὸ ὄνομα φέρει ὁ γνωστὸς περὶ Ἀθανασίας τῆς ψυχῆς τοῦ Πλάτωνος διάλογος, περιέπεσεν ἐν τῇ νεανικῇ αὐτοῦ ἡλικίᾳ εἰς δουλείαν καὶ ἐχρησιμοποιήθη εἰς βαναυσοτέρας ἐργασίας μέχρις οὗ γνωρισθεὶς μετὰ τοῦ Σωκράτους ἠλευθερώθη τῇ προτροπῇ αὐτοῦ διὰ λύτρων τῶν φίλων. Ὅτι ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Εὐριπίδου περιελάμβανε τὰ ἔργα ὅλων ἢ τῶν πλείστων τοὐλάχιστον τῶν συγχρόνων καὶ παλαιῶν ποιητῶν συμπεραίνεται ἐκ διαφόρων ὑπαινιγμῶν ἐν ταῖς κωμῳδίαις τοῦ Ἀριστοφάνους, ἀλλὰ βεβαίως θὰ περιεῖχεν αὕτη καὶ ἄλλην ποικίλην καὶ σοφὴν ὕλην καὶ πρὸ πάντων τὰ ἔργα τοῦ προσφιλοῦς αὐτῷ Ἀναξαγόρου ὡς καὶ τῶν ἄλλων συγχρόνων καὶ ἀρχαίων φιλοσόφων.

Ἐν τῇ ἀπαριθμήσει ταύτῃ τῶν ἀρχαίων βιβλιοθηκῶν ὡς τετάρτην δυνάμεθα ν' ἀναφέρωμεν τὴν τοῦ ἐπωνύμου ἐν Ἀθήναις ἄρχοντος Εὐκλείδου, ἐπὶ τῆς ἀρχοντίας τοῦ ὁποίου συμπιπτούσης πρὸς τὸ δεύτερον ἔτος τῆς 94ης Ὀλυμπιάδος, ἤτοι τὸ 403 π. Χ, εἰσήχθη τὸ ἐξ εἴκοσι καὶ τεσσάρων στοιχείων πλῆρες Ἰωνικὸν ἀλφάβητον ἀντὶ τῆς παλαιᾶς Ἀττικῆς γραφῆς. Πλείονα περὶ τῆς Εὐκλειδίου βιβλιοθήκης ἀτυχῶς ἀγνοοῦμεν. Ἐνταῦθα δυνάμεθα καταλλήλως νὰ ὀνομάσωμεν καὶ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Εὐθυδήμου, νέου τινὸς καὶ πλουσίου Ἀθηναίου, καθὼς μανθάνομεν ἐκ τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Ξενοφῶντος. Βιβλ. Δ. κεφ. 2ον. Σύγχρονος τοῦ Σωκράτους ὤν, ἐκέκτητο οὐ μόνον πάντα τοῦ Ὁμήρου τὰ ἔπη καὶ τῶν ἄλλων εὐδοκιμωτάτων ποιητῶν καὶ σοφιστῶν τὰ ἔργα, ἀλλὰ καὶ ἰατρικὰ συγγράμματα προσέτι καὶ ἐνόμιζεν ὅτι διὰ τῆς ἁπλῆς μόνον αὐτῶν κτήσεως ἠδύνατο μεταξὺ τῶν σοφῶν νὰ συγκαταριθμῆται, ἀλλ' ἀπηλλάχθη τῆς ψευδοῦς ταύτης δόξης ὑπὸ τοῦ Σωκράτους καὶ ἐτράπη μετὰ ζήλου πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἀληθοῦς σοφίας. Καὶ ὁ μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος καὶ Ἰσοκράτους Κλέαρχος, ὁ τῆς ἐν Πόντῳ Ἡρακλείας τύραννος, ἐκέκτητο σημαντικὴν κατὰ τοὺς χρόνους αὐτοὺς συλλογὴν βιβλίων, τοῦθ' ὅπερ ὅμως, ὡς καὶ ἡ τετραετὴς αὐτοῦ μαθητεία παρὰ τῷ θείῳ Πλάτωνι καὶ τῷ ἠπίῳ καὶ χρηστῷ Ἰσοκράτει δὲν ἐκώλυσεν αὐτὸν νὰ ἦνε εἷς τῶν ὠμῶν τυράννων καὶ νὰ ὑποστῇ τὴν κοινὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τῶν ὁμοίων αὐτῷ τύχην πεσὼν μετὰ ἑνδεκαετῆ τυραννίαν ὑπὸ δολοφόνου χειρός. Ἀλλ' ἡ πρώτη συστηματικὴ καὶ ἐπιστημονικῶς διατεταγμένη βιβλιοθήκη ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἦν ἡ τοῦ φιλοσόφου Ἀριστοτέλους*), τοῦ μεγάλου τούτου καὶ ἐν αὐτῷ πάσας τὰς γνώσεις τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου περιλαβόντος νοός, τοῦ πολυγραφωτάτου συγγραφέως οὗτινος καὶ μόνα τὰ ὑπ' αὐτοῦ συγγράμματα ἠδύναντο νὰ ἀποτελέσωσιν ὁλόκληρον βιβλιοθήκην, ἅτε δὴ ἀνερχόμενα κατὰ τὰς εἰδήσεις τῶν ἀρχαίων εἰς τεσσαράκοντα καὶ τέσσαρας μυριάδας γραμμὰς ἢ στίχους, ἤτοι χίλια διάφορα συγγράμματα ἐν τετρακοσίοις βιβλίοις. Ὑπὸ τῆς ἐκτάκτου ἐπιμελείας καὶ τοῦ ζήλου ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς ἐλευθεριότητος καὶ μεγαλοδωρίας ἀφ' ἑτέρου τοῦ κοσμοκράτορος αὐτοῦ μαθητοῦ τραφεῖσα ἡ βιβλιοθήκη τοῦ φιλοσόφου ἐγένετο ἡ βάσις καὶ ὁ πρόδρομος τῆς μετ' ὀλίγον ὀνομασθησομένης τῶν Πτολεμαίων βιβλιοθήκης καὶ ἡ πλουσιωτέρα τῶν ἑαυτῆς συγχρόνων. Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ὁ Ἀριστοτέλης κατὰ τὸν Στράβωνα (Βιβλ. ΙΓ'. κεφ. 54), καὶ τὸν Πλούταρχον (ἐν βίῳ Σύλλα κεφ. ΚΕ) κατέλιπε τὴν διάσημον αὐτοῦ βιβλιοθήκην τῷ διαδόχῳ αὐτοῦ ἐν τῇ σχολῇ Θεοφράστῳ, ὅστις πάλιν κατέλιπε ταύτην μετὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ συλλογῆς τῷ ἐκ Σκήψεως τῆς Τρῳάδος μαθητῇ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους Νηλεῖ, περιπατητικῷ φιλοσόφῳ, ἀπὸ δὲ τούτου περιῆλθεν εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ, ἀγροίκους καὶ ἰδιώτας ἀνθρώπους. οἵτινες δὲν ἐγνώριζον τὴν ἀξίαν τοῦ εἰς χεῖρας αὐτῶν θησαυροῦ· διὸ καὶ κατ' ἀρχὰς ὀλίγον περιεποιοῦντο, εἶτα δὲ φοβηθέντες τὴν φιλόβιβλον σπουδὴν τῶν Ἀτταλιδῶν ἔθαψαν αὐτὴν ἐν τῇ γῇ. Μετὰ καιρὸν δὲ ἀφ' οὗ ὑπὸ τῆς νοτίας καὶ τῶν σητῶν τὰ πλεῖστα τῶν βιβλίων ἔπαθον ἀνεπανόρθωτον βλάβην, οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν ἐπώλησαν αὐτὴν ἀντὶ πολλῶν ἀργυρίων εἰς Ἀπελλικῶντά τινα Τήϊον, ὅστις κατὰ τὴν φράσιν τοῦ Στράβωνος "ἦν φιλόβιβλος μᾶλλον ἢ φιλόσοφος· διὸ καὶ ζητῶν ἐπανόρθωσιν τῶν διαβρωμάτων εἰς ἀντίγραφα καινὰ μετήνεγκε τὴν γραφὴν ἀναπληρῶν οὐκ εὖ, καὶ ἐξέδωκεν ἁμαρτάδων πλήρη τὰ βιβλία." Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀπελλικῶντος ὁ Σύλλας, κυριεύσας τὰς Ἀθήνας, ὁμοῦ μετ' ἄλλων θησαυρῶν ἔφερεν εἰς Ῥώμην καὶ τὴν περίφημον ταύτην βιβλιοθήκην, ἔνθα ὁ γραμματικὸς Τυραννίων, φιλαριστοτέλης ὤν, κατέταξε τὰ ἐν αὐτῇ συγγράμματα, ἐξ ὧν οἱ Ῥωμαῖοι βιβλιοπῶλαι ἔλαβον ἀντίγραφα. Καὶ ταῦτα μὲν κατὰ τὸν Πλούταρχον καὶ τὸν Στράβωνα ἐν τοῖς προμνησθεῖσι χωρίοις.

Κατὰ τὸν Ἀθήναιον, ὅμως ὁ Νηλεὺς ἐπώλησε τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Σταγειρίτου τῷ βασιλεῖ Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ, ὅστις ὡς γνωστὸν ἐφρόντισε περὶ τῆς καλλιτεχνικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς διακοσμήσεως τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ἐπλούτισε τὴν ἐν Βρουχείῳ βιβλιοθήκην, ἥτις περιελάμβανε 400,000 συμμιγῆ ἔργα ἤτοι 90,000 τόμους ἢ μᾶλλον κυλίνδρους, διότι κυλινδρικὸν τότε τὰ βιβλία ἔφερον σχῆμα. Ἐνταῦθα οἱ ἐν τῷ Μουσείῳ σίτησιν ἔχοντες σοφοὶ γραμματικοὶ καὶ ἰδίᾳ ὁ Ζηνόδοτος, ὁ Καλλίμαχος, ὁ Ἐρατοσθένης, ὁ Ἀριστοφάνης, ὁ Ἀπολλώνιος ὁ Βυζάντιος καὶ ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Καλλίστρατος, πρὸ πάντων δὲ ὁ ἐκ Σαμοθράκης Ἀρίσταρχος ἐνησχολήθησαν πρὸς ἐπιστημονικὴν κατάταξιν καὶ ταξινόμησιν τῆς ἁπανταχόθεν τῆς Ἑλλάδος κομισθείσης καὶ ἀποθησαυρισθείσης ποικίλης καὶ σπουδαίας ὕλης. Ἀλλ' οἱ σοφοὶ οὗτοι ἄνδρες ἐν τῷ εὐτυχεῖ τούτῳ καὶ ἀνθηρῷ τοῦ Ἑλληνισμοῦ κέντρῳ ἀνέπτυξαν μεγάλην δραστηριότητα οὐ μόνον πρὸς διακόσμησιν καὶ ταξινόμησιν τῶν ἀνὰ χεῖρας αὐτῶν πολυτίμων θησαυρῶν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν διεφθαρμένων ἢ νενοθευμένων κειμένων διὰ τῆς ἀθετήσεως τῶν μὴ γνησίων καὶ ὑποβολιμαίων ἔργων, πρὸς δὲ εἰς τὴν ἑρμηνείαν καὶ ἐξήγησιν τῶν ἀπηρχαιωμένων καὶ ποιητικῶν λέξεων καὶ τῶν δυσλήπτων πλέον χωρίων. Οὕτω δ' ἐνταῦθα ἐγεννήθη τὸ πρῶτον ἡ Κριτική, ὡς καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ ἱστορικὴ ἔρευνα ἐπὶ τῶν πνευματικῶν θησαυρῶν τοῦ παρελθόντος. Τὸ Ὁμηρικὸν ζήτημα ἐνταῦθα τὸ πρῶτον ἀνεκινήθη διὰ τῆς γνώμης τῶν χωριζόντων. Διότι πρῶτον ἐνταῦθα ὁ Ζήνων καὶ Ἑλλάνικος ἀναφανδὸν διϊσχυρίσθησαν ὅτι ἡ Ἰλιὰς καὶ ἡ Ὀδύσσεια δὲν εἶναι ἔργον ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, τοῦ Ὁμήρου, εἰ καὶ πρὸ δύο ἔτι ἑκατονταετηρίδων, ἐπὶ Σωκράτους ἤδη καὶ Πλάτωνος, οἱ ἐν Ἀθή-

*) Ἐπιθ. Ἀριστοφ.
Ἐν Βατράχοις στίχ. 944—945. "Χυλὸν διδοὺς στωμυλμάτων, ἀπὸ βιβλίων ἀπηθῶν· εἶτ' ἀνέτρεφον μονῳδίαις, Κηφισοφῶντα μιγνύς." Καὶ τὸν ἀρχαῖον Σχολιαστὴν λέγοντα "Ὅτι ἐδόκει δοῦλος ὢν ὁ Κηφισοφῶν συμπονεῖν αὐτῷ, καὶ μάλιστα τὰ μέλη" . . . Καὶ ἐν Ἀχαρν. στίχ. 401 "Δικ. ὦ τρισμακάρι' Εὐριπίδη, ὅθ' ὁ δοῦλος οὑτωσὶ σοφῶς ὑποκρίνεται" παρατηρεῖ ὁ Σχολιαστής· "Διὰ τοῦ δοκοῦντος ἐπαίνου διαβάλλει τὸν Εὐριπίδην".

*) Στραβ. ΙΓ'. 54 "πρῶτος Ἀριστοτέλης ὧν ἴσμεν συναγαγὼν βιβλία καὶ διδάξας τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ βασιλέας βιβλιοθήκης σύνταξιν".

ναις σοφισταὶ ἐλάμβανον ὡς θέματα τῶν αὐτῶν συζητήσεων τὰς μεταξὺ Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας διαφορὰς καὶ ἀντιφάσεις. Γνωστοὶ δ' ἰδίᾳ εἶναι ἐξ ὅλων τῶν προμνησθέντων γραμματικῶν οἱ τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ Ἀριστάρχου μόχθοι πρὸς ἐκκάθαρσιν τῶν γνησίων Ὁμηρικῶν ἀπὸ τῶν μὴ τοιούτων στίχων. Ὁ Ἀρίσταρχος μάλιστα λέγεται ὅτι καὶ διῄρεσε τὰ δύο μεγάλα ἔπη εἰς τὰς εἴκοσι καὶ τέσσαρας ῥαψῳδίας ἐπονομάσας αὐτὰς κατὰ τὰ εἴκοσι καὶ τέσσαρα γράμματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀλφαβήτου. Ἐσημείωσε δὲ πρὸς τούτοις διὰ τοῦ ὀβελοῦ τὰ ἀμφιβόλου γνησιότητος χωρία, καὶ διὰ τῶν ἀστερίσκων τὰς ἐξόχους ἐπὶ καλλονῇ περικοπάς. Τέλος ἐνταῦθα ὑπὸ τῶν προμνησθέντων σοφῶν συνετάχθησαν οἱ γνωστοὶ κανόνες οἱ περιλαμβάνοντες τοὺς δοκίμους καὶ ἐκπρεπεῖς ἐν παντὶ εἴδει τῆς τε ποιήσεως καὶ πεζολογίας ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς. Καὶ ὁ μὲν κανὼν τῆς ἐπικῆς ποιήσεως διελάμβανε τὸν Ὅμηρον, τὸν Ἀσκραῖον Ἡσίοδον, τὸν ἐξ Ἁλικαρνασσοῦ θεῖον τοῦ Ἡροδότου Πανύασιν, τὸν Ἀντίμαχον καὶ τὸν ἐκ Καμείρου τῆς Ῥόδου Πείσανδρον. Ἐν τῷ κανόνι τῶν Ἰαμβογράφων, ὡς ἔξοχοι ἀνεγράφοντο ὁ Ἀρχίλοχος, ὁ Ἱππῶναξ καὶ Σιμωνίδης ὁ Ἀμοργῖνος, ὡς ἐλεγειακοὶ δὲ ὁ Καλλίνικος, ὁ Φιλητᾶς, ὁ Καλλίμαχος καὶ ὁ Μίμνερμος, καὶ ὡς λυρικοὶ ὁ Ἀλκμάν, ὁ Ἀλκαῖος, ἡ Σαπφώ, ὁ Στησίχορος, ὁ Πίνδαρος, ὁ Βακχυλίδης, ὁ Ἴβυκος, ὁ Ἀνακρέων καὶ Σιμωνίδης ὁ Κεῖος. Ἐν δὲ τοῖς τραγικοῖς ὁ Αἰσχύλος, ὁ Σοφοκλῆς, ὁ Εὐριπίδης, ὁ Ἴων καὶ ὁ Ἀχαιός, καὶ ἐν τοῖς κωμικοῖς ὁ Ἐπίχαρμος, ὁ Κρατῖνος, ὁ Εὔπολις, ὁ Ἀριστοφάνης, ὁ Φερεκράτης καὶ ὁ Πλάτων ὁ κωμικὸς (πρὸς διαστολὴν ἀπὸ τοῦ ὁμωνύμου φιλοσόφου) ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ, ὁ Ἀριστοφάντης καὶ ὁ Ἄλεξις ἐν τῇ μέσῃ, καὶ ὁ Μένανδρος, ὁ Φιλιππίδης, ὁ Δίφιλος, ὁ Φιλήμων καὶ ὁ Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ νέᾳ. Ἐν δὲ τῷ πεζῷ λόγῳ ἐν μὲν τῇ Ἱστοριογραφίᾳ ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Θουκυδίδης, ὁ Ξενοφῶν, ὁ Θεόπομπος, ὁ Ἔφορος, ὁ Ἀναξιμένης, ὁ Καλλισθένης, ἐν δὲ τῇ ῥητορικῇ οἱ δέκα ῥήτορες Ἀντιφῶν, Ἀνδοκίδης, Λυσίας, Ἰσοκράτης, Ἰσαῖος, Αἰσχύνης, Λυκοῦργος, Δημοσθένης, Δείναρχος καὶ Ὑπερείδης.

Ἐκτὸς τῆς ἐν τῷ μουσείῳ βιβλιοθήκης ὑπῆρχε καὶ δευτέρα ἐν Ῥακώτιδι τῆς Ἀλεξανδρείας ἢ ἐν τῷ Σεραπείῳ, ἀριθμοῦσα 42,800 κυλίνδρους, ἥτις κατὰ τὴν γνωστὴν πολιορκίαν καὶ ἐκπόρθησιν τῆς Ἀλεξανδρείας ὑπὸ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος (48—47 π. Χ.) ἐγένετο παρανάλωμα τοῦ πυρός, ἀντεκατεστάθη ὅμως ὑπὸ τῆς Κλεοπάτρας δωρησάσης εἰς τὴν πόλιν τῆς Ἀλεξανδρείας τὴν τῆς Περγάμου βιβλιοθήκην*), περιλαμβάνουσαν 200,000 τόμους ἤτοι κυλίνδρους.

Ἀλλὰ καὶ αὕτη ὡς καὶ ἡ ἐν τῷ Μουσείῳ κατεστράφησαν διὰ παντὸς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις· περὶ δὲ τῆς καταστροφῆς αὐτῶν διπλαῖ, ὡς γνωστόν, ὑπάρχουσιν γνῶμαι. Κατὰ τὴν μὲν ἡ ἀνεπανόρθωτος αὕτη ἀπώλεια ἐγένετο κατὰ τοὺς χρόνους Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου ὑπὸ τοῦ φανατισμοῦ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Θεοφίλου, 389 μ. Χρ., κατὰ τὴν δέ, τὸ ἀξιοθρήνητον τοῦτο καὶ λυπηρὸν γεγονὸς ἀποδίδεται εἰς τὸν Ἄραβα Ἀμρόν, στρατηγὸν τοῦ χαλίφου Ὀμὰρ (651).

Ἐν Γαλαζίῳ κατὰ Ἰανουάριον 1885.

Νικόλαος Δόσιος Δ. Φ.

*) Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ Ἀττάλου τοῦ Α'. καὶ ἐπλουτίσθη ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἀτταλιδῶν ἐν Περγάμῳ, ἔνθα ὑπῆρχε δεύτερον πνευματικὸν κέντρον ἀνθαμιλλώμενον πρὸς τὸ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Τῆς ἐνταῦθα βιβλιοθήκης φροντιστὴς ἦν ὁ γραμματικὸς Κράτης ὁ Μαλλώτης, ὅστις, ὡς γνωστόν, ἀνεκάλυψε τὴν περγαμηνήν.

ΕΥΓΕΝΗΣ ΤΗΣ ΚΑΣΜΙΡΗΣ.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙ ΡΙΝΟΣ ΜΕΛΕΤΗ.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

ΑΞΙΟΜΝΗΜΟΝΕΥΤΟΝ παρατήρησιν ἐποιήσατό τις, οὐχὶ ἀναφορικῶς ὡς πρὸς τὸ σχῆμα ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν θέσιν τῆς ῥινός. Ὑπὸ καλλιτεχνικὴν ἔποψιν ὤφειλεν ἡ ῥὶς νὰ εὑρίσκηται καθ' ὅλους τοὺς κανόνας ἀκριβῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ προσώπου, καὶ νὰ σχηματίζῃ ὀρθὴν γωνίαν μετά τινος ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τοῦ ἑτέρου ὀφθαλμοῦ ἀγομένης εὐθείας γραμμῆς. Πραγματικῶς ὅμως ἐν τῇ φύσει οὐδέποτε συμβαίνει τοῦτο. Ἡ ῥὶς ἐκκλίνει εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων μικρόν τι τῆς ὀρθογωνίου θέσεως, τοῦθ' ὅπερ παρέχει συχνὰ εἰς τὰς μορφὰς ἰδιάζουσάν τινα δηκτικὴν ἔκφρασιν. Καὶ δὴ ἀνατόμοι ἰσχυρίζονται ὅτι ὑπάρχουσι φυσικοὶ λόγοι τῆς παρεκκλίσεως ταύτης ἀπὸ τῆς ὀρθογωνίου θέσεως, καὶ ὅτι ὅλως κεντρικὴ καὶ εὐθεῖα τις θέσις τῆς ῥινὸς ἡμῶν θεωρητέα ἀκανόνιστος. Ὁ ἐν Χάλλῃ καθηγητὴς τῆς Ἀνατομίας WELCKER ἐξήτασε τὰς ῥίνας ἐν σχέσει ὡς πρὸς τὴν κατασκευήν των ἐπὶ κρανείων καὶ ἐκμαγείων μεγάλων ἀνδρῶν· εὗρε δ' ὅτι αὗται πολὺ συχνὰ παρουσιάζουσι σημαντικὰς ἀποκλίσεις ἀπὸ τῆς εὐθείας γραμμῆς. Οὕτω π. χ. πρὸς τὰ δεξιὰ διευθυνόμενον ἀκρορρίνιον εἶχον, ὁ αὐτοκράτωρ Νικόλαος, ὁ Κρόμβελλ, ὁ C. M. v. WEBER, ὁ Ταλλεϋράνδ, ὁ Μιραβώ, καὶ ὁ Λουδοβῖκος DEVRIENT. Ὅλως δὲ πρὸς τὰ δεξιὰ ἐκκλίνουσαν ῥῖνα ἔφερεν ὁ μέγας Δοὺξ Κάρολος Αὔγουστος τοῦ Βάϊμαρ, ὁ Δάντης, ὁ Μαρά, ὁ Ῥοβεσπιέρ, ὁ C. G. CARUS, ὁ Βολταῖρος, ὁ Φραγκλῖνος, καὶ ὁ PITT. Πρὸς τ' ἀριστερὰ ἦτο ἐστραμμένον τὸ ἄκρον τῆς ῥινὸς Φριδερίκου τοῦ Μεγάλου, Μενδελσῶνος Βαρθόλδυ, τοῦ Λουθήρου, καὶ τοῦ Λουδοβίκου TIECK. Ὅλως δὲ πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἀπέκκλινεν ἡ ῥὶς τοῦ Φόξ, τοῦ Γουλ. Οὐμβόλδου, τοῦ Κανόβα, τοῦ THORWALDSEN, καὶ τοῦ Λεοπόλδου BUCH. Ὁ Καθηγητὴς WELCKER παραδέχεται ὅτι αἱ πλεῖσται λοξαὶ ῥῖνες, ὡς αἱ λοξαὶ κεφαλαὶ λαῶν τινῶν κοιμωμένων ἐπὶ ξυλοπρέμνων, προέρχονται ἐκ πιέσεως, ἣν ὑφίσταται ἡ ῥὶς ἐν τῇ κατακλίσει ἐπὶ ὡρισμένης πλευρᾶς τοῦ σώματος κατά τε τὴν χονδρώδη καὶ ὀστεώδη αὐτῆς μοῖραν.

Ὡς τελειότατος τύπος εὐγενοῦς καὶ ἀληθῶς ἰδεώδους καλλονῆς θεωρεῖται, ὡς γνωστόν, ἡ Ἑλληνικὴ ῥίς. Τὸ δ' ἰδιάζον τῆς Ἑλληνικῆς ῥινὸς συνίσταται εἰς τοῦτο ὅτι ἄνευ ἐπαισθητῆς ἐπικαμπῆς ἐκτείνεται ἐκ τοῦ μετώπου κατ' εὐθεῖαν γραμμήν, καὶ διατηρεῖ πρός τε τοῦτο, τὸ στόμα, καὶ τὴν γένυν, ἀκριβεστάτην ἁρμονικὴν ἀναλογίαν. Συνήθως σχηματίζει ἀμβλυτάτην γωνίαν μετὰ τῆς τοῦ μετώπου γραμμῆς. Τοιαύτη εἶναι ἡ ῥὶς τῆς Ἀρτέμιδος, τῆς Ἀφροδίτης τῆς Μήλου, τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Βελβεδέρε, καὶ ἐν γένει τῶν Ἑλλήνων θεῶν. Εἶναι ἡ κλασσικὴ ῥίς. Ἔστιν ὅτε ἐξαφανίζεται ἡ προσωπικὴ γωνία σχεδὸν καθ' ὁλοκληρίαν, καὶ ἡ ῥινικὴ γραμμὴ γίνεται σχεδὸν κάθετος, ὡς εἰς τὸ ἐκμαγεῖον τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Ὁ τύπος οὗτος μόλις εὑρίσκεται ἐν τῇ φύσει. Ἐκφράζει δ' ἀναμφιβόλως τὴν ἀπόλυτον ὑπεροχὴν τοῦ μετώπου ὡς πρὸς τὸ πρόσωπον, τῆς διαγνώσεως ὡς πρὸς τὴν βούλησιν. Εἶναι ἡ ἰδεώδης ῥὶς par excellence, ἡ "θεία ῥίς".

Ἡ γνησία κλασικὴ ῥὶς τὴν σήμερον εἶναι σπανία· οὐχ ἧττον ἀπαντᾷ ἐνίοτε εἰς ἄτομα διαφόρων Εὐρωπαϊκῶν ἐθνικοτήτων. Περίεργον δ' εἶναι τοῦτο, ὅτι ἡ ῥὶς αὕτη οὐδένα ἰδιαίτερον τύπον ἐπιχαράσσει εἰς τοὺς ἔχοντας αὐτήν, ἐπειδὴ ἐλλείπει ἐκ τῆς μορφῆς των ἡ πνευματώδης ἔκφρασις, ἣν οἱ Ἕλληνες εἶχον τὴν ἱκανότητα νὰ περιάπτωσιν εἰς τὰς θεότητάς των. Πολλαὶ ἐκ τῶν μορφῶν τούτων συνδέουσι μετὰ τῆς εὐθείας ῥινὸς ἐλαχίστην νοήμονα ἔκφρασιν, καὶ θεωροῦνται, οὐχὶ τόσον εὐγενῶς, βλακώδεις.

Ἡ Ῥωμαϊκὴ ῥίς, ὡς καὶ ὁ Ῥωμαϊκὸς λαός, ἐκπροσωπεῖ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν δραστηριότητα· προεξέχει ἐπὶ μᾶλλον, εἶναι μεγαλειτέρα, καὶ ἔλασσων τῆς Ἑλληνικῆς λεπτοφυῶς πεπλασμένη· ἐλλείπει ἡ λεπτότης τῆς ὁμιλεύσεως ἥτις χα-

ρακτηρίζει τὴν Ἑλληνικήν, καὶ ἀντὶ τῆς εὐθείας τομῆς ἔχει κυματοειδὲς καὶ ἀκανόνιστον σχῆμα. Ὅσῳ περισσοτέραν ἰσχὺν ἐκφράζει ἡ Ῥωμαϊκὴ ῥίς, τόσῳ ὀλιγώτερον ἐπίχαρις εἶναι· οἱ δ' ἔχοντες ταύτην εἰσὶν ὡς οἱ ἀρχαῖοι κοσμοκράτορες, τραχεῖς, ἀλαζόνες καὶ ὑπερόπται.

Ἕτερος τύπος ῥινὸς εἰς ἄκρον χαρακτηριστικὸς καὶ ἐπιβάλλων, εἶναι ἡ ἀνατολικὴ ῥίς, ἣν ἐξεικονίζουσι τὰ ἀσσυριακὰ ἀνάγλυφα, καὶ ἣν εὑρίσκομεν εἰσέτι καὶ σήμερον ἀείποτε εἰς τοὺς Ἄραβας καὶ Ἰσραηλίτας, καίτοι δὲν εἶναι ὅλως ξένη καὶ εἰς τοὺς Εὐρωπαϊκοὺς λαούς.

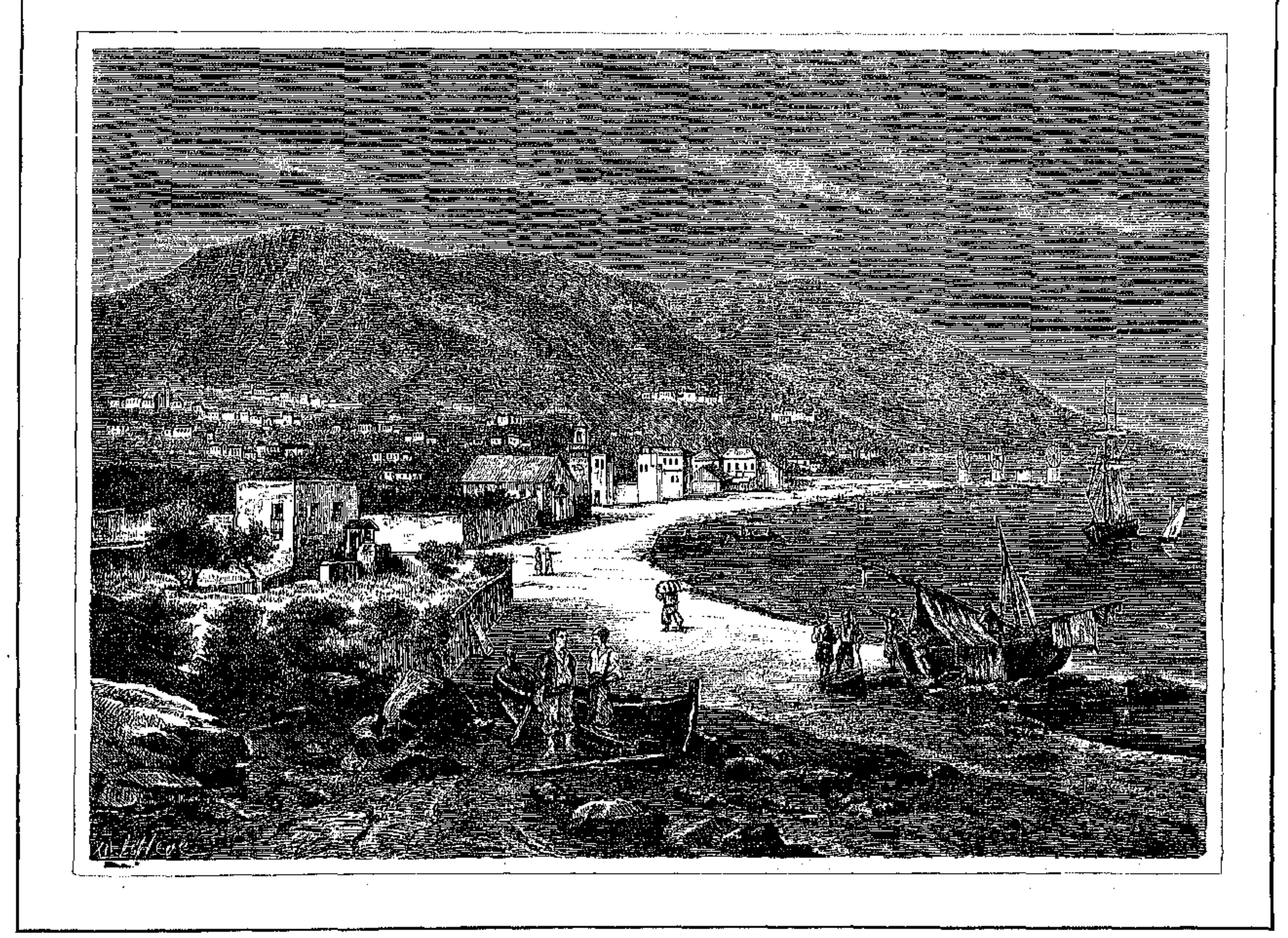

Η ΝΗΣΟΣ ΧΙΟΣ (τὸ Βροντάδον).

Ὑπάρχουσι μάλιστα ἱστορικὰ πρόσωπα ὧν ἡ ῥὶς εἶναι λίαν χαρακτηριστική. Τοιαύτην ῥῖνα εἶχε π. χ. ὁ Δοὺξ τοῦ Βέλλιγκτων.

Κοίλη ἢ σιμὴ ῥὶς (ἀνάσιμος), δὲν δηλοῖ αὐτόχρημα τὴν κακεντρέχειαν, εἰ καὶ ἔτι ὀλιγώτερον τοὐναντίον, βεβαίως ὅμως εἶναι ἀσφαλὲς σημεῖον ἐμπαθοῦς χαρακτῆρος. Ὡς ἀνήκουσαι εἰς ταύτην πνευματικαὶ ἰδιότητες θεωροῦνται, ἑτοιμόλογος δηκτικὴ εὐφυΐα, καὶ γενικὴ πρὸς σάτυραν κλίσις. Εἰς τὴν γυναῖκα λέγεται ὅτι ὑποδηλοῖ τὸ φίλερι, εἰς τὸν ἄνδρα τὴν ἀκολασίαν καὶ τὸ ὀξύροπον, εἰς δὲ τοὺς γέροντας τὴν πολυπραγμοσύνην. Ἐκ τῶν γνωστῶν ἀνδρῶν τῶν νεωτέρων χρόνων ὁ DANIEL D'CONNELL εἶχε σχεδὸν τοιούτου σχήματος ῥῖνα, μεταξὺ δὲ τῶν ἀρχαίων ὁ Θερσίτης, ὁ Ἕλλην φιλεριστής, ὅστις δὲν διέπρεπεν ὡς φιλαλήθης. Ῥὶς μικρὰ ἀνασεσιμωμένη μετὰ μικρῶν ὀφθαλμῶν καὶ προεχουσῶν ὀφρύων, διακρίνει τὸν ἐχθρικὸν καὶ δικορράφον ἄνθρωπον.

Πλατεῖα καὶ πεπλατισμένη ῥὶς καταγγέλλει ἐνίοτε ἀδυναμίαν, ἐὰν ἡ ἀποπλάτυνσις δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα συμπτώματός τινος ἢ νόσου. Τὸ σχῆμα τοῦτο τῆς ῥινὸς τόσον ἀπεχθὲς παρ' ἡμῖν, μεταξὺ τῶν Ὀττεντόττων θεωρεῖται ὡς ἰδιαιτέρα καλλονή, καὶ δὴ μεταχειρίζονται τεχνητὰ μέσα πρὸς παραγωγὴν τῆς δυσμορφίας ταύτης. Ῥὶς εὐθυτενὴς ἰσχυρῶς προεξέχουσα καὶ μικρὸν ἀποτόμως ἀπισχναινομένη μετὰ λιποσάρκων ῥάχεων, εἶναι συνήθως ἀψευδέστατον διαγνωστικὸν σημεῖον τῆς δραστηριότητος καὶ τῆς ἀποφασιστικότητος, ἐνῷ παχεῖα καὶ σαρκώδης δεικνύει ἰσχυρογνωμοσύνην καὶ ἀβελτηρίαν, μάλιστα δ' ὁπόταν πλησιάζει πρὸς τὴν ὄψιν ῥάμφους κόρακος. Ἡ Ἐλισάβετ, ἡ πνευματώδης βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας, ἦτο πεπροικισμένη ὑπὸ τῆς φύσεως τόσον διὰ μεγάλου πνεύματος ὅσον καὶ διὰ μεγάλης ῥινός, παρεχούσης αὐτῇ ἐν τῇ κενοδοξίᾳ της οὐχὶ ὀλίγας ἐνοχλήσεις. Διατηρεῖται εἰσέτι ἐν Λονδίνῳ κοινοποίησίς τις γραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀρχιγραμματέως αὐτῆς κατὰ τὸ ἔτος 1563, ἐν ᾗ "ἀπαγορεύεται εἰς πάντας ν' ἀπεικονίζωσιν ἢ νὰ γλύφωσι τὸ ἄτομον ἢ καὶ μόνην τὴν μορφὴν τῆς Βασιλίσσης ἄλλως ἢ κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῆς τελειοτάτης φυσικῆς καλλονῆς, ἐπειδὴ ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης παρετήρησεν ὅτι πλεῖστοι τῶν Αὐτῆς ὑπηκόων δυσηρεστήθησαν διὰ τὴν προξενηθεῖσαν παραμόρφωσιν, θεωρήσαντες ταύτην ὡς μεγάλην προσβολήν." Ἡ δῆθεν αὕτη παραμόρφωσις οὐδὲν ἕτερον ἦτο ἢ πιστὴ ἀπεικόνισις τῆς ῥινὸς τῆς Μεγαλειότητός της, ἣν δὲν ἐπίστευε, καὶ δι' ὅπερ ἐπεθύμει ὅπως ἡ ῥὶς αὐτῆς εἰς τὰς εἰκόνας ἀπεικονίζηται μικροτέρα. Ὁ Καῖσαρ εἶχε τὴν ῥῖνα ἐλαφρῶς καμπύλην κατερχομένην ἐπιχαρίτως πρὸς τὸ στόμα. Ἑρρῖκος ὁ Δ'. καὶ Ναπολέων ὁ Α'. ἐδείκνυον παρόμοια ἀρχέτυπα. Ὁ Αὐτοκράτωρ Ῥουδόλφος τοῦ Ἀψβούργου εἶχε παραδόξως μεγάλην ῥῖνα, καὶ ἐνίοτε ἕνεκα ταύτης ἐσκώπτετο. Τὸ σχῆμα τῆς ῥινὸς τοῦ Σίλλερ εἶναι γνωστόν. Δὲν εἶναι δὲ γνωστὸν ἐὰν ὁ KLOPSTOK, GELLERT, BEAUMARCHAIS, BLUMAUER, CALDERON καὶ GOZZI, ἦσαν πεπροικισμένοι δι' ὁμοίας πρὸς τὴν τοῦ Σίλλερ. Ἐν γένει δ' ἀξιοπαρατήρητον γεγονὸς εἶναι, ὅτι σχεδὸν ὅλοι οἱ ἔξοχοι ἱστορικοὶ ἄνδρες διακρίνονται διὰ λίαν ἐξεχούσης ῥινός, δηλούσης σθένος καὶ ἐνέργειαν.

Ὅσῳ εὐρωστότερον ἡ ῥὶς προεξέχει ἐπὶ τοῦ προσώπου, καὶ ὅσῳ μᾶλλον αὕτη κολποῦται εἰς τὴν ῥίζαν, καὶ ἀποτομώτερον δεικνύει καταπίπτουσαν τὴν κατατομὴν αὐτῆς, τοσοῦτον ἐμπαθέστερος καὶ ἐνεργητικώτερος καθίσταται ὁ χαρακτὴρ τῆς φυσιογνωμίας, τοσοῦτον μᾶλλον ἀπομακρύνεται ἐκ τῆς ἐκφράσεως τοῦ ἰδανικοῦ ὕψους καὶ τῆς ἠρεμίας. Ἡρωϊκὴ δραστηριότης, βίαιος ἰδιοσυγκρασία, ἰσχυρὰ θέλησις ἀπεικονίζονται ἐν τῷ τύπῳ τῆς ῥωμαϊκῆς ῥινός. Τοὐντεῦθεν εἰς ἡρωϊκὴν καλλονὴν ἁρμόζει κάλλιον αὕτη ἢ ἡ ἰδανικὴ τῆς Ἑλληνικῆς ῥινὸς τομή. Ὅσῳ μικροτέρα καὶ σύμμετρος εἶναι ἡ ῥίς, τόσῳ μᾶλλον παρέχει αὕτη εἰς τὸ πρόσωπον τὴν ἔκφρασιν τῆς χάριτος καὶ τῆς συννοίας. Ῥὶς μικρὰ καὶ μικρόν τι ἀμβλεῖα, καταδεικνύει μειδιῶσαν πανουργίαν καὶ φαιδρὰν πονηρίαν. Ἐρασμιώταται εἰσὶν αἱ μικραὶ

ἐκεῖναι ῥίνες αἱ δεικνύουσαι ὑπέρμετρον εὐφυΐαν, αὗτενες ὑπὸ ἀνεπαίσθητόν τινα κυρτότητα τῆς ῥάχεως καὶ ἀσθενῶς καμπτόμεναι, προσηγίζουσιν ἐπὶ τοῦ ἄνω χείλους, καὶ δίδουσιν εἰς τὸ πρόσωπον τὴν ἐκφρασιν φαιδροτάτης ἁπλότητος. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἄκρων τῆς ῥινός, ὀπὴ, ἀφ' ἑνὸς μὲν τοῦ ἡρωϊκοῦ ἀφ' ἑτέρου δὲ τοῦ ἀφελοῦς εὑρίσκεται ἀπειράριθμος σειρὰ μᾶλλον ἢ ἧττον κακοσχήμων κοινῶν ῥινῶν, ἐν τοῖς πολλαπλῶς παραλλάσσουσι σχήμασι τῶν ὁποίων εὑρίσκεται ἐκδεδηλωμένον διὰ τὸν φυσιογνώμονα ποικίλον μῖγμα πλεονεκτημάτων καὶ ἐλαττωμάτων, ἐξ ὧν σύγκειται ὁ κατὰ μέσον ὅρον ἄνθρωπος.

Μὴ λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει ὅτι ἄνω τοῦ ἐν λόγῳ σπουδαίου ὀργάνου ἡ ἀνθρώπινος φυσὶ θὰ ἐλάμβανεν ὅλως ἀλλοίαν ποιότητα, ἀναφέρομεν μόνον ὅτι οἱ ἡμέτεροι ῥινολόγοι διῃρίσθησαν, ὅτι ἡ ῥὶς εἶναι ἀψευδέστατον διαγνωστικὸν σημεῖον τοῦ ἀνθρωπίνου χαρακτῆρος. Τὰ ἐπίλοιπα μέρη τοῦ προσώπου — ὡς λέγουσιν οὗτοι — εὑρίσκονται τρόπον τινὰ ὑπὸ τὴν ἐξέλεγξιν τῆς βουλήσεως. Τὰ χείλη δυνάμεθα νὰ συνθλίψωμεν, τοὺς μῦς τοῦ στόματος νὰ ἐμποδίζωμεν ἢ ν' ἀφίνωμεν ἢ ν' ἀνοίγωμεν, τὰ πάντα κατ' ἀρέσκειαν. Ἐὰν ῥὶς ὄμως ἔχει ὅλως ἰδιάζουσαν σταθερὰν ἔκφρασιν, ἣν ἡ θέλησις δὲν δύναται νὰ τροποποιήσῃ. — εἶναι ὁ σταθερὸς δείκτης ἐπὶ τοῦ ἡλιοτροπίου τοῦ προσώπου. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο τῆς ῥινικῆς ἀκινησίας δυνάμεθα ἀλλως τε "τὴν ῥίναν περιφρονητικῶς νὰ συστείλωμεν." Εἶναι γνωστὸν ὅτι εὑρίσκονται οὐχὶ σπανίως ἄνθρωποι ἔχοντες τὴν δεξιότητα αὐθαιρέτου χειρισμοῦ τῶν μυῶν τῆς ῥινός, νὰ κινῶσι ταύτην ὁριζοντίως δεξιὰ ἢ ἀριστερά, πρὸς τὰ ἄνω ἢ κατὰ μῆκος, καὶ ἐν γένει νὰ δίδωσι κατ' ἀρέσκειαν πᾶσαν διεύθυνσιν.

Ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς σπουδαιότητος καὶ τῆς ἐπιροπῆς τῆς ῥινός, οὐδεμίαν πρέπει νὰ προξενῇ ἐντύπωσιν ἐὰν αὕτη ἦναι τὸ ἀντικείμενον πολλαπλῶν λογομαχιῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν. Πολλὰ ἐγράφησαν περὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος τούτου θέματος, ἔπαινοι καὶ ὕβρεις διὰ τὸ τιμᾶσθαι τοῦτο τοῦ προσώπου κατηγαλώθησαν διαθυχικῶς καθ' ὑπερβολήν, καὶ θὰ ἦτο ἴσως λίαν ἐνδιαφέρουσα καὶ ἀντάξιος ἐργασία νὰ συναθροίσωμεν ἐντεῦθεν τὰ διάφορα φιλολογικὰ προϊόντα, ἅτινα ἐγράφησαν ἐν πεζῷ καὶ ἐν στίχοις περὶ τοῦ θέματος τούτου. Πλὴν ἀρκετὰ τὰ περὶ τούτου ὑπεδείξαμεν, ἕκαστος δ' ἐκ πείρας γνωρίζει πόσα ἐκ τῆς ῥινὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐξαρτῶνται. Πόσοι ἀπεκρούσθησαν ἕνεκα τῆς ἥκιστα ἐρωτικῆς ῥινός των, πόσοι ἀπέτυχον ἐπιδιώκοντες ὑπαλληλίαν τινά, ἐπειδὴ ἡ ῥὶς ἀπήρεσκεν εἰς τὸν προϊστάμενόν των, πόσοι — ἀλλὰ πρὸς τί ἀκόμη περισσότερον; Μακάριος ὁ χαίρων ἐπὶ τῇ ῥινί του!

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ.)

Δρ. Δ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΛΕΙΦΟΜΕΝΩΝ ΖΩΩΝ.

Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ Χρήστου Ἐ. Καλφογλου διδάκτορος τῆς Ἰατρικῆς.

(Συνέχεια.)

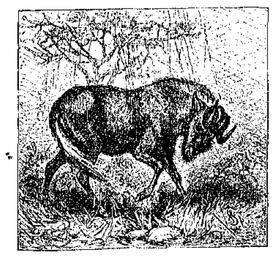

Ἡ κέπια.

ΕΞΑΛΕΙΦΟΜΕΝΑ ΖΩΑ ΕΝ ΑΦΡΙΚΗ.

Ἐκ τῶν ζώων τῆς Ἀφρικῆς τῶν διὰ τῆς ἐπεκτεινομένης καλλιεργείας ὀσημέραι φυγαδευομένων κατέχει τὴν κορωνίδα ὁ λέων, ὁ δυνάστης οὗτος τῶν ζώων, ὃν ὁ ἄνθρωπος ἀμειλίκτως κατεδίωξεν ὡς ταράττοντα ἐν τῇ δεσποτικῷ αὐτοῦ χαρακτῆρι τὸ εἰρηνικὸν ἔργον τοῦ ἀγρότου, τῶ ποιμένος καὶ τοῦ γεωργοῦ. Οὕτω δὲ ἀπεδιώχθη ἐξ Εὐρώπης, εἰς ἣν ἱστορικῶς ἀνῆκεν, ἐκ Συρίας καὶ Παλαιστίνης, ἐξ Αἰγύπτου καὶ τῶν μεσογείων χωρῶν τῆς Ἀφρικῆς, ἐξωλοθρεύθη ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς καὶ δυτικαῖς παραλίαις τῆς Ἀφρικῆς, ἔνθα Εὐρωπαῖοι μετὰ τῶν μακρὰ βαλλόντων ὅπλων αὐτῶν συνήκηαν, καὶ ἐγένετο σπανιώτερος ἐν Ἀλγερίᾳ καὶ Μαρόκῳ. Οὕτω δὲ περιωρίσθη σήμερον ὁ λέων εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς, ἔνθα ἀντέχει μὲν ἕνεκα τῆς ἀδεξίως κατ' αὐτοῦ διεξαγομένης ὕβρας, τῶν παλαιῶν ὅπλων τῶν ἀγρίων καὶ τῆς βορᾶς αὐτῷ γινομένων πολλῶν μηρυκαστικῶν ζώων, οὐχ ἧττον ἀκατασχέτως προχωρεῖ ἡ ἡμέρα τοῦ τέλους αὐτοῦ ἕνεκα τῆς αὐξανομένης καλλιεργείας καὶ τῆς ἐπιδεξίου καταδιώξεως αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων.

Ἥκιστα ὡσαύτως συνῴδει ἡ χαροῦσα καλλιέργεια πρὸς τὴν ὕπαρξιν ζωϊκῶν κολοσσῶν, οἷους ἡ φύσις παριστάνει ἐν τοῖς ἐλέφασι, τοῖς τερατίοις τούτοις ζώοις, οἵτινες ἐνδιαιτῶνται συνήθως ἐν μεγάλαις δάσεσι, ἐλλειπόντων ἐν ἑτέρᾳ τόπῳ τῆς γῆς τῶν πρὸς συντήρησιν αὐτῶν ὕδρων, καὶ οἵτινες πρὸς διατήρησιν αὐτῶν καταβροχθίζουσι πλεῖστ' ὅσους τόρμους. Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου γινομένη πρὸ αἰώνων καταδίωξις τῶν γιγαντίων τούτων ζώων δὲν ἔχει ὑπ' ὄψιν τὴν μεγάλην φθορὰν ἄλλων ζώων φθειρομένων ὑπ' αὐτῶν, ἀλλ' ἁπλῶς ἀποβλέπει εἰς τὴν εὐτελῆ καὶ ὄκραν φιλοκέρδειαν τῆς προσκτήσεως τοῦ πολυτίμου ἐλέφαντος. Ὅπόσον δὲ μανιωδῶς καὶ σκληρῶς ἐκτελεῖται καὶ ἐξετελεῖτο ὁ τῆς ἐξοντώσεως οὗτος ἀγὼν μαρτυροῦσιν ἡμῖν αἱ πολυάριθμοι περὶ ὕβρεως περιγραφαί, ἐν τῇ ἀναγνώσει ὧν γεννᾶται ἐν ἡμῖν πράγματι αἴσθημα αἰσχύνης ἐπὶ τῇ θηριωδίᾳ καὶ ταῖς βιαιοπραγίαις, τὰς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος διέπραξε κατὰ τοῦ ζωϊκοῦ κόσμου. Εἰς ἐπιβεβαίωσιν δὲ τούτων παραθέτομεν τὴν ἑπομένην περιγραφὴν Ἄγγλου τινὸς θηρευτοῦ ἐλεφάντων.

"Τὴν 31 Αὐγούστου παρετήρησα τὸν μέγιστον καὶ ὑψηλότατον ἐλέφαντα, ὧν ποτε εἶδον. Ἴστατο 150 ὡς ἔγγιστα βήματα μακρὰν ἀμοῦ ἔχων τὴν πλευρὰν πρὸς ἐμὲ ἐστραμμένην. Σταματήσας ἐπυροβόλησα κατὰ τῆς ὠμοπλάτης αὐτοῦ καὶ ἠδυνήθην δι' ἑνὸς πυροβολισμοῦ νὰ δεσπόσω αὐτοῦ· διότι ἡ σφαῖρα τρώσασα αὐτὸν περὶ τὴν ὠμοπλάτην παρέλυσεν αὐτόν. Πρὶν φρονεύσω τὸν τεράστιον τοῦτον ἐλέφαντα, ἔστις παρεῖχε πράγματι μεγαλοπρεπὲς θέαμα, ἀπεφάσισα ἵνα θεωρήσω αὐτὸν ἐπὶ τινα χρόνον. Ἐνόμισα ἐμαυτὸν εὐτυχῆ ὅτι ἐγενόμην διὰ μιᾶς κύριος τῶν ἀπείρων τούτων δασῶν, ἅπερ τοσοῦτον εὐγενῆ καὶ διάφορον θήραν παρέχουσι. Θεσάμενος τὸν ἐλέφαντα ἐδοκίμασα νὰ ἀνεύρω τὰ τρωτὰ αὐτοῦ μέρη. Πρὸς τοῦτο πλησιάσας μέχρι βραχυτάτης ἀποστάσεως ἐπυροβόλησα πολλάκις κατὰ διαφόρων μερῶν τοῦ παμμεγέθους αὐτοῦ κρανίου. Ἐν ἑκάστῳ πυροβολισμῷ κλίνων ὡσανεὶ ἐχαιρέτα τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἧττον διὰ τῆς προβοσκίδος ἠδέως διά τινος ἀλλοκότου καὶ ἰδιάζοντος τρόπου τὴν πληγὴν αὐτοῦ. Ἐθαύμασα καὶ διαπνευσθείς πράγματι ὑπὸ ἐπιεικείας, ἰδὼν ὅτι τὸ εὐγενὲς ζῶον ἐν ἄκρᾳ ὑπομονῇ ὑπέφερε τὴν τύχην καὶ τὰ δεινὰ αὐτοῦ, ἀπεφάσισα νὰ περάνω ὅσον τάχος τὸ ἔργον μου. Πρὸς τοῦτο ἔβαλον ἐκ τῆς διστόμου καραβίνας μου ἓξ σφαῖρας, εἶτα καὶ ἐκ τοῦ Ὀλλανδικοῦ πολυσφύρου μου ἑτέρας τρεῖς κατὰ τῆς ὠμοπλάτης αὐτοῦ, αἵτινες ἀπέδωσαν αὐτῷ τέλος πάντων θανατηφόρον. Νὺν ἔρρευσαν κρουνηδὸν δάκρυα ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὓς ἤρεμα ἀνοίγων ἔκλεισεν αὖθις. Ὁλόκληρον τὸ κολοσσιαῖον αὐτοῦ σῶμα ἔτρεμε σπασμωδικῶς καὶ πεσὼν παραπλεύρως ἐξέπνευσε." Τίς δὲ ἐν τῇ ἀναγνώσει τούτων δὲν αἰσθάνεται ἀποστροφὴν κατὰ τῆς ἀνθρωπίνου ταύτης σκληρότητος; Οὕτω πορεύεται ἀκωθέτως ἓν ζῶον, ὅπερ οὐχὶ μόναν μεγαθει σώματος καὶ δυνάμει, ἀλλὰ καὶ νοημοσύνῃ ὑπερτερεῖ τῶν λοιπῶν ζώων, πρὸς τὸ τέλος αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ὁ ἄνθρωπος δὲν θέσῃ φραγμὸν τῇ παραλόγῳ αὐτοῦ μανίᾳ καὶ ἀξιώσει τοῦ διώκειν αὐτό.

Ἐνῷ ἐξ ἀρχαίων αἰγυπτιακῶν ἐπιγραφῶν, περιγραφῶν καὶ εἰκόνων βλέπομεν ὅτι ἡ ὕβρα τοῦ Ἱπποπο τάμου πολὺ ἐξησκεῖτο ὑπὸ τῶν παλαιῶν Αἰγυπτίων, ματαίως ἀναζητοῦσι σήμερον τὰ ζῶα ταῦτα περὶ τὸν Νεῖλον ἐκλιπόντα παντάπασιν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Νουβίᾳ. Πρέπει δὲ νὰ εἰσδύσῃ τις εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς ὅπως δυνηθῇ ν' ἀπαντήσῃ νῶν τὰ θαρέα καὶ παχύδερμα ταῦτα ζῶα, τὰ ὁποῖα εἰ καὶ τὰ βέλη καὶ αἱ λόγχαι τῶν ἀγρίων ὀλίγον βλάπτουσι, ἐδέησεν οὐχ ἧττον νὰ ὑποχωρήσωσι πανταχοῦ τοῖς φονικοῖς ὅπλοις τῶν Εὐρωπαίων. Ὡς ὁ ἐλέφας οὕτω καὶ ὁ ἱπποπόταμος, ἀγελαῖον ζῶον ὤν, περιοδεύει ἀγεληδὸν πλησίον μεγάλων ποταμῶν, κατάκειται δίκην χοίρου ἐν ἀδηδεῖ καὶ καλαμώδει ὕδατι ἐν ῥαθυμίᾳ ἢ ἡμιύπνῳ, ἢ ἡλιάζεται ἐπὶ ψιλῶν σύρτεων, ἢ νήχεται ἐπὶ τοῦ ὕδατος παίζων τῇδε κἀκεῖσε, ἢ ἀναπαύεται ἡδέως ἐν μέσῳ διαφόρων ὑδατωδῶν φυτῶν.

Τὰ διάφορα ὡσαύτως εἴδη τῶν αἰγάγρων γίνονται δυρὰ τόσον τοῖς πολυαρίθμοις ἀρπακτικοῖς ζώοις, ὅσον καὶ τοῖς ἀγρίοις λαοῖς τῆς Ἀφρικῆς. Οἱαδήποτε δὲ καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι εἶναι ἡ φθορὰ τινῶν τῶν αἱμοβόρων γαλῶν κατὰ τῶν ἀόπλων τούτων ζώων, ὑπολείπεται ἐν τούτοις αὕτη κατὰ πολὺ τῆς ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου προξενουμένης, ὅστις κατὰ τὰς μεγάλας στιβείας καὶ κυνηγεσίας χιλιάδας ἐκ τῶν ποηφάγων τούτων ζώων ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐξαφανίζει. Οὕτω δὲ τινὰ εἴδη τῶν αἰγάγρων, ἅτινα πρὸ ὀλίγων ἀκόμη δεκαετηρίδων ἐνομίζοντο ὡς ἀνεξάλειπτα ἐγένοντο σήμερον σπάνια καὶ ἐγγίζουσι μοιραίως εἰς τὸ τέλος αὐτῶν. Ἡ ἐν τοῖς Δυτικοῖς τῆς Ἀφρικῆς ἄλλοτε ἀπικολάζουσα βούβαλος (Bubalis caama) ἐκ τῆς διαιρέσεως τῶν ἀγελοδαιγάγρων ἐξέλιπε σήμερον ὁλοσχερῶς ἐκ τοῦ Ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς ἐλπίδος καὶ ἐξεδιώχθη εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς. Ὡσαύτως ἡ κερὰς (Catoplepas Gnu. ὅρα εἰκόνα) ἐξηλείφθη παντοχοῦ, ἔνθα ὁ ποὺς τῶν Εὐρωπαίων ἐπάτησε. Καὶ οὕτω σπεύδουσιν εἴδη τινὰ τῶν αἰγάγρων πρὸς τὴν ἐξάλειψιν αὐτῶν ἕνεκα τοῦ διηνεκοῦς κατ' αὐτῶν διωγμοῦ.

Ἀλλά τίς ἀνθυμούμενος τὴν ὄρεινον Ἀμερικὴν δὲν ἀναπολεῖ εἰς τὴν μνήμην του τοὺς ἀπείρους λειμῶνας, τὰς ἐν αὐτοῖς ἀγέλας βισώνων καὶ βουβάλων, τὸν ὑηρεύοντα αὐτοὺς Ἰνδὸν καὶ τὸν πρὸς ἀμφοτέρους πολεμοῦντα Ἀμερικανὸν κυνηγόν; Αἱ ἀναρίθμητοι δ' αὗται ἀγέλαι τῶν βουβάλων ἀραιωθεῖσαι ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον οὕτω προχωροῦσιν ἀναποδαστως πρὸς τὸ μοιραῖον αὐτῶν τέλος ὡς εἰς τὸν ἐμπαθῶς ὑηρεύοντα αὐτὰς Ἰνδὸν εἰσχωρεῖ ὁ πολιτισμός, ἐξαφανιζόμεναι ὑπὸ τῶν ἀκαταστάτως εἰσορμώντων Εὐρωπαίων. Ὅτε δὲ οἱ πρῶτοι ἄποικοι ἐξ Εὐρώπης ἀφίκοντο εἰς Ἀμερικὴν ἐνεδυτῶντο ἀκόμη οἱ βίσωνες κατὰ τὰς παραλίας τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ δὴ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἦσαν ἐν ἀφθονίᾳ ἐν Ohio, Kentucky, καὶ ἐν τοῖς δυτικοῖς τῆς Πενσυλβανίας. Σήμερον ὅμως εὑρίσκομεν αὐτοὺς ἐν τοῖς δυτικοῖς μόνον μέρεσι τοῦ Μισισσιπῆ καὶ ἐν τῇ ἄνω κοίτῃ αὐτοῦ. Οὗτοι δὲ καίτοι ἑπτοοῦντο ἐν ὄρεσιν ἐνδιαιτᾶσθαι ἢ καὶ πρὸς βορρᾶν χωρῆσαι, οὐχ ἧττον ὅμως καταδιωκόμενοι ἠναγκάσθησαν νὰ προχωρήσωσι μέχρι τοῦ 55 βαθμοῦ βορείου πλάτους καὶ νὰ ἀναζητήσωσι καταφύγιον πέραν τῶν ὀρέων πρὸς τὰ βορειο-δυτικὰ μέρη, χωρὶς νὰ ἀπαλλαγῶσιν ἐν τούτοις τῶν ἀκαμάτων καταδιωκτῶν αὐτῶν τοῦ Ἰνδοῦ, τοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ λύκου.

Ἡ δωδεκηδὸν διαδεδομένη καλλιέργεια ἠλάττωσεν ἐπίσης τὸν ἀριθμὸν τοῦ ποίμαντος (Puma concoler), ὅστις ἀπὸ τῶν δυτικωτάτων τῆς Ἀμερικῆς χωρῶν μέχρι τοῦ Καναδᾶ ἐξεπλαμένος ὧν ἄλλοτε, ἐξέλιπεν ὁλοσχερῶς νῦν ἐν τῇ βορείῳ καὶ μέσῃ Ἀμερικῇ. Ὡς οἱ συγγενεῖς αὐτοῦ οὕτω καὶ αὐτὸς περιποιλῶν ἐντὸς εὐρυχώρου τόπου ἐνδιαιτᾶται ἀσμένως ἐν δάσεσιν ἢ ἐν ἀδένδροις πεδιάσι, κοιμᾶται τὴν ἡμέραν ἐπὶ δένδρου ἢ ὑπὸ τὴν χλόην κεκρυμμένος, τὴν δὲ νύκτα καταδιώκει ἅπαντα τὰ ἀνίσχυρα ὑηλαστικὰ ἀπὸ τοῦ δασυπρώκτου μέχρι τοῦ πώλου.

Ὡς παρ' ἡμῖν ἡ ἡμερος οὕτως ἐν Ἀμερικῇ ἡ βιργινιανὴ λεγομένη ἔλαφος (cervus virginianus) ἐστὶν ἀντικείμενον περιπαθοῦς θήρας. ἄλλοτε βρίθουσα αὕτη ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς βορείου Ἀμερικῆς μέχρι τοῦ Μεξικοῦ καὶ τῶν Πετρωδῶν ὀρέων, ἐξεδιώχθη ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐκ τῶν κατῳκημένων χωρῶν πρὸς τὰ μεγάλα ὀρεινὰ δάση. Ζῇ ὡς ἡ ἥμερος ἔλαφος κατ' ἀγέλας καὶ ἅπαξ ἐκλέξασα τόπον κατοικεῖ ἐν αὐτῷ μονίμως. Ἀγαπᾷ δὲ πρὸ πάντων θαμνώδεις καὶ ἀκαλλιεργήτους ἀγρούς.

Ἐκ τῶν πανταχοῦ ἀσμένως θηρευομένων ζώων εἶσι καὶ τὰ σισυροφόρα, ἀπὸ τῆς θήρας τῶν ὁποίων τρέφονται ἄπειροι κυνηγοὶ καὶ ὁλόκληροι λαοί. Ὁ θέλων νὰ ῥίψῃ βλέμμα ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν, ἐξ ὧν καταφαίνεται ὁπόσαι δόραι ἐξ ἑκάστου εἴδους αὐτῶν ἐκτίθενται εἰς τὰς ἀγορὰς, μανθάνει ὅτι κατ' ἔτος κυκλοφοροῦσιν εἰς τὸ ἐμπόριον 180,000 δορῶν εὐτιθασσεύτου σαθερίου (Mustella Martes), 400,000 δορῶν οἰκιακοῦ σαπωρίου (Mustella foina), 600,000 δορῶν Ικτίδος (Putorius foina), 400,000 δορῶν λευκοϊκτίδος (Mustella erminea), 160,000 δορῶν Καναδίας Ικτίδος (Mustella canadensis), 55,000 δορῶν λιμναίας Ικτίδος (Mustella lutreola), 160,000 δορῶν κάστορος καὶ 100,000 δορῶν Περουβιανοῦ σκιούρου (Erioms Chinchilla), ὥστε ἡ τελικὴ τύχη τῶν ἀμειλίκτως καταδιωκομένων τούτων ζώων ἐστὶν εὐνόητος. Οὕτω δὲ καὶ ἡ ἐνυδρις (Enhydris lutris) καθίσταται ὀλονὲν σπανιωτέρα. Αὕτη εὑρίσκεται σήμερον μόνον ἐν τοῖς βορειοτάτοις μέρεσι τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ, ἐν ταῖς βορείοις παραλίαις τῆς Καλιφορνίας καὶ ἐντεῦθεν πρὸς βορρᾶν ἐν τῇ Ἀμερικανικῇ καὶ Ἀσιατικῇ παραλίᾳ, παρέχουσα τῷ ἐμπορίῳ 1500 δορᾶς. Ὁ βρεκτοράγος ἢ τὸ ῥατόνιον (Proiyon lotor) ἐξέλιπε σχεδὸν ὁλοσχερῶς ἐν ταῖς κατῳκημέναις χώραις τῆς βορείου Ἀμερικῆς ἀκαταπαύστως καταδιωχθείς. Οὐροκάστορος (Myopodamus) (ὅρα εἰκόνα) ὁραὶ ἐξήχθησαν ἐκ τῶν τελμάτων τῆς Buenos Ayres καὶ τοῦ Montevideo 50,000. Ἕνεκα τοῦ καταδιωγμοῦ ἠλαττώθη ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ κατὰ πολύ, ἀλλ' ὅμως νῦν φειδόμενοι αὐτοῦ οἱ ἄνθρωποι ἀνεχαίτισαν ἐπὶ τοῦ παρόντος τὴν παντελῆ αὐτοῦ ἐξάλειψιν. Ὁ ἀριομὺς (Eriomys Chinchilla), ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν λαγωμυῶν, βρίων ἄλλοτε ἐν ἀπάσῃ τῇ τῶν Κορδιλλιέρων χώρᾳ μέχρι θαλάσσης, περιωρίσθη σήμερον ὅλως εἰς τὰς ὑψηλὰς χώρας.

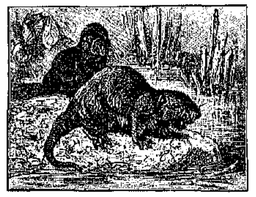

Ὁ κάστωρ.

Οὐχὶ δὲ ἐν κολλιτέρᾳ καταστάσει εὑρίσκονται τινὰ σισυροφόρα ζῶα τῆς Ἀσίας. Οὕτως ὁ σίμωρ (Martes zibellina) ὢν ἄλλοτε διεσπαρμένος ἀπὸ τῶν Οὐραλίων μέχρι τοῦ Βεριγγείου πορθμοῦ καὶ ἀπὸ τῶν δυτικῶν ὀρίων τῆς Σιβηρίας μέχρι τοῦ 68. βαθμοῦ βορείου πλάτους καὶ κατὰ μέρος ἐν τῇ βορειοδυτικῇ Ἀμερικῇ, περιωρίσθη νῦν ἕνεκα τοῦ διηνεκοῦς καταδιωγμοῦ εἰς τὰ ἀπώτατα ὀρεινὰ δάση τῆς βορειο-ἀνατολικῆς Ἀσίας καὶ ἐγένετο ἐν γένει σπανιώτατος.

Ὁ λαφύκτης (Gulo horealis), ζῶον τὸ πάλαι κατὰ τὰς Ἄλπεις διεσπαρμένον, ἱστορικῶς δὲ ὡς ἰθαγενὲς ζῶον τῆς Λιθουανίας ἀναφερόμενον καὶ δὴ μέχρι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐν τῷ δάσει τῆς Βιαλοβίστης ἀκόμη εὑρισκόμενον, περιωρίσθη σήμερον εἰς τὴν Νορβηγίαν, Σουηδίαν, Λαπωνίαν, τὴν Μεγάλην Ῥωσσίαν, Σιβηρίαν, Καμτσάτκαν καὶ τὴν ὄρειον Ἀμερικήν.

(Ἕπεται ἡ συνέχεια.)

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Ο ΣΤΕΝΑΓΜΟΣ.

Εἶν' ἔμβλημα ὁ στεναγμὸς ψυχῆς βαρυαλγούσης,
Ψυχῆς, ἥτις ὑπέμεινε τοῦ κόσμου τὴν ὀδύνην,
Ψυχῆς ἰδιούσης συμφορὰς καὶ ἄπειρα παθούσης
Εἰς τοῦ πελάγους τῆς ζωῆς τὴν ταραχώδη δίνην.

Ἡ γῆ, τὸ πῦρ 'ς τῶν κόλπων της ἐγκρύπτουσα τὰ δάθη,
Μὲ ἡφαιστείων στόματα τὰς φλόγας ἐξερεύγει...
Καὶ ἡ ψυχὴ ἐγκρύπτουσα εἰς τοὺς μυχοὺς τὰ πάθη,
Δίδ' εἰς αὐτὰ διέξοδον, κ' εἰς στεναγμὸς ἐκφεύγει!

Τίς οἶδε, πόσα ἐκδηλοῖ εἰς στεναγμὸς καρδίας!
Τίς οἶδε, ποῖα συμφορὰ ἐπλήγωσεν ἐκεῖνον,

Ὅστις ἐν μέσῳ ἕξαψα εὐθύμου εὐωχίας
Στενάζει, τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ὅλον τὸ πῦρ ἐκχύνων!

Τίς οἶδ', ἐκείνη ἡ γυνὴ τί κλεῖ' εἰς τὴν καρδίαν,
Ἡ κρύπτουσα τὴν στοναχὴν εἰς χεῖλη μειδιῶντα!
Τίς οἶδ', ἂν δὲν ὑπέκυψε καὶ εἰς τὴν ἀτιμίαν,
Διὰ νὰ σώσῃ ἐκ λιμοῦ τὰ τέκνα της, πεινῶντα! —

Δὲν εἶνε πάντα ἄσκοπος εἷς στεναγμός... τυχαῖος
Δὲν εἶνε, ἂς ἀκούεται κ' εἰς ἀνακτόρων θόλους!
Ποτὲ δὲν στένει ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς ματαίως...
Εἶνε κοιναὶ αἱ συμφοραί κ' οἱ στεναγμοὶ εἰς ὅλους.

Ποσάκις Εὖα, καλλονῆς ὀλίγης στερουμένη,
Παράφορος δὲν ἴσταται μέχρι σκληρᾶς μανίας
Πρὸ τοῦ κατόπτρου, στένουσα καὶ ταλαντευομένη,
Ἀποκαλύπτουσα πικρὸν τὸ ἄλγος τῆς καρδίας!

Ποσάκις δὲν ἠθέλησεν ἐκεῖνο νὰ συντρίψῃ
Τὸ κάτοπτρον, ὅπερ πιστῶς, τὸ τάλαν, εἰκονίζει
Τὴν δυσειδῆ της τὴν μορφήν! — Ἰδέτε, πῶς νὰ κρύψῃ
Ἀπελπισίας στεναγμὸν ἡ δύστηνος φροντίζει!...

Σπλαγχνίσθητε τὸν στένοντα καὶ τὸν ἀχαυνώντα!
Ὁ στεναγμὸς ὑπόκρισιν ποτέ, ποτὲ δὲν κρύπτει,
Ὁ στεναγμὸς εὑρίσκει τὸ ἀληθὲς πεινῶντα
Καὶ τὴν ἀπάτην πώποτε ἐκεῖνος δὲν καλύπτει. —

Εἶν' ἔμβλημα ὁ στεναγμὸς ψυχῆς βαρυαλγούσης,
Νέφους κηλὶς εἰς οὐρανὸν διάστερον πετῶσα,
Κρότος ὀρυὸς εἰς βάραθρον μετὰ βοῆς πιπτούσης,
Εἶνε αὐτὴ ἡ συμφορὰ — ἡ συμφορὰ πλὴν ζῶσα!

Ἐν Πειραιεῖ.

Πέτρος Κ. Ἀποστολίδης.

Η ΟΡΦΑΝΗ.

Μὲ βροχαῖς καὶ τριχυμίαις διαβαίνει ἡ ζωή μου!
Μὲ τὰ δάκρυα, τοὺς πόνους, πάει, ἀβίωτη ἡ ποινή μου·
Σὰν λουλοῦδι εἰς τὸν κάμπο ποὺ ἀπέρασε μονάχο·
Σὰν δενδρὶ ὅπου τὸ δέρνουν οἱ ἀνέμοι εἰς τὸν βράχο·
Ἤθελα μιὰ νὰ γλυκάσω· ἤθελα νὰ ἀποθάνω!

Δέν μου μένει ποιὰ ἐλπίδα, σωτηρία δὲν μου μένει·
Μὲ ἀρνήθηκαν τὰ πάντα· μόνη καὶ βασανισμένη·
Στὸ στενό μου μονοπάτι σέρνω τὴν ζωή μονήχη·
Μ' ἀπαντοῦν παντοῦ ἀγκάθια, καὶ ἀνθρωποι καὶ βράχοι·
Ἄχ! νὰ τέλειωνε ὁ δρόμος, ἤθελα νὰ ἀποθάνω!

Κάποτε θαρρῶ γυρίζει τὸ μυαλό μου στὸ κεφάλι·
Καὶ γελῶ τὰ βάσανά μου σὰν νὰ εἶμαι ξένη, ἄλλη·
Τὰ λερά μου τὰ κουρέλια γιὰ κεντήματα τὰ πέρνω·
Ὀνειρεύομαι παλάτια εἰς τὸ στρῶμά μου σὰν γέρνω·
Ἤθελα, Ἄχ! ἄλλο κόσμο· ἤθελα νὰ ἀποθάνω!

Ἤμην καὶ ἐγὼ φραία· εἶχα πλούτη καὶ στολίδια·
Τότε μ' ἀγαποῦσαν ὅλοι· τώρα δὲν εἶμαι ἡ ἴδια·
Τώρα περιφρονεμένη, τὸ κεφάλι των γυρίζουν,
Καὶ γελοῦν τὰ βάσανά μου, καὶ τὴν πενάγια ταλανίζουν.
Ἤθελα νὰ μὴ τοὺς βλέπω· ἤθελα νὰ ἀποθάνω!

Ἂν μανιές κοντά μου ἔλθῃ γλυκὸ λόγο νὰ μιλήσῃ,
Δυστυχία! Θέλ' ἡ πτέχια τὴν τιμή της νὰ πωλήσῃ·
Μ' ἄλλαις πίκραις, μ' ἄλλους πόνους τὴν ζωὴ νὰ φαρμακώσῃ·
Σ' ὀρφανὴ κανεὶς δὲν ἤθελεν ἕνα ἔλεος νὰ δώσῃ.
Σῶσε, σῶσέ με, Θεέ μου· ἤθελα νὰ ἀποθάνω!

Εἶχα τροφερὴ μητέρα, ἄμιλο καὶ καλὸ πατέρα,
Εἰς τὸ κρύο χῶμα εἶνε καὶ οἱ δύο ἐκεῖ πέρα·
Ἀδελφὴ γενναῖον εἶχα, καύχημά μας καὶ ἐλπίδα,
Εἰς τὴν θάλασσαν ἐπῆγεν, ἀπὸ τότε δὲν τὸν εἶδα!
Ἤθελα μαζί τους νάμαι· ἤθελα νὰ ἀποθάνω!

Ἐν Σοφίᾳ.

Ἰ. Α. Ζερβουδάκης.

Η ΝΕΑ ΜΗΤΗΡ. (Εἰκὼν Κ. Κεΐζελ.)

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΑΛΣΗΙΔΟΣ. (Εἰκὼν Α. Ῥεΐγερ.)

Ο ΤΑΦΟΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΑΛΣΗΙΔΟΣ.

ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ.

(Κατά τὴν εἰκόνα τοῦ Α. Ῥεΐτερ.)

Ἔζησι ποτὲ ὡραία καὶ νεαρὰ βασίλισσα, ἧς ἡ ἀγάπα περισσότερον τὰ ἄλση τοῦ μεγαλοπρεποῦς αὐτῆς μεγάρου, διὸ καὶ Ἀλσηΐς ἐπωνομάσθη. Ἡ ἄνασσα αὕτη, προαισθανομένη πρόωρον θάνατον, παρεκάλεσε τὸν σύζυγόν της νὰ τῇ ὑποσχεθῇ μεθ' ὅρκου ὅτι δὲν θέλει θάψει αὐτὴν ἐν τῇ σκοτεινῇ καὶ ὑγρᾷ τάφῳ τῶν προγόνων ἐν τῇ κρύπτῃ τῆς ἐκκλησίας, ἀλλ' ἐν μέσῃ τοῦ ἀγαπητοῦ της δάσους ἐν τάφῳ ὑπλῷ καὶ ἐξοχικῷ· διότι, τῷ εἶπεν "Αἱ "ψαλμῳδίαι τῶν μοναχῶν καὶ ὁ ἦχος τῶν κω"δώνων θὰ ταράττωσι τὸν ὕπνον μου, ἐν ᾧ ἐν "τῇ ὕλῃ σε τὰ πυκνόφυλλα δένδρα θέ μοι παρέ"χωσι σκιὰν καὶ τὰ πτηνὰ θὰ ᾄλλωσι τὰ "ζωηρά ᾄσματά των." Ἡ βασίλισσα ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ἐν τῷ ὕλῃ· ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἐκάλυψε τὸν τάφον διὰ μεγαλοπρεποῦς μαυσωλείου καὶ μνημείου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐφείτευε ἐκ μαρμάρου ἡ μορφὴ αὐτῆς ὡς ἡσύχως κοιμωμένης.

Τὰ ἔτη παρῆλθον· ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος καὶ ἡ βασίλισσα ἐλησμονήθησαν· οἱ τάφοι τῶν προγόνων ἐν τῇ κρύπτῃ τοῦ ναοῦ ἐξηφανίσθησαν· οὔτε ἱερεὶς πλέον ἔψαλλον ἐν αὐτῷ οὔτε ὁ κώδων ἀντήχει, διότι καὶ ὁ ναὸς κατέρρευσε καὶ τὸ κωδωνοστάσιον κατέπεσε. Βαθμηδὸν τὸ δάσος εἰσέδυσεν ὑπὸ τὰ ἐρείπια, κατέρριψε τοὺς ὄβελοὺς τοῦ μαυσωλείου καὶ περιέβαλε διὰ τῶν κλάδων καὶ ῥιζῶν του, διὰ τοῦ ἄρματος καὶ τῆς δρύσου του τὸν τάφον τῆς Ἀλσηΐδος, ἣν παρέλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας του. "Ποία ἀγάπη τοσαύτην "εἶχε δύναμιν; Καὶ ἡ ἀγάπη παρῆλθε τοῦ κόσ"μου καὶ ἡ μνήμη ἐξηλείφθη τῶν ἀνθρώπων. "Τὸ δάσος μόνον τῇ ἔμεινε πιστόν· αὐτὸ τὴν "περιέβαλε μὲ τὰς πρασίνους αὐτοῦ ἀγκάλας."

Τὴν παράδοσιν ταύτην λίαν ἐπιδεξίως παρέστησεν ὁ καλλιτέχνης ἐν τρισὶν εἰκόσιν, ὧν ἡ πρώτη παριστᾷ τὴν βασίλισσαν ἐκμοστηρευομένην τῷ συζύγῳ της τὸ ἀπαίσιον αὐτῆς προαίσθημα καὶ ἐκφράζουσαν τὴν ἐπιθυμίαν της νὰ ταφῇ ἐν τῷ δάσει· ἡ δευτέρα εἰκὼν παρουσιάζει ἡμῖν τὸ μεγαλοπρεπὲς μαυσωλεῖον τῆς ἐστεμμένης γυναικὸς καὶ τὸ μαρμάρινον μνημεῖόν της· ἡ τρίτη τέλος, ἣν καὶ δημοσιεύομεν, μεταφέρει ἡμᾶς εἰς τὴν ὑρισμίαν τοῦ δάσους, ἐν ᾧ κεῖται ὁ τάφος. Ἐνταῦθα βλέπομεν τὰ ἐρείπια τοῦ μαυσωλείου· βλέπομεν τὰ δένδρα φυόμενα ἐν μέσῳ τῶν ἀρχαίων λίθων καὶ τὴν φυτείαν καλύπτουσαν τὸν χῶρον, ὃν ἄλλοτε κατελάμβανον κτίρια μεγάλα καὶ μεγαλοπρεπῆ· βλέπομεν ἐν τέλει τὸ δάσος, τὸν πιστὸν τῆς Ἀλσηΐδος φίλον, περιβάλλον τὸν καταρρυσάντα αὐτῆς τάφον. Καὶ αἱ τρεῖς εἰκόνες εἶναι πλήρεις ποιήσεως καὶ ἐκτεθεῖσαι ἐν Βιέννῃ ἐφείλκυσαν, καὶ δικαίως, τὴν προσοχὴν τῶν εἰς τοιαύτας ῥωμαντικὰς ὑποθέσεις ἀρεσκομένων.

Η ΦΡΙΚΩΔΗΣ ΝΥΞ.

Ἐκ τοῦ ἐγκύρου Περιοδικοῦ "Ἀπὸ Πόλου εἰς Πόλον", ὅπερ ἐκδίδεται γερμανιστὶ ἐν Λαϋβάχῃ τῆς Αὐστρίας, μεταφράζομεν τὸ ἀκόλουθον συγκινητικὸν διήγημα.

Α'.

Περσὺ Γλέγκωρ ἦτο ὁ νεώτατος υἱὸς τοῦ εὐγενοῦς Κυρίου Ἐρβέρτου Γλέγκωρ, ἰδιοκτήτου τοῦ κτήματος Τσάϊλδερη Πάρκ. Τὸ κτῆμα τοῦτο, ἀνῆκον εἰς ἀρχαίαν καὶ εὐγενῆ οἰκογένειαν, εἶχε μεταβῆ ἐπὶ αἰῶνας ὅλους ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱόν. Ἦτο δὲ ἐλεύθερον παντὸς χρέους, καὶ τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενείας ἦτο ἐντελῶς ἀκηλίδωτον. Ὁ κ. Ἐρβέρτος εἶχε πολλοὺς υἱούς. Ὁ πρεσβύτερος ἦτο κατὰ τὸν νόμον ὁ κληρονόμος τοῦ τίτλου καὶ τῆς περιουσίας· οἱ δὲ ἄλλοι, ἀξαιρέσει τοῦ Περσύ, ἔλαβον ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ τῆς ξηρᾶς καὶ ἐν τῷ ναυτικῷ. Ὁ Περσὺ ὅμως ἐκληρονόμησε παρὰ τοῦ ἀναδόχου του, ὅστις ἦτο ἄγαμος, περιουσίαν, ἥτις τῷ ἐπέτρεπε νὰ ζῇ κατὰ τὸ ὁκοῦν καὶ νὰ αὐχαριστῆσῃ πάσας τὰς κλίσεις του. Ἐν ἀρχῇ ὁ Περσὺ ἕνα μόνον πόθον εἶχε, τὸν πόθον νὰ σπουδάσῃ· ἐκτὸς τῶν μαθημάτων του οὐδὲν τὸν ἐνδιέφερεν, οὐδὲν τὸν ψυχαρίστει, οὐδεμία τὸν εἶλκυε διασκέδασις. Λίψνης ὅμως ὑπέκυψεν εἰς τὴν μαγείαν τῶν ὡραίων ὀφθαλμῶν τῆς Ἑλένης Ἀδαΐρ. Αὐτὴ ἦτο τὸ μόνον ὄν, ὃ ἠγάπησεν· ὅλη ἡ ποίησις τοῦ πάθους ἀξηγέρθη δι' αὐτῆς ἐν τῇ ζωηρᾷ αὐτοῦ καρδίᾳ. Ἰδὼν αὐτὴν ἐνόμισεν ὅτι ἐννόησε τὴν τέρψιν τῆς ὑπάρξεως, ὅτι ἐννόησε τί ἐστι βίος. Ὁ κόσμος τῷ ἐφαίνετο ὡραιότερος, φωτεινότερος.

Ἡ Ἑλένη Ἀδαΐρ ἦτο ὀρφανή· ὁ πατήρ της, συνταγματάρχης, εἶχεν ἀποθάνει ἐν Ἰνδίαις, καὶ ἡ μήτηρ της, νέα ἔτι, παρηκολούθησε τὸν σύζυγόν της εἰς τὸν τάφον, πρὶν ἔτι ἡ Ἑλένη φύσῃ εἰς τὴν ἡλικίαν ἐκείνην, ἐν ᾗ ἠδύνατο νὰ κατανοήσῃ τὸ μέγεθος τῆς ἀπωλείας της. Ἡ μικρὰ ὀρφανὴ κόρη μετέβη ὑπὸ ξένων συνοδευομένη εἰς Ἀγγλίαν καὶ εὗρεν ἄσυλον εἰς τὴν οἰκίαν συγγενῶν τινων τοῦ πατρός της. Πολὺ διεξοδικὸν θὰ ἦτο ν' ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα περὶ τῆς ὀλίψεως τῶν παιδικῶν της χρόνων — ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν ὅτι εὑρίσκετο ἐν τῇ κόσμῳ ἄφιλος καὶ ἐγκαταλελειμμένη.

Οὐδὲν ἑπομένως τὸ παράδοξον, ὅτι ἅμα ἠδυνήθη τὸν φλογερὸν τοῦ Περσὺ ἔρωτα, ἐνόμισεν ὅτι ἠνεῴχθησαν αὐτῇ αἱ πύλαι τοῦ παραδείσου. Ὅσον τὸ ὡραῖα τοῦ προσώπου της χαρακτηριστικὰ μετεβλήθησαν αἴφνης! Πόσον ζωηρῶς ἔστιλβον οἱ μεγάλοι αὐτῆς ὀφθαλμοί! Ὁ μείνας ἐν τῷ κόσμῳ μόνος δύναται νὰ ἐννοήσῃ, πόσην εὐδαιμονίαν παρέχει ἡ ἰδέα ὅτι εὗρε καρδίαν πάλλουσαν δι' αὐτόν. Ὁ Περσὺ εἶδε τὴν Ἑλένην ἐν φιλικῇ τινι οἰκίᾳ — τὴν εἶδε, τὴν ἠγάπησεν, καὶ εἰς τὸν γάμον του μετ' αὐτῆς οὐδὲν παρενεβάλλετο πρόσκομμα. Τὰ εἰσοδήματά του ἐπήρκουν αὐτῷ πληρέστατα πρὸς τοῦτο, καὶ οἱ συγγενεῖς τῆς Ἑλένης ἦσαν εὐχαριστημένοι ν' ἀπαλλαχθῶσι καθήκοντος, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλοῦ τοῖς εἶχε καταστῆ ἀφόρητον βάρος.

— Ἡ ἰδέα τοῦ ταξειδίου τοῦ γάμου μοὶ εἶναι εἰς ἄκρον ὀχληρά, εἶπεν ὁ Περσὺ ἑβδομάδας τινὰς πρὸ τοῦ γάμου πρὸς τὴν μνηστήν του· εὐχαρίστως ἤθελον νὰ σοὶ δείξω τὴν Εὐρώπην, ἀλλ' ὄχι τώρα. Ἴσως τοῦτο εἶναι ἐγωϊστικὸν ἐκ μέρους μου — ἀλλὰ ἐπιθυμῶ νὰ σ' ἔχω ἐπὶ τοῦ παρόντος ὅλως ἰδικήν μου. Θέλω νὰ μάθω, πῶς νὰ καταστήσω τὴν ἀγαπητήν μου αὐζουσαν ὅσον ἔνεστιν εὐτυχεστέραν, καὶ νὰ τὴν διδάξω νὰ μὲ ἀγαπήσῃ ὀσημέραι περισσότερον. Ἐὰν λοιπὸν δὲν ἔχῃς ἐναντιότητά τινα θὰ μεταβῶμεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Γὼρκης καὶ θὰ καταλύσωμεν εἰς μίαν τῶν ὡραίων ἐκείνων ἐπαύλεων. Τὶ θέλεις;

— Ὅλα τὰ μέρη μοὶ εἶναι ἀδιάφορα, Περσύ, ἀρκεῖ νὰ ἦμαι πλησίον σου, ἀπήντησεν ἡ εὐδαίμων κόρη.

— Οὕτω λοιπὸν νὰ κάμωμεν, ἐξηκολούθησεν ὁ νεανίας, καὶ ὅταν, Ἑλένη μου, βαρυνθῇς τὸν ἔρημον βίον θὰ καταλάβῃς τὴν θέσιν σου ἐν τῷ μεγάλῳ κόσμῳ· ἀλλὰ συχνὰ θὰ μεταβῶμεν εἰς τὸ ἡσυχον ἀναχωρητήριόν μας, τὸ ὁποῖον ἀνήκει καὶ εἰς ἐμὲ καὶ εἰς σέ.

Ὅτε ἡ Ἑλένη, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Περσύ, εὑρίσκετο μόνη παρὰ τὸ παράθυρον καὶ ἔβλεπε τὰ σκότη τῆς ἑσπέρας ἐπερχόμενα, ἠρώτα ἑαυτήν, ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ εὑρίσκεται ἐν τῷ κόσμῳ ἄνθρωπος εὐτυχέστερος αὐτῆς. Τόσον τῇ ἐφαίνετο παράδοξον καὶ ναυφανὲς ν' ἀγαπᾶται, νὰ ἐλέπῃ ἐκτελουμένας καὶ τὰς ἐλαχίστας ἐπιθυμίας της! Καὶ δάκρυα ἀφάτου εὐδαιμονίας ἔρρεον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν της . . .

Ὁ γάμος των ἐτελέσθη καὶ ἡ εὐτυχία των ἦτο ἀντελής. Ἡ μικρὰ ἔπαυλις ἐν μέσῳ τῶν ὀρέων ἦτο ἀληθὴς παράδεισος, καὶ ὅπερ οὐσιωδέστερον, ἦτο καὶ ἰδιοκτησία τοῦ Περσύ. Εὐθὺς μετὰ τὸν γάμον ἀπῆλθον ἐκεῖ, ὅπου εὗρον δύο ὑπηρέτας περιμένοντας αὐτούς· ἡ γυνὴ ἔλαβε διαταγὴν νὰ ἐπιστατῇ τὴν οἰκίαν καὶ νὰ ὑπηρετῇ τὴν Ἑλένην, ὁ δὲ ἀνὴρ ἐγένετο θαλαμηπόλος καὶ ἱπποκόμος τοῦ Περσύ. Ἡ Ἑλένη ἐφοβεῖτο νὰ ἱππεύσῃ, ὥστα ἡναγκάζετο ὁ Περσὺ νὰ ἐξέρχηται μόνος, ἀλλὰ καὶ ταῦτο σπανιώτατα ἐπεχείρει, θέλων νὰ μένῃ πλησίον τῆς νεαρᾶς συζύγου του.

Οὕτω παρῆλθον οἱ τρεῖς πρῶτοι μῆνες· τὸ φθινόπωρον ἐπλησίαζε γεγαντιαίοις βήμασι, καὶ ἀκόμη οἱ εὐτυχεῖς σύζυγοι οὐδ' ἐσκέπτοντο νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν ἥσυχον αὐτῶν ἔπαυλιν.

— Ἂς μείνωμεν ἐδῶ μεταξὺ τῶν βουνῶν μέχρι τοῦ χειμῶνος, εἶπεν ἡ Ἑλένη, καὶ ὁ Περσὺ ἐδείχθη πρόθυμος νὰ τὴν εὐχαριστήσῃ.

Πρωΐαν τινὰ οἱ δύο ὑπηρέται ἀνεφανίσθησαν ἐνώπιον τῆς κυρίας των, ἔχοντες νὰ τῇ κάμωσι μίαν παράκλησιν. Φίλη τις τῆς θαλαμηπόλου, κατοικοῦσα εἰς ἀπόστασιν μιλίων τινῶν ἀπὸ τῆς ἐπαύλεως, ἐτέλει τὸν γάμον της καὶ προσεκάλεσε τοὺς συζύγους· καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν δὲν ἤθελον οὗτοι νὰ δεχθῶσι τὴν πρόσκλησιν, ἀλλὰ κατόπιν μαθόντες ὅτι ὁ γάμος θὰ τελεσθῇ μετ' ἐκτάκτου λαμπρότητος, δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀνθέξωσιν ἐπὶ τὸν πειρασμὸν καὶ ἤλθον νὰ παρακαλέσωσι τὴν Κυρίαν των νὰ τοὺς δώσῃ ἄδειαν μόνον ἐφ' ἡμέραν ἐσπέραν καὶ ἐπὶ μίαν νύκτα· ὑπέσχοντο δὲ εὐθὺς τὴν ἐπιοῦσαν πρωΐαν νὰ ἐπανέλθωσιν.

— Ἡ Ἑλένη, ἥτις ἐν τῇ εὐτυχίᾳ της ἐπεθύμει νὰ βλέπῃ πάντας τοὺς περὶ ἑαυτὴν εὐτυχεῖς, τοῖς ὑπεσχέθη νὰ ἐνεργήσῃ παρὰ τῷ συζύγῳ της τὴν ἄδειαν. Ὁ Περσὺς ἐκάθητο παρὰ τὸ γραφεῖόν του, ὅτε ἡ Ἑλένη ἦλθε καὶ τῷ ὑπέβαλε τὴν παράκλησιν τῶν δύο ὑπηρετῶν. Ἐπιχαρίτως ἐμειδίκνευ εἰποῦσα.

— Περσύ, φίλε μου, μὴ τοῖς ἀρνηθῇς τοῦτο, σὲ παρακαλῶ. Θὰ τοὺς λυπήσῃ τόσον πολὺ νὰ μὴ παρευρεθῶσιν εἰς τὸν γάμον.

— Χάριν σοῦ, φιλτάτη μου Ἑλένη, ἀπεκρίθη ὁ Περσύς, εὐχαρίστως θὰ ὑπηρετήσω ἐμαυτόν· ἀλλὰ δὲν δύναμαι ν' ἀνεχθῶ νὰ ἐκτελέσῃς αὐ χρέη θαλαμηπόλου.

— Τοῦτο δὲν εἶναι καὶ ἀνάγκη, ἀνταπήντησεν ἡ Ἑλένη· οἱ ὑπηρέται θὰ ἐπιστρέψωσι πρωΐ. Μὴ εἶσαι, Περσύ, τόσον αὐστηρός· δός τοις τὴν ἄδειαν.

— Ἂς εἶναι, ἀφ' οὗ τὸ θέλεις· ἀλλ' ἂν τὸ μετανοήσῃς μὴ μ' αἰτιασθῇς.

Ἡ ἄδεια ἐδόθη καὶ οἱ ὑπηρέται ἀπῆλθον. Ἡ Ἑλένη ἵστατο εἰς τὸ παράθυρον καὶ παρετήρει τὸ ὡραῖον τῆς δύσεως πανόραμα.

— Περίεργον αἴσθημα εἶναι νὰ αἰσθάνωμαι ὅτι εἶμεθα μόνοι, εἶπε μετά τινας στιγμάς. Οὐδεὶς εἶναι πλησίον μας· δὲν σοὶ πρόκενεζ τοῦτο μελαγχολίαν;

— Ὄχι, εἶπεν ὁ Περσὺς μειδιῶν· ἀλλ' ἀπορῶ, πῶς αἰσθάνεσαι μελαγχολίαν σύ, ἥτις εἶσαι θαυμαστὴς τῆς ἐρημίας.

Ἡ Ἑλένη δὲν ἀπεκρίθη· τὰ βλέμματά της παρηκολούθουν τὰ νέφη, τὰ ὁποῖα ἐπέστεφον τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων. Ὁ ζωηρὸς χρωματισμός, ὁ πρὸ μικροῦ τὴν φύσιν ὅλην ὡς διὰ χρυσοῦ χρωματίζων, διελύθη βαθμηδὸν καὶ μετεβλήθη εἰς ἐλαφρόν, μυστηριώδες λευκόφως. Δύο ἢ τρεῖς ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου διετηροῦντο ἔτι, ὡς νὰ ἐλυποῦντο νὰ ἐγκαταλείψωσι τὸν ὡραῖον κόσμον ἔχων τὰ ἐλκυστικώτερα προσόντα — ἦτο νέος, πλούσιος καὶ εὐδαίμων· ἔχαιρε πρὸς τούτοις τὴν φήμην τοῦ ἀρίστου σκοπευτοῦ καὶ τοῦ ἐπιτηδειοτέρου ὑηρευτοῦ ὅλης τῆς κομητείας. Οὐδεμία ἐγένετο ἀφορμή, οὐδεὶς χορὸς εἶχε γόητρον, ἂν ἔλειπεν ὁ Ῥάνδαλ· ἡ γνώμη του ἦκουέτο, οἱ ἀστεῖσμοί του ἐπαναλαμβάνοντο, ἐν γένει δὲ ὅπου αὐτὸς ἐνεφανίζετο ἐφαίνετο ὡς νὰ ἔστιλβε τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Ἐντιμος καὶ ἱπποτικός, καὶ οἷος ἐντίμου, ἱππότου, ἀσεμνύνετο ἐπὶ τῷ ἀκηλιδώτῳ αὐτοῦ ὀνόματι. Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τῷ ἀποδώσῃ πρᾶξιν ποταπήν, οὐδεὶς νὰ τὸν κατηγορήσῃ ἐπὶ ψεύδει — μέχρις οὗ, τέσσαρα ἔτη ἀφ' ὅτου ἀκηρόχθη ἐνῆλιξ, ἐσχετίσθη μετὰ τοῦ λοχαγοῦ Ἀρτράβη, ὅστις ἐμύησεν αὐτὸν εἰς ἅλα τὰ ἀλατώματα καὶ εἰς ὅλας τὰς κακοηθείας τῶν πλουσίων. Τίς δύναται νὰ παραστήσῃ τὴν πτῶσιν ἀνδρὸς ἐξ εὐσεβοῦς εὐγενοῦς; Τίς δύναται νὰ περιγράψῃ πῶς βαθμηδὸν τὰ πάντα καταστρέφοντες; Καθ' ἣν ἡμέραν ὁ Ῥάνδαλ ἐστοιχημάτισε τὸ πρῶτον μετὰ τοῦ λοχαγοῦ Ἀρτράβη, δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἔθυσε τὸν πρῶτον λίθον τῆς καταστροφῆς του. Μάτην ἡ Κυρία Βάγαν μετὰ τῆς λεπτῆς μητρικῆς διορατικότητος ἐσωμοδόλευσε τὸν υἱόν ν' ἀπέχῃ ἀπὸ τῆς συναναστροφῆς τοῦ νέου φίλου. Ὁ λοχαγὸς προσεκάλεσε τὸν Ῥάνδαλ νὰ τὸν παρακολουθήσῃ ἐπί τινα χρόνον εἰς Λονδῖνον· ὁ Ῥάνδαλ τὸν παρηκολούθησε, παρακούσας τὸ πρῶτον εἰς τὰς παρακλήσεις τῆς μητρός του, ἥτις τοσοῦτον τὸν ἠγάπα.

Διεξοδικὴ δὲ ἦτο ἡ περιγραφὴ τῆς πτώσεως τοῦ Ῥάνδαλ· ἀρκεῖ νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ προτερήματά του ἐγένοντο ἐλαττώματα. Ἡ γενναιοδωρία του κατέστη ἀπρίσκεπτος σπατάλη· ὁ εὔθυμος καὶ εὐδαίμων αὐτοῦ χαρακτὴρ παρέδωκεν αὐτὸν ἀλυσόδετον εἰς τὰς παγίδας τῶν διεφθαρμένων αὐτοῦ φίλων, οἵτινες ἐκολάκευον αὐτὸν καλοδύντες αὐτὸν τὸν ἐντελέστατον τῶν ἱππότων. Ἀνεπαισθήτως παρεδόθη εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς διαφθορᾶς, καὶ τέλος ὅτως κατεπνίξη τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεως τὰς μὲν ἡμέρας διήρχετο ἐν πότοις τὰς δὲ νύκτας ἐν τοῖς χαρτοπαικτείοις.

Οὕτω παρῆλθον ἓξ μῆνες, ὅτε ἡ Κυρία Βάγαν, ἀποκαμοῦσα νὰ γράφῃ ἐπιστολάς, αἵτινες ἔμενον ἄνευ ἀπαντήσεως, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς Λονδῖνον πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ δυστυχοῦς τέκνου της. Πῶς καὶ ποῦ τὸν εὗρε — τοῦτο ἡ ἀπηλπισμένη μήτηρ οὐδέποτε οὐδενὶ ἐξεμυστηρεύθη. Τὸν ἔσωσε, τὸν περιεποιήθη κατὰ τὴν μακρὰν του ἀσθένειαν, καὶ ἀφ' οὗ ἀνέρρωσεν, ἐφρόντισε νὰ τακτοποιήσῃ τὰς ὑποθέσεις του. Πρὸς ἀπότισιν τῶν χρεῶν τοῦ υἱοῦ τῆς ἐγκατάσθη νὰ πωλήσῃ τὸ μετὰ τοσαύτης ἐπιμελείας διευθυνόμενον κτῆμα, καὶ ἀφ' οὗ καὶ τοῦτο δὲν ἐπήρκει, ἐπώλησε τὰ πολύτιμα αὐτῆς κοσμήματα καὶ τὴν περιουσίαν της παρεχώρησε, κρατήσασα μόνον μικρὸν μέρος, τὸ ὁποῖον μόλις τῇ ἐπήρκει διὰ νὰ ζήσῃ — ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν κατώρθωσε ν' ἀπαλλάξῃ τὸν Ῥάνδαλ ἐντελῶς τῶν χρεῶν. Καθ' ἑκάστην ἤρχοντο ἐπιστολαὶ ἐμπόρων, ἐπιστολαὶ ἀπαιτοῦσαι τὴν πληρωμὴν ὀφειλῆς καὶ πολλάκις καὶ ἀπειλοῦσαι. Ὢ! ἦσαν ἡμέραι πικραὶ διὰ τὴν Κυρίαν Βάγαν, ἧς τὸ ὄνομα οὐδέποτε εἶχε κηλιδώσει τοιαύτη κατεισχύνη. Τὸ πικρότατον ὅμως ἦτο ἡ συναίσθησις, ὅτι τῆς καταστροφῆς ταύτης μόνος παραίτιος ἦτο ἐκεῖνος, οὗ ἡ παιδικὴ ἡλικία τοσαῦτα ὑπέσχετο!

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΓΝΩΜΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ.

Μεταξὺ δύο καρδιῶν οὐδὲν ψυχρότερον τῶν χρημάτων. Ἡγ. Μορώ.

Λί γυναῖκες κρίνουσι διὰ τῆς καρδίας, καὶ ἀπατῶνται πολὺ ὀλιγώτερον τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες κρίνουσι διὰ τοῦ νοός. Μ. Λεσκύρης.

Πᾶσα ὑπερβολὴ ἐν ταῖς ἡδοναῖς ἀμείβεται δι' ἴσης δόσεως κόπου καὶ βαρυθυμίας· διότι οὐδέποτε δαπανᾷ τις ἀτιμωρητὶ ἐφέτος μέρος τοῦ εἰσοδήματος τοῦ ἐπομένου ἔτους. Swift.

Οὐδὲν τέρπει ἡμᾶς περισσότερον ἢ ἡ εὐδαιμονία τοῦ ἀνθρώπου, ὃν εὐηργετήσαμεν. Διάνη.

Ἡ συκοφαντία εἶναι ὡς τὸ κίβδηλον νόμισμα· πολλοὶ ἀρνούμενοι ὅτι τὸ κατεσκεύασαν, ὑθτουσιν αὐτὸ εἰς κυκλοφορίαν ἄνευ πολλῶν ἐνδοιασμῶν. Δ.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΠΑΡΙΣΙΝΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΝΑ ΤΗΝ ΚΑΣΜΙΡΗΝ ΤΩΝ ΙΝΔΙΩΝ.

(Μετὰ εἰκόνων, ὅρα σελ. 358 καὶ 365.)

Ἡ Κυρία Οὐϊφάλβη, σύζυγος τοῦ διακεκριμένου φυσιοδίφου Οὐϊφάλβη, ἐπεχείρησε πρὸ δύο ἐτῶν μετ' αὐτοῦ περιήγησιν εἰς τὰς ὀλιγώτερον γνωστὰς ὑψηλὰς τῶν ὀρέων Ὑμαλάϊα ἐν ταῖς Ἰνδίαις. Τῆς περιέργου ταύτης περιηγήσεως περιγραφὴν ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ἡ ἀτρόμητος αὕτη Περιηγήτρια. Ὑποσπῶμεν ἐξ αὐτῆς τὸ ὡραιότερον μέρος, τὰ πραγματευόμενον περὶ τῆς ἐπαρχίας Κασμίρης καὶ διὰ ζωηρῶν χρωμάτων παριστῶν τὴν κατάστασιν τῶν μερῶν ἐκείνων ἐν ἀποκέντρῳ, τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν κατοίκων, τὸν τρόπον τοῦ βίου, καὶ τὰς διαφόρους περιπετείας τῆς ἐπιπόνου περιοδείας. Σ. τ. Δ.

Η ΚΑΣΜΙΡΗ.

Κατερχομένη τὸ ὄπισθεν μέρος τοῦ ὄρους Βανυχὰλ ἠρώτων ἐμαυτήν, ἂν ἦτο ὄνειρον ὅπερ ἔβλεπον. Πῶς; εἶναι ἡ εἴσοδος τῆς Κασμίρης, τοῦ ἐπιγείου παραδείσου, τοῦ θαύματος τούτου τοῦ κόσμου; Ἀνεμνήσθην τότε τῶν ἐπιστολῶν τοῦ διασήμου Jacquemont, ὅστις τόσον πιστῶς περιέγραφεν αὐτήν. Ἐπεχειρήσαμεν ἄρα τὴν κοπιώδη καὶ ἐπικίνδυνον πορείαν, μόνον ὅπως θαυμάσωμεν τὰ βραχώδη ταῦτα ὑψώματα, τὰ ἄδενδρα καὶ ἔγρά; Εὑρισκόμην ἐν ἀδημονίᾳ καὶ κατελαμβανόμην ὑπὸ ἀγανακτήσεως γυναικείας, ὅτε εὑρέθην αἴφνης ἐπὶ ἐκτεταμένου ὁροπεδίου περιβαλλομένου ὑπὸ ὑψηλῶν ὀρέων. Μάτην μοὶ παρέστησαν οἱ συνοδοιπόροι μου ὅτι τὸ ὁροπέδιον τοῦτο ἦτο μία τῶν εὐφορωτέρων καὶ πλουσιωτέρων τοποθεσιῶν· οἱ ἐγχοὶ ἀγροὶ μ' ἔφερον εἰς ἀπελπισίαν. Ἡ κακή μου διάθεσις μόλις διεσκεδάσθη ὅτε ἀφίχθημεν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Βερινάχ, ἔνθα διεμείνομεν ἐπί τινας ὥρας. Τὸ μέγαρον ἤ, μᾶλλον εἰπεῖν, τὸ ἀνάκτορον τοῦτο, κείμενον ἐν ὑέσει γραφικωτάτῳ, ἔχει ἓν μόνον ἄνω πάτωμα· τὸ κάτω πάτωμα αὐτοῦ εἶναι λιθόκτιστον. Ὄπισθεν τῆς κορίας προσόψεως ὑπάρχει μικρὰ λίμνη, πλήρης ἰχθύων, ἐπέχουσα τόπον αὐλῆς. Ἡ λίμνη αὕτη ἔχει σχῆμα στρογγύλον, περὶ αὐτὴν δὲ κεῖνται διάφορα οἰκήματα ἐν εἴδει κελλίων, χρησιμεύοντα ὡς καταλύμματα τοῖς ὑπηρέταις τοῦ ῥαγιᾶ (ἡγεμόνος) καὶ τοῖς ἀπόροις περιηγηταῖς. Τὸ ὕδωρ τῆς λίμνης ταύτης, ἧς τὸ βάθος εἶναι δέκα ἢ καὶ δεκαπέντε μέτρων, χύνεται κάτωθεν τῆς μεγάλης πύλης τῶν ἀνακτόρων καὶ σχηματίζει ὡραιότατον καὶ διαυγέστατον ῥύακα.

Διηγοῦνται ὅτι μογγολικὴ τις αὐτοκράτειρα, ἡ εὐειδὴς Νοὺρ-Μαχάλ, σύζυγος τοῦ ἡγεμόνος Ζεχάν, διέταξε νὰ προσαρτήσωσιν εἰς τὴν ῥῖνα τῶν ἰχθύων τῆς λίμνης ταύτης χρυσᾶ δακτύλια μετ' ἐπιγραφῶν, ὅπως αἱ μέλλουσαι γενεαὶ μάθωσι πόσην συμπάθειαν ἔτρεφεν ἡ ἡγεμονὶς ἐκείνη πρὸς τὴν χώραν τῆς Κασμίρης. Τὰ δωμάτια τοῦ μεγάρου ἦσαν καθαρά· αἱ ὀροφαὶ ξύλιναι καὶ περιέχουσαι γλυφάς, μετὰ πολλῆς τέχνης ἐπεξειργασμένας.

Ἀναπαυθέντες ἐπί τινας ὥρας ἀπεφασίσαμεν νὰ μεταβῶμεν πρὸς διανυκτέρευσιν εἰς Ἰσλαμαβάδ, καὶ ὁ κ. Κλάρκ (εἷς τῶν συνοδοιπόρων), ὅστις ἦτο εἰσέτι ἀδιάθετος, προσβληθεὶς ὑπὸ διαλείποντος πυρετοῦ, νὰ ἔλθῃ τὴν ἐπιοῦσαν πρὸς ἐντάμωσίν μας. Περὶ τὴν τρίτην μ. μ., ὅτε ὁ ἥλιος κλίνει πρὸς τὴν δύσιν, ἀνεχωρήσαμεν· πλὴν φεῦ! ὁ ἥλιος τῆς Κασμίρης εἶναι καυστικώτατος καὶ ἡ ὁδός, διερχομένη ἐν μέσῳ ξηρῶν ὑψωμάτων οὐδὲ ἴχνος σκιᾶς παρέχει. Τὴν ὁδὸν ταύτην τὴν ἔρημον καὶ ἀμμώδη παρακολουθοῦμεν μέχρι τῆς ἕκτης, ὅτε ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιον ἡμῶν αἱ πρῶται οἰκίαι τῆς πόλεως Ἰσλαμαβάδ. Εἰς τὰς 7½ μόλις βλέπομεν τὸν ποταμὸν Τσιλάμ, τὸν διερχόμενον διὰ τοῦ Ἰσλαμαβάδ. Πόσον ὡραῖος εἶναι ὁ ἀρχαῖος οὗτος ποταμὸς Ὑδάσπης, οὗ τὰ ὕδατα περιβρέχουσι τὰς πεδιάδας, ἐν αἷς ὁ μέγας Ἀλέξανδρος ἐνίκησε τὸν Πῶρον! Οἱ ἐγχώριοι ὀνομάζουσι μέχρι σήμερον τὸν ποταμὸν τοῦτον Βιχάτ, ὅπερ εἶναι ἀπήχησις τῆς σανσκριτικῆς λέξεως βιτάτα, ἐξ ἧς παρήχθη τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα Ὑδάσπης. Τὸν ἤρεμον τοῦτον ποταμὸν διερχόμεθα ἐπὶ γεφύρας σχεδὸν κατεστραμμένης, ἣν ὅμως οὐδεὶς φροντίζει νὰ ἐπισκευάσῃ, καὶ πέραν αὐτῆς εἰσερχόμεθα εἰς λαμπρὰν δενδροστοιχίαν λευκῶν, ἥτις κατ' εὐθεῖαν ὁδηγεῖ ἡμᾶς εἰς Ἰσλαμαβάδ. Αἱ ὁδοὶ τῆς πόλεως ταύτης εἶναι στεναὶ καὶ ἀμβλεῖαι, αἱ δὲ οἰκίαι ἔχουσι τρία πατώματα, φαινόμενον κάπως σπάνιον ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ἐν τῇ πλατείᾳ κεῖται τὸ χάνι (bungalow), ὅπου ὁ ὁδηγός μας ἐπιμένει νὰ καταλύσωμεν· ἀλλὰ τὸ χάνι τοῦτο εἶναι ἐγχώριον καὶ ἡμεῖς φοβούμεθα τὴν ἐν αὐτῷ ἔφοδον τῶν ὀχληρῶν καὶ ἀκαθάρτων ἐντόμων. Τέλος μετὰ πολλὰς συζητήσεις κατορθοῦμεν νὰ πείσωμεν τὸν ὁδηγόν μας νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ πρὸς τὸ ἀγγλικὸν ξενοδοχεῖον, τὸ ὁποῖον κεῖται εἰς ἀπόστασίν τινα· διὸ καὶ ὁ ὁδηγός μας ἐπέμενε νὰ κατοικήσωμεν ἐν τῷ ἐγχωρίῳ καταλύματι. Εἴκοσιν ὅλα λεπτὰ τῆς ὥρας ἔξωθεν τῆς πόλεως εὑρίσκετο τὸ ἀγγλικὸν ξενοδοχεῖον, ἀλλὰ πόσον ἐχάρημεν ἐπιμείναντες! Τὸ κατάλυμα τοῦτο εἶναι μὲν ἐστερημένον ἀναπαύσεων, ἀλλ' εἶναι τοὐλάχιστον καθαρόν· ἐκτίσθη παρὰ τοῦ μαχαραγιᾶ (ἐγχωρίου ἡγεμόνος) διὰ τοὺς ξένους, τοὺς ἐπισκεπτομένους τὴν Κασμίρην. Πᾶς ξένος εἰσερχόμενος εἰς τὴν χώραν τοῦ ἡγεμόνος τούτου φιλοξενεῖται παρ' αὐτοῦ. Οὐδεὶς ξένος ἔχει δικαίωμα νὰ ἦναι ἰδιοκτήτης οἰκίας ἢ ἀγροῦ, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Ἄγγλος διοικήτης δὲν ἔχει ἰδίαν οἰκίαν, ἀλλ' αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν ἡγεμόνα, ὅστις τῷ τὴν δανείζει κατὰ τὴν θερινήν του ἐνταῦθα διαμονήν του. Εἶπον ἀνωτέρω, ὅτι τὸ κατάλυμα τοῦτο δὲν εἶχεν ἀναπαύσεις· μετὰ μεγίστης δυσκολίας εὑρέθη κλίνη ἀρκούντως μεγάλη διὰ τὸν σύζυγόν μου, μὲ ὅλας τὰς φωνὰς καὶ τὰς ἐπιπλήξεις τοῦ ὑπουργοῦ τοῦ ἡγεμόνος, ὅστις εὑρίσκετο ἐκεῖ μετὰ τῆς ἀκολουθίας του, πρὸς ὑποδοχήν μας. Δυστυχῶς καὶ οἱ ὑπηρέται μας, οἱ μεταφέροντες τὰς ἀποσκευάς μας μόλις περὶ τὰς 2 μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἀφίχθησαν, καὶ τότε τέλος ἠδυνήθημεν νὰ παραδοθῶμεν εἰς τὴν ἀνάπαυσιν, ἧς τοσαύτην εἴχομεν ἀνάγκην.

Τὴν ἐπιοῦσαν ἡ πρώτη ἡμῶν ἐπίσκεψις ἦτο εἰς τὴν ἀγοράν. Ἡ ἀγορὰ τοῦ Ἰσλαμαβάδ εἶναι ὡς ὅλαι αἱ ἀγοραί· αἱ ἐν αὐτῇ οἰκίαι εἶναι μονόροφοι ἐκτισμέναι ἐκ ξύλων καὶ χώματος· ἡ στέγη αὐτῶν σύγκειται ἐκ φλοιῶν δένδρων καὶ χώματος· διὸ καὶ τὸ ἔαρ αἱ στέγαι ὅλαι ἐξανθίζουσι καὶ τὸ θέαμα εἶναι ὄντως περίεργον. Οἱ κῆποι περιβάλλονται διὰ πλινθοκτίστων τοιχωμάτων. Οἱ Κασμίριοι γράφουσιν ἐπὶ χάρτου ἐκ φλοιοῦ σημύδας καὶ διὰ δόνακος, οὗ τὸ ὄνομα κάλαμ ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην ἀρχαίας ἀναμνήσεις. Ὁ χάρτης οὗτος, ὃν μεταχειρίζονται πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων εἶναι εἰς ἄκρον δυνατός, καὶ διαφόρων ποιοτήτων, τῶν ὁποίων τὰς καλλιτέρας καὶ πολυτιμοτέρας μεταχειρίζονται οἱ πλουσιώτεροι. Τὸν χάρτην τοῦτον μεταχειρίζονται καὶ ἀντὶ ὑελοπινάκων εἰς τὰ παράθυρα, διότι εἶναι λεπτὸς καὶ διαφανής.

Εἰς ἀπόστασιν πέντε μιλίων ἀπὸ τοῦ Ἰσλαμαβάδ κεῖνται τὰ περιώνυμα ἐρείπια τῆς Μαρτάνδης, τὰ ὁποῖα ἐπεσκέφθημεν ἐντὸς τῆς ἡμέρας συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ βεζύρου καὶ τοῦ ὁδηγοῦ ἡμῶν. Πᾶσα κάπως σημαντικὴ πόλις τῆς χώρας ταύτης ἔχει τὸν βεζύρην της, οὗ ἡ δικαιοδοσία ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἐπάρχων. Ὁ βεζύρης οὗτος ἦτο ὁ ἀνώτατος ἄρχων καὶ διοικητὴς τῆς πόλεως· διὸ καὶ παρηκολουθεῖτο ὑπὸ πολλῶν ὑπηρετῶν. Ὁ σύζυγός μου ἐπέβη ἵππου, ἐγὼ ὅμως διὰ νὰ μὴ κοπιάσω πολὺ μετεχειρίσθην τὸ φορεῖον, τὸ ὁποῖον ὁ ἡγεμὼν μοὶ εἶχεν ἀποστείλει καὶ τὸ ὁποῖον ἐφέρετο ἐπὶ τῶν ὤμων ὀκτὼ στιβαρῶν ἀνδρῶν. Τὸ μέσον τοῦτο τῆς ὁδοιπορίας, λίαν εὐχάριστον ὅταν οἱ ἄνδρες ἔχωσι τὸ βῆμα ἐλαφρὸν καὶ ἐλαστικόν, καθίσταται βασανιστήριον ὁσάκις οἱ ἄνδρες ἔχουσι τὸ βῆμα τραχὺ καὶ ἀνώμαλον. Οἱ τὸ φορεῖον κρατοῦντες εἶχον τὸ ἄτακτον τοῦτο βῆμα, καὶ πολλάκις καθ' ὁδὸν μετενόησα ὅτι δὲν ἔκαμα χρῆσιν τοῦ ἵππου μου.

Διὰ νὰ μεταβῇ τις εἰς Μαρτάνδην πρέπει νὰ διέλθῃ μέρος τῆς πόλεως, ἥτις εἶναι ἀρκούντως ἐκτεταμένη. Παρὰ τὸ προάστειον, ὅπερ διήλθομεν, ὑπάρχει μικρὰ ὡραιοτάτη λίμνη, ἧς τὸ ὄνομα Ἀναντνὰγ ἦτο ἐν τῇ ἀρχαιότητι τὸ ὄνομα τῆς. Οἱ μωαμεθανοὶ κατακτηταὶ αὐτῆς τῇ ἔδωκαν τὸ σημερινὸν ὄνομα (πόλις τῆς Πίστεως). Ἡ μικρὰ αὕτη λίμνη, ἧς τὰ ὕδατα εἶναι ἐλαφρῶς θειοῦχα, εἶναι ἱερὰ τῷ Βίσνου καὶ θεωρεῖται παρὰ τῶν Ἰνδῶν ὡς ἓν τῶν ἁγιωτέρων μερῶν τῆς γῆς· ἐπὶ τῆς ὄχθης αὐτοῦ ὑψοῦνται πλεῖστοι κομψότατοι οἰκίσκοι. Μακρόθεν ἤδη φαίνεται ὁ ἀρχαῖος ναὸς τῆς Μαρτάνδης, ὅστις κεῖται εἰς τοὺς πρόποδας ὄρους καὶ ἔχει ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐκτεταμένην πεδιάδα. Ὁ ναὸς οὗτος εἶναι τὸ λαμπρότερον δεῖγμα τῆς ἀρχαίας ἀρχιτεκτονικῆς τῆς Κασμίρης, ἂν καί, κατὰ τὸν Ἄγγλον Φέργουσον, δὲν ἔχῃ τὴν ἀποδιδομένην αὐτῷ ἀρχαιότητα, κτισθεὶς κατὰ πᾶσαν πιθανότητα κατὰ τὸν 18 αἰῶνα. Πόσον ἀπέχει ἡ γνώμη αὕτη τῆς γνώμης τῶν πρώτων περιηγητῶν, οἵτινες βασιζόμενοι εἰς ἀλλοκότους τινὰς ἀναλογίας διατείνονται ὅτι ὁ ναὸς ἐκτίσθη ὑπὸ ἐργατῶν, οὓς ὁ μέγας Ἀλέξανδρος ἐγκατέλιπεν εἰς τὰς Ἰνδίας κατὰ τὴν διάσημον αὐτοῦ ἐκστρατείαν. Ὁ ναὸς τῆς Μαρτάνδης εἶναι ἀπομίμησις, ἂν οὐχὶ κατὰ τὸ σχῆμα, ἀλλ' ὅμως κατὰ τὴν διαίρεσίν του, τοῦ ναοῦ τῶν Ἱεροσολύμων· συνέκειτο δηλ. ἐκ κτιρίου κεντρικοῦ, ὅπερ σώζεται εἰσέτι, κειμένου ἐν μέσῳ τετραγώνου αὐλῆς, ἧς ὁ περίβολος, ἀποτελούμενος ἐκ στοᾶς μεγαλοπρεποῦς, σχεδὸν ἐξέλιπε σήμερον ἐντελῶς. Ὅσῳ ἐπροχωροῦμεν ἐν μέσῳ τῶν ἐρειπίων, ἐλυπούμην μὴ δυναμένη νὰ λάβω καὶ μετακομίσω εἰς τὴν πατρίδα μου τεμάχιά τινα τῶν ἀρχαίων ἐκείνων στηλῶν καὶ κοσμημάτων, τὰ ὁποῖα θ' ἀπετέλουν λαμπρὸν τῶν Μουσείων στολισμόν· ἀλλὰ δυστυχῶς ὅ,τι ἦτο μετακομίσιμον εἶχεν ἤδη ἀφαιρεθῇ παρὰ τῶν Ἄγγλων, ὧν ὁ ὀξυδερκὴς ὡς πρὸς τοῦτο ὀφθαλμὸς οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἐνεπίγραφον ἢ κεκοσμημένον τεμάχιον λίθου εἶχε παραβλέψει.

— Προσέχετε τοὺς ὄφεις! Προσέχετε! μᾶς ἐφώναξεν αἴφνης ὁ βεζύρης· μὴ προχωρεῖτε περισσότερον. Οἱ ὄφεις εἶναι οἱ μόνοι φύλακες τοῦ ἠρειπωμένου τούτου ναοῦ, καὶ πολλοὺς ἤδη ἐθανάτωσαν τολμητίας, οἵτινες, παρακούσαντες τὰς συμβουλὰς τῶν ἐγχωρίων ἠθέλησαν νὰ προχωρήσωσιν εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ ναοῦ.

Καίτοι οὐδὲ λέξιν πιστεύοντες τοῦ διηγήματος τούτου, μ' ὅλον τοῦτο μὴ ἔχοντές τι περίεργον νὰ ἴδωμεν πλέον ἐξήλθομεν τοῦ ναοῦ πρὸς μεγάλην τοῦ δειλοῦ ἄρχοντος χαράν. Ὅτε ἐπανηρχόμεθα μᾶς ὡδήγησαν πρὸς μικρὸν ναόν, πρὸ τοῦ ὁποίου ῥέει διαυγὴς πηγή. Τὸ ὕδωρ εἶναι καθαρόν, ἀλλ' εἶναι πλῆρες ἰχθύων, οἵτινες περιστρέφονται ἐν αὐτῷ ὡς βδέλλαι. Ἠρώτησα, πῶς ἡ τοσαύτη τῶν ἰχθύων πληθύς, καὶ μοὶ ἀπήντησαν ὅτι οἱ ἰχθῦς οὗτοι εἶναι ἱεροί, καὶ οὐδεὶς θνητὸς τολμᾷ νὰ τοὺς συλλάβῃ· προτιμᾷ ν' ἀποθάνῃ. Εἷς τῶν ἰθαγενῶν μοὶ προσέφερε πινάκιον πλῆρες κόκκων ἀραβοσίτου, τοὺς ὁποίους ἔρριψα εἰς τοὺς ἰχθῦς· οὗτοι δὲ μετ' ἀδηφαγίας ὅλως ἀναξίας εἰς ἰχθῦς ἱεροὺς κατεβρόχθισαν αὐτούς. Ὑποθέτω ὅτι δὲν ἐγνώριζον τὴν ἰδιότητά των ταύτην, διότι τότε ἄλλως θὰ ἔπραττον. Ἡ προσοχή μου αὕτη νὰ προσφέρω τι εἰς τοὺς ὑδατίνους τούτους κατοίκους μ' ἐκόστισε μίαν ῥουπίαν, καὶ ἄλλην ῥουπίαν ἔδωκα εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅστις μοὶ παρουσίασε πινάκιον πλῆρες δαμασκήνων τῆς Βωχάρας καὶ ἀμύγδαλα.

Ὅτε ἐπεστρέφομεν εἰς τὸ κατάλυμά μου ἐπῆλθε βροχή, καὶ ὅμως οἱ ἰθαγενεῖς εὑρίσκοντο εἰς τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα τῶν οἰκιῶν των διὰ νὰ μᾶς ἴδωσι· φαίνεται ὅτι εἴμεθα δι' αὐτοὺς ἀντικείμενον περιεργείας. Ἔρχονται μὲν πολλοὶ Ἄγγλοι εἰς Ἰσλαμαβάδ, οὔσης τῆς πόλεως γνωστῆς καὶ περιβλέπτου, ἀλλὰ δὲν ἔρχονται ὅλοι συνοδευόμενοι, ὡς ἡμεῖς, ὑπὸ τοῦ βεζύρου καὶ τῶν ὀπαδῶν του. Ἂν καὶ τὸ φλέγμα καλύπτῃ τὴν ἄκρατον αὐτῶν περιέργειαν, οἱ ἄνθρωποι οὗτοι βεβαίως ἐπὶ πολὺ θὰ ὡμίλησαν περὶ ἡμῶν, διότι ὁ Ἰνδὸς εἶναι ὡς μικρὸν παιδίον, καὶ τὸ ἐλάχιστον ἀντικείμενον τὸν διασκεδάζει.

Τῇ 24 τοῦ μηνὸς ἠγέρθημεν εἰς τὰς 5 τὸ πρωΐ, διότι ἐπρόκειτο νὰ ἐπιβιβασθῶμεν εἰς τὰς ἀβαθεῖς λέμβους καὶ νὰ πλεύσωμεν διὰ τοῦ ποταμοῦ εἰς Σριναγάρ. Ἐπειδὴ ὁ διὰ τοῦ ποταμοῦ πλοῦς εἶναι συντομώτερος, ἀπεφασίσαμεν ἡμεῖς μὲν νὰ πλεύσωμεν, τοὺς δὲ ἵππους μας νὰ στείλωμεν διὰ ξηρᾶς μετὰ τῶν ἱπποκόμων. Ἡ ἐπιβίβασις αὕτη παρεῖχεν ἡμῖν δυσκολίας τινάς, διότι εἴχομεν ἀνάγκην μιᾶς μὲν λέμβου διὰ τὸν σύζυγόν μου καὶ δι' ἐμέ, μιᾶς διὰ τὸν κ. Κλάρκ, καὶ ἑτέρας διὰ τὸν μάγειρον καὶ διὰ τὰς ἀποσκευάς μας. Οἱ ὑπηρέται ἦσαν ὅλως ἀδέξιοι καὶ μόλις μετὰ πολλὰς φωνὰς καὶ ἱκανὴν ἀργοπορίαν κατωρθώθη ἡ ἐπιβίβασις. Αἱ λέμβοι ἔχουσι συνήθως τέσσαρας κωπηλάτας, ἀποτελοῦντας ὁλόκληρον οἰκογένειαν συγκειμένην ἐκ τοῦ πατρός, τῆς μητρὸς καὶ δύο τέκνων. Οἱ λεμβοῦχοι ἀποτελοῦσιν ἐνταῦθα ἰδιαιτέραν φυλήν, καὶ ἔχουσιν ὡς κατάλυμά των τὰς λέμβους των· λέγεται ὅτι αἱ γυναῖκες εἶναι τὸ πλεῖστον ἠθῶν ἐλευθέρων. Αἱ λέμβοι εἶναι εὐρεῖαι καὶ ἀβαθεῖς, ἡ πρῶρα των ἀπολήγει εἰς ὀξεῖαν ἄκραν, ὅπως εὐκολώτερον προσαράξωσιν εἰς τὴν ξηράν. Εἰς τὴν πρύμνην κάθηνται οἱ τέσσαρες κωπηλάται, οἵτινες φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὰ μαγειρικά των σκεύη. Τὸ κέντρον τῆς λέμβου ὁρίζεται διὰ

τοὺς ὁδοιπόρους, ἔνθα τίθεται καὶ κλίνη καὶ τράπεζα. Ἡ κατασκευὴ τῶν πλοιαρίων τούτων εἶναι στερεὰ καὶ κομψή· ἄνωθεν αὐτῶν εἶναι προσδεδεμένη ψάθα, ἥτις προφυλάττει ἀπὸ τῶν καυστικῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων. Εἰς τὰς 5 αἱ πρῶται ἀκτῖνες τῆς ἀναγεννωμένης ἡμέρας δεικνύουσιν ἡμῖν τὴν θαυμασίαν τοποθεσίαν. Ὁ Ὑδάσπης ποταμὸς ῥέει ἥσυχος καὶ μεγαλοπρεπής· οἱ λεμβοῦχοι κωπηλατοῦσι μετὰ ζήλου ᾄδοντες συγχρόνως καὶ δημώδη τινὰ ᾄσματα· εἶναι δὲ καὶ εὔθυμοι, πρᾶγμα σπάνιον δι' ὀθωμανούς. Ἐλπὶς ὑπάρχει ὅτι ταχέως θὰ φθάσωμεν· ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν δύο ὡρῶν ἡ προθυμία των χαλαροῦται καὶ ὅλοι φαίνονται κυριευόμενοι ὑπὸ τοῦ κόπου. Ἡ γυνὴ ἀρχίζει νὰ ἑτοιμάζῃ τὸ ὀρύζιον διὰ τὸ γεῦμά των καὶ ἡ κόρη της τὴν βοηθεῖ. Εὐτυχῶς ἡ μαγειρικὴ προπαρασκευὴ δὲν διαρκεῖ ἐπὶ πολύ, ἀλλ' ἀφ' οὗ τὸ γεῦμα ἑτοιμασθῇ, ὅλοι οἱ κωπηλάται παραιτοῦσι τὰς κώπας καὶ τρώγουσι· μόνον ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν δίδεται μικρὰ ὤθησις εἰς τὴν λέμβον, ἥτις ἀκολουθεῖ ἡσύχως τὸν ῥοῦν τοῦ ποταμοῦ. Μετὰ τὸ γεῦμα ἔρχεται τὸ κάπνισμα καὶ ἡ ἀνάπαυσις, συνοδευομένη ὑπὸ μικροῦ ὕπνου, ὥστε μὲ ὅλας τὰς φωνάς μας, μὲ ὅλας τὰς παρακινήσεις μας βλέπομεν ὅτι ὁ ποταμὸς μόνος θὰ μᾶς φέρῃ εἰς τὴν πρωτεύουσαν· ἀνάγκη εἶναι νὰ ὑποταχθῶμεν εἰς τὸ ἀναπόφευκτον τοῦτο. Αἱ ὄχθαι τοῦ ποταμοῦ εἶναι καλῶς καλλιεργημέναι, μακρόθεν δὲ φαίνονται ὄρη· εἴς τινα μέρη τῆς ὄχθης ὑπάρχουσι σαθραί τινες ἀποβάθραι, ὅπου ἔρχονται αἱ γυναῖκες τῶν χωρίων νὰ πλύνωσι τὰ ἀσπρόρρουχά των· συνήθως δὲν μεταχειρίζονται εἰς τοῦτο σάπωνα, ἀλλὰ τὰ καθαρίζουσι διὰ ξυλίνων κοπάνων ἢ καὶ κτυπῶσαι αὐτὰ κατὰ τῶν πετρῶν· ἐννοεῖται ὅτι τὸ πανίον ὑπόκειται εἰς φθορὰν σύντομον. Περὶ τὴν μεσημβρίαν προγευματίζομεν, ἀφ' οὗ αἱ λέμβοι προσεδέθησαν πρὸς ἀλλήλας. Μετὰ μεσημβρίαν διερχόμεθα πρὸ τοῦ χωρίου Ἀβαντιπούρ, ἔνθα σώζονται τὰ ἐρείπια ναοῦ, οἰκοδομηθέντος, ὡς λέγεται, περὶ τὰ τέλη τῆς 9ης μ. Χρ. ἑκατονταετηρίδος, κατὰ τοὺς χρόνους δηλ. τοῦ Ἀβαντιβέρμα, τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς κασμιριανῆς δυναστείας τῆς Οὐτπάλα. Ἐν γένει δὲ ὅλαι αἱ οἰκοδομαὶ τοῦ χωρίου τούτου ἀνήκουσιν εἰς τὸν πλούσιον ῥυθμὸν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν δυτικῶν Ἰνδιῶν. Τέλος περὶ τὰς 7 τῆς ἑσπέρας φαίνεται μακρόθεν τὸ ὄρος Τακτί-Σολιμάν, τὸ ὑπερκείμενον τῆς πρωτευούσης (Σριναγάρ). Ἐπὶ τοῦ ὑψώματος τούτου κεῖται κομψὸς ἰνδικὸς ναὸς (ὅρα τὴν εἰκόνα). Ὁποία χαρά! Ἐφθάσαμεν· αἱ ὄχθαι τοῦ ποταμοῦ μᾶς φαίνονται ὡραιότεραι, τὰ περίχωρα τερπνότερα καὶ ἡ τοποθεσία ῥωμαντικωτέρα.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΝΕΟΣ ΙΝΔΟΣ ΕΚ ΚΑΣΜΙΡΗΣ.

ΙΝΔΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΑΚΤΙ-ΣΟΛΙΜΑΝ.

ΤΩι ΦΙΛΕΛΛΗΝΙ ΠΟΙΗΤΗι

ΓΟΥΣΤΑΥΩι ΛΑΦΦΩΝ.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΣΑΜΑΡΤΣΙΔΗΣ
γυμνασιάρχης ἐν Ἀδριανουπόλει.

ΤΙ ΕΣΤΙΝ ΟΙΣΤΡΟΣ;

Τί ἐστιν οἶστρος, ἔμπνευσις Μούσης
ζητεῖς νὰ μάθῃς, ποθεῖς ν' ἀκούσῃς,
Γαλάτα ἔνθεε, ποιητά;
Τῷ τρόπῳ δύναμαι ἀπαντῆσαι;
τῷ μέσῳ δύναμαι καταστῆσαι
τὰ μὴ νοούμενα νοητά;

Τῶν ἀτερμόνων ἐντὸς αἰθέρων
σφαιρῶν συστήματα ἢ ἀστέρων,
μὴ εἰκαζόμενα ἀριθμοῖς,
ἡμῖν ἀγνώστου καὶ αἰωνίας
φθόγγους συγχέουσιν ἁρμονίας
στροφοδινούμενα ἐν ῥυθμοῖς.

Δραπέτας φθόγγους τῆς ἁρμονίας
τῆς θεσπεσίας καὶ αἰωνίας
ἐνταῦθα φθάνοντας, ἡ ψυχὴ
καταλαμβάνει καὶ συναρπάζει
καὶ τῇ καρδίᾳ μεταβιβάζει,
καὶ ἡ καρδία ἡμῶν ἠχεῖ·

καὶ δονουμένη ὑπὸ δεσποίνης,
τῆς ἀθανάτου ψυχῆς, ὀδύνης
στόνους ἐκπέμπει, φθόγγους χαρᾶς·
καὶ τοῦτο οἶστρος, ἔμπνευσις, εἴτε
μούσης ἐπότρυνσις, φλὸξ καλεῖται,
φλὸξ θείας φύσεως, ἱερᾶς.

Εἰ μὲν νοεῖς με, Λαφφών, χαρίεν·
εἰ δὲ μή, καῦσον τὸν χάρτην, εἶεν,
ἐφ' οὗ κεχάρακται, ὡς χρησμός,
ἡ λύσις ἴσως ἡ τοῦ ἀλύτου,
ἡ κατανόησις ἀνοήτου,
τοῦ ἀορίστου ὁ ὁρισμός.

ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΤΙΜΗ.

(Ἀλβανικόν.)

Ζῶσαν, ὡς τίγριν, ἐκεῖ ἐγγὺς
Εἰς δάσος, ὅπου κρύας πηγῆς
Ῥέει μορμύρων ῥύαξ στιλπνός,
Κι' ἀεὶ ἡ πέρδιξ ᾄδει τερπνῶς,
Τὴν εἶδα. Ἦτο νέα· ἐτῶν
Εἴκοσι μόλις· στῆθος σφριγῶν
Εἶχε καὶ πάλλον· κόμην χρυσῆν,
Ναϊάδος σῶμα, ὀσφὺν κομψήν·
Ὄμμα ἀστράπτον, μέλαν, γλυκύ,
Πλῆρες μαγείας . . . Μόνη ἐκεῖ
Μὲ τὰ θηρία, μὲ τὰ πτηνὰ
Ἔζη ἀγρίως εἰς τὰ βουνὰ . . .
Ἐθάρρεις ὅτι ἦτο ἁγνὴ
Θεά τις δάσους, θεία γυνή·
Σ' τὰ ὄμματά της ὅμως θνητοῦ
Ἔστιλβον πάθη. "— Ὦ ἀετοῦ
"Σύντροφε, εἶπον μετὰ φωνῆς
"Τρεμούσης ἅμα καὶ ταπεινῆς,
"Μὴ τῶν ὀρέων καὶ σὺ θεὰ
"Εἶσαι, ἢ Νύμφη τις κραταιά,
"Καὶ τῶν ἀνθρώπων μόνη μακρὰν
"Ζῶσα, τὴν φύσιν τὴν φοβερὰν
"Πατεῖς ἀγρίως, οὕτω σκληρῶς; . . ."
"— Παῦσον, ὦ ἄνερ, εἶπε πικρῶς·
"Ἄλλοτ' ηὐτύχουν κ' ἐγὼ μαζὺ
"Μὲ ἄλλους· ὅμως τώρα δὲν ζῇ
"Δι' ἐμὲ τὸ ἄστρον, ποῦ μειδιᾷ . . .
"Ἐσβέσθη πλέον! δὲν ἀνακλᾷ!
"— Πῶς τοῦτο; — Οἴμοι! Ἔρως σφοδρὸς
"Ἐδέσποσέ μου καὶ ὁ σκληρὸς
"Κόσμος μ' ἠρνήθη . . . Φεῦ! ὁ μνηστήρ,
"Εὔμορφος νέος, ὃν ὁ πατὴρ
"Εἶχεν ἐκλέξει δι' ἐμέ, καλὸς
"Μ' ἐφάνη· ὅμως ἦτο δειλός!
"Κι' ὅταν ἐσχάτως εἰς τὴν τιμὴν
"Ἔλαβεν ὕβρεις, τὴν προσβολὴν
"Δὲν ἐκδικήθη, ἀλλὰ δειλῶς
"Κύψας αὐχένα, σιωπηλῶς
"Φεῦ! ἀπεσύρθη . . . Αἶσχος! — Πικρὸν
"Ἔλαβον τραῦμα, καὶ τὸν μικρόν,
"Ἄνανδρον ἄνδρα, τὸν ποταπόν,
"Ἄφησα κ' ἦλθον ἐντὸς ὀπῶν
"Νὰ ζῶ, ὡς τέρας ἐλεεινόν,
"Ἐπὶ τῶν μαύρων τούτων κρημνῶν!"

Ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Χαρ. Κ. Μάνδρος.

ΛΥΔΙΑ ΠΑΣΚΩΦ.

Ῥωσσὶς συγγραφεύς.

Η Λυδία Πάσκωφ, ἧς σήμερον δημοσιεύομεν τὴν εἰκόνα, εἶναι μία τῶν ἐξαιρετικῶν ἐκείνων γυναικῶν, αἵτινες διακρίνονται καὶ ὡς συγγραφεῖς καὶ ὡς καλλιτέχναι. Ἐγεννήθη ἡ Λυδία Πάσκωφ ἐν Μόσχᾳ ἐν ἔτει 1850, ἔνθα καὶ ἐνωρὶς ὑπανδρεύθη· ἀλλ' ὁ γάμος της δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχής, διότι ὁ σύζυγός της, σπαταλήσας εἰς ἀσωτείας καὶ παρατόλμους ἐπιχειρήσεις ὀκτὼ ἑκατομμύρια ῥουβλίων, ἐγκατέλιπεν αὐτὴν εἰς τὴν τύχην της. Ἔκτοτε ζῇ ἡ Λυδία περιοδεύουσα, συγγράφουσα καὶ ζωγραφίζουσα. Περὶ αὐτῆς λέγει Γάλλος δημοσιογράφος. Ἡ Κυρία Λυδία Πάσκωφ, φοροῦσα τὴν ἐθνικὴν αὐτῆς στολήν, εἶναι μία τῶν ἐμφανίσεων ἐκείνων, ἃς οὐδέποτε δύναταί τις νὰ λησμονήσῃ ἅμα ἅπαξ τὰς εἶδε. Ζωηρά, εὐφυής, χαρίεσσα, εὐπροσήγορος πρὸς πάντας, ἀγαπῶσα ὅ,τι καλὸν καὶ ὡραῖον καὶ ἀληθὲς ἐμφανίζεται ἐν τῷ κόσμῳ καὶ μαγεύει πάντων τὰ βλέμματα καὶ τὴν καρδίαν.

Αἱ περιηγήσεις, ἃς ἐπεχείρησεν ἡ εὔτολμος αὕτη Κυρία, ἦσαν ἐκτετάμεναι. Τῷ 1883 περιῆλθε τὴν Κίναν, δύο δὲ ἢ τρία ἔτη πρότερον ἐπροχώρησε μέχρι Παλμύρας ἐν ὀάσει τῆς ἐρήμου τῆς Συρίας κειμένης, καὶ περιέγραψεν αὐτὴν ἐν σπουδαίῳ συγγράμματι. Τὴν Εὐρώπην περιῆλθεν ὅλην, ὡς καὶ τὴν ἀσιατικὴν Ῥωσσίαν. Τὰς περιηγήσεις ταύτας περιέγραψε ῥωσσιστὶ καὶ γαλλιστί. Ἡ γεωγραφικὴ Ἑταιρία τῶν Παρισίων ἐξελέξατο αὐτὴν μέλος. Σήμερον ἡ Λυδία Πάσκωφ διαμένει ἐν Νικαίᾳ τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας, ἔνθα ἔχει ἰδιόκτητον ἔπαυλιν καὶ ζῇ ἀληθῆ βίον συγγραφέως καὶ καλλιτέχνου. Ὑπὸ τὴν φιλόξενον ἐκείνην στέγην δέχεται μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης τοὺς προσερχομένους λογίους καὶ τεχνίτας. Ἔν τινι τῶν τελευταίων χορῶν τῶν Παρισίων ἡ κυρία Πάσκωφ προσῆλθε φοροῦσα τὸ γραφικὸν ἔνδυμα, ἐν ᾧ παριστᾷ αὐτὴν ἡ ἡμετέρα εἰκών, καὶ τὸ ὁποῖον συνήθως φορεῖ εἰς τὰς περιηγήσεις της.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

Ἐν τῷ ἀρ. 146 τῆς ἐν Λάρνακι τῆς Κύπρου ἐκδιδομένης ἐφημερίδος. "Ἡ φωνὴ τῆς Κύπρου" ἀνέγνωμεν ἄρθρον σπουδαιότατον τοῦ ἀκραιφνοῦς πατριώτου κ. Γρηγορίου Ν. Κυζίδου, πραγματευόμενον περὶ ζητήματος, μεγάλως τὸν Ἑλληνισμὸν ἐνδιαφέροντος. Ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ ὁ κ. Κυζίδης δικαίως μέμφεται τῶν ἐν Συρίᾳ ὁμογενῶν ἡμῶν, ὡς ἀμελούντων τὴν πάτριον γλῶσσαν. Καθῆκον ἡμῶν ἱερὸν θεωροῦμεν ν' ἀναγράψωμεν τὴν περικοπὴν ταύτην τοῦ ἄρθρου, διότι βαθεῖαν αἰσθανόμεθα θλῖψιν, ὁσάκις βλέπομεν παραμελουμένην τὴν ὡραίαν καὶ ἁρμονικὴν ἡμῶν γλῶσσαν ἐκ μέρους ἀνδρῶν, οἷς ὤφειλε νὰ ἦναι τὸ καύχημα καὶ πρῶτον μέλημα. "Πανταχοῦ, λέγει ὁ κ. Κυζίδης, ὅπου ὑπάρχει γωνία Ἑλληνικὴ οἱ παρεπιδημοῦντες φροντίζουσι νὰ οἰκοδομήσωσι ναὸν τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ἅμα δὲ καὶ νὰ ἱδρύωσιν ἑλληνικὸν σχολεῖον πρὸς διδαχὴν τῶν τέκνων των καὶ διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, ἀποδεικνύοντες οὕτως ὅτι μέμνηνται τῆς μητρὸς Ἑλλάδος. Δυστυχῶς δὲν συμβαίνει τὸ αὐτὸ καὶ ἐν Συρίᾳ. Οὐδέποτε ἐσκέφαντο οἱ κατὰ καιροὺς καὶ νῦν οἰκοῦντες Ἕλληνες ἰδίᾳ τῆς πόλεως Βηρυττοῦ, ὅπου εἶναι ὄχι ὀλίγοι, νὰ οἰκοδομήσωσιν ἑλληνικὸν ναὸν καὶ μικρὸν δημοτικὸν σχολεῖον, ὅπως εἰς αὐτὸ φοιτῶσι τὰ τέκνα των καὶ μάθωσι τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῶν γραμμάτων. Προμηθεύονται Ἕλληνα διδάσκαλον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἵνα διδαχθῶσι τὰ ἑαυτῶν τέκνα τὰ πρῶτα στοιχεῖα καὶ ἔπειτα τὰ κλείουσιν εἰς τὸ ἐν Βηρυττῷ ἀμερικανικὸν σχολεῖον ἢ τὰ ἀποστέλλουσιν εἰς τὴν ἀντούραν (ἀραβικὸν σχολεῖον) ἵνα μάθωσι τὴν γαλλικὴν καὶ ἀραβικήν, καὶ περὶ τῆς μητρικῆς γλώσσης ἐλάχιστα φροντίζουσιν. Οἱ δὲ ἄποροι Ἕλληνες ἀναγκάζονται νὰ στέλλωσι τὰ τέκνα των εἰς τὰ ἀραβικὰ σχολεῖα, ἐν οἷς ἐκμανθάνοντα τὴν ἀραβικὴν ἀποβάλλουσι τὴν πατρῴαν γλῶσσαν καὶ ὡς ἰδίαν τὴν ἀραβικὴν ἐκλαμβάνουσιν . . . Ἀνάγκη λοιπὸν εἶνε νὰ καταβληθῇ προσπάθεια ὅπως καταστῇ κατάδηλον τὸ συμφέρον αὐτῶν καὶ διεγερθῇ τὸ ἐνδιαφέρον πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα."

Χρυσῆ ὄντως συμβουλή, καὶ εἴθε νὰ πραγματοποιηθῇ!

M. Minghetti. Τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ ἡ τούτων ἐπέμβασις εἰς τὰ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῆς Διοικήσεως. Μετάφρασις μετὰ εἰσαγωγῆς ὑπὸ Γ. Μικονίου, διδ. τῆς Νομικῆς. Ἐν Λειψίᾳ 1885. — Ἡ ἰδέα τῆς μεταφράσεως τοῦ ἀριστουργήματος τοῦ ἐξόχου τῆς Ἰταλίας πολιτικοῦ ἀνδρός, Minghetti, εἰς τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν ἦτο ἰδέα τὰ μάλιστα ἐπιτυχής, τὸ μὲν διότι τὸ σύγγραμμα δικαίως θεωρεῖται ὡς ἓν τῶν σπουδαιοτέρων διανοητικῶν προϊόντων τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, τὸ δὲ διότι οἱ Ἕλληνες, ἔνθερμοι τῆς πολιτικῆς θιασῶται, ἀρέσκονται εἰς τοιαύτας ἀναγνώσεις. Ὁ κ. Γ. Μικόνιος, νέος εὐπαίδευτος καὶ φιλόπονος, υἱὸς τοῦ ἐν Τεργέστῃ γνωστοῦ διδασκάλου κ. Μικονίου, διεξήγαγε τὴν δύσκολον ταύτην μεταγλώττισιν μετὰ πλείστης ὅσης ἐπιτυχίας, μεταχειρισθεὶς γλῶσσαν εὔληπτον καὶ καθαρεύουσαν, καταλληλοτάτην πρὸς τὴν ὑπόθεσιν. Ὅ,τι δὲ παρέχει εἰς τὸ βιβλίον τοῦτο ἔτι μεγαλειτέραν ἀξίαν εἶναι ἡ ἐμβριθὴς Εἰσαγωγή, ἐν ᾗ ἐκτὸς σπουδαίας βιογραφίας τοῦ συγγραφέως, ἐν ᾗ καταφαίνεται ἅπας ὁ πολιτικὸς *καὶ ἐπιστημονικὸς βίος τοῦ ἀνδρός, ἐκφέρονται* σκέψεις περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι πολιτικῶν κομμάτων, ἃς πάντες οἱ παρ' ἡμῖν πολιτευόμενοι ὀφείλουσιν ἐπισταμένως νὰ μελετήσωσιν.

Στίχοι Δημ. Βικέλα. Ἐν Ἀθήναις 1885. — Μικρὰ μέν, ἀλλὰ κομψοτάτη Συλλογὴ ποιημάτων τοῦ γνωστοῦ ἐν τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ ὁμογενοῦς κυρίου Δημητρίου Βικέλα, τοῦ τὰς καλὰς μεταφράσεις τοῦ Σαιξπήρου ἐκδόντος. Οἱ Στίχοι οὗτοι εἶναι γεγραμμένοι κατὰ διαφόρους ἐποχάς, ὅπερ εὐθὺς καταφαίνεται χωρὶς νὰ λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν τὴν κάτωθεν ἑκάστου ποιήματος σημειουμένην χρονολογίαν. Γλῶσσαν μεταχειρίζεται ὁ κ. Βικέλας τὴν δημώδη, δι' ὃ οἱ μὲν μέμφονται αὐτοῦ, οἱ δὲ ἐπαινοῦσιν αὐτόν· ὁπωσδήποτε οἱ στίχοι ῥέουσι ζωηροί, ἀναγινώσκονται εὐκόλως καὶ ἔχουσι μεγάλην ἁρμονίαν, πρώτιστον προσὸν καλῶν λυρικῶν ποιημάτων. Παραθέτομεν ἐνταῦθα τὸ χαριέστατον ποίημα

ΜΗ ΞΕΧΝΑΣ.

Μὴ ψυχρὰ μὲ κυττάζεις. Θυμήσου
πῶς πετοῦσα χθὲς βράδυ μαζῆ σου
'ς τὸν χορό, — μὴ ξεχνᾷς!
Χθὲς τὸ βράδυ σὲ εἶχα ἀγκαλιὰ
κ' ἡ καρδιαίς μας κοντὰ ἐκτυποῦσαν,
κ' εἰς τὰ χείλη μ' ἐμπρὸς 'κοματοῦσαν
τὰ εὐώδη ξανθά σου μαλλιά,
καὶ τὰ ἔδιδα χίλια φιλιὰ
μυστικά, — μὴ ξεχνᾷς!

Ἄκουσέ με! Χθὲς βράδυ, θυμήσου,
σ' ἐρωτοῦσα νὰ 'πῇς ἡ ψυχή σου
τί ποθεῖ; — μὴ ξεχνᾷς!
Μὲ φωνὴ ντροπαλὴ καὶ γλυκειά,
μὲ τὰ 'μάτια σου κάτω γυρμένα,
μὲ ἐρώτησες τότε κι' ἐμένα
τί ποθεῖ κ' ἡ 'δική μου καρδιά.
Κι' ἀπεκρίθηκα λόγια θερμά,
μυστικά, μὴ ξεχνᾷς!

Geschichte der deutschen Litteratur von Franz Hirsch, Leipzig 1884 (μέχρι τοῦδε 12 τεύχη). — Ὁ συγγραφεύς, ποιητὴς καὶ ἔξοχος πεζογράφος, ἀναπτύσσει ἐν τῷ προκειμένῳ πονήματι αὐτοῦ ἐμβριθῆ εἰκόνα τοῦ πνευματικοῦ βίου τοῦ γερμανικοῦ Ἔθνους, ἐν ἀδιαλείπτῳ συναρμογῇ πρὸς τοὺς πρωτίστους ὅρους τοῦ πολιτισμοῦ ἑκάστης ἐποχῆς, ἐλεύθερος ὢν πάσης ἀτομικῆς, πολιτικῆς καὶ θρησκευτικῆς προσωποληψίας. Δὲν παρέρχεται ἐν ὑπερηφάνῳ σιωπῇ, ὡς τόσοι ἄλλοι, τὰς εὐκάρπους εὐλογίας, ἃς ἡ Γερμανία χρεωστεῖ εἰς τοὺς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως φυγάδας Ἕλληνας, οὓς μάλιστα ἐξεικονίζει ὡς τοὺς ἀληθεῖς θεμελιωτὰς τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως οὐ μόνον τῆς Γερμανίας ἀλλὰ καὶ τῆς Εὐρώπης συμπάσης. Οὐδὲν ἄρα παράδοξον, ἂν ἡ ἐμβρίθεια τοῦ συγγραφέως, ἡ ἐξαιρετικὴ αὐτοῦ φιλοκαλία καὶ αἱ βαθύταται γνώσεις τῶν πηγῶν καθιστῶσι τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἀνάγνωσμα ψυχαγωγικὸν καὶ ὠφέλιμον, καθ' ὅσον μάλιστα ἀποτελεῖ ἐκλεκτὴν ὕλην βιβλιοθήκης καὶ ἀξιόπιστον ὁδηγὸν διὰ μέσου τῶν εὐρυτάτων πεδίων τῆς γερμανικῆς φιλολογίας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον.

Ἐν Φριβούργῳ 1885.

Aug. Boltz.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 311.

Ἐν Θράκῃ ἄνευ κεφαλῆς
ὡς ὄρος, φίλε, κεῖμαι·
μὲ κεφαλὴν δὲ εὐγενὲς
μέλος τῶν ζώων εἶμαι.

Αἰκ. Β. Βασιλειάδου, ἐν Τεργέστῃ.

Αἴνιγμα 312.

Τὸ πρῶτόν μου ὑπάρχει ἐν τῇ γραμματικῇ,
Τὸ δεύτερόν μου εἶναι ὄνομα ἐθνικόν.
Τὸ ὅλον δ' εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς μας κατοικεῖ,
Ὑπάρχει πλὴν καὶ νόσος φρικώδης, φονική.

Ἡ αὐτή.

Αἴνιγμα 313.

Ὅλαι αἱ κρίσεις μ' ἔχουν δεσπότην·
Δι' ὅ,τι κι' ἂν κάμῃς σ' ἐμὲ προσέχεις.
Ἂν μεταθέσῃς μέσην καὶ πρώτην,
Οὐρανὸν οἴμοι! κ' ἔρημον μ' ἔχεις.
Ἂν κεφαλὴν δὲ νῦν μοῦ ἀλλάξῃς,
Δὲν ἠμπορεῖς σὺ νὰ μὲ βαστάξῃς
Ὅσον τὸ ζῶον, ὅπερ θὰ γείνω,
Ἄνευ τῆς κάρας μ' ἂν ἀπομείνω.

Χαρ. Κ. Μάνδρος, ἐν Θεσσαλονίκῃ.

Πρόβλημα 314.

χει	όν	σέ	λῆ	ἀκ	μα
λα	ῥό	ἴ	κτος	θε	πος
σφαῖ	ἄ	σῶ	ἵπ	ἄν	δον
ον	σκά	ἄρ	ος	ρα	μα
φος	τίς	ἔ	μα	ρος	βος

Ἐκ τῶν 30 τούτων συλλαβῶν νὰ σχηματισθῶσι 15 δισύλλαβοι λέξεις, ὧν τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα ἀποτελοῦσι δύο ὀνόματα, τὸ μὲν ἐπαρχίας τῆς Ἑλλάδος, τὸ δὲ πόλεως αὐτῆς.

Θεμ. Π. Οἰκονομόπουλος, ἐν Ρενίῳ.

Πρόβλημα 315.
(ἀριθμητικόν).

Ἔχομεν ἕκαστος ποσότητά τινα ᾠῶν. Ἐὰν σοι δώσω τὸ τρίτον τῶν ἰδικῶν μου θὰ ἔχωμεν ἴσα· ἐὰν δὲ μοὶ δώσῃς τὸ τρίτον τῶν ἰδικῶν σου, θὰ σὲ ὑπερβῶ κατὰ 7. Πόσα ᾠὰ ἔχει ἕκαστος;

Γεώργιος Ἀθανασιάδης, ἐν Ἀθήναις.

Πρόβλημα 316.
(ἀριθμητικόν).

Πάππος, ἐρωτηθεὶς περὶ τῆς ἡλικίας του, εἶπεν. Η ἡλικία μου εἶναι διπλασία τῆς τοῦ υἱοῦ μου, οὗ τινος ἡ ἡλικία εἶναι τριπλασία τῆς τοῦ ἐγγόνου μου· τούτου δὲ ἡ ἡλικία, ἵνα φθάσῃ τὴν ἰδικήν μου, χρειάζεται 75 ἔτη. Ποίας ἡλικίας ἦτο ὁ πάππος;

Ὁ αὐτός.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 305. Χορός — ὄρος.

Αἰνίγματος 306. Ἀετός — ἔτος.

Προβλήματος 307.

Στέψατε μὲ δάφνας νέας
τὸν ἀρχαῖον Παρθενῶνα,
κ' εἰς τὰς χεῖρας μὲ ἐλαίας,
ὡς μὲ σύμβολον εἰρήνης,
χύσατε ἐπὶ τῶν βράχων
μὲ χαρᾶς τερπνὸν ἀγῶνα,
ὅπου τάφοι τῶν προμάχων,
δάκρυα εὐγνωμοσύνης.

Θεόδ. Ὀρφανίδης.

Προβλήματος 308.

Ὄρος, Ῥώμη, Γίγας, Ἥμερος, Γοργός, Εὔπορος, Ἱππεύς, Τελευταῖος, Ὠφέλιμος, Νηστεία, Μέρος, Αὐτάρκης, Νωθρός, Ἰσχνός, Ἀρετή, Σαθρός = ΟΡΓΗ ΓΕΙΤΩΝ ΜΑΝΙΑΣ.

Προβλήματος 309.

Δεῖ τοὺς νέους κοσμιότητι χρῆσθαι ἐν πορείᾳ καὶ σχήματι καὶ περιβολῇ.

Προβλήματος 310.

Βούλει ἀρέσκειν πᾶσι, μὴ σαυτῷ μόνον.

Κ. Α. Μ. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Τὰ φυλλάδια ἀπεστάλησαν ὑμῖν τακτικῶς· διὰ τὰ περαιτέρω παρακαλοῦμεν ὑμᾶς ν' ἀποτανθῆτε πρὸς τὸν ἐκεῖ ἐπιστάτην τοῦ "Ἑσπέρου", ὅστις θέλει δώσει ὑμῖν πάσας τὰς ζητηθείσας πληροφορίας. — κ. Ν. Θ. ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ποσὸν ἐλήφθη· ἄλλοτε προτιμότερον διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς. — κ. Ε. Ε. ἐν Ἀθήναις. Αἱ εἰκόνες τῶν νέων πολεμικῶν πλοίων μας κατεσκευάσθησαν ἤδη καὶ δημοσιεύονται διὰ τοῦ προσεχοῦς τεύχους. Αἱ φωτογραφίαι, αἱ χρησιμεύσασαι ὡς πρότυπον διὰ τὰς εἰκόνας, ἀπεστάλησαν ἡμῖν κατ' εὐθεῖαν παρὰ τῶν ναυπηγῶν κυρίων M'Millan & Sohn. Ἂν ἐβράδυνεν ἡ φωτογράφισις τῶν πλοίων, τοῦτο συνέβη ἕνεκα τοῦ ὁμιχλώδους καιροῦ. — κ. Ν. Π. ἐν Ὀδησσῷ. Τὰ ζητηθέντα ἀντίτυπα τῆς Περιηγήσεως τῆς Ἑλλάδος ἀπεστάλησαν ἤδη.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 19. LEIPZIG.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐπιστέλλοντες πρὸς τὸν Ἕσπερον νὰ πέμπωσι τὰ χειρόγραφα καθαρῶς γεγραμμένα, τὰ ὁποῖα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗ ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟΥ ΛΟΥΔ.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Τεργέστης·

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΑΣ (διὰ τῆς διώρυγος Σουέζ), εἰς Χόγκ-Κόγκ, διὰ Βρεντησίου, Πόρτο-Σαΐδ, Ἄδεν, Βομβάης, Κολόμβου, Πέναγγ καὶ Σιγγαπώρης τῇ α'. ἑκάστου μηνὸς εἰς τὰς 4 μ. μ.

Εἰς Καλκούτταν διὰ Πόρτο-Σαΐδ, Σουέζ, Ἄδεν καὶ Κολόμβου τῇ 15 Ἰανουαρίου, 15 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 15 Ἀπριλίου, 15 Μαΐου, 15 Ἰουνίου, 15 Ἰουλίου, 15 Αὐγούστου, 15 Σεπτεμβρίου, 15 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου καὶ 15 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 4 μ. μ.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς Τεργέστης-Βομβάης τὰ ἀτμόπλοια θέλουσι διανύει 10 μίλια τὴν ὥραν, μεταξὺ δὲ Βομβάης καὶ Χόγκ-Κόγκ 9 μίλια.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. Ἑκάστην Παρασκευὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ Κερκύρας (συγκοινωνία πρὸς τὸ Πόρτο-Σαΐδ καὶ τὴν Συρίαν).

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἑκάστην Τρίτην εἰς τὰς 4 μ. μ. εἰς Ἑλλάδα μέχρι Σμύρνης, ἐναλλὰξ διὰ Φιουμίου, Βρεντησίου, Πειραιῶς, καὶ διὰ Ἀγκῶνος κτλ.

Τὴν Τετάρτην (ἑκάστην δευτέραν Τετάρτην ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου) τῇ 6 μ. μ. εἰς Φιούμιον, Κέρκυραν, Πάτρας, Κατάκωλον, Καλάμας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Θεσσαλίαν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ Σάββατον τῇ 2 μ. μ. εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ προσέγγισιν εἰς Κέρκυραν καὶ Πειραιᾶ· εἶτα δὲ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σύρον, Κρήτην, Σμύρνην, Συρίαν, Θεσσαλίαν, καὶ διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μαύρης θαλάσσης) καὶ τοῦ Δουνάβεως.

ΕΙΣ ΤΥΝΙΔΑ κατὰ δεκαπενθήμερίαν, τὴν Πέμπτην ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. διὰ Ἀγκῶνος, Βάρης, Βρεντησίου, Μεσσήνης, Κατάνης, Συρακουσῶν καὶ Μελίτης (Συγκοινωνία ἐν Ἀγκῶνι διὰ Φιουμίου καὶ ἐκ Φιουμίου).

Εἰς ΔΑΛΜΑΤΙΑΝ τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἑκάστης ἑβδομάδος.

Πλειοτέρας πληροφορίας δίδει ἡ ἐν Τεργέστῃ Διεύθυνσις καὶ τὸ Γενικὸν Πρακτωρεῖον τοῦ αὐστρο-ουγγρικοῦ Λόυδ ἐν Βιέννῃ (Schwarzenberg-Platz ἀρ. 3).

120

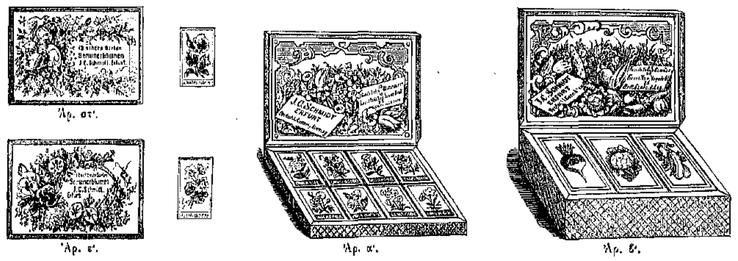

Ἀρ. στ'. Ἀρ. ε'. Ἀρ. α'. Ἀρ. β'.

Τὸ κηπουρικὸν κατάστημα τοῦ κ. J. C. SCHMIDT ἐν Ἐρφούρτῃ τῆς Γερμανίας, γνωστότατον διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν σπόρων καὶ φυτῶν, συνέλαβεν ἰδέαν ἐπιτυχῆ καὶ πρωτότυπον· κατεσκεύασε δηλ. κιβωτίδια κομψὰ ἐκ χαρτονίου, ἐν οἷς ἐπὶ ἑκάστου εἴδους σπόρου ὑπάρχει ἡ εἰκὼν τοῦ ἐξ αὐτοῦ παραγομένου ἄνθους ἢ λαχανικοῦ, μετὰ περιγραφῆς ἐν διαφόροις γλώσσαις. Τῶν κιβωτιδίων τούτων τὰ μὲν περιέχουσι σπόρους ἀνθέων 12 εἰδῶν, τὰ δὲ λαχανικῶν 25 εἰδῶν. Αἱ τιμαὶ εἶναι μέτριαι. Τὸ κιβωτίδιον ὑπ' ἀρ. στ'. κοστίζει φρ. 1.75 (ἢ 4 κιβωτίδια φρ. 6)· τὸ ὑπ' ἀρ. ε'. φρ. 2 (ἢ 4 κιβ. φρ. 7)· τὸ ὑπ' ἀρ. α'. φρ. 5 (δύο κιβωτ. φρ. 9)· τὸ ὑπ' ἀρ. β'. φρ. 5 (3 κιβωτ. φρ. 13). Ἀπευθυντέον πρὸς τὸν κ. J. C. Schmidt ἐν Erfurt (Γερμανία).

ΑΓΝΗΣ ΣΜΙΘ

ΒΛΕΜΜΑΤΑ

ΕΠΙ ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ·

Τρικυμία ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ — Πρῶται ἐντυπώσεις ἐν Ἀθήναις — Ἐν Ἀθήναις — Τὸ Σούνιον καὶ ὁ Ὑμηττός — Ὁ Μαραθὼν καὶ ἡ Αἴγινα — Ὁ Ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου καὶ ἡ Ἀκροκόρινθος — Αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ Ἀργολικὴ πεδιάς — Ἐν Σπάρτῃ — Παρὰ τὸν Ταΰγετον — Ἐπὶ τῆς Ὀθρύος — Τὸ Πάσχα ἐν μονῇ — Ἀπὸ τῆς μονῆς εἰς Κρέκι — Ἐν Ὀλυμπίᾳ — Ἀπ' Ὀλυμπίας εἰς Μέγα Σπήλαιον — Ἐκβολὴ εἰς τὴν Στύγα — Ἑλληνικὴ φιλοξενία — Δυσχέρειαι — Θέλλα ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ — Ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς Κέρκυραν — Ἡ γλῶσσα καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων — Τρόπος τοῦ περιοδεύειν ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Μετάφρασις Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

Τὸ παρὸν βιβλίον, ἐκ 16 τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα μεγάλου 8ου συγκείμενον, καὶ περιέχον πολλὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας καὶ χάρτην τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντα, ἐξεδόθη κομψῶς καὶ πολυτελῶς δεδεμένον.

Τιμὴ φράγκων 7.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ ΤΥΠΟΙΣ Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ.

M. MINGHETTI.

Τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ ἡ τούτων ἐπέμβασις εἰς τὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς διοικήσεως.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ καὶ εἰσαγωγὴ

Γ. Μικουίου
διδάκτορος τῆς Νομικῆς.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ
W. DRUGULIN
1885.

Εὑρηται παρὰ τῷ τυπογραφείῳ W. Drugulin ἐν Λειψίᾳ, καὶ τιμᾶται φράγκων 5.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἐπιχειροῦντες προσεχῶς νὰ ἀγάγωμεν εἰς φῶς τὸ πρῶτον τῆς Γερμανικῆς γλώσσης Συντακτικὸν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ, οὗ ἡ παντελὴς ὡς μὴ ὤφελεν ἐλλείψις πασίγνωστος ἤδη τυγχάνει οὖσα, ἐξαιτούμεθα πρὸς τοῦτο τὴν ὁλικὴν παντὸς φιλομούσου ὁμογενοῦς συνδρομήν.

Τὸ ἔργον τοῦτο, ὡς οἷόν τε εὐμεθόδως ἐπεξειργασμένον μετὰ θεμάτων Γερμανικῶν τε καὶ Ἑλληνικῶν, μικρῶν διαλόγων καὶ διαφόρων ἀναγνωσμάτων Γερμανικῶν, ἐν τέλει δὲ καὶ λεξιλογίου Ἑλληνο-Γερμανικοῦ, ἐκδίδεται εἰς ὄγδοον· εἰς 18 δὲ τυπογραφικὰ φύλλα ἀναρχόμενον, τιμᾶται μαρκῶν 3.

Ἐν Λειψίᾳ κατὰ Φεβρουάριον 1885.

Δ. Η. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ.

Συντάκτης· Ἀρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑΙ. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΠΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.

ΕΣΠΕΡΟΣ

ΕΤΟΣ Δ'. Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 15|27 Ἀπριλίου 1885 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ῥοῦβλ. 16. Αρ. 96.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ νῆσος Χίος (συνέχεια). — Περὶ τοῦ κόσμου τῶν ἐξολειφομένων ζώων (συνέχεια). — Ἡ Λάρναξ ἐν Κύπρῳ. — Περιήγησις Παρισινῆς Κυρίας ἀνὰ τὴν Κασμίρην τῶν Ἰνδιῶν (συνέχεια). — Ποίησις· Βακχικόν. Λήθη. — Τὸ ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος. — Ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Φάουστ. — Ἡ φρικώδης νύξ. Διήγημα (συνέχεια). — Ἡ ἐργασία τῶν σφηκῶν. — Βιβλιογραφικά. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις. — Γραμματοκιβώτιον.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ νῆσος Χίος (ἡ Νέα Μονή). — Ἡ φώκη. — Ἡ Λάρναξ ἐν Κύπρῳ. — Ὁ μαχαραγιᾶς μετὰ τῶν αὐλικῶν του. — Ὁ Ναπολέων καὶ ὁ Goethe ἐν Ἐρφούρτῃ. — Τὸ ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος. — Ἡ πόλις Σριναγάρ. — Αἱ σφῆκες.

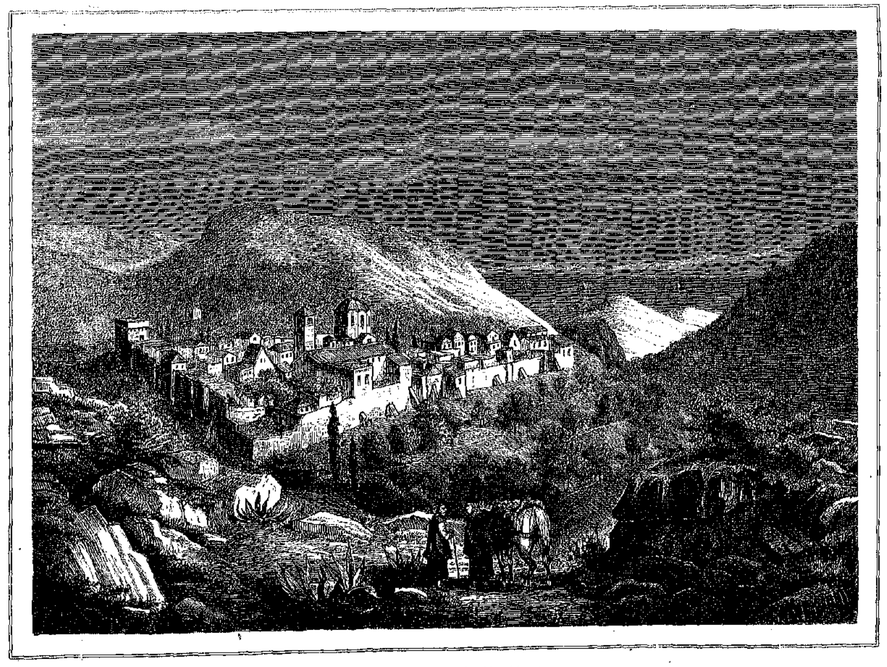

Η ΝΗΣΟΣ ΧΙΟΣ (ἡ Νέα Μονή).

Η ΝΗΣΟΣ ΧΙΟΣ.

(Συνέχεια.)

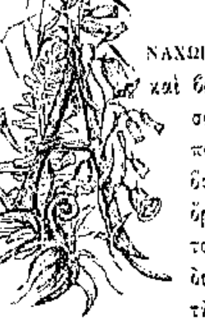

ΝΑΧΩΡΩΝ τις ἐκ Βροντάδου καὶ βαδίζων παρὰ τὴν θάλασσαν, φθάνει εἰς τοὺς πρόποδας μεγάλου βράχου, ὅστις εἶναι παράρτημα τοῦ ὄρους Αἴπους· τὸν βράχον τοῦτον πρέπει νὰ διαβῇ τις διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ὀρεινὸν τῆς νήσου μέρος· ἀλλ' ἐκεῖ καλὸν εἶναι εἴτε ν' ἀφίνῃ τὸ ζῶον νὰ εὕρῃ ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ὁδόν, εἴτε νὰ κατέλθῃ τοῦ ζώου καὶ νὰ προχωρήσῃ πεζῇ διὰ τῆς ἑλικοειδοῦς ἀτραποῦ, ἥτις ἀνέρχεται πρὸς τὴν ἀπότομον κορυφὴν τοῦ Αἴπους. Ἡ θέα ἐκεῖθεν εἶναι λαμπρά· ὁ εὐρὺς πορθμὸς ἐξαπλοῦται μακρόθεν καὶ ἡ νῆσος Σάμος διακρίνεται καθαρώτατα. Εἶδος λιθίνου ἀμφιθεάτρου *) καὶ ἕδρας λελαξευμένης ἐν τῷ βράχῳ ἔλαβον παρὰ τῶν Χίων τὸ ὄνομα τῆς Σχολῆς τοῦ Ὁμήρου. Ὑπαινίττεται τοῦτο τὴν παράδοσιν περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Ὁμήρου ἐν Χίῳ. Φαίνεται ὅτι ἐν ἀρχαίοις χρόνοις φιλόσοφός τις ἐξελέξατο τὴν ὡραίαν ταύτην θέσιν, ἐν ᾗ ἐδίδασκε τοὺς μαθητάς του. Οὕτω γινώσκομεν ὅτι ὁ Πλάτων μετέβαινε πολλάκις μὲ τοὺς ἀκροατάς του εἰς τὴν τελευταίαν τοῦ Σουνίου ἄκραν. Ἐκ τῆς ὑψηλῆς ταύτης θέσεως κάμπτων τις πρὸς τὰ ἀριστερά, ἀπαντᾷ κοιλάδα πετρώδη, ἥτις καλεῖται "ἡ Κοιλὰς τῶν πηγαδίων." Πρὸς βορρᾶν ὄπισθεν μικρῶν καὶ δυσβάτων λόφων κεῖνται εἰς τρίωρον ἀπόστασιν δύο χωρία, τὸ χωρίον Διευχὰ μετὰ μικρᾶς μονῆς καὶ τὸ χωρίον Κατάβασις, κατοικούμενον ὑπὸ δεκαπέντε οἰκογενειῶν. Ἐὰν ἐξερχόμενός τις τοῦ στενοῦ τοῦ Αἴπους, ἀντὶ νὰ λάβῃ τὴν πρὸς ἀριστερὰ ὁδόν, διευθύνεται πρὸς ἀνατολάς, διέρχεται μετὰ μίαν ὥραν διὰ τῆς κωμοπόλεως Λαγκάδας. Ἡ κωμόπολις αὕτη, διῃρημένη εἰς δύο χωρία, ἔχει 130 οἰκίας καὶ ἓν σχολεῖον· οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἶναι γεωργοὶ καὶ ναυτικοί, ἰδιοκτῆται μικρῶν πλοίων καὶ καϊκίων. Ἡ πέριξ χώρα εἶναι ξηρὰ καὶ μόνον εἰς τὰ περίχωρα τῆς κώμης φαίνονται πτωχοί τινες ἀγροί. Εἰς ἀπόστασιν τριῶν τετάρτων τῆς ὥρας ἀπὸ τῆς Λαγκάδας κεῖται ὁ λιμὴν Κολοκυθοῦ (τὸ ἀρχαῖον Δελφίνιον). Ἡ ὁδὸς κάμπτουσα πρὸς δυσμὰς ἄγει πρὸς στενὴν κοιλάδα, εἰς τὸ βάθος τῆς ὁποίας διὰ μέσου δαφνῶν ῥέει ῥύαξ κατερχόμενος ἐκ τοῦ ἀπομεμακρυσμένου ὄρους καὶ διέρχεται διὰ τοῦ χωρίου Πιτιοῦ ἔχοντος ἑξήκοντα καὶ ἐννέα οἰκογενείας. Παρακολουθοῦντες ἐπὶ μίαν ὥραν τὸν ῥύακα τοῦτον ἀφικόμεθα εἰς Καρδάμυλαν, ἀρχαιοτάτην κωμόπολιν, κατοικουμένην σήμερον ὑπὸ πεντακοσίων οἰκογενειῶν καὶ διῃρημένην εἰς δύο τμήματα, τὴν ἄνω Καρδάμυλαν καὶ τὴν παραθαλασσίαν. Ὁ λιμήν, καίτοι ἀρκούντως εὐρύχωρος, εἶναι ἀβαθὴς καὶ μόνον εἰς μικρὰ πλοιάρια προσιτός. Ἡ κωμόπολις οὐδὲν παρουσιάζει τὸ ἀξιοπερίεργον· ἡ θέα αὐτῆς εἶναι μελαγχολική, αἱ οἰκίαι εἶναι μαυρισμέναι ἐκ τῆς πολυκαιρίας, οἱ κάτοικοι ἔχουσι τὴν ὄψιν ὠχράν, ὅπερ ὀφείλεται ἀναμφιβόλως εἰς τὰς ἑλώδεις ἀναθυμιάσεις, καὶ διαφέρουσι κατὰ τοῦτο ἀπὸ τῶν λοιπῶν κατοίκων τῆς νήσου, ὧν ἡ ὄψις προδίδει ὑγείαν. Τὸ ὕδωρ λιμνάζει παρὰ τὴν θάλασσαν· διὸ καὶ οἱ διαλείποντες πυρετοὶ εἶναι συνηθέστατοι. Οἱ Καρδαμυλῖται εἶναι εὐφυεῖς καὶ ἐργατικοί, καλλιεργοῦσιν ὡραίους λεμονῶνας,

*) Δασκαλόπετρα καλουμένου.

καὶ μετὰ προθυμίας ἀσχολοῦνται εἰς τὰ γράμματα, παρέχοντες φυτώριον διδασκάλων καὶ σεβαστῶν ἱερέων. Φειδωλοὶ μέχρι γλισχρότητος κατώρθωσαν ν' ἀποκτήσωσιν ἱκανὰ πλοῖα, δι' ὧν ἐκτελοῦσι τὴν ἀκτοπλοΐαν. Αὐτοὶ καὶ οἱ Οἰνουσιῶται εἶναι οἱ μεταβαίνοντες εἰς Ἅγιον Ὄρος πρὸς μεταφορὰν ξυλανθράκων.

Ἀπέναντι σχεδὸν τῆς Καρδαμύλας κεῖνται αἱ Οἰνοῦσσαι νῆσοι, ἔνθα οἱ Καρδαμυλῖται ἵδρυσαν πρὸ πεντήκοντα περίπου ἐτῶν ἀποικίαν. Σήμερον οἱ Οἰνουσσιῶται ἀποτελοῦσι κοινότητα ἐξ ὀγδοήκοντα οἰκογενειῶν. Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνδρῶν εἶναι ναυτικοί, ὑπάρχουσιν ὅμως καί τινες ποιμένες. Τὸ ὄνομα Οἰνοῦσσαι παράγεται ἐκ τοῦ οἶνος· σήμερον αἱ νῆσοι αὗται ὀλίγας μόνον ἔχουσιν ἀμπέλους. Ἐξακολουθοῦντες τὴν πορείαν μας φθάνομεν μετὰ δύο περίπου ὥρας εἰς τὴν ἀρχαιοτάτην πόλιν Βολισσόν, κατοικουμένην σήμερον ὑπὸ τετρακοσίων ὡς ἔγγιστα οἰκογενειῶν. Ἐνταῦθα ὑπάρχει ἀκόμη καλῶς διατετηρημένος πύργος τῶν Γενουηνσίων μὲ πολλὰ δωμάτια καὶ δεξαμενάς. Περὶ τὴν Βολισσὸν οἱ ἀγροὶ εἶναι καλῶς καλλιεργημένοι, παράγουσι δὲ ἐλαίας, ἀμύγδαλα, σῦκα· ἐκτεταμένη γίνεται ἡ τῶν χοίρων κτηνοτροφία. Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι ἐν Βολισσῷ ἐπιπολάζει ἡ λέπρα, ἥτις ἀποδοτέα εἰς τὴν κατάχρησιν τοῦ χοιρείου κρέατος. Τινὲς τῶν Βολισσιανῶν ἐπιδίδονται εἰς αἰσχρὸν ἐπάγγελμα· μεταβαίνουσι δηλ. εἰς Σμύρνην καὶ Κωνσταντινούπολιν καὶ προσποιούμενοι τοὺς ἀναπήρους καὶ ἀσθενεῖς, ἐπιδίδονται εἰς τὴν ἐπαιτείαν, δι' ἧς κατωρθώσαντες ν' ἀπατήσωσί τινας εὐπίστους ἐπιστρέφουσιν εἰς τὴν πατρίδα των μετὰ τῶν διὰ τοιούτου ἐξευτελιστικοῦ μέσου ἀποκτηθέντων χρημάτων, καὶ παρουσιάζονται ὡς ἄρχοντες.

Τὸ βορειο-δυτικὸν μέρος τῆς νήσου διασχίζεται ὑπὸ τῆς μικρᾶς σειρᾶς τῶν Ἀμανείων ὀρέων. Τὰ τὴν Βολισσὸν περικυκλοῦντα χωρία κεῖνται εἰς τοὺς πρόποδας τῶν ὀρέων τούτων καὶ εἶναι τὰ ἑξῆς.

Ἡ Σιδηροῦντα, μεταξὺ Βολισσοῦ καὶ Ἀναβάτου μὲ 30 οἰκογενείας.

Ἡ Κατάβασις καὶ τὰ Διευχά, περὶ ὧν εἴπομεν ἀνωτέρω.

Ἡ Πισπηλιοῦντα,	μὲ 8 οἰκογενείας,	
Ἡ Ποταμιά,	μὲ 14	-
Ἡ Παρπαριά,	μὲ 50	-
Αἱ Τρύπαι,	μὲ 20	-
Ἡ Πυραμιά,	μὲ 50	-
Ἡ Μελανιά*),	μὲ 12	-

Τὰ πρὸς βορρᾶν τῶν Ἀμανείων ὀρέων χωρία εἶναι·

Τὰ Χάλανδρα — Τὸ Ἀφροδίσι,	μὲ 20 οἰκογ.	
Τὰ Κουρούνια — Γρήγορος,	μὲ 40	-
Ἡ Κέραμος — Τὸ Λάρδαβο,	μὲ 25	-

Παρὰ τὴν Κέραμον ὑπάρχουσι πηγαὶ μεταλλικαί.

Τὰ Λεπτόποδα,	μὲ 14 οἰκογενείας,	
Τὰ Νένητα,	μὲ 12	-
Τὸ Ἅγιον Γάλα,	μὲ 25	-

Τὸ τελευταῖον τοῦτο χωρίον εἶναι τὸ πλέον ἀπομεμακρυσμένον ἀπὸ τῆς πόλεως τῆς Χίου.

Τὰ περὶ τὸ ὄρος Ἅγιος Ἠλίας χωρία εἶναι·

Τὸ Βίκι,	μὲ 40 οἰκογενείας,	
Αἱ Ἀμάδες,	μὲ 39	-
Τὰ Καμπιά,	μὲ 51	-
Ἡ Σπαρτοῦντα,	μὲ 20	-
Τὰ Φυτά,	μὲ 30	-

Γενικὴ ἄποψις τῶν ὀρεινῶν χωρίων. — Τὰ προϊόντα.

Τὰ ἐπὶ τῶν πρὸς βορρᾶν κειμένων ὀρέων χωρία κατοικοῦνται ὑπὸ ἀνθρώπων, ὧν ἡ γλῶσσα,

*) Κάβος Μελανός.

ἡ ἐνδυμασία καὶ αὐτὰ τὰ ἔθιμα διαφέρουσιν ἀπὸ τῶν τῆς λοιπῆς νήσου. Καὶ ὅμως καὶ εἰς τὰ ὀρεινὰ ταῦτα μέρη ἐκλείπει ὁσημέραι ἡ ἐγχωρία ἐνδυμασία, ἀντικαθισταμένη ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς στολῆς ἢ καὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς. Ἡ χιὼν καλύπτει σχεδὸν καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα τὰ Ἀμάνεια ὄρη· ἐπὶ τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ, τοῦ ὑψηλοτέρου ὅλων, ἡ χιὼν μένει σχεδὸν καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Ἡ χώρα ἐν γένει περιβρέχεται καλῶς, τὸ ἔδαφος εἶναι γόνιμον, ἀλλ' ἡ ἔλλειψις ὁδῶν ἐμποδίζει καὶ ἐνταῦθα τὸν πτωχὸν χωρικὸν νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς γονιμότητος ταύτης, ἰδίως ὅταν ὁ χειμὼν ἦναι πρώωρος. Εἴς τινα χωρία, εἰς Κουρούνια λ. χ. τρέφονται οἱ χοῖροι διὰ μήλων, ἀχλάδων καὶ ὅλων τῶν μὴ διατηρουμένων ὀπωρῶν, καὶ τοῦτο ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας. Αἱ ἄμπελοι εἶναι θαυμάσιαι καὶ παράγουσι τὸν γνωστὸν οἶνον τῆς Χίου, τὸν τοσοῦτον φημισμένον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις· δυστυχῶς καὶ ἡ φυλλοξήρα ἐπεσκέφθη τὰς εὐδαίμονας ταύτας ἀμπέλους καὶ οὐκ ὀλίγην ἐπήνεγκε καταστροφήν. Συκαί, ἀμυγδαλέαι, ἐλαῖαι, δρῦς παράγουσιν ἀφθόνους τοὺς καρποὺς καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ μέρους τούτου τῆς νήσου. Οἱ κάτοικοι τῶν ὀρεινῶν χωρίων εἶναι φιλόξενοι, ἀλλ' ἀπαίδευτοι. Ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ Προφήτου Ἠλιοῦ ἡ θέα ἐπὶ τῆς νήσου εἶναι μαγευτική· εἶναι ὡς ἀνοικτὸς γεωγραφικὸς χάρτης. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς ταύτης φαίνονται μεγάλοι τινὲς ὀγκόλιθοι, προερχόμενοι, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἐκ τοῦ περιφήμου ναοῦ τοῦ Πελιναίου Διός.

Τὸ κέντρον τῆς νήσου. — Ἐκδρομὴ εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Νέας Μονῆς καὶ εἰς τὸ χωρίον Ἀνάβατον.

Πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς ἀνὰ τὴν νῆσον περιηγήσεως ὀφείλει τις νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐκεῖθεν νὰ διευθυνθῇ πρὸς νότον περικάμπτων τὸν λόφον Τουρλωτήν, καὶ λαμβάνων διεύθυνσιν πρὸς δυσμάς. Διαβὰς τὸ προάστειον Κερατοχῶρι*) καὶ τὸ ἑβραϊκὸν νεκροταφεῖον παρακολουθεῖ λίθινον ὑδραγωγεῖον, ὅπερ διοχετεύει εἰς τὴν πόλιν τὰ ὕδατα τῆς πηγῆς Δαφνῶνος. Μετὰ πορείαν τριῶν τετάρτων τῆς ὥρας φθάνει τις εἰς τοὺς μύλους κινουμένους διὰ τῶν ἐν χειμῶνι ἀφθόνων ὑδάτων τῶν κατερχομένων ἐκ τῶν περὶ τὴν Νέαν Μονὴν καὶ τῶν Καρυῶν ὑψωμάτων. Εἰς μικρὰν ἐκεῖθεν ἀπόστασιν εὑρίσκεται ὑδραγωγεῖον τῶν Γενουηνσίων, ἀνακαινισθὲν ἐσχάτως, καὶ καλούμενον "τῆς κόρης τὸ γεφύρι". Ὀλίγον δὲ ἀπωτέρω φαίνονται δύο στῆλαι αἵτινες κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὑπεστήριζον ἀρχαιότερόν τι καὶ μεγαλείτερον ὑδραγωγεῖον, κτισθὲν εἴτε παρὰ τῶν Ἑλλήνων εἴτε παρὰ τῶν Ῥωμαίων. Κάτωθεν τῆς γεφύρας παρακολουθοῦμεν τὴν ἀτραπὸν τὴν ἄγουσαν εἰς Δαφνῶνα. Ἡ ὁδὸς διέρχεται διὰ χώρας ξηρᾶς καὶ ἐν μέσῳ στενῶν κοιλάδων. Ἐπὶ τῶν πέριξ λόφων φύεται χόρτον ἰσχνόν, χρησιμεῦον εἰς βοσκὴν εἰς τὰ πρόβατα. Παρακολουθοῦντες τὴν ἀνωφερῆ καὶ πετρώδη ὁδόν, ἐν ᾗ ἀνὰ πᾶν βῆμα ἡ ἡμίονος κινδυνεύει νὰ πέσῃ, ἐρχόμεθα μετὰ μίαν περίπου ὥραν εἰς τὴν κορυφὴν λόφου, ἐστεμμένου διὰ πολλῶν ἐλαιῶν· ἐντεῦθεν ἡ ὁδὸς ἀκολουθεῖ εὐθεῖαν γραμμὴν πρὸς μετόχιον ἀνῆκον εἰς τὴν μονήν, ἣν προτιθέμεθα νὰ ἐπισκεφθῶμεν. Διάφοροι μοναχοί, οὓς συναντῶμεν, χαιρετίζουσιν ἡμᾶς λίαν φιλοφρόνως. Διαβάντες μικρὰν γέφυραν ἀνερχόμεθα ἕτερον λόφον, καὶ μετὰ ἡμισείας ὥρας πορείαν εὑρισκόμεθα πρὸ τῆς θύρας τοῦ μοναστηρίου Νέα Μονή.**)

*) Κέρας τῆς Χώρας = δηλ. ἄκρον τῆς Πόλεως.
**) Ὅρα τὴν εἰκόνα.

Ἡ ἀνάβασις εἶναι ἀρκούντως κοπιώδης. Τὸ μοναστήριον τῆς Νέας Μονῆς, τὸ πλουσιώτερον τῆς νήσου, ὁμοιάζει μακρόθεν πρὸς χωρίον ὠχυρωμένον.*) Διὰ τῆς βορείου πύλης εἰσερχόμεθα ὑπὸ εὐρεῖαν στοάν, δι' ἧς φθάνομεν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς μονῆς. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς αὐλῆς εὑρίσκεται ἡ ἐκκλησία ἥτις καίτοι μικρὰ ἔχει πολλὴν τὴν πρωτοτυπίαν. Κίονες ἐκ μαρμάρου περικυκλοῦσιν αὐτήν· μωσαϊκά, παριστῶντα διαφόρους σκηνὰς τῆς Καινῆς Διαθήκης κοσμοῦσι τοὺς θόλους, οἵτινες φέρουσι τὰ ἴχνη ἐμπρησμοῦ. Ἑκατέρωθεν τοῦ χοροῦ εὑρίσκονται δύο εἰκονοστάσια κομψοτάτης ἐργασίας. Ἡ μονὴ ἔχει ἑκατοντάδα δωματίων ἢ κελλίων, κατοικουμένων ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου καὶ τῶν μοναχῶν. Ὁ τετράγωνος πύργος, ὁ χρησιμεύων ἄλλοτε ὡς εἱρκτή, εἶναι σήμερον ἐρείπιον. Ἐν γένει δὲ πολλαὶ τῶν ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ οἰκοδομῶν εἶναι ἑτοιμόρροποι, ὅπερ ὀφείλεται εἰς ἀσύγγνωστον ἀμέλειαν, καθότι τὰ εἰσοδήματα τῆς μονῆς δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητα ἀνερχόμενα εἰς εἴκοσι χιλιάδας φράγκων ἐτησίως. Τὰ κτήματα τῆς μονῆς ἐν Χίῳ, ἐν Βαβύλοις, Δαφνῶνι, Χαλκιῷ, Καρδαμύλοις κτλ. ὡς καὶ ἐν Πάρῳ, τῇ ἑλληνικῇ νήσῳ, εἶναι ἀξίας δύο ἑκατομμυρίων φράγκων. Αἱ περὶ τὴν μονὴν γαῖαι καλλιεργοῦνται ὑπὸ τῶν μοναχῶν καί τινων λαϊκῶν συγγενῶν αὐτῶν. Τὸ καθίδρυμα τοῦτο ἠδύνατο ν' ἀποβῇ λίαν εὐεργετικόν, ἀλλὰ δυστυχῶς λείπει ἡ δέουσα διεύθυνσις, καὶ μόνον μικρά τις συνδρομὴ παρέχεται ὑπ' αὐτῆς εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Χίου.**)

Ἡ μονὴ περιέχει ὡς ἔγγιστα 60 μοναχοὺς καὶ δοκίμους καὶ πολλοὺς ἄλλους λαϊκοὺς ὑπηρέτας· ἔχει δὲ καὶ σχολεῖον. Ἡ μονὴ ἐκτίσθη ἐν ἔτει 1040 δαπάνῃ τῆς αὐτοκρατείρας Ζωῆς καὶ τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Μονομάχου, καὶ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μεγάλας ἔλαβε συνεισφοράς. Ἐν τοῖς ἀρχείοις αὐτῆς εὑρίσκονται ἔγγραφα λίαν περίεργα περὶ τῶν κτημάτων αὐτῆς καὶ τῶν ὑπό τινων Σουλτάνων χορηγηθέντων αὐτῇ προνομίων. Εἰς οὐδεμίαν γυναῖκα, οἱασδήποτε τάξεως, ἐπιτρέπεται ἡ εἰς τὴν μονὴν εἴσοδος.

Τὰ ἄλλα μοναστήρια τῆς νήσου εἶναι· Ὁ ἅγιος Μηνᾶς παρὰ τὸ Νεοχώριον, ὅστις περιέχει μόνον δέκα μοναχούς. Ἡ μονὴ τοῦ Βρετοῦ παρὰ τὸ χωρίον Ἁρμόλια μὲ 6 μοναχούς· Οἱ ἅγιοι Ἀνάργυροι παρὰ τὰ Θημιανά· Τοῦ Στηρᾶ ἢ Ῥαούση παρὰ τὴν Καλιμασιάν, μὲ 15 ὡς ἔγγιστα μοναχούς, τοῦ Ῥουχούνη καὶ ὁ προφήτης Ἠλίας.

Αἱ γυναικεῖαι δὲ μοναὶ εἰσὶν αἱ ἑξῆς· Ἐν Καλιμασιᾷ μονή, ***) περιλαμβάνουσα ἑκατὸν ὡς ἔγγιστα καλογραίας, ὧν ἑκάστη ἔχει τὸ μικρόν της κελλίον. Συντηροῦνται διὰ τῶν χειροτεχνημάτων καὶ διὰ ἐλεημοσύνης. Τὰ Χάλανδρα†) μεταξὺ Μυρμῆγκι καὶ Διδύμης ἔνθα ζῶσι πεντήκοντα καλογραῖαι, ἐν Κοινῇ††) δὲ εἴκοσιν. Ἡ μονὴ τῶν Ταξιαρχῶν†††) ἀριθμεῖ 48 καλογραίας, ἡ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου παρὰ τὸ Πυργὶ 45.

*) Ἡ Νέα Μονὴ μετὰ τῆς ἀρχαιοτάτης αὐτῆς Ἐκκλησίας μετεβλήθη εἰς ἔδαφος σχεδὸν ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ.

**) Ἐλπίσωμεν εἰς τὸν ἤδη ἀνελθόντα τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Ἰωακεὶμ τὸν Δ'. τὸν ἐκ Χίου, ὅστις ἀποσταλεὶς πρὸ 4 ἐτῶν εἰς Χίον ὡς ἔξαρχος ὑπὸ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ὑπέβαλε σχέδιον περὶ τῆς βελτιώσεως τῆς Νέας Μονῆς ἐκπονήσας καὶ κανονισμόν. Ἡ Μονὴ καλῶς διοικουμένη λαμπρὰν δύναται νὰ διατηρήσῃ ἐκ τῶν εἰσοδημάτων της Ἱερατικὴν Σχολὴν πρὸς μόρφωσιν τοῦ οὐκ εὐαρίθμου κλήρου τῆς εὐσεβοῦς Χίου.

***) Τῆς Θεοτόκου Πλακιδιωτίσσης.

†) Ἐπ' ὀνόματι τῆς ὁσίας Ματρώνης τῆς Χιοπολίτιδος.

††) Ἐν τῇ μονῇ τῆς Θεοτόκου τῆς "Ἐπισκέψεως".

†††) Παρὰ τῷ Χωρίῳ Νένητα (Μαστιχοχωρίῳ) ἐν ᾧ καὶ ἑτέρα ὑπάρχει γυναικεία Μονὴ ἡ τῆς ἁγίας Φωτεινῆς μετὰ 15 ὡς ἔγγιστα μοναζουσῶν.

Αἱ τελευταῖαι αὗται μοναὶ κεῖνται εἰς τὰ λεγόμενα Μαστιχοχώρια.

Ἀπερχόμενοι τῆς Νέας Μονῆς ἀναβαίνομεν τὸ ὄρος Προβατίαν, καὶ ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ ὀροπεδίου, ἑκατὸν μέτρων ἄνωθεν τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, ἔχομεν θέαν λαμπράν· πρὸς ἀνατολὰς ὁ πορθμὸς τῆς Χίου, ἡ ἀκτὴ τῆς Ἀσίας, αἱ νῆσοι καὶ πρὸς δυσμὰς ὁ Ἀνάβατος, ἡ Βολισσὸς καὶ μακρύτερον ἡ νῆσος Ψαρά. Κατερχόμενοι τοῦ ὄρους εὑρισκόμεθα ἐν κοιλάδι εὐρυχώρῳ, καλῶς περιβρεχομένῃ, ὅπου βόσκουσι ποίμνιά τινα προβάτων.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΞΑΛΕΙΦΟΜΕΝΩΝ ΖΩΩΝ.

Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ Χρήστου Ἐ. Κάλφογλου διδάκτορος τῆς Ἰατρικῆς.

(Μετὰ εἰκόνων, ὅρα σελ. 372.)

(Συνέχεια.)

ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΑ ΖΩΑ ΕΝ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ.

ΕΝ Αὐστραλίᾳ δέ, ἔνθα τὰ μεγάλα ζῶα σπανίζουσι, γίνεται ἡ ἐξάλειψις τινῶν ζώων ἐπαισθητοτέρα, ἢ ἐν ταῖς μνησθείσαις χώραις, ἔνθα τὰ ζῶα ἀφθονοῦσιν. Ἐνταῦθα τὰ κυριώτερα ζῶα εἰσὶν ὁ Μακρόπους, ὁ κύων Δίγγος, ὁ μαρσυπιώδης Κυνοκέφαλος καὶ ὁ ἀρκτώδης Δασύουρος. Ὁ μαρσυπιώδης κυνοκέφαλος ἢ μαρσυπιώδης λύκος (Thylacinus cynocephalus) καίπερ ἐπὶ τῆς Τασμανίας καὶ τῆς χώρας Βανδιέμεν παμπληθὴς ὢν ἀπεδιώχθη ὅμως ὑπὸ τοῦ Εὐρωπαίου ἀποικήσαντος αὐτόθι ὅλως εἰς τὰ ἐνδότερα. Ἐπίσης δὲ ὁ ἀρκτώδης δασύουρος (Dasyurus ursinus), ὅστις κατ' ἀρχὰς αἱμοβόρως λυμαινόμενος τοὺς ὀρνιθῶνας τῶν ἀποίκων πράγματα παρεῖχεν αὐτοῖς, καταδιωχθεὶς μανιωδῶς ἕνεκα τούτου καὶ ἕνεκα τοῦ ἐδωδίμου καὶ νοστίμου αὐτοῦ κρέατος ἐξηφανίσθη σήμερον ὁλοσχερῶς ἐν ταῖς πλείσταις χώραις ἢ ἐφυγαδεύθη εἰς ἀπώτατα καὶ κρύφια ὀρεινὰ δάση. Οἱ λίαν δ' ἀξιομνημόνευτοι μακρόποδες (Känguruh) ὑποκύψαντες ἁπανταχοῦ, ἔνθα ὁ Εὐρωπαῖος συνῴκησε, τῇ μανιώδει, σκληρᾷ καὶ εὐτελεῖ καταδιώξει αὐτοῦ εὑρίσκονται σήμερον ἐν τοῖς ἥκιστα κατῳκημένοις ἢ ἀκατοικήτοις μέρεσι τῆς χώρας. Ὁ κύων Δίγγος (Canis Dingo) ὁ ὢν ὁ ἀπηγριωμένος μολοσσὸς καὶ τὸ μόνον ἁρπακτικὸν ζῶον ἐν Αὐστραλίᾳ, κατοικεῖ μὲν καὶ σήμερον ἀκόμη ἀρκετὰ πολυαρίθμως ἐν ἁπάσῃ τῇ ἠπείρῳ, ἄρχεται οὐχ ἧττον ὅμως νὰ ἐλαττοῦται καὶ μέλλει μετ' ὀλίγον τέλεον νὰ ἐκλείψῃ καταδιωκόμενος συστηματικῶς ὑπὸ τῶν ἀποίκων ὡς ὁ μόνος φθοροποιὸς τῶν ποιμνίων αὐτῶν. Καὶ ὡς ὁ ἄγριος ἀρχαῖος κάτοικος τῆς χώρας ταύτης δεσπόζεται ὁσημέραι ὑπὸ τοῦ πολιτισμοῦ, οὕτω ἐπίσης καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ ταῦτα ζῶα αὐτῆς μέλλουσι νὰ ὑποκύψωσιν ἐν βραχεῖ χρόνῳ τῷ ἐχθρικῶς αὐτοῖς διακειμένῳ πολιτισμῷ καὶ ὑποχωρήσωσιν ἀπέναντι τοῦ ὑπὸ εὐνοϊκὰς περιστάσεις ἐρχομένου ξένου.

ΕΞΑΦΑΝΙΖΟΜΕΝΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΘΗΛΑΣΤΙΚΑ ΖΩΑ.

Ἡ ἐλεφαντώδης φώκη (crystophora elephantina, ὅρα εἰκόνα), ἥτις ἔζη ἄλλοτε πολυαρίθμως ἐφ' ὅλων τῶν νήσων τῆς δυτικῆς ἄκρας τῆς Ἀμερικῆς, ἐπὶ τῆς Τασμανίας, Νέας Ζηλανδίας καὶ πολλῶν ἄλλων γειτνιαζουσῶν νήσων τοῦ μεγάλου Ὠκεανοῦ, καὶ ἣν παμπληθῆ καὶ κατ' οἰκογενείας συνήντα τις ἐν βάλτοις ἢ μεταξὺ καλάμων κοιμωμένην, ἢ ἐπὶ ὑγρᾶς ἄμμου ψυχομένην ἢ ἀγεληδὸν ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον ἢ καὶ ἀντιστρόφως μετοικοῦσαν, ἐξέλιπε σήμερον ἐξ ὅλων τῶν νήσων τούτων ἢ προσεγγίζει εἰς τὸν ἐξαφανισμὸν αὐτῆς. Οὐχὶ καλλίτερον διάκεινται καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ἐν βορρᾷ, οὓς ὁ ἄνθρωπος μετὰ μανίας ἀπὸ αἰώνων καταθηρεύει. Ὁ θαλάσσιος δὲ ἵππος (Trichechus rosmarus), ὅστις κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους ἐν ταῖς παραλίαις τῆς Σκωτίας ἔζη, ἐν αἷς μέχρι τοῦ 15. αἰῶνος εὑρίσκετο καὶ πρὸς ὃν οἱ ἐπικίνδυνοι ἀγῶνες συνεκροτοῦντο, ἀπεδιώχθη μακρύτερον πρὸς τὰ βόρεια μέρη, εὑρισκόμενος σήμερον περὶ τὸν βόρειον πόλον ἐν ὕδασι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον τοῖς πλοίοις ἀπροσίτοις. Ὅτι δὲ προσέτι ἡ ὁλοσχερὴς καταστροφὴ τῆς γροελλανδίτιδος φαλαίνης καὶ τῶν συγγενῶν αὐτῆς ἐπίκειται, γίνεται ἡμῖν δῆλον, ἐὰν ὑπ' ὄψει λάβωμεν τὰς κατ' ἔτος πρὸς ἁλιείαν αὐτῆς γινομένας παρασκευάς, τὰ πολλὰ πρὸς τοῦτο πλοῖα, τοὺς ἐν αὐτοῖς ἁλιεῖς, καὶ μάθωμεν ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ μόνον ἐν διαστήματι 38 ἐτῶν ἐζώγρησαν 290,000 φαλαινῶν. Ὑπολείπεται ἐν τούτοις νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι τὰ ἐνδιαφέροντα καὶ τῷ ἀνθρώπῳ ὅλως ἀβλαβῆ ταῦτα ζῶα θὰ συντηρηθῶσιν εἰσέτι εἰς τὴν ζωήν, ἐφ' ὅσον αἱ δαπάναι τῶν πρὸς ἁλιείαν αὐτῶν γινομένων ἐξοπλισμῶν δὲν ἀντισταθμίζονται διὰ τοῦ προσδοκωμένου ἐξ αὐτῶν κέρδους, τοῦθ' ὅπερ ἀπὸ δύο ἤδη δεκαετηρίδων συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῆς κατ' αὐτῶν ἁλιείας.

ΕΛΑΤΤΟΥΜΕΝΑ ΠΤΗΝΑ.

Ἐμνήσθημεν ἐν τοῖς ἡγουμένοις μέχρι τοῦδε μόνον τῶν ἐξαλειφομένων θηλαστικῶν ζώων, ἢ ἐκείνων, ὧν ἡ ὕπαρξις ἐπαπειλεῖται· ἀλλ' ὅμως καὶ ἡ ζωὴ τῶν ἐλευθερώτερον ἱσταμένων πτηνῶν δὲν εἶναι παντάπασιν ἀπηλλαγμένη τοῦ διωγμοῦ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἐνταῦθα εὑρίσκομεν ἐκεῖνα τῶν πτηνῶν ἀπηνέστατα καταδιωκόμενα, ἅπερ ἰδίως τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀπληστίαν ἐπισπῶνται ἕνεκα τοῦ ἀπὸ τῶν ὡραίων καὶ λαμπρῶν πτερῶν αὐτῶν ἐπιγινομένου κέρδους, τοῦ ἐδωδίμου κρέατος αὐτῶν, ἢ διότι ἕνεκα τοῦ κεκρυμμένου, προσεκτικοῦ καὶ δειλοῦ βίου αὐτῶν δυσκόλως γίνονται λεία τῷ τὰς δυσκολίας ταύτας ἀγαπῶντι κυνηγῷ, τοῦθ' ὅπερ παρορμᾷ αὐτὸν ἰσχυρῶς πρὸς τὴν θήραν αὐτῶν. Οἴκοθεν δὲ ἐννοεῖται ὅτι ἐκεῖνα τὰ πτηνὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καταστρέφονται, ἅπερ μὴ δυνάμενα φύσει ὑψηλὰ νὰ περιπετῶνται, ἢ ἐνδιαιτῶνται ἐν τοῖς ἀγροῖς ὡς χερσαῖα ἢ ἐν τοῖς τῶν ἠπείρων ὕδασι ὡς λιμναῖα ἢ νηκτά.

Οἱ Ψιττακοὶ ἕνεκα τῆς τῶν χρωμάτων λαμπρότητος καὶ τῆς εὐτιθασσεύσεως αὐτῶν προτάσσονται τῶν λοιπῶν πτηνῶν, ἐξ ὧν τοσαῦτα ἑκατομμύρια κατοικοῦσιν ἐν τοῖς τροπικοῖς δάσεσιν, ὥστε οὐδεὶς λόγος δύναται νὰ γίνῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος περὶ ἐπαισθητῆς μειώσεως τῶν πλείστων ἐξ αὐτῶν. Καταδιώκονται δ' ἐκεῖ μόνον ἀθρόοι, ἔνθα ὡς ὁ Κακάτουος π. χ. ἐπιζήμιοι τῷ ἀγρότῃ γίνονται. Παρετηρήθη ὅμως ἐν τούτοις σημαντικὴ ἐλάττωσις τοῦ Καρολινείου Ψιττακοῦ (conurus carolinensis), ὅστις ἄλλοτε κατοικῶν ἐν τῷ πλείστῳ μέρει τῆς βορείου Ἀμερικῆς ἐξέλιπε σήμερον ἐν ταῖς πλείσταις χώραις ὁλοσχερῶς ἕνεκα τῶν διηνεκῶν κατ' αὐτοῦ διωγμῶν, καὶ μέλλει μετ' ὀλίγον νὰ ἐξαλειφθῇ ἐντελῶς. Τὴν αὐτὴν δὲ τύχην θέλει ὑποστῇ θᾶττον ἢ βράδιον καὶ ἡ βούταλις (Melopsittacus undulatus) ἡ

κατὰ χιλιάδας διὰ ὀρύγων συλλαμβανομένη καὶ ἀθρόως εἰς τὰς ἀγορὰς ἐκτιθεμένη.

Τῶν θηρευτικῶν ὀρνέων οὐδὲν δύναται ὁ ἄνθρωπος τοσοῦτον εὐκόλως νὰ ὑποτάξῃ, ὅσον τῶν ἁρπακτικῶν ζώων, διότι τὰ πρῶτα καὶ δειλὰ εἶσι καὶ ἐν χρυσίαις καὶ δυσπροσίτοις φωλεαῖς κατοικοῦσι καὶ ἐντελέστερον ἵπτανται καὶ καταδιώκονται οὐχὶ τοσοῦτον συστηματικῶς ὅσον τὰ δεύτερα. Μανιωδῶς δὲ καταδιώκεται ὁ ἀστερίας (Astur palumbarius), ὅστις μεγάλην ζημίαν τῷ ἀνθρώπῳ παρέχει. Ὅλως ἐξοδιώχθη ἐκ τῶν Γερμανικῶν καὶ Αὐστριακῶν Ἄλπεων ὁ γυπάετος (gypaetus barbatus), ὅστις ὅμως καὶ σήμερον ἀκόμη εὑρίσκεται ἐν τοῖς ὄρεσι τῆς Ἑλβετίας, Τρανσυλβανίας, ἐν τῷ Λίβανῳ καὶ Πυρηναίοις, ἐν Καυκάσῳ καὶ ἐν τοῖς Ἀσιατικοῖς ὑψηλοῖς ὄρεσι. Ὡσαύτως ἐξηλείφθη ἐν πολλαῖς χώραις τῆς Γερμανίας ὁ βίας (Uhu, Bubo ignavus), τὸ δεινὸν τοῦτο πτηνόν, οὗτινος μέλλει μετ' οὐ πολὺ νὰ παύσῃ πλέον ἀντηχοῦσα ἡ μακρὰν ἐν τῷ δάσει ἀκουομένη καὶ ἰδιάζουσα φωνὴ αὐτοῦ ἡ δοῦσα ἀφορμὴν πρὸς τοσαύτας φήμας καὶ μύθους.

Ἐνῷ τὰ πλεῖστα εἴδη ἐκ τῶν περιστερῶν, ὡς ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτοῦ ἀνέλαβε, πολλαπλασιάζονται πολλαχῶς, μέλλει ἡ οἰνὰς μόνη (Ektopistes Migratorius) νὰ ἐκλείψῃ τέλος ἕνεκα τοῦ τόσον δεινῶς ἐκτελουμένου κατ' τοῦτο ἔπρεπε πρὸ πολλοῦ ἤδη νὰ ᾖ ἐξηλειμμένον, ἂν καί, ὡς ὑπελόγισαν, μία τοιαύτη μετανάστευσις οἰνάδων σύγκειται ἐξ ἑνὸς διακατομμυρίου, ἑκατὸν δέκα πέντε ἑκατομμυρίων καὶ ἑκατὸν τριάκοντα ἓξ χιλιάδων. Καὶ μολονοῦτο θλάπτει πολὺ περισσότερον τὴν οἰνάδα ἡ διηνεκὴς προβαίνουσα ἀραίωσις τῶν δασῶν, ἢ

Η ΦΩΚΗ.

ἐπὶ τέλους γενήσεται αὕτη θῦμα, ἢ ἡ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσα φθορά.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

αἰσθήμασιν. Ἡ θέα τῆς πόλεως ἐκτεινομένης ἐπὶ τῆς παραλίας εἶναι ὡραιοτάτη, καὶ αἱ οἰκίαι κορυφαὶ καὶ χαρίεσσαι ἀπαστράπτουσιν ὑπὸ τὸν κυανοῦν ἐκεῖνον οὐρανόν, ὅστις προσμειδιᾷ εἰς τὴν ἀρχαίαν πατρίδα τῆς θεᾶς τοῦ Ἔρωτος.

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΠΑΡΙΣΙΝΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΝΑ ΤΗΝ ΚΑΣΜΙΡΗΝ ΤΩΝ ΙΝΔΙΩΝ.

(Συνέχεια.)

Τὴν 9 τῆς ἑσπέρας ἐφθάσαμεν εἰς Μουνσῆ-Βάχ, ἤτοι τὸν κῆπον τῶν διερμηνέων, ὡραίαν ἔπαυλιν ἣν ὁ ἡγεμὼν τῆς Κασμίρης θέτει συνήθως εἰς τὴν διάθεσιν τῶν εὐρωπαίων περιηγητῶν, καὶ ἥτις κεῖται εἰς μικρὰν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀπόστασιν. Ἀνοιχθείσης τῆς θύρας τῆς ἐπαύλεως εἰσήλθομεν εἰς ἰσόγειον πάτωμα, ὅθεν ἀνέβημεν εἰς τὸ ἄνω πάτωμα, συγκείμενον ἐκ μεγάλης αἰθούσης καὶ δύο μικροτέρων, παραπλεύρων δωματίων. Τὰ ἔπιπλα τῶν δωματίων τούτων οὔτε πολλὰ εἶναι οὔτε πλούσια· ἐκ τοῦ προχείρου μᾶς ἔφερον δύο μικρὰς κλίνας καὶ τράπεζαν. Ὁ κ. Κλάρκ ἐτοποθετήθη εἰς τὸ κάτω πάτωμα. Ὅτε ἑτοιμαζόμεθα νὰ διέλθωμεν νύκτα ἥσυχον καὶ ἀναπαυτικήν, αἴφνης, ἀγνοῶ ἂν ἕνεκα τοῦ κόπου τῆς ὁδοιπορίας ἢ ἕνεκα τοῦ ἡλίου, ὁ σύζυγός μου κατελήφθη ὑπὸ σφοδρᾶς κεφαλαλγίας, καὶ ἐγὼ

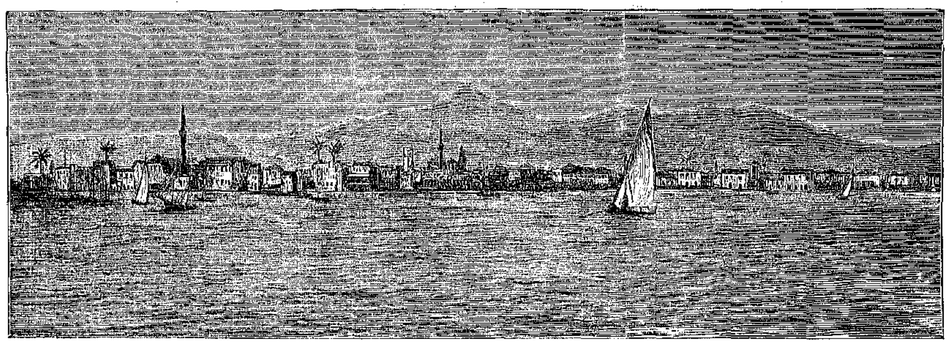

Η ΛΑΡΝΑΞ ΕΝ ΚΥΠΡΩι.

αὐτῆς διωγμοῦ. Ἐὰν ἀναγνώσῃ τις περὶ τῶν σφαγῶν τῶν οἰνάδων τῶν κατὰ τὴν μετανάστευσιν αὐτῶν ἐν τοῖς τόποις τῆς ἐγκαταστάσεως; καὶ ἐπιῶσεως αὐτῶν ἐκτελουμένων, λάβῃ προσέτι ὑπ' ὄψει τὰ ἄπειρα ἁρπακτικὰ ὄρνεα καὶ ζῶα, ὅπερ λυμαίνονται αὐτὰς μεταναστευούσας, τὰς τῶν συῶν ἀγέλας, αἵτινες ἄγονται πρὸς λιπασμὸν δι' αὐτῶν, εἶτα τὰ μεγάλα πλοῖα, ἅπερ δι' αὐτῶν πεφορτωμένων ὑπερφορτόνονται, τοὺς ἀπείρους ἀνθρώπους, οἵτινες προμηθεύονται αὐτὰς τεταριχευμένας δι' ὅλον τὸν χειμῶνα καὶ τέλος τὴν καταστρεπτικὴν ταύτην ἐργασίαν τὴν ἀπὸ πολλοῦ χρόνου διαρκοῦσαν, θὰ πιστεύσῃ ὅτι τὸ πτηνὸν

Η ΛΑΡΝΑΞ ΕΝ ΚΥΠΡΩ.

Ἡ πόλις Λάρναξ ἐν Κύπρῳ, τὸ ἀρχαῖον Κίτιον παρὰ τὸ ὁμώνυμον ἀκρωτήριον, κεῖται εἰς ἀπόστασιν 30 χιλιομέτρων ἀπὸ τῆς Λευκωσίας, τῆς πρωτευούσης τῆς νήσου. Περιέχει ἡ πόλις σήμερον περὶ τὰς ἓξ χιλιάδας κατοίκων καὶ εἶναι ἕδρα μητροπολίτου, τοῦ Ἁγίου Κιτίου. Ὑπάρχουσιν ἐνταῦθα διάφορα προξενεῖα καὶ ἐμπορικὰ καταστήματα ἄξια λόγου, ἀνήκοντα τὸ πλεῖστον εἰς Ἕλληνας, ἄνδρας δραστηρίους καὶ ἐπιχειρηματίας, διακρινομένους ἐπὶ εὐφυΐᾳ καὶ ἐπὶ ἀγνοτάτοις πατριωτικοῖς δὲ περιποιουμένη αὐτὸν ᾠδύνθην ῥῖγος τοσοῦτον ἰσχυρόν, ὥστε ἠναγκάσθην νὰ κατακλιθῶ. Οὕτω διήλθομεν τὴν νύκτα ἐκείνην· τὴν πρωΐαν κατελήφθην ὑπὸ ἀφύσου ἱδρῶτος, μεθ' ὃ πάλιν ἐπῆλθε ῥῖγος, καὶ δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐγερθῶ τῆς κλίνης. Ὁ σύζυγός μου βλέπων με πάσχουσαν ἐξῆλθεν εἰς ἀναζήτησιν ἰατροῦ, ὅστις, ἐλθὼν ἐβεβαίωσε μὲν ὅτι ἡ ἀδιαθεσία μου δὲν ἦτο σοβαρά, ἀλλ' ὅτι ἀνάγκη ἦτο νὰ περισταλῇ ὁ πυρετὸς ἕνεκα τῆς ὥρας τοῦ ἔτους. Ἐν Σριναγὰρ οἱ μῆνες τοῦ Αὐγούστου καὶ τοῦ Σεπτεμβρίου εἶναι οἱ μῆνες τῶν πυρετῶν. Ἰσχυρὰ δόσις κινίνης μ' ἐθεράπευσεν. Εὐτύχημα ἦτο ὅτι ἐνε-

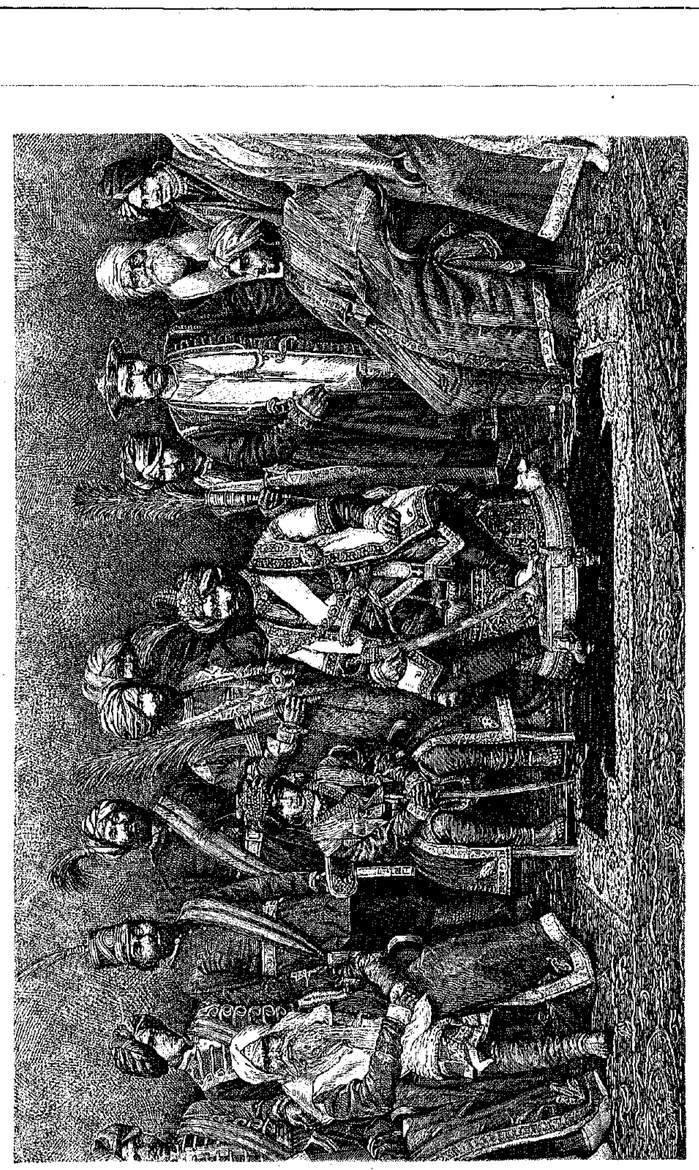

Ο ΜΑΧΑΡΑΠΑΣ ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΑΥΛΙΚΩΝ ΤΟΥ.

πέσαμεν εἰς χεῖρας ἱκανοῦ καὶ πεπειραμένου ἰατροῦ, διότι ἐν γένει ἐν ταῖς Ἰνδίαις οἱ Ἄγγλοι ἰατροὶ δὲν εἶναι καλοί· οἱ Ἰνδοὶ ἰατροὶ ἐννοεῖται ὅτι εἶναι ἔτι χειρότεροι, διότι οὗτοι οὐδὲ τὰς στοιχειώδεις γνώσεις τῆς ἀνατομίας ἔχουσι καὶ θεωροῦσι πάσας τὰς ἐσωτερικὰς νόσους ἀνιάτους. Ἡ ἰατρική των περιορίζεται εἰς τὴν ἀνεύρεσιν ἀντιφαρμάκων κατὰ τῶν δηγμάτων τῶν ὄφεων· πρὸς καταπολέμησιν δὲ τοῦ πυρετοῦ δὲν γινώσκουσιν ἄλλο φάρμακον ἢ τὴν δίαιταν, ὥστε πολλάκις, ἂν ὁ ἀσθενὴς δὲν ἀποθνήσκῃ ἐκ τῆς νόσου του, ἀποθνήσκει ἐκ τῆς ἀφαγίας. Ὁ μισθὸς τοῦ Ἰνδοῦ ἰατροῦ ῥυθμίζεται κατὰ τὴν περιουσίαν τοῦ ἀρρώστου. Οἱ εὐρωπαῖοι ἰατροὶ πληρώνονται ἐν ταῖς Ἰνδίαις ἀδρότατα· τὸ ἐλάχιστον ἰατρικὸν συμβούλιον πληρώνεται μίαν ἀγγλικὴν λίραν. Ἡ ἀκρίβεια αὕτη μ' ἐνθυμίζει ἀγγλίδα κυρίαν, ἥτις ἀγοράσασα ἐν Βομβάῃ ἐν ἀγγλικῷ καταστήματι ἀντικείμενόν τι, δι' ὃ τῇ ἐζήτουν διπλασίαν τιμήν, ἢ ὅτι εἶχεν, ἀνέκραξε. Θεέ μου, ποία ἀκρίβεια! — Καὶ νομίζετε, κυρία μου, τῇ ἀπήντησεν ὁ ἔμπορος, ὅτι ἐρχόμεθα ἐνταῦθα διὰ ν' ἀλλάξωμεν ἀέρα; Ἡ Κυρία μὴ ἔχουσα τί ν' ἀπαντήσῃ ἐπλήρωσε καὶ ἐξῆλθεν.

Ἕνεκα τῆς ἀδιαθεσίας μου ὁ σύζυγός μου ἀνέβαλεν ἐπί τινας ἡμέρας τὴν ἐπίσκεψίν του πρὸς τὸν Ἄγγλον διοικητὴν καὶ πρὸς τὸν μαχαραγιὰν (ἡγεμόνα). Ὁ συνοδοιπόρος μας κ. Κλάρκ, πάσχων ἀκόμη, ἠναγκάσθη νὰ μεταβῇ εἰς Γουλμάργην, μικρὸν χωρίον, ὅπου μεταβαίνουσι συνήθως πρὸς νοσηλείαν οἱ εὐρωπαῖοι τοῦ Σριναγάρ. Ὁ ἡγεμὼν μᾶς εἰδοποίησεν ὅτι ἐννοεῖ νὰ μᾶς φιλοξενήσῃ δι' ἐξόδων του, καὶ πράγματι ὅ,τι ἐζήτει ὁ μάγειρός μας τῷ παρεχωρεῖτο ἀμέσως δωρεάν. Μ' ὅλον τοῦτο μετὰ χαρᾶς ἐδέχθημεν τὴν φιλοξενίαν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἄγγλου διοικητοῦ κ. Henwey, τοῦ ὁποίου ἡ κυρία, λίαν περιποιητική, ἦλθε νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ ὅτι τὰ δωμάτιά μας ἦσαν ἕτοιμα. Πρό τινων ἐτῶν ἀκόμη οὐδενὶ ξένῳ ἐπετρέπετο ἡ ἐν Κασμίρῃ διαμονὴ πέραν τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου. Ὁ λόρδος Λύττων, ἀντιβασιλεὺς τότε τῶν Ἰνδιῶν, κατήργησε τὸ ἔθιμον τοῦτο δοὺς τὴν ἄδειαν εἰς ἄγγλους ἀξιωματικοὺς νὰ διέλθωσι τὸν χειμῶνα ἐν Σριναγάρ. Μεγάλη ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξις τοῦ Ἰνδοῦ ἡγεμόνος μαθόντος ὅτι ἐν μηνὶ Νοεμβρίῳ Εὐρωπαῖοι εὑρίσκονται ἐν τῇ πρωτευούσῃ αὐτοῦ· ἀμέσως ἔγραψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἀντιβασιλέα, ἀλλ' οὗτος, δὲν ἐνέδωκεν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Ἰνδοῦ. Ὁ νέος δὲ ἀντιβασιλεὺς λόρδος Ῥίπων, μόλις ἀφιχθεὶς εἰς Καλκοῦτταν ἔλαβε πολλαχόθεν αἰτήσεις περὶ καταργήσεως τοῦ νεωτερισμοῦ τούτου, ἀλλὰ καὶ οὗτος ἐκώφευσεν εἰς ταύτας. μ' ὅλον τοῦτο πρὸς ἀποφυγὴν δυσαρεσκείας, ὁ ἄγγλος διοικητὴς διέρχεται συνήθως τὸν χειμῶνα ἐν Σιαλκώτῃ. Καὶ ὁ κ. Ε. Βέλγος, ἀρχικηπουρὸς τοῦ ἡγεμόνος, κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας ἀποστέλλεται εἰς Γαλλίαν ἢ ἀλλαχόσεν, ὡς καὶ ὁ κ. Δ., ὅστις ἐπὶ εἴκοσιν ὅλα ἔτη μετέρχεται τὸ ἐμπόριον τῶν μαλλίων τῆς Κασμίρης.

Ἡ φύσις ἐν Κασμίρῃ εἶναι ὡραιοτάτη, ἀλλ' ὅλα τὰ κάλλη της ὀφείλει εἰς ἑαυτὴν καὶ μόνην· οἱ ἄνθρωποι οὐδὲν πρὸς τοῦτο συντελοῦσιν. Ἐν μέσῳ φύσεως πλουσίας καὶ μεγαλοπρεποῦς οἰκίαι ἠρειπωμέναι, ἄνθρωποι ῥακένδυτοι πενία μεγάλη — ἰδοὺ ἡ σκηνὴ τῆς χώρας ταύτης. Ὁ Ἰνδὸς ἀποστρέφεται τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ ἰδεῶδες τῆς ἐντελείας· ἀπὸ τῶν παιδικῶν του χρόνων διδάσκεται νὰ ψεύδηται καὶ νὰ ὑποκρύπτῃ τὰς ἰδέας του· ἡ κατάστασις δὲ αὕτη θὰ διαρκέσῃ μέχρις οὗ ἡ γυνὴ ἐν Ἰνδίαις δὲν καταλάβῃ τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῇ θέσιν. Περίεργον εἶναι ὅτι ἡ συγχρώτισις μετὰ τῶν Εὐρωπαίων δὲν κατώρθωσεν ἀκόμη νὰ ἐκπολιτίσῃ τοὺς βαρβάρους τούτους λαούς! Ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ αἰσθάνεταί τις, ὅτι οὐδὲν τὸ ῥυθμισμένον, καὶ ὅτι ἡ βάναυσος δύναμις εἶναι τὸ πᾶν· ἡ διανοητικὴ ἀνάπτυξις καταπνίγεται, καὶ ἄρχει μόνον ὁ ἰσχυρότερος.

Ἰδού, εἴμεθα ἐν Σριναγάρ, τῇ ὡραίᾳ πρωτευούσῃ τῆς Κασμίρης. Κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην, τὸ ὄνομα τῆς πόλεως παράγεται ἐξ εἴδους αἰγοκλήματος, εὐωδεστάτου, σιρίνι καλουμένου καὶ φυομένου ἐν ἀφθονίᾳ εἰς τὰ πέριξ· ἡ ἀληθὴς ὅμως ἐτυμολογία τοῦ ὀνόματος εἶναι Σρί-Ναΐα-Γάρ, ἤτοι ἡ νέα πόλις τοῦ Ὑψίστου. Κεῖται ἡ πόλις ἐν ἐκτεταμένῃ πεδιάδι, ἐχούσῃ μῆκος μὲν 80 μιλίων, πλάτος δὲ 40 ὡς ἔγγιστα. Λέγει ἡ παράδοσις ὅτι ἡ ἀπὸ Λαχώρης εἰς Κασμίρην ὁδὸς ἐχαράχθη παρὰ τοῦ Καχέβ, ἐγγόνου τοῦ Βράμα, ὅστις διέτεμε δύο ὄρη. Τὸ κολοσσιαῖον τοῦτο ἔργον καλεῖται ἡ Κασμίρειος πύλη, καὶ τὸ διατμηθὲν ὄρος ἔλαβε τὸ ὄνομα Κασ-μέρ. Ἡ χώρα κατοικεῖται ὑπὸ διαφόρων λαῶν δόγματος μωαμεθανικοῦ, ἐξουσιάζεται δὲ ὑπὸ οἰκογενείας καταγωγῆς ἰνδικῆς. Ὁ πατὴρ τοῦ σημερινοῦ ἡγεμόνος ἠγόρασεν αὐτὴν ἀντὶ ἑκατομμυρίων, τινῶν ῥουπίων, καὶ ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας, πρὸς ἣν πληρώνει ἐτήσιον φόρον εἰς σάλια καὶ εἰς πρόβατα.

Ἡ πρώτη ἐπίσκεψις τοῦ συζύγου μου ἦτο πρὸς τὸν μαχαραγιὰν Ῥαμχίρ-Σιγγ, ὅστις ὑπεδέχθη αὐτὸν μετὰ πολλῆς ἐπισημότητος καὶ τὸν ἠρώτησε περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἐλεύσεώς του. Ὁ σύζυγός μου τῷ ἀπήντησεν ὅτι μόνον αἱ ἐπιστημονικαὶ ἔρευναι ὡδήγησαν τὰ βήματά του καὶ ὅτι ὁ πόθος του θὰ ἦτο νὰ προχωρήσῃ μέχρι Σκάρδου καὶ Γελλίτης. Ὁ ἡγεμὼν λίαν φιλοφρόνως τῷ ἔδωκε τὴν ἄδειαν νὰ μεταβῇ εἰς Σκάρδον, ἀλλὰ τῷ ἠρνήθη τὴν μέχρι Γελλίτης προχώρησιν, διότι ἡ χώρα ἐκείνη εὑρίσκετο ἐν ἐπαναστάσει. Ὁ ἡγεμὼν τῆς Κασμίρης εἶναι ἀνὴρ εὐειδής, εὐφυὴς καὶ γλυκὺς τοὺς τρόπους· ἡ παράστασίς του ἔχει μεγαλοπρέπειαν ὡς καὶ πᾶν του νεῦμα καὶ πᾶν κίνημά του· εἶναι δὲ καὶ εἷς τῶν ἰσχυροτέρων ἐγχωρίων ἡγεμόνων. Ἔχει τρεῖς υἱοὺς καὶ πολλὰς θυγατέρας. Ὁ πρωτότοκος τῶν υἱῶν του εἶναι μὲν ἔγγαμος, ἀλλ' ἄτεκνος· διὸ καὶ τῷ ἐπιτρέπεται νὰ νυμφευθῇ ἄλλην γυναῖκα. Οἱ Ἰνδοὶ μίαν μόνον ἔχουσι νόμιμον σύζυγον· μόνον ὁσάκις εἶναι ἄτεκνοι ἡ θρησκεία των τοῖς ἐπιτρέπει νὰ συνάψωσι δεύτερον γάμον. Ὁ μέγας σκοπὸς τοῦ βίου τῶν Ἰνδῶν εἶναι ν' ἀποκτήσωσιν υἱόν· ἐν ἐλλείψει τούτου δύναται νὰ υἱοθετήσῃ οἱονδήποτε παιδίον. Λέγουσιν ὅτι ὁ πατὴρ τοῦ ἡγεμόνος εἶναι ὁ μόνος, ὅστις ὑπάνδρευσε τὴν θυγατέρα του, διότι ἄλλοτε αἱ κόραι ἐφονεύοντο ἅμα τῇ γεννήσει των· τότε μόνον ἐφείδοντο αὐτῶν οἱ γονεῖς, ὁσάκις δὲν εἶχον ἄρρενα τέκνα. Ὁ γάμος τῆς θυγατρὸς τοῦ ἡγεμόνος ἐτελέσθη μετὰ ἐκτάκτου μεγαλοπρεπείας, διαρκέσας ἐπὶ πολλὰς κατὰ συνέχειαν ἡμέρας. Ἀμύθητον ἦτο τὸ ποσὸν τῶν ἐν τῷ γάμῳ τούτῳ καταναλωθέντων χρημάτων. Ὁ σήμερον ἡγεμών, ὡς καὶ ὁ εὐφυέστατος πρωθυπουργός του, ἀγαπῶσι τοὺς Εὐρωπαίους, ἢ τοὐλάχιστον προσποιοῦνται ὅτι τοὺς ἀγαπῶσιν, ἐν ᾧ ὁ πρωτότοκος υἱὸς τοῦ ἡγεμόνος τοὺς περιφρονεῖ καὶ τοὺς μισεῖ. Ὁ πρωθυπουργός, ὅστις καλεῖται Ἀναντι-Ῥὰμ εἶναι ἀνὴρ νέος τὴν ἡλικίαν· τὸν λέγουν εἰς ἄκρον εὐγενῆ ἀλλὰ καὶ δόλιον, ῥαδιοῦργον πεπειραμένον, προκαλοῦντα συχνὰ ῥήξεις μετὰ τῆς ἐγχωρίου Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ἄγγλου ἀπεσταλμένου.

Μετά τινας ἡμέρας, ἀφ' οὗ ἐντελῶς ἀνέλαβε, ἡ κυρία Henwey μᾶς ἐπρότεινε νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὸν ναὸν τοῦ Ταχτῆ-Σολιμάν, κείμενον ἐπὶ τῆς κορυφῆς λόφου ὑψηλοῦ. Ἡ ὁδὸς ἦτο ἀθλία· ἡ κυρία Henwey καὶ ἐγὼ μετέβημεν ἐν φορείῳ, ὁ σύζυγός μου ἔφιππος. Ὁ ναὸς δὲν εἶναι πολὺ μεγάλος ἀνέρχεταί τις εἰς αὐτὸν διὰ λιθίνης κλίμακος, ἐφθαρμένης ὑπὸ τῶν ποδῶν τῶν πιστῶν, καὶ διὰ μικρᾶς θύρας. Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ναοῦ εἶναι κεκοσμημένον διὰ γλυπτῶν πετρῶν, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ κεῖται λίγγαμ, λίθος μέλας ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦτο κατατεθειμένος στέφανος ἐκ κιτρίνων ἀνθέων. Τὸ κίτρινον χρῶμα εἶναι τὸ σύνηθες χρῶμα διὰ τὰς ἱεροτελεστίας. Ἀπὸ τοῦ λόφου τούτου ἡ θέα εἶναι ἐκτεταμένη καὶ μεγαλοπρεπής· κάτωθεν φαίνεται ὁ ποταμός, ὅστις ἐν ἑλιγμοῖς διέρχεται διὰ τῆς πόλεως, ἧς τὰς οἰκίας περιβρέχει. Οἱ πέριξ λόφοι εἶναι τὸ πλεῖστον γυμνοὶ καὶ ἄδενδροι· ὁ ἀὴρ ὅμως εἶναι καθαρώτατος καὶ ἀληθῶς ζωογόνος.

Ὅτε ἐπεστρέψαμεν εἰς τὸ κατάλυμά μας εὕρομεν Κασμιρίους τινάς, οἵτινες εἶχον ἔλθει κατὰ πρόσκλησιν ἡμῶν, ὅπως ὁ σύζυγός μου κάμῃ ἐπ' αὐτῶν τὰς ἀνθρωπολογικὰς παρατηρήσεις του. Εἰς τὴν ἐξέτασιν ταύτην παρίστατο καὶ ὁ πρωθυπουργός, ὅπως ἀναφέρῃ περὶ αὐτῆς εἰς τὸν ἡγεμόνα του. Οἱ κατοικοῦντες τὴν χώραν ταύτην διαφέρουσι τῶν λοιπῶν Ἰνδῶν· τὸ περιεργότερον μέρος τοῦ σώματός των εἶναι ἡ κεφαλή, ἥτις εἶναι ὀγκωδεστέρα τῆς κεφαλῆς τῶν ἄλλων φυλῶν· τὸ μέτωπον εἶναι εὐρὺ καὶ ὑψηλόν, τὰ βλέφαρα καλῶς διεγεγραμμένα καὶ ἡνωμένα ἄνωθεν τῆς ῥινός· ἡ ῥὶς εἶναι μεγάλη καὶ καμπύλη, τὸ στόμα μέτριον καὶ τὰ χείλη λεπτά· τὸ γένειον δασύ, καὶ ἡ κόμη πυκνὴ καὶ λεία. Τὰ ὦτα εἶναι μικρά, ἐν ᾧ τὰ ἄκρα, χεῖρες καὶ πόδες, εἰσὶ μεγάλα. Τὸ σῶμα εἶναι δασεῖς καὶ εὔρωστοι, ὅλως διάφοροι τῶν Ἰνδῶν τῆς πεδιάδος, οἵτινες ἔχουσι σῶμα λεπτὸν ὡς κάλαμον. Μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ φυσικὰ προτερήματα τῶν κατοίκων τῆς Κασμίρης, ἐφαρμόζεται ὅμως ἐπ' αὐτῶν ὅ,τι ὁ διάσημος περιηγητὴς Jacquemont εἶπε περὶ αὐτῶν πρὸ πεντήκοντα ἤδη ἐτῶν· "Λαὸς εὐφυής, ἀλλ' ἄνανδρος· ἄνθρωποι δόλιοι, ψεῦσται, κλέπται καὶ δειλοί· φυλὴ θαυμασίως πεπροικισμένη καὶ κατοικοῦσα χώραν ἐκτάκτως εὔφορον, ἠθικῶς ὅμως διεφθαρμένη. Αἱ γυναῖκες εἶναι εὐειδεῖς, καίτοι ἔχουσαι τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου ὑπὲρ τὸ δέον διεγεγραμμένα· ἔχουσι καλὸν ἀνάστημα, ἀλλ' εἶναι ῥυπαραί, καὶ λίαν ἀμφιβόλου ἠθικῆς." Ἡ περιγραφὴ αὕτη εἶναι καὶ σήμερον ἀληθεστάτη. Πόθεν ὅμως προέρχεται τοῦτο; Βεβαίως ἐκ τῆς μακρᾶς δουλείας· συνετέλεσαν ὅμως εἰς τοῦτο καὶ οἱ καταστρεπτικοὶ λιμοί, οἱ ἐνσκήψαντες κατὰ καιροὺς εἰς τὴν δυστυχῆ ταύτην χώραν. Ἀναγινώσκων τις τὰς περιγραφὰς τῶν φοβερῶν τούτων θεομηνιῶν αἰσθάνεται ὀρθουμένας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς. Ὁ σῖτος, ἡ πρώτη τοῦ ἀνθρώπου τροφή, ἐξέλιπε· τὰ ζῶα μὴ τρεφόμενα, ἀπέθνησκον ἐν ταῖς ὁδοῖς· ἄνδρες, γυναῖκες κεκοσμημέναι διὰ βαρυτίμων περιδεραίων καὶ ἐνωτίων, ἔτεινον τὰς χεῖράς των συσφιγγομένας ἐν τῇ ἀγωνίᾳ τῆς πείνης· ἄνθρωποι κάτωχροι καὶ ἰσχνοὶ ὡς σκελετοὶ ἔπιπτον πρὸ τῶν θυρῶν τῶν οἰκιῶν, παρακολουθοῦντες μὲ βλέμμα βλοσυρὸν ἰσχνούς τινας βόας, δι' ὧν ἠδύναντο νὰ καταπραΰνωσι τὰς βασάνους τῆς πείνης· ἀλλ' ἡ ἀμείλικτος θρησκεία τοῖς ἀπαγορεύει ἐπὶ ποινῇ θανάτου νὰ ἐπιθέσωσι χεῖρα ἐπὶ τῶν ζώων τούτων τῶν ἱερῶν. Εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἐπικρατεῖ ἐνταῦθα ὁ θρησκευτικὸς φανατισμός, ὥστε ὁσάκις βραχμάνος νομίζει ἑαυτὸν βεβηλωθέντα, σπεύδει νὰ ἐξαγνισθῇ πίνων οὖρος βοός. Ἀλλοίμονον εἰς τὸν ἀπολέσαντα τὴν βοῦν του! Ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Νεπώλης ἔλεγεν ἡμέραν τινὰ πρὸς τὸν κ. Henwey: "Ἐάν τις τῶν συμπατριωτῶν σου φονεύσῃ κατὰ τύχην Ἰνδόν, εὐκολώτατα θὰ ἠδυνάμην νὰ τὸν σώσω, ἀλλ' ἐὰν κατὰ δυστυχίαν φονεύσῃ βοῦν, θὰ μοὶ ἦτο ἐντελῶς ἀδύνατον νὰ τὸν λυτρώσω ἀπὸ τῶν βασανιστηρίων καὶ τῆς θανατικῆς ποινῆς." Ὅτε ὁ στρατὸς τοῦ ἡγεμόνος ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Γιλγίτης, οἱ δυστυχεῖς στρατιῶται ἐκινδύνευσαν ν' ἀποθάνωσιν ὅλοι ἐλλείψει τροφῶν· ὡς φορτηγὰ ζῶα εἶχον μεθ' ἑαυτῶν βουβάλους, ἀλλὰ τίς θὰ ἐτόλμα νὰ σφάξῃ τινὰ ἐξ αὐτῶν; Συνεβουλεύθησαν τοὺς βραχμάνας, οἵτινες συσκεφθέντες ἀπεφάνθησαν ὅτι ὁ βούβαλος δὲν εἶναι βοῦς, καὶ ἑπομένως ἠδύνατό τις νὰ τὸν μεταχειρισθῇ ὡς τροφήν. Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ἐσώθη ὁ ταλαίπωρος ἐκεῖνος στρατός. Πιθανὸν καὶ οἱ βραχμάνες αὐτοὶ νὰ ὑπέφερον ἐκ τῆς πείνης, καὶ εὗρον τὴν τοιαύτην καλπονόθευσιν, τὴν ἱκανοποιοῦσαν καὶ τὴν συνείδησιν αὐτῶν καὶ τὸν στόμαχόν των. Εἰς τὰς χώρας τῶν Ἰνδιῶν, τὰς ἀνηκούσας εἰς τοὺς Ἄγγλους τὸ βόειον κρέας πωλεῖται ἀπροσκόπτως· οἱ βραχμάνες εἶναι ὡς πρὸς τοῦτο εἰς ἄκρον ἀνεκτικοί, ὡς ἀποδεικνύει καὶ τὸ ἑξῆς γεγονός.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀκβὲρ εἷς τῶν βραχμάνων παρεκάλεσε τὸν ἡγεμόνα τοῦτον νὰ ἐκδώσῃ διαταγήν, ἀπαγορεύουσαν τὴν σφαγὴν βοὸς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του· ὁ ἡγεμών, ἐκδοὺς τὸ διάταγμα, μεγάλως ἠπόρησεν ἰδὼν μετὰ μικρὸν τὸν αὐτὸν βραχμάνα, ὅστις τὸν παρεκάλεσε νὰ καταργήσῃ πάλιν τὸ διάταγμα τοῦτο, καὶ ἠθέλησε νὰ μάθῃ τὸ αἴτιον τῆς τοιαύτης παλινῳδίας. Ὁ βραχμὰν τῷ ἀπήντησεν, ὅτι εἶδε καθ' ὕπνον πολλὰς βοῦς καταδιωκούσας αὐτὸν διὰ τῶν κεράτων των, καὶ ὅτι ἡ μία ἐξ αὐτῶν τῷ εἶπεν· "Ἀγνοεῖς ὅτι μετὰ θάνατον αἱ ψυχαί μας μεταβαίνουσιν εἰς ἄλλα σώματα ὑπὸ μορφὰς εὐγενεστέρας; Ἐὰν ἡ θρησκεία σου σοὶ ἀπαγορεύῃ νὰ μᾶς σφάξῃς καὶ νὰ παρέξῃς ἡμῖν τὸ ἀγαθὸν τοῦτο, μὴ ἐμποδίζεις καὶ τοὺς ἄλλους εἰς τοῦτο, διότι οὕτω γίνεσαι ἐχθρός μας." Τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ κατευνάσῃ *τὴν τύψιν συνειδότας τῶν Ἰνδῶν, οἵτινες μεγάλως* ὠφελοῦνται ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ βοείου κρέατος. Ὁπωσδήποτε ἡ πώλησις τοῦ κρέατος τούτου ἀπαγορεύεται ἐν Κασμίρῃ, καὶ ὁ λαός, καίτοι ἀνήκων εἰς τὴν μωαμεθανικὴν θρησκείαν, ἀναγκάζεται νὰ ὑποτάσσηται εἰς τοῦτο. Ὁ ἡγεμὼν Ῥαμχίρ-Σὶγγ δὲν ἔχει βεβαίως κακὰς διαθέσεις, ἀλλ' ὑπόκειται τοσοῦτον εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν βραχμάνων, ὥστε οὗτοι πράττουσι κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς. Οἱ Πανδῖται, οἱ τὴν πρώτην ἐν Κασμίρῃ κατέχοντες θέσιν, εἶναι οἱ βραχμάνες, οἱ τηρήσαντες ἄθικτον τὴν θρησκείαν των. Ὁ τύπος τῶν Πανδιτῶν εἶναι ὡραῖος· τὸ ὑψηλὸν καὶ εὐγενὲς μέτωπον κοσμεῖται διὰ τῆς καλύπτρας, καὶ ἡ ῥὶς εἶναι εὐθεῖα καὶ κανονική. Τὸ δέρμα των εἶναι καθαρὸν καὶ λευκόν, ἡ δὲ κόμη των μέλαινα· τὸ στόμα εἶναι μικρόν, καὶ ὁσάκις μειδιᾷ φαίνονται δύο σειραὶ λευκοτάτων ὀδόντων. Τὰ ἄκρα των, ἰδίως αἱ χεῖρες, εἶναι μικρὰ καὶ λεπτά, προδίδοντα τὸ καθαρὸν τῆς φυλῆς των. Τὸ ἀνάστημά των εἶναι ὑψηλόν, αἱ δὲ κινήσεις των μεγαλοπρεπεῖς. Οἱ Πανδῖται ἔχουσι συναίσθησιν τῆς εὐγενοῦς αὐτῶν καταγωγῆς, διὸ καὶ περιφρονοῦσι τοὺς βραχμάνας τῆς Βεγγάλης, οὓς θεωροῦσι κατωτέρους αὐτῶν· οὐδέποτε ἠθέλησαν νὰ συζευχθῶσι γυναῖκας ὀθωμανίδας. Ἐξαιρέσει τοῦ θρησκευτικοῦ αὐτῶν φανατισμοῦ, εἶναι εὐγενεῖς τοὺς τρόπους καὶ ὀλιγώτερον δόλιοι τῶν ἄλλων, καίτοι μὴ ἀποστρεφόμενοι τὸ ἐκ τῆς ἐμπορίας καὶ τῶν συναλλαγῶν κέρδος.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΒΑΚΧΙΚΟΝ.

Ἐμπρὸς κορίτζια καὶ παιδιά.
Ἐμπρὸς 'στὸ γλέντι μὲ καρδιά!
Μὲ τὴν πλόσκα τὴν χρυσῆ
Ἄς γυρίσῃ τὸ κρασί!
Φθάνουν ποιὰ τὰ βάσανα, οἱ πόνοι μας, οἱ στεναγμοί,
Μόνον γέλοιο μιὰ στιγμή!

Ἡ ποιὸ ὤμορφη κυρνᾷ,
Μιὰ ματιὰ ἐνῷ περνᾷ,
Μιὰ ματιά της 'ντροπαλή,
Καὶ 'στὸ χέρι της φιλή...
Ἄν θυμώσῃς δὲν πειράζει, ἂν θυμώσῃς σὲ περνᾷ,
Γλυκὰ μάτια γαλανά.

Τώρα κάθε παλληκάρι,
Τὸ ποτῆρί του ἂς πάρῃ,
Νὰ ῥουφίξῃ μὲ καρδιά,
'Σ τῆς δικῆς του τὴν ὑγειά,
Κ' ὕστερα τὴν λύρ' ἂς κρούσῃ νὰ τὴν ψάλλῃ
τὴν καλή,
Ὅπου λαχταρεῖ πολύ.

Τί νὰ πῶ ἐγὼ σ' ἐσένα,
Μαυρομάλλα γαλανή;
Τὰ τραγούδια ξεχασμένα
Ἡ καρδιά μου σὰν πονῇ·
Τί χορδὴ νὰ σὲ τανύσω, κι' ἄλλο τι νὰ σὲ εἰπῶ
Παρὰ ὅτι σ' ἀγαπῶ;

Θένα ψάλλω τοὺς καϋμούς μου,
Καὶ τοὺς μαύρους στεναγμούς μου,
Ποῦ ἡ κάθε σου ματιά,
'Σὰν ἀκτίνας σαϊτιά,
Μ' ἄναψε μεσ' 'στὴν καρδιά, ἄναψαν παντοτεινά,
Μάτια σου τὰ γαλανά.

Νύχτα, 'μέρα δὲν κοιμοῦμαι,
Νυχτοποῦλι ὀλογυρνῶ,
Μόνο σένα συλλογοῦμαι,
Καὶ στενάζω καὶ θρηνῶ.
Μὰ τοῦ κάκου, τῆς φωτιαίς μου δὲν τῆς σβύνουν
στεναγμοί,
Δὲν τῆς σβύνουν οἱ κλαυθμοί.

Ἔχεις δροσερὸ τὸ χρῶμα,
Ἔχεις τρυφερὴ ματιά,
Τριανταφυλλένιο στόμα,
Ὅμως ἄσπλαγχνη καρδιά·
Κάθε χάρι στὸ δικό σου τὸ οὐράνιο κορμί,
Πόνος μου καὶ στεναγμοί.

Τὸ ποτῆρί μου γεμῖστε
Μὲ φαρμάκι καυτερό,
Καὶ μαζὴ μου τραγουδεῖστε
Τὴν σκληρὴ ποῦ λαχταρῶ,
Τραγουδεῖστε, 'στῆς χορδῆς μου τὸ πικρὸ τὸ γογγυτό,
Καὶ ἂς τρέξῃ τὸ ποιοτό.

Καὶ ἂς τρέξῃ σὰν τὸ αἷμα
Σκοτωμένου εἰς τὴν γῆ,
Τοῦ κρασιοῦ τὸ μαῦρο πνέμμα
Νὰ μοῦ σβύσῃ τὴν πληγή,
Νὰ μοῦ σβύσῃ τὴν εἰκόνα τῆς θεᾶς ἀπὸ τὸν νοῦ,
Καὶ τὸν πόθο τ' οὐρανοῦ.

Σεῖς κυρνάτε, βρὲ παιδιά
Καὶ μὲ ἐλαφρὴ καρδιά,
Ἄχ! ῥουφᾶτε τὸ κρασί,
Εἶν' ἡ τύχη σας χρυσῆ·
Μὲ τὸν ἔρω συμφωνία σεῖς ἐδέσατε γερά,
Μ' εὐτυχία καὶ χαρά.

Σύ, γλυκό μου ἀηδόνι,
Γλυκοκέλαδο πουλί,
Τὴν καρδιά σου δὲν πληγόνει
Ὅ,τ' ἡ γλῶσσά σου λαλεῖ,
Μὲ τὸν ἔρωτα στὰ χείλη ἔχεις ἐλαφρὴ καρδιά,
Ἄχ! κερνᾶτε, βρὲ παιδιά.

Ἄχ! κερνᾶτε νὰ ξεχάσω·
Εἶν' ἡ λήθη στὸ κρασί·
Μὲ τὴν μέθη θὰ περάσω
Ὅ,τι μ' ἔκαμες ἐσύ.
Θὰ ζαλίσω τὸ μυαλό μου καὶ θὰ πνίξω τὴν καρδιά,
Στὴν ὑγειά της, βρὲ παιδιά.

Ἐν Σοφίᾳ,

Ἰ. Α. Ζερβουδάκης.

ΛΗΘΗ.

Ἐὰν τῆς λήθης ποταμὸς
εὑρίσκετο ὡς ὁ ἀρχαῖος,
πνίγων τοὺς πόνους ἰταμῶς
καὶ τὴν ἀνάμνησιν τῶν τέως,

Ἐὰν τῆς λίμνης εὐτυχὴς
ἀνέδυον κἀγὼ ἐκείνης,
πλήρης χαρᾶς, πλήρης ψυχῆς,
ἀλλ' ἄνευ σοῦ, ἄνευ ὀδύνης,

Ἐὰν τὴν θλῖψιν, ἣν σιγῶν
ἐν τῇ ψυχῇ μου ἤδη φέρω,
τῆς λήθης ἤρκει τις σταγὼν
νὰ θεραπεύσῃ καὶ νὰ χαίρω...

Ἂν ἡ ἡδεῖα σου φωνή,
ἣν ἤκουον ὡς ῥήτραν πάλαι,
μοὶ ἦτο ξένη καὶ καινή,
ἡ δὲ μορφή σου ὡς αἱ ἄλλαι...

Οὐδόλως, ὦ τῆς χθὲς χαρά,
ὕδωρ τῆς λήθης θὰ ἐρρόφων,
ἢ τ' ὄνομά σου ἐν ἀρᾷ
θὰ ἔρριπτον εἰς λήθης ζόφον.

Δὲν θέλω δᾷδα φαεινὴν
νὰ σβέσω νῦν τῆς προτεραίας,
βοτάνη ταλαιπώρου νῦν
ἡ μνήμη τερπωλῆς ἀρχαίας.

Ἀπεθεώθης ἐν ἐμοί!
δὲν σὲ σβεννύει λήθης λίμνη!
τὸ χεῖλος μου δὲν βλασφημεῖ
ὅ, τι καρδία χθὲς ἐξύμνει.

Τὸ ὄνομά σου ἱερὸν
ἔρωτος θέμα ἀθανάτου,
κἂν κλέος φέρῃ θλιβερὸν
ἐν τῇ ψυχῇ μου Ἡροστράτου.

Τὸ ὄνομά σου ἱερὸν
καὶ ἂν δὲν ἦτον ὄνομά σου,
μνήμη ὡραίων μας καιρῶν,
οἶκος οὐράνιος θιάσου.

Δὲν ἀγαπᾷ ἐν τῇ ζωῇ
ἢ ἅπαξ ἡ ἁγνὴ καρδία·
Τὸ εἶπε λύρα, τὸ νοεῖ
πᾶς ὁ βιῶν ἐν ἀληθείᾳ.

Ἔρως τῆς χθές, ὦ ἀγλαά,
δὲν εἶναι ἔρως, θεῖος πόθος·
ἀλλ' εἶναι ἔρωτος σκιά,
εἶναι ἐρώτων γόνος νόθος.

Πόσον ταχέως λησμονεῖς!
Λοιπὸν τὰ τόσα ᾄσματά μου,
βροχῆς σταγόνες θερινῆς
κατέπεσαν ἐπὶ τῆς ψάμμου;

Λησμόνησον! δὲν λησμονῶ!
ὁ ἔρως ἐν ἐμοὶ δὲν θνήσκει·
ἐν τῇ τροπῇ σου δὲν θρηνῶ,
διότι ἔρως μὲ μεθύσκει.

Πίε τῆς λήθης τὸ νερόν,
φιλτάτη μου, νὰ λησμονήσῃς
ὁποῖον κρῖμα φοβερὸν
ἄχρι τῆς χθὲς νὰ ἀγαπήσῃς.

Μακράν μου, κῆλυξ στυγερά!
μακρὰν ἀλυτηρία λήθη!
Εἶν' ἡ ψυχή της ἱερά,
κἂν δι' ἐμὲ ἀπεκοιμήθη.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Θεόδωρος Μοσχόπουλος.

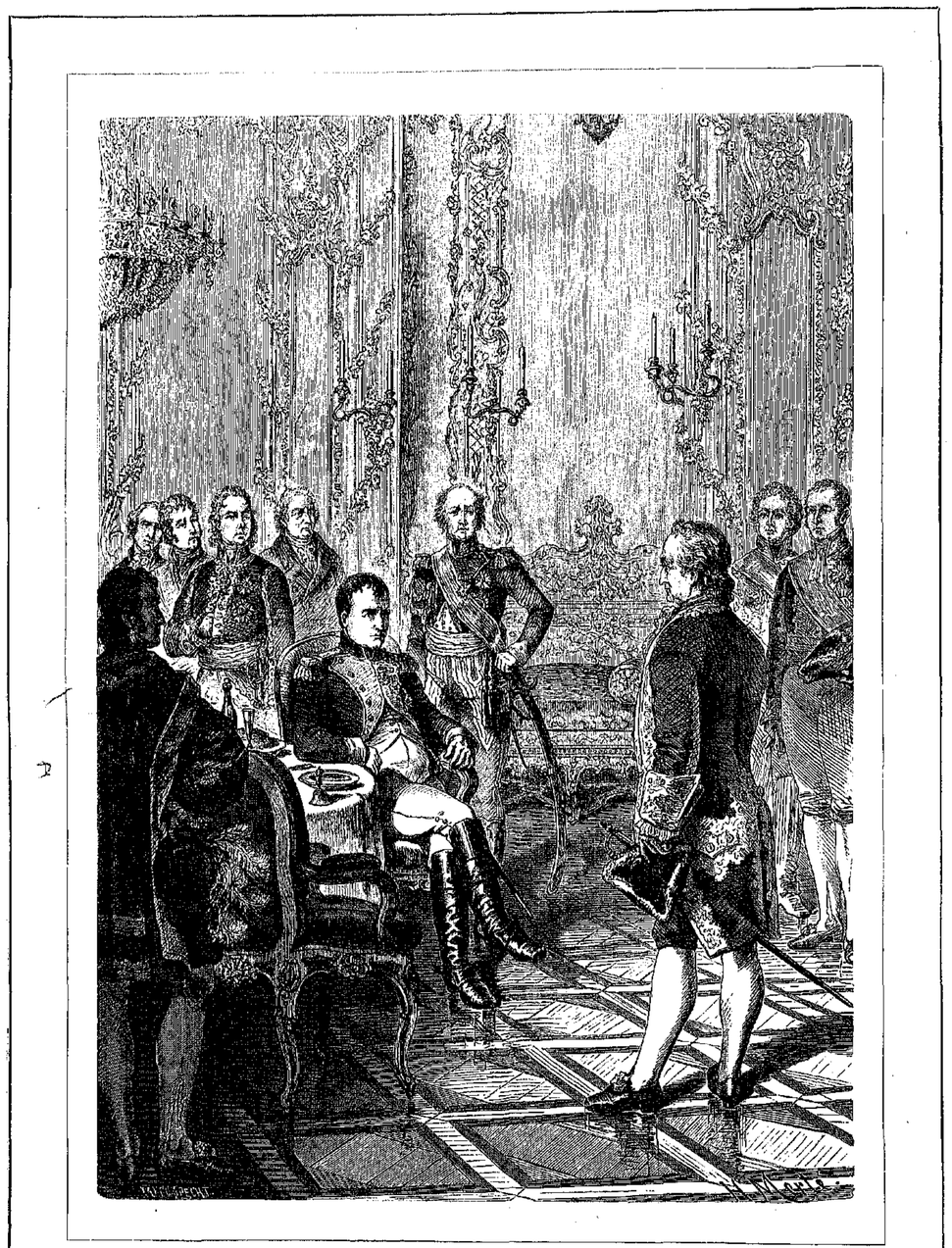

Ο ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΚΑΙ Ο GOETHE ΕΝ ΕΡΦΟΥΡΤΗι.

τρέφεται διὰ τῆς δυστυχίας καὶ τέρπεται ἐν ταῖς καταστροφαῖς;

Μεφιστοφελῆς.

Ἐτελείωσας;

Φάουστ.

Σῶσέ την· ἢ ἀλλοίμονόν σοι! Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου ἡ φοβερωτέρα τῶν καταρῶν ἐπὶ χιλιάδας ἐτῶν.

Μεφιστοφελῆς.

Ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ λύσω τὰ δεσμὰ τοῦ Ἐκδικητοῦ οὐδὲ νὰ ἀνοίξω τὰ κλεῖθρα τῆς εἱρκτῆς του... Σῶσέ την... Τίς, εἰπέ μοι, τὴν ἐκρήμνισεν εἰς τὸ βάραθρον; Ἐγὼ ἢ σύ; (Ὁ Φάουστ ῥίπτει πέριξ αὐτοῦ ἀγρίως βλέμματα). Θέλεις νὰ λάβῃς τὸν κεραυνόν; Εὐτυχῶς δὲν ἐπετράπη τὸ τοιοῦτον ὑμῖν, ἄθλιοι θνητοί. Νὰ συντρίψῃς ἐκεῖνον, ὅστις ἀθώως προβαίνει ἐνώπιόν σου, τοῦτο εἶνε ἴδιον τῶν τυράννων ὅταν πρόκηται νὰ ἐξέλθωσι περιπλοκῆς τινος.

Φάουστ.

Ὁδήγησόν με εἰς αὐτὴν καὶ ἐγὼ τὴν ἐλευθερόνω.

Μεφιστοφελῆς.

Καὶ ὁ κίνδυνος εἰς ὃν ἐκτίθεσαι; Γινώσκεις ὅτι εἰσέτι ἀγχίζει ἐν τῇ πόλει τὸ αἷμα τὸ ὁποῖον ἔχυσαν αἱ κακοῦργοι χεῖρές σου. Πνεύματα ἐκδικητικὰ ἵστανται περὶ τὸν τάφον τοῦ φονευθέντος καὶ κατασκοπεύουσι τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ δολοφόνου.

Φάουστ.

Καὶ τοῦτο ἀκόμη ἔπρεπε ν' ἀκούσω παρά σοῦ; Ὁ κεραυνός νὰ σὲ κατακαύσῃ, τέρας! Ὁδήγησόν με σὲ λέγω καὶ ἐλευθέρωσέ την.

Μεφιστοφελῆς.

Σὲ ὁδηγῶ, ἀλλ' ἰδοὺ ὅ, τι δύναμαι νὰ πράξω. Νομίζεις ὅτι ἔχω πᾶσαν δύναμιν ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς; Ἐγὼ θὰ ταράξω τὰς αἰσθήσεις τοῦ δεσμοφύλακος, καὶ σὺ λάβε ἐν τούτοις τὰς κλεῖδας καὶ ἐξάγαγέ την διὰ τῶν ἀνθρωπίνων σου χειρῶν. Ἐγὼ θὰ ἐπαγρυπνῶ. Οἱ μαγικοὶ ἵπποι θὰ ὦσιν ἕτοιμοι καὶ θὰ σὰς φέρω μετ' ἐμοῦ μακρὰν ἀμφοτέρους. Τοῦτο μόνον δύναμαι.

Φάουστ.

Ἂς ὑπάγωμεν.

(Ἀναπεπταμένον πεδίον· εἶναι νύξ. Ὁ Φάουστ καὶ ὁ Μεφιστοφελῆς διέρχονται ὁρμητικῶς ἐπὶ καλπαζόντων μαύρων ἵππων.*)

Φάουστ.

Τί κάμνουσιν ἐκεῖ παρὰ τὸ ἐκρίωμα;

Μεφιστοφελῆς.

Δὲν γνωρίζω τί μαγειρεύουν οὔτε τί πράττουν.

Φάουστ.

Τρέχουν ἐπάνω, τρέχουν κάτω, κυρτοῦνται καὶ πίπτουν κατὰ γῆς.

Μεφιστοφελῆς.

Εἶνε σῶμα μαγισσῶν.

Φάουστ.

Σπείρουν καὶ ἐκτελοῦν τὰ μυστήριά των.

Μεφιστοφελῆς.

Διέλθωμεν! Διέλθωμεν!

*) Ἡ σκηνὴ αὕτη περιέχει ἀναμνησίν τινα τῆς "Λεονώρας" ᾠδῆς τοῦ Βύργερ ποιητοῦ συγχρόνου σχεδὸν τῶν πρώτων σκηνῶν τοῦ Φάουστ. Τῆς ᾠδῆς ταύτης ἐξεπόνησεν ἱκανῶς ἐπιτυχῆ μετάφρασιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γλώσσῃ ὁ φιλόπονος καὶ φιλόμουσος κ. Ἄγγελος Βλάχος.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

Η ΦΡΙΚΩΔΗΣ ΝΥΞ.

(Συνέχεια.)

Περηφάνεια ὁ Ῥάνδαλ ἀπὸ τοῦ βίου τούτου τῶν διασκεδάσεων καὶ τῶν ἡδονῶν, σχεδὸν παρεφρόνησεν ἐκ τῆς κατισχύνης καὶ ἐκ τῆς τύψεως τοῦ συνειδότος. Τὴν ζωήν του αὐτὴν θὰ ἔδιδεν ὑπὲρ τῆς μητρός, ἥτις τὸν ἔσωσε, καὶ ἀπεφάσισεν ἀπὸ τοῦδε νὰ ζήσῃ οὕτως, ὥστε νὰ λησμονήσῃ ἡ μήτηρ τὸ παρελθὸν καὶ αὐτὸς ν' ἀνακτήσῃ πάλιν ὄνομα ἔντιμον. Ἀλλὰ πῶς νὰ κατορθώσῃ τοῦτο, ἀφ' οὗ δι' ἑκάστου ταχυδρομείου ἤρχοντο ἐπιστολαὶ ἀπειλητικαί, ἀπαιτοῦσαι τὴν ἀπότισιν τῶν χρεῶν; Αἱ ἐκτεταμέναι γαῖαι, ἡ μεγαλοπρεπὴς ἔπαυλις, ἥτις ὅλλοτε τῷ ἀνῆκε, τὰ πολύτιμα τῆς οἰκογενείας κοσμήματα, καὶ αὐτὴ ἡ περιουσία τῆς μητρός του — τὰ πάντα εἶχον ἀπολεσθῇ. Καὶ πρὸς τί; Ἡ καρδία τοῦ Ῥάνδαλ ἐβλίβετο ἐν ἀφάτῳ λύπῃ· ἔφριττεν ἀναλογιζόμενος τί τῷ ἐκόστισεν ἓν μόνον ἔτος ἀτάκτου βίου.

— Πρέπει νὰ ἐργασθῶ, ἔλεγε καθ' ἑαυτόν, καὶ μὲ τὸν καιρὸν θὰ πληρώσω ὅλα.

— Μῆτερ, εἶπεν ἡμέραν τινὰ πρὸς τὴν γραῖαν γυναῖκα, ἥτις κατεγίνετο νὰ διευθετήσῃ τὸ πτωχικὸν οἴκημα — μῆτερ, ἔχεις ἀκόμη σπινθῆρα ἐμπιστοσύνης εἰς ἐμέ;

Πλήρης ἐλπίδος μητρικὴ στοργὴ ἀνέλαμψεν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς Κυρίας Βώγαν.

— Πρὸς τί μ' ἐρωτᾷς τοῦτο, Ῥάνδαλ; τῷ εἶπε.

— Διότι θέλω ν' ἀρχίσω νέαν ζωήν, ἀπήντησεν ὁ υἱός. Παραφρονῶ σχεδὸν ὅταν ἀναλογίζωμαι τὸ παρελθόν, καὶ ἂν σὺ ἔχῃς πρὸς ἐμὲ ἐμπιστοσύνην, τοῦτο μὲ κεντᾷ εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ μοὶ δίδει τὴν δύναμιν νὰ ἐπανορθώσω τὰ πάντα.

Ὡδήγησας τὴν μητέρα του πρὸς ἔδραν καὶ γονατίσας ἐνώπιόν της,

— Ἄκουσέ με, μῆτερ μου, τῇ εἶπεν· ἔχω σχέδιον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐκτελέσω, ἂν ἦσαι σύμφωνος. Δὲν ἔχω χρήματα, οὐδὲ φίλους πλέον· κάθε στιγμὴν κινδυνεύω νὰ φυλακισθῶ διὰ τὰ χρέη. Μία μόνη δι' ἐμὲ διέξοδος ὑπάρχει, νὰ μεταβῶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἐκεῖ νὰ ἐργασθῶ. Μὲ τὴν ἐργασίαν μου θὰ πληρώσω τὰ χρέη μου καὶ ἔπειτα θὰ ἐξακολουθήσω νὰ ἐργάζωμαι διὰ σέ, καλή μου μῆτερ, διὰ σέ, ἥτις τὰ πάντα θυσίασας ὑπὲρ ἐμοῦ. Εἰπέ μοι, ἔχεις ἀκόμη ἴχνος ἐμπιστοσύνης εἰς ἐμέ;

Ἡ Κυρία Βώγαν ἐπέθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς ὡραίας ἐν κατανήξει κεκλιμένης κεφαλῆς τοῦ υἱοῦ της.

— Σοὶ ἐμπιστεύομαι, Ῥάνδαλ, εἶπε, καὶ σὲ συνοδεύω διὰ θλης μου τῆς ἀγάπης. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἂς ταφῇ δι' ἡμᾶς τὸ παρελθόν.

— Σκέπτομαι νὰ μεταβῶ εἰς τὰς Ἰνδίας, ἐξηκολούθησεν ὁ νέος· ἐκεῖ ἔχω περισσοτέρας ἐλπίδας, διότι ἐκεῖ ὁ παλαιὸς συμμαθητής μου Ῥάλφ Θόρντων κατέχει ὑψηλὴν θέσιν, καὶ αὐτός, βεβαίως, θὰ μὲ συμβουλεύσῃ καὶ θὰ μὲ προστατεύσῃ διὰ τῆς ἐπιρροῆς του.

— Ναί, Ῥάνδαλ, ἀλλὰ τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα; παρετήρησεν ἡ μήτηρ. Οὐδὲν ἄλλο μᾶς ἔμεινεν ἢ τὸ μικρόν μου εἰσόδημα, καί...

— Στάσου, μῆτερ, στάσου, διέκοψεν αὐτὴν ὁ νέος· δὲν ζητῶ παρά σοῦ ἄλλην ὑπαρξίαν· ἀρκετὰ σὲ κατέστρεψα. Ἐγὼ ἁμάρτησα, ἐγὼ πρέπει καὶ νὰ τιμωρηθῶ· δὲν ἔχεις οὐδὲ ὀβολὸν νὰ καταβάλῃς πλέον δι' ἐμέ, οὐδὲ διὰ νὰ μὲ σώσῃς ἀπὸ τὴν φυλακήν.

— Ποῦ θὰ εὕρῃς ὅμως, Ῥάνδαλ, τὰ μέσα; Πῶς θὰ ταξειδεύσῃς ἄνευ χρημάτων;

— Ἀνέγνωσα ἐσχάτως εἰδοποίησιν εἰς τὰς ἐφημερίδας, ἥτις μοὶ ἐνέβαλε τὴν ἰδέαν· θὰ ἐργασθῶ ἐπὶ τοῦ πλοίου διὰ νὰ κερδίσω τὸν ναῦλόν μου.

— Καὶ οἱ δανεισταί σου, τέκνον μου;

— Δὲν πρέπει νὰ εἴπῃ ὁ κόσμος δι' ἕνα βώγαν ὅτι ἐδραπέτευσεν, ἀπήντησεν ὁ Ῥάνδαλ ὑπερηφάνως· θὰ γράψω πρὸς αὐτούς, ὅτι ἂν μοὶ παραχωρήσωσι προθεσμίαν θὰ τοὺς πληρώσω μέχρις ἀδόλου, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι θὰ συγκατατεθοῦν.

— Καὶ ἐγὼ θὰ σὲ στερηθῶ λοιπόν;

— Ὅταν ἐπιστρέψω, μῆτερ, δὲν θὰ ἐρυθριᾷς δι' ἐμέ, εἶπεν ὁ νέος σοβαρῶς· θὰ κατορθώσω νὰ ἐπανακτήσω τὸ καλόν μου ὄνομα. Δὲν ἔχω ἢ ὀλίγων μόνων ἡμερῶν καιρόν· τὴν Τρίτην ἀναχωρεῖ τὸ πλοῖον... Φίλησέ με, μῆτερ, καὶ δός μοι τὴν εὐχήν σου. Εἰπέ μοι πάλιν, ὅτι μὲ συγχωρεῖς δι' ὅσα ἡμάρτησα ἀπέναντί σου.

Ἡ Κυρία Βώγαν ἔκυψε καὶ ἐφίλησε τὸ ὡραῖον καὶ εὐγενὲς πρόσωπον τοῦ υἱοῦ της.

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ ταῦτα ὁ Ῥάνδαλ εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς μητρός του κρατῶν πολλὰς ἐπιστολὰς ἐν τῇ χειρί.

— Ἰδέ, μῆτερ· ἔγραψα πρὸς τοὺς δανειστάς μου, καὶ οὗτοι μοὶ ἀπήντησαν ὅλοι ὅτι δέχονται τὴν πρότασίν μου· εἷς μόνον δὲν δέχεται.

— Καὶ ποῖος εἶναι οὗτος; ἠρώτησεν ἡ μήτηρ.

— Κάποιος Ἰάκωβσων, τὸν ὁποῖον δὲν γνωρίζεις. Παρ' αὐτοῦ ἐδανείσθην ἑκατὸν λίρας, καὶ ἔλαβον ἑξήκοντα μὲν λίρας μετρητάς, τεσσαρόκοντα δὲ εἰς ἄθλια σιγάρα. Αὐτὸς μοὶ γράφει, ὅτι εἰς οὐδὲν θὰ μὲ ὠφελήσῃ νὰ φύγω ἐξ Ἀγγλίας χωρὶς νὰ τὸν πληρώσω, διότι αὐτὸς θὰ εὕρῃ τρόπον νὰ λάβῃ τὰ χρήματά του.

— Καὶ τί θὰ κάμῃς λοιπόν;

— Τίποτε. Θὰ τὸν πληρώσω ὅταν κερδίσω τὸ ποσὸν τοῦτο. Λύριον ἀναχωρῶ καὶ θὰ ἐργασθῶ ὅσον δύναμαι.

Ἀλλ' ὁ δυστυχὴς Ῥάνδαλ δὲν ἦτο προητοιμασμένος ἀπέναντι τῆς ταχύτητος, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ Ἰάκωβσων, ὁ ἀμείλικτος αὐτοῦ δανειστής, ἐξετέλεσε τὴν ἀπειλήν του. Συνοδευόμενος ὑπὸ ἑνὸς δικαστικοῦ κλητῆρος καὶ ἐν χερσὶν ἔχων ἔνταλμα φυλακίσεως; μετέβη ὁ Ἰάκωβσων εἰς Σάλτων, ἔνθα κατῴκει ὁ Ῥάνδαλ μετὰ τῆς μητρός του. Παλαιὸς ὑπηρέτης τῆς οἰκογενείας ἔσπευσε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν Ῥάνδαλ περὶ τοῦ ἐπαπειλοῦντος αὐτὸν κινδύνου. Ὁ ἀνὴρ οὗτος εἶχε κατορθώσει διὰ τῆς οἰκονομίας ν' ἀνοίξῃ μικρὸν ξενοδοχεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον κατέλυσεν ὁ Ἰάκωβσων μετὰ τοῦ κλητῆρος. Κατὰ τύχην ὁ ξενοδόχος ἔμαθε τὴν αἰτίαν τῆς ἀφίξεώς των, καὶ ἀμέσως ἔσπευσε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν νέον κύριόν του. Τότε ἀνεγνώρισεν ὁ Ῥάνδαλ τὸ κρίσιμον τῆς θέσεώς του — τότε εἶδε τὸν κίνδυνον, εἶδε τὴν κατισχύνην. Εἶχε μὲν εἴπει ὅτι Βώγαν δὲν θὰ δραπετεύσῃ, καὶ ὅμως ἐνόησεν ὅτι ἀνάγκη ἀναπόδραστος τῷ ἐπέβαλλε τὴν φυγήν. Μάτην θὰ ἐζήτει ἔλεος παρὰ τοῦ ἀμειλίκτου δανειστοῦ· δὲν τῷ ἀπέμενε πλέον ἄλλο μέσον.

Ἐν ἄκρᾳ βίᾳ ἀπεχαιρέτισε τὴν μητέρα του, ἐν συγκινήσει καὶ ὀλίγας δακρύων ἠσπάσθη τὸ ὠχρόν, ὡραῖον πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἐπέπρωτο νὰ μὴ ἴδῃ πλέον, καὶ ἔφυγε δρομαῖος μακρὰν τῆς πατρίδος του — μακρὰν τῆς μόνης καρδίας, ἥτις τοσοῦτον ἀκόμη τὸν ἠγάπα. Ἐν μέσῳ τῆς νυκτὸς ἠθέλησε νὰ μεταβῇ εἰς τὸν λιμένα, ὅθεν ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ τὸ πλοῖόν του. Ὁ λιμὴν οὗτος ἔκειτο εἰς ἀπόστασιν εἴκοσι μιλίων ἀπὸ

τῆς κωμοπόλεως, καὶ ἡ ὁδὸς διήρχετο διὰ τῶν ὀρέων. Νέον αἰσθανόμενος αἴσθημα, τὸ αἴσθημα τῆς καταισχύνης, ἔβαινε βήματι ταχεῖ· μετ' οὐ πολὺ εὑρέθη εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ ὁ νυκτερινὸς ἄνεμος τὸν περιέβαλλε στενάζων.

Αἴφνης ἤκουσε κραυγὴν ἀγρίαν, σπαρακτικὴν, ἣν παρηκολούθησε βαθεῖα σιγή. Ἐπὶ στιγμὴν ἐλησμόνησε τὰ δεινά του καὶ ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος, ὅθεν ἦλθεν ἡ κραυγή. Δευτέρα κραυγὴ ἠκούσθη, καὶ ὁ Ῥάνδαλ ἀκολουθῶν τὴν διεύθυνσιν εὑρέθη ἐν κοιλάδι, ὅπου τῷ ἐνεφανίσθη σκηνή, ἣν οὐδέποτε ἐλησμόνησεν. Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους ἔκειτο ἐν μέσῳ πυκνῆς φυτείας ἔπαυλις, καὶ εἰς τὴν θύραν ἵστατο μορφὴ γυναικεία, ἥτις ἐζήτει βοήθειαν. Ἡ σελήνη ἐφώτιζε τὸ ὡραῖον, ἀλλ' ἔντρομον πρόσωπόν της, καὶ ὅτε ἡ γυνὴ εἶδε τὸν Ῥάνδαλ πλησιάζοντα, ἔτρεξε πρὸς αὐτὸν καὶ τῷ εἶπεν·

— Ὁ Θεὸς σᾶς ἀποστέλλει· τρέξετε, ἄλλως ὁ σύζυγός μου ἀποθνήσκει!

Ἐν ὀλίγαις λέξεσι τῷ διηγήθη τὰ συμβάντα· τῷ εἶπεν ὅτι ἦτο μόνη μὲ τὸν σύζυγόν της, ὅτι αἴφνης ἐλιποθύμησεν οὗτος καὶ οὐδεὶς ὑπῆρχεν ἐν τῇ οἰκίᾳ νὰ δράμῃ εἰς βοήθειαν· τότε αὐτὴ ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ της ἔτρεξε παρὰ τὴν θύραν ζητοῦσα βοήθειαν παρὰ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ ἡ παράκλησίς της εἰσηκούσθη.

Ὁ Ῥάνδαλ τῇ ἐπρότεινε ν' ἀνέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ νὰ βοηθήσῃ τὸν ἄνδρα, ἀλλ' ἡ γυνὴ τῷ εἶπεν·

— Ὄχι, ὄχι, ἱππεύσατε καὶ τρέξατε εἰς τὴν πλησιεστέραν πόλιν καὶ φέρετε ἰατρόν· μὴ φεισθῆτε οὔτε κόπου οὔτε δαπάνης.

Ταῦτα λέγουσα τὸν ὡδήγησεν εἰς τὸν σταῦλον, καὶ μετ' ὀλίγας στιγμὰς ὁ Ῥάνδαλ ἦτο ἕτοιμος. Ἐν ᾧ δὲ κεντήσας τὸν ἵππον του ἀπήρχετο καλπάζων, ἔστρεψε τὴν κεφαλήν του καὶ ἡ θέα τῆς νεαρᾶς ἀπηλπισμένης γυναικὸς ἐνετυπώθη εἰς τὴν μνήμην του ἀνεξιτήλως.

Γ.

Ὁ Ῥάνδαλ ἀπῆλθεν ὡς ἀστραπή. Ἡ πόλις, ἧς τὴν διεύθυνσιν τῷ ἔδειξεν ἡ Ἑλένη Γλέγκωρ, ἔκειτο εἰς ἀπόστασιν πέντε μιλίων καὶ ἐπὶ τῆς πρὸς τὸν λιμένα, ἔνθα ἔμελλε νὰ ἐπιβιβασθῇ, ὁδοῦ· μετὰ ζέσεως ἐκέντα τὸν ἵππον συλλογιζόμενος ὅτι ἀνθρώπου ζωὴ ἐξήρτητο ἴσως ἀπὸ τῆς σπουδῆς του καὶ ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ ὠχρὸν πρόσωπον τῆς ὡραίας γυναικός. Τέλος εἶδε μακρόθεν τοὺς φανοὺς πόλεως. Ἐπανειλημμένως τῷ ἐφάνη ὅτι ἤκουε καλπάσματα ἵππου ὄπισθεν αὐτοῦ· ἐκράτησε τότε τὸν ἵππον του, ἀλλ' οὐδὲν διέκρινε θετικῶς. Φθὰς πρὸ τοῦ ξενοδοχείου ἀφίππευσε καὶ ἐζήτησε τὸν ξενοδόχον, θέλων νὰ ἐρωτήσῃ αὐτὸν περὶ ἰατροῦ. Ἐκ τῆς ἡμιανεωγμένης θύρας τῆς αἰθούσης ἤκουσε ζωηροὺς διαλόγους, καὶ μετ' ὀλίγον τὰς ἑξῆς λέξεις.

— Καθ' ὅλον τὸν δρόμον ἠκολούθησα τὰ ἴχνη του· τώρα ὅμως τὰ ἔχασα πάλιν, καὶ δὲν ἠξεύρω ποῦ ἀνεχώρησεν.

Ὁ Ῥάνδαλ ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ εὑρέθη ἐνώπιον τοῦ ἐξηγριωμένου προσώπου τοῦ κ. Ἰάκωβσων. Ἐπὶ στιγμὴν ἔμεινεν ὡς κεραυνόπληκτος. Αἴφνης ὁ Ἰάκωβσων ἠγέρθη, καὶ ὁ Ῥάνδαλ ἐξελθὼν δρομαῖος ἐπέβη τοῦ ἵππου καὶ ἀπῆλθε πάλιν πρὶν ἢ ὁ καταδιώκων αὐτὸν ἐξέλθῃ παρὰ τὴν θύραν.

Ἡ δυστυχὴς γυνή, ἡ κρίσιμος αὐτῆς θέσις — ἡ παραγγελία της, τὰ πάντα εἶχον λησμονηθῆ· μία μόνον ἰδέα περιεστρέφετο ἀκόμη εἰς τὸν νοῦν του, καὶ ἡ ἰδέα αὕτη ἦτο — ἡ φυγή. Ἡ καταισχύνη τὸν παρηκολούθει ἐν μορφῇ μαινομένου ἀνδρός, ὅστις εἶχεν ἀπόφασιν νὰ τὸν καταστρέψῃ· πρὸ αὐτοῦ ἔκειντο εἴτε φυλακὴ καὶ ὄλεθρος, εἴτε φυγὴ καὶ σωτηρία —

— Οὐδεὶς Βώγαν, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν κεντῶν τὸν ἵππον του, οὐδεὶς Βώγαν θ' ἀμαυρώσῃ ποτὲ τὴν θύραν φυλακῆς. Ἐὰν δὲν δυνηθῶ νὰ τῷ διαφύγω, δὲν θὰ τὸν ἀφήσω νὰ μὲ συλλάβῃ ζῶντα.

Καὶ ἔφευγε διὰ μέσου ἀγρῶν, ἐν οἷς ἐκοιμῶντο τὰ ποίμνια, διὰ μέσου χωρίων, ὧν οἱ κάτοικοι ἀφυπνισθέντες ἔβλεπον ἐκ τῶν παραθύρων μὴ ἐννοοῦντες τίς ἦτο ὁ τόσον θορυβωδῶς καλπάζων ἐν ταῖς ἐρήμοις τοῦ χωρίου των καὶ σκοτειναῖς ὁδοῖς. Ὁ Ῥάνδαλ οὐδὲν ἔβλεπε, περὶ οὐδενὸς ἐσκέπτετο ἢ περὶ φυγῆς. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα οὐδὲ ἐσκέφθη ὅτι ὁ ἵππος δὲν τῷ ἀνῆκεν — ἐσυλλογίσθη μόνον ἑαυτὸν λησμονήσας ἐντελῶς τὴν γυναῖκα, ἥτις τῷ εἶχεν ἐμπιστευθῆ ἐντολὴν σπουδαίαν τοσοῦτον καὶ κατεπείγουσαν.

Ἐφαίνετο ὅτι καὶ ὁ εὐγενὴς ἵππος συνῃσθάνετο πόσον ἐκρέματο ἀπὸ τὴν ταχύτητά του, διότι ὅλον του τὸ σῶμα ἦτο πλῆρες ἀφροῦ καὶ οἱ πόδες του μόλις ἐπάτουν τὸ ἔδαφος — καὶ ὁ Ῥάνδαλ ἐξηκολούθει κεντῶν καὶ παροτρύνων αὐτόν, ὡς νὰ ἐφοβεῖτο μὴ καὶ αὐτοῦ τοῦ εὐγενοῦς ζώου αἱ δυνάμεις δὲν ἀνθέξωσιν ἐπὶ πολύ. Αἴφνης τῷ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα ὅτι ἡ διαγωγή του εἶναι διαγωγὴ αἰσχροῦ προδότου, ὅτι ἔφυγεν ἀνάνδρως, ἐν ᾧ ἴσως ἀπ' αὐτοῦ ἐξήρτητο ἡ ζωὴ ἑνὸς ἀνθρώπου — καὶ ὅτι ὁ ἵππος, ἐφ' οὗ ἐδραπέτευσεν, οὐδὲ ἀνῆκεν αὐτῷ. Καὶ ὅμως ἔλεγε καθ' ἑαυτόν· "Τί νὰ κάμω; Ἐὰν ἔμενον, ὁ Ἰάκωβσων βεβαίως δὲν θὰ ἐπείθετο εἰς τοὺς λόγους μου καὶ πάλιν θὰ μοὶ ἦτο ἀδύνατον καὶ ἰατρὸν νὰ ζητήσω καὶ τὸν ἵππον νὰ ἐπιστέψω." Ἀλλ' ἡ ἐσωτερικὴ φωνή, ᾗ οὐδέποτε δυνάμεθα νὰ ἐπιβάλλωμεν σιγήν, ἡ φωνὴ τῆς συνειδήσεως τὸν ἐπετίμα ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτὸς καὶ τῷ ἔλεγεν ὅτι ἔπραξε κακῶς καὶ ὅτι ἔφυγεν ὡς ἄνανδρος προδότης.

— Ἅμα φθάσω εἰς τὸν λιμένα, εἶπεν ὁ Ῥάνδαλ μετ' ὀλίγον καθ' ἑαυτόν, θὰ παραδώσω τὸν ἵππον εἰς τίμιον ἄνθρωπον νὰ τὸν ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν κύριόν του.

Τέλος προσέβαλε τὸ οὖς του ὁ θόρυβος τῆς θαλάσσης. Ὁ Ῥάνδαλ ἀνέπνευσε βαθέως· πλὴν φεῦ! ὁ ἵππος του, ὁ τοσοῦτον πιστῶς ὑπηρετήσας αὐτόν, δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνθέξῃ ἐπὶ πλέον· μόλις ἔφθασεν εἰς τὴν παραλίαν πόλιν, ἔπεσε νεκρὸς ἐκ τοῦ κόπου.

Ὁ Ῥάνδαλ δὲν ἐσυλλογίσθη ἐπὶ πολύ· βήματι ταχεῖ ἔσπευσεν εἰς τὸ παραθαλάσσιον καὶ μετ' ὀλίγον εὑρίσκετο ἐν τῷ πλοίῳ. Ὁ Ἰάκωβσων εἶχε λάβει ἐσφαλμένην καὶ ἀντίθετον διεύθυνσιν καὶ ἀπώλεσε τὰ ἴχνη τοῦ ἀνδρός, ὃν κατεδίωκεν. —

Διὰ τὸν Ῥάνδαλ ἤρχισε τώρα βίος μόχθων καὶ ἐργασίας. Ἔφθασε σῷος εἰς τὰς Ἰνδίας, ὅπου ὁ φίλος του τὸν ἐδέχθη πολὺ φιλοφρόνως καὶ τῷ ἐπρομήθευσε θέσιν, ἐν ᾗ ἠδύνατο νὰ εὐδοκιμήσῃ. Ἅμα ἠδυνήθη νὰ οἰκονομήσῃ μικρόν τι ποσὸν τὸ ἔπεμψεν εἰς Ἀγγλίαν πρὸς παλαιὸν φίλον του, ὃν παρεκάλεσε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Γόρκης ν' ἀναζητήσῃ τὴν ἔπαυλιν (ἧς τὴν θέσιν τῷ περιέγραψε), νὰ ζητήσῃ συγγνώμην διὰ τὸ ὅλως ἀκούσιον παράπτωμά του καὶ ν' ἀποζημιώσῃ πλουσίως τὴν οἰκογένειαν διὰ τὸν ἵππον, οὗ ὁ θάνατος τῷ παρέσχε τὴν σωτηρίαν. Ὁ φίλος προθύμως ὑπεσχέθη νὰ φροντίσῃ, ἀλλὰ πρὸς μεγάλην του θλίψιν ὁ Ῥάνδαλ ἔλαβε μετὰ παρέλευσιν ἱκανοῦ χρόνου ἐπιστολήν, δι' ἧς ὁ φίλος του τῷ ἀνήγγειλεν ὅτι ἀνεῦρε μὲν τὴν ἔπαυλιν, ἀλλ' ὅτι αὕτη ἦτο ἐντελῶς κενὴ καὶ ἀκατοίκητος, οὐδὲ ἠδυνήθη νὰ μάθῃ τίς κατῴκει αὐτήν. Τὸ μόνον, τὸ ὁποῖον ἐπληροφορήθη ἦτο, ὅτι ἐν ῥητῇ τινι ἡμέρᾳ ἀπέθανεν ἐκεῖ αἴφνης ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ὅτι ἡ σύζυγός του ἀνεχώρησεν εὐθὺς ἐκεῖθεν· οὐδὲ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἠδυνήθη νὰ μάθῃ. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ὁ βίος τοῦ Ῥάνδαλ κατέστη βασανιστήριον· μάτην τῷ προσεμειδία ἡ τύχη καὶ ἔχυνε πρὸ τῶν ποδῶν του ἄφθονα τὰ δῶρά της — ἡ ἰδέα ὅτι ὁ κύριος τῆς ἐπαύλεως ἐκείνης ἀπέθανεν ἐπειδὴ αὐτὸς δὲν τῷ ἀπέστειλεν ἰατρόν, δὲν τὸν ἄφινεν ἥσυχον, καὶ εὐχαρίστως θὰ ἔδιδεν ὅλον τὸ χρυσίον, τὸ ὁποῖον ἐπλήρου βαθμηδὸν τὸν σάκκον του, ἐὰν ἠδύνατο νὰ ἐξαλείψῃ τὸ κακούργημά του τῆς φρικώδους ἐκείνης νυκτός.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΣΦΗΚΩΝ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 382.)

Πάντες βεβαίως παρετήρησαν ἐν ταῖς μεσημβριναῖς χώραις μικρὰς ἀνωμάλους ἐπιχωματώσεις προσηρμοσμένας εἴτε εἰς δοκοὺς εἴτε καὶ εἰς τοὺς τοίχους τῶν οἰκιῶν. Ἐκ πρώτης ὄψεως ἠδύνατο νὰ ἐκλάβῃ τις ταύτας ὡς κηλίδας ἢ μικροὺς σωροὺς χωμάτων μείναντας ἐκεῖ κατὰ τύχην ἢ ἀφεθέντας συνεπείᾳ ἀμελείας τῶν ὑπηρετῶν· ἐὰν ὅμως ἐξετάσῃ ἐπιμελέστερον τὰς ἐπιχωματώσεις ταύτας θὰ ἴδῃ ὅτι αὗται εἶναι φωλεαί, ὧν οἱ ἀρχιτέκτονες ἀνήκουσιν εἰς τὴν τάξιν ὑμενοπτέρων ἐντόμων, τῶν σφηκῶν. Αἱ στρογγύλαι ὀπαὶ τῶν φωλεῶν τούτων εἶναι αἱ θυρίδες αἱ χρησιμεύουσαι ὡς ἔξοδοι εἰς τὰ ἀναπτυχθέντα ἔντομα, τὰ ὁποῖα ἐνεργήσαντα ἐν ἰδιαιτέρᾳ ἕκαστον κυψέλῃ τὴν μεταμόρφωσιν αὐτῶν ἀποβάλλουσι τέλος τὸ περικάλυμμα τῆς χρυσαλλίδος καὶ εὔθυμα καὶ ζωηρὰ ἐξέρχονται τῆς εἱρκτῆς των ὅπως ἀπολαύσωσι τῆς ζωῆς καὶ τοῦ φωτός.

Ἂς παρακολουθήσωμεν τὴν ἐργασίαν μιᾶς τῶν μοναζουσῶν τούτων σφηκῶν. Τὸ ἔντομον τοῦτο ὁμοιάζει μεγάλην μέλαιναν μυῖαν· αἱ πτέρυγες αὐτοῦ χρώματος ἰοειδοῦς εἶναι στιλπνόταται· ἡ κοιλία του χωρίζεται ἀπὸ τοῦ θώρακος διὰ στενοτάτης ζώνης· οἱ κάτωθεν κρίκοι τῆς κοιλίας εἶναι ἐρυθροί. Αἱ γνάθοι αὐτοῦ κατέρχονται παρὰ τῷ ἄρρενι ὡς εἶδος δρεπάνου καὶ εἶναι ὅλως δυσανάλογοι πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ ὅλου σώματος. Τὸ ἔντομον τοῦτο εἶναι κεντροφόρον ὑμενόπτερον ἐκ τῶν διπλοπτέρων, ἀνῆκον εἰς τὸ γένος τῶν Εὐμενίων ἢ μοναζουσῶν λεγομένων σφηκῶν. Τὸ θῆλυ φροντίζει περὶ τῆς κατασκευῆς τῆς φωλεᾶς· πρὸς τοῦτο ἐκλέγει πρῶτον θέσιν κατάλληλον ἐπὶ δοκοῦ ἢ εἰς τὴν γωνίαν παραθύρου τινός· ἀφ' οὗ ἐπισταμένως ἐξετάσῃ τὴν θέσιν ἡ σφὴξ ἀπομακρύνεται πάλιν. Μετ' ὀλίγον ἐπανέρχεται φέρουσα μεθ' ἑαυτῆς μικρὰν σφαῖραν πηλοῦ, κατασκευασθέντος διὰ τῶν γνάθων ἐξ ἄμμου λεπτῆς καὶ σιέλου. Τὸ σφαιρίδιον τοῦτο κολλᾷ ἡ σφὴξ ἐπιτηδείως ἐπὶ τοῦ τοίχου, καὶ εἶτα ἀπέρχεται νὰ φέρῃ νέαν πηλοῦ προσθήκην. Εἰς διάστημα ἡμερῶν τινῶν φαίνεται ὁλόκληρος ἐξόγκωσις, ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῆς προσθήκης τῶν σφαιριδίων. Τὴν φωλεὰν ταύτην ἡ σφὴξ περιβάλλει διὰ μικρῶν στρογγύλων ὀπῶν, ὧν ἑκάστη ἀντιστοιχεῖ πρὸς ὠοειδῆ κυψέλην, σύμμετρον ἐσωτερικῶς καὶ ἔχουσαν τὰ τοιχώματα λειότατα. Ὁ ἀριθμὸς

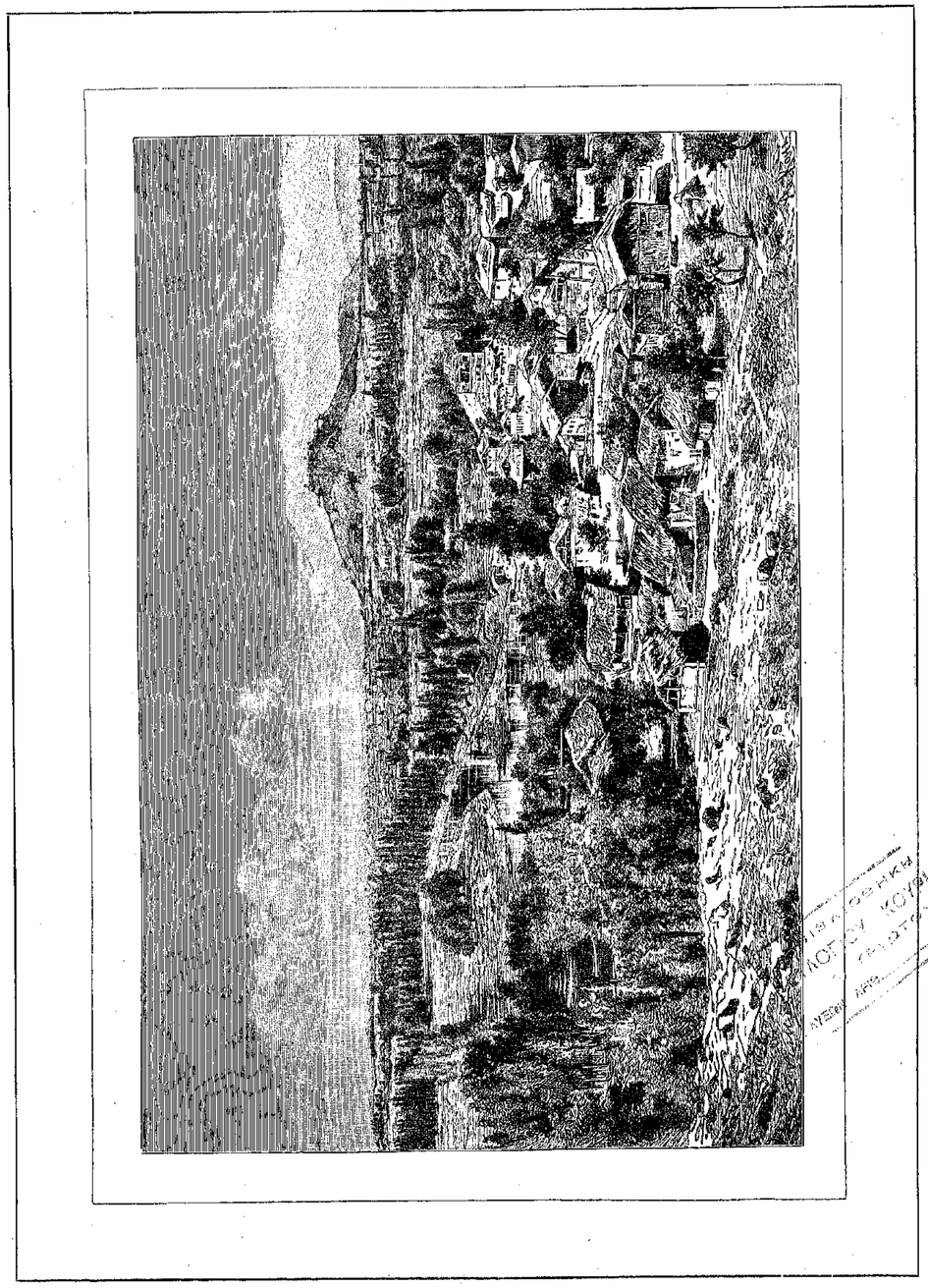

Η ΠΟΛΙΣ ΣΡΙΝΑΓΑΡ.

των κυψελῶν τούτων εἶναι ἐνίοτε μέγας· ὑπάρχουσι φωλεαὶ περιέχουσαι πλέον τῶν εἴκοσι κυψελῶν· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ὅλη φωλεὰ εἶναι τριακοντάκις μεγαλειτέρα τοῦ ἐντόμου. Εἰς ἑκάστην τῶν κυψελῶν τούτων ἡ σφὴξ ἀποθέτει ἓν ὠόν, συστρεύουσα πέριξ αὐτοῦ τὴν ἀναγκαίαν διὰ τὸ μικρὸν ἔντομον τροφήν. Τὴν τροφὴν ταύτην εἰσάγει βαθμηδὸν ἐντὸς τῆς κυψέλης, συλλέγουσα αὐτὴν ἐν ὑπαίθρῳ. Περίεργον εἶναι νὰ παρακολουθήσῃ τις τὴν θήραν ταύτην τῆς σφηκός. Πετῶσα ἀνοδεν μικρῶν θάμνων, ἅμα ἴδῃ κάμπην καθημένην ἐπὶ φύλλου, ὁρμᾷ κατ' αὐτῆς μὲ τὴν ὅλαν ὁρμητικοῦ ὀρνέου, συσφίγγει διὰ τῶν γνάθων της τὸν λαιμόν της καὶ τὴν κεντᾷ διὰ τοῦ κέντρου της. Ἡ κάμπη κάμνει κινήσεις τινὰς σπασμωδικάς, ἁμαὶ πράσινόν τι ὑγρὸν καὶ πίπτει ἀναίσθητος· τότε ἡ σφὴξ τὴν παραλαμβάνει καὶ τὴν φέρει πρὸς τὴν φωλεάν. Ἡ μεταφορὰ αὕτη δὲν ἐκτελεῖται εὐκόλως διότι καὶ ἡ λεία εἶναι συνήθως βαρεῖα καὶ ἡ ἀπόστασις μεγάλη· διὸ καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὴν ἀποθέτει, ποτὲ μὲν τὴν φέρει, ποτὲ δὲ τὴν σύρει καὶ τέλος τὴν εἰσάγει εἰς τὴν κυψέλην· εἰκοσάκις, τριακοντάκις ἐπαναλαμβάνει τὴν θήραν ταύτην ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὠῶν, διότι κατὰ μέσον ὅρον ἓξ κάμπαι ἀπαιτοῦνται δι' ἕκαστον ὠόν. Ἀποπερατώσασα τὴν ἐργασίαν ταύτην ἡ μήτηρ σφὴξ φράσσει ἑκάστην ὀπὴν τῆς φωλεᾶς διὰ πηλοῦ, μεθ' ὃ ἀποσύρεται καὶ ἀποθνήσκει πλησίον τῆς φωλεᾶς, ἣν μετὰ τοσοῦτον κόπον κατεσκεύασε καὶ ἐτροφοδότησεν. Οὕτως εἶναι ὁ προορισμὸς τοῦ μικροῦ τούτου ἐντόμου, ὅπερ πέπρωται νὰ μὴ ἴδῃ οὐδέποτε τὰ μικρά του, διὰ τὰ ὁποῖα τόσον φιλοστόργως ἐμερίμνησεν.

Μετ' ὀλίγον βλέπομεν κινουμένου ἐντὸς τῆς κυψέλης μικρὸν σκώληκα λευκόν, ἀσθενῆ ἰσχύν καὶ τυφλόν, ὅστις, μόλις γεννηθείς, ἐπιπίπτει θαρραλέως κατὰ τῶν περὶ αὐτὸν συσσωρευμένων καμπῶν. Μάτην προσπαθεῖ ἡ κάμπη, καίτοι ἐγκωδεστέρα, ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ μικροῦ ἐχθροῦ της· ὁ σκώληξ εἰσδύει βαθμηδὸν βαθύτερον εἰς τὸ αἷμά της. Ὁποία ἀγωνία διὰ τὴν δυστυχῆ κάμπην, ἥτις ἐξαπολουθεῖ ζῶσα μέχρις οὗ σχεδὸν ἐντελῶς καταφαγωθῇ, διότι αἱ σπασμωδικαὶ αὐτῆς κινήσεις δὲν τελειόνουν εἰμὴ ὅταν ἐκλείψῃ ἐντελῶς. Πῶς νὰ ἐξηγήσῃ τις τὸ φαινόμενον τοῦτο; Ἡ κάμπη προσβάλλεται ὑπὸ παραλυσίας καὶ παρουσιάζει, καί τοι ζῶσα, ὅλα τὰ φαινόμενα τοῦ θανάτου. Κεντωμένη διὰ βελόνης δεικνύει μικρὰς σπασμωδικὰς κινήσεις, ἰδίως εἰς τὰ ἄκρα τοῦ σώματος. Ἡ αἰτία τῆς τοιαύτης καταστάσεως εἶναι γνωστή· ἡ σφὴξ κεντᾷ τὴν κάμπην ἐν μέσῳ τοῦ σώματος καὶ εἰς τρόπον, ὥστε νὰ προκαλῇ διὰ τοῦ θηλητηρίου της παραλυσίαν. Εἰς αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ μέρος τοῦ σώματος τῆς κάμπης καὶ ἡ νεογέννητος σφὴξ προσαρμόζει τὸ ἀδηφάγον στόμα της. Ἀφ' οὗ ὅμως ἡ σφὴξ μεγαλώσῃ καὶ αἱ σιαγόνες της ἐνισχυθῶσιν, ἐπιτίθεται ἀδιακρίτως κατὰ τῶν ἄλλων καμπῶν, τρώγουσα ὧν μὲν ἐκ τῆς μιᾶς ὧν δὲ ἐκ τῆς ἑτέρας.

Ἐν διαστήματι ἑνὸς μηνὸς ὁ σκώληξ ἀνεπτύχθη ἐντελῶς, καὶ ἀποπερατώσας τὸ συμπόσιόν του ἑτοιμάζεται νὰ γείνῃ χρυσαλλίς. Εἶναι δὲ τότε σκώληξ στρογγύλος 20 χιλιοστομέτρων μήκους, γαλακτώδους καὶ ῥοδοχρόου χρώματος, σχεδὸν ἀκίνητος καὶ ἐντελῶς ἄπους. Τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος κλίνει πρὸς τὰ ἐμπρὸς καὶ ἡ μικρὰ στρογγύλη κεφαλὴ ὁμοιάζει σφαιρίδιον ἀχάτου, ἐφ' οὗ διακρίνονται αἱ γνάθοι καὶ αἱ σιαγόνες διὰ τοῦ βαθυτέρου ἐρυθροῦ χρώματος. Ὁ σκώληξ οὗτος σύγκειται ἐκ δεκατεσσάρων κυκλικῶν τμημάτων, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς κεφαλῆς. Οἱ κύκλοι οὗτοι χωρίζονται κανονικῶς καὶ ἐπὶ αὐτῶν φαίνονται μικραὶ ἐξοχαί, αἵτινες εἶναι τὰ ἐξωτερικὰ ὄργανα τῆς ἀναπνοῆς· αἱ ἐξοχαὶ αὗται εἶναι δώδεκα τὸν ἀριθμόν, ἀνὰ δύο ἐπὶ ἑκάστου κύκλου· οἱ δύο πρῶτοι καὶ οἱ δύο τελευταῖοι κύκλοι δὲν ἔχουσι στίγματα.

Ὁ σκώληξ, ψυᾶς εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἀνακτύξεως, περιβάλλει τὴν κυψέλην του διὰ τοῦ πρώτου μεταξωτοῦ καλύμματος καὶ περιτυλίσσεται ἐντὸς τρυφεροῦ βομβυκίου. Ἀνοίγων τις μετά τινας ἡμέρας τὸ βομβύκιον τοῦτο εὑρίσκει σφῆκα ὅλως λευκὴν καὶ τρυφερόν· οἱ πόδες της καὶ τὰ πτερά της εἶναι κολλημένα εἰς τὸ σῶμα, καὶ ἐν γένει ὅλον τὸ ἔντομον φαίνεται κεκορτσιμένον. Βαθμηδὸν ὅμως οἱ ὀφθαλμοί του χρωματίζονται καὶ καθίστανται μέλανες· ἐπίσης χρωματίζονται καὶ τὸ στόμα καὶ τὰ διάφορα τοῦ θώρακος μέρη, καὶ τέλος τὸ ἔντομον παρουσιάζεται ἡμῖν ἐν τῇ φυσικῇ αὐτοῦ χρωματισμῷ. Ἐπὶ τινα χρόνον μένει ἐν τοιαύτῃ καταστάσει μέχρις οὗ ἡ ὥρα τῆς ἐλευθερίας του ἔλθῃ, ἀποβάλλει τὸ περικάλυμμά του, τὸ ὁποῖον τρώγει, διασχίζει τὸ βομβύκιον, διαρρηγνύει τὴν πεφραγμένην ὀπὴν τῆς κυψέλης του καὶ ἐξέρχεται εἰς τὸ φῶς. Τότε μένει ἔκπληκτος ἡ σφὴξ καὶ τεθαμβωμένη, ἀνοίγει τὰς πτέρυγας καὶ πετᾷ εἰς τὸν ἀνοικτὸν ἀέρα, ὅπου δὲν ἔζει ἢ ὀλίγων μόνον ἡμερῶν βίον.

Αἱ ΣΦΗΚΕΣ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

Ἡ Ἐπανάστασις τῶν ἀνδρῶν ὑπὸ Ὀὐλτέρου Βέσαντ. Μετάφρ. ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ ὑπὸ τῆς Κ^ης Ε. Μ. Λ. Ἐν Ἀθήναις 1885. — Πρὸ μικροῦ ἐξεδόθη τὸ χαριέστατον τοῦτο μυθιστόρημα καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γλώσσῃ. Τὸ ζήτημα, ὅπερ πραγματεύεται, εἶναι ζήτημα τῆς ἡμέρας, τοσοῦτου γινομένου λόγου περὶ τῆς χειραφετήσεως τῶν γυναικῶν. Ἐκτὸς δὲ τούτου περιέχει τὸ βιβλίον πολλὰς ἰδέας ἐμβριθεστάτας καὶ φιλοσοφικάς, ἃς μόνον οἱ Ἄγγλοι δύνανται νὰ ἐκφράσωσι διὰ τῆς χαρακτηριζούσης αὐτοὺς εὐτραπελείας. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἐν λόγῳ βιβλίου ἐπροσπάθησε νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀναγνώστου διὰ τῆς λεπτότητος καὶ τῆς σαφηνείας ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν σκηνῶν, ἃς περιγράφει, καὶ οὐχὶ διὰ τῶν συνήθων ἐκείνων τῆς φαντασίας τερατουργημάτων, φόνων, αὐτοχειριῶν καὶ κακουργημάτων, ἐν οἷς καταφεύγουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ μυθιστοριογράφοι ὅπως ἐξεγείρωσι τὴν περιέργειαν τοῦ κοινοῦ καὶ ἐξοπλεύσωσι περισσότερα ἀντίτυπα, ἀδιαφοροῦντες ἐντελῶς, ἂν ἡ τοιαύτη ἀνάγνωσις ἀηλητηριάζῃ τὴν καρδίαν τῶν νέων καὶ ἐξάπτῃ ἐπὶ κακοῦ τὰς νεαρὰς κεφαλάς. Συγχαίρομεν ἀπὸ καρδίας τῇ Κ^ῃ μεταφραστῇ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ ὡραίου τούτου ἔργου καὶ δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι πᾶς ὁ ἀναγινώσκων αὐτὸ ἐκ τῶν ἡμετέρων θὰ αἰσθανθῇ ἀληθῆ τέρψιν, ἣν δὲν αἰσθάνεται ὁ ἄνθρωπος εἰμὴ μόνον ἐν τῇ ἀναγνώσει καλῶν καὶ ἠθικῶν βιβλίων. Τὸ σχῆμα τοῦ βιβλίου εἶναι κομψόν, ὁ τύπος καθαρός, καί, ὅπερ οὐσιωδέστερον, ἡ μετάφρασις ἐτέθη ἐν γλώσσῃ καθαρευούσῃ καὶ γλαφυρᾷ, οὐχὶ δὲ δεδιασμένῃ καὶ σχολαστικῇ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἐν Βρεταννίᾳ, τῇ γαλλικῇ ἐπαρχίᾳ, ὑπάρχει ἔθιμον, αἱ κόραι νὰ προσέρχωνται ἐν ὡρισμέναις ἡμέραις εἰς τὸν χορὸν φοροῦσαι ἐρυθρὸν ἔνδυμα περιεζωσμένον κάτωθεν διὰ λεπτῶν λευκῶν ἢ κιτρίνων ταινιῶν. Αἱ ταινίαι αὗται ἐμφαίνουσι τὴν προῖκα τῆς κόρης· δηλ. ἑκάστη λευκὴ ταινία δηλοῖ ἄργυρον καὶ ἀντιστοιχεῖ πρὸς ἐτήσιον εἰσόδημα 100 φράγκων· ἑκάστη κιτρίνη ταινία δηλοῖ χρυσόν, ἀντιστοιχοῦσα πρὸς 1000 φράγκων εἰσόδημα. Τὸ ἔθιμον τοῦτο διευκολύνει εἰς τοὺς νεανίας τοὺς θηρεύοντας προῖκα, τὴν ἐκλογὴν τῆς συζύγου, διότι ἀριθμοῦντες τὰς λεπτὰς ταινίας δύνανται νὰ ὑπολογίσωσι τὴν προῖκα ἑκάστης κόρης. Ἐννοεῖται οἰκόθεν ὅτι αἱ κόραι αἱ φοροῦσαι τὰς κιτρίνους ταινίας εἶναι καὶ αἱ μᾶλλον περιζήτητοι.

Ἐν Βοστῶνι τῆς Ἀμερικῆς ἀπεβίωσε πρό τινος ὁ ἑκατομμυριοῦχος Γεώργιος Γάρδνερ, ὅστις ἐκληροδότησεν εἰς τὴν σύζυγόν του ἐτήσιον εἰσόδημα εἰς χρυσὸν ἀνάλογον τοῦ βάρους τοῦ σώματός της. Ἡ κληρονόμος αὕτη ἐζύγιζε κατὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της 97 λίβρας, θὰ λάβῃ ἑπομένως τὰ πρῶτον ἔτος 180 χιλ. φράγκων παρίπου. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ τεθλιμμένη σύζυγος θὰ φροντίσῃ εἰς τὸ μέλλον νὰ ῥυθμίζῃ τὸ βάρος τοῦ σώματός της πρὸς τὰς ἀνάγκας της, ὅπως μὴ ἐλλαττωθῇ τὸ εἰσόδημά της. Κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου τοῦ ἀλλοκότου τούτου ἀνδρὸς δέον νὰ ἐκτελῶνται κατ' ἔτος, μετὰ τὸ μνημόσυνον, ἡ ζύγωσις τῆς χήρας του, ὅπως προσδιορίζηται καὶ τὸ χρηματικὸν ποσόν, τὸ ὁποῖον δικαιοῦται νὰ λάβῃ.

Θήρα. Δύναταί τις ποτὲ νὰ φαντασθῇ πόσα ζῶα δύνανται εἰς καὶ μόνος κυνηγὸς νὰ φονεύσῃ ἐν σειρᾷ τινι ἐτῶν; Ὁ ὢν αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας Φραγκίσκος Ἰωσὴφ ἐφόνευσεν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1848, ὅτε ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου, μέχρι τοῦ τέλους 1884, 43,138 ζῶα, ἤτοι 14,176 φασιανούς, 8270 πέρδικας, 6456 λαγωούς, 4418 κονίκλους, 1570 αἰγάγρους, 1404 ζαρνας, 1270 ἀγριοχοίρους, 825 ξυλόκοτας, 807 ἐλάφους, 922 δορκάδας, 197 ἀλώπεκας, 1 ἄρκτον καὶ 40 ἄλλα καταστρεπτικὰ ζῶα· πρὸς δὲ καὶ 1287 ἁρπακτικὰ πτηνά, ἀετούς, ἱέρακας κτλ.

ΓΝΩΜΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ.

Πᾶν ζῶον ἔχει τὴν νόσον του· ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὸ ἐνοίκιον, ὅπερ εἶναι νόσος χρονία, γινομένη ὑξία ἀνὰ τριμηνίαν. Λαφάργης.

Ἡ ψυχρότης τοῦ κοινοῦ εἶναι ὡς τὸ πεπωμένον ὕδωρ, ἐν τῷ ὁποίῳ οἱ μὲν ἀδύνατοι προσβάλλονται ὑπὸ πλευρίτιδος, οἱ ἰσχυροὶ ὅμως ἐνδυναμοῦνται. Ἐδμ. Ἀμπού.

Τὸ θέατρον εἶναι συνήθως ἡ φιλολογία ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες δὲν ἔχουσι καιρὸν πρὸς ἀνάγνωσιν. Ste. Beuve.

Οὐδὲν ὁμοιάζει περισσότερον θλακα κομψῶς ἐνδεδυμένον ἢ κακὸν βιβλίον πολυτελῶς δεδεμένον. Δ. Scholl.

Ἡ αὐγνωμοσύνη καὶ ἡ ἀχαριστία εἶναι ἀμφότεραι ὀπαδοὶ τῆς εὐεργεσίας· ἡ μὲν προηγεῖται, ἡ δὲ ἕπεται αὐτῆς. B.

Ἀδίκως παραμοίασαν τὰς γυναῖκας πρὸς τὰ ἄνθη· διότι πάντοτε θὰ ὑφίσταται μεταξὺ αὐτῶν ἡ διαφορά, καθ' ἣν τὸ ἄνθος, ὅταν ἦναι ὡραῖον, τὸ ἀγνοεῖ. B.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 317.

Εἰς τὸ φῶς ἐγὼ σὲ φέρω,
Καὶ σοὶ δίδω τὴν ζωήν·
Τῆς ὑπάρξεώς σου εἶραι
Ἀναπόσπαστος πυρήν.
Ἐὰν ὅμως δύο μέλη
Μ' ἀφαιρέσῃς τῶν ἐντός,
Ἐν τῷ ἅμα θὰ μὲ ἴδῃς
Γνωστὸν μέρος τοῦ παντός.

N. K. Μουσούρης, ἐν Βερδιάνσκ.

Αἴνιγμα 318.

Ζῶον εἶμαι, φίλε, δίπουν,
Πλὴν τετράποδα φρουρῶν,
Καὶ φρουροῦμ' ἀπὸ τετράπουν
Ἀπὸ τὸν κοινὸν ἐχθρόν.
Δὲν μὲ ἔλυσες; Τί πρᾶγμα!
Ἐν ᾧ λύσιν ἔχ' ἁπλῆν.
Τὸ μὲν πρῶτον εἶναι γράμμα,
Καὶ τὸ δεύτερόν μου μήν.

Θρᾷξ.

Αἴνιγμα 319.

Θέλεις, φίλε, νὰ μὲ λύσῃς,
Πρὸς βορρᾶν στρέψε τὸν νοῦν.
Ἔχω σῶρα ῥωμαλέον,
Ἔχω στιβαρὸν τὸν ποῦν,
Χρῶμα χάριεν καὶ θέλγον
Καλλιτεχνικὰς ψυχάς·
Ἀπαρτίζω πλεῖστα ἔθνη,
Λαμπρὰς πόλεις καὶ φυλάς.
Ἐν Εὐρώπῃ εἰμὶ γίγας,
Λύκος ἐν τῇ Ἀφρικῇ,
Λέων δὲ ἐν τῇ Ἀσίᾳ
Κίνᾳ καὶ Ἀμερικῇ.
Τὸ γινόσκω, θὰ μοὶ θράσῃς,
Φθονερέ, τὴν κεφαλήν,
Ἀλλὰ τότε θ' ἀναπέμπω
Εὐωδίαν ψελκτικήν.

Γ. Βαρκλαντῆς, ἐν Τύνιδι.

Πρόβλημα 320.

* * * * * * *
ω δ υ λ ε σ ι
* * * * * * *
α μ α ς η ς α

Ν' ἀναπληρωθῶσιν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων, οὕτως ὥστε νὰ σχηματισθῶσιν ὁριζοντείως μὲν δύο ὀνόματα τόπων ἐνδόξων κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, καθ'ὅτως δὲ ἑπτὰ λέξεις δισσύλαβοι. N.

Πρόβλημα 321.

Στοιχειοθέτης ἀπρόσεκτος ἀνέτρεψε κατὰ λάθος 15 στοιχεῖα γραμμῆς ἐτοίμης. Τὸ χειρόγραφον δὲν ἦτο πλέον πρόχειρον· διὸ καὶ ὁ δυστυχὴς ἠπόρει πῶς ὤφειλε νὰ συμπληρώσῃ τὴν γραμμήν. Ἐνθυμεῖτο μόνον ὅτι ἡ φράσις συνέκειτο ἐκ τριῶν λέξεων καὶ ὅτι ἦτο ἀρχαῖον ῥητόν. Ἐδοκίμασεν ἑπομένως νὰ εὕρῃ τὴν φράσιν ταύτην, καὶ πρῶτον μὲν τὴν ἐσχημάτισεν οὕτω·

νεώτεραι γῆρα νοῦ

Ὁ τυπογράφος τῷ εἶπεν ὅτι τοῦτο δὲν ἔχει ἔννοιαν· τότε ἐδοκίμασε καὶ δεύτερον καὶ ἐστοιχειοθέτησεν·

ἔρωτι γραῖαν ἐνοῇ.

Ὀργισθεὶς ὁ τυπογράφος τὸν ἐπέπληξεν, εἰπὼν αὐτῷ ὅτι πρέπει νὰ εὕρῃ φράσιν μὲ σημασίαν. Καὶ ὁ στοιχειοθέτης μετὰ πολλοῦ κόπου καὶ ἀναβιφήσας λεξικὰ κατώρθωσε νὰ τὴν σχηματίσῃ οὕτω·

τῇ ἐννοίᾳ γεραίρω.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν ὀρθὴ δὲν ἦτο. Ζητεῖται ἑπομένως ποία ἡ ὀρθὴ φράσις, καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ ἀρχαῖον ῥητόν. N.

Πρόβλημα 322.
Ἱππειον ἅλμα.

μὸν	μα	καὶ	θα	με	ως	γῶ	καρ
τα	λάμ	τῆς	ρί	δες	νε	σημ	τὰς
κα	θαρ	σε	μας	θραί	ὼ	δί	φλο
ρω	χέ	τε	χί	χω	ἔ	νε	βρί
εὐ	τε	τός	ρως	τοτ'	λα	τὸ	ας
ως	ἔ	τυ	ρῶν	ας	εἰσ	ας	α
τό	ραι	πόν	ἡ	κας	ἡ	τὸν	ου
τοῦ	τοῦ	μας	μέ	καρ	λί	νι	ὦ

Ἰω. Κ. Γρυμπός, ἐν Γαλαξίῳ.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 311.
Λίμος — λαιμός.

Αἰνίγματος 312.
Ἄν — Θρᾷξ — ἄνθραξ.

Αἰνίγματος 318.
Νόμος — μόνος — πόνος — ὄνος.

Προβλήματος 314.

Α αός,	Φ έα,
Α ρα,	Σ χαι,
Α δδον,	Μ έδας,
Ι ον,	Μ φαῖρα,
Μ ῶμα,	Α κτή,
Μ κάφος,	Α ἤρος,
Α ρκτος.	Ι ππος,
	Α σμα.

Προβλήματος 315.

Ὁ μὲν 9, ὁ δὲ 3, διότι
9 — 3/3 = 3 + 3/3 ἢ 6 = 6
καὶ 9 + 3/3 = 3 + 7.

Προβλήματος 316.

Ἐτῶν 90, διότι
90 — 75 = 15 ἡλικία ἐγγονοῦ
3 × 15 = 45 - πατρός
2 × 45 = 90 - πάππου.

Κ. Μ. Κ. ἐν Βουκουρεστίῳ. Διὰ τοῦ προσεχοῦς ταύχους, ὑπ' ἀρ. 97, θέλει ἀποσταλῇ καὶ ἕτερον ἑκατοντάρτημα, περιέχον τὴν εἰκόνα τοῦ μεγάλου τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ναυάρχου Α. Μιαούλη. Ἡ εἰκὼν παριστᾷ τὸν ἔνδοξον ναύαρχον ἐν τῇ ὑβριακῇ στολῇ. — κ. Ν. Γ. ἐν Ἀθήναις. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ὑμῶν μέμφεσθε τῆς διὰ σφαιριδίων ψηφοφορίας καὶ μακαρίζετε τὴν ἐποχήν, καθ' ἣν αὕτη ἐτίνετο διὰ ψηφοδελτίων. Ὅταν μάθητε τὸ ἀσχάτως ἐν τῇ πόλει τῆς Γερμανίας συμβὰν ὑποθέτομεν ὅτι θέλετε ἐννοήσει πόσον πρακτικωτέρα εἶναι ἡ παρ' ἡμῖν διὰ σφαιριδίων ψηφοφορία. Ἐγίνοντο αἱ ἐκλογαὶ διὰ τὸ γερμανικὸν κοινοβούλιον· εἷς τῶν ἐκλογέων ἔρριψε κατὰ λάθος εἰς τὴν κάλπην ἀντὶ τοῦ ψηφοδελτίου ἓν σφαιρίδιον, ὅπερ ἐκράτει ἐν χερσίν. Ἐννοήσας τὸ λάθος ἀπετάθη πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ παρεκάλεσεν αὐτόν, σχεδὸν μετὰ δακρύων, ν' ἀνοίξῃ τὴν κάλπην καὶ νὰ τῷ ἐπιστρέψῃ τὸ συνάλλαγμα, τὸ ὁποῖον ἔλιγεν ἐκεῖνην ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν κατὰ τὰς 6 μ. μ. Ὁ πρόεδρος τῷ ἀπήντησεν ὅτι τοῦτο δὲν γίνεται, διότι πρὸ τῆς 6 μ. μ. ἡ κάλπη δὲν ἦτο δυνατὸν ν' ἀνοιχθῇ. Ἐὰν ἡ ψηφοφορία ἐνηργεῖτο διὰ σφαιριδίων, βεβαίως ὁ ἐκλογεὺς δὲν θὰ ἔρριπτεν ἐντὸς τῆς κάλπης τὸ συνάλλαγμα. — κ. Κ. Γ. ἐν Γαλαξίῳ. Ἐκ τοῦ βιβλίου "Βλέμματα ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ βίου κτλ." δὲν ὑπάρχουσιν ἢ ὀλίγα μόνον διαθέσιμα ἀντίτυπα. Ὅθεν μὴ βραδύνετε μὲ τὴν παραγγελίαν σας. Δευτέρα τοῦ βιβλίου ἔκδοσις δὲν θὰ γείνῃ, τοιλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος. — κ. Κ. Δ. ἐν Λουβίῳ. Ἐγάρημεν μαθόντες ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ὑμῶν ὅτι αἱ εἰκόνες τῆς Χίου ἠρέσκησαν ὁμᾶς. Ἡ περιγραφὴ εἶναι, ὡς εἰπομεν ἤδη, κατὰ τι ἀρχαιοτέρα τοῦ ἐν ἔτει 1881 συμβάντος καταστρεπτικοῦ σεισμοῦ. — κ. Γ. Α. ἐν Ἀθήναις. Προβλήματα ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν, σᾶς παρακαλοῦμεν δὲ τὰ ἀποστελλόμενα προβλήματα νὰ ἦναι πάντοτε πρωτότυπα καὶ ἀνέκδοτα.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΣΥΡΙΑΝΗ
ΣΥΡΟΥ
ΑΥΞΩΝ

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 19. LEIPZIG.

ΕΣΠΕΡΟΣ.

Σύγγραμμα περιοδικὸν μετὰ εἰκόνων ἐκδιδόμενον ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός.

Τιμὴ ἐτησία προπληρωτέα φράγκα 40 (= μάρκαι 32 = ῥούβλια 16).
Τιμὴ καταχωρίσεων δι' ἕκαστον στίχον φοίνικ. 50.

ΤΟ ΕΤΟΣ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ ΑΡΧΕΤΑΙ ΤΗι 1/13 ΜΑΙΟΥ.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

ΑΘΗΝΑΙ· κ. Κλεάνθης Ἰ. Ζάννος. ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ· κ. Ἀλέξ. Ν. Μελετόπουλος. ΚΕΡΚΥΡΑ· κ. Νικ. Σ. Μπάκας. ΖΑΚΥΝΘΟΣ· κ. Ν. Παππαδόπουλος. ΒΩΛΟΣ· . . . . . ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ· κ. Πέτρος Μ. Γκεντιλίνης. ΠΑΤΡΑΙ· κ. Παυσανίας Χοϊδᾶς. ΣΥΡΟΣ· κ. Ν. Σακκελίων.
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ καὶ ἡ λοιπὴ ΑΙΓΥΠΤΟΣ· κ. Πέτρος Σαράντης, Βιβλιοπωλεῖον "Ὁ Φοῖνιξ" ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰωάννης Παπάδης, βιβλιοπώλης. ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Γεώργιος Τσούντας, ἰατρός. ΣΜΥΡΝΗ· κκ. Δεκίπρης καὶ Σα, καὶ κ. Φρ. Σαρίκας. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ· κ. Σ. Γράσσος, βιβλιοπώλης. ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Κωνστ. Κυριαζῆς. ΣΕΡΡΑΙ· κ. Κ. Χόνδρος. ΚΑΒΑΛΛΑ· κκ. Α. Γ. Κούζης καὶ Σα. ΜΥΤΙΛΗΝΗ· κ. Ξενοφῶν Γκορτζιώτης. ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ· Αἰθεσ. Ἀνανίας Ἀλεξανδρίδης. ΣΑΜΟΣ· κ. Σταματιάδης, ἔφορος τῆς Σαμιακῆς Βιβλιοθήκης. ΒΗΡΥΤΤΟΣ· κ. Χρ. Χριστοφόρου. ΑΜΙΣΟΣ· κ. Κ. Λαναρᾶς, ἰατρός. ΠΡΑΚΛΕΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ· κ. Ἀπ. Ξενουδάκης. ΡΟΔΟΣ· κ. Μ. Μαλλιαράκης. ΙΩΑΝΝΙΝΑ· κ. Γ. Β. Λάππας. ΤΕΝΕΔΟΣ· κ. Κ. Κωνσταντινίδης. ΛΕΥΚΩΣΙΑ καὶ ΛΕΜΠΣΣΟΣ Κύπρου· κ. Π. Δ. Παπαδάκης. ΛΑΡΝΑΞ· κ. Ἰωάννης Πιερίδης.
ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΝ· κ. Ἀριστόδημος Α. Βοσκώφ. ΙΒΡΑΙΛΑ· κ. Ἰωάννης Α. Βοσκώφ. ΤΟΥΡΝΟ-ΜΑΓΟΥΡΕΛΟΝ· κ. Τηλέμ. Παπάζογλους. ΚΟΡΑΒΙΑ, ΠΙΚΕΤΟΝ, ΚΑΡΑΚΑΛ καὶ ΚΡΑΙΟΒΑΝ· κ. Νικόλαος Καραβίας. ΚΑΛΑΦΑΤΙΟΝ· κ. Νικ. Κουκλέλης. ΓΙΟΥΡΓΕΒΟΝ· κ. Εὐθυμ. Πεταλᾶς. ΓΑΛΑΖΙΟΝ· κ. Ἀχιλλεὺς Α. Βοσκώφ.
ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ· κ. Ἰάκωβος Μάνος, ἰατρός. ΜΟΣΧΑ· κ. Γρηγ. Ι. Ροσσόλυμος. ΟΔΗΣΣΟΣ· κ. Ἰ. Κομποθέκρας. ΤΑΙΓΑΝΙΟΝ· κ. Δημ. Δ. Ἀλεξόπουλος. ΡΟΣΤΟΒΙΟΝ· κ. Στέφ. Λοβέρδος. ΓΕΙΣΚ· κ. Π. Α. Ἀξιώτης. ΝΙΚΟΛΑΙΕΦ· κ. Θεόδωρος Λυκιαρδόπουλος. ΒΕΡΔΙΑΝΣΚΑ· κ. Νικ. Κ. Μουσούρης. ΙΣΜΑΗΛΙΟΝ· κκ. Ἀδελφοὶ Κωνσταντινίδαι. ΚΙΣΝΟΒΙΟΝ· κ. Α. Καρβούνης. ΠΟΤΙΟΝ· κ. Περικλῆς Ν. Κομηλιάδης.
ΠΑΡΙΣΙΟΙ· κ. Θεμιστοκλῆς Πετροκόκκινος.
ΜΑΣΣΑΛΙΑ· κ. Π. Ἐκιντζόγλου.
ΛΟΝΔΙΝΟΝ· κ. Σ. Παπαντωνόπουλος. ΛΙΒΕΡΠΟΥΛ· κ. Γ. Θ. Σκρινῆς.
ΡΟΥΣΤΣΟΥΚΙΟΝ Βουλγαρίας· κ. Σταῦρος Χριστοδουλίδης.
ΤΕΡΓΕΣΤΗ· κ. Π. Περβάνογλους. ΚΑΛΚΟΥΤΤΑ κ. Ἰωάν. Κ. Σταυρίδης.
ΝΕΑ-ΥΟΡΚΗ· κ. Δημ. Ν. Μπότασης, γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὰ μέρη, ἔνθα δὲν ἐσυστήθησαν ὁριστικῶς ἐπιστασίαι, οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ γείνωσι συνδρομηταὶ ἐπὶ προκαταβολῇ τῆς ἐτησίας συνδρομῆς, ἀποτεινόμενοι εἴτε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν διεύθυνσιν (ELSTER-STRASSE No. 19) ἐν ΛΕΙΨΙΑι, εἴτε εἰς τὰ οἰκεῖα ταχυδρομικὰ γραφεῖα, τῆς διευθύνσεως τοῦ Ἑσπέρου συνεννοηθείσης περὶ τούτου μετὰ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τῶν γερμανικῶν Ταχυδρομείων. Τὸ φύλλον ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ. ELSTER-STRASSE No. 19. LEIPZIG.

ΟΥΑΛΤΕΡΟΥ ΒΕΣΑΝΤ.

Η

ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ

ὑπὸ

Ε. Μ. Α.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1885.

Τὸ ἐπαγωγὸν τοῦτον μυθιστόρημα εὕρηται παρὰ τῷ κ. Στ. Κουσουλίνῳ, βιβλιοπώλῃ.

M. MINGHETTI.

Τὰ πολιτικὰ κόμματα καὶ ἡ τούτων ἐπέμβασις εἰς τὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς διοικήσεως.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ καὶ εἰσαγωγὴ

Γ. Μικονίου
διδάκτορος τῆς Νομικῆς.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι
W. DRUGULIN
1885.

Εὕρηται παρὰ τῷ τυπογραφείῳ W. DRUGULIN ἐν Λειψίᾳ, καὶ τιμᾶται φράγκων 5.

ΑΓΝΗΣ ΣΜΙΘ
ΒΛΕΜΜΑΤΑ
ΕΠΙ ΤΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΟΠΙΟΓΡΑΦΙΑΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ·

Τρικυμία ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ — Πρῶται ἐντυπώσεις ἐν Ἀθήναις — Ἐν Ἀθήναις — Τὸ Σούνιον καὶ ὁ Ὑμηττός — Ὁ Μαραθὼν καὶ ἡ Αἴγινα — Ὁ ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου καὶ ἡ Ἀκροκόρινθος — Αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ Ἀργολικὴ πεδιάς — Ἐν Σπάρτῃ — Παρὰ τὸν Ταΰγετον — Ἐπὶ τῆς Ἰθώμης — Τὸ Πάσχα ἐν μονῇ — Ἀπὸ τῆς μονῆς εἰς Κρέκι — Ἐν Ὀλυμπίᾳ — Ἀπ' Ὀλυμπίας εἰς Μέγα Σπήλαιον — Ἐκδρομὴ εἰς τὴν Στύγα — Ἑλληνικὴ φιλοξενία — Δυσχέρειαι — Θύελλα ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ — Ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ εἰς Κέρκυραν — Ἡ γλῶσσα καὶ ὁ χαρακτὴρ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων — Τρόπος τοῦ περιοδεύειν ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Μετάφρασις Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

Τὸ παρὸν βιβλίον, ἐκ 16 τυπογραφικῶν φύλλων εἰς σχῆμα μεγάλου 8ου συγκείμενον, καὶ περιέχον πολλὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας καὶ χάρτην τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντα, ἐξεδόθη κομψῶς καὶ πολυτελῶς δεδεμένον.

Τιμὴ Φράγκων 7.

ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι ΤΥΠΟΙΣ Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ.

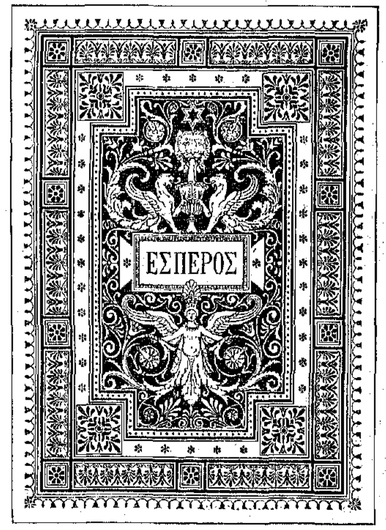

ΤΟ ΠΕΡΙΚΑΛΥΜΜΑ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

Ἕκαστον τῶν κομψῶν τούτων καὶ ἐπιχρύσων περικαλυμμάτων τιμᾶται μαρκῶν 5 (ἤτοι φράγκων 6.25) καὶ ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικοῦ τέλους.

☞ Ἐπειδὴ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τινὲς τῶν Κυρίων συνδρομητῶν ἡμέλησαν νὰ ἐμβάσωσι τὸ τίμημα τῶν παραγγελθέντων περικαλυμμάτων, καὶ ὡς ἐκ τούτου προέκυψεν ἐπαισθητὴ ζημία, ἡ Διεύθυνσις ἔλαβε τὸ γενικὸν μέτρον νὰ μὴ ἀποστέλλῃ τοῦ λοιποῦ ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει περικάλυμμα ἄνευ τῆς προκαταβολῆς τοῦ τιμήματος αὐτοῦ.

Συντάκτης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 19.

Χαρτοπωλεῖον· Β. ΣΙΓΙΣΜΟΥΝΔΟΥ ἐν Βερολίνῳ, Φραγκοφόρτῃ καὶ Λειψίᾳ. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν Λειψίᾳ.